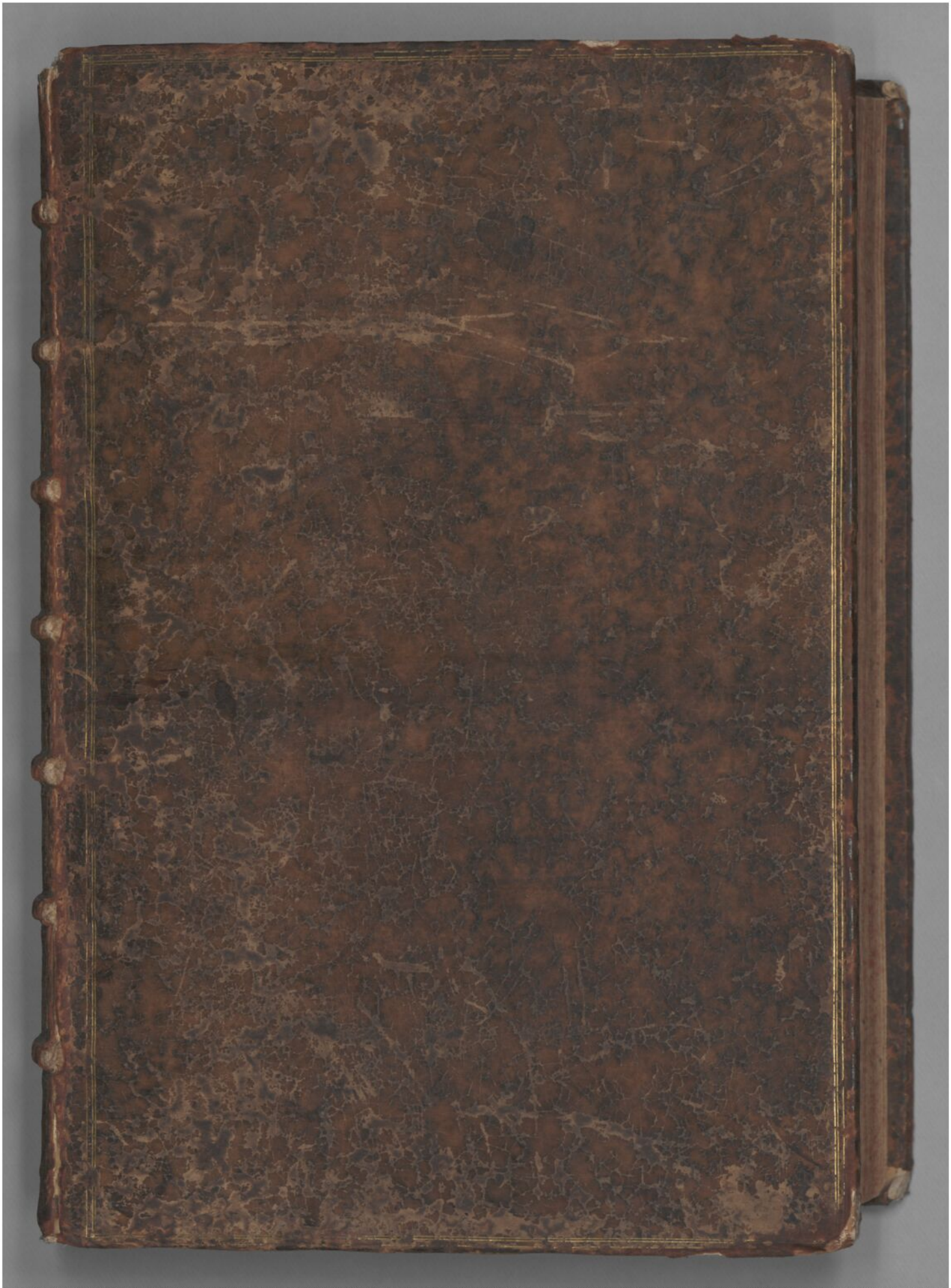

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

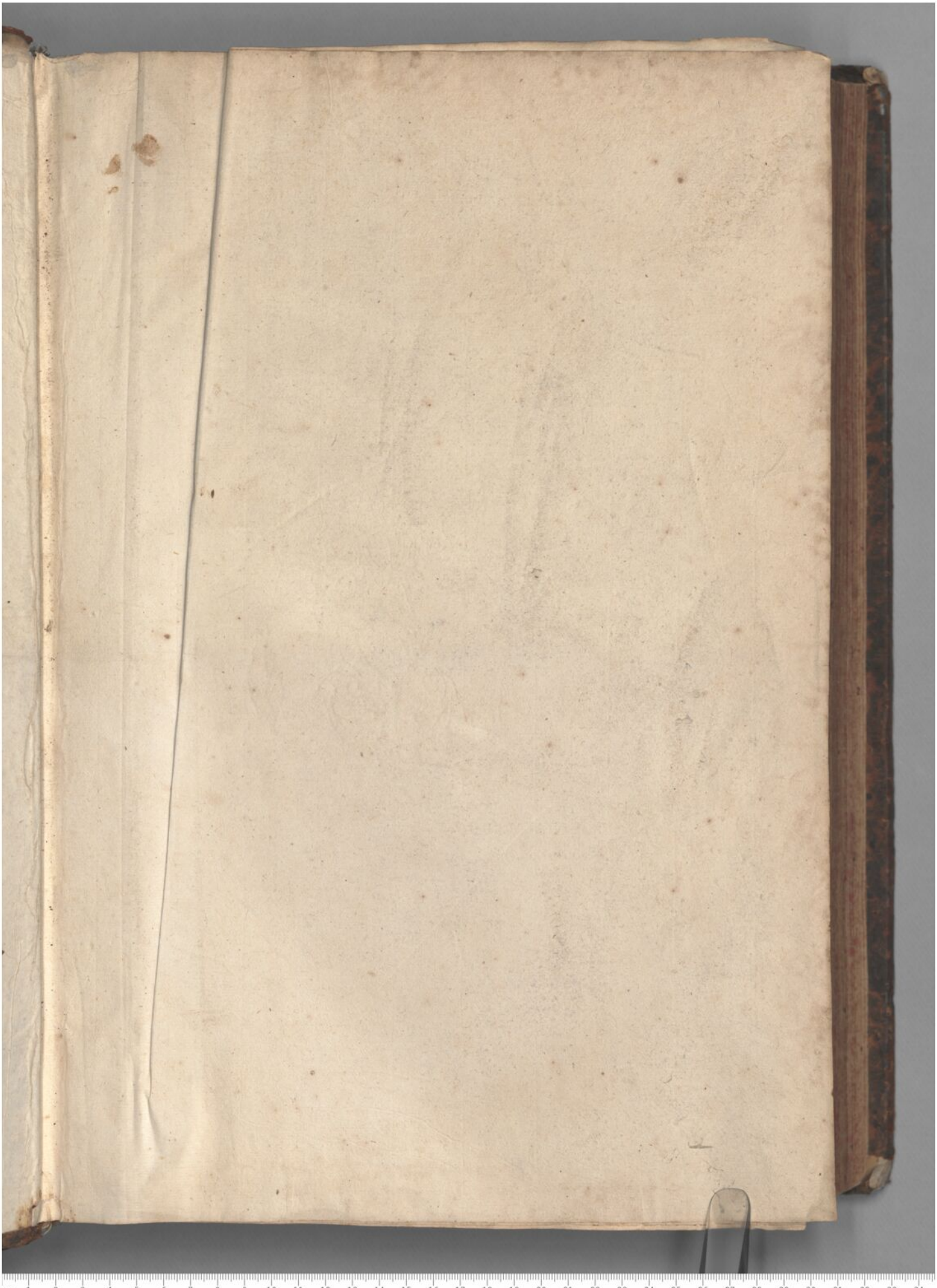
Signatur: Leibn. Marg. 89, [1] - -

Leibn. Marg. 89

Niedersächsische
Landesbibliothek
Hannover

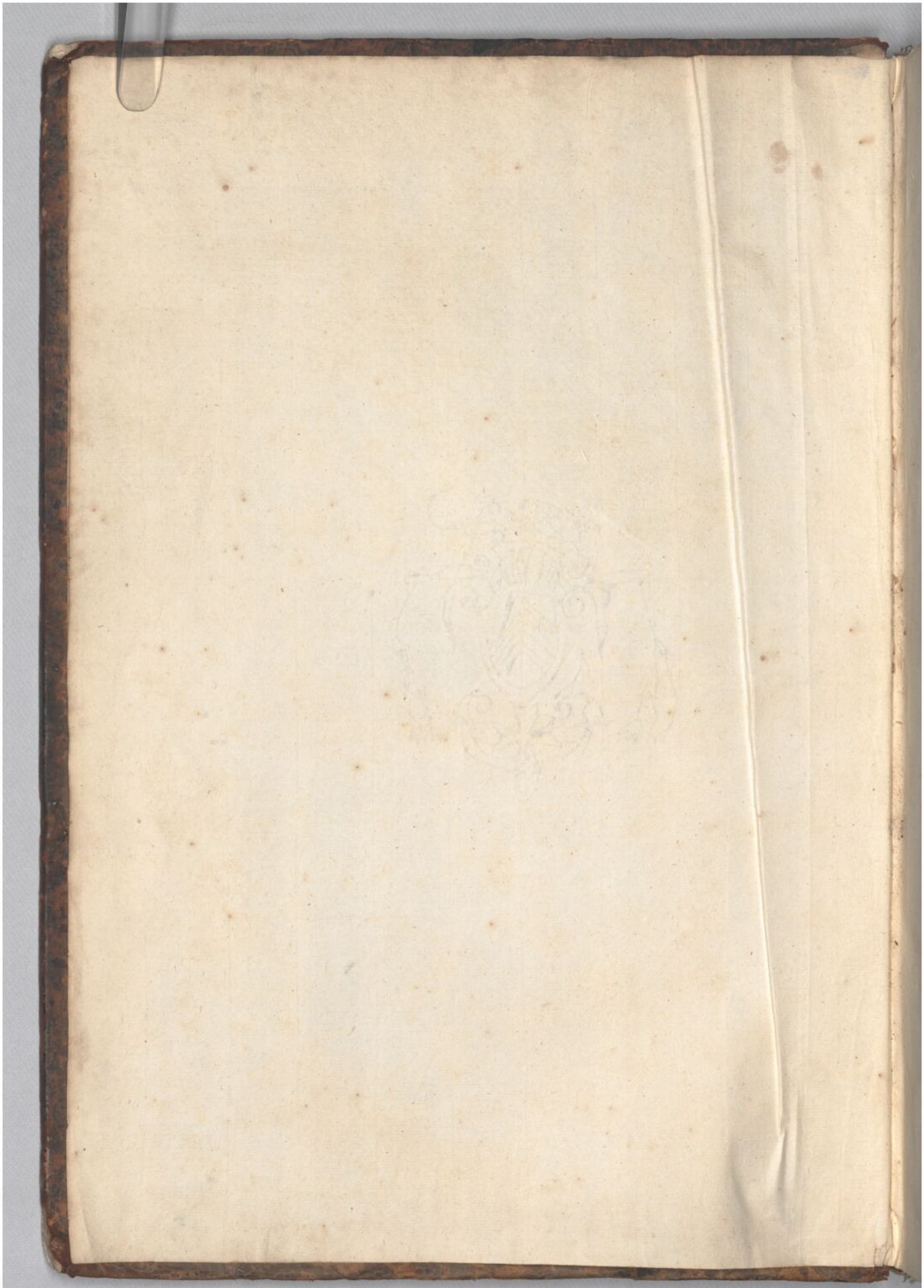
GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [2] - -

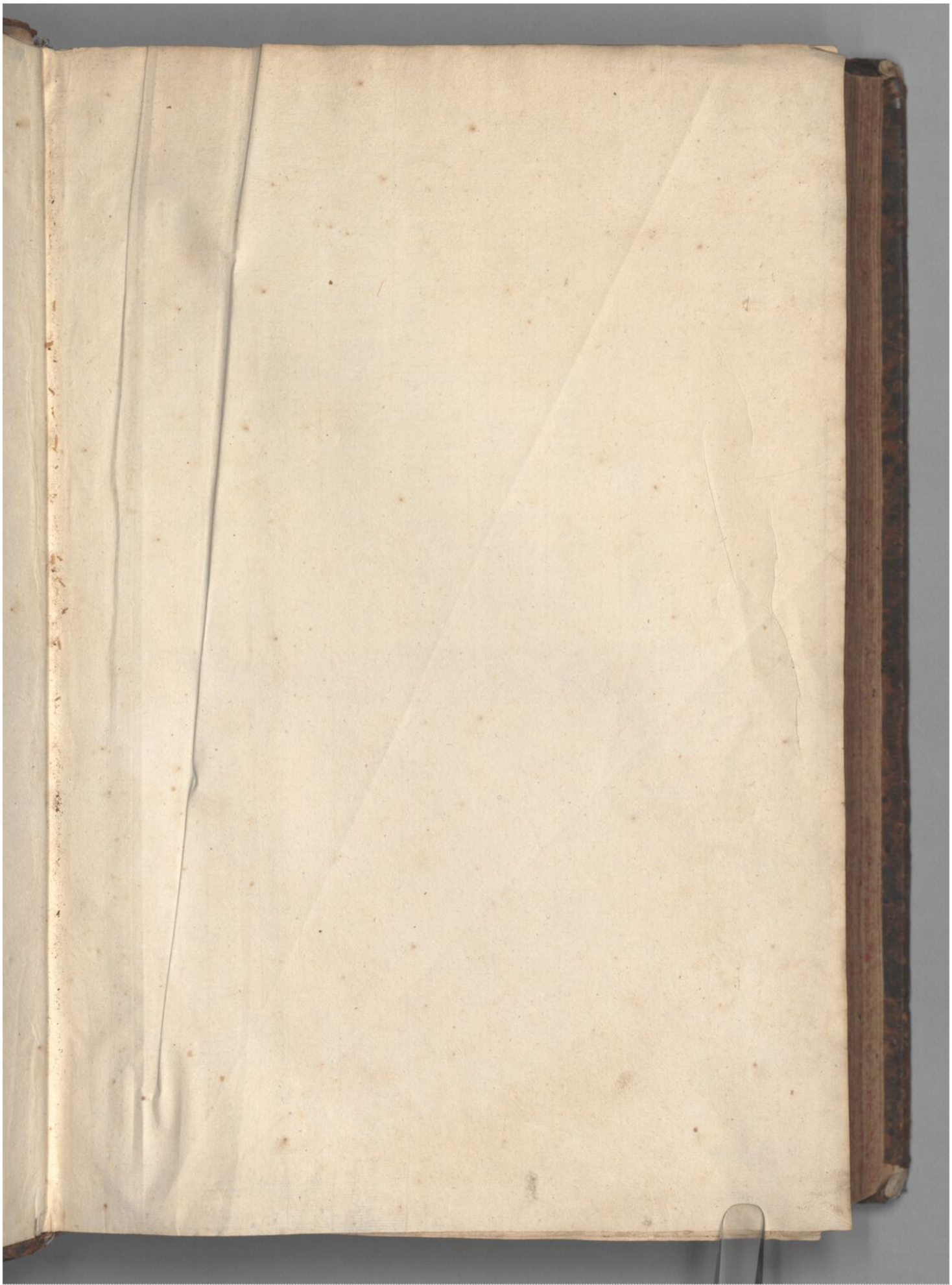
GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [3] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [4] - -

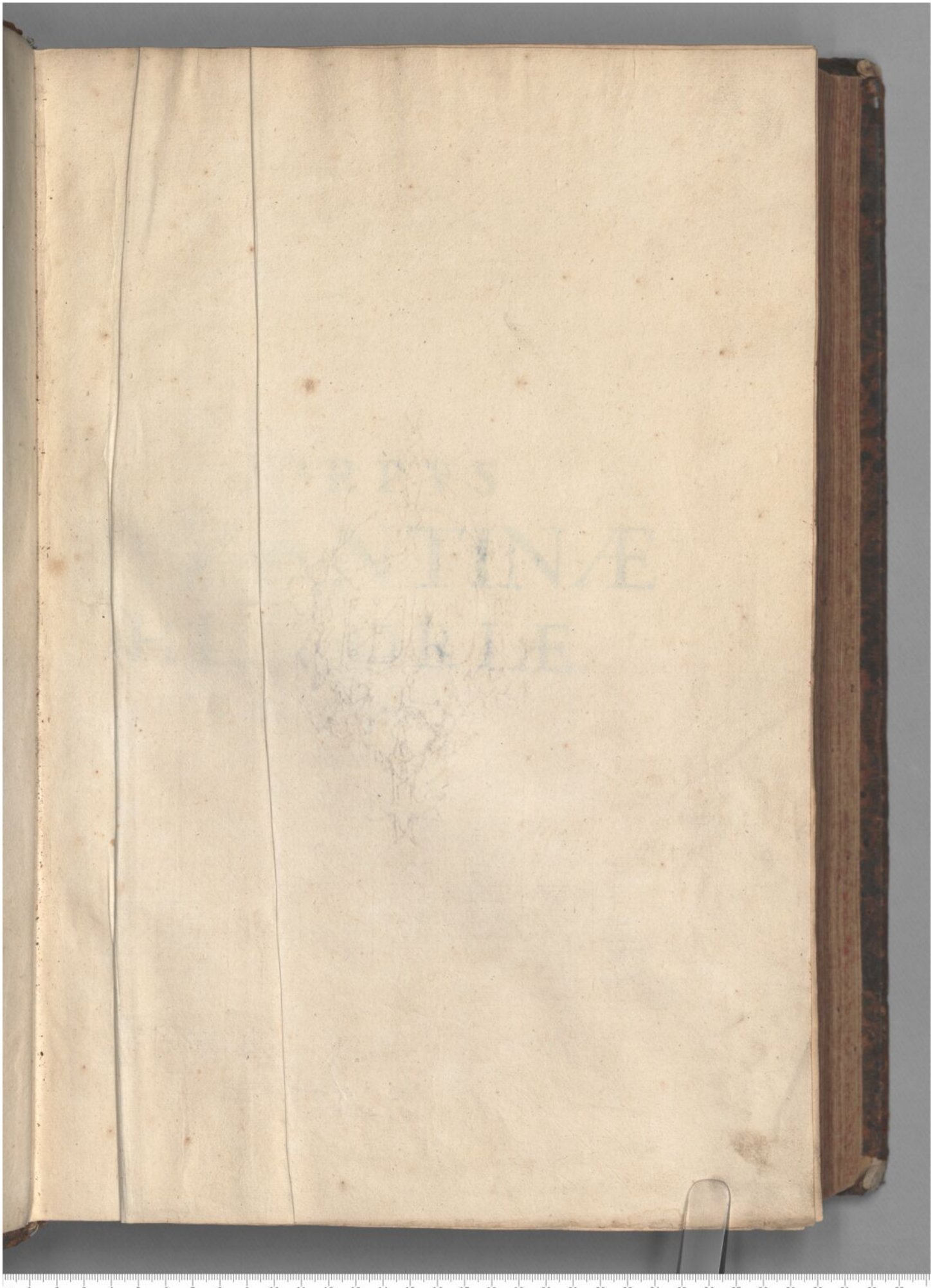

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [5] - -

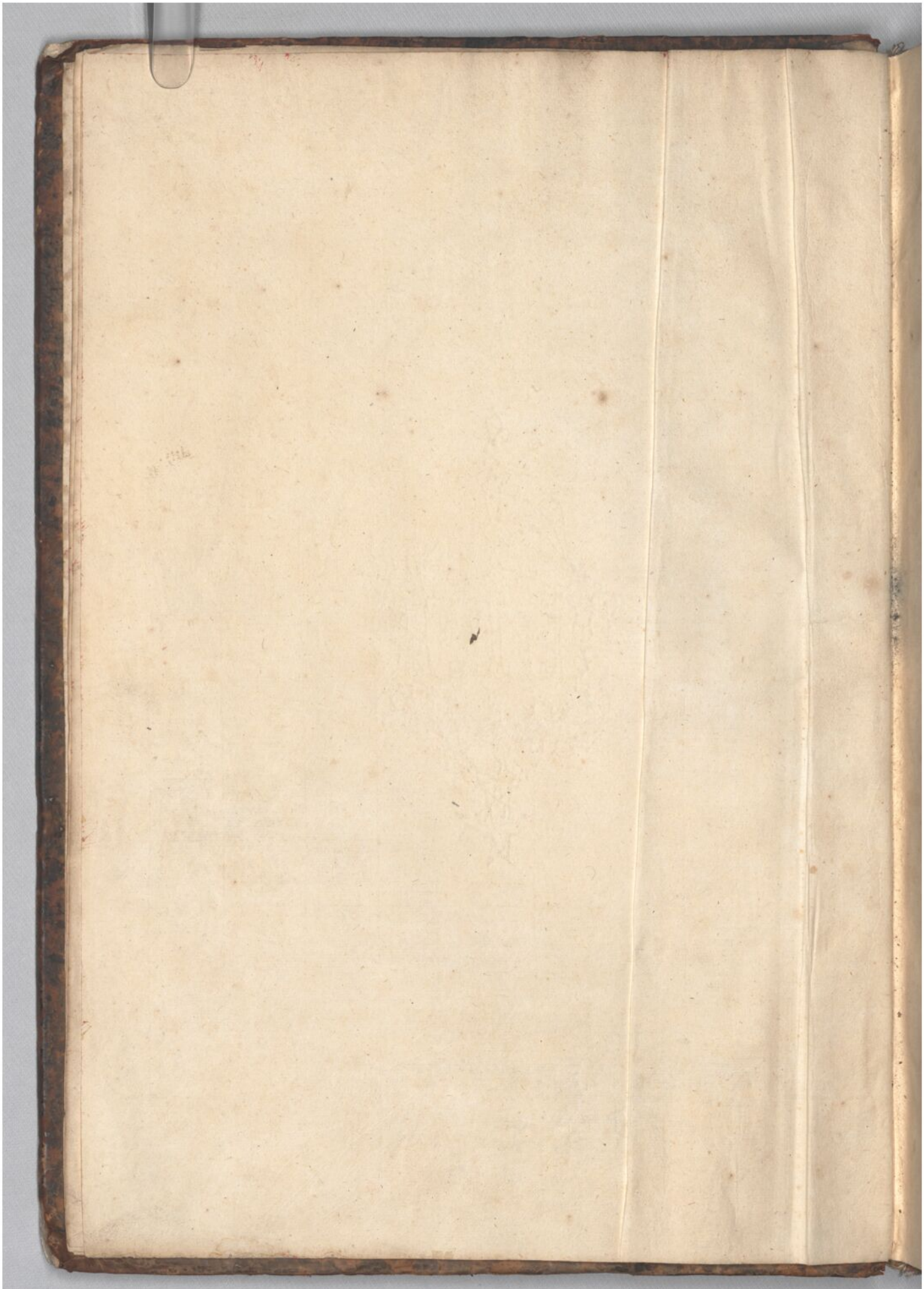
GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 69, [6] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [7] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [8] - -

CORPVS
BYZANTINÆ
HISTORIÆ.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [9] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [10] - -

DE

BYZANTINÆ HISTORIÆ SCRIPTORIBVS,

SVB FELICISSIMIS

LVDOVICI XIV.

FRANCORVM AC NAVARRÆORVM

REGIS CHRISTIANISSIMI

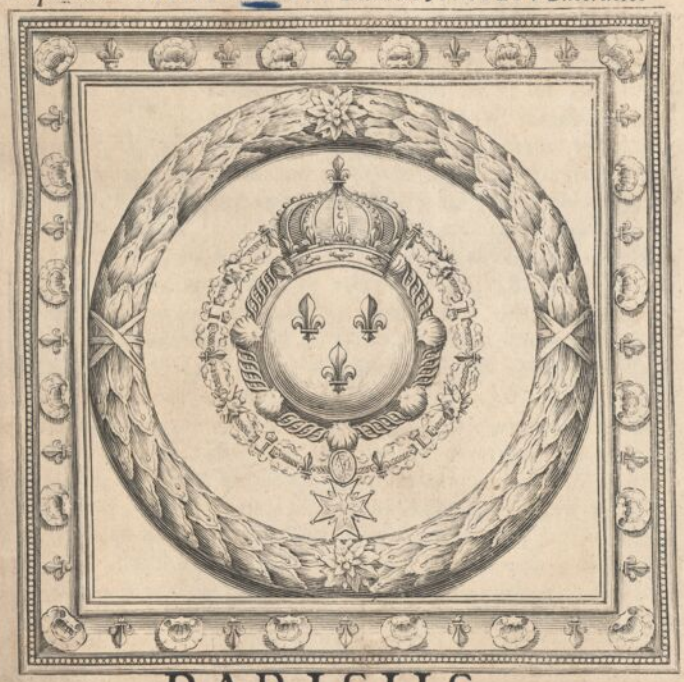
AVSPICIIS

Publicam in lucem e LVPARÆA TYPOGRAPHIA emittendis:

AD OMNES PER ORBEM ERVDITOS

ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΝ.

Proponente PHILIPPO LABBE *Biturico, Soc.* IESV *Sacerdote.*

PARISIIS,

E TYPOGRAPHIA REGIA.

M. DC. XLVIII.

BIBLIOTHECA
REGIA
HANNOVERANA

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [12] - -

HISTORIÆ CONSTANTINOPOLITANÆ

CVRIOSIS INDAGATORIBVS

S. P.

BYZANTINAM *Hiſtoriam, multitudine rerum mirabilem, varietate iucundam, diuturnitate temporis ſpectabilem, ac Veteri* ROMANÆ *tantumnon parem, vt amant, coluntque ſtudioſi omnes; ita libros quibus illa continetur, auide ambiunt exoptantque. Sed fruſtra iamdudum illos vacui fere omnes Bibliothecarum foruli expectant. Cum enim maxima pars nobilium illorum Hiſtoricorum cum blattis adhuc tineiſque luctetur in puluere & ſitu Manuſcriptorum Codicum; qui vero hactenus publicati ſunt, vel Latine tantum, vel Græce tantum apparuerint, & ſi qui Græce ſimul ac Latine excuſi ſunt, diſpari admodum forma, charactere diſſimili, diuerſis diſſitiſque a ſe inuicem locis temporibuſque prodierint; inde factum eſt magno litterarum incommodo, dicam & litteratorum damno, in tanta penuria, quæque indidem orta eſt, talium mercium caritate maxima, vt beatus ille merito cenſendus ſit, non qui omnes, ſed qui quamplurimos, eoſque deformes ac mancos, quouis pretio, ſummaque diligentia potuerit ſibi comparare. Eam ob cauſam, plureſque alias, quas quiuis facile coniicere poterit, cum* REGIIS TYPIS, *eademque omnino voluminis forma, omnes, quotquot vſpiam gentium hactenus editi ſunt, & in Bibliothecis* VATICANA, REGIA, BARBERINA, MAZARINA, SEGVIERIANA, MEMMIANA, THVANA, PVTEANA, PETAVIANA, COLLEGII PARISIENSIS SOCIETATIS IESV, *aliiſque quamplurimis priuatis publiciſque noſtro doctorumque virorum ſtudio reperiri potuerunt, publicam in lucem emittere decreuerimus, nobiſque quæ-*

dam etiamnum desint ad perfectam omnique ex parte absolutam BYZANTINÆ HISTORIÆ *editionem, operæpretium visum fuit breuem consilij nostri, atque apparatus indiculum texere, neque tantum* EXCERPTIS LEGATIONVM, VETERVM HISTORICORVM ECLOGIS, THEOPHYLACTI SIMOCATTÆ HISTORIARVM LIBRIS OCTO, AC NICEPHORI CONSTANTINOPOLITANI PATRIARCHÆ BREVIARIO CHRONICO *(quæ omnia vno simul volumine compacta, ac variis Eruditorum Virorum Annotationibus Obseruationibusque de nouo illustrata, modo prodeunt in publicum) veluti Galeatum quemdam Prologum præfigere, sed etiam seorsim vulgare, ac vndequaque, per vniuersam maxime Europam, Orbemque Christianum dispergere, vt qui in dissitis a Gallia Regnis remotisque prouinciis habitant, neque facile res nostras conatusque rescire possunt, hoc veluti dato signo intelligant, quos ad hanc vsque diem* CONSTANTINOPOLITANÆ HISTORIÆ *Scriptores* LVPARÆIS *characteribus ediderimus, quos sub prælo habeamus, quosque propitio Numine, & aspirantibus fauore suo atque humanitate bonis omnibus, emissuri deinceps simus. Agite dum, viri per orbem vniuersum litterati, litterarumque amantes ac gloriæ, expromite quidquid apud vos latet* ἐν χειμηλίοις, *excutite pluteos Bibliothecarum, angulos scrutamini, musæa circumspicite, amicos familiaresque vestros monete, vrgete, impellite: & si forte quid ad institutum nostrum accommodatum nacti estis, aut mittite illico, si tam propensa in vobis efflorescit humanitas, ac de litteris bene merendi voluntas, aut saltem scriptis in hanc vrbem litteris ad* Sebastianum Cramoisy *Architypographum Regium, & Typographiæ Regiæ Curatorem, aliosve vobis notos ac familiares, consilij vestri liberalitatisque rationem significate. Hoc enim possumus polliceri tanti beneficij benefactique memoriam,* REGIIS TYPIS *expressam, toto orbe vulgandam, & apud posteros omnes, quouis marmore atque ære perennius duraturam. Neque enim permittemus vnquam, vt vllius nomen obliuioni detur, qui laudabiles conatus nostros, totique reipublicæ litterariæ perhonorificos iuxta ac salutares promouere vel leuiter tentauerit. Valete.*

Lutetiæ Parisiorum, e Collegio Claromontano
Societatis IESV, Kalendis Ianuariis anni Æræ
Christianæ M. DC. XLVIII.

Omnium seruus in Christo obsequentissimus
PHILIPPVS LABBE *Soc.* IESV.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [14] - 6

CATALOGVS SCRIPTORVM HISTORIÆ BYZANTINÆ,

QVI HACTENVS DEPREHENDI POTVERVNT:

ſeruato vtcumque temporis, quo vixerunt, ſcripſeruntve, ordine.

I.

PRIMVM in hac Collectione locum damus EXCERPTIS variorum Scriptorum DE LEGATIONIBVS, quæ Auguſtæ Vindelicorum anno 1603. Græce duntaxat prodierunt opera *Dauidis Hoeſchelij*, ſequentiumque Auctorum continent Fragmenta: — Vixerunt fere hi omnes ante annum 550.

I. DEXIPPI ATHENIENSIS, e codicibus MSS. *Boiſo*, & *R. P. Andreæ Schotti* Societatis IESV. — Sub Aureliano Imp.

II. EVNAPII SARDIANI, ex iiſdem codicibus. — Sub Honorio & Arcadio.

III. PETRI PATRICII & Magiſtri, ex iiſdem, cum quodam alio Fragmento ex ſolo codice *Schotti*. — Sub Iuſtiniano.

IV. PRISCI PANITÆ Rhetoris, ex iiſdem, cum Fragmento ex Hiſtoria Gothica, quod ſolus habuit *Schotti* codex. — Sub Theodoſio iuniore.

V. MALCHI PHILADELPHIENSIS, ex codice *Schotti*. — Sub Anaſtaſio.

Eiuſdem alia, ex iiſdem. — Sub Mauricio.

VI. MENANDRI PROTECTORIS, ex iiſdem.

Latine EXCERPTA illa reddidit, Notiſque illuſtrata *Carolus Cantoclarus* Libellorum ſupplicum Magiſter Pariſiis edidit anno 1609.

Nunc vero in noua hac editione, quam feliciſſimis auſpiciis ineunte hoc anno 1648. Græce ſimul ac Latine cum Notis *Henrici Valeſij* IC. eruditiſſimi publicamus eadem forma, iiſdemque characteribus Regiis, quibus in exprimendis percelebri Ioannis Cantacuzeni Hiſtoria, Georgij Cedreni Annalium Compendio, & Niceтæ Acominati Choniatæ Hiſtoria vſi ſumus, addita ſunt ex codice *Andreæ Schotti* Soc. IESV, quæ THEOPHYLACTVS SIMOCATTA de iis ſcripſerat, hactenus cum aliis inedita. — Sub Heraclio.

P. Philippus Labbe Societatis IESV Excerptis variorum de Legationibus ſubiecit cum ſuis Animaduerſionibus Notiſque Hiſtoricis breues aliquot ECLOGAS veterum Hiſtoricorum DE REBVS BYZANTINIS, quorum ſcripta integra, aut omnino iniuria temporum interciderunt, aut pluribus aliis referta ſunt, quæ ad CONSTANTINOPOLITANAM HISTORIAM non pertinent.

I. OLYMPIODORI Excerpta a Conſulatu Honorii Imp. VII. ad Valentiniani III. Conſulatum alterum: ex *Photii* Bibliothecæ cod. LXXX. Interprete *R. P. Andrea Schotto* Societatis IESV. — Sub Theod. Iuniore.

II. CANDIDI ISAVRI ab initio ſiue electione Leonis Auguſti vſque ad generi eius Zenonis Iſauri Imperatoris obitum: ex eadem *Photii* Bibliotheca, cod. LXXIX. eodemque interprete. — Sub Anaſtaſio.

III. THEOPHANIS BYZANTII de bello Iuſtini iunioris Auguſti, magni illius Iuſtiniani Imperatoris ex ſorore Vigilantia nepotis, aduerſus Perſas: ex eiuſdem *Photii* cod. LXIV. Interprete eodem.

IV. HESYCHII MILESII VIRI ILLVSTRIS de rebus Patriis Conſtantinopoleos τὰ σωζόμενα, quæ ex eiuſdem ſcriptoris libro V. aut VI. Hiſtoriæ Romanæ atque Omnigenæ videntur fuiſſe delibata: Interprete *Ioanne Meurſio*, qui etiam Notas adiecit.

V. SVIDÆ Lexicographi Excerpta de Imperatoribus Orientis, aliiſque ad Conſtantinopolitanam Hiſtoriam ſpectantibus: Interprete *Æmilio Porto*, cuiiam in pleriſque præiuerat *Hieronymus Volſius*.

II.

PROCOPIVS CÆSARIENSIS Rhetor ſequitur ætate proximus, niſi forte quis Zoſimum Comitem, Theodorum Anagnoſten, alioſque præponendos cenſeat PROCOPIO. Huius octo priores libros, hoc eſt, de Bellis Perſico, Vandalico, atque Gothico, cum opere de — Vixit circa an. 560. ſub Iuſtiniano.

Ædificiis Iustiniani Imperatoris Græce duntaxat edidit Augustæ Vindelicorum anno 1607. *Dauid Hoeschelius:* Nonum vero librum, quo eiusdem Arcana Historia continetur, Græco-latinum cum prolixissimis Notis Romæ euulgauit anno 1623. *Nicolaus Alemannus.*

Quod si quis forte, dum in aliis edendis Scriptoribus tantisper occupamur, nouam omnium librorum PROCOPII versionem adornare per otium voluerit, aut ad Græcum textum veterem *Raphaelis Volaterrani* & *Christophori Personæ*, aliorumque interpretationem recensere, aut de suo Notas adiicere, variasve lectiones subministrare, aut quouis alio modo Regiam editionem iuuare, vel locupletare possit, is rem oppido gratissimam fecerit, si quamcitissime poterit, scriptis ad nos, aliosve Lutetiæ Parisiorum commorantes, literis, mentem suam, propensamque ad promouenda studia voluntatem aperiat.

CHRISTIANISSIMI REGIS Bibliotheca vere Regia inter cætera venerandæ Antiquitatis monumenta vna cum opere Procopii de Ædificiis Iustiniani conseruat eiusdem scriptoris de rebus Gothicis libros quatuor MSS. optimæ notæ, quos audio a Viro Clarissimo *Hugone Grotio* Latinitate fuisse donatos.

In locupletissima quoque Eminentissimi Cardinalis IVLII MAZARINI Bibliotheca extat PROCOPII eiusdem de Ædificiis Iustiniani codex Græcus M S. cuius vsum Vir clariss. *Gabriel Naudæus* pollicetur iis, qui Wechelianam anni 1537. Basileensem, aliasque editiones cum Græco textu comparare voluerint.

Missus est etiam ante paucos dies Tolosa ad Illustrissimum D. PETRVM SEGVIERIVM Franciæ Cancellarium huius Procopij Tractatus de iisdem Constantinopolitanis Ædificiis eleganti manu descriptus, cui ad maiorem Regiæ Editionis perfectionem accedet amplissimus omnium quotquot per Europam esse noscuntur Cod. MS. depromptus ex Bibliotheca Illustrissimi ac Reuerendissimi D. CAROLI DE MONCHAL Archiepiscopi Tolosani.

Ecce autem, dum hisce denuo refingendis operam nauo, datis Tolosa literis certior factus sum *R. P. N. Maltrait* Societatis IESV, integram omnium Procopii operum, exceptis Anecdotis, interpretationem aggressum esse, & in eam toto pectore studiisque incumbere.

III.

Vixit circa an. 566. sub Iustino II.

AGATHIAM MVRINENSEM Scholasticum, qui de Imperio & rebus gestis Iustiniani quinque libros conscripsit, tertio loco collocamus. Is Lugduni Batauorum anno 1594. prodiit, ex recensione *Bonauenturæ Vulcanij*. Illi, vt opinor, vix quicquam deest, quominus quamprimum excudi possit.

IV.

Vixit sub Heraclio an. 634.

THEOPHYLACTI SIMOCATTÆ Historiam, Mauricij Imperatoris res gestas libris octo complexam, hoc ineunte anno 1648. Græco-latine emittimus, iuxta editionem Ingolstadiensem anni 1604. a *R. P. Iacobo Pontano* Societatis IESV, cum versione Notisque procuratam: cui nunc a se recognitæ *Carolus Annibal Fabrotus* IC. multiplici eruditione celeberrimus Glossarium adiecit.

EVAGRIO suus locus non fuisset in hoc Catalogo denegandus a nobis, si non animus esset post Byzantinæ Historiæ corpus absolutum, Typis itidem Regiis subiicere *Eusebii Cæsariensis*, *Socratis*, *Sozomeni*, *Theodoreti*, *Philostorgii*, *Theodori lectoris*, *Enagrii*, *Petri Siculi*, aliorumque, quæcumque ad Ecclesiasticam Historiam Græcorum spectare deprehendentur, & duobus tribusve tomis, cum variis *P. Philippi Labbe* Soc. IESV Sacerdotis emendationibus & obseruationibus publicam in lucem emittere.

V.

Auctor ille vixit circa anno 634.

CHRONICVM ALEXANDRINVM, seu Fastos Siculos Monachij anno 1615. edidit Græco-latine *R. P. Matthæus Raderus* Societatis IESV, cum Annotationibus aliquot, quas in aliis rebus occupatus absoluere non potuit. Si qua in re quis editionem LVPARÆAM iuuare possit, mature moneat, vt vigiliarum ipsius ratio aliqua haberi possit. Quam Spartam, quia nemo sibi hactenus vindicare voluit, ne quid a nobis merito desiderari possit, tanquam vacuam relictamque possessionem adibit *P. Philippus Labbe* Societatis IESV, Notasque vberiores, quæ ad eius Chronici intelligentiam necessariæ omnino videntur, Raderianis adiiciet.

Iis iam publicatis, accepimus Madriti apud Reuerendissimum Abbatem *De Farina* Siculum REGI CATHOLICO ab Oratorio reperiri vetustissimum ac emendatissimum exemplar Alexandrini Chronici: Quod si illud ad nos huc mittere velit, aut varias Lectiones atque obseruationes suas suggerere, plurimam ab eruditis omnibus inibit gratiam, neque quicquam ipsi peribit illius gloriæ, quam ex huius scriptoris emendatissima editione consequi poterit.

INCERTI quoque Epitomen temporum ab orbe condito vsque ad an. 20. Heraclii Imp. cum Consulatibus & Indictionibus deductam in SCORIACENSI BIBLIOTHECA delitescere per-

perhibent. Verum magna mihi ſuſpicio eſt, aut ipſum eſſe Alexandrinum, quod dicitur, Chronicon, aut delibatum ex eo Compendium: falſam certe arbitror Marcellini aut Hippolyti, quam adiungunt, Epigraphen.

VI.

GEORGIVS MONACHVS, Taraſij Patriarchæ SYNCELLVS, ſcripſit Excerpta Chronographica a primo rerum ortu ad Maximianum & Maximinum tyrannos, hactenus inedita. Græcum textum toties alias a Ioſepho Scaligero, vt patet ex eius epiſtolis, expetitum, e codice MS. BIBLIOTHECÆ REGIÆ a Clariſſimis *Puteanis* fratribus humaniſſime communicatum exhibebimus, collatum cum pluribus aliis MSS. Bibliothecæ MAZARINÆ, quorum copiam fecit pro ſua ſingulari comitate Vir doctiſſimus *Gabriel Naudæus*, eoque præcipue apographo, quod ex codice VATICANO deſcriptum Eminentiſſimus Cardinalis FRANCISCVS BARBERINVS opera *Lucæ Holſtenij* Viri clariſſ. Roma mittendum curauit. Interpretationem vero eam adhibebimus, quam alias a *Ioanne Baptiſta Hautino* Conſiliario Regio elaboratam *Ioannes Baptiſta Hautinus* filius eius in Præfectura Pariſienſi Conſiliarius recenſuit. Scribebat anno 792.

R. P. Dionyſius Petauius Societ. IESV, quæ cum in SYNCELLO hoc, tum in eius continuatore THEOPHANE, ad doctrinam Temporum ſpectant, & tanto Vindice digna videbuntur, fuſius explanabit: ex eadem vero Societate *P. Philippus Labbe* eandem editionem conferet cum duobus codicibus MSS. & ſi quid obſeruatu dignum occurretit, publicæ luci non inuidebit.

VII.

THEOPHANIS Confeſſoris, & Monachorum Agri Præfecti Hiſtoria, ſeu continuatio Chronici Syncelliani, a Conſtantini Magni Imperio vſque ad Nicephori Logothetæ mortem, & initia Michaelis Rancabe, eiuſque filii Theophylacti, necdum etiam vſpiam fuit edita. Græcum textum iidem communicauerunt *Puteani* fratres ex ditiſſimo penu BIBLIOTHECÆ REGIÆ, collatum poſtea cum apographo codicis VATICANI, quod a *Io. Iacobo Buccardo* Latine olim redditum, variiſque lectionibus illuſtratum, iuſſu Eminent. Cardinalis FRANCISCI BARBERINI, cum ANASTASII BIBLIOTHECARII Hiſtoria Eccleſiaſtica, miſit *Lucas Holſtenius*, qui eamdem ſumma cura ex codice Caſſinenſi deſcripſit. Quia vero & in pluribus manca eſt, & ſui ſæculi barbarie fœdata hæc Theophanis ab Anaſtaſio ſuſcepta interpretatio (quam Regiis formis excuſam vna cum Vitis Pontificum Romanorum eiuſdem Anaſtaſii opera conſcriptis, & Moguntiæ primum anno 1602. editis, hoc pariter ineunte anno 1648. publicamus) Latinam aliam ac limatiorem eiuſdem eruditorum omnium votis exoptati Chronici verſionem pollicemur, quam a ſupra laudato *Hautino* Senatore Regio adfectam Filius eius recenſuit. Viuebat etiam poſt an. Chriſti 820. Vixit Anaſt. Bibl. ſub Nicolao Primo.

Idem quoque *Philippus Labbe* Societ. IESV Regiam hanc editionem, cum duobus codicibus calamo exaratis componet, & ſi quid inde nota dignum excerpſerit, coniiciet in Indiculum variarum lectionum.

De Leontio, vt quidam vocant, Byzantino, Leone Grammatico, &, ſi qui alij perhibentur extare, THEOPHANIS Hiſtoriæ continuatoribus, cum tempora, quibus floruerunt, nobis aut incomperta fuerint, aut ſaltem obſcura, diſtulimus obſeruationes noſtras in finem huiuſce Indicis, ne temporum ſeriem interrumpere cogeremur.

VIII.

S. NICEPHORI Patriarchæ Conſtantinopolitani Breuiarium Hiſtoricum de rebus geſtis ab obitu Mauricij ad Conſtantinum vſque Copronymum huius anni 1648. fœlicibus initiis publicamus, cum verſione & Notis Chronologicis *R. P. Dionyſij Petauij* e Societate IESV, qui editionem anni 1616. ſecundis curis locupletauit. Obiit exul anno 828.

IX.

GEORGII CEDRENI Monachi Compendium Hiſtoriarum, ab initio mundi vſque ad Iſaacij Comneni tempora, & annum Chriſti 1057. ex verſione *Guillelmi Xylandri*, cum eiuſdem Annotationibus, anno præcedenti duobus Tomis publici iuris fecimus. Acceſſerunt Regiæ editioni, præter lacunas tres ingentes & alias expletas, Notæ in Cedrenum *R. P. Iacobi Goar* Ordinis Prædicatorum, & *Caroli Annibalis Fabroti* IC. Gloſſarium ad eundem Cedrenum. Quo vixerit tempore nondum certo ſcimus, neque enim probabile eſt vixiſſe ſub Iſaacio Comneno.

Γεωργίου τοῦ Κεδρηνοῦ Χρονογράφου meminit Zonaras, ſeu Glycas, aut quis alius Epiſtola 56. apud Leonem Allatium in diſſertatione altera de libris Eccleſiaſticis Græcorum pag. 324. editionis

Parisiensis. At nos Zonaræ, vt paullo post insinuabimus, tantum 46. habemus Epistolas, & iusta suspicio est Zonaræ lucubrationibus Epistolicis additas fuisse alterius cuiuspiam Glyca nostro recentioris aliquot Epistolas. Qui enim fieri potuit, vt de Cedreno ne verbum quidem fecerit in Annalibus suis Glycas, qui Ioannem Scylitzam, Ioannemque Zonaram tam sæpe appellat.

X.

Hunc ante Glycam vixisse scimus, & Pselli æqualem peruenisse vsque ad Imperium Alexii Comneni.

Ioannis Scylitzæ Cvropalatæ Excerpta ex Breuiario Historico, excipientia vbi Cedrenus desinit, id est a Calend. Septembribus anni Christianæ Epochæ 1057. Indictione ineunte vndecima, ad annum eiusdem sæculi 81. & Alexij Comneni factam Calend. Aprilis Magna Feria v. Indictione 4. anni Mundani ex calculo Græcorum 6589. inaugurationem, iam ab anno vulgata sunt, & Cedreni compendio Historico subiecta. Græcum textum ex codice MS. Biblioth. Regiæ desumptum exhibuimus cum castigata versione *Ioannis Baptistæ Gabij*, & Notis *R. P. Iacobi Goar*. Quis vero fuerit ille *Ioannes*, quem Plagiarium appellant, (cum potius eius scripta, non secus atque Georgii Syncelli, Theophanis, multorumque aliorum, Cedrenus Monachus, quemadmodum in Annalium suorum præfatione, ex eodem nostro Scylitza pene ad verbum emendicata, ipsemet monuit, paucis subinde recisis additisve, expilauerit) fortean certius alias docebimus.

XI.

Viuebat anno 1140.

Michaelis Glycæ Annales quadripartitos a primordiis orbis vniuersi ad obitum vsque Alexij Comneni, annumque Christi vulgarem 1118. (in quibus præter Historiam, Physica, ac Theologica plurima continentur) Latine duntaxat Basileæ anno 1572. editos habemus in manibus, cura & studio *Ioannis Leunclauij*, qui & Glycanorum Annalium proprio marte Appendicem, siue supplementum subtexuit, a Ioanne Comneno Alexij filio ac successore, vsque ad Imperij Byzantini euersionem. Græce autem nuspiam fuerunt hactenus editi. *P. Philippus Labbe* Societatis Iesv Sacerdos suam in illum Auctorem operam pollicetur, Græcamque dictionem hactenus desideratam exhibebit ab initio mundi vsque ad Zenonis Leonis generi tempora, & Occidentalis Imperij sub Romulo siue Augustulo ruinam: hoc est tres priores partes integras, expletis aliquot Latinæ versionis lacunis subministrabit, quartamque superaddet, sed fine mutilam, vsus gemino codice MS. quorum alter carie confectus, ac per singulas ferme paginas detritus, alter manu non ineleganti descriptus: vterque vero sub finem desinit in breuem synopsin sex priorum generalium Synodorum, vterque indicem Imperatorum a Constantino Magno ad Ioannem Comnenum perductum quartæ parti præfigit. Fuit & nonnemo, qui nobis spem alias fecit cuiusdam codicis, quem tertiam ferme eiusdem Auctoris partem continere affirmabat. Vtinam ea contineat quæ *Labbeanis* codicibus desunt! Aliunde quoque nonnihil subsidij a sedulis indagatoribus expectamus. Certe iam didicimus in Bibliothecis Bauarica, Augustana, & Romana B. Mariæ, Sanctique Gregorii in Vallicella, sub finem superioris sæculi extitisse MSS. Glycæ nostri Annales. Sin minus, non desinemus suo tempore vulgare, quem nacti fuimus, thesaurum, licet non vsquequaque omnibus suis numeris absolutum.

An vero idem sit Siculus iste Glycas cum Σικελιώτῃ διδασκάλῳ, cuius mentio fit in proœmiis Ioannis Scylitzæ atque Cedreni, vt vir magnus existimauit, fusius disputabit idem *P. Philippus Labbe* in singulari Syntagmate, quod breui publicabit, de Ætate & scriptis nobilium ignobiliumque Historicorum, editorum & ineditorum, qui res Byzantinas litteris sunt prosequuti.

XII.

Viuebat circa annũ 1120. & sequentes, & citatur a Glyca, vt diximus.

Ioannis Zonaræ, ex Drungario & Primo a secretis Monachi doctissimi, Historia vniuersalis ab origine rerum vsque ad annum 1118. quo Alexius Comnenus obiit, Græco-latine in tres tomos seu partes distributa Basileæ prodiit anno 1557. cum versione & Notis *Hieronymi Vvolfij Oetingensis*. Nos eandem Regiis typis breui subiiciemus denuo collatam cum pluribus MSS. codicibus Biblioth. Regiæ necnon Eminentissimi Cardinalis Ivlii Mazarini, & aliarum, studio *R. P. Iacobi Goar* Ordinis Prædicatorum, qui *Vvolfij* castigatione fideliorem reddet versionem, & Notas solitamque diligentiam non denegabit.

Suam hic quoque symbolam conferet *P. Philippus Labbe*, in comparanda tertia parte, quæ sola Byzantinam describit Historiam, cum Græco MS. Bibliothecæ Claromontanæ, in qua etiam, non secus ac in Regia, habentur eiusdem Ioannis Zonaræ epistolæ 46. cum quibusdam aliis ad Mathematicas disciplinas spectantibus.

Vixit post obitum patris, imperante Caloioanne fratre. Eius meminit Zonaras.

XIII.

Annæ Comnenæ Alexiados, siue de rebus gestis patris sui Alexij Comneni Imperatoris Fragmenta quædam Augustæ Vindelicorum anno 1610. edita sunt: hoc est ex libris

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [18] - 10

quindecim octo duntaxat, iique, vt obseruauit editor accuratissimus *Dauid Hoeschelius*, bene lacunati. At Regiis typis excusa prodibit integra Historia, ex codice MS. quem ex Florentino Serenissimi Hetruriæ Magni Ducis FERDINANDI II. optimæ notæ libro maximam partem descriptum Roma misit iussu Eminent. Cardinalis FR. BARBERINI *Lucas Holstenius*. Interpretationem Latinam parat interim Tolosæ *R.P. Petrus Possinus* Societatis IESV, Notisque præterea suis ac Glossario illustrabit.

XIV.

IOANNEM SINNAMVM Regium Grammaticum Alexiados Comnenianæ continuatorem, hactenus vix de nomine notum, debemus codici, quem ex Vaticano 319. descriptum idem Eminent. Cardinalis Roma submisit. Expectamus ab eodem *P. Possino* versionem, Notasque. Hic vero post breue compendium de rebus gestis Ioannis Comneni, qui vulgo Caloioannes dicitur, fuse libro secundo prosequitur vitam & res gestas Manuelis Comneni qui anno 1143. patri successit vsque ad annum 1180. quo 24. Septembris indutus primum Monastico habitu, assumptoque Matthæi nomine, filium impuberem successorem habuit ad tres fermè annos. Mortuo Manuele, sub quo militauerat, animum ad scribendum appulisse videtur circa initia Alexii Imp. αὐτοκράτορος, vt ex eius Prologo liquet: ex fine enim, qui desideratur in MS. codice, nihil explorati de eius ætate ac scriptis colligi potest. Scripsit paullo post an. 1180.

XV.

CONSTANTINVS MANASSES, qui Politicis versibus Historiam a mundi conditu ad Imperatoris Alexii Comneni initia, hoc est annum 1081. pertexuit, hoc etiam ineunte anno 1648. e Regia Typographia emittetur, exactus quidem ad editionem Lugduno-Batauam *Ioannis Meursii* anni 1616. sed facta prius Græci textus collatione cum pluribus BIBLIOTH. REGIÆ MSS. cura *Caroli Annibalis Fabroti* IC. doctissimi, additisque variis lectionibus communicatis a V.C. *Leone Allatio* de sua Græcia, atque adeo vniuersa re litteraria optime merito. Vixit circa an. 1150. sub Man. Comneno.

XVI.

Hic vero locus dandus esset Historiæ Politicæ IOANNIS TZETZÆ Isaacii fratris, qui vixisse dicitur circa annum 1160. si plura ad Byzantinam Historiam spectantia versibus suis inseruisset, aut, quæ inseruit, essent e multis selecta.

XVII.

NICETÆ ACOMINATI CHONIATÆ Annales, qui ab obitu Imp. Alexii Comneni, hoc est ab anno 1118. ad annum vsque 1204. & captam a Francis Constantinopolim, libris vno ac viginti res in Oriente gestas continent, cum versione & Notis *Hieronymi Volfii*, iam ab aliquot mensibus editi sunt, a *Carolo Annib. Fabroto* IC. collati cum variis codicibus calamo exaratis, additoque insuper Glossario. Vixit post an. 1204. Græcis fatalem.

XVIII.

GEORGII, quem alii forte rectius Ioannem appellitant, LOGOTHETÆ ACROPOLITÆ Chronicon Constantinopolitanum ab anno 1204. quo Niceras Choniates desinit, ad annum 1261. quo a Michaele Palæologo vltimus Francorum Imperatorum Regia vrbe expulsus est iunior Balduinus, Græce Latineque editum vidimus Lugduni Batauorum anno 1614. ex Biblioth. & versione *Theodori Douzæ*, qui etiam Notas addidit, in Geneuensi anni sequentis editione nescio quo fato prætermissas. Nos vero illud idem dabimus cum interpretatione ac Notis doctissimi *Leonis Allatii*, collatum cum codice MS. Illustrissimi Franciæ Cancellarii D. PETRI SEGVIERII. Circa an. 1170.

XIX.

GEORGII PACHYMERÆ Protecdici & Dicæophylacis tredecim libros integros ex MS. codice Bibliothecæ Regiæ a se Latinitate donatos offert *Ioannes Tarinus* Eloquentiæ Professor Regius. Excerpta ex toto opere capita sub finem Nicephori Gregoræ iampridem Latine edidit *Hieronymus Volfius*, sed breuibus duntaxat sententiis contentus, cætera ob cariosum mutilatumque codicem omittere coactus fuit. Eiusdem quoque Scriptoris nonnulla Fragmenta Græce exhibuit *R. P. Dionysius Petauius* e Societate IESV, sub finem Historiæ S. Nicephori Patriarchæ anno 1616. primum in hac vrbe vulgatæ. Vixitan. 1280.

Reperitur etiam in Bibliotheca BARBERINA Georgii Pachymeris MS. codex, quem VRBANVS VIII. Pontifex Maximus plurimi faciebat, quemque Eminentissimus Cardinalis FRANC. BARBERINVS ad studia prouehenda publico bono natus, suppleri variisque lectionibus prætexi curauit ex altero codice MS. *N. Cherubini*, studio atque opera *Leonis Allatii*.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [19] - 11

XX.

Viuere desiit anno 1332.

THEODORI METOCHITÆ Breuiarium a Iulio Cæsare ad Constantinum Aug. edidit Græce Lugduni Batauorum anno 1618. *Ioannes Meursius*, cum Notis & interpretatione Latina: qui vtinam publici quoque iuris feciſſet librum illum CONSTANTINOPOLITANÆ HISTORIÆ, quem in Bibliotheca ſua habuiſſe dicitur, aut CHRONICON illud CP. (ſi tamen opus diuerſum eſt a præcedenti) ex quo παρεκβολας ſuas concinnaſſe Codinum aſſerit, quodque toties ipſe laudat, tum in Gloſſario mixobarbaro, tum in Notis ad Heſychium, alioſque Scriptores. Certe nondum ad notitiam noſtram peruenere.

Docuit nos per litteras *P. Alexander Baruoetius* Soc. IESV Viennæ in præſtantiſſima BIBLIOTHECA CÆSAREA reperiri THEODORI huius METOCHITÆ Logothetæ Magni MS. codicem charactere quadrato exaratum, in quo complures orationes Panegyricæ ad Imperatores Conſtantinopolitanos, aliæque de rebus ad ipſam vrbem ac illius tempora ſpectantibus. Plurima quoque eiuſdem ſcriptoris opuſcula ſeruantur in REGIA, aliiſque Bibliothecis, ſed quæ Hiſtoriam in nullo iuuare poſſint.

XXI.

Circa annum 1365.

NICEPHORVS GREGORAS, qui a priore Theodoro Laſcari ad annum vſque 1361. quo poſterior Andronicus Palæologus obiit, Hiſtoriam Byzantinam libris vndecim proſecutus eſt, iam ab anno 1562. opera *Hieronymi Vvolfij* Baſileenſibus prælis ſubiectus fuit vtraque lingua. Nunc vero eundem Scriptorem cum variis MSS. comparat *Carolus Annibal Fabrotus* IC. neque omittet ea Fragmenta, quæ primus protulit poſt Nicephori Chronicon *R. P. Dionyſius Petauius* Soc. IESV. ſibi a *R. P. Frontone Ducæo* eiuſdem Societ. homine, dum viueret, ſingulari eruditione & humanitate ſumma prædito, liberaliter communicata.

XXII.

1379.

IOANNES CANTACVZENVS, ex Imperatore Monachus, ſub ficto Ioſaaphi Chriſtoduli nomine, de ſuo, & Andronici iunioris Imperio, quatuor libros ſcripſit. In Latinam linguam verſos anno 1603. Ingolſtadii publicauerat *R. P. Iacobus Pontanus* Societ. IESV, cum Notis ſuis, quibus & alias poſtea *R. P. Iacobus Gretſerus* eiuſdem Societ. adiecit. Nos ante biennium Typis Regiis edidimus celebrem illam Hiſtoriam in tres tomos diuiſam, iiſdem verſioni ac Notis adiuncto Græco contextu, quem fruſtra ab eruditis antea deſideratum exhibuit nobis codex MS. qui aſſeruatur in Biblioth. Illuſtriſſ. D. PETRI SEGVIERII Franciæ Cancellarii.

XXIII.

Viuebat adhuc anno 1490.

LAONICI CHALCOCONDYLÆ Hiſtoriam de rebus Turcicis decem libris comprehenſam ab anno 1300. ad annum 1463. Latine dumtaxat Baſileæ editam anno 1562. ex verſione *Conradi Clauſeri* Tigurini, tum etiam Geneuæ vna cum Græco textu anno 1615. vulgatam, comparabit ſuo commodo *Carolus Annibal Fabrotus* IC. cum variis MSS. BIBLIOTHECÆ REGIÆ.

Huic vero forte fuerit operæpretium adiungere *Ioannis Leunclauii* Hiſtoriam Muſulmanicam, & Annales Turcicos. Nam quæ in Saracenicis ſeu Moamethicis *Friderici Sylburgii* apud *Hier. Commelinum* edita ſunt, aut in Theophane, Cedreno, Conſtantino Porphyrogeneta, ſimilibuſque maximam partem continentur, aut alterius omnino ſunt inſtituti.

XXIV.

ANONYMI CHRONICON de Turcarum rebus geſtis aduerſus Græcos, & expugnatione Conſtantinopolis. Græcum textum debemus BIBLIOTHECÆ REGIÆ, interpretationem *Iſmaeli Bulialdo* Græcæ linguæ, & Mathematicarum diſciplinarum callentiſſimo, qui etiam Notas pollicetur, docebitque ex nobiliſſima Ducarum familia ſcriptorem illum ſuum, quamuis de nomine ignotum, originem ducere.

XXV.

Scribebat anno 1477.

GEORGIVM PHRANZEM Protoueſtiarium Latine dumtaxat vidimus Theophylacto Simocattæ ſubiunctum in editione Ingolſtadienſi anni 1604. Maxima ſuſpicio eſt latere alicubi in Bauaria aut Sueuia Græcum codicem: qui enim reciſis paſſim plurimis digreſſionibus Latine illum reddidit *R. P. Iacobus Pontanus*, Ingolſtadii plerumque, Monachii, aut Auguſtæ Vindelicorum religioſam vitam in Collegiis Soc. IESV traduxit.

Docuit nos poſtea Appendix ad apparatum Sacrum *R. P. Antonii Poſſeuini* eiuſdem Societatis, necnon Catalogus Græcorum codicum MSS. Bibliothecæ Sereniſſimi BAVARIÆ DVCIS a *Marco Velſero* Duumuiro Auguſtano, editus Ingolſtadii anno 1604. deſideratum

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [20] - 12

hactenus a multis *Phranzæ* codicem MS. Monachii asseruari. Nuper etiam edocti sumus per litteras in LAVRENTINA SCORIACENSI BIBLIOTHECA premi ac latere cum pluribus aliis libris calamo exaratis eiusdem *Georgii Phranzæ* Chronicon, aliaque fragmenta.

Huic vero collabentis Imperii Constantinopolitani spectatori Historico *P. Philippus Labbe* Societ. IESV subiiciet GEORGII GEMISTI PLETHONIS orationes duas de rebus Peloponnesiacis, ex editione Antuerpiensi Plantiniana anni 1575. Interprete *Guillielmo Canteros* IOANNIS ARGYROPVLI comparationem veterum Imperatorum cum posterioribus, siue hodiernis, vt vocat, ex Bibliothecæ Regiæ ditissimo penu in lucem eductam, ac Latina lingua donatam, MANVELIS MALAXI Patriarchalem Historiam, ANONYMI Politicam Historiam, siue, vt *Meursius* sæpe appellat, Constantinopolitanum Chronicon, MATTHÆI CAMARIOTÆ fragmentum de expugnatione Constantinopolis a Turcis, ac similia in Epistola longissima doctissimi viri THEODOSII ZYGOMALÆ Protonotarii, & quæcumque in MARTINI CRVSII TVRCOGRÆCIA, aliisque commode seligi poterunt ad HISTORIÆ BYZANTINÆ continuationem spectantia.

Qui sequuntur nondum ad certa tempora potuerunt reuocari.

XXVI.

GEORGIVS CODINVS de Officiis Aulæ Constantinop. cum versione & doctissimis Notis *R. P. Iacobi Gretseri* e Soc. IESV, quibus inter cætera quamplurimos *Franc. Iunii* errores detexit, & insectatus est, hic ex officina *Sebastiani Cramoisy* anno 1626. prodiit Græco-latine. Locupletiorem editionem ac desideratam nouarum textus vocum fidelem interpretationem, antiquas & recentiores Patriarchatus Constantinop. & Thronorum ei subiectorum Notitias sub prælo habet *R. P. Iacobus Goar*, Ordinis Prædicator. ex Bibliothecis REGIA, MAZARINA, ALLATIANA, aliisque pluribus Catalogis & obseruationibus adiunctis, atque ad singula capita vberrimis Annotationibus. Neque tamen quicquam decedet huic Regiæ editioni de laudatis *P. Gretseri* in eundem auctorem lucubrationibus, quæ sub finem vno filo continuabuntur, cum *Marci Antonii Mureti* & *Francisci Iunii* Notis, atque eiusdem *Gretseri* Syntagmate de Imaginibus non manufactis, aliisque a sancto Luca depictis.

GEORGII CODINI tractatum alterum de Originibus Constantinopolitanis ex MSS. *R. P. Iacobi Sirmondi* Societ. IESV viri in omni doctrinarum genere præstantissimi. *Lucæ Holstenii*, aliorumque codicibus maxima accessione auctum, Notisque illustratum repræsentabit *Petrus Lambecius*, eiusdem *Lucæ Holstenii* ex sorore nepos, adolescens supra ætatem eruditus. Hic, vt pronuper datis Roma litteris significauit, vulgatæ anno 1596. a Georgio Douza sub Codini nomine Originum Byzantinarum editioni subiiciet Syntagma Antiquitatum Constantinopolitanarum, ex variis codicibus MSS. collectum & in lucem editum, adiuncta Latina versione, & animaduersionibus necessariis: hoc est,

I. Eiusdem CODINI Opuscula, de Schematographia vrbis, tempore Byzantis, Constantini Magni, & Theodosii Iunioris: De structura templi S. Sophiæ: De statuis & spectaculis: De ædificiis: De Imperatoribus, & Patriarchis.
II. Veterum Poetarum in celeberiores vrbis partes Epigrammata & Poemata.
III. PHOTII P. CP. Descriptionem templi, quod erat in Palatio Imperatoris.
IV. MANVELIS CHRYSOLORÆ comparationem veteris & nouæ Romæ.
V. Eiusdem ad fratrem suum Epistolas duas de eadem materia scriptas.
VI. ANONYMI Græci Collectanea Antiquitatum Constantinopolitanarum.
VII. SYMEONEM MAGISTRVM de ædificatione templi S. Sophiæ.
VIII. Constantinopolitanæ vrbis Genethliacam figuram ex VALENTE ASTRONOMO.
IX. LEONIS Imperatoris Oracula, cum expositione Græca THEOPHILI PRESBYTERI.

Alterum quoque Syntagma de IMPERIO CP. eiusque Prouinciis pollicetur V. C. *Lucas Holstenius*, cum Notis & Tabulis Geographicis eiusdem Imperii. In eo, quæ mox sequentur opuscula continentur.

I. HIEROCLIS GRAMMATICI Synecdemus, siue notitia Imperii CP. integra ex duobus codicibus MSS.
II. CONSTANTINI PORPHYROGENETÆ Themata ex tribus MSS. emendata, cum noua versione.
III. Eiusdem liber de administrando Imperio correctus ad MS. Codicem Vaticanum.
IV. Diuersæ Notitiæ Episcopatuum, sub Orientali Imperio, partim nouæ, partim correctiores hactenus editis.

XXVII.

GEORGIVM HAMARTOLVM a Doctiſſimo Viro *Leone Allatio* in dies expectamus. Extat in Bibliothecæ Regiæ ditiſſima Gaza GEORGII HAMARTOLI Monachi Chronicon, opus ἁπλᾶς, a primo rerum initio vſque ad Diocletiani & Maximiani Impp. tempora a *Stafino* quodam παγκρᾳξοκάφῳ deſcriptum.

XXVIII.

LEONTIVS BYZANTIVS (ſic enim a quibuſdam vocitatum accepimus) aut quis alius Anonymus, quocumque cenſeatur nomine, Continuator Theophanis hactenus nec Græce nec Latine comparuit. Græcum codicem ſtudio *Lucæ Holſtenii* Roma tranſmiſſum debemus ſingulari humanitati Emin. Cardinalis FR. BARBERINI.

Huic porro codici abſque Auctoris, quod mihi adhuc incompertum eſt, germano nomine præfigitur iſte titulus maximam partem in autographo detritus: Χρονογραφία συνγραφεῖσα ὑπὸ Θεοφάνους Κωνσταντίνου τῦ φιλοχρίστου, καὶ Πορφυρογεννήτου παρὰ τοῦ ἱεροῦ Λέοντος τῦ σοφωτάτου ἀρχιμύθου ὅπου κατέλιξε Θεοφάνης, ἤγουν ἀπὸ τῆς βασιλείας Λέοντος τῦ Ἀρμενίου, καθ' ἕκαστα ὑποτάξας ὁ αὐτὸς βασιλεὺς Κωνσταντῖνος φιλοπόνως συνέλιξεν, &c. quæ ex Præfatione innominati ſcriptoris ad eundem Conſtantinum Aug. videntur deſumpta; in qua hæc habentur inter cætera curioſis lectoribus in anteceſſum oblata: ἐκείνῳ ταύτης ἀρχὴν εἴ τις νομίσοις τῆς ἱστορίας ἀφίστη τὸν τῦ μακαρίτου Θεοφάνη γεγραμμένον κατάλοιπον. ὃν κατὰ συγγένειαν καὶ ἀγχιστείαν πεῖ τὸν ἡμέτερον λαχὼν ὑποσημειώσεσι τὰ ἐν αὐτῷ ἐκανῶς, ἢ αὐτοσαμβάτοις αὖθις παρ' αὐτὸν τὰ ὕλης. ἐκείνος μὲν οὖν τὶς τὸν τῦ Καυροπαλάτου Μιχαὴλ βασίλειαν καὶ ἕνα τὸν ἐκ τῦ Βουλγάρων συμβάσας αὐτῷ κατάλογα, τῆς τῦ Λέοντος μόνον μνησθεὶς αἰσχρήσεως, &c. Poſt vitas quatuor Imperatorum Leonis Armenij, Michaelis ex Amorio ſiue Balbi, Theophili Michaelis filij, & Michaelis eiuſdem Theophili ac Theodoræ filij, ſequitur de rebus geſtis Baſilij Macedonis narratio, quæ omnium longiſſima hunc titulum præfert: Ἱστορικὴ διήγησις τῦ βίου καὶ τῶν πράξεων Βασιλείου τῦ ἀοιδίμου βασιλέως, ὑῦ Κωνσταντίνου βασιλέως ἐκ τῆς Ῥωμαίων ὁ πάνυ ἡμῶν φιλοπόνως ὅλῃ ἐξαφόρων αἱρέσεως διηγημάτων πεχάφωτα φεσπεύθη. cum peculiari ac ſeiuncta a præcedenti Præfatione, qua ſignificat hic Auctor ſibi in animo eſſe τῦ συμπάντος τῆς ἐν Βυζαντίῳ Ῥωμαίων ἀρχῆς χρόνου ἅπαντα καὶ ὅσα τῶν βασιλευσάντων καὶ στρατηγησάντων ἢ ἄλλων καθ' ἕκαστα τὰς ἀξιολογωτέρας πράξεις ἐν συνόψει αἰσχάλλεσθαι. Additæ ſunt vitæ Leonis Philoſophi, Alexandri fratris eius & Conſtantini Porphyrogennetæ, quæ ex editis aliiſque, quas habemus, mutato nonnihil ſtylo, ab aliquo recentiore breuiatæ & ſuperioribus ſubiectæ videntur.

XXIX.

LEO GRAMMATICVS, qui vitas ſeptem Imperatorum Theophanis Hiſtoriæ adiecit ad Conſtantinum vſque Romani generum, ex inexhauſto theſauro BIBLIOTHECÆ REGIÆ ſuo quoque tempore vulgabitur. Ex additis in calce MS. Codicis didicimus perfectum illud opus fuiſſe μηνὶ Ἰουλίῳ, ἐ, ἑορτῇ τῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γρηγορίου ἔτους, ϛφκα' ἰνδικτιῶνος ια'.

XXX.

REPERITVR etiam penes *P. Philippum Labbe* Theophanis Hiſtoriæ Continuator Anonymus breui ſummario vitas complexus Imperatorum, Michaelis Curopalatæ qui gener Nicephori Logothetæ cognominatus eſt Rancabe, Leonis Armenij, Michaelis Balbi, Theophili, Michaelis cum matre Theodora, Baſilij Macedonis, Leonis Philoſophi, Alexandri fratris eius, Conſtantini Porphyrogennetæ, Romani vtriuſque, Lecapeni ſcilicet ac Iunioris dicti, Nicephori Phocæ, Ioannis Zimiſchæ, Baſilij, Conſtantini, Romani Argyri, Michaelis Paphlagonis, Michaelis Calaphatæ, Conſtantini Monomachi, Conſtantini Ducæ, Eudoxiæ & filiorum eius, Romani Diogenis, Michaelis Parapinacij ac Nicephori Botaniatæ: quem, vt a Scylitza, Zonara, Glyca atque Cedreno diuerſum nouimus, ita quoque nunc compertum habemus, cum citatis Leontio, vt vocant, Byzantio, ac Leone Grammatico minime conuenire.

XXXI.

CÆTERVM, quia nemo neſcit, quantum ad perfectam ROMANÆ vtriuſque Hiſtoriæ cum Veteris tum Nouæ intelligentiam conferat NOTITIA vtriuſque IMPERII, Occidentalis ſimul atque Orientalis; Honorij & Theodoſij iunioris tempore, vt creditur, digeſta, *P. Philippus Labbe* Societ. IESV eandem breui, vt ſperamus, Regiis Typis committet, iuxta editionem Frobenianam anni 1552. in capita 68. diſtinctam, cum quadriparquibus & quæ obſcura ſunt explicabit, & plurimos Vidi Pancirolli, aliorumque lapſus emendabit.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [22] - 14

XXXII.

IDEM quoque *Philippus Labbe* Societatis IESV nobilissimo HISTORIÆ huius BYZANTINÆ Corpori APPARATVM suo tempore subiunget, quatuor in partes distributum: hoc est,

I. CHRONICON NOVÆ ROMÆ a die XI. Maii anni CCCXXX. qua dedicata est, ad diem XXIX. Maii anni MCCCCLIII. qua post annos MCXXIII. & dies XVIII. a Turcis capta & direpta est, digestum per annos singulos CHRISTI & MVNDI, IMPERATORVM & INDICTIONVM. Quia vero ingentem Chronicorum siluam in Bibliotheca Regia, priuatisque, reperiri nemo nescit, ex iis ea maxime seliget, quæ Constantinopolitanam Historiam locupletare videbuntur, additis temporum, qui sæpe apud Historicos desiderantur, certis characteribus.

II. SYNTAGMA de ætate & scriptis Doctorum virorum, qui ab Encæniis NOVÆ ROMÆ ad nostra vsque tempora CONSTANTINOPOLITANAM HISTORIAM litteris prosequuti sunt.

III. TOPOGRAPHIAM CONSTANTINOPOLEOS, & Bospori Thracij ex *Petro Gyllio* (cuius singula capita vberrimis Annotationibus illustrabuntur) aliisque, tum recentioribus, tum antiquis Scriptoribus accurate descriptam. Nec omissurus erat, nisi vir singulari doctrina præstans id iam in se recepisset, CONSTANTINI PORPHYROGENNETÆ Imperatoris libros de Administrando Imperio vnum, & de Thematibus duos, cum versione ac Notis *Ioannis Meursij*, *Bonauenturæ Vulcanij*, atque *Federici Morelli*. Eiusdem enim ac LEONIS pariter Augusti Tactica, alio prorsus spectare videntur.

IV. LEXICON BYZANTINVM, siue breuem Catalogum dictionum difficiliorum ac Græco-barbararum, ad Geographiam præcipue, & Officia, tum Sacra, tum Prophana spectantium, quæ in omnibus CONSTANTINOPOLITANÆ HISTORIÆ Scriptoribus reperiuntur, subnotatis singulorum Auctorum locis illustrioribus, adeoque indicatis, maximo Lectorum emolumento, laborisque compendio, REGIÆ editionis singulis paginis.

QVOD si etiam res eo ferat, vt Eruditorum hominum, ac maxime πολυιστόρων, studiis gratificemur liberalius, GENERALEM INDICEM, ex omnibus HISTORIÆ BYZANTINÆ Scriptoribus e REGIA TYPOGRAPHIA emissis emittendisque, ingenioso ordine, nec inutili, vt speramus, labore contexendum curabimus.

NEQVE *plura modo de variis* BYZANTINÆ HISTORIÆ *Scriptoribus iam publici iuris factis, vel propediem publicandis. Tu, si quid potes,* CANDIDE LECTOR, *iterum rogamus, obtestamurque, conatibus nostris faue, votis obsequere. Sic tibi cuncta fortunet bonus* DEVS.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [23] - 15

APPARATVM *ſtudioſis* HISTORIÆ BYZANTINÆ *Indagatoribus apprime neceſſarium opportuno deinceps tempore publicandum (ſi conatibus noſtris annuerit præpotens* DEVS, *& plerique omnes, ſaltem præcipui Auctores iam e tenebris in lucem prodierint) ſub finem præcedentis Catalogi fide data polliciti ſumus. Ne quis tamen impatiens longioris moræ, hic primo in limine diligentiam noſtram deſiderare merito poſsit, & quoddam veluti Ariadnes filum, in perplexiſsimis tot tantorumque ſcriptorum ac ſæculorum Labyrinthis inoffenſo pede decurrendis præmonſtrari ſibi poſtulet; Primam* APPARATVS *noſtri delineationem, tres in partes diſtributam, informem licet ac vere* μονόγραμμον, EXCERPTIS *variorum de Legationibus præmittere decreuimus; vno dumtaxat omiſſo* BYZANTINO LEXICO, *quod aſsiduo labore & quotidiana horum omnium Hiſtoricorum lectione per ocium à nobis adornandum, prolixius erit, quam vt in breue ſpecimen contrahi, & curioſis Lectoribus compendio aliquo repræſentari poſsit.*

AP-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [24] - 16

APPARATVS
BYZANTINÆ HISTORIÆ
QVATVOR IN PARTES DIGESTI
DELINEATIO PRIMA.

CVRA ET STVDIO PHILIPPI LABBE BITVRICI
Societatis IESV Sacerdotis.

PARS PRIMA.
IMPERATORVM ORIENTIS
A CONSTANTINO MAGNO
AD CONSTANTINVM PALÆOLOGVM
BREVIS ET ACCVRATA
SERIES CHRONOLOGICA.

I.

FL. Valerius CONSTANTINVS Magnus Fl. Valerij Constantij Chlori filius, Imperator renuntiatus est post obitum patris, ex ante diem VIII. Kal. Augusti, anno Æræ Christianæ CCCVI. qui annus in Fastis notatus est Constantio Aug. VI. & Maximiano Aug. VI. Coss. 25. Iulij 306.

Debellauit Maxentium tyrannum Maximiani Herculii F. ex ante diem VIII. Kal. Octobris an. CCCXII. vnde prima Indictio numerari cœpit, Constantino Aug. II. & Licinio Aug. II. Coss. 24. Sept. 312.

Dedicauit CONSTANTINOPOLIM, quam & NOVAM ROMAM appellari voluit, ante diem V. Idus Maij, anno CCCXXX. Coss. Gallicano & Symmacho, Indictione III. a Septembri mense anni præcedentis iam decurrente. 11. Maij 330.

Imperauit annos XXX. menses IX. dies XXVII.

Vixit annos LXV.

Obiit prope Nicomediam in Bithynia ipso die Pentecostes, ex ante diem XI. Kal. Iunij, an. CCCXXXVII. Feliciano & Titiano Coss. Indictione X. 22. Maij 337.

CONSTANTINI *vitam & res gestas libris quatuor complexus est Eusebius Pamphili Cæsariensis in Palæstina Episcopus, qui etiam consulendus in Chronico, & Historia Ecclesiastica, quæ vltra huius Imperatoris tempora non progrediuntur. Scripserunt etiam Eutropius, Aurelius Victor, Rufinus Aquileiensis, Paulus Orosius, Zosimus Comes (cuius in Constantinum calumnias refellit egregie Euagrius libri 3. Historiæ Eccles. cap. 4. quo etiam nomine sugillant Eunapium Photius ac Suidas) Auctor Chronici quod Alexandrinum dicitur, Theophanes Confessor, atque ex eo Anastasius Bibliothecarius; Anonymus post Ammianum editus, Paullus Longobardus Diaconus Aquileiensis, aut quisquis est Miscellæ auctor, atque ex recentioribus Suidas, Ioannes Zonaras, Michaël Glycas, Constantinus Manasses, Georgius Cedrenus, Nicephorus Callisti Xanthopuli filius, aliique.*

Praxagoras Athenienſis de gestis Constantini Magni libros duos, decem vero Bemarchius Cæsariensis Cappadox scripserant, testibus Photio ac Suida: verum hi cum prioribus Ammiani Marcellini libris, multisque aliis iniuria temporum perierunt. Nec omittendi Socr. Soz. Theod. Philost. &c.

***

II.

FL. Iulius CONSTANTIVS Magni Conſtantini filius, occiſis duobus fratribus CONSTANTINO iuniore Aug. iuxta Aquileiam anno Chriſtianæ Æræ CCCXL. & CONSTANTE in caſtro Elenæ prope Pyrenæos, menſe Februario anni CCCL. Monarchiam obtinuit.

22. Maii 337. Imperare cœpit ex ante diem XI. Kal. Iunii CCCXXXVII. Indictione X. Feliciano & Titiano Coſſ.

Imperauit annos XXV. menſes V. dies XIII.

Vixit annos XLIV.

5. Nouemb. 361. Obiit Mopſucrenis prope Tarſum in Cilicia ante diem III. Nonas Nouemb. anni CCCLXI. Indictione V. iam inchoata, Florentio & Tauro Coſſ.

CONSTANTII *vitam & res geſtas prodiderunt S. Hieronymus in Appendice ad Chronicon Euſebii; Eutropius, Victor, Ammianus, Ruffinus, Oroſius, Zozimus, Socrates, Sozomenus, Theodoretus, Philoſtorgius, Chron. Alex. Theophanes, Miſcellæ auctor, Zonaras, Glycas, Manaſſes, Cedrenus, Nicephorus, &c.*

III.

FL. Claudius IVLIANVS Conſtantii fratris Conſtantini Magni filius, fraterque Galli Cæſaris, qui iuſſu Conſtantii Aug. in Flanona Iſtriæ inſula anno CCCLIV. necatus eſt.

3. Nouemb. 361. Imperare cœpit ex ante diem III. Nonas Nouembris anni CCCLXI. Florentio & Tauro Coſſ. Sunt qui ab anno ſuperiore Imperii eius repetant initia, cum Lutetiæ Pariſiorum a militibus Auguſtus ſalutatus eſt.

Imperauit annum vnum, menſes VII. dies XXVII.

Vixit annos XXXI.

26. Iunii 363. Occiſus eſt pugnans in Perſide ante diem VI. Kal. Iulias anni CCCLXIII. Indictione VI. ipſo Iuliano Aug. IV. & Salluſtio Coſſ.

IVLIANI *vitam & res geſtas dabunt S. Hier. in Chronico, Eutropius, Victor, Ammianus, Ruffinus, Oroſius, Zoſimus maximus eius encomiaſtes poſt Eunapium Sardianum cuius hiſtoriam teſte Photio pene deſcripſerat, Socr. Soz. Theod. Philoſt. Chr. Alex. Theophanes, Miſcella, Suidas, Zon. Glycas, Man. Cedr. Nic. alii.*

IV.

FL. IOVIANVS Varroniani Comitis filius, Singiduni in Pannonia natus, ex Primicerio Domeſticorum,

27. Iunii 363. Auguſtus ab exercitu appellatus iniit imperium ex ante diem V. Kalendas Iulias anni CCCLXIII. Indictione VI.

Imperauit menſes VII. & dies XXII.

Vixit annos XXXIII.

17. Febr. 364. Obiit Dadaſtanæ in confinio Galatiæ & Bithyniæ nocte diei XIII. Kal. Martias anni CCCLXIV. Indictione VII. ipſo Iouiano Aug. & Varroniano Nob. eius filio Coſſ.

Interregnum fuit dierum octo aut nouem.

IOVIANI *meminerunt S. Hier. in Chronico, Eutropius qui in eius morte claudit librum X. Breuiarii Romanæ Hiſtoriæ, Victor, Ammianus, Ruffinus, Oroſius, Zoſimus, Socr. Soz. Theod. Philoſt. Chr. Alex. Theoph. Miſc. Suidas, Zon. Glycas, Man. Cedr. Niceph. alii.*

V.

FL. VALENTINIANVS Gratiani filius, e Pannonia Cibalenſi, Tribunus Scutariorum,

25. Febr. 364. Auguſtus renunciatus eſt apud Nicæam die V. Kal. Martii anno CCCLXIV. Indictione VII. qui notatus reperitur in Faſtis, Iouiano Aug. & Varroniano Nob. Coſſ.

In Oriente, quem Valenti fratri regendum reliquit, imperauit menſem vnum & dies IV.

In Occidente imperauit annos XI. menſes VIII. dies XXII.

Vixit annos LVI. & menſes aliquot.

17. Nouemb. 375. Obiit in caſtello Brigitione in Pannonia ante diem XV. Kal. Decembris, Indictione IV. inchoata, anno CCCLXXV. poſt Conſulatum Gratiani III. & Equitii, vel, vt habet Chronicon Alexandrinum, Gratiano Aug. IV. & Equitio II. Coſſ.

VALENTINIANI *res geſtas vide apud Hier. Eutropium, Victorem, Ammianum, Ruffinum, Oroſium, Zoſimum, Socr. Soz. Theod. Philoſt. Chr. Alex. Theoph. Miſc. Suidam, Zon. Glycam, Man. Cedr. Nicephorum, alioſque.*

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [26] - 18

VI.

FL. VALENS Gratiani filius, a fratre Valentiniano ad Imperatoriæ dignitatis consortium adlectus, in milliario VII. prope Constantinopolim,

Cœpit imperare Kal. Aprilis, vel triduo ante ex sententia Hydatij in Fastis, Iouiano Aug. & Varroniano Coss. Ind. VII. anno Christi CCCLXIV. 29. Martii 364.

Imperauit annos XIV. menses IV. & dies IX.

Vixit annos L.

Periit in bello aduersus Gothos in Thracia gesto, milliario XII. ab Hadrianopoli, die V. Idus Augusti anni CCCLXXVIII. Indict. VI. Valente Aug. VI. & Valentiniano iuniore Aug. II. Coss. 9. Augusti 378.

VALENTIS *res gestas memoriæ commendarunt S. Hieronymus qui in eius morte Chronicon suum clausit, quemadmodum historiæ suæ librum XXXI. atque vltimum Ammianus Marcellinus, Rufus qui in hoc quoque Imperatore desiit, Rufinus, Orosius, Zosimus, Socr. Soz. Theod. Philostorg. Chr. Alex. Theoph. Misc. Suidas, Zon. Glyc. Man. Cedr. Niceph. alii.*

VII.

FL. GRATIANVS Ambianis in Gallia IX. Kal. Septembris anni CCCLXVII. a patre Valentiniano Augustus appellatus, Indiction. X. Coss. Lupicino & Iouino. 24. Aug. 367.

Imperauit in Oriente post obitum patrui Valentis menses V. & dies VIII.

In Occidente vna cum patre imperauit annos VIII. menses II. & dies XXVIII. post obitum patris cum Valentiniano iuniore fratre & Theodosio Magno, annos VII. menses IX. & dies totidem, in summa annos XVI. & diem vnum.

Vixit annos XXIV. & menses aliquot.

Occisus est apud Lugdunum Galliarum VIII. Kal. Septembris anno CCCLXXXIII. Indictione XI. Saturnino & Merobaude II. Coss. 25. Aug. 383.

Valentinianus iunior Gratiani frater Occidentis Imperator Viennæ in Galliis necatus est, Idibus Maii, sabbato pridie Pentecostes Indict. V. anno CCCXCII. Arcadio II. & Ruffino Coss. natus annos XXVI. & menses IV. 15. Maii 392.

GRATIANI *res gestas scripserunt S. Hier. Ammianus, Victor, Ruffinus, Orosius, Zosimus, Socr. Soz. Theod. Philost. Chr. Alex. Theoph. Misc. Suidas Zon. Glyc. Man. Cedr. Niceph. alii.*

VIII.

FL. THEODOSIVS senior siue Magnus dictus, Theodosii alterius iussu Valentis in Africa occisi filius, ex Gallœcia prouincia Hispaniæ oriundus, & annum agens ætatis XXXIII. a Gratiano apud Sirmium Aug. appellatus,

Imperare cœpit ante diem XIV. Kal. Februarii, Indict. VII. anno CCCLXXIX. Ausonio & Olybrio Coss. 19. Ianuar. 379.

Imperauit annos XVI. minus diebus duobus.

Vixit annos 60. aut 65.

Obiit Mediolani ex inualetudine hydropis, XVI. Kal. Februarii, Ind. VIII. anno CCCXCV. Olybrio & Probino Coss. 17. Iannuarii 395.

THEODOSII *Magni res gestas suggerent Hieronymianæ ad Eusebii Chronicon Appendicis continuatores, Prosper vterque, Hydatius, Marcellinus, Sigebertus, &c. Aurelius Victor, cuius Epitome in huius Imperatoris obitu desinit, Ruffinus qui pauca admodum de filiis eius attigit, Orosius, Zosimus, Socr. Soz. Theod. Philost. Chr. Alex. Theoph. Misc. Suidas, Zon. Glycas, Man. Cedr. Nicephorus Callistus, alii: quibus iungi merito poterit Claudianus Poeta illorum temporum perinsignis.*

IX.

FL. ARCADIVS Theodosii Magni filius, atque Honorii frater, Augustus a patre appellatus est XVII. Kalendas Februarii, Indict. XI. anno CCCLXXXIII. Merobaude II. & Saturnino Coss. cum quo imperauit annos XII. 16. Ianuar. 383.

Mortuo patre, annum agens ætatis XVIII. Orientis imperium administrare cœpit ad annos XIII. menses III. & dies XV.

Vixit annos XXXI.

Obiit Constantinopoli Kalendis Maii, Indictione VI. anno CCCCVIII. Basso & Philippo Coss. Theodosii filii tutela Isdegerdi Persarum Regi testamento relicta. 1. Maii 408.

ARCADII *res gestas vide apud Socr. Soz. Theod. Prosperum, Hydatium, Marcellinum, Philost. Orosium, Zozimum, qui biennio post Arcadii mortem in vulgatis editionibus desinit, Chron. Alex. Theophanem, Miscellam, Zon. Glycam, Man. Cedr. Nicephorum, alios: quibus iungendus Claudianus, vt omittam Eusebium & Ammonium Poetas, cæterosque quorum opera desideramus.*

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [27] - 19

X.

16. Ianuarij 402. 10. Aprilis. FL. THEODOSIVS iunior Arcadij Aug. & Eudoxiæ filius, Cæsar Augustus a patre appellatus XVII. Kal. Februarij Indictione XV. anno CCCCII. Arcadio V. & Honorio V. Coss. cum adhuc vagiret in cunis, natus anno superiori IV. Idus Aprilis. Imperauit cum patre annos VI. menses II. & dies XV.

1. Maij 408. Imperare cœpit post mortem patris Kalend. Maij Indict. VI. anno CCCCVIII. Basso & Philippo Coss.

Imperauit solus annos XLII. menses II. dies XXIIX.

Vixit annos XLIX. natus X. Aprilis CCCCI.

28. Iulij 450. Obiit Constantinopoli V. Kalend. Augusti, Indictione III. anno CCCCL. Valentiniano Augusto VII. & Auieno Coss.

Honorius patruus Imp. Occidentis Rauennæ recesserat, *vt loquitur Hydatius in Fastis qui hic desinunt*, XV. die Aug. Ind. VI. anno CCCCXXIII. Asclepiodoto & Mariniano Coss. cum vixisset annos XXXIX. natus IX. Septemb. CCCLXXXIV. Ricimere & Clearcho Coss. Imperasset vero annos XXX. a die XX. Nouembris anni CCCXCIII. qua in Hebdomo prope CP. Augustus a patre Theodosio renuntiatus est, Theodosio III. & Abundantio Coss.

THEODOSII *minoris Historiam repete sis ex Orosio, qui non progreditur vltra annum* CCCCXVIII. *Socrate, qui vt ipse ait in fine libri* VII. *orditur a primo anno* CCI. *Olympiadis, in qua Constantinus Imp. declaratus fuit, & desinit in ann.* II. *Olymp.* CCXXVIII. *ad* XVII. *Consulatum Imp. Theodosij, siue annum* CCCCXXXIX. *Hermia Sozomeno, cuius liber nonus non porrigitur vltra annum* CCCCXXI. *licet ipsomet teste in Præfatione ad Imper. a Consulatu Christi & patris eius Constantini vsque ad* XVII. *Theodosij Imp. consulatum non secus ac Socrates fuisset progressus, Theodoreto Cyri Episcopo, qui ab hæresis Arianæ initiis peruenerat, teste Gennadio, vsque ad Leonis Imperatoris tempora, quamuis liber eius quintus postremus eorum, qui supersunt, morte Theodori Mopsuesteni terminetur, Olympiodoro Thebæo, cuius Excerpta docent a* VII. *Consulatu Theodosij ad* XI. *hoc est ab anno* CCCCVII. *ad* CCCCXXV. *peruenisse, Philostorgio Ariano, qui petito altius initio in eundem annum desiit. Quibus adiungi poterunt Prosper vterque, Hydatius, Cassiodorus, Marcellinus, Euagrius, qui ab hæresi Nestoriana duxit exordium, Chronicon Alexandrinum, Theophanes, Miscella, Freculfus, Zonaras, Glycas, Manasses, Cedrenus, Nicephorus, alij, vt omittam Philippum Sidetam, Priscum Panitem, ceteroſque qui non sunt super.*

XI.

FL. MARCIANVS genere Illyricus studio Pulcheriæ Augustæ Theodosij sororis annum ætatis LIV. agentis, ab exercitu & Senatoribus Augustus in Hebdomo salutatus,

Imperare cœpit ex ante diem IV. Kal. Augusti Indict. III. anno CCCCL. Valentiniano Aug. VII. & Auieno Coss. Differt Chron. Alex. in 25. Augusti diem Iouis.

29. Iulij 450. Imperauit annos VI. & menses totidem, minus diebus duobus.

Vixit annos LXV.

26. Ianuarij 457. Obiit Constantinopoli VII. Kal. Februarias Indict. X. anno CCCCLVII. Constantino & Rufo Coss.

Valentinianus III. Constantij & Gallæ Placidiæ filius Occidentis Imperator annum agens ætatis XXXVII. natus 10. Iunij anni CCCXVIII. obtruncatus est Romæ 17. Martij anni CCCCLV. qui notatus est in Fastis, Valentiniano Aug. VIII. & Anthemio Coss. cum imperasset ab anno CCCCXXV. annos XXX. Eodem quoque anno Roma a Genserico Vandalorum Rege direpta, & Maximus tyrannus occisus XIV. Iunij. Ac post biennium Auito exauthorato, Maiorianus factus est Occidentis Imperator.

MARCIANI *res gestas prosecuti sunt Theodorus Lector, cuius Collectanea quæ habemus in manibus ab obitu Theodosij iunioris incipiunt: Tiro Prosper, cuius non solum vulgares Fasti, sed etiam Chronicon a V. C. Petro Pithœo editum desinunt in annum* CCCCLV. *Hydatius, Cassiodorus, Marcellinus, Victor Tunnunensis in Africa Episcopus in Chronico quod Prosperi Fastis subnexum incipit ab anno Christi* CCCCXLIV. *Theodosio Aug.* XVIII. *& Albino Coss. Euagrius, Chron. Alex. Theoph. Misc. Freculfus, Suidas, Zonar. Glyc. Man. Cedr. Niceph. &c.*

XII.

FL. LEO Thrax Tribunus militum, senior, Magnus ac Macelles cognominatus, Asparis opera ad Orientis Imperium promotus.

7. Februarij 457. Imperare cœpit VII. Idus Februarij, Indictione X. anno CCCCLVII. Constantino & Rufo Coss.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [28] - 20

Imperauit annos XVII. & menſes VI. tam ſui Imperij annis, quam Leonis iunioris menſibus computatis, inquit Marcell. Comes in Chron. ſed ſcribendum eſſe menſes IX. arbitror.

Vixit annos . . . . .

Obiit Conſtantinopoli ante Ianuarij diem decimum-tertium, Indictione XII. anno CCCCLXXIV. Leone Iuniore Auguſto ſolo Conſule. Ianuar. menſe 474.

Leone imperante, Occidentis Imperium tenuerunt: Maiorianus, qui VII. Auguſti anni CCCCLXI. ad fluuium Hyram prope Dertonam occiſus eſt, Seuerus veneno ſublatus Romæ anno CCCCLXV. Anthemius a Ricimere genero ſuo interfectus XI. Iulij anni CCCCLXXII. Olybrius cui ſeptimo Imperij ſui menſe XXIII. Octobris defuncto ſucceſſit poſt interregnum menſium IV. & dierum XII. Glycerius die Martij quinto anni CCCCLXXIII. quem ſequenti anno expulſum Nepos ordinari iuſſit Epiſcopum.

LEONIS *res geſtas ſcripſerunt Candidus Iſaurus, cuius Excerpta cum Notis hoc primo volumine continentur, Theodorus Lector, Hydatius qui ad annum vſque* CCCCLXVIII. *Chronicon ſuum pertexuiſſe noſcitur Caſſiodorus, Marcellinus, Victor Tunnunenſis, Euagrius qui Priſcum Panitem Sophiſtam citat, Chronicon Alexandrinum, Theoph. Miſc. Freculfus, Suidas, Zonaras, Glycas, Manaſſes, Cedrenus, Nicephorus, &c.*

XIII.

FL. LEO iunior Zenonis atque Ariadnæ filius, ab auo Leone decem ante obitum menſibus Cæſar ſiue Auguſtus appellatus, Zenonem patrem ſuum menſe Februario anni CCCCLXXIV. conſortem Imperij fecit, eodemque anno, Nouembri menſe morte ſublatus eſt. Plura de eo in Notis noſtris ad Candidum, & apud citatos ſupra Auctores. Febr. 474.

XIV.

ZENO natione Iſauricus, Taraſicodiſanes antea dictus, Leonis ſenioris gener, a filio Imperatoria corona ac veſte donatus,

Imperare cœpit ſolus a menſe Nouembri anni CCCCLXXIV. Nouem. 474.

Imperauit annos XVII. & menſes VI. tam ſui Imperij annis, quam Baſiliſci tyrannidis menſibus computatis, inquit Marcellinus in Chronico.

Vixit annos LXV. & dies IX.

Obiit ineunte menſe Aprili anni CCCCXCI. Olybrio V. C. ſolo Coſ. Indict. XIV. Aprili 491.

Zenone imperante collapſum eſt Romanum in Occidente Imperium: nam pulſo in Dalmatiam Iulio Nepote Aug. 28. Auguſti, cum XV. ageret in Imperio menſem, Oreſtes Patricius & Mag. militum Rauennæ Octobris die vltimo eiuſdem anni CCCCLXXV. filium ſuum Romulum Auguſtulum dictum Imp. ſubſtituit. Quem capta anno ſequente Roma, & Oreſte trucidato in Lucullanum Campaniæ caſtrum relegauit Odoacer Erulorum rex.

ZENONIS *vitam & res geſtas, prater Malchum Philadelphienſem, Ioannem Ægeatem, Baſilium Cilicem, Euſtathium Syrum ſiue Epiphanienſem, Heſychium Mileſium Illuſtrem, alioſque quos periiſſe dolemus, conſignarunt litteris Candidus Iſaurus, Theodorus Lector, Caſſiodorus, Marcellinus, Victor, Euagrius, Chronicon Alexandrinum, Theophanes, Miſcella, Freculfus, Suidas, Zonaras, Glycas, Manaſſes, Cedrenus, Nicephorus, & alij.*

XV.

FL. ANASTASIVS Dicorus, Dyrrachij in Epiro natus, ex Silentiario palatij, annitente Ariadna Auguſta, acclamatus eſt Imperator.

Cœpit ante diem VII. Aprilis, inauguratus eſt feria quinta maioris Hebdomadæ, quæ incidit in Aprilis XVIII. illo anno CCCCXCI. Indictione XIV. Olybrio ſolo Coſ. 7. Aprilis 491.

Imperauit annos XXVII. ac menſes, dieſque aliquot, de quibus certo non conſtat.

Vixit annos LXXXVIII. aut XC. cum menſibus V. vt habet Chron. Alex.

Obiit fulmine ictus ante diem VI. ſeu potius VIII. Idus Iulij, Indictione XI. anno DXVIII. Magno ſolo Conſule. Alij periiſſe volunt Aprilis die XI. feria ſecunda maioris Hebdomadæ. 8. aut 10. Iulij 518.

Odoacrum Theodoricus Oſtrogothorum Rex propria manu interficit Rauennæ in Laureto Palatij, menſe Martio anni CCCCXCIII. Euſebio II. & Albino Coſſ.

ANASTASII *meminerunt, exceptis Candido, Malcho & Ægeate, omnes ij, quos paullo ante commemorauimus.*

XVI.

FL. Anicius IVSTINVS, genere Thrax, a Senatu electus & a militibus Augustus salutatus,

9. Iulii 518. Imperare cœpit VII. Idus Iulii Indict. XI. anno DXVIII. Magno solo Cos.

Imperauit annos VIII. menses totidem, dies XXIII. Chron. Alex. menses IX. & dies V. assignat eius imperio: at Marcellinus annos nouem & menses duos, vsque ad obitum scilicet, quamuis non completos.

Vixit annos LXX.

Obiit ex pedis vlcere Kalendis Augusti, sub horam diei tertiam, Indict. V. anno DXXVII. Mauortio solo Cos.

Theodericus Italiæ Rex sub Iustino periit Rauennæ secunda die Septembris anni DXXVI. Olybrio iuniore solo Cos.

De IVSTINO, *Theodorus Lector, Procopius, Marcellinus, Victor, Euagrius, Chr. Alex. Theoph. Misc. Freculfus, Zon. Glyc. Man. Nic. alii.*

XVII.

FL. Anicius IVSTINIANVS Iustini Aug. e sorore nepos, ex Nobilissimo ac Cæsare, ab auunculo ad imperii consortionem adscitus,

Imperare cœpit Kal. Aprilis anni DXXVII. Indictione V. Mauortio solo Cos.

Imperauit annos XXXIX. menses VII. & dies XIII.

Vixit annos LXXXIII.

13. Nouemb. 566. Obiit Idibus Nouembris Indictione XV. iam inchoata, anno DLXVI. post consulatum Basilii V. C. XXV.

Ostrogothorum regum in Italia Iustiniano imperante deletum anno DLIII.

IVSTINIANI *res gestas, præter Procopium Cæsarienſem Rhetorem, & Agathiam Myrinenſem Scholasticum nobilissimos historicos, docebunt te Marcellinus Illyricianus Comes, cuius Chronicon desinit in annum* DXXXIV. *Iustiniano Aug.* IV. *& Paullino Coss. licet appendix vsque ad obitum Iustiniani excurrat. Victor Tunnunenſis, cuius Chronicon vsque ad Iustini iunioris annum primum Christi* DLXVII. *protenditur, Marius Auenticenſis Episcopus, Euagrius, Chron. Alex. Theoph. Misc. Frec. Suidas, Zon. Glyc. Man. Cedr. Niceph. alii.*

XVIII.

FL. Anicius IVSTINVS iunior Dulcissimi & Vigilantiæ Iustiniani sororis filius, ex Curopalata Augustus salutatus,

11. aut 14. Nou. 566. Imperare cœpit Idibus Nouembris, aut postridie, Indictione XV. iam inchoata, anno DLXVI.

Imperauit annos XII. vno menſe minus cum aliquot diebus, vnde recte Ioannes Biclarienſis anno XI. regni ſui Iuſtinum docet diem clauſiſſe extremum, & Tiberium ſingulare obtinuiſſe imperium.

Vixit annos. . . . .

5. Octob. 578. Obiit ex morbo ante diem III. Nonas Octobris, Indictione XII. iam inchoata, cum paullo ante Septembris XXVI. die Tiberium creaſſet Auguſtum, quem iam a VII. die Septembris, inchoata Indictione VIII. anno Chriſti DLXXIV. ex Comite excubitorum, Cæſarem fecerat.

Eo imperante Longobardi in Italia conſederunt.

IVSTINI *Iunioris vitam & res gestas vide in Excerptis Menandri Protectoris, ac Theophanis Byzantii, & apud Euagrium, Gregorium Turonenſem, Marium Auenticenſem, Ioannem Biclarienſem in Chronico ſiue Appendice ad Victorem Tunnunenſem, quæ a Iuſtino ducit initium, Corippum Grammaticum Africanum cuius poema ſine mutilum extat, Chron. Alex. Theoph. Miſc. Frec. Zon. Glycam, Man. Cedr. Niceph. alios.*

XIX.

FL. TIBERIVS Anicius Conſtantinus, genere Thrax, viuente Iuſtino Cæſar atque Auguſtus appellatus,

6. Octob. 578. Imperare ſolus cœpit Pridie Nonas Octobris, Indictione XII. iam inchoata, anno Chriſti DLXXVIII.

Imperauit poſt Iuſtini obitum annos tres & menſes circiter decem.

Vixit annos.

14. Aug. 582. Obiit ex morbo in proceſſu Hebdomi die XIV. menſis Auguſti, currente adhuc Indict. XV.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [30] - 22

anno DLXXXII. cum quinto eiusdem mensis Mauricium creasset Cæsarem, & XIII. Augustum coronasset, data illi in vxorem filia Constantina.

TIBERII *vitam & res gestas repete ex Euagrio, Greg. Turonensi, Ioanne Biclariensi Abbate qui ad annum vsque Mauricii* VIII. *Christi* DLXXXIX. *progreditur, Chr. Alex. Auctore vitæ S. Eutychii P. CP. apud Surium Aprilis* VI. *Theophane, Miscella, Freculfo, Suida, Zon. Glyca, Man. Cedr. Niceph.*

XX.

TIBERIVS FL. MAVRICIVS, ex Arabisso Cappadociæ oppido oriundus, a socero Tiberio Augustus coronatus,

Imperare solus cœpit die XV. Augusti Indict. XV. anno DLXXXII. 15. Aug. 582.

Imperauit annos XX. menses III.

Vixit annos LXIII.

Occisus est prope Chalcedonem, cum filiis, iussu Phocæ, XXVII. die Nouembris, Feria III. 27. Nou. 602.
Indictione VI. iam inchoata, anno DCII.

MAVRICII *vitam & res gestas fuse prosecuti sunt: Euagrius Scholasticus Antiochenus vsque ad annum Imperij eius duodecimum, hoc est Christi* DXCIV. *Menander Protector cuius historia præter pauca Excerpta intercidit, & Theophylactus Simocatta ex cuius libris duodecim, quos hoc primo historiæ Byzantinæ volumine emittimus, ceteri hauserunt: Chr. Alex. Theophanes, Freculfus, Miscella, Suidas, Zon. Glyc. Man. Cedr. Nicephorus, alii.*

XXI.

FL. PHOCAS ex Centurione in castris militari seditione Imperator acclamatus, Mauricio ex vrbe Regia fugiente,

Coronatus est XXIII. Nouembris, Feria VI. a Cyriaco Patriarcha CP. in Hebdomo, 23. Nou. 602.
in templo S. Ioannis, Indictione VI. iam inchoata, anno Christianæ æræ DCII. tum die eiusdem mensis XXVII. Feria III. Mauricium iussit interfici.

Imperauit annos VII. cum X. mensibus & diebus XVIII.

Vixit annos.....

Occisus est iussu Heraclii die V. Octobris, Feria II. Indictione XIV. iam inchoata, an- 5. Octob. 610.
no DCX.

PHOCÆ *res impie gestas exponunt Chronici Alexandrini auctor Anonymus, S. Nicephorus P. CP. initio Breuiarii Historici, quod cum eruditissimis Notis R. P. Dionysii Petauii hoc primo Byzantinæ Historiæ volumine continetur, Theophanes atque ex eo Anastasius & Miscellæ auctor, Freculfus qui in calce libri* V. *secundæ partis subiicit opus illud suum ob amorem Iudith Augustæ susceptum a Christi Incarnatione ad obitum vsque S. Gregorii & initia Bonifacii Papæ perduxisse, Zon. Glycas, Man. Cedr. & Nicephorus, qui morte Phocæ librum decimumoctauum Historiæ suæ Ecclesiasticæ clausit.*

XXII.

FL. HERACLIVS, Heraclii Præfecti Africæ filius, eodem quo Phocas occisus est die, renuntiatus Imperator,

Coronatus est sub horam nonam, Feria II. die V. Octobris, Indictione XIV. anno DCX. a 5. Octob. 610.
Sergio Patriarcha CP. in Magna Ecclesia.

Imperauit annos XXX. menses VI. & dies VI. aut VII.

Vixit annos LXV.

Obiit ex aqua intercute die XI. mensis Martii, Indictione XIV. anno Christi DCXLI. 11. Martii 641.

Anni Hegitæ quibus vtuntur Turcæ & Arabes proficiscuntur ab anno Heraclii XII. Christi DCXXII. die Iulii XVI. Feria VI. qua fugit e patria impius Mahometus.

HERACLII *vitam & res gestas dabunt Chronicon Alex. quod in annum Heraclii* XX. *Christi* DCXXX. *desinit, S. Nicephorus P. CP. in Breuiario, Theophanes & ex eo Anastasius ac Miscella, Suidas, Zon. Glycas, Man. Cedr. &c. quibus adiungi poterit Appendix ad Marii Auenticensis Chronicon, quæ in annum* XIV. *Heraclii &* XL. *Clotarii* II. *Francorum Regis desinit.*

XXIII. XXIV. XXV.

FL. Heraclius CONSTANTINVS, Heraclii ex Eudocia priore coniuge filius, patri succedit, & tres tantum menses cum aliquot diebus imperat, veneno sublatus a Martina nouerca & Pyrrho Patriarcha, Iunii XXII. post dies CIII. ab Heraclii obitu, eodem anno 22. Iunii 641.
Christi DCXLI. quo, post sex menses a morte fratris,

FL. HERACLEONAS Heraclii & Martinæ filius, inchoata iam Ind. XV. & exeunte mense Decembri, amputatis decreto Senatus naribus, cum matre in exilium depulsus est.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [31] - 23

FL. Heraclius CONSTANS, Conſtantini Auguſti filius atque Heraclii nepos, a Senatu ſubrogatus Imperator, ſub finem eiuſdem anni regnum iniit.

641. Imperauit annos XXVII. vel vt alii, annos XXVI. & menſes VIII. cum dimidio.

Vixit annos.

Occiſus eſt a ſuis in balneo, dum in Sicilia Syracuſis moraretur, inſidiis cuiuſdam Mizizi

668. Armeni anno Chriſti DCLXVIII. Indictione XI. Idibus Iulii anni atque Indictionis ſequentis vt id Onuphrius contigiſſe refert ex Anaſtaſio Bibliothecario in vita Vitaliani Papæ.

Horum Imperatorum mentio apud S. Nicephorum, Theophanem, Anaſt. Miſc. Zon. Glycam, Man. Cedr. alios.

XXVI.

FL. Heraclius CONSTANTINVS iunior, ac Pogonatus dictus, Conſtantis filius

668. patri ſucceſſit anno, quo ille mortuus eſt Chriſti DCLXVIII.

Imperauit annos XVII. vel XVI. cum menſibus VII.

Vixit annos.

685. Obiit anno DCLXXXV. menſe Septembri, Indictione XIV. iam inchoata.

De CONSTANTINO *S. Niceph. Theoph. Anaſt. Miſc. Zon. Glyc. Man. Cedr. alii.*

XXVII. XXVIII. XXIX. XXX. XXXI. XXXII.

FL. Heraclius IVSTINIANVS ſecundus, Rhinotmetus vulgo appellatus, patri

685. Conſtantino Pogonato ſucceſſit, anno Chriſti DCLXXXV.

695. Poſt decennium anno DCXCV. naribus amputatis, a Leontio Patricio relegatur.

FL. LEONTIVS triennio imperat.

FL. TIBERIVS Apſimarus mutilatum naribus Leontium in monaſterium trudit, an-

698. no Chriſti DCXCVIII. & annos ſeptem imperat.

705. FL. IVSTINIANVS Bulgarorum auxiliis ſubnixus, iterum imperat anno DCCV.

711. Leontium atque Apſimarum capite plectit: ſextoque poſt anno Chriſti DCCXI. ob crudelitatem omnibus exoſus, iuſſu Philippici cum Tiberio filio interficitur.

FL. PHILIPPICVS Bardanes, exactis duobus in imperio annis, & aliquot men-

713. ſibus, anno DCCXIII. pridie Pentecoſtes tertia Iunii die oculis priuatur: ſuccedentibus,

FL. ARTEMIO, qui Anaſtaſius II. dictus, imperium tenuit ad duos annos, & THEO-

715. DOSIO Adramytteno, qui anno DCCXV. vocatus ad imperium inuitus ac repugnans, poſt

717. exactum ferme biennium, Leoni Iſaurico ſponte ceſſit, anno Chriſti DCCXVII.

De iis S. Niceph. Anaſt. Theoph. Miſc. Zon. Glyc. Man. Cedr. & de Rhinotmeto, Bardane atque Artemio, Suidas.

XXXIII.

FL. LEO Conon ex Iſauria oriundus, dictus *ὁ θὴρ καὶ εἰκαταμάχος*, exauctorato Adramytteno Theodoſio,

25. Martii 717. Imperare cœpit menſis Martii die XXV. Indictione XV. anno Chriſtiane æræ DCCXVII.

Imperauit annos XXIV. & menſes ferme tres.

Vixit annos.

18. Iunii 741. Obiit ex aqua intercute die Iunii XVIII. Indictione IX. anno Chriſti DCCXLI.

LEONIS *vitam & res geſtas leges in Breuiario Hiſtorico S. Nicephori P. CP. & apud Theoph. Anaſt. Miſc. Zon. Glyc. Man. Cedr.*

XXXIV.

FL. CONSTANTINVS, Caballinus ſiue Copronymus paſſim ad ſempiternam nefandiſſimi hominis infamiam appellatus, Leonis Iconomachi filius,

18. Iunii 741. Imperare cœpit Iunii XVIII. Indict. IX. Chriſti DCCXLI.

Imperauit annos XXXV. menſes duos, & dies XXVI.

Vixit annos LVI. natus anno DCCXIX.

14. Sept. 775. Periit in naui Septembris die XIV. Indict. VIII. iam inchoata, anno Chriſti DCCLXXV.

COPRONYMI *turpem vitam ſcripſerunt S. Nicephorus P. CP. in Breuiario Hiſtorico, quod in annum deſinit Chriſti* DCCLXIX. *quo Decembri menſe, Indictione* VIII. *iam inchoata, Irenem coniugem Leoni filio copulauit, Theoph. Anaſt. Miſc. Suidas, Zon. Glyc. Man. Cedr.*

XXXV. XXXVI. XXXVII.

FL. LEO, dictus Chazarus ſiue ex Chazara, Copronymi filius,

Impe-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [32] - 24

Imperare cœpit a die XIV. Septembris anni DCCLXXV. 14. Sept. 775.
Imperauit annos quatuor, menſes XI. & dies 25.
Vixit annos XXX. menſes ſeptem, ac dies 20. natus Ian. XXV. anno DCCL.
Obiit ex febri die VIII. menſis Sept. Indict. IV. iam inchoata, anno Chriſti DCCLXXX. 8. Sept. 780.

FL. CONSTANTINVS Leonis & Irenes filius ſub matris tutela,
Imperare cœpit VIII. Sept. anni DCCLXXX.
Imperauit annos X. cum matre, eaque in ordinem anno DCCXC. redacta, ſolus an. VIII.
Vixit annos XXVII. & menſes circiter ſeptem natus Ianuarii XIV. anni DCCLXXI.
Oculis iuſſu matris effoſſis, menſe Auguſto anni DCCXCVII. Indictione V. paullo poſt obiit. 16. Aug. 797.
Sunt qui diem XVII. Kal. Septembris deſignent.

FL. IRENE imperauit annos V. menſes II. & dies XVI. vſque ad diem vltimum Octobris 31. Oct. 802.
anni DCCCII. quo abdicare coacta poſt aliquot menſes in Leſbo inſula diem clauſit extremum.
Imperante Irene a Leone Papa III. Romæ Imp. Occid. coronatus eſt Rex Franc. Carolus Magnus die XXV. Decemb. Natali Chriſti Domini, anno Chriſt. æræ DCCC. nondum exacto.

Horum vitas & geſta ſcripſerunt Theophanes Confeſſor, ex quo ſua mutuati ſunt Anaſtaſius Bibliothecarius, & Miſcellæ quiſquis eſt conſarcinator, Zonaras, Glycas, Man. Cedr. &c.

XXXVIII. XXXIX. XL.

FL. NICEPHORVS ex generali Logotheta, Irene in Leſbon expulſa, imperium 31. Oct. 802.
ſibi vindicauit, pridie Kal. Nouemb. Feria II. XI. Ind. iam inchoata, anno Chriſti DCCCII.
Imperauit annos VIII. menſes VIII. dies XXVII.
Occiſus eſt in prælio aduerſus Bulgaros Iulii XXVI. Indictione IV. anni DCCCXI. cui ad 26. Iulii 811.
paucos menſes ſucceſſit

FL. STAVRACIVS a patre in conſortionē imperii adlectus iam ab exeunte an. DCCCIII.

FL. MICHAEL Curopalates ac Rancabe dictus, Nicephori gener, Auguſtus atque
Imperator ſalutatus,
Imperare cœpit die Octobris V. Feria V. Indictione V. iam inchoata, anno Chriſti DCCCXI. 1. Octob. 811.
Imperauit ſolus, & cum filio Theophylacto, annos non integros duos, abdicare coactus
anno DCCCXIII.

Horum vitas & geſta ſcripſerunt Theophanes Confeſſor & Monachorum Agri Præfectus, cuius Chronicon hic deſinit non ſecus ac Anaſtaſii Bibliothecarii Eccleſiaſtica Hiſtoria & Paulli Longobardi Diaconi Aquilienſis, ſeu potius Landulfi Sagacis, aut Ioannis Diaconi, quæ dicitur Miſcella; Ioannes Scylitzes Curopalates dictus, qui a Michaele Rancabe exorſus, vſque ad Alexii Comneni exordia vitas Impp. Orientis contexuit, Zonaras, Glycas, Manaſſes, Cedrenus, alii.

XLI.

FL. LEO ex Armenia oriundus, Bardæ cuiuſdam filius,
Coronatus eſt a S. Niceph. Patr. CP. die Iulii XI. Feria II. Ind. VI. an. Chriſti DCCCXIII. 11. Iulii 813.
Imperauit annos VII. menſes V. & dies XIV.
Vixit annos....
Occiſus eſt a Michaele Balbo & coniuratis, ipſo Natali Domini die XXV. Decembris anni 25. Decemb. 820.
DCCCXX. Indictione IV. inchoata.

Carolus Magnus moritur 28. Ianuarii DCCCXIV. Succedit Ludouicus Pius II. Occidentis Imperator.

LEONIS vitam reſque geſtas docebunt Leo Grammaticus, & Anonymus, quem quidam Leontium Byzantinum vocitarunt, Scylitzes, Zon. Glyc. Man. Cedr. alii.

XLII.

FL. MICHAEL ex Amorio Phrygiæ oppido oriundus, dictus a linguæ vitio Balbus,
extincto Leone,
Imperare cœpit XXV. Decembris anni DCCCXX. 25. Decemb. 820.
Imperauit annos VIII. & menſes IX.
Vixit annos....
Obiit Kal. Octobris Indict. VIII. iam inchoata anno DCCCXXIX. 1. Octob. 829.

De MICHAELE *Amoriano Leo, & exiſtimatus Leontius, Scyl. Zon. Glyc. Man. Cedr. necnon Suid.*

XLIII.

FL. THEOPHILVS Michaelis Balbi filius patri ſucceſſit,
Imperare cœpit Kal. Octobris DCCCXXIX. 1. Oct. 829.
Imperauit annis XII. menſibus III. & diebus XX.
Vixit annos....
Obiit XX. Ianuarii, Indictione V. anno Chriſti DCCCXLII. 20. Ian. 842.

****

Ludouicus Pius secundus Occidentis Imperator moritur XX. Iunii die Dominico, succedit Lotharius eius filius.

THEOPHILI *vitam leges apud Leonem & Leontium, Scyl. Zon. Glyc. Man. Cedr. quibus iunge Suidam, & vtrumque fragmentum quod de eius nuptiis edidit M. Crusius post Heliodori epitomen.*

XLIV.

FL. MICHAEL Theophili ac Theodoræ filius, potor siue ebriosus dictus, patri successit.

20. Ian. 841. Imperare cœpit XX. Ianuarii DCCCXLI.

Imperauit cum matre annis XIV. eaque redacta in ordinem anno DCCCLV. alios X. in summa annos XXV. menses III.

Vixit annos. . . . .

23. Aprilis 867. Occisus est temulentus a Basilio Macedone XXIII. Apr. Ind. II. an. Christi DCCCLXVII.

Lotharius tertius in Occidente Francorum Imperator moritur in monasterio Prumiensi XXVII. Sept. DCCCLV. cum paullo ante Ludouico filio Italiam cum Imperio reliquisset.

MICHAELIS *huius meminerunt Leo, aliique Theoph. continuatores, Scyl. Zon. Glyc. Man. Cedr. alii.*

XLV.

FL. BASILIVS in Macedonia natus, sed ab Armenia trahens originem, ex genere Arsacidarum testibus Anonymo qui de eo fusissime scripsit iussu Constantini Porphyrogenetæ & Ioanne Scylitza, ab ipso Michaele Imperator creatus, ipso die Pentecostes Maii

26. Maii 866. XXVI. Indictione I. anno DCCCLXVI.

23. Aprilis 867. Imperare cœpit, extincto Michaele XXIII. Aprilis Indict. II. anno DCCCLXVII.

Imperauit solus annos XVIII. menses X. & dies VII.

Vixit annos. . . . .

1. Martii 889. Obiit Kal. Martiis, Indictione VII. anno Christi DCCCLXXXIX.

Ludouicus quartus Francorum Imperator Occidentis moritur anno DCCCLXXV. Carolus Caluus XXV. Dec. eiusdem anni a Ioanne Papa VIII. Romæ coronatus, anno DCCCLXXVII. in Alpibus moritur VI. Oct. Carolus Crassus moritur XIII. Ian. DCCCLXXXVIII.

BASILIVM *Macedonem celebrant Anonymus ille, quem Leontium Byzantium appellant, Leo Gramm. Scyl. Zon. Glycas, Man. Cedr.*

XLVI. XLVII.

FL. LEO Philosophus, siue Sapiens dictus, patri successit.

1. Martii 889. Imperare cœpit Kal. Martiis Indict. VII. anno DCCCLXXXIX.

Imperauit annos XXII. menses III.

Vixit annos. . . . .

11. Iunii 911. Obiit die Iunii XI. Indict. XIV. anno Christi DCCCCXI.

FL. ALEXANDER Basilii Macedonis filius, fratri Leoni succedit.

Imperauit annum vnum minus aliquot diebus.

7. Iunii 912. Obiit die Iunii VII. labente Indictione XV. anno Christi DCCCCXII. Onuphrius annum vnum & mensem similiter vnum Alexandro assignat, quem obiisse testatur circa Kalendas Iulias, Leonem vero fratrem eius pridie Nonas Iunii anni superioris, quæ penticulatius examinabuntur a nobis in Chronico Nouæ Romæ.

Arnulfus moritur anno DCCCC. eiusque filius Ludouicus, postremus apud Germanos ex stirpe Caroli Magni, Ianuarii die XXI. anno DCCCCXII.

LEONIS *huius, quem sextum numerant, atque Alexandri fratris eius gesta vide apud Leonem aliosque Theophanis continuatores, Scyl. Zon. Glyc. Man. Cedr.*

XLVIII. XLIX.

FL. CONSTANTINVS, Zenonis Philosophi ex Zoe quarta coniuge filius, Porphyrogenitus atque octauus vulgo appellatus,

7. Iunii 912. Imperare cœpit, mortuo patruo, septennis puer VII. Iunii DCCCCXII.

Imperauit cum Zoe matre annos VIII. tum ea anno DCCCCXIX. electa, cum ROMANO Lecapeno socero suo, eiusque filiis, annos XXV. iisque de solio deturbatis sub finem anni DCCCCXLIV. solus annos XV.

Vixit annos LIV. natus anno Christi DCCCCVI.

9. Dec. 959. Obiit die Nouembris IX. Indictione III. iam inchoata, anno Christi DCCCCLIX.

Conradus moritur XXIII. Decembris anni DCCCCXIX. Henricus Auceps dictus moritur II Iulii DCCCCXXXVI. successore Otthone filio relicto, qui anno demum Christi DCCCCLXII. Indictione V. Romæ a Ioanne Papa coronatus est Imperator Romanorum.

CONSTANT. & ROM. *res gestas, prater MSS. Continuatores Theop. dabunt Scyl. Zon. Glyc. Man. Ced.*

L.

FL. ROMANVS iunior Constantini Porphyrogennetæ filius,

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [34] - 26

Imperare cœpit die IX. Nouembris DCCCCLIX. 9. Nou. 959.
Imperauit annos III. & menſes IV.
Vixit annos XXIV.
Obiit ..... Indict. VI. anno Chriſti DCCCCLXIII. 963.

De eo Scyl. Zon. Glyc. Man. Cedr.

LI.

FL. NICEPHORVS, Phocas dictus, Romano abſque liberis mortuo, ſubrogatus,
Imperare cœpit anno DCCCCLXIII. 963.
Imperauit annos VI. & menſes aliquot.
Vixit annos LVII.
Occiſus eſt vxoris Theophanus inſidiis die Decembris XI. Indictione XIII. inchoata, 11. Dec. 969.
anno Chriſti DCCCCLXIX.

De eo Scyl. Zon. Glyc. Man. Cedr. & qui ad illum Legatus ab Otthone Imp. venit Luitprandus Ticinenſis Diaconus.

LII.

FL. IOANNES Tzimiſces poſt necem Phocæ ſalutatus Auguſtus,
Imperare cœpit XI. Decembris anni DCCCCLXIX. 11. Dec. 969.
Imperauit annos VI. minus aliquot diebus.
Vixit annos.
Periit veneno die IV. Decembris Indict. IV. anno DCCCCLXXV. 4. Dec. 975.
Otthoni mortuo VII. Maii Feria IV. ante feſtum Pentecoſtes anni DCCCCLXXIII.
ſuccedit Ottho II. filius, cuius imperii anni numerari incipiunt a fine anni DCCCCLXVII.
quo a Ioanne XII. Romæ coronatus eſt.

TZIMISCÆ *vitam ſcripſere Scyl. Zon. Glyc. Man. Cedr.*

LIII. LIV.

FL. BASILIVS iunior Porphyrogenitus dictus Bulgarorum domitor, & frater eius,

FL. CONSTANTINVS Porphyrogenitus, Romani iunioris filii.
Imperare cœperunt exeunte anno DCCCCLXXV. ſub finem 975.
Imperauit Baſilius an. L. Conſtantinus, qui triennio ſuperſtes fuit, an. præterpropter LIII.
Vixit Baſilius annos LXX.
Obiit menſe Decembri anni MXXV. Indictione IX. frater vero eius Conſtantinus No- Decemb. 1025.
uembri menſe, anni MXXVIII. Indictione iam inchoata XII. Nou. 1028.

Moritur Ottho II. die VII. Decembris anni DCCCCLXXXIII. eius filius & ſucceſſor Ottho III. obit in Italia XXIII. Ianuarii anni MII. ſanctus vero Henricus Claudus aut ſecundus dictus die XIV. Iulii anni MXXIV. ſepultus Bambergæ.

Horum vitas reperies apud Scyl. Zon. Glyc. Man. atque Cedrenum.

LV.

FL. ROMANVS Argyrus, ſiue Argyropylus dictus, ducta in coniugem Zoe, Conſtantini Aug. filia, capeſſiuit imperium ſtatim ab obitu ſoceri, menſe Nouembri anni MXXVIII. Nou. 1028.
Imperauit annos V. & menſes VI.
Vixit annos XLVI.
Interfectus fuit die Aprilis XI. Feria V. Maioris Hebdomadæ, Ind. II. an. Chriſti MXXXIV. 11 April. 1034.

De eo Scyl. Zon. Glyc. Man. Cedr. & Anonymi plures.

LVI.

FL. MICHAEL Paphlago, a Zoe adultera extincto marito, ad Imperium vocatus,
Imperare cœpit Aprilis die XI. anno MXXXIV. 11. April. 1034.
Imperauit annos VII. & menſes VIII.
Vixit annos.....
Obiit, ſumpto monachi habitu, die Decemb. X. Ind. X. iam inchoata, anno Chriſti MXLI. 10. Dec. 1041.

Conradus iunior S. Henrici ſucceſſor obiit V. Iunii Feria III. Pentecoſtes Vltraiecti, anno Chriſti MXXXIX.

MICHAELIS *huius vitam vide apud Scyl. Zon. Glyc. Man. Cedr. & Anonymos.*

LVII. LVIII.

FL. MICHAEL Calaphates, ſeu Calæphatus, a Zoe in filium adoptatus & Aug. creatus,

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [35] - 27

Imperat menſes IV. & dies V.

1041. Excæcatus anno MXLII. Indictione X.

FL. CONSTANTINVS Monomachus appellatus, Zoes vxoris aſſenſu ac volun-
11. Iun. 1042. tate, Coronatur die Iunii XII. Indict. X. anno Chriſti MXLII.
Imperat annos XII.
Vixit annos.
Exeunte anno 1054. Obiit anno MLIV. inchoata iam Indict. VIII. circa Kal. Decembris, vt quidam aſſerunt.
Auguſto 1056. Succedit Conſtantino THEODORA Zoes iam defunctæ ſoror; ad vnum annum, octo menſes, & dies aliquot, Auguſto quipppe menſe anni MLVI. Indictione nona currente deceſſiſſe dicitur,

Horum meminerunt Scyl. Zon. Glyc. Man. Cedr. & Anonymi.

LIX.

FL. MICHAEL Senior ac Stratioticus dictus, poſt Theodoram
Auguſto 1056. Imperare cœpit Auguſto menſe anni MLVI.
Imperauit annum vnum cum diebus aliquot.
Vixit annos.
31. Aug. 1057. Abdicauit die XXXI. menſis Auguſti, exeunte Indictione X. anno Chriſti MLVII.

Henricus Tertius moritur V. Octobris anni MLVI. cui ſucceſſit Henricus Quartus filius.

MICHAELIS *huiuſce vitam ſcripſerunt Scyl. Zon. Glyc. Man. & Georgius Cedrenus Monachus, qui Annales ſuos a prima rerum origine ad Iſaacii Comneni inaugurationem deduxit, vt nihil dicam hic de variis abſque nomine Chronicorum auctoribus.*

LX.

FL. ISAACIVS Comnenus Stratiotico ſubrogatur.
1. Sept. 1057. Imperare cœpit Kal. Septembris anni MLVII. Indictione XI. ineunte.
Imperauit annos duos & menſes tres.
Vixit annos.
Decemb. 1059. Abdicauit menſe Decembri, anni MLIX. Indictione inchoata XIII. & in Studii Monaſterium ſe abdidit.

De eo Scyl. Zon. Glycas, Manaſſes, Anonymi, &c.

LXI.

FL. CONSTANTINVS Ducas Andronici filius, ſponte cedente Iſaacio Comneno,
Decemb. 1059. Imperare cœpit Decembri menſe anni MLIX. die Natalis Domini coronatus.
Imperauit annos VII. & menſes VI.
Vixit annos LX.
5. Iun. 1067. Obiit die Iunii V. Indictione V. anno Chriſti MLXVII.

De eo Scyl. Zon. Glycas, Manaſſes & plures Anonymi.

LXII.

FL. ROMANVS, Diogenes dictus, Eudociam Auguſtam poſt ſeptimum ab obitu Conſtantini menſem ducit vxorem, & cum tribus Cæſaribus priuignis ſuis,
13. Ianuarii 1068. Imperare incipit ineunte anno MLXVIII. Idibus Ianuarii.
Imperauit annis III. & menſibus VIII. & diebus XII.
Vixit annos. . . . .
Octobri 1071. Obiit effoſſis oculis, abrogatoque imperio circa Kal. Octobris anni MLXXI. Indictione inchoata X.

ROMANI *vitam dabunt Scylitzes, Zonaras, Glycas, Manaſſes, nec omittendus Guillelmus Tyrius Archiepiſcopus libro primo Sacræ Hiſtoriæ, & alii.*

LXIII.

FL. MICHAEL Ducas ſiue Parapinacius Conſtantini Ducæ filius Vitrico ſuccedens,
Octobri 1071. Imperare cœpit circa Kal. Octobris MLXXI.
Imperauit annos VI. & menſes VI.
Vixit annos.
. Aprilis 1078. Abdicare coactus VII. die menſis Aprilis, ſabbato Maioris Hebdomadæ, anno MLXXVIII. Indict. prima, & in Studii Monaſterium detruſus paullo poſt Epheſi Metropolita factus eſt.

PARAPINACII *vitam vide apud Scyl. Zon. Glyc. Man. & Anonymos.*

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [36] - 28

LXIV.

FL. NICEPHORVS, Botaniates dictus, Turcarum fretus auxiliis, Constantinopoli Imperator renuntiatus XXV. Martii, deiectoque mox Parapinacio, solus
Imperare cœpit die VII. Aprilis MLXXVIII. 7. April. 1078.
Imperauit annos III. & dies aliquot.
Vixit annos.
Abdicare cogitur exeunte Martio mense, anni MLXXXI. Indictione V. Martio 1081.

BOTANIATÆ *vitam repete sis ex Zonara, Glyca & Constantino Manasse, qui vlterius non est progressus in Historia siue Annalibus, quos versibus Politicis ab initio mundi concinnauit. Attigit quoque Nicephori huius tempora Ioannes Curopalates, cognomine Scylitzes, qui exorsus a Michaele Curopalata, vbi Theophanes desinit, Historiam suam vsque ad Alexii Comneni inaugurationem non perduxit: imo & in plerisque codicibus MSS. vsque ad Isaacii Comneni tempora dumtaxat porrigitur, vt videatur Cedrenus in codicem similem incidisse.*

LXV.

FL. ALEXIVS Comnenus Isaacii Augusti filius, Botaniata in cœnobium truso,
Imperare cœpit Kal. Aprilis, Feria V. Maioris Hebdomadæ, Indictione IV. anno Christi MLXXXI. Mundi vero ex supputatione Chronologi Anonymi, quem post S. Nicephori P. C P. Breuiarium Historicum edidit R. P. Dionysius Petauius Societatis IESV anno VIMDLXXXIX. 1. Aprilis 1081.
Imperauit annos XXXVII. menses IV. & dies XV.
Vixit annos circiter LXX.
Obiit anno Mundi VIMDCXXVI. Christi MCXVIII. Indictione XI. vt quidam volunt sub vesperam diei Augusti XV. seu XVIII. Kal. Septembris, ex Zonara & Petro Diacono libro IV. Historiæ Cassinensis. 15. Aug. 1118.

Henricus IV. moritur X. Augusti anno MCVI. & Leodii sepelitur. Succedit Henricus V.

ALEXII *Comneni vitam & res gestas consignauit quindecim libris filia eius Anna Comnena Cæsarissa, Bryennii vxor, quam paullo post publicabimus integram. Scripserunt quoque Ioannes Zonaras Monachus, & Michael Glycas Siculus, qui duo scriptores ab ortu rerum Annales suos ad obitum vsque Alexii pertexuerunt. Iuuerit etiam legisse Othonem Frisingensem, Guillelmum Tyrium, alioque nostrates Historicos qui de Godefridi Bullionii expeditione in Palæstinam scripserunt.*

LXVI.

FL. IOANNES Comnenus, dictus Caloioannes, Alexii filius,
Imperare cœpit anno MCXVIII. Augusto mense. 16. Aug. 1118.
Imperauit annos XXIV. menses VIII. & dies aliquot.
Vixit annos.
Obiit mense Aprili anni MCXLIII. Indictione VI. Aprili 1143.

Henricus V. Imp. moritur Vltraiecti XXII. Aprilis, vel vt alii Feria V. in Pentecoste anno MCXXV. succedit Lotharius Saxoniæ Dux, qui anno MCXXXVII. moriens XXIX. Nouembris, Imperium Occidentis Conrado II. reliquit.

CALOIOANNIS *vitam & res gestas leges apud Ioannem Sinnamum libro primo, & Nicetam Choniatem, qui duo ab eius imperio duxerunt scribendi principium; Othonem Frisingensem Episcopum, & Guillelmum Tyrium Archiepiscopum.*

LXVII.

FL. MANVEL Comnenus a patre Ioanne Isaacio fratri natu maiori prælatus,
Imperare cœpit Aprili mense anni MCXLIII. Aprili 1143.
Imperauit annos XXXVII. menses V. & dies aliquot.
Vixit annos plus minus LXI.
Obiit Septembri mense teste Niceta Acominato, vel, vt alii III. Octobris die, inchoata iam Indictione XIV. anno Christi MCLXXX. Sept. 1180.

Conradus Henrici V. ex sorore nepos, moritur XV. Februarii Feria V. proxima a capite ieiunii quadragesimalis, anno MCLII. succedit nepos eius Fredericus senior, seu Ænobarbus.

MANVELIS *vitam ac res gestas fusissima narratione complexi sunt Ioannes Sinnamus Grammaticus, qui sub Manuele militauerat, libro secundo qui in MS. imperfectus est, & Nicetas Choniates libris septem.*

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [37] - 29

LXVIII.

FL. ALEXIVS iunior Comnenus Porphyrogenitus Manueli patri succedit.

Sept. 1180. Imperare cœpit sub Autumnum anni MCLXXX.
Imperauit annos III. & dies aliquot.
Vixit annos XIV. saltem non expleuit XV.
Occisus est ab Andronico, Alexii maioris nepote, Isaacii Comneni filio, & Manuelis patruele
Octobri 1183. Octobri mense, Indict. II. iam inchoata, anno Christi MCLXXXIII.

De eo videndus Nicetas Choniates, cui iunge Guillelmum Tyrium.

LXIX.

FL. ANDRONICVS Comnenus filius Isaacii Comneni & Alexii senioris nepos, necato Alexio,

Octobri 1183. Imperare cœpit solus sub Autumnum anni MCLXXXIII.
Imperauit annum vnum, menses XI. & dies aliquot.
Vixit annos.....
Occisus est a furenti plebe XII. Septembris Indictione IV. iam inchoata, anno Christi
12. Sept. 1185. MCLXXXV.

De eo Nicetas Choniates libris duobus.

LXX.

FL. ISAACIVS Angelus, populari tumultu necato Andronico, eiusque filiis Ioanne & Manuele excæcatis, subrogatus,

12. Sept. 1185. Imperare cœpit XII. Sept. anno MCLXXXV.
Imperauit annos IX. menses VII. & dies aliquot.
Nondum quadragenarius erat, cum regno pulsus est, inquit Nicetas.
10. April. 1195. Excæcatus est iussu Alexii fratris X. Aprilis Indict. XIII. anno Christi MCXCV.

Fredericus Ænobarbus submergitur in fluuio Minoris Armeniæ X. Iunii die Dominico, anno Christi MCXC. Succedit Henricus VI. eius filius.

De Isaacio Angelo idem Nicetas libris tribus.

LXXI. LXXII. LXXIII.

FL. ALEXIVS Angelus, Comnenus ac Porphyrogenitus dictus, exacto, luminibusque priuato Isaacio fratre,

10. April. 1195. Imperare cœpit X. Aprilis MCXCV.
Imperauit annos VIII. menses III. dies X.
Vixit annos.....
20. Iul. 1203. Fugatus est capta a Balduino & Venetis vrbe CP. XX. Iulii Indict. VI. anno MCCIII. Christianæ Epochæ; at Mundanæ, ex epilogismis Græcorum vulgaribus VIMDCCXI. vt habet Nicetas Choniates.

FL. ALEXIVS Isaacii Angeli filius, cum patre cæco per aliquot menses regnauit.

FL. ALEXIVS Ducas Murtzuphlus siue Myrsiflus dictus, tyrannus potius quam Imperator, exeunte Ianuario anni MCCIV. ad vnum mensem: capta iterum a Francis & Venetis Constantinopoli XII. die mensis Aprilis, Feria secunda Hebdomadis sextæ Quadragesimæ, quæ dicitur post Dominicam Passionis, Indictione VII. exactus est, fuitque interregnum in Oriente mensis vnius & dierum quatuor, inquit Onuphrius.

Henricus VI. Imp. moritur in Apulia XXVIII. Septembris anni MCXCVII. Ottho & Philippus eliguntur Imperatores.

Horum Imperatorum vitam, & quæ capta vrbe gesta sunt, docebit idem qui supra Nicetas Acominatus Choniates scriptor non vulgaris. Hinc exorditur Chronicon suum vulgatum Georgius Acropolites Logotheta vsque ad receptam a Græcis Constantinopolim cuius extrema verba mirum est tantum negotium creasse Theodoro Douzæ, vt ea cum συμφράσεις suis atque opitulatoribus eruditis interpretari non valuerit.

LXXIV. LXXV. LXXVI. LXXVII.

FL. THEODORVS Lascaris Alexii Angeli gener, cuius filiam Annam duxerat in matrimonium, occupata a Latinis CP. Nicææ in Bithynia Græcor. Imperium administrauit.

1205. Imperare cœpit eodem anno MCCIV. aut potius sequenti.
Imperauit annos XVIII.
Vixit annos XLVIII. vt quidem testis est Acropolites.
1222. Obiit anno Christi MCCXXII.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [38] - 30

FL. IOANNES Ducas, Batatzes, siue Diplobatazius cognominatus, Didymoticho oriundus, Protouestiarius succedens socero Lascari, cuius filiam Annam duxerat, a Patriarcha Manuele coronatus,

Imperare cœpit anno MCCXXII. 1222.

Imperauit annos XXXIII. vt diserte asserit Acropolites in contextu Græco: nam tres ei annos præcidit Dousa in versione Latina.

Vixit annos LXII. eodem Acropolita auctore.

Obiit anno MCCLV. 1255.

FL. THEODORVS iunior Lascaris siue Ducas, & Constantinus a quibusdam dictus patri successit.

Imperare cœpit anno MCCLV. 1255.

Imperauit annos plus minus quatuor, ideoque in Græco textu Acropolitæ male δύο, pro δ'. excusum fuit.

Vixit annos XXXVI. natus eo tempore quo pater eius Imperator creatus est.

Obiit anno Christi MCCLIX. 1269.

FL. IOANNES Theodori Lascaris filius, post aliquot imperii annos excæcatus est a Michaele Palæologo, postquam ex Despota in clypeum a nobilibus sublatus, & a Patriarcha Arsenio diademate imperiali exornatus, Latinos e Regia vrbe deiecisset.

Quatuor istorum Impp. res gestas descripserunt Georgius Acropolita dictus Vossio Ioannes Logotheta, & Nicephorus Gregoras: Phranzes quoque Protouestiarius inde incipit Chronici siue Historiæ libros quatuor, quibus colophonem imposuit anno Christianæ Æræ MCCCCLXXVII. *Mundanæ ex calculo Græcorum* VIMDCCCCLXXXV *Martii* XXIX. *Indictione* XI.

CONSTANTINOPOLIM interim Latini tenuerunt annis LIX. quorum primus Imperator fuit,

BALDVINVS Balduini filius Flandrensium Comes creatus XVI. Maii MCCIV. captus a Ioanne Bulgarorum rege XV. die Aprilis Indictione VIII. an. Christi MCCV. & post sedecim menses trucidatus.

HENRICVS Balduini frater secundus Latinorum Imperator cœpit post mortem fratris anno MCCVI. die XIV. Augusti, Imperauit annos IX. & menses aliquot. Obiit anno MCCXVI.

PETRVS Autissiodorensis Comes, qui Iolantam Henrici sororem duxerat, coronatus Romæ ab Henrico III. Pontifice Constantinopolim adire non potuit, captus a Theodoro Dyrrachii Principe & Theodoro Lascari traditus.

ROBERTVS Petri Autissiodorensis filius IV. ex Latinis Orientis Imperator per VII. plus minus annos: cui successit

BALDVINVS Roberti frater, qui anno MCCLXI. a Michaele Palæologo expulsus est cum Latinis quos Phranzes asserit Constantinopolim occupasse annos LIX. menses tres & dies quatuor, alii tantum LVIII. numerant, vt Acropolites, cuius hæc postrema verba ab interprete non intellecta: ὑπὸ Ῥωμαίας ἐγένετο Ἰουλίου ἀρχοντος κδ'. ὀπτεμβρίους δ'. ὑπὸ χριστους κεφαλου ἔτους ϛϟξθ'. ὑπὸ λατίνων κρατηθεῖσα χρόνους πεντήκοντα καὶ ὀκτὼ μῆνας. ἔτη ἀπηνάλωσεν αὐτοῖς σὺν θεῷ. ἐάλω δὲ ϛϟιβ'. Ἀφριλλίου ιβ'. iis autem designatur captæ vrbis annus 6712. Aprilis 12. Christi 1204. receptæ vero annus 6769. Christi 1261. Iulii 25. Indictione IV.

Occidentis Impp. mortui sunt Philippus XXI. Iunii MCCVIII. Ottho IV. die XXVII. Aprilis, Fredericus II. die XXVI. Decemb. MCCL. Henricus Landtgrauius XVI. Februarii MCCXLVII. Guillelmus Comes Hollandiæ XXV. Ianuarij MCCLVI.

LXXVIII.

FL. MICHAEL Palæologus Andronici filius, excæcato pupillo Ioanne vix decem aut vndecim annos nato, imperium solus administrauit ad annos plus minus XXII. Phranzes imperii XXIII. defunctum dixit.

Balduinum Latinosque per Alexium Cæsarem Constantinopoli expulit XXV. Iulii, vt ait Acropolites, Indictione IV. anno MCCLXI. cum paullo ante creatus Augustus esset, necdum Ioannem Lascarim luminibus priuasset.

Obiit in castris inter Pachomium & Allagen anno MCCLXXXIII. Mundi ex calculo Græcorum VIMDCCXCI. Indictione XIV.

Vixit annos LVIII.

Richardus frater Regis Angliæ, ex Comite Cornubiæ, Imp. seu Rex Romanorum moritur die altera Aprilis MCCLXXI.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [39] - 31

MICHAELIS *Palæologi præter Nicephorum Gregoram meminerunt Georgius Pachymeres, cuius historiam integram conseruant Codices MSS. Bibliothecarum Regiæ ac Barberinæ, & Georgius Phranzes Protouestiarius, qui a Palæologis librum primum orditur cum aliis tribus Latinitate donatum a R. P. Iacobo Pontano Societatis* IESV.

LXXIX.

FL. ANDRONICVS Palæologus senior, Michaelis Augusti filius, & alterius Michaelis pater qui in carmine Iambico dicitur Palæologorum tertius.

1283. Imperare cœpit anno MCCLXXXIII.

Imperauit annos plus minus XLIV. Phranzes numerat XV. forte antequam consortem regni faceret Michaelem filium, quem die Constantini Magni coronatum affirmat Pachymeres, qui tamen, &c.

Vixit annos LXXII.

Abdicare coactus est quadriennio ante obitum, qui contigit mense Februario anno æræ
Februario 1332. Christianæ MCCCXXXII. Græcorum ab orbe condito VIMDCCCXL. Indictione XV. cum factus Monachus pro more priori mutato, Antonii nomen assumpsisset.

Rodulfus ex Habspurgensi Comite Imperator moritur XV. Iulii MCCXCI. Adolfus Nassouius eius successor occiditur in prælio die II. Iulii MCCXCVIII. Albertus Austriacus occiditur similiter in prælio Kal. Maii MCCCVIII. Henricus Lutzenburgensis veneno perit XIV. Augusti MCCCXIII. Fredericus Dux Austriæ capitur in prælio XXIX. Septembris MCCCXXIII. a Ludouico Bauaro, qui Romæ XVII. Ianuarii die Dominico anni MCCCXXVIII. a populo Imperator coronatus, veneno postea extinguitur anno MCCCXLVII.

ANDRONICI *vitam & cum nepote intestinum bellum quod durauit annos sex & mensem vnum a 19. Aprilis anni ab orbe condito 6829. Christi 1321. Indictione IV. ad 19. Maii anni Mundani 6835. Christi 1327. Indictione X. exhibent Nicephorus Gregoras, Ioannes Cantacuzenus, Georgius Phranzes. Huic vero historiam Ecclesiasticam dicauit Nicephorus Callisti Xanthopuli dictus. Georgius Pachymeres, quantum ex fragmento libri* XIII. *apud Vvolfium colligere possumus historiam pertexuit vsque ad annum huius Andronici* XXIII. *quem cum* XII. *Michaelis eius filii coniungit.*

LXXX.

FL. ANDRONICVS Palæologus iunior Michaelis tertii Palæologi diu ante patrem mortui filius, & Andronici senioris nepos auo successit.

19. Maii 1327. Imperare cœpit ab anno 1327. Maii 19. Indictione X. quo de solio deiectus est senior, tum
Februario 1332. eo mortuo a mense Februario anni MCCCXXXII. Indictione XV.

Imperauit post obitum aui annos IX. in vniuersum annos XX. hoc est ab obitu patris eius Michaelis anno MCCCXXI. quod non expenderat, qui notationem addidit ad caput XII. libri primi Phranzæ Protouestiarii.

Vixit annos XLV.

16. Maii 1341. Obiit Feria IV. die XVI. Maii anno Christi MCCCXLI. Mundi 6849. Indictione IX. relictis Ioanne & Manuele filiis sub tutela Ioannis Cantacuzeni.

Videndi de illo iidem Nicephorus Gregoras, quique eum sæpe arguit Ioannes Cantacuzenus; iisdem adiungi poterunt Georgius Phranzes, & Laonicus Chalcondylas, cum Anonymis.

LXXXI.

FL. IOANNES Cantacuzenus tutor Ioannis & Manuelis filiorum iunioris Andronici, coronatus Didymotichi Imperator more solemni, vt ipse pluribus libro tertio explicat.

16. Maii 1341. Imperium regere cœpit anno MCCCXLI.

Vixit annos.

Abdicat ornamentis Imperatoriis in palatio depositis anno Christi MCCCXLVII. Indictione XV. & fit Monachus, assumpto Ioasaphi nomine.

Consulendus præter alios iam citatos, quid de se suaque administratione scribat idem Cantacuzenus ex Imperatore factus Monachus, & Ioasaphus Christodulus mutato fictoque nomine dictus.

LXXXII.

FL. IOANNES Palæologus Andronici iunioris filius, pulso tutore ac socero suo Cantacuzeno, vel vt ipse narrat, sponte sua abdicante,

1347. Imperare cœpit anno Christi MCCCXLVII.

Imperauit solus & cum Manuele filio annos XXXVII.

Vixit annos.

1384. Obiit anno MCCCLXXXIV. Ind. VII. vt quidam viri docti asserunt, certiora enim pollicemur in nostro Nouæ Romæ Chronico, vbi omnia ad trutinam exigemus maiori cura, cum qui modo premuntur scriptores illius temporis, in lucem exierint publicam.

Caro-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [40] - 32

Carolus IV. Imperator Occidentis moritur XXVI. Februarii anno MCCCLXXIX.

De Ioanne illo Laonicus Chalcocondylas, Georgius Phranzes, & Anonymi plures.

LXXXIII.

FL. MANVEL Palæologus fratri Ioanni succedit.

Imperare cœpit anno Christi MCCCLXXXIV. 1384.

Imperauit annos XXXVII. In Historia Politica tantum habentur XXV. in Phranze XXXII.

Vixit annos LXXV. cum diebus XXV.

Imperare desiit mense Ianuario anni MCCCCXIX. Indictione XII. ab orbe condito VIMDCCCCXXVII. nam tantum obiit XXI. Iulii MCCCCXXV. Ianuario 1419. 21. Iulii 1425.

Venceslaus ex Rege Boemiæ Imperator deponitur XX. Augusti anni MCCCC. eiusque successor Rupertus Bauarus moritur anno MCCCCXI.

MANVELIS *meminerunt Laonicus Chalcocondylas, Georgius Phranzes, qui se eo imperante testatur XXX. Aug. anni* MCCCCII. *Mundi* VIMDCCCCIX. *natum esse, Anonymus Auctor historiæ Politicæ apud Crusium, alique.*

LXXXIV.

FL. IOANNES Palæologus Manuelis filius, is qui interfuit Concilio Florentino, anno Christi MCCCCXXXVIII.

Imperare cœpit anno MCCCCXIX. die XIX. Ianuarii, qua Augustus in æde S. Sophiæ inauguratus est, & solemni cerimonia Sophiam filiam Marchionis Montisferrati duxit vxorem. 19. Ian. 1419.

Imperauit annos XXIX. Phranzes tantum numerat annos regni XXIII. menses III. & dies X.

Vixit annos LVII. menses X. dies XV.

Obiit XXXI. die Octobris ann. MCCCCXLVIII. Indictione XII. iam inchoata. 31. Oct. 1448.

Sigismundus Imperator moritur IX. Decembris MCCCCXXXVII. & Albertus Austriacus 27. Octobris anni MCCCCXXXIX. cui successit Fredericus Austriacus Maximiliani pater, anno demum Christi MCCCCXCIII. mortuus VIII. Sept. in Natiuitate B. Virginis.

De IOANNE *hoc scripserunt sub finem primi & initio libri 2. Phranzes & Anonymi, quos suo tempore publicabimus.*

LXXXV.

FL. CONSTANTINVS Palæologorum vltimus in Oriente Imperator, Ioannis frater, necnon Demetrii & Thomæ Palæologorum, qui se in Peloponneso intestinis bellis atque dissidiis attriuerunt.

Imperare cœpit anno MCCCCXLIX. secundum Græcos ab orbe condito VIMDCCCCLVII. die VI. Ianuarii Spartæ in Peloponneso imperatorio diademate insignitus venit CP. XII. Martii eiusdem anni. 6. Ian. 1449.

Imperauit annos V. & menses V. cum diebus XXIV.

Vixit annos XLIX. menses III. dies XX.

Occisus est, capta a Mahomete Turcarum Imperatore Constantinopoli die XXIX. mensis Maii anno MCCCCLIII. labente Indictione prima, Feria tertia post Dominicam quæ dicitur sanctissimæ Trinitatis, anno Mundi ex calculo Græcorum VIMDCCCCLXI. 29. Maii 1453.

De Constantinopoleos a Turcis expugnatione & Constantini morte, præter Laonicum Chalcocondylam, Georgium Phranzem toto libro tertio & Adespoton Chronicon Bibliothecæ Regiæ, legendum Matthæi Camariotæ fragmentum in Epistola Theodosii Zygomalæ, quam edidit vertitque Latine in sua Turcogræcia Martinus Crusius cum Historia Politica, aliisque pluribus.

*****

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [41] - 33

DE IMPERATORIBVS ORIENTIS,

A CONSTANTINO I. AD CONSTANTINVM XV.

CARMEN IAMBICVM.

Ex Codice noſtro MS. quem cum Regiis duobus contulimus.

Τῶν Χειστιανῶν τοὺς βασιλεῖς μοι σχό-
πει
Κωνσταντῖνος πρῶτιστος βύσεβοκράτωρ.
Κωνστάντιος παῖς οὐκαλὸν σέβας τεύχων.
Ιουλιανὸς δυσεβὴς ἀποβάτης,
Ιοβιανὸς βύσεβέστατος λίαν.
Οὐαλεντινιανὸς βύσεβῶν κλέος,
Σὺν Οὐάλη μάλιστα τῷ πεισαθλίῳ.
Καὶ Γρατιανὸς, Θεοδόσιος μέγας.
Σὺν Αρκαδίῳ, Θεοδόσιος νέος.
Ο Μαρκιανὸς, ᾧ Λέων ὁ Μακέλης.
Ζήνων, Αναστάσιος μονοφυσίτης.
Ιουστῖνος Θρᾴξ, Ιουστινιανός τε
Κτήτωρ Σοφίης, πλημμελὴς κἠσέβας.
Ιουστῖνος ἔσχατος σὺν πᾶσι πρέπτων.
Ο Τιβέριος, ᾧ Μαυρίκιος πάλιν
Φωκᾶς ὁ δῆνος, σύγχυσις Ηρακλείου.
Κωνσταντῖνος παῖς βύσεβῶν κἠσέβης.
Κώνστας Μυσαρὸς σκηνῶν Ηρακλείου.
Ο Κωνσταντῖνος βύσεβὴς Πωγωνάτος.
Καὶ Ιουστινιανὸς ἐγκοπεὶς ῥῖνα.
Λεόντιος τύραννος, σὺν Αψιμάρῳ.
Πάλιν ὁ Ρινότμητος, σὺν Τιβερίῳ.
Φιλιππικὸς δύσηνος Βαρδάνης Ἅσιν.
Αναστάσιος Αρτέμιος ζωὺπίκλω.
Απραμυτίωὸς Θεοδόσιος ἦων.
Ο ἦρ Λέων Ισαυρὸς Εἰκονομάχης.
Σὺν Κωνσωύμῳ, ᾧ Λέων σὺν Χαζάρας.
Εἰρήνη λαμπρὰ ᾧ Κωνσταντῖνος νέος.
Ο τᾦ ἤμισυ δυσμὴς Νικηφόρος.
Ο Σῳφάκιος, Μιχαὴλ Ραγκαβᾶς.
Λέων ὁ Αρμένιος Εἰκονομάχης.
Τραυλὸς Μιχαὴλ, ᾧ Θεόφιλος ἴσοι.
Πότης Μιχαὴλ, ᾧ Θεοῦ λαμπρὰ δόσις.
Μακεδὼν Βασίλιος, Ὁσοφὸς Λέων
Αλέξανδρός τε, Ρωμανὸς σὺν Λεκάπης
Ο πορφυρογέννητος βύσεβὴς Κωνσταντῖνος.
Νέος Ρωμανὸς, ᾧ Φωκᾶς Νικηφόρος.
Λαμπρὸς γραπτὸς Τζιμίσκης Ιωάννης.
Καὶ Βασίλιος ὁ ᾧ Βουλγαροκτόνος.
Ο Κωνσταντῖνος σύγγονος Βασιλείου.
Αλλος Ρωμανὸς Αργυρόπουλον λέγω.
Διπτοὶ Μιχαὴλ Παφλαγὼν, Καλαφάτης.
Καὶ Κωνσταντῖνος σὺν γυίοις Μονομάχων.
Γέρων Μιχαὴλ, πορφύρας Θεοδώρᾳ.
Πρῶτος Κομνηνὸς Ισαάκιον λέγω.
Καὶ Κωνσταντῖνος τὴν Δουκᾶν ἀρχὴ πάλιν.
Κλῆνος γραπτὸς Ρωμανὸς Διογένης.
Παραπινάκης Μιχαὴλ γόνος Δούκα.
Βοτανιάτης ἔκλυτος Νικηφόρος.
Κομνηνὸς Αλέξιος ἀρίστευε μέγας.
Ο βασιλικὸς αὐδρίας Ιωάννης.
Καὶ πορφυρογέννητος Μανουὴλ βελεσχέρ.
Αλέξιος γόνος τε, σὺν Ανδρονίκῳ.
Ισαάκιος γενέθλης ἐξ Αγγέλων.
Αλέξιος Αγγελος ἀπαλὸς φύσιν.
Υἱωνὸς Αλέξιος, σὺν τῷ Μυρτζούφλῳ
Ἐφ' ὧν Λατίνοις ὑποπέπτωται πόλις.
Θεόδωρος Λάσκαρις αὖθ' ἡνιόχας.
Δούκας βελεσὸς Βατάτζης Ιωάννης.
Θεόδωρος Λάσκαρις παῖς Ιωάννου.
Στερρὸς Μιχαὴλ Παλαιολόγος μέγας,
Ος Λατίνους ἔξωσε τῆς Κωνσταντίνου.
Τῆς βύσεβείας Ανδρόνικος ὁ ζῦλος.
Λαμπρὸς Μιχαὴλ Παλαιολόγος τρίτος.
Ανδρόνικος παῖς σεμνοτομεῖ τὴν χαρίτων.
Ιωάννης πεμπτός γε Παλαιολόγος.
Καντακουζηνὸς ἕκτος Ιωάννης.
Αἰσχρὸς Μανουὴλ ὁ Παλαιολόγος,
Ασύγκριτος νοῦς, ἐξηρημένη φύσις,
Οὕτως βασιλεὺς ᾧ λόγοις ᾧ πράγμασι.
Ιωάννης ἕβδομος Παλαιολόγος.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [42] - 34

Κωνσταντῖνος ὄγδοος Παλαιολόγος,
Ἐφ' οὗ πόλις ἑάλω ἡ Κωνσταντίνου
Γένους Ισμαηλιτῶν ἀσεβεστάτου.
Καὶ τέλος ἔσχε Ρωμαίων βασιλεία.

Expressimus hactenus scripturam atque ordinem Codicis nostri MS. cum alter e Regiis in Andronicum Iuniorem, eiusque patrem Michaelem Andronici Senioris filium, desinat; hoc versuum ordine.

Τῆς εὐσεβείας Ανδρόνικος ὁ φύλαξ,
Ασύγκριτος νοῦς, ὀξυηλιβὴς φύσις.
Λαμπρὸς Μιχαὴλ Παλαιολόγος τέκνον
Οντως βασιλεὺς καὶ λόγοις καὶ πράγμασι.
Ανδρόνικος παῖς σπουδαιοῦ τοῦ χρείττων.
Οὗπερ φυλάττοις ἐν χρόνοις ἀπείρατος
Λόγος παλαιὸ πρωτοφῶς πρωτοκρότορ.

Eosdem postremos versus, eodemque seruato ordine recitat Ioannes Langus in Annotatione praefixa interpretationi Latinae Historiae Ecclesiasticae Nicephori Callisti Xanthopuli, quem tanquam auctorem illius Iambici carminis laudat, atque inde firmare nititur Nicephorum vixisse sub Andronico Seniore, qui Michaelem filium atque Andronicum Nepotem ad Imperium promouerat.

DE PATRIARCHIS CONSTANTINOPOLITANIS, CARMEN IAMBICVM.

EX CODICE MS. BIBLIOTHECÆ REGIÆ.

ΚΑΙ Πατειάρχας τῆς νέας Ρώμης βλέπε
Αρχιβύτης θεσπέσιος ὢν πόλει μέγας
Αειτος αὖθις ἱερὸς Μηνᾶς φαίνης.
Εἶτ' Αλέξανδρος, εὐσεβῶν φύλος Παῦλος.
Αθλιος Εὐσέβιος Νικομηδείας.
Μεθ' ὃν Μακεδόνιος πνευματομάχος.
Αδοξος Εὐδόξιος Αρειος νέος.
Ισός τε Δημόφιλος, σοὶ Εὐαγείᾳ
Ο Γρηγόριος νοῦς, γλυκύτης Νεκτάριος.
Τὸ χρύσεον χάρισμα τῆς Χρυσοστόμου.
Γέρων ὁ Αρσάκιος, Αττικὸς πάλιν.
Σισίνιος, φρύαγμα τῆς Νεστορίου.
Μαξιμιανὸς, Πρόκλος ὁ Χρυσοστόμου.
Ο Φλαβιάνος, Ανατόλιος θύτης.
Ο Γενναδίος αὐθρικὸς καὶ γλυκάδας.
Ο κακὸς Ακάκιος, Φλαβίτας ἴσος.
Τιμόθεος ἄπιμος θεοπαλίτης.
Τῶν Καππαδοκῶν ἡ χάρις Ιωάννης.
Μεθ' οὓς Επιφάνιος, ψῦξις Ανθίμου.
Ο Μῶας. Εὐτύχιος δαίμων λίαν
Σκληρικὸς τε πλὴν θεῖος Ιωάννης
Εὐτύχιος πάλινδε. Νηστευτοῦ χάρις.
Καὶ Κυριακὸς καὶ Θωμᾶς ὄντως θύται.
Σέργιος, Πύρρος, Παῦλος μονοθελῖται.
Πάλιν ὁ Πύρρος καὶ Φραγῶν ζῶντα Πέτρος.
Ο Κωνσταντῖνος σοὶ καλῶς Θεοδώρῳ.
Ο Γεώργιος καὶ Θεόδωρος πάλιν.
Παῦλος. Καλλίνικος. ἔγκλειστος Κύριος.
Μονοθελῖτης Αγγελος Ιωάννης.
Θεῖος Γερμανὸς. πλῶσις Αναστασίᾳ.
Καὶ Κωνσταντῖνος, Νικήτας ὁ θλαδίας.
Κύπριος Παῦλος, πρώτης ἐικονομάχοι.
Ταράσιος ὁ μέγιστος. ὁ Νικηφόρος.
Αθλιος Θεόδοτος, σοὶ Αντωνίᾳ,
Καὶ ὁ Ιωάννης, πρώτης ἐικονομάχοι.
Μέγιστος Μεθόδιος σοὶ Ιγνατίᾳ.
Φώτιος. Ιγνάτιος. Φώτιος πάλιν.
Στέφανος. Αντώνιος, σοὶ Νικολάῳ.
Εὐθύμιός τε, καὶ Νικόλαος ὁ πάλιν.
Αμαστρίας Στέφανος, καὶ Τρύφων χρόν.
Μεθ' ὃν Θεοφύλακτος ἄνακτος γένος.
Ο Πολύευκτος. Βασίλιος Σκαμανδρηνὸς
Ερπύλιος Αντώνιος ἀπὸ Στουδίων.
Ο Νικόλαος, καὶ Σισίνιος θύτης.
Σέργιος. Εὐσάτιος, ἅμ' Αλεξίῳ,
Καλὸς Μιχαὴλ. Λυκούδης Κωνσταντῖνος.
Ιωάννης ἄειτος ὁ Χιφιλῖνος.
Καὶ Κοσμᾶς. Εὐστράτιος Γαελδᾶς θεῖοι.
Χάρις θεοπρόβλητος ἡ Νικολάου.
Λέων ὁ Στυππῆς, καὶ Μιχαὴλ ὀξύτης,
Κοσμᾶς Αττικὸς. Νικόλαος Μουζάλων.
Ο Θεόδοτος. Χιλιαρὰν Κωνσταντῖνος.
Λουκᾶς. Μιχαὴλ Αγχιάλου. Χαρίτων,
Εὔνοις Θεοδόσιος, σοὶ Βασιλείῳ.
Ομωνυμῶν Νικήτας ὁ τετράρχων.
Ο Λεόντιος. ἡ στάσις Δοσιθέου.

Καὶ Γεώργιος ἱερεὺς Χιφιλῖνος.
Ο Καματηρὸς θλαβὴς Ιωάννης,
Εφ' οὗ πόλις ἔῤῥηξε Λατίνοις κλέος.
Αντωνιανὸς Μιχαὴλ σὺν Νικαίᾳ.
Θεόδωρος. Μαξιμος ἐξ Αχειμήτων.
Μανουὴλ φιλόσοφος. Γερμανὸς μέγας.
Καὶ Μεθόδιος. Μανουὴλ ἄλλος πάλιν.
Αρσένιος ἄνισος σὺν ἐρχιθύταις.
Τῆς Εφέσου πατέδρος ὁ Νικηφόρος.
Πρώτιστος Αρσένιος αὖθις σὺν πολλ.
Τῆς Αδριανοῦ Γερμανὸς ἐρχιθύτης.
Μέγας Ιωσὴφ ὁμολογίας φύλαξ.

Καὶ Λατινόφρων Ιωάννης ὁ Βέκκος.
Πάλιν Ιωσήφ. Γρηγόριος Κυπρόθεν.
Επειτ' Αθανάσιος αὖθ' ἡμᾶς.
Ιωάννης ἄνισος ὁ πατρὸς φύσῃ.
Πάλιν Αθανάσιος ἐξ ἡσυχίας.
Νίφων Κυρίκου, καὶ γλυκὺς Ιωάννης,
Γέρας μοναχῶν Γερασίμος Μαγκάλων.
Ησαΐας ἄνισος ἐξ ὄρους Αθω.
Ο καλοδαίμων Καλέκας Ιωάννης.
Ισίδωρος ἅγιος σὺν Θεσσαλίας
Φερωνύμως Κάλλιστος ἔνθεος ἔσπερις.

In Callisto hoc desinit Codex Regius: cui alterum catalogum a Stachy discipulo S. Andreæ, ad Iosephum usque ex nostro Codice MS. subiicio, additis annorum ac mensium, quibus præfuerunt, numeris.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΑΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

I. Στάχυς σὺν τῷ ἑβδομήκοντα, ὃν ἐχειροτόνησεν Ανδρέας ὁ Απόστολος τῆς Θράκης ἐπίσκοπον, annos sex.
II. Οὐήσιμος οἰκέτης, an. 13.
III. Πολύκαρπος, an. 18.
IV. Γλυκέριος an. 16.
V. Σεδεκίων, an. 9.
VI. Διογένης, an. 15.
VII. Ελεύθερος, an. 7.
VIII. Φίλιξ, an. 5.
IX. Πολύκαρπος, an. 17.
X. Αθηνόδωρος, an. 4.
XI. Εὐζώϊος, an. 6.
XII. Λαυρέντιος, an. 11.
XIII. Αλύπιος, an. 13.
XIV. Περπέτουος, an. 14.
XV. Αλυπιανὸς, an. 14.
XVI. Μαρκος, an. 13.
XVII. Κυιλλιανὸς, an. 15.
XVIII. Κασῖνος, an. 7.
XIX. Τίτος, an. 35.
XX. Δομέτιος, an. 24.
XXI. Πέτρος, an. 12.
XXII. Μητροφάνης, an. 10.
XXIII. Αλέξανδρος, an. 23.
XXIV. Παῦλος ὁ ὁμολογητὴς, an. 10.
XXV. Εὐσέβιος ὁ Νικομηδίας, an. 2.
XXVI. Μακεδόνιος ὁ πνευματομάχος, an. 10.
XXVII. Εὐδόξιος, an. 10.
XXVIII. Δημόφιλος, an. 8.
XXIX. Εὐάγριος, an. 30.
XXX. Γρηγόριος ὁ θεολόγος, an. 12. (forte 2. tantum.)
XXXI. Νεκτάριος, an. 17.
XXXII. Ιωάννης ὁ Χρυσόστομος, an. 5. & m. 6.
XXXIII. Αρσάκιος, an. 2.
XXXIV. Αττικὸς, an. 20.
XXXV. Σισίνιος, an. 2.
XXXVI. Νεστόριος, an. 3.
XXXVII. Μαξιμιανὸς, an. 2.
XXXVIII. Πρόκλος, an. 11.
XXXIX. Φλαβιανὸς, mens. 8.
XL. Ανατόλιος, an. 8.
XLI. Γεννάδιος, an. 13.
XLII. Ακάκιος, an. 17.
XLIII. Γελάσιος, alias Φλαβίτας, mens. 3.
XLIV. Εὐθύμιος, an. 6.
XLV. Μακεδόνιος, an. 6.
XLVI. Τιμόθεος, an. 6.
XLVII. Ιωάννης, an. 2.
XLVIII. Επιφάνιος, an. 6.
XLIX. Ανθιμος, an. 1.
L. Μίωας, an. 16.
LI. Εὐτυχὴς, an. 16.
LII. Ιωάννης, an. 12.
LIII. Κυριακὸς, an. 11.
LIV. Ιωάννης, an. 13.
LV. Θωμᾶς, an. 3.
LVI. Σέργιος, an. 28.
LVII. Πύῤῥος, an. 5.
LVIII. Παῦλος, an. 2.
LIX. Πέτρος, an. 2.
LX. Θωμᾶς, an. 2.
LXI. Ιωάννης, an. 4.
LXII. Κωνσταντῖνος, an. 8.
LXIII. Θεόδωρος, an. 4.
LXIV. Γεώργιος, an. 3.
LXV. Παῦλος, an. 2.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [44] - 36

LXVI. Καλλίνικος, an. 2.
LXVII. Κύελλος, an. 6.
LXVIII. Ιωάννης, an. 4.
LXIX. Γερμανὸς, an. 15.
LXX. Ανασάσιος, an. 24.
LXXI. Κωνσαντῖνος, an. 12.
LXXII. Νικήτας, an. 13.
LXXIII. Γαῦλος ὁ Κύπριος, an. 4.
LXXIV. Ταρασιος, an. 21.
LXXV. Νικηφόρος, an. 4.
LXXVI. Θεόδοτος, an. 5.
LXXVII. Αντώνιος, an. 15.
LXXVIII. Ιωάννης, an. 6.
LXXIX. Μεθόδιος, an. 4.
LXXX. Ιγνάτιος, an. 21.
LXXXI. Φώτιος, an. 27.
LXXXII. Στέφανος, an. 7.
LXXXIII. Αντώνιος, an. 8.
LXXXIV. Νικόλαος, an. 12.
LXXXV. Εὐθύμιος, an. 5.
LXXXVI. Στέφανος, an. 3.
LXXXVII. Τρύφων, an. 3.
LXXXVIII. Θεοφύλακτος, an. 23.
LXXXIX. Πολύθικτος, an. 14.
XC. Βασίλιος ὁ Σκαμανδρηνὸς, an. 4.
XCI. Αντώνιος, an. 6.
XCII. Νικόλαος ὁ Χρυσοβέργης, an. 13.
XCIII. Σισίνιος, an. 3.
XCIV. Σέργιος, an. 20.
XCV. Εὐστάθιος, an. 20.
XCVI. Αλέξιος, an. 18.
XCVII. Μιχαὴλ ὁ Κηρυλάριος, an. 15.
XCVIII. Κωνσαντῖνος ὁ Λυχούδης, an. 4.
XCIX. Ιωάννης ὁ Χιφιλῖνος, an. 11. & m. 6.
C. Κοσμᾶς, an. 5. & m. 4.
CI. Εὐστράτιος, an. 3.
CII. Νικόλαος, an. 27.
CIII. Ιωάννης, an. 24.
CIV. Λέων, an. 9.
CV. Μιχαὴλ, an. 3. & mens. 6.
CVI. Κοσμᾶς, menses 9.
CVII. Νικόλαος ὁ Μουζάλων, an. 3.
CVIII. Θεόδοτος, an. 2.
CIX. Κωνσαντῖνος, an. 2.
CX. Λουκᾶς, an. 12.
CXI. Μιχαὴλ ὁ τοῦ Αγχιάλου, an. 9.
CXII. Χαρίτων, an. 1. & m. 2.
CXIII. Θεοδόσιος, an. 3.
CXIV. Βασίλιος ὁ Καματηρὸς, an. 2. cum dimidio.
CXV. Νικήτας Ομορωπῖνος, an. 3. & menses 6.
CXVI. Λεόντιος, an. 2.
CXVII. Δοσίθεος, an. 2.
CXVIII. Γεώργιος ὁ Χιφιλῖνος, an. 6.
CXIX. Ιωάννης, an. 5.
CXX. Μιχαὴλ, an. 5. & m. 6.
CXXI. Θεόδωρος, an. 2.
CXXII. Μάξιμος, mens. 9.
CXXIII. Μανουὴλ, an. 5. mens. 6.
CXXIV. Γερμανὸς, an. 17. cum dimid.
CXXV. Μεθόδιος, menses 3.
CXXVI. Μανουὴλ, an. 14.
CXXVII. Αρσένιος, an. 8.
CXXVIII. Νικηφόρος, an. 2.
CXXIX. Γερμανὸς, an. 1.
CXXX. Ιωσὴφ, an. 9.
CXXXI. Ιωάννης ὁ Βέκκος, an. 9.
CXXXII. Γρηγόριος, an. 6. & mens. totid.
CXXXIII. Αθανάσιος, an. 4.
CXXXIV. Ιωάννης Μοναχὸς, an. 9.
CXXXV. Νίφων, an. 3. m. 10.
CXXXVI. Ιωάννης ὁ Γλυκὺς, an. 4.
CXXXVII. Γερασιμος, anno vno.
CXXXVIII. Ησαίας, ...
CXXXIX. Ιωαννης ὁ Αστρινὸς.....
CXL. Ισίδωρος, an. 2. mens. 7. & dies 15.
CXLI. Καλλιστος, an. 12.
CXLII. Φιλόθεος, an. 13. mens. 6.
CXLIII. Μακάριος, an. 2. m. 7. dies 15.
CXLIV. Νεῖλος, an. 8.
CXLV. Αντώνιος, an. 8.
CXLVI. Καλλιστος, mens. 3.
CXLVII. Ματθαῖος, an. 13.
CXLVIII. Εὐθύμιος, an. 5. menses totidem.
CXLIX. Ιωσὴφ.

Ioſephus ille Florentiæ in Concilio generali obiit: cui Græci ſubrogarunt Conſtantinopoli Gregorium quendam cognomine Mammam, inuitum & renitentem, qui expugnationem vrbis paullo poſt futuram prædicens, ſe munere abdicauit: Phranzes Meliſſenum vocat & diem Iulij 26. anni M. CCCCXLV. *eius electioni aſſignat. Poſt captam a Turcis CP. primus Patriarcha fuit Gennadius Scholarius, vt pluribus explicat Hiſtoria Patriarchica Manuelis Malaxi in Turco-græcia Cruſij, quam conſulat qui Patriarchas vſque ad annum Dominici Natalis* MDLXXVII. *noſſe voluerit. Cæterum litteris notiſque vulgaribus annos ac menſes Patriarcharum exhibuimus, ne Græcæ cum tædio negotium faceſſerent minus exercitatis.*

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [45] - 37

PARS SECVNDA.

ALPHABETICA SERIES SCRIPTORVM HISTORIÆ BYZANTINÆ EDITORVM ET INEDITORVM,

De quorum ætate & scriptis fusius disputabitur in Syntagmate, siue parte altera nostri ad Byzantinam historiam Apparatus.

AGATHIAS, siue Agathius Myrinensis Scholasticus animum ad scribendum appulit tantum post obitum Imp. Iustinian. Cœpit ab eius anno XXVI. vbi desiit Procopius. Plura de se præfatur initio Historiæ, quam libris quinque pertexuit, nosque in Syntagmate, ex Euagrio libri quinti cap. vltimo, vbi necdum suo tempore publicatam eius Historiam docet, Constantino Imp. Porphyrogenneta de thematibus Orientis cap. 11. Suida initio Eclogarum pag. 31. Editionis Regiæ, Zonara in Iustino Iuniore, Nicephoro Callisti, aliisque. Interim consule Gerardum Ioannem Vossium, & R. P. Dionysij Petauij Societatis nostræ Exercitationes Miscellaneas ad Iulianum Imperatorem.

AMMONIVS bellum aduersus Gainam sub Arcadio Imp. gestum carmine panxit, vulgauitque anno CCCCXXXVIII. Theodosio Aug. XVI. & Fausto Coss. vt quidem testis est Nicephorus Callisti cap. 6. lib. 13. Historiæ Ecclesiast.

AMORIONIS Historiam Ecclesiasticam legi in catalogo Codicum MSS. Græcorum, quos Scoriaci in Bibliotheca Regia contineri testis mihi est Antonius Possevinus noster, pag. 131. Appendicis ad Apparatum sacrum.

ANASTASIVS S. R. E. Bibliothecarius in nostro Syntagmate locum reperiet: quod S. Nicephori P. CP. Chronologiam, & maximam partem Chronici a Georgio Monacho Syncello, & Theophane Abbate ab initio mundi ad Leonis Armenii tempora perducti latine interpretatus sit, vt disces ex præfixa eiusdem epistola ad Ioannem Diaconum.

ANIANVS Ægyptius Monachus, & Chronographus, cuius meminit Georgius Syncellus, non omittetur a nobis, si constiterit scripsisse ea quæ post Constantini Magni inaugurationem, & Nouæ Romæ Encænia peracta sunt. Certe alium esse ab Aniano Interprete quarumdam S. Chrysostomi Homiliarum, qui sub Alarico Vesigothorum in Gallia Narbonensi & Hispaniis Rege, circa annum DVI. floruit, centum ferme annis post captam ab Alarico Romam, facillimum erit suo tempore demonstrare.

ANNA Cæsarissa Comnena, Alexij Senioris Comneni filia: de qua non solum Zonaras tom. 3. Annalium sub finem, sed etiam Nicetas Choniates plura refert, e quibus pauca seligo: *Erat autem ipse* (Bryennius) *studiis doctrinarum deditus, & vxor eius in iisdem operam maiorem ponebat exquisite Atticissans, ingenioque prædita acutissimo ad abstrusissimas quasque contemplationes eam facultatem, partim naturæ bonitate, partim industria consecuta. Affixa enim erat libris, & eruditorum consuetudine haud obiter vtebatur.* Alter vero initio libri primi: Ἥπις τῆς περὶ ὑπερφυῶς παισὶν ἐπόχου φιλοσοφίας ἐδείκνυτο μέλημα, καὶ πᾶσαν ἐρρύθμιστο μαθήσιν, &c.

ANONYMORVM quamplurium ἀδέσποτα Chronica scimus latere in Bibliothecis publicis, priuatisque, de quibus in Syntagmate vberrime disseremus.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [46] - 38

ANONYMVS Bibliothecæ Regiæ de rebus gestis Græcorum aduersus Turcas, & de expugnatione CP. Latine redditus ab Ismaele Bulialdo breui vulgabitur. Historiam de Rebus Turcicis vulgari lingua ab incerto Auctore scriptam in Bibliotheca Barberina custoditi scribit Lucas Holstenius.

ANONYMVS Continuator Theophanis a Michaele Curopalata ad Nicephorum Botaniatem penes nos reperitur, vt monuimus in catalogo superioris Protreptici, num. 30. vt nihil dicam de Anonymo MS. Bibliothecæ Petauianæ.

ANONYMVS Auctor Politicæ Historiæ, quæ a Manuele secundo Palæologo incipit, in Turcograecia Martini Crusij vsque ad annum MDLXXVIII. progreditur.

ANONYMVS, sed vetus scriptor Latinus, de Topographia Constantinopolis paullo post subiicietur. In eum Notas scripsit Vidus Pancyrollus post Notitiam vtriusque Imperij, & ante illum ediderat Petrus Gyllius sub finem libri 4. de Topog. CP.

ANONYMVM Auctorem Collectaneorum de Antiquitatibus Constantinopolitanis, cum aliis multis prælo parat Petrus Lambecius.

ANONYMVS Scriptor Chronicorum, quæ fuerunt illustris viri D. Michaelis Cantacuzeni die 3. Martij MDLXXVIII. iussu Amurathæ III. in patria sua Anchialo interfecti. Ex iis historiam de nuptiis Theophili & Theodoræ edidit anno MDLXXXIV. Martinus Crusius, qui se possessorem illius libri vulgari lingua scripti prædicat pag. 363. post Epitomen Heliodori.

Neque plura de Anonymis hoc loco præmittere placet.

BASILIVS Cilix: de quo Photius P. CP. in Bibliotheca Codd. 42. & 107. Nicephorus Callisti in Prologo Ecclesiasticæ Historiæ, aliique.

BEMARCHIVS Cæsarienſis Cappadox, Sophista: qui teste Suida Imp. Constantini res gestas libris decem descripsit.

CALLISTVS carmine lusit res gestas Iuliani apostatæ, cui in Persica expeditione comes adhæserat. Vide Nicephorum Callisti Hist. Eccl. lib. 10. cap. 34.

CANDIDVS Isaurus: cuius Excerpta ex Photij Bibliothecæ Cod. 79. mutuata, Notisque historicis illustrata habes pag. 19. primi huius voluminis Byzantinæ Historiæ.

CAPITO Lycius, auctore Suida, præter Isauricorum libros octo, & quædam de Lycia & Pamphylia, Græce vertit Eutropij Epitomen: μεθέρμηνευσεν τῆς ἐπιτομῆς Εὐτροπίου Ῥωμαϊστὶ ἐπιτεμόντος Λύκιον τὸν Ῥωμαῖον.

CHRONICI Alexandrini siue Fastorum Siculorum Auctor Anonymus vixit sub Heraclio, vt colligitur ex præfixa epistola Petri Alexandriæ, vt videtur, Patriarchæ. Interim vide quæ Raderus noster obseruauit aduersus eos, qui opus illud adscribebant Georgio Pisidæ: vbi etiam meminit Chronici alterius MS. (ex Bibliotheca Collegij Annæi) ex Pisida & Cyrillo decerpti. Rem sane non ingratam feciſſet eruditis, si qua in vrbe situm sit Collegium illud Annæum non tacuisset, & quo vsque pertineat Chronicon illud, quisve fuerit ille Cyrillus, apertius designasset.

CHRONOGRAPHVS Magnus citatur in Chronico Alexandrino, vbi agitur de morte Mauricii Imperatoris.

COMNENA historemata, siue de rebus gestis Comnenorum liber numeratur a Posseuino pag. 61. Appendicis inter Codices Græcos Constantinopoli a Grammatico quodam exhibitos. Quid si Comnenias sit, siue Alexias Annæ Cæsariſſæ, Nicetas, Sinnamus, aut quis alius?

CONSTANTINVS Epistolarum scriptor inter Historicos, qui de Constantinopoleos ædificatione atque encæniis quædam obseruarunt, recensetur a Georgio Codino in Originibus CP. pag. 31. editionis Georgii Douzæ. Verum du-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [47] - 39

bitari merito poteſt, an fuerint omnes hi ἀυτόπλαι τῶν πλωικαῶπα τοεχξέντων.

CONSTANTINVS Manaſſes Politicis verſibus Annales cecinit a primo rerum ortu ad Alexii Imp. tempora. Titulus ita concipitur in MS. noſtro Codice: Τοῦ Μανασσῆ κύρου Κωνσταντίνου τῆ Γραμματικοῦ λαμπροῦ στιχικὴ ἱστορικὴ σὺν πολιτικῷ εἴδει ἐκ τῆς κοσμοποιίας ἀρξαμένη μέχρι τῆς βασιλείας τῆ Βοτανειάτου κύρου Νικηφόρου, τοῦς τῷ Σεβαστοκρατορίαν κύριν Ἰσαακίῳ τῷ ἐπ' ἀδελφῷ νύμφιν τῆ βασιλέως κύρου Μανουὴλ τῆ Κομνηνοῦ. Sub eodem Manuele Comneno vitam egiſſe aliunde etiam patet, ex iis nimirum quæ ipſe habet pag. 53. Editionis Regiæ.

Μέγιστον Αὐσόνακτα τὸν μυριονικηφόρον,
Κομνηνιάδῃ Μανουὴλ πορφύρας χρυσοτῶ ῥόδον.

CONSTANTINVS Porphyrogenneta Imp. Leonis Sapientis filius, præterea quæ ad Romanum filium de adminiſtrando Imperio ſcripſit, & vtrumque opuſculum de Thematibus, excerpi curauit ex antiquioribus Hiſtoricis præcipua quæque capita, quæ in 60. titulos coniecit, ex quibus modo pauca reſtant. Eundem V. C. *Leo Allatius* auctorem prædicat vitæ Baſilij Macedonis, cum tamen ex eiuſdem epigraphe ipſaque adeo præfatione conſtet, iuſſu dumtaxat Conſtantini argumentum ſcribendi ſuppeditantis, fuiſſe a quopiam Anonymo concinnatam. Vide quæ in catalogo Protreptici delibauimus, pag. 14. De ἀνακαθάρσει τῶν βασιλικῶν non eſt quod meminerim, cum alterius ſit ſubſellii.

DAMASCIVS Syrus, licet inter principes ævi ſui Philoſophos cum Simplicio Cilice, Eulamio Phryge, Priſciano Lydio, Iſidoro Gazæo, Hermia & Diogene Phœnicibus memoretur ab Agathia lib. 2. non tamen videtur excludendus a choro Scriptorum Hiſtoriæ CP. ob ea, quæ paſſim longiori narrationi de vita Iſidori Philoſophi inſeruerat. De eo Photius Cod. 130. 181. & 242.

DEMETRIVS Cyzicenus: de quo Ioannes Scylitzes Curopalata in Prologo Hiſt. Orientalis; atq; ex eo Georgius Cedrenus initio Compendii Hiſtorici.

DEXIPPVS Herennius Athenienſis ante tempora Conſtantini vixit ſub Probo Imperatore; neque alio nomine locum ſibi vindicare poteſt in noſtro Syntagmate, quam quod agmen ducat in Excerptis variorum de Legationib. quæ primo hoc tomo e Typographia Regia emittuntur. Vide quæ de Dexippo collegere Gerardus Ioannes Voſſius lib. 2. de Hiſtoricis Græcis, pagg. 196. & 456. & Henricus Valeſius in Notis ad eius Excerpta pag. 203. Editionis Regiæ. In Euagrio neque Μηδικῷ, neque Σκυθικῷ legendum arbitror, ſed μυθικῷ, vt ſignificet Epitomen illam hiſtoricam τὰ κεφαλαιώδης τοεχξέις ὑπιτέχουσαν, a fabuloſis deductam temporibus vſque ad Claudii, qui Galieno ſucceſſit, tempora peruenisſe.

DIODORVS Tarſenſis Epiſcopus: de quo Theodorus Lector, Suidas, Nicephorus, aliique.

ELEVSIVS Diaconus & Philoſophus: cuius meminit Codinus in Originibus Conſtantinopolitanis pag. mox citata.

EPHREMI Poetæ Iambographi metricum Chronicon de Imperatoribus CP. dicitur aſſeruari in Bibliotheca Vaticana, citaturque a Raphaele Volaterrano, & non ſemel a Leone Allatio in Diatriba de Pſellis eorumque ſcriptis, præcipue pag. 113.

EVAGRIVS Scholaſticus, patria Antiochenus, ſub finem libri 6. Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ abunde de ſeipſo loquitur. Videndus quoque Photius Codice 29. Nicephorus Calliſti in prologo Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ, aliique.

EVDOCIA prius dicta Athenais, Leontii Philoſophi filia, ac Theodoſii Iunioris Imp. coniux Auguſta, ſcripſerat Heroico carmine victorias Romanorum aduerſus Perſas, vt teſtatur, Socrates lib. 7. cap. 21. ἣ δὴ καὶ τὰ βασιλέως γαμετὴ Ηρωϊκῷ μέτρῳ ποιήματα ἐποίησεν. ὧν γὰ ἐλλόγιμος. De aliis eiuſdem poematis conſule Photium Codd. 183. & 184.

EVNA-

EVNAPIVS Sardianus sub Arcadio, primisque Theodosii minoris auspiciis vixit, scripsitque historiam ad sua vsque tempora deductam, cum etiam de Stilichone locutus sit, teste Photio cod. 77. de eodem videndus Suidas in Constantino Magno, & in verbo Σεδγμα, aliique.

EVSEBIVS Cæsarienſis in Palæstina Metropolites, præter historiam Ecclesiasticam, & Chronicon, quæ omnibus nota, scripsisse perhibetur libros quatuor insignes de vita Constantini Magni. De eo Socr. Soz. Theod. Philost. Euagrius, Niceph. alii, atque ex iis qui perierunt, Sabinus apud Socratem lib. 1. cap. 5.

EVSEBIVS Scholasticus, & Troili Sophistæ sectator, bellum sub Arcadio contra Gainam Gotthum gestum, cui ipse interfuerat, carmine Heroico quatuor libellis scripsit. Nicephorus lib. 13. cap. 6.

EVSTATHIVS Syrus, ex Epiphania vrbe Syriæ oriundus, erudito viro notus ex Suida duntaxat fuit, quem nactum fuisse Eustathii opus altera sui parte mutilum res ipsa loquitur. Nos plura & certiora proferemus ex Euagrio præsertim, qui eius meminit multis locis, lib. 3. capp. 26. 27. 29. & libri 5. cap. vltimo, quod curioso Lectori percurrendum suadeo. In Eustathio Homeri & Dionysii Periegetæ verbosissimo scholiaste errasse insigniter Marquardum Freherum alias docebimus, qui circa annum MXVII. ex Archipresbytero Magnæ Ecclesiæ factum esse Patriarcham Constantinop. ordine 74. asseruit in Chronologia Iuri Orientali præfixa.

EVTYCHIANVS primus a secretis Grammaticus numeratur a Georgio Codino, aliove consarcinatore Originum Constantinop. inter eos scriptores, qui de encæniis Nouæ Romæ πρώτης αὐτόθεν ὁρμώμενοι τῶν πλουκαῦτα τοσαῦτα ἀκειδῶς συνεγράψαντο. Alius ab eo fuit Etuychianus ille iunior, de quo Agathias in Prologo ex versione Bonauenturæ Vulcanii: *Multi vero familiarium vrgentes atque exhortantes studium meum excitarunt, inter quos facile princeps erat Eutychianus iunior primarius Regum Scriba, vir alioqui & bonus & prudens, & non mediocriter eruditus, idemque gentis Floridorum præclarum ornamentum.*

GENESIVS Byzantius, ex Ioanne Curopalata in Prologo: eius quippe nomen posteritati inuidit Cedrenus, qui Scylitzæ proœmium in compendium redigens his verbis defungitur: ὧδ οἱ λοιποὶ Βυζάντιοι. In MS. distinguitur a Iosepho.

GEORGIVS Acropolita Logothetes, quem Gerardus Ioannes Vossius Ioannem potius appellandum censuit libro 2. de Historicis Græcis, commendatur in epistola Gregorii Cyprii Patriarchæ Constantinop. quæ Chronico eius præfixa est. De eodem Ephræmus in chronico,

Περὶ τοῦδε Γεώργιου Ακροπολίτου
Ἀρχοντα πάντων, ὃν τοσοῦδον δέκυυμ,
Γέγαθεν τιμήσας τῇ τοιαύτῃ ἀξίᾳ.

Vide Leonem Allatium in diatriba de Psellis eorumque scriptis fusius disceptantem de gemina chronici illius editione; altera, quam Theodorus Douza Græce & Latine publicauit, breui, concisa, non narrante, sed tantum digito rem monstrante, adeoque perobscura & decurtata: altera diffusa, non præcipua solum, sed minima quæque exponente, *Cui*, inquit, *elucidandæ nonnullas horas impendi, diutius apud me maximo Reipublicæ litterariæ damno immorari non patiar:* & in catalogo Coloniæ edito num. 39. *Georgij Acropolitæ historia de rebus C.P. diuersa ab ea quam edidit Douza; Græce & Latine cum Notis. Et ea quam edidit Douza, innumeris locis emendata & aucta.* Vtinam vero breui erumpant e tenebris dissertationes illæ doctissimæ de *Georgiis, Simeonibus & Philonibus* qui Græce scripserunt, sed maxime *Bibliotheca de Scriptoribus Græcis*, tum *profanis*, tum *Ecclesiasticis*. quæ apparet num. 47. & 48. catalogi, qui cum diatriba de Psellis, cum hæc post iteratam Protreptici nostri editionem prælo subiicerem, primum meas venit in manus.

******

GEORGIVS Cedrenus Monachus, Chronographus dicitur ab eo qui Zonaræ epistolis suas aliquot subiecit, quemadmodum monuimus in Protreptico. Certe plura de eius ætate necdum mihi comperta.

GEORGIVS Codinus Curopalates dictus multa opuscula ex variis Scriptoribus collegit, quæ studio *R. P. Jacobi Goar* Ordinis Prædicatorum, & *Petri Lambecij* breui prodibunt in publicum.

GEORGIVS Gemistus Pletho historiam scripsit, quemadmodum & *Georgius Monachus Lacapenus*, si quæ fides Grammatico illi Græco, cuius catalogum librorum variis in locis CP. extantium exhibuit Posseuinus in Appendice ad Apparatum sacrum. Vide pag. 61. & 63. vbi in Viennensi Cæsarea Bibliotheca dicitur asseruari *Gemisti Platonis*, forte Pletonis, *Epitome Historiarum Sicularum*. Orationum eius de rebus Peloponesiacis meminimus in Protreptico.

GEORGIVS Hamartolus: de quo, præter ea quæ in Protreptico nostro dicta sunt, nihil haberem modo, nisi in manus meas nescio quo fato venisset catalogus librorum Leonis Allatij tum editorum, tum nondum excusorum, in quibus num. 66. occurrit: *Historia Georgij Abbatis, qui Hamartolus vocari amat, ab exordio mundi ad Imperium Michaelis Theophili F. Imperatoris.* In catalogo Bibliothecæ Bauaricæ Monachii asseruatæ num. 189. vlterius progrediuntur Georgii Hamartoli Annales breues ex variis Scriptoribus collecti ab exordio mundi vsque ad Imp. Constantini Leonis filii. Vid. Raderus in Notis ad vitam S. Ignatij.

GEORGIVS Laodicenus nonnulla scripsisse dicitur ad historiam Ecclesiasticam spectantia, quæ accuratius alias expendentur a nobis.

GEORGIVS Pachymeres Protecdicus & Dicæophylax, qui se a primo ortu Constantinopolitanum Nicææ natum atque educatum in sacerdotum collegium cooptatum fuisse affirmat. Vide Gesnerum in Bibliotheca, & Wolfium in Annotatione locorum quorumdam ex eius historiæ libris 13. decerptorum, quos a tyrannide Michaelis Palæologi auspicatus vsque ad Catelanorum ab Andronico defectionem perducit. Eius effigiem habes initio Nicephori Gregoræ cum imaginibus Theodori Lascaris Iunioris & Michaelis Palæologi Imperatorum CP.

GEORGIVS Pisides Ecclesiæ CP. Diaconus & Chartophylax, præter versus Iambicos de ortu mundi, siue de opere sex dierum, ac refutationem errorum Ioannis Philoponi, scripsit historiam de Imperatore Heraclio, & de bellis Persico atque Auarico, vt constat ex Suida, Ioanne Tzetze historia 66. Chiliadis tertiæ, Nicephoro Callisti Historiæ Eccles. lib. 18. capp. 48. aliisque. In catalogo librorum S. Mariæ in Vallicella Romæ apud Posseuinum pag. 26. legitur: *Georgius Pisidius de gestis Imperatorum Constantinopolitanorum*, & pag. sequente, *cum fragmento Orientalis historiæ tempore Comnenorum*, occurrunt *Collecta ex Chronico Cordini*, qui corrupte pro *Codino*, vt *Pissidius* pro *Pisida* videtur exaratus.

GEORGIVS Phranzes Protouestiarius: de quo vide Prolegomena ad eius historiam R. P. Iacobi Pontani Societatis nostræ. Didicimus quoque pronuper in Bibliotheca Eminentissimi S. R. E. Cardinalis FRANCISCI BARBERINI MS. Phranzis codicem reperiri, quem pro suo erga eruditos amore ac studio singulari non sit denegaturus.

GEORGIVS Monachus Tarasij Patriarchæ CP. Syncellus: quem maximopere commendant Anastasius Bibliothecarius in præfatione Historiæ Ecclesiasticæ ad Ioannem Diaconum, Ioannes Scylitzes, atque ex eo Cedrenus in Præfatione Compendii historici, & Michael Glycas sub finem libri 3. Ioannes Tzetzes, variique Anonymi, ac præsertim is de quo sub Leontii Byzantini ementito, vt arbitror, nomine plura obseruauimus in catalogo Protreptici nostri numero XXVIII.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [50] - 42

GEORGIVS, Trapezuntius dictus, licet in Creta insula fuerit natus, epistolam scripsit ad Ioannem Palæologum Imp. vt spreta Basileensium Patrum inuitatione, ad Eugenium IV. Rom. Pont. se conferret. Hanc Græce Latineque exhibuit post Phranzæ historiam R. P. Iac. Pontanus. Quis fuerit, quidue scripserit docebunt te Paulus Iouius, Gesnerus, alij, sed præcipue Leo Allatius in promissa auidequea pluribus expectata de Georgiis dissertatione.

HELICONIVS Byzantius Sophista, quem Suidas in Excerptis nostris pag. 41. asserit scripsisse breue Chronicon ab Adamo ad Theodosium Magnum. At de tempore quo vixerit, nihil dum certi habemus.

HERMIAS Sozomenus Salaminius Scholasticus: cuius historiæ Eccles. desunt 20. anni ab anno circiter 420. ad 439. quo Theodosius XVII. iniit Consulatum. Meminerunt Cassiodorus, sanctus Gregorius Papa, Euagrius, Photius cod. 30. Nicephorus in Præfatione, alij.

HERMOLAVS Grammaticus CP. Abbreuiator Stephani Byzantini de Vrbibus, scripsisse dicitur Byzantica. Quo tempore floruerit, accuratius inquiremus in Syntagmate.

HESYCHIVS Milesius vir illustris Hesychii & Sophiæ filius, notus plerisque Scriptorum mediæ ætatis. Photius recenset cod. 69. geminum eius opus historicum, alterum in sex partes siue interualla distinctum a Belo Assyriorum Rege ad obitum Anastasij Imp. per annos MCXC. alterum de Iustini rebus gestis, eiusque successoris Iustiniani primordiis: Suidas huius posterioris operis non meminit. Laudant eundem Constantinus Porphyrogenneta libro 1. de Thematibus cap. 2. tum libro 2. cap. 8 vbi hæc leguntur tanto certe Scriptore indigna: Οὕτω γὰρ γράφει Ησύχιος ὁ Ιλλούριος. Ινδικτίων τέτ' ἔστιν Ινακτίων ἢ πρὸ τοῦ Ακτιον νίκη, Auctor Glossarum Nomicarum, Ioannes Tzetzes, & alij, sed præcipue Ioannes Meursius in Notis quas reperies post Eclogas nostras pagg. 77. & 118.

HESYCHIVS Notarius ὁ Παραγράφος, de Constantinopoli scripsisse dicitur auctore Codino: quem iusta mihi suspicio est deceptum fuisse, cum ait omnes illos, quos laudat, Historicos αὐτόπτας γνησιωτάτους τῆς πλινθιακῆς παραδόσεως litteris consignasse quæ oculis vsurpassent in exstructione & dedicatione Nouæ illius Romæ. Vix enim Hesychius hic ab altero, cui τὰ πάτρια τῆς Κωνσταντινουπόλεως tribui solent, diuersus esse videtur.

HIEROCLES Grammaticus scripsit Συνέκδημον, siue Notitiam Patriarchatuum, Metropoleon & ciuitatum, quæ parebant Imperio Constantinopolitano. Edita est post Geographiam sacram R. P. Caroli a sancto Paulo Episcopi Abrincatensis, sed quindecim prouinciis mutilata.

IOANNES Ægeates Presbyter hæresi Eutychiana infectus Ecclesiasticam historiam scripsit ab ipsa Nestorii blasphemia ad vsque Petri Fullonis e Sede Antiochena deiectionem. Photius cod. 41.

IOANNES Antiochenus quem ciuem & cognatum suum appellat Euagrius non tantum capite vltimo libri 5. vbi docet lucubrationes eius nondum fuisse publicatas, cum scriberet, sed etiam libri 3. cap. 10. & 28. quod miror ab eruditis viris non fuisse animaduersum. Ioannes Tzetzes hist. 33. chiliadis secundæ alterius Ioannis meminit patria Antiochensis, quem Georgio Chronico (Pisidem aut potius Syncellum intellige) posteriorem facit.

Μέμνηται μὲν Βιργιλίου τοῦτης τῆς Κλεοπάτρας,
Λουκιανοῦ, καὶ Γαλλικοῦ, τε Πλουτάρχου σεὺν τούτοις,
Διοδώρου, Γεωργίου ὁ χρονικὸς σεὺν ἄλλοις.
Καὶ Ιωάννης μετ' αὐτοὺς Αντιοχεὺς ὑστέρως.

Is vero idem videtur Ioannes Antiochensis, qui librum scripsit περὶ ἀρχαιολογίας sæpius citatum in Plinianis Exercitationibus ad Solinum, præsertim pag. 575. &

577. vbi de Iordane, Paneade, ac similibus locis ex Philostorgio. Quod si verum est, errauit is qui Antiquarium illum Antiochensem sub Heraclio vixisse asseruit. Verum certiora forte ætatis illius vestigia deprehendere licebit, cum in lucem emiserint, qui MS. possident Cl. Salmasius, & Leo Allatius.

IOANNES Argyropylus post captam a Turcis Constantinopolim floruit, & pauca admodum scripsit ad Historiam Byzantinam spectantia. Plura de eo suo loco.

IOANNES Cantacuzenus Imp. posito diademate anno MCCCXLVII. factus Monachus, Ioasaphus dici voluit, & sub ficto Christoduli nomine ad Nilum scripsit sui temporis historiam libris quatuor. Ipsi haud parum æqui Nicephorus Gregoras, Georgius Phranzes, & quidam alii recentiores. De eius scriptis plura in Syntagmate.

IOANNES Curopalates. Vide Ioannes Scylitzes. Errant enimuero vel maxime qui ab eo exscriptum referunt Georgium Syncellum, cum ipsemet in Præfatione sua exerte asserat, se ab eo tempore ordiri narrationem, vbi desiit Theophanes. Nec memini me vidisse aut accepisse integrum Annalium Georgii Cedreni opus tribui multis in Codicibus Ioanni Curopalatæ.

IOANNES Lydius Monachus. Ex Præfatione Ioannis Scylitzæ hoc vnum constat vixisse post annum Christi DCCC. Cedrenus studio breuitatis patriam huius abscidit, ansamque non nemini præbuit existimandi Ioannem Zonaram (quem plerique Ioannem Monachum appellitant) eo loci intelligi, cum tamen, vt coniicere ex multis licet, post Scylitzam scripserit suos Annales Zonaras.

IOANNES Meleles Chronographus laudatur a Ioanne Tzetze hist. 29. & 30. Chiliadis quintæ, sed inde colligere nequeo scripserit necne post encænia Nouæ Romæ, aut quæ iis posteriora Byzantinam illustrant Historiam.

IOANNES Protouestiarius cognomento Thracesius a Cedreno Monacho in Præfatione ad Annales suos appellatur ille ipse, qui a Michaele Glyca, aliisque passim dicitur Ioannes Curopalates cognomento Scylitzes: siue quod hoc pacto tegere plagium suum voluerit Cedrenus, quod non existimo, cum palam profiteatur se ab aliis sua omnia mutuatum esse, siue quod, qui olim Protouestiarius fuerat, factus sit postea Curopalates; & Thracesium pro Scylitze substituerit imprudens amanuensis. Suadeo certe eruditis qui Codices MSS. Cedreni habent, aut consulere apud alios possunt, vt diligenter inquirant, num quæ a Guillelmo Xylandro tributa sunt ipsi nomina, iisdem plane verbis in MS. appareant.

IOANNES Scylitzes dignitate atque officio Curopalates. Huius historiam Orientalem in plerisque exscripsit ἀδόλεξει Georgius Cedrenus paucis subinde recisis, vt in catalogo Protreptici nostri obiter insinuauimus, & fusius aperiemus in Syntagmate, cum de gemina Scylitzæ editione differendum erit.

IOANNIS Siculi Chronicon ab orbe condito vsque ad Imperatorem Michaelem Theophili filium, & annum mundi VI∞CCCLXXIV. Christi DCCCLXVI. præcipuas historias complectens, olim erat in Bibliotheca Heidelbergensi Comitis Palatini, vt constat non solum ex catalogo in Appendice Posseuini pag. 124. vbi & hæc leguntur: *Meminerunt eius Zonaras & Cedrenus. Additum in fine* ἕως τῆς χρονικῆς Γεωργίου καὶ Λογοθέτου. sed etiam ex Friderico Sylburgio in Præfatione ad Moamethica anno MDXCV. edita, aliisque. Eosdem quoque sibi terminos, siue casu, siue dedita opera præscripsit Georgius Hamartolus, de quo supra ex Leone Allatio. An vero Ioannes hic sit Σικελιώτης ille διδάσκαλος, cuius meminerunt in Prologis Scylitzes & Cedrenus, explicabitur alias, neque enim Michaeli Glycæ, aut Petro Siculo conuenire arbitror.

IOANNES Sinnamus, aut, vt alii scribere malunt, Cinnamus, Grammaticus Regius, de quo in catalogo Protreptici nostri num. XIV. pauca præmisimus,

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [52] - 44

ille ipſe mihi videtur, cuius mentio apud Nicetam Choniatem in Andronico Alexii Iunioris Comneni interfectore, pag. 113. Editionis Regiæ, ex interpretatione Vvolfij: Nouarum Patrarum Epiſcopum Euthymium virum eruditiſsimum & Cinnamum Ioannem ad Lopadium (quid ſi potius vertas, inter patellas & ſcyphos) *de illo Chriſti dicto* PATER MAIOR ME EST, *in ſuo tabernaculo diſſerentes obiurgarit, & in Rhyndacum amnem abiecturum minatus ſit, ni deſiſterent.* In Leonis Allatii diatriba de Pſellis pagina 24. hæc præ cæteris verba notanda, vbi de ſignificatu vocis Λογοθέτης: *Satis mihi erit pro hac re ſtabilienda elegantiſsimi item ac prudentiſsimi, licet ſequioris ſæculi ſcriptoris, Ioannis Cinnami teſtimonium, in quo vertendo illuſtrandoque diu me exerceo, ſperoque laborem hunc meum propter pulcherrimam hiſtoriam ad hunc diem cum vetuſtate luctantem, meis vigiliis & amicorum opera e ſcopulo in tranquillum illatam, Hiſtoricæ veritatis ſtudioſis non ingratam futuram. Is itaque Hiſtoriæ Romanæ libro* IV. *de rebus geſtis Manuelis Comneni, &c.* Apographum Codicis Vaticani, quod vidimus hunc titulum præfert: Ἐπιτομὴ τῶν κατορθωμάτων τῷ μακαρίτῃ βασιλεῖ καὶ Πορφυρογεννήτῳ κυρίῳ Ἰωάννῃ τῷ Κομνηνῷ, καὶ ἀφήγησις τῶν πραχθέντων τῷ ἀοιδίμῳ υἱῷ αὐτοῦ τῷ βασιλεῖ καὶ Πορφυρογεννήτῳ κυρίῳ Μανουὴλ τῷ Κομνηνῷ ποιηθεῖσα Ἰωάννῃ βασιλικῷ Γραμματικῷ Σινάμμι.

IOANNES Tzetzes: cuius ætatem non tantum expiſcari licebit ex eius Chiliadibus, ſed etiam ex epiſtolis, quas magno numero MSS. penes nos habemus.

IOANNES Zonaras Monachus, quem ſæpe citat Michael Glycas, notior eſt etiam ex aliis eius ingenij monumentis, quam vt de eo plura hic annotare debeam.

IOSEPH Byzantius, quem omiſit Cedrenus, vixit poſt annum DCCC. quantum quidem colligere poſſumus ex præfatione Ioannis Curopalatæ. Cætera nobis incomperta. Huic Geneſij cognomen quidam aſſignant.

IVLIVS Pollux Chron. ſcripſit ab initio mundi vſque ad imp. Valentis & Valentiniani Augg. de quo ex Catalogo Bibliothecæ Bauaricæ tres doctiſſimi Soc. noſtræ ſcriptores, Poſſeuinus in Appendice Apparatus ſacri pag. 82. Iacobus Gretſerus Tomo II. de adoranda ac viuifica Cruce in notis ad orationem Alexandri de Inuentione Crucis, & Iacobus Pontanus in Annotationibus ad præfationem Chronicorum Georgij Phranzæ Protoueſtiarij. Neque nos de eo plura modo.

LAONICVS ſiue Nicolaus Chalcocondylas Athenienſis ſat vulgo cognitus. Vide Conradum Clauſerum, Blaſium Vigeneræum in notis ad interpretationem Gallicam Turcicæ hiſtoriæ, &c.

LEO Aſianus dicitur Ioanni Curopalatæ, quem Cedrenus Leonem e Caria appellat. Sitne LEO ille Grammaticus continuator hiſtoriæ Theophanis Confeſſoris vſque ad tempora Conſtantini Porphyrogennetæ, vt in Protreptico obſeruauimus numero XXIX. quamuis veriſimillimum ſit, non auſim tamen certo affirmare, donec accedat eruditiorum ſuffragium.

LEO Philoſophus, qui Michaelis Pſelli ſenioris diſcipulus fuit in Antro inſula, celebratur Scylitzæ, Cedreno, aliis: ſed ſcripſerit ne aliqua ad hiſtoriam Byzantinam ſpectantia, incertum. De eo plura Leo Allatius in diatriba de Pſellis aduerſus Gregorium Gyraldum & alios, qui hunc Philoſophum ab ὁμωνύμῳ Imperatore non diſtinxerunt. De Leone Byzantio Philoſopho qui Philippi Macedonum Regis ætate res Byzantinas VII. libris ſcripſit, vide Suidam.

LEO Imp. Sapiens dictus (& nonnunquam Philoſophus etiam ab eruditiſſimis recentioribus) Baſilii Macedonis F. & Conſtantini Porphyrogennetæ pater, locum depoſcit ſibi aliquem in noſtro Syntagmate, eumque non vltimum. Certe Marquardus Freherus plurima eius recenſet opera, ac nominatim in Palatina Bibliotheca docet reperiri varia eius oracula ac vaticinia de Roma & Conſtantinopoli. Hiſtorica vero alia teſtatur enumerari in catalogis Bibliothecarum CP.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [53] - 45

LEONTIVS Byzantius (ſiquidem germanum ſit eius nomen & non potius ſuppoſititium) iuſſu Imp. Conſtantini Porphyrogennetæ ſcripſit vberrime vitam Baſilii Macedonis, eidemque poſtea præmiſit vitas quatuor ipſius deceſſorum Leonis Armenij, Michaelis Amoriani, Theophili, eiuſque filij Michaelis. Vide Protrepticon num. XXX. Ab hoc vero diuerſi ſunt Leontius Byzantius qui in opuſculo de ſectis Hæreticorum perduxit ſeriem Patriarcharum CP. vſque ad S. Eulogium qui ſub Tiberio floruit, & Leontius Salaminis ſeu Conſtantiæ in Cypro Epiſcopus cuius mentio Actione IV. Nicænæ poſterioris Synodi, & aliis in locis.

MALCHVS Philadelphienſis Sophiſta: de quo Photius codice 78. Zonaras in Baſiliſco, alij. Ex Suida diſcimus errare viros doctos, qui Malchum Priſci Panitæ Rhetoris continuatorem aſſeuerant, cùm a Conſtantini Magni imperio narrationem exorſus ad Anaſtaſium vſque perduxerit. Quid vero aliud hæc verba Photij innuere poſſunt: Οὗτοι οἱ ζ'. τῆς ἱστορίας λόγοι τὴν παρηκολουθηκυῖαν ἀποφαίνουσιν αὐτῷ λόγοις ἄλλοις διηπεπονῆσθαι, &c.

MANVEL Chryſoloras, & MANVEL Malaxus ad poſteriora pertinent tempora, cum MANVEL neſcio quis Byzantinus teſte Ioanne Curopalata, ſaltem ante annum Chriſti centeſimum ſupra milleſimum vixerit.

MATTHÆVS Camariotes: de quo conſule Theodoſij Zygomalæ ad Martinum Cruſium epiſtolam. Vixit circa annum MCCCCL. & ſequentes.

MAXIMVS Monachus ſanctiſſimus Chriſti Martyr quibuſdam viſus eſt auctor Chronici, quod Alexandrinum dicitur. Vide Raderum.

MICHAELIS Attaliatæ Chronicon, ſiue Hiſtoriam a Michaele Balbo vſque ad Michaelem Ducam Parapinacium deductam audio deliteſcere in Scoriacenſi Laurentina Bibliotheca. Non erit ergo alienum a re noſtra abſtergere interim maculam quæ vitiat paginam 133. Appendicis ad Apparatum ſacrum: *Michaelis Kaliotæ Chronicon.* lege, Attaliatæ. Ibidem hæc habentur non negligenda: *Georgij Oecumenici Chronicon: Simocari*, lege Simocattæ, *hiſtoriæ Oecumenicæ: Singelli*, lege Syncelli, *Chronologia: Simeonis Theologi hiſtoria: Nonnus Abbas de narrationibus Græcorum. Pſelli apoteleſma de Francis & reliquis Latinis, &c.* Is vero Michael Attaliates Pragmatiam ſuam ad eundem Michaelem Parapinacium direxiſſe noſcitur. Vide partem ſecundam Iuris Orientalis a Ioanne Leunclauio concinnati.

MICHAEL Glycas vixiſſe videtur ſub Manuele Comneno. Qua de re aliiſque ad eius ſcripta pertinentibus plura tum in ſyntagmate, tum in noſtris ad illius Annales obſeruationibus.

MICHAEL Pſellus Ioanni Scylitzæ, Annæ Comnenæ, Ioanni Zonaræ, Michaeli Glycæ, Theodoro Metochitæ, aliiſque celebratus, ſub Michaele Duca Parapinacio maxime floruit, diuerſus ab altero eiuſdem nominis, qui regnante Michaele Theophili ac Theodoræ filio, ante ducentos annos vixerat. De vtroque conſule Leonis Allatij maxima eruditionis varietate refertam diatribam Romæ anno MDCXXXIV. editam.

MICHAELIS Sicidotæ hiſtoriam Græcam reperiri Romæ in Vaticana, & Venetiis in Bibliotheca Beſſarionis Cardinalis teſtantur Conradus Geſnerus, Ioſias Simlerus, Antonius Poſſeuinus, Gerardus Ioannes Voſſius, alii. Quid ſi nihil aliud ſit hiſtoria iſta quam Michaelis Glycæ Siceliotæ ſiue Siculi Annales? Quam ego coniecturam cenſuræ doctorum virorum, qui ipſos Codices calamo exaratos inſpicere poterunt, ſubiicere non reformidabo.

MENANDER Protector Euphratæ Byzantij filius, de quo præter Theophylactum Simocattam libro primo cap. tertio Hiſtoriæ Mauricianæ pag. 14. Editionis Regiæ & Suidam in voce Μένανδρος ex ipſius auctoris Procœmio hiſtoriarum aliiſque locis vix alij meminerunt, ſi recedas a Conſtantino Porphyrogen-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [54] - 46

neta, qui cap. 2. lib. 1. de Thematibus hæc habet: οὔτε γὰρ Προκόπιος, οὔτε μὴν Ἀγαθίας, οὔτε Μένανδρος, οὔτε Ησύχιος ὁ Ιλλούστριος ἐμνημόνευσε τοῦ τοιούτου, οἱ τὰ χρονικὰ συγγεγραφότες ἕως τῆς Ιουστινιανοῦ βασιλείας: quæ sic vertit Bonauentura Wleanius: *quod neque Procopius, neque Agathias, neque Menander, neque Hesychius Illustrius vllam huius nominis mentionem faciat, qui Historiam ad Imperium vsque Iustiniani conscripserunt:* quasi Agathias ac Menander etiam ea commentariis suis inscripserint, quæ ante Iustiniani Imperium acciderunt, cum extrema dumtaxat eiusdem iam senescentis tempora attigerint, præsertim Menander Protector qui ab anno Iustiniani Imp. 33. vbi desierat Agathias, exorsus, historiam continuauit vsque ad deditum Abaris, siue quod eodem recidit, Hunnis Sirmium, paullo ante Tiberij Imperatoris obitum, & Mauricij inaugurationem. Cæterum neque hoc omittendum postrema verba Menandri de seipso apud Suidam non carere suspicione mendi aut præposteræ mutilationis, quæ sic interpretes reddiderunt, quasi ab obitu ipsius Agathiæ, non a fine narrationis eius historicæ, hoc est a victoria Belissarij de Zabergane & Cutriguris, opus suum inchoasset.

NESTORIANVS quidam Historicus citatus ab auctore Chronici Alexandrini, de quo altissimum apud cæteros scriptores silentium.

NICEPHORVS Callisti Xanthopuli filius scripsit Historiam Ecclesiasticam libris 18. a nato Christo ad mortem vsque Phocæ Imp. Extant etiam argumenta quinque aliorum librorum ab Heraclio vsque ad mortem Leonis sapientissimi Imperatoris, quæ ab alio quopiam adiecta prioribus docti viri suspicantur non improbabiliter. Vixisse sub Andronico seniore Palæologo eiusque filio Michaeli ac nepote Andronico docet, tum illius præfatio, tum Catalogus metricus Impp. CP. qui vt supra monuimus a Lango aliisque, etiam adstipulantibus quibusdam MSS. Codicibus, tribuitur huicce Nicephoro, non secus atque Patriarcharum CP. quædam series soluta oratione fusius conscripta in Codice MS. Bibliothecæ Regiæ.

NICEPHORVS Gregoras vixit sub Andronico seniore Palæologo. De eo videndi Ioannes Cantacuzenus, Georgius Phranzes, Hieronymus Wolfius, Iustus Lipsius, alij, tum quæ de se ipsemet posteritati reliquit in posterioribus libris.

NICEPHORVS Patriarcha CP. de quo Theophanes in Chronico, Photius Codice 66. Glycas in Annalibus, aliique. Hic a sede depulsus sua, & in exilium trusus fuit sub Leone, non Isaurico, sed Armenio, atque anno demum 828. sanctissime obiit. In dubium quidam trahunt, an eius sit, quæ Græce Latineque edita est Chronologia, sed facillimum fuit tres quatuorve Imperatores ac Patriarchas vsque ad Photium & tempora Anastasij Bibliothecarij adiungere, quemadmodum aliis plerisque scriptoribus accidit: Neque vero ea de re ambigere sinet imposterum Anastasij Bibliothecarij ad Ioannem Diaconum præfatio, in qua hæc leguntur pag. 3. Editionis Regiæ: *Huic sane operi ratum duxi Beati Nicephori Constantinopolitani Episcopi Chronographiam proponere* (forte præponere) *vt scilicet & ex ea possis aliquantula carpere, & sicubi fortasis hac vtendum iudicaueris, tuam non lateat omnino notitiam.*

NICEPHORVS Phryx Diaconus: de quo Ioannes Scylitzes in Procœmio Historiæ Orientalis, & ex eo Cedrenus.

NICETAS Acominatus Choniates notissimus eruditis: consulesis, quæ de eo scripsere Hier. Wolfius, Iustus Lipsius, Gerardus Vossius, alij.

NICETAS Paphlago, qui & Dauid dictus est, laudatur a Ioanne Scylitza & Cedreno inter Historicos, qui post Theophanem Abbatem scripsere, ob vnam forte sancti Ignatij Michaelis Curopalatæ filii & Patriarchæ CP. quam edidit, vitam, a nostro Matthæo Radero Latinitate donatam. Leo Allatius Dia-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [55] - 47

triba de Pſellis pag. 17. eundem eſſe negat cum Niceta Serrone, ex Diacono Magnæ Eccleſiæ ac Doctore, Archiepiſcopo Heraclienſi, qui in Euangelia ſanctorum Matthæi ac Lucæ catenas e ſanctis Patribus & ſcriptoribus Eccleſiaſticis concinnauit, ſcripſitque expoſitiones in carmina & plurimas orationes ſancti Gregorij Nazianzeni: quæ tamen in quibuſdam codicibus Nicetæ Dauidi Philoſopho ex Paphlagonia oriundo tribuuntur. Mirum vero vnde Guillelmo Xylandro venerit in mentem ſuſpicari, an idem hic fuerit cum Acominato, qui poſt tempora Scylitzæ, & forte etiam ipſius Cedreni, cuius mihi nondum probe nota eſt ætas, in viuis fuit.

NICOLAVS iunior Chronologus ætate Photio ſuppar fuiſſe dicitur.

NONNOSVS Abrami cuiuſdam ſiue Abrahamij filius, ſub Iuſtiniano Imperatore vixit, a quo legatus miſſus eſt ad Æthiopas, Homeritas ac Saracenos, quibus tunc præerat Kaiſus Arethæ nepos. Vide Photium codice tertio.

NOTITIÆ vtriuſque Imperii Orientis atque Occidentis Auctor antiquus ſub Arcadio, eiuſve filio Theodoſio vixit.

OLYMPIODORVS Thebæus Ægyptius: de quo nõs pauca prælibauimus in notis Hiſtoricis ad eius Excerpta ex Zoſimi libro 5. & Photij codice LXXX.

PÆANIVS Sophiſta Græcus, Latinæ Eutropij hiſtoriæ metaphraſtes extat cum aliis Romanæ hiſtoriæ ſcriptoribus editus a Frederico Sylburgio.

PANODORVS Monachus Ægyptius Aniano ætate ſuppar ex Georgio Syncello. Verum, vt iam ſupra lectorem admonui, nondum mihi liquet, an ſcripſerint quæ poſt annum CCCXXX. in Orientis Imperio contigerunt.

PATRICIVS Pruſenſis Antiſtes vſurpat quædam verba ſancti Pionij de Thermis, apud Michaelem Glycam parte prima Annalium. In noſtris ad illos Notis, ſi quid obſeruatu dignum ſuccurrerit, Lectori non inuidebimus.

PAVLVS Cyrus Florus Silentiarius; de quo præter Suidam in voce *Agathias*, alioſque qui de Græcis Epigrammatis bene meriti ſunt, meminit Agathias libro 5. his verbis, ex interpretatione Wlcanij: *Si quis autem voluerit, procul fortaſsis ab vrbe degens, aperte cognoſcere omnia veluti præſens & ſpectans, perlegat quæ Paulus Cyrus Florus hexametris verſibus conſcripſit, qui quidem Primicerius exiſtens Regiorum Silentiariorum, & generis gloria clarus, ampliſsimaſque a maioribus ſuis opes adeptus, doctrinæ tamen eloquentiæque magnam operam impenderat, quibus & magis gloriabatur & decorabatur. Scripſit itaque etiam alia quamplurima poemata memoratu digna & laude. Videntur autem mihi quæ de Templo ſcripſit tanto maiore & labore & ſcientia referta, quanto & argumentum ipſum eſt admirabilius. Comperies enim in iis vniuerſum ſitus concinnæque diſpoſitionis ordinem, &c.* quæ modo indicaſſe ſufficiat, ſuo deinceps tempore promenda, cum Poema illud integrum formis Regiis vulgare licuerit.

PETRVS Patricius & Magiſter, vir ornatiſſimus, patria Theſſalonicenſis: de quo plura congeri poſſent a nobis ex Caſſiodoro, Procopio, Corippo, Priſco, Stephano ſiue eius breuiatore Hermolao, Suida, aliiſque.

PETRI Siculi de Manichæis Hiſtoriam ex codice Vaticano deſcriptam & magnam partem a R. P. Iacobo Sirmondo Latinitate donatam abſoluit, ediditque Ingolſtadij anno MDCIV. Matthæus Raderus Societatis noſtræ ſcriptor inſignis: Suſpicatur Siculum Magiſtrum Ioanni Scylitzæ & Cedreno memoratum non fuiſſe alium ab hoc Petro, quod tamen mihi nondum perſuaderi potuit. Vixit ſub initio Imperij Baſilij Macedonis, eiuſque filiorum Cæſarum Conſtantini & Leonis, miſſuſque eſt Tibricam Armeniæ ciuitatem paulo ante octauam Synodum Oecumenicam, quam Latine cum vita ſancti Ignatij P. CP. publicauit idem Raderus. Accepi in cœnobio ſancti Saluatoris prope Meſſanam in Sicilia reperiri hiſtoricum opus Petri Siculi Magiſtri, illud idem fortaſſis, quod in Catalogo apud Poſſeuinum pag. 50. ſic inſcribitur: *Hiſtoria Eccleſiaſtica abſque nomine auctoris*,

ris, & sine principio, incipiens a Natiuitate Saluatoris vsque ad Imperium Theophili filij Michaelis. sed cum hac Appendice, *fortasse cuiusdam Georgij.*

PERSICVS Thrax, mihi non aliunde cognitus, quam ex Chronico Theophanis, vbi agitur de Basiliſco Verinæ Imperatricis fratre, eiuſque aduerſus Genſericum Vandalorum in Africa Regem infelici expeditione: ſed legendum eſſe, Priſcus Thrax, ſeries ipſa narrationis edocet, & quæ paulo poſt annotabimus ex Chronico Alexandrino, ab aliis nondum, quod ſciam, animaduerſa.

PHILIPPVS Sidetes preſbyter, Hiſtoriam Chriſtianam pluribus voluminibus conſcripſit inani garrulitate turgidam. Vide Socratem lib. 7. cap. 27. Photium cod. 35. Nicephorum Calliſti lib. 14. cap. 29. vbi inter cætera *Sidæ in Pamphylia ortum* refert, *vnde etiam Sophiſta Troilus genus duxit, cuius ſe cognatum dicebat*, &c. quæ quiſque per otium leget, quemadmodum & quæ habentur de eodem initio capitis 37.

PHILONIS Philoſophi Hiſtoria Eccleſiaſtica citatur a Michaele Glyca parte 4. Annalium in Leone Iſaurico. Sed tempus, quo vixerit, & quouſque ſcripſerit, adhuc ignotum. Philon quoque neſcio quis in medium producitur a Conſtantino Porphyrogenneta cap. 9. de Thematibus Occidentis, vbi de Epidamno, quæ poſtea Dyrrachium appellari cœpit. Plura de iis diſcemus ex Diatriba de Philonibus Leonis Allatij, vel ex eius gemina Bibliotheca, cum lucem iis videre ſummo reipublicæ litterariæ emolumento contigerit.

PHILOSTORGIVS, genere Cappadox, Anomœorum, ſiue Eunomianæ hæreſeos ſectator acerrimus, a Photio in Excerptis, Nicephoro in Præfat. hiſt. aliiſque merito φιλοψευδὴς, κακοσύρτος, ὁ ψεύστης nuncupatus eſt, vt docent quæ Geneuæ ex Bernate Bibliotheca edidit Iacobus Gothofredus. Eius meminerunt Photius cod. 40. Ioannes Antiochenſis περὶ ἀρχαιολογίας citante Salmaſio locis ſupra indicatis, Suidas non ſemel, Nicetas Choniates in Theſauro fidei, Nicephorus Calliſtides cap. 19. lib. 9. & cap. 29. lib. 12. (quem Hiſtoricum, vt id obiter inſinuem, ſub Andronico Comneno vixiſſe perperam vir doctus aſſeruit) aliique recentiores, vt duo epigrammata non proferam, quæ in Palatino Anthologiæ codice Romæ aſſeruantur, auctoribus Eunomiano, & quodam Anonymo, qui non omiſit Philoſtorgium Hiſtoriæ libros 12. ſcripſiſſe quibus vnam nominis ſui litteram ἀκροστιχικῶς præfixerat; quod poſtea imitatus ſit Nicephorus Calliſti, vt ipſe in Proœmio Lectoribus, ne non aduerterent, ſignificauit.

PHOTIVS Patriarcha Conſtantinopolitanus, vel hoc nomine dignus eſt, qui in Syntagmate noſtro principem locum obtineat, quod plurimorum Hiſtoricorum nomina, & quorumdam etiam Scriptorum reliquias πολυπιμήτως in Bibliotheca ſua ab interitu vindicarit. De eo Nicetas Dauid in vita ſancti Ignatii, Leo, aliique Theophanis continuatores αὐτόθι, quibus iunge Scylitzam, Zonaram, Cedrenum, Glycam, &c.

PRÆTOR Græciæ ineditus atque Anonymus cuiuſdam Chronici ſiue Hiſtoriæ ſcriptor ſæpe teſtimonium dicit in Pandecte Leunclauii ad Annales Sultanorum Turcicorum. Magna mihi ſuſpicio eſt eundem eſſe cum Georgio Acropolita, quem docuit Ephræmus in Chronico metrico παρ' ἐμοῦ λαμπρότατε τῷ Πραίτωρος ἀξίᾳ. Tempus ſane apprime congruit: vterque enim a Theodoro Laſcari perhibetur exorſus, & in iiſdem narrandis occupantur. Plura expectamus a Leone Allatio, qui ampliorem illam Acropolitæ ἔκδοσιν poſſidet.

PRISCVS Panites Rhetor ſæpe citatur a Iornande Rauennatium Epiſcopo, ab Euagrio lib. 2. capp. 1. 5. & 16. lib. 5. cap. vltimo, Stephano de Vrbibus, Theophane in Chronico, Anaſtaſio Bibliothecario, Suida in Lexico, Nicephoro in Præfatione, aliiſque. Vide eius Excerpta hoc primo tomo Græce ac Latine excuſa. Auctor Chronici Alexandrini ad annum Theodoſii XLII. Thracem ap-

****

pellat, περὶ οὗ πολέμου aduersus Attilam στρεγαλλατο ὁ σοφώτατος Πείσκος ὁ Θρᾴξ. quo fit vt censeam errasse eos, qui Panopoliten atque Ægyptium vocauerunt, cum Πανίτης a Panio promontorio haud longe a Cyaneis insulis, aut castro secus littus maris, teste Suida, in finibus Heracleæ posito, denominari potuerit. Sed hæc paucis, ὡς ἐν παραδείγματι.

PROCOPIVS Cæsarienſis Rhetor Beliſario ab epiſtolis ſcribendis, cui non notus? Octo eius libros in compendium redegit Agathias ſub finem præfationis. Eiuſdem meminerunt Euagrius lib. 5. cap. vltimo. Photius codice 63. Suidas, qui ſolus ex antiquis δώδεκα βίβλων meminit, Conſtantinus Imperator, Nicephorus Calliſti, Georgius Codinus, alii.

PRAXAGORÆ Athenienſis nomen & ſcripta Ionica dialecto de rebus Conſtantini Magni commentaria vni debemus Photio, quem conſule cod. 62.

PYRON Scriptor Annalium, ſiue Chronographus, citatur a Michaele Glyca parte prima, ſed quo is tempore vixerit, & quouſque ſcribendo progreſſus ſit, nemo me hactenus docuit.

SABINVS Macedonianus Heracleæ Thraciæ Antiſtes: de quo Socrates non ſemel prioribus libris, Sozomenus in præfatione, Nicephorus Calliſti libris 9. & 10. aliique. In catalogo codicum MSS. qui ſub finem prioris ſæculi extabant CP. in Appendice ad Apparatum ſacrum R. P. **Antonii** Poſſeuini pag. 60. memoratur: *Sabini Monachi* (forte legendum Macedoniani) *Epitome omnium Synodorum vniuerſalium & prouincialium*. Verum in iis diuinandum eſſe nemo neſcit, donec e puluere & tenebris emerſerint acta illa, quæ ex adſcriptis temporum locorumq; certis characteribus Sabinum eundem aut alterũ denotent illius operis auctorem.

SERGIVS Confeſſor ſcripſit Hiſtoriam ab impiis vſque Conſtantini Copronymi facinoribus, ad octauum Michaelis annum, quem Balbum ſiue Amorianum intelligo. Vide Photium codice Bibliothecæ 67.

SETHI Magiſtri Hiſtoria chronica vulgari lingua, a creatione mundi vſque ad Imperium Conſtantini Ducæ, bis habetur in catalogo librorum Græce MSS. qui ſuperiori ſæculo CP. viſebantur. Vide Appendicem Poſſeuini pagg. 57. & 61.

SIMEONIS Magiſtri & Rhetorici Logothetæ ex diuerſis Chronicis & Hiſtoriis opus chronicum recenſetur inter Meſſanenſes codices MS. in Appendice ad Apparatum ſacrum pag. 46. In Scoriacenſi quoque Bibliotheca habetur Simeonis Theologi Hiſtoria, ibidem pag. 133. ſed quinam illi ſint, aut quando vixerint, aperiet fortaſſe Leonis Allatii promiſſa Diatriba, *De Simeonibus qui Græce aliquid ſcripſerunt, in qua eorum monumenta indicantur, & in quibus Bibliothecis lateant, aperitur*. Interim de SIMEONE Metaphr. ac Logotheta, viro clariſſimo iuxta ac ſanctiſſimo, qui explorata noſſe volet, ſumat in manus libellum de Pſellis eiuſdem Leonis Allatii a pagina 18. aduerſus Gerardum Ioannem Voſſium de tempore, quo ille vixit, egregie diſputantis. Neque omittenda quæ de eodem Simeone contra Hoſpin. nonnulloſque alios, docuit R. P. Iac. Gretſer. ὁ μακαρίτης cap. 19. de imaginibus non manufactis, licet in quibuſdam ſcopum non attigiſſe dicatur.

SOCRATEM Sozomenum ac Theodoretum Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſcriptores, non infimæ claſſis, qui vna cum Philoſtorgio Euſebii Hiſtoriam excepерunt, ſuis adiunctis ſic tanquam coloribus depingit Nicephorus Calliſtides in Prologo: Ερμείας μὲν τοι Σωζόμενος ὁ καὶ Σαλαμίνιος, καὶ ὁ τὸν Κυρεστῶν παρεδρεύσας σοφὸς Θεοδώρητος τὴν τρίτην στοὰν δεδωκότες μάλιστα ἴσων. ἔτι δὲ καὶ ὁ θεομισὴς Φιλοστόργιος· παρὲξ δὲ καὶ ὁ τὴν παρασπονδίαν, οὐ μὰν δέγε ἓν τῶν παραιρεσιν κεκτημένος Σωκράτης. De quo plura qui voluerit, legat Euagr. multis locis, Photium codic. 28. & 30. Anaſtaſ. Bibl. in præfat. ad Hiſt. Eccl. Ioanni Diacono nuncupatam, Petrum Sicul. in Hiſt. de Manichæis, & ſua ad Armenios legatione, vt recentiores præteream, atque in iis Iacobum Billium Prunæum cap. 26. lib. 1. eruditiſſimarum Obſeruationum ſacrarum.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [58] - 50

SVIDAS Lexicographus ad noſtrum etiam Syntagma pertinet: de cuius ætate lis inter eruditos nondum compoſita; aliis imperante Ioanne Zimiſca circa annum 970. vixiſſe aſſerentibus; aliis vero ad Alexij Comneni, filiive eius Caloioannis tempora demittentibus. Hoc certum, diuerſum prorſus eſſe a Suida, qui teſtibus Strabone, Scholiaſte Apollonii Rhodii, aliiſque, ſcripſit Genealogica & Theſſalica, ad quæ, vt arbitror, reuocari non incommode poſſunt, quæ de Eubœa citantur a Stephano, aut eius breuiatore Hermolao.

THALASSIVS citatur a Suida in Theophilo Indorum Epiſcopo Arianæ hæreſeos propagatore maximo, de quo vide Baronium ad annum 354. Θαλάσσιος τοῦτό φησι, verba ſunt Suidæ, aut alicuius potius Ariani, quem more ſolito exſcripſerit, ὃ ἐπ' ἐκ. ὀλίγον τοῦτο συγχρόνους χρόνου, ὃ ἦκεν δὴ εἰς Ἰσαυρίαν ψευδεῖς ὑποπίπτος αἱ. ἄλλως τε ὃ ἔχων οὐκ ὀλίγοις τῶν τὸν αὐτὸν αἱρεσιν ὁμολόγων χρόνου τοῖς συμμαρτυρεῖν.

THEODORETVS Cyri in Syria Epiſcopus, quem Nicephorus in Præfat. vocat τὸν Κυρεσῶν προεδρεύσαντα, vt modo planum fecimus. Vide Euagrium, Photium cod. 31. alioſque paſſim. Huius opera Græce & Latine prodierunt ante aliquot annos cura & ſtudio R. P. Iacobi Sirmondi, qui inter cætera, quibus editionem illam ornauit, Latinam Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ verſionem recenſuit.

THEODORVS Anagnoſtes, ſiue Lector Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, quem Suidas teſtatur ſcripſiſſe Hiſtoriam Eccleſiaſticam a Conſtantino Magno ad Iuſtinianum. Collectanea quæ habemus, ἀπὸ φωνῆς τοῦ Νικηφόρου τοῦ Καλλίστου, ab ore dictantis Nicephori circa annum 1320. ab aliquo Amanuenſi excepta, incipiunt a morte Theodoſii Iunioris vſque ad Anaſtaſium, licet ad calcem nonnulla quoque de annis ſuperiorum Impp. adiecta ſint. De eo, præter Suidam citatum videndus Nicephorus Calliſti, qui in Præfatione Hiſtoriæ patriam illius fuiſſe Byzantium docet, quanquam alio potius referri videantur verba illa, ὃ ὁ Βυζάντιος ἀναγνώστης Θεόδωρος. In catalogo librorum Leonis Allatii num. 40. habetur: *Theodori Lectoris Eccleſiaſtica hiſtoria tripartita ex Socrate, Sozomeno & Theodorito libris duobus, qua innumera prope loca dictorum auctorum corriguntur.* Verum in ea non eſt, quod quis Collectanea iam edita requirat, vt neceſſe ſit Theodorum hunc plures ſcripſiſſe Hiſtorias, aut plures extitiſſe Theodoros Lectores. Quod ſi quis luſtrare velit catalogos poſt Apparatum ſacrum Poſſeuini excuſos, incidet non ſemel in Theodori Lectoris alterutrum opus: Ecce tibi vel in vna Beſſarionis apud Venetos Bibliotheca pag. 35. *Epitome Hiſtoriarum Eccleſiaſticarum Theodori Lectoris & Philoſtorgij*, tum pag. 37. *Theodori Lectoris compoſitio Eccleſiaſtica e variis auctoribus.*

THEODORVS Daphnopates: ex Scylitza eiuſq; exſcriptore Cedr. in Prol.

THEODORVS Gaza de origine Turcarum ſcripſiſſe dicitur in catalogo librorum Allatianorum num. 44. Vidimus ſane breuem eiuſdem epiſtolam ad Franciſcum Philelphum, Latine redditam a Sebaſtiano Caſtal. Baſileæ excuſam.

THEODORVS Metochites magnus Logotheta, non erit ignotus iis, qui Gregoram, Cantacuzenum, Phranzem, alioſque legerint inclinantis ad ruinam Imperii Hiſtoricos, aut percurrere vel obiter voluerint Bibliothecarum codices MSS. in quibus multa adhuc premuntur eiuſdem opera inedita. Quid plura? e recentioribus conſulendi Meurſius, Voſſius, Allatius, &c. vt nihil dicam de Protreptico noſtro. Sunt & qui ſacram ipſius citent Hiſtoriam, quam mihi nondum vidiſſe fas fuit. Eiuſdem quoque meminit Codinus in recenſione offic. Palat. CP.

THEODORVS Mopſueſtenus annumeratur vetuſtioribus Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ ſcriptoribus; quorum opera abſtulit rerum tempus edax, atque inuidioſa vetuſtas. Libros tres de Perſarum Magia viderat Photius, vt teſtatur cod. 81.

THEODORVS Sebaſtiæ Epiſcopus Ioanni Curopalatæ ac Georgio Cedreno memoratur inter eos qui nonnihil ad hiſtoriam pertinens poſt Theophanis

tempora conscripserant. Minus apposite dicitur a G. Xylandro Theodorus Aug. quemadmodum nec recte a Lango pro Hermia appellatus est Mercurius Soz.

THEODORVS Sidæ in Pamphylia Episcopus: hoc quippe sonant Græca illa verba in Prologo Ioannis Scylitzæ: Θεόδωρος ὁ τῆς Σίδης ἡμόλυμος προέδρος, καὶ ὁ τοῦτον αἰτήσας καὶ ὁμώνυμος ὁ τῆς ἐν Σεβαστείᾳ καθηγησάμενος ἐκκλησίας, quibus verbis maximam partem pro more a Georgio Cedreno succisis in fraudem erroremque maximum impulsus est idem Guil. Xylander, cui in Latina interpretatione dicitur *Theodorus Sida oriundus.* De iisdem Xylandri hallucinationibus consule sis posteriores Notas ad Cedrenum R. P. Iac. Goar viri pietate ac doctrina præstantissimi.

THEODOSII Melittini Chronicon Manuscriptum Constantinopoli a Stephano Gerlachio Tubingam allatum celebrat Martinus Crusius, atque ex eo fragmentum de nuptiis Theophili Imp. & Theodoræ ex Paphlagonia oriundæ proponit post Epitomen Æthiopicæ Heliodori historiæ de Theagene & Chariclea anno 1584. Francofurti editam, & variis observationibus locupletatam.

THEODOSIVS Zygomalas Nauplius sub finem superioris sæculi degebat Constantinopoli, vt ex Martini Crusii Turco-græcia, Theodori Dousæ Præfatione ad Georgii Acropolitæ Chronicon, aliisque didicimus.

THEOPHANES Byzantius, quo tempore vixerit necdum liquido scimus, quamuis mihi plane persuasum sit diuersum esse a Theophane Archimandrita ac Confessore. Vide Notas nostras ad eius Excerpta de bello Persico inter Iustinum Iuniorem & Chosroem pag. 110. Editionis Regiæ.

THEOPHANES Confessor, ὁ ὁμολογητὴς a Græcis dictus, & Præpositus cœnobii, cui nomen Agri inditum, Chronicon Georgii Syncelli a Constantino M. Imp. ad sua vsque tempora deduxit. De eo præter Anonymum continuatorem, qui iussu Constantini Porphyrogennetæ vitas aliquot Imperatorum adiecit, Ioannem Curopalatem, atque ex eo Cedrenum in Prologis, Michaelem Glycam sub finem tertiæ partis Annalium, aliosque Græcos Scriptores, qui multi sunt in eius laudibus prædicandis, consulendum tibi censeo ipsius Latinum Interpretem Anastasium S. R. E. Bibliothecarium in Præfatione Historiæ Ecclesiasticæ ad Ioannem Diaconem: *Porro de altero quid dicam? cum & eius conscripta vita, qualiter videlicet amplis patrimoniis venditis crucem suam tulerit: qualiterve secutus Christum Abbatis in Monasterio Agri functus officio virtutibus fulserit, miraculis corruscauerit, & Confessor obierit, satis aperteque per Byzantium, & circumquasque regiones, his qui prope, & his qui longe sunt, clamet. Sed & studia eius ad nos vsque perlata, quis & quantus vir iste fuerit solertibus manifestant*, &c.

THEOPHILVS Presbyter, commentarios in Leonis Imp. oracula de vrbe CP. edidisse perhibetur. Quid si de eo accipi debeant quæ habentur pag. 62. Appendicis ad Apparatum sacrum, *Oracula omnia cum figuris, puta principium Methodij Episcopi Patarensis, visiones Danielis Prophetæ, & Chosroæ Regis Persarum, & Theophili Presbyteri Romani translata a Georgio Zigabeno, prætereaque Leonis Philosophi & Imperatoris.* At de iis in Syntagmate vberius & accuratius fauentibus superis.

THEOPHYLACTVS Simocatta, genere quidem Ægyptius, sed in Græcia natus fuit: de quo Photius cod. 65. Suidas, Tzetzes, Eustathius, alii. Eius Historiam a R. P. Iacobo Pontano latinitate donatam, Notisque illustratam complectitur cum pluribus aliis primum hocce Volumen Historiæ Byzantinæ.

TRAIANVS Patricius Historicus citatur a Theophane in Chr. ad annum Valentis Imp. vlt. cuius verba ita se habent in cod. nostro MS. Γερμανὸς ὁ Αὔγουστος αὖτε Οὐάλεντος ἐπέδυσε Θεοδόσιον Αὔγουστον, καὶ ἀπηρώσατο βασιλέα. καὶ ἀπέστειλε εἰς τὸν κατὰ Γότθων πόλεμον. Γότθοις δὲ ἐπιχωρίως τοὺς Σκύθας λέγεσθαι Τερμιανὸς ὁ Παπείκιος ἐν τῇ κατ' ἐπιτομὴν ἱστορίᾳ φησίν. quæ totidem pene vocibus reddidit Anastasius Biblioth. pag. 33. Edit. Reg. *Gratianus Augustus Theodosium Augustum induit, & appellauit Imperatorem,*

& contra Gothos direxit. Gothos autem vulgo Scythas dici Traianus Patricius perhibet in historia sua. Tria vero de eo præterea docet Suidas 1. floruisse sub Iustiniano Rhinotmeto, 2. breue Chronicon ac mirabile scripsisse, 3. fuisse Χριστιανικώτατον καὶ ὀρθοδοξώτατον. Quæ eo fine copiosius a me relata sunt, & pressius inculcata, vt tantus vir eruditis recentioribus posthac ignotus esse desinat.

TROILVS Sophista, teste Suida, Constantinopoli docuit, scripsitque ciuiles orationes & epistolarum libros 7. An in iis, aut peculiari quadam historia scripserit de Nouæ Romæ Encæniis, atque ædificatione, quemadmodum auctor est Cedrenus, cui dicitur Τρωίλος ὁ ῥήτωρ, ὁ πολλὰς δεήσεις μετὰ δόξης αὐύσας, penitus ignoramus. Hoc vnum scimus iuuenem admodum extitisse tempore illo, quo ea αὐτόπτης *propriis oculis* vsurpasse dicitur circa annum Christi 330. si quidem idem sit, qui Sidæ in Pamphylia ortus cognatus fuit Philippi Sidetæ Presbyteri, vt ipse gloriabatur apud Socratem cap. 27. lib. 7. (vbi mendose Τροφίλος ὁ σοφιστὴς, & in Latina versione *Trophilus Sophista* dicitur) & Nicephorum Callisti libri 14. cap. 29.

VALENS Astronomus Genethliacam figuram vrbis CP. descripsisse dicitur hactenus ineditam. Quod commentum forte recentiorum Græculorum, ne suus quoque deesset Nouæ Romæ natalibus Lucius Tarrutius Firmanus Mathemat. de quo Cicero lib. de diuin. altero, & in vita Romuli Plutarchus Chæron.

ZACHARIÆ Rhetoris Ecclesiastica Historia bis memoratur in Appendice ad Apparatum sacrum R. P. Antonij Possevini, ex supplemento Gesnerianæ Bibliothecæ Antonij Verderij Domini Vallis Priuatæ, tum pag. 56. inter libros, qui CP. MS. erant apud Constantinum Barinum, tum pag. 62. inter codices Græce MSS. quos possidebat Ioannes Suzi, qui etiam habuisse perhibetur *Leonis Philosophi & Imperatoris Historias particulares, Ioannis Lectoris Magnæ Ecclesiæ veteris Romæ Historiam vitamque Magni Constantini* Ἰσαποστόλου, *necnon Georgij Chumni Byzantini historiam Rhythmicam a principio rerum vsque ad Imperium Dauidis & Salomonis cum figuris in charta bibacina*, &c. sed fides sit penes auctores.

ZOSIMVS Comes & Aduocatus fisci, Ascalonita quibusdam recentioribus, aliis vero Panopolita dictus, non incelebris Historicus, si a maledictis in Constant. Magnum, virosque pietate Catholica florentes abstinuisset: sed Gentilis erat, & Eunapii Sardiani sedulus imitator. De eo Euagrius tum lib. 3. cap. 41. tum cap. vlt. lib. penult. Photius cod. 98. vbi inter cætera dicitur ἀσεβὴς τὴν θρησκείαν, καὶ πολλαχοῦ καὶ πολλοῖς ὑβριστὴς καὶ τὴν διάνοιαν, Nicephorus Callisti lib. 16. cap. 41. aliique. Diuersus porro hic fuisse videtur tum a Zosimo Alexandrino Philosopho, qui Platonis vitam & χρυσοποιΐαν scripsit libros 28. tum a Sophista eiusdem nominis, patria Gazæo siue Ascalonita, qui sub imp. Anastasii commentarios in Demosthenem ac Lysiam Oratores elucubrasse dicitur a Suida, quem vide: nam de Historico, quod sciam nihil apud illum leges. Plura in Zosimi defensionem audaciuscule molitus est Leunclauius in Proleg. ad illius historiam, quæ extant pag. 625. Edit. Sylburg.

OMISSA, COMMISSA.

Quæ de Manuelis Comneni monastico habitu dicuntur a quibusdam recentioribus, melius quadrant in Palæologum ἐμωϊτῶνον. pag 12. num. xxi. scribe 1341. & in margine 1345. ac paulo post 1350. pag. 14. ἐγκωχάτῳ, pag. 31. pro Henrico, scribe Honorio III. Sub finem Chronici, cuius menda in Notis numeralibus, si quæ sint, excusabit Lector eruditus, adde: *Nec omittenda Leonardi Chiensis Mitylenes Archiepiscopi de Vrbis CP. iactura & captiuitate epistola ad summum Pontificem Nicolaum V. data Chij 16. Augusti 1453. Extat quoque Isidori Cardinalis Rutheni Episcopi Sabinensis Legati Papæ brevis ad eundem epistola de expugnatione Constantinopoleos, vt nihil dicam de Naniis, complorationibus, similibusque* Θρωνητικοῖς λόγοις *prosa versaque oratione conscriptis.* In Delineatione Syntagmatis: adde pag. 42. Gemistum Plethonem omnium sui temporis hominum maxime historiam tractasse docet Gaza in epistola de origine Turcarum. pag. 46. Manuel ille Byzantinus prorsus mihi idem videtur cum Manuele Protospathario ac Iudice, qui Magistri Ioannis Curcuæ res strenue gestas octo libris complexus est, teste Cedreno in Constantino Porphyrogenneta pag. 630. Editionis Regiæ, cui vt in cæteris præiuerat Ioannes Scylitzes, cuius verba exscribemus in Syntagmate. De Dorothei Chronica Synopsi vulgari lingua, quam ab aliquot diebus Venetijs delatam fuisse ad clarissimum virum Gilbertum Gaulminum accepi, cæterisque eiusdemmodi scriptis dicemus plura alias fauentibus Superis. pag. 22. lin. 7. tolle, vt. pag. 41. scribe, Σκῦμα, & Eutychianus.

PARS TERTIA.

VRBIS CONSTANTINOPOLITANÆ,

QVALIS TEMPORE ARCADII ET HONORII FVIT,

DESCRIPTIO,

INCERTO AVCTORE.

REGIO PRIMA CONTINET IN SE,

A DOMVM *Placidiæ Augustæ.*
Domum nobilissimæ Marinæ.
Thermas Arcadianas.
Vicos siue Angiportus viginti nouem.
Domos centum decem & octo.
Porticus perpetuas duas.
Balneas priuatas quindecim.
Pistrina publica quatuor.
Pistrina priuata quindecim.
Gradus quatuor.
Curatorem vnum, qui totius regionis solicitudinem gerat.
B *Vernaculum vnum, velut seruum in omnibus, & internuncium regionis.*
Collegiatos viginti quinque, qui e diuersis corporibus ordinati, incendiorum solent casibus subuenire.
Vico-magistros quinque, quibus per noctem tuendæ Vrbis cura mandata est.

REGIO II.

Regio secunda ab initio Theatri minoris per æqualitatem sui latenter mol-C li subleuata cliuo, mox ad mare præcipitiis abrupta descendit. Continet in se,

Ecclesiam magnam.
Ecclesiam antiquam.
Senatum.
Tribunal purpureis gradibus extructum.
Thermas Zeuxippi.
Theatrum.
Amphitheatrum.
Vicos siue Angiportus triginta quatuor.
Domos nonaginta & octo.
Porticus magnas quatuor.
Balneas priuatas tredecim.
Pistrina priuata quatuor.
Gradus quatuor.
Curatorem vnum.
Vernaculum vnum.
Collegiatos triginta quinque.
Vico-magistros quinque.

REGIO III.

Regio tertia, plana quidem in superiori parte, vtpote in eo Circi spatio largius explicato, sed ab eius extrema parte nimis prono cliuo, mare vsque descendit. Continet in se eundem

Circum maximum.
Domum Pulcheriæ Augustæ.
Portum nouum.
Porticum semirotundam: quæ ex similitudine fabricæ Sigma Græco vocabulo nuncupatur.
Tribunal Fori Constantini.
Vicos septem.
Domos nonaginta quatuor.
Porticus magnas quinque.
Balneas priuatas vndecim.
Pistrina priuata nouem.
Curatorem vnum.
Collegiatos viginti & vnum.
Vico-magistros quinque.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [62] - 54

REGIO IV.

Regio quarta, a Milliario aureo collibus dextra læuaque surgentibus, ad planiciem vsque valle ducente perducitur. Continet in se idem

Milliarium aureum.
Augustæum.
Basilicam.
Nymphæum.
Porticum Phanionis.
Liburnam marmoream, naualis Victoriæ monumentum.
Ecclesiam siue Martyrium sancti Mennæ.
Stadium.
Scalam Timasij.
Vicos triginta duos.
Domos trecentas septuaginta quinque.
Porticus magnas quatuor.
Balneas priuatas septem.
Pistrina priuata quinque.
Gradus septem.
Curatorem vnum.
Vernaculum vnum.
Collegiatos quadraginta.
Vico-magistros quinque.

REGIO V.

Regionis Quintæ non modica pars, in obliquioribus posita locis, planitie excipiente producitur: in qua necessaria ciuitatis ædificia continentur. Continet in se,

Thermas Honorianas.
Cisternam Theodosianam.
Prytaneum.
Thermas Eudocianas.
Strategium, in quo est Forum Theodosianum, & obeliscus Thebæus quadratus.
Horrea holearia.
Nymphæum.
Horrea Troadensia. [al. *Croadentia.*]
Horrea Valentiniana.
Horrea Constantiaca.
Portum habet Prosforianum. [al. *Probisphorianum.*]
Scalam Chalcedonensem.
Vicos viginti tres.
Domos centum octoginta quatuor.
Porticus magnas septem. [al. *quatuor.*]
Balneas priuatas vndecim.
Pistrina publica septem.
Pistrina priuata duo.
Gradus nouem.
Macellos duos.
Curatorem vnum.
Vernaculum vnum.
Collegiatos quadraginta.
Vico-magistros quinque.

REGIO VI.

Regio Sexta, breui peracta planitie, reliqua in deuexo consistit. A Foro namque Constantini, Scalam vsque siue traiectum Sycænum, porrigitur spatiis suis. Continet in se,

Columnam purpuream Constantini.
Senatum eiusdem loci.
Neorium portum.
Scalam Sycænam.
Vicos viginti duos.
Domos quadringentas octoginta quatuor.
Porticum magnam vnam.
Balneas priuatas nouem.
Pistrinum publicum vnum.
Pistrina priuata decem & septem.
Gradus decem & septem.
Curatorem vnum.
Vernaculum vnum.
Collegiatos quadraginta nouem.
Vico-magistros quinque.

REGIO VII.

Regio septima, in comparationem superioris planior, quamuis & ipsa circa lateris sui extremitatem habeat (*al.* abeat) in mare decliuior. Hæc a parte dextera Columnæ Constantini, vsque ad Forum Theodosij, continuis extensa porticibus, & de latere aliis quoque pari ratione porrectis, vsque ad mare velut se ipsam inclinat, & ita deducitur. Habet autem in se,

Ecclesias tres, hoc est, Irenen, Anastasiam, & sancti Pauli.
Columnam Theodosij, intrinsecus vsque

ad ſummitatem gradibus peruiam.
Equites magnos duos.
Partem eiuſdem Fori [Theodoſiani.]
Thermas Carolianas.
Vicos octoginta quinque.
Domus ſeptingentas vndecim.
Porticus magnas ſex.
Balneas priuatas vndecim.
Piſtrina priuata duodecim.
Gradus ſexdecim.
Curatorem vnum.
Vernaculum vnum.
Collegiatos octoginta.
Vico-magiſtros quinque.

REGIO VIII.

Regio Octaua, ex parte Tauri, nulla maris vicinitate conterminata, anguſtior magis quam lata, ſpatia ſua in longitudinem [latitudinem] producta compenſat. Continet in ſe,

Partem Fori Conſtantini.
Porticum ſiniſtram, Taurum vſque.
Baſilicam Theodoſianam.
Capitolium.
Vicos viginti duos.
Domos centum octo.
Porticus maiores quinque.
Balneas priuatas decem.
Piſtrina priuata quinque.
Gradus quinque.
Macellos duos.
Curatorem vnum.
Vernaculum vnum
Collegiatos ſeptendecim.
Vico magiſtros quinque.

REGIO IX.

Regio Nona, prona omnis, & in totum [notum] deflexa, extenſi maris littoribus terminatur. Continet in ſe

Eccleſias duas,
Cœnopolim, &
Omonœam.
Horrea Alexandrina.
Domum Nobiliſſimæ Arcadiæ.
Thermas Anaſtaſianas.
Horreum Theodoſianum.
Vicos ſexdecim.
Domos centum ſexdecim.
Porticus maiores duas.
Balneas priuatas quindecim.
Piſtrina priuata quindecim.
Piſtrina publica quatuor.
Gradus quatuor.
Curatorem vnum.
Vernaculum vnum.
Collegiatos triginta octo.
Vico-magiſtros ſex.

REGIO X.

Regio Decima, in aliud ciuitatis latus a Nona regione platea magna, velut fluuio interueniente diuiditur. Eſt vero tractu planior: nec vſquam præter maritima loca, inæqualis, longitudini eius latitudine non cedente. Continet in ſe,

Eccleſiam ſiue Martyrium ſancti Acacij.
Thermas Conſtantinianas.
Domum Auguſtæ Placidiæ.
Domum Auguſtæ Eudociæ.
Domum Nobiliſſimæ Arcadiæ.
Nymphæum maius.
Vicos viginti.
Domus ſexcentas triginta ſex.
Porticus maiores ſex.
Balneas priuatas viginti duas.
Piſtrina publica duo.
Piſtrina priuata ſexdecim.
Gradus duodecim.
Curatorem vnum.
Vernaculum vnum.
Collegiatos nonaginta.
Vico-magiſtros quinque.

REGIO XI.

Regio Vndecima, ſpatio diffuſa liberiore, nulla parte mari ſociata eſt. Verum eius extenſio, tam plana, quam etiam collibus inæqualis. Continet in ſe,

Martyrium Apoſtolorum.
Palatium Faccilianum: [Flaccilianum.]
Domum Auguſtæ Pulcheriæ.
Bouem æreum.
Ciſternam Arcadiacam.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [64] - 56

Cisternam Modestiacam.
Vicos octo.
Domos quingentas tres.
Porticus maiores quatuor.
Balneas priuatas quatuordecim.
Pistrinum publicum vnum.
Pistrina priuata tria.
Gradus septem.
Curatorem vnum.
Vernaculum vnum.
Collegiatos triginta septem.
Vico-magistros quinque.

REGIO XII.

Regio duodecima, Portam a ciuitate petentibus, in longum plana omnis consistit: sed latere sinistro mollioribus cliuis deducta, maris confinio terminatur: quam mœnium sublimior decorat ornatus. Continet in se,

Portam auream.
Porticus Troadenses. [al. *Troadeas.*]
Forum Theodosianum.
Columnam itidem intra se gradibus peruiam.
Monetam.
Portam Theodosianam. [*Portum Theodos.*]
Vicos vndecim.
Domos trecentas sexaginta tres.
Porticus maiores tres.
Balneas priuatas quinque.
Pistrina priuata quinque.
Gradus nouem.
Curatorem vnum.
Vernaculum vnum.
Collegiatos decem & septem.
Vico-magistros quinque.

REGIO XIII.

Tertiadecima Regio, Sycæna est, quæ sinu maris angusto diuisa, societatem Vrbis nauigiis frequentibus promeretur: tota lateri montis affixa, præter vnius plateæ tractum, quam subiacentium eidem monti littorum tantum præstat æqualitas. Continet in se,

Ecclesiam.
Thermas Honorianas.
Forum Honorianum.
Theatrum.
Naualia.
Domos quadringentas, triginta, & vnam.
Porticum maiorem vnam.
Balneas priuatas quinque.
Pistrinum publicum vnum.
Pistrina priuata quatuor.
Gradus octo.
Curatorem vnum.
Vernaculum vnum.
Collegiatos triginta quatuor.
Vico-magistros quinque.

REGIO XIV.

Regio sane [hæc] licet in Vrbis quartadecima numeretur parte; tamen quia spatio interiecto diuisa est, muro proprio vallata, alterius quodammodo speciem ciuitatis ostendit. Est vero progressus a porta modicum situ planus: dextero autem latere in cliuum surgente, vsque ad medium fere plateæ spatium, nimis pronus: vnde mare vsque mediocris hæc, quæ ciuitatis continet partem, explicatur æqualitas. Continet in se,

Ecclesiam.
Palatium.
Nympheum.
Thermas.
Theatrum.
[*Lusorium.*]
Pontem sublicium, siue ligneum.
Vicos vndecim.
Domos centum sexaginta septem.
Porticus maiores duas.
Balneas priuatas quinque.
[*Pistrinum publicum vnum.*]
Pistrinum priuatum vnum.
Gradus quinque.

COLLECTIO CIVITATIS.

Cognita Vrbe per partes, fas est etiam situm conclusæ iam vniuersitatis aperire: vt magnificentiæ vnicum decus non solum videatur opere & manu confectum, sed etiam conspirantibus elementis, naturæ felicitate munitum. Prouidentia ergo diuina tot futurorum hominum domiciliis consulente, longo

tractu, in Promontorij qualitatem ſpa- A
cioſior terra, faucibus Pontici maris
oppoſita, ſinuoſis portuoſa lateribus,
anguſtior latitudine, circumflui maris
tutela vallatur. Hoc quoque ſpatium,
quod ſolum apertum maris circulus
derelinquit, duplici muro acies tur-
rium extenſa cuſtodit. Intra quas ſepta
ciuitas, continet in ſe omnia ſingilla-
tim memorata. Quæ nunc, ad firmioris
memoriæ qualitatem ſummatim colle- B
cta referemus. Habet ergo vrbs Con-
ſtantinopolitana

Palatia quinque.
Eccleſias quatuordecim.
Domos diuinas Auguſtarum ſex.
Domos nobiliſſimas tres.
Thermas octo.
Baſilicas duas.
Fora quatuor.
Senatus duos.
Horrea quinque.
Theatra duo.
Luſoria duo.
Portus quatuor.
Circum vnum.
Ciſternas quatuor.
Nymphæa quatuor.
Vicos trecentos viginti duos.
Domos quatuor millia trecentas octoginta octo.
Porticus quinquaginta duas.
Balneas priuatas centum quinquaginta tres.
Piſtrina publica viginti.
Piſtrina priuata centum viginti.
Gradus centum, decem & ſeptem.
Macellos quinque.
Curatores tredecim.
Vernaculos quatuordecim.
Collegiatos quingentos ſexaginta.
Vico magiſtros ſexaginta quinque.
Columnam purpuream.
Columnas intra ſe peruias duas.
Coloſſum vnum.
Tetrapylum aureum vnum.
Auguſteum.
Capitolium.
C
Monetam.
Scalas maritimas tres.

Habet ſane longitudo Vrbis, a Porta aurea vſque ad litus maris directa linea, pedum quatuordecim millia ſeptuaginta quinque. Latitudo autem pedum ſex millia centum quinquaginta.

QVARTAM *Apparatus noſtri partem* LEXICO BYZANTINO *addiximus, in quo dictiones difficiliores ac Græcobarbaræ, quæ in omnibus Hiſtoriæ CP. Scriptoribus reperiuntur, ad Geographiam præcipue & Officia tum ſacra tum profana ſpectantes, breuiter ac dilucide, Deo dante, explicabuntur a nobis. Verum, quia, vt iam ſupra monuimus, ambitu ſuo quamplurima complecti debet vocabula quæ in codicibus MSS. conſepulta deliteſcunt etiamnum in Bibliothecis dicam, an* Βιβλιοταφίοις, *expectandum nobis fuit, donec obſtetricante eruditorum virorum induſtria publicam in lucem prodeant diu exoptata Hiſtoricorum illorum monumenta, & Regiis Typis excuſa per vniuerſam ſpargantur Europam, teranturque omnium manibus. Quod vt breui contingat, nec parcemus labori noſtro, nec ab aliis monendis vrgendiſque ceſſabimus.*

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [66] - 58

FACVLTAS R. P. PROVINCIALIS.

EGO STEPHANVS CHARLETVS Societatis IESV in Prouincia Franciæ Prouincialis permitto, vt *Protrepticon & prima Delineatio Apparatus Historiæ Byzantinæ à* P. PHILIPPO LABBE *nostræ Societatis Sacerdote* conscripta, & à tribus eiusdem Societatis nostræ Theologis approbata in lucem edantur. Datum Lutetiæ vltimo Februarij 1648.

STEPHANVS CHARLETVS.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [67] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [68] -

ΕΚΛΟΓΑΙ
ΠΕΡΙ ΠΡΕΣΒΕΙΩΝ.

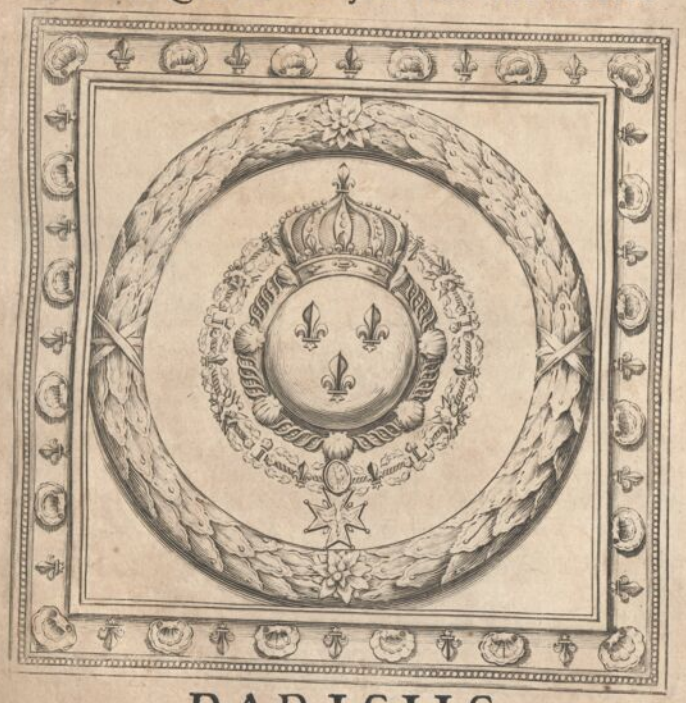
EXCERPTA
DE LEGATIONIBVS,
EX

DEXIPPO ATHENIENSE. PRISCO SOPHISTA.
EVNAPIO SARDIANO. MALCHO PHILADELPH.
PETRO PATR. ET MAGIST. MENANDRO PROTECT.
THEOPHYLACTO SIMOCATTA.

OMNIA E COD. MSS. A DAVIDE HOESCHELIO AVGVSTANO EDITA.

INTERPRETE CAROLO CANTOCLARO
Libellorum Magiſtro : cum eiuſdem Notis.

Accedunt Notæ & Animaduerſiones HENRICI VALESII.

PARISIIS,
E TYPOGRAPHIA REGIA.

M. DC. XLVIII.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [69] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [70] - -

EMINENTISSIMO
S. R. E. CARDINALI
IVLIO
MAZARINO.

QVINTVS *annus agitur*, EMINENTISSIME CARDINALIS, *ex quo* LVDOVICVS *Princeps fortißimus de rebus abiit, maiore Galliæ damno quam ſuo. Eius enim exceſſus vniuerſam Galliam perculit, & pene dixerim, exanimauit, quaſi vnius extincti ſpiritu pridem tota vixiſſet, & omnium animas idem ſecum traxiſſet. Hoſtes autem externos tot pugnis aduerſis fractos in ſpem erexit, & refouit. Quis enim tam intrepidus, tamque*

ſecurus caſuum fuit, vt erepto rebus humanis Rege, & in nouo Principatu res durius caſuras non metueret? Princeps iuuenis admodum, nec armorum peritus, quique flagrante bello nondum exercitum in prælium poſſet educere, nec Principem per ætatem exercere, multorum iniuriis obnoxius videbatur. Hoſtilis autem exercitus etiam aduerſum caſum recens expertus altiores ſpiritus gerebat, nouas res in dies expectantibus his, quibus ſemper ſtudium fuit cunctando, & diem ex die prolatando pacem eludere, & Gallos magis ad ciuile bellum impellere, turbare omnia ac permiſcere, quam bello aggredi, & palam manum conſerere. Verum nunquam certius approbatum eſt, iuſtum piumque, & fauente Deo bellum ſuſceptum: vt inconcuſſo manente Regni ſtatu, & tot proſperis confluentibus Regiæ maieſtati deuoti metu ſoluti ſint, & hoſtes Gallici nominis ſpe

vana tumentes ſtatim animos, quos ſuſtulerant, demiſerint nuntio malæ pugnæ ad Rocrouium conſternati. O diem nobis albo notandum lapillo! ô diem infauſtum hoſtibus tam fœda clade! quidquid enim Hiſpanis in Flandria virium fuerat, illa dimicatione proſtratum eſt. Hac Gallus pugna edita poſteri temporis ſecuritatem concepit. Hiſpanus autem pridem fiduciæ ac ſpei plenus animum poſuit præferocem, tanti dedecoris indignitate perculſus. Hoc autem omnium regnator Deus perfecit: cuius etiam prouidentia Princeps ſagaciſſimus cum ad finem mortalitatis accederet, & virum RICHELIO, *qui rerum geſtarum gloria & animi magnitudine humanum faſtigium exceſſerat, ſimilem, non proximum in partibus Reipublicæ gubernandis quæreret, Tibi,* CARDINALIS EMINENTISSIME, *ſummam rerum permiſit: ex quo enim*

curam Imperii Gallici ſumma Principum conſenſione ſuſtinuiſti, palam factum eſt, Deum bellorum rem Gallicam tueri ac regere: & Te non modo de Regni finibus tutandis, ſed etiam de proferendo plura aut maiora in dies deſtinare. Sed neque belli cura terra marique animum inuictum obruit, nec cogitationibus tuis de litteris propagandis obſtat. Hæc pacis ornamenta colunt etiam qui ſe belli gloriæ deuouerunt. Licet enim fama proſpera laudibus eos in cœlum efferat, diuturna tamen eſſe non poteſt, niſi ſint qui nomen eorum poſteritati commendent. Hinc ſpem certiſſimam conceperunt qui Principum indulgentiam ingenio merentur, Te Mœcenate non defuturos eximiæ doctrinæ viros, quorum ſtudio non ſeneſcet claritudo operum tuorum. Eſſe autem plures publice quoque intereſt: nec enim virtutibus tuis enarrandis niſi plures ſuffecerint. Equidem hoc

vnum dicam, nullum hactenus maiore fide, constantia, & prudentia Regni ministrum egisse: vt omnes gloria vel æquasse, vel excessisse videaris. & vt Epistolæ compendium faciam, Natura quid efficere posset experiri cupiens, in Te, CARDINALIS EMINENTISSIME, *gloriæ materiam, quam quærebat, inuenit. Deum veneror vt prospere semper res Tibi cedant, seramque immortalitatem precor, vt tam felix, quam diuturna vita sit. quam si ex bonorum omnium voto tibi Deus indulserit, pacem quam pertinax odium in Gallos moratur, vel optimis conditionibus parabis, vel saluberrimis consiliis tuis efficies, vt hostium internecione iustæ iræ parentetur. Da veniam quod laboriosis occupationibus tuis abuti videar. Non possum tamen mihi temperare quin gratias heic Tibi agam, quod offerenti Cedrenum & Nicetam tam benignum Te mihi ex-*

hibueris, vt magnitudinem tuam vincere-res: & quoniam aliter referre non possum, in testimonium deuotæ Tibi mentis, hoc opus qualecumque est, nomini tuo dedico consecroque.

EMINENTIÆ TVÆ

Deuotissimus
CAROLVS ANNIBAL FABROTVS.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [76] - -

NOBILISSIMO AMPLISSIMOQ. VIRO

IOANNI MATTHÆO

WACKERO, A WACKENFELSA,

EQV. S. CÆS. MAIEST. A CONSILIIS IMP. AVLICIS,

Domino & Patrono in primis honorando.

S. P. D. DAVID HOESHCELIVS AVG.

CONSTANTINVS Porphyrogenneta, vt a Theodosio proditum inuenio, non contentus ex omnibus terrarum Orbis partibus libros quosque optimos cura summa conquirere, id etiam operæ publice vtilis nauari voluit, vt pro rerum discrimine auctorum quorumque scripta in certas classes, quæ LIII fuerunt, tributa congererentur: vt quaqua de re, si tempus postularet, exemplorum hypotheses in promtu essent. Illarum prima περὶ βασιλέων ἀναγορεύσεως erat, vicesima septima περὶ πρέσβεων. Cæterarum, neque nisi paucarum, præter τὸ ἐπώνυμον scitur nihil, idque ex margine libri Legationum calamo exarati, vbi Lector argumentum quod alias aliud attingitur obiter, ζητεῖν iubetur ἐν τῷ περὶ ὑπάτων, ἐν τῷ περὶ κυνηγεσίας, ἐν τῷ περὶ στρατηγημάτων, ἢ στρατῶν, ἐν τῷ περὶ νίκης, περὶ δημηγορικῶν, ὑπατικῶν, ἐθῶν. Hæ igitur, iniuria ne temporis sint amissæ, an alicubi seruentur? nondum liquet. Eius vero, quæ de Legatis agit, partem Fuluius Vrsinus, vir præclarissime de omni antiquitate meritus, magno eruditorum applausu, ante annos ali-

quot quammultos edidit; partem ex Sereniſſimi Maximiliani Boiorum Ducis, & Cl. viri Andreæ Schotti bibliotheca, quæ nemini rem publicam iuuare cupienti non patet, nos iam euulgamus. hancque eo nobiliorem, quod eorum hiſtoricorum fragmenta ſuppeditat, quorum nihil fere hactenus præter nomen extitit. His corollarium addidimus, * Eclogas librorum Diodori Siculi amiſſorum, quas e Codice Ludouici Alemanni Florentini doctiſs. R. Thomſon Anglus mecum amice communicauit. Hæc veterum monumenta, Vir ampliſſime, tibi tantæ dignitatis, tantæque eruditionis, dicare non fuiſſem auſus, niſi nobiliſs. Marcus Velſerus Duumvir noſter, amicus tuus, me confirmaſſet, cuius liberalitati editio hæc debetur. Ac ſane iucundam fore horum tibi lectionem, arbitramur, cognituro cum alia obſeruatu perquam digna, tum exempla (quæ potior Operis pars) eius muneris, quod ſingulari fide, cura & prudentia, de grauiſſimis rebus, qua per Germaniam, & Sarmatiam, qua per Italiam, a maximo Cæſare ad ſummos Principes miſſus, obiiſti. Iucundiorem, quia lingua Græca iſthæc prodeunt: cuius is eſt amor tuus, ea peritia, vt locos ſcias auctorum reſtituere illos, ad quos ab aliis conclamatum eſt. Nihil dicam de beneficio, quo me in Reip. literariæ commodum ornaſti maximo. Pro quo grati & memoris animi teſtimonium hoc eſſe aliquod patiaris, meque porro commendatum habere digneris, etiam atque etiam oro. Bene vale præſidium ac decus Muſarum.

Auguſtæ Vindelic. poſtridie Non. Aprilis, A.S.N. CIↃ. IↃC. III.

* *Eas omiſimus in hac editione, quia cum ipſo Diodoro editæ ſunt.*

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [78]

CANTOCLARVS PATER RENATO ET PETRO FILIIS. S.

FRANCISCVS *Rex qui Gallia Barbariem profligauit, & inde Magni cognomen reportauit, patrem meum, auum veſtrum, nihil minus quam hoc cogitantem, non pretio, non ambitu, ob eximiam, tum probitatem, tum doctrinam, Turonibus iuri dicundo primum præfecit, deinde etiam in Senatum Pariſienſem allegit. Henricus ſecundus Franciſci filius, fratrem meum natu maiorem patri Senatoriæ dignitati ſucceſſorem deſignauit. Id meritis patris tribuit, neque quicquam pretii, quamuis tempora ferebant, eo nomine numerari voluit. Et illi quidem per quinquaginta annos magiſtratus ſumma cum integritate geſſerunt, ad quos triginta duos addidimus, quibus iam apud Chriſtianiſſimos Reges libellos agimus. Eſt ſane ea dignitas, Senatoria maior. Sed cuius nos iamdudum ſatias capit, tædet morum, tædet hominum. Iam animus meus*

——ſecurus honorum:

Fallacis Regum quos defert aura fauoris
Indignis æque, ac dignis diſcrimine nullo.

nihil iſtarum rerum curat.

Vanaque propter opes hominum certamina felix,
Et quæ mirantur mortalia pectora ridet,
Atque viam ſola virtute affectat Olympo.

Licet enim meis vos verſibus affari. Itaque ad veteres meos amicos me recipio & vobis curſu lampada trado. At

Vos quibus integer æui
Sanguis *vna cum iſto veſtro fratre, recens adnato, quem ad vos mitto, & vobis, o filii dulciſſimi, do dedicoque, noſtri nominis memoriam propagare, & nos aliquando vixiſſe, neque honorum luce caruiſſe notum teſtatumque poſteris relinquere pergite. Et valete.*

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [79] - -

RECENSIO AVCTORVM
QVI HOC OPERE CONTINENTVR.

Procœmium in volumen Legationum, THEODOSII cuiusdam, *ex Cod. M. S.* ANDREÆ SCHOTTI.

De munere Legatos mittentium, & Legationem obeuntium, ἀδέσποτον. *ex Augustano Codice.*

DEXIPPVS Athenienſis, *ex Cod. M. S.* BOICO *&* ANDREÆ SCHOTTI.

EVNAPIVS Sardianus, *ex Cod. iiſdem.*

PETRVS, Patricius & Magiſter, *ex iiſdem.*

Aliud eiuſdem Fragmentum, *ex Cod.* AND. SCHOT.

PRISCVS Rhetor, *ex Cod.* B. *&* A. S.

Alia ex eiuſdem Hiſtoria Gotthica, *ex Cod.* A. S.

MALCHVS Philadelphenſis, *ex Cod.* A. S.

Eiuſdem alia, *ex Cod.* B. *&* A. S.

MENANDER Protector, *ex Cod.* B. *&* A. S.

Alia eiuſdem, *ex Cod.* A. S.

THEOPHYLACTVS SIMOCATTA. *ex Codice* A. S.

ΠΕ-

ΥΠΟΘΕΣΙΣ
ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΠΡΕΣΒΕΙΩΝ ΤΕΥΧΟΥΣ
ΡΩΜΑΙΩΝ ΠΡΟΣ ΕΘΝΙΚΟΥΣ.

ARGVMENTVM COLLECTIONIS
DE ROMANORVM LEGATIONIBVS
AD ETHNICOS.

CANTOCLARO *Interprete.*

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΟΣΟΙ τῷ πάλαι ποτὲ βασιλέων τε καὶ ἰδιωτῶν μὴ τῷ νοῦν προσύρησαν ἡδοναῖς, ἢ κατεμαλακίσθησαν, ἀλλὰ τὸ τῆς ψυχῆς εὔγλωττες ἀκηλίδωτῳ ἀρετῇ σωετήρησαν· οὗτοι δὴ οὗτοι καὶ πόνοις ἐνεκαρτέρησαν, καὶ λόγοις ἐσχολήσησαν, καὶ ἄλλῳ ἄλλο τι, τῷ ὅσοι λογικώτερῳ ἐπεθύμησαν, παιδείας ἔρασταὶ γενόμενοι ἀσυνδρομότερῳ ἵνα σωεγράψαντο. Τοῦτο μὲν τῆς σφῶν αὐτῶν πολυμαθίας δεῖγμα σύαρχες τοῖς μετέπειτα καταλιπεῖν ἱμειρόμενοι· τοῦτο δὲ καὶ εὔκλειαν ἀείμνηςῳ ἐκ τῷ ἐντυγχανόντων καρπώσασθαι μνώμενοι. ἐπεὶ δὲ ἐκ τῷ τοσούτων ἐτῶν σειδρομῆς ἁπλετόν τι χρῆμα καὶ σεαγμάτων ἐγίγνετο, καὶ λόγων ἐπλέκετο, ἐπ' ἄπειρόν τε καὶ ἀμήχανῳ ἡ τῆς ἱστορίας ὕφωσις ἐβλύετο συμπλοκή. ἔδει δὲ ὑπερεπέστερῳ σοὺς τὰ χείρω τίω τῷ αἰσθόντων σεοαίρεσιν μεταπεσεῖν χρόνοις ὕστερῳ, καὶ ὀλιγόφως ἔχειν σεὸς τὰ καλὰ, καὶ ρᾳ-

Excerpt. de Leg.

PROOEMIVM.

A QVICVMQVE olim Reges aut priuati mẽtem minime voluptatibus deprauarunt, aut emolliuerunt, sed innatam ingenii vim, nulla labe aspersam, integram virtuti reseruarunt, illi, illi inquam, labores pertulerunt & aut arti dicendi, aut alius aliæ rei studium & operam nauauit. Horum qui celebriores post mortem vitam produxerũt, cum doctrinæ cupidi & amantes extitissent, accuratius quædam conscripserunt, partim suæ variæ & B multiplicis eruditionis illustre monumentum posteris relinquere cupientes, partim vt inter suos æquales nominis celebritatem adepti, immortali gloria fruerẽtur. Postquam vero in tam longo annorum decursu infinitæ res & euenerunt & litteris sunt comprehensæ, in immensum quoque historiæ textura, vt minime comprehendi posset, est extensa & dilatata. Sed posterioribus sęculis omnia in peius propenderunt & hominum mutata ratio est. Itaque cum honestum nihili ducerent, postposita C

veritatis commentatione, negligentiores fuisse oportuit, quam vt res præclare gestas scriptis comprehenderent. Vnde factum est modo librorum vtilium penuria, modo propterea quod prolixam & ingentem scriptorum molem, homines horrerent & auersarentur, vt historiæ inuestigatio, quoniam vaga & incerta erat, in tenebris iaceret. Quamobrem Constantinus Porphyrogeneta Princeps omnium, qui ante se Imperium tenuerunt Christianissimus & valde orthodoxus, cum acuratius in rerum honestarum cognitionem incumberet, vir prompto & acri ingenio, optimum esse iudicauit & ex vtilitate publica, vitæ etiam humanæ fructuosum & commodum primum quidem diligenti perquisitione, alios aliunde libros omnis generis scientia refertos, per vniuersum terrarum orbem colligere. Deinde cum immensa & confusa verborum congeries multis grauis & molesta videretur, & ideo ab auditu deterrerentur, existimauit oportere historiæ commentarios in breuiores partes contrahere, & sine vlla inuidia, in commune percipiendam eam, quæ ex his libris oritur, vtilitatem proponere. Ad hæc, vt ex hac collectione, litterarum alumni, attentius & perfectius assequerentur res cognitione dignas, & firmius mentibus suis eas insculperent, & maiori cum animi alacritate & facilitate ediscerent, quinquaginta libros (totidem enim sunt libri in quibus, & sub quibus, totum historiæ opus, quantumuis longum continetur & concluditur) per classes & hypotheses distin-

A θυμότερον διακεῖσθαι πρὸς τὴν τῶν
φθασάντων ῥᾳθυμίαν καταλῆψιν, κα-
τόπιν γινομένης τῆς ἀληθοῦς ἐπιτεύ-
ξεως· ὡς ἐντεῦθεν ἀσηλίᾳ συνάπτε-
σθαι τὴν τῆς ἱστορίας ἐφεύρεσιν,
τῇ μὲν ἀπαναι βίβλων ἐπωφελῶν,
τῇ δὲ πρὸς τὴν ἐκπόνησιν πολυλο-
γίαν δυσμαινόντων, καὶ κατορρω-
δούντων· ὁ τῆς πορφύρας ὑπόγο-
νος Κωνσταντῖνος, ὁ ὀρθοδοξότατος
B καὶ χριστιανικώτατος τῶν πώποτε
βεβασιλευκότων, ὀξυωπέστερον πρὸς
τὴν τῶν καλῶν κατανόησιν διακει-
μένου, καὶ δραστηρίως ἐμπρα-
κῶς νοῦν, ἔσεινε βέλτιστον εἶ-
ναι, καὶ κοινωφελὲς, τῷ τε βίῳ
ὀνησιφόρον, πρότερον μὲν ζητη-
τικῇ διηνήσας βίβλους, ἄλλοθεν
ἄλλας, ἐξ ἁπάσης ἐκάστοτε οἰ-
κουμένης συλλέξασθαι, παντοδα-
C πῆς καὶ πολυειδοῦς ἐπιστήμης ἐγ-
κύμονας· ἔπειτα τὸ τῆς πλατυε-
πείας μέγεθος, καὶ ἀκοὰς ὑπο-
κναῖον, ἄλλως τε καὶ ὀχληρὸν
καὶ φορτικὸν φαινόμενον τοῖς πολ-
λοῖς· δεῖν ὠήθη καταμερίσαι τοῦ-
το εἰς λεπτομέρειαν, ὠφεπφθό-
νως τε προσθεῖναι κοινῇ πᾶσι τῶν
αὐαφυομένων ὠφέλειαν. ὡς
ἂν μὲν τῆς ἐκλογῆς προσεκπικω-
τέρως καὶ ἐνδελεχέστερον κατεν-
D τυγχάνειν εἰς σὺν ζοφίμοις τῶν
λόγων, καὶ μονιμώτερον ἐντυποῦ-
σθαι τούτοις πρὸς τῶν λόγων ὠ-
φελίαν· μεγαλοφυῶς τε καὶ
ὠεπηβόλως πρὸς [ἐπὶ] τού-
τοις καταμερίσαι εἰς ἰσοδυόσας δια-
φόροις, τρεῖς ἐπὶ τοῖς πεντήκον-
τα τὸν ἀριθμὸν οὔσας· ἐν αἷς καὶ
ὑφ' αἷς ἅπασα ἰσοειμὴ μεγαλουρ-

γία συγκλείεται. κ' ἐκ ἔστιν οὐδὲν τῶν ἐγκεκριμένων, ὁ διαφθέξεται πῶ τοιαύτῃ τῶν ὑποθέσεων ἀπαρίθμησιν· οὐδὲν τοπαράπαν ἀφαιρουμένης τῆς τοῦ λόγου ἀκολουθίας τῇ διαιρέσει τῶν ἐννοιῶν, ἀλλὰ σύστημα σωζούσης καὶ ἑκάστῃ ὑποθέσει προσαρμοζομένης τῆς πλοκαμίτης οὐ σιωπῶντος, ἀλλὰ λέγοντος οἰκείως. ὧν κεφαλαιωδῶν ὑποθέσεων, ἡ προκειμένη αὕτη καὶ ἐπιγραφομένη περὶ πρέσβεων * Ρωμαίων πρὸς Ἐθνικοὺς, τυγχάνει οὖσα ἑβδόμη ἀπὸ τῶν εἴκοσι, τῆς προτέρας τὸ ἐπώνυμον λαχούσης περὶ βασιλέων ἀναγορεύσεως. ἐμφαίνει δὲ τοῦτο τὸ προοίμιον, ἵνας οἱ λόγοι πατέρας κέκτηνται, καὶ ὅθεν ἀποκυίσκονται. ὡς δὴ μὴ ὦσιν αἱ κεφαλαιώδεις ὑποθέσεις ἀκαπονόμαστοι καὶ μὴ γνήσιοι, ἀλλὰ νόθοι τε καὶ ψευδώνυμοι. εἰσὶ δὲ ἐκ τῶν ὑποτεταγμένων χρονικῶν. α'. Πέτρου Πατρικίου καὶ μαγίστρου. β'. Γεωργίου Μοναχοῦ χρονικῆς. γ'. Ἰωαννου Ἀντιοχέως. δ'. Διονυσίου Ἁλικαρνασσέως Ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας. ε'. ς'. Πολυβίου μεγαλοπολίτου, καὶ Ἀππιανοῦ. ζ'. Ζωσίμου Ἀσκαλωνίτου. η'. Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας. θ'. Διοδώρου Σικελιώτου. ι'. Δίωνος Κοκκηϊανοῦ. ια'. Προκοπίου Καισαρέως. ιβ'. Γείσκου Ῥήτορος. ιγ'. Μάλχου Σοφιστοῦ. ιδ'. Μενάνδρου Προτίκτορος. ιε'. Θεοφυλάκτου ἀπ' ἐπάρχων ἢ ἀντιγραφέως τοῦ Σιμοκάττου.

* ἐθνῶν πρὸς Ρωμαίους.

tas & differentes diuidendos censuit. Neque vlla materia est quæ effugiat harum classium, & hypotheseon disposition em. Neque omnino ista per communes notiones & locos facta distinctio, quicquam de perpetuo operis tenore & continuatione detrahit. Sed in vnum corpus redactum, conseruat, vnicuique subiectæ materiæ & hypothesi adaptata huiusmodi dilucidi compendii, vel vt verius dicam, situs & collocationis ratio. Inter istorum locorum communium & hypotheseon capitula, caput inscriptum de Legatis Romanorum ad Ethnicos, erat ordine vicesimum septimum. Primum vero de Imperatorum proclamatione. Declarat autem hoc proœmium, quos patres & auctores hi sermones habeant & laudent, & vnde isti partus editi in lucem prodierunt, ne sint vlla capita istarum hypotheseum, nullo citato auctore, non genuina, sed fictitia & supposititia. Sunt vero desumpta ex his chronicis quæ subiiciuntur. I. ex Petro Patricio & magistro: II. ex chronico Georgii monachi, III. ex Ioan. Antioch. IV. ex Dion. Halicarn. de Antiq. Rom. V. & VI. ex Polyb. Megal. & Appiano, VII. ex Zozimo Ascal. VIII. ex Iosepho de Antiq. Iudaica, IX. ex Diod. Sic. X. ex Dione Cocc. XI. ex Procopio Cæsarienſi, XII. ex Prisco Rhetor. XIII. ex Malch. Sophista, XIV. ex Menandro Protectore, XV. ex Theop. Exconsule & contrascriba Simocatta.

ΠΩΣ ΔΕΙ ΠΡΕΣΒΕΥΕΣΘΑΙ ΚΑΙ ΠΡΕΣΒΕΥΕΙΝ.

QVOMODO OPORTET LEGATOS ADMITTERE, aut legatos mittere.

LEGATI aut a nobis, aut ad nos mittuntur. Quando igitur ad nos mittuntur oportet eos humaniter & liberaliter excipere. Omnes enim ipsos honorant. Cum eorum ministris tute cauteque agere, ne quid ab vllo interrogantes discant, & si gentium longo a nobis interuallo distantium legati sint, ne forte inter nos & ipsos sint aliquæ gentes, quibus quæ & qualia nobis sint consilia indicent. Idem quoque de his qui nobis vicini sunt, licet viribus & potentia sint inferiores. Qui etiam si nobis concedant, siue multitudine hominum, siue virtute: non oportet illis ostentare, neque opes, neque nostrarum mulierum pulcritudinem: sed hominum abundantiam, & armorum pulcre constitutum apparatum, & murorum propugnacula. Si a nobis legati mittuntur oportet viros esse probos, pietate insignes, neque publicorum iudiciorum crimine damnatos, prudentes indole, qui charam remp. habeant, vt pro ea capitis fortunarumque suarum periculum adire non recusent, sicut Regulus: qui prompto animo legationem obeant, non inuiti, sicut Ægyptius medicus. Horum primus apud Carthaginienses captiuus, & ad Romanos legatus pro pace missus, iurauit se reuersurum, si Romani, pacem nollent. Vbi ad Romanos venit pacem dehortatur tanquam eorum rebus infructuosam & minime id quod iuramento promiserat omnino exequens suadet, vt se ad Chartaginienses remittant. Alter vero cum Persarum Regem in Ægypti Regem concitaret res Ægyptiorum pessumdedit. Oportet autem legatos, vbi ad eos ad quos mittuntur, venerint, sese humanos & benignos exhibere, magnanimos, & liberales quantum eorum facultates ferre possunt, æque sua & hostium laudare, neque eorum apud quos legati sunt, res parui pendere. Oportet etiam legatos res cum summa moderatione administrare & temporibus seruire. Nec enim illis necessitas incumbit quibusuis modis sibi imperata facere. Vt videlicet, est aliquis missus ad dona feren-

ΠΡΕΣΒΕΙΣ ἢ παρ' ἡμῶν ἢ παρὰ τῶν ἡμᾶς ἀποστελλόντων. ἐὰν μὲν οὖν παρὰ τῶν ἡμᾶς ἀποστελλόντων, χρὴ φιλοτίμως τε καὶ δαψιλῶς τούτοις ὑποδέχεσθαι. καὶ γὰρ ὑμῶσι πάντες αἰδοῦς. τοὺς δ' ὑπηρετοῦντας αὐτοῖς δι' ἀσφαλείας ἔχειν, εἰς ὃ μηδενί τι διδάσκῃ ἐπερωτῶντας αὐτούς. κἂν μὲν παρὰ λίαν ἀφεστηκότων οἱ πρέσβεις ἔωσι, ὥστε μεταξὺ ἐκείνων τε καὶ ἡμῶν εἶ τινα παρ' ἑτέρων, ἐμφανίζειν αὐτοῖς παρ' ἡμετέρων ὁπόσα καὶ οἷα βουλόμεθα. ὁμοίως δὲ εἰ καὶ πλησιόχωροι μὲν ἡμῖν καθήκοιεν, ἀνδρὸς δὲ τῷ ἡμετέρων ἔχοιεν δυνάμιν. εἰ δὲ καὶ πολὺ ἡμῶν διενυώχασιν, εἴτε πλήθῃ φρονοῦ, εἴτε ἀνδρείᾳ· χρὴ μήτε πλοῦτον, μήτε γυναικῶν κάλλη ἐμφανίζειν αὐτοῖς· πλήθη δὲ ἀνδρῶν, καὶ ὅπλων δύκησμίαν, καὶ τειχῶν ὑψώματα. Εἰ δὲ παρ' ἡμῶν πρέσβεις ἀποστέλλονται· χρὴ τούτους πρῶτον μὲν εὐσεβείᾳ γνωρίζεσθαι, καὶ μὴ ἐπ' ἐγκλήμασι κατηγορηθέντας πρὸ δημοσίᾳ κεφαλαίων. εἶτ' ἂν φρονίμους τῇ φύσιν, δύνοις τὰ χρεῖα, ὡς καὶ παρακινδυνεύειν τῇ ἰδίᾳ, καθάπερ * Ρίγουλος· καὶ τῷ ἀποστολῇ παρεῖναι, ἀλλ' οὐ βεβιασμένους, καθάπερ ὁ Αἰγύπτιος ἰατρός. ὧν ὁ μὲν παρὰ Καρχηδονίοις δέσμιος ὤν, καὶ παρὰ Ρωμαίοις πρεσβεύσων εἰρήνης παρεσθόμενος ἀπεσταλμένος, ὀμνύσιν ἐπόμνυσιν ἐπαγγελλόμενος παρὰ τοῖς αὐτοῖς, τὴν Ρωμαίων τὴν εἰρήνην οὐ κατὰ δεξιὰν ὤν. ἐπεὶ δὲ εἰς Ρωμαίους ἀφίκετο, ἀπαρρωδεῖ μὲν Ρωμαίοις τὴν εἰρήνην, ἀσύμφορον αὐτοῖς οὖσαν, πείθῃ δὲ αὐτοὺς ἐπιμελεῖσθαι αὐτὸν παρὰ Καρχηδονίους, παρ' ὃν ὅρκῳ φόβῳ ὤμοσε· ὁ δὲ τὴν τῶν βασιλέως τῆς Αἰγύπτου τὴν Πέρσην κινήσας, τὰ Αἰγυπτίων διέλωλε. Χρὴ δὲ τοὺς πρέσβεις, παρὰ γνωμοδοτοῦντας παρὰ οἷς ἀποστέλλονται, φαίνεσθαι ἐπιεικεῖς, μεγαλοψύχους, ἐλευθεριοτέρους τὰ εἰς δυνάμιν, ἄμφω τά, τε τὴν οἰκεῖα τά, τε τὴν πολεμίων· οὐ ἐπαίνῳ ποιουμένους, ἀλλὰ μὴ τὰ ἐκείνων ὑπερβαλλόντως. Οἰκονομεῖν δὲ δεῖ τοὺς πρέσβεις, καὶ τοῖς καιροῖς ἐπακολουθεῖν, ἀλλ' οὐκ ἐξ ἀνάγκης παρέπεσθαι τὰ κελευόμενα, εἰ μήτι παρέξαι πᾶσι ἔστοις πρὸ ἐκελεύσθησαν. οἷ, ἀπεστάλησαν, ὡς φίλοις δῶρα ἔξοις

A B C D

* Ρήγουλος.

Herodot. Thalia.

γείτοσιν ὑπικμιζόμενος. ὁ δὲ τύπτεις καλαλαβὼν τὰ τῶν ἐχθρῶν προσποιεῖς· τὰ μὲν δῶρα σεαυτοῦ χαίμματι προσκατέχε, λόγους δὲ φιλίας ἀντὶ δώρων ἐπεκμίσατο. ἐρεῖ γάρ τις εἰκότως, ὡς ἐλεῖν μᾶλλον ὑπιδεῖσθαι τὰ δῶρα, καὶ μεροῦντα τῶν πολεμίων ὃ ἄμεινον· ἢ, τὰ μὲν ἡμιώτερα προσκαλεῖν, τὰ δὲ ἄλλα ὑπιδοῦναι, ἀλλὰ μὴ πάντα κατεῖν· ὡς μήτε τοὺς ἐχθροὺς πλουτεῖν ἐᾶλειν, καὶ ὃ πολὺ τῆς ἐχθρᾶς ὑποτέμνειν τῶν πολεμίων. δοκιμάζεται δὲ πρέσβεις καὶ πρὸ τῆς ἀποστολῆς, ὑποτιθεμένων αὐτῷ τῶν κεφαλαίων, καὶ ἐρωτώμενος, ὅπως πρὸς ἕκαστον αὐτῶν οἰκονομήσει, οὕτως ἢ ἑτέρως αὐτῷ τῶν πραγμάτων ὑπισυμβαινόντων.

A da vicinis, tanquam amicis, & eos deprehendit hostilia facientes: munera cum literis retinuit, sermones beneuolos pro donis protulit. Dicet aliquis, neque id immerito, oportuisse legatum magis dona tradere, quibus inimicorum hostilem animum placaret & leniret: vel pretiosiora quidem retinere, alia vero dare, sed non omnia in sua potestate penes se retinere debuisse: cum hoc temperamento vt velit quidem hostium maleuolentiam compescere & resecare, sed non eos auctiores & validiores opibus reddere. Probatur vero legatus antequam mittatur, si illi proponantur capita legationis & interrogetur quomodo singula est gesturus, an ita, an aliter provt res illi acciderint.

TESTIMONIA VETERVM.

ΠΕΡΙ ΔΕΞΙΠΠΟΥ.

ΑΝΕΓΝΩΣΘΗ Δεξίππου τὰ μετ' Αλέξανδρον, ἐν λόγοις τέσσαρσιν. Αναγνώσθη δὲ αὖ καὶ ἕτερον συντομον ἱστορικὸν μέχρι τ Κλαυδίου, ὑπερέχον ταῖς κεφαλαιώδεσι πράξεσι βασιλείας. Ανεγνώσθη δὲ αὖ καὶ τὰ Σκυθικά, ἐν οἷς αἱ πρὸς Ρωμαίων αὖπω καὶ Σκυθῶν ἀναγράφονται πρὸς ἀλλήλους μάχαι καὶ ἀξιόλογοι πράξεις. Εστι δὲ πῶ φράσιν ἀπέριττός τε, καὶ ὄγκῳ καὶ ἀξιώματι χαίρων, (ὡς αὖ τις εἴποι) ἄλλος μετά τινος σαφηνείας Θουκυδίδης μάλιστά γε ἐν ταῖς Σκυθικαῖς ἱστορίαις. ἐκ τῆς τοῦ Φωτίου βιβλιοθ.

DE DEXIPPO.

LECTI *sunt* DEXIPPI *rerum post Alexandrum gestarum libri quatuor. Lecta & eiusdem altera Epitome historica vsque ad Imperium Claudii Augusti summa rerum capita attingens. Scythica quoque eiusdem legimus, quibus Romanorum & Scytharum inter se prælia, resque memoratu dignas commemorat.*

Oratio eius vt nihil habet redundans, ita pompam quandam ac maiestatem affectat. Vnde quis eum iure dixerit alterum esse, sed cum perspicuitate quadam, Thucydidem: potissimum vero in Scythicis illis historiis. e Photii Bibliotheca.

DE EODEM DEXIPPO.

VENETIANO *item duce, nauali bello Gotthi superati sunt: tum ipse Venetianus militari periit morte. Atque inde Cyzicum & Asiam, deinceps Achaiam omnem vastauerunt, & ab Athenienſibus, duce* DEXIPPO, *scriptore horum temporum, victi sunt.* Trebell. Pollio *in Gallienis duobus. Idem* DEXIPPVS *citatur ab* Ælio Lampridio *in Alexandro Seuero: a* Iulio Capitolino *in Maximinis II. & in Gordianis III. (vbi* DEXIPPVS, *Græcus auctor, etiamsi breuiter, ad fidem tamen omnia persecutus scribitur:) in Maximo & Balbino a* Trebell. Pollione *in Tito, & D. Claudio.*

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [86] - 6

ΠΕΡΙ ΠΡΕΣΒΕΩΝ ΕΘΝΩΝ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

ΟΣΟΥΣ ΕΔΕΞΑΝΤΟ ΠΡΕΣΒΕΙΣ ΒΑΣΙΛΕΩΝ Ρωμαίων ἐθνικοὶ, καὶ ποίῳ σχήματι Τούτοις ἐδέξατο, καὶ μὴ ὁποίας δοκῇς.

DE LEGATIS GENTIVM AD ROMANOS.

Quos legatos Imperatorum Romanorum Ethnici admiserunt, qua forma eos exceperunt, & quæ in illis admittendis, obseruarunt.

ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΕΞΙΠΠΟΥ Αθηναίου.

Α

ΟΤΙ Αὐρηλιανὸς ΧΥ κράτος νικήσας τοὺς Ιουθούγγους Σκύθας, καὶ ΧΥ πρὸ τοῦ Ἴστρου διαβάσας ἐς τὴν ἀντιφυγὴν, πολλοὺς τούτων * ἀνελῶν· οἱ λειπόμενοι ἐς ἀσπονδὰς ἦκον, καὶ πρεσβείαν ἐξεπέμψαντο. τοῦ δὲ αἴτησιν τῆς ἐ- * ἐάσειεν. ρήνης * ἐδόκει μὴ σεσυλῆσθαι καιρὸν ἔχοντι καὶ ΧΥ πεπληγότι ἐκ τῆς ἥττης ποιεῖσθαι· ὡς αὐτοκράτορι σοφῷ καὶ τῶν παρόντων πραγμάτων ἄριστα γνώμονι. Ρωμαίων ἡ ἀποδοχὴ, μὴ ἐς ὃ ἀδεὲς πάντη τῶν ἐναντίων καθίσαιμεν. ὁ δὲ Ρωμαίων βασιλεὺς Αὐρηλιανὸς, ὡς ἐπύθετο ἀφιγμένους τοὺς Ιουθούγγων πρέσβεις, ἐς τὴν ὑστεραίαν φήσας χρηματιεῖν περὶ

EX HISTORIA DEXIPPI Athenienſis.

IMPERATOR Aurelianus, omnibus viribus Iuthungos Scythas deuicit, & in vlteriorem Istri ripam transgreſſus, cum multos in fuga interemiſſet, reliqui bellum fœdere finire voluerunt, & legatos miſerunt. Neque vero viſum eſt de pace cum eis diſceptationem inſtitui oportere. Pauci enim admodum reſtabant, & a recenti victoria valde perculſi & proſtrati neque dum, quia hoſtes ex omni parte eos circumſtabant, a metu liberi. Maxime, vt pecunias a Romanis acciperent, quæ ſuperioribus annis, illis pendi ſolebant. Sed Romanorum Imperator Aurelianus, vt Iuthungorum legatos aduenisſe intellexit, cum dixiſſet ſe cum his poſtridie acturum de his,

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [87] - 7

quorum causa legati venerant, huiusmodi A hostibus terroris iniiciendi gratia, militum aciem, condicta die, tanquam ad pugnam instruxit. Vt illi recte se habere visa est exercitus dispositio, altum suggestum sublimis, purpura indutus, ascendit, & omnem exercitum qui ipsum circumstabat in formam lunæ disposuit. Aderant & ex his qui in exercitu imperia habuerant omnes ab equis. In conspectu Imperatoris, erant signa coadunati exercitus. Hæc vero erant, Aquilæ aureæ, & imagines Imperatorum, & eorum qui militiæ nomina dederant, catalogi & enumerationes, aureis litteris perscriptæ. Quæ omnia ordine collocata, & illustri loco posita, inter hastas argenteas, conspicua erant. His ita præparatis Iuthungos iussit adesse. Vt hæc viderunt, accidit, eos perterrefieri, & longo tempore silentium tenuerunt. Postquam ab Imperatore illis dicendi facultas data est, ita per interpretem locuti sunt. Neque quia aduersa fortuna, quæ nobis hoc tempore contigit, vltra modum animos nostros abiecit & perculit, aut quia destituti copiis & viribus sumus, aut rei militaris imperiti, quæ res imbecillitati & perditis rebus conueniunt, neque quia solis nobis ea res sit vtilitati, & fructui futura, ad pacem festinamus. Etenim multæ nobis adhuc suppetunt ad bellum gerendum facultates, siue multitudine militum, siue viribus opus est. Nam & minima nostri parte, vrbes ad Istrum sitas C inuadentes, parum abfuit, quin omnem Italiam ceperimus. Trecenta equitum millia in pugnam educimus, quæ non ex conuenis aut imbecillibus, sed ex Iuthungis pure constant, quos equestri prælio præstare pure frequens fama est. Neque aliorum inter hos commixtionibus, sed scuto duplo maiore cæteris equestribus copiis, aduersum quicquid est in vestro exercitu roboris, quod nobiscum decertat, nos tuemur & tegimus. Itaque huiusmodi apparatu ad dimicandum instructi, minime, si manus sunt conserendæ, detrectare aut contradicere, statuimus. Neque etiam quia victi sumus, sed propter euentuum incertitudinem, pacem bello præponimus. Coniecturam quoque ducimus, ex eo quod, cum vobis rei ex D sententia contra nos gerendæ, sese occasio obtulisset, nihilominus de pace conuenistis, quasi extet aliqua inter vtramque gentem, antiqua & inueterata ad quietem mutuo colendam fides. Quamobrem oportet inconsiderate susceptum hoc tempore dissidium deponere, & ad antiquam concordiam quæ est vtrisque vtilior, redire. Equidem ante bellum exortum, non admodum crebras incursiones facientes, prædas egimus, necessarias res comparare, qua occasio tulit studentes, cæteroqui ad pugnam ini-

ὧν ἥκειστ· διέπαπε τοὶς γραπώσας ὡς ἐς μά-
χὴν, ἐκπλήξεως εἵνεκα τούτων ἐναντίων.
ἐπεὶ δὲ καλῶς εἶχεν αὐτῷ ἡ διακόσμησις,
ὅπὶ ὑψηλοῦ βήματος μετέωρος βέβηκε. καὶ
ἁλουργίδα ἀμπέχων, πρὸ πάσης τάξιν ἐποιῆ
* ἀμφωτον μιλιοειδῆ. παρεστήκεσαν δὲ τῷ * ἀμφ' ἑκατὸν
ὃ τέλει, ὅσοι ἀρχάς τινας ὑπετεταγμένοι,
σύμπαντες ἐφ' ἵππων. κατόπιν δὲ βασιλέως
τὰ σήματα τῶν ὑπλέκτου γραπᾶς. τὰ δὲ
εἰσιν ἀετοὶ χρυσοῖ, καὶ εἰκόνες βασίλειοι,
καὶ γραπτιέδων καπάλογοι, γράμμασι χρυ-
σοῖς διηλυόμενοι. ἃ δὴ σύμπαντα ἀνατεταμ-
μένα προὔφαινεν, ὅπὶ ξυστῶν ἠργυρωμένων.
ὅπὶ δὲ τούτοις ὧδε διακοσμηθεῖσιν, Iου- B
θούγγους ἠξίου. τοὶς δὲ σιωπὴν ἅπαντα
ἰδόντας, καὶ ὅπὶ πολὺ σιγὴ ἔχεν. ἐπεὶ δὲ
σφίσιν ὁ τῦ βασιλέως ἀπεδόθη λέγειν, διά-
δε. Οὔτε τῆς
ὅπὶ κατὰ συμβάσης κακοπραγίας ἡμᾶς,
πρὸς ὃ εἰκὸς καταπεπληγότες, οὔτε δυνά-
μεως ἐνδεοῦς ἔχοντες, ἢ κατὰ πολέμων ἄπειροι
καθεστηκότες, ἀθενείας ὑπαρπεία, τῦ ὑ-
μῖν αὐτοῖς μόνοις συμφέρον ἐς τὸ εἰρηνικὸν
καταπεύδομεν· ἀλλὰ πρίεσι μὲν ἡμῖν ἔστιν
τον τῆς ὑπ' τοῖς πολέμοις περιουσίας [* πλείστη
εἵνεκα] κατ' ἰχνος, ὥστε μέρει ἐλαχίστῳ, τοὺς
τοὺς Ἴστρῳ πόλις ἐπελθόντες, Ἰταλίαν μι-
κροῦ πάσης κατειλήφαμεν· ἱππικῷ μὲν γρα-
τεύσαντες ἐς μυριάδας ρ'. καὶ τούτων οὐ
μιγάδων, οὐδὲ ἀθενῶν, ἀλλὰ Ιουθούγγων κα-
θαρῶς. ὧν πολὺς ἐφ' ἱππομαχίᾳ λόγος. ἀ-
σπίδα δὲ ἄγρολον διπλασίαν, δυνάμεως τῆς
ἱππικῆς. οὐδ' ὑπ τούτοις ταῖς ἑτέραν ὑπερμι-
ξίαις ὑπισκιάζοντες τῷ σφετέρῳ γραπῷ ὃ
ἀντικρίνεσθαι, οὐ διαγινώσκομεν ἐς ἀπλο-
ϊαν ἥκειν τῆς συμφορᾶς πίεσ. οὐ διὰ ὃ μὴ
τῦ κρατεῖν νενικῆσθαι, τῦ δὲ ἄδηλον τῷ
εὐβουλίου, εἰρήνῃ πολέμου προτιμῶ-
μεν. εἰκάζοντες καὶ ὑμῖν ὡς γνώσιτ' ἀν διὰ
γνώμης τοὺς Ιουθούγγους δεῖ προθεῖν, τῆς
προσθεν διαφορᾶς συμβῶναι. οἷα δὴ ὑπούσ-
σης καὶ παλαιᾶς ἀμφοῖν τοῖν γνοῖν πρὸς
ἄλληλα πίστεως, ἐς ὃ ἡσυχάζειν. δι' ὧν χρὴ
τὸ ὅπὶ κατὰ διαφορὰν ἀποβίσκεπτον ἐν
τῷ παρόντι καταλύσασθαι, πρὸς ὃ πα-
λαίτερον καὶ λυσιτελοῦν μεταθέσθαι ἑκα-
τέρους. ἔν τε τῷ πολέμῳ οὐκ ὅπὶ πλεῖστον
τοὺς καταδρομὰς λαμβάνομεν, ἀλλ' ὅσον
ἐς ἀφορμὴν τῶν ὑπαρχόντων ἀναπῶντες τὸ
ἄρρενον, μέχρι τῆς γνωμένης μάχης ἡσυ-
χάσ-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [88] - 8

χία τὸν χειμῶν διετελέσαμεν. ὡς τοῖς ὑπόδοσιν ὑμῖν σεὺ τῇ ὑμετέρᾳ δυνάμει, ὃ καὶ αὐτοὶ αὐτιπάξαντες. ὃ δὴ καὶ νῦν ποιεῖν παρεσκευάσμεθα· καὶ τὸ, τε ὑμέτερον τοὺς πάντα κίνδυνον ἐκ τούτου ἀσφαλέστερον ἕξειν· καὶ τὴν μελλόντων γραπτέδων συνελθόντων, οὔτ' εἴτις ὧν ἕτερος χεὶρ ἀξιόμαχος ἡμῖν νομισθήσεται. εἰ δέ τις τῇ εὐτυχίᾳ τῶ πολέμου ἐπαιρόμενος ὀλίγωρεῖ ὅτι τοὺς τῶν σύμβασιν· γνώτω, οὐ βεβαίῳ τῷ χρήματι θρασυνόμενος. καὶ ὅτι ἐκ πάντη φέρεσι, τὸ δυσχύσης ὑπερβολῆς πεπηγέναι, καὶ τοὺς τῶν προὖσαν τῆς τύχης ἀκμῆν ἀποκλίναντας, τὸ ἀμείνονα ἐλπίδων· καὶ ὑπὸ τοιαύτης ἀνομίας, τῆς τε τοὺς ὑστέρου μεταβολῆς ὑποφεύγειν, καὶ συμμαχίαν εὐκαιρον διδομένων πράττεσθαι. πεφύκασί τε αἱ μείζους ἐλπίδες, τοῦ μὴ τῶν τοῦ ὑπάρχοντος οἰκείας δυνάμεως ἐπαιρόμενοι· καὶ ἐλαχίστη τοὺς μνήμης χρῆσθαι, σὺν καταφρονήσει τῶν ἀντιπολεμουμένων, ὅτι τὰς μάχας πορεύεσθαι, καὶ κινδύνου ἀφύλακτον, ὡς ὅτι πολὺ τὸ πλέον ἔχειν. αἱ δὲ τῷ ἀφνιδίῳ καὶ παρ' ἐλπίδα χωρήσαντι λογισμῷ τε ἀσφαλεῖ, καὶ βεβαιοτάτῃ δυνάμεως, βεβαίως χρησάμενοι, δυσμαχώτατοι τοῖς ἀντιπάλοις γίνεσθαι. σὺν δὴ τοιαύτῃ ἐλπίδι καὶ ὑμεῖς διχῇ τῶν δυνάμιν διελόντες ὃ τοῦτον, καὶ ὃ τοῦ παμῷ τὰ πολλὰ τύχῃ μᾶλλον ἢ ἀρετῇ ὑμετέρᾳ σφαλέντες οὐκ ἀπροσδόκητοι ἐσεσθε· ἀλλὰ νῦν, ἅμα τῷ τῆς μέλλοντος τοὺς μνημῆ, οὐχ ὑπόστατοι ὑμῖν γενέσθαι, κρεῖσσον δὴ τούτων εἵνεκα δ' εἰρήνης αἱρεῖσθαι ὑμᾶς ἐκ τῆς ὁμηνοίας ὠφελείας, καὶ τῶ πολέμου τοὺς μάτα σεὺ ἡμῖν πίεσθαι· τῇ τε πρὸ' ἡμῖν συμμαχίᾳ ῥωσθέντας, πλέον ἔχειν τοὺς τοὺς ὑστέρους. εἰ δὲ ταῦτα ποιεῖν ὧδε χρίνοιτε. ὑπαρχὴν ἡμῖν δίκαιον καὶ ὅσα ἐκ χρυσοῦ ἀσήμου τε καὶ ὑστήμου δόσει καὶ ἀργύρου πρὸ' ὑμῶν ἐφοίτα ὑπὸ φιλίας βεβαιότητι. ἀπειπαμένων γὰρ, ὅσα ἐχθροῖς ἀμυνόμενοι, καὶ οὐ τι δυνατὸν πολεμησόμενοι. Πρὸς ταῦτα ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἔλεξεν ὧδε. Εἰ μὲν ἐς ἀφανὲς καθέντες τὸν γνώμην ὑμῶν. περὶ ὧν προσθύεσθε, ἐδιδάσκετε. οὔτ' ἡμῖν, τοῖς ἐκδεξαμένοις τὸν λόγον, χαλεπὸν πρεῖχε ταῦτα ἀποκεῖσιν. ἐπεὶ δὲ τὰ εἰρηνικὰ ἐς μὲν εὐπρέπειαν σύγκειται, ἔργῳ δ' ἐναντίως ἔχει· πῆ μὲν εἰρήνης μνημονευόντων, ὅτε δ' αὖθις πόλεμον ἐπιμαστευομένων ὑμῶν, ὧν συγχεῖν ἐοίκατε ἑκάτερον ἐκ θατέρου· ἀμφίβολον καὶ ὑμῖν καθίσταται, τοῦ ὅ, τι χρὴ πρῶτον ἀποκεκριμένους μὴ ἁμαρτάνειν. λελειπται δὲ τι καὶ ἐκ τῶν πρόντων βουλεύ-

Excerpt. de Legat.

A tam vsque, in ocio & quiete tempus contriuimus: Nisi quando hostes vestri in vos irruerunt, contra ipsos, vna cum vestro exercitu in acie stetimus. Quod & adhuc nunc facere parati sumus, vt vestrum periculum leuemus nostro, & tutius vobis sit, etiamsi maximæ copiæ contra vos conuenerint. Nulla etenim alia manus par nobis, in conserenda pugna censebitur. Quod si quis prospero rerum in bello successu elatus, contemnit & alienus est a pace: sciat se haud satis firma & stabili re inniti, & fidere. Ea præcipites fert in omnes partes eos qui a rebus quæ secundæ apparent, vincuntur. Hi quo tempore illis fortuna adest, in florentes suas res toti incumbunt, & solæ spes meliorum succes-
B suum suspensos eorum animos tenent. In ea animi immoderata elatione ad mutationem rerum non aduertunt & suppetias opportune sibi oblatas respuunt. Ex quo fere ita comparatum est vt propriarum virium fiducia, præcipue maiores copiæ fretæ, minima prouidentia in rebus suis vtentes, ad pugnandum accedant & hostes contemptui habeant, a quibus minime sibi cauentes superantur. Quæ vero consilio tuto, & virium præstantia cum firmitudine vtuntur, nisi quid præter spem & inopinum accidat, magna cum difficultate ab hostibus ex pugnari possunt. Huius rei fiducia, quamuis acie bipartita ad fluuium, fortuna potius, quam ve-
C stra virtute, nobis cladem intuleritis, haud spe destituti sumus, diligentiori posthac nostris rebus cautione adhibita, fore, vt nos sustinere minime valeatis. Itaque potius est, vt vos commoda quæ ex pace proueniunt percipiatis, & belli quod vobis nobiscum est, ærumnas & molestias deponatis, quo nostris auxiliis confirmati, superiores vestris hostibus, si qui vos adoriantur, euadatis. Quod si ita fieri debere iudicaueritis, quod auri facti, vel infecti, vel etiam argenti, a vobis antea nobis redibat, ad amicitiæ confirmationem præstare æquum est. Si id denegaueritis vos, qua hostes vlciscemur, & quantum in nobis erit bello persequemur. Ad hæc Romanorum Imperator hæc dixit. Siquidem aperte & dilucide, vestram sen-
D tentiam exponentes, ea de quibus legati estis, nos docuissetis, nobis qui vestrum sermonem excepimus, ad eum minime dubia aut difficilis præbita esset responsio: sed quoniam ea quæ dicta sunt, decorum quid, & honestum continent, & præ se ferunt, re ipsa vero secus se habent, quorsum pacis mentionem facientes, rursus adhuc bellum minamini & intenditis? quorum vtrumque in vtroque confundere & inuoluere, videmini. Ex quo fit, vt dubitationem nobis attuleritis, cui primum debeamus respondere, ne in aliquo offendamus. Neque etiam ex præsenti rerum statu consilium capere pos-

sumus. Oportet enim oratione ambigua & A duplici sensu circumuentos, in vtramque partem occurrere. Si enim pure & sincere pacem denuntiaretis, quid attinuit pecuniarum exactionis meminisse? etiamsi victoribus non satis constaret an denegarent aut concederent quod ab illis petitur. Quod si solius vtilitatis rationem ducitis, nullumque aliud ex bello vberius lucrum, quam pacificationem censetis, & victi tanquam tributa a nobis petitum venitis, nihil magis nos amplecti & persequi, quam voluptatem ex otio, quod pax tribuit, existimantes, vos eadem & similis inuasionis fortuna quæ antea manet. Ne quidem vllum gratiarum actionis sermonem in medium proferentes mercedem veniæ, a bel- B lo cessationem postulatis, & venalem, non spontaneam adhortationem ad amicitiam quam nunc proponitis, efficitis. Non enim nos tanquam bellorum rudes & imperitos magnitudine tantarum, quas vos iactatis, virium perterrefacietis. Neque vero spoliis Italicarum opum onusti, impune domum reuertetis: vestræ pedestres copiæ nobis sunt notæ, ne quidem & equestres ignotæ, quibus quantum in nobis erit, quacunque via aduersabimur & resistemus. Audemus cum securitate, recedimus cum prouidentia, & in omnibus rebus prudentia duce vtentes, vt sint aliqui potentiores viribus quam nos, vsu tamen & rei militaris peritia præstamus. Vos cum ardore & promptitudine audetis, deinde rerum adeptione frustrati: quia qua progredi oportebat, non ante prouidistis, damnum experientia ipsa, ex vestra temeritate reportantes, pœnitentia ducimini. Qui enim haud cum feruore, ad res gerendas feruntur, hos in optima quaque re vires minime deficere necesse est. Conatus & aggressiones vestræ sunt subitæ, & repentinæ, & breui post pœnitentia. In vniuersum, nihil est in vestris rebus quod sit admiratione dignum, a qua sunt omnino remotæ. Quoniam autem vos aduersarios nacti sumus, cum sitis longe dissimilibus moribus, fieri aliter non potest quin nostra rerum gerendarum ratio, D a vestra valde differat & abhorreat. Vos temeritate, nos consilio, congredimur, ex quo fit nos æquatos pluribus, prudentiæ magis quam viribus fidentes, victoriam reportare. Plures autem temere & imprudenter prælium ineuntes malo affici, re ipsa potius, quam verborum elegantiore ornatu didicistis. Manifestissimis indiciis & testimoniis in Scytharum mala intuentes, nota testataque dicemus. Illi exercitu trecentorum millium hominum, ab vtraque parte ripæ expositorum, pugnantes, omnibus viribus sunt a nobis deleti & superati. Cuius nostræ virtutis, clara victoribus relicta sunt monumenta,

σαθαι· χρὴ γὰρ τῶν διπλῆ τοῦτο λόγῳ διελόντας ἀπάντων πρὸς ἄμφω. Εἰ μὲν γὰρ καθαρῶς εἰρήνην ἐπαγγέλλεσθε, τί δεῖ μεμνῆσθαι χρημάτων αἰτήσεως; καί τοι κἂν τούτῳ, οὐ σεῦ τῶν πρεσβείρων ἡ βουλὴ τοῖς νενικηκόσιν πρὸς τὴν ἀρίστην ἢ τιμὴν κατίσειν. Εἰ δὲ ὅπισθεν ὑμῖν πρὸς τὸ συμφέρον, καὶ ἅς οὐκ τῆς πολέμου πλεονεξίας ἠγεῖσθε τιμὴν σύμβασιν, ἢ ἡδηνάντες, ὥσπερ δασμοὺς πρὸ ἡμῶν ἀπαιτήσοντες ἥκετε· τῆς βασιλῆς τὸ τερπνὸν, ὅσον εἰρήνην δίδωσιν. Οὐκ πάντος μεγαλιώκειν ἡμᾶς νομίζοντες, ἔχεσθε τῆς ὁμοίας τῆς πρόσθεν ὑπαχρήσεως. μηδεὶς ὑέργειας λόγων * πρεσ- * al. σεῖ-γείμους.

βυτὴν ἱερόμυοι, τῷ πολέμου τιμὴν καπάλσιν αἰτεῖτε μισθὸν τῆς συγχωρήσεως, ὠνητὴν ἢ οὐκ ἐθέλοντιν ποιούμενοι τιμὴν πρόσοδσαν ἐς τιμὴν φιλίαν προσκλησιν. οὐ γὰρ δὴ πολέμων ἀπείροις ὄντας ἡμᾶς τῷ πλήθει τῆς πολλὰ δὴ κεμπαθείσης ὑφ' ἡμῶν δυνάμεως οὐκ πλήξετε. οὐ δὲ * πλούτῳ λαφύρων Ιταλικῶν, ὑπερκομιζόμενοι, ἀδεῶς ἐπ' οἴκου πορεύσεσθε· ἀλλὰ δῆλαι μὲν ὑμῖν αἱ πεζαὶ προσβασθαί· οὐκ ἄδηλοι δὲ αἱ τῶν ἱππέων· πρὸς ἃς ἐς ἔρπου τὸ δυνατὸν ἀντισησόμεθα. πολεμοῦμέν τε γὰρ μετ' ἀσφαλείας, καὶ ἀναχωροῦμεν σεῦ προμηθείᾳ· οἷα δὴ λογισμῷ ἡγεμόνι ἐς πόντα χρώμενοι· οἷς ἡ ἰσχὺς βεβαιοτάτη, καὶ ἐμπειρίαν πολεμικῶν ἔργων διαφερόντως ἔχοντες. ὑμεῖς δὲ μετά τε τῆς προχείρου, ἔπειτα καὶ διαμωρῶντες τῶν ἔργων, διὰ ὃ μὴ προσκέψασθαι ἐφ' ἃ δεῖ ἐλθεῖν, πείρᾳ τιμὴν βλάβεσι τῆς προπετοῖς φερόμενοι μεταγνώσκετε. τοῖς γὰρ ἐξοσ ἐς ἅς προσέξῃς μὴ συμφερομένοις, ἀνάγκη τῆς βελτίστου ἁμαρτάνειν. καὶ ταχείαι μὲν ὑμῖν αἱ ὑπαχρήσεις, δι' ὀλίγου δὲ αἱ μεταμέλαι, καὶ ὃ σύμπαν χρὴ εἰκὸς θαύματος ἀπέλλακται. αὐτίπαλοις ἡμῖν τυγχάνετες καὶ ἠθῶν ἀνομοίων, καὶ ἐς ἅς γνώμας προσπολεμῶν διεσάναι οὐκ * ἀπο- * ἴσ. ἀπει-πεποίηκώς· καὶ ὑμᾶς μὲν ἀμαθία, ἡμᾶς δὲ λόγῳ σωφρονᾶν. σεῦ ᾧ μάλιστα καὶ ὃ κρατεῖν τοὺς ἴσους τῶν πλειόνων προσγίνεται, σωφρόσι προσβυνάμεως πιστεύοντας· τοὺς τε πλείονας σεῦ τῶν ἀλογίστῳ διὰ μάχης ἰόντας, κάκιον * ἀμυναθῆ- * ἀμυνασθῆ σθαι, ἔργου πείρᾳ μᾶλλον ἢ λόγου κομπωδεστέρᾳ προσταπίσῃ διδάσκεσθε, βλέποντες ἐς τὰ Σκυθῶν πάθη, μὴ σαφεστάτων γὰρ τεκμηρίων, καὶ οὐκ ἀμάρτυρα λέξομεν. οὗτοι δὴ λ'. μυριάσι τραπὸ ἐφ' ἑκατέρας τῆς ἠπείρου σκεδασθέντες πάσῃ τῇ δυνάμει ἡττηθησαν πρὸς ἡμῶν, καὶ λαμπρὰ τοῖς νενικηκόσιν ὑπελείπονθ' ἡ οἰκείας ἀρετῆς ὑπομνήματα,

ὧν τὴν ἀϊδιότητα ἐς ὃ πρωτελὲς ἔξωμεν, A ex quibus immortalem nobis gloriam &
νῦν τε καὶ ἔπειτα τοῦ χρόνου. * συμπαρα- nunc & sequenti tempore peperimus. Cum
* al. συμπαρεδόσαν τε ὁρμήσαντες τε ἁλμυρῶν συμφορᾶς ἀλλ' ὁπωσοῦν enim præpropere impetu ad ripas furore
τε τὸ πρόσχαρες τοῦ ἀναρριφθέντι τῆς ὑπερχαρήσεως ταχύτερον. καὶ δι' ὀλίγου ἔσχον præcipites in certamina ruissent, eorum
τὴν μεταγνῶσιν. ἡμεῖς τε ὅτι ταῖς πλημμελείαις ὑμῶν, αἷς εἰς ἡμᾶς ἐπλημμελήσατε, temerariam & inconsultam ad aggrediendum irruptionem, celerior breui post pœnitentia est consecuta. Et vero pro his, quæ in nos admisistis & commeruistis, eas quas luistis pœnas, minime sufficere iudicauimus, nisi quoque in propriis finibus de vobis vltione sumpta, quia nos priores iniuria affeceratis, abnauigassemus. Bellum enim dum adhuc fœdus erat, vltro & non indictum aduersum nos excitastis. Et cum, quod nobis obiiceretis, non haberetis, quia vobis nullam iniuriam feceramus, in
οὐκ ἔχοντες, ὑπερθυμίαις δέ τισι καὶ * spes & cupiditates quasdam erecti, vna
* σεσαθικήσαντας. ἐλπίσι κυφιοθέντες, σὺν αἷς ὅμιλος ἀλόγιστος ἐπαίρεται, θρασίας καὶ πολέμου ἀπήλαμβάνεσθε. ὅθεν οὐκ ἔξω τῆς δοκίας ἀγόμεθα, καὶ τοῦδε τοῦ θείου ἔσεσθαι ἡμῖν ὀρωμά. οἷα δὴ ἡμῶν μὲν θεσμὸν τὸν ὅτι ἀσυνδέτως οὐκ ἀτιμασάντων, Ἰουθούγγων δὲ ἄδικον ὁδόν τε ἐφ' ἡμᾶς ἐλθόντων, καὶ ὅρκους, καὶ πάσην πίστεως βεβαιότητα τοῦδε φαῦλον ποιεμένων. τοῖς τε αὖ φθάνουσι καταθρώσασιν τὸ μέλλον λαμβάνοντες, καὶ τὴν ἐσομένην οὐκ ἀπεικότως τοῖς εἰρημένοις ξυνιέντες. ἡ μὲν γὰρ ἐπ' ὑπερβολὴ ἐλπὶς, θάρσος φέρει, φόβου δὲ ὅτι ἐναντίου. λογισμῷ τε ἡγεμόνι τοῖς ἐξ ἀφανοῦς ξυνιέντες, ἐξ τε δόξας τὴν συμβουλίων οὐκ ἀβασανίστως ποιούμεθα. κἂν τοῖς πρόσθεν, οἷα ἄνδρες ἀθληταὶ κινδύνων τὴν ὄψιν, οὐκ ἐκπληττόμεθα ταῖς τοῦ πολέμου ἀλεπότησιν. δεῖ ὧν τὸ ἐλπιζόμενον κέρδος οὐκ ἀδεὲς, καὶ ἀβεβηκότερον τῆς ἀζημιόνος. τὸ γὰρ πλῆθος ὑμῶν σώμασί τε ἤκιστα ἰσχύει καὶ φρονήμασιν. ἐπείληπται γὰρ Ῥοδάμου μὲν ἔσω καὶ τῶν ἡμετέρων ὅρων· ἀσθενίᾳ δὲ ἀγήρῳ σύνεστιν, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλαμπρύνσει, τοῖς μὲν ἤδη σπένδεσι, τοῖς δὲ μέλλει. καὶ τοσοῦτον οὐ τοῦ ἀεὶ μᾶλλον, ἀπολωβητέρου ἔσαι· καὶ δεῖσθαι αὖτις πρὸς ἄλλου, ἀπολωβητέρου ἔσαι· καὶ δεῖσθαι αὖτις πρὸς ἄλλου, ἅτε οὐ βουλόμενα, ὡς αὖ τοῖς τὸν δέοντα ἀφορτεύτως ἀπειρηκότι. ὅθεν ὑμῖν τε ὃ πρῶ τοῦ φανὸς κινδυνεύεται· καὶ ἡ τῆς εἰρήνης ὑμῶν αἴτησις ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ φόβου σύγκειται, ὅπως αὖ ὃ σφέτερον δέος ἐπαλυσθήσεται, ὧν τι δὴ τοῖς ἐσθ' ὑπάρχον, πανταχόθεν ἀποκλεισθεῖσιν ὑμῖν τῆς οἴκαδε πορείας, καὶ οἷον εἴσω πυλῶν ἀπειλημμένοις· δεῖσθαι δ' οὖν τε καὶ μὴ, ὅπως αὖ ἔχομεν

B spes & cupiditates quasdam erecti, vna quoque vulgus vestrum, in quo non est neque ratio, neque modus, spiritus sumit, & exercitu comparato, nos aggredimini. Bellum igitur facere cogimur, non citra spem, Deum nobis auxilio futurum. Sanctitatem enim fœderum minime derisui & ludibrio habemus. Iuthungi contra, iniqua ratione nos adoriuntur, & iusiurandum, & cætera, quantumuis firma fidei vincula pro nihilo ducunt. Equidem ex rebus ad voluntatem nostram fluentibus, quid consecuturum sit coniicientes, euentus rerum non absque veri similitudine, ex his quæ ante dicta sunt, lætos coniicimus & animo præsagimus. Etenim ex
C secundis rebus spes, hæc vero fiduciam adfert, timor e contra prudentia duce, in rebus administrandis, vtentes, quæ accidere possunt, non nisi re bene perpensa, opinione, præcipimus. Neque tamen ideo in rebus aduersis, tanquam viri athletæ, grauibus quibusque periculis exercitati, belli difficultatibus terremur. Hoc enim sperando lucrifacimus, quod non animum despondemus, neque oneri succumbimus. At vero vulgus vestrum, neque corporis, neque animi viribus valens simulatque cis Rodanum, in fines nostros peruenit, continua alimentorum penuria & lassitudine oppressum, vires ipsum & animus deficiunt.
D Continue angitur, modo his, modo aliis miseriis conficitur. Fractum & debilitatum, quia sine intermissione laborat, minus audet & timidius est. Itaque diuturnioris, tum studii tum operæ nescium, se se nobis sine prælio præbebit, paratum subire, quicquid de eo statuere voluerimus: ex quo omnes vestræ res in apertum discrimen adducuntur. Tota autem vestra pacis petitionis oratio, quam vestro timori obtenditis, in honestate & decoro, si qua tamen honestum & decorum admittitis, est posita. Sed cum sitis vndique reditu in vestras domos intercluſi, & quasi intra portas redacti, voluntatem nostram erga vos quacun-

que siue bona, siue mala sumus affecti, tolerare & æqui bonique consulere oportet. His ab Imperatore dictis, Iuthungi valde sunt consternati, cumque minime negotium, vt sperauerant confecissent, sed omnino fœderis repulsam tulissent, ad sua redierunt.

Sub Aureliano Vandali, omnibus copiis sunt a Romanis superati. Itaque legationem ad Romanos decreuerunt, quæ de bello pacificatione finiendo ageret. Et cum multa inter se Imperator & barbari disseruissent solutum est colloquium. Postridie multitudo militum Romanorum rursus conuenit: & cum eos Imperator interrogasset, quid illis videretur de populis qui copiam sui illis faciebant, cum statuerent præsentem prosperitatem tueri & rerum quibus potiebantur fruitioni prospici oportere, suam de ea re voluntatem voce significauerunt & in sententiam finiendi belli iurunt, eoque vno consensu sunt delati. Itaque barbarorum Reges & Principes venerunt, & vt illis erat præceptum, ex suis obsides qui non in secundis partibus fortunæ & dignitatis hærebant, dederunt, vtrique enim Reges & proximi dignitate vna cum ipsis, sine mora filios suos pro obsidibus tradiderunt. Post hæc ad pacta & conuentiones ventum est, & fœdera sunt inita: Vandali Romanis duo mille equites auxiliarios ex fœdere suppeditabant, quorum nonnulli ex tota exercitus multitudine delecti, & in belli societatem adscripti, alii spontaneam militiam subeuntes nomina dederunt. Reliquus Vandalorum exercitus, saluus & incolumis conseruatus, Romanorum Imperatore, mercatum ad Istrum præbente, domum est reportatus. Sed quicunque ab exercitu violatis fœderibus, ad prædandum & rapinas faciendas longius excesserunt, omnes a Duce exterarum copiarum (erant autem non minus quam quingenti) sunt cæsi & perempti. Hi enim specie amicitiæ, fiducia pacis cum Romanis factæ elati, nullo seruato ordine, venia a suo Duce impetrata, in repentinas quasdam incursiones eruperant & non pauca regionum loca, qua iter habuerant, vastauerant & damnis affecerant. At ille qui tantum facinus admisit, est ab eorum Rege iaculis confectus. Reliqui Vandalorum ab inuicem separati, domos suas repetierunt. Romanorum vero Imperator, præmissa maiore parte suarum copiarũ, siue pedestrium, siue equestrium, non longo post est eas subsecutus interuallo, & secum cohortem auxiliariorum retinens, omnes hastatos qui eius custodiam agebant, vna cum Vandalis, quotquot illi auxiliarii aderant, & nobilibus, qui illi obsides dati erant, magna celeritate in Italiam contendit, in quam Iuthungi denuo irruperant.

πρὸς ὑμᾶς ἀφανοίας. ὅτι τοίνυν τοῖς λεχθεῖσιν οὐκ ἦν βασιλέως, κατεπλάγησάν τε καὶ ἰθὺ διῆλθον· καὶ ὡς οὐδὲν αὐτοῖς τῆς ἐλπίδας ἐπέβη πέμπτελας τὴν σπονδῶν ἀπογνώσει ἐχώρησαν πρὸς τοὺς σφετέρους ἀπεχώρησάν.

Οτι ὅτι Αὐρηλιανοῦ, οἱ βανδῆλοι κρατηθέντες πρὸς Ρωμαίων, πρεσβείαν ἐποιήσαντο πρὸς Ρωμαίους περὶ διαλύσεως πολέμου καὶ συμβάσεως. καὶ πολλὰ μὲν μεταξὺ εἰπόντων ἀλλήλων, τῶν τε βασιλέως καὶ τῶν βαρβάρων· διελύθη μὲν ὁ σύλλογος, τῇ ὑστεραίᾳ, πρό τε πλῆθος τῶν Ρωμαίων στρατιωτῶν αὖθις ἀθροίσθη· καὶ ἐβουλήθη βασιλεὺς, ὅ, τι σφίσι περὶ τῶν παρόντων λαῶν ἔτι δοκεῖ· κελεύοντες πρὸ εὐτυχίαν τὴν παρούσαν, προμηθίαν τῶν ὄντων ἀσφαλείας διασώσασθαι· καὶ βοῇ τὸ βαρβάρων σημαίνοντες· σύμπαντες ἐς τὸ καθέλειν τὸ πολέμου ἐχώρησαν· καὶ οἵδε μὲν ὧν δεσπότου ἐτύγχανον. Οἱ δὲ τῶν βαρβάρων βασιλῆς καὶ ἄρχοντες, ἥκοντες καθ' ὁτιοῦν στρατοπέδου, ἔδοσαν ὁμήρους σφῶν αὐτῶν, οὐ τὰ δεύτερα ἀξιώσεως καὶ τύχης. οἵ τε γὰρ βασιλῆς τοὺς παῖδας ἐκατέροις δίδασιν ἐς τὸ ὁμηρεύειν, συνδυάσαντες σφᾶς, καὶ ἕτεροι ἅμα αὐτοῖς οὐ μάλα πόρρω ἀξιώσεως. ὅτι τοίνυν ἐχώρησάν τε πρὸς σύμβασιν, καὶ αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο. στρατεύουσι δὲ ἀπὸ τῆσδε ** χιλιάδες Ρωμαίων, βανδήλων ἱππεῖς εἰς διακοσίους· οἱ μὲν λοιποὶ αἱρετοὶ οὐκ ἦν πλήθους ἐς τὴν συμμαχίαν καταλεχθέντες, οἱ δὲ ἐθέλοντες ἐκ τοῦ στρατιὰν ἀπεδύσαντο. ὁ δὲ λοιπὸς βανδήλων ὅμιλος ἐπ' οἴκου ἐκομίζετο, πρέσβεις τε Ρωμαίων ἄγοντες ἀγορεὼν ἕως τε ἐπὶ τὸν Ἴστρον. καὶ ὃ μὲ πλεῖστον αὐτῶν ἀπωλὲς διεσώθη· ὅσοι δὲ τῶν σπονδῶν ὅτι λείας συλλογὴν ἀφόβως ἀπεσκεδάσθησαν, αὖθις ἐρήσαν σύμπαντες ὑπὸ τὴν ἡγεμόνος τὴν ξενικὴν στρατοπέδων, οὐ μείους χιλιάδων πεντακοσίων. οἱ γὰρ δὴ ἀφ' Φιλίας τὴν χώρας πορθοῦντες, καὶ θάρσος τὴν ὁμοιότητος πρὸς Ρωμαίους εἰρωνείας ἐπιόντες τὴν πάσης τάξεως προεξαίροντες, καὶ καλύπας αἰφνιδίους ὅτι δρομὰς προσεδόκησαν, γνώμης δὲ ἐχόντων, καὶ οὐκ ὀλίγα τὴν χώρας διαχεῦντο. καὶ ὃ ἔργον τοῦτο τὴν ἐργασάμενον πρὸς τοῦ βασιλῆς καταξιοῦσθαι. οἱ δὲ λοιποὶ βανδήλων διεσκεδάσθησαν καὶ ἀπεκόησαν ἐπ' οἴκου. βασιλεὺς δὲ Ρωμαίων τὴν πλείστην δυνάμεως τῆς πεζικῆς καὶ ἱππικῆς ἐκπέμπει ἐπ' Ιταλίας. καὶ ἀφ' ἑαυτῶν, οὐ μάλα συχνὰν ἡμερῶν, τὴν τε ἀμφ' αὐτὸν τάξιν ἐπαείρει, καὶ ὅση δορυφορεία τῶν ἀρχόντων, τήν τε συμμαχὸν ὅσοι ἦσαν βανδήλων, καὶ τοὺς ὁμηρεύειν αὖθις δοθέντας παῖδας ἐπαγόμενος, καὶ αὐτὸς ὅτι Ιταλίας ἐξήλαυνε σπουδῇ. ἀφ' ἧς τῶν Ιουθούγγων αὖθις πρεσβείαν.

A

B

C

D

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [92] - 12

ΠΕΡΙ ΕΥΝΑΠΙΟΥ, ΤΟΥ ΣΑΡΔΙΑΝΟΥ.

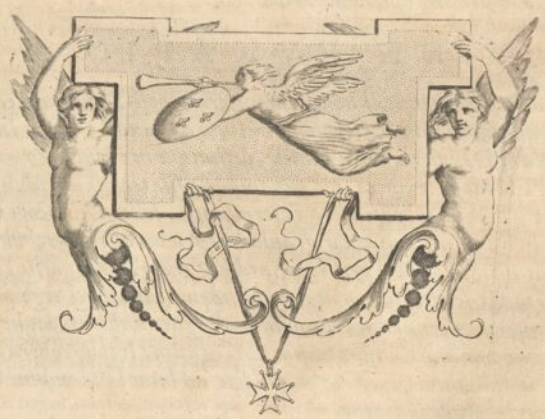
ΑΝΕΓΝΩΣΘΗ Εὐναπίου χρονικῆς ἱστορίας, τῆς μετὰ Δεξίππου νέας ἐκδόσεως, ἐν βιβλίοις ιδ'. Οὗτος Σαρδιανὸς τὸ γένος ὤν, πατρὶς γὰρ ἐν Λυδίᾳ Σάρδεις ἔφερε πατρίδα. Εἰ δὲ καλλιεπὴς τὰ φράσιν, εἰ χρὴ τοῖς ἀμείνοσι τῶν λόγων τὸ ἀλεκτρυωνώδες καὶ ἐλαφωδέστερον καὶ συωδέστερον· καὶ δὴ καὶ τὸ ἱεροκωνώδες καὶ κορακωνώδες καὶ πιθηκωνώδες καὶ τὸ ποταμωνώδες δάκρυον, καὶ τὰ ὅμοια. Τούτου γὰρ καὶ πλὴν ἄλλων τῶν ὀνομάτων ἐκλυμαίνεται καὶ διανοθεύει διηγήσεις, καὶ ζηλωτὴς μὲν κέκτηται παραβόλως, ὅπερ ὁ τῆς ἱστορίας οὐ θέλει νόμος· ἀφαιρεῖται δὲ τὸ λυποῦν ἡ τῆς λέξεως ἔμφασις τὰ πολλὰ καὶ ἀσθότης. τῇ συνθήκῃ δὲ, καὶ τῷ σαφεῖ χρὸς ἱστορίαν, καὶ ταῖς ἐκδόσεσι, συμμέτρως καὶ οἰκείως ἔχει· πλὴν ἐνιαχοῦ δικανικώτερον, μᾶλλον ἢ ἱστορικώτερον μεσοῦ καὶ ἐκβάλλει τὸν λόγον. νεωτερίζει δ' ἐκ ὀλίγα καὶ ἐκ τὰς συντάξεις. πλὴν ἐκ εἰς τὸ ἄχαρι, οὐδ' εἰς τὸ τῆς ἐκδόσεως λαβὼν ἐπιδοῦναι. Δύο δὲ πραγματείας, τὴν αὐτὴν ἐκλεγούσας ἱστορίαν συνεχράψατο, πρότερον δὲ δευτέραν. Ἀμφοῖν δὲ τῆς ἐκδόσεσιν ἐν παλαιοῖς ἐνεπύχρωμεν βιβλίοις, ἰδίως ἑκατέρᾳ ἐν ἑτέρῳ τεύχει καὶ ἑτέρῳ συντεταγμένην. ἐξ ὧν ἅπαν τὸ διαφορὸν ἀναλεξάμενοι ἔγνωμεν. συμβαίνει οὖν ἐν τῇ νέᾳ ἐκδόσει πολλὰ τῶν χρείων διὰ τὰς μεγαληγορίας τῶν ῥητῶν ἐκκεκόπαι ἀσαφῶς ἐκκεῖσθαι, καὶ τοι φρονήσεις ὄντι τῶν σαφῶν· ἀλλ' ὅτῳ ζήτω, λέγειν ἐκ ἔχω, μὴ καλῶς καὶ τὰς ἐκκοπὰς ἁρμόσας σὺν λόγοις ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκδόσει. τὸν μὲν νοῦν ἐκλαμβάνεται τῶν ἀναγνωσκομένων. ἐκ τῆς Φωτίου.

DE EVNAPIO.

LECTI *sunt Eunapii nouæ Chronicorum post Dexippum editionis libri quatuordecim: narrationis initium a Claudii Cæsaris Imperio ducit. In quem Dexippi historia finitur, desinitque in Honorii & Arcadii liberorum Theodosii tempora, vt tunc historiæ suæ terminum ponat, quando Arsacius, Ioanne Chrysostomo exterminato, solium Episcopi occupauit, Arcadiique Imperatoris vxor grauida, & mox abortiens, vita decessit. Eunapius hic Sardianus genere (Sardibus enim Lydiæ natus) quod gentium dogmata sequeretur, non parum impius fuit. Qui ergo pietate singulari Imperium ornarunt, eos omnino largiter vellicat, atque traducit, maximeque omnium Constantinum Magnum: Impios contra extollit ac præ cæteris Iulianum Apostatam, vt fere ad hunc laudandum historicum hocce opus elaborasse videatur.*

Pulcra eius dictio, si quis ista exceperit. Ἀλεκτρυωνώδες καὶ ἐλαφωδέστερον καὶ συωδέστερον, καὶ δὴ καὶ τοὺς ἱεροκωνώδεις, καὶ κορακωνώδεις καὶ πιθηκωνώδεις καὶ τὸ ποταμῶδες δάκρυον, *id est gallinaceosum, magis ceruinum, magisque suillum, accipitrosi, ceruosi, simiosi & lacryma fluminosa & id genus alia. His enim aliisque vocibus generosum dicendi genus corrumpit atque adulterat. Tropos adhuc*

præter modum adhibet, quod historiæ lex vetat. Eximit autem molestiam vt plurimum dicendi vis, & vrbanitas. Compositione vero & perspicuitate, ac periodis ad historiam accommodate ac proprie vtitur, nisi quod interdum iuridice magis quam historice implet, texitque orationem. Innouat non pauca in construendo, verum id non ingrate, neque vt periodis reprehendendis ansam præbeat. Duos autem tomos, qui eandem historiam complectantur, scripsit. Primum & secundum. Ac priori quidem multis in sinceram Christianæ nostræ fidei doctrinam blasphemiis coniectis, gentium contra detestandum errorem magnifice commendat, multa quoque priorum Imperatorum facta mordens. Altero vero tomo, quem & nouam editionem vocat, ingentem illam conuitiorum turbam, quam in Christianam pietatem petulantius antea sparserat, nonnihil contrahit, ac reliquum deinde historiæ corpus vtcumque connectens. Nouam (vt dixi) editionem inscribit: quæ nihilominus furoris illius & rabiei, qua primum tomum compleuerat, non exiguam etiamnum partem repræsentat. Equidem incidimus in antiquos vtriusque editionis libros, seorsim ab inuicem diuisos & compactos, quibus lectis, vtriusque discrimen deprehendimus. Accidit autem in Noua editione, locos plurimos ob dictorum facta compendia obscure truncatos esse, tametsi perspicuitatis rationem auctor magnam habuerit, nihilo tamen minus (quo id factum sit modo, nescio) non recte, qua compendia occurrunt, connexuit orationem in noua editione. Sensum enim corrumpit eorum quæ ibi leguntur. Atque hic finis esto. Photius.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [94] - 14

ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΕΥΝΑΠΙΟΥ ΣΑΡΔΙΑΝΟΥ.

EX HISTORIA

EVNAPII SARDIANI.

ΟΤΙ τ Ἰουλιανοῦ ἐς τὴν πολεμίαν χω- A
ρησαντος, καὶ τ Χαμάβων ἱκετευόντων φεί-
σεσθαι καὶ ζωὴν ὡς οἰκείας· ὁ Ἰουλιανὸς συνεχώ-
ρει, καὶ τ βασιλέα σφῶν προσελθεῖν κελεύσας,
ὅπερ προσῆλθε, καὶ ὅτι τ ὀρθῆς εἶδεν ἐφιέντα ὅπι-
σθας πλοίου. (Ὃ πλοῖον οὕτω ἔχων τοξεύματος) ἑρ-
μηνέα ἔχων διελέγετο τοῖς βαρβάροις. ἐκεί-
νων δὲ πάντα ποιεῖν ἑτοίμων· ὁρῶν ὑπερόπτων τε ἅμα, καὶ ἀσαλεύτως αὐτοῦ τ Ἐρλιούϊν
(Χαμάβων γὰρ μὴ βουλομένων, ἀδύνατον ἦν τ
τῆς Βρεττανικῆς νήσου σιτοπομπίαν ὅτι τὰ Ρω- B
μαϊκὰ φορύσεια ἀφαιρεθαι) καμπτόμενος
ὑπὸ τ χρείας, χρείζει τ Ἐρλιούϊν, καὶ ὄμηρα
ἀντ' ἀβεβαίου πίστεως ἔνεκεν. τ δὲ ἱκανοὺς εἶ αἰχ-
μαλώτους λεγόντων· ἐκείνους, ἔφη, τὸν πόλεμον
αὐτοῦ δεδωκέναι, καὶ ὁμολογίαν γὰρ μὴ λαβεῖν·
νυνὶ δὲ ζητεῖν πρὸ αὐτοῦ τοὺς ἀρίστους, εἰ μὴ τε-
χνάζοιεν ἄρα τ Ἐρλιούϊν. τ δὲ ἱκετευόντων, καὶ
ἀξιούντων εἰπεῖν, οὓς βούλεται; μεγαλαβῶν
αὖθις, τὸν τ βασιλέως αὐτοῦ αἰτήσας παῖδα,
πλανήμονος ὃν εἶχεν αἰχμαλώτου, ὥσπερ οὐκ
ἔχων. ἀναβοήσας ὅ, τε βασιλεὺς αὐτοῦ καὶ οἱ βάρ-
βαροι πρηνεῖς ἐκπεσόντες, οἰμωγῇ τε ἀφθόνῳ, καὶ

CVM Iulianus in terram hostilem ir- A
rupisset, & Chamaui supplicarent, vt
genti tanquam quæ sua esset, parceret, as-
sensus est, & eorum Regem, ad se venire ius-
sit. Vt venit, vt eum ad ripam stantem vidit,
de naui descendens (erat autem nauis telis
instructa) per interpretem cum barbaris dis-
seruit: Cum vero illi parati essent imperata
facere, & videret, pacem peropportunam
esse suis rationibus, & necessariam (etenim
Chamauis inuitis, impossibile est, e Britan-
nia Insula, Romanis coloniis commeatus
& cibaria immittere) vtilitate adductus,
pacem indulsit, & fidei firmandæ gratia, B
obsides accipere petiit. Cum dicerent, ido-
neos esse eos qui in bello capti erant. Hos,
bellum, inquit, sibi tradidisse, quapropter
ex fœdere minime sumere, sed eorum qui
tunc temporis apud ipsos essent, nobiliores
postulare, nisi quid doli in pace conuenien-
da excogitarent, & comminiscerentur.
Cum vero supplices orarent, & eum obtesta-
rentur, vt palam faceret, quos vellet accipe-
re: iterum cum his sermone congrediens,
ipsorum Regis filium petit, quem captiuum
in sua potestate habebat, fingens tanquam
non haberet. Ad quæ Barbarorum Rex &
barbari, ad pedes iacentes, fletu largo, &

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [95] - 15

ciulatu vſi, precibus contenderunt, ne quid A eis imperaret, quod præſtare nequirent. Nec enim ſe poſſe eos, qui periiſſent, in vitam reuocare, & eos qui mortui eſſent obſides dare. Silentio facto, Barbarorum Rex, voce quam maxima potuit, exclamauit: Vtinam viueret filius meus, vt tibi traditus obſes, o Cæſar! feliciorem apud te ſeruitutem ſeruiret, quam ſi regno meo potiretur. Sed ſub te cecidit, quæ calamitas illi fortaſſe contigit, propterea quod, minime notus fuit. Belli enim periculis ſuum corpus iuuenis obiecit, quem idoneum pacis vadem cenſes, & tu nunc eum, o Imperator, tanquam is reuera extet, expoſcis. Ego vero miſer nunc primum, lamentari incipio, quandoquidem qualem non habeo, nunc demum in- B telligo. Filium enim vnicum lugens, & pacem communem vna cum filio perdidi. Si meas miſerias tantas eſſe, quantæ ſunt, credideris, conſolationem habebit dolor, quantam omnium hominum miſerrimus capere poteſt: ſin fidem abrogaris, & pater infelix, & Rex conſpiciar. Nec enim aliis mea mala, tantam commiſerationem mouebunt, quanta omnibus debetur, in talibus doloribus conſtitutis. Demantur publicæ calamitates, de aliis non conquerar, tametſi miſer & infelix ſim, ſed quod mihi neceſſitas imponitur, communicare meas miſerias cum multis, in hoc tantum regia poteſtate fruens, quod mihi ſoli non licet, infelicem eſſe. Hæc vbi Imperator audiuit, apud ani- C mum ſuum, ſummo mœrore eſt affectus, & eorum quæ dicta erant, commiſeratione punctus tenere illacrymauit. Et quemadmodum in comœdiis, quando circa finem inſtitutorum actuum, res inuolutæ & perplexæ, ad ambigua, & explicatu difficilia vergunt, Deus qui vocatur, tanquam e machina introductus in medium trahitur, qui omnia componit, & triſtia lætis mutat. Ita Iulianus, cum res in magna varietate verſari viderentur inter fletus omnium, cum hi pacem peterent, ille non alia conditione daret, quam ſi obſidem traderent, quem ſe ſe poſſe dare negabant, quippe quem ſe non habere dicebant, in medium adoleſcentem adductum, omnium conſpectui, atque D oculis ſubiecit, regie apud ſe educatum. Cumque eum diſſerere cum patre quæ volebat iuſſiſſet, ad ea quæ deinceps agenda erant aduertit. Quæ ſunt conſecuta, his conſentanea fuerunt. Non protulit Sol diem qualis illa fuit, quam tunc videre & intueri his, qui aderant licuit. Barbari enim a mœrore & lamentis, ſtupore & admiratione correpti immobiles & fixi ſteterunt, tanquam Iulianus illis exhibuiſſet non adoleſcentem, ſed adoleſcentis ſpectrum & idolum. At Imperator vbi quies & ſilentium a myſteriis fuit, grauiter in medio loquens,

ὁλοφύρσῃ παρασχεθρίωτο, δεόμενοι μηδὲν ἀδυνάτων ἐπιτάττεσθαι. ἀδυνάτων δὲ αὐτοῖς ἦν καὶ τοὺς τεθνηκότας ἀναζῆσαι, καὶ ὁμήρους δοῦναι τοὺς τετελευτηκότας. ἡσυχίας δὲ σιωπῆς, ὁ τῶν βαρβάρων βασιλεὺς ἀνεβόησας μέγιστον ὅσον, Εἴθε ἔζη μοι, ἔφη ὁ παῖς, ἵνα σοι δοθεὶς ὅμηρος, ὦ Καῖσαρ, δουλείαν ηὐτύχει τῆς ἐμῆς βασιλείας εὐδαιμονεστέραν. ἀλλ' ἀπό σου τέθνηκεν, ἀτυχήσας ἴσως καὶ ὁ ἀγωνοθέτην. πολέμων γὰρ ἐπίστευσε τὸ σῶμα νέος ὤν, ὃν σὺ μόνον αἰτεῖς ἐφ' εἰρήνης ἀπολαμβάνεις. καὶ νῦν, ὦ βασιλεῦ, σὺ μὲν ἐξαιτεῖς ὡς ὄντα· ἐγὼ δὲ ἄρχομαι ἀρτίως εἰδέναι, σύνοιδα γὰρ ἑνὶ, καὶ τοῦτο εἰρήνης τοῦ παιδὸς σύνα πολωλεκώς. κἂν μὲν πιστεύσῃς τοῖς ἐμοῖς ἀτυχήμασι, παραμυθίαν ἕξομαι μοι τὸ πάθος, ὡς ἀπάντων ἀπόντων ἀτυχεστάτου· ἂν δὲ ἀπιστήσῃς· καὶ πατὴρ ἀτυχὴς, καὶ βασιλεὺς ὀφθήσομαι. τοῖς γὰρ ἐμοῖς κακοῖς οὐκ ἀκολουθήσῃ μὲν ὁ παρὰ τῶν ἄλλων ἔλεος, ὅσος ἂν ἅπασιν ὀφείλεται τοῖς ἐν τούτοις κακοῖς· παρασκείσονται δὲ αἱ κοιναὶ συμφοραί. τὸ οὐ πρᾴτησομαι τοῖς ἄλλοις ἀτυχῶν, ἀλλὰ κοινωνεῖν ἐμοὶ τῶν δεινῶν ἀναγκάσαι, τοσοῦτον ἀπολαύων τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, ὅσον ἀτυχεῖν μόνος μὴ δύνασθαι. τούτων ἀκουόντων ὁ βασιλεὺς, πλήν τε ψυχῇ ἔπαθε, καὶ τοῖς λεγομένοις ἀπαθῶς ἐξεδάκρυσε. καὶ καθάπερ ἐν τοῖς δράμασιν, ὅταν εἰς ἄπορον καὶ δύσλυτον αἱ τῶν ὑποκειμένων ἔργων πλοκαὶ τελευτήσωσιν, ὁ καλούμενος ἀπὸ μηχανῆς Θεὸς ἐπεισόδιος εἰς μέσον ἕλκεται, πάντα συμβαίνων καὶ καταστρέφων ὅπῃ ὃ σαφέστερον καὶ εὐκριτον· οὕτω καὶ αὐτὸς ὅπῃ παράγμασιν ἀμηχάνοις καὶ δυσεξόδοις, μετ' οἰμωγῆς ἀπάντων, πλὴν μὲν Ἰουλιανοῦ αὐτοῦτων, τὸν δὲ ἐπιζητούμενον ὅμηρον ἀπαγορευόντων μὴ ἔχειν· τόν τε νεανίσκον παραγαγὼν, ἅπασιν ἔδειξε βασιλικῶς πρὸ αὐτοῦ διατεθραμμένον· καὶ διαλεχθῆναι τῷ πατρὶ κελεύσας ὅσα ἐβούλετο, παρεσκήπτει ὑποτιθέμενον. τὰ δὲ ὅπῃ τούτοις ἐῶ ἄξια τούτων. οὐκ ἔτεκεν ὁ ἥλιος τοιαύτην ἡμέραν, οἵαν τότε ἐξῆν τοῖς παροῦσιν ὁρᾶν καὶ ἱστορεῖν. οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ θορύβου καὶ θρήνων σκληρῆς καὶ θαμβοῦς σωδιδέντες, ἐς ὃ ἀκίνητον ἐπάγησαν, ὥσπερ Ἰουλιανὸς παρεῖχεν αὐτοῖς οὐ τὸν νεανίσκον, ἀλλ' εἴδωλον. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπεὶ ἡσυχία μυστηρίων ἀπάντων ἐγένετο σαθερωτέρα, βαρὺ φθεγξάμενος εἰς μέσον,

τὸν

τοῦτον (εἶπεν) ὁ μὲν ὑμέτερος, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε, πόλεμος ἀπολώλεκε· Θεὸς δὲ ἴσως καὶ ὁ Ρωμαίων δέδωκε φιλάνθρωπον. ἔξω δὲ αὐτὸν ὄμηρον, οὐ πρὸ ὑμῶν καὶ ὁμολογίαν, ἀλλὰ πρὸς τῷ πολέμου κακῶν, καὶ τοῦ κερδαίνειν ἀφειδήσας. καὶ ἔστι μὲν σώφρονος ἀτυχήσαι τὴν κακίστων, ἐμοὶ ξενῶν. ὑμεῖς δὲ πειράσεσθε πρὸς βαίνειν τὰς συνθήκας, ἀποτάξεσθε πάντων. φημὶ δὲ, οὐχ ὅτι κρύσομεν τὸν ὅμηρον, ὃν οὔτε ἐνέχυρον πρὸ ὑμῶν ἔλαφα τῆς εἰρήνης, ἀλλ' ἀνδρείας ἀπόδειξιν καὶ ὑμῶν ἔχω. ὃ καὶ ἄλλως αἴσιον ἐς ἡμιμισὸς, τοὺς γὰρ ἀδικημάτων δάκνειν καὶ ἀπαιρεῖσθαι, ὥσπερ τὰ θηρία τοὺς ἀπαντῶντας, ὅταν ὑφ' ἑτέρων διώκηται. ἀλλ' ὅτι μὲν πρῶτον μὲν ἤρξατε κακῶν ἀδίκων, οὗ μείζων ὅλεθρος οὐκ ἔστιν ἀνθρώποις, κἂν δοκῶσι πρὸς ὀλίγον βεβηκέναι. δεύτερον δὲ ὅτι πρὸς Ρωμαίους ὑμῖν ὁ λόγος ἔστι, καὶ μὲ τὸν ἄρχοντα τούτων, οὐ οὔτε πολεμοῦντες, οὔτε εἰρήνην ἀποῦντες ἐνικήσατε. προσεκύνησαν δὲ ἐπὶ τούτοις ἅπαντες καὶ ἀνεθήμησαν, θεόν τινα ἐπὶ τοῖς λόγοις ἡγούμενοι. ἀφεσάμενος δρομῶν, καὶ τὴν τῆ Νεβισγάστου μητέρα μόνον αἰτήσας, ἐκείνων ὁμολογούντων τε ἅμα καὶ δόντων, ἀπέβυξεν ἐπὶ τοιαύταις προφάσεσι· μετοπώρου τε ἐφικνοῦτο, καὶ χειμῶνος ἤδη συνισταμένου καὶ ἀψύχοντος.

Ὁπ Βαδομάριος τις δυνάμει καὶ τόλμῃ προσῆκε Γερμανῶν, καὶ ἐς τοῦτο ἐπετύφετο μεγαλαυχίας, ὥστε ἐτύγχανε μόνον ὅμηρον τὸν ἑαυτῷ δεδωκὼς υἱόν, ἕως ἂν ἀποδῷ τοὺς αἰχμαλώτους, οὓς ἐκ τῆς καταδρομῆς εἶχε συμπρασμένους, τούτους δὲ οὐκ ἀποδιδοὺς, ἀπῄτει τὸν ὅμηρον· πολλὰ ἀπειλῶν, εἰ μὴ λάβοι. ἀποπέμπει δὴ τοῦτον Ἰουλιανὸς αὐτῷ, τοσοῦτον ἐπιθείς, ὡς οὐκ ἔστιν ἀξιόπιστον ἐν μειρακίοις, ὑπὲρ πολλῶν βουλήσεσθαι ὑμπρᾶξαι πρὸς αὐτόν· ἀλλ' ἢ τοὺς αἰχμαλώτους ἀποδιδόναι προσῆκεν, ὀνήσας ὑπὲρ τρισχιλίους τοῖς αὐλῶσι ἕξοισι προσθέσεσιν, ἢ ἀδικημάτα εἰδέναι. τοιοῦτα ἔγραφέ τε, καὶ τὴν πρεσβείαν ἔστελλε. καὶ αὐτὸς εἵπετο τῇ πρεσβείᾳ ἀπὸ Νεμήτων ἄρας ἐπὶ τὸν Ῥῆνον. ἤδη τε ἐν τοῖς προσχώροις, ὅ ἐστι Φεγήσιον.

Ὁπ μὴ τὴν Ἰουλιανοῦ τῆς βασιλείας ἀναῤῥῆσιν πρεσβείαν πέμπαντες ἔσωθεν, καὶ στέφανοι πολλοὶ χρυσοῖ οἱ αὐτῷ παρὰ τῆς ἑσπέρας συνεκομίζοντο. ἐστεῶτα καὶ οἱ τὴν Ἰωνίαν οἰκοῦντες, ἔτυχον ὅσων ἐδεήθησαν, *ἐλαττόνων καὶ πλειόνων ἢ *ἐλάττων. Λυδοὶ δὲ καὶ Εὐχῆς

A Hunc quidem, inquit, vt vos existimatis, bellum perdiderat: sed Deus fortasse & Romanorum benignitas restituit. Habebo ego ipsum obsidem, neque eum a vobis ex conuentione, sed a bello ipso, contentus vicisse, & illum quidem amplissima quæque non deficient, dum mea consuetudine fruetur. Quod si conabimini a conuentionibus initis & fœdere discedere, omnium iacturam facietis. Hoc dico, non quod sæuiam in obsidem, quem apud me habeo, non tanquam pignus pacis & fœderis, sed a vobis meæ virtutis documentum & exemplar. Est enim impium, & minime Deo gratum, eos qui nihil commeruerunt, pro his qui deliquerunt morsu appetere & laniare,
B vt feræ bestiæ, quicquid occurrit & obuium est, non eos qui has persequuntur. Sed primum quia a vobis initium iniuriæ faciendæ orietur, & ad manus venietis, quare nulla est capitalior pestis perniciesque hominibus, etiam si videantur ad breue tempus, & quantum ad præsens attinet ad optata peruenire. Deinde, quia vobis res est cum Romanis, & mecum qui sum eorum Imperator, quem neque bellum gerentes, neque pacem facientes, vnquam superabitis. Procubuerunt his dictis omnes & post illos sermones Deum aliquem esse existimantes, illi fausta fœliciaque omnia sunt precati. Pacem igitur fecit, & solam Nebogasti matrem petiit, quam barbari fœdus
C approbantes statim dederunt. His confectis, Autumno ad finem vergente, & hieme ineunte, (iam enim frigebat,) profectus est.

Badomarius nescio quis inter Germanos potentia & auctoritate excelluit, quæ res eum ad tantam superbiam extulit, vt proprium filium, dum captiuos redderet, quos per excursiones ceperat, obsidem daret, & cum minime captiuos restitueret, nihilominus obsidem sibi restitui postulauit, multa mala minatus, si non reciperet. Hunc vero Iulianus ad ipsum remisit, hoc adiiciens, vnum adolescentem, etsi nobilitate præstantem, non esse idoneum apud se pro multis obsidem. Sed aut captiuos, qui ad
D tria millia in eius potestate erant eum restituere oportere, aut se iniusta facere sibi conscium esse. Hæc scripsit & legationem misit, quam non multo post est subsequutus, a Nemetibus ad Rhenum mouens, iam enim apud Rauracos erat, quæ est Romanorum colonia.

Post Iuliani ad Imperium euectionem, honorificæ ad eum legationes conuenerunt, & coronas aureas a gentibus attulerunt. Ioniã habitantes ab eo non modo minus, quam quod postulabant, sed multoplura petitis sunt consecuti. Lydi quoque Eunapio rhetore eorum legato, pro his verba faciente,

multo ampliora, quam precibus suis complexi fuerant, obtinuerunt. Quæ legatio tam prospere legato successit, vt legatum quoque Imperator iuberet, causam quandam contra aduersarium potentem & valde gratiosum agere. Qua in lite legatus superior euasit, & postquam iudicibus quæ volebat persuasisset, non paruam gloriam, ex facultate dicendi consecutus, reportauit.

Valentinianus apud Nicæam Bithyniæ Imperator est appellatus: illuc multæ legationes aduenerunt, quæ coronas aureas ad ipsum adferebant. in his recipiendis minime se præposterum aut festinantem, sed facilem & benignum exhibuit, & paucis cum illis agens, iussit vt celeriter mandata sibi munia exequerentur.

Valenti qui ocium agebat ab externis & domesticis bellis, nuntiatum est, collectum Scytharum exercitum prope iam adesse. Hic vero erant, quos Procopius in suum auxilium a Scytharum Rege impetrauerat. Hos aiebant magno cum fastu & arrogantia incedere, omnia quæ se eorum conspectui obtulissent despicere, & nihili facere, propterea quod quicquid iniuriæ inferebant, id impune faciebant, & arroganter & superbe se cum omnibus gerebant. Hos Imperator intra breue tempus intercluſos in Scythiam reditu intra munimenta compulit & arma tradere iussit: & vero tradiderunt, vt etiam ad morum capillorum vsque mentis ferociam indicarent. Hos igitur per vrbes dispersos in libera custodia habuit, & contemptum eorum excitauit, his qui viderunt eorum corpora, in agrestem magnitudinem surgentia, grauiora circa pedes, reliquis partibus exilia, qualia Aristoteles, animalia insecta dicit. At vrbium incolæ cum Scythas qui se sibi tradiderant, in suas domos admisissent, vbi eorum virium imbecillitatis periculum fecerunt, suæ opinionis errorem irridere coacti sunt. Ab his Scytharum Rex, nobili genere ortos repetiit. Erat hoc negotium arduum & huiusmodi quod non facile posset ad iusti rationem expendi. Dicebat enim se hos fide iuramento habita ad suppetias Imperatori misisse. Valentinus vero negabat, eum ad quem miserat Imperatorem fuisse, neque se iurasse: ille Iulianum in medium adducebat, seque hoc eius consanguinitati dedisse. ***

Legatorum etiam dignitatem, tanquam legatorum loco essent, obtendebant: Imperator contra differebat etiam legatos iure teneri, & eos qui præsentes erant hostium numero habere, quandoquidem hostibus auxilium latum venissent. Ex his causis Scythicum excitatum est bellum, & dignitate gentium quæ coierunt, & magnitudine apparatuum, qui in immensum

A χρεῖττον ἔπραξεν Εὐναπίου λόγῳ τῷ ῥήτορος γὰρ αὐτῶν πρεσβεύοντος, διημερήσαντος δὲ οὕτω καλῶς πρὸς θέαν, ὥστε καὶ δίκῃ τινὶ πολεμαχήτῳ σωθῆναι, ἢ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἐκέλευεν. ὁ δὲ εἶπε καὶ πρὸς δίκῃ, καὶ * ἐκκλησάμενον δὲ πείσαν δοκίμει λέγων. * ἴσ. ἀκκασαμένου, vel ἐκκασαμένου

Ὅτι Βαλεντινιανοῦ ἀπάρησις ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας γένεται, πρεσβεῖαί τε, ὅσαι στεφοποιήκεσαν ὅτι τύπον, τοὺς χρυσοῦς ἔχουσαι στεφάνους πρὸς ἐκεῖνον ἀνεφέροντο· καὶ πρὸς πάσας ἀπεφαίνετο λόγῳ, ὡδὲν ὑπερτέχων, ῥᾳδίως B οὕτωσὶ καὶ σωφρόνως, ἐπήγγελέ τι δὲ ἄπασιν, ὡς ποιήσων αὐτίκα μάλα.

Ὅτι τῷ βασιλεῖ Οὐάλεντι, ἡσυχίαν ἄγοντι ἀπὸ τῶν οἰκείων καὶ τῶν ὁμοεθνῶν ἀγόντι, ὃ ὑπόλεκτον ἀγγέλλει τῶν Σκυθῶν στράτευμα, πλησίον ἤδη που τυγχάνειν· οὓς ὁ Περκήπιος εἰς συμμαχίαν ἐξεκεκλήκει παρὰ τῶν Σκυθῶν βασιλέως. γαύρως δὲ τὰ φρονήματα ἔλεγον τοὺς πρεσβεύοντας, καὶ παρεφρονηκέναι τῶν ὁρωμένων, ὀλιγόρως τε πρὸς ὃ ἀκόλαστον, μᾶλλον ὕβρεως καὶ πολὺ ὃ ἀγέρωχον καὶ θρασὺ ὅτι πᾶσιν ἔχοντας. ὁ δὲ βασιλεὺς σωφρόνως αὐτοῖς ἀποπαυσάμενος τῆς ὅτι Σκύθας ὑποστροφῆς, κατεῖρξεν ἐντὸς ἀρκούων, καὶ τὰ ὅπλα παραδοῦναι κελεύσας. οἱ δὲ ἔδοσαν, πλὴν τῆς γνώμης ὑπερφυᾶ μέχρι τοῦ κινῆσαι τοὺς κόμας ὑπὸ ὀξύθυμοι. Ἀφαπείρας οὖν αὐτοὺς κατὰ τὰς πόλεις, ἐν ἀδέσμῳ κατεῖχε φρουρᾷ, καὶ καταφρήσιν ἐνεποιεῖτο τοῖς ἀνωμάλοις αὐτῶν τὰ σώματα, πρός τε μῆκος ἀγρεῖον ἐλαυνόμενα, καὶ βαρύτερα τοῖς ποσὶ, κατά τε ὃ μέσον διεσφιγμένα, ἢ καθ' Φησὶν Ἀριστοτέλης τὰ ἔντομα, δεχόμενα δοῦναι αὐτοῖς ἐς τὰς οἰκίας. οἱ τὰς πόλεις οἰκοῦντες, καὶ πειρώμενοι τῆς ἀσθενείας, τῶν ἑαυτῶν ὀξαπάτῃ γελᾶν ἐπῃλήλιζοντο. τοῦτοις ἀπήτει τοὺς ὁμογενεῖς ὁ Σκυθῶν βασιλεὺς καὶ ἐῶ ὃ πρᾶγμα δρίμυ, καὶ πρὸς τὸν τῆς δικαίου λόγον οὐκ εὐδιάπτωτον. ὁ μὲν γὰρ ἔφασκε βασιλεῖ, δεδοκέναι καὶ συμμαχίαν καὶ ὅρκους. ὁ δὲ ἀπέφασκε, βασιλέα μὴ τυγχάνειν, καὶ αὐτὸν οὐκ ὁμωμοκέναι. ἐκείνου δὲ προτεθέντος τὸν Ἰουλιανὸν, καὶ ὅτι ἀφ' τοῦ ἐκείνου δεδώκει συγγένειαν. ***

Καὶ τὰ τῶν πρέσβεων ἀξιώματα προστιθέντες· ὁ βασιλεὺς αὐτεφώνῃ, τοὺς τε πρέσβεις ἔχειν δίκην. καὶ τοὺς πρόγονας ὡς πολεμίους κατεῖχε, πολεμίῳ πρὸς συμμαχίαν ἥκοντας. οὐ τούτων δὲ τῶν πραφάσεων, ὁ Σκυθικὸς ἀνεγείρεται πόλεμος· τῷ μὲν ἀξιώματι τῶν σεμνυόντων ἐθνῶν, καὶ ταῖς μεγέθεσι τῶν παρασκευῶν, ὅτι μέγα

προβήσεσθαι καὶ χωρήσειν, πολυτρόπων συμ- A
φορῶν, καὶ ἀτεκμάρτου τύχης, προσοδο-
κητός· τῇ δὲ τοῦ βασιλέως ὀξυτητι καὶ προ-
νοίᾳ κατευοδοῦς ὅπῃ ὅ τε ἀσφαλέστερον καὶ ἀσφα-
λέστερον.

Οτι τῶν Σκυθῶν ἡττηθέντων, καὶ ὑπὸ
τῶν Οὔννων αἱρεθέντων, καὶ δρόμῳ ἀπολ-
λυμένων· (ὁ πλῆθος, οἱ μὲν ἐγκαταμιγέν-
τες σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις διεφθείροντο,
καὶ σύμμικτα φθορὰ τῶν τε περὶ τοὺς φό-
νους ἴσα ὠμότητος.) ὁ δὲ συναλισθεὶς καὶ προς
φυγὴν ὁρμῆσαν πλῆθος μὲν οὐ πολὺ τῶν
ἑξήκοντα μυριάδων ἀποδέουσαν, συνῆλθον ἐς B
ὃ μέγιστον ἀκμαζούσας. * κυπτόντες καὶ
τὰς ὄψεις ὑπτιάντες, χερσί τε ὠρεγον
πόρρωθεν μετ' ὀλοφυρμοῦ καὶ βοῆς, καὶ προ-
έτεινον ἱκετηρίας, ὑπεραπῆναι τὴν ἀφ-
θασαν παρακελσιῶτες, καὶ τὴν σφῶν συμ-
φορὰν ὀδυρόμενοι, καὶ προσθήκην τῇ συμ-
μαχίᾳ πρὸς ἓξειν ἀπαγγέλλοντες. οἱ δὲ τὰς
ὄψεις ὑπτιασμένοι Ρωμαίων, σφῶν ἔφασαν
προέχειν αὖθις βασιλέως γνώμης. ἐντεῦθεν
ἀναφέρεται μὲν ὅπῃ τὸν βασιλέα ἡ γνῶσις.
πολλῆς δὲ ἀπιλοτιμίας γνομένης, καὶ πολλῶν ἐφ'
ἑκατέρᾳ γνωμῇ ὑπὸ τῶν βασιλικῶν συλλόγων C
ῥηθέντων· ἔδοξε τῷ βασιλεῖ. καὶ γὰρ ὑπ' ἀπ-
ιζηλοτυπίας αὐτῷ προὔς τοὺς συμβασιλεύον-
τας· οἱ παῖδες μὲν ἦσαν ἀδελφοῦ. καὶ γένεσ-
θαι οὕτω προήκειν. τὴν βασιλείαν δὲ διηρῆ-
σθαι κατὰ σφᾶς ἐδόκησεν τῷ Δφθομόλῳ, οὐκ
ἐνεγκόντες ὅπῃ τὸν ἕνα. τούτων δὴ ἕνεκα καὶ ὡς
μεγάλη προσθήκη ὁ Ρωμαϊκὸν αὐξῆσαι· δε-
δεμένας κελεύσαι τοὺς ἄνδρας, τὰ ὅπλα καταθε-
μένους. πρὶν δὲ τὴ Δφθησιν ἐκ βασιλέως ὑπε-
ραπῆναι, Σκυθῶν οἱ πολεμικώτατοι καὶ αὐθά-
δης βιάσασθαι τὸν πόρον ἔγνωσαν, καὶ βιαζό-
μενοι κατεκόπησαν. οἱ δὲ Δφθομόλῳ τὸν D
ἀπόδασμον τοῦτον, ἣ τε ἀρχὴ πρὸς ἐγένησαν, καὶ
παρὰ τῆς σώματα ἐκινδύνευσαν.

Οτι πολεμίους διέφθειρεν· ὅτι τε παρα-
δωσειούντας βασιλεῖ, καὶ δωσάμενοι μέγι-
στον, κατηγέλων αὐτὸν ὡς φιλοπόλεμον καὶ
στρατηλικὸν, πολιτικοὺς δὲ οὐκ ἔφασαν εἶ.
ὁ μὲν γὰρ βασιλεὺς ἐξ Αντιοχείας ἐπέτρεπεν
αὐτοῖς τὴν ἀκμαιοτέραν ἡλικίαν πρῶτον ὑποδεξα-
μένοις, καὶ παραπέμψασιν εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν
ὑπερβάλλειν, καὶ οὕτω εἰς ὁμηρείαν ἀσφα-
λῶς κατέχοιεν, ὑπισχνοῦντο τὰς ὄψεις. καὶ
μὴ προέσθαι τοὺς μαχίμους δέξασθαι Δφθομέ-
νους, μηδὲ τὰ πλοῖα παραγαγεῖν ἐς τὴν πρ-
αίωσιν, εἰ μὴ τὰ ὅπλα καταθέμενοι, γυμνοὶ

Excerpt. de Leg.

* νικτόν-
τες.

prouenerunt & excreuerunt vario calamita- A
tum genere & inconstantia fortunæ, inter
præcipua censendum, quod tamen acumi-
ne iudicii Imperatoris & prouidentia est
pacatum, & in commodiorem & firmiorem
statum res redactæ.

Scythæ victi & ab Hunnis cæsi & eorum
magno numero ad internecionem vsque de-
leto, (omnes enim qui comprehendi potue-
runt cum mulieribus & eorum filiis interem-
pti sunt cum nullus crudelitatis & cædium
esset modus) in magnam multitudinem coa-
luerunt, & non minus quam hominum du-
centa millia, qui ad bellum apti, & ætate
florentes erant vt fugerent, conuenerunt.
Itaque profecti & ad ripam stantes, manus B
e longinquo porrigebant, & preces cum
fletu & vociferatione emittebant, traiec-
tionem sibi concedi flagitantes, suam cla-
dem deplorabant, & se illis præbituros au-
xilii accessionem spondebant. At Romani
qui ripis præerant nihil se nisi Imperatoris
iussu facturos responderunt. Quamobrem
huius rei cognitio est ad Imperatorem de-
lata. Cum res in magna varietate versare-
tur multaque in vtramque partem in consi-
storio Principis dicta essent, tandem in sen-
tentiam Imperatoris itum est, & factum Sena-
tusconsultum, ex æmulatione quam ha-
bebat, cum his qui Imperium cum eo te-
nebant. Erant autem filii fratris, & vero
ipsi primæ partes attribuebantur, sed il-
li Imperatoriam potestatem ex æquis par-
tibus inter omnes diuidi oportere cense-
bant, neque vlla in re patruo concedebant.
His causis impulsus, tum etiam quia maxi-
ma accessio potentiæ præsto erat Roma-
nis, iussit Scythas admitti, modo arma de-
ponerent. Antequam armorum abiectio es-
set ab Imperatore imperata, Scytharum au-
daciores & elatiores transitum sibi vi aper-
rire constituerunt, sed vi repulsi deleti sunt.
At illi qui eam Scytharum exercitus par-
tem a reliquo separatam confecerunt, ma-
gistratu priuati sunt & capitis periculum ad- D
ierunt.

Ad hunc modum his qui sibi aduersaban-
tur, exitio fuerunt. Qui autem apud Impe-
ratorem primas partes gratiæ occupabant,
& plurimum apud ipsum valebant, eos irri-
debant, tanquam homines militares, & bel-
lo quidem aptos, sed prorsus rerum ciuili-
lium rudes & imperitos esse dicebant. Ius-
serat autem Imperator ab Antiochia, vt
primum imbellem & nulli vsui aptam susci-
perent ætatem, & per Romanorum ditio-
nis terras dimitterent, & tanquam obsides
tuto loco haberent. Neque eo secius mili-
tes ad ripas consistere, vt turbas pugnæ ap-
tas minime transgredi sinerent, neque na-
uigia illis ad traiectionem præberent, priu-
quam arma depositissent quo nudos trans-

mitterent. Eorum autem qui iſta mandata exceperunt exarſit hic in amorem vnius pueri candidi & vultu grati, ex his qui traiecti fuerant, alter miſertus eſt vxoris formoſæ vnius ex captiuis. Hic captiuus fuit ſub virgine formoſa, alios magnitudo munerum cœpit, linea veſtimenta, & ſtragula ab vtraque parte fimbriata. Plane vnuſquiſque ipſorum hoc propoſiti habuit, vt ſuas domos ſeruis replerent, & villas pecudibus, & in omnem libidinis licentiam proruperunt. Itaque victi a Scythis victoria fœdiſſima & diſſolutiſſima, eos tanquam benefactores, & ſeruatores priſcos cum armis exceperunt. At illi tanta re ſine vllo labore adepta, ex clade quam domi acceperant, ſuam comparauerunt proſperitatem. Nam pro deſertis Scythiæ locis, & barathro, in Romanum inuaſerunt imperium. Atque adeo, iam tum barbara eorum natura & perfida, ex eo quod fœdera pro nihilo ducebant, apparuit. Etenim ætas inutilis, a traiectione ſuſcepta magno ſtudio & cura, eorum qui hoc conſilii dederant, per gentes & nationes, vt habitaret, eſt diſperſa. Domeſtici, vxores, filii, hi quidem ſigna regia gerebant. Illas autem conſpicere erat mollius & venuſtius quam captiuas decebat veſtitas. At captiuorum filii, & quicquid illis fuit mancipiorum, aeris temperie in altum ſe ſuſtulerunt, & præter ætatem pubuerunt & in immenſam multitudinem adnatum & auctum eſt hoſtium genus. Ferunt priſcæ fabulæ per Bœotiam & Colchida, ex draconum dentibus ſeminatis homines cum armis ſimul cum femine proſiliiſſe. Noſtra autem ætas hanc fabulam re & euentu, veram eſſe declarauit. Haud ſecus enim contigit vt Scythici generis filii, per Romanorum ditionis terras, tanquam dentes, diſperſi ſimul atque tempore ad ætatem, qua arma ferre potuerunt peruenerunt, toti iracundia & furore perciti in cædibus verſati ſint. Itaque flos Scythici roboris, & nobilitatis, ſimulatque pugnæ aptus fuit, ſeſe ſuſtulit, & longe grauiora & atrociora, quam paſſi fuerant, ſunt auſi. Omnis enim Thracia & continens regio Macedonia & Theſſalia talis tantaque eſt, & in ea tam multa aratra terram verſant, vt nulla oratione earum fertilitas exprimi poſſit. Hanc talem exiſtentem, tam populoſam beatam ſimul & a tam ſtrenuis & fortibus viris habitatam & cultam, Scytharum infidelis & inſana rebellio, quam ſtatim a traiectione audaciores & ſuperbiores facti animo voluerant, in eum contemptum adduxit, & vſque eo ſpoliauit, vt ſi alicubi aurum eſſe indicaretur, dum Thracia in his malis erat, illud vt eſt in prouerbio, Myſorum præda eſſet. Viſum autem eſt illis ſeditionem excitare,

A δραβαίνοιεν. οἱ δὲ Γῶτα ὀπτεραπέντες, ὁ μὲν ἐκ τῆ δραβεβηκότων ἤρα παιδικὰ λευκὸν καὶ χαρίεντος τὴν ὄψιν· ὁ δὲ ἡλέει γυναικὸς θυγατρὸς τῆ αἰχμαλώτων. ὃς δὲ ὑπὸ παρθένῳ τοῖς δὲ μέγεθος κλίνης τε δώρων, πάτε λινᾶ ὑφάσματα, καὶ δὲ τε γρωμάτων ἐπ' ἀμφότερα θυσσωτὰ δές. ἕκαστος δὲ ἁπλῶς αὐτῶν ὑπελάμβανε καὶ τὴ * οἰκείαν κατάπλησιν οἰκετῶν, καὶ τὰ χαρία βοσκημάτων, καὶ τὴ ἐρωτικὴν λύσσαν τῆ τῶν Γῶτα ἐξουσίας. νικηθέντες δὲ ὑπὸ τούτων νίκην αἰσχίστην καὶ παρανομωτάτην, ὥσπερ δῶρα δυσεργέτας καὶ φιλοξένους παλαιοὺς μὴ τὸ ὅπλων ἐδέξαντο. οἱ δὲ τοσοῦτον ἀκίνητα πρᾶγμα δραπετευσάμενοι, καὶ τὴ οἰκειότητα συμφορᾶν δύτυχήσαντες, οὔτε αὐτὴ τῆ Σκυθῶν ἐρημίας, καὶ τῆ βαράθρου, τὴ Ρωμαϊκὴν ἀρχὴν ὑπελάμβανον· δῆλος πολύ τι βάρβαρον ἐν τῷ πράσσειν καὶ ἀπίστῳ διέφαινον. ἡ μὲν γὰρ ἄχρηστος ἡλικία, πρεσβευθεῖσα κατὰ τὴ δραβαίνων μὴ βαθείας ἀπουδῆς καὶ φροντίδος τῆ Γῶτα βεβουλευμένων, εἰς τὰ ἔθνη κατεχεῖτο καὶ διεσπείρετο. οἰκέται δὲ καὶ γυναῖκες καὶ παῖδες σκεύων, οἱ μὲν βασιλικὰ πράσιμα ἔχοντες· ἐσθῆτας δὲ τῶν ἀβρυτέρας ὁρῶν, ἢ κατὰ αἰχμαλώτων. παῖδες δὲ αὐτῶν, καὶ ὃ οἰκετικὸν, πρὸς τε τὴ ὑπεροψίαν τῆ ἀέρων ὑπέδραμον, καὶ πολὺ τὴ ἡλικίαν ἤνθησε, καὶ πολὺ ὃ ὀπτυόμενον ἦν πολέμιον ἔθνος. οἱ μὲν οὖν παλαιοὶ μῦθοι λέγουσι, περὶ τὴ Βοιωτίαν καὶ τὴ Κολχίδα δρακόντων ὀδόντων κατασπαρέντων, ἐν ὁπλοις ἅμα ἐκ σπορᾶς τοῖς ἄνδρας ἀναπαλλεῦσι. ὁ δὲ καθ' ἡμᾶς χρόνος καὶ τὸ μῦθον ὕστερον εἰς φῶς καὶ ἔργον συνήγαγε, καὶ ὀφθῆναι κατέδειξεν. οὐ γὰρ ἔφθασεν τὸ Σκυθικὸν ἔθνος εἰς τὴ ὀπτικὸν τέλος τῶν Ρωμαϊκῶν οἱ παῖδες, ὥσπερ ὀδόντες διασπαρέντες, καὶ πᾶν τὸ μῖσος καὶ μανίας, καὶ φόνων, ἀνελθόντων αὐτῶν εἰς ἡλικίαν μάχιμον πᾶσι τὸν χρόνον. ὃ δὲ ἀκμαῖον τὸ Σκυθικῆς ἀλκῆς καὶ * γυναιότητος, ἕως ὑπὸ δεκαμήνοις αὐτὴ τὸ ἐκβεβληκότων ἐς ἐπανάστασιν θῦος ἐγερθῆναι καὶ μαχόμενον, πολὺ δεινότερα καὶ πραγικώτερα συνετόλμησεν ὧν ἔπαθεν. ἡ μὲν γὰρ Θρᾴκη πᾶσα, καὶ ἡ συνεχὴς αὐτῇ χώρα Μακεδονία καὶ Θεσσαλία, τοιαύτη τίς ἐστι, καὶ οὕτω πολυάνθρωπος, ὥστε σπεῖρ εἰς τὴ Γῶτα ἀναγράφῃ ὁ λόγος ἐῶ. τοσαύτην δὲ οὖσαν αὐτὴν, καὶ οὕτω πολυανδρεῖον, εὐδαίμονά τε ἅμα καὶ βίανδρον, ἡ τῶν Σκυθῶν ἄπιστος καὶ παράλογος ἐπανάστασις ἐξαπιναίως καὶ παρελπίστως τὴ δραβᾶσιν συνταλμήσασα καὶ ἀποδήσασα καὶ ἐς τοσόνδε καθημάξουσα ταῖς συμφοραῖς, ὥστε χρυσὸν ἀποδεικνύναι ὅσα τὰ Θρᾴκια πάντα τὴ μυσῶν προοιμιώδη λείβειν. δόξαν αὐτοῖς τοσαῦτα

* εἰκίαν

* al. γυναιότητος.

ἀξιομάχου μὴ προὐσης δυνάμεως εἰς ἄ- A cum nullæ copiæ adesſent quæ pugnare & illis reſiſtere poſſent. Et multitudine quidem hominibus incautis & ſine armis erant terrori & in cædes erga deuictos effuſi, omnia late mortalibus nudarunt. Cauſa quæſita erat, quia æque conſtitutum fuerat neque Hunnorum nomen Scythas, neque Romanos Scytharum ferre. Ex ciuitatibus paucæ mœnibus & propugnaculis tutæ, quas facile eſt enumerare, integræ & illæſæ permanſerunt, & adhuc permanent. Sed regio ipſa qua plurimum eſt vaſtata, & eo per bella reducta vt habitari, incoli, & adiri iam amplius non poſſit. Imperator autem vt de tot tantiſque malis quæ narrari non poſſunt factus eſt certior, cum ſeipſo certans, pacem cum Perſis neceſſario facere eſt coactus. Etenim Scythas ſuſceperat & ſuſcepiſſe pœnitebat. Itaque animum confirmauit & totus in illud bellum incumbens præmittit Saracenorum equitatum, qui barbarorum impetum reprimeret. Iam enim vſque ad Conſtantinopolim excurrebant, & tanquam eam obſidentes, intra mœnia turbas ciebant. Et cum nullas copias quæ illis reſiſtere poſſent cernerent, per omne genus iniuriæ & contumeliæ graſſari ſtatuebant. Vnde fortuna tunc temporis manifeſte viſa eſt belle pro Romanis militaſſe.

μιαν· τῶν τε πλήθη τοὺς αὐθεσπότους ἀφυλάκτους καὶ αὐόπλους ἐφάνησαν φοβερώτατοι, καὶ τῷ φονικωτάτῳ τοὺς κειτούμενον πάντα αὐθρωλ ἐχήρωσαν. τοσοῦτον δὲ ἐς ἴσον λόγον, καὶ Σκύθας Οὔννων μὴ φέρεσθαι ὄνομα, καὶ Ρωμαίους Σκυθῶν. πόλεις γοῦν διαρίθμητοι καὶ ὀλίγαι ὧναι διεσώθησαν, καὶ ἔτι σώζονται τειχῶν ἕνεκεν καὶ οἰκοδομημάτων. ἡ δὲ χώρα καὶ ὁ πλεῖστον ἀπόλωται, καὶ ἔστιν ἀοίκητον καὶ ἄβατον διὰ τὸν πόλεμον. βασιλεὺς δὲ, ἐπειδὴ ταῦτα ἐπύθετο τῷ ἀδικημάτων κακῶν, B τοῖς μὲν τοὺς Πέρσας ἀναγκαίαν εἰρήνην σωθέλθος, ἑαυτῷ δὲ πολεμήσας ὅτι μεταμελόσεται τῆς ἀποδοχῆς· τῷ θυμῷ τε ὑπαφέζεσε. καὶ τοῖς τὸν πόλεμον σπεύδων ἑαυτὸν προκαταπέμπει ὁ Σαρακηνῶν ἱππικὸν ὡς αὐτίκα ἥξον τοῖς βαρβάροις. ἤδη γὰρ τὴν Κωνσταντίνου πόλιν κατέσχον, καὶ τοῖς τείχεσιν ὡσχλοῦντο προσκαθήμενοι· πολεμίου τε οὐδὲν ὁρῶντες ἐς αὐτάπαλον μᾶλλον, καὶ τοῖς φρονήμασιν εἰς πᾶσαν ὕβριν ὠλιγανήκοτες. *ἔδει *ὃ δὴ καὶ τοσοφανὲς ἔδοξε κάλλιστα στρατηγῆσαι καὶ τὸν κοινὸν ἀγῶνα εὐτύχη.

Sub Theodoſio primis eius Imperii annis Scytharum gens ſedibus ſuis excita, & ab Hunnis expulſa, vna cum ſuarum tribuum ducibus & aliis qui genere & nobilitate præſtabant traiecerunt, & honoribus ab Imperatore delatis arrogantiores facti & omnia in ſe poſita conſpicientes, inter ſe non paruam ſeditionem excitarunt. Alii contenti eſſe frui præſenti proſperitate, alii iuſiurandum quod domi præſtiterant, ſeruare volebant, neque ſibi tranſgrediendas conuentiones & pacta cenſebant. Illa autem pacta erant immaniſſima, & in omnem crudelitatem barbarorum animos agentia: Omni ratione Romanis inſidias tendere & omni arte & fraude illos quorum ſumma in eos conſtabant merita, aggredi & circumuenire, neque quieſcere, donec omni illorum regione potiti eſſent. De hoc erat inter Scythas ſeditio, & inter ſe diſſidentes, in duas contrarias partes lati ſunt. Alii in deteriorem, quæ inſidias facere proponebat, alii in benigniorem ſententiam vergebant, vtraque tamen pars, ſeditionis cauſam occultabat. Nihilominus Imperator illos honorare non deſiſtebat, & modo ſuæ menſæ participes, modo ſub eodem tentorio degentes admittebat. Erat autem ſanctioris & Dei charæ partis Dux Phrabitus, ætate quidem iuuenis, ſed qui cum virtutem excoluiſſet, & veritati ſtuduiſſet, & in his ſe exercuiſſet, omnium hominum præ-

Οπ ὅτι Θεοδοσίου τοῦ πρεσβυτέρου τὴν βα- C σιλείας ὅ τε Σκυθῶν ἔθνος ἐξελαυνόμενοι τὴν χώρας ὑπὸ τῶν Οὔννων, διεβεβήκεσαν τὸν Φυλάν ἡγεμόνες, ἀξιώματι καὶ γένει πρεσβύτατοι. οὗτοι παῖς ὑμῖν τῆς βασιλέως ἐξωτικώτεροι, καὶ πάντα ἐφ' ἑαυτοῖς ὁρῶντες κείμενα, ἐσίσι ἐν ἀλλήλοις οὐ μικρὰν ἤγειραν. οἱ μὲν ἀγαπᾶν, καὶ δέχεσθαι τὴν παροῦσαν εὐδαιμονίαν κελεύοντες, οἱ δὲ τὸν ὅρκον μεμνῆσθαι φυλάττειν ὅρκων αὐτοῖς, καὶ μὴ παραβαίνειν εἰρήνας τὰς σπονδήκας. αὗται γὰρ ἦσαν ἀσεβέσταται καὶ βαρβαρικὸν ἦθος εἰς ὠμότητα παρεκτείνουσαι, πάντη ἐπὶ τῶν Ρωμαίοις ὅπως ἐκβαλοῦσι, καὶ πάσῃ μηχανῇ καὶ δόλῳ τοὺς ὑποδεξαμένους ἀδικήσι, κἂν τὰ μέγιστα ὑπὲρ αὐτῶν εὖ πάσχωσιν, ὡς αὖ τὴν εἰρείνων ἁπάσης χώρας ἐγκρατεῖς D γένωνται. περὶ τούτου μὲν οὖν τῷ αὐτοῖς ἡ στάσις· καὶ διαμεμηνότες ἀναῤῥάγησαν, οἱ μὲν πρὸς τὰ χείρω προσθέμενοι τῆς βουλῆς, οἱ δὲ τὰ βέλτιω ἐσχε. ὑπεκρύπτοντες ἑκατέρα στάσις τὴν προφασιν τῆς ὀργῆς, ὅμως καὶ ὁ βασιλεὺς ὑμᾶς οὐκ ἔλαθεν, ἀλλ' ὁμοτραπέζοις εἶχε καὶ ὁμοσκήνους, καὶ πολὺ τὸ φιλόδωρον ἐς αὐτοὺς ἐῶ. οὐδαμοῦ γὰρ ἐξεφέρετο καὶ παρεγυμνοῦτο πρὸς τῆς φιλανθρωπίας. ἐῶ γὰρ ἡγεμόνα τὸν μὲ θεοφιλῆ καὶ θείας μερίδος φρόντιστον, ἀνὴρ νέος μὲν κατὰ τὴν ἡλικίαν, γεγονὼς δὲ εἰς ἀρετὴν καὶ ἀλήθειαν ἀπάντων αὐθεσπότων

Omnium hominum præ-

ſtantiſſimus euaſerat. Deos ille ſibi ad antiquum morem colendos ſtatuebat, neque illi vllus inerat dolus. Non ille quicquam per fraudem & malitiam fingeret, quo ſibi potentiam compararet, puro, ſimplici & candido animo, inter homines agebat. Peiorem portis inferni, cum eſſe ducebat, qui aliud in pectore verſabat, aliud ore proferebat. Vxorem Romanam expetiuit, ne propter corporis neceſſitatem, iniurius eſſe cogeretur. Et Imperator ſecundum parentis arbitrium, dedit ius nuptiarum, etenim puella ſub patre nutriebatur. Is cum rem eſſet admiratus, beatum ſe ducebat, quod talem generum nactus eſſet. Ex eo factum eſt, vt nonnulli, ſed admodum pauci, adoleſcentis virtutem & pietatem reueriti, ad eius cauſam ſe adiunxerint. Multo vero plures & hi potentiores, quæ ſemel ab initio decreuerant, tuenda ſibi ducere, & conceptas inſidias parturientes, inſanire & furere. Horum Princeps erat Erulfus vir impotens & furibundus. Cum autem illos Imperator, conuiuio oppiariore excepiſſet, verum eſſe illud antiquum prouerbium apparuit, in vino Dionyſii veritatem eſſe. Nam ab his in apertum perlata eſt ſeditionis cauſa. Soluitur igitur conuiuium incondite, & magna cum commotione & confuſione, conuiuæ tumultuantes, foras proſiliunt. At Phrabitus, quæ erat eius virtutis magnitudo, ſi ſtatim proſiliret, pulcrius & iuſtius ſe facturum viſus eſt exiſtimare. Itaque non expectato alio tempore enſe educto latus Erulfi confodit: & ille quidem occubuit, cum ante in ſomniis violentam & iniuſtam aggreſſionem præuidiſſet. *

* *Multa deſunt.*

κάλλιστος. Θεούς τε γὰρ ὡμολόγει θεραπεύειν κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος, καὶ οὐδὲν μέλημ' ἦν αὐτῷ πλάσαι ἐς ἀπάτην καὶ δόλον πεποιῆσθαι, ἀλλὰ γνώμῃ καθαρᾷ καὶ ἁπλῇ διέφαινε τὸ ψυχικὸν περὶ τὸν βίον, ἐξηρτύσατο δὲ ὅμως αἰδοῖον πύλησιν, ὃς κατὰ ἕτερον λόγον κενὴν φρενῶν, ἄλλο δὲ εἶπεν. γυναῖκα οὖν ἤτησε Ῥωμαίαν θυγατέρα, ἵνα μηδὲν ὑβρίζῃ διὰ σώματος ἀνάγκην. καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπέτρεψε τὸν γάμον, καὶ ὁ πατὴρ τὸ κῦρος. ἐτρέφετο γὰρ ὑπὸ * * παιδὶ παῖδι, καὶ ὃ περῆμα ἐθαύμασε· μακάριον ἑαυτὸν ὑπολαμβάνων, εἰ τοιοῦτον ἔξει γαμβρόν. τῶν μὲν οὖν ὀμφύλων ὀλίγοι τινὲς τὴν βύσσοφαν καὶ ἁρετὴν ἀγαθέντες τῆς νεανίσκου, πρὸς τὸ ἐκείνῃ γνώμῃ ἐχώρησαν καὶ συνεστήκεσαν. οἱ δὲ πολλοὶ καὶ δυνατώτεροι τῶν δεδομένων ἄξεσθαι ἀπειλὴν εἶχον. καὶ περὶ τὸ ὠδῖνα τὸ ὑπόβουλος σφαδάζοντες, ἐμεμψίσαντο· ὧν ἦρχεν Ἐρούλφος, ἀνὴρ ἠμμανὴς, καὶ τῶν ἄλλων λυσσωδέστερος. συμποσίου δὲ περιθέντος αὐτοῖς τοῦ τῶν βασιλέως ἁδροτέρου καὶ πολυτελεστέρου, τὸ παροιμίαν ἀποδείξαντες ἀληθῆ, τὸ λέγουσαν· οἶνος καὶ ἀλήθεια τοῦ Διονύσου. καὶ τότε ῥήξαντος αὐτοῖς τοῦ πότου τὸ ὑπόκρυπτον μυθεῖσθαι φασιν. ἀφανίζεται μὲν ὁ συμπόσιον ἀτάκτως, καὶ ἀφ' θυρῶν ἐχώρουν τεθορυβημένοι καὶ πεφυρκεκινημένοι. ὁ δὲ Φραβίτος δι' ἀρετῆς ὑπερβολὴν, ὃ καλὸν καὶ δίκαιον κάλλιον ἅμα καὶ θρασύτερον ὀφθήσεσθαι νομίζων, εἰ παραυτίκα πάλος· οὐ παρεμείνας ἕτερον καιρὸν, ἀλλὰ σπασάμενος ὁ ξίφος, τῆς πλευρᾶς Ἐρούλφου διήλασε. καὶ ὁ μὲν ἔκειτο πεσών, ὀνειροπολήσας τὸν ἄδικον ὑπόβουλον· οἱ δὲ***

ΠΕΡΙ ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ ΚΑΙ ΜΑΓΙΣΤΡΟΥ.

ΠΕΤΡΟΣ ὁ Ῥήτωρ, ὁ καὶ Μάγιστρος καὶ ἱστορικὸς, πρεσβευτὴς ὡς Κοσρόην σταλείς, μάλα ἐμβριθής τε ἦν, καὶ ἀνάλωτος ἐν τῷ ῥητορεύειν, τῷ καταμαλάξαι φρονήματα βαρβαρικὰ, σκληρά τε καὶ ὀγκώδη. ἔγραψεν ἱστορίας, καὶ περὶ πολιτικῆς καταστάσεως. ἐκ τῆς Σούϊδα.

DE PETRO.

PETRVS *orator, & magiſter, & hiſtoricus, legatus ad Choſroem miſſus, valde conſtans & inuictus in arte dicendi fuit, demulcendo barbarica ingenia, dura & ſuperba. Scripſit hiſtorias, & de ſtatu reipublicæ.* Suidas.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [102] - 22

ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

ΚΑΙ ΜΑΓΙΣΤΡΟΥ.

EX HISTORIA

PETRI PATRICII

ET MAGISTRI.

ΟΤΙ οἱ Παρθοι παρὰ Τιβερίου ἐπρεσβεύοντο, βασιλέα σφίσιν ἐκ τῶν ὁμηρευόντων δῶναι. καὶ δέδωκεν αὐτοῖς Φραάτην τὸν Φραάτου υἱόν. ἐκεῖνον μὲν γὰρ τὸν ὁδὸν τελευτήσαντος *Τιριδάτην ἐκ τῶν βασιλικῶν υἱῶν ἔπεμψε, καὶ ὅπως ῥᾷον τὴν βασιλείαν παραλάβοι, ἔγραψε Μιθριδάτῃ, τῷ Ἰβήρων βασιλεῖ, εἰς τὴν Ἀρμενίαν εἰσβαλεῖν· ἵνα ὁ Ἀρτάβανος τῷ υἱῷ βοηθῶν ἀπὸ τῆς οἰκίας πέρῃ. καὶ εἰσελθὼν ὁ Τιριδάτης, τὴν βασιλείαν κατέσχεν. οὐ μὴν τοι καὶ ὅπι πολὺ ἐβασίλευσεν. ὁ γὰρ Ἀρτάβανος Σκύθας παρασκευασάμενος, οὐ χαλεπῶς αὐτὸν ἐξέλασε. καὶ ταῦτα μὲν τὰ κατὰ Παρθους.

* al. Τιριδάτου.

Ὅτι Μιθριδάτης ὁ τῶν Ἰβήρων βασιλεὺς ἐνεωτέρισε, καὶ παρεσκευάζετο εἰς τὸν πρὸς Ρωμαίων πόλεμον. τῆς δὲ μητρὸς αὐτὸν ἀποτρεπούσης, καὶ φυγεῖν, ἐπειδὴ μὴ πείθοι αὐτὸν ἠδυνατο, βουληθείσης. βουλόμενος δὲ τὸν ἀδελφὸν λαθεῖν ὃ ἐπραττε, καὶ μὴ κωλυθῆναι, αὐτὸς μὲν παρεσκευάζετο, πέμπει τὸν Κότυν τὸν ἀδελφὸν εἰς πρεσβείαν, φίλια λόγους τῷ Κλαυδίῳ κομίζοντα. ὁ δὲ πραπρεσβεύσας, πάντα αὐτῷ κατεμήνυσε, καὶ βασιλεὺς Ἰβηρίας αὐτὶ Μιθριδάτου γίνεται.

Ὅτι Δεκέβαλος ὁ Δακῶν βασιλεὺς ἐπεκηρυκεύετο παρὰ Δομετιανόν, ἐθελούσιον ὑπισχνού-

A PARTHI petierunt a Tiberio, vt sibi Regem ex obsidibus daret, & dedit ipsis Phrahatem Phrahatis filium. Cum autem in itinere vitam ex genere regio. Et quo facilius regnum capesseret, scripsit Mithridati Iberorum Regi, vt in Armeniam descenderet, quo se Artabanus e domo conferret suppetias filio laturus. Et Tiridates quidem qua ceperat pergens regnum obtinuit. Sed non diu regnauit. Nam Artabanus Scythas assumens, minimo negotio eum regno expulit. Et hæc de Parthis.

Mithridates Iberorum Rex nouas res tentauit, & se ad bellum Romanis inferendum præparauit. Huic mater contradixit, & quoniam non persuadebat fugere voluit. At ille, quamuis in apparatu esset, volebat tegere, quod susceperat. Itaque Cotim fratrem mittit legatum ad Claudium, qui gratulationes deferret, sed non ex fide legationem obiit, & omnia quæ frater animo voluerat enuntiauit, & Rex Iberiæ Mithridatis loco constituitur.

Decebalus Dacorum Rex per præconem pacem Domitiano denuncia-

uit. Quamobrem Domitianus Fuscum mi-
sit cum magna manu. Hoc vbi Decebalus didicit, ad eum rursus legatum misit qui cum irrisione illi diceret se pacem facturum, si vnusquisque Romanorum vellet illi quotannis pendere duos obolos, sin minus, ausurum, & magna mala illis illaturum.

Decebalus misit ad Traianum legatos ex his qui pileos ferunt (hi enim apud Parthos sunt honoratiores.) Prius autem comites miserat qui apud eos viliores habentur. Hi cum ad Traianum venissent, abiecerunt arma & manibus post terga vinctis mancipiorum & captiuorum instar, Traianum orarunt, vt cum Decebalo in colloquium veniret.

Rursus Decebalus legationem ad Traianum misit, quae denuntiaret, vt a bello cessaretur. Pollicebatur se omnia arma & bellica instrumenta Traiano redditurum & Romanos machinarum fabricatores & transfugas, qui apud eum essent, & omnia praesidia, & castella quae extruxisset, diruturum. Cessurum quoque omni terra qua Traianus potitus esset, & eius & Romanorum hostes, pro suis hostibus habiturum, neque posthac vllos transfugas admissurum, neque vllum militem Romanorum retenturum. Has conditiones hac legatione propositas Traianus approbauit. At Decebalus, in conspectu Traiani arma abiecit, & in terram cadens eum adorauit & ad eius pedes prostratus iacuit. Legatos etiam Romam misit, qui quoque mancipiorum more erant manibus vinctis.

Sex millia Longobardorum & Obiorum Istrum traiecerunt, in quos Vindicis equites, & pedites quorum Dux erat Candidus, irruerunt & in fugam versi sunt. Prima statim inuasione terrore barbari perculsi, legatos ad Ælium Bassum qui Pannoniam prouinciam obtinebat mittunt Ballomarium Regem Marcomannorum, vna cum aliis decem ex vnaquaque gente vno electo. Sic pace iureiurando firmata legati domum redierunt.

Quadi legatos miserunt ad Marcum pacem petituros, & consecuti sunt. Itaque multos equos & multas boues dederunt: & tredecim mille captiuos, & plures etiam postea libertati restituerunt.

Venerunt & Astingi & Lacoragi in auxilium Marci.

Carporum gens inuidia flagrabat quod Gothi stipendia a Romanis accipiebant. Itaque legationem miserunt ad Tullium Menophilum, & arroganter pecunias ab illo petierunt. Erat ille Dux Mysiæ & sin-

A μῆνος· ἐφ' οὗ ἔπεμψε Δομεπιανὸς Φοῦσκον μετὰ πολλῆς δυνάμεως. ὅπερ μαθὼν ὁ Δεκέβαλος, ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν πρεσβείαν αὖθις ὑπὸ χλευασμοῦ, λέγων· ὡς εἰ ἔλυτο ἕκαστος Ῥωμαίων δύο ὀβολοὺς Δεκεβάλῳ ἑκάστου ἔτους τελεῖν εἰρηνεύσειν πρὸς αὐτὸν πέφασθαι· εἰ δὲ μή τοῦτο ἔλυτο· πολεμήσειν, καὶ μεγάλα αὐτοῖς προσπλάσασθαι κακά.

Οτι Δεκέβαλος πρὸς Τραϊανὸν πρέσβεις ἔπεμψε πιλοφόρους. (ὅτοι γὰρ εἰσι παρ' αὐτοῖς οἱ ἀμείνονες.) πρότερον δὲ κόμητας ἔπεμπεν, οὓς τελεσίους δοκιμῶντας παρ' αὐτοῖς εἶ). ὀκφύοι δὲ ἐλθόντες ὅτι τῷ Τραϊανῷ, ἔρριψάν τε τὰ ὅπλα. καὶ τὰς χεῖρας ὀπίσω δήσαντες, ὡς αἰχμαλώτων τάξει, ἐδέοντο τοῦ Τραϊανοῦ εἰς λόγους ἐλθεῖν Δεκεβάλου.

Οτι πάλιν ὁ Δεκέβαλος πρεσβείαν ἔπεμψε πρὸς Τραϊανόν, περὶ πρόντων αἰχμητῶν κομιζόμενος. ὑπισχνεῖτο δ' ὅτε ὅπλα πάντα καὶ τοὺς μηχανήματα παραδίδοναι τῷ Τραϊανῷ, καὶ τοῖς μηχανοποιοῖς τοῖς Ῥωμαίων, τοῖς παρ' αὐτῷ οὖσι, καὶ τοῖς αὐτομόλοις, καὶ πάντα ἐρύματα πάντα ὅσα κατεσκεύασεν κατὰ χῶραν, παραχωρεῖν τε καὶ τῆς γῆς ἣν ἐκράτησεν ὁ Τραϊανὸς, καὶ τοῖς ἐχθροῖς αὐτοῦ τε Ῥωμαίων, οἰκείοις ἐχθροῖς νομίζειν, καὶ * αὐτομόλους μὴ δέχεσθαι. μηδὲ γραπτῶν Ῥωμαίων ἔχειν ἐν τῇ αὐτοῦ. πρεσβεύσαντος δὲ τὰ πρεσβεῖα ὁ Τραϊανὸς ὅπλα τε σωθήκας, ὁ δὲ Δεκέβαλος τὰ ὅπλα ἔρριψεν ὅπισθεν αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν γῆν πεσὼν προσεκύνησε, καὶ εἰς Ῥώμην πρέσβεις ἔπεμψε, καὶ αὐτοὶ ὁμοίως τὰς χεῖρας ἔδησαν, ὡς ἂν αἰχμαλώτων τάξει.

Οτι Λαγγοβαρδῶν καὶ Οβίων ἑξακισχιλίων Ἴστρον περαιωθέντων, περὶ οὓς Βίνδικα ἱππέων ἐξελαυνάντων, καὶ τὰ ἀμφὶ Κάνδιδον περιόντα διαφθαρέντων· εἰς πανωλεθρίαν φυγὴν οἱ βάρβαροι ἐτράποντο. ἐφ' οἷς οὕτω προχαρεῖσιν ὡς δεῖ καταστάντες, ὡς πρώτης ὑπερβολῆς οἱ βάρβαροι, πρέσβεις πρὸς Αἴλιον Βάσσον τὸν Πανονίαν διέποντα ἔθνεσι. Βαλλομάριόν τε τὸν βασιλέα
D *Μαρκομάνων, καὶ ἑτέρους δέκα, κατ' ἔθνος ὑπολεξαμένους ἕνα, καὶ ὅρκοις πίστει εἰρηνεύειν οἱ πρέσβεις πιστωσάμενοι, οἴκαδε χωροῦσιν.

Οτι Κουάδοι πρέσβεις ἔπεμψαν πρὸς Μάρκον εἰρήνην αἰτούμενοι, καὶ ἔτυχον. καὶ πολλοὺς μὲν ἵππους, πολλοὺς δὲ βόας δεδόκασι, καὶ αἰχμαλώτους ὑπὲρ μὲν μυρίους καὶ τετρακισχιλίους, ὕστερον δὲ καὶ ἑτέρους πλείστους ἀπέλυσαν.

Οτι ἦλθον καὶ Ἀστίγοι καὶ Λακεργοὶ εἰς βοήθειαν τῷ Μάρκου.

Οτι Καρποὶ ὄθνος φθονοῦντες τοῖς καθ' ἑκάστου σφῶν τὰ γυμνάσια τοῖς Γότθοις, ἔπεμψαν πρὸς Τύλλιον Μενόφιλον πρεσβείαν μετ' ὑπερηφανείας, ἀπαιτοῦντες χρήματα. ἔστι δὲ ὁ Δοῦξ τῶν Μυσίας, καὶ

* αὐτόμολον

* al. μυρίους

καθ' ἑκάστην ἡμέραν τὸν *γρατὸν ἐγύμναζε, καὶ προγυμναζῶν τὴν ὑφηφάνειαν αὐτῶν, ὅτι πολλὰς ἡμέρας οὐκ ἐδέξατο αὐτούς, διδοὺς αὐτοῖς ἀφορμὴν ὁρᾶν τοὺς γραπώτας γυμναζομένους. καὶ ἵνα τῷ πρελκυσμῷ καθέλοι αὐτῶν τὰ φρονήματα, καθίσας ἐπὶ βήματος ὑψηλοῦ, καὶ παρακήσας τοὺς μεγίστους τῶν γραπετέδου· ἐδέξατο αὐτούς, μηδένα λόγον αὐτῶν ποιούμενος. ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ λεγόντων αὐτῷ τὴν πρεσβείαν, συνεχῶς ἑτέροις διελέγετο, ὡς δὴ ἄλλα ὑμιώτερα πράγματα ἔχων. Οἱ δὲ παρεδεδρεύκεισαν, οὐδὲν ἄλλο εἰρήκασιν, εἰ μὴ ὅτι, Δέγε ἡ οἱ Γότθοι τοσοῦτο χρήματα πρὸς ὑμῶν λαμβάνουσιν, καὶ ἡμεῖς οὐ λαμβανόμεθα. ὁ δὲ εἶπεν, ὅτι αὐτοκράτωρ πολλῶν χρημάτων κύριός ἐστι, καὶ τοῖς δεομένοις αὐτοῦ χαρίζεται. οἱ δὲ ἐπήνεσαν, ὅτι καὶ ἡμᾶς ἐλπίτω εἰς τοὺς δεομένους. καὶ δότω ἡμῖν τοσοῦτο. ἡμεῖς γὰρ χρείττονες ἐκείνων ἐσμέν. καὶ γελάσας ὁ Μαιοφίλος, εἶπε· καὶ ταῦτα τούτων μειούσης δέομαι τῆς αὐτοκράτορος. καὶ μὴ Ν. μείους δῶτε εἰς τόνδε τὸν τόπον, καὶ λαμβάνετε ἀπ' ἐκείνου. καὶ μετῆλθεν ἐκεῖ, καὶ πάλιν τοὺς γραπώτας ἐγύμναζε. καὶ ἦλθον οἱ Καρποὶ μὴ τοὺς πέντε μείους. καὶ ὃ ὅμοιον ἐποίησε ποιήσας αὐτοῖς, ἕτερον ὕβρει ἀναβολὴν ποιῶν μειῶν. καὶ πάλιν εἰς ἕτερον γραπόπεδον ἐδέξατο αὐτοὺς ὁμοίως. καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀπόκεισιν, ὅτι ὅσον οὐ συναγόρευσεν οὐδὲν ὑμῖν ὑπὲρ τελῶς δίδωσιν ὁ βασιλεύς. εἰ δὲ δέεσθε συλλοτήσεως, ἀπελθόντες ῥίψατε ἑαυτοὺς πρηνεῖς, καὶ δεήθητε αὐτοῦ· καὶ εἰκὸς ἐστι συλλοτηθῆναι ὑμᾶς. οἱ δὲ μὴ ἀναμακτήσεως ἀνεχώρησαν, καὶ τὴν τῶ Μαιοφίλου ἀγγελίαν εἰς τέλος ἔτη αὐναδεῖσαν ἡσυχίαν ἦγον.

Ὅτι Σαπώρης ὁ Περσῶν βασιλεὺς τὸν Εὐφράτην διαβὰς μὴ ἀπὸ οἰκείου γραπεδίου, ἠσπάζοντο ἀλλήλους καὶ ἔχαιρον, ὡς *ἀπωλμένου κινδύνου φυγόντες. τοῖς δὲ τοὺς ἐν Εδέσσῃ γραφὰς πέμπειν, ἀποδόμενος αὐτοῖς δίδοναι πρὸ ὃ Σύριον νόμισμα ὃ ὂν πρὸς αὐτὸν, ἵν' ἀπενόχλητον αὐτὸν συγχωρήσωσι προελθεῖν, καὶ μὴ ἕλωνται κίνδυνον εἰς ἀμφιβολίαν αὐτοὺς ἄγοντα, καὶ ἀσχολίαν αὐτῷ παρεμποιοῦσαν καὶ βραδυτῆτα. οὐ γὰρ δεδιὼς αὐτοῖς τοῦτο ἐπιδίδοναι, ἔφη· ἀλλ' ἐπειγόμενος τὴν ἑορτὴν εἰς τὰ οἰκεῖα ποιῆσαι, καὶ μὴ βουλόμενος τεῖσθαι καὶ ὑπόδησιν ἡνέσθαι τῇ ὁδοιπορίᾳ αὐτοῦ. καὶ εἴλοντο οἱ γραπῶται λαβεῖν ὃ χρυσὸν ἀκινδύνως, καὶ παρακαρῆσαι αὐτοῖς προελθεῖν.

Ὅτι Οὐανδάλοι ἡττηθέντες ἔπεμψαν πρεσβείαν πρὸς Αὐρηλιανὸν, παρακαλοῦντες εἰρήνην Αὐ-

*al. γραπτὸν

*ἀποδιωκομένου

gulis diebus exercitum ad bellum exercebat: & cum Carpos insolentes & superbos esse accepisset, per plures dies eos non admisit, sed tamen potestatem eis fecit cum exercitus exercebatur vt milites conspicerent: & cum satis prorogatione temporis diem de die ducens superbos illorum spiritus fregisset & retudisset, sedens in alto suggestu, primarios totius exercitus viros circa se adhibuit, & Carpos excepit, nullaque illorum habita ratione in medio militum, dum legationem suam exponerent, tanquam aliud agens & longe illi essent grauiora negotia, sermonem cum aliis habebat. At illi despectui habiti nihil aliud dixerunt nisi quia Gothi, inquiunt, a vobis stipendium accipiunt, cur nos quoque non accipimus? Quibus Menophilus: Cum Imperator noster multarum pecuniarum sit dominus, liberalitatem suam exercet erga eos qui vt in se beneficus sit suppliciter petunt. Nos quoque, inquierunt, supplicantium numero habeat, & nobis eadem largiatur. Sumus enim Gothis præstantiores. Ridens Menophilus, Meæ, ait, sunt istæ partes de his ad Imperatorem referre. Redite igitur intra quatuor menses, in hunc eundem locum, & responsum accipietis. Et simul illinc abiit & milites exercuit. Post quatuor menses Carpi redierunt. In quibus admittendis cum eadem forma qua prius vsus fuisset & rationem negotium in alios tres menses reiiciendi, reperisset, cum tandem iterum eos vt prius coram alio exercitu excepisset, illis hoc responsum dedit. Nihil prorsus Imperator vobis ex conuentione dabit. Sed si gratificatione indigetis accedite ad eum, & ad eius pedes procumbite & ei supplicate, & verisimile est eum vestras preces admissurum. At illi indignati recesserunt & per tres annos quibus Menophilus in prouincia cum imperio fuit, quieuerunt.

Sapores Persarum Rex vt cum suis est Eufratem transgressus, milites sese amanter amplexi, sibi inuicem gratulati sunt, quod imminens periculum effugissent, & ad eos qui Edessæ stipendia faciebant mittit qui promitterent se illis daturum omne Syrium numisma quod penes se erat, vt sine vlla molestia ipsum iter pergere sinerent, neque se in dubiam periculi aleam coniicerent, vt nulli negotiorum facesserent & ab instituto itinere retardarent. Neque vero se tanquam ipsos timeret hæc dare dixit, sed domum festinare vt festum ageret & minime cupere vllam moram suo itineri interponi. Milites autem satius duxerunt pericula euitare & eos sinere transire & aurum accipere.

Vandali victi miserunt legationem ad Aurelianum, pacem poscentes. Aurelia-

nus lubenti animo eos excepit, & pactione A pacis cum ipsis facta, abierunt.

Appharban cum amicissimus Narsæo Persarum Regi esset missus ad legationem supplex Galerio occurrit. Is potestate loquendi indulta, dixit Romanum & Persicum Imperium esse tanquam duo luminaria: & oportere alterum alterius sicut oculos, luce & splendore illustrari, neque ad totam extinctionem & euersionem inuicem sibi molestos & graues esse. Hoc enim non virtus sed magis leuitas & mollities censeretur. Quibus enim nihil generosi inest quo se tueri & confirmare possint, conantur eos qui illis aduersantur tollere & euertere. Non oportere autem, Narsæum omnibus aliis Regibus im- B becilliorem existimare: Sed Galerium tanto reliquis Regibus superiorem esse, vt ab eo solo merito Narsæus victus sit, tametsi ne Narsæus quidem a suorum maiorum virtute absit. Præterea dixit Appharban imperatum sibi fuisse a Narsæo, vt etiamsi æquitas a Persis staret, tamen de iure proprii regni decederet, & omnem rem Romanorum humanitati committeret, neque conditiones ferret quibus pacem fieri vellet, sed id omne Imperatoris arbitrio permitteret. Hoc solum ipsum hortari, vt sibi vxorem & filios redderet, quos si sponte redderet, multo deuinctior illi futurus foret, quam si armis reciperet, pro quibus ne nunc quidem C satis pro merito gratias agere posset.

Persæ captiui, haud quicquam in captiuitate contumeliæ passi sunt, sed ita in mancipio fuerunt, vt parum abesset, quin æque liberaliter haberentur, ac si domi suæ vt nobiles solent, fuissent. Hic legatus a Persis in memoriam reuocauit, rerum humanarum instabilitatem & inconstantiam. Ad quæ visus est Galerius subirasci, & toto corpore commotus. Non recte Persas, ait, petere, alios varietatis & inconstantiæ rerum humanarum meminisse, etenim cum secundæ res illis contigerunt, non destiterunt hominum calamitatibus & miseriis insultare. Belle scilicet enim quantum ad Valerianum moderatio- D nem in victoria tenuistis. Ex vobis nonnulli eum circumuenientes cepistis, & vsque ad extremam senectutem & mortem turpem & fœdam non dimisistis. Etiam post mortem nefaria arte cutem eius custodientes, mortali corpori, immortalem ignominiam inussistis. In ista digressus est Imperator, & dixit se quidem flecti non his quorum Persæ in legatione mentionem fecerant, oportere in rerum humanarum varietatem intueri: (ob hoc enim si quis ad ea quæ Persæ com-

ρηλιώνος δὲ ἀσμένως ἐδέξατο, καὶ παντὸς ὑσας τοὺς αὐτοὺς, ἀνεχώρησαν.

Οτι Ἀφφαρβᾶν, φίλπατος ὢν ὡς μάλιστα τῷ Ναρσαΐῳ τῷ Περσῶν βασιλεῖ, εἰς πρεσβείαν πεμφθεὶς συνῆκετείᾳ τοῦ Γαλερίου ὑπήντησεν. ὅστις ἄδειαν τοῦ λέγειν λαβὼν εἶπε· Φανερὸν ὅτι τοῦ ἡμᾶς τῶν ἀνθρώπων, ὅπι ὥσπερ φῶς * εἴη δύο λαμπῆρες * ἢ δύο εἰσιν, ἥτε Ρωμαϊκὴ καὶ Περσικὴ βασιλεία· ἃς χρὴ καθάπερ ὀφθαλμοὺς πρὸς ἑτέραν τὴν ἑτέρας κατασκευὰς λαμπρύνειν, καὶ μὴ πρὸς ἀναίρεσιν ἑαυτῶν ἀμοιβαδὸν μέχρι πάντος χαλεπαίνειν. τοῦτο γὰρ οὐκ ἀρετὴ μᾶλλον, ἀλλὰ κουφότης νομίζοιτο, ἢ μαλακία. τοῖς γὰρ μεγαλομεταίοις οἰόμενοι μὴ δύνασθαι ἑαυτοῖς βοηθεῖν, ἀσυδάλοισι τοὺς ἀντιπαλλομένους ἀφελεῖν. μὴ χρῆναι μέν τοι μηδὲ Ναρσαῖον ἀδυνάτερον πάντων τῶν ἄλλων βασιλέων νομίζεσθαι· ἀλλὰ τοσοῦτον τῶν ἄλλων βασιλέων Γαλέριον ὑπερέχειν, ὥστε αὐτὸν τούτῳ μόνῳ δικαίως Ναρσαῖον νικᾶν, καὶ τοι τῆς τῶν οἰκείων πρεσβύτων ἀξίας καὶ δεύτερον ὄντα ἡμόλιον. Πρὸς τούτοις ἔλεγεν ὁ Ἀφφαρβᾶν, ἐντέλλεσθαι αὐτῷ * πρεσβύτας σαίου, ὡς ἔχοντες ὀπτείκειαν ὃ τῆς οἰκείας βασιλείας δίκαιον τῇ Ρωμαίων ὀπτιτέλεια Φιλανθρωπία. Τοιγαροῦν μηδὲ τοὺς ὅρκους κομίζειν, ἐφ' οἷς χρὴ γίνεσθαι τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ ὅλον τὴν γνώμην τοῦ βασιλέως δίδοναι. πλὴν ὅτι τοὺς παῖδας μόνον, καὶ τὰς γαμετὰς αὐτοῦ ἀποδόσθαι. Περὶ δὲ τούτων ἀποδόσεως πλέον εὐεργεσίας ἕνοχος ἂν λέγων ἢ ὅπλοις, περὶ ὧν οὐδὲ νῦν δύνασθαι κατ' ἀξίαν χάριτας ὁμολογεῖν.

Οτι οὐ αἰχμαλωσίᾳ ἡμόλιοι, τὸ σύνταγμα οὐκ ἐπτοήθημεν ὕβρεως· ἀλλ' οὕτω μετεχείσθημεν, ὡς τῇ οἰκείᾳ δυσμοίᾳ ὅσον οὔπω ἀποδόμενοι. ἐν τούτοις εἰς μνήμην ἦγε καὶ ὅ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἀμεταβλητον. ὁ δὲ Γαλέριος πρὸς ταῦτα δόξας ὀργίζεσθαι, συγκινήσας ἑαυτοῦ σῶμα, ἀπεκείνατο λέγων· Οὐ καλῶς Πέρσας ἀξιοῖ τὸ μεταβολῆς τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἑτέρους μεμνῆσθαι, ὁπότε αὐτοὶ καιρὸν ὑπερλαμβανόμενοι, οὐ παύονται ταῖς τῶν ἀνθρώπων συμφοραῖς ὑπεκείμενοι. καλῶς γὰρ καὶ ὅτι Γαλεριανοῦ ὃ μέτεστι τῆς νίκης ἐφυλάξατε, οἵτινες δόλοις αὐτὸν ἀπατήσαντες κατέσχετε, καὶ μέχρι γήρως ἐχάτου καὶ τελευτῆς ἀτίμου σὺν ἀπελύσατε. εἶτα μὴ θάνατον μυσερᾶ τινὶ τέχνῃ ὃ δέρμα αὐτοῦ φυλάξαντες, ἐντὸς τῷ σώματι ἀθάνατον ὕβριν ἐπηγάγετε. Ταῦτα διεξελθὼν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐλπὼν ἑαυτὸν ὑπερμφθῆναι, οὐχ οἷς Πέρσαι ἀφ' ἧς πρεσβείας ἐπέμνησθη, ὡς δέον πρὸς τὰς ἀν-

ἀνθρώπινας ἀφορᾶν τύχας· (Διὰ τοῦτο γὰρ μᾶλλον καὶ πρὸς ὀργὴν προσήκει κινεῖσθαι, εἴτις πρὸς ἃ Πέρσαι

* ἢ δύο

* ἀφ' ἧς Ναρσαίου

πεπρεσβεύσασιν * ἀποβλέψαι) ἀλλὰ τοῖς τῶν οἰκείων πρεσβυτέρων ἴχνεσιν ἀκολουθεῖν· οἷς ἔθος φείδεσθαι μὲν τῶν ὑποτεταγμένων, καταγωνίζεσθαι δὲ τῶν ἀντιπάλων ὑβριστῶν· ἐκέλευσε τὸν πρεσβεύσαντα τῷ ἰδίῳ βασιλεῖ ἀπαγγεῖλαι τὴν Ῥωμαίων κελευσταθίαν, ὧν τῆς ἀρετῆς ἐπέφθη· ὃ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον προσελπίζειν περὶ αὐτὸν ἀφιξομένους καὶ γνώμην τοῦ βασιλέως.

Ὅτι Λικίννιος πέμπει πρεσβευτὴν πρὸς Κωνσταντῖνον Μεσσιανὸν κόμητα, ἥδοντα ὁ τὸ Μεσσιανοῦ ὁ βασιλεὺς ὅτι πίνα χρόνον διέτριβε. μεθ' ἃ τὰ δὲ πρός τι ὃ ἄδηλον ἦν πολέμου ἀποβλέποντων, ἅμα δὲ καὶ ὅτι οἱ τοῦ Λικιννίου ἐφόδῳ λανθανούσῃ χρησάμενοι, τὴν βασάγην αὐτοῦ μὴ τὴν βασιλικῆς ὑπηρεσίας κατέσχον· δεχθεὶς αὐτὸν ὁ τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι τὴν εἰρήνην ἐπρεσβεύετο, μὴ χρῆναι λέγων τοὺς ὁμοφύλους νενικηκότα καὶ αὐτὸν χαλεπαίνειν. ὃ, τι γὰρ ἂν ἀπόλοιτο, τοῦτο λοιπὸν τῷ νενικηκότι, ἀλλ' ἀχρεῖοις ἡμιμόροις ἀπόλωλε. ὅτι ὁ ἐν τὴν εἰρήνην ἀγορεύσας, πολλὰν ἐμφυλίων πολέμων γένεσις ἄτιτος· ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν τε προσώπων, καὶ τῆς σώματος κινήσεως, ὃ μέγεθος ὀργῆς δηλοῦν, καὶ μᾶλις φωνὴν ἀφεὶς, εἶπεν· Οὐχ οὕτω μέχρι τοῦ πρόσω ἦλθομεν, οὐδὲ ἐφ' τοῦτο ἐκ τῶν ὠκεανοῦ μέχρι τοῦ ἐνθάδε πολεμιώτατοι καὶ νικῶντες ἀφικόμεθα, ὥστε μὴ ἐθέλειν τὸν οἰκεῖον γαμβρὸν κοινωνὸν ἔχειν ἐφ' τὰ μέσα αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀρχαιότατον ἀπαγορεύειν, ὑπερλεῖς δὲ ἀνδράποδον μετ' αὐτοῦ εἰς τὰ βασίλεια πρεσβεύσαι. ἐκέλευσεν οὖν τὸν Μεσσιανὸν τούτου τοῦ μέρους τῆς πρεσβείας φροντίζοντος, εἴ τι ἕτερον αὐτὸν βούλοιτο λέγειν· καὶ ἔδοξε τὸν Βάλεντα ἐκβεβλῆσθαι τῆς βασιλείας.

Ὅτι Μαγνέντιος ὁ Βρεττανίων πέμπουσι πρέσβεις πρὸς Κωνστάντιον. πέμπονται δὲ Ρουφῖνος καὶ Μαρκελλῖνος, ὁ μὲν ὕπαρχος ὢν τοῦ πραιτωρίου, ὁ δὲ ἕτερος στρατηλάτης· καὶ Νουνέχιος συγκλητικὸς ὕπαρχος, ὁ Μάξιμος πρὸς τούτοις. ἐπομένοντες τὸ Κωνστάντιον ὅπλων ἀποχεῖσθαι, καὶ πρώτην ἔχειν ἐν τῇ βασιλείᾳ τιμήν. ὁ δὲ Μαγνέντιος δι' αὐτοῦ τὴν ἰδίαν θυγατέρα τῷ Κωνσταντίῳ ὑπισχνεῖτο διδόναι γαμετὴν, ὅπως καὶ αὐτὸς τὴν Κωνσταντίαν λάβοι τὴν ἀδελφὴν τοῦ Κωνσταντίου. ἐδέξατο δὲν ὁ βασιλεὺς τοὺς Βρεττανίωνος καὶ Μαγνεντίου πρέσβεις, ἐν οἷς πολλάκις τὸ περὶ τὴν παρόντων πραγμάτων κατάστασιν τὸ Κωνσάντιον ὑπεμίμνησκε, φάσκων, μὴ χρῆναι αὐτὸ ἀπερισκέπτως μὴ κεκμηκότα ἤδη τοῖς πολεμίοις, δύο καθ' αὐτὸν βασιλεῖς, στρατιωτικῆς τε ἐπιστήμης ἐμπείρους, καὶ ὁμονοοῦντας ἀλλήλοις, καὶ ἔτι ἀκεραίοις οὖσιν, εἰς πόλεμον προκαλεῖσθαι. οἵτινες εἰ μὴ τοῦ εἰρήνης σπουδάσειεν,

Excerpt. de Leg.

* ἀποβλέψαι

A miserant, aduertat, oportere in iram ferri, sed se vestigiis maiorum insistere. His enim moris fuit parcere subiectis & debellare superbos. Itaque iussit ei qui legatione fungebatur Regi suo Romanorum mansuetudinem & clementiam, quorum virtutis periculum fecisset renuntiare, & speraret non multo post fore vt impetrata ab Imperatore venia captiui ad ipsum rediret.

Licinnius Legatum ad Constantinum Mestrianum Comitem mittit, eumConstantinus cum ad se venisset, longo tempore detinuit, dum ad belli incerta animum adiiceret, quia qui partes Licinnii fouebant occulta machinatione vtentes, quominus B Constantinus imperii gubernacula capesseret, moram iniiciebant. Excepit igitur legatum Constantinus: ille vero a duobus Imperatoribus de pace legatus venerat, & dicebat. Non oportere eum qui de ciuibus suis victoriam reportasset apud animum suum exasperari. Quicquid enim restat, ex eo, quod periit, si quoque pereat victori, non victo perire, & si alterutri pacem denegauerit, multorum bellorum ciuilium erit causa & auctor. At Imperator & vultu & motu corporis acerbitatem iræ in quam prolapsus est, demonstrans, vix vocem emittens dixit. Non ita nos ad hoc vsque tempus gessimus, neque ideo ab Oceano, huc bellum gerentes, & vincentes C peruenimus. Nolumus enim vel proprium generum, propter eius nefanda scelera imperii participem habere & affinitati nuntium remittimus. Ne dum etiam vile mancipium cum ipso in imperium introducemus. Iussit igitur Mestrianum hac legationis parte omissa, si quid aliud vellet promere. Et visum est Valentem ab imperio deiicere.

Magnentius & Britannio, mittunt legatos ad Constantium. Mittuntur autem, Rufinus, & Marcellinus. Hic Præfectus Prætorio, ille alterius agminis ductor, & Nounechius Senatus Princeps, & Maximus cum ipsis, qui adhortarentur Constantium vt ab armis abstineret, & pri- D mum honoris gradum in imperio obtineret. Magnentius Constantio filiam desponderet, & ille quoque in vxorem acciperet Constantiam Constantii sororem. Itaque Imperator Constantius admisit Britannionis & Magnentii legatos, quorum vnus Constantium quo in statu res quo ad præsens essent, monuit cum diceret: Non oportere ipsum inconsiderate, tametsi ne nunc quidem ab hostibus premeretur, duos contra se Imperatores, rei militaris peritos, & inter se vnanimes, & integris viribus, ad bellum prouocare. Quod nisi aliqui reperiantur qui paci consulant,

quales quantique ſint, ſi ſe ad bellum ciuile comparauerint, ſiue vnus ſolus, ſiue vterque ſimul cupere, ipſum non aliunde diſcere, quam ex egregiis facinoribus, quæ ante ediderunt, quando militantes, illi ſuoque generi proſpere rebus geſtis triumphos pepererunt. Et Nunechius ſtatim, vt loqui cœperat, dixerat Magnentium pacem petere. Cum hanc legationem audiſſet Imperator, magnam illi ea res curam & ſollicitudinem attulit. Itaque ad ſomnum conuerſus, vidit in ſomnis patrem tanquam ex alto deſcendentem. In manu tenebat Conſtantem a Magnentio peremptum, quem Conſtantio exhibens hæc illi dicere viſus eſt: Conſtanti ecce Conſtans multorum Regum progenies, meus filius, frater tuus nefarie necatus, neque Imperium labefactatum, neque rempublicam euerſam negligas, neque ſi quis tibi minetur terrore afficiaris, ſed gloriam quæ inde tibi manet cuicumque oppugnationi præponas, neque multum fratrem tuum relinquas. Hoc oſtento viſo, eſt expergefactus & legatos, præter Ruffinum, in vincula coniecit.

Sub Conſtantio legati a Perſis venere, cuius legationis Princeps Narſes aſperitatem litterarum quas adferebat lenitate morum ſuorum temperauit, eaſque legendas tradidit.

Barbari ſub Iuliano Apoſtata pacem petierunt, ille vero profectus eſt vt cum illis tranſigeret & obſides ſibi dari petiit. Barbari reſponderunt, quamplurimos eſſe in bello captos neque a ſe tradi poſſe. At ille dixit ſe quærere pacis pignora, viderent, ſi qui eſſent apud ipſos huic rei apti & idonei. Cum nihil abnuerunt, ſed daturos promitterent, quos elegiſſet, Regis filium poſcit, quem vnum pro multis obſidem detineret. Sed barbari ipſum periiſſe exiſtimantes, ad luctum & mœrorem vna cum Rege conuerſi, obteſtati ſunt Cæſarem ne a ſe ea quæ præſtare non poſſent, peteret: quod faciebat cum eos, qui iam fato functi erant, ſibi dari poſtulabat, quod cum faceret ſatis ſe fœdera facere nolle indicabat.

A ὡς ὁποιοῖ κ̀ πηλίκοι κ̀ τ̀ ἐμφύλιον πόλεμον ἔ-
σοιν) ϖ̀ δ̀ πατ̀ ὁμόψυοι, εἴτε εἷς μόνος, εἴτε ὁμοῦ ἄμ-
φω πρᾶγμόσυνοι· μὴ θέλειν αὐτὸν ἑτέρωθεν μαθεῖν,
ἢ ἐκ τ̀ ἤδη πεπεϱαγμένων αὐτοῖς, ὅτε τ̀ ἐκείνων
ϖ̀ δ̀ παῖδες εἶεν ϖ̀ ἡλικ αὐτ̀ δριάμβοι
κατωρθοῦντο. κ̀ ὁ Νοῦνεχιος θᾶττον ἔφη τῷ ϖϱο-
οιμίῳ, εἰϱήνην αἰτεῖν τ̀ Μαγνέντιον. ζῶντος τ̀ τ̀
ϖϱεσβείας ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἐν Φϱυγίοις πολ-
λαῖς ὢν· κ̀ εἰς ὕπνον τϱαπεὶς, εἶδεν ὄψει, ὅτι ὁ ϖα-
τ̀ϱ αὐτ̀ ὥσπεϱ ἐξ ὕψους καπὼν, κ̀ τ̀ χϱὶ κατέ-
χων τ̀ Κώνσταντα, ὃν ἀπέκτεινε Μαγνέντιος. ὃ τον αὐτ̀
ϖϱοσφέϱων, ζῶντα ϖϱὸς αὐτὸν ἐδίκη τὰ ϱ̀ήματα
φθέγξεσθ̀· Κωνστάντε, ἰδοὺ Κώνσταν, ὁ πολλ̀
βασιλέων ἔκγονος, ὁ ἐμὸς υἱὸς, κ̀ σὸς ἀδ̀ϕὸς,
τυϱαννικῶς ὑπὸ πολλ̀ μόνου μήτε σὸν τ̀ βασιλείαν
διακινδυνεύσῃς, μήτε τ̀ πολιτείαν ἀνάϱϱεπτον ϖαϱ-
έλθῃς, μήτε βϱαβῆναί σε ἀπόϱϱᾳς. ἀλλὰ τ̀ ἐνθά-
δε ἐσπουδήν σοι δέξαι, πάσης ἐκβάσεως ϖϱοη-
μησον· κ̀ μὴ ἴδῃς αὐτὸν δίκην ἀδελφόν. μ̀ τ̀
ζῶντα τὸν ὄψιν ἀφυπνιωθεὶς ὁ Κωνστάντιος, τ̀ν
ϖϱεσβείαν πλὴν Ρυφίνου Φυλακὴν ποιεῖται ἀδοξούντων.

Οτι ὅτι Κωνσταντίου ϖϱεσβεῖς ἦλθον Περσῶν.
ὁ ὁ τ̀ ϖϱεσβείας ἡγεμὼν Ναρσῆς τ̀ βαϱ̀ τ̀
γϱαμμάτων, ὧν ἐπεφέϱετο, τῇ τ̀ οἰκείων ἡμεϱό-
τητι ϖϱάττων συγκεϱάσας, ἔδωκε ϖϱὸς ἀνάγνωσιν.

Οτι οἱ βάϱβαϱοι ἐπὶ Ιουλιανοῦ τ̀ ϖ̀ϱὸς βά-
σιν εἰϱήνην ἠτήσαν· ὁ δὲ ἦλθεν εἰς τ̀ ἀπείσαν αὐ-
τοῖς, κ̀ ἐζήτει ὁμήϱους λαβεῖν. οἱ δὲ βάϱβαϱοι ϖά-
νυ πολλοὺς ἔλεγον ἔχειν πολέμῳ, ἀλλ' οὐ ϖ̀ϱ̀
ἐκείνων δεδομένους· ϖῶς δὲ ζητεῖν εἰϱήνης ἐνέχυ-
ϱα, εἰ τινες εἶεν ϖϱὸς τοῦτο ϖ̀ϱ̀ αὐτοῖς ὁπωσδήποτε.
ἐκείνων δὲ τοῦθ' ἁπαϱνουμένων, ἀλλὰ δώσειν
σπουδαζομένων, οὓς αὐ αὐτὸς ὁπλέξοιτο· τ̀ τ̀ βα-
σιλέως υἱὸν ἠξίου λαβεῖν, ὡς αὐτὶ πολλῶν μόνον
ἕξοντα, ὃν εἶχεν αἰχμάλωτον. οἱ δὲ βάϱβα-
ϱοι ἤδη τεθνάναι αὐτὸν ὑπολαμβάνοντες μ̀
τ̀ σφῶν βασιλέως, ὀδυϱόμενοί τε κ̀ γένοντες,
ἐδέοντο τ̀ Καίσαϱος ἀδύνατα μὴ ζητεῖν, ἀπαιτοῦν-
τος ποιεῖν ἤδη τεθνεῶτας ὁμήϱους. ὅτο ὁ τεκμήϱιον
εἶ) ὅ σπονδὰς αὐτὸν μὴ ἐθέλειν ποιήσασθαι.

ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ ΚΑΙ ΜΑΓΙΣΤΡΟΥ.

EX HISTORIA EIVSDEM PETRI PATRICII ET MAGISTRI.

ΟΤΙ Βαλεριανὸς βιλαβηθεὶς τὴν ἔφοδον τῶν Περσῶν (ἐλίμωξε γὰρ ὁ στρατὸς αὐτοῦ, καὶ μᾶλλον οἱ Μαυρίκιοι) χρυσίον ἄφατον συναγαγών, ἔπεμψε πρέσβεις πρὸς Σαπώριον, ὑπὲρ μεγάλαις δόσεσι τὸν πόλεμον καταλύσαι βουλόμενος. ὁ δὲ πάντα τὸν λοιμὸν μαθὼν, τῇ τε προσκλήσει Βαλεριανοῦ πλέον ἐπαρθεὶς, τοὺς πρέσβεις * περεκύλισας, ἀπρεπέσι τοῖς αὐτοῦ ἀπέλυσας, βύβλους ἐπικυλισθήσειν.

* περικυλίσας.

Ὅτι ὁ Δέκιος τὸν Σαπώριον πολὺ ἐνεφάνισεν, ὡς καταφρονηθῆναι καὶ πολὺ τοῖς Ρωμαίοις. βουλόμενος δὲ αὐτὸν καταγελᾶσθαι, πέμπει δῶρα μεγαλοπρεπῆ, καὶ ἄλλα ἀγώνισμα, ὧν ἡ Περσὶς οὐκ ἰδίοις βύβλοις, καμήλοις ὑπηνίοις, καὶ γράμματα πέμπει, δέησιν δυνάμιν ἔχοντα· καὶ ὅτι οὐδὲν Πέρσαις καταναρτίον αὐτὸς εἰργάσατο. ὁ δὲ ταῖς οἰκέταις καταπάτασε, δυσὶ καμήλοις τὰ δῶρα ῥίπτειν εἰς τὸν ποταμόν· καὶ τοὺς ὑπηνίους ἀφαρπάξας συνέτριψε, καὶ ἐδήλωσε, τίς ὢν καὶ πόθεν ἐτόλμησε πρὸς τὸν οἰκεῖον δεσπότην γράψαι; καὶ νῦν εἰ βούλεται ἐλαφροτέρας κρίσεως τυχεῖν, ὀπίσω τοὺς χεῖρας δήσας προσπιπτέτω. εἰ δὲ μή, ἴστω ὡς κἀγὼ καὶ ὁ ὄχλος καὶ τὴν πατρίδα ὅπλα.

Ὅτι Γαλέριος καὶ Διοκλητιανὸς εἰς Νίσιβιν συνῆλθον· ἔνθα κοινῇ βουλευσάμενοι, φέλλουσιν εἰς Περσίδα πρεσβυτὴν Σικύριον Πρῖσκον ἀντιγραφέα τῆς μνήμης. τοῦτον ὁ Ναρσαῖος, τῇ τῶν ἐπαγγελθέντων ἐλπίδι, φιλοφρόνως ἐδέξατο. χρῆναι δὲ καὶ τινι ἀναβολῇ ὁ Ναρσαῖος. ὡς γὰρ βουλόμενος δῆθεν ταῖς πρὸ Σικύριον πρέσβεις, οἷα δὴ κεκοπωμένους, ἀναπαύσασθαι· μέχρι τοσούτου πρὸ τὸν Ἀσπρουδὶν ποταμὸν τῆς Μηδικῆς τὸν Σικύριον προέλκυσεν. οὐκ ἔγνω οὖν τι ὁ γινόμενον, ἕως οἱ τὰ δὲ καὶ κεῖσε περὶ τὸν πόλεμον ἀσπασθέντες

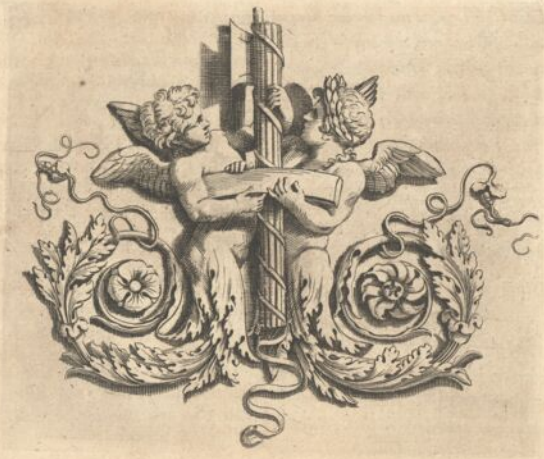
VALERIANVS, ne a Persis oppugnaretur, timens (fame enim eius exercitus laborabat, & maxime Maurici) infinitam auri quantitatem accumulans, misit legatos ad Saporem, & magnis largitionibus bellum soluere voluit. Sed Sapores, famem vrgentem edoctus, & interpellatione Valeriani elatus, legatos distinens, deinde re infecta dimittens, eos est subsecutus.

Denatus Saporem, tanquam longe Romanis præstantiorem, multum coluit, & obseruauit, & cupiens eum sibi deuincire, dona magnifica Camelis imponens, earum rerum, quæ facile portari possent quarum Persis non erat ferax, ad eum mittit, cum litteris, quibus eum orabat, vt æqui bonique consuleret, si ad eum scriberet. Se enim semper vtilitatibus Persarum paruisse, neque quicquam contrarium illorum rationibus, vnquam sensisse. At ille iussit, seruos suos, postquam recepissent munera, ea in proximum fluentem proiicere, & eius litteras laceratas pedibus conculcare. *Hæc quoque palam protulit: Quis & vnde iste est, qui eo temeritatis deuenit, vt audeat ad suum dominum scribere? Nunc si velit leuiori pœna affici, manibus a tergo reuinctis, prosternat se ante me. Si non faciat, sciat me illum, & omne eius genus perditurum & extincturum.

Galerius & Diocletianus Nisibi conuenerunt. Ibi communicato consilio, mittunt legatum in Persidem Sicorium Probum contrascribam a memoria. Hunc Narsæus, quia ex his, quæ sibi nuntiata fuerant, spem se optata consecuturum conceperat, benigne & comiter excepit. Legatum tamen, aliquandiu admittere sustinuit, tanquam vellet Sicorium & eius comites a longa via, lassos, & defessos, & recreare & reficere. Deinde Sicorium ad Asprudum Mediæ fluuium vsque pertraxit. Qua de causa id Rex faceret, Legatus ignorabat, donec cum milites, qui illic per bellum dispersi erant,

conueniſſent, in interiori conclaui Regis admiſſus, reliquis omnibus abire iuſſis, contentus præſentia Appharbæ & Archapeti & Barſaborſi, quorum alter erat Præfectus Prætorio, alter Sumii præfecturam obtinebat, iuſſit Probo ſuam legationem referre. Erant autem capita legationis, hæc. Vt Romani in Oriente haberent Intilinem, cum Sophene, Arſanicem cum Cardonene, & Zabdicene, & Tigris fluuius vtriuſque Imperii limes eſſet. Zintha Caſtrum, in confinibus Mediæ ſitum, Armeniam terminaret, Rex Iberiæ regni ſui inſignia, a Romanis accepta ſuſciperet. Conuentionum locus Niſibis, ad Tigrim amnem ſita, eſſet. Quæ vbi audiuit Narſæus, quandoquidem, quæ erat eius fortuna, nihil quicquam eorum, licebat illi denegare, conſenſit, & approbauit præterquam quod, ne iſta omnia videretur neceſſitate coactus facere, ſolummodo abnuit, conuentionum locum eſſe Niſibim. In hoc exiſtimauit Sicorius, eſſe Regi indulgendum. Cætera enim legationis conſenſit, neque quicquam aliud mutauit ex his, quæ Imperator perſcripſerat. His tranſactis reſtitutæ ſunt illis eius vxores integræ, debita erga illas temperantia obſeruata, & liberi quoque, qui liberaliter habiti fuerant.

A συνελέγησαν. καὶ πλησιαίτατα ὢν τοῖς ἐνδοτέρω τοῦ βασιλεῖ πόλιτας τοῖς ἄλλοις χωρίσας, καὶ δεχεσθεὶς τῇ προσοίᾳ Αφφαρβα καὶ Αρχαπέτου καὶ Βαρσαβώρσου· ὧν ὁ μὲν ἕτερος ὑπῆρχος τῶν πραιτωρίων, ὁ δὲ ἕτερος τὴν τοῦ Συμμίου εἶχεν ἀρχήν· ἐπέτρεψε τοῦ Περσῶν πρέσβεσιν διεξιέναι. ἦν δὲ τὰ κεφάλαια τῆς πρεσβείας τάδε· ὥστε καὶ Ῥωμαίους τὸ ἀνατολικὸν κλίμα τῆς Ἰντιλίνης μετὰ Σοφήνης, καὶ Ἀρζανίνην μετὰ Καρδυήνων καὶ Ζαβδικήνης Ῥωμαίους ἔχειν· καὶ τὸν Τίγριν ποταμὸν ἑκατέρας πολιτείας ὅρον εἶναι. Ἀρμοίαν δὲ Ζίνθα ὄχυρον ὑπὲρ μεB σείας τῆς Μηδικῆς κείμενον ὁρίζειν. τὸν δὲ Ἰβηρείας βασιλέα τῆς οἰκείας βασιλείας τὰ σύμβολα Ῥωμαίοις ὀφείλειν. εἶναι δὲ τόπον τῶν συναλλαγμάτων Νίσιβιν, πλὴν πόλιν τοῦ μεθορίου τοῦ Τίγριδι. Τούτων ὁ Ναρσαῖος ἀκούσας, ὅπως μὲν τῶν μηδὲν τούτων ἡ πρόσοδος τύχῃ ὁρίζων αὐτὸν συνεχώρει· συνέθετο τούτοις ἅπασι. πλὴν, ἵνα μὴ δόξῃ ἀναγκὴν πάντα ποιεῖν, διηρήσατο μόνον τὸ, τόπον εἶναι τῶν συναλλαγμάτων τὴν Νίσιβιν. ὁ δὲ Σικόριος, συνδεδόκει καὶ τοῦτο. Ἔστε γὰρ ἀδοκιμήσει πρεσβεία καὶ περὶ τούτου ἐκ τῶν αὐτοκρατόρων ἔνδον ἐπετέτραπο. τούτων δὲ συντελεσθέντων, ἀπεδόθησαν τοῦ Νάρσαίῳ αὖτε γαμεταὶ καὶ οἱ παῖδες μετὰ φιλοτιμίας τῶν βασιλέων, τῆς σωφροσύνης αὐτῶν καθαρῶς φυλαχθείσης.

ΠΕΡΙ ΠΡΙΣΚΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ ΚΑΙ ΣΟΦΙΣΤΟΥ.

ΠΡΙΣΚΟΣ Πανίτης, σοφιστὴς, γεγονὼς ἐπὶ τῶν χρόνων Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ· ἔγραψεν ἱστορίαν Βυζαντικὴν, καὶ κατ' Ἀτταλον, ἐν βιβλίοις η'. μελέτας τε ῥητορικὰς, καὶ ἐπιστολάς. ὁμοίως τοῦ Σουΐδα.

DE PRISCO.

PRISCVS *Panites, Sophista temporibus Theodosii iunioris: scripsit historiam Byzanticam & Attalicam libris* 8. *Declamationes rhetoricas & Epistolas.* Suidas.

Tali ergo Hunni stirpe creati, Gothorum finibus aduenere. Quorum natio sæua, vt Priscus historicus refert, in Mæotide palude vlteriorem ripam insedit, venatione tantum, nec alio labore experta, nisi quod postquam creuisset in populos, fraudibus & rapinis vicinam gentem conturbauit. IORNAND. CAP. XXIV. *Ad quem in legationem remissus a Theodosio iuniore Priscus, tali voce inter alia refert. Ingentia siquidem flumina, id est Tysiam, Tibisiamque, & Driccam transeuntes, venimus in locum illum vbi dudum Vidicula Gothorum fortißimus Sarmatum dolo occubuit. Indeque non longe ad vicum in quo Rex Attila morabatur acceßimus: vicum inquam, ad instar ciuitatis amplißimæ, in quo lignea mœnia ex tabulis nitentibus fabricata reperimus, quarum compago ita solidum mentiebatur, vt vix ab intento posset iunctura tabularum comprehendi. Videres triclinia ambitu prolixiore distenta, porticusque in omni decore dispositas. Area vero curtis ingenti ambitu cingebatur, vt amplitudo ipsa regiam aulam ostenderet. Hæ sedes erant Attilæ Regis Barbariam totam tenentis: hæc captis ciuitatibus habitacula præponebat.* CAP. XXXIV. *Qui* [ATTILA] *quamuis huius esset naturæ vt semper magna consideret, addebat ei tamen confidentiam gladius Martis inuentus, apud Scytharum reges semper habitus. Quem Priscus historicus tali refert occasione detectum. Quum pastor, inquiens, quidam gregis vnam buculam conspiceret claudicantem, nec causam tanti vulneris inueniret, sollicitus vestigia cruoris insequitur: tandemque venit ad gladium, quem depascens herbas bucula incaute calcauerat, effossumque protinus ad Attilam defert. Quo ille munere gratulatus, vt erat magnanimus, arbitratur se totius mundi principem constitutum, & per Martis gladium potestatem sibi concessam esse bellorum.* CAP. XXXV. *Quumque ad Romam animus fuisset eius* [ATTILÆ] *attentus accedere, sui eum (vt Priscus refert historicus) remouere, non vrbi, cui inimici erant, consulentes, sed Alarici quondam Vesegotharum Regis obiicientes exemplum, veriti Regis sui fortunam, quia*

ille poſt fractam Romam diu non ſuperuixerat, ſed protinus rebus exceſſit humanis. CAP. XLII. *Id acceſsit mirabile, vt Martiano Principi Orientis de tam feroci hoſte ſollicito in ſomnis diuinitas adſiſtens, arcum Attilæ in eadem nocte fractum oſtenderet, quaſi quod gens ipſa eo telo multa præſumat. Hoc Priſcus hiſtoricus vera ſe dicit adteſtatione probare.* CAP. XLIX.

EK

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [112] - 32

ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΠΡΙΣΚΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ ΚΑΙ ΣΟΦΙΣΤΟΥ.

EX HISTORIA

PRISCI RHETORIS ET SOPHISTÆ.

ΟΤΙ τῶ Σκυθῶν χρῦ τῦ πάνυ πρεσβυτέρου κατὰ τὴν ἐμπορικὴν πανήγυριν συναχθέντων Ρωμαίοις, καὶ πολλοὺς ἀπεκτόνασιν οἱ Ρωμαῖοι ἐπέστειλαν πρεσβείαν τοῖς Σκύθαις, ἐπ' αἰτίᾳ ποιούμενοι, τὴν τῦ φρουρίου αἵρεσιν ἔνεκεν, καὶ τῆς τῶν σπονδῶν ὀλιγωρίας. οἱ δὲ ἀπεκρίναντο, ὡς οὐκ ἀδικοῦντες, ἀλλ' ἀμυνόμενοι, ἃ πρότερον δράσαντες. τὸν γὰρ τῆς Μαργοῦ ἐπίσκοπον εἰς ἑαυτῶν ἀναβεβηκότα χῶν, καὶ διερευνησάμενον τοὺς τῶν σοφῶν βασιλείους θησαυροὺς, συλήσαντα τοὺς ἐπικειμένους θησαυροὺς· καὶ εἰ μὴ * τὸν ἐκδοῖεν, ἐκδοῖεν δὲ καὶ τοὺς φυγάδας, ἅ χρῆ τὰ ὑποκείμενα (εἰ) καὶ πρὸς Ρωμαίοις πλείονος) τὸν πόλεμον ἐπάξειν. Ρωμαῖοι δὲ τὴν αἰτίαν οὐκ ἀληθῆ φαυλίων εἶ). ἐν τοῖς σφετέροις λόγοις ὃ πιστὸν οἱ βάρβαροι ἥκιστα, κείνως μὴν τὴν ἀμφισβόλων κατωλιγώρουν, ὡς πόλεμον δὲ ἐπάπτεσθαι. καὶ περαιωθέντες τὸν Ἴστρον, πόλεις καὶ φρούρια πλεῖστα ὅσα τῶν ποταμῶν ἐκάκωσαν. ἐν οἷς καὶ ὃ Βιμινάκιον εἶλον· πόλις δ' ἐστὶν τῆς ἐν Ἰλλυριοῖς Μυσῶν. ὧν γενομένων, καὶ λόγων λοιδοριωμένων, ὡς ὁ ἐπίσκοπος ἐκδοθείη, ὡς μὴ ἑνὸς ἀνδρὸς πέρι πᾶσι Ρωμαίων τὸ ἐν τῷ πολέμου ἐπαγθῶσι κινδύνων ὑποπτήσας ὁ αὐτοκράτωρ

SCYTHÆ, quo tempore mercatus Scytharum, & Romanorum frequenti multitudine celebrabatur, Romanos cum exercitu sunt adorti, & multos occiderunt. Romani ad Scythas miserunt, qui de præsidii expugnatione, & fœderum contemptu, cum eis expostularent. Hi vero se non vltro bellum inferentes, sed factas iniurias vlciscentes, hæc fecisse responderunt. Margi enim Episcopum in suos fines transgressum, Regum suorum loculos, & reconditos thesauros indagatum expilasse. Hunc nisi dederent, vna cum transfugis, vt fœderibus conuenerat, (esse enim apud eos plures) bellum illaturos. Quæ cum Romani vera esse negarent, barbari vero in eorum, quæ dicebant, fide perstarent, iudicium quidem de his, quæ in contentione posita erant, subire minime voluérunt, sed ad bellum conuersi sunt. Itaque transmisso Istro, oppidis, & castellis ad ripam sitis, plurima damna intulerunt, & inter cætera Viminacium, quæ Mysorum vrbs est in Illyrico, ceperunt. His gestis, cum multi in sermonibus dictitarent, Episcopum dedi oportere, ne vnius hominis causa, vniuersa Romanorum respublica belli periculũ sustineret: ille se deditum

iri ſuſpicatus, clam omnibus ciuitatem incolentibus, ad hoſtes effugit, & vrbem traditurum, ſi ſibi Scytharum Reges liberalitate ſua conſulerent, pollicitus eſt. Ad ea, cum beneficium omni ratione repenſuros promitterent, ſi rem ad exitum perduceret, datis dextris, & dictis iureiurando vtrinque præſtito firmatis (Epiſcopus) cum magna barbarorum multitudine, in fines Romanorum eſt reuerſus. Eam multitudinem cum ex aduerſo ripæ, in inſidiis collocaſſet, nocte dato ſigno exiliit, & vrbem inimicorum ditionis, poteſtatiſque fecit. Et ab eo tempore, barbarorum res in diem auctiores, melioreſque fuerunt.

Sub Theodoſio Iuniore Imperatore, Attilas Hunnorum Rex delectum ex ſuis habuit, & litteras ad Imperatorem ſcripſit de exulibus, & de tributis, exules, vt quicumque occaſione huius belli redditi non eſſent, quam citiſſime ad ſe remitterentur. Quantum ad tributa, vt eorum proximæ deſcriptionis gratia, legati de his ſecum acturi ad ſe venirent, ne, ſi cunctarentur, Scythæ in bellum prorumperent. Nec enim iam, etiamſi velit, in ſua poteſtate eſſe, Scytharum multitudinem diutius continere. His litteris lectis, Imperator nequaquam eos ex Scythis, qui ad ſe confugiſſent, traditurum dixit. Sed vna cum illis in animo ſibi eſſe, belli euentum expectare. Cæterum ſe legatos miſſurum, controuerſias dirempturos. Ea ſicuti Romani decreuerant, vbi Attilas reſciuit, ira commotus, Romanorum fines vaſtauit, & caſtellis quibuſdam dirutis, in Ratiariam vrbem magnam, & populi multitudine abundantem, irruptionem fecit.

Poſt Cherſonenſem pugnam, Romani cum Hunnis pacem per Anatolium legatum fecerunt, & in has conditiones conuenerunt. Profugos Hunnis reddi, ſex mille auri libras pro præteritis ſtipendiis ſolui. Duo mille & centum, in poſterum ſingulis annis, tributi nomine pendi. Pro vno quoque captiuo Romano, qui in Romanorum fines, non ſoluto redemptionis pretio, euaſiſſet, duodecim aureorum mulctam inferri. Quæ ſi non ſolueretur, qui captiuum recepiſſet reſtituere teneri. Romanos neminem ex barbaris ad ſe confugientem admittere. In has quidem fœderum leges, Romani ſponte conſenſiſſe videri volebant: ſed certe, neceſſitate coacti. Superante enim metu, qui Romanorum Ducum mentes occupauerat, quantumuis duras, & iniquas conditiones ſibi impoſitas (quo pacis conſequendæ ſtudio tenebantur) lubentibus animis ſuſceperunt. Imo & tributi collationi ceſſerunt, quod illis fuit grauiſſimum, & maxime moleſtum: Regii enim theſauri, & priuatorum facul-

A ἐκδοθήσεσθαι, λαθὼν τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ πόλει τοὺς πολεμίους προσχωρήσει. καὶ αὐτοῖς προδώσειν ὑπισχνεῖται τὴν πόλιν, εἰ καὶ ὀπτεικές τι οἱ τῶν Σκυθῶν βουλεύσαιτο βασιλεῖς. οἱ δὲ ἔφασαν πρὸ πάντα ποιήσειν τὰ ἀγαθά, εἰ τὴν αὐτὴν ἄγοι ἐς ἔργον ἐπιβεβαίωσιν. δεξιάς τε καὶ ὅρκων ὄντι τοῖς εἰρηκόσιν δεδέντων, μετὰ βαρβαρικῆς πολυπληθίας ἐς τὴν Ρωμαϊκὴν ἐπανήκει γῆν. καὶ οὕτω πρόσχασις αὐτὴ τῆς ὁδοῦ, νυκτὸς σημήναντι ἐκ συνθήματος, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀντιπάλοις ἡ πόλιν ποιεῖ. δηλώσεως δὲ τῆς μέρους τὸν τρόπον τόνδε, ὅτι μεῖζον νύξηται τὰ τῶν βαρβάρων πράγματα.

Οτι ὅτι Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ βασιλέως, Ατ-
B τήλας ὁ τῶν Οὔννων βασιλεὺς τὸ οἰκεῖον γράτον ἀγείρας γράμματα πέμπει πρὸς τὸ βασιλέα, τῶν τε φυγάδων καὶ τὸ φόρων πέρι, ὅσοι πρόφασιν τοῦδε τοῦ πολέμου οὐκ ἐδέδοντο. τὴν ταχίστην οἱ ἐκπέμπεσθαι πρὸς αὐτὸν ἐκελεύομεν σπουδῆς δὴ ἕνεκα μέλλοντος φόρου, πρὸ αὐτῶν πρέσβεις τοὺς Αλεξανδρίους ἀφικνεῖται, ὡς εἰ μελλήσειεν, πρὸς πόλεμον ὁρμήσαι, οὐδὲ αὐτὸν ἔτι ἐθέλοντα ὃ Σκυθικὸν ἐφέξειεν πλῆθος. τοῦτο ἀναγόντες οἱ ἀμφὶ τὰ βασίλεια· οὐδαμῶς τοὺς πρὸς σφᾶς καταφυγόντας ἐκδώσειν ἔφασαν, ἀλλὰ σὺν ἐκείνοις τὸν πόλεμον ὑποστήσεσθαι, πέμψειν δὲ πρέσβεις τοὺς τὰ διάφορα λύσοντας. ὡς δὲ τῷ Αττήλα τὰ δεδογμένα Ρωμαίοις ἠγγέλε-
C θη· ὀργῇ ὃ πρᾶγμα ποιούμενος, τὴν Ρωμαϊκὴν ἐδῄου γῆν. καὶ φρούρια τινα καθαλὼν, τὴν Ραπιαρίαν πρόσβαλλε μεγάλῃ καὶ πολυανθρώπῳ.

Οτι μετὰ τὴν ἐν Χερρονήσῳ μάχην, Ρωμαίων πρὸς Οὔννους ἐγένοντο καὶ αἱ συμβάσεις, Ανατολίου πρεσβεύσαντος, καὶ ὅτι τοῖσδε ἐσπένδοντο. ὅπως ἐκδοθεῖεν μὲν αὖ τοῖς Οὔννοις οἱ φυγάδες, καὶ ἓξ χιλιάδες χρυσίου λιτραῶν ὑπὲρ τῶν πάλαι σπονδῶν δοθεῖεν αὖθις. φόρον δὲ ἔτησι ἑκάστου διχλίας καὶ ἑκατὸν λίτρας χρυσοῦ σφίσιν τεταγμένον εἶ). ὑπὲρ δὲ αἰχμαλώτου Ρωμαίου φθάνοντος, καὶ ἐς τὸ σφέτερον χθῶν αὖθι λύτρων διαβαίνοντος, δώδεκα χρυσοῦς εἶ) ἐπιτίμησιν. μὴ καταβάλλοντας δέ, τοὺς ὑποδεχομένους ἐκδιδόναι τὸν φθάνοντα· μηδένα δὲ βαρβάρων Ρωμαίους ἐς σφᾶς φθάνοντα δέχεσθαι. ταῦτας πρεσβευσάντων λῦσθαι Ρωμαίοις τὰς σπονδὰς ἔδοξεν. ἀνάγκη δὲ ὑπερβάλλοντι δεῖ, ὅπερ καὶ πεῖσαι τοὺς σφῶν δεξιοῦσθαι, πρῶτον ὀπίτιμα, καίπερ οὐ χαλεπὸν (τυγχάνει τῆς εἰρήνης ἐσπουδακότες) ἠμείνιζον. καὶ τὴν τῶν φόρων συνταξιν βαρυτάτην οὖσαν πρεσείεσθαι· τῶν χρημάτων αὖθις καὶ τῶν βασιλικῶν θησαυρῶν

οὐκ εἰς δέον ἐκδεδαπανημένων, ἀλλὰ περὶ θέας ἀπόπους καὶ φιλοτιμίας οὐκ ἀλλοτρίους, καὶ ἡδονὰς καὶ δαπάνας ἀνειμένας, ἃς οὐδεὶς τῶν οὐ φειδομένων οὐδὲ ἐν ὑπερουσίαις ὑποψιάν· μὴ πῃ δὴ οἱ τῶν ὅπλων ὀλιγωρήσαντες, ὥστε μὴ μόνον Σκύθαις, ἀλλὰ γὰρ καὶ τοῖς λοιποῖς βαρβάροις τοῖς πρόσουσιν τῷ Ῥωμαίων ὑπακούειν εἰς φόρου ἀπαγωγήν. τούτων τῶν συντάξεων, καὶ τῶν χρημάτων πέρι, ἅπερ ἔδει τοῖς Οὔννοις ἐκπεμπεσθαι, συνεισφέρειν πρῶτος ἠνάγκασε, δασμὸν εἰσπραττόμενος καὶ τοὺς ἐν χερρόνησῳ ἅπαν τῷ βαρυπάτῳ καυθιάσας τῆς γῆς ἀποτίμησιν εἴτε δικαίων κείσῃ, εἴτε βασιλέων φιλοτιμίας. συνεισέφερον καὶ ῥητὸν χρυσίον καὶ οἱ ἐν τῇ χερρονήσῳ αὖθις γεγραμμένοι ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν ἀξίας. καὶ ὦ πολλοῖς ἡ λαμπρὰ τύχη, βίου μεταβολὴ· ἐσπράττοντο γὰρ μετ' αἰσχύνης, ἅπερ ἔκαστον ἀπεγράψαντο οἱ πρὸ βασιλέως τῶν τοιεῖν ἐπιτεταγμένοι· ὥστε τὸν κόσμον τῶν γυναικῶν καὶ τὰ ἔπιπλα τοὺς πάλαι βδάμονας θεσπιδέναι ἐν ἀγορᾷ. τοῦτο μὲν μετὰ τὸν πόλεμον ὃ κακὸν Ῥωμαίοις ἐδέξατο, ὥστε πολλοὺς ἢ ἀποκαρτερήσαντας, ἢ βρόχον ἁψαμένους τὸν βίον ἀπολιπεῖν. τότε δὴ οὖν τῶν παρακρῆμα τῶν θησαυρῶν ἀνασκαπτομένων, τό, τε χρυσίον καὶ οἱ φυγάδες ἐπέμποντο (σκήπτα ὑπὲρ τούτων θεῶν ἀφιγμένου) ὧν πλείστους Ῥωμαῖοι ἀπέκτειναν, ἀπειθοῦντας θεοῖς τοῖς ἔκδοσιν. ἐν οἷς καὶ τῶν βασιλικῶν ὑπῆρχον Σκυθῶν, οἱ ὑπὸ Ἀττήλα πεπέσθαι αἰτιαθέντες, πρὸ Ῥωμαίοις ἀφίκοντο, τοῖς δὲ αὖτ' ὁ Ἄττηλας θεσπίσεις ἐπιτάγμασι, καὶ Ἀσημουντίους ἐκέλευσεν ἐκδίδοναι ὅσοις ἀχμαλώτοις ὑπῆρχον ἔχοντες, εἴτε Ῥωμαίοις εἴτε βαρβάροις. Ἄσημος δὲ ὄρος φευγέων καρτερὸν, οὐ πολὺ μὲν ἀπέχον τῆς Ἰλλυρίδος, πρὸς δὲ Θρᾳκίῳ πεφυκεῖμενον μέρει. ὅπερ οἱ ἐνοικισθέντες ἄνδρες πολλὰ δηὰ τοὺς ἐχθροὺς εἰργάσαντο, οὐκ ἀπὸ τειχῶν ἀμυνόμενοι, ἀλλ' ἔξω τῆς πάφευ μάχας ὑφιστάμενοι, πρός τε ἄπειρον πλῆθος ἐν κρατηρᾷ, μέσιον πρὸ Σκύθας ἔχοντες κλέος. ὥστε τοὺς μὲν Οὔννους ἀποῤῥῦσθαι τῶ φευγέου ὑπεμαχάρησαν, τοὺς δὲ ἐπεκτεχόντας, καὶ παραυτίκα τῶ οἰκείων γενομένους, ὡΐκα ἀπήγγελλον αὐτοῖς οἱ σκοποὶ, διέναι τοὺς πολεμίους λείαν Ῥωμαϊκὴν ἀπάγοντας, ἀδοκήτοις τε ἐμπίπτειν, καὶ στρέτεσθαι τὰ ἐκείνων ποιεῖσθαι λάφυρα· πλήθει μὲν λειπομένους τῶν αὐτοπολε-

A tates, in abſurda ſpectacula, in vanos honorum ambitus, & titulos, in delicias, & voluptates, conſumptæ fuerant tam profuſis ſumptibus, vt eos nemo ſanæ mentis, vel in maxime affluentibus diuitiarum copiis ſuſtineret, aut toleraret. Præterea armorum, & rei militaris ſtudium neglexerant, vt non ſolum Scythis, ſed & reliquis barbaris, qui proximas Imperii Romani regiones incolebant, quoad tributorum penſitationem parerent. Itaque tributa & pecunias, quas ad Hunnos deferri oportebat, quibus exactio mandata erat, omnes conferre coegerunt: B nulla etiam eorum immunitatis habita ratione, qui terræ onere, tanquam nimis graui ad tempus, ſiue Imperatorum benignitate, ſeu iudicum ſententia, leuati erant. Conferebant etiam aurum indictum, qui altius repetita temporum memoria, in Senatum aſcripti fuerant, vltra quam facultates ferre poterant, & multis ſplendida, & illuſtris fortuna vitæ commutationem attulit. Conficiebantur enim illæ pecuniæ, cum acerbitate, & contumelia, pro arbitrio, & vt ſcripto vnumquemque adnotauerant, quibus huius rei cura ab Imperatore erat demandata. Ex quo, qui antiquas, & a maioribus acceptas diuitias poſſidebant, mundum vxorum, & pretioſam ſuam ſupellectilem, in foro palam, & publice, ve- C num exponebant. Ab hoc bello, tam atrox, & acerba calamitas Romanos excepit, vt multi ſibi violentas manus attulerint, aut aptato collo laqueo, vitam finierint. Tunc igitur, paruo temporis momento, recluſis & effuſis theſauris, aurum, & exules (nam Scotta qui ſuſciperet, aduenerat) ad Scythas miſſi ſunt. Romani vero, multos ex profugis, qui dedi reluctabantur, trucidarunt, inter quos & Præfectum Scytharum regii generis, qui militare ſub Attila renuerant, & Romanis ſe adiunxerant. His quoque pacis conditionibus exequendis, Attilas operam nauauit, & Aſimuntios interpellauit, vt captiuos, quos penes ſe D habebant, ſiue Romanos, ſiue barbaros, redderent. Eſt autem Aſimus oppidum validum, non multum ab Illyrico diſtans, quod parti Thraciæ adiacet, cuius incolæ grauibus damnis inimicos affecerunt. Non illi quidem ſe murorum ambitu tuebantur, ſed extra propugnacula, manus conſerebant, contra infinitam Scytharum multitudinem, & Duces magni apud eos nominis & exiſtimationis. Itaque Hunni dilabi, & ab oppido quam longiſſime recedere. Palantibus enim Scythis, & a ſuis longius aberrantibus, ſi quando eos exiſſe, & prædas ex Romanis egiſſe, exploratores denuntiabant, inopinantibus aderant, & parta ab eis ſpolia ſibi vindicabant. Et illi quidem ab hoſtibus, multitudine vin-

cebantur, sed robore & virtute præstantiores erant. Itaque Asimuntii, plurimos ex Scythis in hoc bello necauerunt, & multos Romanorum in libertatem asseruerunt, nec ideo minus transfugas recipere destiterunt. Quamobrem Attilas, se exercitum non ante deportaturum, aut fœderis conditiones ratas habiturum professus est, quam captiui Romani, qui ad Asimuntios peruenissent, redderentur, aut pro his mulcta conuenta solueretur, & liberarentur abducti in seruitutem barbari. Quæ contra ea dissereret, non habebat Anatolius legatus, neque Theodulus, præsidiariorum Thraciæ militum Dux & Præfectus. Nec enim Asimuntii illorum mandatis obsequebantur, quantumuis rationi consentanea ob oculos ponerent. Barbarus autem recenti victoria elatus, & ferus, prompte ad arma ferebatur. Romani contra, propter recens acceptam cladem, animis ecciderant. Nihilominus tamen Asimuntiis per litteras significarunt, vt Romanos captiuos quoscumque nacti essent, restituerent, aut pro vnoquoque captiuo, duodecim aureos penderent, & Hunnos captiuos liberarent. Quibus litteris lectis, Romanos, qui ad se confugissent, liberos abire siuisse, Scythas vero, quotquot in eorum manus venissent, trucidasse responderunt. Duos tantum captiuos habere, propterea quod hostes dum in obsidione fuerunt, in insidiis collocati, nonnullos ex iuuenibus, qui ante munitiones greges pascebant, rapuerunt, quos nisi reciperent, captiuos iure belli sibi acquisitos, minime restituturos. Hæc renuntiarunt qui ab Asimuntiis venerunt. Quibus auditis, Scytharum Regi, & Romanis Principibus placuit exquiri iuuenes, quos Asimuntii raptos esse querebantur. Sed nemine reperto, Barbari ab Asimuntiis capti sunt dimissi, prius tamen fide a Scythis accepta, nullos Asimuntios captiuitati mancipatos, penes se habere. Iurauerunt etiam Asimuntii, Romanos, qui ad se effugissent, libertate donasse quamuis adhuc multos in sua potestate haberent. Nec enim sibi perieraſſe videbantur, modo suos a barbarorum seruitute saluos, & incolumes præstarent.

Pace facta, Attilas rursus legatos ad Romanos Orientales mittit, qui transfugas repeterent. At illi, legatos perquam humaniter exceperunt, & plurimis donis ornatos, cum nullos perfugas apud se esse asseuerassent, dimiserunt. Misit & iterum Attilas alios legatos, quibus quoque amplis muneribus ditatis, tertia ab eo, post illam, itidem quarta legatio aduenit. Ille enim Romanorum liberalitatem, qua vtebantur, veriti vt a fœderibus barbari discederent,

μωτῶν, ἐρετῇ δὲ καὶ ῥώμῃ διαφέροντας. πλείστους γοῦν οἱ Ασημουντιοι ἐν τῷ δε τῷ πολέμῳ Σκύθας μόνους ἀπέκτειναν, Ρωμαίους δὲ πολλοὺς ἐλευθέρωσαν. τοὺς δὲ καὶ ἀποδράσαντας τῶν σφετέρων ἐδέξαντο. οὐκ ἀπάξω οὖν, ἔφη ὁ Αττίλας, στρατὸν, οὐδὲ ὑπισχνοῦμαι τὰς τῆς εἰρήνης συνθήκας· εἰ μὴ * ἐκποδὼν εἶεν οἱ παρ' ἐκείνοις καταφυγόντες * ἐκείνων Ρωμαῖοι, καὶ γὰρ αὐτῶν δοῦναι ἀποτιμήσας, ἀφεθήσονται δὲ καὶ οἱ παῤ ἐμοὶ Ασημουντίων ἀπαχθέντες αἰχμάλωτοι βαρβάροις. ἀντέλεγον δὲ αὖτῳ ὡς οὐχ οἷός τε ἦν οὔτε Ανατόλιος πρεσβεύτης, οὔτε Θεόδουλος ὁ τῶν στρατιωτῶν καὶ ὁ Θρᾴκιον τάγματων ἡγούμενος· οὔτε γὰρ ἔπειθον, οὔτε τὰ βέλτιστα προτείνοντες, τὸν μὲν βαρβάρου πεπαρῳνηκότος, καὶ προχείρως ἐς τὰ ὅπλα ὁρμῶντος. αὐτῶν δὲ κατεπτυχότων, καὶ τὰ προϋπάρξαντα γράμματα παῤ ἐμοὶ Ασημουντίοις ἔστελλον, ἢ ἐκδίδοναι τοὺς παῤ αὐτοῖς καταφυγόντας αἰχμαλώτους Ρωμαίους, ἢ γὰρ ἑκάστου δώδεκα λίτρας χρυσοῦ, διαφθεῖραι δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους Οὔννους. οἱ δὲ τὰ αὐτοῖς ἐπεσταλμένα ἀναγνώντες, ἔφασαν· τοὺς μὲν παῤ αὐτοῖς καταφυγόντας Ρωμαίους ἀφεῖναι ἐπ' ἐλευθερίᾳ· Σκύθας δὲ ὅσους αἰχμαλώτους ἔλαβον ἀνηρηκέναι. δύο δὲ συλλαβόντας ἔχειν. διὰ τοῦτο καὶ τοὺς πολεμίους, μὴ τὸν χρόνον λάβωσιν ὅτι χρόνον πολιορκίαν ἐξ ἐνέδρας ὑπεξελθόντες τῶν περὶ τὸ Φρουρίου νεμόντων παίδων ἁρπάσαι λύκας, οὓς εἰ μὴ ἀπελάβοιεν· οὐδὲ τοὺς νόμῳ πολέμου κτηθέντας ἀποδώσειν. ταῦτα ἀπαγγειλάντων τῶν παῤ ἐμοὶ τοῖς Ασημουντίοις ἀφιγμένων· παῤ τε Σκυθῶν βασιλεῖ, καὶ τοῖς Ρωμαίων ἄρχουσιν ἐδόκει μόνοι ἀναζητεῖσθαι οὓς οἱ Ασημουντίοι ἔφασαν ἁρπάσαι παῖδας. οὐδενὸς δὲ φανέντος, οἱ παῤ ἐμοὶ τοῖς Ασημουντίοις βαρβάροις ἀπεδόθησαν, πείσαντες τῶν Σκυτῶν δόντων, ὡς παῤ αὐτοῖς οἱ παῖδες οὐκ * εἶασαν. ἐπωμύνουν- * εἴασαν τε δὲ καὶ οἱ Ασημουντίοι, ὡς οἱ παῤ ἐμοὶ σφᾶς καταφυγόντας Ρωμαίους ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἀφείησαν. ὤμνυον δὲ καὶ τῶν παῤ ἐμοὶ σφίσιν ὄντων Ρωμαίων. οὐ γὰρ ὑπῆρχεν ὅρκον ὀμνύναι ὅτι τὴν σωτηρίαν τῶν ἐκ τοῦ ἑτέρου ἤθους ἀνδρῶν.

Ὅτι ἡμοιβῶν τῶν ἀπανδῶν, Αττίλας αὖθις παῤ ἐμοὶ τοῖς ἑώοις ἔπεμψε πρέσβεις, φυγάδας αὐτῶν. οἱ δὲ τοῖς πρεσβευταῖς δεξάμενοι, καὶ πλείστοις δώροις θεραπεύσαντες, ἀπέπεμψαν, φυγάδας μὴ ἔχειν φήσαντες. πάλιν ἑτέροις ἔπεμψε. χρηματισαμένων δὲ καὶ αὐτῶν. τρίτη παρῆν πρεσβεία, καὶ τετάρτη μετ' αὐτήν. ὁ γὰρ ἐς τὴν Ρωμαίων ἀφορᾶν φιλοτιμίαν, καὶ ἐποιοῦντο. δείσαντες μὴ παῤ ἐμοὶ

καθιῶναι τὰς ἀποροδάς, ὅσοις τῶν ἐπιτηδείων οὐ πάνυ ἐβούλετο, ἐπέμπετο πρὸς αὐτοὺς αἰτίας τε ἀναπλάττων, καὶ πρόφασις ἐφοδείοις κενάς. οἱ δὲ πρὸς τὰ ἥκιστα ὑπήκοον ὑπήγμασι, καὶ διακόπτου ἠρῶντο τὸ πρόσταγμα, ὅσαπερ αὖ * ἑκάστοις προεκελεύσατο. οὐ γὰρ μόνον τὸ πρὸς αὐτὸν ἀπελεύθερος πόλεμον ὑπαβουκόλει, ἀλλὰ καὶ πρὸς γυμνοὺς οὐ πάνυ θαρσαλέως τυγχάνοντας ἐδεδίασε, καὶ βανδίλους τὰ κατὰ θάλατταν ἀφανίζοντας, καὶ Ἰσαύρους πρὸς τὰ λῃστήρια ὁρμισαμένους, καὶ Σαρακηνοὺς τὰ αὐτῶν ὀπτικὰ τείας τὰ ἑῷα καταπεχόντας, καὶ τὰ Αἰθιοπικὰ ἔθνη στασιάζοντα. ὁρῶν δὲ ταῦτα πεπειραμένους, τὸν λοιπὸν Ἀττήλαν ἐφεώρων· πρὸς δὲ τὰ λοιπὰ ἔθνη ἐπειρᾶτο πρόφασιν πάσεσθαι, δυνάμεις τε ἀνδρείζοντας καὶ στρατηγοὺς χρηστοποιοῦντες.

Ὅπερ καὶ αὖθις Ἐδήκων ἦκε πρέσβεις, ἀνὴρ Σκύθης, μέγιστα κατὰ πόλεμον ἔργα διαπραξάμενος, σὺν Ὀρέστῃ. ὃς τῶν Ῥωμαϊκῶν ὁμήρων ὤν, ᾤκει πλησίον πρὸς τὸν Σάῳ ποταμῷ Παιόνων χώραν, ᾧ βαρβάρῳ κατὰ τὰς Αἰσίου στρατηγοῦ τῶν ἑσπερίων Ῥωμαίων συμβάσεις ὑπαχθείσαν. ἧκεν ὁ Ἐδήκων, εἰς τὰ βασίλεια πρελθών, ἀπιδίδου τὰ πρὸς Ἀττήλα γράμματα, ἐν οἷς ἐποιεῖτο τοὺς Ῥωμαίους ἐν αἰτίᾳ τῶν φυγάδων πέρι· αὐτὸς ὧν ἠπείλει ὅτι τὰ ὅπλα χωρεῖν, εἰ μὴ ἀποδοθείεν αὖτις, καὶ ἀφίξονται Ῥωμαῖοι πλὴν δορυάλωτον ἀροιῶντες. εἰ δὲ μῆνας μὴν αὐτῆς τοῦ ῥοῦμα τοῦ Ἴστρου, ἀπὸ τῆς Παιόνων ἄχρι νόσων τῶν Θρᾳκίων. τὸ δὲ βάθος, πέντε ἡμερῶν ὁδόν. καὶ πλὴν ἀγορᾶν, τὰ ἐν Ἰλλυριοῖς, μὴ πρὸς τὴν ὄχθην τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ γίνεσθαι, ὥσπερ καὶ πάλαι, ἀλλ' ἐν Ναϊσσῷ· ἐν ὅρμον, ὡς ἐπ' αὐτὸν δηωθεῖσαν, τῆς Σκυθῶν καὶ Ῥωμαίων ἐπήνεγκε γῆς· πέντε ἡμερῶν ὁδὸν διέχοντα μάλιστα τοῦ Ἴστρου ἀπέχουσαν ποταμοῦ. πρέσβεις δὲ ἐκέλευσε πρὸς αὐτὸν ἀφικνεῖσθαι τοὺς παρὰ τῶν ἀμφιβόλων διαλεξομένους, οὐ τῆν ὁπτιτυχόντων, ἀλλὰ τῶν ἐπιφανεστάτων ἀνδρῶν τοὺς μεγίστους. οὓς εἰ ἐκπέμπειν διέμελλον ἥξειν· αὐτὸν δὲ καλέσαντα σφᾶς, ἐς τὴν Σαρδικὴν διαθήσεσθαι. τούτων ἀναγνωσθέντων βασιλεῖ τῆν γραμμάτων, ὡς ἐπέξῆλθεν ὁ Ἐδήκων σὺν τῷ Βιγίλᾳ, ἑρμηνεύσαντι ὅσαπερ ὁ βάρβαρος ἀπὸ στόματος ἔφρασεν τῶν Ἀττήλᾳ δεδογμένων· καὶ ἐς ἑτέρας οἰκίας πρεσβύτερα, ὥστε αὐτὸν Χρυσαφίῳ τῷ βασιλέως ὑπασπιστῇ, οἷα δὴ τὰ μέγιστα δυναμένῳ, ἐς ὄψιν ἐλθεῖν· ἀπεθαύμασε τῶν βασιλείων οἴκων τὴν εὐφυΐαν. Βιγίλας δὲ, ὡς τῷ Χρυσαφίῳ ἐς λόγους ἦλθεν ὁ βάρβαρος, ἔλεγεν ἑρμηνεύων, ὡς ἐπαινοίη ὁ Ἐδήκων τὰ βασίλεια, καὶ τὸν περὶ σφίσιν μακαρίζοι πλοῦτον. ὁ δὲ Χρυσάφιος ἔφασκεν, ἔστιν ὡς καὶ αὐτὸν οἴκων τε χρυσοτεύκτων καὶ πλούτου κύριον,

A ludibrio habens, nouas subinde causas fingebat, & vanas occasiones legatorum mittendorum excogitabat, & ad suos necessarios, quos liberalitate complecti volebat, eas legationes deferebat. Romani vero in omnibus Attilæ dicto audientes erant, & quæ præcipiebat, domini iussa ducebant. Non solum enim a bello contra eum suscipiendo, eorum rationes abhorrebant, sed & Parthos, qui bellum apparabant, & Vandalos, qui maritimas oras vexabant, & Isauros, qui prædis, & rapinis grassabantur, & Saracenos, qui regiones ad Orientem excursionibus vastabant, metuebant. Præterea gentes Æthiopum in armis erant, & defectionis consilia agitabant. Itaque Romani animis fracti, Attilam colebant, tantisper dum exercitus comparabant, & Duces sortiebantur.

Edecon vir Scytha, qui maximas res in bello gesserat, venit iterum legatus cum Oreste. Hic genere Romanus, Pæoniam regionem, ad Saum sitam, incolebat, quæ ex fœdere inito cum Ætio Romanorum Occidentalium Duce, barbaro parebat. Itaque Edecon in palatium admissus, Imperatori litteras Attilæ reddidit, in quibus de transfugis non redditis querebatur, qui nisi redderentur, & Romani a colenda terra abstinerent quam bello captam suæ ditioni adiecerat, ad arma iturum minabatur. Ea vero, secundum Istrum a Pæonibus, ad Nouas vsque Thraciæ in longitudinem extendebatur. Latitudo autem erat quindecim dierum itinere. Neque vero forum celebrari, vt olim, ad ripam Istri, sed in Naisso, quam vrbem a se captam, & dirutam, quinque dierum itinere expedito homini ab Istro distantem, Scytharum, & ditionis limitem constituebat. Legatos quoque ad se venire iussit, controuersia disceptaturos, non ex quolibet hominum genere, & ordine, sed ex Consularibus illustriores, quos mittere libuerit, quorum excipiendorum gratia, in Sardicam descenderet. His litteris lectis, digresso ab Imperatore Edecone, cum Bigila, qui ea, quæ Attilas verbis Imperatori denuntiari voluit, interpretaturus venerat, cum reliquas quoque domos obiret, in conspectum Chrysaphii ipsius Imperat. satellitis venit: is plurimum auctoritate, & gratia apud Imperatorem valebat. Admiratus erat barbarus, Regiarum domuum magnificentiam. Bigilas autem simulatque barbarus in colloquium venit cum Chrysaphio, interpretans retulit, vt laudasset Imperatorias ædes, & Romanos beatos duceret, propter affluentes diuitiarum copias. Edeconi Chrysaphius dixit, Fore eum huiusmodi domuum, quæ aureis tectis præfulgebant, compotem, & opibus abundaturum,

si relicta Scythia, ad Romanos se conferret. Sed alterius domini seruum, Edecon ait, nefas est eo inuito, tantum facinus in se admittere. Quæsiuit ex eo Eunuchus, an facilis illi, ad Attilam pateret aditus, & qua potestate præditus apud Scythas esset. Ille sibi necessitudinem intercedere cum Attila, respondit, & decretam sibi cum nonnullis aliis, Scythiæ primoribus, eius custodiam. Nam per vices, vnumquemque eorum præscriptis diebus, cum armis circa Attilam excubias agere. Tum Eunuchus, si qua fides, inquit, se maximorum bonorum illi auctorem futurum. Cui rei tractandæ, otio opus esse. Hoc vero sibi fore, si post cœnam rediret, sine Oreste, & reliquis legationis comitibus. Facturum pollicitus barbarus, cibo sumpto, ad Eunuchum pergit. Tum per Bigilam interpretem, datis dextris, & iureiurando vtrimque præstito, ab Eunucho, de rebus, quæ Edeconi minime damno, sed fructui & commodo essent, verba facturum, ab Edecone se, quæ sibi crederentur, non enuntiaturum, etiamsi exequi nollet. Tunc Eunuchus Edeconi dixit. Si in Scythiam rediens, Attilam sustulerit, & Romanorum partibus accesserit, vitam in magnis opibus beate traducturum. Eunucho Edecon assensus adiecit. Ad hanc rem peragendam, opus esse pecuniis, non quidem multis, sed quinquaginta auri libris, quas militibus, quibus præesset, qui sibi ad rem impigre exequendam adiumento essent, diuideret. Cum Eunuchus, nulla mora interposita, dare vellet, dixit barbarus, se prius ad renuntiandam legationem dimitti oportere, & vna secum Bigilam, Attilæ de transfugis responsum accepturum, cum quo de ordine componendæ rei ageret, qui quoque quando facto opus esset, viam auri deferendi iniret. Etenim Attilam se simul atque redierit, percunctaturum, vt reliquos omnes, quis munera sibi sit largitus, & quantæ pecuniæ sint illi a Romanis dono datæ. Neque id celare, per collegas, & comites licitum fore. Visus est Eunucho barbarus recta sentire, & eius est amplexus sententiam. Itaque a cœna dimisso ad Imperatorem, consilium initum detulit, qui Martialium, magistri officiorum munere fungentem, ad se venire iussum docuit, conuentionem cum barbaro factam: id enim illi credi, & committi iure magistratus, quem gerebat, necesse fuit. Nam omnium Imperatoris consiliorum magister est particeps, sub cuius cura sunt Tabellarii, interpretes, & milites, qui Palatii custodiæ deputati sunt. Imperatore autem, & Martialio de tota re consultantibus, placuit, non solum Bigilam, sed & Maximinum legatum mittere ad Attilam.

εἴγε παρείδοι μὴν τὰ παρ' Σκύθαις, ἔλεγε δὲ τὰ Ρωμαίων. τῷ δὲ ἀποκρινομένῳ ὡς τὴν ἑτέρου δεσπότου θεράποντα, αὐθις τε κυρίου οὐ θέμις τῶτο ποιεῖν· ἐπιπλέον ὁ εὐνοῦχος, εἴγε ἀκώλυτος αὐτῷ ἡ παρ' Ἀττήλαν εἴη εἴσοδος, καὶ δυνάμην παρ' Σκύθαις ἔχειν τινά; ὁ δὲ ἀποκεκληρώσθαι, ὡς καὶ ἐπιτηδείως εἴη τῷ Ἀττήλᾳ, καὶ τὴν αὐτοῦ ἅμα τοῖς εἰς τῶτο ἀποκεκληρωμένοις λοχάσιν ἐμπιστεύειν φυλακήν· οὐ δίκαιος γὰρ, καὶ ῥητὰς ἡμέρας, ἕκαστον αὐτῶν ἔλεγε μετ' ὅπλων φυλακὴν τοῦ Ἀττήλα. ἔφασκεν ὁ εὐνοῦχος, εἰ καὶ πίστις δέξοιτο, μέγιστα αὐτῷ ἐργάσεσθαι ἀγαθά· δεῖσθαι γὰρ ὁρᾶν. ταῦτα μὲν αὐτοῦ παρήγγελλεν, εἴγε περὶ αὐτὸν ὀπτὰ δεῖπνον ἔλθοι χωρὶς Ὀρέστου καὶ τῶν ἄλλων συμπρεσβευτῶν. παρορμῶν δὲ τῶτο ποιεῖν, ὅτι τὴν ἑστίασιν πρὸς τὸν εὐνοῦχον ποιήσοιτο, καὶ παρὰ τοῦ Βιγίλα ἑρμηνεῖ δεξιὰς καὶ ὅρκους ἔδοσθαι. ὁ μὲν εὐνοῦχος, ὡς οἶδε ὀπτὰ κακῶν τῷ* Εδήκωνι ἀλλ' ὅτι μεγίστοις ἀγαθοῖς, ποιεῖ λόγοις ποιήσοιτο· ὁ δὲ, ὡς οἷόν τε εἴη ποιεῖσθαι τὰ αὐτῷ ῥηθησόμενα, εἰ καὶ μὴ πρᾶτος κυρήσοι. τότε δὴ ὁ εὐνοῦχος ἔλεγε τοῦ Εδήκωνι, εἰ ἀφικοῖτο ἐς τὴν Σκυθικὴν αὖθις τὸν Ἀττήλαν, καὶ παρὰ Ρωμαίοις ἥξει, ἔσεσθαι αὐτῷ βίον εὐδαίμονα, καὶ πλοῦτον μέγιστον. τῷ δὲ ὑποθεμένου, καὶ φήσαντος ὅτι τῇ πρεσβείᾳ δεῖσθαι χρημάτων, οὐ* πολλῶν δὲ, ἀλλὰ πεντήκοντα λιτρῶν χρυσίου, δόξησομένων τῷ ὑπ' αὐτὸν πλήθει, ὡς τε αὐτῷ τελείως συνεργῆσαι πρὸς τὴν ὑπόθεσιν. καὶ τῷ εὐνούχῳ ὃ χρεσίων παρὰ χρῆμα δώσειν ὑποθεμένου, ἔλεγεν ὁ βάρβαρος, ἀποπέμπεσθαι μὲ αὐτὸν ἀπαγγελοῦντα τῷ Ἀττήλα περὶ τῆς πρεσβείας· συμπέμπεσθαι δ' αὐτῷ Βιγίλαν τὸν παρὰ τοῦ Ἀττήλα ὑπὸ τοῖς φυλάσιν ἀποκεισιν δεξάμενον. δι' αὐτῶ γὰρ τὸν αὐτοῦ χρεσίου μίμνεσθαι, καὶ ὃν ἕξειν τῆς σκηπεμφθήσεται. ἀπελήλυθότα γὰρ, ὥσπερ καὶ τοὺς ἄλλους, πολυπραγμονῆσαι τὸν Ἀττήλαν, ὅσα τε αὐτῷ δωρεὰ, καὶ ὁπόσα παρὰ Ρωμαίων δέδοται χρήματα; μὴ οἷόν τε δὲ ταῦτα ἀποκρύπτειν, ἀλλὰ τοὺς συμπρεσβευομένους. ἔδοξε δὴ τοῦ εὐνούχου λεχθέν, καὶ τῆς γνώμης τὸν βάρβαρον ἀποδεξάμενος, ἀποπέμπει μετὰ τὸ δεῖπνον, καὶ ὅτι βασιλέα φέρει τὴν βουλὴν. ὃς Μαρτιάλιον τὸν τῆς μαγίστρου διέποντα ἀρχὴν προσμεσσεπεμψάμενος, ἔλεγε τὰς πρὸς τὸν βάρβαρον συνθήκας· ἀνάγκη δὲ ἐγαρρεῖν τῆς ἀρχῆς· πασῶν γὰρ τῶν βασιλέως βουλῶν ὁ μάγιστρος κοινωνός, ἅμα δὲ τῶν τε ἀγγελιαφόρων καὶ ἑρμηνέων καὶ στρατιωτῶν ἀμφὶ τὴν βασιλείαν φυλακὴν ὑπ' αὐτὸν τεταγμένων. ἐδόκει δὲ αὐτῇ βουλεύσασθαι τοῖς πρεσβευομένοις πέρι μὴ μόνον Βιγίλαν, ἀλλὰ καὶ Μαξιμῖνον ἐκπέμπειν πρεσβεύσαντα πρὸς τὸν Ἀττήλαν.

* al. Ἐδήκωνι.

* πολλῶν

Ὅτι φωραθέντα τ῀ Βιγίλαν ὑπεξουλοῦμενον τ῀ Ἀττήλα, καὶ χρυσίου ἕως ἑκατὸν λίτρας ἕως παρὰ τ῀ Χρυσαφίου τ῀ οὐνούχου ἐκλείσας ἀφελόμενον· πρὸς οὓς ἔπεμπεν Ὀρέστην καὶ Ἡσλαν ὁ Ἀττήλας ἐς τ῀ Κωνσταντίνου, ἐντειλάμενος, τ῀ μὲν Ὀρέστην ὃ Βαλεντίου, ἐν ὧπερ ἐμβεβλήκει Βιγίλας ὃ χρυσίον Εδήκωνι δοθησόμενον, ἐς ὅ σφετέρῳ παρελθόντα πραγήλᾳ ἐλθεῖν τε παρὰ βασιλέα, καὶ αὖτις ὑπιδεῖξαντα καὶ τῷ οὐνούχῳ, αἴρωσθαι, εἴγε αὐτὸ ὑπιγνώσκοιε· τὸν δὲ Ἡσλαν λέγειν ἀπὸ στόματος· οὗ μὲ γεγονότος εἶ παῖδα τὸν Θεοδόσιον παῖδα, οὗ ᾖ καὶ αὐτὸν φύσαι· καὶ τὸν πατέρα Μουσδίουχον ἀμφιδεδέσθαι ἀμφυλάξαι τὴν οὐσίαν. Ταύτης δὲ τὸν Θεοδόσιον ἐκπεπωκότα δουλοῦν αὖτις τὴν τῆ φόρου ἀπαγωγὴν ὑφισάμενον. οὐ δίκαιον οὖν ποιῆ, τῷ βελτίονι καὶ ὃν αὖτις ἡ τύχη δεσπότην ἀνέδειξεν, ὡς πονηρὸς οἰκέτης λαθριδίως ὑπεστιφέλωος. οὐ λύσειν οὖν τὴν αἰτίαν, ἔφη, πρὶν ἐς αὐτὸν ἡμῶν τηλοῦσθαι, εἰ μήτε τὸν οὐνοῦχον ἐκπέμψοι πρὸς κέλευσιν. καὶ ὅτι μὴ ὑπὲρ τοιῆδε ἐς τὴν Κωνσταντίνου πρεσβεύοντο. συνηνέχθη δὲ τὸν Χρυσάφιον ὑζαγτεῖσθαι καὶ παρὰ Ζήνωνος. Μαξιμίνου γὰρ εἰρηκέναι τ῀ Ἀττήλαν ἀπαγγείλαντος, χρῆσθαι βασιλέα πληροῦν τ῀ ὑπόσχεσιν, καὶ τῷ Κωνσταντίᾳ τὴν γυναῖκα διδόναι, ὃν οὐδαμῶς παρὰ τὴν ἐκείνου βουλὴν ἑτέρῳ κατεγγυῆναι οἷόν τε ὢν. ἢ γὰρ ὁ πολεμήσας ἐκδεδώκει δίκης· ἢ τιμῶντα τὰ βασιλέως ὄντα, ὥστε μηδὲ τὴν στρατιὰν χρῆσθαι οἰκετῶν, καθ᾽ ὧν συμμαχίαν (εἴγε βούλοιτο) ἔτοιμον εἶ παρέχειν. ἐδεήθη * al. δημοσίῳ τι ὁ Θεοδόσιος τὸν θυμὸν, καὶ * δημόσιον τὴν τῆς χάρης οὐσίαν ποιεῖ.

Ὅτι ὡς ἠγέλθη τῷ Ἀττήλα, τὸν Μαρκιανὸν ἐς τὰ κατ᾽ ἑῶ Ῥωμαϊκὰ πρεσβευόμενα βασίλεια, μετὰ τὴν Θεοδοσίου τελευτήν· ἠγέλθη δὲ αὖτις καὶ τὰ τῆς Ὀνωρείας παρεσκευασμένα· πρὸς μὲν τὸν κρατοῦντα τῆς ἑαυτείων Ῥωμαίων ἔστελλε τοὺς ἀμφελεξομένους, μηδὲν Ὀνωρίαν πλημμελεῖσθαι, τῷ ἑαυτὸ πρὸς γάμον κατενεγκόντα. Ἀμφισθὴν γὰρ αὐτῆ, εἰ μὴ καὶ τὰ τῆς βασιλείας ἀπολαύοι σκῆπτρα. ἔπεμπε δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ Ῥωμαίους, τὴν ἀναβάντων φόρων ἕνεκα. ἀπεφέροντο δὲ ἑξ ἀμφοτέρων τὴν αὐτὴ ἐπιμελομένων πρέσβεων (οἱ μὲν γὰρ τῆς ἑαυτείας ἀπεκείροντο, Ὀνωρείαν αὖτις ἐς γάμον ἐλθεῖν μήτε δυνάσθαι, ἐκδεδομένην ἀνδρί· σκῆπτρον δὲ αὐτῆ μὴ ὀφείλεσθαι· οὐ γὰρ πλείω, ἀλλ᾽ ἀρτένεον ἢ τ῀ Ῥωμαϊκῆς βασιλείας ἔρχειν· οἱ δὲ τ῀ ἑῶ, ἔφασαν οὐχ ὑποστήσεσθαι τὴν τῆ φόρου ἀπαγωγὴν, τῷ ὁ Θεοδόσιος ἔπαξε· καὶ ἡσυχάζοντι μὲν δῶρα δώσειν, πόλεμον δὲ ἀπειλοῦντι ὅπλα καὶ ἄνδρας ἐπάξειν, τῆς αὖτις μὴ λειπομένης δυνάμεως) ἐμε-

Bigila insidiarum in Attilam manifeste conuicto, Attilas ablatis ab eo centum auri libris, quas a Chrysaphio acceperat: ex templo Orestem & Eslam Constantinopolim misit, iussitque Orestem, crumena, in quam Bigilas aurum quod Edeconi daretur coniecerat, collo imposita, in conspectum Imperatoris venire, atque Eunuchum interrogare, num hanc crumenam nosset? Deinde Eslam hæc verba ore proferre, Theodosium quidem, clari patris & nobilis esse filium, Attilam quoque nobilis parentis esse stirpem, & patrem eius Mundiuchum acceptam a patre nobilitatem integram conseruasse. Sed Theodosium, tradita a patre nobilitate excidisse, quod tributum sibi pendendo, suus seruus esset effectus. Non igitur iustam rem facit, qui præstantiori, & ei, quem fortuna dominum demonstrauit, tanquam seruus scelestus, & improbus, clandestinas insidias paret. Neque se prius criminari illum eo nomine destiturum, quam Eunuchus ad supplicium sit traditus. Atque hi quidem, cum his mandatis, Constantinopolim peruenerunt. Eodem quoque tempore accidit, Chrysaphium a Zenone ad pœnam deposci. Maximinus enim renuntiauerat, Attilam dicere, Decere Imperatorem promissa adimplere, & Constantio vxorem, quam promiserat, dare, hanc enim, inuito Imperatore, nemini fas fuisse ducere: aut qui contra ausus fuisset, pœnas lueret, aut si eo Imperatoris res deductæ essent, vt eorum, qui sibi subditi erant, minime compos esset, se auxilium ferre paratum, quo eos suæ voluntati obsequentes redderet. Sed Theodosius, iracundiam suam palam fecit, cum bona puellæ in publicum redegit.

Cum primum Attilæ nuntiatum est, Martianum, post Theodosii mortem, ad Imperium peruenisse, & quæ Honoriæ acciderant, ad eum, qui in Occidente rerum potiebatur, misit, qui contenderent, Honoriam nihil se indignum admisisse, quam matrimonium secum contracturam spopondisset. Misit & ad Romanos in Oriente, tributorum constitutorum gratia. Sed re infecta legati, vtrimque sunt reuersi. Etenim qui Occidentis Imperio præerat, respondit, Honoriam ipsi nubere non posse, quod iam alii nupsisset. Neque Imperium Honoriæ deberi. Virorum enim, non mulierum, Romanum Imperium esse. Qui in Oriente imperabat, se minime ratam habere tributi illationem, quam Theodosius consensisset. Quiescenti munera largiturum, bellum minanti, viros, & arma obiecturum. Nec enim vires & copias sibi deesse. Itaque Attilas in varias distrahebatur sen-

tentias, & illi in dubio hærebat animus, A quos primum aggrederetur. Tandem melius rem se habituram visum est, ad periculosius bellum sese conuertere, & in Occidentem exercitum educere. Illic enim sibi rem fore, non solum cum Italis, sed etiam cum Gothis, & Francis: cum his, vt Honoriam, cum ingentibus diuitiis, in vxorem acciperet: cum illis, vt Genserichi gratiam promereretur.

At Francos bello lacessendi, illi causa fuit Regum ipsorum obitus, & de regno inter liberos controuersia. Seniori Attilas studebat, iuniorem Aetius tuebatur, quem Romæ vidimus, legationem obeuntem, nondum lanugine efflorescere incipiente, B flaua coma, & capillis propter densitatem, & magnitudinem, super humeros effusis. Hunc etiam Aetius in filium adoptauerat, & plurimis donis ornatum, ad Imperatorem, vt amicitiam, & societatem cum eo faceret, miserat. Sed Attilas antequam in eam expeditionem ingrederetur, rursus legatos in Italiam misit, qui Honoriam poscerent. Etenim secum matrimonium pepigisse: cuius rei vt fidem faceret, annulum ab ea ad se missum, per legatos, quibus tradiderat, exhiberi mandauit. Itaque Imperii parte sibi Valentinianum cedere, æquum censebat, quam pater Honoriæ reliquisset, sed hac illam frater, quæ eius erat C auaritia, & cupiditas, priuarat. At Romani Hesperii in prima sententia perstiterunt, & Attilæ mandata reiecerunt.

Attilas, vastata Italia, ad sua se retulit, & Romanorum Imperatoribus in Oriente, bellum, & vastitatem denuntiauit, propterea quod tributum sibi a Theodosio constitutum non soluebatur.

Ardaburius Asparis filius, ad Damascum Saracenos debellauit. Eo Maximino Duce, & Prisco, huius historiæ scriptore, aduenientibus, offenderunt Ardaburium, cum Saracenorum legatis de pace tractantem.

Blemmyes, & Nubades, a Romanis victi, legatos ex vtraque gente ad Maximinum, pacis exorandæ gratia, miserunt, D quam se seruaturos spondebant, quoad vsque Maximinus in Thebanorum regione commoraretur. Illo vero, ad id tempus abnuente fœdus icere, subiecerunt se, quamdiu Maximino vita suppeteret, in officio futuros, nec moturos arma. Hac quoque conditione, quam legati offerebant, reiecta, centum annorum inducias indulsit. His fœderibus placuit, captiuos Romanos, qui & hoc, & superiore prælio capti erant, sine vllo redemptionis pretio liberos dimitti.

εἵλετο οὖν τὴν γνώμην, καὶ διηπόρει ποίοις πρώτοις ἐπιθήσεται, καὶ ἔχθρα αὐτῷ ἐδόκει καλὰς, ἕως ὅτι τὸν μείζονα πρέπεσθαι πόλεμον, καὶ ἐς τὴν ἑσπέραν στρατεύεσθαι· τῆς μάχης αὐτῷ μὴ μόνον πρὸς Ἰταλιώτας, ἀλλὰ καὶ πρὸς Γότθους καὶ Φράγγους ἐσομένης. πρὸς μὲν Ἰταλιώτας, ὥστε τὴν Ὡνωρείαν μὴ τὰ χρήματα λαβεῖν· πρὸς δὲ Γότθους, χάριν Γενζερίχῳ καταθήσομον.

Ὅτι τῷ Ἀττήλᾳ ἐπὶ τοῖς πρὸς Φράγγους πολέμου προφάσις, ἡ τοῦ σφῶν βασιλέως τελευτὴ, καὶ ἡ τῆς ἀρχῆς τῶν ἐκείνου παίδων διαφορά· τῷ πρεσβυτέρου μὲν, Ἀετίου ὄντι συμμαχίαν ἐπάγεσθαι ἐγνωκότος. ὃν κατὰ τὴν ῥώμην ἔτι νέον προσοδυόμενον, μήπω ἰούλου ἀνθοῦντα, ξανθὸν τὴν κόμην, τοῖς ὤμοις ἐπικεχυμένοις διὰ μέγεθος ὄγκου. ἦσαν δὲ αὐτὸν ὁ Ἀέτιος ποιησάμενος παῖδα, καὶ πλείστα δῶρα δοὺς, ἅμα τῷ βασιλεύοντι ὅτι φιλία τε καὶ ὁμηλικία ἀπέπεμψε. τούτων ἕνεκα ὁ Ἀττήλας τὴν ἐκστρατείαν ποιούμενος, αὖθις τὴν ἀμφ' αὐτὸν ἀνδρας ἐς τὴν Ἰταλίαν ἔπεμπεν, ὡς τὴν Ὡνωρείαν ἐκδιδόναι. εἰ γὰρ αὐτῷ ἡρμοσμένην πρὸς γάμον, τεκμήριον ποιούμενος τὸν παρ' αὐτῆς πεμφθέντα δακτύλιον, ὃν καὶ ὀπτιδιζησόμενον ἐσάλπει πρὸς χωρᾶν δὲ αὐτῷ τὴν Βαλεντινιανοῦ καὶ θ' ἡμίσεως τῆς βασιλείας μέρους· ὡς καὶ τὴν Ὡνωρείας ἀφιδιξαμένης μὲν πρὸς παίδος τὴν ἀρχὴν, ταύτης δὲ τῆς τοῦ ἀδελφοῦ ἀφαιρεθῆσθαι πλεονεξίαν. ὡς δὲ οἱ ἑσπέριοι Ῥωμαῖοι, τῆς πρωτέρας ἐχόμενοι γνώμης, πρὸς σφᾶς τὴν αὐτῷ δεδομένων ἀνήκουον· εἵλετο μᾶλλον ἢ τὴν πολέμου πρᾶσιν τῷ Θεοδοσίου τεταγμένου φόρου.

Ὅτι ὁ Ἀττήλας μὴ ὃ τὴν Ἰταλίαν ἀνδραποδίσασθαι, ὅτι τὰ σφέτερα * ἀναζεύξαι, τοῖς κρατοῦσιν τῶν ἑῴων Ῥωμαίων πόλεμον καὶ ἀνδραποδισμὸν τῆς χώρας κατήγγελλεν, ὡς μὴ ἐκπεμφθέντος τοῦ παρὰ Θεοδοσίου τεταγμένου φόρου. * ἀναζεύξας

Ὅτι Ἀρδαβούριος ὁ τοῦ Ἀσπαρος Σαρακηνοῖς ἐπολέμει κατὰ τὴν Δαμασκὸν· καὶ ἐκβοσκομένου Μαξιμίνου τοῦ στρατηγοῦ, καὶ Πείσκου τοῦ συγγραφέως, οὗτος αὐτὸν τοῖς Σαρακηνῶν πρέσβεσι περὶ εἰρήνης διαλεγόμενον.

Ὅτι Βλέμμυες καὶ Νουβάδες ἡττηθέντες ὑπὸ Ῥωμαίων, πρέσβεις παρὰ τὸν Μαξιμῖνον ἔπεμπον ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἐνδοὺς, εἰρήνης περὶ βουλόμενοι ποιήσασθαι. καὶ τούτων διαστησάσης ἔφασαν, ἐφ' ὅσον ὁ Μαξιμῖνος ἦν Θηβαίων ἐγκαταμένοι χώρας. ἦν δὲ μὴ πρεσβεύσασθαι ὅτι χρόνῳ ἀπήνεγκε τοσούτῳ· ἔλεγον, ἄχρι ἂν αὐτὸς ζωῆς μὴ κινήσῃ ὅπλα. ὡς δὲ καὶ τοῦτο τοῖς δευτέροις τῆς πρεσβείας πρεσβεύσασι λόγοις, ἐκατὸν τούτοις ἔτεσιν ἀνοχὰς ἐποιήσατο. ὧν αἷς ἐδόκει Ῥωμαίων μὲν αἰχμαλώτων καὶ αὖθις λύτρων ἀφῆναι, εἴτε κατ' ἐκείνων, εἴτε καθ' ἑτέρων ἔφοδον ἥλω, τὰ

τὰ δὲ τότε ἀπαχθέντα ἀποδοθῆναι βοσκήματα, καὶ τὴν διαφθαρέντων καταλλαγὴν τιμὴν ἀποτίμησιν· ὁμήρους δὲ τοὺς ἐκ γενετῆς τῶν σφίσι δίδοσθαι, ὥστε ὧν ἕνεκα τὴν ἀπορδὼν. εἶναι δὲ αὐτοῖς καὶ τὸν παλαιὸν νόμον ἀκώλυτον τιμᾶν εἰς ὃ ἱερὸν τῆς Ισιδος ἀφίδρασιν, τὸ ποταμίου σκάφους Αἰγυπτίων ἐχόντων τιμᾶν ὅτι μέλλοι, ἐν ᾧ ἅρμα ὃ ἄγαλμα τῆς Θεοῦ ἐνιδρυμένον διαπορθμεύεται. ἐν ῥητῷ γὰρ οἱ βάρβαροι χρόνῳ ἐς τὴν οἰκείαν ἀφικνούμενοι ὃν ξόανον, πάλιν αὖτις χρησιμασάμενοι ἐς τὴν νῆσον ἀποσώζουσιν. ἐμπεδωθῆναι δέ νιν ἐν ταῖς φίλαις ἱεραῖς σπονδαῖς ἐδόκει τοῦ Μαξιμίνου, ὅπερ ἦν ὄν. ἐπέμποντο μετ' ἐξέτασιν. πρεσβύτατοι δὲ καὶ τῶν Βλεμμύων καὶ Νουβάδων οἱ ἐκ σπονδὰς ἐν τῇ νήσῳ πεπτωκότες. ἐγκαθέντων δὲ τῶν σπονδοφόρων, καὶ τῶν ὁμήρων ἀποδεδομένων (ἦσαν δὲ τῶν τε τυραννησάντων καὶ ἐκ τυράννων γεγονότων, ὅπερ οὐδὲ πώποτε ἐν τῷδε τοῦ πολέμου ἐγένετο· οὐ γὰρ Νουβάδων καὶ Βλεμμύων τοῖς Ῥωμαίοις ὁμήρευσαν παῖδες) σωθῆναι δὲ τὸν Μαξιμῖνον ἀνωμάλως διατεθέντα τὸ σῶμα, καὶ ἀποθανεῖν. τὸν δὲ τοῦ Μαξιμίνου τελευτὴν μαθόντες οἱ βάρβαροι, τοῖς τε ὁμήροις ἀφείλοντο βιασάμενοι, καὶ τὴν χώραν κατέδραμον. ὅτι Γωβάζης παρεσκεύαστο τοῖς Ῥωμαίοις· Ῥωμαῖοι δὲ ἀπεκέμαστο τοῖς Γωβάζου φαλαῖσι παρέσεσιν, ὡς ἀφέξονται τοῦ πολέμου, εἴγε ἢ αὐτὸς Γωβάζης ἀποδοίη τὴν ἀρχὴν, ἢ γοῦν παῖδα τῆς βασιλείας ἀφέλοιτο. οὐ γὰρ ἦμις τῆς χώρας ἀμφοτέρους ἡγεμονεύειν τοῦ παλαιοῦ θεσμοῦ. ὥστε * δὲ ἑτέρου βασιλεύειν, Γωβάζην, ἢ τὸν αὐτοῦ παῖδα τῆς Κολχίδος. καὶ τῇδε λυθῆναι τὸν πόλεμον. Εὐφήμιος ἐσηγήσατο, τὴν τοῦ μαγίστου διέπτων ἀρχήν· ὃς ὑπὲρ σωτηρίας καὶ λόγων ἀρετῆ δόξαν ἔχων, Μαρκιανοῦ τοῦ βασιλέως τὴν τῶν πραγμάτων ἔλαχεν ἐπιστροπήν. καὶ πλείστων τῶν βουλομένων ἐκείνῳ καθηγητὴς ἐγένετο· ὃς καὶ Πέρσην, τὸν συγγραφέα τῶν τῆς ἀρχῆς Φερνιδῶν, ἐδέξατο κοινωνόν. τῆς δὲ αἱρέσεως τῆς αὐτοῦ δοθείσης. ὁ Γωβάσης εἵλετο τῆς βασιλείας παραχωρῆσαι ᾧ παιδί, αὐτὸς τὰ σύμβολα ἀποθέμενος τῆ ἀρχῆς τοῦ τὸν κρατοῦντα Ῥωμαίων τοῖς δεησομένοις ἔπεμπεν, ὡς ἐνὸς Κόλχου ἡγεμονεύοντος ἔτι δὲ αὐτὸν χαλεπαίνοντα ὅπῃ τὰ ὅπλα χωρῆν. βασιλεῖ δὲ δέξασθαι αὐτὸν ἐς τὴν Ῥωμαίων ἐκέλευε, καὶ τὴν αὐτῷ δεδιγμένην δίδυαι λόγον. ὃς δὲ τοῦ λοιποῦ ἀφίξιν ἔτι ἠρνήσατο. Διονύσιος δὲ ἐς τὴν Κολχίδα πάλαι ἀφιεμένην, τῆς τε αὐτοῦ Γωβάζου ἀφορᾶς ἕνεκα πίστιν δώσοντα ἥκοντα, ὡς ἔτι ἐπαύσατο ἀνήκεστον. διὸ δὴ ἐς τοῦ Κολχίδα Διονύσιος ἐφέλετο, καὶ ταῦτ' ἐν ἀφόρων σωθέντων.

Pecora tunc abacta reddi, & sumptuum æstimationem restitui. In eas conditiones, obsides ex nobilioribus dari. Liberam esse secundum antiquam legem, e templo ad se Isidis traiectionem, neque per eos, qui in Ægypto fossis fluuii sunt præpositi, impediri. Certo enim tempore barbari, statuam Deæ e templo, in quo est collocata, domum importantes traiiciunt, & oraculis ab ea sumptis, rursus in insulam, saluam, & incolumen reducunt. Conuentiones cannis exaratas, clauis ferreis reuinctas, in fano affigi, Maximino visum est, & ad eam rem missi ex eius necessariis nonnulli. Adfuerunt etiam ex Blemmyis, & Nubadibus aliqui, cum fœdera in insula deponerentur. Sic igitur pactis in scriptis redactis, & obsidibus traditis, ex his qui dominatum exercuerant, aut ex filiis eorum, quod in hoc bello minime adhuc contigerat, neque vnquam antea, ad hoc vsque tempus, Nubadorum, aut Blemmyorum filii, obsides apud Romanos, fuerant, accidit Maximinum, in morbum incidere, & mori. Postquam vero de eius obitu, barbaris nuntiatum est, vi obsides eripuerunt, & regionem excursionibus vastarunt. Gobazes legatos misit ad Romanos, quibus Romani responderunt, se a bello cessaturos, si regnum, aut ipse deponeret, aut a filio reciperet. Nec enim fas esse, secundum antiquam regionis legem, duos simul dominari. Itaque oportere, aut ipsum Gobazem, aut eius filium, regnare in Colchide, atque ita bellum solueretur. Legatos Euphemius introduxit. Is magistri officiorum dignitatem adeptus, prudentia, & eloquentia clarus, sub Marciano Imperatore in reipublicæ administratione floruit, multosque præclaros viros, Imperatori consiliis adhibuit. Hic quoque Priscum scriptorem huius historiæ, in partem curarum Imperii vocauit. Gobazes igitur, sibi delata optione, regni insignia deposuit, & elegit cedere filio regnum. Et ad Imperatorem misit, quandoquidem vni solum iam pareret Colchidis regio, non illi amplius vsque eo succenseret, vt etiam arma inferret. Imperator vero iussit Gobazem, in Romanorum regionem transgredi, vt eorum, quæ sibi facienda statuisset, rationem redderet. Ille autem, profectionem minime abnuit. At Dionysius, fide prius accepta ab eo, qui pridem in Colchidem dirimendarum cum Gobaze controuersiarum gratia missus erat, se, nihil quod perfici non posset, promisisse, legatione functus est, & de rebus, quæ in contentione erant, conuenerunt,

* Sic

Maioriano Romanorum Occidentalium Imperatori Gothi, qui in Gallia erant socii, confœderatique facti sunt, & gentes ditionis Romanorum accolas partim armis, partim verbis ad deditionem compulit. Hic etiam in Lybiam trecentis fere nauibus sibi coactis, cum magno exercitu penetrare tentauit. Sed Vandalorum Dux prius legatos misit, qui illum, si quæ essent inter eos controuersa, amice transigere, paratum esse dicerent. Quod vbi obtinere non potuit, Mauruſiorum terram, in quam ex Iberia Maioriani nauales copiæ appulsuræ erant omnem igni, ferroque vastauit, & quacumque ratione potuit, afflixit, & aquas infecit. Romanis Occidentalibus in suspicionem venit Marcellinus, ne si copiis augeretur, in eos bellum transferret. Erant enim tunc temporis Romanorum res, variis modis afflictæ, & perturbatæ, hinc Vandalis, illinc Nigidio imminente. Hic vir magnum exercitum habebat ex Gallis, qui in Hiſpaniam mouentes sub Maioriano militauerant, & ob cædem Imperatoris erat illis infensus. Sed a bello appetendis Italis auocauit, ortum illi cum Gothis in Gallia diſſidium. De contermina enim regione cum illis certans, fortiter bellum gerebat, in quo multa viri ſtrenui, & magnanimi opera edidit. Hæc in causa fuerunt, vt Romani Heſperii, legatos ad Orientales mitterent, vt se a Marcellino, & Vandalis liberarent. Et ad Marcellinum quidem Phylarchus miſſus, ei persuaſit ne in Romanos moueret arma. Hinc ad Vandalos deflectens, nihil quicquam profecit, & rediit. Genſerichus enim non alias bellum poſiturum minatus eſt, niſi ſibi Valentiniani, & Aetii bona traderentur. Etenim ab Orientalibus partem bonorum Valentiniani obtinuerat, Honoriæ nomine, quæ Honoricho eius filio nupſerat. Atque hanc belli renouandi occaſionem ſingulis annis vſurpabat. Itaque ſimulatque ver appetiit, infeſto exercitu Siciliam, & Italias inuaſit, & vrbes quidem Italorum præſidiis firmatas non facile oppugnauit, ſed oppida militibus, qui reſiſterent, deſtituta circumueniens euertit, & diripuit. Nec enim ad omnia, quæ Vandalorum inuaſioni patebant, tuenda ſufficere poterant, propterea quod hoſtium multitudine opprimebantur. Denique copiis naualibus carebant, quas cum a Romanis Orientalibus petiiſſent, non impetrarunt, quia fœdus cum Genſericho fecerant. Ea res, diuiſa ſcilicet Imperii adminiſtrandi ratio, magno detrimento Romanorum Occidentalium rebus fuit. Circa id tempus legatos ad Orientales

Ὅτι ὁ Μαϊορειανὸς, ὁ τῆ ἑσπερίων Ρωμαίων βασιλεὺς, ὡς αὐτῷ οἱ ἐν Γαλατίᾳ Γότθοι σύμμαχοι κατέστησαν, καὶ τὰ προοιχωῦτα τῆδε αὐτῷ ὑπηκόοτειαν ἔσχη, τὰ μὲν ὅπλοις, τὰ δὲ λόγοις προσήσαντο· καὶ ὑπὲρ τῆδε Λιβύης σὺν πολλῆ δυνάμει ἐσβαίνειν ἐπειρᾶτο δυνάμει, πολὺν ἀμφὶ ταῖς τεσσαρακοσίας ἠριθμημένων αὐτῷ. πρέσβεις μὲν πρότερον πρὸς * αὐτὸν ὁ τῶν Βανδήλων ἡγούμενος ἔπεμπε, * αὐτὸν λύειν τὰ διάφορα λόγοις βουλόμενος. ὡς δὲ οὐκ ἔπειθε· τῆδε Μαυρουσίων γῆῶ, ἐς ἣν τοὺς ἀμφὶ τὸν Μαϊορειανὸν ἀπὸ τῆς Ἰβηρείας ἀποβαίνειν ἐλπίζων, πᾶσαν ἐδήωσε· καὶ ἐκάκωσε καὶ τὰ ὕδατα. ὅτι οἱ ἑσπέριοι Ρωμαῖοι ἐς δέος ἐλθόντες τῆδε Μαρκελλίνου, μή ποτε, αὐξανομένης αὐτῷ τῆ δυνάμεως καὶ ἐπ' αὐτοὺς ἀγάγοι τὸν πόλεμον (διάφορος παρεπεπόλιτο αὐτοῖς τῶν πραγμάτων, τότε μὲν ὑπὸ Βανδήλων, τότε δὲ καὶ Νιγιδίου, ἀνδρὸς ὑπὸ Γαλατῶν μὲν τῶν ἐς τὴν ἑσπέραν ὁρμωμένων, τῶδε Μαϊορειανῷ συστρατευσαμένῳ, καὶ πλείστην ἀμφ' αὐτὸν ἔχοντος δύναμιν, καὶ ζαλεπαίνοντος διὰ τὴ τοῦ βασιλέως ἀναίρεσιν· ὃν τῆ πρὸς Ἰταλιώτας τέως ἀπήγαγε πολέμου καὶ πρὸς Γότθους τῆ ὑπὲρ Γαλατίᾳ διαφορᾷ· τῆδε γὰρ τῆς ὁμόρου πρὸς ἐκείνους διαφιλονικῶ γῆς, κρατερῶς ἐμάχετο· καὶ ἀνδρὸς ἔργα μέγιστα ὑπ' ἐκείνῳ ἐπεδείξατο τῶν πολέμῳ· τούτων δὴ ἕνεκα ἑσπέριοι Ρωμαῖοι πρὸς τοὺς ἑαυτῶν πρέσβεις ἔστελλον, ὅπως αὐτοῖς καὶ τὸν Μαρκελλῖνον καὶ τοὺς βανδήλους διαλλάξαι. πρὸς μὲν τὸν Μαρκελλῖνον Φύλαρχος σταλεὶς, ἔπεισε καθ' Ρωμαίων ὅπλα μὴ κινεῖν. ὁ δὲ πρὸς τοὺς βανδήλους διαβὰς, ἄπρακτος ἀνεχάρη· τῆ Γενζερίχου μὴ ἄλλως τὸν πόλεμον καταληῆσθαι ἀπειλοῦντος, εἰ μήτε αὐτῷ τῆ Βαλεντινιανοῦ καὶ Αετίου περιουσία δοθῇ. καὶ γὰρ καὶ πρὸ τῶν ἑῶων Ρωμαίων συνεχώμιζο μοῖραν τῆς Βαλεντινιανοῦ περιουσίας, ὀνόματι Εὐδοκίας τῆς τοῦ Ονωρείχου γεγαμημένης. διὸ δὴ ἔτους ἑκάστου ταύτην τῆ πολέμου προφάσιν ποιούμενος, διὰ τοῦτο ἦρε διαπολεμῶν σὺν στόλῳ τὴν συστράτειαν ἐποιεῖτο ὑπὲρ τε Σικελίαν καὶ τὰς Ἰταλίας. καὶ πάσῃ μὲν πόλεσιν, ἐν αἷς μάχιμον δύναμιν τῶν Ἰταλιωτῶν εὗρεν, ὁ ῥᾳδίως προσπέφερο· καταλαμβάνων δὲ χωρία, ἐν οἷς μὴ ἔτυχεν οὖσα αὐτῷ παλὸς δύναμις, ἐδήου τε καὶ ὑδραποδίζετο. οὐ γὰρ πρὸς πόλιν τὰ προβάσιμα τοῖς βανδήλοις μέρη οἱ Ἰταλιῶται διαχεῖν ἐδύναντο, πλήθη τῶν πολεμίων βιαζόμενοι· καὶ ὅ μὴ πρεῖναι σφίσι ναυτικὴν δύναμιν, ὧν πρὸς τῶν ἑῶων αἰτιώτων σφι ἐτύγχανον, διὰ τὰς πρὸς Γε-

ζέριχον σπονδάς. ὅπερ ἐπὶ μάλιστα ἐκάκωσε τὰ ἐν τῆ ἑσπέρᾳ Ρωμαίων πράγματα, διὰ ὃ διηρῆσθαι τὴν βασιλείαν. ἐπρεσβεύσαντο δὲ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον καὶ τοὺς ἑῶους

Ρωμαίοις Σαραγουρεσι καὶ Οὔρωγοι καὶ Ονόγουρεσι, ἔθη ἐξαναστάντα τῆς οἰκείων ἐθνῶν, Σαβίρων ἐς μάχην σφίσιν ἐληλυθότων, οὓς ἐξήλασαν Αβαρεσι, μετὰ μάχας γνώμῃ τοῦ ἐθνῶν, οἰκιστῶν μὲν τῆς προκειμένης αὐτῇ, ὥσπερ καὶ οἱ Σαραγουρεσι, ἐλθόντες καὶ ζήτησιν γῆς, πρὸς τοῖς Ακαθίροις Οὔννοις ἐγένοντο, καὶ μάχας πρὸς ἐκείνους πολλὰς συναράμενοι, τό, τε φῦλον κατηναγκάσαντο, καὶ πρὸς Ρωμαίους ἀφίκοντο, τυχεῖν τῆς αὐτῶν βουλόμενοι ἐπιτηδειότητος. Βασιλεὺς οὖν καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν φιλοφρονηθέντες, καὶ δῶρα δόντες, αὖθις ἀπέπεμψαν. ὅτι στασιασάντων τῆς φυλάδων ἐθνῶν καὶ τοῖς καὶ τῷ ἕω Ρωμαίοις, πρὸς τῆς Ιταλῶν πρεσβεία ἀφίκετο λέγουσα· Ως οὐχ ὑπομενοῦσιν, εἰ μήτε σφίσι τοῖς Βανδίλοις διαλλαξοιεν. ἀφίκετο δὲ καὶ πρὸς τῆς Περσῶν μοναρχου, τῆς τε πρὸς αὐτοὺς καταφυγόντων, ὑπὸ τῆς σφετέρας ἔθνους αἰτίαν ἔχουσα, καὶ τῆς μάγων, καὶ τῆς ὑπὸ τῇ Ρωμαίων γῇ ὑπὸ παλαιῶν οἰκητόρων χρόνων, ὡς ἀπάγειν αὐτοὺς τῆς πατρίων ἐθῶν καὶ νόμων ἐθέλοντας, καὶ τῆς περὶ θεῶν ἀληθείας. παραχωρῆσαι γὰρ, καὶ ἐσαεὶ αἰσχύνεσθαι καὶ τὸν θεσμὸν οὐ συγχωρῆσαι δὲ πρὸς αὐτοὺς ἄσβεστον καλούμενον πῦρ. καὶ ὡς *al. Ιουμναχ
καὶ τῆς * Οὐρσεισαὶχ Φρουρίου ὅτι τῆς Καππαδοκίας κελεύθου πυλῶν, χρήματα χορηγοῦντας Ρωμαίοις, ποιεῖσθαι ἐπιμέλειαν, ἢ μόνοις τοῖς Φρουρήσουσιν αὐτὰ στρατιώτας τέλλειν, καὶ μὴ μόνοις δαπάνη, καὶ φυλακῆς τῆς χωρίου βαρυνεῖν. Εἰ γὰρ ἐνδοῖεν· οὐκ εἰς Πέρσας μόνους, ἀλλὰ καὶ εἰς Ρωμαίους τῷ εἰς τῆς προοικιστῶν ἐθνῶν κακὰ ῥᾳδίως ἀφικέσθαι. χρῆσθαι δὲ αὐτοῖς, ἔλεγον, καὶ χρήμασιν ὑπερεύρειν ὅτι τῶν πρὸς Οὔννους πολέμων τοὺς Κιδαρείτας λεηλατοῦντες· ἔσεσθαι γὰρ σφίσιν αὐτῶν νικώντων ὄγκον, μὴ συγχωρουμένου τῷ ἔθνους, καὶ εἰς τὸν Ρωμαϊκὸν διαβαίνειν ὑπερβάντας. πολύτων δὲ ἕνεκα Ρωμαίων ἀποκεναμένων τέλειν τὸν διαλεξόμενον τῷ Παρθυαίῳ μοναρχῃ· μήτε γὰρ φυλάδας εἶναι παρὰ σφίσι, μήτε πρεσβεύεσθαι τοὺς μάγους τῆς θρησκείας πέρι· τὸν φυλακὸν δὲ τῷ Ιουστινιανοῦ Φρουρίου, καὶ πολεμεῖν τὸν πρὸς τοὺς Οὔννους ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν διαδεδεγμένους, μὴ δικαίως χρήματα αἰτεῖν παρ' αὐτῶν. ἐπρεσβεύσατο δὲ πρὸς μὲν Βανδίλους ὑπὲρ Ιταλῶν Τατιανὸς ὁ τῆς τῶν πατρικίων ἀξίας καλούμενος· πρὸς δὲ Πέρσας Κωνσταντῖνος, τείσιον μὲν τῆς ὑπάτου λαχὼν ἀξίαν καὶ τῆς πατρικιότητος τυχών. ὅτι μὲν τὸν ἐμπρησμὸν τῆς πόλεως τὸν ὑπὸ Λέοντος, ἦκεν ὁ Γαβάζης σὺν Διονυσίῳ ἐς τὴν Κωνσταντίνου, Περσικὴν ἔχων στολὴν, καὶ τῷ Μηδικῷ δορυφορούμενος ἔθνει. οὗ οἱ ἀμφὶ τὰ βασίλεια δυζήλωσαν, πρότερον μὲν τὸ νεωτερισμοῦ κατεμέμψαντο·

A Romanos miserunt Saraguri, Vrogi, & Hunoguri. Hæ gentes propriis sedibus eiectæ, commissa pugna cum Sabiris, quos expulerant Abari, & ipsi quoque extorres facti, a populis citeriorem oram maris Oceani habitantibus, quemadmodum & Saraguri, ad nouarum sedium comparationem erumpentes, Hunnos Acathiros adorti erant, & coniunctis viribus, multis præliis initis, gentem deuicerant, & demum ad Romanos nanciscendæ eorum societatis cupidi, se contulerunt. Itaque Imperator legatos benigne excepit, & muneribus affectos remisit. Dum gentes patria profugæ cum Romanis in Oriente dissident, legatio ab Italis aduenit, quæ doceret res
B Italas stare non posse, nisi sibi Vandalos reconciliarent. Venit & legatio a Persarum Rege, quæ multos e Perside ad Romanos Eoos confugere querebatur, & Magos, atque alios, qui iam inde a priscis temporibus Romanorum finium sunt incolæ, a patriis moribus, legibus, & institutis, & antiquo religionis cultu abduci. Qua de causa demigrant, maxime quia ignem, qui apud eos vocatur inextinguibilis, in perpetuum ardere secundum legem non sinunt. Addebant, æquum videri, Romanos arcis Ierouach, ad Portas Caspias sitæ, curam habere, & pecunias ad eius tuitionem conferre, neque se solos
C sumptibus, & arcis custodia grauari. Si enim cesserint, non solum ad Persarum, sed etiam ad Romanorum ditionis terras, & gentes, quæ proxime habitant, damna facile peruenturæ. Oportere etiam se iuuari pecuniis ad bellum contra Hunnos Cidaritas gerendum, ex quo Romani eam essent vtilitatem reportaturi, quod ea gens arcebitur, neque longius in eorum fines progredietur. Romani responderunt, se quamprimum legatos missuros, hæc omnia cum Parthorum rege disceptaturos. Neque enim vllos apud se esse fugitiuos, neque Magos in suæ religionis cultu turbari, aut impediri. Pecunias autem ad custodiam arcis Ierouach, & bellum contra
D Hunnos Cidaritas, quandoquidem eorum sunt istæ partes, & id sibi desumpserunt, minime iuste petere. Legationem ad Vandalos suscepit Tatianus, in patriciatus dignitatem cooptatus. Ad Persas vero Constantinus tertium Consul, & ad Consulatus patriciatus quoque honorem sortitus. Post incendium ciuitatis, quod accidit sub Leone, Gobazes venit Constantinopolim cum Dionysio, stola Persica indutus, & Medorum in morem satellitibus stipatus. Hunc Imperator excepit, & primum quidem rei nouitate commotus, auersatus est.

Deinde ad æquitatem delapsus, & eum comiter amplexus dimisit. Christianorum enim symbola ostentans, blanda oratione eum demulsit, & sermonum illecebris cepit. Scythæ & Gothi acie decertantes, & a pugna vtrique recedentes, ad accersenda auxilia animum adiecerunt. Qua de re Romanos Eoos adierunt. Aspar quidem censuit, neutris opitulandum esse. Sed Imperator Leo statuit, Scirris opem ferre. Itaque litteras ad Præfectum Illyrii misit, iussitque quoad necesse esset, auxiliares copias Scirris aduersus Gothos præbere. Eodem tempore venit & ad Leonem Imperatorem legatio a filiis Attilæ, vt omnibus omnino præteritorum dissidiorum causis resecatis, pacem inirent. Itaque Romani, vt olim erat in more positum, ad Istrum vsque procedentes, mercatum celebrarent, ex quo inuicem ea, quæ sibi opus essent, desumerent. Et ea quidem legatio, quæ circa hæc versabatur, re infecta rediit. Nec enim Imperator rationibus suis conducere arbitratus est, commoditates, quæ propriæ Romanorum essent, Hunnis, qui eos tot damnis, & cladibus affecerant, communicare. At vero Attilæ filii renuntiata legatione, inter se dissenserunt. Etenim Dengisich legatis, nulla re impetrata, reuersis bellum Romanis indici volebat. Cui quidem apparatui Irnach repugnabat. Nec enim bellum longius a patria geri, expedire existimabat. Quod Saraguri Acathiris, aliisque gentibus aggregati, in Persas exercitum duxerunt. Primum quidem ad portas Caspias appulerunt, vbi cum præsidium Persicum offendissent, ad aliam viam deflexerunt. Qua ad Iberos accedentes, regionem vastarunt, & excursiones in oppida Armeniorum fecerunt. At Persæ, qui iamdudum bello cum Cidaritis occupabantur, hac occasione arrepta, legatos ad Romanos miserunt, qui ab illis pecunias, aut milites ad custodiam arcis Ierouach peterent. Qua de re sæpius iam cum illis per legatos egissent, docuissentque, se pugnam detrectantibus, & cedentibus liberum futurum ad inuasionem barbaris gentibus accessum, atque ita minime inuastata Romanorum regio permaneret. His vero respondentibus, rationi consentaneum esse, vnumquemque sua tueri & defendere, & de suis arcibus sollicitum esse, rursus re non obtenta, legati ad suos reuertere. Dengisich bellum Romanis intulit, & Istro potiri instituit. Quod vbi Ornigisclus didicit (is in ea parte Thraciæ, quæ ad Istrum est, custodiæ ripæ fluminis præfectus erat) per suos ex eo quæsiuit, an ea mente esset vt acie decertare vellet.

A ἔπειτα δὲ φιλοφρονησάμενοι ἀπέπεμψαν. εἶλε γὰρ αὐτοὺς τῇ τε ὑποπτείᾳ τῶν λόγων, καὶ τὰ τῶν χριστιανῶν ὑπιφερόμενος σύμβολα. Οτι Σκύθαι καὶ Γότθοι εἰς πόλεμον συνελθόντες, καὶ ἀμφοτέρωθεν ἀπόντες ἀμφότεροι, πρὸς συμμάχων μεταπλησιν προσεπυνθάνοντο· ἐν οἷς καὶ παρὰ τοὺς ἑῴους ἦλθον· καὶ Ἄσπαρ μὲν ἠξίου μηδετέρους συμμαχεῖν. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Λέων ἐβούλετο Σκίρροις ὑπουργεῖν. καὶ δὴ γράμματα πρὸς τὸν ἐν Ἰλλυρικοῖς στρατηγὸν ἔπεμπεν, ἐντελλόμενος σφίσιν καὶ τῶν Γότθων βοηθεῖν τοῖς Σκίρροις πέμπειν. Οτι ἦκε καὶ τέτων τὸν χρόνον παρὰ τῶν Ἀττήλα παίδων ὡς τὸν βασιλέα Λέοντα πρεσ-B βεία, ἃς αἰτίας ἅπαν λύουσα τῆς προϋπαρξάσης διαφορᾶς, καὶ ὡς χρὴ αὐτοὺς ὑπὲρ εἰρήνης ἀποδέχεσθαι· καὶ καθ' ὃ παλαιὸν ἔθος παρὰ τὸν Ἴστρον ἐς ταὐτὸν ἰόντας Ρωμαίοις πρατηθῆναι ἀγορᾶν, καὶ ἀπολαμβάνειν ὧν αὖ δέοιντο τύχοιεν. καὶ ἡ μὲν σφῶν αὐτῶν πρεσβεία ἐν τοῖσδε οὖσα ἀπρακτος ἐπεμήνει. οὐ γὰρ ἐδόκει τῷ βασιλεῖ Οὔννους τῶν Ρωμαϊκῶν συμβολαίων μετέχειν πολλὰ τοῦ αὐτῶ κακώσαντας χρόνῳ. οἱ δὲ τῶν Ἀττήλα παῖδες τοῦ ὅτι τῇ πρεσβείᾳ ἐπόκεισιν δεξάμενοι, πρὸς σφᾶς διεφέροντο· ὁ μὲν γὰρ Δεγγιζὶχ, ἀπράκτων ἐπανελθόντων τῶν πρέσβεων, πόλεμον Ρωμαίοις ἐπάγειν ἐβούλετο· ὁ δὲ Ἡρνὰχ πρὸς ταῦτα ἀπαντῶντα τοῦ πολεμοῦ, ὡς τῶν χρόνων ἀπαλλόντων αὐτὸν πόλεμον. Οτι Σαραγουροι Ἀκαθίριος καὶ ἄλλοις ἔθνεσιν ὑπηγμένοι, ὅτι Πέρσας ἐστράτευον. καὶ πρότερον μὲν ὅτι Κασπίας προσμόνον πύλας· καὶ φευγὼν Περσικὸν ἐν αὐταῖς ἐγκαθεζομένους εὑρόντες, ἕτεραν ὁδὸν ἐπάροντο. δι' ἧς ὅτι τοὺς Ἴβηρας ἐλθόντες, τοῦ τε αὐτῶν ἐδήωσαν, καὶ τὰ Ἀρμενίων χωρία κατέτρεχον. ὥστε Πέρσας πρὸς τὸ πολεμεῖν τῶν Κιδαριτῶν, οἳ πάλαι αὐτοῖς συγκαίνι, καὶ τοῦτο διαλαβόμενοι ἔφοδον, παρὰ Ρωμαίους πρεσβεύ-D σασθαι, καὶ αἰτεῖν χρήματα σφίσιν αὐτοῖς διδόναι, ἢ ἄνδρας πρὸς φυλακὴν τῆς Ιερουσαλὴμ φρουρίου, καὶ λέγειν ἄνευ αὐτοῖς πολλάκις εἰρηνοπρεσβευομένοις· αὐτὸν ὑφισταμένων τὰς μάχας, καὶ συγχωρούντων τὰ ὑπόντα ἔθνη βαρβαρικῇ πρόοδον ἔχειν, ἢ τῶν Ρωμαίων ἀδήωτος διαμένει χώρα. Τῶν δὲ ἀποκεναμένων, ὡς ἕκαστον αὐτάρκη τῆς οἰκείας ἕκαστα μάχεσθαι χῆς, τῆς σφετέρας φρουρᾶς ὑπαμελεῖσθαι· πάλιν ἀπρακτοι ἐπανέζευξαν. Οτι Δεγγιζὶχ πόλεμον ὅτι Ρωμαίοις ἐπενεγκόντος, καὶ τῆ τῆς Ἴστρου προσκαρτερεῖν. τοῦτο μαθὼν ὁ Ορνιγίσκλος· (αὐτὸς γὰρ ἔτυχε τοῦ πρὸς θρᾴκιον μέρει τῆς ποταμοῦ φυλακῆς·) ἐκ τῶν ἀμφ' αὐτὸν ἐκπέμψας ἐπυνθάνετο, ὅ τι βουλόμενοι πρὸς μάχην τρέπεσθαι).

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [124] - 44

ὁ δὲ Δεγγιζὶχ τῶ Ἀναγάστου κατολιγωρήσας, τοὺς ἴσα αὐτῶ πεμφθέντας ἀπρακτους ἠφίει. παρὰ τὸν βασιλέα τοὺς Ἀβαλεξανδρίους ἔστελλεν, ὡς εἰ μὴ χλῶ τὰ χρήματα αὐτῶ ἐπολλῶ δ' ἀφ' ἑαυτῶ, πόλεμον ἐπάξῃ. τῶν δὲ περὶ ἐκείνου πρεσβέων ἐς τὰ βασίλεια ἀφικομένων, καὶ τὰ αὐτοῖς ἐπαλλόμενα ἀπαγγειλάντων, ἀπεκρίναντο βασιλῆς, ἑτοίμως ἔχειν πάντα ποιεῖν, εἴγε μεταχωρησόμενοι αὐτῶ παραχωρήσουσι· χαίρειν γὰρ τοῖς ἀπὸ τῶν ἑῴων ὅτι συμμαχίαν ἀφικνουμένοις. ὅτι Ἀναγάστου, καὶ Βασιλίσκου, καὶ Ὀστρυῒ, καὶ ἄλλων τινῶν ἑταίρων Ῥωμαίων, τοὺς Γότθους * ἐστὶν ἀχεῖλον χώρῳ συγκλεισθέντων καὶ πολιορκουμένων· λιμῶ τε πιεζομένους τῶν Σκυθῶν, αἰτοῦντας τὴν ὑποτελείαν, πρεσβείαν πρὸ τοὺς Ῥωμαίους ποιήσασθαι, ὥστε αὐτοῖς ἐνδιδόασι νεμομένους χλῶ μεταχωρεῖν αὐτῶν ἐς ὅ, τι αὐ χέλσιεν· τῶν δὲ ὅτι βασιλέα τὸν ἐκείνων φέρειν ἀποκεκναμένων πρεσβείαν· καὶ τῶν βαρβάρων, τῶ λιμῶ πιέζει σφᾶς χάσμα ἐχέλειν τὰς συμβάσεις, φαμένων· καὶ μὴ οἵους τε εἶναι μακρὰς ποιεῖσθαι ἀναχωρήσεις. βουλευόμενοι οἱ τὰς Ῥωμαϊκὰς τάξεις διέποντες, ἔφασαν χορηγήσειν αὐτοῖς μεταίχμιον ἄχρι τῆς βασιλέως ὑποστροφῆς, εἴγε σφᾶς αὐτοὺς διέλοιεν, ὥσπερ καὶ ὁ Ῥωμαϊκὸν διῳκείκειτο πλῆθος, ἔσεσθαι γὰρ αὐτῶν ῥᾳδίως οὕτως ὑπιμέλειαν ἐς τοὺς κληρουμένους, καὶ οὐκ ἐς πάντας ἀποβλεπόντων τῶν στρατηγῶν. οἷα δὲ ἐς φιλοτιμίαν ὁρμῶντες, πρὸς τὸν αὐτῶν πάντως ἀμιλλήσονται κομιδῇ. τῶν δὲ Σκυθῶν τοὺς ἀπαγγελθέντας διὰ τῶν πρέσβεων πεσόντα μένων λόγους· καὶ ἐς τοσοῦτος σφᾶς αὐτοὺς ταξιώτων μίσεως, ἐς ὅσας αὖτε καὶ οἱ Ῥωμαῖοι διεκέκειντο· Χελχὰλ, τῶ Οὔννων ἡγούμενος ἀνὴρ, καὶ ὑποστράτηγος τῶν διεπόντων τὰ Ἀσπαρος πάγματα, πρὸ τοῦ ὑπερχόμενον αὐτοῖς βαρβαρικὸν μῖσος ἐλθὼν, καὶ αὐτῶν Γότθων πλείονες δὲ τῶν ἄλλων ὑπῆρχον· μεταπεμψάμενος τοὺς λοιπάδας, τοιάνδε ἐποιήσατο λόγων ἀρχήν· ὡς δῶσι μὲν αὐτοῖς χλῶ ὁ βασιλῆς, οὐκ ἐς σφετέραν δὲ αὐτῶν ὄψιν, ἀλλὰ τοῖς ὑπ' σφίσιν Οὔννοις. τούτοις γὰρ ὀλιγάρχοις χαπωνίας ἔχουσας, δίκην λύκων τὰς αὐτῶν ὑποτύπτας διαρπάζεσθαι ἔφασ· ὥστε θεραπόντων τάξιν ἐπέχοντας, τῆς ἐκείνων ἕνεκα γαλαπωρεῖσθαι ἔφης. καίτοι ἐς ἀεί ποτε τοῖς Οὔννοις τῶ Γότθων ἡγοῦς ἀσπόνδου διαμείναντος. καὶ οὐκ ἂν ποτε γόνων τὸν αὐτῶν ἐπιφυγεῖν ὁμηχμίαν ὁμοσαμένων. ἐφ' ᾧ καὶ ὅρκων πατρίων πρὸς τῆ τῶν οἰκείων ἱερῶν κλοφορίᾳ. αὐτὸν δὲ,

A Sed Dengisich Anagastum contemnens, ab eo missos, re infecta dimisit, & per legatos Imperatori denuntiauit, se bellum illaturum, nisi sibi, suisque terram, quam incolerent, & pecunias alendo exercitui, qui ipsum sequebatur, subministraret. Legatis in regiam introductis, & mandata exponentibus Imperator respondit, se omnia paratum facere, quo eos suo imperio obsequentes redderet. Sibi enim pergratum, & iucundum esse, si quando inimici in fœdus, societatemque transirent. Anagastus, Basiliscus, & Ostrouius, & alii quidam Duces Romani, in locum abruptum, & concauum, Gothos inclusos obsederunt. Ibi Scythæ victuum inopia laborantes, Romanos, missis legatis, certiores fecerunt, B se omnibus, quæ statuerint, parituros, modo sibi terram ad inhabitandum concedant. Romani responderunt, se ad Imperatorem eorum postulata delaturos. At Scythæ de fame, quæ eos premebat, transigere velle dixerunt, neque longiores inducias ferre posse. Romanis ordinibus præpositi, habito consilio tantisper dum Imperator illis prospiceret, alimenta præbituros polliciti sunt, si Scythæ Romanorum multitudini proxime ad eorum morem ordinati accederent. Facilem enim fore singulis ordinum ductoribus, eorum, qui sibi sorte obuenerint, tuitionem, & administrationem, potius quam Ducibus, qui C vniuersos exercitus regunt, quippe qui in illis cura sua, & diligentia complectendis, inter se sint æmulatione certaturi. Itaque Scythæ his, quæ legati renuntiarunt, paruerunt, seque in tot, & eosdem ordines distribuerunt, in quos Romani erant distributi. Quo facto Caleal, vir genere Hunnus, qui secundum ab Aspare Imperii gradum in eos, qui sub eo ordines ducebant, tenebat, barbarorum, quæ suis ordinibus accesserat, cohortem obiens, in qua erant plures numero Gothi, quam reliqui, accitis primoribus huiusmodi orationem habere cœpit. Terram quidem Imperatorem ad inhabitandum daturum, quæ non illis fructui, & commodo futura esset, sed cuius vtilitas ad solos Hunnos redundaret. Nec enim Hunnos ignorare, Gothos terræ cultum negligere. Ex D quo fore, vt luporum more Hunni, arua, quæ Gothis sortito obtigissent, ad se pertrahentes raperent, & eos seruorum loco habentes, cibis destitutos vexarent & opprimerent. Quamobrem semper inualuisse, vt nullum esset Gothico generi cum Hunnis commercium, & maiores iureiurando eos obstrinxerunt, eorum societatem fugere. Sed rerum necessariarum penuria victi, sacramenta patria pro nihilo habebunt, & transgredientur. Se qui-

dem genere Hunnum, quo maxime gloriatur, sed æquitate motum hæc illis dicere, & monere eorum, quæ facienda sunt. His dictis Gothi commoti, & hæc Caleal pro beneuolentia, qua ipsos prosequebatur, suggessisse rati, Hunnos sibi immixtos, tanquam seditiosos trucidarunt. Deinde quasi ex compacto cæteri conuenientes, ingens pugna inter vtramque gentem est commissa. Quos cum in armis reliqui castrorum Duces viderunt, acies suorum instruxerunt, & obuium quemque barbarorum occiderunt. Scythæ, cognito dolo, & fraude perspecta, sese collegerunt, & manus cum Romanis conseruerunt. Sed illi, qui sub Aspare stipendia faciebant, omnem barbarorum cohortem, quæ illis ordinibus obuenerat, comprehensam, ad internecionem vsque cæciderunt. Aduersus reliquos Duces non incruenta pugna fuit, barbaris strenue, & fortiter pugnam capessentibus. Ex qua pugna qui superstites ex Scythis fuerunt, eos Romanæ legiones deleuerunt: ad hunc modum soluta est obsidio. Maxima intercedente Romanis, & Lazis cum Suanorum gente controuersia, cum Suani prompte ad pugnam ineundam ad primum signum concurrerent, Persas quoque cupido belligerandi incessit propter oppida, quæ Lazi Suanis eripuerant. Itaque Lazus ad Romanum Imperatorem legationem misit, sibi auxilia mitti postulans ex militibus, qui Armeniæ oram Romanis subiectam tuebantur, vt quia proximi erant, præsto essent, ne dum longinqua auxilia expectant, periculum incurrant, aut frustra sumptibus atterantur, si forte accidat dimicationis tempus produci, sicut iam antea euenerat. Missa enim cum Heraclio valida auxiliariorum manu, Persis, & Iberis, quibuscum illi bellum, alio bello aduersus alias gentes occupatis, cum grauis illi, & molesta esset commeatuum præstatio, auxilia remisit. Sed rursus in eum Parthis redeuntibus, Romanos reuocauit. Legati vero retulerunt, Romanos missuros ad eos auxilia, & Ducem. Quo tempore aduenit etiam legatio a Persis, nuntians Hunnos Cidaritas ab ipsis deuictos, & Balaam, Hunnorum vrbem expugnatam. Nuntiauerunt igitur legati victoriam, quam Persæ obtinuerant & barbarorum in morem magnificis verbis extulerunt, maximas, quæ illis adessent, copias videri affectantes. Sed legatos statim a legatione dicta Imperator dimisit. Nam illi res Siculæ longe maiori curæ erant.

A Εἰ καὶ ὁ Οὖννων ἀυχεῖ ἦθος δικαιοσύνης πόθῳ, ταῦτα τοῖς αὐτοῖς εἰπόντα, δεδιὼς μὴ τὸ τοιοῦτον βουλεύῃ. ὅπερ οὗτοι οἱ Γότθοι ἀφανισθέντες, καὶ δύνοια τῇ πρὸς αὐτοὺς ζῶντα τὸν Χελχὰλ εἰρηκέναι νομίσαντες, τοὺς σὺν αὐτοῖς Οὖννους ὡς συνάντες διεχρείζοντο· καὶ μάχη καρτερὰ ἀμφοτέρων στείσατο τῶν ἐθνῶν, οὐκ στυγήματος οἷα πειθόμενοι. Ἀλλὰ γὰρ καὶ οἱ τῶν λοιπῶν γραποπέδων ἡγεμόνες μὴ τῶν οἰκείων τοῦτο ἀφανισθέντων, τὸν ὁπτυχόντα τῶν βαρβάρων αἰῆρον. τῇ δὲ δόλου καὶ τῆς ἀπάτης οἱ Σκῦθαι λαβόντες ἔννοιαν· σφᾶς τε ἀνεκλείσθησαν, καὶ ἐς χεῖρας τοῖς Ρωμαίοις ἐχώρουν. Ἀλλ' οἱ μὲν Ἀσπάρεως τὴν στρατιὰν ὁπλαχοῦντα ἔφθασαν ἀναλώσαντες μοῖραν. τοῖς δὲ λοιποῖς γραπηροῖς οὐκ ἀκίνδυνος ἡ μάχη ἐγένετο, τῶν βαρβάρων καρτερῶς ἀγωνισαμένων· ὥστε τοὺς ἐξ αὐτῶν ἀποληφθέντας τάς τε Ρωμαϊκὰς τάξεις διώσασθαι, καὶ τῇδε τὴν πολιορκίαν διαφυγεῖν. ὅτι μεγίστης πρὸς Σουανίων ἔθνος Ρωμαίοις τε καὶ Λαζοῖς ἀπαρχούσης διαφορᾶς, καὶ στρόφα ἐς τὴν τῶν σημάτων τῶν Σουανῶν στεισαμένων μάχην, καὶ Περσῶν δὲ ἐθελόντων αὖτε πολεμεῖν διὰ τὰ φερύεια, ἅπερ τῶν Σουανῶν ἀφήρηντο· πρεσβείαν ἔστειλεν, ὁπηνίκα εἰς αὖτε διαπεμφθῆναι πρὸς B βασιλέως αὐτῶν, οὐκ ἦ πρὸς φυλαττόντων γραπτῶν τὰ Ἀρμενίων ὅρια τῶν Ρωμαίοις ὑποτελῶν. ἐφ' ᾧ πρεσβύτερον ὄντων, ἐπίμαχον ἔλθῃ βοήθημα, καὶ μὴ κινδυνεύειν τοὺς πόρρωθεν ἀπεκδεχομένους· ἢ πρὸς Ἀρμενίων ὁπηνίκα δαπάνημ· τοῦ πολέμου αὖ οὕτω τύχῃ διαβαλλομένου, καθάπερ ἤδη πρότερον ἐγένετο. τῆς γὰρ σὺν Ἡρακλείῳ ἀπεσταλμένης βοηθείας καὶ Περσῶν, καὶ Ἰβήρων, τῶν αὖτε ἐπαιρόντων τὸν πόλεμον πρὸς ἑτέρων ἐθνῶν τότε ἀπασχοληθέντων μάχῃ, τὴν συμμαχίαν ἀπέπεμψεν, ἀσχάλλοντος ὅτι τῇ τῶν Σφῶν χορηγίᾳ, ὥστε αὖθις τῶν Παρθυαίων ἐπ' αὐτὸν ἀναζεύξαντων Ρωμαίους ὑπεκαλέσασθαι. τῶν δὲ πεῖναι τὴν βοήθειαν ἐπαγγελλομένων, καὶ ἄνδρα τὸν αὐτῆς ἡγησάμενον· πρεσβεύετο καὶ Περσῶν πρεσβεία ἀγγέλουσα, τοὺς Κιδαρίτας Οὖννους ὑπ' αὖτε * κατηγωνίσασθαι, καὶ Βαλαὰμ πόλιν αὖτε ὀκτωπολιορκηκέναι. ἐμεμύουν δὲ τὴν νίκην, καὶ βαρβαρικῶς ἀπεκόμπαζον, τὴν προθυμίαν αὖθις μείζονα δυνάμιν ἀποφαίνειν ἐθέλοντες. Ἀλλὰ αὖθις πρασσόντα, * τῶν ἀγγελθέντων ἀπέπεμ- * ζῶναι ἀγγ.

D πε βασιλέα, ὡς μείζονι φροντίδι τὰ ὑπὲρ Σικελίας συνενεχθέντα ποιούμενος.

ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΓΟΤΘΙΚΗΣ

ΠΡΙΣΚΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ ΚΑΙ ΣΟΦΙΣΤΟΥ.

EX HISTORIA GOTHICA

PRISCI RHETORIS ET SOPHISTÆ.

ΟΤΙ Ρούα βασιλεύοντος Οὔννων, Αμιλ- A
ζούρεως, καὶ Ιπιμούριος, καὶ Τονώσουρσι, καὶ
Βοΐσκοις, καὶ ἑτέροις ἔθνεσι προσοικοῦσι τὸν
Ιστρον, καὶ ἐς τὴν Ρωμαίων ὁμηχμίαν καταφυγάσιοτιν, ἐς μάχην ἐλθεῖν παρηρτύθησαν σκῆπτρα Εἴσλαν, εἰωθότα τοῖς Διαφόροις αὐτοῦ τι καὶ Ρωμαίοις διακρινεῖσθαι, λύειν πλὴν προϋπαρχούσην ἐρημίαν ἀπιλαν, εἰ μήτε πόλεως τοὺς παρὰ σφᾶς καταφυγόντας σκυλεῖν. βουλευομένων δὲ Ρωμαίων τίνα πρεσβεύσουσι παρὰ τοὺς Οὔννους· πρεσβεύειν μὲν ἤθελον Πλίνθας, καὶ Διονύσιος. Πλίνθας μὲν τῶν Σκυθικῶν, Διονύσιος δὲ τῶν Θρακίου γένους, ἀμφότεροι δὲ στρατηγίδων ἠξιωμένοι, καὶ ἀξιώσαντες τὴν ὑπατον παρὰ Ρωμαίοις ἄρχειν. ὅπερ δὲ ἐδόκει Εἴσλαν παρὰ τὸν Ρούαν ἀφικνεῖσθαι πρότερον τὴν ἐκπεμφθησομένης πρεσβείας· συνεκπέμπει Πλίνθας Σηγίλαχον, ἄνδρα τῶν ὑπατικῶν, πείσαι τὸν Ρούαν αὐτοῦ, καὶ μὴ ἑτέρους Ρωμαίων ἐς λόγους ἐλθεῖν. τελευτήσαντος δὲ Ρούα, καὶ καταστάσης τὴν Οὔννων βασιλείας ἐς Αττήλαν· ἐδόκει τῇ Ρωμαίων βουλῇ Πλίνθαν πρεσβεύεσθαι παρ' αὐτούς. καὶ κυρωθείσης ἐπ' αὐτοῦ παρὰ βασιλέως ψήφου, ἐβούλετο καὶ Επιγένης ὁ Πλίνθας συμπρεσβεύειν αὐτοῦ, ὡς μείζην ὑπὸ σοφίας δόξαν ὑπαρχόμενον, καὶ τῷ ἀρχῷ ἔχοντα τὴν χειραγωγίαν. μεγαλοπρεπείας δὲ ἕνεκεν αὐτοῦ ἠμελημένης ἄμφω ὑπὸ τὴν πρεσβείαν ἐξορμῆσαι, καὶ παραγίνονται ἐς Μάργον. ἡ δὲ πόλις ἐστὶν Ιλλυρικὰ βυσσῶν πρὸς τῷ Ιστρῳ κειμένη πόλεμῳ, αὐτικρὺ Κωνσταντίας φρουρίου καὶ τῷ ἑτέραν ὄχθῳ διακειμένου, εἰς ἣν οἱ βασίλειοι στενῶσαν Σκύθαις, καὶ τὸ στόμα ἔξω τῆς πόλεως ἐποιοῦντο, ὅπως ἐφίππων. οὐδὲ ἐδόκει τοῖς βαρβάροις ἀποβαίνοντας λησταῖς. ὥστε καὶ τοὺς * Ρωμαίους πρέσβεις τὸ σφῶν αὐτῶν ἀξίας μεγαυχοῦντας, ἀπὸ τῆς αὐτῆς μεγαλαρέσεως, ἐς ὁμιλίαν τοῖς Σκύθαις ἐλθεῖν, μᾶλλον δὲ μὴ τοὺς μὲν ἀφ' ἵππων, τοὺς δὲ πεζοὺς διαλέγεσθαι. τοὺς δὲ ἀπὸ τὸ Σκυθικῆς καταφυγόντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἤδη

* Ρωμαίων

CVM Roua Hunnorum Rex ſtatuiſſet cum Amaldſuris, Ithamaris, Tancaſſiis, Boiſcis, cæteriſque gentibus, quæ Iſtrum accolunt, quod ad armorum ſocietatem cum Romanis iungendam confugiſſent, bello decertare, Eſlam componendis Romanorum & Hunnorum controuerſiis adhiberi ſolitum miſit, qui Romanis denuntiaret, ſe a fœdere, quod ſibi cum illis eſſet, receſſurum, niſi omnes Scythas, qui ad eos ſe contuliſſent redderent. Romanis vero conſilium de mittendis ad Hunnos legatis capientibus, Plinthas & Dionyſius, hic ex Thracia, ille ex Scythia oriundus, ambo exercituum duces, & qui Conſulatus B dignitatem apud Romanos geſſerant, hanc legationem obire voluerunt. Vt vero viſum eſt, non ante legatos proficiſci, quam Eſlas ad Rouam rediiſſet, Plinthas vna cum Eſla miſit Singulachum vnum ex ſuis neceſſariis, qui Rouæ in animum induceret, cum nullo alio Romanorum, quam cum ipſo colloquium inire. Cum autem Roua mortuo, Hunnorum regnum ad Attilam peruenisſet, Senatus decreuit Plintham legationem ad Attilam exequi. Quo S. C. Imperatoris ſuffragio comprobato, Plintham cupido inceſſit, Epigenem qui ſapientiæ laude celebris erat, & Quæſturæ dignitatem obtinebat ſocium legationis ſibi adciſcere. Qua de re lato quoque ſuffragio ambo in eam legationem, profecti ſunt, & Margum peruenerunt. Eſt autem Margus vrbs in Illyrico Myſorum ad Iſtrum ſita, ex aduerſo Conſtantiæ arcis, ad alteram fluminis ripam collocatæ. In hanc vrbem, a Rege ex Scythis delecti, extra ciuitatem equis inſidentes, (nec enim barbaris de plano verba facere placuit) conuenerunt. Neque vero non ſuæ dignitatis rationem legati Romani habuerunt, & ab hac vſurpatione, eodem quoque apparatu, in Scytharum conſpectum venerunt, ne ſibi peditibus, cum equitibus diſſerendum foret. Itaque placuit, profugos omnes, etiam qui multo

ante profugerant, vna cum captiuis Romanis, qui non soluto redemptionis pretio, ad
A sua redierant, dedi: aut pro vno quoque captiuo Romano, his qui eum bello ceperant, octo aureos dari, Romanos belli societatem cum barbara gente, quæ bellum cum Hunnis gerat non facere. Conuentus ad mercatus paribus legibus celebrari, &
in tuto Romanos & Hunnos esse. Vt fœdera rata maneant & obseruentur, vno quoque anno septingentas auri libras, tributi nomine Scytharum Regibus a Romanis pendi, cum antea tributum annuum non
B fuisset nisi trecentarum quinquaginta librarum. His conditionibus pacem Romani & Hunni pepigerunt, qua iureiurando patrio ritu vtrimque præstito firmata, vtrique ad sua redierunt. Itaque qui ex barbaris ad Romanos transierant redditi sunt, de quorum numero erant filii Mama & Attacam ex regio genere quos Scythæ susci-
pientes in Carso Thraciæ Castello crucis supplicio affecerunt, & hanc ab his fugæ pœnam exegerunt. Pace cum Romanis facta, Attilas & Bleda ad subigendas gentes Scythicas profecti sunt, & contra Sorosgos bellum communibus opibus & viribus
mouerunt. Theodosius misit Senatorem virum Consularem, ad Attilam legationem
C obiturum. Et ille quidem quamuis Legati nomen adeptus esset, minime tamen est ausus terrestri itinere Hunnos adire: sed iter mari instituit, & in Odyssenorum ciuitatem nauigauit, in qua Theodulus dux commorabatur. Chrysaphius Eunuchus suasit Edeconi Attilam de medio tollere. Super ea re, habito ab Imperatore Theodosio cum Martialio magistro consilio, decreuerunt non solum Bigilam, sed & Maximinum Legatum ad Attilam ire, & Bigilam quidem specie Interpretis, quo munere fungebatur, quæ Edeconi viderentur,
D executurum. Maximinum vero qui minime eorum quæ in consilio Imperatoris agitata erat conscius, litteras ab eo Attilæ redderet. Scripserat enim Imperator, Legatorum causa, quemadmodum Bigilas Interpretis munus obiturus, & Maximinus Legatus mitteretur, qui quidem Bigilam dignitate superabat, & genere illustris, & ad multa sibi aptus & vtilis erat. Ad hæc minime decere Attilam fœdera transgredientem Romanorum regionem inuadere. Et antea quidem ad eum plures, nunc vero decem & septem transfugas mittere. Nec enim plures apud se esse. Et hæc quidem litteris continebantur. Ore autem Maximinum ex se iussserat Attilæ dicere, ne postularet maioris dignitatis viros ad se Legatos transire. Nec enim a maioribus suis aliter vsurpatum, quam obuium quemque ex suis militibus, aut alium quemlibet nuntium,

πεφυγότας, σὺν καὶ τοῖς αἰχμαλώτοις Ῥωμαίοις, τοῖς αὖθις λύτρων ἐς τὰ στέτερα ἀφιγμένοις ἐκδιδόναι, εἰ μήτε παρ' ἑκάστου πεφυγότος τοῖς πρὸ πόλεμον κτησαμένοις ὀκτὼ δοῦναι χρυσοῦ. ἔδοξε δὲ βαρβάρῳ μὴ συμμαχεῖν Ῥωμαίοις, πρὸς Οὔννους ἀφορμὴν πολέμου. εἶναι δὲ καὶ τὰς πρωτοκείρας ἰσονόμους καὶ ἀκινδύνους Ῥωμαίοις τε καὶ Οὔννοις. φυλάττεσθαι δὲ καὶ Θρᾳκήνην τὰς σωφήκας ἐπλακοσίων λιτρῶν χρυσίου, ἔτους ἑκάστου τελουμένων τῷδε Ῥωμαίων τοῖς βασιλείοις Σκύθαις. πρότερον δὲ πεντήκοντα καὶ τριακοσίας αὖ τὸ τέλος ἐπιζήμιον οὔσας. ὅτι τούτοις ἐσπένδοντο Ῥωμαῖοί τε καὶ Οὔννοι· καὶ πάτριον ὅρκον ὀμόσαντες, ἐς τὰ ἀμφότερα ἐπομήεσαν. οἱ δὲ τῷδε Ῥωμαίων καταφυγόντες ἐξεδόθησαν βαρβάροις. ἐν οἷς καὶ παῖδες Μάμα, καὶ Ἀτακὰμ τοῦ βασιλείου γένους, οὓς ἐν Καρσῷ φρουρίῳ Θρᾳκίῳ οἱ προειληφότες ἐσταύρωσαν, δίκης αὐτοῖς προσηλοῦμενοι τῆς φυγῆς. οἱ δὲ περὶ Ἀτήλαν καὶ Βλίνδαν τὼ Ἐρωΐλου πρὸς Ῥωμαίους ἥλωσαν, διεξήεσαν τὰ ἐν τῇ Σκυθικῇ ἔθνη κατεστρωμένοι· καὶ πόλεμον πρὸς Σορόσγους συνεφήσαντο. ὅτι Θεοδόσιος ἔπεμπε Σιλβάτρα, ἄνδρα στρατικὸν, τῷδε τὸν Ἀτήλαν πρεσβευσόμενον. ὃς οὐδὲ ὁ τῆς πρεσβυτῆς ἔχων ὄνομα, ἐθαῤῥήσε πεζὸς τοῖς Οὔννοις ἀφικέσθαι· ἀλλ' ὅτι τὸν πόντον, καὶ τὼ Ὀδυσσηέων ἔπλωσε πόλιν. ἐν ᾗ καὶ Θεόδουλος στρατηγὸς ἐκπεμφθεὶς διέτριβεν. ὅτι τῷ Χρυσαφίου τοῦ εὐνούχου πραγμάτωσαντος * Ἐδέκωνα αἰρεῖν τὸν Ἀτήλαν, ἐδόκει * Ἐλίγιστ
τῷ βασιλεῖ Θεοδοσίῳ καὶ τῷ μαγίστρῳ Μαρτιαλίῳ βουλευομένοις τε περὶ τῶν πρασσομένων, μὴ μόνον Βιγίλαν, ἀλλὰ Μαξιμῖνον ἐκπέμπειν πρεσβεύοντα τῷδε τὸν Ἀτήλαν. καὶ Βιγίλαν μὲν τῷ φανουμένῳ τὼ τῆς ἑρμηνείας ἐπέχοντα τάξιν, πρεσβεύειν δ' * Ἐδόκων δοκεῖ· τὸν δὲ Μα- * Ἐλίγιστ
ξιμῖνον μηδὲν τῶν αὐτοῖς βουλευθέντων ὑπισχνούμενον, τὰ βασιλέως ἀποδιδόναι γράμματα, ἀναγέγραπτο δὲ τῶν πρεσβευομένων ἀνδρῶν ἕνεκα, ὡς ὁ μὲν Βιγίλας ἑρμηνεύς, ὁ δὲ Μαξιμῖνος μείζονος, εἴπερ ὁ Βιγίλας, ἀξίας, ἥλιός τε πρὸς φαινοῖς, καὶ ὑπιτήδειος ἐς τὰ μάλιστα βασιλεῖ. ἔπειτα ὡς οὐ δεῖ τῷδε σαλεύοντα ταῖς σπονδαῖς, τῇ Ῥωμαίων ἐμβατεύειν γῇ. φυλάσσας δὲ μή τις ἤδη ἐκδεδόντας ἑπλακόσια ἀπέσαλτο σι· ὡς ἑτέρων οὐκ ὄντων. καὶ ταῦτα μὲν τῷ ἐν τοῖς γράμμασι. φοβεῖσθαι δὲ τὸν Μαξιμῖνον ἀπὸ στόματος τοῦ Ἀτήλα, μὴ χρεῶν αἰτεῖν πρέσβεις μείζους ἀξίας παρ' αὐτὸν ἀμείνων. τοῦτο γὰρ οὐδὲ ὅτι τῶν αὐτοῦ πρεσβυτέρων, οὐδὲ ὅτι ἑτέρων

τῶν

τῶν ἀρξάντων τῶν Σκυθικῆς ἡγεῖσθαι· ἄλλα πρέσβεις ἀλλοις τε ὑπὲρ ὧν ἐν ταῖς διαφοραῖς ἀμφισβητοῖεν, καὶ ἀγχιλιαφόρον. εἰς δὲ ὃ διέφερεν πέμπειν Ὀνηγήσιον πρὸς Ῥωμαίους· μὴ οἷόν τε γὰρ αὐτὸν, Σερδικῆς δηωθείσης, σὺν ἀπρεπεῖ αἰδοῖ ἐς αὐτὴν παρελθεῖν, ὅτι ταύτην τὴν πρεσβείαν συλλιπαροῦσα πειθῷ με Μαξιμῖνος αὐτὸς συμπέραναι καὶ δῆτα ἅμα τοῖς βαρβάροις, ἐχόμενοι τῆς ὁδοῦ, ἐς Σερδικὴν ἀφικνούμεθα, τεσσαράδεκα ὁδὸν αἰδοῖ βαίνοντι τῆς Κωνσταντίνου ἀπέχουσαν. ἐν ᾗ καταλύσαντες, καλὰς ἔχειν ἡγησάμεθα ὅτι ἑστίαν Εδέκωνα καὶ τοὺς μετ' αὐτὸν βαρβάρους καλεῖν. προβάσπα οὖν καὶ βόας ἀποδομένων τὴν ὑπαρχείων ἡμῖν, καταστρώσαντες ἀειστοποιούμεθα. καὶ παρῆν τε τὸ συμπόσιον καιρῷ, τὸ μὲν βαρβάρων τὸν Ἀττήλαν, ἡμῶν δὲ τὸν βασιλέα θαυμαζόντων· ὁ Βιγίλας ἔφη, ὡς οὐκ εἴη Θεὸν καὶ ἄνθρωπον δίκαια συγκρίνειν. ἄνθρωπον μὲν τὸν Ἀττήλαν, Θεὸν δὲ τὸν Θεοδόσιον λέγων. ἠγάλλοντο οὖν οἱ Οὖννοι, καὶ τῷ μικρὸν ὑποθερμαινομένῳ ἐχαλέπαινον. ἡμῶν δὲ ἕτερα πρὸς ἄλληλα διδόντων τὸν λόγον, καὶ φιλοφρονουμένων τὸν σφῶν αὐτῶν καθηγεμόνα θυμόν· μετὰ δεῖπνον ὡς ἀφικόμεθα, δώρεις ὁ Μαξιμῖνος Εδέκωνα καὶ Ὀρέστην ἐνεκαίνισε, στολαῖς ἐσθήμασι, καὶ λίθοις Ἰνδικοῖς. ἀναμείνας δὲ τὸν Εδέκωνος Ὀρέστης ἀναχώρησιν, περὶ τῶν Μαξιμῖνου φράζει, ὡς σοφός τε εἴη καὶ ἄριστος, μὴ ὅμοια σὺν τοῖς ἀμφὶ τὰ βασίλεια πεπραγμένης· χρεὼν γὰρ αὐτὸν ὅτι δεῖπνον τὸν Εδέκωνα καλοῦντες δώρεις ἐπέμψαν. ἀπορουμένου δὲ τοῦ λόγου ὡς μηδὲν ὑγιὲς ὀλίγοις φανέντος, καὶ ἀνερωτήσασιν, ὅπως καὶ τί ποιον καιρὸν πρεσβεύσαιμι μὲν αὐτός, τετιμῆσθαι δὲ ὁ Εδέκων; οὕτω δὴ ἀποκινάμενος ἔξηλθε. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ὡς ἐβαδίζομεν, φέρομεν ὅτι Βιγίλαν, ἅτερ ἡμῶν Ὀρέστης ἐφίκει. ὃς δὲ ἐκεῖνον μὴ δεῖν χαλεπαίνειν, ὡς τὸ αὐτῶν Εδέκων μὴ τυχόντα· αὐτὸν μὲν γὰρ ὁπάονά τε καὶ ἱππογραφέα εἶναι) Ἀττήλᾳ, Εδέκωνα δὲ τὰ κατὰ πόλεμον ἄριστον, ὡς τῆς Οὔννου ἡμῖν ἀναβοηθήσοντα τὸν Ὀρέστην πολύ. ταῦτα * εἰπεῖν· καὶ τοῦ Εδέκωνι ἰδιολογησάμενος, ἔφασκεν ὕστερον πρὸς ἡμᾶς, εἰτεδαληθίζοιμι, εἴτε ἐπικερτομοίμην, ὡς εἰ πορεύοιμι αὐτοῦ τὰ εἰρημένα. μόγις γὰρ αὐτὸν καταπραΰναι, πρατέντα ὅτι τοῖς λεχθεῖσιν εἰς ὀργήν. ἀφικόμενοι δὲ ἐς Ναϊσσὸν, ἔρημον μὲν εὕρομεν αὐθρώπων τὴν πόλιν, ὡς ἐπὶ τοῦ πολεμίων ἀναπεπεῖσθαι. ἐν δὲ τοῖς ἱεροῖς καταλυόμενοι τοῦ νόσων κατεχομένων τινὲς ἐπυνθάνοντο ὄντες. μικρὸν γὰρ ἄνω τοῦ ποταμοῦ ἐν καπηλῷ καταλύσαντες (συμπέπτωκε γὰρ τὰ ὅτι πλεῖστα ὀστέων ἐκεῖσε πλέα

A qui mandata exponeret ad eos, qui antea in Scythia regnabant legare. Cæterum ad ea quæ inter ipsos in dubietate versabantur diiudicanda sibi videri, Onesegium mitti debere. Qui enim fieri posset, vt in Serdicam, quæ diruta esset, Attilas cum viro Consulari conueniret? Hanc sibi legationem, delatam vbi Maximinus, precibus victus suscepit, mihi persuasit vt illi comes essem. Atque ita cum barbaris iter facere cœpimus, & in Serdicam peruenimus trium & decem dierum itinere expedito homini, a Constantinopoli distantem. Ad eam postquam appulimus, ad cibum nobiscum sumendum Edecona, & cæteros barbaros inuitandos duximus. Bobus igitur & ouibus, quas loco-
B rum incolæ nobis suppeditauerant, iugulatis, instructo conuiuio epulati sumus. Inter epulas barbari Attilam, nos Imperatorem admirari & extollere. Ad quæ Bigilas dixit minime iustum esse, Deum cum homine comparare, hominem Attilam, Deum Theodosium vocans. Id egre tulerunt Hunni, & sensim ira accensi exasperabantur. Nos vero alio sermonem detorquere, & eorum iram blandis verbis lenire. A cœna, vt surreximus, Maximinus Edeconem & Orestem donis demereri studens, sericis vestibus, & gemmis Indicis donauit. Orestes deinde præstolatus Edeconis discessum verba faciens cum Maximino: Sibi quidem, ait illum, probum & prudentem vide-
C ri, qui non itidem, vt alii, quod reges offenderet, commisisset. Etenim nonnulli spreto Oreste, Edeconem, quem ad cœnam inuitauerant, donis coluerant. Nos autem harum omnium rerum ignari, quo pertinerent Orestis verba non satis percipientes, cum ex eo scisciteramur, quomodo, & qua in re despectui esset habitus, & Edecon honore affectus, nihil respondit, & discessit. Postridie cum iter faceremus, in Bigilam incidimus, cui quæ Orestes dixerat, retulimus. Ille vero, ait, Orestem non debere iniquo animo ferre, si eadem quæ Edecon minime esset consecutus. Orestem enim asseclam & scribam Attilæ, Edeconem vero bello clarum & genere Hunnum longe il-
D lum dignitate antecellere. Quæ cum loqueretur, patrio sermone Edeconem affatus, non multo post nobis confirmauit, seu vera proferret, seu fingeret, se Edeconi, ea quæ prius illi dixeramus, exposuisse. Deinde ob ea quæ retuleramus in iram versus, vix ipsum ad vllam animi æquitatem reuocare potuimus. Venimus Naissum, quæ ab hostibus fuerat euersa & solo æquata: itaque eam desertam hominibus offendimus, præter quam quod in ruinis sacrarum ædium erant quidam ægroti. Paulo longius a flumine ad vacua loca diuertentes. (Omnia enim circa ripam erant plena ossibus

* εἰπὼν

eorum qui bello ceciderant) postridie ad Agintheum ordinum in Illyrico ductorem, qui non longe a Naisso habitabat, accessimus. Imperatoris enim mandata ferebant, vt reciperemus ab eo quinque transfugas, qui septemdecim numerum, de quibus ad Attilam scripserat, explerent. Hominem igitur conuenimus, & quinque profugos Hunnos tradere præcepimus, quos verbis consolatus, nobiscum dimisit. Nocte transacta, a montibus Naissi Istrum versus iter pergentes, in vicum quendam opacum, per obliquos flexus & gyros & circuitus multos deferimur. Hic cum in ea opinione essemus, vt in occasum iter tendere existimaremus, simul ac illuxit Sol exoriens sese oculis nostris obiecit. Itaque loci situm ignorantes, exclamare tanquam, Sol qui in opposita parte consp iciebatur contrarium solito cursum conficeret, & abhorrentia a constituto rerum ordine designaret: Sed propter loci inæqualitatem via ea parte ad Orientem spectat. Ex illo difficili, & arduo loco ad plana & vliginosa deuenimus. Hic nos barbari portitores, in Scaphis vnico ligno constantibus, quas arboribus sectis & cauatis adornant, exceperunt, & flumen transmiserunt. Et lembi quidem minime ad nos traducendos, sed ad multitudinem barbarorum traiiciendam, erant præparati, quæ nobis in via occurreret, quasi vellet Attilas, tanquam ad venationem, ad inuadendos Romanorum fines progredi. Huiusmodi erat Attilæ ad bellum contra Romanos apparatus, cuius gerendi occasionem sumebat, quod transfugæ non rederentur. Transmisso Istro, quindecim fere stadiorum itinere cum barbaris emenso, in campo quodam subsistere coacti sumus, tantisper dum Edecon Attilam nostri aduentus certiorem faceret, manentibus interea nobiscum ex barbaris, qui nos exteros erant deducturi. Circa vesperam nobis cœnantibus, auditus est strepitus equorum ad nos venientium. Nec mora duo viri Scythæ aduenerunt, qui nos ad Attilam venire præceperunt. Nobis vero prius eos ad cœnam accedere rogantibus de equis descendentes, vna conuiuium inierunt, & postridie viam præeuntes demonstrarunt. Qua die hora fere octaua ad Attilæ tentoria peruenimus. Nam erant & aliorum plurima. Et cum in tumulo & colle quodam, tentoria figere vellemus, obuii barbari prohibuerunt, quoniam Attilæ tentorium erat in proxima valle positum. Quamobrem, ad barbarorum arbitrium, locum tentorii collocandi cepimus. Huc Edecon, Oreſtes, Scotta & reliqui ex Scythis primores, mox aduenerunt, & ex nobis quæsierunt, Quarum rerum consequendarum gratia, hanc legationem susceperatis

A τ᾽ ἐν πολέμῳ ἀναιρεθέντων) τῇ ἑπαύριον παρὰ Ἀγίνθεον τὸν ἐν Ἰλλυρικοῖς τάγμάτων ἡγούμενον ἀφικόμεθα, ὃς πόρρω ὄντα τῆς Ναϊσσοῦ, ἐφ᾽ ᾧ τὰ παρὰ βασιλέως ἀγγείλαι, καὶ τοὺς φυγάδας παραλαβεῖν. τοὺς γὰρ ἑπτὰ κἀ, πρὸς ὧν Ἀτίλας ἐγέγραπτο, αὐτὸν ἔδει παραδιδόναι. ἠλθομεν οὖν ἐς λόγους, καὶ τοὺς ε᾽ φυγάδας παραδοῦναι αὐτὸν τοῖς Οὖννοις παρεσκευάσαμεν· οὗ φιλοφρονησάμενος, σὺν ἡμῖν ἀπέπεμψε. διανυκτερεύσαντες δὲ, καὶ ἀπὸ τῶ ἑῴων τῆς Ναϊσσοῦ τὴν πορείαν ποιησάμενοι, ὅτι τὸν Ἴστρον ποταμὸν· ἐς τι χωρίον ἐσβάλλομεν σωτηρφές, καμπὰς δὲ καὶ ἑλιγμοὺς καὶ περιαγωγὰς πολλὰς ἔχον. ἐν ᾧπερ τῇ ἡμέρᾳ περὶ φανούσης, οἰόμενοι ὅτι δυσμὰς πορεύεται, ἣ ἡλίου ἀνατολὴ κατενηνόχει ἀφῆ· ὥστε τοὺς ἀπείρως ἔχοντας τῆς τῶ χωρίου θέσεως, ἀναβοῆσαι, οἷα δὴ τῆ ἡλίου τὴν ἐναντίαν ποιεῖσθαι κατεναντίον ὁδὸν πορείαν· καὶ ἕτερα παρὰ τὰ καθεστῶτα σημαίνοντος. ἐκεῖθεν δὲ τῆ τόπου ἀνωμαλίας ὅτι ἀνατολὰς ἐκεῖνο ὃ μέρος ἔβλεπε τῆς ὁδοῦ. μεθ᾽ ἣν τὴν δυσχωρείαν ἐν πεδίῳ, καὶ αὐτῷ ὑλώδει παραγινόμεθα. ἐντεῦθεν βάρβαροι πορθμεῖς ἐν σκάφεσι μονοξύλοις, ἃ δὴ αὐτοὶ δένδρα ἐκτέμνοντες καὶ διαγλύφοντες κατασκευάζουσιν, ἐδέχοντο ἡμᾶς. καὶ διεπόρθμευον τὸν ποταμὸν, οὐχ ἡμῶν ἕνεκα παραπλεύσεσθαι, ἀλλὰ διαπορθμεύσοντες πλῆθος βαρβαρικὸν, ὅπερ ἡμῖν κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπαντήσει, οἷα δὴ βουλόμενον ὡς ὅτι ἥκομεν Ἀτίλᾳ διαβαίνοντες τὴν Ῥωμαίων γῆν. τοῦτο δὲ τῶ πολέμου παρασκευὴ ποιουμένῳ τῷ βασιλείῳ Σκύθῃ, προφάσεως μὴ πόρτας αὐτῷ τοὺς φυγάδας δεδόσθαι, παραγαγόντες δὲ τὸν Ἴστρον, καὶ σὺν τοῖς βαρβάροις ὡς οἱ πορευόμενοι σταδίους, ἐν πεδίῳ μιᾷ ὀπισθεῖν ἐωλοκάθημεν, ὥστε τοὺς ἀμφὶ τὸν Ἐδέκωνα τῶ Ἀτίλα γνώμης τῆς ἡμετέρας ἀφίξεως μὴ συγκαταθησομένους. καταμεινάντων δὲ σὺν ἡμῖν καὶ τῶν ξεναγησόντων ὑμᾶς βαρβάρων· ἀμφὶ δείλην ὀψίαν δεῖπνου ἡμῖν ἀρχομένων, κρότος ἵππων ὡς ἡμᾶς ἐρχομένων ἠκούετο. καὶ δὴ ἄνδρες β᾽ Σκύθαι προσῆλθον, ὡς τὸν Ἀτίλαν ἡμᾶς ἀπιέναι παρακελευόμενοι. ἡμῖν δὲ πρότερον ὅτι δεῖπνον αὖθις ἐλθεῖν αἰτησάντων, ἀποβαίντες τῶν ἵππων δι᾽ωχήθησαν· καὶ ἡμῖν τὴν ὁδὸν τῇ ὑστεραίᾳ ἡγήσαντο. παραγινομένων δὲ ἐς τὸν Ἀτίλα σκηνὰς, ἀμφὶ θ᾽ τῆς ἡμέρας ὥρᾳ, πολλαὶ δὲ αὐτῶν ἐτύγχανον οὖσαι, ὅτι τε λόφου τινὸς σκηνοποιησαμένου βουληθέντων· οἱ ὁπίσω ὄντες διεκώλυσαν βαρβάροις, ὡς τῆς Ἀτίλα ἐν χαμαλῷ ἀρχούσης σκηνῆς. καταλυσάντων δ᾽ ὅπου τοῖς Σκόταις ἐδόκει· Ἐδέκων καὶ Ὀρέστης, καὶ Σκυτίας, καὶ ἕτεροι τῶν ἐν αὐτοῖς λογάδων, ἦκον αἰρησόντες, τινῶν τυγχάνειν ἕνεκα δυναίμεθα, τῆ πρεσβείας ποιού-

μεθα; ἡμῖν δὲ τὴν ἄλογον ἀποθαυμαζόντων ἐρώτησιν, καὶ ἐς ἀλλήλους ὁρώντων διεπέλασιν πρὸς ὄχλου τῆς ἀποκρίσεως ἕνεκα ἠμύθμοι. εἰπόντων δὲ, Ἀτίλαν μὴ οὐχ ἑτέροις λέγειν βασιλέα προσκελεύσασθαι· χαλεπήνας ὁ Σκύθας ἀπεκρίναντο, τῆς σφῶν αὐτῶν ἡγουμένου ὑποτάγματα εἶ). οὐ γὰρ αὖ πολυπραγμοσύνη σφέτερα πρὸς ἡμᾶς ἐλήλυθεναι. φησάντων δὲ, μὴ τοῦτον ὑπὲρ τοῖς πρέσβεσι κεῖσθαι τὸν νόμον, ὥστε μὴ ὁντυχόντας, μηδὲ ἐς ὄψιν ἐρχομένους πρὸς οὓς ἐστάλησαν, δι' ἑτέρων ἀπαγγέλλεσθαι, ὧν ἕνεκα πρεσβεύοιντο. καὶ τοῦτο μηδὲ αὐτοῖς ἀγνοεῖν Σκύθας θαμινὰ πρὸς βασιλέα πρεσβευομένους. χρῆναι δὲ τὴν ἴσην κυρῆν, μὴ γὰρ ἄλλως τὰ τῆς πρεσβείας ἐρρῆ· ὡς τὸν Ἀτίλαν ἀμέλγεσθαι, καὶ αὖθις ἐπιθυμῆσαι Εδέκωνος χωρεῖς, καὶ ἅπαντα περὶ ὧν ἐπρεσβευόμεθα ἔλεγον, προσάπτοντες τὴν ζάλην ἀπιέναι, εἰ μὴ ἕτερα φράζειν ἔχοιμεν. ὅπῃ δὲ τοῖς λεχθεῖσι πλέον ἐπαποροῦντες· οὐ γὰρ ὧδ' ἐφικτὸν γινώσκειν ὅπως ἐκβήσεται ἐκγενόμενα τὰ δόλῳ πραχθέντα δεδογμένα βασιλεῖ· συμφέρειν ἡγούμεθα μηδὲν πρὸ τῆς πρεσβείας ἀποκινεῖσθαι. εἰ μὴ τῷ τὸν Ἀτίλαν εἰσόδου τύχοιμεν. ὃ δ' ἐφάσκομεν, εἴτε τὰ εἰρημένα ταῖς Σκύθαις, εἴτε καὶ ἕτερα ἤκομεν πρεσβεύόμενοι, τῆς σφῶν αὐτῶν ἡγουμένου τῇ πρέσβεσιν εἶ)· καὶ μηδαμῶς ἄλλοις τούτου χάριν διαλεχθῆσθαι. οἱ δὲ ἡμᾶς πρὸς ταῦτα μὲν ἀναχωρεῖν παρεσκεύαζον. ὡς πρὸς σκηνῆς τῆς ὁδοῦ ἡμούμεθα, τὸν ἀποκρισιν ἡμᾶς ὁ Βιγίλας καταμέμφεσθαι, ὅτι ψευδῆ ἀλλήλοις ἀμείνονα λέγων, ἢ ἀπράκτους ἀναχωρεῖν. ἐὰ γὰρ ἐς λόγους τῶν Ἀτίλᾳ ἔτυχον φησὶν ἐλθόντες, ἐπεπείκειν ῥᾳδίως αὐτὸν τὸν πρὸς Ῥωμαίους ἀποστῆναι διαφοράς, οἷα δὴ ὀλιγανδρίᾳ σφῶν αὐτῶν ὑπὸ τὴν χ[illegible] Ἀνατόλιον πρέσβεια ἠμύθμοι. * ταῦτα οὖνοιν αὐτῷ τὸν Εδέκωνα ἐπαρχθέν· ὥστε λόγῳ τὸν πρεσβείας καὶ τὸν ὀπωσοῦν, εἴτε ἀληθῶς, εἴτε ψευδῶς ῥηθησόμενον, πρόφασιν τυχεῖν, ὅτι τῶν βουλεύσασθαι περὶ τῶν αὐτοῖς κατ' Ἀτίλα δεδογμένων. καὶ ὅπως ὅ χρεῖον, οὐκ ἔφασκε δεῖσθαι ὁ Εδέκων, καμίσαν ὃ διαπεμπόμενον ταπεινοῖς αὐδράσι, προσδεδεμένος δὲ ἐλευθ. ὁ γὰρ Εδέκων, εἴτε δόλῳ ἐπορόμενος, εἴτε καὶ τὸν Ορέστην * βούλεσθαι μὴ ἐς τὸν Ἀτίλαν ἀγαγοι, ἄκρον ἡμῖν ἐν τῇ Σερδικῇ μὴ πρὸ ἐξιέναι ἐλπίζ· ἐναντία ποιούμενος, ὃ χρεὶς αὐτὸ βασιλεῖ καὶ τὸν οὖνοιν ἐς λόγους αὐτὸν ἐλθόντα, καθαμιλλᾶται πρὸ μελετηθέντων αὐτῷ ὑπὸ βουλίῳ, καὶ ὃ ποσὸν ἓ ἐκπεμφθησόμενον χρεισοδ.

* διὰ ζῶπ

* βλαδῆς

A mus? Nos vero inuicem intueri, & tam ineptam percunctationem admirari. Illi nihilominus perseuerare, & quo a nobis responsum elicerent, in turbas coire. At soli Attilæ, non aliis Imperatorem mandata exponere iussisse respondimus. Quo dicto Scotta offensus: Hoc sibi a suo duce præceptum esse: vestra enim nobis in rebus gerendis astutia & versutia non est incognita. Nos vero obtestari, nusquam hanc legem legatis impositam, vt mandata edant & palam faciant, antequam eos ad quos missi sunt, adierint, & in conspectum eorum venerint. Neque hoc Scythas nescire, qui sæpenumero legatos ad Imperatorem miserint. Oportere autem idem quoque iuris in aliis ratum B & firmum esse, alioquin legatorum iura minime colere. Hinc ad Attilam perrexerunt, vnde non multo post sine Edecone reuersi, omnia quæ cum illis agere in mandatis habebamus, palam euulgarunt, confestimque, nisi quid aliud nobis cum illis rei esset, discedere iusserunt. Quæ vbi audiuimus, animis dubii, suspensique hæsimus. Nec enim satis intelligere poteramus, qua ratione Imperatoris consilia, ad quorum cognitionem ne dii quidem peruenire possent, patefacta & detecta forent. Quamobrem potius esse duximus, nihil quicquam de mandatis nostris efferre, priusquam nobis Attilam adeundi potestas fieret: itaque respondimus. Siue ea quæ Scythæ modo aperte propalamque protulerunt, siue alia legatione tractare venimus, ea res solius vestri ducis iuris arbitriique est, neque de his cum aliis vllo pacto differere constituimus. Illi vero nos quamprimum abire præceperunt. Dum in apparatu profectionis essemus, Bigilas nos responsionis Scythis factæ nomine increpauit. Longe enim potius fuisse in mendacio deprehendi, quam re infecta domum reuerti. Si enim, inquit, cum Attila collocutus fuissem, facile illi a contentione cum Romanis discedere persuasissem, quippe qui ei antea studuissem, & plurimum eius rebus, in legatione ad Anatolium vtilis fuissem. Atque Edeconem eadem quoq; cum D ipso sentire. Ea siue commentus, siue ex veritate diceret, eo pertinebant, vt specie legationis, occasionem nanciscerentur rationem ineundi, in Attilam compositas insidias exequi. Tum etiam quo modo aurum quo Edecon, sibi ad eam rem opus esse Eunucho dixerat adferretur, quod certis hominibus diuideretur. Sed Bigilam latebat, se proditum: Edecon enim, siue simulate cum Eunucho pactus, siue vt ab Oreste sibi caueret, ne Attilæ promeret, ea quæ in Serdica inter cœnandum dicta erant, aut illum accusaret, quod sine se, secretos sermones cum Imperatore & Eunucho habuisset, indicauerat Attilæ comparatam in ipsum coniurationem, & quantitatem auri quam in eam rem mitti conuenerat, simul & ea, quæ per nos in ista

legatione tractanda erant enunciauerat. Iumentis adornatis & necessitate ad iter tempore noctis carpendum adacti, occurrere ex barbaris, qui dicerent Attilam iubere nos propter tempus noctis intempestiuum remanere. In eundem igitur locum vnde proficiscebamur præsto fuere, qui bouem agebant & pisces fluuiatiles, nobis ab Attila missos adferebant. Cœnati nos dormitum contulimus. Luce orta in spem adducebamur Attilam se ad lenitatem daturum, & aliquod mite responsum ad nos ab ipso emanaturum. Ille vero denuo eosdem misit, iussitque abire, si nihil aliud negocii, nisi quod iam omnibus cognitum erat, nobis cum illo intercederet. Nullo dato responso ad iter nos accinximus, etsi Bigilas omni ope contenderet, vt responderemus, nos aliud habere, quod Attilam scire eius magnopere interesset. Ego vero cum Maximinum mœrore confici viderem, assumpto Rusticio, qui barbarorum linguæ peritus erat, & nobiscum in Scythiam venerat, non legationis, sed priuatæ rei causa, ad Constantium ex Italia oriundum, quem ad Attilam Aetius Occidentalium Romanorum dux, vt illi ab Epistolis esset, miserat, Scottam adii (nec enim aderat Onegesius) & cum illo per Rusticium interpretem collocutus, eum pretiosa & plurima dona a Maximino laturum dixi, si illi aditum ad Attilam patefaceret & muniret. Legatum enim venire de rebus, quæ non solum Romanis, sed etiam Hunnis maximam essent vtilitatem allaturæ. Quin & ipsi Onesegio legationem hanc magno emolumento futuram. Imperatorem enim posse illum ad se legatum ab Attila mitti, qui diiudicaret controuersa inter vtramq; gentem, vnde non nisi ingentibus donis cumulatus, esset redditurus. Oportere igitur, cum minime Onesegius adsit, illum maxime in tam præclara actione cum fratre certare. Et ipsi quoque Attilam plurimum fidere dixi me accepisse. Sed nihil firmæ spei reponendum, in eo quod auditu percipitur, restare vt re ipsa notum & perspectum faceret quantum illi Attila tribueret: Atque ille hunc sermonem suscipiens: Ne amplius, inquit, dubii sitis. Æque ac frater apud Attilam valeo auctoritate & gratia, seu verbis, seu facto opus est. Et ascenso equo, ad Attilæ tentorium contendit. Ego vero ad Maximinum rediens, qui vna cum Bigila angebatur animo, & incertus erat quid constituendum esset, narraui sermones quos habueram cum Scotta, & quæ ab ipso audieram. Atque adeo illum excitaui, ad preparanda munera, quibus Scottam remuneraretur, & præmeditandum quibus verbis Attilam affaretur. Surrexerunt igitur (offenderam enim illos in solo herbido iacentes) & operam a me egregie nauatam laudarunt, & eos qui se iam cum iumentis itineri accinxerant

A Ἐκελεύσθη δὲ ὑφ' οἷς τὴν πρεσβείαν ἐποιούμεθα. τῶν δὲ φορτίων ἤδη τοῖς ὑποζυγίοις ὑπεστρωμένων, καὶ αὐάλικη τὴν πορείαν, καὶ τὸν τῆς νυκτὸς καιρὸν, ποιεῖσθαι πειρώμενοι· μεταξὺ ἕτεροι τῶν βαρβάρων προσηλθόμεθα, ὑπομεῖναι ἡμᾶς τὸ καιροῦ χάριν, προσκελεύσασθαι τὸν Ἀττήλαν ἔλεγον. Ἐν αὐτῷ οὖν τῷ χωρίῳ, ὅθεν καὶ ἀφηνέχθημεν, ἦκον ἡμῖν βοῦν ἄγοντες τινες, καὶ ποταμίους ἰχθύας, παρὰ τοῦ Ἀττήλα ἀφιγμένους. δεῖπνησάντες οὖν εἰς ὕπνον ἐτραπόμεθα· ἡμέρας δὲ γλυκείσης, ᾠόμεθα μολὼν ἤ μεθ' ἡμῶν τι καὶ περαιτέρω παρὰ τοῦ βαρβάρου μέλλειν διατίθεσθαι. Ὁ δὲ πάλιν τοὺς αὐτοὺς ἔπεμπε, προσκελευόμενος ἀπιέναι, εἰ μὴ ἐχόμενόν τι B παρὰ τὰ αὐτοῖς ἐγνωσμένα λέγειν. Ἐνθὲν οὖν ἀποκεκινήμενοι, περὶ τὴν ὁδὸν πράσκουα ζόμενα, καὶ πάρ τὴν Βιγίλα δίφιλονεικοῦντος λέγειν, εἰ καὶ ἕτερα ἡμῖν ῥηθησόμενα. Ἐν πολλῇ δὲ κατηφείᾳ τὸν Μαξιμῖνον ἰδών· προσελθὼν Ρουσίκιον εἰσεπιτήδειον τῶν βαρβάρων φωνὴν, ὃς συνῆν ἡμῖν ὅτε τὴν Σκυθικὴν ἐληλύθη, οὐ τῆς πρεσβείας ἕνεκα, ἀλλὰ καί τινα πρὸς Κωνστάντιον· ὃν Ἰταλικὸν ὄντα ὑποπτεύσας Ἀττήλας ἀπεστάλκει Αἴτιος, ὁ τῶν ἑσπερίων Ῥωμαίων στρατηγὸς, πρὸς τὸν Σκύθην ἀφικνούμενος· οὐ γὰρ Ὀνηγήσιος πλησιάζων πρῶτον, καὶ αὐτὸν προσφωνήσας ὑφ' ἑρμηνεῖ τῷ Ρουσικίῳ, ἔλεγον· δῶρα πλείστα πρὸς τοῦ Μαξιμίνου λήψεσθαι, εἴγε αὐτὸν τὸ πρὸς τὸν Ἀττήλαν C εἰσόδου προσκρούσοι τυχεῖν. πλεῖστα γὰρ αὐτῷ πρεσβείαν οὐ μόνον Ῥωμαίοις καὶ Οὔννοις ξυμφοίσειν, ἀλλὰ καὶ Ὀνηγησίῳ, ὃν περὶ αὐτὸν βασιλέα ἐέναι βούλεται, καὶ τὰ τοῖς ἔθνεσι διαφερόμενα ἀμφισβητήσαντα· ἀφικόμενον γὰρ μεγίστων τευχέων δωρεὰν, χρῆναι οὖν μὴ πρότερος Ὀνηγησίου ἡμῖν, μᾶλλον δὲ ἀδελφὸν ὄντα τῇ ἀληθείᾳ συναγωνίζεσθαι προθύμως. πεισθεὶς δὲ καὶ αὐτὸς Ἀττήλας, μεμαθηκέναι ἔλεγον· ὡς οὐκ ἂν ἀκριβῶς βεβαίως τὰ κατ' αὐτὸν, εἰ μήτε πεῖρα τοῦ αὐτοῦ γνοίη δυνάμεων. Ὁ δὲ ἐπιτιθεὶς, μηκέτι ἀμφιβόλοις εἶναι, ἔφη· τοῦ καὶ αὐτὸν ἴσα τῷ ἀδελφῷ πρὸς Ἀττήλαν λέγειν τε καὶ πράττειν. καὶ προσδοκήματα τῶν ἵππων αἰσθόμενος, ὅτι τοῦ Ἀττήλα διήλασε σκηνῆς. προσὸς δὲ τὸν Μαξιμῖνον ἐπεμελεῖτο ἀλύοντα ἅμα τοῦ Βιγίλα, καὶ διαπορούμενον ὅτι τοῖς καθεστῶσιν. ἔλεγον ἅτε τῶν Σκύθαν διειλεγμαι, καὶ ἀπορεῖν περὶ αὐτοῦ ἠκηκόειν. καὶ ὡς δεῖ τὰ τῶν βαρβάρῳ δοθησόμενα πρασκευάζειν δῶρα καὶ τὰ αὐτοῦ πρὸς ἡμῶν ῥηθησόμενα, ἀναλογίζεσθαι. ἀμφότεροι οὖν ἀναπηδήσαντες (ὅτι γὰρ τοῦ ἐδάφους καὶ τὰ πόας κεῖσθαι σφᾶς συνέβαινεν) ἐπῄνεσάν τε τὴν προθυμίαν, καὶ τοῖς ἤδη μὴ τοῦ ὑποζυγίων ἀπορμήσαν-

D

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [132] - 52

ἔας ἀνεκάλεσεν· καὶ διεσκέψατο, ὅπως τε παρασπείσειεν τὸν Ἀττήλαν, καὶ ὅπως αὐτοῦ πάντα τὰ βασιλέως δῶρα δοίη, καὶ ἅμα αὐτοῦ ὁ Μαξιμῖνος ἐκόμιζεν. ἀμφὶ δὲ ταῦτα ποιουμένους ἡμᾶς τὴν Σκήνην ὁ Ἀττήλας μετέπεμψέ τε, καὶ δῆτα ἐς τὸν ἐκείνου παράδεισον ἐσήλασεν, ἔνθα βαρβαρικοῦ κύκλου περιφερομένου πλήθους. ὡς δὲ εἰς ὁδοῦ ἐτύγχανεν, ἐξεφοιτῶμεν ἐπὶ ξυλίνου δίφρου τὸν Ἀττήλαν καθήμενον. σμικρὸν δὴ ἡμῶν μικρὸν ἀπωτέρω τοῦ θρόνου, παρεσκεύαστο ὁ Μαξιμῖνος, ἅμα ἀσπάσασθαι τὸν βάρβαρον. ἦν τε πρὸς βασιλέως γράμματα δοὺς, ἔλεγεν· ὡς σῶν εἴη αὐτὸν καὶ τοὺς ἅμ' αὐτῷ οὖσι βασιλεῦσιν. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ἔσεσθαι Ῥωμαίοις ἅμα αὐτοῦ βούλοιντο. καὶ ὅτι τὸν Βιγίλαν οὗτος πρέπει τὸν λόγον, θαῦμα εἰ μὴ ἀκούσεσθε, ὅτου χάριν πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν ἠθέλησεν, ὁπόσα τε αὐτοῦ καὶ Ἀνατολίῳ ὑπὲρ εἰρήνης δόξαντα. ὡς ἔφη, μὴ προτέρους πρέσβεις πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν, πρὶν ἢ πάντες οἱ φυγάδες ἐκδοθεῖεν βαρβάροις. τῷ δὲ φήσαντος, ὡς οὐ Σκυθικοῦ γένους πρὸς Ῥωμαίους οὐκ εἴη φυγάς, τοὺς γὰρ ὄντας οὐ δεδόσθαι· χαλεπήνας μᾶλλον καὶ αὖθις, πλεῖστα λοιδορησάμενος μὴ βοῆς ἔλεγεν, ὡς αὐτὸν ἀνασκολοπίσας πρὸς βορὰν οἰωνοῖς ἐδιδώκει δή, εἰ μή γε τῷ τῆς πρεσβείας θερμῷ λυμαίνεσθαι ἐδόκει, καὶ γοῦν τὸ αὐτοῦ ὅπη τῇ ἀναιδείᾳ καὶ τῇ πρὸ λόγων ἰταμότητι ἐπιθεῖναι δίκην· φυγάδας γὰρ τῶν σφετέρων ἔθνους πρὸς Ῥωμαίοις εἶναι) πολλοὺς, ὧν ἐκέλευε τὰ ὀνόματα ἐγγεγραμμένα χάρτη τοὺς ὑπογραφέας ἀναγνώσκειν. ὡς δὲ διεξῆλθον ἅπαντας, παρασπείσασθαι μηδὲν μελλήσαντα ἀπιέναι. συμπέμψαι δὲ αὐτοῦ καὶ Ὅσλαν Ῥωμαίοις λέξαντα πρώτας τοὺς πρὸς σφίσι καταφυγόντας βαρβάρους, ἀπὸ τῆς Καρπιλέωνος χρόνων. ὃς ὠμήρευσε πρὸ αὐτοῦ, παῖς ὢν Αετίου δ' ἐν τῇ ἑσπέρᾳ Ῥωμαίων στρατηγοῦ, ἐκπεμψαι πρὸ αὐτόν. καὶ γὰρ συγχωρήσειν τοὺς σφετέρους παρασπείσας αὐτὸν αὐτῷ ἐς μάχιμον ἴέναι, καταφὴ μὴ δυναμένους ὠφελεῖν τοὺς τῷ φυλακῷ αὖθις τῆς οἰκείας ὑπερεφάμενος γῆς. τίνα γὰρ πόλιν ἢ ποῖον φρούριον σιωπᾶσθαι, ἔλεγεν, ὑπ' ἐκείνων, οὗπερ αὐτὸς ποιῆσαι τῷ αἱρεσιν ὥρμησεν; ἀπαγγείλαντες δὲ τὰ αὐτοῦ τοῖς τῶν φυγάδων δεδογμένα, αὖθις ἐπομνύειν μιαιφονίας, πότερον αὖθις ἐκδιδόναι βούλονται, ἢ τῶν ὑπὲρ αὐτῶν ἀναδέχονται πόλεμον; παροξυνθεὶς δὲ πρότερον καὶ τὸν Μαξιμῖνον ὑπερυβρίζειν, ὡς δι' αὐτοῦ τοῖς τῶν γεγραμμένων ἐπικεινούμενος βασιλεῦσι· ἐπήνεσε τὰ δῶρα. δόντες πίνειν, καὶ ἐπανιόντες ἐς τὸν σκηνὸν, ἐκάσου τῶν λεχθέντων πέ-

A reuocarunt. Tum etiam qua oratione Attilam aggrederentur, & quo modo dona quæ ad ipsum Maximinus ab Imperatore adferebat traderent, inter se agitarunt. Nobis in harum rerum cura cogitationeque versantibus, ecce nos Attilas per Scottam accersiuit: Itaque ad eius tentorium iter direximus, quod barbarorum multitudine, qui in orbem excubias agebant, erat circumdatum. Vt accessum nacti fumus & introducti, inuenimus Attilam sedentem in cathedra lignea. Stetimus paulo remotius ab eius throno: mox processit Maximinus & salutauit barbarum. Et Imperatoris litteras tradens dixit, Saluum & incolumem illum

B suosque precari Imperatores. Et barbarus, sit & Romanis quemadmodum & mihi cupiunt, inquit. Statimque ad Bigilam conuertit orationem, Feram impudentem vocans, quærebat qua re impulsus ad ipsum venisset, cum sibi eorum, quæ & ipse & Anatolius de pace sensissent conscius esset. Neque prius ad se legatos accedere debuisse, quam omnes profugi, qui apud Romanos extarent, redditi essent. Bigila vero respondente, nullum amplius apud Romanos reperiri transfugam Scythici generis, omnes enim redditos esse, magis exasperatus Attilas, in eum multa probra & conuitia ingessit. Et cum clamore & vociferatione magna dixit

C se illum in crucem acturum, & prædam vulturibus præbiturum fuisse, nisi iræ suæ acerbitas, legationis reuerentia leniretur & inflecteretur, & hanc ei pœnam impudentis eius orationis, & temeritatis impositurum fuisse. Etenim restare adhuc apud Romanos plures transfugas, quorum nomina, vt erant in charta descripta, iussit scribas recitare. Hi vbi percurrerunt qui desiderabantur, Attilas Bigilam, vna cum Esla sine mora proficisci iussit, Romanis denuntiatum, vt omnes transfugas Scythicæ nationis, quotquot in eorum potestate essent, redderent, a tempore Carpilionis, filii Aetii, Ro-

D manorum Occidentalium Ducis, qui obses apud eum fuerat. Nec enim vt ferat suos seruos secum manus conserere, quicquam opis, aut præsidii adferre poterunt his, qui suæ ditionis custodiam illis commiserint. Quæ enim vrbs, quæ arx, qua late patet Romanorum imperium, salua & incolumis euadere poterit, quam euertere, aut diruere apud se constitutum habuerit? Postquam exposuerint, a se de transfugis decreta, redire quamprimum renuntiatum, vtrum transfugas reddere, an bellum eo nomine malint suscipere. Non multo ante iusserat, vt Maximinus paulum expectaret, dum ad ea, quæ Imperator scripserat, per se responsum daret, sed munera petiit. Quæ postquam dedimus, in tentorium nostrum nos recepimus, & de singulis quæ dicta fue-

rant, patrio sermone inter nos disseruimus. A Cum autem Bigilas admiraretur, qui fieret vt Attilas, qui sibi iampridem, cum legatus ad illum veniret, comis & perhumanus visus esset: tunc se acerbis contumeliis affecisset, dixi vereri me, vt aliquis ex barbaris, qui Serdicæ nobiscum epulati erant, Attilam abalienassent, & Bigilam Romanorum Imperatorem Deum, Attilam vero hominem appellasse, retulissent. Quam orationem Maximinus, vt verisimilem est amplexus. Nec enim coniurationis in Attilam initæ particeps fuerat. Sed Bigilas ambiguus animi erat, neque causam, vt mihi videtur, satis suspicari poterat, quare Attilas eum tam acerbis conuitiis infectatus esset. B Nec enim in animum suum inducere poterat, vt nobis postea retulit, enuntiata fuisse, quæ in conuiuio apud Serdicam dicta fuerant, aut coniurationem in Attilam detectam. Cum enim nemo ex omni multitudine, quæ Attilam circumstabat, excepto Edecone, auderet præ metu, qui omnium mentes peruaserat, cum Attila sermonem instituere, credebat Edeconem eo studiosius daturum operam, omnia silentio transigere, tum propter iusiurandum, tum propter negotii grauitatem: ne quia clandestinis in Attilam consiliis interfuerat, reus iudicatus, pœna mortis afficeretur. Hæc cum ambigua mente volueremus, C Edecon superuenit, & abducto a nostro cœtu Bigila, (fingebat enim velle vere & serio, de præmeditatis inter eos insidiis agere) vbi aurum adferri præcepit, quod his daretur, qui exequendo facinori operam nauaturi erant, discessit. Ego vero cum Bigilam curiosius inquirerem, quos sermones secum Edecon habuisset, decipere perstitit, deceptus & ipse, & veram secreti cum Edecone colloquii causam occultans, commentus est sibi Edeconem dixisse, Attilam illi propter transfugas succensuisse. Oportuerat enim, aut omnes restituere, aut legatos ex eorum numero ad illum venire, qui potentia & opibus excellebant. Hæc dum loquebamur, aduene- D re ab Attila, qui Bigilam, & nos prohiberent, captiuum Romanum, aut barbarum mancipium, aut equos, aut quicquam aliud emere, præter quam quæ ad victum necessaria erant, donec inter Romanos & Hunnos, de rebus controuersis conuenisset. Hæc astu, & præmeditato consilio barbarus faciebat, quo facilius Bigilam in ipso facto deprehenderet, cum nullam satis idoneam causam comminisci posset, in quam aurum adferret. Nos quoque iussit Onesegium opperiri, vt responsum ad nostram legationem daret, simul & munera, quæ ad eum Imperator miserat, & tradere volebamus, acciperet. Et enim tum forte Onesegius, vna cum seniore ex Attilæ liberis, ad Acatziros missus

εἰ ἰδίᾳ λογεύμεθα. ὁ δὲ Βιγίλας θαυμάζοντος, ὅπως πάλαι αὐτῷ προσῳκειωμένῳ ἥπιός τε καὶ πρᾷος νομισθείς, ὅτε λαλεπῶς ἐλοιδορήσατο· ἔλεγον, μή ποτέ τινες τῶν βαρβάρων τῶν ἐν Σερδικῇ αἰτιαθέντων σοὶ ἡμῖν δυσμενῆ αὐτὸν τὸν Ἀττήλαν προεκάλεσαν, ἀπαγγείλαντες, ὡς Θεὸν μὲν τὸν Ῥωμαίων σκάλει βασιλέα, ἄνθρωπον δὲ τὸν Ἀττήλαν. τοῦτον τὸν λόγον ὁ Μαξιμῖνος ὡς πιθανὸν ἐδέξατο· οἷα δὴ μέτοχος ὢν τῆς συνωμοσίας, οὐ καὶ τῶν βαρβάρων ὁ πλεῖστος ἐποιήσατο. ὁ δὲ Βιγίλας ἀμφίβολός τε ἦν, ἐμοὶ ἐδόκει προφάσεως ἀπορῶν, δι' ἣν αὐτῷ ὁ Ἀττήλας ἐλοιδορήσατο. οὔτε γὰρ τὰ ἐν Σερδικῇ, ὡς ὕστερον ἡμῖν διηγεῖτο, οὔτε τὰ τῆς ἐπιβουλῆς ἐξῃρῆσθαι τῷ Ἀττήλᾳ ἐνόμιζεν. μηδενὸς μὲν ἑτέρου τῶν ἐν τῷ πλήθους, ἀφ' ὧν ὑπερκατοῦπτο καὶ πόλεων φόβον, ἐς λόγους αὐτῷ θαρρούντως ἐλθεῖν. Ἐδέκων δὲ πόλεως ἐκμωμήσοντος, ἀφ' ὧν τοῖς ἄρχουσι, καὶ τῷ ἀδηλίαν τῷ πράγματος, μή ποτε καὶ αὐτὸς, ὡς τοιούτων μέτοχος λόγων, ὑπεύθυνος νομισθείς, θανάτου ὑφέξῃ ζημίαν. ἐν τοιαύτῃ οὖν ἀμφιβολίᾳ τυγχάνοντι ὑπισχνεῖται Ἐδέκων, καὶ τὸν Βιγίλαν ἔξω τῆς ἡμετέρας ἀπαγαγὼν στοᾶδου, ἐκποκεινάλμιός τε ἀληθῆ ἐσθαι τῷ αὐδοῖς βεβουλευμένων ἕνεκα, καὶ ὃ χρυσίον κομιεῖσθαι παρ' ἐκείνου μισθωσάμενος ὃ δὴ πόλμον τοῖς ἅμα αὐτῷ περὶ τὴν πρᾶξιν ἐλευσομένοις, ἀνεχώρει. πολυπραγμονοῦντα δὲ, τίνες οἱ τῶν Ἐδέκωνος πρὸς αὐτὸν λόγοι; ἀπατᾶν ἔσπευδεν, ἠπατημένος αὐτός. καὶ τὴν ἀληθῆ αἰτίαν ἀποκρυφάλμενος, ἔφασκε περὶ αὐτοῦ Ἐδέκωνος εἰρῆσθαι, ὡς καὶ αὐτὸν ὁ Ἀττήλας πρὸς τῶν φυγάδων χαλεπαίνοι· ἔδει γὰρ ἢ πάντας ἀπολαβεῖν, ἢ πρέσβεις ἐκ τῆς μείζους ἐξουσίας ἀφικέσθαι πρὸς αὐτόν. ταῦτα διαλεγομένοις παραγενόμενοί τινες τοῦ Ἀττήλα, ἔλεγον· μήτε Βιγίλαν μήτε ἡμᾶς Ῥωμαῖον αἰχμάλωτον ἢ βάρβαρον ἀνδράποδον ἢ ἵππους, ἢ ἕτερόν τι, πλὴν τῶν εἰς ἐφοδὰ ὠνεῖσθαι, ἄλλως ὅπου τὰ μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Οὔννων ἀμφίβολα διακριθείη. σεσοφισμένως δὲ ταῦτα καὶ ἐκ τεχνῆς ἐλέγετο τοῦ βαρβάρου. ὥστε τὸν μὲν Βιγίλαν ῥᾳδίως ὑπὸ τῆ κατ' αὐτὸν ἀλόγῳ προφάσει ἀπορούμενον αἰτίας, ἐφ' ᾗσπερ ὃ χρυσίον κομίζοι· ἡμᾶς δὲ προφάσει ἀποκείσεως ὑπὸ τῆ πρεσβείᾳ δὴ πολλὴν Ὀνηγήσιον ἀπεκδέξασθαι τὰ δῶρα κομιούμενον, ἅπερ ἡμεῖς τε δοῦναι ἐβουλόμεθα, καὶ βασιλεὺς ἀπεστάλκει. συνέβαινε γὰρ αὐτὸν σὺν τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν Ἀττήλα παίδων, ἐς ὃ τῶν * Ακατζίρων ἔθνος

ἐσάλθαι, ὃ δὴ Σκυθικὸν ἔθνος, πρόφη δὲ τῆς Ἀττήλα ἕξ αἰτίας ἐλθεῖν. πολλῶν γὰρ φῦλα καὶ ἄλλα ἀρχόντων τὸ ἔθνος, Θεοδόσιος ὁ βασιλεὺς ἐκπέμπει δῶρα, ὥστε ὁμονοίᾳ σφέτερα ἀπαγορδῦσαι μὴ τῇ τοῦ Ἀττήλα συμμαχίᾳ, πλὴν ὅ *κ. εἰρήνῃ πρὸς Ῥωμαίους * συμμαχίαν ἀσπάζεσθαι. ὁ δὲ τὰ δῶρα ἀποκρίζων, οὐ κατὰ τάξιν ἑκάστου τῆς βασιλείων τῷ ἔθνους δίδωσιν· ὥστε τὸν Κουειδάχον, πρεσβύτερον ὄντα τῇ ἀρχῇ, τὰ δῶρα δεξάμενον δεύτερον, οἷα δὴ προφθάντα, καὶ τῆς σφετέρου φρενήρεις ὄντα ἄρχειν, ὑπικαλέσασθαι τὸν Ἀττήλαν καὶ τῶν συμβασιλευόντων· τὸν δὲ μὴ μελλήσαντα πολλῷ ἐκπέμψαι δυνάμει· καὶ τοὺς μὲν ἀνελόντα, τοὺς δὲ καθυποτάξαντα, καλεῖν τὸν Κουειδάχον, τὰ νικητήρια μεθέξοντα. τὸν δὲ ὑπιδουλῶν ὑποπτήσσοντα εἰπεῖν, ὡς χαλεπὸν ἀνθρώπῳ ἐλθεῖν ἐς ὄψιν Θεοῦ. εἰ γὰρ σὺν τῷ ἡλίῳ δύσκριν ἀτενῆς ἔστιν ἰδεῖν, πῶς τὸν μέγιστον τῶν Θεῶν ἀπαθῶς τις ὄψοιτο; ἔτι μὲν ὁ Κουειδάχος ἔμεινεν ὑπὸ ταῖς σφετέρεις, καὶ διέφυλαξε τὴν ἀρχὴν ἕως ἄλλου πότου τῷ κατέχειν ἔθνους τῆς Ἀττήλα καθιστάντος· οὐ γὰρ ἔθνους βασιλέα τὸν πρεσβύτερον τῶν παίδων καθιστᾶν βουλόμενος, Ὀνηγήσιον ὑπὸ τούτῳ ἐκπέμπει τὴν ἀρχήν. δὶς δὲ καὶ ἡμᾶς, ὡς εἴρηται, ὑπεμείναν καθαχελθυσάμενος, τὸν Βιγίλαν ἀμφὶ Ἔσκαν ἅμα Ἡσλα, πρεσφάσῃ μὲν τῶν φυλάκων, ἐς τὴν Ῥωμαίων ἀφικόμενον, τῇ δὲ ἀληθείᾳ τῆς Ἐδέκωνι ὃ χρεὼν κομιοῦντα. τῷ δὲ Βιγίλᾳ ὀξορμήσαντος· μίαν καὶ τὴν ἐκείνου ἀναχώρησιν ἡμέρᾳ ὑπεμείναντες, τῇ ὑστεραίᾳ ὑπὸ τὰ ἑῷα πρὸς τὰ ἑῷα τῆς χώρας σὺν Ἀττήλᾳ ἐπορεύθημεν. καὶ ἄλλου τινὸς τῶν βαρβάρων συμπροσελθόντες, ἑτέρην ὁδὸν ἐπάπτημεν. τῶν ξεναγούντων ἡμᾶς Σκυθῶν τότε ποιεῖν καθαχελθυσαμένων, ὡς δὲ Ἀττήλα ἐς κώμην τινὰ πρεσομένου, ἐν ᾗ γαμεῖν συγατέρα Ἔσκαν ἐβούλετο, πλείστας μὲν ἔχων γαμετάς, ἀριθμὸς δὲ καὶ τούτων τῷ νόμῳ τῶν Σκυθικῶν. ἐνθένδε ἐπορευόμεθα ὁδὸν ὁμαλῆ, ἐν πεδίῳ χειμερίῳ, ναυσιπόρεις τε προσιόντα ποταμοῖς. ὧν οἱ μέγιστοι μὲν τῶν Ἴστρον, ὅ, τε Δρήκων λεγόμενος, καὶ ὁ Τίγας, καὶ ὁ Τιφήσας ἦν. καὶ τούτοις μὲν ἐπαφαμάξαμεν τοῖς μονοξύλοις πλοίοις, οἷς οἱ προσοικοῦντες τοὺς ποταμοὺς κέχρηνται· τοὺς δὲ λοιποὺς τοὺς ἕλεσιν διεπλεύσαμεν, οἷς ὑπὸ τῶν ἁμαξῶν οἱ βάρβαροι ἐφ' τοὺς λιμναίους τόπους. ἐφορτοῦτο ὑμῖν κώμας ἕπεσθαι, ἀντὶ μὲν σίτου Κέγχρος, ἀντὶ δὲ οἴνου, ὁ Μέδος ὑπὸ χωρίου καλούμενος. ἐκομίζοντο δὲ καὶ οἱ ἑπόμενοι ἡμῖν ὑπηρέται Κέγχρον, καὶ ὃ ὁ κεκτῶν χορηγούμενοι πόμα, Κάμον

A fuerat. Ea gens est Scythica, quæ in potestatem Attilæ hac de causa venit. In eam gentem plures, per tribus & generationes, imperium exercebant, quos Imperator Theodosius, firmata inter eos concordia, ab Attilæ societate, ad colendam cum Romanis pacem, & societatem, muneribus traduxerat. Qui ea munera attulerat, pro cuiusque gentis Regis merito, & gradu, minime distribuerat. Caridachus enim secundo loco acceperat, qui Regum antiquior, primus accipere debuerat. Ille tanquam contemptus, & sibi debitis præmiis frustratus, Attilam ad Correges, in iudicium vocauerat. Is nihil cunctatus, magno exercitu emisso, Regum alios sustulit, alios B ad deditionem compulit. Deinde Caridachum ad se vocat, tanquam illi victoriam, & quæ ex victoria consecutus fuerat, communicaturus. Sed dolum, & insidias suspicatus, difficile & graue esse homini respondit, in Dei conspectum venire. Si enim immotis oculis, Solis orbem intueri nemo potest, quomodo quis sine sensu doloris, cum Deorum maximo congrediatur? Atque ita Caridachus regnum, suaque omnia, salua sibi, & integra conseruauit, & reliqua omnis Catifororum regio, in ius, ditionemque Attilæ concessit. Ei genti cum seniorem ex filiis Regem Attilas constituere decreuisset, ad hanc rem conficiendam Onesegium misérat. Itaque nos exC pectare, vt dictum est, iubens Bigilam cum Esla ad Romanos amandauit, specie quidem transfugarum repetendorum, sed reuera, vt aurum Edeconi promissum adferret. A Bigilæ discessu, vno tantum die in his locis commorati, postridie vna cum Attila, ad loca magis ad Arctum vergentia, profecti sumus. Haud longo viæ spatio, cum barbaris progressi, alio iter vertimus, Scythis exterorum deductoribus, nos id facere iubentibus. Attilas interea in quodam vico substitit, in quo filiam Escam in vxorem, etsi plures alias haberet, Scytharum legibus id permittentibus, ducere voluit. Illinc facili, & æquali via, per plaD nitiem patentem, iter fecimus, & in multos fluuios nauigabiles impegimus. Quorum post Istrum maximi sunt Drecon dictus, & Tigas, & Tiphisas. Maiores, nauiculis vnico ligno confectis, quas in quotidiano vsu habent qui ad flumina habitant, reliquos lembis, ex propinquo desumptis, quos barbari curribus imponunt, & in loca restagnantia important, traiecimus. Congerebantur vero nobis, ex vicis commeatus, pro frumento, Cenchrum, pro vino, Medum, sic enim locorum incolæ vocant. Qui nos comitabantur, vt nobis ministrarent, Cenchrum aduehebant, potionem ex hordeo præbentes, quam Camum

barbari appellant. Longa via confecta, die ad noctem inclinante, ad paludem quandam, ad quam aquatum (erat enim eius aqua potui apta) proximi vici ibant, tentoria fiximus. Ingens ventus, & procella derepente exorta, cum tonitru, & crebris fulguribus, & multo imbre, tentorium nostrum disiecit, & omnia nostra vtensilia, in proximam paludem voluit. Turbinibus in aere excitatis, & casu qui contigerat, perterrefacti, locum illum deseruimus, & ab inuicem dissociati, huc illuc palantes, viam vnusquisque nostrum, quam sibi commodam duxit, sub tenebris, & imbribus est persecutus. Tandem tuguria, & tecta vici subeuntes, (illuc enim, diuisis itineribus diuerteramus) omnes in vnum conuenimus, & ea quæ nobis deerant, cum clamore perquisiuimus. Ad quem strepitum, Scythæ exilientes, calamos, quibus ad ignem vtuntur, vsserunt, & accenso lumine, interrogarunt, quid nobis vellemus, qui tantos clamores ederemus. Barbari qui nos comitabantur, responderunt, nos tempestate perculsos turbari. Itaque nos liberaliter inuitatos, hospitio exceperunt, & calamis siccis ignem accenderunt. Vici domina, quondam vna ex Bledæ vxoribus fuerat. Hæc nobis cibaria, & mulieres formosas, cum quibus, iocis & amori indulgeremus (hoc enim apud Scythas honori ducitur) suppeditauit. Mulieribus, pro cibis præbitis, gratias egimus, & sub tectis nostris somnum capientes, ab earum consuetudine abstinuimus. Simul ac illuxit, ad ea, quæ ex nostra minuta supellectile desiderabantur, perquirenda, curam conuertimus. Hæc partim in eo loco, vbi pridie confederamus, partim in ripa paludis, partim in ipsa palude reperta, recepimus. In his deficcandis, totum diem in illo vico (tempestas enim desierat, & clarus Sol apparebat) contriuimus. Deinde curatis equis, & reliquis animalibus vecturæ inseruientibus, Reginam salutatum iuimus. Hanc vicissim donis remunerati sumus (pateris argenteis, velleribus rubris, pipere Indico, & palmulis, & aliis aridis fructibus, ne barbaris, qui tantum honoris nobis habuerant, concederemus) Nec multo post, omnia fausta, feliciaque illis, hospitalitatis ergo precati, discessimus. Sex dierum itinere emenso, Scythæ exterorum deductores in quodam vico nos consistere præceperunt, vt pone Attilam, qui hac se in viam daturus erat, deinceps iter continuaremus. Hic obuios habuimus legatos a Romanis Hesperiis, etiam ad Attilam missos. Erant autem præcipui, Romulus Comitis dignitate decoratus, καθ᾽ ὃν αὐτὸν παρῄεσαν ὀφλόντων. ἔνθα δὴ τυγχάνομεν αὐθαδίσασθαι τὸ ἐπιτειχίσαι τῷ τοῦ Ἀττήλα πρεσβευομένοις. ὧν Ῥωμύλος μὲν, ἀνὴρ τὴν τῆς κόμητος ἀξίαν τετιμημένος, καὶ

A οἱ βάρβαροι καλοῦσιν αὐτό. μακρὰν μὲν αὐσάντες ὁδὸν, πρὸς δείλην ὀλίαν κατεσκηνώσαμεν πρὸς λίμνην τινὰ (πότιμον ὕδωρ ἐχούσην) ὅθεν οἱ τὴν πλησίον ὑδρεύοντο κώμης. πνεῦμα μὲν γὰρ ἄελλα ἐξαπίνης ἀφανασᾶσα, μετὰ βροντῶν καὶ συχνῶν ἀστραπῶν, καὶ ὄμβρου πολλοῦ, οὐ μόνον ἡμῶν ἔτεψε τὸ σκηνίδιον, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ καθ᾽ ἡμᾶς σύμπασαν εἰς ὕδωρ ἐκύλισε τὴν λίμνης. ἔστι δὲ τῆς κατασχούσης τὰ διεσπαρμένα, καὶ τῆς συμβαίνοντος δήματος πτοηθέντες, ὃ χωρὶς ἀπελείπομεν, καὶ ἀλλήλων ἐχωριζόμεθα, ὡς ἕκαστος ἐν σκότῳ καὶ ὑετῷ, πανταχόθεν ὁδὸν, ἣν αὐτὸς ῥᾳδίαν ἔκαστος ἔσεσθαι ᾤετο. ἐς ὃ τὰς καλύβας τῆς κώμης κατηντήκαμεν

B (πάντες διαφόρως ἐπεφοιτήκαμεν) ἐς ταὐτὸν συνήειμεν, καὶ τὰ ἀπολειπόμενα συμβοᾷ πάντες ζητοῦμεν ποιούμεθα. ἐκπεπόνηνται δὲ οἱ Σκύθαι, διὰ τὸν θόρυβον, τοὺς καλάμους, οἷς πρὸς τὸ πυρὶ χέρνηται, αἴθεσθαι, φῶς ἐργαζόμενοι· καὶ αἰσθόμενοι, ὅ, τι βουλόμεθα κεκράγαμεν; τὰ δὲ συμβαίνοντα βαρβάρων ἀποκεναμένων, ὡς διὰ τὸν χειμῶνα διαπεπαρτόμεθα· πρὸς σφᾶς τε αὐτοὺς καλοῦντες ὑπεδέχοντο, καὶ ἀλεεινὰ πρεῖσον καλάμοις πλείστοις συναίροντες. τῆς δὲ ἐν τῇ κώμῃ ἐχούσης γυναικὸς (μία δὲ αὕτη τῶν Βλήδα γυναικῶν ἐτύγχανε) ξενίας ἡμῖν διαπεμψαμένης, καὶ ὅτι συνουσίας γυναῖκας ὑπαρξείσης (Σκυθικὴ δὲ αὕτη τιμὴ) τὰς μὲν γυναῖκας ἐκ τῶν προκειμένων ἐδωδίμων φιλοφρονησάμενοι, τῇ πρὸς αὐτὰς ὁμιλίᾳ * ἀπαρρυσάμενοι· ἐγκαταμείναντες δὲ ταῖς καλύβαις, ἅμα ἡμέρᾳ ἐς τὰ τῶν σκευῶν ἐπεφάπημεν αἰζήτησιν. καὶ σύμπαντα εὑρηκότες, τὰ μὲν ἐκ τῆς χωρίας, οὗπερ ἐν τῇ προτεραίᾳ καταλύσαντες ἐτύγχανεν, τὰ δὲ καὶ πρὸς τῇ ὁδῷ τῆς λίμνης, τὰ δὲ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ὕδατι ἀνελαβόμεθα. καὶ ἐκεῖνα τὰ ἡμέρας ἐν τῇ κώμῃ διετελέσαμεν, ἄπαντα διατερσαίνοντες. (ὁ, τε γὰρ ἥλιος ἐπέπαυτο, καὶ λαμπρὸς ἦλιος ἦν.) ὑπομεληθέντες δὲ τῶν ἵππων καὶ τῶν λοιπῶν ὑποζυγίων, πρὸς τὸ βασιλίδα ἀφικόμεθα. καὶ αὐτὴν ἀσπασάμενοι, καὶ δώρεις ἀμειψάμενοι (περσίτε ἀργύρεαις φιάλαις, καὶ ἐρυθρεσσῖς δέρμασι, καὶ ὧν ἐξ Ἰνδίας πέπρει, καὶ τῷ καρπῷ τῶν Φοινίκων, καὶ ἑτέρεις * πυγμάσι, διὰ ὃ μὴ ὑπεχωρεμάζειν * τραγήμασι τοῖς βαρβάρεσιν οὗσι τιμίοις·) ὑπεξήλθομεν, ὑξάμενοι αὐτῇ ἀγαθὰ τὰ ξενίας πέρι. ἡμεραὶ δὲ ἑπτὰ ὁδὸν αὐσάντες, ἐν κώμῃ τινὶ ἐπεμείναμεν, τὰ ξεναγησόντων προκεκελευσμένων Σκυθῶν. οἷα δὴ τὰ Ἀττήλα ἐς αὐτὸν ἐμβοηθοῦντος τὴν ὁδὸν, καὶ ἡμῖν * ἐπιτηδεύ-

καὶ

καὶ Πεμουδιος τῆς Νωεικων ἀρχων χωρας, καὶ Ρωμαιος στρατιωτικοῦ πλήματος ἡγεμών. σεισθῶ δὲ αὐτοῖς Κωνσάντιος, ὃν ἀπεστάλκει Αέτιος παρὰ τὸν Ατήλαν ὑποσχαφέως χάριν, ᾧ Τατοῦλος ὁ Ορέστου πατὴρ, ᾧ μὴ Εδέκωνος, οὐ θ' ὑποσοβείας ἕνεκα, ἀλλὰ οἰκειότητος χάριν ἅμα σφίσιν αὐτοῖς θ' πορείαν ποιούμενοι. Κωνσάντιος μὲ δὴ θ' Ιταλίαις συνῆν πάρξασιν πρὸς τοὺς ἀνδρας γνῶσιν, Τατοῦλος δὲ δι' συγγένειαν. ὁ γὰρ αὐτοῦ παῖς Ορέστης Ρωμύλου θυγατέρα ἐγεγαμήκει, ἀπὸ Παταβίωνος, τῆς ἐν Νωεικῷ πόλεως, ἐπιφανεστάτου ἐν ταύτῃ γενομένου. σπουδὴν οὖν ἐποιοῦντο οἱ πρεσβευταὶ τὸν Ατήλαν, ἐκδοθῆναι αὐτῷ βουλόμενοι Σιλβανὸν, Αρμίου τραπέζης κῆ πρὸ Ρώμυλου προεστῶτα, ὡς φιάλας χρυσᾶς παρὰ Κωνσαντίου δεξάμενον. ὃς ἐν Γαλατῶν μὲν θ' ἐν τῇ ἑαυτέρᾳ ὥρμητο, ἀπέστελτο δὲ καὶ αὐτὸς παρὰ Ατήλαν τε καὶ Βλήδαν· ὥσπερ ὁ μετ' αὐτὸν Κωνσάντιος, ὑποσχαφέως χάριν. κῆ δὲ τὸν χρόνον, ἐν ᾧ ὑπὸ Σκυθῶν ἐν παῖ Παιόνων ἐπολιορκεῖτο ὁ Σίρμιον, ἐᾶς φιάλας παρὰ τῆς τῆς πόλεως ἐπισκόπου ἐδέξατο, ἐφ' ᾧ αὐτὸν τὸν λύσασθαι· εἰ γε πενόντος αὐτοῦ ἀλλῶναι τὴν πόλιν συμβαίη· ἢ ἀναιρεθέντος, ὠνήσασθαι τοὺς αἰχμαλώτους ἀπαγομένους θ' ἀτῶν. ὁ δὲ Κωνσάντιος μῆ τῆς πόλεως ἀνδραποδισμὸν, ὀλιγωρήσας θ' Σκυθικῆς, ἐς τὴν Ρώμυλου κῆ παρῆξιν ἵνα παρέγνεται· καὶ κομίζεται παρὰ τῆς Σιλβανοῦ χρεῖον, ἐᾶς φιάλας δεις· ὥστε ῥητοῦ χρέους ὄντος ἢ ἀποδόντα ὃ Σκυδανειάδην χρεῖον, ἀναλαβεῖν τὰ ἐνέχυρα, ἢ αὐτοῖς τὸν Σιλβανὸν ἐς ὅ, τι βούλοιτο χρήσασθαι. τοῦτον δὴ τὸν Κωνσάντιον ὑποψίᾳ προδοσίας πεισάμενοι Ατήλας τε καὶ Βλήδας, ἀνεσταύρωσαν. μετὰ δὲ χρόνον πρὸ Ατήλᾳ ὡς τὰ περὶ θ' φιαλῶν ἐμέμνητο, ἐκδοθῆναι αὐτῷ τὸν Σιλβανὸν, οἷα δὴ φιάλα θ' αὐτοῦ ὁμολόγων, ἐβούλετο. πρέσβυς τοίνυν παρὰ Αετίου καὶ τῆ βασιλεύοντος θ' Εσπερίων Ρωμαίων ἐταλπεσθη, ἐρωντες, ὡς χρήσης Σιλβανὸς Κωνσαντίου ὁμόλογος, ᾐς φιάλας ἐνέχυρα, καὶ οὐ φώρια λαβὼν ἔχοι. καὶ ὡς ταύτας ἀργυρίου χάριν ἱερῦσι καὶ τοῖς ὑπὸ τυχοῦσιν ἀπέδοτο. οὔτε γὰρ θέμις ἀνθρώποις εἰς σφετέραν ὠφελείαν κεχρῆσθαι ἐκπώμασιν ἀνατεθεῖσι Θεοῦ. εἰ δ' οὖν μὴ τῆς ὕλης τοῦ φάσεως, καὶ ὑλαβείᾳ τῆ θείου ἀπεχῆ τῆ ᾐς φιάλας αἰτεῖν, ἐκπέμπειν ὃ ὑπὸ αὐτῶν χρεῖον τὸν Σιλβανὸν πραγματευόμενος. οὐ γὰρ ἐκδώσης ἀνθρωπον ἀδικεῖσθαι οὐδέν. καὶ αὕτη μὲν αἰτία τῆς τῶν ἀνδρῶν πρεσβείας. καὶ πρεῖπον ὅτι καὶ ἀπεκεκόμμος ἐπέμφοι σφᾶς ὁ βασιλεύς.

A & Primutus, Noricæ regionis Præfectus, & Romanus, militaris ordinis ductor. His aderat Constantius, quem Aetius ad Attilam, vt illi in conscribendis epistolis deseruiret, miserat, & Tatullus, Orestis eius, qui cum Edecone erat, pater, non legationis causa, sed priuati officii, & familiaritatis ergo. Constantio enim in Italiis agenti, magnus cum illis vsus intercesserat: Tatullum affinitas mouebat. Orestes enim eius filius, Romuli filiam, e Petourone Norici ciuitate, vxorem duxerat. Legati autem veniebant, vt Attilam lenirent, qui sibi Syluanum, Armii mensæ Romæ præfectum, tradi postulabat, propterea quod pateras aureas a Constantio quodam acceperat. Hic Constantius, ex Galliis Occidentalibus ortus, ad Attilam, & Bledam, vt illis in conscribendis epistolis operam daret, quemadmodum & post illum alter Constantius, missus fuerat. Ille vero, quo tempore Sirmium oppidum, in Pæonia situm, Scythæ obsidebant, aurea vasa, a ciuitatis Episcopo, acceperat, vt ex eorum pretio, si se superstite, vrbem capi contigisset, quoad satis esset, pro sua libertate solueretur: sin periisset, ciues in seruitutem abducti redimerentur. Sed Constantius, post vrbis excidium, de euentu Scythicæ obsidionis parum sollicitus, Romam cuiusdam negotii causa profectus, vasa ad Syluanum detulit, & aurum ab eo accepit, conuenitque, vt si intra tempus præfinitum aurum cum vsuris redderet, vasa reciperet: ni fecisset, Syluanus vasa sibi haberet, & his pro arbitrio, tanquam quæ sua facta essent, vteretur. Hunc Constantium, Attilas & Bleda, cum illis proditionis nomine suspectus esset, in crucem egerunt. Ex quo, vt de poculis aureis, indicium ad Attilam est delatum, sibi tradi Syluanum, tanquam furem, eorum quæ sua facta essent, flagitauit. Legati igitur ab Aetio, & Romanorum Occidentalium Imperatore, venerant, qui dicerent, Syluanum Constantii creditorem, vasa aurea, pro credito oppignerata, non furto ablata, penes se habuisse. Quæ sacerdotibus, qui primi se obtulissent, nummis argenteis permutasset. Nec enim fas esse hominibus pocula Deo consecrata, propriis vsibus applicare. Itaque nisi eum tam iusta causa, aut diuini numinis reuerentia, a petendis poculis dimoueat, si Syluanus instantius vrgeatur, aurum pro pateris præbiturum. Hominem enim, qui in nullo deliquit, minime dedideris. Hæc erat igitur horum virorum legationis causa, qui barbarum sequebantur, vt responsum ferrent, & dimitterentur.

Cum vero nobis eadem via eundum foret, A qua Attilas, parumper morati, dum præcederet, non multo post secuti, cum reliqua multitudine, traiectis quibusdam amnibus, ad quendam magnum vicum peruenimus. Hic erant Attilæ ædes, quæ reliquis omnibus vbicumque locorum, eminentiores, & præstantiores esse ferebantur. Erant hæ ex lignis, & tabulis eximie politis, extructæ, & ambitu ligneo circumdatæ, non ad munimentum, sed ad ornatum comparato. Proxima Regiæ erat Onesegii domus, & ipsa quoque ambitu ligneo constans, non tamen æque, ac Attilæ, turribus insignis & conspicua. Longo satis interuallo a circuitu domus distabat balneum, quod Onesegius, B qui secundum Attilam, plurimum apud Scythas, opibus, & auctoritate valebat, lapidibus ex Pæonia aduectis, ædificauerat. Nec enim apud eos, qui in ea parte Scythiæ habitant, vllus est aut lapis, aut arbos, sed materia aliunde aduecta vtuntur. Huius autem balnei architectus, e Sirmio captiuus abductus, mercedem operis sui libertatem consecuturum sperans, falsus sua spe, cum nihil minus cogitaret, in longe duriorem apud Scythas incidit seruitutem. Balneatorem enim eum Onesegius instituit, vt sibi, totique suæ familiæ, cum lauarentur, operas præstaret. In hunc vicum aduentanti Attilæ, puellæ obuiam prodierunt, quæ per series ante gradientes, sub lin- C teis tenuibus & candidis, quam maxime in longitudinem extensis, ita vt sub vnoquoque linteo, manibus mulierum ab vtraque parte in altum sublato (erant enim multi huiusmodi mulierum, sub illis linteis, ordines) sex puellæ, aut etiam plures, dum iter pergerent, odas, & cantilenas Scythicas canerent. Iam proxime Onesegii domum accesseramus (per ipsam enim via ducebat ad Regiam) cum foras prosiliit Onesegii vxor, magna ancillarum comitata multitudine, quæ opsonia, & vinum ferebant, qui maximus est apud Scythas honos. Hæc Attilam salutauit, rogauitque vt ex cibis desumeret, quos cum summa testificatione suæ erga illum voluntatis, attulerat. Itaque vxori hominis sibi necessarii gratificaturus, comessatus est, equo insidens, barbaris, qui in eius comitatu erant, suspensam tabulam, (erat autem argentea) sursum capiti eius attollentibus. Deinde degustato calice, qui illi fuerat oblatus, in Regiam se recepit. Erat autem illa reliquis conspectior, & in altiori loco sita. Nos vero in ædibus Onesegii (sic ille præceperat, redieratenim cum Attilæ filio) remansimus. Illic cœnam sumpsimus, excipiente nos eius vxore comitata illustrioribus, qui eum genere contingebant. Illi enim animum nobiscum conuiuio exhilarare, per otium minime licuit.

ὅτι τῆς αὐτῆς οἵων ὁδοῦ ἠμέλλομεν, παρεπορεύθη-
μεν αὐτὸν ὀλιγάκις διατρίψαντες, σὺν τῷ πομπῇ ἐπιπο-
λευθήσαμεν πολλῇ. καὶ ποταμούς τινας διαβάν-
τες, ἐν μεγίστῃ προερχόμεθα κώμῃ. ἐν ᾗ τὰ
τοῦ Ἀττήλα οἰκήματα περιφανέστερα τῶν ἁπάν-
των εἶναι ἐλέγετο. ξύλοις τε καὶ σανίσιν εὐξέ-
στοις ἡρμοσμένα, καὶ παρεβόλῳ ξυλίνῳ κυκλού-
μενα· οὐ παρὰ ἀσφάλειαν, ἀλλὰ παρὰ εὐπρέ-
πειάν συλλαμβάνοντι. μιᾷ δὲ τὰ τοῦ βασιλέως
ἐπὶ τὰ τοῦ Ὀνηγησίου διαφέρειν· καὶ παρέβολον
μὲν οὐκ ξύλων καὶ αὐτὰ ἔχοντα, οὐχ ὁμοίως δὲ
ὥσπερ ὁ Ἀττήλα πύργοις ἐκοσμεῖτο. βαλανεῖον
δὲ ἐπὶ οὐ πόρρω τοῦ παρεβόλου. ὅπερ Ὀνηγήσιος
μὴ τὸν Ἀττήλα παρὰ Σκύθαις ἰσχύον μέγα φέρ-
δόμει, λίθους ἐκ τῆς Παιόνων διακομίσας γῆς.
ἔστι γὰρ λίθος, οὐ δένδρον, παρὰ τοῖς ἐκεῖνο δὲ
μέρος οἰκοῦσι βαρβάροις ἔστιν· ἀλλὰ ἐπεισά-
κτῳ τῇ ὕλῃ κέχρηται ταύτῃ. ὁ δὲ ἀρχιτέ-
κτων τοῦ βαλανείου ἀπὸ τοῦ Σιρμίου αἰχμάλω-
τος ἀρθείς, μισθὸν τοῦ ἐργάματος ἐλευθερίαν
λήψεσθαι παρὰ δόξαν, ἔλαθε μείζονι πόνῳ πε-
ριπεσών τῆς παρὰ Σκύθαις δουλείας. βαλανέα
γὰρ αὐτὸν Ὀνηγήσιος κατέστησε, καὶ λουομένῳ αὐ-
τῷ τε καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν διακονεῖν. ἐν ταύτῃ
τῇ κώμῃ εἰσιόντας τὸν Ἀττήλαν ἀπάντων κόραι,
στοιχηδὸν παρεπορεύοντο, ὑπ' ὀθόναις λεπτάις
τε καὶ λευκαῖς, ὅτι πολὺ ἐς μῆκος παρατει-
νούσαις, ὥστε ὑπὸ μιᾷ ἑκάστῃ ὀθόνῃ ἀμφοτέ-
ρῶν ταῖς χερσὶ τῶν πρὸ ἑκάτερα γυναικῶν, ἓξ
ἢ καὶ πλείους * βαδιζούσας (ἦσαν δὲ * Βαλλοί-
πολλαὶ τοιαῦται τῶν γυναικῶν ὑπὸ ταῖς ὀθόναις σα
ταῖξεις) ἄδειν ἄσματα Σκυθικά. πλησίον δὲ τῆ
Ὀνηγησίου οἰκημάτων ἠμέλλομεν (διὰ αὐτὸν γὰρ
ἡ ὁδὸς ἦγε ὁδός) ὑπεξελθούσα
ἡ τοῦ Ὀνηγησίου γαμετὴ, μετὰ πλήθους θερα-
πόντων, τῶν μὲν ὄψα, τῶν δὲ καὶ οἶνον φερόντων·
μεγίστη δὲ αὕτη παρὰ Σκύθαις ἐστὶ τιμή· παπά-
ζετό τε καὶ ἠξίου μεταλαβεῖν ὧν αὐτὴ φιλοφρο-
νουμένη ἐκόμισεν. ὃς δὲ ὑπατηδείου ἀνδρὸς γαμε-
D τὴν ἔμελλεν γαμετὴν, ἤκουσεν ὅτι τοῦ ἵππου ἥμενος,
τῶν προεπομένων τὸν πίνακα (ἀργύρεος δὲ ὁ
ἔστι) ἐς ὕψος ἀραντων βαρβάρων. ὑποζυ-
σάμενος δὲ καὶ τῆς παρουσιαζούσης αὐτῷ κύλικος,
ἐς τὰ βασίλεια ἐχώρει, ὅπερ τῶν ἄλλων ὑπερτέ-
ρα, καὶ ἐν ὑψηλῷ διακείμενα χωρίῳ. ἡμεῖς
δὲ ἐν τοῖς Ὀνηγησίου, ἐκείνου παρακελευσα-
μένου, ἐξεκατεμείναμεν. ἐπημελήθη γὰρ σὺν
τῷ Ἀττήλα παιδί· [καὶ] ἡδυποτισάμενα δε-
ξιωσαμένης ἡμᾶς τῆς τε γαμετῆς, καὶ τῶν σὺν
αὐτῇ διαφερόντων. αὐτὸς γὰρ τῷ Ἀττή-
λᾳ μὴ πάνυ ἐπομόδον ἦν παρὰ τὸν ἐς ὄψιν ἐλθόν,

καὶ αὐτῷ τὰ ὅπλα τῇ πορείᾳ, ἐφ' ᾧ ἔσαλπε, ἀπαγγέλλων, καὶ ὅ παῖς ὁ τῷ Ἀτήλᾳ παιδὶ στενοχωρῆσαι (τὸ γὰρ δεξιὰν χεῖρα ἐξολισθήσας κατέαξεν) σπουδαιοτέραν ἡμῖν σέσηπε σχολήν. μὴ γὰρ δεῖπνον, ἀπολιπόντες τὰ τοῦ Ὀνηγησίου οἰκήματα, πλησίον τοῦ Ἀτήλα κατεσκηνώσαμεν, ἢ πρὸς τὸ Ἀτήλαν ὕστερον τὸν Μαξιμῖνον ἥκειν καὶ τοῖς ἄλλοις, τοῖς ἀμφ' αὐτόν, ἐς λόγους ἰέναι ὠφέλιμα, μὴ πολλοῦ χρόνου διαφθεῖραι διαστήματι. διελθόντων δὲ ἡμῶν ἐκείνου τοῦ νύκτα, ὡς ἅμα τῇ κατελύσαμεν χωρίῳ. ὑποφαινούσης ἡμέρας, ὁ Μαξιμῖνος ἐκάλει με πρὸς τὸν Ὀνηγήσιον τὰ δῶρα δώσοντα, ἅ, τε αὐτὸς ἐδίδου, ἅ, τε βασιλεὺς ἀπεστάλκει· καὶ ὅπως τοῦτο, οἱ βουληθεῖεν αὐτοῦ, καὶ ὁπότε ἐς λόγους ἐλθεῖν. προσηλθόμεθα ἅμα τοῖς κομίζουσιν αὐτῷ· ὑπηρέταις, προσεκαρτέρουν ἐπὶ τῇ θύρᾳ κεκλεισμένων, ἄχρις οὗπερ τις ὑπεξελθὼν τὴν μετέρᾳ μᾶλλον ἀφῖξιν. διαπελέουσι δέμοι, καὶ προεπέμποντες ποιουμένῳ προ τῆς προβόλου τῶν οἰκημάτων, * προσελθόντες, ὃν βαρβάρων ἐκ τῆς Σκυθικῆς φωνῆν (εἰ τοῦτο ἕλλην, ἑλλάνικὴν ἀκούσεται με φωνῆ, χαῖρε προσφθέγγεται· ὥστε με θαυμάζειν, ὅπῃ δὴ ἑλλάνιζει Σκύθης ἀνήρ. ξυγκλυδὲς γὰρ ὄντες προς τῇ σφετέρᾳ βαρβάρῳ γλώσσῃ ζηλοῦσιν οὐ τὴν Οὔννων ἢ τὴν Γότθων, ἢ καὶ τὴν Αὐσονίων, ὅσοις αὖτ' προς Ρωμαίοις ὑπομιξία. καὶ οὐ ῥᾳδίως τις σφῶν ἑλλάνιζῃ τῇ φωνῇ, πλὴν ὧν ἀπήγαγον αἰχμαλώτων ἀπὸ τῆς Θρᾳκίας, καὶ Ἰλλυρίδος παράλου. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν γοῦν εἰμοι τοῖς ἐντυγχάνοισιν ἐτύγχανον ἔκ τε τῆς διερρωγότων σκυμάτων, καὶ τῆς αὐχμοῦ τῆς κεφαλῆς, ὡς τὴν χεῖρα μεταπεσόντες τύχοιμι. ἔστ δὲ πυθέσθαι ἐφικτὸν Σκύθῃ βλέμμα τε ὧν καὶ ἀποκειρόμενος τὴν κεφαλὴν προσέχαλε. αἰτιασάμενος δὲ αὐτῶν, τίς ὢν καὶ πόθεν ἐς τὴν βαρβάρων πρᾶλτε χθόν, καὶ βίον αὐρεῖται Σκυθικόν; ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι βουλόμενος ταῦτα γνῶναι ἐπαύσατο. ἐγὼ δὲ ἔφην, αἰτίαν πολυπραγμοσύνης εἶναί μοι τὴν ἑλλήνων φωνήν. ὅτε δὴ γελάσας ἔφη, Γραικὸν μὲν εἶναι ὁ ἄνδρ, κατ' ἐμπορίαν δὲ ἐς ὁ Βιμινάκιον ἐληλυθέναι, τὴν προς τῷ Ἴστρῳ Μυσῶν πόλιν. πλεῖστον δὲ ἐν αὐτῇ διατρῖψαι χρόνον, καὶ γυναῖκα γήμασθαι ζάπλουτον. τὰ δὲ ἐντεῦθεν βιοτεύειν οὐδύσασθαι, ὡσπερ τοῖς βαρβάροις τῆς πόλεως ἄνδρμένης· καὶ διατὸ τὰ ὑπάρξαντα πλοῦτον αὐτῷ Ὀνηγησίῳ ἐν τῇ τῆ λαφύρων προκεκριθῆναι διαιρουμένῃ τοις γὰρ ἀλόντας ἀπὸ τοῦ πόρων μοῖρ τοῦ Ἀτήλα ἐκκρίτοις εἶναι οἱ τῶν Σκυθῶν λοχάδες, διότι πλείοσις δέκα πάλαι. ἐρισευόμενος δὲ ἐν τῷ ὕστερον προς Ρωμαίοις μάχαις, καὶ ὅτε Ἀκατζίρων ἔθνος ὅλον ὑπὸ βαρβάρῳ διαφθορᾷ,

A quia quæ gesserat, in negotio ad quod missus fuerat, & aduersam, quæ filio Attilæ contigerat, valetudinem (dextram enim, osse loco moto fregerat) renuntiaturus, tum primum a reditu, in Attilæ conspectum venerat. A cœna, ædibus Onesegii relictis, propius Attilæ ædes tentoria posuimus, vt Maximinus, quem scilicet Attilam conuenire, & cum his, qui ei a consiliis erant, colloquia facere oportebat, minime longo ab Attila distaret interuallo. Illic igitur quo migrauimus, noctem transegimus. Luce orta misit me Maximinus ad Onesegium, vt illi, tum quæ ipse dabat, tum ab Imperatore missa munera traderem, atque etiam statueret, vbi, & quando luberet, vt cum B eo colloquium iniret. Perrexi igitur ad Onesegium cum famulis, qui dona portabant: ianuæ erant clausæ: ego expectare donec aperirentur, & aliquis exiret, qui eum mei aduentus certiorem faceret. Itaque tempus mihi terenti, & circa murorum ambitum domus Onesegii ambulanti, progressus nescio quis, quem barbarum, & vnum aliquem ex Scythico exercitu esse rebar, Græca voce me salutauit dicens, χαῖρε. Mirari ego qui fieret, vt Græce loqueretur vir Scytha: etenim intra sua concluſi, barbaricam linguam colunt, & affectant, neque tam Hunnorum, quam Gothorum, aut etiam Ausoniorum, hi scilicet, quibus C cum Romanis frequentius est commerciũ. Neque quisquam eorum facile loquitur Græce, nisi si qui sint captiui e Thracia, aut Illyrico maritimo. Sed illi ab obuio quoque dignosci possunt, quando occurrunt, & a vestibus laceris, & capitis squallore, tanquam qui in miseram inciderint fortunam. Hic vero præ se ferebat Scytham, qui opibus circumfluebat. Erat enim bene & eleganter vestitus, capite in rotundum raso. Hunc resalutans interrogaui, quis esset, & vnde in terram barbaram veniens, vitæ Scythicæ institutum sequi delegisset. Ille vero, Lubenter, ait, ista cognoscere studui. Mihi vero, inquam, hæc a te vt scisciterer, causa fuit, quod Græce locutus es. Tum ri- D dens, ait, se Græcum esse genere, ad mercaturam faciendam, Viminacium, Mysorum ad Istrum vrbem, accessisse, in ea domicilium longo tempore habuisse, vxorem quoque diuitem duxisse, parta illic felicitate, capta vrbe exutum fuisse, & propterea quod diues erat, se, suaque omnia, in prædæ diuisione Onesegio cessisse. Etenim esse apud eos in more positum, vt præcipui ab Attila Scythiæ principes, captiuos ditiores sibi seponant, quos deinde in plures diuidunt, & partiuntur. Postea vbi aduersus Romanos fortissime dimicasset, & Acatzirorum gentem domino barbaro subdidisset,

* φωνῆν Σκύθης

omnia quæ bello acquisierat, vna cum libertate, vt Scytharum legibus cauetur, propria sibi vindicasse. Mulieri quoque barbaræ nupsisse, & ex ea liberos sustulisse, & Onesegii mensæ participem, hoc vitæ genus, longe potius priore, ducere. Qui enim apud Scythas degunt, tolerato bellorum labore, sine vlla sollicitudine, vitam peragunt. Tum vnusquisque bonis, quæ sibi fortuna indulsit, fruitur, neque quisquam illi, vlla in re, ne minima quidem, negotium exhibet, aut molestus est. Qui vero sub Romanis ætatem agunt, facile in bello capiuntur. Hos enim in aliis sui conseruandi spem collocare necesse est, quandoquidem per tyrannos minime licet, arma, quibus vnusquisque se tueatur, & a se vim propulset, gestare. Atque adeo his, quibus id iure licet, valde est exitiosa, & pernicioſa Ducum ignauia, qui bellum minime gnauiter gerunt. At in pace longe acerbiora sunt, quæ accidunt, quam calamitates, quæ ex bello proueniunt. Hinc grauitas tributorum, illinc detrimenta, quæ ex malis legibus oriuntur, quæ non sunt in omnes posita. Si quis diues, aut potens, eas sit transgressus, ille quidem iniquitatis suæ pœnas non luet: sin aliquis inops, parum cautus, qui negotia gerere & administrare nesciat, hunc pœna a legibus statuta manet. Nisi forte eum priusquam sententia feratur, longo in litibus continuato tempore, multis præterea exhaustis opibus, vita defecerit. At nisi mercede & pretio, quod legum & iuris est obtinere, id vero est maxime execrandum, & detestandum. Nec enim iniuria affecto, quisquam fori iudicialis potestatem faciet, prius quam argentum, iudicis, & eius ministrorum commodo cessurum, deponat. Hæc, atque huiusmodi multa, cum in medium proferret, præfatus sum, vt quod sentirem, patienter & benigne audiret, & dixi: O quam prudentes, & probi fuerunt, constitutionis reipublicæ Romanæ auctores. Hi cum negotia alia alio ferrent, hos legum custodes fecerunt, illis armorum curam delegarunt, vt ad nullam aliam rem intenti quam se ad pugnam præparare, militaria opera exercerent, & propulsata, per assiduam ad bellum meditationem, omni formidine, consueta militiæ exercitatione, animis firmati, in aciem descenderent. Qui autem agris colendis, & culturæ terræ operam dabant, ab his annonam militarem exigentes, statuerunt, vt eos alerent, qui pro sua salute dimicabant. Constituerunt quoque, qui iniuria affectis prospicerent. Itaque quoniam fere ita natura comparatum est, quæ est humani ingenii imbecillitas, vt plerique sua iura explicare, & firmare minime possint, alios aliorum iura tueri & defensitare, alios ius dicentes, ea quæ leges perscribunt, iudicare, & decernere voluerunt.

A κῆ τὸν πᾶσι Σκύθαις νόμον· τὰ κῆ τὸν πόλεμον αὐτῷ κτηθέντα ἐλευθερίας τυχεῖν. γυναῖκα δὲ γήμασθαι βάρβαρον, εἶναί τε αὐτῷ παῖδας· καὶ Ονησίου τραπέζης κοινωνοῦντα, ἀμείνονα τὸν πρεσβύτερον, τὸν πρόσθε ἡγεῖσθαι. τοῖς μὲν γὰρ πᾶσι Σκύθαις, μετὰ τὸν πόλεμον, ἐν ἀπερισπουδίᾳ διατελεῖν· ἑκάστου τῶν πρόσθεν ἀπολαύοντος, καὶ οὐδαμῶς ἢ ὀλίγα ἐνοχλουμένου. τοῖς μὲν τοι τῶν Ρωμαίοις ἐν μὲν πολέμῳ ῥᾳδίως ἀναλίσκεσθαι, εἰς ἑτέρους τὰς τῆς σωτηρίας ἐλπίδας ἔχοντας· ὡς πάντων διὰ τοὺς τυράννους μὴ χερσὶν ὅπλοις. καὶ τῶν χερμάδων ἢ σφαλερώτερα ἢ B τῶν στρατηγῶν κακία, μὴ ὑφισαμένων τὸν πόλεμον. ἐν δὲ εἰρήνῃ ὀδυνηρότερα ὑπάρχει τὰ συμβαίνοντα τῶν ἐν τοῖς πολέμοις κακῶν, διά τε τὴν βαρυπάτου εἰσπραξιν τῶν δασμῶν, καὶ τὰς ἐκ τῶν πονηρῶν βλάβας τῶν νόμων, οὐ κῆ πάντων κεισθῶν. ἀλλ' εἰ μὲν ὁ παραβαίνων τὸν νόμον, τῶν πλουσιωτέρων εἴη, ὅτι τῆς ἀδικίας αὐτὸν μὴ δίδοναι δίκας. εἰ δὲ πένης εἴη, οὐκ ὀλιγάκρουσος χρῆναι παραμασιν, ὑπολυθῆναι πάντα τοῦ νόμου ζημίαν, εἰ μὴ πρὸς τῆς κείσεως ἀπολέσθαι τὸν βίον, μακρὸν ὑπὸ τῆς δίκης παρατεινομένου χρόνου, καὶ πλείστων ἐκδαπανωμένων χρημάτων. ὅταν τῶν πάντων C ἀνιερώτατον εἴη, ὅτι μιαρὸν τὸ ἀπὸ τοῦ νόμου τυγχάνειν. οὐδὲ γὰρ τὸν ἀδικουμένῳ εἰς δικαστήριον παραδώσει, εἰ μή τι ἀργύριον * ὅτε δικαιῆ, καὶ * τῷ π τοῖς ἐκείνου διοικουμένοις κεφάλαιον. ἰδιώτας καὶ πλεῖστα ἕτερα προσπίπτοις, ὑπολαβὼν ἔφασκον, παρὼν αὐτὸν καὶ τὰ ἐξ ἐμοῦ ἀκούειν. καὶ δὴ ἔλεγον· Ὡς οἱ τῆς Ρωμαίων πολιτείας διορισταί, σοφοί τε ἅμα καὶ ἀγαθοὶ ἄνδρες, ὥστε τὰ πραγματα πολλαχῶς φέρεσθαι, τοὺς μὲν τῶν νόμων εἰ) φύλακας, τοὺς δὲ ποιεῖσθαι τῶν ὅπλων ὑπομελήσαι, ἔπεξαν δὲ τὰς πολεμικὰς μελέτας ἀσκεῖν, πρὸς μηδὲν ἕτερον ἐπαγρυπνοῦντας, ἢ ὥστε εἰ) πρὸς μάχην ἑτοίμους· καὶ ὡς ὑπὲρ τῆς σωτηρίᾳ γυμνασίαν θαρροῦντας, ὑπὲρ τῆς πολεμικῆς εἶναι, * πρεσσ- * φασιν. ἀναλωθέντος διὰς διὰ τῆς μελέτης τῆς φόβου. D τοὺς δὲ * προσκειμένους τῇ γεωργίᾳ, καὶ τὴν ὑπὲρ * φασιν. λείαν τῆς γῆς, ἑαυτοὺς ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν ἀγωνιζομένους τρέφειν. ἔπεξαν δὲ καὶ τοὺς ὃ γραπτικὴν εἰσπροσπολουμένους σιτηρέσιον. ἄλλους δὲ τῶν ἀδικουμένων προνοεῖν. καὶ τοὺς μὲν τῶν δικαίου προσίεσθαι, ὑπὲρ τῶν δι' ἀσθένειαν φύσεως μὴ οἷόντε ὄντων τὰ σφέτερα προσίεσθαι δίκαια· τοὺς δὲ δικαίοντας φυλάττειν ἄνωθεν ὁ νόμος βούλεται,

μὴ ἐστερῆσθαι δὲ Φρυγιάδος μηδὲ τῶν προσταττόντων A
τοῖς δικασταῖς· ἀλλὰ καὶ κἀκείνων εἶ) τοὺς προσοίσειν
πεισομένους, ὅπως τῷ τε δικαίου τεύξοιτο ὁ τῆς
τοῦ δικαστῶν τυχὼν κρίσεως, καὶ ὁ ἀδίκων νομι-
σθεὶς, μὴ εἰσπραξόμενός πλέον, ἢ παρ' ἡ δικαστικὴ
βούλεται ψῆφος. Εἰ γὰρ μὴ ὑπῆρχον οἱ ταῦτα
ὑπὲρ Φρυγιάδι ποιούμενοι· ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας, ἑτέ-
ρας δίκης ἐγίνετο ἂν πρόφασις· ἢ τῷ νενικη-
κότος χαλεπώτερον ἐπιζιόντος, ἢ [τῇ] τῷ χεί-
ρονος ἀπενεγκαμένου, τῇ ἀδίκῳ ὑπομένοντος
γνώμῃ. εἶ) δὲ καὶ τούτοις πεπαγμένον ἀρχαῖόν
τοῦτο τῶν τὰς δίκας ἀγωνιζομένων, ὡς τοῦτο
τοῦ γεωργῶν τοῖς ὁπλίταις. ἢ οὐχ ὅσιον τὸν B
ὑπηρετοῦντα τρέφειν, καὶ τῆς οὐσίας ἀμεί-
βεσθαι; ὥσπερ ἀγαθὸν ἵππῳ μὲν ἡ τοῦ ἵπ-
που χρεία, ἀγαθὸν δὲ βουκόλῳ ἡ τῶν βοῶν,
καὶ θηρατῇ ἡ τῶν κυνῶν ὑπομέλεια, καὶ τῶν
ἄλλων, ὧν παρὰ σφετέρων φυλακὴν τε καὶ
ὠφέλειαν ἔχουσιν ἄνθρωποι, ὁπόταν τιν' δαπά-
νην, τιν' ὅτι τῇ δίκῃ ζημιοῦσθαι, ἀλόντες ὀκ-
νοῦσιν· ἀναπήδητες ἀδικίᾳ σφετέρᾳ καὶ οὐχ
ἑτέρᾳ τινὶ βλαβέντι. τὸν δὲ ὅτι ταῖς δίκαις μα-
κρότερον (ἂν οὕτω τύχοι) χρόνον, τῆς τοῦ δι-
καίου προνοίας γίνεσθαι χάριν· ὥστε μὴ σπεύδο-
ντας τοὺς δικαστὰς, τῆς ἀκριβείας ἀμαρτεῖν· C
λογιζομένους ἄμεινον εἶ) οὕτω πέρας ὑπο-
τεθῆναι δίκῃ, ἢ ἐσπουδακότας, μὴ μόνον ἄν-
θρωπον ἀδικεῖν, ἀλλὰ εἰς τοῦ δικαίου εὑρε-
τὴν Θεὸν πλημμελεῖν· κεῖσθαι δὲ τοὺς νόμους
ὑπὲρ πάντων, ὥσπερ αὐτοῖς καὶ βασιλέα πειθε-
σθαι, καὶ οὐχ ὅς τῇ αὐτοῦ ἕνεκα κακουργεῖα.
ὅτι γε δὴ οἱ εὔποροι τοὺς πένητας ἀκινδύνως
βιάζοιντο, εἰ μή γε ἀφυλάκτων τις φύγοι τοῦ
δίκου. οὐ γὰρ ὅτι τῶν πλουσίων, ἀλλὰ καὶ
πενήτων εὖσι τοῖς αὖ. πλημμελοῦντες γὰρ
οὐδὲ αὐτοὶ ἀπορίᾳ ἐλέγχων δοῖεν δίκης. καὶ
τοῦτο οὐδὲ πᾶσι, καὶ οὐ παρὰ Ρωμαίοις μό- D
νον συμβαῖνον ὅτι. χάριν δὲ ὁμολογεῖν τῇ τύ-
χῃ ὅτι τῇ αὐτοῦ ὑπαρξάσῃ ἐλευθερίᾳ, καὶ
μὴ τῷ ὅτι πόλεμον ὀξάροντι δικαίῳ. ὥστε
αὐτὸν δι' ἀπειρίαν ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀν-
αιρεθῆναι, ἢ φύγοντα ὑπὸ τοῦ κτησαμέ-
νου κολάζεσθαι. ἄμεινον δὲ καὶ τοῖς οἰκέταις
ἀφιεμένοις Ρωμαίοις χαρίσασθαι. πατέρων γὰρ
ἢ διδασκάλων ἐς αὐτοὺς ἔργα ὑπεδύκνυ-
το. ἐφ' ᾧ τῶν φαύλων ἀπεχομένους, μετέ-
ναι ἀφ' αὐτοῖς καλὰ νενόμισται, σωφρονί-
ζουσι σφᾶς ὅτι τοῖς ἀμυρτήμασιν, ὥσπερ τοὺς
οἰκείους παῖδας. οὐ δὴ γὰρ οὐδὲ αὐτοῖς θανά-
τον, ὥσπερ Σκύθαις, ἐπάγειν νόμος. ἐλευθε-
ρίας δὲ ἔστι πῶς αὐτοῖς πλείοσι, ᾗ οὐ μό-

Neque vero sua prouidentia destitutos reliquerunt eos, qui iudicibus adsunt, sed horum esse partes prospicere, qua ratione ius assequatur, qui sententia iudicum obtinuit, & iniurius iudicatus, id solum quod iudicii calculus fert, & nihil præterea facere cogatur. Si enim non essent huic rei præpositi, aut victore insolentius insurgente, aut eo, qui aduersam sententiam reportauit, in obstinata & peruersa mente permanente, ex vna lite, alterius litis nasceretur exordium. Est autem his constitutum argentum ab illis, qui litibus certant, vt militibus ab agricolis. Quid enim magis pium, quam eum, qui opituletur, & auxilium ferat, alere? & officium mutuo officio rependere? quemadmodum equiti emolumento est equi, emolumento est pastori boum, & venatori canum tuitio & curatio, & reliquorum huiusmodi, quorum homines curam & custodiam agunt, & vtilitatem quoque ex his percipiunt. Cum autem sumptus in litem factos, qui causa cadunt, refundunt, damnum nulli alii rei, quam suæ iniquitati, adscribant, & imputent oportet. Quod ad longum tempus attinet, quod in litibus consumitur, si quando id euenit, id iuris prouidentius, & consultius dicendi gratia fit, ne iudices properantes ab accurata iudicandi ratione aberrent. Sic enim iudicant melius esse, tardius finem litibus imponere, quam festinantes, non solum iniquum ius in hominem statuere, verum etiam in Deum, iustitiæ inuentorem peierare. Leges autem in omnes positæ sunt, vt & illis etiam ipse Imperator pareat, & obsequatur. Neque ille, quod illis non pareatur, vlli reprehensioni subest, aut potentiores si tenuioribus vim inferant, id illis est impune, nisi ignoratus quis pœnam effugerit, quod non solum diuitibus, sed etiam inopibus plerumque vsuenit. Facinorosi enim, si nemo reperiatur qui eos accuset, & iudicio persequatur, minime punientur. Quod non solum apud Romanos, sed vbique gentium accidit. Gratiam vero plurimam, ipsum pro recepta libertate, fortunæ debere, neque eam domino acceptam referre. Cum enim eum in bellum eduxerit, potuisse ab hostibus, propter rei militaris imperitiam, occidi, aut si fugisset, ab eo in cuius dominio erat, puniri. Longe autem Romani benignius seruis consuluerunt. Patrum enim, aut præceptorum affectum erga eos exhibent, & vt a malis abstineant curant, & eorum, quæ honesta ducunt, participes efficiunt. Denique corrigunt, & emendant in his, quæ delinquunt, sicut & suos liberos. Nec enim seruos morte afficere, sicut apud Scythas, fas est. Libertatis vero adipiscendæ plures sunt modi. Non enim

solum qui vita fruuntur, sed etiam qui e vi- A uis excedunt, libertatem tribuere possunt, & de suis facultatibus, pro arbitrio, vt fert animus, disponunt, & quodcumque quis moriens statuerit, lex est. Tum ille plorans, inquit: Leges apud Romanos bonas, & Rempublicam præclare constitutam esse, sed magistratus, qui non æque ac prisci, probi & prudentes sunt, eam labefactant, & peruertunt. Hæc inter nos differentibus, aliquis ex domesticis Onesegii septorum domus fores aperuit. Ego statim accurrere, & quærere quas res ageret Onesegius. Me enim habere a Maximino, qui legatus B a Romanis venerat, quod illi dicerem. Ille vero Onesegium, mihi sui facturum copiam respondit, si modicum opperirer, exiturum enim esse. Nec multo temporis spatio interiecto, vt ipsum exeuntem vidi, progressus dixi: Te Romanorum legatus salutat, & dona tibi ab ipso, vna cum auro ab Imperatore misso, adfero. Et mihi conanti in eum sermonem deuenire, vbi, & quando vellet colloqui, ille suos qui aderant, iussit aurum, & munera recipere, & me Maximino renuntiare, se protinus ad eum accedere. Reuerti igitur ad Maximinum, & renuntiaui Onesegium ad se venire: nec mora, in tentorium nostrum aduenit, & Maximinum affatus dixit: Se Imperatori, C & illi pro muneribus gratias agere, & percunctatus est, quandoquidem se accersisset, quid esset, quod illum vellet: tum Maximinus instare tempus, ait, quo posset maiorem gloriam, quam quisquam hominum adipisci, si ad Imperatorem accedens, quæ sunt inter Romanos, & Hunnos controuersa, sua prudentia componeret, & inter vtramque gentem concordiam stabiliret: quæ res non solum commodo, & vtilitati vtriusque gentis esset cessura, sed etiam eius domui tanta bona præbitura, vt ipse vna cum suis liberis, in posterum Imperatori, totoque Imperatorio generi, in perpetuum deuinctus foret. Tum Onesegius dixit: Qua in re gratificaretur Imperatori, D & per se contentiones dirimeret? Respondenti Maximino: Si in rem præsentem descendens, Imperatori gratiam referret, & dissidiorum causas sedulo perscrutans, de rebus controuersis, secundum conditiones fœderibus adscriptas, iudicium suum interponeret. Tum Onesegius respondit se, iamdudum Imperatorem, & eos, qui ei a consiliis erant, admonuisse, quæ esset Attilæ de hac tota re sententia. An Romani existimant, inquit, se vllis precibus exorari posse, vt prodat dominum suum, & nihili faciat educationem apud Scythas, vxorum & liberorum suorum? Non quoque potiorem ducere apud Attilam seruitutem, quam apud Romanos ingentes opes?

νον πλείονες, ἀλλὰ καὶ τελευτῶντες μείζονται, ἀφαιρούντες καὶ τῆς πλείοσιας οὐ βλάπτονται ἔτι. καὶ νόμος ἐστὶν, ὅταν ἕκαστος τελευτῶν περὶ τῶν προσηκόντων βουλεύσηται. καὶ ὃς δακρύσας ἔφη, ὡς οἱ μὲν νόμοι καλοὶ καὶ ἡ πολιτεία Ρωμαίων ἀγαθή· οἱ δὲ ἄρχοντες, οὐχ ὅμοια τοῖς πάλαι φρονοῦντες, αὐτὴν ἀφανίζουσιν. ταῦτα ἀφανιζομένων ἡμῶν, προσελθών τις τῆς ἔνδοθεν, ἀνοίγει τὰς θύρας τῆς πρώτης. ἐγὼ δὲ προσδραμὼν ἐπυθόμην, ὅ, τι παρὰ τῶν Οὐννησίου πυγχάνοι; ἀπαγγεῖλαι γὰρ αὐτῷ με βούλεσθαι τι παρὰ τοῦ Ρωμαίων ἥκοντος πρεσβυτοῦ. ὃς δὲ ἀπεκρίνατο, αὐτῷ μοι σύντομον ἔσεσθαι μικρὸν ἀναμείναντι· μέλλειν γὰρ αὐτὸν ὑπεξιέναι. καὶ δὴ, οὐ πολλοῦ ἀφανισθέντος χρόνου, ὡς προϊόντα εἶδον προσελθὼν ἔλεγον· ὡς ὁ Ρωμαίων αὐτὸν ἀσπάζεται πρεσβυτὴς, καὶ δῶρα ἐξ αὐτοῦ ἥκω φέρων, σοὶ καὶ παρὰ παρὰ βασιλέως πεμφθέντι χρυσίῳ. ἐπευδαιμόνησε δὲ ἐς λόγους ἐλθεῖν, ᾧ καὶ πότε βούλεται διαλέγεσθαι· ὃς καὶ τὸ, τὰ χρυσίον, τά τε δῶρα σκέλλουσι τοὺς προσήκοντας δέξασθαι, ἐμὲ δὲ ἀπαγγέλλειν Μαξιμίνῳ, ὡς ἥξοι αὐτίκα πρὸς αὐτόν. ἐμιλλύνοντο τοίνυν ἑπομενῶν, τὸν Οὐννησίου παραγίνεσθαι· καὶ δὴ εἰς ἥκεν ἐς τὸ σκηνίδιον. προσιόντων δὲ τὸ Μαξιμῖνον, ἔφασκε· χαίειν ὁμολογεῖν ὑπὲρ τῶν δώρων αὐτῷ τε καὶ βασιλεῖ, καὶ αἰτήσασθαι, ὅ, τι λέγειν βουλόμενος αὐτὸν μετεπέμψατο. ὁ δὲ ἔφασκεν, ἥκειν χαιρόν, ὥστε Οὐννήσιον * μείζονα αἰσθήσεσθαι δόξης κλέος, εἰ παρὰ τοῦ βασιλέα ἑλόντων διάκειμένοις τὰ ἀμφίδολα τῇ σφετέρᾳ συμφορᾷ, καὶ ὁμόνοιαν Ρωμαίοις καὶ Οὔννοις καταστήσεται. ἡμῖν γὰρ ἐνθένδε οὐ μόνον τοῖς ἔθνεσι ἀμφοτέροις συμφέρον· ἀλλὰ καὶ τῷ σφετέρῳ οἴκῳ ἀγαθὰ πορίξει πολλὰ, ὁπόταν ὅδε ἔσται, αὐτός τε οἱ αὐτοῦ παῖδες βασιλεῖ τε καὶ τῷ σφείνου ἑσομένῳ ἡμῖν. ὁ δὲ Οὐννήσιος ἔφη· καὶ τί ποιοῦντες κεχαρισμένως βασιλεῖ, ἢ ὅπως πρὸς αὐτὸν τὰ ἀμφίδολα λυθείη; ἀποκεναμένου δὲ ὡς ἀφαιρεθείη μὲν εἰς τὸ Ρωμαίων, βασιλεῖ τιμὴ χαίειν κεκαθήσοι· διάκεινται δὴ τὰ ἀμφίδολα, ἅς αἰτίας διεφύναν, καὶ ταύτας καὶ τῆς εἰρήνης λύσιν ἥσειν· ἔφασκεν σκῆνα ἐρᾶν βασιλεῖ τε καὶ ἅ ἐμφ' αὐτῷ· ἀφαιρεῖσθαι Ἀττήλας βούλεται, ἢ οἴεσθαι ἔφη Ρωμαίους, τοσοῦτον σκληπαρήσειν αὐτὸν, ὥστε καταπροδιδῶναι δεσπότην, καὶ ἀναιρεθῆναι τὸ παρὰ Σκύθαις, καὶ γαμετῶν καὶ παίδων * κεπληρωμένους· μὴ μείζονα δὲ ἡγεῖσθαι τὴν παρ' Ἀττήλᾳ δουλείαν, τῶν παρὰ Ρωμαίοις πλούτου.

* μείζον ἢ αὐξ. ἔξειν

* πεπληρωμένους

σωσοίσην δὲ ὁπτιλύοντα τῇ οἰκείᾳ. τ῀ γὰρ τ῀ δεσπότου καλῶς περαίνειν θυμὸν, ἐφ' οἷς αὐτὸν ὁρμίζειν καὶ τὴν Ρωμαίων συμβαίνειν· ἢ πρὸς ἀσφαλῶς ἐλθόντα, αἰτίαν ἐπαίρειν ἑτέραν ἢ παρ' ἐκείνῳ δόξει δίκῃ πεπραξάμενον. Ταῦτα εἰρηκώς, καὶ μέ ποιησάμενος ἔντυξιν, περὶ ὧν πεπυσθάνετο αὐτὸ βουλόμεθα (οὐ γὰρ τὸν Μαξιμῖνον ὡς ἂν ἀξίᾳ * διαφερόντως τελεωτῶντι, συνεχῶς παρῆσαν ἐμοὶ) * διαπερᾶν ἀνεχώρει. ἐγὼ δὲ τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὴν Ἀτήλα περίοδον ἀφικνοῦμαι, δῶρα τῇ αὐτοῦ κομίζων γαμετῇ· Κρέκα δὲ ὄνομα αὐτῇ, ὅς ἦν αὐτῷ παῖδες ἐκγεγενημένοι πρὸς. ὧν ὁ πρεσβύτερος ἦρχε τῶν Ακατίρων, καὶ τῶν λοιπῶν ἐθνῶν, νεμομένων τὰ πρὸς τὸν πόντον Σκυθικόν. ἔνδον δὲ τῆς περίοδου πλεῖστα ἐτύγχανεν οἰκήματα, τὰ μὲν ἐκ σανίδων ἐγγλύφων καὶ * ἐκ λίθων ἡρμοσμένων ἐς διαφάνειαν, τὰ δὲ * ἐκλόγων κεκαταρτυμένων καὶ πρὸς εὐθύτητα ἐπεξεσμένων, ἐμβεβληκότων ἢ ξύλοις ἀποτελοῦσιν. οἱ δὲ κύκλοι ἐκ τῶν ἐδάφους ἀρχόμενοι ἐς ὕψος ἀνέβαινον μετρίως. ἐκτὸς τῆς Ἀτήλα οἰκιαστομένης γαμετῆς, λαβὼν τὰ πρὸς τὴν θύραν βαρβάρων ἔτυχον εἰσόδου, καὶ αὐτὸν ὅπως τρώματος μαλακοῦ κειμένῳ κατέλαβον, τοῖς ἐκ τῶν ἐρέας πίλωσις τῶν ἐδάφους σκεπομένου, ὥστε ἐπ' αὐτῶν βαδίζειν. περίεστι δὲ αὐτὸν περιπόντων πλῆθος κύκλῳ. ἐν περιπάτῳ ὅπως τὸ ἔδαφος, αὐτικρὺ αὐτῆς καθημένων, ὀθόνας μὲν ἐσθῆτι διεποίκιλλον, ὑπεβλήσοντο δὲ ἐσθῆτας πρὸς κόσμον ἐσθημάτων βαρβαρικῶν. παρεστήκεσαν δὲ οἱ ἀμφὶ τὸν δαπανῶντα δορυφόροι, ὑπερέχειν· καὶ ὅπως τὰ ἕτερα ἐδάφιζον οἰκήματα, ἐν οἷς διατρίβειν τὸν Ἀτήλαν * ἐπιγενόμενον ἀπεκδεχόμενοι ὁπότε ἐπεξέλθοι Ονηγήσιος. ἤδη γὰρ ἀπὸ τῆς αὐτοῦ οἰκημάτων ἐξελήλυθη, καὶ ἔνδον ἐῶ. μεταξὺ δὲ τοῦ πάντος ἱστάμενος πλῆθος (γνώεις μὲν τε γὰρ ὧν τοῖς Ἀτήλα φρουρεῖς καὶ τοῖς πρεπομένοις αὐτῷ βαρβάροις, ὑπ' οὐδενὸς διεκωλυόμην) εἶδον πλῆθος πορθούμενον, καὶ δρομῶ καὶ θορύβου πρὸς τὸν ὕπνον γιγνόμενον, ὡς τῶν Ἀτήλα ὑπεξιόντος. παρῆει δὲ τῆς οἰκήματος βαδίζων σοβαρῶς, τῇδε κἀκεῖ περιελεπόμενος. ὡς ὑπεξελθὼν στοὺ ὁ Ονηγήσιος ἔστη παρὰ τὴν οἰκήματος (πολλοὶ δὲ τῶν ἀμφισβητήσεις πρὸς ἀλλήλους ἐχόντων παρῆσαν, καὶ τὸν αὐτὸν κρίσιν ἐδέχοντο) εἶπε ἐπαινῶν ὡς ὃ οἴκημα, καὶ φρουρεῖς πρὸ αὐτοῦ ἥκοντας βαρβάροις ἐδίκαιε. ἐμοὶ δὲ ἀπεκδεχομένῳ τὸν Ονηγήσιον, Ρωμύλος καὶ Πρόμυθος καὶ Ρωμανὸς, οἱ δὲ Ιταλίας ἐλθόντες πρὸς τὸν Ἀτήλαν πρέσβεις, τῶν φιαλῶν ἕνεκα τῶν χρυσῶν, συμπαρόντος αὐτοῖς καὶ Ρουστίκιου τοῦ τῆς Κωνσταντίου, καὶ Κωνσταντιόλου, ἀνδρὸς ἐκ τῆς Παιόνων χώρας, τῆς τοῦ Ἀτήλα βασιλείας· ἐς λόγους ἦλθον, καὶ ἀπρώτων,

A Cæterum ſe domi remanentem, maiori eorum rebus adiumento futurum, quippe qui iracundum domini animum placaret, & ad lenitatem flecteret, ſi quibus in rebus quid durius, illum in Romanos conſulere contingeret, quam ſi ad eos accedens, criminationi ſe obiiceret, ſi forte quid, contra quam Attilæ rationibus commodum videretur, faceret. Quæ cum dixiſſet, & me colloquium cum eo facturum, de his, quæ ex ipſo intelligere cupiebamus, exiſtimaret (a Maximino enim, in dignitate conſtituto, alienus, & parum decorus erat continuus congreſſus) abiit. Poſtridie ad domus Attilæ interiora ſepta me contuli, dona ferens eius vxori, quæ Cerca vocabaB tur. Ex ea tres illi liberi. Senior iam tum Acatirorum, & reliquarum gentium, qua Scythia ad Pontum patet, regno potiebatur. Intra illa ſepta erant multa ædificia, partim ex tabulis ſculptis, & eleganter compactis, partim ex trabibus, opere puro, & in rectitudinem affabre dolatis, & politis, quæ erant interiectæ, lignis ad tornum elaboratis, extructa & compoſita. Circuli autem a ſolo incipientes, in altum aſſurgebant, certa proportione, & menſura. Hic habitabat Attilæ vxor, ad quam a barbaris, qui circa ianuas erant, nactus aditum, ipſam deprehendi in molli ſtragula iacentem. Erat autem pauimentum tapetibus ſtratum, & ſuper ipſis gradiebamur. Eam famulorum multitudo in orbem circumſtabat, & ancillæ ex aduerſo humi ſedentes, telas coloribus variegabant, quæ veC ſtibus barbarorum ad ornatum inſeruntur. Cerca ſalutata, & muneribus traditis, egreſſus, expectans dum Oneſegius Regia exiret, (iam enim e domo ſua illuc venerat) reliqua ædificia, vbi Attilas commorabatur, perluſtraui. Hic dum ego ſtarem cum reliqua multitudine (nec enim acceſſu vllius loci prohibebar, quippe qui Attilæ cuſtodibus, & barbaris, qui eum aſſectabantur, eram notus) vidi magnam turbam, qua prodibat, currentem, tumultum, & ſtrepitum excitantem. Attilas eD greſſus habitatione, grauis vultu, omnium oculis, quaqua verſus, in ſe conuerſis, incedens cum Oneſegio, ſedit pro ædibus. Hic eum multi, quibus erant lites, adierunt, & eius iudicium exceperunt. Deinde domum repetiit, & barbarorum gentium legatos, qui ad ſe venerant, admiſit. Mihi vero Oneſegium expectanti, Romulus, Promutus, & Romanus, legati pro vaſis aureis, ab Italia ad Attilam, vna cum Ruſticio, qui in comitatu Conſtantii erat, & Conſtantiolo, ex Pæonum regione, quæ Attilæ parebat, me ſunt ſermone adorti, & interrogauerunt,

vtrum dimissi essemus. Idipsum, inquam, A vt sciam ex Onesegio, intra ista septa opperior. Tum ego illos vicissim percunctari, an aliquod mite responsum ad ea, de quibus legati venerant, ab Attila tulissent. Nequaquam, aiunt, illum deduci a sententia, sed bellum minari, & denuntiare, ni Syluanus, aut pocula dedantur. Nos vero cum barbari miraremur animi impotentiam, Romulus vir multis honorificentissimis legationibus functus, & multo rerum vsu præditus ait, secundam fortunam, quæ ipsum in altissimo gradu collocauit, spiritus facere, & ex fortuna potestatem adeptum efferri, neque iustis sermonibus vllum apud se locum relinquere, neque quic- B quam, nisi quod sibi venerit in mentem, æquum putare. Nemo vnquam eorum, qui in Scythia, vel alibi regnarunt, tantas res, tam breui tempore gessit. Totius Scythiæ dominatum sibi comparauit, & ad Oceani insulas vsque, imperium suum extendit, vt etiam Romanos tributorum præstationi obnoxios habeat. Nec his contentus, ad longe maiora animum adiecit, & latius imperii sui fines protendere, & Persas bello aggredi cogitat. Vno ex nobis quærente, quæ via, e Scythia, in Persas duceret? Romulus dixit, non longo locorum interuallo, Medos dissitos esse a Scythis, neque non Hunnos hanc viam nescire, sed olim C fame per eorum regionem grassante, cum Romani, propter bellum, quod tunc temporis gerebant, minime cum illis prælio decertarent, hac irrupisse, & ad Medorum oppida, Bazic & Cursic, vsque penetrasse. Nec multo post Principes, ex Scytharum Regibus ortos, magnæ hominum multitudini imperantes, qui ad hanc expeditionem egressi fuerant, Romam ad contrahendam armorum societatem venisse. Hos narrasse, per quandam desertam regionem illis iter fuisse, & paludem traiecisse, quam Romulus existimabat esse Mæotidem: deinde quindecim diebus elapsis, a quibusdam montibus, quos superassent, in Mediam descendisse. Ibi prædas agentibus, & excursionibus agros vastantibus, Persicum agmen superueniens, telis superpositum aera repleuisse. Itaque imminentis periculi metu, retro abscessisse, & montes regressos, pauxillum prædæ abegisse. Magnam enim partem Medos extorsisse, & vt hostium impetum euitarent, ad aliam viam deflexisse. Et per loca, vbi ex petra maritima flamma ardet, illinc profectos, nescio quot dierum itinere ad propria remeasse. Atque ex eo satis prospexisse, non magno interuallo Scythiam a Medis distare. Quamobrem si Attilam impetus ceperit Medos inuadendi, non multum operæ, & laboris, in eam inuasionem

πότερον διηφείμεθα, ἢ ὑπομένειν ἀναγκαζόμεθα; καὶ ἐμοῦ φήσαντος, ὡς τοῦτου χάριν πρεσβεύσοιμι Ὀνηγησίου τοῖς παρὰ βολοις παρασκαρτερῶ, καὶ ἀντερωτήσαντος, αὖθις ὁ Ατ- * πάλιν τίλας ἡμερόν τε καὶ παρὸν παρὰ πρεσβείας αὖτις ἀπεκείναπο; ἔλεγον, μηδαμῶς μεταπτέπεσθαι τῆς γνώμης, ἀλλὰ πόλεμον καταγγέλλειν, εἰ μήγε αὐτῷ Σιλβανὸς, ἢ τὰ σκεπώματα πεμφθείη. ἀποθαυμαζόντων δὲ ἡμῶν τῆς ἀπονοίας τὸν βαρβάρων· ὑπολαβὼν ὁ Ρωμύλος, πρεσβύτης ἀνὴρ, καὶ πολλῶν πραγμάτων ἔμπειρος, ἔλεγε· τὴν αὐτῷ μεγίστην τύχην, καὶ τὴν ἐκ τῆς τύχης δυνάμιν, ἐξαίρειν αὐτὸν, ὥστε μὴ ἀνέχεσθαι δικαίων λόγων, εἰ μὴ πρὸς αὐτὸν νομίσῃ ὑπαρχὴν αἴσει. οὔπω γὰρ τῶν πώποτε τῆς Σκυθικῆς ἢ καὶ ἑτέρας ἀρξάντων γῆς, τοσαύτα ἐν ὀλίγῳ κατεπράξεν, ὥστε καὶ τῶν ἐν τῷ Ωκεανῷ νήσων ἄρχειν, καὶ πρὸς πάσῃ τῇ Σκυθικῇ, καὶ Ρωμαίοις ἔχειν ἐς φόρου ἀπαγωγήν. ἐφιέμενον δὲ πρὸς τοῖς προθυμοῖς πλέονων, καὶ ὑπὲρ μείζον αὔξοντα τὴν ἀρχὴν, καὶ ἐς Πέρσας ἀπιέναι βούλεσθαι. τῶν δὲ ἐν ἡμῖν τινὸς πυθομένου, ποίαν ὁδὸν τραπεὶς, ἐς Πέρσας ἐλθεῖν δυνήσεται; ἔλεγεν ὁ Ρωμύλος, μὴ πολλῷ διαστήματι τὴν Μήδων ἀφεστάναι τῆς Σκυθικῆς· οὐδὲ Οὔννους ἀπείρους τῆς ὁδοῦ τούτης εἶ), ἀλλὰ πάλαι ἐς αὐτὴν ἐμβεβληκέναι· λιμοῦ τε τὴν χώραν κρατήσαντος, καὶ Ρωμαίων διὰ τὸν τότε στασιάσθαντα πόλεμον, μὴ συμβαλλόντων. προελαυνέναι δὲ ἐς τὴν Μήδων τόν τε Βασίχ καὶ Κουρσίχ, τοὺς ὕστερον ἐς τὴν Ρώμην ἐλαυνόντας εἰς ὁμηχμίαν, ἄνδρας τῶν βασιλείων Σκυθῶν, καὶ πολλοῦ πλήθους ἄρχοντας. καὶ τοὺς διαβεβηκότας λέγειν, ὡς ἔρημον ἐπελθόντες χώραν, καὶ λίμνην μεγάλην διαπορθμεύοντες, ἐπὶ ὁ Ρωμύλος τὴν Μαιῶτιν εἶ) ὤετο, πέντε καὶ δέκα διαγιγνομένων ἡμερῶν, ὄρη τινὰ ὑπερβάντες ἐς τὴν Μηδικὴν D ἐσέβαλον. λαβόντες δὲ, καὶ τὴν γῆν καταδρέχοντι, πλῆθος Περσικὸν ἐπελθὸν, τὸν σφῶν ὑπερχείμενον ἀέρα πλῆσαι βελῶν, ὥστε σφᾶς, δέει τοῦ καταφόντος κινδύνου, ἀναχωρῆσαι εἰς τοὐπίσω, καὶ τὰ ὄρη ὑπερεξελθεῖν, ὀλίγην ἀργοῦσας λείαν. ἡ γὰρ πλείστη ὑπὸ τῶν Μήδων ἀφήρητο. διαβουλομένους δὲ τὴν τῶν πολεμίων διώξιν, ἑτέραν τραπῆναι ὁδόν. καὶ μὴ τὴν ἐκ * ὑφάλου πέτρας * ἀναφλεγομένην φλόγα * αἰσπερ- τὸ λίμνην ἔκθεν παραθέοντας, ἡμεραν ὁδὸν, ἐς τὰ οἰκεῖα ἀφικέσθαι, καὶ γνῶναι οὐ πολλῷ διαστήματι τῶν Μήδων ἀφεστάναι τὴν Σκυθικήν. τὸν οὖν Αττήλαν ἐπ' αὐτὴν ἰέναι βουλόμενον, οὐ πονήσειν πολλὰ,

πολλά, οὔτε μαχῶν αἰσθήσῃ ὁδόν, ὥστε καὶ Μήδους καὶ Παρθους καὶ Πέρσας πεφυκέναι καὶ αὐτοὺς ὑποχειρίους ἐλθεῖν εἰς φόρου ἀπαγωγήν. πρεῖναι γὰρ αὐτῷ μάχιμον δύναμιν, ὡς οὐδὲ ἕθνος ὑποστήσεται. ἡμῖν δὲ καὶ Περσῶν ἐλθεῖν αὐτὸν ἐπιθυμοῦμεν, καὶ ἐπ' ἐκείνοις πέμψαι τὸν πόλεμον. ὁ Κωνσταντιόλος ἔλεγε, δεδιέναι μή ποτε καὶ Πέρσας ῥᾳδίως πεφυκὼς ἀνὴρ φίλου διαφορᾶς ἐπανήξει· νῦν μὲν γὰρ ὃ χρυσίον καλεῖσθαι πρὸς αὐτοῦ τῆς ἀξίας ἕνεκα. Εἰ δὲ καὶ Παρθους καὶ Μήδους καὶ Πέρσας πεφυκήσοιτο, οὐκ ἐπὶ Ρωμαίων αἰδεῖσθαι τὸν αὐτοῦ νοσφιζομένων ζῆλον. ἀλλὰ θεράποντας ἀβεφαιώτους ἡγησάμενον, χαλεπώτερα ἐπιτάξειν καὶ οὐκ ἀνεκτὰ ἐκείνοις ἐπιτάγματα. ὧν δὲ ἀξία, ἧς ὁ Κωνσταντίολος ἐπεμνήσθη στρατηγοῦ Ρωμαίων. ἧς χάριν ὁ Ἀττήλας πρὸς βασιλέως ἐδέδεκτο, ὅτῳ ταῖς στρατηγίαις χρησόμενος, ὡς συμπαίξεις ἐκπέμπεσθαι. ἔλεγεν οὖν μὲν Μήδους, καὶ Πάρθους καὶ Πέρσας τὸν ὄνομα, ὅταν αὐτὸν βούλονται Ρωμαῖοι καλεῖν, καὶ τῷ ἀξίᾳ, ἣ αὐτὸν τετιμηκέναι νομίζουσιν ὑποσχάλμονον, ἀναλήψεσθαι αὐτὴ στρατηγοῦ βασιλέα προσαγορεύσῃ. ἤδη γὰρ καὶ χαλεπαίνοντα εἰπεῖν, ὡς ἐκείνῳ μὲν οἱ αὐτοῦ θεράποντες εἶεν στρατηγοί· αὐτοῦ δὲ οὐ ταῖς βασιλεύουσι Ρωμαίων ὁμότιμοι. ἔσεσθαι δὲ οὐκ εἰς μαχῶν τὴς προύσης αὐτῷ δυνάμεως, αὔξησιν συμβαίνειν. καὶ τὸν τὸν Θεὸν ὃ τοῦ Ἄρεος ἀναφώκτου ξίφος. ὅπερ ὃν ἱερὸν ἐπὶ τῶν Σκυθικῶν βασιλέων ἱδρύμενον, οἷα δὴ τῷ ἐφόρῳ τῶν πολέμων ἀνακείμενον, ἐν τοῖς πάλαι ἀφανισθῆναι χρόνοις, εἶτα ὑπό τινος βοὸς εὑρεθῆναι. καὶ ἐκείνου λέγειν τι περὶ τῶν καθεστώτων βουλευμάτων. Ὀνησίου παρελθόντος, πρὸς αὐτὸν ἤλθομεν, καὶ ἐπειρώμεθα περὶ τῶν ἐσπουδασμένων μανθάνειν. ὁ δὲ ὕστερον βαρβαρικῆς διαλεχθεὶς, πύθεσθαί με πρὸ Μαξιμίνου ἐπέπεμπε, τίνα Ρωμαῖοι ἄνδρα τῶν ἐπαπτῶν πρὸς τὸν Ἀττήλαν πρεσβεύσειν εἶλοιντο; ὡς δὲ πρῶτον εἰς τὸ σκηνῶ ἔφρασεν ἄνδρ εἰρηνεύσειν μοι, καὶ ὅτι δεῖ λέγειν ὧν χάριν ὁ βάρβαρος ἡμᾶς ἐπύθετο. ἅμα τῷ Μαξιμίνῳ βουλευσαμένους ἐπεμνήσθην ὡς τὸν Ὀνησίου, λέγων· ὡς ἐθέλοιεν μὲν Ρωμαῖοι τὸν πρὸς σφᾶς ἐλθόντα τῶν ἀμφιβόλων ἕνεκα διαλέγεσθαι. εἰ δὲ τύπου διαμαρτοῖεν, συμπέμψειν βασιλέα, ὃν βούλεται πρεσβευσόμενον. ἐν δὲ τούτοις μετέπειτα μὲν τὸν Μαξιμῖνον πρεκελεύσατο. καὶ ἥκιστα αὐτὸν ἦγε πρὸ τὸν Ἀττήλαν. καὶ μικρὸν ὕστερον ὑπαντήσαντα ὁ Μαξιμῖνος, ἔλεγεν ἐθέλειν τὸν βάρβαρον Νόμον, ἢ Ἀνατόλιον, ἢ Σενάτορα πρεσβεύεσθαι· μηδενὸς ἂν ἄλλου πρὸ τοὺς εἰρηνικοὺς δέξασθαι. καὶ ὡς αὐτὸς

consumpturum, neque magnis itineribus defatigatum iri, vt Medos, Parthos, & Persas adoriatur, & cogat tributi illationi se submittere. Adesse enim illi magnas copias, quas nulla gens sustinere possit: nobis vero optantibus, vt Persis arma inferret, & a nobis in illos belli molem auerteret: Verendum est, inquit Constantiolus, ne Persis facile deuictis, non iam amplius amicus, sed dominus insultet. Nunc enim aurum ad ipsum defertur, pro dignitate, qua ipsum ornauimus. Quod si Medos, Parthos, & Persas domuerit, minime a Romanis, qui eius imperio limitem constituunt, temperabit, sed suos famulos arroganter reputans, grauia & intolerabilia mandata sua facere coget. Dignitas autem, cuius mentionem Constantiolus fecit, erat Romanorum exercituum Ducis, cuius decus Attilas ab Imperatore susceperat, ad hoc vt ad eum stipendia eius, qui exercitus regebat, mitterentur. Innuebat igitur Attilam, hoc nomen aut aliud, quo Romanis illum vocare lubet, aut dignitatem, quam illi ornamenti loco esse existimant, transgressurum, & perrupturum, & pro Duce, coacturum eos se Regem appellare. Iam tum enim cum iracundiae cum iracundiae, dicebat, exercituum Duces, suos esse seruos, qui quidem Attilae, non tamen Imperatoribus Romanis, erant honore, & dignitate pares. Neque vero illi parua potentiae accessio contigerat ex eo, quod Martis ensis erat detectus. Hic tanquam sacer, & Deo bellorum praefidi dedicatus, a Scytharum Regibus olim colebatur, & multis ante saeculis non visus, bouis ministerio fuerat tunc temporis erutus. Et vnoquoque de his, quae proposita erant, dicere gestiente, Onesegius foras prosiliit, ad quem, vt ex eo discceremus, quae nostrae curae commissa fuerant, accessimus. Ille vero prius, cum nescio quibus barbaris collocutus, scire me ex Maximino iussit, quem Romani ex consularibus, legatum ad Attilam essent missuri. Vt in tentorium veni, & Maximino, quae mihi Onesegius dixerat recitaui, habita de eo, quod barbaris respondendum esset, deliberatione, redii, dixique Onesegio, Romanos magnopere desiderare, illum suarum cum Attila controuersiarum disceptatorem ad se accedere. Qua spe si exciderint, Imperatorem, quem sibi libuerit, legatum missurum. Ex templo me Maximinum accersere iussit, quem vt venit, ad Attilam deduxit. Vnde non multo post Maximinus reuersus, narrauit, barbarum velle, Imperatorem ad se mittere legatos, aut Nomium, aut Anatolium, aut Senatorem, neque vllos alios, praeter hos, admissurum. Et cum Maxi-

minus subderet, minime conuenire, legatos qui ad se mittantur, designando, suspectos Imperatori reddere, Attilam responsisse: Si hæc abnuerint, armis se controuersias disceptaturum. Reuersis nobis in tentorium, ecce ad nos Orestis pater, Vos ambos, inquit, ad conuiuium inuitat Attilas, fiet vero illud ad nonam diei. Tempore condicto obseruato, vt venimus, & vna quoque Romanorum Occidentalium legati, stetimus in limine cœnaculi coram Attila. Hic Pincernæ, vt mos est in illis regionibus, calicem tradiderunt, vt ante accubitum, vota faceremus. Quo facto, & calice degustato, ipsa solia, in quibus nos sedentes cœnare oportebat, ingressi sumus. Hic præparata erant omnia sedilia, circa parietes cubiculi, ab vtraque parte disposita: in medio sedebat Attilas, in lecto, e regione cuius erat & alter Attilæ lectus, pone quem erant quidam gradus, qui ad eius cubile ferebant, linteis candidis, & variis tapetibus, venustatis & ornatus gratia, contectum, simile cubilibus, quæ Romani, & Græci, nubentibus adornare pro more habent. Tum conuiuarum primum ordinem, ad Attilæ dextram sedere constituerunt, secundum ad læuam: in quo nos & Berichus, vir apud Scythas nobilis, sed Berichus superiore loco. Nam Onesegius in cathedra, ad dextram regii thori, & e regione Onesegii, duo ex Attilæ filiis sedebant. Senior enim in eodem, quo pater throno, non prope, sed multum infra accumbebat, oculis præ pudore, propter patris præsentiam, semper in terram coniectis. Omnibus ordine sedentibus, qui Attilæ erat a poculis, ingrediens, pateram vini tradit. Hanc vbi suscepit, priorem ordine salutauit, salutatione honoratus surrexit, neque prius, eum sedere fas erat, quam merum degustans, aut etiam ebibens, poculum pocillatori redderet. Sedenti autem Attilæ, ex more, qui conuiuio intererant, pocula suscipientes, & post salutationem degustantes, honorem exhibebant. Vnicuique vero vnus pocillator aderat, quem pincerna Attilæ exeunte, introire suo ordine oportuit. Secundo sedente, & reliquis deinceps ad hunc modum honore affectis, Attilas nos ex Thracum instituto, ad parium poculorum certamen prouocauit. Tum omnibus salutationis honore delato, pincernæ recesserunt. Mensæ vero iuxta Attilæ mensam erectæ, excipiendis tribus & quatuor, aut etiam pluribus conuiuis idoneæ, quorum vnusquisque poterat, minime transgressis sedium ordinibus, cultello, ex ferculis, quod sibi libitum erat, desumere. Deinde primus in medium accessit Attilæ minister, discum carnibus plenum ferens. Post ipsum, qui reliquis ministrabant, panem,

ἀποκεναμένου, μὴ χεῖσθαι ὅτι πρὸ πρεσβείας τοὺς ἄνδρας καλοῦντα ὑποπτίους καθιστᾶν βασιλεῖ· εἰρηκέναι τ' Ἀτήλαν, εἰ μὴ ἔλοιντο ποιεῖν ἃ βούλεται, ὅπλοις τὰ ἀμφίβολα διακριθήσεσθαι. ἐπαμελουμένων δὲ ἡμῶν ἐς πρὸ σκηνῆ, ὁ τοῦ Ὀρέστου πατὴρ ἥκειν λέγων, ὡς ἀμφοτέροις ὑμᾶς Ἀτήλας ὅτι τὸ συμπόσιον παρακαλεῖ, ἡμέρᾳ δὲ αὐτὸ πρὸ θ' τῆς ἡμέρας. ὡς δὲ τὸν καιρὸν ἐφυλάξαμεν, καὶ ὅτι τὸ δεῖπνον κληθέντες παρῆμεν ἡμεῖς τε, καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Εσπερίου Ρωμαίων πρέσβεις, ἔγνωμεν ὅτι τοῦ οὐδοῦ αὐτίκα Ἀτήλας. καὶ *ἐπόλικα οἱ οἰνοχόοι κύπελλον τὸ ὅπτιχρύσειον ἐπέδοσαν ἕκαστον, ὡς καὶ ἡμᾶς πρὸ τῆς ἕδρας ἐποιήσαμεν. οὐ δὴ ἠμολόγουν, τῆς κύλικος ἀποπλησάμενοι, ὅτι τοὺς θεοὺς ἤλπομεν, οὓς ἕδει καθεδέντας δεῖπνεῖν. πρὸς δὲ τοῖς τοίχοις τοῦ οἰκήματος πάντες ἐπῆρχον οἱ δίφροι ἐξ ἑκατέρας πλευρᾶς. ἐν μεσοπάτῳ δὲ ἦσαν ὅτι κλίνης ὁ Ἀτήλας, ἑτέρας ἐξόπιαθεν κλίνης ὑπαρχούσης αὐτῷ, μιᾷ ἐπὶ βαθμοῖ ἵνες ὅτι τὸ αὐτοῦ αἴθριον βύσσινον, καὶ ποικίλοις ὀθόναις καὶ ποικίλοις πρασπεπάσμασι, κόσμου χάριν· καθάπερ ὅτι τὰ γαμουμένων Ἑλλήνων τε καὶ Ρωμαίων καταστρώματα. καὶ πρὸ τῆν μὲν εἰσοδον τῶν δεπνούντων τάξιν τὸν δεξιᾶς τοῦ Ἀτήλα· δεύτερον δὲ τὸν βώνυμον, ἐν ᾗ ἑστηκόμεθα ὄντες, πρὸ καθεζόντος ἡμῶν Βερίχου παρὰ Σκύθαις εὐγενότατος ἀνδρός. ὁ δὲ Οσηγήσιος ὅτι δίφρου ἦσαν ἐν δεξιᾷ τοῦ βασιλέως κλίνης. αὐτικρὺ δὲ τοῦ Οσηγησίου ὅτι δίφρα ἐκαθέζοντο δύο τοῦ Ἀτήλα παίδων· ὁ δὲ πρεσβύτερος ὅτι τὸν ἐκείνου ἦσαν κλίνης, σὺν ἐγκύφει, ἀλλ' ἐπ' ἄκρᾳ αἰδοῖ τοῦ πάππου βλέπων ἐς γῆν. πάντων δὲ ἐν κόσμῳ καθεσθέντων, προελθὼν οἰνοχόος ᾧ Ἀτήλα οἶνα κιοῦβιον ὅτι δίδωσι. δεξάμενος δέ, τὸν ταῖξει πρῶτον ἀπαύξετο. ὁ δὲ ᾧ ἀπασμῷ ὑμνεῖς ἀμνίσατο. καὶ οὐ πρότερον ἐζῆσαν ἡμεῖς τῶν, πρὶν ἢ παῦ οἰνοχόος ἀποπλησάμενος, ἢ ᾗ σκαπιὼν ἀπέδωκε τὸ κιοῦβιον. καθεσθέντα δὲ αὐτὸν τῷ ἑξῆς οἱ πρῶτοι ἐτίμων, δεξάμενοι τὰς κύλικας, καὶ μὴ τὸν ἀπασμὸν ἀποπλησάμενοι. ἑκάστῳ δὲ εἷς οἰνοχόος πρῶτον, ὃν ἕδει τὸ ποῖον εἰσιέναι, τοῦ Ἀτήλα οἰνοχόου ὑποεξιόντος. τιμηθέντος δὲ καὶ τοῦ δευτέρου, καὶ τῶν ἑξῆς· καὶ ἡμᾶς τοῖς ἴσοις ὁ Ἀτήλας ἐδεξιώσατο, τὸ πρὸ τῶν θεραπόντων τάξιν. ᾧ δὲ ἀπασμῷ πάντων ὑμνηθέντων, ὑπεξῆσαν μὲν οἱ οἰνοχόοι, δαπέζαι δὲ μὴ τοῦ Ἀτήλα πρεπίστατο τὸ πρὸς καὶ τέτταρας ἄνδρας ἢ καὶ πλείους· ὅθεν ἕκαστος οἷός τε ἦν τὸ τῇ μαγίδι ὃ διεπιζηλόμενον μεταλαβεῖν, μὴ ὑποεξιόντων τῶν θεόντων τάξεως. καὶ πρῶτος εἰσῆλθ ὁ τοῦ Ἀτήλα ὑπηρέτης, κρεῶν πλήρη πίνακα φέρων, καὶ οἱ πᾶσι διακονούμενοι μετ' αὐτὸν ἄρτον

καὶ ὄψα τὰ παρεζαις ἐπέθεσαν. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἄλλοις βαρβάροις καὶ ἡμῖν * πολυτελῆ δεῖπνον κατασκεύασε, κύκλοις ὀπτικείμενα ἀργυρέοις· τῷ δὲ Ἀττήλᾳ ὀπτὰ ἦν ξυλίνου πίνακος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πλέον οὐδὲν πλέον κρεῶν. μέτριον δὲ ἑαυτὸν καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐδείκνυ. τοῖς γὰρ βώμαις ἀνδράσι κύλικες ἀργυραῖ τε καὶ χρυσαῖ ἐπεδίδοντο. ὃ δὲ αὐτῷ ἔκπωμα ξύλινον ἦν. λιτὴ δὲ αὐτοῦ καὶ ἡ ἐσθὴς ἐτύγχανεν οὖσα, μηδὲν τῶν ἄλλων, πλὴν ὅτι καθαρὰ εἴη, διαφυλάττουσα. καὶ οὔτε ὃ παρηωρημένον αὐτῷ ξίφος, οὔτε οἱ τοῦ βαρβαρικοῦ ὑποδημάτων δεσμοί, οὔτε τοῦ ἵππου ὁ χαλινός, ὥσπερ τῶν ἄλλων Σκυθῶν, χρυσῷ, ἢ λίθοις, ἢ τινι τῶν τιμίων ἐκοσμεῖτο. τῶν δὲ ὀψῶν, τῶν ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν πίναξιν ὀπτιτεθέντων, ἀπαλωθέντων, πᾶσιτες ἀπηνέγκαμεν, καὶ οὐ παρέτρεσαν ὅτι τὸν δίφρον αἰσχρὰς ἅλις παρεῖναι ἢ κατὰ τὸν παρατέρου πάξιν ἔκειτο τὸν ὀπτιδιδομένου αὐτοῦ οἴνου πλήρη ἐξέπιε κύλικα, τὸν Ἀττήλαν σῶν ἔτει) ἐπευξάμενος. καὶ τὸν ὑμηνήτου αὐτοῦ τὸν ἔδεσον, σκαθέσθησαν· καὶ δεύτερος ἐκάθη τράπεζα ἐπεπήκτο πίναξ ἕτερος ἔχων ἐδώδιμα. ὡς δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ πᾶσιτες μετέλαβον, καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐξανεστάντες ἔδεσπω αὖθις σκιπιόντες σκαθέσθησαν. ὀπτιδιδομένου δὲ ἑκάστοις τοῦ ὀπτιδιδομένου αὐτοῦ οἴνου πλήρη ἐξέπιε κύλικα, τὸν Ἀττήλαν σῶν ἔτει) ἐπευξάμενος. καὶ τὸν ὑμηνήτου αὐτοῦ τὸν ἔδεσον, σκαθέσθησαν· καὶ δεύτερος ἐκάθη τράπεζα ἐπεπήκτο πίναξ ἕτερος ἔχων ἐδώδιμα. ὡς δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ πᾶσιτες μετέλαβον, καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐξανεστάντες ἔδεσπω αὖθις σκιπιόντες σκαθέσθησαν. ὀπτιδιδομένου δὲ ἑκάστοις δᾶδες ἀνήφθησαν. δύο δὲ αὐτίκα τῷ Ἀττήλᾳ παρῆλθον βάρβαροι, ἄσματα πεποιημένα ἔλεγον, νίκας αὐτοῦ καὶ τὰς κατὰ πόλεμον ἀδόντες ἀρετάς· ἐς οὓς οἱ τῆς βώμαις ἀπέβλεπον· καὶ οἱ μὲν ἥδοντο τοῖς ποιήμασιν· οἱ δὲ τὰ πολέμων ἀναμιμνησκόμενοι, διεγείροντο τοῖς φρονήμασιν· ἄλλοι δὲ ἐς δάκρυα, ὧν ὑπὸ τοῦ χρόνου ἠσθένει τὸ σῶμα, καὶ ἠσυχάζειν ὁ θυμὸς ἀναγκάζετο. μετὰ δὲ τὰ ἄσματα, Σκύθης τις παρελθὼν φρενοβλαβὴς, ἀλλόκοτα καὶ παράσημα καὶ σόδην ὑμὲς φθεγγόμενος, ἐς γέλωτα πάντας παρεσκεύασε παρελθεῖν· μεθ' ὃν ὑπεισῆλθε Ζέρκων ὁ Μαυσούσιος· ὁ γὰρ Εδέκων αὐτὸν παρὰ τὸν Ἀττήλαν ἐλθεῖν παρέπεισεν, ὡς τῇ σκείνου σπουδῇ τοῦ γαμετοῦ ἀπολησόμενον, ἐν ᾗ τοῦ τῆς βαρβάρων εἰλήφει χώραν, τοῦ Βλήδα παρεσπονδασος ὤν. ἀπολελοίπει δὲ αὐτὸν ἐν τῇ Σκυθικῇ παρὰ τῷ Ἀττήλᾳ δῶρον Αετίῳ πεμφθείς. ἀλλὰ τῷ μὲν τοιαύτης διημάρτην ἐλπίδος, ὃ Ἀττήλας χαλεπήνας τε, ὅτι γε δὴ ἐς αὐτὸν ἐπεθυμήθη. τότε δὲ ἀφὶ τῆς βώμαις καιροῦ, παρελθὼν τοῦ τε εἴδους, καὶ τοῖς ἐσθήμασι, καὶ τῇ φωνῇ, καὶ τοῖς συγκεχυμένως πρὸς αὐτὸν παρεφθεγμένοις ῥήμασι· τῇ γὰρ Αὐσονίων τῷ τε Οὔννων καὶ τῶν Γοτθων παρεμιγεῖ γλώττᾳ πάντας διέχεεν, καὶ ἐς ἄσβεστον ὁρμὴν γέλωτα παρεσκεύασε, πλὴν Ἀττήλα. αὐτὸς γὰρ ἔλυπεν

* πλυπλεῖς δ. κ.τ.λ. ὀπτικείμενον

& opſonia menſis appoſuerunt. Sed cæteris quidem barbaris, & nobis cœna omni eduliorum genere referta & inſtructa, præparata erat, & in diſcis argenteis repoſita, Attilæ in quadra lignea, & nihil præter carnes. Moderatum pariter, in reliquis omnibus ſeſe præbebat. Conuiuiis aurea & argentea pocula, quibus bibebant, ſuppeditabantur, Attilæ poculum erat ligneum. Frugalis admodum illius veſtis, nihil, quo ab aliorum veſtibus dignoſci poſſet, habebat, niſi quod erat pura & impermixta. Neque eius enſis erat aliqua illuſtri elegantia conſpicuus, neque calceorum barbarorum ligamina, neque eius equi fræna, vt reliquorum Scytharum, auro, aut lapidibus, & aliis huiuſmodi pretioſis gemmis erant ornata. Vt opſonia primorum ferculorum fuere conſumpta, ſurreximus, neque prius quiſquam noſtrum ad ſedem ſuam eſt reuerſus, quam ſibi traditam pateram, vini plenam, ſeruato quem ſupra diximus ritu, Attilam ſaluum & incolumem precati, ebibiſſet. Eo ad hunc modum honore culto, ſedimus. Tum noua fercula cuique menſæ ſunt illata, quæ alia continebant eſculenta, ex quibus vbi omnes, quoad ſatis eſſet, comediſſent, modo quo ſupra, in pedes erecti, ebibito calice, ſedes noſtras repetiuimus. Aduenientes veſpere, ſublatis epulis, duo viri Scythæ coram Attila prodierunt, & verſus a ſe factos, quibus eius victorias, & bellicas virtutes canebant, recitarunt. In quos conuiuæ oculos, vultuſque defixerunt. Et alii quidem verſibus delectabantur, aliis bellorum recordatio animos exſuſcitabat, aliis manabant lacrymæ, quorum ætas affecta, reddiderat corpus effœtum, & imbecillum, ex quo eorum pugnandi ardor, & cupiditas quieſcere cogebatur. Poſt cantus, & carmina, Scytha neſcio quis, mente captus, abſurda & prodigioſa, nec ſani ſenſus quicquam habentia, reſonans & deblatterans, riſum omnibus commouit. Poſtremo Zerchon Mauruſius introiuit. Edecon enim illi perſuaſerat, vt ad Attilam veniret, omnem operam, & ſtudium pollicitus, quo vxorem recuperaret. Hanc enim cum illi Bleda ſtuderet, in barbarorum regione acceperat, quam in Scythia, ab Attila ad Aetium dono miſſus, reliquerat. Sed hac ſpe fruſtratus eſt, quia Attilas illi ſuccenſuit, quod ad ſua remigraſſet. Itaque tunc arrepta feſtiuitatis occaſione progreſſus, & forma, & habitu, & pronuntiatione, & verbis confuſe ab eo prolatis, modo Auſoniorum, modo Hunnorum, modo Gothorum linguam intermiſcens, omnes lætitia & hilaritate diffudit, & effecit, vt in riſum, qui ſedari & extingui non poterat, prorumperent. Sed Attilas ſemper eodem vul-

tu, omnis mutationis expers, & immotus permanſit, neque quicquam facere, aut dicere, quod iocum, aut hilaritatem præ ſe ferret, conſpectus eſt: præter quam quod iuniorem ex filiis introeuntem, & aduentantem, nomine Irnach, placidis & lætis oculis eſt intuitus, & eum gena traxit. Ego vero cum admirarer Attilam, reliquos ſuos liberos parui facere, ad hunc ſolum aduertere, & animum adiicere, vnus ex barbaris, qui prope me ſedebat, & Latinæ linguæ vſum habebat, fide prius accepta, me nihil eorum, quæ dicerentur, euulgaturum, dixit, Vates Attilæ vaticinatos eſſe, eius genus, quod alioquin interiturum erat, ab hoc puero reſtauratum iri. Vt vero conuiuium ad multam noctem protraxerunt, minime diutius nobis compotationi indulgendum eſſe duximus, ſed frequentes exiuimus. Die exorto, Onegeſium adiuimus, dicentes nos dimitti oportere, neque nobis diutius in vanum tempus terendum eſſe. Ille Attilam quoque in ea eſſe voluntate, & nos dimittere conſtituiſſe reſpondit. Itaque non multo poſt, conſilium Procerum, de his, quæ Attilas ſtatuerat, habuit, & litteras, quæ ab eo Imperatori redderentur, digeſſit. Aderant enim, quorum curæ epiſtolas ſcribere incumbebat, inter quos erat Ruſticius, vir e ſuperiore Myſia ortus, qui ab hoſtibus captus, cum dicendi facultate valeret, barbaro laborem & operam in conſcribendis epiſtolis nauabat. Dimiſſo conſilio ab Onegeſio, precibus contendimus, vt Syllæ vxori, & eius liberis, qui in expugnatione vrbis Ratiariæ, vna cum matre, ſeruituti mancipati fuerant, libertatem reſtitueret. Et vero ab his liberandis minime abhorrebat, ſed eorum liberationem magna pecuniæ ſumma emptam volebat. Itaque nos eum ſupplices orare & obteſtari, vt habita eorum priſtinæ fortunæ ratione, præſentis calamitatis commiſeratione moueretur. Ille, vt Attilam adiit, mulierem pro quinquaginta aureis liberam abire ſiuit, & eius filios dono, ad Imperatorem miſit. Interea Reccam Attilæ vxor, quæ eius res domeſticas curabat, nos etiam ad cœnam inuitauit. Ad eam, vt erat multis Scythiæ Principibus comitata, accedentes, contigit nobis eius humanitate frui. Illa vero nos excepit mellitis, & iucundis confabulationibus, & magnifico epularum apparatu. Tum vnuſquiſque eorum qui aderant, ſurgens, Scythica comitate poculum plenum nobis porrexit, & eum qui biberat amplexus, & exoſculatus, illud excepit. A cœna nos in tentorium noſtrum recipientes, ſomnum cepimus. Poſtridie iterum nos Attilas ad cœnã inuitauit, & eodem quo prius ritu, ad eum acceſſimus, & ad hilaritatem nos conuertimus. Accidit autem, ſeniorem

A ἀτεμφὴς, καὶ ὁ Ἔτζελος ἀμετάτρεπτος, καὶ οὐδὲν οὔτε λέγων οὔτε ποιῶν γέλωτος ἐχόμενον ἐφαίνετο· πλὴν ὅτι τὸν νεώτατον τῶν παίδων, Ἡρνὰχ δὲ ὄνομα τούτῳ, εἰσιόντα καὶ πρεσβῦτε, εἶλκε τῆς πρέιας, γαλήνοις ἀποβλέπων ὄμμασι πρὸς αὐτόν· ἐμοῦ δὲ θαυμάζοντος, ὅπως τῶν μὲν ἄλλων παίδων ὀλιγωρεῖ, πρὸς δὲ ἐκεῖνον ἔχει τὸν νοῦν· ὁ παρακαθήμενος βάρβαρος, συνιεὶς τῆς Αὐσονίων φωνῆς, καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ μοι ῥηθησομένων μηδὲν ἐκλέγειν προφθὰς, ἔφασκε τοὺς μάντεις τοῦ Ἀτήλα προσηρθυκέναι, ὃ μὲ αὐτοῦ πεισῆσθαι θρύος,
B ἐκεῖνο δὲ τὸ παιδὸς ἀναῤῥιπισθαι τοῦτον. ὡς δὲ ἐν τῷ συμποσίῳ εἶλκον τὴν νύκτα· ἐπεξήλθομεν ὀπιπολύ, μὴ βουληθέντες τῷ πότῳ προσκαρτερῆν. ἡμέρας δὲ γενομένης, ὅτι τὸν Ὀνηγήσιον ἤλθομεν, χρεῶν ἡμᾶς ἀφαφεῖναι λέγοντες, καὶ μὴ πωάλλως τελεῖν τὸν χρόνον. καὶ ὃς ἔφη, ἐθέλειν δὲ τὸν Ἀτήλαν ἀποπέμπειν ἡμᾶς. καὶ μικρὸν ἀφαλιπὼν ἅμα τοῖς λοχάσιν, ἐβουλεύετο περὶ τῶν Ἀτήλᾳ δεδογμένων, καὶ τὰ βασιλῆ ἀποδοθησόμενα συνέταττε γράμματα· ἐπεγραφέων αὐτῷ πρόντων, καὶ Ρουσικίου, ἀνδρὸς ὁρμωμένου μὲν ἐκ τῆ ἄνω Μυσίας, ἁλόντος δὲ
C ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ λόγων ἀρετὴν ἔχοντος βαρβάρῳ ὄντι τῆ τῶ γραμμάτων δέησιν συνεπίζει. ὡς δὲ ἐκ τῆς συνόδου δέησις ἐγένετο· ἐδεήθη μὲ αὐτοῦ περὶ λύσεως τῆ Σύλλου γαμετῆς, καὶ τῶν ἐκείνης παίδων, ἐν τῇ Ραπαείας ἀνδραποδιζέντων ἁλώσῃ. καὶ πρὸς μὲ τὸν αὐτῷ ἔδη ἀπηγόρθωσι λύσιν, ὅτι πολλοῖς δὲ σφᾶς ἐβούλετο χρήμασιν ἀπεμπολᾶν. ἡμῶν δὲ, * ἐλθεῖν αὐ- * ιλιῶν
D τοῖς τῆς τύχης, ἱκετευσάντων, τὸν προτέραν εὐδαιμονίαν λογιζόμενον· δίεδη τὲ πρὸς τὸν Ἀτήλαν. καὶ τὸν μὲν γενάμενα ὅτι πενταχοσίοις ἀφῆκε χρυσοῖς, τοὺς δὲ παῖδας δῶρον ἔπεμπε βασιλεί. ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἡ Ρέκχα, ἡ τῆ Ἀτήλα γαμετὴ, πρὸς * ἀδαμειτῶν αὐτῆς προσμάτων τὸν ὀπτεσπιὸν ἔχοντι, δέπνειν ἡμᾶς παρεκάλει. καὶ πρὸ * αὐτὸν ἐλθόντες, ἅμα * αὐτῶ
ὑσὶ τῶν ἐκ τῶ ἔθνους λογάδων, φιλοφρόσυνος ἐπύχθημεν. ἐδεξιοῦτο δὲ ἡμᾶς μειλιχίοις τε λόγοις, καὶ τῇ τῶν ἐδωδίμων πρόσκυδι. καὶ ἔκπωτος τῶν πρόντων, Σκυθικῇ φιλοτιμίᾳ, κύλικα ἡμῖν πλήρη ἀφηιτάλυπος ἐδίδου. καὶ τὸν ἐκπιόντα περιβαλών, καὶ φιλήσας, ἐδέχετο. μὴ δὲ τὸν δεῖπνον ὅτι τῶν σκηνῶν ἐλθόντες, ἐς ὕπνον ἐτράπημεν. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ὅτι συμπόσιον αὖθις ἡμᾶς Ἀτήλας ἐκάλει. καὶ ὡς τὸ προτέρῳ ἔθνῳ πρὸς τε αὐτὸν εἰσήλθομεν, καὶ ἐς τὸν θώκλιαν ἐτράπημεν. συνέβαινε δὲ ὅτι τῆς κλί-

νης ἅμα αὐτῷ μὴ τὸν πρεσβύτερον τῶν παίδων ἢ- A ex filiis Attilæ, minime in hoc conuiuio,
ναι, ἀλλὰ γὸ * ὦ ἥδιστον, θεῖον αὐτῷ τυγχά- in eius thoro vna cum ipso accumbere,
νοντα πρὸς πάππου. πρῶτα πάντων δὲ ὁ συμπόσιον sed Oebarsium patruum, quem patris lo-
λόγοις φιλοφρονούμενος, φράζειν ἡμᾶς βασι- co ducebat. Per totum conuiuii tempus,
λεῖ πρεσβεύειν τῷ Κωνσταντίῳ, ὡς αὐτῷ πρὸς nos blandis sermonibus appellans, Maxi-
Aετίου ἀπέσταλτο ὑποτροφέως χάριν, δίδοναι minum Imperatori dicere præcepit, vt
ἑῷ αὐτῷ γυναῖκα καὶ ὑπισχνεῖτο. πρῶτα γὸ τὸν βα- Constantio, quem ad eum Aetius, vt ab
σιλέα Θεοδόσιον ἅμα τοῖς ἄλλοις πρῶτα τῶν epistolis esset miserat, vxorem daret eam,
Ἀττήλα πρέσβεσιν ἀφικνούμενος ὁ Κωνσάντιος, τὴν quæ illi promissa fuerat. Etenim Constan-
εἰρήνην Ρωμαίοις καὶ Σκύθαις ἔφησε ὑπὲρ μικρὸν tius, vna cum Attilæ legatis, ad Theodo-
φυλάττεσθαι χρόνον * πρῶτα σκοπεύσειν αὖ αὐτῷ sium venerat, & se operam daturum, vt pax
γυναῖκα οὕπερον δοίη. καὶ πρὸς τῶνδε ἐπένευσε longo tempore inter Romanos, & Hunnos
βασιλεύς, ὃ Σαπορνίλου, πρόσοικα καὶ ἡλίκα seruaretur, dixerat, modo sibi vxorem lo-
κεκομυλμένου θυγατέρα εἰρήνει δώσειν. τὸν δὲ B cupletem matrimonio copularet. Huic pe-
Σαπορνίλου * αὖπερ ἦν Ἀθηναῖς ἡ καὶ Εὐδοκία. titioni Imperator annuerat, & Saturnilli
ἀμφοτέρωθι γὸ ἐκάλουν τοῖς ὀνόμασιν. ἐς ἔρ- filiam, viri & opibus, & genere clari & or-
γον δὲ τοῦτο αὐτὸ οὐ συνεχώρησεν ἀρχοῦσαι πρόσο- nati, se illi nuptui daturum promiserat. Sa-
θεν Ζήνων, ὑπατικὸς ἀνὴρ, καὶ πολλῷ turnillum autem occidit Athenas, seu Eu-
ἅμ' αὐτὸν ἔχων Ισαύρων δυνάμιν, μεθ' ἧς ἐν docia, (vtroque enim nomine vocabatur)
τοῦ Κωνσταντίου τὸν ἐκ πολέμου κινδύνου φυ- neque Imperatori, ad exitum perducere,
λάττειν, ἐπετέτραπτο. ὅτε δὴ τῆδε ἐν τῇ quod promiserat, per Zenonem virum
γραπτικῇ ἔρχον γραμάτων, ὑπεξάγει τὴν Consularem licuit. Is enim tunc temporis
θυγατέρα τοῦ κήρυκος, ἐν Ῥούφωνι, ἐνὶ τῶν ὑπα- magna Isaurorum multitudine stipatus, vr-
τηδείων, κατεχυᾶ. τούτῳ ἀφηρημένῃ, ὁ bi Constantinopoli, quæ bello premebatur, præsidio erat, & Eoos exercitus rege-
Κωνσάντιος ἐδεῖτο τοῦ βαρβάρου, ἀνυβρισμέ- bat. Itaque puellam custodia eduxit, &
νον αὐτὸν μὴ θελῆσαι· ἀλλ' ἢ τοῦ ἀφαι- C Russo cuidam, vni ex suis necessariis de-
ρεθῆσθαι, ἢ ἑῷ ἄλλῳ αὐτὸ δίδοσθαι γαμετοῦ spondit. Hac puella sibi subtracta, Con-
φέρειν εἰσέτι σοῦσθαι. πρῶτα τὸν τῆ δείπνου τέλειον stantius barbarum orabat, ne sibi factam
χρόνον ὁ βάρβαρος λέγει τῷ βασιλεύοντι τὸν contumeliam negligeret, sed perficeret,
Μαξιμῖνον ἐκέλευε, μὴ χρῆναι τῆς ἐξ αὐτοῦ τὸν vt illi vxor daretur, aut ea quæ erepta fue-
Κωνσάντιον ἐλπίδος διαμαρτεῖν· οὔτε γὸ βασι- rat, aut etiam alia quæ dotem adferret.
λεῖ ὃ ψεύδεσθαι. ταῦτα δὲ ὁ Ἀττήλας ἐπετέλ- Quamobrem per cœnæ tempus, Barbarus
λετο, ὑποδρομοῦσι Κωνσαντίου χρήματα δώ- iussit Maximino, vt Imperatori diceret:
σειν, εἰ τῆ ζαπλούτων αὐτῷ πρῶτα Ρωμαίοις Non oportere Constantium sua spe falli, &
κατεχυθείη γυνή. τῶ δὲ συμποσίου ὑπεξελ- ab Imperatoris dignitate alienum videri,
θόντες μὴ τοῦ νύκτα· ἡμερῶν διαφθοριμῶν mendacem esse. Hæc Attilas Maximino in
ζιῶν, δικαίαν δώρεις τοῖς πρεσβεύσασι λιμη- mandatis dabat, propterea quod Constan-
θέντες· ἔπεμπε γὸ Ἀττήλας καὶ Βέριχον τὸν ἡμῶν tius illi ingentem pecuniæ summam datu-
ἐν ᾧπερ συμποσίῳ πρωτοκαθέδρια αὐθρα τῶν λοιπά- D rum pollicitus erat, si eius studio, & opera,
δων, καὶ πολλῶν ἐν τῇ Σκυθικῇ κωμῇ ἄρχον- vxorem e Romanis puellis locupletem du-
τα πρῶτα βασιλέα πρεσβευσόμενον, ἄλλως τε ceret. Adueniente nocte a cœna discessi-
καὶ αὐτὸν οἷα δὴ πρέσβιν πρῶτα Ρωμαίων δέ- mus. Tribus deinde diebus elapsis, mune-
ξασθαι. πειρωμένων δὲ ἡμῶν τοῦ πορείαν, καὶ ribus donati dimissi sumus. Attilas quoque
πρὸς κώμην καλουσθμένων ἴνι, ἦλθ Σκύ- Berichum, virum e Scythiæ primoribus,
θης ἀνὴρ, κατασκοπῆς ἕνεκα ἐκ τῆς Ρωμαίων multorum vicorum in Scythia dominum, &
ἐς τοῦ βάρβαρον ἀφικόμενος χώραν. καὶ αὐ- qui in conuiuio, eodem quo nos ordine,
τὸν Ἀττήλας ἀσκολιοπαθοῦσα πρεκελεύ- sed superiore loco federat, nobiscum lega-
σατο. τῆ δὲ ὑπιούσῃ, δι' ἑτέρων κωμῶν πο- tum ad Imperatorem misit. Hunc enim &
ρευομένων ἡμῶν, ἄνδρες δύο τῶν πρῶτα Σκύ- alias Romani pro legato admiserant. Nobis
θας δουλευόντων ἤγοντο, ὀπίσω τὼ χεῖρε δε- autem iter conficientibus, & ad quendam
δεμένοι, ὡς τοὺς κατὰ πόλεμον ἀνελόντες διασώσαντας· καὶ ὅτι ξύλων βʹ κεραίας ἐχόντων ἀμφοῖν

* Ωνιάσαν

* πρῶτα σκεύασάν, ἀὐ

capitibus, in cruce necarunt: Berichus vero vſque dum Scythia exiuimus, communi, eademque via nobiſcum iuerat, & placidus, & amicus viſus erat. Vt Iſtrum traiecimus, propter quaſdam vanas cauſas, a ſeruis profectas, nos inimicorum loco habuit. Et primum quidem equum, quem Maximino dono dederat, ad ſe reuocauit. Etenim Attilas omnes Scythiæ principes, qui in eius comitatu erant, donis Maximinum ornare iuſſerat, & vnuſquiſque certatim illi equum contulerat, inter quos & Berichus. At ille cum frugi ſe probare & moderationis gloriam reportare ſtuderet, ex equis oblatis paucos acceperat, reliquos reiecerat: Berichus igitur equum, quem Maximino dederat, ademit, neque deinceps eadem via ire, aut conuerſari nobiſcum inſtituit. Itaque hoſpitalitatis teſſera, in barbara regione contracta, eo vſque progreſſa eſt. Hinc per Philippopolim ad Adrianopolim nobis iter fuit. In hac ciuitate paulum moræ trahentes, & quieſcentes, Berichum ſumus ſermone aggreſſi, & cum eo, quod tamdiu erga nos ſilentium tenuiſſet, expoſtulauimus. Nec enim vllam fuiſſe cauſam cur nobis iraſceretur, quandoquidem in nulla re eum offenderamus. Itaque eo placato, & ad cœnam inuitato, ab Adrianopoli mouimus. In itinere Bigilam, qui in Scythiam reuertebatur, obuium habuimus: quo edocto, quæ Attilas ad legationem noſtram reſponderat, cœptum iter continuauimus. Vt Conſtantinopolim venimus, Berichum exiſtimabamus iram abieciſſe, ſed agreſtis, & feræ ſuæ naturæ minime eſt oblitus. Nam Maximinum inſimulauit dixiſſe, Areomindi & Aſparis exercituum ducum auctoritatem apud Imperatorem nullius eſſe ponderis, & cum barbarorum leuitatem & inconſtantiam notaſſet, eorum geſta in nullo pretio habenda.

Reuerſum Bigilam (tum forte contigerat Attilam in his locis eſſe, vnde profectus fuerat) circumſtantes barbari ad id præparati comprehenderunt, & manus in pecunias, quas Edeconi adferebat, iniecerunt, & eum ad Attilam adduxerunt. Is ex eo quæſiuit, cuius rei gratia tantum auri adſportaſſet. Ad ſubſidia rei familiaris, reſpondit, & vt eorum qui mecum ſunt, neceſſitatibus prouiderem, ne rerum neceſſariarum inopia, aut equorum, aut aliorum animalium vecturæ aptorum penuria, quæ per longa itinera deperierant, a ſtudio obeundarum legationum auocarer. Præterea in redemptionem captiuorum. Multos enim ex Romanis a ſe magnopere petiiſſe, vt proximos ſuos redimeret. Cui Attilas: Sed neque iam, o dira beſtia, Bigi-

A τὰς κεφαλὰς ἐμβαλόντες, ἀνεσταύρωσαν. ἐφ' ὅσον δὲ τὴν Σκυθικὴν διεξήειμεν, ὁ Βέριχος συνοδοιπόρει τε ἡμῖν τῆς ὁδοῦ, καὶ ἥσυχός τις καὶ ἐπιτήδειος ἐνομίζετο. ὡς δὲ τὸν Ἴστρον ἐπεραιώθημεν, οὐκ ἐξ ὁδοῦ ἡμῖν ἐγίνετο μοίρας, ἀφ' ἧς ἐνας ἑώλοις προσῆφάσθη, ὡς πρὸ πολλοῦ προσποίητον συνενεχθείσας. καὶ πρότερον μὲν τὸν ἵππον ἀφείλετο, ὡς τὸν Μαξιμῖνον δωρησάμενος ἐῶ. ὁ γὰρ Ἀττήλας πάντας τοὺς ἀμφ' αὐτὸν λογάδας προεκαλέσατο δώρεις τὸν Μαξιμῖνον φιλοφρονήσασθαι, καὶ ἕκαστος ἐπεπόμφει ἵππον αὐτῷ, ἐξ ὧν καὶ ὁ Βέριχος. ὀλίγους δὲ λαβών, τοὺς ἄλλους ἀπέπεμπε, ὃ σῶφρον δηλώσας οὐκ B ἐκ μετριότητος ἐπουδαιοῦν· τοῦτον οὖν ἀφείλετο τὸν ἵππον, καὶ οὔτε συνοδοιπορεῖν, οὔτε συνεστιᾶσθαι ἠθέλησεν. ὥστε ἡμῖν ἐν τῇ βαρβάρων χώρᾳ ξυμβόλου συμβόλου, ἐς τοῦτο προῆλθεν· καὶ ἐντεῦθεν ἀφ' ἧς Φιλίππου ὑπὲρ τὴν Ἀδριανούπολιν τὴν πορείαν ἐποιησάμεθα. ἐν ᾗ δέ ναπαυσάμενοι, ἐς λόγους ἤλθομεν τοῦ Βερίχου, καὶ αὐτὸν τῆς πρὸς ἡμᾶς σιωπῆς κατεμεμψάμεθα, ὅτι γε δὴ ὀργίζεται οὐκ ἀδικούσιν οὐδέν· θεραπεύσαντες οὖν αὐτὸν, καὶ ὑπὲρ ἑστίασιν καλέσαντες, ὡρμήσαμεν. καὶ τοῦ Βιγίλα ἐν τῇ ὁδῷ ἀπαντήσαντος ὑπὲρ τὴν Σκυθικὴν ἐπαναβαίνοντι, καὶ τὰ πρὸς Ἀττήλα ἡμῖν τῆς ὑπὲρ C τῆς πρεσβείας ἀποκρίσεως ἐξηγησαμένου, τῆς ἐπῳδοῦ εἰχόμεθα. ὡς δὲ ἐς τὴν Κωνσταντίνου προῆλθομεν, μεταβεβλῆσθαι μὲν οἰώμεθα τὸν Βέριχον τῆς ὀργῆς. ὃς δὲ τῆς ἀγελείας οὐκ ἐπελέλησο φύσεως. ἀλλ' ἐς ἀμφορεὰς ἐχώρει, καὶ ἐν κατηγορίᾳ ἐποιεῖτο τὸν Μαξιμῖνον, ὡς ἔφησεν εἰς τὴν Σκυθικὴν ἀμφοῦ, τὸν Ἀρεόμινδον καὶ τὸν Ἄσπεργ ἄνδρας στρατηγοὺς, μηδεμίαν τοῦδε βασιλεῖ ἔχειν μοῖραν· καὶ ὡς ἐν ὀλιγωρείᾳ τὰ κατ' αὐτοὺς ἐποιήσατο, τὴν βαρβαρικὴν ἐλέγξας κουφότητα.

Ἀναζεύξαντα δὴ τὸν Βιγίλαν, καὶ ἐν οἷς τὸν Ἀττήλαν ἔτυχε διατρίβοντα συνέβαινεν ἀφικόμενον, πειρατὰς, εἶχον οἱ πρὸς τοῦτο παρεσκευασμένοι βάρβαροι· καὶ τὰ χρήματα, ἅπερ παρ' Ἐδέκωνι ἐκόμιζεν, ἀφείλοντο, ὡς δὲ ἐς αὐτὸν πρὸς τὸν Ἀττήλαν ἦλθον, καὶ ἀνηρώτατο ὅτου χάριν τοσοῦτον φέροι χρυσίον; ἔφη οἰκείας τε καὶ τῶν παρεπομένων πενίας ἕνεκα, ὥστε μὴ εὐπορίᾳ ἔφοδον ἢ ἵππων ἀσθμῷ, ἢ καὶ τῶν φορτηγῶν ὑποζυγίων, ὑπὸ τῆς μακρᾶς ἐκδαπανηθέντων ὁδοῦ, ἀμυδρεῖν τὰ πρὸς τῆς πρεσβείας ἀπουδῆς, παρεσκευάσθαι δὲ αὐτὰ καὶ ἐς ἀγχμαλώτων ὠνὰ, πολλῶν καὶ τῶν Ῥωμαίων δεδέντων αὐτῷ, τοὺς σφίσι προσηκόντως λύεσθαι. ἐκ ὁ Ἀττήλας, ἀλλ' οὔτι, ἔφη, σὺ ποινὴν ἄξιον (τὸν Βιγί-

λαν, ἐν οἷς ἔτυχε διατρίβοντα, καὶ ἐν οἷς τὸν Ἀττήλαν ἤλθομεν ἔτη δ'.

* σημαίνει λέγων) τῷ δίκῃ σῷ * Θρίζομβος λύσις, σὺδὲ ἔξαι σοι προφάσεις ἰκμὴ εἰς ὃ τῷ κήλασιν ἀμφυγεῖν. μείζονος μὴν τῆς σῆς δαπάνης παῖδοκλῆς οἷα χρημάτων ἐπαρχούσης, καὶ τῶν ἀπὸ σοῦ ἵππων, καὶ ἀποζυγίων ἀνηησομένων, καὶ τῆς τῶν αἰχμαλώτων λύσεως, ὧν σοὶ Μαξιμίνῳ πρὸ ἐμὲ ἀφικομένῳ ποιῆν ἀπηρόμενος. Ταῦτα εἰπὼν, τὸν υἱὸν (ὃν δὲ καὶ τῷ Βιγίλᾳ τότε πρῶτον ἐς τὴν βαρβάρων ἀκολουθικὴν χάριν) ξίφει κολοβοτόμῳ προεκελεύσατο, εἰ μὴ φάσας εἶποι, ὅτου τὰ χρήματα, καὶ δι' ὧν αἰτίαν, κομίζει. ὁ δὲ, ὡς ἐθεάσατο τὸν παῖδα ὅτι θανατον ἰσχοντα, ἐς δάκρυά τε καὶ ὀλοφυρμοὺς ἐτράπη· καὶ αὐτόθεν τῷ δίκῃ, ἐπ' αὐτὸν φέρειν ὃ ξίφος, οὐκ ὀκνεῖ τὸν νέον τὸν ἀδικημάτων σῶν. καὶ μηδὲν μελλήσας, τά τε αὐτῷ καὶ Εδέκωνι, καὶ τῷ εὐνούχῳ, καὶ τῷ βασιλεῖ μελετηθέντα ἔλεγε. σωεχῶς δὲ ἐς ἱκεσίαν τρεπόμενος, ὥστε αὐτὸν μὴν αἱρεθῆναι, ἀμφεθῆναι δὲ τὸν παῖδα· γνοὺς δὲ ὁ Ατίλλας ἀπὸ τῶν Εδέκωνι εἰρημένων, μηδὲν διενεῦσθαι τὸν Βιγίλαν, ἐν δεσμοῖς εἶναι προσέταττεν· οὐ πρότερον λύσιν ἀπειλήσας τοῦ ἢ τὸν παῖδα ἐκπέμψας, ἑτέρας αὐτῷ ἢ χρυσοῦ λίτρας ἀφ' ἧς σφετέρων κομίσει λύτρων. ᾗ ὁ μὴν ἐδέδετο, ὁ δὲ ἐς τὴν Ρωμαίων ἐπανῆκε. ἔπεμπε δὲ καὶ Ορέστην καὶ Ησλαν ὁ Ατίλλας ἐς τὴν Κωνσταντίνου. Οπ ἀμφοτέρων, Ατίλλα τε καὶ Ζήνωνος, αὐτόθεν ὁ Χρυσάφιος, ἐν ἀγωνίᾳ καθεστήκει. πάντων δὲ αὐτῷ οὐσιαί τε καὶ ἀσυδὼ σωεισφερόντων, ἐδόκει πᾶσι τὸν Ατίλλαν προσθέσθαι Ανατόλιον ᾗ Νόμον· τὸν μὴν Ανατόλιον τῆν ἀμφὶ βασιλέα ἄρχοντα τελῶν, καὶ ἅς σωήγκας ἢ ἐκείνου εἰρήνης προσθέμενον· ἢ ᾗ Νόμον ἢ * κ. αἰχὲν ἢ μαγίστρου * πάλιν ἄρξαντα, ᾗ ἐν ἧσις πατρικίοις σὺν ἐκείνῳ κολαλεγόμενον. οἱ δὴ ἅς ἀρχὰς ἀναβεβήκασι πάσας. σωεπέμπετο ᾗ Ανατολίῳ Νόμος, οὐ μέγεθος τῆς τύχης μόνον, ἀλλὰ ὡς καὶ τῷ Χρυσαφίῳ εὔνους ὤν, καὶ φιλοπαθὴς τὸ βαρβάρου προεσκεμμένος. ὅπ γὰρ μάλιστα προσῆν αὐτῷ ὃ μὴ φείδεσθαι χρημάτων, ὃ πρὸν ἀμφιλλᾶναι ἐσπουδακότι. καὶ οὗτοι μὴν ἐξέλοντο, τὸν Ατίλλαν ἀπάξοντες τῆς ὀργῆς, ἐπ τὴν εἰρήνην ὅτι ταῖς σωτάξεσι δίκαιον πείσοντες· λέξοντες ᾗ καὶ, ὡς τῷ Κωνσταντίῳ κατεγγυήσεται γαμή, οὐ μείων τῆς Σαπρυίλου, ἥκει τε καὶ προῖκα· ἐκείνῳ γὰρ μὴ βεβουλῆσθαι, ἀλλ' ἑτέρᾳ κῆ νόμον γήμασθαι. οὐ γὰρ ἥμις παρὰ Ρωμαίοις,

lam appellans, vllum tibi, tuis cauillationibus, iudicii subeundi patebit effugium: neque vlla satis iusta, & idonea causa erit, qua meritum supplicium euitare possis. Longe enim maior summa est, quam qua tibi sit opus ad sustentandam familiam, vel etiam quam impendas in emptionem equorum, vel animalium vecturæ aptorum, vel liberationem captiuorum, quorum tamen omnium, iamdudum Maximino, & his qui cum eo erant, interdixi commercium. Hæc dicens, filium Bigilæ (is tum primum patrem secutus in barbaram regionem venerat) ense traiici iubet, nisi pater palam faceret, quem in vsum, & quam ob causam, tantum auri aduexisset. Ille vt vidit filium morti addictum, ad lacrymas conuersus, ius implorare, & ensem in se mitti debere, non in filium, qui nihil commeruisset. Nec cunctatus, omnia clandestina consilia, quæ a se, ab Edecone, & Eunucho, & Imperatore, in Attilam composita fuerant, aperuit, & ad preces prolapsus, orare & obtestari, vt se occideret, & filium nihil promeritum liberaret. Cum autem Attilas ex his, quæ Edecon sibi detexerat, Bigilam nihil mentitum perspiceret, in vincula duci præcepit a quibus non prius eum exoluturum minatus est, quam eius filius in eam rem dimissus, alias centum auri libras, pro vtriusque liberatione exoluisset, & Bigilas quidem in vincula est coniectus, filius autem ad Romanos rediit. Misit etiam Attilas Orestem, & Eslam Constantinopolim. Hinc Attilas, illinc Zeno Chrysaphium ad pœnam deposcebant. Omnium autem in eum animis, & studiis inclinatis, visum est ad Attilam legatos mittere Anatolium, & Nomium: Anatolium quidem regiorum tributorum præfectum, & qui pacis cum barbaro initæ conditiones proposuerat: Nomium vero magistri dignitatem gerentem, & in numerum patriciorum vna cum Anatolio allectum. Eo illi per omnes honorum gradus ascenderant. Missus vero est cum Anatolio Nomius, non solum propter dignitatis amplitudinem, sed etiam quia erat benuolo in Chrysaphium animo, & apud barbarum gratia, & auctoritate plurimum valebat. Propterea quod ad eius serationes adiunxerat, cum ei, qui res, quæ tunc erant, componere cuperet, minime pecuniis parcendum esse censuerat. Et illi quidem mittebantur, quo Attilam ab ira dimouerent, & pacis conditiones obseruare persuaderent. Qui dicerent quoque Constantio nuptum datum iri puellam, minime Saturnilli filiæ, genere, & opibus inferiorem. Illam enim minime gratum huiusmodi matrimonium habuisse: itaque secundum legem, alteri nupsisse. Nec enim apud Romanos fas esse,

mulierem inuitam viro collocare. Misit & Eunuchus aurum ad barbarum, quo mollitus ab ira deduceretur. Anatolius, & Nomius, Istro transmisso, ad Drenconem fluuium vsque (sic enim appellant) penetrarunt. Illic Attilas pudore, & reuerentia tantorum virorum motus, ne longioribus itineribus defatigarentur, cum illis collocutus est. Initio quidem multa superbe, & insolenter differens, tandem magnitudine munerum æquior factus est, & blanda legatorum oratione delinitus, se pacem seruaturum secundum conuentiones, iurauit. Se quoque omni regione trans Istrum, tanquam Romanorum iuris, ditionisque cedere, neque poro Imperatori de profugis reddendis molestum futurum, modo Romani in posterum a transfugis admittendis temperarent. Liberauit & Bigilam, numeratis centum auri libris (quas Bigilæ filius cum legatis in Scythiam veniens, attulerat.) Tum & Anatolio, & Nomio gratificans, quam plurimos captiuos, illis sine vllo pretio concessit. Postremo donatos equis, & ferarum pellibus, quibus Scytharum Reges ad ornatum vtuntur, dimisit. Comitem illis addidit Constantium, vt Imperator re confirmaret, quæ verbis promiserat. Vt legati redierunt, & cum Attila, vltro citroque acta, transactaque percurrerunt, Constantio nuptui datur quondam vxor Armatii, filii Plinthæ, qui apud Romanos exercituum dux fuerat, & Consulatum inierat. Ille in Lybiam profectus, acie cum Ausorianis decertauerat, & prospere pugnarat: mox morbo correptus vitam finierat. Eius vxori, forma, genere, & diuitiis conspicuæ, post mariti obitum Imperator, nubere Constantio persuaserat. Sed sopitis omnibus ad hunc modum cum Attila controuersiis, Theodosium nouus timor occupauit, ne Zeno tyrannidem inuaderet. Cum Attilas, tributum cum Theodosio conuentum peteret, aut bellum minaretur, & Romani se illi per legatos satisfacturos respondissent, missus est Apollonius. Hic erat frater eius, qui Saturnilli filiam duxerat in vxorem, quam Theodosius Constantio promiserat, Zeno vero Ruffo collocarat, qui tunc in viuis esse desierat. Itaque Apollonius, Zenonem cognatione contingebat, & Ducis dignitate auctus, legatione functurus ad Attilam missus erat. Sed transmisso Istro, minime aditum ad Attilam nactus est. Etenim Attilas ira æstuans, quod sibi tributum, & stipendium a Theodosio, & optimis quibusque rerum Imperatoris studiosis, & cupidis constitutum, non solueretur,

A ἄκουσαν γυναῖκα κατεζυγῶσθαι ἀνδρί. ἔπεμπε
γὰρ ὁ εὐνοῦχος τῷ βαρβάρῳ χρυσίον, ὥστε
αὐτὸν μειλιχθέντα ἀπαγθῆναι τῆς ὀργῆς. Οἱ
οἱ ἀμφὶ τὸν Ἀνατόλιον καὶ Νόμον τὸν Ἴστρον πε-
ραιωθέντες, ἄχρις τῆς Δρέγκωνος λεγομένου πο-
ταμοῦ, ἐς τὴν Σκυθικὴν διέβησαν. αἰδοῖ γὰρ
τῶν ἀνδρῶν ὁ Ἄτταλας, ὥστε μὴ τῶν τῆς ὁδοῦ
ὑπερτείνεσθαι διαστήμασι, ἐν ἐκείνῳ τῷ χω-
ρίῳ τοῖς αὐτοῖς ἐποίησατο ἔντυξιν. καὶ τοῦ-
τον μὲν ὑπηφθῶς διαλεχθεὶς, ὑπὸ τῆς ἡδονῆς τῶν
πλήθη τῶν δώρων· καὶ λόγοις τοιούτοις μαλα-
χθεὶς, φυλάξειν τὴν εἰρήνην ὅτι τῶν αὐτῶν
ἐπώμνυτο συνθήκας· ἀναχωρεῖν δὲ καὶ τῆς τῶν
B Ἴστρῳ ὁμοροῦσης Ῥωμαίων γῆς, καὶ τὸ πρᾶγ-
μα ἔτι πρόσθεν τοῖς Φυγάδων βασιλεῖ, εἰ
μή γε Ῥωμαῖοι αὖθις ἑτέρους καταφθείροιεν
πρὸς αὐτόν. δίξοινος. ἤφιει δὲ καὶ Βιγίλαν, ὃς ῥ.
τὸν χρυσοῦν λίτρας δώδεκα μυρίους (ταύτας γὰρ αὐτῷ
ἐκεκομίκει ὁ παῖς, συὶ τοῖς πρέσβεσιν ἐς τὴν
συνθήκην ἀφικόμενος) καὶ αἰχμαλώτους αὖθι λύ-
τρων ἀφῆκε πλείστους, Ἀνατολίῳ καὶ Νόμῳ χα-
ριζόμενος. δωρησάμενος δὲ καὶ ἵπποις αὐτοῖς, καὶ
θηρίων δορᾶς, αἷς οἱ βασιλῆοι κοσμοῦνται Σκύ-
θαι, ἀπέπεμπε· συμπέμψας καὶ τὸν Κωνστάντιον,
ὥστε αὐτὸν βασιλέα ἐς ἔργον ἀγαγεῖν τὴν ὑπό-
C σχεσιν. ὡς δὲ ἐπανῆλθον οἱ πρέσβεις, καὶ ἅπαν-
τα ταῦτα πρὸς αὐτὸν, ταῦτα πρὸς τὸ βαρβάρου
διεξῆλθον· κατεζεύχθη τοῦ Κωνσταντίνῳ γυνὴ,
γαμετὴ * Ἀρματίου γεγονυῖα, παιδὸς Πλίν- * Ἀρμάτου
θου τοῦ πρὸς Ῥωμαίοις στρατηγήσαντος, καὶ τὴν
ὕπατον ἀρχὴν ἄρξαντος. στασιάσαντος δὲ τὸν
Ἀρμάτου ἐς τοὺς Λιβύων διαβᾶντα ὅπλα τῇ πρὸς
Αὐσοριανοὺς μάχῃ, διημερῆσαν μὲν ἐν τῷ πρὸς
ἐκείνους πολέμῳ, νοσήσαντα δὲ τελευτῆσαι τὸν
βίον. οὗ δὴ τὴν γαμετὴν, καὶ γῆμει καὶ πρεσβεύσια διά-
φερόντως, ἔπεισεν ὁ βασιλεὺς τῷ Κωνσταντίνῳ
γήμασθαι. οὕτω καὶ τῶν πρὸς Ἀττήλαν λυθέντων
διαφορῶν, ὁ Θεοδόσιος ἐδεδίει, μή ποτε καὶ Ζή-
D νων τυραννίδι ὅπλα θήσεται. Οπι δὲ Ἀττήλας πρὸς
Θεοδοσίου τεταγμένον φόρον ζητοῦντος, ἢ πό-
λεμον ἀπειλοῦντος· ἢ Ῥωμαίων ἕλλειν πρὸς αὐτὸν
πρέσβεις ἀποκναμένων, Ἀπολλώνιος ἐπέμπε-
το. οὗπερ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Σατορνίλου γαμβρὸς
γεγαμήκει, ἐν ὁ Θεοδόσιος ἐβούλετο Κωνστα-
ντῖνον καταζεῦξαι, Ζήνωνι δὲ Ῥούφῳ ἐδεδώκει πρὸς
γάμον· τότε γὰρ οὐκ ἀνῆφθαν ἐγεγόνει. τῆς Ζή-
νωνος δὴ τῶν ὑπατικῶν ὁ Ἀπολλώνιος γεγονὼς,
καὶ τοῦ στρατηγίδα λαχὼν ἄρχειν, πρὸς τὸν Ἀτ-
τήλαν ἐπέμπετο πρεσβεύσομενος. καὶ τὸν μὲν Ἴστρον
ἐφραιούσῃ, σὺν ἔτυχε δὲ τῆς πρὸς τὸν βαρβαρον * πρεσβείας. ἐν ὀργῇ γὰρ ἐκεῖνος ποιούμενος, ὅ * φασὶν
μὴ κεκομίσθαι τοὺς φόρους, οὓς ἔλεγεν αὐτῷ πρὸς τῶν βελτίονων καὶ βασιλικωτέρων τεταχθαι·
δεῖν

οὐδὲ τ πρεσβευσάμενον ἐδέχετο, τ πέμψαντος A legatum minime admisit, eum a quo missus
καταλιτραῶν. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος αὐθρὸς ἔργον τ erat, ludibrio habens. Quo tempore Apol-
τῶτον τ χειρὸν φαίνεται διαπεραξάμενος. τ γὰ lonius, magnanimi viri facinus ausus esse
dicitur. Etenim, quamuis Attilas minime
* συνομο- Ἀτίλας μὴ *προσιεμένου τ αὐτῷ πρεσβείας, μη- ratam haberet eius legationem, neque sui
δὲ ἐς λόγους αὐτῷ ἐλθεῖν βουλομένῳ, πρᾶγμα κελευο- conueniendi potestatem facere vellet, ni-
μένου δὲ πέμπειν ἅπερ αὐτῷ ἐκ βασιλέως δῶρα hilo secius dona, quæ ad eum ab Imperato-
ἐκόμιζε, καὶ θάνατον ἀπειλοῦντος, εἰ μὴ δοίη· re Apollonius attulerat, sibi tradi postula-
ἔφησεν· οὐκ αἰτεῖν προσῆκε Σκύθας ἅπερ αὐτοῖς bat, ni daret, mortem illaturum minaba-
ἔξεστιν, ἢ δῶρα ἢ σκῦλα λαβεῖν. πρᾶγμα δηλαδή, δῶ- tur. Apollonius autem respondit, non de-
ρα μὲν αὐτοῖς δοθήσεσθαι, εἰ αὐτὸν προσδέξοιντο cere Scythas in aliqua dubitatione versari,
πρεσβεύσαντα· σκῦλα δὲ, εἰ ἀνελόντες ἀφέλοιν- B vtrum dona, an exuuias accipiant, cum ea
το. οὕτω μὲν δῶν ἄπρακτος ἐπεμήνει. Οπι Γελ- res esset in eorum arbitrio posita: indicans
δονα quidem a lubentibus, & volentibus
ειχου τὸν Ρώμλου πορθήσαντος, καὶ βασιλεύοντος accepturos, si se tanquam legatum admit-
Αὔιτου, Μαρκιανὸς ὁ τ τ ἕω Ρωμαίων βασιλεὺς terent, sin minus, quæ eriperent, spolia po-
πρὸς τὸν Γελζέιχον τὸν τ Βανδήλων ἄρχοντα tius quam munera censeri debere. Martia-
πρέσβεις ἔστελλεν, ἅτε τῆς Ἰταλῶν ἀπέχεσθαι γῆς, nus Romanorum Orientalium Imperator,
καὶ τὰς βασιλείους ἐκπέμπειν γυναῖκας αἰχμα- ad Genserichum post Romam ab eo, Auito
λώτους ἀγελθίας, τόν τε Βαλεντινιανοῦ γαμετὴν, imperante, dirutam legatos misit, qui iube-
καὶ τὰς αὐτῆς θυγατέρας. καὶ οἱ πρέσβεις ἐς τ ἕω ἄ- rent ab Italiæ vastitate abstinere, & vxorem
πρακτοι ἐπεμήνεσθ. οὐδὲν γὰρ ἀπεσταλιθύων Valentiniani, & eius filias in captiuitatem
πρᾶγμα τ Μαρκιανοῦ ὁ Γελζέιχος ὑπήκουσεν, οὐδὲ abductas, libertati restituere. Sed legati,
μὴν λύειν τὰς γυναῖκας ἐβούλετο. ὁ δὲ Μαρκια- re infecta, in Orientem reuersi sunt, neque
νὸς ἕτερα πρὸς αὐτὸν διέπεμπε γράμματα, καὶ quicquam eorum, quæ a Martiano impe-
τὸν προσβυσάμενον Βλήθωνα· ὧν δὲ τῆς τ Γελζε- C rata fuerant, facere, aut liberare mulie-
ειχου αἱρέσεως ὑπῆρχεν. τῆς γὰρ τῶν Βανδήλων res voluit. Quamobrem Martianus iterum
ἀρειανῶν θρησκείας καὶ τοὶς Βανδήλοις ἐξ συμβαίνει. litteras ad Genserichum scripsit, per Ble-
ὃς ὅπερ πρὸς αὐτὸν ἀφίκετο, καὶ ἕτερα τῇ αὐτοῦ μὴ dam legatum. Erat autem Bleda Episcopus
ὑπαγορεύοντα πρεσβείᾳ· ἀλλὰ δεινῶν λόγων hæreseos Genserichi. Vandali enim Chri-
ἤπτετο. καὶ ἔφη, μὴ σιωπήσειν αὐτοῦ, εἰ μὴ τὸ τ stianorum cultum, & religionem amplexi
προῦσης βλημμελείας ἀρχὴν καὶ τ τῷ τῶν ἕω Ρω- fuerant. Hic vbi ad Genserichum accessit,
μαίων βασιλέα πρὸς τὸν πόλεμον αὐτοῦ ἀναζῆναι atque alienum a sua legatione perspexit, in
παρασκευάσοι, τὰς βασιλείους μὴ λύων γυναῖ- verba superbiora erupit. Non bene cessu-
κας. ἀλλ' οὔτε τ προσηνεσμένων ὑπὸ τῆς πρεσ- rum, licet illi secundæ res animos facerent,
βείας ῥημάτων ὑπείκεια, οὔτε ἀπειληθεὶς φό- si bellum cum Romanorum Imperatore
βος, μήτε τὸν Γελζέιχον φρονεῖν ἐδάγκασεν. contraheret. Sed neque vlla verborum le-
ἅπρακτον γὰρ καὶ τὸν Βλήθωνα ἀπέπεμπε. nitas, quantumuis a legato vsurpata, ne-
καὶ ἐς τὴν Σικελίαν αὖθις, καὶ ἐς τὴν προσοι- D que incussus timor, illum ad vllam animi
κὴν αὐτῇ Ἰταλίαν, δυνάμιν διαπεμπάμενος, æquitatem, aut moderationem vt mulie-
πᾶσαν ἐδήου. ὁ δὲ Αὔιτος, ὁ τῶν Ἑσπερίων Ρω- res redderet, pertrahere potuerunt. Ble-
μαίων βασιλεὺς, ἐπρεσβεύετο καὶ αὐτὸς πρὸς dam enim irrita legatione dimisit, & rursus
τὸν Γελζέιχον, τῶν πάλαι αὐτὸν ὑπομιμνή- in Siciliam, & proxima Italiæ loca, exer-
σκειν ἀπορρήτων· ἃς εἰ μὴ φυλάξειεν ἔλοιτο, καὶ citum immittens, omnem regionem vasta-
αὐτὸν πρᾶσσεσθαι, πλήθῃ τε οἰκείῳ πί- uit. Auitus quoque Romanorum Occiden-
στευον, καὶ τῇ τῶν συμμάχων ὑπείκουσίᾳ. ἔπεμ- talium Imperator, ad eum legatos misit, qui
πε δὲ καὶ πρὸς τὸν Ρεκίμερ ἐς τὴν Σικελίαν monerent, vt fœderum pridem cum illo ini-
συγγραφῶν. Οπι τῶν Ρωμαίων ἐς Κόλχους ἐλ- torum meminisset, & vt ea sibi obseruanda
θόντων, καὶ συμβαλλόντων πόλεμον πρὸς Λα- statueret, sin minus, se, & domestico exer-
ζοὺς, ὁ μὲν Ρωμαϊκὸς στρατὸς ἐς τὰ σφέτερα ἐπα- citu, & auxiliariis copiis fretum, bellum ap-
νέζευξεν, καὶ οἱ ἀμφὶ τὰ βασίλεια πρὸς τὴν ἑτέραν μάχην προσεδόκων, βουλόμε- paraturum. Romani in Colchidem profe-
νοι πότερον τὴν αὐτὴν, ἢ τὴν δι' Ἀρμενίας τῆς Περσῶν χώρας πρόσοικον παρελθόντες ὁδὸν cti, bello aduersus Lazos decertant, nec
τὸν πόλεμον ἐπάξουσι, πρότερον πρεσβείᾳ τὸν μόναρχον τῶν Παρθυαίων πείσαντες. καὶ multo post Romanorum exercitus ad sua
rediit. Cum autem Imperator denuo bel-
lum repetere præpararet, consilium habuit
an eadem via insistens, an per Armeniam
Persarum ditioni confinem, fide prius a Par-
thorũ Monarcha accepta, bellum inferret.

Etenim cum Colchidis ora esset importuosa, neque loca vadosa præternauigare posset, mare sibi vndequaque infestum existimabat. Gobases quoque legatos misit ad Parthos, & ad Imperatorem Romanorum. Et Parthorum quidem monarcha, quia bellum illi erat cum Hunnis, quos Cidaritas vocabant, Lazos ad se confugientes reiecit. Cum Balamerus Scytha fœdera violaret, & Romanorum regiones depopularetur, & multas vrbes euerteret, Romani ad eum legatos miserunt, qui de pace violata quererentur. Et vt deinceps a vexanda incursionibus Romanorum regione abstineret, decem & nouem auri libras illi quotannis solui constituerunt. Dicebat enim suæ gentis multitudinem, rerum necessariarum inopia ad bellum insurrexisse. Genserichus, cum non amplius fœderibus cum Maioriano pactis stare constituisset, Vandalorum, & Mauruſiorum multitudinem ad vastationem Italiæ, & Siciliæ immisit. Marcellinus enim iam ante insula cesserat, propterea quod maiorem exercitus sui partem ei Richimerus abduxerat, & militibus eius pecunias largiri, (erant autem fere omnes Scythæ) quo illis persuaderet a Marcellino deficere, in animo habebat. Itaque Marcellinus Sicilia excesserat, veritus tum insidias, tum ne si cum Richimero certandum illi foret, saluis sibi insulæ opibus, minime se recipere posset. Missa est igitur ad Genserichum legatio: tum a Richimero, ne fœdera violaret: tum ab eo, qui apud Romanos in Oriente rerum potiebatur, vt ab Italia, & Sicilia abstineret, & regias mulieres redderet. Genserichus vero multis ad eum ex diuersis partibus legatis missis, non ante mulieres liberauit, quam maiorem natu fororum Valentiniani, Eudociam nomine, Honorichо filio desponderet. Tunc enim Eudoxiam, Theodosii sororem, remisit cum Placidia altera eius sorore, quam duxit Olibrius. Neque eo secius Italiam, & Siciliam Genserichus vastare destitit, sed multo magis post mortem Maioriani, cum Olibrium ad Imperium Occidentis prouehere propter affinitatem ex nuptiis cogitaret. Sub Leone, Romanorum Imperatore, legatus pro Italis ad Vandalos profectus est Tatianus, in patriciorum numerum conscriptus. Ad Persas vero Constantius tertium Consul, & vna cum Consulatu patritiatus dignitatem sortitus. Et Tatianus quidem a Vandalis intra breue tempus, re infecta, reuersus est. Constantius vero Edessæ, quæ vrbs est in Romanorum ditione posita, & Persis contermina substitit, in qua longo tempore commoratus est, cum eum

A γὰρ θάλατταν ἄπορος αὐτοῖς πᾶν νομίζετο τὰς δυσχερείας παρεμπλεῖν, ἀλιμήνου τῆς Κόλχων τυγχανούσης. ὁ δὲ Γοβάζης ἐπρεσβεύετο μὲν καὶ αὐτὸς παρὰ τοὺς Παρθυαίους· ἐπρεσβεύετο δὲ καὶ παρὰ τὸν βασιλέα Ρωμαίων. καὶ ὁ μὲν τῶν Παρθων μόναρχος, ὡς πολέμου αὐτῷ συνισταμένου πρὸς Οὔννους, τοὺς Κιδαρίτας καλουμένους, ἀπεσείσατο πρὸ αὐτὸν τοὺς Λαζοὺς καταφεύγοντας. Οἱ δὲ Βαλάμερος ὁ Σκύθης παραπονούμενος, καὶ πολλὰς πόλεις δηωσαμένου καὶ χώρας Ρωμαϊκὰς ἔπεμπον πρὸς αὐτὸν οἱ Ρωμαῖοι πρέσβεις, οἳ αὐτῷ τὰ νεωτερισμοῦ κατεμέμφοντο· καὶ ὡς μὴ αὖθις τὴν χώραν καταδραμεῖν, B τ' λίτρας φέρειν αὐτῷ ἐκάστου ἔτους ἔταξαν. ἀπέχει γὰρ τῶν ἀναγκαίων ἔφασκε πρὸς πόλεμον ὁ οἰκεῖος ἀθροισθῆναι πλῆθος. Οτι ὁ Γεζέριχος, οὐκ ἐπὶ τοῖς πρὸς Μαϊορειανὸν τελεσθεῖσι σπονδαῖς ἐμμένων, Βανδίλων καὶ Μαυρουσίων πλῆθος ἐπὶ δηώσει τῆς Ιταλίας καὶ Σικελίας ἔπεμπε, Μαρκελλίνου ἤδη πρότερον τῆς νήσου ἀναχωρήσαντος, ἀφ' ὧ Ρεκίμερος προελέσθαι αὐτὸν τῆς δυνάμεως, ἐτελήσαντα τοὺς πρεπομένους αὐτῷ Σκύθας, ἧσαν δὲ σὺν πλείσταις αἰδρασι, πρόφασιν ἔχοντα μὴ C θέλειν ἐκεῖνον μὴ ἀπολιπεῖν, ἀφικέσθαι * βέλτιον ἡγούμενον τὴν ἐπιβουλήν. οὐ γὰρ * αὐτὸν ἀντιφιλοτιμεῖσθαι τῷ Ρεκίμερος ἐδύνατο πλούτῳ τῆς Σικελίας ὑπερνοσήσαντι. ἐξέλεγον οὖν καὶ παρὰ τὸν Γεζέριχον πρεσβεία. τοῦτο μὲν παρὰ τοῦ Ρεκίμερος, ὡς οὐ δεῖ κακοβουλιαρχῆσαι * αὐτὸν τῶν σπονδῶν, τοῦτο δὲ καὶ παρὰ τοῦ κρατοῦντος τότε ἐν τῇ ἑῴᾳ Ρωμαίων, ἐφ' ᾧ τῆς Σικελίας καὶ τῆς Ιταλίας ἀπέχεσθαι, καὶ τὰς βασιλείους ἐκπέμπειν γυναῖκας. Γεζέριχος δὲ πολλῶν παρὰ αὐτὸν πρεσβευτῶν καὶ διαφόρως παλέντων λόγων, τὰς γυναῖκας οὐ πρότερον διαφῆκε, πρὶν ἢ τὴν πρεσβυτέραν τῶν Βαλεντινιανοῦ θυγατέρων, Εὐδοκίαν ᾧ ὄνομα αὐτῇ, Ολυβρίῳ ᾧ ἑαυτοῦ παιδὶ κατεγγύησε. Τότε γὰρ καὶ τὴν Εὐδοξίαν, τὴν Θεοδοσίου θυγατέρα, ἔπεμπε σὺν Πλακιδίᾳ τῇ ἑτέρᾳ αὐτῆς θυγατρὶ, ἣν ἐγεγαμήκει Ολυβρίου. τῷ δὲ τὰς Ιταλίας καὶ Σικελίαν δηοῦν D ὁ Γεζέριχος οὐκ ἀπέσχη. ἀλλὰ μᾶλλον αὐτὰς ἐξεπορθεῖ μετὰ τὸν Μαϊορειανὸν, βουληθεὶς βασιλεύειν τῶν ἐν τῇ ἑσπέρᾳ Ρωμαίων, Ολυβρίου, ἅτε τὸ ἐξ ὑπογαμίας συγγένειαν. Οτι ὅτι Λέοντος, βασιλέως Ρωμαίων, ἐπρεσβεύετο παρὰ μὲν Βανδήλοις ὑπὲρ Ιταλῶν Ταπιανὸς, ὢν τῆς πατρικίων ἀξίας καθηγεμόνος· παρὰ δὲ Πέρσας Κωνσταντῖος, τελῶν μὲν ὑπατον λαῶν ἀριθμῷ, πρεσβεύων δὲ τῆς ὑπατικῆς ἀξίας καὶ τὸ πατρικιότητος τυχών· καὶ Ταπιανὸς μὲν ἐκ Βανδήλων θᾶττον ἀπράκτος ἀνεχώρησε τῆς αὐτῆς ὑποστὰς Γεζερίχῳ μὴ προσδεχθεῖσιν λόγοις. ὁ δὲ Κωνσταντῖος τῇ Ἐδέσσῃ Ρωμαϊκῇ πόλει, πρεσβεύων τὰ Περσῶν χώρας, ἐπιτεμόντων, ἐσπάνιξε αὐτὸν ὅτι πολὺ

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [154] - 74

Διαπαλαιλυθέντος τῆς Παρθυαίου μοναρχου. Οτι τὸν Κωνσάντιον τὸν πρεσβευτὴν ἐν τῇ Ἐδέσσῃ χρόνον ὁπτιμείναντα, ὡς εἴρηταί μοι, τῆς πρεσβείας πέρι, ὅτε ἐδέξατο ὁ Περσῶν μόναρχος ἐς τὴν σφετέραν, ἢ πρὶν αὐτὸν ἀφικέσθαι παρεσκεύαζεν· οὐκ ἐν ταῖς πόλεσιν, ἀλλὰ γὰρ ἐν τοῖς μεθορίοις αὐτῶν τε, καὶ Οὔννων τῶν Κιδαριτῶν, τὰς διαφερομένους, αὐτοῖς σπουδὴν ἐποιήσατο ἀγαγεῖν· ὡς τοῖς Φέρσαις τῶν Οὔννων μὴ καταδεδουλωμένων, οἷς οἱ πάλαι μὲν τῶν Περσῶν καὶ Παρθων βασιλεύοντες ἔθεντο. ὧν ὁ πατὴρ τὴν τοῦ Φέρσου ἀπερυθριάσαντος ἀπαγωγὴν, τὸν πόλεμον ὑπεδέξατο, καὶ τὸν μὲν τῆς βασιλείας περιέπεμψε τοῖς παισὶ, ὥστε τὴν μάχαιραν ὀπτιτεθουλωμένους τοὺς Πέρσας, ἀπάτῃ ἐλῦσαι τὴν τῶν Οὔννων λύσαι διαφοράν· καὶ δῆτα διαπέμψασθαι τὸν Περώζην (τοῦτο γὰρ ὄνομα τοῖς τότε Περσῶν βασιλεύοντι) πρὸς τὸν Κούσχαν τὸν Οὔννων ἡγούμενον, ὡς τὴν πρὸς * αὐτῶν ἀσμενίζων εἰρήνην, ὁπότε συμμαχίαν καταδέεσθαι βούλοιτο, καὶ τὴν αὐτοῦ καταλυσαμένου ἀδελφήν· νεώτατον γὰρ αὐτὴν εἶναι σπουδάσαι, καὶ μηδέπω παίδων εἶναι πατέρα. τὴν δὲ πρεσβευσαμένου τοὺς λόγους, γήμασθαι οὐ τὴν Περώζου ἀδελφὴν, ἀλλ' ἑτέραν γυναῖκα, βασιλικῶς διαπρεσμηνεῦσαι. τῷ δὲ Περσῶν μοναρχος ὀξέως πέμψαι, πρεσβεύσας, ὡς οὐδὲ μὴν ἀνακαλυπτόμενος τὴν ἐρημαπομένων, βασιλείας καὶ δυναμένας μεθέξει· σκληρούσης δὲ τὴν κατάκλισιν, θάνατον εἶναι ζημίαν. οὐ γὰρ * ἔξεσθαι τὴν Κιδαριτῶν ἀρχοντα πρεσβεύειαν ἔχειν γαμετὴν, αὐτὴ τῆς δυσμενείας. πυθομένου χαίρειν ἀπειπάμενος ὁ Περώζης πρὸς τὸν τῶν Οὔννων ἡγούμενον, ὡς οὐκ ὀπτὶ πολὺ τῆς ἀπάτης ἀπώναντο. δηλαδὴ εἶσα γὰρ ἡ γυνὴ, μή ποτε ὁ ἔχων τὴν ἔθνους κατὰ ἑτέραν πυθόμενος τὴν αὐτῆς τύχην, χαλεπῶς αὐτῷ ὑφέξει θανάτῳ, μᾶλλον δὲ μελετήσει. ὁ δὲ * Κούσχας ἐπαινέσας τὴν γυναῖκα τῆς ἀληθείας, αὐτὴν μὲν ἔμεινεν ἔχων γαμετὴν. πασαθαι δὲ τῆς δόλου * Περώζην ἐθέλων, πόλεμον πρὸς τοὺς ὁμόρους ἔχειν κατεκεύασε· δείσαντες αἰδρεῖν, οὐ τὴν πρὸς μάχην ὀπτιτηδείων (μυρίων γὰρ αὐτῷ πρεῖναι πλῆθος) ἀλλὰ τὴν στρατηγησόντων αὐτῷ τὸν πόλεμον. ὁ δὲ τ'. αὐτῷ τὴν λοχάδων ἐξέπεμψε. καὶ τοὺς μὲν ὁ τὴν Κιδαριτῶν ἄρχων ἀπέκτεινε· τοὺς δὲ λωβησάμενος, πρὸς τὸν Περώζην ἀπέπεμψεν ἀπαγελοῦντας, ὡς τῆς ἀπάτης ταύτην ἔδωκε δίκην. οὕτως αὖθις αὖθις ὁ πόλεμος ἀνεζωπυρώθη, καὶ ἐμάχοντο καρτερῶς. ἐν Γόργα τινὶ (τοῦτο γὰρ ὄνομα τοῦ χωρίου, ἐν ᾧ σπουδάσαι τοὺς Πέρσας στρατοπεδεύεσθαι) τὸν Κωνσάντιον ὁ Περώζης ἐδέξατο. καὶ πινας ἡμέρας φιλοφρονησάμενος, διαφθείρει, δεξιὸν ἐπὶ τὴν πρὸς

A admittere Parthorum Rex differret. Tandem Persarum Rex Constantium legatum, qui longo tempore Edessæ substiterat, in suam regionem admisit, & ad se venire iussit. Et Rex quidem tunc temporis minime in vrbibus, sed in confiniis regionis suæ, & Hunnorum Cidaritarum moram trahens, cum Hunnorum Rege bellum gerebat, propterea quod Hunni minime tributum inferebant, quod illis olim Persarum, & Parthorum Reges imposuerant. Et Regis Hunnorum pater, tributi illationem renuens, bellum exceperat, quod quidem vna cum Regno ad filium transmiserat: donec Persis longiori bello defatigatis, venit in mentem, bellum cum Hunnis fraude finire. Itaque Peroses (sic enim Persarum Rex vocabatur) ad Concham Hunnorum Regem misit, tanquam vellet cum illis pacem firmare, & armorum societatem iungere, & illi suam sororem dare in vxorem. Illa enim erat tum forte adhuc iunior, neque dum hic liberos vllos sustulerat. Quibus sermonibus cum Conchas esset assensus, non illi quidem nuptui tradita est Perosis soror, sed alia mulier, regio cultu adornata. Hanc autem Persarum Rex misit, tanquam si nihil eorum, quæ fingebantur enuntiarent Regiæ felicitatis participem futuram: sin minus, & simulata detegeret, mortis supplicium subituram. Non enim licere Cidaritis imperanti, vxorem habere seruilis conditionis, pro ingenua, & nobili. Cum igitur his conditionibus Peroses pacem cum Hunnorum Rege sanxisset, non illi diu sua fraus vtilitati & fructui fuit. Mulier enim timens, ne si forte per alios de sua conditione certior fieret, pessima se morte mulctaret, commentum indicauit. Conchas vero mulierem ob veritatem detectam laudans, eam in vxorem habere perstitit, sed dolum sibi factum vlcisci conari in animo habens, contra finitimos bellum gerere simulauit. In quo sibi viris opus esse, non quidem ad militiam aptis (infinitam enim horum sibi adesse multitudinem) sed his, qui eos in aciem educerent, & bellum administrarent. Peroses vero principes, & ex suis illustriores * ad eum misit, quorum alios Cidaritarum Imperator trucidauit, alios truncatos ad Perosem remisit, qui renuntiarent, has illos commissæ ab eo fraudis ergo pœnas luisse. Itaque inter ipsos, multo acrius quam antea bellum est excitatum, & omnibus viribus depugnarunt. In Gorga igitur, (hoc enim erat loco nomen, in quo tunc forte Persæ castra metabantur) Constantium Peroses excepit. Quem postquam per quosdam dies laute, festiuiterque tractasset, nullo grato, & consentaneo ad legationem da-

* trecentos

to responso dimisit. Leo Imperatore Gen-
sericum, barbararum gentium ducem, per
nuntium de Anthemii Imperio certiorem
fecit, eique bellum indixit, nisi Italias, &
Reginas liberas dimitteret. Rediit autem
nuntius, & retulit, nolle ipsum denuntia-
tioni parere, imo eo magis bellum appara-
re, quod iuuenes Romani fœdera trans-
gressi essent.

τῆς πρεσβείας ἀποκεκινάμενος. Ὅτι Λέων ὁ Βα-
σιλεὺς ἔγραψε πρὸς τὸν Γεζέμιζον φύλαρχον, τὸν
τῶν Ἀνθεμίου βασιλείαν μισοῦσαν, καὶ πόλεμον
ἀπειλήσαν, εἰ μὴ τῆς Ἰταλίας καὶ βασιλείας
ἀφέξοιτο. ἐπεμπε δὲ ἀγγέλλων, μὴ ἐθέλειν αὐ-
τὸν τοῖς τῶν βασιλέως πειθέσθαι λόγοις, ἀλλὰ
καὶ πολέμου ἔτι μᾶλλον, ὡς ὑπὸ τῶν νέων
Ρωμαίων παραβεβυσμένου.

ΠΕΡΙ ΜΑΛΧΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ ΤΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ.

ΑΝΕΓΝΩΣΘΗ Μάλχου Σοφιστοῦ Βυζαντιακὰ ἐν βιβλίοις ζ'. Οὗτοι οἱ ζ' τῆς ἱστορίας λόγοι κὴ περιγραμμένως ὑποφαίνουσιν, αὐτῷ λόγοις ἄλλοις διαπεπονῆσθαι. κὴ ἡ ἀπαρχὴ δὲ τῆς ἐπὶ τὰ πρόσω τοῦ λόγου τοῦτο δηλοῖ. οὐμὲν ἀλλὰ κὴ ἐπιμήκους, εἰ τὸ ζῆν περιῆν τῷ συγγραφεῖ, ὡς τῆς ἑβδόμου λόγου τὸ πέρας ἐνδείκνυσιν. Ἔστι δὲ ὁ συγγραφεὺς, Φιλαδέλφεις, εἴ τις ἄλλος κ' συγγραφεὺς ἱστορίας ἄριστος, καθαρὸς, ἀπέριττος, δικαίνης, λέξεων ταῖς αὐτοπρεπείαις, κὴ δυσήμοις, κὴ εἰς ὄγκον πνὰ αἰνιγμέναις, χρώμενος. κὴ οὐδὲ αἱ καινοπρεπεῖς αὐτῷ, ὅσαι τὸ ἐμφατικὸν κὴ δύηχον κὴ μεγαλεῖον ἕλοισι παραβλέπονται, ὥσπερ τὸ, Ὁ δὲ ταῦτ' ἔνια. Ὁ ὅλος καινῶν ὄντι τῆς ἱστορικοῦ λόγου. Ὀφιστὴς δ' ἐν τῷ ἐπιτήδευμα, Ὁ ῥητορικῆς εἰς ἄκρον ἐλπλακὼς, Ὁ πῃ σφοδρὸν ἐκ ἔξω τῆς χριστιανικοῦ διάσου. Ἐκ τοῦ Φωτίου.

DE MALCHO.

LECTI sunt Malchi Sophistæ historiæ Byzantinæ libri septem. Auspicatur ab eo tempore quo morbus Leonem Imperatorem septimo decimo Imperii anno extinxit. Narrat igitur Zenonis inaugurationem, atque vt idem extorris Imperio atque priuatus vixerit. Vt item Basiliscus, illi suffectus, purpuram deinde posuerit. Mox Zenonis ad Imperium reditum, eademque eius quem dixi Basilisci, vxore etiam ac liberis, iniqua lege, vna trucidatis. Armatum quoque, qui Zenonem reduxerat, similem accepisse mercedem, cum is ab Onulpho, neci datus est. Refert item Theuderichi Triarii F. seditionem: Et Theuderichi Balameri F. amicitiam, & cum illo altero Theudericho bellum: certamen etiam aduersus Zenonem, & Marciani rebellionem: & ante hanc Berinæ socrus (in Zenonem) insidias, Marcianique perpetuum exilium. Rursum Berinæ priores Hillo paratas insidias, vtque Epidamnum Theuderichus Balameri F. fraude occupauit. Hæc vbi retulit, res quoque Romanorum attingit: finisque septimi libri mors est Nepotis, qui Glycorium Cæsarea potestate exuit, Romanorumque inuasit Imperium, & clericorum ritu illum attonsum, pro Imperatore Episcopum constituit, a quo demum insidiis petitus, periit. Hi septem historiarum libri, etiam præcedentes plures ab eo libros fuisse conscriptos indicant, & initium libri primi de septem idem ostendit. Quin & deinceps historiam persecuturum fuisse, si longior vitæ vsura contigisset, extremo libro septimo significat. Philadelphensis est hic scriptor, & si quis alius in historia scribenda præstantissimus, vt pote purus, minime redundans, non confusus, verbis maxime floridis ac significantibus vsus, quæ ad magnitudinem ac pompam aliquam tendant, ne nouatis quidem vocibus, quando illæ vehemens quid & sonorum, aut granditatem aliquam habent, prætermissis. Itaque quantus-quantus est, norma historici sermonis est. Sophistam vero agens, ad Rhetoricæ summum apicem peruenit, inter Christianos religionis cultu recensendus.

ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΜΑΛΧΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ

ΤΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ,

ΕΚ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΚΩΝ.

EX HISTORIA

MALCHI RHETORIS

PHILADELPHENSIS,

DE REBVS BYZANTINIS.

BALAMERVS, multis ſuis facultatibus, a Romanis Ducibus ſpoliatus, non parum iracundiæ, ob illatam iniuriam, animo conſciuit, & a Romanis deficiens, quicquid ante pedes ſuos offendit, vſſit & necauit, & primam, quæ illi obuia fuit, Macedoniæ vrbem Tobos euertit, & milites, qui illic in præſidiis erant interfecit. Vt vero nunciatum eſt barbarum ad Theſſalonicem caſtra habere, ſtatim vrbis incolæ, ex litteris quæ pridie lectæ fuerant, dolum ſuſpicati, & Zenonem habere in animo, ciues & vrbem barbaro tradere, ſeditione inter ſe laborantes, omnes eius ſtatuas deiiciunt, & Præfectum aggreſſi, ad ipſum confodiendum parati erant, & hi quoque in Prætorium ignem intulerunt, & incendiſſent, niſi ordo ſacra procurantium, & magiſtratus præuenientes, populi iræ Præfectum ſubduxiſſent, & furorem plebis, blandis verbis demulcentes, compeſcuiſſent. Dicebant enim eum non eſſe horum malorum cauſam, neque Imperatorem male conſultum ciuitati velle, aut illi aduerſa cupere.

ΟΤΙ ὁ Βαλάμηρος, ὑπὸ τῶν Ρωμαίων στρατηγῶν * πολλῶν τῶν ἰδίων ἀποβαλών, * πολλὰ οὐ μικρὸν ἔχων ὀργὴν τοῦ πάθη, ἀπέδραμεν, ἀφειδῶς ὅ, τι ἐν ποσὶν εὗρε κτείνων τε καὶ φονεύων· καὶ πόλιν προῆτο τῆς Μακεδονίας Τόβους ἐπόρθησε· καὶ τῶν γε στρατιωτῶν τῶν ζωὴν ἐμφερόντων τοὺς αἰτιζομένους ἀπέκτεινεν. ὡς δὲ τῇ Θεσσαλονίκῃ εἰσῆλθεν ἐφεδρεύων ἠγγέλθη ὁ βάρβαρος. αὐτίκα οἱ πολῖται, νομίσαντες ἐκ δόλου τὰ ἐν τῇ προτεραίᾳ ἀναγνωσθῆναι γράμματα, καὶ τὴν πόλιν βούλεσθαι Ζήνωνά τε καὶ αὐτὸν ἐκείνῳ προδιδόναι· συγραφέντες ἐν στρίσιν αὖθις, ἃς τῶν Ζήνωνος φίλας κατεβάλλοντο πάσας, καὶ αὐτὸν ὁρμήσαντες τὸν ἔπαρχον ἔτοιμοι ἦσαν κατακαῦσαι ἅπαντα. οἱ δὲ κατασπάλιθμοι πῦρ ὅτι ὁ ἔξαρχος, ἐμπιπράναι ἔμελλον, εἰ μὴ ὑποφθάσαντες, ἅτε ἱερὰ ὄντα, καὶ οἱ ἐν τοῖς ἀξίαις ἔξαρπασάν τε αὐτὸν τῆς ὀργῆς τῆς τοῦ δήμου. καὶ ὁ ἀπάντων λόγοις πρασθέντες κατέσχον, λέγοντες· οὔτε αὐτὸν αἴτιον ἐόντα τούτου, οὔτε τὸν βασιλέα τῇ πόλει τι δυσχερὲς ἢ κακὸν βεβουλεῦσθαι.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [158] - 78

τῆς τε πόλεως χρῆναι ποιήσασθαι φυλακὴν, ὅπῃ A Oportere sane diligentem custodiam ciuitatis agere, eamque committere cui voluerint, & sibi fidum esse cognouerint. Itaque claues ciuitatis a Præfecto acceperunt, & Archiepiscopo tradiderunt tum ex his opibus, quæ sibi, tum temporis suppetebant, quam diligentissimam potuerunt custodiam instituerunt & Ducem elegerunt. Interea Zeno cum audiret imminens periculum, & videret malorum mediocrium optimum esse, quandoquidem nemo pugnare volebat, conditionibus fœderum barbarum ab vrbium ruinis & excidiis auertere, Artemidorum mittit, vna quoque Phocam. Is Zenonis, cum Dux erat, scriba fuerat. Hi progressi tali sunt B oratione vsi. Te Imperator, amicum conciliauit, & dignitatibus, quæ sunt apud Romanos clarissimæ, magnifice ornauit, etiam imperare maximis exercitibus dedit, tibi homini, licet barbaro, minime diffidens. Tu vero nescimus quomodo, communium inimicorum fraude & dolo inductus, in discrimen te fortunasque tuas coniecisti & eas alteri, tanquam earum dominum & auctorem non nosses, acceptas retulisti. Et vero haud quaquam iustus fueris, si Imperatori succenseas, & imputes ea, quæ in te ipsum, & in illum deliquisti. Nunc igitur quoniam eo te redegisti, hoc tibi quantum ad præsentem fortunam reliqui est, vt ab iniuria, & damnis, vrbibus & gentibus inferendis, quantum in te C erit temperes, & legationem mittas, qua apud Imperatorem, qui bonus est, moderatum quid & æquum obtinere coneris. Ille vero persuasus, viros quosdam, vna cum ipsis, Byzantium mittit. Et quidem exercitum suum, vrere & occidere homines vetuit. Nec enim suos, cum omnium rerum essent egeni, quominus res necessarias, sibi compararent, prohibere potuisset. Hinc mouens, ad Heracleam Macedoniæ peruenit. Huius vrbis Archiepiscopus, cum quamplurima, & diuersi generis munera, ad eum, & eius exercitum misisset, omnem regionem a direptione illæsam conseruauit, neque quicquam molestiæ exhibens, locorum incolis, suas copias iussit, D erga eos, qui in his partibus habitabant, moderate, & temperanter se gerere. Legati autem ab eo missi, simul atque Byzantium accesserunt, Imperatorem monuerunt, oportere quam celerrime fieri posset, legatum mittere, qui omnibus de rebus, cum Theoduricho communicaret. Nec enim in eius potestate esse, longo tempore, tantam militum turbam, a damnis pro libidine inferendis continere. Quamobrem Imperator misit Adamantium Viuiani filium, patricium & vrbi Expræfectum, quem etiam dignitate Consulari auxit, iussitque regionem in Pantalia assignare, quæ Illyricæ partis est prouincia non

ἀγαθὰ διέφθειρεν, καὶ τῆς βιδαμηνίας τῆς σῆς
ἄλλον ἐποίησας, ὡς σὸν *ἴδιος, κύριον. σὸν αὖ * ἰδίοις
δίκαιος εἶ τὴν τοῦ βασιλέως εἰκαλεῖν, ὧν εἰς ἑ-
αυτὸν ἅμα καὶ εἰς ἐκεῖνον ἐξήμαρτες. νῦν οὖν
ὅπῃ σαυτὸν εἰς τοῦτο κατέστησας, ὑπόλοι-
πόν σοί ἐστιν ἐκ τῆς παρούσης τύχης, τῆς τε σῆ
τῆν ἐγκλῆν καὶ τῆν πόλεων βλάβης ὑπαγεῖν οἷόν
τε· πέμποντα δὲ πρεσβείαν πειρᾶσθαί τι μέ-
τριον παρὰ τοῦ βασιλέως ἀγαθοῦ ὄντος βου-
σκεσθαι. ὁ δὲ πεισθεὶς, ἄνδρας μὲν ὅτι τῶν Βυ-
ζαντίων σὺν αὐτοῖς ἀπέπεμπεν· αὐτὸς δὲ τὸ
μὲν κτείνειν, ἢ φονεύειν τοὺς ἀνθρώπους, ἀπεῖρ-
γε τὸ στράτευμα. οὐ μὲν ἢ ἐδύνατο, πάντων
ὄντων ἀπόρων, τὰ γοῦν ὑπάρχοντα σκυροῦσαι
κωλύειν. καὶ δὴ πρεσβῶν ἦλθεν ὅτι πρὸς Ἡρά-
κλειαν τὴν ἐν Μακεδονίᾳ. καὶ τοῦ ἀρχιερέως
τῆς ἐν ταύτῃ πόλει πολλὰ καὶ παντοδαπὰ τῇ
στρατιᾷ καὶ αὐτῷ ἀποστείλαντος δῶρα· πρός τε
τὴν χώραν ἁπᾶσῃ πᾶσαν διεφύλαξε, καὶ τοῖς
τοὺς οἰκοῦντας σώζεσθαι * παραλιπὼν, ἐκ * μερῶν
τῆς ταύτῃ * μέρων ὁ πλῆθος ὑπεικῶς ἐπεί-
σατο ἀφίστασθαι. Εἰς δὲ τὸ Βυζάντιον ὡς πλῆθον
οἱ πρὸς αὐτὸ καλέντες πρέσβεις, ἔλεγον· ὅτι
δεῖ τὰχέως περὶ πάντων αὐτοκράτορα αὐτῶ
πρεσβεύειν ἀποστεῖλαι, ὡς οὐχ οἷοί τε πλῆ-
θος ἀπείρων εἴργειν ὅτι πλείονα χρόνον τῆς ἀφ'
ὧν αὐ δύναιντο βλάβης. ὁ δὲ Ἀδαμάντιον τὸν
Βιβιανοῦ παῖδα, πατρίκιόν τε ὄντα καὶ πολιαρ-
χήσαντα, προαγαγὼν αὐτῷ καὶ τιμῇ ὑπατικῷ,
ἐπεμψε· παντελείας χώραν αὐτῷ δοῦναι ἐν
Παιονίᾳ, ἣ τῆς Ἰλλυρικῆς μοίρας ἐστὶν ἐπαρχία, ὃ

Signatur: Leibn. Marg. 89, [159] - 79

longo interuallo distans ab ingressu Thraciæ. Quod eo consilio faciebat, vt si qua Theodorichus Triarii se commouere susciperet, Balamerum aduersarium sibi proxime imminere sciret, atque etiam si Balamerus conuenta violare & paeem turbare vellet, cum in medio duorum exercituum, Illyrici & Thraciæ degeret, eum facilius opprimere posset. Quod si hoc anno exercitum suum inopia laboraturum Balamerus diceret, propterea quod nullum semen terris mandatum esset, neque vllam spem percipiendorum in Pantalia fructuum haberet, dedit Adamantio proficiscenti ducentas auri libras, quas iussit regionis illius Præfecto tradere, vt eas, ad conuehendos in Pantaliam commeatus, qui illis alendis satis essent, impenderet. Cum legatus adhuc esset Byzantii, milites qui Thessalonice in præsidiis erant, Ioannem Præfectum, qua exiret obseruantes siccis appetierunt. Huic negotio finem imposuit Adamantius ex præscripto Zenonis & hæc pacauit. Dum hæc Thessalonice gerebantur, Balamerus circa Heracleam, in Epirum, ad Sidimuntum mittit. Is, ex eadem tribu, & eodem genere & maioribus ortus, tunc temporis, credebatur bene sentire de rebus Romanis & Romanorum amicus esse. Etenim regionem circa Epidamnum incolebat, quæ illi ex hereditate opulenta obuenerat, & sub Imperatore stipendia merebat. Erat hic nepos Audingi, qui valde familiariter Gerene vtebatur, & eos qui domestici vocantur, regebat, quæ dignitas, magnam habet in regia auctoritatem. Ad hunc igitur misit, antiquam cognationem in memoriam reuocabat, & orabat, vt viam reperiret & efficeret, qua Epidamno & reliquæ Epiri dominatu potiretur, vbi post tot errores, quibus agitatus ad hoc vsque tempus fuerat, consistere posset, & suis rebus, vrbe & mœnibus firmatis, casus quos fortuna daret, expectaret. Vt Sidimuntus hæc a Balamero accepit, barbarus barbaro, proxime habitare, quam Romanis, satius esse duxit. Itaque Epidamnum venit, & priuatim vnumquemque ciuium circumiens, tanquam pridem erga ipsos beneuolus, consilium dedit, vt omnia quæcumque, vnusquisque eorum in bonis habebat, exportaret, & se, suaque omnia salua & incolumia, in insulas, aut in aliquam aliam vrbem conferret: Barbarum enim, quamprimum Epidamnum inuasurum: sic enim Imperatorem decreuisse, qui ad eam rem exequendam Adamantium miserit. Is adhuc, commodum, abest. Itaque melius esse per ocium, dum tempus datur, vt rebus suis prospiciant. Erant quoque in ea vrbe, in præsidiis, militum duo millia, numerus, qui barbarum, etiam ex improuiso, vrbem aggredientem repellere potuisset.

A πολὺ δὲ ἀπέχουσα τῆν εἰσβολῆν τῆς Θράκης· ὅπως, εἴτε Θεοδέριχος ὁ Τειαρίου ἐξηρέσίν τι κινῆν, ἔφεδρον ἔχοι αὐτὸν εἰγγύθεν κατ' ἐκείνου· εἴτε αὐτὸς βεβαιῆν τὰ συγκείμενα θέλοι, ὢν μέσῳ αὐτῶν ἔχων τῆν τε Ιλλυρικῆν καὶ τῶν Θρακίων διωάμεων, εὐχερέστερον αὐτῷ βεβιάσεσθαι διώαιτο. εἰ δὲ προφῆν ἀπορεῖν τῆς στρατεύματι λέγοι τὸν πρόσθεν ἐνιαυτὸν, ἅτε μήτε σὺν * σπέρει- * σπόρος
B ρεσις, μήτε καρποῦ ἐλπίδα ἔχων ἐν Παντελίᾳ· ἔδωκε λίτρας χρυσίου ἀπίοντι Δαμαντίῳ. ἃς ἐκέλευε δόντα τῆς ἐπαρχῳ ᾧ ἐκῆ, ποιῆσαι τῶν ἐπαρκούντων. ἔτι δ' αὐτοῦ ὄντος ἐν Βυζαντίῳ, γραπτὰ συγγράψαντες ἐν τῇ Θεσσαλονίκῃ, ἃ ὑπῆρχον Ιωαννίου τοῦ ἐπὶ τῶν Φυλάξαντες, ξιφήρεις ὥρμησαν· καὶ ὠείδη τῶν Ζηνωνος Αδαμαντίου, καὶ ταῦτα κατέσχεν. ὁ δὲ τὸν Βαλαμήρου ἐν ᾧ τὰ τῆς Θεσσαλονίκης ἐλήφετο τοῦ Ηρακλέαν ἔλθοντος, καὶ ὅτι τῷ ἤπειρον πέμπει πρὸς Σιδιμοῦντον, ἐκ μιᾶς τῶν αὐτῆς φυλῆς ὃ ἀνέκαθεν ὤν, δοκοῦντα δὲ τὰ τῆδε
C εἰ) Ρωμαίοις εὐσεβεῖν, καὶ ἐν τῇ κατ' Επίδαμνον Ηπείρῳ χώραν τὰ νεμόμενον καὶ βίβαμμα κλῆρον, καὶ τοῦ βασιλέως δεχόμενον στρατόν. αὐεψιὸς δὲ ἦν ἐκ Αἰδοίγιου, Γηρώνης τε μάλιστα ὄντος οἰκειοτάτου, ᾧ τῶν λεγομένων δομεστίκων ἐχόντος ἔχοντος, μεγάλην τινὰ οὖσαν τοῦ πρὸς βασιλέα. πρὸς τοῦτον οὖν ἔπεμπε, τῆς τε παλαιᾶς αὐτῶν συγγνείας ἀναμιμνήσκων, καὶ ἀξιῶν ἐξεύρειν καὶ συμπορίσαι τρόπον, δι' οὗ τῆς τοῦ Επιδάμνου καὶ τῆς ἄλλης Ηπείρου δυνηθείη κρατῆσαι ἅπασης τῆς πολλῆς πλάνης· καὶ ἱδρύσας ἑαυτὸν ἐν πόλει καὶ τείχεσιν, ἐντεῦθεν ὡς ἂν δίδῳ δέχεσθαι τὸ συμβαῖνον. Σιδιμοῦντος δὲ ταῦτα πρὸς
D αὐτοῦ δεξαμένου, ᾧ βάρβαρος βαρβάρῳ σύνοικειῆν, ἢ Ρωμαίοις, ἡγησαμένῳ κρεῖττον· ἐλθὼν εἰς Επίδαμνον, ᾧ ἰδίᾳ μετιὼν τῶν πολιτῶν ἕκαστον, ὡς δῆθεν κατ' εὔνοιαν συνεβούλευεν αὐτοῖς, ἅτε ἕκαστος ἔχθιστον κατεκπίπτεσθαι, καὶ αὐτοὺς ἢ εἰς νήσους, ἢ πόλιν ποι σώζεσθαι, λέγων· ὡς βάρβαρος ὅτι ταῦτα ὥρμηται, καὶ ὅτι τῶν βασιλῆ ταῦτα δοκοῦντα ὄφι, ᾧ ὡς Αδαμαντίου ὅτι ταῦτα πεμφθείη. κρεῖττον οὖν ἐξ) αὐτοῖς, οὗ ἔτι ἄπεσιν, καὶ πλείονα χρόνον τὰ κατ' αὐτοὺς διοικήσασθαι. ταῦτα καὶ τοῖς γραπτοῖς τοῖς ἐκῆ φυλάξασιν, οὗσιν ὡς δισχιλίοις, οἳ καὶ ἀμύνεσθαι ὅτιοῦν πρός γε ὃ προσβολῆμα ῥᾳδίως ἠδυνάντο. ἔπεισεν ὁμοῦ πολίτας

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33
GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [160] - 80

πόλιτας ἐκλιπεῖν Ἐπίδαμνον, καὶ λέγων καὶ A Hi quoque sunt persuasi. Denique dicendo, & terrorem iniiciendo, & quotidie nouos rumores spargendo, hostes qui vrbem occuparent adesse, perfecit, vt vrbem Epidamnum, desertam relinquere, omnibus persuaserit. Aiebat enim, eo magis Imperatoris voluntati aduersaturos, quanto magis, his quæ proponebat, repugnare conarentur. Mox quo celerius Balamerus introduceretur, ad eum misit: is circa Heracleam consederat, & quid sibi nuntii a Sidimuntho veniret, expectabat. Suæ autem moræ causam palam in sororem, quæ morbo laborabat, conferebat, & in legatum, quem ad eum Zeno miserat, quia ex eo, quo animo in se esset Imperator, intelligere cupiebat. Nec multo post, cum sororem suam mortuam efferret, a Sidimuntho occurrit, qui eum ab Heracleotis, accerseret. At Heracleotæ vrbem reliquerant, & se in arcem validam & munitissimam receperant. Ad hos Balamerus misit, qui peterent, magnam quandam frumenti quantitatem, & vini, vt discedens, viaticum quod alendo exercitui sufficeret, haberet. Illi autem respondebant, nihil sibi restare commeatuum, quos largiri possent, etenim quos habuissent, tot diebus, etiam si paucorum militum custodia fuisset, consumpsisse. Ille in iram exarsit, & vrbis quæ ab hominibus vacua & deserta permanserat, quamplurima loca incendit & confestim obsidionem soluit, & motis castris, via, quæ ardua & angusta, ad nouam Epirum ducebat, perrexit. Tum equites præmittit, qui per loca prærupta, exercitum anteuerterent, vt cum nemo suspicari posset, eos per ea loca progressuros, præsidia, si qua essent, impetu derepente facto, conferti depellerent. Qui pro mœnibus vrbis præsidia agebant, vt multitudinem hostium conspexerunt, subito casu perterriti, neque alio se conferre sustinuerunt, neque illis, tantum animi & prudentiæ fuit, vt se in propugnaculum reciperent, sed fugam arripuerunt, neque præ pauore, ad quicquam ex tempore quod illis vtile esset aduerterunt. Hostes autem, per loca hominibus vacua & deserta progrediebantur. Theudericus erat in capite. Soas a Theudericho secundum in exercitu gradum tenebat, & medium agmen ducebat. Theudemundus alter, ex Balameri filiis extremum. Theuderichus valde audax & confidens, vt neminem, qui sibi resisteret, se subsequi vidit, eos qui apud currus, & cetera impedimenta erant, procedere iussit. Ipse præibat, vt quamcumque posset vrbem præueniendo caperet. Ad Lignedum accedens est repulsus. Erat enim arduo & difficili loco sita & fontium scaturigine plena, & conuecto frumento abundabat. Hinc mouens, Carpiam, quam iamdudum incolæ desertam reliquerant diruit, & ab eius excidio, impetu facto Epidamnum occupat. Quod

* ἐλλιπόντας

πόλιν, ἐς Φρούριον δείσαντες ἀναχωρησασμένους. πέμψας ἀπήγγειλε σῖτον πολὺν ἅμα καὶ οἶνον, ὅπως τῷ στρατῷ ἔχοι ἀπιὼν ἐφόδια. οἱ δὲ οὐδὲν ἔφασαν ἀπὸ δύνασθαι σφίσι τοσαύτας ἡμέρας λέγοντες, ὅσον εἶχον ὅτι φρουρίῳ γε μικρῷ δεδαπανῆσθαι. ὁ δὲ τοῖς ὀργῇ τὰ πλεῖστα τῆς πόλεως ἐμπρήσας, αἰθρῶν οὔσης ἐρήμου, ὁδοὺς ἀποιήσατο. καὶ ἐπὶ τὴν δύσοδον καὶ στενὴν ὁδὸν τῷ ὑπὸ τὴν νέφη λεγομένῃ Ἠπείρου ἀπαγούσῃ, ἀναστάσας ἤλαυνε, καὶ τοῖς ἱππεῦσι τὰ ἄκρα τῆς φαράγγος προκαταλαμβάνουσι, καὶ ἔως αὐλαπισοί εἰσι κατ' * ἐκείνην χωρήσαν, ὅς ἐφόδου ἀδείας ἐκκρούσαντας τὴν φυλακὴν, ἥτις ἐν αὐλῶνι. οἱ δὲ ὡς αἰσθόμενοι, οἱ ὅτι τῶν ἱππέων φθάσειαν τὰ φάραγγα καταλαβόντες, οὔτε ἐς ἄλλην ἔτι παράταξιν ὑπέμειναν, οὔτε λογισμὸν ἔχον ἀποδέξασθαι τὸ τείχισμα· ἀλλ' ὥρμησαν φεύγειν, ἐκ τοῦ τῆς ἐκπλήξεως ἀπειρόκαλοι πόλεων εἰς τὸ ὅτε χρεὼν ὠφελῆσαι δυνάμενον. οἱ δὲ ἐν πολλῇ ἐρημίᾳ προσιόντες, ἐλάμβανον· ὅτι τῷ σώματος αὐτὸς ὁ Θευδέριχος, Σόας ἦν ὁμολογούμενος ἐκ αὐτοῦ φρατριῶν ἐν τῷ μέσῳ εἶχε, Θευδιμοῦνδος δὲ, ὁ ἕτερος τῶν Βαλαμήρου παίδων, ὅτι ἐν οὐραγίᾳ. Θευδέριχος μὲν οὖν προκαλεσάμενος, καὶ θαρσῶν, ὡς οὐδεὶς ἐν αὐλῶνι ἐφεπόμενος, ἐνῖς ὅτι τῶν ἁμαξῶν καὶ ἐνῖς ἄλλοις σκευοφόροις εἶπεν, προχωρεῖν. αὐτὸς γὰρ ἡπείγετο φθάσαι προκαταλαβὼν ἣν ἂν δύνηται πόλιν. καὶ ἐπὶ τὸ Λυγκηστὸν ἐπελθὼν ἀπεκρούσθη, ὅτι ὀχυρῷ κατὰ * πρύμνης μέλλων, καὶ πηγῶν ἔνδον πλήρη, καὶ σίτου * προσενόντος. ἀναζευξας δὲ ἐκεῖθεν, πλήσας καρπίδη ἅμαξαν, τῶν οἰκητόρων αὐτὴν πάλαι ἐκλελοιπότων· καὶ ὀξὺ αὐτῆς ὁρμήσας, Ἐπίδαμνον λαμβάνει. Ἀδαμάντιος

* ἐλλιπόντας

* πρύμνης

vbi cognouit Adamantius, mittit vnum ex equitibus Imperatoris qui cum eo expostularet, quod contra id quod legationi respondens promiserat, faceret, & iuberet ab incæpto desistere, neque naues sumere, aut quicquam aliud nouarum rerum tentare, donec aduentaret. Et quo libere, & sine vllo metu eum rursus adire posset, quia iam legationis munere functus esset, ad eum virum mitteret, qui illi securitatis fidem in omnem causam præstaret. Hæc cum ad eum Adamantius mandata dedisset, Thessalonica profectus est & Edessam venit & vna cum eo Philoxenus. Erat Edessæ Sabinianus, cui litteras Imperatoris reddiderunt & Ducem declararunt cæteraque omnia bene & ordine administrarunt. Sed in barbaros recedentes prosilire minime e re aut tutum visum est. Sabiniano enim pauci milites, hique mercenarii ex eius domesticis & familiaribus aderant. Nam qui publice merebant, & ordinariis legionibus adscripti, stipendia faciebant, cum per vrbes dispersi, tum Eunulfum secuti, abierant. Itaque visum est Edicta, quibus milites, vndique euocarentur proponere, & Ducem legatum, qui ea promulgaret, præmittere. Iam eques ab Adamantio missus, reuersus, vna secum adducens, barbarorum sacerdotem, quem Christiani, presbyterum vocant, qui tuto Adamantium ad barbarum accedere, fide sua iuberet, aduenerat. Itaque Sabinianus & Adamantius vna secum cum ducentis profecti Lignedum veniunt. Erat hæc vrbs iam ab antiquo opulenta, & diuitiis abundans: cuius tam magistratus, quam alii obuiam illis prodierunt, & eos in eam introduxerunt. Hic Adamantius denuo Epidamnum mittit, iussitque vt Theuderichus ad se, circa Lignedum, cum paucis, veniret, se velle cum eo, de rebus de quibus ad eum miserat colloqui, aut si illi videretur, Epidamnum accessurum, modo Zoam ipsius Ducem, & Dasitheum, obsides Lignedum mitteret, qui illic adseruarentur, dum saluus, & incolumis remitteretur. Hos quidem barbarus mittit, sed iussit, vt qua iter se flecteret, ante gradum sisterent, & hominem ad Sabinianum præmitterent, qui Sabinianum iureiurando adigeret, si saluus & incolumis Adamantius rediret, se quoq; saluos & incolumes obsides dimissurum. Sed Sabinianus negauit se iuraturum. Nec enim vlla de re antea se iurasse, neq; opinionem apud animum suum, a tam longo tempore inueteratam & confirmatam depositurum. Cum Adamantius diceret necesse esse, tempori cedere, aut infecta legatione discedere: nec enim se profecturum nisi prius aliquod vitæ & salutis suæ pignus accepisset non ideo Sabinianus est persuasus. Et illum quidem ait scire quid si-

A δὲ ταῦτα πυθόμενος, πρεσπέμπει τῶν ἱππέων τῶν βασιλείων τινά, οἷς μαγιστριανοὶς καλοῦσι, μεμφόμενος τε αὐτῷ τῶνδε τῶν ἐπόρκων τὴν πρεσβείας ποιοῦντι, καὶ κελεύων ἡρεμεῖν· καὶ μήτε πλοῖα λαβεῖν, μήτ' ἄλλο τι τῶν πρόντων πλέον νεωτερίσαι, ἕως αὖ αὐτὸς ἔλθῃ· ἀποστεῖλαι δὲ καὶ ἄνδρα, ὅστις τὰ πιστὰ δώσει, τῆς μὴ τῶν πρεσβείαν αὖθις ἀναχωρήσεως, καὶ τῆς ὅλης ἀδείας. ταῦτά τε πρὸς ἐκεῖνον ἐπέστελλε· καὶ αὐτὸς ἅμα ὡς τὸν Θεσσαλονίκης, ἔρχεται εἰς Ἐδεσσάν, ὅπου δὴ Σαβινιανός, σὺν δὲ αὐτῷ καὶ Φιλόξενος. ἡ βουλὴ τε δέλτους αὐτῷ πρέχουσι, καὶ γραπτὸν ἀποφαί- B νουσι, ὡς τῶν πρόντων δὴ διεβουλεύοντο. καὶ ὃ μὲν ὑπιχνεῖν τοῖς βαρβάροις πορθουμένοις, οὐκ ἀσφαλὲς ἐδόκει· ὀλίγων μὲν στεώντων αὐτῷ Σαβινιανῷ μισθοφόρων οἰκείων, τῆς δὲ δημοσίας στρατιᾶς καὶ τῶν κατὰ τάγματα, τῶν μὲν διεσπαρμένων κατὰ πόλεις, τῶν δὲ μετὰ τοῦ στρατηγοῦ [ὁ] Εὐνούλφου ἀκολουθούντων, ἐδόκει δὲ πέμπειν ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου πρεσβεύματα συγκελεύοντα τοὺς στρατιώτας· καὶ τὸν στρατηγὸν δηλοῦντα πρεσπέμπειν τὸ πρεσβευτικόν. ἤδη δὲ ὁρμωμένοις, ὁ τοῦδε τοῦ Ἀδαμαντίου πρεσπεμπόμενος * ἵππαρχος, ἄπεστι τὸ τῶν βαρβάρων * ἱππικὸν ἀπὸ σταθμῶν ἔχων ἱερέα, ὃν οἱ χριστιανοὶ καλοῦσι πρεσβύτερον, ὡς πίστιν τῆς ἀδείας αὐτῷ ὑπιξόμενος. λέγοντες οὖν αὐτὸν σὺν αὐτοῖς ἠπείγοντο, καὶ ἀφικνοῦνται εἰς Λυγκηδόν. τῶν δὲ ἐκ τοῦ πόλεως τοῦ C τε ἀξίας (παλαιόπλουτός τε γὰρ αὕτη καὶ βιβάσιμων ἡ πόλις) καὶ τῶν ἄλλων ἀπαντησάντων εἰσέρχονται ἐνταῦθα. καὶ ἀποστέλλᾳ πάλιν Ἀδαμαντίος εἰς Ἐπίδαμνον, κελεύων, ἢ αὐτὸν τὸ Θευδέριχον εἰς τὸ τοῦδε Λυγκηδὸν χωρίον ἀπαντῆσαι, μετ' ὀλίγων διαλεξόμενον αὐτῷ ὧν ἀπέσταλτο· ἢ, εἰ βούλοιτο, αὐτὸν ἐλθεῖν εἰς Ἐπίδαμνον, πέμψαι ὁμήρεις εἰς Λυγκηδὸν Ζόαν τε τὸν αὐτοῦ στρατηγὸν καὶ Δαζίθεον, Φυλαχθησομένους ἕως αὖ αὐτὸς ἐπανέλθῃ. ὁ δὲ πέμπει μὲν τού- D τους. ἐκέλευσε δ' αὐτοὺς τοῦδε μεῖναι ἐν καμπίᾳ, καὶ πρεσταποστεῖλαι αὖθις ἄνδρα, ὃς τὸν Σαβινιανὸν ὁρκώσει, ἢ μὲν ἐπανιόντος σώου τὸν Ἀδαμαντίου, καὶ αὐτὸν τοὺς ὁμήρεις ἀπαθεῖς ἀποπέμψαι. ὁ δὲ Σαβινιανὸς οὐκ αὖ ἔφη ὀμεῖσθαι. οὐδὲ γὰρ ἐν ᾧ πρεσθέντα χρόνῳ ὁμωμοκέναι ἐπ' οὐδενὶ πράγματι· καὶ ὃ πάλαι αὐτῷ δόξαν οὐκ αὖ νῦν καταλύσειν. καὶ ὃ Ἀδαμαντίου λέγοντος, ὡς ἀνάγκη συγχωρῆσαι τῷ καιρῷ, ἢ ἀπρακτον εἰ τὴν πρεσβείαν· οὐ γὰρ αὐτὸν ἀπελθεῖν, μήτε τι ὑπέχοντα τοῦ σώματος λαβόντα· οὐδὲν μᾶλλον ἐπείσθη. ἀλλ' οὐκ ἔφη εἰδέναι ὃ

ἑαυτῷ πρᾶγκτέον, * αὐτῷ δὲ ὁπόθεν ποιήσῃ πρὸς A bi facto opus sit. Sed quantum ad se, nihil
τὸν αὐτῷ νόμον. ἐνταῦθα Ἀδαμάντιος καλέσας quicquam contra legem quam colat com-
εἰς ἄπορον, λαβὼν γραπτώτας Ἀγαθησίους, δι' missurum. Hic cum Adamantio in dubio
ὧν τε ἀβάτων, καὶ ὁδοῦ ἀδήλου μηδὲ τοῖς πολ- hæreret animus assumptis ducentis militi-
λοῖς, τείνης δὲ καὶ ἀπειθοῦς, καὶ τότε πρῶτον ἵππους, bus, per ripas inaccessas, & viam multis
ὡς ἐλέγετο, ἑβδομήκοντα· ἀφ' ἑσπέρας ὁρμήσας, incognitam, neque antea initam, & quæ
καὶ κύκλῳ περελθών, ἔρχεται εἰς Φρουρίου Ἐπι- tunc primum equites admisisse dicitur, sub
δάμνου πλησίον, ὄπισθεν ὑψηλοῦ χειλώνος, καὶ vesperam profectus circumeundo per an-
ἄλλως ἄμαχον, ᾧ Φάραγξ ὑπέκειτο βαθεῖα, fractus, peruenit ad Castrum Epidamno
καὶ πρὸς τῇ Φάραγγι ποταμὸς βαθὺς ἔρρει. ἐνταῦθα proximum, in prærupto tumulo situm,
μεταπέμπεται τὸν Θευδέριχον. καὶ ὁ μὲν ὑπακού- cui suberat fossa profunda, in quam flu-
σας ἔρχεται· καὶ τῇ ἄλλῃ γραπτὰν πρῶρα κα- uius vorticosus influebat. Illuc * Balame- * Theude-
θαιρούσας, σὺν ὀλίγοις ἱππεῦσι πρὸς τὸν ποτα- rum accersit, & ille quidem obtemperans richum
μὸν ἀφικνεῖται. Ἀδαμάντιος δὲ κύκλῳ πρὸ τοῦ venit, relictoque longe a tergo cetero exer-
λόφου ταξάς γραπτώτας, ὅπως μὴ κύκλωσις B citu, cum paucis equitibus, ad fluuium ac-
πρὸ ἐκείνου γένηται, ἐπικαθεδούας εἰς πέτρας, cessit. Adamantius autem ne vlla obsidio
ἀφ' ἧς ἐῶ ἀκριβῶν, καὶ κελεύσας κἀκείνῳ τοὺς tentaretur, vndique in orbem milites col-
ἄλλους ἀποπέμψαι, μόνος διελέγετο μόνῳ. καὶ κα- locauit, & descendens in petram, vnde
ταγαὶ ὁ Θευδέριχος κατηγόρει Ῥωμαίων, ὡς ἐδό- exaudiri posset, & iubens barbarum om-
κει, δίκαια, λέγων· ὅτι ἐγὼ μὲν ἔξω τῆς ὅλης Θράκης nes alios dimittere, solus cum solo est
ἀγαπείδειν ἡγούμην, πρῶρα πρὸς τὴν Σκυθίαν collocutus. Hic cum Theodoricus consti-
ὅπου μάλιστα, οὔτε σχολὴν σύνομον σοφίᾳ, tisset Romanos, & iure vt videbatur, ac-
ἑτοίμως δὲ βασιλεῖ ὑπακούσεσθαι σύνθυδεν, ἐς cusat. Ego quidem, inquiens, extra om-
ὅ, τι προσταξείειν. ὑμεῖς δὲ καλέσαντες ὡς ὑπὲρ τῆς nem Thraciam longe Scythiam versus, vi-
πόλεμον τοῦ πρὸς Θευδέριχον, προῆκάν μὲ ὑπὲ- C tam transigere constitueram. Hic mihi ma-
γεσθαι τῆς Θράκης στρατηγὸν μήτε δυνάμεως nenti, & Imperatori in omnibus obtempe-
θύμος μοι παρέσεσθαι· ὃς οὐδαμοῦ ἐφάνη. ἔπειτα rare parato, minime cuiquam molestus es-
καὶ Κλαύδιον, τὸν τῆς Γοτθικῆς στρατιᾶς, σὺν τῷ ξε- se in mentem veniebat. Vos me ad bellum
νικῷ ἤγαγον· οὐ γὰρ αὐτὸν εἶδον. πεπόνθατε καὶ ἡγεμόνας contra Theuderichum euocastis, Thraciæ
ὁδῶν μοι δεδώκατε, οἳ τὰς εὐπορωτέρας τῶν ὁδῶν Ducem, cum exercitu mihi præsto futu-
ἐάσαντες, τὰς εἰς τοὺς πολεμίους φερούσας ἀπή- rum promisistis. Is nullibi gentium appa-
γαγον, δι' ὀρθίας ἀτραπου καὶ κρημνῶν ἀμφιβρύτων ruit. Deinde Claudium Gothicarum co-
ὧν οἷς πρῶτα μικρὸν ἦλθον, σὺν ἱππεῦσί piarum Præfectum, cum extero milite ad-
τε ἰόντων (ὡς εἰκὸς) καὶ ἁμαξῶν καὶ γραπτοπέδων uenturum, quem quoque nusquam vidi.
κατασκοπῇ, ὑπερκειμένων ἡμῖν ἄφνω τῶν πολε- Tertio mihi viarum duces dedistis, qui tu-
μίων, ἅμα τῷ ἐμῷ πλήθει πάντι ἀπολέσθαι tis, facilibus & expeditis omissis, per eas
κινδυνεύσ. ἐνταῦθα αἰσχύνην ἐδόκουν σύμ- quæ ad hostem ferebant, per prærupta &
βασιν πρὸς αὐτοὺς ποιήσασθαι· οἷς χρὴ πολλὰ D præcipitia in vtramque partem æque pro-
χάριν ἔχειν, ὅτι ὑφ' ὑμῶν προδοθέντα δυνάμενοι καὶ ἀσφαλῶς ἀπολέσαι, διέσωσάν μου τὸν ὄμον. Ἀδα- pendentia deduxerunt. Hac vt parum pro-
μάντιος δὲ τῶν τε τῆς βασιλέως ὑμῶν αὐτὸν ἀνεμίμνησκε, καὶ ὅτι πατρίκιον καὶ στρατηγὸν cessi cum equitibus, & mulis, & curribus, &
ποιήσας (ἃ τοῖς πλεῖστα κάμνουσι πρὸς Ῥω- alio conuenienti castrorum apparatu, in
μαίοις γέρα δίδοται) καὶ τῶν ἄλλων δωρεαῖς καὶ πλού- me hostes derepente irruerunt, quo me to-
του ἐνέπλησεν. ἀνθ' ὧν ἔδει μηδέποτε πρὸς αὐ- tamque eam multitudinem, quæ mecum
τὸν, ἀλλ' * ὡς πῶς ἢ πρὸς πατέρα φερεῖν τε καὶ erat, ad vnum interficerent & perderent.
* ὡσφρὶ φοὶς ἀσπάζεσθαι. καὶ τὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ ἐλκύσεων (ἐῶ Ex quo necessariam cum illis pactionem fa-
γὰρ εἰμὴ ἀληθῆ) ἀγανοεῖσθαι ἐπειρᾶτο. ἐπεὶ ὅτι cere sum coactus, quibus magnam gratiam
οὐκ αἰσχρὰ ποιήσειν, ἐν πρεσβείας ἐλπίδι κα- habere oportet, quod me, a vobis proditum, cum occidere possent, tamen seruarunt. Ad hæc Adamantius animum eius ad memoriam reuocauit, vt illum Imperator honoribus affecisset, vt patricium & Ducem creasset (quæ essent apud Romanos præmia his qui strenuam reipublicæ nauauerant operam constituta amplissima) vt eum multis donis & muneribus cumulasset pro quibus decuerat Imperatorem, haud secus, quam patrem colere & reuereri. Cæterum ea de quibus Imperatorem insimulabat (& erant opinor vera) diluere & refutare conatus est. Sane minime toleranda commisisse, qui dum motus legatione sedari spes erat, quæ Romani imperii sunt inuaserit, & occuparit. Et vero tametsi copiæ eius

in Thracia montibus & fluuiis incluſæ & militum manu ſeptæ tenerentur, tamen libere exire Romani conceſſerunt. Etenim ſi noluiſſent & reſtitiſſent, etiam ſi eius copiæ, decies numero ſuperaſſent, eas quas nunc habet, nunquam tamen inde pedem referre potuiſſent. Nunc illi conſulere, vt ſe ſummiſſius, erga Imperatorem gerat. Nec enim tandem in eius poteſtate fore, Romanorum, qui illi vndique imminent, manus effugere. Oportere igitur, ſi ſe audiet, vt vrbibus, quæ illic ſunt cedat. Nec enim vllo modo ferendum tam magnas vrbes, tametſi habitatoribus vacuas, eum tenere, & ſibi ſubiectas poſſidere. Abeat igitur in Dardaniam, vbi regio eſt, præter eam quæ habitatur, ampla, amœna & fertilis, quæ incolis indiget, quam ſi colat, poteſt cum omnium rerum abundantia, exercitum ſuum alere & ſuſtentare. Theodoricus iureiurando affirmauit, id quidem ſibi cordi eſſe: Sed vereri vt ſuus exercitus, qui tot mala perpeſſus, vix nunc quiete fruitur, eo adduci poſſit. Fieri enim non poteſt, vt milites, nondum a laboribus reſpirantes, tantum itineris ingredi ſuſcipiant. Sed oportere ipſos ſinere, in his locis hiemem traducere, ea conditione, vt non vltra, in tentandis vrbibus, aliis quam quas habent, aut populationibus faciendis progrediantur. Hæc poſtquam cum eis egerit, & Imperator, ineunte vere, qui eos in Dardaniam deducat, miſerit, vna cum his, qui ſe ſequuntur, ad iter ſe accinget. Addidit ſe omnem ſuum apparatum bellicum, & omnem inermem, & imbellem turbam, ſi Imperatori videbitur, paratum eſſe, in ea vrbe quam præſcripſerit, deponere. Quin & matrem quoque & ſororem, ad fidem confirmandam eorum quæ proponebat, obſides dare. Hæc autem erant huiuſmodi, ſe Thraciam, cum ſex hominum fortiſſimorum millibus acceſſurum. Cum his & Illyricis militibus, & aliis quos Imperatori placuerit, promittere & ſpondere, tota Thracia, Gothos exterminaturum. Quæ ſi executus fuerit, petere vt Dux loco Theodorici creetur, & in vrbem admiſſus, ad eum modum ei, quo reliquis Romanis, in vrbe eſſe, & in Reipublicæ adminiſtratione verſari liceat. Imo ſi Imperator iuſſerit, paratum eſſe, & in Dalmatiam ire, vt inde Nepotem expellat, & eiiciat. Adamantius reſpondit, non ſibi mandatum quicquam, cum illo paciſci, quandiu in ea regione, commorandum Theuderichus duxerit. Oportere igitur Imperatorem conſulere & de his omnibus certiorem facere. Hæc ad illum referet, & in his locis eius de his rebus voluntatem opperietur. Poſt hæc diſceſſerunt. Interea dum hæc gerebat Adamantius, complures ex ordinibus, in Lichnedum, ad edictum Ducis conuenerant, & ad officium redierant. Quo tempore neſcio quis Sa-

A ἐν Θράκῃ ἔχοντες, ὄρεσι καὶ ποταμοῖς καὶ περιβολῇ στρατοπέδων, ὅμως συνεχώρησαν ἐκόντες διεξελθεῖν. οὐ γὰρ ἂν μὴ βουλομένων αὐτῶν ἐκράτουν κινηθῆναι, οὐδ' εἰ δεκαπλασίαν εἶχε δύναμιν τῆς παρούσης. νῦν τε συμβουλεύων αὐτοῖ, μετριώτερον ἑαυτὸν τοῦ βασιλέως παρέξειν. οὐ γὰρ ἂν δύναιτο τῷ Ρωμαίων ἐξ τέλος ὑποβάλλειν χεῖρα, πάντοθεν ἐφεστηκότων. δεῖν οὖν εἰ αὐτοῖ πείθοιτο, ἐκλιπεῖν μὲν τὴν ἤπειρον, καὶ τὰς αὐτόθι πόλεις. οὐδενὶ γὰρ εἰκὸς φορητὸν πόλεις οὕτω μεγάλας τῶν οἰκητόρων ἐκλελοιπότων ὑπ' αὐτοῦ κατέχεσθαι.

B ἐλθεῖν δὲ εἰς τὴν Δαρδανίαν. ἐν ᾗ χώραν εἶναι πολλὴν παρὲξ τὰ οἰκούμενα, καλήν τε καὶ βίγλον, ἐνδεᾶ δὲ οἰκητόρων, * ὥ δύναται γεωργῶν, ἐν πᾶσιν ἀφθόνοις αὐτοῦ τὴν τροφὴν παρέχειν. ὁ δὲ Θευδέριχος αὐτὸς μὲν ἐπόμνυε ταῦτα βούλεσθαι, οὐ μήν τοι ἀνέξεσθαι αὐτοῦ τὸ πλῆθος, πολλὰ μὲν παρεπαλαπτοειχὸς, μόλις δὲ ἀναπαύσεως νῦν ὀπτιλαβόμενον· οἷς οὐ δύνασθαι, μήπω ἀναπνεύσαντας, ἄλλην μακρὰν οὕτω πορείαν. ἀλλὰ νῦν μὲν αὐτοῖς ἐᾶν αὐτοῦ διατρίβειν, μήτε πόρρω χωρίων ἔχοντι πόλεων, μήτε ὑπιφθείροντας. συνθέμενος δὲ παρὰ πάντων, ὅτι τούτοις

C ἅμα τοῦ ἦρι πέμψαι τὸν ἄξοντα ὅτι τὴν Δαρδανίαν, * ἕως ἐπαχολουθήσωσι. ἔλεγε δὲ ὡς ἕτοιμος εἴη τὴν αὐτοῦ καταβαλεῖν, καὶ ὅ ἄμαχον πλῆθος, καταθέμενος ἐν πόλει ᾗ βούλοιτο βασιλεῖ, καὶ ὁμήρους πράξων τῆς ἀπάσης πίστεως, τήν τε μητέρα καὶ ἀδελφὴν, μᾶλλον ἐξακισχιλίων τῶν μάλιστα μαχίμων, ἐλθεῖν ὡς ταχίστα ἐς Θράκην· καὶ ὑπαρχεῖσθαι σὺν τούτοις, καὶ τοῖς Ἰλλυριοῖς στρατιώταις, καὶ ἄλλοις, ὁπόσους ἂν βασιλεὺς ἐπισκήψῃ, πρὸς ὃν τῇ Θράκῃ Γότθους ἀναλώσειν ἀπάσης. ἐφ' ᾧ τε, εἰ τοῦτο

D ποιήσοι, αὐτόν τε αὐτὶ Θευδερίχου στρατηγὸν γενέσθαι, καὶ εἰσδεξθῆναι εἰς τὴν πόλιν, τὸν Ρωμαϊκὸν πολιτεύοντα τρόπον· ἕτοιμος εἴη, εἰ παρασταίη βασιλεῖ, καὶ εἰς Δαλματίαν ἀπελθεῖν, ὡς Νέποτα καπάξων. Ἀδαμάντιος δὲ οὐκ ἔφη κύριος εἶναι οὐδὲν αὐτοῦ συνθέσθαι, μόνοντι ἐν τῇ χώρᾳ· ἀλλὰ δεῖν βασιλέα παρὼν τὸν παρὲξ τούτων πείθεσθαι. ἀνοίσειν οὖν ἐκείνῳ, καὶ αὐτὸς ὑπιμένειν, ἕως τὴν τῶ κρατοῦντος διάνοιαν γνώμεν. ὑπὶ τούτοις διελύθησαν ἀπ' ἀλλήλων. ἐν ὅσῳ δὲ Ἀδαμάντιος ἀμφὶ ταῦτα ἦν, συνελλήλυθέ μὲ πολλὰ τῶν τεταγμένων εἰς τὴν * λαχνηδὸν, * Λιχνίδον

καὶ τὴν τοῦ στρατηγοῦ ἀγελίαν. λέγεται τὴν τῷ Σα-

βινιανὸν, ὡς οἱ βάρβαροι καταφρονήσαντες, ἀ-
βολαίτερον * καπάσῃ ἀπὸ τῆς Καυδαμείας,
οἵ τε σκευοφόροι αὐτῶν, καὶ τὸ ἅμαξαν αἱ
πλείους, καὶ οἱ ὅτι τῆς οὐρᾳγίας· ἐν οἷς καὶ
Θευδίμουνθος τῷ ὁ τοῦ Θευδερίχου ἀδελφὸς,
καὶ ἡ μήτηρ ἡ τούτων. καὶ ὅτι ἔστιν ἐλπὶς τὸ
πλείονων κρατήσειν. ὁ δὲ τό, τε ἱππικὸν μὴ ἐκ-
τὸ στρατεῦσαι, ἢ πεζοὺς ἐκ ὀλίγους κύκλῳ
λάβῃ τὸ ὄρους παρεπέμψας, καὶ παρεῖπεν,
ὁπότε δεῖ, καὶ πόθεν ἐκφανῶσαι δέοντος, καὶ
ἀναλαβὼν ὃ στράτευμα, ἀφ' ἑσπέρας ἐχώρει.
καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῖς ἐπιπίπτει ἤδη πορευο-
μένοις. καὶ ὁ μὲν Θευδίμουνθος, καὶ ἡ μήτηρ B
αὐτοῦ, ὡς εἶδον τὴν ἔφοδον· ταχὺ διεκπε-
σόντες, κατέφυγον εἰς ὃ πεδίον, καὶ τὸν γέ-
φυραν, καθ' ὃν κατέβησαν, διῶκον αἰελόν-
τες, ἡ φάραγξ βαθεῖα κατέζωκτο, μέ-
σης οὔσης τῆς ὁδοῦ, τὸν δίωξιν ἐκείνοις ὅτι
τοὺς καταβαίνοντας ἐποίησαν ἄπορον. καὶ μὲν τοι
καὶ τοῖς ἑαυτῶν ἀδυνάτου ἦ φυγὴ, ὥστε τοὺς
πόνοιαν, ὀλίγοι ὄντες, ὁμῶς τοῖς ἱππεῦσιν
ἐχώρουν. ὡς δὲ κατὰ κεφαλῆς οἱ πεζοὶ ἐφά-
νησαν τῷ συγκείμενον, οὕτω διεπάπτουν. καὶ
οἱ μὲν εἰς τοὺς ἱππεῖς, οἱ δὲ εἰς τοὺς ὁπλίτας
ἐμπίπτοντες, ἔθνησκον. καὶ ζωὴ ἁμάξας αὐτῶν
λαβὼν Σαβινιανὸς, οὔσας ὡς διακοσίας, αἰχ- C
μαλώτους πλείους ἢ πεντακισχιλίους, καὶ λείαν
οὐκ ὀλίγην· ἵνας δὲ τὸν ἁμάξων καὶ κατα-
καύσας ἐν τῷ ὄρει, ὡς τὸ ἔργον ἑλκύσαι διὰ
χρημνῶν τοσούτων· ἐς τὸν Λυχνηδὸν ἀφίκηται.
καὶ θείσκῃ Ἀδαμάντιον, ἐκ τῆς παρὰ Θευδέ-
ριχον στρατιᾶς ἐπιμελήσοντα. οὐ γὰρ που Θευ-
δέριχος ἐπέπυστο ὀδόντι τὰ κατὰ Σαβινιανὸν ἐν
τῷ ὄρει παραχθέντων. τοὺς μὲν οὖν αἰχμαλώ-
τους, τοὺς δὲ γενομένους, ἐν φυλακῇ ποιεῖται·
τοὺς δὲ ἄλλους, μὴ τῆς λείας, διέδωκε τοῖς
στρατιώταις· ἁμάξας μὲν τοι πολλὰς κελεύσας
ταῖς πόλεσι παρὰ τὸ στρατοπέδου κατα-
σκευάσαι χρείας. ὡς ἐλήφθησαν αὖται, ἀπεῖ- D
πε ταῖς πόλεσι μηδὲν ἐνοχλεῖσθαι, ὡς παρ'
ὀρκιούσας ἔχων. μὴ δὲ ταῦτα γράφει μὲν
Ἀδαμάντιος τῷ βασιλῇ, ὡς ἐκάστοτε τὰ
παρὰ Θευδέριχον αὐτῷ διειλεγμένα· γράφῃ
δὲ καὶ Σαβινιανὸς, καὶ Ἰωάννης ὁ ὕπαρχος, τὰ
γεγενημένα· ὅτι μείζονι ὀγκωῶντες, καὶ λέγοντες·
μὴ χρῆναί τι τῷ βαρβάρῳ στωῆσθαι· ὡς ἐλ-
πίδος οὔσης, ἢ κατὰ κράτος αὐτὸν ἐξελάσειν τῆς
χώρας, ἢ αὐτὸν μένοντα καταπολῆσαι. ταῦτα
δὲ βασιλεὺς, καὶ νομίσας πόλεμον εἰ-
ρήνης αἱρεῖσθαι βέλτιον· πέμψας ἀνεκάλε-
σε τὸν πρεσβευτὴν, κελεύσας μηδὲν ἔτι πρὸς ἐκεῖνον στωῆσθαι. ἀλλ' εἰπεῖν Σαβινιανῷ, καὶ Γέντωνι

biniano nuntiauit omnia apud Barbaros es-
se soluta & periculi securos, fistula canen-
tes a Candamia venire. Hos esse magna
ex parte, lixas & calones, vasa & currus
exercitus comitantes, & cæteros id genus
in extremo agmine, inter hos etiam esse
& Theudemunthum Theuderichi fratrem,
& eorum matrem. Spem esse ingentis præ-
dæ. Sabinianus equites quos habebat, cer-
to loco disposuit, & pedites non paucos,
per montem, quem circumeundo superа-
rent, immisit, tum quando & vbi appare-
re oporteret, præmonuit. Vt cœnauit, vna
cum manu militum quam assumpsit, sub ve-
speram mouet, & prima luce, se his qui
priores erant profecti, coniungit. Theode-
munthus autem, & eius mater, vt in se im-
petum fieri viderunt, subito per medios
hostes in proximum castellum elapsi, fuga
salutem quæsierunt. Erat illud castellum
in medio itineris, ponte iunctum, cui sub-
erat fossa ingenti profunditate: cuius pon-
tem attollentes, persecutionem in eos, qui
eis pontem transmiserant, vanam & infru-
ctuosam reliquis suorum a ponte exclusis
fugam impeditam, & fugientibus exitio-
sam reddiderunt. At illi præ desperatione,
cum pauci essent, in Romanos equites ir-
ruerunt, sed vbi Romanorum pedites, in
capite, ex composito apparuerunt, ita ho-
stes terga verterunt, vt partim in equites,
partim in armatos inciderint, & interempti
sunt. Sabinianus curruum duo, captiuo-
rum plus quam quinque millia cepit, &
non parum prædæ. Curribus tamen ali-
quot, quos difficile fuisset, & operosum
per tot præcipitia, & prærupta loca agere,
in monte incensis Lichnedum reuertitur:
Hic Adamantium reperit, qui a colloquio
cum Theudericho redierat. Nondum enim
Theudericus, quæ in monte a Sabiniano
gesta erant intellexerat. Captiuorum au-
tem nobiliores custodiæ tradidit, reliquos
militibus cum præda concessit. Et cum non
multo ante per ciuitates, ad vsum exercitus
currus præparare imperasset, vt istis est potи-
tus, vetuit ciuitates amplius de curribus la-
borare, quia curruum, quoad satis erat,
habebat. His ita gestis, scribit Adaman-
tius Imperatori, vt Theuderico promise-
rat, sermones quos secum habuerat. Scri-
bunt & Sabinianus & Ioannes Præfectus,
res a se gestas & omnia in maius extollen-
tes, suadebant pacem cum barbaro mini-
me facere. Spem enim esse vi eum regione
depellere, aut si manserit delere & con-
terere. Hæc vbi Imperator resciuit, bel-
lum turpi pace potius ducens, misit qui le-
gatum redire, neque quicquam rei am-
plius cum barbaro contrahere iuberet.
Sed ex se Sabiniano diceret & Gentoni,

(is erat vir Gothus, & mulieri Romanæ in Epiro nupserat, & copias habebat) vt cum omni manu militari, quæ ipsis adesset bellum gererent, nec enim sibi, vlla in re, cum barbaro conuenire. At Adamantius, conuocatis militibus, eorum fortitudinem laudauit, & vt fortes esse pergerent, vt mos patrius ferebat, hortatus est. Tum Imperatoris mandatum illis legit, & in magnas spes eos erexit, imperatorem non permissurum, suam illis fortitudinem & nauitatem infructuosam esse. Ille quidem bonam famam adeptus, mortuus est nullis partis diuitiis. Zenone imperante Marcianus, & alii nonnulli seditionem mouerunt. Vbi ea res ad Theoderichum Triarii est delata, sibi oblatam occasionem vrbis inuadendæ existimans, magnam barbarorum manum, in Imperatoris gratiam coegit, tanquam propositum illi esset, Imperatorem & vrbem a periculo vindicare & liberare, sed manifestum erat omnibus, qua de causa accurreret. Itaque Imperator, vbi hoc audiuit, ad eum, cum litteris regiis equitem mittit, animum & voluntatem erga se laudat, & iubet eum abire, tanquam illo nihil sibi opus esset. Ciuitatem enim vix a tanto æstu liberatam, si in aliam perturbationem, & suspicionem coniicerent, vulgus ad turbandum procliue, longe perniciosiorem, & maiorem priore excitaret seditionem. Ille vero respondit, se Imperatori obsecuturum, neque tamen posse, exercitum a se collectum, aut eius partem, reducere, nisi paulisper eum reficeret. Etenim in ea erat opinione, vt existimaret, neminem qui resisteret pro mœnibus, quæ nullo propugnaculo, aut turre munita erant, sibi occursurum, & sibi in vrbem ingredienti omnem popularem turbam adhæsuram, propter odium quo Isauros prosequebatur. Quæ etiam Zeno veritus, mittit Pelagium, cum multis pecuniis, quas partim Theudericho, partim Gothis, in vniuersum erogaret, & alia non parua munera se daturum sponderet. Itaque vt Pelagius venit, partim minis, partim promissis, partim ingentibus pecuniis numeratis hoc hominum genus natura auarum eorum moribus obsecutus a proposito reuocauit & emisit. Ex quo existimatus est, non paruo metu, ciuitatem leuasse. Nam Theudericho in ciuitatem introducto, nihil aliud quam bellum intestinum expectare oportebat. Statutum enim apud animum suum Isauri habebant, nisi vi cogerentur, haud quaquam vrbe cedere. Itaque contos prægrandes præparauerant, quibus in fastigio, linum cum sulphure alligauerant, & si sibi vis inferretur, multorum auxilio, quos sibi consociauerant, vrbem incendio cremare constituerant, & ita Theuderichus discessit.

(Γότθῳ μὲν ὄντι αὐδρὶ, γυναῖκα δὲ Ρωμήων τὴν τῶδε τῷ Ηπείρου γεγαμηκότι, καὶ δυνάμιν ἔχοντι) ἔχεσθαι τῷ πολέμου πάσῃ χρεὶ, ὡς οὐδὲν βασιλέως πρὸς ἑκείνους στυγητοτέρου. καὶ συγκαλέσας τοὺς στρατιώτας ὁ Αδαμάντιος, ἐπήνεσε αὐτοὺς τῆ προθυμίας, καὶ ἐκέλευσε γενναίως, ὥσπερ πάτριον αὐτοῖς, ἔχεσθαι τῶν προσταγμάτων, καὶ ὃ ἐκ βασιλέως ἐπεμέγνω προσταγμα. παῖς τ' ἐλπίσιν αὐτοὺς μετεώροις ποιήσας, ὡς βασιλέως ἀεὶ πᾶσι τοὺ προθυμίαν οὐκ ἄκαρπον ἑαυτος· εὐφημίας ἔτυχε, καὶ μετ' ὀλίγης ἐπρεπέμφθη. καὶ ὁ μὲν ἀπηλλάγη, μηδὲν πλέον ποιήσας. Οπ ὅτι Ζήωνος τῆ βασιλέως, σάσεως γενομένης περὶ Μαρκιανοῦ καὶ ἄλλων τινῶν, Θευδέριχος ὁ Τειαρίου μαθὼν τὰ γεγενότα, καὶ ὑποπτεύσων κατὰ νοῦ αὐτῷ πρᾶξαι τῆ πόλῃ ὀπτήσθαι, καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῷ πρῶ εὐθὺς ἀναστήσας ὃ βαρβαρικὸν, ἦκε. δῆθεν μὲν, ὡς βουλόμενος αὐτῷ τε τῷ βασιλεῖ καὶ τῆ πόλει ἀμῦναι· προθύμως δὲ ὢν πᾶσιν ἐφ' ὅτῳ ἠπείγετο. βασιλικὰ δὲ ἀνύσας, ἱππέα ἐξέπεμψε καὶ βασίλεα γράμματα, τῆς μὲν προθυμίας αὐτὸν ἐπαινῶν, κελεύων δ' ἀπελθεῖν ὡς οὐκ ἔτι οὔσης χρείας· μὴ μέλις καταπαῦσαι οἱ τοιούτου σάλου τοὺ πόλιν, αὖθις εἰς στάσιναν ἐμβαλόντες ἑτέρην, ὃ θορυβεῖσθαι φιλοῦσι εἰς χεῖρω τε μείζονα * οὐ παρέξω σύσασιν. ὁ δὲ αὐτὸς μὲν ἔφη τῷ βασιλεῖ πείθεσθαι· ὃ δὲ πλῆθος οὐκ ἔτι δύνασθαι ἀναστρέφειν, τοσοῦτόν τε συλλεχθὲν, καὶ μέρος τι ἐ βραχὺ διαπαπαύων. ὑπῆρ τε γὰρ τειχῶν οὐδένα νομίζειν αὐτῷ ἀντίστασθαι, μήτε ἐπάλξεως μηδεμιᾶς, μήτε πύργου ἐντος· τε εἰσελθόντι πομπὰ τὸν δῆμον προσίστασθαι τῆ τῶν Ισαύρων ἀπειθείᾳ. ἃ δὴ καὶ φοβούμενος Ζήωνα, ἐκπέμπει Πελάγιον χρήματα ἔχοντα πολλὰ· * τὰ καὶ μὲν αὐτῷ Θευδερίχῳ, τὰ δὲ καὶ τῶν Γοτθικῶν τῷ πομπῇ διδόασι, καὶ ἄλλας ὑποσχόμενος δωρεὰς οὐκ ὀλίγας. ἐλθὼν δὲ Πελάγιος, καὶ τὰ μὲν ἀπειλήσας, τὰ δὲ ὑποσχόμενος, τὰ δ' καὶ δοῖς χρήμασιν, οὐκ ὀλίγοις τε οὖσι, ὃ φύσῃ φιλαργύρου τὸ ἔθνου μετελθὼν, διαπέμπει. καὶ ἔδοξε δὴ τοῦτο τῷ φόβου τὸ πλείονος ἀναφέρειν τοὺ πόλιν. οὐδὲν γὰρ ὧν ἐλπίσας ἐξισόντος, ἢ πόλεμόν τε ἔνδον καὶ ὃ πομπὸς ἔμπρησιν. οὐδὲ γὰρ οἱ Ισαυρῆσι ἁπλῶς ἀναχωρῆσαι βιαζόμενοι ἐπενόουν· ἀλλὰ κοντοὺς ὑψηλοὺς προπαρασκευάσαντες, λίνον ἐπ' ἄκροις αὐτοῖς προσδήσαντες καὶ θεῖον, πολλοὺς ἔιχον ἑτοίμους, ἐῖ ποτε βιαζοῖεν ἅπασαν ὑφ' ἁλῶσι τ' πόλιν. καὶ ὁ μὲν Θευδέριχος οὕτως ἀπεχώρησε.

Τοὺς δὲ παρὰ Περκήπιον καὶ Βούσαλδον πολλάκις ἀποστέλλων, παρῄτει Θευδερίχου ἐξιτήριόν τι ἐνδείκνυσθαι τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας, καὶ διαπειρᾶσθαι αὐτὸν τοῦτο ἀξιῶν, παρῃτεῖτο δὲ βασιλέα· μὴ μὴν τοιόν γε ὄντα Γότθοις, ὥσπερ καὶ ἄλλοις ἀνθρώποις, ἱκέτας, καὶ σωτηρίας δεομένοις ἀνθρώπους, τοῖς λαβεῖν βουλομένοις ἐπιδιδόναι παρεσκεύασε. ἐὰν οὖν αὐτοῖς πλεῖον ἢ ὅσα ζῶ ὀχλήσειν ἐσομένοις. καὶ οἱ μὴν οὕτω βραχύ τι μέλλον νεμόμενοι παρὰ Θευδερίχῳ δῆλον. Ὅτι Ζιλῶν, ἀνὴρ ὢν πολέμου ἄγαν, καὶ πολλῆς πάντα τὸν βίον μεταχειρισάμενος ἐφέσεως, ἐγνω πρὸς τὸν Βανδήλων εἰς Καρχηδόνα πρεσβεύσασθαι. καὶ Σβυήσην ἐκ τῆς βουλῆς προσβυτὴν αἱρεῖται, ἄνδρα καὶ σωφροσύνῃ διαφέρειν δοκοῦντα, καὶ * ὃ ἐβούλετο τὰ δίκαια. καὶ παιδείκιον αὐτὸν ποιησάμενος, ἀποπέμπει· ὅπως ἐκ τῆς ἀξίας τὸ πρεσβείας ὄγκον καθεσκευάσοι σεμνότερον. καὶ ὁ μὴν ἐξέπλευσε. ὁ δὲ Βανδήλων μαθὼν ὅτι * ἤξοι πρεσβεία· φθάσας ἔκπλουν ποιεῖται, καὶ Νικόπολιν εἷλεν. ὁ δὲ πρεσβευτὴς Σβυήσης διαβὰς, ἀπὸ Σικελίας εἰς Καρχηδόνα ἀφίκετο· καὶ πολλὰ διαβὰς τὸν ἔκπλουν ἐμέμφετο τὸν Βανδήλων. ὁ δὲ τὰ μὴν ἔλεγεν ὡς πολέμιος πρεσβεύων· τὸν δὲ περὶ τῆς εἰρήνης ὑπὲρ πρεσβεύοντα, νῷ ἔφη λόγους προσδέχεσθαι. τῷ δὲ Σβυήσῃ ἥδετο τὸ βίου θαυμάσας, καὶ τῶν λόγων ἠνάσθη. καὶ τῆς δικαιοσύνης ἀεὶ πείσεσθαι λαμβάνων, πρὸ ἕτοιμος ἦν ποιεῖν ὅσαπερ ἐκείνος προσβάλλοιτο. μάλιστα δ' ἔδοξεν αὐτῷ δίκαιος εἶναι, ὅτι τὰ χρήματα αὐτῷ τῆς βαρβάρου διδόντος, καὶ τὰ πρέποντα δῶρα πρεσβευτῇ δωρούμενος, * ἀπεσώσατο πάντα, εἰπών· ὡς οὐκ ἂν τούτων δῶρόν ἐστιν οὐδὲν μᾶλλον πρεσβεύοντι αἰδέσιμον, τοὺς αἰχμαλώτους κομίσασθαι. ὁ δὲ τῆς Δφρικανίας ἐπαινέσας τὸν ἄνδρα, οὓς μὴν ἔφησε σὺν τοῖς ἐμοῖς υἱέσι τῶν αἰχμαλώτων ἀπέλαχον, τούτους σοι πάντας ἀφίημι. ἐὰν δὲ ὁ πλοῦτος αὐτὸ κατενείματο μεῖζον, τούτους σοι μὴν ἐξέσται πρὸς ἑκόντων, εἰ βούλει, πείσασθαι τῶν ἐχόντων· αὐτὸς δ' αὖ οὐ δυνάμενος ἐκ ἐθελόντας ἑαυτῶν τοὺς Ἑλληνότας βιάσασθαι. σκεψάμενος ὁ Σβυήσης ἀπέλυσε μὴν πρὸς οὓς αὐτὸς εἶχεν ὁ Βανδήλων· ἃ δὲ εἶχε χρήματα, καὶ ἐσθῆτα, ἐκ σκεύη, πάντα ὑπὸ κήρυκι δημοσίᾳ πωλήσας· τούτοις ὅσους ἴσχυσε τῶν αἰχμαλώτων ἀπέλασε. Ὅτι Ζιλῶν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν δεξιὸν τῶν Γότθων πρεσβευσάμενος, παρὰ Ἡρακλείου τὸ γραμμάτων, ὃ κεκτημένος παρὰ τῶν Γότθων, ὑπέλαβε ἐπὶ λύτροις ἀφήσειν· καὶ τὰ λύτρα ρ'. συνωμολόγησε πάλαι. ταῦτα τοὺς πρεσβεύσαντας Ἡρακλείῳ Ζιλῶν ἐκέ-

Quantum ad Procopium & Busalbum sæpius misit, qui eos a Theudericho peterent vt in hoc suam erga se beneuolentiam & obsequium declararet. Sed respondit, se quidem in omnibus dicto audientem fore Imperatori. Tamen nefas esse Gothis, sicut & cæteris mortalibus, supplices & eos qui salutem deprecantur, his qui eos comprehendere & vitam eripere volunt prodere. Eos igitur vt omitteret orabat, præsertim cum nulli, nisi quod viuerent, essent molesti futuri, & illi quidem apud Theuderichum, quod reliquum vitæ fuit, modicum terræ colentes, transegerunt. Cum multi vndique tumultus exorti essent, Zenoni homini admodum ignauo & imbelli, venit in mentem ad Vandalum legationem Carthaginem mittere, & Seuerum ex Senatu legatum deligit virum qui modestia, & temperantia & iustitia præstare existimabatur: itaque quo dignationem legationi adderet, & eam augustiorem redderet, patricium creauit. Et ille quidem nauigauit. Sed Vandalus, vbi didicit legationem ad se venire, præoccupauit cum classe traiicere, & Nicopolim cæpit. Seuerus autem legatus, soluens a Sicilia, Carthaginem venit, & magnopere questus est cum Vandalo, quod classe transmisisset. Ille vero dixit, se hæc, vt hostem feciſſe. Nunc cum de pace, ad eum legatus missus sit, sermonem excipere. Seueri autem vitam frugi & modestam admiratus, eius consuetudine & colloquio delectabatur, quippe qui eius iustitiæ, quotidie periculum faceret, ex quo omnia exequi, quæ proponebat, paratus erat. Maxime illi visus est iustus esse, in eo quod, cum ei barbarus pecunias largiretur & munera legato digna daturus esset, omnia reiecit: Dicens, nullum donum viro legato dignius & conuenientius, quam captiuos in libertatem vindicare. At barbarus homine macte ista pia cogitatione esse iusso & collaudato: Omnes, inquit, captiuos, qui mihi & filiis meis sorte obtigerunt, tuæ potestati permitto, reliquos vero, inter exercitum sorte diuisos, per me tibi licet, vt lubet, ab his qui eos possident, si modo consenserint, redimere. Nec enim possem eos quorum dominio cesserunt, ad id inuitos cogere. Itaque Seuerus eos quos Vandalus possidebat, sine pretio in libertatem restituit, & quascumque habebat pecunias, & vestes & vtensilia, ea publice per præconem vænum exposuit, & captiuos quoscumque potuit redemit. Zeno Imperator per legatos summum Gothorum Ducem rogauit vt Heraclium Ducem qui in hostium erat potestate, soluto redemptionis pretio liberaret. Is pro redemptione pollicitus est se daturum centum talenta. Ea Zeno iussit Heraclio propinquitate coniunctos mutuo

dare, ne ab aliis redemptus, ſerui loco apud eos haberetur. Miſſæ ſunt igitur pecuniæ Gothis, Thraciam vſque, quas receperunt, & Heraclium e cuſtodia liberum abire ſiuerunt. In hunc, cum iter Arcadiopolin tenderet, incurrunt nonnulli Gothi, quorum vnus Heraclio vulnus ad humeros inflixit. Quamobrem aliquis ex his, qui cum Heraclio erant, Gothum percuſſit: Et quid tibi vis ait? ſatin tu ſanæ mentis es? o homo, neque eum quem vulneraſti, noſti. At Gothus, Equidem probe noſſe eum, quem male perditurus erat. Et ſimul Gothi enſes ſtringentes, vnus caput, alter manus Heraclio amputauit. Et illi quidem aiunt, ea quæ meruerat repenſa. Fertur enim quoſdam qui ſub eo ſtipendia faciebant, iudicatos, aliquod facinus, non tamen capite luendum, commiſiſſe, in cauitatem ſubterraneam coniectos lapidibus ab omni exercitu obrui iuſſiſſe. ex eo Dei iram in eum commotam fuiſſe obſeruatum eſt, etenim in perpetua fuga fuit & errauit, neque vnquam a malis reſpirare illi datum eſt, ne quidem apud eos apud quos malorum ſuorum ſe conſolationem reperturum ſperabat. Præfectus Ægypti, qui vix quinquaginta auri libras mittere ſolebat, tanquam vberiore ſolito, facta prouincia ad quingentas miſit. Eodem tempore cum Zeno Imperator, præſentiret Theuderichum Balameri filium, opibus & potentia labi & minui. Contra Theuderichum Triarii delectus ex ſua gente habere & exercitus quos magnos comparauerat, alere, inimicitias æquis conditionibus, ſi conuenire vellet, deponere melius eſſe, exiſtimauit. Itaque per legatos quos miſit petiit, vt filium, conditionum quas iam pridem tulerat, obſidem daret, vt priuatam vitam ageret, & contentus ſuis facultatibus, in quibus maneret, nihil turbarum excitaret. Atque huiuſmodi erant eius tunc temporis poſtulata. Ea omnia quæ rapuerat ſibi haberet, cæterum quieſceret, a nemine mala paſſurus, nemini quoque inferret. At ille ſe quidem filium obſidem daturum reſpondit, ſed non iam ſibi integrum, priuatam vitam agentem, ſolis ſuis opibus, caſus ſuos ſuſtentare. Cum enim ſolus, neque tanta multitudine circumſeptus erat, bona quidem quæ tunc poſſidebat ſi ea diligenti ratione adminiſtraſſet priuato fortaſſe ſuffeciſſent. Nunc quoniam in ea ſe neceſſitate conſtituerunt, vt milites colligeret, neceſſe eſt vt vna cum ipſis bellum, quo inde ſe alant, faciat, dum periculum adeat, aut aliis inferat, & finem, qui qualis futurus ſit, incertum eſt, res capiat. Hæc vbi nuntiata ſunt, cenſuit Imperator bellum omni cura & diligentia apparandum. Itaque omnes legiones quæ erant in Ponto

A λθυσε πᾶσθαι ἵνα μὴ δουλείᾳ λελυμβύος ὑπ' ἄλλων, ἀν δούλου γίνεσθαι σήματι. πέμπεται δὲ εἰς Θράκιον τοῖς Γότθοις τὰ χρήματα. οἱ δὲ ἐδέξαντο μὲν, καὶ ἄνδρα ἐκ τῆς φρουρᾶς αἰτίαν Ἡράκλειον. προσίοντι δὲ αὐτῷ ἐν Ἀρκαδίου πόλει, προσπέχουσί τινες Γότθοι, καὶ βαδίζοντι παρ' Ἡρακλείᾳ, τὴν ἐκ τῶν Γότθων βίαν * τῶν ὤμων ἔπεισε. τῶν δὲ * τὸν ὦμον ἔπαιρεν ἐπαίειζε

B τοῦτ' τὸν Ἡράκλειον τις * ἔπληξε παρὰ Γότθων· καὶ πῶς εἶπεν, οὔτε σαυτὸν οἶδας δύστηνε, οὔτε γινώσκεις ὃν ἔπληξας; ὁ δὲ πάνυ γινώσκειν ἔφη τὸν ὑπ' αὐτοῦ κάκιστα ἀπολούμενον. Ἅμα ἀπασάμενοι, ὁ μὲν ἧς τὴν κεφαλὴν τῷ Ἡρακλείου, ὁ δὲ τὰς χεῖρας ἀπέτεμε, καί φασιν, ὅτι κατ' ἀπαπόδοσιν ἔπαθεν Ἡράκλειος. ἐλέγετο γὰρ ἄνας τῶν ὑφ' αὐτοῦ τελευτώντων στρατιωτῶν, δίκαιός τι πλημμελεῖν οὐκ ἄξιον θανάτου, εἰς βόθρον καταβαλὼν πολὺν σράτυμα αἰσχύνας αὐτοὺς καταλεύσαι. ἔκποτε οὖν ἡ τῆς Θεοῦ ἀγανάκτησις ἐις αὐτὸν ἐτηρεῖτο. Ὅτι φεύγων τε καὶ πλανᾶσθαι, καὶ μηδαμοῦ δύνασθαι τῶν κακῶν ἀναπνεῦσαι, πρὸς οἷς μοι τὰ πάσματος ἤλπιζον εἶ) παραψυχώ. Ὅτι τὸν ἄρχοντα Αἰγύπτου ὀλίγα μόλις χρυσίου λίτρας ἐκπεμπόμενον, ὥσπερ εὐδαιμονεστέρας γνομένης ἡ πρόσθεν ὅτε πεντακοσίας ὁμοῦ λίτρας ἀπέστελλεν. Ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ὁ Ζήνων ἀναδόμενος, ὡς τὰ μὲν Θεοδερίχου, ἃ παῖδος Βαλαμήρου ἀεὶ ἀσθενέστερα καὶ ἐλάττονα γίγνοιτο· ὁ δὲ Τριαρίου ἔθνη τε στρατοπεδίζει, καὶ συστρέφει δυνάμεις· ἐνόμισε βέλτιον ὅτι μετρίοις αὐτῷ, εἰ συμβαίνοι βούλοιτο, καταλύσαι τὸν ἔμφυλον. καὶ πρέσβεις ἀποστέλλας, ἠξίου δοῦναί τε υἱὸν ὁμηρεύσοντα, ὡς πάλαι προσήκαλεῖτο· καὶ ἰδιώτην ὄντα, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ μόνον, μηδὲν ἐνοχλοῦντα, ὥσπερ ἤτησε τότε· λαβεῖν τε τὴν οὐσίαν, ὁπόσης ἀφῆρητο, καὶ πάλιν ἡσυχάζειν, οὐδὲν ἔχοντα κακὸν, σέθεν ἑτέρῳ πρέσχοντα. ὁ δὲ

D ἀπεκρίνατο, ὅτι τὸν υἱὸν ἔτι ὁμηρεύσοντα δώσει, οὔτε δυνάμεσι ἔτι ἐκ μόνης τῆς οὐσίας ἰδιώτης διήγειν. ἐπεὶ μὲν γὰρ ἐν μόνος, μήπω ἔθνη τοσαῦτα περὶ αὐτὸν ἔχων, μόνην δὴ τὴν οὐσίαν σφόδρα συστελλόμενον ἴσως ἂν ἐπαρκέσαι· νῦν δὲ, ἐπειδὴ αὐτὸν ἐς ἀνάγκην τῆς ἔθνη συλλέξαι κατέστησεν, ἐκ τῆς ἀνάγκης εἶ) ἢ πρέφειν τοὺς ἐλθόντας, ἢ στρατῷ ἀνδρὶ πολεμεῖν, ἕως παθὼν ἢ δράσας ἓν ἀναμφισβήτητον τῶν πρωτείων ἐργασθῆναι. ταῦτα ὡς ἀπηγγέλθη· ἔδοξεν ἐις ἀκριβῆ καταστασθαι πόλεμον. καὶ παρασκευὰ μὲν πολλὰ, ὅσα τε πρὸς τῶν Πόντου

καὶ

καὶ τὴν Ἀσίαν, καὶ ὅσα τοῖς ἐκείνοις ἐνίδρυτο μέρεσι, τὴν ταχὺς ἐκάλει. καὶ πρῶτα πάντα σὺν ὀλίγῳ τινὶ πλήθει. κατεσκευάζοντο δὲ ἁμαξαι σκευοφόροι, καὶ βόες ἐνωμῶντο, καὶ σῖτός τε καὶ ὅσα χρήσιμα στρατοπέδῳ, πάντα ἐλάνετο ἔτοιμα, ὡς αὐτὸς γε μέλλοντος Ιλιοῦ ἐξιέναι. Ὁπότε ὁ Ζήνων Μαρτινιανὸν προσδοκήσας στρατηγὸν, καὶ τὸ στρατοῦ ἐς ἀπαξίαν ἐλθόντος, ὡς ταῦτα καλὰς ἔχειν ἐδόκει· πέμπει ἄνδρας αὐλικοὺς πρὸς τὸν Βαλαμήρου λέγοντες, ὅτι οὐ δεῖ πολεμεῖν ἔτι τῷ μάχῃ, ἀλλ' ἔργου νῦν ἔχεσθαι, καὶ πληρωῦν τὰς ἐλπίδας, ἐφ' αἷς τῆς στρατηλάσιας ἠξιώθη Ρωμαίων. ὁ δὲ ἀκούσας, αὐτιπέμπει καὶ αὐτὸς ἐς Βυζάντιον πρέσβεις, λέγων· ὡς οὐ πρότερον ἐξήρηται τῷ ἔργῳ, εἰ μὴ καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ σύγκλητος αὐτὴ ἐπομόσαιντο πᾶσα, ὡς σφίσι ποτὲ ὅτῳ * τελείου συμβήσονται. οἱ μὲν δὴ ἀπὸ βουλῆς, καὶ οἱ ἀρχοντες, ὤμοσαν μὴ συμβαίνειν, εἰ μὴ βασιλεὺς ἤθελοι. αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς, μηδὲν ἀπιστήσασθαι τὴν ἤδη συγκειμένων, εἰ μὴ πρῶτον ἀκήκοον πρὸς Θαίνοντα ἴοιεν. τούτων δὲ ὁμοσάντων, αὐτὸν μὲν Θευδέριχον ἔδοξε κινῆσαι τὴν αὐτοῦ δύναμιν, ἐν Μαρκιανοῦ πόλει τὴν πᾶσαν ἱδρυμένην, εἰς ὃ ἴοιεν ἐλαύνων. ἐπειδὴ δὲ ἠμύνθησαν πρὸς τὴν πύλαις τῶν Αἵμου, τότε τὸν τῆς Θράκης στρατηγὸν διαλλοις ἱππεῦσι καὶ ὁπλίταις μυρίοις ἀπαντῶντα συμμίξαι. ὑπῆρχε δὲ Αἵμου, ἄλλως ἀπαντήσασθαι δύναμιν πρὸς τῷ ὄρει καὶ Ἀδριανουπόλει, πεζοῖς μὲν δισμυρίοις, ἐξακισχιλίοις δὲ μᾶλλον ἱππέας. ἀπὸ δὲ Ηρακλείας καὶ τῶν πρὸς Βυζάντιον πόλεων καὶ φρουρίων ἄλλων ἔλεγον εἶναι δύναμιν, εἰ δεήσοι· ὥστε μηδὲν ἐλλείπειν τὴν ἐς ἐλπίδα χρηστὴν συντελεσθῆναι τὰ ἔργα. ταῦτα πυθόμενος ὁ Ζήνων τοῖς πρέσβεσι, καὶ ταχὺς ἐκπέμπει ἄγγελον δὲ ὁ Θευδέριχος τὴν αὐτοῦ στρατιὰν, ἥκειν ὅτι τὰς πύλας, καθάπερ συνέκειτο. ἐρχομένῳ δὲ αὐτῷ. οὔτε ὁ στρατηγὸς τῆς Θράκης ἀπήντα, οὔτε οἱ πρὸς τῷ ὄρει ἱππεῖς ἐφάνησαν λεγόμενοι. ἀλλὰ διὰ ἐρημίας διελθὼν τὰ ἐν μέσῳ, εἰς τοὺς πρὸ Σονδῖν πεδία κατέβη χάρακος. ὄρος δὲ ὑπὲρ τούτου ὑψηλὸν τε καὶ μέγα, καὶ ἄπορον ἐπελθεῖν, εἴ τις ἄνω κωλύει. ἐν ᾧ στρατοπεδεύων * ὁ Τειδέριος ἐτύγχανε. κατεῦθεν προσβάλλοντες ἐξ ἐφόδων ἀλλήλοις, πολέμιά τε καὶ ἵππους καὶ λείαν ἄλλην ἀφήρπαζον. ὁ δὲ Τειδέριος συνεχῶς προσιππεύων ἐπὶ τὸ στρατόπεδον τὸ ἐκείνου, ὕβριζε καὶ ὠνείδιζε πλήξας, ὀπίσω τε καλῶν, καὶ παῖδα καὶ ἄφρονα, καὶ ἅμα ἁρπαζόμενος τῶν ἵππων καὶ λείαν ἄλλην ἀφήρπαζον. ὁ δὲ Τειδέριος συνεχῶς προσιππεύων ἐπὶ τὸ στρατόπεδον τὸ ἐκείνου, ὕβριζε καὶ ὠνείδιζε πλήξας, ὀπίσω τε καλῶν, καὶ παῖδα καὶ ἄφρονα, καὶ ἅμα ἁρπαζόμενος τῶν ἵππων

A & quas ad Asiam & Orientis partes collocarat, quanta potuit celeritate euocauit, & vndique breui tempore præsto fuit non parua multitudo. Comparabantur currus, qui veherent vtensilia, & boues emebantur, & frumentum, & quæcumque necessaria erant alendo exercitui, ea omnia præparabantur diligenter tanquam Imperator esset intra breue tempus copias educturus. Cum exercitus eo petulantiæ deuenisset, vt sine vllo ordine, sine certo Imperio esset, Zeno Martianum qui hæc corrigeret ei præposuit. Tum ad Theuderichum Balameri filium, viros mittit qui dicerent, non iam amplius oportere differre B pugnam, sed tempus esse prælio decertare, & expectationem, quam excitasset, cum Ducis Romanorum dignitate decoratus fuit, explere. His cognitis Balameri filius, mittit quoque Byzantium legatos, qui dicerent, illum non prius id operis aggressurum, quam Imperator & Senatus, iuramento fidem dedissent, nunquam se reconciliaturos iri cum Triario. Itaque Senatores & Duces Sacramenta dixerunt, nunquam in gratiam cum Triario, nisi Imperator voluerit, redituros. Et Imperator, se nunquam a Conuentis recessurum, nisi prius ea Balamerus esset transgressus. His iuramentis præstitis, placuit Theuderichum moC uere, cum omnibus copiis, quas ad Martianopolim, in castris habebat, & vlterius progredi. Vbi ad portas Hæmi montis peruenisset, Thraciæ Ducem, cum duobus equitum millibus, & decem millibus grauis armaturæ, occurrere & se illi coniungere. Hæmo transgresso, alias illi copias, ab Septemtrione & Adrianopoli, obuiam ire, peditum viginti, equitum sex millia. Cæterum Heracleæ & in aliis ciuitatibus, & locis munitis, circa Byzantium, dicebant esse alias legiones, & quamplurimos milites, in præsidiis, qui si opus foret, subsidio venirent. Itaque res gerere maturarent, & sperarent, nihil illis quod ad res commode administrandas faceret, defuturum. Hæc Zeno promittens legatis, statim eos dimiD sit. Itaque Theuderichus mouens, cum suo exercitu, vt conuenerat, ad portas Hæmi montis venit. Cum illuc accessisset, neque Dux Thraciæ obuius fuit, neque hi qui a Septentrione venturi dicebantur. Interea percurrens deserta, quæ in medio erant, ad loca circa Sondin peruenit. Est autem Sondis, mons altus & præruptus, qui ascendi minime potest, si quis sit qui ex alto impediat. In eo Triarius castra posuerat, illi leuibus præliis inter se cum pabulatum ibant, congredientes, armenta, equos & aliam prædam mutuo sibi eripiebant. Sed Triarius crebro obequitans, circa castra Balameri exercitum contumelioſe eum appellabat, & multa conuitia illi faciebat, periurum eum vocans, puerum, dementem, & sui gene-

ris hostem & proditorem, qui Romano- A
rum mentem non nosset, neque quo ten-
derent eorum consilia, videret: etenim
volunt sedentes & ociosi efficere, vt Got-
thi per Gotthos deleantur, & conficiantur,
quo sine vllo labore, vtri nostrum ceci-
derimus, victores existant. Quicumque no-
strum alios oppresserint, hanc solam vi-
ctoriam, vt paucis verbis dicam, ex sua
victoria reportant, vt nos viribus attri-
tos Romanorum aggressioni obiiciant.
Nunc postquam te accersierunt, & iusse-
runt conuenire, vt cum tuo & eorum exer-
citu communiter bellum gereretis, ne-
que quisquam hic adfuit, neque ad vrbes,
sicuti dixerant, occurrerunt, teque so- B
lum, vt male perires, & pœnas temeritatis
tuæ, his quos prodidisti dares, reliquerunt. Hæc vbi audierunt, plures ex multitudine quæ cum Theudericho erat, ea quæ dicta erant, æqui bonique consuluerunt, & aduersus suum Ducem insurgentes dixerunt, merito illi conuitia dicere, nec oportere diutius in mutuam perniciem armatos pergere, & nulla habita cognationis ratione, se ad eorum causam, qui ipsos proderent, adiungere. Postridie iterum ascendens Theuderichus quendam cespitem terræ, ad Balameri exercitum, clamabat. Cur, pessime, meos cognatos perditum isti? cur tot mulieres viduas effe- C
cisti? vbinam locorum sunt eorum viri? quomodo consumptæ sunt facultates quas omnes habuerunt, cum domo ad militandum sub te profecti sunt? Vnusquisque eorum, duos aut tres equos habebat, nunc equis destituti pedes incedunt, & te per Thraciam, mancipiorum instar, sequuntur, quamuis liberi sint, neque deteriore genere, quam tu; & venerint, vt aurum modio admetiantur. Hæc vbi exercitus Balameri audiuit, tam viri quam mulieres, eum adierunt, & cum tumultu & vociferatione orauerunt, vt paci studeret. Sin minus, se quod sibi vtile erit amplexuros, & eum deserturos. Ob eam causam mittit ad Theu- D
derichum legatos, & ambo conuenerunt, ad nescio quem fluuium, ab vtraque ripa: Deinde medio interiecto flumine, collocuti conuentiones faciunt, se quoad vtile sibi videbitur minime bellum inter se gesturos. Hæc vbi vterque iurauit, mittunt legatos Byzantium. At Zeno exercitu misso facto, mittit ad Theuderichum, vt pacem inter se pro arbitratu facerent. Inter hæc Balameri filius, suas copias conuertens circa Rhodopem venit, quas late per fertilissima quæque Thraciæ loca extendens, quicquid manu apprehendi potuit rapit. Ibi omne agricolarum genus obtriuit, occidens & destruens, quæ exportari non poterant. Hæc vbi facta

χεινοῦ ἐχθρόν τε καὶ προδότην· ὅστις οὐ συνίησι τῆς γνώμης τὴν Ῥωμαίων, μηδὲ ὁρᾷ τὴν * ὄψιν, ὅτι αὐτοὶ * κ. σκέψ.
βούλονται καθήμενοι ἡσυχῇ αὐτοὺς τοὺς ἑαυτῶν καταπέλαι τοὺς Γότθους. κἀκεῖνο μὴν τὸ νικᾶν ἀκινητὶ ἔχουσιν, ὁπότεροι πέσωμεν. ἡμῖν δὲ ὁπότεροι τοὺς ἑτέρους φθείρουσι, πλὴν τῶν λόγου καὶ εἰς μίαν ἀποφέρονται νίκην, ἐλαφροῖς λαφύροις τοὺς τῶν Ῥωμαίων βιαιοβουλίαν. νῦν μὲν οὖν σὲ καλέσαντες, καὶ ἐπαγγελάμενοι πρέσεσθαι καὶ αὐτοὶ τὴν κοινὴν συστρατείαν· οὔτε ἐκεῖθεν πρόσιον, οὔτε ὅπῃ τοῖς πόλεσι ἀπήντησαν, ὡς εἶπον. μόνον τε ἀπέλιπον ἀπολέσθαι κάκιστα, καὶ τῆς γε ἀφραδίας δοῦναι δίκην ἀξίαν, ᾗ προσέδωκας ἥμει. ταῦτα ἐπακούσαντες πολλοὶ τὴν αὐτὴν πλήσιοις, συνῆδον τοῖς λόγοις. καὶ τῷ σφετέρῳ αὐτοῦ στρατηγῷ προσιόντες, ἔλεγον· ὡς εἰκότα ὀνείδιζοι ἐκεῖνος, τὸ μὴ οὐ προσήκειν φθείρεσθαι τὸν αὐτέρων, οὐ τὴν συμμαχείας τὴν κοινῆς ἀμελοῦντα τοῖς προδόσι προσέχειν. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ πάλιν ἀναβὰς Θευδέριχος ὅπῃ φωνὴ φθόφων, ὑπὲρ τὸ στρατοπέδου τοῦ ἐκείνων ἔβοα, τί τοὺς ἐμοὺς συμμαχεῖς, ὦ κάκιστε, ἀπόλλυς; τοσαύτας γυναῖκας ἐποίησας χηρεύειν; ποῦ δὲ οἱ τούτων ἄνδρες; ἢ πῶς ἐξαπόλωλε πάντων ἡ εὐπορία, ὧν ἔχοντες οἴκοθεν συνεστράτευσάν σοι; καὶ σοὶ δύο καὶ τρεῖς ἕκαστος ἵππους ἔχων, νῦν ἀνίππους χωρεῖσι, καὶ πεζοὶ, ὡς Θρᾴκης ὥσπερ οὐ ἀνδραπόδων ἐπόλεμοι μερίδι. ἀλλὰ κ' ἐλεύθεροί τε καὶ ἥμοις οὐ χείρονος, * ἢ μεδίμνῳ χρυσίου ἐλθόντες ἀπομετρήσονται; ταῦτα ὡς ἐπήκουσε ὁ στρατὸπεδον ἅπαν, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες ὁμοῦ πάντες ἴεσαν ὅτι τὸν * Θευδερίχου, τὸν αὐτῶν ἡγεμόνα, κραυγῇ τε καὶ θορύβῳ ἀξιοῦντες συμβαίνειν. εἰ δὲ μὴ, ἀπολείψειν αὐτὸν ἔφασαν πάντες, ἐς ὃ συμφέρον χωρήσαντες. σὺν τοῖς ἀπιέλλει πρὸς Θευδέριχον παρόδοις, καὶ συνέρχονται ἄμφω ποταμόν τινα, ἐφ' ἑκατέρας ὄχθης. μέσον δὲ ποιησάμενοι τὸν ποταμὸν, διελέγοντο. καὶ ποιοῦνται συνῳήκας, μὴ πολεμεῖν ἀλλήλοις ὅσα ἤμελλε συμφέρειν. καὶ ταῦτα ὁμόσαντες, πέμπουσιν ἄμφω πρέσβεις ὅπῃ ὁ Βυζάντιον. Οτι Ζήνων, ἐπεὶ διέλυσε τὴν στρατιὰν, πέμπει πρὸς Θευδέριχον, πλὴν εἰρήνην συνῃδέσθαι πρὸς αὐτὸν, ὅπως καὶ δύναιντο. ὁ δὲ τούτῳ συστρέψας πλὴν ἑαυτοῦ δυνάμιν, ὁ παῖς ὁ Βαλαμήρου ὅπῃ τὰ πρὸς Ῥοδόπην προσγίνεται μέρη. καὶ καταπιναλώσας τὰ κάλλιστα τῆς χώρας πᾶν Θρᾳκῶν ἅπαντα, καὶ εἴ τι ὧν κτηνικὸν ἁφαρπάζει. ἐξέτρεφε δὲ ἅπαν ὁ αὐτόθι γεωργῶν, κτείνων τε καὶ διαφθείρων, ὅσα μὴ φέρειν ἠδύνατο. Θευδέριχος ἢ ταῦτα

ἀκούσας γινόμενα, ἥδεσθαι μὲν ἔλεγε, ὅτι φίλος αὐτῶν καὶ ὑὸς λεγόμενος ταῦτα * αὐτοῖς δρᾷη. ἀξιοῦν μέντοι, ὅτι τῆς ἐκείνων αἰσίας ἐν τοῖς γεωργοῖς βλέπει γινομένου πλὴν δίκαιον, ὧν οὐδὲν φθεγγομένων. Ζιώωνα δὲ ἢ Βηρίναν οὐδὲ ὀπτῶσθαι ὑπισχνεῖτο. ὡς δὲ ἦλθον οἱ πρέσβεις, πίστεως τὰ εἰρημένα, ἐφ' ᾧ τε μυρίοις μὲν καὶ τετρακισχιλίοις ἀνδράσιν, οἷς ἤθελε Θευδέριχος, στεφανοῦσθαι τε καὶ ἑορτὴν χορηγεῖν βασιλέα· δυοῖν δὲ αὐλῶν φρουρὰν παραλλάσσεσθαι ἄρχοντα, ἀποκαθιστάναι δὲ αὐτῷ πλὴν οὐσίαν ὅσην πρότερον εἶχεν· καθιστάναι δὲ πλὴν ἑτέραν τῶν δύο στρατηγιῶν τῶν περὶ βασιλέα, καὶ ἔχειν ταύτας ἀξίας, εἰς ἃς ἤδη παρεσκεύαστο ὑπὸ τοῦ Βασιλίσκου. περὶ δὲ τῶν κτηθέντων, εἰ μὲν ἐτετελεύτησαν, ὡς ἔλεγε ὁ Ζιώων, μηδὲν εἶναι οἱ παρόν· εἰ δὲ ζῷεν, κομίσασθαι ὧν αὐτὸς εἶχον οὐσίαν, οἰκεῖν πόλιν, ἣν αὐτὸς δοκιμάσειε Ζιώων. ταῦτα ὡς συνέδοξε· παύσας τὸν Βαλαμὴρ ἀρχῆς ὁ βασιλεὺς, στρατηγὸν αὐτ' ἐκείνου Θευδέριχον ποιήσας· καὶ χρήματα ἔπεμψεν, ὅσα ἔδει αὐτίκα διανεμηθῆναι τοῖς Γότθοις.

A Theuderichus audiuit, se quidem lætari dixit, Romanorum amicum, & qui se eorum filium diceret, talia perpetrare. Se tamen molestè ferre, quod videret agricolas, qui nihil commeruerant, ob eorum dementiam, plecti & pœnas dare. Neque Zenonem, aut Verinam, ne tantillum quidem se commouere. Vt vero legati venerunt, pacem fecerunt: Vt tredecim hominum millibus, quos Theuderichus vellet, Imperator stipendia, & commeatus præberet: Duabus scholis, quibus imperaret præfici: Omnes suas facultates, quas prius habuerat, illi restitui. Alterum ex duobus exercitibus, qui circa Imperatorem sunt, accipere, & easdem dignitates, quas sub Basilisco obtinuerat, obtinere. De affinibus Basilisci si mortui sunt, vt Zeno ait, nihil amplius negotii est. Si superstites sunt, omnia bona, quæ eorum fuerunt, recuperare, & eam ciuitatem, quam Zeno arbitratus fuerit habitare. Hæc vbi conuenta sunt, Imperator abrogato Balamero magistratu, in eius locum suffecit Theuderichum Triarii. Et pecunias misit, quæ confestim debebant distribui Gotthis.

ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΜΑΛΧΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ
ΤΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ.

EX HISTORIA
EIVSDEM MALCHI RHETORIS
PHILADELPHENSIS.

ΟΤΙ ἐν τῷ ἑπτακαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ Μακέλλου, πολλῶν πανταχόθεν ταραττομένων δοκούντων, ἀφίκετο εἰς τοὺς Σκηνίτας Ἄραβας, οὓς καλοῦσι Σαρακηνοὺς, ἱερεὺς τῶν παρ' ἐκείνοις χριστιανῶν, ἧς αἰτίας ἕνεκα τοιαύτης. Πέρσαι καὶ Ῥωμαῖοι σπονδὰς ἐποιήσαντο, ὅτε ὁ μέγιστος πρὸς αὐτοὺς ὅλῃ Θεοδοσίου συνῆρε πόλεμος, μὴ πρόσθεν λύεσθαι τοὺς ἐπὶ τούτοις Σαρακηνοὺς, εἴ τις ἐς ἀπόστασιν νεωτερίσας προσέλοιτο. ἐν δὲ τοῖς Πέρσαις ὁ Ἀμόρκεσος τοῦ Νοκαλίου γένους καὶ, εἴτε ἀμοῖρος ὢν τυγχάνων ἐν τῇ Περσίδι γῇ, εἴτε ἄλλως τῶν Ῥωμαίων χώραν βιαίως νομιζόμενος, ἐκλιπὼν τὴν Περσίδα εἰς τὴν γειτονῆσαν Πέρσαις Ἀραβίδα ἐλαύνει. κἀνθένδε ὁρμώμενος, πρόνομας ἐποιεῖτο καὶ πολέμους Ῥω-

C SEPTIMO-DECIMO Imperii Leonis Macelli anno, cum ingens vndique rerum perturbatio esse videretur, aduenit quidam Arabum Scenitarum, quos vocant Saracenos, sacerdos eorum qui sunt apud eos Christiani, eius aduentus hæc fuit causa. Cum tempore Theodosii exortum esset inter Persas & Romanos bellum, fœdere rem transegerunt. Eo fœdere cauebatur, ne alterutri admitterent Saracenos qui in eorum fide, & ditione essent, si forte quis deficiens, res nouas moliri tentaret. Apud Persas erat Amorcesus genere Nocalius: is siue nullo honore apud eos haberetur, siue Romanorum regionem incolere potius duceret, Persidem relinquens, in vicinam Persis Arabiam migrauit. Hinc excurrens, rapinas & cætera hostilia exercebat, in Roma-

norum quidem neminem, sed in Saracenos, quos passim ante pedes suos offendebat. Sic potentiam suam augens, paulatim creuit, & vnam ex insulis, quæ Romanis parebant, sibi abstulit Iotabem nomine, qua expellens decimarum exactores, ea potitus est. Itaque tributa colligens, cum etiam ex proximis vicis multas prædas egisset, non paruam pecuniarum summam sibi parauit. Deinde illum cupido incessit Romanorum confœderatus, & Saracenorum, qui in Arabia Petræa sub Romanis degunt, Phylarchus esse. Quamobrem ad Leonem Imperatorem mittit Petrum eius gentis Episcopum, qui si qua ratione posset, Imperatore persuaso, hæc impetraret. Vt venit, & cum Imperatore verba fecit, sermones eius Imperator excipit, & ad se accersitum Amorcesum, vt statim accurreret, perficit. Quæ sane inconsultissime & valde imprudenter & sensit & fecit. Etenim, si ipsum Phylarchum creare constituisset, oportuerat, vt eum e longinquo, ei muneri præficeret. Nam Romanorum Imperium illi semper formidini fuisset, & ad solum nomen Imperatoris, quem cæteris mortalibus potentiorem, & præstantiorem credidissent, quibuslibet Romanorum magistratibus ad se accedentibus, tremuisset & trepidasset. At ille hominem per vrbes circumduxit, quas visurus erat, armis vacuas & delitiis plenas. Hunc vt Byzantium venit, Imperator benigne excipit, & Regiæ mensæ participem effecit. Senatui quoque quem indixit, interesse, & illi quod fœdissimum Romanorum probrum fuit & dedecus, cathedram iuxta se poni, ante omnes patricios iussit, quæsito colore quod Christianus fieri persuasus esset. Postremo vbi ab eo dono accepisset propriam imaginem auream, magnifice gemmis exornatam, missum fecit, & in eum etiam omnes qui in Senatum erant adscripti alia munera conferre iussit. Insulam vero, cuius supra mentionem fecimus, non solum eius potestati permisit, vt eam sine controuersia possideret: sed & plures alios vicos adiecit. His illum beneficiis ornauit & Phylarchum, vt optauerat, constituens, elatum & superbientem, & talem, qui non esset collatis beneficiis moderate & temperanter vsurus, dimisit. Leo Imperator misit Logium Silentiarium legatum ad barbaros qui in Thracia erant. At barbari lubenti animo legatum exceperunt, & legatos quoque ad Imperatorem, Romanorum amici esse cupientes miserunt, per quos tria ab eo petierunt. Primum Theuderichum eorum ducem, omni hereditate quam illi reliquerat Aspar, frui: secundum, vt licerea, φίλοι Ρωμαίων εἶναι βουλόμενοι. ἠτήσαντο δὲ τρία. πρῶτον, [ἵνα] Θευδέριχον τὸν κατάρχοντα αὐτῶν τῆς κληρονομίας ἀπολαῦσι, ὧν ἀφῆκεν αὐτῷ Ἀσπαρ· δεύτερον, νέμεσθαι τῶν

μαίων μὲν οὐδενὶ, τοῖς δὲ ἀεὶ ἐν ποσὶν ὑβριστικῶς Σαρακηνοῖς. ἐφ' ὧν καὶ τὴν δυνάμιν αὔξων, πρῶτά μικρόν. μίαν γὰρ τῶν Ρωμαίων προσεπάσατο νῆσον Ἰωτάβην ὄνομα· καὶ τοὺς δεκατηλόγους ἐκβαλὼν τῶν Ρωμαίων, αὐτὸς ἔσχε τὴν νῆσον. ἐκ τε τέλη τούτης λαμβάνων, χρημάτων ὑπόρησεν οὐκ ὀλίγων ἐντεῦθεν. καὶ ἄλλας δὲ ὁ αὐτὸς Ἀμόρκεσος τῶν πλησίον ἀφελόμενος κωμῶν, ἐπεθύμει Ρωμαίοις ὑποσπόνδους γενέσθαι, καὶ φύλαρχος τῶν ὑπὸ Πετραίαν ὑπὸ Ρωμαίοις ὄντων Σαρακηνῶν. πέμπει οὖν πρὸς Λέοντα τὸν βασιλέα Ρωμαίων Πέτρον ἐπίσκοπον τῆς φυλῆς τῆς ἑαυτοῦ, εἴ πως δυνάμενος τοῦτα πείσας ποτὲ διαπράξεσθαι. ὡς δ' ἀφίκετο, καὶ διελέχθη τῷ βασιλεῖ δέκεται τοὺς λόγους ὁ βασιλεὺς, καὶ μεταπεμπτὸν οὗτος ποιεῖται τὸν Ἀμόρκεσον ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν, ἀβουλότατα τοῦτο διανοησάμενος καὶ ποιήσας. εἰ γὰρ δὴ καὶ φύλαρχον χειροτονῆσαι προῃρεῖτο, ἔδει πόρρωθεν ὄντα τὸν Ἀμόρκεσον τοῦτο προσλαβεῖν, ἕως καὶ τὰ Ρωμαίων ἐνόμιζε φοβερά. καὶ τοῖς ἀρχομένοις αἰεὶ τοῖς τυχοῦσι Ρωμαίων ἔμελλεν ἥκειν ὑποπεπηχώς, ἐκ τοῦ γε προσωπείαν βασιλέως ἀκούων αὐτοῦ. ἦν γὰρ ἀφ' πολλοῦ κρεῖττόν τε τῶν ἀνθρώπων εἶναι τῶν ἄλλων νομίζειν. νυνὶ μὲν προῆκτο μὴ αὐτὸν ἀφ' πόλεων ἥκειν, αἷς ἔμελλεν ὀφθαι, τευχῆς μόνον γεμούσας, ὅπλοις δὲ οὐχ ὁρωμένας. ἔπειτα δὲ ὡς εἰσῆλθεν ἐς Βυζάντιον, δέκεται πρῶτα μὲν βασιλέως ἀσμένως, καὶ τραπέζης κοινωνὸν βασιλικῆς ἐποιήσατο· καὶ βουλῆς προσεκαλέσατο μὴ τῆς ὁμοτίμου, συμπαρεῖναι ἐποίει. καὶ τόγε ἦν ἄγιστον ὄνειδος τῶν Ρωμαίων, ὅτι καθέδραν αὐτῷ τιὴ προτοπατρικίων ἀποδοθῆναι ἐκέλευσε· χρηματισάμενος ὁ βασιλεὺς, ὅτι δὴ χρυσοῦς εἰκὼν αὐτοῦ ἐποιήθη καὶ τέλος ἀπέπεμψεν αὐτὸν, ἰδίαν μὲν πρὸς αὐτὸν εἰκόνα ὑπὸ χρυσῆν καὶ καταλιθον λαβὼν, σφόδρα τε οὖσαν πολυτελῆ· καὶ τῶν ἄλλων κελεύσας ἔκαστον εἰσενεγκεῖν, ὅσα ἐτέλουν ἐς τὴν βουλήν. τὴν δὲ νῆσον ἐκείνην, ἧς ἐμνήσθημεν πρόσθεν, οὐ μόνον κατέλιπεν αὐτοῦ ἔχειν βεβαίως, ἀλλὰ καὶ ἄλλας αὐτοῦ κώμας προσέθηκε πλείονας. ταῦτα μὲν δὴ τῶν Ἀμορκέσῳ ὁ Λέων, καὶ τῶν φυλῶν ἄρχοντα ὧν ἤθελε ποιήσας· ἀπέπεμψεν ὑφηνιόν, ἐκ ὅσος οὐκ ἔμελλε τοῖς δεξαμένοις λειτουργεῖν. ὅτι ὁ αὐτὸς Λέων βασιλεὺς ἀπέστελε πρὸς τοὺς ἐν τῇ Θράκῃ βαρβάρους πρεσβυτιὼ τε Λόγιον τὸν σιλεντιάριον. οἱ δὲ βάρβαροι τῦτον ἀσμένως δεξάμενοι ἀντιπέμπουσι πρέσβεις πρὸς τὸν βασι-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [172] - 92

Θράκιον συγχωρηθῆναι αὐτῷ πέλτην, καὶ στρατηλατεῖν ἡμέραν τῶν ἀγμάτων, ὧνπερ καὶ Ἀσπαρ ἦρχεν. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς τοῖς τὰ δύο πάντα λαβεῖν ἀπείπατο· μόνον δὲ τὸν τῆς στρατηγίας κατένευσεν, εἰ φίλος αὐτῷ γένοιτο ἄδολος. καὶ οὕτω τοὺς πρέσβεις ἀπέπεμψεν. ὁ δὲ Θευδέριχος, ὁ τῶν βαρβάρων ἄρχων, τοὺς πρέσβεις αὐτοῦ δεξάμενος ἐκ τοῦ βασιλέως ἀπεφάκτους· ὃ μὲν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐς Φιλίππους ἐκπέμπει, παῖ δὲ προσεκάθητο, πολιορκῶν Ἀρκαδιούπολιν μηχανῇ πάσῃ πολιορκίᾳ. καὶ τούτῳ προσλαμβάνει οὐχ ὅπλοις, ἀλλὰ λιμῷ, τοὺς ἔνδον τοῦ ἄστεος ἰσχυρὰς ξυνοχωρήσαντι. καὶ γὰρ οἱ ἵπποις καὶ κτηνῶν καὶ νεκρῶν σωμάτων ἤλφοντο, καρτερῶντες εἴ πῃ ἔνδοθεν αὐτοῖς ἔλθοι βοήθεια. τῆς δὲ μὴ προϊούσης, ἀπηλπισμένοι καὶ σιτοδείᾳ ἐχόμενοι. οἱ δὲ ἐκπεμφθέντες ὅτι Φιλίππους, τὰ μὲν τοῦ ἄστεος ἐνέκαυσαν μόνον, οὐδὲν δὲ ἄλλο δεινὸν εἰργάσαντο. καὶ τούτων οὕτω λυμηναμένων τὴν Θρᾴκην, ὅμως καὶ αὖθις οἱ βάρβαροι ὑπὸ τοῦ λιμοῦ συνεχόμενοι, πρεσβείαν πέμπουσι περὶ εἰρήνης πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ γίνεται ἡ σύμβασις τῇδε ὁρκῷ ὅτι τούτοις. τοῖς μὲν Γότθοις δίδοσθαι κατ' ἔτος χρυσίου λίτρας δισχιλίας· τὸν δὲ Θευδέριχον καθίστασθαι στρατηγὸν δύο στρατηλατῶν τῶν ἀμφὶ βασιλέα, αἱρεῖσθαι μέντοι ἐκ τῶν ἑτέρων γνώμῃ· αὐτὸν δὲ τῶν Γότθων αὖθις ἡγεμόνα εἶναι. καὶ μηδένας δέχεσθαι αὐτῶν ἀποστάτας φάσκοντας τὸν βασιλέα δέχεσθαι. συμμαχεῖν δὲ τῷ βασιλεῖ εἰς πάντα ὅ, τι κελεύει πλὴν ὅτι μόνων τῶν Βανδίλων. Ὅτι ὁ Αὐγοῦστος ὁ τοῦ Ὀρέστου υἱός, ἀκούσας Ζήνωνα πάλιν τὸν βασιλέα ἀναχεκτῆσθαι τὴν ἑῴαν, τὸν Βασιλίσκον ἐλάσαντα· ἐπαίνεσε τὴν βουλὴν ἀποστεῖλαι πρεσβείαν, Ζήνωνι συμφησούσης, ὡς ἰδίας μὲν αὐτοῖς βασιλείας οὐ δέοι, χρῆναι δὲ ἀποχρήσει μόνος ὢν αὐτοκράτωρ ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς πράσι. τὸν μὲν τοι Ὀδόακρον ἐπ' αὐτῶν προβεβλῆσθαι, ἱκανὸν ὄντα σῴζειν τὰ πρὸς αὐτοῖς πράγματα, πολιτικῶν ἔχοντα στρατηγὸν ὁμοῦ καὶ μάχιμον· καὶ δεῖσθαι τῆς Ζήνωνος. πατρικίου δὲ αὐτῷ ἀποστεῖλαι ἀξίαν, καὶ τὴν τῶν Ἰταλῶν τούτῳ ἐφῆναι διοίκησιν. ἀφικομένων δὴ αὖθις τῆς βουλῆς τῆς ἐν Ῥώμῃ, τούτους ἐς Βυζάντιον κομίζοντες τοὺς λόγους. καὶ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις ἐκ τοῦ Νέποτος ἄγγελοι, τῶν τε γεγηθότων * συνησθησόμενοι τῷ Ζήνωνι, καὶ δεόμενοι ἅμα ταῖς ἴσαις τῷ Νέποτι συμφοραῖς ξενισαμένῳ, συσπουδάσαι προθύμως βασιλείας ἀφαίρετοι χρήματά τε ἅ γραπτὸν ὅτι τούτοις δίδοτο, καὶ τοῖς ἄλλοις οἷς δέοι, συνεκπονοῦντα τὴν

ret illi in Thracia habitare: tertium, vt & eorum ordinum, quorum Aſpar fuerat, Dux eſſet. Prima duo omnino denegauit Imperator. Solum tertium, vt Dux fieret, dum modo ſine fraude eius amicus eſſet, conceſſit, & ita legatos dimiſit. Sed Theuderichus, Barbarorum Princeps, vbi legatos ſuos, ab Imperatore, re infecta excepit, ſuarum copiarum partem in Philippos campos immiſit: cum altera parte, Arcadiopolim omni apparatu oppugnaturus, obſedit. Neque tamen eam armis cepit, ſed fame: eos enim qui intra ciuitatem erant, eo inopiæ & anguſtiarum redegit, vt equorum, & aliorum animalium, quæ curribus agendis inſeruiunt, & mortuorum cadauerum eſu, ſeſe, dum illis, ſi qua ex parte auxilium aduenire, tolerauerunt. Quo non adueniente, in extremam deſperationem adducti, deditionem fecerunt. Qui vero miſſi erant ad Philippos campos, ſolum ea, quæ circa vrbem erant, combuſſerant, neque quicquam præterea, atrox aut graue, commiſerant. His ita in Thracia graſſantibus, nihilo ſecius ipſoſmet barbaros fames corripuit & vrſit, ita vt legatos, ad Imperatorem mitterent, qui de pace agerent, quæ his conditionibus eſt facta. Duo millia librarum auri Gotthis ſingulis annis pendi: Theuderichum duorum exercituum, qui maximi ſunt, & circa Imperatorem militant, Ducem conſtitui. In alia ditione, quam Romana, Gotthorum Imperatorem eſſe, neque quemquam eorum, qui ab eo deficere voluerint, ab Imperatore admitti. Contra quemcumque voluerit Imperator, exceptis Vandalis, a parte Imperatoris pugnare. Auguſtus Oreſtis filius, vt audiuit, Zenonem iterum Orientis Imperium, expulſo Baſiliſco, recuperaſſe, Senatum veteris Romæ, legationem ad Zenonem mittere coegit, quæ illi ſignificaret vrbem proprio Imperatore non indigere. Vnum quidem Imperatorem, ſed communiter illi vtriuſque Imperii fines tutandos eſſe: Odoachum ſibi præpoſitum aſſumpſiſſe, idoneum qui ſaluas res faceret. Ille enim & ſcientia reipublicæ adminiſtrandæ, & rei militaris peritia præſtat. Itaque orare vt illum Zeno patriciatus dignitate ornet, & Italicam diœceſim regendam committat. Profecti ſunt igitur, ex Senatu veteris Romæ, viri, qui hos ſermones Byzantium deferrent. Iiſdem diebus venerunt, & a Nepote nuntii, qui Zenoni reſtitutum imperium gratularentur, & ipſum obteſtarentur, cum eaſdem calamitates, quas Nepos expertus eſſet, vt omni opera & ſtudio illum in recipiendo imperio prompto & alacri animo adiuuaret. Et pecunias & exercitus, & alia quæ opus forent, ſuppeditaret, quo illi reditum, ad priſtinam fortunam, elaboraret

& conficeret. Hæc qui dicerent Nepos mi- A
sit. At Zeno, his qui venerant hæc respon-
sa dedit. Et Senatoribus, illos ex duobus
qui ab Oriente Imperium susceperant,
vnum expulisse, & Anthemium occidisse.
Nunc quid sibi facto opus esset illos dixit
perspicere. Imperatore enim superstite non
aliam debere valere sententiam, quam il-
lum amplecti, & illi adhærere. Ad ea vero
quæ barbarus nuntiarat recte & iuste factu-
rum, si a Nepote Imperatore, Odoacer pa-
triciatus dignitatem susciperet. Eam illi
missurum, nisi Nepos præuenerit. Hortari,
simul atque eam adeptus fuerit, vt cultum
Romanis conuenientem, assumat & vsur-
pet. Se quoque confidere fore, vt Impera- B
torem, qui illum hoc honore affecerit, si
quidem iusta facere voluerit, obseruet &
colat. Sed tamen in litteris Regiis quibus
Odoacro eam dignitatem mittere renuit,
eum Patricium nominauit. Quæ Zeno cum
Nepoti studebat, ex suis, Nepotis malorum
commiseratione duci, & proprio casu, com-
muni hominum sorti ingemiscere edoctus,
faciebat. Eo quoque illum impulit Veri-
na, quæ Nepotis vxori, cuius erat consan-
guinea, fauebat. Altero post Zenonis re-
stitutionem anno, aduenere legati a Got-
this, qui in Thracia confederant, & fœde-
re Romanis coniuncti erant: hos fœderatos
Romani vocant. Orabant vt reconciliari C
vellet Theudericho Triarii filio cui nihil
esset optatius, quam tranquillam & quie-
tam vitam ducere neque armis rempubli-
cam vexare. Orabat vt consideraret, quan-
ta mala cum hostis extitisset, Romanorum
rebus attulisset, & quot vrbes Theuderi-
chus Balameri filius, tametsi illi militaret
& amicus esset, euertisset, neque tanti apud
eum inueteratæ inimicitiæ essent, vt quod
ad communem omnium vtilitatem spec-
ret, perficere omitteret. Confestim igitur
Imperator Senatum conuocauit, & hæc il-
lis proposuit vt sibi consilium darent quid
facto opus esset. Senatores vero, dixe- D
runt, reditus publicos minime vtrisque
alendis sufficere: collationes quidem & sti-
pendia prompte suppeditari. Sed ex qui-
bus militibus commeatus, sine aliqua di-
minutione, præstare non possumus. Cum
quo vero ex duobus, præstat amicitiam in-
stituere, id in solius Imperatoris arbitrio
consistere. In aulam quoque congregans
milites, & omnes scholas, ascenso sugge-
stu, multa de Theuderico questus est, ma-
xime quod a maioribus Romanorum hostis
extitisset, quod Thraciæ habitatores de-
prædatus fuisset, quod omnibus, qui cur-
rus agebant, manus amputasset; quod om-
ne agricolarum genus funditus sustulisset,
quod Basilisci tyrannidem, in rempublicam
inuexisset & excitasset. Quod militibus, vt

κἀδοδεν. Ταῦτά τε λέξοντας ὁ Νέπως ἀπέστελ-
λεν. Ζιλώων δὲ τοῖς ἥκουσι, τοῖς μὲν ἀπὸ τῆς βου-
λῆς ἀπεκρίναντο ταῦτα· ὡς δύο ἐκ τῆς ἑῴου βα-
σιλέας λαβόντες, τὸν μὲν ἐξηλάκασιν, Ἀνθέμιον
δ' ἀπέκτειναν. καὶ νῦν ὃ ποιητέον αὐτοῖς ἔφη γινώ-
σκειν· οὐ γὰρ αὖ, βασιλέως ἔτ' ὄντος, ἑτέραν γνώσε-
σθαι γνώμην, ἢ * καπόντι προσδέχεσθαι. τοῖς δ'
ἐκ τῆς βαρβάρου· ὅτι καλῶς προσέξοιεν τῇ
βασιλέως Νέπωτος τιμῇ ἀξίαν τῆς πατρικίου
δεξάμενος Ὀδόακρος. ἐκπέμψειν γὰρ αὐτὸν,
εἰ μὴ Νέπως ἀποφαίνει. ἐπαινεῖν δὲ ὡς ἔρ-
χειν ὅτι δέδοκται ταῦτα τῷ τὸν κόσμον φυλάτ-
τειν τὸν τοῖς Ῥωμαίοις προσήκοντα· καὶ πιστεύειν
ἐντεῦθεν, ὡς καὶ τὸν βασιλέα τὸν ταῦτα τιμήσοντα καταδέξοιτο θᾶττον, εἰ ποιεῖν θέλοι τὰ
δίκαια. καὶ βασιλέων γράμμα περὶ ὧν ἠβούλε-
το πέμπων τῷ Ὀδόακρι, πατρίκιον ἐν τούτῳ
τῷ γράμματι ἐπωνόμασεν. Ταῦτα δὲ συνεσκευά-
ζετο τῷ Νέπωτι ὁ Ζιλών, ἐκ τῆς ἑαυτοῦ κα-
κῆς τὰ ἐκείνου οἰκτείρων· καὶ τὸν τε κοινὸν τῆς
τύχης εἰς ἀνθρώπους ἔχων τῷ δυστυχοῦντι συμ-
πάθεσθαι. ἅμα δὲ καὶ Βηρίνα συνεπῆρεν αὐ-
τὸν, τῇ Νέπωτος γυναικὶ συγγενεῖ οὔσῃ συναπεύ-
δουσα. Ὅτι ἐν τῷ ἑξῆς ἔτει ὅτι Ζιώνος πρέ-
σβεις ἦλθον ἐκ Θράκης τῶν ἀνακαινούδων Γότ-
θων, οὓς δὴ καὶ φοιδερήτους οἱ Ῥωμαῖοι καλοῦσιν,
ἀξιοῦντες Ζιώνα Θυδερίχῳ παύσασθαι τῷ
παιδὶ * Τελουβίου, ἥσυχον ἐθέλοντι διεπαγεῖν
τὸν βίον, καὶ μηδένα πόλεμον τοῖς κοινοῖς αἴρειν
προσήκοντα. ἠξίουν δ' αὐτὸν σκοπεῖν, ὅσα πολέ-
μιος ὢν, κατέβλαψε Ῥωμαίους, καὶ ὅσα Θυδέ-
ριχος ὁ * Βαλαμήρου παῖς, φρατηρὸς ὢν καὶ φί- *Βαλαμί-
λος, ταῖς πόλεσιν ἐλυμήνατο. καὶ μὴν εἰ ἀπεχθείας ρου
παλαιὰς ὀφθῆν μᾶλλον, ἢ ὅπως τι τῷ κοινῷ γέ-
νοιτο πρωτελὴς ὠφέλιμον. διὸ δὴ οὖν ὁ βασιλεὺς
τὴν βουλὴν συγκαλέσας, γνώμην αὐτοῖς προσῆ-
νεγκεν ὅ, τι δέοι ποιῆσαι. οἱ δ' ἀμφοτέρωσις μὲν οὐκ
ἔφασαν ἱκανὸν τὸ δημόσιον εἶναι· συμπάσης τε καὶ
μιᾶς ἐπαρκέσαι προχείρως, ὁπότε γε μηδὲ
αὐτοῖς μόνοις τοῖς φρατιώταις ἀμέμπτους ἀποτε-
λεῖν τὰς χορηγίας δυνάμεθα. ὁπότερον δὲ αὐ-
τῶν δεῖ φίλον προσελέσθαι, τούτου κύριον αὐτὸν
βασιλέα * καθίσασαι. ὁ δὲ ὅτι τὴν αὐλὴν τοὺς τε * καθιζ
καὶ τὴν πόλιν φρατιώτας κελεύσας, καὶ ταῖς ὁρμαῖς
ἁπάσας· ἀναβὰς ὅτι βῆμα, πολλὰ τοῦ Θυδερί-
χου κατηγόρησε. ὡς τοῦτοις, ὅπως τε τοῖς Ῥωμαίοις
ἐχθρὸς αὖθις εἴη, καὶ ὡς ἐλυμήνατο τοὺς τὴν Θρᾴ-
κιον οἰκοῦσι, χείρας τε ἀποτεμὼν ἅμα τῷ ἁρ-
ματίῳ, καὶ ὃ * γεωργὸν ἅπαν ποιήσας αἰκίσατο· *γεωργῶν
ὅπως τε τυραννίδα πάλιν ὅτι τοῖς κοινοῖς τῶν
Βασιλίσκου ἐπήγαγε· καὶ ὡς τοὺς φρατιώτας

σκεῖνον ἀνέπεισεν ἐκ ποδῶν ποιήσασθαι, ὡς τὴν Γότθων ἀρχιώτων. καὶ νεῦ δὴ πρεσβεύεσθαι, οὐκ εἰρήνης γε μᾶλλον, ἢ στρατηλάτης δεόμενον. τοῦ οὖν ἔχετε γνώμην ὑμεῖς περὶ τούτων, ἔφη, τοῦτο ὑμᾶς ἀκηδόσαι βουλόμενος, νυνὶ προκαλεσα· εἰδὼς, τὴν βασιλέων τούτοις ἀσφαλῶς πρέπειν, οἳ αὐ τὰ βουλεύματα τοῖς στρατιώταις κοινώσουσιν. οἱ δὲ ἧς κατέτεινε κατηγορίας ἀκούσαντες, καὶ ἐκ τούτης διδαχθέντες ὁ τι χρὴ ἀποκρίνασθαι· πάντες ἀνεβόησαν, ἐχθρὸν εἶ) Ρωμαίοις Θευδέριχον, καὶ πάντας εἴ τις ἐκείνῳ συνέσηκεν. οὐ μὴν τοι τοῖς πρέσβεσι τοῦτο δῆλος ἔδωκεν ἀποκρίσιν ὁ Ζήνων· ἀλλ' ἐπεῖχεν, ἕως ὃ πλέον ἀκούσῃ τὴν ἔξωθεν. ὡς δὲ τοῦτο δὲ γράφοντες τὰ ἔνδον γινόμενα τῇ ἐκ τῆς πόλης ἀρὲς τῷ Θευδερίχῳ ἐάλωσαν, Ἄνθιμός τε ἰατρὸς καὶ Μαρκελλῖνος καὶ Στέφανος. καὶ οὐ μόνον ἑαυτῶν ἐπιστολὰς ἔπεμπον· ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν τέλει πλατόμενοι γράμματα, ἐκείνῳ ἐπέστελλον· βουσιῶν βουλόμενοι, ὡς ἐκεῖνοι ἔχοντα τοῖς συμπράττουσιν ἔνδον. καὶ τρεῖς τὴν ἀπὸ βουλῆς, τὸν μαίστορα πρόντος, ἐξετάσαντες τοῦτο, καὶ πληγὰς* τὰ σώματα πολλοῖς ὑπερβάλλοντες, φυλῇ εἰσάπαξ ἐπέθηκαν. δῆθεν γὰρ ἀπέχεσθαι θανάτου καὶ σφαγῶν δοκεῖν ὁ Ζήνων ἐβούλετο. Οπι τῷ αὐτῷ ἔτει πρέσβεις ἐκ Καρχηδόνος ἐς Βυζάντιον ἦλθον, οὓς Αλέξανδρος ἦγε τῆς Αλυαρίου γυναικὸς ἐπίτροπος· ὃς ἐτύγχανε πεμφθεὶς ὑπὸ Ζήνωνος πάλαι, συνηλούσης καὶ αὐτῆς τοῦτο τῆς Πλακιδίας. ἔλεγον δὲ οἱ πρέσβεις, ὅτι Ονώριχος Φίλος τε τῷ βασιλεῖ καθεστήκοι ἀδόλως, καὶ στέργοι τὰ Ρωμαίων, καὶ ἀφίοι πάντα ἃ πρόσθεν ἐκεκλεῖτο περί τε τὴν προῖκα, καὶ τὴν ἄλλων χρημάτων, ἃ τῆς αὐτῆς γυναικὸς προειλήφει ὁ Λέων, καὶ ὅσα τῶν ἐμπόρων, τῶν ἐκ τῆς Καρχηδόνος, ἁρπαγὴν καθισταμένου τὸν πόλεμον, ἐλήφθη, καὶ εἴ τι ἄλλο πάλαι ὁ πατὴρ πρὸς Ρωμαίους ὁπόσουοῦν ἔχρην αἰτίαν· τοῦ τε εἰρήνην ἔχειν ἀξιοῖ βέβαιαν, καὶ μηδὲν εἶναι λοιπὸν τοῖς Ρωμαίοις ὑποπτον τῷ μὴ οὐχὶ γνησίως τὰς σπονδὰς ἐκπεδώσειν, καὶ ὅσα πάλαι συνέκειτο. Εἰδέναι γὰρ χάριν, ὅτι τὴν Ολυβρίου τετιμήκοι γυναῖκα· καὶ τοῦτο πειθόμενος, πάντα ἕτοιμος εἶναι βασιλεῖ πρᾶξαι * ἃ βούλοιτο. τοῦτο δὲ τοῦτο πρᾶγμα ὑπερβεῖ τῷ λόγῳ ἐπεὶ τό γε ἀληθὲς πᾶσαν ἐδεδοίκεσαν στρατιὰν πολέμου· καὶ μὴ τὸν θάνατον Γιζερίχου, πεσόντες ἐς πᾶσαν μαλακίαν, οὔτε τὴν αὐτὴν Ρώμῃ ἐς πρᾶγματα ἔχον, οὔτε τὰς αὐτὰς ἔτι στρατεύειν ἐδυνάσθαι, ἃς ἐκεῖνος πρὸς πᾶσαν πρᾶξιν εἶχεν ἑφόρμους· ὡς θᾶττον ἀεὶ πρᾶξαι,

A a se deficerent, & discederent, tanquam soli Gotthi sufficerent, persuasisset. Et nunc legatos ad se mittere, non tam vt pacem, quam vt exercitus ductum postulet. Nunc igitur quam sententiam super his dicturi estis, audire cupiens, vos huc conuocaui: Scio enim eos demum Imperatores, tuto suas res agere, qui sua consilia cum exercitibus communicant. At illi, accusationibus quas in Theuderichum Imperator intenderat auditis, satis ex ipsa accusatione, quid sibi respondendum esset percipientes, acclamauerunt omnes, Romanorum hostem esse Theuderichum, & omnes qui illi fauerent, & ad eius causam se adiungerent. Et hanc quidem responsionem Zeno non e vestigio
B legatis dedit sed sustinuit, donec exploratius quomodo se haberent ea quæ foris gerebantur, sciret. Interea comprehensi sunt, qui ea, quæ in vrbe facta erant, ad Theuderichum scripserant, Anthimus medicus, Marcellinus, & Stephanus, & non solum suas ipsorum litteras, sed etiam quorumdam qui in exercitu dignitatibus erant ornati suppositicias, ad eum miserunt, quibus iubebant, illum bono animo esse, tanquam multos suarum partium fautores intra vrbem esset habiturus. Tres ex Senatu præsente magistro de his quæstionem habuerunt, quos multis illatis plagis perpetuo exilio
C condemnarunt. Iam pridem enim Zeno abstinere condemnatione mortis, & cædibus videri volebat. Eodem quoque anno, legati a Carthagine Byzantium venerunt, quos Alexander vxoris Alliarii procurator ducebat, qui iam olim a Zenone, Placidia consentiente, eo missus fuerat. Dicebant vero legati, Honorichum velle cum Imperatore sine fraude amicitiam contrahere. Quæ antea repetebat, de reditibus, & pecuniis vxoris suæ, & Leo acceperat, omnia a mercatoribus per bellum, quod nuper fuerat, rapta & ablata, & in vniuersum ea de quibuscunque pater eius Romanis faciebat controuersiam, remittere & condonare. Firmam & stabilem pacem petere, neque quicquam suspicionis Romanis deinceps
D relinquere statuisse; se non sincere & sine fuco fidem suam ad ea, quæ proposuit, obseruanda obstringere: Multam quoque gratiam habere Imperatori, quod Olybrii vxorem honore affecerit, quæ quia intellexit, adduci, vt omnia quæ Imperator voluerit, facere paratus sit. Neque vero ista, quæ in speciem dici videbantur, quia magnam belli suspicionem dederat, a verisimilitudine abhorrebant. Etenim a morte Genserichi in omnem mollitiem deuenerant, neq; amplius sollicitudini, aut timori Romæ erant, neque exercitus alere continuarant, quos Genserichus ad omnes occasiones instructos habebat, vt semper celeritate exequen-

di, aliorum consilia præueniret, & anteuerteret. Legatos Zeno liberaliter excepit, & honore debito est prosecutus, & muneribus pro merito ornatos dimisit, & Alexandrum comitem priuatarum rerum fecit. Theuderichus Triarii & Gothi, & Theuderichus Balameri fœdere cauerunt, ne inter se bellum gererent, & legatos Byzantium mittunt. Balamerus Imperatorem accusabat, quod se prodiderat, & quia nihil fidei inesse his quæ promiserat, repererat, id causæ fuisse, vt cum Theudericho conueniret. Petere regionem sibi, in qua commoretur, dari, & frumentum suppeditari, quod alendo exercitui, vsque ad messem satis esset. Vt etiam redituum Imperii coactores, quos domesticos Romani vocant, quam primum mittat, qui ad rationem eorum quæ receperint eis necessaria suppeditent. Ni ea Romani fecerint, in sua potestate non esse, tam magnam turbam continere, quin rapinas & prædas agant, ex quibus suam inopiam possint subleuare. Alter Theuderichus Triarii postulabat, omnia sibi a Leone promissa repræsentari, & præteritorum annorum stipendia accipere. Suos affines superstites sibi reddi. De his qui mortem oppetierunt: Illum & ex Isauris alios, quorum curæ & custodiæ commissi fuerant, iurare. Hæc vbi Zeno audiuit Balamero responsum dedit, eum esse proditorem, qui omnia, contra quam promiserat, fecisset. Qui cum se solum bellum gesturum fidem dedisset, aliunde auxilia sibi accersisset: Et cum Romanorum copias quæ suppetias ferrent acciuisset, clam, & illis insciis, cum Theudericho amicitiam contraxisset. Quæ cum Dux Thraciæ, & alii quicumque a Romanorum partibus stabant viderent, veriti insidias, neque ad illum accedere, aut suas copias, eius copiis coniungere, ausi sunt. Nunc si velit cum Theudericho bellum facere, se polliceri hæc, si victoriam reportarit, illi daturum: Auri mille, argenti decem mille libras, & reditum decem millium aureorum numismatum, & nuptam illi collocaturum Olybrii filiam, aut aliam ex illustrioribus mulieribus ciuitatis. Hæc dicens ad se missos tametsi dignitatibus ornati essent, aspernatus est, & legatos misit primum quidem Philoxenum, deinde etiam Iulianum, si qua ratione possent eum adducere, vt pugnaret cum Triario. Cum nullo modo persuaderi posse vidit, euocatis militibus bellum suscepit, quos hortatus est, vt bono animo essent. Se enim communiter, cum illis, belli pericula vbi opus fuerit, aditurum. Hæc cum milites audiissent, Imperatorem huic bello interesse statuisse, ita se ad hoc compararunt, vt

A ἢ ὡς αὖ ἄλλοις βουλεύσαιντο. δεξάμενος δὲ αὐτοὺς Φιλοφρόνως ὁ Ζήνων, τιμῆς μὲν ἠξίωσε δεούσης τοὺς πρέσβεις, καὶ δώρεις ἀπέπεμψε τοῖς πρέσβεσι κοσμήσας. Ἀλέξανδρον δὲ ποιεῖ τῶν ἰδιωτικῶν κτημάτων. Ὅτι σωθῆκας πρὸς ἀλλήλους ποιησάμενοι Θευδέριχος Ϲ* ὁ Τριαρίου οἱ Γότθοι, μὴ πολεμεῖν ἀλλήλοις· πέμπουσιν ἄμφω πρέσβεις ὅτε Βυζάντιον. ὁ μὲν τοῦ Βαλαμήρου τὸν βασιλέα ἐγκαλῶν, ὅτι προδεδομένος ὑπ' ἐκείνου τυγχάνει. καὶ ὡς τὰ συντεθέντων οὐδὲν ὑπὲρ ἀληθὲς, Θευδερίχῳ συμβαίη. αὐτῶν δὲ χώραν αὐτῷ, ἐν ᾗ μόνοι, δοθῆναι· καὶ σῖτον, ὅσις αὐτῷ καὶ μέχρι καρποῦ τὸν στρατὸν ἐξαρκέσῃ διάγειν· καὶ τοὺς προσαγωγέας τῶν λημμάτων τῆς ἀρχῆς, οὓς δομεστίκους Ῥωμαῖοι ἐκπέμπειν ὡς τάχος, λόγον διδόντας ὧν ἔλαβον. εἰ μὴ ταῦτα ποιήσειαν πρὸς αὐτὸν τῶν Ῥωμαίων, οὐ δυνήσεσθαι αὐτὸς πολιὼ ὄχλον κατέχειν, τῷ μὴ ὄθεν δυναίντο διαρπαγῆς ἑαυτοῖς ἐπιμορφοδοσίαν τε ἐνδύεσθαι. ταῦτα μὲν ὁ ἕτερος Θευδέριχος ἔλεγεν. ὁ μὲν τοι Τελαείου πάντα ὅπῃ Λέοντος συντεθέντα ἠξίου αὐτῷ πάντως γίνεσθαι, καὶ τὴν προτέρων χρόνων ἐπὶ συντάξεις λαμβάνειν· τοὺς τε κηδεστὰς αὐτοῦ ζῶντας ἀποδοθῆναι. εἰ δὲ καὶ ἄρα τεθνήκασι. τὸν

C Ἰλλιοῦν πρὸ τούτων ἐπομόσαι, καὶ ἄλλους, οἷς αὐτὸς ὅπῃ τούτων τῶν Ἰσαύρων πιστεύει. Ζήνων δὲ πυθόμενος πρὸς μὲν τὸν Βαλαμήρου ἀπεκείνατο, ὅτι αὐτὸς εἴη προδότης, καὶ πάντα ἐναντία οἷς ὑπέσχετο δράσας· ὅστις ἀβουλεμεῖν ὑποφόμενος μόνος, εἶτα καὶ βοήθειαν προσκαλέσαιτο· ἄλλως πάλιν δὲ τὴν δυνάμειν τῶν Ῥωμαίων καλέσας, κρύφα πρὸς Θευδέριχον πρέσβεις τε καὶ φιλίας. οὗ δὴ καὶ ἀναβάλλοντα τὸν στρατηγὸν τῆς Θράκης, καὶ τοὺς ἄλλους ὁπόσοι τὰ Ῥωμαίων φρονοῦσι, μήτε ἀπαντήσεσθαι, μήτε συμβάλλειν αὐτοῖς δυνάμεις θαρσῆσαι, φοβουμένους ἐπέδρας. νῦν τε* εἰ θελήσαι πρὸς αὐτὸν πολεμῆσαι, ἐπαγγέλλεσθαι

D αὐτῷ ταῦτα δώσειν νικῶντι, χρυσίου λίτρας χιλίας, μυριάδας δὲ ἀργυρίου, πρόσοδόν τε πρὸς τούτοις νομισμάτων μυρίων· καὶ γάμον αὐτῷ δώσειν τῆς Ὀλυβρείου παιδός, ἢ ἄλλης τῶν ἐνδόξων γυναικῶν ἐν τῇ πόλει. ταῦτά τε ἅμα λέγων, τῶν τε ἑπομένων πρὸς αὐτὸν τοὺς πλείονας * ἀξίας ἠτίμησε, καὶ πρέσβεις ἀπέστειλε· πρῶτον μὲν Φιλόξενον, εἶτα Ἰουλιανὸν, εἴ πως ἄρα δυναίντο μεταπεῖσαι ξυμμαχῶσαι ἐκείνῳ. ὡς δὲ οὐδὲν ἔπειθε πέμψας τοὺς στρατιώτας, εἰς τὸ πόλεμον ὥρμα, καὶ παρεκάλει θαρσεῖν, ὡς αὐτὸς σὺν στρατεύσων, καὶ κοινῇ σφὶν ἐκείνοις ὅ, τι ἂν δέοι πεισόμενος. οἱ δὲ ὡς ἐπῄκουσαν, ὅτι αὐτὸς βασιλεὺς ὀφθήσεσθαι ἐθέλοι· οὕτως ἕκαστος αὐτῶν ἠπείγετο ἑαυτὸν

τὸν ὀπτὸν δεῖξαι βασιλεῖ πολλοῦ ἄξιον ὄντα, ὥστε καὶ οἱ τοξόται τοῖς ἡγεμόσιν αὐτῶν, ἐφ' ᾧ μὴ γρατθίοιντο, *ἀργυρίου δίδοντες πάλιν, εἰς ὃ μετέχλυν τῆς ἐξόδου, πρεῖχον. καὶ πολῖται αἰδηπίοντο *τὸ πόλεμον ὀργῶντες· καὶ τοίς τε κατασκόποις τοῖς παρὰ Θεοδερίχου πεμφθεῖσιν ἐζώγρησαν, καὶ τῆς τῶν *Βαλαμείρου φυλακῆς μοῖραν, ἐλθοῦσαν ὅπου ὁ μακρὸς τεῖχος, οἱ σκῆ φυλάττοντες ἀφυλάκτως ἀπεκρούσαντο. ἐπεὶ δὲ εἰς τὸν αὐτὸν φερόμενος ὁ Ζήνων αἰσχύνησε φύσιν, καὶ ὑπὸ τῆς συμφύτου ἀπεσβέσθη ἀλγείας· σὺν ᾧ ὀργίζονται καὶ χαλεπῶς ἔφερον καὶ συχάσης τὲ κινούμενοι, ἐμεμφον ἀλλήλοις τῆς ὅλης ἀπολμίας. εἰς χεῖράς τε ἔχοντες καὶ βαστάζοντες ὅπλα· μαλακίας τοιαύτης ἀνεύειν αἰσχυνται, δι' ἧς πόλεις ἅπασαι, καὶ ἡ πᾶσα Ρωμαίων ἰσχὺς ἐξαπόλωλε· πλούτων ἐπ' ἐξουσίας παρεισπόντων ἃ βούλοιντο. τέτον ὁ Μαρτιανὸς συνελόμενος τὸν λεγῶ, πέμπει Ζήνωνι λέγων· ὅτι δεῖ τὸ στρατόπεδον ὡς τάχιστα ἀφανίειν, μήτι καὶ νεώτερον συνεσηκότες ἐργάσωνται. πέμψας οὖν ἐκέλευεν ἀπιέναι ἕκαστον ὅπῃ τὰ χειμάδια, ὡς τὸν Θεοδέριχον ἐσοιδμὴς εἰρήνης. οἱ τὸν χάρακα ἔλυσαν· καὶ ἀπῆλθον οἱ πλείους τῇ ἀφανίσει ἀχθόμενοι· καὶ ὅτι ἦττον αὐτοῖς χωρισθῆναι συνέβη, μᾶλλον ἄνδρα σκεψαμένοις τοῖς χρεοῖς ὑπεῖσηται, ὃς τῆς παρούσης λύμης ἀπικτᾶσθαι τὴν πολιτείαν ὁποσοῦν δυνήσεται.

A talem se, vnusquisque ostendere studeret, quem Imperator merito suo plurimi faceret. Et tam ardentibus animis ad pugnandum profecti sunt, vt qui antea militiæ vacationem a Ducibus pecunia impetrabant, pecunias, quo sibi in hostes exeundi potestatem facerent, numerarent. Itaque & exploratores, a Theudericho præmissos, viuos ceperunt, & cohortem quæ Balameri custodiam agebat, & vt longis muris præsidio esset, accesserat, opportune depulerunt. Sed non multo tempore res steterunt, quin Zeno ad pristinam naturam rediret, & ad insitam animi imbecillitatem delaberetur. Ex quo milites indignati, per turbas coeuntes, sese inuicem ignauiæ accusabant, quod arma habentes, & præ manibus gestantes, tantæ mollitiei, quæ omnes ciuitates, & omnes Romanorum vires pessumdabat, obsequi sustineret. Hunc motum, cum Martianus intellexisset, ad Zenonem mittit suadens oportere, quam citissime fieri posset, exercitum, ne quid nouarum rerum moliretur, soluere. Ad quem Zeno remisit, & iussit, vt vnusquisque militum, tanquam cum Theudericho pax esset, in hiberna concederet. Itaque castra soluerunt, quam castrorum solutionem complures iniquo animo ferentes, abierunt: maxime quod eos discedere contingeret, antequam virum cernerent, qui res administrare, & rempub. quoad eius esset, ab euersione & interitu vindicare posset.

ΠΕΡΙ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ

ΠΡΟΤΙΚΤΟΡΟΣ.

ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Προπίκτωρ, Ισαυρικός. ὃς λέγε περὶ ἑαυτοῦ, Ἐμοὶ πατὴρ Εὐφράτας, ὁπλομάχος Βυζαντίου ὁρμώμενος, ἰῶ. Οὗτος δὴ οὖν ἤκουσε τῶν λόγων μετειλήφει παιδείας. Ἡρόδοτος μὲν οὖν μοι, ὁμόγνιος δέ μοι, τῆς περὶ τὸν νόμον ὑποτεθείσης παιδείας, εἶτα ἀφωσίασε τῆς περὶ ταῦτα ἀσχολίας. ἀλλ' ἔγωγε οὐκ ἠθέλησα ὠθούμενος μὴ καὶ νόμοις ὁμιλῆσαι, καὶ ἐς τέλος ἐκβῆναι τῶν πόνων. καὶ δὴ ἀφικόμην, ὡς μοι ὑπῆρχε δυνατόν· ἤκουσε δὲ ἐκπεπαίδευμαι τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ ὑποπνεύματος. οὐ γὰρ μοι συμβῆναι ἐῶ ἀγωνίζεσθαι δίκαις, οὔτε μὲν ἐν τῇ βασιλείῳ σοφὰ ταμίεσιν, καὶ δυνάσται λόγων ταῖς τῶν ἐντυγχανόντων οἰκειοῦσθαι φρονήσεις. καὶ τὰ ἀσυνδέτα τοιαρουῦν πρεῖς, καὶ τὰ χείρεσα ἐλόμενος, καλλιῶς πεπαιδεύσεσθαι. καί μοι καταθύμιοι ἦσαν οἱ τε ῥήτορες τῶν *χρωμάτων, καὶ οἱ ἀμιλλητῆριοι τῶν ἵππων ἀγῶνες, ἔτι γε μὴν καὶ ἡ παντόμιμος ὄρχησις. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ παλαίσεως ἐναπεδυόμην. καὶ ἐς τοσοῦτον ἐξόκειλα εὐφροσύνης, ὡς καὶ φανόλιν ὑποδύ-

*ἀργύριον
*πόλεμον
*Βαλαμείρου
*ἀμιλλάτων

σαθαι, συναποδύσαθαι δὲ αὐτῷ τὸ συνεχὲς, καὶ ἄλλο ὅ, τι εἰς βίον ἀγλαΐσμα. ἐπεὶ δὲ Μαυρίκιος τὸ βασίλειον διεδύσατο κράτος, τοῦτο μὲν τεθυμηθέσατε ἔχων ἐς σοῦ ἐπικόους, τοῦτο δὲ καὶ μουσῶν ἐραστὴς, ποιημάτων τε καὶ ἱστορίας ἥδιστα ἐπαΐων, ὡς δὴ τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς μέρος καταναλίσκειν περὶ τὰς τοιαύτας φροντίδας, δὴ παρορμᾶν ἐντεῦθεν καὶ ὀξυώτερον τοῖς χρήμασι σοῦ ἀμβλυτέροις τὸν λογισμόν· ἀγαπητῶς ἐν τῷ τότε ἔγωγε ἀλύων, δὴ δυσπαραχέτων· τῷ μὴ τὰ δέοντα ἔχειν, ἀναλογιζόμενος ἰῶ ὡς οὐ χρεὼν αὐτὸν τὰ με θεῖνος εῖν. ὥστ' * κἂν μὴ διὰ πάντος κενεμβατοίλω· ὡρμήθην ὅμως τινὰ δὲ συγγράφειν, ἀρξάσθαι μὲν τὴν ἀποβίωσιν τοῦ Ἀγαθίου, δὴ τῆς ἱστορίας ποιήσασθαι τὴν ἀρχήν. ἐκ τῆς Σουΐδου.

* ἵνα μὴ

DE MENANDRO.

MENANDER *protector historicus, sic de sese scribit: mihi pater est Euphrates Byzantinus, minime ille quidem eruditus. Herodotus mihi frater est, qui legum doctrina degustata, ab eo studio recessit. Ego vero & leges non negligendas esse, & ad finem laborum perueniendum existimaui: idque feci vt licuit, minime tamen eius studii professione sum vsus. Neque enim cordi mihi erat causas agere, aut regiam porticum frequentare, & eloquentiæ facultate curas aliorum in me transferre. Itaque rebus seriis neglectis, amplexus pessima hianti ore circuiui. Ac placuere mihi strepitus (χρωμάτων, colorum, f. ἁμάξων) curruum, & equorum decursiones, atque etiam pantomimorum saltatio. Ad hæc, & palæstras sum ingressus: eoque dementiæ veni, vt & penulam exuerem, & vestem illi proximam, & quicquid ad vitæ ornatum facit. Posteaquam vero Mauricius imperatoriam potestatem susceperat, cum solicitus maxime de populo, tum Musarum amator, & poematum atque historiarum auidus auditor, vt qui & magnam partem noctis in iis studiis consumeret, & pecuniis vberiora ingenia acueret & excitaret: perlibenter ego tum oberrans, & ager animo, quod non ea quibus esset opus haberem: reputabam, non decere me frustra oberrare. Itaque ne prorsus nihil agerem, hanc historiam scribendam suscepi, ab obitu Agathiæ auspicatus.* Suidas.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [178] - 98

ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ

ΠΡΟΤΙΚΤΟΡΟΣ,

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΒΑΡΩΝ.

EX HISTORIA

MENANDRI

PROTECTORIS,

DE ABARIS.

Ὡς πολλὰ περιενεχθέντες ἦκον ἐς Ἀλα-
νούς, καὶ ἱκέται ἐβίωντο Σαρωσίου τοῦ
Ἀλανῶν ἡγεμόνος· ὡς αὖ δι' αὐτοῦ γνώριμοι
ἔσοιντο Ῥωμαίοις. ὁ δὲ Ἰουστῖνος παῖς Γερμανοῦ
κατ' ἐκεῖνο χρόνου, παῖς ὢν Λαζικῇ καταλόγων
ἐξηγουμένῳ, τὴν Ἀβάρων πέρι ἐδήλωσεν· ὁ δὲ
Ἰουστῖνος Ἰουστιανῷ βασιλεῖ. καὶ δὴ ἐπεκελεύσατο
ὁ βασιλεὺς τῷ στρατηγῷ φέλλειν ἐς Βυζάντιον τὴν
πρεσβείαν τοῦ ἔθνους. καὶ οὗν Κανδίχ ὄνομα ὃς
ἦρξε πρεσβυτόμος ὑπὲρ Ἀβάρων πρῶτος.
*ἐσφοιτήσας, ἔλεξε τῷ αὐτοκράτορι, ὡς πάρ-
εστι ὃ μέγιστόν τε καὶ ἀλκιμώτατον τῶν ἐθνῶν· καὶ
ὡς ὃ φῦλον οἱ Ἀβαροι ἀκαταμάχητοί τέ εἰσι,
καὶ ὃ αὐτῶν οἷοί τε ῥᾳδίως ἀπώσασθαί
τε καὶ διαφθεῖραι· καὶ ὡς πρόσηκόν ἐστι τῷ βα-
σιλεῖ, ἐς ὁμηγυΐαν σφᾶς ἐπαγείσασθαι, ἀλε-
ξητῆράς τε ἔχειν ἀγαθοὺς· ὡς σὺν ἄλλως δύ-
νοιτο ἔσονται τῇ Ῥωμαϊκῇ πολιτείᾳ, ἢ δώ-
σεις ἐς τὰ μάλιστα ὑμιωτάτοις, καὶ χρήμα-
σιν ἐτησίοις, καὶ γῆς εὐφορωτάτης οἰκήσει. ζώ-
ντα τοῦ αὐτοκράτορι ἔλεγε ἥγγελεν ὁ Κανδίχ

Excerpt. de Leg.

CVM diu multumque huc illuc diuagati aberrassent, tandem ad Alanos accesserunt, & Saragosium eorum Ducem suppliciter orarunt, vt per eum in notitiam & amicitiam Romanorum venirent. Id Iustino Germani filio, qui tunc temporis militibus, qui Lazice in præsidiis erant præerat, nuntiauit, & Iustinus ad Iustinianum retulit, qui illi mandauit, vt eius gentis legatos ad se Byzantium transmitteret. Electus vero fuit ab ea gente quidam Candich nomine, qui cum primus legatus ad Imperatorem venisset, dixit: Adesse gentem omnium fortissimam & populosissimam quæ se illi traderet, Abaros scilicet, genus hominum inuictum, & inexpugnabile, qui eius omnes hostes repellere & funditus extinguere possent. Illius rationibus valde conducere, cum eis armorum societatem facere, & auxiliarios optimos sibi habere & adsciscere, qui tamẽ non alia conditione erga rempublicam Romanam beneuolo futuri erant animo, quam si donis pretiosis, annuis etiam pensionibus & fertili regione, quam inhabitarent, donarentur. Hæc Can-

dich Imperatori. Erat ea tempestate Imperator effœto corpore: non eadem illi vis animi, qua florebat, cum iuuenis adhuc Gilimerem Vandalum, & Vuittigem Gothum captiuos fecit. Itaque iam senex exacta ætate cum animi robur & belli appetentem virtutem desidia & ocio commutasset, barbarorum exercitum, non quidem bello, etiamsi decertaret, eum penitus deleret, sed prudentia & consilio priusquam ipse debito fine extingueretur, propulsare cogitabat. Et cum diu superstes esse non posset (etenim non multo post hinc migrauit) societatem facere curauit. De ea re Imperator concionem apud Senatum habuit, qui eius prudentiam & in rebus gerendis consilii vim & acerrimum iudicium valde collaudauit. Hoc facto statim Imperator dona ad legatos misit, catenas auro variegatas, & lectos, & sericas vestes, & alia quamplurima quibus leniret & demulceret animos superbiæ & insolentiæ plenos. Misit quoque legatum Valentinum (is erat vnus ex Imperatoriis satellitibus) cui præcepit, vt gentem Romanis societate coniungeret, & efficeret, vt suos inimicos bello aggrederentur. Sic enim valde prudenter opinor Imperator sentiebat, siue Abari vincerent, siue vincerentur, in vtramque partem, & vt res cecidisset ea quæ euenirent suo commodo cessura. Cum igitur Valentinus ad eos profectus esset & munera præbuisset, & mandata Imperatoris exposuisset, primum quidem Ongoros Eitasalos Hunnicam gentem debellarunt, & Sabiros euerterunt. Cum autem eorum Duces parum prospere res gessissent & contra eorum spem concidissent, confestim Abari hostium terram vastarunt, & regionem sunt depopulati. Hi vero inimicorum excursionibus vexati ad Abaros legationem miserunt, ad quam Mezamirum Idarisii filium, Calagasti fratrem suffragio elegerunt, qui cum etiam precibus egerunt, vt captiuorum aliquos ex eorum tribu redimeret. Mezamirus igitur legatus, vir vanus & magniloquus, vbi ad Abaros peruenit, in verba superbiora & arrogantiora prorupit. Cotragegus autem ille Abarorum per quam familiaris, & necessarius, cum Mezamirus insolentius quam legatum decebat, esset locutus, illis pessimum consilium dedit & dixit Chagano: Vir ille, in eo quod faciendum susceperit, magnæ est apud suas tribus auctoritatis, & quantum voluerit, hostium potest in pugna educere. Oportet igitur ipsum de medio tollere, deinde intrepide in regionem inimicam excursiones facere. Ab illo persuasi Abari, transgressa & spreta ea quæ legatis debetur reuerentia, nulla habita iuris religionisque ratione

A αὐτίκα.* ὁ γὰρ ἐσφείγατο ὁ σῶμα, σὺν δὲ ἤκμαζεν * ὃ δὲ
ἡ ἀλκὴ, ὥσπερ ἀμέλει ἔτι καὶ Γελίμερόν τε τὸν Βανδήλων καὶ Οὐίτιγιν τὸν Γότθον ἔμφω ἔτι νεάζων ἐκτήσατο δορυάλωτον. ἀλλ' ἤδη γηραλέος τε ὢν, καὶ
ὁ ἀνδρεῖον ἐκ φύσεως φρόνημα καὶ φιλοπόλεμον μετεβέβλητο ἐς ὃ ῥᾳθυμότερον. ὥστε ἄγαν ἑτέρῳ τρόπῳ, καὶ οὐκ ἐς πόλεμόν τε βαρβαρικὸν ἐπικρούσασθαι δυνάμενον. καὶ κατηγανίσατο αὖ, καὶ ἀρέσθαι ἠφάνισεν· εἰ καὶ μὴ ὀφέλιμόν τέλεσφορώτερον ἢ φανείη αὐτός, οὐ γὰρ πολλῷ ὕστερον ὤχετο ἐκ φόσι, ἐπεὶ οὖν ἤκιστα ὧν οἷός τε ἐφεῖναι, ἢ ἕτερον ἐτράπετο. Οπότε δημηγορήσας ὁ βασιλεὺς, τά τε ἱερὰ ξυλλόγου ὃ ἀγχίνοιά τε καὶ βουλευτικὴν ἔ βασιλέως ἐπαινέσαντος, πολλὰ χρήματα ἔκ τε δώρα ἔφερε, στολάς τε χρυσοῦ διαπεποικιλμένας, καὶ κλίνας, ἐσθῆτάς τε σηρικὰς, καὶ ἕτερα πλεῖστα, ἐκμαλακτικῶντα οἷά τε ὄντα, ἀλαζονείας ἀνάπλεα φρονήματος. πρὸς τοῖς, καὶ πρεσβευτήριον Βαλεντῖνον (εἷς δὴ ἦν τῶν βασιλικῶν μαγιστροφόρων) πρὸς ἔπεμπε τὸ φῦλον ὁμηχανίας ἕνεκεν Ρωμαίοις, ἐς τὸ ἀντιπάλων ὁπλίζεσθαι. * ἐμφερέσατο οὖν καὶ πρεσβευτήριον ὁ βασιλεὺς, ὡς ἢ νικῶντες οἱ Αβαεσι, ἢ καὶ ἡττώμενοι οἷς ἀμφοῖν * ἀεὶ δῶσι Ρωμαίοις τὸ σεσωῖσον. ᾧ δὲ Βαλεντίνου ἐκέλευσε ἀφικομένου, καὶ τὰ δῶρα προσενεγκόντος, καὶ ὅσα ἐσήμηνεν ὁ βασιλεὺς ἐξ ἐντολῆς· πρῶτον μὲν ὅτε πολεμήσομεν Οὐηρυήσις, Εἰπαλάλοις, Οὐννικῷ φύλῳ· καὶ Σαβήρεις δὲ καθεῖλον. Οπότε ἐπεὶ οἱ ἄρχοντες τῶν * ἀθλίως διετέθησαν, καὶ παρὰ τὴν σφῶν αὐτῶν ἐλπίδα ἐπεπλώκεσαν, αὐτίκα οἱ Αβαεσι ἔκειρόν τε τὴν γῆν, καὶ ἐλῄζοντο τὴν χώραν. πεζόλογοι δή τινες τῶν πολεμίων ὁπότερον μὲν [οἱόνται] ἐπρεσβεύσαντο ὡς αὐτοὺς Μεζάμηρον τὸν Ιδαριζίου, Κελαγαστοῦ ἀδελφὸν, ὅπως τὴν πρεσβείαν χρηστὴν ποιήσωνται· ἐδέοντό τε αὐτοῦ λυτροῦσθαι τὴν οἰκείου φύλου δορυαλώτων. καὶ ὃς ἦν Μεζάμηρος ὁ πρεσβευτὴς, τωμῶλος τε ὢν καὶ ὑψαύχης, ὡς Αβάρεως ἀφικόμενος, ἀπερρίπτα ῥήματα ὑπερφανά τε καὶ θρασύτερά πως. Τοῦτο τοί ὁ Κοτραγηγὸς ἐκεῖνος, ὁ τοῖς Αβάρεσι ἐπιτήδειος, ὁ καὶ αὐτῶν τὰ ἔξοχα βουλευόμενος, ἐπὶ ὁ Μεζάμηρος ὑψηλότερον ἢ κατὰ πρεσβευτὴν διελέγετο· εἶπεν, ὡς τὸν Χαγᾶνον· ἔστ' ὁ ἀνὴρ μεγάλην ἐς ὅ, τι πεπολέμηται δυνάμει ἐν * αὐτοῖς, οἷός τε πέφυκε καὶ τῶν ὁπόσων αὐτοῦ πολεμίων ἀντιπάλεσθαι, δεῖ τοι ἀρρωδοῦντα ἀποκτανθῆναι τοῦτον, καὶ ὅ λοιπὸν ἀδεῶς ἐπιφέρεσθαι τὴν ἀλλοτρίαν. Τούτῳ πειθόμενοι οἱ Αβαρεσι· πρωσλάβοι τὴν τῶν πρεσβέων αἰδῶ, ἐν οὐδενί τε λόγῳ ἔθεντο τὴν δίκην, ἀμελήσαντες τὸν

* ἐμφερέσατο
* ἀεὶ

* ἡ φύπ- Μεζάμιρ ἔγρ. ὃς ἐκείνου πλέον τε* ἐποίησεν ἕτεμνον τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ οὐκ αἰεὶ σφι ἀδραποδιζόμενοι ἀργοὶ τὸ λοιπὸν ἦσαν. Οἱ δὲ ἐδέξαντο Ἰουστινιανοῦ τοὺς Ἀβάρων πρέσβεις, ἐφ' ᾧ σφᾶς ἐκεῖνα φρήσαι χρῶ, ὅποι ὁ φῦλον ἱδρύσονται τὴν οἰκησιν. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς, Ἰουστίνου τὰ γραπτὰ δόντος σημήναντος οἱ, ἐν βουλῇ ἐποιήσατο ἐς τὴν Ἐλούρων χώραν κατοικίσαι ὃ ἔθνος, ἔνθα πρὸ τοῦ ᾤκεον οἱ Ἐλουροὶ (δεύτερα δὲ προσαγορεύεται Παιονία) καὶ εἴ γε ἤμυνεν αὐτοῖς ἐβούλετο αὐτὸ καὶ κατένευσεν ὁ βασιλεύς. Ἀλλ' οὐκ ἦθελον Σκυθίας οὔτι ὠθούμενοι δεῦρο ἔσεσθαι ἐκτός· αὐτῆς γὰρ ἐπιθυμεῖν ἐς ὅ, τι ἐφίεντο. τοῦτο μὲν δὴ οὐ προεῖδον. ἔσχλε γὰρ ὅμως Ἰουστῖνος ὁ στρατηγὸς πρέσβεις ἐς ὃ Βυζάντιον, ἐδήλωσέ τε τῷ βασιλεῖ, ὡς αὐτὸς ἐν καιρῷ ἔσεσθαι δοκεῖ πολύ. ἐφιλοποιήσατο γὰρ τοὺς πρέσβεων ἕνα ὄνομα Οἰκουμένιον· ὃς ἀπορρήτῳ τέ οἱ ἔλεξε καὶ ὁ Οἰκουμένιος, ὡς ἕτερα μὲν μηλεύοιμεν, ἕτερα γνωματεύοιεν· καὶ, ὡς λόγοις μὲν ἐς τὰ μάλιστα μετεῖχον χαίροντες· καὶ ὡς τὸ ὑπεῖκαν τοῦ πάσματος προσβάλλονται τῷ δόλῳ, τῷ ἐμπεδῶσαι δοκεῖν ὅ βούλονται ὡς τοὺς Ῥωμαίους, ὡς αὐτοῦ τῇ διαβάσει ἀμυνοῦσιν τὸν Ἴστρον, ὃ δὲ βουλόμενον αὐτοῖς τῆς γνώμης ἦλθ' ἕτερος· καὶ ὡς εἶχε διέλθοιεν τὸν ποταμὸν, βούλονται πέμψαντὶ ὁπίσω. Τούτων οὕτω Ἰουστῖνος ἐγνωσμένων, αὐτῷ τῷ βασιλεῖ ἐσήμηνεν, ὡς οἱ πρέσβεις τῶν Ἀβάρων ἐγκεκρυμμένοι εἶεν ἐν Βυζαντίῳ. Τούτῳ γὰρ οὐκ ἀνέξοιντο διελθεῖν ὅ ῥεῖθρον, πρὶν ἂν ἀφεθῶσιν οἱ πρέσβεις. ἐν ᾧ δὲ τοῦτο ἔπρασσεν ὁ Ἰουστῖνος· οὐχ ἧσσον προεσκοπάζετο, ἅμα φυλάξων τὰς διαβάσεις τοῦ ποταμοῦ. Βαῖνον γὰρ, τὸ μισθοφορικὸν καὶ οἰκετικὸν, τῆς τοῦ ποταμοῦ ἀπένεμε φυλακῆς. οἱ δὲ πρέσβεις τῶν Ἀβάρων, ἐπεὶ σφίσιν τι ὠνήσαν, ὧνπερ αἰτοῦντες πρὸς βασιλέα ἀφίκοντο· δῶρα, ὥσπερ στυμφῆς ἰῷ αὐτοῖς, πρὸ αὐτοῦ εἰληφότες, καὶ μὲν δὴ ὠνησάμενοι τὰ ὅπλα χρεών, τοῦτο δὲ καὶ ὅπλων ἀφέδησαν μόν. ὅμως δὲ ὧν Ἰουστῖνος ἐπεκελεύσατο ὁ βασιλεὺς ἔχειν τὰ ὅπλα ἀφελέσθαι τοῦδε σφᾶν. καὶ ὧν ὁ στρατηγὸς, ἐπεὶ ἐδέξατό γε αὖθις ἐπιμίσγας τοὺς πρέσβεις, κἀκ τούτου ἐποίει. ἐντεῦθεν ἤρξατο ἡ δυσμένεια Ῥωμαίων τε καὶ Ἀβάρων, ἤδη ἐκ πολλοῦ ἐστυφομένη. καὶ μάλιστα ὅτι μὴ ὡς τάχιστα ἀφεθέντας τοὺς πρέσβεις. συνεχέσατο γὰρ ἐσήμηνεν ὁ Βαϊανὸς, ὡς δὴ ἐπιμελήσοιεν. Ὃ μελετώμενον ὑπεσάλυπος ὁ βασιλεὺς, ἄλλο ἄλλως διεπῆκε πρόφασιν, ὅπως ἐς τὴν βασιλίδα πόλιν ἐξικνούμενοι ἔοιεν. Οἱ δὲ ἐπὶ Ἰουστίνου τοῦ νέου οἱ τῶν Ἀβάρων πρέσβεις παρεγένοντο ἐν Βυζαντίῳ, τὰ σκηνήματα δῶρα λαμβάνοντες, ἅπερ τῷ κατ' αὐτοὺς ἔτει Ἰουστινιανὸς ὁ πρὸ τοῦ βασιλεὺς

A Mezamirum necant. Et ab eo tempore latius & liberius depopulari vicinorum terram cœperunt, neque captiuos, aut prædas agere ceſſauerunt. Iuſtinianus legatos ab Abaris excepit, qui poſtulabant, vt illis liceret circumſpicere terram, in qua eorum gens ſedes & domicilia poneret. Et Imperator quidem vt hæc Iuſtinus dux illi ſignificauit, apud ſe conſultauit an gentem collocaret in ea terra, vbi prius habitabant Eluri (ſecunda Pannonia vocatur.) Et Imperator, ſi illis videretur, annuit. Sed Abari Scythia ſibi exeundum non cenſuerunt. Etenim illius deſiderio, quoad eius fieri poterat, tenebantur. Hoc igitur non ſucceſſit. Veruntamen Iuſtinus legatos miſit Byzantium & Imperatori ſignificauit eos iam magna ex parte iſtam regionem occupaſſe. Iuſtinus autem ſibi vnice conciliauerat vnum ex legatis nomine Oeconomum, qui ſecreto eum monuit, Abaros aliud in ore habere, & aliud ſentire. Eos blanda quam maxime oratione vti, & ſuæ fraudi obtendere ſermones officio plenos & ſimulare erga Romanos beneuolentiam tantiſper dum Iſtrum traiiciant, ſed longe aliter, id quod in mente gerunt ſe habere. Etenim ſimul atque Iſtrum tranſmiſerint, nihil quicquam illis eſſe deliberatius, quam omnibus copiis in bellum erumpere. Quæ cum cognouiſſet Iuſtinus eorum omnium Imperatorem certiorem fecit, quo legatos Abarorum Byzantii, quandiu poſſet retineret. Nec enim Abari Iſtrum traiicere ſuſtinebunt priuſquam legati dimiſſi ſint. Ea cum Iuſtinus mandaret, non ideo minus curæ, & operæ impendebat, quo Abaros fluuii traiectione prohiberet. Bonum enim mercenariarum & domeſticarum copiarum Ducem, fluminis cuſtodiæ præfecerat. At vero Abarorum legati, vbi nihil profeceruntquantum ad ea quæ ab Imperatore petitum venerant, munera vt conſuetum erat acceperunt, necnon ea quæ ſibi opus erant compararunt, arma etiam emerunt, & ita dimiſſi ſunt. Verum Imperator ſecreto mandauit Iuſtino, vt quacumque ratione & via poſſet, in reditu arma illis eriperet. Itaque Dux cum legatos exciperet Imperatoris mandata eſt executus. Hinc cœperunt inter Romanos & Abaros inimicitiæ multis antea ex cauſis accenſæ: maxime, quod non ſtatim legati eorum dimiſſi eſſent. Præceperat enim Baianus vt quamprimum redirent. Sed Imperator cum ſciret quid cogitarent, quod præſenti tempore facere potuiſſet, in aliud diſtulit, vt tantiſper eos in Regia vrbe detineret. Iuſtino iuniore imperante Abarorum legati Byzantium venerunt, vt conſueta munera acciperent, quæ Iuſtinianus, qui ante eum Imperium tenuerat,

conferre erat solitus (armillas auro variegatas eo consilio, vt eos a se deficere impediret) lectos & alia quædam opera, venusta ad delicatiorem cultum spectantia. Tunc Abari, voluntatis Imperatoris periculum facere statuerunt, siquidem ampliora munera caperent quibus per Romanorum pusillanimitatem sua sibi compararent commoda. Itaque Imperatoris adeundi sibi potestatem fieri petierunt, quod illis est permissum, quin & per interpretem quicquid libitum esset proponere. Hac vero vsi sunt oratione. Oportet o Imperator, te qui Imperium paternam creuisti hereditatem, paternos amicos in tuam fidem tutelamque suscipere & æque ac ille, eos beneficiis augere, teque in eo maxime patris successorem præbere, si nihil eorum quæ viuus statuit, eo mortuo immutes. Ita fiet vt nos eandem erga te voluntatem conseruemus, neque minus in te beneficentię nomen transferemus, quin te post ipsum auctorem nostrarum fortunarum & benefactorem vocemus & laudemus. Et sane erubescceremus a te commodis affici, nisi tibi amplissimis beneficiis nos ornandi par pari quoque retribueremus. Sic enim patrem tuum, qui in nos liberalis & munificus fuerat, remunerati sumus. Etenim cum eius regiones vastare in nobis situm esset, non modo non abstinuimus, verum etiam quo nos propensiores erga ipsum ostenderemus, vicinos barbaros Thraciam inuadentes late arcuimus & propulsauimus, neque quisquam eorum deinceps est inuentus qui Thraciæ fines populationibus vexaret. Metuebant enim Abarorum potentiam qui amicitiam colebant cum Romanis. Persuasum igitur habemus te, nulla alia in re his quæ a patre statuta sunt contrauenturum, nisi in eo quod nobis maiora largiturus es quam pater sit largitus. Pro quibus & nos multo tibi quam patri deuinctiores erimus, & tibi multo quoque maiores gratias retribuemus. Adsumus igitur qui consueta munera accepimus. Sed scito non aliter fieri posse, vt noster Dux Romanorum reipublicæ sit amicus quam si tanta præmia sumat, vt illi mouere contra Romanos arma in mentem non veniat. Hæc Abarorum legati dixerunt, & modo se in hanc, modo in aliam partem vertebant: hac precibus agebant, illa minas ingerebant. Existimabant enim se precibus & blanditiis Imperatorem delinituros, & minis perterrefacturos, & ex eo coactos iri Romanos illis quasi tributarios esse. Verum enimuero cum Imperator nihil aliud quam sui contumeliam & ludibrium continere existimaret, ad eam quam Abarorum legati habuerant, orationem, sic respondit: Vos quidem humiles preces magna cum arrogantia in medium profertis & in spem adducimini hac ser-

A ἐδίδου (ἦσαν δὲ καλῶ διά τε χρυσοῦ ἀφ᾽ πεποικιλμένα, ἐς ὃ εἴργάν τι τῶν ὑπεδέδρασκόντων ἐπανενοημένα) καὶ κλίνας ὁμοίως, καὶ ἄλλα τινὰ ἐς ὃ ἀοιδότερον ἀμειλμένα. τότε δὴ οὖν οἱ πρέσβεις τῶν Ἀβάρων ἐς πεῖραν ἰέναι τῆ βασιλέως ἐβούλοντο· εἶτε σὺν ἄλλως δῶρα λαμβάνειν αὐτοῖς, ἐς τὴ Ῥωμαίων ῥᾳθυμία ἐπεντευφᾶν, καὶ ὃ ἀμελὲς αὐτὸν, οἰκεῖον τίθεσθαι κέρδος. καὶ δὴ πρὸς βασιλέα φοιτᾶν ἠξίουν. καὶ οὖν τοῦτο ἐφειμένον αὐτοῖς, ἔπι γε μὴν καὶ ἀφ᾽ τῶν ἑρμηνέων ὅ, τι βούλονται λέγειν· τοιοῖσδε ἐχρήσαντο λόγοις· χρεών, ὦ βασιλεῦ, κληρονομοῦντά σε τῆς πατρῴας ἀρχῆς, καὶ τοὺς πατρῴους φίλους σὺν ἄλλως ἢπερ ὁ πατὴρ ὁ σὸς ποιεῖν. καὶ
B τοῦτο φαίνεσθαι μᾶλλον ἀφ᾽ὁσον εἶναι τετελευτηκότος, τῶ μηδὲν σφαλλάττειν, ὧν ἐκεῖνος ἔπραττε πρείων. οὕτω γὰρ καὶ ἡμεῖς τῆς αὐτῆς αὐτοῖς γνώμης, καὶ οὐχ ἧττον ὃ τῆς εὐεργεσίας ὄνομα μείζω ἡσόμεθα. εἰ δὲ καὶ μετ᾽ ἐκεῖνον εὐεργέτην ἀποκαλέσομεν· πρὸς γε καὶ αἰσχυνησόμεθα τῶ πεπονθέναι καλῶς μὴ
τοῖς ὁμοίοις * ἀμείρεσθαι τὸν δεδρακότα. καὶ * ἀμοιβὴν
γὰρ πατέρα τὸν σὸν δώσεις ὑμᾶς φιλοφρονούμενον αὐτεδωρούμεθα, τῶ καὶ δυνάμενοι μὴ
καταφέχειν τὴν Ῥωμαϊκὴν· ἀλλὰ πλέον ἐνδείκνυσθαί τι. τοὶ γὰρ ἐκ ἧττόνων ὑμῖν βαρβάρους, τὴν Θρᾴκιον ἀεὶ πρεκήποντας, ἠφανίσαμεν ἀφ᾽ ἑαυτῶν· καὶ σοὶ ὁσίσω αὐτὸν πρελελέκπαι τὰ Θρᾳκῶν ἐθίσματα καταδραμούμενος. δεδίασι γὰρ τῶν Ἀβάρων τὴν δύναμιν,
C φιλίως ἔχουσαν πρὸς τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν. πεπεισμεθα δὴ οὖν, ὡς ἐν τούτῳ μόνῳ κηποτομήσῃς ἡμᾶς, τῷ πλέον παρέχειν ἡμῖν, ἢ ὁ σὸς ἐδίδου πατήρ· αἰφ᾽ ὧν ἐς ἡμεῖς ἢπερ ἐκείνῳ γενησόμεθά σοι κῇ ὃ πλέον εὐεργέται, καὶ μείζονας ἐπαφλήσομέν σοι τὰς χάριτας. παρέσμεν οὖν ληψόμενοι τὰ κῇ ὃ εἰωθός. γοῦν γὰρ * ἐς * οὐδένας
ἄλλως ἐκ ἔστι δυνατὸν, τὸν καφ᾽ ἡμᾶς ἡγεμόνα σοί τε καὶ τῇ Ῥωμαίων εὐνούστατον ἔσεσθαι
D πολιτείᾳ, εἴ γε μὴ ἐγχειρεδεῖν πρότερον αὐτῷ τὰ ἐφ᾽ οἷς οὐ χρεὼν ὅπλα κῇ Ῥωμαίων ἔχειν. οἱ μὲν τῶν Ἀβάρων πρέσβεις τοιαῦτα διεξῆλθον, ἐπαμφοτερίζοντες τῇ γνώμῃ. τοῦτο μὲν γὰρ ἐδόκουν ἱκετεύειν, τοῦτο δὲ ἀπειλᾶν. ᾤοντο γὰρ ὡς τοῦτῳ * δεδειζόνται τε καὶ σκοφοῆσου- * λελῆσται
σι τὸν βασιλέα· καὶ ὡς ἐκ τούτου αἰναγκασθήσονται Ῥωμαῖοι ὥσπερ ὑποφόροις εἶ) Ἀβάροις. ὁ δὲ βασιλεὺς σοφὸν ἕτερον ἢ φόρον ἡγησάμενος τῶν Ἀβάρων ῥήματα, ἀπεκρίθη οὕτω. Περβαλλομένων ὑμῶν σὺν ἱκετείᾳ τὴν μεγαληγορίαν, οἰομένων τε τῇ συγκράσῃ τοῦτῳ τῶν λό-

γαν ὃ σπουδαζόμενον ὑμῖν αὐτὸν· ἀμφοτέρως, ὡς εἰπεῖν, ἐκπεπλώκατε τῆς ἐλπίδος. ἐγὼ γὰρ ὑποθωπεύοντες ἡμᾶς ἀπατήσετε, οὐδὲ μὴν ἀπειλοῦντες ἐκφοβήσετε. πλείονα δὲ ὑμῖν ἐγὼ πρᾶξω τῷ ἡμετέρου παῦσις, ὃ πρὸ τοῦ δέοντος ἐπηρμένους ὑμᾶς τῷ φρόνημα σωφρονίζειν. ὁ γὰρ μεταῤῥυθμίζων τοὺς ἀπάντων τῶν λογισμοὺς, ὥσπερ παιδεύων τε καὶ ἀνακτώμενος τῆς ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν αὐθαδιζομένων ὁρμῆς· ὀφήσεται καὶ ὃ μᾶλλον εὐεργέτης, ἢ παρ' ὁ χορηγὸς τῆς τρυφῆς, ὃς φιλεῖν μὲν δοκεῖ, πεφάνως δ' μικρᾶς ἐπιλαβόμενος, τὸν δῆθεν εὐεργετούμενον ἠφάνισεν εὐθέως. ἅπαντε χρημάτων πλεῖον ποιάμενοι B πρὸ ἡμῶν, καὶ ζημίαν ἐν ζῶσι τελεῖν, καὶ αὐτὴν τῶν Ῥωμαϊκῶν χρημάτων τὸν καθ' ἡμᾶς φόβον εἰς σωτηρίαν εἰληφότες. οὔτε γὰρ δεηθείσι ποτὲ τῆς καθ' ἡμᾶς συμμαχίας, οὔτε τι λήψεσθε πρὸ ἡμῶν, ἢ καθόσον ἡμῖν δοκεῖ, ὥσπερ δουλείας ἔφεσιν, καὶ οὐχ (ὡς οἴεσθε) φορολογίαν διὰ τοιοῦτον ὑποπτεύσαντος φόβον τῇ βασιλέως τοῖς πρέσβεσι τῶν Ἀβάρων κατεγνωκότες ἐκ τῶν ἐληλυθότων οἱ βάρβαροι, ὡς οὐκ ἀνέξεται σφῶν τῆς πλεονεξίας· καὶ ὡς οὐδὲν αὐτοῖς ἐκδοθήσεται, ὧν ἐκομίζοντο πρὸ του· καὶ ὡς ὃ λοιπὸν ἀδεὲς οὐκ ὑποπεράμενοι- C ται τὴν Ῥωμαϊκὴν· ἐν δυσθυμίᾳ τε ἐτύγχανον πολλῇ, καὶ ἀπορούμενοι ἦσαν, ὅποι τὰ πρόντα ἐκβήσεται· καὶ ὅποι τύχης αὐτοῖς χωρήσει τὰ πεπραγμένα· οὐδὲ μὴν ἐν βουλῇ ἦν αὐτοῖς ἀπρεπῆ καὶ ἀνόητα θέλειν, οὔτε μὴν ἄπρακτοι ἀπιέναι ἐβούλοντο. ὅμως δ' οὖν τῶν καθ' αὐτοῖς ἀρετώτερον ὑπῆρχεν, ἀποκρίνασθαι ὡς τοῖς ὁμοφύλοις. καὶ τούτοις ἐναθέντες, ἐς τὴν τῶν Φράγγων χώραν ἀφίκοντο, τὴν βασιλέως τὴν ἀπολογίαν θαυμάσαντες. Ὅτι ἠγγέλθη Ἰουστίνῳ, ὡς ἐκ τῆς Περσῶν ὑπηκοΐας ἐξώρμησεν ὁ Ζίχ, πρεσβευσόμενός τε, καὶ ἀφαλεξησόμενος περὶ D Σοανῶν· ἐν τούτῳ καὶ φιλοφρόνως ῥήματα ἀποκρίνασθαι βασιλῆ, ἔπι τε καὶ τὰ, ἐφ' οἷς Ῥωμαῖοι πρεσβεύσαιντο καλοῦσιν, οὗ ἀφαλησόμενος. ὁ δ' Ἰουστῖνος ἐν βουλῇ ἐποιεῖτο, ἢ μὴ προσδέξασθαι τὴν πρεσβείαν, ἢ προσδεχόμενον ἐδέαν τὸν Ζίχ, ὡς τὰ κατ' νοῦν αὐτῷ ἀνύσηται οὐδαμῶς. καὶ δὴ ξυγκροτηθείσης αὐτῷ ἐκκλησίας, δοκεῖ κατάδηλον γενέσθαι ἔτι ὁδοιπορεύοντι τῷ Ζίχ ὑφ' συλλαβεῖν Ἰωάννου, ὡς ὃ πρόσθεν οὐδὲν τῶν δοκηθέντων προσδέξασθαι ὁ βασιλεύς. τούτου μνησθέντος, ὃ γράμμα ἐνεχείρισε Τιμοθέῳ τῷ ἁμα Ἰωάννῃ μνησθέντος· *ἐπὶ καὶ τῷ πάσῃ τὴ Περσῶν πρᾶγμα. καὶ οὕτω Τιμοθέῳ ἐνεχείρισε βασιλεύς, ῥήματα μὲν δῆθεν τὰ ἐς Ῥωμαίους φιλίας

A monis mixtura, facilius quod concupitis consequi. Ab vtraque spe, vt verum aperte dicam, excidistis. Atque ego multo plura vobis tribuam quam pater meus. Etenim vos ad maiores quam par est, spiritus sublatos ad æquitatem & saniora consilia, vt redeatis, efficiam. Qui enim hominum in exitium voluntarium ruentium, turbatos affectus cohibet, & obedientes rationi facit, beneficentior est eo, qui sumptus in delicias præbet, & amare videtur, sed minima captata occasione, eum quem beneficio affecit statim perdit & tollit. Abite igitur qui magni pretii rem a nobis obtinetis, quod vobis saluis & incolumibus, licet vitam peragere, & pecuniarum loco, quas a Romanis accipere vultis, nostri timorem & metum ad salutem vestram conuertite & reportate. Neque enim nos vnquam vestro eguimus auxilio, neque quicquam a nobis accipietis, nisi quantum nobis visum fuerit, idque tanquam mercedem & auctoramentum seruitutis, non quoddam tributi genus, vt vos falso existimatis. Postquam Imperator tantum sui terrorem legatis Abarorum incussit, & cognouerunt ex his quæ dixerat, minime eorum superbiam toleraturum, neque quicquam eorum, quæ prius accipere consueuerant, indulturum, aut impune posthac incursiones in Romanæ ditionis regiones facturos, in magnam animi anxietatem inciderunt, & apud se cogitarunt quo tandem res casuræ essent, & quis futurus esset earum exitus. Nec enim apud Imperatorem, quandoquidem nihil proficere poterant, manendum diutius statuebant, neque re infecta discedere volebant. Hæc & alia huiusmodi cogitantibus ex duobus malis minus sibi eligendum duxerunt. Itaque visum illis est a Romanis discedere, & ad suos contribules se recipere. At illi Imperatoris fortitudinem admirati longe ab eo profugientes & terga vertentes, in Francorum regionem abierunt. Iustino nuntiatum est a Persarum Imperio Zichum legatum vt de Suanis ageret ad se venire. Illi quoque in mandatis a Rege datum, vt suis verbis suam erga Imperatorem beneuolentiam testificaretur, & ea de quibus Romani quererentur, amice componeret & transigeret. Iustinus vero consilium cepit, aut minime legationem admittere, aut si admitteret, Zicho significare nequaquam rem, exitum quem mente & opinione præceperat habituram. Et accedente senatus auctoritate censuit, vt Ioannes per litteras Zicho adhuc iter peragenti palam faceret, Imp. in nullo eorum, quę sibi opinionis errore fingebat, assensurum. Hoc ita factum est, & Ioannes Timotheo, simulatque cum eo fuit vt res Persicas curaret, litteras tradidit. Iusserat etiam Imperator Timotheo vt ad Re-

gem Persarum iret, & ob significationem A in se beneuolentiæ, gratias ageret & litteras Ioannis eius legato, quem obuium in itinere sicut itineris ratio ferebat, habiturus erat, traderet, & minime Zichus nescius esset, imo plane exploratam perspectamque Imperatoris voluntatem haberet. Hæc vbi Timotheo sunt imperata, ad limites contendit. Illic cum cognouisset, nondum aduentare Persarum legatum, confestim ad Chosroem est profectus. Forte fortuna enim contigerat, vt Zichus alia via Nisibim diuerteret, & cum tempus tereret, corpore imbecillius se habere inciperet. Interea Timotheus a Persarum Rege dimissus rediens circa Nisibin Zichum B adhuc ægrotantem assecutus ei Ioannis litteras tradidit. Is cum intellexisset, rem cuius causa iter susceperat, longe alium exitum, quam optarat, habituram, neque illi ex voto legationem processuram, animo cecidit, & ex morbo, quo detinebatur, vitam morte commutauit. Nec multo post Ioannem quoque mori euenit. Post hæc Byzantii nuntiatur aduenire alium legatum, qui vocabatur Mebodes. Is inflatus opinionibus & superbus in regiam peruenit magnam spem habens sermonem motum iri de Suania, seque fœdus, ex Persarum sententia facturum. Hac cogitatione elatus dum Byzantium iter habet, C arrogantius, quam legatum decebat se gessit. Vt venit (Imperator enim hominis arrogantiam & importunitatem, & quorum obtinendorum spe viæ se dedisset, iam didicerat) gratulationes a Persarum rege benigne excepit. Sed Mebodem Imperator contemptui & ludibrio habuit, neque illi vllum familiaritatis signum & testimonium exhibuit. Sic illi præter spem legatio cessit, neque vllum omnino verbum Imperator de Suania fecit. Deinde Mebodes magnopere petiit, vt Saracenis qui cum eo erant, Imperatorem adeundi potestas esset. Erant enim in eius comitatu circiter quadraginta proprio legato D parentes. Miserat autem eam legationem, cum Mebode Ambrus Saracenorum Phylarchus vt de pecuniis quas a Iustiniano impetrauerant, disceptaret. Itaque cum Mebodes a scopo quantum ad Suaniam attinebat, aberrasset, ne nulla re obtenta discederet, cura omni contendit vt Saracenorum legati aditum ad imperatorem nancisserentur. De ea re cum Mebodis orationem imperator excepisset: Quid nobis volunt, inquit, Saraceni? Vt instantem vidit, concessit eorum legato, vt solus ad se accederet. Neque enim legatum qui superbior erat, toleraturum existimabat, vt remotis comitibus in Imperatoris

ἀποχωμίσας βασιλῆ τῶν Περσῶν. Ἐπανιόντι δὲ, ὥσπερ εἰκὸς, τῷ πρεσβυτῇ ὑπέδειξαν τὸν Ἰωάννου ὑπήκοον, ὡς ἂν ἔσοιτο ἐξεπισταμένος ὁ Ζίχ, καὶ σαφέστατα γινώσκων τὴν βασιλέως βουλήν. Τιμόθεος οὖν τοῦτο ὑπιτετραμμένον αὐτῷ πρᾶξιν ἐν τοῖς ὁρίοις. γνοὺς δὲ, ὡς οὕτω πρᾶξειν ὁ Περσῶν πρεσβυτὴς· ἐπορεύετο ὅ γε αὐτίκα πρὸς Χοσρόην. * ξυμβὰν δὲ αὐτῷ τὸν Ζίχ δι' ἑτέρας ἀπαντᾶν ἐς τὴν Νίσιβιν ἀφικνεῖσθαι, ἐκεῖ τε ἀφανεῖσθαι, τὸν ἀφανεῖσθαι δοῦναι σῶμα ἀῤῥωστίᾳ. ἐν τοσούτῳ Τιμόθεος πρὸς τὸν Περσῶν βασιλέα ἀφῆκεν, ἐπεὶ κατέλαβε τὸν Ζίχ, ἐπανερχόμενος τε δὴ τὴν Νίσιβιν ἔτι νοσοῦντα, ἅτε γεγραφέναι οἱ πρὸς Ἰωάννου ἐπιστολάς. ὁ δὲ κομισάμενος, ὡς ἐς τοιοῦτον αὖθις τὸν ἐλπιζόμενον ἡ ὁδὸς γένοιτο, καὶ ὡς οὐκ αἰσίως οἱ προβήσοιτο τὰ τῆς πρεσβείας· δυσθυμίᾳ πρόσπεσών, καὶ τῇ νόσῳ κάμνων ὤν, κατέστρεψε τὸν βίον. καὶ μὴν δὴ καὶ Ἰωάννῃ αὐτίκα συνέβη τελευταῖα. μετὰ ταῦτα ἀγγέλλεται ἐν Βυζαντίῳ, ὡς ἕτερος ἥξοι πρεσβυτὴς ὁ προσαγορευόμενος Μεβώδης. ὃς ἐς τὴν βασιλίδα ἐπορεύετο ἐξογκώμενος, καὶ μάλα βρενθυόμενος, καὶ ἐλπίδα ἔχων, ὡς πρὸς Σουανίας αὐτῷ κινηθήσονται λόγοι· καὶ ὅτι * Πέρσας ἀρέσκουσαν γνώσονται ξυνθήκας. ταύτῃ ἀλαζονίᾳ ἐπηρμένος, ἐν Βυζαντίῳ ἧκε, ἀνταδίστερον ἢ κατὰ πρεσβυτὴν ἥκοντος τοῖς κατ' ὁδοιπορίαν. παραγενομένου δὲ (βασιλεὺς γὰρ ἤδη ἐπέπυστο Μεβώδου τῆς ἀλαζονείας πέρι, καὶ ὁπόσα ἄττα ἐλπίζων τὴν ἄφιξιν ἐποιήσατο) τὰ μὲν ἐκ βασιλέως Περσῶν ἔδοξε δέχεσθαι πρεσφιλῶς, καὶ τὰ εἰωθότα ἀσμένως. πρὸς δὲ ὅμως τὸν Μεβώδην, καὶ ἀπεφλαύρισε μηδὲν τὴν διανοῶν σπουδαίαν ὡς αὐτὸν ποιούμενος. ὡς δὲ ἐς τοιοῦτον, ἦκεν ἐβούλετο, τὰ τῆς πρεσβείας οἱ ἐχώρει καὶ ὃ πρᾶγμα οὐδὲν αὖθις ἔλεξε πρὸς Σουανίας ὁ βασιλεύς· ἔπειτα ὀξέλιπαρὴς ὁ Μεβώδης τοῖς ἅμα οἱ Σαρακηνοῖς ἐς λόγους ἰέναι τῷ αὐτοκράτορι. εἵποντο γὰρ ἅμα τοῖς τεταγμένοις οἰκείῳ ἑνὶ πρεσβυτῇ τάττόμενοι. ὁ γὰρ τῶν Σαρακηνῶν φύλαρχος Ἄμβρος ἐκπέμψας ἐτύγχανε καὶ ὅ γε ξὺν τῷ Μεβώδῃ πρεσβείαν * ἀμφισβητησόμενος, πρὸς ὧν χρημάτων πρὸς Ἰουστινιανὸν ἐκομίζοντο. Μεβώδης οὖν τοῦ σκοποῦ τοῦ πρὸς Σουανίας ἀμύρτων· ὡς αὐτὸν μὴ πρᾶγμα ἄπρακτος ἀναχωρήσοι· ὅπως μηχανήσαιτο ἐπιμελέστατά πως ἥντιν' οὖν τοῦ ὡς βασιλέα τυχεῖν εἰσόδου τοῖς Σαρακηνοῖς· καὶ τοίνυν ὑποπλαθὼν ὁ αὐτοκράτωρ, τί γὰρ δὴ, ἔφη, βούλονται οἱ καθ' ἡμᾶς Σαρακηνοί; ὡς ἔλεγεν ἐμοῦ ἐωμένου. κατεῖδεν μόνῳ εἰσιέναι τῶν ἐκείνων πρεσβυτῇ. ὑπίστατο γὰρ ὡς ἀπαυθαδιαζόμενος οὐκ ἂν ἔλαττον αὖθις τοῦ ἐπομένων ὡς βασιλέα

φοιτη-

φοιτῆσαι· ἀλλ' ὥσπερ ἐώθει πρὸς Ἰουστινιανὸν ξὺν ἅπασι τοῖς ἄμα αὐτοῖς τῶν Σαρακηνῶν οἱ πρέσβεις ἐήνοντο, καὶ τὸν οὕτω βουλεύσαντα Βοσπόριον διασώζοντα ποιήσειν. ἐνταῦθα δὴ τὸν βασιλέα πρόσθεν ἔξην αἰτίαν, ὡς αὐτὸς μὲν τὰ ἁρμόδια βασιλεῖ διεπράξατο· ὁ δὲ Σαρακηνὸς ἥκιστα ἔγνω τὰ δέοντα· εἶτα καὶ ἐπὶ τῷ βαρβάρου αὐτὸν γραφήσεται ὁ ἔπικλημα. καὶ σὺν δὴ ἄλλως ἀπίθει, * τὴ βασιλεῖ ἐσομάσατο. ὁ γὰρ δὴ Σαρακηνὸς ἀφεπὲς εἶναι τῶν πρεσβειῶν οἱ μόνῳ ὡς βασιλέα ἐνόμιζε πάσας, καὶ ὁ κρατῆσαι δίκην καλλύνειν· οὐκ αἰρετέον αὐτῷ ἀπεμήνατο τιμὴν ἐς βασιλέα πρόοδον. τότε ὁ βασιλεὺς τὸν μὲν Σαρακηνὸν τελεώτατα πεφοβήσατο, ὁ δὲ ἐς τὸν Μεβώδη πρήναγε τῆς αἰτίας. ὁ δὲ τῶν Περσῶν πρεσβευτής· ὦ δέσποτα ἔλεξεν, οὐ πρέπει συνεπαμυῦναι ἑτέρῳ ὁ Σαρακηνὸς ἐπημμέληκε τι, ἄλλως δὲ ἀκριβούμενος· ὅπως ἐπὶ μὲν ἁμάρτια τῷ δικαίῳ λέγοι, μὴ παρεύρομεν· εἰ δέ γε ἐς τοὐναντίον ἐφήσεται ἀδίκως ἐπιβουλεύων, αὐτὸς ἐγὼ καταδικάσω τὸν Σαρακηνόν. ὁ βασιλεὺς ὀπιπτεύων ἔκειν, ὡς ἔοικεν, οὐχὶ πρεσβευτικῶς, ἀλλὰ δικαίων. ὁ Μεβώδης αὖθις ὀργὴ τῷ πλημμελεῖ τοῦ λόγου συλλέας ὁ πρέσβυς ἐφοινίσσετο. ἐκ τούτου παρῆν τὸν αὐθαδέστατα πρεσβεύσαντα, ἦν δὲ Ζέμις, ὅπως ἀνεχώρησεν. ὀλίγας ὕστερον ἡμέρας αὖθις ἐς τὰ βασίλεια πρῆλθων, πρῆτο λιπαρῶς περὶ τῶν Σαρακηνῶν εἰσόδου. τῷ δὲ βασιλέως ἀνανεύοντος· οὐχ ὅσιον ἔφασκεν εἶναι· ἀλλ' ὅσα ἐπιτέλει πρὸς τοὺς παρὰ Ῥωμαίοις πρεσβεύσαντας ὁ Ζίχος, καὶ ἐμὲ αὖθις ὀπίτελε. οἱ γὰρ καὶ ἡμᾶς Σαρακηνοὶ ἅμα αὐτῷ παρὰ βασιλέα ἐήνοντο. δεῖ οὖν καὶ ἐμὲ τῶν ἴσων ἐκείνῳ ἀπολαύειν, ὡς δὴ μὴ ὥσπερ λελοιπότας ὦσιν αἱ μεταξὺ Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν σπονδαί. ὁ βασιλεὺς πρὸς ταῦτα ὀργίλως ἔχων, τί δῆτα εἰ καὶ πεφώρασαι ὁ Ζίχος ὅτι μοιχεία καὶ ἑτέρῳ ὅτῳ πλημμελήματι τῶν αἰτήσεων ἀλοὺς, καί σοι κατ' ἴχνος ἐκείνῳ ἴτέα; ἢ οὐ ξυναδαίνῃ βασιλεῖ Ῥωμαίων καὶ Ἰουστίνῳ διαλεγόμενος; τότε καταῤῥωδήσας ὁ Μεβώδης, πρόσθεν τε ἡμύλλυος, πρῶνας ἔκειτο ἐπ' ἐδάφους. πρὸς γόνασίν τε καταβύσσων καὶ ἀναμύλλυος εἰρῆσθαί οἱ τὰ ποιάδε. ταύτην ἀπολογίαν χρεμύλλων, ὁ αὐθεκάστωρ ἔδοξεν ὑπάγεσθαι τῇ πειθοῖ, ἔλεξέ τε. ἔοικεν οὖν ὁ ἑρμηνεὺς ἡμῖν ἕτερα αὖ ἑτέρων φράσαι. εἰ τί τῳ σὲ εἶπεν λελεκταί σοι, πρόσθεν ὁ πρεσβεύσας ἔκειν ἴσθι ὃ ἐπίκλημα ἀπενίμυλλος. οὕτως ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνα ἀποπεφασκοινισάμυλλος τὰ λεχθέντα πρὸς αὐτῷ εἰδέναι, τῶν εἰρημύλλων τὰ ἄγνοιαν ὑπεκέκλετο. καὶ δὴ ἐς ὃ ἠπιώτερον μετεμύλλετο. ὡς αὖ μὴ θρασύτερός τε καὶ καθ' ὃ μᾶλλον ὑφαλόμενος

A conſpectum veniret : ſed quemadmodum quondam Imperatorem Iuſtinianum eorum legati ſuis comitati adiiſſent, pertinacius in eo perſtaret, vt ita fieret, & mos ſolitus obſeruaretur. Qua in re Imperator putauit ſibi oblatam occaſionem maieſtati Imperatoriæ conuenientia & conſentanea facere. Sed Saracenus minime quæ ad decus & honeſtatem pertinebant cognoſcebat. Itaque omnis culpa in barbarum conuerſa eſt, neque aliter res cecidit, quam ſuſpicatus fuerat Imperator. Etenim Saracenus haud decorum ſibi eſſe exiſtimans ſolum ſine vllo comitatu ad Imperatorem B accedere, & a more qui iamdudum obtinuerat recèdere, non optandum ſibi Imperatoris aditum reſpuit & renuit. Tunc Imperator valde deſpexit Saracenum, de qua re cum apud Mebodem queſtus eſſet, Perſarum legatus Imperatori dixit. Ego quidem, domine, adſum, haud defenſionem ſuſcepturus Saraceni ſi in aliquo deliquerit : ſed auſculaturus ſi æquitati congrua & conſentanea propoſuerit, quod non negligam. Sin ſecus Saracenus iure & merito accuſari videbitur, ego ipſum condemnabo. Cui Imperator mordens : Veniſti igitur non legationis munus obiturus, ſed iudicis officio functurus. At Mebodes acerba, & mordaci Imperatoris reſponſione C confuſus erubuit vultu, atque Imperatorem aliter quam fas erat affatus, receſſit. Paucis poſt diebus iterum Mebodes Imperatorem adiit, & ſuppliciter poſtulauit Saracenum ad eum introduci, & Imperatore abnuente : minime iuſtum eſſe, inquit Mebodes, ſibi non eadem permitti facere quæ Zichus ante ſe legatus fecerat. Nam qui cum noſtris erant Saraceni ad Imperatorem vna cum ipſo acceſſerunt. Itaque oportet me iiſdem frui quibus ille, ne in aliquo inter Romanos & Perſas induciæ ſint quodammodo violatæ. Ad quæ Imperator iracundia percitus : Si igitur Zichus in adulterio, aut aliquo alio graui crimine deprehenſus eſſet, tu illius veſtigiis tibi inſiſtendum D putares ? Num ſentis te cum Romanorum Imperatore & Iuſtino ſermonem habere ? Tum conſternatus Mebodes præ pauore pronus in terram ſe ad eius pedes proſtrauit & ad inficiationem perfugium habuit, negauitque a ſe talia prolata fuiſſe. Qua excuſatione cum vteretur, viſus eſt Imperator adduci vt fidem haberet. Et dixit : Videtur igitur interpres nobis alia pro aliis ſuggeſſiſſe. Itaque ſi nihil a te dictum eſt ab officio & decoro alienum, tu quidem crimen facile purgaſti. Ad hunc modum Imperator ſponte, ea quæ dicta fuerant, cum eorum ignorationem ſimularet, diſſimulatione tranſegit, & ad animi æquitatem eſt delapſus, ſic tamen, vt non ex eo Me-

bodes in posterum fieret audacior, aut verbis elatior, quia cognoscceret Imperatorem tantum ingenii acie valere, vt si qua inesset eius verbis asperitas, facile deprehenderet. Itaque ad hunc modum Imperator retudit eorum audaciam. Ploret iam igitur & lugeat Mebodes, & Saracenicæ gentes omnes & Ambrus ipse, quod legatio contra ipsos vertit: mihi vero de ipsis silentium sit neque dixero reliqua. Cum in his perturbationibus & altercationibus essent, plurima quoque alia Imperator maledicta in Saracenum coniecit, quod institor, & mercaturæ faciendæ gratia, venisset. Ad hæc dixit se silentio præterire non posse, qua de causa Imperatoris congressum tantopere concupisset. Scilicet, inquit, volebat a nobis solitas pecunias corradere, pro quibus calamitates sceleſtus & improbus feret. Valde enim ridiculum, & indecorum esset, si cum Romani simus, vsque ad tributi præstationem, nos Saracenicis gentibus, & Nomadibus, submitteremus. Rogat te o Domine inquit Mebodes, licet re infecta, vt ipsum dimittas. Et Imperator, Si non venisset, quanti hoc nobis esset? Abeat igitur, & me quoque iube (inquit Mebodes) cum ipso abire. In his finiuit legatio. Itaque, Persarum legatum, & Saracenos, ad sua redituros, Imperator dimisit. Atque ita, Imperatoris prudentia, pacata sunt & emendata omnia, quæ Ioannes in sua legatione, perperam egerat. Vt vero Saraceni domum reuerterunt, consilium Imperatoris, de Saracenis, qui Medorum partibus adhærebant, Ambro eorum duci patefecerunt. Tunc Ambrus Camboso fratri (is Alamanduro Saracenorum partes Romanas fouentium Duci, erat oppositus) mandauit, vt Alamanduri terram, quæ Arabiæ contermina erat, excursionibus vexaret. Initio quarti anni Imperii Iustini, legatio Turcorum Byzantium accessit. Vt enim Turci opibus & potentia creuerunt, Sogdaitæ, qui prius quidem Ephtalitarum, tunc vero Turcorum subditi erant, a Rege suo precibus contenderunt, vt legationem ad Persas mitteret, quo Sogdaitis, eo proficiscentibus, purpuram venum exponere Medis liceret. Disfabulus eorum precibus obtemperans, permisit Sogdaitis legationem mittere, cuius Princeps fuit Maniach. Profecti igitur ad Persarum regem supplicarunt, vt liberum illis esset, sine vllo impedimento, apud ipsos purpuræ commercium. At Persarum Rex cui minime hoc gratum erat, ne impune illis esset Persarum fines ingredi, responsum distulit in crastinum, deinde alia atque alia dilatione iterum vsus est. Cum diem die trusisset, & obnixe Sogdaitæ supplicarent, ἐπεὶ ἐπὶ πολὺ ἐπέμενον, καὶ ἐπὶ πλείω ἐπεκρούοντο, τὸν Σογδαϊτῶν ἐκλιπεῖν χρόνον.

A ἔστιν ὁ Μεβώδης, τῷ ἐς ἔννοιαν ἐλθὼν σεμνύνεσθαι τὸν αὐχένα μᾶλλον τῇ ῥημάτων τραχύτητι. οὕτω δὴ οὖν τῷ βασιλέως παῤῥησιαστικῷ νοήματι, οἰμῴζετω ἤδη ὁ Μεβώδης, καὶ τὰ Σαρακηνικὰ φῦλα ἅπαντα, καὶ Ἄμβρος αὐτὸς, καὶ ἡ πρεσβεία ἡ κατ' αὐτοὺς· ἐμοὶ γὰρ σιγᾶν ἔστιν ἐκατέρωθεν αὐτῶν, οὐδὲ εἰπεῖν μοι λοιπόν. τούτων οὕτω κεκινημένων· πλεῖστα μὲν καὶ ἄλλα ὁ βασιλεὺς τὸν Σαρακηνὸν εἶπε κακῶς· καὶ ὡς μεταβολὰς τε παλιγκάπηλος ἦκοι. πρὸς τοῖς δὲ ἔφασκεν, ὡς οὐκ οἶός τε πέφυκε λύσαι, ὅπου ἕνεκα βασιλεῖ ὁ ἐντευξόμενος ἀφίκετο. φησὶ γὰρ, ὡς ἐθέλοι τὰ σεμνὰ χρήματα κομίσασθαι πρὸς ἡμῶν, B ἀνθ' ὧν οἵμοι κομιεῖται ξυμφορὰς ὁ κάλαθος τε καὶ ἀπολλύμενος. γελοιάδες γὰρ, εἰ Σαρακηνῶν ὄντες, καὶ τοῦτο Νομάδων, Ῥωμαίοι γε ὄντες τελαξόμεθα ἐς φόρων ἀπαγωγάς. ὁ Μεβώδης, εἶεν ἔφη, ὦ δέσποτα· θέλει ἄπρακτοι, ὅμως ἀποπέμψαι αὐτόν. ὁ βασιλεύς· καὶ εἰ μὴ πρεσβύτερος, ὅσον οὔπω ἐφ' ἡμῖν, ἀλλ' ἂν ἀπίττω, καὶ ἐμὲ ξυναπόλυσον αὐτῷ· ἐκέλευσε δὴ δὲ ὁ Μεβώδης. εἰς τέλος ἐλθούσης τῆς πρεσβείας ἐν τούτοις· τότε Περσῶν πρεσβευτὴς, καὶ τοῖς Σαρακηνοῖς, ὁ βασιλεὺς ἅμα ἀφῆκεν ἐς τὰ πάτρια ἤδη ἀποκησομένους. οὕτω δὴ ἀπεσιγήθη ἅπαντα τῇ τοῦ αὐχένος νοσηλείᾳ, τὰ ὅσα Ἰωάννης ὑπὲρ τῆς πρεσβείας διεπράξατο, οὐ καλῶς C πεσόντων. ὡς δὲ οἱ Σαρακηνοὶ ἔνδον τῶν ἑαυτῶν ἐγένοντο ἀπήγγειλάν τε τῷ Ἄμβρῳ τὰ τοῦ βασιλέως βουλεύματα τοῖς μηδίζουσι τῶν Σαρακηνῶν. ὅτε ὁ Ἄμβρος * Καμβώσῃ τῷ ἀδελφῷ (ὃς Ἀλαμουνδάρᾳ, τῷ τῆς τοῦ Ῥωμαίοις Σαρακηνῶν ἡγουμένῳ, αὐτικαδιστάμενος ἐκεῖ) σημαίνει καθαιρεῖν τὰ Ἀλαμουνδάρου χώρια. ἦδε δὲ ἦν γῆ τῆς τοῦ Ἀραβίας τελεῖ. Ὅτι, ἐξχριθμοῦ τοῦ τετάρτου ἔτους τῆς Ἰουστίνου βασιλείας, πρεσβεία τῶν Τούρκων ἀφίκετο ἐς Βυζάντιον. ὡς γὰρ τὰ τῶν Τούρκων ἐπὶ μέγα ἦρθη· οἱ * Σογδαΐται, οἱ πρὸ τοῦ μὲν Ἐφθαλιτῶν, τηνικαῦτα δὲ Τούρκων κατήκοοι, τὸν σφῶν βασιλέως ἐδέοντο, πρεσβείαν στεῖλαι ὡς Πέρσας· ὡς αὖ ἐκεῖσε ἀπιόντες οἱ Σογδαΐται, ὠνίου πορφύρου τε μεταξὺ τοῖς Μήδοις. καὶ οὖν πείσεται ὁ Διζάβουλος, ἀφίσι τε πρεσβυτέρους Σογδαίτας, ἐξηγεῖται δὲ τῆς πρεσβείας Μανιάχ. ἀφικόμενοι δὴ ἂν πρὸς βασιλέα Περσῶν, ἐδέοντο τῆς μετάξης πέρι, ὅπως μὴ σφίσι κωλύμης αὐτοῖς πρὸς ἄλλοι ἐπ' αὐτῇ τὰ τῆς ἐμπορείας. ὁ δὲ Περσῶν βασιλεὺς (οὐδαμῶς γὰρ αὐτῷ ἤρεσκε τὰ τοιάδε) ὡς αὖ μὴ ἐνθένδε ἄδεια ἔσοιτο τούτοις, τοῖς Περσῶν ἐμβατεύειν ὁρίοις, αἰεὶ ἐκάλεσε ἐς ὅ αὖθις. καὶ μὲν δὴ οὖν αὖθις αὖ- * ἄλλοι

των τε καὶ ἐγχειριδίων· ὅτε Χοσρόης ἐκκλησιάσαι αὐτοὺς ἐβουλήθη. καὶ δὴ ὁ Κάτουλφος ἐκεῖνος ὁ Εφθαλίτης (ὃς, ἀφ' ἑνὸς τοῦ ἐκ τῆς κατ' αὐτὸν βασιλέως γεγαμημένου βιαίῳ μίξιν τῇ γυναικὶ, τοῦ γένους ἐστέρησε ὁ ὁμόφυλον τοῖς Τούρκοις) * οὕτως γοῦν, μεταμάθοις γὰρ ἂν τὰ μεταξὺ ἐγένετο τοῦ χρόνου, καὶ ἐμηδίζειν ἤδη, πρήνεσι βασιλεῖ τῷ Περσῶν, τοῦ μέταξαι οὐδαμῶς ἀπεμάχοντο· ἀλλὰ γὰρ καὶ ὠνήσασθαι, καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτῆς μοῦ καλλύνεσθαι πιμήματα. ἀναλθόντων δὲ ἄλλων τῶν πρέσβεων τοιοῦτον ἀφανίσαι πυρὶ· ὡς * ἀδικοῦν δίξη αὖ μήτε * ἀδικῆ ἂν δόξῃ, μήτε μοῦ βούλεσθαι χρῆσθαι τῇ ἐκ Τούρκων μεταξῇ. καὶ ἡ μοῦ μέταξα ἐπυρπολήθη· αὖθις δὲ ἐς τὰ πάτρια ἤθη ἀνεχώρησαν, τῷ γεγαμημένῳ ἥκιστα χαίροντες. ἐπεὶ δὲ τῷ Διζαβούλῳ τὰ ξυγκυρήσαντα ἔφρασαν· αὐτίκα ὅ γε καὶ ἑτέρα πρεσβεία ἐχρῆτο ὡς Πέρσας, φιλοποιήσασθαι τοῦ κρᾶσαι πολιτεύμα βουλόμενος. ἐπεὶ δὲ ἡ Τούρκων πρεσβεία αὖθις ἀφίκετο· ὁ βασιλεὺς, ἅμα τοῖς ἐν τέλει Περσῶν καὶ τῷ Κατούλφῳ, ἐγνωμάτευε πάντη ἀξύμφορον εἶναι Πέρσαις φιλίαν θέσθαι ὡς Τούρκοις· ὁ γὰρ Σκυθικὸν, εἶναι) παλίμβολον. τοιοῦτόν τι καὶ προενεθύμησε δηλητήριόν φαρμάκῳ σύνοιδα Δισάφιον τὴν πρέσβεαν, ὅπως ἀπείποιεν τῆς ἐκδόσεως μετέπειτα πρόφασιν. καὶ δή οἱ πλῆθοι τῶν πρεσβευσαμένων Τούρκων, τῇ τάχει τοῦ ἐδωδίμου μίξαντος τὸ ἀμφιλύκιον φαρμάκων αὐτοῦ που τὸν βίον κατέλυσαν, πλεῖον ἢ τεσσάρων. θεσπίζοι ἂν ἐφοίτησε Πέρσαις, ὡς διαλογιουμένοις τὸν πυνθανόμενον τῶν Περσῶν αὐχμῶν τῶν Τούρκων οἱ πρέσβεις· ἀπὸ τῆς αὐτῆς χώρας ἅμα νιφετῶν παλυνομένης· καὶ ἀδύνατον αὐτοῖς * βιοτεύειν αὖθι χρυμώδεις καλάσημασι * βιοτεῦσαι. τοιοῦτόν τι καὶ ἄλλως ὑποτοπήσαντες, οἵ γε ὑπὸ Διζαβούλῳ * ξυμβαὶ διέφυγον. ὅτε * ξυμβᾶν εἰς τὸ παῖφαν ἐπαναλθόντες· τὰ ἀπὸ τοῦ οἱ Πέρσαι. καὶ οἱ * διεψηύσαντο, τοιοῦτόπως ὁ Διζάβουλος (ἀλλοίους γὰρ τοὺς καὶ δῆλος) ὑπεκτρέπεται ὃ πρᾶγμα· φήμη γὰρ, ὅπερ καὶ ἐώθει, ὡς ἐδολοφονήθησαν οἱ πρέσβεις. ἔνθεν δὴ ξυγχρόνως ἡ δυσμενὴς ἦρξαν Περσῶν τε καὶ Τούρκων. καὶ λαβόμενος ὁ Μανιάχ, ὃς τοῦ Σογδαϊτῶν προεστήκει, τοῦ ἐν χερσὶ ξυμβολαίου τῷ Διζαβούλῳ, ἀμείνον εἶναι) Τούρκοις ἀπάσης τῆς Ρωμαίων, καὶ πρὸς αὐτοὺς ὠνίου ἀποκρίζειν τὸ μεταξαι, ὥστε καὶ τὸ πλέον τῶν ἄλλων αἰεὶ θεσπίων χρωμένους, ἐπιμύσαντα καὶ ἔχθ', ἔφη ὁ Μανιάχ· καὶ αὐτὸν δῶρα ἀπαίρειν τοῖς πρέσβεσιν τοῦ Τούρκων· καὶ ὡς τοιοῦτον φίλοι ἔσονται Ρωμαῖοί τε καὶ Τοῦρκοι. τούτοις δήπου κατανεύσας τοῖς ῥήμασιν ὁ Διζάβουλος, ἐκπέμπει αὐτόν τε, καὶ ἑτέρους ἅμα ὡς βασιλέα Ρωμαίων πρεσβευσαμένους, πρεσβεύοντάς τε ἀποκρινομένους τάδε. καὶ δῶρα * μετέξειν οὐκ ὀλίγοντι χρῆμα, καὶ συλ-

A rent, & vrgerent, Chosroes consilium conuocare constituit. Catulfus autem ille Ephtalites (qui propter stuprum, a Rege vxori suæ per vim illatum, gentem Turcis prodiderat) & propterea solum exilio verterat, apud eos tunc temporis erat, etenim in Medorum partes transierat, hortatus est Persarum Regem, vt purpuram minime prætermitteret, sed eam emeret, & pretium constitueret. Deinde adhibitis reliquis aliis legatis, eam igni traderet, ne iniuste agere, & Turcorum purpuram, ad suam solius vtilitatem vertere velle videretur. Et purpura quidem igni cremata est, legati vero, ad proprias sedes remearunt. Deinde

B Disabulo, quæ decreta fuerant, renuntiarunt: is confestim alia legatione ad Persas vsus est, qua reipublicæ suæ amicos eos conciliare studebat. Vbi vero iterum legatio a Turcis aduenit, Persarum Rex, vna cum Primoribus Persarum & Catulfo, censuit, minime e re Persarum esse, amicitiam iungere cum Turcis. Omne enim Scythicum genus, perfidum & mutabile. Quinetiam iussit, veneficio tolli nonnullos legatorum, quo deinceps, auersarentur ad suas regiones accessum. Sic euenit vt fere omnes legati, exceptis tribus, aut quatuor ad summum, mixto cibis lethali veneno, sint perempti. Rumor ex eo inter Persas dissipatus est, Turcorum legatos, graui & nimis sicco terræ Persidis situ, periisse. Nam

C cum Turcorum regio, frequentibus nebulis densata sit, minime illis possibile est viuere, nisi in frigida aeris constitutione. Ad ea, atque alia huiusmodi, credenda cum hi qui insidias euaserant verisimili coniectura (quamuis aliter se res haberet) ducerentur, eadem quæ per Persidem percrebuerant, fama quoque apud suos diuulgarunt & insusurrarunt. Sed Disabulus callidus & versutus, quæ patrata erant non ignorabat. Credebat enim, & verum erat, legatos dolo necatos esse. Hinc inimicitiæ Turcorum & Persarum, originem cœperunt. Et hanc occasionem Maniach, qui Sogdaitis præerat, arripiens, consuluit Di-

D sabulo, vtilius esse Turcis Romanos colere, & eorum amicitiam amplecti, & ad illos purpuræ commercium transferre, & venum exponere, qui purpuram in frequentiori vsu haberent, quam reliqui homines, seque paratissimum esse dicebat Maniach, vna cum legatis Turcorum ad eam legationem proficisci, vt Romani & Turci, hac conditione fierent amici. His verbis, cum Disabulus assensus esset, mittit ipsum, & quosdam alios, qui legationem obirent apud Imperatorem Romanum, eique gratulationes deferrent. Itaque Maniach dona purpuræ non parui pretii Syl-

labas & tales quales epistolas ferens in viam se dedit. Cum longum itineris spatium confecisset, multasque regiones peragrasset, montes præruptos & vndique niuibus & nebulis coopertos, loca plana & syluosa, & paludes, deinde Caucasum superasset, Byzantium peruenit, & in regiam introductus ad Imperatorem accessit. Hic omnia executus est, quæ ad fœderis coniunctionem, & firmum vinculum pertinebant, & litteras & dona in manus tradidit eorum, qui ad id venerant & precatus est, ne sibi inutiles, & infructuosi essent tam longi itineris sudores. Cæterum Imperator, vbi legit per interpretem litteras Scythice scriptas, legationem lubenti animo admisit. Itaque legatos percunctatus est de Turcorum Principatu, & regione: illi vero responderunt, quatuor apud eos præfecturas, sed summum totius gentis Imperium penes solum Disabulum esse. Ad hæc dixerunt subegisse Ephtalitas eosque tributum pendere coegisse. Omnis igitur, inquit Imperator, concidit, & a vobis est euersa Ephtalitarum potentia. Maxime inquierunt legati. Iterum Imperator: An in vrbibus, aut vicis habitabant Ephtalitæ? Gens o Domine, vrbes colit. Ergo, subiecit Imperator, manifestum est vos omnium vrbium quæ illorum fuerunt, effectos esse dominos. Sic est Imperator, dixerunt. Sed nos docete, quanta sit Abarorum multitudo, quæ vestri imperii frenum excussit. Sunt quidam, Imperator, qui adhuc nostra colunt. Qui vero a nobis defecerunt, arbitror esse circiter viginti myriadas. Postremo Imperatori dinumerarunt gentes Turcis subditas. Deinde ab eo vt pax & armorum societas Romanis & Turcis esset, petierunt. Addiderunt se paratissimos esse, pugnare contra omnes, qui Romanæ dominationi infesti, eos terra bello appeterent. Hæc simul atque pronuntiarunt, Maniach manibus in cœlum sublatis, & qui cum ipso erant, iureiurando maximo, ex animi sui sententia; bona fide hæc omnia dicere & promittere affirmarunt, ni ea vera essent, aut si scientes fallerent, neque ea obseruarent, sibi ipsis, & etiam ipsi Disabulo totique genti diras sunt imprecati. Ad hunc modum gens Turcica, quæ nunquam antea, sese ad nostram rempublicam applicuerat, Romanis amica est facta. Postquam fama peruagata est Turciam, qua circa fines, iter publici Romanorum legati habebant, eos vna cum Turcorum legatis, Byzantium redire, eius regionis Dux, Disabulum

A λαβας ἴνας. τοιαῦτα δὲ ἴνας ἐπιστολὰς ἐπιφερόμενος ὁ Μανιάχ, ἀπήρξατο τῆς ὁδοιπορίας. καὶ δὴ ἐς τὰ μάλιστα πολλὰ διανύσας ἀπαπὸν, χώρους τε διελθὼν ἐς ὕ, τι πλείστους, ὄρη τε μέγιστα καὶ ἀζυνεφῆ, καὶ πεδία καὶ νάπας, λίμνας τε καὶ ποταμοὺς, εἶτα τὸν Καύκασον αὐτὸ ὄρος ὑπερελθών· ὃ τελευτῶν ἀφίκετο ἐς Βυζάντιον. καὶ τοίνυν εἰς τὰ βασίλεια προελθών, καὶ πρὸς βασιλέα ἠμοίβιος· ἅπαντα ἔπραξε, τὰ ὅσα ἔπεται τῷ τῆς φιλίας ἑσμῷ. τό, τε γράμμα καὶ τὰ δῶρα ἐνεχείρισε τῷ ἐς τῦτο αἱρεθεῖσι· καὶ ἐδεῖτο, μὴ ἀνοήτους αὐτῷ ἡμέσθαι τοὺς τῆς ὁδοιπορίας ἱδρῶτας. ἀπὸ ὁ βασιλεὺς ἀνάλεξάμενος παρὰ τῶν ἑρμηνέων ὃ γράμμα ὃ Σκυθικὸν, ἀσμενέστατα προσήκατο τὴν πρεσβείαν. ἐπηρώτα τε τοὺς πρέσβεις περὶ τῆς τῶν Τούρκων ἡγεμονίας τε καὶ χώρας. οἱ δὲ ἔφασαν, τέτταρας αὐτοῖς εἶ) ἡγεμονίας, ὃ δὲ μέγιστος τῦ ξύμπαντος ἔθνους αὐτοῖς εἶναι μόνῳ τῷ Διζαβούλῳ. τοὺς γε ἔλεξαν, ὡς πρεσπεσόντας καὶ Ἐφθαλίτας, μέχρι καὶ ἐς φόρου ἀπαγωγήν. πᾶσαν οὖν, ἔφη ὁ αὐτοκράτωρ, τὴν τῶν Ἐφθαλιτῶν ἐκποίησασθαι δυνάμιν. πόθεν μὴν οὖν, ἔλεξαν οἱ πρέσβεις· αὖθις ὁ βασιλεὺς, καὶ πόλεις ἤ που ἄρα * καὶ κώμης ᾤκουν οἱ Ἐφθαλίται; οἱ πρέσβεις, ἀσκοῖ, ὦ δέσποτα, ὃ φῦλον. σαφῶς οὖν ἤδη, ὁ βασιλεὺς, ὡς ἐκείνων δή που τῶν πόλεων * κύριοι καθεστήκατε; καὶ μάλα, ἔφασαν. ὁ βασιλεὺς, ἄρα ἡμᾶς αὐταδιδάξατε, ὡς ἡ τῶν Ἀβάρων πληθὺς, τῆς τῶν Τούρκων ἀφεωίας ἐκ ὑπεκφυτείας· καὶ εἰ ἔνες ἔτι τῶν ὑμῶν; ἔνοι μὲν, ὦ βασιλεῦ, οἵ γε τὰ ἡμέτερα φέρουσιν ἔτι. τοὺς δὲ ἀπούσην ἀποδράντας οἶμαι ἀμφὶ τὰς εἴκοσιν εἶ) χιλιάδας. εἶτα ἀπαριθμησάμενοι οἱ πρέσβεις ἔθνη κατήκοα Τούρκων· ὃ λοιπὸν ἐπῄδοντο αὐτοκράτορα, εἰρωνίαν τὲ ξυνεστάναι, καὶ ὁμηχμίαν Ῥωμαίοις τὲ καὶ Τούρκοις. τοσοσδεῖσθαι δὲ, ὡς καὶ ἑταιρίσασθαι ἔχοιεν καταπολεμῆσαι τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας ὃ δυσμενές, ὁπόσον ἐς τὸν κατ' αὐτοὺς ἀναλαμβάνοντας ἤπειρον. ὑπὲρ τούτων ἅμα τῷ λέξαι τὸν χεῖρε ὑψοῦ αἰωρήσας ὁ Μανιάχ, οἵ γε ξὺν αὐτῷ ὅρκῳ ὑπεστώσαντο μεγίστῳ ἢ μὴν ὀρθογνώμονι ξυνοίσειν ταῦτα εἰρῆσθαι. τοὺς τε καὶ κατέχειν δοκοῦσι σφίσιν αὐτοῖς· ἔτι γε μὴν καὶ τῷ Διζαβούλῳ, ἀλλὰ γὰ καὶ πάντι τῷ ἔθνει, εἰ γε οὐχὶ τὰ

B

C

D

ἐπηγελμένα ἀληθῆ τε εἴη καὶ πεπρωκτέα. οὕτω μὲν οὖν ὃ φῦλον οἱ Τοῦρκοι, φίλοι ἐγένοντο Ῥωμαίοις, καὶ τῇ κατ' ἡμᾶς οὐχὶ ἄλλως ἐφοίτησαν πολιτείᾳ. Ὅτι Διαπεμφθεὶς καθὰ τὴν Τουρκίαν, ὅσοι ἀγχόθυροι ἦσαν ὡς Ῥωμαίων ἐνδήμοις πρέσβεσι, καὶ ὡς παρέδοντο τὴν ὑπὸ ὃ Βυζάντιον ἅμα πρεσβείᾳ Τούρκων· ὁ τῆς ἐκείνης ἐθνῶν ἡγεμὼν ἐδήλωσε τῷ Διζαβούλῳ

ξιώ ἰκετείαν, ὡς αὐ καὶ αὐτὸς ἐν τῷ στρατεύ-
σηται ἀποστείλαι ἔθνους ὅτι ἥδιστα τῆς Ρωμαϊκῆς
πολιτείας. καὶ τοίνυν ὁ Διζάβουλος ἐφίκετο· καὶ
ἑτέρους δὲ παρεσώτας ἐφίετο ταῦτα ἐρήτων.
ὁ δὲ Σαρώδιος ξυνεχώρησε τῶν πάντων, ἢ μόνον
τῷ τῶν Χλιατῶν ἡγεμόνι. καὶ δὴ τὸν μὲν πρ-
ειληφότες οἱ Ρωμαῖοι ἀφ' τοῦ λειμῶνος πο-
ταμοῦ ἦκον, καὶ ἀπέραντον διανύσαντες οὐδα-
μῶς ὀλίγον. ἐγίνοντο ἐπὶ δὴ τὸν λίμνην τὸν
ἄπλετον ἐκείνην καὶ βυσσίαν. ἐνταῦθα ὁ Ζή-
μαρχος ἀναβιβασάμενος ἡμέρας τρεῖς, φέλλει Γεώρ-
γιον· ὃς ἀφίκετο ἐς τὸν τῶν ὑπερμωτέρων στ-
λαβῶν ἀπαγγελίαν, παρεδηλώσοντα τῷ στ- B
λεῖ τὸν σφῶν αὐτῶν ἐν Τούρκων ἐπάνοδον.
καὶ δὴ ὁ Γεώργιος, ἅμα Τούρκοις δέκα παρὰ
τοῖς δύο, ἀπήρξατο τῆς ὁδοῦ ἣν ὁ Βυζάντιον ὁδοῦ,
αὐύδρου τε μάλα οὔσης, καὶ πάντη ἐρήμου, ὅμως
δὴ δι' ὑπερμωτέρας. ὁ δὲ Ζήμαρχος ἐπὶ δὴ τῶ
ταμαζῶδες τῆς λίμνης προδόντων ὅτι ἡμέρας
δέκα καὶ δύο, δυσβάτους τε πάνυ χώρους παρα-
μειβάμενος, ἐλθὼν ἐπὶ τὰ ῥεῖθρα τῶ Ιχ· οὐ
*Διαλιμνον μὴν ἀλλὰ καὶ τὸν Δαΐχ, καὶ *Διαλίμνιον
ἑτέρων αὖθις ἐς τὸν Αβίλαν· πάλιν ὡς Οὐγού-
ρους. οἱ δὴ καὶ σφίσιν ἀπήγγελλον, ὡς ἐς τὰ
παρὰ τὸν Κωφῶα ποταμὸν ἐς τὰ λάσια τέσπα- C
ρες χιλιάδες Περσῶν ὑπηντηδότι παρελελοχ-
σμένοι, ὡς αὖ χρήσοντα πρόνοιας αὐτοῖς. ἐπὶ
τῇ τοι τῶ Οὐγούρων ἡγεμόνος, ὡς διέσωζεν ἐκέ-
σε τῷ Διζαβούλου ὁ κρατὸς· πληρώσας ὕδα-
τος ἀσκούς, παρέφερε τοῖς παρὰ Ζήμαρχον, ὡς αὖ
ἔχοιεν ὅθεν ὑδρεύσονται ἀφ' τῆς αὐύδρου ἰόντες.
ὧδε δὲ καὶ λίμνην. καὶ παραμειβάμενοι ὁ
μέγα τοῦτο ὑδροτάσιον, ἀφίκοντο ἐς ἐκείνας τὰς
λίμνας, ἐν αἷς ὑπομιγνύμενος ἀπόλυται ὁ Κω-
φὼν ποταμός. ἐξ ἐκείνου δὴ τῷ χώρου πέμ-
ποισι διοπῆσας παρεσκεψομένους, εἴγε ὡς
ἀληθῶς οἱ Πέρσαι ἐπεδρεύοισιν. οἱ δὲ ἀπιχεύ-
σαντες, ἀπήγγελλον μηδένα ἰδεῖν. ὅμως ξιὼ με- D
γάλῳ φόβῳ ἀφίκοντο ἐς Αλανίαν, τὸ μᾶλ-
λον δεδιότες ὅ φύλον τῶν Οερμιχιῶν. ὅτι ἡμό-
μνυον ἐν Αλανίᾳ παρὰ Σαρώδιον τὸ ἐκείνων ἡ-
γεμόνα, καὶ ἅμα τοῖς ἐπομένοις Τούρκοις ἐστρατη-
σαν βουλόμενοι· ὁ Σαρώδιος τὸν μὲν Ζήμαρχον
καὶ τοὺς ἐπομένους ἐδέξατο ἀσμένως· τοὺς δὲ δὴ
παρόδους τῶν Τούρκων ἔφασκε μὴ παρέτεσθαι τ
ὡς αὐτὸν εἰσόδου τυγχάνοι, ἢ καθοπλισμένους τὰ ὅπλα.
*ἅμιλλα γὰρ τοι καὶ *ἄμιλλα αὖθις ἐγίνετο παρὰ τοῦτο
ὅτι ἡμέρας τρεῖς, καὶ Ζήμαρχος ἐῶν τ Φιλονεκυμένων διαγνῶναι τέλος ἀποδέμενοι τὰ ὅπλα οἱ Τοῦρ-
χοι, ὡς Σαρώδιον ἐδέκη, ὡς αὐτὸν ἐσφοίτησεν. ὁ δὲ δὴ Σαρώδιος παρενεῦσε τ παρὰ Ζήμαρχον,
*τοὺς Πέρ- ἀφ' τῆς τῶν Μινδιμιανῶν ἀπαποδ ἵκετα ἰέναι, τῷ καὶ τὸν Σουανίαν * τῶν Πέρσας ἐπεδρεύειν.
σας ἄμεινον δὲ εἶ) ἀφ' τ λειμῶνος Δαφνῆς ἀπαποδ οἴκοι ἀποχωρεῖν. ταῦτα ἐπεὶ ἔγνω ὁ Ζήμαρχος,

A (nam sequebatur,) supplex orauit, vt constitutionis reipublicæ Romanæ disiciendæ gratia, sibi quoque legatos mittere liceret, atque eadem reliquis etiam ducibus, tribuum præpositi concedi, petierunt, quòd tamen nulli alii, quam soli Chliatium Duci, concessit. Itaque hunc etiam Romani assumentes, & haud breue viæ spatium emensi, ad illam ingentem & latam paludem, peruenerunt. Hic Zemarchus tres dies commoratus, mittit Georgium, qui dimissus est, vt Imperatori, per concisas litteras, quid in ea legatione actum esset, nuntiaret, tum etiam illi suorum a Turcis reditum significaret. Georgius igitur cum duobus & decem Turcis, viam Byzantium versus cæpit desertam quidem & inaquosam, sed compendiosiorem. Zemarchus autem per arenosa paludis inter faciens, per decem & duos dies, loca prærupta prætergressus, attigit ripas non solum fluminis Hich, sed etiam & Daich, & rursus per alias paludes, Attilam, inde ad Hugoros, qui Romanos monuerunt in densis & arboribus consitis locis, latere in insidiis collocata Persarum quatuor millia, qui obseruabant qua transirent, vt eos captiuos facerent. Ongororum Dux qui illic, ex auctoritate Disabuli Imperium habebat, vtres aqua impleuit & præbuit Zemarcho, & eius comitibus, vt cum per inaquosa transirent, haberent vnde aquarent. Inuenerunt & paludem & magnum illud stagnum prætergressi, deuenerunt ad eas paludes, in quas immixtus Cophen amnis, sese effundit. Ex eo loco, mittunt qui explorarent, an verum esset, Persas in insidiis esse. Hi iisdem vestigiis insistentes, redierunt, & renuntiarunt, neminem vidisse. Nihilo secius in Alaniam magna cum trepidatione, propterea quod metuebant gentem Horomoschorum, properarunt. Eo cum venissent, & Sarodium Alanorum Ducem, vna cum Turcis adire vellent, Sarodius quidem Zemarchum, & qui cum eo erant, benigne & comiter excepit, sed Turcorum legatos prius quam arma deposuissent in suum conspectum venire noluit. Maximo igitur inter ipsos, super hac re orto & continuato per tres dies certamine, dissidentium arbiter fuit Zemarchus. Tandem, armis depositis vt Sarodio placuerat, eum adierunt. Sarodius autem monuit Zemarchum ne per Mindimianos iter faceret, propterea quod Persæ circa Suaniam in insidiis erant: consultius faceret, si per Darinem, domum rediret. His cognitis, Zemarchus

per Mindimianam decem equites onerarios misit, qui purpuram ferentes, obuios Persas habituri essent, qui crederent eos præmissos, vt purpuram ferrent, & via præirent, ex eoque coniicerent Zemarchum mox secuturum, & equites discedentes iter pergerent. Zemarchus vero Mindimianæ regioni vale dicens per Darinem in Apsiliam venit. Mindimiana ad lævam relicta, (hac enim parte suspicio erat Persas insidias struere) ad Rhetaurium accessit, deinde ad Pontum Euxinum, & nauibus vsus Phasi ad Trapezuntem, vnde equo publico Byzantium ad Imperatorem delatus, omnia illi narrauit. Hic igitur profectio & reditus Zemarchi finem accepit. Abari & Franci fœderibus inuicem initis, cum pax firma inter eos esset, Baianus Abarorum Dux, significauit Sigiberto Francorum Duci, suum exercitum commeatus inopia laborare. Decere eum qui Rex esset, & inter suos, minime negligere exercitum sibi fœdere coniunctum. Promittebat autem si exercitum Abarorum necessariis rebus recreasset, se tertio die castra moturum, neque longiori tempore in his locis commoraturum. Hæc vbi Sigiberto sunt nuntiata, statim legumina, oues, & boues, ad Abaros misit. Alboinus Longobardorum Rex, (nec enim inimicitias quas cum Cunimundo Gepidarum Rege exercebat, deponebat, sed quacunque ratione Gepidarum opes sibi euertendas ducebat) legatos ad Baianum misit, quibus eum ad armorum societatem adhortabatur. Legati cum aduenissent, precibus cum Baiano Abarorum duce agebant, ne se contemneret, qui nefanda omnia a Gepidis passi erant, quin etiam & a Romanis, Abarorum genti quam infestissimis, qui Gepidas bello iuuassent. Neque tam ardenti studio in Gepidas bello ferri, nisi vt Iustinum labefacerent Regem omnium Abaris inimicissimum. Is fœdera non ita dudum, cum Iustiniano eius patruo, transacta pro nihilo habens, Abaros consuetis muneribus priuauerat. Adiecit si cum Longobardis se coniungerent fore vt inuicti essent & Gepidis exterminatis eorum opibus & regione communiter potirentur. Tum in posterum tota Scythia subacta, beate vitam traducerent. Inde facile illis fore Thraciam occupare, & ex vicinis locis mouentes minimo negotio Romanorum regiones armis percurrere & Byzantium vsque ferri. Dixerunt quoque Longobardorum legati Abaris expedire Romanos

A Περὶ τῆς Μινδιμιανῆς ἔσχλεν ἀζιοφόρους δέκα, μεταξὺ ἐποφερομένους, ἀπομιμησοντας * Πέρσας, τῷ πεισθέντι πρεσβεύειν τὴν μεταξὺ, καὶ πορευθῆναι τῇ ὁδῷ. ἐκ τούτου τὲ ἐπομένους, ὡς ἐς ὃ αὔριον πρέσται καὶ Ζήμαρχος. καὶ οἱ μὲν ἀζιοφόροι ὥχοντο ἀπιόντες. ὁ Ζήμαρχος δὲ ἐξῆλθε τῆς Δαρφῆς πρὸς μέσον ἐς Ἀψιλίαν, τὴν Μινδιμιανὴν χαίρειν εἰπών, ἐς τὰ δυώνυμά τε ἐάσας αὐτὴν· ἢ ὑπόδοξοι ἦσαν ὑπονοήσεσθαι οἱ Πέρσαι· καὶ ἦκεν ἐς Ὃ Ροταπέλιον, εἶτα κατὰ δὴ τὸν Εὔξεινον Πόντον. εἶτα ναυτιλίᾳ * χρησάμενος, ἐς Φάσιν ποταμὸν· πάλιν ἐς Τραπεζοῦντα. οὕτω τὲ δημοσίῳ ἵππῳ ἐς Βυζάντιον πρὸς βασιλέα ἐλθὼν, ἔφρασε ὅ πᾶν. Ζημάρχῳ μὲν δὴ οὖν ἐν τοιοῖσδὲ ἐλήξειν ἡ πορεία, καὶ ἐκπορείας ὑπὲρ Τούρκους. Οἱ Ἀβαρων καὶ Φράγκων αὐτισταμένων πρὸς ἀλλήλους, καὶ τῆς εἰρήνης ἐμπεδουμένης ἐχούσης· ἐσήμηνεν ὁ Βαϊανὸς Σιγισβέρτῳ τῷ τῶν Φράγκων ἡγεμόνι, οἷα λιμῷ πιεζομένης αὐτῷ τῆς στρατιᾶς· καὶ ὡς χρεὼν εἴη βασιλέα καθεζόμενα, καὶ πρὸς γε αὐξόμενα, μὴ περιιδεῖν στράτευμα ἔνσπονδον. ἔφασκε δὲ, ὡς, εἰ γε ὑπερῤῥώσοι τῶν Ἀβάρων ὃ στράτευμα τοῖς ἀναγκαίοις, οὐ πλέον ἢ τρεῖς ἡμέρας αὐτὸ συσχήσειν, εἶτα ἀπαλλαγήσεσθαι. ζῶντα ὑπὸ ἀπηγγέλετο τῷ Σιγισβέρτῳ· πρὸς χρῆμα ὅ γε ἄλυσέ τε ἔσχλε τοῖς Ἀβάροις καὶ σίτεια, καὶ οἷς, καὶ βόας. Οἱ Λαγουίους, ὁ τῶν Λογγοβαρδων μόναρχος (οὐ γὰρ αὐτῷ ἀπέληγε τὸ πρὸς Κουνιμοῦνδον ἀπέχθεια, ἀλλ' ἐκ πάντος τρόπου ᾤετο δεῖν καταστρέφασθαι τὴν τῶν γηπαίδων ἀτυχεστέρειαν) ζώστη τοι πρέσβεις ἐξέπεμψεν ὡς τὸν Βαϊανὸν, ἐς ὁμηχμίαν προκαλῶν. πρὸς ἱκετεύοντες δὲ τῶν πρέσβεων. ἰὼ πόλεμε μὴ ἀθέσφατα σφᾶς, κατὰ γηπαίδων τὰ αἰσχιστα πεποιηότας· μάλιστα καὶ Ῥωμαίων, τῶν ἄγαν ἐμφίλων Ἀβάροις, συμμαχούντων τοῖς γήπαισιν. ἐδίδασκον δὲ, ὡς οὐ καλῶ τοσοῦτον πρὸς γηπαίδας τὸν πόλεμον ἀναῤῥίψωσι, καθόσον Ἰουστίνῳ μαχήσονται, βασιλεῖ τῶν Ἀβάρων ἔθνη ἐς τὰ μάλιστα δυσμενεστάτῳ γε ὄντι. ὡς πρόσαλμος ζῷ Ἰουστινιανοῦ τῷ * μὴ πρὸς ἀδελφοῦ κατανδὰς πρὸς Ἀβάρους ἐκ πολλοῦ γε λυμηνάμενος, τῶν ἐνδοτάτων ἐτέρπετο. πρεσβεύεσθαι δὲ, ὡς, εἴ γε ἔσοιντο ἅμα Λογγοβάρδοις, ἀκαταμάχητοι γενήσονταί πως, ἢ ὡς καταπρεφόμενοι γήπαιδας, τῆ τε πλούτου σφᾶν, ἔτι γε μὴν καὶ τῆς ἐκείνων χειρὸς κρατήσοιτο χώρας. καὶ ὡς ἡ Σκυθία ὃ λοιπὸν ἀνδρῶν * ὑπήκοος οἱ γε ἐς ἀεὶ, καὶ μὴν οὖν ἡ Θρᾴκη αὐτὴ ἔσαι βεπίβαστος· καὶ ἁπλῶς ξυνδεδεῖσθαι πόνῳ ἐκ γλυκέων ὁρμώμενοι, τῷ Ῥωμαίων καταδραμεῖσθαι καὶ ὡς ἄγχιστα αὐτῷ γε δή που τῆς Βυζαντίου * ἐκπολεμοῦσιν. ἔφασκον δὲ οἱ τῶν Λογγοβαρδων πρέσβεις, ὡς καὶ συνοίσοι τοῖς Ἀβάροις τὸ πρὸς Ῥωμαίους

* Πέρσας
* χρησάμενος
* ὑπήκοοι
* ἐκπολεμοῦσιν

ἀπαίσασθαι μάχλω. ἢ γὰρ αὖ ἐκεῖνοι πρεσβευσόμενοι, καὶ ἐκ πάντος ἔφασαν καθελεῖσθαι τὴν Ἀβάρων δύναμιν, ὅπου καὶ γῆς τυγχάνοισιν ὄντες. Ὅτι ὁ Βαϊανὸς πυθόμενος τοὺς Λογγιβαρδῶν πρέσβεις δεξάμενος, ἐδόκει τούτοις παρεφορεῖν, τὰ βουλεύματα γε αὐτῶν κερδαλεώτερον ἡγούμενος εἶναι τῇ συμμαχίᾳ. καὶ πῆ μὲν ὁ μὴ δύνασθαι, πῆ δὲ * τῷ δύνασθαι μὲν παρίεσθαι, μὴ βούλεσθαι δέ. ξυνελόντα δὲ εἰπεῖν, ἄπαντα ἔφασαν ἀπάτης τοῖς δεομένοις ὑπεῖναι, ἔδοξε μὲν πείθεσθαι μόλις· ἐκ ἄλλως δὲ, ἢ ὅ δεκατημόριον τῶν τετραπόδων ἁπάντων, ὅσα παρὰ Λογγιβάρδοις ὑπῆρχεν, αὐλίκα κεμέσαντο. καὶ ὡς εἰ ἥμισυ καθυφεῖτο, ἥμισυ μὲν τῆς λείας ἔξοισιν αὖθις· τὴν δὲ τῶν ληπαίδων χώραν εἰς τέλεον. ἃ δὴ καὶ ἐγένετο. καὶ ἐχώρουν ληπαίοις πολεμήσοντες. ἐπὶ δὲ ἐπείθετο Κονιμοῦνδος· λέγεται δείσας, ὡς καὶ αὖθις τῷδε βασιλέα Ἰουστῖνον ἔπεμψε πρίσβεις· καὶ ὡς οὐδὲν ἧσσον ἢ πρότερον ξυνεπιλαβέσθαι οἱ τοῦ κινδύνου ἱκέτευε· καὶ πάλιν ὁ Σίρμιον, καὶ τὴν ἐντὸς Δράου ποταμοῦ χώρην ἐπηγγέλλετο δώσειν. αἰδώς τε αὐτὸν οὐκ εἶχεν ἤδη τῶν αὐτῶν ὁμωμοκότα ἄπαξ, καὶ τὰς ὅρκους οὐχὶ ἐγκαρτερήσαντα. διὸ δὴ καὶ βασιλεὺς Ἰουστῖνος, οὔ εἰδώς τε ἓκ τεκμηριούμενος τοῖς φάσασιν, ὡς Κονιμοῦνδῳ ἔνεστί πίστεως οὐδέν, ὅτιοῦν· ἀνήκεσθαι μὲν οὔ τι ἧττον χρῆναι τὴν ξυμμαχίαν· ἀναβολὴν δὲ ὅμως παρεκρούσατο τῷ βαρβάρου τὴν αἴτησιν· ἔφη γὰρ, ὡς διεσκεδασμένα τὰ Ῥωμαίων ὑπαρχὰ στρατεύματα· ξυνῳσθῆναι δὲ ὡς οἷόν τε ἥδιστα ἀθροίσας, αὐλίκα ἐκπέμψει. ἀκήκοα δὴ καὶ Κονιμοῦνδου καὶ τοιάδε, ἐμοὶ δὲ οὐ πιστά· λίαν γὰρ ἀναιδὲς ὑπῆρχε, τὰ καθαυτὸ δοκοῦντα καὶ τῶν αὐτῶν δεῖσθαι καὶ πάλιν. λέγεται δὲ ὡς μὴ Λογγιβάρδοι τινικαῦτα ἐπρεσβεύσαντο τῷδε Ἰουστίνῳ· ὡς ὅτι ληπαίδες τῆς ὡς Ῥωμαίους ἀγωνοστούσης πλεῖστα ὅσα κακηγορήσαντες, τὴν ἐκ Ῥωμαίων μὲν ἠρώμενοι συμμαχίαν, ἤνυσαν οὐδέν· κατεπρέσβευσαν δὲ ὅμως, ὡς ἐς τὸν βασιλέως μηδὲ ἑτέρους τῶν Ῥωμαίων ἀποκλαῦσαι ὀπτικυείας. Ὅτι Βαϊανὸς, ὁ τῶν Ἀβάρων ἡγούμενος, ἐν ᾧ χρόνῳ ὁ Σίρμιον ἠβούλετο πολιορκήσειν, Βιταλιανὸν τε τὸν ἑρμηνέα, καὶ Κομιτᾶν εἶχεν ἐν δεσμοῖς. ἄμφω γὰρ τὼ ἄνδρε τοῦτω Ἰουστῖνος ὁ βασιλεὺς ἤδη φίλας ὑπῆρχεν ὡς αὐτὸν, αἰτήσαντες αὐτὸ, ὡς αὖ ἄπρα διαλεχθείη γε αὐτοῖς. ὁ δὲ τῷδε τὸ κυνὸν τῶν πρέσβεων δεσμὸν εἶχεν ἐν δεσμοῖς. Ὅτι ὁ Βαϊανὸς, μὴ τὸ τειχομαχίαν, φίλῃ γυναῖκα ἀμφὶ τῆς εἰρήνης διαλεξόμενοι. ἔνιοι

A pugna præuenire. Si enim illis res ad voluntatem fluxerint, quoquo terrarum Abari constiterint, illos persecuturos & quacumque ratione deleturos. Baianus legatos quidem Longobardorum excepit, sed visus est eos parui facere, vt ea ratione, conditionibus, quæ suis rationibus vtiles essent, ad armorum societatem, secum contrahendam, pelliceret. Et modo se non posse, modo posse, iactabat, sed nolle: Cumque se in omnes partes dicendo versaret, & precantes omni fraudis genere concussisset, magna cum difficultate statuit, B eorum petitioni assentiri, sed non alia conditione, quam si decimam partem quadrupedum, quæ tunc temporis apud Longobardos essent, confestim acciperent, si superiores euaderent dimidium manubiarum, & tota Gepidarum regio eius iuri cederet. Atque hæc cum ita conuenta essent, bellum inferre Gepidis deinceps instituerunt. Quæ vbi Conimundus intellexit, dicitur, timore perculsus, legatos quoque misisse ad Iustinum Imperatorem, & eum esse obtestatum, vt non minus quam antea in partem periculi veniret. Tum rursus, vt illi Sirmium & omnem regionem, quæ intra Drauum fluuium est, concederet. Neque pudore afficiebatur quod contrarium face- C ret his quæ iurasset, neque iureiurando staret & pareret. Ex quo cum Imperator perspiceret & coniiceret ex his quæ euenerant, nihil inesse Conimundo fidei, minime quidem illi denegandũ auxilium, sed dilatione & procrastinatione petitionem eius ducendam existimauit. Respondit enim per varias prouincias dispersos esse Romanorum exercitus. Cum celeritate & studio illos accersiturum, & coacturum & quamcitissime suppetias missurũ. Hæc mihi de Conimundo audita: sed minime verisimilia videntur. Mihi enim summe impudens videtur is qui cum fœdera ruperit, & a suis conditionibus fugerit, eadem rursus petit. Dicitur vero minime tunc temporis Longobar- D dos legatos ad Iustinum misisse, sed Gepidas, qui tametsi omni studio, a Romanis auxilia impetrare conarentur, etiamsi se contemni, & sua postulata refutari, & reiici, magnopere quererentur, nihil profecerunt. Hoc tamen ab Imperatore consecuti sunt, vt neutra gens a Romanis auxiliis iuuaretur. Baianus quo tempore de obsidendo Sirmio cogitabat, Vitallianum interpretem & Comitan in vincula coniecit. Hos autem duos viros, Iustinus Imperator dudum ad illum miserat: & cum illi quererentur de quibusdam rebus, quæ inter ipsos controuersæ erant, contra fas & commune ius gentium eos in vinculis habuit. Baianus, post murorum oppugnationem, misit, qui de pace agerent. Non-

nulli ex his qui Sirmii erant, ad ſummum faſtigium balnei, quod populi vſui erat relictum ad ſpeculandos hoſtes, vt moris eſt, aſcenderunt. Hi per ſpeculam, caput exerentes, & circumſpicientes, ſi qua barbari eruptionem facerent, aduerterunt Abarorum nuntios, qui iam ſe in viam dederant, e longinquo per iter vagantes. Hos cum certo dignoſcere non poſſent, ſuſpicati ſunt eſſe ex hoſtium exercitu. Itaque nuntii, quinam eſſent, illico manifeſtum fecerunt, & ſignum ſuſtulerunt. At Bonus, cum illi in dubio hæreret animus, cognouit barbaros eſſe paruo numero, & per præconem ſignificare velle, cum illo colloqui. Itaque & miſit qui extra muros, cum illis colloquia ſererent. Decumbebat enim ex vulnere, neque illi per Theodorum medicum, licebat exire, & hoſtibus coram ſe ſiſtere. Neque vero indicauit hoſtibus, nec enim expediat eum vulneratum. Nam ſi id reſciſſent, nihil neceſſe fuiſſet celare, ne ſi celaret ſuſpicionem iniiceret, Ducem e viuis exceſſiſſe. Sed hoſtes vbi viderunt alios qui de pace diſceptarent venire, ſuſpicati ſunt Ducem periiſſe. Itaque colloquium coram eo fieri velle dixerunt. Tunc Theodorus qui quod publice intererat præcipue ſpectabat, dixit non iam tempus poſtulare, vt Dux domi in occulto ſe contineret, magis eſſe, vt extra ciuitatem prodiret, & in conſpectum barbarorum veniret. Itaque vulnere vnguento illito, ei auctor fuit, vt extra vrbem progrederetur. Tunc legati mutuo ſermone, huiuſmodi verbis ſunt vſi: Abarorum dominus o Romani, apud vos hæc proponere iuſſit. Ne illi ſuccenſeretis ſi contra vos bellum ſuſcepit. Etenim priores bello cauſam dediſtis. Multis exhauſtis laboribus, & non minoribus itinerum fatigationibus toleratis vix iſtam, inquit, regionem ceperam, cum mihi illam vi eripuiſtis. Præterea Oudobatum, qui ex captiuis dominio meo ceſſerat, mihi ereptum habetis. Multas quoque alias acerbas contumelias, in me effudit Imperator veſter, neque id ſemel, atque iterum, ſed ſæpius, neque quicquam eorum quæ iuſta erant, & æquitati conſentanea facere voluit. Itaque ſi tot, tantiſque iniuriis, & damnis a vobis affectus, & laceſſitus, armis ſum vſus, in nullo ſum reprehendendus. Quod ſi vultis, nunc etiam de fœdere & pace, nobiſcum verba facere prompto animo id faciemus. Veſtri igitur arbitrii res eſt, quod expedit præoptare, & pacem bello præponere. Ad quæ Bonus reſpondit priores quidem nos minime bellum occepimus, aut in vos graſſati ſumus: e contrario tu prior in Romanos irruiſti. Graue tibi quidem & moleſtum

A δὲ τῶν ἐν Σιρμίῳ αὐτὰ ὄντων ἀνέβαινον τὸ βαλανείου, ὃ δῆτα τοῦ δήμου ἐτύγχανεν ἀπειλημμένον, ὅπως κατασκοπῇ τῶν πολεμίων χάριν. Ὁ σκοπὸς σκοπάζοντες, καὶ ἐν ἀσπίδι καραδοκοῦντές τε καὶ περιῶμοι, εἴ που *ὀπλίτοις ἔοικε βαρβαρικὴ· ὡς κατενόησαν τοὺς τῶν Ἀβάρων ἀγγέλους φόβους ἤδη ποιουμένους· τοῦ μήκους τῆς ὁδοῦ ἀποπλανηθέντες, καὶ οὐ πω κατεγνωκότες ὁ ἀκριβές· ὑπεπτήσαν ἔτι πλησὺν Ἀβαρικῶν ἐδήλωσάν τε αὐλίκα, ᾧ ὃ σημεῖον κατῆλθον. ὁ δὲ Βᾶνος ποιεῖ τῷδε δυσχερέναις, σαφέστερον ἔσπευσε καταμαθεῖν τἀληθές. γνοὺς δὲ, ὀλίγοις ἔτι τοὺς Ἀβάρους, ᾧ βουλεύσαι οἱ ὑπηκρυκβύσαλ· B ἐξέπεμψε καὶ αὐτὸς τοὺς ποιησομένους τὰ καὶ ἀγορὰς ἐς τὰ ἔξω τοῦ τείχους. ἐπὶ γὰρ ἐκ τῆς ἕλκους περιώδυνος ἦν, καὶ ὁ Θεόδωρος ὁ ἰατρὸς οὐκ εἴα τὴν τραπάρχον ἐν φανερῷ γίνεσθαι τοῖς ἐναντίοις. εἰκὸς γὰρ μηδὲ ἔφασκε *τοὺς πολεμίους, ὡς ἔβλαβη. εἰ δὲ *τοῖς πάντα καλῶς ἔχοι αὐτοῖς, τότε ἀναίσχυντα μὴ ὑποκρύπτῃν· ὡς αὖ μὴ ἀσφαλὲς γένηται σφίσι τὴν ἀποβεβιωκέναι αὐτόν. οἱ δ' ἐπεὶ ἕτεροι περὶ τῆς εἰρήνης ἦλθον διαλεξησόμενοι, ᾧ οὐχὶ αὐτὸς, ὑπενόησαν ὡς διάλεγε ὁ στρατηγός. ᾗ αὖτις ἐβλάβη, ἔφασκον, ἐν σωφροσύνῃ ἦμεθα· τότε ὁ Θεόδωρος, ᾧ σωφρονοῦντος οὗ μάλιστα τοιαστάμενος, ἔλεξεν· ὡς ὃ λοιπὸν οὐ χρεὼν ἀποκρύπτεσθαι τὴν στρατηγὸν, μᾶλλον μᾶν ὅπως ἐς τὰ ἔξω ἰέναι τῆς πόλεως, καὶ ἐς ὄψιν γίνεσθαι τῶν βαρβάρων. ᾧ φαρμάκων μὴ ὃ ἕλκος περιειλας, ἀφίησιν αὐτόν· ᾗ δὴ προελθὼν ὁ Βᾶνος, ἀσμενός τε τῶν βαρβάρων ἠκούσθη, ἔφασκόν τε· τότε οἱ πρέσβεις τοιάδε ἀμείβονται τοῦ λόγου ἔφασαν· ταῦτα ὑμῖν, ὦ Ῥωμαῖοι, Ἀσκληπιὰς πρὸς ὑμᾶς ὁ τῶν Ἀβάρων σκέλθυσι δεσπότης, μήποτε μέμψιν ἀνάποινα ποιήσασθαι πόλεμον ἀφορμῶν· ὑμεῖς γὰρ πρῶτοι τὴν αἰτίαν τοῦ πολέμου δεδώκατε. πολλοῖς γὰρ πόνοις ὁμιλήσας, καὶ ἀποδημίας οὐχ ἥκιστα ποιησάμενος, μόλις ἐκράτησα ταύτην τὴν χώραν. ᾗ ὑμεῖς ἀφείλεσθέ μοι βιαίως αὐτήν. D πρὸς τοῖς ᾗ τὴν Οὐσδιβάδον, τὴν τε δορυαλώτων ἀπηγμένα μοι νόμῳ, ἔχετε λαβόντες. ἀλλὰ γὰρ ᾗ ὕβρεις ἐς τὰ μάλιστα πικρὰς ὁ κατ' ἐμὲ κατέχεε μοι βασιλεύς, οὐ μόνον ἅπαξ ἢ δὶς, ἀλλὰ ᾗ πολλάκις· τὴν δεόντων τε ἕδεν ἡσυχίην ἀγαπεφέρεσθαι. εἰ τοίνυν τοιαῦτα πρὸς ὑμᾶς ἠδικημένος τοῖς ὁπλοις ἐζητησάμην, ἀδαμῶς ὑπάρχω *πεμπτέος. ᾗ νῦν οὖν εἴ γε βούλεσθε περὶ σπονδῶν τε ᾗ εἰρήνης ἡμῖν θέσθαι λόγους· ἕτοιμός εἰμι πάντα ἐκπονῶν· σὺν ὑμῖν τὰ κάλλιστα πρεσβεύσασθαι ὃ σωφρονοῦσιν, ᾗ τὰ εἰρηναῖα πρὸς τὴν πολέμου ἐλέσθαι. πρὸς ταῦτα ἀπεκρίνατο ὁ Βᾶνος· πρότερον μὲν ἡμεῖς οὐκ ἠξιώθημεν πολέμου, οὐδὲ γὰρ καθ' ὑμᾶς ἠλάσαμεν· ἐς τοιοῦτον μὲν οὖν σὺ κατῆς τῆς Ῥωμαίων ἦλασας. λοιπὸν δ', ὅτι

* ἐπίλοιπος

* μεμπτέος

ὅτι καὶ ὁ βασιλεὺς ἐν βουλῇ ἐποιήσατο χρήματά σοι ὑπιδυῶαι. εἰσηρόων καὶ πρέσβεις εἰς σὲ πρέσβεσιν. ἐπεὶ δὲ κατενόησεν αὐθαδέστερόν, καὶ ὑφ' αὑτῷ δή που τῷ βαρβαρικῷ ἀλαζονείᾳ ἐξογκώμενον, ῥήματά τε ὑπερφαῆ σημήνοντα, καὶ τῆς σῆς δυνάμεως καθυπέρτερα· τὼνικαῦτα καὶ αὐτὸς, ἅτε ἀσχόλιος, ἐπετέλεσε τὰ οἰκεῖα, καὶ ὃ νῦν δὲ ἔχον, ἡμέτερόν ἐστιν ὡς βασιλέα στεῖλαι, οἷς αὐτοῦ βουληθείης πρέσβεις, τοὶς βεβαιώσοντας τὰ περὶ τῆς εἰρώνης. μηδὲ γὰρ σὺ ἡμῖν ἔτι νόμιζε κἀν τοιῶ φθέγξασθαί τι, μήτι γε καὶ ἕτερος καθὰ βασιλεῖ τῷ ἡμετέρῳ δοκεῖ διαπρέξασθαι. Ταῦτα Βάϊος εἰρηκότος· ὧ ἔχλη ἔδοξε τῷ Βαϊανῷ τὰ ῥήματα. ἐσήμηνε δὲ αὐτῆς· ὅτῳ τὰ ἐς ὁμιχμίαν ἐπόρνυτά μοι ἔδοξε αἰσχύνομαι, αἰδῶς τε μὲ ἔχει εἴ γε πάντη ἄπρακτος σὺνδὲ δυαχωρήσω, μηδέν τι ὀνήσας ἐμαυτόν· ὡς αὖ μὴ οἷῶ δόξω μάτην πεποιηκέναι καὶ ἀκερδῆ τῶν ὑπεχείρησιν. βραχέα μοί ἴνα πέμψατε δῶρα. καὶ γὰρ σὺ τῇ Σκυθίᾳ διαφθείς, σὸν ὄ, ἴσον σκομισάμην. καὶ τῷ δυνάμενον ἐστί, κἀντεῦθεν ἥκιστα ὠφελῆσθαι μὲ ἀπελθύσεσθαι. Βαίῳ δὲ τῷ στρατηγῷ καὶ τοῖς ὅσοι γε ἀμφ' αὐτὸν (τῶν ὁδὲ τῆς πόλεως μέγιστος ἱερεὺς) ἔδοξεν εὔλογον μὴν εἶ ὃ πρεσβευόμενον. οὐδὲ γὰρ πλεῖστα ἐβούλετο χρήσασθαι, ἀλλ' ἄργει δίσκου ἐνὸς ἀργυρέου ποικίλου καὶ * ὀλίγου χρυσίου, ἔτι γε μὴν καὶ ἀμπεχονίου Σκυθίου. πλὴν ἐδεδίεσαν οἱ περὶ Βαΐνον ἰδίᾳ βουλῆσαι, καὶ οὐχὶ γνώμῃ τῆς αὐτοκράτορος ἄπωθεν διαπρέξασθαι. ἀντεσήμαναν εἰσηρόων αὐτῷ· ὡς νῦν ἔχομεν βασιλέα φοβερόν τε καὶ ἐμβεβιήκατον, καὶ οὐκ ἀνεξόμεθα, οὐδὲ ὅσα οἷόν τε ἐστί, διαπλαθῆν αὐτὸν ὑπιτιλέσαι αὐθαιρέτως. ἄλλως τε καὶ ἡμεῖς, ἅτε ἐν στρατεύματι τυγχάνοι, οὐκ ὑπιφερόμεθα χρημάτων πλουσίαν, ἢ μόνον στρατιωτικὸν ἐφεστρίδα, τῷ γε δή που καὶ πεδιοβλήτιδα. ἔτι τε τὰ ὅπλα διαφορῆσαι δὴ οὖν τῶν Ἀβαρων ἡγουμένῳ, ἐξ ὧν οὐκοῦν ἥκομεν ἔχοντες ὑπερλίαν, ἄνδρα ὦ Χαγάνε, μὴ καὶ ὕβρεις * πεφυκότες. ἀξιόπιστον γ', καθὰ ἔφιν, φάσι οὐκ ἔχομεν· τὰ γὰρ ὑμαλφέστερα τῶν ἐφοδίων ἡμῖν ἐν ἑτέρῃσι ὑπάρχοισι τόποις, καὶ ὡς πορρώτατα ἡμῶν. εἰ οὖν ὁ καθ' ἡμᾶς αὐτοκράτωρ φιλοφρονήσεται σοι δώρεις· καὶ οὐκησόμεθά που καὶ ἡμεῖς γεγηθότες τε, καὶ ὡς βασιλεῦ ἑπόμενοι, ταῦτα διαπρέξασθαι, καθόσον οἷόν τε ἐσμέν, ὥσπερ φίλῳ προσφερόμενοι καὶ ὁμοδούλῳ. πρὸς ταῦτα ἀγανακτήσας ὁ Βαϊανὸς, σὺν ὅρκῳ ἠπείλησεν, ἢ μὲν στράτευμα

A quod Imperator deliberauit, an tibi ea quibus domum inſtrueres largiretur, quæ tamen legatis a te miſſis erogauit. Sed cum, ex eo, te audaciorem factum cerneret, & vltra barbaricam inſolentiam, vana gloria elatum, & tumentem, ita vt illi verba arrogantiora, longe tuas vires excedentia, denuntiares: nimirum prudens & cautus eas res ſibi habuit, & in domus ſuæ vſum conuertit. Et vt nunc ſunt res, veſtrum eſt ad Imperatorem ſi videbitur legatos mittere qui de pace conueniant. Nec enim exiſtimes velim, in noſtra poteſtate eſſe, tametſi nunc tecum colloquium habeamus, quicquam aliter quam Imperator præſcripſerit facere. Hæc vbi Bonus dixit, recta quidem B eum & iuſta dixiſſe Baianus cenſuit: Sed hæc ſubiecit: Sane ego propter gentes, quæ me ad bellum ſecutæ ſunt verecundia ducor. Et me pudet, nulla re effecta, recedere, neque quicquam operæ pretii feciſſe, quod mihi ſit vtilitati & fructui. Ne igitur videar fruſtra tantum laboris pertuliſſe, & ſine vllo emolumento expeditionem ſuſcepiſſe, paruа munuſcula ad me mittite. Etenim e Scythia, huc tranſmittens, nihil quicquam mecum extuli, & mihi impoſſibile eſt, ſi nihil rei quod me iuuet percepero, hinc excedere. Bono quidem Duci & cæteris qui cum eo erant, inter quos erat ſupremus vrbis ſacerdos, viſum eſt, Baianum iuſta & rationi C conſentanea proponere. Nec enim immoderata munera Baianus ſibi dari petebat, ſolum vnam pateram ex argento factam, & modicum auri, præter hæc togulam Scythicam. Verum Bonus, & qui ei adſtabant, aliquid proprio conſilio inconſulto Imperatore facere, timebant. Itaque Baiano contra reſpondit: Habemus nunc Imperatorem qui facile ad iracundiam adducitur, eum formidamus, neque quicquam noſtra ſponte, & proprio animi iudicio, illo inconſulto facere ſuſtinebimus. Cæterum, qui in caſtris degimus, pecunias in numerato minime habemus, neque ſi quæ nobis ſunt, nobiſcum ferimus, ſed tantum caſtrenſem ſuppellectilem, & ea quibus induimur. Denique Abarorum Duci, arma quibus inſtructi, huc venimus, frugaliter & tenuiter victuri, dono dare, vide o Chagane, ne iniuria & ignominia aliqua eſſet, neque digni vllo honore, vt ita dicam eſſemus. Pretioſiora enim viaticorum noſtrorum ſunt in aliis locis, & longe a nobis remotis poſita. Quod ſi vos Imp. noſter, muneribus demereri voluerit, non cunctabimur, tibi & nobis gratulantes, & Imp. iuſſa facere, & omne, quoad eius fieri poterit, quod tibi conducet, exequi, tanquam amici, & eius, qui vna nobiſcum vni domino paret, vtilitatibus inſeruientes. Ob hæc indignatus Baianus iurans minatus eſt, ſe immiſſurum exerci-

al. ἐλαχρυσίου

* πίφυκέ τις

tum in Romanorum ditionis regiones, qui A populationes faceret. Ad quæ cum Dux palam prædicaret, illi quidem licere omnia quæ posset aggredi & tentare, sed persuasum habere fore vt istæ excursiones, his qui in eas mitterentur, non bene verterent, respondit se tales missurum, qui si perierint damnum nullum ex eorum exitio, ad eius sensum esset peruenturum. Itaque iussit, dena millia Controguorum, qui dicebantur Hunni, traiicere fluuium Saum, & vastare Dalmatiam. Ipse vero, cum omni suo exercitu, transmisso Istro in finibus Gepidarum substitit. Venit denuo Targitius, vt legatione fungeretur, apud Imperatorem. Eadem vero dixit Imperatori, & audiuit ab Imperatore, quæ ante Imperatori dixerat, & quæ B a se dictis ab Imperatore responsa tulerat. Petebat enim a Romanis sibi tradi Sirmium oppidum, tanquam quod esset sua priuata & domestica possessio. Et quia ab ipso Gepidarum res essent euersæ, neque quicquam præteritis annis, ex pecuniis, quas Iustinus Hunnis, quotannis pendebat, acceperant, omnes simul Targitius persolui, & ita in posterum, earum annuas collationes valere & eas Romanos præstare flagitabat. Oudobatum quoque poscebat, tanquam qui suus captiuitatis iure & lege esset. Plurima alia etiam in medium proferebat Targitius, insolentiæ & superbiæ plena, quorum omnium Imperator nullam rationem habuit, sed elusit & contempsit, & ver- C bis Imperatoriam maiestatem decentibus, est vsus. Denique cum per diuersas & multas legationes, super his commeantes nihil quicquam effectum esset, Targitium dimisit Imperator, & illi dixit se illuc missurum Tiberium qui summum in exercitu habebat imperium, qui de omnibus rebus ageret, & singula pacaret & firmaret. Multæ quidem aliæ belli causæ inter Romanos & Persas extiterunt, maxime vero Turcorum gens impulit Imperatorem, contra Persas arma mouere. Etenim Turci Mediam inuaserant, & depopulati erant. Itaque Iustinum missa legatione, vt se tuerentur & bellum Persis secum inferrent, quo communibus hostibus exitio essent sollicitabant. Etenim ex vna parte Romanis, ex altera D Turcis ingruentibus Persas qui in medio constituti erant, facile opprimi posse. Harum rerum fiducia elatus Iustinus, facile fore existimabat, Persarum potentiam euertere, & eo, tanquam non extaret adducere. Itaque quantum in illo erat, omnia curabat, quo sibi Turcorum amicitiam fidam & tutam conseruaret. Abari legationem de iisdem rebus, de quibus sæpius antea, ad Romanos miserunt, cui legationi cum Romani minime aures præberent. (Nec enim

ἐκ πέμψῃ, πλὴ Ρωμαίων ὀπτιδραμούμενον. καὶ δὴ τ' στρατηγοῦ καλέσαντος αὐτῷ πεποιηκότος, ὡς ἐξὸν ποιεῖν ὅσα ἂν δύνησιτο· εἰδέναι δὲ, ὡς οὐ πάντως ἐπ' ἀγαθῷ τῷ σφῶν ἐλλοχῶν ἔσαι ἡ ὀπτιδρομή· αὐτὸς ἔφη· ὅτι * τοιούτοις ἐπαφήσω * τοὺς τῇ Ρωμαϊκῇ, ὡς εἰ καὶ συμβαίη γε σφίσι θανάτῳ ἁλῶναι, ἀλλ' ἔμοιγε μὴ δόξεσθαι σεσωσθῆσιν. καὶ δὴ πρεκελεύσατο δέκα χιλιάδας τ' Κοντιγούρων λεγομένων Οὔννων διαβῆναι τὸν Σάον ποταμὸν, καὶ δῃῶσαι τὰ ὀπτὶ Δαλματίαν, αὐτὸς δὲ ξὺν πάσῃ τῇ κατ' αὐτὸν πληθύϊ διελθὼν τὸν Ἴστρον, ἐς τὰ τῶν Γηπαίδων διέτεινεν ὅρια. Οπ αὖθις ἦλθε Ταργίτιος, βουλόμενος πρεσβεύσασθαι ὡς βασιλέα· ἐκεῖνά τε ἔφη τῷ βασιλεῖ, καὶ ἤκουσε πρὸς αὐτοῦ, ἅπερ καὶ ἄλλοτε. πλήν γὲ πόλιν Σίρμιον ἐβούλετο πρὸς Ρωμαίων χαμίσασθαι, ἅτε οἰκεῖον ὂν αὐτοῦ κτῆμα· καὶ ὅπι τὰ τ' Γηπαίδων ὑπ' αὐτοῦ διέφθαρτο πρήγματα· ἔπι τε ἀργήματα, ἅπερ Ιουστῖνος τοῖς Οὔννοις ἐφ' ἑκάστῳ ἐνιαυτῷ ἐδίδου· ἃ οἷα μηδενὸς ἐλλιφόντων αὐτοῦ ἐκ τ' προϊόντων ἐτῶν· ἀπαιτεῖ ὁμοῦ Ταργίτιος εἰσπραχθῆναι ἤδη· οὕτω τε λοιπὸν τὰς ἐνιαυσίους συντάξεις ἐρρωμένας καθεστάναι Ρωμαίοις. πρὸς γὲ τ' Οὐσδίβαδον ἐζήτει, οἷα πρὸς σῶν τῷ τ' δορυλήπτων αὐτοῦ δεσμῶν. καὶ ἕτερα δέ τινα προσεβάλλετο ὁ Ταργίτιος, ὑπερφανίας ἀνάπλεα, ὧν οὐδένα λόγον ἐποιεῖτο ὁ βασιλεύς. ἀλλά γὲ πάντα λεγόμενα πρὸς αὐτοῦ ἀπεφλαύριζε, καὶ μάλ' οὖν βασιλικῶς ἐλέγετο τοῖς ῥήμασιν. ἐπὶ τούτοις οὖν Ἀλφόεργι πρεσβῆαι φοιτήσασαι, ὡς διωύσθαι πλέον οὐδέν, Ἀλφῆκε τ' Ταργίτιον ὁ βασιλεὺς, εἰρηκὼς αὐτῷ, ἐλλεῖν οἰκεῖος Τιβέριον αὐτοκράτορα στρατηγὸν, πρὸς τῷ πάντος Ἀλεξησόμενον, καὶ βεβαιώσοντα πάντα ἕκαστα. Οπ ἄλλά τε πολλὰ ἄγπα ἐγίνοντο τῷ πολέμου Ρωμαίων τε καὶ Περσῶν, ὃ δὲ μάλλον ἀναπερώσαν Ιουστῖνον, ὁ κινῆσαι τ' Περσῶν, ὃ ἔθνος οἱ Τῦρκοι ἐγίνοντο. οἵδε γὰρ ἐσβάλλοντες ἐς πλὴν Μηδικὴν, τῆς τε γῆς ἔτεμνον. ἐσῆλθον δὲ καὶ ὡς Ιουστῖνον πρεσβεία, ἐφ' ᾧ σφέων ἐκπολεμῶσαί γε αὐτὸν Περσας, καιρῆ τε καλεῖν ἀξιοῦντες ἀμφοτέρων πρὸς δυσμενέας, καὶ τὴν Τῦρκων μᾶλλον ἀπαλασθαι. οὕτω γὰρ ἂν τὴν μὲν Ρωμαίων, τὴν δὲ Τούρκων ὑπερεῖδον· ἐν μέσῳ τὰ Περσῶν διαφθαρῆναι. Ταύτας ταῖς ἐλπίσιν ἐπηρμένος Ιουστῖνος, ῥᾳδίως ἔφερε πλὴ Περσῶν καθαιρέσθαι δυνάμιν, καὶ ἐς ὅ μὴ εἶ) ξυνελάσθη. καὶ οὖν, ὡς οἷόν τε ἦν, ἐβεβαίου ἔξειν αὐτὸ πλὴ πρὸς Τούρκους φιλίαν ἅπαντα προεσκοπάζετο. Οπ αὖθις οἱ Αβαροι πρεσβείαν ἔστελλον ὡς Ρωμαίους. καὶ πολλὰ ὧν πολλάκις, πλὴ τῶν αὐτῶν ἐπρεσβεύοντο. ὡς δὲ οὐδὲν ἐπῃκουον οἱ Ρωμαῖοι (οὐ γὰρ

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [194] - 114

Ιουστῖνος τὸν αὐτοκράτορα ἤρεσκε) ὃ τελευταῖον, A Iustinus cum eorum Imperatore erat placatus) tandem Apsicho legationem obeunte, Tiberius, & Apsich in ea sententia constiterunt, vt Abaris Romani terram, in qua habitarent darent, si obsides filios eorum, qui apud ipsos imperia gerebant, acciperent. Quæ Tiberius Imperatori significauit. Quod tamen, minime rationibus Romanorum conducere Imperator censuit. At Abarus, non aliter se pacem facturum dixit, nisi aliquos ex liberis ipsius Ducis Romanorum, obsides sumeret. Tiberio non ista probantur. Sic enim iudicabat, si B aliquos liberos eorum, qui apud Scythas imperitabant obsides, vt par erat, haberet, fore, vt si Chaganus a pace recederе vellet, patres eorum qui apud Romanos obsides essent non permitterent. Tiberii igitur, hæc erat sententia. Sed Imperatori, pacem omnino minime faciendam videbatur. Quinimo ipsis exercituum ducibus succensuit, quod bellum gerere cunctarentur, Syllabis quoque vsus est, & eos admonuit oportere vt barbaris suæ virtutis & fortitudinis specimen exhiberent, & se Romanos ostenderent, laborum patientes, & belli cupidos quos vita delicatior & mollior minime iuuaret. Vt discor- C dia præualuit & bellicum cani cœptum est, Tiberius litteris Bonum admonuit, vt diligentem fluuii custodiam faceret. Tiberio victo, & victoria potitis Abaris, conuentum est legationem per inducias ad Imperatorem mitti. Ad quam Tiberius Damianum, ordinis ductorem, misit, qui illum eorum quæ contigerant, & quæ Abari vellent, certiorem faceret. Tandem fœdus inter Romanos & Abaros est factum. Fœdere inito, cum Abari ad sua redirent, Scamanes vulgo in his locis dicti, ex insidiis illis vim fecerunt, & equos, argentum, & reliquam suppellectilem eripuerunt. Quapropter legationem, ad Tiberium miserunt, quæ de rebus ablatis quererетur, & rapta repeteret. At deprehen- D si, qui latrocinium fecerant, & in apertum adducti partem aliquam Abaris restituerunt. Exacto decimo quinquaginta annorum induciarum anno, post Surinæ cædem, Persarum Rex Sebochtem virum Persam, legatum ad Iustinum Imperatorem mittit. Ille quidem ignorationem eorum, quæ in Persarmenia gesta erant, fingebat, & cum decem anni præteriissent, quorum præstationes in vnam collatæ, fuerant solutæ; deinceps Romanos aurum conuentum soluere vt fœderibus scriptum erat, & pacem constare petebat. Nam cum initio

τῷ Ἀψίχ ἐς πρεσβείαν ἐληλυθότος, ξυμπρεσ Τιβερίῳ, καὶ ἅμα περὶ τοῦ Ἀψίχ, ταὐτὰ γνῶναι γνῶ τοὺς Ῥωμαίους, ἵνα κατοικίζωνται μέλλοιεν οἱ Ἄβαροι, εἴ γε τοὺς παῖδας ὁμήρους λήψονται τοὺς παῖδας ὁμηρεύοντας. καὶ ὅσα τὰ τοιάδε Τιβέριος ἐσήμηνε βασιλῆ. Ἀλλὰ γὰρ τῷ αὐτοκράτορι οὐ πέδοκει τοῖς πραγμασι τῶν Ῥωμαίων εἰ) λυσιτελές. Οὐκ ἄλλως δὲ εἰρηνεύσειν, ἔφασκεν, εἰ γε μὴ αὐτὸς δῶπα τῶν Ῥωμαίων ἡγουμένου λάβοι τοὺς παῖδων υἱὰς ἐς ὁμήρους. Τιβερίῳ δὲ οὐ ταῦτα ἐδόκει. ἐγνωμάτευε γὰρ, ὡς εἴ γε τοὺς παῖδας, οἷα εἰκὸς, βουλευομένου τῶ Χαγάνου, τὰ ξυντεθειμένα πρώσασθαι οὐ συγχωρήσειν τοὺς ὁμηρεύοντας τοὺς πατέρας. Τιβέριος μὲν τοιάδε ὑπῆρχε γνώμης. βασιλῆ δὲ οὐχ οὕτως ἐδόκει. Ἀλλὰ γὰρ δὴ που καὶ ἐνεμέσησε τοῖς Ῥωμαίων στρατάρχαις τὸν πόλεμον ἀναβαλλομένοις, συλλαβών τε ἐκέλευε ὡς αὐτοὺς ἀμφορβίσας, ὡς δεῖ τοῖς βαρβάροις ἐνδείκνυσθαι, ὅτι γε δὴ * ἀφοβίας- τοῦ Ῥωμαίοις οὐκ ἐς ὃ * ἀφοβίας τὸν ὀλίγον. ἄλλως δὲ, ὡς φιλοπολεμοί τε εἶεν καὶ φερέπονοι. ἐπεὶ δὲ τὰ τῆς ἕωθεν εἴκει, καὶ ὁ πόλεμος ἠπειλεῖτο· Τιβέριος ἐσήμανε Βώνῳ ἐν γράμμασι, φυλάξαι τὰς ἀβαδάστς ὕδατος. Οτι μὴ τῷ νίκῃ τῶν Ἀβάρων, πτήξαντος Τιβερίου τὸ στρατηγοῦ, μὴ τοὺς ξυνθήκας σωτήρεσι πρεσβεύσασθαι ὡς τὸν Ῥωμαίων αὐτοκράτορα. καὶ δὴ Τιβέριος ξυναπέστειλε τῇ πρεσβείᾳ Δαμιανὸν ταξίαρχον, ἐσήμηνέ τε τῷ βασιλῆ ἅπαντα τὰ ξυνεχθέντα, καὶ περὶ ὧν βούλεται ὁ Ἀβαρικὸν· καὶ ἐπισάμενος τελέως Ῥωμαῖοι τέ καὶ Ἄβαροι. Οτι τῶν Ἀβάρων ἀποσταλέντων, καὶ ἐς τὰ οἰκεῖα ἀφικομένων· οἱ σκαμβῆς ἐγχωρίως ὀνομαζόμενοι, ἐνεδρεύσαντες ἀφείλοντο ἵππους τέ, καὶ ἄργυρον, καὶ ἕτερα ἀποσκευήν. τούτων ἕνεκα πρεσβείαν ἔστελλαν αὖθις ὡς Τιβέριον, τῶν κεκλοφότων πέρι ὑπομεμφόμενοι, ἔτι καὶ τὰ ἀφαιρεθέντα ἀπαιτήσασθαι βουλόμενοι. καὶ δὴ ἀνερωτηθέντες οἱ τῶν κλοπῶν εἰργασμένοι, ὡς φανερῷ τε ἁλόντες, μοῖ- * ἐπικατ- ρά τινα * ἀπεκατέστησε τοῖς Ἀβάροις. Οτι τῷ δεκάτου ἔτους ἀνυσθέντος τῶν πεντηκοντούτιδων σπονδῶν, μὴ τῷ σφαγῷ Σουρίωνος· ὡς τούτῳ ὁ Περσῶν βασιλὰς ἔπεμψε Σεβόχθω ἄνδρα Πέρσῃ ἐς πρεσβείαν ὡς Ἰουστῖνον τὸν βασιλέα, τῶν ὡς Περσαρμενίᾳ μὲν ξυνενεχθέντων ἀγνοιαν δῆθεν ὑποκρινόμενος, ἄλλως δὲ ὃ στιπτεπαγμένον Ῥωμαίοις καταθήσειν χρεῖσιν βουλόμενος. οἷα δὴ τῆς δεκαετίας παραμυθίσης, ἧς τὰ χρήματα ὑφ' ἓν ἐκμίσατο. εἶτα ἐμπεδώσατα ξυνεῖναι τῷ Εἰρηνῖνῳ, καθά που ἐνεγέγραπτο ἐν ταῖς ξυνθήκαις. σφόδρα γὰρ ἐν ἀρχαῖς

Chosroes suspicaretur Romanorum Imperatorem, a conditionibus pacis recedentem ad bellum ferri, valde perturbatus fuerat. Verebatur enim ne ex improuiso Imperator, cum magno apparatu, se bello aggrederetur. Neque vero non etiam illi maxime curæ erat, vt pax inuiolata permaneret. Nam cum iam ad extremam senectutem peruenisset, in ea cogitatione versabatur, qua ratione, nullis bellis interturbatam, & impeditam, Regni paterni possessionem, liberis suis relinqueret. Imperator autem Sebochtem ad se venientem, ne minimum quidem etiam si alias, id fecerat, anteuertit. Neque ideo minus simulatque ingressus est, Imperatorem, vt moris erat, venerans, ad pedes eius humi procubuit. Quod cum faceret accidit, vt pileus, quem in capite vt Persarum leges ferunt, gestabat, in solium caderet. Hoc omine, Principes viri & cætera turba, tanquam diuinitus immisso, vti, & fœda adulatione Imperatorem extollere, & dicere fore, vt Persis, quantum nunquam antea, ei submitteretur. Hac cogitatione mente elatus Iustinus, in spem adducebatur, omnia quæ animo voluebat, ad optatum exitum peruentura. Itaque cum Sebochtes, ea quorum causa venerat, renuntiaret, Imperator eum contempsit, & nullo numero habuit, dixitque amicitiam pecuniis contractam, haud probari. Turpem enim & seruilem esse, quippe quæ pretio empta esset. Amicitia autem cuius ratio constans, & natura bene fundata esset, æqualem, non quæstu comparatam, definiri. Deinde ex ipso quæsiuit, numquid vellet, de his quæ in Armenia, quæ eorum iuris erat, contigerant, disserere? & ille se quidem a Rege suo accepisse, respondit, exortum quemdam in illa prouincia tumultum, leuem & exiguum, ad eum sedandum potentem misisse qui comprimeret & res pristino statui restitueret. Iustinus palam dixit, se Persarmenios qui a Persis deficerent, in fidem tutelamque suam recepturum, neque si quis, eos iniuria afficeret, neglecturum, quippe qui eadem, quæ ipse de religione, sentirent. Sebochtes autem, qui apud Persas prudentia excellebat, cum eandem, quam cæteri Christiani, de religione opinionem haberet, etiam atque etiam vehementer Iustinum orabat, ne ea quæ se bene haberent, moueret. In mentem illi veniret, bellum esse rem valde incertam, neque ad voluntatem fluere. Quod si forte fortuna contingeret, vt Romani victoria potirentur, ea quorum causa victoriam adipisci, tantopere concupissent in contrarium casura. Etenim vt Persarum regionem inuaserint, & longe lateque via processerint, offendent, omnes non alio ritu religionem, quam ipse colat, colere & amplecti. Hos si occidere susceperint, nihilominus postea,

A ἐπέρρεξε Χοσρόην, αἰσθόμενον ὡς βασιλεὺς Ρωμαίων πρὸς πόλεμον * ὥστε τὰ εἰρηναῖα πρωσάμενος. ἐδεδοίκει τε, μή πως ἐκ μεγάλης παρασκευῆς ὁπηδοῖτό τε αὐτῷ. καὶ ἄλλως οὐχ ἥκιστα φροντίδα ἐπίθετο, εἰς ἔργον γῆρας ἐληλακώς, καὶ ἤδη σκληρυνόμενος τῇ ὁρμῇ τῶν πολέμου, ὡς τε ἐρρᾴδεσθαι πᾶν εἰρηναῖα, καὶ ὥσπερ ἀμέλει παρεῶν κτῆμα οἷς γε αὐτὸς παισὶ ἀσάλυτά τε καὶ ἄπρωτα καταλιπεῖν. Σεβόχθην μὲν οὖν Ἰουστῖνος φοιτήσαντα ἐς τὸν βασιλέα οὐ τι μᾶλλον προσίετο. ἐπεὶ καὶ ἄλλως, ἰοῦσά γε εἰσῆλθε, τῇ δὴ θείου τὸν αὐτοκράτορα προσκυνήσων, χαμαὶ ῥίψαντος ἑαυτόν. οὕτω ξυμβαὶν ὁ πῖλος, ὃς ὅτε τῇ κεφαλῇ τῇ B νενομισμένον Πέρσαις ἐπέκειτο, ἐς τοὔδαφος ἔπεσε. τούτῳ αἰσίῳ μὲν συμβόλῳ χρησάμενοι οἱ σὺν τέλει, καὶ ὁ δῆμος· τῇ κολακείᾳ τὸν βασιλέα ἐπῄρωσαν, ὡς ὅσον οὔπω καταπεσεῖται αὐτοῖς ἡ Περσίς. τῷ τοι ἄρα Ἰουστῖνος ἐπηρμένος ὑπὸ τῆς ἐλπίσι, καὶ μετεωρίζετο τῇ διανοίᾳ, τὰ κατὰ νοῦν πάντα σκοπούμενος οἰόμενος. Σεβόχθην δὴ οὖν ἀπεῖλαντα ἐφ' οἷς πρεσβεύετο· ὁ βασιλεὺς παρεφρόνησέ γε αὐτὸν, καὶ οὐ σοβαρῷ λόγῳ ἐποιήσατο τὸν ἄνδρα. ἔφη γοῦν πρὸς αὐτὸν, ὡς ἡ φιλότης χρήματα βεβαιοῦσθαι, οὐκ ἀγαθή· αἰσχρὰ γὰρ καὶ ἀνδραποδώδης, ὠνητή τε ἡ τοιάδε. φιλίαν δὲ τὴν ἰσορρόπου τε καὶ C οὐκ κερδαλέου ἀγαθὸν εἶναι. οὐ μὴν καὶ τὸ βέβαιον * πίστεως φύσει ἐνεῖναι πρὸς τοῖς δὲ ἀνεπιτηδείοις γε * πίστις πρὸς αὐτὸν, μή τι καὶ πρὸς τῆς κτήσεως Ἀρμενίας βούλοιτο διαλέγεσθαι; Σεβόχθης δὴ οὖν ἀπεκρίνατο, ἀκηκοέναι μὲν τὰ αὐτὸν βασιλέα, ὡς αἱ τὰ ἐκείνῃ βραχεῖά τις ἐγείροιτο ταραχή· εἶναι δὲ ὅμως ἴσως, τὸν δυνάμενον σὺν κόσμῳ θέσθαι τὰ γεγενημένα, καὶ τὸ θορυβῶδες καταπαύσοντα. Ἰουστῖνος γὰρ Ἀρμενίοις προφανέσθαι, ἔφη, εἰσδέξασθαι Περσῶν ἀποχωρήσαντας, καὶ μὴ πρὸς τοῦτο ἀδικουμένους, οἷα δὴ ὁμογνώμονας τὰ εἰς Θεόν. Σεβόχθης δὴ οὖν ὡς Πέρσαις ἀξύνους τε D ἅμα, καὶ νομίζων τὰ πρὸς θεῖον οὐκ ἄλλως, ἢ καθὰ νομίζοιτο χρησίμως. ὅτι μελέσθαι πως ἐδεῖτο δὲ βασιλέως Ἰουστίνου, μὴ κινῆσαί τι τῶν ὡς κόσμῳ. σὺν γὰρ βαλέσθαι τὸν πόλεμον, οὕτως ἄδηλον πρᾶγμα, καὶ οὔτε ὅπῃ ῥοὴν εἰωθότα χωρεῖν. καὶ ὅτι δὴ εἴη οὕτω τύχοι, καὶ κατὰ τῶν Ρωμαίων, ἐς τοὐναντίον αὖθις πρᾶξαι τὰ τῆς νίκης. ἐσιόντες γὰρ ἐς τὴν Περσῶν, καὶ ὅτι μικρότατον ὁδοιπορίας ἐλαύνοντες, ἐμβήσεσθαι ἀπαντᾷ γε δή που πρὸς θεῖον οὐκ ἄλλως, ἢ περ αὐτὸν ἑσπομένους. ὡς, εἴγε ἔλοιντο τοιοῦτόν τι ἐπικτίνυσθαι, ἅδεν ἥξειν

αὖθὶ πάλιν κἀληλήσονται· οὐδὲ πῶ ἔτι χερεών, τῷ χειστῆρων τοῖς ὁμοδόξοις ἠνάντιτο ξίφη· ἀλλὰ γὰρ τοῖς οὕτω λίαν ὁμαλοῖς τε καὶ ὑπηκόοις λόγοις ἡσσῖνος οὐκ ἄρετο χρῶναι ἔσεσθαι πειθήνιος. ἔφη δὲ, ὡς εἴγε παραθείη δάκτυλον ἕνα, κινηθήσε· καὶ ὡς εἰ τὸ Περσῶν ἐλάσοι· παρρεῖν τε, ὡς εἰ πρὸς πόλεμον ὁρμήσοι, καθελεῖ τε Χοσρόην, καὶ αὐτὸς βασιλέα χειροτονήσοι Πέρσαις. οὕτω τοίνυν ὑβριστικὰ εἰπὼν, ἀπέπεμψε Σεβοχτῆν. Οπὶ δὲ Σίρμιον δ' ἀφικόμενος ἐν χερσὶν ἐγένετο τῶν Οὔννων, πρεσβῆλθον αἱ σπονδαὶ, ὅπως ἡσυχάζοιτο ἀπὸ πάσης τοῦ πολέμου, καὶ τὴν ἠρεμίαν φιλοσοφήσοιεν. αἱ δὲ σπονδαὶ ἐπονείδιστοι Ρωμαίοις. μετὰ γὰρ τηλικούτων κηλωνικῶν κακῶν, οἷά πως ἀγνοούμενα καθήμενοι, ὥσπερ ἆθλον εὐδοξίας, δῶρα λαμπρὰ τοῖς βαρβάροις προέκειντο. ὀγδοήκοντά τε χιλιάδας χρυσῶν καταμολόγησιν ἀνέτεσ ἕκαστον τοῖς βαρβάροις ἐγκαθαλλεσθαι, δι' ἐμπορείας ἐργύρου τε καὶ ποικίλης ἐσθῆτος· οὐ πρατέρῳ δὲ * διήρυσθαι τῶν δύο ἐνιαυτῶν αἱ σπονδαί. κατηυδιάσατο γὰρ Ρωμαίων ὁ πρὸς τοῖς Οὔννοις λεγόμενος Χαγανός. Φήμη δέ τις αὐτὸν πρὸ τοῦ τὰ Εὐρώπου διαφθαρῆναι προεκέχυτο. ὡς ζῶα πέφευε πρὸς Ρωμαίοις, παρὰ μεγέθη καὶ παρὰ σώματα ἐμφανέστατα, διὸ ἐζήτησε βασιλέα Μαυρίκιον εἰς ὄψιν τούτων ἐλθεῖν. καὶ ὑπαγαγεῖ δᾶττον ὁ βασιλεὺς τῆς ἰσοτιμίας τὸν ἔρωτα, καὶ δίδωσιν εἰς θεωρίαν ἐλεφάντων ἡμέρας, πέμψας ὡς αὐτὸν ἐκ τῶν πρὸ αὐτοῦ προφορμίων θηρίον ὃ ἐξοχώτατον. ὑπτιάσας δ' ἐκεῖνος ὁ Ινδικὸν ζῶον ὁ Χαγανὸς ἐλέφαντα, παραυτίκα καταλύει τὸ θαῦμα, καὶ παλινοστεῖν προστάττει τὸ θηρίον πρὸς τὸν Καίσαρα. ἢ καταπλαγείς, ἢ ἀποφαυλίσας τὸ θαυμαζόμενον, οὐκ ἔχω εἰπεῖν, οὐ γὰρ ἂν ἐκρυβάμην. ἐπῴχλει δὲ τὸν Καίσαρα, καὶ κλίνην χρυσῆν τεχνουργήσασθαι ὡς αὐτὸν πρέπουσαν. ὑπὲρ τοσούτων γὰρ τῶν μετεωρίζειν ἡ τῆς παρούσης τύχης ἀκρώρεια. βασιλεὺς δὲ ὁ δῶρον ἐξεργασάμενος, βασιλικῶς μετεπέμπετο. ὁ δὲ σοβαρύνόμενος πολλῷ μᾶλλον καταθρηνύετο, οἷα προσπλακιζόμενος τῷ ἀξίᾳ τῆς δωρήματος. ἀπεπέμπετο δὲ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ὡς ὑπελές τι καὶ ἄχθος τὴν χρυσῆν ἀλαζονεύόμενος κλίνην. ναὶ μὴν ἠξίου καὶ πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα τῶν χρυσῶν χιλιάσι καὶ ἑτέρας εἴκοσιν αὖ ἔτος ἕκαστον πρὸς Ρωμαίων ἀπαίτεσθαι. καὶ δῆτα δυσθυμαγρότοις τῷ αὐτοκράτορι, ἀπέφευγεν ταῖς σπονδαῖς, καὶ τοὺς ὅρκους ταῖς αὖραις φέρειν ἐδίδου. ἀθεῖν τε τὴν πολέμῳ φίλιον χοάνωσιν σάλπιγξα, ταῖς δυνάμεις σπουδάζειν. Οπὶ ὁ Χα-

A longe ipsis inferiores erunt. Etenim iniuste contra Christianos orthodoxos enses strinxerint. His tam æquis, & lenibus sermonibus, Iustinus minime sibi acquiescendum existimauit, sed dixit, etiam si vnum digitum apponeret, se expeditionem susceperum. Confidere, si in bellum eruperit, Chosroem de medio sublaturum, & Regem Persis daturum. Ad hunc modum, insolenter locutus, Sebochtem missum fecit. Postquam in manus Hunnorum Sirmium oppidum deuenit, ad fœdera ventum est, vt ab omni hostilitate cessaretur, quo facilius a solitudine, & vastitate, quam bella fecerant, se reficerent. Fœderum vero conditiones Romanis turpes & probrosæ. Ad B tantum enim malorum colophona res redactæ erant, vt Romani sedentes, tanquam certaminum iudices pretiosa munera, pro præmio cladis illatæ barbaris largirentur, & octuaginta mille auri libras, in emptionem argenti, & variæ vestis, & aliæ supellectilis, se illis, singulis annis præstaturos sponderent. Non vltra duos annos, fœdera tenuerunt. Etenim incredibili audacia in Romanos insurrexit ab Hunnis dictus Chaganus. Etenim antequam fœdera dirimeret, fama ad eum peruenerat, animalia portentosa corporis magnitudine, a Romanis nutriri. Itaque ab Imperatore petiit vt eorum conspiciendorum sibi potestatem faceret. Lætus Imperator, quod Chaga- C num, huiusmodi animalia videndi cupido incessisset, Elephantos eius conspectui exhibet, & ex his, qui apud se alebantur, quem cæteris omnibus magnitudine præstare vidit, ad eum mittit. Vt Chaganus, oculos coniecit in animal Indicum, statim spectaculo misso facto auersatus, ad Cæsarem reportari iubet. An perterrefactus, an deridens, quod antea admiratione dignum duxerat, non habeo dicere, nec enim reticerem. Is quoque vsque eo Cæsari molestus fuit, vt ad se lectum ex auro artificiose elaboratum mittere impelleret. Ad eam insolentiam Chaganum extulerat præsentis fortunæ fastigium. Imperator vero, qui donum ad regalem magnificentiam exco- D luerat, æque regio apparatu & magnificentia, ad eum deferri curauerat. At ille vultum contrahens, vltra modum superbiit, & munus veluti parum se dignum, per contumeliam derisit, & aureum lectum, tanquam illiberale, & parum magnificum fastidiit, & ad Imperatorem remisit. Quin & ad octuaginta mille libras, alias viginti quotannis sibi a Romanis pendi postulauit. Quæ cum Imperator grauiter & iniquo animo pateretur, fœdera neglectui habuit, & iusiurandum ventis ferre tradidit, & frequentem tubam bellis amicam sumens, exercitum comparauit. Cha-

ganus Targitium, cum Elpidio Romanorum legato, ad Mauricium Imperatorem misit, & viginti mille libras auri, ad octuaginta sibi quotannis addi petiit. Qui cum ambo ad Imperatorem venissent, decreto sancitum est, vt ad octuaginta mille auri libras, viginti pensionis annuæ, quotannis adiicerentur, quandoquidem bellum nolebant, & aspernabantur. Itaque fœdera visa sunt reuiresscere, & bellum cessationem accipere. Sed post breue temporis momentum pacis constitutio est abolita, & rursus Abarorum gens bello, non tamen indicto, Romanos adorta est. At Sclauorum gens ignota, improbior, & versutior, Romanos est aggressa, & solitudinem per eorum ditionis terras fecit, & vsque ad longos muros, (sic locus ille appellatur) omnia longe lateque deformata, oculis conspicienda præbuit.

Δεῖν προσβαλόντες τοῖς ὄψεσι πολλὴν ἀπεργάζονται φόνον.

γάμος Ταργιτίον σὺν Ἐλπιδίῳ τῷ Ῥωμαίων πρέσβει ὡς βασιλέα· Μαυρίκιον ἔσχεν, εἴκοσι χιλιάδας χρυσοῦ παρὰ τοῖς ὀγδοήκοντα ἀναβιβάσας λαμβάνειν ἀν' ἔτος. ἦκον δὲ ἄμφω ὡς βασιλέα ῥήτρα τὲ καὶ ὁμολογία ἐλήγετο· ἢ μὲν εἴκοσι χιλιάδας παρὰ τοῖς ὀγδοήκοντα καταβεῖναι Ῥωμαίοις χρυσῶν, ἡ πόλεμον ἀπολαμβάνῃ παρ' μελήσασθαι. τοι γὰρ τοι αἱ σπονδαὶ ἔκειντο ἀσχολοί πως ἀναβάλλεσθαι, καὶ ὁ πόλεμος ἐκ παρέργου ἐλάμβανε. μετὰ μικρὰ δὲ βραχεῖαν χρόνου ῥοπὴν, ἡ τῆς εἰρήνης εὐξία ποθεύεται, καὶ πάλιν Ῥωμαίοις ὁ τῶν Ἀβάρων ἔθνος πολεμεῖται φύλον. ἀλλ' οὐκ ἀναφανδόν, ῥᾳδιουργικώτερον δέ πως, καὶ δολερώτερον, ὁ Σκλαβίνων ἔθνος ἐπαφίησι· καὶ πλεῖστα τῆς Ῥωμαίων γῆς ἀποκείρεται, καὶ τῶν μακρῶν μέχρι καλουμένων τειχῶν, οἷα δρεπόντες, ἀ-

EX LIBRO SECVNDO.

CVM Iustinus, mentis imbecillitate laboraret, gratum habuit, Tiberium reipublicæ negotia administrare. Cum autem Tiberius & Regina incerti essent, quid de rebus bellicis statuerent, dubitationem exemit Persarum Rex, qui Iacobum legatum ad Romanorum Imperatorem misit: Is Persica verba, Græce exprimere nouerat. Cogitanti Persarum Regi Romanorum res, in vltimum discrimen adductas esse, & nihil iucundius & opportunius illis contingere posse, quam quibusuis conditionibus, bellum pace finire, cuius rei gratia tamen eos pudebat legationem mittere, quod indecorum existimabant, eum qui bellum susceperisset, priorem initium supplicandi facere, hunc pudorem præueniendo, sustulit. Et quoniam consternati animo erant, rationem & occasionem excogitauit, vt per speciem colloquii pacem supplices orarent. Itaque melius consultus mittit Iacobum, vt Persæ gloriosius, quantum nunquam antea, bellum contra Romanos deponant, quia Romani, omnia quæ Persæ voluerint sunt concessuri. Atque hæc missa per Iacobum ad Iustinum Epistola, neque per ætatem Regis Persarum (erat enim omnino adolescens) neque alterius opinor viri prudentia præditi fuit. Alium enim quempiam insolentem esse, non alienum fuisset, sed illum, qui nullo rerum vsu valebat, superbire, aut audacius loqui forte minime oportuerat. At epistola contumeliæ & probri & verborum insolentium plena fuit. Itaque etiamsi epistola

ΕΚ ΤΗΣ Β'. ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΟΤΙ ἐπεὶ Ἰουστῖνος τῶν φρενῶν ἠρρώστει, καὶ Τιβέριον ἀπεδέξατο διοικεῖν τῆς πολιτείας τὰ πράγματα· ὁ δ' ἀπορῶ ἦσθη αὐτός τε Τιβέριος καὶ ἡ βασιλὶς Σοφία, ὅπως λύσοιντο τὰ τῶν πολέμων. ἀλλὰ γὰρ ἔλυσε ὁ ἄπορον σφῶν βασιλεὺς ὁ Περσῶν, ὡς τὸν Ῥωμαίων ἀνδρικώτερον φείλας Ἰάκωβον, ὃς τὰ Περσικὰ ῥήματα τῇ ἑλλωΐδι φωνῇ λιμπαφωνίζειν ἠπίστατο. σωννοήσας γὰρ ὡς ἕκαστον, ὡς νῦν ἐλπίδος οἱ Ῥωμαῖοι καθεστηκότες, ἥδιστον μὲν ἂν ἔσχοιεν ὅτι τοῖς οἰκείοις ξυμβήκοις λύσαιντο τὸν πόλεμον· οὐ μὴν θαρρήσαι προσβεῖαι τινὰ φεῖλαι, λιτὰ ὃ οὐκ ὀπισθόπους ἔῃ), τὸν ἀξιάλογον πολέμου, ἀπάρξασθαι καὶ ἱκετείας· προτρηπάσας οὖν ὁ Περσῶν βασιλὰς τὸν αὐτοῦ πρεσβευτὴν, καὶ τῶν κατεπηγότι τῆς γνώμης αὐτῶν ἐπενόησε προφάσιν· ὡς ἂν ἔλθοιεν ἐς λόγους, αἰτησόμενοι μὲν ἱκετηρίας εἰρήνης. φέλλει τοίνυν Ἰάκωβον, ἀμεινόν πως βουλευσάμενος, ὡς οὐ πώποτε ἂν θυκλεέστερον Πέρσαι τὸν πρὸς Ῥωμαίους καταθοιντο πόλεμον. ὁσαῦπα γὰρ ἐνδώσειν Ῥωμαίους, ὅσα ἂν ἐθελήσωσι Πέρσαι αὐτοί. ἡ δὲ καλεῖσα πρὸς αὐτὸν ὡς *Ἰουστινιανὸν ἐπιστολὴ, οὔτε τῆς ἡλικίας ἐῶ τῆ Περσῶν βασιλέως (μειρακιώδης οὖσα πάντως) ὅτε δὲ ἄλλου τινὸς οἴμαι ἐμφρονεστάτου. ἕτερον γὰρ τὸν ὀνειδισμὸν ἀπαιτιᾶσθαι, οὐκ ἄπο ξένου ἐῶ· ἐκεῖνον μὲν τοι οὐ βρενθύεσθαι ἔοικε ἐρεῖν, οὐδὲ ὑβριστήν τινα ἔῃ), καὶ ἀπειροκάλων. ἡ γὰρ ἐπιστολὴ ὕβρεων τε μεστὴ, καὶ ὀνειδισμοῦ, καὶ μεμεθυσμένων ῥημάτων, ὥσπερ ἦν· καὶ ἡ μὲν ἐπιστολὴ

* ἰυσῖνι

ὑπερηφανίας τε τοῦ καὶ ἀλαζονείας πλήρης εἰσά- A arrogantiæ & contemptus plena esset, ta-
γεται σφῶν Ἰάκωβος, οὐ μὲν ὡς Ἰουστῖνον, ἄτε men introductus est Iacobus, non quidem
νοσώδη τυγχάνοντα, ἀλλὰ δὲ ὡς τοῦ βασιλίδα· ad Iustinum. (Is enim ingenio & corpore
ἐπεὶ αὐτὴ ξυὼ Τιβερίῳ ἅπαντα ἐπράττεν. αἰ- male habebat) sed ad Reginam quæ omnia
αλεξαμένη τοίνυν τὰ γράμματα, ἐπηγείλα- Imperii negotia cum Tiberio curabat. Le-
* ἄλλην το καὶ αὐτὴ * ἐλλὴν τὸν πρεσβυτάτιμον ὡς βασι- cta epistola Regina respondit se quoque
λέα Περσῶν, καὶ ἀμφὶ τῶν ὑποσσῶν κεκινημένων missuram legatum ad Regem Persarum,
διαλεξομένων. ἐλλέπει σφῶν Ζαχαρίας, qui de omnibus de quibus inter ipsos con-
ὢν τοῖς βασιλείοις καθάπαξ ἰατροῖς ἐγγεγραμ- trouersia mota erat, ageret. Itaque mitti-
μένος γράμματα ἐκ τῆς βασιλίδος. Οἱ δὲ ἐπὶ tur Zacharias inter Imperatoris medicos
Τιβερίου Καίσαρος οἱ τῶν Ῥωμαίων στρατηγοὶ εἰσ- adscriptus, qui tulit litteras Reginæ. Sub
βαλόντες ἐς Ἀλβανίαν ποιησάμενοι, καὶ ὁμήρους Tiberio Cæsare, Romanorum Duces, im-
λαβόντες Σαβείρων καὶ ἄλλων ἐθνῶν, ἦκον ἐς petu in Albaniam facto, obsidibus a Sabiris
Βυζάντιον. ἀφικομένους δὲ σφᾶς Βυζαντίῳ τοὺς πρέ- & aliis gentibus acceptis, Byzantium vene-
σβεις τῶν ἐνδεδωκότων ἑαυτοὺς Ἀλβανῶν τε καὶ Σα- B runt. Eo cum legati Alanorum & Sabiro-
βείρων ὁ Καίσαρ δέχεται ὑπείκως, καὶ πρῶτα φι- rum venissent, qui vt se Romanis dederant,
λανθρώπως· πυθόμενός τε πρὸ αὐτῶν, ὁπόσα mittebantur, Cæsar eos benigne valde &
χρήματα αὐτοῖς ἐδίδου ὁ Περσῶν βασιλεύς, δι- humaniter excepit. Cum autem ex eorum
δοὺς τε ἐξουσίας σφίσιν ἐς ὅσον ἠβούλοντο verbis audisset quantas pecunias illis Per-
ἐξαραν τῇ ψευδολογίᾳ τὸ χρῆμα, καὶ τῷ κόμπῳ sarum Rex largitus fuisset, facta potestate,
παλαιᾶς ὑπεκλύσας· διπλάσια τούτων ἔφασκε quantum vellent oratione, rem exaggera-
πράξειν, ἔφη, παῖς τε ὢν τέλεα ὑμῶν, τοσᾶς δὲ δὴ re, & verum dicendo obscurare, Duplo
καὶ ὑμῖν αὐτοῖς. ὅτι τούτοις ἥδιστόν τε οἱ βαρβα- maiora præmia vobis largiar, inquit, non so-
ροι, καὶ ἐδόκησεν χάριν εἰδέναι τῷ κρείσσονι, αὐτὸ lum viris in dignitate constitutis, sed etiam
ὧν ὑπήκοοι Ῥωμαίων ἐγένοντο. ἤγαγεν δὲ ὡς ὁ vnicuique vestrum. Hæc barbaris lætitiam
Ἀβεῖρ ἀπίξη σὺν ἐς μακρὸν· ὀλίγα τε φθεγ- attulerunt, & visi sunt suæ meliori fortunæ
C congressus, consentanea his quæ primum
πόσας τῶν ὁμήρων, Πέρσαις προσετέθη. τοῖς μὲν locutus fuerat, disseruit, & dixit, Erga
δὴ πρέσβεσιν αὖθις σὺν σπουδῇ χρώμενος ὁ Καί- eos qui sponte in eius potestatem venirent,
σαρ, τὰ ὅσα ἁρμόδια διελέχθη, καὶ ἔφη· τοῖς τε se liberalem futurum, & eos qui se suæ po-
προχωρεῖν αὐτῷ, ἐκεῖνα μᾶλλα εὐεργετήσειν· testati submittere recusarent, vi & virtu-
τοῖς δέ γε οὐ βουλομένοις, καὶ ἀκόντας ἕξειν κατὰ te suo Imperio parere coacturum. Dum
τὸν αὐτὸν χείροβία καὶ δυνάμει. Οἱ δὲ στρα- Romanorum Duces Persarum Armeniam
τηγῶν δηούντων τὴν Περσῶν Ἀρμενίαν, σὺν τούτῳ populationibus vexarent, aduenit Nadoes
πρεσβύτερος Ναδόης, ἐς τὸν λεγόμενον σμικρὸν electus & a Chosroe missus, ad minorem
Χοσρόην πρεσβεύσων, παρὰ Χοσρόου σὺν πεμ- quam vocant legationem obeundam. Hunc
*ἐς τῆς φθείς. * ὅστις Δημ. Θεοδώρου τοῦ Βάκχου πρεσ- enim legatum per quem responsum ad
βείας ἔδοξεν ἀμοιβαίαν ἀποπεμίζειν σὺν τῷ Κοσ- legationem Theodori Bacchi daret Chos-
ρόου ἀγαλίαν· κυρίως δὲ ὡς ἐποιήσατο ἔχοι καὶ roes decreuit maxime quod paratus es-
αὐτὸς σεῖλαι τοὺς ἀρχοντας καὶ δὴ τὰ ὅπλα τῷ ἔαρι. set mittere primarios viros ad fines Orien-
ὡς αἵ σὺν ᾧ αὐτῷ ἡμῶνται τοῖς σὺν Ῥωμαίων σκε- tis, vt cum his, quos Romani mitterent,
πτεμφθησομένοις, σκοπήσειέν τε καὶ διαγνοίη, prospicerent & viderent, qua ratione vl-
ὅπως χρὴ τὰ ὅπλα καθιέναι. ἀνακεινομένου D tro citroque arma abiicerent, modo illud
τοῦτο πρώτου, * τὰ ἄρα πολιτείας τε λύσεως τε ante omnia statuerent, qui prior populus
* ἐς ἄρα πολιτεία πεντηκοντούτιδων σπονδῶν αἰτία ἐγίγνετο, ᾧ τινί γε in causa fuisset, vt quinquaginta anno-
δή που ἐμφερόντα πώς ἀπεκείνατο ὁ Καίσαρ, rum induciæ violarentur. His prudenter
* αὐτῆς ὡς πρεσβυτέρῳ τυγχάνοντι βασιλεῖ Περσῶν * αὐ- Cæsar respondit, se quidem Regem Per-
τῆς ἔτι νέος ὤν, καὶ ὅσον ὅπῃ τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας sarum qui senior esset, quippe qui se ad-
Χοσρόου παῖς καθεστώς, ἕτοιμος εἴη ἐφ' ὅσᾳ ἂν huc puero, in flore ætatis suæ constitutus
σκῆπτρου ἡγήσοιτο, ἕπεσθαί οἱ· καὶ εἴ τε τὰ ξίφη foret, secuturum, & siue arma, siue pa-
βούλοιτο, εἴτε τὴν ἡσυχίαν, ἀκόλουθήσειν. ἀποπέμψας δὲ τὸν μὲν Ναδόην ὁ Καίσαρ, cem, vellet, vtrum elegisset, gratum acce-
σὺν ἐς μακρὸν καὶ αὐτὸς ἔστελε σὺν τῷ ἑαυτοῦ πατρὶ ptumque habiturum. His dictis Cæsar Na-
τοὺς δὲ ἀμφὶ Δημόσθενες τὰ ἀμφίλογα, ἐς τὸν στεν- doem dimisit, nec multo post delegauit,
ad partes Orientis qui controuersa paca-
rent, & componerent. Eo quoque eius

rei gratia, Persarum Principes conuenerunt: Fuerunt vero qui missi sunt a Romanis, Theodorus Petri filius (ante Dux numerariorum, tunc temporis thesaurorum Comes, quos largitiones Romana lingua vocant. Largos enim eos, qui liberalius profundunt ea quæ sua sunt, Latini vocant.) Ioannes & Petrus ambo consulatus dignitate ornati. Præterea Zacharias in regiorum medicorum numerum relatus. Hi vero vbi Constantiam vrbem inter duo flumina sitam aduenerunt, Mebodem Sannachoerigam qui veniebat a Chosroe in locis circa Nisibin, & Daras expectarunt. Huic enim plenam pacis confirmandæ auctoritatem Chosroes commiserat. Eodem fere tempore Chosroes Asterium (is erat vnus ex Imperatoris iudicibus, quos contrascribas vocaueris) occidit, quia deprehensus est, dum captiuus esset, clam litteras scripsisse ad Imperatorem Romanorum, vt dum res Persarum afflictæ essent, eos adoriretur. Mebodes cum ad limites accessisset, certamen illi cum Theodoro & Zacharia, imprimis fuit, quo in loco conuenirent. Romani petebant conuentum agi in finitimis Daras locis, tanquam ad congressum maxime apti existerent. Contra Persæ dicebant, quandoquidem ea vrbs iure belli Romanis subiecta esset, non a verisimilitudine alienum esse, omnem regionem circa illam eorum partibus adhærere, neque illic ad colloquium conuenire oportere, quia minime regio illa esset inter limitaneas censenda. Post hæc, sic enim vtrisque visum, ad colloquendum conuenerunt in loco qui dicitur Atraelon, & cum illis quoque vtriusque reipublicæ Principes, qui eas regiones incolebant. Illic in medium proposuerunt, quas vltro citroque existimabant, habere se mutuo accusandi causas, quæ alter populus alteri damna intulisset aut bellum facere præoccupasset. Itaque cum vtrique, plures sermones super hac re iactassent, & vnusquisque abunde, quo se suæ patriæ, vt decebat, amantem & studiosum ostenderet iustas rationes, quibus eam tueretur & defenderet attulisset, tandem primi Romani concionem, apud conuentum habuerunt. Legati conuenientes & in vnum coadunati ad fines Orientis ab vtroque regno, vt dispicerent quomodo pacem firmam facerent, lubrica & ambigua verba, vtrimque emiserunt, & quæ dici oportuit, dixerunt, & audierunt, & forte quæ minime dici debuerunt. Tandem eo delapsi sunt, vt disputarent, vtri populo fœderis violatio attribuenda esset, & quod præstaret eam orationis partem prætermittere, & rationem inuestigare quomodo in posterum, pax firma

A ελθυσομβίοις τοῖς Περσῶν ἡγεμόσιν. ἦσαν δὲ οἱ σταλέντες Θεόδωρος ὁ Πέτρου (ὃς πρὸ ἐν τῇ αὐλῇ καλούμενον πρὸ τούτου ἡγούμενος ἦν ἐμῶν, τότε καὶ τῆς βασιλικῆς ἀναγκῶν προεστήκει θησαυρῶν, οἵ γε ἀπὸ τῆς βασιλείας τὴ Ῥωμαίων προσαγορεύονται φωνῇ· Λαργιτὲς γὰρ οἱ Λατῖνοι ὃ βασιλὲς ὀνομάζουσιν) Ἰωάννης τε καὶ Πέτρος, ἀμφω τῆς πρὸ ὑπατῶν τετιμημένοι ἀξίας, πρὸς γε ἔτι Ζαχαρίας ἐν τοῖς βασιλείοις καταπόλεμος ἰατροῖς. οἱ δὴ ἡγούμενοι ἐς * Κωνσταντίναν πόλιν τῆς μεταξὺ τῆς ποταμῆς, αὐτὸ μενον ἐλθυσόμβιον ἐκ τῆς Χοσρόου ἐς τὰ πέρι Νίσιβιν καὶ ὃ Δάρας Μεβώδην τὸν Σανναχηρύαν, ᾧ δὴ ὃ κῦρος πρὸ πρὸς τὴ εἰρήνην ἐπιδῶκε Χοσρόης. κατ' αὐτὸν δὲ τὸν χρόνον καὶ Ἀστέριος (εἷς τῆς βασιλείων διαιτητῶν, οὓς δὴ ἀντιγραφέας ἀποκαλέσουσι) διαλάθοις ὢν, ἀνηρέθη ὑπὸ Χοσρόου· φωραθεὶς ὡς κρύβδην ἐπιγράφῃ βασιλῆ τῇ Ῥωμαίων, ὅπως ἅτε κεκακωμβίοις νῦν Πέρσαις. Μεβώδου δὲ ἀφικομβίου ἐν τοῖς ὁρίοις· ἀμυλλᾶτο μὴ τίς χρόνος πρότερον αὖτε τε καὶ τοῖς ἀμφὶ Θεόδωρον καὶ Ζαχαρίαν περὶ τῆς ὅποι δέον ποιήσασθαι τὴ ξυνέλευσιν. Ῥωμαῖοι μὲν γὰρ ἠξίουν ἐν τοῖς τελοῦσιν ὅτι ὃ Δάρας χωρίοις, οἷα δὴ οἰκείοις καθεστῶσι, ξυγχωρεῖσθαι τὴ ἐκκλησίαν. ἀπαρνοῦντο Πέρσαι ἔφασκον, ἐπεὶ ἡ πόλις αὖθις τῆς ἁλοῦσα τὴ πολέμου ὑπεκλίθη. οὐκ ἄποθεν, καὶ τὰ ὅσα γε ὑπὸ τὴ πόλιν, ἁρμόζειν αὖθις. οὐ δέον ἐκεῖσε ξυνιέναι, οἷα μὴ καθεστώτων ὁρθίσιον. μὴ γοῦν ὧδε οὕτω δοκεῖν ἀμφοτέροις τοῖς μέρεσι, ξυμβῆναι ἐν τῇ δὴ λεγομβίῳ ἀμφὶ πλων· πρὸς τοῖς καὶ οἱ ὁπιχώριοι ἀγρόντες, πολιτείας ἀμφοτέρας. καὶ δὴ νῦν προὔθεσθε, ὡς γε δὴ πυθέσθαι ἦν, κατ' ἀλλήλων τῆς πολιτείας ἔχειν αἰτίας, ὡς τῆς ἑτέρας τὸν ἑτέραν ἀδικά τε καὶ οὐχ ὅσια ἐξηργασμένης, πολεμωδησάσης τε καὶ πόλεμον ἄδικον ἐληλυθέναι. πλείστων δὲ ὅσων ῥημάτων ἐξ ἀμφοῖν ἐγένετο μεσῶν, ὡς πη ἔτυχεν, ἐρριμμένων· χύδην τε πεφυρμένων τῆς διαλογῆς, τῆς ἔκαστον ἐθέλειν τῆ κατ' αὐτὸν πολιτείᾳ, οἷα εἰκὸς, βύσασθαι ἑαυτὸν ἀποφῶσαι· τέλος ἐς δημηγορίαν προῆσαν Ῥωμαῖοι καθέσθαι. ὅπη οἱ πρέσβεις ξυνελθόντες τὸ καὶ ἐς ἓν ἡγούμενοι, κἠ δὴ πάντα τῆς ἔω, ἐξ ἀμφοτέρας πολιτείας, πρὸ εἰρήνην ὅπως βεβαιωθῆναι δέον διαφερόμενοι· γλαφυρά τε καὶ ποικίλα ῥήματα ἔκαστοι ἀπορρίψαντες, εἰπόντες τε καὶ ἀκηκοότες τὰ ὅσα χρεών, τυχὸν καὶ τὰ ὅσα μὴ χρεών. τέλος ξυνῆκαν οἱ πρέσβεις, πρὸ μὲν τὸ διαρραγῆναι τὰ σπονδὰς τὴς αὖθις ; καὶ οὐ ὃ ποιόνδε σιγηθῆναι, διερευνῆσαι δὲ ἔπειτα, ὅπου ἐμπεδωθήσεται τὰ

* Κωνσταντίνου πόλιν, πρὸ

τὰ εἰρηνεύοντα ἅπαντα τοῦ λοιποῦ, καὶ αἱ ἀμφήριστοι πολιτεῖαι καταστήσονται τὰ ὅπλα. Οὕτως οὖν Μεβώδου καὶ τῶν παρὰ τοῦ Καίσαρος πρεσβευτῶν ξυνθηκῶν, αἱ ξυνέκριναν ὅπως τὰ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, τὰ τεσσαράκοντα χιλιάδας τῶν νομισμάτων φήσαντος χρεῶσαι τοὺς Ῥωμαίους τῇ πολιτείᾳ Περσῶν καταστῆναι ἀνέκαθεν· ἔπηρε μὲν ἀποχωρῆσαι τῆς Ἀρμενίας τε καὶ Ἰβηρίας· τοὺς δέ γε καὶ αὐθις τοὺς, ὅσοι γε αἴτιοι τῆς ἀποστασίας, ἀποδοθῆναι βασιλεῖ τῶν Περσῶν χρησομένῳ σφίσι ταῖς προσηκούσαις φωναῖς ὑσταῦτα τῷ Μεβώδου καταστέναντος. οἱ τῶν Ῥωμαίων πρέσβεις ὃ μὲν δὴ ἐκ τοῦ Καίσαρος πρέσβυς ἦν αὐτοῖς, αὐλικὸς οἵ γε τῶν αὐτοῦ τοῦτο προσιέσθαι ἔφασαν τῆς εἰρήνης. εἴπερ ὅτι σπουδαία μὲν, καὶ ἄτε ἐς φόρων ἀπαγωγὴν Πέρσαις ἐλπίζουσιν Ῥωμαίους ἔξειν τοῦ λοιποῦ· μηδὲ γὰρ αὐτοὺς τοιοῦδε τοῦ Καίσαρος τί προσδοκᾶσθαι, μήτε μὲν ὥσπερ ἀμελῆ αὐτῶν τι χρῆμα ποιεῖσθαι πρὸς εἰρήνην. οὔτω δὴ γὰρ εἰ ἔστιν, οὐ τί ἂν μένειν τοῦδε βεβαίαν. χρεῶν τοίνυν, Ῥωμαίων ἔλεγον οἱ πρέσβεις, πρότερον τοῦ τοιοῦδε ἀπειπεῖν· οὕτω τε ἐφ' οἷς δεῖ τὰ τῆς εἰρήνης προϊέναι, διασκέψασθαι. καὶ αὖθις ἔκπαι τοιοῦδε, περιόδειας λόγων ἀπερριμμένης πολλῆς ἐξ ἀμφοῖν τοῖν μερῶν, καὶ οὐχ ὑποκλωμένων ὑπ' ἀρχῆς τῶν Περσῶν, ἀλλ' ἢ τὰς ἀνέκαθεν τεσσαράκοντα χιλιάδας τοῦ χρυσοῦ νομίσματος, ἢ προσαπαξ ὡς χρὴ μέγα τι καταθέσθαι δικαιολογημάτων. Ὁ τελευταῖον ἔδοξεν ὁ Μεβώδης ὑπισχνεῖσθαι δῆθεν αὐτοῖς ὑπὲρ τοῦ κατ' αὐτὸν βασιλέως χρήματα ἀφ' ἁλῶν. ὑφ' ᾧ προεῖχετο, ὡς χάριν τῆς πρὸς Καίσαρα φιλίας αἰτήσοιτο, καὶ χρημάτων ὑπὲρ τοῦτο, ὅσα ἰσοτιμίας ἀναγραφῆσαι πρὸς εἰρήνην. τοῦτο ἐπεὶ οἱ τῷ βασιλίδα διεφυλλήθη πολιν. ἅπαντες ἀνεπιρρώησάν τε, καὶ ἐδόκουν οἵ τε ὑπὲρ τέλει, καὶ ὅσοι ἕτεροι ὁμιλοι, ἤδη δὴ τὸ * ἐμπεδῶ- γήσειν τὰ ξύμφη, καὶ * ἐμπεδῶ ταῦτα καλέσειν πρὸς εἰρήνην. ἐπεὶ ὁ Καίσαρ Περσαρμενίας τε, καὶ δὴ Ἰβηρίας αὐτῆς, ἐπιμόνως εἶχε * παραῤῥῆναι Πέρσαις. σαφέστατα ὀξεπισταμένους, ὡς οὐ πώποτε ἐνδώσουσιν ὑσαύτης ἑτερημένοι χώρας, ὑσὲ γε ἡ τελέως καπλιαδή σοι ἢ ἐξίτηλος ἔσοιτο τὰ τοῦ γμάτα Περσῶν. Τοὺς μὲν τοί γε ναυάρχας Περσαρμενίων, ἀλλὰ γὰρ καὶ τοὺς τῶν ἄλλων σφῶν ἐνωμένους, καὶ ἁπλῶς τὸν ὁπηοσοῦν, οἵ γε αὐθομολήσαντες ἦσαν ὡς Ῥωμαίους, οὔτε ἐνδώσειν· ἀλλ' ὑσὲ ἑτέρως ἐμπεδώσειν ἔφασκε πρὸς εἰρήνην, εἴ γε μὴ ἀδόλα ἔσοιτο τοῖς βουλομένοις Περσαρμενίων τε καὶ Ἰβήρων, πρὸς σφετέραν ἐκλιπόντας, ἀναστάσας ἐς πρὸς Ῥωμαίων. λόγον δὲ οὐχ ἥκιστα ἐποιεῖτο πρὸς ὁ Καίσαρ τῶν ὁμομοσμένων ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ τοῦ

A mis conuentionibus, ſtabiliretur, & ambigua victoria, vtraque gens ab armis diſcederet. Statim Mebodes ſuggeſſit, æquum eſſe Romanos pendere Perſarum reipublicæ quotannis triginta millia aureorum. Sic enim conuentionibus cauebatur, quæ tempore Iuſtiniani Imperatoris factæ erant. Præterea Armenia & Iberia cederent, & omnes defectionis auctores Regi Perſarum redderent, quos merita morte afficeret. Hæc & alia huiuſmodi Mebode proponente: Romanorum legati ex parte Cæſaris contra diſſeruerunt, & confeſtim reſponderunt ſe pacis nomen non admittere. Sic enim ſibi a Cæſare mandatum, ſi B contributionibus & tributi penſitatione Perſæ ſperarent in poſterum Romanos ſibi obnoxios conſtituere. Nec enim Cæſarem permiſſurum illos quicquam pendere, neque pacem tanquam rem venalem emere, & ſi ita contingeret non diu permaneret, neque firma foret. Oportere igitur imprimis totum hunc ſermonem omittere, tum demum, quibus conditionibus pax vincienda ſit, aduertere. Rurſus ſuper his, cum vtræque partes in multas altercationes erupiſſent, & Perſarum Principes minime cederent, ſed obnixe contenderent iuſtum eſſe Romanos, præteritorum annorum penſionem, quæ ſingulis C annis triginta millium aureorum erat, a tempore, quæ conſtituta fuerat, vna ſolutione repræſentare, tandem Mebodem voluntas cepit oſtendere Romanis litteras Perſarum Regis nuper ad ſe ſcriptas. Hæ vero continebant ſe Cæſaris gratiam & amicitiam promereri velle. Itaque nulla pecuniarum habita mentione æquis conditionibus pacem faceret. Huius rei fama ſimul atque ad regiam vrbem perlata eſt, omnes lætati ſunt & Senatus & plebs, eamque animo opinionem præceperunt tempus adueniſſe quo enſibus quietem indicerent, & firmiter pacem colerent: maD xime cum Cæſar Perſarmenia & Iberia, Perſis cederet. Sic enim ſtatuebant, ſic iudicabant, Perſas etiamſi eorum res perditæ forent, & ad nihilum redactæ, nunquam quieturos quandiu his tantis regionibus priuarentur. Id tamen minime his, qui generationibus præerant, aut illis genere coniunctis, aut omnino vlli cuipiam, qui a Perſis ad Romanos confugiſſet, eam rem fraudi fore, neque eos tradi. Imo non alia conditione pacem tenere, niſi liberum ſit Perſarmeniis & Iberis qui ſuam patriam reliquerint, ad Romanorum partes tranſire. Etenim Cæſar multum in eo ſermone verſatus eſt, ſub Iuſtiniano Imperatore, iureiurando fidem

* ἐμπεδώγησεν τὰ τε *al. ἐμπεδώσειν Γέρσαις

datam esse Persarmeniis & his qui ex Iberia migrauerant. Atque adeo ipsum Imperatorem iurasse quantum in se esset, omni ope annisurum, quo terram quæ ipsos aluerat, sibi subiectam efficeret. Neque tamen si bellum ad finem vsque perducere non posset, defectionis auctores, aut qui ex eorum genere & consanguinitate essent, aut alium quemquam, & vt omnia verbo complecteretur, qui particeps reipublicæ Romanæ fieri vellet vnquam deditum iri. Grata & iucunda res Persarum Regi contigit Romanos non renuere Armenia & Iberia cedere, modo harum regionum incolis quo vellent ire habitatum, potestatem faceret. Nec sine ratione meo quidem iudicio. Satis enim nouerat paucis exceptis, ex principibus qui defectionis ad Romanos auctores fuerant, fore vt reliqui amore & desiderio terræ altricis capti (hoc enim natura omnibus hominibus inest, & eorum animos pungit) minime ad exteros demigrarent. In spem etiam adducebatur bello posito in commodiorem statum res redactas iri. Præterea regiones ipsæ erant fœcundæ & omnium, quæ ad vitam necessaria sunt, feraces, vnde ampla tributa & vectigalia colligi poterant. Itaque Persarum Regi placuit his conditionibus a bello discedere. Ad hæc ne qua in posterum restaret belli causa, Cæsari venit in mentem cogitare, vt pro Persarmenia & Iberia, oppidum Daras a Persis vicissim acciperet. Non quod in eo oppido quæstum faceret. Nec enim est vrbs huiusmodi, vt ex ea magna vectigalia percipi possint, aut satis valida & munita, vt propugnaculi loco esset, aut tutum perfugium præbere his qui in Oriente Romanorum partes sequerentur, posset: sed hoc aduersis Romanorum rebus solatio esset, quod & vna sua recuperarent, simul & nullam belli scintillam relinquerent. Ea de causa Daras sibi seruare, aut pecuniis aut alio quouis modo studebat. Pacem igitur facere æquis conditionibus, antequam bello in Armenia decertaretur lubebat, & assentiebantur Persæ. Sed non prius cessuri erant Romanis oppido Daras, aut nulla, aut quantulacumque accepta pecuniæ quantitate, quam constaret, Romanos Armenia & Iberia excessisse. Dum hæc legati inter se disceptabant, pugnatum est in Armenia, in qua pugna multum sua spe exciderunt Romani: nam victi cæsique sunt. Itaque cum Persæ ex secundis suis rebus spiritus sumpsissent, Rex eorum dixit se nunquam passurum, vllam mentionem de oppido Daras Romanis dedendo fieri, quod vi & virtute cepisset, & quo sibi proprium vindicaret, muniisset. Rotόλιν δ Δάρας ἐνδοῦναι Ῥωμαίοις, μὴ ἐνδέξασθαι λόγον ὑπέρ. αὐτὸς μὲν γὰρ τὸν χεῖνον τοῦ πολέμου θερμὸν, βίᾳ τε δυνάμει ἐξελεῖν τε προσκτήσασθαι δ Δάρας ὑπῳμώχει· τοῖς δέ γε

A βασιλέως τοῖς Περσαρμενίοις, καὶ τοῖς μεταχωρήσασιν Ἰβήρων. ὀμωμόχει γὰρ ὁ βασιλεὺς, ὡς καλόσον οἵόντε ἔστιν αὐτῷ ἅπαντα ἀναπιησόμενος ἔσεσθαι, ὡς ἂν τὴν αὐτὴν γε δὴ που τὴν θρεψαμένην σφᾶς ποιήσεται ἐπιτηδειότατον. εἰ δὲ γε ἄρα τέλοις οὔ τι ἔσοιτο δυνατὸς, πρὸς τὸν πόλεμον αἰδέξειν. ἀλλὰ τοὺς αἰτίους τῆς ἀποστάσεως, καὶ τοὺς τῶν αἵματι σφίσι προσηκόντας, ξυνοίσειν ταῦτα εἰπεῖν, τοὺς ὅσοι βούλονται Ῥωμαϊκῆς μεταλαγεῖν πολιτείας, οὐ πώποτε ποιήσεσθαι ἐκδότους. ἐδόκει δὲ καὶ βασιλεῖ ὁ Περσῶν ἥδεσθαι ἐπὶ τοῖσδε, ὡς αὖ Ῥωμαῖοι λαβὼν ἐκτήσοιντο τῆς Περσῶν Ἀρμενίας τε καὶ Ἰβηρίας, ἐξοισέμεν δὲ αὐτοὺς προσέμοι, ὅποι ἐθέλοιεν οἱ τῇδε οἰκήτορες ἴέναι, οὔ τι ἀπὸ τοῦπου γε οἴμεγ. ἠπίστατο γὰρ, πολὺ ὀλιγίστων τὸ ἐν τέλει, οἱ δ' ἀποστάσεως ἦρξαν, ὡς τοῦδε Περσαρμενίων καὶ Ἰβήρων πόθῳ τῆς θρεψαμένης, ὃς φύσει τοῖς ἀνθρώποις ἐνίζάνει τε καὶ προσπέπηγεν, ἀνασκιρτήσοιντο ἐς τὴν ἀρετήν. ἄλλως τε καὶ ἅμα ἤλπιζε, τοῦ πολέμου λωφήσαντος, ἐν δέοντι θήσεσθαι τὰ Περσαρμενίας τε καὶ Ἰβηρίας. αἵδε γὰρ αὖτε αἱ χῶραι, πάμφοροί τε ἐπιτηδειαν, καὶ πλεῖστα ἐς ὅ, τι ἐδασμοφόρησαν. ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα ἤρεσκε, τῷ βασιλεῖ Περσῶν ὅτι τοῖσδε τὸν πόλεμον καταθέσθαι. προσῆλθε δὲ τῷ Καίσαρι διανοῆσθαι, ὡς ἂν ὅ λοιπὸν μηδεμία ἐπιτοπαρὰ τοῦ πολέμου αἰτία, τὴν Περσαρμενίας τε καὶ Ἰβηρίας ἕκατι, τὴν πόλιν ὅ Δάρας πρὸς σφῶν αὐτῶν λαμβάνοι. ἤκουσα μὲν τοῦ κερδαλέου χάριν. οὐ γὰρ δή τι ὁ Δάρας ἡ πόλις ἐς ἕτερόν τι ὀνησιφόρος, ἢ τῷ ἀσφαλέστατα ἔχειν, καὶ τῆς ἐπὶ Ῥωμαίους ἑῴας ὥσπερ τι ἔρυμα προβεβλῆσθαι. ἅμα δ' ὧν ὅ αὐτόχημα ἀκέσασθαι βουλόμενος, τῷ ἀπειληφέναι Ῥωμαίους τὰ οἰκεῖα· ἅμα δὲ καὶ μηδένα ἀσινῆ τοῦ πολέμου καταλιπεῖν ἐθέλων· ἔγνω ἀνασώσασθαι ὅ Δάρας ἢ ἀργυρίοις, ἢ ὅτῳ ἑτέρῳ ἔστιν τινί. πρὸς μὲν δὴ τοῦτῳ χρεὼν ἦν ἐξισοτιμίας τινὸς εἰρωνεύεσθαι, πρὶν ἢ διαχρῆσθαι τὸν ἐν Ἀρμενίᾳ πόλεμον· ἐδόκει γὰρ ξυνέσεσθαι Πέρσαις. μελλόντων δὲ ὅσον οὔπω προσχωρήσαι Ῥωμαίοις τῷ Δάρᾳ, ἦν δ' ὅδε, ἤρου ὀλιγίστης χρεοῦ ποσότητος. δῆλον δὲ ὅτι τοῦτο ἀφισταμένων Ῥωμαίων Περσαρμενίας καὶ Ἰβηρίας. ἐν ᾧ τὰ τοιάδε οἱ ἐξ ἑκατέρων διαλεγόμενοι πρέσβεις, γέγονε τὰ κατὰ τὴν Ἀρμενίαν ξυμπλοκαί. ἐν ᾗ προσπαίσαντες οἱ Ῥωμαῖοι μεγάλως προβὰ πολὺ τῆς ἐλπίδος, ἐς ὃ ἥσσον ὠλίσθησάν. διὸ δὴ, τὴν Περσῶν ταῖς ὑπερηφανίαις ἐπαρθέντων, ὁ σφῶν βασιλεὺς ἔφασκεν. ὅλως τε ὁ τὴν

B

C

D

Ρωμαίοις Περσαρμενίαν τε καὶ Ἰβηρίαν ὑπεξῆναι
A manos vero adhuc contra fœdera, possessioni Persarmeniæ & Iberiæ incumbere, &
παρασπονδήσαντας, πρὸς δέ γε καὶ ἀφιλιάσαντας τοὺς παρ' αὐτῆ οἰκοῦντας ἀπὸ Περσῶν ὑποδέξασθαι. Τοιοῦτος οὖν ὁ βάρβαρος θρασύς τε καὶ ὑπερήφανος ἐπὶ τοῖς παροῦσιν, καὶ μὴν οὔπω ὅπλα τοῖς ξυνενεχθεῖσιν ἐφορμήσειν μέγα. ἠπειλεῖτο δέ τε καὶ πρὸ τοῦ πέρατος τῶν τριῶν ἐτῶν, τῆς ἤδη ξυνεχοῦς ἐκεχειρίας, οἷς ἐπὶ τοῖς ἐδόκει τοῖς Ἑῴοις αὖθις ἐς πόλεμον ἐξενεγκεῖν, καὶ κατ' αὐτοῖς γε δὴ που τοῖς πρὸς ἥλιον ἀνίσχουσι χώραν ξυγκροτήσειν τὸν πόλεμον· πρότερον καταπλήξαντα Ρωμαίοις. ὁ γὰρ τῆς τοιαύτης ἀναχωρήσεως διελθὼν χρησμὸς, ὡς ἔοικε Ζαχαρίας ὁ ἱερεὺς καὶ πόθεν ἐμπεδώσας ἐπῆρχεν. Ἔφασκε γὰρ τὰ χρήματα ἀποδώσειν καὶ τοσοῦτον, καθόσον ἀπέλιπε τῆ τριετία· εἶπε δὲ οὕτως πολέμου ἀπάρξασθαι αὖθις. Τοιοῦτον οὖν Μεβώδου, οἷα δὴ ἐκ βασιλέως Περσῶν, ἀπαγγείλαντος τῷ γνώμῳ· οἱ δὲ Ρωμαίων ἄρχοντες παρασπονδῆσαι μὲν οὐδὲ τοῖς ξυνθήκαις ἤκιστα ἔλεγον· ἀπορεῖν γὰρ ξυμπεπᾶσθαι σφίσιν ἐξῆναι πατέρα βουλομένῳ τῶν μερῶν ἐκ τοῦ χρεοῦ πάντως ἥκειν μείρακα υἱόν· ὡς δὲ παρασπονδήσαντα ἄνδρα μύσαι διαρρήγνυναι τὰς συνθήκας. ὅμως δ' οὖν καὶ περὶ τούτων αὖθις
B impetrandis, quas Zacharias pepigerat, pependerant ad rationem eius temporis, quod de triennio supereſſet restituturum, & ita se bellum renouatum gesturum. Hanc cum Regis Persarum sententiam esse Mebodes renuntiaret, Romanorum principes se quidem minime inducias & fœdera transgressos esse dixerunt: nec pactum esse vt liceret alteri partium, restituto omni auro aut aliqua eius parte, tanquam ei qui musica profitetur, fœdera per medium rumpere.
C De hac re tamen secreto Mebodes & Zacharias ibidem conuenientes collocuti disseruerunt. Deinde hi duo viri, communicato consilio, inter se proposuerunt, quæ ad eam rem pertinere, existimauerunt. Tum etiam alter alterum percunctatus est, conuentiones quibus inter vtramque gentem pax & concordia esset. Et Mebodes valde asseueranter affirmauit, sibi in animo esse, quæ maxime Cæsari expedirent proponere. Et quæsiuit, quandoquidem Zacharias vnus ex intimis & necessariis Imperatoris erat, an fieri posset, vt aurum si quod esset conuentum, pro ciuitate Daras, clam omnibus, & nemine id rescisciente solueretur. Zacharias dixit hoc sibi a Cæsare præceptum, non coram omnibus, neque quemquem alium huic mandato adhibitum, quam Mauricium Pauli filium qui Cæsari bene ex animo cupiebat,
D & tunc temporis Principis rationes curabat, vt ne quidem vllus Imperatoris scribarum quicquam de ea re scriptum haberet, quo Cæsaris consilia secretiora & occultiora essent. Itaque scripserit Zacharias, o Mebodes te dicere Regem Persarum accepturum pecunias pro redemptione vrbis Daras. Cæsar iubebit, nulla mora interposita pecuniam numerari. Hæc cum non aperte quidem, sed obscurioribus verbis Zacharias Mebodi indicaret, respondit Mebodes. Nihil sibi a Rege Persarum de ea re mandatum, neque omnino Rex patietur aut feret Daras pro pecuniis restitui. Nihilominus tamen conuenta res est & quibusdam iuramentis fides præstita:

* διαίρεσιν

* al. εἴη

ὁμολογοῦντο τε, καὶ πρυτάνεσθαι τὰ ὅσα ἄμφω τὼ ἀνδρε ὤοντο χρεὼν εἰρῆσθαι· ἐπειρῶντό τε ἕτερος ἑτέρου, ὅπως ξυνέλθοιεν ἐς καταλλαγὰς αἱ πολιτεῖαι· καὶ Μεβώδης μὲν ἰσχυρίζετο πως ἀπομνύμενος ὧν, ὡς βούλεται τῷ Καίσαρι χρησιμῶτατα αἰτήσασθαι, καὶ μὴν δὴ ὁπότερος δύστοκος * εἶναι οἱ. Ζαχαρίας δ' εἰ οἷόν τε * εἰ λαθραιότατα καὶ ἥκιστα ἐξεπισταμένου ἀνοῦ· ἔφη γὰρ ἡ πόλεως ἡ Δάρας ῥητόν τι προσκεῖσθαι χρεοῦ. Ζαχαρίας δὲ ἔφασκε, τὰ τοιάδε ὑπετεταγμένον αὐτῷ παρὰ τοῦ Καίσαρος οὐκ ἐς ὅ ἐμφανές, οὐδὲ μεῖναι ἑτέρου ἐξεπισταμένου ἀνοῦ, ἢ Μαυρικίου τοῦ Παύλου τὰ μάλιστα, βουλόμενα ὡς τὸν Καίσαρα ἔχοντος, ὡς ἐν τῷ τότε τὸν βασιλέοι ἰδίᾳ ἐκπληρώσατο λόγον. ὥστε ἀμέλει μηδὲ παρὰ τοῦ βασιλείου γραφέων τὰ περὶ τῆς τοιοῦδε γεγράφθαι, τῷ μάλα ἐν παρόντι εἰ) τὰ βεβουλευμένα τῷ Καίσαρι. γράφει δ' οὖν Ζαχαρίας, ὡς εἴποις σὺ Μεβώδης λύτρα δώσειν τῆς Δάρας ἡ βασιλέα κομίσασθαι Περσῶν, αὐτὸ πειθήσεται ὁ Καίσαρ τὰ χρήματα κομιδῇ, καὶ δὴ οὐκ ἐς ἀναβολάς. Τοῦτα μὲν Ζαχαρίου, εἰ καὶ μὴ ἀναφανδόν, ὑπαινιττομένου δὲ ὅμως τῷ Μεβώδῃ. τοῦδε μὲν ἔφασκε περὶ τούτου ὑπετεταχθαι παρὰ βασιλέως Περσῶν, τοῦδε μὲν ἀνέξεσθαι ὅλως ὅπῃ χρήμασι μεθαρμοῦναι τὸ Δάρας. διεβεβαιοῦτο ἔμπης, καὶ ὅρκοις πολλοῖς ἐπιστοῦτο πιστόν.

si conuentiones, vt tunc se habebant, manerent, Regem deinceps Cæsari petenti Daras tanquam peculiare donum vrbem traditurum. Qua in re satis apparebat eum minime salutaria Romano Imperio sentire, & quæ a vero abhorrebant, dicere. Nam eo tendebat, vt Romani sine vlla pugna Persarmenia & Iberia excederent. Deinde sibi Daras tradi peterent quod minime obtinerent, quia Persæ ea quæ in posteriori colloquio constituta essent, ambigua interpretatione in contrarium sensum traderent, & minime robur habere dicerent. Sicut & prius quantum ad Suaniam Petrus deceptus fuerat a Zicho, idem quoque Mebodes volebat facere. Vbi vero vidit Zachariam cautiorem neque posse hominem quo volebat pertrahere, alia aggressus est via, vt omni fraudis genere Romanos circumueniret. Itaque paulo post Zachariam conuenit & spebus inuoluit pacem futuram, & Regem Persarum consensurum Daras reddere, vt spe pacis Cæsaris alacritas, & belli cupiditas languesceret. Dum in istis sermonibus legati vtriusque gentis occupati tempus terunt, interea bellum in Oriente in suspenso fuit. Circa quartum Imperii Tiberii Constantini annum centum fere millia Sclauorum in Thraciam irruperunt & Thraciam multasque alias regiones prædati sunt. Cæsar misit in Italiam magnam auri quantitatem, vsque ad centum triginta pondo, quæ Pamphronius nomine, dignitate patricius a seniori Roma ad Imperatorem attulerat. Is tunc ad regiam venerat, vt precibus a Cæsare impetraret, vt Italiam, a Longobardorum excursionibus oppressam, in libertatem vindicaret. Cæsar vero, cui omnia præ bello Persico nullius momenti erant, quippe qui totus in illud incumberet, exercitum mittere non potuit, neque bellum in Oriente & in Occidente simul sibi gerendum statuit. Sed pecunias dedit Pamphronio, quibus, si qua posset, aliquos Longobardorum persuaderet ad Romanos transire, vna cum eorum exercitu, & Italiam minime turbare. Quod efficerent si in Orientem arma vertere vellent, & Romanis auxilium ferre. Si Longobardi renuerent, vt verisimile erat bellatum foris ire, Francorum Ducum aliquos mercede sibi socios adiungeret, & hac ratione Longobardorum potentiam labefactaret & infringeret. Etiam si Romani, nullas excursiones, in Persas facerent, eos tamen Medi veriti,

A ὡς νῦν εἰ προσέλθοιεν αἱ ξυνῆκεν, ὕστερον αὐτοῦτι τῷ Καίσαρι δώσειν ὥσπερ ἐξαίρετόν τι Δώρον τὸν βασιλέα Περσῶν τὴν πόλιν. προσδήλως οὖν ἐποιεῖτο, μὴ ἐρρωμένα φρονεῖν τῇ Ρωμαίων ἀρχῇ· ἀλλὰ πόρρω τῆς ἀληθείας φρονήματος. βουλόμενός τε Ρωμαίους μὴ ἀμαχητὶ ἀναχωρῆσαι τῆς Περσαρμενίας καὶ Ἰβηρίας· τελευταῖον δὲ ἀμφὶ τῷ Δάρεως αἰτεῖν, καὶ ἢν ἐπιτελεσθῶσιν ἅκιστα τυγχάνειν. εἶτα πλὴν ὅτι ὑστέρῳ βαλεῖν, καθάπερ ὁ προειρημένον ἐκεῖνο, φησὶ μὴ ἔχειν ἰσχύν· ὥσπερ δὲ Σουανίας πέρι ὃν ὁ πρότερον πατὴρ Πέτρος ἐπάτησε Ζίχῳ. ὁμοίως

B οὖν καὶ ὁ Μεβώδης ἐβούλετο δρᾶσαι. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνα Ζαχαρίαν ἐσέπτ ἐμφρονέστατον, καὶ οὐκ οἷόν τε ὂν αὖτις προσαγαγέσθαι τὸν ἄνδρα· ὁ δὲ πλὴν ἑτέραν ἐτράπετο, ὡς αὖ ἔστιν τῇ ἀπάτῃ προελθοι τοὺς Ρωμαίους. ὅτι χρόνον γάρ τινα ξυνῆκε ἑαυτὸν τοῖς ἀμφὶ Ζαχαρίαν, ἐλπίσι ἐπισφρωνὺς, ὡς ἔστιν εἰρῆνη, καὶ ὡς ὑπνώσοι ὁ Περσῶν βασιλεὺς σπεύδων Ρωμαίους. Ὁ Δάρεως. ταύτῃ οἰόμενος σκλύσειν πλὴν εἰς τὸν πόλεμον προθυμίαν τοῦ Καίσαρος. καὶ οὕτω σὺν *τοιοῦσδε πεισόμενον τοῦ χρόνου· ὃ τῶν ἐξ ἑκατέρας πολιτείας πρέσβεων τοὺς ταῦτα σπουδαζόντων·

*al. τοῖσδε

C οὕτω τὸ φρονεῖν τῆς ἑῴου πολέμου ἐπ' ἀδήλοις. καὶ ὁ τέταρτον ἔτος Τιβερίου Κωνσταντίνου Καίσαρος βασιλείας, ὃν τῇ Θράκῃ ξυνηνέχθη Σκλαβίνων ἔθνος μέχρι που χιλιάδων ἑκατὸν Θρᾴκιόν καὶ ἄλλα πολλὰ λῃσασθαι. Οτι ὁ Καίσαρ ἔσχε κατὰ πλὴν Ἰταλίαν χρυσίου συχνόν, ἄχρι κεντηναρίων τριάκοντα, ἀρχαῖά γε δή που Παμφρόνιος ὄνομα, ἀξίωμα βασιλέως πατρὸς σκομισάμενος ἐκ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης· καὶ δὴ πλὴν βασιλίδα πανοικησίαν ἀφιγμένος ὅτι τούτῳ, ἐφ' ᾧ δεησόμενος ὁ Καίσαρι πρεσβεύσαιτο, τὴν Ἰταλίαν ἐκτετευχυῖαν τὰς τῶν Λογγιβαρδῶν ὑπερορμῆς ἐπαμῦναι. ὁ δὲ

D Καίσαρ, ἐπεὶ αὖτις ὁ πόλεμος ὁ Περσικὸς ἀπῆντα οἱ, καὶ ἐνέκειτό γε ὅλος. ἐκεῖσε στρατιὰν οὐχ οἷός τε ἦν ἐκπέμπειν. οὐδὲ μὴν ἅμα τῇ ἕῳ καὶ κατὰ πλὴν ἑσπέραν πολεμητέα γε αὖτις ἐδόκει. χρήματα δὲ ἄλλως ἐπέδωκε Παμφρονίῳ, ἐφ' ᾧ τινας τῶν ἡγεμόνων τῶν Λογγιβαρδῶν ἔθνους (εἴπερ γε ἕξαι αὖτις δυνατὸν) πεῖσαι τῶν κέρδει *ἐμεῖραν τὸν μεγαλέσθαι ὡς Ρωμαίους ξυν τῇ κατ' αὐτοὺς δυνάμει. καὶ τοῦτο τῇ Ἰταλίᾳ μὴ ἐνοχλεῖν. τοῦτο δὲ καὶ κατὰ πλὴν ἕω πο-

*ἐμείραντα μετῶσι.

λεμησείοντας, καὶ τῇ Ρωμαίων ὑπεκφυγῇ ὑπιόντας. ἀπειθούντων δὲ τῶν Λογγιβαρδῶν, οἷα εἰκός· πλὴν ἑτέραν ἰέναι, καὶ τινας τῶν Φερμιγγῶν ἡγεμόνων ἀφ' ὧν τῆς τῶν χρημάτων ὑπεδώσεως ἐπαισθέσθαι. καὶ ταῦτα *συλλιπῶν τε καὶ ἐκπεμψαι τῶν Λογγιβαρδῶν πλὴν δυνάμιν. Οτι οἱ Μῆδοι δεδιότες πλὴν τῶν Ρωμαίων ἐκβολὴν καὶ τῆς Περσῶν ὅσον οὔπω ἐσομένην,

*Δὲ λιπόντι

καὶ πρωϊόντες ὁ λεηλάδιον Θαυάδειος φρούριον, χωρίον Ρωμαϊκῆς ὑπηκοΐας, οὐ κατοχῇ ἐποιήσαντο· καὶ ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησαν, μηδὲν ὁ πρόσπαν τῆς ἀναιμωτὶ τῶν Περσῶν ξυλλύσεως ἄξιόν τι πρεσεισάδιοι, μήτε μὴν μέγα τι Ρωμαίοις βλάψαντες, ὡς ἐπωπιθήσαν τῷ δρομεῖ. Ὅτι τὰ Χοσδρῶ σαφῶς ἐξεπισάδιος, καὶ αὐτὸς τῷ Χοσρόου βουλῇ ὡς Μεβώδης ἀναπερώσας αὐτὸν εἴη, μὴ μείνας ὁ πρᾶς τὴν πρεσετηείδων σπονδῶν· αἳ γε ἀμφὶ τὸ ἔω ἐμπεδωθεῖσαι ἐτύγχανον. καὶ ὅτι οὕτω δοκῶ αὐτὸς ἀναμφιβόλως ἐμβαλεῖν αὐτὸν τε Μεβώδην καὶ Σαπώρην τὸν Μιθρήνου, καὶ τῆς πρὸς τῷ ἕω τῶν Ρωμαίων ὑπηκοότητος· εἴτε * προσεπαγμένον οἱ τοιάδε ἐκ Χοσρόου, εἴτε καὶ αὐθημάτως τῶν σκήπων * ἐφ' ἑαυτῷ. ὥσπερ ἀμέλει δύτερον ἀφεὶς ἄλκυρον, ἐκπεπτεὶς ἀπὸ τῆς κιθαρίζειν, ὥρμησε καὶ αὐτὸς καὶ τῆς Ρωμαίων ἐπ' ἀναπολῆ χώρας. ἀπὸ τῶν Αρμηνίας ἐμβολῶν διπλῶν ἐκεῖσε τῷ πρεσχώρῳ ποιησάμενος. Ὅτι πολιορκουμένων Ρωμαίων ὁ Χλωμάρων, καὶ προσβολὰς ἐπὶ κύκλῳ ποιουμένων· καὶ τε ἑλέπολις μηχανὰς πρεσιστάντων· πρὸς δέ γε τὸ ἐπανόμοιος ἐνεργεῖν ἐπορυττόντων ἐς ὁ ἀφανές· ἔφη Βιγάνης ὡς Μαυρίκιον, τόν τε τῆς Φρουρίου ἀρχιερέα. (χριστιανοὶ γὰρ ἦσαν οἱ τῆς Αρξαμωνῆς ἄπαντες.) Φάναι τοι, ὡς αἰδοῦς ἀξιωσόμενοι πρὸς Ρωμαίων χριστιανῶν ὄντων, τὸν πρεσεσόντα τῷ ἱερῷ τῷ Χριστοῦ ἱκετεύειν ἐπέρρεψε τῷ μυσταγωγῷ, ἑλληφότας ὁπόσος ὢν αὐτοῖς χρυσός τε καὶ ἀργυρος ἀπόναιτο, καὶ μὴ πέρα πονεῖν. οὔτε γὰρ ἐνδώσειν ποτὲ Βιγάνου τὸν ἥλιον ὁρῶντος, ποτὲ ὅσοι γε ἐς ὁ χλωμάρων ἐλθοὶ Ρωμαίοις ἑαυτοὺς· πρεσομένοντων τε τῇ πολιορκίᾳ χριστιανῶν ἔσεσθαι ὁ ἀμφιθέατρον πλῆθος. καὶ ἀσεβήσειν Ρωμαίους πρὸς Θεὸν πρεσορῶντας ἀναιτίως τοὺς ἔνδον ἀπολλυμένους. Ταῦτα Βιγάνης ἐθήλου. Μαυρίκιος δὲ πολλά τε καὶ ἀπαγαγὰ τῶν ἱερεῖ ἀμφελεχθεὶς, καὶ τοῖς ἅμα αὐτῷ πρὸς ἱκετείαν ἀφικνουμένοις· πίστις τε βούλοιτο πρὸς τῷ ἱερέως ἑλληφώς· ἀπαγγέλειν ἐκέλευσε Βιγάνῃ, ὡς ἑλόμενος ἑαυτὸν ἐνδώσει Ρωμαίοις, ἀξιώματός τε μείζονος, ἢ πρὸ ἐφ' οὗ νῦν ὄφ πρὸς Πέρσας, ἀξιωθήσεται πρὸς Ρωμαίων, κτήσεώς τε διπλασίας, ἐς ἄλλης ἐμπορείας ἡμήσεται κύριος. καὶ ἕτερα δὲ, ὁπόσα ἐπὶ ἐφολκὶ, ἑλλήνων· ἀφήσειν αὖθις ἔνδον τῆς Φρουρίου ἡμέρας τὸν ἱερέα καὶ τοὺς ξὺν αὐτῷ. ἀλλὰ δὲ ὁ Βιγάνης δύνοιτο ἔχων ὡς βασιλέα Περσῶν, καὶ ἐς τὴν κατ' αὐτὸν πολιτείαν, * ἐπιμίσγεσθαι χώρᾳ πίστιος ἥκιστα τῇ μεγίστας πρὸς Μαυρίκιόν τε ὤπτο ὑπέρε, καὶ ταῦτα βαρ-

A vt anteuerterent, Caſtellum Thanarium dictum, nudatum præſidio Romanorum inuadentes, occuparunt & domum reuerterent & cum nihil dignum tam impudenti Perſarum motu effeciſſent, minime tanta damna, quanta initio ſibi propoſuerunt, Romanis intulerunt. Hæc vbi certo Choſdrus reſciuit, & Mebodem Choſroem in eam mentem impuliſſe vt non expectaret diem qua finiebant triennales induciæ, quæ in Oriente conuentæ fuerant, & imperaſſe Mebodi & Sapori, Merani filio, inuadere Romanorum ditionem in Oriente, ſiue hoc Choſdro mandatum fuerat a Choſroe, ſiue ſua ſponte, apud ſe eandem rem animo voluiſſet, tanquam ſcilicet ſecundam anchoram iniiciens, a cantu & cithara conuerſus, in Romanorum ditionis regiones, quæ ad Orientem erant, impetum fecit, circa Armeniæ aditus duplicem tumultum & terrorem oblaturus. Cum Romani Chlomarorum oppidum obſiderent & armatis hominibus cingerent, & machinas quibus vrbes capiuntur, admouerent, cuniculi quoque ſubterranei in apertum ex ſuperiore loco apparerent, Biganes miſit vrbis Epiſcopum, (erant enim omnes Chriſtiani ex Arxanene) quem Romanos, quia Chriſtiani erant, maiore reuerentia, & honore excepturos, exiſtimauit, vt quia ſacrorum Princeps eſſet, Mauricium, qui illis initiabatur, ſuppliciter oraret, accepto quicquid apud obſeſſos erat auri & argenti, Romani obſidionem ſoluerent, neque vltra in vanum laborarent. Neque enim vnquam quandiu Bigani ſolem intueri liceret, ſeſe aut Chriſtianos qui in oppido eſſent tradituros. Quod ſi obſidionem continuarent, fore vt Chriſtianorum multitudo periret. Ex quo fieret vt Romani impii erga Deum eſſent, qui nullam rationem haberent Chriſtianorum, qui intra oppidum eſſent, qui ſine vlla ſua culpa miſere perirent. Hæc Biganes palam prædicauit. At Mauricius, cum illi fides apud epiſcopum ob beneuolentiam eſſet multa cum illo, & cum his, qui vna ad exorandos Romanos venerant, quibus Biganem ad id quod optabat adduci poſſe exiſtimabat, diſſeruit iuſſitque renuntiare Bigani, ſi ſe Romanis traderet, in maiore honore apud Romanos futurum, quam nunc apud Perſas ſit, & poſſeſſionem duplo amplioris valoris & alterius cuiuſlibet pretioſæ ſupellectilis dominium adepturum: pluraque alia ad eam rem pertinentia, quibus illum alliceret, dictitans, dimiſit ſacerdotem & eos qui cum eo erant, vt in vrbem reuerterentur. Sed Biganis ſumma erat erga Regem & rempublicam Perſarum voluntas, etſi non multum loco confideret. Itaque quamuis barbarus eſſet, maximis Mauri-

cii pollicitationibus minime aures præbuit, neque de recto mentis ſtatu deiectus, ab honeſto receſſit. Iuſtam enim & legitimam ſeruitutem erga eum qui regno præerat, longe diuitiis honorabiliorem duxit. Quamobrem iterum aquiminaria, & pocula & alia prætioſiora mobilia, quæ Dei cultui inſeruiebant ad Mauricium miſit, orans vt ea pro oppidi redemptione ſumeret & ab obſidione deſiſteret. Sed Dux vbi hæc vidit, etiam ſi talia eſſent, vt eum permouere potuiſſent, tamen contempſit. Illuc enim dixit ſe veniſſe, non vt ſacra expilaret, aut Chriſto bellum faceret, ſed potius vt Chriſto opitulante & fauente bellum gereret, & recta de fide ſentientes contra Perſas, qui a vera Dei cognitione aberrabant in primo auctoritatis gradu collocaret. Deinde quædam ſecreto cum ſacerdote, quæ ad negotium quod inter eos tractabatur, pertinebant, collocutus, conceſſit vt rurſus in oppidum rediret. Poſtremo vt in oppidum ſacerdos rediit nihil quicquam, quod ad ſententiam barbari accederet, & illi gratum eſſet retulit. Itaque barbarus Perſarum res ſaluas facere contraria ratione, ſtatuit. Comprehenditur igitur ſacerdos & hi qui cum eo erant, iuſſu ducis. Romani vero obſidionem continuarunt. Italia tota fere a Longobardis eſt euerſa & diruta. Itaque nonnulli ex Senatu ſenioris Romæ, cum quibuſdam ſacerdotibus, quos qui ſummæ ſacrorum præerat delegauerat, ad Imperatorem legati venerunt, orantes vt his partibus ſubueniret. Sed Perſicum bellum hoc tempore in Armenia, & in Oriente erat, quod non modo non intermittebat, imo magis ac magis in ardentiorem contentionem ingraueſcebat. Eo factum eſt vt Imperator, nullas idoneas copias quæ illarum partium rebus ſubleuandis ſufficerent mitteret. Verumtamen delectu, vt res tulit, habito, exercitum quem potuit miſit, atque etiam omne ſtudium & diligentiam adhibuit, quo Longobardorum Duces donis demererentur, quos magna illis præmia retributurus, ad ſuas partes traduceret. Itaque plerique ex Longobardorum potentibus ab Imperatore ſe remuneraturos iri ſperantes ad Romanos defecerunt. Baianus Abarorum Chaganus, eodem anno, Targitium ad Imperatorem, qui præſtari ſolita ſtipendia exigeret, miſit. (Erant autem octuaginta millia nummorum, quæ quotannis pendebantur,) & vbi de mercede cum his qui pecunias deferrent, conueniſſet, auro ablato, rediret. At Barbarus, & ſi nulla illi præbita eſſet occaſio aut cauſa, ne falſam quidem accuſationem in Romanos comminiſci dignatus, impudentiſſime, qui barbaros ὑπάρχον εἰς ἔτος ἕκαστον νομισμάτων) ὑπὸ τὸν τε ἄλλον φόρτον, οὐ σὺν τῷ χρημάτων συνεπρόυσαν, καὶ ὃ χρυσίον ἔχων ἐπῆμπεν ὡς αὐτόν. ἐκεῖνος ἀναιμωτὶ τάλα καὶ βαρβαρώ-

ἐαρος ὤν. οὐκ ἀφιστάσι τῆς πρέποντος, πλὴν δὲ ἐξ ἀρχῆς δουλείαν τιμιωτέραν ἡγήσατο πλούτου. φέλλει δὲ αὖθις τὰ ἐς ἀγιστείαν τοῦ Θεοῦ ἀναθήματα, ὡς ἐρραντήρια τε, καὶ σκεύασματα, καὶ ἄλλα ὅσα τιμαλφέστατα σκεύη, ὡς Μαυρίκιον· καθαρὰν ἀμέλει λύτρα τοῦτου τῆ Θεοῦ εἰκόνι· καθοσιοῦσθαι αὐτὸν δολοῦν, πλὴν πολιορκίαν καθαλύσοντα. ἀπὰρ ὁ στρατηγὸς, ὅπως τοῦτα ἐθάσατο, οὐ προσήκατο, καί τοι * ἐρύτημα τυγχάνοντα· ἥξειν γὰρ ἔφασκεν οὐ * εἰκῆ τὰ ἱερὰ σκυλεύσων, οὔτε μὴν Χριστῷ μαχησόμενος. ἀλλὰ συὺ Χριστῷ πολεμήσων, καὶ μᾶλλον εὐσεβησόμενος τοὺς ὁμοδόξους παρὰ τῆ σὺν ὀρθᾶ φρονούντων Περσῶν. εἶτα ὁ ἀπορρήτου ἔλεξε τῷ ἱερουργῷ, ὅσα ἐχρῆν, συνεχώρησέ τε αὖθις ἐλθεῖν ἡμέαθαι τὸ φρουρίου. ὡς δὲ ἐπῆλθε τὸ τελωνεῖον ὁ ἱερὰς ὁ Βάρβαρος, καὶ σὺν ὁ, λοιοῦ ἐς τὸ ἰδὺ τῆς γνώμης ἐφθέγξατο· ἐς τοιοῦτον μὴ οἶον τὰ Περσῶν ἐπεφώρητο ἀσεβούλημος· ξυλλαμβάνεται μὴ ὁ γε, καὶ οἱ ξὺν αὐτῷ, αὖθις ἐγκελθυσαμένου τοῦ στρατηγοῦ· ἐλήγετο τῆς πολιορκίας οἱ Ρωμαῖοι. Ὅτι Ἰταλία ὅπα τῶν Λογγιβαρδῶν σχεδὸν ἅπασα ἐπεπόρθητο. διὸ δὴ καὶ ὁκ τῆς συγκλήτου βουλῆς τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης, ἅμα ἱερεῦσιν ὁκ τῶν προεστώτος τῆς ἐν Ρώμη τῶ ἱερῶν πεμφθέντων τινῶν, πρεσβύοντο πρεσβευόμενοι ὡς τὸν αὐτοκράτορα, τοῖς οἰκεῖοις μέρεσιν ἐπαρκέσαι. Ἀλλ' ὁ Περσικὸς πόλεμος ὁν Ἀρμενίᾳ τε τῷ τοῦτον, καὶ ἐς τὰ πρὸς τὴν ἑῴαν ξυνεστηκώς τε, καὶ οὐκ ἀπολήγων μᾶλλον μὴ οἷον ὅτι τὰ μείζονα συρρῆ σκοτεινόμενος, σχεδαμίαν ἀξιόλογον σωσεχώρησε στρατιὰν τε τὸν αὐτοκράτορα, σχεδὸν μὴν ἀπορρώσθην τοῖς οἰκεῖοις πρόσθεν δυνάμεν εἶλαι. ὅμως δὲ ὁκ τῶν παρόντων τε ὁ ἀνδεχομένων στράτευμα ξυναγείρας, ἔστελλεν ὁ Βασιλεὺς· καὶ τὴν ἄλλην ἐπίνοιαν ὅπως μέλλοι τε καὶ ἀσουδῶ, εἴ πως ἕνας τῶν ἡγουμένων τῶν Λογγιβαρδῶν ἕκοντες δεξιώσηται, δώρεις ὑποσπείσων, καὶ μεγίστας ἐπαγγελλόμενος χάριτας. ἤδη τε πλείστοι τῶν δυνατῶν μετετίθεντο ὡς Ρωμαίους, τὴν ὁκ τῶ αὐτοκράτορος ὠφέλιαν προσδεχόμενοι. Ὅτι [Βαϊανὸς ὁ τῶν * Ἀβάρων] Χαγάνος σχεδαμίας ἀφορμῆς ἢ * Δέγων σκήψεως λαβόμενος, σχεδὸν ψευδῆ γοῦν καλῶ Ρωμαίων αὐτὸν ἀξιώσας τινὰς συμβῆναι. ἀλλὰ γὰρ καὶ τῷδε ὁμοίως ὃ ἔπος Ταργίτιον πρὸς Βασιλέα στέλλας, ὡς τὰ συνταχθέντα κομίσαιτο τῶν χρημάτων. (ὀγδοήκοντα δὲ χιλιάδες

ϛατα ἄφνω ϖροδιαλύσας τὰς σπονδὰς, ἃς ϖρὸς Τιβέριον, τὸ Καίσαρος ὑπηβαίτατο τύχης, αὖθις ἐν ἀρχῇ ἐποίησατο· καὶ πεμϛραπᾷ κινήσας, ἀφικνεῖται καὶ ἐπὶ τὸν Σάον ϖοταμὸν, μεταξὺ Σιρμίου πόλεως καὶ Σιγηδόνος. καὶ γεφυροῦν ἐπεχείρει τὸν ῥοῦν· ὑπεϱβουλεύων μὲν Σιρμίᾳ τῇ πόλει, καὶ ϖροδιαπειρασόμενος τοὺς βουλόμενος· δείσας δὲ, μὴ διακωλυθείη ϖρὸς τῶν Ῥωμαίων τῶν ὑπηφυγαδευόντων ἐν Σιγηδόνι· καὶ πλοῦ ἐκ ϖολλοῦ τοῦ χειροῦ πείσεσθαι τε καὶ ὑπεϱημένων ἐν ταῖς τοῦ ϖοταμοῦ ναυσὶν ὑφεδόμενος, βουλόμενός τε ϖρὸς τὸ βουλεύειν ἐς ὄφαιρον ἐκπεσεῖν ὃ εἰργάσατο τέλεσα διὰ πλοῖα σωαγείρας καὶ πλοῖα ἄνω Παιονίαν ἐπὶ τὸν Ἴϛρον ϖολλὰ βαρέα, καὶ οὐ κατὰ λόγον τὸ ναυπηγικῆς τέχνης· ὅμως ἐκ τῶν ὑπαρχόντων μακραῖς * ἀμπηξάμενος ϖραπιδίσας ναῦς, καὶ ϖολλοῖς ἐν αὐταῖς ὑπερβάσας ὁπλίτας· ἐρέτας τε, οὐ κατὰ κόσμον, ἀλλὰ βαρβαρικῶς τε καὶ ἀνωμάλως τοῖς κώπαις τύπτοντας ὕδωρ· κινήσας ἀθρόον ταῖς τε ἐπακτίσι τὸν ϖοταμὸν, καὶ αὐτὸς μετὰ ϖάσης τῆς Ἀβάρων ϖραπιδος πεζῇ διὰ τῆς Σιρμιανῆς ϖερβαλόμενος νήσου, ϖροσβάλλειν τοῖς τὸν Σάον ϖοταμὸν. διαπεϱαθέντων δὲ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι ζώντων Ῥωμαίων, καὶ ὃ εἰργάσατο στυνοσθέντων· τῷ τε ἐν * Σιγηδόνι ϖραιτηνῷ, Σήθου τοὔνομα, ϖείλαντος ϖρὸς τὸν Χαγάνον, καὶ ἐπερωτῶντος, ὅ, τι * δεῖ καὶ βουλόμενος, εἰρήνης βεβαίας τε καὶ φιλίας σπεύδοντος αὐτῷ τε καὶ Ῥωμαίοις, ϖρὸς τὸν Σάον ἀφίκετο ϖοταμὸν· ἅμα δὲ λέγοντος, ὡς οὐ ϖροσήκοντα γεφυροῦν ὑπερβαίνοντος αὐτὸν τὸν ϖοταμὸν, ὃν ὑπερέποντος ὅλως τῷ αὐθαιρέτους· οὐ κατὰ Ῥωμαίων τι μηχανώμενος ἔφη βούλεσθαι πηγῦναι πλοῦν γέφυραν, ἄλλως δὲ κατὰ Σκλαβίνων χαρεῖν. καὶ διαπερασάμενος τὸν Σάον, ὑπερβαίνει τὲς τὴν Ῥώμιλιν, ἧς τὸν Ἴϛρον διαβήσεσθαι κατ' αὐτὸν· πλοίων αὐτῷ ϖολλῶν ϖαρὰ τῶν Ῥωμαίων αὐθαιρέτους ἐς τὴν διάβασιν ϖαρασκευαζομένων. τῦτο γὰρ δὴ καὶ ϖρεσβύτερον ϖρὸς χάριν τῶν Ῥωμαίων βασιλέως ϖαῖξαι, καὶ ϖολλὰς αἰχμαλώτων μυριάδας ἐκ τῆς Ῥωμαίων γῆς, Σκλαβίνοις δεδουλωμένων, ἐλευθέρας αὖθις Ῥωμαίοις ἀποδοῦναι. νῦν δὲ ὕβρεσθαι μᾶλλον ἔλεγε ϖρὸς αὐτὸν, οὐ βουλομένων ὅ στυπαγθὲν ἡμικαῦτα τέλος ϖαρὰ σφῶν καθ' ἕκαστον ἔτος ἐπ' αὐτὸν καταθέναι. καὶ ϖρέσβεις δὲ Ἀβάρων καλέσας, ϖρὸς αὐτὸν αἰτήσασθαι. διὰ ταῦτά τε ἥκειν ἐς τὸν Σάον, καὶ ὑπὲρ τούτων ϖρέσβεις ἐκέλευε δέξασθαι ϖαρ' αὐτοῦ τὸ * δῆθεν καλοσυνθήσειν δι' αὐτοῦ ὡς τὸν αὐθαιρέτους, καὶ αἰτησομένους ϖαρασκευάσας τὸν Ἴϛρον αὐτῷ τὰ πλοῖα, διαπεραιοῦσθαι μέλλοντι τὸν Σκλαβίνων. ὁμνύειν τε, ἔλεγεν, ἕτοιμος τοῖς νομιζομένοις μεγίστοις ϖαρὰ τε Ἀβάροις καὶ Ῥωμαίοις ὅρκοις, ὡς σύνθεμίαν τινὰ καλὴν

* συμπηξάμενος

* al. Σιγηδόνι

* δὴ

* Σῆθον al. Σῆθιν

A baris mos est, fœdera quæ cum Tiberio, initio eius imperii, fecerat, rupit, & cum omni exercitu mouens, inter Sirmium oppidum, (hoc ex insidiis capere cogitabat) & Singidonem castra ponit, & fluuium ponte iungere suscipit. Cum autem timeret, ne a Romanis impediretur, qui vt vrbem custodirent, in præsidiis erant, & illi in suspicionem veniebant, propterea quod, multum vsum & scientiam nauium fluminis habebant, aliquandiu fallere noluit: sed postremo eo decidit vt rem aperte exequeretur, & multa vectoria grauiaque nauigia in Istro, per superiorem Pannoniam coegit, ex quibus, quæcumque nanciſci potuit, non quidem ad artis nauium B ædificandarum rationem, tamen naues ea magnitudine, vt ad bellum aptæ essent, extruxit, & eas hominibus armatis, & remigibus instruxit. Hi barbarum in morem, inconditis ictibus, aquam verberantes, crebros sulcos in flumine excitabant: ita cum omnibus Abarorum pedestribus copiis, per Sirmianam insulam, cursum tenuit, & ad Saum peruenit. Hoc conspecto apparatu, Romani, qui in vrbibus in ea parte sitis habitabant, cum suis rebus a proditione timerent, vehementer sunt perturbati. Erat Sethus Singidone præfectus. Is ad Chaganum misit, qui ex ipso quæreret, quoniam pax & amicitia illi cum Romanis esset, quid sibi vellet, quod ad Saum venisset, quem si ponte iungere inconsulto Imperatore tentaret, non negligeret. Ille non vt quicquam mali Romanis machinaretur, pontem struere ait, sed vt contra Sclauinos expeditionem susciperet. Se transmisso Sao, Romam iturum, inde sibi in animo esse, multis ad traiectionem, ab Imperatore Romanorum impetratis nauibus, rursus Istrum traiicere. Ille quidem antea in gratiam Romanorum Imperatoris hæc fecerat, & multa Romanorum millia, qui seruitutem apud Sclauinos seruiebant, libertate donata, Romanis restituerat. Nunc vero dicebat, se a Sclauinis iniuria affectum, quia nollent tributum quotannis D conuentum & per eas partes indictum sibi solui, tum etiam quia Abarorum legatos a se missos sustulissent, & eam esse causam cur ad Saum consedisset. Itaque Sethum excipere iussit legatos, quos ad Imperatorem mittebat, qui peterent, vt sibi in Sclauinos traiecturo naues per Istrum præpararet. Adiecit se per ea, quæ & apud Romanos, & Abaros sanctissima habentur, paratum iurare, nullum damnum co-

gitare aut Romanis, aut oppido Sirmio inferre. Sed tantum, quo sibi aditum ad Sclauinos patefaciat, pontem facere instituisse. His quidem Sethus & Romani, qui Singidone erant, minime fidebant. Sed se idoneo exercitu instructos, aut a militibus (paucos enim habebant) aut a nauibus velocibus minime satis paratos esse cogitabant. Hic enim motus de improuiso & præter spem acciderat. Itaque Chaganus cœpit detestari, & testificari se velle conuentis inter se & Romanos pacis conditionibus stare, & quoniam in communes suos & Romanorum hostes pergat, minime se opus pontis construendi intermissurum: Quod si quis Romanorum audeat, vel vnum telum coniicere in eos, qui vt ponti ædificando manum admouent, satis B perspiciunt, vt cum ab eis fœderum violandorum initium cœperit, si quid inde Romanorum respublica detrimenti in bello quod Abarorum gens geret, capiat, fore vt in nullo Abari sint reprehendendi. Hoc veriti Romani, qui Singidone erant, Chaganum ad iusiurandum prouocarunt. Itaque confestim Abarico ritu iusiurandum ad hunc modum præstitit. Ense educto, & in altum sublato, sibi & Abarorum genti dira est imprecatus, si quid mali comminisceretur Romanis, in eo quod pontem super Sao flumine facere susceperat, vt ipse & vniuersa gens, ad internecionem vs- C que periret, cœlum ex alto super ipsis, & ignis Deus, qui in cœlo est, rueret, siluæ & montes, casu & ruina illos obtererent, Saus fluuius, superscaturiens, eos submergeret: Hæc vbi barbarus emisit, nunc ego, inquit, iusiurandum Romanorum volo iurare. Tum quæsiuit ex ipsis quid esset, quod sanctum, quod religiosum ducerent, per quod iurantes, si fallerent, Dei iram minime euitaturos crederent. Qui in Singidone vrbe summam sacrorum potestatem habebat, statim sancta Biblia, quæ in medio continebant sacrosancta Euangelia, protulit. Et ille quidem occultans ea quæ mente voluebat multo cum tremore, & magna D cum reuerentia præ se ferens ea suscipere, procedit e cathedra, tum alacri & prompto animo in genua prouolutus, Iuro, inquit, secundum proferentem, in verba, quæ habentur in sacris Dei chartis, me in nullo eorum quæ prolata sunt, mentiri & fallere. Itaque Sethus admisit legatos ab eo missos, & ad Imperatorem Tiberium in Regiam vrbem transmisit. Dum legati iter peragunt, & ad Imperatorem aditum præstolantur, Chaganus interea opus non

A Ρωμαίων ἢ κατ' αὐτὸν Σιρμίου πόλεως μηχανώμενος βιάζεσθαι, ἀλλ' ὅπως τῇ παρ' ἑαυτοῖς τῶν * Σκλαβίνων ἐφόδῳ τὴν γέφυραν βούλοιτο ποιήσασθαι. τῶν ταῦτα οὐ πιστὰ μὴν οὔτε Σήθῃ αὐτῷ, οὔτε τοῖς ἐν Σιγγιδόνι ἐδόκει Ρωμαίοις. ὅμως δὲ οὔτε παρασκευὴ ἱκανὴ ἔχειν οἰόμενοι, στρατιωτῶν τε ὀλίγων αὐτοῖς παρόντων, καὶ δρομάδων νεῶν πολλῶν οὐ παρουσῶν· οἷα τῆς κινήσεως ταύτης ἐξαίφνης· τῷ καὶ ἀπροσδοκήτως, ἠμελῶς· ἅμα τε τοῦ Χαγάνου διαπειλῆν ἠρξαμένου, καὶ διαμαρτύρεσθαι, ὡς αὐτὸς μὴν κατὰ Ρωμαίους στρατεύηται αὐτῷ περὶ τῆς εἰρήνης ἐμμένοι σπουδῆς· καὶ δὲ τῷ ἑαυτοῦ τε καὶ Ρωμαίων πολεμίων Σκλαυίνων χώρᾳ, οὐκ ἀφέξεται τῶν ἔργου τῆς γεφυρώσεως. εἰ δέ τις διαῤῥήσοι Ρωμαίων ἐν τούτῳ ἀφεῖναι βέλος κατ' αὐτῶν ὁπηνίκα ἐσωτάτων πηγνύναι τὴν γέφυραν, μνώσκειν αὐτοῖς ὡς αὐτοὶ τῆς αἰτίας τῆς τῶν σπονδῶν ἤρξαντο καταλύσεως καὶ ὅ ὀντῶν, ἅτε οὐ πολεμοῦσιν αὐτοῖς ὁ Ἀβαρῶν ἔθνος μὴ μέμφεσθαι, ὅτι αὐ πρὸ αὐτῶν ἡ Ρωμαίων ἠγεμονία πάθοι. ταῦτα δείσαντες οἱ ἐν Σιγγιδόνι, τοὺς ὅρκους τούτῳ αὐτὸν ὁμνύναι παρεκάλουν. καὶ ὃς πρῶτα μὲν τοὺς τε Ἀβαρικοὺς ὤμνυεν ὅρκους, ξίφος σπασάμενος, καὶ ἐπαρασάμενος ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς Ἀβάρων ἔθνεσι * πᾶσι, εἰ καὶ Ρωμαίων τι μηχανώμενος γεφυροῦν βουλεύοιτο τὸν Σάον, ξίφους μὲν αὐτὸς τε καὶ ὁ Ἀβαρῶν ἅπαν ἀναλωθείη φύλον· τὸν δὲ οὐρανὸν ἄνωθεν αὐτοῖς, καὶ τὸν ὑπὸ τῷ οὐρανοῦ Θεὸν πῦρ ἐπαφήσειν. καὶ τὰ πέριξ ὄρη, καὶ τὰς ὕλας * αὐτῆς ὑπιπτεῖσθαι· καὶ τὸν * αὐτοὺς Σάον ποταμὸν ὑπερβλύσαντα, συγκαλύψαι αὐτούς. τοιαῦτα βαρβαρικῶς ἐπομοσάμενος ὁ Χαγάνος, νῦν ἔφη καὶ τοῖς Ρωμαίοις ὅρκους ὀμνύναι βούλομαι. καὶ ἅμα ἤτει πρὸ αὐτῶν, τί δὴ πιστόν τε καὶ σεβάσμιον ἔχειν νομίζοιεν καθ' αὐτοὺς, ὀμνύντας τὴν τοῦ Θεοῦ μέλλειν, * ἢ * αὐτῶν ἐπιορκεῖν, σὺν ἐκφόβῳ εἶναι. τοιοῦτόν δῶ ὁ τῆς Σιγηδόνος πόλεως τὴν ἀρχιερωσύνην διέπων, τὰς διαθήκας βίβλους αὐτοῦ ἐν τῷ ἐν μέσῳ τῆς αἰγιαλίας ἱδρυμένῳ, * καὶ ὃς ὀλιγώτατά πως ὑπικρυψάμενος * ἐγκρύπτων τὸν νοῦν, αἴρεταί τε ἐκ τῆς καθέδρας, καὶ σὺν φόβῳ δῆθεν πολλῷ καὶ σεβάσματι ταῦτα προσαπτόμενος δέχεσθαι. καὶ προσκυνήσας προθυμώτατα, ὄμνυμι κατὰ τὰ λελεγμένα τὰ ἐν ταῖς ἁγίαις διφθέραις ῥήματα Θεοῦ, μηδὲν ἐξημβύων πρὸ αὐτῶν ἁμαρτάνεσθαι. δίκαια ταῦτα ὁ Σῆθος τοῖς πρὸ αὐτῶν πρεσβεῖς, ἃ ἀποστέλλει ἐπὶ τὴν βασιλίδα Τιβερίῳ τῷ αὐτοκράτορι. ἕως δὲ οἱ τε πρεσβεῖς τὴν βασιλεύουσαν πόλιν ὁδὸν * διώνου, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ἔμελλε ταῦτα ἀκούσεσθαι· ὁ Χαγάνος ἐν μέ- * διήνυσε σῳ

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 69. [208] - 128

σφ Δῶμελλήσας σὺν, πάσῃ σπουδῇ καὶ πολυχρεία, συμπάσης αὐτῷ τῆς Ἀβαρων (ὡς εἰπεῖν) στρατιᾶς συμπονούσης, ἐγεφύρου τὸν ποταμόν. θεῖναι βουλόμενος, ἐὰν ἡ ὁ αὐτοκράτωρ αὐτῷ συνυπάσας ὃ βούλεται μὴ κωλύῃ αὐτὸν ἐκ τῶν ἐνόντων ὑπερθέσθαι. Οἱ ἀφικνουμένων τῶν πρέσβεων τῶν Ἀβαρων εἰς τὴν βασιλίδα, καὶ αἰτησάντων τὸν αὐτοκράτορα παρασκευάσαι τὰς ναῦς ἐπὶ Χαγάνῳ, καὶ τὴν στρατιὰν τῶν Ἀβαρων ἐς τὸν Ἴστρον διαβιβάσαι μετὰ Σκλαυηνῶν (παρῆν γὰρ ἤδη τὸν Χαγάνου, ἐς τὴν φιλίαν τὴν αὐτῶν τ' ἐγέφυρά τε ἐς τὸν Σάον ἐργάζεσθαι ποταμὸν, καὶ βούλεσθαι τοῖς κοινοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν τε καὶ Ρωμαίων Σκλαυηνοῖς ἐπιέναι.) ταῦτα ἀπαγγελάντων. οὗτος μὲν ὁ ὑπερθέσθαι καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ Χαγάνου διέγνω σαφῶς ὁ αὐτοκράτωρ, ὡς τὴν πόλιν ὁ Σίρμιον ἕλειν βουλόμενος, ἐργάζοι τὴν γέφυραν· ἀποκωλύσαι βουλόμενος τὴν τῶν ἀναγκαίων εἰσκομιδὴν, ὅπως λιμῷ παραδοίητο τὴν πόλιν. οὐ γὰρ ἐν ὑποχειρίοις δυνάμεις ἐς αὐτὴν παραπέμπεσθαι, τῇ συνεστώσῃ πρὸς Ἀβαρεις εἰρήνῃ πιστάς. *ὑπὲρ ὧν δὲ γράφας. οὔ τι λέγω πρὸς τὸ Ἀβάρων δυνάμεις αἰτιάζομένης, ἀλλ' οὐδὲ ὀλιγίστης ὅλως ὑπαρχούσης αὐτοῖς· πάντων τῶν στρατιωτικῶν καταλόγων ἐς τὸν πρὸς Πέρσας πόλεμον, ἐν Ἀρμενίᾳ τε καὶ τῇ μέσῃ τῶν ποταμῶν, συνηρημένων· ἀπεπεφασμένον δ' ἦν, ὡς οὐ συνυπάσας ὃ βούλεται τῷ Χαγάνῳ ἔφασκε δὴ, βούλεσθαι μὲν καὶ αὐτὸς κατὰ Σκλαυηνῶν αὖθις χωρῆσαι, πολλὰ τῆς Ρωμαίων ὑπεκστρατείας δηωθέντων· οὐ μείζονα δὲ τῆς ὑπερθέσεως τὸν χρόνον Ἀβαρσὶ συμφέρουσα, Τούρκων ἤδη πρὸς χρόνον ἐξαποστελλομένων, καὶ ταχέως ἀφέξειν αὐτῶν, ὡς τὸν Ἴστρον διαβαίνωσι, δεχομένων. ἀλλὰ ὑπερθέσθαι γὰρ νῦν εἰ) καλὸν αὖθις, καὶ ἐπιβαλέσθαι τὴν ὑπερθέσιν. αὐτὸς δὲ οὐ πολλοῦ τὴν Δῶμελλήσαν γνώσεσθαι Τούρκων, ὅποι δὴ καὶ τὴν ἐφόδου τὴν ἔννοιαν ἔχοιεν, καὶ ταύτην δηλήν ποιήσειν τῷ Χαγάνῳ. ταῦτα σὺν ἔλαβε τὸν Ἀβάρων πρεσβευτὴν ὀξέως ἐπὶ τὴν βασιλέως συμπεπλασμένα, καὶ ὡς τῶν ἀπὸ Τύρκων αὖθις πρεσβευομένων φόβον, ἐφ' ᾧ ἐξαναστήσεσθαι ἤλπιζε τὴν ὑπόνοιαν αὐτοῖς. ἔδοξε δῶν πείθεσθαι· καὶ σπεύδειν πάντας ὑπηρετεῖν τῷ Χαγάνου. τῷ δὲ ὄντι, ὁ μάλιστα ἐπῆγεν αὐτὸν ἀεὶ, καὶ προτρέπων ἐς τὸν πρὸς Ρωμαίων πόλεμον· καὶ ὅτε μὲν δῶρα, ἐφ' οἷς ἐπράττετο, πολλὰ χρυσοκόλλητος, ἐξόρμησις τῆς βασιλίδος. καὶ συνέβη τὸν Ἰλλυριὸν αὐτὸν διοδεῦσαι, τὰ μὲν τῶν περιπεμπόντων ὀλίγων Ρωμαίων, πρὸς τῶν καθιστηκότων τὴν χώραν Σκλαυηνῶν αἱρεθῆναι. οὐ πολλὰς δὲ διεδραμὼν ἡμέρας, καὶ πρεσβείαν ἕτερος ἦκεν ἐκ

A intermisit, sed omni cura, studio & diligentia, toto vt dicitur Abarorum exercitu in eam rem incumbente, pontem super Sao flumine absoluit. Etenim perficere opus statuerat antequam ea res ad Imperatoris cognitionem veniret, ne si resciret, ædificationem disturbare tentaret. Itaque profecti Abarorum legati in Regiam vrbem, ad Imperatorem, petierunt vt naues præpararet Chagano & Abarorum exercitui, quibus Istro traiecto in Sclauinos mouerent. Etenim Chaganum fidentem amicitia, quæ illi cum Romanis erat, pontem struxisse super Sao flumine, propositumque habere, communes suos hostes & Romanorum conterere & labefactare. Hæc legatis nuntiantibus, statim aperte Imperator cognouit B conatum & mentem Chagani. Cum enim oppido Sirmio potiri cuperet, pontem fecerat, vt oppidi incolas, omnium rerum commeatu intercluderet, & fame ad deditionem compelleret. Nam cum Imperator minime diffideret Abaros, Sirmium oppugnaturos, (pax enim illi cum eis erat) in vrbem commeatus ad obsidionem tolerandam idoneos, inuehi non curauerat. Præterea copias non dico, quæ satis essent ad resistendum Abaris, sed ne minimas quidem omnino habebat. Etenim omnes exercitus quos conscripserat, Persico bello in Armenia, & Mesopotamia, occupati erant. C Quæ tamen omnia dissimulabat, tanquam non intelligeret quo Chaganus tenderet. Itaque Imperator respondit, se quoque velle Sclauinos, quoniam plerasque Romanorum regiones prædati fuerant, & latrociniis vexauerant, bello persequi. Sed tunc temporis non opportunum esse Abaris eam expeditionem suscipere, quia Turci Chersonem, cum exercitu obsidebant, neque satis spatii ad Istrum traiiciendum daretur. Itaque commodius illis esse supersedere & differre expeditionem in aliud tempus. Quid velint Turci & qua mente traiecerint, se breui cogniturum, de quibus omnibus Chaganum certiorem facturum. Hæc non latebat Abarorum legatum, e re nata, D ab Imperatore conficta, qui obiecto Turcorum metu, Chaganum abducere ab incepto opere sperabat. Legatus visus est persuaderi, & promisit effecturum, vt ab ea mente Chaganus desisteret. Itaque legatus, qui præcipue Chaganum ad bellum Romanis inferendum impulerat, amplissimis donis acceptis, quibus leniretur, e regia vrbe proficiscitur. Sed cum per Illyrium iter faceret, & pauci Romani ad eum tutandum essent præmissi a Sclauinis, excursiones in eas partes facientibus, contigit vt occideretur. Non multis interiectis diebus, ecce alter legatus venit a

Chagano in regiam vrbem Solachus nomine, qui apertissima & nuda impudentia ita locutus est: Ponte iunctum fluuium Saum superuacuum existimo affirmare. Manifesta enim is qui probe scienti narrat, vituperatione dignus est. Neque vero vlla, aut machina, aut arte Romani pares sunt Sirmio oppido ab obsidione liberando, non commeatum, non aliam vllam quampiam rem, quæ obsessis leuamento sit, flumine, quod ponte iunctum est, in vrbem inuehere possunt. Supereſt vt tantam Romanorum multitudinem illuc mittant, quæ vi & fortitudine possit Abarorum exercitum ab obsidione depellere & pontem deiicere. Itaque Imperator consultius faceret, si pro vna minime celebri vrbe, magis pro vna olla (ea enim dictione dudum vsus fuerat) a bello in Abaros & Abarorum Chaganum gerendo abstineret. Atque contentus educere saluos & incolumes omnes milites Romanos, & vrbis incolas, vna cum suis rebus, quicquid earum efferre potuerint, vrbe, quod ad reliquum attinet, nuda & deserta Chagano cederet. Abaros enim vereri, ne Romani stare pacis conditionibus in animo habeant, tantisper tantum dum bellum, quod cum Persis gerunt, confecerint. Quo demum confecto, omnibus viribus in Abaros impetum faciant. Quod si eueniat, habituros ipsos hanc vrbem promptissimum aduersus Romanos propugnaculum, vt non interiecto fluuio maximo aut alia loci difficultate omnino impediantur. Cæterum perspicuum & apertum esse Imperatorem commodi Abarorum nullam habuisse rationem, qui etiam pace constituta, oppidum Sirmium validioribus mœnibus cinxerit. Frui quidem Chaganum donis, quæ singulis annis accipit ab Imperatore, sed etiam si suppetant opes, & facultates, aurum, argentum & plurima serica vestis, vita & salus quæ longe cæteris rebus est potior, magis his omnibus est paranda. Denique vetera cogitanti & animo repetenti, reperit Romanos multas gentes in his locis donis & muneribus ad se acciuisse & pertraxisse, quas deinde tempore procedente subegerunt & funditus euerterunt. Se vero neque donis, neque denunciationibus, neque vlla alia re moueri posse, vt desistat ab incœpto, neque quieturum donec vrbem ceperit, & omnem Sirmianam insulam, in ea habitatoribus & colonis collocatis, propriam sibi fecerit. Seque iure id facere, quia Gepidarum prius hæc insula fuit, quorum res & vrbes iustius Abari sibi vindicare possunt qui eos deuicerunt, quam Romani. Hæc Imperatorem valde perturbarunt, & grauiter eius mentem commouerunt, adeo vt ab Abarorum bello abstinere constituerit. Quæ cum ita essent, Comentiolus ad Chaganum missus est, qui ei Imperatoris literas traderet, & quæ ipse ex animi sententia ad eum verbis exponeret. Is cum ad Chaganum peruenisset, literas Imperatoris ei reddidit, & quæ ipse ex animi sententia ad eum verbis exponeret. Chaganus autem ea quæ ipse ex animi sententia ad eum verbis exponeret, ita accepit, vt

τὴν λύπης σιωπὴ ἔσχεε τοὺς Ἀβαρηνούς. τοῖς εἰκόσι δὲ, A tem ira dolori immixta perculerunt, quod
ὡς ἐκεῖνῳ, λόγοις τε αὐτὸς χρησάμενος, ἀπέλε- satis oratione qua vsus est, vt res ferebat,
ξεν ὧδε. Ὡς οὔτε δυνάμει τὴν ἀνδρείαν χρεὼς, οὔ- declarauit, cum ita respondit: Neque co-
τε ξοφία τὰ βέλτιστα ὑμᾶς ὁ Χαγάνος· ἀλλὰ piis, neque fortitudine manus, neque pru-
Εἰρωνίας τε καὶ στωμύλης, καὶ Θεὸν τὸν ὁμόσαντα dentia nos Chaganus circumuenit, sed
καθυβρίσας. πάντι που δῆλον. πολέου δὲ ὅμως eum, pacem & Deum, per quem iurauit,
ἐκεῖνος αὐτῷ τὴν ἀπιστίαν οἴεται πρέξειν. Ἧττον delusisse, omnibus manifestum est. Nihilo-
γὰρ ἂν αὐτὸς μίαν τῶν θυγατέρων καταλιπὼν, minus illi perfidiam pro perfidia repende-
δυοῖν ἐπάρχουσιν, ἢ ὃ Σίρμιον τὴν πόλιν re, non constitui. Sed potius vnam ex filia-
ἔχων παραδώσω. Εἰ δέ γε δυνάμει τὰ βία τοῦ- bus quas duas habeo, illi desponderem,
τῳ ἕξεσι· καὶ οὕτω τὸν ὑβρισμένον ὑπ' αὐτοῦ quam Sirmium oppidum volens traderem.
Θεὸν ἔκδικον ἀναλῶν, αὐτὸς ἥκιστά τι κατα- Quod si vi expugnarit, illum Deus vltor,
πεφεύξ τὴν Ῥωμαίων πολιτείας ἐπιορκήσω ποτέ. cuius numen deierauit, & violauit manet,
Ὅτι τοίνυν τὸν πρεσβευτὴν ἀπεπεμψάμην, aut nunquam Imperio Romano præesse
πρεσκευάζεσθαι ἐκ τῶν ἐόντων τῇ πόλει ἀμυνῶν- me existimauero. Neque vero ideo minus B
τραπεν μὴν (ὡς ἔφθην εἰρηκὼς) οὐδὲ βεκχείαν dimisso legato, vbi suppetias ferre quo-
ἵνα ἔχων, στρατηγοὺς δὲ καὶ ἡγεμόνας καὶ λοχαγοὺς ad potuit, præparauit. Etenim, vt superius
ἄλλων, τοὺς μὲν ἐπὶ τῆς Ἰλλυρίδος, τοὺς δὲ ἐπὶ dixi, nullas habebat copias, itaque exercit-
Δαλματίας, ὡς αὐτῷ τὴν πόλιν ἐπὶ φρουρᾶς ἔχοιεν. uum præfectos, duces & turmarum du-
Οπὶ Θεόγνις, ἐπεὶ ἐς Κασίαν καὶ Καρβωναρίαν τὰς ctores, hos per Illyrium, alios per Dalma-
νήσους ἐγένετο, λόγων αὐτοῖς κινηθέντων περὶ σπον- tiam mittit, vt præsidium vrbi imponer-
δῶν, παρεστιδέξατο. παρεγενόμην δὲ τῷ Βαϊα- ent, & quoad fieri posset, custodirent.
νοῦ, καὶ τῷ ἵππου ἐπεβεβήκειμεν, τεθείσης οἱ Theognis vbi in Casiam & Carbonariam
καθέδρας χρυσῆς· σκιαὶ δὲ αὐτῷ, ἐκ * δύο λί- insulas peruenit, sermones ad se vt fœdera
θων ὑφασμάτων σκιαδείσης αὐτῷ ὥσπερ καλύ- fierent, delatos excepit: itaque Baianus
πτρης ἴνος. Ἀλλὰ γὰρ καὶ, ὥσπερ αὐτ' ἐρύματος, aduenit, & de equo descendens, in cathe-
παρὰ τὴν τέρψιν αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπον παρεῖ- dra aurea quæ illi apposita fuit, sedit sub
C κάλυπτο χρυσοῖς, ἀφ' ὃ μὴ σκοπεῖσθαι Ῥω- textili gemmis adornato, quod illi fuerat
μαίοις τυχὸν οὕτω δὴ ἀδρόον ἐς αὐτὸν. ἀπὸ οἵπερ præparatum, tanquam tectum. Ante pe-
ἀμφὶ Θεόγνιν παρεγενόμεθα, βεκχύ τε ἀφε- ctus illius, & vultum, propugnaculi vice
τῶτες τὸ χωρίον, ἵνα ὁ Βαϊανὸς ἐφεζόμενος τῷ erat obiectum scutum, ne a Romanis for-
* διαλέσων διελέγετο· ἑρμηνεῦσιν. Οὕννων τοῖς πίστις διεσα- te confertim in eum tela iaculantibus ap-
φηνίζοντο περὶ σπονδῶν. καὶ ὁ μὲν Βαϊανὸς ἔφα- pereretur. Etenim qui cum Theogni erant,
σκε, δεῖν ἐπείκειν οἱ Ρωμαίους ἀμαχητὶ τὸ Σιρ- non longo interuallo distabant a loco vbi
μίου, οἷα δὴ ὃ λοιπὸν μηδεμιᾶς ἐπιλελειμ- Baianus sedebat, & ex quo cum illis loque-
μένης μηχανῆς ἐς ὃ μὴ ἀλαλᾶναι ὅ ἄγυ. περὶς ὃ batur: itaque Hunni interpretes clara voce
* διέπων καὶ τὸ αὐλαιγαῖον θᾶττον ἐπιβοληθήσεσθαι. ἔφη μὲ fidem datam per inducias pronuntiarunt. Tum Baianus dixit oportere Roma-
ἐξ ἀμφοῖν τοῖν μερεῖν κεκωλυμένης αὐτῇ τὸ σι- nos illi citra pugnam Sirmio cedere, quia
τοπομπίας, τὸν δὲ καὶ τῆς τὸ Αβαρῶν δυνάμεως nihil illis opis iam reliqui erat, neque effi-
τοῦ πολέμιον μὴ ἐπιχαλάσης, ἄχρις οὗ ἐπιτει- cere possent, quo minus oppidum caperet-
χίσειαν ποιήσοιντο τῇ πόλει. περιὼν δὲ D tur. Iam enim vrbem res necessariæ defici-
καὶ ἵνα ὑπερόωσιν αὐτὰ τὰ ἡμείρῃ διατάσσα- ent, impedita ab vtraque parte frumenti
τὸ ἄστεως, ἀφ' ὃ μὴ ἀδρόλοις ἐκ τὸ Αβαρικὸν inuectione, neque Abarorum multitudi-
στρατᾷ, ἀπὸ γὰρ οὗσης τὸ πόλεως, ἑαυτοὺς ἐνδι- nem, vllis laboribus defatigari, vsque dum
δύναι Ῥωμαίοις. Τούτων οἱ ἀφαλεγομένων, αὐτεῖπε vrbem suæ potestati subiiciant. Proposuit
Θεόγνις· ὡς περῶν μὲν οὐδὲ αὐτὸς ἐνδοῦναι τῷ etiam aliquam verisimilem causam cur A-
πολέμῳ πρότερον, ἢ ὃ Αβαρικὸν ἐνδοῦναι· ἄλ- bari desiderarent vrbis dominium adipi-
λως τε μὴ ἐλπίζειν, τὸν Βαϊανὸν τοιούτοις ὑφήσειν sci, ne transfugæ ex Abarico exercitu, quia
Ρωμαίοις, οἵοισι καὶ βούλεται. Τούτοις αὐτοῦ καὶ τὰ vrbs esset illis contermina, ad Romanos
τοιαῦτα ἀπεφωνήθησαν, καὶ ξυμφωνησάντων οὐδαμῶς περὶς Εἰρίνου· ἀφ' ὧν Θεόγνις receptum haberent. Cum hæc ad hunc
ἀπειρηκὼς τῶν σπονδῶν, ἔφη ὡς τὸν Βαϊανὸν, ἀναχωρεῖν τε αὐτὸν, καὶ περὶς πολέμου παρα- modum locuti essent contra respondit
Theognis, imprimis se non prius a bello
recessurum quam Abaricus exercitus cesse-
rit, neque alia conditione Baianum sperare
debere se faciles Romanos ad ea quæ vult
reperturum. Hæc inter se altercantibus &
concertantibus aperte fœdus Theognis
icere recusauit & dixit Baiano, vt se ab
oculis Romanorum subduceret, & arma

ad pugnam capessendam caperet, tanquam A craſtina die, ſine vlla dilatione manus illi ſecum conferendi poteſtatem facturus. His dictis abierunt.

ξιν ἐξοπλίζεσθαι· ἅτε αὔριον, καὶ οὐκ ἐς ἀναβολὴν, διαῤῥήξοντος αὐτῷ τὴν μάχην. ὑπὲρ τούτοις ἀπηλλάγησαν.

ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ
ΠΡΟΤΙΚΤΟΡΟΣ.

EX HISTORIA
EIVSDEM MENANDRI
PROTECTORIS.

MEDI in Colchorum regionem, de B qua certabatur, irruerunt, vt ipſam ſibi ſubiicerent, & poſt multa & varia certamina, multumque temporis conſumptum nihil quicquam aliud profecerunt. Etenim quamplurima oppida Lazices, maxime vero Phaſis vrbs, vbi quondam vt aiunt, Aetes regia fuit, nihilominus ſemper remanſerant in fide & poteſtate Romanorum. Itaque Romanis & Perſis a detentione ſiue oppidorum munitorum, ſiue aliarum rerum, quæ quiſque bello quæſierat, diſcedere minime placuit, ſed in poſſeſſione remanere donec controuerſa cum maiori cauſæ cognitione & ſine armis diiudicarentur. Interea induciæ eſſent, quæ ad perfectam pacem ſpe ducerent, & dum ſtarent, potentiores vtriuſque Imperii, quietos ſe continerent. Hæc ita geſta ſunt, quo tempore, Hunni qui Zabergæ parebant, cum longe ab Imperii Romani finibus fuiſſent remoti, & Iuſtinianus ſuſpicaretur Contraguros, iterum Thraciam populationibus vexatum venturos, totus in Saldichum Outigourorũ Ducem incubuit, quem frequentibus legationibus hortari non deſtitit, & omni ratione ab eo contendere, vt Zabergam bello laceſſeret. Proponebat autem Imperator per legatos, quos ad Saldichum mittebat, ſi Contraguros debellaſſet, ad ipſum annuas pecuniarum præſtationes, quæ quotannis Zabergæ pendebantur rediturus eſſe. Itaque Saldichus, tametſi neceſſitudinem ſibi cum Romanis eſſe cuperet, Imperatori ſignificauit, minime ſibi pium, aut decens fore omnes ſuos contribules, ad internecionem vſque delere. Per hæc inquiebat hoc aſſequeremur ne ſupereſſent, qui eadem lingua, atque nos vterentur eadem habitatione, eodem veſtitu, atq; eadem viuendi ratione, denique hi quoque

ΟΤΙ, ὅπῃ Μῆδοι τῇ πρὸς μάχην τὴν Κόλχων χώρᾳ προσκαθήμενοι, ὡς αὐ ποιήσωνταί γε αὐτὴν κτήσεον, μὴ πολλοὺς ὅσους ἀγῶνας, χρόνου τε συχνοῦ τελεύτης αὐτοῖς, οὐδὲν πω πρότερον ἔφασαν· ἀλλὰ γὰρ τά τε πλείονα τῆς Λαζικῆς, καὶ ὁ Φᾶσις ἡ πόλις, ἔνθα λέγεται εἶ) τὰ τοῦ Αἰήτου βασίλεια, οὐδὲν ἧσσον ὑπὸ Ρωμαίοις ἐτύγχανον ὄντα· τέλος δὲ ἔδοξε Ρωμαίοις τε καὶ Πέρσαις, ὧν μηδὲν ὁπότερα κατοχῇ ὑπῆρχον, εἴτε φρούρια, εἴτε ἕτερα ἄλλα, οὕτω μεταχεῖναι· εἰ) δὲ ὁπότερα τῶν αὐτῶν, μέχρις οὗ ἀσφαλέστερον διϋκνοῦντο τὰ τῆς διαφορᾶς. καὶ οἱ- * τὰ τῆς νεν ἐδόκει οὐκ ἄλλως. ἐκεχειρία τε τις ἐγίγνετο, ὅσον οὔπω, τελεωτάτης εἰρήνης ἔχουσα ἐλπίδα· τάχιστα μέντοι τὴν πολιτευμάτων ἡσυχίαν ἦγον. ἐπεὶ οὖν ταῦτα τῇδε ἐχώρει· καὶ οἵ γε ἀμφὶ τὸν Ζαβέργαν Οὖννοι πόρρω που τῆς Ρωμαίων ὁπηκοΐας ἀπεληλαμένοι ἐτύγχανον· πλησιαζόντα Ἰουστινιανὸς (ὃν * ᾧ γὰρ εἶχεν, ὡς ἐληΐσοιντο) * τῷ καὶ αὖθις οἱ Κοτζάγηροι δηώσοντες τὰ ὑπὲρ Θρᾴκης) ἐλχειλύος τε ἐν τῷ τοῦ Σανδίλχου ἔθνει Οὐτιγουρων ἠγεμονίᾳ· αἰεὶ δὲ οὐδαμῶς παρῃώρει, πρεσβείας τε συχνὰς ἐκπέμπων, καὶ ἄλλοτε ἄλλῳ ἔτι πω αἱρεθιζων, ὡς αὖ ἀμωσγέπως ἐκπολεμώσοι γε αὐτὸν, ὡς τὸν Ζαβέργαν * προσοίη· δεῖν ὡς τὸν * σφᾶς Σανδίλχην αἰτήσαιτο ὁ αὐτοκράτωρ, ὡς, εἴγε κατηγωνίσατο τοὺς Κοτζαγήρους, καὶ τὰ ὅσα ἐτήσια χρήματα, ἐκ τῆς Ρωμαίων ὁπηκοΐας ἀπονεμηθέντα ἦσαν τοῦ Ζαβέργα, μεταθήσειν ὡς αὐτόν. καὶ τοίνυν ὁ Σανδίλχος, Ρωμαίοις γὰρ ὁπωσοῦν ἐβούλετο εἶναι, βασιλεῖ * σημήνειν, ὡς πέφυκεν οὐχ ὅσιον μοι, οὐδὲ ἄλλως εὐσεβεῖς, τοὺς ὁμοφύλους ἀφανίσαι χρόνῳ. * μὴ

πότε ὁμογλωσσοί τέ εἶσι καὶ * ὁμόσκηνοι ἡμῖν, καὶ ὁμοία χρῶνται στολῇ καὶ διαίτῃ· ἄλλ' ὅπῃ καὶ

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [212] - 132

συγγενεῖς καὶ ἑτέροις ὁσὶ πεπαίχαται ἡμῖν. ὁ- A sunt nostri consanguinei, quamuis aliis
μως δ' οὖν, Ἰουστινιανὸς μὲν καὶ ὁ τὰ τοιάδε ἐξκε-
λευσάμενος, καὶ αὐλίκα τῷ ἵππων τοὺς Κοτρα-
*λείτης ἴους γήσεις ἀφελόμενος, οἰκεῖον ποιήσομαι * κτῆμα,
ἔφη ὡς ἂν μὴ ἔχοιεν ὅτῳ ὀχούμενοι σίνοιντο τοὺς Ῥω-
μαίους. Οτι Ἀμμιγος ὁ Φράγγος ἐστρατοπεδεύσα-
*ᾗ το αὐτικρυ τοῦ ποταμοῦ Ἀθέσεως, * ἣ πρεσβεύκι-
μεν ἥδεσθαι οἱ Ῥωμαῖοι ἀφικόμενοι. ὁ δὲ Νάρ-
σης τοῦτο ἐγνωκὼς, Παμφρόνιον, ὃς ἐν τοῖς βα-
σιλέως παισὶν ἐτέλει, καὶ Βοῦλον πρεσβύτατα
τῆς αὐτοῦ βασιλέως βουλευσίας, ἐκπέμπει πρε- B
σβευσομένῳ ἄμφω ὡς Ἀμμιγον· ἐδήλωσέ τε
αὐτῷ ἐκ ποδὸς ἡσυχάζειν, καὶ μηδαμῶς πόλεμον
πις ἢ πι αὖθις κινῆσαι τοῖς Ῥωμαίων. ἐκεχείρια γὰρ ἤ
ἐγεγόνει μεταξὺ τοῦ τε χρόνου Φράγγοις τε καὶ Ῥω-
μαίοις. ὁ δὲ Ἀμμιγος ἀμφὶ τοῖς πρεσβείοις ἀπε-
κρίνατο, ὡς οὐκ ἐνδώσει ποτὲ ἐς' αὖ αὐτῷ τὸ
ἀκίνητον οἵα τε ἔσται κεκτῆσθαι ἡγεμών. Οτι αὐτὰ τοῦ
ἕως τε καὶ Ἀρμενίαν τελεωτάτη τις εἰρήνη
ἐδόκει· κατὰ τὰ τῷ καὶ Λαζικῷ ἐκεχείρια ἐν Ῥω-
μαίοις τε καὶ Πέρσαις. ἐπεὶ οὖν ὥσπερ ἠμπελῶ
τὰ τῆς εἰρήνης ἐπῆρχεν, ἐδέδοκτο δὲ Ῥωμαίων
τε καὶ Περσῶν τοῖς βασιλεῦσι πληρεστάτην ἡσυ-
χίαν ἄγειν· τούτου ἕνεκα Ἰουστινιανὸς στέλλει Πέ-
τρον, ὃς τῷ κατὰ τὰ αὐλικὰ καλούμενα ἥκειτο, C
ἀφελεσθόμενον Χοσρόην πρεσβεύσοντα ἀπο-
δῶν. καὶ ἅτινα ἀφικόμενον ἐν τοῖς ὁρίοις τοῦ Δά-
ρεως, καταδηλῶν τε ποιήσοντος ᾧ τῶν ἑῴων βαρ-
βάρων βασιλῇ, ὡς πρέσβεσιν ὑπερκρυκεσάμενος
ἀμφὶ τοῦ καλῶς ἔχειν πάντα ὅπλα ἐκκενάσει· ἐκπέμ-
πει αὐτῷ καὶ Περσῶν πρεσβύτης. ᾧ δὴ καὶ ὑπῆρ-
*ἀξίωμα τὸ χε μοῦ * ἀξιώματι Ζίχ, μέγιστον τῶν τότε παρὰ
τοῖς Πέρσαις γένους, πρεσβεία δὲ αὐτοῦ Ἐσ-
*αὐτὸν δεδουσαδρ. ἔστι δὲ πρόνοιαν τοῦ κατ' * αὐτοῦ βα-
σιλέως ἐπῆρχε. καὶ τοίνυν ἐν αὐτῷ ἠθροισμένοι οἱ
πρέσβεις, καὶ τὰ κατ' αὐτῶν ὑπαίθρια ἐξελόντων
εἰς ἓν ξύλα, ἐδιαίτων, κατέσκηψεν ἐς ἐκκλη-
σίαν. καὶ Πέτρος ὁ τῶν Ῥωμαίων πρεσβύτης, ἀπο-
χρώντως ἔχων τῆς τε ἄλλης παιδείας, καὶ τοῦ τὰ νό-
μων, ἔλεξεν ὧδε. Παρέσμεν, ὦ ἄνδρες Πέρσαι,
πρὸς μὲν Ῥωμαίων βασιλέως ταλέντες. ὁποῖος δὲ
ὁ καθ' ἡμᾶς βασιλεύς, ἄδηλον ἂν εἴη λέγειν,
πράγματα τοῦ ἄνδρα διηρευνῶσιν ὑμῖν. πρῶτα
μὲν οὖν ἐφ' ᾧ τὰ τοῦ ἤδη γεγονότος ἐς τελεωτά-
την εἰρήνην μεταβιβάσαι. ἀναδιδάξαι δὲ
*εἶτα βούλομαι πρότερον, πρὸς * οἷα ὑμῖν πολιτεύ-
ται καὶ ὅσων αἱ ἀπορίαι βεβαιωθήσονται. ἀλλ' εἰ
καί τις μεγαλορρήμων εἶναι δόξω. Ὃ σωφρονῆσον
ἀμφοτέρας ταῖς πολιτείαις ἡρώμενοι, μὴ
ἀμελήσητε τῆς παρρησίας. οὐκ ἐς μακρὰν
γὰρ ἐν δέοντι δείξει τὰ τοιαῦτα λελέχθαι· ἐπαινεσόμενοί τε πρὸς ὑμῶν, τῶν πραγμάτων

sunt nostri consanguinei, quamuis aliis
Ducibus pareant. Nihilominus Iustinianus
sua imperata valere volebat. Quamobrem
Contraguris qui illi minime dicto audien-
tes equum ademit, & hunc, ait, mihi pro-
prium vindicabo, ne habeant, quo vecti
& insidentes Romanis noceant. Amingus
Francus castra locauit ex aduerso flumi-
nis Athesis, quod Romani transire consti-
tuerant. Hoc cognito Narses Pamphro-
nium qui vnus ex Patriciis Imperatoris
erat, & Bonum Priuatæ rei comitem, lega-
tos ad Amingum mittit. Per hos denuntia-
uit Amingo, ne Romanorum rebus office-
ret, neque iterum bellum contra Romanos
gereret. Inducias enim per id tempus esse
inter Francos & Romanos. Amingus vero
respondit, se non illi traditurum telum,
quandiu sibi manus, qua illud iaculari pos-
set, superesset. Per Orientem & Armeniam
pax plane est perfecta. At per Lazicem, Ro-
mani inducias pepigerunt, & parum aberat,
quin de omnibus, quæ ad perfectam pacis
constitutionem pertinebant, conuenissent.
Itaque tandem hanc, omnibus numeris ab-
solutam, & quæ in perpetuum obtineret fa-
cere, Romanorum & Persarum Reges, desi-
derium cepit. Huius rei gratia Iustinianus
C Petrum prætorianarum cohortium Præfe-
ctum, ad Chosroen mittit, qui de pace in
vniuersum ageret. Is ad fines circa Daras
accedens significauit Orientalium barba-
rorum Regi se illic adesse, vt de armis ab
vtraque parte ponendis fœdere conueniret.
Illuc quoque missus a Persis legatus digni-
tate Zichus, quæ maximæ est apud Persas
auctoritatis, nomine Indegouach, qui erat
etiam sui Regis cubicularius aduenit. Le-
gati igitur conuenerunt, & vna quoque cum
illis ipsarum regionum viri primarii, vt de
his rebus deliberarent, sunt congregati. A-
pud quos Petrus Romanorum legatus om-
nibus disciplinis vt nihil quicquam addi
posset excultus, sed præcipue, in iure versa-
D tus, ita dixit, Adsumus, o viri Persæ, a Ro-
manorum Imperatore missi. Quis vero &
qualis sit noster Imperator superuacuum est
dicere. Etenim eius opera vobis virum de-
monstrant & indicant. Adsum igitur, vt iam
initas & factas conuentiones ad perfectam
& absolutam pacem traducam. Ego vero
primum quali & quam potenti cum populo
firma & inuiolabilis amicitia contrahitur,
vobis ostendere volo. Quod si multus in di-
cendo & magna proferre videbor, tamen
quia quod Romanis & Persis conducit sol-
licite est inquirendum, ne quæso grauiter
feratis, aut orationis longitudine offendi-
mini. Nec enim ea, ne quidem quamuis lon-
ga oratione pro dignitate exponi possunt,
& laudem a vobis consequar cum res ip-

sæ vos docuerint, eam quam ex oratione mea capietis vtilitatem. Vos igitur fœdus & amicitiam contrahetis cum Romanis, sufficit vero dicere Romanos. Etenim hac sola denominatione, reliqua facile intelliguntur. Oportet igitur, quando quidem vos cum tam potenti gente fœdus initis, neque de rebus parui momenti consilium habetis, honestissima & vtilissima quæque capessere & pro incertis belli, satis notum omnibus mortalibus bonum, pacem amplecti & seruare. At ne qua blanda cogitatio vos deludat, tanquam Romanos viceritis, elati, quod Antiochiam & alia quædam ignobilia loca quę Romanorum erant, ceperitis, in hoc Deus fœlicitatem Romanorum, quæ nimia erat, puniuit, neque hominem homini multum præstare debere iudicauit. Quod si quod natura iustum est dominaretur, nihil opus esset, neque Rhetorum, neque legum cultu, & diligentia, ne quidem concionibus, aut orationum vbertate, quæ in his vsurpatur. Spontaneæ enim res violentis, & quæ aliunde proueniunt præferendæ. Sed omnibus mortalibus est insitum natura, vt nos iusta facere & persequi existimari velimus: vnde manant, & profluunt nobis orationis copia & illecebræ. Quorsum enim collocuturi conueniremus, nisi vt vnusquisque nostrum euincat orationis vi & grauitate se iustum esse? Pacem vero bonam esse, bellum autem rem malam, nemo dubitat, etiamsi, contra id quod vulgo homines opinantur, certum exploratumque haberemus nos victoriam adepturos. Opinor eum qui vicit, infeliciter agere, quod crescat, & auctior fiat his quibus alii in luctu & mœrore sunt. Et sane vincere est molestum, etsi vinci est molestius. Itaque noster Imperator misit nos, vt fœdera vobiscum iniremus, & priores deprecaremur, vos bellum deponere: non quod timeat aduersam belli fortunam, sed ne eum præueniatis in pace, quæ vsque adeo nobis chara est, petenda. Itaque quoniam stat sententia motus bellicos compescere, ne nostra nobis mutuo accepta infortunia longioribus sermonibus exaggeremus & exprobremus (alienum est enim ab omni republica bene constituta, non commoueri casibus, qui in bello accidere possunt.) Vnusquisque vestrum quæso ante oculos ponat, & apud animum suum contempletur, & effingat, tanquam præsentes eos, qui cadunt, cum eiulatus emittunt, lamentantur, lethales plagas exhibent, Deum hominumque fidem ad sui commiserationem implorant, & dominantes incusant, quasi eorum consilio subditi pereant. Deinde etiam superstites consideremus, qui mœrore conficiuntur, propter eos quos in bello amiserunt, forte parentes, forte liberos, vt plurimum

A ὑμᾶς ἀναδιδασκόντων τὴν ἐκ τῶν λόγων ὠφέλειαν. ἐξηύρηται τοίνυν ὑμῖν αἱ ξυνθῆκαι καὶ πρὸς Ρωμαίους, ἐρρέθη δὲ Ρωμαίους εἰρῆνην· δηλοῖ γὰρ ἡ προσηγορία τὰ λειπόμενα. χρεὼν οὖν ὑμᾶς, ὡς πρὸς τοσαύτην πολιτείαν κατωρθωμένους, καὶ οὐ πρὸς βεβαίων βουλευομένους, τὰ κάλλιστά τε, καὶ σωτηριώτατα μᾶλλον ἑλέσθαι· καὶ αὐτὴ τῶν ἀδήλων τὸ πολέμου, ὃ προδηλότατον πᾶσιν ἀνθρώποις, τὴν εἰρήνην, ἀγαθὸν ἀποδέξασθαι. καὶ μή τις ὑμᾶς ἀπατάτω λογισμός, ὡς νενικήκατε Ρωμαίους, ἐπηρμένοι τῇ Ἀντιοχείαν

B ἁλῶναι πρὸς ὑμῶν, καὶ ἄλλα Ρωμαϊκὰ χωρία. Ὃ γὰρ ὑπερβάλλον τῆς Ρωμαϊκῆς εὐτυχίας ὁ Θεὸς ἐκόλασεν ἐν τούτῳ, τῷ μὴ νομίζειν ἀνθρώπων ἀνθρώπου διαφέρειν πολύ. καὶ εἰ μὴ ὃ φύσει δίκαιον ἐκράτει. οὔτε ῥητόρων, οὔτε νόμων ἀκριβείας, οὔτε μὴν ἐκκλησίας, καὶ τῆς περὶ ταῦτα ποικιλίας τῶν λόγων, ἔδει, αὐταίρετα γὰρ τοῖς βιαιοτέροις τῶν πραγμάτων προσιέσθη μᾶλλον. ὅπου δὲ πάντες ἀνθρωποι δίκαια καταστάναι νομίζομεν, πρὸς δὴ καὶ τῆς ἐκ τῶν λόγων περιφρείας ἡμῖν

C τοιγαροῦν καὶ ἐς ἐκκλησίαν ξυνελήλυθαμεν, ὡς ἂν πείσομεν ἕκαστοι τοὺς δυνατὴν λόγων ὑπεικεῖς εἶναι. ὅτι μὲν οὖν ἀγαθὸν εἰρήνη, καὶ πανώδυνον πόνηρὸν ὁ πόλεμος· οὐδεὶς ἀντερεῖ. Εἰ γὰρ καὶ τῷδε τὴν κρίσιν τῶν ἀνθρώπων δόξαν βέβαιον ἡγησόμεθα ὃ νικᾷν· εἰμὴ τὸν νενικηκότα κάκιστα ζῆν, οἷς ὧν δακρύουσιν ἕτεροι. οὕτω δή που καὶ ὃ κρατεῖν λυπηρὸν, μή τι γε ὃ κρατεῖσθαι λυπηρότερον. δι' τοίνυν ὁ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς ἀπέσταλκε πρεσβευτὰς ἡμᾶς, καὶ πρεσβευτὰς ἱκετεύσοντας κρατῆσθαι τὸν πόλεμον. οὐχ ὡς δεδιὼς μὴ τὰ πολέμια· φοβούμενος δὲ μὴ προφθάσοιτε διαλεχθέντες πρότεροι περὶ τῆς

D εἰρήνης τῆς φιλοπάτρης ἡμῖν· μὴ δῆτα οὖν, ὡς πρὸς τῶν δορυβῶν ἀπαλλαγῆς, ἃς κατ' ἀλλήλων ἐπεκτείνωμεν δυσμενείας. πολιτείας γὰρ εὖ πολιτευομένης ἀλλότριον πέφυκέ πως, ὃ μὴ σχάζεσθαι τῶν ξυμβησομένων ἐν τῷ πολέμου. Διαγραφέτω τις ὑμῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς ἰδιαίας ὥσπερ πρόσοντας τοὺς πεπωκότας καταφυγομένους· ἀναλογιζέσθω καὶ ἃς κραυγὰς τῶν πληγῶν, ὑπιδεικνυώτας ἀποικτιζομένους τε, καὶ ἐπεγκαλοῦντας, ὡς τῇ κρατουμένων ἀβουλίᾳ διέφθαρται ὃ ὑπῆκοον· εἶτα τοὺς περιόντας, εἰσπροφαίνοντας ἡμᾶς τοὺς ἀπολωλότας τυχὸν μὲν γονεῖς, τυχὸν δὲ παῖδας. ξυμβαλὼ δὲ,

τοὺς Φιλιππους, ἢ τ' ὀντιναοῦν. καὶ ἁπλῶς αὐθεγ- A certe amicissimos quosque, aut alium quem-
πον σὺν ὑμηθῶν μόνῳ, γυναῖκας ἀφ' οἰκίας αὐδρῶν, uis. Denique ex omni parte res humanas
καὶ τ' νεωτάτων ἡλικίαν ὀρφανιζθεῖσαν, καὶ πάντα animo lustremus, viduatas viris domos, &
χοῦ μεμιζόμενον τὸν ἄρθρων, ἐφ' ἑκάστῳ συγ- infirmissimam ætatem, patribus & matribus
νείας ὀνόματι. εἰ γὰ καὶ δύνομαι, τὸ πίπτειν ὑπὲρ orbatam, & passim diffusum per omne co-
πατρίδος, ἐξ) καλόν· πάσης ἀφροσύνης ἐστὶν gnationis nomen luctum. Nam & si dederi-
αὐάπλεων, δυνασθαι μὴ αὐτὸν κινδύνων χά- mus, honestum esse mori pro patria, tamen
ριν σκοπεῖν τῇ ἀρεταμένῃ, τῷ δὲ δοκεῖν μειονε- summæ dementiæ est nolle, tametsi possi-
κτεῖας τ' ἀπαπάλων μὴ βούλεσθαι. οἶμαι καὶ τ' mus, sine periculo terræ altrici gratiam re-
Περσίδα χῶν, καὶ τ' Ῥωμίλω αὐτῷ, εἰ ἦν δυ- ferre, vt ex crudeliter cæsis hostibus, glo-
νατὸ φωνὰς ἀφιέναι, ταῦτα δηπουθεν ἡμᾶς αἰ- riam reportemus. Opinor Persidem terram,
τιολογεῖν. μὴ οὖν αἰχμηθῶμεν τῆς πολέμου κα- & Romanam, si possint vocem emittere,
ταθήεσθαι δ' φορτίον. δ γὰρ ὀπικάρας ἄπαντα B hoc a nobis postulaturas fuisse. Ne vero
* σωπίσει τοῦσειν, μᾶλλον ἡμῖν * τοῦσόσει τ' αὐδρείας τ' quisquam vestrum causam non deponen-
ὄγκλαν. μηδὲ τις ὑμῖν, ἐς τοῦσκάλυμμα τῦ dorum armorum obtendat, & dicat, mini-
μὴ ἐθέλειν καταπέναι τὰ ὅπλα, τῦτο δὴ δ κάλ- me arma deponi debere. Pacem quidem
λιστον πῶ εἰρήνου δυσεύρετον εἶναί τι χρῆμα καὶ rem honestam esse, sed haud inuentu facil-
δυσπόρεστον, εἴποι. οὐ γὰ, ὡς οἴονταί πολλοὶ, τὰ lem, & quæ nisi cum magna difficultate
κάκιστα μὲν τοῦχόεται καὶ αὐθαίρετα τοῦσό- comparari potest. Nec enim vt multi exi-
πλαπα τοῖς αὐθρώποις· τὰ δὲ αὖ βέλτιστα τῆ stimant, pessima quæque prompte & vltro
τοῦξέων δυσδιδράσκει τε, καὶ διολισθαίνει, καὶ in sinum hominum aduolant, optima diffu-
δυσπάλωτα πέφυκέ πως. πᾶν γὰ ἀγαθὸν εἰρήνη giunt, & sese a nobis subtrahunt; tanquam
δοκεῖ. ἐγὼ γ' κατεπλάγην αὐ τοῖς κομψολογίαις· natura comparatum sit, vt vix apprehendi
εἰ μὴ Ῥωμῆοι μόνοι ὑμεῖς, ἡμεῖς δὲ Πέρσαι τυγ- & teneri possint. Pax enim ex omni parte
χάνομεν ὄντες. μὴ οὖν οἴεσθε τοῦσόσω ῥημάτων bonum censetur. At Persarum Zichus ita
* παίξεσθαι λήσειν ἡμᾶς, ὁποῖοί τινες κεκτημένοι ἦκετε * δι- C respondit. Ego quidem vestris verborum
ξόλωποι τ' στωμύσοντος. ὅθεν δὲ τοῦχόλεσθε τ' præstigiis mouerer, nisi vos Romani, & nos
εἰρήνου, ὥσπερ τοῦπέπασμα τ' δλίας. καὶ ταύ- Persæ essemus. Itaque cum tales quidem si-
τη δ' φανερώτατον τ' ἀτιμίας ὑποσπάζειν οἴεσθε· tis, ne existimetis vestras orationis illece-
βεβαία δ' λεξείνου. οὐ γὰ στώμης αὐδρὶ bras & verborum circuitus, quibus vtile
Πέρσῃ, τοξολογία διεξιέναι τῶν τοῦχμάτων τὰ κάμια. Χοσρόης ὁ πάντων αὐθρώπων in medium profertis, nobis ignotos esse.
(εἴπερ βούλεται) βασιλδ, οὔτε τὴν Ἀντιο- Quemadmodum autem, per pacem, quam
χείας ἅλωσιν, ἐγκαλλώπισμά τι καὶ ἐγκώμιον proponitis, colorem timiditati vestræ quæ-
ἑαυτῷ τοῦτίθησιν. εἰ γὰ καὶ φοβερὸν ὑμῖν καὶ ritis, & ita vestrum dedecus, quod satis vn-
ἐργωδέστατον ἐξ) δοκεῖ δ πῶ' ἡμῶν τοῦχάζειν. dique patet & manifestum est, tegere pu-
ὅμως ἡμεῖς πῶ'ργον ἡγούμεθα, τὸν ὀντιναοῦν tatis, paucis ostendam. Etenim viro Persæ
πῶ' πολεμίων νικᾶν. πεπαιδδύμεθα γὰ ἀκεί- insolens est superfluis verborum ambagi-
ως δ κρατεῖν, καὶ ῥᾶσον τὰ λοιπὰ τῶ' ἀνθρώ- bus, extra propositum egredi & excurrere.
πων γλῶ κρατεῖσθαι μεμαθήκασιν ὑφ' ἡμῶν. Chosroes omnium hominum (sic enim illi
οὔτε μὴν ἑτέρας Ῥωμαϊκῆς πόλεως καταφρο- lubet) Rex, quod Antiochiam ceperit haud
φὴ τοῦς ὄγκον ἡμᾶς ὀξαίρῃ ποτέ. δ γὰ τοῦχόε- id sibi ornamento & laudi tribuit. Vos qui-
στατον, ἡμῖν οὐ θαυμαστόν. καὶ ταῦτα μὲν ἐρ- dem quod gessimus, magnum aliquid, &
κέσαι τοῦς ἔλεγχον τῦ μάτην ἀναῤῥιμμένης quod nostri terrorem pariat existimatis, nos
πῶ' ὑμῶν ἀδολεχίας. Ῥωμῆοι δὲ δ σώφρης vero non item. Non enim rem operæ pretii
τοῦφάσεσι, καὶ ποσοῦδῶν τοῦτερον ἀφελεγ- ducimus, si qualemcumque hostem deuice-
μένοι Πέρσαις. ἡσθείην τοῦς ἡμῶν, νενικήκατε rimus. Etenim eximie vincere didicimus,
τῷ ταχύ· τοῦστρισσεύσαντες τὴν εἰρήνην αἰτεῖν. cum reliquum hominum genus a nobis vin-
καὶ ταύτῃ τὴν ἐν τοῖς πολέμοις ἀδοξίαν ὑπεκα- ci didicerit. Neque alterius ex Romanis
λύπτετε, τῷ δῆθεν μὴ ἐφιέμενοι μάχης ὑπεί- vrbibus expugnatio nos vnquam ad altiores
κεις ἐξ) δοκεῖν. ὅπῳ αὖ ἡμεῖς, εἴπερ ἐμελλήσα- D spiritus extulit. Hoc enim in nobis minime
mirum, quippe quod vsitatum, & in prom-
ptu est. Atque hoc sufficiat, ad reprehen-
sionem nugarum, quas frustra effudistis.
Romani vero, quod consueuerunt faciunt,
qui primi cum Persis de pace colloquium
instituunt, nostrum est quid facto opus sit
agitare animo. Vos autem in eo vincitis
quod pacis petendæ celeritate præuenitis,
& acceptum ex bellis dedecus, hac ratione
tegitis, & in eo humanitatis laudem affecta-
tis, quod a pugnando adhorretis. Id quidem
& nos, si quando tardius mentionem pacis

feciſtis etiam vincentes fecimus. Itaque & A pacem magni æſtimamus, & ſermones pacis admittimus. Magnifica vero & nobilis cogitatio eſt res decoro, & honeſtate metiri. Hæc Zichus & amborum legatorum interpretes, ab vtriſque prolata explicantes ea, quæ vnaquæque pars ſentiebat expoſuerũt, cum in multos quoque alios ſermones erupiſſent, quibus modo quod vtile erat, in medium adducebant, modo quibus, ne pacis deſiderio teneri viderẽtur, propterea quod imbecilliores eſſent magnifice de ſe prædicabant. Perſæ autem pacem continuam eſſe & certam auri quantitatem, ne armis vterentur, ſingulis annis accipere volebant. Præterea quadraginta, aut ad minus triginta annorum auri præſtationem vno cumulo B coaceruatam, vltra id quod ſingulis annis penderetur, ſibi præſenti die dari, vt ab armis diſcederent poſtulabant. Romani contra ad breue tempus fœdera fieri æquum cenſebant, & quicquam pro pace ſoluere recuſabant. Magno ſuper hoc certamine exorto cum pluribus verbis inter ſe diſſeruiſſent tandem decreto ſancitum eſt vt per quinquaginta annos pax eſſet, Romanis Lazicem Perſæ redderent. Valere pacis conditiones, & vtrimq; obſeruari, hac per Orientem, hac per Armeniam, & per ipſam quoq; Lazicem. Triginta aureorum millia ſingulis annis, quibus pax erit, Romanos Perſis præſtare: Vniuerſam decem annorum, huius annuæ præſtationis quantitatem, ita repræſentari, vt ſeptem annorum ſumma, præſenti pecunia, trium reliquorum annorum quæ reſtabant ex decem, ſtatim a decurſo & peracto ſeptennio perſoluerentur. Deinde per reliquos ſingulos annos ex conuentione ſolutio fieret. Actum quoq; eſt de diruenda monaſtica domo, quę Sebanus vocatur, fundata dudum, & ædificata in confinibus, & aream Romani acciperent. Etenim ab initio Romanorum fuerat: ſed eam Perſę cum pacem rupiſſent, occcupauerant, & cum in eius poſſeſſione diu fuiſſent, propitiatorium mœnibus ſepſerant. Non tamen alia loca omnino demoliti ſunt, neque ea Romanis D tradiderunt. Fœdera enim de ea re nihil quicquam continebant. Conuentum etiam fuit, vt litteræ, quas ſacras Latina lingua vocant, ab vtriſque & ab Imperatore & a Rege adferrentur, quibus ratas haberent & confirmarent pacis conditiones, in quas Legati conſenſerant. Et hæ confeſtim illuc ſunt miſſæ. Conditionibus quoque adſcriptum erat, vt ſeparatim ſacra ſanctio ab Imperatore Romano emitteretur, qua pecunias penſionis trium reliquorum annorum, quæ reſtabant ex decem, ſe ſtatim exeunte ſeptimo anno Perſis numeraturum caueret.

τε, ἢ κρατιῶντες ἐπραξάμεθα. ὅμως δεχόμεθα τοὺς λόγους, τὴν εἰρήνην τοῦ πλείστου ποιούμεθα. Φρόνημα γὰρ εὐγνὲς, τῷ πρέποντι ξυμμετρούμενον τὰ πράγματα, οὕτω δὲ καὶ τὰ Ζίχ εἰπόντος· οἱ ἀμφοτέρων ἑρμηνῆς διασαφήσαντες ἑφ' ἑκάτερα μέρη τὰ ῥήματα, διδάσκαλοι τῶν νοημάτων ἐγίγνοντο, πλείστων καὶ ἑτέρων ἀναρριμμένων λόγων· νῦν μὲν αὐτὰ δὴ χρήσιμα χάριν, νῦν δὲ καὶ κόμπου ἕνεκα, καὶ τὸ μὴ δοκεῖν ἧττον ἔχοντας τῆς εἰρήνης ἐφίεσθαι. Πέρσαι μὲν διαπαντὸς ἐξίουν ῥητὸν ἑφ' ἑκάστῳ ἐνιαυτῷ χρυσοῦ τὸ μὴ κεχρῆσθαι τοῖς ὅπλοις, καὶ μίξεως ἀπὸ Ῥωμαίων. καὶ τεσσαράκοντα μὲν ἐτῶν, ὅρῳ ἐλάχιστον τεσσαράκοντα, πρόσθεν ἐκπεπορισμένους ἐν ξυναθροίσει, οὕτω βούλεσθαι καταπέναι τὰ ὅπλα. Ῥωμαῖοι δὲ ὀλιγοχρονίους τὰς ξυνθήκας εἶναι ἐβούλοντο· πρὸς τοῖς μήτε μὴ καταπέναι τι χρήματα τῆς εἰρήνης. ἀμίλλης δὲ περὶ τούτου ὀπτὶ μέγα κινηθείσης, καὶ λόγων πρόσθεν ἀκουσθέντων ἢ κατὰ λόγον· τέλος ἔδοξεν, ὥστε ὀπτὶ μὴ ἔτη ξυνεσάναι τὴν εἰρήνην, Ῥωμαίοις δὲ ὀπτὶ δοθῆναι τὴν Λαζικήν· χρήματά τε εἶναι ἃ ἐρρωμένας τὰς σπονδὰς, καὶ κρατεῖν ἑκάτερον· τὸ μὲν κατὰ τὴν ἕω, τὸ δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἀρμενίαν, ἀλλὰ γὰρ καὶ C ἐν αὐτῇ δή που τῇ Λαζικῇ· οὕτω μέν τοι, ὡς λ' χιλιάδας ἐτησίας χρυσοῦ νομίσματος ἀποφέρειν *Πέρσας τῆς εἰρήνης ἕνεκα. ἀπὸ Ῥωμαίων. ἐβεβαιώθη δὲ τάδε, ὥστε Ῥωμαίοις * ἑκομάδι δεκαετίας ποσότητα πρόσπαρεχεῖν· οὕτω καλεῖσθαι τὸ χρῆμα μὴ ἕνεκα τῆς ἐπιδὰ, ἐς μὲν τὴν ἑβδόμην ἐτῶν παραδρομὴν, ὁπόταν ἐς ἀβαθολὴν, καταπέναι τὰ λοιπὰ τριῶν ἐτῶν τὴν σπουδήν. εἶτ' οὕτω καθ' ἕκαστον ἔτος ποιεῖσθαι Πέρσας τὸ ὁρισμένον ἐνιαυσιαῖον. ἔδοξε δὲ καὶ τὴν καθαιρεθῆναι τὸν μοναχεῖον οἶκον, τὸν λεγόμενον Σεβαστὸν, καὶ ἱδρυμένον ἐν τοῖς μεθορίοις, καὶ ἀπολαβεῖν Ῥωμαίους τὸν τόπον· Ῥωμαίων μὲν καθεστῶτα ἀπ' ἀρχῆς, Περσῶν δὲ παραδυναστευσάντων, καὶ ἐν κατοχῇ τούτου ἤδη γενομένων, τεῖχός τε κατησφαλισμένων ὃ ἰσχυρὸν. οἱ δὲ ἄλλα γὰ οὔτε ἐς τέλεον κατέσκαπτον, οὔτε μὴν * ἐνεχείρησε Ῥωμαίοις. ταῦτά τοι ἐπὶ τοῖς σπονδὰς ἐμ- ων φέρεται. ἐτέρωθι δὲ, ὥστε τὰς λεγομένας τῇ Λατίνων ξυγκλήτῳ σάκρας ἐξ ἀμφοῖν τοῖν βασιλείοιν αὐτὰ ἐπικυρωθῆναι, ἐπιβεβαιούσας ἅπαντα, ὅσα πρὸς τὴν πρέσβεων ἐμπεδοῦντα ἐτύγχανε. καὶ τοίνυν τὰ τοιάδε ἐξάλλη αὐτόθι. ξυνέβησαν δὲ καὶ ἐς τόδε, ὥστε χρυσὸν μὲν μὴ ἐσφέρειν τὸν Ῥωμαίων βασιλέως, ὁπόταν ἐφοδεύοιμεν τὰ πρὸς τὸ ἀποδησομένων χρημάτων τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης, μὴ τὸν ἕβδομον ἐνιαυτὸν, ὡς καταδήσοιεν ταῦτα Ῥωμαῖοι Πέρσαις· ἐκυρώθη

* Πέρσαι

* ἀργύρου

σκυρώθη ὥστε καὶ ὀκτὼ βασιλέως Περσῶν ὁμολογίαν ἐν γράμμασι παρεστήσαι· ὡς, ἰδίᾳ ποτὲ σπεισάμενοι Πέρσαι τὰ πρῶτα ἐτῶν δι' ὀφλήματος χρυσίου, βασιλεῖ Ῥωμαίων δι' ἐπιστολῆς βεβαιωτικὴν ἀναδοῦναι γράμμα. ἡ μὲν τῶν Ῥωμαίων αὐτοκράτορος πρὸς τὴν εἰρήνης ὁμολογία, τὴν σπονδὴν φέρουσα παρεγράφω, γνώσεως ἡμῖν ἕνεκα παλαιᾶς τυγχάνει. ἡ δὲ τῶν Περσῶν βασιλέως γράμμασι μὲν ἐγράφη Περσικοῖς, τῇ δὲ Ἑλληνίδι φωνῇ κατὰ τοῦτο δύναται ἰσχὺν τὰ ῥήματα. Θεῖος, ἀγαθὸς, εἰρηνοπάτριος, δεσπόζων Χοσρόης βασιλεὺς βασιλέων, εὐτυχὴς, εὐσεβὴς, ἀγαθοποιὸς, ᾧ πρὸς μὲν τύχην μεγάλην βασιλείαν δεδώκασι, γένος γηγενῶν, ὃς οὐκ ἀνέχεται χαρακτῆρι ἑτέρου ἰσωθῆναι Καίσαρι ἀδελφῷ ἡμετέρῳ. ἡμῖν οὖν παρεγράφη ὕστερον ἐδηλώθη. ἀπαρχὴ δύναμις τῶν λεχθέντων τοιάδε ἐστὶν ἀρχή. εἴποιμι δὲ αὐτοῦ γε δὴ που τοὺς λόγους τὸ σεμνόκλεον. ἀναξίως ἐδέξατο φήσθω χρῆναι ὑπ' ἄλλως, ὡς αὖ μὴ ὑποπτήσοι τις ἑτέρως φρονεῖν. παρεστήσαμεν τὰ* τῆς ἀληθοῦς εἶναι οὕτω. Χάριν ἀπονέμομεν τῇ ἀδελφότητι τοῦ Καίσαρος περὶ τῆς χειρίας τὴν εἰρήνης, τῆς μεταξὺ τούτων τῶν δύο πολιτειῶν. ἡμεῖς μὲν Ἰεσδεγουσνάφ, ἀνὴρ κουβικουλαρείου, ἐκελεύσαμεν, καὶ ἐξουσίαν δεδώκαμεν· ἡ ἀδελφότης τοῦ Καίσαρος Πέτρῳ μαγίστρῳ τῷ Ῥωμαίων καὶ Εὐσεβίῳ ἐκελεύσει καὶ ἐπιτρέψαι, καὶ ἐξουσίαν δέδωκε λαλῆσαι καὶ πρᾶξαι. καὶ ὁ Ζίχ, καὶ ὁ λεγόμενος παρὰ Ῥωμαίοις μάγιστρος, καὶ Εὐσέβιος πρὸς τῆς εἰρήνης χάριν ἐλάλησαν, καὶ ἔπραξαν, καὶ ἐτύπωσαν τὸν εἰρήνης πεντήκοντα ἐνιαυτῶν· καὶ ἔγραψαν πάντες ἐσφραγίσαμεν. ἡμεῖς οὖν ὁ Ζίχ καὶ ὁ μάγιστρος τῶν Ῥωμαίων, καὶ Εὐσέβιος ἐποίησαν βεβαίως ἔχοντα τὸν εἰρήνην, καὶ ἐμμένοντα αὐτοῖς· οὕτω μὲν ὅτι λέξεως εἶχεν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν Ῥωμαίων βασιλέως ἐτύγχανεν οὖσα ὁμολογία, ἄνευ τῆς παρεγραφῆς, ἣς εἶχε τὸ βασιλικὸν γράμμα τὸ Περσικόν. καὶ ἐν τοιοῖσδε ὁ ξύλλογος διελύθησαν. ἐν δὲ διὰ ἑτέρα ξυνελθόντ μεγαλαυχοῦντος τοῦ Ζίχ, καὶ ὅτι Χοσρόη βασιλεῖ κομπολογία χρωμένου, φάσκοντός τε· Ὡς ἀμαχώτατός τέ ἐστι, καὶ νίκας παρεβάλετο πολλὰς· καὶ ὡς, ἐξ οὗ χρόνου τὸν Κίδαριν ἀνεδήσατο, ἀμφὶ τὰ δέκα ἔθνη καταγωνισάμενος κατέσχεν ἐς φόρου ἀπαγωγήν· καὶ ὅτι τὸν τῶν Ἐφθαλιτῶν κατεστρέψατο δυνάμιν· καὶ μὴ οὖν βασιλεῖς ἐχρώσατο πλείοσιν· καὶ ὡς ἀγανακτοῦσι τε αὐτὸν καὶ τεθήπασιν οἱ ἐκεῖνοι βαρβάροι· καὶ ὡς καὶ ὃ παρῆκεν, καὶ ὅσα ἀπεικὸς αὐτῷ ἡ ἐπωνυμία κεκόμψευται ὁ βασιλέα παρασπορρόδεσθαι βασιλέων. τοῦτα καὶ τὰ τοιάδε τοῦ Ζίχ περὶ Χοσρόου μεγαληγορεῖα χρησαμένου· ὁ δὲ μνησθεὶς ὀξέως ὁ Πέτρος τοιάδε ἰσοστάσιον ῥυᾶ.

A Pactum quoque est, vt Persarum Rex cautionem interponeret, se simul atque aurum, quod stipulatus erat, pro tribus annis, recepisset, securitatis instrumentum Imperatori Romano traditurum. Et Romani Imperatoris pacis ratihabitio solitam præ se ferebat inscriptionem, quæ satis nota est. Persarum vero Regis, Persica lingua scriptæ verba Græce hæc sonant. Diuinus, bonus, pacificus, summus Princeps, Chosroes, Rex regum, felix, pius, beneficus, cui Dii magnum Imperium, cum magnis opibus indulserunt, Gigas Gigantum, ad Deorum exemplar compositus, Iustiniano Cæsari fratri nostro. Atque inscriptio erat huiusmodi. Vis autem eorum quæ comprehensa sunt litteris, talis fuit. Referam ego ipsam verborum structuram, & dispositionem. Necessarium enim esse duxi, non aliter facere, ne quis suspicaretur, ex his quæ vere ita se habent, aliquid a me immutatum. Gratias agimus fraternitati tuæ pro pace, quam nobis inter ista duo regna constitutam, vtendam fruendam dedisti. Nos quidem Iedegousapho diuino cubiculario nostro, iussimus & potestatem dedimus, id negotii conficere. Fraternitas autem Cæsaris, eius procurationem Petro Romanorum magistro commisit, vt de pace colloquium haberet, & tractaret. Et quidem Zichus, & qui a Romanis Magister dicitur, & Eusebius, re inter se deliberata & perpensa, tractauerunt, & in scriptis redegerunt pacem in quinquaginta annos Persis & Romanis esse, & quæ scripta sunt, suis sigillis impressis approbauerunt. Itaque nos omnia, quæ Zichus & Magister Romanorum, & Eusebius de pace cauerunt, sanxerunt, & conuenerunt, rata firma valere volumus, & conditionibus dictis stamus: Et ista quidem ita scripta se habebant. Eodem sensu Romanorum Imperatoris ratihabitio scripta fuit, sed sine vlla inscriptione & titulis, licet contrarium a Persarum Rege esset vsurpatum. Super his solutum est inter legatos colloquium. Cum denuo ad colloquium venissent & Zichus magnificis verbis iactaret, & attolleret Chosroen, & diceret, illum inuictum, & in medium proferret multas eius victorias, vt ab eo tempore, quo Cidari redimitus fuisset, decem gentes, cum quibus dimicasset, tributum pendere coegisset, & Ephialtarum potentiam euertisset, & multos Reges subegisset, qui ipsum colebant, & venerabantur, vnde iure & merito, Regis Regum appellationem sibi sumeret. Cum hæc & huiusmodi Zichus de Chosroe prædicaret, & magnifice loqueretur, Petrus paulum a proposito digrediens, hanc historiam recitauit.

* ὧν

Erat inquit olim priſcis temporibus, qui-
dam Ægyptiorum Rex, nomine Seſoſtris.
Is, cum illi fortunæ aura afflaret, magnos
ſpiritus ſumpſit, & potentes gentes do-
muit, & earum Reges captiuos fecit, eo-
que deuenit arrogantiæ, vt currum deau-
ratum fabricaret, & equorum & aliorum
animalium vecturæ aptorum loco, Reges
illos iugo aptaret. Is vectus per Reges, per
vias publicas, ſeſe ſubditis exhibebat. Quæ
cum quibuſdam diebus factitaſſet, accidit
vt quodam die vnus ex illis Regibus, qui
erat ſummo iugo aptatus, intente & defixe
vultum retorquens, ſpectaret rotam ſe cir-
cum voluentem, & continuatione motus, in
ſe ipſam reuertentem. Cum id Seſoſtris, qui
vehebatur, animaduertiſſet: Quid rerum
agis, inquit, neque quis ſis reſpicis? Con-
templor, inquit, domine, hanc rotam quæ
ſe alternis frequenter in orbem circum-
agit, quæ nunquam eodem loco manet,
ſed fertur modo ſuperius, modo inferius,
& ita currus agitationem facit, & operatur.
Hæc audiens Rex Ægyptius, & apud ſe co-
gitans quid hæc ſibi vellent, intellexit iſta
ante oculos ponere, & indicare fortunæ in-
conſtantiam & volubilitatem, quæ ſemper
voluitur, neque eodem loco permanet, &
rotæ ſemper voluenti res humanas ſimiles
eſſe. Itaque veritus ne ipſe tempore in ali-
quam calamitatem incideret, abſtinuit
deinceps eo modo quo diximus vehi, &
Reges apud ſe ſeruitutem ſeruientes, in ſua
regna, vt illic quemadmodum antea re-
gnarent, dimiſit. Hic finem accepit Petri
ſermo hiſtoriam recitantis, quo Zichi ma-
gniloquentiam repreſſit. Deinde diſſeruе-
runt de his quæ agenda reſtabant. Cæte-
ra enim omnia, quoad eius fieri potuerat,
quæ adhuc in controuerſia erant, compo-
ſita tranſactaque fuerant, exceptis quæ ad
Suaniam pertinebant, quæ in ſuſpenſo &
adhuc indeciſa manebant. Itaque Petrus
Zicho dixit: Multis laudibus, vir ille di-
gnus eſt qui perfecte vtilia conſulit, eadem-
que perfecte ad exitum perducit. Etenim
ſi quid in his labat & deeſt, imbecillitati
opinor iudicii, eius qui negotium ſuſcepit,
attribuitur. Non immerito, neque fruſtra,
hæc a me habetur oratio, quæ ad te dire-
cta, o Ziche, tandem in magnam Roma-
norum & Perſarum vtilitatem eſt redun-
datura. Dicam ego paulo apertius. Sua-
nia ditionis Romanorum fuit, & Suanis
Romani imperarunt. Tum Tzatheus eo-
rum Dux erat: quo tempore quoque præ-
erat Romanis militibus qui illic in præſi-
diis agebant quidam Romanus vir, omni-
bus grauis & terrori: tum quoque multi Ro-
mani inter Suanos domicilium habebant,
& commorabantur. Orta quadam inter
Lazorum Regem & Martinum Romano-

Ὡς ἐξήμερό φησιν ὂν τοῖς πάλαι τὲ καὶ αὐτοπάτωρ
χρόνοις βασιλὲς Αἰγύπτιος, ὄνομα Σέσωστρις.
καὶ οὕτω γε, συμπνεούσης αὐτῷ τῆς τύχης, με-
γάλα ἐφύσα, καὶ ἔθνη μέγιστα καθεῖλεν, ὡς
δουλαγωγῆσαι καὶ βασιλεῖς· καὶ ὀπὶ ποσοῦτον
ἐξοιδῆναι ἀλαζονείας, ὡς καὶ ὄχημα χρυσο-
χάλκητον συμπήξασθαι· καὶ αὐτὸν ὧν ἵππους δέον
ἢ ἕτερα ἑλκυστήρια ζῶα, τοὺς δουλαλώπους
ἐκείνους βασιλεῖς ὑπαγαγεῖν τῷ ζυγῷ. ὅτω
τε διφρηλάτου ὄντος τῶν λεωφόρων, ὁτιφέ-
ρεσθαι τοῖς ὑπηκόοις. τοῦτο ἐπεὶ ὁσημέραι ἐπε-
τέλει· τῶν τις βασιλέων ὃ ὄχημα ἐλκόντων, καὶ
ὃ ἄκρον ἐζυγμένος, σωνεχέστατά πως καὶ λελη-
θότως εἰς τοὔπίσω ὃ βλέμμα ὁτιτρέφων, ἐθεᾶ-
το τὸν ἑαυτὸν κυλινδούμενόν τε, καὶ τῇ τοῦ κινήσεως
σωνεχείᾳ, ὲν ἑαυτῷ παρελιπόμενον. ἐποχού-
μενος δὴ οὖν ὁ Σέσωστρις, ἐπίσκηψε γὰρ, τί δῆ-
τα ἔφη τοῦτο ποιεῖς ὦ ἑταῖ· ὁ δὲ ἀμοιβαδὸν ἔφη,
ὦ δέσποτα, ὁρῶ τὸν ἑαυτὸν, ὡς ἅμαμα παρεινού-
μενος, οὐκ ὀπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως μένοντα. ἀλ-
λὰ γὰρ ἄνω κάτω φερόμενος τὲν ἁρματοεχίαν
ἐργάζεται. τοῦτο ἀκούσας ὁ Αἰγύπτιος, καὶ νοῦν
ἔσχε τεκμηρόμενος, ὡς ὑπαινίττεται ὃ ἀστάθ-
μητόν τε καὶ παλίμβολον τῆς τύχης· καὶ ὡς ἐοικὼς
κυλιομένῳ ἔοικε τὰ ἀνθρώπεια· ξυνῆκε, μὴ
ἄρα καὶ αὐτὸς χρόνῳ ποτὲ τοιούτῳ περιπλαγῇ
δυσχήματι. ἅλοιπόν τε ἐπαύσατο καὶ τὸν περι-
λεξόμενον ἔτι ἁρματηλατεῖν· περὶς τοὺς, δε-
δουλωμένους οἱ βασιλεῖς ἀφῆκε, καὶ τὰς σφῶν
αὐτῶν ἡγεμονίαις ἐνεβίβασεν αὖθις. ὁ μὲν οὖν
Πέτρῳ ἐπαύσατο τῆς ἱστορίας ὁ λόγος, ἐχαλι-
νώσατο πῶς τὸν Ζίχ περὶ Χοσρόου μεγαληγο-
ρίαν. εἶτα διελέγοντο αὖθις περὶ τῶν περικτέων.
ἄπραγτα μὲν γὰρ, ὡς ὁρῶ, ἀμφίβολα ὲν τάξει καὶ
κόσμῳ καθεστηκότα τὰ οὖν περὶ Σουανίαν ἔτι ὲν
μετεώρῳ ὑπῆρχε, καὶ ὑπελέλειπτο σφίσι
μὴν ἐπ' ἀμφιβόλῳ. τῷ τοι ἔλεξεν ὦ δὲ Πέτρος. μὴν
πλείστων ἐπαίνων ἄξιος ὅστις ἀνὴρ, ὃς τέλεα βυ-
λευόμενος, τέλεον ὁτιθήσει ταῖς περιξέσι ὃ πέ-
ρας. εἰ γὰρ ἐλλείπει τι τῶν δεόντων, ἐλλιπὲς οἶμαι
καὶ τῷ βουλευομένῳ φρόνημα. οὐκ εἰκῆ δὲ καὶ
μάτην εἴρηται νῦν ἡμῖν ὁ λόγος· περὶς σὲ δὲ φε-
ρόμενος, ὦ Ζίχ, Ρωμαίοις τε καὶ Πέρσαις φα-
νήσεται λειτελέστερος. εἴπαιμι δὲ πως φανερώ-
τερον. Σουανία Ρωμαίοις ὑπῆρχε, καὶ Ρω-
μαῖοι Σουανοῖς ἐκέλευον, ἀμέλει Τζάθης Συά-
νων ἐξηρυμένου. δείματός τις Ρωμαῖος ἀνὴρ,
ὃ ὀνῆσε Ρωμαίοις καπαλόγου ἐτύγχανε περιε-
σώς· ἀλλὰ καὶ ἕτεροί τινες Ρωμαίων ὲν Σουά-
νοις ἐπιοδυνο περὶς ἀσφαλείας. δυσμενίας δέ τινος
μεταξὺ δὲ Λαζῶν βασιλέως καὶ Μαρτίνου τοῦ Ρω- τοῦτος

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [218] - 138

μήου πλωικαῦτα ἐκεῖσε στρατηγοῦντος. τούτου ἕνεκα ὁ Κόλχος οὐκ ἀπέστελε Σουανοῖς ὅσιτον σιτηρέσιον. ἔθος γὰρ πέμπεσθαι σῖτον ἐκ τῆς Κόλχων βασιλέως. διὸ δυσφορήσαντες οἱ * Σανοὶ τὰ μὴ νενομισμένων ὑστερηθῆναι, καὶ δῆλον ἐποιήσαντο Πέρσαις, ὡς εἰ ἐμπέσοιεν αὐτοῖς * Σουανίαν εἰς χεῖρας δώσοντες. ἐν τοσούτῳ δὲ ἔστάτω καὶ τοῖς ἑτέροις ἠγεμόσιν τῶν Ρωμαϊκῶν στρατευμάτων ἔφησεν· ὅτι πολυπληθία Περσῶν ἀγάλλεται χωρήσασα ἐπὶ Σουανούς. πρὸς μὲν οὖν ἀξιόμαχον οὐκ ἔχομεν δύναμιν, ἀλλὰ δὲ συμφέρον βουλεύσασθαι ἔχειν τοῖς ἐνταῦθα Ρωμαίων καταλόγοις, ὑποχωρησάντων τῇ Μηδικῇ τραπέζῃ. τοσούτῳ μᾶλλον οἱ * Σουανοὶ δῶλα, καὶ δώρεις ἀναπείσαντες τοὺς τῶν λόγων ὑπηκόους· ἀπεβάλλοντο τὰ δεξιὰ στρατῶν τῶν Ρωμαίων φυλακτῶν. οἱ δὲ Πέρσαι ἔχειν πάλιν προσχωροῦντες, Σουανίαν ἔλαβον. λυπηρὸν δὲ ὦν ἐστὶ δεῖν, ὡς καὶ Ρωμαίων ἀνέκαθεν ὑπῆρχον, καὶ Ρωμαίοις ἁρμόζει τιμᾶσθαι. εἰ γὰρ δικαιότατα Λαζικῆς κύριοι καθεστήκαμεν, καὶ διὰ δικαίου ὑμεῖς ἐψηφίσασθε, Σουανίας τῆς ὑπὸ Λαζικῷ οὔσης ἀπὸ ξένου διαστῆναι. ὁ δὲ Σουρήνας ἔφη, ἄρθεσθε μᾶλλον Ρωμαῖοι, ὅτι ἔθνος αὐθαίρετα καὶ ἑκουσίως προσεπέλασεν ἡμῖν. ὁ Ζίχος ὑπολαβὼν ἔφη, αὐτόνομοι γενόμενοι Σουανοί, καὶ οὐ πώποτε τῇ Κόλχων ὑπεκλίθησαν ἀρχῇ. οὕτως ὡς τὸν Ζίχον ἔλεξεν ὁ Πέτρος· εἶεν μὴ βούλῃ, ὦ Ζίχ, σὺ τοῖς τῆς εἰρήνης συμβουλαίοις ὀνόματι Σουανίας ἐξαρέξαι· σημαῖνον· ὡς ἀποδίδως μοι Λαζικὴν ξὺν τοῖς ὑποτεταγμένοις ἔθνεσιν αὐτῇ. ὁ Ζίχ, εἰ τοῦτο, ἔφη, ποιήσω. ἄλλά σοι δοθήσεται καὶ περὶ Ἰβηρίας ἀμφισβητεῖν, κατ' ἐξουσίαν τε εἶπεῖς αὖ, ὡς καὶ αὐτὴ κατήκοος ἐγένετο Λαζῶν. σὺν δηλοῦσῃ δὲ ὁ Πέτρος, μεμψάμενος, ὦ Ζίχ, ὡς οὐ βούλει πᾶσάν ἡμῖν ἀποδοῦναι Λαζικὴν, ἀλλά τινα μοῖραν αὐτῆς. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα Ρωμαῖοί τε καὶ Πέρσαι, εἰπόντες τε καὶ ἀκηκοότες Σουανίας πέρι, ὅμως οὐ ξυνέβησαν. δοκεῖ δὲ τοῖς ἀμφοτέροις αὖθις περὶ τοιούτου τοῦ βασιλέα ὑπισχνεῖσθαι Πέρσαις. καὶ ὅρκῳ ἐπιστώσατο ὁ Ζίχ, * ἢ νενόμισται Πέρσαις ὀμνύειν, ξυνεπιλαβέσθαι Πέτρῳ ὡς Χοσρόῃ ἀφικνουμένῳ ἕνεκα Σουανίας. εἶπε τε Ζίχ τοῖς περὶ Ἀμβρον τὸν Ἀλαμανδάρου τοῦ Σαρακηνῶν ἡγουμένου, κινήσαντος λόγους, φάσκοντός τε· ὅτι γε δή που καὶ αὐτὸν, ὥσπερ καὶ τὸν πρὸ αὐτοῦ ἡγεμόνα τῶν Σαρακηνῶν, χρὴ ἴσα λαβεῖν χρεών, ἅτε ῥ' χρυσίου λίτρας· ἀντεῖπεν ὁ Πέτρος· ὥστε τὸν πρὸς Ἄμβρου ἡγεμόνα δωρεᾶ τινὶ ἀγράφῳ, ὅσῳ ἂν βούλεται χρυσίῳ, καὶ ὁπηλίκα ὁ καθ' ἡμᾶς ἐφίλο-

A rum tunc temporis in his partibus Ducem, discordia, Colchus mittere Suanis præstari solitum frumentum, recusauit. Mos enim erat mitti a Rege Colchorum, frumentum. Suani, grauiter & iniquo animo tulerunt, se priuatos esse his quæ sibi ex conuentione debebantur. Quamobrem significarunt Persis, se si illuc accederent, in eorum manibus Suaniam tradituros. Eodem temporis momento denuntiauerunt reliquis Romanis ordinum ducibus, animum Persis gestire in Suanos impetum facere. Quamobrem cum non idoneas ad resistendum haberemus copias, suadere, quod eius & stipendiariorum militum Romanorum commodo fieret, vt Medis longe fortioribus cederent. Hoc dolo Suani vsi, & donis demeriti, legionum nostrarum Duces eiecto Romanorum præsidio, Persis celeriter accedentibus, Suaniam vestræ potestatis fecerunt. Hinc facile est intelligere olim Romanorum iuris fuisse Suaniam, hodieque iure illis competere. Nam si optimo iure constituti sumus domini Lazices, sic enim & vos iampridem æquum censuistis, non absque ratione, Suania, quæ Lazices pars est, in nostrum ius dominiumque cedere debet. Cui Surenas. Eo iniquiori animo, & grauius ista fertis, o Romani, quod ea gens sua sponte & vltro, sese nostræ potestati permisit. Zichus eius verba suscipiens. Suani suis legibus sunt vsi, neque vnquam Colchorum imperio paruerunt. Num tu, o Ziche, addidit Petrus, verba conuentionum pacis, in hac significatione accipi æquum censes, te mihi Lazicem reddere cum gentibus, quæ Suaniæ subsunt. Si hoc facio, inquit Zichus, aditus tibi aperietur de Iberia quoque controuersiam mouere. Nam in tuo arbitrio est etiam dicere, ipsam quoque subiectam fuisse Lazis. Clarum est igitur, o Ziche, te nolle nobis, integram Lazicem restituere, sed solam eius partem. Multa etiam alia vltro citroque Persæ, & Romani & dixerunt & audierunt de Suania, neque tamen conuenire potuerunt. Sed totam rem ad Regis Persarum arbitrium reiecerunt, apud quem Zichus se Petro, qui, vt de Suania cum Rege ageret, proficiscebatur, neque studio, neque gratia defuturum, iureiurando, quod apud Persas sacrosanctum habetur, fidem suam obstrinxit. Deinde Zichus sermonem mouit de Ambro Alamandaro Saracenorum duce, dixitque illi deberi mille auri libras & æquum esse, vt eas acciperet, sicut & is qui ante Saracenorum Dux fuerat. Contra dixit Petrus, Saracenorum enim Ducem, qui ante Ambrum fuerat, donatum quidem fine vlla scriptura auri quantitate, ad arbitrium Imperatoris, quia nostras

partes fouebat. Mittebatur igitur ad Saracenum nuntius, qui vectus celeritate equorum publicorum, reddebat quod illi Imperator donatum volebat. Sed ante Saracenus per legatum, quem mittebat, Imperatorem noſtrum donis ſibi conciliabat. Tunc iterum Imperator, viciſſim aliqua liberalitate Saracenum ſibi deuincire ſtudebat. Si Ambrus ita fieri poſtulauerit & Imperatori placuerit ita fiet, ſin minus fruſtra contendit, & demens eſt, neque quicquam feret. Hæc & alia multa, cum inter ſe agitaſſent, fœderum in quinquaginta annos conditiones ſunt perſcriptæ, Græce & Perſice. Deinde Græca in ſermonem Perſicum, & Perſica in Græcum ſunt tranſlata. Fœderibus autem ſcribendis & faciendis affuerunt, e Romanis Petrus Dux militum qui circa Imperatorem militabant, Euſebius, & alii. Ex Perſis Iedegouphiacus, Surenas, & alii. Conuentionum vero, ab vtraque parte approbationes, fuerunt Syllabis comprehenſæ. Quas inuicem ſibi tradiderunt, æquepollentibus verbis, & eiuſdem ſenſus & tenoris. Quæ autem pacis inſtrumenta ferebant dicentur. Primum igitur decretum adſcriptum fuit. 1. Ne per anguſtias, introitus, qui Coruthſon appellatur, & portas Caſpias Perſæ aut Hunnos, aut Alanos, aut alios barbaros, in Romanorum ditionis terras tranſire ſinant, neque Romani in ea loca exercitum contra Perſas mittant. 2. Vt Saraceni qui apud vtroſque Reges, ex conuentione militant, maneant & pacta ſeruent, ſed neque hi, qui Romanorum partium ſunt, contra Perſas, neque qui Perſarum, contra Romanos arma ferant. 3. Tertio capite cauetur, vt Romani & Perſæ, quarumcumque mercium mercatores, & hi qui vectigalia, ex huiuſmodi mercibus colligunt, ſecundum legem ditionis, in qua illis commercium eſt, neque in aliis locis, quam in quibus decimarum ſolutio eſt indicta, mercaturas faciant. 4. Vt legati, & reliqui, cum quid nuntii perferunt, equis publicis, modo per Romanorum, modo per Perſarum regiones, ſi iter habeant, pro cuiuſque gradu & dignitate honore afficiantur. Et diligentia quidem, quanta opus erit, iter maturent, neque cunctentur, & merces ſi quas adferunt, permutent, ſine vllo impedimento, aut tributi illatione. 5. Sancitum præterea eſt ne mercatores Saraceni, aut alii quicumque barbari in amborum Principum regionibus, per incognitas & minime tritas vias incedant, ſed ad Niſibim aut Daras appellent, neque ſine iuſſione præſidiali alienam regionem adeant, ſi quid præter quod ſtatutum eſt audeant, aut vt dicitur,

A Φερινεῖτο δεκαπτής. πρὸς ἀροιῶ ἐξίλεσο τῇ ταχύτητι τῶν δημοσίων ἵππων ὀχεύμενος αὐτὸς ἀγγελιαφόρος ὡς τὸν Σαρακηνὸν, ἀποκαθιστῶν οἱ, ὃ ὥρᾳ ἐτύγχανεν αὐτῷ πεμφθὲν παρὰ τοῦ Ρωμαίου βασιλέως. οὕτω τε ἐς τὸν πάλιν ἐκ τοῦ Σαρακηνοῦ ὡς βασιλέα τὸν ἡμέτερον ἐπέμπετο δωροφοράν. πρεσβύτης. εἶτα αὖ πάλιν ὁ ἕτερος ἐφιλοφρονεῖτο τὸν Σαρακηνὸν ὁ καθ' ἡμᾶς αὐτοκράτωρ. εἰ βούλεται οὖν ὁ Ἄμβρος τι ποιεῖν· εἰ δοκεῖ καθ' ἡμᾶς βασιλεῖ· εἰ δὲ γε μὴ βούλεται· κἀκεῖνο ἄλλως, παρά γε τὴν ἠλιθιότητα φρενῶν. ἐπεὶ σπένδεται γὰρ ὧδέ πως. πάντων διαμφισβητηθέντων καὶ ἑτέρων, ἐγράφησαν αἱ πεντηκοντούτιδες σπονδαὶ Περσιστὶ καὶ Ἑλληνιστί· μεταβληθέντος τε τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς Περσίδα φωνήν, καὶ τοῦ Περσικοῦ εἰς Ἑλληνίδα. οἱ δὲ τῆς ξυνθήκης βεβαιωτῆρες, Ρωμαίων μὲν Πέτρος ὁ τῶν περὶ βασιλέα κανδιδάτων ἡγεμών, καὶ Εὐσέβιος, καὶ ἕτεροι. Περσῶν δὲ, ὁ Ιεσδεγουσναφ καὶ Σουρὼας, καὶ ἕτεροι. τῶν οὖν ἐξ ἑκατέρου μέρους ὁμολογιῶν οὐ συλλαβῆς ἀναλλοίωτοι· ἀπαπρεβλήθησαν ἀλλήλαις, ἰσοδυνάμων τε ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων τε καὶ ῥημάτων. ὅστις ἐσήμηνε πατὴρ εἰρήνης γραμματεῖα, λελέξεται. καὶ δὴ δόγμα ἐγράφη πρῶτον. Ὡς μὲν τὸ γενο- α'.
C πείας τῆς εἰσόδου τῆς λεγομένου Χοσρόης, καὶ τῶν Κασπίων πυλῶν μὴ ἐφεῖναι Πέρσας ἢ Οὔννους, ἢ Ἀλανοὺς, ἢ ἑτέρους βαρβάρους προσόδου ποιῆσθαι τοῖς τῶν Ρωμαίων ὁπλίταις. μήτε δὲ Ρωμαίους ἐν αὐτοῖς δή που τοῖς χώροις, μήτε μὴν ἐν ἄλλοις Μηδικοῖς ὁρίοις στράτευμα στέλλειν τοῖς Περσῶν. Δεύτερον· ὡς αὖ οἱ σύμμαχοι Σα- β'.
ρακηνοὶ ἑκατέρας πολιτείας ἐμμένοιεν καὶ οἱ τῆς βεβαιωθεῖσι, καὶ μήτε τοῖς Περσῶν τοῖς Ρωμαίων, μήτε τοῖς Ρωμαίων ὁπλίταις τοῖς Περσῶν. Καὶ γ'.
τρίτῳ τάξιν, ὥστε τοὺς ἐμπόρους Ρωμαίων τε καὶ Περσῶν τὰ ὁποιωνοῦν φορτία, ἤτοι καὶ τοὺς ὑπὲρ δὲ
D πρεσβεῖς, τοῖς ὅσα ἀρχῆς κρατεῖ ἕδος ἐμπορεύεσθαι, δίχα τῶν εἰρημένων δεκάδυτηρίων. Ως δὲ οἱ δ'.
πρέσβεις, καὶ οἱ τῆς ταχυτῆτι χρώμενοι τῶν δημοσίων ἵππων παρὰ τοῖς ἀπαγγελίας, ὁμοίως ἐς τὰ Ρωμαίων, ὁ δὲ τὰ Περσῶν ἤδη ἀφικνούμενοι, καὶ τούτῳ κατ' ἀξίαν καὶ ὃ πρεσβήκοντι ἕκαστοι τιμηθεῖεν, καὶ τὰ δεύσης τεύξον) ὅτι μελέτας· ἀπονηάπεσθαί τε σφᾶς, μὴ χρονοτριβοῦντες. Ἀλλὰ γὰρ τὰς ἐμπορείας, ἃς ὅπη φέρονται, ἀμοιβάδην ἀκωλύτους τε καὶ ἀνευτελείας ῥυός. Διετυπώθη, ὥστε τοὺς ε'.
Σαρακηνοὺς, καὶ τοὺς ὁποιουσοῦν βαρβάρους ἐμπόρους ἑκατέρας πολιτείας, μὴ διὰ ξένων ἀγαπῶν ποιεῖσθαι τὰς πορείας· μᾶλλον δὲ οὖν διὰ τῆς Νισίβεως, καὶ ὃ Δάρας, μήτε μὴν ἄνευ κελεύ-

στεως ἀρχικῆς ἰέναι καὶ ἄλλοθαπόν. εἰ μόνοι τι παρὰ ὃ δέχεσθαι πολιτεύσοιτο· ἤγουν, ὃ λεγόμενον,

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 69, [220] - 140

* ἀπὸ κλεπτοντελωνήσεσιν ἀνιχνευομένοις * ἀπὸ τῶν ὀφ-
ειλομένων τοῖς ὁρίοις ἀρχόντων, ξυὼ τοῖς ὅσα ὑπιφέρειν), εἴτε Ἀσσύρια φορτία εἶεν, εἴτε Ρωμαῖα, πάντα δίδοσθαι βλάβας ὑφέξοντας. Ὡς, εἰ ἴοιεν, ὅπου ἂν ἐθέλωσιν ἀπελθεῖν, μηδὲν ἐμποδὼν, μήτε μὴν κωλύμη χρῆσθαι ἐνὶ τοῖς μέρεσι τῆς ἀρχῆς ἐν καιρῷ εἰρήνης ἀπὸ μόλοις, ἢ γοῦν κατὰ φύλας ἐξ ἑτέρων εἰς ἑτέρους, μὴ ἐκποδὼν γεγενῆσθαι· ἀλλ' ἐκ πάντος τρόπου καὶ ἀκωλύτως ἐξελαύνειν. * πῆς δὲ ζ'. *Τοὺς δὲ ὧν καὶ ἀπέδρασιν. μέρος τῶν ἀποδῶν, ὥστε τοὺς ἐπεξικαλοῦντας τοῦτο τῶν σφᾶς, τοὺς ἀντιπολιτευομένους δίκῃ τιμᾶσθαι ὃ φιλονεικούμενον ἢ δι' ἑαυτῶν τῶν βλάβῃσι πεποιῆσθαι, ἢ δι' οἰκείων αὐθεφόντων, ὧν τοῖς μεθορίοις πάντα τοῖς ἄρχουσιν, ἑκατέρας πολιτείας ξυνιόντων· οὕτω δὲ τὸ ζημιοῦσθαι ἀκέσασθαι ὀκάλον. Ὥστε δὲ λιποῦ μὴ ἐγκαλεῖν Πέρσας Ρωμαίοις, ἕνεκα δ' ὅπως κτίζεσθαι ὁ Δάρας· ἔδοξε καὶ ἀμφοτέρων πολιτείων τῶν λοιποῦ μηδαμῶς ὑπολήγειν, ἢ γοῦν πέριοχῶν ἢ καὶ ἀσφαλίζειν ἢ τῶν ἐν τοῖς ὁρίοις χαρακῶν· ἵνα μὴ πρόφασις ἐντὸς ἔσοιτο βλάβης· ἢ ἐκ τούτου ἀφορμηθέντες ἀποδαί. Μὴ ὑπεῖναι ἢ πολεμεῖν ἑτέρῃ ἔθνη, ἢ χώρας μὴ ἄλλῃ, τοῖς ἑτέρας πολιτείας· μᾶλλον μὲν οὖν αὐτοῦ βλάβης καὶ κατ' αὐτὸν ὁ, μοιῶν πη μόνον μόνοις, ἐν ᾧ αὖτε μόνειν· ὡς αὖ ἐ οἷδε ἁπλαῦσιεν τὴν εἰρήνης. Ὡς μὴ πολυπληθίαν στρατοῦ ἐς ὃ Δάρας σπουδάζῃ, πλὴν ὅσον γε ἀρχόντι πρὸς φυλακὴν τῆς ἄρχης. μήτε δὲ τὸν τῆς ἔω στρατηγὸν καὶ τοῦτον σπένδεσθαι, τῷ μὴ ἐκ τοῦ ἐ τοιοῦδε ὑπέρομαι ἢ βλάβας γίνεσθαι καὶ Περσῶν. Εἰ δέ γε ἄρα τοιοῦτον ξυνενεχθείη· ἐπαγωγὴν, τὸν ἄρχοντα τῆς Δάρας ἀμπλῆναι ὃ πλημμεληθέν. Μία πρὸς τὴν δεκάτη τῶν ἀποδῶν βεβαίωσις, ὥστε εἰ πόλις ἑτέρα ζημιώσῃ πόλιν, ἢ ὁπόσοιῶ ἀμφοτέρει τὴν αὐτῆς, μὴ τὰ νόμιμα τῶν πολέμου, μήτε μὲν δυνάμει στρατιωτικὴν· ἄλλως δὲ, δόλῳ πῃ καὶ κλοπῇ (εἰσὶ γὰρ τοιοῦδέ τινες ἀποσπουδοὶ, οἱ ταῦτα πρασσοντες, ὡς ἀν πολέμου ἔσοιτο πρόφασις·) ἐβεβαιώθη τοιάδροῦ τὰ τοιουτότροπα ἀναζητεῖν ἐς ὃ ἀκριβὲς, καὶ ἐπανορθοῦσθαι τοὺς δικαστὰς τοὺς ἐν τοῖς πέρασιν ἑκατέρας πολιτείας ἱδρυμένους. Εἰ δέ γε αὖ τοὶ οὐκ ἔσονται ἱκανοὶ ἀναγκάζειν τοὺς πρὸς ἀλλήλους τῶν ἀσυγκτόνων φόρους· ἐστέρξθη, ὥστε τοῦ * ἀφ' δικαίαν ἀναπέμπεσθαι ὡς τὸν τῆς ἔω στρατηγὸν, ὡς, εἰ γε εἶσω μείναν ἐξ μὴ τιμωρεῖν τὰ τῶν ἀμύλλης, καὶ ὁ ζημιωθεὶς μὴ λήψεται ὃ ἀπολωλὸς· τὸν ἀδικήσαντα λοιπὸν ὅτι ποινῆ

* ἐκποδὼν

* ἀφ' δικαίαν

A vectigalia fraudauerint, si deprehendantur ab his, qui limitibus præsunt, præter mercium quas vehunt amissionem, siue sint merces Assyriæ, siue Romanæ, pœnas, & mulctas, a legibus statutas luant. 6. Vt hi qui dum bellum erat, siue a Romanis ad Persas, siue a Persis ad Romanos transierunt, si regredi & ad sua redire voluerint, nullum illis impedimentum, aut molestia fiat, sed qui per pacem deinceps aufugient & migrabunt ex alterius ditionis terris, in alterius regionem minime admittantur, sed omni modo etiam inuiti reddantur his a quorum dominatu effugerunt. 7. Pars quoque fœderum fuit, vt si qui quererentur, sibi quid nocitum esse, a B contrariarum in republica partium sectatoribus, iudicio dirimatur controuersia, siue ipsi siue eorum domestici damnum acceperint, in limitibus a Principibus viris vtriusque reipublicæ, qui conuenient, & ita mulctato eo qui iniurius fuerit, iuris inæqualitas corrigatur & emendetur. 8. Vt in posterum Persæ Romanis non succenseant, quod Daras muniant, placuit vtramque rempublicam a munimentis extruendis porro abstinere, neque ad tuitionem loca in limitibus sita, muris & propugnaculis circumdare, ne inde turbarum occasio nascatur, & fœdera pessumeant. 9. Neminem inuadere, aut bello lacessere gentem, aut regionem, quæ sub alter- C utrius imperio sit, sed potius cum omnes nulla in re affecti iniuria vitam agant, pacate & quiete degant, per illos, aliis quoque pace frui liceat. 10. Ne magna militum manus in Daras, vltra quam custodiendo oppido satis sit, conueniat, neque Dux Orientis circa ea loca commoretur, ne fiant excursiones in Persas, & damna illis inferantur. Quod si quid tale contigerit, causa cognita statuatur vt Dux Daras damnum rependat. Alterius post decimum fœderum capitis hæc est constitutio. Si vna ciuitas alteri detrimento fuerit, quia illi plurima incommoda, neque legitimo bello, neque exercitus vi, sed dolo & D clandestina inuasione intulerit (sunt enim multi homines ad huiusmodi facinora perpetranda admodum procliues, quo belli inde occasio oriatur) statutum est omni ratione, vt in eos diligenter inquiratur, & iudices, qui ab vtriusque Principibus in confiniis, iuri dicundo sunt præpositi, in eos animaduertant. Quod si coercendis finitimorum dissidiis minime sufficiant, sancitur vt disceptatio ad Præfectum Orientis transmittatur, qui si intra sex menses concertationes illas non resecuerit, & damno affectus, non receperit quod sibi deperiit, eum qui iniuriam intulit, obnoxium deinceps

fore, læso & iniuria affecto, in duplum. Si ne sic quidem res finem acceperit, pars quæ oppressa fuerit, legationem mittat ad Regem eius, qui vim fecerit, a quo Rege damnum si non rependatur, duplum inflictum læsus intra præscriptum anni tempus accipiat in quantum illud fœderis caput violatum erit. In secunda post decimam fœderum parte videbis ad Deum preces, & execrationes quoque, scilicet vt Deus pacem colenti sit propitius, & in omnibus adiutor: contra decipienti, & a conditionibus fugienti, & aliquid in eis nouare cupienti, hostis & inimicus. Tertium a decimo caput addit his, quæ conuenta sunt robur & firmitatem, & in quinquaginta annos durare fœderis conuentiones. Annum numerandum esse, secundum morem antiquum, qui terminatur trecentesimo sexagesimo quinto die. Illud quoque obtinere, vt vtrimque sicuti dictum erat adferrentur Syllabæ, quæ declararent, vtrosque Reges approbare ea, quæ a legatis gesta transactaque erant. Postremo, admissis & approbatis conditionibus, mutuo sunt traditæ, quæ vocantur sacræ. His ita decretis & corroboratis, separatim pacta sunt interposita de Christianis, vt illis liceret templa constituere, & sine vllo timore sacra peragere, & gratiarum actiones per hymnos Deo, sicut apud nos fieri consueuit, canere, neque cogi magicis ceremoniis interesse, aut inuitos colere & venerari Deos, qui apud Medos Deorum numero habentur. Neque tamen ideo Christiani auderent conari magica sectantes in suam sententiam pertrahere. Obtinuit quoque, vt Christianis potestas esset mortuos sepulcris condere, & illis ad nostrum morem iusta persoluere. Hæc cum ita recte & ordine gesta administrataque fuissent, Syllabas, hi quibus eius rei cura demandata erat duabus tabulis exaratas, susceperunt, & Syllabarum vim & sensum æque pollentibus & eadem significantibus verbis, expressérunt, quarum statim altera exemplaria confecerunt. Et quidem magis authenticæ tabulæ, quibus plenior fides adhiberetur, & quæ maiores vires haberent, cereis effigiebus fuerunt inuolutæ, & aliis quæ apud Persas sunt in vsu: tum etiam legatorum sigilla annulis impressa, & duodecim interpretum, sex Romanorum, neque minori numero Persarum. Sic mutua traditione, inter se sibi pacis tabulas Zichus Petro Persarum lingua scriptas, & Græca Petrus Zicho tradiderunt. Rursus cum Zichus accepisset a Petro æque ac authenticum approbatum exemplar, e Græco Persica lingua expressum, sine vlla signorum impressione, quod

A ἐς ὃ διπλάσιον τῷ ἠδικημένῳ ἦι) ἐὰν δὲ μὴ οὕτω
ὡς, εἴ γε μηδὲ οὕτω τῶν ἀφαιρεθέντων ἔξοι· διεκπεσὼν, ὃ πονοῦν μέρος πρεσβείαν στελλέτω ὡς τὸν βασιλέα τοῦ ἠδικηκότος. εἶπα, εἰ μηδὲ ἐκ τοῦ τοῦ βασιλέως ἐπιτύχοι ὃ ἀπωλεσθὲν καὶ διπλοῦν ὃ ὤφληκεν ἀδικήματος καὶ ὃ ὡρισμένον ἐντὸς ἐνιαυτοῦ· ὅσον ἐπ' ἐκείνῳ τῷ δόγματι ἀφαιρεῖσθαι τὰ τῶν σπονδῶν.
Δευτέραν πρὸς τῇ δεκάτῃ μοίρᾳ τῶν σπονδῶν κατηυθύνουσι πρὸς Θεὸν ἱκετείας, ἔπι τε καὶ πρὸς ἀρὰς· οἷς, τῷ μὲν φίλῳ εἰρηνικὸν καὶ ἀβλαβῆ τὸν Θεὸν ἵλεών τε καὶ ξύμμαχον ἀφαπτοῦσι· τῷ δὲ ἀπατηλοῦ, τῶν τε ἐμπεδωθέντων νεοχμῶσαί τι βλαβερόν, τὸν Θεὸν ἔσεσθαι ἀντίπαλόν τε καὶ πολέμιον. Τετάρτῃ πρὸς τῇ δεκάτῃ τῶν νομισθέντων ἰσχύς, πεντηκοντούτιδας ἐῖ) καὶ σπονδὰς, ἐῤῥῶσθαί τε τὰς τῆς εἰρήνης ὅπῃ πεντήκοντα ἐνιαυτούς. Ἀριθμουμένου δ' ἐνιαυτοῦ κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος, ἑκάστου ἔτους τῇ τελαχθείσῃ καὶ ἐξηκοστῇ καὶ πέμπτῃ ἡμέρᾳ περατουμένου. ἰσχύσαι δὲ καὶ τάδε, καθὰ ἔφαν, ὥστε ἐξ ἀμφοῖν ἀποκεκριμένων συλλαβὰς ἐνεῖσαι, δηλούσας, ὡς καὶ ἄμφω εἴρεσαν * τὰ τὰ ἐφ' οἷς ἐβεβαίωσαν οἱ πρέσβεις. πᾶσαι δὲ δόξαι μόνων τῶν σεσημασμένων, ἀντιδόθησαν ἀλλήλοισι σάκραι. Τούτων δὲ δεξάντων, καὶ ἰσχυροποιηθέντων· ἐκτὸς ἐνομίσθη τὰ περὶ τῶν ἐν Περσίδι χριστιανῶν, ὥστε ἐκ νεὼς οἰκοδομεῖν, καὶ ὑπ' ἀδείας σφᾶς ἀδεᾶς, καὶ τοὺς χαριστηρίους ὕμνους, καθὰ νενόμισται ἡμῖν, ἀκωλύτως ὑπιτελεῖν. Ἀλλὰ γὰρ μήτε καταναγκάζεσθαι [εἰς] μαγικὴν μετέναι θρησκείαν, μήτε μὴν θεοκλυτεῖν ἀκρισίοις τοῖς παρὰ Μήδοις νενομισμένοις θεοῖς. καὶ οἱ χριστιανοὶ δὲ, ὥστε ἥκιστα καὶ οἵδε τολμᾶσιν μεταπείθειν μάγους ἐς τὴν καθ' ἡμᾶς δόξαν. ἐκρέπτησε δὲ, ὥστε καὶ τοὺς θρησκεύοντας τοῖς χριστιανοῖς, ἐπ' ἐξουσίας ἐῖ) θάπτειν ἐν πάφοις, * ἃ νενόμισται παρ' ἡμῖν. Τούτων οὕτω πρεσβευθέντων, καὶ ἐν κόσμῳ καὶ τάξει ἡμωμένων· ἐπεὶ δὲ δέξαντο οἵ γε ἐς τοῦτο τεταγμένοι τὰς συλλαβὰς τοῖν δυοῖν βιβλίοιν, καὶ ἀπηκρίβωσάν τε τῶν ἰσορρόπων τε καὶ ἰσοδυνάμων τῶν ῥημάτων τὰ ἐνθυμήματα· αὐτίκα οἵγε ἰσόχαρα ἕτερα ἐπετέλουν. καὶ τὰ μὲν κυριώτερα ξυνειλήφατε καὶ καταφαλιδόντα ἐκμαγείοις τε κηΐνοις, ἑτέροις τε οἷς εἰώθασι Πέρσαι χρῆσθαι, καὶ ἐκτυπώμασι δακτυλίων ἐκ τοῦ τῶν πρέσβεων· ἔπι μὲν καὶ ἑρμηνέων δέκα πρὸς τοῖς δύο· ἓξ μὲν Ῥωμαίων, οὐχ ἧσσον δὲ Περσῶν· ἀμοιβαίᾳ τῇ δόσει τὰ τῆς εἰρήνης βιβλία παρέσχοντο ἀλλήλοις. Ὃ μὲν τῇ Περσῶν φωνῇ γεγραμμένον ἐκείνοις Πέτρῳ ὁ Ζίχ, καὶ Πέτρος δὲ παρ' Ζίχ Ὃ τῇ Ἑλλωΐδι. καὶ αὖθις Ζίχ Ὃ ἰσορρόπων τῇ Ἑλλωΐδι βιβλίον γεγράφασι Περσικῆς διαστησαμένον, αὖθ' τῆς τῶν ἐκτυπωμάτων ἀσφαλείας ἐλλιφέστερος, Ὃ

B Θεὸν ἵλεών τε καὶ ξύμμαχον ἀφαπτοῦσι· ᾧ δὲ ἀπατηλοῦ, τῶν τε ἐμπεδωθέντων νεοχμῶσαί τι βλαβερόν, τὸν Θεὸν ἔσεσθαι ἀντίπαλόν τε καὶ πολέμιον. Τετάρτῃ πρὸς τῇ δεκάτῃ τῶν νομισθέντων ἰσχύς, ιγ'. πεντηκοντούτιδας ἐῖ) καὶ σπονδὰς, ἐῤῥῶσθαί τε τὰς τῆς εἰρήνης ὅπῃ πεντήκοντα ἐνιαυτούς. Ἀριθμουμένου δ' ἐνιαυτοῦ κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος, ἑκάστου ἔτους τῇ τελαχθείσῃ καὶ ἐξηκοστῇ καὶ πέμπτῃ ἡμέρᾳ περατουμένου. ἰσχύσαι δὲ καὶ τάδε, καθὰ ἔφαν, ὥστε ἐξ ἀμφοῖν ἀποκεκριμένων συλλαβὰς ἐνεῖσαι, δηλούσας, ὡς καὶ ἄμφω εἴρεσαν * τὰ τὰ ἐφ' οἷς ἐβεβαίωσαν οἱ πρέσβεις. πᾶσαι δὲ δόξαι μόνων τῶν σεσημασμένων, ἀντιδόθησαν ἀλλήλοισι σάκραι. Τούτων δὲ δεξάντων, καὶ ἰσχυροποιηθέντων· ἐκτὸς ἐνομίσθη τὰ περὶ τῶν ἐν Περσίδι χριστιανῶν, ὥστε ἐκ νεὼς οἰκοδομεῖν, καὶ ὑπ' ἀδείας σφᾶς ἀδεᾶς, καὶ τοὺς χαριστηρίους ὕμνους, καθὰ νενόμισται ἡμῖν, ἀκωλύτως ὑπιτελεῖν. Ἀλλὰ γὰρ μήτε καταναγκάζεσθαι [εἰς] μαγικὴν μετέναι θρησκείαν, μήτε μὴν θεοκλυτεῖν ἀκρισίοις τοῖς παρὰ Μήδοις νενομισμένοις θεοῖς. καὶ οἱ χριστιανοὶ δὲ, ὥστε ἥκιστα καὶ οἵδε τολμᾶσιν μεταπείθειν μάγους ἐς τὴν καθ' ἡμᾶς δόξαν. ἐκρέπτησε δὲ, ὥστε καὶ τοὺς θρησκεύοντας τοῖς χριστιανοῖς, ἐπ' ἐξουσίας ἐῖ) θάπτειν ἐν πάφοις, * ἃ νενόμισται παρ' ἡμῖν. Τούτων οὕτω πρεσβευθέντων, καὶ ἐν κόσμῳ καὶ τάξει ἡμωμένων· ἐπεὶ δὲ δέξαντο οἵ γε ἐς τοῦτο τεταγμένοι τὰς συλλαβὰς τοῖν δυοῖν βιβλίοιν, καὶ ἀπηκρίβωσάν τε τῶν ἰσορρόπων τε καὶ ἰσοδυνάμων τῶν ῥημάτων τὰ ἐνθυμήματα· αὐτίκα οἵγε ἰσόχαρα ἕτερα ἐπετέλουν. καὶ τὰ μὲν κυριώτερα ξυνειλήφατε καὶ καταφαλιδόντα ἐκμαγείοις τε κηΐνοις, ἑτέροις τε οἷς εἰώθασι Πέρσαι χρῆσθαι, καὶ ἐκτυπώμασι δακτυλίων ἐκ τοῦ τῶν πρέσβεων· ἔπι μὲν καὶ ἑρμηνέων δέκα πρὸς τοῖς δύο· ἓξ μὲν Ῥωμαίων, οὐχ ἧσσον δὲ Περσῶν· ἀμοιβαίᾳ τῇ δόσει τὰ τῆς εἰρήνης βιβλία παρέσχοντο ἀλλήλοις. Ὃ μὲν τῇ Περσῶν φωνῇ γεγραμμένον ἐκείνοις Πέτρῳ ὁ Ζίχ, καὶ Πέτρος δὲ παρ' Ζίχ Ὃ τῇ Ἑλλωΐδι. καὶ αὖθις Ζίχ Ὃ ἰσορρόπων τῇ Ἑλλωΐδι βιβλίον γεγράφασι Περσικῆς διαστησαμένον, αὖθ' τῆς τῶν ἐκτυπωμάτων ἀσφαλείας ἐλλιφέστερος, Ὃ

C

D

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 69, [222] - 142

ἐθήσεσθαι οἱ τὰς μνήμας· καὶ Πέτρος οὐκ ἄλλως ἐπετέλεσεν ἀμοιβαίως. Εἶτα ὅπῃ τύποις διελύθησαν, τῶν τε ὁρίων ἀπὸ ἐγίνοντο, καὶ ὁ Ζίχ εἰς τὰ πάτρια ἦλθε πρόσω. ἀπὲρ ὁ Πέτρος ἔμεινεν αὐτοῦ, ὑπερθάσων τὴν γενέθλια ἑορτὴν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ. ἤδη γὰρ παρεσκεύαζε τὴν ἡμέραν ὁ σίδας. ἔτι δὲ καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ ἐπιφανείαν τὰ νόμιμα ἀκριβοῦσας, μὴ ζῶσα ἐπέβη τῆς Περσῶν. καὶ ὡς τοῖσδε πρᾶς ἐλήφθη τὰ τῶν ξυνθηκῶν. παρὰ δὲ δὴ τῆς ἀναχωρήσεως τῶν πρέσβεων, παραγενομένων ἀνὰν Περσῶν εἰς ὁ Δάρεος, οἷς ὁ τοιόνδε ὡς φρενήσειν ἐπῆρχεν, ἅμα οἷσιος τῶν ἑρμηνέων ὃ τοῖς τῶν πλασίγλων ὑπισάπαις· ἀπεκάτεση τῆς περὶ τὸν Ζίχ τὰ ὀφλήματα χρήματα τῶν ζ ξυνετῶν, ἐφ' οἷς * ἔξευξη καὶ παρῆλθον. ὡς δὲ Πέτρος ἀφίκετο παρὰ βασιλέα Περσῶν, ὡ τοῦ παρσαγραθμήνου βιθαρμᾶς, ἀφικόμενος ἐξηγόμενος οἱ παρὰ * Σουανίας ἐς τὰ βασίλεια * παρεκελεῦν ἔλεξεν ὧδε. Ηκομεν, ὦ βασιλεῦ, παρὰ σε, ὃ μὲν ὢν βεβαίῳ τῷ εἰρήνῃ ἤγαν εὐτυχήσαντες ἤδη, ὃ δὲ καὶ ὀλίγῳ τευξόμενοι τῶν δικαιοτέρων παρὰ σου μὴ ἀξιοσόμενοι. ὁ γὰρ ὃ πρὸν οὐ δικαίως, καὶ φεισάσας (ὡς εἰπεῖν) ὃ σωσῖσον· πῶς οὐχὶ τῶν μελλόντων προμηθέστατα πολλῷ τῷ ἀφθόρῳ, καθόσον καὶ χρόνῳ τῷ πλείονι; μεγίστου τοίνυν πέφυκε βασιλέως, ὃ δύνασθαι μὲν πλέον ἔχειν, μὴ βούλεσθαι δέ. ὃ γὰρ ὑπερβάλλον τῆς ἰσχύος, ὃν σώφρονι κολάζεται λογισμῷ, ἐπεὶ οὖν ὃ ζῆον τὸ πολέμου κατέσβεσαι νῦν ἡμῖν, καθάπερ ἀνεπιθύμαστον· εἷς δὲ μόνος ὑπολείπεται σπινθήρ (φημὶ δὲ σπινθῆρα κακῶν, τὸν Σουανίαν, ἀπειλοῦσάν ὑμῖν, μεγίστην ἔσεσθαι δυσμενείας ἐμπύρωσιν·) ἧμος κώλυμα τῆ δίκῃ, καὶ παρεγκαπάπαυσον ἡμῖν ἐλπίδα τῆ κακῶν. ὃν σοὶ γὰρ τῆ ἀμηχάνων * ὃ ἄπορον ἀνεθέμεθα, * μηχανησαμένων τὰ δέοντα. μία γὰρ πὶς ὅστ τελεωτάτη τῶν πολέμου καθάλυσις, ὃ παρατεθεῖναι καὶ Σουανίαν ἡμῖν, εἴπερ Λαζικῆς κύριοι κεκτήσεσθε. ὁ γὰρ διακόσας τῆ ἡγεμονικοῦ, πῶς οὐχ ἕξει ὃ ὑπακοϊκός; οὔτε γὰρ Λαζοὶ, οὔτε μὴν αὖθι Σουανοὶ, παρὰ * ἄκοντι ἀμφισβήτησιν * ἴδοιεν, ὡς οὐχ ὑπήκοος ἡ Σωανία Λαζῶν ἀνέκαθεν ἐών· καὶ ὅτι μήπω ὃ Λαζῶν βασιλέως ὁ Σουανίας ἄρξων, ὃ * κύριος ἐδίκετο. ὥστ' εἰπὼν Πέτρος, ὡς γράμμασιν ἐπιδείκνυ Χοσρόη πάππαι τε ρες Λαζῶν βασιλῆς, καὶ ἄλλοις ὑπὸ ἄλλων χρεοτονηθέντας Σουανῶν * βασιλείας. εἶτα καὶ αὖθις ἔλεξε. Τῶ δικαίᾳ ζώνυν ἡμῖν, ὦ βασιλεῦ, καὶ Σωανίας πρέχοντος· ὑγιὲ

ad ſolam rei geſtæ memoriam valeret, eadem itidem Petrus a Zicho pari forma accepit. His tranſactis ſeorſim alter ab altero procul a confiniis abierunt, & Zichus quidem ad ſedes patrias remeauit: ſed Petrus illic remanſit, vt feſtum Natiuitatis Chriſti Dei (inſtabat enim auguſta, & veneranda dies) ſancte & religioſe coleret. Nec multo poſt illic adhuc Epiphania quoque ex eccleſiæ conſtitutione ſancta habita celebrauit: deinde ad Perſas profectus eſt. Ante profectionem legatorum, cum ex Perſis, hi quibus id negotii commiſſum fuit, ad Daras acceſſiſſent vna cum interpretibus & cudendæ monetæ præfectis, repræſentatæ ſunt quæ Zicho, pro ſeptem annorum penſionibus promiſſæ fuerant pecuniæ. Petrus vero ad Regem Perſarum acceſſit, in loco qui Bitharmaſus appellatur, vt de Suania cum illo ageret, & in Regiam introductus ſic locutus eſt. Venimus, o Rex ad te, qui beati & felices, firma iam & ſtabili pace fruimur, cum tu licet ſero, (quo nomine minime tibi ſuccenſemus) ad æquitatem es delapſus. Sed is, qui præſentem rerum ſtatum recte compoſuerit, & vt ita dixerim, quæ ad communem omnium vtilitatem ſpectant, poliuerit & formarit, quomodo futuris quoque malis longe grauioribus quia diuturnioribus, non obuiam it & prouidet? Magni regis eſt poſſe quidem plus habere, ſed nolle. Quicquid enim potentiæ ſuperat, cohibetur & comprimitur prudenti moderatione. Itaque cum feruens belli inter nos ardor iam deferbuerit & quodammodo reſpiremus, vnus fomes relictus eſt (fomitem dico malorum) Suania quæ minatur nobis maximum inimicitiarum & hoſtilitatis incendium. Sis igitur obſtaculo & impedimento grauiſſimis qui impendent caſibus, & longe ante cohibe malorum imminentium expectationem. Nos enim dubia & controuerſa quæ ſecare non potuimus ad te reiecimus, vt quæ conuenirent ſtatueres. Vnica enim & ſola perfecta & omnibus numeris abſoluta belli finiendi ratio eſt, ſi quidem domini Lazices effecti ſumus, vt Suaniam quoque nobis reſtituas. Qui enim dominium aſſequitur eius quod imperat, qui fieri poteſt, vt non quoque dominus ſit, eius quod ſubeſt & paret? Atqui Lazi, ſed ne quidem ipſi Suani, minime in dubium reuocauerint, quantum memoria ſe in præteritum extendere poteſt, Suaniam ſubiectam fuiſſe Lazices, & Regi Lazorum ius fuiſſe, ſuffragio ſuo, qui Suaniam regeret, conſtituere. Quæ cum diceret Petrus, per inſtrumenta Choſroem docuit Lazorum Reges alios aliis per ordinem ſuccedentes Suanis Reges dediſſe: deinde eius eo vnde profecta erat rediit oratio, & dixit. Si tu igitur nobis, o Rex! iuſtum enim eſt, Suaniam reddideris, neq; po-

* αἱ ξυνθήκαι παρῆλθον

* Σουανίας

* παρεκελεῦν

* τὸν πόρον

* μηχανησαμένῳ

* ἄκοντι

* κῦρος

* χ. ἡγεμόνας

tiorem lucri quod in ea retinenda facis, ra- A tionem duxeris vtrumque assequeris & minime iniurii & iniusti famam reportabis, & liberalis esse omnibus & munificus, qua decet, videberis. Eo fiet, vt Rex noster minime existimabit, se a te iniuria affectum, si quod suum est, tanquam dono acceperit, cum & Lazicem, non alio titulo, suam effectam putauerit. Cum enim assueueranter tueremur, quod etiam aperte ostendebamus, Lazicem a longo tempore a Romanis possessam fuisse, tu contra eam tibi belli iure propriam effectam dixisti, nihilominus illæsam iustitiam esse voluisti, & temperatam habere cogitationem, quam manum potentem potius duxisti. Cur enim non necessitatem, necessitatem efficiam? & suffragio meo quod tuæ generositatis & magnanimitatis est a te abiudicem? Victoria potitus, victus es ab honestate & æquitate, & plane nobis Lazicem restituisti, & tanquam nostrum proprium patrimonium eam tradens eius potiundæ potestatem in nos transtulisti, quod & idem de Suania supplices petimus, vt gratis, quod nobis proprium est, recipiamus, & vobis gratias habeamus, quod eo quod nostrum est minime nos mulctaueritis. Et vos, vestræ felicitati gratulemini, quod tantum potestis, vt etiam ea quæ nostra sunt, nobis dono dare valeatis, non autem e conuerso. Rex autem ita respondit. C Equidem sapientiæ vis si offenderit animum, dicendi & persuadendi facultate orbatum & destitutum, ratiocinando, quod infirmum & imbecillum est prosternit & conterit, quemadmodum medicamentum vlceri adhibitum depascitur, id quod dolorem facit, & sanitatem restituit ægrotanti. Quamuis enim minime iusta sit, ea quæ apud huiusmodi hominum genus habetur oratio, si tamen apte & concinne quis dicat, dicendo euincit. Cum igitur ea de causa sapientia longe armorum vim superat, quod minime ita natura comparatum sit, vt bellica virtus possit aliquod egregium facinus edere, nisi eius exequendi rationem ab illa mutuetur, summum fortitudini in prudentia præsidium constitutum est, quippe quæ, eum qui hanc possidet, saluum, & incolumem seruet & præstet. Quamobrem licet ipse, o Romanorum legate, quantum satis est nequaquam philosophicis disciplinis innutritus & imbutus fuerim, tuq; verborum vbertate & copia superior sis, ab aliquo iure reprehenderer, si edoctus non persuaderet: tamen quamuis eloquentia minime polleam quantum in me erit ex animi mei sententia, quod iustum est promam. Demus vt causam meam agam, de Suania ita se rem in veritate habere Lazicem bello subegi, Suanos nunquam bello appetii. Solo auditu a Mermeroe accepi, qui significauit regionem non esse dignam nostra cura, neque pro qua certaremus, neque operæpretium nos quicquam facturos si exercitum regium eo

σὺ προτερήσας ἐν κέρδει, φήσεις ἀμφότερα, καὶ
ὃ δίκαν μὴ ἀδικεῖν, καὶ ὃ δοκεῖν δωρεῖσθαι ὃ
προσῆκον πᾶσιν. οὕτω γὰρ ἂν καὶ ὁ καθ' ἡμᾶς
βασιλεὺς οἴοιτο ἀδικεῖσθαι, εἴγε ὃ οἰκεῖον ὥσ-
περ δῶρον λήψεται παρ' ὑμῶν. ἐπεὶ γὰρ Λαζι-
κὴν οἰόμεθα οὐκ ἄλλως ἔχειν δικαιοῦσθαι
γὰρ ἡμᾶς, καὶ ἀναρχήσαντα δικαιώτατα, ὡς Ρω-
μαίων ὂν πλείστου χρόνου κτῆμα· αὐτεῖπας αὐ-
τὸς, τῷ τῆς πολέμου νόμῳ Λαζικὴν οἰκειώσα-
σθαι, ἐξ ὅμως, πῶς βούλεσθαι τὴν δίκην ἀπρο-
πτον εἶ), προσῳρμαίτερον ἔδοξε, σώφρονα κεκτῆ-
σθαι λογισμὸν, ἢ χεῖρα δυνατήν. ποιήσομαι
ἐποίησα τὴν οὐκ αὐάγκην, ἀνάγκην· καὶ τῷ
ἡμιναμίᾳ τῆς μεγαλοφροσύνης, ἐνηφίσω καὶ
σαυτῷ· καὶ νικᾶν ἠξίωσας ἡττημένος τῆς πρέπον-
τος· καὶ ἁπλῶς ἀπεκατέστησας ἡμῖν Λαζικὴν,
ὥσπερ οἰκεῖόν τι κτῆμα μεθεὶς, καὶ τὴν ἐξου-
σίαν μεταγαγὼν ἐφ' ἡμᾶς. οὐκ ἄλλως δὲ καὶ
περὶ Σουανίας αἰτιολογούμεθα, ὃ οἰκεῖον προσῆκα
λαβεῖν· καὶ χάριν * σε ὁμολογήσειν ἡμᾶς ὑμῖν, εἰ * Νέμειν.
μὴ ἐζημιοῦσθαι ὃ οἰκεῖον· ὑμᾶς δὲ εἰ χρείη-
νι, τῷ δυνάσθαι ποιεῖσθαι, ὥστε δωρεῖσθαι δο-
κεῖν καὶ ὃ μὴ ὕστερον. καὶ ὁ βασιλεὺς ἔλεξεν ὧδε.
Οὕτω δίκαι ψυχὴν λόγων χειροῦσθαι, καὶ τὸ
πεῖθειν ἔρημον, βίαιόσα ἡ τῆς σοφίας δυνάμις,
προσφερομένη ὃ ἀσθενὲς καταγωνίζεται. ὥσπερ
φάρμακον ἐν ἕλκει προσπαλαιόμενον καθ-
υφαιρούσῃ λύει ὃ νοσοῦν, συναναζωπυρεῖ δὲ
τὴν ὑγείαν τῷ κάμνοντι. Εἰ γὰρ ὃ δίκαιον οὐκ
εἶπε ῥᾴδιον, εἶπη δὲ ὃ ἁρμόδιον· σόδὲν ἧττον καὶ
οὕτω κινήσει. ποιήσομαι ἡ σοφία τούτου ἕνεκα δ
ἰσχὺς τῶν ὅπλων κρατεῖ, ὅτι πολέμου μὲ δυνά-
μεις οὐχ οἷά τε πέφυκε τῷ πρακτέου ἡμέας,
εἰ μή που αὐτὴ ἑαυτὴν διαχρήσεται). Ὃ γὰρ σο-
φίας ἀσώματον, καὶ φερύειον καθέστηκεν ἑαυτῆς·
πρὸς γε καὶ φερυρεῖ τὸν κεκτημένον αὐτό. συ-
τεύξεν δῶν σόδὲ αὐτὸς, ὦ Ρωμαίων πρεσβυτά,
ὥσπερ εἰκὸς ἐν τοσαύτῃ φιλοσοφίᾳ τεθραμ-
μένος, * εἴπερ εἶ) τοῖς ῥήμασι μεμαθήκας, μεμ- * ἔοικε
φθεὶν προσήνεγκα, μὴ πειθὼ μαλλὸν πλὴν
ὡς αὐ οἷός τε ὦ, κἂν * εἰμὶ τοῖς ῥήμασι τηλαυ- * εἰ μὴ ὡς
γῶς, ἀλλ' ὅμως ὥ βουλομένῳ τῆς γνώμης, ὡς
ἔνεστιν, ἐν φανερῷ προθείλω ὃ δίκαιον· δοίημην
ὡς ἐδικαιολογήσω περὶ Σουανίας τ' ἀληθῆ αὖ-
τως ἔχειν. Λαζικὴν μὲ ἐχρησάμην, Σουανοὺς
δὲ σόδὲ προσεσάλευν, ἡ μὴν ἀκοῇ τῶν Μερμε-
ρέων ἡμῖν σημῆναι, ὡς σὐκ ἔστιν ἀξιόλογος, σόδὲ
μὴν προσεμάχητο ἡ χώρα, σόδὲ βασιλικῆς ἔρρον
σὺν-

ἐκστρατείας· ἀλλ' ἔν τ' ὑπαρχῇ τῷ ἐθνῶν τ' περὶ τὸν Καύκασον· καὶ ὡς ἔχουσι βασιλίσκων· καὶ ὡς ὁ χωρὸς ὅδε Σκυθῶν πρόδρος. ἀπεδίω Μερμερόης, εἶπε ὁ Ναχόργαν ὑπέλαβε τῇ στρατηλάτῃ. γέγραφε δ' ἡμῖν καὶ αὐτὸς οὐκ ἄλλως περὶ αὐτῶν, * ὅτι τῶν Καυκάσου τὰς ἀκροφείας οἰκοῦσι· καὶ ὅτι δῆτα κλωπές τε καὶ λῃστρογνῶμοι, καὶ * χαλεπῶς ἔργων καὶ ἀνοσίων καὶ ἀθεμίτων ἐργάται· ἠβουλόμην οὖν τὴν σφῶν ἐλάσαι στρατείαν, οἱ δὲ καταῤῥωδήσαντες αὐτὴν Σουανῶν ἐλθόντων Πέρσαι. ὡς εἰ δῆλον ὂν τοῦτο, μὴ ἐκεῖνοι μὲν τὴν χώραν, καὶ ἔχειν οὐκ ἀρνοῦμαι. καὶ τοίνυν δηλοῦσιν ὑπακούοντες ἡμῖν ἀσμενέστατα τῶν καὶ τοῖς δούλοις ἀρχαῖς τοῖς ἡμῶν· ἀμέλει καὶ τὸν Ζίχ ἐν γράμμασι δηλώσαντος, ὡς Ῥωμαίους Σουανίαν ἐκτίζηπόδισι λαβεῖν. τοσοῦτον παῤῥῶδες φήσειν ὑμᾶς δικαίου φῆσαι. καθόσον οὐ πλησίον ἐλθόντα τὸν πείθεσθαι τῶν παρόντων τῆς ἀκοῆς. πλὴν ἠπειλήσαμεν δυνατὸν, καθόσον φήσειν ἐκείνου ἐκείνου

rum poſſeſſionem ſicut antea teneamus. Si ante pacem, reſpondit Rex, mutuo miſſæ ſunt legationes, & vos inuicem donis amice coluiſtis, exiſtimo inuiolata & illæſa permanere debere, quæ inter vos ſunt prius conſtituta. His igitur quo ſuam quiſque aſſertionem tueretur, quantum ad Ambrum attinebat propoſitionibus vſi ſunt. Rurſus inter ſe de Suania contenderunt, & Rex dixit: Cum occupaui Sendes, Serapa, & Lazicem, nunquam vobis venit in mentem proponere Suaniam prouinciarum vobis ſubditarum numero a vobis cenſeri. Ex quo apparet, eam nunquam ſubiectam fuiſſe Lazis. Si enim ita ſe res habuiſſet, & vna cum Lazis quibus potiti ſumus, in noſtram poteſtatem veniſſet. Petrus contra reſpondit, res non ita cecidiſſet. Etenim Lazus multo ante vobis ſeruiebat, quam Suania a nobis deficeret. Apud nos autem ſeruus ſerui nunquam dicitur. Dixit Rex, hodie præterierunt decem anni, ex quo Suaniam occupauimus. Legatos ſæpius a vobis excepimus, & ad vos miſimus, & nullam vnquam mentionem de Suania feciſtis. Quia, Petrus ait, Lazices dominium eras adeptus. Etenim ſi te interpellaſſem vt mihi Suaniam cederes, cauſam, cur id faceres interrogaſſes, quam ſi reddidiſſem quia Lazicis eſt ſubdita: An neſcis me Lazices dominum effectum eſſe? reſpondiſſes, neque nobis quicquam reliqui fuiſſet, quod vltra eloqui potuiſſemus. Ain tu, inquit Rex, Suaniam Lazis fuiſſe ſubiectam? Hoc niſi tu validis inſtrumentis probare potis es, quæ tui muneris ſunt non expleueris. Et Petrus, haud cunctabor. Docebo te verum. Vetus mos o domine obtinuit apud Lazos, vt Suaniæ Dux ſubeſſet Lazo, non tamen inter hos qui illi tributa pendebant adſcriptus reperitur, nihilominus Lazus accipiebat ab ipſo fructus, mella, pelles, & alia quædam. Quin etiam quando Suaniæ rector vita excedebat, ſuffragio eius qui Lazis præerat, eligebatur, qui in locum defuncti regionis adminiſtrationem ſuſciperet. Tunc Lazorum præfectus litteris Imperatorem certiorem faciebat de his quæ euenerant. Et Imperator Lazices præfecto per epiſtolam ſua manu ſcriptam iubebat ipſum mittere diploma Præfecturæ & adminiſtrationis Suaniæ cui voluiſſet, modo Suanus eſſet. Quod iam tum a tempore Theodoſii Imp. noſtri, ad Peruſum auum veſtrum vſq; & Leonem, qui apud nos imperauit, inualuit. Deinde e chlamide Petrus in medium protulit neſcio quem librum, in quo numerabãtur ordine & diſtincte Lazorum Reges, qui Suanis duces elegerant. Hęc autem erat inſtrumenti vis: verba enim non id expreſſe continebant. Hi Lazorũ Reges

A αὐτοῖς, ἢ πολέμεσθαι πρὸς σφᾶς; εἰ μὲν τῆς εἰρήνης, ἔλεξεν ὁ βασιλεύς, ἐκατέρωθεν ἐξέλοντο πρεσβείαι, καὶ ἀμοιβαίοις ἐφιλοφρονήσατε δώροις ἀλλήλους· χρῆσθαι οἷμαι ἄπρακτα εἰ) τὰ ὅσα ἐξέρχεται πρὸς ἑαυτοὺς μὴ οἷόν αὐτοὺς καὶ πρὸς Ἀμβροσον τὴν δικαιολογίαις ἐκφεύγειν, καὶ αὖθις ἀντελογίζοντο περὶ Σουανίας· ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπεν, ὁπηνίκα ἔγωγε πρεσβεύομαι Σκενδῆς τε καὶ Σάραπα καὶ Λαζικὸν, ὑμεῖς οὐ φατὲ πώποτε Σουανίαν ὑπ' ἐκείνων εἰληφέναι μοῖραν. οὐδηλον οὖν

B ὂν τοῦτον, ὡς οὐκ ἐπὶ ζημίαν ὄντες ὑπὸ Λαζοὺς. *ἡγεμονεύει δὲ καὶ αὐτοῖς ξυνὸν τοῖς κρατοῦσιν ἡμῶν πρεσβεύ- * ταυτηνὶ καὶ ρησθαι. ὁ Πέτρος ἔφη ἀμοιβαῖον, τοῦτο οὐ γίγνεται, ἐπεὶ ὁ Σύανος οὐκ ἀπέτη, καθὰ δὴ πολὺν ὁ δοῦλος τοῦ Λαζοῦς. Φημὶ δὲ, ὡς τοῦ καθ' ἡμᾶς δούλου ὁ δοῦλος ἐφίλασεν οὐδαμῶς. Τὴμερον, * εἰ- * ἄπιτ ὁ δεν ὁ βασιλεὺς, δέκα ἤδη παρῆκεσιν ἐνιαυτοὶ, ἐξ οὗ Σουανίαν ἐν κατοχῇ ἐποιησάμεθα, πρέσβεις πολλάκις ἐδεξάμεθά τε καὶ ἐξεπέμψαμεν ὡς Ῥωμαίους· καὶ τί δῆτα ἐξ ἐκείνου τὸν ὀντιναοῦν οὐ κεκινήκατε λόγον ἕνεκα Σουανίας, ὅπῃ τὴν χαῖρεν, ἔλεξεν ὁ Πέτρος, ἐπεὶ Λαζικῆς κύριος ἐγεγόνεις. καὶ Εἰ μὲν ἔφω, ὡς δὲ πρὸς χαρῆσαι μοι Σουανίας, ἀπέλεξας ἂν ὅτου χάριν; καὶ Εἰ μὲν αὖθις ἔφω, ἐπεὶ Λαζικῆς ἐστὶ κατήκοος, ἀπεκείνου· ἵνα γὰρ σε γνοίης ὅτι Λαζικῆς; καὶ λοιπὸν αὐτερεῖν ἔχομεν ὃ πράττομεν σόφον. τοῦτο φὴς, Εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ὅτι Σουανία Λαζῶν ὑποχείριος ἦν; Εἰ μὲν ἐν γράμμασιν οἷός τε εἶ τεκμηριώσαι ὃ λέγεις, ἥκιστα ἀποτεύξῃ τῆς δέοντος· καὶ ὁ Πέτρος, οὔ τι μελλήσω, ἀναδιδάξω δέ σε ταληθές· ἀρχαῖον ἔθος, ὦ δέσποτα, τόδε ἐκράτησε παρὰ Λαζοῖς, ὁ Σουανίας ἡγεμὼν ὑπῆκτο μὲν Λαζῷ, καὶ ἀπαρχαπλὸς οἱ ἐπεφύκει ἐς δασμοφορίαν. καὶ τοίνυν ἐκνεμίζετο παρ' αὐτοῦ ὁ Λαζὸς καρπούς τε μελιτηλοὺς καὶ δέρρεις, καὶ ἕτερα ἄττα· ὁπηνίκα δ' οὖν ὁ Σύανος ἄρχων ἀπεβίω· ἐλέγετόν τε ὁ πᾶς Λαζοῖς ὑφεστὼς τὴν διαφυλάξοντα τὴν ἀποιχομένου τὴν ἀρχήν· ἐν τούτῳ γράμμασιν ἐλέγετο ὡς τὴν Ῥωμαίων αὐτοκράτορα τὴν ξυμβεβηκότων πέρι· καὶ αὐτὸς αὐτηρεφῶς ὑπεστάλη σφεκελεύειν οἱ ἐκπέμψαι τὰ σύμβολα τὴν τῶν Σουανῶν ἡγεμονίας ὅτῳ μὴν βούλοιτο, Σουανῷ δ' ὅμως αὐτῷ. τοῦτο τὴν ἰσχὺν ἔλαβεν ἐκ τῶν Θεοδοσίου τοῦ καθ' ἡμᾶς βασιλέως χρόνων, μέχρι Πέτρου τοῦ ὑμετέρου πάππου, καὶ Λέοντος τοῦ καθ' ἡμᾶς. εἶτα ἐκ τῆς χλαμύδος ὁ Πέτρος ἐν φανερῷ προσκομίζει βιβλίδιόν τι, ἐν ᾧ στοιχεῖόν τε καὶ διηρημένως ἐδηλοῦτο Λαζῶν βασιλῆς, οἳ Σουανῶν ἐκράτησάν ἡγεμόνας. εἶχε δὲ ὧδε τὴν γραμματεῖα ἡ δύναμις. εἰ μὴ οὕτω τὰ ῥήματα. Οἱ μὲν Λαζῶν βασιλῆς,

οἳ γε βασιλίσκοις ἐπέτρεψαν Σουανοῖς, ἐξ οὗ χρόνου Θεοδόσιος ὁ Ρωμαίων διῴκησε κράτος, καὶ Οὐαράνης ὁ Περσῶν, ἄχρι Λέοντος αὐτοκράτορος καὶ Περόζου. καὶ διεξελθὼν ὁ Πέτρος, ἔφη. ἄχρι τούτων ἴσμεν ἐν γράμμασι, Λαζῶν τε βασιλεῖς, καὶ τοὺς ὅσοι ἀπὸ Λαζοῖς ἄρχοντες ἐγένοντο Σουανῶν. Καὶ ὁ βασιλεύς, εἰ ξυγχωρήσαιμί σοι, ὃ σοὶ σοῦ πρόκειται γράμμα ξυναγόμενον τῇ καθ' ἡμᾶς πολιτείᾳ ἔχειν ὃ πιστόν· ἆρα καὶ τὰ ἡμέτερα συμβόλαια πιστευθήσονται δικαιότατα, οἶμαι, πλήν* ἦ δὲν ὁ βασιλεύς, ὅπερ ἔφης ἔχεται πειθοῦς, ὅτι δῆπου οὗτοι οἱ βασιλεῖς, οἱ μὲν οὕτως. οἱ δὲ ἄλλως ἐβίωσαν. ὅπῃ δὲ νῦν περὶ ἀμφισβητοῦμεν δουλεύειν, εἰ μὲν εὐαρμόστατά πως δυναίμεθ' ἀποφῆναι, ὡς πέφυκε· λήψῃ γε αὐτόν· εἰ δὲ ὅ τι οὐδὲ ἐγὼ* οἷόν τε εἰ πιστῶσαι σοι, καὶ ἄλλως βούλεται ὁ Σουανὸς ὑποτάττεσθαι τῇ Ρωμαίων ἀρχῇ ἥκιστα ἔσομαι ἐμπόδιος· τούτου γὰρ αὖ τἀναντίον ἐστίν ἐγώ, ὅσον οὔπω δυνήσομαι ποιεῖν. ὁ δὲ Πέτρος· οὐκοῦν πρὸς ταῦτα, ὦ δέσποτα, πρὸς τὰ Σουανοῦ, ὅποι βούλεται εἶναι, ἐξουσιάζει δὲ αὐτὸς, ὅσον ὅπῃ γοῦν γε δὴ που τῇ μοίρᾳ. ἄνδρα δ' ὁ βασιλεύς, ὡς οὐ βούλομαι περὶ Σουανίας τὸ χρεὼν πυνθάνεσθαι πρὸς τῶν Σουανῶν. ἐπεὶ οὐδὲ ὅσιον, οὔτε μοὶ ἄλλως δίκαιον τοῦτο περὶ τῆς γῆς αὐτῆς ἐν δουλοῦ κινδυνεύεσθαι κρίσει. οἵδε μὲν δὴ οἱ λόγοι περὶ ἦλθον ἐξ ἀμφοῖν. Οπηδεῖν περὶ ἔδη περὶ τῆς Σουανίας, ἀλλ' ὁ Πέτρος ἀπράγμων αὖ ἐχώρησε τῶν Μηδικῶν οἴκων. ὅμως δ' οὖν ὑπέστρεψαν Πέρσαις, καὶ καταλύσαντε τὸν πόλεμον ἀμφότερα πολιτεῖαι. καὶ οἱ μὲν Μῆδοι ἐκ τῆς τῶν Κόλχων γῆς ἐπ' οἴκων ἀνεχώρησαν· ἀπὰρ ἐς ὁ Βυζάντιον ἀφικόμενος ὁ Πέτρος, οὐ πολλῷ ὕστερον κατέλυσε τὸν βίον.

A qui Regulos Suanis constituerunt a tempore, quo Theodosius Romanum rexit Imperium, & Ouaranes Persarum, ad Leonem Imperatorem & Perusum vsque. Hinc Petrus in istorum explicationem digrediens, dixit: Ad hos vsque habemus in scriptis Lazorum Reges, & omnes qui ab eis Suaniæ præfecti constituti fuerunt. Et Rex: Si concesserimus instrumentum exhibitum & a vestra republica depromptum, fidem facere, num & quoque nostris fidem adhiberi æquissimum est? opinor, nisi forte, inquit Rex, quam fidem, dices, habebunt quia horum regum alii ita, alii aliter res administrarunt. Sed quoniam de seruo inter nos contentio est, qui cuius sit, dubium est. Si claris & manifestis probationibus probare potes tuum esse, accipies: sin minus id potes, & Suanus velit Romanorum Imperio subesse, non intercedam. Nec est vltra id quicquam quod facere possim. Ne rem arbitrii Suani facias, o domine, cuius velit esse, hac enim conditione delata se in libertatem assereret. Aduerte o Rex me minime in animo habere, quantum ad regionem Suaniam, quicquam Suanorum voluntati credere. Etenim neque fas, neque iustum est, de cuius patria an seruiat quæstio est, eius iudicii periculum subire. Atque hi inter vtrosque habiti sunt sermones. Nihil vero quicquam Petrus de Suania obtinuit, sed infecto negotio a finibus Medorum recessit, quamuis instaret & Persas vrgeret: sed vtraque regna bellum deposuerunt, & Medi quidem a Colchorum finibus domum reuerterunt. Nec multo post Petrus cum Byzantium rediisset, mortuus est.

ΓΡΕΣΒΕΙΑ

ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ

ΠΡΟΣ ΠΕΡΣΑΣ.

LEGATIO

IVSTINI

AD PERSAS.

IVSTINVS Iustiniani nepos, quo fere tempore Imperium susceperit misit Ioannem Domentioli filium in Persiam vt legatione fungeretur. Legatio vero hæc erat, sic enim accepi & vulgo ferebatur, vt pro more inter Romanos & Persas recepto nuntiaret, Iustino Imperium delatum. Deinde, si se offerret occasio, in sermonem de Suania incideret. Nondum enim eam iuri Romanorum Chosroes cesserat, quamuis Lazicem, cuius dominii Suania pars erat, Romanis restituisset, sed semper in Persarum ditione Suania remanserat. Fœdera quidem, quæ in quinquagesimum annum Petrus pepigerat, obseruabantur: sed quo ad Suaniam, res adhuc in suspenso remanserant. Iustinus vero Imp. Ioanni in mandatis dederat, Persas monere, si vellent, & illis videretur, vt pecunias pro regione acciperent, si eo descenderent, & vænum exponerent, paratissimum esse morem gerere, diceret. Erat Suania non illa quidem magni momenti aut pretii, sed situ valde commodo & apto, vt magnum adiumentum adferret ad arcendos Persas ab inuadendis Colchorum finibus. Itaque Ioannes Byzantio profectus, cum vrbium per quas iter illi erat, vt ab Imperatore præscriptum fuerat, multa cu-

A ΟΤΙ Ιουστῖνος, ὁ ἀνεψιὸς Ιουστινιανοῦ, κατ' ἐκεῖνο χειρὸς Ιωάννῃ τὸν Δομεντιόλου ἐς τὰ Περσῶν ἤθη ἔσταλε πρεσβευσόμενον. πρ-ενεχθῆναι δέ μοι, οὐκ μὲν τῶν ἐμφανοῦς ἀγορεύ-ειν ποιήσασθαι τὸν αὐτοῦ ὅτι τὴν βασιλείαν ἀναρρύ-σεως, καὶ Βεισώδης, Ρωμαίοις τε καὶ Πέρσαις· ἐν ᾧ τῷ δὲ, εἴγε καλέσοι χειρὸς, καὶ ἀμφὶ Σουα-νίας λόγους. Οὔπω γὰρ οὔπω Χοσρόης

B ἀπεκρίνατο Ρωμαίοις· καί τοι τῆς Λαζικῆς πα-εχωρησάσης ὑπήκοος οὖσα ἡ Σουανία ἐτύγ-χανεν. Ἀλλ' αἱ μὲν πεντηκοντούτιδες σπονδαὶ ἦσαν, ἃς ἔθετο Πέτρος ὁ τῷ τῶν Βασιλέα * καὶ λόγων *καθ' ὧν ἠλαύνω· τὰ δὲ περὶ Σουανίας ἐπ' ἀμφιβόλῳ.

Ιουστῖνος δὲ ὁ Βασιλεὺς ἐκάλεσε τὸν Ιωάννην, ὡς, εἴγε βούλοιντο Πέρσαι, καὶ ὤνιον ἀποδίδοσθαι τὴν χώραν, ἑτοιμότατα φῆσαι ἔχειν. ἡ γὰρ Σουανία

C ἀξιόλογος μὲν οὐδαμῶς, ὅμως δὲ ὀπτηδείως ἔχουσα πρὸς τὰ μάλιστα, ὀνίνησι τὴν Ρω-μαίων ἀρχὴν, τῷ μὲν λῷστ τοὺς ὀπτηδειοῦντας Πέρσας τῶν Κόλχων ὅρια λυμαίνεσθαι. Ιωάν-νης δὲν ἐκ Βυζαντίου ἄρας, ἐς ὡς ἔβησε τὴν πο-ρείαν αὐτοῦς, ὁπόσα τῇ καὶ τῇ πρόσθεν πόλεσι τὰ ἀναγ-καῖα φέρεσθαι ἤμελλεν πολλὰ, τοῦτο ποιεῖται-

μὸν αὐτῷ ἐν Βασιλέως, ἀφίκετο εἰ ὁ Δάρας. A ra & diligentia rebus subueniſſet, ad Daras
ἐνταῦθα τὸν χῶ πόλιν ἐλκὼν τῷ ὕδατος ἐπε- peruenit. Illic aquæductum & meatus, qua
σκεύασε, καὶ ὑδροχεῖα ἐπενόησε· ᾗ μὴν ὅσα ἄλ- aqua duceretur & effunderetur, inſtituit, &
λα ἄττα τῷ ἐν ἄστει αἀαγκαῖα εἰργάσατο. διήγα- alia quædam opera neceſſaria extruxit. Ibi
γε δὲ αὐτὸ ἡμέρας δέκα, παῤ πλὼ ἐν τῇ Νισίδῃ per decem dies eſt commoratus, tantiſper
τῇ πόλει πάνηγυρίζῃ τε καὶ ἀγλὼ ἑορτλὼ, κάκ dum in Niſibi feſtum & conuentus, qui ex
τούτου πλὼ πρεσβείαν μὴ κατοδέξασθαι. ὁ δὲ tota regione fiebat perageretur. Hæc cauſa
Ἰωάνης διῤῥῆς μῦ τ ἑορτλὼ, πλὼ Φουρδίαν erat cur legatio admitti non poterat. Feſto
παρασαγορευομένω, ὅ ὅστι ἑλλωιστὶ νεκύσι- peracto, quod apud eos Fourdiga dicitur,
ὸν τῷ ἐν τῇ Νισίδῃ ἀρχόντων ἐξεπέμφθη, mortuaria diceres, Ioannes a primoribus
σπὼ τῇ νομιζομένῃ τιμῇ, πρεσβεύειν ἐς τὰ βα- Niſibis exceptus & honore legibus ſtatuto,
σίλεα Περσῶν· καὶ ἃ πάντων ἕνεκα ἔσταλτο, qua lubuit, affectus, ad exequendam lega-
ἐν δέοντι καλῳσαμένος, ἐν τούτοις ἐποῆρ- tionem in Regiam Perſarum eſt dimiſſus.
χεν. ὁ δὲ Χοσρόης ἐν μιᾷ τῷ ἡμερῶν, τῷ Σα- B Is eo acceſſit & omnia, quorum cauſa miſſus
ρακηνῶν πέρι αὐτῷ ἐκίνησε λόγους. τὰ γὰρ Σα- fuit, pro eo ac debuit, adminiſtrauit. Choſ-
ρακηνικὰ φῦλα μυριάδες εἰσὶ πολλαὶ, καὶ ὁ πλῆ- roes autem quadam die ſermonem mouit
στον αὐτῶν ἐρημονόμοι εἰσὶ, καὶ ἀδέσποτοι· καὶ de Saracenis. Gentes enim Saracenicæ, ſic-
μὴν ἔν τῆς Ῥωμαίων ἔστιν, ἃ καὶ τῆς Περσῶν ut infinitæ & ipſarum quamplurimæ, per
ἐποήσα πολιτείας. οὕτω δὲ ἀμφικεκλυμένων deſerta paſcunt, & earum, ſunt quæ Roma-
αὐτῶν· Ἰουστινιανὸς, μεγαλόφρων ἀνὴρ καὶ βασιλι- norum, ſunt quæ Perſarum Imperio pa-
κώτατος, τοὺς μηδίζοντας Σαρακηνῶν δώσεις rent. Ita diuiſæ cum eſſent, Iuſtinianus ma-
ἐδεδέχετο, κατοὺσης εἰρήνης· ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς gni iudicii vir, & qui magnum vſum regiæ
ἐμβριθής τε ὤν, καὶ βαρβάρων φρονήματι ἥκι- adminiſtrationis habebat, Saracenos qui in
στα ὑποπτεύων, ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἐποιήσατο τοὺς Medorum partibus erant, per pacem do-
ὅσοι ἐμηδίζον τ Σαρακηνῶν. οἱ δὲ (πλεονεκτι- C nis proſecutus fuerat, ſed idem Iuſtinia-
κώτατον γὰρ ὂ φῦλον) ἀποχῳλὼ τῶν ἡσυχάν- nus, vir grauis & conſtans, cum Saracено-
μενοι· παῤ βασιλεῖ μὲν ἐκείνῳ Περσῶν, μὴ πε- rum, qui Medis ſtudebant, animi impoten-
ριϊδεῖν αὐτοὺς αἀαχειλθέντες. τῷ τοι ἄρα καὶ tiam non ferret, eos deinceps contemptui
Πέτρῳ ἐκεῖσε πρεσβευσαμένου, ὥσπερ τοῖς Σα- habuerat, & nihili fecerat. At illi (eſt enim
ρακηνοῖς ὑποβλητίοις ὄντας Ῥωμαίοις ἔλεγε auidiſſimum habendi hominum genus) cum
δεῖν ὁ Χοσρόης, ἀποδίδοσθαι στρίσι ὃ χρέος. tanquam, quod ſuum eſſet, ſibi eripi exiſti-
Εἶτα καὶ Ἰωάνου αὐτόσε ἀφικνλμένου, τοῖς αὐ- marent, Perſarum Regem, ne ſe ad ſua ge-
τοῖς ἐχρήσατο ῥήμασι. διϊσχυρίζοντο γὰρ πῶς οἱ nua proſtratos, contemneret, ſupplices ora-
Σαρακηνοὶ, ὡς ὑπὲρ τὸ εἰρλνίου ἀγλὼ, καὶ runt. Itaque cum Petrus apud eum lega-
μὴ καλῶς ἔχειν πλὼ Ῥωμαίων, τὰ τοιαῦτα σκο- tum ageret, Romanos Saracenis debitum
πίζοντο χρήματα· ἐντεῦθέν τε ἐδοκίζοντο τ τῆς ſoluere, æquum cenſebat. Deinde cum
παῤ γματος φύσιν. ὁ δὲ Ἰωάνης ὡς ἐώρα σφᾶς Ioannes ad eum acceſſiſſet, iiſdem verbis
οὐ κατ ὂ δέον ὂ ἐγκλνμα ποιουλμένους· εἶπεν. D Romanos criminantur, tueretur, & ſuſci-
Εἰ μὴ ἕτερός τις, ᾗ οὐχὶ Χοσρόης ὁ πάνυ, ξυ- peret, minus id quidem graue & moleſtum
επελαμβάνετο τοῖς ἀδίκως ἐπεγκαλοῦσι Σα- eſſet. Perſarum vero tantum Regem, qui
ρακηνοῖς· ἦπον ἂν ὑπῆρχε δίκνον. τοσοῦτον δὲ ab omnibus tanti fit, & res non alio quam
βασιλέα Περσῶν, πολὺ πλείστου ποιούμενον τὰ quo earum natura ducit, trahit, addam et-
μὴ ἐναντία τῆς τ παῤ γμάτων φύσεως, παῤ σ- iam & qui bene de Romanis rebus ſentit,
θησε δὲ καὶ τὰ Ῥωμαίων ἀσπαζόμενον, σεμνη- conſentire his, qui volunt iniuſta face-
γορεῖσθαι τοῖς ἐθέλουσιν ἀδικεῖν. θαυμάσαιμι re, & iniurii eſſe, ſimul & admirarer, &
λίαν ᾗ ὑπερεκπλαγείην. ὅμως δὲ ῥᾳθυμία τ quererer: ſed æqui bonique conſulam, ne-
νοῦ οὐκ ὑπεῤῥέψω, Ῥωμαίων πεφυκὼς, ἀνα- que animum ad iſta aduertam. Romanus
διδάξω δὲ ὃ πάρ. καὶ τοι τῆς βασιλέως οὐ δεο- enim ſum, & eum docebo omnia: tametſi
μένου διδασκαλίας, ἀλλ' ἐν ἐθέσει τῆς δικη- eum doceri minime neceſſe eſt, ſi qui-
σεως παρούσης. ὁ γὰρ παγκώς ἤδη τὰ ὅσα dem in his quæ nouit, mea verſabitur ora-
* ξυμφέρῃ τοῖς δικαίῳ * ξυνὼ αἰεὶ, ταῦτα πάλιν ἀναδιδα- tio. Qui enim ſemel eorum, quæ iuſtitiæ
& æquitati ſunt conſentanea iam ante co-
gnitionem aſſecutus fuerit, ea cum ite-
rum ſuggeruntur apud mentem eius, etiam-

si, quod in recessu mentis gerit, perspici non possit, valent & corroborantur. Petro quidem, qui ante me a nobis legatus fuit, & pacem stabiliuit, facile fuit, cum eloquentia & persuadendi vi polleret, ea quæ nunc obiiciuntur de Saracenis, & reliqua, quæcumq; adhuc controuersa erant, diluere & refutare. Ego vero qui nunquam eloquentiæ operam dedi, neque me vt persuaderem dicendo exercui, tamen satis habeo quod apud vos respondeam Saracenorum criminationi, si non plus huic hominum generi, quod est reipublicæ nostræ inimicissimum, & rebus nostris maxime aduersum fauetis, quam nobis. Qui enim apud nos sunt Saraceni (cum Saracenos dico animo perpendite, o Medi, gentis perfidiam & inconstantiam) dona quidem ab Imp. Iustiniano accipere consueuerant. Hæc eo consilio dabat, vt per eos, quos liberalitate sua complectebatur, gentem sibi conciliaret. Cum enim paci diffideret, se quoque liberalem erga eos, quos non oportebat, exhibebat, & magis eo tempore liberalitatis modum sponte sua, cum minime opus erat, excedebat, quam cum ad id, etiam nolentem, si dicere fas est, eum bellici apparatus opportunitas impellere videretur. Huius rei manifestissimum est argumentum, & quod pecunias, non ex conuentione, vt dicunt, sed dono acceperunt, & quod illi vicissim Imperatorem nostrum muneribus coluerunt. Neque quemquam istis contradicturum puto. Quod si concederemus Imperatorem Iustinianum ex conuentione illis pecunias largitum, hæc conuentio, spatio vitæ dantis est terminata & circumscripta, & morte eius donatio finem accepit. Neque vnius hominis consuetudine, aut lege, minime vtili, (dico autem vt plurimum,) licet eo tempore consuetudo inualuit, aut lex lata est, quo Imperator fuit, tota gens, aut respublica iudicari debet. Nos vero tantum abest vt quicquam dono dare Saracenis velimus, vt quantum Imperator Iustinianus erga barbaros benignus & beneficus fuit, is qui nunc Romanis imperat, tanto magis constituit se cunctis præbere formidandum. Itaque non oportet Saracenos, hæc sibi somnia fingere. Nec enim Imperator hæc facere sustineret. Solum optandum est, vt pacem seruare in animum suum inducat, neque existimet fœderum conuentiones in aliquo Romanorum maiestatem lædere & minuere. Si enim id existimaret, ab armis inferendis non abstineret. Atque hic ad hunc modum est locutus, neque deinceps vlla mentio de Saracenis est facta: sed deuenit in sermonem de Suania: (cum magnopere cauisset, videri id de industria & cogitato facere) quando quidem Lazice, & iure, illis restituta esset, oportere quoque ipsam Suaniam, Romano-

A ἡμῖν, ὑπερῤῥώσθω τῷ ἀδεκάστῳ ὁ συμβόλος. Πέτρος μὲν γὰρ, ὁ πρὸ ἐμοῦ πρεσβεύτης, ὃς ἔναγχος κατεστήσατο εἰρήνην, ἐμπειρία λόγων, καὶ δήνοτητι πειθοῦς, καὶ τὰ νῦν ἐπεγκαλούμενα Σαρακηνῶν, καὶ ἕτερα ὅσα διημφισβητήθη, οἷος ἐγένετο διακρούσασθαι. ἐγὼ δὲ ῥητορεύειν τε καὶ πείθειν οὐσκημένος οὐδαμῶς· ὅμως *τοῦ μὴ ἐᾶσαι τὴν δίκην ὑμῶν Σαρακηνῶν ἔξω πρὸς ὑμᾶς, τοῦ μὴ ἐγκλῆναι ὑμᾶς αὖτε Ρωμαίων Σαρακηνοῖς, καὶ ὧνπερ τοὺς ἀδικωτάτους, καὶ αὖτε τὸ σωφρονίσαντος τοῖς καθ' ἡμᾶς πολιτεύμασι τὸ ἀξύμφορον. οἱ καθ' ἡμᾶς γὰρ Σαρακηνοὶ (ὅταν δὲ λέγω Σαρακηνοὺς, B ἀναλογίζεσθε, ὦ Μῆδοι, τὸ ἀλλόκοτόν τε καὶ παλίμβολον τοῦ ἔθνους) οὕτοι δῶπα οἷα πρὸς βασιλέως Ἰουστινιανοῦ δῶρα μὲν λαμβάνειν εἰώθεσαν, τὸ δὲ ἔθνος αὖθις τοῦ τῶ προέχοντος ἐθεραπεύετο βουλήματι. ἀπροαιρέτως γὰρ τῇ εἰρήνῃ, καὶ οἷς οὐκ ἐχρῆν τὸ μεγαλόδωρον ἐπεδείκνυτο. καὶ μᾶλλον ἐκαμίζεν ἐκτοπίως, φιλανθρωπίας ἀπροβούλῃ, πρὸς τὸ μὴ αἰσχῶν τὰ πρόσφατα, εἴ γε ἀκτοπίως (εἰ θέμις εἰπεῖν) ἐποιεῖτο τῶν αἰσχίων πρὸ σύσασιν. μάρτυρον δέ μοι φέρεται τὸ δῶρα τοὺς Σαρακηνοὺς, καὶ οὐχ ὡς ἀπὸ συνθηκῶν, ὥς φασι, κομίζεσθαι τὰ τοιαῦτα χρήματα· καὶ αὖθις αὐτιδωροφορεῖν τὸν καθ' ἡμᾶς βασιλέα. καὶ πρὸς ταῦτα μὴν οἶμαι μηδ' ὀντιναοῦν ἀντερεῖν, εἴ γε καὶ δοκοῦμεν, ὡς Ἰουστινιανὸς αὖθις καὶ ξυνθήκας ἐφιλοφρονήσατο τοῖς χρήμασι· συνεμετρήθη τοῦ βίου τὸ δωρογυμνοῦ βασιλέως, καὶ συναπεπαύσατο τούτου τῇ τελευτῇ τὸ δωρούμενον. οὐ γὰρ ἑνὸς ἀνδρὸς ἔθη, φημὶ δὲ (τὸ πλέον) καὶ νόμω μὴ λειτελεσθῆναι, καὶ εἰ πίφυκε βασιλεὺς, ὁ τὸ ἔθος ἰσχυροποίησας, ἤρξατο νομοθετῆσαι, πολιτεία κατεδικάσθη τοῦ πότε. ἡμεῖς δὲ τοσοῦτον ἀπέχομεν τοῦ δοῦναί τι τοῖς λοιπὸν Σαρακηνοῖς· καθόσον Ἰουστινιανὸς μὲν καὶ πρὸς τοὺς βαρβάρους ἠπιώτατος, ὁ δὲ νῦν Ρωμαίων ἀνάσσεται πρὸς πάντας ἐξ) βάλλεται φοβερώτατος. οὐ χρεὼν οὖν ταῦτα τοὺς C Σαρακηνοὺς ὀνειροπολεῖν, οὐ γὰρ τι ταῦτα ὁ καθ' ἡμᾶς βασιλεὺς ἔλαιον ποιεῖν. οὐκοῦν δὲ ἡμῖν γνήσεται, ὅ πλὴν εἰρήνην αὐτὸν ἐθέλειν ἐρρῶσθαι· καὶ μὴ οἴεσθαί γε αὐτὸν ἔλαττον ἔχειν Ρωμαίους ἐν ταῖς ἤδη γενομέναις σπονδαῖς. ταύτη γὰρ ἀνέξεται μὴ ὅπλα κινεῖν. ἔστι μὲν οὖν οὕτως ἔλεξε. καὶ ἐπὶ μὲν τῶν Σαρακηνῶν ὁ λοιπὸν ἐπεδημία τις ἐφέρετο μνήμη. διατηρήσας δὲ τῷ δοκεῖν σὺν ἐργασίᾳ ἀμφὶ Σουανίας ἀπέρριψε λόγους, ὡς δέον καὶ Ρωμαίοις αὐτὴν καθεστάναι, εἴ γε καὶ Λαζικῆς ἐπελάθοντο σε-

* Ἐπ. τῶν τ. δ. τ. ε. ἔξω

νομώτατα αὐτοί. ὁ δὲ Περσῶν βασιλεὺς τοὺς περὶ Σουανίας μὲν λόγους ἔδοξε παραδέχεσθαι. χρῆναι δὲ αὐτὸν, ἔφη, καὶ ταύτης ἅμα τοῖς ἐν τέλει τῶν Μήδων βουλεύσασθαι, μεθ' ἃ ὁ Ἰωάννης λόγους ποιησάμενος τοῦ Ζίχ, τοῦ καὶ Ἰεσδεκουνάφ, καὶ μετὰ τοῦτο ἑτέρους καὶ τῶν παρὰ Πέρσαις ἡγεμόνων. οἱ δὲ ἔλεξαν, ὡς ἑτοιμότατα ἔχοιεν Σουανίας παραχωρῆσαι Ῥωμαίοις, οὕτω μέντοι, ἐφ' ᾧ χρήματα λήψονται, καὶ ὥνιον ἡγήσαιντο τὴν ἀπαλλαγήν. καὶ ποιεῖσθαι γε συνθήκας ἄλλας τινὰς δεῖν ἔφασκον ἡγεῖσθαι, αἳ σφᾶς τε καὶ αἰσχύνης τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν, καὶ βεβαιοῦσας οὐδαμῶς τὴν περὶ βασιλέως Ἰουστίνου κατηκεσθωμένην δόξαν, ὡς ἔστι μάλα ἐμβριθής τε καὶ κατηκεσθωμένος. Ἰωάννης δὲ τὰ τοιάδε ἀκηκοὼς, καὶ οὐ σφόδρα τῆς τοῦ αὐτοκράτορος σοφροσύνης γνώμης, ἀβουλότατα διεπράξατο· ἔσχλε γὰρ τοὺς Σουανούς, τὸν σφῶν βασιλέα βουλόμενος δεῖξαι ἀθλεύσαντα. δελεάσαντος οὖν αὐτὸν ἐς τὴν ἀπιστίας ἐλπίδα αὐτοῦ Χοσρόου, ἐσκήπτετο δὲ ὅ τοιόνδε καὶ ἐμηχανᾶτο· ὅπως ὅσοι τό γε αὐτῷ ἐς δικαιολογίαν ἦνα, ὡς αὐτοῖς Σουανοῖ, καὶ οἱ πρεσβεύσαντες, οὐκ ἀπάξεσθαι ποιῶνται Ῥωμαίοις ἐπαγαγεῖν. ἐξηπίστατο γὰρ ὅ, τι οὐκ ὤκνησαν οἱ περὶ Ἰωάννου σαλεύσαντες. μεθ' ἃ τοῦτο ἐπηγείλατο Χοσρόης στέλλειν πρεσβευτὴν ὡς βασιλέα Ῥωμαίων, τὸν ταῦτα ἀπόμπα* συνδέον καθαιρησόμενον· καὶ αἰσθόμενον Ἰωάννην ἐς τὸ Βυζάντιον. Ὅτι Ἰουστῖνος ὁ βασιλεὺς, ἐπεὶ ἐπύθετο ὡς ἐν Σουανίᾳ εἴη πέμψας, καὶ ὅτι τοῖς Ῥωμαίων οὐ πρεσβεύσαντο Σουανοί· ἐχαλέπαινεν, οἷα εἰκός. καὶ παρὰ πρεσβείας ἐκείνετο Ἰωάννης, ἅτε οὐ ποιῆς ὃ σωφρονοῦσιν τὴν πολιτείαν διαπραξάμενος. ὅσοῦ γὰρ χρεὼν αὐτὸν, ἔφασκε, τεῖλαι, εἴγε μὴ τοῦτο ἐκελεύσατο ὁ βασιλεύς· καὶ τοῦτο διὰ τοῦτο φασὶν Πέρσαις, ὃ ἀδίκημα ξυσκιάζειν, καὶ προφέρειν λόγους, ὡς αὐτοῖς Σουανοὶ ἀπιστήσαντο τὰ Ῥωμαίων. ἀλλ' οὐδὲ ἐν δέοντι τῷ καιρῷ τοῦτο δεξάσθαι προέκλησιν· ἢ Σουανοὺς προτρέψασθαι ἂν Ῥωμαίοις, ἢ τούτου γε ἕνεκα πρεσβευτὰς ἐν Βυζαντίῳ ἡμέσθαι. οὐδὲ τέρον γὰρ ἂν ἀμφοῖν. διαπρεπὲς ἐν τῇ πολιτείᾳ ἡγήσατο. Ἰωάννου δὲ προφρονήσας ὁ αὐτοκράτωρ, ἐν τῇ τῶν ἀνεπιτηδείων ἔταξε μοίρᾳ· ἠνωμάτθυσε δὲ ὅπως τὰ ἡμέρτημένα οὐ μεθήσει. Ὅτι τῶν Τούρκων, τῶν Σάκων καλουμένων ὁ πάλαι, πρεσβείας ποιησαμένων πρὸς Ἰουστῖνον περὶ εἰρήνης· ἐν βουλῇ ἐποιήσατο ὁ βασιλεὺς, ἐκπέμψαι πρεσβείαν ὡς Τούρκους. καὶ δὴ Ζηκάρχῳ τῷ Κιλικίᾳ ἔλεγε παραθαρσύνεσθαι ὅτι τούτῳ, ὃς τῶν πρὸς ἕω πόλεων τιμιώτατα ἐπάρχει στρατηγός. ἐπεὶ οὖν ἅπαντα αὐτῷ, τὰ ὅσα πρὸς μάχην ὁδὸν, ἐξηρτημένα ὦ. ὡΐκει πρὸς ὃ πρᾶσ ἰώντο, τῆς Ἰουστίνου βασιλείας ὃ τέταρτον ἔτος· τῷ δευτέρῳ ἐνιαυτῷ τῆς πεν-

A rum potestati permittere. Visus est autem Persarum Rex, sermones de Suania excipere, & sibi amplius de ea re, cum Principibus Medorum deliberandum dixit. Nec multo post, Ioannes colloquium habuit cum Zicho & Iedousacho, & reliquis Persarum primoribus. Illi quidem dixerunt, paratos se esse Romanis cedere Suania, hac conditione, vt pretium eius acciperent & eius restitutionem vænum exponebant, multasque alias conuentiones in medium proponebant turpes & indignas Romani Imperii maiestate, & quæ minime existimationi quam Iustinus adeptus erat, consentiebant. Grauis enim & elati animi vir, B & qui omnia exquisite perpenderet, habebatur. Quæ cum Ioannes audisset, neque satis ad ea, quæ Imperator illi præceperat, aduertisset, imprudenter fecit, qui ad Suanos vt cum eorum Rege dextram iungeret, misit. Eo absurditatis eum pellexerat Chosroes, qui id animo voluebat, & machinabatur, vt quicumque ex Suanis, ei tanquam aliquid iustum petenti, fauissent, non impune ferrent, si Romanis parere vellent. Ad eum enim, si quid profecissent, qui a Ioanne missi fuerant, cognitio erat peruentura. Nec multo post rumor fuit, Chosroem mittere legatum ad Romanorum Imperatorem, qui hæc omnia componeret & in statum commodiorem restitueret, & reuersus C est Ioannes Byzantium, Iustinus Imperator vbi accepit Suanos his qui in Suaniam missi erant minime aures præbuisse, grauiter molesteque tulit & Ioannem legationis, non ex vtilitate reipublicæ gestæ condemnauit. Nec enim se inscio, aut non iubente, debuisse mittere, & ex hoc occasionem Persis præbere, qua suam iniustitiam tegerent, & palam prædicarent, Suanos Romanorum Imperio nuntium remisisse. Nec enim hanc ab Imperio susceptisse prouinciam, vt aut Suanis suaderet, vt se Romanis subderent, aut huius rei gratia Byzantium legatus veniret. Neutrum enim e re vtriusque populi esse D existimabat. Itaque Ioannem Imperator a se abalienatum dimisit & eorum numero habuit, qui minime commodi suis rebus essent: tum excogitauit, qua ratione inconsulte facta, in melius corrigeret. Iustinus, cum Turci, qui Sacæ antiquitus vocabantur, legatos ad eum de pace misissent, consilium cepit legationem quoque ad eos mittere. Itaque Zemarcho Cilici, qui tunc temporis erat Dux vrbium Orientis, iussit vt ad eam se præpararet. Is cum necessaria ad tam longum iter comparasset circa finem quarti anni Imperii Iustini, exacto secundo quin-

* ὡ δίοντα

quagenariarum induciarum anno, initio mensis, qui Latinis vocatur Augustus, profectus Byzantio, viam carpsit vna cum Maniacho & suis comitibus. Multorum dierum itinere peragrato, Zemarchus & qui cum eo erant, cum in regionem Sogdaitarum peruenissent, vt ex equis descenderunt obuios habuerunt ex Turcis, qui ferrum vænum exponebant: opinor vt indicarent, apud eos reperiri ferri metalla. Ferebatur enim ferrum apud eos esse rem minime paratu facilem. Ea de causa, hoc commento vsi sunt, vt ostenderent in sua regione ferri fodinas esse. Alii quidam quoque ex eadem gente, seipsos sponte exhibuerunt, quos dicebant esse malorum & infortuniorum depulsores. Hi cum ad Zemarchum & eius comites accessissent, nescio quæ verba insusurrarunt, & tintinabula, & tympana resonantes, super mole quadam, folium thuris, igne cum strepitu laceratum & comminutum circumferebant, & œstro & furore quodam perciti, fremitum edentes, infortunia depellere videri volebant. Itaque auerruncatores & malorum propulsores censebantur, & aduersa quæ accidere possunt, vt existimabant, alio auertebant. Zemarchum etiam ipsum, circa flammam circumduxerunt, & eo ritu, quo illis mos erat, lustrarunt. His ita confectis, viam perrexerunt & his comitati, quibus eos deducendi munus incumbebat ad eum locum, vbi erat Chaganus venerunt, in monte, qui vocatur apud ipsos Ecthal, montem aureum diceres. In valle huius montis, qui aureus dicitur, erat Disabuli domicilium. Illuc cum Zemarchus, & qui eum comitabantur venissent, accersiti, se Disabuli conspectui obtulerunt. Is vero erat intra tentorium suum, & sedebat in cathedra duabus rotis innixa, vt quo opus esset, equo traheretur. Cum eum salutassent, munera, vt mos est, protulerunt, quæ hi, quibus hoc mandatum erat susceperunt. Cæterum Zemarchus: Tibi inquit o tot tantarumque gentium Dux, noster magnus Imperator, per me suum nuntium precatur, quia Romanos diligis, & eorum te secundæ res delectant, vt in perpetuum felix faustaque fortuna sit. Detur inimicos superare, & prædas agere ex hostibus. Fraus & inuidia, quam longissime a nobis absit. Amicitias enim, quantumuis firmas & sancte initas, possunt dissoluere. Turcos & gentes illis subditas necessariorum loco habeo. Erga nos igitur vos gerite, quemadmodum & nos erga vos, neque aliter. Hæc & alia quædam dixit Zemarchus. Et ipse quoque Disabulus, similibus faustis ominibus Romanos est prosecutus. Inde se ad conuiuium conuerterunt, & quod

A τεσσαρακοστείδος τῆς φορᾶς, τῆς τὰ τρεσβύμια ἔτους τῶν Λατίνοις Αὐγούστου μηνός· ὁ μὲν Ζήμαρχος ἀπῆρεν ἐκ Βυζαντίου, ξὺν * αὐτῷ Μανιάχου, καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτόν. Ὅτι πολλῶν ἡμερῶν ὁδὸν διανύσαντες οἱ περὶ Ζήμαρχον, ὅτε ἦλθον τὴν Σογδαϊτῶν χώραν, ὑπαντῶσιν αὐτοῖς τῶν Σογδαϊτῶν τινες, οἳ πωλοῦντες τὸν σίδηρον ἀπέβησαν τῶν Τούρκων ἔνιοι (ὡς ἔοικεν, ἐς τὸ δηλωθησόμενον ὦνιον σφίσι προῆλθον σίδηρον, οἶμαι ὡς ποιήσασθαι ἔνδειξίν τινα, ὡς μέταλλα αὐτοῖς ὑπάρχει σιδήρου. λέγεται δὲ, ὡς ἄρα αὐτοῖς ὀκνηρὸν εἴη πρᾶγμα τὸ σίδηρος. ταύτην ἔνεστι τεκμηριώσασθαι, ὡς ὅταν ἀνιππόμενοι ἔλθωσιν σιδηροφόρον τῶν ἰδίων δεήσωνται * κτήσεως. ἕτεροι δέ τινες τῶν φύλων ὃ * αὖθις χρῆσθαι αὐτοῖς ἀναφανέντες, οἷς δὴ ἔλεγον τῶν ἀποτρόπων ἐλαττῆσαι, αἰτησόμενοι τῶν περὶ Ζήμαρχον. καὶ πρῶτα μὲν ἅπαντα ὅσα * ἐάπτα ῥήματα ὑπεψιθύριζον. ὅπτι παταγοῦντες ἢ κώδωνίζουσι καὶ τυμπάνῳ ὑπάρχει τῶν Φόρτου, περιφέροντο ὃ φυλλάδες τινὰς τῇ φλογὶ παχιζόμενον· καὶ ἅμα χινούμενοι μανιώδεις, καὶ ἐμβεμυθύμενοι, τὰ πονηρὰ ἀπελαύνειν ἐδόκουν. οὕτω γὰρ ἀποτρόπαιοί τινες εἶναι καὶ ἀλεξίκακοι ἐδόκουν. ἀποστομπισάμενοι δὴ οὖν, ὡς ἤοντο, τὰ δυσχερῆ· Ζήμαρχόν τε αὐτὸν δι' αὐτῆς πυρήναγον τῆς φλογός· ἔπειτε ἔδοξαν καὶ σφᾶς ἀφαγνίζειν. τούτων δὲ ταῦτα μεμηχανημένων· ἔπειτα ἐπορεύοντο, ξὺν τοῖς ἐς ὃ ἐπόνδε τεταγμένοις, ἵνα ὁ Χαγάνος αὐτὸς εἴη, ὃς ὄρει τινὶ λεγομένῳ Ἐκπάγ· ὡς ἂν εἴποι τις χρυσοῦν ὄρος ἔλλιπον αὐτό. καὶ τοίνυν αὐτοῦ ἀφικόμενοι, ὅπη τὸ κατὰ ὄρος Διζαβούλῳ ἦσαν αἱ Ἀφετηραί, καὶ δὴ κατὰ φάραγγά τινα τῶν προσαγορευομένου χρυσοῦ ὄρους. ἐπεὶ οὖν οἱ περὶ Ζήμαρχος ἐκάθισε ἐφοίτησαν· μεταπεμπτοὶ γὰρ ὁμόμοι, τὸ δεόμενα τοῦ Διζαβούλου ἦλθον ἐς ὄψιν. ἐπὶ δὲ ἅρμα ἔνδον σκηνῆς, καθῆστο δὲ ὅτι δίεχον καθέδρας χρυσῆς, ἑλκομένης, ὅπη νίκα ἔδοξ', ὑφ' ἵππου ἑνός. προσιόντες δὲ τὰ βαρβαρικὰ, ὡς ἔθος αὐτοῖς· τὰ δῶρα προσήνεγκαν. καὶ τοίνυν οἷς γε τοῦτο ἐφορτίσθη ὑπ' ἐκείνου ἐπράξαντο. ἀπὰρ ὁ Ζήμαρχος, Σοὶ δίκαια, ἔφη, ὦ τοσούτων ἐθνῶν ἡγεμών, ὁ παρ' ἡμᾶς βασιλεὺς ὁ μέγας, ἀγγελοφόρῳ χρησάμενος ἐμοὶ, ἐσήμανεν, εἴ ἐστιν ἐπὶ τύχῃ αἰσίᾳ τε καὶ ἀγαθῇ, ἐν ἡδονῇ ποιουμένῳ σοι τὰ Ῥωμαίων, καὶ πρὸς γε φιλοφρονουμένῳ ἡμᾶς. ἔστω δέ σοι κρατεῖν ἀεὶ τῶν δυσμενῶν, καὶ λαφυραγωγεῖν ὃ πολέμιον. ἀπέστω δὲ βασκανία τις ὡς πρόρριζα τὰ ἡμῶν, οἵά τε οὖσα ἀφορήγυτα τοῖς τῆς φιλίας θεσμοῖς. ὅπτι δὴ ἐμισγε τῶν Τούρκων τὰ φύλα, καὶ ὅσα κατήκοα Τούρκων· ἔξεστε δὲ τῶν καθ' ἡμᾶς καὶ ὑμεῖς σὺν ἄλλοις. ταῦτα ἅπαντα ἔλεξεν ὁ Ζήμαρχος. ὁ δὲ δὴ Διζάβουλος καὶ αὐτὸς τρεσβήσιον ἐχρήσατο ὁμοίως. Εἶτα ὃ λοιπὸν ἐπράπετο ἐς γοῦν, καὶ πάμπ-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 69, [233] - 152

πάνυ μεθύοντας διετέλεσαν. ἐν αὐτῇ δὲ
που τῇ σκηνῇ. κατεσκεύαστο δὲ αὐτῷ ἐξ ὑφασμά-
των σηρικῶν τε, καὶ ζωγραφοποικιλμένων τοῖς χρώ-
μασι ἀτεχνῶς. οἴνῳ δὲ μόνῳ οἷῳ ἐχρήσαντο, οὐχ
ὁμοίῳ τῷ παρ' ἡμῖν ἐκθλιβομένῳ ἐκ τῆς ἀμπέλου·
ἣ γὰρ ἀμπελοφόρος αὐτοῖς οὐ γῆ, οὐδὲ μὴν ἐγχωρεύ-
ει παρ' αὐτοῖς ὃ τοιόνδε ἦμος· ἕτερον δέ τινος βαρ-
βαρικοῦ ἐνεφορήσαμεν γλυκέος, καὶ ἀπεχώρησαμ,
ὅπου αὐτοῖς ἡ κλισία ἐτύγχανε· εἶτα, ἐς ὃ αὔριον ἐν
ἑτέρῳ μοι κατέλυσεν ξυμβολόν, ἡμφιεσμένη ἡ καὶ
καταπεποικιλμένη ἐκ ἄλλως ἢ ἐξ ἱματίων σπει- B
κῶν· ἔνθα καὶ ἀγάλματα διαφορᾷ τῇ μορφῇ εἰ-
κάκει. ὁ δὲ Διζάβουλος ἐκάθητο ἐπὶ κλίνης τινός,
ὅλης ἐκ χρυσοῦ. κατὰ δὲ μέσον ἦν ἐνδιαιτήμα-
τος, κάλπεις τε χρυσαῖ καὶ ἀμφορεῖς, ἔτι τε
πίθοι χρυσοῖ. ἐμπεσάμενοι δ' οὖν καὶ αὖθις, καὶ τὰ
ὅσα ἐχρῆν ἐν πότῳ εἰπόντες τε καὶ ἀκηκόότες, ἀνε-
χωρήσαμ. τῇ ἑξῆς ἐν ἑτέρᾳ ἐκλοντο διαίτῃ, ἔνθα
ξύλινοι κίονες ἦσαν μέν τινες, ἐνδεδυμένοι χρυσῶ-
ματός τε κλίνη ὁμοίως, ἐν πυρὶ δὲ που καὶ
ζῶνες χρυσαῖ τέτταρες ἠώρηντο. κατὰ δὲ τὸ ἐμ-
πρόσθιον τῆς διαίτης ὅτι πολὺ πρατέτατο ἅμαξαι,
ἐν αἷς πολὺ τὸ χρῆμα χρυσοῦ ἐπῆν, δίσκοί
τε, καὶ κανᾶ· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τετραπόδων ἀν- C
δριάντα πλεῖστα, καὶ αὐλά γε δηπουθεν ἀργυ-
* πάνυ μὲν εροποίητα, ἤτοι ἢ ἀποδόντα τῶν παρ' ἡμῖν. * οὕ-
τω μὲν οὖν τῷ τῶν Τούρκων ἡγεμόνι ἔνεστι χλι-
ονῆς. τὸ δὲ τοῦ Ζήμαρχον ἐπὶ σκῆψει ἐπιβουλῆς
ἐπιτελοῦντων· ἔδοξε δὴ Διζάβουλῳ, ὥστε αὐτὸν μὲν Ζήμαρχον,
ἅμα εἵπεσθαι θεραπευτὰς τε καὶ ὑπασπιστὰς, ἕπεσθαι
οἱ στρατευομένῳ κατὰ Περσῶν. τοὺς δὲ ἄλλους
Ῥωμαίους ἐπέμπαρέφοντας, κατὰ δὴ τὸν χῶρον τῶν
* χιλιάδων * Χολιάπων, ἀναμένειν τὸν Ζήμαρχον ἐπάνο-
δον. καὶ δὴ ὁ [τῶν] πρεσβυτὴς, δώρεις τε φιλο-
φρονησάμενος αὐτοῖς ἀφῆκε· τὸν δὲ Ζήμαρχον
καὶ θεραπαίνη ἐπέμενε δειλαίαν, ἡ δὲ τῶν
ἐκ τῶν λεγομένων Χερχὶς. καὶ ὁ Ζήμαρχος σὺν D
τῷ Διζαβούλῳ ἐπορεύετο, μαχησομένῳ Πέρ-
σαις. ἐν ταύτῃ δὴ τῇ πορείᾳ ἐγένοντο· ἐν
χώρῳ μὲν καλαυσάντων αὐτῶν ὑπακηυομέ-
νῳ πάλαι· ὑπαπτήσσει τῷ Διζαβούλῳ Περ-
σῶν πρεσβυτὴς. καὶ τοίνυν ξυνεκάλεσε πρὸς
αὐτῷ ἑστιατορένους τούς τε Ῥωμαίων καὶ Περσῶν
πρέσβεις. καὶ δὴ παρῳνημένων αὐτῶν τοῖς Ῥω-
μαίοις ὁ Διζάβουλος ἐν τιμῇ πλείον ἐποιή-
σατο, ὡς καὶ τῷ ὑπικυδεστέρῳ ἀνακλῖναι
τοῦ κλίνης. πρὸς γε καὶ πλεῖστα ὑπεμεμφόρενος
ἐν τοῖς Πέρσας, ἅτε δὴ πρὸς αὐτῶν ἄδικα πε-
πονθώς, καὶ ὡς τούτου ἕνεκα ἔρχεται πολεμήσων. ὁ δὲ Περσῶν πρεσβυτὴς, τῷ Διζαβού-
λου σωτηνώτερον ἐπεγκελεύοντος, παραφρονήσας τὸν νόμον τῆς σιοπῆς, τὸν ἰσχύοντα παρ' αὐ-
τοῖς ἐν ταῖς ἑστάσεσιν, ὑπερεχάδην ἤρξατο διαλέγεσθαι, τῷ Διζαβούλου ἡνιάσας τὰ ὑπε-

A reliquum fuit dici, in eodem tentorio genio indulgentes transegerunt. Erat autem illud tentorium instructum sericis tapetibus, qui erant variegati coloribus sine vllo artificio. Vino vero vsus est, non eo quidem, quod apud nos exprimitur e vinea, nec enim eorum regio vineis fera est, nec huiusmodi potionis genus, apud eos est in vsu, sed alio barbaricæ potionis genere suauis & dulcis satiati ad hospitium vbi appulerant, diuerterunt. Postridie etiam in alio tugurio conuenerunt, quod erat B quoque vario tapetum sericorum genere adornatum in quibus inerant effigies excellenti forma. Sedebat autem ipse Disabulus in lecto, qui totus erat ex auro confectus, & in medio conclauis erant vrnæ, aquiminaria, vasa pura & dolia aurea. Sic iterum conuiuati sunt & inter potandum, quæ conuiuio conueniebant dixerunt, & audierunt. Deinde in quoddam aliud cænaculum secesserunt, in quo erant columnæ lignex, auro inuolutæ: aureum etiam cubile, suspensum quatuor pauonibus aureis. Ad vestibulum eius loci vbi commorabatur, disposita erant plaustra frequentia, quibus inerat multa argentea supellex, disci & lances, & plurimæ statuæ animalium argento elaboratæ, quæ venustate & elegantia non concedebant nostris, C & eas Turcorum dux habebat in delitiis. Dum Zemarchus, & qui cum eo erant illic moram traherent, placuit Disabulo, vt se proficiscentem contra Persas, Zemarchus sequeretur cum viginti ex suis, qui illi ministrarent: interea reliqui Romanorum eius reditum in Chliatorum regione opperirentur. Atque is eos in discessu muneribus donatos a se dimisit. Zemarchum quoque honorauit captiua concubina ex his quæ Cerchis dicuntur. Ita Zemarchus, cum Disabulo bellum Persis gesturo profectus est. Iter emensi in loco qui dicitur Talas consederunt. Hic obuiam venit Disabulo D Persarum legatus, quem vna cum Romanorum legato ad cœnam inuitauit. Ad eam cum accessissent, multo plus honoris detulit Disabulus Romanis, quam Persicis legatis, & Romanorum legatum honoratiore loco accumbere iussit. Quin etiam multum de Persis est questus, tanquam ab his multa iniusta passus esset, quæ vt bello & armis vindicaret venerat. Cum Disabulus vocem attolleret & acerbius, querelam interponeret, Persarum legatus legem silentii apud ipsos in conuiuiis obseruari solitam transgressus, summatim cœpit disserere. At Disabulus generositer obiecta

depellere & refutare. Qui aderant admirabantur eum in tam violentam iram exardescere, vt nulla habita legis ratione multis hisque intemperantibus verbis vteretur. Post hæc cum ab inuicem discessissent, Disabulus quidem in Persas contendit. Et Zemarcho & eius comitibus ad se vocatis vbi amicitiam cum Romanis confirmasset eos vt ad sua redirent missos fecit. Cum his quoque alium a se ad Romanos legatum misit in locum Maniach qui vita excesserat. Huic legato nomen erat Tagma, dignitas vero Tarchon. Hic igitur vt legationem apud Romanos obiret a Disabulo missus est. Vna cum eo Maniach eius, qui nuper mortuus erat, filius admodum adolescens. Is patri in magistratu successerat, & vna cum Tagma, dignitatem Tarchon gerebat, quam tanquam paternam creuerat hereditatem. Eam autem, meo quidem iudicio, a Disabulo obtinuerat, quo illi foret obsequentior & beneuolentior. Dimissus a Disabulo Zemarchus, assumptis his ex Romanis, quos certo loco consistere & se opperiri iusserat, cum primum simul fuerunt viæ se commiserunt, & Choalitarum vrbe, quam priorem offenderant, relicta, per castella iter direxerunt. Baianum Abarorum Ducem voluntas cepit legatos ad Romanos mittere qui de fœderibus verba facerent. A Vitalliano etiam sibi aurum dari petiit, vt a prædis agendis per inducias abstineret. At Iebudas acceptis a Præfecto Illyrici nummis non minus octingentis ea Baiano tradidit. Præterea Abarorum Dux, misit Targitem, qui vna cum Vitalliano inteprete, Imperatori denuntiarent, vt Sirmium & pecunias, quas Controgori, & Ottrogori a Iustiniano accipere soliti erant, quia vtramque gentem subegerat, illi traderet, Ousdibadon quoque Gepidam. Dicebat enim & omnes Gepidas in suum ius dominiumque venisse quia eos deuicerat. Itaque legati vbi ad Regiam vrbem ad Imperatorem venerunt, Targites sic eum est affatus. O Imperator adsum a tuo filio missus. Tu enim vere pater es Baiani, eius qui apud nos dominatur. Ea res fecit, vt crederem te affectum paternum exhibiturum esse filio, in eo quod reddes ea quæ filii sunt. Cum enim nostra tenuerimus, mox nostra quoque quæ tua sunt, tenebis. Num igitur illi sua præmia præbueris? Quod si feceris, ea non in extraneum, neque in hostem contuleris, neque earum rerum mutabitur dominium. Etenim rursus ad te redibit per filium, si ea indulseris quæ

A κλήματα ἀπωδύρμενος· ὡς καὶ θαυμάσαι τοὺς πρόσω ὃ τοσοῦτον ἐπὶ τῇ αὐτοῦ ὀργῇ, ὡς παρ' οὐδὲν θέμενος τὸν νόμον, πολλοῖς τε καὶ ἀκαιρόφοις ἐχρήσατο. ἐν τούτοις ἀπαλλαγέντων· ὁ μὲν Δι-
ζάβουλος πρεσβεύσειν ἔμελλε πρὸς Πέρσας, παρὰ τοὺς ἄρα τοὺς ἀμφὶ Ζήμαρχον μεταπεμψάμενος· καὶ, ὡς οἱ ἔδοξε, πρὸς τοὺς Ῥωμαίους φιλίας ἐμπεδώσας, ἀφῆκεν αὖθις ἀποσταλησόμενος· ἕτερον πρεσβευτὴν αὐτοῖς συναποστέλλας, τὸν τὸν προτέρου λεχθέντος Μανιάχ τεθνεῶτα. ὧν δὲ ὕστερον ξυμβ- μετ' ἐκείνων *πρεσβευτὴν Τάγμα αὐτῷ, ἀξίω- * πρεσβευ-
μα δὲ Ταρχών. ἦν δὲ οὗτος ἑστὼς ὑπὸ Διζα- τῆ
B βούλου ὡς Ῥωμαίους πρεσβευσόμενος. καὶ μὲν οὖν αὐτῷ, *ὅτου νεωστὶ ἀποιχομένου παῖς Φημὶ δὴ *ὃ τῷ
τοῦ Μανιάχ κομιδῇ μειράκιον. ὅμως δὲ ὁ πα-
τρῷον ἀφαιρούμενος ἦρχε, ἐπὶ μισθῷ τῷ μὴ
τὸν Ταγμὰ Ταρχὼν κληρούμενος ἀξίαν. οἶμαι
δὲ ὅπως ἥδιστα τόν τε καὶ δυνούσαιτο ἥμεθα παρὰ
Διζαβούλῳ, τὸν Μανιάχ τῷ πατρῴου τὸν παῖδα
τυχεῖν ἀξιώματος. ἐπεὶ οὖν ὁ Διζάβουλος ἀφῆκε τοὺς περὶ Ζήμαρχον, ὑπεκπαλαμβάνουσι
τοὺς πρότερον ἀφεθέντας Ῥωμαίων, οὓς ὧν ξυ-
τεθημένους αὖθις. καὶ τάνυν ὧν παρ' αὐτοῦ ἡμόμε-
νοι, τῆς ἐς τὰ οἰκεῖα ὀδοιπορίας ἀπήρξαντο. καὶ
C δὴ καταλελοιπότες τὴν πρότερον πόλιν τῶν
Χοαλιτῶν, ἀφικνοῦνται ἐπορεύοντο. Οπι ὁ Βα-
ϊανὸς, ὁ τῶν Ἀβαρῶν ἡγεμών, ὧν βουλῇ ἐποιήσα-
το πρεσβεύσασθαι, καὶ περὶ ἀσπονδῶν λόγους πρεσ-
αγαγεῖν. τὸν δὲ Βιταλιάνου ἐξαιτεῖ χρυσίον οἱ πα-
ρασχεῖν, ὡς αὐ μὴ λεηλασίᾳ χρήσοιτο καὶ δὴ τὸν
τῆς ἐκεχειρίας χρόνον. ὁ δὲ Ἰουδᾶς, καὶ εἰλη-
φὼς ὧν ἃ τῆς Ἰλλυριδος ὕπαρχου νομίσματα
οὐ μεῖον ἢ ὀκτακόσια, παρέσκετο τοῦ Βαϊανοῦ
* Τούτῳ τοι καὶ ἔσχλε τὸν Ταργίτιον ὁ τῶν Ἀ- *τοῦτο
βαρων ἡγούμενος, ξὺν τοῦ καὶ Βιταλιανοῦ τὸν
ἑρμηνέα τοῦ βασιλεῖ λέξοντας, ὥστε ὅ Σίρ-
D μιον οἱ ἐνδοῦναι. καὶ τὰ σφῶν χρήματα οἱ
Κουτεῖγουρ καὶ Οὐτίγουρι παρὰ Ἰουστινιανοῦ
ἐκομίζοντο βασιλέως, οἷα δὴ αὐτοῦ ἄμφω τὼ
φύλω τούτω καθειλόντος· παρὰ τῶν δὲ Οὐσδίβα-
δον τὸν Γήπαιδα. ἔφασκε γὰρ τοὺς Γήπαιδας ἅ-
παντας αὐτῷ ἀνήκειν, ἅτε δὴ ἐκ αὐτοῦ παρὰ αὐτοῦ
καταπολεμηθέντες. ἀφικομένων δὲ οὖν τῶν πρέ-
σβεων, ἐς δὴ τὴν βασιλίδα πόλιν, προελθόντων
τε ὡς τὸν αὐτοκράτορα, ἔφη ὁ Ταργίτης· ὦ βα-
σιλεῦ, παρήμεις ὑπὸ τοῦ σοῦ παιδὸς· πατὴρ
γὰρ αὐτὸς ἀληθῶς Βαϊανοῦ τοῦ καθ' ἡμᾶς διατε-

του. πέποιθα δὴ οὖν, ὡς ὅπερ δείξασθαι παρεσκευασμένος τῷ σῷ υἱεῖ τὸν παῖδα τοιοῦτον, ὃν ἀνδρα
παιδὸς. οὕτω τοίνυν ἐχόντων ἡμῶν, ταῦτα δέ σου καὶ ἡμῶν· ἆρα οὐκ ἂν χαρησόμεθα αὐτοῖς ἥδιον;
οὐ γὰρ ἐς ἄλλοτε, οὔτε μεθ' ὑπερμίου τινα, τὰ ἀνδρώματα μεταδώσεις ἑαυτοῦ. οὐδὲ μεταδώσεται
τῶν παρόντων ἡ κυριότης, * ἡ πάλιν εἰς σὲ ἀναδραμεῖται διὰ τοῦ παιδός, εἴγε παρέχοις * ἃ

αὐτῷ τὰ ἐφ' οἷς ἥκω, τῷ τε πόλιν ὃ Σίρμιον, καὶ τὰ χρήματα κατ' ἔτος, ὅσα βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς τοῖς Κουτριγούροις καὶ Οὐτιγούροις ἐδίδου οἱ, Βαϊανοῦ τήμερον δεσπόζοντος τούτων γε δή που τῶν ἐθνῶν. ἔτι καὶ Οὐσδίβαδον τὸν Γήπαιδα, καὶ τοὺς παῖδας αὐτόν. σὲ δὲ χρὴ πρὸς τούτων αἰτεῖσθαι τίς, ὡς οὐχὶ πεφύκασιν ἀνδράποδα Βαϊανοῦ. ταῦτα ὁ Ταργίτης ἔλεξεν. ἀπαρ ὁ βασιλεύς, οὐ προσθυσόμενος ἥκεις, ὡς ἔοικεν, ὦ Ταργίτα· μᾶλλον μὲν οὖν παρὸς ἀγνοοῦντας ἡμᾶς τεκμηριώσασθαι βουλόμενος τῶν Ἀβάρων τοὺς ἔμπροσθεν. εἰ γὰρ (ὡς φατὲ) δίκημεν ὑμῖν τὰ ὅσα τοῖς πρόσθεν Οὖννοις, οἵκτῳ μᾶλλον καὶ οὐ φόβῳ, τῷ μὴ ἐθέλειν αἷμα ἐκχεῖν, Ἰουστινιανὸς ἐδίδου. γελοῖόν γε ἂν εἴη, καὶ οἷς ὃ φιλανθρωπον ἀποδέμενον δεῖ, καὶ οἷς ἀντιπαίπαλος φανούμεθα οἱ αὐτοί· ὁπότε οἱ Δείλαιοι Κουτριγούροί τε καὶ Οὐτιγούροι, οὓς ἀμφοτέρωθεν πρὸς ἡμῶν κομίζεσθαι χρήματα· τῶν μὲν φυγόντες ἡμᾶς, τῶν δὲ πεπληγότες ὑφ' ἡμῶν τυγχάνουσιν ἀρδην ἠφανισμένοι. τί οὖν ἀποδώσομεν ὑμῖν τὰ τῶν ἀπολωλότων; ἀλλ' οὐ τῇ φύσει ξυνάδον τῶν πραγμάτων, καὶ κρατεῖν ἅμα, καὶ ὑπὲρ τῶν κεκρατημένων ἑτέροις χρήματα καταβεβλῆσθαι. οὐ γὰρ ἀποχρεῶν, εἰ φανείημεν ἄπαξ τὰ πρὸ τοῦ δέοντα φρονεῖν ἐγκρινόμενοι. ἀλλὰ γὰρ καὶ εἰς σωφρονεῖν ἔλκειν τῷ ἀφρονεῖν οἴεσθαι δεῖν; τί οὖν ποιοῦμεν τὸν Οὐσδίβαδον, ὑμῖν ἀποδόμενοι; οὐχ οὕτω πεφύκαμεν ἠλίθιοι, ὥστε τὰ ἡμέτερα καταπροέσθαι, καὶ τούτοις βαρβάροις, ἐλυμηνομένοις τὴν καθ' ἡμᾶς πολιτείαν. ὁ γὰρ παρὰ ἡμῖν ὁ βασίλειον ἀναδεδεγμένος κράτος, * ἐπιόντας Γήπαιδας * ἐπελύσας οἴκοθεν ἐστεποιήσατο, καὶ χάριν αὐτοῖς ἀπένειμε τῷ πρὸ ὃ Σίρμιον. εἶτα καὶ πολέμου κινηθέντος αὖθις ὡς Λογγοβάρδους, ὥσπερ εἰκός, ξυνεπελαβόμεθα τῶν κινδύνων τοῖς οἰκείοις. καὶ αὖ σκεπτόμενοι οἱ Γήπαιδες τὴν Ῥωμαίων χλιδὴν· εἶτα μὴ ἀνδραποδώδη ὦφθησαν, καὶ τὴν τῆς γνώμης δολερὰν τοῖς εὐεργέταις ἐλύπησαν, αὖθις ὧν ἐπεβούλευσάντας ἡμῖν ἀσυγγνώστα, οὐ Ῥωμαίοις ἔδοξε μετελθεῖν τοὺς ἀγνωμονήσαντας. οἷς ἔνεστι μὴ αὐτιβόλους τὰς ὑμετέρας ἰσορρόπους τοῖς πλημμελήμασι, μᾶλλον μὲν οὖν παρεῖδεῖν, ὡς αὖ ὑφ' ἑτέρων ἐς ὃ πρωτελὲς ἀμφιβαλόντων. εἰ δὲ οὕτω ἄλλως οὐκ ἔχει ταῦτα· ἐπεὶ καὶ ἡμεῖς ἐπεκαλεῖτε ἄξιοι κεκρίσεσθαι μέμφεσθε, ὅτι τοῖς ἡμῖν αἰτηταῖς ἔχετε Γήπαιδας· αὐτίστροφα καθ' ἡμῶν τὰ τῶν ἐγκλημάτων. ὑμεῖς μὲν γὰρ τὸν Οὐσδίβαδον, ἡμεῖς δὲ καὶ τοὺς Γήπαιδας, ὑμᾶς τοῖς λοιποῖς ἐπαπαιτούμεθα. Ῥωμαῖοι γὰρ ἄνωθέν τε, καὶ ὀξ-

A a te petitum venio. Scilicet Sirmium, & pecunias quotannis quas dabat Imperator Iustinianus Ouittigoris & Contigoris. Nam cum Baianus hodie dominium sit adeptus harum omnium gentium, eorum bona & Ousdibadi quoque eius sunt. Nec enim Ousdibadem quisquam negarit effectum esse Baiani mancipium. Hæc Targites, cui Imperator. Tu quidem, vt videtur, minime vt legationem faceres venisti, sed magis, vt mores Abarorum, antea nobis penitus ignotos, indicares, & cognitos perspectosque efficeres. Si enim, vt dicitis, concesserimus vobis, ea quæ nuper Iustinianus, commiseratione potius B quam terrore adductus, quia ab effundendo sanguine abstinere volebat, Hunnis largitus est, ridicula res sane erit, si etiam liberalitatem & humanitatem in eos exercere oporteat, contra quos in acie stare, nemo est qui nos non viderit, quando miseri Cotrogouri & Ottigouri, quos affirmatis a nobis accepisse pecunias, modo fugientes, modo cæsi, a nostro exercitu sunt ad internecionem vsque deleti. Cur igitur vobis largiemur bona eorum quos vicimus? Hoc enim abhorret a communi sensu, simul & vincere, & eorum quos viceris, bona aliis tribuere. Neque enim, si semel visi sumus prudentia destituti, est abutendum, aut ad consuetudinem trahere oportet, C & ex eo præsumendum nos semper futuros imprudentes. Quid igitur de Ousdibado faciemus? vobis ne eum reddemus? non sumus adeo dementes & stolidi, vt nostra profundamus, maxime in barbaros, & eos qui nostræ reipublicæ grauia damna intulerunt. Qui enim Imperatoriam maiestatem, ante nos administrauit, Gepidas huc illuc dispersos, in vnum congregauit, & illis regionem circa Sirmium quam incolerent, distribuit. Deinde exorto inter ipsos & Longobardos bello, periculo suorum, vt par erat, participauit & Romanorum manu & auxilio Gepidæ qui sine ope nostra serui fuissent effecti victoriam reportarunt. Deinde mala mente, & malo animo benefactoribus suis graues & molesti fuerunt, D & pro beneficiis in eos collatis, insidias, in quo nulla venia digni sunt, nobis struxerunt, Romanis tamen minime visum est afflictis eorum rebus insultare. Nec enim illis moris est, dignas pœnas peccatis exposcere, sed magis contemnere. Postea accidit, vt ab aliis funditus euerterentur. Cum igitur non aliter se res habeant, si nos isto nomine dignos reprehensione censetis, cum eos qui nostri optimo iure fuerunt, possideatis, a nobis eadem in vos retorquentur. Vos enim Ousdisbadon, nos Gepidas, & eos qui ex his reliqui sunt, a vobis repetimus. Etenim cum Romani simus, ita natura

ab omni hominum memoria & ab ipsa nostri Imperii constitutione comparati sumus, vt inconsulte & imprudenter gesta prudenti moderatione temperemus & corrigamus, & in pristinum locum restituamus. Et nos in barbarorum manum Sirmium trademus. Num vobis satis est quod perstatis, quia Romani nolunt arma mouere. Sed ais o Targita Chaganum Istrum traiecturum, & Hebrum quoque, & Thraciæ vrbes, primo impetu occupaturum. At præuenient & occurrent Romanorum copiæ, & cum spe depellent sua, imo agent & rapient quæ Abarorum erunt. Neque grassari & prædas agere cessabimus priusquam barbarum simus vlti, & certe longe Romanis vtilius bellum quam pax. Etenim cum Abaris & Nomadibus & aduenis amicitiam tenere grauius & acerbius est, quam eos hostium numero habere. Nam subdola est eorum amicitia, & præstat vulnera corpore quam animo gerere. Postremo o Targita & arcus & equi, & infinitæ copiæ armatorum sunt in apparatu. Nec enim quies, vtilitate potior. Hæc cum Imperator magna animi magnitudine præditus dixisset, Abarorum legatos dimisit. Prius tamen Bonum Ducem per litteras magnopere increpauit, quod ad se illos legatos, qui talia proponerent Byzantium misisset. Ad hæc illum monuit, quia certus erat, quamprimum, bellum contra Abaros decretum iri, vt omni opera & studio, bellicas machinas præpararet. Et Bonus lectis Imperatoris litteris omnia quæ ad bellum pertinebant, diligenter curauit.

ἀρχῆς, σωφρονίζειν ἐπῆλθεν ὃ αὐτοκράτωρ· οὐ μὴν αὐτοί γε οἱ Ἄβαροι νομίζεσθαι. Ἀλλὰ Σίρμιον ἐξαιρήσονται βαρβάροις, οὐκ ἀρκεῖ γὰρ ὑμῖν ὁ πόλεμος μὴ ἔχειν ὅπλα κινεῖν, οὐ βούλονται Ῥωμαῖοι. Ἀλλ' ἐρεῖς, ὦ Ταργίτα, ὅτι διαβήσεται Ἴστρον ὁ Χάγανος, ἔπι γε μὴν καὶ τὸν Ἔβρον· καὶ ὅτι τὰς ὑπὸ Θρᾴκης αὐλοεὶ πορθήσεται πόλεις. Ἀλλὰ προφθάσουσιν αἱ Ῥωμαϊκαὶ δυνάμεις, καὶ τῆς ἐλπίδος αὐτὸν ἀφαιρήσονται· καὶ μᾶλλον αὖθις σκυλαγωγήσουσι τὰ Ἀβαρῶν. καὶ οὐ παυσόμεθα καταβάλλοντές τε καὶ χρεούμενοι, ἕως ἂν ἐφυβρίσῃ ὁ βάρβαρος, λειοτελὴς δὲ Ῥωμαίοις αὖτη τῆς εἰρήνης ὁ πόλεμος. Ἀβαρῶν γὰρ τῶν Νομάδων τε ἐπηλύδων καθεστάναι φίλους, τῆς ὡς αὐτοῖς δυσμενείας βαρύτερον· ἄλλως τε καὶ φιλίας ὑποβολὴ καθεστῶσης. χρεῖσσον γὰρ τοῖς σώμασι, καὶ οὐχὶ ταῖς ψυχαῖς φέρειν τὰ τραύματα. πρὸς ταῦτα, ὦ Ταργίτα, καὶ τόξα, καὶ ἵπποι, καὶ πλείαι δυνάμεις ὁπλιτῶν ἕτοιμαι εἰσὶ πρὸς μάχην. οὐ γὰρ ἡσυχία, τῆς σωφρονίστου αἱρετώτερον. Τοσαῦτα εἰπὼν ὁ αὐτοκράτωρ, μεγαληγορία τε χρησάμενος πολλῇ, τῷ Ἀβαρῶν ἀφῆκε τοὺς πρέσβεις· πρότερον βώνᾳ τοῦ στρατηγοῦ εἰς γράμματα πλεῖστα ὀπτημεμψάμενος, ὅτι γε ὅλως * αὐτὸν τοιάδε πρᾶξαι· * ὡς αὐτὸν χρυσίου ἔσχεν εἰς Βυζάντιον πρὸς γε καὶ σημήνας, * ἔργον ἔχεσθαι, καὶ ποθὲν τὰ πολεμικὰ * ἵππ. ἐργασία ὅπλα σκευάζειν, ὡς ξυγκροτηθήσεται ὁ πρὸς Ἀβάρεις πόλεμος, καὶ μάλα αὐτίκα. καὶ δὴ ὁ Βῶνος, ἐπεὶ ὃ βασιλεὺς ἀπελέξατο γράμματα, τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἐξηρτύετο.

LIBER SEXTVS.

IMPERATRIX Sophia Iustini, legatum misit, ad Chosroem Persarum Regem ex medicis Imperatoris. Is vbi ad Persas accessit, quadraginta quinque millia aureorum dedit & inducias annuas per Orientem fecit tantisper, vt dicebat, dum ab Imperatrice maximus legatus mitteretur, qui de omnibus rebus accuratius ageret & bello finem imponeret. Forte etiam interea accideret, vt Iustinus conualesceret. Itaque in Oriente, qua Romanis parebat, per annum, vt ab armis cessaretur, est statutum, quod in Armenia quoque locum habuit. Cum igitur huius rei tantummodo consequendæ gratia quadraginta quinque aureorum millia numerasset, rediit. Et his transactis Eusebius Dux Byzantium accersitur. Mittitur deinde in Persarum

ΛΟΓΟΣ ϛ'.

ΟΤΙ ἡ βασιλὶς Σοφία Ἰουστίνου πρέσβεις ἔστειλε πρὸς τὸν Περσῶν βασιλέα Χοσρόην, ἐκ τοῦ βασιλείου ἰατροῖς καταπεμόμενον· καὶ ἐπεὶ μάλιστα αὐτοῦ ἀφίκοιτο, τεσσαρακοντα πέντε χιλιάδας χρυσοῦ νομίσματος ἔδωκεν, ἤδετο τὰς ξυνθήκας μέχρι ἐνιαυσίας, ὡς ἂν ἔσοιτο ἐκεχειρία. ἐν τοσούτῳ γὰρ, ἔφασκε, παλίσεσθαι πρὸς τῆς βασιλίδος μέγιστον πρεσβευτήν, τὸν τελεώτερά πως περὶ ἁπάντων διαλεξόμενον. ἔπι μὴν καὶ τὸν πόλεμον διαλύσοντα. τυγχὸν ἐν μέσῳ ἐκ τῆς Ῥωμαίων βασιλέως μεγαλόντος ἐς ὃ ἐρρώσθαι. οὕτω μὲν δὴ ἐπ' ἐνιαυτὸν ποιησάμενον σπονδάς, περὶ τῆς κατὰ τὴν ἕω Ῥωμαίων ὑπεκστάσεως. οὐ μὴν καὶ περὶ τῆς ἐν Ἀρμενίᾳ καταθέσθαι δύνασθαι αὐτὸν τοιούτων, Εὐσέβιος ὁ στρατηγὸς ἐς Βυζάντιον μεταπέμπεται. Οπι δὲ στέλλεται κατὰ τὴν Περσῶν

χώρην πρεσβυτὴς Τραϊανὸς ἐν τοῖς βασιλείοις πατρίκοις τελῶν, καὶ τῷ λεγομένῳ τῆς Κοιαίστορος διέπων ἀρχήν· ὃν οἴμαι ἐκ τοῦ ἀναζητεῖν ὧδε λελέχθαι Ῥωμαίοις. ξυναπεστάλη δὲ καὶ Ζαχαρίας, οὗ ἔναρχος ἐμνήσθην, ἐφ' ᾧ, εἰ μὴ * οἷοί τ' ἔσονται, ἅμα ἐμπεδῶσι καὶ τῷ τε ἑῴᾳ καὶ τῷ Ἀρμενίᾳ ἐντὸς τριῶν ἐτῶν σπονδὰς ἀνεχόμενοι. ἐν τοσούτῳ ξυνέλθοιεν οἵ ἑκατέρας πολιτείας ἐν τοῖς ἐρίοις, ὁπῇ λύσουσι τὰ ἀμφίβολα, βουλεύσαιντό τε, καὶ ἔστω τῷ καθήκουσι τὰ ὅπλα ἐς τέλεον· εἰ δέ γε μὴ οὕτω προχωρήσειν· τοῖς γοῦν πρὸς ἥλιον οἰκοῦσιν τῷ τοιῷδε ἀνεχόμενοι πάντῃ ἔστω ποιήσασθαι. ταῦτα μὲν B μόνοι τῶν οἱ πρέσβεις πρὸς βασιλέα Περσῶν, ἐς ἐκκλησίαν τε καθίσαντες, ἐλεξάτην τοιάδε. * πολλῶν δὲ κεχιτημένων λόγων· ὅτῳ μὲν Περσῶν μακροτέρην ποιεῖσθαι τὴν εἰρήνην ἐνόμιζον, ἄχρι δὲ ἐ σιωπῶν βεβαιοῦν τὴν ἀνοχήν· τῷ δὲ Ῥωμαίων πενταετηρίδας εἶ) βουλομένων ἀπονδὰς· τέλος οὔτ' ἴσχυσαν οἱ πρέσβεις, καὶ ἐπετετράφατο, [σφᾶς] ποιήσασθαι τὰς σπονδὰς ὅτι ἐ σιωπῶντες εἶ) ἐρρώμουν. σπουδὴν ἀμφοτέρῃ πολιτείᾳ καὶ δὴ τὴν ἑῴαν μόνον, τεσσαρακοντά τε χιλιάδας νομισμάτων χρυσῶν κελεύειν Ῥωμαίους ἔτει ἑκάστῳ· ξυνῆρεσε δὲ τὰ C παῖδε, εἰ βασιλεὺς ὁ Ῥωμαίων ὑπεμφήσιτο. Ὅτι, ὅτῳ Τιβερίῳ ἤδη τὰ τῆς πολιτείας ἐπεκέχυτο πρήγματα, Τραϊανός τε καὶ Ζαχαρίας τὸν πρεσβυτὴν ὡς αὐτὸν ἐκπεφευγότα, μὴ βούλεσθαι Πέρσας ἄχρι τεσσάρων ἐτῶν ποιήσασθαι τὰς ξυνῆκας, πενταετηρίδας δὲ εἶ) μᾶλλον. καὶ σφᾶς ὑπεμήνυσαν· (οὐ γὰρ αὐτὸν ἤρεσκε μακροτέραν ποιεῖσθαι τὴν ἀνοχήν) ἐσήμηνεν, ὡς αὐτοῖς μάλιστα μὲν ἄχρι δύο σιωπῶν τὰς τριάδε βεβαιοῖεν σπονδάς· εἰ δέ γε ἀδύνατα ἔροιεν, ἀμαυτέρω μὴ ἀνέξεσθαι ἢ τεσσάρων, ταλείσης δὴ οὕτω ὡς τοῖς πρέσβεσι τῆς τριάδε ὑπερβολῆς, καὶ δὴ ἀναλεξαμένων, τί ἐδήλου Θραδάμα. Μεβώδου ὅτι τοῦτο ἀφικνεῖτο, ἐν τοῖς ἀμφὶ Θ Δάρας ἐρίοις, ἀδαπανομένους τε ὡς πᾶς ἤδη ἀπὸ Τραϊανοῦ καὶ Ζαχαρίου δεκαπενταετίας σπονδὰς οὐ φέρεσθαι Ῥωμαίοις· ἐπαφῆσαι τὸν Ταχόσδρου καὶ τῆς Ῥωμαίων ὑπερβατείας. καὶ ὃς ἀδεῶς ὑπεδράμων, ἐπέκρησε τὰ ὅσα πλησιόχωρα τῷ Δάρᾳ, ἕως ἐπείθη Μεβώδης δέξασθαι τὰς τεσσαρακοντά χιλιάδας τῶν χρυσῶν νομισμάτων ἀν' ἔτος τῆς πενταετηρίδος, ἐνεχειρώσης· ἐφ' ᾧ καὶ τοσούτῳ τοὺς ἄρχοντας ἑκατέρας πολιτείας ἐς ἓν ξυνιόντας βουλεύσασθαι, ὅπως δὴ τὰ ὅπλα καθήσθαι τελέως. προνοίᾳ δὲ δή τῃ ἐσχαλέως τῷ σιωπῶντος, τὰ τριάδε ἐπετέλει ὁ Καῖσαρ. ἠπίστατο γὰρ, ὡς ἄχρι σιωπῶν τοσοῦτον ἀποχρῶσα αὐτῷ ἔσται ἡ παράσκευή. Πέρσαις τε ἀξιόμαχος ἀναφανή-

* οἷοί τ'

Σύνοψις τῶν παρὰ Δημητρείῳ.

A regionem legatus Traianus inter Imperatoris patricios ascriptus, qui magistratu, qui Quæstor dicitur, fungebatur & (ab inquirendo vt opinor a Romanis sic dictus) Missus est vna quoque Zacharias, cuius antea meminimus vt si possent, trium annorum inducias, per Orientem & Armeniam facerent, tantisper dum Principes viri vtriusque regni, in finibus conuenirent, qui controuersias dirimerent & consilium haberent, qua ratione in perpetuum arma deponerent. Si hoc minime succederet inducias saltem tanti temporis pro his, qui ad Solem Orientem incolunt, omni ratione obtinerent. Legati vbi ad Regem Persarum accesserunt concioni adstantes hæc dixerunt, & B multis vltro citroque motis sermonibus Persæ in quinquennium inducias, Romani per triennium tantum valere, volebant. Postremo Legati Romanorum, quæ sibi mandata erant, obtinere non potuerunt. Sed in quinquennium inducias esse placuit, tantummodo per Orientem, qua quisque Principum dominaretur, ob quas vno quoque induciarum anno Romani triginta millia aureorum penderent, quæ conuenta non alia conditione, nisi ea Imperator suffragio suo comprobasset, robur obtinerent. Vt Tiberius negotiorum administrationem suscepit, Traianus & Zacharias legati, ad eum rescripserunt Persas nolle ad tres annos, sed ad quinque inducias pacisci. Quæ C cum non approbasset, (nec enim ei in tam longum tempus, inducias facere placebat) mandauit vt in duos annos pacisci rentur, si non obtinere possent, nihil ad tres annos adiicerent. Missa est igitur hæc ad legatos Epistola & cum ea quæ continebat, coram Mebode, qui ad responsum accipiendum ad fines Daras venerat, lecta essent, Persæ satis intellexerunt Romanos inducias quas Traianus & Zacharias fecerant non approbare. Itaque Tachodron immiserunt, qui terras ditionis Romanorum inuaderet, tum etiam crebras incursiones fecerunt, & incenderunt propinqua loca D Daras. Sed fide Mebodi data illi numeratum iri quotannis per tres annos triginta millia aureorum, pro induciis, statutum est vt interea Principes viri vtrique Regno subditi, in vnum conuenirent, & consilium haberent, qua ratione, ab armis omnino perfecta quies esset. Id vtile suis rationibus fore Cæsar existimabat, & prouidentia quadam faciebat: confidebat enim se intra tres annos idoneas copias coacturum, quibus se satis munitum, & instructum ad Persis resistendum exhiberet, vt etiam ex æquo

cum eis pugnare posset. Præsenserant & A Persæ hanc Imperatoris prouidentiam, quod nulla alia ratione tantopere de hac dilatione impetranda laboraret, quam vt per id temporis spatium prospiceret, quo modo copias quoad satis esset firmas, quibus resisteret, præpararet. Contemnebant tamen Persæ Romanos, tanquam qui aduersum se in acie stare, & pugnando pares esse non possent, etiam si longius tempus ad apparatum faciendum indulsissent. Quamobrem postquam belli cessatio ad tempus rata per Orientem fuit, omnis motus in Armeniam est translatus, & cum alius aliud munus in illa regione obiret, ineunte vere bellum est gestum. Tiberius Theodorum filium legatum ad Regem Persarum mittit, specie quidem gratias agendi quod Traianum, in maximum Romanorum legatum, summo honore affecisset, cum paulo ante legationem ab eo, ad se missam susciperet. Ab antiquo enim in more apud vtrosque Principes positum est, post magnos Legatos, mittere alios minores, quibus non is cultus & honos, qui magnis legatis exhibetur, præstatur. Huic præceperat, vt Regi exponeret se esse paratum (iam enim id conuenerat) mittere in fines vtriusque ditionis, Principes viros, qui de pace cum his, quos ipse eo ad id mitteret, agerent & controuersias dirimerent. Theodorum apud Daras Persarum Rex reliquit, & cum hos qui hominem C deducturi erant, obiurgasset, quo discerent ad Regis curam pertinere ante præscribere quemadmodum solita officia legatis præstarentur, rem duxit & dilatione vsus est. Volebant enim simul bellum gerere & legationem excipere atque adeo Romanis sui terrorem iniicere. Qua de causa cum iter per oram quæ Arestorum & Mareptiorum dicitur fecisset, Persarmeniæ substitit, inopinantibus Romanis, qui tam cito eo illum peruenturum, nunquam credidissent. Solebant enim Persæ priscis ante temporibus, circa finem mensis qui Latinis vocatur Augustus in Persarmenia apparere, & inde ad bellum accingi. Hoc tempus præueniens Chosroes illuc accessit. Accidit D autem Romanos semel præuentos, cum tardius rebus suis prospexissent nihil toto illius anni spatio, feliciter, & opportune gerere. Nec enim vllum exercitum conscripserant, sed milites qui sub Cursо & Theodoro merebant a castris discesserunt, post quam illis nuntiatum erat Imperatorem ira inflammatum de illis pœnas sumere cogitare, propterea quod in Albaniam irruentes, Sabiros non penitus sustulerant & exterminarant. Sed, obsidibus confisi, parum caute res administrarent, idque experientia ipsa compererant. Etenim confestim Sa-

σεται. ξυνισάνοντο δὲ καὶ Πέρσαι τὸ παιδὸς πρεσμηνείας τὸ Καίσαρος, ὡς σοδενὸς ἑτέρου ἕνεκα γένεται αὐτῷ ἀναβολὴ, ἢ πρεσορωμένῳ τὸ μέλλοντος, ὅπως ἐς ὃ δέον αὐτῷ πρεσπαρασκευάσηται αἱ δυνάμεις. κατεφρόνουν δὲ ὅμως τῶν Ρωμαίων, ἅτε ἀναμαχήσασθαι, οὐ δυναμένων, εἰ καὶ πλείων αὐτοῖς σοδοκεῖν χρόνος. ἐπεὶ δὲ ὧν ἀνακωχὴ ἐγεγόνει καὶ τὸ ἔαρ, μετενοήσεκτο δὲ ἅπας ὅτι τὸ Αρμενίαν ὀρύσσος, ἄλλου ἄλλα αὐτῆς διακληρωσαμένων, ἦρος ἀρχομένου σπένδη πόλεμος. Οπ ὁ Τιβέριος ὁ Καίσαρ πέλλει Θεόδωρον τὸν Βάκχου πρεσβυτάτων ὡς βασιλέα Περσῶν, τὸ δοκεῖν μὲν ὁμολογήσοντα χάριτας, αἰδὼ ὧν τὸ μέγιστον Ρωμαίων πρεσβυτέων ἐς τὰ μάλιστα ἐτίμησε Τραϊανὸν, ἰώνικα ἔναγχός γε δήπου τὸν δι' αὐτὸ ἐδέξατο πρεσβείαν· ἔκπαλαι δ' Ἰουδαῖοι νομίζουσιν ὡς ἀμφοτέρας πολιτείας, ὥστε μὴ τοὺς μεγάλους πρέσβεις πέλεσθαι ἑτέρους ἥσσονας, τὸ τῶν μεγίστων πρέσβεων ἀποδοχῆς τε ἔχεσθαι καὶ φιλοφρονήσεως. ἅμα δὲ ἐνετείλατο οἱ Διαλεξέσθαι, ὡς ἑτοιμότατα ἔχοι, καὶ ὃ ἤδη ἐμπεδῶν, ἐν τοῖς ὁρίοις τὸ ἑῶ πέλας τοὺς Ρωμαίων ἄρχοντας, γνωματεύσοντας ξὺν τοῖς ἐπ' αὐτῷ ἐκπεμφθησομένοις ἡγεμόσι Περσῶν ἀμφὶ τὸ εἰρώνης, καὶ τὰ ἀμφίβολα διθυκεινήσοντας. Θεόδωρον μὲν αὐτὸν ἀφικόμενον βασιλεὺς ὁ Περσῶν κατελέλοιπεν ἐν ταῖς Δάρεως τῇ πόλει· πιές τε τὸν ἄνδρα ἄξοντας ἐκάλεσε μόνος, ἔνθα αὖ μάθοιεν τὸν βασιλέα ἐξ ὅτου κατέλαβεν, ὡς αὖ μὴ τὰ εἰθισμένα ὅτι πρεσβυτῇ πρέσθοιεν, ἀναβολὴν ποιήσοιτο ἄμα γὰρ ἠβούλετο καὶ πολέμοις ὁμιλεῖν, καὶ δέχεσθαι τὴν πρεσβείαν· ὧδε γὰρ ἀσφαλέστερον ὥετο ἐς τὰ μάλιστα Ρωμαίους. τῷ τοι ἄρα τὸν ὀδοιπορίαν διαφύσας, διὰ τῶν λεγομένου Αρρέτων κλίματος, καὶ τὴν Μαρεπλικὴν, ἀφίκετο ἐν Περσαρμενίᾳ, σὺν οἰομένων τῶν Ρωμαίων, οὔτε γε δήπου ταχὺν ἥξειν αὐτόν. εἰδότων γὰρ τῶν Περσῶν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἀμφὶ τὸ ὥρας τὴν ἐπωνυμίαν Αὐγούστου κληρωσαμένου μηνὸς, διαφαίνεσθαι καὶ δὴ τῆς Περσῶν Αρμενίας, καὶ τὸν πολεμον συνεργεῖν. πρεσπερήσας αὐτὸς εἰσπράξησεν αὐτόθι. ξυνιόντων τοιγαροῦν, ἅπαξ πρεσκαλέσαμένους καὶ ὑφυσερήσαντας τοὺς Ρωμαίους δι' ὅλου τὴν ἔτους σοδὲν ὁ, ῥᾳδίως σφᾶς διαπρήξασθαι ἐν καιρῷ. οὔτε γὰρ ὁ στράτευμα ξυνήθροιστο ὁ Ρωμαϊκὸν. ἀλλ' οἱ μὲν Κούρσον καὶ Θεόδωρον τοὺς στρατιώτας, ὅπῃ αὐτοῖς ἀπὸ τύχοι, ἀπεσκέδασαν, ὡς νεμεσᾶτε καὶ ἀναγκαῖον ὁ Καίσαρ, ὅτι δὴ ἐσφαλότες ἐν Αλβανίᾳ, μὴ ἀνήσειν ἄπρακτοι Σαβείρους τε καὶ Αλβανούς, ἀλλ' ὅπως μὴ ἐς αὖθις πεποιήκοιεν, ὀξέως χώρησαν· κατεγνωκότες τὲ ὀξ αὐτῆς τὴ πείρας, ὧ ἀφιλιάσαι αὐτίκα ἀπὸ

Ρωμαίων τὸν Σαβεῖρα, ὡς οὐ καθ' ὃ δεον ἐπε- A bir a Romanis defecerat. Cum minime sa-
πεπράχεσαν. πρόφαση τε τὸ ἀσφαλὲς ὃ σφίσιν tis vtilitati reipublicæ consuluissent pœni-
ἦν. ὥσπερ ἀμέλει καὶ μεθ' ἡμέρας αὖθις ἐλθόν- tentia ducti, rursus in Albaniam impetum
τες ἐς Ἀλβανίαν, παρεσκεύαζον τοὺς Σα- fecerant. Et legationibus Sabiros & Alba-
βείρους τε καὶ Ἀλβανοὺς, πρωτοκλασίας σφᾶς μετοι- nos suis sedibus excitos ad ripas Cyri amnis
κίζοντες, ἐς τὰ τῇδε τοῦ Κύρου ποταμοῦ, ὡς λοιπὸν collocarant, vt deinceps in Romanorum
ἐν τῇ Ρωμαϊκῇ διατρίβοιεν χώρᾳ. ἔτι δὲ καὶ Θεό- ditionis regionibus habitarent, quibus re-
δωρός τε καὶ Κῦρος ἐν τούτοις ἐνεχειρίζοντο ἐτύγ- bus peragendis Cursus, & Theodorus ad-
χανον. εἰ δὲ ἐκκλεσαμένου τοῦ Καίσαρος Ἰουστινια- huc occupati erant. Itaque Cæsar Iustinia-
νοῦ, τὸ δέον στρατηγοῦ, μεταφοιτῆσαι, καὶ ἐν Αρμε- num Ducem per Orientem ad se accersitum
νίᾳ γενέσθαι αὐτὸν ἡγησόμενον τοῦ πολέμου. οὐδὲν proficisci, & in Armenia bello gerendo
ἦλθον καὶ Ἰουστινιανὸς οὔπω πρὸ τοῦ, ὃ σημῆναι τῷ præesse, voluit. Nihilominus neque Iusti-
αὐτοῦ τοῦ Καίσαρος ὀλίγῳ, καὶ οὐκ ἐν καιρῷ τοῖς στρατι- nianus venit, quia hoc illi serius Cæsar si-
ώταις χρήσασθαι. πρὸς γὰρ καὶ τὰς συνήθους ἀφο- B gnificarat, neque rei in tempore gerendæ
νομῆς οὐ χρεῖος τοῖς ἐφοδίοις καταλόγοις γεγυμνά- oportunitate vsus fuerat. Ad hæc auri di-
σης οὐκ ὀπτικῶς, ἀλλὰ δῆτα ἐφυστερησάσης. stributio quod Eois exercitibus debeba-
ἐπ' ἀδείας δὲ οὕτω πως καὶ ἀκριτὶ ἐλάσαντος tur, non suo tempore, sed sero, & tardiuſ-
ἐς Περσαρμενίαν Χοσρόου, μηδενὸς οἱ ἀντικα- cule facta fuerat: itaque Chosroes Arme-
θεσταμένου· οἱ μὲν δασμοφόροι τῆς ἤπειρος Αρμενίας niam liber ab omni metu, sine puluere oc-
οὔτε ἐχρήσαντο φυγῇ, ἐκλελοιπότες τοὺς ἀγροὺς cupauit, cum nemo inuentus esset qui illi
οἴγε· ἀλλὰ γὰρ καὶ ὅσα ὑπολείποντα ξυνεκόμιζον resisteret. Neque vero etiam tributorum
ἐς στρατόν. προσβαίνοντι δὲ Χοσρόῃ αἰεὶ τὰ πρόσω, collectores minoris Armeniæ fugam cepe-
οἱ ἐν τῷ κλίματι Μαχεβαρδῶν καὶ Ταρανν- runt, neque agros dereliquerunt, sed com-
δῶν ἧκιστα ἔλπετο· ὡς μηδένα παθεῖν, μήτε ἀν- meatus exercitui subministrarunt, & vtilita-
θρώπων, μήτε μὴν ἀστραγάλου τε ἕφθωσαν. ἅτε tibus Persarum paruerunt. Sed cum Chos-
γὰρ πολεμίου βασιλέως ἐπελθόντος, ἀπέδρασε roes vlterius progrederetur, qui in regione
πᾶν ὅ γε πονηρὸν, καὶ πᾶν τὰ ἐκεῖνη ἐγκρύπτον C Marabandorum & Tarannorum habita-
ἀνθρώπων. ἀλλὰ καὶ ζητήσας βουλόμενον μηδέν bant, minime expectarunt, vt nemo mortal-
τι τῶν πᾶν* ζῶον ἐντυχεῖν. ἐν τούτῳ καὶ Θεό- lium, neque vero etiam vllum animal ve-
δωρος ὁ Βάκχου ἐφοίτησεν ὡς αὐτὸν, ἐδέξατό τε cturæ aptum in his locis conspiceretur.
τὸν ἄνδρα, καὶ ξυνόμιλος οἱ ἐγένετο [πως] ἡμε- Cum enim Rex hostiliter irrumperet, omne
ρώτατά πως τὸν μὲν Καίσαρα δι' εὐφημίας ἄν- quod terræ culturæ inseruiebat, profliga-
γων, φάσκων τε ἀπαλλάξεσθαι τῷ ὡς αὐτὸν Φί- bat, & omnia late hominibus vacua efficie-
λωνα τε καὶ φιλοφρονεῖσθαι. μηδὲ γὰρ γεγενῆσθαι bat, sed ne quidem, si quis venari vellet,
τὴν ἔχθρας τε ἀποιδῶν ἄγιον Ἰουστῖνον τὸν βασιλέα ἐς vllum omnium animal viuum offenderet.
ζωὰ ἀντίον λέγων κακῶς. εἶτα ἐς τὰ πρόσω ἤλαυνε Interea Theodorus Bacchi filius venit ad
ἀφ' ἧς καλουμένης Βασιλείας, ἐπόμενοι eum, is hominem benigne excepit, & cum
οἱ καὶ Θεοδώρου· ἐσβάλλει τε εἰς τὴν Ρωμαίων eo familiariter conuersatus Cæsari fausta
Αρμενίαν καὶ Θεοδοσιούπολιν, λήθοντος ἤδη τὸ feliciaque precatus est, seque cum illo, &
ἔαρος· ὥστε κατ' αὐτὸν ξυνενεχθῆναι, ἵνα τε ἀγ- pacem & amicitiam instituere cupere di-
γελιαφόρους ἀφικέσθαι ἐν Βυζαντίῳ, τοὺς δηλώ- xit. Nec enim se inimicitiarum, quæ ex
σοντας ὡς ἀπροσδόκητα ἐπέσῃ τῇ Ρωμαίων Αρ- violato fœdere ortæ erant, sed Iustinum
μενίᾳ βασιλεὺς ὁ Περσῶν· καὶ ὅσον οὔπω προσπενε- auctorem esse, quod tamen contra quam
χθήσεσθαι Θεοδοσιουπόλει· καὶ αὐτὸν ἐκ τόδε πρεῖναι. res se habebat dicebat. Deinde in vlterio-
ἐπεὶ δὲ ἐλθεῖν ἀφῖκτο, ἐξαπιπτεδώσαντες ἐς Αρε- ra per Vadianam, progressus est, & eum
χηνῶν ὀπτικεκλημένον χωρίον, ἀμφὶ ὃ μεσημ- sequebatur Theodorus. Vere iam exacto,
βρινὸν κλίμα ἔστεος. ὃ δὲ δὴ Ρωμαίων στράτευ- Armeniam qua Romanis parebat, & Theo-
μα, αὐτός γε δὴ πᾶν ὃ στῖφος ἀθρόον, ὡς πρὸς ἄκρον dosiopoli proxima erat inuasit. Hæc vbi ac- D
πρὸς τὸ κλίμα τὸ καλούμενον στεφανοείδιον, ciderunt, nuntii Byzantium profecti sunt,
ἐς ὑπώρειάν πῃ ὄρεος. ἀπαρὸ ὁ Χοσρόης αὐτὸ πε- qui nuntiarunt Persarum Regem Armeniam, qua Romani dominabantur, ex im-
prouiso adortum, Theodosiopolim vsque
penetrasse, eumque in his locis esse. Eo
cum aduenissent, e regione oppidi, ad meri-
diem sita, quæ Abarisson vocatur castra
posuit: Romanorum vero exercitus, quan-
tum militum cogi potuit, ad Aretum, in lo-
co qui Sinagomenus dicitur in radice cuius-
dam montis erat. Cæterum Chosroes, in
conspectu Theodori, equitatum in aciem e-
duxit, quem equo ascenso, in turmas & pha-

*ζώων ἔπ-χει

*μαχμὴ εἰ Θεοδοσιούπολιν, ἐπ' ὀλίγοι Θεοδώρου, ὀξέα πᾶσε ἱππικὰς δυνάμεις, ἐς λόχους τε καὶ φά-

langas partiebatur, & quasi id inopinato & casu, non de industria faceret, se corpore quamuis exili, valido tamen esse ostentabat. Hæc enim cogitatio illius animo occurrebat, se non alia ratione Armeniam & Iberiam posse sibi subiicere, quam si vnam ex Romanis vrbibus eamque munitissimam caperet, in qua belli sedem constituens, quod Persarmeniæ & Iberiæ reliquum esset vastaret, & desertum redderet. Nec enim illi dubium erat, se Theodosiopolim expugnaturum. Idque indicans & iactans, Theodorum interrogauit, quæ illi vrbs expugnatu difficilior videretur? Daras aut Theodosiopolis, an hæc, an illa munitior? Quibus verbis significare volebat se Daras cepisse, quanto magis Theodosiopolim quæ non æque munita erat, caperet. Theodorus autem valde prudenter respondit: Eam demum vrbem esse inexpugnabilem, quam Deus in suam custodiam tutelamque in perpetuum recepisset. At Persarum Rex, priusquam Theodorum a se dimitteret, satis perspexit, vrbem iis rebus omnibus, quæ ad resistendum hostibus necessariæ erant paratam esse. Cum autem multa interea contigissent, Theodorum Persarum Rex Byzantium rediturum dimisit. Litteris Cæsari significauit, se quoque pace delectari, & si antequam exercitum comparasset, Theodorus aduenisset, neque ipse in aciem descendisset, neque copias eduxisset. Nunc quoniam cum exercitu mouerit, sibi dedecori fore, si exercitum quem iamdudum instruxit, soluat & missum faciat. Omnia enim mortales faciunt, aut quæstus gratia, aut quo sibi gloriam quærant. Nuntiaret autem, simulatque domum reuertisset, se missurum in fines Orientis ex Principibus sibi necessitudine coniunctis, qui cum primariis viris ex Romanis, quos ipse eius rei gratia delegaret, de his quæ ad pacem facerent, inter se disceptarent & statuerent. Cum vero Theodorus eum suppliciter oraret, vt ab incursionibus abstineret, id quidem concedendum censuit, ad quadraginta dies vsque, dum nuntius ad se a Cæsare veniret, qui illum, quid suæ voluntatis esset, certiorem faceret. Dimisso Theodoro, vt cognouit in sua potestate minime situm esse, improuisa inuasione Theodosiopolim capere, neque si obsidione aut machinis muros tentaret, quicquam proficeret, Romanorum enim copiæ inter id temporis spatium aduenerant, ab obsidione Theodosiopoleos discessit.

A λαγγας διέφθειρεν τε καὶ μεγαλοσμῶν. καὶ αὐτὸς τὸν ἵππον διελαύνων, ἐοδιχνύμενος ὡῶ, οἷα δὴ σῶμα ἐκ εὐσθενοίας πιὸς, ὡς ἔτι ἔῤῥωται αὐτῷ καὶ σφριγᾷ τὸ σῶμα. διενοεῖτο δέ πως Θεοδοσιούπολιν ἐκπολιορκῆσαι. ἔννοια γὰρ οἱ ἐσπέπτητο, μὴ οἷόν τε ἔσεσθαι αὖ ἄλλως τιὼ Περσῶν Ἀρμενίαν αὐανκτήσασθαι καὶ Ἰβηρίαν. εἰ μή πω ὁλυρωπάτιω ἐς ὅτι Ῥωμαίων κρώσοιτο πόλιν, ἐκεῖσέ τε καθεδούμενος αὐαδώσῃ τε τιὼ ἐς τοὔπίσω λοιπὸν ἐξικπαλελειμμένιω Περσαρμενίαν τε καὶ Ἰβηρίαν. τοιγάροιω ἀναμφιβόλως εἶναι Θεοδοσιούπολιν αἱρητήν. ὥσε καταφαίνων τε καὶ ἀντιτόμενος, ὡς ἁλώσεταί γε αὐτῷ πεύντως ἡ πόλις. εἴρετο Θεόδωρον, ὁποία δὴ καὶ ὃ μᾶλλον ἀνάλωτος εἴη δοκεῖ πόλις; ὃ Δάρας, ἢ δῆτα ἡ Θεοδοσιούπολις * ὡς εἶναι ἀσφαλεστάτη, ἐδήλου * δὲ ὃ Δάρας ἐξεῖλε, πόσῳ μᾶλλον τιὼ οὐκ οὕτως ἰσχυρῶν κρατῆσοιτο Θεοδοσιούπολιν. Θεόδωρος μὲν οὖν ἀπεκρίνατο ἐμφρονέστατά πως, ἀνάλωτον εἶναι εἰπὼν φήσας τιὼ πόλιν, τιὼ ἐσαεὶ φρουρουμένιω ὑπὸ Θεοῦ. ὁ δὲ βασιλεὺς ὁ Περσῶν, περὶ ἧ Θεόδωρον πρὸς αὐτὸν ἀφεθῆναι, ὡς ἐλθόντα ἀῦθις Θεοδοσιουπόλεως. κατανόησε τιὼ πόλιν οὐ μάλα καὶ ὡς ἀληθῶς ἐς τὰ πολέμια πρεσβυσαμένιω. καίτοιγε μεγάλῳ ἡμοιρῶν ἀφίκετο Βυζάντιον ἐλθυσόμενος· ὃν γράμμασι μὲν καθάπαν πείσας τὸν Καίσαρι, ὡς ἢ δεῖται καὶ αὐτὸς τιὼ εἰρηνίω· καὶ ὡς εἰ, περὶν στρατεύοι, ἀφίκετο Θεόδωρος· σεσὲ ἐξεπέξατο μὲν αὐτὸς, σεσέ γε σκίπωσι δυνάμεις. νιῶ δὲ ἀκλεὲς αὐτῷ δοκεῖ, στρατυσαμένῳ ἤδη ἀφεῖσθαι στράτευμα. τοὶς γὰρ ἀνθρώποις, ἢ τὸ κερδαλαίου γε ἕκατι, ἢ δόξης ὀρεγομένους, ἅπαντα πρᾶσσειν. ἐπεπτέλλετο δὲ, ὡς ἀποσχήσας ἐς τὰ οἰκεῖα σκηπέμψοι τοὺς ὑπατικοὺς αὐτῷ ἀρχοντας σὺν τοῖς ὁείοις τῆς ἕω, ἀφαιρεσομένους τε καὶ δίκην σοφιστὰς τὰ πρὸς τῆς εἰρίνης, ἅμα τοῖς σκηπεμφθησομένοις Ῥωμαίων ἡγεμόσιν. ταῦτα μὲν οὖν ἐσήμηνε τῷ Καίσαρι. σκληροῦντος δὲ αὐτὸν Θεοδώρου, ὥσε ὑπάρχειν τιὼ εἰσβολιὼ, ἐδόξεν ὑπιόντι, εἴ γε ἀρχεμὲν ἡμερῶν ἀγέλεια φοιτήσοι ὡς αὐτὸν, σαλεῖσα σὺν τῷ Καίσαρος, τὰ δέοντα βουλευσαμένου. ὑπῆρ δὲ Θεόδωρον ἀφῆκεν· ὡς ἔγνω, μήτε ἐξ ἐφόδου τιὼ Θεοδοσιούπολιν οἷόν τε ὄντα αὐτῷ ἐξελεῖν, μήτε γε μιὼ πολιορκίᾳ τε καὶ μηχανήμασιν ἔσεσθαί οἱ ἐς ὃ λισιτελές, ἀποπειρασθῆναι τῶν τειχέων. ξυνελέσθαι γὰρ σὺν τοσούτῳ τῶν Ῥωμαϊκῶν δυνάμεων· καὶ δὴ ἀφῆκε τιὼ Θεοδοσιούπολιν.

B

C

D

A

ΕΚ ΤΟΥ Η' ΛΟΓΟΥ.

ΟΤΙ πρὸ ὀδύτερον ἔτος τῆς Τιβερίου Καίσαρος ἡγεμονίας, μικρῷ πρότερον ἢ πάντα ξυνενεχθῆναι τὰ περὶ Χοσρόην, πρεσβεία ἐστάλη αὖθις ἀπὸ Ρωμαίων ὡς Τούρκους, Οὐαλεντίνου ἐστὶν ὃν χρηματιστοῦ. Εἷς δὲ ἦν τῶν βασιλείων ξιφηφόρων. καὶ ὧν, ἐπεὶ αὐτῷ ἐπετέθη ἡ πρᾶξις, ἄρας ἄχετο ξὺν τοῖς κατ' αὐτὸν ὀπαδοῖς, ἔπεμψε μὲν καὶ Τούρκοις ῥ' πρὸς τοῖς ἓξ. ἐπεδήμουν γὰρ πάλαι καὶ τοῦτο Τούρκοι καὶ Βυ- B ζάντιοι ἤδη οὐκ ὀλίγου τινὸς τοῦ πρότερον ἄλλοτε ἄλλοι ἐκπεμφθέντες ἕνθεν. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν Ἀναγκάστης ἐνταῦθα ἐπεκόμισεν, ἐς πρεσβείαν ἐκπεμφθεὶς ἀφικόμενος· οἱ δὲ ἅμα Εὐτυχίῳ τῷ ἄφιξιν ἐποιήσαντο καὶ τὴν βασιλίδα πόλιν· ἄλλοι δὲ ἐπὶ τούτοις ὕστερον καὶ Βυζάντιον ἀφικόμενοι, μετὰ αὐτοῦ δὴ τοῦ Οὐαλεντίνου πρότερον ἀφικόμενοι. δὶς γὰρ Οὐαλεντῖνος ἐπρεσβεύσατο ὡς Τούρκους. ἄλλοι δὲ σὺν Ἡρωδιανῷ, ὁμοίως καὶ ἅμα Παύλῳ τῷ Κίλικι. ὡς δὲ ἀπὸ τῶν πρὸς ἑσπέραν ξυνάπτουσι Σκύθαι ἄνδρας ἐκ C τῆς φύλου τῆς ὑπερμεμιγμένων Τούρκων ἐς πρὸς τοὺς ῥ'. οὓς δὴ ἀπωθοῦσι ἀναλαβὼν Οὐαλεντῖ-
* ἀπῶρα νος, ἀπεῖρε τὸ βασιλείου ἄχεος. χρησάμενος δὲ ταῖς ἁρπαλοίοις τὸ ὁλκάδων, ἀφ' ὧν τε Σινώπης
* Ηίδης καὶ Χερσῶνος, ἥ ὅστιν ἀνὰ πικρὸ * ἠιόν. τῆς ἁλίου ἀναπλοῦν πέφυκεν ἱδρυμένη· οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ Ἀπα-
* ἡ λαμαβ. τούρας ἔπι τε καὶ ἀφ' Φύλων. καὶ δὴ * τῆς Λαμαβδῶδες τῆς..... πρέσβη τὰ ὄρη τῆς Ταυρικῆς τὰ νῦν τε ὄντα ἐπὶ μεσημβρίαν. ἐκεῖνα δὴ οὖν τὰ ἐκ τῆς λιμναίων ὑδάτων πεδιάδα πεδία οἵ γε ἀμφὶ Οὐαλεντινιανὸν ἱππασάμενοι, καὶ ἑτέρους δὲ πλείστους δυνακώδης τε καὶ λοχμώδης, ἔπι τε καὶ ὑδατώδης διελθόντες χώρης· οὐ μὲν ἄλλα καὶ ἀφ' τῆς λεγομένης Ακκάγας (ὄνο- D μα δὲ γυναικὸς, ἄρχουσης τῆς αὐτόθι ἐκείνη Σκυθῶν, χρηματισάσης τὰ πρῶτα ἐς τὸ τοῦτο Ἀναγαίου, ὃς ἐκράτει τῆς φύλου τῆς Οὐϊτιγούρων) ὡς δὲ ξύμπαν ἔφιεν, πολλαῖς ἀπειλαῖς ἀπειλήσας ὁμιλήσαντες καὶ δυσχερείας, προσελθόντα εἶδε τὰ πολεμικὰ σύμβολα τοῦ Τουρξάδου ἐτύγχανεν ὄντα· ἔστι δὲ εἷς τῆς τῶν Τούρκων ἡγεμόνων· ὃν ἐκτῶ γὰρ μοίρας διεδάσαντο τὰ ἐκείνη ἄρθρα· οἷς γε τῆς φύλου τῆς Τουρκῶν ἔλαχε πρεσβεύειν, Αρσίλας δὲ ὄνομα τῆς παλαιτέρας μοναρχῶ Τούρκων. ὁ γοῦν Οὐαλεντῖνος πρὸς τὸν Τουρξάδην ἀφικόμενος, ὡς πρὸ τ' ἄλλων ἡγεμόνων ἀντιπαίζων ἐτύγχανε τοῖς ἐκεῖσε προσηλυθόσι. εἶτα συναθροίσας φράσας τῆς Καίσαρι Ρωμαίων. ἐς τόνδε γὰρ ἀφῖκτο ἐκείσε πρεσφθεγξόμενος τοὺς πρεσβεύοντας τῆς φύλου τῆς Τούρκων, Τιβερίου ἤδη ἐς ὃ τῶν Καισάρων ἀνακεκηκότος κράτος· πρὸς τοῖς καὶ, ὡς αὖ ἡ φιλοφροσύνη οὐχ ἥκιστα ἐν βεβαίῳ ἔστιτο καὶ αἱ μεγαλο-

EX LIBRO OCTAVO.

SECVNDO Tiberii Cæsaris Imperii anno, paulo ante quam ea, quæ de Chosroe narrauimus, gererentur, legatio denuo missa est a Romanis ad Turcos. Valentinus (is erat vnus ex Imperatoris satellitibus) ad id muneris est delectus, quod vbi illi demandatum fuit, vt illud obiret, cum his qui eum comitabantur perrexit. Vna quoque centum sex Turcos assumpsit. Hi Byzantii iamdudum consederant, a sua gente, alii alia de causa missi. Nonnullos Anancastes, cum illuc ad legationem profectus esset, secum adduxerat. Alii cum Eutychio, ad Imperatoriam vrbem accesserant: alii circa Byzantium commorabantur, qui quoque cum ipso Valentino venerant. Bis enim Valentinus legatus ad Turcos est profectus. Erant & alii qui cum Herodiano, & cum Paulo Cilice. Ex his omnibus igitur collegit centum sex Turcos, & a Regia vrbe occidentibus, quæ celeriores erant, soluit ad Synopem & Chersona. (Hæc in aduerso littore ad solis ortum est ædificata) & per Apaturos & gentes ad arenosa loca sitas, fines Tauricæ percurrit, qua ad meridiem vergit. Inde Valentinus campos, circa quos stagnantes aquæ decurrebant, equis perequitauit, & alios plures arundinosos, & arboribus consitos, & palustres locos pertransiuit. Regionem quoque quæ dicitur Accagas (est autem nomen mulieris, quæ in illa Scythis imperabat suffragio Anancaii, qui tribui Outrogororum præerat regnum adepta) & vt breuiter dicam, multis & difficilibus itineribus peragratis, ad ea loca peruenerunt, vbi Toxandri bellica spolia, & insignia erant constituta. Erat hic vnus ex Turcorum Ducibus: etenim omnis Turcorum dominatus erat in octo tribus diuisus, & vnicuique tribui vnus erat sortito præpositus: vetustiori autem Turcorum monarchæ nomen erat Arcesilas. Itaque Valentinus, ad Toxandrum accedens. (Is enim primus Turcorum Ducum obuius erat illuc venientibus) se vna cum illis Romanorum Cæsari gratulari dixit: eo enim eius rei gratia veniisse, vt Turcorum tribubus nuntiaret, iam Tiberium ad Cæsarum potentiam euectum esse. Ad hæc, vt non minor inter eos beneuolentia esset, & fœdera eadem

constarent & valerent, quæ inter Disabulum & Iustinum per Zachariam, qui primus ad eos venerat, pacta conuentaque fuerant. Disabulus enim se Romanorum amicum professus erat, & tam arcta cum Iustino necessitudine coniunctum, vt eosdem haberet hostes, hæc vt salua & illæsa manerent vt erant cum Romani illic bellum cum Persis gesserunt, postulabat. Post congratulationes Valentinus addidit: Oportere Turcxanthum, cum tempus oportunum venerit Persas bello aggredi. Hæc legato dicente confestim Turcxanthus, num inquit, vos estis illi Romani, qui decem quidem linguis, sed vna fraude vtimini? hæc simul vt dixit, decem digitos, in os suum coniecit, deinde rursus sic est locutus: Vt meo ori decem meos digitos nunc admoueo, & iniectos habeo, ita & vos Romani pluribus, & variis vtimini linguis, quibus modo me, modo eos qui mea mancipia sunt, decipitis. Et sane omnino omnes gentes verborum illecebris, & ingenii versutia, quod in omnes partes versatis, demulcetis & deluditis, deinde eas, vbi capite demisso se præcipites periculis obiecerunt, negligitis, & partis eorum labore commodis fruimini, neque vero non vos legati, vndique fraude & dolo succincti ad me venitis, & nihilo secius is qui vos ad me mittit, fraudulenter, & insidiose mecum agit. Ego vero vos statim dimittam, neque dissimulatione vtar: inusitatum enim, & a gente nostra alienum, vt homo Turcus mentiatur & fallat. Qui apud vos regnat, mihi debitas persoluet pœnas. Dum enim mecum amica verba loquitur, factus est confœderatus Ouarchonitarum, qui a nostris seruis, eorum dominis, (indicabat autem Abaros) defectionem moliti sunt. Et Ouarchonitæ quidem, tanquam Turcorum subditi, cum voluero, simul atq; in me prosilierint, si meum equitatum conspexerint, flagellum in ipsos immissum aufugient, & in interiora terræ se abdent: Si consistere ausi fuerint cædentur, vt par est, non gladiis, sed formicarum instar conterentur vnguibus equitatus nostri, & perimentur, & de Ouarchonitis res sunt in tuto. Vos autem Romani, quid est quod legati, quos ad me mittitis, per Caucasum iter instituunt, & dicitis alio iter non esse? Id vt vere dicam facitis, quo mea vobis inuadendis, propter itineris difficultatem, auertatis. Sed tamen ego eximie scio, qua Danapris fluuius, qua Ister, qua Hebrus fluit & labitur, qua transierunt in Romanorum ditionem Ouarchonitæ, serui nostri, vt ipsam inuaderent. Neq; ego sum nescius vestrarum virium. Omnis enim terra, quæ a primis Solis radiis incipit, qua vltimis Soès τὴν Ρωμαϊκὴν ὃ ἡμέτερον δουλικὸν οἱ Οὐαρχωνῖται· σὺν ἀγαθῷ τῷ καθ' ὑμᾶς δυνάμει. ἐμοὶ γὰρ ὑποκέκλινται πᾶσα ἡ γῆ, ἀφ' ἑκατέρων μὲν σὺν τῷ ἡλίου πρώτων ἀκτίνων, καθ' ἑσπέρου δὲ ἕως

A Ρωμαίων τε καὶ Τούρκων προελθόντα εἰρήνην, ἃς ἔλεγε Διλιζίβουλος τε καὶ Ἰουστῖνος ὁ βασιλεύς, * Ζημάρχου πρώτου σπεῦσε φοιτήσαντος· ὡΐνε *forte Zacæiu
ἐσήμαινεν ὁ Διλιζίβουλος, ὡς Ρωμαίων φίλος, καὶ ἥπιον καὶ αὖ πρὸς ὀπτῆδος καὶ δυσμενὴς ὁμοίως, καὶ ὅπως τὰ δι' ἀμφοτέρα τε καὶ ἀπείρατα μάθοι. τοῦτο ἄρα ὅτῳ τηνικαῦτα Ρωμαῖοι Πέρσας ἐπολέμουν· ὅτι τῇ προσηκούσῃ ἔφη Οὐαλεντῖνος δέον ἦν) σὺν καιρῷ καὶ αὐτὸν ὁπλίζεσθαι Πέρσας. Ταῦτα προσδοκῶντος· αὐτίκα ὁ Τούρξανθος, ἆρα οὖν καὶ ὑμεῖς, ἔφη, οὗτοι σκῆπτρα ἐστὲ Ρωμαῖοι, δέκα μὲν γλώσσαις, μιᾷ δὲ χειρὶ δόλιοι ἀπάτην; καὶ ἅμα λέγων ἐπέθυσε τοῖς δέκα δακτύλοις τὸ στόμα ὃ ἑαυτοῦ, εἶτα ἔλεξεν αὖθις· ὥσπερ νῦν ὅτι τῷ κατ' ἐμὲ στόματι, δάκτυλοί εἰσι δέκα· ὡσαύτως δὲ καὶ ὑμεῖς οἱ Ρωμαῖοι πλείοσι * χεροῖν ἔσθα γλώσσαις· καὶ ταύτῃ μὲν ἐμὲ ἀπατᾶτε, τῇ δὲ ἄλλῃ τὰ κατ' ἐμὲ αὐδρά ποδα τοὺς ὄγκας· καὶ ἁπλῶς ἅπαντα πάσῃ, ῥημάτων τε ποικιλίᾳ, καὶ τῷ δολερῷ τῆς ἀφνοίας, εἰρωνευόμενοί τε καὶ ὑποθωπεύοντες αὖθις μὲν ὥσπερ ὅτι κεφαλῇ * ὡς θέντα τῇ βλαβῇ πρεφέρητε, ὑμῖν δὲ αὖθις ὃ λειτουργὲς σκοπεῖτε. ἀλλὰ γὰρ καὶ ὑμεῖς οἱ πρέσβεις, ἀμφισεμίνοι ὃ ψεῦδος, ἥκετε ὡς ἐμέ· καὶ ὁ σεῖλας ὑμᾶς οὐχ ἥκιστα πέφυκεν ἀπατεῶν. καὶ ὑμᾶς μὲν ἀφανείσομαι παρχεῖμα καὶ σὺκ ἐς δύαβολίαν. ὀθνεῖον γὰρ τι καὶ ἔκφυλον, ψεύδεσθαι Τούρκῳ αὐθρί. ὃ καθ' ὑμᾶς βασιλεὺς σκῆπτρον μοι δίκης σὺ δέοντι, ἐμοὶ μὲν φιλίας ἐχόμενα ἀφαλεστάτου, τοῖς δὲ δὴ Οὐαρχωνίταις τοῖς ἡμετέροις δούλοις (ἐδήλου δὲ τοὺς Ἀβάρους) ἀποδράσαι τοὺς δεσπότας, ὁρμόμενος ἔναυπλος. οἱ μὲν Οὐαρχωνῖται, ἅτε κατήκοοι Τούρκων, ὡΐνε βούλομαι, ὡς ἐμὲ πίξουσι· καὶ εἴγε τὸν κατ' ἐμὲ ἱππέων ἔσεσθαι πλεῖστοι, μάστιγα ὡς αὐτοῖς σκεμφθείσομαι, ἐς τὰ κατώτατα φύξονται τῆς γῆς· ἀποβλέποντες δὲ ἡμῖν, ὡς εἰκός, οὐ φονευθήσονται ξίφεσι· μᾶλλον μὲν οὖν ταῖς ὁπλαῖς κεκραπατηθήσονται τῶν ἡμετέρων ἵππων, καὶ δίκαιον ἀπολοῦνται μυρμήκων. καὶ τοῦτο μὲν τῶν Οὐαρχωνιτῶν ταῦτα ὑμῖν σὺ βεβαίου. ὑμεῖς δέ, ὦ Ρωμαῖοι, τί δῆτα ἄρα τοὺς κατ' ἐμὲ πρέσβεις ἀφ' τῆς Καυκάσου ὁδοιπορεῖν ὑμᾶς ὅτι ὁ Βυζάντιον ἄγετε ὡς ἐμέ· φάσκοντες μὴ εἶ) ἑτέραν ἀπαντᾶν, δι' ἧς αὐτοῖς ἔσται ἡ πορεία; ταῦτα ἢ ὅτι τελεῖτε, ὡς αὖ εἴποιμι, ἀφ' ἧς δυσκολίας, ὅτι φθάσαι τῇ Ρωμαίων ὑπερβατεία. πολὺ ἔγωγε ἐξεπίσταμαι μᾶλλα ἀκριβῶς, ὅποι τε ὁ Δάναπρις ποταμὸς, οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ ὁ Ἴστρος ἔνθα καταῤῥεῖ, καὶ ἵνα ὁ Ἕβρος· ὁπόθεν τε ἐπραγώθησαν

B

C

D

τὰ πρὸς τῆς ἑσπέρας· ἐσαῦθις ἄτε, ὦ δείλαιοι, τὰ Ἀλανικὰ ἔθνη. ἔτι γε μὴν καὶ τὰ Οὐνιγούρων. οἵ γε δὴ πολὺ θαρραλέοι τέ τινες ὄντες, καὶ τῇ οἰκείᾳ πίστει δυνάμει, αὐτεξαίρετοι μὴν τῆς ἀκαταμαχήτου τῶν Τούρκων, οὐκ ἀπώμνυτο δὲ τὴν ἐλπίδων. ὥστε τι καὶ ὑπεραυχοῦσιν ὑμῖν, καὶ ἐν μοίρᾳ καθεστήκασι δούλων. ὅστις τὰ μὴν δὴν τῆς Τουρξάνθου ἐκεκόμπαστο. ὑψαύχενος γὰρ τὴς αἰὴρ, καὶ ἀλαζονείᾳ χαίρων. ὁ δὲ Οὐαλεντῖνος ἀκηκοὼς, ἔλεξεν ὧδε. Εἰ μὴ χαλεπώτατόν πως καὶ αἴσχιστον ὑπῆρχεν, ὦ Τούρκων ἡγεμών, καὶ πάντὸς ὀλεθριώτερον θανάτου, ὃ τεθνάναι ἡμᾶς ὑπὸ σοῦ. ζῶσθαι δὲ τοῦτό πᾶσιν ἀνθρώποις τὴν κακοηθείαν ἀδιόρθωτον· καὶ τοῦτο δὴ μὴ πώποτε προσδοκῆσαι, * κρυπτομύθιον ὑπὸ σοῦ, τῇ προφάσει τὴν μὴν τυραννίδα διαφθερεῖν ἐμέλλετε, ὡς ἀποκτείνας ἄνδρας πρέσβεις· καὶ τὴν τῇ ἀκοῇ καὶ μόνῃ φοβερὸν, ἔργῳ δεδιότα φοβερώτερον. βούλομαι δὲ τὰ καθ' σὲ ξύμπαντα τιμωρὸν τὴν τελευταίαν ἰδεῖν, τοῦτο μὴν ψευδολογίᾳ χαίρειν ἀκηκοὼς τὸν κατ' ἐμὲ βασιλέα· τοῦτο δὲ ψευδομένους αὐτὸν τοὺς πρέσβεις. δίδ δὴ σκληροτέρους μὴν, προσότερον ἡμῖν προσβολέως, καὶ ὑποχαλᾶν τῆς ὀργῆς, καὶ ὃ λίαν ὀξύθυμον φιλανθρώπῳ καθαμαλάττειν, ἔτι γε μὴν ὃν καινὸν τὸ πρέσβεων πεπιθέσθαι νόμῳ. εἰρήνης γὰρ ἐσμὲν ἐργάται, καὶ προγεγραμμάτων ὁσίων ταμεῖα καθεστήκαμεν. ἄλλως τε δεῖ σε καὶ τῆς πατρῴας κληρονομιῶτα γῆς τε καὶ τύχης, καὶ τοὺς πατρῴους ἀγαθοὺς ἔχεσθαι φίλους, καὶ ὥσπερ ἠγαῖσθαι καὶ αὐτοὺς κτῆμα πατρῷον εἶ). ὁπότε καὶ Διλίζιβουλος ὁ πατὴρ ὁ σὸς, αὐθαίρετα προσδραμὼν τὴν καθ' ἡμᾶς πολιτείᾳ, ὃ φιλορώμαιος μᾶλλον, ἢ φιλαθήνης ἐπαύσατο. μεμφόμενος δίκαια ὑμῖν τὰ τῆς καθ' ἡμᾶς ἄχρι καὶ νῦν ἄφθαρτά τε καὶ ἀσάλευτα. καὶ δὴ τῆς αὐτῆς ἐχόμεθα φιλοφροσύνης ἀπολειφθῆναι ἡμεῖς. οὐκ ἄλλως δὲ καὶ τὰ καθ' ὑμᾶς, ὧν οἶδα, τῷ βεβαίῳ ἔχειν. ὀρθότατα γὰρ ἀγνοια προσφερομένη πρὸς τὸν πέλας, καὶ μὴ ἐκπεσοῦσα τῶν πρόσθεν, οὐκ ἀγνωμονήσειν τῷ *ἀδέλφῳ τὴν ψυχῆς ἀπαλλάγματι. οὕτω δὲ Οὐαλεντίνου ἐρήκοντος· ὁ Τούρξανθος ἔφη, ὡς δέον ὑμᾶς οὐχ ὧδε ἀφιγμένους, ὦ Ῥωμῆοι, ἐν μεγάλῳ τε πένθει ὄντες ἐμὲ (ἐρῶ γὰρ μὴ Διλίζιβουλος ὁ πατὴρ) καθαιρεθῆναι τὰ προσωπα τῇς μαχαίραις, ἐπομένους ὥσπερ ἡμῖν ἔθος τοῖς τεθνεῶσιν ἰέναι νόμῳ. καὶ δὴ αὐτίκα Οὐαλεντῖνος, καὶ ὅσοι γε αὐτῷ ἐπηκολούθησαν, τῇς αὐτῶν ξιφέοις διεχάραξάν τε τὰ σφᾶς αὐτῶν πρόσωπα. τότε δὲ ἐν μιᾷ τῶν πενθίμων ἡμερῶν, τέτταρας θρυαλώτους Οὔννους

A lis occidentis finibus terminatur, mihi paret & subest: vobis o miseri, ob oculos ponite Alanorum gentem, atque adeo ipsas Outrigororum tribus. Hi excellenti fortitudine & audacia præditi licet, & domesticis copiis freti contra inuictam Turcorum gentem acie congressi, nihil quicquam eorum, quæ sperauerant consecuti sunt & nobis parent, nostrorumq; seruorum numero habentur. Hæc Turcxanthus cum magno fastu iactauit & effudit, erat enim homo vanæ gloriæ cupidus: cui Valentinus ita respondit: Nisi grauissimum foret, & maxime nefandum, o Turcorum Dux, & qualibet morte perniciosius, nos a te occidi, ex quo nunquam interitura apud omnes homines te maneret B infamia, & facinus, nunquam antea commissum, ausum esse, si legatos necares, re ipsa omnibus notum testatumque relinqueres, quod auditu ipso horrendum, facto longe horribilius & detestabilius appareret, ego hic ense tuo traiectus optarem extremum diem videre, cum audio a te dici, modo Imperatorem nostrum mendacio delectari, modo nos ab eo legatos quo dolum & fraudem struamus. Itaque te supplices oramus atque obtestamur, vt nos benignis oculis intuearis, & tuæ iræ modum faciens, acerbiorem animi tui motum, æquitate & humanitate mitiges & places, & legi, quæ sacrosanctos legatos esse constituit, pareas. C Sumus enim pacis operarii & ministri & sanctis rebus dispensandis præsumus. Atque etiam cum tui patris morte eius ditionis & omnium fortunarum hereditas ad te peruenerit, paternos quoque amicos, tanquam paternam possessionem, tibi ex eius successione obuenisse existimes oportet. Etenim pater tuus sponte sua ad nostræ reipublicæ amicitiam accurrens, magis Romanorum amicus, quam Persarum audiebat. Itaque nobis fœdera vobiscum ad hoc vsque tempus neque rupta, neque transgressa permanserunt. Nunc etiam nos in eadem beneuolentiæ voluntate perstamus. Vos quoque, in nos eodem animo esse plane confidimus. Sincera enim mens eius qui amice D & beneuole sentit, de eo qui longe a se abest, ab officio non discedit, neque alienior est, dum incertum est an interuenerit aliqua voluntatis mutatio. Hæc Valent. & Turcxanthus, quandoquidem o Romani, inquit, huc venientes, me in maximo luctu constitutum offendistis (recenter enim heri pater meus est mortuus) oportet vos facies vestras gladiis deradere, & legi, quæ apud nos in iustis mortuorum inualuit, obtemperare. Tum confestim Valentinus, & omnes qui cum eo erant, gladiolis genas suas deraserunt. Vno etiam ex luctus diebus, 4. captiuos Hunnos

* κρυπτομύθιον

* ἀδέλφῳ

vinctos adducens, patri mortuo (dochia A eorum lingua vocant quæ in iustis mortuorum obseruari lege apud eos solent) illos inquam miseros in medium proferens vna cum paternis equis, barbara voce iussit hinc abeuntibus patri suo renuntiarent, quo modo eius res se haberent. Funere patris curato, Turcxanthus multos alios sermones habuit cum Valentino, & eum dimisit in interiora dominatus Turcorum, & ad Tardou consanguineum suum. Is sedes suas habebat in monte Echel, valet autem Echel, aureus. Eo cum Valentinus proficisceretur ei minatus est Turcxanthus, se quam primum Bosphoron expugnaturum. Bochanum enim miserat qui Bosphoron B caperet, atque id Turci cum magnis copiis erant quam primum aggressuri. Præterea Anaucaius, iam dudum cum valido Turcorum exercitu, castra in his locis habebat. Dum vrbs & Bosphorus caperentur, erant Romanorum legati apud Turcos, tametsi Turci aduersum Romanos aperte bellum gererent. Eos enim qui missi fuerant, inter quos erat & Valentinus, Turcxanthus retinuerat, quos cum erga ipsos petulanter admodum se gessisset, & ludificatus fuisset, & in aliis multis rebus male habuisset, tandem dimisit. Vastata a Sclauinis Græcia, cum vndique alia ex aliis pericula immineret & exorirentur, neque Tiberius satis C copiarum haberet, quibus cum vna parte hostium, nedum cum toto hostili agmine manus consereret, neque in eius potestate esset hostibus obuiam ire, propterea quod Romanorum vires ad Orientis bellum conuersæ erant, legatum misit ad Baianum Abarorum Ducem. Is tunc temporis non erat erga Romanos male animatus, imo quo tempore primum Tiberius Imperium suscepit iure reipublicæ nostræ, frui cupiebat. Mittebat autem ad illum, vt suaderet cum Sclauinis bellum facere, quo illos, si forte desiderium caperet, Romanorum terras inuadere, ad sua defendenda, propriis malis reuocaret, & cum patriæ suæ opitulari Sclauini potius ducerent, rapinas agere, ex Romanæ ditionis terris cessarent. Hac igitur legatione, ad Baianum, a Cæsare decreta, ei nequaquam non obtemperauit. Ad ea procuranda Ioannes mittitur. Huic tunc insularum, qui in eo tractu erant, præfectura & Illyricarum vrbium administratio erat demandata. Is cum Pæoniam accessisset, Baianum & Abarorum copias in Romanorum ditionis terras transtulit, & holcadibus, quæ longæ appellantur, barbarorum exercitum traduxit. Erant, vt fertur, fere ad quindecim equitum armatorum millia, quæ vbi huc transmisit, ea rursus, per

δεσμώτας ἀγαγὼν κατοιχομένῳ ἤδη τῷ πατρὶ (δόχια δὲ τὴν οἰκείαν γλῶτταν καλοῦσιν τὰ ὑπὲρ τοῖς τεθνεῶσι νόμιμα) τούτους δὴ οὖν τοὺς δυστήνους ἐς μέσον ἀγαγών, ἅμα τοῖς πατρῴοις ἵπποις, τῇ βαρβάρῳ ἐνεκελεύσατο φωνῇ, ἐκέλευσε ἀπιοῦσιν ἀγγελεῖλαι Διλιζιβούλῳ τῷ πατρὶ, ὁπόσῳ αὐτοῦ. ὅπως δὲ τὰ περὶ τὴν παρασκευὴν τοῦ θανάτου ἐπετελέσατο ὁ Τουρξάνθος, ἕτερα πλεῖστα ὅσα διελεγθεὶς Οὐαλεντίνῳ· εἶπε ἀφῆκεν ἐς τοὺς ὑπερδοτέρω ἡγεμόνας τῶν Τούρκων, ἔπι τε κἀμοῦ τὸν αὐθέντην, τὸν λεγόμενον Ταρδου, ποιούμενον τὰς διαίτας κατὰ δὲ Ἔκτελ ὄρος. δυνάται δὲ Ἔκτελ χρυσοῦν. ἐκεῖσε οὖν κατὰ Ἔκτελ ὄρος ἀπόντος Οὐαλεντίνου, ἠπείλησεν ὁ Τούρξανθος, ἢν μὴ αὐτίκα ἐκπολιορκήσῃ τὸ Βόσπορον. ἐξαμόλων οὖν ἀγρίων πολὺ πλῆθος στρατοπεδουμένῳ σὺν ἑτέρᾳ δυνάμει Τούρκων. ὅπερ ἐν ᾧ ἡ πόλις κατὰ ὁ Βόσπορος ἤλω, οἱ πρέσβεις ἔτυχον παρὰ Τούρκοις οἱ τῶν Ρωμαίων, καίπερ πόρρω γεγονέναι ὄντων, ὡς τοῦρκοι ἐξεπολεμήσαν Ρωμαίοις. τῷ τοι ἄρα καὶ τοὺς *Ταλέρτας, ἐν οἷς Οὐαλεντῖνος ὑπῆρχε, κατέχειν ὁ Τούρξανθος, ἐφυβρίζων τε ἐς αὐτοὺς καὶ ἀποφερακίζων, καὶ τἄλλα κακῶς ποιούμενος, ἕως ἔπεμψεν οὕτως ἀφῆκεν. Ὅτι κατοικιζομένης τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Σκλαβίνων, καὶ ἀπαυστάζοντες ἀλλεπαλλήλων αὐτῇ ἐπηρτημένων τῶν κινδύνων· ὁ Τιβέριος οὐδαμῶς δυνάμιν ἀξιόμαχον ἔχων, οὐδὲ πρὸς μίαν μοῖραν τῶν αἰπτάλων, μή τι γε καὶ πρὸς πᾶσαν· οὔτε μὴν οἷός τε ὢν πολέμοις στρίσιν ἀντιπάλῳ, τῷ αὐτὰ τοῖς ἑῴοις πολέμοις τὰς Ρωμαίων περάσῃ δυνάμεις· προσεβάλετο ὡς Βαϊανὸν τὸν ἡγεμόνα τῶν Ἀβάρων, πολιτικῶτατα οὐ δυσμενῶς ἔχοντα πρὸς Ρωμαίους· ἄλλως δὲ τῇ καθ' ἡμᾶς πολιτείᾳ χαίρειν ἐθέλοντα δῆθεν βίῳ ὑπὸ σκηνοποιίαν τοῦ αὐτοῦ Τιβερίου βασιλείας· τούτῳ τοι καὶ πεῖσαί γε αὐτὸν, καὶ Σκλαβίνων ἄρασθαι πόλεμον. ὡς αὖ ὁπόσοι τῶν Ρωμαίων δηοῦσι, τοῖς οἰκείοις αὐθελκόμενοι κακοῖς, ἐπαρκέσαι τε βουλόμενοι τῇ πατρίδι καὶ ὅ μᾶλλον, παύσαιντο μὴ τὰ πρὸς τῶν Ρωμαίων λεηλατεῖν· οἱ δὲ πρὸς τῆς οἰκείας τὸν κίνδυνον αὐτὰ δέξονται. Καίπερ τοίνυν πρὸς βασιλέως τοιάδε ὡς αὐτὸν τελαντος προσβείη, οὔ τι ἠπείθησεν ὁ Βαϊανός. ἐκπέμπει) ἤ δ' οὖν ὅτι τούτων ἰωάννης, ὃς δὴ τὸν νήσων διώνυτο τὸν ἀρχαῖον πρωτεύοντα, καὶ τὰς Ἰλλυρίδας ἰθύνειν ἔλαχε πόλεις. ἔτι προβαλόμενος ἐν Παιονίᾳ τῇ χώρᾳ, μετήγαγε ἐς πρὸς Ρωμαίων αὐτόν τε τὸν Βαϊανὸν, καὶ τὰς τῶν Ἀβάρων δυνάμεις, ἐκ

πῆς δὴ λεγομένας ὁλκάσι μακραῖς τὰ βαρβαρικὰ ἀφωρίσατο πλῆθη. καὶ λέγεται ἀμφὶ τὰς ξ' χιλιάδας ἱππέων θωρακοφόρων ἐς πρὸς Ρωμαίων ἀφορμᾶσθαι. ἐνθένδε αὖτις ἀφ-

τ̃ Ιλλυριδ̃ Δρμαγὼν, εἶπε τὲς πρὸ Σκυθῶν ἀφικόμενος, ἔμπαλιν διελθεῖν πρεσβύτατ τ̃ Ἴστρου, ὅσ τ̃ καλυβίδας ἀμφιρρύμους τ̃ νεῶν. ἐλθὼν * ἰσφαιδᾶ δὲ ἐπαυρεώδη ἐς ὃ κατεμπίπρη τ̃ ῥεύματ. πᾶσαν χ̃ μὰν ταύτ τὴν κώμας ὑπερπεσὼν τ̃ Σκλαβίνων, καὶ εὑρὼν τοὺς ἀνθρώπους, ἦγέ τε καὶ ἔφερεν ἅπαντα. Ὡσδενός πω τ̃ν ὑπὸ σκύθ βαρβάρων θαῤῥήσαντός οἱ ἐς χεῖρας ἐλθεῖν, ἐς τὰ μάλιστα δὲ καὶ κατηρεφῆ τ̃ ὕλης καταπεφυκότων. ἡ δὲ τ̃ν Ἀβάρων κίνησις χ̃ Σκλαβίνων οὐ τι γε μόνον τ̃ τ̃ Καίσαρος ἕνεκα προσβείας, καὶ τ̃ν βουλεαδ̃ τ̃ Βαϊάνου Ρωμαίοις σκηπτομένων χάριν, αὐτ̃ ὧν ἐς τὰ μάλιστα ἐφιλοφρονεῖτό γε αὐτὸν ὁ Καίσαρ. ἀλλ' ὅτι γε αὐτῷ ᾐ ἔχθιστοι ὑπῆρχον, ἰδίας ἕκαστ δυσμενείας. ἔσχλε γὰρ ὡς αὐτὸν Λαυρέντιον, ᾐ τοὺς ὅσοι σὺν τέλ τ̃ ἔθνους, ὁ τ̃ν Ἀβάρων ἡγεμὼν, σφᾶς τε ὑπαρχεύειν κελεύων Ἀβάροις, καὶ ἐς φόρου ἀπαγωγὴν ἔσεσθαι αἰαγκάπους. Λαυρέντας δὲ, καὶ οἵ γε ξυὼ αὐτ̃ ἡγεμόνων, ᾐ τὸ ἄρχ, ἔφασαν, * οὕτως πεφυκέναι ἀνθρώπων, καὶ τ̃ τ̃ ἡλίᾳ ἀκτῖνα ἀκτῖσιν, ὡς τὸ καθ' ἡμᾶς ὑπήκοον ποιήσεσθαι δυνάμενον; κρατεῖν γὰρ ἡμεῖς τ̃ς ἀλλοτρίας ἐλάττονος, καὶ οὐχ ἕτερος τ̃ς ἡμεδαπ̃ς. ᾐ ταῦτα ἡμῖν σὺν βεβαίᾳ, μέχρι πολέμοιτε ὧσι καὶ ξίφη. οὕτως ἀπαυθαδισαμένων τ̃ν Σκλαβίνων, ὀργὴ οὐκ ἄλλως καὶ οἱ Ἀβάροις διετέλουν χαλεπαίνοντες μεγαληγορίας. Εἶτα δὴ τοῦτο παροξυνθέντες καὶ ὕβρεως· καὶ ἅτε βαρβάροις, τὰ σκληρὰ τε ὀργώδη φρονήματα ἔχλ, τὸ ὡς ἀλλήλοις ἀνεσώζοσαν ἔχειν. καὶ οἱ Σκλαβῖνοι τὸ σφῶν αὐτῶν ὀργίλον οὐχ οἷοί τε ὄντες ἐγκαλινῶσαι, τοὺς σκ̃ς ἀφιγμένους παρόδους αἰσθόμενοι, ὡς ἑτέρωθεν ἀμελῆ ἔκπυστα γενέσθαι τοῦτο Βαϊάνῳ· τ̃ν τοιγαροῦν χ̃ Σκλαβίνων ἐπίκλημα ποιούμενος οὐκ πολλοῦ ὁ Βαϊανος, καὶ ὑποκρύφιον ἔχων ὡς αὐτοὺς τὸ ἔχθος, καὶ ἄλλως ἀχάλλων, ὅτι αὐτῷ ὑπήκοοι σφᾶς οὐκ ἐγίγνοντο, μή τι γε πρὸς αὐτῷ καὶ τὰ φίλτατα πεποιθέναι, καὶ ἅμα λῷ χάριν ἐθέλειν βουλόμενος τῷ Καίσαρι, ἅμα καὶ πλυνεγήματον τὸν χώρων ἐρήσων οἱόμενος· ἅτε οὐκ πολλοῦ τ̃ς Ῥωμαίων ὑπὸ Σκλαβίνων, τ̃ς δὲ κατ' αὐτοὺς γ̃ς πρὸς * ἕτερόν τινος πάντων ἐθνῶν οὐδαμῶς. Οτι τοίνυν Τερέντιος καὶ Ζαχαρίας ὁ βασίλειος ἰατρὸς τοῦ αὐτοκράτορος ἐπίδοντε τ̃ν ἔκκριτον, τὸν κατὰ τ̃ν ὁπόσων πρεσβύτων λόγων ἢ καὶ γραφόμενον ἐν ταῖς ξυνθήκαις, εἶτε Τερέντιος ἢ Ζαχαρίας, ἐφ' οἷς οἱ Πέρσαι ἔπραξαν· εἴτε σὺν οὐκ ἠβούλοντο ξυνομολογεῖν Μεδώδου τὸν αὐτὸν ἢ σιωπᾷν, καὶ μόνον τὸ πρεσβευόμενον δέχεσθαι κελεύοντος· ἢ τοῦτον τὸν δῶρα ἀπειλοῦντος αὐτοῖς ἐπαφήσειν· καὶ ἅμα τῷ λόγῳ ὑπισχνουμένου τὸν Ταυροσκυθῶν τὸν αὐτὸν τοῖς ὠμοῖς ἐφεπόμενον τ̃ς ἐώας· καὶ δὴ τέλος ἐπαφέντος, καὶ πλείους ὅσους κώ-

A Illyrium duxit & Scythiam versus iter tendens, cis Istrum, nauigiis quæ vtrimque puppim habebant reportare instituit. Baianus in vlteriorem fluminis ripam transgressus vicos & pagos Sclauinorum, igni ferroque vastauit, & cum nemo barbarorum auderet cum illo manus conserere (etenim in siluas & cauernas aufugerant) omnia quæ potuit, rapuit. Atque huic Abarorum in Sclauinos eruptioni, non sola Cæsaris legatio causam dedit, aut quod Baianus Romanis gratiam referre vellet, quod eum Cæsar liberalitate prosecutus fuerat, sed etiam eum priuatæ inimicitiæ mouebant, quia Baianus erat Sclauinis priuatim infensus. Miserat enim Abarorum Dux, ad B Laurentium Sclauinorum Ducem, & eos qui apud gentem auctoritatem habebant, vt Abaris dicto audientes essent, & eorum numero se ascribi sinerent, qui tributa illis pendebant. At Laurentius & gentis Principes: Quis hominum, inquiunt, est, qui Solis radiis tepescit, qui nostram potentiam possit sibi subigere & domare. Aliorum enim regionis dominatum acquirere solemus, non alii nostræ, qui nos certo manet, donec erunt bella & enses. Ad hunc modum superbe & arroganter loquentibus Sclauinis, non minori superbia & arrogantia erga eos Abari sunt vsi. Hinc in probra & conuitia itum, & vt barbarorum est ferox & impotens ingenium, in rixas & con- C tentiones inter se præcipites ferri. Sclauini cum iræ moderari nequirent, legatos, qui ad se venerant occiderunt. Hæc audita nimirum Baianum abalienarunt. Cum igitur a multo tempore, hoc haberet, quod illis obiiceret, reconditum odium in pectore gerebat. Atque adeo quia imperata facere noluerant, molestè ferebat. Et vero ne etiam oblata occasione se malo afficerent timebat, tum quoque Cæsari gratificari volebat. Accedebat quod multum auri, se in eorum regione reperturum sperabat, quia vicinas Romanorum terras, quas nunquam vlla alia gens attigerat, deprædati fuerant. Traianus, & Zacharias Imp. medicus inducias vtrimque proposuerant. Tunc multis habitis sermonibus, perscriptæ sunt conditiones & a Traiano, & a Zacharia, quibus quoque scribendis Persæ adfuerunt, tamen eas ratas habere noluerunt. Etenim Mebodes, qui illic aderat, silere, donec conuentam pecuniam acciperet, iussit, aut se hunc hominem (demonstrabat autem Toschodrum) immissurum minatus est, qui fines Orientis qua Romanis parebat, vastaret. Postremo immissus Toschodrus, plurimos

vicos incendit, & agros populatus est, donec a Traiano aduenerunt, qui aurum pro fœderibus adferrent. Et Mebodes tanta erga Romanos vsus est contumelia, vt non dignaretur, pecunias pro fœderibus conuentas, in limitibus accipere, sed iuberet Romanos eorum periculo Nisibim deportare, multaque alia non toleranda, quantum ad numerationem pecuniæ, erga Romanos, superbe & contumelioſe ſe gerens commisit. Chosroes enim in ſpem adducebatur, etiamsi diem, qua exirent induciæ, præueniret, & illas rumperet, fore vt eodem quoque postea res recideret, & Romani supplicarent, & si forte aliquod egregium facinus ederet, Cæsarem perterrefaceret, qui tandem Armenia & Iberia & locis finitimis cederet, aut pluris vastationem Orientis, Persarmeniorum & Iberorum cessione faceret. Certior etiam Chosroes factus erat Cæsarem quam maximum præparare exercitum, & iam paulo antequam triennales induciæ finiturae essent, quadraginta fere dies, olcadas ad traiiciendos equites præmittere. Itaque Chosroes ex finitimis locis Daras, immittit in mediam regionem fluuiorum, viginti millia equitum, quorum duodecim mille erant Persæ Scutiferi & Sagittarii. Quo Tempore Saraceni & Saberi cum primoribus Romanorum, qua gentem, quæ in montibus habitabat, progredi oporteret, disiiciebant. Hocautem non paruam attulit Chosroi vanæ gloriæ & impudentiæ apud omnes opinionem, quod inducias, tametsi pauci admodum dies restabant, quibus durabant impudenter violare non est cunctatus. Accedebat quod qui in confinibus, cum Romanis conueniret, & pacem faceret elegerat, qui in iisdem locis vt vere loquar eodem tempore & belli, & tumultus & violandarum induciarum auctor fuerat. Is erat Mebodes Dux & auctor omnium eorum consiliorum. Hunc qui summam omnium rerum haberet auctoritatem cum exercitu misit, & vna cum ipso Sapoem Meærani viri, qui magnam virtutis laudem reportauerat filium. Tiberius addidit decreto aliud Deo maxime gratum. Multos enim Persas Romanorum captiuos, præcipue ex primariis viris, quorum numero erant nonnulli ex regio genere orti, dono dedit Chosroi. Deinde legatos ad hæc misit Zachariam iterum regium medicum. Hic plures, & admodum Romanorum rebus vtiles legationes in hoc bello fecerat, & multas nationes Romanis conciliarat. Itaque eum ad hanc legationem Imperator elegit, & dignitate exconsulis de-

A μας τε καὶ ἀγελεῖς ἐμαρήσαντο. ἕως οἵ γε ἀμφὶ Τεφλικὸν, αὐλοὶ ὃ χρυσίον ἦκον κομίζοντες τὴν ἀποινὰν. καὶ τοσαύτη δή που * χρεμάλμοι * χρεμ-
κῆ Ρωμαίων ὕβρει Μεβώδου, ὡς μηδὲ ἀξιοῦ- μου
σαι τὰ εἰρηναῖα χρήματα ἐν τοῖς μεθορίοις κομίσασθαι, ἐγκελευσασθαι δὲ Ρωμαίοις, ἐς πλὴν
* Νίσιμιν ἀποσῶσαι. ἕτερά τε οὐκ ἀνεκτὰ τοῦ * Νίσιβις
πλὴν τῆς χρυσίου προθυμίαν κατωκνησαν μόνα τε καὶ ἐπεντευφήσαντος αὐτοῖς. ὕστερον δὲ ἐς τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐλθεῖν, καὶ δεηθῆναι Ρωμαίοις Χοσρόης ἐλπίσας, εἴγε καταπτήσσοι τὸν τῆς ἐφόδου χειμῶνα, τὴν ἀποινὰν ἀφαιρησόμενος, ἢ τὸ
B δράσειν ἴσως τι μέγα, καὶ καταπλαγῆναι τὸν Καῖσαρα, πλέως τῆς Περσῶν Ἀρμενίας τε καὶ Ἰβηρίας, καὶ τὴν ἰδίαν χωρῶν ἀπεστῆσθαι, πρὸς πολὺ πλὴν τῆς ἕω δήπουθεν, ἢ * περὶ Σαρμιζίων * Πυθο-
τε καὶ Ἰβηρίων παραχωρήσεως ἠρύλμων. ἅμα μίζίων
δὲ καὶ ἐπέπυστο Χοσρόης, πρασκευάζεσθαι στρατιὰν ἐς τὰ μάλιστα πολλὴν τὸν Καῖσαρα, καὶ ἤδη ἐλλὴν καὶ πλὴν ἐφάμιλλον ἱππαγωγοὺς ὁλκάδας ὀλίγῳ παρέτειναν ἢ αἱ πενταετίδες ἀποινὰ τελευτήσεσθαι ἔμελλον, παρὰ ἡμερῶν δή που μ'· ἐπαφίησι καὶ τῆς Ρωμαίων γῆς, τῆς ἐν τῇ ὁρίων τῷ Δάρᾳ, ἐς πλὴν μέσην τὴν ποταμὸν στρατιὰν ἱππικὴν, ἀμφὶ ταῖς εἴκοσι χιλιάδας· ἧς πρὸς
C ταῖς ιβ' μὴν ἦσαν Πέρσαι, τοξοφόροι τε καὶ ἱππότοξόται· Σαρακηνοὶ δὲ καὶ Σαβῆροι, σὺν τοῖς Ρωμαίων ἄρχουσι, πρὸς τῷ πῶς δεῖ παρελθεῖν τὸν ὄχλον ὁρμὴν διασκεπτόμενοι. ὁδὸν καὶ μάλιστα ἀλαζονείας τε καὶ ἀναιδείας οὐ μικρὰν παρεσκεύασε τῷ Χοσρόῃ δόξαν· ταῖς τε ξυνθήκαις οὕτω πως * ἀναιδῶν οὐκ ἀκριβῶς ξυνέβαινε. καὶ * ἀναίδεια
ταῦτα ὀλίγης πρὸς ὅ τι μάλιστα ἐνδαψιλευομένης παρὰ δρομῆς ἡμερῶν· καὶ ὅτι γε τὸν αὐτὸν, ἅτε δὴ ἐπεξελαύνοντα Ρωμαίοις, ἅμα τε καὶ εἰρήνης διαλεχθησόμενον, ἐν τοῖς ὁπλίτοις ἐγκρατῆ
D σεν, καὶ ἅμα ἐν τοῖς αὐτῶν χωρίοις, ἐν αὐτοῖς (ὡς εἰπεῖν) τῇ ἡμέραις πολέμου τε καὶ χαρᾶς καὶ ἀποινὰν συγχύσεως αἴτιον. τὸν τοίνυν δὴ οὖν τὸν Μεβώδη, βουλευμάτων τε ἠρύλμονα, καὶ τὰ πάντος ἔχοντα κῦρος, ὁπλίσας ὀξέπεμψε· παρὰ γε καὶ Σαπώλιν τὸν Μεαρανὸν, ἀνδρὸς οὐκ ἀγνοοῦς ἀπενεγκάμενον δόξαν. Οτι ὁ Τιβέριος καὶ ἕτερόν τι παρεσίδησι τῷ δεδογμένῳ, καὶ ἐς τὰ μάλιστα Θεῷ κεχαρισμένον· πολλοὺς γὰρ τῶν Ρωμαίοις δορυκτήτων Περσῶν, μάλιστα τοὺς ἐν τέλει, ὧν ἔνιοι καὶ τῷ βασιλείῳ γένει ξυνημμένοι ἦσαν, ἔχαρισε Χοσρόῃ, δωροφορήσας. Εἶτα πρεσβεῖς

ὅπῃ τῷ παιδὶ ἐξέπεμψε Ζαχαρίαν τε αὖθις, τὸν βασιλέως ἰατρὸν, ἅτε πολλάκις χρησιμώτατά τε καὶ δυνούσατα ἐξυπηρετησάμενον τῇ τὸν πόλεμον τῶν πρεσβείας. τῶν δὴ οὖν τὸν ἀνδρα τὴν λεγομένην ἀπὸ πρόχων ἀξίαν παραχρῆμα πασαμένους, ἐχαρίσατο καὶ πάλιν. καὶ δὴ πρεσβευσάμενον ἀφῆκεν

(οἷα δὴ ϰ αὐτὸ Ζαχαρείου τινὸ πρεσβείαν ζώντων ἠνέσθαι ξυμβάντος) σὺν τῷ ϰ Θεόδωρόν τινα, ἕνα τῶν βασιλείων μαχαιροφόρων, ἀξίωμα ϰ αὐτὸ γρατηρὸ ἐπιδεικνύς. τούτω τὼ ἄνδρε πρεσβυσαμένω ἐπονείμας Χοσρόη ἐξέπεμψεν, ἔγραψέ τε ὑπὲρ φιλίας ἀνάπλεα ῥήματα. ὁ δὲ νοῦς τῆς ὑπογραφῆς· Ἐγὼ ϰαὶ βούλομαι τῷ Ἐρρώτῳ, ϰαὶ ὡς ὁ Θεὸς δοτὸν οὕτω ποιῶ, ἀσπάζομαι· ϰαὶ ὥσπερ φύσει μοι προσηνέχθαι τὰ τῆς φιλίας ὑμῶν. πειθόμενος ἐπίμως ἔχω τῆς Περσαρμενίας τε πάσης ἀφίστασθαι ϰ Ἰβηρίας. οὐ μὴν τῶν βουλομένων ἡμῖν ϰατὰ ϰράτος Περσῶν Ἀρμενίας τε ϰ Ἰβήρων. ἀποδίδωμι δὲ ϰ Ὄ Ἀφουμὼν Φαγένιον· ϰ τῆς Ἀρσαμιχῆς ὑμῖν παραχωρήσω, Ὃ Δάρας μόνον ἀντὶ τοσούτων ἀναχωμιζόμενος παρὰ ὑμῶν. Τούτων Τιβέριος ὁ αὐτοϰράτωρ Χοσρόῃ σημήνας, ἐφῆϰε Ζαχαρίᾳ τε ϰ Θεοδώρῳ ϰ μετὰ τῶν πρέσβεων ἔρχειν ἐμοὶ, ϰ τῷ Ἐρρώτῳ ὡς αὐ οἷοίτε ἔσεσθαι διαπράξαι. μεθ' οὗτα τῆς ὁδοιπορίας ἔτι ὁρμώμενοι, ϰαλέσαντε αὐτὸν οὕτω al. παρίϰω * παρὰ μόν. ϰ Χοσρόης ὁ Περσῶν βασιλεὺς ϰαταπλαγεὶς τοῖς ξυμβεβηϰόσι, προφάσας σπουδὴν ἐμπέμπει ὡς τῶν Ῥωμαίων αὐτοϰράτορα πρεσβευτὴν, ϰ ἀφιϰνεῖται χρόνῳ ὀλιγῳ ὕστερον ἤδη. ὃς ὑπὲρ τῆ πρεσβείᾳ ἐλεγετο νῦν Πέρσης ἀνὴρ, τοὔνομα Φερογδάδης, οὐϰ ἦσαν ϰ αὐτὸς φιλανθρωπότατος ὑπὲρ τῆς Περσῶν βασιλέως, ὡς ἢ ἐγέγραπτο ὧδε. Εἰ μὲν Ὁ δίϰαιον ποιῆσαι βουληθείης, ὦ Ῥωμαίων βασιλεῦ, ϰαλῶς ἂν πρᾶξοις, τούς τε τῶν ἀποστατῶν Περσαρμενίας βουλεύσαντας ἡγεμόνας ϰινδύνου ἡμῖν ὑφέξοντας ποινὰς, ὑπὸ τοῖς θείοις τε τῆς Περσῶν τε ϰ Ῥωμαίων ἁρπαγησομένους· δίδοὺς δὲ ϰ τῷ ὑπὲρ τῶν συμβάσεων ζημίαν Πέρσαις. εἰ δὲ πρὸς ταῦτα ὑπατίως ἔχοις, πρᾶξαι Ὃ φίλοις πρέπον· τῦτο δὲ ὅτι ξωφρονεῖν ὑπὸ τοῖς θείοις αὖθις τοὺς ἑϰατέρας ἀρχοντας πολιτείας, τὰ τῆς εἰρήνης, ὡς αὖ δύναιντο, μεταξὺ τῶν ἀλλήλων διαπησομένους. ἐφ' ᾧ δὲ τὰ τοιαῦτα πρεσβεύσειν, ἀναχωρῆσαι δόξαι ἀνά. ᾧ δὲ μὴν ὧδε ϰ ὁ Χοσρόου ἐδήλου ὑπόληψιν· πλείστων δὲ ἡμερῶν διὰ τῶν βασιλίδα πόλιν διαγενομένων, ὑπὲρ ὑπὸ μέσῳ στειούσαις Τιβερίου τῦ βασιλέως, ϰ Φερογδάδου τῶν Περσῶν πρεσβευτῦ· χράφεται μὲν ἀποδοῦναι ὅτι τῶν πρεσβείαν, Ζαχαρίᾳ τε ϰαὶ Θεοδώρῳ τοῖς πρέσβεσιν, ἀνδρῶν διαγενέσθαι ϰ διὰ ἕως· ϰαὶ οὔ τι μᾶλλον ὑπὸ ἀσυνδέτῳ δηλοῦσθαι σφῶν αὐτῶν τῶν προτέρων βασιλεῖ τῶν Περσῶν, πρὶν ἢ ὑπὸ τῆς βασιλίδος ἀφεθῆναι Φερογδάδης, ὁ Περσῶν πρεσβευτής. προσελθόντων δὲ, ϰαὶ ϰεχιλιωμένων ἐς ὅπη πλείστων λόγων. ἐπέμπετο τὸν Φερογδάδην ὁ βασιλεὺς ὅτι τού-

A coratum ad illam obeundam dimisit. (Vna quoque Theodorum quendam, qui cum Zacharia huius legationis suasor fuerat.) Is erat vnus ex Imperatoris satellibus quem ad Ducis dignitatem extulit. Hos igitur duos viros quibus hanc legationem attribuit, ad Chosroen misit, ad quem quoque litteras humanitatis plenas scripsit. Tenor vero Epistolæ talis fuit: Ego pacem volo, & a Deo datam colam & obseruabo, ita tanquam naturali quodam instinctu, ad vestram amicitiam promerendam feror. Paratus sum abs- B tinere ab omni Persarmenia & Iberia, tametsi Persæ, qui Persarmeniam & Iberiam incolunt, velint mihi parere. Restituo & Afumum castellum, & Arsanice vobis cedo, modo oppidum Daras pro his omnibus a vobis obtineam. Hæc Tiberius Imperator, per Zachariam & Theodorum, quibus maximorum legatorum potestatem dedit, Chosroi litteris significauit. His etiam pacem pro arbitrio, vt res ferrent, facere permisit. Et illi quidem duo viri, etsi nondum se in viam dabant, ad eam legationem ire promiserant. Sed Chosroes Persarum Rex, his quæ illi contra sententiam acciderant, perculsus, anteuertit & ad Romanorum Imperatorem legatum misit, qui iam hieme ineunte profectus erat. Is erat vir Persa, C qui ad hanc legationem fuit delectus, nomine Pharachdates, & a Persarum Rege ad Imperatorem litteras detulit, quibus certabat Persarum Rex officio & humanitate. Hæ sic se habebant. Siquidem rem iustam facere velles, o Romanorum Rex! recte quidem faceres, si Persarmenios genearchas defectionis auctores nobis traderes, vt meritas pœnas mihi darent, quia in finibus Persarum nouas res moliti sunt & turbas excitarunt, atque etiamsi damna Persis illata rependeres. Si ista improbas, amicis officia debita ne deneges. Hoc feceris, si dederis operam, vt vtriusque reip. primarii viri qui in confiniis sunt, conueniant & pa- D cem, si fieri possit, inter vtramque gentem statuant & stabiliant. Quæ, vt ad exitum perducantur, oportet intermissionem aliquam ab armis fieri. Atque hæc epistola Chosrois continebantur. Dum Pherochdates Persarum Regis legatus, in regia vrbe, cum Tiberio Imperatore plures dies transigit, Zachariæ & Theodoro, qui in legationem profecti erant, per litteras significatur, vt in Oriente subsistant, neque suum aduentum Persarum Regi indicare curent, priusquam a regia vrbe Pherochdates Persarum regis legatus, sit dimissus. Tandem Imper. Pherochdatē dimittit, cum multos mouis-

set, & cum illo habuisset sermones de his quæ prius ad Romanorum legatos sustulerat. Sibi e re non videri inducias in longissimum tempus Persis concedere. Sufficere enim duorum aut trium mensium spatium, ei qui bona fide pacem tueri instituisset, ne longius tempus apparatus faciendi occasionem præberet, si quis fraudem cogitaret. His ita confectis discessit a Byzantio Pherochdates. Romani & Persæ sane pacem fecissent, nisi Chosroes ex hominum numero sublatus, & Hormisdas eius filius (sceleratus hic vir fuit) Cidari redimitus fuisset. Neque ego sum in alia opinione quin pax stabilita esset, si adhuc superstite Chosroe, Zachariam & Theodorum legatos adueniisse in Persidem contigisset. Etenim tunc temporis nondum adhuc Syriam transgressi erant, neque tamen quicquam ideo ex eorum legatione mutatum est. Itaque litteræ, ab Imperatore illis redditæ sunt, vt continuarent iter. Sibi quidem nuntiatum esse, inter id temporis Chosroen mortem obiisse. Veruntamen, se esse eodem in filium animo, & paratum secundum ea, quæ a Chosroe scripta erant, a bello discedere, neque propterea omitteret Persas captiuos, libertate donatos, in manus Regis Persarum tradere. Itaque Romanorum legati, animo præsumentes, se cum honore & faustis acclamationibus exceptos iri, ad Nisibim peruenerunt. Et Persæ quidem Romanorum erga captiuos humanitatem magnopere sunt admirati. Interea Tiberius Imperator, vere ineunte, rursus misit Mauricium ad Solis ortum, qui quod eueniret expectaret, & illi imperauit, vt Regi Persarum, quocumque se verteret, occurreret: & in quamcumque partem res caderent, ad omnia momenta, & omnes casus, se præpararet. Et ille quidem, vt Rex præceperat, in Oriente substitit, & obseruabat quid facto opus esset. Cum igitur legati in Persidem venissent, ad Persarum Regem, qui recenter ad thronum Regium ascenderat, sunt introducti. Spem habebant, sibi multum honoris & humanitatis impartitum iri, quamuis, vt sibi honos haberetur, non valde laborabant. Etenim post tam insignem victoriam, sermones adferebant ab Imperatore Romano, comitate & humanitate plenos, & ab omni insolentia remotos. Neque vero, solum se verbis comem & benignum præbebat Imperator, verum etiam reipsa, cum tot captiuos Persis restitueret. Et ex eo putabant fore, vt quæ sperabant, sine controuersia consequerentur. Res in contrarium vertit inprimis. Vnus ex his qui Regi in negotiis & regiis & publicis ministerium præbent, quos Latini a Secretis vocant, obuium, se media via, legatis

πτις, οἷς δὴ καὶ περὶ τοῦ ἐγχειρήσεως, ἅτε τῶν Ρωμαίων πρέσβεων· ἐκεχειρίαν δὲ οὐ τι ἄφρον δεῖν ὑπὲρ μήκιστον χρόνον ἐνδιδόναι Πέρσαις. ἀπεχρῆν γὰρ, ἔφασκε, παντὶ βουλομένῳ τὰ εἰρηνικὰ καὶ μὴ ἐξεῖναι τοῦ χρόνου πλείονος ἀπάτης περιμηχανωμένῳ παρασκευῆς ἀφορμὴν, καὶ δύο μηνῶν ἢ τριῶν παρασκευάζεσθαι. ἐκ δὴ ταῦτα ἀπῆρεν ὑπὸ τοῖς τοιοῖσδε ὁ Φερογδάτης ἐκ τοῦ Βυζαντίου. Οἱ Ρωμαῖοι καὶ Πέρσαι ξυνεκτήσαντο αὖ τὰ εἰρηνικὰ, εἰ μὴ Χοσρόης ὤχετο ἐξ ἀνθρώπων, καὶ Ορμίσδας ὁ Χοσρόου, αὐοσιουργὸς * οὕτως ἀνὴρ, τὰ Κίδαριν ἀνεδήσατο. οὐμοὶ μὲν οὖν ἔγωγε οὐκ ἄλλως, πλὴν ἀλλὰ καὶ ὡς οὐκυρώθη· ἅτε Χοσρόου ἔτι περιόντος, Ζαχαρίαν τε καὶ Θεόδωρον ἐσφοιτῆσαι ἐς τὰ Περσῶν πρεσβευσομένους. οὔπω γὰρ τὰ τῶν Σύρων παρημελήθησαν ἦσαν, καὶ τοιόνδε τι τῆς Ρωμαίων συμπλάκη πρεσβείας· δῆλα καὶ ὅτι βασιλέως αὐτοῖς γράμματα ἐστάλη, ἔγραφε τε ὁδοιπορίας. ὅτι τοῖς αὐτοῖς γενέσθαι μὲν γὰρ ἐν μέσῳ τὰ Χοσρόου τελευτάν. ὅμως δὲ καὶ περὶς τὸν ἐκείνου παῖδα, οὐκ ἄλλως φρονεῖν, ἑτοίμως δὲ ἔχειν τὸν πόλεμον ὑπὲρ τοῖς ἤδη Χοσρόῃ γεγραφεῖσι καταλύσαι. ἔτι γε μὴν καὶ τοὺς ἀφεθέντας αἰχμαλώτους ὡς αὐ ἐλευθέρους τοῦ Περσῶν βασιλέως. περσημήναντες τοίνυν οἱ Ρωμαίων πρέσβεις αὖ πολλῆ τε τιμῇ καὶ εὐφημίᾳ, καὶ τὰ Νίσιβιν ἐλθόντες· ἐν θαύματί τε μεγίστῳ ἐποιοῦντο Πέρσαι τὰ Ρωμαίων ἀμφὶ τοὺς δορυαλώτους φιλανθρωπίαν. ἐν τούτῳ δὲ Τιβέριος ὁ αὖ τοκράτωρ ἐκ νέας αὖθις, τοῦ ἦρος ἀρξαμένου, Μαυρίκιον, καὶ τὰ περὶς ἀνίσχοντα ἥλιον, ἀποστεῖλαι δεδογκότα ὅ ἐσόμενον· ἐκκαλυσάμενός οἱ, περὶς ὅτῳ δὴ ὁ Περσῶν βασιλεὺς τραπῇ, ὑποστάθμη τε, καὶ παρασκευάζεσθαι περὶς ἕκαστα τῶν πραγμάτων ῥοπήν. καὶ ὁ μὲν, καθὰ βασιλεὺς ἐδόκει, αὐτά τε ἔσω ἔμενε, ὅ τε πρακτέον ὑπετήρει· πρεσβευόντων δὲ τῶν πρέσβεων ἐς τὰ Περσῶν, ἐπῃρέθησάν τε θαττον τὸν ἀρτι τοῦ βασιλείου θρόνου ὑπεδεδεγμένα· οἰομένων τε ἐς τὰ μάλιστα τεύξασθαι τιμῆς, καὶ μὲν ἀλλὰ καὶ τὰ σπουδαζομένων, ὅτε ἐπιδείξασθαι οἷα μὲν τοσαύτην νίκην πραχθεῖσαν τε καὶ πάσης ἀβουλίας ἀπηλλαγμένοις τῶν Ρωμαίων βασιλέως ὑπηκοομένοις λόγοις· καὶ ὡς ἡ μόνον ἀγαθῶν ἀπειρημάτων αὐτῷ ὁ φιλανθρωπον, μᾶλλον μὲν οὖν ἔργοις ὑπεδείκνυτο, ὥστε τοσούτοις δορυαλώτοις τοῖς Πέρσαις αὖθις ἐπιτρέπειν) τούτων γε πλείστων ἐπῆσαν ἀμφιβόλως· ἐς τὰναντίον ξυνέβη ἀποβαίνειν. πρῶτον μὲν γὰρ καὶ μέσον τὰ ὁδοιπορίας, τὰ τοῖς τῶν Πέρσαις τοῖς βασιλικοῖς τε καὶ δημοσίοις πραγμασιν ὑπηρετουμένων (οἷς, εἴ τις τὴν Λατίνων χρήσοιτο φωνὴν, ἀσηκρῆτις τε καὶ παραγραφεύς) ὑπηρετάσας εἶρετο

* ἄντως

εἴρετο σφᾶς, ὅ, τι βούλοιντό τε, καὶ ὅ, τι ἥκοιεν; καὶ ὁποίαν ἀποκομίζοιεν ἀγγελίαν; ἀλλὰ τούτων μὲν οὔτε ἀμφὶ Ζαχαρίαν τε καὶ Θεόδωρον ὧδε ἀπεκρίναντο. ὡς τὰ παιδεῦσαι χρὴ τοὺς Πέρσας μαλίστα (καθά τε τὸν καλοῦσι Ῥωμαῖοι) ῥητέον, καὶ οὐχ ἑτέρως. ταῦτα εἰπόντες, εἵροντο τῆς ὁδοῦ. ὁ δὲ ἐκείνου ἦκεν ἕτερός τις ὢν Περσῶν, ὃς ἐτύγχανε τὴν ὁδοιπορίαν αὐτοῖς, καὶ διαμέλλειν ἐποίει, βραδυτῆτος προφάσεως ὑπουοίας, ἰέναι τε ἐς τὰ πρόσω μὴ συγχωρῶν. καθυμοῖς τε τὴν πλησιαιτέρω, καὶ διαστάσεις ὀλίγιστα ἐλάμβανεν, ἄλλο τε ἄλλοις χώρεις πρὸς φέρων τε καὶ ἀποπλανῶν, κἀκ τούτου τὰ * κάκιστα πρὸς πρόφασιν B εἶχεν τῇ περὶ τὴν ὁδοιπορίαν πλάνῃ, ὅσον τι φιλοφρονεύμενος ἐμέλλοντας, ἢ τῆς προσηκούσης αἰδοῦς φρόντιζεν. ἐν ᾧ δὲ ὁ προπόρευτον οὐκ ὑπεβούλητο τε καὶ μελέτης, ὡς τὴν ὑπαρχοῦσαν σφᾶς, ὅσον δὴ χρόνον οἷοίτε ὦσιν ἐν τούτῳ τὴν δυνάμιν ποιησάμενοι τῆς πολέμου παρασκευῆς, τὰ ὑπηρεσιῶν τε σῖτα, θηρίζοντας ἀποτεθησόμενα· καὶ δὴ ὅ ὅσον οὔπω ἀναλήψεσθαι, ἐς Νίσιβίν τε καὶ ὅ Δάρας τὰς πόλεις, ἔτι γε μὴν καὶ πέραν τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ, καὶ τὰ τῆδε φρούρια ἀναπλεα ἤδη τῶν ἐδωδίμων· ὡς ἀκριβῶς, οὕτω ξυμβαίη καταδηλησαμένοις τοῖς ἐκείνη καιροῖς, C ἅμα ἐρημωθέντων, καὶ τὴν παρεληλουθυῖαν Ῥωμαίων ὑπεξορμὴν, ἀπαλλόντων τῆς καὶ τούτων χωρείων, λιμοῦ τε σφοδροπάτου τοῖς ἐκεῖσε ἐσκηνημένοις, πρὸς δέ γε ἐφ' ᾧ καὶ γραπλογῆσαι, * ἅπερ τοὺς πολεμίους ὄντας ἐς ὃ ἐμβεβηκότες τῆς βασιλέως Περσῶν. ἐπεὶ δὲ ταῦτα αὐτοῖς ἐβεβούλευτο· μόλις μὲν πλείστας ὅσας ἡμέρας ἐδόθη τοῖς πρέσβεσιν ἐς τὰ βασίλεια ἐσφοιτῆσαι, καὶ τὰ μὲν πρῶτα, καθὰ τῇ συνηθείᾳ ἐδόκει, δεινοπαθοῦντες, καὶ ὅ ἐκ βασιλέως γράμμα ἐγγελείσαντες, πρός γε καὶ τοὺς δορυφόρους ἀποδεδωκότες, οὐδένδε ἀπεχώρησαν, φιλοφρονούμενος μηδὲν ὁ, ἵνα μὴ ἐρηκότες. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ * ἐκάλει Πέρσας τῆς αὐλῆς ἡγεμὼν καὶ Μεβώδης ἐπιφανέσθαι τὴν δυνάμιν τῆς πρεσβείας; τῇ δὲ ἑλόντων, ὅτι δὴ πρὸς ἑλάνης ἥκοιεν πρεσβευσόμενοι· αὐτίκα οἵ γε οὐ δὴ πρόσιεντο τοὺς πρὸς τούτων αὐτῶν λόγους, φάσκοντες, σὺν ὑπερφυᾶ τι * τοιοῦτον δέ. ἀλλὰ συλλαβαὶ ἀποδόντας, αὐτίκα ἐᾶν χρῆναι, καὶ ὡς τάχιστα δὴ που τῆς Περσῶν ἐπαλλαγῆναι. ὁ δὲ φανερὸς πάνυ ποιησάμενος τὴν ἐφιεῖσαν αὐτοῖς τοῦτο κέλευσιν· ἔγνωσαν ὁ βασιλεύς, ἢ δυνάται ἡ ὑπερβολὴ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατορες, καὶ τὴν ἄφιξιν τῆς πρεσβείας ἅπασαν· ὡς ἔτοιμος εἴη καθεσθεννύναι τὰ ὁπὸ τοῦ πολέμου χαλεπὰ, καὶ τὴν πρεσβείαν αὐτοῖς Ἀριβήλου ἅπασαν ἀμαχητὶ ὑποδυῶναι, πρός γε χρῆσαι δὲ σφίσι καὶ Ἀρζανηνῆς, αὐτηρεξόμενος τῷ Δάρᾳ ὅ Ἀφουμῶν φρούριον.

A tulit, & eos est percunctatus, quid vellent, qua de causa venirent, & quid nuntii adferrent. Huic Zacharius, & Theodorus, responderunt: Id non illi, sed magistro (vt loquuntur Romani) dicendum. Hæc vbi dixerunt, viam perrexerunt. Post hunc & alius quoque, ex Persis venit, qui via præibat. Is tardius de industria incedebat, & eos cunctari faciebat, neque vlterius progredi sinebat, statiua proximiora habebat, & paucas parasangas conficiebat, & ex aliis locis, in alia loca, huc illuc errantes & palantes traducebat: & in eo se illis male cupere satis indicabat. Etenim eos nulla humanitate colebat, & nulla habita ratione * malum esse B obseruantiæ, quæ legatis debetur, viarum erroribus fatigabat. Et id quidem Persæ data opera, & præmeditato consilio faciebant, quo legatos morarentur, & detinerent tanto tempore, quanto possent, quam maximum interea belli apparatum facere, & commeatus, iam ante cum nihil necesse erat, reconditos, in vrbibus Nisibis & Daras congerere, atque etiam vltra Tigrim amnem castella eduliis & cibis repleta munire. Ne quia Persarum Rex (qua erat superbia) bellum gesturus erat, si castra ibi faceret, eos qui in illis essent, violenta fames opprimeret. Etenim locustæ, sic casus tulerat, fruges harum prouinciarum depastæ fuerant, & crebris Romanorum incursionibus desolatæ permanserant. Cum Persæ hoc consilii cepissent, vix post multos dies, permissum est legatis, in Regiam pedem inferre. Et primum quidem, vt moris est, sunt conuiuio excepti, a quo postquam litteras ab Imperatore tradidissent, & captiuos reddidissent, cum eos Persæ nullo liberali & benigno sermone affati essent, discesserunt. Postridie aulæ apud Persas Dux, & Mebodes eos interrogauerunt, quæ esset ipsorum legationis potestas. Cum legati respondissent se vt de pace agerent venisse, eam responsionem Persæ non admiserunt, & dixerunt: Tale aliquid vestræ curæ demandatum non est. Itaque syllabas proferre, & vicissim accipere oportet, aut quam primum a Persarum finibus excedere. Et cum legati eorum iussionis & mandati copiam exhibuissent, Persæ omnia, quorum causa legatio decreta esset, cognouerunt. Scilicet vt Imperator paratus esset, mala ex bello orta sopire & Armeniam, quæ nunquam ab his expugnari potuerat, sine prælio eorum iuris & potestatis facere. Quin & Arsaninem cedere, modo sibi vicissim Daras & Asumorum castellum concederent.

Denuo Perſarum Rex legatos excepit, & ad ea, quæ Imperator ad illum perhumane ſcripſerat, acerbe admodum & arroganter reſpondit: Se nunquam vrbe Daras ceſſurum non magis, quam Niſibim aut Singara, quas vrbes a Romanis per vim captas habebant Perſæ, neque quicquam ex poſſeſſionibus, quas illi pater reliquit diminuet, ſed potius, ſi non auctiores faciat, ſaltem quantum in ſe erit, conſeruabit. Pater Choſroes, ſi vixiſſet, fortaſſe eo deſcendiſſet, & Daras Romanis reſtituiſſet. Ei enim qui quæſiuit, a ſe partis renuntiare non adeo turpe. Pudori autem eſt omnibus hominibus paterna profligare. Hæc vbi dixiſſet, rurſus per Mebodem alia fere huiuſmodi ſuggeſſit. Proſpero rerum ſucceſſu elati Romani, fortaſſe æquum cenſent, Daras a nobis recipere, qua victoria quæſo potitis, quibus trophæis clariores facti? vbi denique ſuperiores Perſis euaſerunt? Imperitia quidem & imprudentia Tachondri res bene geſſerunt, dum ipſum, de vna regione in aliam circumagunt, & modo ex Armenia, in Arſaninem, modo ex Arſanine in Armeniam excurrere cogitur, regionem Perſarum, quæ eſt ad Orientem, depopulati ſunt. Hoc eſt fortaſſe quod magnos ſpiritus gerunt, quo ſuperbiunt, quod illos effert, exiſtimantes deteriore conditione res noſtras proſtratas iacere. Sciant Romani, inquit, me non aliis conditionibus pacem fieri permiſſurum, quam ſi perſoluant omnes pecunias, quas Iuſtinianus ſingulis annis nobis pendere erat ſolitus. Hac inſolenti oratione Hormiſdas vſus, vix tribus demum poſt menſibus elapſis, quibus Zacharias & Theodorus in Perſide fuerunt, difficillima & grauia quæque experiendo perpeſſi, miſſionem obtinuerunt. (Neque enim purum aera haurire, neque libere ex tecto, ſub quo diuerſabantur in apertum & ſub dio proſilire eorum cuſtodiæ præpoſiti permittebant. Domus vero in qua habitabant erat obſcurior, & cum in eam ex omni parte venti perflarent, vndique cœli iniuriis patebat, & æſtatis conſtitutio valde inconſtans erat. Poſtremo reuera domus videbatur carcer.) His igitur malis & incommodis attritos & confectos multo grauiora in reditu paſſuros dimiſit. Nam nec illis rerum neceſſariarum copiam, quoad ſatis eſſet adminiſtrabant, diem de die ducebant, & longioribus itineribus eos fatigabant. Etenim quod viæ vno die confecerant, alia die iter retro habebant, & alia via vnde profecti erant, redibant, donec in vlteriora deinceps progreſſi, multis ærumnis conflictati, ita vt vnus eorum in grauiſſimum morbum incideret, tandem Perſide exceſſerunt. Hæc igi-

ἐδέξατο μὲν οὖν καὶ αὖθις αὐτοὺς βασιλεὺς ὁ Περσῶν. πρὸς τὰ δὲ γεγραμμένα, πρὸς ἕκαστα τῷ φιλανθρώπως γεγραμμένων, οὔτε ἀποστήσεσθαι ἔφη πώποτε τῆς Δάρας, οὐ μᾶλλόν γε ἢ τῆς Νισίβιος, ἢ Σιγαρῶν, ἃς δὴ καὶ αὐτὰ ὑπὸ Ρωμαίων ἀπειλήφει ἔχων Πέρσας· οὔτε μὴ ἐλαττώσειν τι τῶν πατρῴων κτημάτων. Ἀλλ' εἰ μὲν οἷόν τε ἔσται, εἰς αὔξησιν αὐτὰ ἐνεγκεῖν. Εἰ δὲ μή· ἀλλὰ γὰρ καταλελειμμένα φυλάξειν. Χορεύω μὲν γὰρ τὸν πατέρα, ἔφη, ὡς εἰγκαθιῶ, ἴσως δ' τοιόνδε ἔπραξεν αὖ, καὶ ὁ Δάρας ἐφῆκε Ρωμαίοις. τοῦ γὰρ πρᾶσκτησαι μόνῳ τι, καὶ τῶν ὑποδεεστέρων, οὐχ οὕτως αἰσχρόν· αἰσχύνη δὲ ὁμοίως ἅπασιν ἀνθρώποις, καταπρᾶσθαι τὰ πατρῷα. Ταῦτα εἰρηκὼς, μετὰ Μεβώδου πάλιν αὖθις ἐποίησε καπάδηλον, ὡς ὅτι τινι μέγα φρονοῦντες, ἀξιοῦσι πρὸς ἡμᾶς διαχειρίζεσθαι ὁ Δάρας, ποῖον νενικηκότες πόλεμον; ποίοις ἐξαλλωπιζόμενοι ἔργοις, ποῖ' ἄττα καθυπέρτεροι ὑμῶν Περσῶν; ἀλλ' ὅτι ἀπειρίᾳ φρονοῦντες τῶν Ταχοσδρῶ, καὶ μετακομίζοντες αὐτὸν ἐς ἄλλοτε ἄλλους χώρους· ὅθεν μετεπλανωμένου ἐξ Ἀρμηνίας ἐκείνου ἐς Ἀρζανηνὸν, καὶ ἀπὸ Ἀρζανηνῆς ἐς Ἀρμηνίαν, ἄδειαν εἶχον οἱ Ρωμαῖοι καταδραμεῖν τὴν ἕως Περσῶν· τῷ τοι ἀεὶ βρενθύονται ἴσως καὶ μεγαλαυχοῦσιν, ὑποστοπιῶντες, ὡς ἐλάττονι μοίρᾳ πεπαιδευμένου χαίδαι. ἴστωσαν οὖν, ἔφη, Ρωμαῖοι, ὡς οὐδὲ ἄλλων ἀνέξομαι τῆς εἰρήνης, εἰ μή πω καταπένεσθαι μέλλοιεν τὰ πᾶσα πρὸς βασιλέα Ἰουστινιανοῦ ἐκόμιζόμενα χρήματα· ἀνέπος, τοσαύτη μεγαλοπρέπεια χρησαμένου Ὁρμίσδα· μόλις ἀφεῖσθαι Ζαχαρίας τε καὶ Θεόδωρος, ἀμηχανίαν ἤδη φθόνων μιλωνῶν ἐκφοβοῦντες. πολλῶν δὲ τῶν δυσχεραινόντων ἐλαττόντων (καὶ γὰρ οὐδὲ ὅσον ἀέρα καθαρὸν ἀναπνεῦσαι, οὐ μὴν πρόσω ἐᾶν τὸ πέρας, ἵνα ἐνδιατρίβοιεν ἧσσον, ξυνεχώρουν οἷς ἡ φυλακὴ τῶν θαλάμων αὐτοῖς ἐπέτρεπε· τὸ, τε δωμάτιον αὐτὸ, ζοφῶδές τε ὂν καὶ ἀφανθυτον, καὶ ὅπερ ἥδιστα αὖραν ἀρυόμενον, ὡς δοκεῖν εἶ) ὅ χεῖμα εἰρκτῶν.) Τοῖς τοιοῖδε οἴνυν δεινοῖς ἐκπεπτειμμένους ἀμφήκη, πολλὰ δυσκολώτερον αὖθις πρὸς τὸν ἐπάνοδον αὖθις χρησάμενοι· ὡς μήτε τὴν ἀναγκαίων ἐς ὁπλέων σφίσι μεταδόναι, τείνειν τε τὸν χρόνον, καὶ μακροτέραν αὖθις τὴν πορείαν ἐργάζεσθαι. μιᾷ γὰρ ἡμέρᾳ ὁδὸν σφᾶς ἀναγόντες ὅπῃ τὰ πρόσω, τῇ ἑφεξῆς δι' ἑτέρας ἀπαντοῦ ἐς τοὔμπαλιν ἐπάνιον. ἕως, πολλῶν ἀναρῶν αὖθις ἀναπλησθέντες, ὅπῃ τὰ πρόσω τῇ ἑφεξῆς, ὡς ἕκαστον ἀμελεῖ νόσῳ βαρυπάτῃ περιπεσεῖν, ἐξώθησαν τῆς Περσῶν. ἀφικνοῦνται δὲ

* βρενθύονται) βρυχῶνται

* Βασιλέα) Ἀναστασίου

* ἀΐσσης

* Δάσκουσι

* πέρατος

τῶν τῆς ἀγελείας ἀφ' ἧς βασιλέα Ρωμαίων, καὶ ἀφ' ἧς τὴν πάντων ἐλπίδα περιαπεσύσης. οὐ γὰρ φήθη ποτὲ Πέρσας, ὅτι σμικροῖς οὕτω καὶ λίαν συμμέτροις, τῷ εἰρήνῃ μὴ περισχέσθαι. Μαυρικίῳ μὲν εἴκοτως ἐσήμηνεν ἔχεσθαι τοῦ πολέμου. καὶ τὸν περιγεγραμμένον ἔχοντα, καὶ τὰ ἄλλα περιεσκόπει, ὡς ἀμηχάνῃ οἷός τε ἔσοιτο βοηθῆσαι τοῖς πράγμασιν. οἱ δὲ τὰ μὲν ἄλλα οὐκ εἶχε κακῶς ὁ στράτευμα· καὶ γὰρ τὴν διαφυλάξαι τὴν χρημάτων ἐπεπόιητο. Ὅτι προεκαθαίρετο ὁ Τιβέριος διαλῦσαι τὸν πρὸς Πέρσας πόλεμον· συνῳδοῦσι οὕτως ἀρέσαντα βασιλεῖ, ἀφίησιν ὅπως τὸν Ζαχαρίαν ὁ τοῖς Ρωμαίων τε καὶ Περσῶν μεθορίοις πρεσβεύσοντα καὶ αὖθις· ὃν δὴ πολλάκις ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐχρηστύνατο χρείας. ὁ δὲ ἀφικόμενος, καὶ δῆλον καθαίνας, ἐφ' ᾧ ἐποιήσατο ὡς Πέρσας τὰ ἄφιξιν. ὁ μὲν ἐκαθῆρχεν ὁ τοῦτο· βασιλεὺς ἦν Περσῶν ἐκπέμπει Ἀνδίγαν· ἦσαν δὲ ἀμφὶ καὶ τοσοῦτον ἐλέφρων τε ἰδεῖν, καὶ πρᾶγμασι πλείστοις ὁμιλήσας, * καθόσον τε αὖ ὅτι μακρότατον καὶ τὰ τοῦ χρόνου ξυνέβαινεν ὑπισχνίζον- * ἐπειδὴ δὲ ἡ τῷ πόλῳ γηραλέῳ ὁ νοῦς ἐχεῖ. * ἔτει δεῖ ἦ συμπλῆσαι ἀλλὰ τῆς πόλεως τὰ Δάρας, ξυὶ τοῖς καὶ οἱ τὰ ἐκείνη πόλεων Ρωμαίων τε καὶ Περσῶν ἡγεμόνες· οἱ μὲν δὴ ἐξηρτύοντο ἔκαστοι διαλέξεσθαι βουλόμενοι περὶ ὅπως δέον καθαίνεσθαι τὸν πόλεμον· ὁ δέ γε τὴν μεθορίων λεγόμενος περιπίπτων (δῆλοι δὲ τοῖς Ρωμαίοις τὸν ἐς τὸν καλούμενον ἀξίας, τὸν βασίλειον περισκεπτὴν) ἦσαν δὴ οἷοι κατεσκεύαστο κελεύσας, ὡς ἂν ἔμελλον ἑκατέρας πολιτείας πρέσβεις τὰ εἰρηνικὰ διασκέπεσθαι. τοῦτο γὰρ τὸ λειτούργημα αὐτῷ τε καὶ ἐξάρχῃς τοῦ περιπίπτοντος ὅτι τέτταρα. πρεσβευσάντων οἷον τὴν τοιάδε ἐνδιατημάτων, καὶ ἠμοιβῶν ὡς τὸν αὐτὸν τε Ἀνδίγαν τε καὶ Ζαχαρίου, καὶ τὴν τῆς περιοικίδος ἐρχόντων· τὸ μὲν Ἀνδίγαν τὸν στρατεύσαντα ποιεῖ- μένου ὡς τὰ Δάρας, Ζαχαρίου δὲ ὡς τὰ Μάρδις· καὶ αὖθις οὐχ ἧττον τὰ αὐτῆς χρωμένων διαλογίαις, ἅπερ καὶ ὡς τὰ περσῶν πρεσβείας· καὶ τὴν μὲν Περσῶν βουλομένων χαρίζεσθαι τὸ Ρωμαίων τὰ ὅσα ἦν ὡς πλείστου χρόνου ἐνῶσθαι χρήματα τῷ διομολογηθέντος, ὅτι τὴν Ἰουστινιανῶν χρόνων, περὶ τούτοις ἔχειν καὶ ὁ Δάρας· τὴν δὲ Ρωμαίων ἐξεναντίας ἀπαιτουμένων, ὥστε μηδὲν καθαπτέσθαι, μήτε μὴν ὅσπερ τιμήματός τινος πείθεσθαι τῷ εἰρήνῃ· ἀλλὰ γὰρ καὶ ἀπασάσθαι τὸ Περσῶν ὁ Δάρας, ἀπάλλαγμα μὲν τι παρέχοιτας τὴν ἐξάρχης Περσαρμενίαν τε καὶ Ἀρζανηνῆν, αὐθὶ τὴν ἀμφοτέρας χώρας οἰκητόρων, τὴν ὅσοι τῇ Ρωμαίων

A tur legatio ad Imperatorem reuersa est, quę longe alium, quam qui in omnium spe & expectatione erat, habuit exitum. Nec enim quisquam vnquam existimasset, cum Romani ita faciles & moderatos se præbuissent, fore vt Persæ a pace abhorrerent. Itaque iure & merito Mauricio præceptum fuerat, vt ad bellum commodiori ratione qua posset, se compararet, & quantum ad cætera attenderet, vt facultatem negotiis simulatque se offerrent, subueniendi haberet. Neque vero exercitus, quoad cætera male habebat. Stipendia enim persoluta fuerant. Tiberius bellum contra Persas finire in animo habebat, idque gratum Persarum Regi futurum

B erat. Itaque iterum Zachariam elegit, quem ad limites Romanorum & Persarum legaret. Iam enim & sæpius antea eius opera in huiusmodi rebus vsus fuerat. Is vt illi denuntiatum est, vt ad Persas profectionem adornaret, profectus, in Persia constitit. Eo Persarum Rex Andigan mittit. Hic vir erat admodum prudens: etenim multa negotia, & magni momenti, quæ ab ineunte ætate, ad extremam vsque senectutem, ad quam peruenerat, tractarat, illi mentem acuerant, & multarum rerum vsum pepererant: postquam autem ad Daras conuenerunt, & cum his vrbium tam earum, quæ Romanis, quam earum, quæ Persis parebant primarii viri:

C vtrique in eius disquisitione versati sunt, quomodo bello finis imponi posset. Ille qui confinium Protector erat (significat autem apud Romanos eum, qui est ad eam dignitatem electus, quem Græci vocant Imperatoris Proskepastem, id est statiuorum Imperatoris præparatorem.) Ille inquam tecta præparanda curauit, (hæ enim sunt istius magistratus iam tum ab eius institutione partes) sub quibus ab vtraque republica missi, conuenirent, qui ea de quibus antea dictum est, inter se agitarent & discuterent. Itaque istic præparatis diuersoriis, cum in illis Andigan, & Zacharias & principes confinium viri vna essent (eo enim Andigan ex

D Daras, & Zacharias ex Mardis venerant) Zichus iisdem rursus rationibus ius suum defendit & tutatus est, quibus in superioribus colloquiis erat vsus. Volebant enim Persæ, a multo tempore pecunias, quas soliti erant, ex conuentione & pacto, temporibus Iustiniani inito, a Romanis accipere, & præterea retinere Daras. Romani vero contra, ne quid pecuniarum darent pugnabant, ne quasi pœna & mulcta quadam pacem redimere viderentur. Imo & vrbem Daras recuperare statutum habebant, & eam Persarmenia & Arsanene commutare offerebant, modo earum prouinciarum habitatores, qui se ad reipublicæ Romanæ auctoritatē con-

tulissent, ea deditione non continerentur. A Multæ vltro citroque, vt par erat, in tanto negotio adductæ & in medium propositæ fuerunt pacis faciendæ rationes, neque tamen facto comprobatæ. Nec enim inter se conueniebant, sed Andigan Zachariæ resistebat. Et cum pacis conditiones minime honestas, imo Romanorum rebus ex omni parte damnosas & inutiles ferret, hæc dixisse fertur: Mœnia & portæ, & si quod aliud, o Viri, munimentum poterit quidem, (sic enim conuenit) seruare & vrbem & vniuersam rempublicam, quibus, qui inclusi continentur, facile est occultare. Res enim, quæ fama percipiuntur, opinione & constitutione sunt quodammodo incertæ, quæ audiendæ omnibus proponuntur, quem- B admodum emere volenti in foro ea, quæ palam prostant & væneunt. Verumtamen certo scimus Romanum imperium, cum multis populis bello contendere, & per pleraſque terræ habitabilis oras, arma circumferre. Ex quo fit, vt eius copiæ late dispersæ sint, aduersus vnumquodque barbarorum genus. At vero Romani, sciunt nostrum Imperium, non sine ratione, cum nullo alio hominum genere, quam cum Romanis bellum gerere. Itaque quoniam vos, cum multis gentibus bello decertatis, & vobis, cum nobis solis bellum est, inducias nobiscum facere est necesse, nisi forte, apud animum suum Romani statutum & confirmatum ha- C beant, sufficere simul & ad dimicandum cum multis nationibus, & contra vnum Persarum imperium. Sic enim nobis plane certa exploratæque erit victoria, quandoquidem cum nullis aliis, quam cum solis Romanis nobis erit certamen, & contra vnum eundemque hostem, vnum idemque bellum instruemus. Quæ cum Andigan dicentem Zacharias audiisset, dicitur subrisisse & ita locutus: Bene tibi sit, o Andigan, & homini in Persia nato, qui fortitudinis & virtutis testimonium Romanis præbes, neque veritatem auersaris & expellis. Nisi enim, vt dicis, Romani ingentem multitudinem suorum exercituum, ad tam multas gentes terræ habitabilis extendissent, & copiis, tan- D quam pontem mare fecissent & in omnes partes, hac inuadendo, hac perstando, continentia iunxissent, quid existimas Persas passuros, aut quandiu hoc bello tolerando pares futuros fuisse? Iam nunc de toto nomine Persico actum foret, neque vlla gentis nisi deuictæ & subactæ, memoria restaret. Hæc vbi dicta sunt a Zacharia, Andigan satis silentio indicauit se dicendo a Zacharia superatum. Dum inter se colloquerentur Tachosdrus Persarum Dux cum exercitu Persico castra habebat, ad Mygdonium ἐδήλωσε * τῷ νενικῆσθαι τῷ λόγῳ. τοιαῦτα μὲν οὖν ἄμφω διελεχθέντων. ὁ δὲ Ταχοσδρὼ Περσῶν στρατηγὸς, ἅμα τῇ Περσικῇ στρατιᾷ, ἐς τὰ ἱππάσιμα τὰ περὶ τὴν Ν-

πεφεκόρησθαι πολιτείαν· πλείστων οὖν, ὥσπερ εἰκὸς, ἔτι πλείω πεφήματι πεφερωμένων λόγων, καὶ ἥκιστα εἰς ἔργον ἀγομένων, μήτε μὲν τῇ συμφωνίᾳ ἀμφοῖν τοῖν μέρεσιν ξυμβαινόντοιν ἀλλήλοις· τὸν Ανδίγαν παθαιρούσασθαι Ζαχαρίαν, ἀποτοπήσαντα ἐφ' ᾧ θέσθαι σωθῆναι, οὐκ ἐς ὃ ἀπρεπὲς, ἀλλὰ γὰρ πάντη ἀσυμφόρως τῇ Ρωμαίων ἀρχῇ φάναι λέγεται τοιάδε· Τεῖχη καὶ πύλαι, καὶ εἴτι τοιοῦτον, ὦ ἄνδρες, φυλακτήριον, φυλάξαι μὲν (ὡς εἰκὸς) δυνήσεται καὶ πόλιν, καὶ πολιτείαν ὅλην. οἷς δὲ τυγχάνουσιν οἱ τοῦτοι πεφερωμένοι, κρύψαι ῥᾴδιον. φήμη γὰρ ἀεὶ χρῶνται τὰ πεφήματα· καὶ τὰ δοκοῦντά πως ἀδήλα καθεστάναι, πεφήνοι παῖς ἀκαής, ὥσπερ ἐπ' ἀγορᾶς οἷ φανερὰ ὦνια βουλομένῳ πρίασθαι ὠνία. τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς ἀξιοπιστόμεθα τῷ Ρωμαίων ἄρχειν, πολέμοις ἀστρεΐδευσθαι πλείστοις, καὶ πολλαχόσε τῆς οἰκουμένης ὅπλα κινοῦσθαι, καὶ τῇ δυνάμει μεμεεισμένῳ ἁρδὴν ἐφ' ἑκάστῳ βαρβάρῳ γένει, καὶ τῷ καθ' ἡμᾶς πολιτείαν οὐκ ἀπὸ τοῦπου Ρωμαῖοι γινώσκειν μηδεὶ τῶν πάντων ἀνθρώπων νῷ πολεμοῦσθαι, ἢ Ρωμαίοις μόνοις. ὡς οὖν ὑμῖν μὲν πολλοῖς ἔθνεσι μαχομένοις, ἡμῖν δὲ μόνοις ὑμῖν, οὕτω καὶ τὰς ξυνθήκας ἀνάγκη διαπίπτειν. βέβαιον γὰρ ἂν γένοιτο Ρωμαίοις τε τὸ πεισθῆναι, καὶ πρὸς πολλὰ διαγωνιζομένοις ἔθνη, καὶ πρὸς μίαν τὴν Περσῶν πολιτείαν· καθάπερ καὶ ἡμῖν οὐ βεβαίως ἔχησται τὸ κρατεῖν, πρὸς οὐδένα τὴν ἄλλων, ἢ πρὸς Ρωμαίους μόνους ἔχοντι τὸν διαφοράν, καὶ τὴν πρὸς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν παρατάξεσθαι πόλεμον. ζώπυρα ἐπεὶ ἔλεξεν ὁ Ανδίγαν, ἀκηκοὼς Ζαχαρίαν λέγοντα ὑπομειδήσας, καὶ ὧδε εἰπεῖν· Εὖ σοι γένοιτο, ὦ Ανδίγαν, καὶ Πέρσῃ πεφυκότι, καὶ μάρτυρσιν Ρωμαίοις τῆς ἀνδρείας, καὶ παθαιρεῖσθαι τὴν ἀλήθειαν οὐδαμῶς. Εἰ γὰρ μή, ὡς ἔφης, ἡ Ρωμαίων πεῖσαι δυνάμις, καὶ τὴν πολυχρόνιον τῆς κατ' αὐτὴν γραφῆς καὶ πολλὰ οἰκουμένης ὑπέτεινεν ἔθνη· καὶ ὡς ἐταφύρωσε τῇ δυνάμει τὴν θάλατταν, καὶ ὡς * ἠπειρωτίζωσε τὴν πόντῳ πορεῖναί τε καὶ πεῖσαι· τί ἂν οἴει πεποιηκέναι Πέρσας, ἢ ὅτι πόσον ἀπέχειν τῆσδε τῆς πολέμου; οἶμαι μὲν οὖν ἔγωγε καὶ τὸ δή που τοὔνομα συμφθαρῆναι Πέρσαις, καὶ μήτι νικῆσαι τῆς μηδέποτε φέρεσθαι τῇ μνήμῃ. Τούτων Ζαχαρίας εἰρηκότων· ὁ Ανδίγαν τῇ σιγῇ

* ἐ πίμπλ ἐζώζε

* τὸ νικᾶσθαι

σθειν ἐστρατοπεδεύετο, καὶ τὸν Μαγδύνιον πο-
παμὸν. Μαυρίκιος δὲ χαρακώσας κατῆρχε
τοὺς ἀμφ' αὐτὸν δυνάμεις, ἐν τῷ δὴ λεγομένῳ
Μονόκαρτον, ἐν ἀγχούρῳ Κωνσταντίνης τῆ πό-
λεως. ἔστι γὰρ δὴ που τὰ περὶ Μονόκαρτον ἁρ-
πόμπα ἔνυδρά τε καὶ ἱππάσιμα, καὶ στρατῷ
εὐσκηνήσασθαι ἀγαθά. οὕτω μὲν οὔπω ἀπετε-
φρώνοντο. ἀπὰρ ὁ Ανδίγαν, ἔτι ξυνεδρώσης τῆς
ἐκκλησίας, ἐλεγέτο καὶ ποίαις ποι ἢ φενακι-
σμοῖς, Ζαχαρίαν ὑποδηλῶν, ὡς αὐτὸς εἴη μό-
νος, ὁ διαφθαλοῦν τὸν Ταχοσδρὼ τῷ Ρωμαϊ-
κῷ γῆν καθασῖσαι ἅπασαν. τυχὸν γὰρ, ἐν ᾧ
διαλεγόμενος ἐῶ, ἀνεφαίνετο τις ἑαυτῶν δὴ
τῷ ἐς ἅρμος ἱππαζομένων τε καὶ τοῖς ἀγγε-
λίας τῶν πάνυ τῷ ἵππων διαφερόντων,
πλανώμενος ἐκ τοῦ Ταχοσδρὼ ἐφάλλεται. καὶ
δὴ τὸν Ανδίγαν ἰδία λαμβάνων, ἐνεχείρι-
ζε οἱ ὑποστολὴν, ἐν ᾗ ἐνεφέρετο, ὡς Ταχοσ-
* ἀκαδίκου δρὼ δῆθεν γεγραφότος, οἷα * καθήκοντος οὔ-
σης τῆς Περσῶν στρατιᾶς, μάλα τε ὀρμώσης
μὴ δὴ ἐμβαλεῖν ἐς τὴν Ρωμαϊκήν. πειῶ-
τα ψευδομένης τῆς ἐπιστολῆς, συνεψεύδε-
το τοῖς γεγραμμένοις καὶ ὁ κομπορὸς, ὃς τῷ ἀγ-
γελιαφόρῳ, ἅτε δρόμῳ ἀφιγμένῳ ἐκ τῆ ὁδοιπο-
ρείας, συμπεπλασμένος τε καὶ σκιαῖον πολὺς
τοῦ τὴν κόμην κατῆρχεν. ἅμα δὲ καὶ ὁ Αν-
δίγαν διαλεγόμενος τῷ ἤδη κατεκεκάνει, καὶ
τῇ ἄλλῃ κινήσει τοῦ σώματος κατεφαίνετο, οἷα
μὴ ἐφιέμενος πολέμου. ὅ μὲν δὴ τοῦτα καὶ δὴ τὸν
ξύλλογον ἑαυτὸν ἀναμιγνὺς, καὶ ἔφασκε Ζαχα-
ρίαν ὡς ἐνοχλοῖτο κατὰ τῆ Ταχοσδρὼ· καὶ ὡς
ἐσήμηνέν οἱ, τὴν προθυμίαν τῆ στρατοῦ εἰ)
ἀφόρητον, ἐγχαλινοῦσθαί τε ἀδύνατον· τοῦτο
μὲν ἐν πολλαῖς μνείαισι ξυνταμένης τῆς Περ-
σικῆς δυνάμεως, τοῦτο δὲ καὶ ἐς τὰ μάλιστα
ἐελπίσης τὴν Ρωμαίων ἅπασαν· καὶ δι' ὀργὴν
ἔχειν πυρπολήσων· καὶ ὡς εἰ μὴ Ρωμαῖοι ἔλσιν-
το, καθ' ὃν αὖ βούλοιντο τρόπον Πέρσαι, ἐμπε-
δῶσαι τε ἀσπονδὰς, ἀφίξεσθαι τὸ ὅπλων· εἰ δὲ
γε οὐ βούλοιντο, ξυλλαμήσειν αὐτῷ ἐμβαλεῖν πα-
ραχρῆμα ἐς τὴν ἑῴαν Ρωμαίων· ὡσὲ γὰρ αὖ-
θις ἔξειν αὖθις κἂν χρόνῳ τὸν κότον τῆ φαρέτρων
τῆ Περσικῆ ἀκύσασθαι πλήθους. ἄλλως τε δὲ
δεδιέναι τὴν τῆ κατ' αὖθις βασιλέως ὀργὴν
ἐς χρόνον ὕστερον ἀναβαλλομένους τὸν πόλεμον.
οὕτω μὲν οἷα ὁ Ανδίγαν δολερώτατά τε καὶ ἀλα-
ζονικώτατα τῷ κόμπῳ χρησάμενος τῆ ῥημά-
των, ἐπλάττετο ἐκεῖνα μὴ προσεῖναι τῆ πολέ-
μου ὃ αὐτεξούσιον. σωθεὶς δὲ καὶ Ζαχαρίας ὁ
ἀπατηλὸν τῆ εἰρημένων, καὶ τὴν κομπολογίαν
προδιάπτασμα εἰ) τῆ ψεύδους. ὦ Ανδίγαν,

A amnem, circa Nisibim in campis equestri pugnæ & alendo equitatui per quam opportunis. Mauricius vero vallo continebat suos milites, in loco quem vocant Monocartum, prope portas vrbis Constantinæ. Sunt enim omnia loca ad Monocartum, aquatui, & equorum pastioni commoda, & exercitui sub pellibus habendo apta. Ad hunc modum illi se fossa & vallo munierant. Cæterum Andigan, dum adhuc in concilio essent, exterrere Zachariam & deludere est aggressus. Se enim solum impedimento fuisse prædicabat, quominus Tochosdrus
B omnem Romanorum ditionis regionem, igni ferroque proscinderet. Tum forte fortuna eodem tempore quo cum illo verba faciebat, ecce ex composito in eorum conspectum venit vnus ex his, quorum sunt partes citis equis adequitare, & nuntia equorum velocitate perferre, qui se a Tochosdro missum fingebat. Is Andigan secreto subtrahit, & a Tochosdro epistolam tanquam iam longe ante scriptam tradit. Hac continebatur exercitum Persarum minime contineri posse, quin Romanorum terras inuadat & in eas impetum faciat. Huic mendaci epistolæ & his, quæ in illa scripta erant congruebant puluis, qui nuntio, tanquam recens de via fesso & aduentanti, ex
C fictione comis & capillis multus inerat. Andigan quoque differens, sese vultu componebat, & omni alio corporis motu comparabat, vt videretur tanquam minime bellum appeteret. Itaque a colloquio cum se reliquis immiscuisset Zachariæ dixit: Sibi molesta esse, quæ a Tochosdro nuntiata erant. Etenim per litteras significare incredibilem esse Persici exercitus ad pugnandum alacritatem, quæ nullo modo comprimi posset. Constare Persarum aciem multis hominum millibus, quibus nihil aliud sit in animo, quam in Romanorum ditionem impetum facere, & eam igni ferroque vastare, illos quidem armis temperaturos, si Romani ea conditione, qua Persæ
D voluerint, fœdera fecerint. Sin recusarint, Tochosdrum ab eo petere, vt per illum sibi liceat Romanos ad Orientem aggredi. Quod si accidat, minime in Romanorum potestate fore, ne quidem auditu ipso, strepitum pharetrarum Persicæ multitudinis sustinere. Ni faciant, timere ne in se iram Regis sui commoueant, quod tanto tempore distulerint bellum gerere. Ad hunc modum Andigan doloso & magniloquo verborum fastu & ornatu vtens, simulabat minime se volente bellum fieri, quod tamen eius permissu gerebatur. Cum autem Zacharias satis intelligeret fraudem quæ subesset his, quæ Andigan dixerat, & exquisito verborum ornatu quæri colorem & prætextum mendacio, o Andigan,

inquit, non in decipiendo prudentia declaratur, maxime si is qui decipitur id quod agitur intelligat. Nec enim existimes velim me ignorare ista omnia, quæ Persæ dicunt & faciunt, esse res fictas, neque aliud quam simulationem, sunt, sunt artes & tectæ calliditates, quas tu ipse commentus es & excogitasti, eo tendens, vt Romanos perterrefacias, si forte adducar, quicquid volueris & tibi libitum fuerit, facere. At tu scito, initio quidem huius belli, Romanis graue & durum fuisse, ad arma gestanda deuenire. Etenim vos deprecati sumus, ne eo rem adduceretis, vt nos arma capere cogeretis. Tunc enim Romani ad cessationem a bello tam propense ferebantur, vt Apamiam, imo & Antiochiam vsque Persæ cum manu militari progressi sunt. Cum autem Romani in ea voluntate perstarent, vt se a spontaneo periculo saluos & incolumes seruare vellent, neque vos ab incœpto desisteretis, opinor, quia vos sine sanguine ad fines ipsos vsque peruenire posse cerneretis, artes bellicas necessario edocti, audaciores facti sumus, & spe ducimur, si se commouerit Tochosdrus, obuiam eius conatibus in ipsis confinibus ituram Romanorum acutam hastam, quę transadiget costas. Hæc a Romanis ita facta sunt tanquam qui probe nossent Persarum dolos. Et plures huiusmodi inter se habuerunt sermones, sed frustra, nihil enim inde est consecutum. Tum Zacharias Mauricium per litteras monuit, vt in planitiem, quæ est ad Constantinam accederet, & prælium committeret. Similiter Tochosdrus mouens cum omnibus Persarum copiis, eas ad Constantinam adduxit. Romani & Abari per tres dies in expectatione decertandi fuerunt, sed cum Romanorum copiæ longe imbecilliores essent, neque vllæ apparerent, quæ pontem, qua itur in Dalmatiam, tametsi parum munitus esset, oppugnarent, Apsichus, & qui cum eo erant Abari, qui illic prius ad pontis custodiam consederant, tam parui Romanos facere demonstrarunt, vt ad alium pontem se conferrent, per quem alias copias copiis Baiani adiicerent. At qui in Sirmio erant ingenti fame oppressi cibis nefandis se sustentabant, & rerum necessariarum inopia laborabant, propterea quod hostes pontem in Sao fecerant, & traiectionem impediebant. Præterea Salomon, qui tunc temporis Sirmio præerat, parum diligenter res administrabat, neque se vllum rei militaris vsum habere ostendebat. Itaque ciues, & vrbis incolæ minime duris rebus assueti, eiulari & cum ad extremas spes redacti essent, omnium istorum malorum causam in Duces Romanos reiiciebant.

Αἴφη, σὲν οὐ τῷ ἀπατᾶν ὃ ἐγέφερον δηλοῦται, μάλιστα τῶ ἀπατωμένου ξυνειδότος. οὐ γὰρ οἶει με μὴ ἐξεπίστασθαι, ὡς πλάσματά ἐστι τὰ ὑπὸ Περσῶν πραττόμενά τε καὶ λεγόμενα, καὶ οὐδὲν ἕτερον ἢ δόκησις καὶ ἀποσκιάσματα καὶ φέναξ μοί· καὶ ὡς σὺ αὐτὸς ἄπαντα ταῦτα ἐδραματούργησας, ἐνόησα ἐγὼ ἐκφοβήσῃ Ῥωμαίους. ὡς αὖ οὗτω βούλει, καὶ ἄρεστόν σοι εἴη, ἀφίημι πεῖσθαι. πλὴν οὖ ἴσθι, ὡς σὺ ἀρχαῖς τῶδε τῶ πολέμου Ῥωμαίοις τε ὁπλοφορεῖν φορτικώτατόν τι ἐφάνετο· ὥστε ἀμέλει καὶ ἱκετείαις χρώμεθα ὡς ὑμᾶς, μὴ ἀναγκασθῆναι σφᾶς ὅπλα θέσθαι ὅπλων. καὶ τοσοῦτον γὰρ ἐς τὸ ἀπόλεμον ὑπερπέπτωκατο εἶχον, ὡς καὶ ἄχρις Ἀπαμείας ἐλάσαι Πέρσας, καὶ μὴν οὗτω ἄχρι αὐτῆς γε δὴ που Ἀντιοχείας· ὑμῶν τε τοῖς ταῦτα μὴ ὑποχαλασάντων, ἀφ' οὗ ἠπατήσατο Ῥωμαῖοι τὸ ἐλλοχίδιον, οἶμαι μὴ ἀγνοεῖν Πέρσας, ὡς σὺν μέρει αὐτῶν τῶν μεθορίων ἀναμωτὶ οἷοί ἐγένεσθε ἀφίκεσθαι. νῦν γοῦν πεπαιδευμένων ἀκριβῶς Ῥωμαίων τὸν πόλεμον· θαρραλέοί τε ἐσμὲν, καὶ ἐλπίδες, ὡς ἐῖγε κινήσει ὁ Τοχοσδρὼ, ὑπαντιάσαι οἱ σὺν αὐτοῖς γε δή που τοῖς ὁρίοις· δόρυ Ῥωμαϊκὸν οὗ μάλα τεθνηκός, * διαβήσεται ἐπισπασθέν Ῥωμαίων τοῖς Περσῶν δέλοις, ὥσπερ τε οὕτω. τούτων οὕτω, καὶ ἑτέρων πλείστων, εἰρημένων μὲν, μάτην δὲ ὅμως. ὥσπερ γὰρ ἐρρέθη ὁ, μοῦ· τότε Μαυρικίῳ σὺν γράμμασι δηλοῖ Ζαχαρίας, ἀφικέσθαι ἐς τὰ πρὸς Κωνσταντίνης πεδία, οἷα δὴ σκήψοι τὸν πόλεμον ξυνεκροτήσοντι. ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ Ταχοσδρὼ κινήσας τὰ Περσικὰ στρατεύματα, ἐπαγόμενος ἴσα ἐς τὰ πρὸς Κωνσταντίνου. Οἱ δὲ τρεῖς ἡμέρας πόλεμος Ῥωμαίοις καὶ Ἀβάροις συνεκροτήθη, μηδεμιᾶς δυνάμεως Ῥωμαϊκῆς κατὰ τὴν πρὸς Δαλματίαν φέρουσαν ὁπιφανείσης, καίτοι σαθρότατα ἐχούσης. Ἀλλὰ γὰρ καὶ ὁ Ἄψιχ, καὶ ὃ κατ' αὐτὸν Ἀβαρικὸν αὐτοῦ ἐφεδρεύοντες πρότερον, τοσαύτην καταφρόνησιν ἐπεδείξαντο κατὰ Ῥωμαίων, ὥστε μετενεγκεῖν σφᾶς κατὰ τὴν ἑτέραν γέφυραν, ἄλλως τε δυνάμει Βαϊανοῦ. πλεόνων πυνθανομένων δὲ τῶν Σιρμίου λοιμῶν μείζω, ἤδη τε ἀπολωλώτων ἀπλήστων ἔφασαν, τῶν ἑστηκότων τ' ἀναλισκόντων, καὶ μαραινομένων τ' Ἀβαρίνων Σαοῦ· καὶ Σολομῶνος πλοιάρχου πρεσβυτοῦ τ' Σιρμίου, ἀμελίστατά πως διατελοῦντος, καὶ μηδὲν ὁμοῦ στρατηλασίας ἐχόντων ὑποδεικνυμένου· πρός γε καὶ τῶν τῆς πόλεως ἀπειρηκότων τοῖς καλεποῖς, ὀλοφυρμῶν τε καὶ ἐς τὰς ἑκάστας ἐλπίδας ἐξολισθηκότων· καὶ μεμφομένων τε τοῖς Ῥωμαίων ἡγεμόσι

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [254] - 174

Θεόγνιδός τε αὐτῷ ὀλιγοχρονίου νοσοῦντος. Τοῦτα Τιβέριος ὁ βασιλεὺς κατέμαθεν· αἱρετώτερον ἡγησάμενος, μὴ στενοχωρουμένων τῇ πόλει τὴν οἰκητόρων τὸν ὅμιλον· ἐν γράμμασι κελεύει Θεόγνιδι καταλύσαι τὸν πόλεμον ὅπῃ σπονδαῖς, ὡς ὑπεξελθεῖν πᾶσι τοῖς τῇδε οἰκοῦσιν, μηδὲν ὑπιφερομένοις τῶν οἰκείων, ἢ μόνον ὃ ζῶσι, καὶ τοῦτο ἐν χρόνῳ οὕτω πεπεισμένον ἦν. καὶ δὴ στενοῦσθαι μὲν ὑπὸ πάσης ἰσιαίας δεξιώσεως, καὶ πάντα τὸν πόλεμον ἐλύθη σαν· ἐφ' ᾧ τοῦτο χαρῆσαι μὲν Ρωμαίους Ἀβάρεσι τῆς πόλεως, Ἀβάρεσι δὲ Ρωμαίοις τὸν ἐν τῇ πόλει πλοῦτον, αὐλὴ τὴν ὅσα ἑκάστῳ ἐν περιουσίᾳ ὑπῆρχεν. ἐπεζήτει δὲ ὁ Χαγανὸς καὶ τριῶν ἐτῶν παρωχημένων χρυσίον, ὧν οὐκ εἰληφὼς τὸ στύπος, τὴν παρεληλυθότων αὐτῷ ἐπὶ τῷ μὴ χρῆσθαι ὅπλοις. ἦσαν δὲ τὰ ἑρμαῖα χρήματα ἑκάστου ἔτους, ἀμφὶ χιλιάδας ὀγδοήκοντα χρυσίου νομισμάτων. ἔτι γε μὴν καὶ ἕνα τινὰ τὴν ἐπ' αὐτῷ ταπεινώσας, ὃς * προσφώρησε τῇ Ρωμαίων πολιτείᾳ· καθὰ λέγεται τῇ γυναικὶ δ' Βαϊάνου ἐς ἀφροδίσια συνελθών· τοῦτο τοι καὶ ἀδηλον ἐποίησε Θεόγνιδι, οὐκ δι' ἄλλο οἱ τὸν αὐόμολον. ἥγετο αὖ ἄλλως μὴ ἀνέξεσθαι ἰδεῖν ἐς σπονδάς· ὁ δὲ γε αὐτεσήμηνεν, ὡς ἡ τῶν Ρωμαίων βασιλέως μεγίστη τε ὄντι καὶ ἄπλετος· καὶ ὡς δυσεύρετόν τι φυγαῖ ἀνὴρ ἐν αὐτῇ ἀλώμενος. τυχὸν δὲ ὅπῃ καὶ ὀλέσθαι ἄλλῳ. ποτὲ τοῦτα αὐτέλεξεν ὁ Βαϊάνος, ὁμωμοκὼς πρὸς Ρωμαίων ἡγεμόνας, ὡς ἀναμαστεύσοιτο. καὶ εἴ τι θύεσθαι τὸν φυγάδα, ἀποκρύψοιντο οὐδαμῶς, ἀλλ' ἐκ πομποῦ ἕξοντο ἐγχειρεῖν αὐτὸν τῷ τῶν Ἀβάρων μοναρχῇ. εἰ δέ γε τετελευτηκὼς εἴη, καὶ οὕτω σημεῖα.

A Postremo Theognis paucitate militum laborabat. Hæc vbi Tiberius didicit, potius esse duxit, vrbis deditionem facere, quam ciuium multitudinem in captiuitatem & seruitutem vna cum vrbis amissione abduci sinere: itaque per litteras iussit Theognidem bellum conuentionibus soluere, vt liceret omnibus, qui in vrbe habitabant salvis & incolumibus ea exire, neque quicquam suarum rerum inde asportare præter victum, & indultum indumentum vnum. Itaque in has conuentiones consenserunt, & bellum his conditionibus desiit. Vt Romani Abaris vrbem dederent, & Abari Romanis omnem, quæ in ea erat, multitudinem, absque his quæ vnusquisque eorum in bonis habebat concederent. Exegit etiam Chaganus trium præteritorum annorum aurum quod non acceperat, & illi Romani soluere solebant vt armis abstineret. Erant vero pecuniæ, quæ pro pace vno quoque anno pendebantur, ad mille octuaginta nummi aurei. Præterea vnus ex his qui sub eo militabant, in Romanorum regiones fugerat, quia dicebatur adulterium cum Baiani vxore commisisse. Hoc significauit Theognidi, & sibi transfugam reddi postulauit, seque eum non aliter passurum fœderum conditionibus frui. Theognis respondit Romani Imperatoris ditionem longe lateque patere, in qua propterea quod amplissima & vastissima esset, res difficilis inuentu foret, vir exul in ea errans, qui fortasse etiam iam periit. Ad ea Baianus dixit: Iurent igitur Romani proceres se perquisituros, & si transfugam repererint, non occultaturos, sed omnino eum in manus Abarorum Monarchæ tradituros, nisi fato functus sit, quod illi significabunt.

ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ

ΑΠΟ ΕΠΑΡΧΟΥ ΚΑΙ ΑΝΤΙΓΡΑΦΕΩΣ,

ΠΕΡΙ ΠΡΕΣΒΕΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΕΘΝΙΚΟΥΣ.

EX HISTORIA

THEOPHYLACTI

EXPRÆFECTI ET SCRIPTVRARII,

DE LEGATIS ROMANORVM

AD GENTES.

QVOD imperante Mauricio Legatos A miserunt Romani ad Chaganum, & bellum deprecaturi, Elpidium mittunt virum Senatorium, Siciliæque præfectum tunc, & Prætoris tribunal ascendentem, quod officii genus apud Romanos non inhonoratum est, & Comentiolum, qui illo tum munere fungebatur, quod inter corporis custodes, a Latinis nuncupatur Scribæ. Iuerunt igitur ambo ad Chaganum ad vrbem Anchialum, ac de induciis tractauerunt, vt erant iussi. Hoc vero non mediocriter irato propter damna sibi illata, sed insolentiora quoque multo minitante, Muros Longos, sic dictos, dissecturum: Elpidio autem lenioribus vtente verbis, quam vt ita retunderet inflatum Chagani fastum, Comentiolus cordate & libere linguæ ingenuitatem ostendit, & Romana libertate, in modum castæ alicuius dominæ intaminate seruata, nec adulte- B

ΟΤΙ ἐπὶ Μαυρικίου πρεσβεύονται Ρωμαῖοι πρὸς Χαγάνον, καὶ τὸν πόλεμον ἀπεκηρυκεύσαντο· Ἐλπίδιον ἐκπέμψαντες ἄνδρα ἐς συγκλήτου βουλῆς ἀξίωμα, τῆς τε Σικελίας ἡγεμονεύσαντα, καὶ τὸν τοῦ πραίτωρος ἐπιβάντα βήματος· ἄρχοντά δέ πως αὐτῆς τότε Ρωμαίοις οὐκ ἄχρηστος· καὶ Κομεντίολον ἄνδρα τῶν σωματοφυλάκων τὸ βασιλέως ὑπηρετούμενον, Σκρίβωνα καλοῦσι Λατῖνοι. ἦκον γοῦν ἄμφω πρὸς τὸν Χαγάνον ἐπὶ πόλει Ἀγχιάλου, καὶ περὶ σπονδῶν ἠξίουν ὡς προσετάχθησαν. τοῦ δὲ μὴ μετριοπαθοῦντος ἐπὶ τοῖς ἀδικήμασιν, ἀλλὰ καὶ προσαπειλοῦντος αὐθαδικώτερον τὰ λεχθέντα τείχη κεφαιρήσειν Μακρά· καὶ τοῦ μὲν Ἐλπιδίου ὑποχαλῶντος τοῖς λόγοις, καὶ μὴ ὕπωσοῦν δεξαπτοῦντος οἰδαινόμενον φρύαγμα· Κομεντίολος μεγαλοφρόνως πρὸς τῆς γλώττης ἐλευθερίαν ἐπεδείκνυτο. πρός τε Ρωμαϊκὴν ἐλευθερίαν, δίκην σώφρονος διατοίνης πιὸς, ἄλεκτον θαλαμεύων καὶ μὴ διαφθείρων μοιχι-

μηχανῆς κηλεχείας, τῷ ἀξιολογωτέρων βαρβάρων ἅμα τῷ Χαγάνῳ πρόντων εἶπεν· ἐπεὶ δ' ὁ μέγας ἔστ διεσπαρτῶν τοῖς ῥήμασιν ἔλεγχος, ἀνάζεσις αἵματος μέγα τῷ Χαγάνῳ θυμὸν ἐπεκύμηνεν, τό τε πρόσωπον ἅπαν ὑπὸ τῆς ὀργῆς ἐφοινίσσετο· δῆλόν τε τῶν ῥημάτων ἐποδηλοῦντος, ὅτι μὴ τῷ πρέσβεων φείσοιτο, μέγιστος ἀπηώρητο τῷ Κομεντιόλῳ ἐκ τῆ ἁμαλέξεως κίνδυνος. πλὴν δὲ τῷ πρέσβεων ὁ βάρβαρος ἀμφιθείρας αὐδῶ, δεσμοῖς τὸν Κομεντίολον ἠτίμωσεν· ἐνέρσῃ τε ξύλων ποδοκάκκην τοὺς πόδας ἐπέθλιβε, τότε σκηνοπήγιον διέρριξε τὸ τῶ πρέσβεως. καὶ τέως ἔστι χωρεῖν νόμῳ τινὶ ζημία θανάτου τῶν ἀπειλούμενος. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ πάντα τὸν θυμὸν κατευάζειν, λόγοις τε πιθανοῖς προφερομένων οἱ τῷ βαρβάρων δυνατώτατοι τὸν Χαγάνον ἐπανέπειθον, ὅπως μὴ δολοφονήσοι τὸν Κομεντίολου τὸν θάνατον. καὶ πείθουσι μέχρι τῷ δεσμῶν ἀπολυθήναι δίκαιον εἶναι τοὺς πρέσβεις. ὅπισθεν δὲ ὁ Χαγάνος ἠπιωμένους ἐς βασιλέα, ὃν ἔπεμπε, σωτηρίαν οὐ προσδόκιμον σφίσιν αὐτοῖς δωρησάμενος.

Ὅτι τῷ ὑπάτου ἔτους πάλιν ὁ Ἐλπίδιος ὑπὸ τῇ αὐτῇ πρεσβείᾳ χρησθεὶς ἀπεστάλη· καὶ ὡς τὸν Χαγάνον ἠνύσατο, ἐζήτει πρεσβεύειν ἅμα αὐτῷ ἐς βασιλέα ἠμείβετο, ὅπως ἀναζωπυρήσειε τὰς σπονδάς. καὶ εἴκοσιν ἑτέρων χιλιάδων χρυσῶν τῆς συνθήκης εἰσπραξόμενος ἐπ' αὐξήματος. ὁ δὲ Χαγάνος τοῖς λόγοις ἐσπεποίηκατο Ταργίτιον τε τῶν τῷ Ἀβαρων φύλαρχον ἀνδρα πρεσβευτὴν, ὡς τὸν Καίσαρα σὺν Ἐλπιδίῳ πρέπεμπε. τί πάλιν οἱ Ἀβαρεῖς τὰς συνθήκας μετ' οὐ πολὺ διέχρεον, πλὴν τε ὁμηχμίαν εἰς ὃ φανερὸν ἀνδρα ποδίζον), λέξω ἢ πλὴν αἰτίαν, οὐδ' αἰφνίδιον. Σκύθης ἀνὴρ Βολοκαλάβρα τὸ ἐπωνυμίαν πεπαιδεύμενος ἔστ πλοικαῦτα κατεργῶ φιλοκίνδυνον τόλμημα, πρόφασιν δὲ ἐνὶ τῶν τῆ Χαγάνου γυναικῶν, ἡδονῇ τε βραχείᾳ δελεασθεὶς, εἰς μεγάλας ἄρκυς θανάτου ἐμπέπτωκεν. ἐποτοπήσας ἢ μή που ὃ κακὸν φοβηθείη, καὶ πεῖσαι ἔλεπτον ὠδῖνι τὸν ἔλεγχον, ἐποπτεύσας ἐκ τῆ ἐπτακόσιον ἄνδρας ζ, τὰ φυλὴ ὅπερ ὃ ἀρχαῖον ἐπιφ ὃ φῦλον. Οὗτοι δὴ οὖτοι, πρεσβεύοντες πλὴν ἕως, Περσῶν πλησιόχωροι, οὓς καὶ Τούρκους ἐπικαλῶ τοῖς πολλοῖς γνωριμώτερον. καὶ ὧν ἀφορμώμενον τὸν Ἴστρον, ὅπερ πλὴν Λιβίδινον πόλιν φερώνυμος, ἁλοὺς ἐπό τινος τῶν Ῥωμαϊκῶν ἡγεμόνων τῶν ἐς φρουρὰν σπουδαζομένων τὸ Ἴστρου, ὃ τε ὅλος ἐδήλου, καὶ τὰς πάλαι ἀφιστεύας, ἃ τὰ ἐντεῦθεν ἐπελαύνουσιν ἡδονῇ. ἐπεὶ δὲ πιθανὸς ἐδόκει τῇ δικηγορίᾳ τῶν ἀπολημάτων, πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἐπρεσβεύοντο ἡγεμόνος πρὸς πέμπεται· καὶ τότε ἐδόκουν αἱ Ῥωμαϊκαὶ σπονδαὶ ἀφαιρεῖσθαι· καὶ πρὸς γνώμου ὁ πόλεμος, ἔτι Ταργίτα τὸ βασιλικὸ ὑπιόντος ἄστεος ἐν πρέσβεων μείσῃ

A rius corrupta adulationibus, coram præcipuis barbarorum, atque ipso adeo Chagano dixit. quoniam vero magna hæc modum in verbis egrediebatur reprehensio, ex feruore sanguinis, impotente sui animo, per totam faciem ita præ ira erubuit, vt, cum omnino facies eius præferret, nec legatis quidem se parsurum, maximum ex oratione ista Comentiolo immineret periculum. Violata enim barbarus legatorum religione, Comentiolum in vincula coniecit, cumque detineretur in carcere pedes eius in robur concludit, tabernaculumque legatorum destruxit. ac inde pro more istis regionibus consueto pro pœna mortem est minatus. posteriori autem die cum sedatior iam esset, idoneis ad eam rem sermonibus adhortati Chaganum barbarorum potentissimi persuaserunt, ne quid sibi proponeret de morte Comentioli, neve vltra vincula quid amplius contra legatos tentaretur. Consentiens ita Chaganus legatos, largitus iisdem non expectatam salutem, violatos ad Imperatorem remittit.

Quod relapso anno iterum Elpidius ad eandem legationem omnium suffragiis electus, missus est. Is cum esset apud Chaganum legatum postulauit, qui vna secum ad Imperatorem proficisceretur, vt sic induciis restauratis, viginti aliæ auri chiliades adiicerentur plus, quam ante pactum erat. Chaganus autem admissis hisce, Targium illustrem apud populum Abarorum virum, ad Cæsarem cum Elpidio misit. Cur igitur Abari inducias non multo post confuderint, & bellum aperte resumserint, causam equidem dicam, nec detrecto. Vir erat natione Scytha, Bolocalabra nomine. hic tum temporis periculosum perpetrauit facinus: siquidem cum vna ex concubinis Chagani rem habuit, & breui voluptate inescatus, in magnas mortis retes se coniecit. veritus autem ne aliquando facinus hoc deprehensum ingentes pœnas parturiret, persuasis ex subditis hominibus septem profugit ad antiquam, a qua orti erant, gentem. Hunni ea sunt, habitantes Orientem, vbi vicinus est Persis, quos Turcas etiam nominari pluribus iam constat. Itaque transmisso Istro cum tenderet ad Libidinum vrbem, interceptus a Romano quodam duce, eorum quibus est demandata Istri custodia, & gentem suam professus est, & quomodo vixisset, quamque inde voluptatem percepisset. quoniam vero idoneus visus est ad exponendos casus suos ad Imp. mittitur. & hac occasione inducias Romanæ videntur esse distractæ: exortumque bellum iam tum cum Targitas adhuc in vrbe legati esset

nomine, & anniuersarios reditus, a Romanis depoſceret, quos Chagano quotannis ferebant induciæ. Vnde non fine cauſa iratus Imperator, cum non minimum videret ſe circumuentum a barbaris, hoc equidem exigente diuitias annuas, & pacales reditus, hoc autem non quieſcente, ſed Europam infeſtante, vrbeſque vaſtante, eiicitur Targitas in inſulam Chalcitidem, deportatus ad menſes ſex, interim regis animus deferbuit, qui morte quoque in legatum ſe animaduerſurum fuerat minatus. Milites vero Chagani & Scythiæ finitimos omnes perdiderunt, ceperuntque plurimas vrbes, Terateridam, Bononiam, Acus, Doroſtolum, Salpada, Panaſa, Martianopolim, ac Tropæum. in quibus omnibus non minimis opus fuit laboribus, nec, licet magna aceruati ſucceſſus fortuna adiuuante, qui etiamnum ineuitabile malum adfert lentioribus, abſque ſudore & moleſtiis ad deditionem compelli potuere hæc oppida.

Quod Tiberius per nuncium cum Hormiſda egit, vt vtrinque bellum componeretur. At vero ille ſuperbior hac legatione factus voluit aperte ſibi tributum reddi a Romanis, Armenios & Iberos ſibi ſubiici, conſentientibus in hoc Romanis, neue amplius oppidum Daras a Cæſare tentaretur. quamuis pater Choſroes vtrinque inter ſe & Cæſarem inducias eſſe voluerit, neque Daras ſub Imperium Cæſaris reddere detrectauerit. Poſtea vero quam Hormiſdæ faſtum Tiberius audiuiſſet, aduenientе æſtate, coactis rurſum copiis Perſidem ingreditur Mauricius, ipſe traiecto Tigride, reliquis, vt ad interiora magis Perſidis promouerent, miſſis.

Quod cum grauiter ægreq; ferret Chaganus, Romanorum militem etiam in tenebris inclaruiſſe, ſelectiſſimi quique admonuerunt barbarum de bello deponendo. Dixerunt enim non iuſtam eius iram eſſe contra Romanos. Confidenter itaq; Priſcus legatum miſit ad Chaganum, nomine Theodorum, a natura factum hominem elegantem, & prudentiſſimum: profeſſione medicum, lingua libera & ingenua. Eo autem ad Chaganum admiſſo, barbarus quidem elatus animo propter ea, quę euenerant ſibi felicia, nimis quam ſuperbus factus eſt, quippe qui ſe regem eſſe diceret omnium gentium, nec aliquem eſſe quacumque Sol videt, qui aut prodire, aut ſibi ſe poſſet obſiſtere. Legatus vero, vt qui doctiſſimus eſſet hiſtoriarum, barbaricam exemplis contudit ferociam, ac vt hiſtoriam proferamus non erit inconſequens. Dixit igitur: Audi

καὶ τὸ ἐξακύκλιον πλοῦτον πρὸς Ῥωμαίων ὑποτελίζοντος, ὃν αἰσχυνόμενος ὁ Χαγανὸς ἀνὰ ἔτος ἐβλάπτετο ἔκκεσον. τοῦτο τοι καὶ βασιλέα ὄντα ἀπροβούλευτον ὀργὴν ὑπορρέθησεν, ὡς ἤκιστα φερεκτιζόμενον ὑπὸ τῶν Ἀβάρων διαφενόμενον, τὰ μὲν ἐξαιτούμενος τὸ ἐξακύκλιον πλοῦτον, καὶ τὰς εἰρηνικὰς προσόδους· τὰ δὲ μὴ ἀξιούμενος, ἀλλὰ τὴν βαρβαρικὴν δηιούμενος καὶ ἀναστάτους ποιούμενος τὰς πόλεις. ἐξοτραχίζεται οὖν ὁ Ταργίτας ὅτι τὸ Χαλκιδικὸν νῆσον, ὅτι μῆνας ἑπτὰ ἀγανακτούμενος ἐξ. καὶ μέχρι τέλους, ὁ δὲ βασιλέως θυμὸς ὑπεφλέγμαινεν, ἀπειλήσας καὶ θάνατον κατὰ τῆς πρεσβείας δόγματίζεται. οἱ δ' ἀμφὶ τὸν Χαγανὸν, πάντα Σκυθῶν τοὺς πλησιόχους ἐλυμήναντο πόλεις, εἴλόν τε πόλεις πολλὰς, τὴν Τερατηρείδαν, καὶ Βονώνιαν & Ακους, & Δορόστολον καὶ Σαλπάδα, & τὰ Παναστὰ, & Μαρκιανούπολιν, καὶ Τρόπαιον. πράγματα δὲ οἱ πολλὰ παρέσχετο ἡ ἐξαίρεσις. οὐ γὰρ ἀνδρωπὶ & ἀπαρεμεμιγμένῳ πάθει πρόσεστι τὰ πολίσματα. καίτοι μεγάλης ὀπτικουσούσης ὀπτηνίας αὐτοῦ τὰ ἀφεῖσαι ὅπτι φοιτήσεως, ἢ τις δὴ μάλιστα αἰσχρὰ γάνισον κακὸν τῇ ῥᾳθυμίᾳ παρέχεται.

Οπι ὁ Τιβέριος ἀποκηρυκεύεται πρὸς Ορμίσδην τὸν πόλεμον τὴν εἰρήνην ἐν ἴσῃ μοίρᾳ ἐκκατέρους γενέσθαι, ἀξιούμενος. ὁ δὲ ὅτι τῇ πρεσβείᾳ καλλιγανεούμενος ἠξίου φορολογεῖσθαι ἐς ὃ φανερὸν τοῖς Ρωμαίοις, Αρμενίους τε & Ιβηρας ἐν ὑπηκόοις τελῶν, Ρωμαίων τῶν προελθόντων αὖτις, τότε Δάρας μὴ ὀκνιζητεῖσθαι λοιπὸν ἀπὸ τοῦ Καίσαρος· καίτοι Χοσρόου τὰ πάντες ὅτι τοῖς ἴσοις βουληθέντος τὰς ὁμολογίας ἀποδοῦναι τῷ Καίσαρι, ὅτε Δάρας οὐκ ἀποξιώσαντος ἀποκλασῆσαι τὴν τῶν Ρωμαίων ἀρχήν. ἐπεὶ δὲ τὰ τῆς ἀλαζονείας Ορμίσδου καλλιφανῆ Τιβερίῳ ἐγένετο, ἦρε ὁ στρατηγὸς μόνος, πάλιν Μαυρίκιος τὰς δυνάμεις ἀναζεύσας ἐνδημεῖ τῇ Περσίδι, ἐς ὃ αὐτὸς τὰς Τιγρίδος, & ἄλλους πέμπει ἐς τὰ ἐνδόμυχα τῆς Περσίδος καταφρονήσας.

Οπι ἐχαλέπαινεν ὁ Χαγανὸς τῇ σκέψει βουλομένους τῆς Ρωμαίων δυνάμεως, οἱ μὲν τῶν βαρβάρων λογάδες τὸν Χαγανὸν παρῄνουν παραυτίκα τὸν πόλεμον· ἔφασκον γὰρ μὴ ἐνδίκως αὐτὸν κεκερτομηκέναι Ρωμαίους. μεγαλοφρόνως δ' οὖν ὁ Γείσιος παρίσησιν ὡς τὸν Χαγανὸν ἐξέπεμψε, Θεόδωρος ὄνομα αὐτῷ, τὴν φύσιν ἄνδρα δεξιόν τε καὶ βιοπίσσολον, πλὴν τεχνίου ἰατροῦ, τὴν γλῶτταν ἐλθόντα εἶναι. ἔστι δὲ κεφαλαιώδης πρὸς τὸν Χαγανὸν ἐλθεῖν. ὁ μὲν οὖν βαρβαρικὸς φρονηματισθεὶς ὅτι τοῖς αὐτοῦ συλλυπήσασι, λίαν ὑψαυχένιζετο, καὶ κύριον ἑαυτὸν ἔθνους ἔφασκεν ἅπαντος. μὴ προσιέναι τε ὅσον οὐ ἥλιος ἀνατείλῃ ὃ βλέμμα, τὸν αὐτὸν ἅπαντα δυνησόμενον. ὁ δὲ πρέσβις, ἰσχνὸς πολλῆς γλώσσης, βαρβαρικὰ παίγνια δείγμασιν ἐπαπείνου φρυάγματα. ἐπεὶ δὲ τῆς ἰσχνείας οὐκ ἀνεκόλουθον ἐστέγη. ἔφησε γὰρ ἄκμε,

Χαγάνε παλαιοῦ ὄντος καὶ λίαν σοφοῦ διηγήματος. ἐπεὶ δὲ ἡ ἔναρξις προσοχῆς πρὸς ἀκρόασιν ἐποίησε τὸν βάρβαρον, οὐκ ἐλλιπὲς ἔσται τὸ ἱστορίας ἀφήγησις. Σέσωστριν φασὶ γεγονέναι ποτὲ αὐτῶν λίαν εὐδαίμονα, καὶ τῆς Αἰγυπτιακῆς βασιλείας ὑπερφανέσαντα. τοῦτον κομᾶν ὅτι τῷ πλούτῳ λόγος παρεσύρετο ἐρᾳστὸν δὲ δυνάμεσι πεφυκέναι λίαν ἀκαταμάχητον· τὸ δὲ ὅτι τοσοῦτον κραταιλᾶν, ὥστε Ἁρμαμάξῃ συμπήξασθαι χρυσοχόλλητον, λίθοις τε ἁμίστοις τοῦτο κατεσκαλῆσθαι, ἐφίζανόν τε ὅτι τούτοις τὸν βάρβαρον καὶ τοῖς μὴ ἵπποις καὶ τοῖς ἡμιόνοις χαίρειν εἰπεῖν, τοὺς δὲ τῶν ἡττημένων βασιλέων τῷ τούτου ζυγῷ ὑποὺς αὐχένας καταζεύξαι, ἕλκειν τε ὅτι τὸ ἅρμα τοὺς ἠτυχηκότας τῆς βασιλέων ὑπὸ τοῦτο ὄχημα. τοῦτον Σεσώστρου μὴ μετρίως παθόντος ὅτι τὸ ὑπερήφανον, ἀλλὰ καὶ φανὰς πολλάκις καταγελῶντος τοῖς ἡττημένοις τὸ συμφορᾶς, ἕνα φασὶ τῶν βασιλέων τῶν ὑποζεύξαντα τῷ ἁρματηλάτῃ ὑπὸ τῷ ζυγῷ τὸ ὄχημα, ἐν μεγάλῃ γοῦν καὶ κατεφανεῖ ἑορτῇ τῶν Αἰγυπτίων συρρυέντων ὄχλων, μὴ ἐθέλειν ἕλκειν τὸ ὄχημα, πυκνὰ τε εἰς τοὐπίσω στρέφεσθαι, καὶ τὸ ὅτι τὸ ἔχων κίνησιν διαφανῆ. ἀσυμφώνου τούτου τῆς ὁλκῆς γενομένης, ἀφ' ὧν μή μίαν σωτηρίαν τοῖς ὅλοις πεποιημένους, ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς ἔφησε πρὸς τὸ τοὺς πυκνὰς ποιεῖσθαι σὺ τροφάς, ἄνθρωπε, τί πρὸς τοὐπίσω ὁ βλέμμα κινεῖς; τί τοῖς ἔμπροσθεν ἰσορρεῖς; ποῖ διεξελθεῖν κέλευσας; τὸν δὲ φήσαι μὴ φιλοσοφίας πολλῆς πρὸς Σέσωστριν τεθαῤῥηκέναι τὸ ἔχον τὰ κινήματα αὐτόματον ἔχειν τὴν κίνησιν. τὰ τούτου μέρη μετεωρολόγημα, οὗτος καταζεύξαι γένει· καὶ ἔμπαλιν τὰ ἀφεστῶτα, μὴ δεῖν ἀπαιωρεῖσθαι. τούτων τοιγαροῦν ἀκηκοὼς τὰ τῶν Σέσωστριν, παυσθῆναι μὴ μέγα φρονεῖν, νομοθετῆσαί τε τοῖς βασιλικοῖς αὐχένας ζυγὸν ἀφεθῆναι· εἶτα ἡμιόνοις τὸ ὁλκὴν ὅτι βέλτιον. τούτου σὺ παύσευτο, Χαγάνε, οὐδὲν ἀπίστοτερον θυμερίας· ὁ μὲν οὖν Χαγάνος, ἀποθαυμάσας τὸ ὀρθοβουλίαν τὸ ἀνδρὸς, κατέζεσε τὸν τύφον, κατέπαυσε δὲ Θράσος, μεγαλαυχῆσαι πρὸς εἰρωνείαν ἔχοντα τὰ προάγματα, τοιαῦτα ὧδε πρὸς ἀποσιωπήσας πολλὰς, ἔφησε πρὸς Θεόδωρον, οἶδα καὶ τυραννὴν θυμὸν οἰκοδομήσαντα, οἶδα καὶ στρατεύσαι ἐρῶντα· ἀλλ' ὅτε χειμὼν χαλεπότητος, διαλέλυμαι τῷ Πείσκῳ, Θεόδωρε. ἔστω δὲ μοι καὶ αὐτὸς φίλος ὀπτεικὴς, ἀγάσασθαι τῆς λείας μὴ λάβωσι Χαγάνιοι. ὅτι τὸ ἐμῆς γῆς ὅτι εὐδόκησε· καὶ τοῖς ἐμοῖς ὑπηκόοις δεδήμοσιεν. ἔστω τὰ τῆς ὑπερηφανίας κεινά. ὅτι τούτοις φιλοφρονησάμενος, πρὸς Πείσκον τὸν Θεόδωρον ἔπεμπεν. ὁ δὲ Θεόδωρος Πείσκῳ τοῖς λόγοις τὸ βαρβάρου διεξῆλθεν· καὶ ὁ Πείσκος τὴν ὑστεραίαν ἐκκλησίαν συκάλεσεν, πρῶτά τε Ρωμαίοις, κοινωνὸν τῶν λαφύρων ποιήσασθαι καὶ τὸν βάρβαρον. οἱ δὲ Ρωμαῖοι τέως πρὸς ὃ σωφρονοῦν μὴ ὑπομένοντες, κατεφρόνουν

A Chagane antiquam nimis & vtilem historiam. quod cum attentum fecisset ad audiendum Chaganum exordium, non est præcisa reliqua historiæ narratio. Sesostrin aiunt fuisse regem felicem perquam, & omnium Ægyptiorum regum illustrissimum. Hunc gloriari solitum de diuitiis suis antiquus est sermo, potentia vero viribusque fuisse tantis, vt expugnari non posset: eoque ideo luxus peruenisse, vt curru fabricato ex auro, precioſisque gemmis exornato veheretur: ac equis quidem relictis, & mulis, deiectorum colla regum eius iugo subiiceret, atque ita in forum currum huius infelices reges protraherent. Hic igitur Sesostris cum non solum non moderaretur fortunis suis, sed superbe quoque sæpenumero exprobraret deiectis regibus calamitatem, vnum aliquem dicunt ex regibus, qui subiecti erant iugo currus, cum magna forte & festiua celebritate magnus confluxus esset populi, lentius protrahentem currum, & crebro retrospicientem intuitum esse volutationem rotæ. Cumque ita protractio currus esset vitiata, quia non omnes vno æquoque studio, qui ad rem hanc ordinati, laborarent, Ægyptiorum rex ad eum inquit, qui tam sæpe respiceret, Quid homo tam sæpe retrospicis? quid rotas intueris? quorsum transire hiscis? hunc tum cum multa grauitate Sesostri respondisse: Rotarum admiror volubilitatem tam varios efficere motus, easque partes, quæ in altum sunt elatæ, deferri rursus in terram; & vicissim eas, quæ terram radunt, postea euehi. Quæ cum audiuisset, Sesostris, didicisseque, Ne nimis altum saperet, iussisse resumtis eorum loco mulis a iugo colla regum solui. Hæc te doceant, Chagane, felicitate nihil esse instabilius. Quapropter admiratus prudentiam hominis Chaganus fastum comprimit, sistit confidentiam, resque componit ad statum pacis, ac ita cum per horas aliquot siluisset, ad Theodorum, Noui, inquit, animo meo moderari, quando exuberat, noui etiam iram vincere, sed habita ratione temporis. Abstineo amplius a Prisco, Theodore, sit & ille mihi æquus bonusque amicus, ex parte prædæ ne excludatur Chaganus, in meam terram descendit, in meos subditos vim exercuit. Commune esto, si quid inde est fortunarum. Hac sic humanitate prosequutus Theodorum, ad Priscum remisit. cum vero Prisco retulisset ea Theodorus, quæ sibi barbarus loquutus erat, exhortatus est Romanos Priscus, vt in partem quoque spoliorum admitterent barbarum. Romani licet abnegarent primo, ducique

rebellarent, dux tamen multis, & variis vsque adeo prudentibusque verbis affatus, exercitum persuasit, vt prædam quoque diriperent inter barbarum. Redditis itaque Romani Chagano, quos ceperant barbaris, reliqua præda sibi retenta, discordiam omnem composuerunt. Chaganus quoque cum lubens recepisset barbaros, per regionem suam concessit transitum. Et ita quidem Romani, quinque millibus barbarorum Chagano datis, Drizipera veniunt: dux exercitus, Byzantium. Mauricius autem eum, eiusque lenitatem qui tam stulte barbaro de spoliis cesserit, reprehendit, & ab officio remotus est Priscus.

Quod cum Abari in Thraciam facerent incursiones, Senatus monuit Mauricium de legatione mittenda ad Chaganum: quare vocatum ad se Rex Harmatonem legatum creat, & ad Chaganum mittit. Itaque Harmaton Drizipera venit, munera multa secum ferens, vbi cum Chaganus præsentes tum fortunas lugens, defleret vltra modum mortem filiorum, & in exercitu suo grassantem pestem, decem prius commoratus est dies, quam ad Chaganum admitteretur, quia fletus acerbus erat, & calamitas varia, hinc die duodecima intromittitur in tabernaculum barbari legatus, qui blandis verbis adulatus barbaro, quoniam grauabatur nimium accipere dona regia tantum non consentiens in istud tragicum, Hostium dona non dona. plurimisque vsus ceremoniis, persuadet, vt muneribus istis honorari se pateretur barbarus. Postera vero die, cum de pace conuenissent inter barbarum, domum redire cogitauit: hæc autem verba addidit Chaganus, Iudica Deus inter Mauricium & Chaganum, inter Abaros & inter Romanos. Insimulauit enim ruptæ pacis Romanos, nec sine causa. Etenim reuera pacis adulteri cum fuerint, auctoresque belli in ea, quæ diximus mala, inciderunt. Dirimit Romanos Ister ab Abaris, veluti sequester, vltra vero, si quis fluuium transmittat, Sclauorum ditio est. sed & adiectæ sunt auri chiliades viginti ad inducias, vnde bellum inter Abaros & Romanos finitum.

Quod eodem circiter tempore Chosroes molitus est pacem frangere, ista de causa. Saracenorum quidam militabant in auxiliis Romanis, & eorum vnus sponte sua Persiam inuadens pacis tempore, excursione ista partes aliquot Babyloniæ infestauerat. qua de re, quo ea animo fieret, aut in quam partem accipienda esset, cum dubitaret Chosroes, Mauricius in Perfida mittit Legatum Geor-

A Γ γρατηγὸς. ὁ ⸗ γρατηγὸς, πολλοῖς ϗ ποικίλοις, ϗ λίαν ἐντελέσι λόγοις ϗεπαίλμος, ϛ δυνάμης ὑπέπεσε δοῦναι τὶ βαρβάρῳ τ λείας. ἀπέδοντο τοίνυν Ρωμαῖοι τοῖς ἁλωκόταις ϗ Χαγάνῳ βαρβάροις. τὰ ⸗ λοιπῶν λαφύρων ἀμέτοχον αὐτὸν ποιησάμενοι ἀφλύουσι Β ἀμφίλογον. ἀσμενίσας τοίνυν ὁ Χαγάνος τ τῶν βαρβάρων ἀπόδοσιν, χώραν ἐδίδου τ ἀφόδου. ὅτω μὲν οὖν οἱ Ρωμαῖοι ε χιλιάδας βαρβάρων τῷ Χαγάνῳ παρέσχε καλαβαλόμενοι, ὅτι τὰ Δριζίπαρα γίνον). ὁ ⸗ γρατηγὸς ἐς Βυζάντιον, ὁ δὲ Μαυρίκιος τοῦτον ἐμέμφετο, σφάλμασι τε βιηθείας αὐτὸν παρεβάλλειν, ἀσυνέτως ἀποδεδωκότα τῷ βαρβάρῳ τ λείαν, ϗ ἀπηλλοτριῶσθαι ὁ Πείσκος.

Οτι τῶν Αβαρων ὑπηρεχόντων τὰ τ Θρᾴκης, ἤ συγκλητος πρῆνιν τῷ Μαυρικίῳ παρὰ τ Χαγάνου παρασβείαν ἐκπέμψαντος. ὁ ⸗ βασιλὰς προσκαλεσάμενος τ Αρμάτωνα παρέσυρεν ἡγεσόνη, ϗ ὡς αὐτὸν Χαγάνου ἐξέπεμψεν. ὁ μὲ οὖν Αρμάτων ἐς τὰ Δριζίπαρα ἦλθ, πολλὴν δώρων ὑπιφερόμενος. ὁ δὲ Χαγάνος ϛ πρώτας τύχας ἀποδυερόμενος, ἐμφρονῶς ἀχέτως τ ἀπολωλεκὼς τ υἱῶν, πλείω τε τῶν δωρημένων λύμενον. δέκα ⸗ ἡμέρας ἀνεβάλετο ὁ παρέσυρος τοῦ Χαγάνου, παρὰς λόγους ἦλθ. ἦν γὰρ ὁ πένθος ἄριμος, ϗ τὰ τ συμφορᾶς ἀμεθόδευτα. δωδεκάτη ⸗ ἡμέρᾳ εἰσάγε), ὁ παρέσυρος εἰς τ ϛ βαρβάρου σκηνὼ. ὁ δὲ οὖν παρέσυρος, λόγοις ἠπίοις κολακευτὴ τ βαρβάρου. C ὁ ⸗, δυσμαχάτως εἶχε τὰ βασιλικὰ κολακεύεσθαι δῶρα, μονονοὺ δὲ τ παγωδίας ὑπιφερόμενος, ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα. ϗ γοῦν ὁ παρέσυρος, πλείοις λόγοις χρησάμενος, πείθῃ μιμνήσκων τοῖς δώροις τὸν βαρβάρον. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ τ εἰρήνην ὁ βαρβάρος συνησάμενος, παρὰς τ ἀναζεῦξιν ἐβόλετο. ἔφασκε ⸗ ὁ Χαγάνος *ὑπὲρ ἐξέως (ἀδε. κεῖναι ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον Μαυρικίου ϗ Χαγάνου, ἀνὰ μέσον Αβαρων ϗ ἀνὰ μέσον Ρωμαίων κατηλίαν. γὰρ τ αὐλοκράτορα τ εἰρήνην (ελθῦσαι. ὠκ ἀπὸ ⸗ ἔστου (ἀρήματα. ἔρ ὄντι γὰρ οἱ Ρωμαῖοι παθαχαρακ) τ εἰρωνῆς ἠμόλμοι, ϗ τῷ πολέμῳ δημιεργοί, ἔις προηρθυμίοις παρεπίπτουσιν ἀτυχήμασι. δ᾽ημολογεῖται Ρωμαίοις ϗ Αβάρεσι ὁ Ἴστρος μεσίτης· χ᾽ Σκλαβίνων ἐξουσία τ πολεμῶν ἀφωρίξαθαι. ἐπεπήγηται δὲ ἐ ἀλλαγείκοσι χιλιάδες χρυσῶν τ αποδοᾶς. ὧν τούτοις δῶτα Αβάρεσι καὶ Ρωμαίοις ὁ πόλεμος παρὰς ἐλήμβανεν.

Οτι χ᾽ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὁ Χοσρόης ἀνεκαίρη τὴν Εἰρώνην λυμήνασθαι, ὀξ αἰτίας τοιᾶσδε. ἐκ τ Σαρακηνῶν γὰρ ἦσαν τοῖς Ρωμαίοις σύμμαχοι ἧσαν· καὶ τις ἐκ τούτων ἀπόδασμος ἐις τὴν Περσίδα χωρήσας χ᾽ τὸν Εἰρώνης κακῶς, τῇ ἐπεκδρομῇ, μέρη τινὰ τῆς Βαβυλωνίας παρενομεύσατο. ἔνθεν ἀφορεῖσθαι ὁ Χοσρόης ἠξίου. ἀφ᾽ τούτῳ ὁ Μαυρίκιος εἰς τ Περσίδα πέμπει παρέσυρον Γεώρ-

γιον, ὃς τ̃ ἑῴων πόλεων Φορολογίας τ̃ ὑπερασίας ἐχέ- A
κτητο· τ̃ τῶν πραιτωρείων ἔπαρχον ὀπικαλοῦσι Ρω-
μαῖοι. ὁ δ̓ Χοσρόης ἀνιαθεὶς ὑπὲρ τ̃ γεγονότος, πα-
ελύπει τ̃ πρεσβείαν, καὶ πολλὰς τελευτὰς αὐτ̃ τὰς τῆς
βαρβάρου χώρας ἐπεγραμματεύετο. σκηπτοῦχος
οὖν ὁ Γεώργιος ἡμέρας εἰς τ̃ Περσίδα πολλὰς, τ̃ς
βασιλείας εἰσόδου μηδαμ̃ τετευχώς. ἐπὶ τούτῳ τ̃
πραγμάτων τασιαζομένων Χοσρόῃ, εἰκότως τ̃
βαρβάρῳ ὑπόνοια γίνε) μὴ ἄρα δ̓ τὰς πρὸς Ρω-
μαίους τ̃ πόλεμον. εἰσδέχε) τοίνυν τ̃ Γεώργιον ὁ Βα-
βυλώνιος βασιλεὺς εἰς τὰ βασίλεια. ὁ μ̀ οὖν Γεώρ-
γιος τ̃ δ̀ κατὰ τὸ κτησάμενος σύμμαχον, πείθῃ τὸν B
βάρβαρον τὰς εἰρηναίας μὴ βλαβῆναι σπονδάς.
οὕτω μὲν οὖν ἔχων ἀσκηνητί γε θυμῷ ὁ Χοσρόης τ̃
ἡσυχίαν ἄγειν ἔσπευ· ὁ δὲ πρέσβις ἅπαντα τὰ συγ-
κυρήσαντα διεξοδικῶς τῷ βασιλεῖ διηγήσατο. ἀλλ̓
οὐκ ἐς ἀγαθὸν ἡ τ̃ ἐντεύξεως ἔκβασις ἀπειλείφθη δ̀
συμβάσιμα. ἔφησε γὰρ ὁ Γεώργιος εἰπεῖν πρὸς τὸν
βασιλέα, ὁ Περσῶν βασιλεὺς εἰς ὑπήκοον τάδε δι-
λεκ), Ἀφῆκά τ̃ πρέσβεως ἀρετὴν δίδωμι τῷ πο-
λέμῳ τ̃ λύσιν. τούτων ὁ βασιλεὺς ἀκηκοὼς, χαλε-
παίνῃ κ τ̃ πρέσβεως, καὶ γίνεται ῥ̃ Γεωργίῳ σφα- C
λερὰ ἡ τ̃ς πρεσβείας ὑπότυξις.

Ὁπὸ Φωκᾶ Λίλιον χρηστηρίας ἄγγελον τυραν-
νικῆς χρηστηρίας πρὸς Χοσρόην ἀπέπεμψε, καὶ δῶ-
ρα βασιλικὰ προσεπιφερόμενον. ὁ μ̀ οὖν Χοσρόης
ὑπόθεσιν πολέμου τ̃ τυραννίδα προσγραπτευσάμε-
νος, τ̃ κοσμοφθόρον σκεύην ἐστράτευσι σάλπιγγα.
αὖτη γὰρ λυτήριος γέγονε τ̃ Ρωμαίων τε καὶ Περσῶν
δυτυχιῶν. ἐδόκει γὰρ κατορθοῦσθαι ὁ Χοσρόης
ἀντίκα τ̃ οὐσίας τ̃ ἀνδροκτόνος Μαυρικίου μνή-
μης. ὅτω μὲ οὖν ὁ Περσικὸς πόλεμος τ̃ ἤρξεν ἐκλη-
ρώσατο. ὁ δ̓ Λίλιος διετέλ τ̃ δὲ τῆς Πέρσαις σκηπτοῦχούμενος.

gium, qui vrbium Orientalium tributis
præfectus erat, vel vt Romani vocant,
præfectus Prætorio. At grauiter ferens
iniuriam illatam sibi Chosroes, relictum
legatum dies in barbara regione distinuit. Itaque Georgius per multos dies
detinetur, introitu in regiam nondum
potitus, postea turbidis Chosroæ rebus,
bonum visum est barbaro, ne tum bellum contra Romanos ingereret: sic
Georgius in regiam receptus a rege Babylonio, cum præsentis tum temporis statum fauentem haberet, persuadet
barbarum ne pacis pacta transiliret, eo
igitur modo Chosroes volens nolens
pacem amplectitur. Legatus autem omnia, quæ & quomodo acciderant, plene fuseque ad Imperatorem retulit, fine tamen rei non bono. Dixit enim
Georgius Chosroen hæc regi dicere,
Rex Persarum ad subditos proloquutus est, ob legati virtutem bellum non
moueo. quæ cum Imperator audiisset, irascitur legato, & Georgio admodum periculose legatio illa successit.

Quod Phocas Lilium electum tyrannicæ proclamationis nuncium, cum
muneribus regiis ad Chosroen ablegauit. vnde Chosroes a tyrannide præsumpto belli argumento, mundi illam
vniuersalem perniciem clanxit tubam,
quæ vtrinque fregit & Romanorum &
Persarum fortunas. ita quidem, prætexente Chosroe se Mauricii memoriæ
asserturum exsequias & iusta, Persicum
bellum est exortum. Lilius vero satis aspere tractatus apud Persas remansit.

ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ

ΑΠΟ ΕΠΑΡΧΟΥ ΚΑΙ ΑΝΤΙΓΡΑΦΕΩΣ,

ΠΕΡΙ ΠΡΕΣΒΕΩΝ ΕΘΝΩΝ

πρὸς Ρωμαίους.

EX HISTORIA

EIVSDEM THEOPHYLACTI

EXPRÆFECTI ET SCRIPTVRARII,

DE LEGATIS GENTIVM

AD ROMANOS.

QVOD Philippici generi Mauricii A ductu ex regia vrbe profectus Amidam venit. Legationem mittunt Persæ, vt certis quippe conditionibus deponeretur bellum: petierunt namque a Romanis, vt pecunia pacem emerent, Mebode satrapa ad ducem ablegato. Venit ergo ad Romanos Mebodes Persa, ac Imperator exercitus concione coacta, ad ipsum audiendum, ordinum ductores, ac tribunos, & auxiliares, reliquosque inter milites illustriores conuocat, qua collecta concione, Persa in hæc verba orsus est.

ΟΤΙ Φιλιππικὸν τὸν γαμβρὸν Μαυρικίου στρα-
τηγοῦντος, ὁπὸ τὴν βασιλίδος ἐξεδήμησε πόλεως,
καὶ τὴν Ἀμίδην ἐπέβη. πρεσβεύουσι Πέρσαι ἐνδόξως πῶς
καταλῦσαι τὸν πόλεμον. πρόσκαιρον γὰρ Ρωμαίοις,
χρήμασι τὰς σπονδὰς ἀφετείσαις, Μεβώδην τὸν
Σατράπην ὡς τὸν στρατηγὸν ἀποστείλαντες. καὶ δὴ ἦκε
Μεβώδης ὁ Πέρσης πρὸς τοὺς Ρωμαίους, καὶ ὁ στρατη-
γὸς ἐκκλησίαν ἐκάλεσεν, ὡς ἑαυτὸν συλλεσόμενος, τοὺς
παρ' αὐτῷ ἀρχὰς καὶ λοχαγοὺς ὑπασπιστάς, καὶ τὸν μα-
χίμου δυνάμεως ὃ ἐμφανέστερον, ὁπηνίκα δ' ὁ σύλ-
λογος ἐπεπλήρωτο, ὁ Πέρσης τῶνδε τῶν λόγων ἀπήρ-
B ξατο.

CONCIO.

VIRI bellicosi, ne vero vos percutiat audientes hoc Legati proœmium. Si enim sententias mutaueritis, mutabo & ego denunciationem. Excolite pacem depositio bello, hastæque & gladius vt antiquata valeant, & pro militia capite fistulam lene simul & pastorale canentem melos. Persarum rex amans pacis est, cultu ornatur aptiore, non ornamentis bellicis. Regia enim est pacis placiditas, sicuti tyrannorum propria discordia. C Viri qui estis eodem modo nobiscum affecti, relinquatur bellum solum omnibus rebus inexplebile. Sanguine terram polluimus, sæpe mortem vidimus, mortem cuius pictor est bellum, ego vero dico etiam archetypum, & humanorum malorum autor & magister per se & natura sua. Pecuniam amat aliquis, sed opibus & paupertate ludimur, aliquando victi, vincentes aliquando, & iactati simul cum belli fortuna ancipiti, perpe-

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ.

ΑΝΔΡΕΣ πολέμιοι, μὴ θορυβήτω τις
ἀκούοντας τὸ πρεσβυτικὸν τοῦτο προοίμιον. εἰ γὰρ τὰς γνώ-
μας ἀμείψητε, μείζω ἀξιώσω κἀγὼ τὴν ἀποφώνησιν. ὁ-
πλίσατε τὴν εἰρήνην ἀποθέμενοι τὸν πόλεμον·
δόρυ καὶ ξίφος, ὡς γεγηρακότα χαιρέτω. καὶ σαλπίσ-
ατε σύριγξα πρέπουσαν ὁμοῦ καὶ ποιμενικὴν πρὸς ἀλλήλους
τερέτισμα. ὁ Περσῶν βασιλεὺς τὴν εἰρήνης ἐστὶν ἐρα-
στής· καὶ σεμνύνεται ἀπεκδυόμενος πρὸς τὸν πόλεμον.
βασιλικὸν γὰρ ἡ τῆς εἰρήνης εὐδαιμονία, ὡς καὶ τυράννων
ἴδιον ἡ φιλονεικία. ἄνδρες τῶν αὐτῶν παθημάτων ἡμῖν κοινωνοί· μεινάτω τὸν πάντων ὁ πόλεμος μόνος
ἀκόρεστος. αἵματι τὴν γῆν ἐμιάναμεν· πολλάκις τὸν θά-
νατον ἐθεωρήσαμεν. ζωγράφος γὰρ τοῦ θανάτου ὁ πόλε-
μος· ἐγὼ δὲ φημὶ καὶ ἀρχέτυπον καὶ τῶν ἀνθρωπίνων κα-
κῶν ἀρχηγέτης καὶ διδάσκαλος αὐτοδίδακτος. χρη-
μάτων ἐρᾷ [τις·] ἀλλὰ πλούτῳ καὶ πενίᾳ γελῶμεν παίγνιον, ποτὲ κρατοῦντες, ποτὲ δὲ κρατούμενοι
καὶ συμμεταβαλλόμενοι τῇ τοῦ πολέμου τύχῃ, αἰ-

δον ὥσπερ τῷ μεταβολῷ σκαρπτόμεθα. σκόπα τις τὴν ἀρισίων χρυσῶ· μὴ τῆς ἡδονῆς τὴν ἀπιστίαν σκέπτηται· τί γὰρ ἀπιστότερον ἐν πολέμῳ χρημάτων, ἀμέσως μεταπηδῶσιν ἐς ἄλλον, καὶ πάλιν ἐξ ἐκείνου εἰς ἕτερον· ὡς ἐγρηγορότα βλέπειν σύμπνιον τὸν κτησάμενον, ἢ τῇ ὑστεραίᾳ τῆς ἕωλος μεμνῆσθαι χραπάλης. ὑμεῖς, ὦ Ρωμαῖοι, τῷ πρίασθαι πάλαι παρὰ πολέμων δεδώκατε· ὑμεῖς καὶ τὴν εἰρήνης γίνεσθε μαθηταί, ὁπηνίκα μυρίων Περσῶν τὸν φιλόδακρυν ἀποστῆσαι θέλετε πόλεμον. οἷς γὰρ τῆς ἁμαρτίας ἡ ἔναρξις, τούτοις καὶ τῆς ἐπανορθώσεως ὁ μέλλων ἐστὶν ἁρμόδιος. μὴ γὰρ οὖν δράσος ὑμῖν τοῦτα τὰ φιλάνθρωπα ῥήματα. οὐ γὰρ πάντως χρεὼν ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ἢ τοι τῷ ἢ πείσῃ ὕστερος τῆς ἰδίας ὁ Ρωμαϊκὴν καταπλήσει γῆς, ἢ συμπλοκὴν ἀπαναίνεται· χρυσῷ γὰρ πολλῷ καὶ δώρεις λαμπραῖς πρίασθαι Ρωμαίοις τὰς σπονδὰς ἐλευθέραν. οὐ γὰρ δὴ ποινὴν καταθέσθαι τινὶ ἡμῖν τὸν πόλεμον. ἰσχὺν γὰρ ἡ ἔκπυσις, ὃ Περσικὸν κατευνάσαι θυμὸν, καὶ δράσος πρεσβεῖαι Ρωμαίων, πολεμικῆς ὀρεγομένου σάλπιγγος. ἔτι τοίνυν παρατείνοντος τὸν λόγον ὑπὲρ εἰρήνης, Ρωμαῖοι κατεχρεωπούων συνέπιοντες, καὶ παρακλῶ ταῖς βοαῖς συνεπίουσιν, ὥσπερ δυνοπαθούντων ὅτι τοῖς ῥήμασι τῶν βαρβάρων. ἐδόκουν γὰρ καὶ Ρωμαῖοι μεγαλαυχεῖν ὅτι τοῖς ἔναγχος γεγενημένοις, ὡς εἰσὶ δυσμενεῖς τῷ Περσῶν πολιτείαν, ὡς λείας ἐκρήτησαν, ὡς Καρδαρίγαν ἐφεναίκησαν. ὁ δὲ γραπτὸς τὴν σκηνὴν διέλυσεν· καὶ ὁ Πέρσης σὺν ἐπέβηκεν τέλος τοῖς ῥήμασιν. ὀλίγαι τοίνυν ἡμέραι διαχάσκουσι, ὃ ὁ τῆς Νισίβιδος τῆς ἱερατικῆς πρεσβεμπτῶν πομπῆς, ὡς τὸν γραπτὸν ἀφικνεῖται, τὰ αὐτὰ τῷ Μεβώδῃ ῥήματα εἰς μέσον προβάλλουσι. ὃ πλουκαῦτα ἐκλογοῦν ὁ γραπτὸς τῶν Περσῶν λόγοις διὰ ὀπισθολέως ἐς βασιλέα πρέπεμψεν. ὁ δὲ βασιλεὺς τὰς τοῦ γραπτοῦ ἱσπρίσεις χεραῖας πρωτίκα αἰείλε πρεσβεύματι, τὸν Φιλιππικὸν ἐγχελδυσάλβους τὰς ἀρχὰς τούτας σπονδὰς ἀποπέμπεσθαι, ὡς ἀπαδύσεις Ρωμαϊκῆς μεγαλοψύχους. καὶ μήν τοι ὁ γραπτὸς τὰς αὐτοκρατορικὰς δέλτους πυξάλβους, ὅτι ὁ Μαμβρηθῶν γραπτὸς ἐδύετο, οὕτω μὴν ἐσφείγατο πόλεμος.

Ὅτι ὁ Χοσρόης μὴ τὴν ἥτταν, τὰς φάσεις τὴν ὁπλικὴν διάβασιν, διενοήθη ἐς λόγους περὶ τῆς εἰρήνης κοινολογήσασθαι Τιβερίῳ τῷ Καίσαρι. ὁ δὲ Καῖσαρ τοῦτα πυθόμενος, ἐς Θεσσαλονίκην πρεσβείαν διέγνω. ἐκπέμπει οὖν τοὺς περὶ συμβάσεως λόγους δυνατοὺς καὶ ἱκανοὺς τὰ χρεσβευτικὰ πρεσβεύσαι Ἰωάννην καὶ Πέτρον, οὐ τὴν χρυσοφόρον τὴν συγκλήτου βουλῆς τελοῦντας ἀξίαν· πατρίκιοι δὲ ἄμφω ὄντες ἐτύγχανον. Θεόδωρον τε τὴν μαγιστρείαν ἔχοντα τῶν Ρωμαίων ἡμιμόριον τε βραδύμιον. ναὶ μὴν καὶ Χοσρόης

tuam quasi volutationem patimur, Superbit alius auro principum, cum voluptate possidet perfidiam, quid enim in bello magis est perfidum pecunia? absque discrimine defertur ab illo ad alium, & ab alio rursus ad alium, quasi si euigilans somnium, quod somniaueris, videas, aut die crastino crapulæ memineris hesternæ. Vos olim, o Romani, libertatem feciſtis bello, vos etiam pacis estote discipuli, annuntiantibus vobis Persis, vt lachrymosum bellum excutiatis. qui enim primo peccant, illos etiam correctionis decet pœnitentia. ne putetis confidentiam esse hanc meam tam humanam orationem. Cum enim nullius indigeat Persarum Rex, heri forte vel nudius tertius, quando suam terram ausus est calcare Romanus exercitus, prælio congredi renuit. Auro enim multo, donisque lautis emere Romanos pacem iubet, nec sane pro pœna bellum imponere peccantibus fas est: quia mulcta pecuniaria & Persicum animum placare, & ferociam Romanorum bellica expletam tuba, non nequit comprimere. Cum orationem adhuc extenderet legatus aduersa omnium contra eum exsibilantium tollebantur suffragia, clamore insuper ingenti, quasi grauiter ferentium orationem barbari. Elatis enim videbantur esse animis, propter illas quas primum experti fuerant res prosperas, quum & Persarum disturbarunt ordines, & prædis spoliisque potiti Cardarigam circumuenerunt. Dimissa vero ab Imperatore concione, Persa dicendi finem fecit: nec multis post diebus Nisibidis antistes honore sacerdotali præfulgens, ad ducem abiit, eademque Mebodis verba in medium proponit: quæ cum dux per tabellarium ad regem scripsisset, agnito Imperator sigillo ducis, edicto statim facto, Philippicum iussit impurissimas has inducias missum facere, tanquam obstante Romana magnanimitate. Dux igitur Imperatoriis tabellis conuolutis, prope Mambrathona tendit, & sic quidem bellum inualuit.

Quod Chosroes milite suo fuso, seditionem veritus, proposuit sibi de pace conferre cum Tiberio Cæsare, de qua re consultus Cæsar conditionem decreuit accipere. Mittit igitur, qui de pacificatione colloquerentur, viros ad eam rem idoneos, legatis lectis Ioanne & Petro summa apud Senatum dignitate, vtroque patricio, ac Theodoro Magistri, vt vocant Latini, præfectura condecorato. Chosroes etiam

Sarnachoſganem virum in Perſica poli- A Σαρναχοσγάνιν ἄνδρα τῇ Περσικῇ πολιτείᾳ δόξῃ
tia ob dignitatem ſpectatum, cum aliis τιμὴ ἀξίαν ἀποβλεπτον, μετὰ ἑτέρους ἀξιολογω-
viris digniſſimis, bello per illos pauſam τάτοις ἀνδράσι τοῦ πολέμου δι' αὐτῶν ποιήσειν τινὰ
facturus. Sed circa illud forte tempus ἀνάπαυλαν. σύμπασι τοίνυν περὶ τὴν Ἀρμενίαν κατ'
in Armenia ingenti pugna commiſſa in- ἐκεῖνο καιρὸν μεγάλης μάχης Ρωμαίοις τε καὶ
ter Parthos & Romanos, Tamchoſroe Παρθοις, Ταμχοσρόης ἐφεστηκότος τῆς Βαβυλωνίας
ducente copias Babylonicas, Iuſtiniano δυνάμεως, Ἰουστινιανοῦ δὲ τῆς Ῥωμαϊκῆς, γίνεται
Romanas, cum relicti aliquanto plus κατόπιν ὁ Ῥωμαϊκὸν τῆς μετέπειτα δυκλείας. ὅθεν
fuiſſent a priſtina illa ſtrenuitate Roma- τοι τοῦτο ἀπειρήκασι Μῆδοι τὴν εἰρωνικὴν σπονδὴν.
ni, pacis conditiones Medi ſuſtulerunt, καὶ πάλιν αὖθις φύραν ὑποφθάσαι ὁ φιλοπόλεμον,
iterumque bellum iis incendentibus ex- μεθιοπαθῆν ὑπὸ τοῖς ἔναλος οὐ χωρήσαντες ὑπὸ τὸ ζυ-
arſit, cum ſuper ſucceſſu iſto nupero non γμασιν. οἱ μὲν οὖν πρέσβεις μέχρι λόγων τὰ τῆς σκη-
poſſent ſibi moderari. Itaque Legati νῆς ὑφηνάμενοι, χωρῆσαι πρὸς τὰ οἴκοι, ὁρφα-
verbis tenus profecto propoſito, inter- νὰς τὰς πρεσβείας τῆς εἰρήνης καταλείψαντες.
miſſaque pace domum rediere.

Quod Choſroes deuictus & fugatus a Οτι Χοσρόης ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἡττηθεὶς, καὶ ἀπο-
Baramo, regnoque eiectus, & infra de- B διωχθεὶς ὑπὸ Βαράμ, καὶ τῆς βασιλείας ἐκπεσών, καὶ
cimum lapidem a Circenſio ſub die in δέκα σημείοις ἐγγύθεν τοῦ Κιρκησίου τῆς πόλεως
agro metatus nuntium amandauit, ad- ἀγραυλίζόμενος, ἀπεκ πέμπει ἀγγέλους, ὑπὸ νύ-
uentum ſignificans, fortunaſque recen- κτα τὴν ἀφιξιν, καὶ τὰς νεωτέρους τύχας, καὶ πῶς ἐς τὸν
tes, & refugium ad Cæſarem, commea- Καίσαρα καταφυγὴν, πῶς τε ἐς τὰ οἴκοι καθόδον ἐξ-
tuque domum poſtulato, auxilia a Ro- αιτούμενος, ἤξιου συμμαχικὸν ἀπὸ Ῥωμαίων ἀποί-
manis expetit. Tertia vero vigilia noctis σεσθαι. τρίτη γοῦν φυλακῇ τῆς νυκτὸς καὶ ἄγγελοι
nuntii ad portas aduenerunt, qui cum πρὸς τὰς πύλας ἐχώρησαν. ὁπόθεν τῶν πυλωρούσι τὰ
de quibus cauſis venirent, edocti eſſent τῆς χώρου διεξοδεύόμενα ὑπὸ πρέσβεων διεγνωείζε-
portæ cuſtodes, ad præfectum celeriter το, ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα ἅπαν τῆς πόλεως οἱ τὰ φυγε-
vrbis mittunt, ii quorum portarum erat ὰν τὰ πυλῶν ἐξηρτισμένοι, πρείσσουσιν, τῷ τε ἡγε-
cuſtodia, præfectoque tam inſperatæ C μόνι σωτήριον ἀπουδῆς τὴν παρεπέτασαν ἀνεπίπτωσιν.
feſtinationis cauſam exponunt. Præſi- τῷ δὲ φυγεάρχῃ ἦν ἄρα Πεβόος ὄνομα. ὁ μὲν οὖν
diariæ tum cohortis præfecto nomen Πεβόος ὡς ἐώνησε τὰ Χοσρόῃ πρὸς ὃ ἄγγελοι εἰσάγ-
erat Probo, quare Probus de mane in- γελ· δεξιότητι ὃ καὶ φιλοφροσύνῃ τῶν ἀξίων ἐς. τὰ δὲ
tromiſſum in vrbem Choſroen, huma- τούτου γνώματα παῖδας ὑπομαλίοις πρεσβύόμενα,
niter & beneuole excepit, in mulieribus λίαν εἰς τὰ μάλιστα φιλανθρωπίας ἠξίου. τοὺς τε
item eius, ſubrumos puerulos geſtantibus ὑπασπιστὰς καὶ πρεσβόλους τελάχιστα * εἰς τῶν Χοσ-
nimis quam maxima humanitate vſus, defenſoribus quoque & ſtipatoribus, quorum triginta forte erant Choſroi, bona multa fecit valde amice. altera die Probum quæſiuit Choſroes per litteras mittens ad Cæſarem, & cum exaraſſet ſigillum regium per Probum ad Imperatorem dedit. Poſteriori vero die Comentiolum ducem Hierapoli commorantem, certiorem fecit de præſentia Choſrois, miſſis ad eum ſimul, quæ Choſroes cum honore dignitateque ad Cæſarem perſcripſerat. Comentiolus, quæ ſibi ſignificata erant Hierapoli a Pro- D bo, per celeres curſorum ad Cæſarem curauit perferenda, quibus Imperator Mauricius auditis, ſubriſit, & de meliori ſibi ſpe gratulatus, detractiſque ſignis Perſicis ea etiam, quæ intus exarata erant, legere ſategit & cognoſcere. Dignitas vero Perſæ, qua regem appellabat, in his erat maxime. Alloquii enim opponam legationem non fucatam verbis, vt ruditate orationis mentem dignitatis exhibitæ non fictam inſpiciamus.

σεν· ἀγγέλους ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἡττηθεὶς, καὶ ἀποδιωχθεὶς ὑπὸ Βαράμ, καὶ τῆς βασιλείας ἐκπεσών, καὶ δέκα σημείοις ἐγγύθεν τοῦ Κιρκησίου τῆς πόλεως ἀγραυλίζόμενος, ἀπεκ πέμπει ἀγγέλους, ὑπὸ νύκτα τὴν ἄφιξιν, καὶ τὰς νεωτέρους τύχας, καὶ πῶς ἐς τὸν Καίσαρα καταφυγὴν, πῶς τε ἐς τὰ οἴκοι καθόδον ἐξαιτούμενος, ἤξιου συμμαχικὸν ἀπὸ Ῥωμαίων ἀποίσεσθαι. τρίτη γοῦν φυλακῇ τῆς νυκτὸς καὶ ἄγγελοι πρὸς τὰς πύλας ἐχώρησαν. ὁπόθεν τῶν πυλωρούσι τὰ τῆς χώρου διεξοδεύόμενα ὑπὸ πρέσβεων διεγνωείζετο, ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα ἅπαν τῆς πόλεως οἱ τὰ φυγεὰν τὰ πυλῶν ἐξηρτισμένοι, πρείσσουσιν, τῷ τε ἡγεμόνι σωτήριον ἀπουδῆς τὴν παρεπέτασαν ἀνεπίπτωσιν. τῷ δὲ φυγεάρχῃ ἦν ἄρα Πεβόος ὄνομα. ὁ μὲν οὖν Πεβόος ὡς ἐώνησε τὰ Χοσρόῃ πρὸς ὃ ἄγγελοι εἰσάγ· δεξιότητι ὃ καὶ φιλοφροσύνῃ τῶν ἀξίων ἐς. τὰ δὲ τούτου γνώματα παῖδας ὑπομαλίοις πρεσβύόμενα, λίαν εἰς τὰ μάλιστα φιλανθρωπίας ἠξίου. τοὺς τε ὑπασπιστὰς καὶ πρεσβόλους τελάχιστα * εἰς τῶν Χοσρόῃ ὑπῆρχον. οὓς ἐποίει κάρτα ὑπηκόως. δευτέρᾳ δ' ἡμέρᾳ καὶ Χοσρόης ἐζήτει τὸν Πεβόον ὑφ' ἑρμάματος πρεσβέων πρὸς τὸν Καίσαρα. καὶ ἐξαιρέτας βασιλείους χαράγας ὑφ' Πεβόῃ τῷ αὐτοκράτορι ἔστελλε. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ Κομεντιόλῳ τῷ στρατηγῷ τῆς ἱερᾶς πόλιν συνδιατελοῦντι καθ' ὅλον τοῦ Χοσρόου σύνδημίαν ὁ Πεβόος πεποίηται, πέμψας ἐς αὐτὸν καὶ τὰ πρὸς Χοσρόου ἐν ἀξιώσει γεγραμμένα τῷ Καίσαρι. ὁ δὲ Κομεντίολος τῶν ὑπὸ Πεβόου ὑφηγωσθέντων αὐτῷ τῆς ἱερᾶν πόλιν τοῖς παχυδρομοῦσιν ἄγγελον πρεδίδου ἤξοντα εἰς βασιλέα. ὁ δ' αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος, τούτων ἀκηκοὼς, ἀνεγέμνυται, καὶ τοῖς χρείττοσιν ἐλπίσι καθάκμος ἦν. πάντα σήμαντρα τὰ Περσικὰ πρεσελόμενος, ὅ τι αὖ καὶ τοῖς δέλτοις ἐνεχαράκτο διερμηνεῦσαι ἀνελέσθαι τε καὶ ὑφηγήσαι. ἡ δὲ τῆς ἀξιώσεως τῶν Περσῶν βασιλεύς ὃν τούτοις που σεμνότατα. ὑπολήψεως γὰρ προσῆπτον τῷ ἀντιλαβόντι ἀκηλώπιστον φράσεως, ὅπως τῇ ἀμαθίᾳ τῆς λέξεως τὸν νοῦν τῆς ἀξιώσεως ἀνεπίπλαστον ἐνοπτεύσωμεν.

Χοσρόης

Χοσρόης Περσῶν βασιλεὺς τῷ ἐμφανεστάτῳ βασιλεῖ τῶν Ρωμαίων ἀγαθοποιῷ, εἰρηνικῷ, δυνάστῃ, φιλανθρωπεῖ καὶ μισοτυράννῳ, ἐπιεικεῖ, δικαιοπραγεῖ, τοῖς ἀδικουμένοις σωτῆρι, εὐεργετικῷ, ἀμυντικῷ, χαίρειν.

Δύο ὑπὸ ὀφθαλμοῖς τὸν κόσμον καλλαμπεσῆ πάντα αὐγὴν καὶ ἐξ ἀρχῆς, ὃ θεῖον ἐπεκράτευσε, τοῦτ' ἔστιν τὴν δυναστοτάτην τῶν Ρωμαίων βασιλείαν, καὶ τοῖς ἐμφερεστάτοις σκήπτρεσι τῆς Περσῶν πολιτείας. τούτοις γὰρ τὰ μεγίστας ἀρχὰς, καὶ ἀπείρῳ καὶ φιλοπόλεμα ἔθνη λικμίζεται, καὶ ἡ τῶν ἀνθρώπων ἀγωγὴ κατακοσμεῖται καὶ κυβερνᾶται ὑφ' ἑνὸς· καὶ ἔστι λαβεῖν τὰ τῶν πραγμάτων ἀκόλουθα τοῖς ἡμετέροις ῥήμασιν συμφωνοῦσιν. ἐπεὶ τοίνυν καὶ οἵ τινες καὶ πονηροὶ ἐν τῷ κόσμῳ ὀλιγοπαλαίοντες δαίμονες πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καλῶς τεταγμένα συγχεῖν μὲ ἐπιόρκῳ), εἰ καὶ μὴ ἔκβασιν ἡ τούτων λαμβάνῃ ἐγχείρησις. πρέπει τοὺς θεοφιλεῖς καὶ εὐσεβεστάτους ἀνθρώπους τούτοις ἀντιστρατεύεσθαι, ἔχοντας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ σοφίας ἰσχυρὸν, καὶ δικαιοσύνης βραχίονα καὶ ὅπλα. κατ' οὖν τούτων τῶν τὰς ἡμέρας οἱ βλαπτικώτατοι δαίμονες κατ' ἐκ Περσῶν ὀλιγοφιλοτιμήσαντες πολιτείας, ὅπλα κατεργάσαντο, καὶ δούλοις κατ' ἐκείνων ἐπεστράτευσαν, κατ' βασιλείας οἰκείας, κατ' τάξεως τῆς Ἀταξίας, κατ' ἃ κεκήκοντος ὃ μὴ πρέπον. καὶ πᾶσι τοῖς ἐναντίοις τῶν ἀγαθῶν ἐχορήγησαν ὅπλα. Βαρὲμ γὰρ ὁ κακόπιστος δοῦλος, ὑπὸ τῶν ἡμετέρων προγόνων αὐξηθεὶς, καὶ δόξαν ἀναλαμπάσας, καὶ μὴ χωρήσας ἐν δόξῃ ὃ μέγεθος, πρὸς ὅλεθρον ἀπεσκίρτησε, καὶ βασιλείαν ἑαυτῷ μηχανώμενος, πᾶσαν διέφθειρε τὴν Περσῶν βασιλείαν, καὶ πάντα καὶ προήει καὶ διεσχαρεῖνα μέγα ὀφθαλμὸν ἀποσβέσαι δυνάμενος, καὶ λαβὼν ἐντεῦθεν ἔθνη αἰχμάλωτα καὶ κακοπραγήσαντα πρόρριζον καὶ δυνάμει κατ' ἐν ἡμερωτάτης τῶν Περσῶν βασιλείας. εἶτα λοιπὸν ἐντεῦθεν τῶν χρόνῳ, καὶ κατ' ἐμοῦ πρὸς ὑμῶν Φορολογουμένων ἐθνῶν κέρας ἄγαπον ἐκ πολλῆς λύμης ὁπλίσασθαι. πρέπει τοίνυν τῷ εἰρηνικῷ τὰς προνοίας ὑμῶν, λησευομένην βασιλείαν καὶ ἐπὶ τοσούτων βιαζομένην πολεμεῖν χεῖρα ἐπιθεῖναι, συνήσασθαί τε μέλλουσαν ἀρχὴν καλλύνεσθαι, καὶ τῆς ἐπιθέσεως τὰς αἰτίας ὥσπερ ἐπὶ ταῖς οἰκουμενικὰς ἐν τῇ Ρωμαίων πολιτείᾳ ἱδρύσασθαι, ὡς ἀγαθοῦ τε ὑμᾶς κτίσας καὶ σωτῆρας καὶ ἰατῆρας τῆς Περσῶν πολιτείας. πάντα γὰρ τὰ τῷ δικαίῳ συμβαίνοντα, πρέπει τοῖς δυνατωτάτοις βασιλεῦσι ὑφ' πάντας ἀσφαλίζεσθαι, καὶ ἐντεῦθεν τῆς μεγαλονοίας τὰ ἐγκώμια, καὶ τῆδε κόσμου μετθμαχεύουσιν ἔχειν ὑφ' πάντας ἀνεφάρτα· πρὸς δίκημά τε συγκαθαι, ὡς οὐ δεῖ κατ' δεσποτῶν δραπέτας ὁπλίζεσθαι. Τοίνυν ἀνόμαλον νεῦν τῶν πραγμάτων τῆς Περσικῆς πολιτείας, πρόσκειται πρὸς ὑμῶν

A Chosroes Persarum rex, regi Romanorum illustrissimo, Felici, pacifico, potenti, libertatis vindici, tyrannidis osori, moderato, iusto, iniuriatorum protectori, benefico, illatorum non memori, Salutem.

Duobus quasi oculis mundum illustrari totum olim iam & a principio curauit Deus, hoc est potentissimo Romanorum Imperio, ac prudentissime constitutis sceptris Persicæ reipublicæ. His enim maximis Imperiis efferæ & bellicosæ gentes comprimuntur, reliquiq; homines exornantur, & prorsus gubernantur: quarum rerum cum dictis nostris est vide-
B re conuenientem consequentiam. Quoniam vero, & aliqui mali in mundo circumeuntes dæmones, omnia quæ a Deo pulcerrime ordinata sunt, auent quidem confundere, ne succedant eorum conatus, decet amatos Deo & piissimos viros resistere, vt qui habeant a Deo sapientiæ thesaurum, & iustitiæ brachium & arma. His igitur circiter temporibus nocentissimi dæmones contra Persarum surrecti rempublicam, pessimis quibusque perpetratis, & seruos contra dominos armarunt, contra regnum famulos, contra ordinem disturbationem, contra decorum indecorum, &
C omnia quæ contraria sunt bonis, produxerunt. Baramus enim detestandus ille seruus, a nostris maioribus proiectus, in hanc honoris lucem elatus, nec potens tantæ gloriæ magnitudinis, ad perniciem delapsus est, & regnum sibi promittens omnem turbauit Persarum rempublicam, & omnia facit & allaborat, vt magnum extinguat oculum potestatis, vnde capiant gentes feræ & iniquæ libertatem & potentiam grassandi aduersus
D manssuetissimum Persarum Imperium: nec hoc solum, sed etiam procedente posthac tempore contra vobis tributarias vires, quæ coerceri non poterunt, & maxime pernicioſas. Decet igitur pacificum pro vestra prouidentia, infestato regno & a tyrannis violato adhibere manum salutarem, & in hoc conferre vestram operam, vt Imperium incipiens destruatur, & salutis communis quasi tropea generalia in Romanorum republica figere, & vos proclamare Conditores, & Seruatores, & Medicos adflictæ Persarum reipublicæ liceat. Omnia enim quæ iusta sunt, a potentissimis regibus expediri omnino conuenit, & inde sibi fortitudinis encomia, & gloriam post mortem non abolendam comparare, ac ita exemplo esse, quod non debeant arma ferre serui contra dominos. Varietatem igitur Persicarum in politia rerum ex officio vestro

est gubernare. Splendidius enim inde quoque per nos Romanorum fiet nomen. Hæc ego Chosroes, vt qui præsens adsim, per epistolam alloquor. Chosroes tuus filius & famulus. Non enim propter fortunam eorum quæ euenerunt, aspernaberis aptum hoc conditioni vtriusque nostrum nomen. Datores bonorum Angeli Dei regnum vestrum sospitent & conseruent, ne & ei aliquando aut opprobrium, aut tyrannis illudere possit.

Quod Chosroes impetrata petitione per Legatos ad Mauricium missos, ad vrbem Hierapolim dictam venit: nec sane dux Comentiolus non est non honorariis muneribus prosequutus eum, qui tum carebat regno. Sic enim visum est Mauricio, & vt visum est, ita quoque procuratum est. In regione itaque sic dicta Bedamas, obuiam factus Chosroi Comentiolus regio illum donatum apparatu, magnifico prorsus satellitio comitatuque produxit. Nona vero etiam die nuntium ad præsidia Persica Martyropolim misit Chosroes hominem dignitate Satrapam nomine Miragdum, significans simul & recentem fortunarum statum, & Imperatoris eam magnanimitatem, quam tota vrbs etiamsi refertissima non possit capere, quippe qua immunes belli, in amicitiam recepti essent Persæ. Bestamum etiam illustrem apud Persas virum Adrabiganum in Armeniam amandauit, vt & vrbem, & qui ibidem commorarentur Persas Imperio Cæsaris subiiceret, & hæc quidem manifesto. Vt vero vafer factus, & nihil non dolis & fraudibus postposuit, hospitalitatis iure violato, ac infinita ista beneuolentia pedibus calcata, quintum nuntium ablegauit ad Chaldæos habitantes Martyropoli, neve quid præsidiis deesset, neve iis, quæ palam egisset, apponerent animum. Occasione igitur reditus sibi facta in regnum, ad Imperatorem Romanorum venire instituit. Quare Mauricius cum resciscceret huius desiderium, litteris regiis ne se adiret vetuit, contemnens Imperator gloriam, & in Chosrois simul vtilitate & commodo allaborans. Putauit enim non amplius illi procedendum esse ad Persarum rempublicam, ne ita a Baramo occupatæ tyrannidi inualescendi submini straretur argumentum. Primo autem vere Chosroes ad Regem mittit, tertiaque die conuocata ab Imperatore concione, cum honore ingenti adoratur a legatis. Itaque silentio indicto Senatui, ac libertate Persis ab Imperatore facta, ea quæ haberent exponendi,

A κυβερνᾶσθαι· λαμπρότερον γὰρ ἐντεῦθεν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ οὔνομα δι' ὑμᾶς ἀποφανοῦνται. ταῦτα Χοσρόης ἐγὼ ὡς πρὸν γράφων προσφθέγγομαι, Χοσρόης ὁ σὸς υἱὸς καὶ ἱκέτης. οὐ γὰρ διὰ τὴν τύχην τῶν συμβεβηκότων, ἀποστοργὴς τῆς ἀξίας ἢ τῆς προσηγορίας ὃ προσφορεῖ. οἱ δυνάμενοι τῶν ἀγαθῶν ἄγγελοι τὸ θεοῦ ἀεπονείδιστον καὶ ἀτυράννητον ὑμῖν τὴν βασιλείαν διαφυλάξοιεν.

Οπ ὁ Χοσρόης μὲν τὴν αἴτησιν τῆς πρεσβείας τῆς πρὸς Μαυρίκιον ταλεῖσθαι, ὅπῃ τὴν λεγομένην ἱερὰν πόλιν ἀφίκετο. οὐδὲ μὴν Κομεντίολος ὁ στρατηγὸς, ἀγέρωστον καταλέλοιπε τὸν τῶν τῆς βασιλείας χρεῶν τα. οὕτω γὰρ ἔδοξε Μαυρικίῳ, καὶ B ὃ δόγμα μετεχώρει πρὸς πρᾶξιν. Οἴκοθεν ὅπῃ ὃ Βεδαμᾶς οὕτω χωρίον λεγόμενον, ἐς συναντησιν ἦνεται Κομεντίολος Χοσρόῃ, τὴν τε βασιλικὴν βασίλειον αὖθις συνασπίζων, ἐδορυφόρει μεγαλουργῶς. συνάπτῃ δ' ἡμέρα καὶ τοῖς ἐν Μαρτυροπόλει Φερυεργδοι Πέρσαις ἄγγελον ὁ Χοσρόης ἐξέπεμψεν ἄνδρα σατράπην Μιραγδοῦν οὕτω λεγόμενον, ὡς τε νεωτέρας τύχας καταδηλῶν, καὶ ὡς οὐ μεσὸν αὐτῆς τῆς πόλεως ἔχεσθαι τῆς τῶν ἀδοκήτου μεγαλονοίας, ἐπομένοις καὶ φίλοις Πέρσαις μεταπλαπούσης. Βεσσᾶμ δὲ τὸν καὶ Πέρσαις ἀφανῆ κτ' ἀρμενίαν ἀπέστελλεν ἐς Ὃ Ἀδραβίγανον ἐγκελευόμενος ἡμέσθαι, καὶ τοῖς αὐτόθι C διατελοῦσι Πέρσαις ἐπιτηδείοις αὖθις καθίστασθαι. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐς Ὃ φανερὸν διεπράπετο· οἷα δὲ κέρκωψ πεφυκὼς τὴν ἀφανίαν, καὶ πάντα τῶν δόλου πλήμμυρος δύτερα, τὸν τῆς φιλοξενίας ἀθετήσας θεσμὸν, καὶ τοὺς ἄλλας τῆς φιλοφροσύνης ὑπὸ ταῖς πέρναις καταβαλλόμενος, πεμπταῖον ἄγγελον κατέπεμπε τοῖς τὴν Μαρτυρόπολιν κατοικοῦσι Χαλδαίοις, ἐγκελευόμενος, ἔχεσθαι τῆς φρουρᾶς κάρτα κομιδῇ, καὶ ταῖς ἐς Ὃ φανερὸν προσπαπορημένοις αὐτῷ μὴ προσοχλῶν τὸν νοῦν. ἀναβολῆς ποίνιν τῆς περὶ τὴν βασιλείαν καθόδου τέως ἐγκυμονούσης αὐτῷ ἐνεχείρησε βασιλέα ἡμεῖς Ῥωμαίων. D ὁ μὲν οὖν Μαυρίκιος τὴν τοῦπου ἔφεσιν ἀγνοεῖ, γράμμασι βασιλείοις τὴν ὡς αὐτὸν ἐνδημίαν ἐκώλυε, δέξης ὑποφορὰν, τήν τε τῶν συνοίσοντος ὑπόδοσιν Χοσρόῃ πραγματευόμενος. διενοῦτο γὰρ ὡς οὐ δεῖ πόρρω τῆς Περσῶν πολιτείας μεταχωρῆσαι ἕτερον, ἵνα μὴ τῷ Βαράμ πάλιν ἐντεῦθεν ὃ τῆς τυραννίδος καθιδρυθείη ἐγχείρημα. ἤδεσ δ' ὁρκωμοῦντα ὁ Χοσρόης πρέσβεις ἐς βασιλέα ἐξέπεμψεν. ὁ μὲν οὖν αὐθέκτωρ βασιλικῶς ἐκκλησίαν τετῇ συγκροτήσας ἡμέρᾳ, ὑπατικοῖς προσκεῖται ὑπὸ τὴν πρόσοδον. σιωπῆς τοίνυν διαλαμβανούσης τῷ συνεδρίῳ, καὶ τῆς βασιλέως ἄδειαν λόγων ἐκθέσεως ἀποδεδωκότος τοῖς Πέρσαις,

ὁ τῶν πρέσβεων ὑπατικὸς πρεσπαίων τῷ δακρύῳ τὸ λόγον, καὶ ἀντιδόντων τοῖς βασιλικοῖς οἰκτρμοῖς ἀποδημώλμος, τῶν δὲ τῶν λόγων ἀπήρξατο.

A primarius inter legatos profusis lacrymis, ac inde captata Imperatoris miseratione, in eiusmodi verba dixit.

Ζήτει ἐν τῇ περὶ δημηγορίας.

Λεχθέντων δὲ μεταξὺ πολλῶν καὶ τούτων οὕτω δεήσεως ληξάντων ὑπὸ τοῦ πρέσβεως, καὶ τῆς ἀξιώσεως ὃ πιθανὸν καὶ ὑπὸτρόμου κληρωσαμένης τὴν δέησίαν τοῦ λόγου, ὑπό τε τῆς βουλῆς καὶ τῆς αὐτοκράτορος δόγμα ἐξεφοιτήσε) ὑπακουσθὲν τῷ Χοσρόῃ Ρωμαίους, τῷ δὲ Βαράμ κάρτα χαμιδῆ πρόφασιν ἀλέας πόλεμον· ἀάξιον Λατίνιδος ἀρχῆς τὸ βασιλέως κρίναντος, ὅπλα τοῖς ἀδικουσι προφέρεσθαι· καὶ προκινδυνεύειν τὰ μὴ καλοῦ ἕνεκα τὸν ὄγκον τῆς ὑποστάσεως, καὶ Ρωμαίους αἰσχύνη ἀναδέξασθαι μόνοις ὑποθέσιν, ἀθανάτοις ὀνείδεσι ἕνεκα πάντος ἐγκλιτεύεσθαι. τὰ μὲν οὖν περὶ τῷ δόγματος ἐς ἐκεῖνον τὴν ἡμέραν περὶ ὃ βασιλέων ἄχρι ἐξηνέχθη τότε καὶ ἐπεπόλαζε. πεμπταῖοι δ' οἱ πρέσβεις εἰσφρησάμενοι πρὸς τὰ Καίσαρα, δώρεις ἕνεκα σεσημένοι βασιλικοῖς, ἐν γράμμασι ὃ πρὸ τῆς βασιλέως ἀποφέρει) ψήφισμα· τόν τε Σα... μὲν καὶ Χοσρόην φόζειν, τούς τε ἄλλους τοὺς ἤδη πρότερον καὶ τὸ τῶν πολέμων χαιρὸν ἠρηκέναι ὃ Ρωμαϊκὸν, ὁ αὐτοκράτωρ ἐς Χοσρόην ἅμα τοῖς πρέσβεσιν ἐξαπέστειλεν. ὁ δὲ Χοσρόης τὰ ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς βασιλέως ἀφῆνοις, τὸν τε τῶν Ρωμαίων ἀγαθὸν ἀρετὸν, τὴν ἱερὰν πόλιν καταλιπὼν, ἅμα Κομεντιόλᾳ ἐς Κωνσταντῖνον ἔρχεσθαι· μικρὸν τε ὕστερον καὶ ὁ τῆς Μελιτινῆς πρόεδρος, Δομετιανὸς δ' ἄρα ὄνομα, βασιλικῆς ὑποδήκης γένει) πρὸς Χοσρόην· ὃς πρὸς ἥλιος σωτῆρα ὃν βασιλῆ, τὴν ὑμῶν ἱερᾶ, τὴν ὃν περὶ τὸ βίον καθοσιωμένων ἱερώτερος, τὸν λόγον ἡδύς, τῷ πρέσβεις ἄκρος, τῷ συμβουλῷ ἐμφερέστατος. σωτείπετο δὲ αὐτῷ ὅτε Γρηγόριος ὁ τῆς Ἀντιοχέων τῆς ἱερατικοῦ ἐξηρημένος. ἔδοξε γὰρ καὶ τοῦτο τῷ βασιλεῖ· καὶ μετοίσεται πρὸς τὸ πρέσβεις ὁ λόγος. προκληθέντες γοῦν οἱ ἱερεῖς ἐς Κωνσταντῖναν, λόγοις καὶ δώρεις πρηνεσθῶν Χοσρόῃ, ὑπελπίζοντες ἐλπίδων ἀσυμβόλων ἐξαπεστάλθησαν. ὁ μὲν οὖν Χοσρόης αὐτὰ τὸ Νίσιβιν πρέσβεις ἀπέστειλεν, αἰαμμήσιον Πέρσας τῆς οὐσίας τῆς ἐς ὃ βασιλέων γῆς, προκαλεῖν τῶν *ἱππέων τῆς πραγνέσεως, ὡς οὐ δεῖ τυράννων ἕξεσίας αἰρεῖσθαι, καὶ καταβαίνειν νόμων ἀρχαῖον καὶ πάτριον γεγενεσμένα τῆ Περσῶν βασιλεία, καὶ μηδέποτε τῷ νεωτέρῳ τῆ καθαιρέσεως ἀπενεγκώμιον ὃ ἀδίκημον.

B Primarius inter legatos profusis lacrymis, ac inde captata Imperatoris miseratione, in eiusmodi verba dixit.

Collatis vtrinque vero multis, & his ita a legatis dictis, ac petitione facundia sermonis extorquente, vt quæ proponeret, probarentur ac placerent, a Senatu simul & ab Imperatore decretum est, vt Chosroi Romani opitularentur, Baramoque adnixo studio bellum facerent. quippe cum indignum Latino iudicaret Imperator imperio, si non præuaricato res contra arma sumeret, periclitareturque potius rei non honestæ gratia propter promissi magnitudinem, ac Romani contracta ignominia non obliuiscendis in æternum opprobriis passim diffamarentur. Decreti igitur huius adhuc eadem die per vrbem regiam sententia pronunciatur & promulgatur. Quinti vero hi legati admissi ad Cæsarem, donisque ornati regiis, litteris inscriptam regis sententiam secum ferunt. Præterea Saramen & Chosroperozen, aliosque iam ante belli tempore ab Romanis captos ad Chosroen Imperator vna cum legatis remisit. At Chosroes regiis lectis litteris, miratus istam Romanorum virtutem, relicta Hierapoli, simul cum Comentiolo ad vrbem deuenit Constantinam: nec multo post antistes Melitinæ Domitianus, iussu regis ad Chosroen venit, qui Domitianus cognatus erat Imperatoris, professione sacerdos, præstanti vitæ sanctimonia, oratione placidus, ad negotia conficienda solers, consilio sapientissimo. Adiunctus illi ibat Gregorius Antiochenæ præses Ecclesiæ. Nam & hoc volebat rex, & quemadmodum voluit, ita factum est. Cum ergo sacerdos vterque Constantinæ esset, sermonibus ac muneribus delinientes, melioris spei desolato spem fecerunt. Quare Chosroes per Nisibin missis Legatis, Persis in memoriam vocat beneficiorum in stirpem regiam, admonitis vna concionis suæ auditoribus, quod tyranno nec fauendum sit, nec confringendæ leges veteres, ac patriæ, quæ tot inde iam annis in Persarum sint obseruatæ Republica, quodque nequaquam a rerum nouarum molitionibus turpitudo absit, & ignominia.

Quæ in de Concione.

Ὅπ τῷ Βαράμ ἐπὶ καθόδλον γέγονεν ὡς διεσώθη ὁ Χοσρόης· ὅπως τε Ρωμαῖοι φιλοφρόνως αὐτὸν ἀνεδέξατο, πρέσβεις ἐξέπεμψαν, ἀξιοῦν τὸν αὐτοκράτορα μηδαμῶς τοῖς Χοσρόου τύχαις ὑπεικνύειν, διὸ μεταξὺ λόγους Νίσιβιν τε πόλιν πρόφασιν δοῦναι Ρωμαίοις, καὶ τὰ ἄλλα Τίγριδος ποταμοῦ. ὁ μὲν οὖν Βαράμ πῶ ἄλλως ἐπλανᾶτο· οὐ γὰρ οἷός τε ἦν ἀφαιρεῖν τῶν τῆς βασιλέως ἰδιότητα.

C Collatis vtrinque vero multis, & his ita a legatis dictis, ac petitione facundia sermonis extorquente, vt quæ proponeret, probarentur ac placerent, a Senatu simul & ab Imperatore decretum est, vt Chosroi Romani opitularentur, Baramoque adnixo studio bellum facerent. quippe cum indignum Latino iudicaret Imperator imperio, si non præuaricato res contra arma sumeret, periclitareturque potius rei non honestæ gratia propter promissi magnitudinem, ac Romani contracta ignominia non obliuiscendis in æternum opprobriis passim diffamarentur. Decreti igitur huius adhuc eadem die per vrbem regiam sententia pronunciatur & promulgatur. Quinti vero hi legati admissi ad Cæsarem, donisque ornati regiis, litteris inscriptam regis sententiam secum ferunt. Præterea Saramen & Chosroperozen, aliosque iam ante belli tempore ab Romanis captos ad Chosroen Imperator vna cum legatis remisit. At Chosroes regiis lectis litteris, miratus istam Romanorum virtutem, relicta Hierapoli, simul cum Comentiolo ad vrbem deuenit Constantinam: nec multo post antistes Melitinæ Domitianus, iussu regis ad Chosroen venit, qui Domitianus cognatus erat Imperatoris, professione sacerdos, præstanti vitæ sanctimonia, oratione placidus, ad negotia conficienda solers, consilio sapientissimo. Adiunctus illi ibat Gregorius Antiochenæ præses Ecclesiæ. Nam & hoc volebat rex, & quemadmodum voluit, ita factum est. Cum ergo sacerdos vterque Constantinæ esset, sermonibus ac muneribus delinientes, melioris spei desolato spem fecerunt. Quare Chosroes per Nisibin missis Legatis, Persis in memoriam vocat beneficiorum in stirpem regiam, admonitis vna concionis suæ auditoribus, quod tyranno nec fauendum sit, nec confringendæ leges veteres, ac patriæ, quæ tot inde iam annis in Persarum sint obseruatæ Republica, quodque nequaquam a rerum nouarum molitionibus turpitudo absit, & ignominia.

D Quod vbi Baramo primum innotuit, de conseruato Chosroe, humaniterque a Romanis excepto, legatos misit, cauens Imperatori, ne Chosroes quaquam fortunis subueniret, pactus ideo & vrbem Nisibin Romanis se daturum, & loca vsque fluuium Tigridem. Sed quoniam non ille Baram erat, qui nomen regium extingueret, frustra tum fuit.

Quod re contra Baramum bene feliciterque gesta, Chosroes ad Mauricium principes aliquot e comitatu suo misit, & eorum quæ euenerant exposita fortuna, petiit vt auxilio misso metum sibi demeret, opitulareturque quam citissime. affirmabant etiam Legati si pecuniæ copiam Imperator faceret Chosroi, refusurum eam Romanis quam primum suum recuperaret regnum. Romanorum autem rex, præterquam quod armis coniunctis ferebat opem, maximam quoque ei pecuniæ summam est largitus. ac ita Chosroes relicta Imperatori syngrapha, ingentem pecuniarum vim reportauit, quam deinde diribitam Persicis suis copiis distribuit.

Quod non longe post Saramen ad regem amandauit Chosroes, orans Cæsarem, vt ducatu Comentiolum deponeret, vt qui contumeliosus esset, & sub prætextu auxilii afferret detrimentum. cumque Sarames secundum quod iustus erat appulsus Byzantium, Legationem Imperatori exposuisset, Comentiolo ab officio ducis depositio aditum in Persidem ademit Imperator, Narsique, qui ducis erat armiger, ducatum dedit. Sexta vero die Mauricius cingulum variegatum gemmis, & tiaram regiam, lectuloque, & mensas aureas Daras misit ad Chosroen, & instructa in ipsius gratiam regia pompa ex suis doryphoris, magnifice donauit, vt ne destitutum apparatu regio Romani Persæque aspernarentur. Cinctus est igitur Chosroes vndique satellitio regio, quanto apud Romanos sceptra regia obseruari obtinet. ac ita videntes Medi quibus viribus ab Imperatore circumdatus sit Chosroes, relicta tyrannide transiuerunt ad partes Chosrois, & Barami quidem res in dies debilitatæ sunt: Chosroi vero secundum animi sententiam, accrescentibus eo modo viribus, successere. quapropter etiam decreuit aliquod Chosroes Mauricio beneficium referre, litterisque regiis Mauricii Imperio pro munere obligat vrbem Daras, Delauzam quoque Satrapam, virum spectatum Byzantium mittit, qui ferret claues oppidi, & cum clauibus quod litteris continebatur munus. tradidit itaque cum esset in vrbe regia legatus Romanis vrbem, & ad colloquium Imperatoris admissus est. Mauricius autem, cum donasset hominem regalibus muneribus, eorum quoque quæ ante pepigerat firmauit fidem, Chosroe ad eam rem nominato filio.

Οτι μὴ τῶν ἀνδραγαθημάτων τὴν ὑπόθεσιν ὁ Χοσρόης ἐς τὸν Μαυρίκιον τῶν ἐπιφανῶν ἀρχόντων τινὰς μετεπέμψατο, καὶ τὰ τῶν πρηγθέντων αὐτῷ ἐπιτύχη ἐξέθετο· καὶ τοῦ τε μελήσεως εἴη τὴν τάχιστα συμμαχικῆς αὐτὸν ὑπαλλάττειν δυνάμεως· καὶ ὡς πάντα βοηθεῖν· τήν τε τῶν χρημάτων αὐτῷ παρὰ Βασιλέως αὐτῷ ἡμφεσθαι παρέξοντα, ἰσχυρίζοντο οἰκείαν ἁπλᾶ ἔσεσθαι ἀρχήν· ἀντικαταλλάξειν Ρωμαίοις τὸ δάνειον. ὁ δὲ τῶν Ρωμαίων βασιλεὺς, μὴ τῆς συμμαχίας τῶν ὅπλων, καὶ τῶν χρημάτων αὐτῷ μείζονα ῥοπὴν ἐνεγκεῖν. ὁ τοίνυν Χοσρόης χειρόγραφόν τε δόντα, καὶ ἐς Μαυρίκιον ἀποστείλαντα, τὸν πολυτελέστατον τῶν χρημάτων ἐκμίσθου πλοῦτον· καὶ τὸν καθ' ἑρμηνέως, τὸν παῖδα αὐτοῦ Περσικῆς καθαπερεὶ δυνάμεως.

Οτι οὐ μετ' οὐ πολὺ τὸν Σαράμην ἐς βασιλέα, ἡνίκα Χοσρόης παρῆν πέμψαντα, καὶ ἱκετεύοντα τὸν Καίσαρα, Κομεντίολον τῆς στρατηλασίας ἀποστάσιον ἀποκαλοῦντα· ὡς εἶα δὴ τὸν Κομεντίολον παρεσκευασμένον, καὶ τὴν ἀναβολὴν τῆς ὠφελείας ἐπιφέροντος. ὁ τοίνυν Σαράμης τὸν βασιλέα παραγενόμενον αὐτὸν ἐς Βυζάντιον ἀφικνεῖται, τήν τε παρεσκευὴν διεξῆλθε τὴν αὐτοκράτορι. καὶ ὃν ὁ βασιλεὺς ἀποστράτηγον τὸν ἐπὶ Περσίδα καθίστη Κομεντίολον παυσάμενος, Νάρσην, ὃς τὸν στρατηγὸν ἐπαίσιος ἐτύγχανεν ὤν, τήν τε ἡγεμονίαν ἐπέθηκεν. ἔκτῃ δὲ ἡμέρᾳ, καὶ ὁ Μαυρίκιος λιθοκόλλητον ζώνην, καὶ διάδημα βασιλικὸν, κλίνας τε καὶ τραπέζας χρυσᾶς ἐς Δάρας ἐξ Χοσρόην ἀπέστειλεν· πομπήν τε βασίλειον αὐτῷ συγκροτῶν ἐκ τῶν περὶ αὐτὸν δορυφόρων, μεγαλοπρεπῶς μετεδίδου, ὅπως μὴ βασιλικῆς χρυσῶν στολῆς ἀπορῶν ἐσθῆτος εἴη Ρωμαίοις τε καὶ Πέρσαις. περιεσκέπτετο γοῦν πόθεν βασιλικὴ δορυφορία Χοσρόῃ, ὁπόσοι νόμος Ρωμαίοις αὐτοκρατορικὰ σκηπτρα λαμβάνεσθαι. ὁρῶντες γοῦν οἱ Μῆδοι ὁπόσοι τὸν Χοσρόην κατὰ τὸ αὐτοκράτορος Ρώμης περιεκέχυτο, τὸν νεωμένιον μεταστησάμενοι, χαίρειν φράσαντες τῇ τυραννίδι, προσεχώρουν Χοσρόῃ. καὶ τὰ μὲν Βαράμ ὁσημέραι ἐς συμμαχικὸν κατηδεῖτο· τὰ δὲ Χοσρόῃ κατὰ νοῦν ἐχώρει τὰ πράγματα, καὶ πλειστηνομοῦντο αὐτῷ τῆς δυνάμεως. Δηλοῦσι δὲ τὰ γοῦν πρωτεῖα Χοσρόης τὸν Μαυρικίῳ δυνουσάτην παρέξιν ἐνδείξασθαι. δι' ὃ ὃν βασιλικῇ διαφερόντως πόλιν Δάρας κατήκοον ἐπεποίητο παρεῖναι Μαυρικίῳ, τόν τε Δηλαύζαν τὸν σατράπην, ἄνδρα ἀπόβλεπτον, ἐς Βυζάντιον στέλλει, ἅς κλεῖς οἰσόμενον τῷ πολίσματος, τήν τε ἐν γράμμασι δωρεάν. ὁ μὲν οὖν παρέσται ὅτι ὁ βασίλειον ἄγων ἠνύετο, πέμπει δὲ Ρωμαίοις τὸ πόλισμα. καὶ ἐς λόγους παρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἦκεν. ὁ δὲ Μαυρίκιος, δώρεις βασιλικοῖς μεγαλωσας τιμῶν, τήν τε τῶν προαπηλλαγμένων ὠμότητα καὶ αὖθις ἐπιόντα, παῖδα Χοσρόην ἀπεκάλει.

Οτι [ὁ] Χοσρόης δεδοικὼς μὴ που δολοφονίᾳ A
τὶς ὑποσταίη αὐτὸ ὑπὸ τῶ ἐγχειρίων, ἐδεῖτο Μαυρικίου ἐς τὸν τῦ σώματος φερουρὸν χιλίους αὐτῶ ὁπλιτικοῦ παραπέμπεσθαι. ὁ δὲ τῶν Ρωμαίων βασιλεὺς σωματοφύλακας ἐς Χοσρόην ἐξέπεμπεν.

Οτι ὁ Μαυρίκιος ἕως τῦ Ἑβδόμου ὀνομαζομένου ἐλθών· ἤκηκόει γὰρ ὡς ὁ Οὐννικὸν στρατεύων· καὶ ἀκηκοὼς Δαλαυζᾶν τὸν Πέρσην ἥκειν πρὸς αὐτὸν, παλινδρομεῖ πρὸς τὸ βασίλειον αὖθις, ἀμφοτέρους τε ὡς ἑαυτῶ ὑπαδεξίως τῦ τῆς πρεσβείας ἀξίωσιν, καὶ σκηνὴν αὖθις τῆς ἐνδημίας ἀπήρχετο.

Οτι πέμπτῃ ἡμέρᾳ, πρέσβεις παρὰ τῦ βασιλείου B
ἐξεπέμποντο ἄγειν· ἥτε ἀξίωσις παρὰ τῆς συγκλήτου ἐς τὸν βασιλέα ἐλήγετο. ἡ δὲ ἀπόδοσις, τῶ ἐπομνύζειν τῆς βασιλέως ἐνδημίας ἕνεκα λαβεῖν. ὁ δὲ μηδὲν παρεσπόμενος τῆς πρεσβείας, παλινοστεῖ τοῖς πρέσβεσιν.

Οτι πρὸς τῇ Ἀγχιάλῳ τὸν χάρακα ὁ Μαυρίκιος ἀμφεβάλλετο, ἡμέρας τε πέντε παρὰ ταῖς ὄχθαις· ἔνθα δὴ τῶ ἀμφεσβητῶ ποιησάμενος, ἐς ὃ βασίλειον ἄγειν ἐπομόσαι, ἥκειν ἀκούσας παρὰ τῦ Περσῶν βασιλέως ἐς Βυζάντιον πρέσβεις. πέμπτῃ δὲ ἡμέρᾳ καὶ οἱ τῆς Κελτικῆς Ἰβηρείας πρέσβεις ἐς ὃ C
βασίλειον παραγίνονται ἄγειν. αἱ δὲ παρασπονδίαι τοῖς πρέσβεσι, βόσος καὶ Βέττος. οὗτοις ὁ τῶν ἐθνῶν δυνάστης, Φράγγοι δ' οὗτοι τὴν νεωτέραν γλῶτταν κεκτημένοι καλοῦνται, ὄνομα δὲ Θεοδώριχος αὐτῶ, ἐς βασιλέα ἐξέπεμπεν· ἤξιόν τε σὺν ὄμνυμι Φραγγίας ὑπὲρ Ρωμαίοις συμμαχῆσαι, καὶ δώσειν ἀπελαύνεσθαι τὸν πρὸς Χαγάνου πόλεμον. ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ τοῖς πρέσβεσι φιλοφρονησάμενος δώσειν, ἐπομόσαι τε ξυμμαχίαν σπένδειν Φράγγοις πρέσβεσθαι. ἀγγέλλεσθαι δὲ Ρωμαίοις παρὰ τῶν βαρβάρων σὺν αἰσχρόμυθος. ὁ δὲ Χαγάνος ἐπεὶ ἤκηκόει λαμβάνειν τὰς σωτηρίας ἐζήτει τὸν βασιλέα. ὅπῃ δὲ ὁ αὐτοκράτωρ τοῖς λόγοις τῦ βαρβάρου, ὧν τὰ σὺν ἐδίδου βαλβίδα, αἰτιᾶται μὲν παρανομεῖν τὸν πόλεμον. D

Οτι ὁ Πείσκος δέκατῃ πέντε ποιησάμενος χάρακας, τὸν τε Ἴστρον ἀμφαμοιβαίοις ποταμῶν, τεταρτῃ ἡμέρᾳ εἰς Νόβας τὰς ἄνω παραγίνεται. ὁ δὲ Χαγάνος τῦτο μεμαθηκὼς, ὡς τὸν Πείσκον πρέσβεις ἐξέπεμψαν, πρῶτά τε αὐτὸν ἐθεράπευε μαθεῖν τὰ τῶν Ρωμαίων ἀφίξεως. ὁ δὲ στρατηγὸς τοὺς τόπους ἔφασκεν βύφυεῖς ἐς κτηνοτρόφα πεφυκέναι ἱππασίμοις τε ἕλεσι ἐνύδροις. ὁ δὲ Χαγάνος ἐδήλου ἐπ' ἀλλοτρίας γῆς ὀπτεύειν Ρωμαίους, παραπονδῆσαί τε Πείσκον, καὶ ἀορίστως τῶ εἰρηνεύειν αὐτὸν πρεσβεύεσθαι. ἔφασκε τοίνυν ὁ Πείσκος, Ρωμαϊκὸν μὲν εἶναι ὃ ἔδαφος· ὁ δὲ βάρβαρος, ὅπλοις καὶ νόμοις πολέμων· Ρωμαίους ἐπικτήσασθαι τῦτο. ἅτε τοίνυν Χαγάνου ζυγομαχοῦντος καὶ ἀμφιβάλλοντος περὶ τούτων τῶν τόπων, φασὶ τὸν Πείσκον τὸν ἐκ τῆς ἑῴας ἀπόδρασιν ὑφίστασθαι Χαγάνου. Θέσεις γὰρ ὑπεσῶτες, ὁ πρὸς τῷ ἑῴῳ ὑπὸ τῶν Τούρκων Χαγάνος ὑμνούμενος, πρέσβεις ἐξέπεμψε

Quod veritus Chosroes, ne quis clam percussor a subditis sibi substitueretur, rogauit Mauricium, vt ad custodiam corporis mille suorum sibi militum daret. Romanus autem rex custodes corporis Chosroi misit.

Quod Mauricius ad Septimum vsque qui ita dicitur locus, peruenit, quoniam Hunnos educi audiuerat, certiorque factus de Dalauræ Persæ ad se aduentu, recurrit ad vrbem regiam, compositaque, vt par erat, legatione, propositum rursus abitum promouit.

Quod die tertia legati ab vrbe regia missi sunt, petente senatu ab Imperatore vt rediret. Cui is legationi obsecundans, cum legatis rediit.

Quod ad Anchialum metatus vallum, ibidemque per quindecim dies moratus Mauricius, cum venire audiuisset a Persarum rege legatos Byzantium, in vrbem rediit regiam. Tertia vero post die Celtiberiæ eodem quoque Legati veniunt. Legatis nomina erant Boso ac Betto, quos princeps gentis (Franci hi recentiore lingua vocantur. at illi nomen Theodoricho) ad Imperatorem misit, promisitque, se, si vectigalia sibi darentur, opitulaturum Romanis, ac pro muneribus cum Chagano gesturum bellum. Imperator tamen muneratus legatos, si sua auxilia subpeditarent Franci, vt id gratis facerent iussit, nequaquam emi passus a Romanis opem barbarorum. Interim Chaganus ad priora pacta additamentum ab Imperatore flagitat, in qua re barbarus non auditus, statim restaurauit bellum.

Quod Priscus quindecim valla metatus, traiecto Istro fluuio, quarta die superiores Nobas venit. quod cum resciret Chaganus, ad Priscum legatos misit, causamque scire voluit aduentus Romanorum. Respondit dux, ad venationem & equitatum esse loca idonea, & aquosa satis: cui Chaganus ostendit alienam terram calcare Romanos, citraque pactum agere Priscum, & aperte pacem ab eo conuelli. Respondet Priscus, Romanum quoque tu subis solum. Chaganus, armis, inquit, & iure belli. Romanos hoc amisisse. Chagano amplius rixante & disceptante de his locis, Priscum fugam ex Oriente exprobrasse dicunt Chagano. Instante namque æstate Chaganus, qui laudibus, a Turcis in Oriente celebratur, legatos misérat ad

Mauricium Imperatorem, eaque concinnata epistola exarauit epinicia: REGI ROMANORVM CHAGANVS magnus dominus septem gentium, dominus climatum vniuersi.

Quod incipiente vere, instante maxima temporum festiuitate, qua passionem simul & resurrectionem Dei seruatoris solent celebrare, fameque Romanos premente, insperato quodam siue casu, siue prouidentia Dei, Chaganus ad Romanos mittit, fami impositurus finem. quam rei nouitatem in dubium primum traxit Priscus, nec ei confidit. postquam vero securus factus, Romani inter se & barbari fecerunt ac susceperunt quinque dierum inducias, sublatoque omni metu, Chaganus esurientibus Romanis ad frumentationem præbuit vehicula. propterea tam inopinata ista barbarica humanitas ad nostra vsque tempora est propagata. quarta die Romanis copiis instructis ad vitam rebus necessariis, Legatos misit Chaganus, Indicas a Prisco petiturus merces. in qua re barbaro Priscus obsecundatus, & piper misit, & folium Indicum, casiamque, & quæ dicitur Costus. Hic vero acceptis Romanis muneribus, aromatibus delinitus, admodum oblectatus est: & sic a pugna abstinuit, donec Romanis publica illa ingens celebritas præteriisset: ob inuicem vero se cum metati essent, vtrinque tamen omnia erant secura. Finito deinde festo, nuncios Chaganus misit, seiungendarum a se mutuo copiarum.

Quod a quinta pugna, deuictus a Romanis Chaganus, antequam Imperatori aliquid de facto constaret, Legatos ad Mauricium misit de captiuis recipiendis. Erant ea millia septemdecim cum ducentis. Mauricius itaque minis barbari percussus, orationeque circumuentus, per tabellarium Prisco mandauit, vt captiuos redderet Chagano Abaros. ac ita quidem a periculo liberi redduntur Chagano barbari.

A Μαυρικίῳ βασιλεῖ, ὁπίσω τε σωτηριακῶς, ὁπηνίκα ἐχάρισεν ἐν αὐτῷ. ἡ δὲ τῆς ὁπίσω ὁπογραφὴ εἶχεν ὁπὶ λέξεως οὕτως. ΤΩΙ ΒΑΣΙΛΕΙ ΤΩΝ Ῥωμαίων ὁ Χαγάνος ὁ μέγας δεσπότης ἑπτὰ γενεῶν κύριος κλιμάτων τῆς οἰκουμένης.

Ὁπὶ τῇ ἦρος ἀνίσχοντος, μελλούσης δὲ ὁπισθήσεσθαι τῆς μεγάλης τῶν χρόνων ἑορτῆς, ἐν πάσῃ ὁμοῦ καὶ αἰάσασιν τῇ σωτῆρος ἑορταζόντων Θεοῦ, τῶν τε λιμοῦ πιεζομένων Ῥωμαίοις καταπιέζοντος, ὡς δοκεῖν ἐκ θεοῦ οἱ Χαγάνος πρὸς τοὺς Ῥωμαίους πρεσβεύεται. ἡ δὲ ἀξίωσις ἦν, λύσιν τῷ λιμῷ ὁπιθεῖναι. ὁ μὲν οὖν Πρίσκος, ὁπὶ τῷ καινοπρεπεῖ τῆς ἀξιώσεως, δυσπόρῳ τε ἐν πίστει ἐπὶ δὲ * πίστει· Ῥωμαῖοι τε ἐν βαρβαρικοῖς ἔδοσαν ἐν ἀνοχαῖς ἕνδεκα, πενθ' ἡμέρας ἀπονηδὰς συσκηνάμενοι, πάσῃ ἀφοβίᾳ ἐπεραματεύοντο. ἀμάξας τοιγαροῦν ὁ Χαγάνος ὁπὶ σιτισμὸν λιμώττουσι τοῖς Ῥωμαίοις παρείχετο· ἀφ' οὗπερ μέχρι τῶν χρόνων τῶν καθ' ἡμᾶς τῶν παραδεδεγμένων τὰ τῆς βαρβαρικῆς φιλανθρωπίας ὧδε τῆς καθ' ἡμᾶς ἐπέτεινε. τετάρτῃ δὲ ἡμέρᾳ καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς δυνάμεως θωρηκούσης τοῖς πρὸς ζωὴν ἀναγκαίοις παρὰ βίᾳ, ὁ Χαγάνος πρέσβεις ἐξέπεμψεν, Ἰνδικὰς παρὰ τοῦ Πρίσκου λαβεῖν ἀξιῶν καρυκείας. ὁ μὲν οὖν Πρίσκος τῷ βαρβάρῳ πρὸς ἀξίωσιν ἐπεφέρετο, πεπεικέ τε ἐξέπεμψε, καὶ φύλλον Ἰνδικὸν, καὶ σίαν τε καὶ Κόστον λεγόμενον κόστον· ὁ δὲ ἀπολαύων τῶν Ῥωμαϊκῶν δωρεῶν, καὶ φιλοπαθούμενος, ἥδη λίαν ἀφειδῶς. ἐνέπαυε οὖν ἀπὸ μάχης μέχρις οὗπου Ῥωμαίοις ἡ δημοτελὴς ἐκείνη μεγάλη πανήγυρις ἐπεπόρευτο. στρατοπεδευόντων τοιγαροῦν τῶν ἀπὸ τοῦ καθ' ἑκάτερα δυνάμεων. ὀκτὼ οὖν ἀπὸ τερματιζούσης τῆς ἑορτῆς, ἀγγέλους ὁ Χαγάνος ἐξέπεμπε, διαχείνεσθαι ἀπ' ἀλλήλων ἀξιῶν τὰς δυνάμεις.

Ὁπὶ ὁ Χαγάνος μὴ πέμπτῃ ἥπται καταπολεμηθεὶς ὑπὸ Ῥωμαίων, τοῦ τι τὸν αὐτοκράτορα τῶν γεγονότων ἐν εἰδέναι ἠθέλησεν, πρέσβεις ἐς Μαυρίκιον ἔπεμψεν, ἀναλαβὼν τοὺς ζωγρηθέντας πειρώμενος· ἦσαν δὲ χιλιάδες ἑπτὰ καὶ δέκα, πρὸς τοῖς διακοσίοις. ὁ δὲ Μαυρίκιος, ταῖς ἀπειλαῖς τῆς βαρ-

Cáegu καταπλαγείς, καὶ τοῖς λόγοις ἀπροσκλούμενος, δι' ὁπισθέως τοῦ Πρίσκου πρεσβεύσας ἀποδοῦναι τοὺς ζωγρηθέντας τοῦ Χαγάνου Αβάρεις. οὕτω μὲν οὖν ἀπὸ τῆς τόμεως ἀπεδίδοντο τῷ Χαγάνῳ οἱ βάρβαροι.

FINIS.

CAROLI

CANTOCLARI

IN EXCERPTA NOTÆ ET EMENDATIONES.

STA, *Lector, fateor non sunt nisi Excerpta, ne illa quidem magna cura, & diligentia excerpta, sed tamen quorum lectio magnam tibi & vtilitatem, & delectationem est allatura. In illis enim cernere est, ab hinc mille annis, in legationibus vsurpari solita, quæ hodie quoque inter nostros Principes vsurpantur. Multa præterea continent, cognitione digna, quæ non alibi reperias. Neque vero legationum cognitio, in reip. administratione parui momenti est. Etenim omnia quæ inter Principes foris contrahuntur, imo & domi pleraque per legatos administrantur, quæ qui nouerit, omnem reipub. administrandæ rationem teneat consequens est. Vere equidem Cicero: [Legati sunt nuntij pacis & belli, curatores, interpretes bellici consilij, auctores, ministri muneris prouincialis]: Addo ex nostris excerptis: & rebus, quæ sanctiores inter mortales habentur, dispensandis præsunt. Itaque hæc Excerpta de legationibus, lubenti animo Latina fecimus. Et vero multis in locis poluimus, quod non assecuti essemus, si tamen assecuti sumus, si verbum verbo reddidissemus, sunt enim vt excerpta, valde concisa, & multis in locis diuersam interpretationem capere possunt. Accedit quod multis mendis scatent, & nullum aliud, quam impressum exemplar nacti sumus. Itaque breues Notas, præcipue si quando a Græcis paulo longius discessimus, & emendationes hic adiecimus. Geographica quoque, sed paucis attigimus. Nam omnia fere locorum, regionum, vrbium, fluuiorum, atque etiam populorum præcipue Scythicorum nomina ita corrupta offendimus, vt nihil reperiri possit corruptius, quæ tamen, qua potuimus, restituimus. At tu, Lector, nostram operam qualemcumque æqui bonique consule, & Vale.*

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [271] -

INSCRIPTIO huius Operis in exemplari Græco eſt, ἐκλογαὶ παρὰ πρεσβειῶν, quæ Excerpta de legationibus vertimus: Collectiones aut Collectanea vertat qui volet. Sed Græca præfatio, quæ auctores, vnde iſta deſumpta ſunt enumerat, aliam inſcriptionem habet, ſcilicet, De Legatis Romanorum ad Ethnicos: diuerſam etiam ab ea inſcriptione, quæ Dexippo, a quo iſta Excerpta incipiunt, præponitur. Eſt enim De Legatis Gentium ad Romanos. Deinde ſubiicitur, quos Legatos Imperatorum Romanorum Ethnici admiſerunt, qua forma eos exceperunt, & quæ in illis excipiendis obſeruarunt.

pag. 1. b Pro λογικώτερον, lego λογιώτερον.

pag. 2. c Pro ἀχθυας vide num ἀχθύσας, cum intellexiſſet.

AD DEXIPPVM.

pag. 7. a IVTHVNGOS Ammianus lib. 17. partem Alemaniæ eſſe dicit, conterminantem Italiæ tractibus. Vide Poll. in Aurel.

pag. 8. c Μυεσιάδας δ. repone λ. Sic enim pag. 10. d

pag. 10. a Κατ' ἴνεσιν, mallem κατάθυσιν, aſſenſionem: & ita ad verbum verte; etiamſi, quantum ad hoc victoribus conſilium non eſſet in promptu, potius ad denegationem, quam ad aſſenſionem aut conceſſionem: ἄρνησις καὶ κατάθυσις ſunt oppoſita. Cæterum ſi ἴνεσιν legas ita verte, etiamſi, quantum ad hoc victorum voluntas non eſſet magis prompta ad denegationem, quam ad profuſionem & ſuarum rerum exinanitionem.

Ibid. d Ἀμαθία, inſcitia, imprudentia.

pag. 11. a Γαλμιώνων Græcum non eſt, emendo παρ' Ἰώνων.

Ibid. c Ἐξ ὧν ὃ ἐλπιζόμενον. Paulo longius a Græcis receſſimus, a verbis quidem, ſed non opinor a ſenſu. Propius ad verba accedens ſic verte. Ex quibus ſperatum lucrum non infirmum, & longe impar oneris grauitati. Id eſt, quod oneris grauitatem longe excedit, magnitudo animi longe excedit dolorem & calamitatem.

pag. 12. b Ἐνδιάσθμητες, non ἐνδυάσθμητες.

AD EVNAPIVM.

pag. 15. a CHAMAVI ſunt Tacito & Marcellino Germaniæ populi: ſed aduerte hic dici impoſsibile fuiſſe Romanis in ſuas colonias, Chamauis inuitis, commeatus e Britannia inuehere.

pag. 16. c Legi ὀδυρῶς, non ἀπαθῶς: Sed ſi ἀπαθῶς legas, verte, animo condoluit & his quæ dicta erant, ſine ſenſu doloris illacrymauit.

Ibid. d Vbi myſteria omnia fuerunt peracta.

pag. 18. a Legi διηκζομιδίους πείθων ὑδεκίμει. λέγων. Fronto vir pius & doctus ex Caſaubono legit, καὶ ὁ Κλαζομιδίων Πίσων. & Pizo Clazomenis ortus dicendi facultate clarus fuit.

Ibid. c Lego κομῆσαι. Etenim κινῆσαι τὰς κόμας, capillos mouere, vix eſt vt mentis ferociam ſignificet. Sed comas nutrire petulantiam indicat.

pag. 20. d Vt ſimul atque aurum per ea tempora calamitoſa in Thracia oſtenderetur, Myſorum vt eſt in prouerbio, præda eſſet: id eſt, illud impune liceret a quouis eripere. Myſorum enim præda de direptione & graſſatione pro libidine facta nullo pœnæ metu dicitur.

pag. 22. b Lego ἐμείνεσθαι, ſi ἐμεμήνεσθαι legas, verte, inſanierunt.

AD

AD PETRVM PATRICIVM ET MAGISTRVM.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΕΩΣ, indulgentia, largitione. pag. 25. c

Leg. διαρηξάσας, laceratas, quæ vox est omissa in interpretatione Latina. pag. 29. b

AD PRISCVM.

ΕΚ ἱστορίας τῆς Πείσκου Ρήτορος. Puto hanc collectionem esse excerptam ex iisdem libris, ex quibus ea quæ sequitur, quæ tamen fusior & plenior est, præsertim quantum ad legationis ad Attilam narrationem. pag. 33. in tit.

Πάμπηγίρεως. Antiquo fœdere inter Romanos, & Scythas cautum erat, vt Romani certo tempore, ad ripam Istri, mercatus haberent, vnde Scythis desumendi ea, quæ sibi opus essent, facultas esset: hos mercatus πάμπηγύρεις vocat. Ibid. a

Μαργου. Margus vrbs ad Danubium sita, in Illyrico Mysorum, inquit Priscus. Sed Eutropius, & Eusebius Murgum vocant, & Iulianus in Encomio Constantij, si tamen Iuliano adscribi debet, quem ante viginti annos edendum curauimus vna cum Iuliani libro de Cæsaribus. Ibid. eod.

Viminacium oppidum quoque ad Danubium, in Mysia inferiore. In eo oppido Seuerus filium maiorem, appositio Aurelij Antonini nomine, Cæsarem appellauit, inquit Spartianus. Multa extant Impp. rescripta Viminacij data l. 16. de furtis & ser. C. l. 24. C. de fideic. l. 14. C. ad leg. Fal. Posteriores fere Impp. in Pannoniis frequenter erant, nonnulli etiam in illis orti. Ibid. b

Διαιρίσιοι. pag. 34. a

Ratiaria vrbs quoque ad Danubium sita, non multum a montibus Thraciæ distans, Ptolomæus Ρατιάρια Μυσῶν. Vide Itinerarium Anton. & Not. Imp. Extant quoque rescripta Ratiariæ data, l. 8. C. communia de successionibus & pleraque alia. Ibid. c

Lego σεμνοσφέρφ πτήνας ὠάλκασθμ, δασμὸν εἰσπραξιπόλμοι. pag. 35. a

Βίου μεταβολή, Sensus est ambiguus. quid si ita vertas, multis splendida, & illustris fortuna exitio fuit, in quam mentem nos quæ sequuntur impellere possunt. Etenim de rebus suis desperantes, cum se viderent ad egestatem reductos, sibi violentas manus adferebant. Quid si ita vertas, multi splendidam & illustrem fortunam misera commutarunt. Ibid. b

Locus est corruptus. Duo oppida a Ptolomæo, Antonino, Ammiano, & auctore Not. Prouinc. Imp. Rom. recensentur in Pannonia inferiore ad Danubium. Prius est Acuminicuna quod & Acumnicum. De eo Ammianus lib. xix. Secundum est Acinthus, de quo Ammianus lib. 31. & Sidonius in panegyrico ad Maiorianum. Ibid. c

——*Qua Martia pollet Acinthus.*

Itaque cum nullum oppidum sit in Pannoniis, quod Assemus vocetur, hic legendum esse existimo Ἀκιοῦς, & Ἀκιουῦπιοι, aut Ἀκίμωκις, & Ἀκιμωῶπιοι· prius tamen malim. Cum enim Sidonius, Martiam Acinthum vocet, qui erat horum temporum æqualis, adducor vt existimem, alludere ad ea, quæ hic narrantur.

Ἀκρι Νόσων τῶν Θρηκίων. Nouas sub dispositione ducis Mesiæ, non Thraciæ esse vult Not. Prouinc. Neque Nouas in Thracia legere memini. Non longe tamen Nouas abesse ab Æmoniæ parte, Iord. tradit. Quid si ὁρῶν τῶν Θρηκίων legas, vsque ad fines, aut ad montes Thraciæ, Attilæ ditionem porrectam fuisse. pag. 37. c

Lego Σαρδίκιον. Ibid. eod.

Videnum Ρωμαίους λῦψ αἰχμαλώτους. pag. 40. d

pag. 41. c Vide num ἐπηγήσατο, aut ἐξηγήσατο. ibid. ὁρμωμένου. ibid. συστρατευομένου,

pag. 43. a Leg. ἡδοῦν, loco ἐδοῦν. ibid. vide num ἀμῦναι, loco αὐτοῖς.

Ibid. d Vide num legendum sit loco ὕπαρχον, aut ὑπάρχου, aut ὑπατικῷ.

pag 44. a Lege Σκίρροι. De quibus vide Euagrium, & Iord.

Ibid. eod. Loco ἄλλοι, l. Ἀσπαρ.

Ibid. c Vide num ἐπαγόντων, loco ἀπαγόντων.

Ibid. d Καὶ οὐκ ἦν τῶν Ῥωμαίων ἀδήκτος, &c. nec enim aliter sensus constare posse videtur.

pag. 45. a Εἰς τινὰ χεῖλον χῶρον.

Ibid. c Vide num ἀμελεσθήσονται. Si ita legas, ita verte. Sic enim facilem fore ductori vniuscuiusque militaris ordinis curam, & administrationem eorum, qui suo ordini sorte obuenerint, quam si se committerent ducibus vniuersi exercitus, qui solis honorum cupiditatibus studentes & indulgentes, eos essent neglecturi. Sed nostram versionem probat Casaubonus, vir omni laude dignissimus, cuius iudicio plurimum, vt debeo, tribuo.

pag. 46. a Τῶν οἰκείων, l. τῶν ὑπηκοείων.

Ibid. b Vide num loco δικάσασθαι, legendum sit πληρώσασθαι, vt sit sensus, Romanos pugna commissa, ex his, qui ex Scythis reliqui fuerint, suos ordines repleuisse.

Ibid. eod. Difficilis locus, & cuius sensum nisi diuinando assequi possis. Laxiorum Sauromatum gentis, qui habitant in recessu paludis Meotidis, meminit Herodotus in Thalia: Forte Lazi. Etenim Colchis non multum inde abest. Est autem Colchis, Asiæ regio, cuius incolas Lazos vocant, Procopius, Agathias, Gregoras, & Suidas. Et Colchidem in duas prouincias diuidi, Stephanus author est, in Mengreliam: quæ mare attingit, & Laxiam quæ inferius habitatur. Sexta Synodus Constantinopoleos, Theodosius indignus Episcopus Phasidis in Lazige, &c.

pag. 47. a Ἀμαλῳύγεις, &c. Gentes ab Hunnis deiectæ. Vide Iord.

Ibid. eod. Loco παρηρήμους, l. παραμεμυήμους.

Ibid. a & b Plinthas, & Dionysius huic legationi obeundæ sese obtulerunt.

Ibid. b Pro ὕπατον, malim ὑπάτου.

Ibid. eod. O rem periculosam, & animaduersione dignam!

Ibid. c Margus Eutropius ait, Diocletianum Carinum apud Murgum (sic enim vocat) vicisse. Quod vero hic addit, πόλις ἐν Ἰλλυρίᾳ βοσῶν, vide num ἐν Ἰλλυρίᾳ μισῶν.

Ibid. d lin. vlt. Videtur deesse ἐδόκει δέ.

pag. 48. c O rem Imperatore Romano parum dignam! & minime miror, sub tali Imperatore concidisse Imperium Romanum.

pag. 49. a Aduerte differentiam inter nuntium & legatum.

Ibid. eod. Priscus itaque a Theodosio non est ad Attilam legatus missus, sed a Maximo legato comes legationis assumptus.

Ibid. eod. Σερδικῷ. Eutropius Maximinum Galerium Imp. in Dacia non longe a Serdica natum, auctor est Ammianus lib. 31. & Serdicam Macedoniæ vrbem dicit. At Ptolomæus Sardicam per *a* inter Mediterraneas Thraciæ vrbes annumerat. Suidas per *e* Daciæ. Sozomenus lib. 3. cap. 10. per *a* scribit, & ponit in Illyrio. Hæc vrbs est nobilis Concilio Serdicensi. Plurima extant in Codice Iustiniani Imp. præscripta, Serdicæ data.

Ibid. b Ἀποδομῶν, vide num ἀποδιδομῶν, aut ἀποδυτῶν.

Ibid. d Ὡς εἶποι μόν. Sed si εἴποιμεν legas, ita verte, Nos ei retulisse ea, quæ dicta fuerant.

Ibid. eod. Καταλύμασι, lego καταλείμασι, ruinis reliquiis a καταλείπω, quanquam & καταλύμασι a καταλύω, ferri posset, habitationibus. Sed mihi verisimile non fit, barbaros ædibus sacris pepercisse. Itaque legendum puto, καταλείμασι.

Ibid. eod. Lego ἀπὸ ποταμοῦ. Nam αὖω qui conuenit? Cæterum quis fluuius? Ister? non puto. Etenim quinque dierum itinere Naissus distabat ab Istro.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [274] - 194

Καπαρὰ, quid sit, nescio, etsi Hesychio καπάκια sunt τὰ σκληπώτερα τῆς φάτνης, sed hæc nihil ad propositum. Itaque lego κεναρὰ, vacuo. Ibid. eod.

Lege ἡμᾶς item. loco αὐτὸν, lege ἄλλων. p.50.c, ib.d

Φησάντων δὲ, &c. & præcedentia ita verte: Nos vero obtestari nusquam hanc legem legatis impositam, vt antequam eos, ad quos missi sunt, adierint, & inconspectum eorum venerint, ab aliis inquirantur, quarum rerum gratia legati sint. pag.51.a & b

Leg. ἐπιπείθῃ, si ἐπιπείκειν legas, ita verte, effecissem. Ibid. c

Pro σκαντία ποιούμενος, leg. σὺν αὐτῷ ποιούμενος. Ibid. d

Ita verte, Sed nihil firmitatis inesse his, quæ de ipso per auditum feruntur. pag. 52. c

Θερμῷ λυμήνεσθαι, nisi iracundiæ suæ calor, legationis reuerentia corrumperetur, & mitigaretur. pag. 53. c

Ἀποκενσάμενος, non ἀποκενούμενος. Ibid. d

Ἰδιολογούμεθα, nescio an hæc interpretatio placeret, patrio sermone reddidimus, in patrium sermonem redegimus. pag. 54. a

Ante μέτρος deest negatio, quam necessariam esse præcedentia indicant. Ibid. eod.

Ἐκ τῆς μεγίστης ἀξιοσίας, ex maximo censu. Ibid. c

Ἀκατιζίρων, sæpe Ἀκατίρων. Hunni autem Acatiri sunt apud Suidam in verbo Abares: sed Ἀκατίρων est in Codice Græco. Iord. Agazziros, vel Acatiziros vocat, quem vide. Ibid. d

Ὑποτυπήσωμαι, non ὑποτυπήσασθαι. pag. 55. b

Vide num οὕτως, loco ἔστ. Ibid. eod.

Aduerte Catisororum. Ibid. eod.

Leg. ἀξορμήσαντος. Ibid. c

Σχεδίαις, interpretatus sum de proximo sumptis, significat & tumultuarie factis. Elige, Lector. Ibid. d

Οἷαν οἱ τῆς πλησίον, &c. An solam eam partem vici, quæ paludem contingebat, ad eam aquatum iuisse indicat? pag. 56. a

Καὶ ἐπέρχεις πυγμάσι, fructus sum interpretatus, & ad eam interpretationem, & lectionem me adduxit dictio ἐπέρχεις, quia cum paulo ante dixisset, καρπῷ τῷ Φοινίκων, subiunxit, καὶ ἐπέρχεις, &c. Si πυγμάσι legas, bellaria interprete, quæ secundis mensis, & pleraque cruda apponi solebant. Ibid. d

Post ἀπὸ Πετοβίωνος, τῆς ἐν Νωρικῷ πόλεως, adde punctum. & disiunge ab his, quæ sequuntur. Duxerat enim Oreste Tatulli filius, filiam Romuli e Petouione Norici ciuitate, quæ Imperatori parebat, quamuis Oreste esset Attilæ ditionis incola. pag. 57. a

Loco βουλόμενοι, l. βουλόμενον. Ibid. eod.

Εἰδέξατο, non ἐδέξαντο. Ibid. b

Παρέπονται, non πρέπονται. Ibid. d

An supra nominati fluuij, Drecon, Tigas, & Tiphisas, an alii? pag. 58. a

Βαδιζούσας. Ibid. c

Γενόμενοι, non γιόμενον. Ibid. eod.

Pro ἀξολιαθήσας, l. ἀξοσιθήσας. pag. 59. a

Pro οἱ βούλευται, l. οἱ βούλεται. Ibid. b

Προσελθόντις. Ibid. eod.

Ἀναιρεῖται. Ibid. c

Pro ἐᾶς, l. ἐᾷς. ibid. δικαστὴν τοῦ δικαιοῦ, vide num δικαστὴν τοῦ δικαιοῦντος. pag. 60. c

Post φόβου, adde punctum. Ibid. d

Post πέφυ, adde virgulam. Ibid. eod.

Οἵδε ἄρχοντες, vide nostrorum temporum imaginem. pag. 62. a

Loco ἔξῃ, l. ἔξῃ, Ibid. c

Post καταλιγαρήσῃ, appone interrogationis notam. Et post πλήτω pariter. Ibid. d

pag. 63. a Pro ἑτέρα leg. ἕτερα.

Ibid. b Ἑκλογὴν fieri non potest, neque etiam σκλιῆν, aut σκλύην, quod pergulas significat. Vera lectio est σκιδακῆν.

Ibid. eod. Ἀποτελοῦσι, quomodo sensum aliquem efficere hoc loco possit, in quamcunque partem me verti, perspicere minime potui. Itaque lego ἀποτερεοῦσι, Τερέω significat foro, traiicio, torno. Constructum igitur ædificium Attilæ dico, trabibus opere puro, & in rectitudinem politis, quibus interiecta erant ligna torno elaborata, aut quæ interiectæ erant lignis torno elaboratis. Præterea circuli a pauimento incipientes in altum ascendebant, certa proportione, & mensura.

Ibid. eod. Pro πρὸς εἶπε, leg. πρόεπε.

pag. 64. c, & seqq. Verbum συμβαλλόντων ambiguam facit istius loci interpretationem. Scythia omnis tunc temporis fere inculta, ita vt commeatus a proximis Romanorum ditionis regionibus acciperet. Hinc fœdere cautum, vt certo tempore mercatus ad Istrum haberetur. Itaque Romanis propter imminens bellum minime Scythas, vt solebant, commeatu, iuuantibus, fames eos inuasit. Sed cum verbi συμβάλλειν vsitatior sit significatio, pugnare, manus conserere, ab vsitatiori significatione minime recedere volui. Et Scythas, quia bellum alibi Romani gerebant, cum minime bello ab his appeterentur, & fame premerentur, excursiones fecisse, vertimus. Iudicium tuum interpone, Lector, & candide, quod rarum hoc sæculo, iudica.

pag. 65. b Romani Attilam non appellabant Regem.

pag. 68. c Ἐξενήνεικεν.

Ibid. d Corruptus locus: sic lego, πρὸς δωμάτων τῶν αὐτοῦ, πραγμάτων τιὼ ὑπερτιὼ ἔχουσα.

pag. 57. d Τῷ Βλήδᾳ πρεσπούδιος ὤν, an cum Bledæ partes foueret, versio rectior esset?

pag. 69. a Παραστιβάζων, loco παρασιβάζω.

Ibid. b Ἐνυβρισμένον, verte, se ludibrio habitam.

pag. 71. d Et barbari gratia præ cæteris florebat, quia ei opinioni adhæserat, quæ Attilæ rationibus maxime conducebat, in eo, quod ei, qui res, quæ tunc erant, componere studeret, minime pecuniis parcendum esse censuerat.

pag. 72. c Vide num ἐπ' ἀπου loco ὕπατον.

pag. 76. a Vide num πρὸς πασπουδιμῶν.

AD MALCHVM.

pag. 78. a TOBOYΣ legendum est Στόβοις. Stobos, Macedoniæ vrbs Plinio, Liuio & Ptolomæo. Primæ Macedoniæ est in Conciliorum opere. Stobensium fit mentio in leg. vlt. §. in prouincia Macedonia ff. de Censibus. Fortasse versio rectior esset si Primæ Macedoniæ vrbem vertissemus, aut subaudiendo τῇ τιὼ πρώτιω, in Prima Macedonia sitam.

pag. 79. c Παραλυπῶν. deinde loco, σκῶν, lege σῶν.

Ibid. eod. Επηρῶτο, ab ἐπηρῶ.

Ibid. d Pantalia Thraciæ vrbs Procopio, lib. 4. de ædif. Iust. hic regio.

pag. 81. d Lichnedus. Ptolomæus Licnidum vocat, & in Macedonia esse dicit: Liuius in Illyrio ponit: Ochridam etiam nominat Stephanus. Eius meminerunt Polybius & Diodorus Siculus.

pag. 82. a Ædessa Macedoniæ vrbs in Æmathia regione Ptolomæo. Liuius Edessam scribit.

Ibid. eod. Δέλτους litteras vocat in formam delta complicatas.

Ibid. b Απθωτᾶι, ab ἀπθωτάω, non ἄπθωτα, omnia.

Ibid. c Pro λέγοντες leg. ἄρροντες.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [276] - 196

Doctissimus Casaubonus legit pro κέμπια, καρπία. Et vero eius lectioni accedo. Vrbs enim ea in barbari potestate erat. Ibid. d

Sic lego, σεὺ ἵππῳσι, καὶ ἡμιόναις, καὶ ἁμάξαις, καὶ γραπτοῖσιν κλαδευῆ. pag. 83. c

Καρπίας, non κανδαμίας. Ad eam lectionem præcedentia nos ducunt, vt dixi supra. pag. 85. a

Πέδον, non πεδίον. Ibid. b

Αὖπαρ ἄξοσιν ἐάσου. pag. 86. c

Καὶ ὁ μὴ Τευθέιχος ἀπεχώρησε omissum in versione, & ita Theudorichus discessit. Ibid. d

Εᾶν ab ἐάω. pag. 87. a

Emendo ἐσβύχετο, non ἐσέχετο. Ibid. d

Locus mutilus, quem coniectura ductus emendo, & præcedentibus annecto. pag. 88. c

Pro ἔζωϑη, forte ἐξαιρέϑη. pag. 89. a

Ἀποκτῶντα non ἀπαντῶντα. Ibid. c

Στρατηγιῶν, verte, exercitibus. pag. 91. b

Ἀμφὶ βασίλεα, qui circa Imperatorem sunt. Notitia Imperij ait fuisse duos magistros militum præsentiales qui Imperatoribus deseruiebant, & tres alios, per Orientem, per Thraciam, & per Illyricum, & forte ea verba αἵτωρ εἰσι μέγιστοι εἰς τῶ ἑτέρων γλῶ, innuunt duorum exercituum qui ex illis tribus maxime erant sibi Ducatum & præfecturam concedi petiisse Theodorichum. pag. 93. b & c

Η μεδίμνῳ, &c. Locus mutilus, neque eius sensus in Latina versione a nobis expressus. Scythæ enim egentissimi, neque quicquam auri nisi quod prædiis & latrociniis quæ in Romanos exercebant, parabant, habebant. Itaque ita verto, qui veniunt vt modio aurum admetiantur, id est, qui ea spe ad te accedunt vt per bella tuo ductu tantum auri sibi comparent, vt illud modio admetiri possint. pag. 90. c

Ex τῆς ἱστορίας, τῆς αὐτοῦ Μάλχου ῥήτορος τῆς Φιλαδέλφεως, verte, Ex historia Malchi Philadelphensis. pag. 91. b

AD MENANDRVM.

ΠΕΡΙ Ἀβάρων. Abares Euagrius & Nicephorus Callistus aiunt fuisse Amaxobios & Nomadas: & Abar dici in singulari. Apud istum auctorem Abari non Abares vocantur, & Turcorum subditi esse dicuntur: a quibus tamen magnam eorum partem defecisse idem Auctor refert. Qui illis imperabat Cagan aut Caganus vocatur. Fortunatus: Auarumque Cagan. Paulus Diac. lib. 1. cap. 18. Hunni postea Abares vocati fuere, &c. pag. 99. in tit.

De Alanis Ammianus lib. 31. Alanos & Roxolanos vocat Ptolomæus, & Plinius in Sarmatia Europica locat iuxta Tanaim & Meotidem paludem. Sidonius Caucasigenas appellat. Eos Lithuanos quidam esse volunt. Ibid. a

Καπλάγων, præsidiariorum aut stipendiariorum in Lazice militum Dux. De Lazice in Notis ad Priscum diximus. Ibid. eod.

Leg. malim πίφρυγε, tremulo erat corpore, omissa vox, tremulo, in versione: sic enim vertimus: tremulo & effœto erat corpore: tremulum & effœtum illi corpus erat. Sed vox, tremulo, omissa ab impressore. pag. 100. a

Legebam ἢ ἑτοιμείαν ἐτράπετο. Sed si quis vt est in impresso legere velit, sic verto, alio auertit, ad bellum alio gerendum auertit. Ibid. b

Οὐηνέσις, Hugoros, Vgros, Vngaros, Hunnos, idem esse puto, & Agathias diuidit in Cotriguros, Vltizuros, & Burgundos. Idem Agathias Vnnos vocat Onogoros: Procopius Vrigaros, Itasalos. lege Εὖπα, deinde. Salos, Sali, Europeæ Scythiæ gens apud Ptolomæum, & Strabonem, qui & Phtirophagi. Sunt & Ibid. c

Itamari apud Iornand. Sabiri aut Sapires gens Pontica Stephano & Orpheo, in mediterraneis. Sabiri etiam apud Agathiam. Sed si rationem Græcæ orthographiæ sequi velles, Saberi per *n* longum pronuntiares.

pag. 101. a Lege in Alororum regione. Alorus Ptolomæo est Pæoniæ in Macedonia vrbs. Sunt & Haloritæ apud Plinium & Heluri populi, quorum Rex Getas: apud Cedrenum Herulos interpretatur Xylander. Sunt & Æluri apud Zonaram.

Ibid. b Εφιλοτοιήσατο, non ἐφιλοτοιήσαμτο, deinde Oeconomum, œconomona verte si velis.

pag. 102. a Omissum in versione ab impressore ἐπιτηυφᾶν, quo lautius viuerent.

pag. 103. d Ενίκα τὰδε τὼι Περσῶν τοῦ τοῦ, sed vide num τοῦ τῷ, hoc curaret, antequam in Persiam ad iter se accingeret. Iusserat etenim.

pag. 104. d Εποντο.

pag. 106. b Εἶεν ἄπεφικτον.

Ibid. eod. Εἶπε, non ἦδε.

pag. 107. b Loco ἅεσθαι, l. δέεσθαι, ligare.

pag. 108. d Κατ' αὐδεὶς, loco κατ' αὐδάς.

Ibid. eod. Κάτευχον, non κατέχεον.

Ibid. eod. Vide num ἐδέησι, loco ἐδήλωσε.

pag. 109. c Παρίοντας, prætereuntes, non πρόντας.

pag. 110. d Loco μὴ, pone μοὶ.

pag. 111. a Σωελόντα, fortasse σεωλελόντα.

pag. 112. d Pro λοιπὸν, l. λυπόν.

pag. 114. c De Cortraguris supra diximus.

Ibid. c Ὡς δεδιωύεσθαι a Δίφωύω, al. δεδιωύσθαι.

pag. 115. a Sic lego, οὐ γὰ Ιουστῖνος τῆι αὐδαχεάτεφα ἤρεσκε, scilicet τῆι horum Abarorum Imperatori placatus erat, Necesse est enim vocem, αὐδαχεάτεφα, de Cagano, id est, Abarorum Imperatore intelligere. Nescio an lectio rectior esset, οὐ γὰ Ιουστινῶι τῶι αὐδαχεάτοι ἤρεσκε, hoc Iustino Imperatori non probabatur. ad quam lectionem nos quæ sequuntur ducunt.

Ibid. b Ες ὃ ἀβεβδίας τὸν, &c. Hæc Græca opinor non sunt, ἐς ὃ ἀβεβδίαιτον tolerari posset. Ego sic lego, οὐχὶ ἐς ὃ ἀβεβάτεφον ὁ βίος ὄκνος, quos minime vita mollior & inertior iuuabat, quibus minime vita mollis grata erat.

Ibid. c Τελέως, perfecte, omissum in versione.

Ibid. d Απεκαπέχησθμ. Nam ἀπεκαπέχησε in singulari de Imperatore esset intelligendum, quod non puto.

pag. 121. d Legi τοδεχωρῆσαι, tametsi τοδερῥῆσαι, aut τοδερῦσαι ferri possent. Si πταρῥῆσαι legas, a ῥέω, dico: nec enim ῥέω, fluo, conuenit consentire: πταρῦσαι conseruare interpretare.

pag. 122. d Leg. θεσμὸν, pro θερμὸν, nisi ardorem belli interpreteris, cum adhuc communiter bellum arderet.

pag. 123. b Παεσκεύμδμον, ab ἀσκέω.

pag. 125. b Chomarum puto legendum, Chomarorum oppidum. Chomari sunt Plinio populi circa Margianam: Ptolomæo circa Bactrianam, qui & Chomarum eorum oppidum nominat. Ibid. modo Biganem, modo Biganum impressum per errorem reperimus, qui custodiendo oppido præerat: tu Biganem repone.

Ibid. d Εφολκὰ, attractiua, quæ eum allicere, attrahere possent: omissum in versione.

pag. 127. a Singidone. ego Singidonum puto legendum: est enim Singidonum Pannoniæ vrbs apud Iornandem. Huius meminit Aurelius Vict. in Iouiniano: hanc Lazius ait non procul abesse a Sirmio.

Ibid. c Οὐκ ἐπιτηέποντες erat omissum in versione: de Imperatore nullo modo laborabant.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [278] - 198

Leg. ἀλώουσι a ἀλόω. *

Επικρυχευσάμδμος, puto legendum ὑπικυρωσάμδμος, aut ὑπιασπσάμδμος. Nam ὑπικρυχευσάμδμος opinor Græcum non est, & fortasse ὑπικυρησάμδμος ab ὑπικυρέπω. pag. 133. c

Πφοίσιμδμ. *

Εγὼ δέ. Est responsio legati Persarum, ea capitali littera designari debuit. pag. 135. b

Vide num ὁ ὁμαδί. pag. 136. c

Απὰρ ἡ δυνάμις τῆ λεχθέντων τοιάδε ὑπῆρχε, vertimus τῆ λεχθέντων, ea quæ litteris comprehensa erant. Si malis ita verte, Et eorum quidem quæ recitata sunt talis fuit vis. pag. 137. b

De Ephtalitis supra, vbi eorum potentiam a Turcis euersam dicit, non a Persis. Gens est Scythiæ, quam & Abdelam Niceph. Callistus vocat. Ibid. d

Δείπατος, vide num δγιόπατος. pag. 138. d

Pro λόγων, lego λοχῶν, cohortium. pag. 139. b

Δεκαπόσιμδμ. Ibid. eod.

Malim loco κίνη, νίκει, contendit. pag. 140. a

Πλησίγξ, cursor, qui cudit. pag. 143. b

Non κρείσσων, sed κρεῖπτον. ibid. Εἰκὴ ὑμεῖς. pag. 145. d

Καῖτα τοιῆδε τῆ κεκτημδίων τοιήματα, Ibid. eod.

Pro ἐπέφησσδμ, ὑπατήκεσδμ. pag. 147. a

Pro ἤδεν, l. εἶπεν. Ibid. eod.

Διωκήσομαι. ibid. pro ὅποι, l. ὅπου. Ibid. b

Nescio an ὁ εἰδοτὶ, pro εἰδόσι. pag. 149. d

Σύσασις Græcum puto non est. l. σύσασιν. pag. 150. b

Δι' οὗ, l. δι' ὧν. pag. 152. b

Βουλδύσδμο. pag. 157. a

Marabandarum, forte Madianorum & Tarannorum, Tarinorum puto. Tarina enim Ptolomæo est vrbs minoris Armeniæ. pag. 159. b

Lego τῆ ἐᾶσαι βουλόμδμον. Ibid. c

Σιωελδύσεσδαι. pag. 160. d

Leg. ἑῖς, non οἷς. pag. 161. d

Lego ἄπειμι, non εἴπειμι. pag. 162. d

Καθ' ἡμᾶς, vide num κατ' ὑμᾶς. pag. 163. c

Leg. ὅπως ἰὼ αὐτῆ. pag. 164. a

Vide num ἄπισα, infida. pag. 165. c

Εἰς τὰ ἐῆ, ab ἑζομαι, sed non ἧμαι. pag. 168. d

Vide num ὑπινοέων, pro ὑπινοίας. pag. 169. a

Nescio an ἀποτερήσεσδαι. pro eo quod in textu est ἀπεπιεμδέων. pag. 160. d

Συγδρων. Puto legendum Σιγδρης. Est enim Ptolomæo vrbs in Mesopotamia ad Tigrim amnem sita. Et Arabum quoque ad Eufratem. pag. 170. a

Ετὶ δή, Si ita legas, ita verte, in fine anni. legi ἐπιδή. pag. 171. b

Sensus postulat vt legamus, ἀκέκτητον. pag. 173. b

Αμελέσατε, non ὠμελέσατε. pag. 174. d

CANTOCLARVS HÆC IN SVA VERSIONE, & in Notis animaduertit, emendauit, & adnotauit.

pag. 7. a DISCEPTATIONEM inſtitui : vereor vt ſatis Latine : itaque repone, viſum vero eſt, minime cum eis ſermonem de pace inſtituere, aut ſi mauis, pacis cum eis mentionem facere.

pag. 11. a Poſt iſtas voces, niſi quoque, omiſſum, tranſmiſſo Iſtro.

* In Græco ὃν οἷς, lege ὧν εἷς, quorum vnus Conſtantio ſæpius commemorauit, aut ante oculos poſuit rerum præſentium conuerſionem.

pag. 24. c Obiorum. Obij populi circa Riphæos montes, qui & Obij vocantur. Et quoniam iſtas notas præcipue addidimus propter corruptam regionum, vrbium, fluuiorum, & locorum, in iſtis auctoribus lectionem, lubet illud Plinij præfari, nec in alia parte maior auctorum inconſtantia.

pag. 30. a Pro Sumij, Sumenæ aut Sumæ puto legendum, Perſarum caſtellum circa Tygrim. Zoſimus lib. 3. lin 10. ead. pag. pro Intalinam, lege Intelenam, aut forte Melitenem aut Melitenam, de qua Iuſtin. Nouella 31. de deſcriptione quatuor præſidum Armeniæ. Item Arſanicem emendo Arſanam aut Arxanam, quæ eſt Armeniæ maioris regio circa Nimphium fluuium, neſcio etiam an Anzachenam, de qua Iuſtinianus Nouella 31. ſupra citata. Scio Arſanenam regionem eſſe Tranſtigritanam apud Ammianum, ſed cum hic ſtatuatur vt Tigris vtriuſque Imperij limes ſit, ea Tranſtigritana regio intelligi non poteſt. Sic igitur emendo, Arſanam, vel Arxanam cum Corduenis. Cordueni autem ſunt, Adiabene connexi Plinio Xenoph. & Steph. auctoribus. Sequitur Zabducene, quam lectionem non probo, malim Adiabene. Sabducene enim eſt regio Tranſtigritana. At nihil trans Tigrim Romanorum iuris fuit. ſic igitur lege, Arxanam cum Corduenis & Adiabene.

pag. 40. c Blemmyes Æthiopiæ ſub Ægypto populi Ptolom. Strab. & Heliod. Nubades, Nubas & Nubæos Steph. vocat & Numidas circa Nilum.

pag. 43. a Saragurorum Suidas meminit, & ait eſſe gentem Aſiaticam, addo non longe a mari ex hoc loco.

Ibid. eod. Vrogi neſcio an Vgori, qui & Vgri & Vngari nec enim alibi Vrogororum mentio. Sed Onogororum & Hunogororum, quos eoſdem eſſe puto. Menander & Agathias meminerunt. Et ille tribum Hunnicam, aut potius Turcicam eſſe ait.

Ibid. eod. Saberos, Sabiros, Sapiros: his enim nominibus vocantur. Steph. & Orpheus gentem ponticam eſſe aiunt, imo Scythiæ Aſiaticæ eſt, ſi Agathiæ & Menandro credimus. Sabinoros vocat Suidas in dictione Abaros, & eos dicit ab Abaribus expulſos.

Ibid. b Portas Caſpias. Has Caucaſeas Plinius lib. 6. cap. 10. vocat. Sunt & Caſpiæ, quarum meminit idem Plin. eod lib. cap. 14. ſed longe ab iſtis abſunt.

pag. 48. b Soroſgos. Vide num Sogdros. idem. Odyſſenorum Varna hodie. Ptol. & Diodor. Meſiæ inferioris vrbem aiunt. Melius Steph. & Arrianus in Periplo Ponto adſcribunt.

pag. 55. d Drecon dictus, melius Dricca ex Iorna.

Ibid. eod. Tygas: an Tyras Plinij? Is Tyres Herodoto Sarmatiæ Europeæ fluuius. Heſychius eundem Driccam vocat.

pag. 68. c Pro quinquaginta, lege quingentis.

pag. 72. c Pro inierat, verte, geſſerat.

Poſt

Post finis, tolle, libri primi. pag. 147. c

Per ripas inacceſſas, omiſſum, & colles præruptos. pag. 83. a

Pro Candamia, lege, Candauia. Macedoniæ tractus eſt prope Heracleam Sentica. pag. 85. a
Cæſar l. 3. de bello ciuili.

Pro centum, repone quinquaginta. pag. 88. b

Ongoros, & Hugoros, & Onogoros eoſdem eſſe puto: Eitazalos emenda, deinde Zalos. Zali autem ſunt phtirophagi. pag. 100. c

Pro tribu, emenda, gente. Ibid. d

Sogdaitæ, forte, Sogdiatæ. pag. 106. c

Ead. pag. ἡγεμονίας, Præfecturas vertimus: Principatus vertat qui volet, an Strabonis στρατηγίας. *

Poſtquam, ſeparato a ſuperioribus, aliquo interſtitio. pag. 108. d

Chliatium, puto legendum, Choliatium, aut Choliatarum Duci. Inferior enim Caucaſi pars Colica vocatur, & Choli, aut Choliatæ, aut Choliates, qui in ea parte habitant. ibid poſt aſſumentes, omiſſum, ad fluuium qui vocatur Ochus. pag. 109. a

Hich, Iaxartem aut Hyaſtum puto. Daich eſt apud Ptolomæum. Attilam Rha & Volga eſt Ethel tartarice. Hugoros & Onogoros eoſdem eſſe ex hoc loco puto. ibid. in inſidiis, omiſſum, ad Cophena, aut Cobena amnem: fortaſſe, Copa, aut Colpus Plinij, qui Suaniam præterfluit. Eo nos quæ ſequuntur ducere poſſunt, vbi ait, Perſæ enim circa Suaniam in inſidiis erant. Ibid. b

Mindimiania lego ex Agathia Miſiania, quæ Suaniam contingit. Ibid. d

Pro, per Darinem, repone, via Darina, aut Dariana. Nec enim regionis nomen eſt. Ea via eſt qua Darius Scythas, vt aiunt, eſt aggreſſus. Ibid. eod.

Rogatorium eſt in Græco exemplari, & Rhetaurium in Latina verſione, vtrumque male. Emendo in Græco, ἐς Ὃ διοσκουριάδος χώριον, & ita verto, Zemarchus vero Miſianæ regioni vale dicens, eaque ad leuam relicta, (hac enim parte ſuſpicio erat Perſas inſidias ſtruere) per Darinem in Apſiliam venit, & ad Dioſcuriadis caſtellum acceſſit, deinde ſecundum Pontum Euxinum, tum nauigatione vſus, ad Phaſis fluminis oſtia: deinde Trapezuntem, vnde equo, &c. Dioſcouriadis Caſtri aut caſtelli, quod eſt in Apſilia ad Pontum Euxinum, meminit Iuſtinian. Nou. 28. de Moderatore Hellenoponti, ſed Sebaſtopolim vocat. Dioſcourias quondam adeo clara, inquit Plinius, vt Timoſthenes in eam trecentas nationes, quæ diſſimilibus linguis vterentur deſcendere, prodiderit a noſtris interpretibus 150. negocia ibi geſta. pag. 110. a

Ita lege, Non enim Iuſtinus eorum Imperatori erat placatus. Neſcio quis ſcripſit, cum Imperatore. pag. 115. a

Chlomarorum oppidum. Forte, Commana, de qua Iuſtinianus ſup. dicta Nouella. Plura vide in Notis ad Græca. pag. 125. b

Lege, Scandas Sarapanes, vide Iuſtiniani Nouellam de Moderatore Hellenoponti. Eſt Nouella 28. pag. 146. a

Sub alio tugurio, melius fortaſſe, tecto, aut cella. pag. 153. a

Pro Choalitarum, lege, Choliatarum. ſup. de his diximus. pag. 154. b

Ita verte, Et cum alius aliam eius regionis partem ſortitus eſſet. pag. 158. a

Pro Areſtorum, lege, Ariſterorum, aut Ariſiorum. Ariſtes Sogdiana gens, Ariſis Perſica, quemadmodum & Ariſoege Ariſoegorum. ibid. Marepticorum. neſcio an Maratianorum, populi apud Plinium, Sogdianæ regionis, aut Marianorum, vt in Notis ad Græca. Ibid. c

Marabandorum, Maracanda vrbs Sogdianæ regionis Arriano & Curtio, neſcio an Marcandorum legendum, vide Not. ad Græc. Tarannorum, neſcio an Aranorum. Arana vrbs Armeniæ minoris. Sunt & Tarabi apud Procopium lib. 1. Perſicarum rerum, Perſidis populi. Sed Perſidem, quæ ſua erat, Regem Perſarum va- pag. 159. b

ſtaſſe, mihi non ſit veriſimile. Magis eſt vt Armeniam, aut potius Armenias, quæ Romanis ſauebant, aut etiam maiori ex parte parebant, quorum iſtos populos eſſe coniicio. Quæ ibi habentur, ita verte: Sed cum Choſroes vlterius progrederetur, qui in regione Marcandorum aut Aranorum habitabant, ab eius conſpectu fugerunt, neque mortalium vllus, neque vero etiam vllum animal vecturæ aptum, in his locis conſpiciebatur.

pag. 161. c Apaturos Plinio, Apaturum Stephano, Strabo Veneris fanum appellat.

* Eadem pag. Εἴων, de Eione, vide Plinium lib. 5. cap. 6.

Ibid. eod. Ita lege, Vbi apparatus bellici & ſigna militaria Turraxandri erant conſtituta.

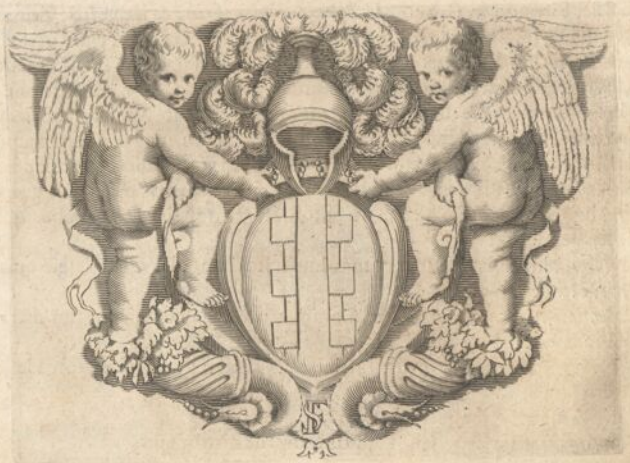
pag. 162. c Ouarchonitæ, Aragonitæ puto. ibid. Danapris, Boryſtenes.

pag. 164. b Bochani, & huius oppugnationis meminit Suidas, quem vide. ibid. Anancaius.

pag. 166. b Pro, aut, lege, cum vaſtationis orientis, pluris, & quæ ſequuntur.

pag. 168. d Scribe, imprimis per I maiuſculum: & vnus, per v minutius.

pag. 172. a Pro, ſic enim conuenit, verte, vt veriſimile eſt.

HENRICI VALESII NOTÆ

IN EXCERPTA CONSTANTINI PORPHYROGENNETI DE LEGATIONIBVS.

EX DEXIPPO.

DVBITARI merito potest an e Dexippi Scythicis, an vero ex eiusdem Chronicorum libris hæc fragmenta descripta sint. Nam præter Scythica quæ laudantur a Photio, scripserat etiam Dexippus Chronicorum libros, quorum duntaxat epitomen legerat Photius. Eorum mentio fit a Constantino nostro in l. 2. de thematibus, vbi de Dyrrachio loquitur. Sed in vulgatis editionibus perperam eius libri titulus scribitur, Δέξιππος ὁ Χερρονήσῳ δεκάτῳ, cum scribendum sit, Χερσικῷ δεκάτῳ. Eiusdem operis vndecimus & duodecimus liber citatur a Stephano & ab Auctore magni Etymologici, in voce Ελουεσι. Eunapius quoque in vita Porphyrij id opus commemorat, cum ait, Δέξιππος ὁ τὴν χρονικὴν ἱστορίαν συγγράψας. De Scythicis autem præter Photium loqui etiam videtur Euagrius in fine libri quinti historiæ Ecclesiasticæ, vbi de historia Dexippi sic ait, καὶ Δεξίππῳ δὲ πλεῖστα περὶ τούτων πεπόνηται, ἀπὸ μυθικῆς ἐξαλλήλῳ, &c. Sed non dubito quin scribendum sit ἀπὸ Σκυθικῆς. pag. 7. a

Lege, μηδὲ εἰς ὕπαρξίας λόγον παρεισρέοντι τῷ πολέμου τέλει καθάλτεσιν. vulgo, μηδεὶς legitur nullo sensu. quod Cantoclarum Interpretem fefellit. p. 10. a & b

Lego, τέλει τε καὶ ἔπειτα τοῦ χρόνῳ συμπαραθέουσιν. Τάς τε Γαλβιόνων συμφορὰς, &c. sed aliquid deest post hæc verba. Qui sint autem Galbiones, quos Aurelianus cum Scythis a se victos esse gloriatur, obscurum est. Chabiones quidem seu Chaibones in vetere panegyrico memorantur: sed an iidem sint cum his Dexippi Galbionibus, alij viderint. Paulo post lege, ἡμεῖς δὲ ὑπὸ ταῖς. pag. 11. b

Επειλημμαι γὰρ ῥοδάνου μόνῳ εἴσω καὶ τῷ ἡμετέρων ὁρίων. mendum est in v. ῥοδάνου, pro qua fortasse ἠερδάνου legendum est. Iuthungi enim Italiam inuaserant, qui tum vndique circumclusi ab Aurelio tenebantur fame oppressi. Ibid. c

IN EXCERPTA EX HISTORIA EVNAPII.

pag. 19. c ΟΥΚ ἐνεγκόντες ὅτι τὸν Θεῖον. Totus hic locus peſſime acceptus eſt ab Interprete. Verte igitur: tandem Imperator eos recipere decreuit, partim ex æmulatione aduerſus conſortes Imperij (erant hi fratres filij, vt ſuperius dictum eſt, qui paternum Imperium inter ſe arbitratu ſuo diuiſerant inconſulto patruo.) partim etiam, quod maxima virium acceſſione aucturus ſibi Imperium videbatur, has ob cauſas iuſſit, &c.

Ibid. d In fine legendum eſt continue, τοῖς σώμασιν ἐκινδυνεύθησαν, ὅτι πολεμίοις διέφθειραν, vt recte ediderat Henricus Commelinus in editione ſua Eunapij.

pag. 20. a Τὸ τῶν τραμμάτων ἐπ' ἀμφότερα ἰουσμοειδές. intelligit tapetes vtrimque villoſos, qui vno verbo ἀμφίμαλλοι dicuntur: qualia ſunt ſtragula e lana quibus lectos operimus. His opponuntur tapetes ἑτερόμαλλοι, cuiuſmodi ſunt ij, quos Turcicos & Perſicos vocamus: ſic Gaza vocem ἰουσαικόν, interpretatus eſt in Theophraſti hiſtoria plantarum. Quod ſi quis cum Cantoclaro maluerit interpretari ſtragula vtrimque fimbriata, equidem non valde repugnabo.

Ibid. b Παῖδες ἐκείνων τὰ βασιλικὰ τρόφιμα ἔχοντες. Male Cantoclarus vertit, *ſigna regia gerebant*, cum potius inſignia vertere debuiſſet. Id enim ſibi vult Eunapius, pueros Gothorum impuberes inter Imperatoris miniſtros adſcriptos fuiſſe, & cultu regio veſtitos. Nam pædagogiani pueri purpura induebantur, vt docet Marcellinus in rebus Procopij. Sunt igitur βασιλικὰ τρόφιμα, quos colores regios vocamus vernaculo ſermone, quos etiam in regalibus pediſſequis magnopere Galli venerantur.

Ibid. d Ὡς χρυσὸν ἀποδιδράσκων πρὸς τὰ Θρᾴκια πάθη τὴν Μυσῶν προοιμιώδη λεΐαν. verte, *Vt vetus illa Myſorum prædatio prouerbio celebrata, cum hac Thraciæ vaſtatione collata, aurum eſſe videretur.* hanc Græci ſermonis elegantiam non intellexit Interpres, vt ex ipſius verſione ſatis apparet. Eadem phraſi vſus erat Eunapius in geſtis Carini Auguſti. Καεῖνος, inquit, ὁ βασιλεὺς ἡμῶν ἐν ἀξιοσίᾳ, καὶ βουλήσεως κύριος, αἰέδραμε τηλικοῦτον κακὸν ἐς τυραννίδα, ὥστε ἀπέδυξε χρυσὸν τὴν πραχωδουλφίαν τυραννίδα. quem Eunapij locum citat Suidas in v. Μακρὸν, & in v. Καεῖνος. eſt autem phraſis elegans, & plane Attica, qua vtitur etiam Plato in epiſt. 7. ad Dionis propinquos, vbi loquitur de 30. tyrannis, qui reip. conſtituendæ cauſa, ab Athenienſibus creati fuerant, ſic ait: ὁρᾶν δήπου τοὺς ἄνδρας ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ χρυσῆν ἀποδειξάσης τὴν ἔμπροσθεν πολιτείαν. ſimiliter Dio in l. 47. hiſtoriæ Rom. οὕτω τὰ πρόσταγματα πρός τε τὸ βούλημα καὶ πρὸς ὃ ἐπιθύμημα ἑαυτῶν διῆγον, ὥστε χρυσὸν τὴν τοῦ Ιουλίου Καίσαρος μοναρχίαν φανῆναι. male apud Ioannem Zonaram in tomo 2. Annal. pag. 141. legitur, ὥστε χρησὴν τὴν τοῦ αὐτοκράτορος μοναρχίαν νομίζεσθαι. ſcribendum enim eſt χρυσῆν ex Dione, quem Zonaras exſcripſit. Denique Conon vetus ſcriptor in narrat. 13. apud Photium, χρυσὸς αὖ αἰσχῆς δέδεκται τὰς τῆς Τεχίας κακάς.

IN EXCERPTA EX HISTORIA PETRI PATRICII & Magiſtri.

pag. 23. HIC Petrus oriundus fuit Theſſalonica, qui cum Rhetor eſſet Conſtantinopoli, & omnium ſæculi ſui prudentiſſimus, & ad perſuadendum aptiſſimus haberetur, legatus ad Amalaſuntham miſſus eſt a Iuſtiniano, vt refert Procopius in l. 1. Gothicorum pag. 170. idem poſtea ob legationem bene atque e rep. geſtam, Magiſtri officiorum dignitate auctus eſt, teſte Procopio in l. 2. Gothicorum pag. 244. Is ipſe eſt, cuius meminit Theodadus in epiſt. ad Iuſtinianum Imp. quæ relata eſt in l. 9. variarum Caſſiodori, vbi vir eloquentiſſimus dicitur. Miſſus

est quoque legatus ad Chosdroem regem Persarum, vt tradit Procopius in lib. 4. Gothicorum pag. 333. vbi Patricius appellatur. eiusdem meminit Stephanus Byzantius in v. Ἀχύναι. memoratur etiam in epist. encyclica Vigilij Papæ ad vniuersam Ecclesiam, & in Synodo quinta.

Hæc omnia de legatione Decebali ad Traianum missa iisdem plane verbis scripta habentur in Excerptis legationum ex historia Dionis Cassii, quæ a Fuluio Vrsino primum sunt edita, vt necesse sit Petrum Patricium Dionis scrinia compilasse. Cæterum πιλοφόρους Dacorum commemorat etiam Aurelius Victor in Traiano, vbi pileatos Dacorum vocat, perinde ac Paulinus in Carmine de Niceta Daciæ Episcopo, his versibus: pag. 24. a

Et Getæ currunt & vterque Dacus,
Qui colit terræ medio, vel ille
Diuitis multo boue pileatus
Accola ripæ.

Sic enim in Paulino legendum esse monuit me Hadrianus Valesius frater, non vt vulgo scribitur, *pelleatus*. De his Dacorum & Getarum pileis loquitur etiam Dio Chrysost. in orat. 71. pag. 628. ἔνθα γὰρ οὐδὲ βλέπουσιν οἱ Θρᾷκες, τοὺς μὲν ἄνας πίλους ὅτι παῖς κεφαλαῖς ἔχουσας, ὡς νῦν τοὺς Θράκας τοὺς Γετῶν λεγομένους.

Lego, καὶ τῷ πρὸ τοῦ Μιθριδάτου ἐλθεῖν. porro hæc ante Valeriani Imp. tempora videntur esse gesta. quod docet caput sequens de Sapore, qui contento cursu Persidem repetiisse dicitur: victus scilicet a Callisto & Odænatho, vt docet Zonaras. pag. 25. c

Lege continue absque vlla distinctione. οὐδὲ νῦν δοκεῖσθαι κατ' ἀξίαν χαίρειν ὁμολογεῖν ὅτι οὐκ αἰχμαλωσίᾳ ἡμύνθησαν, &c. male. Ὅτι vulgo scribitur a linea, quod Cantoclarum fefellit. antea scribe, ἢ ὅπλοις πρέπει, &c. post hanc legationem Narsei regis Persarum ad Galerium Cæsarem, sequi debet caput illud quod legitur pag. 29. D. Ὅτι Γαλέριος, &c. vt series historiæ satis indicat. pag. 26. c

Τῶν βασιλικῶν αὐτὸν μὴ τῆς βασιλικῆς ὑποπροσίας κατέχον. pessime hunc locum vertit Cantoclarus. Verte igitur, *Deinde cum belli incertos exitus reputaret Constantinus, cumque Liciniani occultis insidiis iumenta sarcinalia & supellectilem regiam cepissent, eum in conspectum suum admisit.* Bastaga enim id significat quod dixi. eius mentio fit in Notitia Imperij Romani, eratque sub dispositione comitis largitionum & rerum priuatarum. pag. 27. b

Τὸν οἰκεῖον γαμβρόν. Sororium suum Licinium Constantinus γαμβρὸν vocat. Sic Themistius in orat. 16. sub fin. Licinium Constantini γαμβρὸν appellat, & auctor vitæ Metrophanis in Bibliotheca Photii. Eodem modo Scholiastes Lycophronis p. 183. de Ænea dicit, γαμβρὸς αὐτῆς τῆς Καισαρίδος ὅτι Κρεούσῃ τῇ αὐτοῦ ἀδελφῇ. plura notauit Cuiacius in libro 6. obseru. & Bongarsius in Notis ad Iustinum. Ibid. b & c

Ἀντιγραφέα τῆς μνήμης. verte, *Magistrum memoriæ*, vt obseruaui in Notis ad Amm. Marcellinum. Menander in lib. 6. hist. p. 98. ἀντιγραφέας dici ait, τοὺς βασιλικοὺς διαίτης, id est, proximos sacrarum cognitionum. pag. 29. c

Ὅτι ὁ Δέναθος, scribe, ὅτι Ὀδαίναθος. sic enim hoc nomen scribitur apud Libanium in epist. 999. & apud Suidam in Ὀδαίναθος, qui locus descriptus est ex Damascio in Isidori vita. Ita etiam scribitur apud Euagrium in fine libri v. porro hoc fragmentum cum superiore collocandum erat, pag. 24. D. aut 25. C. pag. 29. a

IN EXCERPTA EX HISTORIA PRISCI RHETORIS.

VT ordo seruetur historiæ, collocanda est ante omnia legatio illa Ruæ regis Hunnorum, quæ pag. 47. A. habetur. Nam Margus & Viminacium post obitum Ruæ ab Attila captum est, vt docet pag. 59. D. pag. 35. a

pag. 47. a Ἀμιλζούρους καὶ Ἰτιμάρους, &c. harum gentium nomina paulo aliter refert Iordanes in Gothicis. *Alipſuros, Itimaros, Tuncarſos, & Boiſcos Hunni rapuere.*

pag. 48. b Poſt hanc legationem collocanda ſunt ea quæ habes pag. 33. a. & ſequentibus.

pag. 35. b Τοὺς ἐπὶ χρόνου τινὰ τῷ βαρυτάτῳ κεφαλικῷ τῆς γῆς ἀποτίμησιν. Hunc locum fuſius explicaui in Annotationibus ad lib. 19. Ammiani Marcellini, pag. 167. vbi de cenſus releuatione affatim dixi. Græci κεφαλισμὸν vocant. Sic Theodoretus in epiſt. 43. & 47. & vetus Inſcriptio apud Gruterum pag. 1116.

Εἶτ' εἶης πάσης χθονὸς ὄθεμνον ἰθυντῆρα
Μαρκελλον ὁ Θεσσὺς μὴ λέγος παμίλῳ
Ἑλλάδες ἀγλαὸν ἔρνος, ὃς εὐδοκίῃ κυκλάδων γῆς
Κουφίζων πόλιας ἦκεν ἐλαφρεστέρας.

Cæterum hæc releuatio aut principum beneficio concedebatur, aut iudicum ſententia, vt ait Priſcus. Iudices autem intelligo peræquatores aut cenſitores, qui ad inſpiciendos ac releuandos prouincialium cenſus a principe mittebantur.

Ibid. eod. Ἐν τῇ ἡροισίᾳ δύω γεγραμμένοι. videtur ſcribendum eſſe ἀναγεγραμμένοι. omnes enim ſenatores aurum conferre cogebantur, tam nuper allecti, quam ii qui pridem in Senatum adſcripti fuerant. Conferre autem cogebantur Senatores certum auri pondus in præmium ſuæ dignitatis. Sic enim vertenda ſunt hæc verba, ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν ἀξίας, non vt Cantoclarus vertit, *vltra quam facultates ferre poterant.*

pag. 37. a Lege, πρώτοι ὑπήκουον ἐπιτάγματι.

Ibid. b Poſt hæc verba, καὶ γραπτοὺς χρεοτυποῦντες, p. 37. B. videtur collocanda legatio illa, ὅτι Θεόδωρος ἔπεμπε σπάτορα, pag. 48. B. niſi potius ante Cherronenſe prælium locanda ſit, quod verum puto.

Ibid. d De Chryſaphio, παῖ βασιλέως ὑπασπιστῇ, verte, *Chryſaphium Imperatoris ſpatharium.* Sic enim appellat Auctor Alexandrini Chronici.

pag. 38. d Καὶ γραπτῶν τῶν ἀμφὶ τῷ βασιλείῳ φυλακτῶν ὑπ' αὐτὸν ταξιαρχιῶν. Hunc locum vberius explicaui in Annotationibus ad lib. 26. Marcellini pag. 317. vbi de Magiſtri officiorum dignitate abunde dixi. His autem poſtremis verbis Priſcus intelligit ſcholas Palatij, quæ erant ſub diſpoſitione Magiſtri officiorum. Cæterum poſt hæc ſequi omnino debent ea quæ habes p. 48. quod quidem verba ipſa bis vtrobique repetita ſatis ſuperque demonſtrant.

pag. 48. d Lege, ἀπέφαλκεν οἱ.

pag. 51. d Scribe, κεμίσαγο Ἀφνεμηνσιόλιον ταξιαρχίοις αὐθράσι. τρεῖς δὲ βιβλίους δὲ ἐλληνιστί. id eſt, *Verum infelix Bigila proditus fuerat.*

pag. 53. b Lege, τρεῖς βορᾶν οἰωνοῖς ἐδεδώκει δύ', εἰ μή γε τῶν τῆς πρεσβείας ἡσυχῶν λυμῆνεσθαι ἐδόκει. Simile mendum in Menandri Protectoris hiſtoria notaui. Ἑρμῶν, pro ἡσυχῶν.

pag. 54. a Lege, οἷα δὴ ἀμέτοχος ὤν. *ibid.* B. Item ſcribe, ἐδέκωνος δὲ πάντως, &c.

Ibid. d Ἀκατζίρων ἔθνος, l. Ἀκατζίρων. Infra Κατζίρων ſcribitur truncate. At p. 59. & 60. dicuntur Ἀκατίροι. ſed Iordanes in hiſtor. Goth. Acatziros nominat. Sic enim habent MSS. Palatini, quos Gruterus inſpexit. Gens eſt Scythica teſte Priſco.

pag. 57. b Σιλβανὸν ἀργυρίου τραπέζης καὶ Ῥωμύλῳ τρεσγεσῶτα. Videtur ſcribendum eſſe ἀργυρείου τραπέζης. ſic menſam argentariam vocat: erat enim hic Siluanus argentarius. Ita Euagr. in lib. 5. cap. 10. de Magno quodam, τρεσβύτῃ μὲν ἀργύρου τραπέζης τρεσβυτάτῳ.

Ibid. d Scribe, οὐ γὰρ ἐκδώσω. Item lege, σφᾶς ὁ βάρβαρος ἀναμείναντες, *ibid. eod.* Item ſcribe, ὅ, τι καὶ ἀπεκενόμβους, *ibid. eod.*

pag. 59. a Lege, κατεσκηνώσαμβω, ὡς ἦ, &c. ſcribe, γνοίη οἷ βούλεται αὐτῷ, *ibid.* B. Item lege, ζηλοῦσιν ἢ τῷ Οὔννων, *ibid. eod.*

pag. 61. a Τῶν τρεσταντων τοὺς δικαστάς. Apparitores Magiſtratuum intelligit, qui ſententias iudicum executioni mandabant. quos etiam ſportulas a litigantibus accepiſſe teſtatur Priſcus. Proinde hæc quæ ſequuntur verba, κἀκείνων εἴ) τοὺς τρεσγοίας

πομποῖς, interpretanda ſunt de iiſdem apparitoribus ſeu officialibus, hoc modo, *& ex eorum numero, qui proſpiciant*, &c.

Ἀναπηδῶντες ἀδίκια στρατήγα, ſcribe, ἀναπηδώντων, more Attico, pro, ἀναπηδήσωσιν. Ibid. b
Scribe, καὶ οὐχ ὡς τῇ αὐτῇ, &c. Ibid. c

Ω καὶ πότε βούλεται Δφιλέγεσθαι, ſcribe, οἷ καὶ πότε. quod idem valet ac ποῖ. ſic pag. 62. b
ſupra pag. 59. B. Priſcus dixit, ὅπως γνοίη, οἷ βούλεται αὐτῷ, καὶ ὁπότε ἐς λόγους ἐλθεῖν.

Καθαὼρ ὅτι τῶν γαμηλίων Ἑλλήνες, &c. Tori geniales tum apud Græcos, tum pag. 66. b
apud Latinos velis ac precioſis veſtibus ornabantur. Erant quoque gradus eburnei, quibus aſcendebatur in torum, Lucanus lib. 2. de lecto geniali,

——*gradibuſque accliuis eburnis*
Stat torus, & picto veſtes diſcriminat auro.

Claudianus quoque in l. 2. de raptu,

——*alij prætexere ramis*
Limina, & in thalamis cultas extollere veſtes.

Vide Theophylactum in lib. 1. vbi thalamum Mauricij Auguſti deſcribit. Græci παστάδας vocant huiuſmodi geniales lectos. Θάλαμοι vero apud eos ſunt cubicula, in quibus collocati ſunt hi lecti. Sic Baſilius in l. 2. de Thecla cap. 5. & in l. 1. cap. 12.

Lege meo periculo, κατὰ τὴν τῶν Θακῶν πάξιν, non Θρακῶν, vt eſt in editione vul- Ibid. d
gata, quæ Interpretem fefellit. Infra τῶν Θρήκων dicit. paulo poſt ſcribendum videtur, τῶν τῇ μαχίδι ἰδίᾳ ὑπηρετούντων. Menſæ enim ternis aut quaternis ſingulæ erant appoſitæ. Ita vt quiſque in ſedili ſuo reſidens, de impoſitis menſæ ferculis commode ſumere poſſet.

Ζέρκων ὁ Μαυρούσιος. De hoc Zercone Mauro vide omnino Suidam, qui totam pag. 67. e
huius Zerconis vitam refert ex Priſci Rhetoris hiſtoria, vt ſatis conſtat.

Παρὰ Ἀδαμειτῶν. Leue mendum totam ſententiam corrupit, quod facillimum pag. 68. d
erat ſola diſiunctione litterarum emendare. Scribe igitur, παρὰ Ἀδάμει τῶν αὐτῆς πραγμάτων τὸν ἐπίτροπον ἔχοντι, id eſt, interim Rhecan *vxor Attilæ nos ad cœnam inuitauit in ædibus Adami procuratoris ipſius.*

Τὸν δὲ Σατορνίλον ἀνῄρηκεν Ἀθηναΐς, ἡ καὶ Εὐδοκία. Scribe Ἀθηναΐς. ſic enim voca- pag. 69. b
ta eſt Eudocia Theodoſij Iunioris vxor, teſte Cedreno & Zonara. Pro Saturnilo quoque Saturninum ſcribi mallem. Fuit enim Saturninus Comes Domeſticorum, qui Seuerum Preſbyterum & Ioannem Diaconum, quos Eudocia Auguſta vrbe Conſtantinopoli Hieroſolymam ſecum abduxerat, miſſus ab Imperatore Theodoſio occidit. Quod indigne ferens Eudocia muliebri furore percita, Saturninum protinus obtruncari iuſſit anno Natalis Dominici 444. Theodoſio 18. & Albino Coſſ. vt ſcribit Marcellinus in Chronico. Cedrenus ſupra dictos Clericos adulterij ſuſpicione contactos fuiſſe prodit.

Ζτώων ὑπατικὸς ἀνήρ. Flauius Zeno. ſic enim vocatur in Actis Concilij Chalce- Ibid. eod.
donenſis. Conſul fuit anno Natalis Dominici 448. huius viri potentiam ſatis ſuperque declarant ea, quæ ſubiicit Priſcus, eum ſcilicet Imperatoris voluntati vnum reſtitiſſe, cum magnas Iſaurorum copias circa ſe haberet ad vrbis CP. cuſtodiam: & quæ p. 72. D. Priſcus commemorat ſopitis omnibus, cum Attila diſſenſionibus, vnicum Theodoſio Imp. metum ſuperfuiſſe, ne forte Zeno Tyrannidem inuaderet. Hic poſtea Marciani Auguſti temporibus interiit ſuſpectus rerum nouarum. Sic enim Iordanes de ſucceſſione regnorum ſcribit de Marciano. *Obitumque Attilæ, & Zenonis Iſauri interitum, antequam moreretur, felix comperit.* Damacius in Iſidori vita ſcribit hunc Zenonem idolorum cultum reſtituere, & Chriſtianorum religionem abolere voluiſſe, ſed violenta morte fuiſſe præpeditum. Nam ex equo lapſus crure confracto, non multo poſt expirauit. & Damacius quidem eum magnum Orientalis militiæ Magiſtrum appellat, ὁ μέγας τῆς ἕω

στρατηλάτης. Sunt ad hunc Zenonem Magiſtrum militum & Conſulem duæ Theodoreti epiſtolæ, quibus illum nondum ſacro Baptiſmate initiatum fuiſſe teſtatur. Cæterum ex hoc Priſci loco manifeſte ſequitur, hanc Maximini ad Attilam legationem, quæ hic luculente deſcribitur, contigiſſe Zenone & Poſthumiano Coſſ. ſub exitum anni, quod confirmare etiam videtur Marcellinus in Chronico. Certe Priſcus p. 70. C. de Areobindo tanquam adhuc viuente loquitur, qui ſequenti Conſulatu obiit, teſte eodem Marcellino.

pag. 71. c Poſt hæc verba, ἐς τὸν Κωνσταντίνου, collocari debent ea quæ habes pag. 59. A. ὅτι Φωσφόρῳ τε, vt ſatis manifeſtum eſt.

Legas, ἐδήλου τε ὁ Θεόδωρος τὸν ϑυμὸν, 39. C. & poſt hæc ſequi debent, ὅτι τὸν ἀμφοτέρων, quæ leguntur, 71. C. vt luce ipſa clarius eſt.

Ibid. eod. Ἀνατόλιον τὸν ἀμφὶ βασιλέα ἄρχοντα τελῶν. Male Cantoclarus vertit, *regiorum tributorum præfectum*. Ego, *Magiſtrum militum præſentalem*, interpretor. Fuerat hic Anatolius antea Magiſter militum Orientis, vt teſtatur Theodoretus in epiſt. 45. & Marcellinus in Chronico. quo reuocato vt præſentale Magiſterium acciperet, Zeno Iſaurus in eius locum ſubrogatus eſt, vt indicat Priſcus, p. 69. B.

Ibid. d Οἱ δὴ τὰς ἀρχὰς ἀναδεδόσθαι πάσας. Hæc verba perperam vertit Interpres, qui notionem verbi, ἀναδάψῃ, minime intellexit. verte igitur, *Nomum vero ex Magiſtro officiorum, vtrumque Patricium, quæ dignitas cæteris omnibus antecellit.* Eodem ſenſu Priſcus p. 49. D. dixit, Ἐδείκνυτο δὲ ἀναδεδυκέναι τὸν Ὀρέστην πολύ. id eſt, *Edeconem multum Oreſti antecellere*.

Ibid. eod. Ὅτι γὰρ μάλιστα πρεσβῦς αὐτῷ. Totum hunc locum, qui ab Interprete male acceptus eſt, ita verte: *Miſſus vero eſt cum Anatolio Nomus, non ſolum ob dignitatis amplitudinem, ſed etiam quia amicus erat Chryſaphio, & Barbarum muneribus capturus ſperabatur. Erat enim oppido liberalis, nec pecuniæ parcebat, vt negotium quod ſemel ſuſceperat ad effectum perduceret.*

pag. 72. a Lege, σὺν τοῖς περ. ἐς τὸν Σκυθικὸν ἀφῖχθαι. vt Cantoclarus legiſſe videtur.

Ibid. d Τυραννίδι ἐπιθέσθαι. Poſt hæc verba ſequi debet legatio Attilæ ad Marcianum Imp. qui Theodoſio ſucceſſerat, quæ refertur pag. 39. D.

pag. 40. c Ἀγείρων πλῆθος. Poſt hæc ſequi debent ea quæ habes p. 72. D. ὅτι τῷ Ἀετίῳ. vbi ſermo fit de Apollonio Rufi illius, cui Zeno Saturnini filiam dederat, fratre, Magiſtro militum ad Attilam legato. Hic videtur eſſe Apollonius, qui poſtea Conſul fuit cum Magno. Sunt ad illum aliquot Theodoreti epiſtolæ, qui etiam Rufi Comitis meminit in epiſt. 79.

Poſt illa verba, ἄπεφκτος ἐπθυμῆ, 73. B. collocanda ſunt ea quæ leguntur, 40. C. ὅτι ὁ Ἀετίλας, & ſequentia.

Ibid. d Ὅτι Βλέμμυες καὶ Νουβάδες. De Nubis & Blemmiis ſub Marciano deuictis teſtatur Iordanis in lib. de ſucceſſ. regn. *Cum Parthis & Wandalis omnia infeſtantibus pacem inſtituit, Attilæ minas compeſcuit, Nubades Blemmyaſque Æthiopia prolapſos per Florum Alexandrinæ vrbis procuratorem ſedauit, ac pepulit a ſedibus Rom.* Erat hic Florus non ſolum Procurator ſiue Auguſtalis, ſed etiam Comes rei militaris per Ægyptum, vt ex Priſco docet Euagrius in lib. 2. cap. 5. Hi a Procopio Νοῦβαι dicuntur, a Stephano Νοῦβαι & Νουβάδες. ſic enim ſcribendum eſt, non autem Νουμίδες.

pag. 41. a Ἐν τῇ Φίλαις ἱερᾷ, ſcribe, ἐν τῇ ἐν Φίλαις ἱερᾷ. Philæ inſula eſt, & oppidum in finibus Ægypti, circa Elephantinem, vbi maximum erat Oſiridis templum, per quod Ægyptii iurare conſueuerant, μὰ τὸν ἐν Φίλαις Ὄσιριν, teſte Scholiaſte Lycophronis, p. 43. in quo male Φήλαις legitur: de Iſi Philis culta loquitur etiam Marinus in vita Procli. Procopius in lib. 1. Perſ. p. 33. ait Nubas & Blemmyas Iſim atque Oſirim colere. adde & Seruium in lib. 6. Æneidos, ex Seneca in libro de ſacris & ritibus Ægyptiorum. Sed notandum eſt quod ait Procopius in lib. iam citato, Diocletianum

ſcilicet

scilicet, cum iuxta Elephantinem insulam in Nilo reperisset, castro ibi extructo, aras Romanis ac barbaris communes statuisse, ac sacerdotes ex vtraque gente ordinasse, vt sacrorum communione amicitia coalesceret, vnde & locum Philas vocauit. In quo fallitur Procopius. Philæ enim longe ante Diocletiani Imperium dicebantur, vt constat ex Strabone & Ptolemæo.

Χώραν καπέδραμον. Post hæc sequi debet legatio Martiani ad Gensericum, quæ legitur pag. 73. B. pag. 41. b

Post illa verba Λαζοὶς καταφύγοντες, adscribenda sunt quæ leguntur pag. 41. B. ὅτι Γωβάζης, idque eadem serie, vt manifestum est. pag. 74. a

Lege continue absque vlla distinctione, τὸν πόλεμον, Εὐφήμιος εἰσηγήσατο. id est, *Vt autem alter tantum aut Gobazes, aut eius filius apud Colchos regnaret, Euphemius Magister Officiorum consilium dederat, qui & prudentia & eloquentia præstans cuncta administrabat. ac multorum præclare factorum & consultorum auctor Marciano Augusto fuit, qui & Priscum huius historiæ scriptorem assessorem sibi adiunxit.* Vide quæ notaui ad Amm. Marcellinum lib. 28. pag. 353. vbi assessores Magistratuum κοινωνοὺς dictos esse a Græcis obseruaui. Sic Greg. Nazianzenus in epist. 48. ad Asterium, & in epist. 175. ad Olympium. pag. 41. c

Καὶ τὰ ὕδατα. Post hæc verba scribe, quæ leguntur pag. 74. B. ὅτι ὁ Γεζείριχος. vsque ad vocem συλλήψαι, deinde recurre ad pag. 42. A. ὅτι οἱ ἑαυτέμοι, &c. pag. 42. a

Sic interpunge, πρελέσθαι αὐτὸν τῆς δυνάμεως ἐπλήσθησαν, τοὺς, &c. mox lege, ἀφικέσθαι δὲ πρὸς αὐτὸν. βλαβησὸμενοὶ δὲ τῷ ὀλιγουλίῳ, &c. ὑπερεύσησι. Totum autem hunc locum pessime vertit Interpres, cuius versio ex his quæ dixi, facile emendari potest. pag. 74. b

Νεγαδίου. Scribendum est Αἰγαδίου, vt iamdudum alij monuerunt. De quo vide libros rerum Francicarum Hadriani Valesij. pag. 42. b

Lege, δύο δι' ἔτους ἑκάστου. Ibid. c

Τῶν Μάγων, καὶ τῶν ὑπ' ἐν τῇ Ρωμαίων γῇ. Scribe absque coniunctiua particula, τῶν Μάγων τῶν ὑπ' ἐν τῇ, &c. Intelligit enim Magos, qui in Cappadocia degebant, per totam prouinciam sparsi. Erant autem Magorum Persicorum coloni, de quibus multa scribit Basilius Magnus in epistola 325. ad Epiphanium, a quo consultus de illis fuerat. pag. 43. b

Κωνσταντῖνος, scribendum est, Κωνσάντιος, vt legitur in pag. 74. D. Vbi hæc iisdem verbis repetita habentur. Sed illic male τεῖον μὲν τῷ ὑπατον λαβὼν ἀξιῶ, quæ ex hac pagina sunt emendanda. Ad hunc Constantium Præfectum Prætorio sunt epistolæ Theodoreti Episcopi a Iacobo Sirmondo editæ. Ibid. d

Post hęc verba, παρικιότητος τυχὼν, p. 43. D. continuanda sunt ea quæ habes, p. 74. D. ἡ Τατιανὸς μὲν, &c. hic Tatianus Patricius Occidentalis Imp. paulo post Consul fuit.

Post finem huius legationis, p. 76. A, scribe ea quæ edita sunt, p. 43 D. ὅτι μετὰ τὸν ἐμπρησμὸν. quod quidem incendium contigit Basilisco & Hermenerico Coss. anno 464. Natalis Dominici, vt scribit Marcellinus in Chronico. Huius incendij meminit etiam Candidus Isaurus in libro 1. historiæ, atque in eo multa ab Aspare vtiliter esse ordinata commemorat. Vide Zonaram.

Scribendum videtur, ἐπὶ τῶν νέων τῶν Ρωμαίων παιδαγωγούμενον, p. 76. A. Cæterum post hæc verba locanda sunt illa quæ habentur pag. 44. A. ὅτι Σκίρροι καὶ Γότθοι, & sic deinceps vsque ad finem.

Lege, ἀπαγόντων αὐτὸν πολέμων. Item, ἃ οὐ συγχωρησώντων. paulo post lege continua serie, ἐπιθαίνετο ὅ, τι βουλόμενοι, &c. vel simpl. ὅτι βουλόμενοι. pag. 44. c

Ο Ορνιάσκλου. scribendum puto, Ἀνάγαστος ὁ Ορνιάσκλου· Hic enim Anagastus Comes ripam Istri tuebatur. de quo plura mox Priscus memorat. Hic etiam Dengesic regem Hunnorum tandem deuicit, caputq; eius Byzantium misit Zenone & Marciano Coss. vt est in Chron. Alexand. & Marcellini Chron. De hoc Anagasto Ibid. d

Suidas in Ἰσαυρικά. Aruegiſcli meminit Marcellinus in Chronico in rebus Theodoſii iunioris, & Iordanes de ſucceſſione regnorum.

Hoc igitur ordine hæc Priſci Rhetoris fragmenta locanda ſunt, ſcriptoris valde boni & vtilis. Cuius elogium apud Suidam ſic legi debet, Ἔγραψεν ἱστορίαν Βυζαντικὴν, ἐν τῇ ἕκτῃ Ἀτήλαν, &c. Stephanus Byzantius in voce σάλωνα, laudat librum 6. huius hiſtoriæ. Euagrius quoque in libro 2. hiſt. Eccl. cap. 1. & 5. Priſci Rhetoris hiſtoriam commemorat. Sed in cap. 1. corruptum eſt eius nomen: Πατρίκιος enim exaratur pro Πρίσκος. in 5. vero cap. vbi ſeditio Alexandrinorum deſcribitur poſt abdicationem Dioſcori, ſcribendum puto, ἱστορεῖ γοῦν Πρίσκος ὁ Ῥήτωρ, φθονῶν τὰ νικαῦτα ἐς τὴν Ἀλεξάνδρου ἐκ τῆς τῶν Θηβαίων ἐπαρχίας, &c.

IN EXCERPTA EX MALCHI HISTORIA Byzantiaca.

pag. 91. c HINC inchoandam eſſe hiſtoriam Malchi, & ſeries ipſa temporum docet, & Photius in Bibliotheca: qui Malchum a 17. Leonis Aug. anno hiſtoriam ordiri teſtatur. Igitur recte ab hoc fragmento incipiemus, Ὅτι ἐν τῷ ἑπταχιλιοστῷ ἔτει. Priſci ergo Rhetoris hiſtoriam continuauerat Malchus.

pag. 92. a Lege, Τῶν ὑπὸ πατρίκιον ὄντων Ῥωμαίοις Σαρακηνῶν.

Ibid. b Πορρώτερον ὄντι. Optime Cantoclarus vertit, *e longinquo*. Sic enim loquitur Tacitus in lib. 1. hiſtoriæ, *Maieſtate ſalua, cui maior e longinquo reuerentia.* Sed & Nero reprehenſus eſt a multis quod Tiridati Perſæ interna Imperii Romani nudauiſſet.

Ibid. c Scribendum videtur, καὶ γὰρ δὴ πολλοῦ κρεῖττον, &c.

Ibid. eod. Καθήρατο αὐτῷ τὴν πρωτοπατρικίαν. Cantoclarus quidem legiſſe videtur pro τὴν πατρικίαν. ſed vulgata lectio tolerari poteſt: nam πρωτοπατρίκιος erat primus Patriciorum. Is videlicet qui ante alios omnes Patriciatus dignitatem ab Imperatore acceperat. Sic Aſpar primus Patriciorum dicitur in Chronico Marcellini, Leone IV. & Probiano Coſſ.

Εἰς τὸ ἑτέρων γλῶ. Hæc verba tranſpoſita eſſe videntur, & inferiore linea collocanda hoc modo, καὶ μηδένας ἐξ αὐτῶν ἀποστῆναι θέλοντας εἰς τὴν στρατέραν γλῶ τὸν βασιλέα δέχεσθαι. Totus autem locus ſic vertendus eſt, *Theodoricum Magiſtrum equitum & peditum præſentis militiæ conſtitui, quæ dignitas maxima habetur, ſolumque Gothorum regem eſſe: neque quemquam eorum qui a Gothis transfugere vellent, ab Imperatore in regionem ſuam admitti.* Theodoricum porro Triarii filium hic intelligo, qui ſedes in Thracia habebat, vt refertur pag. 80. A, & 88. B.

pag. 93. d Lege, τῶν τε γεγηπιδίων στεναδηπόλιοι τῷ Ζιώνι, vt Cantoclarus legiſſe videtur. Paulo poſt legendum, καιρὸν παρασκεύεσθαι, & locus ſic vertendus, *Imperatore enim ſuperſtite, reliquum eſſe vt eum redeuntem excipiant.* Nepotem Auguſti intelligit, qui a Romanis expulſus fuerat. Hunc Leo copulata ei nepte ſua per Domitianum clientem ſuum in vrbe Rauenna Cæſarem ordinauerat, vt refert Iordanes in lib. de ſucceſſione regnorum. Ex quo intelligitur quod ait Malchus, Nepotis vxorem Verinæ cognatione iunctam fuiſſe.

pag. 94. b Καὶ τὸν τε χιτῶνα τῆς τύχης, lege, καὶ τὸ χιτῶνον τῆς τύχης.

Ibid. d Lege abſque vlla diſtinctione, ἰσθμὸν εἶτ' στεναξάς τε ἐμαθὸν ἐπαρκέσαι παρεχείρως.

Ibid. eod. Στεναπώτας κελθύσας, melius legetur, καλέσας.

Ibid. eod. Ἅμα τῷ Ἀρματίῳ. Idem narrat Suidas in voce Ἀρμάτιος. hic eſt Armatius Magiſter militum, qui Baſiliſcum Auguſtum prodidit, de quo multa habet Suidas in v. Ἀρμάτιος. & Candid. in lib. 3. hiſt. qui Armatium cum Baſiliſci Tyranni vxore ſtupri conſuetudinem habuiſſe ſcribit: eoque ad maximam potentiam peruenisſe, adeo vt filium ſuum Baſiliſcum Cæſarem videret. Ipſe belli contra Zenonem ad-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [290] - 210

miniſtrationem ſolus habuerit. ad quem ab Hillo ſollicitatus, tandem defecit. Cæterum ex hoc Malchi fragmento colligitur Theodoricum Triarij filium a Baſiliſci partibus ſtetiſſe. Quod confirmat etiam Suidas in Ἀρματος.

Ὁ Ζήνων ἐβούλετο. Poſt hæc verba collocanda ſunt ea quæ habes pag. 78. A. pag. 95. b

Καὶ αὐτὸν. Ioan. intelligit Præfectum Prætorio Illyrici. Erat autem Theſſalonica Sedes Præfectorum Præt. & Metropolis totius Illyrici. pag. 78. b

Καὶ οἱ ἐν τῇς ἀξίας. verte, *& honorati.* vide quæ notauimus ad lib. 14. Amm. Marcellini, pag. 14. ſic & infra pag. 64. Ibid. cod.

Ὡς οὐκ ἴδῃς, lego, ἔδῃς, id eſt, quod facere non debueras. pag. 79. b

ὁ δὲ τὸν Βαλαμήρου. lege, ὁ δὲ Βαλαμήρου. pag. 80. c

Γηρώνης τε μάλιστα ὄντος οἰκειοπάτου. Scribe meo periculo, Βηρώνης. Hæc erat ſocrus Zenonis Auguſti, ſororis Baſiliſci, mulier ſupra muliebrem modum ambitioſa & cupida dominandi. Ibid. b, c

Εὖ ἔπ ἄπεσιν, ſcribe, ἕως ἔπ. Ibid. d

Καλοῶπα πρὸς τοὺς Ἡρακλώτας. hic locus praua interpunctione corruptus Interpretem in errorem induxit. Sic autem diſtinguendus eſt, καλοῶπα πρὸς τοὺς Ἡρακλώτας· ὀλιγοστὸς μὲν τὴν πόλιν, &c. πέμψας, αἰτήτει σῖτον. Heracleam Sinticam intelligit. pag. 81. b

Οἱ δὲ κατὰ πολὺ ἐρημίαν. ſcribe, κατὰ πολλὴν ἐρημίαν πρεσβεύοντες. Ibid. c

Καὶ στρατηγὸν ἀποφαίνουσι. Ex hoc loco diſcere poſſumus quo anno Theodoricus Valamer Epidamnum occupauit, & quo cuncta hæc acta ſunt, quæ narrantur a Malcho. Nam Sabinianus Magiſter militum creatus eſt conſulatu tertio Zenonis Auguſti, vt ſcribit Marcellinus in Chronico, qui eum priſcis illis exercituum ductoribus comparabilem fuiſſe dicit. pag. 82. a, b

Μετὰ τὸν στρατηγὸν ὁ Εὐούλφου, ſcribe, μετὰ δὲ στρατηγὸν Ονούλφου, vt legitur in Bibliotheca Photij. Hic Onulphus ex infimæ ſortis barbaro: primum Comes, deinde Magiſter militum Illyrici ab Armato factus fuerat. Idem poſtea per ſummam perfidiam Armatum, a quo tantis beneficiis auctus fuerat, manu ſua occidit, vt ex Malcho tradit Suidas in v. Ἄρμάπον. Erat autem Onulphus patria Thuringus, vt docet fragmentum Malchi apud Suidam. ὁ δὲ Ονούλφος ἔφυ ἐξ ἐθνῶν καὶ πατρὸς μὲν Θουείσγων· τὴν δὲ Σκίρων καὶ τῶν μητρός. Ibid. b

Λέγοντες οὖν αὐτὸν, ſcribendum eſt, ἄγοντες. quod etiam Cantoclarus monuit. Ibid. c

Περιμεῖναι ἐν Καμπίᾳ. ſcribe, ἐν Σκαμπίᾳ. Vrbs eſt Epiri non longe a Licnido. Scampis dicitur in Itinerario Antonini, apud Conſtantinum Porphyrogennetum in lib. 2. de Thematibus Scampa. Scampina ciuitas appellatur in exemplari ſuggeſtionis Germani & Ioannis Epiſcoporum ad Hormiſdam Papam. In Itinerario Burdigalenſi Mauſio Scampis dicitur, & 52. millibus paſſuum diſtare dicitur a ciuitate Lichnido. Sic enim ſcribendum eſt, non vt eſt in vulgatis editionibus *Cledo.* Pari modo corruptum eſt huius ciuitatis vocabulum apud Conſtantinum in loco ſupra citato, Αλινίδος enim perperam ſcribitur pro Λυχνίδος. Ibid. d

Κλαύδιον τὸν τῆς Γοτθικῆς Κομιτίαν. verte, *procuratorem ſtipendij Gothici.* Erat hæc dignitas ſub Comite largitionum, vt videtur. pag. 83. c

Σὺν ἱππεῦσι τε ἰδίοις, ſcribendum eſt, ἰδίῳ, & totus locus ita vertendus, *Vbi cum equitatu & curribus, & reliquo apparatu* (vt mos eſt) *iter faciens, irruentibus in me hoſtibus parum abfuit quin cum meis funditus interirem.* Ibid. cod.

Lege, μηδέποτε πρὸς αὐτὸν ἄλλως πῶς ἢ πρὸς πατέρα. nihil certius. & paulo poſt ſcribe, ἐν προσδοκίᾳ ἐλπίδι καταλαβὼν τὰ Ῥωμαίων. Ibid. d

Περιζώνων πεῖσθαι, ſcribendum puto, πυθέσθαι. & mox lege, καὶ αὐτὸς ἐπιόντα εἶναι. pag. 84. a

Καπάστην ἀπὸ τῆς Καυδαμείας, lege, Κανδαβείας. Mons eſt in Illyrico, in via Egnatia, quæ ab Epidamno incipit, vnde Gothi veniebant. Vide Strabonem lib. 7. Montes Candauiæ vocat Plinius lib. 3. ab Epidamno 79. millibus paſſuum diſtantes, & pag. 85. a

Ptolemæus Haliacmonem fluuium ἀπὸ τῶν χιμδα-ουίων ὀρέων oriri ſcribit. ſic enim lego, non χιμαλουίων.

pag. 86. c Εκπέμπει Πελάγιον. Hic eſt Pelagius Patricius, quem Zeno interfici iuſſit, eo quod ſcelera ipſius ſumma cum libertate reprehenderet. De laudibus eius multa referuntur a Cedreno & Zonara, & in Chronico Alexandrino. Occiſus eſt Fauſtino & Longino Coſſ. vt refert Marcellinus.

Ibid. d Ο μὲν Θιυδέριχος οὕτως ἀπεχώρησε. Contigit id Placido ſolo Conſule, quemadmodum teſtatur Marcellinus in Chronico. *Theodoricus Triarij filius Rex Gothorum adſcitis ſuis vſque ad Anaplum quarto vrbis milliario aduenit: nulli tamen Romanorum noxius, continuo reuerſus eſt.* Venerat autem Theodoricus vſque ad Anaplum, audita ſeditione Marciani, ratus oblatam ſibi eſſe opportunitatem vrbis inuadendæ. & cauſam quidem aduentus ſui præ ſe ferebat, vt Zenoni opem ferret. Sed reuera vt Conſtantinopolim prædaretur, aduenerat, vt Malchus in hoc loco docet. Porro hanc ſeditionem Marciani & Procopii, qui Anthemij Auguſti filij erant, luculente deſcribit Candidus Iſaurus in Bibl. Photij, & Euagrius in lib. 3.

pag. 87. b Σβυῆρον. Huius legationis Seueri Patricii ad Genſerichum regem Wandalorum meminit etiam Victor Vticenſis in lib. 1. de perſecutione Wandalorum, ſub fin.

Ibid. d Ηρακλείου τοῦ γραπτοῦ. Huius Heraclij Magiſtri militum elogium extat apud Suidam in v. Ηράκλιος. ex hiſtoria Malchi proculdubio deſcriptum. Eiuſdem Heraclij meminit etiam Priſcus. pag. 46. C.

Εἰς αὐτὸν ἐτηρεῖτο, 88. B. poſt hæc verba locanda ſunt ea quæ habes, 95. C. ὅτι παῖ αὐτοῦ ἔτει.

pag. 95. c Αλέξανδρος ἦλθε ὁ τῆς Αλυπείου γυναικὸς ἐπίτροπος. Scribe meo periculo, ὁ τῆς Ολυβείου. Hæc Placidia nobiliſſima dicebatur. hanc Genſericus rogatu Leonis Auguſti vna cum Eudoxia matre, Valentiniani Placidi vidua Conſtantinopolim remiſerat, vt ſcribit Procopius in lib. 1. Wandalicorum, & Priſcus in fine hiſtoriæ. De Alexandro autem Procuratore Placidiæ loquitur Victor Vticenſis in lib. 2. de perſecutione Wandalorum, qui hanc hiſtoriam valde illuſtrat.

Ibid. d Lege, Καὶ σπονδὰς ἐμπεδώσειν. & paulo poſt ſcribo, τῷ δὲ τῶν πρέσβεων δίκαιος, & locum ſic interpretor. *Et hæc quidem in ſpeciem dicebantur. Nam reuera omnem belli ſuſpicionem Wandali formidabant.*

pag. 96. a Η ὡς αὖ ἄλλοις βουλεύσαιντο, ſcribe, ἄλλοι. Senſum horum verborum, non eſt aſſecutus Interpres. hoc enim ſibi vult Malchus, Genſericum regem claſſem ſemper ad omnes caſus paratam habuiſſe, adeo vt celerius conſilia ſua executioni mandare ſolitus eſſet, quam alij conſultare ſolent.

Ibid. eod. Τῶν πειρατῶν κόμητα. Poſt hæc verba locanda ſunt ea quæ habes, pag. 88. C. ὅτι ἐν παῖ αὐτοῦ χρόνῳ, &c.

pag. 88. d Οπὶ τὸν ἰόν, ſcribe, ὅτι οὔτε τὸν ἰόν. & paulo poſt, ſcribe, στρόφα συστελλομένῳ.

pag. 89. b Πρὸς ταῖς πύλαις τοῦ αἵματος. Sucorum anguſtias intelligit, quas deſcribit Amm. Marcellinus, vbi vide quæ annotaui.

Ibid. c Πρὸς παῖ Εὔρᾳ, ſcribendum eſt Ἑβρῳ, id eſt, ad Hebrum flumen.

Ibid. d Δι' ἐρημίας, ſcribendum videtur, δι' ὑρεμίας.

Ibid. eod. Εἰς τοὺς περὶ Σόνδιν πόρ. χώρους. ſcribendum puto, περὶ Σούκιν. Σύχης enim proculdubio intelligit Malchus. Philoſtorgius Σούκεις appellat.

pag. 90. a Τῷ τοῦ λόγου, καὶ εἰς μίαν ἀποφέρονται νίκῃ. Hunc locum egregie mihi videor reſtituiſſe. Scribo enim, τῷ τοῦ λόγου Καδμείαν ἀποφέρονται νίκην. Prouerbium eſt peruulgatum apud Græcos, Καδμεία νίκη, de victoria, victoribus ſimul ac victis funeſta & exitioſa.

Ibid. eod. Παρέσεσθαι καὶ αὖπαῖ, lege, πρέσεσθαί τε αὖθις καὶ κοινῇ συστρατεύειν. paulo poſt lege, ᾧ παρέδωκας ἥκει, vt legiſſe videtur Interpres.

Ibid. b Πρέσβης ὅτι ὁ Βυζάντιον. Poſt hæc verba dubium non eſt quin locanda ſint ea quæ

habentur pag. 96. A. ὅτι σωθήκας, &c. vt eadem verba vtrobique demonſtrant.

Οἷς δημεσίκοις καλοῦσι Ρωμαῖοι. Hunc Malchi locum explanaui in Annotationibus ad librum 15. Amm. Marcellini p. 85. pag. 96. b

Εἰ μὴ ταῦτα ποιουμένων, ſcribendum omnino eſt, ἢ, μὴ ταῦτα, &c. Ibid. eod.

Τοῦ μὴ ὄντα δυώμενα. deeſt aliquod verbum huiuſmodi, τοῦ μὴ ἔχειν ὄντα, &c. & pro δι' ἁρπαγῆς, videtur legendum eſſe, χωρὶς ἁρπαγῆς. Ibid. eod.

Εἰς χείρας τε ἔχοντες, lege, οἱ χεῖρας, &c. De Zenonis Imp. ignauia iam locutus eſt Malchus p. 87. A & B. cui aſſentitur etiam Damaſcius in vita Iſidori Philoſophi his verbis, δηλοῖ δὲ ὧν ὁ Ζήνων φύσει. pag. 97. b

Ος τῆς παρούσης λύμης ἀπηλλάσθαι. ſcribe, τῆς παρ. λύμης ἀπαλλάσθαι. Cæterum poſt hoc fragmentum ſequi debent ea quæ habentur pag. 90. D. ὅτι Ζήνων ἐπεὶ διέλυσε. quod quidem nemini dubium eſſe poteſt. Ibid. eod.

Καὶ καταπινάλιος, legendum puto, καθαπινάλιος. pag. 90. d

Ὧν σὺν Φλεγιλδῶν, ſcribendum videtur, ὧν ἅδε Φλεγιλδῶν Ζήνωνα τε καὶ Βηλίσαν. pag. 91. a

Δυοῖν δὲ αὐτὸν σχολαῖν ἐπ. ἄρχοντα. verte, *duarum ſcholarum comitem fieri.* Comes ſcholariorum memoratur in Chronico Marcellini in rebus Anaſtaſij Auguſti. Ibid. eod.

Τὸ ἑτέρου τῆς δύο στρατηγῶν τῆς περὶ βασιλέα, id eſt, *& Magiſter præſentis militiæ fieret, ſiue equitum, ſiue peditum.* De Theodorico Triarij filio loquitur & Malchus, quem fere Theodoricum ſimpliciter appellat: alterum vero τὸν Βαλαμήρου ſolet nominare. Hæc autem geſta videntur Seuerino & Trocundo Coſſ. anno Natalis Dominici 482. quo anno idem Theodoricus Thriarij filius interiit. Quamquam Marcellinus in Chronico, mortem illius confert in annum præcedentem. Ibid. b

Porro fragmenta ex hiſtoria Malchi præter hæc quæ ſuperius indicaui, extant apud Suidam in v. ἀμνισθεία, & in v. ἐρύθριος, & in v. Ζήνων, & in παμφάτιος, & in v. στυπτεῖς, & in v. ταυλαβεών.

IN EXCERPTA EX HISTORIA MENANDRI Protectoris.

ΟΤΙ ἐπειδή. Hinc incipere debent Excerpta legationum e Menandri Protectoris hiſtoria. Nam cum Menander hiſtoriam Agathiæ continuauerit, vt ipſemet teſtatur in procœmio hiſtoriæ ſuæ apud Suidam, in primo operis libro, res geſtas Iuſtiniani, vſque ad eius obitum retulerit neceſſe eſt, exorſus ab anno 33. eiuſdem Iuſtiniani. Etenim Agathias in 32. illius anno deſierat, in victoria ſcilicet Beliſarij de Zabergane & Cutriguris. Quam quidem eo anno contigiſſe teſtantur Theophanes ac Cedrenus, & Auctor hiſtoriæ Miſcellæ. Male ergo Victor Tunonenſis id refert anno 35. Imperatoris Iuſtiniani, poſt conſulatum Baſilij anno 20. qui & in eo fallitur, quod eos Hunnos Bulgaros appellat. Sclauini in hiſtoria Miſcella dicuntur maiori adhuc errore.

Οτι Ἀμμιγος. Hic Amingus dicitur a Paulo lib. 2. hiſtoriæ Longobardorum. *Amingus vero dum Widino Gothorum Comiti contra Narſetem rebellare paranti auxilio eſſe non dubitat. Victus Narſetis gladio perimitur, Widinus captus Byzantium mittitur.* Sic etiam nominatur ab Aimonio in lib. 2. hiſt. Franc. & ab Hermanno Contracto in Chronico, quod editum eſt a Caniſio. In Appendice vero Marcellini Comitis, ex qua Hermannus hæc deſumpſit, omnirugus perperam exaratur, annuſque quo a Narſete deuictus eſt, male deſignatur, cum hæc clades anno 33. Iuſtiniani, (vt minimum contigerit.) pag. 133. a

Ως σὺν σοδώσοι. Male hæc verba vertit Interpres. Vide Collectanea veterum hiſtoricorum de Francis, quæ ab Andrea du Cheſne olim ſunt edita in tomo 1. rerum Francicarum, vbi hunc locum & alios quoſdam interpretati ſumus. Ibid. b

Στέλλει Πέτρον, ὃς τῇ κτ' τῷ αὐλῷ ταγμάτων ἦγεῖτο. Verte, *Petrum Magiſtrum of-* Ibid. c

ficiorum. Sic enim Græci eam dignitatem designare solent, vt notaui ad librum 26, Ammiani Marcellini, p. 318. Sane Menander hunc Petrum infra μάγιστρον appellat. eumque omni genere doctrinæ, & præcipue Iuris scientia instructum fuisse testatur. eiusdem meminit, p. 140. B. Πέτρος ὁ τῷ περὶ βασιλέα κεκλημένων ἡγεμών. Hic est Petrus Patricius & Magister, de quo multa annotaui in Excerpta ex eius historia. vide & paginam 149. C.

Ibid. eod. Ὡς πρέσιν ὑπατικηρυκθυσάμβους. apparet legendum esse ὑπατικηρυκθυσάμβους, quod non monerem, nisi Cantoclarum in huius loci emendatione frustra æstuasse ex illius notis deprehendissem.

Ibid. eod. Ιεσδεγουσνάφ. Sic etiam appellatur infra p. 137. B. & 140. B. Is est omnino qui a Procopio Isdigonnas dicitur, qui bis legatus a Chosdroe Byzantium venit. Zich vocatur ab Agathia in fin. lib. 4. ab officii, quod apud Persas gerebat, nomine.

pag. 136. c Ενομαδὶ δεκαετίας. Lege absque vlla dubitatione, ἐν ὁμαδὶ. Idem enim est ac illud quod supra dixerat, ἐν ἑνὶ ξυνα, θεσίσμῳ. Nam cum Persæ pro ferienda pace, annuum tributum sibi a Romanis pendi vellent, Romani tandem assensserunt, vt quot annis quingenta auri centenaria penderent, ac decennij tributum duabus pensionibus præstaretur. At Persæ decennij tributum vnica pensione in antecessum sibi solui cupiebant.

Ibid. eod. Ενια τῶν ἑπιὰ, scribe, ἐνιαυτῶν, quemadmodum legisse videtur Interpres.

pag. 137. d Οἱ ἐκεῖνοι βαρβαροι, lege, οἱ ἐκεῖνη βαρβαροι.

pag 139. a Εξισάτω ἢ τοῖς ἑτέροις ἡγεμόσιν. Hic Exisatus supra Δείπατος vocatus est vnus e ducibus Romanorum in Suania. At Interpres nomen proprium esse haudquaquam putauit.

pag. 140. c Τοῦ λεγομένου Χοσρυτζόν. Procopius Τζοὺρ nominat. Scribit enim in lib. 6. Gotth. Caucasum montem qua in ortum & meridiem vergit, in duas angustias desinere, quarum altera *Tzur* appellatur, altera *Caspieportæ*, & per has fauces Hunnorum gentes in Romanorum & Persarum ditionem irrumpere. Itaque hæc castella diligenter seruabantur a Persis, & Romani ad eorum custodiam sumptus & stipendia conferebant, teste Theophylacto in l. 3. cap. 9. & historia Misc. lib. 16. quod quidem iam inde a Leonis Aug. temporibus postulasse Persas ait Priscus pag. 43.

pag. 144. a Οἵοιτο ἀδικεῖῃ. addenda videtur particula negatiua, hoc modo, οὐοιτο σὲν ἀδικεῖῃ.

pag. 146. a Σκένδης καὶ Σάρσπα. Procop. in lib. 4. Gotth. pag. 339. Σκάνδα ἢ Σεργπόνις vocat.

Ibid. b Τοῦ καθ' ἡμᾶς δούλου ὁ δοῦλος. Totus hic locus pessime acceptus est ab Interprete, quem ego sic interpretor: *Petrus contra respondit: Id quidem minime contigit, propterea quod Suani a nobis non defecerant, cum Lazi nobis seruirent. hoc igitur affirmo seruos seruorum nostrorum minime a nobis defeciisse.*

pag. 147. c Ομως δ' ὧν ὑπῆρχε Πέρσαις, scribe, ἐπῆσαν. Hæc legatio Petri Patricij fœdusque Romanorum cum Persis contigisse videtur anno 36. Iustiniani, vt ex ipso Menandro colligere est: qui p. 145. & 146. scribit decem annos tunc præteriisse, ex quo Chosroes Suaniam occupauerat. Suaniam porro ceperant Persæ anno 6. post fœdus quinquennale initum cum Persis, vt docet Procopius in lib. 4. Gotth. id est, anno 26. Iustiniani: quippe fœdus illud quinquennale cum Persis initum fuerat anno 20. Iustiniani, quemadmodum testatur Marcellinus in Chronico.

Ibid. eod. Κατέλυσε τὸν βίον. Post hæc verba collocanda sunt ea quæ habentur pag. 99. in tit. περὶ Αβαρων, &c.

pag. 100. a Ο γὰρ ἐσφεῖγα οἱ ὃ σῶμα. scribe, ὁ Καυδὶχ, αὐτίκα (οὐ γὰρ ἐσφεῖγα, &c. & post vocem, ῥαῳμότερον, claudenda est parenthesis.) Idem de Iustiniano scribit Agathias in libro 5. illum scilicet, qui olim bellicosissimus fuerat, & qui Africam atque Italiam subegerat, ingrauescente ætate paulatim emollitum fuisse: adeo vt bellicos labores formidare videretur. Proinde id potius studebat, vt Barbaros inter se committeret, donisque interdum pacem redimeret. Quamobrem legiones

imminui ac delabi patienter ferebat, perinde ac si nulli deinceps vsui futuræ essent. Nam cum vniuersæ Imperii Romani copiæ 645. militum millibus constare debuissent, ægre tum temporis 150. millibus constabant. Ita valde accisæ & imminutæ erant Romanorum copiæ Principis negligentia, qua mox ipsi Præfecti Prætorio abusi ad quæstus proprios, partim stipendio militem fraudabant, partim serius persoluebant. Hæc Agathias.

Οὐ γὰρ πολλῷ ὕστερον. Hæc prima legatio Auarum Constantinopolim introisse dicitur anno 30. Iustiniani in libro 16. historiæ Miscellæ. Iustinianus autem e vita decessit anno 40. Imperij. Sed in historia Miscella annum huius legationis Auaricæ male assignari existimo: quare potius assentior Victori Tunonensi, qui id refert anno 36. Iustiniani, *Eodem anno*, inquit, *Iustinianus Princeps legatos Abarorum, vnde venerant, facit.* Quæ tamen verba referenda potius sunt ad secundam Abarum legationem, de qua Menander pag. 101. A. Ibid. b

Τῶν βασιλικῶν μαγαιροφόρων. Menander initio libri 8. de eodem Valentino loquens, εἷς δὲ ἦν τῶν βασιλείων ξιφηφόρων. Spatharii a Latinis dicuntur, quos sic describit Corippus in lib. 3. Ibid. eod.

Armiger interea domini vestigia lustrans
Eminet excelsus super omnia vertice Narses.

Οὐϊγούρους εἶπε Ζάλδις, pag. 109. B. Οὐϊγούρους dicuntur Turcis vicini. Ibid. c

Ὅτι ἐπεὶ οἱ ἄρχοντες τῶν. scribe meo periculo, οἱ ἄρχοντες Ἀντῶν. & paulo post, vbi legitur, πιεζόμενοι δ' ὑπὸ τῶν πολ. ὑπισχνουμένης οἴονται, lege, ὑπισχνουμένοις οἱ Ἄνται. Nec multo post emendo, ἀπελαθέλπτως δυνάμεν ὧν Ἄνταις. deinde in eodem capite scribe, ἔτεμνον πλὴν γλῶ τῶν Ἀντῶν. quod quidem miror ab Interprete non animaduersum fuisse. De Antis vide Procopium & Iordanem. Ibid. eod.

Lege, ἐξηκριβωμένοι εἶεν. Quæ deinde sequuntur sunt ex libro 2. historiarum Menandri, de legatis Auarum, qui imperante Iustino, Byzantium venere, vt solemnia munera, quæ a Iustino ipsis dari consueuerant, ab Iustino quoque acciperent. Fascias scilicet auro variegatas, στραὰς & καλώδια vocat Menander. Iis autem fasciis seu prandeis Abares comam vinciebant, vt docet historia Miscella lib. 16. vnde Corippus in lib. 1. dicit, pag. 101. d

——*colubrimodis Abarum gens nexa capillis.*

porro hæc legatio Auarum introducta est die 7. post inaugurationem Iustini iunioris, teste Corippo in lib. 3.

Septima lux aderat.

& mox,

Legatos Auarum iussos intrare Magister
Ante fores sacras diuinæ nunciat Aulæ.
Orantes se se vestigia sacra videre
Clementis domini: quos voce & mente benigna
Imperat acciri.

reliqua Corippi narratio cum Menandri historia prorsus congruit.

Ἐς τὴν τῶν Φραγγῶν χώραν. Abares post mortem Clotharij in Turingiam irruperunt, & cum Sigisberto bellum gessere, vt scribit Paulus in hist. Langobardorum lib. 2. cap. 10. & Gregorius Turonensis lib. 4. quod notandum est contigisse anno primo Iustini iunioris. Male ergo Hermannus Contractus anno 561. id refert quinquennio ante Iustiniani mortem. pag. 103. c

Ἀπολογίαν γραμμάσθαι. Post hæc verba sequi debet legatio Iustini ad Persas, quæ refertur pag. 148. A. quod quidem manifeste conuincitur ex illis verbis quæ ibi leguntur sub initium, παρενεγύησε δέ μοι, scribe, οἷς, ἐκ μόνῳ τῷ ἐμφανοῖς αἰσχρύνειν ποιήσασθαι τῆς αὐτῷ ὅτι τὴν βασιλείαν αἰσχρύσως. Solebant enim tunc temporis Imperatores Romani, simul atque Imperium adepti fuerant, id Persarum regi per le- Ibid. eod.

gatos nuntiare, vt Theophylactus etiam teſtatur. quam conſuetudinem Iuſtinus quoque ſeruare voluit in exordio Imperii.

pag. 148. c Τῷ μὴ ἀφ᾽ ποὺς ὑπατηδεμόνας, ſcribe, δι᾽ αὐτῆς, ſupple, Σουανίας.

pag. 149. b Μυελάδες τῶτα. ſcribe, μυελία δὲ τῶτα.

Ibid. eod. Ο δὲ Ιουστινιανὸς ἐμβεβηκὼς τε ἄν. ſcribe, Ιουστῖνος. quod confirmat etiam Suidas, qui locum Menandri profert ex pag. 151. B.

pag. 150. b Υαφφδόμβδος γὰ, ſcribe, ὑαφηδόμβδος. & mox pro εἴαφ᾽ ἀνθυσίας, l. ἤαφ.

pag. 151. b Οπως ὅσοι τό γε αὐτῷ ἐς διγμολογίαν. Dubium non eſt quin Menander ſcripſerit, ὅπος ἔσοιτό γε αὐτῷ. id eſt, *vt aliquem inde prætextum haberet, tanquam Suanis Romano Imperio parere nolentibus. Tametſi ad eam rem incitarentur.* & ſic corrigenda eſt Cantoclari interpretatio.

Ibid. d Εὖ ἀφθεῖν. Poſt hanc legationem recurrendum eſt ad pag. 103. C. Οτι ἠγέλθη Ιουστίνῳ. hæc enim omnia inter ſe connecti manifeſtum eſt.

pag. 136. d Τῷ ἅμα Ιωάνῃ ἡμοιλθῷ. ſcribendum puto, τῷ ἅμα Ιωάνῃ ἡμοιλθῶν ἐν χῷ δὴ τῷ Περσῶν πρεσβῷ. id eſt, *Litteræ Timotheo traditæ ſunt, vni ex iis qui Ioannem in legatione Perſica comitati fuerant.*

pag. 164. d Πρεσβείαν, ἀφαλεξησπιλθότες. Fruſtra huic loco Hœſchelius aſteriſcum affixit. vſitata enim eſt locutio tam apud Græcos quam apud Latinos: quæ figura πρὸς ὃ σημαινόμενον dicitur.

pag. 105. c Οὐχ ὅσιον ἔφασκεν εἶ μὴ ὅσα. ſcribendum eſt, μὴ τὰ ὅσα, &c. vt videtur legiſſe Cantoclarus.

pag. 106. b Εἰ Σαρακτινῶν ἔθνη καὶ τῶτα Νομάδων. leg. Εἰ Σαρακτινῶν ἔθνῃ τούτῳ καὶ Νομάδων, id eſt, *Saracenorum & Nomadum genti.* vox τούτῳ non mediocrem habet emphaſin. μίξῃ τῷ αἱρετικῷ φαρμάκων, leg. τῷ αἱμαρτικῷ.

pag. 108. c Αρα χῷ κώμης, ſcribe, κώμας. paulo poſt lego, αἰκαδιδάξατε, ὅση τῷ Αβαρων πληθυς, τῆς τῷ Τούρκων ἀφιωίασεν ὑπικρατείας. qua quidem emendatione nihil certius.

Ibid. d Εφοίτησεν πολιτεία. Poſt hanc Turcorum legationem, qui ineunte anno quarto Imperatoris Iuſtini Conſtantinopolim ingreſſa eſt, vt teſtatur Menander pag. 106. C. proxime ſequi debet Iuſtini legatio ad Turcos, quam habes pag. 151. D. cuius quidem legationis princeps fuit Zemarchus. De cuius ad Turcos legatione vide Theophanem Byzantium in Bibliotheca Photii cap. 64.

pag. 151. d Σάκων καλουμένων ὃ πάλαι. Theophanes Byzantius Turcos a veteribus Maſagetas eſſe nominatos: a Perſis vero Kermichionas dici.

Ibid. eod. Τῷ δευτέρῳ ἰνδικτῶνος τῆς πεντεδεκαετηρίδος πρεσφορᾶς. Vertendum erat, *Indictione ſecunda.* hoc enim ſignificant hæc Menandri verba: quanquam Græci frequentius ὑπομήνιον vocant, quam Latini dicunt, Indictionem. Cæterum valde notandus eſt hic locus, qui inſignes continet temporum characteres. Ait enim Menander Zemarchum, cui legatio Turcica ab Imperatore mandata fuerat, profectum fuiſſe Byzantio ſub initium menſis Auguſti, affecto iam anno quarto Imperatoris Iuſtini, Indictione ſecunda: ſed pro δευτέρῳ, legendum eſt, πέμπτῳ. Nam Iuſtinus Indictione quindecima Imperium inierat, die quindecima menſis Nouembris. Itaque tunc cùm Zemarchus profectus eſt, Indictio tertia pene ad exitum peruenerat, & Kalendis Septembris proximis, inchoanda erat Indictio quarta. Ex hoc etiam loco coniicere eſt Menandrum annis Imperatorum & Indictionis tempora ſignare ſolitum eſſe. quod vtinam a Procopio & Agathia præſtitum fuiſſet.

pag. 152. b Οσα ἐάπα ῥήματα, ſcribe, ὅσα ἄπα ῥήματα.

Ibid. d Εξετε δὲ πῶ καθ᾽ ἡμᾶς, ſupple, πολιτείαν. Sic ſupra locutus eſt Menander, pag. 108. D. de legatione Turcorum. καὶ τῇ καθ᾽ ἡμᾶς οὐχὶ ἄλλως ἐφοίτησεν πολιτείᾳ.

Τὸν

Τὸν νόμον τῆς σιωπῆς. De silentio Persarum in conuiuiis, vide quæ notaui ad li- pag. 153. d
brum 23. Ammiani Marcellini, pag. 277.

Lege, Ὁ πατρῶον Δαγδιζάβιος γέρας. & paulo post, οἴμῃ δὲ Ὁ, scribe, τῷ, id est, pag. 154. b
Hanc autem dignitatem paternam, vt equidem iudico, Dizabulo obtinuerat, eo quod pater eius Maniach Dizabulo charissimus & fidelissimus fuisset.

Διὰ Φερωνείων ἐπορθοῦντο. Post finem huius legationis sequi debent ea, quæ le- Ibid. c
guntur pag. 108. D. ὅτι Δαγδιζυλλῆν, &c.

Ος ἀνεῖτο ἐς τὴν ὑπερμωτέρων συλλαβῶν ἀπαγγελίαν, scribe, συλλαβῶν. Sic enim pag. 109. a
Menander epistolas vocare solet. His autem verbis Veredarium designat, qui præmissus erat, vt veloci equorum permutatione, reditum Zemarchi Iustino nunciaret.

Οπι Αβαρων καὶ Φράγκων. De pace inter Sigibertum regem Francorum & Cha- pag. 110. b
ganum Auarum principem facta, vide Gregorium Turonensem in libro quarto cap. 23. Cæterum notabis obiter Menandri religionem, qui Sigiberto βασιλέως vocabulum non tribuat, vti nec cæteris barbaris: timebant enim Romani, ne Imperatoriam maiestatem læderent, si βασιλέως vocabulum Barbarorum regibus communicarent, soliſque Persarum regibus illud tribuere solebant: quos etiam Latini Persarum Imperatores vocabant, vt patet ex Chronico Abbatis Biclarienſis.

Τῶν Ρωμαίων συμμαχούντων τοῖς Γήπαισιν. Cum Gepidæ a Longobardis grauis- Ibid. c
sima clade affecti fuissent, ad Iustinum Imperatorem confugerant, qui Baduarium generum eis auxilio misit, vt scribit Theophylactus in l. 6. cap. 10. De hoc Baduario loquitur Corippus in l. 3.

Dispositorque nouus sacræ Baduarius Aulæ,
Successor soceri, factus mox Curopalates.

Idem postea prælio victus a Longobardis, obiit in Italia, anno decimo Iustini Imperatoris, vt scribit Abbas Biclarienſis in Chronico.

Τὰς Ιουστιανοῦ τῆς μὴ τοῦ ἀδελφοῦ σπουδὰς, scribe, τῆς μητραδέλφου. Etenim Iusti- Ibid. d
nianus Imperator auunculus erat Iustini, frater Vigilantiæ, quam Iustinus matrem habuit, teste Corippo, & Victore Tunonensi.

Οπι αὖθις ἦλθε Ταρσέπος. Hæc legatio plenius refertur in p. 154. C. & seqq. quæ pag. 114. a
hic locum habere debet. porro ex huiusmodi repetitione satis apparet horum fragmentorum duas fuisse collectiones. proinde nemo mirari debet qua ratione fieri potuerit vt hæc fragmenta adeo confusa sint & perturbata.

Στέλλει Σεβόχθω. Post hanc legationem Sebocthis, quæ sequuntur vsque ad πο- pag. 115. d
λὺ ἀσφαλίζονται φόνον, Menandri non sunt, sed Theophylacti Simocattæ verba ex libro 1. cap. 3. quin & illa ἐκ τῆς Ϛ΄ βίβλου ad Menandrum non pertinent, sed ad Theophylacti historiam, ex qua legationes quoque Constantinus excerpserat, vt titulus docet, seu proœmium horum Excerptorum.

Post hæc verba, ἐκ τῆς βασιλίδος, sequi debent ea quæ habes pag. 156. D. ex lib. pag. 119. a
6. historiarum Menandri, ὅτι ἡ βασιλὶς Σοφία, vsque ad illa verba, ἦρος ἀρχομένου σιωπᾷ πόλεμος, quæ leguntur pag. 158. A. ac deinde scribe quæ habentur pag. 165. D. ὅτι τοῖνυν Τερέντιος, vsque ad finem capitis: quo transcurso, redeundum est ad pag. 158. A. vbi legitur, ὅτι ὁ Τιβέριος Καῖσαρ, &c.

Ως ὁ Αβεὶρ ἀπέστη, lege, ὁ Σαβεὶρ, id est Sabirorum regulus. paulo ante non in- Ibid. b
tellexit Interpres hæc verba, χάριν εἰδέναι τῷ κρείττονι, id est, *grates agebant Deo*: Græci enim Deum appellant Ὁ κρεῖττον.

Αφῆκε τὴν Θεοδοσιούπολιν. Post hæc verba sequi debent ea quæ habes pag. 119. C. pag. 160. d
ὅτι τῷ στρατηγῷ.

Θεόδωρος ὁ Πέτρου, ὃς τὸν ἐν τῇ αὐλῇ κεκλήκειν, &c. Hic locus sic verten- pag. 110. a
dus est. *Theodorus Petri filius, qui prius quidem Magister Officiorum fuerat,*

tum vero Comes erat largitionum. Quod confirmat Theophylactus in lib. 3. cap. 15. vbi de hac legatione loquens, ait, Θεόδωρον τε τῇ μαγιστρείᾳ ἀρχῇ πιμώλθων. Corippus in lib. 1. huius Theodori meminit,

Succeſſorque boni rediuiuaque gloria Petri
Hinc Theodorus adeſt patria grauitate Magiſter.

De eodem loquitur hiſtoria Miſcella in fine libri 16. erat hic filius Petri illius Patricii ac Magiſtri, de quo toties locuti ſumus. Iiſdem temporibus fuit alter Theodorus Bacchi filius, cuius ſupra meminit Menander.

pag. 120. a Κωνσταντίναν. id eſt, *Conſtantinam vrbem Meſopotamiæ*, de qua Procopius, & Stephanus, & Amm. Marcellinus.

Ibid. b Μεθώδιον τὸν Σαμαχοερύγαν. Theophylactus in lib. 3. cap. 15. vbi hanc hiſtoriam perſequitur, Σαραχαρηνῶν nominat.

Ibid. d Καὶ οὐ ὃ τοιόνδε σιγηθῆναι. Locus praua interpunctione corruptus Interpretem fefellit. Sic enim erat diſtinguendus, τὸ ἄπιστος καὶ οὐ, ὃ τοιόνδε, &c. id eſt, *tandem legati eo deuenerunt, vt de violatis induciis vtri auctores violandi fœderis, vtri minime auctores fuiſſent, & huiuſmodi omnia ſilentio inuoluerentur.*

pag. 121. a Ἀποχωρῆσαι περὶ Ἀρμενίας τε καὶ Ἰβηρίας, ſcribe, Περσαρμενίας. Has enim regiones occupauerant Romani, vt ſcribit Abbas Viclarienſis in Chronico anno 1. Imperii Iuſtini, *Armeniorum gens & Iberorum, dum a Choſroa Perſarum Imperatore ad cultum Idolorum compelluntur, renuentes tam impiam iuſſionem, Romanis ſe cum ſuis prouinciis tradiderunt. Quæ res inter Romanos & Perſas pacis fœdera rupit.* Verum hæc deditio Armeniorum non anno primo Iuſtini, ſed ſexto videtur contigiſſe. Septimo enim Iuſtini Imperatoris anno pax inter Romanos & Perſas diſſoluta eſt, vt ſcribit Theophylactus in libro tertio cap. 9. Theophanes & hiſtoria Miſcella. Vide Euagrium in libro quinto cap. 7.

Ibid. d Οὐδέ γε ἡ τελέως καπολιωθῆσι, ſcribe, Εἰ τελέως, quomodo ſæpe peccatum eſt in his libris.

Ibid. eod. Γενεαρχὰς Περσαρμενίων. Sic etiam pag. 167. C. appellantur. Euagrius in libro 5. Ἀρχοντας ſimpliciter appellat. Plerique barbarorum in tribus & gentes erant diuiſi, ac ſingulæ tribus ſuum habebant principem. Sic Priſcus pag. 55. A. De Scythicis gentibus, πολλῶν καὶ φύλα καὶ ἡμῖν ἀρχόντων τῶν ἔθνους. Ita tamen vt vnus ex iis principem locum obtineret. Apud Malchum quoque p. 91. C. Amorceſus quidam dicitur τῶν Νομαδίου ἡγούς.

p. 123. b & c Μοίρας τινὸς ὡς τὸν προδαρδάνιον ἀνδρα μούσης. Scribe meo periculo, ἀναδραμούσης, id eſt, *pactum non eſſe vt alterutri parti liceret, reſtituta integra pecunia, aut aliqua eius parte ei qui dediſſet, reddita, a fœdere diſcedere.* At Cantoclarus neſcio quid de muſica hic ſomniauit.

Ibid. c Ἰσχυρότατά πως ἀπομυθήσας, ſcribendum videtur, ἐπομυθήσας.

Ibid. d Οὐδὲ μείναι ἑτέρου, ſcribe, οὐδὲ μᾶλλον ἑτέρου. & paulo poſt ſcribe, ὃ ὁ τῶν τότε τὸν βασίλεον ἰθύνειν σκληρώσατο λόγον. De Mauricio loquitur Pauli filio, qui poſtea Imperator eſt factus. quem tunc temporis, id eſt, circa annum 9. Iuſtini Imperatoris, ait Menander fuiſſe magnum Logothetam. Sic enim interpretor Menandri verba proxime allata. Vide Nicephorum Patriarcham in hiſt. pag. 115. vbi Logothetam vulgo dictum eſſe ſcribit, τὴν δημοσίων λογισὴν, ſed in Menandro forte legendum eſt, λόγον, pro λόγον. erat enim tunc Mauricius Comes Excubitorum, vt docet Theophyl. in lib. 3. cap. 15.

pag. 124. c Τοῦ ἑώου πολέμου ἐπ' ἀδήλοις. Quæ deinde ſequuntur, prorſus alieno loco poſita ſunt, vt ſeries ipſa temporum docet, & ad librum 8. Menandri referenda ſunt, vt inferius dicam. his igitur reſectis, poſt verba citata ſcribe ea quæ habes pag. 124. D. Οἱ οἱ Μῆδοι, &c. deinceps.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [298] - 218

Οτι τα Χοσδρω, lege, ὅτι Ταγχοσδρω. Sic enim vocat Suidas in v. Ταγχοσδρω. infra p. 165. D. Ταγχοσρω, ſcribitur. At in p. 173. C. Ταχοσδρω. apud Euagrium in lib. 5. cap. 20. Ταμχοσρης vocatur. Theophyl. in lib. 3. cap. 15. Ταμχοσρω vocat. Sed Tanchoſdro vel Tanchoſro ſcribi malim, quemadmodum apud Amm. Marcellinum. Tanſapor quidam dicitur Magiſter militum Saporis regis Perſarum. pag. 125. a

Εκπεπεὶς ἀπὸ τῆς καθαιρέζη. ſcribe meo periculo, τῆς Κιθαιρέζων. quod nomen eſt caſtelli, teſte Theophylacto in lib. 3. cap. 15. vbi eandem, quam hic Menander narrat hiſtoriam, ſumma duntaxat capita delibans. Itaque quod Menander dixerat, ἐκπεπὶς ἀπὸ τῆς Κιθαιρέζων. ipſe dicit, τὸ τε Κιθαιρέζων ὃ Ρωμαίων φρούριον καθῃμείλας. Eadem forma dicitur Χλωμῶν, caſtellum in Arzanene: cuius meminit Menander infra in hac pagina: & Theophylactus in libro ſecundo. ſimiliter Ὃ Αφουμῶν, ſupra pag. 167. B. cuius mentio fit etiam a Procopio & Theophylacto. Ibid. b

Τῆς πολιορκίας οἱ Ρωμῆοι. Poſt hæc collocanda ſunt ea quæ habes pag. 166. D. ὅτι ὁ Τιβέριος, &c. deinceps. quæ quidem ad librum 7. hiſtoriarum Menandri videntur pertinere. pag. 129. b

Απε Χοσρόου. ſcribendum videtur, ἐκυρώθη αὐ εἴτε Χοσρόου συνέβαινεν, ἔτι καθέντος. quemadmodum legiſſe videtur Interpres. Cæterum ex hoc loco manifeſte colligitur Choſroen ſeniorem vſque ad Tiberij Auguſti principatum regnauiſſe: quod etiam confirmat Theophylactus in libro 3. cap. 16. licet aliter ſentiant, Euagrius, Cedrenus, aliique. Baronius Choſrois mortem optime ex Agathia collocauit anno Chriſti 579. qui eſt Tiberij Auguſti annus primus, vt ſatis conſtat. pag. 168. b

Πρεσημιώαρτες τοίνυν οἱ Ρωμαίων πρέσβεις. Non intellexit hunc locum Interpres. Mos erat legatorum, non Romanorum modo, ſed etiam Perſarum, vt cum ad Imperij limitem acceſſiſſent, aduentum ſuum ſignificarent iis, ad quos veniebant: quod προσημαίνειν dicit Menander: cuius conſuetudinis exemplum habes in lib. 1. hiſtoriarum Menandri pag. 133. C. & apud Libanium in oratione conſulari ad Iulianum Imperatorem pag. 244. Ibid. c

Ες τα περὶ Κωνσταντίνου. Poſt hæc verba, collocanda ſunt Excerpta ex lib. 8. quæ leguntur pag. 161. A. ὅτι περὶ Ὃ δεύτερον ἔθος. pag. 174. c

Αναξάσης ἐγράψατο. Anagaſtus Patricius memoratur in Chronico Abbatis Biclarienſis. pag. 161. b

Εν ὀκτὼ γὰρ μοίραις. Atqui Menander ſupra in pag. 108. B. quatuor duntaxat principatus eſſe Turcorum dixerat, vt alterutro in loco mendum latere neceſſe ſit: apud Theophylactum in lib. 7. cap. 7 Chaganus Turcorum ſeptem ſe gentium dominum vocat. Ibid. d

Ιππέαν ἐσα Φρήσουσι, ſcribe, ἐσα Φρήσουσι, vt videtur legiſſe Cantoclarus: ſed hic locus praua interpretatione corruptus eſt. quod quidem miror ab Interprete non animaduerſum fuiſſe. Quis enim non videt legendum eſſe continue, Εἴτε πρὸ κατ' ἐμὲ ἱππέαν ἐσα Φρήσουσι μάστιγα. Verte igitur, *Et Varchonitæ quidem vt pote Turcorum famuli, cum voluero, ad me redibunt, & ſimul atque flagellum meum equeſtre conſpexerint in ipſos immiſſum, in interiora terræ ſe ſe abdituri ſunt.* Verba ſunt Turxathi Turcorum reguli plena faſtus & arrogantiæ barbaricæ aduerſus Abaros quos Varchonitas appellat. hoc enim erat verum nomen Abarorum, teſte Theophylacto in libro ſeptimo cap. 8. Οὐαρχωνίται, ſeu Οὐαρ χὼν Χωνί. pag. 162. c

Ως αὖ εἶπον μὴ ταῖς δυσχερείας, ſcribe, ὡς ἀπέπεμψα. Ibid. d

Καὶ προσγμάτων ὁσίων παμεῖα, legendum eſt παμίαν, pag. 163. c

Καθαλαφάψαν τὰ πρόσωπα ταῖς μαχαίραις. de hoc Hunnorum more plura notaui ad lib. 31. Amm. Marcell. pag. 415. Ibid. d

pag. 164. d Εἶτα οὕτως ἀφῆκεν. Post hanc Romanorum ad Turcos legationem, collocanda sunt ea quæ habes p. 124. C. de Sclauis, καθ' ὃ τέταρτον ἔτος. vsque ad illa verba, πολλὰ λπίσασθαι. deinde redeundum est ad p. 164. C. ὅτι χειμάζοντος τῆς Ἑλλάδος, &c. In Chronico quidem Abbatis Biclarienſis, hæc Sclauorum in Thracias irruptio refertur anno 5. Tiberij Auguſti, ſed Menandri potior eſt auctoritas.

Ibid. d Τῶν νήσων διώυνε τῷ ἄρχοντι. Prouincia inſularum olim quidem ſub Proconſule Aſiæ, vt teſtatur Notitia Imperij Romani. Tunc vero aliter videntur conſtitutæ fuiſſe prouinciæ. Inſularum prouincia paſſim memoratur in ſubſcriptionibus Conciliorum.

pag. 165. b Πάντων ἐθνῶν οὐδαμῶς. Poſt hæc ſcribe quæ habentur p. 124. C. ὅτι ὁ Καίσαρ, &c. vbi Cæſaris nomen abuſiue poſitum videtur pro Auguſti nomine, eo quod Tiberius olim ſub Iuſtino Cæſar fuiſſet. Tranſcurſo deinde hoc capite, collocanda eſt legatio quæ legitur p. 126. B. ὅτι Ἰταλία, &c. conſequenter.

pag. 127. a Περὶ τῷ βουλῷ ἐς ὃ φανερὸν ἐκπεσεῖν. ſcribendum eſt, περὶν τῷ βουλῷ.

Ibid. d Ὑφεῖσθαι μὴ ἔλεγε πρὸς αὐτόν. lege, πρὸς αὐτῶν. id eſt, a Sclauis.

pag. 129. d Καθ' ὃν Ἰλλυριῶν αὐτὸν διοδεύειν τὰ μὴ πρ. ſcribe, διοδεύοντα μὴ πρ.

pag. 130. d Ἦν δικαιώματα καὶ προσήκειν αὐτῷ, ſcribe, ᾗ δικαιώματα.

pag. 132. a Ἐπὶ τούτοις ἀπηλλάγησαν. Poſt hæc verba ſequi debent ea quæ leguntur p. 174. C. ὅτι ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. & hic hiſtoriam ſuam clauſerat Menander, in expugnatione ſcilicet Sirmii, aut potius in eius deditione, & in obitu Tiberij Imperatoris. Etenim Sirmium Abaris deditum eſt, paulo ante Tiberij mortem, vt a Menandro ſcriptum eſſe teſtatur Theophylactus in lib. 1. cap. 3.

pag. 175. b Ὃς προσφάρσι τῇ Ῥωμαίων πολιτείᾳ, ſcribe, ὃς προσχώρησι. Is Bocolabra dicebatur. qui cum vna e Chagani pellicibus congreſſus, timenſque ne graues pœnas lueret, ad Turcos confugere ſtatuerat. Sed in itinere captus a Romano duce, ad Mauricium Imperatorem tranſmiſſus eſt, vt refert Theophylactus in cap. 8. libri primi.

Hæc ſunt quæ ad Menandri hiſtoriam olim in ſchedis annotaueram Scriptoris eximij, cuius elogium habes apud Theophylactum in lib. 1. cap. 3. qui etiam eius hiſtoriam continuauit. Sunt & alia Menandri fragmenta luculenta apud Suidam in v. Μένανδρος. quod fragmentum deſcriptum eſt ex Proœmio hiſtoriarum Menandri, in quo de ſuo genere præfatus fuerat, proinde vt Agathias, cuius hiſtoriam continuabat. Eſt & aliud fragmentum illius apud Suidam in v. ἀπεπάφρεσε, & in v. δοκιμάσας, & in ἐμβεβλῆς, & in v. ἐπηδυπάτησας. de Tympanis Abarum, & de Boni ducis Antiſtrategemate. Item in Μαυρίκιος, de laudibus Mauricij Magiſtri militum Orientis. Item in voce ἀπαλίωνες, & in Ταμχσσδρώ. Ne quis autem miretur hæc fragmenta adeo confuſa ac perturbata ad nos peruenisſe: meminiſſe debet Lector, hanc editionem ex duobus MSS. codicibus a Dauide Hoeſchelio eſſe concinnatam, Boico ſcilicet & Andreæ Schotti: quorum alter altero integrior fuit: vt in Præfatione monuit Hoeſchelius. Duæ proinde horum Excerptorum collectiones fuerunt, quod ſupra in Notis obſeruaui. Atque huic operi idem videtur contigiſſe, quod Bibliothecæ Photij, cui altera eiuſdem argumenti adiecta eſt, vt patet ex iiſdem auctoribus, qui bis in illa Bibliotheca deſcripti reperiuntur.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [300] - 220

RERVM ET VERBORVM IN EXCERPTIS DE LEGATIONIBVS PRÆCIPVE MEMORABILIVM INDEX.

ABARI gens omnium fortissima & populosissima. 99. a. iidem, genus hominum inuictum, & inexpugnabile, &c. *ibid.*
iidem Auxiliarij optimi. *ibid.*
Abari transgressa & spreta ea quæ legatis debetur reuerentia Mezamirum necant. 100. d
Abaros suæ fraudi obtendere sermones officio plenos. 101. b
nihil Abaris erat deliberatius quam omnibus copiis in bellum erumpere *ibid.*
Abari antea superbi ac efferati, iam moderatiores facti, apud se cogitant quo tandem res casuræ essent, & quis futurus esset earum exitus. 103. b. & c
Abari per Romanorum pusillanimitatem sua sibi comparabant commoda. 102. a
Abari existimabant se precibus & blanditiis Imperatorem delinituros, & minis perterrefacturos. *ibid.* d
Abari Imperatoris fortitudinem admirati. 103. c
Abari in Francorum regionem abierunt. *ibid.*
Abari cum Francis fœdus ineunt. 110. b
cum Abaris, & aduenis amicitiam tenere grauius & acerbius est, quam eos hostium numero habere. 156. b
Abarisson. 159. d
Abhorret a communi sensu, simul & vincere, & eorum quos viceris bona aliis tribuere. 155. b
Acerbæ contumeliæ. 112. d
Adamantius Theodorico consilium dat vt se summissius erga Imperatorem gerat. 84. a
Admodum adolescens. 154. b
Adrabiganum vrbs in Armenia. 186. c
Adrianopolis. 70. b
Aduersarius imminens. 80. a
fœda Adulatio. 116. b
se mutuo Accusandi caussæ. 120. c
Acus, vrbs. 178. b
Acuta hasta quæ transadigat costas. 174. b
Adamantius per viam incognitam, & quæ tum primum equites admisit, peruenit ad castrum Epidamno proximum 83. a
Adhibere manum salutarem. 185. c. & d
Admiratione correpti immobiles & fixi steterunt. 16. d
Ægyptius medicus, legatus inuitus omnia pessumdedit. 4. c
Æquipollentibus verbis, & eiusdem sensus. 140. b
Ætas imbellis, & nulli vsui apta. 19. d
Æthiopum gentes. 37. a
Aetius Romanorum Occidentalium dux. 37. b
Affinitas ex nuptiis. 74. d
Affinitati nuntium remittere ob scelera. 27. c
Afumum castellum. 167. b
Agintheus ordinum ductor in Illyrico. 50. a
Agricolæ qui nihil commeruerunt, ob politicorum dementiam plectuntur. 91. a
Agricolarum genus obtritum ab exercitu. 90. d
Alamandari ensis pro republica Romana quiescit. 145. d
Alboninus Longobardorum dux. 110. b
Ambigua victoria ab armis discessit vtraque gens. 121. a
Ambrus & Camboses fratres. 106. c
Ambrus Saracenorum Phylarchus. 104. d
Ambro Alamandaro Saracenorum duci mille auri libræ debebantur. 139. d
Amici amicorum periculum leuant suo. 9. a
Amicis officia debita ne deneges. 167. c
Amicitia pecuniis contracta haud probatur. 116. b. & c
Amicitia turpis, seruilis, & pretio empta. *ibid.*
Amicitia cuius ratio constans, & natura bene fundata, æqualis, non quæstu comparata. *ibid.*
Amicitia firma & inuiolabilis. 133. d
Ad amicitiam nostræ reipublicæ accurrens. 163. c
Amingus Francus. 133. a
Amorcesus genere Nocalius. 91. c
Amorcesum cupido incessit Saracenorum qui in Arabia Petræa degunt Phylarchus esse. 92. a
Amorcesus immoderate honoratur ab Imperatore. *ibid.* c. & d
Anancastes. 161. b
Anatolius legatus. 36. a
Anchialus vrbs. 176. a
Andigan Persarum Rex. 171. b. vir admodum prudens. *ibid.*
Animalium statuas dux habebat in deliciis. 153. c
Animi immoderata elatio. 9. b
cum Animi alacritate & facilitate discere. 2 d
Animum conuiuio exhilarare. 58. d
Anniuersarius reditus. 178. a
Annum numerandum secundum morem antiquum qui terminatur trecentesimo sexagesimo quinto die. 142. b
in tam longo Annorum decursu infinitæ res euenerunt. 1. c
Ab antiquo apud vtrosque principes (Persarum & Romanorum) in more positum est, post magnos legatos, mittere alios minores quibus non is cultus & honos, qui magnis legatis exhibetur, præstatur. 158. b
Apamia. 174. b
Apparatus bellicus terret, præsertim cum magnificentia præstringit oculos. 8. b
Apparitor id solum exequi debet quod iudicii calculus fert. 61. a

Appharban amicissimus Narcæo Persarum regi. 26. a
Aperte & dilucide sententiæ sunt exponendæ. 9. d. vt rescindantur ambigua. *ibid.*
Apollonius Zenonem cognatione contingebat, & ducis dignitate auctus. 72. d
Apsichus. 174. c
Aqua in vtribus apportata, vt vsui esset in locis inaquosis. 109. c
Aquæ infectæ. 42. a
Aquæ ductus apud Daras. 149. a
Arabs Scenita, seu Saracenus. 91. c
Arcadiopolis non armis sed fame, esurie, atque inopia capta. 93. a. & b
Arcadiopolim omni apparatu oppugnaturus Theudericus. *ibid.*
Arcesilas Turcorum monarcha. 161. d
Ardaburius Asparis filius ad Damascum Saracenos debellauit. 40. c
Ardentibus animis profecti ad pugnandum. 97. a
Arma, & ius belli. 189. d
non debent Arma gestare serui aduersus Dominos. 185. d
Armenia Persarum ditioni confinis. 73. d
Armenia nunquam expugnata a Persis. 169. d
Ab Armis omnibus perfecta quies. 157. d
Ars nauium ædificandarum. 127. a. & b
Arsanice. 30. a
Artes bellicas necessario edocti. 174. b
Arx Ierouach ad portas Caspias sita. 43. b
Asimuntij. 35. c
Asperitatem litterarum Narses legationis princeps, suorum morum lenitate temperauit. 28. c
Arrabanus Tiridatem regno expellit. 23. a
Aspindus Mediæ fluuius. 29. c
Asterius Iudex, seu contrascriba. 120. b
Asterius clam litteras scripserat ad Imperatorem Romanorum, vt dum res Persarum afflictæ essent, eos adoriretur. 120. b
Astringi & Lacoragi. 24. d
Attentius & perfectius assequi cognitionem & c. itaque remisse ac perfunctorie non est libris abutendum. 2. d
Attilas Hunnorum rex litteras ad Theodosium mittit. 34. b
Attilas Honoriam poscit. 40. b
Attilæ filij. 44. a. Dengisich. b. & Irnach. *ibid.*
Attilas ne postularet maioris dignitatis viros ad se legatos transire. 48. d
Attilas homo, Theodosius Deus. 49. b
in Attilam compositas insidias exequi. 51. d
Attilas Bigilam vocat feram impudentem. 53. b. crucem minatur. *ibid.* c
Attilas filiam Escam in vxorem, Scytharum legibus id permittentibus, ducere voluit. 55. c
Attilæ ædes reliquis omnibus eminentiores. 58. a
Attilas comessatus est equo insidens. *ibid.* d
domus Attilæ descriptio. 63. b
Attilas constanter minatur bellum nisi Syluanus, aut pocula dedantur. 64. a
Attilæ contracta laudatio. *ibid.* b
si Attilam impetus cœperit Medos inuadendi. *ibid.* d
Attilas Romanos ad parium poculorum certamen inuitauit. 66. d
coram Attila filius eius præ pudore, oculis semper in terram deiectis fuit. *ibid.* c
Attilas modestus. 67. a
Attilæ poculum ligneum, conuiuis aurea & argentea pocula. *ibid.*
Attila filium iuniorem Irnach placidis & lætis oculis est intuitus. 68. a
filius Attilæ Oebarsium πάτρωον patruum, sui patris loco ducebat. 69. b
Attilas omnes Scythiæ principes donis Maximinum ornare iusserat. 70. a
Attilas filium Bigilæ coram patre Bigila ense traiici iubet, nisi diceret, quem in vsum tantum auri adsportasset: monitus enim fuerat de coniuratione. 71. a
Attilas superbe & insolenter differens. 72. a
Attila de reddendis profugis consilium probat, modo Romani a transfugis admittendis temperent. 72. b
Atraelon nomen loci. 120. c
retundenda Audacia. 106. a
Audacior, vltra barbaricam insolentiam vana gloria elatus, tumens, verba arrogantiora & vires excedentia denuncians legatus. 113. a
Audita sæpe abalienant. 165. c
Audingus Gerene familiaris. 80. c
Augustus Orestis filius. 93. c
Augusta & veneranda dies Natiuitatis Christi Dei. 143. a
Aulici irrident homines militares. 19. d
Aulici omnem diligentiam ac studium adhibent, vt fautores donis demereantur. 126. c
Aurelianus Imperator vi Iuthungos Scythas deuicit. 7. a
ducentæ Auri libræ Adamantio datæ ad conuehendos commeatus. 80. a
Auri quantitas, vsque ad centum triginta pondo mittitur in Italiam a Cæsare. 124. c
qui Aurum habet cum voluptate possidet perfidiam. 183. a
Authenticum approbatum exemplar. 142. d
primo Auctoritatis gradu se collocaturum recte sentientes de fide Christiana dux Mauricius ait. 126. a. & b
Auxilia proxima, non e longinquo expectanda. 46. c

B

BABYLONICÆ copiæ. 184. a
Badomarius inter Germanos potentia atque auctoritate excelluit. 17. c
Baianus. 101. d
Baianus Abarorum dux. 110. b
Baianus se in omnes partes dicendo versabat. 111. a
Baianus minatur se missurum exercitum, ex talibus conflatum, vt ex eorum exitio damnum nullum esset peruenturum. 114. a
Baianus in cathedra aurea sedet. 131. b
Baianus faciles Romanos non erat reperturus. 131. d
Balaam Hunnorum vrbs expugnata. 46. d
Balamerus Scytha. 74. a
Balamero Romani decem & nouem auri libras quotannis solui constituerunt. *ibid.*
Balamerus Tobos euertit. 78. a
Balameri filius Romanorum amicus, & qui se eorum filium dicebat. 91. a
Ballomarius rex Marcomannorum. 24. c
Balneum Onesegij. 58. a. & b
Balnei architectus sit Balneator. *ibid.*
in Balneo puellæ odas seu cantilenas Scythicas canebant. 58. c
Baramus detestandus seruus. 185. c
Barbari magnificis verbis sua efferunt. 46. d
Barbarum ab vrbium ruinis & excidiis auertere. 79. a
Barbarus sacerdos, quem Christiani presbyterum vocant. 82. b
in Barbaros recedentes prosilire minime tutum. *ibid.*
Barbari natura sunt elato animo, & rebus secundis ferociores redduntur. 123. a
Barbarorum in morem, inconditis ictibus. 127. b
Barbarorum est ferox, & impotens ingenium. 165. b
Barbarorum erga captiuos humanitas. 168. c
Barbari, hic sunt Franci. 189. c
Barbarus non auditus. *ibid.*

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [302] - -

INDEX.

inopinata Barbarica humanitas. 190. b
Bazic & Curſic Medorum oppida. 64. c
Bellum fœdere finire. 7. a
Belli ærumnas & moleſtias deponere. 9. c.
ſingulis diebus exercitum ad Bellum exercere. 25. a
Belli incerta. 27. a
Belli renouandi occaſio ſingulis annis vſurpata. 42. c
Belli molem auertere. 65. a
Belli caſus hos Dominos fecit. 69. d
Bellum fraude finire. 75. b
quoad vtile eſt Bellum finiendum. 90 d
a ſolitudine & vaſtitate quam Bella fecerunt ſe reficere. 117. a
qui prior Bellum ſuſcepit ſi prior ſupplicet, turpe dictu. 118. c
Bello poſito res in commodiorem ſtatum redigunt. 122. b
dum quiſque ſua recuperat, nulla Belli ſcintilla relinquitur. *ibid.* c
Bellum magis ac magis in ardentiorem contentionem ingraueſcens. 126. c
Bellum Perſicum. *ibid.*
Bellum res mala. 134. c
Belli effecta. 135. a
Bellici apparatus opportunitas. 150. b
donec erunt Bella & enſes. 165. a
Bellum tam dirum, vt ſi quis venari vellet, nullum animal viuum offenderet. 159. c
Bellum conuentionibus ſoluere. 175. a
Bellum humanorum malorum autor, & magiſter, a ſe edoctus. 182. c
in Bello nihil magis perfidum pecunia. 183. a
lachrymoſum Bellum. *ibid.*
alicui Bellum facere, adnixo ſtudio. 187. a
pro Beneficiis inſidiæ. 155. d
infinita Beneuolentia pedibus calcata. 186. c
Berichus Scytha nobilis. 66. b
Berichus odio vel ſaltem ira latente Maximinum proſequebatur. 70. c
Beſtamus vir apud Perſas illuſtris. 186. c
Biganes. 125. b
quamdiu Biganis ſolem intueri liceret. *ibid.* c
Bigilas inſidiarum in Attilam manifeſte conuictus. 39. a
Bigilas interpres. 48. c
Bigilas dira beſtia appellatur ab Attila. 71. a
Bitharmaſus. 143. b
Blandis verbis adulatus. 180. c
Blemmyes & Nubades a Romanis victi. 40. c
Bleda. 48. b
Bleda epiſcopus hæreſeos Genſerichi. 73. c
Bochanus miſſus vt Boſphoron caperet. 164. b
Bolocalabra facinus admodum periculoſum patrat, cum concubina Chagani ludit. 177. c
Bolocalabra vir Scytha. *ibid.*
Bona multa fecit, valde amice. 184. c
Bono vulnerato non licebat per Theodorum medicum exire. 12. b
Bono ſunt animo qui multos ſuarum partium patronos ac fautores habent. 95. b
Bononia, vrbs. 178. b
Bonus mercenariarum & domeſticarum copiarum dux. 101. c
Breues in politicis orationes. 145. b

C

CÆSAR dixit erga eos qui ſponte in eius poteſtatem venirent ſe liberalem futurum: & eos qui ſe ſuæ poteſtati ſummittere recuſarent vi & virtute parere coacturum. 119. c
Cæſar non permittit Romanos quicquam pendere Perſis, neque pacem tanquam rem venalem emere. 121. b
Cæſar multum in eo ſermone verſatus eſt. *ibid.* d
Cæſari omnia, præ bello Perſico, nullius momenti erant. 124. c
Cæſar id vtile ſuis rationibus exiſtimabat, & prouidentia quadam faciebat. 157. d
Calamitas illi contigit quod minime notus. 16. a
Camum pro Cereuiſia. 55. d
Candich legatus Abarorum. 99. a
a Cantu & Cithara conuerſus. 125. a
Captiui, quos bellum nobis tradidit. 15. b
Caput primum locorum communium, de Imperatorum proclamatione. 3. b
Carbonaria. 131. c
Cardariga. 183. c
Cardonene. 30. b
Caridachus. 55 a
Carpi ſe Gothis præſtantiores prædicant. 25. d
Carpia incolis vacua atque deſerta. 81. d
Carporum gens. 24. b
Caſia inſula. 131. b
ad portas Caſpias præſidium Perſicum. 44. c
Caſus, quos fortuna ferat, expectare facile eſt rebus firmatis. 80. c
proprio Caſu communi hominum ſorti ingemiſcere edoctus. 94. b
Catiſororum regio. 55. b
Catulfus, ſtuprata fuerat a rege vxor eius. 107. a
Cathedra Diſabuli duabus rotis innixa. 152. c
ſine iuſta Cauſſa imo abſque commentitia occaſione, impudentia effrænata fœdus frangere. 126. d. & 127. a
Cauſæ fictæ, & vanæ occaſiones legatorum mittendorum. 37. a
ob vanas Cauſas a ſeruis profectas inimicorum loco habere. 70. a
Celeres curſorum. 184. d
Celeritas in bello. 88. d. 89. a
Celtiberi, Franci. 189. b
Celtiberiæ legati Beſus & Bottus. *ibid.*
Centum annorum inducia. 40. d
Cenchrum pro frumento. 55. d
Cerca vxor Attilæ. 63. a. & b
Certa exploratæque victoria. 172. c
Certare officio, & humanitate. 167. c
Chalcitis inſula. 178. a
Chaldæi habitantes Martyropoli. 186. c
Chaganus incredibili audacia in Romanos inſurgit. 117. b
Chaganus Abarico atque militari ritu iuſiurandum præſtat: enſe educto & in altum ſublato, ſibi ſuæque genti imprecatur ſi, &c. 128. b
Chaganus a Romanis diffidentibus ad iuſiurandum prouocatus. *ibid.*
Chaganus poſtquam iurauit Abarico ritu, rogat vt liceat quoque iurare Romanorum more atque modo, iuro in verba quæ habentur in ſacris Dei chartis, &c. *ibid.* c. & d
Chaganus pacem, & Deum per quem iurauit, ipſe deluſit. 131. a
Chaganus dicebatur adulterium cum Baiani vxore commiſiſſe. 175. b
Chaganus ſe dicit regem omnium gentium. 178. d
Chaganus faſtum comprimit. 179. c. & d
Chaganus faſtum comprimens per horas aliquot ſiluit. *ibid.*
Chagani dictum, Noui animo meo moderari. *ibid.*
Chaganus Romanos famis moleſtiis eripit. 190. a
Chaganus Dominus ſeptem gentium. *ibid.*
Cherſonenſis pugna. 34. c
Chliatium dux. 109. a
Chlomarorum oppidum. 125. b
Choſroes volens nolens pacem amplectitur. 181. b
quæ Choſroes cum honore dignitateque ad Cæſarem præſcripſerat. 184. c

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [303] - -

Chosroes cum honore ingenti adoratur a legatis. 186. d
Chosroes miratus Romanorum virtutem. 187. b
ne Chosroes fortunis subueniret. *ibid.* d
si Chosroes recuperaret regnum. 188. a
Chosroes relinquit Imperatori syngrapham. *ibid.* b
Chosroperozes. 187. b
Christiani orthodoxi. 117. a
Chronicorum variorum recensio. 3. c. & d
Chrysaphius Imperatoris satelles. 37. d
Chrysaphius eunuchus. 48. c
Chrysaphius ab Attila & a Zenone ad pœnam deposcitur. 71. c
Cibis destitutos facile opprimere. 45. d
non licet Cidaritis Imperanti vxorem habere seruilis conditionis pro ingenua & nobili. 75. c
Ciues minime duris rebus assueti. 174. d
non paruo metu Ciuitas leuata. 86. d
ex Clade dom i accepta suam comparare prosperitatem. 20. b
Clandestina consilia composita in Attilam a Bigila, ab Edecone, ab Eunucho, & ab Imperatore. 71. b
Classis trecentarum nauium. 42. a
Claudius Gothicarum copiarum præfectus. 83. c
cum Clauibus munus. 188. d
Collectores vectigalium ex mercibus. 140. c
Colchus recusat mittere Suanis solitum frumentum. 139. a
Colchidis ora importuosa. 74. a
Cohibenda malorum imminentium expectatio. 143. c
Comes rerum priuatarum. 96. a
Comentiolus scriba. 176. a
Comita in vincula coniectus. 111. d
Comites apud Parthos viliores pileatis. 24. a
Commiseratione potius quam terrore adductus. 155. a & b
non Commoueri casibus qui in bello accidunt. 134. d
in Commodiorem & firmiorem statum res redactæ. 19. a
Comparata in Attilam coniuratio detecta. 51. d. & 52. a
Conatus & aggressiones subitas, breui post pœnitentia manet. 10. c. & 11. a
Concertationes resecare intra sex menses tenetur præfectus Orientis. 141. d
Conchas Hunnorum rex. 75. b. mulierem laudat ob veritatem detectam. *ibid.* c
Concio pacifica. 182. b
ad antiquam Concordiam, quæ est vtrisque vtilior, redire. 8. d
Conditiones turpes, & quæ minime existimationi quam adeptus erat, conueniebant. 151. a
Conditiones minime honestæ. 172. a
a Conditionibus pacis fugiens. 142. a
Conditores, seruatores, medici afflictæ reipublicæ. 185. d
Conducit sæpe siue expedit bello præuenire. 111. a
Confidentia non est humana oratio. 183. a
Confœderati in belli societatem adscripti. 12. c
post Congratulationes. 162. a
nihil inerat Conimundo fidei. 111. c
Conseruare possessiones a patre relictas. 170. a
in aliis sui Conseruandi spem collocare, nec arma gestare quibus vis propulsetur. 60. a. & b
Consilio tuto, virium firmitudine vtentes difficulter superantur. 9. b
Consolationem habebit dolor. 16. b
Constans multorum regum progenies. 28. b
Constantinus Porphyrogenneta, vir prompto & acri ingenio. 2 b
Constantinus Mestrianus comes. 27. a
Constantiæ arx. 47. c
Constantius proditionis suspectus in crucem actus. 57. c
Conti prægrandes, quibus in fastigio linum cum sulphure alligauerant, vt vrbem inc endio cremarent. 86. d
Continua alimentorum penuria & lassitudine oppressi. 11. c
Contrascriba. 3. d
Contribules minime delendi. 131. d
Controgori. 154. c
Controgori Hunni. 114. a
Controuersa quæ secare non potuimus, ad te reiecimus, vt quæ conuenirent statueres. 143. c
donec Controuersa cum maiori causæ cognitione diiudicentur. 132. b. & c
Controuersias amice transigere semper consultius est. 42. a
Conuenta res est. 123. d
Conuentus ad mercatus paribus legibus celebrantur. 48. a
a Conuentis non est recedendum. 89. b
Conuentiones cannis exaratæ. 41. a
Conuentionum approbationes syllabis comprehensæ. 140. b
non Conuenit peditibus cum equitibus disserere. 47. d
ex Conuentione debitum. 139. a
Conuitiorum aceruus. 89. d
Conuiuio colere, & donis additis. 49. c
quæ Conuiuio conueniebant dixerunt. 153. b
Contumeliosus deponendus. 188. b
Cophen amnis. 109. c
Coram Persarum rege in genua prostrati. 149. c
Cordate, & libere linguæ ingenuitatem ostendere. 176. b
Corpus exile sed validum. 160. a
Correges. 55. a
Coruthson. 140. b
Costus, id est, Casia. 190. b
Cotis frater Mithridatis mittitur legatus ad Claudium. 23. b
Cotis rex Iberiæ constituitur Mithridatis loco. 23. b
Cotragegus. 100. d
Coursus. 158. d
Crudelitatis & cædium nullus modus. 19. a
ex Crudeliter mactatis hominibus gloriam reportare. 135. b
Cubile aureum, quatuor pauonibus aureis suspensum. 153. b
Cubilia Romani & Græci nubentibus adornant. 66. b
Cudendæ monetæ præfecti. 143. a
omnis Culpa in Barbarum conuersa est. 105. a
Cuni mundus Gepidarum dux. 110. b
Cupiditas & ambitio in causa sunt vt plura mala patiantur homines aut aliis inferant. πλεονεξίας effecta. 88. d
Currus ad vsum exercitus. 85. c
Cyrus amnis. 159. a

D

DAlavsa Satrapa. 188. d. & 189. a
Damianus ordinis ductor. 115. c
Damnum ex temeritate reportatur. 10. c
Damnum suæ iniquitati imputent. 61. b
Daras vrbs iure belli Romanis subiecta. 110. b
Dardania regio vacua quæ indiget incolis. 84. b
Darine. 109. d
Dasibulus callidus & versutus. 107. c
Dasibuli lectus ex auro. 153. b
Datores bonorum angeli Dei. 186. a
Decebalus Dacorum rex. 23. b
Decebalus Traianum adorat. 24. c
Decimum lapidem metatus. 184 b

Deci-

INDEX.

Decipere perſtitit, deceptus & ipſe. 54. c
non in Decipiendo prudentia declaratur. 174. a
Defectionis authores imo conſanguinei puniuntur. 122. a
Denatus. 29. a
Denunciationem mutare. 182. b
Deſcriptio hominis qui eſt ſui impotens. 177. a
Deſiderium terræ altricis natura omnibus hominibus ineſt. 122. b
Deſperatio ex calamitatum acerbitate. 35. c
Deus iuſtitiæ inuentor. 61. c
Deus periurii vltor. 131. a
Deus felicitatem Romanorum quæ nimia erat, puniuit. 134. a. & b
Dei ira commota in Heraclium ita vt in perpetua fuga fuerit. 88. b
præ comitate Deum aliquem Cæſarem exiſtimabant hoſtes. 17. b
Dexippus omnia ad fidem perſecutus. 6. ſub finem.
Dexippus, alter cum perſpicuitate Thucydides. 6. media.
Dicta in contrarium ſenſum accipienda, quæque robur non habeant. 124. a
quinque Dierum iter expedito homini. 37. c
per tres Dies in expectatione decertandi. 174. c
Difficile eſt homini in Dei conſpectum venire, 55. b
Difficultatibus terreri. 11. c
Dignitas Tarchon. 154. b
Dignitas ornamenti loco. 65. b
Dignitates apud Romanos clariſſimæ. 79. b
in ea Dignitate conſtitutus quæ patriciatus dicitur, cultus Romanis coueniens aſſumendus & vſurpandus. 94. a
Diligentiori cautione adhibita, ſpe non ſumus deſtituti. 9. c
Dilucidum compendium. 3. b
Diſabulus ſe Romanorum amicum profeſſus. 162. a
Diſabuli domicilium in valle montis aurei. 152. c
Diſcordia prævaluit. 115. b
Diſputant fere illi ſemper, vtri populo fœderis violatio tribuenda hic & alibi paſſim. 120. d
Differens ſeſe vultu componebat. 173. c
Diſſidiorum cauſis reſecatis. 44. 6
Diſtinctio per communes notiones ſeu locos. 3. a
Diploma præfecturæ & adminiſtrationis. 146. d
Dixerunt quæ oportuit dici, & forte quæ minime oportuit. 120. d
Dochia ſunt quæ in iuſtis mortuorum obſeruari ſolent. 164. a
Dolia aurea. 153. b
Doloſo & magniloquo verborum faſtu & ornatu. 173. d
Domeſtici dignitas magnam habet in regia auctoritatem. 80. c
Domentiolus legatus in Perſiam. 148. a
Domitianus oratione placidus. 187. c. eius laudes. *ibid.*
Domitianus Antiſtes Melitinæ cognatus Imperatoris. *ibid.*
Domus quæ aureis tectis præfulgeant. 37. d
Domus videbatur carcer. 170. d
Dona, an exuuiæ? munera an ſpolia? 73. a. & b
Donis Imperatorem conciliare. 140. a. liberalitate Imperator deuincit. *ibid.*
Doroſtolum, vrbs. 178. b
Dranus fluuius. 111. b
Drenco fluuius. 72. a
Duodecim interpretes, ſex Romani, &c. 142. d
Dux Phrabitus. 21. d. omnium hominum præſtantiſſimus. *ibid.* & 22. a

E

ECTHAL, mons Aureus. 152. c
Edecon legatus cum Oreſte. 37. b
Edecon, Oreſtes, Scotta, Scytharum primores. 50. d
Edeſſa vrbs in Romanorum ditione poſita, & Perſis contermina. 74. d
Ego qui nunquam eloquentiæ operam dedi, neque me vt perſuaderem dicendo exercui. 150. a
Elephanti. 117. b. & b
Elephantem reportari (melius remitti) iubet. *ibid.*
Eloquentia ac perſuadendi vi, diluere ac refutare. 150. a
Elpidius vir ſenatorius. 176. a
Eluri olim ſecundam Pannoniam incolebant. 101. a
Enſibus quies. 121. c
Eorum qui nomina militiæ dederant catalogi aureis litteris perſcripti. 8. a
Epigenes ſapientiæ laude celebris. 47. b. quæſturæ dignitate *ibid.*
Epiphania ſancta habita. 143. a
noua Epirus. 81. c
Epiſtola ad legatos. 157. c
tales quales Epiſtolæ. 108. a
per Epiſtolam alloquor. 186. a
ab Equis, pro, ſuper equis. 8. a
Equi publici. 140. d
Equitatus flagellum immiſſum in populos. 162. c
Erulfus impotens & furibundus. 22. b. necatur. *ibid.* c
Eſſa adhiberi ſolitus componendis Romanorum & Hunnorum controuerſiis. 47. a
propter Euentuum incertitudinem pacem bello præponere. 8. c
Euphemius officiorum magiſter prudentia & eloquentia clarus. 41. c
Eunapius Rhetor Lydorum legatus. 17. d
de Eunapio. 13. & 14. is Sardianus. 15
recte ſe habens Exercitus diſpoſitio. 8. a
Exercitus ex conuenis & imbecillibus. 8. c
Exercitus pauliſper reficiendus. 86. c
domeſtico Exercitu, & auxiliariis copiis fretus. 73. d
Exercitus facile eo petulantiæ deueniunt, vt ſine vllo ordine, ſiue certo Imperio ſint. 89. a
Exercitus ad omnes occaſiones inſtructi. 95. d
Exercitum neceſſariis rebus recreare, vt leguminibus, ouibus, bobus. 110. b
Exercitus vi, aut dolo. 141. c
Exercitus non male habet cum ſtipendia perſoluta. 171. a
validus Exercitus. 164. b
Exercitus incredibilis ad pugnandum alacritas. 173. c
Exploratores denunciant. 35. d
Explorator cruci affigitur iubente Attila. 69. d
Exterrere & deludere. 173. a
in Extremis tanta multitudo mittenda quæ vi & fortitudine poſſit Abarorum exercitum ab obſidione depellere. 130. a
Exercitus inopia laboraturus, quod nullum ſemen terræ mandatum. 80. a

F

FACIES gladiis deradere. 163. d
Faciles & moderati. 171. a
Facinus pœnas parturit. 177. c
Fama diuulgat, aut inſuſurrat. 107. c
quæ Fama percipiuntur,, incerta. 172. a

bonam Famam adeptus est Adamantius, nullis partis diuitiis. 86. a
Fames vrget Barbaros. 93. b
violenta Fames opprimit. 169. b
Fame exercitus laborat. 29. a
Fame oppressi cibis nefandis se sustentabant. 174. d
cum magno Fastu. 163. a
Felicior seruitus apud magnum regem quam in proprio regno. 16. a
Felicitate nil instabilius. 179. c
parta Felicitate exutus Græcus, non Scytha. 59. d
Felix & prudens, qui in quamcumque partem res cadant, efficit vt suo commodo cedant. 100. c
Ferarum pellibus Scythæ reges ad ornatum vtuntur. 72. b
insperata Festinatio. 184. b
Festum fourdiga mortuaria. 149. a
Feruens belli ardor. 143. c
Fide a monarcha accepta. 73. d
nihil Fidei inesse promissis Imperatoris querebatur Balamerus. 96. a
Fidens amicitia fœderatorum. 129. a
Filius regis captiuus apud victorem regie educatus. 16. d
Filius Attilæ dextram, osse loco moto, sibi fregerat. 59. a
sub Finem comediarum res sæpe ad ambigua vergunt. 16. c
Deus ex machina. *ibid.*
in propriis Finibus vltionem de hostibus sumere. 11. a
Fine rei non bono. 181. b
Firma fidei vincula. 11. b
in Florentes suas res incumbere. 9. a
Fletus acerbus, & calamitas varia. 180. b
Flumen Athesis. 133. a
Flumen Bich & Daich. 109. b
Fœdera in insula deposita. 41. a. id est, pacta in scriptis redacta.
qui Fœdera rumpit, a suis conditionibus fugit. 111. c
Fœdera reuirescunt. 118. a
si vel vnum telum coniicias Fœdus frangis. 128. a. & b
Fœderum conditiones inter Persas & Romanos scriptæ Græce & Persice. 140. a
Fœderum conuentiones reip. maiestatem non lædant. 150. d
Fœminæ mollius & venustius vestitæ quam captiuas deceat. 20. b
summum Fortitudini in prudentia præsidium. 144. d
Fortuna potius quam virtute. 9. b. & c
Fortuna pro Romanis militat. 21. b
meliori Fortunæ gratulari. 119. b
Fortunæ recentes. 184. b
Fossa profunda in quam fluuius vorticosus influebat. 83. a
Fracti & debilitati homines, quia sine intermissione laborant, timidiores. 11. d
Francorum ducum aliquos mercede sibi socios adiungere Cæsar animo voluit. 124. d
Fraudis crudelissima pœna. 75. d
siue Fraude amicus. 93. a
Fraus & inuidia amicitias quantumuis firmas possunt dissoluere. 152. d
Fuga exprobrata. 189. d
qui Fugit potest a suo domino puniri. 61. d
Furorem plebis magistratus blandis verbis demulcent. 78. b

G

GALERIVS, Galerius & Diocletianus. 26. a 29. c
Genserichus Italias inuasit. 42. c
Genserichus Romam diruit. 73. b
Genserichus celeritate exequendi aliorum consilia præueniebat. 96. a
pro cuiusque Gentis regis merito, & gradu. 55. a
Gentes Saracenicæ aliquæ Persis, nonnullæ Romanis parent. 149. b
nulla Gentis, nisi deuictæ & subactæ memoria restaret. 172. d
Gentes feræ & iniquæ capiunt libertatem grassandi. 185. c
Gento, vir Gothus qui mulieri Romanæ in Epiro nupserat. 86. a
Georgius vrbium Orientalium tributis præfectus. 181. a
Gepidæ queruntur se a Romanis contemni sua postulata refutari, & reiici. 111. d
Gilimer Vandalus captiuus fit. 100. a
Gloria post mortem non abolenda. 185. d
Gobases. 41. b
Gorga nomen loci. 75. d
Gothi terræ cultum negligunt. 45. d
Gothorum maiores eos iureiurando obstrinxerant cum Hunnis nullum commercium fouere, imo ex aduerso eorum societatem fugere. *ibid.*
Grauibus quibusque periculis exercitati. 11. c
Græce loquitur & salutat vir Scythico habitu. 59. b. d
vastata a Sclauinis Græcia. 164. b
Gregorius Antiochenæ ecclesiæ præses. 187. c

H

HASTÆ, & gladii, antiquata. 182. b
portæ Hæmi montis. 89. d
Hebrus. 156. a
Heraclea Macedoniæ, archiepiscopatus. 79. c
pro Heraclio dux Zeno imperator pollicitus est centum talenta. 87. d
Heraclius occiditur in via. 88. a
Heraclius insimulatur Scythas in ciuitatem coniectos subterraneam lapidibus obruisse. 88. b
Heracleotæ vrbem reliquerant. 81. b
Historia Gothica Prisci Rhetoris. 47.
Historiæ textura in immensum fere extensa atque dilatata. 1. c
Historiæ commentarii in breuiores partes contrahendi. 2. c
Holcades, quæ longæ appellantur. 164. d. 166. b
Honor legibus statutus. 149. a
Honorificæ legationes Iulianum conueniunt. 17. d
Honoribus ab Imperatore delatis arrogantiores facti. 21. c
per omnes Honorum gradus. 71. c
vt sibi Honos haberetur non valde laborabant. 168. d
in hanc Honoris lucem elatus. 185. c
Hormisdas sceleratus. 168. a
quum Hormisdæ fastum Tiberius audiuisset. 178. c
Horomoschorum. 109. c
Hospitalitatis tessera. 70. b
qui Hostes contemptui habent, a quibus sibi non cauent, facile superantur. 9. b
Hostis sæpe hostem præuenit, & eum spe sua depellit. 156. a. & b
Humani ingenii imbecillitas facit vt alii aliorum iura tueantur. 60. d
nimis quam maxima Humanitate vsus. 184. c
Hunni Acathiri. 43. a
Hunni Cidaritæ. *ibid.* c
Hunni interpretes. 131. c

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [306]

INDEX.

Hunni, alias Turcæ, orti ab antiqua gente Scytharum. 177. d

I

IEBVDAS. 154. c
Iedegousaphus diuinus cubicularius. 137. b
Idoneus ad exponendos casus. 177. d
Ignis inextinguibilis, seu peruigil, in perpetuum ardere secundum legem debebat. 43. b
Ignis Deus qui in cœlo est. 128. c
contracta Ignominia, non obliuiscendis in æternum opprobriis diffamari. 187. a
Ioannes præfectus a Siccariis appetitus. 80. b
Iotabe insula quæ Romanis parebat. 92. a
Ioannes legationis non ex vtilitate reipublicæ gestæ condemnatus. 151. c
Imperator grauiter verba facit. 16. d
Imperatorem nec bellum gerentes, nec pacem facientes superant. 17. b
Imperator excipiens legatum iubet vt causam quandam contra aduersarium potentem & gratiosum ageret. 18. a
primas gratiæ partes apud Imperatorem occupare. 19. d
Imperator multarum pecuniarum Dominus. 25. b
meæ sunt partes de his ad Imperatorem referre, ait Menophilus. *ibid.*
Imperator nihil dat Carpis ex conuentione, sed ex gratificatione. *ibid.* c
decet Imperatorem promissa adimplere. 39. b
Imperator respondit Dengisich legatis, se omnia paratum facere, quo eos suo Imperio obsequentes redderet. 45. a
Imperatorem haud secus quam patrem colere aut reuereri. 83. d
Imperator iubet Theodoricum abire tanquam illo nihil sibi opus esset. 86. b
sæpe multa occurrunt quæ in solius Imperatoris arbitrio posita sunt. 94. d
Ii Imperatores tuto suas res agunt, qui sua consilia cum exercitibus communicant. 95. a
talem se vnusquisque ostendere studeat, quem Imperator merito suo plurimi faciat. 97. a
Imperator mordens. 105. b
Imperator Mebodis culpam in interpretem reiicit. 105. d
Imperator Saracenum vocat institorem, qui mercaturæ faciendæ gratia venisset. 106. a
Imperator Romanus. 107. d
Imperatori per concisas litteras nunciatum. 109. a
Imperator donum ad regalem magnificentiam excolens. 117. d
Imperator sagax conatus & mentem exterorum detegit. 129, b
Imperator subrisit. 184. d
Imperator constituit se cunctis præbere formidandum. 150 c
Imperatrix Sophia Iustini. 156. d
Imperium Romanum atque Persicum sunt tanquam duo luminaria. 26. a
Imperium Romanorum atque Persarum, duo mundi oculi. 185. a
Imperio Romano & Persico reliqui homines exornantur. *ibid.*
Imperia gerere. 115. a
Imperium incipiens destruitur. 185. d
Imperitia quidem & imprudentia Tachondri res bene gesserunt. 170. b
Impium est innocentes pro pernicioſis laniare. 17. a
Impudens Persarum motus. 125. a
Impudenter violare inducias. 166. c
Impurissimæ induciæ. 183. c
Imprecationis horrendæ formula. 128. c

Improuisa inuasio. 160. d
Incendium ciuitatis sub Leone. 43. d
Inconsulte & imprudenter gesta prudenti moderatione temperare ac corrigere. 156. a
Inconsulte facta in melius corrigere. 151. d
Inconstantia fortunæ. 19. a
Indegouach regis cubicularius. 133. c
triennales Induciæ. 125. a
Induciæ quæ ad perfectam pacem spe ducunt. 132. c
Induciis restauratis. 177. b
Indignantis mores, nihil respondit & discessit. 49. c
Inepta percunctatio. 51. a
Infamia nunquam interitura. 163. a
Ingrati animi exemplum insigne. 21. c
Inimicitiæ ex violato fœdere. 159. c
ex priuatis Inimicitiis, publica calamitas. 165. a
a quibus est Initium iniuriæ, ii plus peccant. 17. b
Iniuriatorum protector. 185. a
Iniustorum perpessio querimoniarum parens. 153. d
Inscriptio regis Persarum: Diuinus, bonus, pacificus, summus princeps, Chosroes, rex regum, fœlix, pius, beneficus, cui Dii magnum Imperium cum magnis opibus indulserunt, gigas gigantum, ad Deorum exemplar compositus, Iustiniano Cæsari fratri nostro. 137. a
Instrumenti vis, verba enim non id expresse continebant. 146. d
Inualescendi argumentum. 186. d
Inueteratæ inimicitiæ impediunt quominus perficiantur quæ ad communem vtilitatem spectant. 94. c
sine vlla Inuidia in commune ponenda est, quæ ex libris oritur, vtilitas. 2. c
Inusitatum vt homo Turcus mentiatur & fallat. 162. c
Intiline. 30. a
Introitu in regiam nondum potitus. 181. a
Iræ acerbitas legationis reuerentia lenitur. 53. c
apud Ira accensos, sermo alio detorquendus. 49. b
Iram non facile abiiciunt qui sunt feræ & agrestis naturæ. 70. c
Ira doloti immixta. 131. a
Iratus quoniam circumuentus Chaganus. 178. a
Irruptio Scytharum in Romanos mercatus tempore. 33. a
Istri accolæ, Amalosuri, Ithamari, Tancassii, Boisci, &c. 47. a
Italica diœcesis. 93. a
Iudica Deus inter. 180. c
Iudicii acumen & prouidentia in Imperatore. 19. a
Iudicio dirimatur controuersia, id est, querimonia. 141. a. & b
Iudices a principibus iuri dicundo præpositi. *ibid.*
Iuliano supplicant Camaui. 15. a
Iuramento fides datur, & fide firmitas. 89. b
Iuris inæqualitas corrigatur & emendetur. 141. b
in Ius dominiumque victoris venire. 154. c
Iusiurandum quod apud Persas sacrosanctum habetur. 139. d
sine Iussione præsidiali mercatores qui vias minime tritas incedunt. 140. d
Iustinianus vir grauis, & constans. 149. b
Iustinianus equum ademit Contraguris, ne haberent quo vecti & insidentes Romanis nocerent. 133. a
Iustinus sibi vnice conciliauerat vnum ex legatis nomine Oeconomum. 101. b
Iustinus mentis imbecillitate laborat. 118. b
Iustinus ingenio & corpore male se habebat. 119. a

Iustinus Imperator, vir grauis & elati animi, qui omnia exquisite perpenderet. 151. b
Iustitiæ brachium, & arma. 185. b
Iustus Rex iniurios officiales ipse interimit. 12. d
Iuthungi cum ardore, & promptitudine audent, qua progredi oporteat, non prouidentes. 10. c
non lacessiti Iuthungi, sed spe & cupiditatibus erecti bellum gerunt aduersus Romanos. 11. b
Iuuari pecuniis. 43. c
Iuuenes ætate florentes vt fugerent. 19. a
Iuuenes, qui greges pascebant, rapti. 36. c
Iuuenes qui ad bellum proficiscuntur vt aurum modio metiantur. 90. c

L

LABORES perferre, & arti dicendi studere, regibus tribuitur. 1. a
in iis non minimis opus fuit Laboribus. 178. b
Largi, qui liberalius profundunt ea, quæ sua sunt. 120. a
multis Laudibus vir ille dignus est, qui vtilia consulit, eademque perfecte ad exitum perducit. 138. c. & d
Lazi Suanis oppida eripuerant. 46. b
caput de Legatis, &c. 3. b
Legatos vt oporteat mittere, aut admittere. 4. in tit.
in Legatis excipiendis apta humanitas, liberalitas, cautio circumspecta, fortitudinis potius quam deliciarum ostentatio. 4. a. & b
in mittendis Legatis, expetitur viri missi probitas ac pietas, prudentia, in periculis firmitudo atque constantia, liberalis sed vbi & quando oportet. *ibid.* c. & d
Legatus prudens res hostium laudat, nihilque parui pendit. *ibid.*
Legatus summa moderatione vtatur, temporibus seruiat. *ibid.*
Legati probatio. 5. a
Legatus caussam agens postquam iudicibus, quæ volebat persuasisset, non paruam gloriam reportauit ex facultate dicendi. 18. a
Legatorum dignitas. *ibid.* d
Legati admissi. 27. d
Legati controuersias dirempturi. 34. b
Legatos discedere iusserunt. 51. b
Legatorum iura minime colere. *ibid.*
non Legationis causa, sed priuati officii, & familiaritatis ergo. 57. a
Legati qui de pace violata quererentur. 74. a
nullum donum viro Legato dignius quam captiuos in libertatem vindicare. 87. c
Legatus despectui habitus tamen omni cura contendit, instat: idoles hominis politici. 104. d
Legatus superbior notatur hic tanquam in defectu *ibid.*
Legati veneno perempti. 107. b
Legati Turcici Imperatori dinumerarunt gentes Turcis subditas. 108. c
non est in potestate Legatorum quicquam aliter quam Imperator præscripserit facere. 113. a. & c
Legatus sæpe frustra laboris multum perfert, & sine vllo emolumento expeditio suscipitur. *ibid.*
facta potestate legatis quantum vellent oratione rem exaggerare, & verum dicendo obscurare. 119. b
Legati aliquando amice agunt, communicato consilio. 123. b
Legati proponunt ea quæ ad rem pertinere existimant. *ibid.* c
Legati in istis sermonibus occupati. 124. b
Legatus cautior non patitur se quocumque pertrahi. *ibid.*
amborum legatorum interpretes, ab vtrisque prolata explicantes. 136. a
Legatorum quisque suam assertionem tuetur. 146. a
Legati Iustini ad Persas. 148
Legatus, qui non tam venit vt legationem faceret, quam vt mores Abarorum indicaret, & cognitos ac perspectos efficeret. 155. a
Legatus ex medicis Imperatoris. 156. d
Legatus Traianus Quæstor. 157. a
Legati fraude & dolo succincti. 161. b
Legati Romanorum præsumentes se cum honore & acclamationibus exceptos iri. 168. b
Legati introducti. *ibid.* c
dum cum Legatis lente agitur, interea maximus belli apparatus fit. 169. b
Legatus doctissimus historiarum, contundit exemplis ferociam 178. d
Legatus exsibilatus. 183. b
primarius Legatus lacrymatur. 187. a
Legati admissi ad Cæsarem. *ibid.* b
Legationes coronas aureas adferunt. 18. a
Legationē Maximinus precibus victus suscepit. 49. a
non Legationis, sed priuatæ rei caussa. 52. b
a studio obeundarum Legationum auocari. 70. d
alienus a sua Legatione. 73. c
vt dignationem Legationi adderet, & eam augustiorem redderet seuerum patricium creauit Imperator. 87. b
Legationem admittere Iustinus non vult, aut saltem significare contendit non esse acceptam atque gratam. 103. d
Legatio Saracenorum contra ipsos vertit. 106. a
Legatio constitutionis Romanæ dispiciendæ gratia. 109. a
Legatio per inducias. 115. c
pudet aliquando Legationem mittere. 118. c
in Legationibus difficilibus partes vtræque in multas altercationes erumpunt. 121. b
ad munus Legationum viri deliguntur. 161. a
publicis rebus vtiles Legationes. 166. d
Legationis suasor. 167. a
Legatio non fucata. 184. d
Leges in omnes positæ sunt, vt & ipse Imperator pareat. 91. c
Leges bonæ, magistratus non item. 62. a
nihil contra Legem committendum. 83. a
Legi, quæ sacrosanctos legatos esse constituit, parendum. 163. b
Lembi præparati. 50. b
Lenitas, quæ tam stulte cedit, reprehenditur. 180. a
Leo Imp. Illyrii præfecto iubet auxiliares copias Scirris aduersus Gothos præbere. 44. a
Leo Marcellus. 91. c
Librorum vtilium penuria historiæ inuestigatio vaga & incerta. 2. a
Liber in quo numerabantur ordine & distincte Lazorum reges. 146. d
Libera custodia. 18. c
Libertatem feecistis bello. 183. a
per eos quos Liberalitate complectebatur, gentem sibi conciliabat. 150. b
Libertate Persis facta exponendi. 186. d
Liberalitatis modū, cum non oportet, excedere. *ibid.*
Liberalitatem & humanitatem in hostes exercere ridicula res. 155. b
Libidinum, nomen vrbis. 177. d
Licet fero, quo nomine minimetibi succēsemus. 143. b
Lignedum. 81. d
Lilius Tyrannicæ proclamationis nuncius. 181. c
hi qui Limitibus præsunt. 141. a
ex vna lite altera lis. 61. a
Litteræ sacræ. 136. d
Litteræ humanitatis plenæ. 167. a
Litterarum alumni. 2. c
Litteratura immortalem gloriam parit. 1. b
ex Litteratura honesti cognitio. 1. c. & 2. b
Litigantes Attilam adeunt. 63. d
Loca vbi ex Petra maritima flamma ardet. 64. d

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [308]

INDEX.

Locorum ſitus plurimum obeſt, vel iuuat. 81. c
Locus populi vſui relictus. 112. a
Locuſtæ fruges depaſtæ. 169. b. & c
Longi muri, locus. 118. a
e longinquo viri muneribus ſunt præficiendi, vt Imperium eis ſemper ſit formidini. 92. b
Longobardi & Obii ad ſex mille Iſtrum traiiciunt, atque in fugam vertuntur. 24. c
Longobardi nefanda omnia a Gepidis paſſi. 110. c
Longum tempus in litibus conſumi prouidentius eſt, & conſultius, ne iudices properantes ab accurata iudicandi ratione aberrent. 61. b. & c
Lubrica & ambigua verba. 120. d

M

MACHINÆ quibus vrbes capiuntur. 125. b
Magi Romanorum finium incolæ. 43. b
Magica ſectantes, id eſt paganicum Deorum cultum: & magicis ceremoniis intereſſe, pro nefandis ſacris. 142. c
Magis authenticæ tabulæ cereis effigiebus inuolutæ. *ibid.* d
Magiſtratus ſæpe vix multitudinem continere poſſunt. 34. b
Magiſtratus qui quæſtor dicitur. 157. a
Magna animi magnitudine præditus. 156. c
Magna aceruati ſucceſſus fortuna. 178. b
Magnentius & Britannio. 27. c
Magnifica & nobilis cogitatio eſt, res decoro & honeſtate metiri. 136. a
Magnificentiam regiam ſapiunt hæc, regionem a noſtris ſeruis regi. 145. a
Magnopere caucrat videri id de induſtria & cogitato facere. 150. d
Magnus oculus poteſtatis. 185. c
Maioranus Romanorum Occidentalium Imper. 42. a
Mala mente, & malo animo benefactoribus ſuis graues atque moleſti. 155. c
Mala ex bello orta ſopire. 169. d
Malchus ſophiſta. 77.
Mali dæmones, quæ rite ordinata ſunt a Deo, confundunt. 185. b
Malis & incommodis attriti & confecti. 170. d
Mama & Attacam ex regio genere apud Scythas. 48. b
Maniach precatus eſt ne ſibi inutiles & infructuoſi eſſent tam longi itineris ſudores. 108. a
Maniach legatus poſteaquam pronunciauit, manibus in cœlum ſublatis, iureiurando maximo affirmauit ſe bona fide omnia hæc dixiſſe. *ibid.* c
Marcellinus in ſuſpicionem adductus. 42. b
Marcellinus Sicilia excedit. 72. b
Margus vrbs in Illyrico Myſorum ad Iſtrum ſita. 47. c
Margi epiſcopus. 33. a
Martialius officiorum magiſter. 38. d. hic erat particeps omnium Imperatoris conſiliorum. *ibid.*
Martianus Romanorum Orientalium Imperator. 73. b
Martianopolis. 178. b
Martinus Romanorũ dux in partibus Suanorũ. 139. a
Martis enſis detectus. 65. c
Materiæ per claſſes, & hypotheſes differentes diſtinctæ ac diuiſæ, ita vt nulla materia ſit, quæ effugiat harum claſſium, & hypotheſeon diſpoſitionem. 3. a
Materia aliunde aducta ad ædificia. 58. a
Mauricius Pauli filius qui Cæſari bene ex animo cupiebat. 123. a
nihil quicquam quod ad Mauricii ſententiam accederet, retulit ſacerdos. 126. b
Mauricius Imperator. 176. a
Mauruſiorum terra. 42. a
Maxima temporum feſtiuitas. 190. a
Maximinus in morbum incidit, & moritur. 41. b
Maximinus ad multa Imperatori aptus, & vtilis. 48. d
Maximinus legatus a Romanis. 62. b. ad Oneſegium dona mittit & aurum. *ibid.*
cum Maximinus moderationis gloriam reportare ſtuderet. 70. a
Maximum inimicitiarum & hoſtilitatis incendium. 143. c
Maximus legatus, qui de omnibus rebus accuratius ageret. 156. d
Mebodes legatus, inflatus opinionibus, & ſuperbus in regiam peruenit, magnam ſpem voluens animo. 104. b
Mebodis arrogantia & importunitas Imperatori prænunciata. *ibid.* c
Mebodes arrogantius, quam legatum decebat, ſe geſſit. 104. c
Mebodes non tam legatum agebat, quam iudicem. 105. b. & c
Mebodes timet Imperatorem in quo tanta ingenii acies, vt ſi qua ineſſet verbis aſperitas, facile deprehenderet. 106. a
Mebodes cum alloquitur Imperatorem, dicit Domine. *ibid.* b
Mebodes Sannachoeriga. 120. a
Medum pro vino. 55. d
Membrathon. 183. d
Menander protector hiſtoricus. 98.
a Menſa patera vini tradita. 67. b
de recto Mentis ſtatu deiectus ab honeſto receſſit. 126. a
Merces eorum qui pecunias deferrent. *ibid.* d
Mermereos. 144. d
Meſamirus Idariſii filius, Calagaſti frater. 100. c
Meſamirus vir vanus, & magniloquus, in verba ſuperbiora & arrogantiora prorupit. *ibid.* d
Metus Romanorũ ducum mentes occupauerat. 34. d
Migdonius amnis. 172. d. & 173. a
Mihi conanti in eum ſermonem deuenire, &c. 62. b
pium eſt Milites qui auxilium ferunt, alere. 61. a
Milites, nondum a laboribus reſpirantes, vix iter ingredi poſſunt. 84. b
Milites ſæpe leuibus præliis congrediuntur, cum pabulatum eunt. 89. d
Milites gregarii ducem mancipiorum inſtar ſequuntur. 90. c
Miles ſibi aditum patefacit. 128. a
Militi armato minime fidendum. *ibid.*
inter Milites illuſtriores. *ibid.*
Milite fuſo, ſeditionem vereri. 183. d
Mindimiana regio. 110. a
Minime iniurii & iniuſti famam reportabis. 144. a
Minuta ſupellex turbine diſiecta. 56. c
Miragdus Satrapa. 186. b
Mithridates Iberorum rex. 23. a
Mithridates licet in apparatu belli eſſet contra Romanos, volebat tegere quod ſuſceperat. *ibid.* b
Moderatio in victoria. 26. d
Moderatum quid & æquum obtinere ab Imperatore conari. 79. c
Modo his, modo aliis miſeriis confici. 11. d
Modo me, modo eos, qui mea mancipia ſunt, decipitis. 162. b
in omnem Molliciem deuenientes, non amplius ſollicitudine aut timore excitabantur. 95. d
Mollicies omnia peſſumdat. 97. b
ad omnia Momẽta, & omnes caſus ſe prępararet. 168. c
Monaſtica domus quæ Sebanus vocatur. 136. c
Monocartum, locus. 173. a
Mortui obſides dari non poſſunt. 16. a
Magnæ mortis retes. 177. c
Mortem filiorum vltra modum deflere. 180. b
Mortis pictor bellum. 182. c
Mortuos ſepulchris condere permiſſum. 142. d
Mortali corpori immortalẽ ignominiã inuſſiſtis. 26. d
hoc qualibet Morte eſt perniciouſius. 163. a

non Moris est Romanis dignas pœnas exposcere, sed magis contemnere. 155. d
Mos per interpretem colloquendi. 15. a
Motu capillorum mentis ferociam indicare. 18. c
Multa conuenta. 36. a
Mulctato eo qui iniurius fuerit. 141. b
Multæ gentes a Romanis donis allectæ, quæ tempore procedente & subactæ sunt & euersæ. 130. c. & d
Munerum magnitudine, & blanda legatorum oratione deliniri. 72. a
in excipiendis Muneribus minime se præposterum aut festinantem exhibere, sed facilem & benignum. 18. a. & b
Muneribus honorari se pateretur. 180. c
Mundi vniuersalis pernicies, tuba. 181. c
Mundiuchus Attilæ pater. 39. a
a Munimentis extruendis abstineant. 141. b
ad Mutationem rerum non aduertere, & suppetias opportune oblatas respuere. 9. b
Mutuo accepta infortunia exaggerare. 134. d
Muri longi. 176. b
Mysorum præda. 20. d

N

NACHERGA 145 a
Nadoes electus & a Chosroe missus. 119. c
Naissus solo æquata. 49. d
Naissi montes. 50. a
Nauigia quæ vtrimque puppim habebant. 165. a
Nauiculæ vnico ligno confectæ. 55 d. lembi curribus imponuntur a barbaris, vt in loca restagnantia importent, ad traiiciendum. *ibid.*
Narses. 133. a
Narses ducis Armiger. 188. b
si quod Natura iustum est dominaretur, nihil opus esset neque Rhetorum cultu, neque orationum vbertate, &c. 134. b
Ne quis præter id quod statutum est audeat. 140. d
Nebogastus. 17. b
Nefas est supplices qui salutem deprecantur, tradere in eorum manus qui vitam eripere volunt. 87. a
Negotium arduum, quod non facile possit ad iusti rationem expendi. 18. d
Negotia & vsus mentem acuunt. 171. b
cur non Necessitatem necessitatem efficiam. 144. b
a Nemine mala passurus, nemini quoque inferat. 88. c
Nepotes patruo nihil concedebant de Imperio. 19. c
Ne nimis altum sapias. 179. c
Nisibis ad Tigrim amnem sita. 30. b
Nihil, quod perfici non possit, promittere. 41. d
Nihil eorum quæ pater viuus statuit, eo mortuo immutes. 102. b
Nihil quicquam a nobis accipietis nisi quantum nobis visum fuerit, idque tanquam mercedem & auctoramentum seruitutis, non quoddam tributi genus. 103. b
si Nihil a te dictum est ab officio & decoro alienum, tu quidem crimen facile purgasti. 105. d
Nihil reliqui quod vltra eloqui, &c. 146. c
Nihil tam sæpe agitatur, quam quæstio hæc, quomodo bello finis imponi posset. 171. c
Nobiles a rege Scytharum repetuntur. 18. c. & d
Non debet inconsulto inferior scribere ad dominum epistolas. 29. b
Non oportet in mutuam perniciem armatos pergere nulla habita cognationis ratione. 90. b
Non iam amplius amicus, sed dominus insultet, 65. a
Non aperte, sed obscurioribus verbis in aula loqui amant. 113. d
Non segniter, non molliter, sed omnibus viribus in Abaros impetus est faciendus. 130. b
Nonnulli ex senatu senioris Romæ. 126. b
Non consentiens in istud tragicum. 180. c
Non suo tempore, sed sero, & tardiusculè. 159. a. & b
Non expectata salus. 177. b
Nos iusta facere volumus existimari. 134. b
Nostri optimo iure fiunt. 155. d
Notitia hostium facit vt tantopere non deterreamur. 10. b
in Notitiam, & amicitiam Romanorum venire peroptant Abari. 99. a
Notum omnibus mortalibus pacem amplecti & seruare. 134. a
Nullum familiaritatis exhibere signum contemnere est. 104. c
in Numerum patriciorum allectus Nomius. 71. c
eorum Numero qui minime commodi rebus. 151. d
Nuntii qui Zenoni restitutum Imperium gratularentur. 93 d
Nuntius vectus celeritate equorum publicorum. 140. a
Nounechius senatus princeps. 27. c

O

OBSIDES fidei firmandæ gratia. 15. b
Obsidem habebat Cæsar non tanquam pignus pacis & fœderis, sed vt suæ virtutis documentum & exemplar. 17. a
Obsidibus confisi parum caute res administrabant. 158. d
Obstante magnanimitate. 183. d
reconditum Odium in pectore. 165. c
Odoacus idoneus qui saluas res faceret 93. c
Odoacer. 94. a
Odyssenorum ciuitas. 48. c
Officii genus apud Romanos non inhonoratum. 176. a
Olcadibus, quæ celeriores erant, soluit. 161. b
Omnia mortales faciunt aut quæstus gratia, &c. 160. c
Onesegius. 49. c
Onesegius Attilæ fidelis. 62. d
Onesegius prope Attilam vtilis Romanis quod leniret eius animum si quando exacerbaretur. 63. a
Ongori Eitasali Hunnica gens. 100. c
Opera genuina, opponuntur fictitiis & suppositiis. 3. c
Opera venusta, ad delicatiorem cultum spectantia. 102. a
Opera virum demonstrant & indicant. 133. d
Opinione cuentus rerum præcipere. 11. c
Opinione decepti credebant solem aberrasse. 50. b
Opinio a longo tempore inueterata & confirmata difficulter deponitur. 81. d
Oportet exercitum ne quid nouarum rerum moliatur soluere. 97. b
Oportet paternos amicos colere. 102. a
Oportet totum hunc sermonem omittere. 121. b
Opperiri, id est expectare. 54. d
Oppida Lazices. 132. b
ne Opprobrium aut tyrannis illudat. 186. a
Optima diffugiunt & se a nobis subtrahunt. 135. b
Oratio ambigua, quæ duplici sensu circumuenit. 10. a
Oratio quæ nihil continet quam Imperatoris contumeliam atque ludibrium. 102. d
Orationis illecebræ & verborum circuitus. 135. b
sub ruditate Orationis mentis dignitas. 184. d
Orestes coram Imperatore venire iubetur cum crumena collo appensa in qua erat aurum quod Edeconi daretur. 39. a
Orientis bellum. 164. c
Ornigisclus. 44. d
Ottrogori. 154. c
Ouaranes. 147. a
Ouarchonitæ. 162. c. serui nostri. *ibid.* d

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [310] - -

INDEX.

Oudobatus. 112. c
Ouſdibadon Gepida. 154. c
Ouſdibades factus Baiani mancipium. 155. a
Outrigori excellenti fortitudine, & audacia præditi. 163. a

P

PACALES reditus. 178. a
ad priora Pacta additamentum. 189. c
Paludis aqua potui apta. 56. a
Pamphronius patricius. 124. c
Panaſa, vrbs. 178. b
Pantalia Illyricæ partis prouincia. 79. d
Parcere ſubiectis, & debellare ſuperbos. 27. a
Pars oppreſſa. 142. a. læſus. *ibid.*
Partes Orientis. 119. d
ex Parte prædæ ne excludatur. 179. d
Particeps reipublicæ Romanæ. 122. a
Pater affectum paternum exhibiturus filio. 154. d
quos Patres & auctores hi ſermones habeant. 3. b
Paternos amicos tanquam paternam poſſeſſionem tibi obueniſſe putes. 163. c
in Patriciatus dignitatem cooptatur. 43. d
Plus erat patriciatus dignitas, quam conſulatus: ad conſulatus patriciatus quoque honorem ſortitus. *ibid.*
Patriciatus & ducatus erant apud Romanos præmia his, qui ſtrenuam reip. nauauerant operam, conſtituta. 83. d
Proprium patrimonium. 144. b
Pax quibus de cauſis expectatur vt plurimum. 8. b
nullum aliud ex bello vberius lucrum quam Pacificatio. 10. a
idoneus Pacis vades regis filius. 16. a
Pax denunciatur, vt & bellum denunciari dicitur. 23. b
non ferre conditiones Pacis, ſed aliorum arbitrio permittere. 26. b
in Pace acerbiores calamitates quam in bello. 60. b. & c
Paci ſtudendum. 90. c
inter ſe, pro arbitratu Pacem faciunt duces. *ibid.* d
plena Pacis confirmandæ auctoritas. 120. a
Pax plane perfecta. 133. b
Pax res honeſta, bona. 134. c
Pax per quinquaginta annos. 136. b
Pacis ratihabitio. 137. a. b. & c
Pacis fructus, vt omnes nulla in re iniuria affecti vitam agant, pacate & quiete degant. 141. c
Pace delectantur plerique mortalium. 160. b
Pacis operarii & miniſtri. 163. c
Pacis faciendæ variæ rationes propoſitæ. 172. a
Pacis adulteri. 180. c
Pecuniæ ad ſubſidia rei familiaris. 70. d. ad ſuſtentandam familiam. 71. a
qui antea Pecunias dabant vt a ducibus militiæ vacationem impetrarent, iidem pretium numerabant quo ſibi poteſtas fieret in hoſtes exeundi. 97. a
loco Pecuniarum, noſtri timorem & metum ad ſalutem veſtram, conuertite & reportate. 103. b
pro Pecuniis calamitates ſceleſtus atque improbus feret. 106. b
ſuo periculo Pecunias nemo deportet. 166. a
Pecuniæ in limitibus non accipiendæ. *ibid.*
Pecunia pacem emere. 182. a
Pedes alicuius in robur concludere. 177. a
Peior portis inferni. 22. a
ne quis clam Percuſſor. 189. a
Peroſes Perſarum rex. 75. b
Perſæ captiui haud quicquam in captiuitate contumeliæ paſſi ſunt. 26. c
Perſæ & Medi hic pro iiſdem. 64. b
Perſæ circa Suaniam in inſidiis. 109. d
Perſas facile opprimi a Turcis & Romanis quorum in medio conſtituti erant. 114. d
Perſica verba Græce exponere. 118. b
Perſæ non quieturi dum Perſarmenia & Iberia a Romanis detinerentur. 121. c. & d
Perſæ ex ſecundis rebus ſpiritus ſumunt. 122. d
Perſæ honori non ducunt qualemcumque hoſtem viciſſe. 135. c
Perſa ait Romanos per pacem, quam proponunt, colorem timiditati ſuæ quærere. *ibid.*
ſi Perſæ vænum exponerent Suaniam. 148. b
Perſarum legatus legem ſilentii apud ipſos in conuiuiis obſeruari ſolitam tranſgreſſus. 153. d
Perſæ ſcutiferi & ſagittarii. 166. b
Perſarmenii Genearchæ. 167. c
manſuetiſſimum Perſarum Imperium. 185. c
an Perterrefactus, an deridens. 117. c
Petitio dilatione & procraſtinatione ducenda. 111. c
Petitio facundia ſermonis extorquens. 187. a
Petourone Norici ciuitas. 57. a
Petrus orator. 22. c
Petrus Saracenorum epiſcopus. 92. d
Petrus paululum a propoſito digrediens. 137. d
Pharachdates vir Perſa. 167. c
Phaſis vrbs quondam ſedes regia. 132. b
Philippici Campi. 93. a
Philippopolis. 70. b
Philoſophicis diſciplinis innutritus. 144. d
Philoxenus legatus. 96. d
Phocas Zenonis ducis ſcriba. 79. a
Phrahates a Tiberio datus Parthis. 23. a
Phylarchus. 42. c
Pileati apud Parthos honoratiores. 24. a
Pileus, quem in capite, vt Perſarum leges ferunt, geſtabat. 116. b
Pœna & mulcta redimere. 171. d
qui primi peccant illos decet correctionis Pœnitentia. 183. a
Pocula ſuſcipientes honorati honorem quoque exhibebant. 66. c. & d
Populi coram equitatu ſe abdunt in interiora terræ. 162. c
Poſterioribus ſæculis omnia in peius propenderunt. 1. c
Potentiæ acceſſio. 65. c
in Poteſtate non eſt magiſtratuum magnam turbam continere. 96. b
Publica illa ingens celebritas, id eſt, ἡ τῶν πάντων ἑορτή. 190. b
Pudori eſt omnibus hominibus paterna profligare. 170. a
ſine Puluere occupare. 159. b
Placidiam duxit Olibrius. 74. c
Plinthas. 47. b. Singulachus. *ibid.*
Plinthas, legationem ad Attilam exequitur. *ibid.*
Plurimis vſus ceremoniis. 180. c
a Prædis agendis per inducias abſtinere. 154. c
Præfectus Ægypti qui vix quinquaginta auri libras mittere ſolebat, ad quingentas miſit. 88. b
ſub Prætextu auxilii afferet detrimentum. 188. b
Prætoris tribunal. 176. a
Primutus Noricæ regionis præfectus. 57. a
Principes confinium viri. 171. c
Principes viri vtrique regno ſubditi in vnum conuenirent. 157. d
Princeps ſæpe alium principem per legatos rogat, vt in partem periculi veniat. 111. b
Principes viri, & cætera turba. 116. b
Princeps principem rogat, ne ea quæ ſe bene habent, moueat. *ibid.*
Principes mittunt viros primarios non vero τοὺς πρώτους. 119. c
Priſcus ſcriptor huius hiſtoriæ in partem curarum imperii vocatus ab Euphemio. 41. c

de Prisco Sophista. 31. & 32
Priuatorũ facultates. 34. d. 35. a. scripto adnotatæ. 35. b
Probus præfectus præsidiariæ cohortis. 184. b
Procella horrenda. 56. a
Procrastinatio mali ominis. 106. d
Propitiatorium mœnibus sepserant Persæ. 136. c
Propriarum virium fiducia. 9. b
Propterea quod imbecilliores essent, magnifice de se prædicabant. Iactatio infirmitatis indicium. 136. a
Propugnacula turbarum occasio. 141. b
Proskepastes, statiuorum Imperatoris præparator. 171. c
Prospero successu in bello pax contemnitur. 9. a
Prudentia emendat quæ perperam gesta erant. 106. b. & c
Prudenti moderatione potentia cohibetur. 143. c
Prudẽtiæ magis quem viribus fidentes Romani. 10. d

Q

QVADI populi. 24. d
Quamuis eloquentia quis non polleat, ei nihilominus licet ex animi sententia, quod iustum videatur, promere. 144. d
Quando quid labat & deest imbecillitati iudicii, tribuitur. 138. d
Quantum memoria se in præteritum extendere potest. 143. d
Quæ contra sententiam accidunt, percellunt. 167. b
Quæ pacta conuentaque fuerant. 162. a
Quædam pereunt victori. 27. b
Quæstio est de patria Suariorum an seruiat. 147. b. & c
Quem bellum perdiderat Deus, & Romanorum benignitas restituit. 17. a
Quies non est vtilitate potior. 156. b
Qui haud cum feruore ad res gerendas feruntur, hos in optima quaque re vires minime deficere necesse est. 10. c
Qui mortuos petit obsides non videtur fœdus inire velle. 28. d
Qui non soluto redemptionis pretio ad sua redierant. 48. a
Qui priuatam vitam agit, & contentus est suis facultatibus in quibus manet, nihil turbarum excitat. 88. c
Qui in castris sunt, pecunias in numerato non habent. 113. c
Qui summæ sacrorum præerat. 126. c
Qui multum vsum, & scientiam nauium fluminis habebant. 127. a
Qui per pacem aufugiunt propriis Dominis reddantur: qui per bellum transfugerint liberum sit eis ad sua regredi. 141. a
Qui edoctus non persuadetur reprehensione dignus. 144. d
Qui iterum suggeruntur menti valent, & corroborantur. 149. d. & 150. a
Qui res non alio, quam quo earum natura ducit, trahit. 149. d
Quis est hominum, qui solis radiis tepescit, qui nostram potentiam possit subigere. 165. b
Qui turbatos affectus cohibet, & obedientes rationi facit, beneficentior est eo, qui sumptus in delicias præbet. 103. a
Quibus nihil generosum ineſt quo se tueri & confirmare possint, conantur eos qui illis aduersantur tollere & euertere. 26. b
Quibus victoriis, quibus trophæis clariores facti. 170. b
Quinquaginta annorum induciæ. 119. d
Quodcumque quis moriens statuerit, lex est. 62. a
Quod nostrum est recipiamus. 144. b. nostra nobis donetis. *ibid.*

R

RATIARIA vrbs magna, & populosa. 34. c
Rationem inuestigare quomodo pax firma stabiliatur. 120. d
Rauraci, Romanorum Colonia. 17. d
Recca Attilæ vxor. 68. d
Redituum coactores. 96. b
Refugium ad Cæsarem. 184. b
Relapso anno. 177. b
idem de Religione sensus. 116. d
Reliquum hominum genus a Persis vinci didicit. 135. c
Renunciata legatione. 44. b
Reprehensio nugarum. 135. d
Reprehensio modum in verbis egressa. 177. a
Responsa non tam accipere, quam elicere. 51. a
Regio inter limitaneas censenda. 120. c
Regio quæ non est digna nostra cura. 144. d
Regio quæ habeat regulum. 145. a
Regio Accagas. 161. c. est & nomen reginæ. *ibid.*
in vastissima Regione res difficilis inuentu, vir exul. 175. c
Regia pompa. 188. c
Regiæ felicitatis particeps. 75. b
Reges ducibus magis egent quam gregario milite. 75. c. & d
Regem decet minime negligere exercitum fœderatum. 110. b
Regi Romanorum illustrissimo. 185. a
Regii thesauri dilapidati. 34. d. & 35. a
magni Regis posse plus habere, sed nolle. 143. b
de Regno inter liberos controuersia sæpe occasio est extraneis bellum inferendi. 40. a
quilibet Rex cogitat qua ratione nullis bellis interturbatam & impeditam regni paterni possessionem liberis suis relinquat. 116. a
Rex Persarum cum alloquitur Romanorum Imperatorem Cæsarem vtitur voce fraternitatis. 137. b
Rex qui recenter ad thronum regium ascenderat. 168. c
e Re nata, ingeniose ab Imperatore excogitata. 129. c. & d
ex secundis Rebus spes, ex spe fiducia. 11. b. & c
Rebus prospere gestis triumphos parere. 28. a
in Rebus prosperis hostium cogiter legatus grauiter ferri suam orationem, præsertim si sit fastuosa. 183. b. & c
Rei in tempore gerendæ oportunitate non vsus. 159. a
Rem duxit, & dilatione vsus est. 158. c
ad nullam aliam Rem intenti milites sint, quam vt se ad pugnam præparent. 60. b
Rerum humanarum instabilitas, & inconstantia. 26. c. & d
Rerum necessariarum penuria victi. 45. d
Res ad resistendum hostibus necessariæ. 160. b
Res Italas stare non posse nihil sibi Vandalos reconciliarent. 43. b
Res sibi habere, id est proprias sibi efficere, in domus vsum conuertere. 113. a
Res fictæ, simulatio, tectæ calliditates. 174. a
Res in vltimum discrimen adductæ. 118. b
Risus qui sedari & extingui non poterat. 67. d
Rhetaurium. 110. a
Richimerus. 74. b
Romana libertate intaminate seruata. 176. b
Romanus vir omnibus grauis & terrori. 138. d
Romani audent cum securitate, recedunt cum prouidentia, &c. 10. b
Romani cum Hunnis pacem faciunt, quibus conditionibus. 34. c
Romani Eoi. 43. b. vt erant Romam Hesperii. 40. a. 42. b

Romani septingentas auri libras tributi nomine Scytharum regibus pendunt. 48.a
antea Romani pendebant trecentas quinquaginta libras. *ibid.* b
Romani cum Scythis certant muneribus atque honore. 56.d
Romani laborum patientes, & belli cupidi, quos vita delicatior & mollior minime iuuet. 115. b
Romani omnia quæ Persæ voluerint sunt concessuri. 118.d
Romani Persis tributum pendunt triginta millia aureorum. 121.a
Romani a proditione timebant. 127.b
Romani Persas in eo vincunt quod eos pacis petendæ celeritate præueniant. 135.d
Romani Persis aurum pendunt. 136.c
Romani, qui decem linguis, sed vna fraude vtuntur. 162.a, b
Romani omnes gentes verborum illecebris, & ingenij versutia, demulcent & deludunt: deinde eas vbi capite demisso se præcipites periculis obiecerunt, negligunt. 162.b
Romanis non expedit commoditates proprias cum hostibus communicare. 44.b
sit Romanis vt mihi cupiunt, ait Attilas. 53.b
apud Romanos fas non est mulierem inuitam viro collocare. 72.a
Romanorum Imperator Abaros ad maiores quam par est spiritus sublatos ad æquitatem, & saniora consilia vt redirent, dicit se effecturum. 103 a
Romanorum Imperator omnia curabat, quo sibi Turcorum amicitiam fidam & tutam conseruaret. 114.d
Romanorum legati ex parte Cæsaris contra disseruerunt. 121.a
Romanorum multa millia, qui apud Sclauos seruiebant, libertate donata. 127.c
Romanorum Imperator mendax, legati dolosi. 163.b
minime in potestate Romanorum fore, ne quidem auditu ipso strepitum pharetratum Persicæ multitudinis sustinere. 173.d
Romanorum legati, cum eos Persæ nullo liberali & benigno sermone affati essent, discesserunt. 169.c
Romanus miles in tenebris inclaruit. 178.c
Romulus Comitis dignitate decoratus. 56.d
Roua Hunnorum rex. 47.a
Rufinus & Marcellinus. 27.c
Rusticius Attilæ a secretis. 68.c
Romani sedentes & otiosi efficiebant vt Gotthi per Gotthos delerentur, & conficerentur. 90.a

S

SABINIANVS & Adamantius Lignedum veniunt. 82.c
Sabinianus curruum duo millia cepit. 85.c. incendit. *ibid.*
Sabiros expulerant Abari. 43.a
Sacrorum princeps. 125.b
Sacra sanctio. 136.d
Sæpe politicos pœnitet eorum quæ fecerunt ipsi. 21.b
Sæpe ita in iram vertuntur homines, vt vix ad vllam animi æquitatem possint reuocari. 49.d
multi Sæpe contra spem in bello cadunt. 100.c
Sæpe aliter vsu venit quam quod homines in mente gerunt. 101.b
Sapientia longe vim armorum superat. 144.c
Sapientiæ vis si offenderit animum dicendi & persuadendi facultate orbatum & destitutum, ratiocinando, quod infirmum & imbecillum est, prosternit & conterit. *ibid.*
Saldapa, vrbs. 178.b
Saldichus Outigourorum Dux. 132 c
Salomon Præfectus Sirmio. 174.d
Sanctitas fœderum non est ludibrio habenda. 11. b
Saracenus Imperatoris aditum respuit & renuit. 105. b
Saraceni hominum genus habendi auidissimum. 149. b & c.
Saracenorum animi impotentia. *ibid.*
Saragosius Alanorum Dux. 99. a
Saraguri, Vrogi, & Hunoguri. 43 a
Sarames. 187. b
Sarnachosganes. 184. a
Sarodius Alanorum Dux Turcorum legatos noluit admittere, quin arma prius deposuerint. 109. c, d
Sapoes Meærani viri filius. 166. d
Sapores Persarum rex. 25. c
Satis silentio indicauit se dicendo a Zacharia superatum. 172. d
Satis aspere tractatus apud Persas. 181. c
Se iniusta facere sibi conscius. 17. d
Scamanes in insidiis. 115. c
Sceptra regia. 188. c
duabus Scholiis præfici, est in conditionibus pacis. 96. a
Sclauorum gens ignota improbior & versutior. 118. a
Sclauorum centum fere millia in Thraciam irrumpunt. 124. b
Sclauini iræ moderari nequibant. 165. c
Scotta. 35. c
ne vllus Scribarum quicquam de ea re scriptum haberet, quo Cæsaris consilia secretiora & occultiora essent. 123. d
Schytharum exercitus magno cum fastu, & arrogantia incedit. 18. b
Scythæ deformes. 18. c
Schythæ ab Hunnis cæsi. 19. a
Scythæ arma deponunt. 19. c
Scytharum barbara natura & perfida. 20. b
Scythæ grauiora & atrociora quam fuerant passi, ausi sunt. 20. c
Illi a suis Gentilibus Scythis cruci affixi sunt in pœnam fugæ. 48. b
Scythæ calamis siccis ad ignem vtuntur. 56. b
neque Scytharum quisquam facile loquitur Græce. 59. c
Scytha capite in rotundum raso. 59. c
qui apud Scythas degunt, tolerato bellorum labore, sine vlla sollicitudine vitam peragunt. 60. a
apud Scythas Pincernæ ante accubitum calicem porrigunt legatis, vt vota faciant. 66. b
Scythæ versus Attilæ recitant. 67. c
Scythica comitate poculum plenum porrigitur, 68. d
Scythæ Bigilam, Edeconi pecunias portantem, comprehenderunt. 70. c
in Seditione statuæ Zenonis deiectæ. 78. b
Securitatis instrumentum. 137. a
omne Scythicum genus perfidum & mutabile. 107 b
Senatusconsultum Imperatoris suffragio comprobatum. 47. b
Senator, quamuis legati nomen adeptus esset, minime tamen est ausus, &c. dignitas non auellit metum. 48. c
Senatus veteris Romæ. 93. c
Senatus monuit Mauricium. 180. b
Senectus quiescere cogitur. 67. c
in Senectute dum effœtum est corpus, homines animi robur, & belli appetentem virtutem, desidia & otio commutant. 100. a
Senior Roma. 124 c
in Sententiam iniendi belli ire. 12. b
in ferendis Sententiis alij rigidiores, alij benigniores. 21. d
Serdica distans a Constantinopoli tredecim dierum itinere, homini expedito. 49. a
Serius significatum esse nocet. 159. a
Sermones comitate, & humanitate pleni, & ab omni insolentia remoti. 168. d

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [313] -

Sermonibus & muneribus delinire. 187. c
Sermones æqui & lenes. 117. a
Septemdecim millia & ducenti captiui. 190. c
a Septemtrione venturi. 89. d
Sesostris Ægyptiorum rex efferatior rebus secundis. 138. a
eius magniloquentia reprimitur, *ibid.* c
Sesostris historia, in qua superbientis, & nimium elati triumphatoris animus contunditur. 179. a
Seruos morte afficere apud Romanos non licet. 61. d
Seruus serui non dicitur apud Romanos. 146. b
Seuerus ex Senatu legatus deligitur, vir qui modestia, & temperantia, & iustitia præstare existimabatur. 87. b
Seuerus legatus Sicilia soluit, Carthaginem venit. 87. b
Seuerus bona mobilia publice per præconem vænum exposuit, vt ex pretio captiuos redimeret. 87. d
Seueri vita frugi & modesta. *ibid.* c
Sethus Singidone præfectus. 127. b
Si vel vnum digitum apponeret. 117. a
Si iure belli, an illæsa iustitia. 144. a
Si quis apte, & concinne dicat, dicendo euincit, 144. c
Si semel illi fuerunt prudentia destituti, non est abutendum, aut ad consuetudinem trahendum, nec ex eo præsumendum semper futuros imprudentes. 155. b
Sicorius probus contrascriba a memoria. 29. c
Sidimunthus bene sentit de rebus Romanorum. 80. b
Sidimunthus Epidamnum venit, & priuatim vnumquemque ciuium circumiens. 80. d
Sidimunthus quotidie nouos rumores spargebat Epidamni. 81. a
Sigibertus Francorum Dux. 110. b
Signa coadunati exercitus aquilæ aureæ. 8 a
Sincera mens eius qui amice & beneuole sentit, de eo qui longe ab se abest, ab officio non discedit, nec alienior est, dum incertum est an interuenerit aliqua voluntatis mutatio. 163. c, d
Sirmium oppidum, domestica, & priuata possessio Ducis Abarorum. 114. b
Sirmianam insulam, habitatoribus in ea collocatis, sibi propriam facere contendit Chaganus. 130. d
Sogdaitæ Ephthalitarum postea Turcorum subditi, 106. c
Solachus a Chagano legatus. 130. a
in Solo herbido iacentes. 52. d
vna Solutione repræsentare. 121. c
Sondin mons altus & præruptus. 89. a
Sophene. 30. a
Sorosgi. 48. b
Spebus inuoluere aliquid. 124. b
per Speculam caput exerentes. 112. a
Spes meliorum successuum suspensos animos tenent. 9. b
Sperando hoc lucrifaciunt homines, vt animum non despondeant, nec oneri succumbant. 11. c
vt in magnas Spes milites erigerentur, Imperator non permittit fortitudinem infructuosam esse. 86. a
Spontaneæ res violentis præferendæ. 134. b
Suania Laziæ pars. 139. b
Suania belli fomes. 143. c
Suani latrones, prædarum abactores, scelerum patratores. 145. a
Suania Ducatus, Suaniæ Dux, Rector. 146. c
Subrumi pueruli. 184. c
Successus fortunatior ineuitabile malum adfert lentioribus. 178. b
Super successu non possunt moderari. 184. a
Sufficit duorum aut trium mentium spatium ei qui bona fide pacem tueri instituit. 168. a
Sumptuum æstimatio. 41. a
Sumptibus atteri. 46. c
Sumptus in litem facti. 61. b
Superbire eum minime oportet, qui nullo rerum vsu valet. 118. d
Superfluis verborum ambagibus extra propositum egredi & excurrere insolens viro Persæ. 135. c
Superiores Nobæ. 189. c
Supplicium meritum. 71. a
in Suspenso & indecisa. 138. c
Surenas. 139. b
Surinæ cædes. 115. d
nil Suspicionis relinquendum. 95. c & d
Syluanus Armij mensæ Romæ Præfectus. 57. a
Syllabis vti. 115. b
Syllabarum vim & sensum æque pollentibus, & eadem significantibus verbis exprimere. 142. c, d
Syllabas proferre. 169. d
Synagomeum, locus in radice montis, ad Aretum, 159. d
Syrium numisma. 25. d

T

TABERNACVLVM legatorum destructum. 117. a
Tachodrou. 157. c
Tagma legatus in locum Maniach. 154. a
Talas, nomen loci. 153. c
Tamchosroes. 184. a
Tapetes in quibus inerant effigies, a quo tamen more recedunt. 153. b
Tardou consanguineum Turcxanthi. 164. a
Targitius legatione fungitur. 114
Targitij verba insolentiæ & superbiæ plena Imperator elusit, contempsit, & verbis Imperatoriam maiestatem decentibus est vsus. 114. b, c
Targites. 154. c
Tatianus ad Vandalos legationem suscipit. 43. d
Tatianus in Patriciorum numerum conscriptus. 74. a
Temere & imprudenter prælium ineuntes malo afficiuntur. 10. d
Temperata cogitatio. 144
Temporis prorogatione superbi spiritus franguntur & retunduntur. 25. a
Tempus est expectationem, quam excitasti, explere. 89. b
Tempus præueniendum. 158. c, d
Teratis, vrbs. 178. b
Tam multa aratra terram versant; id est, tam late patet, & tot incolis plena est regio. 20. d
ex Terrore silentium. 8. b
Textile gemmis ornatum tanquam tectum. *vn dais.* 131. b
Theodoricus Triarij. 80. a
Theodorici & Adamantij colloquium. 83. b, c, d
Theodoricus Romanos accusat proditionis. 83. b, c
Theodoricus Rex Francorum. 189. b
Theodosius accepta a patre nobilitate excidit. 39. a
tandem Theodorus quod publice intererat spectans permisit vt Bonus extra vrbem iret. 112. b & c
Theodorus Dux muneratiorum: tunc thesaurorum Comes, seu largitionum Comes. 120. a
Theodorus Bacchi filius. 159. c
Theodorus a natura factus homo elegans & prudentissimus. 178. d
Theodulus præsidiariorũ Thraciæ militũ Dux. 36 a
Theognis fœdus inire recusat. 131. d
Theognis paucitate militum laborabat. 175. a
Theophylactus scripturarius. 176. in titulo.
Thessalonicæ ignis Prætorio admouetur. 78. b
claues Thessalonicæ a Præfecto acceptæ, Archiepiscopo traditæ. 79. a
Theudericus audax. 81. d
Theudericus iis qui currus agebant, manus ampu-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [314]

INDEX.

tanisse existimabatur, &c. 94. d
Tiberius ad Cæsarum potentiam euectus. 161. d
Timor prudentia duce. 11. c
Tiridatis a Tiberio datus Parthis in regem post obitum Phrahatis. 23. a
Toxandri bellica spolia. 161. c
Toschodrus. 165. d
Tribuum duces. 21. c
Tribuum præpositi. 109. a
Tropæum, vrbs. 178. b
Tuba bellis amica. 117. d
Tullius Menophilus Carporum legatos tanquam aliud agens, & quasi longe illi grauiora negotia essent cum eis sermonem habuit, veluti nulla eorum habita ratione. 25. a
Turcis non est possibile viuere, nisi in frigida aeris constitutione. 107. c
apud Turcos quatuor Præfecturæ; sed summum totius gentis imperium penes solum Disabulum esse. 108. b
Turci antiquitus Sacæ vocabantur. 151. d
Turci ferrum vænum exponebant, 152. a. apud eos rarum. *ibid.*
Turci aliqui dicebant se esse malorum & infortuniorum depulsores, 152. a & b. auerruncatores.
Turcæ circa flammam circumducunt, & ita lustrant homines. 152. b
Tentorij Turcici descriptio. 153. a & b
Turcorum Dux Zemarchum honorauit captiua concubina ex his quæ Cerchis dicuntur. 153. c
Turcorum Dux plus honoris detulit Romanorum legato, quam Persarum. 153. d
in Turcorum dominatus interiora dimissus. 164. a
Turbæ pugnæ aptæ. 19. d
Turcxanthus. 162. a
Tyberius Imperij negotia curabat. 119 a
a Tyrannide præsumpto belli argumento. 181. c
Tyranno non fauendum. 187. d
Tzatheus Suanorum Dux. 138. d

V

VADIANA. 159. c
Vandali a Romanis superati. 12. a
Vandali victi. 25. d
quæ Vandalorum inuasioni patebant. 42. d
Vandali Christianorum cultum amplexi. 73. c
Vandalus Nicopolim capit. 87. b
Valentinus vnus ex imperatoriis satellitibus. 100. b
Varij libertatis adipiscendæ modi. 61. d. & 62. a
Vasa aurea oppignerata. 57. c & d
Verbis consolari. 50. a
Verborum immensa & confusa congeries multis grauis & molesta. 2. c
Verborum vbertate & copia superior. 144. d
Venalis adhortatio. 10. b
Venetianus militari morte periit. 6. in fin.
Verina. 91. a
Viaticum alendo exercitui. 81. b
Viarum erroribus fatigare. 169. b
Vici domina peregrinis cibaria, & mulieres formosas suppeditat, hoc enim apud Scythas honori ducitur. 56. b & c
Vicinorum clades initium nostræ calamitatis. 44. c, d
Victor infeliciter agit quod crescat & auctior fiat his quibus alij in luctu & mœrore sunt. 134. c
Victoria fœdissima & dissolutissima. 20. a
Victoria potitus, victus ab æquitate & honestate. 144. b
Videri volebant sponte fecisse, necessitate coacti. 34. d
Viminacium Mysorum vrbs in Illyrico. 33. b
Vincere in Persis minime mirum. 135. d
ne vltra Vincula. 177. b
in Vino Dionysij veritas. 22. & c
pro Vino, potio Turcica suauis & dulcis. 153. a
Violata legatorum religione. 177. a
Vir qui Rempublicam ab euersione, & interitu vindicare possit. 97. b
Vir, qui veritatem non auersatur nec expellit. 172. c
Viri bellicosi. 182. b
Virorum, non mulierum, Romanorum Imperium esse. 39. d
Viros delegare. 160. c
Viros ad eam rem idoneos. 183. d
Viribus attriti aliorum aggressioni obiiciuntur. 90. a
Virtutis intemeratæ effigies. 1. a
Virtutis magnitudo in Phrabito elucet. 22. c
Vita in magnis opibus beata. 38. b
Vita & salus cæteris omnibus anteponenda. 130. c
Vitallianus Interpres. 154. c
Vitallianus Interpres in vincula coniectus. 111. d
Viuianus vrbi Expræfectus. 79. d. dignitate consulari auctus. 79. d
Vnicuique sua præmia. 154. d
Vnus ex iis qui regi, in negotiis & regiis, & publicis ministerium præbent. 168. d
Vnus ex his, quorum sunt partes adæquitare. 173. b
Vnusquisque conatur euincere orationis vi & grauitate se iustum esse. 134. b, c
Voluntas eadem beneuolentiæ. 163. c
Vrbs Sirmium vocatur vna olla. 130. b
Vrbs promptissimum propugnaculum. *ibid.* c
Vrbs belli sedes. *ibid.*
quæ Vrbs expugnatu difficilior, Daras vel Theodosiopolis. *ibid.*
ea Vrbs demum inexpugnabilis, quam Deus in suam custodiam tutelamque in perpetuum recepit. 160. b
Vrbes possidere non poterat Theodoricus Romanis imminentibus. 84. a
Vrbes armis vacuæ, & deliciis plenæ. 92. c
ex Vtilitate publica est diligenti perquisitione libros omni scientia refertos per vniuersum terrarum orbem colligere. 2. b & c
Vtilitatibus alicuius parere. 159. b
Vulgus, in quo non est neque ratio neque modus. 11. b
Vulgus neque animi neque corporis viribus valens. *ibid.* c
Vulgus ad turbandum procliue. 86. b
præstat Vulnera corpore quam animo gerere. 156. b
Vultu & motu corporis acerbitatem iræ demonstrare. 27. b
Vultus contractio superbientis est & fastidientis. 117. d
Vvittigas Gotthus captiuus fit. 100. a
Vxor locuples matrimonio copulanda. 69 a
Vxor quæ dotem adferat. *ibid.* c
Vxor defuncti Armatij forma, genere, & diuitiis conspicua Constantio nubit, suadente Imperatore. 72. c
Vxori hominis necessarij gratificandum. 58. d
Vxorem expetiuit ne propter corporis necessitatem iniurius esse cogeretur. 22. a

Z

ZABDICENE. 30. a
Zabergas. 132. d
Zacharias inter Imperatoris medicos adscriptus. 119. a
Zacharias Imperatorius medicus. 165. c
Zemarchus Cilix, Dux vrbium Orientis. 151. d
Zeno homo admodum ignauus & imbellis. 87. b
Zeno Imperator præsentiebat Theudericum Balameri filium opibus & potentia labi & imminui. 88. b & c.
Zenonis restitutio. 94. b

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [315] - -

RERVM ET VERBORVM INDEX.

Zeno abstinere condemnatione mortis & cædibus videri volebat. 95. & c
Zeno ad pristinam naturam redit, & ad insitam animi imbecillitatem delabitur. 97. a
Zerchon Maurusius. 67. c
Zichus corpore imbecillius se habere incipit, animo cecidit, & ex morbo quo detinebatur, vitam cum morte commutauit. 104. b
Zichus nomen dignitatis apud Persas. 133. c
Zintha, castrum in confinibus Mediæ situm. 30. a
Zoas Dux. 82. c

FINIS.

ΕΚΛΟΓΑΙ

ECLOGÆ HISTORICORVM DE REBVS BYZANTINIS,

QVORVM INTEGRA SCRIPTA,
aut iniuria temporum interciderunt, aut plura continent
ad Constantinopolit. Historiam minus spectantia.

SELEGIT, INTERPRETATIONEM RECENSVIT,
Notisq; breuibus illustrauit P. PHILIPPVS LABBE *Bituricus,*
Societatis IESV *Sacerdos.*

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 69, [317] - -

RECENSIO AVCTORVM
QVI IN HISCE ECLOGIS CONTINENTVR.

OLYMPIODORVS Thebæus, a Conſulatu Honorij Imp. ſeptimo ad Valentiniani III. Auguſti Conſulatum alterum : *ex* PHOTII *Bibliothecæ Tmemate* LXXX.

CANDIDVS Iſaurus, ab initio ſiue electione Leonis Auguſti vſque ad eius generi Zenonis Imp. obitum & Anaſtaſij inaugurationem : *ex eadem Bibliotheca* PHOTII *Tmemate* LXXIX.

THEOPHANES Byzantius, de bello Iuſtini iunioris Auguſti ac magni Iuſtiniani nepotis aduerſus Perſas : *ex eiuſdem Bibliothecæ Tmemate* LXIV.

HESYCHIVS Mileſius Illuſtris, de rebus Patriis Conſtantinopoleos : *ex editione* IOANNIS MEVRSII. Quod Opuſculum videtur eſſe ἀποσπασμάτιον quoddam ex eiuſdem Scriptoris libro V. aut VI. Romanæ atque Omnigenæ Hiſtoriæ delibatum.

SVIDÆ Lexicographi ſubiiciuntur Excerpta de Imperatoribus Orientis, aliiſque ad Conſtantinopolitanam Hiſtoriam ſpectantibus : *ex editione* ÆMILII PORTI.

Tum IOANNIS MEVRSII Notæ ad Heſychij Byzantinas origines,

Et PHILIPPI LABBEI Societatis IESV Notæ & animaduerſiones ad Olympiodorum, Candidum, Theophanem, ac Suidæ Excerpta.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [316]

ΕΚΛΟΓΑΙ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΟΔΩΡΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΛΟΓΩΝ ΚΒ'.

EXCERPTA OLYMPIODORI HISTORIÆ LIBR. XXII.

Ex Bibliotheca PHOTII Constantinopolitani Patriarchæ.

Interprete R. P. ANDREA SCHOTTO *Soc.* IESV.

Π'. ΑΝΕΓΝΩΣΘΗΣΑΝ Ολυμπιοδώρου ἱστορικοὶ λόγοι κϐ'. ἄρχεται ἀπὸ τῆς Ὀνωρίου τοῦ βασιλέως Ῥώμης, τὸ ἑπτακαιδεκάτου ϛ'. καὶ Θεοδοσίου τοῦ δευτέρου. κατέρχεται δὲ μέχρις οὗπου Βαλεντινιανὸς ὁ Πλακιδίας καὶ Κωνσταντίου παῖς εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ῥώμης ἀνερρήθη ἀρχήν. ἔστι δὲ ὁ συγγραφεὺς Θηβαῖος μὲν ὑπάρχων ἐκ τῆς κατὰ Αἴγυπτον Θηβῶν· ἦν δὲ ἔμπειρος, ὡς αὐτὸς φησι, τὸ ἑλληνίζειν. Ἑλλὰ τὸν μὲν θρησκείαν· ἑλληνικὸς μὲν τὸν φρένα, ἄπειρος δὲ τῆς ἐκλελυμένος, καὶ κατὰ τὸν πεπατημένον κατενεγμένος χυδαιολογίαν. ὥστε μηδ' ἄξιος εἶναι συγγραφέως ἀναγράφεσθαι ὁ λόγος. ὃν καὶ αὐτὸς ἴσως συνιδών, οὐ συγγραφέως αὐτὸν ζητεῖται καθαπτόμενα, ἀλλ' ὕλην * συγγραφῆς ἐκπεπονημένην ἀφανεστάτην. οὕτως ἄμορφος καὶ ἀνείδεος, καὶ αὐτὸν τὸν λόγου ὁ χαρακτὴρ κατεφαίνετο. καὶ γὰρ εὐθυμία τὴν ἰδέαν καλλωπίζεται, πλὴν εἴ τις ἔν ἕξει τῇ ἀφελείᾳ πλησιάζειν ἐκδιάσειε. τὸν γὰρ λίθον

*al. καθὼς

LECTI sunt OLYMPIODORI *Historiarum libri duo & viginti*, ducto initio ab Honorii Romani Imperatoris consulatu septimo, & Theodosii secundo: deducitque historiam ad id vsque tempus, quo Valentinianus, Placidiæ & Constantii filius, Romanus Imperator declaratus est. Scriptor hic ortum ducit Ægyptiacis Thebis, professione poeta, vt de se ipse fatetur, religione vero gentium imbutus. Dictio illi clara, remissa tamen ac dissoluta, & in protritam deuoluta verborum affluentiam. Oratio itaque indigna vt historiæ adnumeretur: cuius ipse fortasse conscius, non historiam hanc a se adornari, sed materiam duntaxat, seu commentarium historiæ suppeditari contendit: adeo informis ac specie carens, etiam ipsimet dictionis suæ character visus est. Et vero nulla idea hic enitet, nisi quis eum alicubi simplicitati accedere contendat. Etsi neque hanc attingat, dum LXXX.

nimis humili ac vili dictionis genere vsus, in idiotismum plebeiumque sermonem prorsus delabitur. Et licet *Sylvam* suum ipse opus appellet, libris tamen distinguit, præfationibusque ornare nititur. Historiam inscribit Theodosio [Minori] Imperatori qui Arcadii filius, Honorii ac Placidiæ patruelis fuit. Narrat itaque Stelichonem ad magnam peruenisse potentiam cum eum Theodosius magnus parens ipse, suis liberis Arcadio atque Honorio tutorem imposuisset, ac præterea vxorem Serenam duxisset, a Theodosio æque ipsi desponsam. Post etiam, filia sua Thermantia nuptui Honorio Imperatori data, illum sibi generum adsciuisse: indeque ad summam prorsus euectum potentiam. Multa pro Romanis cum variis gentibus bella gessisse feliciter, donec [a] sanguinaria immanique Olympii opera (qui per Stelichonem Imperatori familiaris factus fuerat) [b] ferro mortem excepit. Addit Alarichum Gotthorum præfectum, quem olim euocarat Stelicho, vt Honorio Illyricum armis teneret. (Hæc enim illi prouincia a parente Theodosio in partitione regni obuenerat) tum ob Stelichonis cædem, tum quod promissum illi datum non esset, cinxisse, & cepisse Romam, in eaque vrbe incredibilem argenti vim præda auertisse. Quin & Honorii [c] Placidiam, Romæ tum agentem, captiuam habuisse. Ante captam vero vrbem illustrem tum virum, cui [d] Attalo nomen, summam præfecturam gerentem, Imperatorem renunciasse. Actaque esse hæc ob eas, quas diximus causas, & ob [e] Sarum, Gotthum item genere, sed paucorum hominum præfectum (vix enim ducentos, aut summum trecentos ductabat) cætera generosum virum, armisque inuictum, quem quod socium sibi Romani adiunxissent, Alarichi infestum hostem, in perpetuum idcirco hunc renunciasse Sari amicitiæ. In hac vrbis obsidione mutua carne pastos obsessos. Alarichum, viuente etiamnum Stelichone, militiæ mercedem centenarios quadraginta accepisse. Post Stelichonis interitum, suffocatam periisse & [f] Serenam eius coniugem, quod Alarichi ad vrbem aduentus causa existitisse putaretur, interfectum antea, interempto iam Stelichone, filium eius ex Serena Eucherium. [g] *Buccellarii* vocabulum Honorii Imperat. temporibus tributum militibus, non Romanis solum, sed & Gotthis quibusdam. Eodem modo & [h] *fœderatorum* nomen attributum inconditæ, & e diuersis conflatæ multitudini. Olympium illum, qui Stelichoni insi-

[a] Ita pietate insignem virum Christianum perstringit homo Ethnicus vt & Zosimus lib. 5. Laudat tamen binis ad eum datis litteris B. Augustinus, ep. 124. & 129.

[b] Manu Heraclani, qui huius facinoris præmium accepit Africæ præfecturam.

[c] Quæ *Galla Placidia* dicta.

[d] *Priscus Attalus* vocatus est teste Sozomeno lib. 9. c. 8.

[e] Idem alias *Asarus* appellatur vt apud Zosim.

[f] Σερήναν lego. [g] Buccellarii Suidæ Gallo-Græciæ milites. Plura Turneb. lib. 24. c. 26. & lib. 26. cap. 15. Vide etiam Constant. Porphyrogennetæ libel. de Thematib. vbi sextum describit Buccellariorum fuisse, & præ cæteris Nicol. Rigaltii Glossar. Βουκκελλ.

[h] φοιδεράτων οὗτο καλοῦσι Ρωμαῖοι τοὺς ἐπικούρους ἀπὸ Σκυθῶν, inquit Suidas.

A Ταπεινῶς καὶ ἐξευτελισμένῳ καὶ τῶν τυχόντων ἐκπίπτων, εἰς ἰδιωτισμὸν ὅλως ἐκπεσὼν ἑρμηνείας. Ὕλην δὲ αὐτὸς ἱστορίας τοῦτο καλῶν ὅμως καὶ λόγοις διαιρεῖ, καὶ προοιμίοις πειρᾶται κοσμεῖν. καὶ πρὸς Θεοδόσιον τὸν βασιλέα, ὃς αὐέψιος ἐγεγράφει Ονωρίου καὶ Πλακιδίας, Αρκαδίου δὲ παῖς πρὸς τὸν τὴν ἱστορίαν ἀναφωνεῖ. Διηγεμβαίνει τοίνυν πρὸς Στελίχωνος, ὅσην τε προεβεβλήκει δυνάμιν, καθαπαξ τὴν παίδων Αρκαδίου καὶ Ονωρίου ἐπ' αὐτῇ τε παῖς αὐτὸν Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου· καὶ ὡς * Σερῆναν νόμῳ γάμου ἠγάγετο. Θεοδοσίου καὶ * Σκρίνα
τούτῳ αὐτὸ καταγνόσμητος. ὅπ τε μὴ τοῦτα
B Στελίχων εἰς τὴν ἑαυτῆ θυγατέρα Θερμαντίαν, τὸν βασιλέα Ονώριον γαμβρὸν ἐποιήσατο. καὶ ὡς ὑπὸ πλέονος ἔτι μᾶλλον ἦρθη δυνάμεως, καὶ πολλοῖς πολέμοις ὑπὲρ Ρωμαίων πρὸς πολλὰ τῶν ἐθνῶν κατώρθωσε. τὸ ὅπ μιαφόνος καὶ ἀπόνητος τοῦ καπνοῦ τῆ Ολυμπίου ὃν αὐτὸς τῆ βασιλεῖ προσωκείωσε, τὸν ὑφ' ξίφους ἐπέμεινε θάνατον. Οπ Αλάριχος, ὁ τῶν Γότθων φύλαρχος, ὃν Στελίχων μετεκαλέσατο ὑπὲ τῆ φυλάξαι Ονωρίῳ Ἰλλυρικόν. τῇ γὰ αὐτῷ ἰῶ πρὸς Θεοδοσίου τῶν παῖς ἐκνενεμημένων βασιλεία. ἐδεῖ δῶο ὁ Αλάριχος, ὑφ' τε τὸν φόνον Στελίχωνος, καὶ ὅπ ἀ στενάκειτο αὐτῷ, ὡς ἐλάμβανε, πολιορκεῖ καὶ ἐκπορθεῖ τὸν
C * Ρώμιν. ὃς ἧς χρήματά τε ἄπειρα ἐξενέγκατο, * πλεῖ
καὶ τὴν ἀδελφὴν Ονωρίου Πλακιδίαν ἐκ Ρώμης ὑφηγήσατο ἠχμαλώτισε. καὶ πρὸ τῆς ἁλώσεως δὲ ἕνα ὑνὰ τῶν κτ τὴν Ρώμιν ὑπεδέξατο Αθαλος ὧ ὄνομα αὐτῷ, τὴν ἐπαρχότητα τότε διέποντα [εἰς] βασιλέα ἀπηγόρευσεν. ἐπεφέρετο δ' αὐτῷ ταῦτα, ὑφ' τε ὧς προειρημθίας αἰτίας. καὶ ὅπ Σάρον, καὶ αὐτὸν Γότθον ὄντα, καὶ πλήθους μὺ ὀλίγου ἐπάρχοντα (ἄχρι γὰρ σ' ἢ καὶ * τ', ὁ λόγος ὀξετείνετο) ἄλλως δὲ περῖῶν ὕνα * γενναῖον
καὶ ἐν μάχαις ἀκαπαγώνιστον, τοῦτον ὅπ Ρωμαῖοι ἠναγκάσθησαν δι' ἔχθρας Αλαρίχῳ ὄντα, ἀποδοῦ-
D ναι ἐχθρὸν Αλαρίχος ἐποιήσατο. ὅπ ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Ρώμης ἀλληλοφαγία τῶν ἐνοικούντων ἐγένετο. ὅπ Αλάριχος ἐπὶ ζῶντος Στελίχωνος, μ' κεντλωάεια μιαθὸν ἔλαβε τῆς ἐκστρατείας. ὅτ μὴ θάνατον Στελίχωνος ἀναιρεῖται ἐναπομηχῆσα Καισάρια ἡ τούτου γυνὴ αἰτία νομισθεῖσα τῆς ὑπὲ Ρώμιν ἐφόδου Αλαρίχου. ἀμαιρεῖται δὲ πρότερον μὴ τὴν ἀναίρεσιν Στελίχωνος, ὁ τούτῳ κἀκείνου παῖς ὁ Εὐχέριος. ὅτ ὃ Βουκελλάριος ὄνομα ἐκ ταῖς ἡμέραις Ονωρίου ἐφέρετο κτ στρατιωτῶν οὐ μόνων Ρωμαίων, * ἀλλὰ καὶ * al. φοιδερατῶν, & φοιδεράτων
Γότθων ὑνῶν· ὡς σῆ αὔτως καὶ ὃ φοιδεράτων, κτ Διαφόρου καὶ συμμιγοῖς ἐφέρετο πλήθοις. ὅτ Ολύμπιος, ὁ ὑπιβουλεύσας Στελίχωνα

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [320] - 4

μάγιστρος τῶν ὀφφικίων γίγνεται· εἶτα ἐξέπεσε τὴν ἀρχήν. εἶτα πάλιν ἐπέβη τούτῳ. ἔπειτα ἐξέπεσεν. εἶτα σκηπτεῦσαν, ῥοπάλοις ὕστερον τοῦτον * Κωνσταντίνου, ὃς ἦν ἀνὴρ Πλακιδίαν, παμόλβιος αἱρεῖται, ἧς ἀκμὴς τὸ ἕτερον σκηπτείς. ἡ δίκη τὸν αὐσουργὸν εἰς τέλος οὐκ ἀφῆκεν ἀπαμύητον. ὅτι τῶν μὲν Ροδογάϊσον Γότθων οἱ * κεφαλιῶται ὀπλίματι σκαλλύντες εἰς δώδεκα στρατίζοντες χιλιάδας, οὓς κρίναπολεμήσας Στελίχων, Ροδογάϊσον πρεσβεύεται. ὅτι Ἀλαρείχου νόσῳ τελευτήσαντος, ἀφ' οὗ ὁ Ἀδάολφος καλεῖται), ὁ τῆς γυναικὸς ἀδελφός. ὅτι τὸ ξηρὸν ὄρπον * Βουκέλλαιον ὁ συγγραφεὺς καλεῖται φησὶ· τὴν χλευάζει τῶν γραπτῶν ἐπωνυμίαν, ὡς ἂν εἴποι Βουκελλαεῖον ὀνομαζόντων, ὅτι Κωνσταντῖνος εἰς * τυραννίδα ἀρθεὶς πρεσβεύει) πρὸς Ονώριον, ἄκων μὲν, καὶ διὰ τῶν γραπτῶν βιαζόμενος ἀπολογούμενος ἄρξαι. συγγνώμην δὲ αἰτῶν, ἢ τὴν βασιλείας ἀξίαν χωνείαν. ἢ βασιλεὺς Ἀδ. τὰ συνεχόμενα δυσερῆ τέως καθαίρει) τὴν βασιλείας χωνείαν. ἢ ἧς Βρεττανίας δὲ ὁ Κωνσταντῖνος ἐπύθετο ἀπορρυέντος, τάσσ τὸ ἐκεῖσε γραπτῶν εἰς αὐτὸν ἀπομένος τὴν ἀρχὴν· ἢ δὲ εἰ αὐτοῖς τὰς Βρεττανίας, πρὸν ἢ Ονώριον δὲ ζ' ὑπατεῦσαι, εἰς πάσιν ὅρμησεν δὲ εἰ αὐτοῖς γραπτικὴν, Μάρκον καὶ * αὐτὸν αὐτοκράτορα. τὴν δὲ ἐκ' * αὐτὸ ἀναιρεθέντος Γρατιανὸς αὐτοῖς ἀντικαθίσας). ἐπὶ δὲ ἓξ εἰς τεσσάμενον αὐτοῖς πρεσβευτὴς γεγονὼς, ἀπισφάγη. Κωνσταντῖνος πάτε εἰς δὲ τὴν αὐτοκράτορος ἀναδοχὴν) ὄνομα, ἔσχε Ιουβῖνον καὶ Νεοβιγαστὴν στρατηγοὺς πρὸ Γαλλόμβλος καὶ τὰς Βρεττανίας ἐάσας, * ἀφαιρούμενα ἀμαθεῖς αὐτὸν ὅτι Βονώνιαν, πόλιν ὕστερον καλουμένην, παραθαλασσίαν καὶ πρότερον ἐν τοῖς τῶν Γαλατῶν ὅροις κειμένην. ἔπειτα Δαλματείας, καὶ ὅλον τὸν Γάλλον καὶ * ἀκύτερον γραπτῶν ἱδρυσάμενος κρατεῖ πάντων τῶν μερῶν τῆς Γαλλίας μέχρι τῶν Ἀλπεων τῶν μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Γαλλίας. ἔσχε δύο παῖδας ἔχει Κώνσταντα καὶ Ιουλιανόν. ὧν τὸν μὲν Κώνσταντα Καίσαρα χρηματίζει, εἶτα [ὕστερον] καὶ ἀπὸ μέρους καὶ τὸν Ιουλιανὸν * Νοβελισσίμου. Οτι Ἀτάλος βασιλεύσας καὶ Ονωρίου ὅτι Ῥώμην στρατεύσαι καὶ πέμπεται πρὸς αὐτὸν, ὡς ἂν βασιλέως Ονωρίου πρὸς βασιλέα, Ιωβιανὸς ἔπαρχος καὶ πατρίκιος, καὶ Οὐάλης στρατηγὸς ἐκκαίδεκα δυνάμεως, καὶ Ποτάμιος ὁ Κοιαίστωρ, καὶ Ιουλιανὸς πεμπόμενος τῶν νοταρίων, οἱ ἐδήλωσαν Ἀτάλῳ ὅτι κοινωνίαν τῆς βασιλείας ἀπεσάλθαι πρὸς Ονώριον. ὁ δὲ * ἀπέδυσεν. ἀλλὰ νῆσον οἰκεῖν ἢ ἕτερον μικρὸν ὃν ἐθέλοι συγχωρεῖν Ονώριον, κακῶς ἀπαθῆ. ἐπεκείνατο δὲ * Ιωβιανὸς πεδεῖς ἐπαγγελόμενος καὶ σινάσαι καθ' ἑνὸς μέσης τὸν βασιλέα Ονώριον. ἐφ' ᾧ ἐπετίμησεν Ἀτάλος Ιωβίῳ ὡς γενέτης ἔθος ὄντος,

* al. Κωνσταντίου

* al. κεφαλιῶται.

* al. Βουκίλλαιον & Βουκελλαῖον.

* πρὸ βασιλείας

* αὐτῶν

* al. ἀφαιρούμενα

*al. Κύπαρ

*al. Νοβελλίσσιμον

* ἀπέδυσεν

*al. Ιωβίου

diatus erat, officiorum magistrum factum, ea post dignitate excidisse. Dehinc iterum potitum, rursum priuatum esse: tandem fustibus a Constantio, qui Placidiam vxorem duxerat, mactatum occubuisse, cum ei ante eædem auriculæ resectæ fuissent. Ita [a] impium illum non impunitum obiisse. Gotthorum, qui cum Rodogaiso erant, [b] primarios viros, *Optimates* appellatos ait, [c] duodecim fere millium numero, quibus omnibus debellatis, Stelichonem cum Rodogaiso [d] societatem iniisse. Alaricho morbi vi extincto, [e] successorem datum Adaulphum, vxoris fratrem. Panem siccum scriptor hic *Buccellatum* vocari tradit, illuditque militum cognomini, vt qui hinc *Buccellarii* sint appellati. Constantinus ad Imperium tyrannice sublatus, ad Honorium legatos mittit excusantes, inuitum illum, & a militibus coactum, Imperium susscepisse. Veniam igitur postulare, societatemque Imperii. Imperator propter impendentes molestias tantisper susscepit in societatem. Constantinus hic in Britannia renunciatus fuerat, militari tumultu ad Imperium adactus. Etenim ante Honorii consulatum septimum, in seditionem illic versus exercitus, Marcum quendam Imperatorem creat: quo ab ipsis sublato, Gratianus suffectus est. Hic vbi menses quatuor, illis iam fastidio ductis, præfuisset, interficitur. Tum Constantinus Augusti nomine salutatur. Is Iustinum, & Neouigasten militarium copiarum duces creans, relicta Britannia, cum suis traiecit, venitque [f] Bononiam, maritimam vrbem sic dictam, primam in Galliæ finibus positam. Ibi moratus, Gallum omnem, & [g] Acytarum militem sibi adiungens, omni est Gallia potitus ad Alpes vsque, quæ Italiam a Gallia separant. Huic filii duo erant, Constans & Iulianus. Illum Cæsarem constituit, Iulianum. Deinde eo ipso tempore *Nobilissimum* nominauit. Attalus contra Honorium imperans, ad Rauennam castra metatus est, missusque ad illum tanquam ab Honorio Imperatore ad Imperatorem [h] Iouinianus præfectus atque patricius, & Valens vtriusque militiæ dux, & Potamius Quæstor, & Iulianus notariorum Primicerius. Hi Attalo significant ab Honorio sese missos, vt cum illo de Imperii societate tractent. abnuit vero ille: concedere tamen se, vt insulam inhabitet malorum expers Honorius, vel alium certe quem velit locum. Respondet ad hæc lætabundus Iouianus, indicatque exutum iam ab Attalo vna regni parte Honorium Imp. Quare Iouium Attalus increpando, nullum ferre morem dixit,

[a] Sic homo impie, Christianum & laudatum virum appellare audes? [b] οἱ κεφαλαιῶται. [c] Vnde Zosim. calcul. de quadringentorum millium exercitu fidem non plane excedere videtur. [d] Atqui a Stelichone captum atque necatum refertur Prosper, Cassiodorus, Orosius & S. Augustinus lib. 5. de Ciuitate Dei cap. 21. [e] *Buccellarii* ex Turnebo.

[f] *Burbonium* legitur apud Sozomenum lib. 9. cap. 12. [g] *Aquitanicum* emenda ex Sozom & Sigon. lib. 10.

[h] Zosimus l. 5. extr. *Iouinum* hunc perpetuo vocat. Photii editio 1 constantior est.

vt spoliari dicendus sit Imperator, qui sponte sua Imperio abdicaret. Verum Iouianus sæpenumero legatione obita, neque quidquam proficiens, mansit tandem apud Attalum, illiusque patricius est appellatus. Rauennæ interim delabitur ad Eusebium [a] præpositum [b] potestas: qui post non diu, [c] Allouichi violentia, ac decreto publico, in oculis Imperatoris fustibus est occisus. Post etiam dum [d] Alarichо non acquiescit Attalus, & vero maxime Iouii opera, qui Honorii legatos prodiderat, Imperio deiicitur: manetque priuatam apud Alarichum vitam degens. Deinde non multo post iterum imperauit, ac rursum abdicare coactus est. Post hæc tandem ad Rauennam profectus, & summis dexteræ manus digitis truncatus proscribitur. Allouichus item post paulo, quod Eusebium præpositum sustulisset, Imperatoris sententia pœnas dedit, atque [e] in eius conspectu occiditur. Constantinus tyrannus, cognita Allouichi morte, Rauennam accedens, [f] vt cum Honorio fœdus iniret, metu perculsus reuertit. Rhegium metropolim esse [g] Bruttiorum, e qua refert historicus Alarichum, dum in Siciliam traiicere parat, retentum fuisse. Statua enim, inquit, inaugurata, ibi stans, traiectum vetabat. Fuerat vero hæc, vt fabulatur, ab antiquis inaugurata, cum vt Æthnæ montis ignes auerteret, tum vt maris transitu Barbaros prohiberet. Altero enim pede perpetuum ignem, altero vero perennem aquam gestabat. Ea igitur statua confracta, [h] tandem ex Æthnæo igne, & a Barbaris detrimentum Siciliam cepisse. Euersam vero statuam ab Æsculapio, qui in Sicilia possessionum Constantii & Placidiæ curator erat. Constantino tyranno, & Constante filio (qui primum quidem Cæsar, post etiam Imperator creatus fuerat) victis, fugaque dilapsis, Gerontius belli dux cum Barbaris pace libens inita, filium suum Maximum, qui inter [i] Domesticos numerabatur, Cæsarem renuntiat. Constantem deinde insecutus, e medio sustulit, & vestigia consectans, Constantinum quoque patrem persequebatur. Dum hæc geruntur, [k] Constantius & Vlphilas ab Honorio aduersus Constantinum missi: cumque Arelatem peruenissent, vbi Constantinus cum Iuliano filio agebat, hanc obsident. Constantinus ad templum confugiens, sacerdos ordinatur, iureiurando de salute illi dato. Sic vrbis portæ obsidentibus militibus apertæ sunt, missusque est cum Iuliano filio Constantinus ad Honorium. Ille vero minime ipsis ignoscens, ob interfectos a Constantino [l] cognatos suos,

[a] Sacri cubiculi. Vide Zosim. lib. 5. & Sigon. lib. 10.

[b] Δωμεστία, Iouii ἐπαρχίας τῆς αὐλῆς hic accipio. Hanc enim secundæ post principē potestatis fuisse, viri docti notarunt.

[c] *Ellobichum* vocat Sigon. lib. 11. hist. Occident. imper. *Rhodichii* Sozom. lib. 9. cap. 13.

[d] De Africana expeditione legendus Zosim. lib. 6.

[e] Aliter hæc Sozom. lib. 9. cap. 13.

[f] Anno Christi 411. Carol. Sigon.

[g] Omnino Βρεττίας legendum hic.

[h] Ex vana scilicet gentium superstitione.

[i] De *Domesticiis* videndus Curopal. libel. de Official. Constantinopol. Brissonius in Lexico & alii.

[k] Idem qui Placidiam postea coniugem accepit.

[l] Veronianum ac Dydimum intelligit, de quibus Zosim. atque Sozom. & ex his Sigon. lib. 10.

A * συνοδεύειν βασιλέα, ἐκὼν τὴν βασιλείαν ἀποτιθέμενον. ἀλλὰ * Ἰωβιανὸς μὲν πολλάκις πρεσβεύσας, καὶ μηδὲν ἀνύσας, καταμένει παρὰ τῷ Ἀτάλῳ πατρίκιος Ἀτάλου ὀνομασθείς. μετέρχεται δὲ καὶ Ῥαβέννᾳ ὅπου τὸ * πρεσβεῖον Εὐσέβιον ἡ δωμεστία. ὃς μετ' ἰσχυρὸν χρόνον Ἀλλοβίχου ἐπιπρεσβεύοντος καὶ ἐπὶ δημοσίᾳ [καὶ] ἐπ' ὄψεσι τοῦ βασιλέως, ῥάβδοις αἰκισθεὶς ἀναιρεῖται· χρόνος ἔρρωσεν ἰσχυρὸς, καὶ μὴ πειθόμενος Ἀτάλος Ἀλαρίχῳ ἀπευδοῦντι μᾶλλον * Ἰωβίου, ὃς τῷ τοῦ Ὀνωρίου πρεσβείαν πρεσβεύσας καθῃρέθη τοῦ βασιλείας· καὶ μόνει, τὸν ἰδιώτην πρὸς Ἀλαρίχῳ βίον αἱρούμενος. ἔπειτα μετὰ χρόνον τινὰ βασιλεύει. εἶτα καθαιρεῖται. καὶ μετὰ ταῦτα ὕστερον ὑπὸ Ῥαβέννας παραγενόμενος, καὶ τοὺς τῆς δεξιᾶς χειρὸς δακτύλους ἀκρωτηριασθεὶς ἐξορίᾳ * παραπέμπεται). ὅτι Ἀλλόβιχος μετὰ βραχὺ, τὸν ἐφ' ᾧ τὸν * πρεσβεύσαντα Εὐσέβιον αὐθαιρέτως δίκην δῶναι, γνώμῃ τοῦ βασιλέως κτείνουσιν αὐτοῦ ἀναιρεῖται. καὶ Κωνσταντῖνος ὁ τύραννος τὸν Ἀλλοβίχου πάππον μαθὼν, ἐπειρᾶτο πρὸς Ῥαβέννᾳ, ὡσεὶ * ἀπείσασθαι Ὀνωρίῳ, φοβηθεὶς ὑποστρέφει. ὅτι ὁ Ῥήγιον μητρόπολίς ἐστι τῆς Βρεττανίας, ἐξ οὗ, φησὶν οἰκείως Ἀλφείχιον ὅτι Σικελίαν βουλόμενον περαιοῦσθαι, ἵστασθαι. ἄγαλμα γάρ φησι τετελεσμένον, ἱσταμένου σκώλυειν τὴν περαίωσιν. τετέλεστο δ', ὡς μυθολογεῖ παρ' αὐτῶν ἀπὸ ἐρχαίων ἀποδεδειγμένον τε τὸ ἀπὸ τῆς Αἴτνης πυρὸς καὶ τοῦς κώλυσιν πρόσθου ἀμφὶ θαλάσσης βαρβάρων. ἐν μὲν τῷ ἑνὶ ποδὶ πῦρ ἀκοίμητον ἐτύγχανε, καὶ ἐν τῷ ἑτέρῳ ὕδωρ ἀδιάφθορον. οὐ καταλυθέντος, ὕστερον ἐκπεσὸν τῆς Αἴτνας πυρὸς, καὶ σὺν τοῖς βαρβάρων βλάβας ἡ Σικελία ἐδέξατο. κατέφερε δὲ τὸ ἄγαλμα Ἀσκλήπιος ὁ τὰ ἐν Σικελίᾳ κτήματα * Κωνσταντίνου καὶ Πλακιδίας διοικητὴς κατασταθείς. ὅτι Κωνσταντίνου τοῦ τυράννου καὶ Κώνστας ὁ παῖδες ὃς πρότερον μὲν Καῖσαρ, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς ἀνεχειροτόνητο. τούτων ἡττηθέντων καὶ πεφυγότων Γερόντιος ὁ στρατηγὸς τοῖς περὶ βαρβάρους ἀσμενίσας εἰρηνεύει. Μάξιμον τὸν ἑαυτοῦ παῖδα, εἰς τὰ τῶν δομεστίκων τάξιν τελοῦντα βασιλέα ἀναγορεύει. εἶτα ὑπιδιώξας Κώνσταντα, καταπροδόξαντα ἀναιρεθῶναι καὶ τοῦ πόδας εἵπετο, διώκων καὶ τὰ πατέρα Κωνσταντῖνον. ἐν ᾧ ἦν ζωῦντα ἐλπὶς Κωνσταντίου καὶ * Οὐλφίλας ἀποστέλλονται παρὰ Ὀνωρίου * Οὐλχυτ Κωνσταντίνου. καὶ καταλαβόντες τὰ Ἀρήλατον, ἐνθα τὰς βασιλείας ἐποιοῦτο Κωνσταντῖνος σὺν Ἰουλιανῷ τῷ παιδὶ ζωύτων πολιορκοῦσι. καὶ Κωνσταντῖνος καταφυγὼν εἰς ὑκτήριον, πρεσβύτερος ὢν τὴν χειροτονίαν, ὅρκων αὐτῷ ὑπὲρ σωτηρίας δόντων. καὶ οἱ τὰς πολιορκοῦσιν αἱ πύλαι τῆς πόλεως ἀναπετάσθησαν· καὶ πέμπεται σὺν τῷ υἱῷ Κωνσταντῖνος πρὸς Ὀνώριον *. ὁ δὲ μηποικαλῶν αὐτοῖς ἐπ' τὴν αὐτοῦ εἰμαρμένην αὐτὸν, οὓς ἐτύγχανε Κωνσταντῖνος αὐτῶν.

* ἀπόθεσθαι

* al. Ἰούλιος

* al. πρεσβεύσαντος

* Ἰούλιος

* ἀφεῖσθαι τῆς

* πρεσβεύσαντα

* πιέσας

* al. Κωνσταντίνου

* al. Οὐλφίλας

* Ὀνώριον

παρὰ διάκοντα τῆ Ραβέννης μιλίων πεζεύειν ὅρκους παρεσκάπτει τούτοις αἱρεθῆναι. Γεφύριος δὲ πεζεύων * Οὐιρικῶ ἠμυνῶν * Οὐλφίλα καὶ Κωνσταντίου, φθάνῃ καὶ καταληφθεὶς, ὅτι ἐξεκεκώς ἦρχε τῆ οἰκείου στρατὸς ὑπ' αὐτοῦ σκεύων ὑπεβουλεύετο. πῦρ γὰρ ἐπ τῆς οἰκίας αὐτοῦ αἴθεται. ὁ δὲ παρὰ τοὺς ἐπιτιμήσαντας κρατερῶς ἐμάχετο, ἕνα σωματοφύλακα ἔχων Ἀλανὸν ὄντα γένος εἰς δούλους αὐτοῦ ἠριθμημένον. τέλος τὸν τε Ἀλανὸν καὶ πολλοὺς κατέκοψε, τὸν δὲ παρεμυθήσατο, αἱρεῖ· ὑπεκφεύγει δὲ καὶ ἑαυτόν. Μάξιμος δὲ ὁ παῖς ἔφυγε παρὰ τοὺς ἐπαναστάντας φύλακα βαρβάρους. Οπι Ἰοβῖνος ἐν Μουνδιάχῳ τῆς ἑτέρας Γερμανίας ἐπ αὐτοῦ Γοάρ τῆ Ἀλανοῦ, * Γεωπαείου καὶ * ἰῷ Βουργουντίωνων τύραννος ἀνηγορεύθη. παρὰ δὲ τοῦ παρὰ τοῦ Ἀδαούλφου πρᾶγμα τοῦ * πλήθη. καὶ Ἰοβῖνος ἀνάπαυσιν ὅτι τῆ Ἀδαούλφου πρόνοια καὶ μεμφέσθαι δι' αἰνιγμάτων τοῦ πράγματος Ἀτάλῳ τινὰ ἀφιξιν, καὶ Σάρος δὲ ἔμελλε παρὰ Ἰοβῖνον πεζεύεσθαι. ἀλλ' Ἀδαύλφος τότε μαθὼν, παρὰ πεζοὺς καὶ ἱππεῖς χιλιάδας δέκα στρατοπεδεύσας γραπτὸν, ἔχοντι αὐτοῦ τοὺς Ασάρῳ ὀκτακοσίους δέκα ἢ καὶ ἑκατὸν, ὃν ἔρχα * ἡρωϊκὰ, καὶ θαυμάσας ἄξια * ὑπεδέξατο μόνον. * Σαξίους λις * σάκεσις ἐζώγρησεν, καὶ ὕστερον ἀναιρεῖται. Σάρος δ' ὢν ἀπὸ Ὀνωρίου ὅτι Βελλερίδου, ὃς ἦν αὐτοῦ δομέστικος, ἀναιρεθέντος τοῦτο τὸν λόγον ἐπ βασιλεῖ τῆ ἀναιρέσεως, τοῦτο τῆ φόνου * ἐγένετο εἰσπραξις. Οτι διαβαίνει παρὰ Δονάτου, καὶ παρὰ τῆ Οὐνδίλωνος, ὃ παρὰ τῆ Ρηγῶ * αὐτὸν τῆ διφυεστάτης τοξείας, καὶ ὡς παρὰ αὐτοῖς καὶ Δονάτου ὁ ἱστορικὸς ἐπροέθετο. καὶ τῆ Δαλματίας αὐτοῦ πλαίσιον σκηνοδρά, καὶ τῆ κύδωνον. καὶ ὅπως ὅρκων Δονάτου ἀπατηθεὶς, σκηνέσμως ἀποστάζεται. καὶ ὅπως Χαράτων ὁ τῶν Ρηγῶν παρῶν τοὺς ἐπὶ τῷ φόνῳ εἰς θυμὸν ἀνάπτεται. ὅπως τε πάλιν βασιλικῆς δώρεις Δαλματούνται καὶ ἠσυχάζῃ. ἐν οἷς καὶ ἡ παρὰ τῆς ἱστορίας δεκάλογος. Ἀρχεται δὲ καὶ ἡ δευτέρα ὧδε· ὅτι Ἰοβῖνος παρὰ γράμμιν Ἀδαύλφου, τὸν ἴδιον ἀδελφὸν * Σεβαστιανὸν βασιλέα χειροτονήσας, εἰς ἔξοδον Ἀδαύλφου κατέστη. καὶ πέμπει Ἀδαύλφος παρὰ Ὀνωρίου παρεσόμενος ὑποχόμενος ζωή τε τῆ τυράννου κεφαλὰς καὶ εἰρήνην ἄγαν. ὧν ὑποστρεφάντων, καὶ ὅρκων μεσιτευσάντων, Σεβαστιανοῦ μὲ πέμπτῆ τῷ βασιλῆ κεφαλή. Ἰοβῖνος ἦν ὑπὸ Ἀδαύλφου πολιορκούμενος, ἑαυτὸν σκηδῶσι, καὶ πέμπτῆ κἀκεῖνος τῷ βασιλῆ, ὃν αὐχηνίσας Δαρδάνιος ὁ ἔπαρχος αἱρεῖ. καὶ ἀποπέμπει ἄμφω αὐ κεφαλαὶ * Καρταγένης ἔζωγρεν. ἔνθα καὶ ἡ Κωνσταντία καὶ ἡ Ἰουλιανοῦ ἐπετμήθησαν παρὰ στέργον ἥτε Μαξιμίνα καὶ ἡ Εὐδοξία, οἳ ὅτι Θεοδοσίῳ τῆ μεγάλα τυράννοι ὅτι Ἀλλόβιοι, εἰς ὕστο τέλος κατέτρεφεν.

A ad triginta [a] a Rauenna milliaria, contra iurisiurandi fidem interfici eos iubet. Gerontius dein, accedentibus Vlphila & Constantio, fugam capescit: deprehensusque, quod impotentius exercitui præfuisset, suorum insidiis petitus est. Ignem itaque ipsius ædibus iniecerunt. at ille fortiter in aduersarios pugnat, vno adiuuante famulo, qui Alanus erat. Re tamen tandem desperata, Alanum illum, suamque [b] vxorem, vt ipsi postularant, B interimit, ac denique etiam sibi mortem conscisicit. Maximus eius filius, re intellecta, ad fœderatos confugit Barbaros. Iouinus apud [c] Mundiacum Germaniæ alterius vrbem, studio Goaris Alani, & Guntiarii Burgundionum præfecti tyrannus creatus est. Cui vt sese adiungeret, Adaulpho auctor fuit Attalus. Et vero hic cum copiis ad illum se confert. Iouinus tamen Adaulphi aduentu offensus, obscure, & veluti per ænigmata Attalum accusat, quod aduentum suasisset. [d] Sarus item ad Iouinum venturus erat, sed Adaulphus, cognita re, collectis decem millibus militum, occurrit Saro, viros octodecim aut viginti apud se habenti, quem gesta heroica, & stupore digna edentem, [e] scutis adhibitis, viuum ægre capere potuerunt, tandemque occidunt. Defciuerat autem ab Honorio Sarus, audito Belleridem domesticum suum interfectum, nullam tamen cædis rationem duxisse Imperatorem, nec in percussorem inquirendo vindicasse. Refert item de Donato, & Hunnis, deque [f] regum eorum sagittandi peritia. Seipsum ad illos & Donatum, oratorem missum scriptor ait, multisque maris erroribus, periculisque iactatum, tragice narrat. Donatum quoque iureiurando circumuentum, contra fas iugulatum esse: & Charatonem inter reges primum, ob cædem ira incensum, Imperatoris donis rursum mitigatum, placatumque fuisse. Et hæc quidem prima operis decade continentur. Alteram vero hinc auspicatur. Iouinus fratrem suum Sebastianum, inuito Adaulpho, Imp. creans, in eius odium incurrit. Adaulphus itaque per internuntios capita se tyrannorum missurum, pacemque inituru Honorio pollicetur. Hi domum vbi redierunt, & iusiurandum præstitum est, Sebastiani mox caput Imp. mittitur. Iouinus etiam ipse ab Adaulpho obsessus se dedidit, missusque ad Imp. est: quem Dardanus præfectus sua manu percutiens interimit. Vtriusque caput extra [g] Carthalis infixum: Vbi & Const. ac Iuliani antea refectum, Maximini item & Eugenii, qui sub Theodosio magno tyrannidem affectantes, eundem sunt exitum sortiti.

[a] *Ad Mincium flumen.* Sigon.

[b] *Nonniochiã* Carol. Sigon. vocat.

[c] *Mogunciacum* debebat scribere Olympiod.

[d] Al. *Asarus* apud Zosim. cod. 98. Phot.

[e] Pro σάκεσις lego σάκεσι & σάκεσιν.

[f] Ρηγῶν Latina voce dixit.

[g] *Rauennam* arbitror legendum.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 69, [323] - 7

Postulatum est ab Adaulpho, studio maxime Constantii, eius qui illam postea vxorem duxit, Placidiam [quam apud se Romæ captam habebat,] Honorio fratri vt redderet. Sed quod Adaulpho promissa, præsertim de curanda annona, perfecta non fuissent, neque ipsam reddidit, & pacem bello commutaturus videbatur. Adaulphus ergo, cum Placidia repeteretur, frumentum vicissim ipse promissum petiit. Cuius conferendi, etsi qui promiserant copiam nullam haberent, nihilo tamen secius consentiunt, si Placidiam reciperent, accepturum. Ad quæ simili fere & ipse Barbarus simulatione vtebatur. Massiliam interea, sic dictam vrbem profectus, dolo eam intercipere tentauit: Sed a Bonifacio, nobilissimo viro vulneratus, & vix saluo capite fugiens, in sua se tentoria recepit, vrbe omissa, quæ lætitiæ plena, laudibus, ac bonis ominibus Bonifacium est prosecuta. Adaulphus idem de Placidiæ nuptiis satagens, Constantio eam postulanti grauiores prætexit postulationes, vt si compos illarum non fieret, illa iuste retenta videretur. Constantius olim designatus, consul aliquando Rauennæ creatur, cum quo Constantinopolitanum consulatum Constans gerit. Auri vis iusta, & sufficiens ad consulatus [a] sumptus tolerandos reperta in Heracliani [b] bonis, qui [c] tyrannidis affectatæ nomine est interemptus, etsi tamen tantum pecuniæ repertum non est, quantum speratum erat: Auri enim nondum duo millia [denariorum] iuuenta, & immobilium insuper bonorum ad bis mille libras. quas quidem facultates omnes vna postulatione ab Honorio Constantius accepit. Erat ipse Constantius, cum prodiret, subtristi vultu ac tetrico, ingentibus oculis, sublataque ceruice, & plano capite, inclinans se omnino in equi, quo vehebatur, collum, & sic huc illuc oblique torquens oculos, vt, quod veteri verbo dicitur [d] *Imperio digna forma* omnibus appareret. In cœnis tamen atque symbolis, iucundus adeo ciuilisque fuit, vt & cum mimis interdum ad mensam ludentibus contenderit. Adaulpho, studio ac consilio Candidiani, nuptiæ cum Placidia conueniunt. Ianuario mense nuptiis dictus dies, [e] Narbone Galliæ vrbe, in domo Ingenii cuiusdam, primarii eius vrbis viri. Hic digniore loco residente Placidia [f] in atrio, Romano more adornato, habituque regio, assedit ipsi & Adaulphus læna indutus, omnique alio amictu Romano. Inter alia nuptiarum dona, [g] donatur Adaulphus etiam quinquaginta formosis

[a] Quos & in Dion. Cassii consulatu tolerasse Alexandrum Seuer. retulit.
[b] In fiscum redactis, vt patet ex lib. 21. de pœn. Cod. Theod.
[c] Vide Oros. lib. 7. cap. 42.
[d] Eurip. in Phœnissis. Γυναῖκα μὲν εἶδος ἄξιον παρειδές.
[e] foro. Cornelii ait auctor Miscellæ Paul. Diacon. lib. 13.
[f] ἐν παστάδι.
[g] δωρεῖται ὑ δοιδὰς παρθένας. Donat. etiam reddere possis.

Ἀδάουλφος δὲ Πλακιδίαν ἀπῃτεῖτο τῷ πατρὶ μάλιστα Κωνσταντίου. * ὃς ὕστερον αὐτῇ καὶ εἰς γάμους ἐζεύξεν. ἀλλὰ τῶν πρὸς Ἀδάουλφον ὑποσχέσεων μὴ φαινομένων, καὶ μάλιστα τῆς σιτοπομπίας, οὔτε τούτῳ ἀπεδίδου, καὶ εἰς μάχλιν * ἀπεδίδου τὰ τῆς εἰρήνης ζῆν- * ἐμελετᾶτο λεύεσθαι. Οτι Ἀδάουλφος ἀπαιτούμενος Πλακιδίαν, ἀνταπῄτει τὸν ὁσιωθέντα σῖτον. ἀπόρων δ' ὄντων τῶν ὑποχρεωμένων εἰς ὃ δοῦναι * σῖτόν ἦν δὲ * οὐδὲ ἦσαν ὁμολογουμένων, εἰ λάβοιεν, Πλακιδίαν πρόξενον. καὶ ὁ βάρβαρος τὰ ὅμοια ὑπεκρίνετο, καὶ πρὸς Μασσαλίαν πόλιν οὕτω καλουμένην, πρόφασιν μόνον, δόλῳ τούτῳ λαβεῖν ἤλπιζεν. ἔνθα πλησεὶς, * Βονιφατίου τὸν ἡγεμονεύοντα * al. Βονιφ. * βάλλοντος καὶ μόλις τὸν θάνατον διαφυγών, εἰς * βαλόντος τὰς οἰκείας ὑπεχώρησε σκηνάς, τὴν πόλιν ἐν θυμίᾳ λιπών, καὶ δι' ἐπαίνων καὶ εὐφημίας ποιούμενος Βονιφάτιον. Οτι Ἀδάουλφος τὸν γάμον * Κωνσταν- μελετῶν Πλακιδίας * Κωνσταντίῳ τούτῳ ἀπαι- τίου τούτου ἀπαιτῶν τοῦτο ἐπεχείρησε, ἵνα διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν αἰτήσεων, εὔλογον δόξῃ τὴν κατάσχεσιν αὐτῆς πεποιηκέναι. Οτι * διοίγματος * al. διάγματος. Κωνσταντίου [πάλαι] γενομένου ὑπάτου τῷ τῶν Ῥάβενναν πρεσβεύεται, μᾶλλον οὐ τῷ Κωνσταντινουπόλιν κατασβῆσαι Κώνσταν. τὸ χρυσίον μὲν σύμμεσον καὶ ἰχθυόεν πρὸς ὃ τῆς κατασείας ἀπάλωμα εὑρηται ἐκ τῶν τοῦ Ἡρακλιανοῦ, ὃς τυραννίδα μελετῶν * αἱρηται· οὐ μὴν γε τοσοῦτον εὑρέθη, ὅσον τὸ * αἵρη τ. ἐλπίζετο· χρύσιον μὲν γὰρ οὐδὲ μέχρι κεντηναρίων εἴκοσιν εὑρηται. ἡ δὲ ἀκίνητος αὐτοῦ οὐσία, καὶ αὕτη εἰς δισχιλίας λίτρας συνέτεινε. Ἔστι τοίνυν ἁπάσαν τὴν ὑποστᾶσαν Κωνστάντιος ἐκ μιᾶς αἰτήσεως * ἀκίνητος. τοῦ Ονωρίου εἰληφέ. τῷ δὲ Κωνστάντιος ἐκ μὲν τοῦ πρεσβύδιος κατηφὴς καὶ σκυθρωπὸς, μεγαλόφθαλμός τε καὶ μεγαλαύχην, καὶ πλατυκέφαλος, νθίων δ' ὅλου ὅπῃ τὸν τραχηλον καὶ φέροντος αὐτὸν ἵππου. καὶ * οὕτω τῇδε κἀκεῖσε λοξὸν σκοπῶν * ἐπ. οὖτα τὸ ὄμμα. ὡς ὃ τῷ λόγου πᾶσι φαίνεσθαι, εἶδος ἄξιον τυραννίδος, ἐν δὲ δείπνοις καὶ συμποσίοις τερπνὸς καὶ πολιτικὸς, ὡς καὶ ἐκλῦσαι τοῖς μίμοις πολλάκις, παίζουσι πρὸς τῆς τραπέζης. Οτι Ἀδαούλφῳ σπουδὴ καὶ ὑποθήκη Κανδιδιανοῦ, ὁ πρὸς Πλακιδίαν συντελεῖται γάμος. μὴν ὁ Ἰανουάριος ὠνόμασται. ὅπῃ δὲ τῆς πόλεως Νάρβωνος, ἐν οἰκίᾳ Ἰγκηνίου τινὸς πρώτου τῶν ἐν τῇ πόλει. ἔνθα πρωκαθεδείσης Πλακιδίας ἐν παστάδι τε Ρωμαϊκῶς ἐσκευασμένῃ καὶ σχήματι βασιλικῷ, συγκαθέζεται αὐτῇ καὶ Ἀδάουλφος, ἐνδεδυμένος χλανίδα καὶ τὴν ἄλλην Ρωμαίων ἐσθῆτα. ἐν οἷς μὴ τῶν ἄλλων γαμικῶν δώρων δωρεῖται Ἀδάουλφος καὶ πεντήκοντα εὐειδεῖς παρθένας

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34
GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [324] - 8

νίας σπείρῃ ὑποδεδυκόσι ἐσθῆτα, φέροντος ἑκάστου τοῖς χερσὶν ἀνὰ δύο * μελίκοις δίσκοις. ὧν ὁ μὲν χρύσου πλήρης, ὁ δὲ ἁμίλλων λίθων, μᾶλλον δὲ ἀπιμήτων ἐτύγχανεν. ἃ τῆς Ῥώμης ὑπάρχοντα τοῖς Γότθοις ἀποσυληθέντα. Εἶτα λέγονται καὶ ἐπιθαλάμιοι, Ἀτάλου πρῶτον Ἐπόντιος, εἶτα Ῥουσάκιος, καὶ Φοιβαδίου καὶ στεφανεῖται ὁ γάμος, παιζόντων καὶ χαιρόντων ὁμοῦ τῶν τε βαρβάρων, καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς Ῥωμαίων. Οτι μὴ τὸν ὑπὸ Γότθων ἄλωσιν τῆς Ῥώμης Ἀλβῖνος ὁ τῆς Ῥώμης ἔπαρχος, ἤδη τῶν πάλιν ἀποκαθισταμένης ἔγραψε, μὴ δεῖσθαι τὸν χορηγούμενον μέρος ὃ δῆμος, εἰς πλῆθος ἤδη τῆς πόλεως ἐπιδιδούσης. ἔγραψε δὲ καὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τιτρᾶσθαι ἀριθμὸν χιλιάδων δεκαπεντάρων. Οτι Ἀδάουλφος, τεθέντος αὐτῷ ἐκ τῆς Πλακιδίας παιδὸς ᾧ * ἐπέθηκε κλῆσιν Θεοδόσιον, πλέον ἠσπάζετο τὸν πρὸς Ῥωμαίους φιλίαν. Κωνσταντίου δὲ καὶ τῶν περὶ Κωνσταντίον αὐτοκρατόρων, ἐλθὼν ἀπράκτος ἡ τούτου καὶ τῆς Πλακιδίας ὁρμή. πλουτήσαντος δὲ τὸ παιδὸς πένθος μέγα ποιοῦσιν ἐπ' αὐτῷ, καὶ θάπτουσιν ἐν λαρνακι καθέντες ἀργυρᾷ πρὸς τῆς Βαρκέλλωνος, ἔν ἐστι βίκτηρίῳ. Εἶτα ἀναιρεῖται καὶ Ἀδάουλφος, (εἰς ἐπιτήρησιν τῶν οἰκείων ἵππων, ὡς εἶπτο αὐτῷ, Δομετίων ὁ τῶν ἱππῶν.) αἱμαρεῖ δὲ αὐτὸν εἷς τῶν οἰκείων Γότθων * Δόββιος ζῶνομα, ἔχθραν παλαιὰν χειροφυλακήσας. πάλαι γὰρ τῶν ὁ τούτου δεσπότης μείζων Γοτθικῆς ἦρξε, ὑπὸ Ἀδαούλφου δορυαλώτος. ὃς οὖν καὶ τὸν Δόββιον λαβὼν Ἀδάουλφος ᾠκειώσατο. ὁ δὲ τῶν πρώτων δεσπότην ἀμυῶν τὸν δεύτερον * διεχείρισατο. πλουτῶν δὲ Ἀδάουλφος πρόσπαιδα ὡς ἰδίῳ ἀδελφῷ * ἐπεδοῦναι τὴν Πλακιδίαν. καὶ εἴπ δύναιτο τῷ Ῥωμαίων φιλίαν ἑαυτῷ πεποιήσασθαι. Σιγήριχος δὲ ὁ τῆς Σάρου ἀδελφὸς Σιγήριχος, ἀσυνδέτῳ μᾶλλον ἢ δυναστείᾳ, ἢ ἀκολουθίᾳ ἢ νόμῳ χαίρων. ὃς τὰ τε παιδία ἀπὸ τῆς πρώτης γυναικὸς ἐτύγχανεν Ἀδαούλφῳ γεγαμηκότα, αἰσθόμενος, βίᾳ τὴν τῶν ἵππων Σιγηρίου κόλπων ἀποσπάσας. ἢ τῷ βασιλίδα Πλακιδίαν εἰς ὕβριν Ἀδαούλφου, ἐκπεδὸς πρησήσας ἅμα τῶν ἵππων ἅμα * λοιπῆς αἰχμαλώτοις ἐπέταξε. ἢ ὃ Δόμνιμα ἦν τῷ * πρεσβυτέρᾳ πόλεως μείζει διδεκάτου σημείῳ. ἑπτὰ δὲ ἡμέρας ἀγάξας, ἀναιρεῖται. ἡγεμὼν δὲ τῶν Γότθων, Οὐαλίας καθίσταται. Οτι ὁ ἱστορικὸς φησι παρὰ Οὐαλερίῳ λυπεῖ τῶν ἐπισήμων ἀνδρῶν παρὰ αἰθριαίτων ἀργυρῶν τετιμημένων εἰς βαρβάρων ἀποκώλυσιν. ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ, φησὶ Κωνσταντίου τοῦ βασιλέως, ἐν τῇ Θρᾴκῃ Οὐαλερίου ἀρχόντος,

*al. μείζοσι δίσκοις

*λοιπῶν αἰχμαλώτων *πομπῆς

pueris, ſerica veſte indutis, ferentibus ſingulis vtraque manu ingentes diſcos binos: quorum alter auri plenus, alter lapillis pretioſis vel pretii potius inæſtimabilis, quæ ex Romanæ vrbis direptione Gotthi deprædati fuerant. Hinc verſus canuntur epithalamii, Attalo præcinente, dein[a] Ruſtacio atque Phœbadio, nuptiiſque finis datus, luſu, gaudioque ingenti Barbarorum ſimul, & Romanorum, qui cum iis erant. Poſt Romam a Gotthis captam, Albinus vrbis præfectus, quod iam eadem ad priſtinum rediret ſtatum, ſcripſit non ſufficere præbitam populo[b] partem, multitudine iam aucta ciuitate: additque vno die numerum initum eſſe ciuium quatuordecim millium. Adaulphus, nato ſibi e Placidia filio, cui Theodoſio nomen dedit, Romanam amplius rempublicam amare videbatur. Verum Conſtantio, ciuſque aſſeclis repugnantibus, eius & vxoris Placidiæ, [pacis ineundæ] conatus fruſtra fuerunt. Exctintum autem poſtea infantem vehementer vterque parens luxit, argenteaque capſa conditum iuxta[c] Barcinonem in templo quodam ſepelierunt. Interficitur deinde & Adaulphus ipſe (dum equos ſuos in ſtabulo, de more, contemplatur) a Gottho quodam eius domeſtico, Dobbii nomine, cum hanc veteris odii vindicandi occaſionem ille captaſſet. Huius enim prior dominus, Gotthicæ partis rex, fuerat ab Adaulpho e medio ſublatus: exinde Dobbium receptum Adaulphus in ſuam familiam adſciuerat: qui in vltionem prioris domini, alterum hunc, iniecta manu violenta, ſuſtulit. Moriens Adaulphus fratri ſuo iniunxit, Placidia vt [Honorio] redderetur, vtque, ſi quomodo poſſent, Romanæ ſibi gentis concordiam [Gotthi] ſocietatemque conciliarent. at qui ſucceſſit Sari frater Singerichus (ſtudio potius ac vi, quam ſucceſſione, aut lege creatus) Adaulphi e priore coniuge liberos, vi e ſinu Sigeſari epiſcopi abreptos, occidit; atque ipſam Placidiam reginam, in Adaulphi ſcilicet contumeliam, pedibus ante equum vna cum cæteris captiuis ambulare coegit, idque toto illo ſpatio, quod eſt ab vrbe ad decimum vſque lapidem. Septem ille dies cum imperaſſet, interemptus eſt, & Gotthorum dux[d] Valias conſtituitur. Refert hic ſcriptor, audiſſe ſe e Valerio clariſſimo viro[e] de argenteis ſtatuis ad Barbaros arcendos inauguratis. Nam Conſtantii, inquit, Imperatoris temporibus, præfecto in Thracia Valerio,

[a] Al. *Ruſacio*. malim tamen *Ruſticio*.

[b] Subaudi *frumenti publici* quod viritim publice populo Romano diſtribuebatur, de quo multa in Imperatorum reſcriptis.

[c] Græce eſt, τοῦ τῶν Βαρκελλωνέως, vt hodie nominatur: antiquitus vero *Barcino* Plin. & Paulin.

[d] Sigon. & alii *Vallia* edidêrunt.

[e] Commendare conatur homo Ethnicus ſuam ſuperſtitionem.

indicium factum thesauri reperiundi. Valerius vero ad locum accedens, sacrum illum esse religione ex incolis cognouit, & antiquo ritu statuas ibidem consecratas. Retulit hæc ad Imperatorem, rescriptumque accepit, quo iubebatur indicata illa bona tollere. Igitur effosso loco, tres solidæ ex argento fabricatæ repertæ sunt statuæ, specie barbarica sitæ, & vtroque brachio ansato, veste præterea variegata barbarico ritu indutæ, & comam capite gestantes atque in Septentrionem, quæ Barbarorum regio est, obuersæ. Quæ simulatque statuæ sublatæ sunt, paucos post dies, Gotthorum primum gens vniuersam incurrit Thraciam, futuræque post paulo erant Hunnorum ac Sarmatarum incursiones in Illyricum, & ipsam Thraciam: vti Thraciam inter & Illyricum sita sunt hæc consecrationis loca, & trium statuarum numerus, aduersus omnes gentes barbaras inauguratus videbatur. De sua scriptor hic nauigatione refert, multa se aduersa pertulisse. Athenas quoque appulisse tradit, suoque studio & cura ad sophisticam etiam sedem euectum Leontium, tametsi id ille nequaquam vellet. Sed & de [a] Pallio sophistico memoriæ prodidit, nemini, (præsertim vero extero homini) Athenis id gestare licuisse: nisi sophistarum suffragio eius gestatio illi concessa, dignitasque ista sophistarum legum ritibus esset confirmata. Ritus autem, qui peragebantur, tales erant. Primum ad publicum balneum deducebantur qui nouitii aduenissent, siue parui, siue grandiores: atque inter hos etiam ii qui per ætatem ad pallium sumendum apti erant, quos in medium protrudebant scholastici, a quibus deducebantur, deinde aliis præcurrentibus atque prohibentibus, aliis protrudentibus, & contra tendentibus: quotquot autem prohibebant vociferantibus: *Sta, sta, non lauat:* nihilominus tamen in certamine ii videbantur obtinere, qui in honorem scholastici quem deducebant, obsistentes retrudebant. Tandem post longam moram, multamque ob illata ex more vltro citroque verba contentionem, is qui deducitur, in calidam cellam inducitur, ibique abluitur. At postquam se induit, pallii dignitatem accipit, atque exinde cum pallio e balneo, celebri & honorifica stipatus pompa digreditur, decretis luculentis sumptibus in scholarum antistites, qui dicuntur [b] Acromitæ. Vandali Gotthos appellant *Trulos*: propterea quod hi enecti aliquando fame, tritici trulam a Vandalis aureo vno redimerent.

[a] Vide B. Gregor. Nazianz. Orat. 20. quæ est de B. Basil. Magn. post initium. Eunap. quoque initio præfessii, & Ioan. Gorop. Becanum lib. 4. Origin.

[b] οἱ μείζονες Hesychio, & quasi superiores.

μιώτοις γέγονεν ὡς ἡσταμένοις εὑρεθεῖν. * Οὐαλέριος δὲ τοῦδε τὸν τόπον τοῦδε ἱδρύμενος μανθάνει * τοῦτο τῶν ὑπηκοείων. ἱερὸν τὸν τόπον εἶναι, καὶ ἐξ ἀρχαίας τελετῆς, αὐδριάντας ἐν αὐτῷ ἀφιερῶσθαι. Εἶτα ἀναφέρει τοῦτο τῷ βασιλεῖ, καὶ δέχεσθαι γράμμα, ὑπάρχον αὐτῷ ἀναιρεῖν τὰ μνηνθέντα. ἀορυξάντος οὖν τοῦ τόπου εὑρίσκονται τρεῖς αὐδριάντες δι' ὅλου ἐξ ἀργύρου πεποιημένοι ἐν σχήματι βαρβαρικοῦ κεκοσμημένοι, καὶ ἐξηκονισμένοι κατ' ἀμφοῖν τὰν χερῶν, ἐνδεδυμένοι δὲ βάρβαρον πεποικιλμένον ἐσθῆτα, καὶ κομῶντες τὰς κεφαλάς, νόμιζον ὅτι ὁ ἀρκτῷον μέρος, τουτέστι τῆς βαρβαρικοῦ χώρου. ὧν αὐδριάντων ἀναληφθέντων πάντα, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας, τοῦτον μὲν ὁ τῶν Γότθων μέρος πᾶσαν ὑπερέχει τὴν Θρᾴκιν. ἔμελλε δὲ μικρὸν ὕστερον καὶ ὁ τῶν Οὔννων, καὶ ὁ τῶν Σαρματῶν καταδραμεῖσθαι, τότε Ἰλλυρικὸν καὶ αὐτὴν τὴν Θρᾴκιν. ἐν μέσῳ γὰρ αὐτῆς τε Θρᾴκης καὶ τοῦ Ἰλλυρικοῦ κατέκειτο τὰ τῆς * τελετῆς. καὶ ἐφέστηκεν τῶν τελετῶν αὐδριάντων ὁ ἀριθμός, καὶ πάντοτε ἔθνους * τελεῖσθαι βαρβάρου. Οπ * πάλλεσθαι ὁ ἱματισμὸς τοῦτο τὸ οἰκείου ἀφελκυσμὸν ἀφάπλου, πολλὰ παιδιὰν καὶ δυσχέρασμα φησί. λέγει δὲ καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας καταραι, καὶ τὴν αὐτοῦ σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν καὶ εἰς τὸν σοφιστικὸν θρόνον αὐξῆσαι Λεόντιον οὕπω ἐθέλοντα. λέγει δὲ καὶ περὶ τῆς τελετῶν ὡς ἔστι ἔξω καλοῦσι τὰς Ἀθήνας * περιβαλέσθαι αὐτὸν ἵνα, καὶ μάλιστα ξένον, ᾧ μὴ ἦν τῶν σοφιστῶν γνώμη ἐπέτρεπε καὶ αἱ καλοῦσι τοῖς σοφιστικοῖς νόμοις τελεταὶ ἐβέβαιον ὃ ἀξίωμα. ἦν δὲ τὰ τελούμενα τοιαῦτα. πρῶτον μὲν κατήγοντο ἐπὶ τὸ δημόσιον βαλανεῖον ὅσοι νεηλυδες αὖτε μικροὶ, αὖτε μεγάλοι. ἐξ ὧν καὶ οἱ πρὸς τὸν τελῶνα ὑπιτιθέμενοι * ἡλικίας ἤδη κομοῦ γενόμενοι οὓς εἰς μέσον ἐβάλλοντο οἱ καθέζοντες φιλοσοφισταί, εἶτα τῶν μὲν ἔμπροσθεν τετελόντων (καὶ κλυόντων) τῶν δὲ ἀδιωώντων καὶ ἐπελόντων. πάντων δὲ τῶν κωλυόντων τοῦτα βοώντων, Στᾶ, στᾶ, οὐ * λούει. καθικνεῖσθαι δῆθεν τὸ ἀγῶνος ἐδόκουν οἱ ἀντιβοῶντες εἰς ὑμιλῶ τῆς καταγελάσου. ὅσις μὴ πολλῷ ὤφελεν πίστεως πολλῆς ὅτι τοῖς προαιρεῖσιν ἕλκυσις ῥήμασι προσενομίμης, εἰσέλεται εἰς τὸν θερμὸν οἶκον καὶ * ἀπολούεται. εἶτα ἐνδυσάμενος ἐδέχετο τῶν τῆς τελῶνος * ἀξίαν, καὶ αὐτόθεν μετὰ τῆς τελῶνος ἐν τῷ βαλανείου ἐντίμῳ καὶ προδόξῳ θορυφορούμενος πομπῇ, ἀπῆλθε. δαπάνας ὑπάρχουσι φανερὰς εἰς τοὺς τῆς διδασκάλων προεστάτας, τοὺς λεγομένους ἀκρομίτας. Οπ οἱ Οὐανδαλοι τοὺς Γότθους Τρούλους καλοῦσι, ἀφ' ὧν λιμῷ πιεζομένους αὐτοὺς Τρούλλου σίτου παρὰ τῶν Οὐανδάλων ἀγοράζειν ἑνὸς * χρυσοῦ.

* Οὐαλέριος

* τοῦδε

* al. πάλλεσθαι

* περιβαλέσθαι Fr. Sylb.

* ἡλικίας Fr. Sylb.

* al. λούει

* κλυόντων

* ἀξίαν

* χρυσοῦ

ἡ δὲ τρύλλα, οὐδὲ τέταρτον ξέστου χωρεῖ. Ὅτι κατὰ A
τὰς Ἰσπανίας τὴν Οὐανδάλων καταδραμόντων
καὶ τὴν Ῥωμαίων εἰς τὰς πεπυργισμένας πόλεις κα-
ταφυγόντων, τοσοῦτος αὐτὸν λιμὸς κατεκράτη-
σεν, ὡς εἰς ἀλληλοφαγίαν ἐκδιαθεῖναι, καὶ
γυνὴ τέσσαρα τέκνα ἔχουσα πάντα κατέφαγε,
τοσοῦτον ἐφ' ἑκάστου ποιουμένη, τὴν τῶν ἐκ-
γόνων τροφὴν καὶ σωτηρίαν, ἕως αὐ πάντα κα-
ταφαγοῦσα λίθοις ἐκάστου τῶν δήμων ἀνῃρέθη. Ὅτι
Εὐπλούτιος ὁ μαγιστριανὸς, πρὸς Οὐάλιον, ὃς
τὴν Γότθων ἐκπεμπόμενος φύλαρχος, ἀποστέλλε-
ται, ἐφ' ᾧ σπονδάς τε ποιήσων εἰρηνικὰς, καὶ ἀπο-
λαβεῖν τὴν Πλακιδίαν. ὁ δὲ ἐπείμως δέχεται. καὶ B
ἀποταλέντος αὐτοῦ σίτου εἰς μυελισὸν ἐξίκνεται
ἀποστέλλεται Πλακιδία παραδοθῆσα Εὐπλουτίῳ
πρὸς Ὀνώριον τὸν οἰκεῖον αὐτῆς ἀδελφόν. Ὅτι
ζητήματος ἐν ταῖς Ἀθήναις ἀνακινήσαντος περὶ τῶν
κεκλημένων βιβλίων μαθεῖν τίς ἐπιζητοῦσι ὁ
*al. εἰκπέμπει μέτρον τῆς κόπου. * Φιλάππιος ὁ τῆς ἰσοτιμίας ἐπαί-
* ἐπόλιξε σας, ἀφ' οὗ καὶ γραμματικὸν ἔχων, τοῦτο *
ἀπέδιξε. ὃ δοκιμήσας τυγχάνει παρὰ τῶν πο-
λιτῶν εἰκόνος. Ὅτι περὶ τῆς Ὀάσεως ὁ συγγραφεὺς
πολλὰ παραδοξολογεῖ, περί τε τῆς διαιρέσεως αὐτῆς
καὶ ὅτι οἱ ἱερὸν νόσον ἔχοντες, οὐ μόνον ἐκεῖσε οὐ C
χύονται, ἀλλὰ καὶ ἀλλαχόθεν παραγινόμενοι ἀπαλ-
λάττονται τῆς νοσήματος, ἀφ' ὧν τὰ ἀέρος διαιρε-
σίαν, καὶ περὶ τὸ ψάμμου τῆς πολλῆς ἐκείνης. καὶ τῶν
ὀρυσσομένων φρεάτων, ὡς εἰς ἀφικομένοις, καὶ
τι, ἐφ' ὅτε δὲ ἐς εἰς πεντακοσίοις πήχεις ὀρυσ-
σόμενα, ἀναβλύζοντι ὕδωρ ῥεῖ, δηλον, αὐτοῦ τῆς ὁ-
μοίου παραγομένου. ἐξ οὗ καὶ ἀφ' ὧν ἀ-
ρυόμενοι, ὅσοις κοινὸν γέγονε ὕδωρ, καὶ τὰς
οἰκείας ἀρούρας ποτίζουσιν οἱ γεωργοί. καὶ ὅτι
αἱ ὀπῶραι ἀεὶ τοῖς δένδρεσι φέρονται· καὶ ὅτι ὁ
σῖτος χρείαν πάντως σίτου, καὶ χρόνος λευκό-
τερος. καὶ ὅτι ἐφ' ὅτε δὶς τῆς ἔτους αὐρέται
ἡ κριθὴ. τρὶς δὲ ἀεὶ ἡ κέγχρος. Ἐρόδωσοι δὲ D
τὰ γήδια αὐτὸν ἐν ὑρῷ μὲν ἀφ' τρίτης ἡμέ-
ρας, ἐν χθαμαὶ δὲ ἀφ' ἕκτης, ἐξ οὗ καὶ ἡ βο-
φορία γίνεται. καὶ ὅτι οὐδέποτε σεισμὸς γίνε-
ται. καὶ περὶ τῶν ποιουμένων αὐτοῦ ἀφηγήσεων. λέ-
γει δ' ὅτι νῆσος ὁ παλαιὸν ἦν, καὶ ἀπεγεμώθη. καὶ ὅτι τούτῳ καλεῖ Ἡσίοδος μακάρων νή-
σους. Ἡσίοδος δὲ, ὁ τὸν Ὀρφέως καὶ Μουσαίου
συγγράψας ἱστορίαν, Φαιακίδα τούτῳ κα-
λεῖ. τεκμήριον δὲ νῆσον αὐτὸν γεγονέναι, ἔκ
*ἐπὶ τῶ τε τῆς ὄψεως καὶ πεπλασμένα βυθίσκεσθαι, τῆ
* al. φαναφόρια τοῦ τὸν Οάσιν ἀπὸ τῆς Θηβαΐδος φέρονται δεύτερον. ὅτι ψάμμος πολλὴ ἐπτεκ-
χεῖται ἀεὶ, καὶ τὰς πρεῖς ἀναπλήσει Οάσις. πρεῖς γὰρ φασιν Οάσεις καὶ αὐτὸς εἶναι,
δύο μεγάλας, καὶ τὸν μὲν ἐξωτέρω, τὸν δὲ ἐσωτέρω καταντικρὺ χιλιόνας ἀλλήλαις,

Trula vero nondum tertiam ſextarii partem capit. Dum Vandali Hiſpanias vaſtaſſent, qui in muratas ſe vrbes Romani receperant, eo inediæ adacti ſunt, vt inuicem ſe laniando edere cogerentur. Ibi mulier vna, quatuor liberorum mater, omnes deuorauit, ad ſingulos prætexens, reliquos ſe alere, ac ſaluare velle, donec omnibus illis abſumptis, lapidibus a plebe obruta eſt. Euplutius Magiſtrianus ad [a] Valium Gotthorum præfectum mittitur, qui pacis fœdera iniret, Placidiamque reciperet. Ille vero commode recepit, miſſaque frumentatione ſexcentorum millium, Placidia Euplutio tradita, ad Honorium fratrem remittitur. Cum Athenis inquiri cœptum eſſet, quonam modo conglutinari poſſent libri, diſcere quærentibus modum glutinis, Philtatius, ſcriptoris huius ſocius, in re litteraria bene induſtrius, oſtendit: quare & honoris gratia ſtatuam illi ciues collocant. De Oaſi auctor multa narrat incredibilia. De eius primum temperie: & quod ſacro ibi morbo non modo nulli laborent, ſed etiam ſi qui aliunde aduenient, eo liberentur, ob benignam aeris temperiem. De copioſa deinde quæ ibidem eſt arena, deque puteis, qui foſſione ad ducentos & trecentos, nonnunquam vero etiam ad quingentos cubitos facta, ſcaturiginis riuos per orificium effundunt: vnde per vices ii, qui communi labore opus fecerunt, hauriunt, & arua ſua rigant, agricolæ. [b] Arbores perpetuo ibi poma ferre: & frumentum illic natum omni frumento eſſe præſtantius, niueque candidius. Interdum bis quotannis hordeum ibi ſeri, milium autem perpetuo ter. Rigare incolas ruſcula ſua, æſtate, 3. quoque die, hyeme, 6. atque hinc tantam terræ fertilitatem conciliari. Nunquam ibi cœlum nubes contrahere. Ad hæc de horologiis, quæ ibidem conficiuntur. Oaſim memorat inſulam olim fuiſſe, atque a continente diuulſam, eandemq; ab [c] Herodoto vocari *Beatorum inſulam*, ab [d] Herodoto autē eo, qui Orphei ac Muſæi conſcripſit hiſtoriam, nominari [e] *Phæacidem*. Inſulam ante fuiſſe ex eo conijecturas ducit, quod teſtæ marinæ, & oſtrea lapidibus adhærētia, in eo monte inueniantur, qui ex Thebaide in Oaſim ducit. Deinde etiam, quod perpetuo copioſa ibi arena ſcatet, treſque Oaſes replet. Nam etiā ipſe [f] tres Oaſes eſſe tradit, duas magnas, exteriorem vnam, alteram interiorem, e regione ſibi inuicem oppoſitas,

[a] *Valiam* vocauit paulo ante.

[b] Al. Zoſim. lib. 5. nec arborem ibi vllam nec domicilium eſſe. Vide Notas Baronii ad Martyrologium 12. Iunii.

[c] Thalia.

[d] E cuius item libris τῆς καὶ Ἡσιόδου, frequentia paſſim adducuntur teſtimonia.

[e] Alia eſt Homeri φαιακία, quæ cæteris *Corcyra* dicitur.

[f] Vt antea Strabo lib. 17. Geograph. vbi Ἀνάσις, vel e MSS. Αὐάσεις, legitur: Stephano Αὐασὶς.

centum miliarium ſpatio interiecto, cum tertia parua, longo interſtitio ab alteris duabus ſeparata. Inſuper hoc etiam argumento inſulam fuiſſe tradit, quod ſæpenumero accidit, vt piſces ab auibus eo delati viſantur, aut certe arroſorum piſcium reliquiæ: vt inde coniectare liceat, non admodum longe abeſſe mare. [a] Ait autem & Homerum ex vicina huic Thebaide genus ducere. Honorius Auguſtus vndecimum, & Conſtantius iterum conſules creati, Placidiæ nuptias conciliant. Sed has ipſa nuptias cum vehementer detrectaret, effecit vt [b] ipſius famulis indignaretur Conſtantius. Tandem nihilominus ipſo, quo conſulatum iniit die, manu ipſam arreptam Honorius Imperator frater eius inuitam Conſtantio in manum tradit, nuptiæque ſplendide celebrantur. Hinc nata filia, quam Honoriam nominarunt: filius item, cui Valentiniano nomen datum, qui ſuperſtite etiamnum Honorio, *Nobiliſſimus* dictus, impellente fratrem Placidia. Quin & mortuo Honorio, diſiectaque Ioannis tyrannide, Romanorum idem Auguſtus creatus eſt. Conſtantius vero Honorii in Auguſtali imperio collega fit, ab illo quidem ipſo, ſed pene repugnante, conſtitutus. Placidia quoque *Auguſta* a fratre & marito dicta eſt. Dein ad Theodoſium, qui fratre Honorii genitus Orientis partibus Auguſtus imperabat, de Conſtantii Imp. electione nuncius mittitur, minimeq; receptus eſt. Hinc morbum Conſtantius contraxit, ſuſcepti pœnitens Imperii, quod non iam (vt antea) eundi redeundique, quo & quando vellet, libertas eſſet: neque ludicris, vt moris eius erat, operam dare iam Imperatori permitteretur. Igitur ſeptimo Imperii menſe (quemadmodum & in ſomnium ſic indicauerat: *Sextus abiit: Septimus inchoatur.*) pleuritide extinctus eſt. extincta ſimul cum ipſo in Occidentem ira, atque expeditione, quam quod ad Imperii ſocietatem admiſſus non eſſet, animo agitabat. Valia præfecto [Gothorum] morte abſumpto, Imperium Teuderichus ſuſcepit. Scriptor varia maritimo itinere paſſus, vix ſaluus euaſit. Vbi & prodigioſa quædam de [c] ſidere commemorat, in ipſum nauigii malum magno cum pondere ingruente, vt iam mergendi viderentur. *Vraniam* vero meteorum illud a nautis appellatum. Refert de pſittaco, quo cum annos ipſe viginti vixerit, vt nullam fere humanarum actionum, quam non imitaretur, omiſerit. Saltabat enim, & canebat, & φαναι τωι θεωι την αυτην τελειωσαι. λεγει δε περι Πυθαγορου, ω εικοσιν ετεσι συνδησαι, ως φασιν τι σοφον την ανθρωπω περιπολουσων αμιμητον * καταλιμπανειας. ορχειτο γαρ, και ηδε, και συνα

[a] Ex Calaſiris quoque ſententia apud Heliodor. in Æthiopicis. lib. 5.

[b] τῆ τῆ αὐτῆς διακονήτων.

[c] Hiſpani nauxe *Sans Telmo* appellare ſolent.

στωτέλνοντος εἰς ἑκατὸν σημεῖα τῆς μεταξὺ διαστήματος. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη τρίτη μικρὰ, πολλῷ διαστήματι τῶν δύο κεχωρισμένη. λέγεται δὲ εἰς ταύτην τὴν νῆσον ῥηθέναι, ὅτι καὶ ὑπὸ ὀρνέων ὁρᾶσθαι συμβαίνει πολλάκις ἰχθῦς φερομένους καὶ ἰχθύων ἄλλοτε λείψανα. ὡς ἐντεῦθεν εἰκάζεσθαι, μὴ πολὺ πόρρω εἶ) τῆ θαλάσσῃ. * φασὶ δὲ καὶ Ὅμηρον ἐκ τῆς πρὸς ταύτῃ Θηβαΐδος ἑλκεῖν τὸ γένος. Ὅτι ὕπατος ὁ βασιλεὺς Ὀνώριος τὸ ἑνδέκατον, καὶ σὺν αὐτῷ Κωνστάντιος τὸ δεύτερον, τὸν Πλακιδίας γάμον ὑπατεύουσιν. ἐφ' ᾧ πολλὰ μὲν αὐτὴ ἀναβάλουσα, Κωνστάντιον προσεβιάσατο καθῆψθαι τῆς αὐτῆς ὀργίζεσθαι πραττόντων. τέλος δὲ τῇ τῆς ὑπατείας ἡμέρᾳ, ἀπὸ χρυσῆς ταύτης ὁ βασιλεὺς καὶ ἀδελφὸς Ὀνώριος ἄκουσαν λαβὼν, ἐγχειρίζει παρθενικὴν Κωνστάντιῳ. καὶ ὑπατεύσας εἰς ὃ λαμπρότατον ὁ γάμος. εἶτα καὶ παῖς αὐτοῖς ἥκτετο, ᾧ ὀνομάζουσιν Ὀνωρίαν. καὶ ἕτερος πάλιν, ᾧ κλῆσιν ἔθεντο Οὐαλεντινιανός. ὃς ζῶντος μὲν Ὀνωρίου * Νοβελίσιμος γενόμενος, βιασαμένης τῆς Πλακιδίας τὸν ἀδελφόν. μετὰ δὲ θάνατον τοῦ βασιλέως, καὶ ἔτι μᾶλλον τῶν καθ' ἡλικίαν τοῦ τυραννήσαντος Ἰωάννου, καὶ Ῥώμης βασιλεὺς ἀναδείκνυται. ὁ δὲ Κωνστάντιος * συμβασιλεύει τῷ Ὀνωρίῳ, αὐτὸν μὲν χρηστοήθη τος, ἀλλὰ σφόδρα ἄκυρος. χρηστοήθειαν δὲ καὶ ἡ Πλακιδία Αὐγοῦστα, τὸ τε ἴδιον ἀδελφὸν καὶ τὸ ἴδιον ἄνδρος, χρηστηριάζοντων. εἶτα πέμπουσι πρὸς Θεοδόσιον, ὃς ἀδελφιδοῦς ὢν Ὀνωρίου, τῶν πρὸς ἕω μοιρῶν ἐβασίλευσεν. ἡ ἀναρρησις μὲν ἐμποδὼν τῆς Κωνσταντίου βασιλείας καὶ μόνου ἀπαρέσκετο. ἐφίσταται νόσος Κωνσταντίῳ, καὶ μετέμελεν αὐτῷ ἡ βασιλεία, ὅτι οὐκ ἔτι ἐπ' αὐτῷ ἐπ' ἀδείας, ὥσπερ πρότερον, ἐξιέναι τε καὶ ἀπιέναι, ὅπη καὶ ὅπως βούλοιτο· καὶ ὅλως οὐκ ἐξὸν αὐτῷ χρῆσθαι βασιλεύοντι οἷς ἔθος εἶχε χρῆσθαι παιγνίοις. τέλος ἑπτὰ βασιλεύσας μῆνας (ὥσπερ αὐτῷ καὶ ὁ ὄνειρος εἶπεν, ἓξ ἤδη πεπλήρωται, καὶ * ἔρχονται ἑπτά) * ἰς. κατὰ πλευριτικὴν νόσον τελευτᾷ. συντελευτήσασης μοι τῶν ἐτῶν αὐτῷ καὶ τῆς ὀργῆς καὶ ὁρμῆς, ὡς ὤφειλεν, ὅτι τῷ ἀναῤῥοῦσιν τῆς βασιλείας αὐτὸν οὐ προσήκαντο. ὅτι * Οὐάλλη τῷ φυλαρχήσαντι τελευτήσαντος Θευδερίχου τῷ ἔρχεσθαι διαδέχεται. ὅτι καὶ θαλάσσαν πολλὰ παθὼν ὁ συγγραφεὺς, μᾶλλον διασώζεται. ὃν ᾧ καὶ πρὸς ἀετὸς ὄφεως τεραστιωτάτῃ ὀπτεύσαντος ταῖς ἰσχυραῖς τοῦ πλοίου, μέλλειν αὖθις βυθίζεσθαι. Οὐρανίαν δὲ ὃ * κατα-

* al. Νοβελλιανὸς

* al. συμβασιλεύει, & συμβασιλεύσας

* ἰς. κατὰ μόνου τέλος

* al. Οὐάλλου

* κατα-

σκάλει ἐξ ὀνόματος, καὶ ἄλλα ἐπράττετο. Ὅτι ὁ ἱστορικὸς Φησὶ, Διάφορος αὐτὸς τῷ Θήβας καὶ τῷ Σοίνῃ, ἱστορίας ἕνεκα, ἐν ἐπιθυμίᾳ γενέσθαι τοῖς φυλάρχοις καὶ περιφῆναι τῷ τῷ Τάλμιν βαρβάρων, ἥτοι τῷ βλεμμύων τῆς ἐντυχίας αὐτῷ. σκίνει γὰρ αὐτοῖς ὅτι τοῦτο ἡ φήμη. καὶ ἔλαβόν με, φησὶ, μέχρις αὐτῆς τῆς Τάλμεως, ὥστε κἀκείνους τοὺς χώρους ἱστορῆσαι, διέχοντος ἀπὸ τῷ * φίλων διάστημα ἡμερῶν πέντε, μέχρι πόλεως τῆς λεγομένης * Πεῖμα ἥτις ὁ παλαιὸν περῶτη πόλις τῆς Θηβαΐδος ἀπὸ τοῦ βαρβαρικοῦ διεστῶσα, διὸ καὶ τῷ Ρωμαίων Ρωμαία φωνῇ Πεῖμα, ἥτοι περῶτη ὠνομάσθη. καὶ νῦν οὕτω καλεῖται, καί τοι ὀλίγου πολλοῦ οἰκειωθεῖσα τοῖς βαρβάροις, μᾶλλον ἑτέρων τεττάρων πόλεων Φοινικώνος, Χίριδος, Θάπιδος, Τάλμιδος. καὶ εἰς τούτους τοὺς χώρους, Φησὶ, καὶ σμαράγδου μέταλλα εὑρεῖν μαθεῖν, ἐξ ὧν τοῖς Αἰγυπτίων βασιλεῦσιν ἡ σμάραγδος ἐπλεόναζε. ἃ δὲ τοῦτα Φησὶν, οἱ περῶται τῷ βαρβάρων περιτρεπόν με θεάσασθαι. ἀλλ' οὐκ ἐᾶν τοῦ τὸ δυνατὸν ἰδεῖν χωρὶς βασιλικῆς προστάξεως. Ὅτι Λιβανίου ἐν τεσσαρολογίᾳ, Ἀσιανὸν δὲ γένος, καὶ τῆς βασιλείων Ὀνωρίου καὶ Κωνσταντίου ὅτι Ῥάβεννα παραγενέσθαι. ἀκεσὼν δὲ τῶν εἰ τελεσιχόν. καὶ δύνασθαι δὲ Φησι, καὶ ἀναχρεῖσθαι αὐτὸν χωρὶς ὁπλιτῶν [καὶ] καὶ βαρβάρων ἐνεργεῖν. Εἶτα πεῖραν δοὺς Φησὶν ὅτι τῆς ἐπαγωγίσεως καὶ τῆς φήμης δραμούσης ὥστε καὶ Πλακιδίαν τῷ βασιλέα μαθεῖν, ἀναιρεῖται ὁ τελεσὶς· ἠπείλησε γὰρ Φησὶν ἡ Πλακιδία Κωνσταντίῳ χωρισμὸν τῷ γάμου, εἰ Λιβάνιος παρελήποιτο τοῖς ζώσιν, αἰὴρ γόης, καὶ ἄπιστος. Ὅτι Κωνστάντιος, Ἰλλύριος τὸ γένος, ἀπὸ Παναγίου πόλεως τῆς Καδίας, καὶ πολλαῖς στρατείας ἀπὸ τῷ Θεοδοσίου χρόνων τῷ μεγάλου διελθών, ὕστερον καὶ εἰς τῷ βασιλέα ἀρχῆς, ὡς ἐρρήθη, ἐπάνεδυ. τῷ δὲ ἄλλα μὲν ἐπαινετὸς καὶ χρημάτων δὲ κρείττων, πλὴν ἡ συναφθεῖσα Πλακιδία. ἐπεὶ δὲ συνέζευκτο, εἰς φιλοχρηματίαν ἐξώκαλε. μᾶλλον τὸν αὐτὸ θάνατον, δεινὸς κατ' αὐτὸ τῷ εἰς χρημάτων ἀδικηθέντων ὅτι Ῥάβεννα πάντα χρόνον συνέρρεον. ἀλλ' ἡ τῷ Ὀνωρίου Φησὶ κουφότης, καὶ ἡ τῆς Πλακιδίας πρὸς αὐτὸν οἰκειότης, ἀπρόσκοπος αὐτῷ ἅπασι τὴν αἴτησις καὶ τὸν ἰσχὺν τῷ δικαίου ἀπέφυγεν. Ὅτι * Γοσαύνθα Ἀλθέσις Ὀνωρίου πρὸς τὴν οἰκείαν ἀδελφὸν, ἧς οὐδαμῶς ὁ Γοῦτθος αἰὴρ Κωνστάντιος ἀπεδίω, πρέμπεφύκη. ὡς τὲ ἄμεσον αὐτῷ ἀγάπην, καὶ τὰ συνέχη τῷ σῶμα φιλήματα εἰς ἀπόλαυσιν αἰρεσαὶ αὐτοῖς πᾶς πολλοῖς * ἐμβαλεῖν. ἀλλὰ τοσαύτη πάλιν

A suo quemque nomine compellabat, aliaque id genus exprimebat. Refert item historicus cum apud Thebas, & [a] Soënem lustrandorum locorum, cognoscendique studio versaretur, fama excitatos præfectos ac vates eorum barbarorum, qui ad Talmin incolunt, quos *Blemmyas* vocant, ipsius optasse congressum atque colloquium. Abripuerunt itaque me, ait, vt illas quoque regiones perlustrarem, in ipsam vsque Talmin, a meis contribulibus quinque dierum interuallo distantem, ad vrbem quæ dicitur *Prima*. Hæc olim prima Thebaidis vrbs, proxime a barbarico solo aberat, eamque ob causam a Romanis latino vocabulo *Prima* nominata: quo etiam nunc nomine vocitatur, quamuis longo iam tempore, barbari eam sibi vindicarint, cum aliis quatuor opidis Phœnicone, Chiride, Thapide, & Talmide. In hac regione Smaragdi se fodinas reperisse scribit: vnde Ægyptiorum Regib. olim Smaragdi illa tanta copia suppeditabat. Et hæc quidem barbarorum vates inspicere inuitabant: verum id sine bona regis venia non licebat. De Libanio quodam admiranda refert, Asianum genere hunc, Honorio & Constantio Imperatoribus Rauennam venisse, summumque veneficum ac magum fuisse. Dicit enim professum esse, admiranda posse se absque armatis hominibus aduersus barbaros patrare. At cum deinde experimentum promisisset dedisset, & fama longius manans ad ipsas vsque Placidiæ aures rumorem detulisset, necatum illum esse: comminante Placidia coniugi Constantio diuortium, nisi e viuis tolleretur Libanius præstigator atque infidelis. Constantius genere Illyrius fuit, e Panæso vrbe Cadiæ, qui multis obitis iam inde a Theodosii magni temporibus militiæ muneribus, ad summum tandem, vt diximus, Imperii apicem euectus est. Is cum cætera fuit laude dignus, tum quod auri nulla cupiditate flagraret, antequam quidem Placidiæ coniungeretur. nam ea vxore ducta, pecuniarum auidus euasit. Ipso ergo mortuo, cum postulatis homines Rauennam vndique confluxerunt, quos bonis ille per iniuriam exuisset. Verum Honorii, inquit, lenitas, & Placidiæ cum eo arcta nimis familiaritas, frustra vt essent hæ querimoniæ, omnisque adeo iuris vis ac potentia effecit. Honorii erga sororem insita affectio tanta fuit, ex quo Constantius eius maritus vita decessit, vt perdite nimis amando, & assidue os eius osculando, turpis apud multos consuetudinis suspicionem non effugerit. Sed hic amor in tantum breui

[a] *fort.* Syonem.

* ἰ. φύλων

* Πεῖμα

* πλεῖστη

* al. ὀκέλλειν

vertit odium, allaborantibus [a] Spadusa, atque Elpidia, Placidiæ nutrice, quibus illa tribuebat plurimum, adiutante item ipsas Leonteo illius [b] curatore, vt & seditiones Rauennæ frequenter exsisterent (adhærebat enim ipsi adhuc barbarorum turba, cum ex Adaulphi, tum ex Constantii Imperatoris coniugiis) & vulnera etiam vtrinque inferrentur. Donec tandem ob eas ipsas inimicitias, & priori amori par nunc odium, Constantinopolim Placidia, fratre prævalente, cum liberis ablegatur. Solus Bonifacius fidem illi seruans, cum ex Africa, cui præerat, pecuniam, vt poterat, submisit, tum ad alia ei obsequia præsto fuit. Qui post etiam, vt ad Imperium hæc rediret, nihil non fecit, tulitque. Honorius aquæ intercutis morbo correptus, [c] ante diem sextum Kalendas Septembris vitam finiit, missæque in Orientem litteræ, Augusti mortem nuntiantes. Quæ dum vltro citroque mittuntur, Ioannes quidam tyrannidem occupauit, atque eius inauguratione Imperii, tanquam ab aliquo futuræ rei oraculo, iactum est: *Cadit, non stat:* quod vulgus dictum inuertens exclamabat: *Stat, non cadit:* [d] Bonifacius vir erat heroicus, qui cum multis sæpe gentibus barbaris strenue pugnauit, paucis interdum copiis adhibitis, interdum pluribus, nonnunquam vero & singulari certamine: &, vt verbo dicam, barbaras multas, variasque gentes Africa expulit. Idem iustitiæ vel imprimis studiosus & abstinens, ac pecuniarum contemptor fuit, a quo etiam huiusmodi aliquando patratum facinus, Rusticus quidam præstanti forma vxorem suam cum barbaro quodam e confœderatis milite consuescere cognouit: rogauit itaque Bonifacium, dedecus illud familiæ deplorans, vt opem ferret. Ille cognito loci interuallo, & agri nomine, vbi adulterium patraretur, hominem tum quidem dimisit, in posterum diem ad se redire iussum. Noctu autem, insciis omnibus, in agrum illum septuaginta stadiis dissitum profectus, deprehensi cum mœcha barbari caput amputauit, eademque domum nocte reuertit. Redeunti dein, vt mandatum fuerat, postridie marito, barbari caput obtulit, percunctatus an nouisset. Ille spectaculo percussus, & quasi sensu motus, mox vbi agnouit, multis iustitiæ causa actis gratiis, domum lætus rediit. E magnis Romanæ vrbis domibus (vt hic refert) omnia intra se vnaquæque habuit, quæcumque mediocris etiam vrbs habere potuit, hippodromum, fora

[a] Lego Σπαδούσης, dum quid certius reperiam.

[b] *Palatii* fortasse qui *Curo palates* quoque appellatus. Vide & Brisson. Lexicon.

[c] Discrepat hic calculus ab aliis. nam 18. Kal. Septemb. obiisse Honorium tradunt Socrates, Prosper, Marcellinus & Cassiodorus.

[d] Hic B. Augustino perfamiliaris fuit, vt crebræ vtriusque litteræ ostendunt.

αὐτῆς συναπετέθη ἔρρα σπουδῆ σπουδαζούσης Ελπιδίας, ἔτρεφός οἱ τῷ αὐτῇ Πλακιδίας, αἷς καὶ τὰ πολλὰ παρεσκεύαζε συμπεριπίπτοντος αὐταῖς καὶ Λεοντέου τοῦ τῶν κουφάτων, ὥστε καὶ στάσεις μὲν πολλάκις ἐν τῇ Ραβέννῃ συνῆπτον (παρεῖτο γὰρ καὶ αὐτῇ πλῆθος βαρβάρων ἐκ τῆς παρὰ Ἀδάουλφον συναφείας, καὶ ἐκ τῆς παρὰ Κωνσταντίου συζυγίας) καὶ πληγὰς δὲ παρεγίνεσθαι ἑξ ἑκατέρου μέρους. τέλος ἐκ τῆς ἀναφύσεως ἐκείνης ἔρρας, καὶ τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ περὶ φιλίας μίσους, εἰς Βυζάντιον Πλακιδία (τοῦ ἀδελφοῦ *συνεπιχώσαντος) σὺν τοῖς *οἰκείοις παισὶν ἐξῳκίζετο. καὶ μόνος αὐτῇ Βονιφάτιος τὰ πιστὰ φυλάττων, ἀπὸ τῆς Ἀφρικῆς, ἧς ἦρχε, καὶ χρήματα ὡς ἐδύνατο *ἔπεμπε, καὶ παρὼν τῷ ἀλλίῳ αὐτὸς ἐσπουδὲ θεραπείᾳ. ὕστερον δὲ καὶ εἰς τὸν τῆς βασιλείας ἀνάληψιν ἄπεμπτα σωτεδάλετο. Οτι Ονώριος ὑδρικῷ νοσήματι ἁλοὺς, παρὰ ἓξ καλανδῶν σεπτεμβρίων τελευτᾷ· καὶ πέμπονται γράμματα εἰς τὴν ἀνατολὴν, τὸν βασιλέως θάνατον μηνύοντα. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπέμποντο, Ιωάννης τὴς αὐθεντήσας τυραννεῖ. ἐφ' οὗ καὶ τῆς ἀναῤῥήσεως *γενομένης, ἐῤῥήθη ὥσπερ ἀπό τινος παῤῥησίας παρεῖναι, πίπτει, οὐ κεῖται· καὶ ὁ πλοῦτος ὥσπερ ἀναλύοντες *ὄρημα ἀναφωνοῦσι, κεῖται, οὐ πίπτει. ὅτι Βονιφάτιος, ἀνὴρ τὰ ἡρωϊκὰς, καὶ πολλὰ πολλάκις βαρβάρων ἠείσευσεν· ἄλλοτε μὲν σὺν ὀλίγοις ἐπῆρχόμενος, ἄλλοτε δὲ καὶ σὺν πλείοσιν, ἐνίοτε δὲ καὶ μονομαχῶν. καὶ ἁπλᾶς εἰπεῖν πολλῶν ἔθνεσι πολλῶν βαρβάρων, καὶ διαφόρων ἐθνῶν ἀπήλασε τὴν Αφρικήν. τῶ δὲ καὶ δικαιοσύνης ἐσκήσε, καὶ χρημάτων κρείττων. ἐπερωτᾶται δὲ αὐτῶ καὶ [τι] διοδτον. ἀνὴρ ὡς ἀγρικὸς, ἔχων αἰδοδσαν γυναῖκα τὴν ἄκρον ἐπιβαίνος τῆ συμμάχων βαρβάρων ἔγνω αὐτὴν μοιχευομένην· δεῖται διηγεῖσθαι τοῦ Βονιφατίου, τὴν ὕβριν ὀλοφυρόμενος. ὁ δὲ Βονιφάτιος μαθὼν τὸ διάστημα τῆς τόπου, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀγροῦ, ἐν ᾧ τὰ τῆς μοιχείας ἐπεπράττετο, τὸν μὲν οἰκέτην τινὰ ἀπέπεμπε παρασκευάσας πάλιν τῇ ἑξῆς αὐτὸν παρεσεσθαι. ὀψίας δὲ λαβὼν ἀπόκρισιν, ὅτι τὸν ἀγρὸν ἐλάσας, ἑβδομήκοντα διϊσταμένων σταδίων, καὶ θύρων τὸν βαρβάρου τῇ μοιχευομένῃ συνκαθευδόντα· τέμνει τε αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καὶ δι' αὐτῆς ὑποστρέφει νυκτός. παρεσεσθόντι δὲ τῷ βαρβάρῳ τὸ διάστημα εἰς τὸν αὔριον τοῦ αἰδρὶ, ὅπως δώσει τὸν βαρβάρου τὴν κεφαλὴν, διαπυνθανόμενος, εἰ ὑπογινώσκει αὐτήν. ὁ δὲ ἥδετο ἄμα καὶ θαμβηθείς, καὶ ἀμηχανήσας· ἔπειτα ὑπογνούς, καὶ πολλὰ τὴ δικαιοσύνης ἀπολογησάμενος, σὺν χαρᾷ ἀπῆλθε. Οτι ἔκκειτος τῶν μεγάλων οἴκων τῆς Ῥώμης, ὡς φησιν, ἄπεμπτα εἶχεν ἐν ἑαυτῷ, ὁπόσα πόλις σύμμετρος ἠδύνατο ἔχειν. ἱππόδρομον, καὶ φόρους,

* al. θεράποντος
* ἰδίοις
* ἐσπουδ
* al. γενομένης
* ὑπὸ τὴν ἀναγνωσῖν

καὶ ναοὺς, καὶ πηγὰς, καὶ λουτρὰ Διόφορα. διὸ καὶ ὁ συγγραφεὺς ἀπεφθέγξατο

Εἷς δόμος ἀστυ πέλει· πόλις ἄστεα μυία * πεύκη

ἦσαν δὲ καὶ λουτρὰ δημόσια παμμεγέθη, αἱ δὲ Αντωνιανὰ οὕτω καλούμεναι, εἰς χρείαν τῶν λουομένων καθέδρας * εἶχε χιλιάδας χιλίας ἑξακοσίας, ἐκ μύρμακος κατεσκευασμένας ξεστὸ. αἱ δὲ Διοκλητιανὰι, ἐγγὺς διπλασίους. Ὁ δὲ τῆς Ρώμης τεῖχος μετρηθὲν ὑπὸ Αμμωνος τοῦ γεωμέτρου καθ' ὃν χρόνον Γότθοι τὴν πρεσβύτερον κατ' αὐτῆς καθοδρομὴν ἐποιήσαντο, εἶχον καὶ ἑνὸς μιλίου διάστημα ἔχον ἀπεδείχθη. Οτι πολλοὶ οἶκοι Ρωμαίων πρεσβύτις κατ' ἰδίαν τὸν ἐδέχοντο ἀπὸ τῶν κτημάτων αὐτῶν, ἀπὸ τεσσαράκοντα χρυσοῦ κεντηναρια, χωρὶς τοῦ σίτου καὶ τοῦ οἴνου, καὶ τῶν ἄλλων ἀπφύτων εἰδῶν, ἃ εἰς πέπον συνέτεινεν, εἰ ὀκτωκαίδεκα, τοῦ εἰσφερομένου χρυσίου. τῶν δὲ μὴ τοὺς πρώτους δευτέρων οἴκων τῆς Ρώμης, πεντεκαίδεκα, καὶ δέκα κεντηναρίων ἢ πρεσβύτις ἦν. καὶ ὅτι Πρόβος ὁ παῖς Αλυπίου, τελέσας τὴν οἰκείαν πραιτούραν ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς Ιωάννου τυραννίδος, δώδεκα κεντηνάρια χρυσοῦ ἀνάλωσε. Σύμμαχος δὲ ὁ λογογράφος, συγκλητικὸς ὢν τῶν μετρίων πρὸ ἢ τὴν * πόλιν ἀλῶναι, τοῦ παιδὸς Συμμάχου Πραιτούραν τελοῦντος, εἴκοσι κεντηνάρια ἐδαπάνησε. Μάξιμος δὲ εἷς τῶν ὑπάτων, εἰς τὴν τοῦ ἱππου πραιτούραν, πεντεκαίδεκα κεντηνάρια. ἑπτὰ δὲ ἡμέρας οἱ Πραίτορες ἅμα πομπύρας ἐτέλουν. Οτι ὁ συγγραφεὺς τὴν Οδυσσέως πλάνην οὐ κατὰ Σικελίαν φησὶ γεγονέναι, ἀλλὰ κατὰ τὰ πέρατα τῆς Ιταλίας, καὶ τὴν εἰς ᾅδου κάθοδον παρὰ τὸν ὠκεανὸν γεγονέναι, ὡς ᾧ καὶ πολλὴ πλάνη. ἀγωνίζεται δὲ ἀφ' πολλῶν τῶν προσῆκον. ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλοις ἀφορμὰς αἰνιγμῶν, ὡς ἴσως αὐτὸ * συμφρονοῦντας. Οτι ἀπεστάλη ὑπὸ Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεοδοσίου Πλακιδία, ἅμα παισὶ καὶ τῷ πατρὶ. καὶ ἐπιθαλαμιοῦσα αὐτὴ λοιπὸν ὁ τῆς Αὐγούστης, ὁ δὲ Ουαλεντινιανὸς ὁ * νοβελίσιμος ἀξίωμα. συνεκπέμπεται δὲ ἀδελφὸς καὶ στρατὸς, καὶ στρατοπεδάρχης ἑκατέρας δυνάμεως, Αρδαβούριος ἅμα τοῦ παιδὶ Ασπαρ, καὶ τρίτος Κανδιδιανός. καὶ δὲ τῷ Θεσσαλονίκῃ, Ηλίων ὁ τῶν ὀφφικίων μάγιστρος τοῦ Θεοδοσίου ὑποταλεὶς * σκηδύῃ Βαλεντινιανὸν ἐπ' αὐτῆς Θεσσαλονίκης τῷ τῆς Καίσαρος ἐδάφνα, πέμπτον ἔτος ἄγοντα τῆς ἡλικίας. κειμένων δὲ αὐτῶν Αρδαβουρίου λοιπὸν ἀλίσκεται τοῦ τῆς πυρώνου καὶ ἀναπέμπεται πρὸς αὐτὸν, καὶ φιλιάζει αὐτῷ. ὁ δὲ τούτου παῖς, ἅμα Πλακιδίᾳ, ἐν ἀθυμίᾳ καὶ λύπῃ ἦσαν. Κανδιδιανὸς δὲ

delubra, fontes, varia balnea. Hinc & scriptor sic exclamat:

Est vrbs vna domus: mille oppida continet vna vrbs.

Sed & lauacra publica ingenti prorsus fuere magnitudine, e quibus, quæ *Antonianæ* nominantur *Thermæ*, ad commodiorem lauantium vsum, mille sexcenta habuerunt sedilia, e marmore polito fabricata: Diocletianæ, duplo fere plura. Romanæ vero vrbis mœnia ex Ammonis Geometræ dimensione, quo tempore Gotthi illam priore incursione infestarunt, viginti & vnius miliaris spatium in circuitu habere comperta sunt. Multas Romæ familias annuos reditus e bonis accepisse quadraginta circiter auri centenarios, absque frumento & vino, aliisque eius generis, quæ tertiam æquabant auri partem, si venderentur. Alteras vero post has, decem aut quindecim centenarios in censu habuisse. Probum [a] Alypii filium in prætura, quam Ioannis tyranni temporibus gessit, auri centenarios duodecim expendisse. Symmachum vero oratorem, mediocri censu senatorem, ante captam vrbem filio Symmacho præturam gerente, centenarios impendisse viginti. Maximum dein, ex opulentis ac beatis vnum, in filii prætura quadraginta centenarios impendisse. Septem autem diebus solemnes ludos prætores celebrabant. Scriptor hic Vlyssem ait, non circa Siciliam, sed ad extremas Italiæ oras oberrasse: & [b] traiecto Oceano ad inferos descendisse, atque in eo mari variis illum erroribus iactatum fuisse. Quod multis confirmare nititur. Nos & [c] alios plures legimus, in his cum illo consentire. Remissa est Constantinopoli a Theodosio Placidia cum liberis, aduersus [d] Ioannem tyrannum: & illa quidem Augustæ nomen, Valentinianus vero Nobilissimi titulum iterato susceptit. Submissus quoque exercitus, bellique Imperator vtriusque militiæ, Ardaburius nimirum cum Aspare filio, addito & tertio Candidiano. Ad Thessalonicam [cum ventum esset] Helion officiorum magister a Theodosio missus, Valentinianum in ipsa illa vrbe Cæsaris veste induit, annos natum non amplius quinque. Cum autem ad Italiam peruenissent, Ardaburius a tyranni militibus capitur, missusque ad illum [e] amicitiam cum eodem init. Eius interim filius [Aspar] una cum Placidia in magna rerum desperatione luctuque versabantur. Sed Candidianus, mul-

[a] Al. *Olympii*.

[b] Ex Homeri ipsius sententia Odyss. Λ. v. 13 ἠδὲ εἰς πείρατ' ἵκανε βαθυρρόου Ὠκεανοῖο.

[c] In quibus forte Strabo lib. 1.

[d] Cuius apud Suidam clementia, prudentia, atque moderatio commendatur.

[e] φιλιάζει αὐτῷ, cum eodem.

tis occupatis vrbibus, partaque rebus bene gestis nominis claritate, luctum dissipauit, animosque reddidit. Cæso dein Ioanne tyranno, Placidia vna cum Cæsare filio Rauennam iniit. Helion vero magister & patricius Romam inuasit, omnibusque eo confluentibus, Valentinianum iam septennem veste induit Imperatoria, vbi historiæ finis est.

πολλὰς πόλεις αἱρεῖν καὶ εὐδοκιμοῦντα μεγέθους, ὃ λυποῦν διεσκέδασε, καὶ ἐψυχαγώγει, εἶτα σφάξαντα ὁ τύραννος Ἰωάννης. καὶ Πλακιδία ἅμα Καίσαρι παῖδι εἰσήχθη εἰς Ῥάβενναν. Ἡλίων δὲ ὁ μάγιστρος καὶ πατρίκιος, καταλαβὼν τὴν Ῥώμην καὶ πάντων ἐκδοτισθέντων, τὰ βασιλικὰ ἐνδύεται ἐσθῆτα ἐτῶν ὄντα ἑπτὰ βαλεντινιανόν, ἐν οἷς καὶ τῆς ἱστορίας.

ΕΚΛΟΓΑΙ

ΕΚΛΟΓΑΙ ΤΩΝ ΚΑΝΔΙΔΟΥ ΙΣΑΥΡΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΛΟΓΩΝ Γ.

EXCERPTA CANDIDI ISAVRI HISTORIAE LIBRORVM III.

Ex Bibliotheca PHOTII Constantinopolitani Patriarchæ.

Interprete R. P. ANDREA SCHOTTO *Soc.* IESV.

ΟΘ'. ΑΝΕΓΝΩΣΘΗΣΑΝ Καφιδίδου ἱστορίας λόγοι τρεῖς. Ἄρχεται μὲν τῆς ἱστορίας ἀπὸ τῆς Λέοντος ἀναῤῥήσεως, ὃς ἐκ Δακίας μὲν τῆς ἐν Ἰλλυρικοῖς, στρατιωτικῷ προβεβηκὼς τάγματι καὶ τελῶν ἀρχὰς τὴν ἐν Σηλυμβρίᾳ, πρὸ βασιλείας δὲ ἀπορρὴξ Ἀσπαρικὸς ἐξεγένετο, ὃς τῷ Ἀλανὸς μὲν ὁ πρόγονος, ἐκ νεαρᾶς δὲ στρατευσάμενος ἡλικίας καὶ παιδοποιησάμενος ἐκ γυναικὸς γάμων Ἀρδαβουρίου, Πατρικίου, *Ἐρμηναρίχου. καὶ θυγατρὸς ἀμφοῖν δύο. ποιεῖται μὲν ὁ συγγραφεὺς, ὡς εἴρηται, ἀρχὴν τῆς ἱστορίας, πρὸ ἀρχῆς τῆς Λέοντος βασιλείας, τελευτᾷ δ' εἰς τὴν ἀναῤῥύσιν Ἀναστασίου. ἔστι δὲ πατρίδος μὲν Ἰσαυρίας, ὡς αὐτὸς φησι, τῆς τραχείας. ὑπογράμματα δὲ ἔσχεν ἀπογραφὰς τὴν ἐν *Ἰσαύροις πλεῖστον ἰσχυσάντων· πρὸ δὲ θρησκείαν Χριστιανὸς ὢν, καὶ ὀρθόδοξος. πρό τε τοῦ τετάρτην συνόδων ἐπαίνοις ἐφᾷ, ἃ τὴν κατ' αὐτῆς χαριτομισούντων καταβάλλεται δικαίως. πρὸ δὲ φράσιν ἔκ τε ἔχει παρέπουσαν λόγῳ ἰσχνῷ. πρός τε γὰρ ποιητικῆς λέξεσιν ἀπριβοκάλως τε κέχρηται, καὶ μιξολεκτοδῶς. καὶ ἡ συνθήκη αὐτῇ εἰς τὸ τραχύτερον καὶ δύσκολον ἐκβιβαζομένου. ὥσπερ αὖ πάλιν εἰς τὸ σκληρυνθῆναί τε καὶ σκληρὸν ἀποδιάζῃ. νεωτερίζῃ δὲ καὶ πρὸς συντάξεσιν οὐκ εἰς τὸ γλαφυρὸν μᾶλλον, καὶ ἐπαφρόδιτον ὥσπερ ἕτεροι, ἀλλ' ὅτε δυσερμήνευτος ἀκούσαι, καὶ τῆς ἡδείας ἀποβρίζοις. πρὸς αὐτὸς ἑαυτῷ πολὺ βελτίων ἐναλλαγὴ τῆς λέξεως πρὸς τὰ γινόμενος, συμμιγῆ πρὸ ἱστορίαν καὶ ἐκ ἀνομοιοτάτων ἀρμο-

LXXIX. LECTI sunt CANDIDI *Historici libri tres.* Inchoat historiam ab electione Leonis, qui e Dacia Illyrica oriundus, cum militari agmini [a] Selimbrianisque cohortibus præesset, Asparis studio Imperium adeptus est. Hic Aspar genere Alanus erat, [b] a pueritia militiam secutus, qui ternis nuptiis totidem filios, Ardaburium, Patricium, [c] Ermenarichum, duasque filias sustulit. Incipit ergo, vti diximus, historicus ab initio Leonis Imperatoris, desinit vero cum Anastasius Imperator renunciatus est. Patria illi ea Isauria est, vt ipse fatetur, quæ *Trachea* [siue Aspera] dicitur. Tabellio fuit vitæ instituto sub iis qui apud Isauros poterant plurimum: religione vero Christianus, & quidem Orthodoxus. Quartam enim Synodum laudibus ornat, meritoque perstringit eos, qui eam oppugnant. Stylum habet historiæ non satis accommodatum. Nam & poetarum phrasibus sine delectu, ac iuueniliter abutitur: & compositio eius durior & absona, Dithyramborum ritu, quæ alias iterum in dissolutum atque inconcinnum dilabitur. Constructiones innouat non ad ornatum maiorem ac venustatem, vt reliqui solent, sed ita, vt auditu molestus fiat, omnisque adeo expers suauitatis. Interdum autem se ipso verbis melior prorsus euadens, promiscuam historiam, etiam ex admodum dissimilibus,

[a] πλῶν ἀρξας ἀρχῶν ἐν Σηλυμβρίᾳ. Thraciæ vrbs est Selymbria, de qua Stephan. Strabo & alii.

[b] Qui cum parente Ardaburio Valentiniano Imp. reduxit, teste Olympiodoro.

[c] Al. *Hermenarichus* & *Armenerichus* idem vocatur.

concinnare deprehenditur. Hic Isauriam ab Esau nomen mutuatam dicere audet. Primo libro narrat Asparis, liberorumque eius potentiam, & Leonis per Asparem electionem. De vrbis conflagratione exorta, quæque hic ab Aspare, reipublicæ commodo gesta sint. De Titiano & Viuiano, vtque de illis Aspar cum Imperatore contenderit, & quæ ac qualia inter eos verba tum iactata sint. Imperatorem ea ex causa cum Isaurorum genere societatem iniisse, per Tarasicodisam, Rusumbladeoti F. quem etiam (Zenonem mutato nomine vocatum) generum sibi adsciuit, cum is priorem coniugem, mortalium lege amisisset: Ardaburium item, quo Imperatori aduersaretur, Isauros æque suarum partium facere constituisse: atque Martinum quendam, Ardaburii familiarem, Tarasicodisæ indicasse, quæcunque in Imperatorem machinaretur Ardaburius. Quomodo exinde asperius in dies crescente mutua suspicione, Leo Imperator Asparem sustulit, eiusque liberos, Ardaburium & Patricium Cæsarem. etsi Cæsar excepta plaga, inopinato saluus euasit, vixitque: & alius item de Aspari filiis [a] Armenerichus, quod abesset tum forte a patre, cædem perinde effugit. Tarasicodisam ergo sibi generum, data Ariadna filia, Imperator adsciuit, [b] Zenonemque nominatum, exercitus in Oriente ducem creauit. Refert deinde quæ in Africa secunda aduersaque gesserit Basiliscus. Leonem quoque multa volentem molientemque, quo Zenonem generum Imperatorem renunciaret, subditis repugnantibus, minime id quidem efficere potuisse: sed paulo ante obitum, nepotem ex Ariadna & Zenone natum, creasse: ita post Leonis excessum a Leone filio Zenonem patrem, assentiente Senatu, esse Imperatorem coronatum. Hinc Isaurorum stemma per series descripsit auctor, atque illos esse Esau posteros ac sobolem studiose persuadere conatur. Vt a [c] Verina deceptus Zenon, fugerit cum vxore ac matre ex vrbe, Imperioque: vtque Verina spe adiungendi sibi patricium Magistrum, foreque vt imperaret, generum suum [Zenonem] fugauerit per fraudem, quæ ta men spes eam fefellerit, cum ii qui in magistratu erant, Basiliscum eius fratrem Imperatorem renunciarunt. De Isaurorum incredibili Constantinopolitana in vrbe cæde, vtque post Nepotem Romanorum Imperatorem, Oreſtes pater Augustulum Romano præfecerit Imperio. Et hæc fere libro primo narrat Candidus.

[a] al. *Ermenarichus.*

[b] Multis de hoc Suidas.

[c] Duas ipsi Constantinopoli erectas columnas descripsit Suid. in Verina.

ζων ἀλίσκεται. ἔτι ἰσχυρίζεται τὴν Ἰσαυρίαν ἀπὸ τοῦ Ἡσαῦ λαβεῖν τὴν ἐπωνυμίαν. διέρχεται δὲ ὁ λόγος τοῦ τε Ἀσπαρος καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ δυναστείαν· τὴν ἀνάρρησιν ὑφ᾽ οὗ Ἀσπαρος Λέοντος τὸν σύμβαντα τῇ πόλει ἐμπρησμόν, καὶ ὅσα Ἀσπαρι πρὸς τοῦτον ὕστερον ἡ κοινὴ συμφέρον ὑφηγήκατο· καὶ πρὸς Τιτιανὸν καὶ Βιβιανόν. καὶ ὡς πρὸς αὐτὸν διωκήθη Ἀσπαρ καὶ ὁ βασιλεύς, καὶ οἷα εἰς ἀλλήλους ἀπεφθέγξαντο. καὶ ὡς ὁ βασιλεὺς ὑφ᾽ οὗπερ ἠπατήθη ὁ τῶν Ἰσαύρων ὄχλος ὑφ᾽ Ταρασικοδίσα, Ῥουσουμβλαδεώτου, ὃν καὶ Ζήνωνα μετονομάσας γαμβρὸν ἐποιήσατο πρὸ τῆς ἐκείνου γαμετῆς θυγατρὸς νόμιμον ἀπεκαλύπτα. καὶ ὡς Ἀρδαβούριος εἷς ὁ ἐναντίον μελετῶν τοῦ βασιλέως, καὶ αὐτὸς οἰκειοποιήσασθαι τοὺς Ἰσαύρους διενοήθη. καὶ ὅτι Μαρτῖνος, οἰκεῖος ὢν Ἀρδαβουρίου, μιᾷ γνώμῃ Ταρασικοδίσα, ἀφ᾽ οὗ Ἀρδαβούριος κατὰ βασιλέως ἐτυράννει. καὶ ὡς ἐντεῦθεν ἐς ὃ πραχθὲν τῆς ἐς ἀλλήλους ὑποψίας προιούσης, ἀναιρεῖ Λέων ὁ βασιλεὺς Ἄσπαρα καὶ τοὺς παῖδας, Ἀρδαβούριον, καὶ Πατρίκιον τὸν Καίσαρα. ἀλλ᾽ ὁ μὲν Καῖσαρ τῆς πληγῆς ἀνενεγκὼν, ὑποδιδύσκω διεσώθη καὶ διέζησεν. ἄλλα καὶ ὁ ἕτερος τῶν παίδων Ἀρμενέριχος οὐ συμπαρὼν τοῦ φωῒ, τὸν φόνον τότε διέφυγε. Ταρασικοδίσαν δὲ γαμβρὸν ὁποῖ γαμεῖ Ἀριάδνη * Λέων ὁ βασιλεὺς ποιεῖται, καὶ μετονομάζει Ζήνωνα, στρατηγὸν τῆς ἑῴας χρηματίσας. καὶ τὰ κατὰ Ἀφρικὴν Βασιλίσκου δυτυχήματά τε καὶ δυσχρήματα. καὶ ὡς Λέων πολλὰ βουληθεὶς, καὶ ὑφηνιοχησάμενος Ζήνωνα τὸν γαμβρὸν ἀναιρεῖν βασιλέα τῶν Ῥωμαίων μὴ προδεχομένων, σὺν ἴσχυσε. καὶ ὡς περὶ τελευτῆς αὐτοῦ τὸν ἔγγονον μὲν αὐτοῦ ὁπλίζων Ζήνωνος φωῒ τῇ Ἀριάδνῃ· καὶ ὡς μετὰ τελευτὴν Λέοντος ὁ παῖς Λέων Ζήνωνα τὸν πατέρα, σωφρονέστῃ τῆς βουλῆς [καὶ] βασιλέα ἔστεψε. λεπτομερῆς τε τῆς Ἰσαύρων γενεαλογίας ἀφήγησις, καὶ ὡς ἐπέσπασε πρόγονοι τοῦ Ἰσαῦ πολλὴ κατωδὴ καὶ διήγησις. ὅπως τε Ζήνων ὑπὸ Βηρίνης ἀπατηθεὶς, φεύγει γυναικὶ ἅμα καὶ μητρὶ τῆς πόλεως καὶ τῆς βασιλείας. καὶ ὡς Βηρίνα ἐλπίδι τοῦ συναφθῆναι Πατρικίῳ τοῦ μαγίστρῳ, καὶ βασιλεύειν αὐτὸν τὸν γαμβρὸν αὐτῆς, φυγαδεύσασα ἐξ ἀπάτης, καὶ * αὐτῆς ἡ ἐλπίδος ἐσφάλη, τὴν δὲ τέλει Βασιλίσκον τὸν αὐτῆς ἀδελφὸν ἀναπόντων βασιλέα. ὡς τε τῆς Ἰσαύρων ὑπὸ Κωνσταντινουπόλει ἀμυθήτου σφαγῆς. καὶ ὡς μὴ Νέπωτα βασιλέα Ῥώμης Αὐγούστουλον ὁ πατὴρ Ὀρέστης Ῥώμης καταπεφεύγατο βασιλεύειν. ταῦτα ὁ μὲν πρῶτος λόγος.

[A] [B] [C] [D] * al. καὶ ὧν * al. αὐτὴ

Ὁ δὲ δεύτερος, ὅπως Πατρίκιος ὁ μάγιστρος ὁ Βρεὴν συμφεθόμενος, ἐπαναγακτήσηται αὐτῷ Βασιλίσκου ἀπεθέω. καὶ ἀφ' τούτου Βρεῖνα δι' ἔχθρας ἔσχε τὸν ἀδελφόν καθαιρέσας, καὶ Ζήνωνι ἀφ' χρημάτων τε τῆς βασιλείας ἀπάλλῃν συμπεριποιοῦσα, τὰ ἔκαστα ἔπραττεν * ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ. καὶ εἰ μὴ διέκλεψεν αὐτὸν * Ἀρμάτος ἐκ τοῦ ναοῦ, πάλαι ἂν καὶ διέφθαρτο. καὶ ὡς * Ἀρμάτος τὴν * γυναῖκα συνέφθειρεν Βασιλίσκου, ὅτι μέγα δυνατείας ἦρξε. καὶ ὡς ὕστερον τὸν τοῦ Ζήνωνος πενθερὸς πόλεμον, ἀπέκλινεν ὅτι συνθήκας δι' Ἰλλοῦ πρὸς αὐτόν. καὶ ὑδοκιμῶν ὅτι Ζήνωνος, ὡς καὶ τὸν υἱὸν Βασιλίσκου Καίσαρα ἰδεῖν, ὕστερον * ἐκρεουργήθη. καὶ ὁ παῖς ἀπὸ Καίσαρος εἰς πεῖ ἐν βλαχέρναις ἀναγκάσας ἐτέλεσεν. ὡς πρὸ τούτων Βασιλίσκος Μάρκον τὸν ἴδιον υἱὸν Καίσαρα * ἀνέδειξεν, εἶτα καὶ βασιλέα. καὶ ὡς Ἰλλοῦ συνέβη Ζήνωνι εἰς φιλίαν, καὶ πάλιν ἀναλαβεῖν πρεσβεύσασα τὴν βασιλείαν. καὶ ὡς καθεστασιάσθη * βασιλεῖ συὼ τῇ γυναικὶ Ζηνωνίδι καὶ τέκνοις καθαφθῆναι εἰς τὸν ἐκκλησίαν, κἀκεῖθεν ἁπάντῃ * Ἀρμάτου ἐκβληθῆς, ἐξορίζεται εἰς Καππαδοκίαν. εἶτα παγχρεῖ καταφεύγει. ὡς Πέτρου τοῦ δυσεβοῦς καὶ τῆς ἀναπλῆς θεμένοντος ἐκκλησίας, Καλανδιώνα Ζήνων ὁ βασιλεὺς εἰς ὃ ἱερᾶσθαι Ἀντιοχείας * ἀπέστελλε, καὶ δεόμενος χρημάτων, ἐκμίσθωμάτων ἐπέτυχε. ἐ πολλοὶ νεωτερίσαντες κατ' αὐτοῦ ἐ ἐλαυνόμενοι, δίκῃ ἔδωσαν. ὡς Ἰλλοῖς πολλὰ τῇ Ῥωμαίων συνοίκησε πολιτείᾳ, ταῖς τε κατὰ πόλεμον ἀνδραγαθίαις, καὶ ταῖς κατὰ πόλιν φιλοτιμίαις τε ἐ δικαιοπραγίαις. ὡς μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ βασιλέως Νέπωτος Ῥώμης, καὶ τὸν διωγμὸν τοῦ μετ' αὐτὸν Αὐγουστύλου, Ὀδοάκρης Ἰταλίας, ἐ αὐτὸς ἐκράτησε Ῥώμης. ἐ ἀσιασάμενον αὐτῷ τὴν δυσμικὴν Γαλατῶν ἀφορεσθῆναί τε αὐτὸν καὶ Ὀδοάκρου πρὸς Ζήνωνα, Ὀδοάκρῳ μᾶλλον ὁ Ζήνων ἀπέκλινεν. ὡς Ἀλανός τις Ἰλλοῦ ἀνελεῖν βουληθεὶς, ἐ πλήξας, Ἐπινίκιον, εἶπεν, ὃς ἐῶ οἰκεῖος Βρεῖν τὸν ἀναίρεσιν ἐπανήκθαι. ἐ ὡς ὀξεδέρκη Ἐπινίκιος Ἰλλοῦ. καὶ ὡς ἐπαφέσθαι καὶ ἀμηχανίας ἐ διεργασιῶν, ὀξεῖπε πρῶτα Ἐπινίκιος, ὅτε ἐπεβούλευε Βρεῖνα τῷ Ἰλλοῦ. καὶ ὡς Ζήνων * Βρεῖναν ἀφ' τοῦτο σκιδδωσιν, ὁ δὲ αὐτὸν εἰς φρούριον Κιλικίας ὑποφεύσας ἠσφαλίσατο· ὡς Ἀμωμφερεπίᾳ τῷ δυσεβεῖ * ἀφ' Μάρσι Ἰλλοῖς * φιλιωθεὶς, ἅπαντα κατὰ μικρὸν συνέχε τὰ αὐτοῦ. ὡς ἐμφύλιος συνέστη τῷ Ζήνωνι πόλεμος, ὑξαρχοντος Μαρκιανοῦ καὶ Πρόκοπίου υἱῶν τοῦ βασιλεύσαντος Ῥώμης Ar-

*al. ὑπὸ
*al. Ἀμμάτας
*al. Ἀμμάτος
*al. γαμετῇ
*al. ἀνεψιῷ
*al. ἐπὶ τῇ
*al. Βασιλίσκου
*al. Ἀμματίου
*ἀπέστελλε
*al. Βρεῖναν
*al. διαμένου Ἰλλοῦ
*φιλωθεὶς

Excerpt. Cand. Is.

ALTERO vero libro ista. Patricius magister, qui cum Verina consuetudinem habebat indignante ipsi Basiliſco, periit. ea propter in fratrem Verina odio concepto, ac Zenonem opibus ad recuperandum Imperium adiuuans, extrema quæque a fratre pertulit, ac nisi e templo Armatus eam clam subduxisset, forte & ipsa e medio sublata fuisset. Cum Basiliſci deinde [a] vxore adulteratus Armatus, ad summam peruenit potentiam, adeo vt tandem ei bellum, quod aduersus Zenonem gerebatur, creditum fuerit, ad quem tamen certis pactis, [b] Hilli opera conditionibus defecit. Sub Zenone igitur tanti cum esset nominis Armatus, vt & filium Basiliſcum Cæsarem viderit, post nihilominus [c] in frusta diſcerptus est, & puer ipse ex Cæsare inter lectores in Blachernis profiteri cœpit. Basiliſcus itaque a seditioſis superatus, cum Zenonide coniuge, ac liberis in templum se recepit, vnde Armati fraudibus extractus, & in Cappadociam relegatus, mox cum tota stirpe cæsus est. Cum Petrus [d] ille impius Orientis turbaret eccleſias, misit Zeno Imperator Calandionem, vt Antiochenæ sedis episcopus sacraretur. Cum autem pecunia indigeret Imperator, quærendæ illi pecuniæ rationes oſtenſæ sunt. Multi rebus nouis contra illum studentes, capti pœnas dederunt. Multa Hillus Romanæ reipublicæ contulit, cum militiæ rebus fortiter gestis, tum domi honeſtis studiis ac iuſtitiæ cultu. Post interemptum Nepotem Imper. Romanum, & eius succeſſorem Auguſtulum expulsum, Odoacer Italia, atque ipsa adeo vrbe potitus est. Rebellantibus autem huic Occidentis Gallis, & legatione ab ipsis, aliaque ab Odoacro ad Zenonem missa, in Odoacrum magis Zenonis animus inclinauit. Alanus quidam occidere Hillum conatus, cum eum percuſſisset, ab Epinicio, qui erat Verinæ domeſticus, subornatum se ad cædem ait. itaque traditus Hillo Epinicius est, qui data fide & obliuionis, & præmiorum, ordine cuncta enarrauit, quæ in Hillum Verina moliretur. Quare Zeno Verinam Hillo tradidit, qui eam in Ciliciæ caſtellum ablegauit, atque ita tutum seſe reddidit. Hillus Pamprepio, homini impio, Marsi opera, factus carus, paulatim omnia ipsius negotia perturbauit. Ciuile Zenoni bellum fuit, atque inteſtinum, insurgentibus Marciano & Procopio, filiis eius qui Romæ im-

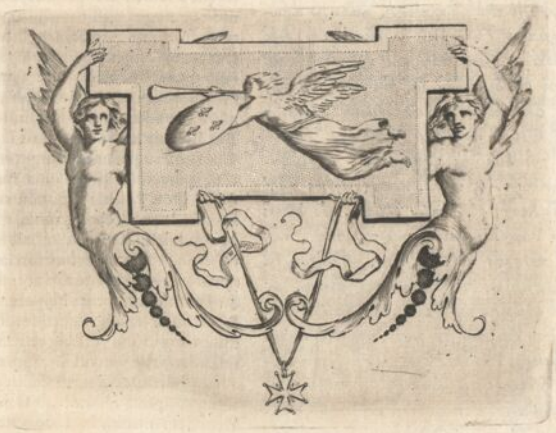
[a] Zenonide. Lege plura voce Ἀμμάτος & Ἀμμάτης. apud Suidam.
[b] Zenonis hûc Magum fuiſſe ſcripſit Suid.
[c] Malchus ab Onulpho interfectum ait.
[d] *Heretieus* cognominatur. Cod. 41. alibi *Fullo* Antiochenæ ſedis raptor.

LIB. II.

perauerat Anthemii. Quos cum Hillus Zenonis auſpiciis deuicisſet, Marcianus quidem natu grandior ordinatus eſt preſbyter: Procopius vero ad Theuderichum in Thraciam confugit. Quin & extorris in Cappadocia Marcianus, fuga elapſus, quæ ad Ancyram pertinet, Galatiam turbauit, donec captus in Iſauriam eſt relegatus. In Hillum quoque ab Imperatore odium conceptum eſt, auctumque. Atque hæc libro ſecundo prodita. Tertius deinde liber cum alia continet, tum quomodo palam in Zenonem Hillus inſurrexerit, Leontiumque Imperatorem cum Verina renunciauerit, vtque re infeliciter geſta, obſeſſi captique capite truncati ſint: aliaque ad [a] exitum vſque Zenonis.

[a] quem lege apud Suid. in Zenone.

A ἡμίου, καὶ κρατήσαντος Ζήνωνος δι' Ἴλλου πρεσβύτερος μὲν Μαρκιανὸς ἐχειροτονήθη, ὁ δὲ Πρόκοπιος παρὰ Θευδερίχῳ τὸν ἐν Θράκῃ διέφυγε. καὶ ὡς ὑποφευγὼν Μαρκιανὸς ὁ Καππαδοκίᾳ καὶ Ἀμφίνῃ ἐπάρξας τῷ κατ' Ἄγκυραν Γαλατίαν. εἶτα συλληφθεὶς εἰς Ἰσαυρίαν διῳκίσθη. καὶ ὡς ἡ παρὰ Ἴλλῳ ἔχθρα τοῦ B βασιλέως αὐξήθη. οὕτω μὲν δὴ καὶ ὁ δεύτερος. ὁ δὲ τρίτος ἄλλα τε παρείληφε καὶ ὡς εἰς ὅ ἐμφανὲς Ἴλλοις ἐπαναστὰς Ζήνωνι βασιλέα Λεόντιον στὼ Βηρίνη ἀνεῖπεν. ὅπως τε δυσπραγήσαντες ἐπολιορκήθησαν, καὶ ἁλόντες ἀπετμήθησαν, καὶ πάλλα ἕως τῆς Ζήνωνος τελευτῆς.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [336] - 20

ΕΚΛΟΓΑΙ ΤΩΝ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΛΟΓ. Ι'.

EXCERPTA THEOPHANIS BYZANTII HISTORIÆ LIBRORVM X.

Ex Bibliotheca PHOTII Constantinopolitani Patriarchæ.

Interprete R.P. ANDREA SCHOTTO *Societatis* IESV.

ΞΔ'. ΑΝΕΓΝΟΣΘΗΣΑΝ Θεοφάνους Βυζαντίου ἱστοριῶν λόγοι δέκα. Ἄρχεται ὁ πρῶτος λόγος ἀπὸ τῆς Περσικῆς πολέμου, τῆς συστάντος μὲν τοῖς Ῥωμαίοις πρὸς ἀποδοὺς, αἷς Ἰουστῖνος ὁ βασιλεὺς, καὶ Χοσρόης ὁ Περσῶν ἄλλήλοις ἔθεντο. Ἔλυσε δὲ Χοσρόης τε αὐτὸς, καὶ Ἰουστῖνος Ῥωμύλου διάδοχος Ἰουστινιανοῦ καταστάς, δευτέρου ἔτους τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ παρωμολόγου. Ἀρξόμενος δὲ ἐντεῦθεν τῆς ἱστορίας, κατίσει μέχρι δεκάτου ἔτους αὐτοῦ τοῦ πολέμου. μέμνηται δὲ ἐν τῷδε τοῦ πρώτου τοῦ βιβλίου λόγου καὶ τὰ καθ' Ἰουστινιανὸν ἱστορήσας. οὐ μὴν ἀλλὰ δῆλός ἐστιν, ὡς καὶ ἐφεξῆς τοῖς δέκα λόγοις ἑτέροις συνέπαξε. διέξεισι δὲ ἐν μὲν τῷδε τῷ λόγῳ, ὅπως αἱ * ἀποδοχαὶ * συνεχώρησαν. Ἰουστίνου μὲν ἀφ' Κομμωτίλλου Σουανίδα πρέσβεως Χοσρόου ἀπαιτοῦντος. αὐτὸς δὲ ὑστερήσαντος, οὐ μέντοι διδόντος. ὅπως τε ἡ Μεσοποταμία πᾶσα ἐσείσθη, πρόσοιμον τοῖς ἐπελθοῦσιν κακοῖς ἡμοῦν. Ὅτι τε πρὸς ἕω ἔργον αἴειμον τοῦ Ταναΐδος Τοῦρκοι νέμονται οἱ πάλαι Μασσαγέται καλούμενοι, οἷς Πέρσαι οἰκεία γλώσσῃ Κερμιχίωνας φασί. καὶ αὖθις δὲ ὅτε τοῦ τότε δῶρα καὶ πρέσβεις πρὸς βασιλέα Ἰουστῖνον ἔσχλαν, δεόμενοι μὴ ὑποδέξασθαι αὐτοὺς τοὺς Ἄβαρους. ὁ δὲ τὰ δῶρα λαβὼν καὶ φιλοφρονησάμενος, ἀπέλυσεν εἰς τὰ οἰκεῖα. τοῖς δὲ Ἄβάρεσι ὕστερον ἐλθοῦσιν, καὶ Παννονίαν οἰκῆσαι, καὶ εἰρήνης τυχεῖν δεο-

LECTI sunt THEOPHANIS *Constantinopolitani historiarum libri decem*, quorum primus initium ducit, ab illo Persico bello, quod ruptis iam fœderibus iis exortum est, quæ Iustinus Imperator, & Chosroes Persarum rex inuicem constituerant. Soluerat ea Chosroes ipse, & [b] Iustinus, Iustiniani iam successor, exeunte altero Imperii anno. Hinc ergo narrationem auspicatus, pergit porro ad annum vsque belli decimum. Meminit vero hoc ipso primo voluminis libro scripsisse quoque se quæ sub Iustiniano gesta sunt, immo & plures eum decem hisce subiunxisse libros, satis manifeste apparet. Narrat autem hoc libro, qua ratione pacta conuenta sint dissoluta, cum Iustinus per Comentiolum Suaniam a Chosroe repeteret, ipse vero verbo quidem promitteret, non tamen re præstaret. Refert & in tota Mesopotamia terram mouisse, initium nimirum calamitatum, quæ subsecutæ sunt. In Oriente ad Tanaim Turci degunt, qui Masagetæ antiquitus dicti, a Persis sua lingua *Kermichiones* appellantur. Hi tempestate hac legatos cum muneribus ad Iustinum Imperatorem legarunt, ne Abaros reciperet obsecrantes. Ille munera libenter accepit, omnique adeo beneuolentiæ atque humanitatis genere complexus, domum remisit. Cumque Abari mox accessissent, (qui Pannoniam habitare, paceque frui

LXIV.

[a] Al. Iustinianus. Procop. 1. de bello Persico.

[b] Iustinus Iunior.

Romanorum precabantur) ob datam Turcis fidem, pactasque conditiones, repulsam tulerunt. [a] Bombycum originem homo quidam Persa, Iustiniano imperante, Constantinopoli ostendit, nunquam antea Romanis cognitam. Hic Persa e Serum regione profectus vermium semen ferula inclusum, Constantinopolim saluum deportauit, ac vere ineunte, in alimentum mori foliis semina imposuit: quæ foliis nutrita, & in alas se induerunt, & mire cœperunt operari. Ergo Bombycum ortum, texendique artificium cum post Turcis Iustinus Imperator ostendisset, vehementer obstupuerunt: nam Serum illi tum emporia portusque tenebant, quæ Persæ prius tenuerant. Ephthalanus enim Ephthalitarum rex (a quo & appellationem vniuersum genus traxit) [b] Perozen & Persas cum vicisset, submoti his locis Persæ, rerum vero potiti sunt Ephthalitæ: quos post paulo Turci prælio superantes, his etiam finibus pepulerunt. Iustinus Zemarchum ad Turcos legatum misit: qui & publice eos epulis excipiens, omnique adeo officii genere exceptus, Constantinopolim remissus est. Quamobrem etiam Chosroes in Æthiopas, amicos populi Romani (olim *Macrobios*, nunc *Homeritas* appellatos) expeditionem suscepit, regemque Homeritarum Sanatur cen, opera Meranis Persarum ducis, viuum cepit, vrbeque eorum direpta, incolas subiugauit. Armenii a Surina male accepti (maxime in pietatis religionisque negotio) Surinam coniuratione facta per Vardanum (cuius fratrem Manuelem ille interfecerat) & alium quendam Verdum occiderunt, & a Persis deficientes ad Romanos transiere, relictoque oppido, quod incolebant, Dubii nomine, in Romanorum regionem commigrarunt, atque hæc ipsa potissimum causa Persis fuit rumpendi fœderis, induciarumque cum Romanis. Desciuerunt post hos statim etiam Iberes, & Gorgone ipsos ducente, ad Romanos transierunt. Metropolis autem Iberorum Tiphilis tunc erat. Marcianus Iustini Imperatoris patruelis, Orientis dux iam renunciatus, in expeditionem aduersus Chosroen, octauo Imperii Iustini anno missus est. Ioannes vero Armeniæ dux & Meranes Persarum, qui & Baramaanes, exercitum colligebant. Et Armeniis quidem socios se coniunxerunt, Colchi, Abasgi, & Saroes rex Alanorum: Meranæ vero [c] Sabiri, & Daganes, & Dilmaina gens. Marcianus ad Nisibenorum vrbem, signis collatis, Meranem in fugam conuer-

De his & Theophylact. Simocates l. 7. & Procop. l. 4. Niceph. quoque lib. 17. cap. 32.

[b] Vide Procop.

[c] Iidem forte qui *Saberi* a Procopio dicti.

μοίοις, ἀφ' ὧν τοὺς πρὸς τοὺς Τούρκους λόγους, καὶ τὰς σπονδὰς σὺν ἐπαίσατο. Ὅτι τὴν τῶν σκωλήκων γένεσιν αὐτὴ Πέρσης, βασιλεύοντος Ἰουστινιανοῦ ἐν Βυζαντίῳ ὑπέδειξεν, ὅπερ πρότερον ἐγνωσμένον Ῥωμαίοις. ἔστι δὲ σὺν * Σηρῶν ὁρμηθεὶς ὁ Πέρσης, ὃ * Σῆρες σπέρμα τῶν σκωλήκων ἐν παρδίκι λαβών, μέσῃ Βυζαντίου διεσώσατο. καὶ τῇ ἔαρος ἀρξαμένου, ἐπὶ τῷ ἔφῳ τῶν συκαμίνων φύλλων ἐπαφῆκε τὰ σπέρματα· τὰ δὲ παφέντα τοῖς φύλλοις, ἐπτερόφυσέ τε, καὶ πάλλα εἰργάσατο, ὧν τῷ τε ἡλίῳ καὶ τῷ ἐργασίᾳ ὁ βασιλεὺς Ἰουστῖνος ὕστερον τοῖς Τούρκοις ἐπιδείξας ἐθαύμασεν. οἱ γὰρ Τοῦρκοι τότε πᾶ, τε Σηρῶν ἐμπόρια, καὶ τοὺς λιμένας κατεῖχον· ταῦτα δὲ πρὸ μὲν Πέρσαι κατεῖχον. Ἐφθαλανοῦ δὲ τοῦ Ἐφθαλιτῶν βασιλέως, ἀφ' οὗ καὶ ὁ ἔθνος ἔλαχε τὴν κλῆσιν Περοζίην, καὶ Πέρσας νικήσαντος· ἀφηρέθησαν μὲν τούτων οἱ Πέρσαι, διεσώθησαν δὲ κατέτι καὶ, ἐφθαλῖται. οὓς μικρῷ ὕστερον μάχῃ νικήσαντες Τοῦρκοι, ἀφεῖλον ἀπ' αὐτῶν καὶ ταῦτα. Ἰουστῖνος δὲ Ζήμαρχον ἐς τοὺς Τούρκους πρέσβιν ἀπέστειλεν, ὃς καὶ λαμπρῶς ἑστιάσας τε τοὺς Τούρκους, καὶ ἐς τὰ μάλιστα φιλοφρονηθεὶς, ἐς ὃ Βυζάντιον ἐπανήκε. διὸ καὶ ὁ Χοσρόης ἐπ' Αἰθίοπας, φίλους ὄντας Ῥωμαίοις (τοὺς πάλαι μὲν μακροβίους, νῦν δὲ Ὁμηρίτας καλουμένους) ἐστράτευσε· καὶ τὸν βασιλέα τῶν Ὁμηριτῶν Σαναπούρκιν ἀφῆκε Μηράνους τοῦ Περσῶν στρατηγοῦ ἑζώγρησε. τήν τε πόλιν αὐτῶν ἐξεπόρθησε, καὶ ὃ ἔθνος κατεστρέψατο. διέξεισι δὲ καὶ ὅπως Ἀρμένιοι ὑπὸ * Σουμίου κακοῦ * Συμβα
λόμοι (καὶ μάλιστα περὶ τὴν θρησκείαν) τόν τε Σκεῖναν ὁμοφρονήσαντες ἀφ' Οὐαρδάνου, (οὗ τὸν ἀδελφὸν Μανουὴλ ἐτύγχανεν ἀνελών) καὶ δι' ἑτέρου τινὸς Οὐάρδου ἀνεῖλαν, καὶ Περσῶν ἀποστάντες, Ῥωμαίοις προσεχώρησαν, ὃ δοῦσιος ὁ πόλισμα, ὃ ὧ κατῴκισαν, ἀπολιπόντες, καὶ πρὸς τὰ Ῥωμαίων ἤθη νενόμοι, καὶ τοῦτο μάλιστα γένει τῆς τῶν Περσῶν πρὸς Ῥωμαίους ἀσπονδῶν καταλύσεως αἴτιον. ἀπέστησαν δὲ πρότερον καὶ Ἴβηρες καὶ προσεχώρησαν Ῥωμαίοις * Γοργόνους αὐτῶν * Γουρ
ἡγεμονεύοντος. ὧν ἦν τὰ Ἰβήρων τότε ἡ * Τιφλὶς μη- * Τίφλις
τρόπολις. Ὅτι Μαρκιανὸς ὁ τοῦ Ἰουστίνου θεῖος βασιλέως ἐξάδελφος τοῦ ἕω μεσοτυνδίας στρατηγὸς, εἰς τὸν πρὸς Χοσρόην πόλεμον ὠγδόῳ ἔτει τῆς Ἰουστίνου βασιλείας ἐξαποστέλλεται. Ἰωάννης τε ὁ τῆς Ἀρμενίας στρατηγὸς, καὶ Μηράνης ὁ τῶν Περσῶν, ὁ καὶ Βαραμαάνης, τὴν στρατείαν συνήθροιζον. καὶ τοῖς μὲν Ἀρ- * al Μηρά
μενίοις συνεμάχοιτο Κόλχοι, Ἀβασγοὶ, καὶ * Σα- * Σαφὼς
βόης ὁ Ἀλανῶν βασιλεύς. ὧν ὁ Μηράνης Σαβίροις καὶ Δαγανίοις, καὶ ὃ * Διλμαϊνὸν ἔθνος. πολεμήσας ὁ * Διλμα-
Μαρκιανὸς τὸν Μηράνην πρὸς τὴν Νισιβηνῶν πό- νῶν

λιν. αὐτὸν μὲ ἐς Φιγλὼ ἔπρεψεν, αἰχμάλωτον ὂν τῇ μάχῃ χιλίους καὶ δισχιλίους. καὶ ζωντες ἐλήφθησαν ο'. Ρωμαίων δὲ ἄνδρες ἀνηρέθησαν ζ'. ἐπολιόρκει τε ἤδη καὶ ὁ τῆν Νισιβιωδῆν τεῖχος. Χοσρόης δὲ ταῦτα μαθὼν, πεντακόσια μὲ χιλιάδας ἱππέων, πεζῶν δὲ ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν συναγείρας, ἠπείγετο βοηθεῖν, καὶ πολεμεῖν Ρωμαίοις. ἐν τούτῳ δὲ διαβάλλεται ὁ Μαρκιανὸς παρὰ βασιλῆ, ὡς ἐρῶν τυραννίδος. καὶ πειθεὶς ὁ βασιλεὺς αὐτὸν μὲν παρέλυσε τῆς ἀρχῆς, Θεόδοσον δὲ ἀπεκαλέσησε τὸν τῦ Ιουστινιανοῦ παῖδα Τζίρον ὀπίκλω. ἀπαξίας δὲ διὰ ταῦτα συμβάσης, τῆς τε πολιορκίας Ρωμαῖοι ἀπέλοντο, καὶ Χοσρόης ὁ Δάρας πολιορκήσας, προσήσατο. λείπει.

A tit: eoque prælio mille & ducentos cæcidit, viuos cepit septuaginta, Romanis septem dumtaxat desideratis. mox Nisibenorum mœnia obsidione cinxit. Chosroes, re mature cognita, quadraginta equitum millia, peditum vero amplius centum conducens, auxilium ferre, & cum Romanis confligere properauit. Interea loci apud Imperatorem Marcianus affectati Imperii accusatur, & calumniæ fidem adhibens Iustinus, exercitus eum Imperio submouit, Theodorumque Iustiniani filium Tziron cognomento, suffecit. Hinc turbatis rebus, Romani quoque obsidionem soluerunt, & Chosroes Daras oppugnatam vrbem vi cepit.

ΗΣΥΧΙΟΥ ΜΙΛΗΣΙΟΥ
ΙΛΛΟΥΣΤΡΙΟΥ
ΠΑΤΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

HESYCHII MILESII
VIRI INLVSTRIS
RES PATRIÆ CONSTANTINOPOLEOS.

Interprete IOANNE MEVRSIO.

ANNIS poſt Auguſtum Cæſarem CCCLXII. cum Roma vetus, eiuſque res, ad finem peruenisſent, Conſtantinus Conſtantii F. Imperio potitus nouam condidit, quæ illi par haberetur ſub tyrannis ſiue regibus, optimatibuſque, ac populo, ad iſtam tandem magnitudinem euecta. Quod vero eius initium fuerit, & a quibus deducta colonia, e veteribus poetis ac ſcriptoribus referendum nobis eſt. Ac fama quidem fert Argiuos, edito a Pythia oraculo, A

Felices illi qui vrbem illam ſacram incolent
Et actam Threiiciam, ad aquoſi os Ponti,
Vbi duo catuli mare canum lambunt,
Piſciſque & ceruus ſimul pabulantur.

Poſuiſſe ſedes illic, vbi Cydarus & Borbyſes fluuii, ab arcto vnus, alter ab occaſu, ad Semeſtræ nymphæ aram in mare ſe exonerant. Huc igitur fato delati cum diis loci ſacra facerent, accipiter aduolans abreptam victimæ partem in alium locum tranſtulit, cui Boſporus nomen, atque a bubulco, quo auis auolaſſet, edocti, Bucolia loco illi nomen dederunt. Alii Megarenſes narrant ex inſula oriundos illic appuliſſe duce Byzante, quem & nomen vrbi impoſuiſſe fabulantur. Alii Semeſtræ, indigenæ nymphæ, filium Byzantem fingunt. Diſſenſus igitur ſcriptorum eſt. Sed nos hiſtoriam cognoſcere cupientibus, quod vero ſimile eſt B

ΔΥΟ γὰρ ἐξήκοντα πελαγίων ἀπὸ τοῦ Αὐξείνου Κάμπρος μοναρχίας διῳκισμένων τῆς προσβυτέρας Ρώμης, καὶ τῶν τραγμάτων αὐτῆς πρὸς ἕω ἀφιγμένων, Κωνσταντῖνος ὁ Κωνσταντίου παῖς ὑπὲρ λόφου τοῦ σκιπήρωνος νέαν αἰτίσει Ρώμην, ἴσην αὐτὴν τῇ πρώτῃ χρηματίζειν προστάξας. ἤδη μὲν γὰρ καὶ τυράννοις ἢ βασιλεῦσι χρησαμένῃ πολλάκις, ἀξιοκρατίας τε καὶ δημοκρατίας πολιτευσαμένῃ ἕως τέλους ὅπερ ὁ προκείμενος ὅρος αἰνίττεται μέχρις. λεκτέον δὲ ἡμῖν ὅπως τε ἐξ ἀρχῆς γέγονε, καὶ ὑπὸ τίνων ἀπῳκίσθη, ἐκ τῶν ἀρχαίων ποιητῶν καὶ συγγραφέων τὰ ὑπάρχοντα ποιουμένοις. Φασὶ μὲν Αργείοις τοῖς χρησάσης αὐτοῖς τῆς Πυθίας οὕτως· B

Ολβιοι οἱ κείνῃ ἱερὴν πόλιν οἰκήσουσιν,
Ακτῇ Θρηϊκίῃ τ' ἔνυγρον πρὸς τε στόμα πόντου,
Ενθα δύο σκύλακες πολιὴν ἁλὸς οἶδμα κατ' ὦμον
Εκδὺς ἰχθὺς ἔλαφός τε νομὸν βόσκηται ἐς αὐτόν.

πεῖσαι δὲ τοὺς οἰκήσοντας ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ, ὅν τε Κύδαρος τε καὶ Βορβύσης ποταμοὶ πρὸς διεξόδοις ποιοῦνται, ὁ μὲν τῶν Αρκτώων, ὁ δὲ τῶν Εσπερίων τροπαίων ῥέοντες, καὶ κατὰ τὸν τῆς λεγομένης Σεμέστρης νύμφης βωμὸν τὴν θαλάσσαν μιγνύμενοι. ἐπεὶ οὖν εἰς τὴν εἰρημένην ἀφίκοντο, καὶ θυσίαις τισὶ ἐγχωρίοις ὠκειλεώσαντο δαίμονας, ἱερεῖς τῆς ἱερουργίας ὑφαρπάσας βραχύ τι μέρος εἰς ἕτερον μετετέθηκε τόπον, ὃς ἐκλήθη τῆς Βοσφόρου προσηγορίαν, βυκόλια τὸν ὄρνιθος ὑπὸ δείσαντος πῆσιν, ἀφ' ὧν καὶ Βυκόλια ὁκτὼ τὸ χωρίον ὁκλήθη. ἕτεροι δὲ Μεγαρεῖς ἱστοροῦσι ἀπὸ νήσου τῆς Βυζάντης καλουμένης εἰσπλοῦν τὸν αὐτὸν ποιησαμένους ὑπὸ πνεύματι ὑφ' ἡγεμόνι Βυζάντι τῷ καὶ τὴν προσηγορίαν μυθεύουσι τῇ πόλει προσθεῖναι. ἄλλοι δὲ Σεμέστρης τὸ ὑπήκοον νύμφης παῖδα Βυζάντα αὐτὰ πλάττουσιν. οἱ μὲν οὖν διαφόρως ἐγκεκλιμένοι λόγοι. ἡμεῖς δὲ πιθανὸν τὴν ἰστορίαν ποιούμενοι τοῖς συντυγχάνουσι

ἐθέλοντι πρᾶξαι βουλόμενοι ἀπὸ τῆς Ἰνάχου θυγατρὸς Ἰοῦς τὴν ἀρχὴν ποιούμεθα. Ἰνάχου δὲ τοῦ Ἀργείων βασιλέως γέγονε θυγάτηρ Ἰώ. Ταύτης τὴν παρθενίαν ἐφύλαττεν Ἄργος, ὃν πολυόμματον λέγουσιν. ἐπεὶ δὲ Ζεὺς ἐρασθεὶς τῆς κόρης πείθει τὸν Ἑρμῆν δολοφονῆσαι τὸν Ἄργον, λυθείσης τῆς παρθενίας ὑπὸ Διὸς εἰς βοῦν μεταβάλλεται. Ἥρα δὲ χολωθεῖσα οἶστρον ὑπεπέμπει τῇ δαμάλει, καὶ διὰ πάσης αὐτὴν ἐλαύνει ξηράς τε καὶ ὑγρᾶς. ἔνθεν δὲ πρὸς τὴν Θρᾴκων ἀφίκετο χώραν, ὅπερ μὲν τὴν πόντῳ κεκαλέσηπε Βόσπορον. αὐτὴ δὲ πρὸς ὃ καλούμενον κέρας ἐπῆλθε δύσα, καθ' ὃ Κύδαρός τε καὶ Βορβύσης συμμίσγονται τοῖς οἰκείοις ῥεύμασι, τὴν λεγομένην Κεροέσσαν ἀπεκύησε κόρην. ἐξ ἧς ἡ Κέρας ὁ τόπος ὠνόμασται. ἄλλοι δὲ μᾶλλον τῇ θέσει τοῦ χωρίου τοὔνομα προσιθᾶσιν. οἱ δὲ διὰ τὴν καρπῶν ἀφθονίαν ὃ τῆς Ἀμαλθείας Αἰγὸς κέρας προσαγορεύουσιν. ἡ δὲ τεκοῦσα Κεροέσσα τὴν Σεμέστρην νύμφην τεθραμμένη, ἣ τὴν ἀνδρωθεῖσαν μορφῇ λαμπρωθεῖσα πολὺ τὰς Θρᾳκικὰς ὑπερβαλε παρθένους, τῶνδε θαλαττίῳ μιγεῖσα Ποσειδῶνι τέκετο τὸν καλούμενον Βύζαντα, τοὔνομα τῆς λαβόντα τὴν ἀπὸ τῆς Θρᾴσης αὐτὸν καλὴν τὴν Θρᾴκιον νύμφης Βυζίης, ἧς μέχρι καὶ νῦν οἱ πολῖται τὴν ὑδάτων ἀφύουσιν. ὡς οὖν ὅτε τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας ὁ νέος προσέβαινεν, καὶ τοῖς Θρᾳκίοις σὺν ἑτέροις ἦρεσι φοβερὸς πρὸς τοὺς θῆρας καὶ πρὸς βαρβάρους φερόμενος. πρεσβείας ὑπὸ τῶν ἑσπαρχιωτῶν ἐδέξατο, σύμμαχος αὐτοῖς εἴ τι καὶ φίλος πρὸς πόλεμος. ὡς οὖν καὶ Μελίας αὐτὸν ὁ τῶν Θρᾳκῶν βασιλεὺς ὅτε τὸν τῶν θηρῶν ἆθλον μετεπέμψατο, ὃν ταῦρον ἄξας αὐτῷ δῶρα ὁ Βύζας ἀπενέγκατο, τὸν ὑποτεθύμενον θεῶν τῇ ἱερουργίᾳ προσφέρων, καὶ τοῖς πατρίοις ἐξιλασκόμενος δαίμοσιν, ἅτε τῶν Ἑλληνίδων ποταμῶν σύμμιξιν, ἀετὸς ἀθρόως φανεὶς τὴν καρδίαν ὑφαρπάζει τοῦ θύματος, καὶ ἅτε τὴν ἀκρην τῆς βοσπορείας ἀκτὴν ὑποπτὰς ἔστη αἰπίκρυ τῆς καλουμένης Χρυσοπόλεως. ὧν Χρύσης ὁ παῖς ὃν Χρυσηίδος γεγονὼς Ἀγαμέμνονος, φεύγων τὴν Κλυταιμνήστρης ὑποβουλὴν μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς ἀναίρεσιν, καὶ πρὸς τὴν τῆς Ἰφιγενείας ζήτησιν ἐπειγόμενος, μνῆμα τῆς ἑαυτοῦ φθορᾶς τοῦτο κατέλειπεν, φθασάσης αὐτὸν τῆς τοῦ βίου καταφθορᾶς. ὁ μὲν οὖν Βύζας καὶ τὴν ἀκρην τῆς Βοσπορείας ἀλὸς διέγραψεν πόλιν. Ποσειδῶνος δὲ καὶ Ἀπόλλωνος, ὡς φασι, συνεργούντων αἰσίοις δρόμοις τὰ τείχη, λόγου τε πάντος κρείσσονα μηχανώμενος. πύργους γὰρ ἐν αὐτοῖς πύργοις ἐπὶ ὄγκας αὐτοφυεῖς ἔκειτο καὶ διηνεῖ ἀλλήλοις συνήρμοζεν. ἔνθεν γὰρ σάλπιγξι, ἢ φωνή τις ἑτέρα τοῖς πύργοις ἐπεφοίτα, ἕτερος ἐξ ἑτέρου τὴν ἠχὼ μετελάμβανε, καὶ πρὸς ὃ πέρας κέλευθον ἔτρεπεμπεν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἄλλο

Hesych. Mil.

A narrabimus, ab Io Inachi filia sumpto principio. Inachi enim Argiuorum regis filia Io fuit. huius virginitati Argus, quem multoculum appellant, custos appositus. Postquam vero Iupiter puellæ amore captus Mercurio auctor fuit, vt dolo Argum occideret, imminuta virginitate a Ioue in buculam mutatur. Irata vero Iuno œstrum ei immittit, agitque per omnes terrasque tractusque maris. At vbi Thraciam attigit, Bosporum loco nomen reliquit. Et ad Ceras, quod appellatur, veniens, ad Cydari & B borbysæ confluentes, vbi futura incolis prædicebat, ad Semestræ aram Ceroessam peperit, & ab illa Ceras locus appellatur, quamuis nonnulli ob situm, nonnulli ob fructuum abundantiam Amaltheæ capræ cornu dictum velint. Hæc Ceroessa apud Semestræ aram educata, cum forma excelleret, & Thracias virgines reliquas longe superaret, a Neptuno marino compressa Byzantem peperit, ita appellatum a nutrice Byzia Thracia nympha, cuius etiamnum aquas hauriunt ciues. Cum igitur ætatis florem iuuenis hic attigisset, atque C in Thraciæ montibus versaretur, feris pariter barbarisque metuendus, per legatos a loci dominis ad amicitiam societatemque inuitatur. Cumque etiam Melias Thraciæ rex ad feræ certamen ablegaret, victor inde cum gloria reuersus Byzas, cum Taurum, quem deuicerat, diis patriis offerret ad Cydari & Borbysæ, quos dixi, confluentes, apparens derepente aquila abrepto hostiæ corde ad extremum Bospori littus auolans, substitit ex aduerso Chrysopoleos, quam Agamemnonis e Chryseide filius Chryses, occiso patre Clytemnestræ insidias fu- D giens, & Iphigeniam quærens, morte oppressus, sepulcri sui monumentum reliquit. Byzas igitur in extremo Bospori littore vrbem ordinauit, & Neptuno ac Apolline adiuuantibus, mœnia verbis omnibus meliora instaurauit. Septem enim, quæ in iis, turres ita constituit, vt mutuo sono inter se responsarent. Nam si in vna aliqua tuba, aut vox quæpiam insonaret, altera alteri sonum tradens, ad vltimam vsque transmittebat. Sed neque aliud

D

quippiam, quod ab aliis harum re- A rum ſcriptoribus commemoratur, ſilentio præteribimus, quippe turrim, quæ Herculis appellatur, arcana hoſtium ciuibus prodere narrant. Exſtructo muro delubra quoque condidit. ac Rheæ quidem templum & ſimulacrum poſuit in Baſilica, quod a ciuibus colitur. Neptuni vero fanum ad mare conſtituit, vbi nunc Menæ martyris ædes eſt, Hecates autem, vbi Hippodromus: Dioſcurorum, Caſtoris & Pollucis, ad Semeſtræ aram, & fluminum confluentes, vbi & a morbis homines liberabantur. Prope Strategium Aiaci & Achilli aras erexit, vbi nunc etiam B illud quod Achillis nuncupatur balneum, heroi vero Amphiarao in Sycis, quæ a ficubus nomen habent. Paulo ſupra Neptuni ædem Veneris eſt, & ad Thraces montem Dianæ fanum conſpicitur. Vrbe quidem ſic conſtituta, ſupererat vt incurrentes Barbaros arceret, & Hæmum maxime, qui Thraciæ tyrannus in vrbem ipſam venit: heroemque ad certamen prouocauit, vaſtare omnia certus, ſed ille barbarum incurſantem indignatus, ſoluſque cum ſolo congreſſus, in monte cognomine hoſtem ſternit. Poſt hanc victoriam cum hoſtes omnes in Thraciam Byzas C compuliſſet, Scytharum rex Odryſes traiecto Iſtro ad ipſa vſque vrbis mœnia progreſſus ciues obſedit. Hunc Byzantis vxor, admirabilis illa Phidalia nihil hoſtium multitudine territa, muliebri manu deuicit, ſolerter excogitat, aduerſus Barbarum draconum auxilio. Quemadmodum enim omnes circa vrbem ſerpentes vno in loco collectos aſſeruabat, confeſtim eos in hoſtes ſagittarum inſtar emiſit, & plurimis hoc pacto interfectis vrbem ſeruauit. Atque hinc antiquum illic dictum fertur, non occidendos D eſſe, qui propter vrbem caperentur ſerpentes, vt qui præclare de ea meriti eſſent. Non ita multo poſt Strombus quidam, & ipſe Ceroeſſæ filius, contra Byzantem cum magnis copiis arma capit. Mouerunt igitur Scythicæ gentes omnes, accurrebantque Græciæ principes. Et Rhodiorum non contemnenda manus, vnaque vicinæ Chalcedonis dominus Dinæus, qui, ducta e Megaris colonia, nouemdecim ante Byzantis principatum annis, ſedem illic ſibi elegerat. Chalcedon autem

Ἡ τοῖς ταῦτα συγγράφασιν ἐφηλμένον οὐ παραλείψομεν. τὸν γὰρ Ἡρακλέους καλούμενον πύργον τὰ πρὸς πολεμίων τοῖς ἐντὸς οὖσι τῆς τείχους μεταδιδόναι μυθεύουσιν. μετὰ δὲ τοῦτο τῆς τείχους τεφαίνει καὶ τεμένη πρὸς ἑῴων ἀπειργάζετο. Ῥέας μὲν οὖν τὸν τῆς βασιλικῆς λεγόμενον τόπον νέων τε καὶ ἄγαλμα κατιδρύσατο. ὅτε καὶ τυγχάνον τοῖς πολίταις τετίμηται. Ποσειδῶνός τε τέμενος παρὰ τὴν θαλάττην ἀπῆγεν. ἔνθα νεὼ ὁ τῆς μάρτυρος Μωᾶ οἶκος ἀφανεστόμηται. Ἐκάτης δὲ, οὗ τὸν νεὼν τῆς Ἱπποδρομίου τόπον. τὸν δὲ Διοσκούρων, Κάστορός τε φημι καὶ Πολυδεύκους, ἐν τῷ τῆς Σεμέστης βωμῷ, καὶ τῇ πρὸς ποταμοῖς μίξει. ἐν ᾧ καὶ λύσις τῶν παθῶν τοῖς ἀνθρώποις ἐγίνετο. ἐγγὺς δὲ τῆς καλουμένου Στρατηγίου Αἴαντός τε καὶ Ἀχιλλέως βωμοὶ ἀφίδρυνται. ἔνθα καὶ ὁ Ἀχιλλέως λεγόμενος λουτὴρ, Ἀμφιάρεω δὲ ἥρωος ἐν ταῖς λεγομέναις συκαῖς ἱδρύσατο, αἰτίαν ἐπωνυμίαν ἐκ τῶν συκοφόρων δένδρων ἐσχηκώς. ἀνωτέρω δὲ μικρὸν τοῦ Ποσειδῶνος ναοῦ, καὶ ὁ τῆς Ἀφροδίτης παρεστηκὼς τέμενος, Ἀρτέμιδός τε παρὰ τὸ τῆς Θρᾴκης ὄρος. ἐπεὶ δὲ ταῦτα εἰς τὴν αὐτῆς διῳκήσατο πόλιν, ἐχρῆν δὲ λοιπὸν τοὺς ἐπόντας ἀνθρώπους βαρβάρους, μάλιστα τὸν Αἷμον, ὃς τῆς Θρᾴκης τύραννος ἦν, καὶ παρὰ αὐτὴν ἦκεν τὴν τῆς Βύζαντος πόλιν. αὐτόν τε τὸν ἥρωα παρακαλούμενος εἰς μάχην, καὶ διαπρᾶξαι ἀπάντα παρθυμούμενος, οὐχ ὑπομείνας τὴν ἔφοδον τοῦ βαρβάρου, μόνος παρὰ μόνον διαγωνίζεται, καὶ καταβάλλει τὸν Αἷμονα ὑπὸ τὸν ἐπώνυμον αὐτοῦ λόφον. ὁ μὲν οὖν Βύζας μετὰ τὴν Ἐφηλμένην νίκην, ὡς ὑπὸ τὴν Θρᾴκην ἤλασαν τοὺς πολεμίους, Ὀδρύσης ὁ τῆς Σκυθῶν βασιλεὺς διαγωνιεῖς τὸν Ἴστρον, καὶ παρὰ αὐτὰ διελθὼν τὰ τῆς πόλεως τείχη, ἐπολιόρκει τοὺς ἔνδον. παρὰ οὖν ἡ τῆς Βύζαντος γυνὴ ἡ θαυμαστὴ Φιδάλεια μηδέν τι κακὸν πλαγιάσασα ὅ πλῆθος τῆς πολεμίας, ἀλλὰ τῇ γυναικείᾳ χρησαμένη χειρὶ διεκινήσατο, σοφισαμένη τὸν Βαρβάρων τῆς δρακόντων συμμαχίαν. ὡς γὰρ τοὺς κατὰ πόλιν ὄφεις εἰς ἓν τι χωρίον συλλαβοῦσα ἐφεύρεν, ἀθρόως τοῖς ἐναντίοις ἐμφανίσασα δίκην βελῶν καὶ ἀκόντων ἔπεμπε τὰ θηρία, καὶ πλείστοις λυμηναμένη τούτου τοῦ τρόπου διέσωσε τὴν πόλιν. ὁπόθεν τοίνυν ἀρχαῖος μῦθος φέρεται, μὴ δεῖν τοὺς κατὰ τὴν πόλιν ἀλισκομένους ἀπολύειν ὄφεις, οἷα εὐεργέτας αὐτοῖς ὑμολόγους. οὐ μετὰ πολὺ δὲ χρόνον Στόμβος ἀνηρεύνωμα, καὶ αὐτὸς ὢν Κερσέως τραφεὶς, πόλεμον ὑπιφέρει τοῦ Βύζαντι πολλὴν ἐπαγόμενος δύναμιν. ἀνεκινεῖτο τοίνυν ἅπαντα τὰ Σκυθικὰ ἔθνη. συνέτρεχον δὲ καὶ οἱ τῆς Ἑλλάδος κρατοῦντες, καὶ Ῥοδίων οὐκ ὀλιγανθρώπου δύναμις, ὅτε τῆς γείτονος Χαλκηδόνος ὕπαρχος Δίνεως, ὢν Μεγαρέων ἄποικος, ἐκεῖσε ὑμολόγους δέκα καὶ ἐννέα ἐμπεφευγὼς ἔτεσιν τῆς Βύζαντος αὐθεντείας. Χαλκηδὼν δὲ Ἴμβρου

ὠνόμασται Βυζάντιον, ὡς μὲν ἰδίως φασιν, ἀπὸ Βυζηνδόνος ποταμοῦ· ὡς δ' ἕτεροι ἀπὸ τοῦ παιδὸς Καλχήντος τοῦ μάντεως ὕστερον τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου γηγενοῦς· ὡς δὲ ἄλλοι ἀπὸ Χαλκίδος πόλεως τῆς Εὐβοίας ἀποίκων ὀκτὼ πεμφθέντων, οἳ δὴ τῷ πλοῖ ἀπεκλείσθησαν, προσφερόμενοι τὸ Βυζάντιον· ὡς οὖν σὺν πλείοσι ναυσὶν ὁ Δίνεως ὕστερον εἰς συμμαχίαν ἦκεν τοῖς Βυζαντίοις, μὴ δυνηθεὶς προσορμῆσαι τῇ πόλει. Ἐξ οὗπερ δὲ βασιλέως αὐτῶν Βυζαντίου μεταλλάξαντος, καὶ δήμου πάντος ἐν ἀγωνίᾳ πολεμούντων πρὸς τοὺς καλουμένους Ἀναπλοεῖς ἀφίκετο, ἐνθὲν καὶ Βιθυνίας, Ἑστίας τε ὕστερον ὠνόμασεν· μικρῷ γε μὴν ὕστερον Βιθυνὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ τοῖς βαρβάροις ἀποσάλπιος, αὐτὸς ἐστρατήγησε τοῦ δήμου τῶν Βυζαντίων. καὶ οἷς δὴ χρόνοις καὶ δράκοντων πλῆθος ἦλθεν ἐπιφοίτησε τῇ πόλει, ὡς τοῖς οἰκείοις τὰς αὐτῶν διαφθείρειν, οὓς δὴ τῇ τε καλουμένῃ πελαργῶν ὀρνίθων ἐπιφορᾷ διεχρήσατο Ποσειδῶνος ὡς φασι σωφρήσαντος. οὐ μὴν πολὺ γε καὶ τῶν ὀρνίθων αὐτοῖς ἐναντία φερομένων, καὶ θανάτων αἰτίας ἐπαγόντων, τοῖς τε ἁλισκομένοις αὐτοῖς ὄφεσι πρὸς ταῖς τῶν ὑδάτων δυσχερείαις ἀχθομένοις, καὶ τοῖς γε πολίταις ἐν ταῖς λεωφόροις ἀφανὲς ἐπιβουλεύουσιν, ἐν ἀφασίᾳ διετέλεσαν. αἴτιος δὲ ἦν τῷ ἐν Τυάνοις γενόμενος Ἀπολλώνιος, ὃν λίθου ξεστοῦ πρεῖς ἀνέστησαν πελάργοις ἀμφιπρεσώποις ἀλλήλοις ὁρωμένοις, οἱ καὶ μέχρι τοῦδε διαμένουσι τῷ χρόνῳ, οὐ συγχωροῦντες ἐπιφοιτῆσαι τῇ πόλει ὄφιν τὸν πελαργῶν γένος. ἐπεὶ δὲ τοῖς εἰρημένοις Δίνεως στρατηγοῦ μεῖζον ἄξαντος, Λέων τῶν Βυζαντίων ἀριστοκρατίαν ἐδέξατο. ἐφ' οὗπερ Φίλιππος ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεύς, ὁ Ἀμύντου παῖς γεγονὼς πολλῷ ἐπιβάλλων διαμεῖναι ἐπολιορκεῖ τὴν πόλιν, διορυξί τε καὶ πανταχόθεν πολεμικοῖς μηχανήμασι τοῖς τείχεσι προσαπειλῶν. καὶ δὴ καὶ νυκτὸς ἔξαλεύκαντος ἐπιβουλεύσας ἀσελήνου, καὶ ὄμβρου καταῤῥαγέντος ἔξαισίου, εἰ μή τις αὐτοῖς τῶν θεῶν γέγονε συμμαχία ποιεῖ τὴν πόλιν κύνας προσὼλακέω ἀναστῆσαι, καὶ νεφέλας πυρὸς ἐοικὼς Ἀρκτώοις ἐπαγαγόντος μέρεσιν. ὅθεν οὖν οἱ δῆμοι διεγρηγορότες, καὶ θέρμοις ἐοῖς πολεμίοις στενοχωρηθέντες ἤδη τὴν πόλιν ὑπὸ τῷ Φιλίππου γνωμοῦσιν ἐρύσαντο. ἀναλαβόντες τοὺς ἀφανέντας πύργους τοὺς ἐκ τῶν Ἀφῶν πυραμιδίοις λίθοις καὶ αὐυφάναντες ἐπάλληλος τοῦ τείχους. οὗ δὴ χάριν Τυμβοσυνίου ὁ τοῖχος ἐκάλεῖ λαμπαδηφόρων Ἑκάτης ἀναστήσαντες ἄγαλμα. αὖθις τε πρὸς ναυμαχίας πεπαίντες πρὸς Φασὶς τοὺς Μακεδόνας ἐνίκησαν· καὶ οὕτω ὡς ἔοικεν ὀφλισθέντος τοῦ πολέμου Φιλίππου πρὸς Βυζαντίους. ὅθεν καὶ Λέων τὸν βίον μετήλλαξεν, Χάρης ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς σὺν ναυσὶ πεπαρεσκευασμένοις εἰς συμμαχίαν τῶν Βυζαντίων ἐλθὼν, πρὸς τὸν Φιλίππου πόλεμον κατέλαβε τὴν ἀκραν τοῦ Περσπόντιδος, ἥτις μεταξὺ κεῖται Χρυσοπόλεως καὶ Μακεδόνος. καὶ ὃν ἐκείνῳ προσορμίσας ὡς ὤπτειρεν ἐλάμβανε τὸ πολέμου. ἔνθεν δὴ τὸ ἐπολιόρκει αὐτοῦ γυναῖκα νόσῳ βληθεῖσαν ἀποβαλὼν κατέθηκεν ἐν τάφῳ,

A appellata est, vt quidam volunt, a Chalcedone fluuio: vel, vt alii, a vatis Calchantis filio, qui post bellum Troianum vixit: alii vero a Chalcide Eubœæ vrbe, vnde missi eo coloni, quos & cæcos appellarunt, quia Byzantium non animaduertissent. Porro Dinæus cum magna classe suppetiatum Byzanti veniens, postquam appellere ad vrbem non daretur, defuncto pridem rege, & populo graui luctu oppresso, Anaplum venit, ibique commoratus Hestias loco nomen dedit. Nec ita multo post in vrbem admissus, eiectis Barbaris Byzantiorum dux factus fuit. Per id tempus infestabant vrbem plurimi dracones, & perniciem ciuibus afferebant, quos Neptuni, vt ferunt, ope inductis ciconiis sustulerunt. Postea cum infensæ factæ hæ aues, & mortis causam præberent, serpentibus, quos ex aquis extraxerant, in plateas publicas proiectis, incerto plane consilii populo, vir quidam Tyanis Apollonius nomine, e lapide polito ciconias inter se tres obuersas erexit, quæ etiamnum permanent, neque id genus aues vrbem intrare permittunt. Interea Dinæo præfecto mortuo ad Leonem quendam Byzantiorum principatus deuoluitur, cum ecce Macedonum rex Philippus, Amyntæ filius, adductis ingentibus copiis vrbem obsidens, partim cuniculis, partim machinis bellicis quam multis, mœnibus imminens. Accepisset etiam nocte illuni & pluuia, nisi quodam numinis auxilio a latrantibus canibus excitati ciues, nubibusque ignis ad Septentrionem inductis, vrbem tantum non captam a Philippo seruassent. Eo facto, turres concussas, ac minas murorum e lapidibus sepulcralibus restaurarunt, atque ex re Tymbosynem mœnia appellarunt, Hecatæque statuam cum lampade posuerunt, & mox bello nauali accepta illustri clade Philippus, bella desistens, Byzantiis cessit. Postquam vero etiam Leo vitam cum morte commutauit, Athenienſium dux Chares, cum nauibus quadraginta Byzantias contra Philippum adiuturus aduenit, ad Propontidem appellens, Chalcedona inter & Chrysopolim, ibique aleam belli expertus, comitem quoque coniugem, quæ ex morbo obiit, sepulcro intulit,

Hesych. Mil.

aramque ei & columnam erexit, A in qua damalis conſpicitur e lapide polito, ob cognomentum eius: Et hæc quidem tum inſcriptione iſta ad hæc noſtra vſque tempora ſeruatur.

Inachiæ non ſum bouis figura: nec a me
Vocatur aduerſum mare Boſporium.
Quippe hanc pridem ira grauis abegit Iunonis
In Paphon, aſt ego mortua ſum Cecropis.
Vxor eram Charetis, comes illi facta nauigationis, B
Cum ille contra Philippi claſſem proficiſceretur.
Bucula mihi nomen fuit, nunc vero Charetis
Coniux vtraque terra delector.

Cum autem Chares Athenas nauigaſſet, in principatu Protomachus ſucceſſit, qui cum turbantes Thracas armis ſubiugaſſet, in loco vrbis, cui Milio nomen, ærea conſtituit trophæa. Sed cum hic quoque obiiſſet, Timaſius quiſpiam, vir inter Argiuos educatus, primum ad Pontum Euxinum, in Epheſiate, vbi quon- C dam Epheſii ducta colonia, & vrbem ædificare conati, iterum Byzantio oraculo auſcultarunt,

Vbi duo catuli canum mare lambunt,
Et piſcis cernuſque vna pabulantur,

Vrbem exaduerſum condere incipiens, cum ſpe excidiſſet, ad Byzantios ſe contulit, a quibus dux renuntiatus vrbem vniuerſam in melius auctam reformauit, & legibus latis mores conſtituit, vrbanoſque ac humanos ciues effecit. Ædes item deorum complures vel extruxit ipſe, vel pridem extructas exornauit. Nam quod ad Proponditis promontorium D eſt templum, ab Iaſone olim diis duodecim conſecratum, deiectum reſtauravit, & in Phryxi portu ædem Dianæ renouauit. Præterea Calliades Byzantii dux, bellis domi foriſque egregius, celebrem illam & admirandam Byzantis ſtatuam in Baſilica poſuit, atque ita inſcripſit.

Fortem Byzantem, & amabilem Phidaliam
Simul exornans poſuit Calliades.

Et hæc quidem Byzantiis ſub optimatum, populi, & tyrannorum quoque Imperio variis temporibus acciderunt. Poſtquam vero Conſulum ſuorum armis Romanum Imperium

αἰαχήσας αὐτῇ βωμὸν καὶ κίονα στήσετον, ἐν ᾧ δάμαλις δείκνυται ἐκ ξεστοῦ λίθου ἀπηκριβωμένη. οὕτω γὰρ μᾶλλον ἐκείνῃ τῇ ἐπωνυμίαν ἐκέκλητο, ἥτις ἀφ' ἧς εἰσγεγραμμένων εἶχεν μέχρι τῆς καθ' ἡμᾶς διαμένῃ χρόνων, εἰσὶ δὲ οἱ εἶχοι, οὗτοι

Ἰναχίης οὐκ εἰμὶ βοὸς τύπος, οὐδ' ἀπ' ἐμείο
Κλήζεται αὐτῶπον βοαστόμον πέλαγος.
Κείνῳ γὰρ ὃ πρόσθε βαρὺς χόλος ἤλασεν Ἥρης
Εἰς Γάφον, ἡ δὲ ἐγὼ Κέκροπις εἰμὶ νέκυς
Εὐνέτις ὣ δὲ Χάρητος, ἔπλων δ' ὅτε πλώεν ἐκεῖνος
Τὴν δὲ Φιλιππείων αὐτίπαλος σκαφέων.
Βοίδιον οὔνομα δ' ἦεν ἐμοὶ τότε, νυῦ δὲ Χάρητος
Εὐνέτις ἠπείροις τέρπομαι ἀμφοτέραις.

τῶ δὲ Χάρητος εἰς Ἀθήνας ἐκπλεύσαντος, Πρωτόμαχος τὴν στρατηγικὴν ἀρχὴν ἀφεδέξατο, ὃς τοὺς ἐπαναστάντας Θρᾴκας καταδουλώσας τοῖς ὅπλοις, ἐν τῇ καλουμένῃ τῆς πόλεως μιλίῳ χάλκεα ἀνέθηκε τρόπαια. καταβιώσαντος δὲ καὶ τούτου, Τιμήσιος αὐτὸν τὸν ἐν Ἀργείοις τραφέντων, πρῶτον μὲν εἰς τὸν Εὔξεινον πρεσβευσάμενον Πόντον, πρὸς τοὺς λεγομένους Ἐφεσιάτας, οἰκίσαι ποτὲ Ἐφέσιοι ἀποικίας πέμψαντες, καὶ πόλιν οἰκοδομεῖν πειρᾶσθαι, αὖθις τῷ Βυζαντίου ὑπήκουσαν λογίου

Εἶτα δύο σκύλακες πολιὴν μὴ πόσι θάλασσαν
Εἶτ' ἰχθὺς ἕλκοί τε νομὸν βόσκωνται ἐς αὐτόν.

αὐτίκα καταβῆναι πόλιν ἔπειρῶντας, καὶ ἀμφιβίτων τὴν ἐλπίδος, σωιοικίζεται Βυζαντίοις, καὶ στρατηλὸς τὴν πρώτης ἀναδήσεως δήμου, πᾶσαν ὁμοῦ τὴν πόλιν εἰς τὸ μεῖζον καὶ ὠφέλιμον μετερύθμιζεν. νόμοις τε περὶ τὰ καθ' ἡμέραν συμβολαίων θήκῃσι, καὶ ἔθη καθίσας πολιτικά τε καὶ ἡμερα, δι' ὧν ἀστεῖός τε καὶ φιλανθρωπὸς τοῖς πολίταις ἀπέδειξεν. ἱερά τε θεῶν πλάσας, τὰ μὲ αὐτὸς ἀνέστησατο, τὰ δὲ καὶ προεῖδε ὄντα ἐπεκόσμησεν. τὸ γὰρ πρὸς τῇ ἄκρᾳ τοῦ Ποντικῆς θαλάσσης κείμενον ναὸν, ὃν Ἰάσων ποτὲ τοῖς δώδεκα θεοῖς καθιέρωσε, κατερρῳπόλυμον ἀνῆγρε, καὶ τὸν ὕπτιον τοῦ Φρίξου λιμένι τῆς Ἀρτέμιδος οἶκον ἀνεκαίνισεν. ὕστερον δὲ τούτου Καλλιάδης στρατηγῶν τῆς Βυζαντίου, ἄεθλά τε πρὸς τοὺς ὁθνείους τε καὶ ἐμφυλίους πολέμους ἀγωνισάμενος, ὃ πρεσβύτατον τῆς Βύζαντος ἄγαλμα καθ' ὅλην καλουμένην Βασιλικὴν ἀνέθηκε, καὶ ἐπέγραψεν οὕτως·

Τὸν κραταιὸν Βύζαντα, καὶ ἱμερτὸν Φιδάλιαν
Εἶν ἓν κοσμήσας αὖθις Καλλιάδης.

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ πρωτοκαταυλιῶν καὶ δημοκαταυλιῶν τῆς Βυζαντίων, ἔτι δὲ καὶ τυραννουμένων, καθ' ἃ φορᾶς συμβέβηκε χρόνοις. ὡς δὲ τὴν τῶν ὑπάτων ὑπεραρτία ἡ Ῥωμαίων ἀρχὴ πα-

σας ὑπερβάλλετο τὰς δωρεάς, καὶ πεδούλωσε δὲ καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων ἔθνη, εἰκότως αὐτῷ καὶ Βυζάντιοι πειθόμενοι διετέλεσαν. ὕστερον δὲ μετὰ ἔνιας χρόνους Σεβήρου βασιλεύσαντος τῆς Ῥώμης, αὖθις δὲ τυραννίσαντος τῶν Ἑῴων Νίγερος προτιμήσαντες ἐλπίδα, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν ἐπολέμησαν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ἀφαιρεθέντες πρὸ αὐτοῦ τὴν πολιτικὴν δικαίαν, καὶ τῆς σφετέρας αὐτοῖς κεφαλυθείσης τῷ τείχει, Γερμανίοις προστάξαντος δουλεύειν, τοῖς καλουμένοις Ἡρακλεώταις. παυσαμένου δὲ τῆς ὀργῆς τοῦ Σεβήρου, αὖθις εἰς μείζονα κόσμον ἐπανῆλθον, λούσεών μὲν αὐτοῖς μέγιστον καὶ τὸν τοῦ Διὸς Ἱππίου βωμὸν, ἢ ὁ Ἡρακλέους ἄλσος καλούμενον, ἔνθα τοὺς Διομήδους αὐτῶν φασι δαμάσαντα ἵππους, Ζεύξιππον τὸν τόπον ὀνομάσαι, πολυτελῶς ἐγείραντος. καὶ τὸν τοῦτῳ πλησιάζοντα χῶρον τῆς ἱππασρομίας τοῖς τοῦ Διὸς ἀναχείμενον κυνηγοῖς, ἱκετοῖς τε καὶ σταῖς ἀφιερωσαμένου. ἔνθα καὶ νῦν οἱ καμπτῆρες δηλοῦσι τὰ τῶν ἐφόρων γραφείσματα ἀφ' ὧν ὑπεικειμένων φασὶ τοῖς χαλκοῖς ὀβελίσκοις. ἐπεὶ δὲ τούτοις καὶ στρατιωτικὰ τέλη προσετέμαντος μέχρι μὲν οὗ ἔζη Σεβῆρος, καὶ ὁ τούτου παῖς Ἀντωνῖνος, ἡ πόλις Ἀντωνινία προσηγορεύετο· ἐπεὶ δὲ τοῖς ἰδίοις τὴν βασιλείαν ἀπέδωκε, αὖθις ὁ Βυζάντιον ὠνομάζετο. Κωνσταντίνου δὲ ὁ Ῥωμαϊκὸν κύριος πρὸ ἑλιφότος, καὶ αὐτὴ Κωνσταντινούπολις ἐκλήθη προθύμως ἀναρρυθμίσαντι τὴν προσηγορίαν ἀπαλλαξαι, τῇ ὑπερβαλλούσῃ τοῦ αὐτοκράτορος φιλοτιμία, θαυμαστὴν μὲν αὐτῷ ἀπεργασαμένου τὴν κάλλη, πορφύρῳ δὲ μεγαλύνοντος τὰ τείχη καὶ τοὺς λεγομένους Τραδικοὺς ἐμβόλους προτείναντος αὐτῷ, οὐκ ἔξω τῆς ἐπωνύμου ἀγορᾶς τοῦ βασιλέως κειμένων· λουτρεῖς τε καὶ ἱεροῖς οἴκοις ὑπιδείξαντος φαιδροτέραν, δίκαιά τε πάντα προὸς ζῆλον τῆς πρεσβυτέρας Ῥωμῆς διωρισαμένου. κἀκεῖ καὶ ἐν τῷ στρατηλάτῳ λεγομένῳ Φόρῳ, ἔνθα ποτὲ οἱ στρατηγοῦντες τῆς πόλεως ἀνδρες τὰς ῥίμας ὑπεδέχοντο, ὅπου λιθίνης ἀνέγραπται στήλης, καὶ τῆς ἐαυτῶν μνήμης ὅπου κίονος ἀνέστησεν ἄγαλμα. καὶ τὸν τόπον ὠνόμασεν Αὐγουσταῖον, καὶ τοῖς ἀκλουθήσασιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς μεγάλης Ῥώμης συγκλητικοῖς ἐφιλοτιμήσατο οἴκους, οὓς αὐτὸς κατεσκεύασεν ἐκ χρημάτων ἰδίων. ἐπὶ δὲ τούτῳ, Κωνσταντίου τοῦ ἐγγόνου Θεοδοσίου, καὶ ὁ τῶν ὑδάτων ὀχετὸς προσετέθη τῇ πόλει, αὐέσησαν δὲ αἱ δύο ἀψῖδες πρὸς τῷ καλουμένῳ Φόρῳ, καὶ ὁ πορφυροῦς καὶ περίβλεπτος κίων, ἐφ' οὗπερ ἱδρύσθαι Κωνσταντῖνον ὁράματι, δίκην ἡλίου προσλάμποντα τοῖς πολίταις. ὅπου δὲ τούτοις καὶ τοὺς τῆς συγκλήτου βουλῆς ἀφικνουμένους οἴκους, Σενάτα τούτους ὠνόμασας, καὶ τοῦ τῶν βασιλείων αὐλοῦ. πάντα δὲ καλῶς τὸν Ὑρκανίων ζῆτον πληρώσας ὁ Κωνσταντῖνος, καὶ τοῦ τῶν ἐγκαινίων ἡμέραν τῇ τε ἑνδεκάτῃ τοῦ Μαΐου μηνὸς ὑπετέλεσας, ἐν ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἑβδόμῳ πέμπτῳ, ἱππασρόμιον

A omnes poteſtates ſuperauit, redacta in ſeruitutem Græcia, non ſine ratione ſe quoque illi Byzantii ſubmiſerunt. Poſtea autem, annis aliquot interiectis, imperante Seuero cum ipſi Nigri, qui Orientis Imperium inuaſerat, partes potiores rati, opponere ſe Imperatori veriti non eſſent, ereptis priuilegiis, muriſque deiectis, Perinthiis, olim Heracleotis, ſeruire iuſſi ſunt. Sed pacato mox Seuero in meliorem rurſum formam ſunt reſtituti. quippe balneum ipſis maximum ad Iouis Equeſtris aram, ſiue lucum Herculis, vbi domitis Diomedis equis, B Zeuxippo ille nomen loco fecit, ſplendide extruxit: item vicinum Hippodromum, Dioſcuris ſacrum, tabulatis ac porticibus exornauit: vbi etiam nunc curuaturæ aſcenſuum indicia exhibent, per ſuperiora quæ æneis obeliſcis incumbunt, & aſſignauit in hanc rem impenſas e militari ærario. Et quidem quouſque Seuerus ſuperſtes fuit, eiuſque filius Antoninus, vrbs Antoninia appellata fuit: ſed diuinis Imperatoribus poſtquam reſtituta, iterum Byzantii nomen accepit. Vbi vero in Imperium Conſtantinus C ſucceſſit, Conſtantinopolis appellari cœpit, neque inuita ſane nomen mutauit, inſigni Imperatoris munificentia. quippe elegantiorem ille reddidit, & pulcritudine admirandam, ad Troiana vſque roſtra prolatis pomeriis, quæ antea foro ipſi cognomini terminabantur: præterea balneis quoque, & ſacris ædibus, illuſtriorem fecit, iuraque omnia ad veteris Romæ formam dedit, idque in foro Strategio, vbi quondam militiæ duces honores meritos accipiebant, in columna lapidea inſcriptione teſtatus eſt. Matris item D Helenæ effigiem in columna conſtituit, locumque Auguſtæum appellauit. quin & ſenatoribus, ipſum ſecutis, ædes a ſe extructas donauit. Ad hæc Conſtantio imperante, additus vrbi eſt aquæductus, erectique in foro fornices duo, & inſignis illa columna purpurea, in qua collocatum Conſtantinum videmus, ſolis inſtar radios ciuibus ſpargentem. Ædificata quoque Senatorum domicilia, quæ Senatus vocantur, & Palatii aula. Conſtantinus vero, omnibus ita peractis, & encæniis vndecima Maii menſis celebratis, anno Imperii ſui vigeſimo quinto editis

Circensibus ordinauit, vti deinceps A hoc honore, a secuturis Imperatoribus, populoque, die vrbis natali statua sua spectaretur. Et isto modo Constantinopolis ad hanc magnitudinem peruenit, per Imperatores alternatim succedentes in hæc vsque tempora gubernata.

γεωρήσας, διέταξεν ὅτω τὲ ἑαυῦ ϛήλιω ὅθι τοις ἐφεξῆς χρόνοις τῆ τῶν γενεθλίων ἡμέρᾳ ὁρᾶσθαι μῦ τῆς εἰδισμένης ὕμνης ὦ τῦ κτισθὲν βασιλδόντι, κὴ τῷ δήμῳ. οὕτω μὲν δὴ ἡ Κωνσταντινούπολις τοσὸς τόδε τὸ μέγεθος ἐξεντώσεν, ὑπ' ἀμφδοχῆς βασιλδομδίη μέχρι τῆς καθ' ἡμᾶς χρόνων.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [346] - 30

ΕΚΛΟΓΑΙ ΤΟΥ ΣΟΥΙΔΑ

EXCERPTA EX SVIDA.

Interprete ÆMILIO PORTO *Franc. F.*

ΑΓΑΘΙΑΣ. Σχολαστικὸς Σμυρναῖος, ὁ ἀγράφως τῷ μὲν Περὶ τὸ ἱστορίαν τοῦ Καισαρέα. τὰ τοῦ Βελισαρίου, καὶ ἃ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Λιβύῃ ἐπράξατο· τουτέστι τὰ τοῦ Ναρσοῦ ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ τὰ ἐν Λαζικῇ, καὶ Βυζαντίῳ. ἔστι συνθεὶς καὶ ἕτερα βιβλία ἐμμετρά τε καὶ καλλοπιζόμενα. ἅπερ καλοῦσιν Δαφνικά. καὶ τὸν κύκλον τῶν νέων ἐπιγραμμάτων, ὧν αὐτὸς συνῆξεν ἐκ τῶν καθ' ἡμᾶς ποιητῶν. συνήκμασε καὶ Παύλῳ τῷ Σιλεντιαρίῳ καὶ Μακεδονίῳ τῷ ὑπάτῳ, καὶ Τελλουιανῷ ὕπατι τῷ Ἰουστινιανοῦ χρόνων.

AGATHIAS. Scholasticus Smyrnæus, qui scripsit historiam post Procopium Cæsariensem. Res Belisarii tempore gestas. Item res Italia, & Africa gestas: hoc est, ea quæ Narses in Italia, & in Lazico, & Byzantino agro gessit. Hic etiam alios libros partim ligata, partim soluta oratione composuit. Vt, & ea, quæ Daphnica, *siue Laurea*, vocantur. & circulum nouorum epigrammatum, quæ ipse ex poetis *suo* tempore *viuentibus* collegit. Floruit autem *eodem tempore* cum Paulo Silentiario, & Macedonio Consule, & Tribuniano, Iustiniani *Imperatoris* tempore.

ΑΓΑΠΙΟΣ. Οὗτος ὢν Ἀλεξανδρεὺς μὲν τὸ γένος, ἐκ παίδων δὲ λόγοις ἐντραφεὶς ἐλευθερίοις, καὶ ἰατρικῶν μαθημάτων ἐξηντινοῦν γεγονὼς αὐτελῶν εἰς τὸ Βυζάντιον, ἀφικόμενός τε σωτηρίαν μάλα ἀφανῆ, φύσεώς τε μεγάλης, καὶ δεξιότητι τύχης ἀγαθῆς, ἐνδοξός τε ὑπὸ τῆς τότε γέγονε, καὶ χρήματα μεγάλα συνέλεξεν.

AGAPIVS. Hic erat Alexandrinus quidem genere: sed a puero in artibus liberalibus educatus. Cum autem medicæ disciplinæ enarrator esset, Byzantium profectus, ludum literarium valde insignem aperuit, *Vir* & ingenii magnitudine, & fortunæ fauore, *ac prosperitate* vsus. Illustrisque fuit ob artem quam exercebat, & magnam pecuniam collegit.

ΑΓΓΕΛΙΟΣ. Οὗτος ὅτε Οὐάλεντος τοῦ Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπος, βίον ἀποστολικὸν βιοὺς. ἀνυπόδητος γὰρ διόλου διῆγε. ἑνί τε χιτῶνι ἐκέχρητο, ὃ τῆς θαυμαζομένου ἐπιεικείας καὶ καρτερίας ἕνεκα τοῦ σώματος ἐπιβουλὴν ἀφ' ἑαυτοῦ ἀπωθεῖτο. ἡ αὐτὴ γὰρ ἔστι τοῦ νοῦ. καὶ κεφαλαλγίαν διδάσκειν αὐτῇ, ἀφ' ὧν εἰ τῆς σοφίας ὁ ἀκρότατον ἀῆται. καὶ ἐλαίαν, ὡς καθαρωτάτης οὐσίας οὔσης. φωτὸς γὰρ ὕλη ἡ ἐλαία. καὶ Γοργόνα διδόασιν ὅτι τῆς φρονήσεως αὐτῇ, ἀφ' ὧν ἔχει τὸ νοῦ.

AGELIVS. Hic Valentis tempore erat Constantinopolis episcopus, qui vitam apostolicam vixit. Semper enim sine calceis incedens, *totam vitam* transegit, & vnica tunica est vsus, euangelii dictum *accurate* seruans.

MINERVÆ simulacrum hastam tenet. *Quod ipsi tributum*, propter *ipsius* constantiam, & fortitudinem. Similiter etiam clypeum *tenet*, quia per sapientiam omnes insidiæ repelluntur. Minerua enim, & Mens idem sunt. Galeam etiam ipsi tribuunt, quia sapientiæ summa altitudo non est aspectabilis: *ac oculorum aciem, sensumque fugit.* Et oleam, quod purissimam habeat naturam. Lucis enim materia *est* olea. Gorgonem etiam in ipsius pectore collocant, ob mentis celeritatem. *Τοιγὰρ enim sæpe celerem, & velocem significat. Et γοργὸς, ipsa celeritas. & velocitas interdum vocatur. Alias enim hæc alio modo sumuntur.*

ACACIVS. Patriarcha Constantinopolitanus, vir fuit, si quisquam alius, venerandus. Cum enim pupillorum educator, & *curator* fuisset, & pupillorum res præclare administrasset, omnibus gratus fuit. Quin etiam familiaritate cum Leone Imperatore contracta, supra modum *ipsi* placebat. Et cum hoc primo semper omnia & publica, & priuata *negotia* communicabat, *eumque primum de his consulebat*. Et quando Senatum conuocabat, hunc etiam simul accersebat, & omnis consultationis initium ab ipso faciebat. Hic Acacius animaduersa Leonis Macellæ crudelitate *quam excercebat* in eos, qui ipsum aliqua in re offendissent, eiusque ingenio exquisite deprehenso, quod a solis *ipsum*, *ipsiusque dicta*, *factaque* laudantibus facile capi posset, operam studiose dabat, vt *omnia ipsius dicta factaque* admiraretur, & *cum admiratione prædicaret*. Quamobrem ipsum dicto audientem, *ac sibi obtemperantem*, facile habebat, & ipsius iram facile comprimebat, & multis, qui *Principem* offenderant, & *quibus Imperator ob aliquam offensam, ac offensionem erat infensus*, salutem accurate procurabat, & illos, qui perpetuum exilium sustinebant, *quo fuerant damnati*, in patriam reuocabat. Hic post obitum Gennadii patriarchæ Constantinopolitani, studio Zenonis sacerdos designatus est. Qui cum ad imperandum aptus esset, & omnes ecclesias in suam potestatem redegisset, attente magnam curam gessit illorum, qui ipsis *Ecclesiis* sortito præerant. Qui felici coniectura rem assequentes, in picturis ipsum in ædibus, quæ precibus *ad Deum funaendis* erant destinatæ, consecrarunt. Id est, *Qui cum illius hominis insignem ambitionem, & honoris cupiditatem, qua flagrabat, optime coniecissent, ipsius effigiem in templis pictam consecrarunt*. Quoniam igitur vniuerse in omnibus ecclesiis, ipsius imagines ostendebantur, quidam existimarunt ipsum inanis gloriæ cupiditate flagrantem, illam *suarum imaginum* dedicationem, *atque consecrationem* imperasse, non paruam huius suspicionis confirmationem habentes, illam ex calculis picturam in templo ad nauale *sito* fabricatam. Cum enim totum illud opus sub Gennadio fuisset perfectum, in insigni templi loco ipsum effinxerunt, & inter hunc, *& alios ibi pictos*, ipsum seruatorem Gennadio dicentem, Soluito templum hoc, & in hoc *ipso templo*, post te excitabo ipsum *Acacium*. Ob huiusmodi igitur imagines Acacius, quamuis esset beneficus, *liberalis*, & *ad sua bona aliis impertiendum promptus*, & officiosus, *ad afflictos, suo patrocinio protegendos, semper paratus*, tamen insana gloriæ cupiditate flagrans esse, id est, *flagrare*, visus est.

ANASTASIVS, Romanorum Imperator. Hic in deterius mutatus, vniuersum Imperium in aristocratiam mutauit, omnes Magistratus vendens, & delinquentibus ignoscens, & *peccata condonans*, & inexplebili pecuniæ *parandæ* cupiditate flagrans. Vnde factum, *vt militaribus* catalogis prouinciæ exhaurirentur, & *prouinciales* viri ob istam rerum in-

ΑΚΑΚΙΟΣ. Ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἀξιόσημος ὡς ὀλίγος τις. ὀρφανοτρόφος γὰρ γεγονὼς, καὶ καλῶς τὰ τῶν ὀρφανῶν διοικήσας, πᾶσιν ἐφάνετο κεχαρισμένος. ᾧ δὴ καὶ παρὰ βασιλεῖ Λέοντι σπουδῆς γεγονὼς, ὑπερφυῶς ἤρεσκε. ᾧ πάντα σχεδὸν ἀεὶ πάντα ἀνεκοινοῦτο τὰ τε κοινὰ καὶ τὰ ἴδια. ᾧ ὅτε περὶ βουλῆς ἤρχετο, συνεκάλει δὲ καὶ τύπον τινὰ τῆς σκέψεως ἐποιεῖτο αὐτῷ πάσης ἐπίδοσιν. ὃς Ακάκιος περὶ τῶν Λέοντος τοῦ Μακέλλη ὠμότητα σπουδῶν πρὸς τοὺς ἐπὶ λυπήσεσι, καὶ ὃ ἦθος ἀκριβῶς ὃ ἐκείνου φωράσας, ὅτι τοῖς ἐπαινοῦσι μόνον ὑπάρχῃ βιάλωτον ἐπετήδευε πάντα τὰ ἐκείνου θαυμάζειν. τοιγαροῦν πειθήνιον αὐτὸν εἶχεν ἑπίμως. τόν τε θυμὸν αὐτοῦ ῥᾳδίως κατέστελλεν, καὶ πολλοῖς προσκεκρουκόσι τὴν σωτηρίαν ἐπραγματεύετο. καὶ τοῖς ἔξωθεν ἀΐδιον ἔχουσι, ἀνεκαλεῖτο πρὸς τὴν πατρίδα. ἔτι μὴ θανάτου Γενναδίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ δὴ Ζήνωνος ἱεράσαι προελήφθη, ὃς ὢν Αρχιερὺς καὶ πάσας τὰς ἐκκλησίας ὑφ' ἑαυτὸν ποιήσας, περιεργοτέρως τῶν ἐν αὐταῖς κεκληρωμένων ἐπιεῖτο τὴν κηδεμονίαν. οἱ δύσκολοῦντες ἐν γραφαῖς ἀνέθηκαν αὐτὸν τοῖς δικτυωτοῖς οἴκοις. ἐπειδὴ οὖν ἀγαθὸν ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις ἐδείκνυτο αὐτὸ εἰκόνες, ὑπῆρχόν τινες κενοδοξοῦντα, τὴν ἀπάθειαν περιστεγάζειν, οὐ μικρὰν ἔχοντες τὴν ὑπονοίας πίστωσιν, τὴν ἐν ψηφίσιν γραφὴν δημιουργηθῆναι ἐν τῇ περὶ τὸ νεωρίῳ ἐκκλησίᾳ· τῷ γὰρ ἔργου πάντος ὅτι Γενναδίου τελεσθέντος, εἰς τὸν ὑπαφανῆ τόπον ὀρεπτύπωσαν αὐτὸν τῷ νέῳ. ᾧ μεταξὺ τοῦτο τὸν σωτῆρα λέγοντα τῷ Γενναδίῳ, λύσον τὸν ναὸν τοῦτον, ᾧ ὅτι τῷ μὴ σὲ ἐγεῖραι αὐτόν. ἐκ τῶν τοιούτων οὖν εἰκόνων Ακάκιος εἰ καὶ βύμεταίδοτος ἦν, ᾧ πρὸς τὰ κτήσεις, ἀλλὰ δόξομανὴς ἐδόξει ὑπάρχειν.

ANASTASIOS, Ρωμαίων βασιλεύς. ὃς ὅτι ὁ χείρων πρᾶξις πᾶσαν ὅλην τὴν βασιλείαν εἰς ἀριστοκρατίαν μετέστησε. τὰς μὲν ἀρχὰς ἀπάσας ἀπεμπολῶν, καὶ τοῖς ἀδικοῦσι συγχωρῶν. ᾧ πρὸς γε χρημάτων ἀχόρεστον ὑπεθυμίαν πρᾶξις. ὡς κενὰς ὑπῆρχεν ἡδέσθαι καθαιρῶν τὰς ἐπαρχίας, καὶ πρὸς

ὃ

ὃ ἄνδρες, καὶ ξένον κατεπλῆξαι τοὺς αὐ- A
δρας. οὐδὲ γὰρ ὅπλοις τοὺς ὑπηκόους βαρβά-
ροις ἠμύνετο, ἀλλὰ χρήμασι τὴν ἐληΐτιν
ἀξιωνούλβιος διετέλει. πρὸς δέ γε τούτοις, καὶ
τὰς τῶν τελευτώντων οὐσίας ἐπολυπραγμόνει,
καινὴν ἅπασι δωρούλβιος τὴν πενίαν. ὧν γὰρ
αὐτὸς ἐλάμβανε τὰς οὐσίας, τούτοις μετ' ὀλί-
γον διεδίδου τὴν τῆς εὐσεβείας ἕξιν. καὶ ὧν
ἐγύμνου πόλεων τοὺς οἰκήτορας, τὰς οἰκοδο-
μὰς ἀνένεον. ὡς ἂν τὴν ἀνελκυλβίλιον ὑπεμε-
λάς κοσμήσας, καὶ τοῖσι πεδαλεῖν σφά-
νοις, ὅτε δὲ Λύπου δῆμαι τῆς κατὰ Λιβύλλιν πό-
λεσιν ἐπέστησαν θλίψις ὑπὸ τῶν καλουμέ-
νων Λαζικῶν. ἐδέδοντο γὰρ γυναικείῳ Μα- B
ρίνῃ εἰς ἡλεμοσύνας, ἀνδρὶ νέῳ καὶ πολὺ ὄντι κό-
σμον κεκτημένῳ· καὶ μετ' ἐκεῖνον αὐτοῖς Βασια-
νῷ τῷ παιδί. ὁ δὲ, οἷς ἐπράξε, πάντοτε τὰς
τῶν κατὰ αὐτὸν ἀρξάντος ὑπερβαλλόμενος ἀ-
στοργίας, ἔδωκε Λιβυσιν αἱρεῖσθαι τὰ κρεί-
σσονα. καὶ ταῦτα, τοῖς μὲν πενίας, τοῖς δὲ θα-
νάτου μνήμην καταλείψαντα. οὕτως εἰ δέοι
εἰπεῖν, οἵτε ἀφ' αἵματος τὴν Μαρίνου πρ-
ὸς τυχόσαντες βύσιαν ταῖς Λιβύων ἀμφοτέρ-
ους, καὶ Αἰγυπτίων ἐπιφορήσαντα κτήμασιν.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Σιλεντιάριος, ὁ
μὴ ὢν βασιλεύσας. ἔστι δὲ τοῦ φατεία, καὶ C
κατὰ τῆς τετιμένου Ἀναστάσιος τὸν Χριστὸν ἐν
ᾧ αὐτῷ. ὅπ' ὀπὶ Ἀναστασίου τοῦ βασιλέως ὢν ὁ
ἅγιος Θεόδοσιος ὁ Κοινοβιάρχης. αἱρετικὸς δὲ
ὢν ἐπὶ ὁ Ἀναστάσιος. ὅπ' Ἀναστάσιος ὁ βασιλεὺς
ἔκτισε τὸ μακρὸν τεῖχος πρὸ μιλίων τῆς πό-
λεως ξ'. Διατείνας ἐκ τῆς κατ' ἀρκτον θα-
λάσσης ἐς μεσημβρίαν μῆκος μιλίων ν'. εὖ-
ρος δὲ ποδῶν ἔσχεν. καὶ τῷ Ἰουλιανοῦ λιμέ-
νι προβόλους τίθησιν. ὁ αὐτὸς κτίζει καὶ τὸν
μέγαν τείχινον τὸν ἐν Βλαχέρναις, ὃς Ἀνα-
στασιακὸς μέχρι τῆς δδοῦ λέγεται. καὶ τὴν Κυ-
στέρναν, τὴν Μωκίσιαν.

ΑΝΤΙΟΧΟΣ ὁ Πραιπόσιτος. ἐπὶ δι- D
βληθεὶς Θεοδοσίου ὑπὸ μικροῦ καθῃρέθη τῆς τιμῆς.
καὶ δημοσιωθεὶς, εἰς τοὺς ἱερεῦσι κατετάγη, Διατ-
άξεως ἐκφωνηθείσης παρὰ τοῦ βασιλέως, Εὐνοῦχον εἰς τοὺς Πατρικίους μὴ τελεῖν.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ἄγαλμα κιθάραν ὅτι χεῖ-
ρας ἔχον πλάττουσι. ὃ Ἀπόλλωνος ἄγαλμα οἱονεὶ
τὸν ἥλιον ἢ τοῦ παντὸς ἁρμονίαν. κιρνάμενος γὰρ
τοῖς λοιποῖς ἄστροις, καὶ κτίζει καὶ ζωογονεῖ.

ΑΡΔΑΒΟΥΡΙΟΣ. υἱὸς Ἀσπαρος. γενναῖος
τὸν θυμὸν, καὶ τοῖς κατὰ Θράκην πολλάκις κατε-
δραμούσης βαρβάροις, ἀνδρώδως ἀπεκρούσατο.
διὸ τῶν ὧν ἄξια ἀεισταὶ ὁ βασιλεὺς Μαρ-

Excerpta ex Suida.

A solentiam, & nouitatem, animis percellerentur, *& vehementer terrerentur*. Neque enim armis barbaros infestos propulsabat, sed pacem pecunia subinde redimebat. Præterea vero in defunctorum etiam fortunas inquirebat, communem omnibus paupertatem donans. Quorum enim fortunas ipse capiebat, his paulo post, pietatis nomine, vel, *per pietatis speciem, has ipsas* distribuebat. Et quarum vrbium incolas nudabat, *earum* ædificia renouabat, vt & illam, *patriam scilicet*, quæ *ipsum* tulerat, exornaret accurate, tribusque coronis, ideſt *muris* circundaret. Sub hoc etiam graues afflictiones, ab illis qui Lazici vocabantur, excitatæ, Lybi-
B cas vrbes inuaſerunt, *& afflixerunt*. Præfecerat enim ipſis Marinum ex filia nepotem, hominem adoleſcentem, & leuiſſimo præditum ingenio, & poſt illum, rurſus *ipſis præfecerat* Baſianum puerum, *vel, Marini filium*. Ille vero rebus, quas geſſit, quouis modo ſuperioris prætoris flagitia ſuperans, effecit, vt Afri priorem *rerum ſtatum* deſiderarent, quamuis *prior ille rerum ſtatus* aliis quidem paupertatis, aliis vero, mortis memoriam reliquiſſet, ideſt *quamuis Afri, aliis quidem, fortunas ademptas, alios vero, morte mulctatos recordarentur*. Ita (ſi dicere liceat) Marini cognati, eius beneuolentia ſibi feliciter conciliata, *eaque freti*, Afrorum & Ægyptiorum opibus ſupra modum ſunt repleti, *ac diſtenti*.

C ANASTASIVS Silentiarius, qui poſt alterum fuit Imperator. Eſt in voce φατεία. Eodem etiam in loco *agitur* de Reſurrectione Chriſti, quæ tertio die facta eſt. Anaſtaſii autem Imperatoris tempore fuit ſanctus Theodoſius Cœnobiarcha. Hic autem Anaſtaſius fuit hæreticus, & Imperator longum murum extruxit 60. milliarium magnitudine ante vrbem, a Septentrionali mari meridiem verſus ipſum 50. milliarium longitudine extendens, latitudine vero pedum 20. Iuliani etiam portui propugnacula oppoſuit. Idem etiam magnum triclinium in Blachernis extruxit, quod ad hodiernum vſque diem Anaſtaſiacum vocatur, & Ciſternam Mociſiam.

ANTIOCHVS Præpoſitus. Hic apud Theo-
D doſium iuniorem delatus honore, *quo fruebatur*, priuatus eſt, & publicatis ipſius bonis in Sacerdotum ordinem cooptatus eſt, Edicto ab Imperatore promulgato, Ne eunuchus inter Patricios cenſeretur.

APOLLINIS ſimulacrum citharam manibus tenens fingunt. Apollinis ſimulacrum vt Solem *intelligunt, & eſſe dicunt* vniuerſitatis huius harmoniam. Cum cæteris enim ſtellis commixtus, & animalia gignit.

ARDABVRIVS. Aſparis filius, animo generoſo præditus, qui Barbaros Thraciam incurſionibus vexantes ſæpe fortiter repulit. Huic igitur fortitudinis præmia Mar-

E

cianus Imperator Orientalem castrorum & legionum præturam præbuit. Cum autem hic belli dux hanc *præturam* in pace *degentem*, id est, *pacatam* deprehendisset, ad ocium, & muliebrem mollitiem, *ac delicias* se conuertit. Gaudebat enim mimis, & præstigiatoribus, & omnibus scenicis ludicris, & in huiusmodi fœdis *rebus* dies traducens, & ea quæ ad gloriam spectabant, omnino negligebat. Cum autem Marcianus Imperator Dux quidem belli *strenuus* esset: sed citius de vita decessisset, Aspar proprio motu, & sponte sua, effecit, vt Leo ipsius esset successor.

ARIANVS. & Arianizo, & Arianistæ, & cætera his similia deducta sunt ab Ario hæresiarcha, id est, *Arianus, & Arianizo, vel Arianisso, & Arianiste dicta sunt ab Arrio hæreseos autore*, qui sub Magno Constantino, inter consecratos Presbyteros constitutus, id est, *in consecratorum Presbyterorum ordinem cooptatus*, quoniam omnia perturbare volebat, condemnatus a trecentis, & octodecim sacris Nicenæ Synodi Patribus, insolito, & nouo mortis genere periit. Nam in ipso vrbis foro, cum ipsius venter vrgeretur *ad onus exonerandum*, secedens ad latrinam, vna cum ipsis excrementis ipsa quoque intestina effudit, *quibus effusis, exinanita sunt omnes res intestinæ, quæ ad corporis vniuersitatem sustentandam sunt necessariæ*. Ab ipso etiam dicti sunt, Ariophrones, vel Arriophrones, id est, *Qui cum Arrio sentiebant*. Qui Arrii sententiam sequebantur, *ac tuebantur*.

HARMATIVS. Hic plurimum potuit apud Zenonidem Imperatricem, & ipsum Basiliscum. Occisus autem fuit a Zenone Imperatore, eiusque cæde ciues admodum sunt lætati. Nam sub Leone quoscunque de Thracibus, qui seditionem mouerant, cepisset, eos manibus amputatis dimiserat. Onoulus vero *quidam* ipsum interfecit, quem Harmatius pauperem, & a Barbaris recens venientem, humaniter susceptum, primum quidem Comitem fecerat, deinde vero, Præfectum Illyriorum, & ad conuiuia multum argentum, *magnamque pecuniæ vim ipsi* præbuerat. Ille vero Barbaricam perfidiam sanguinaria manu ipsi pro gratia retulit.

HARMATVS. Quoniam Basiliscus Imperator Harmato, vt cognato, liberum aditum ad vxorem Zenonidem permittebat, cum illa consuetudo diutius duraret, & vtriusque forma non vulgaris esset, ambo mutuo amore vehementer ardere cœperunt. Oculos igitur in se vicissim coniiciebant, & vultus subinde conuertebant, & inter se arridebant. Hinc autem dolor ex amore natus vultu tegebatur. Cum autem suum morbum Danieli eunucho, & Mariæ obstetrici declarassent, & hunc ipsa coitus medicina vix sanassent, Zenonis Basilisco blandiri cœpit, vt amator principem in vrbe locum

A κιανὸς πρέσβυς, πλὴν ἐφ' ὅσον στρατηγικῆς ἀρχῆς καταλαβὼν δὲ ἐν εἰρήνῃ τούτῳ ὁ στρατηγὸς πρὸς ἡσυχίαν ἐτράπη, καὶ βασιλικῶν θηλυδριῶν. ἔχαιρε γὰρ μίμοις καὶ θαυματοποιοῖς, καὶ πᾶσι σκηνικοῖς ἀθύρμασι. καὶ τοῖς τοιούτοις δημεριῶν ἀγορεῖς, πλεῖστα πάμπαν τῶν πρὸς δόκησιν τεινόντων. Μαρκιανοῦ δὲ τοῦ βασιλέως στρατηγοῦ μὲν γεγονότος, θᾶττον δὲ ἐκβιοκότος, αὐτοκελεύστῳ γνώμῃ Ἀσπαρ, Λέοντα ἀφ' ὁδοῦ αὐτῷ ἡνέσθαι προεσκεύασεν.

ΑΡΕΙΑΝΟΣ. καὶ Ἀρειανίζω, καὶ Ἀρειανισταί, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. ἀπὸ Ἀρείου τοῦ B αἱρεσιάρχου. ὃς ἐπὶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν τοῖς ἱερεῦσιν πρεσβυτέροις τεταγμένος, ἐπὶ τὰ πρῶτα συγχεῖν ἐβούλετο, καταδικασθεὶς ὑπὸ τῶν ἐν Νικαίᾳ τριακοσίων ιη'. ἁγίων πατέρων συνόδου, διεφθάρη ἀήθῃ καὶ καινῇ τοῦ θανάτου εἴδει. ἐν γὰρ τῷ τῆς πόλεως φόρῳ ἐπειδήσης οἱ τῆς γαστρός, ἀποκλίνας εἰς ἀπόπατον, ἅμα σὺν τοῖς διαφορήμασι, πάντων ἐκενώθη τῶν ἐντὸς φοάγκων. καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ καὶ Ἀριόφρονες.

ΑΡΜΑΤΙΟΣ. Οὗτος μέγιστον ἴσχυσε παρὰ τῇ Ζήνωνίδι τῇ βασιλίσσῃ, καὶ αὐτῷ Βασιλίσκῳ. ἐσφάγη δὲ ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ C βασιλέως. καὶ ἐχάρησαν οἱ πολῖται τῇ πράξει σφαγῇ. ἐπὶ γὰρ Λέοντος πρὸς τοὺς στασιάζοντας ὅσους λάβοι τῶν Θρᾳκῶν τὰς χεῖρας ἐκτέμνων ἀπέπεμπεν. Ὀνοῦλος δέ αὐτὸν διεχείρισατο, ὅν τινα ὁ Ἁρμάτιος πένητα καὶ ἄρτι ἐκ βαρβάρων ἥκοντα προσελθὼν φιλοφρόνως, ὃ μὲν πρῶτον κόμητα ἐποίησεν. ἔπειτα, καὶ στρατηγὸν Ἰλλυριῶν. καὶ εἰς ἑστίασιν ἔχων πολὺ ἀργύρου πλῆθος. ἀντέδωκε δὲ τούτῳ τῷ βαρβαρικῷ ἀπιστίαν μὴ χρεὼς μιαφόνου.

ΑΡΜΑΤΟΣ. Οἱ Βασιλίσκου ὁ D βασιλεύς, ἐπειδὴ ὡς συγκλινεῖ τῷ Ἁρμάτῳ ἀδεῶς ἐπέτρεπεν ὁμιλεῖν τῇ Ζήνωνίδι τῇ βασιλίδι, τελουμένης σφίσι τῆς ὁμιλίας, καὶ τῶν κάλλει αὐτῶν οὐκ ἀπαραδόκητον ὄντος, ἄμφω ἀλλήλων σκόπτειν ἤρων. ῥιπαὶ οὖν ὀμμάτων ἐπ' ἀλλήλοις ἐγίνοντο, καὶ παρεκτροπαὶ συνεχεῖς προσώπων, καὶ μειδήματα μεταδόσεις. πόνος τε μὴ τοῦτο ἔρωτος ὑπ' ὄψιν φερομένου. ἐπὶ δὲ χρονοτριβοῦντι ὁ παῖδος Δανιὴλ Εὐνούχῳ, καὶ Μαρίᾳ μαίᾳ ἰάσαντο τοῦτο μόλις τῇ τῆς μίξεως ἰατρείᾳ, Ζήνωνι Βασιλίσκον ἀφ' ὑποπτείας ἦγε τοῦ, τὸν ἔρωτα ἔχειν ἐν τῇ πόλει τὰ

πεφυτεῖα. ὁρῶν δὲ Θεοδέριχος ὑμιλλόμενον ἐν πᾶσι τοῖς Ἁρμάτων, ἠχθαιρεν ὡς προθυδοκιμοῦντα ἐν νέου, τειχῶν μόνον καὶ τῆς ἄλλης φερεπίζοντος σωμασκίας. ὁ δ' Ἅρματος ἔκτητο φορᾶς χρημάτων, καὶ ὑμῆς ἀπλέτου πυφωθείς, ἐδόκει αὐτῷ ἄφετον διοίσειν ἐπ' ἀνδρείᾳ. καὶ ὅσου τὸν αὐτῷ ἤδεη ἄλλη ἐπικρατεῖ, ὡς σκυθρωπὸν ἀναλαμβάνειν Ἀχιλλέως. οὕτω τὸ φρονεῖν εἰς ἵππον καὶ τὸν Ἱππόδρομον φρυάττεσθαι τῷ οἴκῳ. ἔζηρε δὲ τῶν πλείω τοιούτων δόξαν μηνεσθαι ὁ ὑπὸ δήμου συρφακὸς ὑπ' ἀθυμίας ἀναλαλεῖσθαι Πύρρον. ὃς εἰ μὴ οὕτως ἔθοα λάβοι ὁ ἔρως, ἐσπερόσωπον ἦν, ἔλεγεν εἰκότα. εἰ δ' ὡς τοιοῦτον ἔπαινον ἀνδρείας, ἔλεγεν ὡς νέον. οὐ γὰρ ἥρωας ἔβαλλεν ὡς Πύρρος, ἀλλὰ γυναικὸς τῶν ὡς Πάρις.

A teneret. Theodoricus autem animaduertens Harmatum ab omnibus coli, quod gloria superaretur ab adolescente, qui capillos tantum, & alias corporis exercitationes curabat, indignabatur. Harmatus vero cum propter pecuniarum affluentiam, tum ob honoris amplitudinem inflatus, neminem fortitudine se præstantiorem fore putabat. Atque hic ipsius error, *& falsa opinio quam de se conceperat*, in eo tantum obtinuit, vt Achillis habitum, *& cultum* assumeret, & equo B euectus *per vrbem* ita circumiret, & in Hippodromo, instar equi fremeret, *hinniret, se tactaret, atque ferociter efferret*. Hunc autem ad huiusmodi gloriæ insaniam magis impellebat ipse plebis abiectæ fauor, quæ lætis acclamationibus ipsum appellabat Pyrrhum. Quæ, si quidem ipsum ita vocabat, quod rubicunda facie præditus esset, verisimilia dicebat. Si vero vt ad fortitudinis laudem *hæc dicebat*, vt adolescentem deliniebat. Neque enim heroes telis petebat vt Pyrrhus: sed insano mulierum amore flagrans erat, *easque deperibat*, vt Paris.

ΑΡΤΕΜΙΟΣ. ὁ καὶ Ἀναστάσιος. βασιλεὺς Ῥωμαίων, αἰθυθέλμος τόλμη Σαρακηνῶν ἐπ' ἔρχεσθαι τὴν τῆς πόλεως, Ἰωάννην ἐφίστησι ναυμάχου τῆς πολέμου, ἀξίοχρεον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ λογιστὴν τῆς φορᾶς, ὃν ἡνίκα κάμοδσιν. ὃς ἐπὶ τῇ Ῥόδῳ ἁλοὺς μενος, καὶ παρασπασθεὶς ὑπὸ τοῦ πλήθους, ἀναιρεῖται.

C ARTEMIVS, qui & Anastasius, Romanorum Imperator, cum intellexisset Saracenorum classem contra vrbem venire, Ioannem, Magnæ ecclesiæ diaconum, & tributorum ratiocinatorem, quem Generalem vocant, huic bello præficit. Qui, cum ad Rhodum appulisset, a populo per seditionem oppressus interficitur.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ὁ Καῖσαρ αὐτοκράτωρ Ἰουλίου Καίσαρος. ἀφ' οὗ καὶ ὁ μὴν Αὔγουστος ὠνόμασται. Αὔγουστα δὲ λέγονται, τὰ τίμια καὶ μεγάλα καὶ ὀνόματα. ἐπ' αὐτῷ γὰρ ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ Θεὸς καὶ σωτὴρ ἡμῶν, τὴν σάρκα ἀνείληφεν ἐκ τῆς ἁγίας θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. ὅτι Αὐγουστεῖον ἐκλήθη, διότι τῇ ιε'. τῶν ὀκτωβρίου μηνὸς οἱ ῥεγιοναρχαι, καὶ σεβαστοφόροι ἐχόρτουν ἐν τῷ Αὐγουστείῳ, εἰς ὃ ἐν τῷ ὁλοπελίῳ εἰς τιμὴν Τιβερίου. τὸν δὲ τοιοῦτον τόπον οὕτως ἐκάλεσαν, ἀπὸ Αὐγούστου. ἔφησε δὲ καὶ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος εἰς ὃ ἀσκεπὲς τῆς Δάφνης ξύλῳ τῆς ἐαυτῆς μητρὸς, ἐξ ἧς ὠνόμασε τὸν τόπον Αὐγουστεῖον.

D AVGVSTVS Cæsar, Iulii Cæsaris ex sorore nepos, a quo & mensis Augustus nomen accepit. Dicuntur autem augusta, preciosa, & magna, & insignia. Sub eo enim, *& ipso Romanum Imperium obtinente*, Dominus Iesus Christus, Deus, & Seruator noster carnem assumpsit ex sancta Deipara, & semper virgine Maria. Augustale vero vocatum est, quod prouinciarum Præsides, & Augustales ministri Idibus mensis Octobris in Augustali, tanquam in foro in quo opsonia venduntur, in honorem Tiberii saltarent. Hunc autem locum ab Augusto sic appellarunt. Collocauit autem & Magnus Constantinus in aprico Daphnes, *vel, in detecto, aperto, & patente lauri loco*, statuam suæ matris, a qua locum illum Augustale denominauit.

ΑΦΟΥΣΙΑ. νῆσος τις ἐν ᾗ ἱστόρουσι ἐξῆσαι ὁ κύριος Θεοφάνης ὁ ποιητὴς, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Θεόδωρος ὁ γραπτὸς. ἀμφότεροι ὁμολογοῦνται.

APHVSIA. Insula quædam, in qua exularunt D. Theophanes poeta, & Theodorus ipsius frater, *cognomento* scriptus. Vterque confessor.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ. Ταύτης ὃ ἄγαλμα πλάττουσι κτένα φέρον. ὅτι ποτὲ τῆς τῶν Ρωμαίων γυναικὶ κνήφου λοιμοῦ ἐγένετο. καὶ ξυσμυρνίων πασῶν γεγένασιν αὐτῇς οἱ κτένες ἀγχέθυοι. βέξαμένας δὲ τὴν Ἀφροδίτην ἀνατείχωσιν, ὑμῆσαι, τε αὐτῷ ἄγαλμα κτένα φέρουσαν καὶ γένυν ἔχουσαν. διότι καὶ ἄρρενα, καὶ θήλεα ἔχει ὄργανα. τούτῳ γὰρ λέγουσιν ἔφορον γενέσεως

VENVS. Huius simulacrum fingunt pectinem ferens. Olim enim mulieribus Romanis accidit, vt pestilenti prurigine laborarent, & cum omnes raderentur, pectines ipsis fuerunt inutiles. Cum autem Venerem suppliciter orassent, *eique vota nuncupassent pro capillis recipiendis, aiunt illas ita demum* capillos recepisse, ipsamque honorasse simulacro pectinem ferente, & barbam habente, quoniam *Venus* & masculea, & fœminea habet instrumenta. Hanc enim omnis generationis

Excerpta ex Suida.

præsidem esse dicunt, & a lumbis quidem, & A
superne, ipsam dicunt esse marem. In inferioribus vero *partibus*, fœminam. Ipsam etiam equo insidentem fingunt, quod Æneas ipsius filius, cum ad occasum vsque nauigasset, postea equum conscendit, & matrem huiusmodi simulacro honorauit.

BASILICA. Regia. Palatium. In Basilica post Milium stabat simulacrum virili specie factum, inauratum. Illic erat & Exammon vsque ad Heraclium Imperatorem, Iustini tyranni genibus flexis fabricatum. Illic Terbelis est concionatus. Inter hæc stabat & ingens elephantus a Seuero confectus. Illic erat & magna custodum frequentia. Illic etiam manebat argentarius, qui in libris a se B
factis venditionem faciebat, id est, *qui suas merces in lancibus & libris, quas ipsemet fabricarat, vendebat. Vel, qui libras a se factas vendebat.* Cum autem eius taberna vastaretur, mortem minabatur illi, qui elephantum custodiebat, nisi ipsum cohiberet. Sed ille beluæ curator non cedebat, *nec illi parebat.* Quem ille librarum faber interfectum elephanto deuorandum dedit. Bellua vero, quæ cicurata non erat, ipsum quoque sustulit. Quo Seuerus audito, belluæ sacrificium obtulit. In eodem autem loco confestim efficta sunt & bellua, & belluæ curator, id est *Vtriusque effigies, & imago efficta fuit.* Illic & Hercules cultus est, qui in Circum equestrem translatus est. Sed sub Iuliano Consulari, C
Roma Byzantium iuit, id est *transportatus fuit*, & in curru, & naue *eo* fuit aduectus, & columnæ decem.

BASILISCVS. Verinæ Imperatricis frater, sub Leone Imperatore in locum Rusticii castrorum præfecti delectus est, *vel, Rusticio copiarum duci successit.* In pugnis quidem felix: at ingenio tardus, & imposturis opportunus, ita vt ab illis facile deciperetur.

BASILISCVS. Romanorum Orientalium Imperator, pecuniam ab ecclesiarum episcopis exigebat, & Acacium Constantinopolis episcopum propemodum pepulisset, nisi a multitudine eorum, qui monachi dicebantur, repulsus fuisset. Magnaque pecuniæ congerendæ cupiditate flagrabat, *& insigni auaritia præditus erat*, vt ne illis quidem parceret, qui viles, & sordidas artes exercebant. Quamobrem propter huiusmodi tributorum exactiones omnia lacrymarum erant plena. Quære in Δήμαπος & Δήμαπος.

BELISARIVS dux. Erat autem corpore pulchro, & magno, & vultu omnium formosissimo. Adeo autem mitem, & accessu facilem se præbebat omnibus, qui ipsi occurrebant, *& qui cum ipso loquebantur*, vt pauperi, & valde ignobili, *ac infimæ conditionis homini* similis esse videretur. Eius vero amor, quem in sua *copiarum* prætura erga milites, & agrestes, *agricolas*, *& plebeios homines* sem-

πάσης. καὶ ἀπὸ τῆς ὀσφύος, καὶ ἄνω λέγουσιν αὐτὸν ἄρρενα. τὰ δὲ κάτω, θήλεα. πλάττουσι δὲ αὐτὸν καὶ ἐφίππιον, ὅτι Αἰνείας ὁ υἱὸς αὐτῆς πλοῦσας μέχρι τῆς δύσεως μὴ τοῦτο ἵππῳ ἐπέβη. καὶ τὸν μητέρα ἐτίμησε τοιούτῳ ἀγάλματι.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ. ἐν τῇ βασιλικῇ ὀπίσω τοῦ Μιλίου ἵστατο ἀνδρείκελον ἄγαλμα χρυσόμαφον. ἕνθα ἕως καὶ ὁ Ἐξάμμιον ἕως Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως, γονυκλινὲς Ἰουστίνου τοῦ τυράννου. ἐκεῖ ὁ Τέρβελις ἐδημηγόρησεν. ἐν οἷς ἐλέφας ἵστατο παμμεγέθης ὑπὸ Σεβήρου κατασκευασμένος. ἔνθα ἕως καὶ σχολὴ φυλακτόντων πολλή. ἔκειτο δὲ ἐκεῖσε ἀργυροκόπος ἐν πλατείαις ζυγοῖς τὰ ἑαυτοῦ πωλούμενος. καὶ τοῦ οἰκήματος αὐτοῦ παρδουλμένου, ἠπείλει τῷ τὸν ἐλέφαντα φυλάττοντι θανάτου, εἰ μὴ τοῦτον κρατήσειεν. ὁ δὲ θηριοκόμος οὐκ ἐπείθετο. ὃν φονεύσας ὁ ζυγοπλάστης, δέδωκε βορὰν τῷ ἐλέφαντι. ὃ δὲ θηρίον ἀπίθανον ὄν, καὶ αὐτὸν ἀνεῖλε. ἐφ' ὁ Σεβῆρος ἀκούσας, τῷ θηρίῳ θυσίαν ἐπέστειλεν. ἐν αὐτῷ δὲ τῷ τόπῳ παρευθὺ αὐτοτυπώθησαν τό, τε θηρίον, καὶ ὁ θηριοκόμος. ἔνθα καὶ Ἡρακλῆς ἐλατηρεύθη πολλὰς δυσὶ ἅρμασι. ὃς ἐν τῷ Ἱπποδρόμῳ μετετέθη. ὅτε δὲ Ἰουλιάνου, ἀπὸ Ῥώμης ἦλθεν εἰς Βυζάντιον, καὶ εἰσήχθη ἐν ἁπήνῃ, καὶ νηΐ, καὶ σπλαι δέκα.

ΒΑΣΙΛΙΣΚΟΣ. Βερίνης ἀδελφὸς τῆς βασιλίδος, ὅτε Λέοντος τοῦ βασιλέως ἀντὶ Ρουσικίου στρατοπεδάρχου ἠρέθη. ὀλεπίτευκτος μὲν ὢν ἐν μάχαις, βραδυώδης δὲ καὶ φενακίζοισι ῥᾳδίως ὑποπλόμενος.

ΒΑΣΙΛΙΣΚΟΣ. Βασιλίσκος ὁ Ρωμαίων τῶν ἑῴων βασιλεύς. τῶν ἐκκλησιῶν τοὺς ἐπισκόπους εἰσπεπρᾶχε χρήματα. καὶ Ἀκάκιον τὸν Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπον μικροῦ δεῖν ἀπώσατο, εἰ μὴ ὁ πλῆθος τῶν λεγομένων μοναχῶν ἀπεκρούσθη. πολλές τε ἕως εἰς ἐπιθυμίαν χρημάτων. ὡς μὴ δὲ αὐτοῖς ἐξ αὐτελεῖς, καὶ βαναύσοις μετιόντων ἐπίσημας ἀπέχεσθαι. καὶ ἕως ἄπορα μεστὰ δακρύων τῆς τῶν τοιούτων εἰσφορᾶς πεφύξ. ἐκ τοῦ Ἄρματος.

ΒΕΛΙΣΑΡΙΟΣ, ὁ στρατηγός. ὃς μὲν σῶμα καλός τε καὶ μέγας καὶ ὑπερσώπος πάντων μάλιστα. οὕτω δὲ πρᾶον τε καὶ εὐπρόσοδον ἑαυτὸν παρεῖχε τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ὥστε ἀληθεῖπῳ πάντι τε λαῷ, καὶ ἀδόξῳ ἐμφερὴς εἶναι. ἔρως δὲ αὐτοῦ τῆς ἀγορᾶς πρός τε στρατιωτῶν ἀεὶ καὶ ἀγροίκων ἅμα-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [352] - 36

χός τις ἐλήφθη. ὅτι δὲ ἐς μὲν τοὺς γραπτοὺς φιλοδωρότατος ἐγεγόνει αὐθεμπτων ἀποθώτων. τῷ τε γὰρ ἐν ξυμβολῇ ἠτυχηκότων, χρήμασι μεγάλοις παρεμυθεῖτο τὰ πεπόμπατα. καὶ τοῖς εὐδοκιμήσασι, φιάλαί τε καὶ τρεπτοὶ ἆθλα προὔκειντο. ἵππου δὲ ἢ τόξου ἢ ἄλλου ὁπουοῦν γραπτοῦ ἐν τῇ μάχῃ ἀπολωλότος, ἕτερος αὐτ' αὐτοῦ παρῆν Βελισαρίου αὐτίκα ἐσπήδων. ἐς δὲ τοὺς ἀγρίκους, ὅτι δὴ τοσαύτη φιλοδοξία τε καὶ προνοία ἐχρῆτο, ὥστε βιαθῆναι μὲν αὐτοὺς οὐδὲν πώποτε γραπτοῦντος Βελισαρίου τετύχηκεν. ἀπεδίδοντο γὰρ αὐτοῖς καλῷ γνώμῃ τὰ ὤνια πάντα. καὶ ἐνίκα ἀκμάζοι τὰ λήια, ἐς ὃ ἀκεραῖος διεφύλαττε, μή τινι προϊοῦσα ἡ ἵππος λυμαίνηται. τῷ δὲ ὡραίων ἐν τοῖς δένδροις ὄντων ἅψασθαι αὐτῶν οὐδενὶ ἐπῆν θεμιτὸν ἐξιόντι. ἰῷ δὲ καὶ σώφρων, καὶ λίαν εὐαρέστος.

ΒΗΜΑΡΧΙΟΣ, Καισαρεὺς ὁ Καππαδοκίας σοφιστής. ἔστι ἔγραψε τὰ Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως πραγμάτων ἐν βιβλίοις δέκα. μελέτας τε καὶ λόγους ἐξηφόρησε.

ΒΗΡΙΝΗ. Βηρίνης τῆς γυναικὸς ἦν μεγάλου Λέοντος δύο θῆλαι ἦσαν. μία μὲν, βορειοτάτη τοῦ ἁγίου Ἀγαθονίκου μνήματος ἐν ἀὐδὸν τῷ βαθμῷ· ἑτέρα δὲ, καθ' ὃ μέσης τῆς ἁγίας Βαρβάρας. καὶ ἡ μὲν τοῦ ἁγίου Ἀγαθονίκου, γήρᾳ νεκρὸς ἐπὶ ζωῇ τοῦ Λέοντος. ἡ δὲ ἄλλη, μετὰ τελευτὴν αὐτοῦ, ἔνικα Βασιλίσκῳ τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς ἔστεψε φυγόντος Ζήνωνος τὸν γαμβρὸν αὐτῆς.

ΒΟΣΠΟΡΟΣ. πόλις περὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἣν Βωχάνος ὁ Τοῦρκος ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἐπόρθησε.

ΒΟΣΠΟΡΟΙ δύο. ὁ μὲν, καθ' ὃν Πόντιδα. ὁ δὲ, Θρᾳκικός, ὡς φησὶ Φιλέας.

ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ. ὅτι οἱ Βούλγαροι περιέθεσθαι εἰς τὸν στολὸν τὴν Ἀβάρων, καὶ μετεμφιάσασθαι αὐτὸν, καὶ ἕως νῦν διαλλάττειν. ὅτι ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ τοῦ Ῥινοτμήτου, ἤκμαζεν ὁ τῶν Βουλγάρων ἄρχων. καὶ ὁ αὐτὸς Ἰουστινιανὸς, καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Ἡρακλείου υἱὸς ὑποφόροι τούτῳ ἦσαν. τὸ δὲ ἀσπίδα τῶν εἶχαν ἐν πολέμῳ, ὑπτίαν ἔθηκε, καὶ τὴν ἑαυτῷ μάστιγα ἢ ἐχρῆτο ὅτε τὸν ἵππον. καὶ ἕως οὗ ἑστήκασιν ἀμφότερα χρήματα ἐνεπήγνυ. καὶ ὃ δόρυ ἐν τῇ γῇ πρεκτείνας, μέχρι τῶν πεσόντων, καὶ ἐς ὕψος πολὺ, σπειρίον ἐλάβετο ἐπήγνυ, καὶ κλωστὰ πλήσας χρυσοῦ, καὶ ἀργύρου, τοῖς στρατιώταις ἐδίδου. τὴν μὲν δεξιὰν χρυσίου πλήρη, τὴν δὲ λαιὰν ἀργυρείου. ὅτι τοὺς Ἀβαρεῖς κατακρατήσας ἀρδην ἠφάνισαν οἱ αὐτοὶ Βούλγαροι.

per demonstrabat, erat inexpugnabilis, & *incredibilis*. Summa vero erga milites liberalitate mortales omnes longe superauit. Nam & illorum, quæ in conflictu rem infeliciter gesserant, vulnera magna pecunia solabatur. Illis vero, qui fortiter atque præclare se gesserant, armillas & torques pro *fortitudinis* præmio largiebatur. Si quis vero miles equum, aut arcum, aut quiduis aliud in pugna amisisset, alter pro ipso statim apud Belisarium ei in promptu erat, *& ipsi ab eo dabatur*. Quod etiam erga agricolas *optime se gereret, ab omnibus maxime laudabatur*. Adeo enim ipsis parcebat, adeo prudenter ipsis consulebat, vt Belisario exercitum ducente nulla prorsus vis vnquam ipsis fuerit illata. Ipsis enim *militibus agricola* res omnes venales ex animi sententia vendebant. Cum autem segetes florebant, *& frumenta iam erant adulta*, diligentissime cauebat ne equitatus præteriens vlli *agricolæ, vel agro* noceret. Maturos vero fructus ex arbore pendentes ipsorum nulli prorsus attingere licebat. Erat etiam temperans, & virtuti valde addictus, *& vir plane probus*.

BEMARCHIVS, Cæsariensis, Cappadox, Sophista. Hic Imperatoris Constantini res gestas libris decem descripsit. Declamationes etiam, & varias orationes *scripsit*.

VERINA. Verinæ magni Leonis vxoris duæ columnæ fuerunt. Vna quidem maxime Septentrionalis, prope sanctum Agathonicum, postascensum graduum. Altera vero, in ea parte, vbi est S. Barbara. Atque illa quidem S. Agathonici, adhuc viuente Leone fuit. Altera vero, post ipsius obitum, cum Basiliscum fratrem suum coronauit, Zenone ipsius genero exulante.

BOSPORVS. Vrbs circa Hellespontum, quam Bochanus Turcus sub Iustiniano Imperatore vastauit.

BOSPORI duo. Alter quidem in Propontide. Alter vero, Thracicus, vt ait Phileas.

BVLGARI. Hi delectati sunt Abarum habitu, mutatoque suo vestitu illum assumpserunt, & ad hoc vsque tempus eo vestiuntur. Sub Iustiniano autem Rhinotmeto, id est, *nasum resectum habente*, Terbelis Bulgarorum dux floruit, & ipse Iustinianus, & Constantinus, Heraclii filius, huic tributarii fuerunt. Scutum enim, quod in bello gestabat, supinum collocauit, & suum flagellum, quo vtebatur in equo *ad iter instigando, eodem in loco posuit*. Et, donec vtrumque tegeret, pecuniam ingerebat. Cum etiam hastam in terra extendisset, vsque ad ambas oras, & in multam altitudinem, sericam vestem ponebat, & arculas auro, & argento plenas militibus dabat, dextram quidem, auro, sinistram vero, argento replens. Iidem Bulgari Abares per vim funditus sustulerunt.

Captiuos autem Abares Cremus interrogauit. Vnde putatis vestrum ducem, & totam gentem periisse? Illi vero responderunt, Quia mutuarum accusationum, *& litium* numerus apud eos maxime creuit, & fortissimos, ac prudentissimos quosque perdiderunt. Deinde iniusti *homines*, & fures iudicum socii facti sunt. Deinde ebrietas. In magna enim vini copia omnes facti sunt temulenti. Deinde ipsa muneribus acceptis corruptela. Deinde negotiatio. Omnes enim facti sunt mercatores, & alios alii deceperunt. Exitium igitur nostrum ex his *causis* manauit. Ille vero his auditis, omnes Bulgaros conuocauit, & leges istas constituit. Si quis aliquem accusarit, ne prius audiatur, quam vinctus, id est, *ex vinculis, & habita quæstione* fuerit examinatus. Et si calumniari, vel mentiri ipsum constiterit, occidatur. Nemini liceat cibum furi impertiri. Aut si quis forte hoc ausus fuerit, statim publicetur. Furis vero crura confringi, omnesque vineas, id est, *vites ex vineis* radicitus extirpari iussit. Omnique petenti, non simpliciter *aliquid* dari: sed quantum ipsi satis sit *dari iussit*, ne denuo ille egeat. Qui vero secus fecerit, statim publicetur. Abares igitur omnes, vt dictum est, *Bulgari* funditus sustulerunt, *ac deleuerunt*.

A ἠρώτησε δὲ Κρὲμ τοὺς τοὺς Ἀβαρων αἰχμαλώτους πόθεν σεωίεστε ὅτι ἀπώλετο ὁ ἄρχων ὑμῶν, καὶ ὅλος ὅλον. καὶ ἀπεκρίθησαν, ὅτι ἐπληθύναν αἱ κατ' ἀλλήλων κατηγορίαι, καὶ ἀπώλεσθη τοὺς ἀνδρειοτέρους καὶ φρονιμωτέρους. εἶτα οἱ ἄδικοι καὶ οἱ κλέπται χειρωνοὶ ζοῖς κεντᾶς ἐγένοντο. εἶτα ἡ μέθη. πληθωρήντος γὰρ τοῦ οἴνου, πάντες ἐγένοντο μέθυσοι. εἶτα ἡ δωροδοκία. εἶτα ἡ πραγματεία. πάντες γὰρ ἐγένοντο ἔμποροι, καὶ ἀλλήλοις δολιούμενοι. καὶ ἡ ἀπώλεια ἡμῶν ἦλθεν ἐκ τούτων. ὁ δὲ, ζῶντα ἀκούσας σεωεκάλεσατο τοὺς Βουλγάρους πάντας, καὶ διεπάξατο νομοθετῶν, ἐάν τις κατηγορήσῃ τινός, μὴ ἀκουέσθω πρότερον, ἢ δεθεὶς ὁξεπασθῇ. καὶ εἴτε συκοφάντων εὑρεθήσεται, καὶ ψευδόμενος, ἀναιρείσθω. μὴ δὲ ὀξέσω τινὶ κλέπτοντι μεταδιδῶσι ζοφῆς. ἢ τάχα τοῦτο πολλοῖς τις δωμυέσθω. καὶ τοῦ κλέπτου μὴ συγκλᾶν τὰ σκέλη. τοὺς δὲ ἀμπελῶνας πάντας ἐκριζῶσαι ἐκέλευσε. παῖ δὲ αὐτοῦτο πάντι, μὴ ἁπλῶς διδόναι, ἀλλὰ τὸ αὐταρκέσθαι αὐτοῖς ὡς μὴ καὶ αὖθις αὐτὸν δέεσθαι. ἢ τάχα δωμυέσθω ὁ μὴ οὕτω ποιῶν. ζοὶς δὲ Ἀβάρεις πάντας ὡς λέλεκται, ἐξέδαλον ἠφάνισαν.

Byzantivm, sub Seuero Imperatore Romanorum, munitum fuit generoso, *præclaro, fortique* muro, qui ex molari lapide confectus erat, & quadrata *figura* fabricatus. Nam septem quidem a Thraciis portis turres ad mare pertinentes erant. In harum vero primam si quis aliquid vociferans dixisset, vel lapidem iecisset, & ipsa *turris* resonabat, & *quodammodo* loquebatur, & secundæ sonum eundem quasi per manus tradebat, vt & illa idem faceret. Sic autem per omnes *turres idem sonus* ibat. In Seuero, de Byzantio fusius *agitur*.

B ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ. Ὃ Βυζάντιον ὅπι Σεβήρῳ τῷ βασιλέως Ρωμαίων τετεῖχισο ὑλιναίῳ τείχῃ πεποιημένῳ μυλίτῃ λίθῳ, ἐς τετράγωνον εἰργασμένῳ. ἑπτὰ μὲν γὰρ ἦσαν ἀπὸ τῶ Θρακίων πυλῶν πύργοι πρὸς τὴ θάλασσαν κεκλίκοντες. τούτων δὲ τῶν πρώτῳ εἰσέβοησέ τι, ἢ λίθον ἔῤῥηξεν, αὐτός τε ἤχει, καὶ ἐλάλει, καὶ τοῦ δευτέρῳ τοῦτο ποιεῖν παρεδίδου, καὶ οὕτως διὰ πάντων ἐχώρει. ὧν τοῦ Σεβῆρος πρὸς Βυζαντίου πλατύτερον.

Gennadivs. Patriarcha Constantinopolitanus noctu ingressus in sanctum thysiasterium, *vel, in locum sanctum, vbi sacrificia ficbant, vel, in sacrarium*, orandi causa, vidit quoddam spectrum diabolicum, & ipsum audiuit, dum clamaret, ipso quidem viuente, se cedere, postea vero, plane se potiturum ecclesia.

C ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ. Παπειαρχης Κωνσταντινουπόλεως νύκτωρ εἰσελθὼν εἰς ὃ ἅγιον θυσιαστήριον προσεύξασθαι, εἶδέ τι φάσμα δαιμόνιον, καὶ ἤκουσε κράζοντος, ὡς αὐτὸ μὲν ζῶντος ἐκδίδωσιν, ὕστερον δὲ κρατήσῃ πάντως τῆς ἐκκλησίας.

Generalis. *Vulgo, Generalis Receptor.* Artemius, qui & Anastasius, Romanorum Imperator, cum intellexisset Saracenorum classem aduersus vrbem venire, Ioannem, magnæ ecclesiæ diaconum, & tributorum collectorem, quem Generalem vocant, bello præfecit, qui, cum prope Rhodum esset, per seditionem a multitudine *militum* interfectus est.

D ΓΕΝΙΚΟΣ. Αρτέμιος ὁ καὶ Ανασάσιος. βασιλεὺς Ρωμαίων αἰσθόμενος τόλον Σαρακίνων ἔρχεσθαι κατὰ τῆς πόλεως, Ιωάννου ἐφίστησιν ἡγεμόνα τῷ πολέμου ὀφίκιον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ λογιστὴν τῶν φόρων, ὃν ἰδιωτὴν καλοῦσιν. ὃς πρὸς τῇ Ρόδῳ γενόμενος, καπασασιασθεὶς ὑπὸ τῆς πλήθους ἀναιρεῖται.

Georgivs. Diaconus magnæ ecclesiæ, & chartarum custos, cognomento, Pisides. Hexahemeron, id est, *mundi intra sex*

ΓΕΩΡΓΙΟΣ. διάκονος τῆ μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ χαρτοφύλαξ, ὁ ἐπίκλην, Πισίδης. ἑξαή-

μεσιν δ' ἰάμβων εἰς ὅπερ τετελεια. εἰς Ηρά- A *dies creati opus conscripsit* fere tribus millibus
κλιον τὸν βασιλέα καὶ εἰς τὸν κατὰ Περσῶν πόλε- versuum iambicorum. Scripsit & de Heraclio Imperatore, & de bello Persico, præterea vero, Abarica, oratione soluta. Et Anastasii martyris laudationem.

ΓΕΣΙΟΣ. ὅτι Ζήνωνος ἐπὶ λαμπρυνόμενος ὅτι τέχνη ἰατρικῇ. Πετραῖος ὁ ἡμος. καθηλῶν δὲ τὸν ἑαυτῷ διδάσκαλον Δόμνον τὸν Ἰουδαῖον, καὶ τοὺς ἑταίρους πρὸς ἑαυτὸν μεταπεμπόμενος ὀλίγου πάντας, πάντα πρὸ ἐποιεῖτο, καὶ μέγα κλέος εἶχεν. οὐ μόνον ἰατρικῆς ἕνεκα πολυπραγμοσύνης, τῆς τε διδασκαλικῆς, καὶ τῆς ἐργάτιδος, ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης ἁπάσης παιδείας. Φιλότιμος γὰρ, καὶ φιλόπονος ὢν ὁ ἀνὴρ, ἄλλως τε πολλῷ χρόνῳ μελέτῃ, καὶ οὐ φύσει παρεσπιεσθαλέτο δεξιοσοφίαν, καὶ τὴν περὶ ἰατρικὸν ἔργων τε καὶ λόγων ἀκριβεστέραν τῶν καθ' ἑαυτὸν πάντων ἰατρῶν τε καὶ ἰατροσοφιστῶν κατώρθωσε τέχνῃ. Βραδέως δὲ ὀξυθύμως ὑποδεικνύμενος δημοσίᾳ τὴν ὑποτιθεμένην, ταχέως ἀνέθραμέ τε, καὶ ἐθαύμασεν ἐπ' αὐτῇ, πομπικὸς ὢν, καὶ ὑποδεικτικός. Φιλοσοφίας μὲν ἐπ' ὀλίγον ἦκεν, ἰατρικῆς δὲ ὅπερ πλεῖστον. ὅθεν καὶ χρημάτων μεγάλων ἐπλούτει κύριος. καὶ Ρωμαίοις ἔτυχεν ἀξιωμάτων οὐ τῶν τυχόντων. ἀποδημεῖ C δὲ ὁ ἀνὴρ εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα τῆς ἀγαθῆς ψυχῆς. τότε γὰρ Ηραΐσκον ὑποτιθυμένου τοῦ Ζήνωνος βασιλέως οἴκῳ τοῦ ἰδίῳ κατέκρυψε, παρρησιαζόμενος πρὸς τὸν κίνδυνον. καὶ ἐπειδὴ ὁ τῇ φυγῇ νοσήσας ἀπηλλάγη τοῦ σώματος, οὔτε παρεσκεύασε, καὶ τὰ νομιζόμενα ἐκπέμψας. ὁ δὲ ἀποσταλεὶς Βασιλίσκος Ἀγάπιον, καὶ τοὺς ἄλλους φιλοσόφους καταφρόν, εἰς ὃ ἔχειν ἀπήγαγε.

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ. Οὗτος ὡς ἐπύθετο τὸν Οὐάλεντος τοῦ θείου τελευτὴν, αὐτίκα πρὸς τὴν ἑῴαν Ῥώμην διέθη. καὶ κατηγορεῖ τῆς τοῦ θείου D Οὐάλεντος τῆς πρὸς τοὺς χριστιανοὺς ὠμότητος, τοὺς μὲν ἐκ τοῦ ἐπείνου ὀχλουμένους ἀφόβους ταχέως ἀνεκαλεῖτο, οὐσίας τε αὖθις ἀποδίδοις, καὶ θεραπεύων τὰς βλάβας. πᾶσι δὲ νόμον προὔθηκεν ἀδεῶς καὶ ἀδεκάστως ἐν ταῖς ἰδίαις ἐκκλησίαις συνάγεσθαι. μόνοις δὲ τοῖς Εὐνομιανοῖς εἴργεσθαι. Εὐνομιανοὺς, Φωτεινιανοὺς, Μανιχαίους. ὅπου ἐν ταῖς Περιπάτῳ ἕδραις ἔστηκαν Γρατιανοῦ, Οὐαλεντινιανοῦ, καὶ Θεοδοσίου, καὶ Κύρτου Φιρμιλιανοῦ πρὸς γέλωτα.

ΔΗΜΗΤΗΡ. ἡ γῆ. οἱονεὶ Γημήτηρ τις θεός. ἐπεὶ δὲ ἕδρα πάσης πόλεως ἡ γῆ ἐστιν, ὡς βαστάζουσα τὰς πόλεις, πολύπυργος πυργοφόρος.

GESIVS. Hic sub Zenone fuit arte medica clarissimus, genere Petræus. Cum autem Domnum Iudæum, suum præceptorem, euertisset, & sodales *ipsius* propemodum omnes ad se traduxisset, vbique notus erat, & magna gloria florebat, non solum propter & docendi, & curandi medicum apparatum: sed etiam propter cæteras omnes disciplinas. Cum enim vir iste honoris cupidus, & laboris amans, *ac patiens* esset, cæteris etiam in rebus, longo tempore, meditatione, *& diligentia*: non autem natura, *naturæque beneficio*, magnam sapientiæ opinionem sibi comparauit, & artem medicam, quæ in actione, & accuratiore, *ac subtiliore* disputatione versatur, longe felicius exercuit, quam omnes sui temporis medici, & iatrosophistæ, id est, *medicinæ doctores*. Quamuis autem sero *suam* scientiam publice ostentare cœpisset, celeriter tamen creuit, *& in altum gloriæ fastigium est euectus*, & propter ipsam floruit, *atque feliciter rem gessit*, homo pomposus, & ostentator, qui in philosophia quidem exiguos fecerat progressus, in arte vero medica maximos. Quamobrem etiam magnæ pecuniæ dominus euasit, & Romanas dignitates non vulgares est adeptus. Generosum autem animi boni spiritum, *& præsentiam* probo. Heraiscum enim, dum a Zenone Imperatore quæreretur, domi suæ occultauit, periculo *grauissimo* caput obiiciens, & postquam in exilio morbo laborans ex corpore migrauit, *ac obiit*, *ipsam* egregie ornauit, eique iusta persoluit honorifice, more recepto. Basilicus vero *hac de causa ab Imperatore missus*, Agapium, & cæteros philosophos comprehendit, & in palatium abduxit.

GRATIANVS. Hic, cum audiuisset Valentis patrui mortem, confestim ad Orientalem Romam accurrit, & damnata patrui Valentis crudelitate aduersus Christianos, illos, qui in exilium ab illo pulsi fuerant, celeriter reuocauit, ipsisque bona restituit, & damna compensauit. Et lege lata concessit omnibus, vt sine metu, & sine contentione in suis ecclesiis congregarentur: soli vero Eunomiani, Photiniani, & Manichæi a templis arcerentur, *quæ precibus concipiendis erant destinata*. In Peripato *autem*, id est, *in loco publico*, *in quo deambulabatur*, equestres statuæ erant erectæ, Gratiani, Valentiniani, & Theodosii, & Curti Phirmiliani ad risum *spectatoribus mouendum*.

CERES. Tellus. Quasi Γημήτηρ. Terra mater. *Quia est animalium communis mater*, *quæ ipsa producit*, *& alit*. Quoniam autem terra est omnis vrbis sedes, *& fundamentum*, vt vrbes gestans, fingitur turrifera.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [366] - 39

DEMOPHILVS. Episcopus Constanti-A nopolitanus *fuit*, *qui* indecoro, *fœdoque* impetu ruens omnia simul miscere *conatus est*, vt inordinatus, *exundans*, *ac impetuosus* torrens multam in *suis* orationibus colluuiem, *multasque sordes secum* trahens, vt cognosces. Nam in orationis ab ipso habitæ commentariis, qui nunc etiam seruantur (vbi maiorem etiam aliquam securitatis rationem ipsum habere decebat, quod ipsius verba vt scriptis mandata resumi, *& memoria repeti* possint) in his inquam *scriptis* cum alia multa *confuse* disseruit, tum etiam illa, quæ disertissimis verbis de Patre, & Filio dixit. Dixit enim, Filius quidem solius Patris voluntate, absque medio generatus, *& natus* est, vt esset diaconus, & minister voluntatum Patris, *& exequeretur quæ Pater vellet*. Quoniam enim illa, B quæ Deus *omnia* præscIens, facturus erat, inuicti ordinis ea facturi Dei, *opera* futura, nullo modo poterant esse in ipso fieri, id est, *in illo ipso tempore, quo fiebant, vel in illo ipso præsenti creationis actu*. Aut enim illa omnia oportebat Deos fieri, pro dignitate facientis, & ex his futuri erant Dii, aut oportebat ea facta dissolui, ceræ instar igni calido admotæ. Idcirco Mediator genitus est, *vel, extitit*, & eorum, quæ futura erant, & ipsius Dei qui ipsum genuerat, Filius, vt sese componens, *coniungens*, & simul demittens ad ea, quæ fiebant, Patris voluntatem perfecte faceret, & Mediator esset Dei, & nostri, qui per ipsum essemus facti. His *autem verbis Demophilus* Deum vniuersitatis *autorem* dissimu-C lanter imbecillitatis, & inuidentiæ per mendacium arguit, & filium rebus omnibus creatis inferiorem aperte facit. Nam Deus quidem, autore Demophilo, imbecillis fuisset, si, cum voluisset, postea rebus omnibus essentiam donare non potuisset. Quinetiam inuidia non caruisset, *vel, inuidiæ non fuisset expers*, si cum ipsi liceret omnia Deos facere, id tamen callide moliri visus fuisset, vt res, quæ futuræ erant, eiusdem cum ipso dignitatis participes non essent. Filio vero nullam rem creatam non præstantiorem esse manifeste constitisset, si modo non propter se ipsum natus fuisset: sed ob finem, & vsum ortus harum *rerum, quæ futuræ erant*. Quid-D quid enim ob aliorum vsum fit, necesse *est illud* esse minus illis *rebus*, ob quas ipsum esse, id est, *suam essentiam* consequitur. Item alia multa nugacia, *vel, nugarum, ac deliriorum plena dixit, & scripsit*.

DIONYSIVS Byzantius, versificator. Descripsit nauigationem Bosspori. De Threnis. Est autem poema refertum Epicediis.

HELENA. Imperatrix, Magni Constantini mater, omnibus ornata virtutibus. Habuit autem etiam animi demissionem, *atque modestiam* Christi imitatricem cum erga omnes, tum vero præcipue erga sacrum mona-

ΔΗΜΟΦΙΛΟΣ, ἐπίσκοπος Κωνσταντίνου πόλεως. οἷος ἐμπεσὼν ὁμοῦ σύμπαντα φύρειν ἀνύσιμος φορᾷ καθάρ ἄπακτος χειμάρρους πολλὼ σὺν ῥοῖς λύσεις τὸν συρφετὸν ἄγων ὡς ἐξοπαίσης. ἐν γοῦν τοῖς ἔτι σωζομένοις ὑπομνήμασιν αὐτοῦ γεγενῆσθαι δημηγορείας, ἔνθα καὶ μᾶλλον εἰκὸς ἦν ἀσφαλείας αὐτὸν φειδοῦ θέσθαι πυκά, ὡς εἰσγράφοις ἀναλαμβανομένων τῶν λεγομένων, ἐν τούτοις γοῦν ἄλλα τε πολλὰ διείλεκται ἀπαρρήσια. παῤῥησιάζω τε ἐν τοῖς περὶ παῖδος, καὶ ὑοῦ λόγοις. φησὶ γάρ, ὑὸς μὲν παῖδος θελήσει γεγένηται μόνου ἀχρόνως. ἀμεσιτεύτως, ἵνα ᾖ ἀφιγνὸς γένηται, καὶ ὑπηρέτης βουλημάτων τοῦ παῖδος. ὅπῃ γὰρ ὁ ποιητικὸς Θεὸς, ἃ ἔμελλε ποιεῖν, ἀδύνατα ἦν τῆς ἀκαταπάστου τάξεως τῶν μέλλοντος αὐτὰ ποιεῖν Θεοῦ ἐν τῷ γένεσθαι μέλλοντα. ἢ γὰρ ἦν ἔδει αὐτὰ πάντα Θεοὺς γένεσθαι ποιὸς ἀξίᾳ τῶν ποιούντος, καὶ ἐκ τούτων ἔμελλον εἶναι Θεοί, ἔδει αὐτὰ χωνεύματα λύεσθαι, ὥσπερ κηρὸν πυρὶ θερμῷ ποιοταχύνματα. χρῆναι μὴν οὖν μεσίτης τῶν τε ἐσομένων, καὶ τοῦ γεννήσαντος αὐτὸν Θεοῦ, ὁ υἱὸς, ἵνα συνταξας ἑαυτὸν καὶ συγκαθαίνων τοῖς γινομένοις ἀποτελέσῃ τὸ βούλημα τοῦ παῖδος, καὶ μεσίτης γένηται τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡμῶν τῶν δι' αὐτοῦ γενομένων. ἐλαύνει δὴ τούτων Θεοῦ τῶν ὅλων ἀσθένειαν, καὶ βασκανίαν καταψεύδόμενος, καὶ τὸν υἱὸν πάντων τῶν κτισμάτων ἀποφαίνων καταδεέστερον. ὁ μὲν γάρ, ἀσθενὴς αὖ ὢν ὁ Δημόφιλος, εἰ βουληθείς, ἔπειτα ἀπόρως εἶχε τοῖς πᾶσι τὸ εἶ δυνήσεσθαι. φθόνου δ' οὐκ ἀπήλλακτο ἀὖ, εἰ ἐξὸν αὐτῷ Θεοὺς τὰ πάντα ποιεῖν, ὁ δὲ ἐφαίνετο μηχανώμενος ὅπως μὴ τούτοις αὐτῷ τύχη τὰ γινόμενα τῆς ἀξίας. τοῦ δὲ γ' αὖ παιδὸς, οὐκ ἂν τῶν κτισμάτων οὐδὲν, ὃ μὴ ἄμεινον καταρχὴν ἐδείχθη αὖ, εἰ μὴ γε μὴ δι' ἑαυτὸν ἐκεῖνον ἔτυχε γεγονὸς, ἀλλὰ διὰ σκοπὸν, καὶ χρείαν τῆς τούτων γενέσεως. ἅπαν γάρ τι ὃ διὰ ἕτερον γινόμενον χρείας, ἔλαττον καταρχῆς ἐκείνων ἀνάγκη, διὰ τὸ εἶ τυγχάνει· καὶ ἄλλα δὲ ληρώδη πολλά.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Βυζάντιος, ἐποποιός. περιήγησιν τοῦ τοῦ Βοσπόρου ἀνάπλου. περὶ Θρηνῶν. ἔστι δὲ ποίημα μετὸν Επικηδείων.

ΕΛΕΝΗ. βασίλισσα, μήτηρ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, πάσῃ ἀρετῇ κεκοσμημένη. εἶχε δὲ καὶ χειστομίμητον ταπεινοφροσύνῃ πρὸς πάντας μὲν, διαφερόντως δὲ, πρὸς τὸ ἱερὸν τῶν μοναζόντων

ζόντων ἦθμα. Ἐκ γὰρ τοι ἀφ' βίου τὴν παρ-
θενίαν ἀσκούσας σωαγείουσα πολλάκις καὶ
ὅπου γοῦν καθεύδοις καλαικλίνουσα αὐτὴ δι' ἑαυτῆς κα-
τυπούργα, ὅλα ἀφυπῆσα, καὶ κύλικας
ὀρέγουσα, καὶ ὕδωρ ταῖς χερσὶν αὐτῶν ὑπιχέου-
σα, θεραπαίνης ἔργον ἐπλήρου. οὕτω καὶ τὸν
ἀλυμνὸν αὐτῆς υἱὸν ἐξεπαίδευεν, ἄτυφον ἔχειν
φρόνημα ἀρετῆς, καὶ πολιτείας ἀκριβῶς
ἐπιμελεῖσθαι, τὸ δουλεύειν τῷ Θεῷ μετὰ φό-
βου, καὶ ζήλου. ὅπερ γὸ τὸν μεγάλου Κωνσα-
τίνου ἐβαπίσθησαν καὶ οἱ ἐνδοξότεροι Ινδοὶ,
καὶ Ιβηρες, καὶ Αρμένιοι. ὅτι ἐν τῇ ἀψίδι τῆς
καμάρας τοῦ φόρου ἵσαν δύο στῆλαι, Ελέ-
νης, καὶ Κωνσαντίνου, τὸ σταυρὸς ἐν μέσῳ αὐ-
τῶν γεγραφὼν οὕτως, Εἷς ἅγιος. τὸ δύο ταχυδρό-
μων στῆλαι ὁμοίως. ἀνετέθησαν δὲ ὑπὸ τοῦ τὸν
φόρον ἐπέχοντος.

ΕΛΕΥΣΙΟΣ, καὶ Μαραθώνιος. ὁ μὲν,
Κυζικηνός, ὁ δὲ Κωνσαντινουπολίτης* ἦεν. τῆς
μὲν ἐν ταῖς λέξεσι δυνάμεως οὐ τοσοῦτον ἀπή-
νυσαν, ὥστε μέγα τι τὸ λαμπρὸν ἀπ' αὐτῆς δυ-
νηθῆναι ἐς ὄχλων ἀθροισμόν. ταῖς γοῦν
κατεσκληκόσι τὸν βίον, καὶ τὴν ἐς μετριότη-
τα πλάσιν τῶν ἠθῶν, πολλὰ δυνηθέντες, πλή-
θη ἀνθρώπων ἀθρόα συνεκάλουν, ἀσκητήρια πο-
λυανθρώπων συνοικιζόμενοι ἀνδρῶν, καὶ γυναι-
κῶν, καὶ ἄλλων οὐχ ἥκιστα πολλῶν ἐς αὐ-
τοὺς αἱρήσεσθαι ὄχλον, τῶν δ' αὐχμηρῶς
ζῶν, καὶ πῶν αἱ τῆ διαίτη σκληραγωγίαν
αὐταρκέσαντο θείας ἐνδύμα λογιζο-
μένων.

cationem, *& seueram disciplinam*, perfectissimum pietatis signum, *ac argumentum manifestissimum esse* statuunt.

ΕΛΙΚΩΝΙΟΣ. σοφιστὴς Βυζάντιος. ἔγραψε χρονικὸν ὑπόμνημα ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ μέχρι Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν βιβλίοις δέκα.

ΕΡΜΗΝ. τοῦτον υἱὸν Διὸς λέγουσι, καὶ Μαίας, ἢ τοῦ νοῦ, καὶ τῆς φρονήσεως. ἐκ νοῦ γὰρ, καὶ φρονήσεως ὁ λόγος ῥωνᾶται. ἀφ' οὗ καὶ πτερωτὸν αὐτὸν ποιοῦσιν ὡς ταχύν. ὀξὺν γὰρ λόγον τάχιστον. καὶ Ὅμηρος ἔπεα πτερόεντα. πάντων δὲ νεώτατον αὐτὸν ἐρ-
γάζονται, ἀφ' ὃ μὴ γηράσκειν τὸν λόγον. ἀλλὰ
καὶ τετράγωνον αὐτὸν ποιοῦσι, ἀφ' οὗ στερρότη-
τα τοῦ ἀληθοῦς λόγου. λέγουσι δὲ αὐτὸν καὶ τοῦ
κέρδους αἴτιον, καὶ τῆς ἐμπορείας ἔφορον. ὅθεν
ὁ ἄγαλμα αὐτοῦ ἐστῶσι βαστάζον μάρσυπον.
ἀλλὰ καὶ οἱ Φοίνικες τοῖς Θεοῖς αὐτῶν πλάττου-
σιν ὑπιφέρουσι βαλαύστια, ὡς τοῦ χρυσοῦ
συμβόλου ὄντος δυναστείας. οἱ δὲ Ελλῆνες,

Excerpta ex Suida.

A chorum habitum. Illas enim, quæ virginitatem per totam vitam exercebant, *& accurate conseruabant*, sæpe conuocauit, & in lectulo collocauit, & ipsa per seipsam *ipsis* ministrauit, epulas apponens, & calices præbens, & aquam manibus ipsarum affundens, & ita ancillæ partes obiit, *ac munus impleuit*. Sic etiam suum filium perpetuo celebrandum instituit, vt animum virtute præditum, *generosum*, *& excelsum*, *at* expertem superbiæ haberet, & rempublicam accurate, *summoque studio* curaret, & Deo seruiret cum timore, & tremore. Nam sub Magno Constantino baptizati sunt etiam illustriores Indi & Iberes, & Armenii. In hapside vero, id est, *arcu*, *vel*
B *testudine* fornicis ipsius fori stabant duæ columnæ, Helenæ, & Constantini, & crux in earum medio, cum hac inscriptione, Vnus Sanctus. Item eodem modo *in foro stabant columnæ* duæ velocium cursorum. Dedicatæ vero fuerunt ab illo, qui forum obtinebat.

ELEVSIVS, & Marathonius. Alter quidem, Cyzicenus, alter vero, Constantinopolitanus erat. Ac in facultate quidem dicendi non tantos fecerant progressus, vt aliquid magni, ac splendidi ab ipsis præstari posset ad multitudinis beneuolentiam captandam, ipsisque conciliandam: ipsa tamen vitæ asperitate, & morum ad mediocritatem compositorum effictione, *vel fictæ modestiæ*
C *simulatione*, multum potuerunt, & *hac ratione* magnam hominum multitudinem ad se attraxerunt, & monasteria virorum, & mulierum instituerunt, quæ magnam hominum frequentiam habebant. Quinetiam aliorum quamplurimorum cœtum, ad se attraxerunt, illorum, qui squalidum, ac horridum vitæ genus, & in ipsa viuendi ratione duram edu-

D HELICONIVS. Sophista Byzantinus. Annalium compendium ab Adamo vsque ad Magnum Theodosium, libris decem *comprehensum* scripsit.

MERCVRIVM. Hunc Iouis, & Maiæ filium esse dicunt, quasi dicas Mentis, & Prudentiæ. Ex Mente enim, & Prudentia nascitur oratio. Quamobrem etiam ipsum alatum, *& velocrem* faciunt, vt celerem, id est, *propter ipsius orationis celeritatem*, *atque velocitatem*. Nihil enim oratione velocius. Et Homerus *ideo vocat* alata verba. Ipsum autem omnium *Deorum* natu minimum, *& adolescentulum* fingunt, quod oratio non senescat. Quinetiam ipsum quadratum faciunt, propter veritatis firmitatem, *& constantiam*. Ipsum etiam quæstus autorem, & mercaturæ, *ac mercatorum* inspectorem *esse* dicunt. Quamobrem ipsius statuam statuunt gestantem marsupium. Quin etiam ipsi Phœnices fingunt suos Deos ferentes sacculos, quod aurum sit principatus symbolum. Græci ve-

ro fingunt ipsos arma gestantes, & *armates*, A quod homines armis subigantur.

HERMOLAVS. Grammaticus Constantinopolitanus. Scripsit compendium libri Stephani Grammatici de Gentibus, Iustiniano Imperatori dedicatum.

VESTA. Domicilium. Habitatio. Ara. Olla pedibus instructa. Focus. Tellurem fingunt mulierem, quæ tympanum gestat, quia ventos in se concludit.

VESTALES *virgines*. Sacrificulæ, quas Helena Magni Constantini mater, post inuenta sancta, & pretiosa *Crucis* ligna, templo extructo in sepulcro Domini, collocauit in oratoriis sacellis, vbi prius ipsarum virginum nomina scriptis mandasset, *ac in* B *tabulas retulisset*, & victum ipsis e publico suppeditari iussit. His peractis, cum octoginta circiter annos vixisset, vitam cum morte commutauit. Ipsius vero filius, corpus eius Romæ in Regia, *siue palatio* sepeliuit. Synesius. Non dixerim ipsos aliquid arcani celare, sicut Vestales ignem.

EVXINVS. Nomen maris. Pontus (vt ait Herodotus) est omnium marium maxime admirabilis.

EVSTATHIVS, Epiphanensis, Annalium compendium posterorum ab Ænea descendentium vsque ad Anastasium Imperatorem, *scripsit*, *comprehensum* nouem libris, & alia quædam. Eustathius Sebastianus cum C Basilio Ancyrano eiusdem vrbis episcopo, sectæ Macedonicæ fuit auctor.

EVTROPIVS. Eunuchus, Procurator Theodosii Imperatoris, vt ait Eunapius. Rufinus enim, cum vir esset, aut saltem esse videretur, honoribus etiam perfunctus, & varia fortuna iactatus, non præter rationem, nec præter decorum a Fortuna omnia innouante destitui videbatur. Eunuchus vero cubicularius potestatem illius adeptus, omnia adeo concussit, & tonitruis terruit, vt non solum esset ipse Rufinus: sed etiam ille fabulis celebris Salmoneus cum ipso collatus parua quædam res esset, *parum quiddam esse videretur*. Qui, cum esset eunuchus, vir esse per vim conabatur. Et fabulæ quidem tradunt Gorgonem simul & conspectam esse, & spectatores in saxa mutasse. Sed nostra vita nugas quasdam, & superuacaneam garrulitatem, ac inane nugamentum illam fabulam esse demonstrauit. Historicus autem hunc eunuchum multis derisionibus ipsius vita dignis perfundit, *& insectatur prolixe, vt mores ipsius decebat.*

EVTROPIVS, Imperatoris Arcadii cubicularius, *qui ante lectum ipsius stabat*, qui nullum facinus prætermisit, & magistratus publice vendens, & milites, *qui erant in exercitu, vel, & viros potentia præditos*, calumnians, & magnates exiliis subiiciens, id est, *in exilium pellens*, *vel relegans*, & omnem contu-

σιδηροφορεῶντας αὐτοὺς πλάθουσιν, ὡς τοῖς ὅπλοις ἐκπολεμοῦντας τὸν ἀνθρώπων.

ΕΡΜΟΛΑΟΣ. Γραμματικὸς Κωνσταντινουπόλεως. γράψας τὸ ὑπομνῆμα τὸ ἐθνικὸν Στεφάνου Γραμματικοῦ, προσφωνηθὲν Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ.

ΕΣΤΙΑ. Δίαιτα. οἴκησις. βωμός. χύτροις. ἑστία. γυναῖκα πλάθησι τὸ γῆν τύμπανον βαστάζουσ'. ὅτι τοὺς ἀνέμους ἢ γῆ ὑφ' ἑαυτὴν συγκλείει.

ΕΣΤΙΑΔΕΣ. ἱέρειαι. ἃς Ἑλένη ἡ μήτηρ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου μετὰ τὸ ἀνευρεῖν τὰ ἅγια, καὶ τίμια ξύλα, καὶ ναὸν ἀνεγείρασα ἐν τῷ τάφῳ τοῦ κυρίου, ἃς πρότερον ἐν τοῖς βυκτηρίοις ἀναγράψασα σηκοῖς, σιτήσεις τε αὐταῖς ἐκ τοῦ δημοσίου ἐπιχορηγεῖσθαι προσεκελεύσατο. ἓξ οὖσαι δὲ παρθένοι, καὶ ὁμογενεῖς τῆς βασιλίδος, τὸν βίον μεταλλάττει. ὁ δὲ νεὼς αὐτῆς ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς Ῥωμύλου βασιλείοις τὸ σῶμα αὐτῆς ἐκήδευσεν. Συνέσιος. Οὐδὲν ἂν φαίην ἀπόῤῥητον ἢ κρύπτειν ἀδοῖ, ὥσπερ ταῖς Ἑστιάσι τὸ πῦρ.

ΕΥΞΕΙΝΟΣ. ὄνομα πελάγους. ὁ Πόντος (λέγει Ἡρόδοτος.) πελαγέων δὲ ἀπάντων ἐστὶ θαυμασιώτατος.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ. ὑπομνηματίζει χρονικῷ ὑπομνήματι τὰ ἀπὸ Αἰνείου μέχρις Ἀναστασίου βασιλέως ἐν τόμοις θ'. καὶ ἄλλα τινά. ὅτι Εὐσέβιος Σεβαστιανὸς Μακεδονικῆς θρησκείας ἦρξεν, ἅμα βασιλείᾳ Ἀγκυρανοῦ ἐπισκόπῳ τῆ αὐτῆς πόλεως.

ΕΥΤΡΟΠΙΟΣ. ὁ εὐνοῦχος. ὑπέργραπτος Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως, ὡς φησὶν Εὐνάπιος. ὁ μὲν γὰρ Ρουφῖνος αὐτὸς τε ὢν, ἢ δοκῶν, καὶ ἐν ἀξιώμασι γεγονὼς. καὶ ποικίλαις ὁμιλήσας τύχαις, οὐ παρὰ λόγον, οὐδὲ τῆ πρέποντος ἐκτὸς ἐδόκει κατεξανίστασθαι τῆς νεωτεριζούσης ἅπαντα τύχης. ὁ δὲ θαλαμηπόλος εὐνοῦχος παραλαβὼν τὸ σκεῦος κράτος, ἐς τοσόνδε κατέστησεν ἅπαντα, καὶ κατεβεβρόντησεν, ὥστε οὐ μόνον Ρουφῖνος ἦν αὐτὸς, ἀλλ' ὁ τοῦ μύθου Σαλμωνεὺς μικρόν τι χρῆμα πρὸς αὐτὸν ἦν. ὅς γε ὢν εὐνοῦχος, ἀνὴρ εἶ κατειάζειν. καὶ οἱ μὲν μῦθοι φασὶ τὴν Γοργόνα φανεῖσθαι ἅμα τε φαίνεσθαι, καὶ τοὺς ἰδόντας μεταβάλλειν εἰς λίθον. ὁ δὲ καθ' ἡμᾶς βίος, λῆρόν τινα, καὶ παίγνιον, καὶ φλυαφον τὸν μῦθον ἀπέδειξε. καὶ πολὺ κατεγέλασμον ὁ ἰσοειδὴς τοῦ εὐνούχου τουτουὶ, τοῦ βίου αὐτοῦ ἐπάξιον.

ΕΥΤΡΟΠΙΟΣ. ὁ τοῦ βασιλέως Ἀρκαδίου παρέκειτος, ὃς οὐδὲν τῶν δένων ἀπελίμπανε. τάς τε ἀρχὰς δημοσίᾳ πιπράσκων καὶ τοὺς τῆς δυνάμεως συνεφάπτων. ἐξορίας τε τοὺς μεγιστᾶνας ἐπιβάλλων, καὶ πᾶσαν ὕβριν

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [358] - 42

βοῆς τῆς συγκλήτου ἐπάνω. Ἀλλ' οὐδὲ τῆς τῶν βαρβάρων ἀπείχετο συμμαχίας. ὡς δὲ αὐτὸς ἐλπίζων ἐς τὸν τῆς βασιλέως μεταβαίνειν ἀξίαν. καί ποτε καὶ τοὺς ἐκ τῆς ἐκκλησίας πεφυγότας συλλαμβάνειν βουλόμενος, παρῆγαγεν ὑπερέπτων τούτοις ἐκ τῶν θυσιαστηρίων ἀφέλκεσθαι. καὶ ὁ μὲν νόμος ἐγέγραπτο. δίκη δὲ οὐδέπω τῆς ἀφοσιώσεως ἀνεγνώσθη. μετ' οὐ πολὺ γὰρ παρεσκευάσας τῷ βασιλεῖ, ὡς τοῖς παρεσφυξιν ἐθύετο. καὶ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου παρῆκται, Ἰωαίνου ὑπατεύοντος τῷ Χρυσοστόμου. ἐκεῖθέν τε ἀφαιρεθεὶς, νυκτὸς τὴν κεφαλὴν ἀπετέμνεται. οὕτω μὲν ὁ Εὐτρόπιος δίκης τῆς ἀμύητος ἔτυχε, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ καταλόγου τῶν ὑπάτων ἠλείφθη, μόνου συνυπατεύσαντος Θεοδώρου γεγραμμένου. ὅτι τούτου ὁ τῶν Εὐνούχων ἔθνος ἀφῆκε τὴν ἐκείνου βαρύτητα, καὶ δυναστείας, ἐς ποσοῦτον ἐπέδωκε, καὶ πρεπέστη πλήθους, ὥστε τινες ἤδη τῆς ῥιφάδας ἐχόντων βύνοδοχοι βουληθέντες γενέσθαι, σὺν ταῖς ὄρχεσιν ἀφηρέθησαν καὶ τὰς ψυχάς.

ΕΥΤΥΧΗΣ. Οὗτος ἡγούμενος γέγονεν ὁ Κωνσταντινουπόλεως μονῆς τῆς καλ' Μαρέντα, καὶ Ἀπολιναρίου αἱρετικοῦ μίσους πέπτωκεν ἀπαρχὴς, ἄλλον εἶ πρ' ἐαυτοῦ τὸν Χριστὸν, καὶ ἄλλον τὸν Θεὸν λόγον κηρύττων, μὴ ἀνεχόμενος ὁμοούσιον ἡμῖν. καὶ ὁμοφυῆ τὴν σάρκα τῆς κυρίου ὁμολογεῖν, καὶ ἀπηρνεῖτο σώζεσθαι λέγων ἐν τῷ Χριστῷ δύο φύσεις μὴ τῆς τούτων ἑνώσεώς τε, καὶ συμφίας. οὐ μὴν δὴ ἀλλὰ δὲ τερατώδη τινὰ, καὶ ἀλλόκοτα παρεπλάττεν, ὡς οὐρανοῦ λέγων κατενεχθῆναι τὸ σῶμα τῆς κυρίου, καὶ ὡς διὰ σωλῆνος τῆς παρθένου παραδραμεῖν τὸν Θεὸν λόγον οὐρανόθεν, τότε ἐνδεδυμένον, ἵνα δόξῃ γεγενῆσθαι ἐκ γυναικὸς κατὰ μὴ γεγαμηκυίας. Μανιχαῖος ἐστὶ ὁ λόγος καὶ πεφαντασμένος πολλῷ μᾶλλον ἐκείνου. μίαν φύσιν καὶ ἐξ διεγραμμένη καρδίᾳ τὸν Χριστὸν ἐκαρύσσοθεν.

ΕΥΦΗΜΙΑΣ. γυναικὸς Ἰουστίνου θρᾳκὸς γένος ἔκτισε δὲ τῇ ἁγίᾳ Εὐφημίᾳ ὑπ' αὐτῆς κτισθεῖσα.

ΕΥΦΗΜΙΟΣ. Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.

ΖΕΥΞΙΠΠΟΣ. ὅτι Χρυσόδερος ἐποποιὸς ἔγραψεν ἐκφράσεις ἀγαλμάτων τῶν Ζεύξίππου.

ΖΕΥΣ. Τούτου δὲ ἄγαλμα ἱσταται καθήμενον γυμνὰ ἔχον τὰ ἄνω, τὰ δὲ κάτω ἐσκεπασμένα. κρατοῦν τῇ μὲν εὐωνύμῳ σκῆπτρον, τῇ δεξιᾷ δὲ ἀετὸν πετόμενον. καὶ ὁ μὲν

Excerpta ex Suida.

meliam in ordinis Senatorii viros, *ac in ipsum Senatum effundens.* Quinetiam ne a barbarorum quidem societate abstinuit, quod ipse in Imperatoriæ dignitatis fastigium se ascensurum speraret. Cum autem aliquando illos etiam, qui in ecclesias, id est, *in templa* confugissent, comprehendere vellet, *legem* promulgauit, per quam concedebat, hos vel ab aris abstrahi. Atque lex ista scriptis mandata est. Statim autem ipsa crudelitatis vltio *ipsum* est sequuta. Non multo enim post, cum Imperatorem offendisset, inter profugos fuit, id est, *inter eos fuit, qui propter læsam Imperatoriam maiestatem, ad templorum aras, vt ad asylum, supplices profugerant, vel confugerant,* & sub ara iacebat, Ioanne Chrysostomo episcopo. Inde autem abstractus, noctu capite plectitur. Sic igitur Eutropius, cum illius peccati pœnas subiisset, *& dedisset,* ex ipso etiam Consulum catalogo deletus est, solo collega Theodoro inscripto. Huius temporibus eunuchorum gens ob illius grauitatem, *superbiam*, & potentiam adeo creuit, & ad tantam auctoritatem est prouecta, vt quidam, qui barbæ pilos iam habebant, *& barbati erant*, cum eunuchi fieri vellent, vna cum testibus ipsa quoque vita spoliarentur.

EVTYCHES. Hic fuit Constantinopoli princeps monastes, id est, *monasterii princeps*, tertius Manetis, & Apollinaris impiæ sectæ defensor, annuntians, *& prædicans*, alium apud se ipsum esse Christum, & alium *esse* Deum Sermonem, non sustinens confiteri Domini carnem esse nobis ὁμοούσιον, & ὁμοφυῆ, id est, eandem habere naturam, quam nos, nobisque cognatam esse. Et negabat seruari *quenquam, qui auderet* dicere in Christo duas *esse* naturas, cum harum vnione, & coneretione. Quinetiam alia quædam monstrosa, & prodigiosa, *ac absurda* comminiscebatur, dicens, Domini corpus de cœlo delatum non esse, *ac descendisse*, & per virginem, tanquam per canalem, cœlitus cursim transiisse Deum Sermonem, hoc *corpore* indutum, vt ex muliere natus videretur, quamuis *ex ea* natus esset. Hæc oratio est Manichæa, & fanatica multo magis, quam illius *Manetis hæresiarchæ oratio.* Hic enim peruerso corde Christum vnica natura prædituum prædicabat.

EVPHEMIÆ. Vxoris Iustini Thracis columna stat erecta in sancta Euphemia, quam ipsa condidit.

EVPHEMIVS. Patriarcha Constantinopolitanus.

ZEVXIPPVS. Chrestodorus Heroicus poeta scripsit explicationem statuarum Zeuxippi.

IVPITER. Huius simulacrum sedere tradunt, superiores *partes* habens nudas, inferiores vero, tectas. Læua quidem sceptrum tenens, dextra vero, porrigens aquilam. Ac

illa quidem seſſio, potentiæ firmitatem obscure significat. Illa vero superiorum nuditas significat ipsum intelligentibus, & cœlestibus mundi partibus esse conspicuum. Reliquæ vero *partes* teguntur, quod Deus humi repentibus sit ignotus. Quod vero læua sceptrum teneat, potestatis amplitudinem significat. Quod vero altera *manu* porrigat aquilam, indicat, ipsum spiritibus in aere versantibus imperare, vt aquila auibus sublimibus, *& per aerem volantibus imperat. Hinc* & prouerbium. Et Iupiter inspexit serus in diphtheras, de iis, qui pro suis bonis, aut malis facinoribus remunerationem *iis dignam* tandem accipiunt. Quia omnia tradunt diuina prouidentia regi. Quare Iouem, *omnia, quæ fiunt*, quibusdam caprinis pellibus inscribere, & tandem *ea* persequi *ferunt*.

ΖΕΝΟ Imperator, audita suorum clade, in castellum in colle situm confugit, quod vicini Constantinopolin vocabant. Quo cognito, suis cum gemitu dixit, Ergo homo est Dei ludibrium, si quidem me sic ludificari placuit numini. Vates enim constanter mihi affirmarunt, & prædixerunt, Iulium mensem illum esse, quo me Constantinopoli necessario esse oporteret. Atque ego quidem arbitrabar me Constantinopolim ascensurum, *& Const. futurum*. Nunc veroab omnibus destitutus, *omnibus nudatus*, & exul, in collem veni, inuenta miser appellatione consimili.

ΖΕΝΟ, Romanorum Imperator, crudelitatem quidem, qua Leo fuerat vsus, natura non habebat, nec iracundia ipsi in perpetuum erat inexorabilis, vt illa Leonis, quæ perpetuo durabat. In multis autem *rebus* animum honoris cupidum habuit. Et quæ faciebat, gloriæ & admirationis captandæ causa faciebat, per ostentationē potius, quam re vera, *& ex animo*. Quinetiam non erat rerum peritus, nec illam scientiam habebat, per quam regna tuto gubernari possunt. Sed in quæstum, ac emolumentum, *& munerum captationem*, non adeo furenter, vt Leo, propensus erat. Nec falsa crimina in possessores fingebat. Haud tamen omnino superior erat hac re, *nec ab auaricia prorsus erat alienus*. Et bonam Imperii administrandi rationem Romani sensissent, nisi Sebastianus, qui tunc *in aula Cæsarea* secundam *ab Imperatore* potestatem habebat, *ac potentissimus erat*, illum arbitratu suo quouis impulisset, omnia velut in foro cauponans, nec quidquam in aula Cæsarea sine precio confici sinens. Sed omnes magistratus vendebat, partim quidem ipsa *venditionis* precia sibi reseruans accepta, partim vero cum Imperatore communicans. Si quis autem alius accessisset, qui paulum quiddam addidisset, ille cæteris anteponebatur. In ipso autem Regio Palatio nihil erat rerum omnium, quod ille acceptum non venderet. Si quem vero Magistratum *Im-*

A κεῖσθαι, ὃ ἑδραῖον τῆς δυνάμεως αἰνίττεται. ὃ δὲ τὰ ἄνω γυμνὰ ἔχειν, ὅτι φανερὰς τοῖς νοεροῖς, καὶ τοῖς οὐρανίοις τὰ κόσμου μέρεσι. τὰ δὲ λοιπὰ σκέπεται, ὅτι τοῖς χαμαιζήλοις ὁ Θεὸς ἄγνωστος. ὃ δὲ τῇ λαιᾷ σκῆπτρον κατέχειν, σημαίνει τὴν ἐξουσιαστικήν. ὃ δὲ τῇ ἑτέρᾳ παρατείνειν ἀετὸν, δηλοῖ, ὡς πᾶσι ἀερφόροις πνεύμασιν κρατεῖ, ὡς ὁ ἀετὸς μεταρσίοις ὀρνέοις. καὶ παροιμία. ὁ Ζεὺς κατεῖδε χρόνος εἰς τὰς διφθέρας, ὅτι πᾶσι ποτε ἀμειβομένοις ὑπὲρ ὧν παράσχοι καλῶν, ἢ κακῶν. ὅτι οὐκ ἀπρονόητα φασὶ τὰ πράγματα. ἀλλὰ τὸν Δία εἰς διφθέρας ζώας ἐπογράφεσθαι

B καὶ ποτὲ ἐπεξιέναι.

ΖΗΝΩΝ. ὁ βασιλεὺς, πυθόμενος τὰ οἰκείων τὴν ἥτταν, ἐς φρούριον καταφεύγει ὀπτὶ λόφου κείμενον ὃ Κωνσταντινούπολιν παράγουσι σκάλαν. ὅπερ γνοὺς, τοῖς παροῦσι στενάξας Θεοῦ παίγνιον ἄρα εἶπεν ὁ ἄνθρωπος. εἴγε καὶ ἐμὲ οὕτω παίζειν φίλει ὁ δαιμόνιον. ἐμοὶ γὰρ δὴ οἱ μάντεις τὸν Ἰούλιον μῆνα ἐξαπάτης σε Κωνσταντινούπολ᾽ ἀφικέσθαι παρεγένοντο. καὶγὼ μὴν ὠόμην ἐς Κωνσταντινούπολιν καταβήσεσθαι, νυνὶ δὲ πάντων ἔρημος καὶ φυγὰς εἰς λόφον ἥλθον, εὑρηκὼς ὁ δείλαιος παράσπαρτόν ὁμώνυμον.

C ΖΗΝΩΝ. βασιλεὺς Ρωμαίων, πλὴν μὴν ὠμότητα, ἣ ἐκέκτητο Λέων, ἐν τῇ φύσει οὐκ εἶχεν, οὐδὲ ὃ θυμούμενον ἀπρόσκοπτον αὐτῷ καθίστηκεν ἐσαεί. οἷ τῷ Λέοντος διέμενε. καὶ πλὴν παραίρεσιν ἐν πολλοῖς εἶχε φιλοτιμον. καὶ ἃ ἔπραττε, δόξης ἕνεκεν, καὶ τῷ θαυμάζεσθαι ἔπραττεν, ὑπὲρ ἐπίδειξιν μᾶλλον, ἢ ἀληθῶς. οὐ μὴν οὔτε ἔμπειρος πᾶν πραγμάτων ἦν, οὔτε εἶχεν ὑπόνοιαν, δι᾽ ἧς ἔστιν ἀσφαλῶς τὰς βασιλείας ἰθύνεσθαι. πρὸς δὲ

D κέρδος, καὶ λήμμα οὐχ οὕτω πάνυ ἐμμανῶς, ὡς ὁ Λέων, διέκειτο. οὐδὲ ἔπλαττε μὴ ὄντα τοῖς κεκτημένοις ἐγκλήματα. οὐ μὴν οὐδὲ πάμπολλαί χρείαι ὑπῆρχε τῷ πράγματος. καὶ χρηστὸς μὲν βασιλείας ἔτυχον Ρωμαῖοι, εἰ μὴ Σεβαστιανὸς ὁ τότε παραδυναστεύων ἦγεν αὐτὸν ἐς ὅ, τι ἐβούλετο, καπηλεύων ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς ἅπαντα, καὶ μηδὲν ἄπρακτον ἐᾶν ἐν τῇ βασιλέως αὐλῇ διαπράττεσθαι. ἀλλὰ τῷ μὲν ἀρχὰς ἀπέδιδον πάσας, ἰδίᾳ μὲν ἑαυτῷ, ἰδίᾳ δὲ κοινωσάμενον τῷ βασιλεῖ τὰ τιμήματα. καὶ εἰ παρῆλθέν ἕτερος βαρυτέραις παραιτήσεις, ἐκεῖνος τῷ αἱρετώτερος. ἦν δὲ ἐν τοῖς ἀρχαίοις κοινωθέντων ἀπάντων, οὐδὲν ὧν, ὃ μὴ λαβὼν ἀπεπέμψασεν. εἰ δέ τινα ἀρχὴν

τῶν περὶ αὐτὸν ὄντων ἐχαρίσατο Ζήνωνι, ὥσπερ πολιτικὸς πλοῦς, αὐτὸς ζωντὶ ὀλίγου πρὸ ἐκείνων λαμβάνων, ἄλλοις πρᾶγμα ἢ πλείονος, Ζήνωνι τὰ κλέμματα πρίασθαι.

ΖΗΝΩΝ. βασιλεὺς Ρωμαίων. ὃς Ζήνωνα τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν ἀφθόνως καταλιμπάνειν θέλων καμοῦ νέου, προῆγε τὸ δι' ἀξιῶν, καὶ σωματοῦσθαι ἐκέλευεν εἰς ἐπίδοσιν τῆς ἡλικίας. οἱ δὲ βασιλικοὶ ὑπὸ ἀξουσίας ἡμιόλιοι τῷ ἄνδρὶ τὰ δημόσια κατημαλίσκειν, συβαριτικῶς τὸν νέον κραπαλᾷν ὑπῆρχον. καὶ μαστροπεύοντες αὐτῷ τοὺς συνήθους πρὸς τοὺς τῶν ἀρρένων ἐρωτας λυττῶν ἐπαίδευσαν ἐπιτήδευμα. διαίτης δὲ ὑπὸ ἡδοναῖς καὶ τύφῳ πεπλεόνης, τῶν καλῶν ἐχαῖς ἡμιόλιος, καὶ τὴν ὑπερτυφομανῆ ἀλαζονείαν ὅτι τῇ βασιλικῇ καθεδρίᾳ ἀφ' ὑψηλοῦ προσώπου ὑπερεμφαίνων, ἀκροᾶσθαι τε ἤρξατο, καὶ μετέωρον τὸν αὐχένα αἴρειν, καὶ συλλήβδην φαίνειν, προσιόντι πᾶσιν ὡς οἰκείοις ἀνθρώποις. ἀλλ' ὁ πάντων ἔφορος τὴν φύσιν, καὶ διδάκτην κακότητα αὐτοῦ πεφαλμένος, ἀμφιβόλως τῇ γαστρὶ, καὶ αἰσθητῶς ὅτι πολλὰς ἡμέρας ἐς τὴν κοίτην ὑπεπαπιῶτα, προῆκεν τὸν ἀνθρώπειον ἐνικήσαν σκῶλα.

ΗΡΑ. ὁ ἀήρ. καὶ ἐπεὶ ὁ ἀὴρ καθαίρει, ὃ εἴδωλον αὐτῆς αὐτοβασάλῳ χαλκίδα χαλκῷ, ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς κειρούσης χαλκίδος τὰς τρίχας, καὶ καθαρὸν ἀποδεικνυούσης τὸ σῶμα.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ. βασιλεὺς Ρωμαίων. ἔστι γὰρ Ἀθανασίῳ πατριάρχῃ Ἰακωβιτῶν, καὶ Σεργίῳ τῷ Σύρῳ Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Μονοθελιτῶν ἐξεκυλίσθη. Ἡρακλείῳ τῷ βασιλεῖ ὄντι ἐν Περσίδι, ἐτεκνώθησαν δύο υἱοὶ, καὶ θ' θυγατέρες. αὐτὸς γὰρ τὰ ζωοποιὰ ξύλα ἐσφραγισμένα καθαρῶς ἐλήφθη προσδιαμείναντα εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἀφίκετο, καὶ Μοδέστῳ τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ τῷ αὐτοῦ κλήρῳ ζῶντα ἐπέδειξεν. οἱ δὲ, πλοῦτόν τε σφραγῖδα σῶαν ἐπεγίνωσκον, καὶ ἀνέπαφον, πλοῦτόν τε κλεῖδα πλοῦτον πρὸ αὐτοῦ ἤγαγον, καὶ προσεκύνησαν, καὶ ὑμνῳδησαν. καὶ ἐς τὸ Βυζάντιον ἐξέπεμψεν ὁ βασιλεύς. ἃ δὴ Σέργιος ἀρχιερεὺς ἐν τοῖς Βλαχέρναις ἐπεδέξατο. καὶ μετ' οὐ πολὺ Ἡράκλειος εἰς Βυζάντιον ἐλήλυθε, δεξιοῖς μετὰ πολλῆς εὐφημίας. ὁ αὐτὸς Ἡράκλειος ἐκ Περσῶν εἰς Βυζάντιον ἦλθε. ἤγαγε ἐλέφαντας. οἷς δὴ καὶ ἐν τοῖς ἱππικοῖς ἀγῶσιν ἐθριάμβευσεν ὅτι τῇ τῆς πόλεως περιῆν, πᾶσαις δωρεαῖς φιλοτιμησάμενος. ἐπεὶ δὲ τῶν ἐλῶν ἐκ τῆς οὐσίας τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἐκ τοῦ βασιλέως ταμείου, αὐτῇ τε καὶ τῷ κατ' αὐτὸν

perator suis familiaribus largitus fuisset, ipse tanquam manceps hunc ab illis exiguo *precio redemptum* accipiens, aliis præbebat *venditum*, pluris, *vel maiore precio*, *venditum*, Zenoni furta præbens.

Zeno, Romanorum Imperator, qui Zenonem suum filium, admodum adolescentem, *imperii* successorem relinquere cupiens, per *varias* dignitates prouehebat, & corpus exercere iubebat ad incrementum staturæ. Sed Imperatorii proceres, nacti potestatem fisci abunde exhauriendi, operam dabant, vt adolescens ille Sybaritico more crapulæ, *& fœdis voluptatibus* indulgeret, & suis lenociniis conciliantes ipsi eiusdem ætatis puberes, *quibuscum versabatur*, *ipsum* turpiter instituerunt, vt in marium amores furore correptus ferretur. Cum igitur vitæ genus in voluptate, & superbia traduceretur, ab *omnibus studiis* honestis remotus, & succensam arrogantiam, ob Imperii expectationem, e vultu elucentem præ se ferens, summis pedum digitis incedere, & sublimem ceruicem erigere, & (vt paucis rem totam complectar, *ac expediam*) cum omnibus hominibus, vt cum seruis, agere cœpit. Sed ille *rerum* omnium inspector naturalem, & edoctam ipsius improbitatem contemplatus, ipsum iuste puniuit, ita vt ventris profluuio, & sine sensu per dies multos in lecto aluum exonerans, immatura ætate ex humanis *rebus* excederet.

Ivno. Aer. Quoniam autem aer purgat, *ideo* simulacrum ipsius æneam forficem gestat, per translationem *ductam* a forfice capillos tondente, & corpus *purgante*, *&* purum demonstrante, id est, *palam*, *& manifeste purum reddente*.

Heraclivs, Romanorum Imperator. Hic ab Athanasio Iacobitarum Patriarcha, & Sergio Syro Constantinopolitano in sectam Monothelitarum est deuolutus. Heraclio Imperatori, in Persida agenti, filii duo, duæque filiæ obierunt. Ipse vero acceptis viuificis lignis obsignatis, quemadmodum accepta fuerant, & permanserant, Hierosolyma profectus est, & Modesto summo pontifici, eiusque Clero hæc monstrauit. Hi vero & sigillum incolume, & intactum agnouerunt, & clauem ab ipso traditam acceperunt, & adorarunt, & in altum sustulerunt. Imperator vero Byzantium *hæc* misit. Quæ Sergius summus pontifex in Blachernis reposuit accepta. Nec multo post Heraclius Byzantium iuit, multis cum laudibus, *& latis acclamationibus* susceptus. Idem Heraclius ex Persida, quatuor elephantes Byzantium duxit, quos in equestribus certaminibus in triumpho duxit, ad ciuitatis oblectationem, omni munificentiæ genere vsus. Quoniam autem de opibus magnæ ecclesiæ pecuniam sumpserat, constituit vt ipsi, eiusque Clero

ex Imperatorio fisco annua pecunia pende- A retur. Et Constantium filium suum consulem fecit, & Heraclium ex Martina susceptum Cæsarem designauit. Cum autem eius mortem audiuisset, in Erianis palatiis versabatur. *N. L.* Præfectus autem conductis, & coniunctis nauigiis in freto, quod vocatur angustum, transiit iuxta littora sinus, qui vocatur Phidaliæ, & per pontem Barybysi fluuii, sic vocatur, in vrbem ingressus est. Vitam autem aqua intercute laborans finiuit. Sub hoc Imperatore Heraclio cc. millia virorum in bello Isaurico perierunt. Hic Imperator Heraclius maximam pecuniam, & aurum, & argentum, & gemmas pretiosas *in vrbem* miserat, quæ Sergii patriarchæ tempore omnia perierunt submersa.

HERACLIVS. Fuit sub Zenone copiarum dux, homo quidem audax, & paratus ad manus cum hostibus in bellis alacriter conserendas: nullam vero prudentiam in periculis habebat, neque consultatione prius habita: *sed inconsulte* ad id ruebat, quod facere studebat. Sed sine consilio, *& temere* ad res gerendas accedebat, & celeritatem furore percitam in viri fortis partibus ponebat, *& fortitudinem esse indicabat*. Quod etiam postea ipsi grauissimorum casuum causa fuit.

HESYCHIVS, Milesius, filius *Hesychii* causidici, & Sophiæ, qui fuit sub Anastasio Imperatore. Scripsit nominum enarrationem, siue tabulam, *ac Indicem* virorum ob eruditionem celebratorum, cuius compendium est hic liber.* Et annalium instar quandam historiam, quam in sex interualla distinxit, sic enim singulos libros appellat. In quibus continentur Imperatorum Romanorum res variis temporibus gestæ. Item principatus illorum tyrannorum, *vel principum*, qui singulis in prouinciis rerum sunt potiti. Et Byzantina acta vsque ad Imperium Anastasii cognomento Dicori. In illa autem tabula nullam facit mentionem ecclesiasticorum doctorum, qui propter eruditionem illustres fuerunt, vt hinc *hominibus* suspicionem præbeat, ipsum non fuisse Christianum: sed Græcanica laborum vanitate refertum.

IANVARIVS. Simulacrum est quadri- D forme, propter anni conuersiones. Alii vero fingunt ipsum in dextra manu tenere clauem, vt principium temporis & apertionem anni, & ianuæ custodem, id est, *Ianitorem*. *Lego enim* θυρωρόν. *non* θυρέον. id est, *scutum*. Alii *tradunt ipsum* dextra tenere numerum CCC. sinistra vero, LXV. vt annum *ex* 365. *diebus constantem*. Quamobrem etiam Longinus eum Æonarium, quasi æui patrem per vim voci factam interpretari conatur.

IGNATIVS, Diaconus, & vasorum custos magnæ Constantinopolitanæ ecclesiæ, & Nicææ Metropolitanus, Grammaticus. Scripsit vitas Tarasii, & Nicephori, sanctorum, &

κλήρῳ ἐτήσια χρήματα ἔπαξε παρέχεσθαι. καὶ Κωνσταντῖνον υἱὸν αὐτοῦ καθεσκεύασε ὑπατεῦσαι. Ἡράκλειόν τε τὸν ἀπὸ Μαρτίνης, Καίσαρα προεχείρισε. πυθόμενος δὲ ἀποθανεῖν, καὶ τοῖς εἰς τὰ Ἠριανὰ παλατίοις διέτριβε. καὶ σιναγαγὼν ὁ ὕπαρχος, καὶ συζεύξας πλοῖα εἰς τὸν παρθμὸν τὸν καλουμένου στενοῦ, διέβη κατὰ τὰς ἀκτὰς τοῦ καλουμένου κόλπου Φιδαλίας. καὶ διὰ τῆς γεφύρας τοῦ καλουμένου Βαρυβύσσου ποταμοῦ, εἰς τὴν πόλιν εἰσῆλθε. ὑδέρᾳ δὲ τὸν βίον καθαιρεθείς. ὅτε τούτου βασιλεύοντος Ἡρακλείου σὺν τοῖς Ἰσαύροις πολέμῳ. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἡράκλειος χρήματα πλεῖστα, καὶ χρυσὸν, καὶ ἄργυρον, καὶ λίθους πολυτελεῖς πέμπει, ἃ πάντα βύθια γέγονεν ὅτε Σεργίου πατριάρχου. B

ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ. στρατηγὸς γεγονὼς ὅτε Ζήνωνος. οἷος μὲν πολεμῆσαι καὶ προθύμως εἰσελθεῖν εἰς πολέμους ἕτοιμος. οὐ μὴν τοι ὅ γε προμηθὴς εἶχεν ἐν τοῖς κινδύνοις. σὺν δὲ βουλῇ προέτρεπεν ποιεῖσθαι πόλεμον, ὥρμα πρὸς ὃ ἔπρεπεν δὲ προσῆκεν. ἀλλ' ἔξω τοῦ λογισμοῦ πρὸς πᾶν ἔργα ἐχώρει. καὶ ὃ ἐμπλήκτως ὀξύ, σὺν αἰσθρὸς μοῖρα ἐπῆγεν. ὅθεν δὴ καὶ μάλιστα αὐτὸν ὕστερον ἔσφηλεν.

ΗΣΥΧΙΟΣ, Μιλήσιος, υἱὸς Ησυχίου δικηγόρου, καὶ Σοφίας. γεγονὼς ὅτι Ἀναστασίου βασιλέως. ἔγραψεν ὀνοματολόγιον, ἢ πίνακα τῶν ἐν παιδείᾳ ὀνομαστῶν. οὗ ὅπερ μὴ ὄφελεν τοῦτο τὸ βιβλίον. καὶ χρονικὸν τινα ἱστορίαν ἢ τινα διεῖλεν εἰς ἓξ λόγους. οὕτω γὰρ καλεῖ ἕκαστον βιβλίον. ἐν οἷς ἐμφέρονται αἱ τῶν χρειῶν πράξεις τῶν Ῥωμαίων βασιλέων, καὶ αἱ δυναστείαι τῶν τῶν ἐθνῶν κρατησάντων τυράννων. ἔτι τὰ τοῦ Βυζαντίων πραχθέντα ἕως τῆς βασιλείας Ἀναστασίου τοῦ ἐπονομαζομένου Δικόρου. εἰς δὲ τὸν πίνακα τῶν ἐν παιδείᾳ λαμπρύνων ἐκκλησιαστικῶν διδασκάλων οὐδένος μνημονεύει. ὡς ἐκ τούτου ὑποψίαν παρέχειν μὴ εἶναι αὐτὸν χριστιανόν, ἀλλὰ τῆς ἑλληνικῆς ματαιοπονίας αὐάπλεων. C

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ. ἄγαλμα τετράμορφον διὰ τὰς τέσσαρας ἐνιαυτάς. οἱ δὲ, πλάττουσιν αὐτὸν ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ κλεῖδα κατέχοντα ὡς ἀρχὴν τοῦ χρόνου, καὶ ἀνοίγειν δοκοῦντα, καὶ θυρεόν. ἕτεροι δὲ τῇ δεξιᾷ τ'. τῇ δὲ ἀριστερᾷ ξέ, κατέχοντα ὥσπερ τὸν ἐνιαυτόν. ὅθεν καὶ ὁ Λογγῖνος, Αἰωνοδέσμον αὐτὸν ἑρμηνεύσας βιάζεται, ὡσανεὶ αἰῶνος πατέρα. D

ΙΓΝΑΤΙΟΣ. διάκονος καὶ σκευοφύλαξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. καὶ γεγονὼς μητροπολίτης Νικαίας, γραμματικός. ἔγραψε βίους Ταρασίου, καὶ Νικηφόρου, τῶν ἁγίων, καὶ

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [362] - 46

μακεδίων Πατειάρχων. ἐπιτυμβίους ἐλέγους. ἐπιστολάς. ἰάμβους εἰς Θωμᾶν τὸν Ἀνταρτῆν. ἄνδρ' ὀνομάζουσι τὰ τῷ Θωμᾷ, καὶ ἄλλα πολλά.

ΙΛΛΟΣ. ὄνομα κύριον, ὃς ἦν μάγος Ζήνωνος.

ΙΟΒΙΑΝΟΣ. βασιλεὺς Ρωμαίων ὀρθόδοξος, ὃς ἐπεμελήθη, καὶ φροντίδα πολλὴν ἐποιήσατο τῆς ἐκκλησίας, καὶ τοὺς ἐκ τῆς ἐξορίας ἐπισκόπους πάντας ἀνεκαλέσατο. τῷ τε ἁγίῳ Ἀθανασίῳ ἀπέστειλε τῆς ἀμωμήτου πίστεως ἐξηκρίβωσεν αὐτῷ σημῆναι πρὸς ἀκρίβειαν. ὁ δὲ ἀπέστειλεν ἐπιστολὴν πλήρη ὀρθοδοξίας. ἔσχε μὲν Ἰουλιανὸν πρῶτον. ὃς ἰδίᾳ Ἰουλιανὸς αἱρεσιν τοῖς στρατευομένοις ἐπῆγε, θύειν, ἢ ἀποστρατεύεσθαι, μᾶλλον τὴν ζώνην ἀποθέσθαι ἐβούλετο. ἐλθὼν δὲ ἐς Νίσιβιν πόλιν πολυανθρωπον, δύο μῆνας διέτριβε, πάντα ὅσα πλεῖστα χρήματα, καταμάλωσε, τοῖς οἰκήτορσι μηδενὸς μεταδοὺς ἢ λόγου φίλου, ἕνεκεν, ἢ εὐεργεσίας ἀγαθῆς. οὐδενὸς οὐ δι' ἀρετὴν οἰκείαν, ἀλλὰ διὰ τὴν παῖδος δόξαν ἐς τοσοῦτον ἀρχῆς προῆλθεν. ὧ μόνῳ δὲ σῶμα πανταπασιν ἀσθενὲς ὃ σῶμα, οὔτε πολεμικοῖς ἔργοις ἀγύμναστος. ἀμελέτητος δὲ ὤν, καὶ ἄγλωττος παντελῶς, καὶ ὧν εἶχε φύσιν διεφθαρμένην ἠμέλησεν, καὶ ἠφάνιζεν. ἔσχε μὲν Ἰουλιανόν, ὡς εἴρηται, τῆς Ρωμαίων βασιλείας ἔκγονος, θεῖος, πάντων κατεφρόνησας, ἐσπούδαζε τὴν συμβαίνοντος αὐτῷ ἀξιώματος ἀπολαῦσαι. καὶ φθάνει ἐκ Περσίδος, ἔπειτα ἥκειν τὴν Ρωμαίων ἐξῶν οὗτος εἰς ἐπίδειξιν τῆς τύχης. καὶ τὴν Νίσιβιν πόλιν τοῖς Πέρσαις, πάλαι Ρωμαίοις οὖσαν κατήκοον, ἐκδίδωσιν. ἀπέσκωπτον οὖν αὐτὸν ᾠδαῖς, καὶ παῤῳδίαις, καὶ τοῖς καλουμένοις Φαμώσεσι, διὰ τὴν Νισίβιδος παράδοσιν. ὁ δὲ Ἰουλιανὸς ἐκ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ κινηθεὶς, τὸν ἐκ τοῦ Ἀδριανοῦ τοῦ βασιλέως κτισθέντα ναὸν καλλίστον, εἰς ἀπόθεσιν τῶν παίδων Τραϊανοῦ, παρὰ δὲ τῷ Ἰουλιανοῦ καλασθῆναι βιβλιοθήκην σὺν αὐτῷ Θεοφίλῳ, κατέφλεξε σὺν πᾶσιν οἷς εἶχε βιβλίοις, αὐτὴν τὴν παλλακίδων ὑφαπτουσῶν μὴ γέλωτος τὸ πυρά. οἱ δὲ Ἀντιοχεῖς ἠγανάκτησαν τῷ τοῦ βασιλέως, καὶ τὰ ὑπ' ἀπέρριπτον τοῦ βιβλίων εἰς τὸ ἔδαφος, ὥστε αἱρεῖν τὸν βουλόμενον, καὶ ἀναγινώσκειν. τὰ δὲ τοῖς τοίχοις προσεκόλλων. Ἦν δὲ τοιαῦτα.

Ἦλυθες ἐκ πολέμου, ὡς ὤφελες αὐτόθ' ὀλέσθαι.

Καὶ,

Δύσπεμπε, εἶδος ἄριστε, καὶ παξήνης.

Καὶ,

Εἰ μὴ ἐγώ σε γαμβὸν, ἀπὸ μοῦ φίλα εἵματα δύσω

A beatorum Patriarcharum. Epitymbios, *q. d. Sepulchrales*, Elegos. Epistolas. Iambos in Thomam Antarten, id est, *Aduersarium*, & alia multa.

ILLVS. Nomen proprium *viri*, qui fuit Zenonis magus.

IOVIANVS, Romanorum Imperator orthodoxus, qui magnã curam, & solicitudinem gessit ecclesiarum, & omnes episcopos reuocauit, qui erant in exilio. Et ad sanctum Athanasium misit, vt accurationem, id est, *accuratam rationem*, *ac veritatem* inculpatæ, *sinceraque* fidei scriptis mandatam sibi declararet. Ille vero epistolam *ipsi* misit rectarum sententiarum, *& orthodoxæ doctrinæ* B plenam. Hic post Iulianum imperauit. Qui, cum Iulianus militibus optionem dedit, vt vel *Gentilium diis*, *& idolis* sacrificarent, vel exauctorarentur, zonam deponere maluit. Profectus autem Nisibin, vrbem hominum multitudine refertam, duos menses in ea commoratus, quidquid reliquarum pecuniarum habebat, consumpsit, *illius vrbis* incolas nullo benigno sermone, vel beneficio prosequutus. Homo non ob suam virtutem, sed ob paternam gloriam ad tantum Imperii *fastigium* euectus. Nam fuit quidem non prorsus infirmo corpore, nec in bellicis rebus inexercitatus, *earumque rudis*: sed incultus, & doctrinæ prorsus expers, *quam ne gustarat quidem*. Quinetiam quod habebat ingenium, id C per ignauiam obscurabat, ac delebat. Hic post Iulianum (vt dictum est) Romanorum Imperio potitus, omnibus rebus contemptis, dignitate, quam consecutus erat, frui studebat. Quare fugiens e Persida, in Romanorum fines, ad ostentationem suæ fortunæ, properabat. Ac Nisibin vrbem, quæ olim Romanorum Imperio parebat, Persis dedidit. Ipsum igitur *omnes* deridebant odis, & parodiis, id est, *cantionibus*, *& versibus ad aliorum similitudinem cantatis*, & famosis *libellis*, vt vocantur, propter Nisibidis proditionem. Idem Iouianus ab vxore sua incitatus, elegantissimum templum ab Adriano Imperatore conditum, ad patris Traiani consecrationem, & a Iuliano bibliothecam designatam eunucho cuidam Theophilo, credmauit cum omnibus libris, quos habebat, D id est, *qui in illo templo erant*, ipsis concul inis cum risu pyram succendentibus. Antio heni vero indignati sunt aduersus Imperatorem, & *famosos* libellos partim quidem humi abiiciebant, vt a quolibet susciperentur, & legerentur, partim vero parietibus affigebant. Erant autem huiusmodi, *versus Homerici*.

Venisti ex bello. vtinam, vtinam ibi periisses. Iliad. Γ.

Et,

Infelix Pari, vel Malorum auctor Pari, *forma præstantissime*, *&c.* Iliad. Γ.

Et,

Nisi ego te captum, & caris vestibus exuam, Iliad. B.

Lanaque, & tunica, & vestibus, quæ pudenda circumtegunt,

Ipsum vero te plorantem celeriter ad Persas remittam.

Anus vero quædam ipsum & magnum, & formosum conspicata, cum amentem esse cognouisset, dixit, Quanta longitudo, & profunditas *est huius corporis, tanta etiam est eius* stultitia. Et alius quidam priuatus magna voce in circo equestri ausus vociferari, risum omnibus mouit, cum inania *quædam*, & frigida. *& ætati suæ indecora* de illius statura dixisset. & atrocia *facinora tunc* facta fuissent, nisi Salustius quidam seditionem sedasset. Iouianus vero hieme in Ciliciam, & Galatiam iuit, & Dadastanis obiit, fungo venenato deuorato. In principatu tamen communis, id est, *humanus, & cuilibet familiaris*, & liberalis esse visus est. Sub Iouiano fuit Acacius Cæsareæ Palæstinæ episcopus, qui libellum de orthodoxa fide scripsit, Nicænam Synodum comprobans.

IVLIANVS, Parabata, & apostata, *transgressor, & peccator, & ille qui ab orthodoxa religione, & vera fide defecit, vel orthodoxæ religionis, & veræ fidei desertor*, Romanorum Imperator, Constantini Magni Imperatoris ex fratre Dalmata nepos, & matre Galla. Scripsit eos, qui vocantur Cæsares. Continet autem *hic eius liber* illos Romanorum Imperatores, qui sequuti sunt Augustum *ad ipsius ætatem vsque*. Alium librum de tribus figuris. Item ea, quæ Saturnalia vocantur. Item Misopogonem, id est, Osorem barbæ, siue Antiochicum. Vnde mala sint secundum indoctos. Ad Canem, id est, *Cynicum* Heraclitum. Quomodo Cynicorum more sit viuendum, *siue, Cynissandum. Vel, Quomodo Cynica secta sit tractanda.* Epistolas omnigenas, *vel omnis generis*, & alia. Parabata in Saturnalibus, quæ sic inscribuntur, dicit, Nos vero Empedotimo, & Pythagoræ credimus, & illis, quæ Ponticus Heraclides inde sumpta dixit. Et paulo ante, inclytus nobis visus est & Hierophantes Iamblichus. * *N. L.* Ad Iulianum multæ causæ deferebantur, quod homines affatim illius iudicis iustitia fruerentur. In ipsis enim *causis* nullæ dilationes erant *earum*, quæ lege sancitam e *receptis, & consuetis* scriptis iniquitatem habebant, ad auxilium *ferendum hominibus* iniuriam facientibus, & iis, qui *res alienas* ante ceperant, *ac detinebant*: sed ex tempore vel æquitatem secundum naturam oportebat demonstrare, vel cunctatio, & *causæ dicendæ* in *aliud* tempus reiectio, id est, *mora, & procrastinatio* erat suspecta. Grauis igitur, & molestus erat, *multis*. Et ob hæc improborum, & iniustorum gens *in ipsum* excitabatur, *& exasperabatur*. Haud enim licebat iniustis iniuste agere, nec latere, *nec iniurias celare*. Quinetiam facilis ad eum aditus, ipsum improbis grauiorem *ac infestiorem* reddebat. Nam quia sæpe

Χλαῖναιτ', ἠδὲ χιτῶνα, πάτ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτῃ,

Αὐτὸν δὲ κλαίοντα ἰδοῦς ὅτι Πέρσας ἀφήσω.

γεραιὸς δέ τις μέγας, καὶ καλὸν αὐτὸν θαυμάσῃ, μαθοῦσά τε αὐόητον εἶ), ἐφθέγξατο, ὅσον μῆκος, καὶ βάθος ἡ μωρία. καὶ ἄλλος δέ τις ἰδιώτης ἀποπλήσας μεγάλῃ τῇ φωνῇ βοῶσαν ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ, γέλωτα πᾶσιν ἐποίησε, εἰπὼν κενὰ, καὶ ψυχρὰ τῇ ἡλικίᾳ αὐτοῦ. καὶ ἐπεφήμη αὖ ἄτοπα, εἰ μὴ Σαλούστιός τις ἔπαυσε τὸν ὄχλον. ὁ δὲ Ἰοβιανὸς χειμῶνος ὄντος, ὠδοιπόρει ὅτι Κιλικίαν, καὶ Γαλατίαν, καὶ ἐν Δαδαστάνοις ἀπέβανε, μύκητα πεφαρμαγμένον φαγών. τῷ δὲ τὸν ἡγεμονίαν κοινὸς, καὶ ἐλεύθερος ἔδοξεν εἶ). ὅτι Ἰοβιανοῦ τῶν Ἀκάκιος ἐπίσκοπος Καισαρείας Παλαιστίνης, ὃς λίβελλον ἔγραψε περὶ ὀρθοδόξου πίστεως, ἀποδεχόμενος τὴν ἐν Νικαίᾳ Σύνοδον.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ. ὁ Παραβάτης, καὶ ἀποστάτης, Ῥωμαίων βασιλεύς. Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου βασιλέως ἀνεψιὸς, ἀπὸ Δαλμάτου ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ μητρὸς Γάλλας τοὔνομα. ἔγραψε τοὺς καλουμένους Καίσαρας. περιέχει δὲ τοὺς ἀπὸ Αὐγούστου Ῥωμαίων βασιλεῖς. ἕτερον βίβλον περὶ τῶν τριῶν σχημάτων, καὶ τὰ καλούμενα Κρόνια. καὶ τὸν Μισοπώγωνα, ἢ Ἀντιοχικόν. περὶ τῶν πάνυ τὰ κενὰ καλὰ τοῖς ἀπαιδεύτοις. περὶ τοῦ Κυνός, Ἡρακλήτου. πῶς κυνιστέον. ὑποτιθεμένας πομποδαπάς, καὶ ἄλλα. περὶ τοῦ Ἐμπεδοτίμου λέγει ὁ παραβάτης οὕτως ὁ δὲ τοῖς ὑπογραφομένοις Κρονίοις. ἡμεῖς δὲ Ἐμπεδοτίμῳ, καὶ Πυθαγόρᾳ πιστεύοντες, οἷς τε ἐκεῖνον λαβὼν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἔφη. καὶ μικρῷ πρότερον, καὶ ὁ κλεινὸς ἡμῖν ἔδοξε, καὶ Ἱεροφάντης Ἰάμβλιχος, ὅτι τοῦ Ἰουλιανοῦ πολλαὶ δίκαι ἐγίνοντο. χρηστῶν ἐμφορουμένων τὴν ἀνθρωπίνην τῆς δικαιοσύνης τοῦ κείνοντος, ἀναβολαί τε οὐκ ἦσαν ἐπ' αὐταῖς, ὅσα νόμιμον οὐκ τὴν συνήθων γραμμάτων τὸ ἀδικεῖν ἴσχυσιν εἰς βοήθειαν τῶν ἀδικουμένων, καὶ προθυμηθέντων. ἀλλ' ἡ παράκλησις ἔδει τὸ ἴσον ἐλέγχεσθαι τῇ φύσει, ἢ τὸ μέλλον, καὶ διωθούμενον εἰς τὸν χρόνον', ὕποπτον ἦν. βαρεῖ μὲν οὖν, καὶ λυπηρὸς ἐτύγχανε. καὶ ὅτι τοῖς δὲ καὶ τὸ τῶν πονηρῶν ἔθνος, καὶ ἀδικουμένων δυσχερές. οὐ γὰρ ἀδικεῖν ἐξὸν. οὐδὲ λανθάνειν ἀδικοῦσι. βαρύτερον δὲ αὐτὸν ἀπεδείκνυε τοῖς μοχθηροῖς, ὃ τὸ εὐπρόσοδον. οἷα γὰρ προϊόντος μὲν πολλάκις ἀφ'

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [364] - 48

τὰς ἱερομιλυίας, καὶ θυσίας, ἡμέρᾳ τῇ φύσει πρὸς πᾶν ἐντευξιν τυγχάνοντος, ἀκώλυτον τοῖς θεοπλάστοις λόγου τυχεῖν. ὁ μὲν οὖν ἐλάχιστον τοῦτο τῶν πονηρῶν τούτου βλασφημίας ὅ, τε ὀργῆς ἠσθάνετο, καὶ ἐφθόνησε. πρὸς τὸν τελευτὴν Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου τοῦ θείου, χρησμὸς ὧδε ἐθεσπίσθη.

Ἀλλ' ὁπότε σκηπτοῖσι πεσοῖς Περσήιον αἷμα
Ἀχλύι Σελευκείης κλονέων ξιφέεσσι δαμάσσῃς.
Δὴ τότε σε πρὸς ὄλυμπον ἀγλαὸν πυριφλεγέθοντες
ὄχημα.
Ἀμφὶ θυελλείῃσι κυκώμενον ἐν τροφάλιγξι,
Ῥίψαντα βροτέων ἐθέων πολύπλητον ἀνίαν.
Ἥξεις δ' αἰθερίου φάεος παπτώσιον αὐλόν.
Εἰσιὼν ἀποπλαγχθεὶς μεσηγὺ ἐς δόμας ἠλθες.

ἔστι δὲ ὁ χρησμὸς ὁ δοθεὶς αὐτῷ, ὅτε παρὰ Κτησιφῶντα διῆγε.

Γηγενέων ποτὲ φῦλον ὀνήσατο μητίετα Ζεύς,
Ἐρίσιον μαχάρεσσιν ὀλυμπία δώμασ' ἔχουσι.
Ῥωμαίων βασιλεὺς Ἰουλιανὸς θεοφθὴς,
Μαραλήνιος Περσῶν πόλιας, καὶ τείχεα μακρά.
Ἀγχεμάχων διέπερσε πυρὶ, καὶ λεροῖσι σιδήρῳ,
Νωλεμέως δ' ἐδάμασσε πόλις τε, καὶ ἔθνεα πολλά,
Ἀλλὰ καὶ ἑσπερίων ἀνδρῶν Ἀλαμανικὸν ἦδας
Υσμίνας πυκιναῖσιν ἐλῶν, ἀλαπάξει δῄοφας.

ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ. οὗτος κτίσας τὴν ἁγίαν Σοφίαν, ἐκαθήρατο πρὸ αὐτοῦ, καὶ ἐμάρμαρωσεν αὐτὸν, ὃ πρὶν οὔσαν Αὐγουστεῖον. καὶ ἔστησε πρὸ ἑαυτοῦ εἰκόνα ἐπὶ κίονος ἐφ' ἵππου. ἐν τῇ μὲν δεξιᾷ χεῖρα φέρει σφαῖραν ἐμπεπηγότος τοῦ σταυροῦ ἐν αὐτῇ, ὑποσημαίνοντος ὡς διὰ τῆς εἰς τὸν σταυρὸν πίστεως, τῆς γῆς ἐκράτησε γέγονε. σφαῖρα μὲν γὰρ ἡ γῆ, διὰ δὲ σφαιροειδὴς τὴν αὐτὴν σημασίαν. πίστις δὲ ὁ σταυρὸς, διὰ τὸν ἐν αὐτῷ σαρκὶ προσπαγέντα Θεόν. πρὸ δὲ δεξιᾶς χεῖρα ἀνατεταμένην ἔχων κατὰ ἀνατολὰς, ἐσήμανε τὴν Περσῶν σημαίνων, καὶ μὴ μεταβαίνειν ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς γῆς διὰ τῆς ἀνατάσεως, καὶ ἀπώσεως τῇ χειρὶ, βοῶν Στῆτε, καὶ μὴ προσω χωρεῖτε. οὐ γὰρ συμφοιτήσομεν ὑμῖν.

ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ ὁ Ρινότμητος. βασιλεὺς Ῥωμαίων υἱὸς Κωνσταντίνου. ὃς πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς, καὶ ἐς τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς καθῆκε ἀνδρας ἀπηνεῖς, καὶ ὠμοτάτους, ὧν ἦν Στέφανος ὁ εὐνοῦχος Πέρσης γαμίας τῆς βασιλικῶν χρημάτων. καὶ πολλὰ τοιαῦτα κακὰ ἐποίησεν ἀκολάστητος, ἄρξει καὶ εἰς τὴν μητέρα Ἰουστινιανὴ τὴν πολυμιλυ ὀνειδίσει, μάστιγας αὐτῇ ἐν ὀχήματι ὡς

Excerpta ex Suida.

in publicum prodibat, propter sacra menstrua, & victimas, & quia natura mitis erat in omni congressu, *& colloquio, propterea* nulli, qui dicendi potestatem ab eo petiissent, ab eius colloquio arcebantur. Ille vero improborum maledicta, & iram facillime dissimulabat, & minime curabat. De obitu Iuliani Parabatæ, & Athei, oraculum huiusmodi extabat.

Sed postquam sceptris tuis Persicum sanguinem
Vsque ad Seleuciam agitans gladiis domueris,
Tunc vero te ad Olympum ducet igne fulgens
currus
Cum procellis, permistum in vertiginibus,
Abiecta mortalium membrorum ærumnosa molestia.
Veniens autem in *ætherei luminis paternam*
aulam.
Vnde aberrans, humanum in corpus venisti.

Extat & oraculum ipsi datum, cum iuxta Ctesiphontem degeret,

Terrigenarum quondam nationem deleuit, consiliis pollens Iupiter,
Inimicissimam Diis *beatis olympias domos habitantibus.*
Romanorum vero *Imperator Iulianus Deo similis,*
Pugnans, Persarum vrbes, & mœnia longa,
Comminus pugnantium vastauit igne, validoque ferro,
Assidueque domuit vrbesque, & gentes multas,
Quinetiam Occidentalium virorum Alamanicum solum
Præliis crebris postquam cepit, vastauit arua.

IVSTINIANVS. Hic condita sancta Sophia, repurgauit aulam, & marmoribus exornauit, cum prius esset Augustale, & suam statuam equo insidentem in columna statuit, *vel collocauit*, quæ læua quidem manu globum tenet cruce in eo defixa, quæ subobscure significat, ipsum propter fidem in crucem, terræ dominum fuisse factum. Is enim globus, est terra, ob rotundam ipsius figuram. Fides vero, est ipsa crux, ob incarnatum Deum illi clauis affixum. Dextram vero manum habet Orientem versus extensam, seditionem Persarum significans, & per illam manuum extensionem, ac repulsionem, clamans ne in agrum Romanum ingrediantur. *His autem verbis Persas alloquitur*, State, nec vlterius ite. Hoc enim vobis non conducet.

IVSTINIANVS Rhinotmetus, id est, *præcisum nasum habens*, Romanorum Imperator, Constantini F. præter cætera mala, reipublicæ muneribus præficiebat viros illaudatos, & crudelissimos, quorum erat Stephanus eunuchus Persa, Imperatoriæ pecuniæ Quæstor. Qui obuios quosque fœde tractabat, adeo vt vel in ipsam Iustiniani matrem, suam audaciam exerere non dubitarit, ipsi in curru plagas flagris infligens, vt

G

pueris literatores. Et Theodorum quendam, qui fuerat in clauſtro concluſus, in Thraciæ partibus anguſtiarum, publicorum vectigalium Quæſtorem fecit. quem vulgus Logothetam generalem appellat, *q.d. Ratiocinatorem, vel potius Receptorem generalem.* Hic inſigni crudelitate pecunias exigebat, ſublimibus funibus ſuſpendens *illos, qui pecuniam imperatam dare nolebant*, & palearum *accenſarum* fumo circumcirca excitato illuſtriſſimos *viros non pauces* necauit. Leontium autem Orientis ducem, & Patricium Iſaurum Iuſtinianus in cuſtodia per triennium tenuit. Poſtea vero Græciæ ducem deſignauit, quem Paulus monaſterii Calliſtrati monachus, aſtronomus, & Gregorius Cappadox, monaſterii Flori præfectus, imperio potiturum prædixerunt. Ille autem Imperio potitus eſt.

Ivstinvs, Philoſophus, & habitu Philoſophorum vtens, ex Neapolitana Palæſtinæ prouincia, Priſci Bacchii F. Hic pro Chriſtiana religione multum laborauit, adeo vt Antonino, cognomento Pio, & ipſius filiis, & Romanorum Senatui, librum contra Ethnicos, id eſt, *Gentiles*, conſcriptum obtulerit, opprobrium crucis non erubeſcens. Scripſit & alium librum, quem Antonini ſucceſſoribus obtulit, ſcilicet M. Antonino, & L. Aurelio Commodo. Eſt & alius eius liber contra Ethnicos, in quo de exilio dæmonum diſſerit, & quartus liber æque contra Gentiles, quem inſcripſit Elenchum. Et alius de Dei monarchia. Item alius, quem nominauit Pſaltem. Item alius de Anima. Item Dialogus contra Iudæos, quem contra Tryphonem Iudæorum Epheſinorum principem conſcripſit. Quinetiam contra Marcionem inſignia *librorum* volumina edidit. Item alium librum contra ſectas omnes, cuius meminit in Apologetico, quem obtulit Antonino Pio. Hic, cum Romæ ſcholas haberet, fatuum Creſcentem Cynicum, qui contra Chriſtianos maledicta profundebat, ipſum vocans helluonem, & prodigum, & intemperantem, & mortis metuentem, inſigni probro affecit manifeſte. Tandem autem huius opera, & inſidiis, vt Chriſtianus, pro Chriſto paſſus eſt *ſupplicium*.

Ivstinianvs, Romanorum Imperator, rectiſſime ſentiens de religione. Fuit autem omnium literarum imperitus, & (quod vulgo dicitur) analphabetus, id eſt, *Qui ne alphabetum quidem norat*. Hic & aureum triclinium in Palatio condidit, & ſanctum Paulum, quod eſt Orphanotrophium, id eſt, *Locus pupillis alendis deſtinatus*. Auxit etiam de Imperatore Iuſtino opinionem, quæ *apud homines* inualuerat, ipſum fuiſſe valde grauem, & exquiſita diligentia præditum.

Ioannes, cognomento Chryſoſtomus, Antiochenus, principio preſbyter Antio-

A οἰγραμματίσαι τοῖς παισὶν ὑπῆλθεν. καὶ Θεόδοτόν τινα ἕλκιστον γεγονότα τῆς Θρᾳκίας μέρη τέλους, τὸν δημοσίων λογιστὴν, ὃν ὁ δημώδης λογοθέτην γλωττὴν καλεῖ, ἐποίησεν. ὃς ὑπερβολῇ ὠμότητος, τοὺς χρήματα ἐπιτάξαντας, μετεώροις ὄνοις ἀρτῶν, καὶ πανδεικτιζων ἀχθεσι τοὺς πανδεφανεστάτους ἀπέκτεινε. καὶ Λεόντιον στρατηγὸν τῆς ἀνατολικῆς, καὶ Παπείκιον Ισαυρον τείσιν ἔτεσιν ὑποφεύγοντα ἐποίησεν Ιουστινιανὸς, ὕστερον δὲ στρατηγὸν Ελλάδος ἀπέδειξεν. ὃν Παῦλος τῆς Καλλιστράτου μονῆς μοναχὸς, ἀστρονόμος, καὶ Γρηγόριος Καππαδόκης ἡγούμενος τῆς τοῦ Φλώρου μονῆς πανσεμνοτεύσαντες, ἐβασίλευσαν τῆς ἑσπερίου ἀρχῆς. καὶ ἐβασίλευσε τῆς βασιλείας ἐνιαυτόν.

B

Ιουστινος, φιλόσοφος, καὶ τὸ σχῆμα τῶν φιλοσόφων φοροῦντος, ἀπὸ τῆς Νεαπολιτῶν ἐπαρχίας τῆς Παλαιστίνης, ὢν παῖς Πρείσκου τοῦ Βακχίου. ἔσπευσε γὰρ τῆς θρησκείας τῶν Χριστιανῶν πάνυ ὠφελῆσαι, ὥστε καὶ Αντωνίνῳ τῷ ὑπάτῳ Πίῳ, καὶ τοῖς τούτου υἱέσι, καὶ τῇ συγκλήτῳ Ρωμαίων βίβλον τοῦ τῶν ἐθνῶν στομαχεῖσθαι ὑπιδοῦσαν, τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ σταυροῦ μὴ αἰσχυνόμενος. ἔγραψε καὶ ἑτέραν βίβλον, ἣν καὶ ἐπέδωκε τοῖς Αντωνίνου παιδάρια, τουτέστι Μάρκῳ Αντωνίνῳ, καὶ Λουκίῳ Αὐρηλίῳ Κομμόδῳ. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη αὐτοῦ βίβλος τοῦ τῶν ἐθνῶν, οὗ ἡ πρὸς τὸν Φυγῆς τῶν δαιμόνων παραλέγεται. καὶ τετάρτη βίβλος ὁμοίως τοῦ τῶν ἐθνῶν, ἣν ἐπέγραψεν ἔλεγχον. καὶ ἄλλη πρὸς τῆς τοῦ Θεοῦ μοναρχίας. καὶ ἄλλη ἣν ὀνόμασε ψάλτην, καὶ ἑτέρα, περὶ ψυχῆς. παράλογόν τε, τοῦ Ιουδαίων, ὃν ἐποιήσατο τοῦ Τρύφωνος ἐγχειρεῖν τῷ ἐν Εφέσῳ Ιουδαίων. οὐ μὴν, ἀλλὰ καὶ τοῦ Μαρκίωνος ὑπόμνημα τεύχη ἐξέδωκε. καὶ πρὸς ἄλλην βίβλον τοῦ πασῶν τῶν αἱρέσεων, ἧς μέμνηται ἐν τῷ ἀπολογητικῷ, ὃν ἐπέδωκεν Αντωνίνῳ τῷ Πίῳ. ἔστι ἐν τῇ Ρώμῃ ἔχων τὰς διατριβὰς, οὐδὲν Κυνικὸν τῶν τοῦ Χριστιανῶν βλασφημοῦντα, κακῶν αὐτὸν λοιμὸν, ἄσωτόν τε, καὶ ἀκόλαστον, ἐκ τοῦ θανάτου φοβούμενον, πάνυ κατήσχυνεν ἀποδείξας. τέλος δὲ τῇ τούτου ἐνεργείᾳ, καὶ ὑπουργίᾳ ὡς Χριστιανὸς ἐπὶ Χριστοῦ ἔπαθεν.

C

D

Ιουστινιανος, ὁ βασιλεὺς Ρωμαίων ὀρθοδοξότατος. ἰδιώτης δὲ ἀμαθὴς γραμμάτων, καὶ ὃ δὴ λεγόμενος ἀναλφάβητος. ἔστε κτίζει καὶ τὸν ἐν τῷ Παλατίῳ χρυσοῦν τρίκλινον, καὶ τὸν ἅγιον Παῦλον ὃ Ορφανοτροφεῖον. καὶ αὔξει πρὸς τοῖς τοῦ βασιλέως Ιουστίνου κρατήσασαν δόξαν, ὡς ἔστι μάλιστα ἐμβριθὴς τε, καὶ κατηκριβωμένος.

Ιωαννης. Αντιοχεὺς ὁ ὑπικληθεὶς Χρυσόστομος. πρεσβύτερος μὲν ἐν τοῖς Αντιο-

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34
GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [366] - 50

χείας. Εὐσεβίου δὲ Ἐμεσηνοῦ φιλοσόφου, καὶ Διοδώρου ἀκόλουθος. ἔστι πολλὰ συγγράμματα λέγεται. ἀφ' ὧν οἱ περὶ ἱερωσύνης ἐπιβάλλουσι λόγοι, πρῶτε ὕλῃ, καὶ τῇ φράσει, καὶ τῇ λιτότητι, καὶ τοῦ κοινῇ πᾶσι ὀνόματος. ταύτοις ἐφάμιλλοι, καὶ οἱ εἰς τινὰς ψαλμοὺς τοῦ Δαβὶδ λόγοι. καὶ ἡ τοῦ Ἰωάννου διαγγελίου σημασία, καὶ τὰ εἰς τὸ Ματθαῖον, καὶ Μάρκον, καὶ Λουκᾶν ὑπομνήματα. τὰ δ' λοιπὰ αὐτοῦ συγγράμματα, κρείττονα ἀριθμοῦ τυγχάνει. ἅπασαν δὲ Ἰουδαϊκὴν γραφὴν, καὶ Χριστιανικὴν ὑπεμνημάτισεν ὡς ἄλλος οὐδείς. ἃς τῶν μαρτύρων δὲ πολυπόνους ἐπηύξησεν εἰς τοῦ χαριέντως αἰεμποδίστως, καὶ πλὴν γλαφυρὰν αὐτοῦ καλλιρρεῖν, ὑφ' ἧς τοὺς Νηλέως καλλιρράκτας. οὐδεὶς οὖν τῶν ἀπ' αἰῶνος τοιούτων λόγων ὑπόρησεν θεσίαν, τῷ μόνος αὐτὸς ἐπλούτησε, καὶ μόνος ἀκιβδήλως ὁ χρυσοῦν τι, καὶ θεῖον ἐκληρονόμησεν ὄνομα. τῶν δὲ συγγραμμάτων αὐτοῦ καλλιλέγη τὸν ἀριθμὸν, οὐκ ἀνθρώπου, Θεοῦ δὲ μᾶλλον τὰ πάντα γινώσκοντος. ἔστι ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἀσκητὴς τοῦ ἄκρου, καὶ πολυάγρυπνος, καὶ φιλήσυχος λίαν, καὶ μᾶλλον σωφροσύνης, διπρόρησιάστος, καὶ ἀκόλαστος. θυμῷ γὰρ μᾶλλον, ἢ αἰδοῖ ἐχαρίζετο, καὶ ἐλευθεροστομία πρὸς τοὺς ἐντυγχάνοντας ἀμέτρως ἐπέτεινε. καὶ οὐ μόνον τοῦ διδάσκειν, πολὺς τοῦ πρὸς τοὺς ὠφελεῖσθαι· οὐ δὲ τοῖς σπουδαίοις, ἀλαζονικός τις, καὶ καταφρονητὴς ἐνομίζετο τοῖς αὐτὸν ἀγνοοῦσι. διὸ καὶ ὕστερον τὴν ὑποσκοπὴν πρὸς ἐλευθερίας, μείζονι ἀφρυῒ καὶ τοῦ παντὸς ἐπέτεινε, πρὸς διόρθωσιν ἑκάστου, καὶ σωτηρίαν, καὶ τοὺς ἤθεσι, καὶ τοὺς λόγοις μεταλλάττων. οὐ τοίνυν εἰ μή τις εἴη κόλαξ, τοῦτον ἀλαζόνα νομιστέον εἶναι. οὐδ' αὖ πάλιν, εἰ κόλαξ εἴη, καὶ ἀγχώνης, τοῦτον μετριόφρονα λεκτέον. ἀλλὰ τὸν ἐν τῇ πρέποντι τάξει τῆς ἐλευθερίας πρεπούσῃ ἑαυτὸν φυλάττοντα, μεγαλόψυχον μὲν ἔστι πρέπει, οὐχ ὑπερήφανον. ἀνδρεῖον, οὐ θρασύν. ὑπτιάκη, οὐ δουλοπρεπῆ. μετριόφρονα, οὐ ταπεινοφρονοῦντα ὑποκειμένως. ἐλεύθερον, οὐκ ἀνδραποδώδη, ὡς καὶ αὐτὸς λέγει.

ΘΕΜΙΣΤΙΟΣ φιλόσοφος γεγονὼς ὅτε τῶν Ἰουλιανοῦ πραγμάτων ἦρξε Κωνσταντινουπόλεως. γέγραφε τῷ Ἀριστοτέλους φυσικῆς ἀκροάσεως παραφράσεσιν εἰς βιβλίοις η'. παραφράσεσιν τῶν ἀναλυτικῶν εἰς βιβλίοις δ'. τῶν περὶ ψυχῆς, εἰς βιβλίοις ζ'. εἰς δὲ τούτῳ καὶ ἴδια προσέπηξε περὶ τοῦ σκοποῦ, καὶ τῆς ἐπιγραφῆς τῶν κατηγοριῶν εἰς βιβλίῳ α'. καὶ παραλέξεις.

Excerpta ex Suida.

chiæ, Eusebii Emeseni Philosophi, & Diodori pedissequus. Hic multa scripsisse fertur, in quibus excellunt sermones de sacerdotio, tum sublimitate, & elocutione, tum lenitate, & elegantia verborum. Cum his certant, *& his propemodum sunt pares* etiam illi sermones in Dauidis Psalmos, & in Ioannis Euangelium annotationes, & in Matthæum, Marcum, & Lucam Commentarii. Cætera vero eius scripta numerum superant. Omnem enim & Iudaicam, & Christianam scripturam commentariis explicauit, vt alius nemo. Martyrum vero festiuitates expedito dicendi genere adauxit, linguam etiam habens, quæ suo fluxu Nili catarrhactas superabat. Nullus profecto mortalium ab omni æuo, tanta dicendi copia abundauit, quanta solus ille ditatus erat, & solus absque fuco illud aureum, & diuinum *Chrysostomi* nomen *vt quodam hereditario iure* consecutus est. Eius vero scriptorum numerum recensere, non hominis *est*: sed Dei potius omnia cognoscentis. Hic sanctus Ioannes Chrysostomus, summus erat, *vt ita loquamur*, exercitator, *id est*, *summopere se exercebat*, & vigilantissimus *erat*, & tranquillitatis amantissimus, & ob temperantiæ studium, in dicendo liberrimus, & iracundus. Iræ enim magis, quam verecundiæ gratificabatur, *ac indulgebat, vel, maiorem iræ, quam reuerentiæ rationem habebat*, & immodica dicendi libertate aduersus homines, qui cum ipso colloquebantur, vtebatur. Ac in docendo quidem, maximos afferebat fructus, in congressibus vero arrogans quidam, & *aliorum* contemptor esse videbatur illis, qui ipsum, *& ipsius ingenium* ignorabant. Quamobrem etiam ad episcopatum, id est, *Episcopus* designatus, maiore supercilio aduersus subditos vtebatur, ad vniuscuiusque correctionem, & salutem, & mores, & orationem mutans. Non tamen, si quis non sit assentator, *is ideo* existimandus est arrogans. Neque etiam contra, si quis sit assentator, & degener, *ac ingenio seruili præditus, is propterea* dicendus est moderatus. Sed illum qui se in conueniente loco, hominibus ingenuis digno, continet, magnanimum esse decet, non superbum, fortem, non audacem, comem, non ingenio seruili præditum, *ac abiectum*, moderatum, non modestiæ simulatorem, liberalem, non instar mancipii sordidum, vt & ipse dicit.

THEMISTIVS. Philosophus, qui fuit temporibus Iuliani apostatæ, a quo etiam designatus est præfectus Constantinopolis. Scripsit autem Aristotelis naturalis auscultationis paraphrasin libris octo: Paraphrasin Analyticorum libris duobus. De anima libris septem. In hoc autem *opere* sua etiam, id est, *suam sententiam* introduxit de scopo, & inscriptione Categoriarum libro vno: Item disputationes.

THEODOTVS. Hic sub Iustiniano fuit A copiarum præfectus, cui cum Imperium *Imperator* abrogasset, Petrum cognomento Barsyamem *copiis* præfecit, qui olim quidem ad æris mensam sedens, ex hoc artificio quæstus turpissimos faciens, amplas opes sibi comparauit, artem obolorum solertissime furandorum exercens, & illos, qui cum ipso contrahebant, digitorum celeritate semper decipiens. Dexter autem erat ad impudenter furandum vna cum illis, qui in ipsum incidissent. *N. L.* Deprehensus vero *in ipso furto*, ad peierandum, & ad manuum peccatum linguæ confidentia tegendum paratus erat. In numerum autem Præfectorum, & belli ducum cooptatus, eo insolentiæ progressus est, vt Imperatori maxime placeret, & *rerum* iniustarum consilia facillima suppeditaret, & inexplicabilia explicaret. *N. L.* & milites omnibus stipendiis fraudans, & Magistratus multo magis, quam ante, venales prostituens.

THEODOSIVS, Romanorum Imperator, post Maximini tyranni cædem, & cladem *acceptam*, & *post* cædem a Scythis, qui in paludibus latebant, *factam*, & *post* Romanorum cædem, Constantinopolin profectus, bellis quidem, & præliis renuntiare decreuerat, horum administratione, curaque Promoto mandata, ipse vero prioris vitæ rationis recordabatur, sumptuosas cœnas cœnans, & voluptatibus indulgens curiose, & C theatris, & equorum decursionibus sese oblectans. Miror autem huius inclinationem in vtramque vitæ *partem*. Cum enim esset natura segnis, omnique socordiæ deditus, nulla molestia, vel metu ipsum interpellante, vel turbante, gènio indulgebat. In necessitatem vero compulsus, quæ propter quædam præsentia *pericula* seruitutem expectabat, id est, *formidabat*, *N. L.* id est, *Sed vrgente necessitate, metuque seruitutis impendentis*, socordiam quidem deponebat, & deliciis valere iussis, ad forte, & laboriosum, & malorum patiens *vitæ genus* redibat. Talis *igitur* declaratus ipsa experientia, postquam omni sollicitudine liberatus est, inertiæ, quam a natura insitam habebat, *denuo* seruire cœpit. In- D ter illos vero, qui Magistratus gerebant, Rufinus, natione Gallus, Magister ordinum Senatus *ab Imperatore* constitutus, præcipue summis honoribus ornabatur. Idem *Imperator*, postquam suum filium Honorium Romanorum Imperatorem designauit, conuocauit Senatum institutâ patria seruantem, & nolentem illos imitari, qui ad Deorum contemptionem declinassent, verbaque fecit *ipsis Senatoribus*, *eos* adhortans ad relinquendum errorem, quem ante sequebantur, & ad sectandam Christianorum fidem, cuius *hæc esset* promissio, omnis peccati, & omnis impietatis liberatio. Cum autem nullus illi

ΘΕΟΔΟΤΟΣ. Ἔστ ὅτι Ἰουστινιανοῦ ὕπαρχος ἐπὶ τῶν στρατευμάτων, ὃν καθελύσας τῆς ἀρχῆς, Πέτρον ἐπέστησε Βαρσυάμην καλούμενον. ὃς πάλαι μὲν ὅτε τῆς τῶν χαλκῶν τραπέζης καθήμενος, κέρδη αἰσχρόπαττα ἐκ τούτης διεπορίζετο τῆς ἐργασίας, πλὴν τοῦ τοῖς ὀβολοῖς κλοπὴν οὐ μάλα τεχνάζων, ἀ τοὺς αὐτῷ ξυμβάλλοντας ἀεὶ τῇ δακτύλων ταχῇ ἐκκρούων, δεξιός γε ὢν κλέψαι, μὴ τῷ αὐτῷ τοῦτο ἐπεπλωκόσιν αἰσχύνῃ. ἀλλοις δὲ, ὁμόσαι, ἀ τ χεῖρα ὃ ἁμάρτημα τοῦ τῆς γλώττης θαρραλύνῃ θράσος. ἐν δὲ τοῖς τ ὑπαρχων στρατηγοῖς καθαλεχθεὶς, ἐς τοσοῦτον ἀποτίας ἐλήλακεν, ὥστε B ἔρ βασιλεῖ ἀρέσκειν ἐς τὰ μάλιστα, ἀ ἐκ τ ἀδίκων αὐτῷ βουλήματα ῥᾳδίως ὑπουργεῖν τὰ ἀμήχανα. ἵππεσι τε στρατευομένοις ὑποστρώσαι τοὺς στιβάδας ἁπάσας, ἀ ὠνίοις τοὺς ἀρχὰς ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον πωλοῦσας.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ, βασιλεὺς Ρωμαίων μετ τ Μαξιμίνου τοῦ τυράννου αἵρεσιν, ἀ πλὴν ἥπλαν, ἀ τ σφαγὴν πλὴν ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἕλεσι κρυπτομένων Σκυθῶν, καὶ σφαγὴν Ρωμαίων ἐς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐλθών, πολέμοις μὲ ἀπειπεῖν ἐγνώκει, ἀ μάχαις, ὑπηρέτας τὰ πρὸς τούτων Προμώτου, αὐτὸς δὲ τῆς πρότερας ἀνεμιμνήσκετο διαίτης, πολυτελῆ δεῖπνα δαπανῶν, ἀ πολυπραγμοσυνῶν ταῖς ἡδοναῖς, καὶ τοῖς θεάτροις, καὶ ἱπποδρομίαις ἐναβρυνόμενος. θαυμάζω δὲ τούτου πλὴ ἐφ' ἑκατέρου τοῦ βίου ῥοπήν. Φύσει γὰρ ὢν ἐκ μελὴς ῥᾳθυμίᾳ τε πάσῃ ἐκκείμενος, λυπηροῦ μὲν αὐτὸν οὐδενὸς, ἢ δέους ἐπαγομένου, ἢ ἐνοχλοῦντος, ἐνεδίδου τῇ φύσει. καθιστάμενος δὲ ἐς ἀνάγκην δουλεύειν καθ' ὅτου καθεστῶτα πρόσθεν ἐκκωλύειν, ἀπεπίπτε μὲν πλὴ ῥᾳθυμίαν, καὶ τῇ τρυφῇ χαίρειν, εἰπών, ἐς ὃ ἀνδρωδέστερον, ἀ ὀπίσω, ἀ πλησμονὴς ἀνεχάρη. ζηλοῦτος δ' ἐξ αὐτῆς ἀποδεδυμένος τῆς πείρας, ὅτῳ πάσης ὧν ἀπηλλαγμένος Φρυγίδος, ταῖς αὐτῷ Φύσει πρόσθεν οὔσαις ἐκμελείαις ἐδούλευε. τῶν δὲ ἐν ἀρχαῖς μετόντων, κατ' ἐξαίρετον ἐν ὑμῇ ἦγεν Ρυφῖνος Κελτὸς ὁ ἔθνος, μάγιστρος τ ἐν τῇ βουλῇ τάξεων καθεστώς. ὁ αὐτὸς μὲ ὃ ἀναγορεύσας τὸν υἱὸν αὐτῷ Ὀνώριον ἐν τῇ Ρωμαίων βασιλείᾳ, συγκαλέσας πλὴ βουλὴν τοῖς πατρίοις ἐμμένουσαν ἔθεσι, ἀ οὐκ ἐλαθόμενα ἐνεργεῖν ἐκείνοις τοῖς περὶ τ τῶν Θεῶν ἀποκλίνασι καὶ φρονήσει, λόγους τε προσῆγε, πρὸς ἐκεῖνα ἀφιέναι μὲν ἐν πρότερον εἴλοντο πλάνην, ἑλέσθαι δὲ πλὴ τῆς Χριστιανῆς πίστιν, ἧς ἐπαγγελία, παντὸς ἁμαρτήματος, ἀ πάσης ἀσεβείας ἀπαλλαγή. μηδενὸς δὲ τῇ πα-

σμικρὸς πεπαιδευτος, μηδ' ἐλαμβάνου τῆς
ἀφ' οὗπερ ἡ πόλις ᾠκίσθη τοῦ δεδομένου
αὐτοῖς πατρίου διαχρῆσθαι, καὶ προτιμῆ-
σαι τούτων τὰ Χριστιανῶν. ἐκεῖνα μὲν φυλά-
ξαντος σ' καὶ χιλίοις σχεδὸν ἔτεσιν ἐπάρξαντον
τὴν πόλιν οἰκεῖν, ἕτερα δὲ ἀντὶ τούτων ἀλ-
λαξαμένους ὃ ἐκβοσκόμενον ἀγνοεῖν. ὁ δὲ βα-
ρυύεσθαι ἔλεγε ὃ δημόσιον τῇ τοῦ ἱερέως,
καὶ τὰς θυσίας δαπάνῃ. βούλεσθαί τε τοῦτα
περιελεῖν, οὔτε ὃ προεπόμενον ἐπαινοῦν-
τα, καὶ ἄλλως τῆς γραπτικῆς χρείας πλέο-
νων δεομένης χρημάτων. τῶν δὲ ἀπὸ τῆς γε-
ωργίας μὴ δημοσίᾳ ἐπόντων προΐεσθαι
τὰ τελούμενα, μήτε δημοσίου δαπανήμα-
τος ὄντος, ἀφ' οὗπερ τῆς συμπολιτικῆς δημοσ
λήξαντος, ἡ Ρωμαίων ἐπικράτεια καὶ μέρος ἠλαττώθη. ὅπη ὁ ἅγιος Θεοδόσιος ὁ Κοινο-
βιάρχης ἐπὶ Ἀναστασίου βασιλέως τοῦ Δι-
κόρου αἱρετικοῦ.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ, βασιλεὺς Ρωμαίων
ὁ μικρός. ἔστ ἀφ' οὗπερ ἐτελεύτησεν τῆς πατρὸς
τὴν ἀρχήν, πόλεμος ὢν, καὶ ἀλία συχνὰ, καὶ
τὴν εἰρήνην χρήμασιν, οὐχ ὅπλοις κτησάμε-
νος, πολλὰ προεξένησε καλὰ τῇ Ρωμαίων πολι-
τείᾳ. ὑπὸ γὰρ τοῖς εὐνούχοις τραφεὶς προὸς
πᾶν σφίσιν ἐπίταγμα εὐπειθὴς ἦν, ὥστε καὶ
τοὺς λογάδας τῆς ἐκείνων διαίτης ἐπιχωρεῖν,
καὶ πολλὰ νεοχμεῖσθαι ὑπ' αὐτοῖς, καὶ
γραπτικῆς πάμπαν μὴ παιόντων εἰς τὰς
ἀρχὰς ἀνδρῶν τῶν διέπειν τοῦτας δυναμένων,
ἀλλὰ τῶν χρησιμωτάτων χρείαν, ἀφ' ἧς τῶν
εὐνούχων πλεονεξίαν. ἐπὶ τῶν Σεβαστιανοῦ δω-
ρυφόρων πειρατικὸν συσταντων, τότε Ἑλλήσποντον, καὶ τὴν Προποντίδα διεπέρασαν, ἐς τὸ
τὰ προάστια ἀποπίας οἱ εὐνοῦχοι προσκλύσω-
σιν, ἀποδυσκλεοῦντες τὸν Θεοδόσιον, ὥσπερ
τοὺς παῖδας ἀθύρμασιν, οὐδὲν ὅ, τι καὶ ἄξιον
μνήμης ἀφ' ἑαυτῶν πράσκλυσιν. ἀλλ'
εἰς ἐτῶν ἡλικίαν ἐληλυθὼς, διετέλεσε βα-
ναύσους τέχνας μετὼν τέχνας, ἐν ὥρᾳ προ-
σκαρτερῶν, ὥστε τοὺς εὐνούχους, καὶ τὸν Χρυσά-
φιον ἔχειν ὃ τῆς βασιλείας κράτος ὅνωρ ἡ Πυλ-
χερία μετῆλθε τὴν ἀδελφοῦ τελευτήσασης. ὅπι
ὁ παῖ Μιλίῳ Θεοδοσίου ἵστατο εἰλη ἐφ' ἵππου
χαλκῆ, ἐν ᾧ ἀγελείας πολλὰ σιτηρέσια τῇ
πόλει ἐχαρίσατο. ζητητέον δὲ ὁποίου Θεοδο-
σίου.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ὁ μικρὸς, καθαιρέσας Ἀντί-
οχον τὸν παπύσιτον, ἐν τοῖς πρεσβυτέροις κατέτα-
ξεν. ὁ αὐτὸς Κύρον τὸν τότε ἀφ' οὗπερ δυ-
νασείαν, καὶ δύο μεγίστας τῶν ἑπτὰ ἀρχὰς κατ'

A adhortationi paruisset, nec *vllus* voluisset ab illis patriis *institutis*, quæ ipsis tradita fuerant, *ab eo tempore*, a quo vrbs condita fuerat, id est, *ab illis patriis institutis iam inde ab vrbe condita traditis*, recedere, & Christianorum ritus illis anteponere, quod illis quidem *patriis, & antiquis institutis accurate* seruatis, vrbem per annos fere mille, & ducentos incolumem habitarent, ignorarent vero quid *sibi* euenturum esset, si alia *instituta, & ritus alios, antiquis* illis permutatis admitterent, *ac obseruarent*. Tunc ille dixit, sumptibus, qui in victimas, & sacrificia fiebant, ærarium grauari, seque velle hæc tollere quod neque rem ipsam probaret, & alioqui res etiam mi-
B litaris maiores sumptus postularet. Cum autem Senatus dixisset ea, quæ *ab Imperatore* fiebant, non legitime *nec recte* fieri, nec (quamuis nullus publicus sumptus esset, *quamuis nulla publica pecunia esset ad sumptus faciendos*,) propterea sacrorum ritus cessaturos, *nec ideo prætermittendos esse*, *tunc* imperium Romanum ex parte fuit imminutum. Sanctus vero Theodosius cœnobiarcha fuit sub Anastasio Imperatore Dicoro illo hæretico.

THEODOSIVS minor, Romanorum Imperator. Hic susceptо principatu, quem a patre per successionis ius acceperat, cum esset imbellis, & vitam ignauiæ deditam viueret, & pacem pecunia, non armis sibi pa-
C rasset, multa mala reipublicæ Romanæ conciliauit. Nam sub eunuchis educatus, ipsis valde obsequens erat ad omnia illorum imperata faciendum, adeo vt vel ipsi legionarii milites ipsorum ope indigerent, multaque in ciuilibus, & militaribus ordinibus, *ac institutis* innouarentur, quod ad Magistratus non accederent viri, qui eos gerere possent, sed qui aurum suppeditarent, propter eunuchorum auaritiam. Cum autem Sebastiani satellites piratarum manum conflassent, Hellespontum, & Propontidem perturbarunt, *&* eo turpitudinis, *& infamiæ* res deduxerunt Eunuchi, Theodosium, tanquam pueros, ludicris fallentes, vt effecerint, ne quidquam
D prorsus memoria dignum gereret. Cum enim ad quinquagesimum ætatis annum peruenisset, quasdam sordidas artes perpetuo sectabatur, *& exercebat*, & venationi dabat sedulam operam, ita vt eunuchi, & Chrysaphius Imperii summam potestatem haberent, *summaque rerum potirentur*, quem *Chrysaphium* Pulcheria fratris defuncti soror *maritum* ambiuit. *N. L.* In Milio stetit ænea Theodosii statua equestris, quam cum *Imperator* erexisset, multa congiaria largitus est ciuitati. Sed quærendum cuius Theodosii *fuerit illa statua*.

THEODOSIVS minor, Antiochum Præpositum loco motum, in Presbyterorum ordinem retulit. Idem & Cyrum, qui in principatu ipsi successerat, & qui duas maximas prouincias eodem tempore administrabat,

in ordinem coegit. Qui tantam felicitatem admiratus, hoc pronunciauit, Non places mihi Fortuna tantopere arridens. Quamobrem & ipse Magistratu spoliatur, vt Græcus, *sine gentilis*, & rex *regnum* sperans, id est, *& vt vir regnum, ac imperium affectans*, eiusque bonis publicatis, factus est episcopus Cotyaii Phrygiæ. Post hunc autem dominatus est solus Chrysaphius, cognomento Zummas.

A τ αὐτὸν δ ζηλώσαντα χρόνον. ὃς τ τοσαύτην ὑπεροψίαν ἴσχυσας, ἀπεφήνατο τόδε. οὐκ ἀρέσκῃς μοι τύχη πολλὰ γελάσασα. καθαιρεῖται γοῦν ὑ αὐτὸς ὡς Ἕλλην, ὑ βασιλεὺς ἐλπίζων, ὑ τ οὐσίας αὐτοῦ δημευθείσης, γέγονεν ἐπίσκοπος ὁ Κοτυαείᾳ τῆς Φρυγίας. μτ δὲ τοῦτον, ἐδυνάστευσε μόνος Χρυσάφιος, ὁ ἐπίκλην Ζούμμας.

THEODORVS, vnus ex Lectoribus Magnæ Ecclesiæ Constantinopolitanæ. Scripsit historiam Ecclesiasticam, a Constantini temporibus, vsque ad Iustiniani Imperium.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ὁ ἀπὸ ἀναγνωστῶν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. ἔγραψεν ἱστορίαν ἐκκλησιαστικὴν ἀπὸ τ χρόνων Κωνσταντίνου, ἕως τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ.

THEOPHYLACTVS. Sophista, cui cognomentum Simocates.

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΣ, σοφιστής, ᾧ ἐπώνυμον Σιμοκάττης.

CONSTANTINVS magnus. Hic ex obscuris *parentibus a materno genere descendentibus, vel obscure* nascitur Imperatori Constantio. Sed ob quasdam manifestas notas agnitus a patre, quodam casu decreuit illa loca relinquere, in quibus versabatur, & proficisci ad patrem Constantium, qui plerunque apud transalpinas gentes, & in Britannia versabatur. Pater autem ipsum contemplatus, Imperatorem designat, præteritis filiis ex Theodora *susceptis*, quia videbat ipsum esse robusto corpore. Constantinus autem annis 362. ab Augusti Cæsaris monarchia nouam Romam condidit.

B

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ὁ μέγας. ὃς ἐξ ἀφανῶν τέκνων τ βασιλέως Κωνσταντίου. γνωρισθεὶς ὑ καθ' ὕλας γνωρίμοις τρόποις τ πατρί, ὃς καθ' ὕλην τύχῃ ἔγνω τοὺς τόπους καταλιπεῖν, ἐν οἷς διέτριβεν, ἐξορμῆσαι ὑ πρὸς τὸν πατέρα Κωνστάντιον, ἐν τοῖς ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις ἔθνεσιν ὄντα, ὑ Βρεττανίᾳ συνεχέστερον ἐνδημοῦντα. θεασάμενος ὑ αὐτὸν ὁ πατὴρ χρηστὸν βασιλέα, τοὺς ἐκ τ Θεοδώρας υἱοὺς καθαλιπών, ἰδὼν αὐτὸν εὖ ἐρρωμένα σώματος. δύο ὑ ἐξήκοντα ὑ τριακοσίων ἀπὸ τ Αὐγούστου Καίσαρος μοναρχίας δι' ἡλιωδῶν οἰκιῶν, Κωνσταντῖνος τ νέαν Ῥώμην ἱδρύσατο.

CONSTANTINVS Magnus, *Romanorum* Imperator, de quo Eunapius nugas scripsit, quas ob viri reuerentiam præterii.

C

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ὁ μέγας, βασιλεύς. περὶ οὗ γράφει Εὐνάπιος φλυαρίας, ὑ παρῆκα αὐτοῦ αἰδοῖ τ ἀνδρός.

CONSTANTINVS, Romanorum Imperator, Leonis Iconomachi Isauri filius. Ex leone vero nata est versuta pardalis, ex serpentis semine aspis atrox, & volaticus serpens, ex Dan Antichristus. Hic paterni Imperii, & impietatis successor, & fœdis voluptatibus, & dæmonum inuocationibus, & aliis improbis studiis gaudens, & *his* addictus, patris sui, & præceptoris diaboli eximium, & maxime commodum, *ac opportunum* instrumentum extitit. In tantam enim desperationem, & vesaniam prorupit, *eo amentiæ, & insaniæ progressus est*, vt legem vniuersalem populo proposuerit, ne quisquam

D

prorsus seruorum Domini sanctus diceretur: sed etiam eorum reliquiæ repertæ conspuerentur, neue ipsorum intercessio poscetur. Nihil enim possunt, id est, *Nihil enim eos posse dicebat*. Deinde maxime profanus ille adiecit, dicens, Ne Mariæ quidem intercessionem quisquam imploret. Haud enim, *inquiebat*, quenquam iuuare potest. Neque etiam hæc Deipara vocetur. Itaque crumena auri plena in manus sumpta, eaque omnibus monstrata, quæsiuit quanti illa fieret. Cum illi respondissent, magni. Rursus, euacuato, id est, *effuso* auro, quæsiuit quanti illa fieret. Illi vero responderunt, *crumenam istam auro vacuam* nullius *esse precii*. Sic etiam,

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, βασιλεὺς Ῥωμαίων, υἱὸς Λέοντος τ Εἰκονομάχου τ Ἰσαύρου. ὃν Λέοντος ὑ ἀνεψιὸν ποικιλόστομος παῖδαλις. ὃν ἀσπέρματος ὄφεως, ἀσπὶς δεινὴ, ὑ ὄφις πετόμενος, ὃν Δὰν ἀντίχριστος. ὃς τ πατρῴαν βασιλείαν, ὑ ἀσέβειαν διαδεξάμενος, ὑ ἀσελγείαις, ὑ δαιμόνων ἐπικλήσεσι, & ἄλλοις πονηροῖς ἐπιτηδεύμασι χαίρων καὶ γελάζων, ἐξαίρετον ὄργανον, καὶ λίαν ἐπίτηδον τῇ παρῇς αὐτῷ, καὶ διδασκάλου μέγρι διαβόλου. ὑ δὲ εἰς τοσοῦτον ἀπόνοιαν, ὑ παραπληξίαν, ἐξώκλεν, ὡς καὶ Ἰησοῦν ἐπὶ λαοῦ καθολικὴν ἐκκλεσίαν μὴ λέγεσθαί τινα τῶν προφητῶν κυρίου ὁ παράπαν ἄγιον, ἀλλὰ καὶ τὰ λείψανα τούτων βδελυσσόμενα βλασφημεῖσθαι, ὑ μηδὲ προσδεῖσθαι αὐτῶν ἐξαιτεῖν. τοῦτό γὰρ ἰσχύοντα, εἶτα προσαθεὶς ὁ παμβέβηλος λέγει, μηδὲ τὴν Μαρίαν ἐπικαλεῖσθαι τὴν προσδεῖσθαι. οὐ γὰρ δύναται βοηθεῖν τινί. μηδ' ἀπαλιν αὖτη θεοτόκος ὀνομαζέσθω. καὶ καθὼς ἐν χρεῖ βαλάντιον πλῆρες χρυσίου. ὑ δὴ ἐπιδείξας αὐτὸ πᾶσιν, ἤρετο τίνος ἄξιον ὄν. τῶν ὑ πολλοῦ εἰπόντων, κενώσας ὃ χρυσίον, πάλιν ἤρετο τίνος ὄν ἄξιον, ὑ λέγουσιν οὐδενός. οὕτως ἔφη

καὶ ἡ Μαρία. οὐδὲ γὰρ θεοτόκον ὀνομάζεσθαι ὁ ἄθλιος ἠξίου. ἕως μὲν γὰρ εἶχε τὸν Χριστὸν ἐν ἑαυτῇ, τετιμημένη ἦν τὰ πρῶτα. ἀφ' οὗ δὲ τοῦτον ἀπέτεκεν, οὐδὲν τῶν λοιπῶν γυναικῶν διενήνοχε. φοβοῦ τὴν πολυμηχανῆς βλασφημίας τῶν Σαρακηνοπίστου καὶ Ἰουδαιόφρονος. πρὸ γὰρ Ἀφεδήτου ἐτίμα, καὶ αἱμοθυσίας ἀνέφερε πέραν τῆς πόλεως, ἔνθα ὁ τῆς ἁγίας Μαύρας ναός. ὅνπερ ἐδαφίσας, καὶ φονευτήριον ποιήσας, Μαύραν ὠνόμασε τὸν τόπον, ἐν ᾧ καὶ νύκτωρ ἐπετέλη θυσίας, καὶ παῖδας κατέσφαττε. καὶ μάρτυρά τινες θυσίαν σφαγιασθῆναι τὸ Φλαμίου παιδάριον, ὅνπερ κρυφαίως θύσαντος αὐτὸ, τῶτο ὁ Θεὸς ἐπόησεν ἔκδηλον.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ, καὶ Κώνσας, καὶ Κωνσαντῖνος, υἱοὶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ. αὕτη κατὰ τοσοῦτον τῶν ἄλλων ἐστὶν ἁπασῶν μείζων, ὅσον τῆς Ῥώμης ἐλαττοῦται δοκεῖ, ἧς δεύτερον τεταγμένη, μακρῷ καὶ βέλτιον ἔμοιγε φαίνεται, ἢ τῶν ἄλλων ἁπασῶν πρώτην νομίζεσθαι. τὰ δὲ χρόνοι ἀπὸ τοῦ Αὐρηλίου Καίσαρος μοναρχίας διελήλυθεσαν τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ, καὶ τὰ πράγματα αὐτῆς εἰς τέλος ἀφιλημένων, Κωνσταντῖνος ὁ Κωνσταντίνου παῖς, τὴν σκῆπτρων ἐπιλαβόμενος, τὴν Ῥωμύλου τε νέαν αὐξησεν. ἀπὸ δὲ τῆς κτίσεως τῆς νέας Ῥώμης, μέχρι τῆς κατεχόντων τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας Ῥωμαίων Βασιλείου καὶ Κωνσταντίνου τῶν Πορφυρογεννήτων, ἦτη.

ΚΥΝΗΓΙΟΝ. ἐν τῷ Κυνηγείῳ κεχολωμένῳ, ἐρριπτοῦντο οἱ βιοθάνατοι. ἦσαν δέ τινες σκολιοὶ σῆλαι, καὶ ἀπελθὼν Θεόδωρος ὁ ἀναγνώστης μὴ Ἱμερίου χαρτουλαρίου, εἶδεν σκολιὸν σῆλιν μικρὰν τὸ μῆκος, καὶ πλατεῖαν, καὶ παχεῖαν πάνυ. ἐμοῦ δὲ θαυμάζοντος φησὶν ὁ Ἱμέριος, θαυμαζέ φησὶν ὅτι ὁ κτίσας ὁ Κυνήγιον ἐστὶν. ἐμοῦ δὲ εἰπόντος, Μαξιμῖνος ὁ κτίσας, καὶ Ἀριστείδης, ὁ καθαιρετήσας, πρόθυ πεσεῖν τὴν σῆλιν σὺν τοῖς σκολιοῖς ὕλοις, καὶ κεφύσαι τὸν Ἱμέριον, καὶ θανατῶσαι. ἐμοῦ δὲ φοβηθέντος, καὶ τοῦ τὴν σκολιοειδῆ φυλάττος, καὶ καταγελῶντος ὅ τε προεῖδεν, ἀπιστούντων πάντων ὅρκοις τοῦτο ἐβεβαίωσα. οἱ δὲ ὦν οἰκεῖοι τοῦ τελευτήσαντος, καὶ τινες τῶν βασιλέως σὺν ἐμοὶ ἐπορεύθησαν σὺν τῷ τόπῳ, ὅ τε προεῖδε ὁ πλοῦτος ἰδεῖν τὸν ἀνδρὸς, ὁ πλοῦτος τῆς σῆλης ἐθαύμαζον. Ἰωάννης δέ τις Φιλόσοφος ἔφη, ὅτι βύβλον ὑπὸ τούτου τοῦ ζωδίου ἐνδεξον ἀνδρα τεθνηξόμενον, ὑφ' οὗ Φιλιππικὸς ὁ βασιλεὺς πληροφορηθεὶς, τοῦτο ὁ ζώδιον σὺν τῷ αὐτῷ τόπῳ καθαχωθεῦναι ἐκέλευσε.

ΚΥΡΟΣ, Πανοπολίτης ἐποποιός. γέγονεν ὅτι Θεοδοσίου τοῦ νέου βασιλέως, ὑφ' οὗ καὶ

A inquit, Maria. Haud enim ille miser *Mariam* Deiparam vocari voluit. Quandiu enim in se Christum habebat, erat honorata. Postquam vero eum peperit, nihil ab aliis mulieribus differens fuit. O audacem blasphemiam hominis Saracenorum fidem *ac religionem* habentis, & Iudaicam sententiam sequentis! Venerem enim colebat, & humanas hostias vltra vrbem ferebat, *quas ei immolabat*, vbi *erat* S. Mauræ templum. Quod ille solo æquauit, & carnificinam *in eo* fecit, & Mauram vocauit illum locum, in quo etiam noctu illa sacra peragebat, & pueros mactabat. Hoc autem testatur ille Flamii, *Flauii* puer, in sacrificio iugulatus, quem, quam-
B uis ille eum in occulto mactatum immolasset, Deus tamen manifestum fecit, *& hominis impietatem patefecit.*

CONSTANTIVS, & Constans, & Constantinus, filii Magni Constantini.

CONSTANTINOPOLIS. Hæc est tanto maior aliis omnibus vrbibus, quanto Roma minor esse videtur, a qua secundam numerari, longe melius mihi quidem esse videtur, quam cæterarum omnium primam existimari. Anni 360. *vel, vt supra*, 362. ab Augusti Cæsaris monarchia præterierant veteri Romæ, eiusque rebus ad finem perductis, cum Constantinus Constantii F. sceptris potitus, nouam Romam condidit. A noua vero Roma condita vsque ad Basilium, & Con-
C stantinum Porphyrogenetas, Imperii sceptra tenentes, (*anni fuerunt* 308. *l.* ἔτη. *Sic & Vvolf.*)

CYNEGIVM, locus ita vocatus. In Cynegium coniiciebantur violenta morte perempti. Illic autem erant columnæ, *vel, statuæ* quædam. Ac Theodorus anagnostes, id est, *lector*, cum Himerio chartulario *eo* profectus, vidit illic columnam paruam longitudine: sed valde latam, & crassam. Me autem admirante, dixit Himerius, Admirare quisnam ille fuerit, qui Cynegium condidit. Cum autem ego dixissem, Maximinus est, qui condidit, & Aristides, qui dimensus est, *tunc aiunt* confestim illam columnam de excelso loco, vbi erat collocata, decidisse, &
Himerium percussisse, ac interfecisse. Me
D autem perterrito, & ad ecclesiam fugiente, & nunciante rem gestam, cum nullus meis verbis fidem adhiberet, hoc iureiurando confirmaui. Illius autem, qui obierat, domestici, & quidam ex regiis *viris* in illum locum mecum venerunt, & antequam illius viri cadauer conspicerent, illius columnæ casum mirabantur. Quidam autem Ioannes Philosophus dixit, se scriptum inuenisse, ab hoc figillo virum illustrem interfectum iri. Qua re certo comperta, Philippicus Imperator id figillum in eodem loco obrui iussit.

CYRVS, Panopolites poeta. Fuit sub iuniore Theodosio Imperatore, a quo etiam

designatus est prætorii præfectus, & vrbis prætor. Fuit autem Consularis, & Patricius. Nam Eudocia Theodosii vxor, Imperatrix, versuum amans, Cyrum supra modum admirata est. Sed cum ea a palatio recessisset, & in Orientem *profecta*, degeret Hierosolymis, Cyrus insidiis appetitus, creatus est Episcopus, & *Inspector* sacrorum, quæ erant in Phrygiæ *vrbe* Cotyaio, & vitam produxit vsque ad Leonem Imperatorem.

LEONTIVS, Tripolis Lydiæ episcopus, natione Mysus, ex iis, qui ad Istrum habitant, quos Homerus ἀγχεμάχας, id est, comminus pugnantes, *& bellicosos* vocat. Hunc Leontium mala mente præditus, *& vecors* ille Philostorgius sibi socium adiungit in suo libro, tanquam approbatorem suæ Arianæ malæ mentis, *vecordiæ*, *vel insaniæ*. Hic *Leontius*, cum vnicum haberet filium, postquam animaduertit ipsum non bonam spem præ se ferre *animi* ad virtutem *propensi*, precatus (vt aiunt) vt, dum adhuc esset adolescentulus, *obiret*, effecit vt moreretur, pulcherrimum ratus, eum ante *perpetratum* aliquod turpe *facinus*, finire vitam, lubricis vitæ casibus ereptum. Hunc autem ecclesiæ regulam vocabant. Fuit autem animo ingenuo æqualiter erga omnes, & in loquendo liber. Et quondam coacto Concilio, cum Eusebia Constantii vxor, mentis tumore, *& superbia* elata esset, & ab omnibus episcopis adoraretur, hic solus eam contemnens, domi manebat. Illa vero, propterea inflammata ira, & animo grauiter indignata, *iræque feruore flagrans*, ad eum mittit *quosdam*, *de ipso* conquerens, & pollicitationibus *hominem ad se* assentatorie alliciens, dicens, se maximam ecclesiam ipsi excitaturam, & pecunias abunde suppeditaturam, si se conueniret. Ille vero sic ei respondit. Horum quidem si quid, o Imperatrix, exequi volueris, scias te non magis mihi, quam animæ tuæ gratificaturam. Si vero volueris *me* venire ad te, conseruata reuerentia episcopis debita, vt ego quidem ingrediar, tu vero statim de sublimi solio descendens, cum reuerentia mihi procedas obuiam, & caput meis manibus supponas, benedictionem acceptura, deinde vero, ego quidem sedeam, tu vero stes verecunde, cum iussero, signo dato, sessura, si sic *facere* volueris, ad te veniam. Si vero alio modo *te gesseris*, non tam multa dabis, nec adeo magna *præstare* poteris, vt nos remittentes de honore episcopis debito, sacerdotii diuinam legem per contemptionem violemus. Cum hæc *ipsi* renuntiata fuissent, illius animus ira *confestim* exarsit, quia non ferendum putabat, quod tale responsum a Leontio accepisset, & vehementer intumescens ira & grauiter conquesta, & multa per muliebrem iracundiam, & ingenii leuitatem, minitata, & re marito narrata, ad suppli-

ἔπαρχος πραιτωρείων, καὶ ἔπαρχος πόλεως παρεβλήθη. καὶ γέγονεν ἀπὸ ὑπάτων, καὶ πατρίκιος. Εὐδοκία γὰρ ἡ Θεοδοσίου γαμετὴ βασιλὶς οὖσα, ὑφηγάσθη τὸν Κῦρον φιλεπὴς οὖσα. ἀλλὰ αὐτῆς ἀποστάσης τῶν βασιλείων, καὶ εἰς ἀναπολὼ ὡς Ἱεροσολύμοις διατελούσης, Κῦρος ἐπιβουλευθείς, ἐπίσκοπος τῆς ἱερᾶς γίνεται ὡς Κοτυαείῳ τῆς Φρυγίας, καὶ παρέτεινε μέχρι Λέοντος τοῦ βασιλέως.

ΛΕΟΝΤΙΟΣ. Τριπόλεως τῆς Λυδίας ἐπίσκοπος, Μυσὸς ὁ γένος τῶν πρὸς τῷ Ἴστρῳ κατοικημένων, οὓς ἀγχεμάχας Ὅμηρος καλεῖ. τοῦτον Λεόντιον προσπαιζέζ) ὁ κακόφρων Φιλοστόργιος ἐν τῇ βίβλῳ αὐτοῦ τῇ, ὡς ὁμόφρονα τῆς Ἀρειανικῆς αὐτοῦ κακοφροσύνης. ὡς ἔδει παῖδα ἕνα ἐρημικὸν, ὃς μὴ χρηστὰς ἐλπίδας αὐτὸν ἐποφαίνοντα πρὸς ἀρετὴν εἶδε, θυμούμενος, ὡς φασιν, ἵνα μειρακιον ὄντα, ἐποίησεν ἀποθανεῖν κάλλιστον ἡγησάμενος, ὅ πρὸ αἱμορροΐ τινος, καθαλύσασθαι τὸν βίον, πρὶν σφαλερὰν κτῆσιν τὸν βίον ὀλίσθων ἔξω γενόμενον. κἀμοῦντα ἢ αὐτὸν σκάλοιν τῆς ἐκκλησίας. ὧν δὲ ἐλθόντος τὴν γνώμην ἐπίσης εἰς πάντας, καὶ παῤῥησιαστικός. καί ποτε συνόδου γενομένης, Εὐσεβείας τῆς Κωνσταντίου γυναικὸς εἰς οἴδημα ἀρθείσης φερούσης, ὃ πρὸ τῶν ἐπισκόπων πρεσκυνεῖσθαι, μόνος ἔστη πρὸ φαῦλον αὐτὴν ἡγήσατο, οἴκοι ἔμενεν. ἡ δὲ ἀφ' ἑαυτῆς ἐπιθερμανθεῖσα τῇ θυμοῖς, καὶ τὴν γνώμην φλεγμαίνασα, πέμπει πρὸς αὐτὸν ἀπειλοῦσα, καὶ ἐπαφέσει κελεύουσα, ὡς ἐκκλησίαν σοι μεγίστην ἐγερῶ, καὶ χρήματα ἐπιδαψιλεύσομαι, εἰ ἀφίκοιο πρὸς με. ὁ δὲ, αὐτὸ δηλώσει. ταῦτα μὲν, εἴπερ βεβουλημένης τελέσαι ταῦτα, ὦ βασίλισσα, σὺ ἐμοὶ μᾶλλον, ἢ τῇ σῇ ψυχῇ, ἴσθι χαριεῖ. εἰ δὲ βούλοιο ἀφικέσθαι πρὸς σε, ὡς τὴν τοῖς ἐπισκόποις πρεπούσης φυλαχθησομένης αἰδοῦς, ἵν' εἰσέλθοιμι μὲν ἐγὼ, σὺ δὲ αὐλίκα τὸ θρόνου τὸ ὑψηλοῦ καταβᾶσα μετ' αἰδοῦς ἐπαναστᾶσα ἐμοὶ, καὶ τὴν κεφαλὴν ὑποδοχὴς τῆς ἐμῆς χερσὶν, εὐλογιῶν ἀξιωθῆναι, κἄπειτα καθεδεῖσθαι μὲν ἐγὼ, σὺ δὲ αἰδέσεως αἰδουμένη, ὁπότε γ' κελεύσαιμι καθεδουμένη, ὡΐκα δοίην τὸ σημεῖον, εἰ οὕτως αἱρήσῃ, ἀφιξοίμην πρὸς σε. εἰδὲ ἕτερον ἔχοις, οὐχ' ὧδε πολλὰ δώσεις, οὐδ' οὕτω μεγάλα δυνήσῃ, ὡς ἡμᾶς τὸν πρεσκυσης ὑμῖν τοῖς ἐπισκόποις καθυφιεμένους, εἰς τὸ θεῖον ὀφλισκάνειν τὸ ἱερατικὸν θεσμόν. ταῦτα ὡς ἀπηγγέλθη, ἀναπιμπραται τὴν γνώμην, οὐκ ἀνεκτὸν ἡγουμένη πρὸς Λεοντίου τοιούτοις διέξεσι λόγοις. καὶ πολλὰ διοιδήσασα, καὶ παλιλλογοῦσα, καὶ πολλὰ ὡς γυναικείας ἀνεργόλου, καὶ κούφης ἀπειλήσασα διανοίας, καὶ τοῦδε δὴ διηγησαμένη, πρὸς ὑμενείαν

εἰαν ἐξώρμα. ὁ δὲ μᾶλλον ἐπήνεσε πλὴν ἐλάθε- A cium *de Leontio sumendum*, *maritum* inſtiga-
ίαν τῆς γνώμης, καὶ πλὴν γυναῖκα προλώβησε τῆς bat. Ille vero ingenuam *Leontii* mentem, *&*
ὀργῆς, καὶ ἀποπέμπει εἰς τὸ γυναικωνῖτιν. καί ποτε *ingenium* magis laudauit, & vxorem abdu-
μεγαλοφρονησαμένου τοῦ βασιλέως Κωνστα- xit ab ira, *eaque placata*, in Gynæceum ablegauit. Item aliquando Conſtantio inter epi-
ντίου τοὺς ἐπισκόπους, καὶ ἄρχειν τῆς ἐκκλησιῶν ſcopos præſidente, & eccleſiis imperare vo-
ἐθέλοντος, οἱ μὲν πολλοὶ πᾶν ὅ, τι φήσειεν, ἐκ- lente, plerique quidem, quidquid ille dixiſ-
ρώτουν, καὶ ἐθαύμαζον, ἄριστα εἰρῆσθαι διορι- ſet, cum plauſu, & admiratione excipiebant,
ζόμενοι. ὁ δὲ, ἐσιώπα. ὡς δὲ ἤρετο αὐτὸν ὁ βα- *& comprobabant*, id optime dictum eſſe affir-
σιλεύς, τί σιωπᾷς μόνος τῶν ἀποφώτων; θαυμά- mantes. Hic vero, tacebat. Cum autem Im-
ζω, ἔφη, ὅπως ἕτερα διέπειν ταραχεῖς, ἑτέροις perator ipſum interrogaſſet, Quid tu ſolus
ἐπιχώρεις. γραπτικῶν μὲν, καὶ πολιτικῶν πρα- omnium taces? Miror (inquit) quomodo *re-*
γμάτων προέχοντας, ἐπισκόποις δὲ τὰ περὶ τῶν εἰς B *bus* aliis adminiſtrandis præfectus, alias ag-
μόνους ἐπισκόπους ἡκόντων διαπρέπομαι. τὸν grediaris, *& tractare velis*. Nam rebus qui-
δὲ βασιλέα κατανεύσαντα, παύσασθαι τῆς σὺ dem bellicis, & ciuilibus es præfectus, epi-
τοιούτοις ἤδη διαχειρίσεως. τοιοῦτος μὲν scopis vero ea præſcribis, quæ ad ſolos epi-
ὁ Λεόντιος ἐλαθήμερος. ſcopos pertinent. Imperatorem autem vere-
cundia motum, in poſterum ab huiuſmodi
edictis abſtinuiſſe *ferunt*. Talis fuit ingenuus
ille Leontius.

ΛΕΟΝΤΙΟΣ μοναχός. ἐπὶ τοῦ Ζή- Leontivs monachus. Hic ſub Zeno-
νωνος μέν. προφητικῆς δὲ χάριτι τὰ ὑπὸ γῆν ne fuit. Cum autem prophetica gratia, oc-
κρυπτὰ τῶν γραφῶν ἐμφανεῖς ποιῶν, πολλοὺς εἶχε τῶν culta Scripturæ loca declararet, multos vi-
σπουδαίων πρὸς αὐτὸν φοιτῶντας. ἀλυόντων δέ τι- ros bonos habuit, qui ad ipſum frequenter
νων ἐπὶ τοῖς κατὰ τῆς ἐκκλησίας παρὰ τοῦ βα- accedebant. Cum vero quidam grauiter in-
σιλέως τερατευομένοις, οὐ δεῖ ξενίζεσθαι ἔλε- dignarentur ob ea, quæ Imperator aduerſus
γεν ἐπὶ τοῖς δρωμένοις παρὰ ἀνθρώπου, ἐξ ἀν- eccleſiam portentoſe faciebat, Non (inquit)
θρώπων τε ὁ ἀρχὴ ἠρημένου, ὁπότε καὶ Σαοὺλ ſunt miranda, quæ fiunt ab homine, & *ab eo*,
ὁ ὑφ᾽ Θεοῦ βασιλεύσας, Ἀβιμέλεχ, καὶ τοὺς qui ab hominibus Imperium accepit, *& ab*
ἰδίους ὅρους σὺν τῷ οἴκῳ Κυρίου, μαχαίρᾳ διέχρη- C *hominibus Imperator eſt electus*, quandoquidem
σατο. διαπορούντων δέ τι τὸν ἄλλον, καὶ οἱονεὶ μετα- & Saul Dei ſuffragio Rex creatus, Abime-
βεβλῆσθαι τὴν φύσιν αὐτοῦ ἐξ ἡμέρου εἰς ἀγρίαν, lechum, eiuſque filios in domo Domini, gla-
ἀφ᾽ ὧν τὰ πρῶτα τῆς βασιλείας παρεξαίτε ἔνα- dio confecit. Aliis vero dubitantibus, & in-
σε, καὶ κατανοεῖσθαι ἕτερα τὴν εἰς χρηστὰ τεινόν- genium eius ex manſueto ſæuum eſſe factum
των, οὐ μεταβέβληται ἔφη τὴν φύσιν, ἀλλ᾽ ἐν- opinantibus, quod in Imperii principio quæ-
δέδεικται ἐν βυθαμυσίᾳ τὴν κακίαν, πολὺν χρό- dam feciſſet, & quædam promiſiſſet, quæ ad
νον ἀφ᾽ ἧς Ἴλλυν ἐφόβον ἠσυχασθῆναι. ἀμαυ- bonum tendebant, Non mutauit (inquit) na-
ρουσκόντος δὲ βίβλον Κλήμεντος τοῦ γραμματέως, turam, ſed in beatitudine, id eſt, *in ſecundis*
καὶ φθάσαντος χαρίεν, ἐν ᾧ τοὺς ἄνδρας ἀποσκώ- *rebus* improbitatem demonſtrauit, longo
πτει τοὺς ἑταιρικῶς τὰς ὄψεις καταγράφοντας, καὶ tempore, propter Illi metum diſſimulatam.
βάπτοντας τὰς τρίχας, εἰπόντος τοῦ Λεοντίου, ἆ- Idem, cum quidam Clementis Stromatei li-
ρά γέ τις τῶν βασιλέως ἄτερ, ὁ τὰς τρίχας βά- D brum legeret, *L.* Κλήμεντος. *at N. L.* & incidiſ-
πτων, καὶ Φυκυλίδους τὰς ὄψεις; καταγελάσας, ſet in locum, in quo deridet viros, qui fa-
ἄλλος, ἔφη, μοναχός. ἡμεῖς μὲν ἀνθρώπου ciem meretricio more pingunt, & capillos
ὅλως ἠπορήσαμεν, εἴγε ὅλως αἰσχρὰν κεκτη- tingunt, diciſſetque Leontius, An vero eſt
μένου τὴν φύσιν ἀναλλάττειν. οὐ μὴν γε τοῦτο διε- aliquis, præter Imperatorem, qui capillos
*al. διαπε- λαθόμην ποιεῖν τὸν βασιλέα. ἀλλ᾽ ὑπερόπτως μὲν tingat, & faciem fucet? Ille ſubiiciens, A-
ρᾶσι λίαν οἱ μοναχοὶ ἀπέσκωψαν τοὺς τὴν ἀνθρώ- lius (inquit) monachus. Nos omnino de ho-
πων φύσιν εἰς τὸ θηλεῖον πειρωμένους μετεν- mine dubitauimus, an omnino, *vel*, *vllo mo-*
γράφειν. ὅτι γὰρ τοιοῦτοι καὶ τὴν παλαιὰν οἱ *do* naturam *homo* ſuſtineret ornatu mutare.
πλείονες ἀπεγράφησαν ὡς ἀβέβαιοι, πολλοῖς μὲν Nequaquam tamen hoc imperatorem face-
ἔστιν εὑρεῖν ἐν ἱστορίαις. ἐκδηλότερον δὲ Φιλίπ- re putauimus. Sed peracute profecto mo-
που τοῦ πατρὸς Ἀλεξάνδρου. ἐπεὶ γὰρ Ἀντιπάτρου τι- nachi valde deriſerunt eos, qui virilem na-
να τῶν φίλων πάντας εἰς τοὺς δικαστὰς, τὸ πώγωνα turam in muliebrem transformare conan-
καταβαπτόμενον εἶδε, καὶ τὴν κόμην, ἐξαμέ- tur. Quod enim tales *homines*, vel plu-
rimi de priſcis illis auerſati fuerint, vt in-
conſtantes, ex multis hiſtoriarum docu-
mentis apparet. Sed illud Philippi (qui fuit
Alexandri pater) exemplum eſt inſigne.
Cum enim Antipatrum quendam de *ſuis*
amicis, quem in Iudicum numerum retu-
lerat vidiſſet tingere, *& fucare* barbam, &

comam, *a Iudicio* remouit, dicens, In capillis infidum, in rebus *gerendis* fide dignum esse ne puta.

LEO, Leonis. Byzantius Philosophus, Peripateticus, & Sophista, Platonis discipulus, vel (vt quidam) Aristotelis. Scripsit res Philippicas, & Byzantinas lib. 7. Teuthranicum. De Besalo. Sacrum bellum. De seditionibus. Res gestas Alexandri. Hic erat valde crassus, *& obesus*. Quare legatus ad Athenienses missus, risum mouit. Sed in obeunda legatione fortiter perseuerauit. Hoc enim risu nihil turbatus, Quid (inquit) ridetis o Athenienses? An quia ego *sum* obesus? Est mihi vxor longe obesior. Nos tamen consentientes quidem lectus *paruus* capit, dissentientes vero, ne *tota* quidem domus. Populus autem Athenien-
B sis in vnum venit, *& consensit*, a Leone ad concordiam adductus, cum ex tempore, sapienter, & opportune hoc dixisset. Hic Leo, quod Philippum Byzantio repelleret, apud Byzantios a Philippo per talem epistolam est perstrictus. Si tantam pecuniam Leoni præbuissem, quantam a me postulauit, impetu primo Byzantium cepissem. Populus his auditis, ad Leonis ædes concurrit. Ille vero metuens ne lapidibus obrueretur, se suspendit miser, nullo suæ sapientiæ, & eloquentiæ fructu percepto.

LEO Macelles, Imperator Romanorum, qui omnium Imperatorum, qui ante ipsum fuerunt, felicissimus esse visus est, & formidabilis omnibus, tam ipsius imperio subie-
C ctis populis, quam ipsis Barbaris, ad quos eius fama peruenit. Et hanc quidem de se opinionem vulgo reliquit. Ego vero, inquit Malchus, felicitatem non existimo, si quis populorum imperio suo parentium fortunas diripiens, & ad hoc Sycophantas semper mercede conducens, *& subornans*, & ipse *eos* accusans, quum alios non inuenit, *qui hoc faciant*, & aurum ex vniuerso terrarum orbe colligens, sibi soli reponit, *& recondit*. Et vrbes rerum copia, quam prius habebant, spolians, vt non possint amplius facile pendere tributa, quæ pendebant. Denique Malchus affirmabat ipsum omnis improbitatis diuersorium fuisse, qui & Hyperechium Gram-
D maticum in exilium egerit. Cum autem quondam Eulogio Philosopho stipendium dari iussisset, & quidam ex eunuchis dixisset, hanc pecuniam in milites impendendam esse, dixit, Vtinam ætate mea contingat, vt stipendia militum in doctores conferantur. Eius temporibus fuit Acacius patriarcha.

MACEDONIVS. Hic pluribus malis Christianos affecit aperte. Et malis, quæ fecit, istum colophonem imposuit. Cum enim audisset in Paphlagonum natione plurimos esse τῆς Νοβατικῆς, *vel* Νοβατιανῆς Nouatianæ religionis, εἰπών, τὸν ἄπιστον ἐν θρίξι, μὴ νόμιζε ἐν πραγμασιν ἀξιόπιστον ὑπάρχειν.

ΛΕΩΝ, Λέοντος. Βυζάντιος Φιλόσοφος, Περιπατητικὸς καὶ σοφιστὴς, μαθητὴς Πλάτωνος. ἢ ὡς ἕνιες Ἀριστοτέλους. ἔγραψε τὰ κατὰ Φίλιππον, καὶ Βυζάντιον βιβλίοις ζ'. Τὸν Θρακικὸν. περὶ Βησσάλου, τὸν ἱερὸν πόλεμον. περὶ στάσεων. τὰ κατ' Ἀλέξανδρον. ἦν δὲ σφόδρα παχύς. καὶ πρεσβεύσας πρὸς Ἀθηναίους, γέλωτα ἐκίνησε. καὶ πρεσβείας ἐκρίθησαν, ὅπως πίων ἐφαίνετο καὶ ἀσελγὴς τὰ γαστρός. παρακληθεὶς οὖν ὑπὸ τῶν γέλωτος, τί, ἔφη, γελᾶτε ὦ Ἀθηναῖοι; ἢ ὅτι παχύς ἐγώ, καὶ τοιοῦτος; ἔστι μοι καὶ γυνὴ πολλῷ παχυτέρα. καὶ ὁμοίως ὅσοι μοι ἡμᾶς, χωρεῖ ἡ κλίνη. διαφερομένους δὲ, ἠδὲ ἡ οἰκία. καὶ εἰς ἦλθεν ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος ἁρμοσθεὶς ὑπὸ τοῦ Λέοντος σοφῶς ὅτι ραδίως σώζεται τὰ κοινά. ἦν δὲ ὁ Λέων ἀποκρυόμενος τὸν Φίλιππον ἐν τῷ Βυζαντίου, διεβλήθη παρὰ Φιλίππου πρὸς τοὺς Βυζαντίους δι' ὅπτιστολῆς, ἐχούσης οὕτως. εἰ τοσοῦτα χρήματα παρεῖχον Λέοντι, ὁπόσα με ἠτεῖτο, οὐκ ἂν πρώτης αἱρέσεως Βυζάντιον. ταῦτα ἀκούσαντος τοῦ δήμου, καὶ ὅπτιστησάντος τὴν οἰκίαν τοῦ Λέοντος, φοβηθεὶς μὴ λιθοβόλητος γένηται), ἑαυτὸν ἀπήγξε, μηδὲν ὄντος τῆς Σοφίας, καὶ τῶν λόγων ἀποχερδώσας ὁ δείλαιος.

ΛΕΩΝ βασιλεὺς Ῥωμαίων, ὁ Μακέλλης. ὃς ἔδοξε τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλέων ἀπάντων, δύτυχέστατος εἶ), καὶ φοβερὸς ἅπασι τοῖς τε ὑπ' ἐκείνου τὴν βασιλείαν τελοῦσι, καὶ τοῖς βαρβάροις αὐτῶν, ὅσοις εἰς φήμην ἀφίκετο. καὶ τοιοῦτον μὲν τοῖς πολλοῖς καταλέλοιπε τὴν δόξαν. ἐγὼ δὲ φησι Μάλχος, δύτυχίαν οὐκ οἶμαι, εἴτις τὴν ἀρχομένων πανταχοῦ ἁρπυλῶν, καὶ μισθούμενος ἀεὶ Συκοφάντας εἰς τοῦτο, καὶ καταγράφων αὐτὸς, ὅτε μὴ ἄλλον ἀνεύρισκε, καὶ τὸν χρυσὸν ἐξ ἁπάσης τῆς γῆς συλλέξας μόνῳ κεῖσθαι ποιῶ. ἐρήμους μὲν ἐᾷ πόλεις, ἧς πρὸ ἔμπροσθεν εἶχον εὐπορίας ποιήσας, ὡς μηκέτι τοῖς φόροις, οἷς ἐτέλουν, δύνασθαι μετ' εὐχερείας ἀπενεγκεῖν. καὶ ἁπλῶς πάσης κακίας ἀπιχμελέστερον ὁ Μάλχος ἡμέσθαι αὐτὸν καταγώγιον. ὅς γε καὶ Ὑπερέχιον τὸν γραμματικὸν ἐφυγάδευσε. καί ποτε τοῦ Εὐλογίου τῷ φιλοσόφῳ στιπτέσιον εἰπόντος δοθῆναι, ἵνος τῶν Εὐνούχων λέγοντος, ὅτι ταῦτα εἰς γραπτὰς ἀποχεῖ δαπάνας εἶπεν, εἰ δὲ ἤθελε ὅτι ἐμοῦ γένοιτο, ὡς τε τὰ τῶν γραπτῶν εἰς διδασκάλους τρέπεσθαι. ὅτι τοῦ γένους αὐτοῦ Ἀκάκιος ἐγένετο πατριάρχης.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΟΣ. ἔστ πλεῖστα ὅσα κακὰ τοῖς Χριστιανοῖς ἐπεδείξατο. καὶ τὸ κολοφῶνα τῶν κακῶν, οἷς ἔδρασεν, ἐπέθηκε. πυθόμενος γὰρ τοὺς τῶν Παφλαγόνων ἔθνος πλείστους εἶ) τῆς ναυα-

πικῆς θρησκείας, καὶ μάλιστα τοῦ Μαρτυρίου, σεμνύ-
νων τε ὡς ἀρχαῖόν τε τοῦ τὸν πλῆθος δι' ἐκκλησιασ-
τηρίων ἐλαυνέσθαι, τέτρασι μοίραις γνώμη
τοῦ Βασιλέως ὑπὲρ τῆς Παφλαγονίας πεμφθῆ-
ναι πεποίηκεν, ὅπως φόβῳ τῶν πλείστων τὴν Ἀρειανι-
κὴν δόξαν παρασύρωσιν). οἱ δὲ ἐκεῖσε, ζήλῳ τῆς
θρησκείας, ἀπονοίᾳ τῶν γραπτῶν ἐληστήσαντο.
καὶ συμβολῆς γνομένης, τῶν μὲν Παφλαγόνων συ-
χνοὶ πέπτωκον. τῶν δὲ γραπτῶν, πλὴν ὀλίγων, πάν-
τες. ὅθεν δὴ τὸ παρασιχρυσοῦν τῷ Βασιλεῖ. ἄλλως τε καὶ
ὅτι μετέθηκε τὰ λείψανα τοῦ μεγάλου Κωνσταντί-
νου. οἱ γὰρ λαοὶ διεκώλυον τοῦτο, αἰδούμενοι εἰ) λέγον-
τες, καὶ συμβαλόντες μάχῃ, πολλοὶ ὅσοι πέπτου-
σιν. ὕστερον δὲ καὶ καθῃρέθη ὁ Μακεδόνιος.

ΜΑΛΧΟΣ Βυζάντιος σοφιστής. ἔγραψε ἱστορίαν ἀπὸ τῆς Βασιλείας Κωνσταντίνου, καὶ
ἕως Ἀναστασίου. οὗ ἦν καὶ Ζήνωνα, καὶ Βασιλίσκον, καὶ τὸν ἐμπρησμὸν τῆς δημοσίας βιβλιοθή-
κης, καὶ τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Αὐγουσταίου, καὶ ἄλλα
ἅττα διεξέρχεται μάλα σεμνῶς, καὶ τραγῳδίας
δίκην ἀποδύρων αὐτά.

ΜΑΜΑΣ. ἐν τῷ ἁγίῳ Μάμαντι γέφυρα
ἐστὶ μεγάλη ἰδ'. καμάρας ἔχουσα. ὕδατα δὲ κα-
τήρχετο πολλά. ἔνθα καὶ δράκων ἵστατο χαλκοῦς,
ὃν ἔδει ὃ δοκεῖν δράκοντα οἰκεῖν ἐκεῖσε. ἔνθα καὶ
πολλαὶ παρθένοι ἐτύθησαν. Βασιλίσκος γὰρ τις
ἐρασθεὶς τοῦ τόπου, ὃς ἐστὶ Νουμεριανοῦ Καίσα-
ρος υἱὸς κατῴκησε, καὶ ναὸν ἤγειρεν. ἀφ' ὧν Ζή-
νων κατέλυσεν. ἡ κλῆσις ἐστὶ Μάμας.

ΜΑΝΑΙΜ. στρατηλὸς οἰκήσας τοὺς Σκύθας.
οὗ ἡ στήλη ἵσταται ἐν τῷ καλουμένῳ Ὠρείῳ, ὅ ἐστι μό-
διος. ἐστὶ γὰρ ὠρεῖον, ἔνθα καὶ νῦν ἵσταται) κίων παρὰ τὸν οἶ-
κον τοῦ Κρατηροῦ. ἔνθα ἵσταται καὶ μόδιος χαλκοῦς
πλησίον τοῦ χάλκου. ἐστὶ δὲ δίκαιον μέτρον, ὡς αὐτῷ
χωρήματι αὐτοῦ πωλοῦσι πάντες οἱ σῖτον πιπράσκοντες, καὶ
ἀγοράζουσιν οἱ σιτῶναι. καὶ ὡς ἴσῳ μέτρῳ δεδῶσι
σιτηρέσιον. τοῦτο δὲ νομοθέτησεν Οὐαλεντιανὸς
πιπράσκεσθαι τὸν σῖτον μοδίοις δώδεκα τῷ νομίσ-
ματι μηδενὸς ἀπολέγοντος. ὅθεν τις ναύτης τοῦτο
μὴ ποιήσας, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀφῃρέθη. ὅθεν ἐτυ-
πώθησαν αἱ χαλκαῖ χεῖρες τοῖς λαμβάνουσι, καὶ
ὡς δίδουσιν, ἀμφοτέροις ἐκ τῶν πεπραμένων μὴ
ἀναγκατεῖν. ἐστὶ δὲ καὶ Οὐαλεντιανοῦ τοῦ βασιλέως
σήλη, ἔξαμον ἔχουσα ἐν τῇ δεξιᾷ χεῖρα ἁρπαγῆ-
ναι εἰς πάκτον, ὅ ἐστὶν αὐτῷ ἀπαρχὴν ἀργυροῦν μικρόν, ἀπὸ Κουρίου Πρωτικτορος, τοῦ
δευτέρῳ ἔτει Ἰουστινιανοῦ.

ΜΑΞΙΜΟΣ. Ἠπειρώτης, ἢ Βυ-
ζάντιος, φιλόσοφος. διδάσκαλος Ἰουλιανοῦ
Καίσαρος τοῦ παραβάτου. ἔγραψε περὶ ἀλύ-
των ἀπορήσεων, περὶ κεφαλαίων, περὶ ἀριθμῶν.

Excerpta ex Suida.

gionis, præcipue vero in eo loco, qui Mantineum vocatur, cumque vidisset, tantam multitudinem per ecclesiasticos expelli non posse, effecit, vt quatuor legiones militum ex Imperatoris sententia, *decretoque* mitterentur in Paphlagoniam, vt metu plurimorum Arrianam opinionem amplecterentur. Sed illius regionis incolæ, religionis studio, desperatione vsi sunt in milites, id est, *ad desperationem redacti, milites sunt aggressi*, & prælio commisso, Paphlagonum quidem multi ceciderunt, milites vero (paucis exceptis) omnes. Propterea *Macedonius* Imperatorem offendit, *& in eius odium incidit*, præcipue vero, quod Magni Constantini reliquias *in alium locum* transtulisset. Illi enim populi hoc prohibebant, impium esse dicentes, prælioque commisso, quamplurimi ceciderunt. Tandem vero & ipse Macedonius locomotus est.

MALCHVS. Byzantius Sophista. Scripsit historiam ab imperio Constantini vsque ad Anastasium, in qua res gestas Zenonis, & Basilisci, & conflagrationem publicæ Bibliothecæ, & statuarum Augustalis, & alia quædam commemorat magna cum grauitate, & tragœdiæ instar ipsa deplorat.

MAMAS. In sancto Mamante pons erat magnus duodecim fornices habens. Aquæ enim multæ decurrebant. Illic etiam æneus draco stabat, quod illic draco habitare putaretur. Illic etiam multæ virgines mactatæ fuerunt. Basiliscus enim, id est, *Regulus*, quidam illius loci amore captus, qui fuit Numeriani Cæsaris *filius*, illuc migrauit, & templum exstruxit. Quæ *ædificia* Zeno destruxit. Vocatiuus o Maman.

MANAIM. Dux, qui vicit Scythas, cuius columna, *statuaque* stat in eo, quod vocatur Oreum. Quod est modius. Erat enim Oreum, vbi nunc stat columna ante domum Crateri. Illic etiam stabat modius Æneus prope manus. Erat autem iusta mensura, vt secundum ipsius capacitatem omnes frumenti emptores, vtque pari, *iustaque* mensura stipendium *militibus* daretur, *vel, vt pari mensura frumentum omnibus daretur*. Valentianus autem hac lege lata iussit, frumenti duodecim modios numismate vendi. Quare nautæ cuidam, quod hoc non fecisset, dextra manus est amputata. Hinc formatæ sunt æneæ manus tam accipientibus, quam dantibus, vt neutri propter hæc statuta indignarentur. Erat & Valentiani columna, *statua* examum habens in dextra manu ad rapiendum in pactum, quod & ipsa esset argentea parua a Curio Protictore, secundo anno Iustiniani *facta N. L.*

MAXIMVS, Epirota, vel Byzantius, Philosophus, Iuliani Cæsaris Parabatæ magister. Scripsit de insolubilibus oppositionibus. De principiis, *velexordiis*, De numeris.

Commentarium ad Aristotelem, & alia quædam ad eundem Iulianum.

MARES, Chalcedonis Bithynicæ episcopus, cum Iulianum Parabaten, Fortunæ immolantem in Imperatoria Constantinopoli deprehendisset, tunc manu ductus (nam præter senium, etiam oculorum suffusione grauiter laborabat) ad Imperatorem accedens, multis conuiciis est infectatus, ipsum vocans impium, fidei orthodoxæ desertorem, a Deo prorsus alienum. Ille vero verbis conuicia vlciscebatur, eum vocans cæcum, Neque tuus ille Deus Galilæus (inquit) te sanare posset. Galilæum enim solebat appellare Christum. Mares vero confidentius Imperatori dixit, Gratias (inquit) ago Deo, qui me excæcauit, ne tuum vultum videam, qui sic in impietatem exciderit. Nihil ad hæc Iulianus respondit. Nam & hoc agebat callide. Cum enim vidisset eos, qui sub Diocletiano martyrium obiissent, a Christianis honorari, multosque vltro, & alacres ad martyrium subeundum properare, vt hoc ipso quodammodo Christianos vlciscereturr, ad aliam *viam* se conuertit, & illam quidem atrocem crudelitatem sub Diocletiano *in Christianos exercitatam* distulit. Non tamen a persecutione prorsus abstinuit. Persecutionem autem voco, cum homines quieti quouis modo turbantur. Sic autem *eos* turbabat. Lege lata Christianis interdixit, ne disciplinæ darent vllam operam. Ne (inquit) linguam exacuentes, expedite Græcorum dialecticis occurrant. Cum autem multa, & multa, id est, *quam plurima* machinatus fuisset, quibusdam persuasit, vt ad *suos Dios* immolandum declinarent, inter quos, & Hecebolio Constantinopolitano Sophista.

MARCELLVS. Magister Arcadii Imperatoris. Mundus, *vel ornamentum* vniuersæ virtutis, vel (vt aptius loquar) virtus quædam animata.

MARCIANVS. Hic sub Valente Imperatore fuit, & Angelio, episcopo Constantinopolitano, vir clarus, qui olim quidem in Palatio militauerat, tunc vero presbyter erat ecclesiæ Nauatianorum, Ναυατιανῶν. *sed l.* Νοβατιανῶν, *Nouatianorum*, id est, *Ecclesiæ Nouatianæ*. Anastasiam autem Imperatoris filiam docuit præcepta Grammatica, *Grammaticam*.

MARCIANVS. Hic sub Zenone floruit. Et quo in oratorio presbyter delectus fuerat, in eo degebat. Maximam autem autoritatem adeptus apud Illum. hic impostor, & Epicureis decretis quotidie se corrumpens, mundum per se natum esse dicebat, nec a Deo regi: sed ab efficacitate siderum. Quatenus enim eorum vnumquodque suo motu circum actum fuerit, eatenus dominationem obtinet in ea, quæ nascuntur illo ip-

A ὑπόμνημα τοῦς * Ἀριστοτέλη. καὶ ἄλλα τινὰ τοῦς τὸν αὐτὸν Ἰουλιανόν. * Ἀριστοτέλη

ΜΑΡΗΣ ὁ ἐν Βιθυνίᾳ Χαλκηδόνος ἐπίσκοπος, καταλαβὼν Ἰουλιανὸν τὰ Φορτούνης θύοντα τῇ Τύχῃ, ἐν τῷ βασιλικῷ Κωνσταντινουπόλ. πλοικαῦτα χλεσχηνεύθμος· ἰὼ γὰρ δὴ καὶ τοῦς ὀφθαλμῶν ὑπομείνας, πολλὰ τὸν βασιλέα προσελθὼν ἐβλασφήμει, τὸν ἀσεβῆ καλῶν, τὸν ἀποστάτην, τὸν ἄθεον. ὁ δὲ, λόγοις ἐξ ὕβρεως ἠμείβετο, τυφλὸν καλέσας, ᾧ οὐκ ἂν φησιν σώσει ὁ Γαλιλαῖος σου Θεὸς θεραπεύσας σε. Γαλιλαῖον γὰρ εἰώθη καλῶν τὸν Χριστόν. ὁ δὲ δὴ Μάρης παῤῥησιαίτερον τοῦς τὸν βασιλέα εἶπεν. B δώσειν ἔφησι τῷ Θεῷ τῷ τυφλώσαντί με, ἵνα μὴ ἴδω ὅ τοῦ σόν πρόσωπον σε, οὕτως ἐμπεπληγότος τοῦς τὰ ἀσέβεια. σοφὸν τοῦς ὄντα ὁ Ἰουλιανὸς ἀπεκρίνατο. δίκαιος δὲ καὶ τοῦτο μετήρχετο. ἐωρακὼς γὰρ τοὺς ὅτι Διοκλητιανοῦ μάρτυρας σεβομένους τὸν τῶν Χριστιανῶν ὁμωμόκοτας, τοσοῦτον τε ταὐτὸν δρᾶν ὅτι ὁ μάρτυρα πολλοὺς ἐπειρᾶτο, ὥσπερ αὖτε τούτου τοὺς Χριστιανοὺς ἀμυνόμενος, ὅτι ἑτέρων ἐτράπετο. καὶ τῷ μὲν ὑπερβαλλουσῶν ὁμότιμα ὅτι Διοκλητιανοῦ ὑπερέβετο. οὐ μὴν πάντα τὸν διώκειν ἀπέβετο. δικαιομόν δὲ λέγω, ὃ ὁπωσοῦν θεραπεῖν τοὺς νοσοῦντας. ἐπεσκοπεῖ δὲ ὧδε. νόμῳ ἐκέλευε Χριστιανοὺς παιδεύσεως μὴ μετέχειν, ἵνα μὴ (φησιν) ἀκριβέστεροι πρὸς γλῶτταν, ἑτοίμως τοῦς τοὺς Ἑλληνικοὺς τῶν Ἑλλήνων ἀπαντῶσι. πολλὰ δὲ ὅτι πολλοῖς μηχανησάμενος, ἔπεισέ πως τοῦς ὃ βούλ' ἀποκλίναι, ὧν οἷς καὶ Ἑκηβόλιον τὸν Κωνσταντινουπόλεως σοφιστήν.

ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ. μάγιστρος Ἀρκαδίου τοῦ βασιλέως. κόσμος ἀρετῆς ἁπάσης (ἢ τόγε ἁρμονικώτερον εἰπεῖν) ἀρετήτις ἔμψυχος.

ΜΑΡΚΙΑΝΟΣ. ἔστ' ὅτι Οὐάλεντος βασιλέως τοῦ, καὶ Ἀγγελίου ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, ἐλλόγιμος, ὃς πάλαι μὲν C D τὰ βασίλεια ἐστρατεύετο. ὕστε δὲ πρεσβύτης τῆς Ναυατιανῶν τοῦ ἐκκλησίας. γραμματικοὺς λόγους Ἀναστασίαν τὴν τοῦ βασιλέως θυγατέρα διδάσκων.

ΜΑΡΚΙΑΝΟΣ. ἔστ' ὅτι Ζήνωνος ἤκμαζεν. ἐν ᾧ δὲ τοῦ βήκτηλίῳ πρεσβύτης χλεστονηγὸς διετέλει. μεγίστης δὲ ἐξουσίας τυχὼν παῤῥὰ Ἴλλου. ἔστ' ὁ πλάνος, καὶ τοῖς ἐπικουρείοις δόγμασιν ὁσημέραι αὐτὸν κακύνων, αὐθφυῆ ἔλεγε τὸν κόσμον, καὶ διοικεῖσθαι οὐκ ἐκ Θεοῦ, ἀλλ' ἐξ ἐνεργείας τῶν ἀστέρων. καθὸ γὰρ ἕκαστον αὐτῶν τῇ τούτων φύσει συμπεφερόμενον διήκει, τῶν κατ'

αὐτῷ πικτομβίων τῷ ῥοπῇ, τῷ ὑπικεί- A so momento, *quo sidera suo motu circumacta in ipsarum rerum nascentium momentum inciderint, ac in eas vim suam infuderint. Quamobrem etiam illis dominantur.*

τειαι κληρωτῶται.

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ. ὁ βασιλεὺς Ρωμαίων. λέγεται δὲ Μαυρικίου φιλοτίμως ἔχειν περὶ τὸν τῶν λόγων μεγαλοπρέπειαν, ὑμᾶν τε λίαν καὶ λαμπρῶς τοὺς ἀσθληκότας περὶ τὰ κάλλιστα τῶν μαθημάτων. ἀναφέρεται δὲ καὶ τὸν τρίτον μοῖραν τῶν φόρων συγχωρῆσαι τοῖς ὑπηκόοις τὸν Μαυρίκιον. οὗτος δὲ παραγγείλεται γραπτὸς τῆς ἑῴας ὑπὸ Τιβερίου Καίσαρος. ὃς Μαυρίκιος μὲν πολέμοις μὲν, καὶ ἀγῶσιν αὐτὸς ἐντεθραμμένος, ἔμφρων δὲ ἄλλως, καὶ ἐμβριθὴς, καὶ κατηκριβωμένος, ξυγκεράσας τε ἐν αὐτῷ ἄμφω τὰ ἐναντίως ἔχοντα ἀλλήλοις, ὕβριν φρονήματος, καὶ παρρησίαν πάσης ὑπερφρίας τε, καὶ ὀφρύος ἐλευθερίαν. τοιοῦτον δὴ ἦνα τὸν Μαυρίκιον ὄντα, ἡ τῶν παραγγελμάτων ἡγεμονία παρελάβοσα, ἐνέδυζέ πως ὑκλεέστερον τὴν πεῖρα.

ΜΕΛΑΝΤΙΑΣ. Η νῦν καὶ πολλοῖς λεγομένη Μελιτιάς. κώμη τῆ Θράκης, δύο καὶ ἑκατὸν σταδίοις διεστῶσα τῆ Βυζαντίου. παραῤῥεῖ δὲ αὐτὴν Ἄθυρας ποταμός. ὃς ὀλίγον τι παρελθὼν, καὶ ὅτι ἀέρμον Καμίδι ὀλίγον τι πρέμνα ὑπολίνας, ἐς Προποντίδα τὸν ῥοῦν ἀποβύζει. ἔνθεν καὶ ὅ παρὸς ἀκτὴν ὑπτίον, πᾶν ἀπ' αὐτὸ φέ- C ρεται παρωνυμίαν.

ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Προτίκτωρ. ἱστορικὸς. ὃς λέγει περὶ ἑαυτοῦ. ἐμοὶ πατὴρ Εὐφρατᾶς, ὁρμώμενος Βυζαντίου ὁρμώμενος ἦν. οὗτος δὲ οὖν ἦκιστα τῆς τῶν λόγων μετειλήφει παιδείας. Ἡρόδοτος μὲν οὖν μοι ὁμόγνιος δὲ μοι τῆς περὶ τὸν νόμον ἀπηλαυσταλμένος παιδείας, ἔτι ἀφιλίαστος τῆς περὶ ταῦτα ἀσυδοῦς. ἀλλ' ἔγωγε, οὐτι χρεῶν ἡγούμην, μὴ καὶ νόμοις ὁμιλῆσαι, καὶ ἐς τέλος ἰκέσθαι τῶν πόνων. καὶ δὴ ἀφικόμην ὡς μοι ὑπῆρχε δυνατόν· ἦκιστα δὲ ἐχρησάμην τῇ ἐπαγγελίᾳ τῶν ὑπιτηδευμάτων. οὐ γὰρ μοι ἰδιμῆρες ὦν ἀγωνίζεσθαι δίκαις, οὔτε μὴν ἐν τῇ βασιλείᾳ στᾷ θαμίζειν, καὶ δεινότητι λόγων ταῖς τῶν ἐντυγχανόντων οἰκειοῦσθαι φρενῖδας. καὶ τὰ ἀσυδᾶ διηγήσομαι πρῶτα, καὶ τὰ χρείστα ἐλάχιστος, κεχλωὼς περιέσεσθαι. καὶ μοι καταδύμιοι ἦσαν οὔτε θρύλοι τῶν χρωμάτων, καὶ οἱ ἀμιλλητῆρες τῶν ἵππων ἀγῶνες. ἔτι γέμιν καὶ ἡ πομπίμιμος ὄρχησις. οὐ μὴν, ἀλλὰ, καὶ παλαίστρας ἐπαπεδυόμην. καὶ ἐς ποσὸν ἐξώκεισα ἀφροσύνης, ὡς καὶ τὸν φαινόλην ἀποδύσασθαι· συναποδύσασθαι δὲ αὐτῷ καὶ

Mauricius. Romanorum Imperator. Fertur Mauricius verborum magnificentiam, *& splendorem*, id est, *Eloquentiam* plurimi fecisse, & viros in pulcerrimis quibusque disciplinis versatos maximis honoribus affecisse. Fertur etiam idem Mauricius tertiam vectigalium partem subditis remisisse. Hic autem a Tiberio Cæsare dux Orientis designatus est. Iste Mauricius in bellis quidem, & certaminibus, *præliisque* non educatus, *non versatus, nec exercitatus erat, vir* tamen alioqui prudens *erat*, & grauis, & accuratus. Res vero duas inter se contrarias, quas in se habebat, simul temperauit *atque coniunxit, scil.* summam animi magnitudinem, & clementiam ab omni superbia, & supercilio liberam. Rerum igitur principatus cum suscepisset, Mauricium, qui talis erat, ipsa experientia longe glorioſiorem ipsum demonstrauit, *ipsiusque gloriam magis illustrauit.*

Melantias, illa, quæ nunc vulgo Melitias vocatur. *L.* [illegible] Thraciæ pagus, 102. stadiis Byzantio distans. Eum autem Athyras fluuius præterfluit, qui paulum progressus, & versus Cæciam ventum, sensim declinans, in Propontidem, fluxum eructat, id est, *in Prop. influit.* Hinc & illud naquale, quod est in illo littore, nomen ab ipso fert *acceptum.*

Menander Protector, Historicus, qui de seipso scribit, Mihi pater Euphratas erat, ex Byzantio profectus, *oriundus*, id est, *Byzantinus.* Hic autem eloquentiæ, & eruditionis minime particeps erat, id est, *nec doctus, nec eloquens erat.* Herodotus vero mihi frater germanus *erat. Hic* vero Legum doctrina degustata, statim ab harum studio recessit. Ego vero & leges minime negligendas esse, & ad finem laborum perueniendum esse existimaui, & pro viribus *ad eum* perueni. Minime tamen huius studii professione sum vsus. Haud enim mihi cordi fuit Iudiciis certare, *causas in foro agere*, vel regiam porticum frequentare, & eloquentiæ facultate curas aliorum, in quos inciderem, *vel, quibuscum versarer, & colloquerer, in me transferre*, & studia mihi conciliare. Quare præteritis *rebus seriis, & optimis studiis neglectis*, amplexus pessima, hianti ore circumibam. Et mihi grati fuerunt strepitus colorum, (*Vulf. ἁμάτων. currnum. Æ. P. ἑχεμάτων. idem*) & equorum certamina, & equestres decursiones, quæ certandi causa fiebant, quinetiam præterea pantomimorum saltatio. Præterea vero & palæstras frequentaui, in quibus nudus, exutis vestibus me frequenter exercui. Et eo amentiæ progressus sum, vt & penulam, & cum ipsa vestem etiam illi

proximam exuerem, & aliud omne decus, & *ornamentum*, quod facit ad vitam. Postquam vero Mauricius imperatoriam potestatem susceperit, partim quidem de populis suo imperio subiectis maxime sollicitus, partim vero Musarum amator, & poematum, ac historiarum auidus auditor, vt qui & magnam noctis partem in huiusmodi studia consumeret, atque hinc progrederetur, & *homines ad haec studia incitaret*, & pecuniis hebetiora ingenia acueret, tunc ego perlibenter oberrabam, & *vagabar*, & iniquo ferebam animo, mecum ipse reputans, me non habere res necessarias. Quia non oportebat, *nec decebat* me frustra circumire, *oberrare*, *vagari*. Quare, ne perpetuo frustra vagarer, animum appuli ad hanc historiam, eiusque conscriptionem sum auspicatus ab obitu Agathiæ. *L.* ὡς ἵνα μὴ ἀργαντὸς.

MILIVM. Mensura terræ. 1000. *passus*. *Milliare*. Decem millia, *siue milliaria decem* habent 80. stadia. Stadium vero, 600. pedes habet. Aliter. Milium vero, *Byzantii locus*. In fornice Milii, statuæ stant Constantini, & Helenæ. Hic & Crux *est*, & Fortuna Ciuitatis. In eodem *loco statuæ sunt* & Sophiæ vxoris Iustiniani, & Arabiæ filiæ eius, & Helenæ consobrinæ eius, & Arcadii, & Theodosii filii eius, prope statuam Theodosii, ambæ equestres *statuæ*. In Milio *etiam* currus cum quatuor equis triticeum colorem habentibus, *vel*, *ignis*, volitans a duabus columnis, *iuxta duas columnas*, ab antiquis temporibus erat. Illic *etiam* Constantinus, post victum Azotium, laudatus est, & *Imperator salutatus*. Nam & Byzas illic laudatus est, & *Rex appellatus*, & *salutatus*. Cum autem ille currus in Hippodromum delatus esset, fatellitibus stipatus, sigillum nouum a Constantino paratum est, quod a Sole ferebatur, & Fortuna Ciuitatis in *eius* os ingrediebatur, & *ipsum sigillum* coronatum egrediebatur. Collocabatur autem in Senatu vsque ad aduentantem Vrbis natalem. Quia vero Constantinus in eius capite crucem sculpserat, Iulianus id in fossa obruit.

MICHAEL. Romanorum Imperator, qui post Leonem Armenium imperauit. Qui nonnihil remittens de superioris temporis vexatione, tantisper, donec illic, qui in carcere, & ærumnis, & exilio erant, & libertatem, & relaxationem, & *aliquam quietem* in somnis versantem imaginarentur, & *somniarent*, sui antecessoris infamis, & impii Deo inuisam sententiam clam fouebat, & pariter eodem atrocis sectæ reti, piscis instar, vndique transfixus, id est, *vndique irretitus*, a αἱρετίζω. *fut.* 1. αἱρετιῶ. *fut.* 2. αἱρετιῶμαι. *aor.* 2. *act.* εἱλετίμην. *aor.* 2. *pass.* αἱρετάομαι. ης. η. *particip.* αἱρετάεις. ῶσα. έν. in putidis, & impiis dogmatibus, per summam stultitiam, & amentiam est immortuus. Vehementer enim profanus, & indo-

Ὁ σωφρὼν, καὶ ἄλλο ὅ, τι ἐς βίον ἀγλαΐσμα. ἐπεὶ δὲ Μαυρίκιος ὁ βασιλεὺς διεδύσατο κρῶτος, τῶν μὲν πραγμάτων ἔχων ἐς τοὺς ὑπηκόους, τῶν δὲ καὶ Μουσῶν ἐραστὴς, ποιημάτων τε, καὶ ἱστορίας ἥδιστα ἐπαίων, ὡς καὶ ὁ πολὺ τῆς νυκτὸς μέρος καταμαλίσκειν τοῦτο τοιαύτας φροντίδας, καὶ προθυμίαν ἐντεῦθεν, καὶ ὀξύνειν τοῖς χρήμασι τοὺς ἀμβλυτέρους τὸν λογισμὸν, ἀλαπτῶς ἐν τῷ τότε ἔχων ἀλύων, καὶ δυσθαλγητῶν, τοῦ μὴ τὰ δέοντα ἔχειν ἀναλογιζόμενος, ὡς οὐκ ἐν ὥρεσιν ἀσόνητα με τρέφοντιν. ὥστ' ἀν οὐκ μὴ ἀφ' ἑαυτοῦ πρώτου κενεμβατεῖν, ἀρμήσθην ὅπῃ πλώσε πλὼ συγγραφὼ δέξασθαι μοῦ πλὼ ἀποβίωσιν τοῦ Ἀγαθίου, καὶ τῆς ἱστορίας ποιήσασθαι πλὼ ἀρχώ.

ΜΙΛΙΟΝ μέσον γῆς. τὰ δέκα μίλια ἔχουσι στάδια π'. ἄλλως ὁ στάδιον, ἔχει πόδας χ'. Ὁ δὲ μίλιον ἐν τῇ καμάρᾳ τοῦ μιλίου, στῆλαι ἵστανται Κωνσταντίνου, καὶ Ἑλένης ἔνθα καὶ σωρὸς, καὶ ἡ Τύχη τῆς πόλεως, καὶ ἐν ταὐτῷ Σοφίας τῆς γυναικὸς Ἰουστινιανοῦ, καὶ Ἀραβίας τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, καὶ Ἑλένης τῆς ἀνεψιᾶς αὐτῆς. Ἀρκαδίου τε, καὶ Θεοδοσίου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πλησίον Θεοδοσίου τοῦ στήλης ἔφιπποι ἀμφότεροι. ὅτι ἐν τῷ Μιλίῳ ἐν τέτρασιν ἵπποις πυρίνοις, ἅρμα ἱππάδρομον τοῦτ' δύο στηλῶν, ἐκ παλαιῶν τῶν χρόνων ὑπῆρχεν. ἔνθα Βύθυνίαν Κωνσταντῖνος μοῦ ὁ νικήσας Ἀζώτιον. ὅπου καὶ Βύζας ἐκφωνεῖται θυμηδῶν. κατενεχθὲν δὲ ὁ ἅρμα ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ, δορυφορούμενον, στηλίδιον καινὸν τοῦτ' Κωνσταντίνου κατασκευασθὲν ὑπὸ ἡλίου φερόμενον, τύχη πόλεως, εἰς ὃ στόμα εἰσῄει, καὶ στεφανοῦτ' ἐξῄει. ἐτίθετο δὲ ἐν τῷ Σενάτῳ, ἕως τῆς ὑπόντων γενεθλίων τῆς πόλεως. διότι δὲ ὅτι τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ σωρὸν ἐλάξευσε Κωνσταντῖνος, Ἰουλιανὸς αὐτὸ βοθύνῳ κατέχωσε.

ΜΙΧΑΗΛ, βασιλεὺς Ῥωμαίων, ὁ μετὰ τὸν Ἀρμένιον Λέοντα βασιλεύσας. ὃς μικρόν τι τῆς προκατεχούσης κακίας ἐκένωσε, ὅσον τοὺς ἐν εἱρκταῖς, καὶ πόνοις, καὶ ὀχλήσεσιν, ἐλευθερίαν τε, καὶ ἄνεσιν φαντάζεσθαι ἐνυπνιάζοντας, τὸ τῆς προκατασκόπου δυσωνύμου, καὶ δυσεβοῦς ἐκτέθαλτε θεσπίσμα, καὶ ὁμοίως τῷ αὐτοῦ ἀμφιλήτῳ προδιηρθρωμένης τῆς δεινῆς αἱρέσεως ἰχθύος δίκην, πῖς τῆς δογμάτων σαθρότης, καὶ ἀσεβείαν ἐκαπέπαυεν, ὄζ ἀκρατὴς ἀδελτηρίας τε, καὶ ἀλογίας. ἀμήτος γὰρ σφόδρα, καὶ ἀπαίδευτος ἐτύγ-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Mag. 89. [378] - 62

δλπος ἐτύγχανεν. ἀμαθίαν δὲ ἐκ πατρῴας ἀ- A λογίας, καὶ ἀπειροκαλίας, ὥσπερ ἰχθυικὸν οὐσίαν ἐκληρώσατο.

ΝΑΡΣΗΣ στρατηγὸς Ῥωμαίων. εὔφρων εἰς τὰ μάλιστα, καὶ δραστήριος, καὶ ὀξύς ἁρμόσασθαι τοῦ παρεμπίπτοντι. καὶ παιδείας μὲν αὐτῷ, οὐτι μάλα μετῆν, οὐδὲ τὰ τῆς εὐγλωττίας ἐπιφερόντως. φύσεως δὲ ὄγε δεξιότητι διέφερεπ. καὶ παθεῖν οἷός τε ὢν λόγῳ τὰ βέβουλευμένα, καὶ ζώπυρος ἐμίας γε ὤν, καὶ ἐν τοῖς βασιλείοις τεθραμμένος αἰαπ. θραμμένος. ὢν δὲ ἄρα καὶ ὁ σῶμα βραχύς, καὶ ἰσχνότητι ἐνδεδιπτιλμένος. ὃ δὲ αὐθρεῖον, B καὶ μεγαλουργὸν ἐς ὕστερον ἐκέκτητο, ὅσον ἀμέλει καὶ ἀπιστεῖσθαι. ὧν ἐπὶ Ιουστινιανοῦ.

ΝΕΣΤΟΡΙΟΣ. μὴ Μανέντα, καὶ Παῦλον καὶ Απολλινάριον, καὶ Θεόδωρον, ἐφάνη Νεστόριος ἀπὸ Γερμανικείας τῆς Συρίας, τὴν μὲν κατὰ Κωνσταντινούπολεως δραξάμενος ὁμοίως τῇ φωνῇ τοῦ Χριστοῦ δύο φύσεων κακοφόνως ἀποχρησάμενος, Παύλῳ, καὶ Θεοδώρῳ τοῖς ἑαυτοῦ προγόνοις. ὑὸς μὲν οὖν τοῦ Κίλικος. ἀπόγονος δὲ Σαμοσατέως. καὶ δὴ τὸ πρὸς τὰ ἀγίαν ἰσοτόκον, ἀσεβῶς ἠρώτα πόλεμον. καὶ τέτος προσάτης γεγονὼς τῆς Ιουδαϊκῆς C ζωότης αἱρέσεως, ἄλλον εἶ πρὸ ἑαυτοῦ τὸν Χριστὸν, ἄλλον τὸν Θεὸν λόγον, καὶ πάνυ πατεικτικῶς αὐτὸ πολλάκις ἐδογμάτισε. μὴν ὁ ἦν Εὐτύχης. ἔστι δὲ ὁ Νεστόριος φύσεικῶς βύβλος ὤν, πεπαιδεῦσθαι μὲν ἐνομίζετο. τῇ δὲ ἀληθείᾳ, ἀπαίδευτος ἦν. καὶ ταῖς τῶν παλαιῶν ἑρμηνείαις βίβλοις, ἀπηξίου μανθάνειν. τυφούμενος γὰρ ὑπὸ τῆς βυγλωττίας, οὐκ ἀκριβῶς προσεῖχε τοῖς παλαιοῖς. ἀλλὰ πάντων χρείττονα ἐνόμιζεν ἑαυτόν.

ΞΗΡΟΛΟΦΟΣ. Οπ τὸν Ξηρόλοφον, πρόσθεν μὲν θέματα ἐκάλουν. ἐν αὐτῷ γὰρ κιονίδια ις'. καὶ ἀρτέμιδος σιδῆρεα ἕηλη, καὶ Σε- D βήρου τοῦ κτίσαντος καὶ θεμάτιον τρίποδα. ἔνθα ἐθυσίασε πολλὰς θυσίας Σεβῆρος. ἔνθα καὶ χρησμοὶ πολλοὶ τοῦ τόπου γεγόνασι. καθ' ὃν καιρὸν καὶ κόρη παρθένος ἐτύθη. καὶ θέσις τῶν ἀστρονομικὴ λς'. χρόνους διαφρήσασα.

ΟΥΑΛΕΝΤΙΝΙΑΝΟΣ. Ρωμαίων βασιλεὺς Χριστιανὸς, καὶ τὰ τοῦ ὁμοουσίου φρονῶν, οὐδὲν τοῖς ἐκείνοις ἠδίκει. ἐθέλων δὲ καὶ πρὸς τὸ νομοθετεῖν ἕτοιμότατος. φροντίζων καὶ τῆς τοῦ ἁπαντὸς δικαίας ἀποδοχῆς. πρὸς δὲ ταῖς τῶν ἀχρήστων αἱρέσεσιν ἀκριβὴς, καὶ πιμωρὸς τοῦ ἀπειρι *inste conceruarentur accepta pecunia. Id est, maxima cura cauebat ne fiscus per iniuriam augeretur, neue per incuriam exhauriretur.* In magistratuum vero creationibus *erat* accuratus, &

ctus erat. Inscitiam autem a paterna amentia, & rerum honestarum imperitia, tanquam *amplum*, & iustum patrimonium hereditario iure acceperat.

NARSES. Dux Romanorum, prudentissimus, & ad res gerendas aptissimus, *vel, in rebus gerendis acerrimus*, & qui norat ad quemuis casum, *ac ad quoduis repentinum negotium* se accommodare. Eruditione vero non magna præditus fuit, nec eloquentiæ studuerat. Hic tamen ingenii dexteritate *præstabat*, & insignis erat. Et sua consilia verbis explicare commode poterat, quamuis esset exectus, & in regia delicatissime educatus. Fuit etiam breui statura, & in tenuitate vitam transegerat, id est, & *tenuissimo corpore præditus erat*. Tantam vero fortitudinem, & magnitudinem animi habebat, vt profecto fidem omnem superaret. Fuit sub Iustiniano.

NESTORIVS. Post Manentem, & Paulum, & Apollinarem, & Theodorum, prodiit Nestorius, ex Germanicia Syriæ *vrbe*, sed Constantinopolitana potitus, æque atque Paulus, & Theodorus, eius maiores, voce duarum in Christo naturarum stolide abusus. Nam filius quidem fuit Cilicis, Samosateni vero nepos. Et propterea aduersus sanctam Deiparam, bellum irreconciliabile susceptit, & huius Iudaicæ sectæ tertius patronus, & *defensor* extitit, *quæ tradit*, alium esse apud sese Christum, & alium *esse* Deum verbum, & secundum suum patrium errorem huius opinionis patronus, *ac propugnator* fuit. Post hunc *extitit* Εὐτύχης, Eutyches. Hic autem Nestorius, cum natura facundus esset, eruditus quidem habebatur, re vero ipsa indoctus erat. Et veterum libros interpretans, discere nolebat. Inflatus enim ob linguæ volubilitatem, non accurate *mentem* ad antiquos *scriptores* aduertebat: sed se omnibus præstantiorem iudicabat.

XEROLOPHVS. Xerolophum antea quidam Thema vocabant. In illo enim *sunt* 16. testudines, & Dianæ composita columna, *vel, statua*, & Seueri conditoris etiam Thematium tripes. Ibi Seuerus multas victimas immolauit. Hic etiam, in hoc loco, oracula multa reddita sunt, quo tempore etiam puella virgo immolata est. Fuit etiam Thesis Astronomica, quæ tringinta sex annos durauit.

VALENTINIANVS, Romanorum Imperator Christianus, quamuis eiusdem cum patre naturæ Christum esse sentiret, aduersarios tamen nullo modo lædebat. Fuit autem & ad leges ferendas promptissimus, curans etiam iustam thesaurorum susceptionem, & *in id maxime intentus, vt legitimis, iustisque rationibus pecunia pararetur, & thesauri*

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [379] - 63

contumacium vltor inexorabilis. In bellis vero, fortissimus. Valens vero Arii opinioni addictus, multos exilio subiecit, id est, *in exilium misit*, quo tempore Romanæ ecclesiæ Liberius præfuit, Alexandrinæ vero, Athanasius, & Constantinopolitanæ, Eudoxius, Arianæ sectæ magister.

VALENTINIANVS, Imperator Romanorum. Hic per matrem Iustinam a recta fide auersus est, & Imperio eiectus. Sed ad Theodosium profectus, in recta fide fuit institutus. Theodosius enim ei dicebat, Imperatoriam aciem stare non propter arma: sed propter iustas *belli* causas. Et, Noui (inquit) Valentiniane, a religiosissimis, *& pietatis studiosissimis* Imperatoribus, quiescente exercitu, victoriam feliciter partam, & hostes subactos, tributarios esse factos, periculo antegresso, *cum belli periculum eos præoccupasset*. Sic & Constantinus ille Magnus erectus, Licinium tyrannum naufragio perdidit. Sic etiam Valentinianus pater tuus, felicius Imperium, & ab hostibus illæsum perpetuo rexit, *gubernauit*, *L.* διοίκησεν, Deo ipsum vindicante, *defendente*, *eiusque hostes vlciscente*, & præliis innumerabilibus victor fuit, & victorias incredibiles *ab hostibus* reportauit, multis, *&* diuersis Barbaris sublatis. Valens vero, patruus tuus, Deum dilacerans, polluit ecclesiam cæde sanctorum, & sacerdotum relegatione. Qui diuina prouidentia a Gothis oppugnatus, conflagrauit. Recte Christum colit ille, qui non iniuste te eiecit. Incredulitas tua Maximo facultatem *tui premendi*, *ac oppugnandi* dedit. Si Christum non aspicimus, *intuemur*, *& inuocamus*, quem inuocabimus pugnaturi? Theodosius, cum Valentinianum his, & *longe* pluribus, quam sunt hæc, admonuisset, *eum* ad rectam fidem traduxit, *ac reduxit*.

VALENS. Romanorum Imperator, qui peruersis opinionibus imbutus, & hæreticos defendens, via suorum patrum est ingressus. *L.* τῶν ἰδίων πατέρων. Nam & episcopos in exilium mittebat, *vel*, *relegabat*, & Presbyteros, & Diaconos, & Monachos, Tatiano tunc Alexandriæ præsidente. Multos Christianos excruciauit, & quosdam igni tradidit, *& cremauit*. Hæc autem omnia post Athanasii obitum *fecit*. Illi igitur, qui in vrbe Constantinopolitana *erant* orthodoxi, *sperantes fore*, vt Valens sui misereretur, *vel*, *vt misericordiam*, *& clementiam a Valente impetrarent*, Legationem ad ipsum Nicomediæ degentem miserunt, missis ex ordine sacro viris 80. quorum duces erant Theodorus, & Curbagus, & Menedemus, quos vniuersos vna cum ipsa naue succendi iussit. Quamobrem omnes cum ipsa naue combusti sunt, & nauis vsque ad Dacibiza perdurauit, & ibi dissoluta est. Huius execrandi Valentis tempore, Lucius quidam episcopus ecclesiam im-

A Ἰουώτων ἀπροφάτητος. ὅτι δὲ τοῖς πολέμοις ἄριστος. ὁ δὲ Οὐάλης τῆς Ἀρείου δόξης μᾶλλον ἢ τοῖς πολλοὺς ἐξορίας ὑπέβαλε, καθ' ὃν χρόνον τῆς ἐν Ῥώμῃ ἐκκλησίας Λιβέριος προῆστο, τῆς δὲ τῶν Ἀλεξανδρείας Ἀθανάσιος, καὶ τῆς τῶν Κωνσταντινουπόλ, Εὐδόξιος, τῆς Ἀρείου θρησκείας διδάσκαλος.

ΟΥΑΛΕΝΤΙΝΙΑΝ. βασιλεὺς Ῥωμαίων. ὃς ἀφῃρέθη τῆς μητρὸς Ἰουστίνης, παρεκτραπεὶς τῆς ὀρθῆς πίστεως, καὶ ἐξεβλήθη τῆς βασιλείας. καὶ ἦλθεν πρὸς Θεοδόσιον, ἐπαιδεύθη τὴν ὀρθὴν πίστιν. ἔλεγε γὰρ αὐτῷ ὁ Θεοδόσιος, τὴν βασιλικὴν παράταξιν ἐσάναι, οὐ διὰ ὅπλων, ἀλλ' ἐξ ἀγαθῶν προφάσεων. καὶ οἷα φησὶν Οὐαλεντινιανὲ παρὰ τὰ ὑποτεταγμένα βασιλέων ὑπουργοῦντος τῷ τραπέζῃ, τὴν νίκην καταρραθεῖσαν, καὶ τοὺς πολεμίους ὑποταχθέντας, ἀποτελεῖς γενόμενα τῶν πραγμάτων κινδύνου. οὕτω καὶ Κωνσταντῖνος ὁ μέγας ἀνορθωθείς, Λικίνιον τὸν τύραννον ἐν ναυαγίῳ διέφθειρεν. οὕτω καὶ Οὐαλεντινιανὸς ὁ σὸς πατὴρ διετήρησεν τὴν βασιλείαν, καὶ ἀβλαβῆ παρὰ τῶν πολεμίων ἰδίων ἐτέλεσεν, τοῦ Θεοῦ συνδικοῦντος αὐτόν. καὶ μάχας ἀριθμήτους καὶ νίκας ἀπίστους ἐδείξατο, πολλοὺς βαρβάρους διαφόρους ἀνελών. Οὐάλης δὲ ὁ θεῖος ὁ σὸς, τὸν Θεὸν διασπαράττων, ἐμίανε τὴν ἐκκλησίαν ὁ βέβηλος, διὰ τῆς σφαγῆς τῶν ἁγίων, καὶ ἐξορίας τῶν ἱερέων. ὃς τῇ τοῦ Θεοῦ βουλήσει, ὑπὸ τῶν Γότθων πολιορκηθείς, ἐκαύθη. ὀρθῶς τὸν Χριστὸν σέβεται ὁ σὸν ἀδίκως σε ἐκβαλών. ἡ σὴ ἀπιστία, Μαξίμῳ εὐχέρειαν συνεπέσχεν. εἰ τὸν Χριστὸν οὐ βλέπομεν, τίνα παρακαλέσομεν μαχόμενοι; ταῦτα καὶ πλείω ζητῶν νικητὴς Θεοδόσιος Οὐαλεντινιανὸν, εἰς τὴν ὀρθὴν πίστιν μετήγαγε.

ΟΥΑΛΗΣ, βασιλεὺς Ῥωμαίων. ὃς κακοδόξαις, καὶ συνηγορῶν τοῖς αἱρετικοῖς, εἰς τὴν ὁδὸν τῶν ἰδίων πατέρων ἐπορεύετο. καὶ γὰρ ἐπισκόπους εἰς ἐξορίαν ἔπεμπε, καὶ πρεσβυτέρους, καὶ διακόνους, & μοναχούς, Τατιανοῦ τότε ἄρχοντος Ἀλεξανδρείας. καὶ πολλοὺς τῶν Χριστιανῶν ἐβασάνισε, καί τινας πυρὶ παρέδωκε. ταῦτα δὲ πάντα μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Ἀθανασίου. οἱ οὖν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὀρθόδοξοι, ἐλεηθήσεσθαι νομίζοντες ὑπὸ Οὐάλεντος, πρεσβείαν ἔπεμψαν πρὸς αὐτὸν ἐν Νικομηδείᾳ τυγχάνοντα, πέμψαντες ἱερατικοὺς ἄνδρας ὀγδοήκοντα, ὧν ἡγοῦντο Θεόδωρος, καὶ Κούρβαγος, καὶ Μενέδημος. οὓς ἅπαντας σὺν τῷ πλοίῳ ὑπαφθῆναι προσέταξε. καὶ πάντες σὺν τῇ νηῒ κατεφλέγησαν, μέχρι Δακιβίζων δ' πλοῖον διαμεῖναν, κἀκεῖσε διελύθησαν. ὅτι δὲ βάλεντος Οὐάλεντος, Λουκιός τις ἐπίσκοπος τῆς τῶν Ἀριανῶν αἱρέσεως, τολμήσας ὡς λύκος τὴν ἐκκλησίαν ἐπεπήδησεν.

πήδησεν. ὁ δὲ Πέτρος εἰς τὴν Ῥώμην ἀπέφυγε. ὁ δὲ Λούκιος τοσαῦτα συνεδείξατο, οἷα οὐδὲ ἐν τοῖς διωγμοῖς τῶν Ἑλλήνων ἐγένετο. πεῖσι γὰρ χιλιάδας ἀπέκτεινεν ἀναιρεθέντας, καὶ πορθουμένας κατὰ τὴν ἔρημον τοὺς θεοσεβεῖς ἄνδρας.

A petum fecit. Petrus vero Romam aufugit. Lucius vero talia facinora patrauit *in Christianos*, qualia ne in Græcorum quidem, id est, *gentilium*, perſecutionibus patrata fuerunt. Nam tria hominum millia emiſit, qui viros pios in deſerto trucidarent, diriperent, & *de medio tollerent*.

ΩΡΕΙΟΝ. Ὃ ταμεῖον. ἐν τῷ καλουμένῳ Ὡρείῳ, ὅ ἐστι μόδιος, ἕστα νῦν ἵσταται κίονες πρὸς τῷ οἴκῳ κρατῆρος, ὃς νῦν ἐστὶ τῆς Μυρελέου, ἵστατο μόδιος χαλκοῦς. ᾧ ζήτει πρὸς τοῦτον ἐν τῷ Μανάιμ.

Latinum eſt vocabulum a Græcis recentioribus, voce nonnihil mutata, vſurpatum. Locus in quo frumenta ſeruantur. HORREVM. In eo, quod vocatur Horreum, hoc eſt, Modius, *N. L. fortaſſe ſic appellatur menſura, qua frumentum metimur, & quæ in horreis ad frumenta metiendum eſſe ſolet.* vbi nunc ſtant columnæ. Ante Crateri domum, quæ nunc eſt Myrelei, ſtabat æreus modius. Qua de re quære in voce Manaim.

ΩΡΟΣ. Ἀλεξανδρεὺς γραμματικὸς παιδεύσας ἐν Κωνσταντίνου πόλει. ἔγραψε περὶ διαφόρων. ὅπως τὰ ἐθνικὰ λεκτέον. λύσεις προβλημάτων τῶν Ἡρωδιανοῦ, πίνακα τῶν ἑαυτοῦ. περὶ ἐγκλιτικῶν μερῶν. ὀρθογραφίαν στοιχεῖον. περὶ τῆς ει διφθόγγου. ὀρθογραφίαν περὶ τῆς αι διφθόγγου. στοιχεῖον. ᾠδολόγιον περὶ γραμμῆς.

ORVS, Alexandrinus Grammaticus, qui Conſtantinopoli docuit. Scripſit de *vocalibus ancipitibus, quæ duo tempora habent, longum, & breue, quæ modo producuntur, modo corripiuntur, a. i. u. vt apud Homerum Iliad. E. pag.* 185. *v.* 34. Ἀρὴς Ἄρες βροτολοιγὲ, & Ἴτυς, & ἴτυς, & ὕδωρ. *Hom. Iliad. Δ'. pag.* 237. *v.* 34. Καίειν ὕδωρ φορέοις. *at* ὑδατόεις. *Epigr. lib.* 1. *pag.* 4. *v.* 3. πολὺ ὑδατόεντα. Quomodo Gentilia *ſint* efferenda. Solutiones propoſitionum Herodiani. Tabulam ſuarum *rerum*. De encliticis particulis. Orthographiam, id eſt, *recte ſcribendi rationem*, ordine alphabetico. De *ει* diphthongo. Orthographiam de *αι* diphthongo. Contra Phrynicum ordine alphabetico. Florilegium ſententiarum.

ΠΑΜΠΡΕΠΙΟΣ. ἔστι μέγα τοῦτο Ζηνωνι ἐδωκήθη. ἦμος μὲν ὢν Θηβαῖος τῷ γένει Αἰγύπτιον. φύσει δὲ πρὸς ἀπάσας ἀρετὰς εὐφυὴς χρησάμενος. ἔρχεται εἰς Ἀθήνας, καὶ τοῦτο τῆς πόλεως γραμματικὴς αἱρεθεὶς, συχνά τε ἐπαίδευσεν ἔτη. καὶ ἐπαιδεύθη ὁμοῦ ὅσα ἦν σοφώτερα ὑπὸ τοῦ μεγάλου Πρόκλου. ἀφεθοληθεὶς δὲ αὖτις πρὸς Θεαγένη τινὰ τῶν ἐκεῖ ἡμεδαπῶν συγκρίσεις, ὑβρισθεὶς ὑπ' ἐκείνου, καὶ μείζονος ἢ ἐγχειρῶν διδάσκαλον ὑπ' αὐτοῦ πειρασθεὶς σκώψεως, ἦλθεν εἰς Βυζάντιον. τὰ μὲν ἄλλα ἀγαθὸς, καὶ χρηστὸς φαινόμενος. ὡς δὲ ἐν Χριστιανοῖς πᾶσιν ἐχούσῃ πόλῃ, ὃ Ἑλληνικὸν αὐτοῦ τὸ θρησκείας ὄντα ἔχον ὑποκείσιν, ἀλλὰ μὴ παῤῥησίας προδήλως δεικνύμενον, εἰς τὸ καὶ ἕτερα τὸ ἀῤῥήτου σοφίας εἰδέναι ὑπόνοιαν ἦγε. συναράντα δ' αὐτὸν ὁ Ἴλλος ἡδέως δέχεται. καί τι καὶ δημοσίᾳ ποίημα ἀναγνόντα, λαμπρῶς τε ἐτίμησε, καὶ σιτήσιν ἔδωκε. τὸν μὲν αὐτὸς ἰδίᾳ, τὸν δὲ, ὡς διδασκάλῳ, καὶ ἐκ τοῦ δημοσίου. καὶ ἀπελθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰσαυρείαν, οἱ βασκαίνοντες αὐτῷ σεσωφότες διαβολὴν, τόν τε ἐκ τῆς Ἀθηναίας, καὶ ὅτι μαγγανεύῃ, καὶ μαντεύεσθαι τοῦ Ἴλλου κατὰ τοῦ βασιλέως, πείθουσι τὸν Ζήνωνα.

PAMPREPIVS. Hic apud Zenonem multum potuit. Genere quidem Thebæus, Ægyptius, id eſt, *natus Thebis*, *quæ ſunt in Ægypto*. Sed ingenio præditus ad omnia aptus. *L.* ἅπαντα. Venit Athenas, & a ciuitate delectus Grammaticus, multos *ibi* docuit annos. Simul autem ſub magno Proclo eruditus eſt in omnibus reconditæ ſapientiæ partibus. Cum autem calumnia *quædam* aduerſus ipſum apud quendam Theagenem illius loci *ciuem*, & indigenam, conflata fuiſſet, & *apud illum ille fuiſſet delatus*, ab illo contumelia affectus, & maioribus, quam decebat magiſtrum, inſidiis ab illo tentatus, & *actione calumnioſa grauius exagitatus*, Byzantium iuit. Ac *in* cæteris quidem *rebus* bonus, & probus videbatur: ſed, vt in vrbe, quæ *ſuos incolas* habebat omnes Chriſtianos, ipſius Græca religio, quæ nullam ſimulationem habebat, id eſt, *quam ille nullo modo diſſimulabat*: ſed quæ confidenter, & aperte demonſtrabatur, & *ab eo palam oſtentabatur*, effecit, vt opinionem afferret hominibus, ipſum & alia arcana ſapientia præditum eſſe. Illum igitur *ſibi* commendatum Hillus humaniter ſuſcepit. Quinetiam eum, cum publice quoddam poema recitaſſet, ſplendide, & honorifice tractauit, & ſtipendium *ei* dedit, partim quidem priuatim *de ſuo*, partim vero, e publico, vt Doctori. Cum autem ipſe *Hillus* in Iſauriam abiiſſet, illi, qui inuidebant ipſi, conflata, *confictaque* calumnia, tum ex ipſius ſuperſtitione, tum etiam, quod incantationibus vteretur, & aduerſus Imperatorem Hillo vaticinaretur, perſuadent Ze-

noni, & Berinæ, quæ tunc plurimum poterat, vt ex vrbe *Pamprepius* emitteretur, *ac expelleretur*. Quamobrem ille quidem Pergamon, *vrbem* Mysiæ se confert. Hillus vero, cum audisset, hominem sua causa pulsum esse, eum per tabellarios in Isauriam vocatum recepit, & consiliarium, & contubernalem eum fecit, & (erat enim vir ille ciuilis prudentiæ plenus, *& rerum ciuilium valde peritus*,) eas sui principatus res, ad quas *administrandas* ocium ipse non habebat, administrandas *ipsi* permittebat, *& committebat*, & Byzantium profectus, eum secum assumpsit, *ac adduxit*. Cum autem Marciani conspiratio exorta est, Hillum dubitantem, *& inopia consilii laborantem* ipse confirmauit, tantumque effatus, Prouidentia nobiscum facit, suspicionem præbuit iis, qui subauscultarant, quasi ex quadam obscura prænotione diuinitus hæc dixisset. Cum autem res euenisset, sicut euenit, eius sermonem cum euentu comparantes, ipsum (vt vulgus solet) omnium, quæ præter communem opinionem ipsis accidere videbantur, solum autorem existimabant. Sic quidem de eo sapientes coniiciebant. Si quid vero aliud *in illo viro* fuit, nec pertinaciter negare, nec affirmare possum. Sed tamen *Hillus* & maxima, & minima quæque cum illo primo communicabat. Tunc igitur illo assumpto, Nicæam hybernaturus iuit, siue populi grauem offensionem declinans, siue fatum illud, quod vrbem cædibus infestabat, euitare paulisper volens. Cæterum Hillus, cum esset litterarum amans, in præsentia eruditorum virorum, id est, *præsentibus, & audientibus eruditis viris*, de anima prolixam orationem audire volebat. Cum autem multi ex iis, qui *forte tunc* aderant, ad eius quæstionem varia philosophice responderint, quoniam propter *eorum* discordiam oratio visa est non constare sibi: *sed magnam habere repugnantiam, ideo* Marius dixit Pamprepium. *L.* Γαμπρέπιον posse quæstionem illam propositam, sine lapsu, *& sine vllo errore* soluere, *& feliciter explicare*. Hic autem fuit colore nigro, deformi vultu, scientia, & *professione* Grammatista, id est, *literator*, e Pane Ægypti *vrbe* oriundus, longum tempus ob affinitatem, *& coniugii eius*, in Græcia commoratus. Adductus igitur a Mario ad Hillum, cum orationem de anima diu meditatam, eleganter habuisset, quoniam ignarus inter ignaros (vt Plato dixit) persuadere facilius potest, quam *vir* doctus, Hillus eius artificiosa loquacitate deceptus, eum omnibus Constantinopoleos Doctoribus doctiorem iudicauit. Quamobrem ex publicis *pecuniis, vel ex ærario* multum solatium ipsi largitus, eos, qui Musæa, *Scholas, & literarios ludos* frequentabant, cum delectu, *neglectis scilicet illis, qui nimium erant stupidi, & ad scientias discendas inepti*, docere iussit. Huius igitur

Α νωνα, καὶ τὼ Βηρώνα τότε μέγιστα δυναμένω, τῆς πόλεως ἐκπέμπεται. καὶ ὁ μὲν, ἐς Πέργαμον ἔρχεται τῆς Μυσίας. Ἴλλος δὲ πυθόμενος καὶ τὼ αὐτῷ προσφανῆ ἐληλάσθαι τὸν ἄνδρα, πέμπας ἀναλαμβάνει αὐτὸν ἐς Ἰσαυρίαν. καὶ σύμβουλόν τε αὐτὸν, καὶ συνοίκιον ποιεῖται. καὶ (ἦν γὰρ πολιτικῆς συνέσεως ἔμπλεως) τὰ τῆς ἀρχῆς αὐτῷ, ποῖς ἃ μὴ σχολὴ ἦν, διοικεῖν ἐπέτρεπεν, ἐλθών τε ἐς Βυζάντιον συμπαρέλαβεν αὐτόν. καὶ ὅτε ἐξῆρεν ἡ Μαρκιανοῦ σύστασις, ἀποστῶτα τὸν Ἴλλον, αὐτὸς ἐπεθάρσυνε. καὶ τοσοῦτόν γε Β ἐπῶν, ὅτι τὰ τῆς προνοίας μᾶλλ' ἡμῶν ἔστι πεπραγμένα, παρέσχεν ὑποψίαν τοῖς τότε παρακούσασιν, ὡς ἐκ τινος ἀδήλου ταῦτα θεόθεν προγνώσεως. καὶ ἐκβάντος, ὥσπερ δὴ καὶ ἔξεβη, τῷ τέλει, ποῖς τὼ τύχω τὸν ἐκείνου λόγον συμβάλλοντες, αὐτὸν πάντων αἴτιον (οἷα φιλεῖ ὅμιλος) μόνον ὑπελάμβανον τῆς παραδόξου αὐτοῖς ἀποβαίνειν δοκούντων, οὕτω μὲν οἱ σώφρονες περὶ αὐτοῦ ἐλάλουν. εἰ δέ τι καὶ ἄλλο ἐν, οὔτε ἰσχυρὸς ἀπελεῖν ἔχω, οὔτε πείθεσθαι. ἀλλ' ὅμως καὶ μέγα, καὶ ἐλάχιστον αὐτοῦ ποιοῦντα ἀεὶ συνῆν. καὶ τότε πίνων λαθὼν αὐτὸν, εἰς C Νίκαιαν ἦκε χειμάσων. εἴτε τὼ ἐκ τῆς δήμου δυσμένειαν ἐκκλίνων, εἴτε ὅπῃ ταῖς σφαλαῖς τὸν ἔλαττα τὼ πόλιν ἐκτρέπεσθαι δαίμονα ποῖς ὀλίγον ἐθέλων. ὁ Ἴλλος φιλόλογος ὤν, ὑπὸ προοιμίῳ ἀνδρὸς λογίου, διεξοδικὸν περὶ ψυχῆς ἐβούλετο ἀκοῦσαι λόγον. πολλῶν δὲ τῶν παρατυχόντων ποῖς πᾶσιν αὐτοῦ ποικίλα φιλοσοφησάντων, ἐπεὶ δὲ ἐξ ἀσυμφωνίας ὁ λόγος ἀσύστατος ᾤφθη, Μάριος ἔφη δύνασθαι Γαμπρεπίῳ D τοῦτο ἀδιαπτώτως ὑπολύειν. ὦ δὲ οὗτος μέλας τὼ χροιᾶ, ἐλεεινὸς τὰς ὄψεις. Γραμματικὸς τὼ ὑπῃμίλω. ἐκ Πανὸς ὁρμώμενος τῆς ἐν Αἰγύπτῳ, πολὺν χρόνον κατ' ὑπηλικίαν ἀφικέσθαι ἐν Ἑλλάδι. ἀφικόμενος οὖν παρὰ Μάριον ποῖς Ἴλλων, καὶ διελθὼν λόγον περὶ ψυχῆς ἐκ χρόνου περφρονημένου κομψῶς, ἐπεὶ ὁ οὐκ εἰδὼς, τῷ εἰδότος, ἐν οὐκ εἰδόσιν, ὡς εἶπε Πλάτων, πιθανώτερος ὑπάρχει, φαναιωτεῖς Ἴλλοις μεμεμψημένῃ γαμυλίᾳ, λογιώτερον αὐτὸν πάντων ἔκεινε τῆς παιδευτῶν τῆ Κωνσταντίνου. διὸ καὶ πολλὼ δεῖς αὐτοῦ ἐκ δημοσίων παραμυθίαν, τοὺς φοιτῶντας ἐς μουσεῖα κατ' ἐκλογὼ ἐκέλευσε παιδεύειν. ἡ μὲν οὖν

εὐδαιμονία τούτου ποιεῖται ἀφορμὴν ἀγαθοῦ πρᾶγμα, πολλῶν αἰτία ἀτυχημάτων ἐγένετο τῇ πολιτείᾳ. ὢν δὲ ὁ Παμπρέπιος Αἰγύπτιος. ποιητὴς δὲ ὤν, καὶ πρὸς ποίησιν εὐφυὴς, ἀφίκετο καὶ Ἀθήναζε, καὶ τὰ ποιητικὰ ἐπιτηδεύσων τὰ ἀναλεξόμενος. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι γραμματικὸν αὐτὸν ἐποιήσαντο, καὶ ὅπως νέοις διδάσκαλον ἔστησαν. ὁ δὲ Φιλότιμος ὤν, καὶ σοφὸν ἑαυτὸν ἐθέλων δοκεῖν φαίνεσθαι, ἀμιλλώμενος τοῖς πρὸς ἀπαίδευσιν. πλὴν Γεγκλου μόνου, καὶ τῶν ἄλλων φιλοσόφων. τῆς δὲ οὐχ οἷός τε ἦν τοῦτο ἀπέσθαι τῆς σοφίας. πρὸς δὲ τὰ ἄλλα τῆς παιδείας οὕτω διεπονεῖτο, καὶ ἐς τοσοῦτον διεγυμνάζετο ὁ Παμπρέπιος, ὥστε ὀλίγῳ χρόνῳ λογιμώτατος ἐδόξε, καὶ πολυμαθέστατος τῶν αὐτόθι παιδείας μετειληχότων, Πλουτάρχου τε τοῦ Ἱερέως αὐδρὸς Ἀθηναίου, καὶ Ἀλεξανδρέως Ἑρμείου τοῦ ῥήτορος. ὧν ὁ κλέος ὑπερβαλεῖν ἑαυτὸν ἐδίωκεν τῆς πολυμαθίας. τέως μὲν πίνων ἐπιμᾶτο πρὸς τῶν Ἀθηναίων οἷα διδάσκαλος ὢν ἀγνώς. μετὰ δὲ ταῦτα ἀρχὴ ἑτέρων πραγμάτων αὐτὸν ἀφανίσαι, μείζων τε, καὶ κακίων, ἵνα μαθωμεν ὡς τῆς τύχης μεταβολὰς ἐλευθούσας ἐκάστοτε ἀπὸ τῶν ψυχῶν πρωτοίας προαιρέσεις, οὐδὲ μιᾶς ἧττον μέθης συμποτικῆς.

ΠΑΤΡΙΚΙΟΣ. Πατὴρ τῶν κοινοῦ. ὁ δὲ πέμπει πρεσβεύσας τοὺς ἐπὶ τῶν χειροφαίνων τῆς συγκλήτου βουλῆς τελειώτας ἀξίας. πατρίκιοι δ' ἄρα ὄντες ἐτύγχανον. ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος ὀργῇ τῇ πρὸς Ἀντίοχον τὸν πραιπόσιτον ἀφαιρεθέντα εἰς καθοσίωσιν, ἐξεφώνησε ἀφαίρεσιν, Εὐνοῦχον ἐν τοῖς πατρικίοις μὴ τελεῖν. διὸ καὶ καθῃρέθη ὁ πραιπόσιτος τῆς τιμῆς, καὶ ἐδημοσιώθη, καὶ τοῖς ἱερεῦσι κατετάγη.

ΠΑΥΠΕΡ. οὕτως ἐκαλεῖτο Κωνσταντῖνος ὁ πατὴρ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. ἀφ' οὗ λιτῶς διαιτᾶσθαι, ὡς μὴ δὲ χίλιον ἀργυρεῦν κεκτῆσθαι εἰς πλῆθος, μὴ δ' ἕτερόν τι πρὸς τρυφὴν βλέπον. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἱεροῖς, καὶ δημοτελέσι διαφορεῖσθαι τὴν ἰδιωτῶν ἀργυρᾶν, καὶ χρυσᾶν σκεύεσι τὰ βασίλεια.

ΠΕΤΡΟΣ ὁ ῥήτωρ. ὁ καὶ μάγιστρος. καὶ ἱστορικός. πρεσβεύσας ὡς Χοσρόην σταλείς, μάλα ἐμβριθὴς τε ὢν, καὶ ἀπάλωπος ἐν ᾧ ῥήτορεύειν, ὥστε καταμαλάξαι φρονήματα βαρβαρικὰ, σκληρά τε, καὶ ὀγκώδη. ἔγραψεν ἱστορίας, καὶ περὶ πολιτικῆς καταστάσεως.

ΠΕΤΡΟΣ. ἐπὶ τοῦ ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ. ἔφασαν δὲ καὶ μέχρι μαγίστρου γενέσθαι. ὃς δὲ καὶ κηδεμόνα τοῖς βασιλεῦσι, κλοπαῖς ἀμυθήτοις ἀπέκναιε. πρᾶος μὲν γὰρ ἦν, καὶ ὡς ἤκιστα

Excerpta ex Suida.

felicitas tale nacta principium, *talemque rerum peragendarum facultatem adepta*, multarum calamitatum Reipublicæ causa fuit. Fuit autem Pamprepius Ægyptius, & cum esset poeta, & ad poesin natura aptus, Athenas etiam iuit, poetico studio res vitæ necessarias *sibi* conquisiturus, *& comparaturus*. Athenienses vero Grammaticum fecerunt, *& crearunt*, & iuuentuti docendæ præfecerunt. Ille vero, cum esset honoris cupidus, & nulli secundus videri vellet, cum omnibus decertabat, excepto solo Proclo, cæterisque Philosophis. Hanc enim *horum nimis sublimem* sapientiam ne attingere quidem poterat. In reliquis igitur primis disciplinis ita elaborauit. Et Pamprepius *in his* adeo se exercuit, vt breui tempore præstantissimus, & doctissimus eorum, qui illic doctrinæ participes erant, id est, *eorum qui literis illic operam dabant, & eruditi erant*, esse videretur, Plutarchi *scilicet*, & Hierii, hominis Athenensis, & Alexandrini Hermiæ Rhetoris, quorum magnæ doctrinæ gloriam superare studebat. Et hactenus quidem ab Athenensibus, vt non ignobilis magister, honorabatur. Postea vero rerum aliarum, maximarum profecto, & pessimarum principium ipsum excepit, vt discamus. Fortunæ commutationes, quæ subinde varias animorum voluntates coarguunt, non minus, quam vlla ebrietas a compotatione manans.

PATRICIVS. Pater reipublicæ. Ille vero mittit Legatos, ordinis Senatorii principes, & ampla dignitate præditos viros. Erant enim Patricii. Imperator Theodosius ob iram, quam conceperat aduersus Antiochum præpositum, læsæ maiestatis reum, *quod coniurasset in Imperatoris Deo sacri caput* edicto vetuit, ne quis eunuchus inter Patricios locum haberet, *ac recenseretur*. Quamobrem etiam ille præpositus amotus est ab honore, & publicatus, id est, *eiusque bonis publicatis*, in Sacerdotum collegium est relatus, *& cooptatus*.

PAVPER. Ita vocabatur Constantius, Magni Constantini pater, quod frugaliter viueret, adeo vt ne multa quidem argentea vasa possideret, nec quidquam aliud ad delicias spectans *haberet*: sed in sacris, & publicis festiuitatibus, *hominum* priuatorum argento, stratisque Regiam ornaret.

PETRVS orator, & magister, & historicus, Legatus ad Chosroen missus, valde grauis, *constans*, & inuictus fuit in arte dicendi, quod ingenia barbarica, dura, & superba demulceret. Scripsit Historias, & de reipublicæ statu.

PETRVS. Hic sub Iustiniano fuit. Celeriter autem etiam ad Magistri dignitatem est prouectus, qui semper, & quotidie *Romanos* Imperatores furtis innumerabilibus depeculabatur. Nam mitis ille quidem fuit, &

insolentiæ minime peritus, *& minime ferox:* Sed omnium hominum furacissimus, & turpium sordium plane plenus, id est, *& sordidissimus,*

Placilla. Vxor Theodosii Magni, quæ pia, & pauperum amans erat, & ipsamet morbo laborantibus, & læsis, *ac aliqua corporis parte mutilatis* inseruiebat, *& ministrabat.* Obiit autem ante maritum. Demonstrauit autem maxime Imperatoris insignem amorem erga ipsam, ipsa Imperatoris ira, qua aduersus Antiochenses est iratus, propter *vxoris* columnam, quam raptantes confregerunt, iniquo animo ferentes, quod Imperator publica tributa ciuitatibus imposuisset per speciem continuorum bellorum, cum & Chrysostomus statuas scripsit, *ac depinxit.*

Pvlcheria. Arcadii filia, Imperatrix, nondum annos 15. nata, Imperium optime administrauit. Fratrem etiam Theodosium erudiit. Cum enim esset sapientissima, & mentem haberet diuinam, suam virginitatem Deo consecrauit, & sorores idem facere docuit, & fratrem in omnibus *ad sapientia, virtutisque regulam direxit, bonis præceptis imbuit, &* moderata est. Mores, & sermonem, incessum, & risum, indumentorum amictum, *vestium non solum induendarum: sed & gestandarum rationem,* & solii, & status Imperatorii figuram edocuit. *L. βασιλικῶς*, id est, *eumque docuit, quomodo in Imperatorio solio sedere deberet, quo corporis cultu, quo vultu, quo gestu.* Ante omnia vero ipsum pietate erga Deum accurate instituit. Pariter autem etiam erga sorores se perpetuo gessit. Multas autem ecclesias, & *multa* pauperum, & peregrinorum diuersoria, & monasteria ipsa condidit, & prouentus *annuos ipsis* destinatos assignauit. Et præter alia sexcenta *eius* præclara facinora, *præter innumerabiles res, quæ feliciter ipsi successerunt,* sæpe etiam numen diuinum ei apparuit, *eique manifestam sui numinis præsentiam Deus ostendit.* Sorores vero *eius fuerunt* Arcadia, & Marina. Ille vero, *Theodosius*, natura socors, & inconsideratus in omnibus quidem erat, præcipue verò *sic se gerebat* erga illos, qui se subiiciebant ipsi, id est, *qui per supplices libellos ei oblatos, ab eo petebant aliqua* beneficia, *munera, vel priuilegia. Nam* non lectis literis *ipsorum, inconsiderate* subscribebat. Quo sapientissima Pulcheria semel animaduerso, ipsum callide subiit, id est, *circumuenit*, cum scilicet Eudociam eius vxorem in seruitutem sibi dono datam accepit *per suum libellum supplicem ei oblatum*, quem etiam ille subscripserat non ante lectum. Quamobrem postea a Pulcheria acriter est obiurgatus. Pulcheria Nestorium adeo oderat, vt qui illum amabant, rumorem spargerent, *ideo Pulcheriæ Nestorium exosum esse*, quod Nestorius Pulcheriam criminatus fuisset ob incestum cum fratre suo Theodosio Imperatore *commissum.* Et propterea illa illum tanto odio prosequebatur. Ipsam enim conuiciis infectabatur, *& grauiter reprehendebat* ob illius temporis magistrum nomine Paulinum. *N. L.*

σα ὑβρίζειν ἐᾶσθαι. κλεπτίστατος δὲ ἁπάντων ἀνθρώπων, καὶ ῥύπου αἰσχροῦ ἀτεχνῶς ἀνάπλεως.

ΠΛΑΚΙΛΛΑ. γαμετὴ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου, ἥ ἦς εὐσεβὴς, καὶ φιλόπτωχος ὡς, καὶ δι' ἑαυτῆς τοῖς νοσοῦσι, & τοῖς λελωβημένοις ὑπηρέτει. προῆκτο δὲ τῆς αὐθρὸς ἐτελεύτησεν. ἔδοξε δὲ μάλιστα ὃ πρὸς αὐτὸν τῷ βασιλέως φιλόστοργον, ἢ ὀργὴ τοῦ βασιλέως, ὧν κατὰ Ἀντιοχέων ὠργίσθη, δι' ὧν κατέσκαψαν σύραντες τοὺς στήλας, ἀγάλματα τῶν δι' ὧν ἐπέθηκε τέλη δημόσια ὁ βασιλεὺς ταῖς πόλεσι προφάσει τῶν συνεχῶν πολέμων. ὅτε καὶ ὁ Χρυσόστομος τοὺς ἀνδριάντας ἔγραψε.

ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ. Ἀρκαδίου θυγάτηρ βασιλίς. ιε'. ἐτῶν οὔπω τυγχάνουσα. ἄρξασα τοῦ βασιλείου διῴκει. ἐπαίδευσε δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν Θεοδόσιον. σοφωτάτη γὰρ οὖσα καὶ θεῖον νοῦν κεκτημένη, τῷ τε ἰδίῳ παρθενίαν τῷ Θεῷ προσῳμόσατο, καὶ τὰς ἀδελφὰς ὅμοιον προάξαι ἐδίδαξεν. εἰς πᾶσι δὲ τὸν ἀδελφὸν ἐκαιόνιζεν. ἦθος τε, καὶ λόγον, βάδισμα, καὶ γέλωτα, καὶ ἐνδυμάτων περιβολῆς, καὶ χῆμα καθέδρας, & σχέσεως βασιλικῶς ἐξεπαίδευσε. προῆκτο δὲ τε ἀπάντων, ἢ εἰς τὸ θεῖον εὐσεβεῖν αὐτὸν ἐπιμελῶς ἐδίδασκεν. ὡσαύτως δὲ καὶ περὶ τὰς ἀδελφὰς διεκρίνετο. πολλὰς δὲ ἐκκλησίας, καὶ πτωχεῖα, καὶ ξενῶνας, καὶ μοναστήρια αὐτὴ κτησαμένη, καὶ προσόδους ἀφώρισεν, καὶ προῆκτο ἄλλοις μυρίοις κατορθώμασι πολλάκις αὐτὴ & ὃ θεῖον ἐφαίνετο. αἱ δὲ ἀδελφαὶ, Ἀρκαδία, & Μαρίνα. ὁ δὲ, Φύσει νωθὴς τε, καὶ ἀπερίσκεπτος ἐς πάντα μὴν ὑπῆρχε. μάλιστα δὲ ἐς τοὺς ὑποβαλλομένας αὐτῷ χάριτας ἁπλουστάτως ὑπέγραφεν. ὅθεν ἡ σοφωτάτη γνοῦσα ποτὲ Πουλχέρια, σοφὸς ὑπῆλθεν αὐτὸν, δωρεὰν ὑπολαβοῦσα δῆθεν προῆκτο δουλείαν τὴ ἑαυτῆ γαμετῇ Εὐδοκίαν. ᾧ καὶ καθυποχειρίας μὴ προτέρῳ αἰανγοεῖ, ὕστερον δῆλος ὠφείλετο πᾶσι τῆς Πουλχερείας. Ἡ Πουλχερεία τοσοῦτον ἐμίσῃ τὸν Νεστόριον, ὡς τοὺς φιλοῦντας αὐτὸν, ἀξιοῦν λέγειν ὅτι πορνείαν προῆκτο τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς Θεοδόσιον τὸν βασιλέα διέβαλε Πουλχερείας Νεστόριος. καὶ λέγεται οὕτως ὑπ' αὐτῆς ἐμισεῖτο, ἐλασιδρᾷ γὰρ αὐτῷ, εἰς τὸν τότε μάγιστρον Παυλῖνον λεγόμενον.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [384] - 68

ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ. Γουλχερείας τῆς ἀοιδίμου. ἡλὶ ἵστατο ἐν τῇ Χαλκῇ, πλησίον τοῦ παλατίου, ὡς τοὺς τὸν ἀβέπαπον.

A

PVLCHERIA. Illius inclytæ Pulcheriæ ſtatua in Chalce ſtabat, prope Palatium, cum ad ambulacrum itur.

ΠΡΙΣΚΟΣ. Πανίτης σοφιστής. μαρτυρεῖ ὅτι τῶν χρόνων Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ. ἔγραψεν ἱστορίαν Βυζαντιακὴν, καὶ κατ' Ἀτταλον ἐν βιβλίοις ὀκτὼ, μελέτας τε ῥητορικὰς, καὶ ἐπιστολάς.

PRISCVS. Panites Sophiſta, qui fuit temporibus Theodoſii iunioris. Scripſit hiſtoriam Byzanticam, & Attalicam, lib. 8. & Declamationes Rhetoricas, & epiſtolas.

ΠΡΙΣΚΟΣ. υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. καὶ ζητεῖ αὐτὸν πλατύτερον ἐν τῷ Πείσκῳ.

PRISCVS. Magni Conſtantini filius. Quære fuſius in voce Πείσκος.

ΠΡΟΚΛΟΣ. τοῦ βασιλέως Ἰουστίνου Κοιαίστωρ. ἀνὴρ δίκαιος. καὶ χρημάτων ἀφαφανὴς ἀδωρότατος. διὸ δὴ, οὔτε νόμον τινὰ οὐ πέπαυκεν ἐγραψεν, οὐδὲ τι τῶν κειμένων κινεῖν ἤθελε.

B

PROCLVS. Imperatoris Iuſtini Quæſtor, vir iuſtus, id eſt, *bonus*, & manifeſte a pecuniarum donis abſtinentiſſimus, id eſt, *integerrimus, adeo vt nullis muneribus ſe corrumpi pateretur.* Quamobrem etiam nec vllam legem temere ſcripſit, nec vllum de veteribus inſtitutis mutare voluit.

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ. Ἰλλούστριος, Καισαρεὺς τῆς Παλαιστίνης, ῥήτωρ καὶ σοφιστής. ἔγραψεν ἱστορίαν Ρωμαϊκὴν, ἥρωας τοὺς πολέμους Βελισαρίου. πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ Λιβύην πραχθέντα. γέγονεν ὑπογραφεὺς χρημάτων Βελισαρίου. καὶ ἀκόλουθος τοῖς πόνοις συμβαίνουσι πολέμοις τε, καὶ πραξεσι τοῖς αὐτοῦ συγγραφείσας. ἔγραψε καὶ ἕτερον βιβλίον, τὰ καλούμενα ἀνέκδοτα τῶν αὐτοῦ πράξεων. ὡς δὲ ἀμφότερα τὰ βιβλία θ'. Τὸ βιβλίον Προκοπίου τὸ καλούμενον ἀνέκδοτα ὕβρεις, καὶ Κωμῳδίας Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως πρὸς ἐχθ, ὧν τῆς αὐτοῦ γυναικὸς Θεοδώρας. ἄλλα μὲν ὧν αὐτοῦ Βελισαρίου, καὶ τῆς γαμετῆς αὐτοῦ.

C

PROCOPIVS. In æde ſancti Procopii magni martyris, in teſtudine, cuiuſdam eunuchi ſtatua ſtat, in cuius pectore ſcripſit, *ſcriptum eſt*, Qui tranſtulerit, *ſuoque loco mouerit hæc* thematia, id eſt, *res hic ſitas*, laqueo tradatur, *ac ſtranguletur.* Hæc autem ſtatua fuit Platonis cubicularii, qui temporibus Baſiliſci crematus fuit. Cum autem eius parentes poſtulaſſent ab Imperatore, vt monumenti cauſa, aduerſus eos, qui Imperatori aduerſabantur, eunuchus ille Plato ſtatua donaretur, *quæ ſupra columnam collocaretur, Imperator hoc* non impediuit, *ſed ipſis conceſſit.* Cum vero magni martyris ædes renouaretur, *hæc ſtatua* in circum equeſtrem tranſlata eſt. Eunuchi vero ædes in teſtudine ſeruantur, *& nunc etiam extant.*

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ. ὅπου ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Περκησίου ἐν τῇ χηλώνῃ, ἵσταται Εὐνούχου τινὸς ἡλικ. ἧς ἐν τῷ στήθει ἔγραψαν. ὁ μεταθεὶς ἀναίτια τοῦ βασιλέως ἀποθάνοιτο. ἐπὶ δὲ ἡ στήλη Πλάτωνος κουβικουλαρίου. ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Βασιλίσκου, πυρίκαυστος γέγονε. τῶν δὲ γονέων αὐτοῦ αἰτησαμένων τὸν βασιλέα εἰς μνημόσυνον τοῖς ἀπαίδευτοι βασιλεῖ στηλωθῆναι τὸν Εὐνοῦχον Πλάτωνα, ὁ δὲ κωλύσειν. ἐν δὲ τοῦ ἀναστηλίζεσθαι τὸν τοῦ μεγαλομάρτυρος νεὼν, μετετέθη εἰς τὸ ἱπποδρόμιον. οἱ δὲ οἶκοι τοῦ Εὐνούχου σώζονται ἐν τῇ χηλώνῃ,

D

PROCOPIVS. In æde ſancti Procopii magni martyris, in teſtudine, cuiuſdam eunuchi ſtatua ſtat, in cuius pectore ſcripſit, *ſcriptum eſt*, Qui tranſtulerit, *ſuoque loco mouerit hæc* thematia, id eſt, *res hic ſitas*, laqueo tradatur, *ac ſtranguletur.* Hæc autem ſtatua fuit Platonis cubicularii, qui temporibus Baſiliſci crematus fuit. Cum autem eius parentes poſtulaſſent ab Imperatore, vt monumenti cauſa, aduerſus eos, qui Imperatori aduerſabantur, eunuchus ille Plato ſtatua donaretur, *quæ ſupra columnam collocaretur, Imperator hoc* non impediuit, *ſed ipſis conceſſit.* Cum vero magni martyris ædes renouaretur, *hæc ſtatua* in circum equeſtrem tranſlata eſt. Eunuchi vero ædes in teſtudine ſeruantur, *& nunc etiam extant.*

ΠΡΟΠΟΝΤΙΣ. ἡ πρὸ τοῦ Πόντου θάλασσα ἐν τοῖς Βυζαντίῳ ἐπικειμένη.

PROPONTIS. Mare ante Pontum, Byzantio vicinum.

ΡΟΥΦΙΝΟΣ. οὗτος ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ. βαθυγνώμων ἀνὴρ ἦν πρὸς, καὶ κρυψίνους. ἦσθμ' οὗτος τε, καὶ Στελίχων, ἐπίτροποι τῶν Θεοδοσίου παίδων. ἀμφὶ τὰ πράγματα * σεσηρπάζουν, ἐν τοῖς πλείστοις ὅ κράτος πᾶν ἔλαβον, καὶ οὐδεὶς εἶχεν ἴδιον οὐδὲν εἰμὴ τύχης ἔδοξε. δίκη τε ἅπασι τοῖς τύχοις ἐδικάζοντο. καὶ πολεῖ τοῦ ὄχλος τῶν περιόντων εἴπου τινὶ χωρίου ἦν ἀρχὴ πάντων δικῶν

* al. σωαρπάζειν

RVFINVS. Hic ſub Theodoſio fuit. Homo profundo conſilio præditus, & occultator animi, *vel, qui ſuum animum, mentem, & conſilium occultabat.* Hic autem, & Stilico, *L.* Στελίχων, erant tutores filiorum Theodoſii. Ambo omnia rapiebant, in diuitiis imperium ponentes, *ſuamque potentiam in opibus collocantes.* Nec quiſquam quidquam habebat proprium, niſi his placuiſſet. Omneſque cauſæ apud hos iudicabantur, *& de controuerſiis omnibus apud hos Iudices diſceptabatur.* Magnaque multitudo circuncurſantium erat, ſi forte alicui prædium *aliquod* fuiſſet locuples,

& fertile. Nam *eius* dominus confestim corripiebatur, accusatione speciosa, *& probabili aduersus ipsum* conficta, per quorundam *emissariorum* subornatorum insidias. Et ille, cui fiebat iniuria, iniuriam patiebatur, *& iniuste condemnabatur*, ipso iniuriæ autore iudicante, *& sententiam pronuntiante*. Rufinus autem eo immensæ, ac improbæ auaritiæ processit, vt vel ipsa publica mancipia venderet, & quotquot publica dicasteria, *sine prætoria essent, in quibus ius diceretur, in his omnibus Iudices* omnes Rufino iudicarent, *& in eius gratiam de controuersiis sententiam pronuntiarent, eius libidini fœde seruientes*. Ac adulatorum turba circa eum magna fuit. Adulatores vero, heri quidem, & nudiustertius, id est, *nuper, nec ita dudum* cauponis inseruierant, vt & subsellia purgarent, & pauimenta verrerent. Iam vero chlamydes egregie prætextatas gestabant, & aureis fibulis vestes constrictas ferebant, & sigillis auro inclusis digitos ornabant. Pleraque vero contra Rufinum *crimina* reperias in Eunapii Sardiani Chronographia, sub Arcadio, & Honorio. Cum *autem* isti verbo tenus Imperium haberent, *re tamen ipsa* totus principatus, & potestas, in Oriente quidem, penes Rufinum, in Occidente vero, penes Stiliconem erat. *L. Σπλίκωνος. Et ex istorum arbitrio totum Imperium pendebat.* Et omnes causæ apud ipsos pro *ipsorum* potestate, *ac imperio* disceptabantur. Et ille victor abibat, qui magna pecunia sententiam *secundum se* redemerat, *vel* familiaritate Prætoris beneuolentiam sibi conciliarat. Possessiones vero, quarum domini vno omnium ore felices prædicabantur, ad hos transibant. Nam alii quidem *eos* muneribus placabant, & horum calumnias *hoc modo* fugiebant. Alii vero, sua *ipsis* donabant, vt magistratu potirentur, aut aliquam aliam ciuitatum pestem *his donis* redimerent. Cum autem omne *calamitatis, ac insignis* improbitatis genus in vrbibus vigeret, opulentia quidem, in Rufini, & Stiliconis domum vndique confluebat. *L. Σπλίκωνος.* Paupertas vero, locis in omnibus, *hominum* olim opulentorum domos peragrabat, *& in iis habitabat*. Imperatores vero nihil sentiebant eorum, quæ fiebant: sed ea tantum scribebant, quæ Rufinus, & Stilico iussissent. Cum autem immensas opes isti iam congessissent, Rufinus iam Imperium quoque sibi ambire, *& affectare cœpit*, *& hoc* in somnis agitabat.

A τε, καὶ βύκαρτον, καὶ ὁ δεσπότης βύβις σωτὴρ παρὰ κατηγορίας πεπλασμένης βιάζηται, ἀφ' ὧν ὑπ' ἀλλήλων ἀνδραποδιζόμενος. καὶ ὁ ἀδικούμενος ἠδικεῖτο, τῆς ἀδικουμένου κείνοντος. ἐς τοῦτο δὲ ὁ Ρυφῖνος ἐχώρησεν ἀμέτρου κάκου πλεονεξίας, ὥστε καὶ αὐδράποδα δημόσια ἀπημπόλα. καὶ ὅσα δημόσια δικαστήρια, Ρουφίνῳ πάντες ἐδίκαζον. καὶ ὁ τὴν κλαῖναν περὶ αὐτὸν ὄχλος ἦν πολύς. οἱ δὲ κάμακες, ἀρτίως μὲν, καὶ παρ' ὀλίγον διεφθαρκότες ἅπαν πλοῦτον, καὶ τὰς τὰ βάθρα καλιώδη, καὶ τοὺδαφος κορεῖν. ἄρτι δὲ χλαμύδας ἅς τε βυσσίνους ἐνδεδυκότες, καὶ ῥάβδους χρυσᾶς ἀφαπερτερημένοι, καὶ σφραγῖσι χρυσοδέτοις διεσφιγμένοι. τὰ δὲ πολλὰ τοῦ Ρουφίνου βύβις ἐν τῇ τοῦ Σαρδιάνου Εὐναπίου χρονογραφίᾳ, ὅτι Ἀρκαδίου, καὶ Ὠνορίου. τούτων ἄρχει ὀνομάτων ἐχόντων ὅ κράτος, ἡ πᾶσα ἀρχή, καὶ δυνάμις ἐν τῷ μὲν τῷ ἑώᾳ, τοῦ Ρουφίνου. τῷ δὲ τῷ ἑσπέρᾳ, ὅτι Στελίχωνος γνώμη. δίχα τε πάσαι πρὸς αὐτοῖς κατ' ἐξουσίαν ἐκείνοντο. καὶ ὁπόσα κεκτητικὸς, ὁ χρημάτων τῷ ψάφον ἀνούμενος πολλῶν, οἰκειότητι τῷ τοῦ δικαίζοντος ὀλιγαπόμενος βύνοιαν. κτήματα δὲ, ὅσα τοῖς κυρίοις ἐν τοῖς ἀπάντων ἐποίᾳ σώμασιν βιβαίμονας ὀνομάζεσθαι, μετὰ ταῦτα τούτοις. τῶν μὲν διαρρεᾶς ἁρπαζόντων, καὶ τούτων δ' συνεφαπτεῖσθαι ἀφαρυόντων. ἑτέρων δὲ τὰ οἰκεῖα παρεμένων ὑπὲρ τοῦ τυχεῖν ἀρχῆς, ἢ ἄλλον τινὰ πρίασθαι τὴν πόλεων ὄλεθρον. πρῶτος δὲ Ἑλλάδος πονηρίας τῆς πόλεσιν ὀλιγοπλέοντος, ὁ μὲν ἀπαναλώθη πλούτος ἐς τὸν Ρυφίνου, καὶ Στελίχωνος οἰκείαν ἐξορρέει. ἡ δὲ πενία, καὶ πρώτα τόπον ἐκέμετο καὶ τὸν πάλαι πλουτοῦντων οἰκίας. ἠφάνιστο δὲ τὴν γνωμῶν οἱ βασιλεῖς ἐκείνος· ἀλλ' ἔγραφον μόνον ὅσα Ρουφῖνος ἐπέπαττε, καὶ Στελίχων. ἐπεὶ δὲ ἄπαιστος ἦν αὐτοῖς πλοῦτος σωρευόμενος, ἤδη καὶ τὸν βασιλείαν ἑαυτῷ μᾶσθαι ὁ Ρουφῖνος ὠνέομαι.

B

C

Salvstivs. Aulæ præfectus sub Iuliano. Vir fuit insigni, & eximia humanitate præditus, qui adeo mansuetus, & benignus erga omnes fuit, vt Marcellum illum, qui (quo tempore Cæsar ipsum contumelioseque tractarat) perterritus erat, ob res ante gestas, quamuis puer conuictus fuisset seditionis, ob amicitiam, qua Constantium prosequebatur, *humaniter exceperit*, & illi *quidem* adolescentulo pœnas inflixerit, ipsum *quidem* ab illo præ cæteris Constantium amatum.

D

ΣΑΛΟΥΣΤΙΟΣ. ὁ τῆς αὐλῆς ἔπαρχος ἐπὶ Ἰουλιάνου, ἀνὴρ ἐν ἄφθορος πεπαιδευμένος εἰς φιλανθρωπίαν. ὃς γε τοσοῦτον ἠμέρωτο, καὶ πραότητος ἐπῆρχεν εἰς ἀπάντας, ὥστε τὸν Μάρκελλον ἐκεῖνον, τὸν ἐν ἐν ἐν, Καίσαρι ὑβριστικῶς αὐτῷ χρησάμενος, πάνυ παιδιᾶ ὄντα, ἀφ' ὧν προεγκλήματα, καὶ τοι τῶν παιδὸς ἐλεγθέντος ἐπάρξαντος Κωνσταντίου φιλίαν, τῷ νεανίσκῳ τὴν δίκην ἐπέθηκε. τὸν δὲ

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [384] - 70

Μαρκελλον, & Ἀμφιθέοντος ἐτίμησε.

A sum vero Marcellum insigni honore affecerit. *N. L. Videtur locus mutilus.*

ΣΑΛΟΥΣΤΙΟΣ. ὕπαρχος πραιτωρείων. ὃς προεβάλετο βασιλέα Βαλεντινιανόν, ὁ δὲ βασιλεύσας, διεδίξατο αὐτῷ. καὶ ἔδοκε προσθήκατα, ἵνα εἴ τις ἠδίκηται πρὸς αὐτοῦ, προσέλθῃ τῷ βασιλεῖ. ὑπὸ τοῦ δὲ προσῆλθεν. ἰὼν γὰρ ἀγνώτατος ὁ Σαλούστιος. ἔτυχε δὲ ὁ Βαλεντινιανὸς, τὸν πραιπόσιτον Ροδάμον, ἀδικήσαντα Βερενίκῃ πινὰ χόρεν, ἧς προσελθούσης τῷ βασιλεῖ, ἔδωκε δίκασὴν Σαλούστιον. ὁ δὲ κατέδικασε τὸν πραιπόσιτον. καὶ τούτου καταφρονήσαντος, τὸν πραιπόσιτον εἰς τὴν ἱππικὴν, πυρὶ παρέδωδωσι. καὶ τῷ κτῆσιν τῶν ἀρχιθυνούχου τὴν χόρα δίδωσι. καὶ φοβηθέντες, πάσης ἀδικίας ἀπέχοντο.

Salvstivs. Præfectus Prætorio, qui Valentinianum designauit Imperatorem. Hic vero creatus Imperator, Imperium per successionem susceperit. *L. διδίξατο ἀρχὴν.* & edicta proposuit, vt, si quis ab ipso *Salustio* fuisset affectus iniuria, Imperatorem adiret. Nullus vero *Imperatorem* adiit *vt de Salustio conquereretur.* Salustius enim erat castissimus, *& integerrimus.* Hic vero Valentinianus *morte mulctauit* Rhodanum præpositum, qui quandam viduam Berenicen iniuriis affecerat, cui ad Imperatorem accedenti, *Imperator* dedit Salustium iudicem. Ille vero Præpositum condemnauit. Cum autem *præpositus* hunc *Salustium*, *eiusque iustum iudicium* contempsisset, *Imperator* Præpositum in Hippico, tradidit igni, *cremandumque curauit*, & omnia illius archieunuchi bona illi viduæ assignauit. Quare *cæteri mortales hoc exemplo* territi, ab omni iniuria abstinuerunt.

ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ. ἔτος ὅτε Οὐάλεντος ἰῶ. ἐγένετο δὲ ὅτε τούτου αὐδρῶν πολεμικὴν ζήτησις. εὑρέθη δὲ τοῦτ' ὁ αἰὴρ πάσης ἐλπίδος κρείττων, εὐέλμιας δρετῆς ἀποδέων. οὐδενὸς γὰ μὴ ὅτι τῶν καθ' αὐτὸν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ τοῖς παλαιοῖς δίκαιος ἰῶ παραβάλλεσθαι, καὶ τούτων τοῖς ἄγαν βδοκιμοδοιν εἰς ἄπαντας. ὅς γε φιλοπόλεμος μὲν ὢν, ἥκιστα φιλοκίνδυνος ἰῶ. οὐ δι' ἑαυτὸν, τὴν δεξομένων δὲ ἕνεκεν. χρημάτων δὲ αὐτῷ πλῆθος ἐμελλεν, ὅσα τὸ σῶμα ἀμφὶ τ' ὅπλων κοσμήσῃ ἔμελλε. ἔφιλῳ δὲ προῃρεῖτο σκληρὸν, καὶ τραχεῖαν, καὶ ὅση κεκμηκὼς ἥκει, ὁρμωμένῳ πρὸς κάματον, οὐκ ἰῶ κώλυμα. φιλοστρατιώτης δὲ ὢν ἀμφοτέρων, στρατιώταις οὐκ ἐχαρίζετο. ἀλλὰ πᾶσάν τε ἀφῃρεῖ πλεονεξίαν τῶν ἀπὸ τῶν οἰκείων, καὶ τὸ ἁρπακτικὸν ὅτι τοὺς πολεμίους ἔπεπτεν. ἐκόλαζε δὲ ἰσχυρῶς τοὺς παραβαίνοντας τοῦτο. καὶ τοὺς πειθομένοις εἰς τὸ εὖ σωφρονίζειν. ἁπλοῦς δὲ εἶπεῖν ὑπόδειγμα, καὶ χαρακτῆρα τῶν εἶχεν ἑαυτὸν δρετῆς. γενόμενος δὲ ὅτε μεγάλαις, καὶ λαμπραῖς στρατηλάταις, ὥσπερ ὁ Ροδίων Κολοσσὸς ἀφ' μεγάθος καταπληκτικὸς ὤν, οὐκ ἔστιν ἐρέσμιος. καὶκεῖνος ἀφ' ὃ ἀφιλοχρήματον θαύματος ὤν, οὐκ ἔχε χάριν. παρεσκευρουκὼς δὲ ἀφ' γνώμης ὀρθότητα τοῖς καθαρσιμιαῖς εὐνούχοις τῶν βασιλέων, εὔκηλος ὢν ἀφ' πενίαν, καὶ κοῦφος εἰς μετοδάσιον, διεδίξατο τῆς στρατηλάτης.

Sebastianvs. Hic tempore Valentis fuit. Sub hoc autem virorum bellicosorum delectus est habitus. Hic autem vir omni spe melior, *ac superior* est inuentus, nullius virtutis expers. Nullus enim erat non solum illius ætatis hominum: sed ne priscorum quidem, & eorum, qui apud omnes valde celebrantur, cum quo non posset iure comparari. Qui, cum bellorum amans esset, minime tamen periculorum amans erat, non propter se, sed propter eos, quibus imperabat. Pecuniæ vero copiam curabat tantum vt corpus armis ornaret. Victu vero volens vtebatur duro, & aspero, & eo, qui ipsi defatigato sufficiebat, & qui ad laborem eunti non erat impedimento. Cum autem insigniter militum amans esset, militibus *tamen* non gratificabatur, *nec eorum vitiis indulgebat:* sed omnem pluris habendi cupiditatem a suis auferebat, *ac omnem auariciam ab iis auertebat*, & *eorum* rapacitatem in hostes conuertebat. Illos vero, qui hæc *sua mandata* violassent, grauiter puniebat. Obtemperantibus vero, *& imperata facientibus*, pro viribus erat adiumento, *eosque adiuuabat in parandis rebus necessariis.* Denique (vt ita loquar) seipsum virtutis exemplum, & formam *omnibus* præbebat. In magnis autem, & splendidis præturis, *ac imperiis* versatus, vt Rhodiorum Colossus ob *suam* magnitudinem formidabilis est, non autem amabilis, sic & ille propter virtutem ab auaritia prorsus alienam, admirabilis quidem erat: sed nullam habebat gratiam. Cum autem propter mentis rectitudinem offendisset eunuchos, Regum consopitores, *vel Imperatorum cubicularios*, ipse, qui propter paupertatem expeditus, & ad *loci* mutationem, *ad locum mutandum* facilis erat, præturæ, *vel impii* successorem habuit.

SEVERVS. Romanorum Imperator, *milites* misit, qui Byzantium obsiderent. Illic enim adhuc erant Nigri duces, qui *eo* confugerant. Quod postea fame captum est, & tota vrbs euersa est, & Byzantium theatris, & balneis, omnique ornatu, & honore priuatum, in pagum est redactum, & Perinthiis dono datum est, vt iis seruiret, vt & Antiochia Laodicensibus. Militibus interdictum fuerat, ne mulieribus miscerentur, *neve rem cum iis haberent*. Seuerus vero *militibus* hoc permisit, eosque aureis annulis honorifice donauit. Seuerus Byzantium iuit. Cum autem vidisset ciues cum oleaginis ramis *Imperatorem* faustis acclamationibus celebrantes, & salutem petentes, & excusationes afferentes, a cædibus quidem *eorum* abstinuit. sed Perinthiis *eos* iterum subiecit, & theatri, venationumque porticus ipsis præbuit, & circum equestrem ædificauit, & tabulatis, & *nauium hostilium* rostris exornauit, templis, ædibus, & hortis quorundam pupillorum fratrum, & arboribus refectis, quæ circum illum equestrem circum erant, ea figura, quæ nunc cernitur, exornauit, adiunctis etiam ei balneis in Iouis templo, quod Zeuxippum vocabatur. Renouauit etiam id, quod Strategium, id est, *Prætorium* vocatur. Sed hæc quidem omnia Seuerus est auspicatus, eius vero filius Antoninus perfecit. Seuerus Alexandriam profectus, inuenit inscriptionem in prima *vrbis inscriptione*, *in quam primam incidit*, *quæ talis erat*, Domini Nigri *est* hæc vrbs. Cum autem ille propter hoc *inscriptionis genus* indignaretur, Alexandrinus populus obuiam *illi* processit, vociferans, scimus nos dixisse, Hanc vrbem esse Domini Nigri. *Quod consulto diximus*. Tu enim es Nigri dominus. Cum autem *Imperator* probasset illam expeditam defensionem, *illam inscriptionem* ipsis concessit, *& veniam ipsis dedit*. *L. τῆ κυρίου, & ἐ κύριος.*

SELEVCVS. Hic cognomento vocatus est Nicanor, qui suam vxorem Stratonicen Antiocho suo filio dedit, eius amore capto, & propter eius amorem ægrotanti, & *morbum* dissimulanti, quem Erasistratus medicus cognouit. Aiunt autem Seleucum, dum esset cum Alexandro Macedone, qui taurum immolabat, taurum, qui aufugerat, solum superasse, prehensis eius cornibus, & propterea eius statuæ capiti cornua addunt.

SOPATER, Apamensis, Sophista, & Philosophus, discipulus Iamblichi, quem Cæsar Constantinus interfecit, ad fidem *faciendam*, se non amplius in religione Græcissare, *nec religioni gentilium addictum esse*. Prius enim erat ipsi familiaris. Scripsit de prouidentia. Item de iis, qui præter merita felices sunt, aut infelices. Sopatrum Constantinus interfecit, non recte faciens. Bonus enim *vir* non

ΣΕΒΗΡΟΣ. ὅτι Σεβῆρος ὁ τῶν Ρωμαίων βασιλεὺς, ἔπεμψε τοὺς πολιορκήσοντας Βυζάντιον. ἦσαν γὰρ ἔτι ἐκεῖ οἱ στρατηγοὶ τοῦ Νίγερ καταφυγόντες, ὅπερ ἑάλω ὕστερον λιμῷ. πᾶσα τε ἡ πόλις κατεσκάφη. καὶ θεάτρων τε, καὶ λουτρῶν, πάντός τε κόσμου, καὶ τιμῆς ἀφαιρεθὲν Βυζάντιον, κώμη δουλεύον Περινθίοις δῶρον ἐδόθη. ὥσπερ καὶ Ἀντιόχεια Λαοδικεῦσιν. ὅτι ἀπείρητο τοῖς στρατιώταις γυναιξὶ μίγνυσθαι. Σεβῆρος δὲ τὸ ἐπίταγμα, καὶ χρυσοῖς δακτυλίοις αὐτοὺς ἐφιλοτιμήσατο. ὅτι Σεβῆρος ἦκεν εἰς Βυζάντιον. ὡς δὲ εἶδε τοὺς πολίτας μὴ ἐλαιοκλάδων εὐφημούντας, καὶ δεομένους σωτηρίας, καὶ ἀπολογίας παραιτουμένους, ἐφείσατο μὲν τῆς φονῆς. Περινθίοις δὲ αὖθις ὑπέταξε. καὶ πρόσοδον αὐτοῖς διδοῦναι, καὶ κωμῳδίων ὁδὰς, καὶ ἱπποδρόμιον ᾠκοδόμησεν ἰκανὸν, καὶ ἐμβολοῖς διαφόροις κοσμήσας, ἀγορᾶσιν οἰκήματα, καὶ κήποις ἀπὸ τινων ἀδελφῶν ὀρφανῶν, καὶ τὰ περικείμενα τῷ ἱπποδρομίῳ διαφόρως δένδρα, εἰς ὃ νῦν ὁρώμενον διεκόσμησε σῆμα, συζεύξας αὐτῷ καὶ λουτρὸν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Διὸς, ὅπερ ἐκαλεῖτο Ζεύξιππον. ἀνένεωσε δὲ καὶ τὸ καλούμενον στρατήγιον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀπάντων Σεβῆρος παρεσκεύασε. ὁ δὲ τούτου υἱὸς Ἀντωνῖνος, ἐτελεσιούργησεν. ὅτι Σεβῆρος ἐλθὼν ὅτε πρὸς Ἀλεξάνδρειαν, εἶδεν ἐπιγραφὴν ἐν τῇ πρώτῃ, τοῦ κύριος Νίγερ ἡ πόλις. καὶ ἀγανακτούντος αὐτοῦ πρὸς τοῦτο, ὑπήντησεν ὁ τῶν Ἀλεξανδρέων δῆμος κράζων. οἴδαμεν, εἰρήκαμεν τοῦ κύριος Νίγερ ἡ πόλις. σὺ γὰρ εἶ ὁ κύριος τοῦ Νίγερ, ἐξ δεξάμενος ὃ ἕτοιμον τῆς ἀπολογίας, συνεχώρησεν αὐτοῖς.

ΣΕΛΕΥΚΟΣ. ἐπ' ἐπεκλήθη Νικάνωρ. ὃς τῷ ἰδίῳ υἱῷ Ἀντιόχῳ δίδωσι τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Στρατονίκην ἐρασθέντι αὐτῆς, καὶ διὰ τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτα ἀσθενήσαντι, καὶ ὑποκρυπτομένῳ. γνωσθέντι δὲ ὑπὸ Ἐρασιστράτου τοῦ ἰατροῦ. φασὶ δὲ Σέλευκον στώσαντα Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μακεδόνι, ταῦρον θυομένῳ ἀποδρᾶντα, μόνον Σέλευκον περιγενέσθαι αὐτοῦ, τῶν κεράτων κρατήσαντα. καὶ διὰ τοῦτο τῷ ἀγάλματι αὐτοῦ, ἐν τῇ κεφαλῇ περιτιθέασι κέρατα.

ΣΩΠΑΤΡΟΣ. Ἀπαμεὺς. σοφιστὴς, καὶ φιλόσοφος, μαθητὴς Ἰαμβλίχου. ὃν ὁ Καῖσαρ Κωνσταντῖνος ἀνεῖλεν εἰς πίστιν τοῦ μὴ ἑλληνίζειν ἔτι τῇ πάλαι θρησκείᾳ. ὢν γὰρ αὐτῷ συνήθης πρότερον. ἔγραψε περὶ προνοίας. καὶ ὅτι οὐκ ἐπὶ πάλαι ἀξίαις εὐπραγοῦντων, ἢ δυσπραγούντων. τὸν Σώπατρον Κωνσταντῖνος ἀνεῖλεν, οὐ καλῶς ποιῶν.

ποιεῖν. ὁ γὰρ χρηστὸς οὐκ ἐξ ἀνάγκης, ἀλλ' ἐξ ἀγάπης.

ΣΩΠΑΤΡΟΣ. Ἀπαμεὺς σοφιστής. ἢ μᾶλλον Ἀλεξανδρεύς. ἐπιτομὰς πλείστων. Ἄλλους δὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἱστορικῶν τύπου εἶναί φασι.

ΣΤΑΥΡΟΣ. ὅτι ὁ βόρρος τῆς φόρου μέσος ἵστατο, ὡς εἶδεν αὐτὸν Κωνσταντῖνος, χρυσόμπλαστος. ἐν τοῖς ἀκρωτηριαχοῖς στρογγύλοις μήλοις, ἔνθα καὶ αὐτὸς, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ κεχαραγμένοι χρυσόμβαφοι.

ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ. ζήτει ἐν τῷ φόρος. ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆ μεγάλῃ τοῦ φόρου, ἵστανται δύο στῆλαι, Ἑλένης, καὶ Κωνσταντίνου. καὶ σταυρὸς ἐν μέσῳ αὐτῶν χαλκοῦς, εἰς ἄγιος. καὶ δύο ἁρμάτων ὁμοίως στῆλαι. ἀνετέθησαν δὲ ὑπὸ τῆς τὸν φόρον ἐπεχούσης.

ΣΤΗΛΗ σωροῦ, ὀπίσω ἐν τῷ σωροῦ. στῆλαι τῆς μητρὸς τῶν μεγάλου Κωνσταντίνου. ἐν τῷ Αὐγουστείου. καὶ στῆλαι Ἡρακλείων ἐν τῷ Γάδιρα. ἐν τῷ καὶ ἑπτά τε ἕτεραι στῆλαι ἵστανται Γρατιανοῦ, καὶ Οὐαλεντινιανοῦ, καὶ Θεοδοσίου, καὶ κυρτοῦ Φιρμιλιανοῦ καὶ γέλωτα.

ΣΤΗΛΗΝ Ἡρακλέους ἐν τῷ βασιλικῇ. καὶ ἑτέρας στῆλας Διὸς φόρους.

ΣΤΗΛΗΝ ἐν τῷ Βηλίῃ.

ΣΤΗΛΗΝ Γουλχείας, ἐν τῷ Πουλχεία.

ΣΤΗΛΗΝ. ἐν τῷ χαλκῶν. ἐν τῷ Περκόπιος. Ἀρκαδίας τῆς δευτέρας γυναικὸς Ζήνωνος, στήλην ἔστιν ἐν Ἀρκαδιανᾷ, ἐν τοῖς πλησίον μέρεσι τῶν βαλανείων τῶν λεγομένων τόπων, ἐν τῷ τῆς Δρομιστρατήγου. ἔνθα Ζήνων ἔκελευε τοῖς μὴ Βασιλίσκου, καὶ Σέκρετον τὸν τόπον ἐποίησεν. ἡ δὲ πρώτη τῆς Ζήνωνος γυνὴ, Ἀριάδνη ὠνόμαστο. ἧς ἡ στήλη μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἵστανται ἐν τῇ βασιλικῇ. ἐν τῷ Τελωνιαλίῳ τῆς παλαιοῦ, στήλη τῆς Εὐδοκίας τῆς γυναικὸς Θεοδοσίου, καὶ αὐτοῦ δὲ Θεοδοσίου, καὶ Μαρκιανοῦ τε, καὶ Κωνσταντίνου, ἔνθα ὀρχήσεις τῶν δύο μερῶν ἐλίνοντο ἕως Ἡρακλείου. στήλη τῆς Ἰουστιανοῦ καὶ τῆς Αὐγουστείου, ἐν τῷ Ἰουστιανός.

ΣΤΟΥΔΙΟΣ. Διωάτης. ὃς καὶ τὸν καλούμενον μονὸν ἔκτισεν. ἦν δὲ τῶν Στουδιτῶν μονὴ πρότερον καθολικῆς ἐκκλησίας τοῦ, ὕστερον δὲ μετέλθεν εἰς μονὴν. ὁ αὐτὸς Στούδιος διωάτης, κτίζει τὸν ναὸν τῆς Δρομιστρατήγου Ναχωλείας, ἐν τῷ φέρονται καὶ στίχοι ἡρωϊκοί.

Στούδιος ἀγλαὸν οἶκον ἐδείματο. καρπαλίμως δὲ

Excerpta ex Suida.

per vim: ſed per charitatem *ad officium, & veri Dei cultum eſt impellendus. Vel,* ὁ γὰρ Χριστὸς. *Chriſtus enim homines allicit ad ſe non per vim, ſed per charitatem.*

SOPATER, Apamenſis, vel potius Alexandrinus Sophiſta, *ſcripſit* plurimorum epitomas. Quidam etiam hiſtoriarum delectum, *vel, excerpta*, huius eſſe dicunt.

CRVX. Ad Borealem fori partem ſtabat *crux*, vt ipſam Conſtantinus vidit, auro obducta, in acroteriacis oblongis melis, *N. L.* vbi & ipſe, & ipſius filii conſpiciebantur auro tincti. *N. L. fortaſſe* χρυσόμβαφοι. *aureis ſtatuis inuecti.*

COLVMNA, vel ſtatua fori. Quære in voce Φόρος. In arcu cameræ fori ſunt duæ columnæ, *vel ſtatuæ*, Helenes, & Conſtantini. Et in earum medio crux ſcribens, id eſt *ſcriptum habens iſtud*, VNVS SANCTVS. Pariter etiam *ibi ſunt* duæ curſorum ſtatuæ. Dedicatæ vero fuerunt ab illo, qui forum illud obtinebat.

COLVMNÆ crucis. Infra, *imo*, κάτω, *ſupra*, in voce Σωροῦ. Columnam matris magni Conſtantini *quære* in voce Αὐγουστείου. De columnis Herculeis, *quære* in voce Γάδιρα. In ambulacro ſtabant erectæ equeſtres ſtatuæ Gratiani, & Valentiniani, & Theodoſii, & gibboſi Phirmiliani ad riſum *ſpectatoribus mouendum.*

HERCVLIS columnam *quæras* in voce Βασιλικῇ. Et alias diuerſas columnas *illic inuenies deſcriptas.*

COLVMNAM, *vel ſtatuam*, *quæras* in voce Βηλίῃ.

COLVMNAM, *vel ſtatuam* Pulcheriæ *deſcriptam habes* in voce Πουλχεία.

COLVMNAM. Statuam. *Quæras* in voce χαλκῶν. In voce Περκόπιος. Arcadiæ, ſecundæ vxoris Zenonis, ſtatua eſt in Arcadianis, in partibus quæ ſunt vicinæ locis illis, quæ Βάθρα vocantur, id eſt, *gradus*, *ſcalæ*, in Prætoris *domo*, *in Prætorio*, vbi Zeno iudicauit eos, qui cum Baſiliſco *fuerant*, illumque locum fecit ſecretum. Prima vero Zenonis vxor, fuit Ariadne, cuius, vna cum ipſius marito, ſtatua ſtat in Regia. In Palatii tribunali erat ſtatua Eudociæ vxoris Theodoſii, & ipſius quoque Theodoſii, & Marciani, & Conſtantini, vbi duarum partium ſaltationes fiebant vſque ad Heraclium. Statua Iuſtiniani de Auguſteo. *Quære* in Ἰουστιανός.

STVDIVS. Dynaſta. Princeps *quidem ita vocatus*, qui celeberrimum illud monaſterium condidit. Studitarum monaſterium, olim fuit Eccleſiæ Catholicæ, poſtea vero mutatum eſt in monaſterium *Eccleſiæ priuatæ.* Idem Studius Princeps ædem Archiſtrategi, *ſiue ſummi Prætoris* Nacoliæ condidit, in qua ſunt & verſus heroici.

Studius illuſtrem adem condidit. celeriter vero

Suorum Laborum præmium inuenit, adeptus consularem fascem.

TIBERIVS, Romanorum Imperator Constantinopolitanus, quem Iustinus commendat, vt virum clementem, simul & humanum, munerum contemptorem, de pecuniis nullo modo sollicitum, *& ab omnibus auaritiæ sordibus alienum*, qui felicitatem in eo tantum positam ducebat, vt populus Imperio subiectus floreat, & magnis opibus abundet, communem hominum felicitatem, præclarum, & inuiolatum thesaurum existimans. Qui tyrannicum fastum, *ac insolentiam* perosus, & ad eiusdem gentis amorem, & charitatem recurrens, *& humanitatem amplexus, qua nationis eiusdem homines amplectebatur, & fouebat*, maluit suos subditos regnare, quam eos, qui *ab ipso* regebantur, *& ipsius imperio parebant*, tyrannice mancipiorum instar tractari, quia pater *potius*, quam dominus a subditis vocari volebat. Cum autem in iuuentute præstantissimus fuisset, senectutem ingressus, in peius subito mutatus est, adeo vt & desipere putaretur, & a *malo* dæmone agitari, & ad omnem impietatem, & insaniam, & furorem, non solum in iis, quæ sunt secundum naturam: sed etiam in iis, quæ sunt contra naturam, *concitari crederetur*, & in omni iniustitia, & tyrannide, *tyrannicisque facinoribus grassaretur*. Sic igitur in vitiositatem delapsus, *& omnino depranatus*, vitam finiuit, *& cum morte commutauit*.

TIMOTHEVS, Gazæus, Grammaticus, qui fuit temporibus Anastasii Imperatoris, in quem etiam tragœdiam fecit de publico, quod vocatur Aurargentum. Scripsit autem etiam de quadrupedibus animalibus, *& de* feris, quæ *sunt* apud Indos, Arabes, & Ægyptios, *& de feris*, quas alit Libya. Item de auibus peregrinis, & prodigiosis, *& de* serpentibus libros 4.

TRAIANVS, patricius. Floruit autem sub Iustiniano Rhinotmeto, *qui sic vocatus, quod ei nasus in factione quadam resectus fuisset*. Hic breues annales, valde mirabiles scripsit. Fuit autem Christianissimus, & orthodoxotatus.

TRIBVNAL. In tribunali Palatii statua erat Eudociæ, vxoris Theodosii, & ipsius Theodosii, Marciani, & Constantini, vbi saltationes duarum partium fiebant vsque ad Heraclium.

TRIBVNIANVS. Hic fuit Quæstor sub Iustiniano.

TRIBONIANVS, Macedoniani F. a Dicegoris Hyparchis. Iste Tribonianus fuit Græcus, id est, *gentilis*, & impius, a Christianorum fide prorsus alienus, adulator, & impostor, qui persuadere conabatur Iustiniano, eum non moriturum: sed cum carne in cœlos assumptum iri. Fuit autem Iustiniani Quæstor. Hic & ingenii facultate

Ων κελεύω δ' ἔργα μαθὼν, ἑλὼν ὑπατίδα ῥᾳδίως.

ΤΙΒΕΡΙΟΣ. ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει βασιλεὺς Ρωμαίων, ὃν στωίκιον Ἰουστῖνος, ἄνδρα σοφὸν ὁμοῦ, καὶ φιλάνθρωπον. χρείττονα λημμάτων, ζημιάτων, ἀφορῶντα. τὴν μόνον εὐδαιμονίαν ἡγούμενον, ὃ πλείστη τε καὶ εἰς μέγα πλοῦτου κομᾷ ὁ ὑπήκοον. πλὴν γοῦν τῶν ἀνθρώπων μακαριότητα πάσχειν, ἀσύλητον ἡσαυρὸν λογιζόμενον. ὃς τὸν ὄγκον τῆς τυραννίδος μισήσας, καὶ πρὸς ὃ φιλόστοργον τῶν ὁμοφύλων ἀναδραμών, ἐβούλετο βασιλεύειν αὐτῶν ὃ ὑπήκοον, ἢ τοὺς ἰδιονομήτους τυραννικώτερον ἀνδραποδίζεσθαι. πατὴρ ἐθέλων, ἢ δεσπότης ὑπὸ τῶν ὑπηκόων ἀναρρυθίζεσθαι. ἄριστος ὑπάρχων ἐν νεότητι. καὶ πρὸς γῆρας ἐλθών, ἀφνίδιον εἰς πλὴν χείρονα μεταβολὴν γνώμης, ὥστε καὶ παραφρονεῖν αὐτὸν νομισθῆναι, καὶ πρὸς δαίμονος ἐλαύνεσθαι, καὶ πρὸς πᾶσαν ἀσεβουργίαν τε, καὶ μανίαν, καὶ αἰσχρηλασίαν, οὐ μόνον ἐν τοῖς κτῆ φύσιν, ἀλλὰ καὶ παρὰ φύσιν, καὶ ἐν πάσῃ ἀδικίᾳ, καὶ τυραννίδι. οὕτω δὲ μεταπεσὼν εἰς κακίαν, καταστρέφει τὸν βίον.

ΤΙΜΟΘΕΟΣ. Γαζαῖος, γραμματικός. γεγονὼς ὅτε Ἀναστασίου τῆ βασιλέως. εἰς ὃν καὶ τραγῳδίαν ἐποίησε περὶ τῆ δημοσίου τῆ καλουμένου χρυσαργύρου. ἔγραψε δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν περὶ ζώων τετραπόδων, θηρίων τῆν παρ' Ἰνδοῖς, Ἀράβοις, καὶ Αἰγυπτίοις. καὶ ὅσα περὶ φῆ Λιβύη. καὶ περὶ ὀρνέων ξένων τε, καὶ ἀλεκτόρων. καὶ ὄφεων βιβλία δ'.

ΤΡΑΙΑΝΟΣ, πατρίκιος. ἤκμαζε δὲ ὅτε Ἰουστιανοῦ τῆ Ρινοτμήτου. ὃς ἔγραψε χρονικὸν σύντομον, πάνυ χαμαιτον. ὃν δὲ χριστιανικώτατος, καὶ ὀρθοδοξότατος.

ΤΡΙΒΟΥΝΑΛΙΟΝ. ὅτι ἐν τῆ περιστυλίῳ τῆ παλλαδίου, κεῖται ὧν Εὐδοκίας γυναικὸς Θεοδοσίου, καὶ αὐτῆ Θεοδοσίου, Μαρκιανοῦ, καὶ Κωνσταντίνου. ἔνθα ὀρχήσεις τῶν δύο μερῶν ἐτέλουντο ἕως Ἡρακλείου.

ΤΡΙΒΟΥΝΙΑΝΟΣ. ἐστὶ ὧν Κοϊαίσαρ ὅτε Ἰουστιανοῦ.

ΤΡΙΒΩΝΙΑΝΟΣ Μακεδονιανῆ, ἀπὸ δικηγόρων τῶν ὑπάρχων. ἐστὶ ὁ Τριβωνιανὸς Ἕλλην ὑπῆρχε, καὶ ἄθεος, ἀλλόδοξος καὶ πανοῦργος τὴν χριστιανῶν πίστεως, κόλαξ ἦ, καὶ ἀπατεών, καὶ πείθων Ἰουστινιανὸν τὸν βασιλέα, ὡς ὅτι οὐκ ἀποθανεῖται. ἀλλ' εἰς τοὺς οὐρανοὺς μετ' σαρκὸς ἀναληφθήσε). ὧν ἦ Κοϊαίσαρ Ἰουστινιανοῦ. ἐστὶ φύσεως μὲν δυνάμει

ἐχρῆτο, καὶ παιδείας εἰς ἄκρον τε ἀφίκε-
το, ὧν κατ' αὐτὸν οὐδενὸς ἧσσον. ἐς δὲ φι-
λοχρηματίαν, δαιμονίως ἐσπουδακώς. οἷός
τε ἦν κέρδους ἀεὶ ὃ δίκαιον ἀποδίδοσθαι.
τῶν τε νόμων ἡμέρας οἱ ὠνὴ τῆ ἐπιπλεῖ-
στον ἐκείσης τοῖς μὴ, αἱρεῖτ. τοῖς δὲ, ἔγρα-
φεν, ἀπεμπολᾶν τοῖς δεομένοις καθ' ὅτου
χρείαν ἑκάστου. ἔτη δὲ πολλὰ ὀγδοήκοντα τῆ
ἡμῆ, ἐπλεύτησε νόσω, οὐδὲν ἄχρι παρὸς
οὐδενὸς παλαῶν. ὧ γὰρ ἀμύλος τε, καὶ πάλ-
λα ἡδύς. καὶ τῆς φιλοχρηματίας ὃ νόσημα
ἐπισκιάσαι ἰκμώτατος τῆ τῆς παιδείας πει-
σούσα.

ΤΡΟΙΛΟΣ. σοφιστὴς. παιδεύσας ὐ Κωνσταντίνου πόλ. λόγοις πολιτικοῖς, ὑπόμνη-
μα βιβλία ζ'.

ΦΑΤΡΙΑ. σύστημα. ἡ φυλὴ διήρηται εἰς δ'. καθ' ἃς δ' ἄρχε τῶ σύλλο-
γος. ἑκάστη δὲ διαίρεσις, εἰς γ'. ὡς γίνεσθαι ιβ'. καθ' ἑκάστους ιβ'. μιῶας τῶ σύλλο-
γος, καλεῖσθαι δὲ Τριττύας, καὶ Φατρίας. Ἀναστά-
σιος Σιλεντιάριος ὁ μετέπειτα βασιλεύσας ὑπὸ Εὐφημίου πατριάρχου Κωνσταντινουπό-
λεως, καθέδραν κατασκευάσας μέσῳ τινῶν ἐφατριάζειν. ὁ δὲ Εὐφήμιος μὴ ἀπειλῆς
λέγῃ αὐτῷ, ἢ ὐ τῆ συνόδῳ θαμίζοντα τὰ τοιαῦτα φρονεῖν, ἢ μηδόλως ὑπιέναι, πρὸς
ὃ ἀναχωρῆσαι τοὺς ἀπειθεστέρους. εἰ δὲ πρὸς ταῦτα πρόσεσχες, σύντεμόν σου τῶ κόμῃ, τοῖς δήμοις σε θριαμβεύσω. ἔκτοτε δὲ ἡσυχίαν ἦγεν. ἀντεῖχετο γὰρ τῆς Εὐτύχους δόξης.

ΦΗΣΤΟΣ. ὅτε πρὸς τοὺς χρόνους Οὐάλεντος εἰς τῶ Ἀσίαν συμπέμπεται ἀνθύπατος. τῶ δὲ βασιλικῶ γλώσσῃ ἐπε-
πίστευτο. πέμπεται δὲ ὅμως καθ' ὁμοιότητα τοῦ ποιητικοῦ, καὶ μυθώδη ἔχειν, καὶ εἰ δή τις ἄλλος ὐ Θετταλίας, ἢ Σικελίας τοιοῦτος, ζευσὶν ἀποδεῖξων, καὶ πθυήγυειν. ὧ δὲ ἡ μανία οὐ φύσει ἦν, ἀλλ' ἔνδοθεν ἐλύσσα, καὶ ἐμαί-
νετο. αὐτὴρ φύσῃ πονηρὸς, καὶ ἐξουσίαν ἔχων. καὶ τῶ ὐ ταῖς κολάσεσιν ἀγριότητα, καλλιπὼν βιβλιμεῖσθαι ὐ τοῖς βασιλείοις, ὅσα ἔστιν, ὅ, τι πονηρίας ἀπέλιπε, καὶ ἀσπλαγίας. ἀλλ' ὅτι τοσόνδε πονηρὸς ἐφύη, καὶ φόνων ὥστε καὶ Μάξιμον ξίφει διέφθειρε Κοίρανον Αἰγύπτιον ἐπισφάξας αὐτῷ. καὶ ἔτι θερμὸς ὢν, καὶ ζέων τῷ λύθρῳ, πθύτας σωματῇ, καὶ κατέφλεγε.

A vtebatur, & ad ſummam eruditionem peruenerat, nemine ſuæ ætatis inferior. Pecuniæ vero mirum in modum erat ſtudioſus, *eiuſque parandæ cupidiſſimus*, & quæſtus cauſa ius vendere ſolebat. Singulis autem diebus, plerunque leges, partim quidem, tollebat, partim vero, ſcribebat, *ius* vendens petentibus, pro cuiuſque neceſſitate. *Illud* ὐ *videtur iam ſuperfluum*, & *pro* ἑκάστου, id eſt, *vtriuſque*, *mallem* ἑκάτερου, *cuiuſque*. Cum autem in hoc honore multos annos vixiſſet, morbo deceſſit, nihil iucundi a quoquam perpeſſus. Nam & facundus, & *iucundus*, & cætera ſuauis erat, & auaritiæ morbum, eruditionis amplitudine occultare aptiſſime norat.

B TROILVS. Sophiſta, qui Conſtantinopoli docuit. Orationes ciuiles, Epiſtolarum lib. 7. *ſcripſit*.

COLLEGIVM. Sodalitium. Conuentus. Societas. Curia. Tribus diuidebatur in quatuor *partes*, ſecundum quatuor anni tempora. Vnaquæque vero diuiſio, in tres *alias partes diuidebatur*, vt *omnes ſimul* eſſent duodecim *partes*, ſecundum duodecim anni menſes. Vocabantur autem Trittyes, & Phratriæ. *Hinc verbum deductum*, φατριάζειν, *pro*, φατριάζειν. *Phratriæ*, *vel Curiæ conſortium habere*. *In vnum conuenire*. *Cœtus agitare*, *Vt*, Anaſtaſius Silentiarius, qui poſtea creatus eſt Imperator, ſub Euphemio Patriacha Conſtantinopolitano, ſuggeſto facto, cum quibuſdam cœtus C agitabat. Euphemius vero cum minis ei dicit, vt vel Eccleſiam frequentet, cum ea conſentiens, vel ne prorſus *in eam* ingrediatur, ad peruertendum imperitiores. Sin ſecus (inquit) feceris, reſecto tuo capillo, apud populos te circunducam in triumpho. Ab eo vero tempore ille quieuit. Adhærebat enim Eutychis opinioni. *Vel*, *Eutychianam opinionem ſequebatur*, *ac tuebatur*. *L.* Εὐτύχει, Εὐτύχες *enim*, *eſt nomen proprium* Εὐτυχὲς *vero*, *nomen adiectiuum*, *fortunatus*, *felix*.

FESTVS. Hic temporibus Valentis in in Aſiam Proconſul emittitur, *ac ablegatur*. Regia vero lingua eius fidei commiſſa fuerat. Sic tamen ablegatur, vt illi poetico, & D fabuloſo Echeto ſimilis, & ſi quis alius aut Theſſalus, aut Siculus, talis *tyrannus fuit*, *ablegatur inquam*, demonſtraturus *hos omnes tyrannos ſecum comparatos eſſe* aurum, & ludum, *& longe tolerabiliores fuiſſe*, *quam ipſe fuerit*. Eius autem inſania non *erat* foris, *non apparebat extrinſecus* : ſed intrinſecus rabie actus furebat, & inſaniebat. Homo natura malus, & poteſtate præditus. Cum autem ſupplicium immanitatem in Palatio florentem reliquiſſet, nullum iniquitatis, ac inſolentiæ *genus intentatum* prætermiſit : ſed ad tantam inſaniam, & cædium crudelitatem eſt prouectus, vt & Maximum gladio interficeret, Cœrano Ægyptio ſuper ipſum iugulato. Cum autem adhuc illo *cædis* cruore caleret, & ferueret, omnes *quos comprehendere poterat*, vna cædebat, & cremabat.

Excerpta ex Suida.

PHILIPPICVS, qui & Bardones. Iustiniano Imperatore interfecto, visus est inhoneste, & segniter Imperium administrare. Et patres in œcumenico concilio *congregatos* anathemati subiecit, *& infamia notauit*, diuinitus ab illis decretas duas in Seruatore voluntates, & actiones non admittens, *nec probans*. Adiutores nactus Ioannem tunc Vrbis summum Pontificem, & Germanum Cyzici metropolitanum, & alios sacerdotes, & Senatores plurimos.

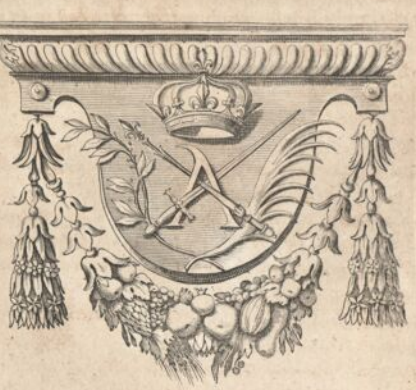
PHILIPPICVS. Dux Orientalium militum. Hic habuit Heraclium, Imperatoris Heraclii patrem, subducem, id est, *secundarium ducem, vel Legatum*. Cum autem Philippicus in bello rem infeliciter gessisset, *& cladem accepisset*, & ad pugnam inutilis factus fuisset, exercitus Heraclio traditus, *eiusque fidei commissus* est. Philippicus autem fuit Mauricii gener ob filiam *ipsi desponsam, quam duxit vxorem*.

FORVM. Rerum venalium locus. Locus, in quo res venales venduntur. Vt, κάπηλον, &c. Infra forum sepulti fuerunt duorum latronum duo duces, & vrceolus vnguenti, quo Christus vnctus fuit, & alia multa significationum plena, *& miraculosa*, a Constantino quidem Magno deposita: sed a Magno Theodosio sublata, *& delata*.

ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ. ὁ ὁ Βαρδώνης. Ιουστινιανὸν βασιλέα ἀπελών, ἀσήμως, καὶ ῥαδίως τὰ βασίλεια διέπων ἐφάνη. πρός τε ὃν τὴν οἰκουμενικὴν συνόδων πατέρας, ἀναθέματι καθυπέβαλε, καὶ ἀπιθάνους ἐνθέως δόγματα θέντα δύο θ' σωτῆρος θελήματα, καὶ ἐνεργείας μὴ ἀποδεχόμενος. συλλήπτορας εὑρηκὼς, Ιωάννην τὸν τότε καθεστῶτα τῆς πόλεως ἀρχιερέα, καὶ Γερμανὸν τὸν Κυζίκου μητροπολίτην, καὶ ἕτερους ἱερεῖς, καὶ συγκλητικοὺς πλείστους.

ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ. στρατηγὸς τῶν ἑῴων στρατιωτῶν. ὃς ἔσχεν Ἡράκλιον τὸν Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως πατέρα, ὑποστράτηγον. δυσχήσαντος δὲ ἐν πολέμῳ τῷ Φιλιππικῷ, καὶ ἀπομάχου ἡμολυσμένου, ὁ Ἡράκλιος ἐγχειρίζεται ὃ ὁπλιτικόν. ᾧ δὲ ὁ Φιλιππικὸς γαμβρὸς Μαυρικίου ὑπὸ θυγατρί.

ΦΟΡΟΣ. ὃ πολυτέλεια. ὁ τόπος, ἐν ᾧ πωλοῦνται τὰ ὤνια. κάπηλον τὸ φόρου κεχωσμένοι κατῆρχον δύο στρατηγοὶ τῶν δύο λῃστῶν, καὶ βικίον μύρου, ὃ ἠλείψατο ὁ Χριστός. καὶ πολλὰ ἕτερα σημειοφορικά, τεθέντα μὲν ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου· ἀφανισθέντα δὲ ὑπὸ τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου.

IOANNIS MEVRSII
AD
HESYCHIVM MILESIVM
VIRVM ILLVSTREM,
DE REBVS PATRIIS CONSTANTINOPOLEOS,
NOTÆ.

ΗΣΥΧΙΟΥ Μιλησίου ἰλλουστρίου.] De Auctore, eiusque scriptis, sat multa di- pag. 24.
xi initio Notarum, ad librum de Viris Claris. Vt autem fragmentum illic protuli Chronicorum lib. v. e Glossis Basilicorum, ita hic alterum addam, cuius mihi tunc in mentem non veniebat. Id exstat apud Constantinum lib. II. Them. VIII. ἰνδικτίων, τῆτ' ἔστιν ἰακτίων, ἢ παρὰ τὸ ἄκτιον νίκη. Verba ipsius Constantini, quæ præmittit, hæc sunt. ἀπὸ δὲ τῆς ἀκρωτηρίου τῆς καλουμένου ἀκτίου ἢ ταῖς καλουμέναις ἰνδικτίωνας ἐκάλεσεν. οὕτω γὰρ γράφει Ησύχιος ὁ ἰλλούστριος. Est vero locus sine dubio ex illo ipso Chronic. lib. v. quo complectebatur res gestas ab exitu Iulii vsque ad Constantinum Magnum.

Πάτρια Κωνσταντινουπόλεως.] Plures hoc argumentum tractasse videntur. Constantinus lib. II. Them. XII. οἱ τὰ πάτρια συγγραφόντες τῆς Βυζαντίου, ἄλλως δὲ τιτλοῦσι μυθικῶς ἱστορίαν. Et alii hunc libris suis titulum fecerunt. Sic Diogenes Cyzicenus scripsit, πάτρια Κυζίκου. Suidas, Διογένης, ἢ Διογενιανὸς, Κυζικηνὸς, γραμματικὸς, ἔγραψε πάτρια Κυζίκου. Et fuerunt libri VII. vt tradit Stephanus in βέβεικος, qui videndus. Apud eundem in ὕασις, auctor quoque Anonymus laudatur, ὁ τὰ πάτρια γεγραφώς. Et Ioannes Tzetzes Chil. II. hist. LX.

Γεγράφασι ταῦτα πάτρια, ἢ χρονικόν τι πλῆθος.

Δύο ἢ ἑξήκοντα ἢ τετρακοσίων ἀπὸ τῆς Αὐγούστου Καίσαρος μοναρχίας.] Cum Hesychio Suidas facit. δύο δὲ ἢ ἑξήκοντα ἢ τετρακοσίων ἀπὸ τῆς Αὐγούστου Καίσαρος μοναρχίας διελήλυθότων ἐνιαυτῶν, Κωνσταντῖνος πολὺν νέαν Ρώμην αἴρησι. Et Chronicon Constantinopolitanum, ὃν δὲ τῷ τετρακοσιοστῷ ἢ ἑξηκοστῷ δευτέρῳ ἔτει ἀπὸ Αὐγούστου Καίσαρος ἡ μοναρχία διῆλθε τῇ πρεσβυτέρᾳ Ρώμῃ, ἢ τῷ πεντεκαιδεκάτῳ ἤδη παρὸν ὃ πέρας ἀφιγμένων. Fasti numerant tantum annos CCCXLVIII.

Τὴν νέαν αἱρεῖσι Ρώμην.] Vrbi a se conditæ *Nouæ Romæ*, nomen imponit. Constantinus Manasses in Annal.

Καὶ πόλιν ὁλβιόπολιν αὐτῇ πρεσφιλεῖ,
Πόλιν τὴν μεγαλόπολιν, πόλιν τὴν νέαν Ρώμην,
Ρώμην τὴν δευτέραν, τὴν μήποτε γηράσῃ,
Ρώμην ἀεὶ νεάζουσαν, ἀεὶ κομιζομένην.

Otho Frisingensis lib. IV. cap. v. *Constantinus sedem regni Byzantium transtulit, eamque Constantinopolim vocauit, quæ & regia vrbs, vel Neoroma vocata.* Voluit exprimere illud Græcorum, νέα Ρώμη. Socrates lib. I. cap. XVI. χρηματίζειν δὲ δευτέραν Ρώμην νόμῳ ἐκύρωσεν, ὃς νόμος ἐν λιθίνῃ γέγραπται στήλῃ. ἢ δημοσίᾳ ἐν τῷ καλουμένῳ στρατηλίῳ πλησίον τῆς ἑαυτῷ ἐφίππου πέστηκε. Vocatur Βυζαντιὰς Ρώμη in Epigrammate, quod exstat Antholog. lib. IV.

Εμπεδος ἄλλα μόνοις Βυζαντιὰς ἄμμορε Ρώμη,
Θείου Ιουστινιανοῦ κάρτος ἀμειψαμένη.

Occurrit passim apud rerum Byzantinarum Scriptores.

Ισον αὐτὸν τῇ προτέρᾳ χρηματίζειν προσάξας.] Eutropius lib. x. *Vrbem nominis sui ad tantum fastigium euehere molitus est, vt Romæ æmulam faceret.* Zozimus lib. II. πόλιν ἀντίρροπον τῆς Ρώμης ἐζήτει, καθ' ὧν αὐτὸν ἔδει βασίλεα καθίστασθαι. Videndus Nicephorus Callistus lib. VIII. cap. IV.

Φασὶ μὲν Αργείοις προσῆκον.] Ergo Argiuorum colonia est Byzantium. Ammianus Athenienſium facit, lib. XXII. *Supercilia eius sinistra Athyras portus despectat, & Selymbria, & Constantinopolis vetus Byzantium, Atticorum colonia.* Velleius Milesiis adscribit, lib. II. *In legibus Gracchi inter perniciosissima numerauerim, quod extra Italiam colonias posuit. id maiores, cum viderent Tyro tanto potentiorem Carthaginem, Massiliam Phocæa, Syracusas Corintho, Cyzicum ac Byzantium Mileto, genitali solo; diligenter vitauerunt.* Sed de Argiuis narrantur hæc totidem pene verbis in Chronico Constantinop. ſed oraculo non integro, nam omittuntur illic duo priores verſus. Citat quoque Euſtathius in Dionyſium, exciditque illic etiam verſus tertius, & in verbis quoque diuerſitas eſt.

Ολβιοι οἱ κείνῳ πόλιν αἰπήσουσιν,
Ακτῆς Θρηϊκίης, ὑγρὴν πρὸ ἄκεσιν πόντου,
Εὐθ' ἱερὸς τ' ἔλαφός τε νομὸν βόσκωσι τὸν αὐτόν.

Stephanus in Βυζάντιον oraculi verſum vltimum aliter recitat.

Πολιὴν λάβροισι θαλάσσῃ.] In Chronico Constantinop. eſt, θερμὸν μύβροισι θ.

pag. 25. Καὶ Βορύσης.] Hic Βαρύσθενης vocatur a Suida. διέδη κατὰ τὰς ἀκτὰς τὸν καλουμένου κόλπου Φαλαλίας, ἀφ' οὗ τῆς χερρονήσου τὸν καλουμένου Βαρυσθένους ποταμὸς εἰς τὴν πόλιν εἰσήει. Locus hic eſt in vita Heraclii.

Σεμέστης.] Chronicon Constantinop. σεσιμήτης.

Καὶ θυσίας τοῖς ἐγχωρίοις ἐξιλεώσαντο δαίμονας.] Solebant veteres in peregrinam aduenientes, diis loci ſacra facere. Sophocles Grammaticus ad Apollonij Argonaut. lib. II. τοὺς ὑπὸ δημοσίων ἀγομένους ἕως τοῦ ἀλλοδαπῆ θύειν τοῖς ἐγχωρίοις θεοῖς καὶ ἥρωσι. Nec aliter, qui e peregrina domum rediiſſent. Æſchylus Agamemnone.

Πρῶτον μὲν Αργος καὶ Θεοὺς ἐγχωρίους
Δίκη προσοπεῖν τοὺς ἐμοὺς μεταπόνους
Νόστου.

Huc pertinet locus Clementis Alexandrini in Protrept. Εἰ γὰρ ἔσαν δαίμονες λίχνοι τε καὶ μιαροὶ, ὥστε μὲν ἐφορᾶν καὶ ἀναφανδὸν οὕτω καὶ πόλεις δαίμονας ὑπηχρεωμένους.

Ιέραξ.] In Chronico Constantinop. eſt, κέραξ.

Ετεροι δὲ Μεγαρεῖς ἱστοροῦσι.] Megarenſium coloniam nonnulli Byzantium faciunt, non Argiuorum. Ita Marcianus in ſua Periegeſi:

Μετὰ δὲ τὸν καλούμενον ὁ Πεσσωνίδι
Θράκη πρόκειται, καὶ Σαμίων ἀποικία
Πέραν δὲ ὄντι, ἐχομένη ἡ Σελυμβρία,
Ἣν οἱ Μεγαρεῖς κτίσαντες τὸν Βυζαντίου,
Ἐξῆς Μεγαρέων οὔτυχῶν Βυζάντιον.

Euſtathius ad Dionyſium, Βύζας ἡγεῖτο τῶν τῶν Μεγαρέων στόλου, οἱ καὶ ἔκτισαν τὸ Βυζάντιον. Ergo Byzante duce Byzantium condiderunt Megarenſes. Imperite Cedrenus, ἐφ' ὧν χρόνων καὶ τὸ Βυζάντιον κατὰ Βύζου βασιλέως τῆς Θράκης ἐκτίσθη. ὡς δέ τινες κατὰ Μεγαρέων. Videndus quoque Stephanus in Βυζάντιον. Et huc alludit Gemiſtus de rebus Peloponeſ. Orat. I. τὴν μὲν ὑπὸ Βυζάντιον οἱ περὶ ἐκφεύγοντες Ελληνές τε καὶ δωριεῖς. δωριεῖς Πελοποννήσιοι περιφανῶς. Alij Lacedæmoniis, alij Bæotiis quoque attribuunt. Conſtantinus lib. II. Them. I. αὐτὸ δὲ τὸ Βυζάντιον Μεγαρέων, καὶ Λακεδαιμονίων, καὶ Βοιωτῶν

ἐστὶν ἀποικία, τῶν ἀρχαιοτάτων Ελλήνων.

Ἀπὸ νήσου ὁ ἦμος καλέονται.] Auctor Chronici Constantinop. ἀπὸ νήσου τῆς νεῶ κελαινίας. Puto scribendum τ. ν. Καλαωνίας. De Cataonia videndi præter Geographos Constantinus lib. I. Them. II. & Æmilius Probus in Datamene.

Υφ' ἡγεμόνι Βύζαντι.] Iam diximus Megarensium ducem fuisse Byzantem ex Eustathio, cui adde nunc testimonium Stephani, sed emendatum, ἢ ὅτι τῆ ϛάλυ τὶς Βύζης ἰῶ ἡγεμών. Perperam hodie editur, τῆ ϛάλυ τῆς βύζης.

Οὐκᾶν τὼ προσηγορείαν.] Scripserim, ὄνκαν τ. π. Non enim Megarenses vrbem Byzantem appellarunt, sed Byzas a se Byzantium dixit.

Ἰναχου γὰ τῶ Ἀργείων βασιλέως γένητο θυγάτηρ Ιώ.] De Iouis & Ius amoribus notissima est veterum fabula. Videndi Mythologi.

Ἀργὸς, ὁν πολυόμματον λέγουσι.] Apollodorus Bibliothecæ lib. II. ἐξ Ιάσου δὲ Ἀγήνωρ γίνεται. Τούτου δὲ Ἄργος ὁ πανόπτης λεγόμενος. εἶχε δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς μὲν ἐν παντὶ τῶ σώματι.

Πρὸς ὃ καλούμενον Κέρας.] Ammianus lib. XXII. *Constantinopolis vetus Byzantium Atticorum colonia, & promontorium Ceras, prælucentem nauibus vehens constructam celsius turrim.* Zosimus lib. II. de hoc ipso Byzantio. κεῖται δὲ ἡ πόλις ἐπὶ λόφου, μέρος ἐπέχουσα τῶ ἰσθμοῦ, ἔφ' ἑκάτερα δὲ καλουμένου κέρατος ὑπὸ τῆς Προποντίδος ἀκτελουμένου. Solinus *Chrysoceras* appellat, cap. XVI. & Plinius lib. IV. cap. XI.

Ἐπειδὴ δὲ πρὸς τὼ Θρᾴκιον ἀφίκετο χάσμα.] Io errabunda in Thraciam quoque venit. Arrianus in Periplo. βόσπορος (καλεῖται) ὅτι τῆ συμφορᾶ τῆς Ιοῦς. τὼ κτ' μέσον Ηρας οἰστρωθεῖσαν ἐς τοὺς χάσμος πόντους ἀφικέσθαι, καὶ ταύτη διαπεραιώσασθαι, οἱ μῦθοι ἐποίησαν. Et Dionysius in Περιηγήσ.

Τῆ δ' ὅτι Θρηϊκίου σῶμα βοσπόρου, ὃν πάρος Ιὼ
Ηρης ἐννεσίησιν ἐνήξατο πόρτις ἐοῦσα.

Videndus etiam Apollodorus lib. II. Alij non errasse Io, sed raptam fuisse dicunt. Sic ex Nicæneto & Apollonio Parthenius Erotic. I. ἀρπασθείσης Ιοῦς τῆ Ἀργείας ὑπὸ λῃστῶν, ὁ πατὴρ αὐτῆς Ιναχος μαθὼν τε καὶ ἐρευνήσας ἄλλως κατέλιπεν, ἔν τε αἰγύπτω λυρκεῖν τὸν Φορωνέως.

Τοῖς ἐποικήσουσι προφητεύοντες τὰ ἐσόμενα.] In Chronico Constantinop. τοῖς ἐποικήσουσι προφητεύουσα, ita vt Ino futura prædixerit, non autem Cydarus & Borbyzes. Neutrum alibi temere legitur. Inquiramus amplius.

Τὼ λεγομένω Κεφέως θυγατρὸς.] Ius filia Cepheussa fuit. Eustathius ad Dionysium. οἰκοῦσι δὲ χαλκιδίες οὗτοι, καθὰ καὶ προεγράφη, ἐς αὐτιπέρας βυζαντίης, κληθέντες οὕτω ἀπὸ βύζαντος υἱοῦ Κεφέως, ἧπερ τῶ θυγατρὸς Ιοῦς. Nonnus Dionysiac. lib. XXXII.

—— ἔσκε δ' Ιοῦς
Φοινικίδος Ιναχίης ζωρώπιδος ἢ πάρος Νείλῳ
Τίκτε γοηῶ ἐπάφοιο, καὶ Ἀργείῃσι Κεφείης.

Corrigendus est Etymologici Auctor. ϛκλήθη δὲ (ὃ βυζάντιον) ἀπὸ Βύζαντος τῆς Κεφέως τῆς Ιοῦς θυγατρός. Et Stephanus de vrbibus, ἣ οὕτως ϛκτίσθη ἀπὸ βύζαντος ϑ' Κεφέως, τῆς Ιοῦς θυγατρός. Perperam apud illum, Κρεούσης, apud hunc Κεφέως editur.

Τῆ ἡσύ τῆ χοείᾳ τούνομα προσηύδασιν.] Quia nimirum cornu ceruini formam præ se ferret. Strabo lib. VII. ὅτι δὲ ὃ Κέρας προσοικεῖ τὸν βυζαντίῳ τείχη. κόλπος αἰέχων ὡς πρὸς δύσιν ὑπὲρ ϛαδίους ἑξήκοντα, ἐοικὼς ἐλάφου κέρατι. Ἐς ὃν πλείσους ῥέζεται κόλπους ὡς αὖ κλάδους κεραός.

Οἱ δὲ τῆ τῶν καρπῶν εὐποιΐα ὃ τῆς ἀμαλθείας αἰγὸς κέρας προσαγορεύουσιν.] De Amaltheæ cornu. sic Apostolius Byzantius, Αμαλθείας κέρας, ὅτι τῶν ἀφθόνως καὶ εὐδαιμόνως ζώντων. ὅτι τῆ ἔσφαξε αὐτὸ ἀμαλθεία ὁ Ζεὺς ἐξ αἰγὸς προφούσης αὐτὸν πρέσβυ κέρας αἰγὸς, δι' οὗ ἐπίσλυζεν αὐτῆ πᾶν ὁ ἂν ἤτήσατο. Palæphatus, περὶ δὲ κέρατος τῆς Αμαλθείας φασὶν, ὡς ἡ σεκλῆς τοῦτο ἤφερε πάντα, ἐξ οὗ ἐγίνετο αὐτῷ ὅσα ἐβούλετο. & quæ sequuntur. Nicetas de Orthod. fide, lib. IV. *Alij eidem cornu Amaltheæ plenum scatensque fructibus præ ma-*

nibus dabant: quod Hercules Acheloo, manum cum illo conferens, detraxerat. Res obuia est.

Τῷ τε θαλαττίῳ μιγεῖσα Ποσειδῶνι.] Ceroessa Neptuno Byzantem peperit. Stephanus, vt supra emendaui. ὠκίσθη (ὃ Βυζάντιον) ἀπὸ Βύζαντος τοῦ Κεροέσσης τῆς Ἰοῦς θυγατρὸς καὶ Ποσειδῶνος. Videndus quoque Etymologici Auctor.

Ἧς μέχρι καὶ νῦν οἱ πολῖται τὴν ὑδρίαν ἀγάλλονται.] De Byziæ aquis nondum memini legere. Castellum fuit hoc nomine, cuius meminit Cedrenus. ὁ δὲ τούτου κατεσκαμμένος καὶ νόθος υἱὸς Ἀναξάσιος ὃ τὴν Βυζίης φθόγγον κατέλιπε φερώνυμον.

Ὡς οὖν καὶ Μελίας αὐτὸν ὁ τῶν Θρᾳκῶν βασιλεύς.] Meliæ Thraciæ regis mentio non temere alibi occurrit. Apud Suidam tantum est. Μηλιέας, ὄνομα κύριον. Nescio an ad hunc respexerit.

pag. 25. Ἦν Χρύσης ὁ παῖς ὁν Χρυσηΐδος γεγονὼς Ἀγαμέμνονος.] Dionysius Byzantius in descriptione Bosphori. κέκληται δὲ χρυσόπολις, ὡς μυθεύουσί τινες, ὅτι τῆς Περσῶν ἡγεμονίας σκῆπτρα ποιμνίων τῶν παρὰ τοῦ πατρὸς ἀπὸ τῆς πόλεως χρυσοῦ τὸν ἀριθμὸν. οἱ δὲ πλείους ἀπὸ χρυσοῦ παιδὸς Χρυσηΐδος καὶ Ἀγαμέμνονος. Videndus Stephanus.

Φθόγγον πρὸς Κλυταιμνήστρης ἐπιβουλεύσαντος μετὰ τὴν τῶν πάντων αἵρεσιν.] Clytæmnestra Ægisthi adulteri amore capta Agamemnonem maritum e bello Troiano reducem occidit. Dion. in orat. περὶ ἀπιστίας narrat his verbis. οἱ δὲ Αἴγισθος τὸν Ἀγαμέμνονα δόλῳ πτείνας ὥστε κατέκτανε βοῶν ἐπὶ φάτνης. Philostratus senior εἰκόνων lib. II. ἡ Κλυταιμνήστρα δὲ πέπλον τέχνῃ τινὸς ἀπείρου τὸν Ἀγαμέμνονα περιρρύσασα πέλεκυν ἐς αὐτὸν ἧκεν ἀμφήκη τοῦτον. Frequenter meminerunt Poetæ.

Καὶ πρὸς τοῦ τῆς Ἰφιγενείας ζήτησιν ἐπειγόμενος.] Nam Iphigenia a Diana in pontum Euxinum abducta fuerat. Antoninus Liberalis in Metamorph. Ἄρτεμις ἀντὶ τῆς Ἰφιγενείας παρὰ τὸν βωμὸν ἔφερε μόσχον, αὐτὴ δὲ προσωπάτῳ τῆς Ἑλλάδος ἀπήνεγκεν ἐς τὸν Εὔξεινον λεγόμενον πόντον, παρὰ Θόαντα τὸν Βορυσθένους παῖδα. Videndi Mythologi.

Ὁ μὲν οὖν Βύζας.] Condidit sui nominis vrbem Byzas. Hinc Claudianus.

——— *quod tertius vrbis*
Conditor, hoc Byzas Constantinusque videbant.

Et regnabat tunc Romæ Tullus Hostilius. Cassiodorus in Chronico. *Tullus Hostilius regnauit annis* XXII. *Qui primus apud Romanos purpura vsus est. Huius temporibus Chalcedon conditur, & Byzantium, quæ nunc Constantinopolis dicitur.* Videndus etiam Paulus Diaconus, Hist. Misc. lib. I. Iudæis tunc rex erat Iosias, vt annotant Cedrenus, & Glycas. Sed alij Pausaniam vrbis conditorem faciunt non Byzantem. Ado Viennensis in Chronico. *Byzantium, a Pausania Spartanorum rege conditum, obsidione cinxit.* Paulus Diaconus loco citato. *His temporibus Byzantium ciuitas condita est a Pausania rege Spartanorum, quæ postea Constantinopolis appellata est.* Eadem Otho Frisingensis lib. II. cap. XXIV. Alij in Manassæ regis tempus conditam vrbem referunt. Videndus Nicephorus Callistus lib. VII. cap. XLVII. & Trogus in Epitome Iustini.

Ποσειδῶνος δὲ καὶ Ἀπόλλωνος στεφεργοιώτων.] Hinc in Oracolo Sibyllæ Erythrææ Ἡράκλεια τείχεα vocatur.

——— ταχὺ δ' ἐπιβήσεται ἀρχὴ
Ἀνδράσιν οἱ Βύζαντος ἔδος κατὰ μαιεπάοισι.
Τειρομάχαι Ἑλλήσποντε, Ἡράκλεια τείχεα ἀνδρῶν.

Recitantur hi versus a Zosimo lib. II.

Ἀνοικοδομεῖ τὰ τείχη, λόγου τε πολλοῦ κρείττονα μεγαλομόλθους.] Erant hæc mœnia e lapide molari quadrato constructa, adeo tenui iunctura, vt nemini compositum opus, sed ex vno perpetuoque lapide videretur. Herodianus lib. III. in Byzantij veteris descriptione. περιτετείχισό τε γυναῖκα τε καὶ μείζω ἡ πόλις τείχη, πεποιημένῳ μυλίτου λίθου, εἰς τετραγώνου ἐργασμένου. τοσαύτη τε σεμνοφρόνια καὶ κομψότης, ὡς μηδένα οἴεσθαι ὃ ἔργον σιδήρου, ἑνὸς δὲ λίθου πᾶν πεποιῆσθαι. ἔτι γοῦν καὶ νῦν τὰ μόνοντα αὐτοῦ ἐρείπια καὶ λείψανα ἰδόντι, θαυμά-

θαυμάζει, ὅτι καὶ τὸν τοῖχον τῶν τῶν ἑπτὰ καταπεπασμένων, καὶ τὸν ἀκμὸν τῶν ὕστερον καθηρημένων. Videndus quoque Suidas in βυζάντιον.

Τοὺς δὲ ἐν αὐτῷ πύργους ἑπτά.] Admirabile hoc Byzantij de septem turribus vocalibus, quæ erant a porta Thracia vsque ad mare. Suidas, ἑπτὰ μὲν ἦσαν ἀπὸ τῆς Θρακίων πυλῶν πύργοι τοὺς τῶν θαλασσῶν καθήκοντες. τούτων δὲ αἴ τις τοῦ τόπου ἐνεδόησέ τι, ἢ λίθον ἔρρηξεν, αὐτὸς τε ἦλθε καὶ ἐφάνη, καὶ τοῦ δευτέρου τοῦτο ποιεῖν προεδίδου, καὶ οὕτως ἁπάντων ἐχώρει. Videndi quoque Cedrenus, Zonaras Annal. III. & Xiphilinus in Epitome Dionis. Habuit autem Byzantium vetus vniuersum turres in mœnibus XXVII. Chronicon Constantinop. in eius descriptione. εἶχε δὲ πύργους ὅλον τεῖχος εἴκοσι ἑπτά. Nouum autem habuit complures, & eo alludit Cantacuzenus lib. I. cap. LVII. *Ob ea autem quæ rogassent, non Byzantio duntaxat potiri nolle (respondit) sed neque tot vrbibus, quot sunt Byzantij turres.*

Καθὰ τὴν τῆς βασιλικῆς λεγόμενον τόπον.] Basilicæ duæ erant, vna simpliciter *basilica* dicta: altera, *Basilica Theodosiana*. Illa in regione vrbis IV. erat, ista in VIII. Crebra mentio apud Cedrenum, Zonaram, & Paulum Diaconum.

Ὅτε καὶ τυχὸν τοῖς πολίταις τετίμηται.] In Codino & Chronico Constantinop. vbi verbo tenus hic locus descriptus, ita legitur. ὅπερ τεῖχεον τοῖς πολίταις. Locus corruptus.

Ἐνθα νεῶ ὁ τῶν μαρτύρων Μίωα οἴκησε.] Menæ martyris templum non Neptuni antea fuisse ait auctor Chronici, sed Iouis. Hæc verba τῷ βύζαντος τὰ παλάτια ἐν τῇ ἀκροπόλῃ ἵδρυτο. ὁ δὲ ναὸς τοῦ ἁγίου Μίωα κατῆρχε πρότερον τοῦ Διὸς ἱερόν, ἐξ οὗ καὶ αἱ μάραι ἐκεῖναι ἀνῃρέθησαν. Hic in fossa, cum purgaretur, inuenta sunt ossa ingentia, quæ Anastasius, in stuporem datus, in palatio deponi iussit. Suidas. ἐν τῷ ναῷ δὲ ἁγίου Μίωα ὄρυγμα βαθὺ εὑρέθη μέγα, ὅτε ἐκαθαίρετο, καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπων γιγάντων εἰς πλῆθος. ἃ τινα θαυμάσας Ἀναστάσιος ὁ βασιλεύς, καὶ ἐκπλαγείς, εἰς τὸ παλάτιον κατέθετο θαῦμα ἔξαισιον. Constantinus in ornanda vrbe nihil huic templo addidit, sed idola eiecisse contentus reliquit plenius ædificandum Pulcheriæ & Marciano, a quibus id factum annis CLXIX. post. In eodem Chronico alibi. τῶν δὲ ἄγαλμα Μίωα, καθώς ἐστιν, ἐδίωξε τὰ ἀγάλματα, καὶ ὠνόμασε τὸν ναὸν θεοῦ. πλὴν ὁ τελείαν αὐτοῦ οἰκοδομὴν ἐποίησε μὴ ρξθ'. χρόνοις Πουλχερίας & Μαρκιανοῦ σὺν τοῖς προγενεστέροις καὶ ἱερεῖς σκύλευσι. Erat autem in regione vrbis IV. Anonymus in descript. Constantinop. *Regio quarta a Miliario aureo collibus dextra leuaque surgentibus, ad planiciem vsque valle ducente perducitur. Continet in se idem Miliarium aureum, Augusteum, & Basilicam, Nymphæum, porticum Fanionis, Liburnam marmoream, naualis victoriæ monumentum, Ecclesiam siue martyrium sancti Mennæ.*

Καθὰ τὸν νεῶν τοῦ ἱπποδρομίου τόπον.] Exstruxit Hippodromium Seuerus, cum antea horti illic essent duorum fratrum, & mulieris viduæ. Chronicon Constantinop. Ὃ δὲ μέχρι τοῦ νῦν σωζόμενον ἱπποδρόμιον ἐκτίσθη παρ' αὐτοῦ τοῦ Σεβήρου, κήπων ὄντων ἐκεῖσε δύο τινῶν ἀδελφῶν, καὶ γυναικὸς χήρας. Suidas in Seuero. καὶ ἱπποδρόμιον ᾠκοδόμησεν ἱκρίοις καὶ ἐμβόλοις ἁψαμένης, ἀνελούσας οἰκήματα καὶ κήπους ἀπὸ τινων ἀδελφῶν ὀρφανῶν, καὶ τὰ προεκείμενα τῷ ἱπποδρομίῳ ἁψικόλας δένδρα, εἰς ὃ νῦν ἑρώμενον διεκόσμησε χῆμα. Erat autem in regione vrbis tertia, vt est videre apud Anonymum in Descript. pag. 26.

Ἐν ᾧ καὶ λύσις τῶν πυλῶν τοῖς αὐθεφίοις ἐγένετο.] Veteres Dioscuris seruandorum hominum potestatem tribuebant, vnde & Theocritus Idyll. XXIII. appellat eos.

Ἀνθεφίων σωτῆρας ὅτι ξυνὸν ἦδη ἐόντων.

Artemidorus Onirocrit. lib. II. cap. XLII. de Dioscuris loquens, πολλῶν τῶν δίκαιον εἰς τέλος ἀζημίους ἀπαλλάττουσι, σωτῆρες χρήσιμοι καὶ θεοί. ἀλλὰ πρότερον ὅτι τινὶ φόβῳ ἢ κινδύνῳ ἐνοικοῦσιν. Germanicus de Geminis. *Iupiter vtrosque cælo intulit, sideribusque Geminos nominauit, qui salutares sunt appellati.* Huc pertinet Inscriptio vetus.

CASTORI. ET. POLLVCI. DIS. MAGNIS.
SVLPICIÆ. Q. SVLPICI F. VOTVM
OB FILIVM. SALVTI RESTITVTVM.

Hinc in difficilium morborum remotione parotides enatæ, veluti ſalutis indices, Διόσκουροι nomen acceperunt. Caſſius Iatroſophiſta Problem. XXX. ὁ τῶν παρωτίδων κρίσις τῶν χαλεπῶν νοσημάτων ὡς ὅτι πρωτίδες γίνονται, ἃς ἡ Διοσκούρους τινὲς καλοῦσιν, ὡς ὅτι λύσιν γίνεσθαι τῶν κακῶν. Euſtathius ad Iliad. γ'. ὁ ἰατρικὸς βιβλίῳ εὕρηται αἱ παρωτίδες καλούμεναι Διόσκουροι.

Ἐκτὸς δὲ τοῦ καλουμένου στρατηγίου.] Strategium in vrbis regione v. erat, collapſumque renouauit Seuerus, vt teſtis Suidas eſt. ἀνενέωσε γὰρ ὁ καλούμενον στρατήγιον. Locus exſtat in vita Seueri. Illic accipiebant quos meriti eſſent honores militiæ Præfecti. Chronicon Conſtantinop. ἐν τῷ στρατηλίῳ φόρῳ οἱ στρατηγιῶντες τὰς ἁμὰς αὐτῶν ἀπεδέχοντο. Erat ibi quoque tripos Hecates & ſtatua equeſtris Conſtantini cum cruce. Cedrenus, ἐν τῷ στρατηλίῳ ἐστὶν ὁ τρίπους Ἑκάτης, ἡ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔφιππος, φέρων σταυρόν. Addit Codinus etiam Helenæ matris ſtatuam fuiſſe, & loco inde nomen datum Auguſteum. Sed puto errorem eſſe, nam Auguſteum erat in regione vrbis quarta. Præterea complectebatur etiam forum Theodoſij, & obeliſcum Thebanum quadratum. Anonymus in deſcript. Conſtantinop. *Continet in ſe Strategium, in quo eſt Forum Theodoſiacum, & obeliſcus Thebæus quadrus.* Erat porro ibi carcer, fuitque vſque ad tempora Phocæ. Chronicon Conſtantinop. βύρων τὰς φυλακὰς ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος τῆς βυζαντίδος εἰς τὸ στρατήγιον, ἐκεῖσε ἐφεύρε καὶ αὐτὸς τοὺς ἁμαρτωλούς. διήρκησε δὲ χρόνους σπγ'. μέχρι τῆς βασιλείας Φωκᾶ τοῦ Καππαδόκης.

Ἐνθα καὶ ὁ τοῦ Ἀχιλλέως χημαπτὴς λουτήρ.] Achillis balneum commemorat etiam Chronicon Conſtantinop. καὶ ἀπέβαινον μέχρι τοῦ στρατηλάτου, καὶ ἤρχοντο εἰς ὃ τοῦ Ἀχιλλέως λουτήρ.

Ἐν ταῖς λεγομέναις Συκαῖς. Sycæ, portus vrbis, ſiue ſcala. Victor Tunnunenſis in Chronico. *Theodoſius Sugas relegatus totum pene palatium, & maximam regiæ vrbis partem ſua perfidia maculauit.* Strabo lib. VII. ὅτι τὸν ὅτι τῇ Συκῇ καλούμενον λιμένα. Nouella LIX. δοκεῖν δὲ ἔσω τοῦ νέου τείχους ἡ ὁ πέραμα Ιουστιναιανοῦ, ἤτοι Συκῆς, ὅπερ μὴ πόρρω κεῖται. Erat in regione vrbis XIII. Deſcribiturque ab Anonymo hoc modo, *Tertia decima regio Sycæna, eſt quæ ſinu maris anguſto diuiſa, ſocietatem vrbis nauigiis frequentibus promeretur. Tota lateri montis affixa, præter vnius plateæ tractum, quam ſubiacentium eidem monti littorum tantum præſtat æqualitas.* Erant vero, vt per occaſionem hoc dicam, ſcalæ, ſiue exſcenſus Conſtantinopoli quatuor. Vna Timaſij, altera Chalcedonenſis, tertia Sycæna, de qua hic, quarta Hebraica vetus. Tres priores oſtendit nobis Anonymus auctor in deſcript. Conſtantinop. quartam vero inuenio apud Annam Comnenam Alexiad. lib. VI. τῇ μὴν ὑπὲρ ὀνόματι τοῦ Θαλασσίου Ἀποστόλου Μαρκου ἐκκλησίᾳ ἱστοφόρους πλοίας τοὺς ἐκ μέλφης ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐργασίᾳ κατέχοντας πεποίηκε, ἡ τὰ ἀπὸ τῆς παλαιᾶς Εβραϊκῆς σκάλας μέχρι τῆς καλουμένης βίγλας διήκοντα ἐργασίᾳ.

Μάλιστα τὸν Αἷμον, ὃς τῆς Θράκης τύραννος ἦν.] Hac Hæmi inuaſione, vnde haſtas ciues ſumpſerant, locus κοντάρεια dictus fuit. Chronicon Conſtantinop. τὰ λεγόμενα κοντάρεια. ὅτε ἦλθεν Αἷμος ὁ βασιλεὺς Θράκων πρὸς βύζαντα, ἔκτοθεν οἱ βυζάντιοι ὁπλίσθησαν τῷ ἐκεῖσε κοντάρεια. καὶ οὕτως ἐκλήθη.

Καὶ καταβάλλει τὸν Αἷμον ὅτι τὸν ἐπώνυμον αὐτοῦ λόφον.] Hæmus mons vnde dictus, ita tradit Apollodorus Biblioth. lib. I. Τύπων δὲ ἐφ' αὐτὸν (τὸν τύφωνα) κατὰ τῆς κεραυνοῦ πάλιν ἀθυμοῦντα, πολὺ ὅτι πᾶν ὄρη ἐξέκλυσεν αἷμα. καὶ φασιν ὁπὸ Τύπου κληθῆναι ὃ ὄρος Αἷμον.

Ἐπὶ τὸν Θράκιον ἤλαυνε τοὺς πολέμους.] Scribendum, ἤλαυνε τοὺς πολεμίους.

Οδρύσης ἦν ὁ τῶν Σκυθῶν βασιλεύς.] In Chronico Conſt. χρύσης ſcribitur. perperam.

Ἡ γαμετὴ Φιδάλφα.] Præclarum hoc virtutis exemplum a Phidalia Byzantis vxore editum commemorat etiam Stephanus in γυναικόπολις, his verbis: ὅτι καὶ γυναικῶν λιμὸν τὸν λεγομένων Φιδάλφαν τὴν μεταξὺ ἀναπλᾶ καὶ ἡ λεωφόρειος, ἔνθα φασὶ τὸν γυναῖκα βύζαντος Φιδάλφαν διαξασθαι ἅμα ἢ γυναιξὶ τοὺς μὴ Σκοίβας τοῦ ἀδελφοῦ βύζαντος

τῇ πόλῃ ὑπὲρ μόρους, τῶν πολιτῶν μὴ πρόντων, νικῆσαι. Vbi corrigendum est, μεταξὺ αἰάπλω καὶ σωφενείης. Deinde μὴ γρόμβος. Historiam plenissime narrat Ioannes Tzetzes Chil. II. hist. LX.

Γοτὲ γὰρ ἔθνος βαρβαρικὸν ἐλαύνῃ βυζαντίοις,
Ἀποδημιῶντος αὖθις τοῦ βυζαντίων.
Οἱ βάρβαροι τὴν πόλιν δὲ παρεσκάλουν ἀθρόως.
Ἡ τῶν κεφαλῶν ἡ γυνὴ, τῶν ἐχεφρόνων οὖσα,
Ἐν ὀστρακίνοις σκύφεσιν ὄφεις πῶς βαλοῦσα,
Πᾶσι πολίταις δέδωκε τῆς ἑαυτῆς πατρίδος,
Ἀπὸ τῶν τείχους σφενδονᾶν πρὸς στρατιὰν βαρβάρων.
Οὗ χαρέντος, ὅλεθρος ἐμπίπτῃ τοῖς βαρβάροις,
Ὡς κατ' αὐτῶν τῶν ὄφεων τοτε στρατευομένων.

Ἀπολίνῃ ὄφις.] Scribendum, Ἀπολλύνῃ ὄ.

Εὐεργέτας αὐτοὺς.] Scrib. ἑ. αὐτῆς. pag. 26.

Σέβμος ἀὴρ τοῦνομα.] Byzas fratrem Strombum habuit, cuius meminit etiam Stephanus in γωναχόπολις. Sed illic legitur mendose, μὴ Σεβίου δ' ἀδελφοῦ Βύζαντος. Corrigendum iam monui, μὴ Σέβμου.

Τῆς γείτονος Χαλκηδόνος.] Nam quatuor tantum stadiis aberat. Eustathius ad Dionysium. ὁ δὲ Διονύσιος περὶ τούτου (τοῦ Βοσπόρου) λέγει, ὡς ὅτι στενόπατος δὴ σκεῖνος ἀπὸ τῶν ἑπτὰ μόνον ἢ τριῶν ἄλλων. τετρασταδίου γάρ τι τὸ διοῦτου βυζαντικοῦ σώματος εἶναί φασι. Philostratus Iconum lib. I. vbi de Bosporo: πορθμεύει ναῦς ἀπὸ τῆς Εὐρώπης ἐς τὴν Ἀσίαν σταδίοις μάλιστά που τέτταρσι. τοσοῦτον γάρ που τὸν μέσον τῶν ἠπείρων. Alij septem stadiorum interuallum faciunt. Videndi Strabo, & Plinius.

Τοπάρχης δίνεως.] In Chronico Constantinop. est, τ. δυνάμεως.

Δέκα σὺν ἑπτὰ ἐμπεσόντων.] Scribe, ἐμπεσόντων. Herodotus lib. IV. annos septemdecim tantum dicit. ἐπὶ γὰρ ἑπτακαίδεκα ἔτεσι παρέτεσαν Χαλκηδόνιοι κτίσαντες τὴν χώρην βυζαντίων.

Ἀπὸ τοῦ Χαλκηδόνος ποταμοῦ.] Eustathius ex Arriano. καλεῖται δὲ καὶ Ἀρριανοῦ ἱστορία ἐπώνυμος ὄντων ἢ τῶν Χαλκηδόνων πόλις τῷ χρόνῳ ὑφ' Χαλκηδόνι, ἀφ' οὗ παρῆκται μὴν ὁ σκεῖνος ῥέων ποταμὸς σκληρὸς Χαλκηδών. ἔπειτα ἡ πόλις, Δωριέων ἀποικησάντων ὑστέροις χρόνοις, ὁμώνυμος γένεται τῷ ποταμῷ.

Ἀπὸ Χαλκίδος πόλεως.] Stephanus, σκληρὸς δὲ (Χαλκηδὼν) ἀπὸ Χάλκιδος τοῦ παρὰ χειμμῶνι ποταμοῦ, ὡς οἱ ἱστορικοὶ ἀπαντῶσι φασι.

Οἷς δὴ καὶ τυφλοὶ σκάλεσθαι.] Tacitus Annal. XII. *Artißimo inter Europam Asiamque diuortio, Byzantium in extrema Europa posuere Græci, quibus Pythium Apollinem consulentibus vbi conderent vrbem, redditum oraculum est: quærerent sedem, cæcorum terris aduersam. Ea ambage Chalcedonij monstrabantur, quod priores illuc aduecti, præuisa locorum vtilitate, peiora legissent.* Constantinus Manasses in Annal.

Πόλεως δὲ βασιλικὸς δομήτωρ χρηματίσας,
Τῶν τῆς τυφλῶν κατέλαβε Χαλκηδονίων πόλιν.

Historia est apud Strabonem lib. VII. Herodotum lib. IV. & alios.

Περὶ τὸν καλούμενον αἰάπλουν.] Occurrit sæpe apud Scriptores rerum Byzan- pag. 27.
tinarum.

Καθ' οὓς δὴ χρόνους καὶ στρατόντων πλῆσα ἡμῖν.] Totidem verbis Chronicon Constant.

Ἀνὴρ δέ τις τῶν ἐκ Τυάνων, τοῦνομα Ἀπολλώνιος.] Nicephorus Call. lib. III. cap. XI. *Eius ætate Apollonius quoque Tyaneus vixit, quem historiæ produnt Roma Byzantiũ venisse, atque ibi dæmoniacis quibusdam præstigiis magnam vim serpentum & scorpionum fugasse.* Cedrenus. ὁ δὴ Ἀπολλώνιος ἀπὸ Ῥώμης ἐλθὼν εἰς Βυζάντιον, καὶ παρελθὼν ἀπὸ τῶν ἐντοπίων, ποιησάμενα, φυγαδεύσας ὅ πλῆθος τῶν ὄφεων καὶ σκορπίων ἐκ τῆς πόλεως, ὥστε μὴ ἀδικεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν τινὰ αἰθρώπων. Videatur Ioannes Tzetzes Chil. II. hist. LX. Philostratus, qui eius vitam libris VIII. descripsit, nullam facit historiæ huius mentionem.

Τρεῖς ἀνεσήσατο πελαργούς.] Aliud quoque monumentum Byzantij reliquit idem Apollonius ad portam Æneam, nempe rerum futurarum historiam. Inuenio in Chronico Constantinop. Εἰς τὰς χαλκᾶς πύλας τῆς ἑῴας τῶν μερῶν τῶν μελλόντων εἰσὶ πᾶσαν ἱστορίαν, ἃς ἐξηλώσατο Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς εἰς μνήμιον τῶν συντυχόντων, ἀφ' ὧν ἀνέξάλιπτον ἔτι. Item alia in foro. Idem Chronicon. συγκείμενα δὲ μέσον τῆς φόρας ἔνθα δηλοῖ ὅτι κιόνων ἱστάμενα, καὶ ἐν αὐτοῖς δηλοῦντα τὰς ἱστορίας τῶν μελλόντων ἐφάτως γίνεσθαι ὅτι ταύτῃ τῇ πόλει. οἱ δὲ ξηλωτικοὶ τῶν ἀποτελεσμάτων ταῦτα πάντα στοιχάσιν. ἐξήλωσε γὰρ ταῦτα πάντα Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς, ἀναβληθεὶς ἀπὸ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου. Sed hoc postremum de Constantino Magno falsum est: nam obiit Apollonius, vt dixi, sub Nerua. Clare Suidas. ἤκμασε μὲν (ὁ Ἀπολλώνιος) ὅτε Κλαυδίου, καὶ Γαΐου, καὶ Νέρωνος, καὶ μέχρι Νέρβα. ἐφ' οὗ δὲ μετήλλαξεν.

Λέων τὸν τῶν Βυζαντίων ἀριστοκρατίαν ἐδιέξατο.] Philippi cum Byzantiis bellum commemorant historiæ. Hoc libris v 11. descripsit ipse hic Leo. Suidas. Λέων Βυζάντιος φιλόσοφος ῥητορικὸς καὶ σοφιστής, μαθητὴς Πλάτωνος, ἢ ὡς τινες Ἀριστοτέλους. ἔγραψε τὰ κατὰ Φίλιππον καὶ Βυζάντιον βιβλίοις ἑπτά. Hic initio belli, cum ad vrbem venisset Philippus, progressus eum interrogauit, qua iniuria accepta bellum inchoaret, inquientique, amare se patriam ipsius, respondit; atqui amatoris erat, aduenire cum instrumentis musicis, non bellicis. Philostratus iunior de Sophistis, lib. 1. Λέων ὁ Βυζάντιος Φιλίππῳ στρατεύοντι ὅτι Βυζαντίους πολεμήσοντι, εἶπέ μοι, ὦ Φίλιππε, ἔφη, τί παθὼν πολέμου ἄρχεις; τοῦ δὲ εἰπόντος, ὡς ἡ πατρὶς ἡ σὴ, καλλίστη πόλεων οὖσα, κατηγόρει μὲ ἐφ' ἅν αὐτῆς, καὶ ἀφ' οὗπερ ὅτι ὑμεῖς τῶν ἐμῶν παιδικῶν ἥκω. κατοκλάσας ὁ Λέων, οὐ φοιτῶσιν, ἔφη, μὰ Δι' ἔφασαν ὅτι ἐπὶ τῶν παιδικῶν ὑμεῖς οἱ ἄξιοι τοῦ ἀστρατεῦσθαι. οὐ γὰρ πολεμικῶν ὀργάνων, ἀλλὰ μουσικῶν οἱ ἐρῶντες δέονται.

pag. 27. Ἐξ οὖν οἱ δῆμοι διεφθάρησαν.] An antea somno vinoque sepulti? vt cum poëta dicam, fortassis. Certe male audierunt tunc temporis Byzantij tanquam temulenti, dicunturque bello pressi cauponis appositis ad murorum defensionem inuitari debuisse. Eustathius ad Dionysium. κωμῳδοῦνται δὲ εἰς μέθην οἱ παλαιοὶ Βυζάντιοι. πολέμου γὰρ ὑπικειμένου ποτὲ, ὅτε ἄλλως ἔχειν ὁ στρατηγὸς ἔφασκον ὅτι τοῖς τείχεσιν ἔχειν αὐτοὺς, εἰ μὴ τὰ καπηλεῖα ἐκλείποι τῶν τειχέων ἥγαλτο. Videndus Ælianus Var. Hist. lib. 111. Certe temulentiam Byzantiis etiam obiicit Eunapius in Ædesio.

Καὶ ἁρμοῖς.] Scribe καὶ ἁρμοῦ.

Λαμπαδηφόρον ἑκάτης ἀναστήσαντες ἄγαλμα.] Pertinent huc illa Stephani, λέγεται καὶ βοσπόρειον τὸ Βυζαντίου λιμένι. (ita scrib. non λίμνι) οἱ δὲ ἐξωφόρειον. φωσφόρειον αὐτὸ καλοῦσι παρὰ γραμματικοῦντες, ἢ ὅτι Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος ἀπορίξαντος κατὰ τὴν πολιορκίαν εἴσοδον κρυπτὴν, ὅθεν ἀφανῶς οἱ ὀρύσσοντες ἔμελλον τὸ ὄρυγματος φᾶδιοῦσθαι, καὶ ἑκάτη φωσφόρος οὖσα δᾷδας ἐπάραι νύκτωρ τοῖς πολίταις φανερὰν ποιήσασα. καὶ τὴν πολιορκίαν φυγόντες, φωσφόρειον τὸν τόπον ὠνόμασαν.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ Λέων τὸν βίον μετήλλαξεν.] Obiit hic Leo morte violenta, ipseque sibi laqueo vitam eripuit, proditionis a Philippo apud populum per epistolam accusatus. Narrat Suidas. ὁ Λέων ἀποχειρούλμος τὸν Φίλιππον ἐκ τῆς Βυζαντίδος, διεβλήθη παρὰ Φιλίππου πρὸς τοὺς Βυζαντίους δι' ἐπιστολῆς, ἐχούσης οὕτως. Εἰ τοσαῦτα χρήματα πρεῖχον Λέοντι, ὁπόσα μὴ τεῖτο, ἐκ παρέστης αὐτὸν ἔλαβον ὁ Βυζάντιον. ταῦτα ἀκούσαντος τοῦ δήμου, καὶ ὑπουστάντος τὴν οἰκίαν τοῦ Λέοντος, φοβηθεὶς μὴ λιθόλυστος γένηται, ἑαυτὸν ἀπήγξε, μηδὲν ἀπὸ τῆς σοφίας καὶ λόγων ἀποκερδήσας ὁ δείλαιος.

Χάρης ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγός.] Plutarchus ἐν Φωκίωνι. cum Charete etiam Photionem missum dicit. Χάρης καὶ Φωκίων στρατηγοὶ ἀπεστάλησαν εἰς Βυζάντιον ὑπὸ τοῦ δήμου.

Ἥτις μεταξὺ κεῖται Χρυσοπόλεως καὶ Μακεδόνος.] Corrigo, Χρυσοπόλεως καὶ Χαλκηδόνος.

Μένει τῶν καθ' ἡμᾶς ἀφανίζεται χρόνων.] Immo manfit hæc columna ad tempora vsque Constantini Leonis F. vt discimus ex Cedreno.

pag. 28. Ἰαχὴς δὲν εἰμὶ βοὸς τύπος.] Exstat epigramma etiam Anthologiæ lib. 111. Et apud Constantinum lib. 11. Them. x 11.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [400] - 84

Ες πάφων.] Legendum. ἐς Φάρον. Sic Anthologia, & Chronicon Conſtantinop. Et interpretari licet vel Ægyptium, vel Thracium, nam Ceras promontorium etiam Pharos vocabatur. Ammianus lib. XXII. *Promontorium Ceras prælucentem nauibus vehens conſtructam celſius turrim, quapropter Pharos appellatur.*

Βοίδιον οὔνομα δ' ἦεν ἐμοί.] In Anthologia & Chronico Conſtantinop. legitur, βοίδιον δ' ἤκουον ἐγώ.

Εν ᾧ καλουμένῳ Μιλίῳ.] Huius loci frequens mentio in hiſtoria Byzantina.

Τιμήσιος ἀνήρ.] Fuit hic pater Nigri, cum quo bellum Seuerus geſſit, vt patet ex Chronico Conſtantinop. Caue confundas cum Timaſio, qui ſub Theodoſio vixit, & a quo nomen accepiſſe videtur ſcala, quæ dicebatur Timaſij, in regione vrbis quarta.

Εν Αργείοις γεγραφέντων.] Scrib. ἐ. ἀ. γεγραφέντων.

Επὶ τῷ Φείξῃ λεγομένῳ λιμένι.] De portu Phrixi, ita Stephanus. ὅτι ἐν Φείξῃ λιμένι τοῦ Εὐξείνου πόντου, ἐν τῇ Χαλκηδονίᾳ παραλίᾳ, πρὸς οὐ Νύμφις ἐν τῷ περίπλῳ πρὸς Ηράκλειαν πόλιν Φησί.

Καλλιάδης γραμματεὺς τῆς βουλῆς.] Anthol. lib. IV. Καλλιάδης γραμματεὺς Βυζαντίου ὁ πρεσβύτερον ὁ βύζαντος ἄγαλμα κεῖ πάλαι καλουμένῳ βασιλικῷ ἀνέθηκεν, ὀπτήσαντας οὕτω·

Τὸν κρατερὸν βύζαντα, καὶ ἰμερτὸν φιλάδελφον
Εἶν ἑνὶ κοσμήσας ἄνθετο Καλλιάδης.

Τὸ πρεσβύτερον τῆς βύζαντος ἄγαλμα.] Euerſa ſtatua diu adhuc columna ſuperfuit, vſque ad tempora Andronici Palæologi ſenioris, & tunc concuſſa nutauit. Nicephorus Gregoras lib. VIII. Ἀλλὰ καὶ ὁ πρὸ πολλοῦ ἐπὶ τοῦ ἐώου ἀκρόπολιν ἱσταμένος κίων, ἐν ᾧ λόγος τὸν τῆς βύζαντος πάλαι σωθῆναι τοῦ κτίσματος ὃ βυζαντίου αὐδριαύτα, πρὸ πολλοῦ καὶ αὐτὸς ἤρξατο σείεσθαι ἡμερῶν, καὶ ὅτι πολλοῖς σὺν ἐμφανοῦς εἰσιέναι πᾶσι ἡμέραις, πάντων συντρεχόντων καὶ θεωμένων. Sed & Byzantis ſtatuæ extra vrbem aliæ plures erant. Chronicon Conſtantinop. ἐξωθεν τῆς πόλεως βύζαντος ἐτέραι πολλαὶ ὑπῆρχον.

Εἰν ἑνὶ κοσμήσας.] Chronicon Conſtantinop. κίονι. Sed Heſychij noſtri ſcripturam etiam Anthologia tuetur.

Σεβῆρου βασιλεύοντος τῆς Ρώμης.] Videndi Xiphilinus in Seuero, Herodianus lib. III. Zonaras Annal. II. & reliqui hiſtoriæ Byzantinæ auctores.

Αφαιρεθέντες πρὸς αὐτοῦ τὴν πολιτικὴν δικαίων.] Xiphilinus in Seuero. ἔπαυσε δὲ τὸν πόλιν τε ἐλευθερίας καὶ τὸ ἀξιώματος τοῦ πολιτικοῦ. Herodianus lib. III. πρώτος τε κόσμιν καὶ ὁμῆς ἀφαιρεῖν ὁ βυζαντίου κώμη δουλεύειν Περινθίοις δῶρον ἐδόθη. Et ex hac cauſa Patriarcha quoque Conſtantinopolitanus ab Heracleæ antiſtite confirmabatur. Glycas Annal. VI. *Idcirco deinceps vſus obtinuit, vt Patriarchæ Conſtantinopolitani confirmatio ad Heracleæ ſpectet antiſtitem.* Videatur quoque Nicephorus Gregoras lib. VI. cap. I.

Καὶ τῆς περιφανοῦς αὐλῆς καλαλυθείσης τοῦ τείχους.] Habebat Byzantium muros munitiſſimos, eorumque deſcriptionem accuratam eſt videre apud Xiphilinum.

Καλῶ τὸν τοῦ Διὸς ἱππίου βωμόν.] De Ioue Equeſtri non memini alibi legere.

Ζεύξιππον.] Multa paſſim Zeuxippi mentio. Erat autem in regione vrbis II. conflagrauitque anno V. Imperij Iuſtinianei, vt teſtatur Cedrenus. Vicinum erat aliud balneum minus, in quod Leontij Epigramma eſt Anthol. lib. IV. pag. 29.

Τῶν ἐφόρων.] Scrib. τῶν ἐφόδων.

Η πόλις Αντωνία προσηγορεύετο.] Euſtathius ad Dionyſium, ἐν δὲ τοῦ Θρακικοῦ βυζαντίῳ ἱστορεῖται Φυλακὴ πεδαὶ ποτε τὸν πλοῦτον τῆς Αδριανοῦ. ὀνομαζομένη δὲ ποτε καὶ Αντωνίαν, ἕως ἐπὶ τοῦ Σεβῆρος, ἐξ ὁ ἐκείνου παῖς Αντωνῖνος. Sed apud Heſychium noſtrum Αντωνία, apud Euſtathium Αντωνίαν, rectius legendum cenſeo. Atq; idem mendum in Suida eſt. In Chronico Conſtantinop. legitur, Αντωνίνα. In nummis veteribus Seueri, & Antonini. *Antoneinia Byzantion Sebaſta.*

Κωνσταντινούπολις ἐκλήθη.] Fuit & caſtellum hoc nomine. Suidas in Zenone. Ζήνων ὁ βασιλεὺς πυθόμενος τὴν οἰκείαν πόλιν ἥπαν εἰς φρούριον καταφθαρῆναι ὑπὸ λύθου κείμενον, ὁ Κων-

ςαντινούπολιν οἱ πρεσβωρεσι ἐκάλουν.

Πόρρω δὲ μεταλαγόντος τὰ τείχη.] Procopius Vandalic. I. τὴν βασιλείαν ἐς βυζάντιον μεταθέμενος (ὁ Κωνσταντῖνος) μείζω τε τὴν πόλιν καὶ πολλῷ ἔτι φανερωτέραν καθίστη, ἀπ' αὐτῆς ἀφεῖκε περσαλορθέσθαι. Amplitudo eius tanta, vt centum & vndecim in ambitu ſtadia complecteretur. Laonicus Chalcondyles lib. VIII. *Ambitus huius vrbis maximus eſt earum quæ apud nos ſunt vrbium, continet enim in circuitu centum & vndecim ſtadia.* Phranzes lib. III. cap. VIII. octodecim milliaria tribuit. *Ita ad vrbem accedit, ipſamque omni ratione & cuiuſque modi tormentis pulſat, & oppugnat terra marique: nempe eius ambitum decem & octo milliarium circumdans.* Et in tanto ſpatio locus nullus ædibus vacuus. Agathias lib. V. ξυνεχεῖς ἀπήντων οἱ οἰκοδομίαι τῆς πόλεως, καὶ ξυμμέναι ἀλλήλαις. καὶ σαφηνίσαι τὰ ἴδοι τις ἂν χωρίον ὕπαιθρον, καὶ ἀναπεπταμένον, ἢ πάντα σφίσιν ἐλλιθάρεσι τοῖς ὑπερφόροις. Hinc Sidonius in Panegyrico Anthemij.

Porrigis ingentem ſpatioſis mœnibus vrbem,
Quam tamen anguſtam populus facit.

Eleganter & particulatim Anonymus in Deſcriptione vrbis. *Cognita vrbe per partes, fas eſt etiam ſitum concluſæ vniuerſitatis aperire, vt magnificentiæ vnicum decus non ſolum videatur opere & manu confectum, ſed etiam conſpirantibus elementis naturæ felicitate munitum.* Et poſtea. *Habet ergo vrbs Conſtantinopolit. palatia quinque. Eccleſias* XIV. *domos diuinas Auguſtarum* VI. *domos nobiliſſimas* III. *thermas* VIII. *baſilicas* II. *fora* IV. *Senatus* II. *horrea* V. *theatra* II. *luſoria* II. *portus* IV. *circum* I. *ciſternas* IV. *Nymphæa* IV. *vicos* CCCXXII. *domos* IV∞CCCLXXXVIII. *porticus* LII. *balneas priuatas* CLIII. *piſtrina publica* XX. *piſtrina priuata* CXX. *gradus* CXVII. *macellos* V. Quanta igitur in hac vrbe frequentia hominum? quæ annona illis ſatis? Certe olim Athenienſes a Byzantiis hanc aduehebant, ſed poſtea huic aduehi, quod ſufficeret, vix potuit ex Ægypto, Aſia, Syria, Phœnice, aliiſque prouinciis. Luculentus teſtis eſt Eunapius in Ædeſio. ἡ μὲν Κωνσταντίνου πόλις, ὃ ἀρχαῖον βυζάντιον, καὶ μὲν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις Ἀθωνίοις προῖκα τὴν σιτοπομπίαν, καὶ ἐφεξῆς ἐπὶ τοῦ ὁ ἐκεῖθεν ἀνάγημον. ἐν δὲ τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, σχεδὸν ὅ ἀπ' Αἰγύπτου πλοῦτος πᾶν ὁλκάδων, σχεδὸν ὅ ἐξ Ἀσίας ἅπασης, Συρίας τε καὶ Φοινίκης, καὶ πᾶν ἄλλων ἐθνῶν συμφερόμενον πλοῦτος σίτου, καὶ ἀπαγωγὴ φόρου ἐμπλήσας καὶ χορέσας τὸν μεθύοντα δωμάτων δῆμον, οὐ Κωνσταντῖνος τοῖς ἄλλοις χάριτας πόλεις ἀνθέψων, εἰς ὃ βυζάντιον μετέτηκε.

Καθὰ τοῖς λεγομένοις Τρωαδικοῖς ἐμβόλοις.] Totidem pene verbis hinc deſumptis Chronici Conſtantinop. auctor. Sed quinam illi ἔμβολοι Τρωαδικοί? Verti, *Roſtra Troiana*, nec ſcio an recte, non enim inuenio in tota hiſtoria Byzantina. An ἔμβολοι ſunt horrea, ſicut ἐμβολαὶ ſunt σιτοπομπίαι in Codice, & Edicto Iuſtiniani XIII? omnino arbitror. Erant autem Conſtantinopoli *Horrea Troadenſia*, in regione vrbis V. Erant etiam *Porticus Troadenſes* in XII.

pag. 29. Καὶ τὸν τόπον ὠνόμασεν Αὐγουσταῖον.] Vide quæ in Notis ad Codinum.

Καὶ τοῖς ἀγάλμασιν ἐθαύμασεν αὐτοῦ.] Fuſe hæc Chronicon Conſtantinop. Videatur quoque Sozomenus lib. II. cap. III.

Ὁ Πορφυρεῖς ὁ τοξέλεπτος κίων.] Huius columnæ paſſim mentio occurrit in hiſtoria Byzantina. Erat in regione vrbis VI.

Ἐφ' οὗ καθ' ἱδρῦσθαι Κωνσταντῖνον ὁραλμόν.] Videndus Cedrenus.

Σεκάπτα τοῦτον ὀνομάσας.] Duo ea fuerunt. Vnum in regione vrbis II. alterum, in VI.

Καὶ τὴν τοῦ ἐγκαινίων ἡμέραν.] Sunt Græcis ἐγκαίνια, feſta anniuerſaria vrbium conditarum. Theophylactus hiſt. Mauric. lib. I. cap. XII. ὁ τῇ ἐγκυκλίῳ τῶν ἐγκαινίων ἡμέρα τῆς πόλεως. De his pleniſſime in noſtro Gloſſario Græcobarbaro.

Κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ μαΐου μηνός.] Conſtantinop. ἐγκαίνια celebrata XI. menſis Maij. Auctor Chronici Conſtantinop. καὶ ὁ σύνδεσμος μηδὲ πότε χρυσοῦν τὸ τοῦ ἁλίου τεῖχος, μὴ πλείστων οἰκοδομημάτων τοῦ ὁ τῇ πόλῃ δομηθέντων ἀπορρήσσοντες, τῇ ἑνδεκάτῃ τοῦ μαΐου

μλιὸς τὰ ἐγκαίνια τῆς πόλεως γέγονε, ᾗ καὶ προσηγορεύθη Κωνσταντινούπολις.

Ἐν ἔτει βασιλείας αὐτοῦ εἰκοστῷ πέμπτῳ.] Dedicatio vrbis facta a Constantino, anno Imperij XXV. Itaque errat auctor Chronici Constantinop. qui ponit XII. ὃ ὅπερ ἐστὶ τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. Cedrenus, τῷ λγ'. τοῦτο ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας ὁ μέγας Κωνσταντῖνος τελευτᾷ, μῦ η'. ἔτος ᾧ οἰκισμοῦ ᾗ ἐγκαινισμοῦ τὴν Κωνσταντινουπόλεως. Ita corrigo. Hodie perperam editur numerus, μῦ θ'. ἔτος. Ecce XXIII. annis detrahe VIII. reliquos habebis XXV. Præterea Cassiodorus & Hieronymus in Chronicis suis clare hanc rem referunt in annum XXV.

PHILIPPI LABBE
BITVRICI
SOC. IESV SACERDOTIS
NOTÆ HISTORICÆ
ET ANIMADVERSIONES
IN ECLOGAS
OLYMPIODORI THEBÆI, CANDIDI ISAVRI, THEOPHANIS BYZANTII, ac SVIDÆ.

EX OLYMPIODORO.

pag. 3. a

OLYMPIODORVS hic noſter natione Ægyptius, patria Thebæus, religione Gentilis, profeſſione Poeta, non tam omnibus ſuis numeris abſolutam hiſtoriam, quam collectorum tumultuaria opera commentariorum libros duos ac viginti, ὕλαι inſcriptos, poſteritati reliquit; exorſus ab anno Dominici Natalis 407. quo Honorij Auguſti VII. Conſulis collega fuit Theodoſius Iunior ex fratre Arcadio nepos, vſque ad annum 425. quo Valentinianus eius nominis tertius ex Cæſare Imperator iuſſu patruelis ſui Theodoſij Auguſti Romæ renuntiatus eſt. Zoſimus Comes non ignobilis Hiſtoricus lib. 5. pag. 803. editionis Sylburgianæ, meminit Olympiodori Thebani, quo fit vt merito arguendi ſint, qui Olympiodoro Zoſimum præmittunt. Huius verba eo libentius exſcribo, quod vix vlli alteri ex antiquis, ſi a Photio Patriarcha diſceſſeris, cuius incredibili diligentiæ huius aliorumque plurium, qui iniuria temporum perierunt, Excerpta debemus, notus fuiſſe videatur. ὁ δὲ τῆ Παθένῃ, μητροπολις δὲ Φλαμινίας πόλις ἀρχαία, Θεσπιέων ἄποικος, Ρώμη κληθεῖσα ἀφ' ὅ πάμπαχόθεν ὕδασι περιῤῥεῖσθαι, καὶ οὐχ ὡς Ὀλυμπιόδωρος ὁ Θηβαῖος φησι ἀφ' ὅ Ῥώμῃ, &c. Ab hoc vero noſtro diuerſus omnino fuit, tum Olympiodorus Philoſophus, quem Ariſtotelis dogmata exponentem, teſte Suida, audiuit Proclus Lycius, cuiuſq; extant aliquot in Platonem eiuſque diſcipulum Stagiritam

giritam commentarij partim editi, partim calamo duntaxat exarati; tum alius ille, siue Monachus, siue Alexandrinæ Ecclesiæ Diaconus, qui in Iobum, Ecclesiasten, aliosque nonnullos sacræ Scripturæ libros, notationes, catenasue conscripsit.

Valentinianus Constantij & Placidiæ filius.] Crebra hic mentio Constantini tyranni, Constantis eius filii, & Constantii ex Magistro militum Imperatoris Gallæ Placidiæ mariti tenebras Græco contextui offudit, incuria, vt arbitror, Librarii, Constantinum aut Constantem pro Constantio sępenumero subrogantis, vt hoc loco, aliisque quos in Latina interpretatione sanauimus. Idem quoque memini me obseruasse in Hydatio, Prospero vtroque, Marcellino, similibusq; Fastorum, Chronicorum, Annaliumq; auctoribus, quod modo monuisse sufficiat, ne quis ad hunc scopulum posthac offendat. Sylburgius in breuibus illis Olympiodori Eclogis, quas a Francisco Pithœo communicatas Iuliani Aug. Cæsaribus subiecit, & Vitis Imperatorum ex Suida collectis præfixit, Κωνσταντίου diserte ediderat. Ibid. a

Patruelis.] Sic vertit Interpres ἀνεψιὸν, cum hoc loco fratre genitum, atque, vt vulgo dicimus, nepotem significet. Theodosius quippe ex Eudoxia Arcadii filius fuit, cuius frater Honorius, soror Placidia Valentiniani III. mater, quod nemo ignorat. Vide Anastasii Bibliothecarii historiam pag. 11. sub finem de genealogia Valentiniani magni accurate differentem, licet schema genealogicum, quod præmittitur, corruptum sit. Pag. 4. a

Ἀναφονεῖ.] lege, ἀναφωνῆς. Ibid.

Tutorem Stelichonem.] Recte Interpres expressit vocem ἐπίτροπος, quam Græco textui inserendam docuit in Notis Dauid Hœschelius. De Stelichone res protrita, notumq; quid Claudianus in eius laudes Poetica licentia effusus, aliique, præsertim Ethnici conscripserint. Vnum e nostris profero Orosium, qui Zosimi atque Olympiodori in commendando Stelichone suo effrænem coerceat audaciam. *Cum a Theodosio Imp. seniore,* inquit cap. 37. lib. 7. *Rufino Orientalis aulæ, Stelichoni Occidentalis Imperij cura commissa esset, quid vterque egerit, quidve agere conatus sit, exitus vtriusque docuit: cum alius sibi, alius filio suo affectans regale fastigium, gentes barbaras ille immisit, hic fouit.* Tum c. seq. initio, *Interea Comes Stelicho Vandalorum imbellis, auaræ, perfidæ & dolosæ gentis genere editus, parui pendens quod sub Imperatore imperabat, Eucherium filium suum in Imperio substituere nitebatur.* Et paulo post, *Occisus est Stelicho, qui vt vnum puerum purpuram indueret, totius generis humani sanguinem dedit,* &c. Ibid.

Serenam duxisset.] Genus tacet, quod docuit Zosimus p. 810. sub fin. Θεοδοσίου δὲ τὴν παρεσυτέρου σεμνοικὸν ἀδελφιδῆ: *Licet enim filiæ fratris Theodosij filiorum senioris matrimonio iunctus esset, amborumque Theodosij filiorum regna ei credita fuissent, & annos tres ac viginti militum Ducis munus gessisset,* &c. Ex quibus aliisque videas non tantum Eunapii Sardiani, quod monuit Photius, sed nostri etiam Olympiodori breuiatorem Zosimum fuisse.

Thermantiæ.] Miror omissam ab Olympiodoro alteram Stelichonis filiam Mariam, cuius nuptias cum Honorio Imp. Epithalamio celebrauit Claudianus, quamque cum sorore non omisit Marcellinus Comes in Chronico, sub Consulatu Bassi & Philippi: *Stelicho Comes, cuius duæ filiæ Maria & Thermantia singulæ vxores Honorij Principis fuere, vtraque tamen virgo defuncta,* &c. Thermantiæ mortem mense Panemo 3. Kal. Augusti feria 6. renuntiatam fuisse Constantinopoli Indict. XIII. Honorio X. & Theodosio VI. Coss. hoc est anno 415. testatur Chronici Alexandrini Auctor Anonymus. Ibid. b

Olympij sanguinaria immanique opera.] Zosimus iisdem in hunc Magistrum officiorum apud Christianos celeberrimum actus intemperiis, plura de eo comminiscitur libro quinto a pag. 808. Olympius oriundus a Ponto Euxino splendida quadam militia Palatina donatus, quum sub specie pietatis Christianæ magna vota & malitiam tegeret, atque hominem se frugi modestumque simulans cum Principe colloqui frequenter soleret, &c. Cætera non exscribo, ne- Ibid.

que enim mihi animus est conciliare omnia quæ de Stelichonis cæde prorsus ἀσύλληπτα leguntur apud Philostorgium, Orosium, Sozomen. Marcell. aliosque.

Ibid. *Alarichum Gotthorum Præfectum.*] Marcellinus in Chron. Olybrio & Probo Coss. narrat, *Ruffinum Patricium Arcadio Principi tendentem insidias, Alaricum Gotthorum regem missis ad illum pecuniis, infestum reipublicæ fecisse, & in Græciam misisse.* Inde postea a Stilichone in Illyricum, quod Honorio in partitione Imperij obuenerat, inuitatus, teste Prospero in Fastis, cum Radagaiso perruptis Alpium claustris Italiæ fines peruasit. Plura in eandem rem Orosius, Sozomenus, aliique, quibus iunge Philostorgij Excerpta a Iacobo Gotthofredo edita initio libri 12.

Ibid. c *Honorij Placidiam.*] Sororem intellige, quod in Græco expressum Latinæ interpretationi deest. Huius longiorem apud Gotthos moram, initasq; cum Ataulfo rege nuptias videtur ignorasse Constantinus Manasses, qui sic canit pag. 51. Editionis Regiæ, quæ breui vulgabitur.

Καὶ πλοῦτον τὸν βασιλέως Ἀλαρείχου λαμβάνει.
Καὶ Πλακιδίαν ἀδελφὴν οὖσαν τοῦ βασιλέως,
Ἣτις φυγοῦσα πρόθυμα τὰς χεῖρας τῶν βαρβάρων
Σπουδῇ πρὸς τὸν Ὀνώριον τὸν ἀδελφὸν ἐκτείνει
Εἰς Ῥάβενναν τὴν ὑπέρπυργον πόλιν προσαναφυγοῦσα,
Καὶ Κωνσταντίῳ ζεύγνυται τῷ θείῳ σεσωκότι.
Ἐξ ὧν Οὐαλεντιανὸς ὁ νέος ἀπετέχθη.
Ὁ μὴ θεῖος βασιλεὺς ἀναδέχεται τῆς Ῥώμης.

Quæ sic vertit Ioannes Leunclauius: *Rex Alaricus Imperatoriis opibus potitur, & ipsa Imperatoris sorore Placidia, quæ mox de barbarorum manibus elapsa, celeriter ad Honorium fratrem se contulit, qui Rauennam, vrbem munitam, profugerat: est autem in matrimonium collocata Constantio, per quem seruata fuerat, de quo hic Valentinianus Iunior procreatus est, qui secundum hæc Romæ Imperium consecutus fuit.*

Ibid. Attalum illustrem virum, qui ab Alarico ad Imperium promotus est, vere pilla ludibriumq; iocantis Fortunæ, factus, refectus, non summam tunc gessisse Præfecturam, sed vrbis Romanæ duntaxat fuisse Præfectum docet Philostorgius in Excerptis lib. 12. nemine, quod sciam, refragante: ἔστι γὰρ Ἰωνᾷ τῷ Θρᾴκι, Ἑλλὰς ἦν δέξαι, ἡ αὐτῆς δὲ πόλεως ἔπαρχος. Viderint ergo qui ἔπαρχον καὶ ἐπαρχότητα Præfectum Prætorio, & summam Præfecturam αὐξεπάτως interpretantur.

Ibid. c *Sarum.*] De quo multa Sozomenus lib. 9. capp. 9. & 15. Philostorgius lib. 12. segmento 3. & Zosimus Comes lib. 6. qui in hoc, aut Auctoris obitu, aut temporum iniuria deficit: neque vero auctiorem fuisse Photij tempore Zosimum par est credere, vt discimus ex Codice 98. τῆς μυριοβίβλου. Quod autem ad oram exteriorem notauit Interpres Asarum quoque appellatum fuisse, id ex deprauato per incuriam dormitantis amanuensis Codice originem traxit: sic quippe legendum in Excerptis illis Photianis: ἀλλὰ Σάρος Γότθος καὶ αὐτὸ ἀμφοῖν ὢν Ἀλαρείχῳ, non vero ἀλλ' Ἄρος.

Ibid.d *Centenarios quadraginta accepisse.*] Hinc tantum incipiunt Olympiodori Eclogæ in Romanæ historiæ tomo 3. Editionis Sylburgianæ.

Ibid. Καισαρείνα.] Scribendum καὶ Σερήνα, de cuius & Eucherij filij morte, necnon de Romæ gemina obsidione, & præ immani fame ἀνθρωποφαγίᾳ plenæ sunt Historicorum paginæ. Inter cæteros Zosimus refert in Circensibus ludis, Attalo tum absente, succlamatum fuisse: *Pretium pone carni humanæ.*

Ibid. *Buccellarij vocabulum.*] De buccellis, buccellato, & buccellariis præter Adriani Turnebi aduersaria, & Nicolai Rigaltij V.C. Glossar. Tacticum, quæ citantur a P. Andrea Schotto, consule sis Cuiacium Iurisperitorum Principem, & Dionysium Gothofredum multis locis, Bonauenturam Vulcanium in Notis ad Themata Porphyrogennetæ, Glossar. Meursij, Heriberti Rosueydi, Onomasticon

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [406] - 90

ad Vitas Patrum, Claud. Salmaſium in Notis ad Auctores hiſt. Auguſt. Ioannem Ludouicum de Lacerda, Ioannem Gerardum Voſſium, alioſque paſſim. Quam vero ob cauſam idem illud Buccellarii vocabulum inclinante iam Orientis Imperio Hellenogalatis ſiue Gallogræcis, quod ait Suidas, eorumque regioni adhæſerit, docebit te, ſi neſcis, Conſtantinus Porphyrogenneta, cuius tamen hoc in argumento auctoritatem reſpuit Salmaſius in Plinianis ad Solinum exercitationibus.

Fœderatorum nomen.] Quod Ioannes Meurſius in Gloſſario ex Malcho Philadelphienſi (cuius hæc verba in Excerptis pag. 94. B, C, editionis Regiæ: ὅτι ὁ τῷ ἑξῆς ἔτει ὅτι Ζιδώνιος πρίσβης ἦλθον ὁ Θρᾴκη τ πατρικίων Γότθων, οἷς δὴ ὁ Φοιδερᾶτοι οἱ Ρωμᾶῖοι καλοῦσι) necnon ex Iordane de rebus Geticis colligere videtur: Gotthis duntaxat hoc nomen tributum fuiſſe, tum ex noſtro hoc Olympiodoro, tum ex aliis Scriptoribus antiquis refelli poteſt, ac nominatim Procopio lib. 1. Vandalicorum pag. 106. ſub initium, ὁ τῶν Θρᾳκῶν εἶχε πεζοὺς μὲν γραπτοὺς μυρίους, ἱππέας δὲ πεντακισχιλίους ἕκτε γραπτῶν καὶ Φοιδερᾶτων ξυγκλεγμένους. ὁ δὲ ἦν δὴ Φοιδερᾶτοις τοῦτο μὲν μόνοι βαρβάρων κατελέγοντο, ὅσοι οὐκ ἔστι ὅτι ὃ δοῦλοι εἰσὶ (ἀτε μὴ τοῖς Ρωμαίων ἀσημένοι) ἀλλ' ὅτι τῇ ἴσῃ καὶ τῇ ὁμοίᾳ ἐς τὴν πολιτείαν ἀφίκοντο. Φοίδερα γὰρ τοὺς τοῖς πολεμίοις σπονδὰς καλοῦσι Ρωμαῖοι. ὃ δὲ νῦν ἅπασι ὃ ὀνόματος τοῦτο ἐπιβατεύειν οὐκ ὀκνήμη ἔστι, τὸ χρόνου τοῖς τοιούτοις ἐφ' ὧν τέθνηται, ἥκιστα ἀξιοῦντος τηρεῖν. ἀλλὰ τῶν τοιούτων ἀεὶ διαφερόντων ἡ ταῦτα ἄγαν ἐθέλουσιν αἰδεῖσθαι, τῶν τοιόνδε ἀλλοῖς ὠνομασμένων ὀλιγωρούντες. Φέρεντες δὲ ἦσαν Φοιδερᾶτων μὲν Δωρίτος, &c. Illuſtris plane locus, qui & lucem fœneretur Olympiodoro, & ab eo viciſſim accipiat, qua refellantur ij, qui id demum Procopij tempore contigiſſe contendunt. Poterat etiam Meurſius ſuffragantem opinioni ſuæ Suidam adſcribere: Φοιδερᾶτοι. οὕτω καλοῦσι Ρωμαῖοι τοὺς πατρικίους τῶν Σκυθῶν. Gotthos autem vulgo Scythas dictos Traianus Patricius aſſerit, referente Anaſtaſio Bibliothecario Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ pag. 33. Editionis Regiæ. Plura de Fœderatis R. P. Sirmundus in Notis ad Sidonij Apollinaris Epiſtolas, Carolus Annibal Fabrotus Gloſſario ad Cedrenum, aliique. Ibid.

Olympium a Conſtantio fuſtibus mactatum.] Ροπάλοις παίουσιν habent Græca, qua etiam dictione vſus Photius in amplioribus ex hiſtoria Philoſtorgij Eclogis initio libri 12. ἀλλ' οὐκ εἰς μάχην ἀγαγὼν αὐτὸν ῥοπάλοις ἀναιρεθῆναι (plumbatis cæſum reddit Interpres) τῆς μιαφονίας τῶν δίκην ἀποτίσαι τῷ Στελίχωνι. Quod ſi paulo poſt Stelichonis obitum pœnas dedit Olympius, ὃς ἠγάγετο Πλακιδίαν verti debuit, non, *qui duxerat*, ſed *qui Placidiam duxit vxorem*, anno ſcilicet Dominici Natalis 417. Pag. 5. a

Rhodogaiſus.] Vulgo Radagaiſus aut Rhadagaius dicitur ſancto Auguſtino, Proſpero vtrique, Marcellino, Caſſiodoro, aliiſque. Oroſius hunc omnium antiquorum præſentiumque hoſtium longe immaniſſimum appellat, qui, vt mos barbaris, Romani generis ſanguinem Diis ſuis propinare decreuerat. Ibid.

Κεφαλισθῆναι ὑπὸ μάτοι σκαλωσιῶν.] Fridericus Sylburgius proceres; Andreas Schottus Primarios viros reddit. Recentiores Græci κεφαλάδας, Præfectos caſtrorum aut militum Duces ac Centuriones appellant, de quibus conſule Gloſſaria Rigaltij & Meurſij. Ibid.

Ἀδάουλφος.] Latinis dicitur Ataulfus, imo & Græcis, Zoſimo, Sozomeno, & Auctore Chronici, cui Alexandrino nomen eſt, Indictione XIII. Honorio X. & Theodoſio VI. Augg. Coſſ. μιᾷ Γορπιαίῳ τῇ πρὸ ἡ Καλανδῶν Ὀκτωβρίων ἡμέρᾳ Θεμιστοκλῆ ἐδηλώθη αἰρεῖσθαι Ἀπαδόλφον βάρβαρον. Philoſtorgius Ἀδαδόλφον appellat, & ab Olympiodoro noſtro ſolo diſſentit accentu. Ibid. b

De Conſtantino Tyranno præter Marcellinum Illyric. in Chron. ſub conſulatu Honorij IX. & Theodoſij IV. Hydatium in Faſtis & Chron. Proſperum in Faſt. ſimiliter & Chron. Caſſiodorum, alioſque, qui breuitatis ſtudio præcipua quæque Ibid.

omiserunt, consulendos omnino censeo Orosium lib. 3. cap. 40. Sozomenum lib. 9. cap. 11. ac nominatim Zosimum, qui initio libri sexti eadem ferme omnia recenset, quæ ex Olympiodoro perstrinxit Photius. 1. De militari tumultu in Britannia excitato, vel Honorio VII. & Theodosio iterum Coss. vel paulo ante, vt noster hic insinuat, vel etiam tardius, Basso nimirum Philippoque Coss. vt alij contendunt, biennio ante captam ab Alarico Romam. 2. De Marco, Gratiano ac Constantino subinde creatis Impp. 3. De Iustino siue Iustiniano & Neouigaste Ducibus Constantini. 4. de Bononia vrbe maritima, quam noster Olympiodorus recte primam in Galliæ finibus positam docet e Britannia venientibus, perperam vero Zosimus in inferiori seu secunda Germania collocat, Γερμανίας δευτέρας ἡ κεῖται. 5. de conciliatis sibi ad Alpes vsque, quæ Galliam Italiamque disterminant, exercitibus; quos Gallos & Aquitanos, obseruata iam aliis, certe familiari per illa tempora diuisione, appellat Olympiodorus, cui subscripsit etiam Sozomenus. 6. De eiusdem Constantini filio natu maiore Constante, quem a patre habitu Cæsaris ornatum in Hispaniam missum docet Zosimus. Eum vero ex monacho factum esse Cæsarem Orosius & Marcellinus Christiani scriptores grauiter expostulant.

Ibid. d *Iulianum deinde eo ipso tempore Nobilissimum nominauit.*] Sic quippe corrigendum mendum Typothetæ negligentia inductum. Nobilissimi dignitatem per ea tempora Augustorum filiis aut propinquis tributam videor mihi obseruasse quendam veluti gradum ad Cæsaris nomen dignitatemque extitisse. Neque longe abeundum, cum Olympiodorus noster paulo post aperte pronuntiet Valentinianum III. qui superstite etiamnum Honorio dictus fuerat Nobilissimus impellente fratrem Placidia, post Honorij mortem restituto primum Constantinopoli Nobilissimi titulo, tum iussu Theodosij Thessalonicæ Cæsarem nuncupatum, ac deinde Romæ ab Helione Patricio & officiorum Magistro Imperatoria veste indutum fuisse. De voce consule Iulium Cæsarem Bullengerum de Imp. Romano, Iacobum Gutherium de Officiis Domus Augustæ, Meursium & Fabrotum in Glossariis, aliosque. Nec superfluum forte fuerit hic monuisse duplici plerumq; compendio nomen illud efferri, vel simplici N. vt in Fastis Numisque veteribus, vel syllaba integra, Nob. vt apud Hydatium in Fastis Consularibus, Ricimere & Clearcho Coss. *Ipso anno natus est Honorius Nob. in purpuris die* v. *Id. Sept.* pro quo quidam male substituunt *nobis.* Notandum quoque Philostorgium tmemate 10. lib. 12. non Latinam vocem, vt Olympiodorus, sed Græcam vsurpasse πρὸ τῆς ὑπατείας ἀξίας.

Ibid. De Iouij Præfecti Prætorio & Patriciatus dignitate sublimis, aliorumque ab Honorio missa ad Attalum legatione, eiusdemque Iouij perfidia legendus Zosimus, licet nonnulla omiserit quæ ad illustrandam temporum illorum historiam excerpsit Photius. Neque mihi placere potest Interpretis nostri nimia in eadem voce inconstantia, dum modo *Iouium*, modo *Iobianum*, modo *Iouinianum* vocat.

Ibid. *Valens vtriusque militiæ dux.*] Zosimus Dalmaticarum legionum Præfectum, ac Magistrum Equitum nominat, & ab Alaricho, dum adhuc in fide Attalo data perseueraret, ob proditionis suspicionem interfectum scribit.

Pag. 6. a Eusebium Præpositum φύλακα τῶ κοιτῶνος, hoc est, παραστάτην τῆ βασιλικῆ κοιτῶνος, appellat Zosimus lib. 5. pag. 821. editionis Sylburgianæ; Allobichum vero siue Ellebichum τὸν τῆ ἱππέων ἡγούμενον καὶ μὴ Βιγιλαίτιον ὑπάρχον. Eius necem paucis perstringit Hermias Sozomenus lib. 9. cap. 12. vbi Alabichus corrupta voce dicitur. Alius vero ab eo existimandus est Edobecus, siue Ebodincus Constantini tyranni partibus addictus: de quo plura idem Hermias citati lib. capp. 13. & 14. & Renatus Profuturus Frigeridus, cuius non ignobile fragmentum in librum 2. Hi-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [408] - 92

ſtoriæ Francicæ coniecit Gregorius Turonenſis. Δωρεὰν, nihil eſt, quod cogat intelligere τὴν ἐπαρχίαν τῆς αὐλῆς, cum nulla apud veteres exſtent ſummæ huius dignitatis Euſebio collatæ veſtigia. Diſplicet quoque Interpretis *decretum* illud *publicum*: verum in iis ſimilibuſque minutiis perſequendis non immoror.

Attali geminam depoſitionem opera perduellis Iouij procuratam non ſolus narrat Olympiodorus, conſonat ei vel maxime Zoſimus lib. 6. aliiq; paſſim. Tiro Proſper in Faſtis, Honorio X. & Theodoſio VI. Coſſ. *Attalus* (qui ſuperiore anno in Galliis tyrannidem reſumpſerat) *a Gothis ad Hiſpanias migrantibus neglectus, & præſidio carens capitur, & Conſtantio Patricio vinus offertur.* Marcellinus Comes triennio citius quam par erat, Theodoſio Imp. V. ſolo Coſ. hæc habet *Attalus in mari captus atque Honorio exhibitus, truncata manu vitæ relictus eſt.* Præclare omnino Oroſius lib. 7. cap. penultimo: *Quid de infeliciſſimo Attalo loquar, cui occidi inter tyrannos honor, & mori lucrum fuit? In hoc Alaricus Imperatore facto, infecto, refecto ac defecto citius his omnibus actis pene quam dictis, mimum riſit, & ludum ſpectauit Imperij.* Plura ſubinde proſequitur, quæ in compendium a Marcellino Illyriciano redacta exhibuimus. Electum vero præ cæteris memoratum illud ſupplicij genus arbitror, quod vt cum Zoſimo, Sozomeno, aliiſque narrat Philoſtorgius, mandaſſet alias Attalus Honorio, τὸν ἰδιώτην αἰχμάλωτον βίον καὶ τὴν τοῦ σώματος ἀκρωτηρίων τὴν δεξιὰν τοῦ ὅλου σωτηρίαν ὠνήσασθαι. quæ de vera digitorum duorum aut integræ dexteræ abſciſſione intelligi nihil prohibet, imo id maxime perſuadet Lipara inſula, in quam relegatus eſt ἀκρωτηριασθεὶς Attalus, quidquid contra quidam viri docti ſcripſerint. In hunc ergo merito quadrabit illud Adonibezeci Iud. 1. 7. *Sicut feci, ita reddidit mihi Deus.* Ibidem

Alarichum Campaniam, vicinaſque Rhegium vſque Brutiorum metropolim vaſtaſſe prouincias teſtantur & alii ſcriptores, S. Auguſtinus de Ciuitate Dei, Philoſtorgius, Iordanus ſiue Iornandes Rauennatium Epiſcopus, Auctor Miſcellæ lib. 13. (qui Conſentiæ mortuum Alaricum, & in medio Baſentij amnis alueo ſepultum recitat) quibus præiuit Oroſius extremo capite libri ſeptimi, vbi etiam obſeruat tentato ab eodem Alarico in Siciliam tranſitu Gotthos, in conſpectu ſuorum miſerabiliter abreptos & demerſos fuiſſe. Ibid. b

Βρεττίας pro deprauata voce Βρεττανίας appoſite ſubrogarunt Hœſchelius & Schottus. De ſtatuis arte magica conſecratis, quarum etiam paulo poſt meminit Olympiodorus noſter Gentilitiæ ſuperſtitioni pertinaciſsime addictus, plura alias, ſi Deus otium dederit, exponentur. Illud modo non omiſerim ſimulacrum illud ἀλεξίκακον poſitum fuiſſe, non in finibus Brutiorum, ſed in ipſo Siciliæ littore iuxta Meſſanam, vt quæ de Aſclepio illius euerſore mox ſubdit, planum faciunt. Cum vero Aſclepius, quem Æſculapium reddit Interpres, poſſeſſionum Conſtantii & Placidiæ fuerit per Siciliam Procurator, neceſſe eſt euerſionem ſtatuæ illius non contigiſſe ante annum Dominici Natalis 417. Ibidem

Gerontius belli Dux Maximum filium ſuum Cæſarem renuntiat.] Zoſimus initio libri ſexti meminit huius Gerontii cum ait: Iuſtiniano & Neuigaſte ducibus a Saro interfectis, ſuffectos a Conſtantino tyranno Edobinchum natione Francum, & Gerontium ex Britannia oriundum, quos veritus Sarus ab obſidione Valentiæ receſſerit. Eundem Gerontium addit, conciliatis ſibi militibus barbaris in regione Celtarum aduerſus Conſtantium defectionē molitum fuiſſe. Cætera quæ ad Maximum, non eius filium, vt vertit Interpres deluſus ambigua voce παῖδα, ſed famulum, aut e familiaribus vnum, in ordine ſiue ſchola domeſticorum militantem, & ad generoſam Gerontij cum vxore Nonnechia ſiue Nunichia & Alano quodam milite mortem pertinent, mutuanda ſuadeo ex Oroſio capite penultimo libri 7. ex Renati Profuturi Frigeridi fragmento, ex Miſcellæ hiſtoriæ libro Ibid. d

14. aliisque, quibus longe certiora & vberiora scripsit Sozomenus lib. 9. cap. 13. & narrationi Olympiodori magis affinia.

Ibid. *Constantinus Arelate obsessus ad templum confugiens sacerdos ordinatur.*] Marcellinus in Chronico Constantium apud Arelatem, filium vero eius Constantem apud Viennam capite plexum asserit. quæ e diametro pugnant cum iis quæ Olympiodorus narrat, cuique συζυγόνῳ maior haud dubie fides habenda, quam illi qui centum post annis scripsit. Hydatius in Fastis: *Constantini tyranni in conto caput allatum fuit 16. Kal. Octob.* Theodosio Aug. IV. Consule, sed locum modumque necis non aperit. In Chronico intra Gallias occisum memorat ab Honorij duce Constantio, captum dicere debuerat. Propius rem attigit Prosper in Fastis: *Constantinus per Honorij duces Constantinum, (lege Constantium) & Vlphilam apud Arelatense oppidum victus & captus est, cuius filium Constantem in Hispania regnare exorsum Gerontius Comes, in Maximum quemdam tyrannidem transferens interemerat.* Renatus Frigeridus Constantinum hunc *supra Mincium flumen* immissis a Principe percussoribus capite truncatum profitetur, multaque alia subdit Lectori curioso non obfutura.

Ibid. *Cognatos suos.*] Zosimus lib. 6. quatuor nominatim designat ex Theodosij magni familia Hispanias pro Honorio aduersus Constantem collectis raptim militibus propugnasse: Verinianum & Didymium, qui capti cum vxoribus, in custodiam dati, & iussu Constantini interfecti sunt: Theodosium & Lagodium, qui audita aliorum clade, hic in Italiam, alter in Orientem profugerunt. Videndi quoque de his Orosius, eiusque exscriptor Paulus, seu quis alius Miscellæ consarcinator lib. 13. extremo, necnon Sozomenus, apud quem cap. 11. lib. 9. Didymus, Verianus, Theodosiolus atque Lagodius appellantur quatuor illi Honorij Imperatoris propinqui.

pag. 7. a *Maximus eius filius (l. famulus) ad fœderatos confugit barbaros.*] Prosper in Chron. *Maximo in Hispania regno ablato vita concessa, eoquod modestia humilitasque hominis affectati Imperij inuidiam non merebatur.* Olympiodoro consentit Orosius, *Maximus exutus purpura destitutusque a militibus viuus inter barbaros in Hispania egens exulat.* quæ verba suo more sublegens Paullus Diaconus corrupit. *Maximus deinde purpura exutus in Hispania exulans obiit.* neque enim obiisse tum dicendus est in Hispania Maximus, si idem ipse est de quo paulo post eodem lib. 14. hæc subdit: *Maximus apud Hispanias factione Iouiani, qui tunc in re militari clarus habebatur, tyrannidem assumpsit. Nec multo post separati vtrique, & capti ab exercitu Honorij, eidem cum apud Rauennam tricennalia sua perageret, præsentantur.* Certe eadem de Maximo referuntur a Prospero in Chron. *Maximus tyrannus de regno deiicitur, ac Rauennam perductus sublimem speculatorum pompam tricennalibus Honorij præbuit.* & a Marcellino Comite: *In tricennalia Honorij Maximus tyrannus & Iouinus ferro victi, (forte vincti) adducti de Hispaniis atque interfecti sunt.*

Ibid. b *Moguntiacum siue Magontiacum* (sic enim Sylburgius, Hoeschelius, aliique recte emendandum monuere) *alterius Germaniæ vrbem.*] Primæ vtique ac superioris τῆς ἄνω, non secundæ, quam ad extremas Rheni Mosæque ripas iacentem τὴν κάτω Γερμανίαν, inferiorem Germaniam Ptolemæus, Zosimus, aliique indigitant, cuique Metropolim præfuisse Agrippinensem Coloniam Vbiorum nemo nescit. Quid si *alterius Germaniæ* nomine Belgicam cis Rhenum sitam, Minoremque dictam Germaniam denotare voluit ad discrimen Maioris τῆς μεγάλης, quæ a Rheno ad Arcton longissimis spatiis porrigitur. Vrbem illam per ea tempora a Barbaris vastatam deflet sanctus Hieronymus in epistola ad Gerontiam de monogamia: *Quidquid inter Alpes & Pyrenæum est, quod Oceano & Rheno includitur, Quadus, Vandalus, Sarmata, Alani, Gipedes, Eruli, Saxones, Burgundiones, Alemani & hostes Pannonij vastarunt: Etenim Assur venit cum illis. Magontia-*

cum nobilis quondam ciuitas capta atque ſubuerſa eſt, in Eccleſia multa hominum milliæ trucidata, Vangiones longa obſidione deleti. Remorum vrbs præpotens, Ambiani, Atrebates, extremique hominum Morini, Tornacum, Nemetæ, Argentoratus tranſlatæ in Germaniam. Aquitaniæ, Nouemque populorum, Lugdunenſis & Narbonenſis prouinciæ præter paucas vrbes populata ſunt cuncta; quas & ipſas foris gladius, intus vaſtat fames. Quæ damna non culpa principum accidiſſe teſtatur, ſed ſcelere Semibarbari proditoris: Stelichonem intelligit, quem genere Vandalum fuiſſe Oroſius, Paullus Diaconus, aliique demonſtrant.

De Iouino eiuſque fratre Sebaſtiano dicturi ſumus in Chronico noſtro. Pauca hæc interim ex Oroſio: *Iouinus vir Galliarum nobiliſſimus, in tyrannidem mox vt aſſurrexit, cecidit. Sebaſtianus frater eiuſdem hoc ſolum, vt tyrannus moreretur, elegit.* Manu Dardani interfectum noſter hic paullo poſt affirmabit. Ibidem

Goaris Alani ſtudio.] De eo Renatus Frigeridus apud Gregorium Turonenſem: *Interea Reſpendial Alanorum* (ſic enim legendum, non Alamannorum, vt habent vulgatæ Gregorii editiones, etiam Ducheſniana, cæteris licet emendatior) *Goare ad Romanos tranſgreſſo, de Reno agmen ſuorum conuertit, Vandalis Francorum bello laborantibus, Godigiſclo Rege abſumpto, acie viginti ferme millibus ferro peremptis, cunctis Vandalorum ad internecionem delendis, ni Alanorum vis in tempore ſubueniſſet,* qua ratione emaculandum arbitror locum illum vitioſa interpunctione aliiſque mendis deformem. Tum quibuſdam intermiſſis. *Vixdum quartus obſidionis Conſtantini menſis agebatur, cum repente ex vlteriori Gallia nuncii veniunt Iouinum adſumpſiſſe ornatus regios, & cum Burgundionibus, Alamannis, Francis, Alanis, omnique exercitu imminere obſidentibus.*

Guntiarii Burgundiorum præfecti.] Sic enim Interpres φύλαρχον reddit, quæ vox Regem aliis ſonat, ſummumque principem: Quod pluribus firmare poſſem veterum teſtimoniis: vnum eligo Conſtantinum Manaſſem pag. 92. editionis Regiæ de Carolo Magno, cuius auxilium Leo Papa implorauerat. Ibid. b

Ἡ δὲ τῶν Φράγγων φύλαρχος ὁ Καίσυλλος ἐκεῖνος,
Ῥῆγας πεὶ σφῶν κεπάρχοισι δίδασι Φράγγοι λέγειν.
Δέχεται τὸν Καίσυλλος, ὧ γὲ παππαπαῖ ἔθνη
Ὑπὸ Χριστοῦ καλυόμενος, καὶ σέβων Χριστοῦ νόμους.

Proſper in Faſtis, Lucio V.C. Conſule, Burgundiones partem Galliæ propinquam Rheno obtinuiſſe refert, quo anno Iouinum & Sebaſtianum fratres in Galliis regno arrepto peremptos eſſe memorat. Gundicarius, ſiue Cundicharius aliis dicitur, non Guntiarius. Caſſiodorus in Chronico Theodoſio XIV. & Valentiniano IV. Coſſ. *Cundicharium Burgundionum Regem Aetius bello ſubegit, pacemque ei reddidit ſupplicanti, quem non multo poſt Hunni peremerunt:* quæ ex Tironis Proſperi Faſtis deriuata ſunt, vbi Gundicarius ſcribitur. De Burgundionibus plura qui volet, adeat Oroſium libri 7. cap. 31. Socratem libri 7. cap. 30. Hydatium in Chronico, Paullum Diaconum Miſcellæ libro 14. Sidonium Apollinarem, alioſque. Ibidem τὸν Γωδιγισὶν ſcribendum, non τὸν Γωδιγίσκ.

Sarus Alarico primum, tum Ataulfo infenſiſſimus hoſtis, non ſcutis adhibitis, vt Interpres vertit, quaſi σάκεσιν haberent Græca, ſed ſaccis per tumultum temere arreptis, panniſque quibuſcumque obuiis, veluti quibuſdam retibus ad feram capiendam iniectis, captus eſt viuus, Olympiodoro teſte, cui non refragantur alii. Quis vero *Bellerides* ille fuerit, cuius cædem ab Imperatore minime vindicatam defectioni Sarus prætexuit, obſcurum eſt. Neque maior lux affulget iis, quæ de *Charatone* primario Hunnorum Rege, & de *Donato* contra iuriſiurandi fidem iugulato, ſuaque ad Hunnos legatione Hiſtoricus ſubiicit. Certe vix ex eius narratione elici poteſt, cuias fuerit Donatus ille, aut quis fuerit Imperator, a quo ad barbaros miſſus ſit. Ibidem

Ibid. d *Dardanus præfectus Iouinum ſua manu percutiens interimit.*] Proſper Pithœanus in Chronico ad annum Honorii Imperatoris 19. Dardani huius meminit: ſed quia locus vitioſa interpunctione laborat, quam auxit editio Andreæ Ducheſnii, ne incautis fraudi impoſterum eſſe poſſit, integrum hic adſcribere operæpretium cenſui: *Iouinus tyrannidem poſt Conſtantinum inuadit. Induſtria viri ſtrenui, qui ſolus tyranno non ceſſit, Dardani, Ataulfus, qui poſt Alaricum Gotthis imperitabat, a ſocietate Iouini auertitur. Saluſtius quoque & Sebaſtianus occiſi. Valentia nobiliſſima Galliarũ ciuitas a Gotthis effringitur, ad quam ſe fugiens Iouinus contulerat.* Inde vero ad Imperatorem in Italiam miſſum Dardanus manu ſua interemit, caputque eius ante portas Rauennæ, Regiæ ſub Honorio ciuitatis, palo affixum eſt. Quod enim *Carthago*, dormitanti Librario, in locum *Rauennæ* ſubrepſerit, res clara eſt ex iis, quæ de Conſtantino tyranno, eiuſque filio Iuliano, Maximo (ſic enim legendum non Maximino) atque Eugenio tyrannis ſubiungit. Corrigendus quoque Theophanes ad annum Theodoſii quartum: τούτῳ τῷ ἔτει ἐσφάγησαν ὑπὸ Γαλλίας Ἰουβιανὸς καὶ Σεβαστιανὸς οἱ λαμπροτάτοι, καὶ ἤλθον αἱ κεφαλαὶ αὐτῶν ὑπὸ Ῥώμην, καὶ λίθῳ ἡμιέργῳ ἐ. ἐσφάγησαν Σαλούστιος καὶ Ἡρακλιανός.

Pag. 8. b Bonifacii laudes Tiro Proſper pluribus exequitur in faſtis, cum ad annum Chriſtianæ æræ 422. Coſſ. Honorio XIII. & Theodoſio X. tum ad 427. Hierio & Ardabure Coſſ. & 432. ſub Conſulatu Aetii & Valerii. Adde Hydatium ad annum ab obitu Honorii VIII. Marcellinum Illyricianum iiſdem Valerio & Aetio Conſulatum gerentibus, Iordanem de rebus Gothicis, Anaſtaſium Bibliothecarium pag. 39. & 40. editionis Regiæ, & ex eo conſarcinatorem Miſcellæ Hiſtoriæ libro 14. ac priorem vtroque Theophanem ad annum Mundi 5931. δύο στρατηλὰτ ἦσαν Αέτιος καὶ Βονιφάτιος, & quæ ſequuntur ſuo tempore vulganda: ex hoc quippe fonte cætera prodierunt, quæ poſteriores Græci Latinique ſcriptores de ambobus a Theodoſio Iuniore miſſis ad Valentinianum falſo tradiderunt. Cæterum Maſſiliam Phocæenſium in Narbonenſi Colonia nobiliſſimam Coloniam aduerſus Ataulfum induſtria & virtute Bonifacii τοῦ ἡγεμονεύσαντος ſtrenue propugnatam nullus, quod ſciam, præter Olympiodorum obſeruauit.

Ibid. Conſtantii Conſtantiſque Conſulatus anno congruit Dominici Natalis 414. quamquam ſolius occurrat Conſtantii mentio in Faſtis Hydatii, & apud Tironem Proſperum. Deſignati vocem a Latinis ad Græcos tranſiiſſe certum eſt. Meurſius in Gloſſario, cui & hic Olympiodori locus poterit poſthac interſeri, ex Gloſſis Baſilicorum illud vnum in medium adducit: διαγραπτεύεσθαι, ἀποδείκνυσθαι. Quod vero ſubdit non vno in loco noſter hic Olympiodorus de immenſis ſumptibus in Conſulatu ac Prætura fieri conſuetis, collatis aliorum ſcriptorum laciniis, illuſtrare nec ocium nec animus eſt. Videndus Iuſtus Lipſius, ſimileſque Romanæ magnitudinis admiratores.

Ibid. c *Heraclianus affectatæ tyrannidis nomine interemptus.*] Paulo Oroſio eiuſque breuiatori Paulo Langobardo, ſeu Landulfo Sagaci initio libri 14. Miſcellæ hiſtoriæ iunge Hydatium & Marcellinum in Chronicis, qui plura habent notatu digniſſima. Pauciora Proſper in Faſtis Lucio V. C. Conſule, cuius collegam vocat hunc Heraclianum. De eodem plura Zoſimus ſuppeditaret eruditis, ſi integra ad nos illius hiſtoria peruenisſet, cum libro quinto extremo doceat, occiſo *Bathanario* militum in magna Libya Magiſtro, quocum nupta Stilichonis ſoror erat, prouinciam illam *Heracliano* traditam, qui manu ſua Stilichonem interfecit, eiuſque facinoris præmium honorem hunc tulit; & libro ſexto, Africam aduerſus ſubmiſſos ab Attalo milites *Heracliani* opera in fide Honorii permanſiſſe commemoret.

Ibid. Quomodo Conſtantii forma digna Imperio, ſi toruis magniſque oculis, & ſubtriſti tetricoque vultu, necnon capite plano, incumbens equi collo, & oblique huc illucque reſpectans? Sola erecta ceruix Imperatorium quid repreſentat, cum

cum magnus Constantinus inde etiam dictus fuerit τραχηλίας. Quid si Εἰρωνικῶς ab Olympiodoro Poeticum illud epiphonematis loco adiectum sit? De Candidiano plura pag. 15. D. ex quibus colligas Placidiæ semper fauisse, eiusque peregrinationum ac fortunæ comitem & participem fuisse.

Ianuarium mensem nuptiis Ataulfi cum Placidia Narbone Marcio in ædibus Ingenij siue Eugenij cuiusdam celebratis præfigit Olympiodorus: alii vulgo annum designant Æræ Christianæ 414. Hydatius in Chronico de loco consentit: *Ataulfus apud Narbonam Placidiam duxit vxorem, in quo Prophetia Danielis putatur impleta, qui ait filiam Regis Austri sociandam Regi Aquilonis, nullo tamen eius ex ea semine subsistente.* Qui enim ex iis natus est hoc vel sequenti anno Theodosius, morte paullo post obita prope Barcinonam tumulatus est. Iordanes de origine Gothorum scribens aberrat a veritate longius, tum quod Gallam Placidiam post mortem duntaxat Alarici Roma ab Ataulfo captiuam abductam velit, tum quod nuptias antequam Alpibus superatis Gallias petiisset, coaluisse contendat Foro-Liuii Æmiliæ ciuitate, quam in Forum Cornelii Miscellæ Auctor, quisquis est, transformauit. Ibid.

Ἐν παραδείσῳ in atrio reddit Interpres: quid si *aula* potius, aut *thalamus*? vnde & pastophoria, de quibus alias. At δωρεᾶται certo certius hoc loco agendi verbum est. Quis enim nouis nuptis oblata munera ignorat, & Morganegibam, de qua noster Gregorius, aliique. Sic igitur interpretationem recense: *Aliis insuper nuptialibus donis adiecit Ataulfus quinquaginta formosos pueros, sericis indutos vestibus, quorum singuli vtraque manu binos ingentes discos ferebant, alterum auro plenum, alterum gemmis*, &c. Ibid.

Pro *Rustacio* siue *Rusacio* Interpres subrogare malit *Rusticium*: sed caueris confundas cum Decimio Rustico, qui ex Magistro officiorum factus tyrannorum Præfectus, apud Aruernos ante biennium a Ducibus Honorianis captus & crudeliter interemptus est cum Agræcio ex Primicerio Notariorum Iouini, multisque nobilibus; vt memoriæ prodidit Renatus Profuturus Frigeridus in iam sæpe laudato apud Gregorium fragmento. Pag. 9. a

Albinus vrbi præfectus.] Gessit præfecturam Vrbanam anno 414. quo Placidiam duxit Ataulfus, vt miraculo proximum sit intra quadriennium Gotthicæ direptionis ruinas potuisse reparari. Cogitandum, an de hoc Albino egerit Rutilius Numatianus libro primo Itinerarii: Ibid.

Iamque aliis Romam redeuntibus hæret eunti
Rufius Albini gloria viua patris,
Qui Volusi antiquo deriuat stemmate nomen,
Et Reges Rutulos, teste Marone, refert.
Huius facundæ commissa palatia linguæ,
Primæuus meruit Principis ore loqui.
Rexerat ante puer populos pro Consule Pœnos,
Æqualis Tyriis terror amorque fuit.

Albini præfecti vrbis meminit antiquus Romæ lapis, teste Onuphrio in commentariis ad librum tertium Fastorum.

D. N. FL. ARCADIO.
PIO. FELICI. VICTORI AC TRIVMPHATORI
SEMPER AVGVSTO
CÆCINA. DECIVS. ALBINVS. V. C.
PRÆFECTVS. VRBI. VICE SACRA. IVDICANS.
DEVOTVS NVMINI MAIESTATIQ. EIVS.

De Ataulfi nece, eiusque successore Vallia, Orosius, Philostorgius, Hydatius, Iordanes, Chronicon Alexandrinum, Paulus Longobardus, Isidorus, Ibid. b

noſque ex iis aliiſque Hiſtoricis in Chronico Nouæ Romæ. Verum cædis illius auctorem Dobbium Gotthum plurimaſque ἀβεσιάσης Olympiodoro noſtro debent Antiquitatis ſtudioſi, vt quæ de Singerichi barbara crudelitate, breuique ſeptem dierum Imperio ſubnectit. Iordanes aliud interfectoris nomen aliamque memorat cauſam necis, his verbis: *Tertio anno poſtquam Gallias Hiſpaniaſque domuiſſet, occubuit gladio illo perforato Vernulfi, de cuius ſolitus erat ridere ſtatura.*

Ibidem *Singerichus Sari frater.*] Corrupta voce in Gotthicis Iordanis Originibus *Regerinus*, Oroſio, Iſidoro, aliiſque melius *Segericus*, ſiue *Sigericus* dicitur, quem plerique, ob exiguum temporis interuallum, ex albo Veſogothorum Regum expungunt. παιδία, lege, non παίδια.

Ibid. *Sigeſari Epiſcopi e ſinu.*] Ipſus ille videtur Gotthorum Epiſcopus Sigeſarius, qui teſte Sozomeno lib. 9. c. ſimiliter 9. Alarico Regi chariſſimus ſacris baptiſmi vndis Chriſtiano ritu abluerat Attalum, & Arrianis ſpem faciebat, vt ſi is firmum obtineret imperium, in Eccleſiis, ſicuti Conſtantii & Valentis tempore, primatum obtinerent.

Pag. 10.b Valerium Thraciæ Præfectum fuiſſe imperante Conſtantio, & ab eodem effoſſas argenteas ſtatuas, vt facile conceſſerim Olympiodoro, ita falſum eſſe exiſtimo, quod ſubiicit: eo primum tempore, & hac occaſione in Thraciam erupiſſe Gothos. Diſcimus enim ex Hiſtorico Anonymo, cuius excerpta quædam de rebus Magni Conſtantini poſt Ammianum Marcellinum edita ſunt, iam a pluribus annis Thracibus infeſtos fuiſſe Gothos. Verba ita ſe habent in Codice MS. R. P. Iacobi Sirmondi. *Item cum Conſtantinus Theſſalonicæ eſſet, Gothi per neglectos limites eruperunt, & vaſtata Thracia & Mœſia prædas agere cœperunt.*

Ibid. Quo tempore Leontius iſte, Olympiodori cura ac ſtudio, ad Sophiſticum thronum euectus eſt Athenis, (ſiquidem ordine temporum per ſingula decurrat oratio) iam fatis conceſſiſſe videtur celeberrimus ille Athenienſ. Philoſophus Leontius, pater Athenaidis, quæ ab Attico Patriarcha Conſtantinop. in baptiſmate Eudocia appellata Theodoſii Imp. coniux fuit. Cuncta hæc vberrima narratione explicat Auctor Chron. Alex. cui ſuffragantem Theophanem ex MS. noſtro Cod. adiungo: Λεοντίου τοῦ Φιλοσόφου Συγατέρα Ἀθηναΐδα λεγομένην ἐβάπτισεν Ἀθηνᾶς, καὶ Εὐδοκίαν μετωνόμασεν. ἥτις κατὰ γνώμην Πουλχερίας γημεῖται Θεοδοσίῳ κάλλει σώματος & στεφανοῖ ψυχῆς καὶ ἐν λόγοις διαφορέπουσα. quam periocham, vt pleraſque alias, prætermiſit in ſua Hiſtoria Eccleſiaſtica Anaſtaſius Biblioth. De ſolenni pallij Sophiſtici conceſſione, de balneari pompa, de Sophiſtico throno, de pecunia danda ſcholarum Antiſtitibus, ac ſimilibus, ne actum agam, conſule Theatrum Rhetorum R. P. Ludouici Creſſolii τοῦ μακαρίτου, ac nominatim cap. 16. lib. 3. capita priora lib. 4. & lib. 5. c. 5.

Ibid. Ακρωμῖται (ſic enim legend. eſt) Olympiod. dicuntur οἱ τοῦ δήμου προεδροι, vel quod aliis præeſſent, ac tanquam humeris omnes ſupereminerent (quo ſenſu οἱ μείζονες dicuntur Heſychio ἀκρωμῖται) vel quod læuo dextroue humero, aut etiam vtroq; quoddam doctrinæ ac magiſterii inſigne geſtarent: certe ὁ μὲν ὑποφέρων τοῦ βραχίονος ἀκρωμία, καὶ ὦμου κεφαλή, καὶ ἐπωμὶς, καὶ ἀκροκωλία dicitur Iul. Polluci lib. 2. c. 4. ſect. 31. de *Trulis* ac *Trula*, nihil mihi aliúde ſubſidii; cum Trullo ac trulla nihil notius ſit.

Pag. 11.a Euplutii magiſtriani opera redditam fuiſſe fratri a Veſogothorum rege Vallia Placidiam, firmataſque pacis conditiones aliis indictum fuit. De Magiſtrianis ſiue Magiſterianis, qui & Agentes in rebus dicti ſunt, præter Gloſſaria, conſule quæ magno ſtudio, ac lectionis varietate, collegit noſter Heribertus Roſueydus in Onomaſtico ad Vitas Patrum.

Ibid. b De Oaſi ſiue Auaſi magna & parua, eiuſque vlteriore eremo, plura hic congerere poſſem ex Ptolemæo, Strabone, Stephano, aliiſq; Geographis, quibus & addere poſſem Hiſtoricos, Herodotum in Thalia, Hieronymum in vita ſancti Hilarionis, Zoſimum libri 5. pag. 787. Theodorum Lectorem libro 2. Collectaneo-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [414] - 98

rum, Euagrium libri primi cap. 7. ex litteris Hæresiarchæ Nestorij, qui ibi in exilio periit. Verum tanto non est opus apparatu, sufficit digitum intendisse in fontes.

Herodori lucubrationes dum pro more diligenter colligit Io. Gerardus Vossius pag. 292. de Historicis Græcis, miratus sum prætermissam fuisse citatam hoc loco ab Olympiodoro nostro Historiam de Orpheo & Musæo, in qua Beatorum insulam Φαιηκικὰς *Phæacidem* appellarat, ad similitudinem, vt opinor, Corcyræ Homericæ, quam incolebant Ibid.d

Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.

Quod vero ad varios ipsius Homeri natales spectat, consule singularem doctissimi viri Leonis Allatij diatribam, qui totam hanc controuersiam in fauorem patriæ suæ ingeniose extricat.

Placidiæ & Constantii nuptias Honorio Aug. XI. & Constantio iterum Coss. hoc est, anno Christianæ Epochæ 417. illigat Olympiodorus, a quo haud multum abludunt Hydatius in Chronico, & Tiro Prosper in Fastis. Natam eodem exeunte anno, aut potius sub initium sequentis Honoriam verisimile est; Valentinianum autem eius fratrem Iulio duntaxat mense anni 419. in lucem prodiisse necesse est, vt anno 425. cum Imperator Romæ renunciatus fuit, septennis esse potuerit. quod postea testatur noster Historicus. Consentit Marcellinus Comes in Chronico Indictione 11. Monaxio & Plintha Coss. *Valentinianus Iunior apud Rauennam, patre Constantio & Placidia matre, quinto Nonas Iulias natus est.* Prosper in Fastis diem hunc annumque natalem vno anteuertit, & Consulatu Honorij duodecimo, ac Theodosii octauo temere consignat, cum a Kalendis Ianuariis anni 417. quo die Consulatum iniit Constantius, & Honorio conciliante nuptias Placidiæ conuenit in manum ad Kalendas Iulias anni 418. octodecim tantummodo numerantur menses, intra quos Honoriam ac Valentinianum natos affirmare non patitur naturalis partus humani conditio. Pag. 12. a

Constantium ab Honorio in consortionem Imperij adscitum non 7. integros menses expleuisse constans est Olympiodori aliorumque sententia fatali illo somnio subnixa: *Sextus abiit, septimus inchoatur.* Quo fit vt assentiri nequeam Prospero, qui in Fastis Agricola & Eustathio Coss. Constantii mortem collocat, cum anno præcedente donatum Imperatoria dignitate scribat: multominus Hydatio in Chron. Constantium Imp. Rauennæ mortuum suo tertio Consulatu affirmanti: cum certum sit ex libro 3. Cod. Theod. adhuc anno Christi 421. Coss. Agricola & Eustathio superstitem fuisse cum Honorio & Theodosio Constantium paullo ante Kalendas Augusti. Aberrat quoque in Chronico a V. C. Pithœo edito, siue idem, siue diuersus Prosper, dum ad annum Honorij 29. differt Constantii obitum his verbis: *Constantio dignitas Imperij ab Honorio* (non) *sponte* (excusis negationem deesse arbitror) *delata; qua vix octo mensibus vsus interiit, Valentiniano octo* (lege, duorum, aut ad summum trium) *annorum filio derelicto.* Omnium accuratissime Theophanes in Codice MS. quem penes nos habemus, nisi quod iugulatum fingat, quem cæteri pleuritide extinctum volunt: τούτῳ τῷ ἔτει Κωνστάντιος ὁ πατὴρ Οὐαλεντινιανοῦ ἐβασίλευσε μὲν ἓξ εἰδῶν Φεβρουαρίου, καὶ ἐσφάγη μὲν δ'. Νονῶν Σεπτεμβρίου. Certe ab octauo Februarii die ad secundum diem Septembris non integri septem fluxere menses, sicque sua somnio & Historicorum testificationi veritas constat, vt necesse sit falli plerosque omnes Chronologos, qui cum Tirone Prospero duobus annis Iulianis, etsi non integris, Constantium imperasse asserunt, aut vno saltem anno mortem eius præuertunt, neque diem quo diademate ornatus, aut quo vita simul regnoque exutus est, vlla ratione designant. Ibid.b

Ibid. *De Constantij Imp. electione nuntius mittitur.*] Philostorgius non nuncium duntaxat ad Theodosium Constantinopolim ab Honorio Constantioque ablegatum refert, sed, ex recepto more, missas simul asserit electi Augusti imagines, quas labrata, siue laurata fuisse appellatas pluribus exemplis firmat Ioannes Meursius in Glossario mixobarbaro. Quibus addere possumus inter cætera Chronicon Alexandrinum de Anthemio: καὶ εἰσῆλθεν πὰλαβεσήπτε αὐτοῦ εἰς Κωνσταντινούπολ 24. Φερεντίου ἐπάρχου πόλεως. Quod vero *Occidentem* pro *Oriente* hoc quoque loco temere subrogatum vides, culpæ potius Librarii properantis, quam eruditi Interpretis μνημονικῷ ἁμαρτήματι tribuere soleo: quemadmodum in Notis Theodori Douzæ ad Acropolitæ Logothetæ Chronicon Constantinopolitanum, in emendationibus Friderici Morelli ad librum alterum de Thematibus Constantini Porphyrogennetæ, aliisque non semel me obseruasse memini.

Ibid. d *Theudericus Valliæ suscepit Imperium.*] Hinc ergo confutare possis eos, qui Valliæ regnum Vesogothicum ad 13. pluresue annos prorogant: qua de re aduersus Iornandem, aliosque disputauimus suo loco. Theodoricus vulgo dicitur, addito Maioris siue Senioris cognomine, vt a Iuniore Theodorico discerni facilius possit, qui fratre Thorismundo interfecto regnum Vesigothorum occupauit, pari scelere ab Eurico fratre postea peremptus anno Dominici Natalis 469.

Ibid. *Vraniam.*] Mihi dubium non est aberrasse Interpretem, qui ad infaustum hoc insolensq; meteoron refert, quod Hispani nautæ *sant Telmo*, nostrates Galli, *Le feu saint Elme, ou sainte Helene*, nuncupant. Neque enim Castor & Pollux, aut ipsum Helenæ sidus inter prodigia numerantur, cum non raro appareant, neque tanta illis inesse vis perhibetur a Physicis, vt malos suo pondere deprimant, nauesque demergant pelago. De Psittacis adi ex Plinio, aliisque Gesnerum, Aldrouandum, similesque racematores.

Pag. 13. a *Blemmyæ barbari apud Talmin.*] Noti Blemmyæ siue Blemyes priscis Scriptoribus, Theocrito Idyllio 7. Dionysio Characeno, Straboni, Melæ, Plinio, Ptolomæo, Stephano, Ammiano Marcellino lib. 14. Zosimo lib. primo, Heliodoro, Procopio, Prisco in Excerptis de legationibus, pag. 40. Editionis Regiæ, aliisque passim. Vnum hic Claudianum affero, vt de *Syene* in locum *Soines* reponenda coniecturam Interpretis firmem.

Et loca continuo Solis damnata vapore
Irrorat, populisque salus sitientibus errat
Per Meroen, Blemyasque feros, atramque Syenen.

In Æthici siue Antonini Itinerario pag. 35. editionis Colonienſis: *Item per partem Arabicam trans Nilum: contra Pselcim, contra Talmis, contra Tahis,* (forte Tapis seu Thapis, in editione Iosiæ Simleri, Tasis, & paulo ante in Codice Regio Thasis seu Taphis.) *Philas* (apud Simlerum mendose Filas) *Syenem, Ombos, contra Apollonos, contra Laton, Thebas.* &c. Occurrit quoque in alio itinere, *Peniconon*, vel, vt habet editio Simleri, *Phœnico Niconon*, quod forte in *Phœnicon iconon* mutare possis. In Notitia vtriusque Imperii: *Ex laterculo minore Ala VIII. Palmyrenorum Phœnicone:* & in vetusto exemplari, teste Hieronymo Surita, *Aulæ Dei Fœnitionis.*

Διέχοντος ἀπὸ τῆς Φιλαῶν.] Sic legendum, non φίλων, aut φύλων, vt suspicabatur Interpres; a quo male acceptum locum hunc admodum difficilem & intricatum, ita verto: *Quæ loca cum peragrarem Talmin vsque acceßi, & a Philis quinque dierum interuallo progreßus, aliam ciuitatem luſtraui, quam Romani eam ob cauſam dixere Primam, quod in Thebaidem e barbarorum regione venientibus prima occurrat. Eodem nunc quoque nomine appellatur*, &c. ita quidem si διέχοντα legas; sin vero διεχούσης substituas, & ad genitiuum τῆς Τάλμεως referre malis, *Talmin quinque dierum ſpatio a Philis diſtantem* habebis, cum tamen in Antonini Itinerario inter vtramque ci-

uitatem tantum millia passuum 34. numerentur, & inter Talmin & Thebas septem supra ducenta, quæ quinque dierum spatium superare videntur:

Contra Talmis	
Contra Tapis.	M. P. X.
Philas.	M. P. XXIIII.
Syenen.	M. P. III.
Ombos.	M. P. XXX.
Contra Apollonos.	M. P. XL.
Contra Laton.	M. P. XL.
Thebas.	M. P. XL.

De Philis nihil addam ad ea, quæ collegerunt duo subacti cum primis iudicij Scriptores Hieronymus Surita in Notis ad Itinerarium Antonini, & Henricus Valesius in Animaduers. ad Excerpta Prisci Rhet. pag. 208. Editionis Regiæ.

Libanius præstigiator atque infidelis.] Hæc ad annum 421. omnino pertinent, quo Constantius ab Honorio Augusto in communionem honoris atque Imperij die 8. Februarij euectus, nondum elapsis septem mensibus integris, die secunda Septembris defunctus est, vt ex Theophanis Chronico paullo ante docebamus.

Κωνστάντιος Ιλλύριος τῷ ὄ ἦλθος ἀπὸ Παιάσου πόλεως τῆς Καδίας.] Lege meo periculo, ἀπὸ Ναίσου, siue facta diphthongi solutione, Ναΐσου πόλεως ἡ Δαχίας. Næsus, siue Naïsus, Naïssus, aut Nainsus plerisque veterum nota ciuitas, Ammiano Marcellino, tum lib. 26, tum maxime 21. vbi dicitur, *Copiosum oppidum & ciuitas circumfessa quidem aliquoties, nunquam tamen excisa aut dedita.* Zosimo Comiti, & Marcellino Illyriciano, vt cæteros omittam. Panæsus vero ciuitas, vt & Cadia prouincia in Illyrico omnibus incognitæ. *Naissum* inter *Pompeios & Remesianam* collocat Antonini Itinerarium, Mœsiæque videtur adscribere, si quæ fides additis ad oram libri in editione Simleriana prouinciarum nominibus. Stephanus Byzantius, seu potius eius breuiator Hermolaus, Thraciæ vindicat: Ναίσσος πόλις Θρᾴκης, κτίσμα τῆ πατρὶς Κωνσταντίνου τῦ βασιλέως. quod vltimum de Natali vrbe Magni Constantini pluribus argumentis corroborat V. C. Henricus Valesius in Notis ad Ammianum. Ego vero cæteris præferendam arbitror Olympiodori nostri sententiam, qui Naissum in Dacia collocat: nam, vt nihil dicam de Itinerario Burdegalensi a Petro Pithœo primum edito, vbi in finibus Daciæ Mysiam interac Thraciam ponitur, controuersiam omnem decidit Hierocles Grammaticus in veteri Prouinciarum Ciuitatumque Notitia.

Επαρχία Δαχίας μεσογαίου ὑπὸ ὑπατικὸν ἡγεμόνα πόλεις ε'.
Σαρδική μητρόπολις.
Παιπαλία.
Γερμάη.
Ναΐσσος.
Ρεμεσιάνα.

Neque ociosum fortassis fuerit addere quod annotauit Hieronymus Surita ad Antonini Itinerarium: *Cedrenus de rebellione in Pannonia a Bulgaris facta pag. 625.* (quæ est 745. Editionis Regiæ) Ναΐσσου *meminit. Et Ptolemæo inter Dardaniæ vrbes* Νεσὸς *recensetur, forte pro* Ναΐσσος *: cui adiunguntur Vlpianum & Scupi; & Cedrenus Naisso adiungit Scupias, quam primariam Bulgariæ vrbem esse asserit.* Hæc ille, quæ ad examen reuocanda erunt alio in opere.

Leontio Placidiæ curatore.] Mirum quid de cura Palatij, siue de officio Curopalatæ hic in mentem venerit Interpreti, cum κυροπάτωρ idem sit, qui Procurator & administrator διοικητὴς, κτημάτων ἐπιμελὴς εἰλικρὸς, qui postea Λογοθέτης, aut saltem auctore Hesychio, vox illa ἐπιφέα καὶ παιδαγωγὸν nonnunquam sonet. Elpidiam nutricem Placidiæ omnes agnoscunt: de Spadusa, fuerit, necne, ambigi po- Pag. 14. a

test. Hanc si expungas, aliam in eius locum substitui postulat orationis ipsius contextus.

Ibid. b De Placidia Constantinopolim cum filio pulsa, ac de obitu Honorij Imp. non 6. sed 18. Kalend. Septembris, siue 15. Augusti anni 423. Asclepiodoto & Mariniano Coss. passim omnes loquuntur Historici, & Chronicorum Fastorumque Scriptores: quemadmodum de Bonifacio αὐδρὶ ἡρωϊκῷ, & de Ioanne tyranno, de quo præter Suidam, consulendi Philostorgius, Socrates, Renatus Frigeridus, Sozomenus, Procopius, aliique.

Pag. 15. a Romanarum ædium magnificentiam, Thermas publicas, ciuium opes, mœniumque vrbis amplitudinem copiose explicant Iustus Lipsius, Alexander Donatus, aliique. De Probis vero, Olybriis, Maximis, Symmachis, cæterisq; eiusmodi Romanæ vrbis proceribus priscæ Inscriptiones, quas summa diligentia vnum in corpus redegit Ianus Gruterus, plura subministrabunt cum coætaneis Scriptoribus, Ausonio, Symmacho, Prudentio, Claudiano, Paulino, &c.

Ibid. c *Extremas Italiæ oras.*] Quid si *Hispaniæ* legas, & de Freto Herculeo, Tartesso, Gadibusque intelligas: quo sensu facilis tum erit atque expeditus per Oceanum ad inferos, hoc est, ad Antipodas, descensus.

Ibid. Valentiniano redditum Constantinopoli a Theodosio Nobilissimi titulum, tum Thessalonicæ collatam Cæsaris dignitatem opera Helionis Magistri Officiorum exeunte anno 423. aut sequentis initio, quo quintum agebat annum, docet Olympiodorus, cui ferme in omnibus subscribit Philostorgius. Quæ præeunt verba sic clarius poterant reddi: *Submissus quoque exercitus, cui præerant vtriusque militiæ Dux Ardaburius, filius eius Aspar, & Candidianus.* Ardaburium captum in manus Ioannis tyranni venisse, priusquam Aspar eius filius ab Imperatore cum potestate mitteretur, multi referunt. Vide inter cæteros, Socratem Scholasticum libri 7. cap. 23. vbi de Rauenna ductu Angeli pastoris habitum ementiti ab eodem Aspare capta longam narrationem texit, quam confirmat Theophanes in Chronico, atque ex eo Anastasius Bibliothecarius pag. 36. Editionis Regiæ, & Paullus Diaconus, siue potius Landulfus Sagax Miscellarum historiarum lib. 14.

Pag. 16. a *Helion Magister Officiorum & Patricius.*] Helionis huius meminit Socrates tum lib. 7. cap. 20. vbi legatum ad Persas refert, vt cum illis pacem constitueret: πέμπει δὴ Ηλίωνα ἀδρα ὃν πάλαι ἀφ' ὑμῶν ἦλθε, tum eiusd. lib. cap. 24. dum Valentiniano missam a Theodosio consobrino coronam Imperatoriam testatur. Corrigendus interim Theophanis locus in MS. nostro Codice, cuius hæc sunt verba: Θεοδόσιος ἀφ' Ἀνίου Πατρικίου στέφανον βασιλικὸν ἐπεμψεν τῷ Οὐαλεντινιανῷ εἰς Ῥώμην. scribe, Ηλίωνος, vt res ipsa loquitur, quamquam Anastasius Bibliothecarius, & Miscellæ Auctor, sententiam istam præterierint. Corrigendus quoque is, quem mox appellaui, Anastasius, dum Heleonem vocat: *Mittit legatarios Heleonem Patricium, quem valde honorandum ducebat,* (non dicebat, vt excusum est in Miscella) *& Anatolium Orientis Stratigon.* Scio Socratem de tempore missæ illius ad Persarum Regem legationis, cum Theophane eiusque interpretibus non conuenire. Verum hanc litem dirimere non est huius operæ, quam modo aggressi sumus. Ad Candidum itaque, eique adiunctum Theophanem Byzantium transeamus.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [418] - 102

EX CANDIDO ISAVRO.

CANDIDVM ex Tracheotide, siue aspera Isauria oriundum, ibidem Exceptoris Notariiue officio apud Magistratus functũ fuisse, ac Religione Christianum, Chalcedonensisque Synodi defensorem acerrimum præmittit Photius, qui in eius stylum pluribus censuram paulo post exercet. Nec plura de eo præfari hic possumus, cum nulla illius apud cæteros scriptores hactenus oblata sit mentio.

Λεὼν ἦν ὁ Δακίας, τῆς ὁ Ἰλλυρίοις.] Daciam fuisse duplicem, Transdanubianam scilicet, siue veterem, quam Gothiam ac Gepidiam suo tempore dictam fatetur Iornandes; & nouam cis Danubium sitam, in duas postea, Ripensem, Mediterraneamque diuisam, norunt eruditi. Hanc ad prioris distinctionem Δακίαν τὴν ὁ Ἰλλυρίοις Daciam Illyricam vocat siue Photius, siue is cuius verba sententiasque excerpit Candidus, qui tribus libris historiam annorum 35. complexus est. Totidem quippe fluxerunt ab anno Dominici Natalis 457. (quo, studio præsertim Asparis genere Alani, Ardaburii, de quo ad Olympiodorũ diximus, filii, Marciano Augusto suffectus est Leo Imperator) vsque ad mortem Zenonis, & Anastasii Silentiarii anno 491. factam Ariadnæ opera inaugurationem. Leonem hunc alii Thracem appellant, & cognominatum fuisse Magnum, Seniorem, ac Μακέλλῃ volunt. Theodorus Anagnostes libro primo Collectaneorum: προχειρίζεται δὲ ὑπὸ βασιλέα Λέοντος Θρᾷξ μὲν τὸ γένος, Τριβούνος δὲ τὴν ἀξίαν, quam dignitatem Candidus longa circuitione exponit: γραπτοπικῷ τῷ δηλουμένῃ πάγματι, καὶ τελευτῶν ἄρξας τῆς ὁ Σπλυμβρίας. De patria & officio consentit Theophanes in Chronico iisdem vsus verbis, quibus subnectit μιᾷ Φεβρουαρίῳ Ινδ. ι'. σφῆλις ὑπὸ Ανατολίου Πατριάρχου. quod an verum sit in Chronico videbimus. Pag. 19. a

Ardaburium, Patricium, & Hermenarichum.] Tres Asparis filios ex tribus vxoribus susceptos memorat Candidus. De quibus plura paullo post, cum ex ipsomet, tum ex aliis coætaneis scriptoribus dicentur a nobis: interim obserua implexam nimis apud Zonaram orationem leui mutatione sanari posse: Εἶκον ἀνάγκη Καίσαρα ποιῆ ἀπὸ πατρικίου (lege τὸν Πατρίκιον) τὸν τῆς Ασπαρος παῖδα, Αρδαβουρίου ἢ ἀδελφόν. Ibid.

Isauriam ab Esau nomen mutuatam.] Idem quoque infra eadem pagina inculcat. Sed de hac originatione mirum apud cæteros silentium. Pag. 18. a

Leonis per Asparem electionem.] Auctor Chronici Alexandrini ab exercitu creatum Leonem Magnum testatur 7. Idus Februarii, Constantino & Rufo Coss. anno Dominici Natalis 457. καὶ ἐπῆρθη Λέων ὁ μέγας βασιλεὺς ὑπὸ τῶν ἐξερχέτου μιᾷ Γενετίῳ πρὸ ζ' ἰδῶν Φεβρουαρίου. Propius ad Candidi narrationem accedit, tum Suidas in voce Ardaburius, tum Priscus Rhetor apud Euagrium l. 2. cap. 16. ἄφρ ἀκειβέστατα Γενέσιῳ τῷ Ρήτορι πεπόνηται, ὅπως τε δόλῳ παρελθὼν ὁ Λέων μισθὸν ὥσπερ ἀποδιδοὺς τῆς ἐς αὐτὸν προσαγωγῆς ἀναιρεῖ Ασπαρα τὸν ἑαυτοῦ πενθερὸν. παῖδάς τε αὐτοῦ Αρδαβούριον καὶ Πατρίκιον, ὃν Καίσαρα πεποίηκε πρότερον, ἵνα τὸν Ασπαρος οἶκον κτήσηται, seu potius ὄνοιδν, vt iampridem emendauit doctissimus Iacobus Billius lib. 1. cap. 38. Obseruationum sacrarum. Aspari Senatum coniungit Constantinus Manasses in Compendio Chronico pag. 58. Editionis Regiæ:

Η σύγκλητος σὺν Ασπαρι τῷ τότε Πατρικίῳ
Εἰς Λέοντα καθίζουσι τὸν σκηπτοῦχον βασιλέα.
Τὸν φοβερὸν τὸν λογισὴν τοῦ Ασπαρος προσφιλῶν,
Καπποδόκιος αὐτοῦ γαμβρὸν τοῦ νέων
Τοῦ γένους τῆς Καίσαρος τὸν κεφαλὸν κοσμοῦσιν
Οὐδὲ γὰρ ὧν τὸν Ασπαρα κρότους ὑπισχνεῖσθαι
Τῇ λύσῃ κατεχόμενον Αρείου τῆς βεβήλου.

Ibid. *De vrbis conflagratione exorta.*] Primum illud ſub Leone Imperatore incendium Regiæ vrbis fuſiſſime deſcribit Euagrius lib. 2. cap. 13. ὁ μὲν τῷ Βορείῳ κλίματι, ὃν ᾧ καὶ νεώρια τῆς πόλεως κεῖσθαι ἀπὸ τῆς καλουμένου βοὸς πόρου μέχρι τῆς παλαιοῦ Ἀπόλλωνος. ὁ δὲ τῷ Νοτίῳ ἀπὸ τῆς Ἰουλιανοῦ λιμένος μέχρι οἰκιῶν οὐ πολὺ χειμάῤῥων τῆς δικτηρίου τῆς ἐπικλην ὁμονοίας ἐκκλησίας. ὁ δὲ τῷ μεσογαίτῳ τῆς πόλεως μέρει ἀπὸ τῆς Κωνσταντίνου τροσαγορευομένου φόρου μέχρι τῆς τοῦ Ταύρου καλουμένης ἀγορᾶς. Quibus ac præcedentibus maxime verbis ſignificat, quam fœde graſſata ſit hæc clades, & quantam vrbis partem flamma populata ſit. Eiuſdem conflagrationis mentio apud Priſcum in Excerptis Legationum pag. 43. D. Editionis Regiæ, & Marcellinus Comes in Chron. *Baſiliſco & Hermenerico Coſſ.* hoc eſt anno Chriſti 465. *Conſtantinopolim magno inuaſam incendio, facieque fœdatam deplanxiſſe* memorat. Diem præſcribere videtur Theodorus Anagnoſtes Magnæ Eccleſiæ lib. 1. Collectan. ἐμπρησμὸς ἐγένετο μέγας τῇ δευτέρᾳ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς ἀπὸ τοῦ νεωρίου ἀρξάμενος, καὶ φθάσας ἕως τοῦ Ἀσπαρίου Θωμᾶ τοῦ Ἀμαντίου. Quo tempore idem teſtatur Marcianum Oeconomum ſuper tegulas Eccleſiæ ſanctæ Anaſtaſiæ conſcendiſſe, & Euangeliis manu prehenſis precibus lacrymiſque templum illud illæſum ſeruaſſe. Eadem habet Theophanes in Chronico, iiſdemque pene verbis, hoc duntaxat inſuper addito: quod ad annum Leonis quintum atque Indictionem XV. ſiue annum Dominici Natalis 461. incendiariam illam populationem referat, in quo, vt vides, quadriennio diſſidet a Marcellini calculo. Chronicon Alexand. duplex diſtinguit incendium, & primum quidem accidiſſe refert, Baſiliſco & Armenarico Coſſ. poſt dies 30. ab iniuſta cæde Menæ Præfecti vigilum, ac vindicta numinis conflagraſſe in vrbe octo regiones 2. Sept. fer. 4. Indict. III. (ſeu potius IV.) cum celebraretur memoria S. Mamantis. Alterum vero refert ad annum Chriſti 469. Zenone & Marciano Coſſ. quo arſiſſe vrbem ſcribit a mari ad mare. Vtrumque videtur confudiſſe Zonaras, apud quem leges Aſparem tunc vas aqua plenum humeris ferentem vicos percurriſſe, populum cohortatum fuiſſe, & ſingulis nummum argenteum pro mercede dediſſe.

Ibid. *De Titiano & Viuiano.*] Reponendus forte pro Titiano, Tatianus, de quo Priſcus Hiſtoricus in Excerptis Legationum pag. 74. Editionis Regiæ. Ὅτι ὅτε Λέοντος βασιλέως Ῥωμαίων ἐπεχειρήθη τοῦνομα μὲν βασιλεὺς ὑπὲρ Ἰταλῶν Τατιανὸς ὁ τῆς παιδείας ἀξίᾳ καλούμενος, quæ verba ibidem habentur pag. 43. D. Viuianus vero ſiue Bibianus anno Dominici Natalis 463. Ind. 1. cum Felice, aut, vt alij habent, Baſilio Conſulatum geſſit, quemadmodum diſcimus ex Faſtis Conſularibus apud Caſſiodorum, Marcellinum, & Auctorem Chronici Alexandrini.

Ibid. *Taraſicodiſam Ruſumbladeoti filium.*] Patrem Zenonis ſolus, quod ſciam, commemorat Candidus: de patria nemo ambigit. Primigenium autem illius ac barbarum nomen varie a variis concipitur, vt fieri amat in peregrinis vocibus. Omnium maxime aberrat a recto tramite Euagrius lib. 2. cap. 15. Λέων δὲ γαμβρὸν ἀπὸ θυγατρὸς Ἀελίδην προσλαμβάνεται Ζήνωνα Ἀεικμῆσον μὲν ὀνομαζόμενον καλούμενον. Rectius Agathias Scholaſticus libro 4. pag. 135. editionis Græcæ: Ζήνων ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ὁ Ἰσαυρος, ὃς δὴ πρόσθεν παρασκευάσιος ἐπωνομάζετο, ὑπὸ Ἴλλου τε καὶ Βασιλίσκου καὶ Κόνωνος ἐπιβουλευθείς, στυγερούσης ἐς τὰ μάλιστα καὶ Βηρίνης, σκηπτοῦχος τῆς ἀρχῆς, &c. Interpres dialyſi vitioſa vſus ſic vertit pag. 127. *Zeno ille Iſaurus Romanorum Imperator qui antea Taraſis Codiſeus cognominabatur, inſidiis ei per Hillum, & Baſiliſcum, & Cononem ſtructis, coadiuuante præcipue Berine Imperio excidit,* &c. Auctor Chronici Alexandrini errandi anſam Vulcanio præbere poterat, ſi iam e tenebris in lucem editus fuiſſet: ſic enim dimidiatam duntaxat vocem vſurpat Ind. XII. ſub Conſulatu Leonis Iunioris: ἐβασίλευσε Ζήνων ὁ Κοδισσὰς ὁ Ἰσαυρος μετὰ τὸν ἴδιον γαμβρὸν Λέοντος ὀλίγον χρόνον. Theophanes in Chronico ad annum Zenonis 8. ſacram Verinæ Auguſtæ Zenonis ſocrus refert, in qua Imperium ſe Zenoni tradi-

diſſe

disse gloriatur: ἴστε, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἡμέτερός ἐστι. καὶ ὅτι μὴ πλὴν ἀποδώσουσιν τὸν ἐμὸν αὐθρώπους Λέοντος παρεσχήκαμεν βασιλέα Ταρασικλισσαῖον τὸν μεγαλωνύμως Ζήνωνα, &c. Certiora de his affirmare possemus, si iniuria temporum non periisset Eustathij Syri lucubratio, in qua, teste Euagrio mox citato, *vnde iste Zeno ad tantam dignitatem ascendisset, & quam ob causam omnibus a Leone fuisset prælatus*, commemorabatur.

Ardaburium.] Hunc maiorem natu Asparis filium, auoque suo cognominem, a Leone Aug. Cæsarem creatum fuisse persuadebit Interpres Euagrij iis, qui, vsitato plurimis more, Græca consulere dedignantur. Locum vide, quem paullo ante exscripsimus. Priscus pag. 40. Editionis Regiæ, ab eo superatos Saracenos ad Damascum memorat. Eundem tyrannidem in Occidente molientem expulit Anthemius Imperator apud Cassiodorum in Chron. Marciano & Zenone Coss. Chronicon Alexandrinum, Rusticio & Olybrio Coss. anno Christi 464. Ind. 11. scribit e vita migrasse sanctum Symeonem Stylitam, ὅντος πότε κώμητος ἀναπλῆς Ἀρδαβουρίου τοῦ πατρικίου τοῦ υἱοῦ Ἀσπαρος τοῦ γραπλάτου. Videndus etiam Suidas in Excerptis nostris pag. 34. Editionis Regiæ. Ibid. b

Patricium Cæsarem Asparis filium, excepta duntaxat plaga, præter opinionem saluum euasisse, ac fuisse superstitem, solus, quod viderim, legerimve, testatur Candidus: alij quippe omnes vna cum Aspare filios Ardaburium atque Patricium interemptos fuisse memorant: Marcellinus Illyricianus in Chron. Ind. IX. Leone Aug. IV. & Probiano Coss. hoc est, anno Christi 471. *Aspar primus Patriciorum cum Ardabure & Patriciolo filiis, illo quidem olim Patricio, hoc autem Cæsare, generoque Leonis Principis appellato, Arrianus cum Arriana prole spadonum ensibus in Palatio vulneratus interiit.* Chronicon Alexandrinum, etsi non suo loco, Pusæo & Ioanne Coss. hoc est, anno Christi 467. Τούτῳ τῷ ἔτει τυραννίδα μελετήσαντα (sic enim legendum est, non μελετήσας τις) Ἀσπαρ τὸν πατρίκιον, ὡς πρῶτον τῆς συγκλήτου ἐφίνδυσεν ὀντα παλαιὸν ἔσω, καὶ Ἀρδαβοῦριν, καὶ Πατρίκιον τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὄντα κομβέντω καὶ αὐλῇ συγκλητικεῖ ὄντας, κατακόψας τὰ σώματα αὐτῶν. Damascius in vita Isidori Philosophi apud Photium Cod. 242. ἠγεμόνα τῶν Γότθων Ἀσπαρ βασιλεῖ Λέοντι ἐδολοφόνησεν αὐτὸν καὶ παῖδας, vt omittam ea, quæ de spectro Anthusæ in nubibus oblato fabulatur. Theophanes in Chronico bis terve illud idem repetit, aperitque causas, cur Aspar Leoni suspectus fuerit: eamque præcipue aliis intactam, quod Zenoni genero Imperatoris in Thraciam misso insidias tetendisset Aspar, occidissetque imparatum, nisi re detecta Sardicam Zeno aufugisset. Scio Procopium lib. 1. Vandalic. solius Ardaburii cum patre cæsi meminisse, sed de Patricio saluo ne ἓν quidem. Cur vero Patricius Cæsaris dignitatem præ Ardaburio fratre natu maiore nactus sit, discimus ex eodem Theophane, qui quoniam nondum editus est, verba illius ex nostro Codice MS. tibi repræsentabimus: Τούτῳ τῷ ἔτει Λέοντος ιϛ'. Πατρίκιος ὁ υἱὸς Ἀσπαρος, ὃν Καῖσαρα ὁ βασιλεὺς Λέων πεποίηκε ἀφ' ὃ ἐλκύσας τὸν Ἀσπαρα ἐκ τῆς Ἀρειανικῆς δόξης, καὶ ὑποεῖν τῷ βασιλεῖ, πρεσβύτερος ὢν Ἀλεξανδρείᾳ μετ' μεγάλης φαντασίας, &c. Quod si verum est, immerito Marcellinus Asparem eiusque filios, cum occisi sunt, Arrianæ hæreseos crimine infamat. Porro, ne id fugiat ad alia properantem, Victor Tunnunensis in Chronico: *Joanne & Seuero Coss.* hoc est, anno 470. *Leo Augustus Patricium Asparis filium Cæsarem facit.* tum anno sequenti: *Leone Augusto V. & Probino Coss. Aspar & duo filij eius Patricius Cæsar & Ardaburius CP. præcepto Leonis occiduntur.* Ibid.

Alius item de Aspari filiis Armenarichus cædem effugit.] Nomen illud variis modis pingitur in editis manuscriptisque Codicibus. Damascius in vita Isidori Philosophi Armerichum vocat, docetque Seueriani aduersus Zenonem coniurationem ab eo fuisse detectam: Ἀρμεείχου τοῦ Ἀσπαρος παιδὸς ἐξαπάντος πρὸ στασιάσαι τῶν Ζήνωνι. Basilium & Hermenericum Coss. anno Christi 465. assignat Marcellinus Ibid.

Comes: Hermineric us dicitur Cassiodoro, Fastis vero Siculis siue Chronico Alexandrino Ἀριοβάρειχος. Theophanes in Chron. Armenarichi huius non meminit.

Ibid. c *Zenonem data Ariadne filia generum adsciuit, & in Oriente Ducem exercitus creauit.*] Iam ab anno Leonis Imp. septimo Theophanes Zenonem generum Leonis appellat, & in Orientem missum scribit: Λέων ὁ Βασιλεὺς Ζήνωνα τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ στρατηγὸν τῆς ἑῴας πάσης πεποίηκε, &c. quæ sic Latine reddidit Anastasius Biblioth. in Hist. Eccl. p. 44. Edit. Lupar. quæ sub prælo calet: *Per idem tempus Leo Imp. Zenonem generum suum Magistrum totius Orientis fecit, & Basiliscum fratrem Verinæ Augustæ Magistrum Thraciæ constituit. Zeno autem veniens Antiochiam inuenit in ea Episcopum sacrum Martyrium. Petrus autem Cnapheus sequebatur Zenonem,* &c. quæ ad institutum nostrum non pertinent. Anno vero eiusdem Leonis 13. idem Chronographus antequam cædem Asparis, filiorumque eius referat, Zenonem similiter generum Leonis in Thraciam missum asserit. Theodorus quoque Lector lib. 1. Coll. Zenonem στρατηλάτην γαμβρὸν ὄντα Ἀριάδνης τῆς Λέοντος appellat, cum Antiochiam venisse asserit cum Petro Cnapheo templi sanctæ Bassæ martyris, quod Chalcedone erat, presbytero. At vero Candidus noster, Marcellinus, & quidam alij nuptias Leonis cum Ariadna post necem Asparis differre videntur: *Sunt tamen quidam auctores*, inquit Zonaras, *Asparem & Ardaburium ea gratia a Leone interfectos, vt nepotem ex filia Leonem Iuniorem Imp. crearet, veritum illorum potentiam, ne despecta huius infantia Imperium sibi vindicarent.*

Ibidem *Quæ in Africa secunda aduersaque gesserit Basiliscus.*] Huius, aliorumque Ducum infelicem in Africa expeditionem pluribus in Chronico exponemus ex Hydatio, Marcellino, Theodoro Lectore lib. 1. Collect. vbi inter cætera, Βασιλίσκος χρήματα λαῶν πέμπτα ταμιεύσας πραγμάτων Ἀσπιδος. Procopio lib. 1. Vandalic. Theophane, Zonara, Cedreno, Constantino Manasse, Nicephoro, aliisque. Quædam hic in antecessum verba Theophanis repræsento ex MS. nostro Codice: ναυμαχίας πολλάκις τῷ Γεντζεϊχου μὴ τὴν παντὸς βυθῷ καθαδεῖς, εἶτα ὁ αὐτὸν ἀδωνήθη Χαρηδόνα κρατῆσαι, ὕστερον δὲ ὑπὸ Γενζεϊχου καὶ πλείστοις χρήμασι δελεαθεὶς ἠπάτησε ἑκὼν ὡς Γερσικὸς (forte Γαίσικος) ἰσόρροπον ὁ Θρᾴξ.

Ibid. *A Leone filio Zenonem patrem Imperatorem coronatum.*] Videndi Theodorus Lector, Theophanes, Marcellinus, Euagrius, Chronicon Alexandrinum, Procopius lib. 1. de bello Vandalic. aliique passim. Vnum hic tacere non possum Victorem Tunnunensem in Chronico affirmare Leonem illum iuniorem ad necem a Zenone patre quæsitum ab Ariadna matre seruatum fuisse: *Alium*, inquit, *pro eo eius vxor similem puerum ad mortem obtulit, & Leonem eundem Augustum occulte totondit, eumque Clericum vnius Ecclesiæ CP. fecit. Qui Leo vsque ad Iustiniani principis tempora vixit.* Eadem habet Isidorus Hispal. in Chronico, atque ex alterutro Gothefridus Viterbiensis in Pantheo parte 16. qui huic fabulæ plura etiam de suo addidit.

Ibid. d *A Verina deceptus Zenon.*] Causam illius in Zenonem odij Auctor Chronici Alex. hanc profert, quod Zeno socrum nescio quid petentem repulerit. Alteram memorat Candidus, quod in Patricium Magistrum deriuare vellet Imperij dignitatem, qua spe frustrata, Basiliscum fratrem Imperatorem renunciarit. Plura Theophanes, Procopius, Agathias, Suidas, Euagrius, Theodorus Lector, Marcellinus, Victor, Anonymus post Ammianum editus, aliique, quos hic conciliare, aut exscribere non est animus. Græca, sic distingue: Καὶ ὡς Βηρίνα ἐλπίδι τοῦ σωφθεῖσαι Πατρικίῳ τῷ Μαγίστρῳ, τὸν βασιλεύσαντα αὐτὸν, τὸν γαμβρὸν αὐτῆς φυγαδεύσασα.

De *Nepote, Oreste*, filioque eius *Augustulo*, siue *Romulo*, Græce apud Theophanem, & Euagrium, Ῥωμύλῳ, (vnde vulgaris de Momyllo erroris origo emanauit) non est quod plura quis a me expectet in re contrita, & κατημαξευμένῃ. Ex recentioribus de his consule Henricum atque Hadrianum Valesios, par fra-

trum eruditissimum, hunc libro 5. Rerum Francicarum, illum in Notis ad fragmentum Anonymi ex schedis R.P. Iacobi Sirmondi post Ammianum Marcellinum euulgati. Cabadem ac Zenonem Imperiis spoliatos ea recuperasse obserua post Agathiam aliosque Constantinus Manasses pag. 60. Edit. Regiæ. Solum Nepotem deiectum fortuna benignis oculis non respexit.

Armatus, siue *Armatius*, (cui voci sunt qui aspirationem præfigant) non ignotus erit iis qui Malchum Philadelphiensem pag. 94. Editionis Regiæ, Suidæ Excerpta pag. 34. eiusdem Editionis, Chronicon Alexandrinum, Procopium lib. 1. Vandalic. Theophanem, similesque scriptores frequenti lectione familiares sibi fecerint. Malchus ac Suidas interfectorem Armati Onulphum siue Onuolphin nominant, eundemque barbarum, ac genere Thuringum fuisse testantur. Neque vero Armatus hic idem videtur cum altero eiusdem nominis Præfecto Prætorio Galliarum, ad quem anno 425. Valentinianus III. rescripsit, vt habes tom. 1. Conciliorum Galliæ. Pag. 19. a

Basiliscus ex Cæsare inter Lectores in Blachernis profiteri cœpit.] Aliter rem narrat Auctor Chronici Alex. Theodorito & Venantio Coss. hoc est, anno Dominici Natalis 484. Ibid. b

Μετὰ δὲ Φοινθιλίωνα Ἀρμάτιον, πότε καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Βασιλίσκον τὸν Καίσαρα νεώτερον ὄντα ὑπέστεφεν ἐπίσκοπον εἰς Κύζικον μητρόπολιν Ἑλλησπόντου, ὅτι ᾧ φορέσας πορφύραν βασιλικὴν ὡς Καίσαρ: hoc est: *Post cædem Armati Basiliscum filium eius Cæsarem adhuc adolescentem Episcopum Cyzici Hellesponti metropoleos inaugurauit, propterea quod purpuram gestaret regiam non secus ac Cæsar.* Audi Constantinum Manassem pag. 61. Editionis Regiæ.

Τὸν μὲν Ἀρμάτιον οἰκτρῶς θανάτῳ παραπέμπει
Γεροδότιον δολομήχανον φανέντα τοῦ δεσπότου.
Γλυκερὸν δὲ πρὸ ὑποφάσεων καὶ τὸν ἑκείνου παῖδα
Καβασιλεῖ τοῦ Καίσαρος ὁλοσπάστῳ τιθῇ.
Μετ' οὐ πολὺ κἀκείνου δὲ τὰς πείρας ἀποκείρας
Ἐφίησι Κυζικηνοῖς ἀρχιερέα βία.

Euagrium paulo post citabimus. De celeberrimo Blachernarũ templo plura, Deo dante, dicemus in nostris Annotationibus ad Topographiam CP. Petri Gyllij.

Basiliscus Marcum filium Cæsarem, tum Imperatorem facit.] Euagrius lib. 3. cap. 4. recitat illorum litteras ad Timotheum Ælurum, hoc titulo: Ibid.

Αὐτοκράτωρ Καίσαρ Βασιλίσκος εὐσεβὴς νικητὴς, τροπαιοῦχος, μέγιστος, ἀσύλητος, αὔγουστος. καὶ Μάρκος ὁ ὑπερφανέστατος Καίσαρ Τιμοθέῳ τῷ θειοτάτῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ τῆς Ἀλεξανδρέων μεγαλοπόλεως. tum cap. 5. subdit Episcoporum Asiæ, qui Ephesi conuenerant, libellum ad Impp. scriptum: Τοῖς κυρίοις πάντα εὐσεβεστάτοις καὶ φιλοχρίστοις δεσπόταις ἡμῶν Βασιλίσκῳ, καὶ Μάρκῳ αἰωνίοις νικηταῖς Αὐγούστοις. Ex quibus aliisque conficitur errasse, qui aut Marcum Cæsarem duntaxat creatum, aut eodem cum Cæsarea tempore Imperatoriam dignitatem a patre fuisse consecutum. In iis sunt Theodorus Lector, Marcellinus, & Auctor Chronici Alexandrini, vt cæteros silentio premam, atque in primis Theophanem, ex quo Anastasius Bibliothecarius pag. 45. Editionis Regiæ. *Basiliscus in campo acclamatur Imperator, Marcum filium Cæsarem fecit, & Zenobiam vxorem suam Augustam coronauit, & statim contra fidem præliatus est, Zenobia maxime incitante illum ad istud, Timotheumque Helurum reuocauit per typum, & Petrum Cnaphæa, qui abstrusus erat in Monasterio Acœmetensium.* Tum paullo post: *Zeno cum Ariadne ad regiam perueniens vrbem susceptus est a populo ac Senatu. Basiliscus vero veniens ad Ecclesiam, Imperiali deposita in diuina mensa corona, ad baptisterium confugit cum Zenobia malæ opinionis vxore sua.* Vbi vides Zenobiam dici, quam passim alij omnes Zenonidem cum Candido nostro appellitant. Zenonidam vero Marcellinus, familiari per ea tempora dialecto, qua apsidam, lampadam, Helladam, similisque formæ nomina barbare per primam flectebant.

Ibidem *In Cappadociam relegatus cum tota ſtirpe cæſus eſt.*] Fame, ſitique periiſſe omnes ferme affirmant. De loco diſſentiunt: Turrim caſtri Limnarum in Cappadocia habet Chronicon Alex. cui accedit Marcellinus Illyricianus in Chronico: *In oppidulum, quod Leminis in prouincia Cappadociæ dicitur, truſus fame extabuit.* Victor Tunnunenſis: *Baſiliſcum cum filiis atque uxore exilio in Saſimis Cappadociæ mittit*, &c. At Theodorus Lector libro. 1. Collect. Βασιλίσκος καὶ Ζηνωνὶς ὁ Βουσάμοις ἐπιμφθησαν. Euagrius autem libri 3. cap. 8. ὁ Ακυσῶ δὲ τῷ ταθμῷ ἅμα γυναικὶ καὶ τέκνοις ἀποφάττεται. In Theophane noſtro MS. locum aſcriptum non reperi; en ipſa eius verba: Ελαβεν τὸν Βασιλίσκον, ὅτι αὐτὸ λόγον μὴ ἀποκεφαλίζειν αὐτὸν τε καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ, ὃν ἀποκλεῖσαι τοῦτον ἐις ἕνα πύργον σὺν γυναικὶ καὶ τέκνοις, καὶ τῷ λιμῷ διαφθαρῆναι. Τινὲς δέ φασιν ὅτι ἐπαγγείλας ἀποφάπεται. quibus haud dubie præiuit noſter Candidus: Εἶτα παλιγγὺς καταφάξεται. Anonymus poſt Ammianum Marcellinum editus communi ſubſcribit ſententiæ: *Baſiliſcus fugiens ad Eccleſiam, intra baptiſterium cum uxore & filiis ingreditur. Cui Zeno dato ſacramento ſecurum eſſe de ſanguine, exiens inclauſus cum uxore & filiis intra ciſternam ſiccam ibidem frigore defecerunt.*

Ibid. De *Petro Fullone*, & *Calandione*, obortiſque in Oriente turbis Euagrius, aliique hiſtorici. Vnum hic appellabo Theophanem, quem magna ex parte Latine reddidit Anaſtaſius Bibliothecarius pag. 44. & ſeqq. *Anathematizabat eos qui non dicunt Deum crucifixum eſſe, & ſcindens populum Antiochenum addit in Triſagio hymno: Qui crucifixus eſt propter nos. Quod ex tunc hodieque apud Theopaſchitas dici obtinuit.* Tum poſteà: *Zeno iuſſit Acacio CP. Epiſcopum Antiochiæ conſtituere, qui ordinauit Kalandionem. Conſecrauerunt autem & Antiocheni per ignorantiam Ioannem, qui dicebatur Codonatus, quem Kalandio in Tyrum, quæ primus eſt thronus Antiochenæ diœceſeos, tranſlatum inthronizauit.* Tum vt videas verſatile Zenonis ingenium, aut verſipellis Hæretici ſubdolam indolem in demulcendo ſibi, quem Baſiliſco fauens offenderat, Imperatore, ſubdit: *Zeno requie potitur a Barbaris, ab Antiochena Kalandionem pellit Eccleſia, exulem faciens apud Oaſin, Petrumque Cnaphea conſtituit.* Græca ſic ſe habent in MS. codice, quo vtor: Ζήνων δὲ ὁ βασιλεὺς ἀνεθεὶς τὴν τυραννων ἐξέβαλε τῆς ἐκκλησίας Αντιοχέων Καλανδίονα, καὶ ἐξώσιον ἐις Ωασιν. Πέτρον τὸ τὴν Κναφέα κατέστησι. Cauſam exilij aperit Euagrius lib. 3. cap. 16. ὃς ὕστερον πλὼ ἐις Οασιν οἴκησιν καθαιρέται, ἀμυῶαι νομισθεὶς Ιλλῷ καὶ Λεοντίῳ καὶ Παμπρεπεῖ περὶ πλὼ Ζώσιμος τυραννίδα.

Ibid.c *Hillus multa Romanæ reipublicæ contulit*] Laudatur a Candido, quem alij vt Magum & incantatorem traducunt. Vide Suidæ Excerpta p. 47. & 60. Regiæ editionis. At noſter hic culpam omnem confert in Pamprepium hominem impium, Ægyptium, Grammatic. & præſtigiatorem. Hilli artibus Armatus a Baſiliſco ad Zenonem defecit, vt Candidus narrat, eiuſdemque ſuaſu, teſte Euagrio, Zeno Armatum interfecit: ὁ δὲ Ζώσιμος Ιλλοῦ γνώμῃ καὶ τὸν Αρμάτον ἀναιρεῖ συλλήμπ Βερίνης τῆς βασιλίδος, &c. lib. 3. cap. 24. vbi ſubiicit Baſiliſcum Armati filium Cæſarem Nicææ creatum, ſacerdotem primum, tum poſtea Epiſcopum fuiſſe creatum. Illius quoque ſedula opera ac promiſſis multi a Marciano & Procopio abſtracti, vt docet Theophanes. De eodem Hillo plurima ſcripſerat μάλα λογίως Euſtathius Syrus, quem multis laudibus effert Euagrius lib. 3. cap. 26. 27. & 29. quæ per otium conſules: neque enim iuuat conferre quæ de inſidiis à Verina aut Zenone Hillo paratis vterque refert. Nec deſunt qui etiam ab Ariadna paratas illas ſcribant apud Suidam. Cæterum de Marſo & Pamprepio qui ſingularia volet, adeat Damaſcium in vita Iſidori Philoſophi apud Photium pagg. 1050. 1058. 1071. edition. Geneu.

Ibid. *In Odoacrum magis Zenonis animus inclinauit*] Per Gallos Occidentis, qui Odoacro non acquieſcebant Romanos intellige, qui Galliarum partem aliquam incolebant, & aduerſus Francos, Veſegothos, & Burgundiones, ciuitates aliquot propu-

gnabant. Ita enim expono δυσμικοὶ Γαλάται, ad distinctionem Γαλατῶν τῶν ἐν τῇ Ασίᾳ. Eadem locutione propemodum vsus Priscus Panites Sophista, pag. 57. Excerptorum de legationibus Edit. Regiæ, meminit Γαλατῶν τῶν ἐν τῇ ἑσπερίᾳ. De *Odoacre* Erulorum Rege, qui pulso Roma *Augustulo* Italiæ per 18. annos imperauit, plura alias ex coætaneis maximè scriptoribus proferemus. Interim lege ignoti fragmentum post Ammianum Marcellinum editum, alteriusque Anonymi a Cuspiniano Cassiodori Fastis inserti pretiosas reliquias.

Verinam in Ciliciæ castellum ablegauit] Papyrium Isauriæ nominatim designant Theodorus lector sub finem libri primi Collectaneorum, & initio secundi, ac Theophanes, cuius sententiam integram curiosis lectoribus exhibebo: ἐβουλεύσατο Ιλλος ὁ Μαίστρος (dignitate Magistrum Officiorum Marcellinus appellat) τῷ βασιλεῖ Ζήνωνι, ὅπως Βερίναν τὴν πενθερὰν αὐτοῦ ἐκβάλῃ τῆς πόλεως, ᾗ δόλῳ τινὶ πέμψας αὐτὴν εἰς Χαλκηδόνα, μετ' ὀλίγον δὲ εἰς Ὃ Παιόν (corrigo Παπυρίου) καστέλλιν ζώστῃ ἀπέστειλε σωδόμενον Μαρκιανὸν ᾗ Λεοντίαν τὴν ἰδίαν θυγατέρα. Reliqua ob prolixitatem omitto, in quibus de amputata auricula, & Orientis præfectura, aliisque, vberrime pertractatur, quibus illustrari possint, quæ habet Marcellinus Comes in Chronico, Theodorico & Venantio Coss. siue anno Dionysiano 484. *Illus natione Isaurus amputata apud Comitatum auricula Orientem Zenoni infestus inuasit. Porro cum Leontio tyrannidem arripuit.* Ibid. a

Marciano & Procopio filiis Anthemij] Ciuilis illius belli causam tacuit Candidus, quam Theodorus lector extremo libro primo, Theophanes Chronico, aliique pluribus explicant: Marcianus Leontiam duxerat Leonis ex Verina filiam, cui eo nomine regnum debere asserebat, quod regnãte patre nata esset cum Ariadne eius soror Zenonis coniux, antequam Leo imperaret, fuisset in lucem edita. Idem bellum eleganter descripserat Eustathius Syrus, & Malchus Philadelphiensis, vt tum ex pag. 86. Excerptorum de legationibus editionis Regiæ, tum ex cap. 26. libri tertij Historiæ Ecclesiasticæ Euagrij clarum est. Marciano & Procopio tertium adiungunt vtriusque fratrem Romulum citati paulo ante Theodorus & Theophanes, quem silentio Candidus obuoluit, & Marcianum quidem in Papyrij castellum relegatum, Procopium vero ac Romulum in Occidentem siue Romam aufugisse testantur. Pag. 20. a

Hillus insurrexerit & Leontium Imp. renunciauerit] Rebellionem Hilli ac casum referunt Theodorus lector initio libri 2. Euagrius l. 3. cap. 27. ex Eustathio Syro, quem vulgo Epiphaniensem nuncupant, vbi & Theodorici Gotthorum ducis meminit, qui postea Romæ regnauit, Damascius in vita Isidori loco supra indicato, Marcellinus Comes, Dynamio & Sifidio Coss. ann. Christi 488. *Leontius Rex & Hillus tyrannus in Papyrio Isauriæ castello capti decollatique sunt. Capita eorum CP. allata præfixa hastilibus tabuere.* Victor Tunnunensis in Chronico, & Theophanes, qui vberrime singula quæque persequitur, suo tempore alias proferenda, ex quibus hæc pauca delibauit Anastasius Bibliothecarius pag. 46. edit. Regiæ: *Hillus Patricius cum Leontio & reliquis venit ad castellum Papyrij, & educta Verina Augusta in Tarsum Ciliciæ fecit eam coronari extra ciuitatem apud sanctum Petrum.* Scribe eum, nempe *Leontium*, vt Græca manifeste edocent. Ὁ δὲ πατείκιος Ιλλος σὺν Λεοντίῳ ᾗ τοῖς λοιποῖς ἀφικόμενος εἰς Ὃ Παπυρίου καστέλλιν καὶ ἐξαγαγὼν Βερίναν εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας ἐποίησεν αὐτὴν στέψαι ἔξω τῆς πόλεως εἰς τὸν ἅγιον Πέτρον βασιλέα Λεόντιον τὸν πατείκιον. ᾗ ἔσχαλεν ἡ δέσποινα Βερίνα σὺν τοῖς Ἀντιοχεῦσι Σύροις, &c. Quæ vero ad mortem Zenonis spectant repete sis ex vulgaribus Historicis, Chronicorumque scriptoribus. Ibid. b

EX THEOPHANE BYZANTIO.

BYZANTIVS hic Theophanes omnino diuersus est tum a Theophane Lesbio siue Mitylenæo, cuius meminere Plutarchus in Pompeio, Strabo, Paterculus, aliique, tum a sanctissimo Christi Confessore Theophane Monachorum Agri præfecto, siue Abbate (quem minus apposite Georgium nonnulli, & post Leunclauium in Latina Michaelis Glycæ versione, Ruri degentis cœtus præfectum dicunt, cuiusq; Chronicon ab Anastasio S. R. E. Bibliothecario Latinitate mixobarbara maximam partem redditum, atque a Landulfo Sagaci Miscellæ Historiæ sparsim insertum, Regiis typis in lucem publicam nunc primum exit.) Nulla vt iusta satis suspicio eruditis viris esse potuerit, cur noster hic, qui res suo, vt videtur, tempore sub Iustino Iuniore gestas; circa annum Dominici Natalis 580. conscripsit, idem fuerit cum eo, qui post ducentos & quod excurrit annos adhuc superstes erat.

Pag. 21 a *Iustinus Imperator & Chosroes Persarum Rex.*] Interpretationem sic recense: *Quod ruptis fœderibus exortum est, quæ a Iustiniano Imperatore & Chosroe Persarum Rege constituta soluerunt Chosroes ipse & Iustinus Iustiniani successor, exeunte altero imperij anno.* Iustinianum certe in locum Iustini subrogandum esse dubitare non sinit series orationis; firmantque omnia quæ de initis non semel opera maxime Petri Patricij atque officiorum Magistri Romanos inter ac Persas fœderibus pluribus exponunt Procopius tum lib. 2. Persicorum pag. 40. tum lib. 4. de Bello Gotth. & Menander Protector in Excerptis Legationum pag. 133. vbi inter cætera dicitur Petrus ille, Ῥωμαίων πρεσβευτὴς ἀπηρτισμένος ἔχων τῆς τε ἄλλης παιδείας καὶ τῆς τῶν νόμων, & seqq. 137. 139. 140. 141. in quibus conditiones pacti in annos quinquaginta fœderis recitantur, quas quiuis percurrere potest. Videnda quoque quæ de iis habent Agathias lib. 4. pag. 137. & Theophanes Confessor in Chronico. Quæ omnia, Deo dante, in suos annos digerentur a nobis in Chronico nouæ Romæ.

Iustinus per Comentiolum Suaniam a Chosroe repeteret.] Quem hoc loco Theophanes Comentiolum nominat, in Excerptis Menandri Protectoris pag. 148. Editionis Regiæ, dicitur Ioannes Comentioli filius, vt necesse sit alterutri loco subesse mendum. Locum Menandri adscribam, tum quod legationis tempus causamque insinuet Theophanis nostri narrationi consentaneam, tum quod leui vnius alteriusve litterulæ mutatione sanandus videatur. Ἰουστῖνος ὁ αὐξμὶς Ἰουστινιανοῦ κατ' ἐκεῖνο καιρὸν Ἰωάννου τὸν Κομεντιόλου (vel quod non minus arridet, τὸν Κομεντιόλον, sic quippe legendum arbitror, non Δομεντιόλου, vt habent edita) εἰς τὰ Περσῶν ἤδη ἔσχλε πρεσβεύσόμενον. παρενεγύησε δέ μοι, ὡς μὴ τῷ ἐμφανοῦ αὐαιρεῖν ποιήσασθαι τῆς αὐτοῦ ὅτι τὴ βασιλείαν αὐαγορεύσεως χῆ ὃ εἰωθὸς Ῥωμαίοις τε καὶ Πέρσαις, ἐν ταυτῷ δὲ, εἰ ἐκ καλέσοι καιρὸς, καὶ ἀμφὶ Σουανίας κινῆσαι λόγους. ταῦτ' ἐν ὅπως Χοσρόης ἀπεκρίνατο Ῥωμαίοις, &c. quæ Eclogas nostras mirifice illustrant nimio breuitatis studio subobscuras. Equidem sub ea tempora, Iustino Tiberio Mauricioque imperantibus, crebram reperio Comentioli mentionem apud Euagrium Scholasticum, qui lib. 6. cap. 14. genere Thracem fuisse, & Martyropolim e Persis recepisse, Ocbasque munitissimam arcem expugnasse docet, & Theophylactum Simocattam lib. 1. historiæ capite 4. vbi dicitur ἀνὴρ τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασιλέως ἐπιφερόμενος, ὃν Σκελδωνα τῇ Λατινίδι φωνῇ Ῥωμαῖοι καπονομάζουσι. & 5. 6. 7. lib. 2. lib. 5. cap. 2. aliisque deinceps. Auctor Chronici Alexandrini narrat Comentiolum Patricium, & Magistrum militiæ cum Mauricio pluribusque nobilibus, iussu Phocæ tyranni cæsum fuisse trans vrbem ad S. Cononis, additque ex Magno Chronographo, quisquis ille fuerit, diuinæ in Mauricium vltionis causam his verbis: Μαυρίκιος ὁ βασιλεὺς τοῦ γραπτῷ Κομεντιόλου ἐπέθετο τὸ Ῥωμαϊκὸν στράτευμα πρὸς Σκυθῶν πολεμίους, &c.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [426] - 110

Suaniam repeteret.] Ex Menandri Protectoris Excerptis pag. 138. 143. 145. 146. aliisque discimus, 1. Suaniam fuisse prouinciam Colchidi vicinam, partemque Lazices circa Caucasum, vbi transitus Scytharum. 2. Suanos, siue Soanos, sic enim quibusdam dicuntur, & Prisco Sophistæ Σουανοι pag. 46. iuga Caucasi incolentes, esse κλῶπας, ληφυραγωγεὶς ἐκ χαλεπῶν ἔργων καὶ αἰσχίων ἐργάτας. 3. A tempore Theodosii vsque ad Leonis Imp. tempora Lazorum Reges Suanis Duces Principesque dedisse. 4. Cum negata fuisset annona, quam Rex Colchorum Suanis præstare solebat, eos iniquo animo tulisse, & Persis se sponte dedisse. 5. Vt cætera prætermittam, vere Suaniam illam a Petro sapientissimo Oratore vocatam fuisse fomitem malorum ἀπηνεστάτου κακοῦ, vt quæ μείζων δυσμενείας ἐμπύρωσις, & formidolosissimi belli Romanos inter ac Persas causa fuerit, quo Constantinopolitanum Imperium, totusque adeo Oriens vltimum in discrimen venit. Ibid.

In Oriente ad Tanain Turci degunt.] De Turcorum origine multa multi, neque satis consentanea. Noster hic dictos olim Massagetas asserit. Menander vero Sacas pag. 151. D. Editionis Regiæ. Videnda de iis prolixa digressio Theophylacti Simocattæ libro septimo Historiæ Mauricianæ capp. 7. 8. & 9. a pagina 174. Editionis Regiæ. Ibid. b

Kermichiones.] Quid vox ista veteribus Persis significauerit, quamve ob causam Turcis imposita sit, mihi fateor incompertum. Menander Protector pag. 153. videtur innuere Cherchos fuisse populos Turcis vicinos, vnde forte Turcis inditum illud a Persis nomen, quasi Cherchorum victores, aut quid simile. Zemarchum quippe refert a Disabulo Turcorum Rege donatum concubina captiua ex iis qui Cherchis dicuntur. Theophanes Confessor in Chronico ad annum Iustiniani Imperatoris 36. hæc habet: ἐλθόντες πρέσβεις Ασκηλ τοῦ Ρηγὸς Ερμιχιώνων τῶν ἔσω ἐν χειμῶνι τῶν τῆς βαρβαρων ἐθνοις πλησίον τῆς ὠκεανοῦ, quæ sic interpretatur Latine Anastasius Bibliothecarius pag. 67. Editionis Regiæ: *Eodem anno venerunt legati Ascelti Regis Ermichionum* (corrigendum arbitror, *Chermichionum*, quamquam eadem hic seruanda regula, quæ in Chunis & Hunis, Lotario & Clotario, similibusque barbaris recipitur) qui positus est inter barbarorum gentem iuxta Oceanum. διόμβοι μὲν, lege, μὴ ἀποδέξασθαι. Ibid.

Ne Abares reciperet obsecrantes.] Turcis olim subiectos fuisse Abaros siue Hunnos plerique veterum scriptis prodidere, atque in primis Menander in Excerptis non solum pag. 99. & seqq. sed etiam 162. Corippus Grammaticus lib. 3. de laudibus Iustini minoris, Auarum legatos ad Imperatoris præsentiam deductos, hac oratione vsos fingit: Ibid.

Crudus & asper Auar dictis sic cœpit acerbis:
Rex Auarum Cagan debellans intima mundi,
Famosos strauit magna virtute tyrannos,
Innumeros populos, & fortia regna subegit, &c.

Cui inter cætera respondit Iustinus, quæ ostendant a potentioribus populis victos fugatosque in alias oras commigrasse.

Quid profugos laudas, famaque attollis inani
Extorrem populum? quæ fortia regna subegit?
Effera gens Auarum proprias defendere terras
Non potuit, sedesque suas fugitiua reliquit,
Tu velut ignarus falsis rumoribus audes
Vana loqui, turpique dolo noua somnia fingis, &c.

Quantum vero damnum Romanæ Reipublicæ intulerit repudiata Abarum amicitia docent tum cæteri illius temporis scriptores, tum Ioannes ex Biclarensi Abbate Gerundensis Episcopus, ad annum Iustini X. & Tiberii I. ac III. Nam quæ sub Mauricio, Phoca, & Heraclio postea contigerunt, ex Simocatta, Chronico

Alexandrino, vtroque Nicephoro, Theophane, aliisque vix cuipiam ignota esse arbitror.

Pag.22.a *Bombycum originem homo quidam Persa Iustiniano imperante Constantinopoli ostendit.*] Procopius Cæsariensis Monachis quibusdam ex India profectis inuentum hoc tribuit lib. 4. de bello Gotthico paginis 345. & 346. vbi vocat σκώληκας τῆς μεταξης δημιουργούς, τῆς φύσεως αὐτοῖς διδασκάλου τε οὔσης, καὶ διὰ παντὸς ἀναλισκούσης ἐργάζεσθαι. De Bombycibus pauca admodum Theophylactus Simocatta cap. 9. lib. 7. pag. 177. Regiæ Editionis: in Excerptis apud Photium Codice 65. dicuntur σκώληκες πίκτοντες τὸν ἐξ Ἴνδων τὸν Σηρικόν, cum Simocatta scripsisset, ἐξ ὧν τὰ Σηρῶον, (forte Σηρᾶν reponendum) καλλιπηνέσματα. quæ pro more sublegit cum aliis plerisque Nicephorus Callisti lib. 18. Historiæ Ecclesiasticæ cap. 30. De his videndus omnino Suidas in dict. Σῆρες & Σηρική. Nec omittendus Menander Protector pag. 106. Edit. Regiæ, vbi Cantoclarus Interpres vbique vertit, *purpuram*, cum μέταξα *sericum*, seu *bombycinuum* pannum ex filis tenuioribus depexum; aut certe, quod alii malunt, sericum crudum, necdum lotum, neque tinctum, sed αὐτοφυές, significet, vel ipsis Suida mox citato atque Hesychio testibus, vt plures non congeram. Quod insigne interpretationis mendum, plusquam duodecies intra duas paginas repetitum, miror viris doctis minime animaduersum. Tanta porro ab eo tempore sericorum pannorum copia in vrbe Regia extitit, vt paullo post Corippus Africanus Grammaticus lib. 4. de laudibus Iustini Imperatoris Iustiniani nepotis ac successoris canere vere potuerit,

Interea populus totas compleuerat ædes,
Ornatas nexis diuersa ex fronde coronis,
Serica per cunctas pendebant vela columnas,
Perque arcus, vicosque omnes astabat vtraque
Parte fauens vulgus, palmasque, sinusque parabat.

Ibid. b *Ephthalanus enim Ephthalitarum Rex a quo appellationem vniuersum genus traxit.*] Quibusdam ergo Codicibus corrupte dicuntur, litterula addita, *Nephthalitæ*: de quibus consule Menandrum Protectorem pag. 106. & 137. Editionis Regiæ, Theophylactum Simocattam lib. 7. cap. 7. pag. 174. Editionis Regiæ: vnde etiam, non secus atque ex eius exscriptore Nicephoro, mendam, geminata per Librarij dormitantis socordiam consonante, ortam expungendam monemus: Τοῦτο γὰρ τὸν ἐθναρχῆσαι τῶν Ἀβδηλῶν (φημὶ δὴ τῶν Λευκοῦρων Ἐφθαλιτῶν) καὶ πολεμήσας αὐτὸς ὁ Χαγανὸς ἐνίκησε πλὴν τῷ ἔθνει ἐκείνῳ ἐπεβούλευσε. & vtroque antiquiorem Procopium, qui libri primi Persicorum initio hæc habet a nostro institituto non aliena, Περόζης ὁ Περσῶν βασιλεὺς πρὸς Οὖννον τῶν Ἐφθαλιτῶν ἔθνος, οὕσπερ λευκοὺς ὀνομάζουσι, πόλεμον περὶ γῆς ὁρίων διέφερε. Ἐφθαλῖται δὲ Οὐνιχὼν μὲν ἔθνος εἰσί τε καὶ ὀνομάζονται. οὐ μὴν τοι αὐτῶν ὅμορόν γε ἔχουσιν, οὐδὲ πη αὐτῶν ἄγχιστα ᾤκισται, ἀλλὰ πρόσοικοί μὲν Πέρσαις πρὸς Βορρᾶν ἄνεμον, &c. in quibus Gorgo dictam illorum ciuitatem asserit, neque more aliorum Hunnorum, mutatis in dies sedibus, vagari, sed ciuilem societatem legibus tueri, suisque Regibus subiici. quæ maximam partem in Codicem suæ Bibliothecæ 63. retulit Photius Patriarcha CP.

Ibid. *Perozem & Persas cum vicisset.*] Peruzus siue Perozes auus magni Chosroæ regnabat Leonis Macellæ tempore, vt Isdigerdes & Varanes imperante Theodosio iuniore. Vide præter citatum mox Procopium, Priscum pag. 75. & Menandrum Protectorem pag. 146. Editionis Regiæ.

Zemarchum ad Turcos legatum mittit.] Cilix genere fuit, teste Menandro pag. 151. Edit. Regiæ. De tempore quo legatio ista contigit dubium esse potest, sed vnius duntaxat anni. Qui anno Iustini quarto illigant, mendum irrepsisse putant in Indictionis notam, & pro δευτέρᾳ, legendum edicunt, τετάρτῳ ἐνιαυτῷ τῆς πεντεδεκαετηρίδος

δεκαετηρίδος τῆς Φοράς. Qui vero in præcedentem annum reiicere malunt, pro τέταρτον ἔτος, quod mox sequitur, procliuiori, ita me Deus amet, correctione substituunt τέλειον. Quam coniecturam nostram suis postmodum in Chr. Nouæ Romæ momentis examinabimus. Alteram ad Turcos legationem consignarat Menander Prot. libro 8. vt ex eius Excerptis discimus pag. 61. & sequentibus. Zemarchum Comitem Orientis exhibet Theophanes ad annum Iustiniani Imp. 34. συνέβαλον κατ' ἀλλήλων οἱ ὀρθόδοξοι καὶ Σεβηριανοὶ καὶ πολλοὶ φόνοι γεγόνασιν, καὶ ἀποστέλλας ὁ βασιλεὺς Ζήμαρχον τὸν κόμητα τῆς ἀνατολῆς ἐκώλυσε ταῖς ἀπάκτοις. Quæ sic Latine reddit Anastasius Bibliothecarius pag. 66. Editionis Regiæ : *Congressi sunt aduersus alterutrum Orthodoxi & Seueriani, & multa homicidia facta sunt, & missso Imperator Zimarcho Comite Orientis inhibuit inordinatos.* Cogitandum an idem sit cum hoc nostro. Certe & hic & ille diuersus est ab altero, cuius meminit his verbis idem Theophanes ad annum Iustiniani 35. quæ ex nostro MS. Codice repræsento ab Anastasio Bibliothecario prætermissa : Καὶ τῷ Μαΐῳ μηνὶ ἰνδ. κατηγορήθη Ζήμαρχος ὁ κυβερνήτωρ τῆς Πραιτιδίας ὡς κατὰ τοῦ βασιλέως πολλὰ λαλήσας, &c.

Æthiopas amicos populi Romani olim Macrobios nunc Homeritas appellatos.] Marcianus in Compendio Stephani Byzantij inter Æthiopas collocat : Ὁμηρῖται, ἔθνος Αἰθιόπων. Μακρυβιοὶ δὲ πρότερον. Plinius ac Ptolomæus in Arabia felice, sed eodem plane sensu. Arabes enim dictos Æthiopas sacræ profanæque litteræ persuadent. Diuersos fuisse Macrobios Æthiopas non inficiamur, de quibus Dionysius Periegetes, aliique, at de iis hic non est disputandi locus. Procopius libro primo de bello Persico plurima affert de Homericis vltra Maaddenos sibi subditos ad littus Oceani habitantibus scitu dignissima, ad quæ Lectorem curiosum amando, non secus atque ad Bibliothecam Patriarchæ Photij, cuius tmemate tertio habentur excerpta quædam ex Nonnosi historia, qua legationem a se Iustiniani Imp. iussu susceptam ad Æthiopas, Auxumitas, Saracenos, atque Homeritas, fabulosis καὶ παραδοξοπάτοις narrationibus intertextam posterorum memoriæ commendarat. Theophanes ad annum Iustiniani septimum reuocati inter Romanos ac Persas belli causam hanc subiicit : πάλιν ὁ Περσικὸς ἀνεκαινίσθη πόλεμος διὰ τὸ πρεσβεῦσαι τοὺς Ὁμηρίτας Ἰνδοὺς πρὸς Ῥωμαίους, καὶ ἀποστεῖλαι τὸν βασιλέα Ἰουλιανὸν τὸν μαγιστριανὸν τὰς σακρὰς πρὸς Ἀρέθαν τὸν βασιλέα τῶν Αἰθιόπων, &c. Quæ ex Anastasio sic Latine sonant : *Iterum Persicum renouatum est bellum, eo quod Homeritæ Indi legationem ad Romanos miserint, & Imperator Iulianum Magistrianum cum sacra destinauerit ad Aretham Regem Æthiopum.* Reliqua breui in Editione Regia legere licebit, vtque Hunni per illud tempus, quos Turcos dicere consueuimus, legationem direxere ad Iustinum per Alanorum regiones. An vero Arethas ille, siue Aretas, sit Sanaturces Homeritarum Rex a Persis opera Meranis Ducis viuus captus, vt noster recitat, aliis inquirendum relinquo : certe alius ab eo fuit Sanaturces Rex Armeniorum, cuius hoc elogium legitur apud Suidam : Σανατούρκης Ἀρμενίων βασιλεύς, ὃς ὅλῳ σώματι ξυμμέξαν εἶχε, πλὴν γνώμῃ δὲ μέγας ἐτύγχανεν ὢν εἰς ἄκρον. οὐχ ἥκιστα δὲ εἰς τὰ ἔργα τὰ πολεμικὰ ἐδόκει δὲ καὶ τῆς δικαίου φυλακῆς ἀκριβὴς γίνεσθαι, ὥστε καὶ εἰς πλὴν δίαιταν ἴσα καὶ τοῖς κεκτῆσθαι Ἑλλήνων τε καὶ Ῥωμαίων κεκτημένος. Quid si quis paullo audacior αἰτὶ τῶν Ἀρμενίων, legat, Ὁμηρικῶν, deceptumque notiori dictione amanuensem contendat?

Armenij a Surina male accepti.] Euagrius lib. 5. cap. 7. Persarmenos vocatos fuisse docet Maioris Armeniæ incolas Persis subiectos, qui sub Iustino ad Romanos defecerunt : οἱ τῆς πάλαι μεγάλης Ἀρμενίας ὕστερον δὲ Περσαρμενίας ὀνομασθέντες, ἢ πρότερον Ῥωμαίοις κατήκοοι ὄντες, Φιλίππου δὲ τοῦ μετὰ Γορδιανὸν καταπεμφθέντος αὐτοῖς τοῦ Σαπώρη· ἢ μᾶλλον κληθῆναι μικρὰ Ἀρμενία πρὸς Ῥωμαίων ἐκράτησε, ἡ δὲ λοιπὴ πᾶσα πρὸς Περσῶν. Inter Theodoreti Cyrensis Episcopi a R. P. Iac. Sirmondo editas epistolo-

las extant duæ 77. & 78. ſcriptæ ad Eulalium & Euſebium, Περσικῆς Ἀρμενίας ὑποσκόπους. Meminit quoque Perſarmeniæ Procopius paullo poſt citandus, aliique.

Surinam coniuratione facta per Vardanem.] Vardanem hunc apud Perſarmenos cum ob generis honoriſque ſplendorem, tum ob militaris ſcientiæ peritiam ſingularem facile primas obtinuiſſe teſtatur loco mox citato Euagrius, quem vide, licet Surinæ nomen, necemque reticuerit, de quo plura obſeruaui ſcitu digniſſima pag. 139. & 140. Excerptorum Menandri Protectoris de Legationibus. Cæterum iuſtiſſimam fuiſſe defectionis cauſam edocent pacta conuenta Iuſtiniani inter ac Choſroen vtrumque Magnum, in quibus nominatim de Religione Chriſtiana non violanda cautum fuerat, vt habetur pag. 142. *Separatim pacta ſunt interpoſita de Chriſtianis, vt illis liceat templa conſtruere, & ſine vllo timore ſacra peragere, & gratiarum actiones per hymnos Deo canere, neque cogi magicis cæremoniis intereſſe, aut inuitos colere & venerari Deos, qui apud Medos Deorum numero habentur.* Vexatos fuiſſe Religionis cauſa Armenos demonſtrat etiam Nicephorus Calliſti cap. 37. lib. 17. Hiſtoriæ Eccleſ. ſed in hoc non leuiter peccat quod pro Vardane Perſarmeniorum Duce, Ardaamanem ſubſtituat, quem tamen capite ſequenti a Perſarum Rege Choſroa aduerſus Romanos miſſum cum copiis refert. Theophanes conquerentem quidem de defectione Armenorum Choſroen inducit, atque ex eo Anaſtaſius Biblioth. & Auctor Miſcell. hiſt. at cauſam non aperiunt.

Ibid. c *Relictoque oppido Dubij nomine.*] Ὁ Δύβιος πόλισμα, inquit Theophanes: a quo videtur diſſentire Procopius lib. 2. de bello Perſ. ἔστι γὰρ ὁ Δύβιος χώρα τις, πάντε ἄλλα ἀγαθὴ, καὶ ἀέρων τε καὶ ὑδάτων εὐεξίαι πυὰ διαφερόντως ἔχουσα. Θεοδοσιόν πόλεως ὁ ὁδῷ ἡμερῶν ὀκτὼ διέχει, &c. tum in vltimo verſu pag. 89. ἄλλῳ γραπτῷ ἐς τὴν Περσαρμενίαν ἐλθὼν πσύγκλεισε σὺν τοῖς ἀμφὶ Δούβιος χωρίοις, &c.

Ibid. *Deſciuerunt Iberes Gorgone eos ducente.*] Perſarmenis Iberes ab Euagrio prætermiſſos iungit Ioannes Biclarienſis Abbas in Chron. ad annum Iuſtini Imp. 1. communemque vtrique populo rebellandi cauſam tribuit: *Armeniorum gens & Iberorum, qui a prædicatione Apoſtolorum Chriſti ſuſceperunt fidem, dum a Choſdra Perſarum Imp. ad cultum idolorum compellerentur, renuentes tam impiam iuſſionem, Romanis ſe cum prouinciis ſuis tradiderunt: quæ res inter Romanos & Perſas pacis fœdera rupit.* De Iberibus eorumque primaria vrbe, quam Noſter Tiphlim ſeu Tiphilim appellat, ex Geographis plura alias: vnum præmitto longe diſſitam fuiſſe a Tibrica Armeniæ vrbe, de qua inter cæteros Petrus Siculus in hiſtoria de vana & ſtolida Manichæorum hæreſi, quam Matthæus Raderus noſter publicauit anno 1604.

Marcianus Imperatoris patruelis Orientis Dux renunciatur.] Theophanes Confeſſor in Chronico ad annum Iuſtini Auguſti ſeptimum exeuntem hæc habet in Codice noſtro MS. Ὁ δὲ Ἰουστῖνος ἔλυσε πρὸ ὑπερτίμου φάσκων ἐπονείδιστον εἶναι φορολογεῖσθαι ὑπὸ τῶν Περσῶν τοὺς Ρωμαίους. Διὰ τοῦτο χώραν ἀνέλαβεν ὁ μέγας ἐπὶ Περσῶν τε καὶ Ρωμαίων πόλεμος. ὁ δὲ Ἰουστῖνος Μαρτῖνον (corrige Μαρκιανὸν) τὸν πατρίκιον καὶ συζυγῆ αὐτοῦ γραπτὴν ἀναστήσας τῆς ἀνατολῆς κατὰ Περσῶν ἐξέπεμψεν. quæ ſic vertit barbare, vt ita loquar, Anaſtaſius Bibliothecarius pag. 69. Editionis Regiæ, atque ex eo Miſcellæ inſeruit Ioannes Diaconus, *Iuſtinus pacem diſſoluit, aſſerens opprobrium eſſe ſub Perſis ſoluere tributa Romanos: propterea locum magnum hoc Perſarum Romanorumque reperit bellum. Porro Iuſtinus Martinum* (emenda ſimiliter, Marcianum) *Patricium, & cognatum ſuum Prætorem creans Orientis, contra Perſas direxit.* De eodem Marciano videndi eiuſdem temporis Scriptores alij: Euagrius lib. 5. cap. 8. & ſequenti, atque ex eo Nicephorus Calliſti libro 17. Hiſtoriæ Eccleſiaſt. capp. 137. & 138. vocant etiam συζυγὴν, quem Noſter ἐξάδελφον dicit. Coripppus libro ſecundo Panegyrici in Iuſtinum Iuniorem, Marcellum fratrem eius memorat cum Baduario genero eiuſdem Iuſtini, quem tamen fratrem Imperatoris, τὸν ἴδιον ἀδελφὸν appellat Theophanes, atque ex eo Anaſtaſius, & Miſcellæ Hiſtoriæ Auctor.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [430] - 114

Ipse inter primos vultu præclarus honoro
Fratris in obsequium gaudens Marcellus obibat;
Dispositorque nouus sacræ Baduarius aulæ,
Successor soceri factus mox Curopalates.
His ætas dispar, sed par votum, atque voluntas,
Ambo Patricij, dilecti Principis ambo.
Fulgebant geminis similes radiantibus astris.

Enimuero Marcianus, Marcellus & Martinus cognata valde nomina: quod tamen affirmate non ausim, nisi maior lux aliunde affulgeat. Certe proximus Corippo & Euagrio Theophylactus Simocatta cap. 10. libri tertij, Marcianum hunc Patricium, ac propemodum de familia Imperatoria appellat. Ἰουστῖνος ὁ τῦ Ῥωμαίων βασιλέως εἰς τὸ ἕω ἐκπέμπει Μαρκιανὸν στρατηγὸν, ὃν τῷ κατὰ λόγον τῆς πατρικίων ὄντα, τῶν ἐλευθέρων αἴσθησιν, ἐκ ἀπὸ τῦ ἡλίου τῦ βασιλείου τυγχάνοντα, pag. 75. Editionis Regiæ.

Meranes Persarum Dux, qui & Baramaanes.] Ductorem hunc Persici exercitus Euagrius lib. 5. cap. 9. Ἀδαρμαάνην appellat Theophylactus Simocatta libri tertij capp. 10. & 17. Ἀδερμαάνης, Nicephorus lib. 17. cap. 138. Οὐαρδαμαάνης, Theophanes Confessor ad annum Iustini 9. Ἀρδαβαάνης, Anastasius Bibliothecarius *Ardamenum*, pag. 69. Editionis Regiæ. Ioannes Diaconus, siue Landulfus Sagax Miscellæ libro 16. *Arimardanem*: vt merito hic exclamare possis: *Tot capita, tot sententiæ.* Quod vero maioris est ad rem nostram momenti, illi omnes non prope Nisibim a Romanorum Duce Marciano victum, sed victorem describunt, ac de Romanis toto pene Oriente triumphantem Meranem, neque ob affectati Imperij suspicionem reuocatum a Iustino Marcianum, sed propter parum faustos in bello successus, & captas a Persis nobilissimas ciuitates. Cæterum pene omiseram obseruare ex Procopio lib. 1. Persicorum Meranem nomen dignitatis atque officij fuisse apud Persas, quemadmodum & *Charanangem*. Quod enim in Editione Hœscheliana pag. 19. corruptum videtur hoc modo: στρατηγὸς δὲ ἐπὶ ἅπασιν ἐφέστηκε Πέρσης μὲν ἀνὴρ, Μιῤῥαὴς μὲν ὄνομα (οὕτω γὰρ τῷ ἀρχῷ καλοῦσι Πέρσαι) Περοζὴς δὲ ὄνομα; in excerptis apud Photium Codice 63. emendatius legitur: Καβάδης δὲ Περόζῳ ἀνδρὶ Πέρσῃ, Μηρὰν δὲ ὄνομα, τῦ οἰκείου στρατὸ ἡγεμόνα καταστήσας. Ibid.

Abasgi, & Saroes Rex Alanorum.] Anastasius Bibliothecarius aspirationem Habasgis præmittit pag. 93. Editionis Regiæ, de quibus plura suo loco. Vnum hic moneo in Excerptis ex Theophylacti Simocattæ lib. 7. apud Photium graue subesse mendum, quod ipsam etiam interpretationem inficit. quid enim Turcorum Chagano siue Imperatori per ea tempora potuit esse commercij cum Agarenis tota ferme Asia distantibus? ἔτι δὲ ποτὲ Ἀγὰρ ὃ ἔθνος καὶ δὴ καὶ τοῖς Κόλχοις ἄχρι τελέως πολεμίως διέφερεν. vel enim legendum, Ἀβασγῶν ὃ ἔθνος suadebat Colchorum Abasgorumque vicinia, vel quod ipsum Theophylacti caput octauum expressissimis verbis docet, Ἀβαρῶν subrogandum omnino fuerat. Quod Dauidi Hœschelio, qui sollicitus de accentu, Ἄγαρ legendum esse contendit, Pontano atque Schotto interpretibus eruditis fraudi fuisse sæpe miratus sum. De *Sabiris*, *Saberis*, aut *Sapiris* plura alias ex Procopio, Prisco, Menandro, cæterisque Historicis ac Geographis, interim consule Notas Caroli Cantoclari ad Menandrum. *Daganees* nobis ignoti: quid si *Dabanees*? Equidem Dabanam siue Dauanam Osroenorum vrbem legi in Notitia vtriusque Imperij, & apud Ammianum Marcellinum libro 23. Pro *Dilmainis*, non *Dilmaenos* substituo, sed *Dilimnitas*, quos Agathias Scholasticus Sabiris tanquam hostes obiicit libro tertio pag. 88. & sequentibus: Οἱ δὲ Διλιμνῖται μέγιστον ἔθνος ἐντὸς Τίγρητος ποταμοῦ τῆ Περσίδι χώρᾳ παροικούντων μαχιμώτατοί τε εἶσιν οὗτοι καὶ μάλιστα. Cætera curiosi loco a nobis indicato per otium legent. Vrget quippe Typographus, clamatque manum Ibid.

tollendam de tabula, ne primum hoc Volumen a plurimis expetitum diutius ſub prælo laboret.

Pag.23.b *Iuſtinus Marcianum exercitus imperio ſubmouit, Theodorumq; ſubſtituit.*] Euagrius lib. 5. cap. 9. Marcianum ab Acacio homine ſuperbo ac contumelioſo ſpoliatum dignitate narrat. Theophylactus Simocatta lib. 3. cap. 11. patrem Acacij deſignat Archelaum: vnde occaſio errandi data Theophani Confeſſori, qui Archelaum pro filio eius Acacio ſubrogat, & in aliis pleriſque a vero deficit: ὁ δὲ αὖθις ἐμὸς Ἰουστῖνος ὅτι τοῖς πραγματικοῖς δήποτε ἀνδράσιν τὸν μὲν Μαρτῖνον τῆς στρατηλάτου ἀπελαύνει, Ἀρχέλαον δὲ ἡγεμονεύειν στρατηγὸν. ὁ δὲ Ἀρδαμέρης ὁ Δάσκος πρίβλεβε, καὶ τοῦτο μαθὼν Ἰουστῖνος καταπλαγεὶς τοῦ μεγέθους τὸ συμφορᾶς νόσου παραφορᾶς παρεδάλλετο. Quem ſubſtituerit Marciani loco Iuſtinus, reticet Euagrius, neque Theodori huius meminit, ſed Magni duntaxat cuiuſdam, qui menſæ argentariæ præfuerat, vnamque ex Imperatoriis ædibus procurarat: eius haud dubie, de quo Coripp us initio Panegyrici carminis mox citandus.

Ibid. *Theodorum cognomento Tziron.*] Multi per ea tempora occurrunt Theodori. Coripp us Grammaticus initio libri primi Senatores Palatinoſque præ cæteris inſignes commemorans, Theodorum Magiſtrum non omittit cum Magno, Demetrio, Anaſtaſio, &c.

Necnon magnanimus mentis, & nomine Magnus,
Mente placens Dominis, ſacris rationibus aptus.
Rectorum Latij diſcuſſor prouidus orbis,
Succeſſorque boni, recidiuaque gloria Petri,
Hinc Theodorus adeſt patria grauitate Magiſter.
Hinc ſecreta ſacræ tractans Demetrius aulæ.

Theophylactus Simocatta lib. 3. cap. 15. miſſum ad Choſroen narrat Θεόδωρον τῇ μαγιστερίᾳ ἀρχῇ παρὰ Ῥωμαίοις πιμώμενόν τε καὶ ἡγαπημένον. Ad hunc, vt videtur, Theodorum ſcripſit Childebertus Francorum Rex epiſtolam, quæ eſt 33. inter Francicas a Marquardo Frehero editas, ſicque incipit: *Prælati Magiſterij veſtri dignitas excolenda, quæ, licet magna per ſe ſit, magis facta ſit*, &c. De eodem Menander Protector pag. 120. Edit. Regiæ: ἤσθη δὲ οἱ καλέντες Θεόδωρος ὁ Πέρσου, ὃς τῷ ὦ τῇ αὐλῇ καλόν τε καὶ τοῦτου ἡμόλωμος ἡγεμὼν τιμικαῦτα τῶν βασιλεῖ δυμιλίων προφήκει ἡσταυρῶν. Vide Notas Valeſij. Idem Alexander pag. præcedenti, legationem a Theodoro quodam Bacchi filio ad Choſroem ante hæc tempora fuiſſe ſuſceptam inſinuat. Fuerunt & alij, ſed paullo, vt arbitror, antiquiores, Iuſtiniani Imp. tempore, de quibus hic nihil dicam, vt paucis complectar, ab his omnibus diuerſum videri noſtrum hunc Theodorum, peculiari Tzyri cognomento, & patris ſui Iuſtiniani deſignatione ab Hiſtorico abunde ſecretum.

Ibid. *Iuſtiniani filium.*] Satis hinc argumenti habuiſſe ſibi viſus eſt vir doctiſſimus Nicolaus Alemannus in Notis ad Ἀνέκδοτα Procopij, vt contra omnium opinionem, ignotum hactenus Iuſtiniani filium patri ſuo ſuperſtitem obtruderet, ſpurium quidem illum, & ex concubina poſt obitum Theodoræ Imperatricis genitum. Quæ omnia gratis conficta ſola inficiatione euerti poſſunt: præſertim cum ἄπαιδα Iuſtinianum obiiſſe veteres affirment, ex quibus mutuatus eſt Conſtantinus Manaſſes, quæ his verſibus cecinit pag. 67. Editionis Regiæ:

Ἀλλὰ παιῶτας χαίρεις τοῦ βασιλεῖ πλουτισῶτι
Οὐχ ὡῶ ὑγιάτηρ, οὐχ υἱός, οὐ ἀδελφιδοχων ἡμος
Εὖγεν τοι μέλλων τελθυτᾶν, καὶ γῆθεν μεταβαίνῃ,
Επὶ τὸν ἀδελφόπαιδα βλέπει τὸν Ἰουστῖνον
Καὶ τοῦτον Αὐσονιάκτα καὶ κρώτορα δικυῖ.

Adde quod ſi quis fuiſſet Iuſtiniani ſuperſtes filius, eius nomen non tacuiſſet Coripp us, cum Iuſtiniani funus tam operoſe deſcribit: neque adeo diſerte Ale-

manni opinationem iugulasset his versibus:

Sustulit hæc vox alma patrem, fortissime surge,
Te expectat, Iustine, dies, tu proximus heres, &c.

Atenim a Theophane nostro Theodorus ille dicitur Iustiniani filius: quid ita? an nullus per ea tempora Iustinianus dictus fuit? certe vt longius non recedam: ecce tibi in Chronico Ioannis Abbatis Biclarensis ad annum Iustini 9. *Iustinianus Dux Romanæ militiæ, & Magister militum Orientis a Tiberio destinatus, bellum parat, castra Chosrois peruadit, & prouinciæ Persidæ fines victor vastat, exuuiasque eorum pro triumpho Constantinopolim dirigit 24. Elephantos inter cætera qui magnum spectaculum Romanis in vrbe Regia exhibuerunt.* De eodem Euagrius libri 5. capp. 14. & 19. Theophylactus Simocatta capp. 12. & 15. libri 3. Mauricianæ Historiæ, aliique. Verum mihi temperandum, ne annotata nostra animiam excrescant in molem.

Chosroes Daras oppugnatam vrbem cepit.] Biclarensis Abbas in Chronico præpostere expugnationem huius ciuitatis sub anno Iustini octauo collocat, postquam iam ab anno in morbum incidisset, *qui*, vt ait, *ab aliis quidem cerebri motio, ab aliis dæmonum vexatio putabatur.* Euagrius enim, Simocatta, & Nicephorus testantur ex nimio dolore de Daris captis concepto, tam insolita infirmitate concussum fuisse. Vide & quæ ex Theophane Confessore paullo ante in medium attulimus. Ibid.

Atque hæc schediasmata e multis electa æqui bonique consulat candidus Lector, quæ currente prælo, & vrgentibus operis Typographicis inter varias occupationes, & Apparatus nostri delineationem primam raptim deproperauimus. Quid quod paratas etiam in Suidæ Excerpta Byzantina annotationes emendationesque nostras modo præcidere, atque in aliud tempus differre cogimur, ne multorum votis exoptatam primi huius Constantinopolitanæ Historiæ voluminis editionem diuturniore mora retardare videamur. Tu quisquis hæc legis, faue, & suo demum, si Deus dederit, tempore, plura maioraque a nobis expecta.

Reliquum itaque, quod supereſt, chartæ Hesychio Illustri impendemus, ex Notis Meursij ad eiusdem libellum de Viris Claris, reposita hic, quæ supra omissa est, obseruatione doctissima.

HESYCHIVS hic patria Milesius fuit. Scripsit *De Viris doctrina claris*, & *Historiarum libros* VI. vixitque temporibus Anastasii Dicori Imp. Suidas. Ἡσύχιος Μιλήσιος, υἱὸς Ἡσυχίου δικηγόρου, ἢ Σοφίας. γεγονὼς ἐπὶ Ἀναστασίου βασιλέως. ἔγραψεν ὀνοματολόγον, ἢ πίνακα, τῶν ἐν παιδείᾳ ὀνομαστῶν. οὗ ἐπιτομή ἐστι τοῦτο τὸ βιβλίον. καὶ χρονικὸν τινα ἱστορίαν, ἐν οἷς τινα διῆλθεν ἐξ Ἀγαθημάχου (οὗτος γὰρ καλεῖ ἕκαστον βιβλίον) ἐν οἷς ἐπιφέρει) αἱ ἐπὶ κεφαλὰς τῶν Ῥωμαίων, καὶ αἱ δυναστεῖαι τῶν κατ' ἔθνος κεφαλισθέντων τυράννων, καὶ τὰ ἐπὶ Βυζαντίου πραχθέντα, ἕως τῆς βασιλείας Ἀναστασίου τοῦ ἐπονομαζομένου Δικόρου. εἰς δὲ τὸν πίνακα τῶν ἐν παιδείᾳ λαμπρύνων, ἐγκυκλιοδιδασκάλων οὐδένος μνημονεύει, ὡς ἐκ τούτου ὑποψίαν παρέχειν μὴ εἶναι αὐτὸν Χριστιανόν, ἀλλὰ τῆς Ἑλληνικῆς ματαιοφρονίας ἀπάντων. Sed in illis Suidæ verbis lacuna est, quam viris Clarissimis, Hadriano Iunio, ac Henrico Stephano, non animaduersam, certe miror. attendamus enim. ἔγραψεν ὀνοματολόγον, ἢ πίνακα, τῶν ἐν παιδείᾳ ὀνομαστῶν. οὗ ἐπιτομή ἐστι τοῦτο τὸ βιβλίον. An igitur hic libellus epitome est Nomenclatoris, siue Indicis, ipse totus, quantus qualisque est, tantum Nomenclator & Index quidam? Nugæ meræ. Hesychius hoc scriptum composuit ad imitationem Diogenis Laertij, cuius epitome quædam est. Et hoc voluit annotare Suidas, scripsitque, ἔγραψεν ὀνοματολόγον, ἢ πίνακα, τῶν ἐν παιδείᾳ ὀνομαστῶν, Διογένους τὸν Λαέρτιον μιμησάμενος, οὗ ἐπιτομή, &c. Nam pro-

fecto tale quid deeſt. Quod porro Suidas Ethnicum eum facit, illa ſola ratione, quia Eccleſiaſtici Scriptoris nullius hic mentio occurrit, merito erroris a Stephano damnatur. *De Viris doctrina claris* libellum in lucem protulit is, quem laudaui, Hadrianus Iunius, alterum ab Eraſmo Batauiæ noſtræ immortale ornamentum, exemplar manuſcriptum nactus e diuite bibliotheca viri ad litteras promouendas propenſiſſimi, Ioannis Sambuci; cui maximas gratias pro hoc beneficio debebit literata poſteritas. Illud autem, *De rebus patriis Conſtantinopoleos*, quod hactenus αὐέκδοτον, a me nunc primum editur, in Suidæ manus non peruenisſe, ex ipſius ſilentio videtur. Ego, vt multa alia, debeo hoc inſtructiſſimæ bibliothecæ Electoris Palatini, in qua præclariſſima antiquitatis monumenta aſſeruantur quamplurima. *Hiſtoriarum libros* vtinam bona aliqua Fortuna itidem exhibeat. Citantur in Gloſſis Baſilicorum, quas vulgauit paucos ante annos amicus noſter, Carolus Labbæus, vir harum litterarum peritiſſimus. ὧν δὲ ὁ Παλμάτιος πάμυ πλούσιος, ἀφ' τυραννίδα ἐδημεύθη. περὶ οὗ φησὶν ὁ Ιλλούστριος Ησύχιος, ὁ φιλοσοφήσας τῆς Μιλησίας, ἐν τῷ πέμπτῳ χρονικῷ ἀφηγήματι τῆς ἱστορίας αὐτοῦ. Deinde profertur hoc fragmentum. κῦ τινὲς χρόνους Οὐαλεριανοῦ ἐν Καισαρείᾳ τῆς Καππαδοκίας Παλμάτιος τις, οἰκίαν ὑπὲρ τὰ βασίλεια κεκτημένος. ἵππων δὲ ἀγέλας, ἢ τῷ ἄλλῳ πλούτῳ κρείττω, εἰς τὸ λύ μέρος τῶν μοναρχούντων ἐφικνούμενος, ἀσελγὴς δὲ, εἴ τις ἕτερος, ὡς ἢ ναυτικοῦ τινὸς Ισαύρου νόμα γαμετὴ Αἰδεσίαν καλουμένην ἁρπάσαι, ἢ εἰς Σίδην ἀπενεγκεῖν. διὸ τοι τοιαύτην ἐτύγχανε τῆς ἀνατίας τῶν δήμων μοίρας. Ait vero Suidas, ſub Anaſtaſio Dicoro vixiſſe, & ad eius vſque Imperium Hiſtoriam produxiſſe; nec ſcio an recte. Nam vt Hiſtoriæ quidem illic finem fuiſſe verum ſit, tamen vixit etiam ſcripſitque ſub Iuſtiniano. Clare Conſtantinus Porphyrogeneta lib. I. Them. II. οὔτε γὰρ Περκήσιος, οὔτε Μένανδρος, οὔτε Ησύχιος ὁ Ιλλούστριος ἐμνημόνευσι τῶν τοιούτου ὀνόματος, οἱ τὰ χρονικὰ συντάξαντες ὀλίγῳ τῆς Ιουστινιανοῦ βασιλείας. Igitur, quod dixi, res eſt. Vixit, ſcripſitque ſub Iuſtiniano; hiſtoriam autem perduxit vſque ad obitum Anaſtaſii, res tractans annorum CIↃ. C. XC. Affirmat id Photius in Bibliotheca. Ἀνεγνώσθη βιβλίον ἱστορικὸν ὡς ἐν συνόψει χρονικῆς ἱστορίας. ὁ δὲ συγγραφεὺς Ησύχιος ὁ Ιλλούστριος, Μιλήσιος μὲν ἐκ πατρίδος, παῖς δὲ Ησυχίου καὶ Σοφίας. καθ' ὃν καὶ συγγραφὴ τοῦ βιβλίου μέχρι ἱστορίας Ρωμαϊκῆς τε καὶ πανδαπῆς τυγχάνει. ἔχεται μὲν οὖν ἀπὸ τῆς τοῦ Βήλου τοῦ Ασσυρίων βασιλέως βασιλείας, κάπειτα δὲ μέχρι τῆς τελευτῆς Ανασταίου, ὃς Ρωμαίων γέγονεν αὐτοκράτωρ. Diſtributa erat hæc Hiſtoria in partes ſex: quorum I. complectebatur res ante bellum Troianum geſtas. II. Troiæ expugnationem, & tempora ad Romam vſque conditam. III. quæ ab vrbe condita ſub regibus acciderant. IV. ad Iulium Cæſarem reipublicæ ſtatum deducebat. V. Imperium Romanum proſequebatur a Iulio vſque ad Conſtantinum Magnum. VI. a Conſtantino ad Anaſtaſii mortem quæ euenerint narrabat. Has partes ἀφηγήματα ipſe vocauit. Ecce apud Suidam. ἔγραψε καὶ χρονικόν τινα ἱστορίαν, τῶν τινα διεῖλεν εἰς ἓξ ἀφηγήματα. οὕτω γὰρ καλεῖ ἕκαστον βιβλίον. Et Gloſſæ Baſilic. περὶ οὗ φησὶν ὁ Ιλλούστριος Ησύχιος, ὁ φιλοσοφήσας τῆς Μιλησίας, ἐν τῷ πέμπτῳ χρονικῷ ἀφηγήματι τῆς ἱστορίας. Photius loco citato, τμήματα appellat. Præterea Iuſtini quoque, qui Anaſtaſio ſucceſſit, hiſtoriam alio opere proſecutus eſt, & priores aliquot annos Iuſtiniani, vt diſcimus ex Photio. Meminit porro Heſychii huius etiam Ioannes Tzetzes Chil. III.

Ησύχιος Ιλλούστριος, Πλουταρχός τε, & Δίων.

Et fortaſſe de eodem ſunt illa verba Etymologicographi in ἀτμίς. οὕτω σημειοῦται ὁ τῶν Ιλλουστρίου. Præterea quod Ιλλούστριος vocatur, id dignitatis nomen eſt, & formatum ex Latino *Illuſtris*. Sic apud Suidam alij quoque ita indigetantur. Alibi, Περκήσιος, Ιλλούστριος, Καισαρεύς. Alibi iterum, Χειροβοσκός, Θηβαῖος, Ιλλούστριος. Et Anthologiæ lib. 6. legitur Epigramma, Εὐτολμίου Ιλλουστρίου. Sic Marcelli Empirica inſcribuntur, *Marcelli, viri illuſtris, de medicamentis empiricis liber*. Sic Macro-

bius in librorum ſuorum inſcriptione vocatur, *Vir clariſſimus & inluſtris.* Ergo falluntur vehementer, qui Illuſtrium cognomento appellatum hunc Heſychium exiſtimant.

Περὶ τῆ͂ς ὁ παιδείας Δ. φ. λ. α. μ. ν. δ. μ. ὼ. τ. ω. ν.] Simile opus, præter alios, olim Callimachus ſcripſit, tributum in libros CXX. Suidas in eius vita: Ἔ. δὲ αὐτοῦ βιβλία ἐστὶ τὰ τάδε. πίνακες τῆ͂ς ὁ πάσης παιδείας Δ. φ. λ. α. μ. ν. δ. μ. ὼ. τ. ω. ν, ἃ ὧν συνέγραψεν, ὁ βιβλίοις κ', ἃ ρ'. Vtinam ſuperesſet tam præclarus Theſaurus! de hoc ipſo loquitur Etymolog. auctor. Καλλίμαχος ὁ γραμματικὸς ἐποίησε πίνακας, ὁ ὁ͂ις ἔστιν αἰ ἀναγραφαὶ τῶν τῶ͂ν ἀρχαίων. Laudat nominatim quoque Athenæus libb. VI. & XIV. Harpocration in ὑπόμνημα, etſi non nominet operis titulum, ſine dubio tamen aliud nullum in animo habuit, cum ſcriberet, ὅτι δὲ καὶ λόγος τίς ἐστιν ἀναγραφόμενος, Δημοσθένης φησὶ τὸ ὑπόμνημα τος. ὃν Καλλίμαχος μὲν ἀναγράφῃ ὡς γνήσιον, Διονύσιος δὲ ὁ Αλικαρνασεὺς ὡς ψευδεπίγραφον.

FINIS.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [436] - -

EXCERPTA

DE LEGATIONIBVS,

EX VARIORVM MONVMENTIS.

ECLOGÆ

HISTORICORVM

DE

REBVS BYZANTINIS.

THEOPHYLACTI

SIMOCATTÆ

HISTORIARVM LIBRI VIII.

ET

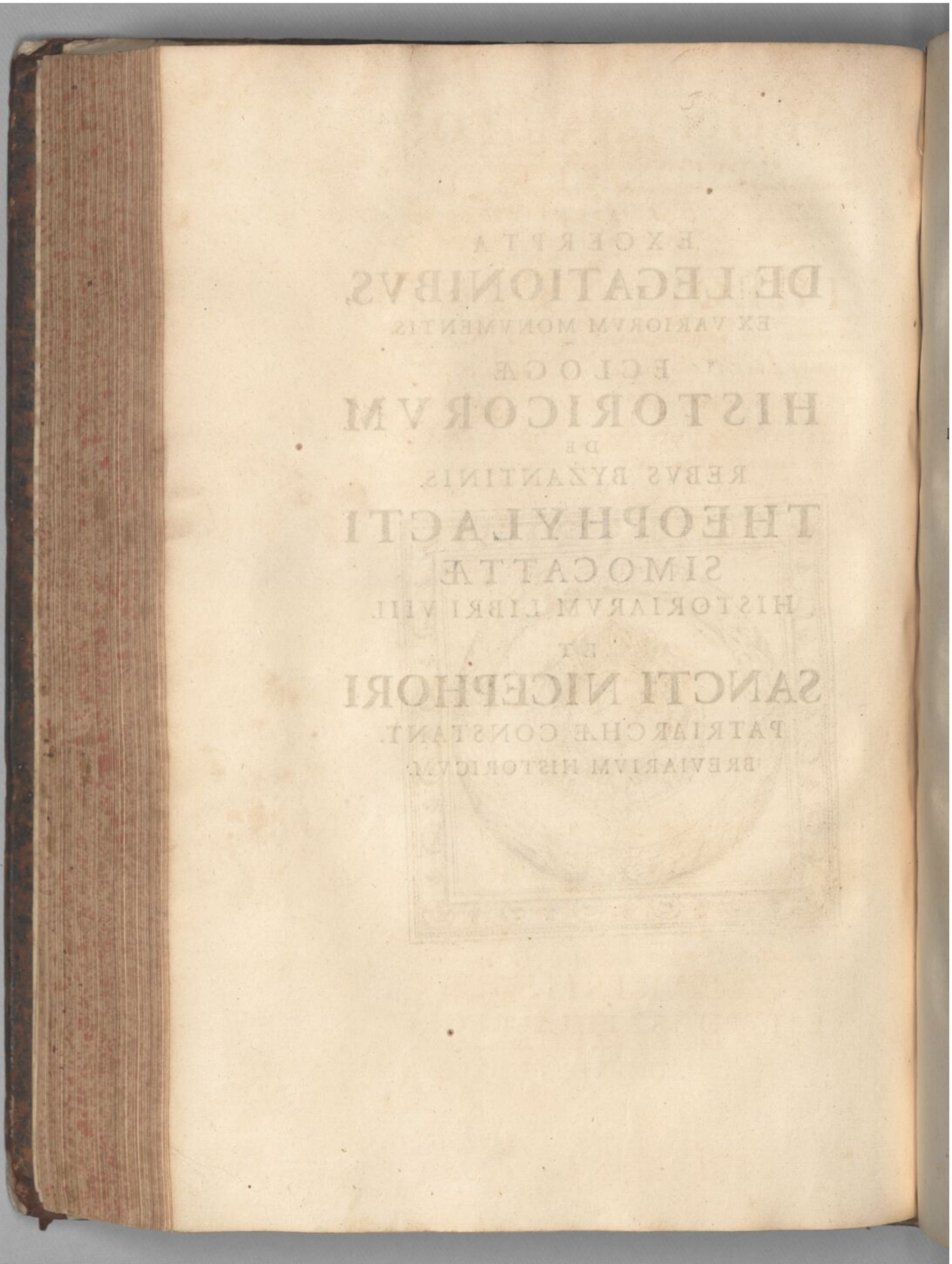
SANCTI NICEPHORI

PATRIARCHÆ CONSTANT.

BREVIARIVM HISTORICVM.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [437] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [438] - -

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ
ΣΙΜΟΚΑΤΤΟΥ

ΑΡΓΟ ΕΞΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΓΡΑΦΕΩΣ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΒΙΒΛΙΑ Η'.

THEOPHYLACTI
SIMOCATTÆ

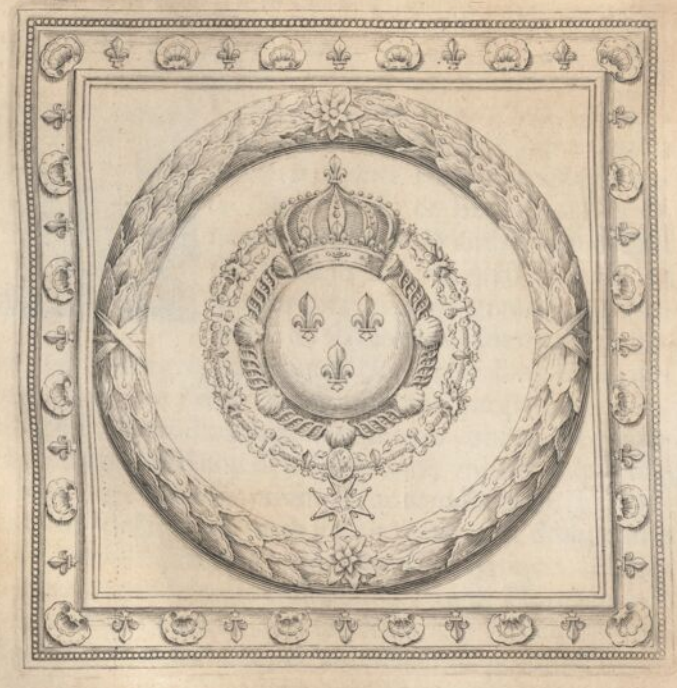
EXPRÆFECTI ET OBSERVATORIS COACTORVM

HISTORIARVM LIBRI VIII.

INTERPRETE IACOBO PONTANO SOCIETATIS IESV.

Editio priore castigatior, & Glossario Græco-barbaro auctior.

Studio & opera CAROLI ANNIBALIS FABROTI IC.

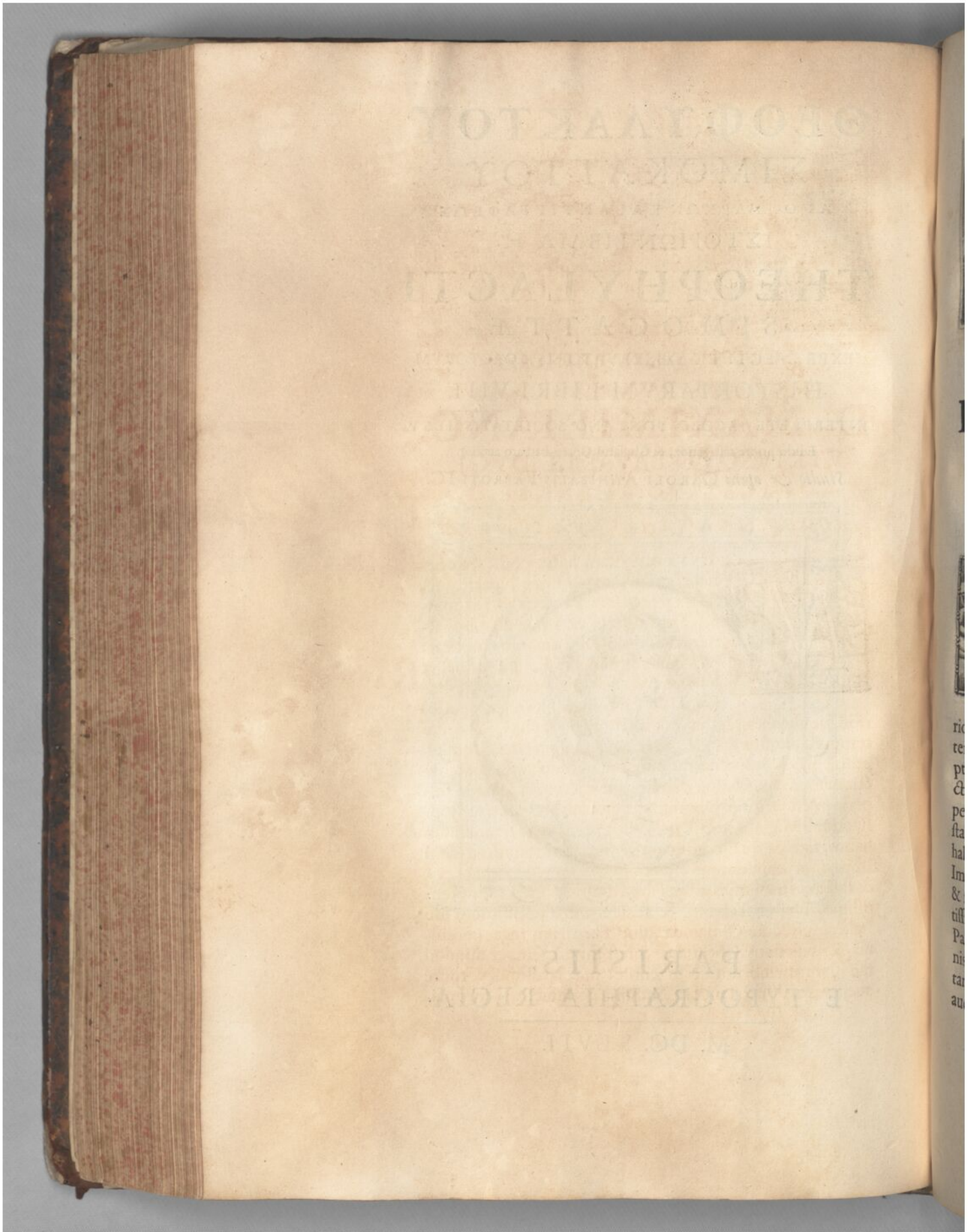

PARISIIS,
E TYPOGRAPHIA REGIA.

M. DC. XLVII.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [439] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [440] - -

SERENISSIMO PRINCIPI
AC DOMINO,

D. MAXIMILIANO,

VTRIVSQVE BAVARIÆ DVCI,
PALATINO RHENI, &c.

IACOBVS PONTANVS Societatis IESV *S. P. D.*

MVNVS quoddam historicum, ipso genere vnum, expositione bipartitum, MAXIMILIANE PRINCEPS, ad te mitto. De Imperio & Imperatoribus Orientis Scriptores hi ambo memorant: de Mauricio Tiberio quidem prior, vt longior, ita quoque grauior, & illustrior: de Palæologis Comnenis posterior, vt chronographus, contractior. Inter illius, & horum tempora aliquot sæcula fluxerunt, anni propemodum septingenti: id quod narrationum in vno volumine coniunctionem impedire non debuit, quando vni eidemque Imperio præfuerunt, Byzantiumque nouam Romam (vt Constantinus Magnus appellare voluit) sedem ac domicilium habuerunt: & quæ commemorantur ab vtroque, ad idem Imperium, eandemque ciuitatem spectant. Florebant res, & stabant incolumes adhuc sub Mauricio Principe potentissimo. Defloresćebant, & accidebantur potissimum sub Palæologis, cum Osmanidæ, siue Turcarum reges (nominis & maiestatis Christianæ infestissimi) semper aliquod tanquam membrum de ingenti & præclarissimo corpore auellerent, donec tandem Numine conniuente, fortuna-

Editionem Protoueſtiarii in aliud tempus diſtulimus, quia Græcum codicem nondum nacti ſumus.

Theoph. Hiſt.

tissimam illam, augustissimamque vrbem, reuera cæterarum vrbium βασιλίδα, reginam ac dominam acerrima oppugnatione diu vexatam, in potestatem adduxerunt: atque ita corporis quod dixi, velut speciosissimum caput, aut intima eius viscera, atque adeo cor ipsum immanissime auulserunt. Quod vt gestum sit, a PROTOVESTIARIO nostro, qui præsens interfuit, diligentissime, & ad fidem accommodatissime descriptum inuenimus. In vtraque historia (vt hoc loco ad illarum commendationem nihil præterea ponam) summam rerum humanarum mobilitatem ac vicissitudinem, & quod est apud Flaccum hic apertissime intueri licet:

——valet ima summis
Mutare, & insignem attenuat Deus
Obscura promens. hic apicem rapax
Fortuna cum stridore acuto
Sustulit, hic potuisse gaudet.

Ex quanta felicitate Ormisdas Persarum rex (nam de rebus quoque Persicis multa Theophylactus narrat) & Chosroes filius eius in quantas ærumnas deuoluti sunt? Quam flebilis est Mauricii exitus? Quam miserabilis Palæologorum conditio, qui auxiliaria Latinorum arma toties incassum implorarunt? Persæ Varamum, Mauricius Phocam, Constantinus VIII. qui ex familia Palæologina extremus, & parum diu imperauit, Mahometem II. tyrannos crudelissimos pertulerunt.

Quare Principibus nihil tutius, nihil salutarius, quam ab vno & vnico Deo pendere semper, cuius est regnum, & cui voluerit, dabit illud: nihilque perinde in omni vita charum habere, vt pietatem ac religionem, cuius in teipso, MAXIMILIANE, vt item in sanctissimis parentibus ac maioribus tuis exempla multa & singularia vidimus, legimus, audiuimus: quemadmodum & virtutum reliquarum, quibus Principes Christiani plusquam diadematis, auro, & lapillis, stipatorumque magnis cateruis, & omni demum honorum genere exornantur. In his elucet inprimis domus vestræ clarissimæ erga Religiosos viros amor ac liberalitas, qua cum SOCIETAS nostra plurimum vsa sit, vtaturque quotidie, & pars illius etiam ad Augustanum hoc Collegium dimanauerit, & nos quoque tua tuorumque suc-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [442] - -

ceſſorum præſidia, ſubſidiaque nobis polliceri poſſimus, facere non potui, quin ad teſtificationem grati ac memoris animi, hoc quidquid eſt voluminis tibi inſcriberem: cum præſertim ex nobiliſſima bibliotheca tua codices græcos plures hactenus mihi, & quibuſdam ordinis mei ſuppeditaueris: vt hoc etiam modo nomine ſtudioſorum omnium, qui his, & aliis interpretationibus noſtris noſtrorumque legendis profecerunt, aut proficient, tibi gratias agere videar, cum theſauros tales latere & abſconditos eſſe amplius noluiſti. Quod reſtat, etiam atque etiam oro, PRINCEPS SERENISSIME, vt labores hoſce tibi pie dedicatos ne ſpernas, Societatemque noſtram omni beneuolentia comprehendere ne deſiſtas. Auguſtæ Vindelicorum, anno M. DCIV. pridie Kal. Maias.

APPROBATIONES.

THEOPHYLACTVM Simocattam de rebus Mauricij Imperatoris, a IACOBO PONTANO Societatis noſtræ e Græco tranſlatum, atque ab aliquot Patribus noſtri ordinis viſum & approbatum, ego GREGORIVS ROSEPHIVS, per Germaniam ſuperiorem Societatis IESV Præpoſitus Prouincialis, poteſtate mihi ab admodum R. P. N. Generali CLAVDIO AQVAVIVA conceſſa, typis excudi permitto. Ad huius rei fidem, teſtimonium hoc manu mea ſubſcriptum, & ſigillo Societatis conſignatum illi do. Landſpergæ, pridie Kal. Februarias, Anno M. D. CIV.

GREGORIVS ROSEPHIVS.

THEOPHYLACTVM hunc Simocattam, fideli & eleganti latinitate donatum a IACOBO PONTANO Societatis IESV preſbytero, viro erudito, & multis in publicum datis monumentis claro, ſaluis fidei noſtræ decretis, prælo recte & vtiliter committi poſſe iudico:

PETRVS STEVARTIVS, *S. Theologiæ Doctor, Profeſſor & Protocancellarius in Academia Ingolſtadienſi, ibidemque ad D. Mauricium Parochus.*

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [444]

AD LECTOREM.

DE AVCTORE HVIVS HISTORIÆ, DE SCRIPTIS EIVS, DE SYNOPSIBVS in eum Photii Constantinopolitani.

THEOPHYLACTVS *Simocatta (sic enim malo, quam Simocattus: idque cum Suida, apud quem est* Σιμοκάττης*) in Ægypto natus est, vt ipse liquido indicat lib. 7. cap. 16. in extremo, cum de fluminis Nili incremento, & inundatione disputationem longiusculam texere incipit. Natus est autem loco non ignobili, vt coniecturam facimus: quandoquidem Petrum Ægypti Præfectum se cognatione attingere affirmat, lib. 8. vbi Mauricii miserabilem interitum exponit ac deplorat: & ipse quoque honores gessit, quod statim docebimus. Atqui scimus regendis præsertim prouinciis, vt non imprudentes viros, sic etiam non humiles, ac plebeios præponi solere. Ex dialogo, quem historiæ suæ præfigit, adultis Mauricii temporibus in lucem editum suspicor; & id multo magis ex cap. 17. lib. 2. colligo, vbi se de illius rebus audiisse a senibus narrat; quia scilicet puerilem tum ætatem agebat. Sub Heraclio, qui Phoca interfecto Imperium pene triginta annis tenuit, (ab anno Christi* DC. XII. *ad* DC. XL. *scilicet) & Sergio Patriarcha Constantinopolitano eum floruisse, historiamque istam conscripsisse, ex eodem dialogo certo certius constat, similiterque ex cap. 12. lib. 8. vbi se, Phoca e medio sublato, scripta a se de Mauricii nece populo e superiore loco recitasse, eumque ad lacrymas commouisse narrat. Photius* ἀπὸ ἐπάρχων *ex præfectis nominat. Præfecturam itaque, nec ciuitatis, sed prouinciæ potius alicuius administrauit. Ab eodem* ἀντιγραφεὺς *dicitur: quod quidam putauit reddendum* Scripturarius. *Scripturarii, inquit Nonius, apud veteres fuerunt, quos nunc tabellarios dicimus: quod scriptis, & commentariis omnia vel vrbium, vel prouinciarum complecterentur. Lucilius:* publicarum rerum assuefiam, vt scripturarius. *Vnde historiam nostram liceret appellare:* THEOPHYLACTI SIMOCATTÆ EXPRÆFECTI, ET SCRIPTVRARII. * *Sed Budæus in Pandect.* ἀντιγραφεὺς *interpretatur,* OBSERVATOR COACTORVM, *id est, eorum qui pecuniam colligunt, ad Principem, aut Rempub. pertinentem, qui Græcis* ἀποδέκται*, nostratibus Receptores particulares, Ciceroni pro domo sua, & alibi, custodes; vbi forsitan,* coactorum *subaudiendum est. Magis igitur inscriptio placuit,* EXPRÆFECTI, ET CVSTODIS COACTORVM. *Suidas* σοφιστὴν *appellat, id est, hominem doctum ac sapientem, ex eoque & verba explanat, & locos integros adducit.*

Ingenium eius mite inprimis, & φιλόκαλον*, vt etiam doctrinam non vulgarem, scripta ipsa testantur ac produnt: quorum alia sunt epistolæ: alia quæstiones naturales: alia historica. Verum nos duobus prioribus generibus in præsens prætermissis, de historia, quam in manibus habe-*

* Interpres Hist. Trip. retinuit Græcũ verbum lib. 9. Auct. Hist. Misc. lib. 13. Latine scripsit antigrapheus. sic enim ibi leg. & Idatius in præfatione Chronici. Alii contrascriptoré vertunt. Vide Salm. ad Hist. Aug. scriptores. p. 480. 481. & 485.

mus, age, pro recepto interpretum more disseramus. De qua primum omnium audiendus est Photius, cui cum summa eruditione summi quoque iudicii intelligentia tribuitur. ἡ λέξις φησὶν αὐτῷ ἔχει μὲν τὸ χάριεν· πλείοσι δὲ ἡ περὶ τροπικὴν λέξεων, καὶ τῆς ἀλληγορικῆς συνοίας καταχορὴς χεῖται, εἰς ψυχρολογίαν ῥέουσα, καὶ νεμικὸν ἀπειρηκαλίαν ἀποτελοῦσα· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς γνωμολογίας οὐκ ἐν καιρῷ παρενθήκη, φιλοτιμίας ὅστ' ἀξιέρρητον, καὶ ἀδεκτῆς. τὰ δ' ἄλλα οὕτω ἐς μῶμον ἥκει. Dictio eius lepore ac venustate non caret. Verumtamen modificatarum vocum, & allegoricorum sensuum nimis crebra vsurpatione, cum fastidio legentium, tandem friget, & iuueniliter ineptit oratio. Quin etiam intempestiua sententiarum intermistio, diligentiam nimis curiosam, & superuacaneam olet. Cætera in reprehensionem non cadunt. *Huic iudicio & nos suffragamur, dictionisque elegantiam ex tropis tum iis, qui in vno verbo, tum iis qui in oratione cernuntur, magnam partem a Simocatta quæsitam, & comparatam concedimus. Tropi autem vt rariores ornatum, sic frequentiores non solum satietatem & ineptiam, sed insuper obscuritatem pariunt. Recensere huiusmodi tropos hoc loco nihil attinet, cum res perspicua sit, de qua loquimur. Est & aliunde parum nonnunquam dilucidus hic auctor, vt interpretem, etiam me eruditiorem pudere non debeat, id candide confiteri. Quod de sententiis non opportune insertis queritur Photius, id aliquando factum a Simocatta non memini. Curiose quidem, & fortasse plus satis diligentem alicubi, non negauerim, & in sententiis quoque crebrum esse fateor: nec ob id diem illi dicendum puto. Inuenitur præterea aliquanto verbosior, quod Photium præteriisse miror: & idem vel continenter repetit: vel pluribus quam opus est dicit. Sed enim hæc tria a reprehensione haud aliena, multis laudabilibus egregie compensat. Est quippe rebus illustris & magnificus: tametsi non omnia Mauricii, sed bella cum Persis potissimum (nempe quinque libris prioribus) persequitur: reliquis tribus aduersum Abares, & Sclauinos, siue Sclauos gesta, necnon funestum eius exitum complectitur. Magnam habet casuum varietatem, quæ legentes mirabiliter retinet. Genus scribendi (si totum simul vniuerse spectemus) sane elaboratum, prudens, graue, iucundum, disertum, planeque oratorium. Affert ad vitam humanam ex rerum vicissitudine ac mutatione quam rectissime instituendam documenta vtilissima. Eo siquidem fine potissimum historia texitur, vt aliorum exemplo velut in speculo, quid in moribus nobis sectandum fugiendumve sit, contemplemur. Nec lectorem suum tantummodo meliorem, sed etiam doctiorem dimittere studet; & cum alios summi ordinis scriptores, tum Homerum se non oscitanter legisse ostendit. Multa nihilominus particulatim laudari in hac historia Mauriciana possunt: vt descriptiones montium, fluminum, castellorum, locorum, pugnarum, rituum; orationes partim sacræ, partim ciuiles, partim militares, sententiis ornatissimæ ac robustissimæ, & omnino eloquentissimæ: similitudines ad illustrandum accommodatæ: multa prudenter dicta: multa pie explicata. Si igitur historia quoquo modo scripta delectat, hæc historia scripta ad hunc modum, necesse est multo amplius delectet: in cuius contextu græco innumeris locis emendando, & interpungendo nos etiam atque etiam, maioremque in modum laborasse credas velim.*

Iam

Iam vero Photius, qui in iudicio de hac historia ferendo acutum se præbuit, in synopsibus, seu argumentis singulorum librorum conficiendis parum accurate, fideliterque versatus est. Haud enim ipsemet ex lectione, & memoria illas composuit (quod multis iam persuasum opinor, qui Theophylactum nostrum nondum viderunt, & Photianam Bibliothecam euoluerunt) sed lemmata, seu summulas sectionum, ab aliquo lectore, aut librario inductarum, & in vestibulo totius operis (vt mos est) simul ordinatim positas, vt inuenit, ita in octo fasciculos constrinxit, ac nihil pene a se animaduersum interiiciens, alienum laborem pro suo nobis obtrusit, & fucum fecit. Cum autem lemmata illa nunc imperfecta sint: nunc minus quam pro re contineant: nunc plus contineant: nunc ab ordine rerum narratarum discrepent: nunc falsa sint; hæc omnia vitia in epitomis Photianis æque reperiuntur. Quibus nos tollendis operam dantes, epitomas ad ipsam narrationis integritatem, seriem, veritatemque accommodauimus: quod facile perspiciet, qui periochas istas, siue argumenta, siue synopses (vt nobis placuit appellare) cum iis quæ apud Photium leguntur, conferre voluerit. Quamobrem etsi eius nomen in his omittere sine piaculo poteramus, ne tamen quispiam recognitionis, seu emendationis nostræ ignarus, aut nos tam nobilem scriptorem nondum vidisse admiraretur: aut illi gloriam suam inuidisse opinaretur, synopsibus singulis Photii Patriarchæ, immo Pseudopatriarchæ nomen præposuimus. In capita vnumquemque librum nos primum, nostrum secuti iudicium diuisimus, & suum cuique argumentum præscripsimus.

De inscriptione huius Historiæ.

Libros hosce οἰκουμενικὴ ἱστορία non ab ipso historico, sed ab aliquo ipsius studioso lectore, aut librario inscriptos existimo, quod obseruarim, vetustos scriptores de titulis monumentorum suorum, siue de inscriptionibus adeo parum fuisse sollicitos, vt eos sæpe omiserint. In quo posteris errandi, ne dicam ineptiendi data est occasio. Splendida sane appellatio, & quæ vniuersam quandam orbis, seu rerum per orbem gestarum explanationem polliceri videatur: cum tamen non nisi Mauricii res, neque illæ omnes hoc volumine explicentur. Multa siquidem etiam alibi, & in Occidente, & in Italia præcipue gesit. Quid ergo? Arbitror inuentorem huius inscriptionis ad ipsum Imperatorem, (qui tum nullo alio occidentis Imp. οἰκουμενικὸς dici vere potuit) respexisse: vt non tam œcumenica, quam œcumenici historia nominanda videatur. Nos, vt omnem ambiguitatem obscuritatemque fugeremus, simpliciter, nec falso, & quod satis est, historiam Mauricii Imperatoris inscripsimus: non impedientes, si quis nihilominus οἰκουμενικὴ voluerit appellare.

Qui res Mauricii perscripserint.

Quanquam de hoc magno, & illustri Imp. complures scripserunt, duos tamen potissimum laudandos, cæterisque sine vlla controuersia longissime anteponendos video. Euagrium, omnium antiquissimum, & ipsius Mauricii æqualem, cuius extant libri historiæ ecclesiasticæ (qui cum nonnisi ad duodecimum eius annum peruenerit, apparet ante illum vita excessisse:

Mauricius quippe annis viginti Imperio præfuit) & Theophylactum hunc noſtrum , qui proxime ſecutus eſt Euagrium , ſcripſitque regnante Heraclio, Phocæ ſucceſſore, & ſcripſit ex inſtituto libris 8. hiſtoriam Mauricii, accuratißime & elaboratißime, vt videbis. Ex quo tanquam flumine cæteri riuos ſuos deduxerunt: inprimis Theophanes, qui, quod Iuſtinus Trogo Pompeio , & Xiphilinus Dioni , hoc ipſe Simocattæ fuit ; compendium enim quoddam confecit , & id Anaſtaſius Bibliothecarius interpretatus eſt pene totum. Paulus Diaconus in Miſcella , Zonaras , Cedrenus, Nicephorus Calliſtus. Omnes iſti ſuas narrationes hinc deriuarunt , ſecundum Theophanem Nicephorus potißimum. Verum nos dulcius ex ipſo fonte bibamus. Multo enim apud noſtrum omnia copioſius & diligentius (tametſi non ſine digreßionibus , ſed vtilibus & iucundis) explicantur. Et gratia magna, Nobili ac Magnifico D. Ioanni Georgio Hervvardo ab Hohenburg , Sereniſſimi Principis Bauariæ Conſiliario intimo , & inclytorum ſtatuum Bauaricorum Cancellario ; cuius cura & impulſu factum eſt , vt edito Catalogo codices Græci manuſcripti bibliothecæ Bauaricæ cum doctis viris aliquando ad publicam vtilitatem communicarentur. In quibus hunc diutius iacere in tenebris non oportuit.

De omiſſis a Simocatta.

De cæteris a ſcriptore hoc in Mauricii rebus prætermißis , & quia perpauca , & quia non magni momenti ſunt , nihil dicam. Illa , a reliquis omnibus poſita , & narratione ac ſcitu digniſſima , quare tacuerit (ignorare enim ea non potuit) coniectura indagemus licet. crudelitatem in captiuorum duodecim millia , quos cum non ita grandi pecunia redimere potuiſſet , (non enim plus nummo aureo in caput conſtituebat Chaganus , immo dimidium) ex auaritia noluit : atque ita vt omnes ad vnum mactarentur in cauſſa fuit. Et diſplicuit hoc verbum coram domino. Quamobrem per quietem ſe ad Chriſtum iudicem citari , & accuſari a captiuis vidit. Interrogatuſque hic ne , an in futura vita pretium ſibi pro ſcelere vellet reddi , hic hic , miſericors Domine , reſpondit: Tum Iudex , tradite illum Phocæ cum vxore & liberis. Experrectus Philippicum ſororis maritum repente accerſiuit ; & quoniam eum tyrannidis ſuſpectum habebat, ideoque in carcerem coniecerat , in genua procidens veniam ab eo petiuit. Hæc a Theophane fuſius exponuntur. Perſtringit ea duntaxat Nicephorus lib. 18. cap. 38.

De libertate auctoris in appellationibus.

Monendus mihi es , bone Lector , Theophylactum in Perſis , & Perſide nominandis eſſe copioſum & varium. Nominat enim illos etiam Babylonios , Parthos , Medos , Chaldæos , barbaros : hanc Medicam, & Babyloniam (quo vocabulo & Seleuciam , regiam ſedem , aliquoties intelligit : nam & Babylonia dicta eſt) ſiue poetas imitans , qui vicinorum nominibus in appellandis locis , & gentibus vtuntur: ſiue quia olim ſub eadem monarchia omnes fuerunt: ſiue quia alii ex aliis deſcenderunt, & alii poſt alios rerum potiti ſunt. Cui rei probandæ faciunt illa verba legati Choſroæ regis Perſarum ad Mauricium Imperat. lib. 4. cap. 13.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [448] - -

AD LECTOREM.

ἢ οὐκ ἐκ Βαβυλωνίων Μῆδοι, ἐκ δὲ Μήδων οἱ Πέρσαι, μετὰ δὲ τούτους οἱ Πάρθοι, ὥσπερ τινὶ ἀκολουθίᾳ διαδοχῆς τὴν Χαλδαίων ἐδυναμίαν ἐκτήσαντο; Annon e Babyloniis, ſeu Aſſyriis Medi, ex Medis Perſæ, ex his Parthi, quaſi quadam conſequenti ſucceſſione Chaldæorum opes acquiſiuerunt? *Poëtas autem vti vicinorum nominibus ingentibus, & populis appellandis, atque adeo in Perſis, de quibus agimus, teſtis locuples erit Horatius, apud quem etiam Medi, & Parthi, plane ſicut a noſtro Simocatta nominantur. Ab hiſtoricis Græcorum quoque bellum Græcis a Xerxe illatum, τὸ μηδικὸν ſæpe dicitur. Abares etiam modo Scythas, modo Hunnos, modo Turcas vocat. Nos Perſarum, & Perſidis nomina ad vitandam ἀμφιβολίαν & confuſionem lectorum, vbi ſenſus patitur, vbique retinemus. Interdum Romanos, (hoc eſt Græcos) qui a temporibus vſque Conſtantini M. propter Imperij ſedem in Orientem tranſlatam ita cœpti ſunt nominari (vt Annotationibus in Cantacuzeni hiſtoriam docuimus) etiam Latinos appellat. Cætera quæ te ſcire volo, in Notis exſpectato.*

GLOSSARIVM,

SEV VOCVM ALIQVOT EXPLICATIO.

A

Lib. v. c. 14. ΑΜΒΩΝ] Ambo. vide Gloſſarium ad Nicetam.
ΑΜΦΙΘΥΡΟΝ] Eadem Choſroæ epiſtola exſtat apud Nicephorum Calliſtum lib. 18. cap. 2. Interpres accipit pro carceribus ſiue cancellis ſacratiorem aræ menſam vel circumdantibus, vel populum ab ea arcentibus, in quorum parte vtraque ianua ſit, & aditus ad eam ferens.

VIII. 13. ΑΥΓΟΥΣΤΑΛΙΟΣ] Auguſtalis. vide ad Cedr.

B

III. 6. ΒΑΝΔΟΝ] Bandum, vexillum. Gloſſarium manu exaratum (eſt in Bibliot. viri Illuſtriſſ. P. Seguierij Franciæ Cancellarij) Οἱ Ἰταλοὶ βαάδα καλοῦσι τὰ ὑπὸ ταῖς ταξεσιν ὑπόσημα, ἃ χρυσοῖς ἡρτλωται ἀετῶν, ἢ δρακόντων ὑφάσμασι ποικίλοις, καὶ σαδαμίοις καπασίκαι ἑκάστη τῶν ταξεων σαδηλοῦται ὅτι βουκαὶ καὶ ἐππερμόων ἱςῶσι τόπων σεῤῥὸς ὃ πᾶσι κεκάδηλα ἔϛι. vide Gloſſ. ad Cedr.

V. 3. ΒΑΡΒΑΡΙΚΟΝ] Vide Meurſium.

I. 10. ΒΑΣΙΛΕΟΠΑΤΩΡ] Dignitatis nomen. οἷς καὶ γενεῖς ἀποκαλεῖν βασιλεὰ οὐκ ἀπηξίωσεν. Hi βασιλεοπάτορες, patres Principis dicti. Leo Grammaticus: Ὁ δὲ βασιλεὰ ὑπὸ τῶ βασιλεοπάτορος κωλυόμενος σεῤῥαπαῦσαι Μουσικῷ πθύτα ὡς λῆρον ἤκουεν.

Δ

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ] Dioecetes. Publicanus. Vide Meurſium.

VIII. 4. ΔΙΣΤΡΙΑ] Claues ferreæ.

VIII. 13. ΔΟΜΕΣΤΙΚΟΣ] Domeſticus. cuius fidei grauiores alicuius curæ & ſollicitudines committuntur: a conſiliis. De domeſticis v. Annot. in Amm. Marcellinum eruditiſſimi viri Henrici Valeſij amici noſtri lib. 15. p. 85.

VIII. 9. ΔΡΟΜΩΝΕΣ] Dromones. ὁλκὰς exponitur a Cyrillo, nauis oneraria. Dromones autem ſunt naues celerrimæ, σᾶρὰ τὸ δρόμου, ſeu curſu. Procopius Wand. p. 106. & p. 110. & Γοτθ. γ'. p. 266. Τωτίλας δὲ τὸν πθύτα λέγων ἀμφὶ τᾶ ὁλκᾶ ταύτῃ ἀκούσας, δρόμωνας μὰ πολλοὺς ἄειρα πλεόνως ὡς σᾶρασκευὴ εἶχεν. Gloſſarium MS. dromones ſunt longæ naues & velociſſimæ. Inde dromonarij in variis Caſſiodori, qui dromones exercent.

E

III. 11. ΕΞΚΟΥΒΙΤΩΡ] Excubitor, ſatelles, ſtipator, protector, armiger. Gloſſæ Nomicæ: Ἐξκουβίτορες, τῶν σᾶρεξόδων τᾶ παλατίου ὑσαράρχοντες φύλακες. Theophanes: ὑσὸ τῶν φυλακτόντων ἐξκουβιτόρων ἀμαρεδλῶαι σεῤῥοίπαξε. Corippus 1.

Excubiæ primum quæ ſumma palatia ſeruant.

& lib. 3. *Ingens excubitus, diuina palatia ſeruans.*

& 4. *Ingens excubitus, protectorumque phalanges.*

Eorum præfectus, comes excubitorum dicebatur. Leo Grammaticus: Μιχαὴλ δὲ ὁ πλὼ τᾶ ἐξκουβίτου ϛίγματος ἄρχω διέπων, id eſt, comes excubitorum. Ioannes Abbas in Chron. Iuſtinus Imperator per Tiberium excubitorum comitem in Thracia bellum genti barbarorum ingerit, v. ad Cedr.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [450]

K

ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΟΣ] Calligraphus. ὁ εἰς καλλος γράφων & differt a Notario, seu σημειογράφῳ. vide Eusebium hist. Eccles. lib. 6. cap. 17. & Glossarium nostrum ad Cedrenum. VIII. 13.

ΚΕΦΑΛΑΡΟΝ] Vide ad Nicetam. III. 14.

ΚΟΥΡΟΠΑΛΑΤΗΣ] Curopalates. vide ad Procopij αἰνέκδοτα Nicolaum Alemannum Notarum historicarum p. 17. & quæ diximus in Glossario Græcobarbaro ad Cedrenum. III. 18.

ΚΑΜΠΟΣ] Campus. Menologium Septembris die 24. λιτανευόντων ἀφ' τὸν φόβον ἐν τῷ κάμπῳ. Vide ad Nicetam. VIII. 12.

ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΙ] Clausuræ. clusuræ. v. ad Ced. Nicet. & Theophanem. VII. 14.

M

ΜΑΓΙΣΤΕΡΙΑ ΑΡΧΗ] Putat Salmasius magistri officiorum dignitatem, magisteriam dici, cæterorum autem magisterium. quod nondum mihi persuasit, vt dixi in Gloss. ad Cedrenum. Eusebius Historiæ Eccles. 8. cap. 11. τῆς περὶ αὐλῆς καλουμένης μαγιστρότητος, &c. Ruffinus Aquileiensis ita vertit: Honoribus palatii per gradus singulos vsque ad officiorum magisterium perfunctus. vtique dixisset vsque ad magisteriam. Magisteriam quidem potestatem passim legas, vel vt apud Theophylactum, & alios bene multos, μαγιστρείαν ἀρχὴν: vix autem magisteriam simpliciter, aut μαγιστρείαν pro dignitate magistri officiorum. II. 3.

ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡ] Magnus martyr. Martyres dicebantur qui fidem Christianam eiurare iussi, omnia veritatis dicendæ causa sustinebant. B. Chrysostomus homil. 47. in Acta Apostolorum: ἀφ' τῶν ἐκεῖνοι λέγουσι μάρτυρες, ὅτι καλούμενοι ἔξωμόσασθαι, πάντα ὑπομένουσιν ἵνα τὴν ἀλήθειαν εἴπωσιν. Illustriores igitur martyres μεγαλομάρτυρας appellabant. V. 14.

ΜΙΛΙΑΡΗΣΙΟΝ] Miliarense. Nummi genus. Georgius Sincellus: σκεῦη τῆς ἐκκλησιαστικῆς λειτουργίας, ἐχαράξε νομίσματα, καὶ μιλιάρησια. Vide Gloss. ad Cedr. V. 14.

ΜΟΝΟΞΥΛΑ] Lintres de singulis trabibus excauatæ. Nicephorus Patriarcha CP. in Breuiario Historico: ἅμα ταῖς μονοξύλοις ἀκατίοις καὶ κελήτιοι ἐπεξίοιεν. Vegetius de re M. 2. cap. vlt. contextis eisdem, sicut dicunt, monoxylis. Vide Stewech. ad lib. 3. cap. 7. & Glossar. ad Ced. VI. 9.

Π

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ] Patriarcha. v. ad Cedrenum. VIII. 9.

ΠΡΑΙΠΟΣΙΤΟΣ]] Constantin. Man. ὁ πρῶτος δὲ πραιπόσιτος Ἀμαστρις ἐκάθητο. De præposito dixi in Glossario ad Cedrenum: & plura dicturus sum in Glossario Nomico. IV. 15.

ΠΡΑΙΣΕΝΤΟΝ] Magistrum Præsentis militiæ facit, qui στρατηγὸς τῆς ἴλης πραισέντου in Actis Concilij CP. sub Menna Act. 5. vel στρατηλάτης τῆς πραισέντου, & dignitas ipsa στρατηλασία τῆς πραισέντου, apud Auctorem Chron. Alex. Idem: καλέσας δὲ τὸ πρᾶσινον μέρος πραίσεντον. ὅ ἐστιν Ῥωμαϊκὴ λέξις, ἥτις ἑρμηνεύεται ἐμπαράμονον. πραισεντεύειν γὰρ λέγεται τὸ παραμένειν. Hinc Præsentales milites, qui in præsenti sunt, siue in comitatu. quorum crebra mentio tam in libris Iuris, quam aliis auctoribus. I. 7.

ΠΡΑΙΤΩΡ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ] De Prætore plebis vide Nouellam 13. & ibi Cuiacium & Codinum de officiis. VI. 10.

Σ

ΣΕΚΡΕΤΟΝ] Secretum, Secretarium. & palatii Secretarium, vt opinor, intelligit, de quo vide Glossarium nostrum ad Cedrenum. VIII. 8.

ΣΙΛΕΝΤΙΑΡΙΟΣ] Eundem Theodorum Theophanes ἀσηκρήτιν vocat, a secretis. Vide ad Cedrenum. VIII. 9.

ΣΚΟΥΛΚΑ] Custodia, vigilia. Leo Tact. cap. 6. §. 13. ἐν ταῖς σκύλκαις, ἤγουν ταῖς βίγλαις. VI. 9.

I. 4. ΣΚΡΙΒΩΝ] Satellitum regiorum primarius, seu præfectus. Glossæ Nomicæ: σκείβων, ὁ τῶν σωματοφυλάκων ὑποφερόμενος. Theophanes in Phoca: Ὅτι Φωκᾶς Μακρόβιον τὸν σκείβωνα ἐκέλευσε τεθνάναι εἰς τὸν ἀγρόν. Adde Ioannem Moschum Limonarij cap. 174. Anastasius Bibliothec. in Hist. Eccl. Misso scribone ignominiose Episcopum ad se iubet adduci. Adde eundem de vitis Pontificum in Vigilio & Theodoro. Aimoinus 2. cap. 32. Augusta misit Anthimum scribonem. Vide Gloss. Nomiclum.

T

II. 4. ΤΟΥΛΔΟΝ] Sarcinæ & impedimenta militaria. Suidas: σκηνάρια, τὸ πᾶν ἡμῶν λεγόμενον τοῦλδον, τὰ βαστάζοντα τὸν ἀποσκευήν, καὶ τὸν μεταμφιέσεως τῶν ὑπηρετῶν. Constitutio quædam Iuris Græcoromani p. 133. de spoliis: οὕτως ἔστω καὶ ἡ μερὶς τῶν ἐν τοῖς τούλδοις ἀφῃρεθέντων. V. Glossarium ad Cedrenum.

I. 2. ΤΡΙΣΑΓΙΟΝ] Sancta Trinitas.

Φ

VI. 5. ΦΑΜΙΛΙΑ] Familia: Theophanes in Theodosio: ἐξήγαγε τὰς βασιλικὰς φαμιλίας. & mox: τὰς ὑπαρχικὰς φαμιλίας ἐξήγαγον τῶν ὑπ. Vide ad Cedrenum.

VII. 6. ΦΑΙΛΩΝΗΣ] Penula. Vide Glossarium ad Cedrenum, & ibi lin. 2. lege, Libellus Ignatij P.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [452]

CAPITA TOTIVS HISTORIÆ PER LIBROS.

LIBRI PRIMI.

I. TIBERII *Augusti sub excessum præclara oratio. Mauricius successor palam declaratur.* 8

II. *Vox diuinitus ad Tiberium delata: eius e vita abitio: populi luctus & lacrymæ: funus & sepultura.* 11

III. *Inter Abares & Romanos ictum fœdus ignominiosum. Chaganus elephantum spectandum, lectum aureum, & præter pactam in fœdere pecuniam, viginti millia ab Imp. poscit: fœdus rumpit.* 12

IV. *Vrbs Singidon a Chagano capitur: Augusta, & Viminacium expugnantur: Anchialus deuastatur: vici propinqui hostiliter diripiuntur. Romanorum ad Chaganum legatio.* 13

V. *Liberior, & minacior Comentioli apud Chaganum, eiusque optimates oratio, cum prædicatione Romanorum eximia.* 14

VI. *Chaganus excandescit: Comentiolum punit atrocius. Alia ad Abares legatio. Viginti aureorum millia ad priora octoginta spondentur.* 16

VII. *Sclauorum ad longum murum hostilis progressio: & in iis cædendis fugandisque Comentioli ducis memoranda virtus.* 17

VIII. *Fœdus a Chagano iterum pessundatur. Caussa Bocolabras quidam magus, Scytha genere. Targitius Chagani Legatus in insulam relegatur. Vrbes Romanorum subiguntur.* 18

IX. *Transitus ad res Persicas. Romanorum cum Persis ad Nymphium flumen aduerso Marte congressus.* 19

X. *Mauricij, & Constantinæ Augustorum nuptiæ magnificentissimæ: Ciuitatis publica lætitia, gratulatioque.* 20

XI. *Incendium in foro sub initia imperij Mauritij. Miraculum de concha Glyceriæ martyris. Paulinus præstigiator in crucem agitur: filio caput amputatur.* 21

XII. *Aphumi castellum a Persis, Acbas a Romanis oppugnatur, & a Persis superuenientibus liberatur. Ingens terræmotus imperio Mauricij adhuc recenti, eiusdemque consulatus, & in populum liberalitas. Ioannis ducis exauctoratio.* 24

XIII. *Philippicus Imp. sororius, Prætor Orientis decernitur. Eius expeditiones. E Perside redeuntes Romani, via aberrant, & extrema siti cruciantur. Captiuos vtriusque sexus interficiunt. Pueri seruati, moriuntur siti.* 25

XIV. *Philippicus Arzanenam regionem suis diripiendam permittit. Ab imitatione Scipionis Romani commendatur. Ægrotat. Cardariganus Monocartum frustra inuadit: latrociniis & incendiis grassatur. Philippicus Byzantium redit: inde rursum veris initio discedit.* 26

XV. *Persarum ad Romanos de bello finiendo legati. Mebodi Legati*

oratio. Locus communis contra bellum. Romanorum recusatio, & ad consligendum cum Persis promptissima voluntas. 27

LIBRI SECVNDI.

I. IZALÆ *montis descriptio; & cur dux Romanus eo se transtulerit.* 32

II. *Cardarigani fastus. Magos consulit: victoria promittitur: in Romanos itur. Romani hostes explorant.* 33

III. *Acierum vtrinque dispositio. Philippicus sacram Saluatoris effigiem circumferens, animorum incredibile robur militibus addit, cohortationem adiungit. Pro victoria Deo cum lacrymis supplicatur, Rogatur dux vti secedat. De incertis belli locus communis. Locus pugnæ, & illi vicina patria virorum illustrium.* 34

IV. *Romani victores spolia legunt inuito duce. Eius strategema. Persarum fuga. Cædes vtrinque plurima. Vox diuina ad Romanos. Persæ fugientes in colle obsidentur.* 35

V. *Stephanus de Persis fugitiuis non deletis se purgat. Conflictus apud castra. Cardarigani infaustum strategema. A Darenis excluditur cum conuitiis. In castris Romanorum falsus rumor.* 37

VI. *Miles Romanus quadruplici vulnere saucius, in castra portatur, fortique animo emoritur. Donatiuum datur militibus. Vulnerati in vrbes proximas, & castella ad curationem dimittuntur. Romanus Persidem incursat.* 38

VII. *Arzanenam Romani vastant. Incolæ sub terram se abdunt: a captiuis produntur: resono pulsu explorantur, & educuntur. Chlomarum castellum Romani obsident. Duces Arzaneni duo ad eos transeunt: locum castello excitando ostendunt.* 39

VIII. *Cardariganus cum manu bellandi imperita in Romanos sese agit. Heraclius cum comitatu suo absque armis speculatum egressus, periculum euadit. Philippicus militem dispersum, ad resistendum hostibus recolligit. Labertas Persa suis ad locum munitum præit. De media valle, seu fossa inter Rom. & Persas, & horum clandestino discessu. Chlomari obsidione Romani abstinent.* 40

IX. *Philippicus inconsiderate fugit. Timor, tumultus, angor in castris: militum fuga nocturna, & misera. Aphumos petunt: ibi ducem fugitiuum dicteriis lacessunt, Persæ eos lento passu insequuntur: in extremos iaculantur. Mula lecticaria ducis feritur. Theodorus neglectæ custodiæ accusatur. Dux redit: castella apud Izalam reficit: Heraclio exercitum tradit: mœstus a bello vacat.* 42

X. *Tigris fluuius describitur. Gesta Heraclij ducis in Perside ad meridiem. Missio militum in hyberna. Morbus Philippici, & exercitus ad Persas denuo vexandos diuisio. Res contra Abaros feliciter, & cum gloria administrata. Chaganus fugæ beneficio seruatus.* 44

XI. *Comentiolus fidei violatæ, timiditatisque reprehenditur. Montis Æmi luculenta descriptio: Hostium transitus inuestigatur. Castus fortuna prospera elatus, Comentiolum deserit: in calamitatem incidit.* 45

INDEX CAPITVM.

XII. *Agmen casti, timore perculsum dissipatur. Capti de Romanis atrocissime pulsantur. Castus, & cum eo multi in potestatem veniunt. Abares in Thraciam vastabundi sese infundunt. Ansimuthus peditatus Thracii Præfectus capitur. Consultatio Comentioli cum primoribus, & ad constanter dimicandum cohortatio.* 47

XIII. *Chiliarchi oratio de hostibus non inuadendis: a paucitate militum, ab accepta recens calamitate. Huic suasori senex miles aduersatur constantissime, & lacrymans audientiam rogat.* 48

XIV. *Oratio senis, qua sententia Chiliarchi vt timida & ignaua refellitur, & Abares armis appetendos consulitur: ipsius hostis, Romanorumque veterum exempla assumuntur, & sententiosa cohortatio adiungitur.* 50

XV. *Persuadet senex: arma capiuntur: in hostem gradiuntur. Ex falso terrore clamor totum exercitum disturbat. Fugit etiam Chaganus. Abarum complures obtruncantur. Chaganus Apperiam castellum adoritur.* 51

XVI. *Busa miles fortissimus, venationi intentus capitur, & a suis nec precibus nec lacrymis lytrum impetrat. Docet Abaros fabricare machinam expugnatoriam: cuius adactu prostratis mœnibus, oppido potiuntur. Beroen irrito conatu Chaganus oppugnat, incolis strenue resistentibus: qui tandem non grandi pecunia obsidionem redimunt.* 53

XVII. *Chaganus a Diocletianopoli, Philippopoli, & Adrianopoli repellitur. Imperatori a plebeiis quibusdam propter Castum & Ansimuthum a barbaris captos maledicitur. Ioannes Mystaco Adrianopolim missus, hostes per hypostrategum vincit. Palabundi fugiunt. Moderatio ducis in victoria.* 54

XVIII. *Heraclius Castrum Persicum oppugnat acerrime. Incolarum in sese defendendis industria. Ipsum, & Mazarorum præterea occupantur. Theodorus ab agricolis ad Beiudaes oppidulum inuitatur. Infestissime oppugnatum, Saperii militis singulari, eximiaque virtute capitur.* 56

LIBRI TERTII.

I. PRISCVS *in locum Philippici surrogatur. Annona militum contracta. Germanus Episcopus Damasci honorifice a Prisco habetur. Cur ab eo Monocartum ductus. Prisci fastus in contemnendo more vetusto. Tumultus in castris duas ob caussas. Imago Christi ad sedandas turbas circumlata. Dux periculum fugit: Detrahi militibus de consueta annona vetat: medicum quærit a quo sanetur.* 61

II. *Tabernaculum Prisci diripitur. Legatus eius ad exercitum. Germanus quanquam multum repugnans, dux cooptatur. Episcopus Legatus spernitur. Statuæ, & imagines Imperatoris deiiciuntur abolenturque. Edesseni Episcopi irrita legatio. Clades Orientis.* 63

III. *Legati ad Priscum. Eorum in militibus placandis infelix conatus. Priscus Byzantium discedit. Aduersus Philippicum rebellio. Persæ occasione vtuntur: Constantinam obsident: a Germano depelluntur. Ari-*

ſtobulus palatii Præfectus milites ad officium reuocat. 64

IV. Martyropolis aditu Romani a Perſis prohibentur. Hoſtes inſequentes dimicatione deuincunt. In Imper. beneuolas mentes accipiunt; captiuis, & ſpoliis eum honorant. Philippici timor. Stipendia perſoluta. Roma Longobardis reſtitit. Mauri in Africa domantur. 66

V. Carcer Giligerdi caſtelli, in quem diuerſi mortales includebantur: vnde ſe & alios per cædem Romani eximunt. Philippicum Gregorius Antiochiæ Antiſtes exercitui conciliat. Perſæ Martyropolim occupant. Sitta dolum machinato, Perſis Romani ſuccumbunt. Philippico amoto, Comentiolus in munere ſuccedit. 67

VI. Comentiolus cum Perſis acie congreſſus, fugit. Heraclii miranda virtus. Aphraates dux Perſicus occidit: Perſæ in fugam vertuntur. Munera Imperatori de præda mittuntur. Ludi ob victoriam Byzantii. Suaniam in Colchis Perſæ inuadunt. Turcarum luxus in auro & argento. Perſis viciſſim tributa penſitant. Præda Suaniæ Babylonem mittitur. Dux, Romanus nomine, a Mauricio in Colchidem miſſus. 68

VII. Romanus reditum molitur: milites placat: hoſtium conſilia indagat. Romani exploratores dolo deluduntur, & torquentur. Varamus prouinciam Romanorum depopulatur; abeuntes ſequitur. Phalanx eius in fuga cæditur. Conflictu totis copiis inito, Perſæ ſuperati, fuga vniuerſi ſalutem petere contendunt. Romani inſequuntur. 70

VIII. Hormiſdas Varamum bifariam dedecorat, a quo contra contemnitur. Armenii Prætore ſuo iugulato, rebus nouis abutuntur operam. Comentiolus turbas componit. Defectionis inuentorem clementia Imper. conſeruat. Ad Perſicas Tragœdias Δραῦκοι. Sarames ad capiendum, vinciendumque Varamum miſſus, ab eodem elephanto obiicitur. 72

IX. Ad tempora Iuſtini iunioris, & Tiberii, propter originem belli Perſici declarandam digreſſio. Belli execratio. Iuſtinus fœdera tranſgreditur. Romani in Perſas, Perſæ in Romanos belli cauſſam coniiciunt. Mendacium Perſarum. 73

X. Marcianus Patricius in Orientem dux mittitur. Tribus millibus Arzanenam deprædatur. Prope Sargathum Perſæ cæduntur. Thebothum caſtellum inaniter oppugnatur. Choſroæ ſenioris in Romanos expeditio. Adormaanes Romanorum loca populationibus miſcet; ſuburbana Antiochiæ ædificia demolitur. Apameam incendio fœdat. 75

XI. Marcianus gradu mouetur: Dara a Perſis capitur. Inducia. Tiberius a Iuſtino collega aſciſcitur. Eiuſdem Iuſtini ad eundem de Imperio legitime adminiſtrando ſapiens & pia paræneſis. 76

XII. Gratulatio populi de Tiberio in collegam aſcito. Eius de pace legatio, & liberalitas. Iuſtiniani ducis laus. Pecuniæ bene collocatæ fructus. Inter Romanos, & Perſas fœdus. Romanorum propter Choſroæ præſentiam trepidatio. 77

XIII. Ducis Romani excellentiſſima concio, qua ſuis acriter, & cum mortis contemptu confligendi ardorem conatur immittere. Fiduciam vincendi ex hoſtium, & ſacrorum Perſicorum deſpicientia auget. Dicit autem inciſe, & membratim, quo dicat vehementius. 79

XIV. Romanus miles pugnam ſitit. Perſæ in hoſtes cum faſtu gradiun-

tur. Ambarum acierum diuersa dispositio: Vincuntur Persæ, & fugiunt. Chosroæ turpis reuersio. Eiusdem lex de Romanis in posterum bello non lacessendis. 81

XV. *Romani Persidem infestam habent. In mari Hyrcano piraticam faciunt. Domum redeunt. Persæ in regem suum contumelioſi. Militaris annonæ apud eos ratio. De pace vtrinque legationes. Romanis in Armenia subactis, pacem Persæ repudiant. Mauricius in Armeniam mittitur: in Persidem irrumpit: febrim habet. Multa castella diruuntur. Captiuorum Persarum ingens numerus.* 82

XVI. *Romani multa loca ad vastitatem redigunt. Iustini decessus, & monarchia in Tiberium translata. Eius encomium. Chosroæ filius Hormisdas succedit: cuius immanitas describitur: causſa subiicitur, ariolorum falsa prædictio. Nequitia dæmonum. Alia Hormisdæ scelera.* 84

XVII. *Hormisdæ superbia. Pacem auersans, tributa postulat. Mauricius Persidem deformat. In Cappadociam abit: in Persidem per solitudinem Arabiæ properat: eum Nomades barbari prosequuntur, quorum infidelitas reprehenditur. Inanis Mauricij conatus. Ad Callinicum oppidum Romanorum victoria.* 85

XVIII. *Ad Constantinam Romani Persas cædunt. Mauricius Byzantium redit, defunctoque Tiberio principatum capeßit. Reditus ad ordinem historiæ, sed prius de Varami patria, genere, fortuna, gestis honoribus, & quo pacto exercitum in regem exulcerarit.* 86

LIBRI QVARTI.

I. VARAMVS *contra Hormisdam exercitum colligit. Eius promissa illecebrosa. In Chubriadanem Inspectorem regium Persarum immanitas. Nisibis diripitur. Ibidem de Hormisda regno exuendo coniuratur. Legati militum ad Varamum. Zaba fluuius. Varami in Legatos benignitas. Hormisdæ ex aduerso casu ira, & insania.* 90

II. *Varamus per hiemem castella oppugnat. Zadesprae peculator carcere solutus, ad hostes transfugit. Pherochanes regis dux Varamo cum precibus dona incassum offert. Varami inuentum, quo copias aduersarias ad se traducit, dum Hormisdam in summum apud eas odium inducit.* 91

III. *Pherochanes a suis occiditur: eius tentorium diripitur. E militum reliquiis Hormisdas custodes sibi facit. Ciuium per vrbes regias super gestis admiratio. Bindoem virum illustrem frater e carcere eripit. Hormisdas in regia inuaditur. Eius ornamenta sumptuosissima. Bindois in illum maledicta. De throno abstractus, in vincula datur. Chosroes filius periculi metu fugit: accepta fide in regnum redit. Hormisdas ad principes Persarum de repub. dicendi facultatem exorat.* 92

IV. *Concio Hormisdæ. De iniuria sibi facta expostulat. Conditionem pristinam cum præsenti, illius delicias cum huius miseriis, & squalore comparat. Ingratos, & impios in se illorum animos increpat. A tyrannis cauendum monet. Chosroen propter mores sceleratissimos regno excludendum, fratrem creandum statuit. Acta sua commendat.* 94

V. *Bindoes orationem Hormisdæ irridet, & in eum, vt multimodis*

sceleratum, dirius inuehitur. Refutat etiam ex quibus sese commendauerat. Tandem capite puniendum pronuntiat. 96

VI. *Conuentus ira percitus in Hormisdam, ante, oculos eius filium necat: reginam uxorem in frusta dissecat: ipsum pupillis adustis excitate multat. Per digressionem res Cabadæ interseruntur: quemadmodum scilicet erepto sibi regno in carcerem missus, inde uxoris beneficio euaserit, regnumque recuperauerit.* 98

VII. *Chosroes in solio cum acclamationibus locatur. Eius in patre captiuo alendo liberalitas: qui tamen omnia, addita verborum asperitate reiicit. Iussu filij usque ad necem fustibus contunditur. Hypocrisis Chosroæ. Varamum donis & pollicitationibus frustra tentat, a quo per epistolam cum fastu scriptam de seditiosis in carcerem reuocandis monetur.* 99

VIII. *Rex ad procerum concessum de litteris Varami refert. Ad iram ab iisdem extimulatur. Eiusdem cautio. Litteræ Chosroæ ad Varamum, quibus fastum eius excusat, culpam in scribam facete transfert, negat se facturum quæ postulet: Spiritus regios ostendit.* 101

IX. *Chosroes contra Varamum delectus agit, duces præponit. Copiæ fluuio separantur. Frustra collocuti, ad velitationes veniunt. Chosroæ timiditas. Varami fidentia. Chosroes suspectos interficit. Noctu inuaditur. Multa cædes editur. Multi ad Varamum deficiunt. Etiam ipse Chosroes fugam init.* 102

X. *Consultat Chosroes, quo se vertat: Christianorum Deum inuocat: frano dimisso, equi gressum sequitur: Circesii a Probo humaniter accipitur: Comentiolo duci eius aduentus, & quid ab Imperatore petat, significatur. Mittitur cum epistola nuntius ad Mauricium, quem ingens inde lætitia occupat.* 103

XI. *Litteræ Chosroæ ad Mauricium. Duo esse Imperia omnium maxima, Romanum & Persicum. Accusatio Varami, contra quem concitatur Imp. & auxilium rogatur.* 104

XII. *Persis proceribus blanditur Varamus: Chosroen quæri, ac vinctum sisti iubet. Bindoes vinculis adducitur. Varami in regno occupando astus: semet regem instituit. Ad præsidiarios Martyropoli eius mandatum. A Mauricio per ducem Comentiolum Chosroes honoratur. Eiusdem impostura.* 106

XIII. *Chosroes ut vafer, & malæ fidei reprehenditur: eum ad se venire Mauricius non vult. Legati Chosroæ ad Imper. Principis Legatio oratio, qua interesse Romanorum, Persicum stare Imperium, præclara disputatione probat. Multa de Alexandri Magni ambitione disserit, & Imp. ad succurrendum regi vehementer incitat.* 107

XIV. *Dicta placent, auxilium decernitur. Mauricij ingenuitas. Captiuos Chosroæ remittit, eumque per Melitenensem, & Antiochenum Episcopos donis, & solatio prosequitur. Chosroæ ad Nisibenos de officio Legati. Varami legati ad Imp. cum promissis reiecti. Satrapæ Varamo, eius moribus importunissimis irritati, necem struunt, & in palatium irruentes, cœpto frustrantur, miserque occiduntur.* 110

XV. *Bindoes euadit: copias Andrabigano educit: Mystaconem de*

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [456]

ſtatu Choſroæ docet, quem armis iuuandum Imperator Myſtaconi commendat. Varami caſus cum lætitia narrantur & audiuntur. Bindoes regiam pecuniam in militem erogat. Niſibim obſidentes ad Choſroæ partes accedunt. Arabia & vrbes vſque ad Tigrim Choſroæ traduntur. Martyropolis Romanis opera Domitiani Epiſcopi deditur. Choſroes vt ingratus caſtigatur. Sittas proditor ignibus crematur. Perfidi Romani puniuntur. Domitianus feſtum diem indicit, concionem gratulatoriam habet. 112

XVI. *Feſtiuiſsima Domitiani concio ob receptam Martyropolim, qua populus ad lætitiam inuitatur; clementia Imperatoris eximie commendatur: exemplum humanitatis Ieſu Chriſti Seruatoris noſtri inducitur, Perſiſque hoſtibus inſultatur. Applauſus populi, & præ gaudio lacrymæ erumpentes.* 114

LIBRI QVINTI.

I. VARAMVS *re cum ſuis deliberata, copias aduerſus Choſroen in diuerſa loca deſtinat. Niſibi conuitiis inceſsitur. Zadeſpratæ nuntij peſsime ibidem accepti, ad Choſroen tranſmittuntur, qui in aduerſa fortuna Sergij martyris opem, cum promiſsione crucis aureæ, lapillis diſtinctæ implorat. Zadeſpraten Roſas a Salchone impulſus, ſtrategemate quodam interficit.* 120

II. *Zadeſpratæ caput, & ſpolia ad Choſroen portantur. Anathonum miſsi ducem occidunt; caput eiuſdem Choſroæ tranſmittunt; qui religionem Chriſtianam prædicans, Mauricioque de ſecundis rebus ſuis ſignificans, auxilium & pecuniam mutuam petit. Comentiolus rogatu Choſroæ abdicatur, cui Narſes ipſius ſtipator ſubſtituitur.* 122

III. *Narſes cum Romano milite, & Choſroe Perſidem ingreditur: Choſroes rex acclamatur: a Darenis honorifice excipitur. Domitiani Antiſtitis ob ingreſſum illius in templum minæ. Veniam petit rex. Templo eiicitur: muneribus regiis a Mauricio ornatur. Perſæ Varamo deſerto, ad eum deſciſcunt. Daram oppidum Imperatori donat. Legatum eius muneratur Imp. ipſumque filii appellatione cohoneſtat.* 123

IV. *Per Singarum Choſroæ aduerſus Varamum delecta manus. Re conſpecta Varamus ad pugnam exit. Procedit vltra cum auxiliis Choſroes. Domitianus milites ad fortiter præliandum, atque ad mortem contemnendam egregia concione inflammat.* 124

V. *Militum pugnandi ardor. Choſroæ cuſtodia Romana attribuitur. Ex Armenia copiæ exſpectantur. Choſroes manipulos, vires hoſtium exploratum dimittit. Bryzacius dux Perſa a Romanis captus, auribus & naſo mutilatur. Choſroes proſperitate ſua lætus, ducem Romanum acuit: duces Romanos atque Perſas conuiuio excipit. Adductus inter epulas Bryzacius illuditur, & interficitur. Hilaritas epulantium.* 126

VI. *Mebodis nuntius ad Præfectum Prytanei de commeatu, & pecuniis ſufficiendis. Theſaurorum cuſtodis fuga. Seleuciæ conditor. Euphratis deſcriptio. Mebodes Seleuciam noctu irrumpens, cædibus promiſcue graſſatur. Cteſiphontæi fama conterriti, deditionem decernunt. Antiochiam Perſarum condidit Choſroes. Juſtinianus eidem regiam extru-*

xit. Mebodis Antiochiam litteræ. 127

VII. Epistola nomine Romanorum ad ciues Antiochiæ Persidis. Fugitiuos, & Varami factionem poscunt. In ducem, & dedititios animaduertitunt. Iudæos quoque tyranni administros trucidant. Qua occasione in Persidem commigrarint Iudæi, eorumque aculeatior vituperatio. Alexandriana locus vnde dictus. 128

VIII. Transitum fluminis Romani præoccupant. Vnde audacia Varamo. Eius speculatores capti rem produnt. In Amisenos irruptio. Ad lacum Varamus Romanis occurrit. Sine pugna abitur. Narses Ioannem monet, ne separatim cum Persis in aciem descendat. 129

IX. Chosroes nuntiis lætissimis afficitur. Exercitus tres in vnum coniunguntur. Chosroes, & Varamus, quantum exercitibus valuerint. Varami insidiæ patent. Barbarorũ clamores & tumultus; Romanorum quies. Ad prælium acies dispositæ. Barbari in montem confugiunt. Persarum temeritas. 130

X. Varami fuga ad loca varia, quem Romani persequuntur. Certamen in campo paratur. Tessera Romanorum AVE MARIA: Pugna describitur. Sex millia Persarum fugientium. In captos Chosroæ sæuitia. Turcæ donantur Mauricio. In frontibus eorum vnde crucis signum. 132

XI. Tabernaculum Varami diripitur. Barbari ex elephantis tela spargentes, Romanis succumbunt. Bestiæ Chosroæ donantur. Spolia leguntur. Disceditur. Chosroæ ob partam victoriam lætitia. Romanos parum gratus domum remittit: ab iis de officio admonetur. Mille custodes corporis Mauricium rogat. 133

XII. De sancta fœmina Golinducha apud Hierapolim. Genus, connubium, ecstasis. Quid a marito propter Christianismum perpessa sit. Altera eiusdem diuinitus illustratio, & de morte mariti vaticinium. Nisibim migrat. A sacerdotibus Christianis mysteriis imbuitur. A magis quæritur: in carcerem diuturnum traditur, inde per angelum liberatur. Hierosolymis sancta adorat: Chosroæ futura prædicit: Hierapoli vita innocentissime exacta, in cœlum abit. 134

XIII. Chosroes Sergio martyri crucem auream, & gemmatam dono fert. Epistola eiusdem de voto suo. Posthabita lege Persica, Siram fœminam Christianam ducit, reginamque renunciat. 136

XIV. Chosroes prolem a Sergio martyre contendit. Cum donis epistolam mittit, qua se voti compotem euasisse narrat, cum singulari erga Sanctum reuerentia, & Christiane prorsus. 137

XV. Tyrannidis Varamo conscii, morte plectuntur: Bindoes in Tigridem proicitur. Fœdus & pax inter Persas & Romanos ex æquo seruatur. Vaticinia Chosroæ de Romanorum Persarumque imperiis. Quæ item Probo Episcopo Chalcidensium prænunciarit. Ad res Europæas regressio. 138

XVI. Mauricius ex Oriente copias in Occidentem reducit. Contra Abares se instruit. Rogatur a proceribus, & Patriarcha, & ipsa Augusta, atque liberis, ne ipse ductet exercitum. Nihil impetratur. Solis defectio. Ventorum rabies. Ad Legatum audiendum in vrbem redit. Ad expeditionem reuertitur. Pie sacra obit. Pauperibus benigne facit. Iter eius a Rompho. A spectro forma suis incursatur. 140

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [460]

INDEX CAPITVM.
LIBRI SEXTI.

I. IN turbulenta poteſtate Perinthum, ſiue Heracleam nauigare contendens Mauritius, Daonium appellitur. Inde Heracleam equo vectus, Glyceriæ martyris templo reficiendo pecuniam elargitur. Monſtrum pueri in Thracia prognatum, eo mandante interimitur. 144

II. Equus Imp. derepente diſruptus moritur. Ex euentis futura mala mœſtus auguratur. Grex ceruorum occurrit. A ſatellitibus inſequentibus plurimi funduntur. Gepidæ hominis in quodam ſtipatore propter ornatum veſtitus trucidando ſcelus nefarium. Tres Sclaui cum citharis capiuntur & examinantur. Quare Sclauorum gens auxilia Chagano negauerit. Eorum ſtudium in muſicis. 145

III. Senatus Imperatorem per Legatos ad redeundum fruſtra inuitat. Per loca paludoſa, ad pontem anguſtum exercitus incedens, eius cura, & ſollicitudine adiuuatur. Ad Anchialum caſtra facit. Propter oratores Perſicos Conſtantinopolim repetit. Francorum rex pro ſocietate tributum poſtulans, nihil agit. Chaganus pactam penſionem augeri poſcens, nec impetrans, bellum mouet: Sclauis naues imperat. 146

IV. Singidonenſes Sclauos incurſant. Chagani voluntate Singidon obſidione liberatur. Nauigia a Sclauis tranſmittendo flumini compinguntur. Priſco Europæi belli adminiſtratio permittitur, qui Saluianum Legatum, ſiue ſubducem legit, & ad clauſtrum præoccupandum mittit. Saluianus conſpectu barbarorum maiore multitudine occurrentium perterritus refugit. Conflictu ad caſtellum Romani hoſtem ſuperant: ſuperueniente Chagano aufugiunt. 147

V. Iter Chagani: Alexandri martyris templum incendit: a Romanis ſpeculatoribus nec flagris extorquere veritatem poteſt: Drizipera adoritur: inde diuino quodam viſo exterritus abit. Priſcus e conflictu ad Heracleam inito, Didymotichum fugit: Zuruli a Chagano obſidetur. Fictis a Mauricio ad Priſcum litteris in terrorem datus, parua accepta mercede recedit. 149

VI. Priſcus miſsione data militi Byzantium reuertitur. Ad Iſtrum Sclauos tranſitu prohibiturus mittitur. Eius iter. Chaganus de pace rupta conqueritur: Se enim bello peti ſuſpicabatur. Priſcus licentiæ oratoris in Imperatore vt fœdifrago inſectando, ac proſcindendo ignoſcit: aduerſum Sclauos arma illa ſuſcepta eſſe teſtificatur. 151

VII. Priſcus ſuperato flumine Ardagaſtum prædonem noctu inuadit. Fugit Ardagastus, pugnat, rurſum fugit, fluuium tranat. Sclaui populatores iugulantur: capti Byzantium mittuntur. Priſcus noua prædarum partitione milites in ſe irritat: factum callide tuetur. Eius oratio, qua de tumultu propter prædam excitato exercitum obiurgat. 152

VIII. Exercitus duci mirabiliter reconciliatur. Locus communis de poteſtate, & efficientia linguæ. Prædæ Byzantium abducendæ Tatimer præficitur. Quid eo factum, & quomodo a Sclauis obuiis præda ſeruata ſit. Ob eam ablatam Imperat. in templo Deo gratias agit: ſupplicationem decernit. Alexandri Centurionis Romani aduerſum Sclauos inextremo huius, & ſequenti capite viriliter adminiſtrata. 154

IX. *Gepida hostium mysteria enunciat, regemq; subita irruptione capiendum suadet. Barbari captiui, iussu Prisci mactantur. Gepida ad regem deludendum operam spondet: donis & promissis a Prisco honoratur. Qua ratione rex barbarus circumscriptus, oppressusq; fuerit. Romani genium placantes veniunt in summum periculum. De Praefectis vigilum, & quibusdam militibus supplicium sumitur.* 155

X. *Priscus trans Istrum hiemare iubetur. Milites tumultuantes, duabus de causis nolunt. Priscus mollit animos, & temperat iras. Quonam modo Gepida Satellitis imperatorij interfector deprehensus fuerit, & vt se mendaciis defenderit. Eius vltimum supplicium.* 157

XI. *Monstra in suburbanis Byzantij. Petrus Imperatoris Germanus in locum Prisci Europae militiae dux declaratur. Priscus cum copiis flumen transit. Chaganus caussam scisitatur: quem sui a bello dehortantur. Eius arrogantiam Priscus per Theodorum medicum sapienter castigat, veteri quadam de Sesostri Ægypti rege inducta historia. Mutat mentem Chaganus, partemque praedae a Prisco postulat. Captiui redduntur. Ob id a Mauricio Priscus reprehenditur.* 159

LIBRI SEPTIMI.

I. PETRVS *dux Prisco substitutus, ad exercitum cum mandatis ab Imperatore discedit. Ob annonam partim in vestibus, partim in armis, partim in auro signato accipiendam miles tumultuatur. Mauricius in concione probris appetitur. Iratos dux lenit, edictumque Imperatoris gratiosum, de praemiis bene meritorum proferens, beneuolentiam exercitus reconciliat. Omissis maledictis Imperator collaudatur.* 166

II. *Seditio Imperatori nuntiatur. Exercitum mille anteambulant, qui cum Sclauis praedam opimam ducentibus pugna congrediuntur. Cuiusdam Romani virtus. Barbari occiduntur. Petrus in venatu crus allisu frangit. Imperat. morarum impatiens, probrose ad eum scribit: audiensque Sclauos Byzantium iter infestum moliri, in Thracia illi remansionem imperat. Eius e loco in locum profectio. A Nobensibus exoratur, vti cum ipsis solemne sancti Lupi martyris agat. Theodoropolim postmodum abit.* 167

III. *Ab Asimitis tum ciuibus, tum praesidiariis honestissime Petrus excipitur. Eximiorum militum aspectu delectatus, ab oppidanis eos impetrare fructra laborat. Saeua lis, cum sacrorum etiam locorum, & Episcopi contemptu enascitur. Denique desiderio frustratus, & probris oneratus, vrbem deserit.* 168

IV. *Mille exploratores a Petro missi, in mille Bulgaros incidunt, quos telis appetunt. Barbari pacem incassum petunt. Romani e praelio fugiunt. Quamobrem barbari fugientes non sint persecuti. De violato foedere Chaganus querimoniam habet, & muneribus placatur. Hostium consilia Petrus explorat: exploratores capiuntur: modus explicatur.* 170

V. *Romani e flumine exeuntes, a barbaris obtruncantur: caeteri ex ipso flumine cum iisdem depugnant. Piragastus occumbit. Barbari caeduntur, fuganturque. Rom. ex aqua penuria calamitas. Indicio barbari cuiusdam fluuio reperto, vires instaurant: ab aduersa ripa hostium iaculis conficiuntur, & e flumine egressi, ab iisdemque deuicti fugiunt. Priscus Petro succedit.* 171

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [462]

VI. *Elogium Ioannis Patriarchæ Constantinopolitani: a voluptatum contemptu: a domitis animi perturbationibus: a ieiuniis: a misericordia in egentes: a studio paupertatis. Eius lecto ligneo, stragulo, penulæ quantum honorem pius Imperator habuerit. Maurorum in Africa rebellio. Carthaginensium metus. Gennadii aduersum barbaros victoria. Ostentum cometæ, & de cometis eruditorum sententiæ.* 172

VII. *Priscus exercitum diminutum offendens, a Petri accusatione suorum consiliis auocatur. Vt Istrum transiit. Chaganus eum super aduentu interrogat. Inter ambos de finibus litigium. De Scythis Caucasæis, & Borealibus digressio: & ibi de victoriis Chagani cuiusdam. Non esse Germanos Abares ad Istrum, & vnde illis hoc nominis. Taugast vrbs nobilissima, & eius incolæ: vicini item Mucritæ laudantur.* 173

VIII. *Vnde Abares in Europa, & qua occasione hoc nomen assumpserint. Ogor gentis 30. myriades a Chagano interfectæ. De Thurum tyranno ab eodem cæso. Legatio Chagani ad Mauricium de suis victoriis. Mons aureus cur ita vocetur. Apud Turcas pestilentia nunquam visa: terræmotus rari: eorum sacra.* 175

IX. *Chagani fœdus cum Taugastensibus. Eorum mores. Fluuius per medios labens. Conditor vrbis huius, & alterius Alexander M. Chubdanensium Principis mors quemadmodum ab ipsius concubinis lugeatur. Plura super Chubdan vrbe. Albi Æthiopes ad Septentrionem.* 176

X. *Chaganus Singidonis mœnia diruit: populum ad hostes demigrare cogit. Priscus in insulam Istri, deinde Constantiolam venit. Chagani de iure finium regundorum violato expostulatoria oratio: in qua officii in pace conseruanda, tuendoque fœdere Priscus serio monetur.* 177

XI. *In vexanda Singidone Chagani iniquitatem Priscus redarguit, eumque ab auaritia dehortatur: & a victoriæ inconstantia, ac mutabilitate rerum terret: & sententias loquitur. Barbarus ira inflammatus, grauiora comminatur. Ad Singidonem liberandam Gudois mittitur. Obiectu plaustrorum barbari se tuentur. Tandem fugam faciunt. Muri deiecti instaurantur. Chaganus aperte fœdus soluit.* 178

XII. *In Dalmatia Chaganus vrbem, & quadraginta castra expugnat. Gudois cum delecta manu ad rem inspiciendam mittitur. Quamobrem per impedita, & inuia loca iter fecerit. Prædam barbaris interemptis recipit. Chaganus mœret. Mauricio, & liberis eius cædes a monacho, strictum portante gladium, a quodam insuper Herodiano prænunciatur.* 179

XIII. *Chaganus Tomeam obsidet, cui Priscus succurrit. In castris hiberna aguntur vtrinque. Chagani singularis, & insperata in commeatu Romanis ad dies sacros sufficiendo liberalitas. Petenti Priscus vicissim donat aromata. Sub iisdem tentoriis pacifice degunt ambo exercitus. Festis transactis separantur. Comentiolus Chaganum contra se venientem timens, retrocedit. Milites ad Iatrum vrbem, velut proditi, probris eum conscindunt.* 181

XIV. *Romani diligentius sese obarmant. Comentiolus de permutatis ordinibus reprehenditur. Eius astus. Rom. fuga. Barbari claustra transitu prohibendo circumsident: a Romanis repelluntur. Comentiolus vt ignauus fugitor Drizziperis ingressu contumelioſe arcetur. Eam vrbem barbari occupant. In templum Alexandri mart. eiusque cineres eorum impietas.* 182

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [463] - -

XV. *Supplicium barbaris propter Alexandrum martyrem diuinitus irrogatum ſæua peſtilentia. Chagani item filii 7. vno die moriuntur: cui calamitoſo hiſtoricus inſultat. Comentioli in vrbem Conſtantinopolim reditu, formido immodica malorum ciues inceßit. Imper. copias ad longum murum defendendum mittit. Suadente ſenatu, legatio ad Chaganum placandum inſtituitur. Eius luctus acerbiſſimus. Romanorum de pace turbata reprehenſio. Conditiones in quas facta pax.* 183

XVI. *Duo portenta, vnum virili, alterum muliebri ſpecie in Nilo conſpecta. Vtrumque accurate deſcribitur, & prius a Præfecto adiuratur. Reprehenſa obiter curioſitate Herodoti, & mentione facta aliorum, qui de Nili portentis ſcripſerunt, de eius incremento ſcripturum pollicetur.* 185

XVII. *Nilus fluuiorum maximus, incertis oritur fontibus. Media æſtate aſcendit. Huius rei cauſſæ ex variis auctoribus: quorum omnium ſententiis improbatis, vnum Anarchidem Gnidium hiſtoricus ſequitur.* 186

LIBRI OCTAVI.

I. SARACENI *Romanorum ſocii Perſidem incurſantes, Babyloniorum fines deprædantur: ob id Choſroes de fœdere ſoluendo cogitat. Mauricii ad eum Legatus inhumaniter habetur, adituque regis diu excluditur. Admiſſus tandem, Choſroen ad pacem reducit, eumque de præteritis docet. Eiuſdem Legati impudens ambitio Imp. grauiter offendit. Comentiolus proditionis poſtulatus, & inciſa accuſatione dux denuo conſtitutus, ad Iſtrum abit, ſeque cum Priſco apud Singidonem conſociat.* 197

II. *Pax inter Romanos, & Abares Imp. iuſſu imminuitur. Comentiolus Viminacii ægrotat. Chaganus fines Romanorum vaſtat: quo mandante, Iſtri tranſitus a quatuor eius filiis cuſtoditur. In ripa certamine edito barbari vincuntur. Comentioli abſentia excuſatur. Barbari vallum Romanorum oppugnant. Nuntius ad duces de periculo. Adeſt Priſcus. Viminacium reducuntur rates. Confligitur, occiſiſque Romanorum trecentis, oppetunt barbarorum quatuor millia.* 198

III. *Alterum prælium cum Abaris. Prudentia Priſci delentur nouem millia. Tertio prælio de ſuperiore loco pugnantes Romani, aduerſarios in lacum, ſeu ſtagnum compellunt, vbi cum Chagani filiis plerique ſummerguntur. Periere ad quindena millia. Quarto prælio ad Tiſſum, ſeu Tyrſum flumen iterum non pauci occumbunt. Fluuio traiecto Romani exploratores quater mille occidunt, Gepidarum triginta millia: & cum captiuis ad Priſcum redeunt. Quinto prælio complures barbari aquis præfocantur: multa millia capiuntur.* 199

IV. *Captiui Chagano petenti Imperatoris auctoritate reſtituuntur. Comentiolus e morbo recreatur. Byzantium ad hyberna profecturus, ducem viæ Traiani apud Nobenſes quærit. Quibus dare abnuentibus, irraſcitur, duoſque capite multat. Monetur de ſene quodam huius viæ gnaro, quicum verba commutat & litigat. Magnitudine frigorum, Romani multi, & iumenta eo itinere pereunt. Philippopoli hiemat. Petrus iterum dux declaratur. Theodoſius Mauricii filius Germani filiã ducit. Tumultus in Imp. ob caritatem rei frumentariæ. Maledicta in eundem, & lapidatio. Clauis audaces deterrentur. Theodoſium generum Germanus chlamyde ſua tegit.* 201

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [464]

INDEX CAPITVM.

V. De templo Virginis Mariæ in Blachernis. Auctores seditionis exilio damnati, altero die reuocantur. Petrus ad Istrum ducens, Plastoli æstatem habet: deinde in angulum Dardaniæ secedit. Cum Apsycho hypostratego barbarorum colloquitur. Vtraque copiæ recedunt. Chagani æstus. Imperator Petro trans Istrum profectionem mandat. Petrus a Bonoso illustri satellite Imp. nauiculas flumini traiiciendo petit, & Gundoim militibus præficit. Is multos hostium perimit, Romanosque in prouinciam redire non patitur. Artos Romanorum socios Chaganus delere cogitat. 202

VI. A Chagano quidam deficiunt, ad quos reducendos varios ille modos inuestigat. Quare Romani vltra Istrum hybernare noluerint. Seditio. Fluuium transmeant, & irascuntur grauissime. Irascitur vicissim Petrus. Eidem per quietem oblata epistola. Castra mouent Romani. Tumultus militaris. Legati militum ad Petrum, de reditu: cui molestus est Imp. 203

VII. Petrus Gundoi de mandati seueritate ex auaritia profecta flens conqueritur. Duces conuocat, litteras exhibet. Miles transire Istrum abnuit. Furor militum, fuga ducum. Phocas Imperator renunciatur. Petrus fugit: Mauricio rem significat. Mauricius nuntium examinat: quid agat nescit: dolore dissimulato, ludos equestres celebrare pergit. Populum bonum habere animum iubet. Venetorum acclamationes. Tribuni numerum vtriusque factionis profitentur. Earum factionum vituperatio. 205

VIII. Legatio Mauricii ad Phocam irrita. Mœnibus Theodosianis custodes apponit. Exercitus ad Theodosium Mauricii filium legatio, aut ipsum, aut eo cedente, Germanum Imperatorem postulantis. Comentiolo vrbis defensio creditur. Germanus Imperatori inuadendæ tyrannidis suspectus, frustra se tuetur: in ædem Deiparæ pro asylo confugit. Eius conditor Cyrus qualis fuerit. Stephanus pædagogus filiorum Imper. ad eum euocandum mittitur. In Sophiæ templum transit. Theodosius vt ob secretum patefactum, fustibus pulsatur. 206

IX. Germanus denuo ad exeundum sollicitatus, Andreæ pii viri hortatu eodem recurrit. Maledicentia populi in Imp. Muris desertis, custodes se ad tumultuantem populum applicant. Cuiusdam Constantini, viri clarissimi domus incenditur. Mauricius cum coniuge, & liberis in fugam se tradit. Populi in eum, & Patriarcham conuitia. Locus communis de leuitate, & stultitia populari. Podagra conflictatur. Filium ad Chosroen pro ope imploranda mittit. Germanus Imperium ambit. Prasinis sibi aduersantibus, Phocam sequitur. 208

X. Phocæ linguis animisque fauetur. Populum cum Patriarcha, & senatu accersit. Detestatio illius, vt hominis improbissimi. Eius simulatio in Germanum. Proclamatus Imp. coronatur. In vrbem magnifice inuehitur. Spargit aurum. Ludi fiunt equestres. Vxori Leontiæ corona imponitur. De loco stationis inter factiones contenditur. Alexander homo nefarius ad litem componendam mittitur. In Cosmam Tribunum est contumeliosus, ac violentus. Eum Veneti vlciscuntur: quorum vox male euenit. 210

XI. Mauricii necem parturit Phocas. Reuocatur ex itinere a patre Theodosius. Mauricii filiorumque in portu Eutropii ad Chalcedonem interfectio. Eius ante mortem præclarissima vox, & Christiano dignissima. Nutricem ipsius infantem pro suo ad cædem supponere non fert. Eius, pro pœ-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [465]

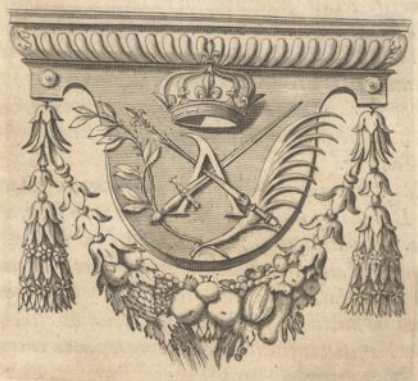
na peccatis ſuis in hac vita irroganda cura anxia. Teſtamentum, quo Imperium inter filios partitur. Domitianus Melitenenſis Epiſcopus eorundem tutor, ab hiſtorico commendatur. 211

XII. *Imperatorum corpora in mare abiiciuntur. Quas comploratione eorum mors publice recitata effecerit. In eoſdem monodia hiſtorici. Capita ad Phocam perferuntur, & in campo militibus ſpectanda proponuntur. Quibus ſuppliciis interfectores, & exercitus rebellis, cædiumque ſuffragator diuinitus interierint. Sub Heraclio duo tantum reliqui. Imperium Romanum in diuturnis poſt necem Mauricii ærumnis volutatum.* 213

XIII. *Phocas Petrum Mauricij fratrem, Comentiolum, & alios interimit. Theodoſius, & Lardys ab Alexandro, tyranni iuſſu trucidantur. Narratio falſa de Theodoſio, quo pacto creditus ſit necem effugiſſe, & diuerſa loca peragraſſe. Statuæ Alexandriæ Mauricii cædem nuntiarunt. Die nono ſuper eadem nuntius in vrbem allatus. Egregia quædam Mauricii præconia.* 214

XIV. *De corpore S. Euphemiæ martyris Chalcedone miraculum, ſudor videlicet ſanguineus in die anniuerſario eius martyrii, qui ſpongiis collectus in vaſculis populo diſpertitur. Quo pacto Mauricius incredulus, fidem cum multis lacrymis habuerit, & ſumma in poſterum veneratione martyrem proſecutus ſit.* 216

XV. *Conſtantinam Imperatricem cum tribus filiabus in priuatas ædes contrudit Phocas: Choſroen de ſua creatione, additis muneribus certiorem facit. Apud Daram Legatus Lilius a Germano præſidii Præfecto ſplendide excipitur, & quid ibi contigerit. Choſroes Mauricii vlciſcendi, bellum Romanis infert. Lilius in Perſide retentus, parum benevole tractatur. Rumor de Theodoſio adhuc viuo tyrannum terret: vnde Alexandrum, vt imperata non exſecutum, ſua manu obtruncat.* 217

DIA-

DIALOGVS AVCTORIS.

ARGVMENTVM.

Hoc non mediocriter festiuo, & erudito sane dialogo, Simocatta noster in Phocam, vt importunissimum tyrannum inuehitur: quo imperante (imperauit autem annis octo) res Mauricij nemo ausus est litterarum memoriæ commendare: ac proinde eius Imperatoris historia ignota posteris, ac velut mortua iacuit. Iacuerunt item bonæ disciplinæ, quæ sub Heraclio demum, Phocæ successore, iterum se palamque ostenderunt. Mirifice laudatur Sergius Patriarcha illius temporis, studiis liberalibus, ipsique historico amicissimus: cuius auctoritate ac voluntate permotus, ad hanc historiam conscribendam videtur accessisse. Fingit, vt mos est dialogorum, Historiam ipsam res gestas Mauricij enarraturam, cum Philosophia sub platano considere. Plerumque enim in dialogis colloquentes, aut disputantes, sessum se recipere, & suas partes sedendo, idque in locis amœnioribus nonnunquam, agere introducuntur: vt imprimis apud Platonem, & eius imitatorem studiosissimum M. Tullium videre est.

PHILOSOPHIA, HISTORIA.

ΦΙΛΟΣ. Τί τοῦτο θύγατερ; ἄγε δή μοι ὃ Α
ἀμφάρημα τοῦτο γλιχομένη μαθεῖν ἀμφίλυσαι, οἷα μήτω νῦν τῇ ἀφελείᾳ οὐ μυθικὴν παραμυθίῃ λαβύρινθον· δυσίμβατα γάρ μοι, & δυσάγωγα τὰ τῆς ἱστορίας προοίμια. ΙΣΤΟΡ. ὦ φιλοσοφία πάντων βασίλεια, εἴγε συμφέρεται ἐμοῦ τε πυθέσθαι, αὐτίκα δὲ διδάσκεσθαι, ἀποκρινοῦμαι ὡς ἔχω σαφέστατα. μηδὲν γὰρ ἄγνωστον ἔχοιμι καλόν, ὡς ἐμοί γε καὶ τῇ Κυρηναίᾳ δοκεῖ. ΦΙΛΟΣ. ἡδέως ἐρήσομαι ἐγώ, ὅπηπερ καὶ ὅπως ἔδης καὶ τελίτω ἀβέβαιος, ὦ θύγατερ. ἐπίσχε δὲ τὸν λόγον πάλιν ἡμᾶς, & οἷα χαλινῷ τινι προσέχουσα σιωπῇ αἰσχρούσθω ὃ τῆς ἀπιστίας ἐπαγωγότατον, μὴ πούᾳ φαντασία τις τερατισμάτων ἡμᾶς φέναχίζηται. πολλοῦ γὰρ τοῦ χρείου ἐστὶ δυσκλὴς, ὦ παῖ, ὅτε ὅτου εἰσήρρηξε τῇ βασιλίδι αὐλῇ ὁ Καλυδώνιος τύραννος, σιδήρῳ αὐτοφόρητος, μιξοβάρβαρος δῆθεν πος, τὸ κυκλώπειον γένος. ὁ τῆς σώφρονος ἁλουργίδος ἀσελγέστατος κάθωρος. ὦ βασιλείας οἰνοφλυγίας ἀγάλισμα. ὃ γὰρ ἕτερον σιωπήσομαι, αἰδοῖ τῆς ἐμῆς ἡλικίας, τῆς τε τῶν ἀκουόντων σεμνότητος. καίγὰρ δὴ ποτε τῆς βασιλέως τοιᾶς ἀζωστρακίσθην, ὦ θύγατερ, καὶ τῆς ἀττικῆς ὑπερβαίνειν οὐκ ἐῶ, ὁπότε τὸν ἐμὸν βασιλέα Σωκράτην ὁ Θρᾷξ ἐκεῖνος διώλεσεν Ανυτος. χρόνῳ δ' ὕστερον Ηρακλείδαν διέ-

PHIL. Quid hoc filia? age, mihi discere cupienti hanc dubitationem exime, tanquam filo quodam dilucida explanatione per labyrinthum non fabulosum me dirigens. Sunt enim huius spectaculi vestibula ac procœmia mihi pene inaccessa, parumque me pelliciunt. HIST. Hem philosophia, omnium artium regina: si modo & me interrogari, & te doceri decet, pro intelligentia respondebo: nihil quippe incognitum ducendum est pulcrum, mea quidem, & Cyrenæi sententia. PHIL. Libenter interrogarem ego, vbi, & quomodo nuperrime reuixeris, filia. Sed reprimit me, & quasi quodam fræno ad silentium inhibet, ac retroagit, quæ me totum occupauit increB dulitas: ne forte prodigiosa species aliqua nobis illudat. Iam pridem enim mortua es, filia, ex quo videlicet in aulam imperatoriam irruit tyrannus Calydonius, ferro communitus, homo semibarbarus, de Cyclopum genere, in modesta purpura centaurus petulantissimus, qui de regno ebrietatis certat: aliud enim fœdius tacebo, tum modestiæ meæ, tum grauitatis audientium rationem habens. Ego quoque tunc e porticu imperatoria in exilium missa sum, filia, & in Atticam ingredi non licuit, quando regem meum Socratem Thracius ille Anytus perdidit. Tempore intercedente, Heraclidæ me

seruarunt, ditionemque mihi meam restituerunt: & palatii scelus procul remouerunt. Sane tandem & in templa Imperatorum me receperunt, & vocibus meis regia personat, eademque, vetera nimirum & Attica, modulor cantica. Meæ igitur res sic bene habent. Tibi primo, gnata, quis, & quomodo salutem attulit? HIST. An tu, regina, non nosti totius orbis Præsulem & Antistitem? PHIL. Equidem noui: est enim amicus meus peruetus, & thesaurus familiarissimus. HIST. Habes igitur, regina, ad id quod quæsiuisti responsum ex tempore. Rem exoptabilem ille in vitam reduxit, meque tanquam e sepulcro aliquo taciturnitatis recuperauit; & vt Alcestin aliquam viribus alicuius Herculis malorum depulsoris resuscitauit. Adoptauit autem me excelso animo, splendida veste operuit: & monili decorauit aureo: & hunc crobylum, siue plexum capillorum in vertice, cicada ex auro insidente, diuinus hic vir exornauit, & qua vides ratione illustrauit, stabilemque mihi sedem beneuole propositi, & libertatem omni periculo vacantem conceßit. PHIL. Miror Antistitis ingentem animum, quo tam alte in recte factis ascendit, & in summo fastigio diuinæ scientiæ sese collocauit: & vsque ad apicem virtutum progressus est: omnesque sub sole prærogatiuas consectatur. Cui vita est, omnimodis optimæ, & cultissimæ artes. Nec enim vel terrenum ornatum inornatum manere vult. Ita fruar meis amatoribus. Quæ corpus non habet, in terris philosophatur, & commentatio corporata cum hominibus vt homo versatur. HIST. Pulcerrime tu encomiorum coronam contexuisti. Sed, si placet, ad platanum istam paulum consideamus: est enim excelsa, & ad locum opacandum patulis diffusa ramis bellissime. PHIL. Ipræ igitur, filia, & proœmium ceu carceres quosdam narrationi ad audiendum iucundæ prætexe. Ego tibi animum adhibebo: non (velut Ithacensis Vlysses) obturatis auribus, Sirenicasque narrationes auscultabo. HIST. Obtemperabo, regina, historiæque lyram pulsabo. Esto tu mihi plectrum maxime musicum: es enim scientiæ, & eloquentiæ Oceanus. In te omnis gratia, ἀπ᾽ ἠόος τῶ πεῖπόντος ἀπείρητος ἐστεφάωται, *velut in insula, quam immensus,* (vt est apud poetam) *pontus circumdat.*

Patriacharum Constantinopolitanorum superbia, qui in eâ vrbem sede imperii vniuersalis & œcumenici translata, se quoque œcumenicos dici & haberi arrogantissime concupierunt. Eorum dux fuit Ioannes, in quê acerrime inuehitur S. Gregorius epist. 76. 77. 78. lib. 4. Et rursum ep. 69. lib. 7. Vixit autem Ioannes ille Mauricio Imper. quo & Gregorius.

σωσθῆ, καὶ τῶ πολιτείαν ἀπέδοσθο. τότε ἄλλος τῆ βιαιοτέρων ἀπεδιοπομπήσατο. ναὶ δῆτα καὶ τοὺς τὰ βασιλέων τελθῆν εἰσάκουσθο, καὶ τὰ λαλᾶ τὰ βασίλεια, καὶ ταῦτα δὴ τὰ ἀρχαῖα & ἀττικὰ μουσουργῶ κελαδήματα. ἐμοὶ μὲν δὴ ταῦτα οὕτως ἔχῃ καλᾶς. σὶ δ᾽, ὦ γύγατερ, πῶς, καὶ ὅπως σωτήριος γέγονεν. ΙΣΤ. μῶν οὐκ οἶσθα, βασίλεια, τὸν μέγαν τῆς ἀπθυπαχθεν οἰκουμένης ἀρχιερέα καὶ πατριάρχην; ΦΙΛ. πθῦ μὰ δῶν, ὦ γύγατερ. φίλος ἐμὸς ἔσᾶτ παλαιότατος, & ἠσπασμὸς οἰκειότατος. ΙΣΤ. ἔχῃς οὖν δῶν ὦ βασίλεια, τὸ ζητούμθον αὖθημέριον. ἔρμηνον οὐκ ἔνθους ἀνέψυχωσεν, ὥσπερ ὁκ τᾶ Φοίνικος τὸ ἀλογίας αἰανᾶ θάνατον, οἷάπερ ἄλκιν τινα, ἀλεξικάκου νιὸς Ηρακλέους αἰανᾶ σπάνθος ῥώμη. εἰσποιήσατο δὲ μεγαλοφρόνως, πεπαίδαλέ τε & ἐόδῆτα φαιδρὸν, & χρυσία κατακόσμησεν ὅρμῳ. πίνδε κρόκυλον ἔχοντα, τετίμηκε δ᾽ ὁ ἄνηρ αὐτᾶ χρύσεος ἔντα ἐφεζόμθνος, ὁ ἱερὸς οὗτος καταγλάϊσε, τῶτε πρόσωπα συλλογισμῶ, ἐλάμπρυνε. βῆμα τε πεπόηκεν ἀμέμπτως ἱδρυθμόν, & πρόφρονα ἀκίνδυνον. ΦΙΛ. ἄγαμαι, γύγατερ τᾶ μεγαλονοίας τᾶ ἱερομάκτου ἐγὼ, ὁπόσης κατορθωμάτων ἀναβάσεως ὑπερβέβηκε, τᾶ ὑψηλοῦ τῆς θεολογίας ἀκρώρεσιν πεπηγὸς ἵδρυθμος ὑπό τε τὸν κολοφῶνα τᾶ ἀρετᾶ τῆ ἀπτοίας πεποίηθμος, καὶ τᾶ κατὰ σκοπὸν πλεονεκτημάτων αὐτέχεται, καὶ βίος αὐτᾶ οἱ πάμπαιστοι λόγοι. οὐκ ἐθέλῃ γὰ οὔτε τὸν πεζὸν κόσμον μόνον ἀκόσμητον. οὕτως ἀναίμων τῆ ἐμῶν ἐρασῶν. ἡ σώματος ὀκτὸς φιλοσοφεῖ ὑπὸ γῆς, ἡ θεωρία, σωματωθεῖσα, μετᾶ τῆ ἀνθρώπων ὡς ἄνθρωπος διατρέφεται. ΙΣΤΟΡ. καλλιστά γε βασίλεια τῆ ἐγκωμίων τὸν στέφανον ἔπλεξας. ἀλλ᾽ εἴσοι δοκεῖ, πρὸς ταυτὶ τὸ πλάτανον καθίσωμθν μικρόν. ἀμφιθαφὲς γὰ τὸ δένδρον· τῆτε ἄγαν τὸ ὕψος, καὶ τὸ σύσκιον πάσκαλον, ΦΙΛΟΣ. πρᾶγε δῆτα, ὦ παῖ, καὶ βαλλίδα ἐνά τῆς διηγήσεως ταῖς φιλοκρόμασιν, ὥσπερ ὀντῆ πρέποιμον. ἐγὼ δέ σοι ὑπήσω τὸν νοῦν, οἷός Ἰθακήσιος, μὴ ἀμβύσασα τὰ ὦτα· καὶ σῳλωμάτων ἀφηγημάτων ἀκούσομαι. ΙΣΤΟΡ. ταινδροιῶ πειθαρχήσω, βασίλεια, πλώτε τῆς ἱστορίας λύραν ἐνάξομαι. ἔσο δέ μοι πλῆκτρον αὐτὴ μουσικώτατον, ὠκεανὸς γὰ ὑπάρχεις ἐμῆς ἔφυς, καὶ λόγων πῆς. ἐν σοὶ τε πᾶσα χάρις, ἅτε νῶσος, πλῶ πέρι πόντος ἀπείρητος ἐστεφάωται.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [466] - 2

PROOEMIVM EIVSDEM,

De excellentia & vtilitate historiæ.

ΔΕΙ μὴ μόνον τῆς ἐκ φύσεως ἀγαθοῖς, ἀλ- A λὰ καὶ οἰκείοις διὰ μαθημάτων κατακοσμεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον. ἔνεστι γὰρ λόγος αὐτῷ χρῆμά τι θεῖον καὶ ἀξιάγαστον. οὕτω καὶ θεὸν αἰδεῖσθαι, καὶ σέβειν μεμάθηκε, καὶ τὰ τῆς οἰκείας εὐσπλοΐας τῷ σώματι ἐξεύρεσθαι φύσεως, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀθανασίας τῷ συστάσει ἐκ ἠγνόησεν. ὑπηρέτει λόγῳ καὶ πρὸς ἑαυτοὺς συνβιοῦσιν ἀνθρώποις, καὶ ἐκ τῆς ἔξω παρουσίας ἐπ' αὐτὸν τὸν νοῦν εἰσκυκλήσαντες, ἅ τε περὶ τῆς σφῶν αὐτῶν δημιουργίας ἀπελίττουσιν ὄργια. πολλὰ μὲν οὖν ἔστ' ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις δεδώρηται, καὶ συνεργὸς ὅδε τῆς φύσεως ἄριστος. ἃ δὲ ἐκείνη διέλειπε, λόγος τετελεσιούργηκε βέλτιστα. ἃ μὲν εἰς ἡδὺ ἐγκαλλωπίσας, ἃ δ' ἐς B χρῆσιν ἡδυώδη. ἕνια πρὸς ἁφὴν ὑγρώσας ἢ μαλακίσας, ἄλλα πρὸς ἀκοὴν μουσουργήσας, τῇ τ' ἀπηχήσεως ἴυγγι, κατακηλῶν τὴν ψυχὴν, καὶ πρὸς τὰ ἀκούσματα μεθελκόμενος. ἢ οὐχὶ καὶ τεχνῶν ἔστ' σοφιὴς πιθανώτατος; ὃς ἐείου μὲν ὑήτειον ἰσουργήσας χιτώνιον, ἐκ δὲ ξύλων γεωργὸς μὲν τεκταινόμενος ἐχέπλιν, πλωτῆρσί τι κώπιν, τῶπτε γραπιώτην πέλτην, καὶ χέρρον ἀνδρῶν πολεμικὴν ἀμυντήρια. ἀξιολογώτατόν τε πάντων, τὸ τῆς ἰσοτείας διέθετο πολυπτερώτατον, ἀκτὴν μὲν ὄδυσμα, τῇ δὲ ψυχῇ παιδοτρίειον. ἔστιν γὰρ πᾶσι φιλοπευθέσι ψυχαῖς ἔνεστιν ἰσοτείας ἐπαγωγώτερον. ἱκανὸν δὲ τῦ τεκμηριῶσαι C ὁμηρικῆς τι δέλτου δίπτυμα, ὅτι τῷ Αλκινόου τῦ βασιλέως αὐλιὼ ὁ τῦ Λαέρτου παῖς ἔναλος ἐκ τῦ θαλασσίου κλύδωνος ὅτι τῷ ἤπτιεον ἐκβεβαθεὶς, ὀξενίζετο, καὶ πολλὴ ἀμφὶ τὸν Οδυσῆα φιλοφροσύνη παρεκέχυτο. παρῆγεν γὰρ ἐῶ γυμνῷ, καὶ τετευχεμένῳ τὸ σῶμα συμφορᾷ ναυαγίας ἐαθῆτα λαμπρῶν ἐμπορήσασθαι. ἐπιὼ δ' αὐτῦ καὶ κοινὸν τῆς βασιλέως παπίζης ἀξίωμα. καὶ οἷον τῦ ἐπήνυσι πρόκειτο καὶ γλώσσης ἐλευθερία, καὶ δικημάτων ἐκθέσεως ἄδεια. τοῖς δὲ Φαίαξι οὕτω τὰ τῆς ἰσοτείας ἐπήφερεν, ὡς χαίρειν εἰκότως τῦ πότου, καλὸν εἶναι δο- D κεῖν τὸ συμπόσιον, καὶ ἀγασιᾶν τὰ ὦτα, καὶ κηλεῖσθαι θουριδίως τὸν ἀοιδόν, ὃ τῦ μήκει μηδαμῶς τῆς δικηγόρου ἀπεικαίεσθαι. καὶ ὅτι τὰ πολλὰ τῶν ἀφικνημάτων κατηφεῖς εἶχε τοὺς ὄψις, NON ex bonis tantummodo natura insitis, verum etiam ex inuentis ab se, excogitatisque rebus cohonestari, & exornari hominẽ consentaneum est. Possidet namque rationem, diuinum quiddam & admirabile, cuius beneficio Deum venerari, ei vota & preces adhibere, conditionem suam perinde vt in speculo intueri, quemadmodumque fictus atque coagmentatus fuerit, probe didicit. Proinde ratione & intelligentia in semet conuersi mortales, & ab exteriorum circumspectu in ipsam mentem, ceu gyro quodam delati, fabricationis suæ mysterium euoluunt. Hæc igitur, ratio, inquam, multa nobis ornamenta comparauit, naturæ ipsius operum ac laborum socia, & adiutrix præclarissima. Etenim quæ illa intermittit, & in quibus deficit, hæc quam rectissime perficit, & absoluit: alia quidem ad aspectum venusta reddens: alia ad gustatum condiens: quædam ad tactum solidans, aut emolliens: nonnulla ad auditionem musicis numeris distinguens, sonorumque illecebris pectora demulcens, & ad commodandas aures alliciens. Quid? an non hæc artium quoque vulgarium, & in medio positarum repertrix est probatissima? E lana nimirum elegantem contexit tunicam: e ligno agricolæ stiuam, nautæ remum, militi peltam, & scutum fabrefacit. Verumtamen nihil præstabilius ex omnibus, quam multifariam historiarum cognitionem instruit, quæ & auribus oblectamentum, & animis quædam discendi officina est: quando non aliud quidquam mentibus cognoscendi amore flagrantibus æque blanditur: id quod narratio quædam Homerici poematis ad fidem faciendam satis apposite cuipiam probauerit. In regiam Alcinoi regis Vlysses paulo ante vastis fluctibus in littus proiectus, hospitio susciputur, mirificaque comitate, & beneuolentia tractatur. Illico enim nudum eius corpus, & ex naufragio sale tabentes artus veste splendida cooperiuntur; regia mensa dignatur: & libertas loquendi, quæque vellet commemorandi potestas homini ignoto, ac peregrino conceditur. Phæacas porro tanta iucunditate ipsa casuum expositio perfundit, sic eos detinet, vt poculorum immemores, conuiuium in theatrum mutauisse videantur, aurestque arrigant, & ab ore viri illius contemplabundi pendeant; nec ex narratione, tametsi longa, tædium vllum sentiant; quamquam tristia multa referat,

periculorumque grauissimorum, quæ sub- A μειζόνων γὰρ κινδύνων ἐμπειρίᾳ πεπεῤῥῆ τῇ
ierit, commemoratione cœtum illum con- στωικοσίᾳ. λίγνον γὰρ ἀκοὴ, καὶ ἀκόρεστον, ἐστω-
uiuantium velut inundet. Aures namque, μυθῶν λόγων παραδέξον. ἔτλην ἄρα καὶ τοῖς ποιη-
cum sermone quopiam de rebus nouis, & τὰς ὅτι παιδεία πεφῶτες ἐνδυσκιμόσυνας
admirandis, tanquam epulis accipiuntur, ἔστι θαύσσθαι. παρεμβεύοντες γὰρ οὔπω τὰς
liguritorem imitantes, auidæ insatiabilesque reperiuntur. Quam ob causam etiam τῶν ἀνθρώπων ψυχὰς φιλοίστορας, καὶ πρὸς
poetas eruditione principes celebre ad μάθησιν ὀρῳώσας ἀεὶ, καὶ ξένων διῳώσας δη-
posteros nomen consecutos videre licet. γημάτων, τεχνουργοῦσιν αὐτῶν μυθολόγημα,
Qui hominum ingeniis, sciendi cupidis, καὶ παρεβάλλουσι φεῶσιν τῶν πλάσματι. ῥυθ-
& ad discendum mire semper inclinanti- μῷ δὲ τὸ ψεῦδος, ξυμμίξοισι, καὶ μέτροις οἷα
bus, nouarumque narrationum sitientibus κεροῖς ἡλκτηρίοις ἵνα τὸ πρόσθυμα καλλωπί-
sese accommodantes, artificio quodam ζοισι, καὶ ξυαύτῳ ἔχῃ ἡ ψυχαγωγία πλὴ
fabulas ipsis, seu figmenta procudunt, B δύναμιν, ὡς καὶ θεολόγων εἶ) νομίζεσθαι, καὶ
quæ scita & ornata elocutione conue- περὶ ἐκείνοις φοιτᾶν ζοῖς θεοῖς, καὶ τὰς ἐκείνων
stiunt, numeros quasi quædam pigmenta, γλώτταις παρεγγυοῶ ζοῖς ἀνθρώποις τὰ οἴ-
& fucum illinunt, & portenta sua carmi- κοι, καὶ εἴ τί ποτε τῶν σφῶν αὐτῶν βίῳ σπεύτυ-
nibus, vt cestis seu cingulis quibusdam ad χεν ἀνάρμοσμα, ἢ δυσχήμα. ὀκνῶ ἐρη-
delectationem appositis decenter circum- σέ ὡς κοινῶ ἀπάντων ἀνθρώπων πλὴ ἰσχείαν
dant. Tantumque voluptas ea valuit, vt διδάσκαλον, ἐλπηνυλάκων, οἷς τε ἐλῳρτέον,
etiam Theologi haberentur, & dii im- καὶ ἃ προπέον, ὡς μὴ σπωίσσοντα. ἐμφερησά-
mortales ad eos ventitare, eorumque lin- τοις τε ζοῖς ῳρατηγοῖς δι' ἐκείνης ἔστιν ἰδεῖν. ζαῖ-
guis domestica sua, & si quid aliquando τειν γὰρ δύναμεις ὑπίσαται, ὅπως τε λόγοις σο-
faustum, infaustumve sibi contigisset, ho- φίζεσθαι δεῖ τὸ πολέμιον, καὶ ταῖς μὴ τῶν ἄλ-
minibus pandere crederentur. Quod cum λων συμφοραῖς πεσμηκεσίοις σφᾶς αὐτοὺς ἀ-
ita sit, historiam communem generis hu- C παῤῥάξαι, ζοῖς πεσσφαλείσιν ἑτέροις ἐκεί-
mani magistram atque doctricem iure di- νοις ἰθύνουσα. ταῖς δ' αὖ πάλιν ὑπερβολαις, βύ-
xerim, præeuntem nobis, ac præmonstran- δαμονεσέροις ἀπέδιξε, μικραῖς ἀφορμαῖς με-
tem quæ capessere, & quæ vt inania, ni- γάλας ἀρετῶν κορυφὰς ἐπαυξομένους. καὶ τῶν
hilque profutura aspernari debeamus: a μὴ ῳρεσθύτη ἡγεμονὸς τὶς ὅτι καὶ βακτηρία·
qua condocefactos duces militares, pru- τῶν δὲ νέῳ παιδαγωγὸς κάλλιστος καὶ σωφρονέ-
dentissimos euasisse in confesso est. No- στατος, τῇ πολυπειρίᾳ πολυοδοῦ πως τὸν νεώτερον,
uit enim ordines disponere, & qua via ho- καὶ πεφθάνουσα τῷ χρόνου τὰ κατ' ὀλίγον μα-
stem callide circumuenias. Iisdem per θήματα. πρὸς ἓν ὅπαδραμοῦμαι κάντος, εἰ
euenta aliena procurationem, & cautio- καὶ μεῖζον ἢ κατ' ἐμὲ τὸ ἐγχείρημα, ἀφ' τὸ
nem maiorem inserit, perque aliorum fru- τῆς λέξεως ἀληνὲς, τῶν τε νοημάτων τὸ ἀδρα-
strationes, & offensiones tutiore itinere νέσατον, τῆς τε τοῦ λόγου σωθήκης τὸ ἀκελ-
illos ducit. Similiter secundis aliorum D λές, τό τε ζοῖς οἰκονομίας ἀτεχνόπεπον. ἐιδέ
successibus beatiores efficit, dum eos oc- πω ἀνῆκεί τι τῶν ἐκτετησυλθόων φαεῖν, τύχῃ
casionibus non magnis ad magnarum vir- ζινὶ πεσσαπλέσθω· μὴ γὰρ ὀπίσθιμη τὸ αἴ-
tutum fastigia prouehit. Ac senibus qui- τιον.
dem manuductrix, & baculus, adolescentibus pædagoga, & institutrix optima ac sapientissima est, peritia multa quandam iis canitiem concilians; & quæ procedens tempus paulatim eos doceret, ea ipsa docendo anteuertens. Cui ego quoque studium, & operam meam dicabo, quanquam maius onus capessere me intelligo, quam istis humeris sustinere possim, quandoquidem nulla mihi suppeditat verborum dignitas, nulla sententiarum grauitas, nec orationem belle ac festiue contexere scio, & eius œconomiæ, artificiique sum rudissimus. Quod si quid eorum quæ referemus, cum lepore, & venustate expositum videbitur, id a fortuna quadam, non a scientia mea profectum existimetur.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [470] - 4

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ
ΛΟΓΟΣ Α'.

THEOPHYLACTI
HISTORIARVM
LIBER I.

PHOTII CONSTANTINOPOLITANI
in eundem librum Synopsis, siue Summa.

ΑΡΧΕΤΑΙ ὑπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Μαυρικίου, καὶ κάτεισι μέχρι τῆς Φωκᾶ ἀναῤῥήσεως. ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ λόγῳ διέξεισιν ὅπως ὁ Μαυρίκιος ὑπὸ Τιβερίου τοῦ βασιλέως ἀναγορεύεται βασιλεὺς, Ἰωάννου κατ' ἐκεῖνο καιροῦ τῆς Κωνσταντινουπολιτῶν ἐκκλησίας προεστηκότος. ὅσα τε εἰς νουθεσίαν εἶπε Μαυρικίου, Ἰωάννῃ τῷ κοιαίστωρι χρώμενος ὑπουργῷ τῶν λόγων, ὃς πρός τε αὐτὸν Μαυρίκιον, καὶ τὸν δῆμον, τὴν ἐν τῷ λόγῳ πρόοδον ἐπάχθη πληροῦν τοῦ βασιλέως. ὅπως τε αὐτῷ τὴν θυγατέρα κατηγγύησεν, ὅπως τε τῇ ὑστεραίᾳ τῆς Μαυρικίου ἀναῤῥήσεως ἐτελεύτησε· καὶ ὡς πρὶν ἢ τελευτῆσαι αὐ-

A

B

A B Imperio Mauricii orditur historicus, & vsque ad promulgationem Phocæ successoris eius narrationem pertexit. Percenset primo libro, quo pacto Mauricius a Tiberio renuntiatus sit Imperator, Ioanne id temporis Ecclesiam Constantinopolitanam administrante: quæque eundem inauguraturus admonuerit, interprete adhibito Ioanne Quæstore, quem vt cum ad Mauricium, tum ad populum coram præsentem nomine suo verba faceret, ipsemet delegerat. Quomodo eidem Mauricio filiã suam desponderit, ac postera luce e custodia corporis euolarit. Quale visum ante mortem ei obla-

tum, istanc vocem dederit, [Hæc tibi, Tiberi, τρισάγιον (ter sanctum numen) dicit, tyrannica impietatis tempora te imperante non venient.] Erant hæc nimirum alicuius tragœdiæ, calamitatisue prænuntia; nempe tyrannidis, quam sceleratus, & cruentus ille Phocas arripuit. Præterea quemadmodum cum Abaris, qui non ita pridem Sirmium ditioni suæ subdiderant, Mauricius fœdus composuerit, pactus, in annos singulos iisdem octoginta millia in veste & argento a mercatoribus soluturum. Verum pensio ista ne ad biennium quidem cupiditati & auaritiæ barbarorum satis fuit: siquidem Chaganus eorum Princeps, vti vicena milia adiicerentur postulauit. Eo postulato reiecto, fœdus infirmatur. Singidon, Augusta, Viminacium vrbes subiguntur. Anchialo oppugnatio admouetur; Elpidius, & Comentiolus ad Chaganum legati, indigne accipiuntur, quod hic videlicet hominem liberius compellauerat. Anno ab hoc altero Elpidius iterato ad Chaganum super vicenis aureorum millibus addendis mittitur, & cum Targitio quodam ex Abaris Byzantium redit. Comentiolus contra Sclauinos siue Sclauos dux creatus, rem cum virtute gerit. Chaganus propter Barcolabram magum fœdera denuo cōfundit. Cumque Abares complura Romanorum oppida depopularentur, multisque locis vastitatem inferrent, Targitius in insulam Chalcitidem ad senos menses relegatur. Romanorum, Persarumque ad Nymphium flumen conflictus. Mauricium in-

A τὸν, εἶδεν ὄψιν, λέγουσαν αὐτῷ. τά δὲ
Οι Τιβέριε, τὸ τρισάγιον λέγει. ἡ τύ-
εαννοι τῆς ἀσεβείας ἐπὶ τῆς σῆς βασι-
λείας οὐ φοιτήσουσι χρόνοι. ὧν δὴ ἄρα
ἐκεῖνα τραγῳδίας τινὸς προαγόρευσις
τῆς αὐτὰ (W) παλαμναίῳ (W) Φωκᾶ ἀνα-
σουργοῦ τυραννίδος. ἐπὶ δὲ καὶ ὡς πρὸς
Ἀβάροις ἤδη μικρῷ πρόσθεν τὸ Σίρμιον
πολιορκήσαντας Μαυρίκιος σπονδὰς
ἔθετο, δυὰ ἔτος ἕκαστον τοῖς βαρβάροις
σταθμὸς ἑξηκοντάβαλλεσθαι δὶ ἐμπο-
B ρείας ἀργύρου τε καὶ ἐσθῆτος χρυσοῦ χιλιά-
δας π'. αἱ μέχρις ἐνιαυτῶν δύο διήρκεσ
ὑπὸ τ βαρβαρικῆς ἁπλησίας λυθεῖσαι.
εἴκοσι γὰρ χιλιάδων χρυσοῦ ὁ βάρβαρος
προσθήκην ἐζήτει. ἐξ οὗ λύσις γέγονε τ
σπονδῶν. καὶ ἁλίσκεται ὑπὸ τῶν βαρβά-
ρων Σιγγιδὼν ἡ πόλις & Αὐγούστε, καὶ τὸ
Βιμινάκιον. πολιορκεῖται δὲ καὶ Ἀγχία-
λος πόλις, καὶ προσβάλλονται ἐλπίδι
C καὶ Κομεντιόλῳ Ῥωμαίων πρέσβεις
πρὸς (W) τὸν Ἀβάρων Χάγαν (W), καὶ
ἀπρεπῶς, ἅτε δὴ Κομεντιόλου, παρ-
ρησιασαμένου πρὸς (W) βάρβαρον. τὸ
δὲ ἐπηβωμένου ἔτους πάλιν Ἐλπίδιος
πρὸς (W) Χάγανον διαπρεσβεύεται ἐπὶ
τῷ καὶ τὰς εἴκοσι χιλιάδας προσεπιθεῖναι.
καὶ λαβών Ταργίτιόν τινα ἀπὸ τῶν Α-
βάρων εἰς Βυζάντιον ἦκεν. στρατηγὸς δὲ
* προαιρεθεὶς Κομεντιόλος κατὰ Σκλα- *al. aia-
D βίνων εἰδράλαβησε. καὶ ὅπως πάλιν ὁ Sclis
Χάγανος τὰς σπονδὰς συγχεῖ· καὶ περὶ Βο-
σπολόβρα τ μάγου. πορθήσεις τ πλείστων
πόλεων Ῥωμαϊκῶν ὑπὸ τ βαρβάρων.
ἐπεὶ γὰρ (d) Ἀβαροι πολλὰ τῶν Ῥωμαίων
ἐληίζοντο, Ταργίτιος εἰς Χαλκίτιδα νῆ-
σον ἐξορίζεται, μηνῶν ἓξ τῇ ἐξορίᾳ πα-
ραπεμπόντων. εἶτα τὸ πόλεμον διέξεισι τ
Περσῶν καὶ Ῥωμαίων, (W) ἐπὶ (W) Νυμ-
φίον ποταμόν· τόν τε γάμον Μαυρικίε,

καὶ Κωνσταντίνης τῆς Τιβερίου θυγατρός. A ter & Constantinam Tiberii filiam nuptiarum sacra obeuntur. In ipso primordio Imperii Mauricii exortum in foro incendium. Miraculum conchæ, seu peluis Glyceriæ martyris. Paulinus præstigiator deprehenditur. Imperatore ad clementiam propendente, vt apparet, Ioannes Patriarcha veneficum rogo cremandum instat, dictaque verbis Apostolicis confirmat. Paulinus in crucem tollitur: eius filio impietatis consorti caput a cerui cibus absciditur. De Aphumis, & Acbas castellis. Persarum & Romanorum certamen. Ioannes dux astu militari victus. Mauricio Imperium occipiente, horribilis terræmotus. Eiusdem consulatus. Philippico Imperatoris sororio (Gordiam quippe illius germanam habebat in coniugio) orientalium copiarum præfectura mandatur. Eius egregia facinora. Romanorum e Perside abitio. Sitis immensitate propemodum extinguuntur. Captiuos trucidant. Arzanenam regionem militi deprædandam dux Romanus permittit. A bellandi peritia commendatur. Scipio Africanus maior laudibus effertur. Persæ haud procul Martyropoli grassantur. Eorum ad Romanos legatio. Hactenus liber primus.

διαλαμβάνῃ ὁ Θεὸς τῇ γλυμμύῃ ἐμπρησμῷ, ὡς ἐν τῷ φόρῳ κατὰ τὰ προοίμια τῆς Μαυρικίου βασιλείας συνέβη· καὶ θείᾳ τῆς αἱρέσεως Παυλίνου ἁλόντος. Ὃς θείᾳ τῷ θαύματος ἁλοὺς κατὰ πλὴν κόγχων Γλυκερείας τῆς μάρτυρος· ὅπως τε Ἰωάννης ὁ πατριάρχης, φιλανθρωπότερον δοκοῦντος ἔχειν τῷ βασιλέως, αὐτὸς πυρὶ παραδοθῆναι τὸν γόητα διϊσχυρίζετο, *παρυφαίνων τῷ λόγῳ Ὃς τὸ ἀποστολικὴν ῥῆσιν. καὶ ὅπ Παυλῖνος τὸ Ὃ ὁ παῖς κοινωνὸς ὢν τῆς ἀσεβείας, τὸ ὑπὸ θανάτου ἀπήχθησαν, ξίφει Ⓜ βίον καταστρεψάμενοι. ἔπ τε θείῳ ἀφέμων καὶ ἀκβᾶς τὰ Φρυγείων. ἐμπρηκτεῖ ὃ τῷ λόγῳ μάχη Ῥωμαίων καὶ Περσῶν, καὶ ὅπως ὁ Ἰωάννου καταστρατηγεῖται ὑπὸ τῶν βαρβάρων. ἔπ ὃ Ὃ ὁ μέγας σεισμὸς γλυόμβος καὶ τὰ ἀρχὴν τῆς ἀναρρύσεως Μαυρικίου, καὶ θείᾳ τῆς ὑπατείας αὐτοῦ. ὅπως τε ὁ Φιλιππικὸς ὁ ἐπ' ἀδελφῇ τῆς βασιλέως Γορδία γαμβρὸς, τῆς ἑῴας δυνάμεως στρατηγεῖται στρατηγὸς, καὶ αἱ ἀνδραγαθίαι αὐτοῦ, ἀναχωρήσεις τε ἐκ τῆς μηδικῆς τῶν Ῥωμαίων. καὶ ὅπως αὐθυρίᾳ τὸ Ῥωμαϊκὸν ἐκινδύνευσεν· ὅπως τε τὴν Ἀρζανίνων χώραν ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς στρατιώτῃ προσέδωκεν, ἀσκησία τε τῶν Ῥωμαίων δυνάμεως, Ὃς ὅπως τὰ κατὰ πλὴν μαρτυρόπολιν ὁ Περσῶν στρατηγὸς κατεπόρθησε. πρεσβεία τε Περσῶν πρὸς Ῥωμαίους περὶ σπονδῶν. τούτων μὲν ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ.

*al. παρυφαίνων

CAPVT PRIMVM.

Tiberii Augusti sub excessum præclara oratio. Mauricius successor palam declaratur.

CVM iam Tiberio Augusto, atra bile, quam medici vocare consueuerunt, morbum aggrauante, ex huius vitæ diuersorio demigrandum esset, & dies commune illud naturæ debitum persoluendi adesset, Mauricius successor antenominatus, ad Imperatorios honores magnifice extollitur, purpuraque insignis, supremam Augustorum potestatem sortitur. Tiberius namque in atrium palatii, iuxta domum, in qua multi ex herbis, seu frondibus ad cœnandum, dormiendumue tori, siue lectisternia, vestibulum illustre, visendumque proscenium, huc, inquam, gestatus, accersito Ioanne, qui ea tempestate cathedram hierarchicam obtinens, ecclesiæ gubernacula moderabatur, virorum præterea ecclesiasticas dignitates gerentium coacto collegio, præsentibus item prætorianis militibus, & custodibus corporis, & aulicis demum vniuersis, nec non ciuibus primariis, ipse quidem per se ad conuentum non dixit: verum eas partes Ioanni Quæstori (vt latina lingua appellatur) mandauit, homini eloquenti, Romanarumque legum, & consuetudinum haud ignaro; qui decreta & sancita ab Imperatore, potenti facundia sua honorifice, & vt Imperiali altitudine animi dignum erat, pro concione promulgare, atque exponere consueuerat. Ad Imperatorem igitur nouum sibi surrogandum præsens Augustus, vna cum filia Constantina, quam Mauricio vitæ, fortunarumque comitem, ac sociam indiuiduam tradiderat, ante publicam renuntiationem ad astantium multitudinem hunc in modum disseruit.

Viri Romani, nomen per omnes gentes vulgatissimum honoratissimumque, & propter claritudinem atque gloriam plurimorum linguis decantatum, scitote me nunc magnis, & postremis sollicitudinibus cruciari: quarum aliæ me stimulant, vt a quibus discedendum est, ea recte atque ordine constituta relinquam: aliæ ipso transitu ex hac luce quo a vobis diuellar, animum percellunt; quandoquidem quæ omnium annorum meorum decursu a me patrata sunt, eorum ratio vniuersorum effectori omnino mihi reddenda erit. Et illa quondam libertas, ac securitas mea in pauorem non mediocrem vertit. Qui enim amplioribus sunt potestatibus præditi, eos plura etiam vitia, & peccata plerumque comitantur. Cæterum curæ super imperio præ-

ΟΤΕ τὸν αὐτοκράτορα Τιβέριον τῆς ὑπερθέν ἐδᾳ λοιπὸν μεταβήσεσθαι λήξεως, καὶ τοῦ κοινοῦ ἀπαλλάττειν νόμου τῆς φύσεως, ὑπὸ μελάνης χολῆς, ὡς συνήθης παισὶν ἀποκλὺν ἰατροῖς, ἀνερρήγη Μαυρίκιος, καὶ βασιλέως ἀξίᾳ μεγαλαυχεῖται, καὶ πάλαι τῇ ἀλουργίδι, τῆς μεγάλης τῶν αὐτοκρατόρων δυνάμεως μετειλήχασι. Φοβηθεὶς γὰρ ἀρρὴς ὁ βασιλεὺς Τιβέριος ὑπὲρ τὸν ὑπαρχθέντα τῶν βασιλείων αὐλιῶν, ἥπερ πρὸ ὀλίγου τῇ πολυτελεῖ καὶ πανακτόρων οἰκίᾳ, τοῦ παυλίου τῷ φαιδρῷ καὶ τῷ διδύξῳ τοῦ τοῦ σκιωνίου, τὸν τῆς ἱεραρχικῆς τοῦ σεμνότητος καθέδρας συγκαλεσάμενος (Ἰωάννης δὲ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ τοῖς τῆς ἐκκλησίας διῴκουν οἰακας) τὸν τε τῶν ἱερῶν ἀξιωμάτων σεμνοθεσίαν ξύλλογον, τούς τε δορυφόρους, καὶ φύλακας, καὶ πᾶσιν τοῖς ἐς βασιλέως ὑμιλῶ σεσυστραμμένοις, ναὶ μὴν καὶ τοῖς ὑπὸ σημοτέρους τῷ δήμου, αὐτὸς μὲν οὐδέπω τοῖς ὑπερθεν διείλεκται. βασιλέως δὲ γλωττᾶν τὸν Ἰωάννην ἐδείκνυεν, ἄνδρα, ῥήτορά τε δεινὸν, καὶ νόμων Ρωμαϊκῶν ὑπεπίστονα· ὃς τὰ βασιλέως τοῦ πάλαι τῆς εὐγλωττίας ἐμεγαλήνορει βασιλικῆς μεγαλοφροσύνης ἐπαίξια. τῶν ὑπὲρ ἐπιχωρίῳ Ρωμαίοι φωνῇ ἀποκαλοῦσι κυαίστορα. πρῶτον γοῦν ὁ αὐτοκράτωρ ὑπὲρ τῆς χρεωτυλίᾳ τῷ βασιλέως, ἅμα τῇ παιδὶ Κωνσταντίνῃ, ὧν τοῦ Μαυρικίῳ τύχης ἅμα καὶ βίου κοινωνὸν ἐποιήσατο, καὶ τοῦ γε τῆς ἀναῤῥήσεως τοῦ ξυλλόγου τόδε πρέπετο.

Τὸ πολυθρύλλητον τοῖς ἔθνεσιν ὄνομα καὶ ὑπέρτιμον, ὃ ὑπὲ στομάτων πολλῶν ἐπ' εὐφημίᾳ δ' εὐκλέᾳ θεκαίμενον, μεγάλαι καὶ τελευταῖαι νῦν αἱ τῶν Φρυγίδων ἀοίδαι ἡμῖν θεῖσαν· αἱ μὲν, τὰ τῇ δεσποτείᾳ καλῶς αἰαλαλάζουσα· αἱ δὲ τῇ δεσποίξει τῆς μεταστάσεως ἐλελεφήσουσι, καὶ πλὴν σύνδε τοῖς λόγοις τῆς βιοτῆς τοῦ θέσθαι τοῦ δημιουργοῦ κατεπείγουσαι. καὶ θεοδότης μοι τήμερον ἡ πάλαι παῤῥησία καὶ ἄδεια. οἷς γὰρ ἀφθονία τῆς ἐξουσίας, τούτοις ἐλικὰς καὶ τὰ σφάλματα πέπτωται πλείονα. ἀλλ' ὅμως αἱ θεοὶ τῆς βασιλείας ὑμῖν ἐξύπε-

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35
GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [476] - 8

ραι καὶ προσκύπτουσαι, οὐχ ὅτῳ τούτῳ οὕτω A
τὰχὺ κλαπήσεσθαι, ἀλλ' ὅτῳ τούτῳ ἔτεσι κα-
λῶς ἀφαπήσεσθαι. ἐπεὶ μηδὲ κατενεγκαμένῳ
τούτῳ ἐγὼ ὅτι τε πυφῇ τῆς ἀξιοσίας, καὶ κο-
λακεία τῇ σώματος. ὁρᾷ δὲ καὶ πρὸς φύσιν με-
τὰ τῆς τύχης ἡμᾶς κατατρύχουσαν. βασιλέα γὰρ,
καὶ παῖδες, καὶ γυναῖον κατὰ τούτων ὑπτιάζεν-
ται· ἡ μὲν, ἠγεμόνα ζητοῦσα φρόν· ἡ δὲ, κηδε-
μόνα χρείας ὑπιξκέσατόν τε, καὶ δυσωδέσατον·
αἱ δὲ τῷ γεγηρακότος, ἀφ' ὧ τῆς ἡλικίας
ἄωρον, τό τε τῆς ἀπιλείας φύσιος ἀσθενέστερον.
παῖφρονᾶ δὲ πολλάκις ὑπὸ τῆς νόσου πρὸς φύ-
σιν, καὶ τὸν ἀκείνης δραπετθὼ δισμὸν, καὶ παί-
δων ὑπαφορὰ, καὶ παιδωθῆναί μοι γυναῖον, ἤδη τε-
θνᾶναι δοκῶ, καὶ τῆς προμηθείας ἐλθυθερίαν B
ἠσχεῖν. ἀλλ' οὐθεὶς ἡ παῖδ' τὴν σκηπτρων ἀπρ-
αίτητος φερντὶς ἐδιπιδόσεν· οὐ δ μόνον γὰρ
ἀφαιρῆσαι κρόνος ἐμπιεσεῖν ὅσιν ἀνῶν, ἀλ-
λὰ καὶ δ δεόντως ἐτέρεις παραπέμψαι τὸν κλῆ-
ρον. δεῖ γὰρ τὴν παρτίρων ἡγεμόνων ἔξναι τοὶς
δευτέρεις ἀμείνους, ἵνα τοῖς προσφαλέσιν ἐ-
κείνοι πρὸς αὐτὸν διόρθωσιν ἐσαναλώσιν,
ἡ ὁλιαθαμὴν ἄπαν, συλλαβδὸν ἐπεῖν, δ ὑπά-
χσον, ἀδρανεσέρα κρητίδι πρὸς βασιλέα σπεί-
ξαντι. τούτων κατεδόντων τὴν λογισμὸν πρὸς C
ἀφάνισμ, ἡ τεχνῆτις ἡμῖν προνοια συλλαμβά-
νει τὴν πόνων, καὶ μέλλ μὲν ἡμῖν βουλὼ προ-
ωνέσκατο, καὶ δείκτοι τὸν βασιλεύοντα, ὅτι-
δάπτω τε τῆς ἀξιοσίας ἐσόμενον, Μαυρίκιον τού-
τοιν, ἀνδρα λειτελέσατον τῇ Ρωμαίων ἀρχῇ,
πολλοὶς καὶ μεγάλοις πόνοις ἐγκαθαλλόμενον, ὥσ-
περ ἀρραβανάς τινας προκαθαλλόμενον τῆς
ἐσομένης ἀμφὶ δ ἀτίκοον προνοίας αὐτοῦ. τὸ-
τον ἀνδρεώτερα τήμερον ὄψεσθε. οὕτω δὲ πέ-
ποιθα ὅτι πρὸς τούτῳ μελίσην ἐγχείρησιν, καὶ τὰ
τῆς ἀφανοίας οὐ σκάζει κινήματα, ὡς καὶ τὸ φυ-
λακτέον ἅμα τῇ βασιλεία τούτῳ πεπίστευκα,
τηλικούτῳ φύσιος ἐνεχύρᾳ θαῤῥοῦντας ὑμᾶς.
τούτῳ ἐφόδιον πρὸς ψυχαγωγίαν ὅτι πρὸς μα- D
κρὸν ἀκείνου σκόπιμόν ἀποίσομαι. καὶ ὑμεῖς
δέ μοι μάρτυρες τῆσδε τῆς καλλίσης σωτηρίας ἀ-
ξιόχρεω, ἐξ ὧν ἐπειρήθητε ἡμῖν τε ἰωιοχοού-
των τῷ ἡγεμονίᾳ, καὶ τῆδε παρεκπεπόντος λίαν
ἡμῖν ἐμφρονέσατε. σὺ δέ μοι, Μαυρίκιε, κάλ-
λιστον ἡμῖν ὑπιτάφιον πρὸς σοῦ βασιλείας πεποίη-
σο. κόσμει τὸν ἐμὸν τάφον, ταῖς σαῖς ἀρεταῖς, μή-
τε τὰς τῶν πεπιστευκότων καθαιρούμεν ἐλπίδας,

præponderant, vrgentque vehementius, non in cuius ceruices illud reclinare feſtinem, ſed cuinam id bene fœliciterque committam. Quoniam nec mihi idcirco deſponſum ac traditum fuit, vt in eo deliciis vacarem, & blandimenta corporis conſectarer. Neque vero quorum fortuna dominatur, ea tantum, ſed natura quoque perquam ſollicitum me habet. Simul Imperium, liberi, vxor premunt. Res Romana rectorem ſapientia valentem: coniux curatorem viduitatis ſuæ æquiſſimum iuxta ac religioſiſſimum: filiæ, qui eas ob immaturam ætatem, & muliebris animi imbecillitatem quaſi manuducat & regat, deſiderant. Quanquam ego naturæ faces morbo acrius ſæuiente ſæpenumero deſpicio, illiuſque vincula abrumpo, & ſimul liberos poſthabeo, ſimul vxorem negligo, dum me iam hinc excedere, & ab huiuſcemodi procuratione liberari puto. At enim mox ſceptri ſollicitudo inexorabilis in me inſilit: quando non ſolum creditum ſibi Imperium tueri atque conſeruare, verum id ipſum nihilominus, vt hereditatem quandam, & ita vt honeſtum eſt, ad alios tranſmittere difficultatem habet maximam, cum Principes ſucceſſores præſtare deceſſoribus ſuis oporteat: quo illorum virtute, ſapientiaque horum lapſus, & delicta corrigantur: alioqui, vt ſummatim dicam, vniuerſa Imperii moles, tanquam infirmo nitens fundamento, labatur & corruat neceſſe eſt. Dum hiſce curis exederemur, inſpectrix omnium rerum prouidentia moleſtiam noſtram alleuauit, conſiliumque nobiſcum quoddam reperit, & qui ſecundum nos Imperii faſtigium conſcenſurus eſſet oſtendit: Mauricium hunc ſcilicet, quem coram videtis, hominem rei Romanæ opportuniſſimum; cuius cauſſa nec paucos, & prædicandos labores exhauſit, futuræque erga ciues ſollicitudinis, ac prouiſionis ſuæ quaſi quoddam pignus iam depoſuit. Hunc hodierno die Imperatorem aſpicietis. Tanta porro cum ſpe, & fiducia hanc prouinciam omnium grauiſſimam illi committo ac trado, idque bona cum animi valetudine, vt eidem vna cum principatu filiam quoque meam vxorem committam: hoc tam eximio, naturalique pignore meo ad bene de ipſo, & republica ſperandum velut quoddam ſignum ſuſtollens. Solatium iſtuc pro viatico mecum auferens, longam illam peregrinationem inibo. Cæterum huius negotii pulcerrime conſtituti vos nobis teſtes eritis idonei ac fide digni: quandoquidem & nos, qui Imp. gubernauimus, & hunc, qui ſe nobis adiutorem prudentiſſimum ſemper præbuit, experiundo cognouiſtis. Tu vero, mi Maurici, Imp. tuum mihi epitaphium longe elegantiſſimum fac efficias: ſepulcrum meum virtutibus tuis condecora, nec eorum ſpes, qui ſe totos fidei, auctoritatique tuæ permiſerunt, pudefaciens,

nec temetipsum ignorans, & a præstantia, ac nobilitate animi tui degenerans. Rationis fræno in potestatis magnitudine superbiam cohibe, & ex philosophiæ præceptionibus principatus tui nauim dirige. Sublime nimirum, & excelsum quiddam est Imperium, sibique insidentem altius effert, aduersus rationem ferociens, & insolescens. Caue existimes, te prudentia anteire omnibus, licet opibus vincas omnes. Conare a ciuibus, & subditis tuis diligi potius quam timeri, reprehensionemque, vt magistram optimam, blanditiis, & assentationibus antepone. Potestas enim admoneri se, & condocefieri ægre patitur. Iustitia perpetuo ante oculos versetur, tibique assideat, quæ actionibus vitæ nostræ condignam mercedem dispensat. Quia sapientiæ studiosus es, purpura perinde ac nullius pretii panno quopiam te circumdatum, coronamque gemmis illuminatam nihil a calculis & lapillis, in littore marino iacentibus differre cogita. Flos purpuræ tristior est, mihique principes hortari videtur, vt rebus prospere fluentibus in officio sint, nec lugubri ista veste monarchatus, lætitia gestiant, & insolescant. Haud enim solutam proteruiam, sed insignem, splendidamque seruitutem potius Imperiale sceptrũ profitetur. Iram mansuetudo, prudentiam timor regat. Nam & apibus natura regem præposuit, eumque aculeo indito, ceu naturali quadam facultate armauit, vt male parentes, & immorigeros emendare possit: non tamen tyrannicum, verum in commune vtilem, ac iustum aculeum apis gerit. Hanc saltem imitabimur, si melius consilium mens suppeditare non poterit. Ista ego ad te tanquam sator, ac parens ad filium. Habebis autem huius cohortationis meæ iudicem quodammodo potestatem illam, quæ muneribus minime transuersim agitur: & aut virtuti honorem & gloriam, aut improbitati dedecus, & contemptum remetitur.

Postquam dicendi datus finis, omnes collacrymari largissime, cum alii super morte Imperatori iam proxima dolorem caperent, (quorum videlicet in ipsum beneuolentia testatior erat) alii per sympathiam miseratione colliquescerent. Solet enim aliena calamitas sensum sui communicare cum intuentibus. Tum Imperator corona, purpureaque chlamyde Mauricium Cæsarem induit; inde multa faustum acclamantium gratulantiumque vox secuta est. Quidam etenim renuntiantem de tam bono consilio admirari: quidam renuntiatum suspicere, qui tanto Imperio parem animi virtutem attulisset: omnes autem horum auctorẽ Deum collaudare, qui ambo hæc adeo salutariter conciliauisset.

A μήτε τῶς σαυτὸ ἀγνοῶν ἀρετῶς, μήτε τῆς ψυχῆς δραπετεύων εὐμέγεθες. χαλίνου λόγῳ τὴν ἐξουσίαν· φιλοσοφία τὸ κέρας οἰάκιζε· βασιλεία γὰρ ὑψηλόν τι χρῆμα καὶ μετέωρον, ἐς μέγα τὸν ὑπεζάπτον ἀπαιωρούσα, τοῖς τε λογισμοῖς ἐκφρυάπουσα. δοκεῖ μὴ πάντων ὑπερέχειν τῶν φερομένων ἔτι), εἰ καὶ τὰ τῆς τύχης ὑψηλὰ ὑπὸ σοῦ πάντας. ὑπέρα τοίνυν τῶν ὑπηκόων, μᾶλλον φόβου τὴν εὔνοιαν, μᾶλλον δὲ κολακείας τὸ μὲν τὸν ἔλεγχον, οἷα διδάσκαλον ἄσειον· αἰσυμνήτην γὰρ ἐξουσία, καὶ παιδείας ἀνεχόμενον. ἔστω σοὶ τῶν ὀφθαλμῶν σκυτέδρος ἡ δίκη, σφυ-
B ρηλατοῦσα τῶν βεβιωμένων ἀπόδοσιν. νόμιζε τὴν πορφύραν, τοῦ φιλοσόφου ἔτι), ὑπελὲς τι ῥάκος ἀμπίσχεσθαι· τὸν δὲ στέφανον μηδὲν τι διοίσειν, τῶν ὑπὸ τοῖς αἰγιαλοῖς τῆς θαλάττης ψηφίδων. σιγηρὸν τὸ τῆς ἀλουργίδος ἄγχος, καὶ μοι δοκεῖ τοῖς βασιλεῦσι πρέπειν μετεωπαλεῖν ὑπὸ ταῖς ὑποφαγίαις, καὶ μὴ καθεγκύπτεσθαι, καὶ φρυάπτεσθαι τῇ πενθίμῳ ταύτῃ τῆς μοναρχίας στολῇ· οὐ γὰρ ἐξουσίαν ἀκολασίας, ἀλλὰ δουλείαν ἐνδοξον ὁ σκῆπτρον τῆς βασιλείας φιλοσοφῶν ἐπαγγέλλεται. ἠγελάσθω τῆς ὀργῆς τὸ φιλανθρωπον, τῆς δὲ φροντιστικῆς, ὁ φόβος. ὀξέπαξε γὰρ καὶ ταῖς μελιττούσαις ἠγεμόνας ἡ φύσις. ὠχύρωσε δὲ καὶ κέντρῳ
C τὸν βασιλέα τὴν μέλιτταν, ὥσπερ τι κέρας αὐτόματον ἐγκεντεῖζουσά πως αὐτῷ, ἵνα καὶ πλήττειν ἔχῃ τὸν μὴ δικαίως πειθόμενον. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἐκεῖνο τὸ κέντρον τυραννικόν, δημοφελὲς δὲ μᾶλλον καὶ δίκαιον. σχοινοῦν ἐκείνης ἐσόμεθα μιμηταί, εἰ μήγε λόγος δυνήσεται χειρίζεσθαι καὶ τὰ μείζονα. ταῦτα μὲν ὁ παρθενολὰς ἐγώ. ἔξεστι δὲ τῆς γνώμης ὥσπερ δικαστὴν τὴν ἐξουσίαν ἀδίκαστον, ἢ ὑμῶσθαι τοῖς ἀρετοῖς, ἢ τὴν κακίαν φαυλίζουσθαι.

Ὅτε τοίνυν τὰ τῆς ἀθλιότητος ἐπαραλοῦτο τῶν αὐτοκρατόρων, πολὺ τοῖς θεατοῖς τὸ δάκρυον ἐπεκύμαινε· τῶν μὲν ἀπωμόρων ὅτι τοῦ πάνυ, πρὸς οἷς ἦ
D τὸ τῆς εὐνοίας ἐω λιπαρώτερον· ἄλλων δὲ καταχλυσμῶν ἐπὶ τοῦ οἴκτου τὸ συμπαθείας· φιλεῖ γὰρ ἡ συμφορὰ ἐς τοῦ θεατοῦ μεταδιδόναι τὸ πάθος. τὴν μὲν φαιλὴν δὲ ὁ βασιλεὺς ἀράμενος, τὴν τε πορφυρᾶν ἀνεδύσατο, ἀμπίσχε τὸν Καίσαρα. διεχεῖτο δὲ πολλὴ ταῖς εὐφημίαις πρὸς τῶν ὑπηκόων βοή· ἔνιοι γὰρ τὸν παρεστηκότων ἀπεθαύμαζον, ἀγάμενοι τῆς εὐβουλίας τὸν αὐτοκράτορα· ἕτεροι τὸν φιλοτιμότατα, καὶ πλικαύτης ἡγεμονίας ἑαυτὸν ἀποθέμενον ἄξιον· ἅπαντες δὲ τὸν αἴτιον τούτων ἀπάντων θεόν, ἀμφω ταῦτα καλῶς συμβεβασθαι.

ἐπεὶ δὲ ὁ μέγας ἐκεῖνος καὶ ὕστατος τῆς βασιλέως σχηνῆς ἀφανὴς ἐτετέλεστο, πάντα τε τῆς ἀναχωρήσεως ἔσχε, καὶ τοῖς βασιλικοῖς νόμοις ἐπεπλήρωτο, ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ κλῖνεν Τιβέριος ὁ αὐτοκράτωρ αὖθις ἐδύσετο.

A Vbi summi momenti, vltimusque Imperatoris scopus, & voluntas ad exitum suum perducta, consuetudoque legitima in creando Imperatore seruata est, ad lectulum suum Tiberius Augustus rediit.

CAPVT II.

Vox diuinitus ad Tiberium delata: eius e vita abitio: populi luctus, & lacrymæ, funus, & sepultura.

Λόγος δὲ καὶ θείαν ἀμφὶ τοῦ τινος βραχὺς τῆς νύσσης κατηχηθῆναι Τιβερίῳ τὰ ἀὐτοκράτορι. ἔδοξε γὰρ ὃν ὕπνοις παρεστάναι αὐτῷ, πάγκαλος τὴν θέαν ὁμοῦ, σὺν θείου τινὸς ὡραιότητος εἰκόνα φερόμενος· τὰ μὲν λόγῳ ὃ ἄρρητον· τῇ δὲ γραφῇ ὃ ἀμίμητον. ἐωθὲς δὲ τὰ ἑαυτοῦ λαβεῖν, τόν τε τόπον, καὶ θαττὸν καθαιρόντα τὰς μυρμυγιὰς τῆς ἐλλάμψεως· φῶτα δὲ ὡσεὶ τὸν Καίσαρα, στυδήμενα δὲ αὐτῷ τῆς χερὸς ἐν τῷ ἁψασθαι. τὰ δὲ σοί, Τιβέριε, ὃ περισσὸν λέγω. οἱ τύραννοι τῆς ἀσυλείας ὅτι τῆς σῆς βασιλείας οὐ φειδήσονται χρόνου. εἶπε τὸν βασιλέα ἀφυπνώσαντα τεθεραπεῦσθαι τῇ φαντασίᾳ, ὁρμηθέντα τε ἀφυπνίσασθαι, καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν διεξιέναι τὰ τῶν ὀνειράτων θαύματα. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ (ὡσεὶ γὰρ τὸν λόγον ἐπάνειμι) τῷ καινῷ τῆς φύσεως νόμῳ Τιβέριος, εἰ καὶ βασιλεὺς ἐτύγχανεν ὤν, ἐπειθάρχησεν, ἀπέχηται τῆσδε, καὶ οἷα σπλὼν τῆς ψυχῆς κατελελοίπει ὃ ἀρχοφόρος τοῦτ' καὶ γλίνον χιτωνίσκιον. καὶ πολὺς αὐτὰ ὃ ἄχος ἐπεκύμηνε θρῆνος. πολλῶν γὰρ ὀφθαλμῶν ῥεῖθρα διώιξε, καὶ φλέβας δακρύων αἰέτεμε καὶ μέχα τῆς πολλῶν ψυχῆς ἀνέφοιτα ὃ πένθος. ὃ φαιδρὸν τῆς στολῆς διερρήγνυτο, τό τε κατηφὲς τῆς ἐσθῆτος αὐτεναμβαίνετο. ἀπήμων ὅτι ὃ συγὸν ἐκεῖνο θάλος στυγνὸν καὶ ὃ ἄκουσμα. εἰσιρρεῖ τε πλῆθη τῇ βασιλίδι αὐλῇ· οὐκ εἶχε πάντα τὰ τῆς αὐλίας φύλακας, τοῖς πολλοῖς τὰ περιπατήσασι μᾶλις τοῖς ἐν ἀξίᾳ φιλοθυμουμένοις τὸν εἴσοδον. κατηφὴς ὑμνῳδία πάννυχος ἦν, πᾶς φαναγοῖς λαμπάσι στυγνὸν ὄψιν παρέχουσα. καὶ δὴ μετὰ τὸν ὄρθρον τὰς ἀκτῖνας τὰ ἐβάλλοντος ἡλίου, καὶ ὃ ἐπέρχων ἀφανέζοντος ἡμισφαίριον, τὰ συμπεμπεν ἅπας τιθηνήσασθαι τὸν βασιλέα, καὶ μετ' ὀλίγον ἐξῆν ἐπομβρῆσαι ὃ δάκρυον, πολύς τε ἦν ὁ ἐπιτάφιος ἔπαινος, ἐξ ἀπὸ στομάτων πολλῶν τὰ περιχέομενος, οἷα πῆς πολλοὺς ἐξ πολλὰς ἀγορὰς μεμιξόμενος· ἢ δένδρον ὑψιτενές τε, ἐν ᾧ

A Fertvr autem paulum oppido ante morbum cælestis quædam vox insonuisse Tiberii auribus. Per quietem namque astare illi visus est adolescens aspectu multo pulcerrimus, os humerosque Deo similis, supra quam dici, aut scribi potest: in veste tam candida, vt splendoris sui radiis locum ipsum, videntemque perfunderet. Hic concionabundi instar protensa manu, talibus Cæsarem est affatus. [Hæc tibi ter sanctum numen indicat, Tiberi: tempora impia, & tyrannica te Imperatore non venient. (Imperium te viuo tyranni non inuadent) Mane somno experrectus Tiberius, visoque illo perturbatus surgit, quæque sibi quiescenti mirabilia oblata sint, præsentibus refert. Postero die ab inaugurato iam Mauricio (vt redeam vnde paulisper deflexi) Tiberius quantumuis Imper. legi naturæ communi obsecutus, & hac onerosa, terrenaque tunicula exutus, & tanquam e tabernaculo suo liber egressus, esse inter homines desinit. Eius obitu per ciuitatem ingens extitit lamentatio, atque incisis lacrymarum venis, plurimorum ex oculis flumina proruperunt, luctusque singularis populo incessit. Pro nitido cultu vestis obsoleta sumebatur. Ad mœstum illud theatrum omnes audi-
D tio conuocabat, vt in aulam Imperatoriam turmatim confluerent. Non sufficiebant pro custodibus complura per vestibula oppansa peripetasmata, per quæ solis magistratibus honoris caussa introitus concedebatur. Tristis psalmorum cantus totam noctem continuabatur, & lucentes per tenebras lychni, spectaculum haud iucundum offerebant. Ergo a matutino, sole iam radios iaculante, cælumque permeante, populus quantus erat, in funus Imperatoris se effundit, eumque prædicatione, & lacrymarum imbribus prosequitur. Multa & vna eademque laus iam sepultura afficiendo plurimorum ore profundebatur; similiter vt fluuius aliquis multis capitibus, siue initiis manans: aut procera, & fron-

doſa arbor compluribus, magniſque ramis ab ſe prodeuntibus diſpertita. Moris quippe ſubditorum eſt, immatura Principum funera acerbe pati; eorum puta, qui probari, & ad gratiam popularem conuenienter imperitare occœperunt. Tiberio in ſepulcra Imperatorum illato, ad Mauricium Auguſtum cuſtodiendum ac tuendum omnes ſatellitum inſtar ſeſe conuerterunt, fletuſque ex vltimo Tiberii fato ſuſceptus, eo ipſo die exaruit. Sic enim eſt ingenium hominum, non tam meminiſſe præterita, quam ſtudioſe curare præſentia.

A κομον, πολλαῖς τε καὶ μεγάλαις κλάδων ἐκφύσεσι διαιρεθύμενον. Ἐδόκει γὰρ δυσπαθεῖν ὁ ὑπήκοον, ὅτι ταῖς ἀώρεσι μεταστάσεσι τῶν ὑπὸ ἐξουσίαν ἀνδρῶν, εἶχε πιθανῶς, καὶ δημοτικώτερον τῆς ἡγεμονίας ἀπῆρξαντο. ἐπεὶ δὲ τοῦτον ὁ τῶν βασιλέων ὑπεδέξατο τάφος, ἐπὶ τὸν ἐς Μαυρίκιον τὸν αὐτοκράτορα δορυφορεῖν ἅπαντες ἐτετράποντο, καὶ πρὸς αὐθημερὸν εἶχε ὁ δάκρυον. οὐχ οὕτω γὰρ τοῖς αἰδεσίμοις τῶν προκειμένων ὀξεῖα ἀνάμνησις, ὡς ἡ περὶ τὰ παρόντα μὴ ἀσυνδέτως ὑπομέλεια.

CAPVT III.

Inter Abares, & Romanos ictum fœdus ignominioſum. Chaganus elephantum ſpectandum, lectum aureum, & præter pactam in fœdere pecuniam, viginti millia ab Imperatore poſcit; fœdus rumpit.

NVNC porro hiſtoriæ telam texere exorſus, bella aduerſum barbaros adminiſtrata litteris perſequar, & motum, expeditionemq; contra Abares primo loco: quando reſ ille rebus hactenus a me expoſitis continentiſſimæ ſunt: & is ordo eſt cõmodiſſimus. Non pauca igitur tunc ab illis per inconſideratam temeritatem, & audaciam perpetrata ſunt. Abares Hunni origine, Iſtrum accolunt, gens infidiſſima, & auariſſima omnium, quotquot vitam paſtoritiam agitarũt. Hi vrbe longe ampliſſima potiti, ad Mauricium Auguſtum Legatos miſerunt. Erat huic vrbi nomen Sirmium, famaque & ſermone propter nobilitatẽ a Romanis Europæis celebrabatur: quam prius ceperant, paruo admodũ ſpatio, quam Mauricius curas Rom. vna cum purpura indueret, ſolioque Imperat. conſideret. Quo eam modo occuparint, perſpicua oratione, & diſtincte non ignobilis auctor Menander memorauit. Ego otio non ſic abundo, vt eius longitudini accuratius, & elaboratius aliquid poſſim addere, præclareque dicta iterum dicere, & poeticis ineptiis ea atterere obſcurareque. Ergo vbi Sirmium in manibus Hunnorum fuit, legatione miſſa ad fœdus proceſſum eſt, vt poſitis inimicitiis paci tranquillitatique conſuleretur. Sed fœdus illud Romanis probroſiſſimum accidit. Poſt tantarum ſiquidem cladium ab illis inuectarum colophonem, ipſi velut certaminis arbitri ſedẽtes, barbaris dona illuſtria, quaſi quædam inclytæ virtutis præmia tribuerunt, octoginta aureorum millia in argento, variaque veſte a mercatoribus in annos ſingulos ſeſe numeraturos polliciti. Nec tamen diutius biennio fœdus ſan-

B Ἡδὴ δὲ τὸν τῆς ἱστορίας ὑφαίνειν ἰστὸν ἀπτόμενος, τοῖς τε βαρβαρικοῖς πολέμοις αἰαζομένοις πιουμένοις, τῆς καθ' ἑκάστας ἀδρεσις χυπσως ἐφεξῆς μηνυθησομαι, ἀφ' οὗ τε ὁ τῶν πρεσβέων πρεσβυτάτων, τῆς τε ἁρμοστείας τὸ πρεσφορώτατον. οὐκ ὀλίγα τοίνυν νεανικώτερον πρὸ ἐκείνων τὸ τηνικαῦτα τετόλμηται. Οὖνοι δὲ οὗτοι, προσοικοῦντες τῷ Ἴστρῳ, ἀπιστότατον ἔθνος καὶ ἀπληστότατον τῶν νομάδων βιοώντων· οὗτοι πρεσβεύονται πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Μαυρίκιον, οὐχ ἥκιστα τῶν μεγίστου πολίσματος ἡγούμενοι κάπυοι, Σίρμιον δὲ τότε ὠνόμαζον. ἄγου τε πρόσδοξον ἦν, τοῖς ἀνὰ τὴν Εὐρώπην οἰκοῦσι Ρωμαίοις πρόσγαλούμενον καὶ ἀξιολογώτατον. τοῦτο ἅπαν πρός τινος βραχυτάτου χρόνου τῶν αὐτοκράτορα Μαυρίκιον ἅς Ρωμαϊκὰς μὴ τὰς πορφύρας ἐνδύσασθαι φροντίδας τῆς τῶν Καισάρων ἐπαγγέλλεσθαι κεφάλας. ὃ δὴ ὅπως Μενάνδρα πρὸ πεφασται ἁβρῶς διηρθρωται. πρὸς ὧν, οὐ μοι χολὴ ἐπιξεργασιώτερον τοῖς μακροῖς ἐκείνοις λόγοις ἐπιξελθεῖν, αὖθις δ' ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογήσαι, καὶ ποιητικοῖς ὑπερβάλλεσθαι μώμοις. ἐπεὶ δὲ ὧν χερσὶ τὸ ἄγος ἐγκεκλῆσθαι τῶν Οὔννων, προσῆλθον αἱ πρεσβεῖαι ὅπως ἡσυχίαν ἀγάσσουσι τὸ πολέμιον, ἅ πρὸ ἡρεμίαν φιλοσοφήσειν. αἱ δὲ σπουδῆναι ἐπανείδιστοι Ρωμαίοις. μὴ γὰρ τηλικούτου κακοπαθήματα κακοῦ, οἷά πως ἀγωνοθέται καθήμενοι, ὡς τὸν ἄθλον διδοῦσιας δῶρα κομιοῦσι τοῖς βραβεῦσι προτείνοντο. ὀδδηκοντά τε χιλιάδας χρυσῶν καθωμολόγησαν ἂν ἔπος ἕκαστον τοῖς βραβεῦσι ἐγκαταβάλλεσθαι, δι' ἐμπορείας ἀργύρου τε, & ποικίλης ἐσθῆτος. οὐ παρατέρω δὲ διήρκεσαν τῶν δύο ἐτῶν

αὐτῷ αἱ σπονδαί. κατηγωνίσατο γὰρ Ῥωμαίων, A ὁ παρὰ τοῖς Οὐννοις Χαγάνος οὕτω λεγόμενος. φήμη δέ τις ἀμφ' αὐτὸν ἦλθε τῷ πάνυ Θρᾳκίῳ Σιγηδόνα φαρῶναι παρεσκευάσθαι, ὡς ζῶα πρέποντα παρὰ Ῥωμαίοις, παρὰ μεγάλῃ καὶ παρὰ σώματι ἐμφανέσταλα. δεῖ γὰρ ἐζήτησε βασιλέα, εἰς ἣν ταῦτα ἐλθεῖν. καὶ ψυχαγωγεῖ θᾶττον ὁ βασιλεὺς τῆς ἱστορίας τὸν ἔρωτα, καὶ δίδωσιν εἰς θεωρίαν ἐλεφάντων γενέσθαι, πέμψας ὡς αὐτὸν οὐκ ἦν πρὸ αὐτοῦ πρεπόμενον θηρίων ὃ ἐξοχώτατον. ὑπωπτεύκει δὲ εἶδεν ὁ ἰνδικὸν ζῶον ὁ Χαγάνος ἐλέφαντα, παρευτυκὼς καταλυθῆναι, ἢ παλινοστεῖν παρεσκεύηται ὃ θηρίον παρὰ τὸν Καίσαρα, ἢ καταπλαγεὶς τὸ θαυμαζόμενον, ἢ ἀποφαυλίσας, οὐκ ἔχω εἰπεῖν· οὐ γὰρ ἐνεπλάμην. ἐπῳχλεῖ δὲ τὸν Καίσαρα καὶ κλίνην χρυσοῦν τεχνουργήσαντα ὡς αὐτὸν παρὰ πέμψαι. ὅπερ τοσοῦτον γὰρ τῶν μετεωρίζεν ἡ τῆς παρούσης τύχης ἀκροτάτη. βασιλεὺς δὲ ὁ δῶρον ἐξεργασάμενος βασιλικῶς, μετεπέμπετο. ὁ δὲ σοβαρεύόμενος, πολλῷ μᾶλλον κατεφρονηθεὶς, οἷα παρὰ πλουσίου παρὰ αἰτίαν τῆς δωρεᾶς. ἀπεπέμπετο δὲ παρὰ τὸν αὐτοκράτορα ὡς ὑπηλεῖ τι καὶ ἀνόμοιον τῇ χρυσῇ ἀναξιόκλιτον κλίνῃ. καὶ μὴν ἤδιον ἂν παῖς ὀνειδίκοντα τῷ χρυσοῦ χιλιάσι ἑτέρας εἴκοσιν ἀν' ἕτος ἕκαστον παρὰ Ῥωμαίων ἀπίσεσθαι· καὶ δῆτα δυσφορήσαντες τῷ αὐτοκράτορες, παρέφησε τοὺς σπονδοὺς, καὶ τοὺς ὅρκους τοὺς αὐτοῖς φέρῃ ἐδίδου. B C

ctum fuit, cum se Princeps Chaganus (vt Hunnis appellabatur) contra Romanos superbe & immodeste gereret. Ad cuius aures cum ante pacem violatam peruenisset, animantes quasdam ali apud Romanos, granditate & forma corporis visendas maxime, Imperatorem orauit, vti eas spectandi copiam sibi faceret. Is huic videndi desiderio celeriter gratificandum ratus, elephantorum quos habebat præstantissimum prospectaculo ad eum mittit. Chaganus belluam Indicam intuitus, illico ceu e theatro digreditur, eamque ad Imperatorem reduci iubet. Vtrum quia admirabilitate, ac nouitate animalis percelleretur: an quia id contemneret, dicere non habeo: nec enim id filerem. Negotium præterea Imperatori exhibuit de lecto aureo, quem is artificiose confectum sibi mitteret: eo vsque enim ob præsentis fortunæ fastigium sese efferebat. Imperator donum regaliter fabrefieri curat, eique transmittit. Qui fastidio & arrogantia præceps, multo magis fremere, vt qui muneris indignitate contumeliam accepisset, lectumque illum aureum vt rem vilem, & inelegantem ad Imperatorem per arrogantiam remittere: insuper ad octoginta illa millia alia viginti anniuersarie sibi a Romanis pendi postulare: Imperatoreque id durius accipiente: fœdus contemnere, sacramenta iurata ventis discerpenda tradere.

CAPVT IV.

Vrbs Singidon a Chagano capitur: Augusta, & Viminacium expugnantur: Anchialus deuastatur: vici propinqui hostiliter diripiuntur. Romanorum ad Chaganum legatio.

ΑΘΡΟΟΝ τε τῷ πολέμῳ φίλῳ ἀναμένος σάλπιγγα, ἅτε δυνάμεις συνηθροίζε, καὶ τὴν Σιγηδόνα τὴν πόλιν ἔξαπιναίως, ἀφρακτον οὖσαν, ἐλάμβανεν. πολεμικῶν τε ὁρμημάτων χηρεύουσαν, διὰ τὸ οὐκ ἐν εἰρήνης ῥᾳθυμίαν πολλὰ ὑπαρκεῖσθαι τῆς θρᾴκης. ἀφυλακτον γὰρ εἰρήνη, καὶ παρεμπλοίας οὖσα αἰεὶ ἀνόμαστον. τὸν τε ἔτος τοῖς πλείστοις συμπρομηθεῖ καὶ τοῖς αὐλιζομένοις, τὰ ἄλλα τοῦτο κατεπιγνύσης ποιεῖν. θέρους γὰρ ὥρᾳ ὑπῆν. καὶ ὅσον ἀπέλιπεν ἐθησαυρίζοντο. ἀκονιτὶ τὴν πόλιν οὐχ εἷλεν ὁ βάρβαρος· μεγίστη γὰρ συμπλοκὴ αἱ τὰς πύλας σεσηπυῖαι ἔσχεν τὸ ἄστος, πολλοῖς τε τῶν Ἀβάρων διαφθαρῆναι συνέτυχε, Καδμείαν τε τὴν τῆς λύσης ἀποφέρεσθαι νίκην, πολλάς τε καὶ ἑτέρας ἄστε γείτονας πόλεις λαβεῖν. ταύτας γὰρ ἅρασα, καὶ πόνων ἐκτὸς· ἀδοκήτων γὰρ ἰὼ τὸ κακὸν, καὶ τὴν ἐλπί- D

NEc cunctatus, amicam bello tubam corripit, agmina in expeditionem euocat, vrbemque Singidonem haud munitam, & militari apparatu destitutam, quod ex pace & otio Thracia tota in socordiam, & desidiam versa esset (negligit enim custodiam pax, nec in futurum prospicit) quodque ciuium plurimi (vt in messe) foris manentes, quantum vitæ tolerandæ sufficeret, frugum sibi demetendo colligerent, subito, quanquam non citra laborem, capit. Nam intra portas acerrime pugnatum est: Abares obtruncati magno numero, & Cadmea, vt dicitur, reportata victoria. Alias item non paucas, & huic vicinas deprædatus est; & quidem minime operose: improuisum siquidem ac neutiquam expectatum malum

veniebat. Augusta, & Viminacio ad Illyricum pertinentibus in potestatem adductis, mox Anchialum infesto exercitu profectus, eius agrum, & vicos circumiectos populationibus, & incendiis deformauit. Thermarum ædificiis pepercisse audiuimus, quod eius concubinæ ibi laterent, istamque commercii cum eo sui gratiam peterent. Ferunt aquulas istas lauantibus proficere, & ad corporis sanitatem conducere. Tribus mensibus elapsis, Romani ad Chaganum oratores mittunt, bellum deprecantes. Vnus erat Elpidius, Imperialis senator, Siciliæ prætura functus: qui magistratus apud Romanos in honore est. Huic Elpidio collegam addunt Comentiolum, de custodibus Imperatoris præcipuum, Latini Scribonem dicunt. Anchialum igitur ad Chaganum venientes Legati, vti in mandatis habebant, de fœdere conseruando rogabant. Cum is in inferenda iniuria nihil mitesceret, sed superbius etiam minitaretur, se longum murum, qui nominatur, difiecturum, & Elpidius ei tacens concederet, itaque tumentem hominis fastum sustineret, Comentiolus excelsa mente ingenuitatem linguæ suæ demonstrans, Romanamque libertatem velut pudicam dominam in thalamo custodiens, nec eam mœchicis adulationibus constuprans, audiente Chagano & proceribus, huiusce modi verbis locutus est.

A σιν ἀπροκδόκητον. ἀπελθόντε Αὐγούσταν, καὶ τὸ Βιμινάκιον (πόλις δ' αὕτη λαμπρὰ τοῦ Ἰλλυρικοῦ φορολογουμένη) πραυπέδευται, καὶ τὴν Ἀγχίαλον πορθήσεται· ἃς τε πολυοικίδας κώμας ἐδήωσε. τῶν δὲ θερμῶν ὑδάτων οἶκεν οὐκ ἀναίσθησαν φασί. λόγος δέ τις ὡς ἡμᾶς ἔξεφοίτησεν, ὑφ' ἅδε τοῦ τοῦ Χαγάνου ἀποκρύψασθαι γυναῖα, καὶ μαθὸν τῆς ἀπολαύσεως ἐκεῖνον αὐτῶν, μὴ καταρρίπτειν τὰ τῶν ὑδάτων οἰκοδομήματα. λέγεται δὲ τὰ ὑδάτια τούτοις τοῖς λουσαμένοις ἀγαθὸν τίθεσθαι), καὶ εἰς ὑγείαν τούτοις συμμαχεῖν. τελοῦντι δ' ὑπισχνουμένων μισθῶν, πρεσβεύονται Ῥωμαῖοι πρὸς Χαγάνον, καὶ τὸν πόλεμον ἀπεκηρυκεύσαντο, Ἐλπίδιον ἐκπέμψαντες, ἄνδρα ἐς συγκλήτου βουλὴν ἀναγεγραμμένον, τῆς τε Σικελίας ἡγεμονεύσαντα, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς ὑπατικῶν βημάτων ἄρξαντα δέ τις αὐτῷ πρὸς Ῥωμαίοις οὐκ ἄκομψος. ξυνωμοτικεύουσι δ' αὐτῷ καὶ Κομεντίολον, ἄνδρα τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασιλέως ὑπάρχοντα, ὃν Σκρίβωνα τῇ Λατινίδι φωνῇ Ῥωμαῖοι καλοῦσιν. ἦκον γοῦν ἀμφὶ τὸν Χαγάνον ὅτι πρὸς τὴν Ἀγχίαλον. καὶ τοῦτο ἀνδρῶν ἄξιον ὡς πρεσβευσαμένοις, τὰ δὲ μὴ μετριοπαθοῦντος ὑπὸ τοῖς ἀδικήμασιν, ἀλλὰ καὶ πρεσβευόντος αὐθαδικώτερον, τὰ λεγόμενα τὴν καθαιρήσθαι μάχαν, καὶ ἢ μὲν Ἐλπιδίου ὑποχαλῶντος τοῖς λόγοις, καὶ οὕτω θεραπεύοντος οἰδαινόμενον φρύαγμα Κομεντίολος μεγαλοφρόνως τὴν τῆς γλώττης ἡνίαν ἐπιδύνασθαι· τὴν τε Ῥωμαϊκὴν ἐλευθερίαν, δίκην σάφρονος δεσπότου τινὸς ἀχρεῖον ἁλισκόμενον, καὶ μὴ δέον φθείρουσι μοιχικῆς κολακείας, τὴν ἀξιολογωτέραν τῶν Ἀβάρων ἅμα τοῦ Χαγάνου πρόοντων, τοῖς πρεσβευτικοῖς ῥήμασιν.

CAPVT V.

Liberior, & minacior Comentioli apud Chaganum, eiusque optimates oratio, cum prædicatione Romanorum eximia.

CREDEBANT Romani, Chagane, te patrios deos colere, & alios item iurisiurandi præsides reuereri, dextrasque, & pacta conuenta nequaquam vili pendere, neque pacem per te turbatum & euersum iri: sed & donorum, quæ ab Imperatoribus multa tulisti, &, quam expertus es, Romanorum humanitatis, ac beneuolentiæ meminisse, collataque in maiores tuos merita, hospitalitatemue nunquam non infixam animo habiturum, nec passurũ a tuis vllum Romanis maleficium importari. Æquum est enim Principes iis, quibus iura & leges dant, moderatiores & esse, & nominari, vt quantum iis amplitudine Imperii antecedunt, tantum quoque virtutis eminentia antecellant. Quapropter ob initam ex pa-

ΕΔΟΚΟΥΝ σι Ῥωμαῖοι, Χαγᾶνε, τοὺς τε πατρίους θρησκεύειν θεοὺς, καὶ τοὺς ἄλλους τῶν ὅρκων αἰσχύνεσθαι, καὶ δεξιὰς καὶ συνθήκας μηδαμῶς ἀποστέλλεσθαι, μηδὲ τὴν τῆς εἰρήνης ἄξονα λῦσαι θεῖ καταβάλλεσθαι· οὐ μόνα δὲ καὶ δώρων βασιλικῶν μεμνῆσθαι πολλῶν, καὶ φιλοφρονήσεως Ῥωμαϊκῆς, καὶ τῆς πρὸς τοὺς σοὺς πρεσβύτας εὐεργεσίας, ταύτην δὲ φιλοξενίας εἰπεῖν, ὑπιλήσμονα μὴ γεγονῆσθαί ποτε, μήτε σὺ ἑτέρων τῶν ὑπὸ σοῦ πεπραγμένων ἀδικημάτων Ῥωμαίοις ἀνέχεσθαι· πρέπει γὰρ τοὺς ἡγεμόνας φέρεσθαι τῶν ὑποκειμένων καὶ ἕπεσθαι, καὶ ὀνομάζεσθαι, ἵνα ὅσον τῷ κράτει ὑπερέχωσι, τοσοῦτον καὶ τῇ ἀρετῇ διενέγκωσι. τοιγαροῦν θεοὶ τὴν ἐκ τῆς εἰρήνης εὐνοιαν

ἀμνημονοῦσι Ρωμαῖοι τὴν ὑπὸ Θεοῦ παρεσκευασμένων δῆθεν, καὶ πολλῶν ἀδικημάτων γεγόνασι νόσφισμοι, καὶ φιλανθρωπία πρῶτον τὴν ἐθνῶν ἀφαφέσαντες, οὐ πρὸς ὄρεξιν ἀνωλυπήσιος κεκτήκασιν ὅπλα. τὸν γὰρ ἐς ὕστερον ὠφελίμων, τὴν ἔμπροσθεν ἀδικημάτων νεανικώτερον ἐγχρονιζόντων καὶ πολλοῦ ἐπεποίωτο, χαίρων φειδόμενοι τῆς αὐτοδόσιον. ἐπεὶ δὲ πάντα ὑπ' ἀλαζονείας καὶ προπετείας ἀράσπα, καὶ δίκης ὄμμα τυφλὸν καὶ πόδες προνοίας χωλεύουσιν, ἀμοιβὴν ἀξίαν τοῖς βεβιωμένοις ἀπαμπεῖν οὐ δυνάμενοι, θεὸς δὲ ὑπ' ὃ βούλημα, ὅπου καὶ θέλῃ φερόμενον, σὺν ὑπλήσονται Ρωμαῖοι τῆς ἑαυτῶν ἀρετῆς. ἀλλὰ καὶ μέγιστον κτῆμα καὶ θεὸς συνήσονται πόλεμον, καὶ φόνου πολλὴν χορηγήσουσι. προσωφέλησε γὰρ αὐτοῖς τῆς εἰρήνης ὁ πόλεμος, ὅτε μὴ τὴν ἡσυχίαν ἀπαπάσοιτο ὁ πόλεμον. τί γὰρ Ρωμαίων τὴν πώποτε γῆς εὐκλεέστερον ἔσχεν ἐλευθερίας ἀθλητῶν, καὶ δόξης, καὶ πατρίδος, καὶ παίδων; εἰ γὰρ ὄρνιν δύπλεσπάτοις ὑπὸν ἔσχε τὸ μὴ ἡττᾶσθαι ἐκπέτερον, μήτε ἐλέᾳ ἀπάτορα τὸν ἕτερον, πόλεμος χαρτερὸς καὶ μηχάνης ὅστ' ἀποδιάξις, τί δῆτα αἰδεσθεῖσι εἶεί, καὶ Ρωμαῖοι, ἔθνος τε μαχιμώτατον, καὶ βασιλείαν ὀνομαστοτάτην; ἧς οὐ ῥᾴδιον καταφρονῆν, εἰ μήγε μόνον αὐτὰς ταῖς ἐναρξεσι. μὴ τοίνυν μεγαλαύχει ὅτι τοῖς κακῶς δρᾶσι καὶ ἀπίστως τὸ τίμιον· ὅτι γὰρ τοῖς κατορθωθεῖσι τὸ μέγα φρονεῖν, ἴσως ἐπαινετόν· τὸ δ' ὅτι κακία βρενθύεσθαι, τὸ ὕβρεως μοῖρα, οὐκ εὐκλεία. προσοίκει χαρακτηρίζεσθαι. μεγάλα θήματα· ἀλλὰ μείζω τὰ Ρωμαίων ἢ δύναμις, ἢ τε τῶν Καίσαρος ὅπλα, καὶ τὴν ὑποφόρων ἐθνῶν τὸ ὑπήκοον, ἢ τε τῶν χρημάτων ῥοπὴ, τότε τῆς θρησκείας πρὸς πάντα τὰ τῆς οἰκουμένης ἔθνη βιοτοέστατον, καὶ ἅμα τοῦτο καὶ δυνατώτατον. οἷς ἀντιστρατεύειν μόνον ἠθέλησας, τὰ δὲ ὅπως αὖ εἶεν, ἠμέλησας· ποίοις δὲ καὶ πρὸς τοῖς ὁμόφυλοις ἔθνεσιν εὐδοξίας χαρακτῆρας ἀπόσῃ, Ρωμαίοις ἀγνωμοσύνην; ἢ τί σοι λοιπὸν ἐπέχυσεν πίστεως καταλέλειπται; οἱ θεὸς πρὸς σου προεινοῶνται θεοί· ὅρκοι βιάζονται, σπονδαὶ καταλέλυνται· διέρρηται πάσοισι κακῶς ὑπὸ θεοῦ· οὐ πίστοισι δῶρα δυνάμιν αἰδέσιμον ἔχοντα. ἔασον ἡμᾶς ἡρεμεῖν. μὴ τὴν σὴν εὐκτείαν πρὸς κακὴν ἀδουλείαν μεταβαλε, καὶ ὅτι μηδὲν ἠδικηκέναι, μόνον δὲ ἅμα ὃ γείτονας εἶναι, λυμαίνῃ πειράμενος. αἰδέσθητι πρὸ τῆς σῆς κορυφῆς ὃ Ρωμαίων τοῦτ καὶ ἡμέτερον ἔδαφος· τοῦτο σι ferre velis. Age, præ amplitudine tua Romanum

A ce compoſita amicitiam, Romani calamitatum abs te ſibi illatarum memoriam ponunt; multaque præterius & fas in ſe commiſſa, voluntaria obliuione obruunt. Et quoniam humanitatis laude inter omnes gentes principatum tenent, vindictæ deſiderio arma mouere noluerunt, pacemque conſecutam detrimentis ſuperioribus per inſolentiam veſtram inuectis opponentes, mala malis compenſanda non putarunt. Quia vero cum probitate rationem nullam habere vis, & oculus iuſtitiæ cæcus eſt, pedes prouidentiæ claudicant, vt factis tuis dignum reddere pretium nequeant, & cupido tua tibi Deus

B ſit, agens te quo lubet, Romani virtutem priſtinam in pectus reuocantes, longe duriſſimum aduerſus te bellum conſenſu comparabunt, magnas ſtrages edent, vtpote quibus arma, hoſtibus quieſcere detrectantibus, quam pax iucundiora ſunt. Qui enim populus, quæ gens in orbe terrarum fuit vnquam Romanis pro libertate, pro gloria, pro patria, pro liberis decertantibus illuſtrior? Nam ſi volucres quædam viliſſimæ ne vincantur, neue cedant inuicem, valide furenterque confligunt, quo tu animo tandem homines, & Romani generis ac ſeminis homines fore arbitraris, gentem bellicoſiſſimam, &

C Imperium omnium linguis celebratum, quod (niſi in ipſa origine, & infantia ſua) haud aliquando contemni potuit? Quare ob ea quæ ad hanc diem improbe, contraque fidem deſignaſti, non eſt quod te iactites. Propter recte facta ſibi placere, laudi fortaſſe dabitur: at in vitio ſe magnifice circumſpicere, ſuperbiæ, non honori, & gloriæ adſcribendum eſt. Nobilia tu quidem non multo antehac, & iniqua facinora feciſti: ſed maximæ etiam ſunt Romanorum vires, maxima Imperatoris diligentia, maxima ſubiectarum illi gentium auxilia. Huc accedit præſentis pecu-

D niæ commoditas, & ſacrorum, vt nuſquã, religioſiſſimæ ſanctiſſimæque cærimoniæ. Quamobrem officere illis potentia nulla poteſt. Hos tu oppugnare tantummodo vis, quo autem res euaſura ſit, non curas. Qualem porro apud finitimas gentes nomini tuo maculam inures, ſi te in Romanos ingratum iniuſtumque præbeas? Aut quodnam fidei tuæ pignus eſt reliquum? Dii tui abs te læduntur: ſuſceptum ſacramentum violatur: fœdus frangitur, de bene meritis male mereris, dona, quorum eſt veneranda efficacitas, tibi non perſuadent. Patere nos quieſcere, neue opportunitatem tuam ad occupationem non bonam, iis qui nulla in re tibi obfuerunt, niſi quod vicini ſunt, nocere attentans, trans-

hoc, & noſtrum ſolum reuerere. Hoc ti-

bi salutare fuit, exulem complexum est, peregrinumque & aduenam sedibus recepit, quando ab oriente, & a primigenia gente vestra portio tua vt fragmentum diuulsum, ac diuisum est. Noli præclaram hospitalitatis legem infringere, & vagabitur latissime humanitas tua, docebitque audientes exemplo tuo impietatem malorum fontem & caput detestari. Quod si te pecunia delectat, iam ea tibi a Romanis parata est, qui honoris sunt auidi, magnificentiamque, & liberalitatem pro thesauro habent. Tenes tu porro terram latam, & admodum longam insuper, qua neque coarctentur indigenæ, neque ad vitam mollem & delicatam requisitis egeant. Quocirca in tuam regionem tibi a Romanis donatam regredere, vltra fines tuos exercitum mitte educere. Nihil enim ventorum impetus incommodabit arbori robustæ, excelsæ, frondosæ, cuius truncus validus, viuida radix, ampla inumbratio, quam anni tempestas, & vel riuo deductæ, vel de cælo circum stagnantis aquæ humor nutrit, ac pinguefacit. Qui autem trans fines suos proterue pedem transtulerint, cum iusta pœna sero tandem sapient, vbi dedecus, ipso damno tristius ferre non poterunt.

A Γοτθέμον γάρτε. ἐ μετθμάςην ἰωϊςκαλίσατο, καὶ ξένον, καὶ ἔπηλυν εἰσωκίσατο, ὅτε τῆς ἕω, τῆς ἀρχαίου φύλου ὁ σὸς ἀπόδασμος ἀπῤῥώγδην διεχάζετο. μὴ τὸν καλὸν τῆς φιλοξενίας διαφλύσῃς θεσμὸν, καὶ κατίπτωσι φίλαν, θεσπίας οἱ ἀνθρωποι, καὶ διδάξῃς τοὺς ἀκούοντας ἐ αἰτίας κακῶν βδελύττεσθαι τὴν ἀσέβειαν. εἰ δὲ καὶ χρημάτων ἐρᾷς, ἤδη σοι τοῦτο πρόκειται Ρωμαίοις φιλότιμον γὰρ ὅ ἔθνος, καὶ θησαυρὸς αὐτῷ ὁ μεγαλοπρεπὴς, καὶ φιλόδωρον. ἔστι δέ σοι καὶ γῆς εὐρεῖα τε, καὶ πολλῷ τῷ μήκει τὴν ὑπόδοσιν ἔχουσα· ὡς μήτε στενοχωρεῖσθαί ποτε τοὺς οἰκήτορας, μήτε ἀρύλειαν ἀπορεῖν τοὺς ὑπηκόους. ἐπεθύμησε τούτων ἐπὶ τὴν σὴν γῆν καὶ ὁ Γοτθέμων

ὑπιθ.σας γρῶ ὁ Χαγᾶνος, ἠπμωλμένους ὡς βασιλέα ὀξέπεμπεν, ὑπηλίκου οὐ πάσσδοκιμῶν σφισιν αὖθις δωρησάμενος. Τοῦ δ' ὑπιόντος ἔτους πάλιν ὁ Ελπίδιος ὑπὲ τῇ αὐτῇ πρεσβεία χλεστονηθεὶς, ἀποστέλλεται. καὶ ὡς τὸν Χαγᾶνον ἡμέρμους, ἀξιοῖ πρεσβυτέρῳ ἅμα αὐτῷ ἐς βασιλέα ἡμέας, ὅπως αἰαζωπυρήσῃ τὰς σπονδάς· & εἴκοσιν ἑτέρων χιλιάδες χρυσῶν ἢ σεως ἠκοις εἴησθμ ἐπαυξήματα. ὁ δὲ Χαγᾶνος τοὺς λόγους εἰσεποιήσατο, Ταρλίπόν τε ὦ ἢ Αβάρων φύλαρ αὐδρα τὰ ἐλεπλον ὡς τὸν Καίσαρα σεως Ελπιδίῳ πρέπεμπεν. ἦκεν δ' ἄμφω ἐς βασιλέα, ῥήτρα τε, καὶ ὁμολογία ἐγίνετο ἢ μέω εἴκοσι χιλιάδας τὰ ἐς ὀγδοήκοντα κεφαλᾶται Ρωμαίοις χρυσῶν, ἢ πόλεμον αἰτιαμβαίειν τὸν μελησόμτας. Τοιγάρτοι αἱ σεως ἦκοις δοκεῖσί πως αἰαβάλπεως, & ὁ πόλεμος ἐκεχείαν ἐλάμβανε. μεθ' τινα δὲ βεραχεῖαν χρόνου ροπὼ, ἡ τῆς εἰρώνης διέξια νοθεύεται, καὶ πάλιν Ρωμαίοις τὸ τῶν Αβάρων ὑπιτίθεται φύλον. Ἀλλ' οὐκ αἰαφανδὸν, ῥαδιουργικώτερον δέ πως καὶ δολερώτερον.

A Annuit Chaganus, & hac ignominia multatos, ac salute quam non sperabant donatos, ad Imperatorem remittit. Anno insequenti Elpidius iterum ad eundem missus, legatum vna secum super fœdere instaurando, & aliis viginti aureorum millibus priori summæ addendis remitti precatur. Chaganus petitionem haud aspernatus, Targitium, hominem inter Abares spectatissimum cum Elpidio ad Imperatorem legat. Decidunt, statuuntque, vt Romani vicenis millibus summam priorem cumulent: ni faxint, bellum habeant. Hac ratione fœdus recreari, ac refoueri aliquo modo visum est, & ab armis concessa vacatio. Breue tempus intercedit, bonaque habitudo, & tanquam sanitas fœderis corrumpitur, Romanosque Abari, non illi quidem manifeste, sed inertius quodammodo, ac dolosius adoriuntur.

CAPVT VII.

Sclauorum ad longum murum hostilis progressio, & in iis cædendis fugandisque Comentioli ducis memoranda virtus.

Τὸ γὰρ τῶν Σκλαβίνων ἔθνος ἐπαφίησι, καὶ πλεῖστα τῆς Ρωμαίων γῆς ἀποκείρεται, καὶ τὸν μακρὸν μέχρι καλουμένων τειχῶν οἷα δὴ ἄπλοντες, ἀ,δεῖον τεσσαλόντες ταῖς ὄψεσι, πολλὰ ἀπεγάζονται φόνον. ὃ δὴ καὶ δεδιὼς βασιλεὺς, τὰ μακρὰ διεφεύρησε τείχη· καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν τῶν στρατοπεδαρχῶν πλησίους ἀπέζευξε τῆς πόλεως. ὥσπερ ἀξιολογώτατον ἔρυμα περὶ τὸ ἄστυ ἀνδρεῖον μηχανώμενος. Τότε δὴ τότε Κομεντίολος, οὐκ ἀκμὴν τῆς ἀρχίας πιστεύεται. καὶ δὴ πρὸς Θράκιον ὑπιὼν, ἀπελαύνει τῶν Σκλαβίνων πλῆθη. ἀφικνεῖται δὲ καὶ ἐπὶ τὸν Εργινίαν, οὕτω καλούμενον ποταμὸν, καὶ αἰδυκήτως ὑπὸ τοῖς Σκλαβίνοις καὶ κατηρεφὴς ὑπιπίπτει, καὶ θάνατον πολὺν τοῖς βαρβάροις ἀπεργάζεται. Διό τοι τοῦτο καὶ στρατηγὸς ὑπὸ τῆς αὐτοκράτορος αὐθις χλεστονηθεὶς ἀποστέλλεται, & Ρωμαϊκῆς ἀξίας λαμπρύνεται, πρός τε τῆς Πρεσιτίου τὸ πρὸς Ρωμαίοις λεγομένῳ ἔνοπλον ἠγερσίας ὁμιλῶ ἀποφέρεται. εἶτα πρόιοντι ὦ ἦρι, τὰς Ρωμαϊκὰς στρατηγεσίας δυνάμεις, ὑπὸ τὸ Αδριάνου πόλιν φοιτᾷ καὶ στρατοπεδεύεται Ανδραγάστῳ, ὑπτιογενεῖ πλήθη Σκλαβίνων πολλὰ, ἄγρας τε αἰχμαλώτων ἀξιολογωτάτας, & λείας λαμπράς. Διαγυκτερεύσας τε ὄρθριος ἦκε πλησίον Ενόνυχος φεύγειν, καὶ ἡμικῶς τοῖς βαρβάροις συμπλέκεται. τὸ δὴ πολέμιον θρύμμασιν

C NAM Sclauini (siue Sclaui) ab ipsis submissi ac subornati, impressione facta Romanæ telluris partem latissimam occupant, & vsque ad murum longum, vt vocatur, confertim prosilientes, grassantesque, funera multa faciunt. Quare etiam timens Imperator, murum custodit: quas apud se habebat cohortes ex vrbe educit: & circum Christopolim tumultuarie veluti vallum ac tutamentum in primis eximium molitur. Comentiolo tum præfectura militaris, honestum sane munus iniungitur, qui Sclauis per Thraciam instans, eos pellit. Deuenit autem ad fluuium Erginum vocabulo: ibi de improuiso in illos facto impetu, complures extemplo mactat. Qua de caussa ab Augusto Imperator dictus, rursum in hostes mittitur, Romanisque dignitatibus illustratur, & quam Romani Præsentis nominant (is honor est ducum militiæ) ea condecoratur. Deinde reliqua ætate, congregatis Romanorum copiis Adrianopolim contendit, atque in Andragastum incidit, quem ingens Sclauorum caterua cum opima præda, captiuorumque selectissimorum numero sequebatur. Exacta illic nocte, mane ad castellum Ensinum graditur, & cum barbaris prælio generose dimicat. Illi paulatim ce-

dunt, & Astice tota expelluntur, fuitque A captiuis dies ille ob virtutem Romanorum candidus. Dux epinicion cecinit, ac trophæum erexit.

τε ἐκ ϑρούσατο, καὶ ἐς Φυλὴν ἐξωθεῖτο, καὶ τ' Ἀσικῆς αὐτῆς ἀπελαύετο, λαμπρὰ τε ταῖς αἰχμαλώτοις ἡμέρα ἐφάνη. Ὁ Ῥωμαῖος δὲ ἀνδραγάθημα. ὁ δὲ στρατηγὸς ἐπεγώνιον ὕμνησεν, καὶ τρόπαιον ἐστήσατο.

CAPVT VIII.

Fœdus a Chagano iterum pessundatur. Caussa Bocolabras quidam magus, Scytha genere. Targitius Chagani legatus in insulam relegatur. Vrbes Romanorum subiguntur.

AVCTVMNO ineunte, barbari fœ- B dus de integro temerant, bellique societatem aperte abiiciunt & aspernantur. Caussam huius rei explanare non pigebit. Fuit homo Scytha, Bocolabras vulgo dictus: cuius vocabuli planissimam significationem si quis requirit, sciat id Græca lingua sacerdotem magum sonare. Hic per id tempus facinus ausus est periculosissimum. Cum vna enim amicarum Chagani stuprum fecit, breuique voluptate inescatus, in magna mortis retia se inseruit: ac metuens, ne rescitum flagitium crudele sibi supplicium pareret, persuasis septem de subiectis sibi Gepidis, cum iis in fugam ad gentem auitam sese tradidit. Sunt autem Hunni, habitantes in O- C riente, Persarum vicini, quos multi vsitatiore vocabulo Turcas nuncupant. Istrum ergo traiiciens, & in vrbem Libidinum delatus, atque a quodam e ducibus Romanis, ad Istri custodiam constitutis interceptus, genus, & vetus studium suum, voluptatemque ob quam fugeret indicauit. Cum de infortunio suo narrare probabilia videretur, a duce ad Imperatorem transmittitur. Atque hinc existimatum est, fœdus Romanum turbari, & bellum aperiri cœptum, cum interim Targitius in vrbem imperatoriam pro legato veniens, pecuniam anniuersariam ex fœdere Chagano pendendam exigeret: id D quod Imperatorem non immerito ad iram subextimulabat, qui se Abaris manifestissimo esse ludibrio cerneret: hoc (Targitio scilicet) pensionem annuam, pacalesque redditus poscente: illo (Chagano videlicet) non quiescente: sed Europam lacerante, & vrbes euertente. Relegatur itaque in Chalcitidem insulam Targitius, & ad menses omnino sex durius tractatur. Eo vsque Imperatoris ira feruebat in legatum, cui pœnam capitalem erat comminatus. Chaganus porro Scytharum Mœsorumque finitimos omnes circumquaque vexabat, multasque vrbes, Rha-

ΜΕΤΟΠΟΡΟΥ δὲ Σκυθικοῦ, πάλιν οἱ βάρβαροι τὰς συνθήκας διέλυον, πλεῖ τε ὁμοχμίαν εἰς ὃ φανερὸν ἀνδραποδίζονται. λέξω δ' τ' αἰτίαν, οὐδ' ἀναίνομαι. σκύθης ἀνὴρ Βοκχλαβρὰς τ' ἐπωνυμίαν πεδαγώγημος· εἰ δέ τις τ' πρωτογονείας τὸ σαφέστατον ἰσαγγλίᾳ μαθεῖν, πᾶν φωνήκασι πρὸς πλεῖ ἑλλάδα φωνὴν μεθερμηνεύσω τὸ ὄνομα. μάγον γὰρ τὸν δὲ φάναι ἱερέα πλεῖ τ' Σκυθῶν ὑπὲ ἐλλιπίδα μεταμορφούσας φωνὴν, τ' ἑρμηνείας τυγχάνοντα. ἔστ' ἔδρα τὸ πλοικαῦπα κατὰ φιλοκίνδυνον ζήλημα. πρωΐ δὲ ἐπὶ τ' Χαγάνου γυναῖον, ἡδονῆ τε βραχεῖα δελεασθείς, εἰς μεγάλας ὀρύχους θανάτου ἑαυτὸν ἐμπέπηγεν. ἰσταμένου δὲ μή που τὸ κακὸν φωραθείη, καὶ πεῖσαι θέλεσθαι ὠδίνοι τὸν ἔλεγχον, ἰσταπείσας ὡς τ' ἰσταμένων Γηπαίδων ἀνδρας ἑπτὰ τ' Φυλὴν ὅτι τὸ ἀρχαῖον ἐπεποίητο φύλον. Οἱ δὲ ὑπὸ, πρεσβεύοντες τῇ ἕᾳ, Γερσῶν πλησιάζουσι, οὓς καὶ Τάρκους ἀποκαλεῖν ταῖς πολλοῖς γνωρίμωτερον. καὶ οὗτοι διαπορθμεύουσι τὸν Ἴστρον, ὅτι πλεῖ Λιβιδίνων πόλιν φερόμενος, ἀλλοῖ ἰσταμένου τινὸς τῶν Ῥωμαϊκῶν ἡγεμόνων, τῶν ἐς φρουρὰν συντεταγμένων τ' Ἴστρου, τὸ, τε γλῶσσ ἐδήλου, καὶ ταῖς πάλαι διαπρεπέσι, καὶ τ' ἀντεῦθεν ἐπελαύουσαν ἡδονῆ. ἐπεὶ δὲ πιθανὸς ἐδόκει τῇ διηγήσει τ' ἀτυχήματος, πρὸς τ' αὐτοκράτορα ἰσταμένου ἡγεμόνος πρεσβεύεται), κἀντεῦθεν ἐδόκει αἱ Ῥωμαϊκαὶ σπονδαὶ διαφθείρεσθαι, καὶ πρωτογενῆ τὸ πόλεμος, ἔτι Ταργιτίου τ' βασιλικὸν ἐπιτάσσοντος ἄχθος ἀντὶ φόρου μίσθωσιν, καὶ τὸν ἐξώκυκλον πλοῦτον πρὸς Ῥωμαίων ἰσταμένου εἰσπράττοντος, οὐ αἱ σπονδαὶ ἐκ Χαγάνου ἀν' ἔτος ἐκόλαζον ἔκαστον· ἐ τὸ τοι καὶ βασιλέα, ὃν ἀπὸ ἔσπερ πρὸς ἑῷαν ὑπερπέτεται, καὶ ἥκιστα φεναξίζοντα ἰσταμένου τ' Ἀβάρων διαπομπόν. τ' μὲ ἑαυτοῦ τ' ἐξώκυκλον πλοῦτον, καὶ τὰς εἰρηνικὰς πρεσβείας· ἐ δὲ μὴ ἀπερισκέπτους, ἀλλὰ τ' Εὐρώπην δηοῦντος, καὶ αἰχμάζοντας πολυανθρώπους τὰς πόλεις. ἐξοργίζεται ὁ Ταργίτιος ἐπὶ τ' Χαλκιδικὴν νῆσον, ὅτι μάλιστα σκληραγωγούμενος ἔτι, καὶ μέχρι τοῦ μέσου ἐνιαυτοῦ τ' ἐξώκυκλον πλοῦτον, καὶ τὰς εἰρηνικὰς πρεσβείας· ἐ δὲ μὴ ἀπερισκέπτους, ἀλλὰ τ' Εὐρώπην δηοῦντος, καὶ αἰχμάζοντας πολυανθρώπους τὰς πόλεις. οἱ δὲ ἀμφὶ τ' Χαγᾶνον τ' τε Σκυθῶν, καὶ Μυσῶν ἰσχὺς πρεσβευόντων ἐλυμήναντο, εἶδόν τε πόλεις πολλὰς, τήν τε Ῥα-

τηείαν, καὶ Βονώνειαν, καὶ Ακυΐ, καὶ Δορόστυλον, καὶ Σαλδαπὰ, καὶ τὰ Παννασὰ, καὶ Μαρκιανούπολιν, καὶ Τρόπαιον. πρᾶγματα δὲ οἱ πολλὰ παρεῖχετο ἡ ἐγχείρησις. οὐ γὰρ ἀνδρωτὶ, καὶ ἀπερεμπείμπτως ἐκάστοτε παρεσκευάστο τὰ πολίσματα, καὶ τοι μεγάλας ὑπικουρούσης ὑπονοίας αὐτῷ τῆς ἀμφὶ τὰς ὑπιφορτήσεως, ἥ τις ἐς τὰ μάλιστα ἀνάλωτον κακὸν τὴν ῥᾳθυμίαν κατέχειν. βασιλεὺς δὲ Κομβυτόλον στρατηγὸν αἱρεῖται, καὶ τῆς πάσης ἡγεμονίας κηδεμόνα τοῦτον παρεσκευάστο.

teriam, Bononiam, Acys, Doroſtylum, Saldapa, Pannaſa, Martianopolim, Tropæum ſubigebat. Cæterum non leue negotium illi faceſſiuit oppugnatio, nec abſque ſudore, ſollicitudine, ac diligentia hæc oppida obtinuit, quanquam frequens acceſſus, ad ſuos (quæ res ſocordiæ calamitas eſt inſuperabilis) multum ei velut aſpiraret, & opem atque ſubſidium afferret. Imperator Comentiolum excitat, eumque ex aſſe ducem exercitus legit.

CAPVT IX.

Tranſitus ad res Perſicas. Romanorum cum Perſis ad Nymphium flumen aduerſo Marte congreſſus.

ΑΛΛ' ἐπεὶ καιρὸς ἦν Οὔννων τὸ πρὸς τῷ Ἴστρῳ βιωτῶν τὰ παραυλισμοῖς τῆς ἱστορίας γεγώνηται, ἄγε δὴ, ἄγε καὶ τὰς Περσικὰς πράξεις, τῇ τῆς διηγήσεως ἀνατεινάξωμεν φορμίγγι. παλινοστήσω γὰρ ὅπῃ τὸ Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος ἀναγράψασιν, τὸ Μηδικὸν νῦν ἀναγραφόμενος πόλεμον. καὶ μή μοί τις ἀπορραθανέσθω, τὸ γε ἕνεκα παλινδρομοῦντι πρὸς τὰ πρεσβύτερα. οὐ γὰρ ὅπῃ τὰς αὐτὰς ἐπιστήμονα πράξεις, εἶτα καὶ τοῖς αὐτοῖς χρόνοις ἀντιμαγόμεθα. Ὅθεν συνεχὲς τὸ παραφηνάντων σὺν ἰῷ ἔσεσθαι χαλινοῦ, ἵνα μὴ τέως τῇ πρεπούσῃ τὸ ἑτεροῖον ἀφηγημάτων σύγχυσιν τοῖς ὀντυγχάνουσιν ἐμποιήσωμεν. Ἐπὶ τοῦτον ἔτους τὸ ἡγεμονίας Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος, μὴ τὸν Περσικὸν σκεῖνον καὶ ἀοίδιμον πόλεμον, οὗπερ ὁ Ταμχοσρὼ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ τὸ Μηδικὸν στρατεύματος ἡγήσατο, καὶ βασιλεὺς τὸν Ἰωάννην, ᾧπερ ἐπώνυμον ὅ τε ὑπερώας χαλκοῦς κατέσκαμεν, οἳ δὴ καὶ Μυσάκωνα προσηγόρευον Ῥωμαῖοι, τὸ ὀκτὼ Ἀριθμίας στρατοπέδων ὅπῃ τὰς τὸ ἀνάπλεως δυνάμεις Ῥωμαϊκὰς μετεβάλετο, ἔνθα τοίνυν ὁ στρατηγὸς τὰς ἑώας φρουρίδας πρεσβεύσασθαι, στρατοπεδεύεται ἐνθα ὁ Νύμφιος πόταμὸς τοῦ Τίγρεως ἀνακιρνᾶται τοῖς ὕδασιν. ἐν τούτῳ δὴ τοῦ χώρου ἐξαρτύεται πόλεμος, τὸ μὲν Ἰωάννου τῆς Ῥωμαϊκῆς προσεχῶς δυνάμεως, τῆς δὲ Περσικῆς Χαρδαριγάν. πρόκριτον τοῦτο ἀξίωμα. φίλον δὲ Πέρσαις ἐκ τῶν ἀξιωμάτων προσηγορεύεσθαι, ὥσπερ ἀπαξιοῦντας τοῖς ἐκ τοῦ γνησίου ὀνομασίας ὑπιφέρεσθαι. ἰδιαίτερον γὰρ τοῖσι τὴν τύχης ὑπιδόσιν, ἢ νέμον γνησίους τὸν πρὸ τῆς σφῶν αὐτῶν προσηγορίας, ἔνθα μητρῴας αὐτοῖς νυδύος προκύψασι σωσαίσρονται. ὁ μὲν οὖν Ἰωάννης τὸν πᾶσαν πληθὺν τῆς δυνάμεως τριττὰς κατεξάλλει μοίρας. καὶ αὐτὸς μὲν ἀνεδέξατο τὸ μαίμου ὅ μεσαίπατον, Κοῦρς δὲ ὅ δέξιον ὁ ὑπογράπτης, Ἀριάλφ ὃ λαιόν. ἐξ οὗ δὲ πως τὰ τριττὰ διεκεκόσμητο σίφνι. ὡσαύτως ὃ καὶ ὁ Περσικὸν στρατέπακτο.

A teriam, Bononiam, Acys, Doroſtylum, Saldapa, Pannaſa, Martianopolim, Tropæum ſubigebat. Cæterum non leue negotium illi faceſſiuit oppugnatio, nec abſque ſudore, ſollicitudine, ac diligentia hæc oppida obtinuit, quanquam frequens acceſſus, ad ſuos (quæ res ſocordiæ calamitas eſt inſuperabilis) multum ei velut aſpiraret, & opem atque ſubſidium afferret. Imperator Comentiolum excitat, eumque ex aſſe ducem exercitus legit.

B SED iam quia principium, & quaſi quoddam veſtibulum hiſtoriæ noſtræ in Hunnis ad Iſtrum ſedes habentibus conſumpſimus, age, quæ contra Perſas acta ſint, litteris deinceps prodere aggrediamur. Ad Mauricii autem initia reuerſi, bellum in Perſide geſtum deſcribemus. Ac nolim me a quoquam in vitio poni, ſi ad ſuperiora, & antiquiora me referam. Non enim ad eadem narranda regrediar, etiamſi ad eadem tempora redeam: coniunctio enim cum his, quæ iam expoſuimus, dilationem non concedit, nec aliis interpoſitis, de confuſione lector conqueratur. Poſt prælium illud Perſicum memorabile primus adhuc annus Mauricii Auguſti voluebatur: quo in prælio, Tamchoſro, qui tum Perſicas copias ductabat, ſuis præfuit. Imperator Ioannem, cui ex longitudine myſtacis, Romani cognomentum Myſtaconi indiderant, cohortibus Armeniis præfectum, inde auocatum militiæ Romanæ Orientali magiſtrum dederat. Iam igitur huic muneri præpoſitus, eo contendit, vbi Nymphius cum Tigride confunditur: quo in loco certamini accinguntur, Romanos quidem Ioanne, Perſas Chardarigano ducentibus. Nomen dignitatis hoc eſt apud Parthos, quos a dignitatibus indigitari delectat, dedignantes videlicet nomina ab ortu ſibi impoſita. Pluris enim acceſſiones fortunæ, quam paternam legem in ipſis appellandis, ſimul ex vtero materno prodeuntem faciunt. Ioannes ergo totum exercitum ſuum tripartito diſtribuit, medium agmen ſibi depoſcit, Curſio hypoſtratego, ſiue legato dextrum, Ariulpho ſiniſtrum committit. Atque hunc in modum, in tres partes nimirum eius copiæ digeſtæ ſunt. Ad eundem modum Perſæ diſpoſiti.

Postquam exortus tubarum clangor Martem accendit, nullumque procedentibus vtrinque spatium in medio relictum, pugnam inuadunt; ac Ioannes quidem agmine medio, Ariulphus læuo in hostem se incitant, oppositisque a fronte aciebus prævalent. Cursius, quod Ioannis fœlicitati inuideret (pro summa nimirum gloria adipiscenda certaturo) manus non conserebat. Persæ itaque, metuentes, ne aduersarii validius incumberent, retrocedebant. Cum Romani Cursium conflictu abstinere conspicati, barbaris terga dant, & ad loca accliuia se penetrant. Persæ fugientibus inhærentes, cum Romanum equitatum ex continenti cursu, & difficultate ad ardua, munitaque locorum euadendi defatigatum cernerent, premebant viriliter, maximam eorum partem ita dissipantes, vt ad castra se recipere vix possent. Hic pugnæ exitus fuit, & autumnus iam aduentabat.

ἐπεὶ δ' αἱ σάλπιγξες ἐνάλιον ἤχησαν, καὶ ὁ μεταίχμιον ἐθερμαίνετο, ὁ πόλεμος εἶχε τὸν πρόσθεν, παρεσάλλοντο ἐνδρόμῳ Ῥωμαῖοι τοῖς δυσὶ χέρσιν. Ἰωάννης μὲν τοῦ μέσου, Ἀριούλφῳ δ' ὡς εὐωνύμῳ. ἐς δὲ τὰ κέρατα τὰ αἱπημετώπων δυνάμεων. Κοῦρσος δ' οὐκ ἐνέμιξε χεῖρας, ἐβάσκαινε γὰρ τῷ Ἰωάννου εὐφραγίας, καὶ ἅτε δὴ μείζονι ἀγωνιούμενον δόξαι, καὶ οὕτω εἰς τοὐπίσω Πέρσαι ἐτρέποντο. ἐδεδίεσαν γὰρ, μήπου ἐπιπαλον ἐμβεβηκότες ἀνορμωὶ ὀπισθεν. Ῥωμαῖοι δ' ἐν Κούρσου ἐναγκάτες ἀπόμαχον, πλὴν τε αὐτὸν δυνάμει, τὰ νῶτα τοῖς βαρβάροις ἐγκείλον, καὶ πρὸς τὰ αἰάντη μετεφοίτων χωρία. οἱ δὲ Πέρσαι τῇ παλιώξει χρησάμενοι, ἐπεὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν ἵππων κεκμηκότα ἑώρων, ἔκ τε τῆς στενοτητος τοῦ δρόμου, ἔκ τε τῶν χαλεπότητος τῶν πρὸς ὃ δυσφάντων τῶν ὀχυρωμάτων καταφυγῆς, ἀρρενικῶς ὑπεστήσαντο, καὶ πλεῖον τῶν Ῥωμαϊκῶν κεράτων, ὡς μόλις ὑπὸ τῶν χαρακοεπομνικῶν Ῥωμαίων οἱ βάρβαροι στυεχώρησαν. ἐν τούτοις ὁ πόλεμος ἐπεπέρασο, καὶ μετοπώρου πρόσεκωπτεν ὥρα.

CAPVT X.

Mauricii, & Constantinæ Augustorum nuptiæ magnificentissimæ. Ciuitatis publica lætitia, gratulatioque.

IMPERATOR patrem suum Paulum, qui C nuperrime Constantinopolim venerat, honorifice ac splendide in palatium accepit, seq; postridie sponsum in pompa exhibuit. Accito enim Ioanne Patriarcha, in magno thalamo, iuxta aulam eiusdem palatii amplissimã, cui Augustali nomen est, rogat, vti precibus faustas fortunatasq; sibi nuptias a beneuolẽte numine precetur. Ille Imperatoris volũtatem officiose complexus, vota concipit, & vtriusque apprehensa dextera, eos connubio iungit, coniugibusq; optabili affatu bona omnia a Deo exoptat, capitibus quoq; amborũ coronas imponit, & mysteriis eos Dei, hominisque (vt nobis sinceram, sanctissimamque fidem colentibus fieri consuetum est) impertit. D Posthæc clarissimis honoribus eminentes, quos etiam Imperator parentum appellatione dignabatur (qui scilicet beneuolentiam illi, amoremque patrium præstarent) eos in geniale cubiculum deduxerunt. Hi eundem & sponsum, & Cæsarem rogabant bonis precibus vehementer, vt ad propylæa palatii e throno sese militibus gratulaturis in conspectum daret, & congiariũ nuptiale in illos conferret. Iam vero thalamus Imperatorius magnifice exornatus visebatur. In circuitu si quidem primorum,

ΟΔΕ αὐτοκράτωρ τὸν πατέρα τὸν Παῦλον ὅτι τὸν αὐλικὸν βασιλέα λαμπρῶς καὶ σεμνοφανῶς εἰσεδέξατο, ἔναγχος ὅτι τῆς Κωνσταντίνου ἄστυ γλυκόμενον, καὶ νυμφίος τῇ ὑπεραίᾳ ὁ βασιλὰς πομπεύει. τὸν γὰρ Ἰωάννου τὸν τῆς ἱεραρχικῆς ἐζηνυσμένον δεῖνων ἐς θαλάκτερον εἰσκαλεσάμενος, ἐν ᾧ μεγάλῳ θαλάμῳ ὡς πρὸς τῇ μείζῃ τῶν βασιλέων αὐλῇ (αὐγουσταῖος δ' ἄρα οὗτος καπονομάζεται)) ἠξίου τὸν τῆς χρείττονος τυχεῖν συναινέσεως, ὑφ' ᾧ πρὸς τὸ ἦθος τῆς ἱερέως ἐντεύξεως, ὅπως αἰσία τοῦ βασιλέως τὰ τοῦ γάμου συμβαίη ὑπισχνεῖτο. ὁ δ' ἱερεὺς τὸ βασιλικὸν ἐνεφόπλισε βούλημα τῇ πρὸς τὸ θεῖον ἱκετείᾳ· καὶ τὴν χεῖρα τῶν βασιλέων ἑλόμενος, στυνῆπτεν ἀλλήλαις. δίκτυς τε προσφέρεσι τῶν αὐτοκράτορες κατυφήμησι γάμων. ναὶ δὴ καὶ ταῖς χρυφαῖς τῶν βασιλέων τοῖς στέφεσι καὶ ἱδρυσι. τῶν τε παιδρίκων μυσηείων μετέδωκαν, ὡς στυήνεις τοῖς ἁρπεκδύοσι τὸ πάναγνον ζώπυρον, καὶ ἀκήδεκλον πίστιν. εἶπα μετ' ἐκεῖνο εἰσίφρησ ὅτι τῶν βασίλεον παιδία, οἱ τῶν κορυφαίων τῶν ἀξιωμάτων πρελαμπόμενοι, οὓς καὶ γονῆς ἀποκαλῶ βασιλάς· οὐκ ἀπιξίωσεν, αὐτὶ ἀπορρῆς ὥσπερ καθαδομένους τὴν οὐσίαν. ὅτι προπομποὶ τῶν βασιλέως γλυκόμενοι, ἐν τοῖς προπυλαίοις τῶν βασιλείων ἐλιπάρησιν ταῖς εὐφημίαις τὸν νυμφίον, τὸν Καίσαρα, ὅτι δεῖνου κεθίσιμπα, ὅτιφαίνεσθαι τοῖς στρατεύμασι, καὶ γαμήλια δῶρα τοῖς ὑπηκόοις χαρίζεσθαι. ἡ δὲ παῖσα ἡ βασίλεος, μεγαλουργῶς ἐκεκόσμητο. ἐν τῷ πρελούλῳ τῶν προτων

μεγάλων τ βασιλέων σπουδῇ, χρυσῷ, & λίθοις ἀγε- A
ράστοις κεκοσμημένοι. καὶ μὲν καὶ ἀλουργοῖς ἱματίοις
βαφῆς δυσπροίτου Τυρίας μεγαπρεπῶς ἐκπορφυ-
ρουμένοις. ἦν δὲ Τιβερίου παῖς, ἡ πρῶτόν τε καὶ μόνον τῶν
γεγενημένων τ βασιλέως ὄντα τ γαμήλιον ἄγειν, ὡς ἐν
τῷ δικαίῳ ὄσον οὔπω ἐνοικήσουσαν τοῖς δήμοις, τ λεπτῶν
ὑφασμάτων ἀμφιεσμένων ὡς ἐκ σεσηπότος
ματος. πρῶτον δὲ ὁ βασιλεὺς ὅτι τὸν παῖδα πα-
ρεκάλεσεν, ὑπὸ πολλῶν λευκιμώντων ἀνδρῶν τὰ ἐκ-
φοροῦντα τὸν πεμπόμενον. ἐς δὲ αὐτὸν ἐν τοῖς ὑπη-
λοῖς τὸν πατρικὸν ἀσπασόμενοι πομπεύσαντά τε ἅμα τοῖς πα-
τράσι τ βασιλείοις, & ἐκπύλαζαν. πρῶτος δὲ ὁ τῆς
βασιλέως νυμφοστόλος (δίνουχος δὲ ἄρα τοῦτ ἦν τ B
αὐτοκρατόρων) Μαργαρίτης ὄνομα αὐτῷ, ἀνὴρ τῶν ἐν
ελεπος ἐν τῇ ἕξει τ βασιλέως. ἡ δὲ βασίλεια ἐξα-
νέστη τ θείου, τὸν γαμέτην τὸν βασιλέα ἀσπασομένη, ἀνέκραγόν τε οἱ δῆμοι ὑμεναίους. ὁ δὲ νυμφαγω-
γὸς κύλικι τοῖς νυμφίοις, ὁρώντων τῶν δήμων ἐφιλο-
φρονήσατο. ἐκ δήμου γὰρ οὐ θεμιτὸν ἐφάνη στεφάνους. οὐ
γὰρ ἰδιῶται ἐτύγχανον ὄντες οἱ νυμφόκομοι· ἤδη
γὰρ τοῦτο τῆς βασιλικῆς ἀξιώματι προσκατῆκτο.
ὧν μὲν δὴ τῇ προτεραίᾳ. ἡ δὲ πόλις ἐπημύ-
ειζεν ἐν ἡμέραις ἑπτά, ἀργυρέοις τε ἐχρῶντο
σκεύεσι· κύλιξί τε γὰρ πίνακες, καὶ λεκανίσιν, & κυ-
λίκεσι, καὶ πυξίοις, μαγίδι τε, & χαρᾷ, πλουτεῖ C
Ρωμαϊκῆς διεκέχυτο. πυρή τε χρυσέου κόσμου, τὰ
οἴκοι μυσήρια, θαλάμου τῆς βουλομένου πάντας
ἑστιᾶσαι ἅπαξ. αὐλοί τε & σύριγγες, καὶ κιθάραι
πρὸς ἐπίλυσιν ἀμείλικτον ὁμοῦ καὶ ἐπαγωγόν. πολ-
λοί τε τῶν ἰαματοποιῶν πάνυ μέτριοι τοῖς σφῶν
αὐτῶν δικαπέλλαις τοῖς φιλοθεάμοσιν ἐνθρίαμ-
βον. οἵ τε ὅτι σκηνῆς λοιδορούμενοι, οἷς δὴ ἔθε-
λοιεν, μὴ μείζοσι ἀμίλλαις τοῖς γελωτοποιοῖς δρα-
ματουργίας, οἷα πρὸς κωμῳδοῦ τινος τῆς πρεσ-
γματος ἐπεδείκνυντο. ἱππικοί τε ἐπελοιῶντο ἀγῶ-
νες. καὶ ὁ βασιλεὺς ἑστία τοὺς ἐν τέλει, ἐν τῇ τῶν
βασιλέων οἰκίᾳ. καὶ οὕτως ὁ πρόσδοξος ἐκεῖνος κα-
τεπέπαυτο γάμος.

& magnorum illorum Imperatorum simulacra, auro & lapillis conspicua apparebant, parietesque velamina e purpura Tyria, tinctura optimæ ac pretiosissimæ vestiebant. Tiberii autem filia, virgo & sponsa, Imperatorem in solium nuptiale, subtilibus textis, varie picturatis de industria exornatum, vt in abdito, mox a populo conspicienda præcedebat. Illico Imperator a compluribus candidatis honorifice deductus ingreditur, & in locum editum peristromatis illustrem, tum vt Augustam spectantibus, ceu in pompa ostentaret: tum vt eam complexu foueret, ascendit. Et aderat, cuius munus sponsam deducere, eunuchus quidam Imperatoris Margarites nomine, aulicorum non postremus. Honoris ergo Imperatrix, venienti marito Imperatori assurrexit. Tum spectatores hymenæum exclamare. Hic nymphagogus ille palam sponsis pateram meri plenam vultu iucundo porrigit: nam serta iisdem imponere non licebat, quod priuati non essent, & istuc ipsum iam imperatoria maiestas anteuerterat. Hæc igitur die altero, vt diximus, acta sunt. At ciuitas vniuersa diebus septem continuis ferias agitare, & honoris caussa vasis vti argenteis: discis, inquam, patinis, patellis, cantharis, trullis, quadris, & canistris, quæ tum Romanorum diuitiæ proferebantur, deliciæque ornatus aurei, domestici thesauri theatrum quoddam erant plane quibusvis oculos pascere volentibus, tibiis, & fistulis, & citharis ad remissionem, & oblectationem animi omnia circumstrepebant, multique præstigiarum artifices ludicris suis totos dies spectandi cupidos detinebant. Alii in scena, hominum quorum libebat vitia carpentes, perstudiose ridicula dramata, velut seria quædam, & grauia exercebant. Insuper ludi equestres committebantur, & Imperator magistratus in regiam ad epulas inuitabat. Atque isto modo splendidæ illæ nuptiæ finem acceperunt.

CAPVT XI.

Incendium in foro, sub initia Imperii Mauricii. Miraculum de concha Glyceriæ martyris. Paulinus præstigiator in crucem agitur: filio caput amputatur.

ΕΠΕΙ ἡ τ ἱστορίας ἀναγραφόμενον τοῖς ὀπίσω- D
μοις τ πραχθέντων πάντα που πρεπῶδες ἐς μέσον
προτίθεσθαι, ἄγε δὴ φέρε καὶ τοῖς δυσχερεστάτας τύ-
χας ἴσχουσι φαιδροτέροις ἐμμίξωμεν. ἦσαν δρυμάδων,
ὧν τῶν λεγομένων φόρμ (πρόκλαμπρος δὲ ἔστ χω-
ρος τ πόλεως) φλόγας μεγάλας πυρὸς ἐνεπέμπρων

QVONIAM vero, insignia quæque in medium afferre, historiæ scriptori propositum esse norunt omnes, agedum etiam tristissimum casum lætioribus intexamus. Vere se aperiente, in foro, quod appellatur (est autem hic locus Constantinopoli nobilis) flamma furens vrbis ele-

gantiam corripuit, nec ignis omnia consumentis rapida vis cohiberi potuit. ciues fero tandem flammam velut aureo flumine mitigant, & rigorem eius implacabilitatemque quodammodo expugnant: sæuiebat quippe ventus, vt fauillæ tota propemodum vrbe volitarent. Eodem anno Paulinus quidam, ciuis haud obscurus, & doctrina liberali instructissimus, qui animam suam in barathrum præstigiarum, incantationumque demersérat, deprehenditur. Modus quo sceleris huius compertus est, plurimum admirationis habet, quem exponemus. Erat venefico huic peluicula ex argento, ea hostiarum, quas dæmonibus sacrificabat, sanguinem excipere solebat, quoties eorum colloquio vti liberet. Hanc pretio vendit argentariis: emptam illi præ foribus domuncule suæ venalem proponunt. Eo ipso tempore Antistiti Heracleæ (quæ olim dicta est Perinthus) Byzantii commorari necesse erat. Is venditionis caussa forte suspensam malefici peluim conspicatus, eam percupide mercatur, & ad sedem suam reuertitur. Quia vero diuinitus stillans vnguentum, siue oleum de ossibus sanctæ Glyceriæ martyris ænea peluis etiamnum excipiebat, episcopus rei tam venerandæ reuerentia contactus, vascula commutat, & a cultu sacratissimo æneum remouens, argenteum cœlesti stillicidio supponit. Ex eo operum mirandorum riuus desinit, fons gratiæ euanescit, non prodit publicitus vim suam martyr, beneficium retrahit, donum aufert, sibique legem indicit, propter detestandum excipulum vnguento in posterum non scaturire. Sane quod purum est, non debet impurum contingere, vt aliquid externæ eruditionis narrationi commode interseram. Hoc cum diebus compluribus euenisset, calamitatemque rumor per ciuitatem dissipasset, episcopus sese in luctum dat, & quod fiebat lamentatur: effectorum supra naturam interruptionem deplorat, donum reposcit, detrimentum non sustinet, causssam indagat: dedecus indignatur: Ecclesiaque re tam admirabili viduata, vitam sibi vitalem non putat. Igitur ieiunia, & comprecationes instituuntur: profunduntur lacrymæ, ducuntur gemitus: totæ noctes in Deo suppliciter rogitando ponuntur: coniungunturque omnia, quæ iram eius conuertere in misericordiam possunt. Cum itaque Deus & execrandum illud scelus iure auersaretur, & ignorantiam iuste miseraretur, episcopum de abominandis sacris in pelui illa factitatis per quietem

A τ ὥρων τ ἄστεος, ὃ δὴ καὶ πάμφωνον πυρὸς ἐχ οἷόν τε ἐλῶ τ ὁρμήν. ἐνὲ δ' ἐπαυμαλαίνοισι ὃ πῦρ οἱ τ πόλεως, ῥεῖ δὲ οἷς χρυσοῖς ὥσπερ ἐπανισχόμενοι τις αὐτὸ ἀμείλικτον· μεγάλη γὰρ ἐτύγχανεν οὖσα ἡ ῥύμη τ πνεύματος, ὡς μικροῦ δεῖν τ αἰθάλης μεταλήψασθαι ἅπαν ὃ πόλισμα. Καὶ τῶτον δὴ τὸν ὀνομαστὸν Γαυλῖνος τὶς, ἀνὴρ τ οὐκ ἀσήμων τ πόλεως, πλήσης παιδείας μετειληφὼς, ὅτι ὃ τ ῥητόρων βάσις δεῖν τ ψυχὴν κατωδήσας καλλιφωνεῖς γένεται· ὁ δ' τ ἐλέγξεως τόπος τὴν τῶν διαλεγομένων λόγων καθέστηκεν ἴδιος. λέξω δὲ τῶτον, πρὸν καθηκόντα θαύματος ἄξιον. Ἀργύρεος λεκάνις ἦν παρ' ἐμοὶ τῆς γῆπι, δι' ἧς τὰς τῶν αἱμάτων χύσεις ἐνεῖχεν, ὁπότε τ ἀποταπεινοῖς πρὸς ὁμιλίαν δυνάμεσι. Τοιῶτον τ λεκάνιδα ἀγοράζει ἀργυροπώλης ἐμπορευόμενος ἀνδράσιν. οἱ μὲ οὖν ἔμποροι τὰς τῆς λεκανίδος ὕλας ἀποδόμενοι τῷ Γαυλίνᾳ, μετεκχωρεῖν ἐκελεύσιν ὃ σκεῦος, καὶ πρὸς τὴν ὑμῶν τῶν ἑαυτῶν εἰκίσκον τοῦτον πρὸς ἐπέστομεν, ἐξοικίαν διδόντες ὠνησάμενος ᾧ βουλομένῳ πρωΐ. ἐδέησε τοίνυν τὸν ὀπτασκοποῦντα τὴν πόλιν Ἡρακλείας, ὧν Γελεύδον οἱ πάλαι ποτὲ καπνόμαζον, κατ' ἐκεῖνο χρεὼν ἐς Βυζάντιον διαπλεῦσαι, ὃ θρασάμενος πρὸς ἐκποίησιν ἀρτησμένην τὴν λεκανίδα τῶν ῥητόρων, τοῦτον ὠνεῖται πρὸς ἀγοράς, καὶ ἀπεκδημήσας τ ἄστεος, πρὸς τ ἑαυτῷ δόμον ἐπανῆλθεν. ἐπεὶ ἦ τὰ δὴ τότε ἦκτα μύρα Γλυκερείας τ μάρτυρος χαλκῆ τις λεκάνις ὑπεδέχετο, αἰδεῖ τ σεβάσματος ὁ ἱερεὺς ὑπαλλάττει τὰ σκεύη. Καὶ τὴν μὲν χαλκῆν ἀφαιρεῖται τ ἱερωτάτης ἐκείνης ληπτείας, τὴν δὲ ἀργυρᾶν δεξαμένην πρὸς ἐσῆκται τὴν κορῶνταν μύρων. ἐντεῦθεν ὁ ποταμὸς ἀποπαύεται τ θαυμάτων, καὶ ἡ τῆς χάεντος πηγὴ καλακρύπτεται, οὐ φιλιτθέι τὰς δωρεὰς ἡ μάρτυς, συσκιάζει δ' χάεισμα, ἀφαιρεῖται τὸ δῶρημα, καὶ νομοθετεῖ, μὴ δ' μῦσος μὴ πηγάζειν δ μύσος. τῷ ὄντι γὰρ δ καθαρεὸν τῆς μὴ καθαροῦ οὐ θέμις ἐφάπτασθαι, ἵνα καὶ τῆς ὑπέρθεν παιδείας πρόσφορος ὑπέρφ ὑπὸς δηλήσασι. Τοῦτο δῆτα ὅτι συχνὰς ὀλομένου ἡμέρας, καὶ τῆς συμφορᾶς ὀλιφώνοις ὀλομένης τῇ πόλει, πρὸς πένθος ὁ ἱερεὺς ἐτέτραπτο, ὀδύρεται τ πρεσβύτερον, δηλοῖ τὴν ἀπωλείαν τῶν ἐλκηπτῶν, αἰσχύνεται τὸ χάεισμα, τ ζημίαν οὐ φέρει, τὸν αἰτίαν ὅτι ζητεῖ, τὸν αἰσχύνην οὐ κατέρχεται, καὶ ὧν αὐτὸς ὁ βίος ἀδίωτος, χρῄζουσης τῆς ἐκκλησίας τ ἀπόρου θεοῦ

B ἐπῆρχε τῷ γήπι, δι' ἧς τὰς τῶν αἱμάτων χύσεις ἐνεῖχεν, ὁπότε τ ἀποταπεινοῖς πρὸς ὁμιλίαν δυνάμεσι. Τοιῶτον τ λεκάνιδα ἀγοράζει ἀργυροπώλης ἐμπορευόμενος ἀνδράσιν. οἱ μὲ οὖν ἔμποροι τὰς τῆς λεκανίδος ὕλας ἀποδόμενοι τῷ Γαυλίνᾳ, μετεκχωρεῖν ἐκελεύσιν ὃ σκεῦος, καὶ πρὸς τὴν ὑμῶν τῶν ἑαυτῶν εἰκίσκον τοῦτον πρὸς ἐπέστομεν, ἐξοικίαν διδόντες ὠνησάμενος ᾧ βουλομένῳ πρωΐ. ἐδέησε τοίνυν τὸν ὀπτασκοποῦντα τὴν πόλιν Ἡρακλείας, ὧν Γελεύδον οἱ πάλαι ποτὲ καπνόμαζον, κατ' ἐκεῖνο χρεὼν ἐς Βυζάντιον διαπλεῦσαι, ὃ θρασάμενος πρὸς ἐκποίησιν ἀρτησμένην τὴν λεκανίδα τῶν ῥητόρων, τοῦτον ὠνεῖται πρὸς ἀγοράς, καὶ ἀπεκδημήσας τ ἄστεος, πρὸς τ ἑαυτῷ δόμον ἐπανῆλθεν. ἐπεὶ ἦ τὰ δὴ τότε ἦκτα μύρα Γλυκερείας τ μάρτυρος χαλκῆ τις λεκάνις ὑπεδέχετο, αἰδεῖ τ σεβάσματος ὁ ἱερεὺς ὑπαλλάττει τὰ σκεύη. Καὶ τὴν μὲν χαλκῆν ἀφαιρεῖται τ ἱερωτάτης ἐκείνης ληπτείας, τὴν δὲ ἀργυρᾶν δεξαμένην πρὸς ἐσῆκται τὴν κορῶνταν μύρων. ἐντεῦθεν ὁ ποταμὸς ἀποπαύεται τ θαυμάτων, καὶ ἡ τῆς χάεντος πηγὴ καλακρύπτεται, οὐ φιλιτθέι τὰς δωρεὰς ἡ μάρτυς, συσκιάζει δ' χάεισμα, ἀφαιρεῖται τὸ δῶρημα, καὶ νομοθετεῖ, μὴ δ' μῦσος μὴ πηγάζειν δ μύσος. τῷ ὄντι γὰρ δ καθαρεὸν τῆς μὴ καθαροῦ οὐ θέμις ἐφάπτασθαι, ἵνα καὶ τῆς ὑπέρθεν παιδείας πρόσφορος ὑπέρφ ὑπὸς δηλήσασι. Τοῦτο δῆτα ὅτι συχνὰς ὀλομένου ἡμέρας, καὶ τῆς συμφορᾶς ὀλιφώνοις ὀλομένης τῇ πόλει, πρὸς πένθος ὁ ἱερεὺς ἐτέτραπτο, ὀδύρεται τ πρεσβύτερον, δηλοῖ τὴν ἀπωλείαν τῶν ἐλκηπτῶν, αἰσχύνεται τὸ χάεισμα, τ ζημίαν οὐ φέρει, τὸν αἰτίαν ὅτι ζητεῖ, τὸν αἰσχύνην οὐ κατέρχεται, καὶ ὧν αὐτὸς ὁ βίος ἀδίωτος, χρῄζουσης τῆς ἐκκλησίας τ ἀπόρου θεοῦ

C

D

μελαλεῖν· πρὸς τὸν ἔλεον τῶ ὑπὸν τοῦ θεοῦ καὶ ὃ μῦσος ἀποτραφέντος καλῶς, καὶ τὸν ἀγνοίαν δικαίως οἰκτισέντος, γένεται κατ' ὄναρ τῷ ὁπτασκοποῦντι τ πόλιν καλέσλα τὰ περὶ τὸν λεκάνιδα

βδελύγματα. ὁ μὲ οὖν ἱερὰς ἀποσπάσας τὸν ἐξάγει τὸν θεὸν χεῖ- A monet. Ille nil moratus, peluim argen-
μα δ' ἱερεῖ τ' ὠνητῆσθαι λεγούσῃ, καὶ ἐν μέσῳ τῷ team templo subducit, illatamque in me-
χαλκῷ σκεύασμένος, τὸν σηκὸν τοῦ σεβάσματος, dium æneam, perinde vt castam, & anti-
ὡς ἀγνὸν, καὶ προσοδύτιδα λάτριν, εἶα πρόγονον ἱερὰ quam famulam, & virginem aliquam in-
καὶ ἄχραντον βδελυρᾶς γοητείας. καὶ δὴ τὰ πρόσωπα corruptam pro execranda præstigiatrice
ἐπιφανὲν) αὐτῆς τὰ δώματα, καὶ καλυβεῖ) μύ- venerabili monumento rursum subiicit.
ρων, βλύζει τὸ χάρισμα, πηγάζει τὸ δώρημα, τὸ δάκ- Statim sese miracula denuo effundunt,
ρυον γέλασθαι, τὸ σκυθρωπὸν ἱλαρύνεσθαι, τὸ βδέ- oleum depluit, beneficium scaturit, do-
λυγμα ἐληλυθέναι, καὶ πάλιν τ' ἑαυτῆς ἀπεβάλ- num profluit, lacrymæ inhibentur, luctus
λεσθαι δόξαν. ἔπιμος γὰρ οἰκτειρήσας θεὸς, εὐσεβῶς præciditur, tristitia fugatur, piaculum-
προσοδυόμενος. ὁ μὲ οὖν ἱερὰς ἐπὶ τὸ βασίλειον que detestabile perinde vt in columna in-
ἠρώμενος πόλισμα, πίς τε ὁ πεπραγκὼς τ' λεγομένα cisum cognoscitur ab omnibus, & peluis
ἀπὸ τ' ἐμπορθυσαμένων μεμαθηκὼς, ἐπὶ τὸν ἱε- B ænea postliminio gloriam suam recupe-
ρέαρχον ἀφικόμενος Ἰωάννην, πάντα τὰ συγκρη- rat. Paratus est enim Deus tribuere mise-
σάμενα ἀπήγγελεν. ὁ μὲν οὖν Ἰωάννης δάκνοπαθήσας ricordiam pie supplicantibus. Episcopus
ἐπὶ τοῖς δυσημίασι, καὶ φέρειν οὐκ ἔχων τὸν ἀνόσιον, in vrbem imperialem reuersus, venditore-
ἀθέσμοις φοιτᾶν πρὸς τὰ βασίλεια, τῷ τε αὐτοκρά- que peluis illius ab argentariis exquisito,
τορι τ' ἱερηνέντων αὐτῷ μεταδίδου τοῖς λόγοις. ὁ μὲν & inuento, ad Ioannem patriarcham adit:
οὖν Μαυρίκιος νεωτέρου πως πρὸς τὸν φόνον τ' rem totam a capite arcessens, ei comme-
ἠτυχηκότων ἐᾶσθαι. ἄξιον γὰρ μᾶλλον, ἢ morat. Patriarcha exclamare, indignum
ζημίαις τοῖς παραπεπωκότας ἰᾶσθαι θεῷ. ὁ δὲ ἱερέαρ- facinus, aureisque auertere, e vestigio in
χης ἐκπαίου τ' ἔνστασιν, ἀποστολικώτερον ἐπειγό- palatium abire, & sibi cognita Imperato-
μενος πυθέσθαι τοὺς ἀφεστηκότας τ' πίστεως παραδίδω- ri nuntiare. Mauricius ad fontes capite
σι, ἐπὶ σώματος τὸ τ' Παύλου προφερόμενος ῥήματα, puniendos aliquando languidior erat,
φάσκων ἐπὶ λέξεως οὕτως· ἀδύνατον τοὺς ἅπαξ C cum eos resipiscentia, quam supplicio sa-
φωτισθέντας, δυσαμένους τε τ' δωρεᾶς τῆς ἐπουρα- nari æquius arbitraretur. Sed patriarcha
νίου, καὶ μετόχους γενηθέντας πνεύματος ἁγίου, admouere stimulos, & libertate apostoli-
καλόν γε δυσαμένους θεοῦ ῥῆμα, δυνάμεις τε μέλλον- ca postulare ad rogum, qui a fide defeci-
τος αἰῶνος, καὶ παραπεσόντας, πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς isset: proferreque illam Pauli senten-
μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τ' θεοῦ, tiam ad verbum, [impossibile est enim
καὶ παραδειγματίζοντας. γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐ- eos, qui semel sunt illuminati, qui gusta-
τῆς ἐρχόμενον πολλάκις ὑετὸν, καὶ τίκτουσα βοτάνην uerunt etiam donum cœleste, & partici-
εὔθετον ἐκείνοις, δι' οὓς καὶ γεωργεῖται, μεταλαμβά- pes facti sunt Spiritus sancti, gustauerunt
νει εὐλογίας παρὰ τ' θεοῦ· ἐκφέρουσα δὲ ἀκάν- nihilominus bonum Dei verbum, virtu-
θας, καὶ τριβόλους, ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγγύς, ἧς tesque sæculi venturi, & prolapsi sunt,
τὸ τέλος εἰς καῦσιν. γίνε) τοίνυν τὸ βασιλικὸν ἀδρα- rursus renouari ad pœnitentiam, rursum
νέστερον βούλημα, καὶ κρατεῖ ὁ Ἰωάννης τοῖς λόγοις. καὶ crucifigentes sibimet ipsis filium Dei, &
τῇ ὑστεραίᾳ δικασθέντων συγκροτεῖται, καὶ οἱ ζήτης ἀνε- D ostentui habentes. Terra enim sæpe ve-
πάγονται, καὶ καταδίκῃ προσπλακέντες ἀφύκτῳ, nientem super se bibens imbrem, & ge-
πρὸς κόλασιν ἐξεδίδοντο. ὁ μὲν οὖν Παυλῖνος ἀνα- nerans herbam opportunam illis, a qui-
σκολοπίζεται ζύλῳ στερρῷ, τ' πρὸς τὸ ἄδυτος κε- bus colitur, accipit benedictionem a
χωσμένῳ ἀκρόρειθρον, σπάσας τε ζύτου ἅμα τῷ φά- Deo. Proferens autem spinas ac tribu-
ρυγγι τοῖς ἐν τῷ τραχήλῳ στροβύλοις ἀπαγχονι- los, reproba est, & maledicto proxima:
ζόμενος ἀπεπνίγετο. οὕτω τε τ' ἀσεβῆ κατεσφάλατο cuius consumatio in combustionem.]
βίον, πρὸς τελαθεὶς τ' ἀποτιμῶ τῆς παιδὸς. τῷ Hac oratione Ioannes voluntatem Im-
γὰρ μεταδοὺς τοῦ ὑφ' ἡ βδελυρᾶς, καὶ ἀνοσίας τ' γοή- D peratoris inflexit. Die proxime sequen-
των καὶ μαγείας. ti iudices coguntur, præstigiatores legi-
bus interrogati, sententia irreuocabili
ad pœnas deduntur. Paulinus in palum,
seu stipitem robustum tollitur, cuius sum-
ma pars diffissa hiabat. In eum hiatum
collo inserto strangulatus expirat. Sic ille
vitam impiam finiuit, cum prius filio
caput rescindi aspexisset, quem sibi in ne-
fariis, & impiis imposturis, carminibus-
que magicis discipulum atque socium
asciuerat.

CAPVT XII.

Aphumi castellum a Persis, Achas a Romanis oppugnatur, & a Persis superuenientibus liberatur. Ingens terræmotus imperio Mauricii adhuc recenti, eiusdemque consulatus, & in populum liberalitas. Ioannis ducis exauctoratio.

CÆTERVM Persarum ductor Aphumos castellum circumsidens, id expugnare incipiebat. Re comperta, Romanus dux Ioannes ad flumen Nymphium procedit, castellumque Acbas contra recipere molitur: quod quidem quia natura munitum, captu fuit difficile, & obsidione inexpugnabile. Situm est in iugo montis, ab vtroque latere præcipitium habet, & altis vallibus cingitur, vt vnicus a fronte ingressus sit reliquus, & is solido de lapide extructus. Vbi Romanus locum hunc adortus est, obsessi in pinnis murorum faces accendunt: significantes iis qui cum Cardarigano Aphumos premebant, quanto in discrimine versarentur. De huiusmodi namque signo cum Acbasianis Persarum duci conuenerat. Persæ die albescente, instructis ordinibus Romanis superueniunt, & ex equis se deiicientes, pugnam auspicantur, sagittarumque imbre cœli aspectum adimentes, superiores euadunt. Est nimirum gens ea arcui dedita, & in iaculis pennatis robur eius virtusque consistit. Romanis autem in montis parte conclusis, & coarctatis (vtpote vrgentibus aduersariis) multi milites, qua mons Nymphium flumen respicit, quod minor ibi esset altitudo, præcipites desiliebant. Alii a barbaris capiebantur. Ast qui ad crepidinem montis se præcipitauerant, vitato periculo, salui (quod non sperarant) traiecto fluuio, ad Romanum agmen sese recipiebant. Anno hoc elapso, verna tempestate iam procedente, & humum gramine, arbores frondibus induente, encœniorum, seu dedicatæ vrbis anniuersario die, primo adhuc anno postquam Mauricius iniuit, passa tellus quod solet, concussu atrocissimo, veluti si ab imis sedibus exiliret, Constantinopoli quassata est. Caussam adducere nihil attinet, cum de ea Stagirites pluribus philosophatus sit. Quæ si cui probabuntur, auctoris ingenium commendet. sin autem, ea dogmata suo sibi parenti placere sinat. Igitur sole occumbente, ipsum centrum seu media terræ concutiuntur, & immensus timor animos peruadit, vt etiam qui equarum in morem

Ὁ ΔΕ τῆς μηδικῆς στρατιᾶς δυνάμεως ὁ Ἀφούμων κατέκειτο φρούριον, ἐπιεζεῖτο ἑλεῖν. ὁ δὲ τῆς Ῥωμαϊκοῦ στρατιάρχος τοῦτο πυθόμενος, ἦλθε πλησίον τοῦ Νυμφίου, καὶ ὁ Ἀχβᾶς ἐνεχείρει αἱρήσειν. δύσληπτον δὲ τυγχάνει ὂν τὸ χύρωμα, ἐκ τοῦ τὸ πολιορκίαν ἀκίνδυνον. ὀπίσω μὲν γὰρ ὁ φρούριον ἐπ' ὄρεως ἀνήνεκται, ἀμφοῖν ὑπτίων κρημνῶν ὄντων ἀμφίκρημνον. τὸ τε φρούριον τοῦτο μεγάλαις κοιλάνσεσι φάραγξιν, ὡς μίαν εἶναι λοιπὸν συμβαίνειν πρὸς ὀπτὴ μέτωπον εἴσοδον, τειχοδομίᾳ στεγανὸν λίθων σκευῇ. ἐπεὶ δὲ τοῖς ἐν τῷ φρουρίῳ ὁ στρατηγὸς ἐπετήδευτο, ὀπτὴ πρὸς τὰ φάλαγγα τῆς ἔρχεις φρυκτωρείας ἐξῆψαν οἱ πολιορκούμενοι, ὁπόσους παρεδηλοῦτο ὁ κίνδυνος τοῖς ἀμφὶ τὸν Καρδαριγᾶν γλιχομένοις παραστῆσαι τὸ Ἀφούμων. τοιαύτας γὰρ πρὸς τῆς Ἀχβᾶ σκευῆς ὁ τῶν Περσῶν κατεβάλετο στρατηγός. Τὸ δὲ Περσικὸν αἰχμοποιοῦσι ἡμέρας ὑπὸ πρωΐτου ἕως σωτελουμένου τοῖς Ῥωμαίοις ἐφίσατο, τῶν τε ἵππων ἀποβαίνοντες τὴν μάχης ἀπῆρχοντο. ἐκ τῶν σκευῶν τὴν βολῆς οἱ βάρβαροι Ῥωμαίων ἐκράτησαν. σκευάζεται γὰρ τοῖς ὑλῆς αἰπτάλων τὴν σκοπουπῶς τὴν βελῶν. ξοφίρων γὰρ τὸ ἔθνος, καὶ δυνάμις αὐτοῦ τὸ καλαπιέσειν τοῦτο ἀχίνητον. τῶν δὲ Ῥωμαίων συγκλεισμένων ἔν ὅπου χώρῳ τῆς ὄρεως, ἐκ παθαλοδομῶν ὡσπερ ὑποπιεζούσης αὐλοῖς τῆς ὀπτασίας πολλοὶ τῶν μαχίμων ἀφῆκαν τὸν τῆς κρημνοῦ τὴν ἀποβλέποντος πρὸς τὸν Νύμφιον. οὐ γὰρ ἀνεφίκτῳ βάθῃ ἀπεπέρατο ἡ καταδυσις. ἔνιοι δ' ἅλωσαν ὑπὸ τῶν βαρβάρων. οἱ δὲ διαφυγῆς τὴν ὑπορείας ἐκ ὄρεως πρὸς τὸ κάτω πεισάμενοι, ἀποθραύστες τὸν κίνδυνον, οὐ κατ' ἐλπίδας ἐσώζοντο, καὶ διαβαραγωδήσαντες τὸν Νύμφιον πολεμῶν, εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν στρατοπεδεύοντες στεῖπαγμα, τῆς δὲ διελπιδότος σωσμοῦ, ἦρος ἀκμάζοντος, καὶ καθαιρομένου τὸ χιὼ, σὺν τῇ ἐγκυκλίῳ τῶν ἐγκαινίων ἡμέρᾳ τῆς πόλεως (πρὸ τοῦ δὲ τοῦτο ἔτος τῆς βασιλείας τῆς αὐτοκράτορος) πάσης γῆς ἀναφοίτησε, καὶ μέγιστος σεισμὸς ἐνεδήμησεν, οἷα τῆς παραστρατώσης ἐκ πυθμένων αὐτῆς· τὸν δὲ λόγον οὐ διέξιμι, τοῦ μὲ Σταγειρίτου, σὺν ὀλίγα ἄττα περὶ τούτου πεφιλοσόφηται, καὶ εἴ τε λέγων πιθανὸς φαίνεται, ἐπαινείσθω τῆς αὐφίσεως. εἰ δὲ μὴ, τοῦ γε πατρὶ ἀποπεμπέτω παρεδάλλειν τὸ δόγμα. διηνεκοῦς ἡμέρας κλινούσης, ἐδίνειτο τὸ κάντρον. καὶ ὁ φόβος ἐξαίσιος ἦν, ὡς καὶ τοὺς ἱππομαχουμένους ὑπὸ τῆς δίνης ἀλέσθαι

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [490] - 24

ἀθρόον μεταλλεσθαι πρὸς ὃ σῶφρον, δίκτυα παί- A libidinum furiis agitarentur, icti metu,
δων ἐν παιδιᾷ κύβων, ἀφικομένου ἐξαπιναίως repente ad pudicitiam sese darent. Non
τοῦ παιδοτρίβου, τό τε παρεμπέτασμα, ὃ πρὸς τῷ secus quam a pueris in ludo tesserarum,
γυμνασίῳ τῶν ἱππικῶν ἀγωνισμάτων (ὃ δὴ στω- prædotriba nec opinato interueniente, an-
μα τῆς ἱλαρείας ἐπίσχημεν ἂν) προεμπέτασε διὰ te equestria certamina parapetasma seu
τὸ ἀδόκητον κίνδυνον. ἀπωμοσάς τε στυγεραῖς velum (hilaritatis eorum signum) pro-
τοῖς ἱεροῖς σπονδαῖς ἐντιμήσεσθαι, ὁρῶν ὡς τὸν pter inexpectatum periculum aufertur.
θάνατον. Δεύτερον ἔτος τότε τῆς Μαυρικίου ἡ- Et impendentis formidine exitii templa
γεμονίας. καὶ ὁ αὐτοκράτωρ χρυσῶν ἅρμα ὑπάτου vniuersi concursabant. Agebatur annus
ἀναρρᾴδεται· καὶ προβὰς τὸν βασιλέα διῆγεν, Mauricii secundus, cum hieme consul
ὀπισθαρσέστατος ὤν· ἦγον τὸν βασιλέα οὐχ ἵπποι, creatus, consceuso curru imperatorio,
οὐχ ἡμίονοι, ἀλλ' ἐλέφαντες· ἀνθρωποι δὴ ἄρα B summe conspicuus erat: quem non equi,
ὃ ῥιμώτατον χρῆμα καὶ ὄνομα. ἐπεὶ δὲ ἐπίδοξα non muli, sed homines (res, & nomen
τῷ διῆγεν, κοινωνὸν τῆς ἑαυτοῦ σπουδῆς ὃ πατὴρ honoratissimum) trahebant. Curru con-
ἐποιήσατο. οἱ δὲ τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλικῆς βύ- scenso, ciuibus amplissimum congiarium
δαμοιρίας μετειληφότες, κατεκεκάδουν ὕμνοις dedit, qua de causa illum laudibus extu-
τὸν Καίσαρα χρυσῆς ἀρετῆς οἷα καταλαμπούσης lerant, vt si dies festus aureus illuxis-
καὶ προεγνωσμένης αὐτοῖς. τῷ δὴ σπασμῷ τούτῳ set, eosque lætitia perfudisset. Hoc anno
σπασαντα, ὁ μὲν Ἰωάννης ἰδίας τῆς στρατηλασίας ἀφῆκτο, οἷα τῆς Περσικῆς ἀδιαπαγοίστου καθεστώσης,
καί τοι χρείττονα τὸν πόλεμον κληρωσαμένου ῥοπαῖς.

CAPVT XIII.

Philippicus Imperatoris sororius prætor Orientis decernitur. Eius expeditiones. E Perside redeuntes Romani, via aberrant, & extrema siti cruciantur. Captiuos vtriusque sexus interficiunt. Pueri seruati, moriuntur siti.

ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ δὲ ἀποδείκνυται, καὶ στρα- C IN eius locum Philippicus Orienta-
τηγὸς ἀναγορεύεται τῶν τῆς αὐτοκράτορος, lium dux militum sublegitur, vir dex-
ἀνὴρ ὀπισθόδοξος, καὶ βασιλικῆς συγγενείας ἐγγύτατος· ter, Imperatorique, cuius sororem Gor-
γαμέτης γὰρ ἐπέσχημεν αὐτῷ Γορδίας ἀδελφὴ ἡ αὐτο- diam habebat in matrimonio, necessitu-
κράτορος. ὁρμᾷ δὲ οὗτος στρατηγὸς μὲν τὴν ἡγεμονίαν ὅτι dine proximus. Qui post adeptam digni-
Μονόκαρτον χωρίον, τῆ Αἴσουμα ὄρεσι πλησίον tatem Monocartum, iuxta montem Ai-
οὕτω λεγόμενον, χάρακα διεχάραττο, καὶ ἀνδρας sumam profectus, castris locum descri-
ὅτι στρατείαν σὺν ὄχλῳ εἶχε. μεσοπόρου τε ἀρχομένου, bit, & delectum agit. Auctumno primo
καθεζόμενον τὸν Τίγριν αὐλίζεται. ὡς πλείοσι χρησάμε- apud Tigrim statiua habet, multisque ca-
νος χάρακι, ἦκεν εἰς χώρον Καρχαρωμὰν ὀνομα- stris inde in locum Carcharomanum ap-
ζόμενον, κἀκεῖ πως ἐνδιατρίψας, ἐπύθετο Καρ- pellatum peruenit, vbi aliquamdiu sub-
δαιζηνὸν τὸν ὄρεως τῆ Ἰζαλᾶ ὀπισθοπορεῖν μέλλειν, δέος sistenti affertur, Cardarigenum Izalam
τὲ ἐγκρατῶν τῆ Μαϊακαρεὶ ἀφ' οὗ τοι τῆδε ἀπη- D montem, propter Maiacariri arcem, seu
ρε τὸ στρατεῦον ὁ στρατηγὸς, καὶ παιδιᾷ προσομίλη- castellum velle conscendere. Quare in-
σει γένοιντο τῆ Νισίβι. καὶ στρατοπεδεύσας ἐν τοῖς de mouens, campos Nisibi vicinos te-
ὑψηλοῖς, ἀνέβη κατὰ τὴν Περσίδα, καὶ πλείστης net, locoque præcelso tendens, crebrius
λείας ἐκράτησεν. οὐ μεταπολὺ δὲ γνόντος αὐτὴν τὸν in agrum Persicum descendit, ac prædam
Ῥωμαϊκὸν ἔφοδον ὁ Καρδαιζὰν ἐπεδήλωσεν· plurimam facit. Non diu post colonus
ἀπὸ γὰρ εἶπεν, σκάφαι ἔστιν. αὐτὸν μὲν ἀλάσας τοῖς ὄρεσιν quidam infestum Romanorum aduen-
καναῖς ἐλπίσι φερόμενον, τὸ δὲ Ῥωμαϊκὸν τὸ μηδικὸν tum Cardarigano indicans, adiecit, ip-
διαπεμπόμενος χώρων. εἰς δὲ τοῦτον τὸν τόπον ὁ Καρδαιζα- sum quidem per montes vagari, vana spe
νὴς ἠθροισμένος, καὶ πως ἔνεδραν ἐγκαθίσας ὁ Ῥωμαϊ- confisum, Romanos interea Persidem hos-
κὸν πειρωμένοις, ὁ στρατηγὸς ὡς δυνάμεις στυγνὰς ἔλεξε, tiliter depopulari. Cardarigano retro-
καὶ πρὸς τὸ ὄρος τὸ Ἰζαλᾶ στρατοπεδεύει, ἅτε δὴ τῶν cedente, Romanisque insidias molien-
ἀσυλίαν παρεσχημένων τοῖς ὀπισθαίροντι τῶν te, Philippicus collectis copiis ad Iza-
lam montem castrametatur: & quod il-
la loca accedentes securissimos redde-
rent, velut asylum quoddam perfe-

ctum, tutissimæ custodiæ sese credit. Post A hæc ad Nymphium flumen, cum non indecoris muneris sui procœmiis, & quasi præludiis accedit, rursumque in Persidem irruptionem facere, & agrum Bearbaësium deuastare audet. Quod vbi senserunt Persæ, cum equitatu in illum contendunt, cuius pars maxima periit. Romanos festinatum barbarorum aduentum admiratos, Perside excessisse narrant, toto exercitu bifariam diuiso. Qui cum duce erant, Sisarbanum, inde in Rhabdios regionem veniunt. Pars altera cum itinere aberrasset, versus Theodosiopolim ambulando, frustra se fatigabat. Fe- B runt, tellurem illam, vsque ad Aboram flumen æstuosam esse & aquis defici; vnde Romanis creatum periculum inconsolabile. Quid enim exercitui aquarum extrema penuria contingere possit exitiosius? Nihilominus crudelissimam statim in captiuos sententiam ferunt, & omnes mares fœminasque contrucidant: pueros teneram ætatem miserati reseruant. Veruntamen non multo post illos quoque sitis magnitudo confecit. Romani insignibus exerciti calamitatibus, Theodosiopolim deueniunt.

πελείαν, ὅπου φέρεται τὸ μυῆσαι τὴν Φερυεᾶν. μὴ δὲ πολὺ ἦλθεν ἐπὶ τὸν Νύμφιον ποταμὸν, οὐκ ἀδόξα τὰ προαύλια ἡγεμονίας ἀπενεγκάμενος. πάλιν δὲ αὖ Φιλιππικὸς τὸ σοφὸν ἀλλὰ τὴν μηδικὴν χώραν ἐδῃώσατο, καὶ τὰ περὶ Βεαρβαῆς διατίμενται. Ὁ δὲ Περσικὸν, ἐπεὶ τούτων ἀκήκοεν, ὅπως τάχιστα ἵππου τοῦτον, καὶ διώλωλε τὴν ἵππου πλείστη ἀπώμοσεν. Τοὺς δὲ Ῥωμαίους λόγος ἦν ἀφίξεως τὴν βαρβάρων τὸ στρατιόν θαυμάσαντας, τὴν μηδικὴν χώρας περελθεῖν, δίχα τὴν πᾶσης διαιρεθέντος στρατεύματος. Καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ τὸν στρατηγὸν, ἦκον ὅπου Σισαρβάνων, εἶτα ὅπου Ραβδίους· ὁ δὲ ἕτερος ἀπέδασμὸς ἀπωλόμενος, ἦν ὅπου Θεοδοσίου πόλιν ἑσθὴν ἄλλως ἐποιεῖτο. καὶ δὴ γὴ ἐκείνου, ἀκὴν ἴσμεν, αὔυδρός τε καὶ κατάκαυμος, ἄχρι τὴν Ἀβόρα ποταμὸν λεγομένου. συμπίπτει γοῦν τοῖς Ῥωμαίοις ἀπαρηγόρητος κίνδυνος. χρῆσιν γὰρ ὑδάτων ἐς τὸ καρτερὸν, ὃ, τι καὶ ἦν οἷοιτο γραπτὰ χαλεπώτερον; καὶ μὴν τι ἀμοιρότερον καὶ τὴν αἰχμαλώτων ἀπορρεόντων τοῖς ζῶσι πόνον, καὶ πᾶσι τὰς θήλεις ἄρρενάς τε καὶ ἡλικίας. Τοὺς δὲ παῖδας διέσωζον, ὃ ἄωρον τὴν ἡλικίας οἰκτίσαντες. ὕστερος μέν γε πολὺ κἀκείνοις ἡ τῶν ὑδάτων διεχρήσατο ἀπορία. Ῥωμαῖοι δὲ μεγάλοις περιπεπτωκότες κακοῖς, τὴν Θεοδοσίου πόλεως ὑπεθαρρύνθησαν.

CAPVT XIV.

Philippicus Arzanenam regionem suis diripiendam permittit. Ab imitatione Scipionis Romani commendatur. Ægrotat. Cardariganus Monocartum frustra inuadit: latrociniis & incendiis grassatur. Philippicus Byzantium redit: inde rursum veris initio discedit.

PHILIPPICVS excelso animo anno C deinceps sequenti Arzanenæ regioni arma intulit, opulentamque, & ad memoriam insignem prædam abstulit. Fama tenuit, ducem hunc discendi cupidissimum, artes bellicas ex veterum scriptorum monumentis hausisse, & ex sollertia Publij Scipionis, belli ducis omnium præstantissimi hanc sibi sapienter regendi exercitus industriam comparasse. Nam vt tradiderunt, qui historias scribendo, in mentibus nostris tanquam diuina quædam simulacra in sacris ædibus collocarunt, D Scipio, is, qui primus Africanus est appellatus, bello cum Pœnis in Italia intermisso, Carthaginensium fines inuasit: nec qualibuscumque cladibus hostes mactauit. Annibalem vbi de afflictis patriæ fortunis audisset, domum reuertisse, atque ita rerum mutabilitatem e suis casibus didicisse. Hæc de Philippico omnium iactata sermonibus, iis respondere videbantur, quæ de Scipione annalium monumentis commendata leguntur. Sed

ΟΔΕ Φιλιππικὸς μεγαλοφρόνως εἰς τὸν ὑπὲρ τὰ σφῶν τὴν Ἀρζανηνὴν χώραν ὅ δὴ ρυ ἐμπίπτει, καὶ λαμπρὸν, καὶ ἀξιολογωτάτην λείαν ἐξώγησε. Φήμη δὲ τὴς διέρρει, ὡς ὁ στρατηλὸς φιλομαθέστατος ὤν, καὶ πολεμικὰς ὑπὲρ τὴμας ἐκ τὴ πάλαι σοφῶν ἀρυσάμενος, ἐκ τὴς Σκιπίωνος τὴ ἡγεμονικωτάτου ἀξιόνος τὴν ἑαυτὲ ἔχειν τῶν τὴς ὑφὴς στρατηγείας παρεβάλετο. ὡς γὰρ οἱ τὰς ἰσοείας καθάπερ ἀγάλματα θεῖα ἐν τῷ τεμένει τὴς μνήμης χαλκῆ παρεδρύσαντες θεμέλιον, Ἀννίβα τὸ Χαρχηδονίων στρατηγὸ τὴν δυσμὴν τὴν Εὐρώπην Ῥωμαίων ἀξιοτέμνοντος τὴν χλῶ, Σκιπίων ὁ πρεσβύτερος, τὸν οἴκοι πόλεμον τὴ ἀμοιβολῆ ἀφεὶς, τὴ Χαρχηδονίων χώρα παρεσκεύαστο, καὶ ἐς μέγα κακὸ ἐλήλακε Ὁ πολέμιον. τὸν δὲ Ἀννίβαν τὰς Χαρχηδονίων τύχας ἀκηκόατα, ἐς τὸν ἑαυτὲ ἐπαναζεῦξαι, τὰς μεταβολὰς τὴν πραγμάτων ἐκ τὴν εἰς αὐτὸν συμφορὰν ἐκτῶν δηνάν παιδευόμενον. καὶ δὴ ἐδόκει ὁ πρὸς Φιλιππικὸν ἔπη λόγος παρέλληλος. Οὐκ ἀπὸ δὲ σκοπὸ

γήρονεν αὐτοῦ ἡ βυλή. ἔτυχε γὰρ τοῦ στρατηγὸν κάμψαν τὸ σῶμα μείζονι νοσήματος αὐτὸς ἐνοσηλήσατος. δεῖ δὲ ὅτι τὴν Μαρτυροπόλιν ἀφικόμενος, ὅπερ βέλτας ὁ στράτευμα Στιφανώφ τῷ ταγματάρχῃ. ὑπασπιστὴς δ' ἦν τότος ἐγεγόνη Τιβεριέου τοῦ αὐτοκράτορος, τὸν τε Ἀφίχ τὴν Οὔννον τὸν ὅλων ἐπιστράτηγον ἐγκρατόντος τάξεων. ἦτοι μὲν οὖν ὁ στρατηγὸς ἐκ τοῦ νόσου ἀπόμαχος ἐών. ὁ δὲ Καρδαριγανὸς τὴν ὅλην ἀναλαβόμενος δύναμιν, τὴν ἔναγχος Τιβεριέου πόλει προσταγρυθείσην προσέβαλλεν, ἣν τις Μονόκαρτον πάλαι ὠνόμαστο. ταύτης ὁ στρατηγὸς τὸν προαιρετὸν σπουδῇ μεγίστῃ τὰ τείχη ἀνέρρωσε, καὶ προμηθείᾳ τῇ μέλλοντος ὠχυρώσατο. Ἐπισὰς δὲ τὸν πολίσματι ὁ Περσῶν στρατηγὸς, ὃν οἷός τε ἦν προσβαλεῖν τῷ τοιχάρποι εἰσηρήκειν ὅπῃ τὰ πρόαστα τῆς Μαρτυροπόλεως, καὶ τὴν Ἰωάνην τὸν προφήτου καταπεπτωκέναι, ὡς ἀπὸ σημείων δυοκαίδεκα ὄντα τῆς πόλεως, καὶ τὸ ἔαρινὸν χρόταφον. ἔνθα δὴ καὶ Φερετίσιον ἐτυγχάνεν ὄν, ἀνδρῶν φιλοσόφων τὸ βίον. μανικοί τε ἄρα τοί καπνομαίζουσι), οἷς ἔργον προσεκδημῆσαι τοῦ σώματος, καὶ ζωὴς τε θνᾶναι, καὶ σώφρονι μανίᾳ ὑπὸ μεταφοιτᾶν πρὸς τὰ κρείττονα. ἀείσῃσι γὰρ ἔτι καὶ βάθεσθεν ὁ βάρβαρος. τῇ δ' ὑπούσῃ ἄρας ἐστέβυλεν, ὅτι τὸ Ζοβαρδὸν χωρίον ἐφοίτησι, καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν διεξάπτ μηδαμῶς τὸ χάρακος ἀπολείπεσθαι. οἴδεν δ' ἡμέρᾳ ἐς τὰ οἴκοι κατῆρεν. ἐδόκει γὰρ τὸ καὶ αὐτὸν ληστρικώτερον τὸ Ρωμαίων θηρήσεσθαι, ἐς τὸ αὐτὸν Ρωμαίοις ἀπενέγκασθαι δόξαν. ὁ γὰρ στρατηγὸς τὸ νόσου ἀπήλακτο, ἐς χάσκει διελύσατο. χἠμῶνος γὰρ ὥρᾳ ἤδη που προφαίνετο, καὶ τὸ βασιλέα ἀπασάμενος, ἐς Βυζάντιον ἦκεν. ἦρος γὰρ πρὸς ἰόντος, καὶ ἀλέας ἐπιφοιτώσης τῇ γῇ, Φιλιππικὸς τῆς βασιλίδος ἐξεδήμησε πόλεως.

A enim non processit consilium. Morbo quippe correptus difficillimo, Stephano Tribuno, Tiberii Augusti quondam satelliti copias committit, Aspichum Hunnum totius exercitus hypostrategum, seu minorem ducem, legatumve instituit, & Martyropolim concedit. Sic Philippicus aduersa valetudine compulsus, ab armis se remouit. Cardariganus cum copiis quantæ erant, Tiberiopolim nuper olim Monocartum appellatam aggreditur: cuius mœnia vetustate ruinosa Philippicus anno præterito instaurauerat, futurique prouidus, eam communiuerat. Persa, quod vrbem subigere nequiret, in vicina Martyropolis irruens, Ioannis prophetæ ac præcursoris ædem, ab oppido versus occasum duodecimo lapide distantem incendit, & quod ibi erat phrontisterium, virorum in vita sancte agunda philosophantium (qui monachi dicuntur, quorum opus & labor est, ante tempus secedere a corpore, & adhuc viuentes emori, & sobria quadam insania ad meliora eniti) hoc, inquam, phrontisterium barbarus etiam ab imo euertit. Sequenti lumine inde proficiscens, Zorbandum oppidulum attigit, suisque edixit, ne vllo modo a castris abessent. Octauo die domum aduenit, apparebatque maioribus Iatrociniis Romanos inuasurum, eorumque gloriæ parem relaturum. Philippicus e morbo recreatus, militibus hieme iam appetente missionem dedit, Imperatoremque salutaturus, Byzantium venit, ac vere postea incipiente, & tempore suo aruorum sinus laxante, denuo ex vrbe imperante discessit.

CAPVT XV.

Persarum ad Romanos de bello finiendo legatio. Mebodi legati oratio, locus communis contra bellum. Romanorum recusatio, & ad confligendum cum Persis promptissima voluntas.

ΕΠΕΙ δὲ τὴν Ἀμηδὼς ἐπέβη, πρεσβευτοῖσι Πέρσαι σὺν δόξῃ πως καθαρθέντες τὸν πόλεμον. πρεσβύτατον γὰρ Ρωμαίοις χρήμασι τὰς ἀποδιδὰς σφετερίζεσθαι, Μεβόδην τὸν Σατράπην, ὡς τὸν στρατηγὸν ἀποστείλαντες, καὶ ἦκε Μεβόδης ὁ Πέρσης παρὰ Ρωμαίους. ἐς ὁ στρατηγὸς σὺν κλητοῖσι καλῆσαι, ὡς ἑαυτὸν συγκελεσάμενος τοῖς ταγματάρχαις, ἐς λοχαγοῖς, ἐς ὑπασπιστάς, ἐς τὴν μαχίμην δυνάμεως ἅπασαν ἐστρατωμένην. ὁπηνίκα δὲ ὁ σύλλογος ἐπεπλήρωτο, ὁ Πέρσης τὸν αὐτὸν λόγον ἀπήρξατο.

VBI Amidam intrauit, Persæ pro bello consopiendo, & fœdere pecunia a se redimendo ornatissimam ad Romanos legationem mittunt. Mittunt autem Mebodum Satrapam. Dux Romanus coactis ordinum præfectis, centurionibus, satellitibus, & quicquid erat in exercitu illustrius, consessum celebrat. Pleno iam conuentu Persa super iis rebus ita exorsus est.

Ἀνδρες πολέμιοι, μὴ παραπέτω δὲ τοῖς ἀκούουσι τὴν πρεσβυτὴν ὃ προοίμιον· εἰ γὰρ τὰς γνώμας ἀμείψητε, μεταλλάξω κἀγὼ τὸν

Viri hostes (ne vos, quæso, conturbet hoc orationis meæ initium: nam si vos sententiam, ego appellationem facile

mutabo) pacem colite , bellum tollite . A Gladius & hasta velut senio confecta valeant. Fistula in posterum , leue & pastoritium sonante ludicrum, militate. Persarum rex pacis est amans, & se priorem bello nuntium remittere, gloriæ sibi ducit. Regia enim res est pacis studium: contra, res tyrannica certamen & discordia. Viri , iisdem quibus nos affectionibus obnoxii , tollatur bellum , quod solum natura sua est insatiabile. Sanguine campos pinguefecimus , mortem sæpe vidimus: pictura enim mortis, bellum est. Ego vero etiam archetypon dixerim , humanarumque miseriarum auctorem , & magistrum sine magistro. Pecuniam quis amat? atqui diuitiis , & paupertati bello ludibrium euadimus, alias victores , alias victi: & vna cum eius mutabilitate mutati , perpetuam quodammodo mutationem perpetimur. Potentiorum quispiam auri copia sibi plaudit ? habet cum voluptate simul diffidentiæ materiam. Quid enim belli tempore magis infidum pecunia? Citra discrimen ad alium , iterumque ab illo ad alium transfertur , vt possessor eius vigilans somniet: aut tanquam hesternæ crapulæ recordetur. Vos Romani pridem bello licentiam , occasionemque dedistis: iidem nunc discipuli pacis estote , Persis eam docentibus , ac promulgantibus. Bellum lachrymarum seminarium auersamini . A quibus enim peccandi factum est initium , hos quoque pœnitere conuenit. Ne verba isthæc humanitate condita confidentiam vobis pariant. Nec enim Persarum rex heri & nudius tertius , cum Romani Persidem confidentius incursarent , perquam meticulosus effectus , prælia detrectat. Tantum abest a timore , vt auro multo , donisque insignibus ad fœdus ab se emendum vos hortetur. Non enim debent gratis bello solui , qui peccauerunt. Potest autem ista auri persolutio placare etiam iracundiam Persicam , insolentiamque Romanorum cantus Martii cupidam comprimere.

Cum legatus vltra proueheretur , Romani consensu abnuunt , fibilis perstrepunt : & quasi barbari vocibus graui iniuria læsi , confuse clamorem tollunt. Statuebant enim , sibi quoque sua iactare licere , quæ ab initio patrauissent : quod in Persarum fines irrupissent : quod eos deprædati essent : quod Cardariganum ludos fecissent. Philippicus igitur conuentum dimisit , Persa interim non tacente. Pauci interfluxerunt dies , cum Nisibis episcopus ad ducem Romanum accedens , eadem quæ Mebodus disserit. Tum Philippicus verba Persæ litteris consignata, ad Imperatorem perferenda curat.

προσφώνησιν. ὁπλίσασθε νῦν εἰρήνῃ, ἀποχλεύοντες τὸν πόλεμον. δόρυ καὶ ξίφος, ὡς γεγηρακότα χαιρέτωσαν. ᾠδὴ στρατιώτατε σύριγξ, πρέπον ὁμοῦ καὶ ποιμνικὸν παίγνιον τερέτισμα. ὁ Περσῶν βασιλεὺς τὴν εἰρήνης ἐστὶν ἐραστής, καὶ σημαίνει ἀπεκδυόμενος πρέσβεις τὸν πόλεμον. βασιλικὸν γὰρ ἡ τῆς εἰρήνης ἀρέσκεια, ὡς δὲ τυράννων ἴδιον ὁ φιλονεικον. ἄνδρες τὴν αὐτὴν πάντων ἡμῖν κεκτημένοι, μεινάντων τῶν πόνων ὁ πόλεμος μόνος ἀκήρατος. αἵματι τὴν γῆν ἐπιτανύσαμεν, πολλάκις τὸν θάνατον ἱστορήσαμεν. ζωγράφος γὰρ τοῦ θανάτου ὁ πόλεμος. ἐγὼ δὲ φημι, καὶ δημιουργὸς. καὶ τῶν δυσθεατῶν κακῶν ἀρχιγάστης, καὶ διδάσκαλος ἀδιδάκτου. χρημάτων ἐραστής; ἀλλὰ πλούτου καὶ πενίας γελοιωδὲς παίγνιον, ποτὲ κρατοῦντες, ποτὲ δὲ κρατούμενοι, καὶ συμμεταλλόμενοι πρὸς τὸ πολέμου ἔρωτος ἄιδιον ὥσπερ πλοῦ μεταβολῇ σκαρπούμεθα. ἐκόμα τις τῶν ἀρίστων χρυσῷ; μὴ τῆς ἡδονῆς τῷ ἀπιστάτῳ σκέπτου. τί γὰρ ἀπιστότερον ἐν πολέμῳ χρημάτων, ἀμέσως μεταπιπτόντων ἐπ' ἄλλον, καὶ πάλιν ἐξ ἐκείνου εἰς ἕτερον, ὡς ἐγρηγορέναι βλέπειν ἑαυτῷ τὸ κτησάμενον, ἢ τῇ ὑστεραίᾳ τῆς ἑαλωκυίας μεμνῆσθαι χραπάλης; ὑμεῖς ὦ Ῥωμαῖοι, πάλαι τὴν παῤῥησίαν τοῦ πολέμου δεδώκατε. ὑμεῖς καὶ τῆς εἰρήνης γίνεσθε μαθηταὶ ὑπτιοκηρυκθέντων Περσῶν τὸν φιλόδακρυν ἀποσεισάσθε πόλεμον. οἷς γὰρ τῆς ἁμαρτίας ἡ ἔναρξις, τούτοις καὶ τῆς ἐπανορθώσεως ὁ μεταμελὴς ἔστιν ἁρμόδιος. μὴ γένοιτο ὑμῖν ῥᾴσαι τὰ φιλάνθρωπα ῥήματα. οὐ γὰρ πεπείσθαι γοῦν ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἔοικεν, ὅτε τῆς μηδικῆς Ῥωμαϊκὴν κατεπάλμησε γῆν, πλὴν συμπλοκὴν ἀπεμαίνεσθε. χρυσῷ γὰρ πολλαὶ, καὶ δώρεαι λαμπραὶ πρέπειν Ῥωμαίοις τὰς ἀπορίας ἐκκαλοῦνται. οὐ γὰρ ἠπόρει καταθέσθαι τοὺς ἡμετέρους ἡμῖν τὸν πόλεμον· ἐχθρὸν γὰρ ἡ ἔκτισις καὶ Περσικὴν κτησαμένη ὑμῶν, καὶ ῥᾴσαι πρέσβεις Ῥωμαίων, πολεμικῆς ὀρεχθέντων σάλπιγγος.

Ἐπὶ τοίνυν τοσοῦτον τὸν λόγον τῆς πρεσβείας, Ῥωμαῖοι κατεχλεύαζον συρίττοντες, καὶ βαρβαρικῇ τὰς βοὰς ἀσεπίστοις, ὥσπερ δήπουθεν ὑπὸ βαρείας ῥήμασι τῆς βαρβάρου τῆς Πέρσου. ἐδόκουν γὰρ οἱ Ῥωμαῖοι μεγαλαυχεῖν ὅτι τοῖς ἑαλωκόσι γελωμένοις. ὡς εἰσέδυσαν εἰς τὴν Περσῶν πολιτείαν, ὡς λείας ἐκράτησαν. ὡς τὸν Καρδαριγὰν ἐφενάκισαν. ὃ δὴ στρατηγὸς τὴν σκηνὴν διέλυσε, καὶ ὁ Γέρσης οὐκ ἐπιθήκε τέλος τοῖς ῥήμασιν. ἀλλ' αὖθις τοίνυν ἡμέραν διωχέτευσε, καὶ ὁ τῆς Νισιβίδος τὴν ἱερατικὴν περιλάμπων ὑμᾶς, ὡς τὸν στρατηγὸν ἀφικνεῖται, τὰ αὐτὰ τοῦ Μεβόδου ῥήματα εἰς μέσον πηγάζομος. Ὁ πλησίον τοιγαροῦν ὁ στρατηγὸς τοῖς Περσῶν λόγοις δι' ὑπογραφέως ἐς βασιλέα πρέπεμψε.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [494] - 28

βασιλεὺς δὲ τὰς τοῦ γραπτηροδίσορκήσας κεφαλάς, βασιλικοῖς πράγμασι ἀνεῖλε παρασκεύασι, τὸν Φιλιππικὸν ἐξεκαθυσταλμένος τὰς αἰτήσεις τοιάσδε ἀποπέμπεσθαι, ὡς ἀποδύσας Ρωμαϊκῆς μεγαλειότητος. καὶ μάλ' οἱ γραπτηρὸς τὰς ἀδοκήτους εἰκὰς δέλπους παρεπυξάλμενος, ὅπῃ τὸν Μαμβρασθῶν γραπτηροδρόμει. οὕτω μάλ' οἷον ἐσφέλγα ὁ πόλεμος. ὁ δὲ γραπταρχὴς συναγείρας τὸ ὁπλιτικὸν, ἐπωμόσατο ἐπὶ τὰς ψυχὰς ἐξερεικῶν ἐπὶ ἔρωτι ὅπτι φέρονται παρὸς τὸ μάχεσθαι; ἐπεὶ δὲ κατένθυον αἱ δυνάμεις, σὺν ὅρκων τὰς ἐλπίδας σκύρων, μεταξὺ ὑπεδέξατο ὁ γραπτηρὸς, ὅπῃ ὁ Βίβας παρρέει, ἔνθα ὁ ποταμὸς παρρεῖ τὸ Αρζάμων.

A Quibus lectis Imperator confestim respondet, iubetque, vti huiusmodi fœdus turpissimum, Romana maiestate alienum respuat. Accepta hac epistola, Philippicus Mambrathonem ducit. Sic igitur bellum denuo tumescere. Cum aduocata militum concione quæreret, ecquid desiderio quodam masculo diuinitus perciti, ad pugnam anhelarent, illis annuentibus, & iureiurando spem eius confirmantibus, mouens inde, Bibas, vbi Arzamon fluuius præterlabitur, iter contulit.

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ
ΛΟΓΟΣ Β΄.

THEOPHYLACTI
HISTORIARVM
LIBER II.

PHOTII CONSTANTINOPOLITANI
in eundem librum Synopsis, siue Summa.

MONS Izala. Cardarigani Persarum ducis arrogantia. Romanorum cum Persis apud Arzamonem fluuium congressus. Philippicus imaginem non manufactam portans, circumeundo exercitum sanctificat, & Romani victoria clarissima potiuntur. Eadem imago ad Simeonem Amidæ Antistitem transmittitur. Barbarorum spolia Romani legunt. Cardariganus Daram confugiens, vt victus oppido a Darenis excluditur. Romani militis, e cohorte Quartoparthorum (sic enim nominantur,

A ΕΝ ᾧ ἰῶ δευτέρῳ διαλαμβάνει περὶ τῆς ὄρους τοῦ Ἰσαλα, περί τε τῆς τοῦ Καρδα- al. Ἴσαλα.
ρίγαν τοῦ τῶν Περσῶν στρατηγοῦ ἀλαζονείας.
ὅπως τε Φιλιππικὸς τὴν τῶν Ῥωμαίων πρὸς
τὸν Καρδαρίγαν τῶν Πέρσας μάχην περὶ τὸν
Ἀρζαμῶν σαυέση· τῶν ὅπως ὁ Φιλιππικὸς
τὴν ἀχειροποίητον εἰκόνα φέρων περιὼν κα-
B θαγιάζων τὸ στράτευμα. Ὡς ὡς νίκη ἐπι-
φανεστάτη τοῦτε Ῥωμαίων ἐγένετο· ὅπως τε
ἡ ἀχειροποίητος πρὸς Συμεώνιον τὸν ἐπι-
σκοπον * Ἀμήδης μετεβασμιότητος ἀπο- * Ἀμίδης.
στέλλεται· σκυλεύεται τε ὑπὸ Ῥωμαίων τὰ
βαρβαρον, τῶν Φιλίχ ὁ Καρδαρίγας ἐπὶ
τὸ Δαρᾶς. Ὡς ὅπως οἱ Δαριανοὶ ὑπὸ τῶν ἀ-
σεος αὐτὸν ὑποπέμπονται), διὰ τὸ καρτερὸν ἡ ἡθελῶσαι· ὅπως τε ὁ Ῥωμαίων στρα-
πώτης τὸ σῶμα καθαγιάζετο. ἣν ἓν τῶν τοῦ Κυαρτοπαρθῶν τάξεως, ἔτω καλουμένων

τ̃ ἐν Βερροίᾳ πόλῃ τ̃ Συρίας τὰς διαφθο-
βὰς ποιησαμένων. περὶ δὲ τ̃ ὑπερβατείας
Ρωμαίων καὶ τ̃ Αρζανήνης. καὶ ὅπως
Μαρυθᾶς καὶ Ἰώβιος οἱ ἡγεμόνες αὐτ̃ αὐ-
τομολῆσι πρὸς Φιλιππικὸν καὶ Ρωμαίους.
καὶ περὶ τ̃ ἰδιωτικῆς δυνάμεως τ̃ σωα-
φροισθείσης ὑπὸ τ̃ Καρδαρίγα εἰς τὸ ἐξ-
απατῆσαι Ρωμαίους. ὡς ὅπως Ηρακλᾶς
ὁ Ηρακλείᾳ δ̃ αὐτοκράτορος πατὴρ ὑπὸ δ̃
Φιλιππικ̃ ὑπὸ καθασκοπῆ τ̃ πολεμίων
ὑποστελεὶς, ἀβλαβ̃ς διασώζ̃ται. καὶ περὶ
Ζαβέρτα δ̃ Πέρσου. καὶ ὅπως τ̃ τ̃ Χλομά-
ρων πολιορκίας Ρωμαῖοι ἀπέσχοντο. ἔπ ᾗ
περὶ τ̃ ἀθεσίας ὡς Χλόου φυγ̃ς Φιλιπ-
πικοῦ, ὡς τ̃ θυμοβρίγης ἀταξίας τοῖς Ρω-
μαϊκοῖς ἐπεστράτευσαι. περὶ δὲ τ̃ ἐνε-
χθείσης τῷ Φιλιππικῷ νόσου. ὡς ὅπ Η-
ρακλᾶς ὁ Ηρακλείᾳ τ̃ αὐτοκράτορ̃
πατὴρ τὰς φρουρίδας τ̃ ἡγεμονίας ἀνε-
δέχετο. ὅπως δὲ τοῖς μεσυμβελνοῖς τ̃ μη-
δικῆς ἐπεβάλλετο τ̃ Ρωμαίων δυνά-
μεως ὑποστράτηγος. ὡς ὅπως ἐρ̃ ὥρᾳ
ἐπεσβάλοισι Ρωμαῖοι κατὰ τ̃ Περσῶν
πολιτείας. διαλαμβάνεται, ὡς Κομβυπό-
λος κατὰ τ̃ Αβάρων ἐπεστράτευε, ἔχων
*Κάσσ. ὑποστρατήγους Μαξίνον καὶ * Κάσσην. ὡς
ὡς οὐδοκοῦσιν ἔστι κατὰ τ̃ Αβάρων. ὕστε-
*ὁ Κάσσ. ρον δὲ ζωγρεῖται * ἔπασος. καὶ ὅπ Ανσιμούθ
τ̃ ἔξαρχον τῆς πεζικῆς Ρωμαίων δυνά-
μεως οἱ Αβαροὶ ζωγρίαν ἔλαβον, ὡς κα-
τέδραμον τὰ αὐτὰ τ̃ Θράκλω αἱ δυνά-
μεις αὐτῶν. ὡς Κομβυπόλου διάσκεψις,
*al. τῖς Ας. εἰ χρὴ ὑπόπτευσαι * τότε Αβάροις. ὡς δη-
μηγορία ὑπὲ τὸ δεῖν ὑπόπτευσαι. καὶ
αὐτοδημηγορία, ὅπως φωνὴ ἐμπεσοῦ-
σα τῷ στρατῷ τ̃ Αβάρων, ἀπέσκηπτεν τὸν Κομβυπόλου ὑπόθεσιν τὸν κατὰ τ̃
Χαγάνου εἰργάσατο. καὶ περὶ Βουσᾶ τ̃ στρατηγοῦ, ὅπως τε κωφηγῶν ἐάλω
ὑπὸ τ̃ Αβάρων, καὶ ὅπως ὑπὸ τ̃ ὁμοφύλων ὑποφθείς, ἀπέθανε διὰ τοῦτο τοῖς
Αβάροις πολιορκητικὰ ὄργανα ἐδίδαξε καθασκευάζεσθαι. ὅπως τ̃ ὑπὸ δ̃ Χαγάνε
*Διοκλητιανούπολιν. πολιορκεῖται Βερόη. καὶ ὅπως ὑποτυγχάνει τ̃ ἐγχειρήματος. ὅπως τε *Διοκλητια-

qui Berrhœæ in vrbe Syriæ commorantur) corpus vulneratum. In regionem Arzanenen Romanorum expeditio. Maruthas, & Iobius duces eius ad Philippicum transfugiũt. Cardarigas belli rudes ad Romanos circumuenientes conscribit. Heraclius Heraclii Augusti pater a Philippico hostes exploratũ missus, mirabiliter seruatur. De Zaberta Persa. Romani a castello Chlomaro obsidionem abstinent. Philippici repentina, & absurda fuga. In Romano exercitu trepidatio ac tumultus. Philippici inualetudo. Heraclius Heraclii parens ducis munus capessit. Romanorũ Hypostrategus, siue subimperator, siue minor dux Persas ad meridiẽ incursat. Tempestate verna Romani in Persidem irrumpunt. Comentiolus in Abaros mouet, Hypostrategos habens Martinum, & Castum, qui præclarum nomẽ adipiscuntur. Capitur Castus. Ansimuthum peditatus Romani ducem Abares captiuum faciunt: superiorem Thraciam populantur. Comentioli deliberatio, ecquid Abares inuadendi sint. In vtramq; partem differitur. Clamor missus, ausa Comentioli inania reddidit. De Busa milite, quomodo per venatũ in manus Abarum venerit, & a ciuibus suis neglectus, ea de causa primus Abaros instrumenta, machinasque oppugnatorias fabricare docuerit. Chaganus Beroen obsidens, proposito excidit. Idem Diocletianopolin obsidens, quo Chaganus ab ipsis excidit. Idem Diocletianopolin obsidens, quo Chaganus ab ipsis

nopolim oppugnare incassum in-
stituit, & a Philippopoli atque
Adrianopoli repellitur. Mauri-
cius Imperator a plebe Byzanti-
na propter Castum, & Ansimu-
thum duces captos conuitiis in-
cessitur. Ioannem, cognomento
Mystaconem cum Hypostratego
Droctone mittit, cuius virtute
Adrianopolim ab obsidione Aba-
rum, pugnata cum illis pugna
vindicat. Heraclius castellum
Persicum, Mazarorum Theodo-
rus & Andreas expugnant. Iidem
Biudaes, admiranda virtute Sa-
perii militis obtinent. Philippi-
cus in vrbem imperantem pro-
ficiscitur.

A νοσ πόλιν ὁ αὐτὸς πολιορκήσας, ἀπρα-
κτεῖ, καὶ ὅπως ὁ βασιλεὺς Μαυρίκιος
ὑπὸ τῆς ἀγελαίου πλήθους τῶν Βυζα-
τίων ἐλοιδορεῖτο διὰ τὰ ὑπὸ τῶν βαρ-
βάρων συμβεβηκότα τοῖς τότε Εὐφρά-
ταν δυσχήματα· ὅπως τε ἐκπέμπει
στρατηγὸν τὸν Ἰωάννην, ὃν ἐπεκάλουν
B * Μυστάκωνα, ὑπάτου στρατηγὸν αὖθις κα- * Μυστάκιον.
ταστασιάζοντα· Δρόκτωνα· ὃς καὶ πο-
λιορκουμένης ὑπὸ τῶν Ἀβάρων τῆς
* Ἀδριανουπόλεως, συμμίξας τοῖς πο- * Ἀδριανοῦ πόλ.
λεμίοις, τὴν πόλιν διεσώσατο. δια-
λαμβάνει δὲ καὶ ὅπως ὁ Ἡράκλειος
Φρούριον Περσικὸν ἐχειρώσατο τοῖς ὅπλοις
ἑλεῖν· ⁊ περὶ τῶν Βιούδαες Φρουρίου·
⁊ ὅπως παραδόξῳ ἀρετῇ Σάπρος
τῶν στρατιώτου εἷλον τὸ Φρούριον Ῥωμαῖοι. καὶ τὴν ἐνδημίαν δὲ Φιλιπ-
πικοῦ περὶ τὸ βασίλειον ἄσυ.

CAPVT I.

Izalæ montis descriptio, & cur dux Romanus eo se transtulerit.

POSTRIDIE ad editiora campi, & C
radices Izalæ montis, ad lævam ca-
stra constituit. Est autem mons hic fer-
tilissimus: siquidem præter vinum fru-
ctuum genera effert innumera. Eius ac-
colæ frequentissimi, & boni viri, hostium,
non procul inde habitantium incursioni-
bus, & vexationibus etiam atque etiam
obnoxii. Quibus, quanquam Persæ vicini
eorum vt dicebamus, sæpenumero depo-
pulationem vastitatemque important, ta-
men vt sedes hasce illis inuidiosas mu-
tent, alioque commigrent, nunquam vel
minando, vel blandiendo persuasis. Por- D
ro mons hic alium montem Aisumas ap-
pellatum præcedit. Aisumas iste velut
cacumen, seu iugum quoddam est, & in
cœlum minatur. Ex eo duo pedes pro-
currunt, e quibus Izalas prodit, ipse quo-
que ab imo in altum assurgens, paula-
timque sursum versus maioribus incre-
mentis tendens, dorsum ad Tigrim vsque
porrigit, atque ad Eoum, siue Cauca-
sum pertineret, nisi artificum excellen-
tium cura laborque discrimen inuenisset.
Hoc igitur in loco dux castra posuit, ita
secum ratiocinatus: a Persico flumine Bu-
rone, vsque ad Arzamonem nullas es-
se aquarum scaturigines, & ad alterum

ΤΗ δὴ ὑστεραίᾳ τὸν χάρακα μετέβαλλεν εἰς
τὰ πρόπυλα τοῦ πεδίου, καὶ ὡς πρὸς πο-
τὰς τὴν ὄρεσιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Ἰζαλᾶ πεποιηκώς. τὸ δὲ ὄρος
ὁ Ἰζαλὰς πολυτελέστατον· οἰνοφόρον γὰρ, καὶ ἄλλα
παντοῖα μυρία καρπῶν διαφέρεται. πολυανθρώπων
τέ τὸ ὄρος, καὶ οἰκήτορες αὐτοῦ ἄνδρες ἀγαθοί.
διὰ μάχης τε ὄρος ἐς τὰ μάλιστα, καὶ ἀμφίδοξον. οὐ
πόρρω γὰρ ἀπέχοντα τὸ πολέμιον. ὅπερ τι μεθι-
στάσαι τῆς φιλοπείνου χώρας, οὐκ ἂν πείσαις οὔτε
ἀπειλῶν, οὔτε ἰωπεύων, καί τοι πολλάκις τῶν ἐμῶ-
ρων Περσῶν ὑποτεμνομένων τὴν αὐτοῦ γλῶ, ⁊
λιζομένων. τοῦτο δὴ τὸ ὄρος ὁ Ἰζαλᾶς, ἕτερον πα-
ραμείβεται ὄρος, προσαγορεύόμενον Αἴσυμας.
τὸ δ' Αἴσυμας ὥσπερ ἀκρωρειά τις ὄφι, ⁊ ἐς μέ-
γιστον ὕψος ἐκτείνεται. καὶ οὐκ ἀπὸ μετεώρου δύο κα-
θάπερ ποσὶ προόδοις. ἐκ δ' ἑνὸς τοῦτον ὁ Ἰζαλᾶς ἀπορ-
δὸν διαφέρεται, καὶ αὐτὸς ἀπρόβολος κάτωθεν εἰς
ὕψος, εἶτα καὶ μικρὸν ἀναχύπλων, ἀπὸ δύσεσιν ἐκ-
τεινόμενος τὸν αἰγένα, μέχρι τοῦ Τίγριδος γένεσι
ποταμοῦ. καὶ αὖ ἐς Εὖρον, ἢ Καυκάσου στενοπλέτο, εἰ
μὴ δημιουργικαὶ φροντίδες λύσιν ἀπὸ δύσκλεισιν ἐποιή-
σαντο. ἐνταῦθα τὸ μάχιμον ὁ στρατηγὸς ἐνωρμίσατο,
δύσβατον ὄντος, ὡς οὐκ ἀπὸ Περσικοῦ ποταμοῦ ἀπὸ Βιπρόνι,
μέχρι Ἀρζαμόνος ὕδωρ οὐκ ἔνεστι· καὶ δυσὶν ἡμέραις
ἀνάγκη

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35
GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [498] - 32

αὐλίζηται τὸ πολέμιον ἐλέσθαι· ἢ γὰρ ἀπερεμήσῃ, τῷ οἴκοι φεύγειν ἀσπασάμενος· ἢ ἔμπαλιν Λατίνοις ἐπιτειχίζεσθαι πειρώμενον, μαλακιζόμενόν τε τῷ πόνῳ καὶ τῷ διψῇ καὶ ἵππους διαλῦσαι ὡς τάχιστα, τῆς Ρωμαίων μὴ συγχωρούσης διαβαίνειν ἐκ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἀρζαμῶν ὕδωρ τοῖς βαρβάροις κωλύσαντας. τελευτῇ δὲ ἡμέρᾳ καὶ τὸ Περσικὸν ἐπέπυστο στράτευμα, ὡς οἱ Ρωμαῖοι ἀμφὶ τὸ Ἀρζαμῶν ἵδρυνται.

A horum hoſtes neceſſario venturos: Aut enim otium acturos, ſat habentes tueri domeſtica: aut ſi rurſus inſtare, premereque Latinos, ſiue Romanos conentur, ſiti, & laboribus eneruatum iri, equitatumque periturum celerrime, Romanis barbaros Arzamonis fluuii aquatione prohibentibus. Tertio die Perſæ Romanos ad Arzamonem conſidere compererunt.

CAPVT II.

Cardarigani faſtus. Magos conſulit: victoria promittitur: in Romanos itur. Romani hoſtes explorant.

Ὁ δὲ Καρδαρίγας εἰς τοσοῦτον ἐληλάκει φρυάγματος, ὡς γέλωτα τῶν ἀγγελλόντων καταχεῖν πλατύν, ὡς παρὰ Φλιγάφου τοῦ παραφλύαρος. ὡς δὲ πάντων λόγου τὸ Περσικὸν παρεσκευάσθου τεθνέναι, προεδρίμυθίου τὸ πολέμιον. ὁ δὲ Πυθαδάμης τοὺς ἱερατικοὺς τῶν μαγευομένων διηρώτα, καὶ τῶν μάγων ἤδη ἦκεν πύθεσθαι παρρησίαν, τάς τε πνεύμονι πύθωνος ἀληθισώσας, καὶ φαντασίαν κινήσεως προεμηνύσας τῇ τοῦ δαιμονίου παραφορᾷ ἤδιον τὸ ἀσύμβολον παραγορεύσαι. οἱ δὲ τῶν δαιμονίων κήτοχοι ἔφασκον τῷ νίκῃ μηδεὶς προπεπέσθαι, καὶ κτῷ τῷ ἔκπαξιν Γέρσας ἀποίσεσθαι, ἅμα τῷ Γερσίδα τῷ τύχῃ ἀμείνονι. ὁ μὲν οὖν Περσικὸν διερρώννυτο, ταῖς παραῤῥήσισιν ὥσπερ γαυρούμενον. ἀπάραντες δ' οἶνον ἐκ τοῦ Βούρων πολέμου, παρὰ τοὺς Ρωμαίους ἐφέροντο. εἶτα πλήθη καμήλων ἐπίσαξαν ἀσκοὺς ὑποφορήσοντες ὕδατος, ἵνα μὴ τῆς τῶν ὑδάτων ἐπορήσαντες φύσεως, Ρωμαῖοι ῥᾳδίως αὐτοὺς καταργάσωνται. τοσοῦτον δ' ὑπερφρονίας ἐλπίσιν ἐφήπλουτο, ὡς καὶ πέδας, τὸν μὲν ἐκ ξύλων, τὸν δ' ἐκ σιδήρου, διηρασμένας, ἐς μάλα γε πολλὰς παρεσκεύαστο. ὁ δὲ στρατηγὸς τῶν Ρωμαίων πρεσβεύσας τῶν γεωργικῶν ἱδρυτῶν ἀπέχεσθαι, φόβου τε ἀγοραίας τῶν τοιούτων ἐκστησάμενος. τὴν ὀγδόην αὖθις ἄνδρας λοχαγοὺς ἐπὶ καθασκοπῇ τῶν πολεμίων ὄζήρπασεν (Σεργίου τε τοῦ λοχαγοῦ ἀναπέμψαντος, ᾧ ἦν τῶν Μάρδιος φρουρὰ ἐλαχίστη) τόν τε Ωγυρῆνον καὶ Ζώγομον. φύλαρχοι δ' οὗτοι τῆς συμμαχίας τῶν Ρωμαίων δυνάμεως οἱ Σαρακηνοὶ εἵπηντο Λατίνοις ἀποκαλῶν. οἱ μὲν οὖν ἀπὸ τοῦ στρατηγοῦ ἀποσταλέντες, πυκνὰς τὰς βαρβαρικὰς πλήθους ἐκπεφεύγασι, στρεβλωσάντες τε, διέγνωσαν ὁ Καρδαρίγας στρατοπεδεύεται ἔνθα καὶ πρότερον. ἑβδόμην δ' αὖτη ἡμέρα ἐπιλάμπει τοῦ κυκλικοῦ τῆς ἑβδομάδος βαδίσματος. Σαββάτου γὰρ τόδε ἱεροφαντεῖ Μωσεῖ κατανέμεται. ἐπεὶ δὲ Ρωμαϊκῷ ταῦτα αἰσθήσῃ συντάγματι, εἰς τὸ στρατηγὸν ὑποψία τις εἰσέρχεται, ὡς τῇ ὀπτώσῃ ἀποπειρασόμενοι τὸ πολέμιον ὀπτήσεσθαι,

B Cardarigas autem eo inſolentiæ proceſſit, vt ad huius rei nuntios, tanquam nugas, rideret effuſiſſime. Sed vbi aures militum iiſdem nuntiis manifeſtius circumſonuerunt, & eos indoleſcere apparuit, ariolos percunctatus, ab illis futurorum veſtigia, progreſſumque diſcere cupit. Pythoniſſas item, & circumferendo in vtero dæmone prægnantium ſimiles, vaticinari poſtulat. Illi afflatu ſtygio Perſis ex conflictu victoriam de Romanis, fortunamque ex aduerſa ſecundam pollicentur. Quibus prædictionibus Perſæ erigebant animos, & ſe beatos numerabant. Ergo a Burone diſcedentes, in Romanos vadunt, magnamque camelorum multitudinem vtribus aqua repletis onerant, ne ea deſtitutos, Romani facile interimerent. Adeo autem fœlicis ſpe ſucceſſus geſtiebant, vt etiam compedes partim ligneas, partim ferreas, & quidem multas admodum captiuis inducendas ſecum portarent. Dux Romanus agreſtium tenuitati conſultum cupiens cohortabatur ſuos, vti eorum ſudoribus diripiendis temperarent. Die igitur proxime ſequenti certos quoſdam per Sergium ducem manipularem, (cui Maridis cuſtodia concredita erat) ad hoſtem ſpeculandum, nempe Ogyrum, & Zogomum auxiliariæ manus Saracenorum (vt Latinis vocantur) tribunos deligit. Hi a duce miſſi, ex agmine barbarorum quoſdam intercipiunt, e quibus in quæſtionem datis, Cardariganum caſtra priore loco habere cognoſcunt. Erat is dierum hebdomadis in orbem redeuntium ſeptimus, qui a Moſe ſacrorum doctore Sabbatum nominatur. Quod vbi Romani reſciuerunt, ſuſpicio ducem inceſſit, hoſtes die craſtina ipſis inuadendis fortunam experturos:

Romanis nempe propter diei Dominici A venerationem, & numinis eo colendi reuerentiam ferias acturis. Altero die speculatores redeunt, deque Persarum aduentu ducem certiorem faciunt.

οἷα τῆ Ρωμαίκῳ τὴν ἡμέραν ἀναίρεσιν πόνων ἀναπαύλη, αἰδοῖ τῆ σεβάσματος. τῆ δ' εἰς αὔριον ἦκον οἱ κατοπτεύοντες, & τὴν στρατηγὸν ἀφιππάλλουσι τὰ Περσικὰ πλησιάζειν στρατεύματα.

CAPVT III.

Acierum vtrinque dispositio. Philippicus sacram Saluatoris effigiem circumferens, animorum incredibile robur militibus addit, cohortationem adiungit. Pro victoria Deo cum lacrymis supplicatur. Rogatur dux vti secedat. De incertis belli locus communis. Locus pugnæ, & illi vicina patria virorum illustrium.

PHILIPPICVS igitur suos in aciem B tripartitam digerit: sinistram Iliphredæ Emesæ Præfecto committit. Eadem in parte Apsichus Hunnus curat: dextræ Vitalis Centurio præficitur: mediam dux ipse, nempe Heraclius, Heraclii Imperatoris parens sibi deposcit. Simili forma Persicæ cateruæ componuntur. Et dextras quidem Mebodus accipit: læuas Aphraates Cardarigani Satrapæ ex sorore nepos: medias Cardariganus ipse sortitur. Vbi hostes appropinquare pulueream nubes indicio fuit, Philippicus Dei hominisque (Iesu Christi) effigiem circumfert. Iam olim fama emanauit, & vsque hodie durat, eam effigiem non texentis manu comparatam, aut pictoris arte, coloribusque variatam, sed diuinitus efformatam esse. Quocirca etiam apud Romanos vt ἀχειροποίητος, id est, non hominis manu confecta celebratur, & sacris diuinisque honoribus colitur. Habent enim archetypum Romani, & vt sacrosanctum quiddam venerantur. Hanc effigiem sacra veste nudatam gestans, exercitum obibat, indeque audendi generosam, & inexpugnabilem militibus alacritatem iniiciebat. Deinde in medium copiarum progressus, vbertim, & continenter fluentibus per ora lacrymis, propter stragis aceruos mox futuros, eos ad fortiter pugnandum cohortatus est: potueruntque illius verba & impigris ac strenuis impetum intendere, & ignauis, ac torpentibus strenuitatem inserere. Protinus tubarum cantus acuit animos, & ad prælium conserendum exsuscitat. Porro dux illam Domini imaginem Mardes ad Simeonem Amidæ Antistitem, forte per idem tempus in eo castello commorantem mittit. In quo qui erant alii præterea, die illo impensæ numini obsecrando, propitiandoque dabant operam, supplicabantque multis cum lacrymis, C

Ὁ μὲν οὖν Φιλιππικὸς ὁ Ρωμαίκὸν διεκόσμησε, καὶ τριττὰς κεφαλὰς τὸν μέγιστον διεπέζατο. καὶ τὴν μὲν κεφαλὴν τὴν εὐώνυμον τῷ Ιλιφρεδᾶ ἐπέτρεπεν. ἄρχων δὲ ἔστ' ἐν τῆς Ἐμέσης. καὶ μὴν καὶ Ἀψὶχ ὁ Οὐῶνος, τὴν αὐτὴν ἐφεδάλετο διώκαμιν. τὴν δὲ τῆ δεξιοῦ, Βιτάλιος ὁ ταξιάρχης. ὁ δὲ στρατηγὸς τὸ μεσαίτατον αἱρεῖται μέρος. ἐν τούτῳ δὲ Ἐπεῖνος Ἡρακλέους ὁ Ἡρακλείου πατὴρ τῆ αὐτοκράτορος. διεπέζευτο δὲ καὶ ὁ Περσικὸν οὕτωσί. ὅτι μὲν τῆ δεξιοῦ λόφου Μεδόδης ὁ Γέρσης. ὅτι δὲ τῆ ἀριστερᾶ λόφου Ἀφραάτης, ἀδελφιδοῦς ἦν λεγόμενος Καρδαριγανὸ τῆ Σατράπου. τὴν δὲ μέσην ἀπέμοιρεν, αὐτὸς ὁ Καρδαριγανὸς ἐκεκλήρωτο. ἐπεὶ δὲ ὁ πολέμιον πρέφαινεν, ἡ τῶν κόνις πολλή, Φιλιππικὸς ὁ θεομδρικὸν ἐπιφέρετο εἰκασμα, ὃ λόγος ἔκλεψεν καὶ εἰς τὰ νῦν διηνεῖ θείαν ὀπτασίαν μορφάσας, οὐχ ὑφαντοῦ χερὰς τετλάκασθαι, ἢ ζωγράφου μηλιάδα ποικίλαν. ἀφ' οὗ τοι τοῦτο ἀχειροποίητος παρὰ Ρωμαίοις καθυμνεῖται. ἡ τῶν ἱερῶν προσοψὰν ἠξίωται. ἀρχέτυπον γὰρ ἐκεῖνο ἁρπασθέντες Ρωμαῖοι, τὸ ἄρρητον. ταύτῃ ὁ στρατηγὸς τῶν σεβασμίων περιπλώνυμώσας, τὰς τάξεις ὑπέτρεχε, κρείττονος, καὶ αἰθαλαγωγήτου ἁράσεως ἐντεῦθεν μεταδιδοὺς τῶν στρατιωτῶν. εἶτα προελθὼν τῆς πληθύος εἰς μέσον, τῇ ὀπτορόλα τῶν δακρύων ἐπὶ τῆς χύσεως τὸ ἀγωνίας βλύζων ἀέναον, τοῖς παρακλητικοῖς ῥήμασιν ἐκέχρητο παρὰ θεμάτων. καὶ τῷ ἰσχὺν τῶν λόγων ἡ φύσις. τῶν μὲν ἀσυδαίμων τὰς ὁρμὰς ὑπτιῶναι, τῶν δὲ ῥαθύμων καὶ νωθρῶν διεγεῖραι τὸν παθυμον. καὶ δὴ τὸ προμητικὸν μέλος αἱ σάλπιγγες ἤχησαν. ἐπεὶ δὲ παρεκάλουν, παρέσπευδον τὰς δυνάμεις εἰς πόλεμον. ὁ δὲ στρατηγὸς τὸ Κυπριακὸν ἐκείνο ὅτι τὸ Μάρδης μετεπέμψατο ἴνδαλμα, Συμεώνη τῶν τῆ ἱερατικὴν Ἀμειδᾶς. δείνον ἐπέχοντ. ἔτυχε γὰρ τὸν αὐδρα ἐν τῷ ἐχυρώματι κατ' ἐκεῖνο ἐνδιατρίβειν χειρόν. οἱ δὲ ἐν τῷ φρουρίῳ ἐλιπάρουν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ τὸ θεῖον, καὶ βιώμιζοντο, καὶ μετὰ πλήθους δακρύων τὰς ἱκεσίας ἐφιλάζοντο, D

ὅπως τὴν νικῶσαν Ρωμαῖοι διὰ τὴν ἀγωνίαν ἀπέσωσαν. οἱ δὲ λοχαγοὶ, οἱ δὲ παρεστῶτες τὴν δυνάμεων, μᾶλλον δὲ καὶ οἱ Χιλίαρχοι ἀξιοῦντες τὸν στρατηγὸν, ὅπως τὸ ὕστατον τῆς δυνάμεως μεταδώσεται. ἐδεδίεσαν γὰρ, μή ποτε αὖθις ὀπτικινδυνώτερος ὁ πόλεμος γένοιτο, κοινωνὸν τὴν πόνων τὸν στρατηγὸν κληρωσάμενος. ὁ γὰρ πόλεμος ἔφασκον, οὐκ ὀπίδηλα τὰ κινήματα κέκτηται· ἅτε φιλοποίκιλος ὢν καὶ πολύμορφος. Φύσις γὰρ αὐτῷ ταῖς μεταβολαῖς ἐμβατεύειν, μίαν πίστιν τὸ ἄπιστον ἔχοντι. Ὃ δὴ ἐκ τύχης ἐστὶν ἀπαίσιον, τῆς ἐκ τῆς ὀρθῆς βλέψεως διαφερούσης ἐς τὸ ἀπιστοπλάσιον ὑποφέρεσθαι. καὶ πείθουσι τὸν στρατηγὸν, βραχύ τι μεταμειλᾶσθαι τὴν γνώμην. Ὃ δὲ πεδίον, ἔνθα ἐγένετο ὁ πόλεμος, Σολαχὼν ὠνόμασε, ἀπὸ χωρίου τινὸς γλιτάζοντος τὴν ὁμωνυμίαν ἑλόμενον. ἐντεῦθεν δὲ Θεόδωρος, ὃν Ζητουμίων ἀπεκάλουν Βυζάντιοι, ὁ καὶ τὴν τοῦ Ρωμαίων μαγιστερίου ἀξιωσάσης ἀρχὴν, ἔκαδεν τὸ ἦθος ἐφέρετο. καὶ δῆτα καὶ Σολομὼν εὐνοῦχος, ὁ τοῦ βασιλέως ἡνίοχος, ὁ τὸν Καρχηδόνιον πόλεμον ἐν Λιβύῃ διαπεξάμενος, ὅτε τὸν αὐχενοτομικὸν διῆγεν Ἰουστινιανὸς διεκόσμησε. καὶ ταῦτα Γερμανίᾳ τῆς συλλαφεῖς ἐν τῇ πυκνίᾳ τῆς ἰσθμείας εἱλόμεθα.

A vti Romanus victor abiret. Centuriones autem, & Præfecti militares, immo & Chiliarchi coeuntes ducem obtestabantur, vt in extremum agminis se reciperet, quod timerent, ne si ipsum dimicationis socium haberent, maiore cum discrimine dimicarent. Belli enim vices, aiebant, incertæ sunt: & cum natura sit mutabile, multiforme, ac multifarium, solum in inconstantia sua constans est: quodque inde fortuito infaustum, & calamitosum accidit, partam aliquando fœlicitatem multis modis superat, & obscurat. His ducem permouent, vti paulisper stationem mutet. Campus certaminis Solachon, a quodam oppidulo propinquo dictus est. Ea inde ab atauis patria fuit Theodori, quem Byzantii Zetonumium appellabant, qui & magisteriam (dignitatis apud Romanos nomen est) gessit. Inde genus duxit etiam Salomon eunuchus, & auriga Iustiniani Augusti, qui & Carthaginense bellum in Lybia procurauit, de quibus Procopius in historia mentionem fecit.

CAPVT IV.

Romani victores spolia legunt inuito duce. Eius strategema. Persarum fuga. Cædes vtrinque plurima. Vox diuina ad Romanos. Persæ fugientes in colle obsidentur.

ΕΠΕΙ δ' αἱ τῶν Περσικῶν φάλαγγες τοῖς Ρωμαϊκοῖς λόφοις παρεσείμιξαν, Βιτάλιος ὁ παξίαρχος τὴν ἀθρόαν τοῦ ἄλσους διέλυσε δυνάμιν, παρακινήσας τὴν ἄλλων θρασύτερον ταῖς ἔξεων. ἁπὰρ μεγιστον φόνον εἰργάσατο, τὴν τε Περσικὴν ἀποσκευὴν ἐκμαθόντα, τῷ στενῆς Ρωμαίοις τὴν ὀπτικὴν φάσιν ἔθηλον ἀποκλῆσαι. οὕτω μόλις τὸ νενικηκὸς παρὲ τὴν λείαν ἠρέθιστο. ὁ δὲ στρατηγὸς διηπόρητο τε καὶ ἐγκαλέπαινε ταῦτα δι' ἃ τῆς ἀκοσμίας θεώμενος. καὶ δὴ ἐμφερῆ βακλῶν ἐκδιάσας, καὶ τὸ κράνος (ὀπτίσημον δ' ἄρα τοῦτο τῷ δὲ κατέδηλον) τῇ ἑαυτοῦ κορυφῇ ἀπεικάζει, Θεοδώρῳ τῷ Ἰλλουρικῷ παρίστησε. δορυφόρος δ' οὗτος τοῦ στρατηγοῦ. εἶτα παρασπᾷ τὸν ξίφος παίσας τοὺς ἐμπροσθομάχους τὰ λάφυρα. ὃ δὴ καὶ γενόμενος ἐς τὰ μάλιστα ὠφέλησε τὴν παράταξιν. οἱ δὲ ὑποπτεύσαντες τὸν στρατηγὸν παρεισφρεῖν, καὶ λοιπὸν ὑβρίσαι αὐτοὺς, ἐπεμορφοῦσθαι τῆς σφάλματος, παρὰ τὴν μάχλον τὴν Φορτίδα μετέθεντο, καὶ τὸ πολεμικὸν μετελάμβανον πόνων, τὸ δ' ἀντίπαλον διασπασθὲν, ἐς τὴν μέσην τῶν Περσῶν διεσώζετο χάραν, ἣν ὁ Καρδαριγὰν τὴν ὀπτασίαν ποιήμενος. βαθυτέρᾳ γὰρ τῆς μέσης κέκραται τῶν Περσῶν γενομένης δι' αὐτὴν ὀπτασίαν τὴν ἀποδράντες ὠκυπόμου κέκραται, χαλεπῶς δὴ εἶχε

POSTQVAM phalanges Persicæ cum Romanis pedem contulerunt, Vitalis centurio manum aduersariam celeriter dissipauit, quod audacius in hostes incumberet. Sed & stragem maximam edidit, illorumque spolia (tuldum Romani vocare consueuerunt) legit. Victoribus præda diripienda sic occupatis, dux ea confusione conspecta succensere, & quid ageret, anxius cum animo suo trahere: cum prudens consiliũ reperit ex tempore. Nam capiti suo detractam galeam, illustrem illam, & conspicuam, Theodoro Ilibino satelliti suo imponit, mandatque spolia ferentibus gladio, qua latus est, ictus incutere, quod ad aciem restituendam plurimũ profuit. Suspicatus enim miles, ducem ipsum circumire, & spoliis detrahendis intentos tali ratione corrigere, ad pugnam persequendam curam transferebat, & ad operam militarem sese dabat. Porro hostes dissipati, in interiora Persidis incolumes profugere, vbi Cardarigas Præfectum agebat. Medio iam Persarũ agmine densiore, propter accessionẽ a cornu dextro, quod sinistri fugã compensabat, diffi-

cile erat Romanis, superiores partes ferre, A nisi ab equis descendentes, stataria pugna confligerent. Phalanges itaque mediæ concurrebant acriter, & prælium eo vsque producebant, dum ad paucos deuenirent, propter cæsorum corporum continuatam multitudinem cooperta terræ superficie. Cum finis nullus se ostenderet, diuina quædam sententia pro arbitrio se interponens, alienis certamen aduersum reddidit. Clarissimo quippe cum sonitu vox Romanos circumuolans, hostium equos lanceis fodere iubet. Qui mandato obtemperantes, copias a fronte oppositas debellant: suspicatique a Stephano manipulario vocem istam extitisse, secundum conflictum eum interrogant, ipse ne huius strategematis auctor fuerit. Negat, additoque sacramento, nunquam se huiusce modi impressionis commentum protulisse confirmat. Non enim hinc aucupari gloriam, diuinitusque meditata, sollertiæ suæ, quasi forma eorum commutata tribuere sustinebat. Tertia vero, siue sinistra Roman. acies aduersum sibi hostium cornu permiscebat: & quod restabat militum, ei vsque Daram (qui locus ab acie duodenis passuum millibus aberat) gnauiter instabat. Tam magnifica Romanorum trophæa barbari cernentes, imbecillitatem suam, virtutemque hostium agnoscunt, & ad fugam etiam ipsi se intendunt, ad collemque in interiore Persidæ periculi declinandi cum duce suo confugiunt. Romani audientes hostium quosdam collem attonitos, victoremque metuentes insidere, statim locum cingunt. hostes vti se dedant hortantur. Illi cum contemptu mortis, & vesana confidentia supercilium insolenter ac superbe tollunt. Romani eos despiciunt: nec enim Cardariganum seria periculi fuga collem ascendisse cognouerant: in quo cum inopia commeatus, & dira fames tertium iam, & quartum diem perseuerabat: tantum in timorem Persarum ducem discrimen improuisum coniecerat. Mutationes enim inopinatæ terrent animum, quando cum rebus ipsas quoque cogitationes, & consilia inuertunt.

διεσεγχεῖν ἡ Ρωμαίων δύναμις, εἰ μὴ τῶν ἵππων ἀποβαίντες αὐτοὶ, καθ' συσάδην τοῖς συμπλοκαῖς ἐποιήσαντο. αἱ μὲν οὖν μεσαίπατοι φάλαγγες ἐξήρκουν μαχόμεναι, καὶ ὁ πόλεμος αὐτοῖς ἐμηκύνετο, ὡς συμβαίνειν ὅπου τῶν πλήθων ἐσάναν ὁ παντοκράτωρ, τῆς ὑπιφανείας τῆς γῆς ἀφανιζομένης, ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ὑπόληψιν τῶν πτωμάτων σωρεύσας. ὡς δὲ ὁ κηρὸν ἀπελύπησεν τῷ, θεία τις ἀφωνία κατεδιάστησε, τὸ ἀλλόφυλον ἐπεφοβήθη ποιουμένων τὴν μάχην. καὶ φωνὴ ἀφίσταται Ρωμαίοις μεγάλη παῖ ἀπηχήματι ἐγκελευομένη τοῖς ἵπποις κεντεῖν τὸν πόλεμον. πείθονται οἱ δρόμῳ Ρωμαῖοι τούτῳ δὴ παραγγέλματι, καὶ κατατυθέντες τῆς ἀπημετώπου δυνάμεως. τὴν δὲ φωνὴν ἀπὸ Στεφάνου τοῦ λοχαγοῦ παραγενέσθαι, ὃ Ρωμαίων ἀπαγόντων· καὶ μὴ τὸν πόλεμον ἐπιτιθέναι Ρωμαῖοι, εἰ παρόλας αὐτὸς ὀκνῶν ὁ Στέφανος ἐπιζήμιον ὢν τῷ στρατηγήματος. ὁ δ' ἀπηνήατο, καὶ ὅτι μέγας ὅρκος μείζων, μηδέ ποτε ἰδιώτης ἐπιβολῆς ὅσον ἐπιχειρῆσαι. οὐ γὰρ ἐντεῦθεν ἤθελε διαβαίνειν τὴν δύκλειαν, ἢ θεία τινὰ μελετήματα εἰς οἰκείαν παραμορφώσαι αἰτίαν. ὁ δὲ πεῖσος λόφος ὁ Ρωμαίων, ὡσὰν δ' εἰπεῖν ὁ δύνυμος, τὴν ἀναρίαν κεφαλὴν στεύξας, ὃ ὁ ὑψίλοφον ἐμβεβηκὼς ἐδιώκετο, ἄχρι τῆς Δάρας, δυσκίδεκα σημεῖα τῆς χάρου ἀπαριθμούμενος τῆς παρόδου. οὕτω οὖν λαμπρῶν τῶν Ρωμαϊκῶν γενομένων ἐπαίρων, ἐγνωσιμάχησ ὁ βάρβαρος, καὶ πρὸς φυγὴν μετεπίπτε. ὁ δ' ἀποδρὰς τῆς μέσης μοίρας τῆς Περσικῆς ἅμα τῷ σφᾶν αὐτῶν στρατηγῷ, ἐν πηγῇ βουνῷ ἀποκλίνει τὸν κίνδυνον. ἐπεὶ δὲ ὁ Ρωμαϊκὸν ἠκήκοει ὁ τῷ βουνῷ πηγὰς τῶν πολεμίων πτοηθέντας τε, καὶ ὁ κεκραγμένος ἐπαγάλλεσθαι, ἀφ' ἑαυτοῦ ὁρμὴς ὁ ἐχύρωμα, ὃ αὐτομολέμενον ἐγκελεύεται. οἱ δ' ἐς θανάτου, ὃ ἐς ἀπονοίας ἐφρῶ ἀπεσοβαρόν-το. σὺκοῦν οἱ Ρωμαῖοι πεφεύγουσιν αὐτοὺς· οὐ γὰρ ἐγνώκεισαν τὸν Καρδαιγὰν ὃν τῷ βουνῷ ἀπερπύσαντα, ἰσχυρός τε πρόβλημα ἔσεσθαι τὸν κίνδυνον. ὁ μὲν οὖν Καρδαιγὰν ἀπόπτος ὤν, ὑπό τε τῆς λιμοῦ πιεζόμενος ἐνεκαρτέρει ὃν τῷ βουνῷ πεῖσμα

Tertium autem diem ægre ferebant, quod B nullum ex Persis ad pugnam prodiret. Nam & fames grauissima premebat, & ad pugnandum ignauiores erant. Quarto autem die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Decimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Vndecimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Duodecimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Tertiodecimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quartodecimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quintodecimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Sextodecimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Septimodecimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Octauodecimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Nonodecimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Vicesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Vicesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Vicesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Vicesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Vicesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Vicesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Vicesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Vicesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Vicesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Vicesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Tricesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Tricesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Tricesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Tricesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Tricesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Tricesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Tricesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Tricesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Tricesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Tricesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quadragesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quadragesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quadragesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quadragesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quadragesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quadragesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quadragesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quadragesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quadragesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quadragesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quinquagesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quinquagesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quinquagesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quinquagesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quinquagesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quinquagesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quinquagesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quinquagesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quinquagesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Quinquagesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Sexagesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Sexagesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Sexagesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Sexagesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Sexagesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Sexagesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Sexagesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Sexagesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Sexagesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Sexagesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Septuagesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Septuagesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Septuagesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Septuagesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Septuagesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Septuagesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Septuagesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Septuagesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Septuagesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Septuagesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Octogesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Octogesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Octogesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Octogesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Octogesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Octogesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Octogesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Octogesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Octogesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Octogesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Nonagesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Nonagesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Nonagesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Nonagesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Nonagesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Nonagesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Nonagesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Nonagesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Nonagesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Nonagesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo decimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo decimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo decimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo decimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo decimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo decimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo decimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo decimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo decimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo decimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo vicesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo vicesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo vicesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo vicesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo vicesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo vicesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo vicesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo vicesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo vicesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo vicesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo tricesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo tricesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo tricesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo tricesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo tricesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo tricesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo tricesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo tricesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo tricesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo tricesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quadragesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quadragesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quadragesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quadragesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quadragesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quadragesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quadragesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quadragesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quadragesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quadragesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quinquagesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quinquagesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quinquagesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quinquagesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quinquagesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quinquagesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quinquagesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quinquagesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quinquagesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo quinquagesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo sexagesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo sexagesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo sexagesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo sexagesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo sexagesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo sexagesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo sexagesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo sexagesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo sexagesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo sexagesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo septuagesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo septuagesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo septuagesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo septuagesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo septuagesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo septuagesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo septuagesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo septuagesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo septuagesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo septuagesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo octogesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo octogesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo octogesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo octogesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo octogesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo octogesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo octogesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo octogesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo octogesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo octogesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo nonagesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo nonagesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo nonagesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo nonagesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo nonagesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo nonagesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo nonagesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo nonagesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo nonagesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Centesimo nonagesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo decimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo decimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo decimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo decimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo decimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo decimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo decimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo decimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo decimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo decimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo vicesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo vicesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo vicesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo vicesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo vicesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo vicesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo vicesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo vicesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo vicesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo vicesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo tricesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo tricesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo tricesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo tricesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo tricesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo tricesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo tricesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo tricesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo tricesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo tricesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quadragesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quadragesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quadragesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quadragesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quadragesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quadragesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quadragesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quadragesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quadragesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quadragesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quinquagesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quinquagesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quinquagesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quinquagesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quinquagesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quinquagesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quinquagesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quinquagesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quinquagesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo quinquagesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo sexagesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo sexagesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo sexagesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo sexagesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo sexagesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo sexagesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo sexagesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo sexagesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo sexagesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo sexagesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo septuagesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo septuagesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo septuagesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo septuagesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo septuagesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo septuagesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo septuagesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo septuagesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo septuagesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo septuagesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo octogesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo octogesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo octogesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo octogesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo octogesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo octogesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo octogesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo octogesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo octogesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo octogesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo nonagesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo nonagesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo nonagesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo nonagesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo nonagesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo nonagesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo nonagesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo nonagesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo nonagesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Ducentesimo nonagesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo decimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo decimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo decimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo decimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo decimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo decimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo decimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo decimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo decimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo decimo nono vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo vicesimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo vicesimo primo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo vicesimo secundo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo vicesimo tertio vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo vicesimo quarto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo vicesimo quinto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo vicesimo sexto vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo vicesimo septimo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad pugnam se parant. Trecentesimo vicesimo octauo vero die, cum nihil omnino cibi haberent, ad

CAPVT V.

Stephanus de Persis fugitiuis non deletis se purgat. Conflictus apud castra. Cardarigani infaustum strategema. A Darenis excluditur cum conuitiis. In castris Romanorum falsus rumor.

Ὡς δὲ πρὸς τὸν στρατηγὸν ἐπανέζευξεν, ὑπεύθυνος μείζονος ἐγκλήματος ὁ Στέφανος ἦν, ὅτι μὴ προεῖπατο τὸ πλῆθος. ὁ δ' ἠγεμονικωτάτῃ ἀπλοΐᾳ τῇ μέμψει τὸ στρατηγοῦ διεκρούσατο, φήσας· οἶδα δὲ μέτρα νίκης ἡμᾶν, καὶ πρὸ ἀκράφλας δεδιέναι τὴς τύχης· μισοπόνηρον γὰρ ἔχει πρὸς πλάστιγγα, καὶ φέρειν οὐκ οἶδεν ὑπερηλίθιον βρενθυομένοις πέρα τῶν δέοντος. οὕτω μὲν οὖν οἱ Πέρσαι φολαίαν θρηκίττες πρὸ τὸ κάθοδον τῶν πρυτάνεων, καθείρπυσαν. ἐπὶ δὲ τὸ λόφου καταδύσαν, συμπροσπίπτουσι Ρωμαίοις ἐπαμύνασι, καὶ στενοχωρίοις ὁμίλοις αἰὰ τὸν χάρακα. σπουδῶν δὲ ἀναγκάζειν τοὺς πολλοὺς, ἦλασαν δὲ πλείους ἢ χιλίους, οἱ γὰρ ἐς Βυζάντιον πρόσω πέμπονται. ὁ δὲ Καρδαριγᾶς πρὸς τῆς ὅτι τὸν πόλεμον ὑπεβόλης, ἕως δερματίνοις σκείνων ἀμφορεῦσι διαβρήξασθαι τοὺς Περσικοὺς ἐγκελεύεται, φιλοκινδυνότερον ἐς θράσος ὑπτιάζειν τὸ μηδικὸν ἐργαζόμενος. τοῦτο δὲ τοῖς σφισὶ πρόδηλον, ὡς εἰ μὴ μεγάλων κινδύνων ἐφαίνοντο, ἀπόλωλε τούτοις ἡ ὕβρισις, τὴν Ρωμαϊκὴν τὸν ποταμὸν τὴν Αρζαμῶν πρόσκειται θηλύν, καὶ διαφερόντως τὸ ῥεῖθρον φιλοποτώτερον. σπουδῶν δ' αὖτ' ἐς ἀγαθὸν πρόειση τὸ θράσος. ἁμαρτὲς γὰρ τοῦ κύδους τὴς τύχης πιστεύσαντα, τοῖς ἀκροφελείαις τῶν κινδύνων καταδαρθὼν καὶ τοῖς ἀναβαθὲς σκιδάσης σὺν τῷ προεῦπρέξαντων σφαλμάτων ἀφανίζεσθαι. ἀφιλοσόφῳ γὰρ ὑπούσης δόξης, οἰκείαν τοῖς προεῦφρονοῦσι καὶ τὰ συμπράσματα ἔξω τοῦ πρόσθου. τοῦτο τοι καὶ πολλοὺς τῶν μηκοδ μὴ τὸ ἥδιον διέφθορε. φρέασι γὰρ πρόπεσόντες τινὲς τῶν Περσικῶν λαφύσσειν ἀπληστότερον, ἐς μέγα κακοῦ ἀσκλήσει, τῆς κοιλίας αὐτοῖς τῇ ἀθρόᾳ τοῦ ὕδατος ἐμβολῇ διενεχεῖν σὺν ἐχούσης τὸ ὑπερπλεόντος ὕδατος τοῦ ἀπλησίου. ὁ δὲ Καρδαριγᾶς εἰς τὸ πρὸς τὸ Δάρεος ἀφικνούμενος, τοῦ ἐς τὸ ἄστυ προεκδιωθεν εἴσοδον. οἱ γὰρ αὐτοὶ, ἅτοι οἱ προεφρονοῦντες Πέρσαι, τὸ πόλισμα ἀναπετάσαι ἀπέλεγον τοῖς μηδοις τὰς πύλας, μὴ γὰρ οὖν εἰσοικίσαι θαι τοὺς ῥιψάσπιδας Περσικὸν νόμον δυνέχεσθαι. ἐπὶ δὲ τ' Καρδαριγᾶ ἐλασφήμουν, καὶ ταῖς ὕβρεσι τῇ συμφορᾷ στενεπέμποντο, πείθοισιν ἐς τὰ οἴκοι χαρᾶν, αἰσχίστοις αὐτὸν πρόσθεν πέμψαντες λόγοις. ἡμέρας δ' ὀλιγούσης, ἐξαπιναίως ὑπεδημία θορύβων τῶν Ρωμαϊκῶν στρατοπέδῳ ἐξήνεπαν, καὶ φήμη διέῤῥωσε, δύναμιν δ' Περσικὴν προσελάλεσθαι ὑπάγειν. καὶ ὅσον οὐπω ὑπισχνεῖσθαι μέλλοντος τοῦ χάρακος. σπουδῶν δ' Ηρακλίδος ὁ Ηρακλείου πατὴρ τῶν αὐτοκρατόρων, καὶ ἕτερος τῶν ἡγεμόνων, ἱππαζόμενοι τε, καὶ σιδήρῳ φερεξάλμοι,

STephanus ad ducem rediens, in crimen maximum ab eo vocatur, quod reliquias illas non deleuisset: quam incusationem defensione, duce militari dignissima depellit: scire se modum in victoria reuereri: in fastigio fortunæ, formidinem præstare. Eius lancem odisse improbos, fœlicitatemque plus æquo superbientem ferre non posse. Ita Persæ lente, quieteque descendendi copiam nacti, de colle degrediuntur. Degressi redeunt, & Romanos ad castra sequuntur: multi interficiuntur, supra mille capti, Byzantium mittuntur. Cardarigas suos subeundo periculo animosiores facere cupiens, ante congressum vtres illorum dirumpi iubet: innuens nimirum, nisi præsenti se discrimini obiectarent, vbi aquarentur, non habituros, cum Romani fluuium Arzamonem obsiderent, cautiusque custodirent. Sed ei audacia hæc male vertit. Est enim magnæ imperitiæ, fortunæ confisum aleæ, aduersus extrema pericula spiritus sumere, & secundos euentus erratis præcedentibus emendicare. Nam quia insipienter incipitur, vltima principiorum similia efficiuntur. Atque ista ratio multos de Persis etiam victos perdidit. Etenim cum in quosdam fontes incidissent, & insatiabiliter lactices hausissent, malum non mediocre inuenerunt, quod ventres tantum aquæ ingurgitatæ vim, & onus ferre non poterant. Cardarigani in agrum Daræ deueniens, audacius introitum in vrbem tentare: ipsimet enim Persæ videlicet, vrbis præsidiarii, popularibus suis portas referare abnuebant: nam lege Persica, fugientes, & ignauos non recipi. Postquam illi conuitia dixerunt, eiusque calamitatem verborum contumeliis cumularunt, cum probrosis cum sermonibus dimittentes, domum abire perpulerunt. Vespere appetente tumultus repente in castris excitatur, manatque rumor, Persis venisse auxilium, & iam iam castra inuasuros. Itaque Heraclius Heraclii pater, & alius e ducibus, expediti in equis, ferroque armati, incredi-

bili ardore barbaros exploratum circumeunt, & ad tumulum seu collem vsque perueniunt, in quo Cardarigas paulo ante cum fugientibus confederat. Celeriter in summum euadunt, e maxima quadam specula prospectum circumquaque petunt: hostes nusquam cernunt. Cum rem ad liquidum candide indagassent, ad castra sua reuertuntur.

A ὁρμῇ ἀκαταῤῥήτῳ πᾶσι ἐπόλεσιν, τὸ βαρβαρικὸν ἀνιχνεύοντες. καὶ δὴ καὶ τὸν βουνὸν ἀφικνοῦνται, ἐν ᾧ οἱ περὶ τὸν Καρδαρίγαν ἔναγχος ἀποδράντες ἐκυκλίζοντο. κἀνταῦθα ἄπιστοι πᾶσι τὰ ὑψηλὰ, καὶ πεισκοπούσιν ἔκ τινος μετρίας πανοπῆς, ἐν τῷ πολέμιον τῶν ἀφανές. ἐπεὶ τοίνυν εἰς τὸ πρανὲς τοῦ βουνοῦ ἐπεπήδησαν, καὶ φανάκη τις ἐν τῇ ὀπτικοπῇ σὺν αὐτοῖς, αὖθις τὸ Ῥωμαϊκὸν ἐπῳμάζονται.

CAPVT VI.

Miles Romanus quadruplici vulnere saucius, in castra portatur, fortique animo emoritur. Donatiuum datur militibus. Vulnerati in vrbes proximas & castella ad curationem dimittuntur. Romanus Persidem incursat.

IAM vero alicubi in via militem Roma- B num cum morte luctantem offendunt, quadruplici plaga corpus saucium, immo ornatum potius. Superius quippe labrum sagitta Persica per galeam penetrarat, fixaque hærebat. Alia per inferius labrum inferne missa, pene recta linea priori sursum respondebat: vt contrariis cuspidibus lingua ceu diametri punctis intercepta extaret: & hinc vir fortissimus os claudere nequiret. Hastam item in læuo brachio, & iaculum in latere defixum habebat. Atque hoc vulnus eius virtuti epitaphium fuit. Igitur Heraclius & comites sanguine generoso vndique manantem præclarum illum bellaC torem aspicientes, eius animi excellentiam admirati, in equum imponunt, & ad castra peruehunt. Deinde alii cætera quidem tela e corpore trahendo educunt: sed quod in latus contortum erat, educere formidabant, inuicemque susurrabant, qui Chironis, & Machaonis inuenta exercebant, cum sagitta simul animam exituram. Ast Macedo ille (imo vero Leonidas magnanimitate, aut Callimachus, aut Cynægirus, sed satis illi ad gloriam erit, si Romanum nominemus) vt verba illorum subanimaduertit, perD cunctatus est, num penes Romanos victoria staret. Quod vbi circunstantes affirmarunt, & Latinos erexisse trophæum dixerunt, rei confirmandæ iuramentum petiuit. Ergo vt Romanos lancem leuem reuera, Persas autem lancem deuergentem (ex eo quod victi sint, quasi quodam pondere detractos ad cadauera) in prælio reportasse intellexit, ipsa respiratione ingentem animi exultationem declarauit, & quod dicebatur, dolorem eius leniuit: ac de cætero horam sibi nouissimam exspectans, nutu præsentibus blandiebatur quodammodo, ne illam Persicam

ΕΝ δέ τινι μοίρᾳ τῆς ἀγορᾶς, δυσθανατοῦντα τραπώτῃ Ῥωμαῖον περιελήφθημεν, τέτρασι βολαῖς τὸ σῶμα κεκοσμημένον. εἰς μὲν γὰρ τὸν ὑπερῷα χειλοῦς μηδικὸς οἰστὸς ἐς βάθος εἰσδὺς καὶ τὸ κρανίον ἐρρίζωτο. ἕτερος δ' αὖ ὑπὲρ ὑπερτέρου χείλους ἐνερθὲν εἰσφρήσας, αὐτήκοος πως ἀνετείνετο· ὡς κατά τινας διαμέσους κεραίας κεχῶσθαι τὸν γλαῦκα τοῖς αὐτοτύποις συμβολαῖς τῶν ἀκίδων· κἀντεῦθεν μὴ δύνασθαι τὸν ἄρσενα μῦσαι τὸ χείλη. περιεφέρετο δὲ καὶ δόρατος εἰσπεπλωκὸς ὑπὲρ τῶν ὠμοπλατῶν βραχίονος, ὑπό τε τῇ λαπάρᾳ ἑτέρου βολὴ μηδικοῦ ἀκοντίου. αὕτη τοι καὶ τοῖς ἄρρητος αὐτῷ τὸ ὑπολάφιον ἦν. οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ τὸν Ἡράκλειον τὸν ἡνίαχον περιῤῥέουσιν τὸν ἄρσενα θαυμάσιοι ἄμματι, ἀγαθυμίᾳ τῆς ψυχῆς, ἐπαινοῦντες τὸν ἵππον, καὶ ὡς τὸν χαίτης διεκόμισεν. ἔνιοι δὲ ἐφέλκονται τὰ μὲν ἄλλα βέλη τὰ ἐμπεπηγότα τοῦ σώματι, καὶ προῤῥαΐσει· τὸ δὲ αὐτὰ τὴν πλευρὰν ἐξελέσθαι σφόδρα ἔδεισαν. διεψυθίριζον γὰρ ὡς ἑαυτοῖς, οἱ τοῦτο δὴ τὰ Χείρωνος, καὶ Μαχάονος τηρώμενοι μελετήματα, ὡς συνεκδημήσον αὐτῷ καὶ ἡ ψυχὴ τῇ τῆς βέλους ἐξόδῳ. ὁ δὲ Μακεδὼν ἐκεῖνος, ἢ Λεωνίδας τὸ φρόνημα, ἢ Καλλίμαχος ἢ Κυναίγειρος, ἤρξατο δὲ τὸ Ῥωμαῖον ἀποκλείειν, ὡς τῶν λόγων τῶν ἰατρῶν κατηυδάνετο, ἤρετο εἰ τὸ Ῥωμαϊκὸν εἴη νενικηκός. ὡς δ' οἱ περιεστῶτες αὐτὸν κατέφασκον, καὶ ἄρασθαι Λατίνοις ἔπαιον ἔλεξεν, ἐβασάνιζεν ὅρκοις τὰ ῥήματα. ἐπεὶ δὲ Ῥωμαίοις ὄντως ἐπέπυστο τὸν κύδιον καλὸν τὸν πόλεμον ἀπενέγκασθαι πλάστιγξι, Πέρσαις δὲ τὸν ἀνάγκην ῥοπὴν, τοῦ βάρει τῆς ἥττης καθελκομένοις πρὸς τὰ νεκρά, αἰάσκιρτήσας τοῦ ἄθυμα μέγα πεφρονημένου, καὶ τῆς ἀληθοῦς ἡδονῆς ἐπαυτῷ τὸ λεχθὲν, καὶ τὸ τεθνάναι λοιπὸν ἐκαρτέρει. καὶ τοῦ νόματος οἷς ὁρᾶν ἔμελλεν, ὑπέσυρεν, ὑπεξάγων ἀφειδῶς ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τὸν

μηδικὸν ἐκφῦναι, καὶ ἀφελέσθαι τὸν δόρατος. οὐ γὰρ εὑρήσεσθαι τοιοῦτό τι ἄλλο ἐφόδιον ἀγαθὸν ἀποφέρεσθαι τὸν ἐκ τοῦ σκιώδους τοῦτον κόσμον ὑπεξερχόμενον. τὸν δὲ ἥρωα φασὶ τῶν καλουμένων τριστενέων τὸν κρατιστεύσαντα τῶν τετραπαρθηνῶν, οὕτω τε προσηγορεῖσθαι τοὺς ἀπὸ Βεροίας τῆς πόλεως Συρίας τοὺς ἀφικομένους ποιουμένους. ἐπεὶ δὲ ὁ βέλος τὸ ὀπίσθιον τῆς πλευρᾶς ὑπεξήνεγκε, σπουδὴ καὶ ἀλκὴ ἡ μεγάλη ἐκείνη, καὶ ἀνδρικωτάτη τοῦ ἥρωος ψυχή. εἶπε καὶ τὸ Ἡλύσιον ποιητικῶς ἐπεγελῶν ἀφικέσθαι χρεών. ἀλλ' ἀφύλακτον μῦθον προσπαλαίζειν ὁ τῶν Φριάμων ἀξίωμα. ὁ δὲ στρατηγὸς τῇ ὑστεραίᾳ ἐξέτασιν τῶν ὁπλιτικοῦ ἐποιήσατο, καὶ δωρεὰς τοῖς θαυμασίοις ἐφιλοφρονήσατο, ἀργύρεος κόσμος, ἀργυρέου τε ἄρμα τῆς ψυχῆς αἰτίδοσις ἦν. ἡ δὲ μέτρια τῶν κινδύνων τιμὴ ἀμοιβὴν ἐπαλαστύνεν. τοῖς μὲν γὰρ ἀξία ἄθλων βουλομένοις ἐγίνετο. ἄλλῳ Πέρσης ἵππος, καλὸς μὲν ἐς ἅπαν, ἀγαθὸς δὲ πρὸς πόλεμον. ἄλλῳ κράνος ἀργύρεον καὶ φαρέτρα. ἑτέρῳ ἀσπὶς, καὶ θώραξ, καὶ δόρατα. καὶ τοσούτων ἐκλεγομένων Ῥωμαίων κτημάτων, ὅπόσων σωμάτων ὁ πόλεμος. μεσούσης δ' ἡμέρας, διέλυσεν ὁ στρατηγὸς τὴν ἔκταξιν, εἴς τε τὰς πόλεις, καὶ τὰ τῶν δυσχείμερα φρούρια ὃ πεπωλημένων ἀξέπεμπεν, ὅπως ἀκέσοιντο, καὶ ἥπιοις ἰσὶ μαγγανεύμασιν ἔρρωσις ἀσκληπιοῦ τὰς τῶν πεπωμάτων ἀκμὰς κατεπωδήσοιντο. αὐτὸς δὲ ὁ λοιπὸν ἀναλαβὼν τῆς δυνάμεως, ἐσέβαλλε ἐς τὰ τῶν Μήδων. καὶ ὅσα τῶν Περσικῶν προσηκόντων ἐχώρουν, ἔπασχε κακῶς. καὶ ἀδυνατώνιστος ἦν ἡ Ῥωμαίων ὁρμὴ, καὶ δυσπάρτητος τοῖς ἐντυγχάνουσιν.

A & inclytam arundinem e latere sibi extrahere parcerent: non enim aliud æque bonum viaticum sub sole se reperturum, quod excessurus ex hac vita secum auferre posset. Hunc strenuum virum ex albo Quartoparthanorum fuisse narrant: quo nomine appellati sunt, qui apud Beroeam Syriæ morabantur. Vbi telum mortiferum e latere extractum est, anima illa magna, & generosissima viri fortissimi simul erupit, ad campos Elysios (vt poetæ loquuntur) properans deuenire. Sed eius triumphi claritatem pudor est fabulis eleuare. Dux postridie de militibus quæsiuit, & vulneratos donatiuis humaniter est prosecutus, animique non imbellis aureus, & argenteus ornatus quoddam pretium erat: & periculorum modo præmia respondebant. Huic collata dignitas animositatis merces erat: illi equus Persicus aspectu elegans, & bello idoneus: alii galea argentea, & pharetra: alteri scutum cum thorace & hastis. Ad summam, nemo ex Romanis indonatus abibat. Ad meridiem dux solutis ordinibus saucios in oppida, & castella circumiecta misit, vbi lenibus quibusdam medicamentis arte medica eorum vulnera confota sanarentur: ipse cum reliquo copiarum in Persidem irrumpens, quæcunque nullo erant munita præsidio, infesta habebat: & perrumpebat omnia Romanorum impetus: nec eorum vim obuii sustinere poterant.

CAPVT VII.

Arzanenam Romani vastant. Incolæ sub terram se abdunt: a captiuis produntur: resono pulsu explorantur, & educuntur. Chlomarum castellum Romani obsident. Duces Arzaneni duo ad eos transeunt; locum castello excitando ostendunt.

Ὁ μὲν οὖν Ῥωμαίων στρατηγὸς ὅτι τῇ Ἀρζανηνῇ χώρᾳ οἷά τις λαίλαψ ὑπήλατο, ἢ ῥαγδαῖος σκηπτὸς ἐνέφοίτησε, καὶ τὴν Γερρῶν πολιτείαν ἀγχαλεώτερον διέζησαν. οἱ δὲ τῆς Ἀρζανηνῆς οἰκήτορες ὑπὸ τὰ τῆς γῆς βάθη κατεδύοντο. ἔχει γὰρ ἐκείνους ἐς βάθος δίκην ὕλης δρυτρωδῶν οἰκοδομημάτων κατασκευὰς, λόγος ἐς ἡμᾶς ἐνέδημησε. θησαυροὶ αὐτοῖς τῶν ἐπιτηδείων καταγαῖοι, ἡ σωτηρία τέως σφίσιν αὐτοῖς ἀπεθησαυρίζετο. μὴν οὖν γε καὶ ἄρτοι, καὶ μάζας ἐν τοῖς κοιλώμασιν ἐπαμύοντο. φυλακὴς ἐν κρυφῇ τῇ ἐξ αὐτῶν ἀφηνοῦντο. μετ' οὐ πολὺ δὲ κατάφωσι Ῥωμαίοις ἐγίνοντο, ὡς ἢ βοαχὴ τῶν ἀλόντων ὑπὸ δακτύλων τῶν ἐαλωκότων τὰ ὑπὸ γῆν ἐζειπόντων μυηθέντα, καὶ ἐπιδέξασθαι ἐς ὃ σκαφεὺς τὸ ἀπόρρητον.

ERGO dux Romanus in regionem Arzanenam haud secus quam turbo marinus, aut violento impetu vibratum in terras fulmen sese inferre, & Persidem atrocius incursare. Indigenæ terræ caua subire. Nam vt fama accepimus, domicilia in formam antrorum subterhumum extructa habent. Proinde tunc in huiusce modi subterraneis diuersoriis illorum salus, thesauri instar erat recondita. Quinimo panes quoque, & placentas in cubilibus illis reponebant, arbitrantes ea custodia commode asseruari. Non diu post, vbi se paulum Romanis, quasi suffurati fuerant, captiuis, quæ clam sub terra fierent enuntiantibus, & secreta in apertum proferentibus deprehenduntur.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [505] - 39

Latentes porro ſoni repercuſſu inueſtigabant, ea experientia, vt minime fallax nuntia, quæ in viſceribus terræ arcana patrarentur, indicabat. Verumenimuero Arzaneni inde velut ex imo terræ ſymmiſtidis ſuæ ad ſeruilem diem (vt illorum tragœdiam magis tragice declarem) educebantur. Romani vbi ſubterraneas peruestigare tenebras deſierunt, fortunæque barbarorum in ſummam miſeriam tranſierunt, deinceps ad Chlomarum caſtellum oppugnandum diſceſſerunt. Die altero, duo, tratres genere, fratres animo & voluntate, quorum vni Maruthæ, alteri Iobio parentes nomen dixerant, & ambo Arzanenæ duces militares, ſponte ad Romanos tranſitionem faciunt, hilari ducis aſpectu dignati, omnem de cætero curam adhibuerunt, vt ei beneuolentiam ſuam nauarent. Quia vero multis in rebus verba factis antegrediuntur, primum, affatu ei ſubblandiuntur, aiuntque, ſi Arzanenam ſub ſe redigere velit, loca quædam, propter vallum quam tutiſſima monſtraturos. Ibi ſuadere ſe, vti caſtellum exædificet. His primum dictis ducem compellarunt: quæ quidem ab eius mente & ſententia haud abhorrebant. Locum enim aliquem iſtiuſcemodi nanciſci concupiſcebat: interim dum eo carebat, quia nondum cognoſcebat, impreſſionem vrgebat. Hoc itaque audito, velut quopiam inſperato lucro impenſe gauiſus, hypoſtrategon Heraclium, & cum eo natura muniti illius loci promiſſores illuc mittit.

καὶ ὧν ἤχοις ἀπεπειρῶντο Ρωμαῖοι τὴν ὑπὸ γῆν ἐμφωλεύοντων. καὶ τῶ αὐλοῖς ἢ ἀφῆ τὴν ἀπηγμάτων ὑπόπτερος ἄγγελος ἀλευδὴς, τὰ τῶν ἀφανῶν τῆς γῆς διηγούμενος ὄργια. καὶ μὴν τοι αὖθις τὰ οἱ τῆς Ἀρζανηνῶς, ὥσπερ ὁκ τῶν πυθωνίων αὐτὴν τῆς συμμύστιδος γῆς ἐπὶ δούλιον ἦμαρ, ἵνα τῶ ὀκείνων παγωδίαν παγκώπτερον ἀφηνιάσωμεν. ἀλλ' ὅτι Ρωμαῖοι ἀπεπόνουν ἐρεοδιφῶντες τὰ ὑπαρχόντα, καὶ τῶ ἐρῆσιν τύχω ὁκ ἀπέδρα τὸ βάρβαρον, γραπτερδύοισι λοιπὸν ἀμφὶ τὸ φρούριον, τὸ Χλωμάρων. τῆ δ' ὑστεραίᾳ ἄνδρες αὐτομαπίζουσι δύο ἀδελφοὶ τὸ γένος, ἀδελφοὶ τῶ προαίρεσιν. καὶ τῷ μὲν ἑνὶ ὄνομα Μαρουθᾶς, τῷ δ' ἑτέρῳ Ἰώβιος. ἄμφω δὲ ἦσαν ἡγεμόνε τῆς Ἀρζανηνῶς. ἐπεὶ δ' νὺ τομάλησαν, καὶ τῆς τῶ γραπτερδ μὲν Ἰλαρείας ἕνας ἠξίωσαν, τὰ τῆς βουλίας λοιπὸν τῶ αὐτῶς προεπιδέσθαι. τοίνυν ἐπεὶ ὁ τοῖς πολλοῖς τῆς προσέξεως ὁλόγος ἦν προσβύτερος, διηγώμενοι πρῶτον ποιῦ ὁμιλήμασι τὸν γραπτερὸν ὥσπερ ὑπαίσαιον, καὶ ταῦτα δὴ ὁκεῖνα τὰ τῆς βουλίας ῥήματα ἦν· Εἰ βούλοιο γραπτερὲ Ρωμαίοις τῶ Ἀρζανηνῶ ὑπικτήσασθαι, χάρεις ἕνας ἡμεῖς ὑπιδείξομεν οὐχ ἥκιστα ἀσύλοις ὁκ' ἀφῆ τὸ ἔρκος τῆς ἐχυρώματος δύμασθαι Φερσίοις, ὁ τῆς βουλίας ἐγκελεύεται τρόπος. ἰσαῦτα τῶ τὰ πρῶτα τῆς τῶν βαρβάρων πρὸς τὸν γραπτερὸν ἀφανίζεως. ὁκ ἀπὸ δὲ καὶ τῆς τῶ ἡγεμόνος ἀφανοίας τὰ ῥήματα. ἐγλίχετο γὰρ ὁ τῶ Ρωμαίων ἰδιώων γραπτέρδον τοιούτων δή ἕνων ὑπιτυχάσθαι χάρων. τέως δὲ ἀφῆ τῶ ὑποπτεύειν, τῆ τῆς γνώσεως ἀπάλοπη, τῶ ὑπιόλῶ ἐσιάζετο. ὑπωίκα γοῦν ὁ γραπτερὸς τῶν τοιούτων ἀκεραμάτων μετέλαφεν, ὥσπερ ἐρμαίῳ τινὶ πρεπτυχών, μετὰ ἕνος προθυμίας σωτόνου τὸν ὑποστρατηγὸν ὑποπέμπει Ἡράκλιον, σωματοφύλας αὐτῷ καὶ τοὺς ἐρμηνέας τῆ ἐχυρώματος.

CAPVT VIII.

Cardariganus cum manu bellandi imperita in Romanos ſeſe agit. Heraclius cum comitatu ſuo abſque armis ſpeculatum egreſſus, periculum euadit. Philippicus militem diſperſum, ad reſiſtendum hoſtibus recolligit. Zabertas Perſa ſuis ad locum munitum præit. De media valle, ſeu foſſa inter Rom. & Perſas, & horum clandeſtino diſceſſu. Chlomari obſidione Romani abſtinent..

CArdariganus in Romanos expedi-
tione ſuſcepta, hominum qui arma nunquam tractaſſent, nec Martium buccinæ ſonitum auribus ſuis aliquando excepiſſent, præterea vectariorum iumentorum, camelorumque conquiſita multitudine procedebat. Sed erant rerum vmbræ tantummodo, nihilque aliud, quam vanitatis plena oſtentatio: veluti cum in ſcenam ad ludendos ſpectatores aliquid prodigioſius inducitur.

ΟΔΕ Καρδαριγὰν τῶς Ρωμαίοις ὑπιστρατεύσας, πλήθη οὐ μαχίμων, ἀλλ' ἰδιώτας ἀνδρας ὠνυαλίου ἠχήματος, καὶ δῆτα καὶ σαλπιγίων, καὶ κεμήλων πλυθὶω συλλεξάμενος, ἐς τὸ πρόσω ἐχώρει. καὶ κόμπος τις τῶ ἀληθείας χαρᾶν, τῶν μὴ οὕτως ἐχόντων πραγμάτων συσκίασμα. ὥσπερ ἐπὶ σκιᾶς φαντάσματι σωστεῦν περατούργημα. σωστυζομὴ δοιαδρομῶ τοῖς ἀμφὶ τὸν Ἡράκλιον, ἐπὶ καθόσκοπῆ τῶν χάρων ποιημάτων τῶ πρόσθεν,

εἴκοσι

Ἔτυχον δ' αἱ ἄνδρες Ἡρακλείῳ συνείποντο. οὐκ ἐσι- A Occurrit igitur Heraclio, eiusque vice-
δηφόρουν δὲ τῇ ἀμαθείᾳ τῶν μέλλοντος. οὐ κράνος nis comitibus, qui omnes loca speculatum, inermes, futurorum ignari prodierant. Non galea caput muniebat, non thorax præcordia, ferrum ferro resistens, septum vna gradientium, & corpora tanquam custodia atque præsidium cingens atque comitans. Adepta enim celebritas eos emolliuerat. Victoria siquidem natura insolens ac superba est, & re fortiter gesta, animos in præterita firmitate constantiaque conseruare nescit. Heraclius conspecto hostium globo audaciam simulare, & vlteriorem progressum fingere. Verum vbi hostes propiores facti se prodiderunt, & ad depugnandum paratos demonstrarunt, cum sociis editum collem petit. Eodem illi incitato sequuntur. Romani in alium collem transeunt, deinde rursus in alium, iisque transitionibus hostilem ab se vim arcent, & noctu ad Philippicum mittunt, qui eum de infesto barbarorum aduentu doceat. Philippicus vbi nuntium in prætorium introduxit, & de barbaris narrantem audiuit, crastino die impressionem facturos, exercitum huc illuc diuisum, & Arzanenam deprædantem recolligit, mandans, vti tuba signum receptui daretur. Clangit tuba: milites ad castra certatim aduolant. Zabertas autem quidam vocabulo, cui Chlomari concredita erat custodia, cum ex arce clandestinus, sineque vllo strepitu se eduxisset, extremum Romanorum agmen sequebatur: sensimque gressum promouebat, donec eos transuersim respiciens, fuga arrepta Cardarigani cateruæ se immiscuit. Ita fugitor ille Persa homophylis viam pedibus præit, eosque ex aduerso Romanorum, locum propter pacificam munitionem ab hostili accessu securum, adducit. Nam vt conciliator aliquis reuerendus, in medio vastus hiatus, seu profunda vallis suberat, quæ vtrasque copias dirimebat. Nouerat quippe barbarus, Persas confertim irruentibus victoribus Romanis citra medium, seu interuallum pares haud futuros, quorum ob acceptam recens cladem ne vultus quidem intueri auderent. Quamobrem Zabertas loco opposito, in labro, seu summo margine vallis manum Persicam explicat: eratque illa vallis inter ambas acies ceu fossa naturalis, & vt fidelis custos vtrique exercitui constituta. Moras ibidem Romani, barbarique longas traxerant. Cumque illi fossam superare, & conserere prælium concupiscerent: hi hostis impressionem ea commoditate declinarent, interea cædium inducias agitabant.

ἐδηφόρουν δὲ τῇ ἀμαθείᾳ τῶν μέλλοντος. οὐ κράνος τὴν κεφαλὴν διεφύλαττεν· οὐ θώραξ τὸ περίφρενον, σίδηρος ἀσήμαντος σίδηρος, ἕρκος σωμάτων συμβαδιζόντων περιφερόμενον, καὶ στενοπορέμενον. ὀξεθήλειαν δὲ αὐτοὺς τὸ εὐδόκιμον. οὐ γὰρ νίκη ἐπίσαθμον ἐπὶ τῆς αὐτῆς ῥᾳθυμίας διαφυλάττειν τὸν ἀριστεύσαντα. ὁ μὲν οὖν Ἡράκλειος ἐπόησεν ὑποφαινόμενος τὸ θράσος, ὡς τολμᾶν ὑπερεκπίπτειν, καὶ τὴν προέσω φερομένην καταμηκύνειν φέρεσθαι. ὅτε δὲ προεμηνύθη τὸ σόφισμα, τὴν πολεμίων προσποιούντων, ὡς μελλόντων σφίσιν αὐτοῖς ἀναμίγνυσθαι. προέσθαι σφᾶς τοῖς ἀμφ' ἑαυτὸν, ὡς μετεώρῳ λόφῳ ἵδρυται. τῷ δὲ δυσμενοῦς ὡς αὐτοὺς τὴν ὁρμὴν ὑπεκφαλλοντος, πάλιν ἐπ' ἄλλον λόφον μετίσαρνον, κἀπ' ἐκείνου αὖθις εἰς ἕτερον, καὶ ταῖς ὑπαλλαγαῖς τὴν μεταφοιτήσεων ταῖς τῶν πολεμίων ὑποψυλαῖς διεκρούσθη. καὶ νύκτωρ ὡς τὸν Φιλιππικὸν πέπομφεν ἀγγελον, τὴν βαρβαρικὴν ὄξαγορεύσοντα ἔφοδον. ὁ Φιλιππικὸς δὲ ὁ στρατηγὸς τοῦτον τὸν ἄγγελον εἰς τὴν ἑαυτοῦ σκηνὴν εἰσαγαγόμενος, τὸ βαρβαρικὸν ἠκηκοὼς ἐν τῇ ὑστεραίᾳ ὑποπίπτεσθαι μέλλοι, σημαίνει ὁ στρατόλημα διδοὺς κἀκεῖσε παρεγγύᾶσθαι, καὶ τὴν Ἀρζηνηνὴν λυμαινόμενον, προσταξας παρελθοῦσα ὁ μαχητικὸν μέλος τὴν σάλπιγγα. ἡ μὲν οὖν κατεκελάδει. οἱ δὲ μὴ σπουδὴν ἀνυδῆς προσωμίλουν τοῦ χάρακι. Ζαβέρτας δέ τις ἀνὴρ, (ὅτου τὴν προφυλακὴν παραγόμενος τῆς τῶν χλωμάρων δ' ἄρα ἐσπᾶτο) τὸ φρουρίου χάσμα κατεξελθὼν ἀφοφωνὶ, ὑφαιρεῖ τῆς Ῥωμαίων δυνάμεως, καὶ προέσθαι ἠρέμα τε, καὶ βάδην, καὶ τῶν Ῥωμαίου ἐκ πλαγίου μαχόμενον ἠνόμιζον. σκοπῶ ὁ δραπέτης ὁ Πέρσης προδηλεῖ ὁ ὁμόφυλον, καὶ προάγει ἐς ὁ αὐτὸ μέσον τῆς Ῥωμαίων πληθύος, χωρίον πάδιες κατορύξας, ἐφόδως κωλύμιον ἀφ' ὁ εἰρηναῖον τῆ ἐχυράματος. οἷα γὰρ τις μεσίτης αἰδέσιμος χάσμα τι μέγα ἐς μέσον ὕπην, ἑκατέραν δὲ διέκεινε δυνάμιν. στυπτίσαντο γὰρ ὁ βάρβαρος, ὡς οὐκ ὑπομένοιεν οἱ Πέρσαι ἀμέσως πως, καὶ ἀγῶνα ὁ νεικηκὼς ὑπηρέμενον, τῷ νεαρῷ τῶν ἀτυχημάτων πολεμίαν ὄψιν φέρειν οὐκ ἐχόντες. ἀφ' οὗ τοῦτο ὁ Ζαβέρτας ἐς τὸ ἀντιπρόσωπον αὐτὰ τὸ χεῖλος τῆ φάραγγος τὸ Περσικὸν ἐφηπλώσατο. καὶ ὧδ' ἡ φάραγξ μεσαίτιμον ὡσπερεὶ ταφρος αὐλῶμα τος, φύλαξ τις ἀσφαλὴς, ὑποτέρων πιστευόμενος δυνάμιν. ἔνθα δὴ οἱ Ῥωμαῖοι τε καὶ τὸ βάρβαρον οὐκ ὀλίγον διετέλεσαν χρόνον. τὸ δὲ Ῥωμαϊκὸν τῆς ταφρου ἐξαλλάττεσθαι κατορύγατο, συμπλοκῆς ἐφέλμον. ἡ δὲ Περσικὸ ἡ ὑπτιοφερὲς ἀπεκλίνοντες, ἀφ' τοῦ προβεβουσθαι φάραγγα, τέως αἰ ἀκωλυτὶ ὁ φύσις ἐλάμβανον.

Posthæc Persæ noctu furtim speculati, A post terga Romanorum euadunt. Occulte siquidem vallem circumeundo, illos post se relinquunt, atque ita in iugum montis, vbi Chlomarum castellum erat ædificatum, libere, & illæsi perueniunt. Proinde Romani ex eo loco mouentes, ad procurrentem in imo montem vallo castra communiunt. Tam porro inter se propinqui, ac vicini erant, vt & mutua verba perciperent, & equorum hinnitus clare exaudirent. Quocirca obsidionem castelli velut inexpugnabilis intermittunt.

μὴ τῶν γίνονται Πέρσαι ὅτι τὰ νῶτα τῶν Ρωμαίων, πλὴν ἦσαν νυκτὶ παρελθόντες. παρεκδύσει γὰρ, λαθραίως παρεκκλίνοντες τὴν φάραγγα, καὶ παρέρχεται τῆς βασίσεως κατόπιν Ρωμαίων ἐγίνοντο. κἀντεῦθεν ἄδεῶς ἴχνεσι Πέρσαι, αἰὰ τὰς ὑποφορείας τῶν ἵππων διαπεδύεσθαι, ἵνα ἵδρυσι τὸ Χλωμάριον. ὑπερθρεῖ Ρωμαίοις στενέσαντες τὴν ἐκβασιν ἀπράκτους, ὑπὸ τοῖς πρόποδας τοῦ ὄρους διῃρύκασι πλὴν τῆς φάραγγος. ἐς ὅσσον ἀγχίβυσοί τε καὶ γείτονες ἀλλήλων αἱ δυνάμεις ἐγίνοντο, ὡς καὶ B πλὴν ἀλλήλων στενέσαι φωνὰ, καὶ τὸ χρεμετίσματος τῶν ἵππων, ἐς τὸ τέρμας ὑπακούεσθαι.

Διὰ τοι τοῦτο τῆς τοῦ Χλωμάρου πολιορκίας Ρωμαῖοι ἀπέσχοντο. οὐ γὰρ οἷόν τε ἦν τὸ φρούριον αὐτοῖς τὸ λοιπὸν παραστήσεσθαι.

CAPVT IX.

Philippicus inconsiderate fugit. Timor, tumultus, angor in castris: militum fuga nocturna, & misera. Aphumos petunt: ibi ducem fugitiuum dicteriis lacessunt. Persæ eos lento passu insequuntur: in extremos iaculantur. Mula lecticaria ducis feritur. Theodorus neglectæ custodiæ accusatur. Dux redit: castella apud Izalam reficit: Heraclio exercitum tradit. mœstus a bello vacat.

DIE sequenti circa primam vigiliam C noctis, cum prima quies artus irrigat, immensus quidam pauor ducem ad fugam ratione carentem furiauit. Qui cum terriculamenti insultum ferre nequiret, se proripuit, cum nemine de copiis suis re communicata: vsque adeo aduersarius exercitus illum perculerat. Et tamen Persæ viribus infra Romanos, dira insuper fame affligebantur. Dux Aphumos, locum eo tempore Romanorum proprium peruenit. Hinc terrores, timores, tumultus, & inopia consilii milites incesserunt: nec inueniebatur vllum in tanto malo solatium, cum per noctem illunem, ac tenebris horridam traheretur. Per vias igitur difficiles & inuias periculose fugiebant: nec sat rationis in fuga. Barbari dubitare quid illi molirentur, nec eorum assequi propositum. Ad vallem, fossamue in medio confluunt, ibi detrimentis multantur ingentibus, cum per tenebras noctis iumenta sarcinaria in profundum delapsa prope interirent, milites condensati & explicati, impellentes, & impulsi dum se huc illuc conuertunt, ab vrgente casu se expedire non valerent. Tantam vim incommodi stultitia ducis inuexit. Sane (ita me Deus iuuerit) si de Persis non amplius decem, seruuli illorum,

ΤΗ δ' ὑστεύσῃ ἀμφὶ πρώτην τῆς νυκτὸς φυλακὴν, ὑπὸ τὸν βαρύπαλον ὕπνον, δέος τι ἀήκεστον τὸν στρατηγὸν διεσφέρξε, καὶ πρὸς ἀποδρασιν παράλογον τῶτον ὠξέμηνεν. σὺν οἷς εἶχε δίοις, ἐπὶ τῷ δείματος οὐχ οἷός τε ἦν φέρειν πλὴν ἔφοδον, ὥχετο ἀπιών, μηδενὶ τῆς ἀναχωρήσεως μεταδοὺς τῆς ἐπομβρίης πλῆθος αὖτος, ἐς ὅσσον ἐλαφρότερος δυνάμεως ἡ κατάπληξις. καὶ οἱ τῶ μηδικοῦ σὺν αὐτόπτορον ἔχοντες Ρωμαίοις τὸ δυνασθαι, καὶ μᾶλλόν οἱ καὶ τῷ λιμοῦ εἰς τὸ ἰσχυρὸν τὸ βάρβαρον παράλληλοις. ὑπεραίρει γὰρ τῆς Αφούμων ὁ στρατηγὸς τὸ πλεῖστον καιροῦ ὑπὸ Ρωμαίοις ὑπάρχοντος· σὺν οἷς δείματα καὶ φόβοι, D θόρυβοί τε καὶ ἀπελαία τοῦ Ρωμαϊκῶ παρεπίποιοι. καὶ τὸ κακὸν ἀπρηγόρητον. ἀσυλλώφ γὰρ νυκτὶ ἐμηκύνετο. οἱ μὲν δεῦρο διέφυγον, καὶ διώνυον τὴν ἀπεραπῶν τὰ δυσίξοδα, καὶ μετὰ κινδύνων τὰς ἀπροϊτήσεις ἐπεπόλων. καὶ ὁ λόγος τῆς ἀποδράσεως ἕως ἀνεξέπαυος. οἱ δὲ βάρβαροι διηπόρουν, τί αὖ παλαιμῶνται Ρωμαῖοι. καὶ δυσίφικτος ἕως ἡ καταβολή. συῤῥέουσι δεῦρο τὰ πλῆθη τοῦ μεσίτη τοῦ φάραγγι. καὶ ἐξαίσιοις κακοῖς παρεβάλοντο, ἐς σκοτομελῆ τὴν ὑποζυγίων ἐν τῇ φάρᾳ ὥσπερ διηλυμένων ταῖς ἐλιθήμασι. τὴν δὲ Ρωμαίων συγκροτουμένων τε καὶ ἀελιπομένων, ὠθουμένων τε καὶ ὠθουμένων πᾶς παρεξοπαῖς, λύσις σὺκ ἦν ἐκείνοις

ὁρᾶν τῶ στενέχοντος. διοὐτό τι κακὸν ἀμαθία στρατηγοῦ ἀπεκύησε. καὶ, ναὶ μὰ τὸν, εἶγε τῶ Περσικοῦ δέκα δῆτα παιδάρια, τούτων δῆτα τὴν παρεισεμένων πλὴν ἀποσκεδεῖν ἀπὸ τῶ χάρακος,

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [508] - 42

καὶ δυσπρεπυλμῶν τῷ βαρβάρῳ καπεκελάδησεν
ὀν σκεῖνη τῇ ἡμέρᾳ, ὡς ἅτε δὴ τῆς πληθύος τῶν Περ-
σῶν στενοπορίης αὐλῖς, καὶ ὕσσον οὔπω μεγαλη-φορέ-
νης τῆς φόνου, ὃ Ρωμαίκὸν ἅπαν κελαδήλαλε σεύ-
ωγμα, ὡς κινδυνωθῇ, οἶμαι, καὶ ἄγγελον τῆς συμ-
φορῆς ἀποσώζεσθαι. ὕστατον αὐτοῖς κακὸν αἱ τῆς ἀ-
βουλίας λαμπραὶ ὠδῖνες. καὶ δὴ ὑπὸ τὸ ἑωθινὰ
καθυπάσματα τῶν σκήπτες, μόλις ὃ
Ρωμαίκὸν διεξοδεύετο στράτευμα, ἐς τὸ Αφούμων
μεταβιβάζεται. ὀντεῦθεν βλασφημοῦσι τὸν στρα-
τηγὸν αἱ δυνάμεις, καὶ ὡς ὑστέρησον ἐκωμῴδουν
αὐτόν. τὸ δὲ Περσικὸν ὁρμαίως καὶ πρέμα προείπετο.
ὁὐ γὰρ ἐθάρρει γὰρ ἐς τὸ φανερὸν χαίρειν ἐμμίξαι. οὐ γὰρ
καθέφωσεν αὐτοῦ ἐγγενὴς ὀκδήματυόμενον τὸ πο-
λέμιον. οὐρεσιόδοι γάνυ, καὶ πὰ κατόπιν τῆς Ρωμαίων
δυνάμεως τοῖς ἐβάλλοντο. ἐπετοξάζοντό τε οἱ
μηδεὶ ὥσπερ ὀπὶ σκηπτῷ. τηλικαύτη τις ἰὼ Λατί-
νων ἡ μὴ τῆς ἀκοσμίας ἀπόδρασις. ὑσιόδρων βάλ-
λεσθαι καὶ μία τὴν κλινοφόρων ἡμιόνων τῶ στρατηγοῦ
βέλῃ βαρβαρικῷ καὶ ἐφερμος ἐς τὸν πρῶτον ἐπαμύ-
σασθαι. πρεμορφοῦτο γὰρ ἡ Φήμη. ὡς οἷα ἐς τῆς ἀπο-
σκευῆς τῶ στρατηγοῦ ἀλούσης ὑπὸ τῆς πολεμίας
χερός. μὴ τῶτο πὰ βέλη πιναλλως ἀφίσταιτο, καὶ
μέγιστα Ρωμαίοις διεπορθμεύον πεαύματα. ὅμως οὐ
σωεπέσθετο ἄγαν τῇ ἀποδράσῃ τὸ βάρβαρον. τῶτο
μὲ διδῆτες. τῶτο δὲ καὶ βλεπουόμενοι μηχανάσθαι
ἃ Ρωμαίοις, καὶ πρὸς κωλύμματι ἀποδράσεως πρεσ-
πεπτῆν, ὅ, τι αὖ εἴη αὐτοῖς τὸ πανούργημα. ἐπεὶ δὲ μεσ-
σωῖτος ἡλίου ἅπαντες ὡς τὸν στρατηγὸν σὺν θορύ-
βῳ σπεν, ὕστερος, καὶ ἀποσκίμματα ὡς τὸν Θεόδωρον
ὑπὸ τῶν στρατευμάτων σωέρρει. παρ' ὀντὶ γὰρ ὑποσ
τῆς ὑπισχνῆς ἁρπαγῆς ἐξεχείρισε. ὁ δὲ, σκυθρὸς
ἑαυτὸν τῇ ῥαιῶνῃ, κατερρυθμίσει τῶ πόνου, καὶ τὸ κα-
κὸν ὀντεῦθεν χάρμα ἐλαμβάνεν. ἦλω δ' ὑπὸ τῶ
Περσικοῦ καὶ τῆς ἀποσκευῆς τῶν Ρωμαίων, καὶ πε-
ιτυγχάνουσι Πέρσαι μεγίστῳ ὠνὶ ἀγαθῷ. ὁ λιμὸς γὰρ
ἐξέωσε οἷά τις τύραννος ἀπράγτους, χαλεπῶς
σφίσιν αὐτοῖς ὑπικείμενος. ὁ δὲ στρατηγὸς τὸν Νύμ-
φιον ποταμὸν διεπέρασε μὴ μείζοσι κινδύνοις δί-
νυσας τὼ ἐπαναζεύξιν, καὶ οὕτω λίαν αἰσχρῶς τῆς
Περσικῆς ἀπηλλάγησε. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῇ Αμιδῇ
προσομιλήσας, πολλὼ ἀποδέλεπαν δυνάμει, τὸ
Περσικοῦ καὶ ναῦπα τῆς Ρωμαίων δυνάμεως πρεσ-
χείρισε. ἀποκαρδοκήσας δ' ὁ στρατηγὸς, ὑπὸ τὸ
ὄρος τὸ Ισαλᾶ Φερύεια αἰσησάμενος. καὶ μὰν καὶ καὶ
μεγίστοπα ἀμπέρωσε, πρόμαχά τε καὶ διερρυηκότα
τῷ χρόνῳ, καὶ τῷ πολέμῳ, ὧν τὸ μὰν προσταραρύε-
σθαι Φαβαζῶν, τὸ δ' ἕτερον Αλαλῆσος. προσέβαλέ τε Φερυσοῖς ὐν αὐλῖς, τὸ Ισαλᾶ ὄρος ὀντεῦθεν πρόσ-
κατεῖχεν διεσχόρευν. μετεδίδου δὲ τῷ Ηρακλείῳ τὸ στράτευμα, αὐλῖς δ' ὑπὸ τῆς λύπης καθακκυ-
ζόμενος, ἀπόμαχος ἰὼ.

qui ſupellectile caſtrenſi circumuehenda miniſtrant, tum clamores edidiſſent, manum Perſicam a tergo eius inſequi, iam iamque ab ea cæſum iri, agmen vniuerſum periiſſet, atque, vt opinor, ne nuntius quidem calamitatis ſuperfuiſſet: vſqueadeo magnum malum temeritas & amentia illis pepererat. Vbi dies cœpit, diſpulſis vndique tenebris, vix progrediuntur, & Aphumis caſtello ſuccedunt. Illic probra in ducem iaciunt, & vt priuatum dictis aculeatis perſtringunt. Perſæ ſenſim, & taciti ſequebantur. Quod enim terrore exagitatos neſciebant, aperto Marte cum eis ferro decernere non audebant. Extremo igitur agmini inhærentes, poſtremos ſagittis haud ſecus quam ſcopum appetebant. Huiuſcemodi fuit Latinorum illa confuſa, & perturbata fuga. Vulnerata eſt etiam telo barbarico vna ducis mula lecticaria, vnde derepente turbatio, fama vulgante, etiam impedimenta, ſiue ſupellectilem ducis ab hoſtibus captam eſſe. Tela deinde haud incaſſum volitare, & Romanis luculenta portare vulnera: quanquam fugientibus barbari non admodum inſtarent: ſimul quod timerent, ſimul quod vererentur, nequid Romani machinarentur, vafrumque facinus fugæ tegumento abſconderent. Vbi ſole medium cæli tenente omnes ad ducem conuenere, contumeliis & ſcommatis Theodorum lacerarunt, cui ſpeculatoris munus reuera impoſitum fuerat. Sed is otio, & inertia languidus, laborem ignauiæ poſthabuit, vnde hoc malum deinde propagatum eſt. Perſæ autem ſarcinas, & apparatum Romanorum, ſuo maximo bono diripuerunt: famem enim, qui velut inexorabilis quidam tyrannus eos acerbe vexabat, depulerunt. Dux ad reditum incumbens, & Nymphium flumen periculoſiſſime tranans, inſigni cum turpitudine ſeſe a Perſis ſeruauit. Poſtridie Amidam accedens, multos de ſuis, Perſis vltimum agmen carpentibus, amittit. Moratus apud Izalam montem, caſtellis proſpectum iuit. Nam & vetuſta confirmauit: & longinquitate temporis, obſidionumque iniuria luxata & ſoluta reſtituit, quorum vnum Phatachon, alterum Alaliſus nominatur. Præſidia item impoſuit, montemque de cætero illis cuſtodiendum tradidit. Præterea exercitus partem Heraclio tranſdidit: ipſe mœſtitudine obrutus, ab armis vacationem ſibi indixit.

CAPVT X.

Tygris fluuius describitur. Gesta Heraclii ducis in Persida ad Meridiem. Missio militum in hiberna. Morbus Philippici, & exercitus ad Persas denuo vexandos diuisio. Res contra Abaros feliciter, & cum gloria administrata. Chaganus fugæ beneficio seruatus.

HERACLIVS agmine compositio per plana iuxta Izalam secundum ripas Tigridis ducit, qui fluuius a septentrionali Persidis ora erumpens, terras Romanas perlabitur, amplectitur, & per eas se insinuat, illas ambit, suaque ambage, velut duplicitatem quandam efficit. Partem etiam montis Izalæ circuit, & castellum Thomanum, quod dicitur, reditu suo includit. Deinde per Melabasum (mons est Persidis) meridionalem plagam minoribus vndis influens, absorbetur. Post eum montes Carduchii in Indiam porrecti, vt Geographi scribunt, haud absonam fidei cognitionem nobis tradentes. Igitur Thomanum castellum relinquens Heraclius, versus meridiem progreditur, totamque regionem deuastat. Tranſit etiam Tigrim, & vltra pergit, omniaque loca illa illustria ignibus corrumpit. Post in ditionem Rom. reuersus, Theodosiopolim se recipit, rursumque ad Philippicum sese aggregat. His ita præter opinionem perfectis, dux militi missionem dedit. Hiems quippe ante fores iam erat, anniuersariaque stipendia exercitui numerabantur. At simul verna tempestas herbis circumquaque prata conuestiuit, dux tripartito diuisis copiis, duas partes Heraclio, tertiam Theodoro Abdeno, & Andreæ Saracenorum (qui Romanis suppetias venerant) interpreti contradidit, cum mandatis, vti per loca Persidis hostiliter denuo grassarentur: ipse siquidem minus belle valens, armis interesse non poterat. Hoc igitur anno Comentiolus Anchialum veniens, exercitum contrahit, fortissimos quosque ab imbelli, & ad pugnam inutili turba probe seligit ac separat: triplicem aduersus barbaros ordinem constituit. Dextimum agmen Martino committit: alteri Castum præponit: medium sibi retinet. Militum bellicosorum numerus sex, inutilium bello, ineptorumque omnino quatuor millia conficiebat: quibus imperauit, vti castra cum sarcinis, & impedimētis custodirent.

Ὁ δ' Ἡράκλιος ὁ ὁπλιτικὸν ἀφαιρέας, καὶ τὰ πρόπεδα τῆς Ἰζαλᾶ γραπτὰ δύεται. μικρὸν γε τῆς ποταμοῦ ἐξ ὧρας ὁ Τίγρις, ὃς ἀπὸ τῆς Ἀρκτῴων τῆς Περσικῆς τὰς βασίσεως ἀπορρώμενος, τὴν Ῥωμαίων γῆν ἀφαρπάζει, καὶ περιτυγχάνεται. αὐλακοποιεῖται τε, καὶ περιάγεται, καὶ οἷα διπλόον τινὰ παρ' ἰλίγγῳ τὸ περίεχεται ἀφαλόεται. περιβάλλεται δὲ καὶ τὸ ὄρος τῆς Ἰζαλᾶς, καὶ τὸ ὁπλιτικὸν Θομαρᾶν διώροφον ἀγκαλίζει. εἶτα διεξοδεύεται ἀπαλῶς παρ' ῥεῖθρα ὑφὲ τῆς Μελαβασῶν ὄρεσι, καὶ ἐς τὸν μεσημβρινὸν ἀφανιτῶν κατωνάζεται. τὸ δὲ Μελαβασῶν ὄρος ἔφυ τῆς μηδικῆς. μεθ' ὃν τὰ Καρδύχια ὄρη Ἰνδοῖς παρεκτείνοντα, ὡς Γεωγράφοι κηρύττουσιν, ἀξιοπίστην ἡμῖν παρεσκάλυψαν τὴν κατάληψιν. ἐντεῦθεν δὲ ὁπλιτῶν ὁ Θομαρᾶν Ἡράκλιος, εἰς τὰ μεσημβρινὰ τῆς μηδικῆς παρεχώρησε, καὶ ἅπασαν ἐκείνην τὴν γῆν προετέμνετο. ὑφ' ὁρμενῶν δὲ καὶ τὸν Τίγριν, καὶ εἰς ὃ παρέσω προελαύνει ὁ στρατηγός, καὶ ἐκπυρωτὰ τῆς μηδικῆς ἐκείνης χώρας ὅσα ὑπίσημα. εἶτα ἐπανῆκεν αὖθις τὴν Ῥωμαΐκην πολιτείαν, καὶ τὴν Θεοδοσίου περιβόητον πόλιν, καὶ ἀναμίγνυται αὖθις τοῖς ἀμφὶ τὸν Φιλιππικὸν. ἐνδυτῶν δὲ τὰ τελεσιργηθέντων παρὰ τὴν δόκησιν, ὁ στρατηγὸς τὴν ἀφορὴν διέλυσε. χειμῶνος γὰρ ἤδη που ἐπεδήμει καιρὸς, καὶ ἡ ἑλικύκλος τῶν χρημάτων ὑπόδοσις τῷ Ῥωμαΐκῷ ἐκείνῳ στρατεύματι. ἐπεὶ δ' ἐαρίπεδες ὧραι τὴν περιβόητον πόαν ἐξέφυσαν, ἐδίδου ὁ στρατηγὸς τοῖς μὲν δύο μοίρας τῆς Ῥωμαΐκης πάσης δυνάμεως Ἡρακλείῳ τῷ Ἡρακλείου πατρὶ τῶν αἰσχιστέρων· τὸν δ' ἕτερον ἀπόδασμον Θεοδώρῳ τῷ Ἀδδυῶ, καὶ Ἀνδρέᾳ. ἑρμηνεῖ δὲ ἐφ' ἅρματι οὗτοι τῶν Σαρακηνικοῦ φύλου, τῶν ὁπλιτευόντων Ῥωμαίοις. προσέταττε δ' ἀπεικδρομῆ, καὶ ἐφόδοις παρεσκευάσαι, καὶ καταῤῥαῖ αὐτῆς τὴν Περσῶν πολιτείαν. ὑπεύτυχε γὰρ ὁ στρατηγὸς, καὶ πολεμικῆς ἀγωνίας ἐφάπτεσθαι οὐχ οἷός τε ἦν. ἔνθεν δὴ καὶ ὁ σύναυλος Κομεντίολος ὅτι τὴν Ἀγχίαλον ἦκε, σπουδαίρά τε τὸ στράτευμα, ἴσως τε ἀλκιμωτάτους τῶν πλήθους διακρινήσας, τοὺς ἀρίστους δυνάμεως διεχώρισε. τρεῖς δὲ ταξεῖς συστήσας, καὶ πεῖρα αὐτοῖς βαρβαρικῆς διέπρε. καὶ τὸ μὲν δεξιὸν λόχου ταξιαρχῶν Μαρτίνῳ παρεκελεύετο· κάστον δὲ λοιπὸν τὸ ἑτέρου κέρατος παρεσήσατο· τὸ δὲ μεσαίτατον τῆς δυνάμεως ὁ στρατηγὸς αὐτεπάμυνεν. ἡ δὲ πληθὺς τῆς μαχίμου δυνάμεως, ἓξ χιλιάδες ὑπῆρχον. αἱ γὰρ τέτταρες μὲν κατὰ ψυχὴν ἦσαν ἀπόμαχοι· ἃς καὶ παρεσίταπεν ὁ στρατηγὸς μεθ' ὅπλων τῆς ἀποσκευῆς μὲν φυλακῆς ἕνεκεν τὸν λεγόμενον χάραξα.

ὁ μὲν δὴ Κάστος τὸ ἑαυτῷ στράτευμα, τά τε τῆς χώρας ἀτειχίστῳ λαμβάνων. ἦκε δὲ ὅπῃ Ζαλδαπά, ὅτι τε ἄμμον τὸ ὄρος. ἀπὰρ ἀδοκήτως τοῖς βαρβάροις ἐωθινὸς κατιπέπληγεν, ἀφράκτους τε ὄντας καὶ ἀθρόους, εὐδοκιμεῖ παρ' ὁμοίοις, ἀτέλεστον δὲ ἀπιφέρεται τὸ ἔργον. τῷ γὰρ πλήθει τῶν βαρβάρων ἀποδασμὸν διέφθειρε μέγιστον, καὶ δὴ καὶ ἀφαιρεῖσι πολλοῖς τὴν ἀριστείαν ἀνεκαλλώπιζεν. ἀποίσων τε ἐπαπειλῇ ἐδίδου τινί, ὡς μὴ ὄφελε. τῶν γὰρ ἀφαιρεθέντων τὴν στρατιὰν ἐνάμενον ἀγνοοῦντες οἱ βάρβαροι. Μαρτῖνος δ' ἐς τὰ πρὸς τὴν Νέαν πάλιν ᾐώρμισε, ἔνθα δὴ τὸν Χαγᾶνον, τό τε Ἀβαρικὸν αὐλιζόμενον ἐπεσκήπτευεν. ἐλλοχῶσι γοῦν οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ἀθρόον καρτερὰς ἐπιπίπτουσι. καὶ ὕφαλός τις ἐνῆν τοῖς βαρβάροις ὁ θάνατος, ὡς ἀμπώτεως ἐξαπιναίως καταῤῥοφοῦσα πως τὸ πολέμιον. ὁ δὲ Χαγᾶνος παραδέξιόν τι ἔρμαιον τὴν φυγὴν ἐσχήκει, καὶ φυγῇ σωτείρας ὑπεξῆλθε. ἐλάνθανε γὰρ ἅμα τῇ λίμνῃ, τὸν βάρβαρον ἀφαιροῦσα. ἡ γὰρ αὖ ἦλω, καὶ παράδοξον ἐγένετο Ῥωμαίοις ζωάγριον· μέγιστος γὰρ οὗτος καὶ ὀνομαστότατος τοῖς βαρβάροις ἐτέτυκτο κίνδυνος. ὧν δ' ἕνεκα ζηλητὸς καὶ παρὰ τῶν αὐτομολησάντων Ἀβάρων πάντων ἡμέρᾳ νοσφίσασθαι. καὶ δὴ καὶ ἀπέβαινεν ἐξ ἑωθινοῦ ὁ Μαρτῖνος, ἔνθα παρ' ἡμέραν τῇ στρατηγῷ τῇ παρατραπείσῃ διάκειτο. ὁμοῤῥόφῳ δὲ τῷ Κάστος, ἐς ταὐτὸν Μαρτίνῳ ἠλόησε. πλείστης τε δυνάμεως ἐδέδοσθαί τε καὶ αὐτηρώμενον τῇ στιπτυχίᾳ πρὸς ἑαυτὸν τὰ στρατεύματα, ἀσυλίαν ἐχυρωτάτην εἰληφότες ἀφ' ἑνὸς συμμιξίᾳ.

A Castus cum cohortibus suis in sinistrum pergens, ad Zaldapa oppidum, & ad Æmum montem processit, exortoque die in barbaros inermes (nihil videlicet huiusmodi opinantes) incidens, gloriam non vulgarem excellenti victoria est consecutus: quando eos partem maximam ferro concidit, & multitudine spoliorum virtuti suæ decus atque ornamentum adiunxit. Spolia illa vtinam ne satelliti, seu armigero cuidam suo auehenda commisisset: nam barbari facto cuneo prædam illi abstulerunt. Martinus ad vrbem Neam profectus, illis locis Chaganum cum Abaris se tenere per speculatores cognoscit.
B Parant itaque insidias Romani, repenteque vi magna in eos incurrunt. Salsam nonnihil barbari mortem sentiebant, quæ vt æstus quidam marinus reciprocans, subito eos secum abreptos absorbebat. Chaganus fugæ beneficio salutem, quasi quoddam insperatum, & admirabile lucrum reperit: quem parua quædam lacus insula forte fortuna seruauit. Sane ingenti pretio barbaris stetisset illius liberatio, quibus neque ad memoriam insignius periculum in ceruicibus fuit. Et
C erat reuera Abaris transitionem meditantibus quintum iam diem seiungi. Rediit ergo mane Martinus, quo redeundum dux pridie decreuerat. Eodem & Castus, Martino respondens reuenit, mirandumque in modum virtus militum ex congressu, & colloquio mutuo creuit: atque ex hoc consortio, coniunctioneque velut asyli ius tutissimum firmissimumque adepti sunt.

CAPVT XI.

Comentiolus fidei violatæ, timiditatisque reprehenditur. Montis Æmi luculenta descriptio. Hostium transitus inuestigatur. Castus fortuna prospera elatus, Comentiolum deserit: in calamitatem incidit.

ΚΟΜΕΝΤΙΟΛΟΣ δὲ τὴν ὁμολογίαν ἀποπεμψάμενος, τά τε πρὸς τῆς πρωτοραίας στενοχῆς, οὐδέν τι διεπρέσβατο πρὸς ὀρτέχλαν βλέπων. οὔτε ὡς τὸν Κάστον, καὶ Μαρτῖνον ἀπαγγέλῳ ἀφ' ὅτου πλῆθος βαρβάρων ἐς νῶτα ἀφαιρεῖσθαι, καὶ ὁ ἔσπερος συμπλέκεσθαι. λόγος δὲ κατεῖπε καὶ Ρουσίοιον, στιπτύγματός τινος ἠγεμονεύοντα, τῷ στρατηγῷ ὑποπίπτεσθαι ὀλιγώρως ἔχειν πρὸς τὴν ἀφιξιν, καὶ παρημελῆν τῆς ἐς Μαρτῖνον καὶ Κάστον βοηθείας, ἀφ' ὅτου τε τὸ τῆς τύχης ἀσαφὲς, καὶ δυσφίκτον, τῷ τε βασιλέως γνώμῃ μὴ οὔτως ἔχειν, καὶ τηλικούτοις, μὴ ἐγχείρειν κινδύνοις ἐπιζεύσθαι. καὶ δὴ καὶ ἐξεδίδου ὁ στρατηγὸς Ρουσίοιόν τε ὧπα, καὶ τὸ ἀπευδαξόμενον τῇ ῥᾳθυμίᾳ ἐλύετο. Μαρτῖνος

COMENTIOLVS autem nudius tertius pacta & conuenta abiiciens, nihil sollers & industrium egit, neque ad Castum, & Martinum abiit, vt barbaros ab iis auerteret, & in fuga manum cum iisdem consereret. Accusatur vulgo Rustibius quidam e centurionibus, qui consilio suo hanc, duobus illis ab hostium tergo succurrendi negligentiam duci iniecerit: quia nimirum fortuna incerta esset, & ad eam peruenire ægre posset: nec Imperatorem istuc velle, qui talibus se offerre discriminibus non cogat. Commodauit igitur aures Rustibio dux, socordieque vt negotio graui ac serio studebatur. Martinus,

& Castus vbi ducem Martianopolim conceſſiſſe acceperunt, ad eum abiere. Sole iam caput proferente, Comentiolus cum totis copiis ad caſtra, vbi reiectitios illos de Romano exercitu reliquerat, ſe recepit. Deinde ad anguſtias Æmi proficiſcens, colles, & in ſublimi valles petit. locus ab indigenis Sabulen manalion appellatur, quem age deſcribamus, & orationis facultate informare inſtituamus. Locus hic longe pulcerrimus & excelſus, vſque ad medium montis poſitione reſupinus eſt. Campus ſubiectus, tanquam floriferis veſtibulis totus comans. In eo item prata virentia, feſtum diem, conuiuium quoddam oculis præbent. Viſuntur etiam illic vmbroſa tabernacula ex denſitate arborum: quibus qui aſcendunt occultantur, multuſque ibidem meridiano tempore calor ſentitur, quando nimirum radiis ſolaribus etiam abdita terrarum æſtuant. Et eſt ſane res iucunda viſu, difficilis explicatu. Circumfluit aquarum copia, quæ neque bibentem nimio frigore moleſtia: neque frigus captantem, propter mollius (vt ita dixerim) conſortium tædio afficit. Præterea auiculæ arborũ ramis fronde noua pubeſcentibus ſuſtentatæ, ſpectatores ſuis cantibus hoſpitio muſico accipiunt. Cantant porro illis.

Νηπιάδες τ' ἀχελήϊα, κακῶν ὀπίλησιν ἀπούτων.
Abſq; luctu & ira, malorũ oblitionẽ omniũ inducent.

viatoribuſque cantibus illis mœrorẽ magnopere minuunt, & abſtergunt: hederaque, myrtus, & ſmylax, cum omni florum genere, concordia quadã pulcerrima delicias quaſdam incorporeas, quam vberrime odoratui perfecte præſtant: & odorum ſuauitatibus præſentem ditant, aduenis velut optima hoſpitalitatis lege apparatum quendam iucunditatis offerentes. Hic igitur exercitum pridie, poſtridieque dux habere ſtationẽ iuſſit, & Martino manipulario negotium dedit vt iuxta pontem ligneum vicini fluminis Abaros a mane vſque indagaret, ſpecularetur que, ecquid flumen tranſiiſſent. Caſto præcepit, vt terreſtri via hoſtium veſtigia motuſque, & quid in animo haberent, & num ex aduerſo conſtitiſſent, ſcrutaretur. Martinus poſtquam hoſtes iam iam fluuiũ tranſituros animaduertit, celeri pede retrogreſſus, ad Comentiolum, & exercitũ rem defert. Caſtus vero deflectens, flumen tranſmittit, & in ripa vlteriore inito cum præcurrentibus hoſtium certamine, robuſtis viribus omnes mactat. Ea re confecta, felicitatem oblatam ſuſtinere non poterat, alicuius mali dæmonis inſtinctu videlicet: nec enim ad Comentiolum regreſſus eſt: ἀὐτὶ παλιν, ἢ ῥωμαλεώτερον ἀπθμῦσας ἓ ἀκινάκην διώλεσε. δράσας ὅ τα τοιαῦτα, ὐχ οἷός τε ἦν τ ἄρ-
εὐσθμ δι' ὀλιγίαν διαφυλάξασθ, σκαμοῦ τινος διάμονος ὑποδήκης. ὑκ ἀνέζωζε γὰρ ὅτι τ Κομεντιόλον,

A δὲ καὶ Κάστος ἐς Μαρκιανοῦ πόλιν τὴν στρατηγὸν ἥκειν πυθόμενοι, πρὸς αὐτὸν ἐπεμπέσθη. ἡλίου δ' ὑπερχειμάζοντος τῆς κυκλικῆς τῶν ὡρῶν περιόδου διπόησε, πάντα στρατιᾶς Κομεντίολος ὅτι τὸν ἴδιον ἐχώρησε χάρακα, ἔνθα καὶ τοὺς ἐπιλέκτους τοὺς Ῥωμαϊκοῦ κατελελοίπει στρατεύματος. μετ' ὀλίγον δὲ ὅτι τοὺς ξενικοὺς ἡ Αἵμου στραπεδεύεται, ὅτι τε τοὺς γηλόφους, καὶ τοὺς ἐφ' ὑψηλὰς αὐλῶνας αἰάζονται. Σαβουλὲν δὲ μεμάλιον ὁ τόπος ὠνόμασται, ὅτι χωρίον περισπουδὲς ἐνί. ἀλλὰ φέρε τῶν ὑπερχαλώμεν τὸν λόγον, καὶ φαντικῇ τινι δυνάμει ἀμορφοποιῆσαι ἐγχρήσωμεν. χῶρος δ' ἔστ πάγκαλος καὶ μετέωρος, αὐτὰ τὰ πρῶ
B τα μεσαίτατον ὕπαιθρος τὸν ἥλιον. πεδίον καθήμενον ἀνθοφόροις περισαυλαῖς ἅπαν καλάκαμον. λάμπουσι δὲ τούτῳ χλοάζοντες, ὀφθαλμῷ ἑορτὴ καὶ ἐστίασις. ἀμφιελεῖ δὲ ἀπὸ κατάσκιοι, πᾶν λασίοις τῆς ὕλης τὸν ὑπερκάτω ἐγκρύπτουσαι, καὶ πολλὴν ἀλέαν μεσημβρίας ἄρα τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἀποκλείουσαι, ὑπότε τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖσι, καὶ τὰ τῆς γῆς ἐνδύμενα καταθάλπουσι. καὶ ἔστιν ὁρᾶν μὲν ἡδύ, εἰπεῖν δ' οὐ ῥᾴδιον. παρρᾴ δὲ τὸν πόνον ὑδάτων ἀφθονία, μήτε τὸν πίνοντα παρενλυποῦσα ταῖς ὑπερβολαῖς τῆς ψυχρότητος, μήτε τὸν ψυχόμενα ἀποκναίουσα, ἀμφὶ τὸ τῆς ὁμιλίας, ὡς ἔπος εἰπεῖν, μαλθακώτερον. ξεναγοῦσί τε ὄρνιθες τοὺς θεατὰς τοῖς μέλεσι μυστικώτερον, σὺν τοῖς νεοθαλέστοις τῶν
C δένδρων ὀχούμενοι, ἄδουσί τε ἀὐτοῖς,

Νηπιάδες τ', ἀχελήϊα τε, κακῶν ὀπίλησιν ἀπούτων,
καὶ πολλὴν τ' ἀλυπίαν τοῖς ὁδίταις τὰς ὠδὰς παρεμπέμποισιν. ὅ τε κιττὸς, καὶ ἡ μυρρίνη, καὶ ἡ σμίλαξ μετ' ἄλλων ἀπάντων αἰθέων, κακλίσῃ τινὶ συμφωνίᾳ τερφθὲν ἄνθεσί τινα τοῖς ὀσμαῖς τελεσφορεῖσι κομιδῇ ἀφθονώτατα, καὶ καταπλουτοῦσι τοῖς διὰ ὁδίας τὸν ἐνδημήσαντα, ὥσπερ τινὶ ξενίας ἀείτως θεσμῷ παρασκευὴν ὑμηδίας τινὰ τοῖς φοιτηταῖς προφερόμενοι. ἔνθα δὲ τῇ πρωτεραίᾳ, ἅμα τῇ ὑστεραίᾳ τὸ στράπεδον προσεπάτησεν ὁ στρατηγὸς σκαμβίζεσθαι. περὶ τὸν ξυλίνων δὲ γέφυραν τὸν ποταμὸν αἰσχυνθὲν τὸ Ἀβαϊκὸν ἐξ ἑωθινοῦ λοχᾶτη
D γεύτῃ Μαρτίνῳ ὁ στρατηγὸς ἐγκελεύεται, διάσκοπεῖν τι, εἴτε διεπεραιώθη τὸν ῥοῦν τὸ πολέμιον. Κάστον δὲ κατὰ τὸν λιμένα ἀφίξασιν αἰσθέσθαι τὰ τῶν πολεμίων κινήματα, πῶς τε ἔχοιεν γνώμης, καὶ πρὸς τὸ αὐτοπρᾶς εἴτε στρατοπεδεύοιντο. ἀλλ' ἐπὶ Μαρτῖνος ἐτεθήατο ἀφικεσθαι τὸν ῥοῦν ὅσον οὔπω τὸ πολέμιον μέλλων, πᾶν λίποντος οἷα ἐπεφύκει. καὶ σπουδῇ τοῖς ἀμφὶ τὸν Κομεντίολον στρατεύμασιν. ὁ δὲ Κάστος ὑπενόησεν, τόν τε πόλεμον διεπεραιώσθαι, καὶ εἰς τὸ πρᾶγμα ἀφικόμενος, συνήντησε τοῖς προηγουμένοις τῶν

ἀλλ' ὅπῃ πλεῖ ξυλίνῳ ἀποχώσωσιν γεφύραν, συμπροεμάρτειν ἐπειρᾶτο Μαρτίνῳ. ἐπεὶ δὲ διαπύθοιτο τὴν βουλὴν μάλιστα, ἅλιον δυσμῶν ἐπαμυνάσης καὶ τὸν χῶρον. τῇ δ' ὑπούσῃ διευκτέρευε ὁ πολέμιος, καὶ ἀφ' τῆς ξυλίνης γεφύρας εἰς τὸ πρόσω διεπορθμεύετο. οὐ γὰρ οἷόν τε ἦν ἄλλως ἀφαιρεῖσθαι τὸ ῥεῖθρον. ἀσχάλλοντι γὰρ ὁ πολέμιος ἐπιφύκει, πελαγίζων τε ὁρῴη, τοῖς ὑπεβαίνουσι τῆς πορείας ἀπείργε. σωθέντος δὲ καὶ Κάστου ὡς τὰ οἴκοι, καὶ ἀναθαρσήσαντος ὅτι ὁ στρατόπεδον, ἀνημέτωπον ὁ δυσμενὲς στενοχώροις πλήθος, καὶ ξυσφύτοις ὦ ὁ κακόν, καὶ σφίσματος ἄμοιρον.

A verum ad pontem ligneum abiens, cum Martino se coniungere conabatur. Quo proposito lapsus, cum sol iam occidisset, noctem eo in loco totam transegit. Hostes sequenti nocte exacta, per pontem ligneum in aduersam ripam transeunt, aliter quippe non dabatur, quod iam profundius flumen & tumidum, fluctibus transitum negaret. Domum autem Casto respiciente, & ad castra parante reditum, a fronte hostium numerus illi occurrit, nec iam præsenti discrimini obuiam ire ingenio aliquo licebat.

CAPVT XII.

Agmen Casti, timore perculsum dissipatur. Capti de Romanis atrocissime pulsantur. Castus, & cum eo multi in potestatem veniunt. Abares in Thraciam vastabundi sese infundunt. Ansimuthus peditatus Thracii præfectus capitur. Consultatio Comentioli cum prioribus, & ad constanter dimicandum cohortatio.

ΑΤΑΡ ἱδρὼς ὠθεέρρει τοῦ Κάστου, ἀποείας δὲ πλεῖ ψυχὴν κατεβάλλετο ὠρῴωδεῖ τε καὶ ἐδιδίσσετο, καὶ ἐς μέγα κακὸν τὰ τῆς συμφορᾶς εἶχε πλεῖ ὠεσόδου. ὠειρίζετο δὲ πρωτίκα τὸ στύραγμα, καὶ ἄλλος ἄλλῃ, ὡς εἶχε δῄλιας, ἐτράπετο. καὶ οἷα πλῶτες πίνες, ἢ νεοσσοὶ κωμήτου ὑπιούσης πρωθουμένοι, ὠεσσὶ τὰ πρῶτα ὠπεκρύπτοντο, ἐγκεκρυφιλισμένοι τοῖς ἄλγεσιν. ἀλοῖσες δὲ πίνες τῶν Ρωμαίκου ὑπὸ τῶν Αβάρων, αἰκίσεσί τε ἠκίζοντο, καὶ ἄλλας ἄλλοτε γρεωλώσιων ὑπονοίας ὑπανέλυον, ἤπιελπτο δ' αὐτοῖς καὶ ἔσπος θανάτου πικρώτατος, εἰ μὴ τὸν Κάστον ὕπῃ καὶ τύχοι τραπέντα παραδηλώσωσι. ζυγδροιῶν καθομολογοῦνται, δακτυλοδεικτοῦσί τε τὸν Κάστον, οἷά πως ὑπιφυλλίδα τινὰ ἐν μέσῳ τῆς ὕλης ὠποκρυπτόμενον. καὶ οὕτω ἐζωγρήθη ὁ ταξίαρχος, καὶ λιπαρῶντι κύρμα τοῖς πολεμίοις ἐγένετο. ἄλλα καὶ πλείστη ὠπόμοιρα τῶν γραθμάτος, ἅμα τοῦ Κάστου ὑπὸ τὴν συμενῶν στενοφίλητο. ὁ δὲ πόλεμος ὑπίδδοιν μᾶλλον ἐλάμβανε, καὶ ὠεσὸς τὸ λαβρότερον ὀξεκαίετο. ὁ γὰρ Χαγᾶνος ὠαπερ ὠπὸ πηγῆς ἀφετηρίας κακῶν ἐπαφίησι γραπαὶ πολλὰ, ὅπως πλῶ Θρᾴκιον ἀφιτέμπαι πᾶσαν. ἀναλλεῖται τοίνυν ὅπῃ ὠεσνομὴν ὁ πολέμιος, ἀφ' τῆς μεσημβρείας ὀείων, καὶ δῆπα τοῖς φύλαξις (πενταχόσιοι δ' οὗτοι, ὠεριφερυσιῶτες τὰ ἐχυρώματα) ῥαϊκώτερον ὠδιαξαμένοις αἰεῖλεν. Ανσιμυθ δὲ πις ταξίαρχος (πεζικοῦ δὲ ἓξ γραθμάτος ἠγεμόνευε, ὠεὶ πλῶ Θρᾴκιον ἐκδημοῦντος) ὁπλίκια ἤθετο ὁ Αβαρικὸν ὑπιφοιτῆσαι, ἡδεῖκει πλῶ γραπαὶ, καὶ ὠεσὸς τὰ μακρὰ πίζη διεσώζεν. αὐτὸς δὲ ὅπῃ ὁ οὐρανὸν τῆς ἐνυάμεως ὑπύγχανεν ὤν, στενωθῇ τε ὠεσὸς ὁ ἔσω ὁ γράτευμα. ζυδ-

C ÆTERVM Castus sudore diffluebat, & quo se verteret nescius, animo concidebat, timebatque, & pauebat: ad malum ingens spectabat calamitas. Extemplo tota acies dissipatur, & alius alio, vt quemque metus hortabatur, diffugiūt: nec secus quam lepores, aut hinnuli venatorum exercitæ insidiis, per syluas se occultant, & nemorum saltibus delitescunt. Capti quidam indignissime verberantur: & alias aliis cruciatibus, tum primum excogitatis subiiciuntur, cum minis acerbissimæ mortis, ni, vbi Castus fugitiuus deliteat, enuntiarint. Enuntiant, Castumque velut racemum sub folio vitis, in media sylua absconditum digito intento prodūt. Ducitur captiuus, fitque præda hostibus non vulgaris. Plurima insuper eius agminis pars cum eo comprehenditur. Bellum porro increscere, & ad maiorem auiditatem exardescere. Etenim Chaganus quasi e carceribus malorum, frequentem immitebat exercitum, qui Thraciam vniuersam ad vastitudinem redigeret. Prorumpunt igitur ad direptiones versus meridiem, quingentosque præsidiarios, a quibus munitiones defendebantur, animose viriliterque contra dimicātes vita exuunt. Ansimuthus centurio, peditatus in Thracia præfectus, vt Abarum irruptionem sensit, collectas in vnum copias ad longos muros incolumes perduxit, cum in extremo ipse sequeretur, suosque propelleret:

quæ res illum barbaris viuum tradidit. Captus enim obuia præda fuit hostibus ante ambulantibus : neque enim tergo, miser, tutelam gerebat. Non multo post Chaganus, etiam quod sibi restabat militum, in Thraciam effudit, locaque plurima incursauit. Quos Comentiolus ducebat, eorum erat infelix militia. Quare per Æmi syluas sese condentes, sinebant hostes per regiones Thraciæ plurimas dispertiri. Tertio die Comentiolus centuriones Chiliarchas, & optimates in tentorium suum conuocat, deque republica ad eos refert. Die sequenti equitatu, peditatuque congregatis, ne hostibus terga dare velint, & vt omnia infra virtutem æstiment, concionem hortatur.

τὸ γὰρ καὶ ζῶντα τοῖς βαρβάροις ἀπόδηρον. ἦλω γὰρ, ἓν προνόμιον θηρεύμασι τοῖς προπόροις τῶν πολεμίων ἐγένετο. οὐ γὰρ πόθεν ἀφ' ὑλακῆς εἶχεν ὁ δύλαγος. μετ' ὀλίγον δ' ὁ Χαγανὸς καὶ τὸν λοιπὸν τῶν πολλῶν ἀπομοιραν τῇ Θρᾴκῃ προσέχεε, ἀφ' πλείστων τε τόπων τὴν εἴσοδον ἐποιήσατο. σκαιὸν δ' οἱ ἀμφὶ τὸν Κομεντίολον ἐστρατοπεδεύοντο. ἀφ' ὧν τοῦτο ἀποκρύπτουσι οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς τοῖς ὕλαις τοῦ Αἵμου, τό γε πολέμιον πρήσσειν εἰς πλείστας ἀεὶ τὸν Θρᾴκην ἀφανίρεσθαι μοίρας. τετάρτῃ δ' ἡμέρᾳ ὁ Κομεντίολος τοὺς λοχαγοὺς, καὶ χιλιάρχους, τούς τε ὑπερφυεστάτους τῷ στρατεύματος ὅπῃ ὁ ἑαυτῷ στρατόπεδον σκιωποίησιν, καὶ συνεκκοιμῶτο, ὅτι καὶ μέλλοιεν δράσειν. τῇ δ' ἑξῆς τούς τε ἵππους, καὶ ὅ πεζικὸν στρατιώτας, ἐκκλησίαν τε ἀγείρας πρέσβυς ὧδε συλλόγου, μὴ τὸν νοῦν τοῖς βαρβάροις πρέχεσθαι, δοὺς τε φύτα πρὸς τῆς ἀρετῆς ἀφανίσθαι.

CAPVT XIII.

Chiliarchi oratio de hostibus non inuadendis, a paucitate militum, ab accepta recens calamitate. Huic suasori senex miles aduersatur constantissime, & lacrymans audientiam rogat.

TVM quidam de Chiliarchis, siue Tribunis submurmurans in medium surgit, & aperte, ac sine dissimulatione ducis consilium improbat, ac retro abire tum in exercitus, tum in eius rem fore, huiusmodi oratione demonstrare contendit.

Viri militiæ gnari, & fidentes animi (sed cum tempus adiuuat, & fortuna res nostras propius aspicit.) Viri, apud quos omnium commune periculum, omnium communis, & indiscreta salus : quantum timiditas reprehenditur, tantum vicissim audacia eius aduersaria vituperatur : cunctatio prudentiæ fastigium est, quando non dedecus pro bono faustoque consilio, sed decus pro sana intelligentia amplexata fuerit. Verumenimuero, priusquam verborum meorum quippiam e corde, ipsorum fonte ac parente se expromat, & illi aures vestræ obstetricentur, dignam fide ducis auctoritatem paulisper seponite, ne forte vobis suadere cupientium voces prætereatis, iisque interceptis, ianua præcludatur : & orationem nostram prius eiiciatis, quam domum vestram intromiseritis. Hoc enim efficere potest, cui propter dignitatem plurimum, & facillime creditur, cui non aliunde acquisita vis inest, sed voluntatem pro temone possidens, audientes quo lubet dirigit in hostem ire dux hortatur, & obuersa prora paucis aduersum multos nauigandum censet, idque cum & Castus perierit. Iam

ΤΟΝΘΟΡΙΖΩΝ δέ τις τῶν Χιλιάρχων ἐς μέσον ἔβη, ἀπρεπελύπως τε τῷ στρατηγοῦ τὰς ὑποθήκας διέχεεν. εἰς τοῦτόν δ' ἀναρρῆδην ἔφασκε συμβούλῳ αὐτῇ τε τῇ στρατιᾷ, καὶ τοῦ στρατηγοῦ, τάδε τοῖς λόγοις χρησόμενος.

Ανδρες τεχνῖται τὸν πόλεμον, θλιμπταὶ τὰς ψυχαί· ἀλλ' ὅτε νηιὸς συμμαχεῖ, καὶ τύχη τὰ ὄντα τοῖς ἡμετέροις ὑπήρδοος. ἄνδρες, πρὸ οἷς κοινὸς μὲν ὁ κίνδυνος, ἡ δὲ σωτηρία ἀπάντων ἀμείνοτος, ὅπόσον ἡ δειλία κακίζεται, ὅτι τοσοῦτον ἔχει ψόγον ὅ θράσος ἀνύβλητον, ὄκνος δὲ φρονήσεως ὅρος ἀκρότατος, ὅταν σὺν αἰσχύνῃ τὴν βούλιαν, ἀλλ' εὐημοσύνῃ τὴν εὐφεσυίῳ ποιήσηται. ἀλλὰ πρὶν ἢ τῶν ἐμῶν ῥημάτων ἐκ τῆς ἑαυτῶν μηδὲ τὰς καρδίας προκύψαι, καὶ τοῖς ὠσὶ τοῖς ὑμετέροις μηδύσασθε, τῷ στρατηγῷ τὴν ἀξιοπιστίαν μικρὸν ἀποτεμεῖσθε, μή πως τῶν βουλευμάτων τὴν ἀκοὴν ἀφαιρήσητε, καὶ προφθάσῃ ὥσπερ ῥύμα ῥιπὴ κεκλῃσμένη τῇ ἐγκοπῇ τὸν φλεγμόν, καὶ τοὺς ἡμετέρους πρὶν ἐπισχεῖν σθε, ἀποβάλησθε λόγους. ἀξιοπιστία γὰρ αὐτὸ δυνατόν τι χρῆμα, καὶ τὸν ἐμὸν οὐκ ὀπίκτητον ἔχει, ἀλλ' οἷα πηδάλιον ὃ βούλημα κέκτηται, ὅποι καὶ θέλῃ τοὺς ἀκούοντας οἰακίζουσα. ἀνὰ τοῦτο ἄνδρες ὁ στρατηγὸς τοῦ πολεμίου πρέσβυς, καὶ ἀνὰ πρόφασιν πλεῖν τοὺς ὀλίγους τοῖς πλείοσιν ἐγκελεύεται, καὶ ταῦτα καὶ Κάστου διαλωλότος. ὑμεῖς δὲ μοι καὶ μάρτυρες, ὡς μὴ πάντες ἀγαθοὶ πρόβατα σφάττεσθαι,

εἰ

Εἰ μή γε λυπῶ μικρόν τι, ἀφηγυμνώσας ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν. πρὸ ἐμοὶ γὰρ ὁ ὑπέπλασος ἔπαινος ἀληθοῦς ἀτιμότερος φέρου, ἐπεὶ μηδὲ δουλεύῃ τοῖς ἐγκωμίοις τὰ πράγματα. ἢ οὐχὶ τὸν χαράκα ὁ στρατηγὸς ἔναγχος τοῖς ὑπομαχοῦσι προεφυλάξειν διετάξατο; ἄνδρες σὺ οὔπω τετρακισχίλιοι, ὡς μικροῦ δεῖν τὸ λεῖπον τοῖς συμπλεκομένοις ἰσάζεσθαι, καὶ τοῖς ἀγωνιοῦσιν ὁ ὑπομαχῶν, τό τε ὑγιὲς ἐφάμιλλον εἶναι τῷ σκάζοντι. σιωπήσομαι δὲ καὶ ὅσων τῆς ψυχῆς βιαίως ἀπώλεσε, τὰ πρὸ μικροῦ δυσχήμαλα, ὅπως τε πλείστην ὑπόσχοιεν ῥοπὴν ἀπέκειρε τὸ πολέμιον. καὶ εἰ μὴ σφάλλομαι, μείζονα τῆς πρὸ μικροῦ συμβάσης ἀνιλείας τὰ τῆς ὑποψίου συμφορᾶς ἀπατήλαλα. αἰῆλε Κάστος τὴν βαρβάρων πολλοὺς, καὶ πλείαν ὡς αὐτὸν ἀνεκόμισεν, ἀλλ' αἰῆλε τούτῳ τῇ ὑστεραίᾳ ὁ βάρβαρος. νῦν δὲ δυσφημίσματον ὑπομύθιον λέξω· κἀκεῖνον συνέλαβε, τούς τε γραπτὰς ἐξώρησε, καὶ Μαρτίνου ἐνδέξον ἀνέδυσατο, καὶ λαθεῖν οὐ ἄλοτ' κρυπτόμενον τὸν Κάστον οὐκ ἐῶ. καὶ τοὶ τὸν Χαγᾶνον λιμναζομένην νῆσος σκάλυπτε, καὶ οὐκ ἐξέπτε Μαρτίνῳ τὸν ἐμφολεύοντα. ἀλλ' οἷα μυστήριόν τι ἀπόρρητον τοῖς ἀμυήτοις ἀπέκρυπτεν. ἤδη δέ πως τὸ βασιλέα τὰ μικρὰ σκῆνα ψυχαγωγοῦσιν αἰσχαλήματα, οὐκ ἀῦ ὑπέθετο ἡμῖν σύμμαχον πρὸς ἡμᾶς βοήθημα, μή πω τὴν νεωτέρων ἀτυχημάτων αἰσθόμενος. οἶδα σὺ ὅτι καὶ τὸ πολέμιον προμηθέστερον ἀναχάσονται, οἱ ἔναγχος αὖθ' ὑπερφοβηθέντες θόρυβοι, καὶ πολλῷ λοιπὸν πλείονα προφυλακὴν ἀσυλίας ἀσκήσουσι, ἀφ' τὸ μικρὸν σκῆνος δυσύχημα. ὑπολειφθέντος γὰρ τῆς στρατοίσοντος, ἄνδρες, ἀπείλεγμαι. ἐμοὶ δὲ τύχη ἀφοσφαλλῶαι διὰ τῆς δύξης, αὐτὴ πλὴν πρὸ ἑαυτῆς ὑπεκουείδη ὑμῖν αὐτεξάρουσα.

Ὅτε οὖν ὁ Χιλίαρχος τοῖς ἀληθέσι τούτοις ἐξηρθίζατο λόγοις, τοῖς τε ῥήμασιν ἐξεδέμα τὸν τὸν σύλλογον, ἀτρεμοῦντός τε τοῦ πλήθους, ἐπὶ τισι τοῖς φοβεροῖς δικήμασιν, αὐτὸς ὡς πρεσβύτης ἐκ τῆς ἐκκλησίας αἰέρορε μὴ βοῆς τὸν Χιλιάρχου μεμφόμενος. ἐξίστει τε τὴν ἐκκλησίαν ἐς λόγους ἀνοπλοσίας ἠνέσθαι. ἐπεὶ δὲ τὸ πλῆθος ἐπέσθυε, καὶ ταῖς χερσὶ προσαγορεύειν ἐκέλευσε, φωνῇ γηραλέᾳ ποτνιώμενος, πρεσβυτικῷ τε δακρύῳ τοῖς ῥήμασι πὴν αἰδὼ προτεπόμενος, ὧδε πως τῶν λόγων ἀπήρξατο.

(liceat bona cum venia veritatem nudam proloqui) prælio idoneos videri. Apud me quidem certe ficta & commentitia laus, vera & iusta vituperatione despicabilior habetur: quandoquidem res ipsæ encomiis non ancillantur. Quid? an non paulo ante ad pugnam inutilibus castrorum custodiam dux mandauit? atque istorum numerantur quaterna millia, vt non multum absit, quin quod relinquitur, bellatoribus numero exæquetur, & imbellis turba pugilibus, & claudicantes recte incedentibus. Tacebo quantum nuperrime accepta clades de animorum robore, firmitateque detraxerit, & quomodo hostes auxilii momentum maximum nobis præciderint. Ac nisi me fallit, non tantam paucos ante dies adepti sumus gloriam, quantam nunc ex infelici successu calamitatem. Letho dedit Castus barbarorum multitudinem, quamque ipse prædam tulit, postridie barbarus retulit. Atque vt pessimi ominis epimithion tanquam fabulæ adiiciam, & illum insuper, & milites viuos comprehendit, & triumpho glorioso decoratus est. Casto in saltu delitescere non licuit, cum tamen Chaganum posita in stagno insula texerit, nec absconditum Martino prodiderit: sed perinde atque mysterium quoddam non efferendum profanos celauerit. Imperatorem nunc egregia illa nostra, sed parua tamen facinora delectant, qui cum recentiora infortunia nostra nec dum cognouerit, auxilia nulla mittet. Arbitror autem ipsos quoque hostes e tumultu proximo cautiores futuros, ac propter exiguum illud quod pertulere incommodum, daturos operam diligenter, vt in posterum securitati suæ melius prospectum eant. De eo quod conduceret, satis a me dictum est. Vtinam fortuna hoc mihi largiatur, vt opinione aberrem, ipsaque per se opem nobis afferat.

Postquam Chiliarchus sermonem hunc nequaquam liberalem, & ingenuum effutiuit, ac verbis suis conuentum exterruit, & omnis concio ad horribilem commemorationem immota & attonita constitit, senex quidam e medio prodiens, clarisona voce Chiliarchum increpat, & refutationi suæ audiendæ cogi conuentum petit. Vbi miles annuit, sublatisque dexteris differre iussit, senili voce fidem omnium implorans, senilibusque lacrymis ab se dicendis reuerentiam concilians, sic demum fari occœpit.

CAPVT XIV.

Oratio senis, qua sententia Chiliarchi vt timida & ignaua refellitur, & Abares armis appetendos consulitur: ipsius hostis, Romanorumque veterum exempla assumuntur, & sententiosa cohortatio adiungitur.

VIRI Romani (si non factis nomen istuc mentiamini) Viri (si cum corporibus etiam viriles geritis animos) tametsi Chiliarchus verbis crepare grandia, & permiscere omnia didicit, nihilominus ipsæ res verbis efficaciores, tantos crepitus non admittunt. Non enim nos sophismatis suis, tanquam pueros laruis territat. Equidem primum libenter interrogarem illum: Per veritatem obsecro te, Chiliarche, quibus hæc concionaris? Agrestibus ista demulcendis & oblectandis diceres, apud quos est pro gladio ventilabrum, pro thorace ferreo tunica pellicea, pro equo feroci & sublimi ceruice boues aratores, dicati operi rustico, agricolarumque famuli. Cur tandem hunc cœtum esse gynecæum putauisti, & cum genere naturam ipsam contumelioſe læsisti? Verbis tuis res dedecoras, dum te aduersus concilium tam impudenter geris. Non tu videbas te coram viris ista tam fœda, & indigna dictu profundere? An non aspicis conuentum, populumque Romanum, qui & alacritatem animi gloriæ sibi ducit: & armis viget ac floret: & discriminum variorum experientia, futurique præuisione quid expediat non ignorat? Quid est quod tibi calamitas non ita magna magnorum facinorum accessionem præcidit? Vel hostes te pudefaciant, quos aduersus casus minime fregit. Qui paulo ante lacustris quodammodo factus est, dum ad insulam profugit, aquarumque fidem ad salutem infidam elegit, nunc viriliter se aduersum nos instruit, & saucios impellit: persuaderque vti plagas his maiores, tanquam medicamenta dolorum maximorum delinitiua ab hostibus excipiant. Præteritorum quippe malorum obliuio illum cepit. Et necesse est careat rebus secundis, qui asperas commutari posse desperat. Cedo, vnde Romani tantam sibi potentiam comparunt, paucarumque vrbium principatum in tantam Imperii amplitudinem propagarunt? Ex eo, meo quidem iudicio, quod magnos, & rerum magnarum studio incitatos ac ferventes, & ad audendum, atque ad pericula subeunda paratos gererent animos: & non mori pro gloria, mortem interpretarentur. Qui si sensum Chiliarchi similem habuissent, nunquam Europam occupassent, nunquam Africæ iura dedissent: nunquam coactores in Asiam misissent:

A ΑΝΔΡΕΣ Ρωμαῖοι, ἀλλ' εἰ μὴ τοῖς ἔργοις ψυσπάσετε τὰ ὀνόματα· ἄνδρες, ἀλλ' εἰ μὴ τῷ σώματος ἀρρένας χρὴ τὰς ψυχὰς· εἰ γὰρ τοῖς λόγοις κομπάζειν μεγάλα οἶδε, καὶ πρέσκυκεν ὁ Χιλίαρχος, ὑμῶν σύνδρασέτερα τῶν ῥημάτων τὰ πράγματα, καὶ ψόφων σὺν αὐτοῖς ἀκούομεν. οὐ γὰρ καταπλήξας παῖδας ἡμᾶς μορμολύττεται τοῖς σοφίσμασιν. ἐγὼ δὲ πρῶτον ἡδέως ἐρήμην σκέψιν· πρὸς τῆς ἀληθείας, τίσι τοῦτα δημηγορεῖς ὦ Χιλίαρχε; ἀγρίοις αὖ ἐθουκόλησας τοῦτα φθεγγόμενος, παρ' οἷς, αὐτὶ μὲν ξίφους τὸ πτύον, θυρεὸς δὲ θώραξ, αὐτὶ δὲ ἵππου ταῦρος τε καὶ ὑφάλενος ἀροτῆ-
B ρες βόες, ἰδιῶται τοῖς ἔργοις, καὶ θεράποντες γεωργῶν. τί τὸν συκηκοίαν γυναικωνῖτιν ἐπεῖλη-φας, καὶ μὴ τῷ ἤθους τὸν φύσιν συνέβεισας; ἀ-δίκεις τοῖς λόγοις τὰ πράγματα, καταμαιόμε-νον τῆς βουλῆς. σὺν σὺ ἄρρενων ὕφασιν σκηνῆν ἀφήμονας λόγοις ἐδύκησας; ἢ σὺν συκηκοίᾳ ὁ-ρᾷς καὶ δῆμον Ρωμαϊκὸν αὐχοῦντα τῇ πραγμάτων, καὶ σφενδόνῃσι τοῖς ὅπλοις, καὶ πείρᾳ κινδύνων, καὶ προμηθείᾳ τῷ συνοίσοντος ὑπισήμενα; τί δι μικρὰ συμφορὰ μεγάλων ἀνδραγαθημάτων ὑπέδυσεν πρέσβεμα; καταιχμώτωσε ὁ πολέμιον, μὴ τε ἥττους ὑπὸ τοῖς ἀτυχήμασιν. ὁ πρὸ μικροῦ λιμναῖος ὥσπερ ἠμφίβιος, καὶ πρὸς τῇ νήσῳ φυ-
C γών, καὶ τὸν τῶν ὑδάτων πίστιν σύντεχναν ἄπιστον ἀπέλαβόμενος, νῦν ἀνδρικῶς παραβάλλεται. καὶ παρθαρρύνει τοῖς τραύμασιν· καὶ πείθει τοῖς ἕλ-κεσι μείζονας ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν βολὰς ὑποδέ-χεσθαι, ὥσπερ ἴνα φάρμακα μεγίστων ἀλγη-δόνων θελκτήρια. τῶν γὰρ ἐμπροσθὲν ὄντι ὑπε-λήσμων κακῶν· ἄπορεῖν γὰρ εὐπραγίας ἀνάγ-κη, τὸν μὴ μεταδάλλεσθαι τὰς δυσχερείας ἐλπί-ζοντα. πόθεν Ρωμαῖοι ἐς μέγα πρόπλην δυνά-μεως, καὶ μικρὰν πολιαρχίαν ἐς τοσοῦτον κράτος
D προήγετεναι; ἐγὼ μὲν οἶμαι τῷ μεγαλόφρονας εἶ-ναι, καὶ ζέοντας ἔχειν τοὺς ἔρωτας, καὶ τῷ ἀλυκτὰς πεφυκέναι, καὶ φιλοκινδύνους. καὶ τῷ δοκοῦν-τας πράσσειν, τὸ μὴ πράσσειν δι' ὀκνίαν. εἰ γὰρ πα-ραπλήσιοι ἦσθε τῇ τῶν Χιλιάρχου ψυχῇ, οὐ τῆς Εὐ-ρώπης ἐκρατήσατε ἄν. οὐ τῶν Λιβύων εἶχεν ὑπή-κοον· οὐκ ἂν ἠγωνιάσατε ὅπῃ τῶν Ασίαν ὀξέπεμπον·

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 88, [516] - 50

οὐ τὸν Νεῖλον ὑπηρέτιον ἐκέκτηντο, τὸν Αἰγύπτιον πλοῦτον ὥρᾳ θέρους ταῖς Ρωμαϊκαῖς πελαγίζοντα πόλεσι, καὶ ταῖς ὁλκάσιν ὥσπερ ἀποχερσοῦται τὸν θαλασσαν. οἷον δὲ ζῶον καὶ ὁ γυμνασιὸν τῶν λόγων ἐφόλκιον; οὐκ ἔσαι φησὶν ἡμῖν ὑπήνεμος δύναμις. τίς δὲ τοῖς τῆς μαντικῆς ταύτης ὑπέσευσε γνώμοσιν; ἢ ὥσπερ οὐκ πυθίας τινὸς τῆς ἀνδρίας ἀνέλυσε τὸ μαίτημα; ἔχει καὶ τοῦτο μὴ τῶν ἄλλων ὁ ἔκπος ἐγκώμιον, μᾶλλον ὅτιν αὐτοδίδακτος, καὶ στοχαστὴς ἐπιμώμητος, ἀεὶ τοῖς προσήκουσι τὸν αἰσθολιὸν ἀποφεύγων αὔλημα τον. ἐγὼ δὲ τὸ γυμνάσια εἰ πρὸς τοῖς μακροῖς οἱ βάρβαροι ἀφῆκαν τείχεσι, καὶ βασιλεὺς οὐκ ἐχρήσατο. τηλικούτων αὐτὰ τὸ ἄγος κυμαινόντων ὀρυβέων, μία τις, ἄνδρες, ἀκλαγώτιστος σύμμαχος, ἡ πάντων ὑπνωτικὰ μεγαλοψυχία καθεῖκε. τὸ μὲν τοῖς ἄλλοις ἀδυνατὸν, ἐνεργὸν καθίστησι· τὸ δὲ τῷ πλήθει φοβερὸν, θαρσαλεώτερον ἀπεργάζουσα. ἔνιοτ οὖν ἅπας ἐς μάχην χωρεῖν τὸ τήμερον, καὶ μέγαν τοῖς ἔργοις διδάξαι χαρακτῆρα προσαλωμεν· οὐ γὰρ τοῖς ὀνόμασιν ὑβρίσω τὰ προσήκοντα, καὶ τὴν ἀνδρείαν θάρσος ἀποκαλέσομεν, ἢ τὴν θρασύτητα προπέτειαν. τοῦτο μὲν ὁ πρεσβύτης ἐγὼ, καὶ φιλοκίνδυνος. εἰ δέ τῳ καὶ ἄλλο δοκεῖ, τοῦτο κεινέτω. εἰ δὲ μὴ, ἀλλ' ἔμοιγε συνδιάπτειν ἑάτω· οὐ γὰρ ὃ καλὸν τῆς ὁρμῆς τοῦτο πάντων δίνοιας τετύχηκεν· οὔτε τὰ δεξιὰ τοῖς πᾶσι κατοικάσαι δοκεῖ. ἢ γὰρ ἀρετὴ ὑψηλόν τι χρῆμα, καὶ δύσπρατον, καὶ τοῖς πολλοῖς οὐ μετὸν, ἢ ἀφ' ἑκάστης ἰσχύος, ἢ ἀφορεξίαν τῆς κρείττονος.

A nunquam Nilum, Ægyptiorum diuitias pro ministro possedissent, qui æstiuo tempore vrbibus Romanis pro pelago est, & onerariarum quas recipit multitudine, ipsum mare quodammodo inculcum ac desertum reddit. Qualis autem, quamque mirabilis est orationis tuæ epilogus? Non suppeditabit nobis auxiliaria manus, inquit. Cuius tandem in ludo vaticinandi artem didicisti? An vero vt aliqua Pythia de nostra segnitie oraculum edidisti? Habet & hanc laudem præter cæteras ignauia, vates est per se docta, & coniectrix promptissima, semper negotiis moras ex tempore, & vltro iniiciens. Miror autem, si barbari ad longos muros concurrerunt, B & Imperator „tantis turbis, ciuitatem instar fluctuum inundantibus non vigilauit. Vnum, mihi credite, idque inexpugnabile subsidium est, excellentis animi magnitudo. Quæ sola facit, vt effici possint, quæ aliis fieri non posse videntur: & quæ vulgus horret, ea fidenter subit. Quocirca vnusquisque vt diuino numine concitatus ad prælium hodie procedamus, factisque nostris illustrem gloriæ notam imprimamus. Nolo enim ego nominibus res ipsas deturpare, & fortitudinem audaciam, aut strenuitatem temeritatem appellare. Hæc ego senex, periculorum- C que suscipiendorum cupidus. Si cuipiam præterea placet, hæc approbet: sin autem, mihi ea placere sinat. Neque enim quod rectum & honestum est, id pari fauore & gratia omnes amplectuntur: neque in dextris & laudabilibus elaborandum omnes arbitrantur. Virtus siquidem arduum quiddam ac sublime est, quo vulgus, siue quia in improbitate obduruit, siue quia præstantiorum rerum desiderio nullo commoueri solet, non aspirat.

CAPVT XV.

Persuadet senex, arma capiuntur, in hostem gradiuntur. Ex falso terrore clamor totum exercitum disturbat. Fugit etiam Chaganus. Abarum complures obtruncantur. Chaganus Apperiam castellum adoritur.

ΕΠΕΙ δὲ ταῦτα ὁ γέρων τῇ ἐκκλησίᾳ σὺν- D γκὶ τὰ ῥήματα, ἐζωπύρει τὸ πλῆθος, καὶ παρώτρυνε πρὸς τὴν μάχην, τὴν μὲν βελτίστων ἀκαθέκτους τὰς ἐφέσεις ποιούμενος, τὴν δὲ νωθεστέρων, οἷα μάστιγι τῷ λόγῳ τοὺς ἀφυπνίττων πως, καὶ μεταπλάττων τὸ ἀνάνδρον. βοὴ δὲ πολλὴ σὺν τῆς βουλῆς ἐκεκίνητο, καὶ ταῖς ὑφ' ἡμίαις κατεκελάδουν τὸ θάρσος, ἀγαθοὶ τῆς μεγαλονοίας τὸν γραπτέον τὸν γέροντα. τὸ δὲ χρῆμα σὶ ἀδελφὰ τῆς ἑαυτῶν γνώμης συμφρονήσαντες ἅπαντες, τῇ βουλῇ ἀφλύστωτες, ἐς πανοπλίαν ἐτρέποντο.

CVM in concione senex ista differeret, ardorem in pectoribus militum, velut ignem sopitum suscitauit, & ad pugnam capessendam eos exacuit, & fortissimo cuique concurrendi cupiditatem, omnis fræni impatientem ingenerauit: ignauiorum vero effæminatam mollitiem ceu flagello quodam cruentauit, & in virilitatem conuertit: multusque in concilio sublatus est clamor: & militem annis grauem de animo tam excelso admirantium, atque collaudantium vocibus totum theatrum perstrepebat. Nec mora, vniuersi in eandem voluntatem consentientes, arma expediunt.

Itaque ex Æmo monte in Calbomuntim, & Libidurgum (vicorum fortasse nomina sunt) prælio decertaturi descendunt, Chaganumque non procul inde, ad quartum circiter lapidem, tentoria absque metu habentem (vtpote per totam Thraciam eius exercitu dispertito) prospiciunt. Comentiolus suos instruens, & in vnam aciem componens, ita procedere finit, & ad Asticen (regio est in Thracia) pergere iubet: noctu excubias agere, die sequenti turbinis instar in Chaganum irruere, concursuque plurimum sanguinis facere. At enim fortunæ cuipiam sinistræ visum est adulterare huius expeditionis gnomonem siue indicem: nam instar fuci alueare boni consilii vastauit, laboresque ducis, vt apis alicuius depasta est. Etenim vt sol mœstæ nocti tergum ostendit, pulcerrimæque, & luciferæ lampadis splendor contectus, nocturnæ potentiæ concessit, iumentum nescio quod imposita impedimenta excussit. Forte dominus bestiæ præcedebat, quem qui sequebantur, & animal onus indecore trahere videbant, vt reuerteretur, peccatumque corrigeret, acclamantes hortabantur. Id quod confusionem ac tumultum creauit, & vt miles retro diffluueret, per se effecit. Voces siquidem multitudo percipiebat, & quod dicebatur signum aliquod erat, fugamque indicere videbatur, ac si hostes repente, & opinione citius iam adessent. Inde tumultus ac strepitus non mediocris exercitum peruadere, & nemo non voce altissima, vt procul etiam audiretur, reuocandum esse gradum clamitare: & alius alium patria voce ad reditum impellere, retorna, retorna, tumultuosissime vociferando, ac si de improuiso nocturna pugna illis ingruisset. Totum igitur agmen in diuersa distrahitur ac dirimitur: non secus quam in lyra harmonia concentusque fidium. Hinc Chaganus alterum hoc, & grauissimum discrimen, quam potuit celerrime, fugiens, vias tritas relinquebat, & aliam in regionem se transferens, salutem mirabilius quam ante, feliciter adeptus est. Similiter & Romani se in pedes dabant, eratque videre fugam mutuam. Ac Romanos quidem falsus timor percellebat, periculumque minime verum territabat: cumque de eorum agmine quidam sese conuertissent, & in hostem validissime intulissent, inexpectato illo congressu complures Abarum oppetierunt. Vbi ex duplici hoc tumultu Chaganus respirauit, quo maculam ex hostium in se profectione contractam deleret, collecta barbarorum copia, συμμορίας, ὥσθενέσαι τοῖς πολεμίοις προσέμιξεν. ἐπεὶ δὲ τῶν διωκόντων τούτων δορίλεων ὁ Χαγάνος αἰσθόμενος, τὸν ἐκ τῶν ἐφόδων ἀπηχθῆ ἀφανισθῆναι βουλόμενος, τὸ βαρβαρικὸν στῖφος ἀθροίσας,

κατῆραν τοίνυν τὸ Αἷμου ὄρος Καλβομωῦντα, καὶ Λιβιδοῦργον πολεμησόμενοι, καὶ τὸν Χαγᾶνον εἰσοροῦσιν, οὐ πόρρω που ἀφεστῶτα, ἀλλ' ὡς ἀπὸ σημείων τεσσάρων ἀπεμερίμνως τὰς σκηνὰς συμπηξάμενον, ἅτε δὴ τῆς σκηνοῦ πλήθους ἀνὰ πᾶσαν ἐκχεθείσης πλῆ Θρᾴκιον. ἀφικομένας γοῦν ὁ Κομεντίολος τὸ στράτευμα, καὶ εἰς τάξιν μίαν συνταξάμενος, βαδίζειν ἔᾳ· καὶ πρὸς πλῆ Ασικλῶ χωρεῖν ἀφιππεύεσθαι, πλῆ τε νύκτα ἀφ' φυλακῆς ἔχειν, προσαναστῆναί τε τῇ ὑστεραίᾳ τοῦ Χαγάνου λαίλαπος δίκην, καὶ μέγιστον φόβον ἀφ' τῆς ὁμιλίας παρέχεσθαι. ἀλλ' ἔδοξε τύχῃ τινὶ πονηρᾷ παραφανῆναι τῆς στρατηγίας τοῖς μάτην. κηφὼν γὰρ δίκην τοῖς τῆς εὐβουλίας σύμβολοις φαίνεται, καὶ οἷα μελίττης ἔργον τὸ στρατήγημα τοῖς πόνοις λυμαίνεται. τὸ γὰρ ἡλίου τὸ νῶτα τῇ σκοτεινῇ νυκτὶ παραδείξαντος, καὶ τῆς σελήνης, ἣ φωσφόρου λαμπάδος τὸ φαιδρὸν ἀπεσβεσμένης, καὶ παραχεούσης κατὰ νυκτερινῶν, ἐν τι τῶν ὑποζυγίων τὸν ὀπίσθιον παραπέρνημι φόρτον. συμπεσὼν δὲ τὸν κεκτημένον εἰς τὸ πρόσω βαδίζειν. οἱ δὲ παρεπόμενοι, καὶ ὁρῶντες τὸ νωτοφόρον ζῷον τὰ ὀπίσθια πως αὐτοῦ ὑπισυρόμενον ἀκοσμότερον, εἰς ὑπόστασιν τραπέσθαι τὸν δεσπότην σκέλους, τό τε σκευοφόρον ζῷον ἐπανορθοῦσθαι τῆς πλημμελήματος. τοῦτο δὴ τῆς ἀταξίας γέγονεν αἴτιον, καὶ πλῆ εἰς ὑπόστασιν παλίρροιαν ἀνωμαλίζεται· παρῆκται γὰρ τοῖς πολλοῖς ἡ φωνὴ, καὶ παρασημαντικῶς τὸ λεγόμενον, καὶ φυγὴν ἐδόκει δηλοῦν, ὡς οἷα τῶν πολεμίων ὑπεφανέντων ἀθρόον ἀνοίξαι καὶ παρακελεύεσθαι πλῆ δίκην. μεγίστου δὲ συμπεσόντος τοῦ στρατεύματος, θρύλλου, θορύβου πρὸ ἀπτοῦ, πολὺς ἐπαμίσεται παλινοστῆσαί τε ἕκαστα πάντας γέγονεν ἀφορίστως. ὑπεκχωρεῖν τε γλωττῃ

ταῖς Ρωμαϊκαῖς προσέβαλλε πόλεσι, τό τε Φερύ- A vrbes Romanas inuasit, castellumque
ειον πλὴ Ἀπαπέριαν ἐλῤῥώσατο. οὐ προσῆκον δέ Apperiam subegit. Quo id modo factum
μοι δοκεῖ καὶ τὸ ὅπως διεξελθεῖν, καὶ μικρόν τι sit, haud intempestiuum erit exponere:
τινα λόγον ὥσπερ ἐμβόλιμον τῇ συνεχείᾳ χαρί- & breuem quendam sermonem histo-
ζεσθαι. riæ perpetuitati velut intercalarium in-
serere.

CAPVT XVI.

Busa miles fortissimus venationi intentus capitur, & a suis nec precibus, nec lacrymis lytrum impetrat. Docet Abaros fabricare machinam expugnatoriam: cuius adactu prostratis mœnibus, oppido potiuntur. Berroen irrito conatu Chaganus oppugnat, incolis strenue resistentibus, qui tandem non grandi pecunia obsidionem redimunt.

Στρατιώτης τις τῷ, Βουσᾶς ὄνο- B Miles erat, cui nomen Busæ, homo
μα αὐτῷ, ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐς πᾶσαξιν, καὶ ad dimicandum aptus, aliorum-
τὴν σὺν πλείστων ἄλλων ἀρετῶν λαμ- que vel fortissimorum bellatorum facile
πρὸν ψυχῆς ἔρωτα, τούτων τε προκινδυνεύων ἀεὶ, præstantissimus, quique primus semper
ὁπότε που καὶ σάλπιγγος ἐνάλιον φωνούσης ἡδέως caput periculo obiectaret, quoties Mar-
ἤκουεν. ἔστι κατ' ἐκεῖνο χωρίου πρόχειρον τὸ Φερύειον. tium tubæ clangorem audiret. Is per id
τοιγαροῦν ἔδοξε τῷ Βουσᾷ ἱππάζεσθαι ἐς τοὺς πέ- tempus in eo oppidulo habitabat. Cui pla-
λας τοῦ Φερυείου λειμῶνας. ἔτι καὶ πρωΐτερόν cuit campos vicinos obequitare, & ali-
που προεκτείνεσθαι, ἅτε δὴ κυνηγετικώτατος πως βύ- quanto vltra, insignioris venatus ergo pro-
δακμώτερον. σὺν ὀκοῦ τὸν Βουσᾶν οἱ βάρβαροι συλ- uehi. Hunc barbari excipiunt, & venator
λαμβάνουσι, καὶ γέγονεν ὁ κυνηγέτης ἐς δήσεως præda fit, eumque se hasta confossuros mi-
ἔσω. ἐπεὶ δὲ κατέσχον, ἠπείλουν αὐτῷ κεῖσθαι nitantur. Obtestatur eos Busa ne id fa-
τοῦ δέσμου. ὁ δ' ἐξῆτει μὴ τοῦτο ποιῆν, λύσεις δὲ C ciant: quin potius accepto liberationis
μᾶλλον τὸ ζῆν ἐμπορεύεσθαι. μὴ γὰρ ὀκνῆν τοὺς pretio, vitam sibi condonent: nec enim
βαρβάροις τὸ πεῖσαι τὸν Βουσᾶν, καὶ δῶρων ἀφορε- illis quæstui futurum, si splendida dona
σῶσαν λαμπρῶν. εἰσεποιοῦντο τοίνυν οἱ βάρ- despicientes, miserum morte affecerint.
βαροι πλὴ ἀποδόσιν, καὶ πλὴ ἐμπορίαν ὀκ ἀπη- Barbari promissum admittunt, & negotiationem huiusce modi non recusant. Captum ad oppidum deducunt, per caduceatorem incolis denuntiant, nisi Busam beneuole pro eius capite persoluto pretio honorauerint, se in illorum conspectu hominem iugulaturos. Suppliciter rogabat etiam Busas, ne se, veluti qui medius, mortis, iuxta atque salutis lance examinaretur, despicerent, & gratias vicissim sibi in trutina appenderent. Magna item voce, & collacrymans commemorabat, quæ præclara facinora pro Romano nomine per maxima vitæ discrimina effecisset, certaminaque ordine recensens, dimicationes cicatricibus corporis inscriptas ostentabat, & tanquam laborum suorum imagines exhibebat, impositarumque sibi ab hostibus plagarũ signa aperte ante omnes nudabat. Atque vt summatim dicam, per ea quæ pertulisset, eos de quibus bene meruisset, obsecrabat, vt sibi gratiam non patiendi tam dira referrent. Verum illi a quodã, qui cum vxore Busæ furtiuas tractare voluptates omnium sermone notabatur, corrupti, has preces indignantur, barbarosque cum contemptu dimittũt. Tum Busas maiore in discrimine con-

νον. καὶ τοῖν λόγοιν ἐκεῖνοι μὲν ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ ἐγέλων, D
οἱ δὲ ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐδάκρυον. ἐπεὶ δὲ ἐπεδείκνυτο
τὰ σώματος τραύματα, ἃ ἐν τοῖς πολεμίοις ἔσχεν,
καὶ ἐπεμνήσθη ἕκαστα ἐν τῷ ἀριθμῷ, καὶ ἐν τῷ
τόπῳ, καὶ ἐν τῷ καιρῷ, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ, καὶ ἐν τῷ
ἀγῶνι, καὶ ἐν τῷ μάχῃ, καὶ ἐν τῷ ἐπιδρομῇ, καὶ
ἐν τῷ ἀναχωρήσει, καὶ ἐν τῷ ἐπικρατείᾳ, καὶ ἐν τῷ
ἡττήσει, καὶ ἐν τῷ ἀνδρὶ, καὶ ἐν τῷ ἵππῳ, καὶ ἐν
τῷ ὅπλοις, καὶ ἐν τῷ ἐσθῆτι, καὶ ἐν τῷ ἀκοντίοις,
καὶ ἐν τῷ τοξεύμασι, καὶ ἐν τῷ ἀσπίδι, καὶ ἐν τῷ
ξίφει, καὶ ἐν τῷ μαχαίρᾳ, καὶ ἐν τῷ σφαγῇ, καὶ
ἐν τῷ ἀποκτάσει, καὶ ἐν τῷ ἀποθανάτῳ, καὶ ἐν τῷ
ἀποκεφαλισμῷ, καὶ ἐν τῷ ἀποτομῇ, καὶ ἐν τῷ ἀπο-
κοπῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποσφαγῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποπνιγῇ,
καὶ ἐν τῷ ἀποπνίξει, καὶ ἐν τῷ ἀποπνευματώσει,
καὶ ἐν τῷ ἀποψύξει, καὶ ἐν τῷ ἀποψυχῇ, καὶ ἐν τῷ
ἀποθανάτῳ, καὶ ἐν τῷ ἀποκεφαλισμῷ, καὶ ἐν τῷ
ἀποτομῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποκοπῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποσφαγῇ,
καὶ ἐν τῷ ἀποπνιγῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποπνίξει, καὶ ἐν τῷ
ἀποπνευματώσει, καὶ ἐν τῷ ἀποψύξει, καὶ ἐν τῷ
ἀποψυχῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποθανάτῳ, καὶ ἐν τῷ ἀποκε-
φαλισμῷ, καὶ ἐν τῷ ἀποτομῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποκοπῇ,
καὶ ἐν τῷ ἀποσφαγῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποπνιγῇ, καὶ ἐν τῷ
ἀποπνίξει, καὶ ἐν τῷ ἀποπνευματώσει, καὶ ἐν τῷ
ἀποψύξει, καὶ ἐν τῷ ἀποψυχῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποθανάτῳ,
καὶ ἐν τῷ ἀποκεφαλισμῷ, καὶ ἐν τῷ ἀποτομῇ, καὶ
ἐν τῷ ἀποκοπῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποσφαγῇ, καὶ ἐν τῷ
ἀποπνιγῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποπνίξει, καὶ ἐν τῷ ἀποπνευ-
ματώσει, καὶ ἐν τῷ ἀποψύξει, καὶ ἐν τῷ ἀποψυχῇ,
καὶ ἐν τῷ ἀποθανάτῳ, καὶ ἐν τῷ ἀποκεφαλισμῷ,
καὶ ἐν τῷ ἀποτομῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποκοπῇ, καὶ ἐν τῷ
ἀποσφαγῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποπνιγῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποπνί-
ξει, καὶ ἐν τῷ ἀποπνευματώσει, καὶ ἐν τῷ ἀποψύ-
ξει, καὶ ἐν τῷ ἀποψυχῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποθανάτῳ, καὶ
ἐν τῷ ἀποκεφαλισμῷ, καὶ ἐν τῷ ἀποτομῇ, καὶ ἐν τῷ
ἀποκοπῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποσφαγῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποπνι-
γῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποπνίξει, καὶ ἐν τῷ ἀποπνευματώ-
σει, καὶ ἐν τῷ ἀποψύξει, καὶ ἐν τῷ ἀποψυχῇ, καὶ
ἐν τῷ ἀποθανάτῳ, καὶ ἐν τῷ ἀποκεφαλισμῷ, καὶ
ἐν τῷ ἀποτομῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποκοπῇ, καὶ ἐν τῷ ἀπο-
σφαγῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποπνιγῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποπνίξει,
καὶ ἐν τῷ ἀποπνευματώσει, καὶ ἐν τῷ ἀποψύξει,
καὶ ἐν τῷ ἀποψυχῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποθανάτῳ, καὶ ἐν
τῷ ἀποκεφαλισμῷ, καὶ ἐν τῷ ἀποτομῇ, καὶ ἐν τῷ
ἀποκοπῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποσφαγῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποπνι-
γῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποπνίξει, καὶ ἐν τῷ ἀποπνευματώ-
σει, καὶ ἐν τῷ ἀποψύξει, καὶ ἐν τῷ ἀποψυχῇ, καὶ
ἐν τῷ ἀποθανάτῳ, καὶ ἐν τῷ ἀποκεφαλισμῷ, καὶ
ἐν τῷ ἀποτομῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποκοπῇ, καὶ ἐν τῷ ἀπο-
σφαγῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποπνιγῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποπνίξει,
καὶ ἐν τῷ ἀποπνευματώσει, καὶ ἐν τῷ ἀποψύ-
ξει, καὶ ἐν τῷ ἀποψυχῇ, καὶ ἐν τῷ ἀποθανάτῳ, καὶ
ἐν

ſtitutus, precatur, vti a nece ſua paulum adhuc temperent: ſe harum induciarum præmium illis oppidulum traditurum. Sic enim cogitabat, oportere priores malum perpeti, qui beneficii eſſent obliti: & inhumanitatem illorum calamitatis ſuæ fieri participem, vt improbitas primum ſibi ipſi officeret. Hoſtes inſigniora quam ante promiſſa accipientes hilarantur, & ad humanitatem miſericordiamque ei tribuendam magis propendent: ac iureiurando interpoſito affirmant, ſe ipſum conſeruaturos, naturalique morti poteſtatem gratificaturos, eius coagmentationem diſſoluendi cum voluerit: nec meditatam & aduentitiam hanc mortem illaturos, ſi pactum re præſtiterit. Buſas igitur Abaros hactenus iſtiuſmodi inſtrumentorum fabricandorum imperitos, machinam expugnatoriam componere docet, & ad tela ex helepoli (tormento, quibus vrbes capiuntur) iaculanda inſtituit, pauloque poſt oppidum proſtratis muris in hoſtium manus conceſſit, & Buſas, pœnas inhumanitatis exegit: doctis a ſe barbaris expugnatorium artificium: quo deinde pro fama primigenia & typo quodam vſi, plurimas Romanorum vrbes nullo negotio ſubegerunt. At vero Beroen aggreſſi, cum longiſſimi iactura temporis, magniſque laboribus voto ac præmio fruſtrati receſſerunt, indigenis viriliter ſeſe tuentibus: quibus modica pecunia pacem & amicitiam Chaganus vendidit, hoc enim fruſtrationis ſuæ probabile tegumentum inuenit.

ἐλπίδι ὁ βάρβαρον, ἀναβολήν τινα μικρὰν τοῦ ἀναπαύσασθαι, καὶ μισθὸν τῆς τέως ἀπαχθείας ἀποδώσειν τοῖς βαρβάροις ὃ φθόνον. δεῖν γὰρ ἔφετο πρώτους τοὺς ὀφλήσαντας κακὸν πάσχειν, καὶ μεταλαμβάνειν τῆς συμφορᾶς τὸ ἀπρόσδεκτον, ἵνα πρῶτον καθ' ἑαυτοῦ τὸ κακὸν χρίνῃ τῷ πρόσθεν. ἐπεὶ δὲ μείζονος ἐπαγγελίας τυγχάνει τὸ πολέμιον, ἱλαρώτερον πρὸς φιλανθρωπίαν ἐλίνετο· ὠμόσαν τε ὅρκῳ, τὸν Βουσᾶν πρόσοντες, μὴ μὲν ἀναιρεῖν, φύσικῷ δὲ θανάτῳ τὸν ἐξουσίαν παρείσεσθαι, ὁπότε θέλοι τὸν σκῆνος ἀφανίσασθαι συνδέσμου. οὐ γὰρ ἐπιφέρειν αὐτοῖ τὸν τελευτὴν τοῦτον, καὶ ἐπεκτηνὸν θάνατον, εἴγε πέρας αὐτοῦ τὰ τῆς ὁμολογίας προσδέξηται. ᾗ δὴ καὶ ὁ Βυσᾶς τοῖς Ἀβάροις ἐδίδασκε συμπήγνυσθαι πολιορκητικόν τι μηχάνημα, ἐπὶ τῷ ξυλίνων ὀργάνων ἀμαθεστάτοις ὑπάρχουσι. ἀκροβολίζειν τε πρὸς τὴν ἑλέπολιν, ἐκ μετρίου τοῦ φθόνου κατεβάλλετο, ᾗ δίκας ὁ Βουσᾶς ἀπῄτει. θεμπίας εἰσέπραττε, δι' ὧν αὐτὸς διδάξας τοὺς βαρβάροις πρὸς πολιορκίαν τεχνούργημα. ἐντεῦθεν γὰρ πλείστας λοιπὸν τῶν Ῥωμαίων πόλεων ἀμοχητὶ τὸ πολέμιον κατεστρέψατο, τοῦ ἀρχετύπου σχίσματι προσχρησάμενον. μόνοις γε τοῖς Βεροίοις προσπεσόντες, καὶ πλέον τοῦ δέοντος χρόνου ζημιωθέντες, καὶ μεγάλοις πόνοις προσομιλήσαντες, τὸ τέρμα τῶν ἀγώνων, ἀσφάνωτον ἀπεφέροντο, τῶν τὴν πόλιν προοικούντων αἱματωδεστάτοις ἡμικώτεροι. ὅμως χρήμασιν ὀλίγοις ὠνοῦνται τὴν ὁμηχμίαν ἠλλάξαντο· τοῦτο γὰρ ὠὴ αὐτοῖ πιθανὸν τῆς ἀσχολίας ἐγκάλυμμα.

CAPVT XVII.

Chaganus a Diocletianopoli, Philippopoli, & Adrianopoli repellitur. Imperatori a plebeis quibuſdam propter Caſtum & Anſimuthum a barbaris captos maledicitur. Ioannes Myſtaco Adrianopolim miſſus, hoſtes per hypoſtrategum vincit. Palabundi fugiunt. Moderatio ducis in victoria.

ETIAM Diocletianopolim arcte circumſedit: ſed oppidani ſumma vi contra nitentes, aditu eum fidenter prohibuerunt, locatis in muro catapultis, aliiſque machinis defenſoriis, vt accedere barbari, & cominus pugnare non auderent. Quamobrem indignabundus receſſit, cum ei, quod prouerbio de lupo dicitur, euenisſet, vana enim ſpe hiauerat. Hinc confeſtim Philippopolim tranſiens, oppidumque circumiens, id occupare nitebatur: ſed ciues acrius contra decertantes, multos tum e mœnibus, tum e propugnaculis conuulnerabant, vt eorum virtute, qua tegerentur, commendata,

ΠΕΡΙΚΑΘΗΤΑΙ δὲ καὶ τὴν Διοκλητιανοῦ πόλιν κύκλῳ τὸ καρτερόν, αἰτεπάξατο δὲ καὶ ἡ πόλις ἐς τὰ μάλιστα, καὶ προσβαλλόντι ἀπεῖρηνται ἀδείας. καθοπλίζεται γὰρ ὁ τοῖς τείχεσιν ἀμύνησθαι, ἀλλὰ τε ἀμυντήρια, καὶ ἀπρόσιτον τοῖς βαρβάροις ἐξ ἑστηκότος συμπλέκεσθαι. ἀπῄει οὖν ἀχάλινον, καὶ τὸ δὴ λεγόμενον, τὸ τοῦ λύκου παθεῖν, κενὰς γὰρ ἐκλελυκὼς ἐλπίσι. πρὸς δὲ τούτοις ἐπὶ τὴν Φιλίππου πόλιν μετέβαινε, καὶ περιβὰς τὸ πόλισμα, ἐκπολιορκῆσαι ἐπενόει. αὐτεμάχοντό τε οἱ τῆς ἄσεως ἐντειχέστερον, καὶ πολλοὺς τραυματίας ἔκ τε τῶν πεδιάδων, καὶ τῶν ἐπάλξεων ἐποιήσαντο, ὥστε τὸν Χαγᾶνον τὴν ἀσυλίαν δόξαι τὴν ἀρετὴν ἐπαινέσαι,

πρεσβεῖα καλεῖσθαι τὸν πόλεμον. ὀξὺ ἑωθινοῦ δὲ A gratuito obsidionem solueret. Mane poro, sylvis Asticæ, quæ dicitur, transitis, Adrianopolim se applicat: quam cum maioribus operibus oppugnaret, etiam ibidem a ciuibus fortissime vis repulsa est. Populi vero Byzantini aures fama de Casto, & Ansimutho captis circumsonabat, multumque murmuris ac tumultus vrbem inundabat, & apertissime Imperatori a quibusdam e media plebe, stultis, & proteruæ linguæ hominibus, quorum neque fortunis quisquam inuidit, neque animi bona æmulatus est, contumeliæ dicebantur. Hi compositis in illum cantibus, modulate aduersum casum, & comica B quadam maledicentia insectabantur: non fortunæ, sed amentiæ duram illam sortem adscribentes. Tamen probra huiusmodi Imperatori stomachum non faciebant, cuius mens ad iram sterilis, & a flamma furoris abhorrens erat. Sed Castum hostes ingenti pecunia æstimatum reddiderunt, vt senes nostri memorant, & iis fidem commodare nihil habet periculi. Imperator curas suas aduersum hostes intendere, maioremque in eos apparatum molliri, & Ioannem, vulgo dictum Mystaconem, ducem legere, Drostonem ei pro hypostratego, parte scilicet muneris in illum collata, adiungere. Hic Longobardus natione, vir fortissi- C mus, & ad arma promptissimus erat. Adrianopolim vt venerunt, barbaros obsidione depellunt, ac die altero secundo Marte cum iisdem congressi vincunt, belloque finem imponunt. Strategemate nimirum Drocto illos circumuenit. Quasi enim timeret hostem, fugam cum suo cornu simulabat. Deinde conuersus, insequentibus vicissim terga dantibus inhærebat, & quotquot assequi posset, obtruncabat. Discesserunt itaque meridie barbari, continenti fuga alius alio, quo fors tulit, dilapsi. Quos dux non est secutus, quod in felicitate modestiam adhibendam sapienter statueret, & velut in optimo corporis habitu, aliquid D morbi, vt decebat, metueret. Est enim fortuna parum fida, & facile alio respicit.

Νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας
Et læta viros victoria mutat,

vt etiam de libris Homeri quippiam narrationibus nostris aspergamus.

ἐξ ἑωθινοῦ δὲ ἀφ' ἱππειρασίας τὰς ὕλας τῆς λεγομένης Ἀσικῆς, τῇ Ἀδριανοῦ πόλει προσῆλθεν. ἀγωνιζομένου τε περὶ αὐτῆς καὶ οἱ τῆς ἄστεος ἀλκιμώτεροι. τοῖς δὲ Βυζαντίοις προσεβόμβει φήμη, ὡς Κάστος ἥλω καὶ Ἀνσιμούθ, καὶ πολὺς τῇ πόλει ἐπεκύμαινε θρύλλος. ἐλοιδόρει δ' ὁ ἀδόκητος τὸν βασιλέα ἐς τὸ φανερώτατον ἀπὸ λίθων τῶν τῆς πλήθους ἀστεμέτων, καὶ σκώμμασιν αἰσχροῖς, ὧν οὐ τὰ τῆς τύχης τῷ δυστυχήματα, καὶ τὰ τῆς γνώμης ἀζήλωτα· καὶ βλασφήμοις ἀδὰς κατ' αὐτὸν συντιθέντες, διέσυρον κωμῳδιῶτες ἐμμελῶς τὰ ἀπαίσιον, οὐ τύχῃ, ἀλλ' ἀνοίᾳ τὸ δυσπρεπὲς προσάπτοντες, ἀλλ' οὐκ ἀπέτεκεν ἡ λοιδορία θυμὸν τοῦ ἀδόκητος· οὐδὲ γὰρ τῷ πρὸς ὀργὴν ἢ τῷ βασιλέως ψυχὴ· καὶ τῷ θυμικῷ φλόγα ἀστυγοῦσα. τὸν δὲ Κάστον ἀπέδοντο χρυσοπαθέντες λίθῳ δαψιλῶς οἱ πολέμιοι, ὡς οἶκ τῶν καθ' ἡμᾶς πρεσβυτέρων ἔστι λαβεῖν, καὶ τὸ πιστεύειν ἀξιμνον. βασιλεὺς δὲ τοῖς ἑαυτοῦ φειδωλίας τοῖς πολεμίοις αἰτέπαξε, καὶ μείζονι παρασκευῇ πρὸς τὸ πολέμιον ἐξαρτύετο. καὶ τὸν Ἰωάννην (ὃν δὴ Μυσάκωνα τοῖς πολλοῖς ἔθος ἀποκαλεῖν) στρατηγὸν προεστήσατο. ἐλέσθαι δὲ καὶ τὸν Δρόκτωνα, ὥσπερ αὐτοῦ ὑποστράτηγον, παρήνεσέν τινα δυνάμει ἐμπιστεύσας αὐτοῦ. Λονγοβάρδος δ' ἔστι τὸ φῦλον, ἀνὴρ ἀλκιμώτατος, καὶ πρὸς τὸν πόλεμον ἐμβριθέστατος. ἐπεὶ δὲ πρὸς τὴν Ἀδριανοῦ πόλιν ἐλήλυθε, τοῖς βαρβάροις τῆς πολιορκίας ἀφίσταται, δευτέρᾳ τε ἡμέρᾳ ὁ πόλεμος ἐτετέλεστο. σὺν τούτῳ Ῥωμαῖοι τοῖς βαρβάροις συμμίξαντες, καὶ ἑτεροκλινεῖ τὴν μάχην διέθεντο. κατεστρατήγει γὰρ τῶν πολεμίων ὁ ὑποστράτηγος Δρόκτων. ὑπεπλάττετο γὰρ φυγὴν τὸ σκεῖνος κέρας ἔδοξε τοῖς πολεμίοις τὰ νῶτα παρέχεσθαι, ὡς οἷα δεδιόσι τὴν Ῥωμαϊκὴν τὸ αὐτίπαλον. εἶτα τὰμπαλιν αὐτεδίωξε, καὶ μετόπισθεν τῶν βαρβάρων γενόμενον, τοῖς στυγνοῖς διώλεσεν. ἀπῆσθη τοίνυν τῶν μεσημβρίας ὥρᾳ οἱ βάρβαροι, ἄλλος ἄλλῃ διεσπαρμένοι, καὶ ὡς αὐτύχει φερόμενοι μὴ στυγνοῦ τινος ὑποδράσεως. ὁ δὲ στρατηγὸς οὐ κατεδίωξε τὸ αὐτίπαλον. ἐφιλοσόφει γὰρ τῆς εὐδαιμονίας τὸ μέτριον, καὶ ἐπ' ἄκρον εὐεξίας, ὥσπερ εἰκός, εὐλαβούμενος. φιλαπόστροφον γὰρ ἡ τύχη, καὶ ἄπιστον.

Νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας.

ἵνα καί τι τῆς Ὁμήρου δέλτου ὑπαπείρω τοῖς ἀφηγήμασιν.

CAPVT XVIII.

Heraclius castrum Persicum oppugnat acerrime. Incolarum in sese defendendis industria. Ipsum, & Mazarorum præterea occupantur. Theodorus ab agricolis ad Beiudaes oppidulum inuitatur. Infestissime oppugnatum, Saperii militis singulari, eximiaque virtute capitur.

HERACLIVS per id tempus rursus A in Persidem se inferebat, habebantque domi malum Persæ. Admouit autem oppugnationem castello cuidam munitissimo, in sublimi petra ædificato, helepoles, aliasque machinas hypostratego expediente. Persæ aduersum impulsus cum alia ingeniose struebant: tum quasi tunicas quasdam longas, e pilis stamini tramam, seu subtemen inducentes conficiebant, quas paleis densissime infarctas de muro suspendebant, iisque tormentorum petitiones excipiebanc: quarum vehementiam materiæ oppositæ debilitabat frangebatque mollitudo. Tela complura supra, alia in ipsum castellum volitabant. Heraclius impressionibus nullam quietem interponebat, diu noctuque permutans, qui instarent operi. Nam qui modo pugnarent, aliis succedentibus respirabant. Rursum alii illorum, & noui ac recentes semper defatigatorũ labores excipiebant. Inde propugnatores defecti viribus languebant: ea ratione castellum euersum, in potestatem Romanorum venit, cui dux præsidium imponit. Theodorus & Andreas Mazarorum oppidu- C lum, vetustate ruinosum instaurant, quod a Beiudaes non procul distabat. Dum Theodorus ædificatione distinetur, agricolæ adsunt, eum ad Beiudaes, in quo non reperiatur sufficiens præsidium, armis subigendum incendunt. Theodorus & Andreas communicata sententia mox ad rem incumbendum statuentes, transacta nocte magnis eo itineribus contenderunt. Cum autem noctu inuadere decreuissent, nec possent quod volebant effectum dare, sub matutinos gallorum cantus affuerunt. Præsenserunt aduentum D Romanorum indigenæ, quibus capiendi loci difficultas timorem adimebat. Tum petræ confisi despiciunt, telorumque iaciendorum initium faciunt. Vnus tantum erat ingressus, & is hostibus aditu difficilis, per turrim ante castellum stantem, muroque cohærentem videlicet:

ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ μὲν οὖν κατὰ τοῦτον δὴ τὸν χρόνον ἐπέβη αὖ πάλιν τῆς Περσῶν πολιτείας, ἐξ οἷς μηδεὶς φιλεπίδημον ἰδὼν κακόν. ὑπηνίκα δὲ πρελθόντα, πρεσσοδαλλὲ ἐχυρωτάτῳ φρουρίῳ τινὶ, τῶν οἱ ὑψηλῆς ὑπερεκαθέζετο πέτρας, καὶ διεκόσμει ὁ ὑποστράτηγος ταῖς ἐλεπόλεσί τε καὶ ταῖς μηχαναῖς. ἀντιπαλαμῶντα τε ἐξ Περσῶν πρὸς ταῦτα οὐτιδουλαὶ ἕτερα ἄπτα σοφίσματα. ἱστουργοῦσι δὲ καὶ εἷα χιτῶνας μακράς, τείχας συλλέξαντες, καὶ τοῦ γήμου τοῦ κριθίνου συγκρέμαντες, πρεσμήκη τὰ χιτώνια διετέλεσαν, καὶ οὗτοι ἀχύρου εἰς βίαιον ἐπεφορησαν. κατοικτίσαντες δὲ καὶ τερασάμενοι, ἐξήρτων τῶν τείχους. B καὶ οὗτοι ταῖς πρεσβολαῖς ἐπεδίδοντο, τοῦ μαλλακοῦ τῆς αἰκατοῦ πρὸς σκληροῦ τοῦ ὀκπομπῶν ὃ φερρὸν ἐκμαλακίζοντες. ἐπαρίστων δὲ αἱ πολλαὶ τοῦ βολοῦ καὶ τῶν φρουρίου αὐτοῦ. ἕτεροι δὲ κατ' αὖ τῶν ἐχυρώματος κατεφέροντο. ὁ δὲ Ηρακλῆς εὐθέμιαν ἀπαχωλοῦ πρενεπῆ ταῖς πρεσβολαῖς, νύκτωρ καὶ μετ' ἠμέραν ἀμείβων τοὺς ἐφισταμένους τοῦ ἔργου. οἱ μὲν δὴ ἔναγχος τῶν πόνων μετειληφότες, ἐπὸ τῆς ἀπροσδόκου δυνάμεως ἀντελάμβανον τοῦ ἀνάπαυλον. ἕτεροι δ' αὖ συμπονοῦντες ἐκείνοις ἐξαίσιον. καὶ κείνοις αὖθις τῶν μάχην συνελαμβάνοντο ἕτεροι. ἀφ' οὗ τοι τῶν ἐξανοδιαν οἱ ἀμφοτεροῦντες τοῦ ἐχυρώματος, καὶ ἐν αὐτοῖς τὰ τῆς δυνάμεως ἐξίτηλα ἑαυτῇ τοι καὶ καταρρεῖται ὃ φρούριον, καὶ ὑπὸ Ρωμαίοις ἐγένετο. ἐπὶ δ' ἦλω, φεύγειν ἐν αὐτοῦ ὁ στρατηγὸς ἐκελεύσατο. οἱ δ' ἀμφὶ τὸν Θεόδωρον καὶ τὸν Ανδρέαν, ὃ Ματζάρων (φρούριον ἦ καὶ τοῦτο) τοῦ χρόνῳ γαμεταχὺς διωθεῖσθαι. ὅθεν ἀπὸ ἦ τοῦτο τὸ Βεϊνδαὲς ἐτυγχάνομεν. ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτ' ἦ οἰκεδομίαν ὁ Θεόδωρος ἐπηγόλητο, ἦκον πρὸς αὐτὸν γεωργοί, πρὸμηνύοντες ὃ Βεϊνδαὲς πρὸς ἡσαν, μὴ ἀποχρεῶν ὑπεῖναι φρουρὸν ἐν αὐτῷ πρὸς δηλώσαντες. οἱ μὲν ταῦτ' Θεόδωρον καὶ Ανδρέαν πρὸς χρῆμα ὑπιθέντες τὰ παρόντα ἐν τοῖς λόγοις διενοήθη. ἐπ' διώκοντο πρὸς ὑμίες συντόνῳ τῇ ὁδοιπορεία ἐκέχρηντο. ὑπιθέντες ἦ νυκτὸς ὃ Βεϊνδαὲς τύποις ἐδέδυκτο. καὶ μὴ ἐξιχνεύσαντες τ' ἑαυτοῦ ἐφικέσθαι βυλήσεως, τοῦ τοις ἐωθινοὶς τ' ὀρυίθων κελάδοις ὃ φρουρίῳ ἐπέστη. ἐπ' οἱ ὑπὶ χώριοι τ' Ρωμαϊκὼ πρυεγνώρισαν ἐφοδον, ἐπ' ἀδεὲς ἦσαν ὄρθρῳ τ' πόπων δυσάλωτον. εἶπα αὖ θαρρήσαντες τῇ πέτρᾳ προκύπτουσι, ἐπ' τοῦ ὀποπεμπαίων βελῶν πρεσκατήρχοντο. εἰσόδου δὲ τοῦ φρουρίου, μὴ οὖσαν ἐύγχωμε, καὶ δυσπρεσίτος ὧν πολεμίᾳ χρεί. ἐν γὰρ πύργῳ ἐπ' τῆς Θεοτοκου ἐπεπίστευτο, πρεσβεβλημένῳ τῇ ἐχυρώματος,

ὥσπερ

ὥσπερ ἀδαμαντίνοις τισὶ χειμαίοις λίθοις πίπτοντες, ἢ εἴ τι τούτων τῶν φύσει ἐστὶ στερεώτερον. οἱ οὖν Ῥωμαῖοι ἀποβαίνοντες τῶν ἵππων, προσερείδησι τῇ πέτρᾳ, καὶ ταῖς ἀπὸ τῶν ξύλων φοραῖς ἐτέλουν τὰ τῆς ἀγωνίας προαύλια. τοῖς δ' ἐκ τῆς φρουρίας, ποτὲ μὲν λίθοι ἀμυντήρια ἦν, ἄλλοτε καταπέλται, καθάπερ δὴ ἀπὸ τῶν ὀρῶν, ἢ μεγίστης εὐεωπῆς ἄκρας καταβολὰς ἐπιποίνοις, οἷα ξενικὰ λοιδοροῦντες ἅμα τὴν ὑψηλὴν τὸ πολέμιον. ἀχρόλυσις δὲ τῆς Ῥωμαίων δυνάμεως, ἐλμινθίαις ἴσης τὸ Ῥωμαϊκὸν συμφερόμενοι ταῖς ἀσπίσι, καὶ ὀλίγον, καὶ βαδίζοντες, τὸ πρῶτον τῆς ἀριστείας ἀναλέντες τῆς ὁράσεως, προσηνώτο τῶν ἐπιπόνων, ἐκ τῶν ὑπὲρ πέτρας καταβολὰς οὐ φερτὰ ὄντα, εἰς τὸ πρόσω ἐχώρουν, καὶ διωθοῦσι τῆς πέτρας τὸ βάρβαρον. οἱ δὲ πολιορκούμενοι τὸν σύμμαχον καταλείποντες πέτραν, εἰσδιδόντες εἰς τὸ φρούριον, παρέδοσαν τοῖς πολεμίοις τὸν εἴσοδον. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τῶν τῆς πέτρας ὀχυρωμάτων κρατήσαντες, λίθοις ἰσχυραῖς τὸ φρούριον περικάθηνται. οἱ δὲ ὅτι τῶν ἐπάλξεων ἐκτὸς ἦσαν, ἀπροσδόκητον οὐκ οἰόμενοι ἔσεσθαι τὸ αὐτίπαλον, τὸ ἄπειρον τῶν βελῶν ὑποπτεύοντες οὐκ ἔχοντες, ἀλλ' ἀφεῖσαν ὅπλα φανούμενοι, παραυτίκα ἀντὶ τῶν προσώπων τὰ νῶτα ἐδείκνυον. Σάπειρ δέ τις ἀνὴρ, τὸ μὲν σῶμα ὡς ὁ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ Τυδεὺς ἀνυμένιος, τὸ δὲ γνώμῃ καὶ καρτερίᾳ Τυδέως. Ἡρακλῆς γὰρ ὦν τὸ ψυχῇ, καὶ εἴ τις τούτου ἐγεγόνει ποτὲ ἀλκιμώτερος (ἃ γὰρ ἀποκρύπτω τῆς μεγέθη τῆς ἀρετῆς τὸν Ἡρακλέα οὐ δυστέρεις ἴδοις, εἰ καὶ τῶν παλαιῶν λεπτολογία) σκόλοπας ὀξεῖς ὑπιφερόμενος, σκαλλεπτὰ τὴν ἐχυρώματα, καὶ μετεωροπορεῖ τὸν μῶλον ἕνα σκόλοπα σκείρας τοῦ πύργου, ἀνὰ τὰς ἁρμογὰς τῆς οἰκοδομήματος (ὧν γὰρ λίθῳ ξηρῷ διεσκευασμένον τὸ φρούριον) καὶ ὑπεβαίνει ὑπὸ τῆς σκόλοπος τοῦ ποδί. εἶτα τὸν ἕτερον αὖθις ὥσπερ ἐγκεντείσας σκόλοπα, τὸ λιθόμυλον ταῖν ποδοῖν ἐπερείδει, καὶ τῶν ἐξηρτημένων λίθων ἐπειλημμένος, ἀναβαίνει τῶν χερσίν, οὕτω τε τὴν ἄνοδον ἐσοφίζετο. τῶν δὲ πολιορκουμένων τὴν ἦσαν τῶν βελῶν μὴ ὑποπτευόντων οἷον τε ὄντων, ἰσχυρὰς εἶχετο τῆς ἐπάλξεως ὁ Σάπειρ σκῆπτρον ἀνὴρ, καὶ ἂν ἤλω καὶ τὴν πρώτην ἐκείνην ὑπερβολὴν τὸ ἐχύρωμα, εἰ μή τις τῶν τῆς Περσικῆς συμμορίας ἀθρόον ἐπιφανεὶς, ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν προβληθέντων τὸ ἐχυρώματος, ἐκβρόν αὐτὸν τὸν ἀριστέα ἐξώθησεν. ὁ δὲ κατολισθήσας, ἐς τὸ κάτω ἐφέρετο μετὰ τῆς ὑρεοῦ,

κύμβαχος ὃν κονίησιν, ὅτι βρεχμόντε καὶ ὦμοις.

Ὁμηρικῶς τοῦ συμπώματι. ὅμως οὐ διέλαθεν ὑποδεχόμενα γὰρ αὐτὸν ταῖς ἀσπίσιν οἱ συμπονοῦντες, καὶ θαυμαστὸν διεσώζοντο, * προσιόντες γὰρ αὖθις τὰ τῶν ἀκοντίων σιδήρια μικρὸν κομιδῇ. ὁ δὲ καρτερικῶς αὖθις ἐπ' ἐκεῖνο τὸ ἔργον ἐχώρει, καὶ αὖ πάλιν ἀνέθορε, τῇ ἐπάλξει τὰς χεῖρας προβαλών, οἷα πολύποις ἀφύκτοις

A quæ adamantinis quodammodo lapidibus, aut si quid adamante solidius est, constabat. Romani igitur ex equis descendentes, petram inuadunt, sagittarumque iactibus mutuis certamini præludebat. Propugnatores nunc saxis deiiciendis, nunc catapultis se defendebant, atque vt ex editissimo loco, speculaue maxima deorsum iaculabantur, hostes propter altitudinem quasi peregrina lingua compellantes. Indigne id ferentibus Romanis, animosi quidam, testudine facta sensim, ac pedetentim gradientes, omnemque fortitudinis laudem in audacia constitutam habentes, aliis præeunt, telaque desuper accidentia nihili pendentes, vlterius prodeunt, ac barbaros petra depellunt. Qui auxiliaria sua deserta, castellum subeunt, Romanis ingressum reliquum faciunt. Illi petræ munitionibus receptis, castellum arctissima obsidione premunt. In propugnaculis qui erant, hostem arcere non valebant: siquidem infinitatem telorum non sustinebant: sed cum confertim apparuissent, mox pro vultibus terga ostendebant. Porro miles quidam Saperius vocabulo, corpore similis Tydeo, quem Homerus celebrat, animo autem supra Tydeum, Hercules ipsus, inquam, & si quis Hercule aliquando animosior inuentus est. (non enim verebor, magnitudine virtutis Herculem postponere: tametsi alioqui quem cum eo conferamus, non habemus) hic, inquam, miles palos acutos inserens, in munitionem insilit, & sublime scandit, & vno quidem in turri defixo, qua lapides iuncturas dabant (constructum enim erat castellum cæso lapide) pede in palum ascendit: rursus alterum palum, ceu surculum in murum inserens, alterum pedem in eo firmat, eminentiaque saxa manibus firmiter comprehensa tenens, ascensum ita machinatur. Et cum obsessi tot telorum spectaculum non ferrent, vir ille Saperius propugnaculum valida vi tenebat, captumque fuisset primo illo impetu castellum, nisi quidam de cohorte Persica repentino coortus, saxo de his quæ illic iacebant, bellatorem animosum deiecisset. Qui cum saxo deorsum ferebatur,

Præceps in puluerem, super sinciput, & humeros.

casu scilicet Homerico. Non tamen periit. Nam eum vulneratum commilitones scutis impositum, conseruarunt: perparum enim missilium cuspides eum læserant. Ad idem opus constanter redit, iterumque ad propugnaculum assiliens, iniectis manibus ita tenaciter pinnam retinet, quemadmodum polypus, cum quip-

piam cirris, siue acetabulis complexus est: A inde enim auelli non potest. Tum Persa aduersarius simili impetu vt ante insurgit, & cum pinna, Romanorum impulsibus paulo ante labefactata, strenuum virum deturbat. Cum amata igitur pinna miles nullius formidator periculi delabitur. Socii cum terribili spectaculo omnia audenti, priorem curationem ad salutem ministrant. At enim vulneratus cum denuo ex eo casu saluus euasisset, tertiam pugnam aggreditur, ac si inuicta quædam, & diuina virtus ad facinus illum extimularet. Vbi igitur intra coronam munitionis irrepsit, deinceps irruens, educto gladio suæ virtutis fucum, & populatorem illum B ipsum Persam interfecit, caputque præcisum infra propugnaculum proiicit. Romani factum intuentes, resumunt animos, & experiri fortunam concupiscunt. Frater autem Saperii illius, magno natu, vbi facinus spectauit, extemplo idipsum æmulans, ipse quoque ascendit, & cum germano germana molitur. Mox post illum alius, & post hunc plures, scalis nimirum stuppeis, ascendunt, oppidoque capto, ac portis perfractis, militem Romanum introducunt: atque ita hostibus superiores, castellum in ditionem accipiunt, & partim incolarum occidunt, partim pro captiuis seruant, bona diripiunt, secumque auferunt, & præsidium illic relinquunt. Hieme iam ingrediente, Philippicus ad Heraclium summa belli delata Constantinopolim discedit. Heraclius deserti ordinis pœnas ab erronibus Romani exercitus exigit. Et quotquot labori dicto vale huc illuc otiose vagabantur, suppliciis sapere docebantur.

πλεκτὰς ἅρας. καὶ εἵλετο καρτερᾷ τινι λαβῇ τῆς ἐπάλξεως. ὁ δὴ ἀντίπαλος Πέρσης ἀδελφὸν τῆς ἑτέρας ὀπισθοφυλακῆς ἐξεφοίτησε, καὶ ἐνεχείρησε τῆς ἐπάλξεως τοῖς Ῥωμαϊκοῖς παρεμβολαῖς, μετ' ἐκείνην τὴν ἀριστέως αἰσχρὰν ἧτταν, πρέπα ἐς ὃ κάτω χωρῶν. καὶ δεινῶν κατήνεγκε ὁ τραπώτης ὁ φιλοκίνδυνος, μὴ τῆς ἐρωμένης ἐπάλξεως. ὃ δὲ συμμαχικὸν τῷ παρεστῶτι ὀπαδῷ ὀρέγεται μὴ φοβηθεὶς τὸ τραῦμα τῆς πρώτης βολῆς. ἀπὸ ὀξείας τοῦ τραύματος ὁ τραυματίας ὠμύλλετο, καὶ πεῖσαι ἄλλον ἀσπάζεται, ὥσπερ ἀμαχητὶ νικὸς, καὶ θείας δυνάμεως ἐς τὸν πόνον προτρεψούσης αὐτόν. ἐπεὶ δ' ἀνείρπυσε τῆς κεφαλῆς τὴν ἔρχεις, λοιπὸν ὀπτεύει, τὸν ἀκινάκιον ἀπασάμενος, τὸν κηφῶνα τῆς ἑαυτοῦ ἀρετῆς, σκῆπτρον αὐτὸν τὸν Πέρσην ἀπέκτεινε. καὶ οὖν τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τῆς δέρης ἀφελόμενος, τοῖς πολιορκουσιν ἀπέπεμπεν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι θεαγενὲς θεασάμενοι, ἀνεθαῤῥησαν, καὶ τῶν κινδύνων ὠρέγοντο. ἀδελφὸς δέ τις τοῦ Σαπειρίου ἐκείνου (πρεσβύτης δ' οὗτος τὴν ἡλικίαν) ἐπεὶ γέρων τῆς ἀρετῆς θρασὺς, καὶ ζηλωτὴς τοῦ κρείττονος τοῦ ἐγχειρήματος γίνεται, καὶ αὖθις καὐτὸς, ἀδελφὰ τῷ ἀδελφῷ μηχανώμενος. εἶτα μετ' ἐκεῖνον καὶ ἕτερος, καὶ C μετὰ τοῦτο πολλοί. κἀκεῖθεν λοιπὸν ἀπέβαινον οἱ πρωτεπιληφότες τοῦ ἐγχειρήματος, καὶ ταῖς πύλαις ἀναῤῥήσασι, καὶ εἰσαγαγοῦσι λοιπὸν ὅλῳ τῷ Ῥωμαίων στρατοπέδῳ. καὶ οὕτω κρείττους τῶν πολεμίων ἐγένοντο, καὶ φρούριον παρεσπάσατο. καὶ οἷς μὲν ἀπεῖλον, οἷς δὲ διέσωζον, καὶ εἰς αἰχμαλώτων μετεβίβαζον τύχην. ζῶα δὲ κτήματα λαφυραγωγήσαντες, ἀπῆραν σκηνοῦν, σκηναῖς πρεσβάλλοντες τὴν ἐχυρωμάτων. ὥρας δ' ὑπούσης χειμῶνος, ἀῦσαν ὁ Φιλιππικὸς ὑπὲρ τοῦ Κωνσταντινόπολιν ἄσυ, στρατηγὸν σαφεῖς τὸν Ἡράκλιον. ὁ μὲν οὖν Ἡράκλιος λιποταξίου ποινὰς τοῖς πλανήταις τῆς Ῥωμαϊκῆς δυνάμεως εἰσεπράττετο. καὶ ὅσοι τὴν πόνῳ χαίρειν εἰπόντες, πρὸς ἄλλως δεδοκὰς εἶεν πρὸς ἐνεργοῦσιν, βασάνοις ὑπὲρ σφετέρων μετήεσαν.

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ
ΛΟΓΟΣ Γ΄.

THEOPHYLACTI
HISTORIARVM
LIBER III.

PHOTII CONSTANTINOPOLITANI
in eundem librum Synopsis, siue Summa.

Ὁ δὲ τέλπος λόγος διέξεισιν, ὅπως χρο-
τονεῖται αὐτὴ Φιλιππικῷ στρατη-
γὸς ὁ Πείσκος τ ἐῴας δωνάμεως. ὅπως
τ Φιλιππικὸς διαφθονέμενος Γρίσκῳ,
πρὸς Ηράκλειον ἔγραψεν ἐμφανίσαι τῷ
στρατῷ τ σιτήσεων αὐτῶν τ μείωσιν. κ ὅπ.
Πείσκος προσαπελάζων τῷ στρατοπέδῳ,
οὐκ ἀπέβη τ ἵππου κ τὸ παλαιὸν ἔθος, ὡς
οὕτως ἠσπάσατο τὸ στρατιωτικόν. διὸ κ τὸ
στρατιωτικὸν, ὅπ τ αἱ σιτήσεις ὑπετέμνοντο,
κ ὅπ ἠμύνετο, ἐστασίαζον. κ Γείσκος ἐ-
λιφρέφα δους τ ἀχλροποίητον, δι' αὐτῆς
ἐκλιπαρεῖν τὸ πλῆθος ἐπεχείρει. ⓐ ὃ κ
παύτιλω λίθοις ἔβαλον. διὸ φεύγ μβ ἐν
Κωνσταντίνῃ Γρίσκος, κ αἱρεῖται ὑπὸ τῆς
στρατιᾶς Γερμανὸς αὐτοῖς στρατηγὸς ἀκὺ-

A PRISCVS Orientalibus copiis pro Philippico præponitur. Philippicus Priſco inuidens, ad Heraclium ſcribit, vti annonæ imminutionem exercitui ſignificet. Priſcus neglecto more veteri, veniens ad exercitum de equo non deſcendit, vt ita militibus de plano ſalutem diceret. Quocirca quoniam & de commeatu amitterent, & honore ſuo fraudarentur, ſeditionem occipiunt. Eos artificio quodam Priſcus, circumlata imagine non ab homine confecta pacare ſtudet. Quam cum & ipſam lapidibus inſectarentur, Conſtantinam fugit: in cuius locum Germanus, quanquam inuitus ſufficiB

tur. His turbis vigentibus, Persæ multis calamitatibus Romanos affligunt. Quam ob causſam Imperator Priſco abdicato, Philippico muneris ſui dignitatem reſtituit: in quem nihilominus exercitus calcitrat. Conſtantina a Perſis obſeſſa, Germani aduentu periculo eripitur. Ariſtobuli opera exercitus erga ducem miteſcit. Perſarum, Romanorumque ad Martyropolim conflictus, & horum victoria prædicanda, duce Maruza interfecto, & tribus Perſarum millibus captis. Cum Imperatore in gratiam reditur. In caſtello Giligerdo Romanorum captiuorum generoſa virtus. Gregorius Archipræſul Antiochenus Philippico per Legatos militum voluntates recuperat. Sittæ dolo & impoſtura Perſæ Martyropoli potiuntur. Philippicus gradu deiicitur, & Comentiolo bellum Perſicum decernitur. Getæ ſiue Sclaui Thraciæ finitima incurſant. Roma in Longobardos viciſſim arma capit. In Lybia Mauri vincuntur. Apud Silarbanum prope Niſibim Comentioli ductu Romani Perſas ſumma ope, Heraclio ad famam inſigniter dimicante, debellant. Dux ipſe Aphraates oppetit; ſpolia leguntur: Imperatori pretioſa inde munera tranſmittuntur. Varamus Turcis ſuperatis, Suaniam aggreditur. De Varamo Romani Romano duce triumphant: cui victo exprobrandi cauſſa Hormiſdas, mulierem ſtolam mittit. Ille contu-

A σιος. ϗ ταύτης τῆς τυραννίδος κρατούσης, πολλαὶ μὲν καὶ Περσῶν συμφοραὶ τοῖς Ρωμαίοις ἐναπεπίκτοντο. διὸ ϗ βασιλεὺς παύει μὲν Γελάσιον. αὐτὰποστέλλει δὲ Φιλιππικὸν πάλιν στρατηγόν. ἢ δὲ στρατιὰ ϗ πρὸς αὐτὸν ἐστασίαζε. ϗ πολιορκεῖται μὲν Κωνσταντῖνα ὑπὸ Περσῶν, ῥύεται δὲ τῶν κινδυνῶν ἐπιστάντος αὐτῇ Γερμανοῦ. ϗ πόλεμος Περσαις ϗ Ρωμαίοις κατὰ τὴν Μαρ-

B τυρόπολιν γίνεται, καὶ νικῶσι Ρωμαῖοι λαμπρῶς, ἀπὸ δὲ Περσῶν στρατηγὸς Μαρύζα ϗ τετραχιλίων πεσόντων, χιλίων δὲ ζωγρηθέντων. ϗ διαλλάσσεται πρὸς Φ αὐτοκράτορα δὲ Αεισοβούλου τὸ στρατόπεδον. γίνεται τε κατὰ τὸ Φρύγιον Γιλιγέρδων τῶν δεσμωτῶν Ρωμαίων ἀρετή. ϗ Γρηγόριος ὁ Ἀντιοχείας ἀρχιερεὺς Φιλιππικὸν διὰ πρεσβείας ἀποκαθίστησι τῷ στρατιώτῃ. ἀλίσκεται δὲ ὑπὸ Περσῶν ἡ

C Μαρτυρόπολις διὰ *Σίττα δόλῳ, ϗ ἀποχωροῦσι τὴν Φιλιππικὸς, ϗ Κομεντίολος αὐτὶ αὐτοῦ τὸν Περσικὸν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος πιστεύεται πόλεμον. Φ δὲ Γέται ἤτοι Σκλάβοι τὰ πρὸς τὴν Θρᾴκην ἐλυμαίνοντο. ἡ Ρώμη δὲ πρὸς τοὺς *Λογγιβάρδους αὐθωπλίζετο. ϗ Λιβύη πρὸς Μαυρουσίων πεπολέμητο. Κομεντιόλου δὲ στρατηγοῦντος συμπλέκονται περὶ τὸ

D Σισάρβηνον, πλησίον Νίσιβος, Γέρσαι καὶ Ρωμαῖοι. καὶ νικῶσι καταφανὴς Ρωμαῖοι, Ηρακλείου πρόφασιν ἐνδοκιμοῦντος τῷ δράκοντι. πίπτει δὲ καὶ αὐτὸς ὁ τῶν Περσῶν στρατηγὸς Φραάτης, καὶ σκυλεύεται τὸ πολέμιον. ἔπειτα διαλαμβάνει, ὅπως ὁ Βαραὰμ Τύρκοις καταπολεμήσας, ϗ πολιὼ πλεῖστον Ορμίσδα τῷ βασιλεῖ ἐκεῖθεν χορηγήσας, ἦρε τὴν μάχαιραν καὶ κατὰ Σουανίας.

Ρωμαῖοι δὲ Ρωμανοῦ στρατηγοῦντος συμπλέκονται Βαραὰμ, ϗ τῷ ὑπ' αὐτὸν στρατῷ, καὶ κατὰ κράτος νικῶσι. καὶ ὡς διὰ τὴν ἥτταν Ορμίσδας τῷ

*al. Σίττα

*Λογγοβάρδους

Βαραὰμ ἐπονειδίζων, γυναικείαν ἐσ- A meliam contumelia vlciſcendam
ηλεν ἐσθῆτα. ὁ δὲ αἰσθόμενος, θυγατέρα ratus, in epiſtolæ inſcriptione
Χοσρόου, ἀλλ' οὐχ υἱὸν Ορμίσδαν, Τοῖς Choſroæ non filium, ſed filiam
γράμμασιν ἐπιγράφομενος. ἐν ᾧ καὶ appellat. Armenij Symbatij cu-
Αρμένιοι Συμβάκιος Σαββατίου [Ε] τὸν iuſdam impulſu, Ioannem Præto-
μὲν σφῶν στρατηγὸν Ιωάννου αἱροῦσι, rem ſuum trucidant, & ad Perſas
προσχωρεῖν δὲ Πέρσαις ἐξαίρουσι. Δομνι- deficere inſtituunt. Miſſus ab Im-
τζίολος δὲ σταλεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως, τόν peratore Domenziolus tumultũ
τε στάσιν καταυλίζει, καὶ *Συμβάκιον εἰς ſedat, & Symbatium Conſtanti-
*Ιν. Σαβ- Βυζάντιον ἄγει. ὁ δὲ θηρίοις βορὰ γενέ- nopolim ducit: vbi ſententia iu-
βάκιος σθαι καταδικάζει, φιλανθρωπίᾳ δὲ βασι- B dicum a beſtiis dilaniandus, beni-
λικῇ τοῦ θανάτου λύεται. Ορμίσδας δὲ gnitate & clementia Imperatoris
Σαραμάνην κατὰ Βαραὰμ ἀποστέλλει. Βα- conſeruatur. Soranem ab Hor-
ραὰμ δὲ μάχῃ νικήσας Σαραμάνην, ἐλε- miſda cõtra ſe miſſum, Varamus
φάντων βορὰν ἐποιήσατο, καὶ αἰχμάλωτον potentior, elephanto obiicit. Va-
τὸν Ορμίσδα παραπέμπει. ὁ δὲ Βαραὰμ ramus, qui antequam defectio-
ἐπὶ τοσοῦτον δόξης ἐκ χωρητικὸς πρὶν nem meditaretur, eo honoris &
ἢ μελετῆσαι τὰ τῆς ἀποστασίας, ὡς, μετά auctoritatis proceſſerat, vt faci-
γε βασιλέα, μηδένα τῶν πάντων μείζονα δόξαν ἔχειν αὐτοῦ· ἐκ δὲ Κουροπα- C le ſecundus a rege numeraretur
λάτου Ρωμαῖοι καλοῦσι, ταύτης ἀπήλαυε τῆς τιμῆς. ἐμπεσεῖσθαι δὲ τῷ λόγῳ καὶ (ſiquidem Curopalatæ, vt Ro-
ἀναδρομὴ τῶν συγκυρησάντων περὶ τὸν mani vocant, magiſtratum gere-
πρεσβυτέρους χρόνους, καὶ σύντομος bat) aperte regi bellum facit. Re-
ἀφήγησις τῶν κεκινημένων ἐπὶ τῆς petitio rerum vetuſtioris cuiuſ-
βασιλείας Ιουστίνου καὶ Τιβερίου τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ὡς ἐπὶ τῆς ὠμότητος Ορμίσδου dam memoriæ, geſtorumque ad-
τοῦ Περσῶν βασιλέως, καὶ τῆς Περσικῆς γενεαρχίας ἀφήγησις. uerſum Perſas, Iuſtino & Tibe-
rio Impp. compendioſa narra-
tio. Hormiſdæ regis Perſarum
crudelitas. Principes familiæ a-
pud Perſas.

CAPVT PRIMVM.

Priſcus in locum Philippici ſubrogatur. Annona militum contracta. Germanus Epiſcopus Damaſci honeſtiſſime a Priſco habetur. Curab eo Monocartum ductus. Priſci faſtus in contemnendo more vetuſto. Tumultus in caſtris duas ob cauſſas. Imago Chriſti ad ſedandas turbas circumlata. Dux periculum fugit: detrahi militibus de conſueta annona vetat: medicum quærit, a quo ſanetur.

ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ μὲν οὖν αὐτὰ τὰ ἐδι- D PHILIPPICVS Priſcum ab Imperatore ducem renuntiatum eſſe, in via
πορείαν ἐπέπυστο Γερίκιον ἀπὸ τῆς αὐλοκρά- intelligens, poſtquam Tarſum attigit, ad
τορος στρατηγὸν ἐγκεκλεῖσθαι, καὶ τῆς Ταρσοῦ ἐπι- Heraclium litteras dat, mandans, vti
βάς, Ηρακλείῳ δέλτους στείλαξε, δι' ὧν ἐνεσή- exercitum Narſæ Præſidi Conſtantinæ
μηνε καθαλιπόντα ὃ στράτευμα, ἐς τὰ ἑαυτοῦ tradat: ipſe in patriam ſuam in Arme-
πόλιν ἐπιμελητήν, ἐς τὰ Αρμενίας ἐλθόμενον, niam reuertatur. Imperatoris præter-
Ναρσῆ τε τῷ Κωνσταντίνης πόλεως ἡγεμόνι με- ea decretum nuper ſibi miſſum exponit,

& de eo palam militibus significari vult, A inuidia aduersus Priscum stimulatus videlicet. Erat autem hoc decretum, vt de demenso siue annona militari quarta pars detraheretur. Factum pro eo ac dux imperauit. Iam igitur ipso vere Philippico abdicante, Priscus iniuit. Is vt Antiochiam est ingressus, militibus conuentum ad Monocartum indixit, Edessamque veniens, illic Germanum reperit, quem eo peregre profectum (Damasci quippe sedem pontificiam tenebat) ciuiliter complexus, & osculatus, vocatum ad cœnam postridie, humaniter amanterque tractauit. Post diem quartum Edessa discedens, virum illum episcopali dignitate illustrem, secum ad castra ducit. Imminebat enim dies, quo salutiferos cruciatus atque necem, per quam vnigena Dei filius patri natura æqualis, & imperij honore par, Christus, inquam, humanum genus sibi reconciliauit, solemni cærimonia recolere Romani consueuerunt. Sic namque secum ratiocinabatur, non esse iustum, se resurrectioni sacratum diem in vrbe anniuersarium agere: Romanos in campo foris, velut vrbana lætitia exclusos, tristiores ducere ferias videri. Quocirca Episcopum assumens, Monocartum ire perrexit. Cæterum Germanus Priscum antecedens, exercitui super eius aduentu nuntium apportat. Post biduum itaque cohortium Præfecti, quin imo milites omnes, ad tertium fere lapidem duci obuiam e castris prodeunt. Porro castrensis quædam consuetudo vigebat, eaque vetus & laudabilis, vt qui ad exercitum regendum aduenirent, occurrentibus sibi honoris caussa militibus equo descendens, armatorum medius graderetur, totumque exercitum comiter salutaret. Quod cum Priscus facere omitteret, & morem hunc plane contemneret, ea contumelia apud milites grauiter offendit. Ac primo quidem festorum solemnium die in pace fuit. Tertio elapso, cum iam de demensi, seu victus diminutione constaret inter omnes, contumacia & licentia aduersus ducem magis amplificata, ad tentorium eius turmatim ruunt, pars lapides iactantes, pars gladios distringentes, vt cuique telum occasio ministrabat. Dux fremitum ac tumultum auribus accipit: quid sibi istuc velit percunctatur. Illis ad interrogata nihil respondentibus, nisi hoc vnum omnis ordinis quasi concentum quendam nunc periisse, cum exercitus Imperatore careat, Prisco sudor ire per corpus, & artus occupare tremor cœpit, animo hæsitanti quid ageret.

ἐκέλευσε γὰρ ἐς τὸ ἀναργὲς τοῖς στρατιώταις τοῦ δικάζειν, Πείσκῳ δὲ φθονουμένῳ. τῶν δ' ἄλλων ὁ νόμος στρατιωτικῶν σιτήσεων ὕφεσις. ἡ δ' ἀπομείωσις, τεταρτημόριον οὖσα ἀπωλείας. καὶ γάρτοι καθάπαξ ὁ στρατηγὸς ἐκέτελλετο. ἤδη δ' ὀπτήμου μένου, ὁ μὲν ἀπεχαιρετισμὸς, ὁ δὲ τῆς ἡγεμονίας ἀπήρτητο. ὁ μὲν οὖν Πείσκος ὀπτίας τῆς Ἀντιοχείας, παραπέμπει εἰς τὸ Μονόκαρτον τοὺς στρατιώτας συλλέγεσθαι, καὶ τῷ Ἐδέσσης παρομιλήσας, ἅτε τυγχάνῳ Γερμανῷ, ἐς πανδαισίαν δεξιοῦται, καὶ παραπέμπει, ἐκ τῆς ὀπτῆς μέσης ἡμέρας. Δαμασκοῦ γὰρ ἔτι διεκέκοσμητο τὸν ἀρχιερέα, ἀναπλήσας τε εἰς δεῖπνον αὐτὸν τῇ B ὀπτούσῃ, ἐφιλοφρονήσατο. μιᾷ τοίνυν ἡμέρᾳ τέτταρες ἀπιφοίτα τῆς Ἐδέσσης ὁ στρατηγὸς, τούτε τῆς ἱερατικῆς καθέδρας παραλαμπτὰ μὴ ἐαυτῷ συναναβάσεσθαι, ὡς τὸν γαμβρὸν ἥξοντα. τῇ γὰρ ἡ ἡμέρα παρεσδέκιμος, καθ' ἣν εἵλετο ἑορτάζειν Ῥωμαίοις τὸ σωτήριον ἐκεῖνο πάθος, δι' οὗ τὸν κόσμον εἰσποιήσατο ὁ μονογλυὴς παῖς τοῦ θεοῦ, ὁ πρὸ φύσιν ὢν τοῦ πατρὸς, καὶ πρὸ βασιλείας ἐμόπιμος. οὗτος δέ ἐστιν ὁ χς. τότε οὖν παυσάμενος ὁ στρατηγὸς, ὡς οὐ δεῖ αὐτὸν μὴ οὐ πάλαι πρὸ ἐγκύκλιον τῆς ἀναστάσιμου μυσταγωγίας ἡμέραν, τὸ δὲ Ῥωμαϊκὸν οὐ πεδίῳ καταφεύγειν πως ἑορτάζειν δοκεῖν, πολιτικῆς φιλοτιμίας ἕνεκεν παρεισκρίνον. ἀφικόμενοι δὲ τότε τὸν ἱερέα παραλαβόν, ὡς C τὸ Μονόκαρτον ἐβάδιζον. ὁ δὲ Γερμανὸς παρῆγε, τὴν τοῦ στρατηγοῦ προσιόντα ἐξάκουστον πιούμενος τοῖς στρατιώταις. μιᾷ τοίνυν ἡμέρᾳ δύο οἱ τὰ γράμματα φέροντες ἀπὸ τῶν στρατηγῶν, ὡς ἀπὸ τελῶν σημείων τοῦ χάρακος, καὶ μάλα τε οἱ τῆς σκηπτέως ἅπαντες. ἔθος γὰρ γενναῖος ἐν βιβλίοις τοῦ στρατοπέδου, τὸν μέλλοντα τοὺς στρατιώτας παραλαμβάνειν ἰδίας, ὁπλίσασθαι αὐτοὺς τὰ στρατιώτικα ἐπιτήδεια, ἀπαντᾶν τοῦ ὑπνου, καὶ ἀπὸ μέσου χωρεῖν τοῦ ὁπλιτικοῦ, καὶ φιλοφρονεῖσθαι τοῖς ἀπαντῶσι τὸ στρατόπεδον. ὁ δὲ μὴ πεποιηκὼς τοῦ Πείσκου, ἀλλὰ καὶ πάνυ μὲ οἷον τοῦτο δὲ τὸν παρεσβύτην ἀποσκευασάμενος νόμον, οὐ μετρίως ἔφερε πρὸ ὕβρεως τὸ στράτευμα. τῇ τοίνυν D παρούσῃ τῆς πανηγύρεως ἡμέρᾳ εἰρωνεύσας ὁ στρατηγὸς διετέλεσε. πέμπτης δ' ἡμέρας παρελαμβάνοντος, καὶ τῆς τῶν στρατιωτικῶν σιτήσεων ἀπομειώσεως, οὐκ ἐπὶ τὸν παρεσβύτην, ἀλλ' ἐς τὸ φανερὸν ἠρεμούσης τοῦ πλήθους πάντα, ἀναρχίας ἀκμὴ λαμβάνει πρὸ τοῦ δόου, καὶ παρὰ τὴν σκηνὴν τοῦ στρατηγοῦ τὸ πλῆθος συρρέουσι, τὰ μὲν λίθους ὀπτοφερούμενα, τὰ δὲ καὶ ξίφη, ὡς ἑκάστου καταλαμβάνοντος ὁ κυρεῖ. ὅ τε παρὼν ὁ στρατηγὸς αὐτόκωπος γίγνεται καὶ τὰ ἀπαντα διεπαιδαγώγει. τοῦ δὲ παρὰ πρὸ πάντων μηδὲν ἀποκρινομένων αὐτοῦ, πλὴν ἢ, ἀπατέπαταξαν πάσης τάξεως ἅρμοντα, τὸν στρατοπέδου ἀνηγεμονεύοντος τυγχάνοντος, ἰδρὼς περιέρρει τὸ ὁ πολέμαρχος Πείσκος, δὲ φόβῳ πολλῷ συνεῖλετο, ἀφαπορουμένης αὐτοῦ τῆς ψυχῆς, ὅπη δὲ δράσει.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [528] - 62

τῆ μὲν οὖν Ἐλιφρέδᾳ ὃ ἀνδριὰς ἐνδαλμα παρεγυμνώσας εἰσάγει (ἀχειροποίητον γὰρ τοῦτο Ῥωμαῖοι καλοῦσι) πᾶσιν ἐκθεῖναι προσέταξε τὸ γράτβλμα, ὅπως αἰδοῖ τοῦ σεβάσματος τὸ πεινῶν μὲν ὁ θυμὸς, τὰ δὲ τῆς ἀκοσμίας πρὸς τὸ σωφρονεῖν μᾶλλον μεταβάλοιτο. τοῦ δὲ πλήθους μηδὲν ὑποβλεπόντων σωφρονεῖν δοκοῦντος, ἀλλὰ καὶ βάλλοντος τὸ ἀπόβρητον λίθοις, εἰκότως ὁ γραπτὸς ἵππου τινὸς τῶν βασιλέως σκευοφυλάκων τοῦ βασιλέως πρόσωπον, πρὸς φυλὴν ἑαυτὸν, παραδύξας σωτηρίαν τοῦ κινδύνου προεμηνύσατο. ἱππαφορβοῖς τοίνυν τοῖς τὰς ἵππους τὰς γραπτικὰς προσομιλοῦσι. καὶ εἴθε μὴ μείζων κινδύνων τὰς χεῖρας ἔσχε φυγὼν, τῆς Κωνσταντίνης πόλεως ὑπεδέξατο πυλαὶ, ἄρτι τὰς Δαλματείας τοῦ Μονοκάρτου ἀπολιπών. σπεύσας δὲ μεῖζον τοῦ πλήθους μὴ τὸν γραπτὸν τῇ πόλει ἐν θορύβοις. οἱ μὲν οὖν τῆς Κωνσταντίνης οἰκήτορες ὑπὸ τοῖς γεγονόσιν ἐκπεπληγμένοι τὰς ψυχὰς διετέλουν. ὁ δὲ γραπτὸς τοῖς ἠγεμόσι τῆς πόλεως, τοῖς τε τῆς Φερουείων ἐφεστηκόσι, δι' ὑπογολέων ἐπεχάραττε γράμματα, μηδὲν τῆς σπουδῆς ἀποφέρειν τὰ γράτβλματα, μήτε δὲ καταπλαττῶν τὰς ψυχὰς τῇ ἀθέᾳ τῶν γεγονότων πρόσῳ. ἐζήτει δὲ καὶ ἰατρὸν τεχνῶν ὑπόφωσιν αὐτῷ φάρμακα τοῖς περὶ τὸ γαστρόμιον ἕλκεσιν ὑποτίθεσθαι, ἐδύσπαθῆ γὰρ ὑπὸ τοῖς μώλωψιν, οὓς αὐτῷ ἡ τῶν λίθων φορὰ διενείματο.

A Ergo Iliphredæ Dei atque hominis effigiem, quam ἀχειροποίητον (hoc est, non mortali manu confectam) Romani appellant, inuolucro nudatam, per castra circumferendam committit: quo ad aspectum rei adorandæ excitata reuerentia furorem comprimeret, & in modestiam quietemque rerum perturbatio transiret. Verum enimuero, cum multitudo nihilo hinc modestior saniorque euaderet, quin potius sacrosanctam imaginem lapidibus appeteret, dux equum cuiusdam e satellitibus Imperatoris nactus, haud immerito sese in fugam tradidit, periculumque capitis præter opinionem depulit.
B Nam & cum pastoribus equariis, militum equos circum ea loca pascentibus congressus, eorum manus non citra summum discrimen effugit: iamque Monocarto relicto, Constantinam vrbem petiuit, in quam vrbem fama ducem ipsum comitata est. Ac ciues quidem Constantinæ stupere super his, quæ contigisse audiebant, dux vero vrbium castellorumque Præfectis per amanuenses scribere, præciperequè, ne quid de consueto demenso exercitui demerent, neue percellerentur, si crebrius, quæ facta essent, audirent. Quæ-
C rebat etiam medicum, a quo cataplasmatis tibiæ dolor, & vibices liuidæ, lapidum iactu sibi impositæ curarentur.

CAPVT II.

Tabernaculum Prisci diripitur. Legatus eius ad exercitum. Germanus, quanquam multum repugnans, dux cooptatur. Episcopus Legatus spernitur. Statuæ, & imagines Imperatoris deiiciuntur abolenturque. Edesseni Episcopi irrita legatio. Clades Orientis.

ΤΑ μὲν οὖν τῆς στάσεως τοῦ γραπτέδου διεμυήθη. ἐπεχείρει γὰρ ὁ τοῦ γραπτοῦ σκιωπήλιον, λαποδυτεῖται δὲ πρὸς τὸ πλῆθος καὶ τὰ τῆς ἐπιουσίας ὁ Γείσιος· ἀποδιδράσκουσι δὲ καὶ οἱ τῶν σκιαγμάτων ἠγεμονεύοντες, καὶ ἐς μέγα κακοῦ τὰ τῆς ἀναρχίας πύξαιτο. μετ' οὐ πολὺ δὲ τὸν τῆς Κωνσταντίνης ἐπεσέδρου ὁ γραπτὸς εἰς ὃ γραπέδου ἐπεσβυτέρῳ διεπέμπετο, κατηγορεῖσθαι τὰ τῆς γραπωτικῆς λύπης ἐπηρμένης, καὶ ὡς μετεῖπτο πρὸς γράμμου ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος, καὶ βασιλικὸν ὑπεφέρεται γράμμα, ἐγκελευόμενον ἀναβιβάσαι ἐπὶ τὸ σκῆπτρα τὰς γραπωτικὰς ὑπιδύσεις. ἐπεμέμφετο δὲ Φιλιππικῷ Γείσιος ὁ γραπτὸς, καὶ τῆς ἀπαξίας αὐτὸν διεφύλλει γεγονέναι πατέρα, ὡς εἰσηγητὴν τῆς μειώσεως τῆς γραπωτικῆς ὑπιδύσεως Μαυρικίῳ γνώμενον. ταῦτα δὴ εἶχε διερραψῳδεῖ ὁ Γείσιος. ὁ μὲν οὖν ἱερεὺς ὁ πρέσβις ᾠδιπόρει κρύβδην ἐπεσπεύακτο. τὰ δὲ γράτβλματα σκια θεσπίζεται, καὶ γραπτὸν γλεπτὸν ἐδοκίμαζε.

SEDITIO militaris augescit: tentorium ducis dilaceratur, supellex in prædam concedit, duces quoque aufugiunt, & quod caput nullum esset, id maiori semper malo erat. Non multo post, dux Antistitem Constantinæ in castra legat, lenire studens militum ægritudinem, quod scilicet sententiam mutasset Imp. a quo litteras afferret, a quibus mãdaretur, vti annonaria erogatio in pristinum reuocaretur. Accusans autem Philippicũ Priscus, auctorem eum tumultus fuisse iactabat, vt qui Mauricio demensi contrahendi consiliũ dedisset. Sed hæc ille temere fabulabatur. Antistes igitur iuxta atque imperabatur inibat iter, & exercitui in vnum
D coeunti, creandum esse ducem videbatur.

Quare Germanum accersunt, in concilium introducunt, militaris Imperii summam ei permittere, æquum bonumque censent. Germanus exercitus petitionem repudiat: illi obedientiam in oblata dignitate amplectenda vrgent, &, ni obediat, mortem pro pœna intentant. Quid multa? vincit eorum deliberata sententia, & Germanus præconis voce dux promulgatur, cum prius communem vtilitatem iureiurando exacto confirmasset, nempe, Romanos seditione, ac turbis e medio sublatis, diripiendis ac spoliandis subditis vim minime facturos. Pactus etiam cum illis est, vti hostes oppugnarent. Hæc vbi pactis, tanquam loricis quibusdam inexpugnabilibus communiuit, ad gubernacula promptus accessit. Venit itaque ad ducem, & exercitum legatus Episcopus: rogat milites, considerent, quid modestia, moderatioque postulent. Illi succensere, auribus dicta respuere, & quæ consuleret, veluti noua & peregrina repellere. Hortabantur insuper, vti Priscum vrbe Constantina exigeret. Et ipsi quidem statuas Imperatoris deturbare non sunt veriti. Præterea in honorem Imperatoris coloribus & arte pictas tabellas sustulerunt, quod se Imperatori cauponi seruire nolle affirmarent. Antistes Constantinæ hæc ad Priscum refert: Priscus Edessæ Præsulem ad exercitum rursus legat: qui multo sermone frustra consumpto rediit. Iam vero ex huiuscemodi confusione tumultuque exortæ calamitates, Orientem ceu fluctus quidam peruadebant, καὶ πάντα κακὸν κακῷ ἐπισείκτο, *& vbique malum superueniente malo vires & robur acquirebat* (vt & a poeta descriptæ calamitatis mentionem faciam) cum alii rem familiarem amitterent: alii in itineribus per vim & latrocinia spoliarentur, quorundam ab agris pecora & fruges raperentur, tyrannide eo vsque luxuriante, vt qui iniuriarum agere auderet, inueniretur nemo: super quibus Mauricium Imperatorem Priscus per litteras certiorem fecit.

Διὰ τοι τῶν μετάκλητον τὸν Γερμανὸν ποιησάμενοι, καὶ εἰσαγάγοντες εἰς τὸ βουλευτήριον συνεκάλουν, ἀξιοῦντες ἐγχειρίζειν αὐτῷ τὰς στρατηλάτιδας τιμάς. τοῦ δ' ἀποπεμπομένου τὴν τοιαύτην δοξασίαν, τὸν δὲ καταναγκάζοντων αὐτὸν ἔσεσθαι τοῦτο τὴν ἀρχὴν ἀπειθοῦντα πειθόμενον, καὶ τοσαπειλούντων καὶ θάνατον τῆς παρακοῆς ἐπιτιθέντων. Ὁ Διαξέμενον, νικῶσι τὰ τῶν στρατευμάτων βουλεύματα, καὶ στρατηγὸς Γερμανὸς ἀναγορεύεται, ὅρκῳ πεπεισμένος τὸν τοιοῦτον, ὡς ἀπέσονται Ῥωμαῖοι τῆς λωποδυτίας τὸ παράπαν. διωμολόγητο δὲ καὶ καταπολεμεῖν αὐτοὺς ὁ αὐτάναλος. καὶ ταῦτα ὁ στρατηγὸς τοῖς στασιώταις παρεσκεύαζε, οἷα θαρρεῖν ἀκαταγωνίστοις ποιῶν, ἡγεμονεύειν Ῥωμαίων ἠσμένισε. λέγεται γοῦν ὁ ἱερεὺς ὁ πρέσβυς παρὰ τὸν στρατηγὸν, καὶ τὸ στρατόπεδον. ὁ μὲν οὖν προεκάλει τὸ στράτευμα πρὸς συμφοιτῶν ἰδεῖν. οἱ δ' ἀπηξίουν τὸν ἱερεῖ, καὶ τοῖς λόγοις τοῖς αὐτοῦ προσεῖχον, ἀλλ' οἷα βάρβαρον ὄγλον ἀξενηλάτοις τὰ παρὰ τοῦ πρέσβεως αὐτῷ εἰσηγούμενα. παρεκελεύοντο δὲ καὶ τὸν Γείσιον ἀζωσῆσαι τῆς πόλεως. οἱ μὲν οὖν τοῖς βασιλικοῖς ἀνδριάντων καταρρίπτειν ἐχειρίσθη. ὁ δὲ καὶ γέγονεν. ἀφαιρέουσι δὲ καὶ τὰ ἀπὸ τῆς γραφῆς ἀναθήματα ἀνδρῶν σωμάτων, καὶ πίναξιν εἰς βασιλέως ὁμοίωμα χρωματουργίᾳ συνεταίροντο τεχνικῇ. μηδὲ γὰρ αἰσχύνεσθαι ἔφασκον τὸν βασιλέα παλιγκάπηλον εἶναι. ὁ δὲ πρέσβυς τῆς Κωνσταντίνης καθαιρεθῆναι ταῦτα ἐποίησεν Γείσιον. τέως ὁ Πείσιος καὶ τὸν τῆς Ἐδέσσης τῆς ἱερατικοῦ ἀξιωσύνου προσεβάλετο ἀπειλαῖς τοῖς στρατεύμασιν. ἀπὸρ ὁ ἱερεὺς ὠμόλυνος πρὸς τὸ στράτευμα καὶ πολλοὺς λόγους καθαλόλυνος, ἀνεπιτεύκτως τοῦ ἐπαναζεῦξαι ἐποίησεν. τοῦ δ' ὄχλου τῆς ἀπειλῆς δεινὰ τῇ αὐταπλῇ ἐπεκόμιζε, καὶ πρώτη κακὸν κακῷ ἐπεσήειστο, ἵνα καὶ ποιητικὴς συμφορᾶς μνήμιμον ποιήσαθαι, τὸν μὲν τοῖς τοιούτοις ἀπεβαλλομένων, ἄλλων δὲ τοῖς ὁδοιπορικώτερον βιαζομένων, ἑτέρων δ' οἷς ἀγροῖς ληϊζομένων τῆς τυραννίδος κομώσης, καὶ προεχομένης τοῖς ἀδικήμασι τὸ ἀνέγκλητον. ὁ μὲν οὖν Πείσιος γράμμασι τοῦτα κατέδηλα Μαυρικίῳ ἐποίησεν τὸν αὐτοκράτορα.

CAPVT III.

Legati ad Priscum. Eorum in militibus placandis infelix conatus. Priscus Byzantium discedit. Aduersus Philippicum rebellio. Persæ occasione vtuntur. Constantinam obsident: a Germano depelluntur. Aristobulus palatii Præfectus milites ad officium reuocat.

IMPERATOR Philippicum rursus in Orientẽ proficisci iubet. Exercitus igitur per quinque & quadraginta legatos

Ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν Φιλιππικὸν αὖθις ὑπὲρ Καισαρείαν τῆς ἀνατολῆς ἐγχειρίζεται. ὑπερηκθόνται τοιαῦτα οἱ τῶν στρατευμάτων τὸν Πείσιον

Πείσκον τῆς Ἐδέσσης ἐξελθεῖν, πέντε καὶ τεσσαράκοντα τῶν ἀριθμὸν ἀγεγονότας πρεσβευτάς. γίνονται γοῦν οὗτοι ἐν Ἐδέσσῃ τῇ πόλει πολλοὶ τῶν Πείσκου, καὶ διαπορθμεύουσιν αὐτοὺς τὴν τῶν στρατοπέδων προαίρεσιν. ὁ μὲν οὖν Πείσκος πλείονα ἀπελελύκητο, καὶ πείθει τοὺς ἀπεσταλμένους ὡς οὐκ ἐν ἀδίκῳ μοίρᾳ γέγονεν αὐτοῖς ὑπήκοος. οἱ μὲν οὖν ἐπῃρέλλοντο τὴν Πείσκου, κατασβαίνειν τῶν στρατιωτῶν τὰς μανιώδεις τῆς ὀργῆς φρυκτωρίας. ὁ δὲ Πείσκος κεχηνὼς ταῖς ἐλπίσι, προῆλθε τῆς Ἐδέσσης τοὺς διαπεμφθέντας ἐπεπείκετο. ἐπεὶ δὲ τάχιστα ἀφίκοντο οἱ πρεσβεύσαντες πρὸς τὸν Γάϊσκον, καὶ τὰς ἀπολογίας διεξέισιν Πείσκου. ἐπεχείρουν δὲ καὶ ὑβριστεύειν τὰ νεώτερα τῆς τυραννίδος σκιρτήματα, ὁ δὲ πρὸς χαρὰν ἀῤῥήτοις ἀπηώρητο κέρδεσιν. μᾶλλον γὰρ τὸν θάνατον ἀποκλίνοντες, ἐβιαστεύειν καταχριόμενοι. τοῦτο γὰρ τὰ τῆς ὀργῆς ἐδιδάσκειν. ἐκ τῶν Γάϊσκου βοὴν ἐκβάλλονται, καὶ τοιούτοις δήποις τὰ πρὸς τοὺς πρεσβεύσαντας ἐπεπείκατο. καταστρατοπεδεύουσι οἱ τῆς ἀταξίας ἡγεμονεύοντες τοῦ Πείσκου, καὶ πέντε χιλιάδας στρατιωτικὰς μαχίμου δυνάμεως, ὅπως τῷ Ἐδέσσῃ ἀποστέλλουσι. κατ' ἐκεῖνον γοῦν τὸν καιρὸν γίνεται Θεόδωρος πρὸς τὴν Ἔδεσσαν, τὴν Φιλιππικὴν ἀφιξιν ἐπιχορεύσων. διαφοιτῶντος δὲ τοῦτο ἀπλήστων ὁ Πείσκος τῇ Ἐδέσσῃ, γίνεται ἐς Βυζάντιον. οἱ δὲ πρὸς τὸν Γάϊσκον Ῥωμαῖοι, ἐπὶ τῇ ἀταξίᾳ τε προεπλέκοντο, τὸν Φιλιππικὸν ὅσον οὔπω ὑπιόντα τῇ Μονοκάρδου αἰσθόμενοι, ὅρκοις τε διέθεντο μηδὲ τῆς ἐκείνου φαπαρχίας ἀπέχεσθαι. ὅ δὲ Περσικὸν πᾶσι Ῥωμαϊκοῖς συμφοραῖς ἐντρυφῶν, τὴν Ῥωμαίων πολιτείαν προεῖχετο, καὶ τὴν Κωνσταντίνου προσβάλλει, καὶ διπλοῦς τοῖς πόλεσιν ἐπῆρχεν ὁ πόλεμος, ἔκ τε τῶν οἰκειοτάτων, καὶ τῶν πολεμίων ἐκτροφόμος τε καὶ λιπαινόμενος. καὶ οὗτος ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς Θρᾴσσα ἔθνη ἐπάμαχον διετέλει, οὐδὲν μέλον αὐτῷ, ὡς πρὸς ἀλλοτρίων τοῦ προσήκοντος τῶν γινομένων τὴν φερνίδα πληρώσων. Γερμανὸς δὲ χιλιάδα ἐκ τῆς μαχίμου καθοπλίσας δυνάμεως τῇ Κωνσταντίνου ἀρχῇ ὑπεφανεῖς τῶν προσδεχομένων αὐτὴν καιρὸν ἀλλοτρίωσε. μᾶλλον δὲ πάντων ὁ στρατηγὸς τὰ Ῥωμαίων στρατεύματα, καὶ προτρεψάμενος τοῖς ῥήμασι, χιλιάδας τεσσαράκοντα στρατιώτας, καὶ τοῖς Περσικοῖς ὑπνωμένοις ἐπελθεῖν. ὁ δ' Ἀριστόβουλος, (τῶν δ' ἄρα τοῦτ' ἦν τῆς βασιλικῆς οἰκείας προστασίας τοῦ Βασιλέως τοῦ Ἀντιόχου προσαγορευομένης) τοῖς στρατεύμασιν ὑπεδήμει τῶν, ἀπὸ τῆς αὐθαιρέτου σκηπτούχους ἐκπεμφθείς. τοῦτ' ἦν μὲν τοῖς δώροις, ἦν δὲ τοῖς λόγοις ἀπομαλάττει τὸ τῆς τυραννίδος ἀπλήστον.

A Priscum monet, vti se Edessa subducat. Hi Edessam ingressi, militum ei voluntatem denuntiant. Priscus sui defendendi affert plurima, legatisque persuadet, secum iniuste agi. Tum illi promittunt, se ira & furore ardentes militum animos nonnihil sedaturos. Qua spe nixus, apud Edessenos moras trahit. Legati in castra reuersi, responsionem Prisci exponunt, ferociores illorum spiritus temperare conantur, quod eos summum in discrimen adduxit. Nam cum vix interitum effugissent, capite diminuti sunt, ad vitam nimirum priuatam condemnati. Huius supplicii irrogandi magistra ipsis iracundia fuit. E castris igitur eiecti, huiusce modi calamitatis suæ exitum tulerunt. Principes seditiosorum Priscum bello appetendum rati, quina egregiorum militum millia instruunt, quos Edessam mittunt. Quo tempore Theodorus Edessam veniens, de Philippici aduentu nuntium perfert. Quamobrem Priscus Edessa relicta, Byzantium petit. Qui in castris erant Romani, & Philippicum Monocartum breui venturum intelligebant, adhuc aduersus eum tumultuari, & sacramento inter se fidem astringere, eius imperium minime toleraturos. Persæ ex Romanorum miseriis voluptatem capientes, ditionem Romanam prædando diuexant, & Constantinam adoriuntur: habebantque vrbes bellum duplex, quod illud & maxime domestici, & hostes externi alerent, & (vt ita loquar) saginarent. Cæterum Romanæ cohortes solutæ curis, & quæ gerebantur, non secus atque aliena, & ad se nihil pertinentia intuentes, ab armis feriabantur. Germanus mille assumptis, & apud Constantinam de improuiso conspectus, malis, quorum erat in metu, eam liberat. Qui cohortando, & impellendo vix tandem quatuor millia collegit, & in Persidem tendere iussit. Ast Aristobulus, domus regiæ, quæ Antiochi appellatur, procurator, ab Imperatore ad exercitum missus, qua muneribus, qua verbis, duros & implacabiles animos aliquantum emolliuit.

CAPVT IV.

Martyropolis aditu Romani a Persis prohibentur. Hostes insequentes dimicatione deuincunt. In Imperatorem beneuolas mentes accipiunt, captiuis, & spoliis eum honorant. Philippici timor. Stipendia persoluta. Roma Longobardis resistit. Mauri in Africa domantur.

ROMANVS itaque exercitus pacem complexus, Martyropolim abit. Pars in Persidem iterum irrumpit. Maruzas Persicarum copiarum Imperator se obiiciens, vrbis aditu eos excludit. Hinc per Arzanenam regionem, & Nymphium flumen domum reuertentes, idem Maruzas insequitur: nec procul Martyropoli eos assequitur, vbi prælio in primis memorabili concursum est, & Romani magnificam atque inclytam victoriam retulerunt. Nam Persarum dux occubuit, capti ter mille cum optimatibus, mille circiter Nisibin secesserunt. Romani post tantam tamque admirandam hostium stragem, & superba spolia conuentu celebrato, odia in Mauricium deponenda decernunt, eumque cum aliis, iisque multis de præda bellica honorant: tum Persica signa (quæ patria nostra voce banda dicuntur) ad eum transmittunt. Philippicus Hierapoli, timore turbarum, & exspectatione status domino carentis immutandi, interim se tenebat. Hieme bellum excipiente, secundum morum mobilitatem vicissitudinemque castra dissoluuntur. Vere autem placidum, & iucundum terris vultum exhibente pro consuetudine aurum in militem pro stipendio distribuendum ab Imperatore mittitur, bellumque inter Romanos & Persas recrudescit, & agitatur denuo. Getæ, seu (quod idem est) Sclauini, Thraciæ proxima valide deuastant. Persæ Romanis ducibus forte occurrentes, ab iis velut aliud agentibus morte multantur. Roma vetus Longobardorum impetus retundit. In Africa Maurorum copiæ magis magis extenuari, quos Romanorum virtus paulatim multis egregiis facinoribus ad humilitatem redegit atque eneruauit, vt cum armis etiam habenas, seu imperium deposuerint, Romanisque ceruices summittentes, otium maluerint. Phasis cæsorum sanguine non inquinabatur. Pacificum enim flumen tum, pellucida quiete Colchos irrigans circumfluebat, nullum vs-

A Στρατοπεδεύεται γοιῦν τὸ Ρωμαϊκὸν ὅλον ἡ Μαρτυρόπολιν, πρὸς τὸ εἰρωμένον μεταβαλόμενον. Ἀπέμοιρα δέ τις τῶν στρατοπέδων τῇ Περσίδι πάλιν εἰσβάλλει. ὁ μὲν οὖν Μαρουζᾶς, ὁ τῆς Περσικοῦ στρατηγὸς ὑπαφανεὶς, κωλύμιλλον τὴν ἔφοδον τοῖς Ρωμαίοις παρείχετο. ἐπομένοις δὲ ἐξαίφνης οἱ Ρωμαῖοι διὰ τῆς Ἀρζανηνῆς καὶ τοῦ Νυμφίου ποταμοῦ πρὸς τὰ οἴκοι. συμπίπτουσι δὲ καὶ Μαρουζᾶς τοῖς Ρωμαίοις κατόπιν. συμπεράσασι δὲ τοῖς ἐπιόσι τὸ Ρωμαϊκὸν ὁμοῦ, καὶ τὸ ἀνήκεστον βαρβαρικὸν πρὸ τῆς μητροπόλεως, καὶ γίνεται Ρωμαίοις καὶ Πέρσαις ὑπιφανέστατος πόλεμος. κληροῦσι δὲ τῷ Ρωμαϊκῷ νίκη μεγαλοπρεπὴς καὶ πρόδοξος. ἀναιροῦσι γὰρ ὁ τῶν Περσῶν στρατηγός. ἅλωσαν δὲ τῶν Περσικοῦ ζωγρηθέντες πεζικοὶ, καὶ οἱ σὺν τέλει δορυάλωτοι γίνονται, καὶ μεχρὶ χιλίων τὸ τοῦ βαρβάρων ἡμίμοιρον στύφαγμα, πρὸς τὴν Νίσιβιν γίνεται. τοῦ δὲ λοιποῦ φόνου ἡμιμοίρου μεγάλου τε καὶ ἀξιαγάστου Ρωμαίοις, καὶ τῆς λαφυραγωγίας λαμπρᾶς, σπουδὴν καὶ στρατόπεδον ἀμαλούντας τλιὼ ἔχουσι πρὸς τὸ Μαυρίκιον, καὶ ἀμοίρους λαφύρων πολλοὶ τῶν ἀλλοκότερα, πέμπτης ὡς αὐτὸν καὶ ζῶ σημεῖα, τὰ Περσικὰ, ἃ τῇ πατρίᾳ φωνῇ βάνδα Ρωμαῖοι καταπομπεύουσιν. ὁ δὲ Φιλιππικὸς ἐν τῇ ἱερᾷ λεγομένῃ πόλει διατρίβει, ᾧ φόβῳ συγκλείεις τὰ ἀπαξίας, καὶ ἐμβρίθειαν τῆς ἀναρχίας μεταβολῆς. χειμῶνος διαρρῶν ὥρας διαδεξαμένης τὸ πόλεμον, τῇ ἀειφυΐᾳ τῶν καὶ ἀμοιβαίᾳ τῶν ἐτῶν μεταβάσει ὁ χάραξ τῶν Ρωμαϊκῶν διαλύεται. ὑπηνεμοῦσι δὲ ἤδη καὶ πρὸς σῶν, καὶ ὑπίχαρμα ὅλων παρεχομένου τῇ γῇ, ἡ χρυσὸς τοῦ εἰωθότος χρυσοῦ διαμένῃ ᾧ μαχίμῳ. ἐπὶ τοῦ ἀλλοκότερα ἔξεπέμπετο. ὁ δὲ Ρωμαίων τε καὶ Περσῶν πόλεμος ἐσφείλατε καὶ ἐσφραγίδαξε. τὸ μὲν Γετικὸν, τῶν δὲ εἰπεῖν αἱ τῶν Σκλαβηνῶν ἀγέλαι τὸ πρὸς τὴν Θράκιον ἐς τὸ κατὰ τὸν ἐλυμαίνετο. οἱ δὲ Μῆδοι τοῖς Ρωμαίων στρατηγοῖς συγκυρήσαντες, παραλαλώμασι φόνου ἐλίνοντο. Ρώμη δὲ παρεσύτης τῆς Λογγοβάρδων αὐτῖζεν ἐφόδοις. τῇ δὲ Λιβύῃ αἱ τῶν Μαυρισίων δυνάμεις διετέλουν ἐξίπτοις, καὶ ὃ πολὺ τῆς Ρωμαϊκῆς ἀνδραγαθήματων πρὸς τὸ παπει-

B

C

D

νὸν, καὶ κατατονημένον ἀπέκλινον. οὕτω μὲν οὖν ἐλεῖναι μὴ τὰ ἀπόδων καὶ τοῖς ἰδίοις κατέθεντο, τὸν αὐχένα Ρωμαίοις ὑποζαλάσασαν, καὶ τὴν τε ἠρεμίαν σπουδαλίζοντο. ὁ δὲ Φάσις ὃν ἐβόλου τοῖς αἵμασιν εἰρωμένον. τὸ ῥεῖθρον τέως πρεσβάλλετο, τῆς διαυγοῦς τῆς ἡσυχίας καταδῦναι τοὺς Κόλχους, μηδαμοῦ

κεκτημένος μηδὲν οἰκήτορα. καὶ ὧδε πως τὰ Ρωμαίων διεπέπεττό τε, καὶ σεσάλευτο.

A piam de Perſis habens incolam. Romanarum rerum conditio, atque ordo iſtiuſmodi fuit.

CAPVT V.

Carcer Giligerdi caſtelli, in quem diuerſi mortales includebantur: vnde ſe & alios per eædem Romani eximunt. Philippicum Gregorius Antiochiæ Antiſtes exercitui conciliat. Perſæ Martyropolim occupant, Sitta dolum machinato. Perſis Romani ſuccumbunt. Philippico amoto, Comentiolus muneri ſuccedit.

ΕΝ τούτῳ τοιγαροῦν τῷ καιρῷ τελεσιουργουμένων καὶ τῶν μυθικῶν οὐκ ἀλλοτρίως ἔχοι διηγήσεως παραγράμματα. Ἀλλ' ἄγε δὴ ἐπείρωμεν καὶ ταῦτα τοῖς τῆς ἱστορίας μέλεσιν ὠνησιπότατα, οἷά περ ὄρμον τινὰ λιθοκόλλητον ὀφθαλμοῖς ἀβλεννοίας ἐξάσιν, ὧν τὰ μυθικὰ, ὡς ἔστιν εἰπεῖν, καὶ πεμπόμενον Φερούειον, (Γιλιγέρδων ὄνομα αὐτῷ) ὀνομάτερα ἦν τοῦτο τῆς μυθικῆς οἰκοδόμης), ἐν χώρᾳ ἐπιλεγομένῃ Βιζακοῦ, οὐ πόρρω Βενδοσαβείρων τῆς πόλεως. παροῦσι δὲ τοῦτον καὶ τὴν εἱρκτήν. Λιθίνῳ δ' ὀνομαζοῖσι τοῦτῳ οἱ βάρβαροι. ὁ δὲ χώρος ὥσπερ γήτις ὀργὰς βασιλικῷ θυμῷ ἀναπίπτει), καὶ τέλμνος δυσμενείας ἀποκαλάπτει τὸ Φερούειον, ὅσα ἂν ἀμφὶ τοῖ παρέπωνται· ὅσα πολειόν) τοίνυν σὺν δάδι, ὅσοι τοῖς δικτύοις τῆς βασιλέως λύπης ἁλίσκον). ἔστι μὲν ὑπήκοοι, ἔστι δὲ καὶ δορύκτητοι· ἰσχύει τι δὲ καὶ τῆ νεωτέρᾳ τῆς Ρωμαϊκῆς πολιτείας ἡγεμονεύοντες, πρεσβεύσαντο τῆ πόλει τῆδε λεγομένῃ Δάρας ὁ τῆ Περσῶν βασιλέως· ἔδοξε γοῦν ὦ βασιλεῖ καὶ γένει) Δαρίωσι τῆ Φερουείᾳ τούτου οἰκήτορες. ὑπῆσθαι δὲ καὶ Καδασηνοὶ σὺν αὐτοῖ, βάρβαρον δὲ Φύλον τῆς μυθικῆς, ἀμοιρὸν ἄλλα καὶ ἑτέρᾳ τὸ κακοπραγεῖν κληρωσάμενοι, καὶ κοινὸν ἀλγεσμα ἀλαπορήσαντο αὐδρῶν τὸ Φερούειον σύγκλυσο. γὰρ οὖν τοῖς ἑτεροήμεσιν εἰς συμφωνίαν τὰ κοινὰ δυσχρήματα, καὶ οὐ γλῶς, καὶ νόμες, καὶ γλῶττα διέλεπε, σιωπᾶν ἢ τῶν παρημάτων οἰκείωσις, ταῖ ἀδελφαῖ τῆς ἀμάξης καὶ μελετήσασα τὴν ὁμοιότατα. ἔξαρχοι δὲ τῆς αἰδρείας οἱ Δαρίωσι, καὶ ἀνδράσι τοῖς σὺν ὅπλοις ὀργάνοις πολέμου χρησάμενοι, αἰφνιδίοι τοῖς φύλαξι. καὶ τὸ Φόνου σὺν κτύπῳ διὰ τοῦ λαβυρίνθου, πλῆθος γὰρ ἐπ' αὐτῷ γραπαῖς φερυσύσης τὸ Φερούειον, νικῶσι Ρωμαῖοι, καὶ σὺν ἕξαρχοι τὸ Φερούειον καὶ τοῖς τῶν ἀτυχημάτων αὐτὸ κοινωνοῖς, καὶ πολλὰ παθόντες καὶ φράσαντες, εἰς τὴν Ρωμαίων ἐπεμνήζθησαν. Τοῦ δὲ παῖφαμαν ἐκείνων φιλίμνων γενομένων Ρωμαίοις, ἐπὶ πολὺ τῇ Μαρτυροπόλῃ ὁ πόλεμος ἐζήρτητο, ὡς Φθάσαντες εἰπεῖν, ὁπλοίνκα καὶ Μαρουζᾶ ὁ τῆ Περσῶν στρατηγὸς, ὃν τῇ πολιαπάζῃ ἐτύγχανεν ὢν πεπλωκώς. ἤλασαν δὴ οἱ τῶν δύο χεφότων ταξίαρχοι, ἥτε κεφαλὴ Μαρουζᾶ τοῦ στρατηγοῦ ἐς Βυζάντιον ἦκεν· ὁ δὲ Φιλιππικὸς ἐπ' ἀπεδοκίμαζετο σὺν τοῖς Ρωμαίων ὀλωλόμενος, καὶ ὑποστράτηγος τῶν, οὐ πρόσθετο γὰρ

B Per hoc tempus res in Perſide narratu haud indignæ contigerunt, quas huic corpori hiſtoriæ noſtræ ornando, ceu monile aliquod baccatum oculis animi, ceu epulas & oblectamentum, atque panegyrim auribus inſeramus. Arx erat in interiore Perſide, Giligerdum vocabulo, in regione cui nomen Byzacus, haud procul ab vrbe Bendoſabiron. In eo viſebatur cuſtodia ſiue carcer, quem barbari Lethem dixere. Locus quodammodo occaſionem iræ regis animo ſubminiſtrat: & ſi quis caſtellum maleuolentiæ fanum appellaret, recte appellaret. Huc includuntur quotquot regis ira tanquam retibus capit, partim ſubditi, partim bello in poteſtatem adducti. Ergo Iuſtino iuniore Romanam procurante Rempublicam rex Perſarum vrbem Daram ſubiugauit. Dareni tum captiui, quoniam ita regi placebat, arcem hanc pro captiuis incolere incipiunt. Tenebantur ibidem Cadaſeni (quædam Perſidis barbara gens eſt) quin etiam alii, quibuſcum fortuna durius egerat, & communis quidam miſerorum, afflictorumque hominum cœtus illic ſeruabatur. quid fit? mala communia genere diſcordantibus concordiam parunt: quoſque genus, leges, lingua diſcreuerant, miſeriarum coniunctio, ex ſimilitudine neceſſitatis conſpirationem meditata copulat. Strenuum itaque facinus Dareni ordiuntur, bellicisque inſtrumentis, quæ in promptu erant, primo inſultu cuſtodes occidunt. Cumque in cæde feruentius omnes verſarentur (a plurimis ſiquidem caſtellum vndique cuſtodiebatur) Romani ſuperiores, calamitatum ſocios e caſtello ſecum educunt, variiſque caſibus iactati, ad exercitum ſuum reuertuntur. Poſtquam triumphum illum præclarum Romani retulerunt, adhuc bellum ad Martyropolim durabat, vt ante docuimus: quando captis duobus cornuum præfectis, Maruſas Perſarum ſummus Imperator in acie oppetiit, & caput eius Conſtantinopolim tranſportatum eſt. Philippicum pro duce nondum admittebat exercitus, non, in-

quam, administrationem hanc eum susci-
pere patiebatur, qui apud Arzamonem
insigne virtutis suæ documentum dede-
rat. Est enim multitudo natura incon-
stans, cui difficile placeas, perpetuæque
mutationis cupida. Philippicus litteris a
Mauricio acceptis, e Cilicia, vbi mora-
batur, in Syriam redit, ibi ægre ab exerci-
tu est receptus, cum Gregorius, Antioche-
nus id temporis archiepiscopus eum in
gratiam, & amicitiam militum restituisset.
Martyropolis vero tum non quidem mo-
re & lege bellica, sed dolo & insidiis (qui-
bus latenter surripi consueuerunt, quæ
manu & armis obtineri ab aduersariis ne-
queunt) occupata est. Fraudis architectus
quidam Sittas fuit. Hic ad Persas trans-
fugiens, suadet, vti de illis quadringenti
armati, defectione ad Romanos simulata
ad vrbem accedant. Quo facto, vicissim
ciuibus auctor est idem Sittas, vti trans-
fugas illos tanquam Romanorum socios
intromittant. Hoc impetrato, barbari su-
bito oppidum pro suo vindicant. Quod
vbi Philippicus resciuit, illuc in festo ag-
mine progressus castris oppidum circun-
dat. Mittit eo copias etiam rex Persarum,
quibus Meboden Surinæ filium præfecit.
Cui cum numerus quem habebat non suf-
ficeret, ab rege Aphraates, Armenicæ mi-
litiæ præfectus submittitur. Conserta igi-
tur pugna, Romani spe frustrati, barba-
ris palmam cedere compulsi sunt. Auge-
tur Persicum præsidium Martyropoli, cu-
stoditurque ab iisdem firmissime. Philip-
picus illico abire præfectura cogitur, cu-
ius locum Comentiolus Imperatoris au-
ctoritate capessit.

Α χη δημόνια τὰ πλήθη, τὸν περὶ μικροῦ πρὸς τὸν Ἀρ-
ζαμόνη ἀνδραγαθήσαντα. δύσερίς γὰρ ὁ πλῆ-
θος, καὶ δυσχέρειον πέφυκε, καὶ φίλον αἰεὶ ὃ τῆς
μεταβολῆς ἀεικίνητον. ὁμοιάζοι τοίνυν Φιλιππι-
κὸς πρὸς τὴν Κιλίκων ἐπαύλεις, αὐθομαδηὸν ἅμαξαις
χράμμασιν αὖθις εἰς τὴν Συρίαν παλινδρομεῖ,
ἔνθα μόλις ὑπὸ τῶν Ρωμαϊκῶν περισπάδεκτο. Γρη-
γορίου δ' Ἀντιοχείας τὸν ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα τὸν
πλωκαῦπα διέποντος, ἀλλαξάμενος ὃν στρατηγὸν τὰ
στρατεύματα. ἡ δὲ μαρτύρων πόλις τότε δὴ ἅλω
ὑπὸ Περσῶν, οὐ τοῖς ἐκ πολέμων νόμοις, περι-
δούσα δὲ δόλοις, οἷς εἴωθε κλέπτεσθαι τὰ μὴ δύ-
Β ναμένα περὶ τῶν αἰτιπάλων κατερράξεως μά-
χαις. ὁ δὲ τοῦ δόλου πατὴρ Σίττας ἐτύγχανεν ὤν. οὗ-
τος αὐτομολήσας πρὸς Πέρσας, ὑποπτεύσῃ σιδηρο-
φορῆται τεσσαρακοσίους τῶν βαρβαρικῶν, ὑποχρίνεσθαί
τε προσχώρησιν Ρωμαίοις, πρὸς φαυλῶσαι ὑπὸ τὴν πό-
λιν. οὐ γεγονότος τοῖς αὐτοῖς ἔπειτα Σίττας ὡς προσ-
κεχωρηκότας Ρωμαίοις τοῖς βαρβαρικοῖς εἰσδέξασθαι.
ἐξαπιναίως τοίνυν τῶν κακῶν ἡμιόλιον, οἱ βάρβα-
ροι δὲ πόλισμα ἐληλπίζον). ὁ δὲ Φιλιππικὸς ταῦτα
μεμαθηκὼς, γραπτὰ δόλε), καὶ χάσκα ὑπὸ τῶν πό-
λιν σκέλαι. ἅμα τοῦτο ὑπεστρατεύει καὶ ὁ τῶν Περσῶν
C βασιλεὺς, καὶ Μεβόδην Συεῖνα τὸν αὐτοῦ πάλι-
ζεν. ἐπεὶ δ' οὐκ ἀπογεγόνασι δυνάμεις ὧν Μεβόδη ὑπ-
πῶν, ἀπτίλλε) πρὸς ὃ τῶν Περσῶν βασιλέως καὶ Α-
φραάτης, ὁ τῶν Ἀρμενίας τῆς στρατηλάτας ἡγεμὼν
ὃ πολέμου ἰδίας. τοίνυν συγκεκροτημένου πολέμου,
πλαίοισιν οἱ Ρωμαῖοι, καὶ ἐλπίδονες γίνον) τῶν σπανδ,
καὶ νικᾷ ὃ τῶν βαρβάρων στρατόπεδον. ἔνθεν μὲν οὖν μά-
τύρων πόλῃ ἀσφαλῶσι Πέρσαις, ὀπλίτης γὰρ δύ-
ναμις· καὶ εἰς τὸ καρτερὸν ὑπὸ τῶν Περσῶν ἡ πόλις διεφυλάττετο. ὁ δὲ Φιλιππικὸς ἀπεχλεσίουτο πρὸς αὐλικὰ.

CAPVT VI.

Comentiolus cum Persis acie congressus fugit. Heraclii miranda virtus. Aphraates dux Persicus occidit. Persæ in fugam vertuntur. Munera Imperatori de præda mittuntur. Ludi ob victoriam Byzantii. Suaniam in Colchis Persæ inuadunt. Turcarum luxus in auro & argento. Persis vicissim tributa pensitant. Præda Suaniæ Babylonem mittitur. Dux, Romanus nomine a Mauricio in Colchidem missus.

VENIT ergo ad vestibula Persidis
Comentiolus, & ad Nisibim vsque
(olim Antiochiam Mygdoniæ appella-
tam) vbi ad Sisarbanum cum Persis præ-
lio experitur. Quo ingraueſcente, terga
dat. Illo effuse vsque Theodosipolim fu-
giente, Heraclius Heraclii Augusti pater
longe maximum præstantis animi facinus
viriliter edidit, & in omnium conspectu

D ΚΟΜΕΝΤΙΟΛΟΝ δὲ στρατηγὸν ὁ αὐ-
τοκράτωρ αἱρήσοιν. ἀφικνῆται τοιγαροῦν ὁ
στρατηγὸς ἐς τὰ προαύλια τῆς Περσίδος αὐτῆς, καὶ ἕως
τῆς Νίσιβιν (Ἀντιόχεια δή αὐτὴ τῆς Μυγδονίας τὸ πά-
λαι προσηγορεύετο) συμπλέκεται Πέρσαις, ἕως τὸ
Σισαβάνων, ὅπου λεγόμενον. καὶ τῆς πολέμου γα-
βόντος τὸ πρόσθεν, ὁ Κομεντίολος τὰ νῶτα τῇ φυγῇ
ὑπεδέξε. ἔνθεν μεγάλης αὐτοῦ τῆς Φυγῆς γενο-
μένης, καὶ μέχρι τῆς Θεοδοσίου πόλεως τῆς ἀποδράσεως ἀκμαζούσης, Ἡράκλιος ὁ Ἡρακλείου πατὴρ τοῦ
αὐτοκράτορος, τὸν τῶν ἀνδραγαθημάτων ὑπερβολὴν ἀνδρικῶς ἀπεφέρετο, καὶ καταπλήξας τὸν ὀ-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [534] - 68

δὐδοκιμῶν ὀ τῆς δόξης. ἀναιρεῖται γοῦν ὁ τῶν Περ- A
σῶν στρατηγὸς, ὃν Ἀφραάτην ὀλίγῳ ἀπέδωκεν, ἤδη ποτὲ καὶ Μηδόδου ἐν τῇ πρὸς Φιλιππικὸν μάχῃ ὑπὸ Ρωμαϊκῆς πεφονευμένου βολῆς. τῶν δὲ Ρωμαίων ἀφ' ἑτέρου φυλῶν τὰ τῶν Περσῶν ἀπενεγκαμένων τὰ ὅπλα, εἰσόντες τὰ τῶν βαρβάρων ἐσκυλεύοντο σώματα, καὶ λήθῃ τῶν νενικηκότων τὰ κτήματα. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ τῶν Περσικῶν ἁρμάτων ὁπλῖται, Ρωμαῖοι, τοῦτο κρατήσαντες τῶν Ἑσπερίων τὸν ἔλεγχον ἐς βασιλέα πρέπεμπον, ξίφη χρύσεα, ἅμαρας τε Περσικὰς, καὶ τοὺς λιθοκολλήτους ζώνας, ἃς οἱ μάγδριπται τοῖς βαρβαρικοῖς γραμματείοις, τά τε σημεῖα τῆς τῶν ἵππων τάξεως, ἅπερ Ρωμαίοις εἴθισται τῇ B
παρούσῃ φωνῇ βάνδα ὀνομάζειν. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τοὺς νικηφορίοις συλλαβὰς τοῦ τε στρατηγοῦ τροσωνύμου, ἐπαιρώμενός τε, καὶ κατηφαίνετο, καὶ ἱππικοὺς τροσέπαθεν ἀγῶνας τελεῖσθαι, καὶ κατορχεῖσθαι τοῖς δημοτικοῖς ἐγκελεύεται, ὡς εἴθισται Ρωμαίοις πάμπυρείοισι. Ἐπεὶ δὲ τὸν τροὸς Ἀφραάτην ἀπανδρατώσαμεν λόγον τοῖς διηγήμασι, φέρε δὴ φέρε καὶ τὰ τοῦ Σουανδίλα τοῖς Ρωμαίοις τροσῳδήματα, τοῖς τῆς ἰσορείας λειμῶσιν ὑπεφυτεύσωμεν, καὶ ζωγράφοι γὰρ τὰ τοιαῦτα, καὶ μεγάλα τῶν μελῶν ἐγχαράξαντες, οὐ τροστήσουν τῷ C
παιδιᾷ, τοῖν δὴ καὶ τὰ σμικρότατα μέλη τῷ φιλοτεχνήματος ὑπεισυμπάντος τοῖς πίναξιν ἐγχαράξωσιν. ἔτος ὄγδοον τῆς Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ Βαράμ ὁ τῶν Περσῶν στρατηγὸς ἅμα ταῖς δυνάμεσι τοῦ βαρβαρικοῦ τοῦ Ὁρμίσδα τοῦ τῶν Περσῶν βασιλέως κατὰ Σουανίας ἐκπέμπεται. καὶ αὐδοκήτου γε ὑπαισίας τῶν Περσῶν γεγενίας, τὸ ἀσυδαζόμενον τῆραγυμία ἐγίνετο. λαμβάνει γὰρ ἡ Σουανία κάρτα κομιδῇ, καὶ ἄχρεον ἕως τοῦ κακοῦ. ἐχήρευε γὰρ τοῦ στρατηγήσαντος, τῆς Κολχικῆς δυναμιοῦχου τοῦ αὐτοῦ, κηδεμόνος τε ὀρφανῆς καθεστώσης, ὡς οἷα τοῦ πάνυ ἕως τοῦ πολέμου σφεκῶντος. τῶν Οὔννων δὲ ὑπερόπτως τῶν τροὸς D
τὰς Βορρᾶ τῆς ἕω, εἰ τοῦ Τούρκους ἔθος Πέρσας ἀποκαλεῖν, καταπολεμηθέντων, λίαν, ὡς ἔπος εἰπεῖν ἐγκρατῶς τοῦ Ὁρμίσδα τοῦ βασιλέως τῶν Γαρθῶν ὅπως τάχιστα Κολχίδα ὁ Βαράμ τὸν πόλεμον μετεβίβαζεν. ἐς τοσοῦτον γὰρ οἱ τῆς Περσικῆς ἥδυσμα βασιλείας αὐχένες, ὡς φορτίσεσθαι τοῦ τῶν Βαζυλωνίων δὲ Οὔννους τὸ τοῦ τροπαρόχυτα χιλιάδας χρυσῶν ἁρμίας τροφάσει δὲ μηδεὶς εἰσπραττόντων τῶν Οὔννων. πολυχρύσου δὲ νῦν τῶν Τούρκων ἀρχῆς τοῦ τῶν Περσῶν γεγενίας, ἐς μεγάλου τύπου δὴ τὸ ἔθνος ἐπήρθη πολυτέλειαν. κλίνας τε γὰρ ἐστρωμνημένους τὸ χρυσᾶς, καὶ τραπέζας, καὶ κύλικας, καὶ δρόνους, καὶ βήματα, ἱππικούς τε κόσμους, καὶ πάμπολλα, καὶ ὅσα τῇ μέσῃ τοῦ πλούτου ὑπενόησεν. χρόνῳ δὲ ὕστερον τροσαπανθισθέντων τῶν Τούρκων,

non fine nominis sui gloria decertauit. Cadit Persarum dux Aphraates, de quo diximus. Fuerat prius & Mebodes a Romano in pugna aduersus Philippicum interfectus. Et quia Persis fugientibus Romani victoriæ decus reportabant, merito etiam barbarorum cadauera, & victores, spoliabant. Luce sequenti cum castra quoque Persarum inuasissent, eaque obtinuissent, argumenta quædam trophæorum suorum gladios inauratos, tiaras Persicas, cingula gemmis insertis collucentia, quibus barbari superbiunt, signaque militaria (quæ patrio sermone Romanis banda dicuntur) Imperatori mittunt. Qui donis triumphalibus a duce susceptis exhilaratus, & lætitia perfusus, equestres ludos celebrare, populumque saltationibus sese oblectare hortatus est: quemadmodum Romani ludos panegyricos committere consueuerunt. Nunc quoniam orationem ad Aphraatem deduximus, age, age, etiam quæ ad Suaniam a Romanis gesta sunt, historiæ campis velut plantam, aut stirpem inseramus. Nam & pictores, vbi conspicua & magna membrorum pinxerunt, non ante ab opere manum tollunt, quam & minima membra, seu partes totius in tabula penicillo expresserint. Octauus Mauricii annus voluebatur, cum Varamus Persarum dux ab Hormisda rege cum copiis barbaricis contra Suaniam mittitur, repentinoque hostium aduentu desidia ad sedulitatem excitatur. Deprædationibus quippe maiorem in modum vexabatur, nec erat tolerabilis calamitas: quando & duce, a quo defenderetur, carebat (quia Colchis tum prætorem non habebat) & tanquam orphana, tutore quoque destituebatur, armis in Oriente feruentibus scilicet. Hunnis itaque in Oriente Boream versus incolentibus (quos Turcas vocare Persis mos est) summa vi ab Hormisda rege, vt vno verbo dicam, debellatis, Varamus bellum in Colchidem promouit. Tantum enim Persarum opes excreuerant, vt cum antea pacis nomine Hunnis quadraginta aureorum millia penderent, tum eadem tributi nomine ab Hunnis e contrario exigerent. Turcarum itaque gens auro ditata Persico, sumptu in luxum magnopere prodiit. Nam lectos, mensas, scyphos, sedes, suggestus, ornamenta equestria, & totas armaturas, & quæcunque tandem diuitiarum ebrietas excogitaret, ex auro solido conficiebant. Procedente tempore cum Turcæ fœdus sanctum esse amplius non paterentur,

pensionemque pecuniarum, ingenti au- A ctario grandiorem postularent, & Persæ summæ tributariæ adiectitium onus non ferrent, bellum vtrinque paratur, Persisque illustri parta victoria, res Turcarum simul cum fortuna collabitur: illorum stipendiarii fiunt, & insuper quam prius coaceruarant pecuniam amittunt, denuoque res Persicæ florent, & Hormisda insigniter triumphat, ablatis in prædam lectis, mensis, sedilibus aureis, ornamentis equestribus, amphoris, & quæcunque demum ad principum honorem magnificentiamque institutа & comparata sunt. Vbi eneruatis Turcarum viribus res illi ex sententia processit, & Mars Scythicus Persarum virtute emarcuit, gladium contra Suaniam sustulit. Itaque Varamus bello Turcico claritatem adeptus, Suaniæ infestam manum admouet, factaque præda non contemnenda, & Babyloniam missa, ad Araxem fluuium (quem barbari Eras nominant) exercitum adducit. Mauricius hæc audiens, Romanum militiæ ducem constituit. Is vt in Colchidem peruenit (Lazicen vulgaris lingua, mutata voce appellat) & cum Antistite regionis consilia communicauit, inde discedens, in Albaniam perrexit.

τὰ ἀξιούμενα παρ' αὐτῶν τῷ εἰωθότων διδόσθαι χρημάτων αὔξοις, τὸ βαρυπαθὲς ἐπενεγκεῖν ἠνέσθαι, τῶν τε Περσῶν δὲ τὴν ὑπηκοΐαν τὸν φόρων οὐ φερόντων φορτίον, πολεμεῖται ὁ πόλεμος. καὶ λαμπρὰς τοῖς Πέρσαις ἠνέχθη τῆς νίκης, αὐτίκα παρῆλθε μὲν τὰ τύχης τὰ πρόσφορα, καὶ κατὰ τῶν Περσῶν φορολογοῦνται οἱ Τοῦρκοι, πρόσφατα φερόντες καὶ ἀπρόσφορα αὖθις σκεύη, ἔρεσιν χρήματα, τὸ πάλιν κρατεῖ τὰ Περσῶν, καὶ τὰ βέλεπτα τοῦ Ὁρμίσδα, καθίσταται τὰ πρόπαλα. λαμπρυνόμενα γὰρ κλίναι, καὶ τράπεζαι, καὶ θρόνοι χρυσοῖ, κόσμος τε ἱππικὸς, ἀμφορεῖς τε, καὶ πόμπα τὰ ἐς τυράννων σκευοπαγμένα ὅμιλον. ἐπεὶ δὲ καὶ νοῦν αὐτοῖς τὰ πρὸς Τούρκους ἐλάμβανεν, αἰσθάνεται καλὰ Σκυθικὴς μάχαιρα, τῆς Σκυθικῆς Πέρσαις ἀπομαχήσης ἐκ βάθους. πρεσβύζος βίβλιον ὁ Βαράμ καὶ τὸν Τουρκικὸν ἡμύθμιος πόλεμον, τῇ Σουηνία προσομιλεῖ, καὶ λείας κρατήσας πρόφασιν, καὶ ὅτι πρὸ Βαβυλωνίου ἐκπέμψας, ἐς τὸν Ἀράξιον γραπτεδδύεσθαι πόλεμον, ὃν Ἕρας ἀποκαλοῦσιν οἱ βάρβαροι. ὁ δὲ αὖθις κρότων τῶν συμβεβηκότων ἀκηκοὼς, Ῥωμαῖον τὸ πολέμου κηδεμόνα καθίστησι. ἡμύθμιος δῶν ἐν τῇ Κολχίδι ὁ στρατηγὸς, (τὸν Λαζικὸν ἡ σκυθῆς μετονόμασε γλῶτταν) καὶ τοῦ ἐκεῖσε ἱεραρχοῦντι κοινολογησάμενος, ἀπάρας ἐντεῦθεν γραπτεδδύεσθαι ὅτι πρὸ Ἀλβανίαν αὐτοῦ.

B

CAPVT VII.

Romanus reditum molitur: milites placat: hostium consilia indagat. Romani exploratores dolo deluduntur, & torquentur. Varamus prouinciam Romanorum depopulatur, abeuntes sequitur. Phalanx eius in fuga cæditur. Conflictu totis copiis inito, Persæ superati, fuga vniuersi salutem petere contendunt. Romani insequuntur.

VARAMVS de aduentu Romano- C rum edoctus lætabatur, quod cum iisdem prælia miscere auebat, semper sibi fortunam arrisuram arbitratus. Quapropter vicino transmisso fluuio, Canzacum recedit, Romanos in interiora Persidis quasi post se trahens. Quæ Romanus animaduertens, redire concupiscit: quodque sibi conducibile putabat, ei studiose prouidet. Multitudine autem subtumul- D tuante, indignanteque, & progredi cupiente, militaris confidentiæ tumorem prudenti oratione reprimit. Quinquagenos præterea armatos mittit, qui hostium machinationem perueſtigent. Hi duobus Persicis exploratoribus Romana veste indutis occurrunt, captos bonis verbis affantur. Illi Romanos se asseuerantes, periculum amoliuntur, dictisque fi-

ΟΔΕ Βαράμ πυθόμενος τὴν Ῥωμαϊκὴν παρουσίαν, ἐχαλήνη. ἤρεσκε γὰρ Ῥωμαϊκῆς παρόδου ἔρεως, ἀεί πως αὐτῷ γελᾶν τὴν τύχην εἰόμενος. ἅμα τοίνυν τῷ διαβαίνειν τὸν χείμαρρον πόλεμον ὅτι Κομζάκων τὴν ἀναχώρησιν ἐπεποίητο, ἐφελκόμενος ὥσπερ ὅτι τὰ ἐνδότερα τῆς Περσίδος Ῥωμαίους. τοῦτον γοῦν ὁ Ῥωμαῖος ἀναπαυόμενος, φιλυπόστροφος γίνεται. τὸ συνοῖσον τῇ παρουσίᾳ παραμαθόμενος· ἀναθορυβοῦντος δὲ τὴν πλήθους, καὶ διαπαρακτικῶς, τὸ δὲ πρὸς τὸ παρὸν ἐφιέμενος φορᾶς, λόγοις ἐγκόπτει κατηύναζεν ὁ στρατηγὸς τὰ τῆς στρατιωτικοῦ θράσους οἰδήματα. ἐπεπόμφει γὰρ ὁπλίτας πεντήκοντα, ἀνερυθριάζοντας τὰ τὴν πολεμίων κινήματα. ὅτι ἐντυγχάνουσι δύο καλά σκηνοῖς τὴν Περσικῶν, Ῥωμαϊκὴν σχηματισμοῖς ἐσθῆτα εἰοῦσι ἥδιστα ἀλόντας ἀποσκοπίζουσιν. ἀποσκυβαλίζονται τε τὴν κίνδυνον, εἶτα Ῥωμαῖοι βεβαιωσάμενοι. ἡ πίστιν

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [536] - 70

τ λόγου τοῦτ' ἦν, ἀφ' ἑνὸς ἀτειποῦ A dem astruunt, ignota quadam via noctu
νυκτὸς τῶν φυλάκων ἀφύλακτον τὸν διαβιβάζοντα ὁ πολέμιον. οἱ μὲν δὴ τὸν ὅλεθρον ἀσμενίσαντες, καὶ τῶν ἀμυνομένων ἐπὶ τ ὑποχείρια, ἥλωσαν ὑπὸ τ Περσικῶν. ζωγρηθέντες τε, καὶ μὴ τρεπόμενοι τοῖς ἀποκρίσεσι τοῖς πυνθανομένοις, κατέδηλα τὴν πρᾶξιν τῷ Βαρσὴ ἐποίησαν· ὅπως ὁ Ρωμαϊκὸς τ Περσικῆς ὑπεδέδυ γῆν, καὶ τὰ ἐπὶ τῆ ἀρρήκτῳ γῆς, τό τε ὀλιγοστὸν τ τοῦ αὐτοῦ μαχίμου δυνάμεως. τούτων γνοὺς ἐαλωκότων, βρᾳ τ ἀριθμὸν προσποιούντες, αἰσχύνομενοι τῷ Ρωμαίῳ ὁ δυσχήμα. ὁ μὲν δὴ Βαρσὴς τ ποταμὸν διενήξατο, καὶ αὖθις τ Ρωμαίων χειμάζεσθαι γῆν. ὁ δ τ Ρωμαϊκὸς πρόσω εἰς τοὐπίσω παλινοστεῖ. τῶν δὲ διεγνωκότες οἱ βάρβαροι, ἐπετήδευτο τοῖς Ρωμαίων σωφρονίσμασιν. ὁ δ στρατηγὸς τ Κολχίδος στρατιὰ ἀναζεύσας ἐσύναγεν ὅπως ἔχοι γνώμης τὰ τ Ρωμαίων σωφρονίσματα, καὶ εἰ ἀρρενικὰς ἔχοιεν τὰς ψυχὰς πρὸς πρόταξιν. τ Ρωμαϊκῆς δίχα πλη- B θύος προθυμουμένης πρὸς πόλεμον, ὁ Ρωμαίων στρατηγὸς ἀλκιμωτάτους ἀπὸ τ ἀδρανεστέρων διέκρινε. καὶ τὸ μὲ μάχιμον ὡς ἑαυτῷ ἀνελάμβανε· τὸ δὲ ἀπόλεκτον πρεσφυᾶ τ χάρακα διεκόσμησεν. εἰς δέκα δίχα χιλιάδας τ μαχίμου ὁρώσης, δύο προηγήσ τ ὁπλιτικοῦ ὁ στρατηγὸς διεπάξατο· αἱ τῇ πρεσβυτέρᾳ τ Περσικῆς στρατιᾶς συναστήσασαι φάλαγγι, ἡνίκα πᾶσαν διώλεσαν, κρημνοῦ συγκυρήσαντος, καὶ τετευχότος τοῖς βαρβάροις τὰ τ δίκαιης ἀνεπίτευκτα. τ δ καθ' ἡσυχίαν ἐμφανοῦς ἠρημένης, καὶ μέχρι τ βαρβαρικοῦ χάρακος λαθούσης τὸν πρόσοδον, ὡς τὸν Βαρσὴν καταπλαγῆναι ὅτι τῇ συνεχούσῃ τ σώματος, ἐπανῆκεν ἡ πρότερον δυνάμεις τ Ρωμαίων πλῆθος, καὶ τούτων καταφανὲς τῷ Ρωμαίων στρατηγῷ ἠρημένων, καὶ τ Ρωμαϊκῆς σκηνῆς ὀργάνου συμπλακῆναι τοῖς μηδίοις, ὁ Ρωμαῖος τ ἀπόμαχον πρεμίαν ἀπαίρετο, δι' τῆς ἀπειρηπλασίας τ βαρβάρων ἀναζήσεως. ἐπεὶ δ' ἔχοι οἷός τε ἦν χαλιναγωγεῖν ὁ ὑπήκοον τοῖς ἑαυτοῦ C αὐθραδυνόμασι ζωπυρούμενον, πρὸς πρόταξιν τοῖς δυνάμεις καθωπλισ· σωλώπας δ καὶ ὁ βάρβαρος. στρατοπεδοῦσθον δ ἑκατέραις δυνάμεις ὀπίσω τ πεδίου τ Αλβανείας, ἃς διέργει τ πρανὴς πρόταξις ἀπορρώξ τις αἰγιαλοῦ, ὃν ἐκ τ Αράξου ποταμοῦ πρεσχεριούμενος. τὰ μὲν δὴ πλήθη ὅτι τ ὄχθαις εἰαυλιζόμενα τ μεσιτεύοντος ὕδατος, ἐδίδοσθόν τε, καὶ αὐτεμάμενον λόγοις. τετάρτη δ' ἡμέρᾳ καὶ ἄγγελος ἀπὸ τῶν Περσικοῦ πρὸς τὸν Ρωμαῖον πρόσεισι, τὸν πόλεμον ἐξαιτούμενος, χάριν τε τῆ διαβάσῃ τ Ρωμαίοις Πέρσαις προσεῖναι, ἢ ὁ βάρβαρος τοῖς Ρωμαίων στρατεύμασι. καὶ δῶν ὁ τῶν Ρωμαϊκοῦ πλῆ- D θους ἐπισκοπήσαι, πρωτοπαῖ σωμα, θρασυπάλμους ξύλλογον, ἀπὸ πλήθους ἠξίου διδάσκειν τὸ σωφρονοῦν αὐτοῖς πρὸς τὸν πόλεμον. τοῦ δὲ συγχωρεῖν ἀξιωθέντος εἰσπηδώντων ὁ στρατηγὸς ὁ πολέμιον, τῇ ὑστεραίᾳ ὁ λόγος πρὸς πρόταξιν ἐχώρησεν. οὐ μὴν πολὺ δὲ πρὸς ἔκβασιν ἑκατέρα προσκλαυσε δύναμις. τ δὲ Βαρσὴς ἀποπειρασάμενος κλέψαι τὸν πόλεμον, αὐτεπράτθησεν ὁ Ρωμαῖος τοῖς ἐφίσμασι τ

dem astruunt, ignota quadam via noctu se hostes, nullo custode per herbam iacentes ostensuros pollicentes. Romani vitam libenter condonantes, eorum promissis circumuenti, a Persis capiuntur. Inde post cruciamenta ad interrogata respondent, quo pacto Romanus in Persidem ingredi non sit ausus, & quam exiguos numero milites circum se habeat. Ex hisce captis tres salui euadentes, Romano duci infortunium nuntiant. Varamus traiecto fluuio, iterum Romanam prouinciam latrociniis infestam reddit. Romanorum ductor pedem refert, barbari persequuntur. Tum dux Colchidis, Romanus, inquam, coacto in vnum exercitu, quid animi habeant, & num ad pedem virili animo conferendum parati sint, exquirit. Militibus pugnandi desiderio ardentibus, dux strenuissimos ab imbelli turba secretos assumit: reiectitios & imbelles castris custodiendis distribuit. Cumque bellatorum illorum summa ad decem millia ascenderet, duo millia præire iubet: qui cum in phalangem Persicas copias antecedentem incidissent, forti animo totam disperdiderunt, quod præcipitium occurrens, barbaris effugium prædudebat. Palam autem Romani fugientes persecuti, etiam vsque ad ipsum castrorum vallum peruenerunt (adeo, vt & Varamus factum obstupesceret) & ita demum ad suos se receperunt. Quos cum dux vidisset, Romanique cum Persis confligere etiam atque etiam vehementerque anhelarent, dux, quod innumeram barbarorum multitudinem pertimesceret, quietem pugna vacantem maluit. Sed cum eos cohibere nequiret, recenti facinore animis redaccensos, certamen parat. Procedunt contra hostes. Vtrique exercitus in campo Albaniæ tendunt: quos profundum Araxis fluminis brachium dirimit, manentesque super ripas, verba commutant. Tertio die a Persis ad Romanum nuntius adest, conflictus copiam petens, ita vt aut Romani Persis, aut Persæ Romanis transitum concederent. Dux Romanus vocato in concionem exercitu quærit, quid eis e republica videatur. Milites hosti fluminis transmittendi potestatem concedendam suadent. Postridie verba ad rem conferuntur: nec diu post ordines parte ab vtraq; instruuntur. Sed cum Varamus belli furta tentaret, Romanus callide eius astui obuiam

iuit. Die quinta ambo se prælio accingunt, ac in tres ordines, acieſve digeruntur. Mediam hoſtium Romana oppoſita premebat. Inde Varamus metuens, ne Romani quantum poſſent ad eam delendam incumberent, a ſiniſtro cornu ſupplementum aſſumit. Ex quo læuo cornu infirmiore, propter eos qui contra dimicabant, cum & ingenti ſtrage Perſæ conciderentur, & Varami res loco peſſimo eſſent, totuſque exercitus fugam capeſſeret, & Romani magna atque eximia perſecutione fugientibus inſtarent, Varami felicitas cum eius faſtu, & inſolentia extincta eſt. Et illorum quidem fuga inualeſcebat: horum autem audacia, vt ita dicam, producebatur. Corpora Perſarum interemptorum ſpoliata, beſtiis occurrentibus epulo extemporaneo fuerunt.

A ἀγχίνοιαν, ἡμέρᾳ δὲ πέμπτῃ καὶ Ρωμαῖοι & Μῆδοι τοὺς τεταγμένους καθωπλίζοντο. καὶ τελευτοῦσι στρατήγημασι διεκήμευον τὸν πόλεμον. τὸ μὲν δὴ μεσαίτατον κέρας τῆς βαρβάρου δυνάμεως, ἐπαπειλοῦντο ὑπὸ τῶν αὐτηκόου τῆς βασκανίας. δεδιὼς δὲ ταῦτα ὁ Βαράμ πλὴν ὀλίγης τῆς Ρωμαίων, ἐκ τοῦ δεξιωνύμου κέρατος ἀπεκάλλετο δύναμιν ὑπεδέ-

B ξατο ἀδεεστέρου τοῦ λαοῦ γεγενῆσθαι στρατήγημα ἐκ τῆς αὐτοστρατηγούσης δυνάμεως, καὶ φόβου πολλοῦ τοῖς Πέρσαις ἀπεκυμαίνοντος, καὶ ἐς μέγα κακοῦ τὸ πρᾶγμάτων ἦ. Βαράμ κεχωρηκότων, πάμφυγαδίᾳ τε τῆς φυγῆς γενομένης τοῖς Πέρσαις, τὸ δὲ διώξεως μελλήσης καὶ ὑστεριζούσης ὑπὸ τῶν Ρωμαϊκοῦ πορρωτέρω ὄντος, σωματώδη μὴ τὴν ὕβριν ἦ. Βαράμ καὶ ἡ τύχη. τοῖς μὲν οὖν τὰ τῆς ἀποδράσεως ἐκφυτεύετο, ζώντων ἢ τὰ τῆς φράσεως, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἐμηκύνετο. οἱ δὲ τῶν Περ-

σῶν τιθνεῶτες λωποδυτούμενοι, καὶ ταφῆς ἀμοιρεῖν τες, ἴσοις ὀνύξι γάμψασι θηρίοις ἐσιάσιν ἦν αὐτοκράδιος.

CAPVT VIII.

Hormiſdas Varamum bifariam dedecorat, a quo contra contemnitur. Armenii prætore ſuo iugulato, rebus nouis abutuntur operam. Domenziolus turbas componit. Defectionis inuentorem clementia Imperatoris conſeruat. Ad Perſicas tragœdias βασκανὴν. Saramea ad capiendum, vinciendumque Varamum miſſus, ab eodem elephanto obiicitur.

HÆc vbi didicit Hormiſdas, igno- C miniæ ex infortunio labem non ſuſtinens, Varamum probro turpiſſimo deformat: veſtes nimirum muliebres in pretium contracti dedecoris ad eum mittens. Quin etiam præfecturam regiis litteris comprehenſo decreto eidem abrogat: vnde inter ipſos Perſas ciuile bellum emerſit. Etenim dux regem par referens, deſpicit ac vilipendit. Sed deſpicatum illum ſcripta epiſtola remetitur: in cuius ſuperſcriptione Choſroæ non filium, ſed filiam infami irriſione nominat. Porro paulo ante, quam hæc accident, Armenii Perſarum finitimi, quorundam Romanorum ſermonibus inducti, defectionis coniura- D tionem fecerunt, iamque Ioanne, quem Armeniæ prætorem Imperator dederat, per dolum trucidato, cum Perſis ſeſe coniungere inſtituebant. Cumque illius prouinciæ ſtatus in mediis tempeſtatum fluctibus verſaretur, Mauricius Imperator Domenziolum, virum ſpectatiſſimum, ſibique perquam charum, atque inter primores conſiliarios præcipue conſpicuum in Armeniam expedit, quin inchoatam defectionem intercidit, auctoremque & incentorem turbarum, Symbatium vocabulo, vinctum Imperatori traſmittit. Ille accuſationem arbitris ſacræ curiæ examinandum pie commendat: ne ſcilicet

ΤΑΥΤΑ δ᾽ ἐφρόντις ὁ Ορμισδᾶς, & τὸ τῆ ἀτυχημάτων ὑφ᾽ Φέρων κομιδὴν, αἰσχίστως ὕβρεσι τὸν Βαράμ ἐξουδένησε, γυναικείας ἐσθῆτας ἔπαθλα τῆ ἀδοξίας κληδονήσας αὐτῷ· καὶ μὴν καὶ τὴν στρατηγίας ἀπεκλεστόνησε, τῶτο γράμμασι βασιλικοῖς ψηφισάμενος. ἐγκλῆμα δ᾽ ἐντεῦθεν Μήδοις καὶ ὁ πόλεμος. αὐτευτελίζεται γὰρ ὑπὸ τῆ στρατηγοῦ & Ορμισδας, ὃν βασιλέα Περσῶν ἐλπίκει τὰ θεάσματα. ᾧ δὲ τῆ ὕβρεως ἀντετυπεῖτο τοῖς γράμμασι, καὶ οὐ παῖς, ἀλλὰ θυγάτηρ Χοσρόου ἐκάνος Ορμίσδας αὐτὴν ὀνομάζων ἐπιγραφῆς τοιαύτης ὁλοφυρόμενος ἐπεστέγραψε. τοιούτος δὲ τούτων βασιλέως κατοῦ οἱ γλυπτῶντες τοῖς τῆ Περσίδι Αρμένιοι, ὑποπτεύσαντες ὑπὸ λιῶν Ρωμαίων αὐθρωῖ, ἀποστασίου ξυνωμοσίαν διέθετο. καὶ τοῖς τὸ μηδικὸν αὐθομολογεῖν ἐπεχείρησαν, δολοφονήσαντος τῆ ὑπὸ αὐτοκράτορος ἡγεμόνα τῆ Αρμενίας ἡνιόχου, Ιωάννης ὄνομα αὐτῷ. καὶ ἐπὶ πολλῷ τῆ θαρραλέων ἀποκινδύνων, ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος Δομεντζίολον ἀνδρα περιφημον, Φιλόπατόν τε, καὶ εἰς συγκλήτου βουλιὼ ἐν τοῖς χρυσοφοροῦσι τεταγμένον, εἰς τὴν Αρμενίαν ἐκπέμπει. ὁ μὲν δὴ ἐγκαταλύει τὴν ὑπὸ ἀποστάσεως πρόκλησιν. τὸν δὲ τυραννίδος πατέρα (Συμβάτιος ὄνομα αὐτῷ) δέσμιον βασιλῆ παρέπεμπε. τὸ δὲ βασιλέως τεμένει διαπεπτῶν τὸν βάσανον τῆς κατηγορίας εὐσεβέστερον ἐξαρτήσαντος, ἵνα μὴ τῷ

τῷ ἀνεξελέγκτῳ τῶν ἐγκλημάτων ἀδίκῳ προῤῥησίᾳ τὰς τῶν ποινῆς πολιτεύσῃ), καθομολογεῖται τοῦδε τοῦ αὐτοῦ τὰ πλημμελήματα. καὶ δὴ τῶν δεδικακότων τὸ σεσυνεληλεγμένον ἀποφάσει, ὠμοφαγίᾳ τε θηριωδεστάτῳ φησάντων χρῆσθαι τὰ ζῶα τὰ θρασύμορα ἐκ ποδῶν τοῦ ἀνθρωπίνων ἠρέσθαι παθημάτων. τοῦ τε θεάτρου πλησθέντος, καὶ μελλόντων εἰ) θηρίων βορᾷ τὴν περιττοτέραν τὰ πλημμελήματα, τὴν δύψημίαις τῶν δήμων τὸ βασιλέως τεθηλὸς φιλανθρωπον. ἐκ ὁμοῦ τῶν θηρίων διεχρίνετο, καὶ τὸ τοῦδοξον ἐυτυχίαν καρπίζει· οἵ τε θεατὰι μεταμαχοῦσι τῶν ἀδεκήτων τοῖς βασιλέως οἰκτειρμῶν τὸ φιλανθρωπον. τοῦ πάντα χρόνου καινίζοντος τε, καὶ τοῦδε καταπίπτοντος, καὶ μορφοῦντος, καὶ ἄλλοτε ἄλλως πλάττοντος, καὶ μεταπέπτοντος τὴν περιτροφὴν τοῦ ἀεικινήτου δινήσεως, καὶ ὡς ἄζονι τοῦ περιφορᾶς τῶν πραγμάτων τυγχανοῦντος ὀπάλου, καὶ ἀεὶ τοῖς ὀβέλοις δυσχερεσιοῦντος τε, καὶ νοσηλευομένου, καὶ ὅποι ἵηται τοῦ πλανᾶς ἐκ ἔχοντος, καὶ τῇ τοῦ παλιῤῥοίας αἰωμάλῳ κινήσει τὸ ἀπίδρυτον κακτηλθοῦ, συμβαίνῃ τὸ πλωκαῦτα χαιρὸν τῇ τῶν Περσῶν βασιλείᾳ τοῦδόκητά πως πάθηματα, ἐκθεσίν τε ἀφηγημάτων κακτηλθέα σὺκ ἄκομψον. Τοῦδὲ Βαράμ μὴ ἀγαλυσταλθέος τοῖς τοῦ Ὁρμίσδᾳ τοῦ ὀρπὶ που ἐξαπιναίως ἔρριφθαι πηδάσαι, ἐξελθὲ) ὁ τοῦ μηδικῆς μοναρχῶν, ὃν Ὁρμίσδᾳ νίσσεια διέγραψεν, ἐξιόντι υἱῷ τοῦ μηδικοῦ τοῦδὲ τοῦ Βαράμ τοῦδοκήσαντος, καὶ τοῦ μὲ ἐρχῆς ἐαυτὸν αὐτὸν τοῦδιλύσασθαι, ἀγεσπέδαις τε τὸ πόνοις σὺν εἶραι, καὶ ἠπιωτάτῳ τῶν αἰακτορεῖς ἐαυτὸν αὐτὸν τοῦδιήσασθαι. ὁ μὲ οὖν Βαράμης (ὅπερ γὰρ ὄνομα ἐκ ἐστὶ τοῦ τῶν βασιλέως ἀπεσταλμένῳ) ἀγεθεὶς ὑπὸ τοῦ Βαράμ, καὶ υἱῷ τοῦ μεγίστων ἐλεφάντων τοῦδοθεὶς τοῦδιάλωμα, καταῤῥέψατο τὸν βίον πικροπάτῳ θανάτῳ. Ὁρμίσδου δὲ καταπολεμηθέντος ὑπὸ Βαράμ, τῆς τε βασιλείας καθαιρεθέντος, Χοσρόου τε τοῦ νεωτέρου τοῦ Ὁρμίσδα παῖδος καθισταμένου τοῦ κτὶ τὸν χειρὸν τοῦ αὐαῤῥήσεως, καὶ πεύδων τοῦσκεχωρηκότος Ῥωμαίοις, ὁ γέρων ἐκθρὸς ἐκ Περσικὸς ἀγαλύεται πόλεμος, εἰς δύο δεκάδας ἀγαετείνας ἐαυτῶν.

A de criminibus non interrogatus, contra ius fasque pœnas exsolueret. Delicta reus confitetur. Iudices sententiam ferunt, bestiarum laniatu huiusmodi scelerum compertos ex hominum vita tollendos esse. Theatrum spectatoribus completur, facinorosus a belluis deuorandus exspectatur, cum Imperatoris clementia populi acclamationes anteuertit. Ac ille quidem a bestiis liberatur, salutemque præter suam aliorumque opinionem consequitur: spectatores Imperatorem de improuisa misericordia, & humanitate laudibus in cœlum efferunt. Cæterum dum B tempus omnia nouat, & adulterat, & transformat, & alias aliter fingit, perennique conuersionis gyro circumagit, & quod fixum ac firmum est, mobilitate & fluxu rerum humanarum ceu rota crudeliter versat ac circumuoluit: semperque constantiam & stabilitatem odit, & eius caussa male se habet, & vbi errorem sistat, non inuenit, & refluxus motu inæquali instabilitatem suam ostendit, dum hæc, inquam, tempus facit, quidam casus tum inopinati regno euenerunt, quorum non erit inelegans narratio. Nam cum Varamus odium aduersus Hormisdam, quod C se nuper repente, vt ex fonte profuderat, non deponeret, rex cuidam viro principi de Persis negotium dat, vti ad Varamum profectus, magistratu illum statim depellat, iniectisque manicis cum ignominia quamprimum in palatium adducat. Sarames igitur (hoc illi ab rege missо nomen erat) a Varamo captus, vastissimoque cuidam elephanto conculcandus pro ludo obiectus, tristissimo exitu vitam finiuit. Ex quo autem Hormisdas a Varamo est oppugnatus, & regnum subuersum, Chosroesque iunior Hormisdæ filius, tempore creationis suæ seditione afflictus, indeque cum Romanis fœdere hospitioq; coniunctus, vetus illud bellum Persicũ annis 20. gestum, tandem aliquandoconquieuit.

CAPVT IX.

Ad tempora Iustini iunioris, & Tiberii, propter originem belli Persici declarandam digressio. Belli execratio. Iustinus fœdera transgreditur. Romani in Persas, Persæ in Romanos belli causssam coniiciunt. Mendacium Persarum.

ΑΛΛΑ περὶ μὲν τάδε τοῦ Βαράμ ἀγαπεραθέντα, καὶ τὰ συμβεβηκότα κτὶ τοῦ Χοσρόῃ τοῦ νεωτέρου τοῦσφόρησιν διεξελήλαμεν διεξοδικώτερον, ἐπεμβαλόντες τοῦ ἀφήγησιν ὅπῃ τοῦ Ἰουστῖνος τοῦ νεωτέρου βασιλέως, τὸν λόγον ποῦ τοῖς εὐπίστοις μικρὸν ὑπακλίναντες· ἃς αἰτίας γὰρ ἐντεῦθεν λέξομεν

D SED priusquam Varami res, & quæ Chosroe iuniore ad Romanos se applicante acciderunt, fusius exponamus, orationem ad memoriam paulo hac nostra antiquiorem reflectamus, causssasque huius

Persici belli in quo tot anni consũpti sunt, A disseramus. Sic enim historiæ tabulæ ornabuntur, cum de narratione nihil prætermiserimus. Postquã Iustinianus Augustus, anno imperii nono supra tricesimum ad sortem & conditionem immortalitatis emigrauit, Iustinus iunior, Iustiniani ex sorore nepos rerum habenas excipit. Is dum septimum imperat annum, Romani eius imitati leuitatem, fœdus minime sanatum & intemeratum habent: vnde pacifica illa felicitate distracta & dirupta, bellum inter Romanos atque Persas introductum est: bellum omnium malorum receptaculum: omnium incommodorum (vt ita dicam) diuersorium: vitæ prædatoriæ archetypon: quod, qui rerum humanarum B vlcus putridum vocauerit, me iudice non errauerit. Fœdus autem inter hasce duas gentes in annos quinquaginta susceptum & confirmatum, magna Imperatoris stultitia dirupit atque corrupit. Hinc tanquam a fonte tot clades & miseriæ in Romanam rempublicam postea dimanarunt. Romani porro Persas in crimen vocantes, eos belli huius inuentores esse palam dictitabant, quod Homeritas (gens Indica est, Romanis parens) ad defectionem sollicitassent. Quos, cum, quo volebant, consiliis suis pellicere nequiuissent, pace disturbata incredibilia damna infestis incursionibus iisdem intulisse. Ad hæc irati obiiciebant, quod cum Turcæ legationem C ad Romanos misissent, illi primum Alanos pecunia ab officio detorquere studuerint, vt per eorum regionem legatos iter habentes interimerent, atque ita transitum impedirent. Inde Romani queruli nimium, bellum libenter amplexi, paruis & futilibus occasionibus magnos sibimet malorum cumulos potius machinati sunt: nam belli gerendi cupiditas nihil ipsis vtilitatis peperit. Contra, Persæ Romanos belli auctores proclamantes, causſas huiusce modi edebant. Quod Romani Armenios Persarum proprios in fidem, auctoritatemque suam recepissent, tyrannidemque Surena Climatarcho, quem in D Armeniam rex misisset, interfecto exercuissent. Præterea, quod Romani noluissent in annos singulos quinquaginta libras auri consuetas persoluere, quas Iustinianus Imperator in fœdere faciendo sponderat: quia videlicet tributa Persarum regi pendere alienum a dignitate sua ducerent. Quod non ita erat, verum ad alenda præsidia castellorum, in commune custodiendorum aurum illud erogabatur: vt plurimorum, finitimorumque populorum effrænata licentia collectis copiis ne irrumperet, & vtrumuis imperium euerteret.

τῆς Περσικῆς ταύτης, καὶ πρεσβύτιδος μάχης. ὅτῳ γὰρ τῷ ἀπαραλείπτῳ τῶν ἀφηγημάτων οἱ τῆς ἱστορίας ὡραϊσθήσονται πίνακες. Ἰουστιανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος τοῦτο τὸ ἀκήρατον λῆξιν μεταχωρήσαντος, ὁ νέος καὶ διάκοπα ἔτεσι τὰ Ῥωμαίων διῆν ἀστασίαστος σκῆπτρα, γίνεται τῶν πραγμάτων ἡγεμονίας διάδοχος Ἰουστῖνος ὁ νέος. ἀδελφιδοῦς δὲ ἦν ἐπυγχάνων Ἰουστινιανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος. ἐβδόμῳ τοίνυν ἄρτι τῶν βασιλείας Ἰουστίνου τοῦ νέου, πρεσβευτῶν Ῥωμαίων τῇ τοῦ βασιλέως κουφότητι τὰ τῆς εἰρηνικῆς διαμονῆς διασπᾶται τε, καὶ διαρρήγνυται. ἐπεισπίπτει δὲ Ῥωμαίοις καὶ Μήδοις ὁ πόλεμος, ἢ δεκάμηνον τὸ κακὸν, ὃ πάντων τὸ δυσιχήματων, ὡς ἔστιν εἰπεῖν, καταγώγιον, τὸ ἀσχέτυπον τοῦ βίου λοιμήριον. ὃν σπουδὴν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἀποκλαῦσαι, οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις ῥᾳθύμως. αἱ δὲ σπουδαὶ πεντηκοντούτιδες Ῥωμαίοις καὶ Πέρσαις διωμολόγηντο, αὖται τῇ μεγάλῃ τοῦ βασιλέως ἀσφαλείᾳ διεφυλάγησάν τε, καὶ διετέμνοντο. κἀντεῦθεν ἡ ἀρχέκακος πρόοδος τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀτυχημάτων ἐλήνετο. καταιτιῶν δὲ Ῥωμαίους τοὺς Πάρθους, ὡς τὸ πολέμου δημιουργοὺς ἀνεκήρυττον, φάσκοντες, τοὺς Ὁμηρίτας (Ἰνδικὸν δὲ τὸ ἔθνος, καὶ Ῥωμαίοις ἐπήκοον) πρὸς ἀπόστασιν ἐπ' αὐτὴν ἐποτρύνειν. εἶτα μὴ νεοκτιμόνους ἐκείνους ταῖς εἰσηγήσεσι, παρ' ἐκόντων Περσῶν δι' ἐφόδων ἀνήκεστα, τὴν εἰρηνικὴν ἀφαρπαζούσης Πέρσας τε, καὶ τὴν Ῥωμαϊκὴν πολιτεύματα. πρόσθεν γε καλεπαίνοντες ἔφασκον, ὅτι γε πρὸς Ῥωμαίους Τούρκων πρεσβεύσαμένων, τότε νεῶν πρῶτον ἐπαφίεσθαι τοὺς Ἀλανοὺς χρήματα ἐπιέναι. ἔνθεν Πέρσαι, ἐφ' ᾧ δι' αὐτῶν ἰόντας, αἰαμπεδῶναι τοὺς πρέσβεις, καὶ κωλύσειν ἀποκηρύσασθαι τὴν ἀφέσιν. φιλαπόνως Ῥωμαῖοι τὸ πολεμεῖν ἀσμενίζοντες, καὶ μικραῖς καὶ ἐξιτήλοις ποιοῦ ἀφορμαῖς μεγάλοις πρόοδοις κακῶν σφίσιν αὐτοῖς σοφιεύονται. οὐ γὰρ ὄφελος αὐτοῖς τὸ φιλοπόλεμον πρόσεστι. Μῆδοι δὲ πατέρες τὸ πολέμου Ῥωμαίους κηρύττοντες, αἰτίας ταύτας προὐτίθεσθαν. τὸ ἐπ' ἀδείᾳ τοὺς Ἀρμενίους Ῥωμαίους, καὶ ἐπηκόους μοίρᾳ Πέρσαις τυγχάνοντας, καὶ ἐς τυραννίδας ἐληλακότας, ἀνελόντας τε Σουρήνα κλιματάρχην, ἐπ' αὐτῷ τῶν Περσῶν βασιλέως τὸ Ἀρμενίων πολιτείας ἡνιόχειν. πρὸς ὅτι τούτοις, μὴ τὸ ἐθέλειν Ῥωμαίους αὖθις ἑκατὸν πεντηκοσίας λίτρας χρυσίου, καὶ τὸ εἰωθὸς καταπέμπειν, αἷς Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ σπουδῆς διωμολόγησεν, οἷά περ ἀπαξιοῦντας φορολογεῖσθαι ἐπὶ τῶν Περσῶν βασιλέως. ὃ δ' ἐγὼ οὐ φημὶ, ἀλλ' ὅτι φρουρᾶς τὸ χρυσώματα ἐδίδοντο τοῖς κοινοῖς συμπασιν φερεσυλλόγοις, ὅπως μὴ φοίη τὸ εἰσρεῖν τὸ ἀπείρων ἐθνῶν, καὶ ὁμήρων ἢ ἀκαταλήκτου δυνάμεως, καὶ βασιλείας ἐκστάσεως ὅτι λύσις.

CAPVT X.

Marcianus patricius in Orientem dux mittitur. Tribus millibus Arzanenam depræ-datur. Prope Sargathum Perſæ cæduntur. Thebothum caſtellum inaniter oppugnatur. Choſroæ ſenioris in Romanos expeditio. Adormaanes Romanorum loca populationibus miſcet, ſuburbana Antiochiæ ædificia demolitur: Apameam incendio fœdat.

Διαλυθείσης δὲ τῆς εἰρήνης, καὶ τῶν σπονδῶν ἀνα-πεφαμμένων Ρωμαίοις τε καὶ Πέρσαις, Ιουστῖνος ὁ τῆς Ρωμαϊκοῦ βασιλέως, εἰς τὴν ἕω ἐκπέμπει Μαρκιανὸν στρατηγὸν σὺν ᾧ καλόν γε τὸ παρισχύον ὄντα, ὡρμημένον ἀνδρα, ἐκ παίδων δὲ ἡμῖν τῆς βασιλείας ἰσχυρὸν ὁ δεῖνα τῶν Μαρκιανοῦ τοῦ Εὐφράτην διαβαίνοντος, καὶ τὴν Ὀσροηνῶν γεγονὼς ἤδη δὴ ἡγεμὼν πρῆγμα, καὶ πρακτικὸς ἀνὴρ, καὶ τὰ βαρβάρων εὖ εἰδὼς διανοήματα, πρὸς πόλεμον διαλλάξας ἐκ δὲ ὁπλιτικὸν συμφερόντως, καὶ τὴν Αρζανηνὴν καλουμένην χώραν ἐξέπεμπεν· εἰσβαλοῦσι δὲ αὐτοῖς ἡ δύναμις, καὶ ἀδεκήτου τῆς ὁπτασίας ἡμιόλοις τοῖς Μήδοις, παρὰ τείχους τὰ τῆς Περσίδος ἄστεα. προσιόντες δὲ καὶ λαφυραγωγοῦντες ἀκαλλιόλογον λείαν. τῶν δὲ ὁπτίων ἐπιόντος τὴν βασιλείας Ισχὺν τῆς αὐτοκράτορος, Μαρκιανὸς ἅμα δυνάμεις ἀγείρομενος, καὶ ἐκ τῆς Δάρας ποιησάμενος τὴν πρόοδον, καὶ τὴν βαρβάρων στρατοπεδευσαμένων περὶ τὴν Νίσιβιν, ἅμα συμπλοκὴν Ρωμαίων τε καὶ Περσῶν, πλησίον τῆς Σαργαθοῦ, οὕτω καλουμένου χωρίου Περσῶν, καὶ πλησίοις Μήδοι, καὶ κρατοῦσι τῆς μάχης Ρωμαῖοι. Διὰ τοῦτο τὸ δεύτερον Θηβῶν ὁ Θεοδώσιον ἐπιχείρουν ἑλεῖν, Περσικὸν δὲ ἅμα τοῦτο φρούριον. ἡμέρας δύο φρούριον πεπολεμηκότες πολλὰς, καὶ οὐ κατὰ σχολὴν συμβεβηκότων τῶν πραγμάτων αὐτοῖς, ὅπη ὁ Δάρας ἐπαναχάζων εἶτα εἰσβάλλουσιν εἰς τὴν πολεμίαν αὖθις, καὶ τὴν Νίσιβιν τῆς Μηδίας διανύσασι πρασσόντων. ὅ τε γὰρ αὖ τοῖς ὑπὸ τῶν αὐτοκρατόρος ἐπιπέμπει. ὁ δὴ τῶν Περσῶν βασιλεὺς Χοσρόης ὁ πρεσβύτερος, ἄρας ἐκ Βαβυλῶνος ἅμα μηδικῷ στρατοπέδῳ, Τίγριν διαβαλόμενος, εἰσβάλλει τε καὶ τὴν ἔρημον, καὶ δι' ἐκείνης στρατοπεδευσάμενος, ἵνα μὴ Ρωμαίοις καθάπαξ ἐπιστρατευσάμενος ἦν), ἧκε πλησίον Αβάρων, χωρίων Περσικῶν. ἀπώκισε δὲ τοῦ Κιρκησίου τῆς Ρωμαίων πολίσματος πέντε ὁδὸν ἡμερῶν. καὶ τὴν μὲν Αδρμααήν (ὅπερ κώμιον στρατηγὸν) τῆς Εὐφράτου διαβασάμενον ποταμὸν, ἐκπέμπει τῆς Ρωμαίων λησόμενον, ἐξ οὗ αὐτῷ χιλιάδας ὁπλιτικοῦ συνεξέπεμπεν. αὐτὸς δὲ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς πρὸς μείζονα τὴν Αβόρων πόλιν, ὡς παραναγκάσων ὑπηκόους τοῖς τῆς Νίσιβιν πολιορκοῦσι Ρωμαίοις ἐπαλλάξαι τὸν δὲ Αδρμααὴν πλησίον τῆς Κιρκησίου ἡμῶν, καὶ τῆς Εὐφράτου διαβάντα ποταμὸν, τὴν Ρωμαίων γῆν προσιόντα. ὑπὸ δὲ τῆς Περσικῆς ἐπιδημίας φόβητρα μεγάλου ἐφίσματος, ὅπως ἐλεηπὴν προκοπὴν τοῖς τῆς βαρβάρων ἀεὶ κινήμασι, ὁ Αδρμααὴν ἀφικνεῖται εἰς τὰ περὶ τὴν Αντιόχειαν, πόνων ἐκτὸς, πάντα τὰ τῶν οἰκοδομημάτων πρὸ τῆς

A VIOLATA igitur pace, ac fœdere vtrinque conculcato, Iuſtinus Marcianum patricium genere, ac propemodum de familia Imperatoria, virum excellenti fama ad exercitum gubernandum in Orientem deſtinat. Marcianus tranſito Euphrate cum in regionem Oſrhoenam marcente ac ſeneſcente iam ætate veniſſet, barbarique de bello nihil cogitarent, tribus millibus de exercitu ſeparatis, eos in Arzanenam, quæ dicitur, regionem immittit. Quorum improuiſa irruptione, inſaniſque deprædationibus, depopulationibus, & expilationibus male tunc Perſidi factum eſt. Iuſtini Imperatoris anno ſequenti, Marciano delectus habente, & ex B oppido Dara prodeunte, barbariſque iuxta Niſibim tendentibus, prælium prope Sargathum (locum a Perſis ita nominatum) committitur: Perſæ Romanis dant manus. Qui deinde Thebothum caſtellum Perſicum cingentes, cum per dies multos continuata oppugnatione nihil proficerent, Daram ſe retulerunt. Poſt rurſum in hoſtium terras inuadentes, Niſibi Mygdoniæ vrbe potiri conſtituunt, quemadmodum in mandatis ab Imperatore acceperant. Choſroes autem ſenior, Perſarum rex, cum copiis Babylone diſcedens, traiecto Tigri ſolitudinem ingreſſus, ac, ne in C Romanos ducere conſpiceretur, per eam progrediens, ad oppidum quoddam Perſicum, Abarum nomine, quinque dierum itinere a Circeſio Romanorum vrbe diſtans deuenit: Inde Adormaanem ducem, ſuperato Euphrate ad Romanorum prouinciam cum ſex millibus proficiſci iubet: ipſe Aborram flumen præteriens, Romanos Niſibim obſidentes, repentino aduentu opprimere meditatur. Adormaanes cum Circeſium peruenisſet, Euphratemque traiecisſet, Romanæ ditioni populando incommodabat. Sed cum Perſis irruentibus nullo ingenio occurreretur, quo minus vltra vltraque prodirent, Adormaanes citra laborem Antiochiam vſque fertur, pulcherrimaque

ædificia suburbana pro tempore diruens, in Cœlesyriam vadit, & iuxta Apameam castris munitis, cum ciues legatione missa, splendidisque muneribus redemptionis pretium se daturos pacisceretur, barbarus promissis tenus flexus, eos barbarica fraude ludificatus est. Nam die tertio etiam vrbem occupauit: & postridie flammis traditam relinquens, in Persidem reuertit.

πόλεως κρίλλη διαφθείρας, ὡς ὁ κτιστὴς ἐγερεῖεται, ἐπὶ τὴν χερσαίαν ἀφικνεῖται Συρίαν. πλησίον δὲ Ἀπαμείας παρεμβαλόμενος χάρακα, καὶ τῶν τῆς πόλεως προσβαλλομένων μὴ δώρων λαμπρῶν, λύτρα τε διωμολογημένων, ὁ μὲν βάρβαρος τῆς ὑποσχέσεως μόνης ἐπεκράτησε μέχρι, οἱ δὲ φενακίζονται ἐξαπατηθέντες δόλοις βαρβαρικοῖς. τετάρτῃ δὲ τὴν πόλιν ἀνδραποδίζεται. ἐς ὕστερον δὲ ὡς τὰ πυρὶ παραδοὺς εἰς τὴν ἑαυτῆς ἐπάνοδον.

CAPVT XI.

Martianus gradu mouetur. Dara a Persis capitur. Induciæ. Tiberius a Iustino collega asciscitur. Eiusdem Iustini ad eundem de imperio legitime administrando, sapiens & pia paræneſis.

QVONIAM vero belli primordia, & quasi præludia Romanis infelicia contingebant, varias in partes rapere animum, & barbaricis successibus conturbari cœpit Imperator: mœrensque ob aduersam fortunam, qua propter temeritatem ducis circundaretur, Acacium Archelai filium Nisibim legat, per quem dignitate exuatur. Marcianus decreto Imperatorio cedens, Nisibim deserit. Romanis apud Mardes agentibus, Persarum rex haud secus quam procellosus turbo Daram vrbem munitissimam inuadens, vbi eam mensibus sex oppugnauit, aggeribusque & vallo cinxit, & aquam alio deriuauit, turresque turribus oppositas construxit, & expugnatorias machinas (quæ helepoles dicuntur) adhibuit, tandem sub potestatem subiecit. His nuntiatis, Iustinus Imperator calamitatis vi, & impetu perculsus, nec multo post mente alienatus, formidansque ne alia insuper mala existerent, præsentis anni inducias cum Persis facit. Vitio mentis audacius, vt ita dicam, progrediente, Tiberium honoribus ornandum suscipit, & filium sibi adoptans, Imperiique consortem allegens, Cæsarem renuntiat. Hic custodum corporis, satellitumve Imperatoris præfectus erat, quem vsitata voce excubitorum comitem Romani appellitant. Hoc loco præceptiones, quas Iustinus Tiberio, sermone ad eum, quo tempore Cæsar salutabatur, habito tradidit, inferemus. Dictionis simplicitatem non expoliemus: nec quod minus eleganter prolatum est, in formam aliam commutabimus: sed nuda eius verba his narrationibus intexemus: vt quod inquirendo assecuti sumus, & intelleximus, id etiam, non elocutione festiuiore veluti conuestitum, aut signo falso adulteratum: sed vt per se, & natura sua est, ad

B ΕΠΕΙ δὲ Ῥωμαίοις ἀπαίσια τὰ πολέμου ἐλαχάνει πρωταύλια, διηπορεῖτο ὁ τῶν Ῥωμαϊκῶν μοναρχῶν, ἢ διέφερέτο τε ἐπὶ τοῖς βαρβαρικοῖς ἀτυχήμασιν, ἀχάλινόν τε ἐπὶ τοῖς ἐξ ἀβουλίας πταισμάσιν αὐτὸν ἀτυχήμασιν, ἀκάκιον τὸν Ἀρχελάου ἐς τὴν Νίσιβιν ἔστελλεν, ἀπαξιοῦντα τὰ γραπτήρια Μαρκιανόν. ὁπὲρ δὲ τῶ Μαρκιανὸς χάρακα τῶν βασιλικῶν ἀπερχόμενος δόγματι, ἀπολιμπάνει τὴν Νίσιβιν. τὰ δὲ Ῥωμαϊκὰ ὅπῃ ὁ Μάρδες γεγονότος, ὁ τῶν Περσικῶν βασιλέως λαίλαπος δίκην ἐς ὃ Δάρας γεγονὼς, ἐ μάλα ὀξὺς καταπολεμήσας ὃ πόλισμα, λόφους τε, καὶ χάρακα τῇ πόλει προσεργαC ζάμενος τό, τε ὕδωρ μετηγαγόντας τῆς ἄσεως, πύργους τε αὐτῇ πύπτοντες αὐτοικοδομήσας, καὶ ἑλεπόλεις προσηγαγόμενος, χρῆσθαι τὴν πόλιν, καὶ λίαν χαλεπὴν ἐχούσην κατεστῶσθαι. τούτων ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστῖνος ἀκηκοὼς, καταπλαγεὶς ὅπῃ τῇ ῥώμῃ τῆς συμφορᾶς, οὐ μετὰ πολὺ δὲ καὶ νόσῳ προσφορᾶς βεβλημένος, καὶ πρὸς ἐς ὕστερον τῶν κακῶν δεδιὼς ὑπτιάσειν, αἰσχυνόμενος μὴ τὸ ἐνεστὼς ἔτος ἐποιήσατο πρὸς Πέρσας. τῆς νόσου δὲ αὖτις ὑπεκλυθείσης, λίαν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἡμικῶς, Τιβέριον ὑὸν υἱοποιησάμενος, καὶ τῆς βασιλείας κοινωνὸν ποιησάD μενος, ἀπηγόρευσε Καίσαρα. ἡγεμὼν δὲ οὗτος ἐτύγχανεν ὢν τῶν τῆς βασιλέως σωματοφυλάκων, καὶ ὑπατικῶν, ὃν κόμητα ἐξηκουσείτωρον τὴ συνήθη φωνὴ ἔθος Ῥωμαίοις καλεῖν. προσφυσήσας δὲ καὶ ταῖς ὑποθήκαις τῆς αὐτοκράτορος, ἃς Τιβερίῳ τῷ Καίσαρι καλῶ τὸν χειμῶν τῆς ἀπαρρησιάσεως δημηγορῶν προσδέδωκεν, οὐ καλλιῶν ὃ τῆς λέξεως ἀκκλὲς, οὐδὲ τι μεταμορφῶν ὃ μὴ κεκαλλεπισμένον τῆς φράσεως, ἀλλά που γυμνῶ τὴν τῶν ῥημάτων ἔκθεσιν ὑποτορνεύσω τοῖς ἀφηγήμασιν, ἵνα τὰ ἀναμφίδοξα, καὶ ἀπαραχαράκτῳ τῆς λέξεως ὡς ἔχει φύσεως, τὸ τῶν πρά-

κολουθηκότων προσέλθοι αὐδήσειεν. τῆς βουλῆς συγκλήτου βουλῆς ἐς ἑαυτὸν ἠγομένης, τότε ἱερατικὸν καλλύνων στεφανηφορίσαντος ἅμα τῷ ὑπατεύοντι, καὶ τὰ τῆς ἐκκλησίας πηδάλια διϊθύνοντι, ὁ αὐτοκράτωρ ὥσπερ ἐπὶ ὑπὲρ βήματος, Τιβερίῳ τάδε προσέφη.

Ἰδέ, ὁ Θεὸς ὀναγθύνων σε. τοῦτο τὸ ἄγημα ὁ Θεὸς σοι δίδωσιν σὺν ἐγώ. τίμησον αὐτό, ἵνα σε τιμηθῇς ὑπ' αὐτοῦ. τίμα τὴν μητέρα σε τὴν πρὸ τοῦ ἠγομένην σε διάνοιαν. οἶδας ὅτι πρὸ τοῦ δοῦλος αὐτῆς ἦς, νῦν δὲ υἱός. μὴ ὑπερχάρης ἅμαπα, μὴ κοινωνήσῃς φόνῳ, μὴ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδῷς, μηδεὶς ἕδρας ὁμοιωθῇ ἐμοί. ἐγὼ γὰρ ὡς ἀνθρωπος εἰσωδήσθην· καὶ γὰρ πάντος ἐγκύμων· καὶ ἀπέλαβον τὰς ἁμαρτίας μου. ἀλλὰ δικάσομαι τοῖς ποιήσασί μοι τοῦτο, ὑπὸ τὸ βήματος τοῦ Χριστοῦ. μὴ ἐξεπαίρετω σε τοῦτο τὸ ἄγημα ὡς ἐμέ. οὕτω πρόσεχες πᾶσιν, ὡς σαυτῷ. γνοῦσι τίνες, καὶ τί εἶ τοῦ. μὴ καταφρονήσῃς, καὶ οὐκ ἁμαρτήσεις. οἶδας τί ἦμεν, καὶ τί ἐγκόμιον. σὲ τί εἰμι. ὅλοι οὗτοι τέκνα σοῦ εἰσι, καὶ δοῦλοι. οἶδας ὅτι τοὺς καλούς μου προσεπήνησά σε. τούτοις βλέπων, ὅλοις τοῖς τῆς πολιτείας βλέπεις. προσέχε τῷ στρατιώτῃ σου. μὴ συκοφαντᾶς προσδέξῃ, μὴ εἴπωσί τινες, ὅτι ὁ πρὸ σοῦ οὕτως διεχρήσατο. τοῦτα γὰρ λέγω ἀφ' οὗ ἔπαθον. οἱ ἔχοντες, ἀπολαυέτωσαν αὐτῶν· τοῖς δὲ μὴ ἔχουσι, δώρησαι. καὶ μὴ τὸ γενέσθαι τινὰ θύχλον πρόφασιν τῆς παιτειάρχου, καὶ λειτῆναι, πρόφασιν πόνων τὸ ἀμόν, καὶ πιστὸν τὸν Καίσαρα εἰς τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως, λέγε αὐτῷ ὁ βασιλεύς· ἐὰν θέλῃς, εἰμί· ἐὰν μὴ θέλῃς, οὐκ εἰμί. ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν, πάντα ὅσα ἐπετελέσθημεν εἰπεῖν σοι, αὐτὸς ἐμβάλῃ εἰς τὴν καρδίαν σου. οὕτω ἐλέησόσθαν μοι δικαιοσύνῃ ἑβδόμης ἡμέρᾳ ἕκτῃ, ἰνδικτιῶνος ἐνάτης.

A posteros sincerum, germanumque prodamus. Accito igitur senatu, & clero, vna cum principe suo, qui Ecclesiæ clauum tenebat, Imperator ceu pro concione stans, Tiberium hisce verbis admonuit.

En, Deus beneficium in te confert. Hæc insignia Deus tibi donat: quæ honora, vt illa vicissim te honorent. Matrem tuam (Sophiam Augustam) aliquando dominam tuam venerare. Scis te nunc eius esse filium, cuius antea seruus fuisti. Noli gaudere sanguine, nec cædibus communica. Ne malum malo compensa. Ne te imitatione mei odiosum redde. Ego enim vt homo ingressus sum, ad peccandum procliuis, & secundum peccata mea recepi. Veruntamen apud tribunal Christi iudicio cum his contendam, qui hoc mihi fecerunt. Ne te habitus iste, vt me, extollat. Omnibus perinde vt tibimetipsi attende. Nosce qui nuper fueris, & qui in præsentiarum sis. Ne superbus esto, & non peccabis. Quid fuerim, & quid factus sim, vides. Vniuersi isti, & serui, & filii tui sunt. Nosti quomodo te plus visceribus meis dilexerim. Hos cum vides, rempublicam totam vides. Studiose prospice militi tuo. Obtrectatores auersare. Ne eo tibi quidam persuadeant, quia decessor tuus his moribus fuerit, hæc enim edoctus malo meo te hortor. Quibus suppeditant facultates, iis fruuntor: quibus desunt, tute largitor. Deinde cum patriarcha precationis carmen finisset, omnesque subiecissent, amen, Tiberiusque ad pedes Imperatoris sese prostrauisset, ait ei Imperator: si volueris, sum, si nolueris, non sum. Deus qui creauit cœlum & terram, quæcunque tibi oblitus sum dicere, cordituo infundat. Atque hæc mense Decembri, sexta die hebdomadis, indictione nona prolocutus est.

CAPVT XII.

Gratulatio populi de Tiberio in collegam ascito. Eius de pace legatio, & liberalitas. Iustiniani ducis laus. Pecuniæ bene collocatæ fructus. Inter Romanos, & Persas fœdus. Romanorum propter Chosroæ præsentiam trepidatio.

Ἐπεὶ δὲ τὰ τῆς Ἀγαθαλιάδος ἀπερρήγνυτο τοῦ αὐδοκράτορος, ὁ λαὸς κρότος πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐπήγαγε, καὶ τὰ τῆ θύχλου ἐπευφημίας, ὥσπερ ἐπομβρίας ὕδωρ λαβρέστερος χύσιν ἐλάμβανε. ὥστε γὰρ ἂν αἰσθόμενος ἡ γερουσία τοῦ Καίσαρος ἄξιον ἐτίμα. Ὁ μὲν οὖν Καίσαρ αὐδοκρατορικῆς νόμον πληρῶν διαγορεύσεως, ἐπεχείρησε γράμματα, καὶ τοῦτα τοῦ Περσῶν βασιλεῖ πρεσβεύσασθαι. ἤρξατο δ' ἐξαιτεῖσθαι παρέσθαι ἀπέχειν, ἀπεκηρυκεύετό τε τὸν πόλεμον, παγκάλου ὕδατος ἐρυθρόθικος προσάγματος. ἐπεχθεία γὰρ ἡ ἀδίκησις τῷ. τοῦτον γὰρ τῆς εἰρήνης

Vbi Imperator conticuit, subditi plausum dederunt, faustæque acclamationes, tanquam irriguus de cœlo imber valide diffusæ sunt. Vere enim honorem illum Cæsar Tiberius merebatur; qui creationis augustalis morem tenens, litteras ad regem Persarum mittit. Sed veris initio missis legatis, petitisque induciis bellum deprecatur. Id erat desiderare rem honestissimam: nihil est enim pace

honorabilius apud homines quidem prudentes, & conditionis humanæ, breuissimorumque spatiorum huius vitæ non immemores. Delectus interim agebat strenuorum militum, auroque liberaliter distribuendo in eorum animis, qui nomina dedissent, periculorum despicientiam excitabat, mercedisque reuerentia alacritatem moriendi ab ipsis redimebat. Cæsaris itaque gloriæ studio incensa magnanimitas, barbaros iniuriis tam fœde inferendis prohibebat, pericula coercebat: odiosa quæque & grauia imminuebat: calamitates belli tempore confluere solitas retundebat: & omne demum genus incommodorum solida illius prouidentia exulare cernebatur. Eo anno Iustinianus Germani filius, vnus de optimatum primoribus dux deligitur, qui diligentia sua inueteratam exercitus inertiam correxit: quod informe erat, de integro conformauit: quod perturbatum, & confusum, ad decentem speciem composuit. Imperator porro Tiberius adhuc militem, & a populis auxilia conquirebat, magnisque pecuniarum impensis efficere conabatur, vt suis in hostem incumbentibus, nulla vi resisti posset. Nouit enim grandis pecunia prudenter posita, in quo prius peccatum est, id ad statum meliorem corrigere. Postquam ab armis pacta vacatio cessauit, & induciarum tempus exiuit, Persæ finitima Daræ oppidi infestant, ducente eo Tamchosro, viro inter Persas honoratissimo, penes quem exercitus moderamen erat. Eodem, versus illum Romani castra mouent. Cumque neutri pugnam ordirentur, alterique alteros diu intuerentur, ad extremum ad verba de fœdere ineundo ventum est. Initur fœdus, ita, vt Oriens triennium a bello quiete & otio perfruatur: in Armeniam arma effuse transferantur. Ergo dux Romanus Amidam vrbem prætergressus, Armeniæ campos ingreditur, quem Persarum rex cum frequentibus copiis secutus, Euphratem eas transducit. Vbi Romani, regem per se bello præfuturum comperierunt, animis ceciderunt, non sane aliter quam decuit. Nam cum præsentia illius ad ea quæ vellent facile obtinenda Persis multum prodesset, Romanis facultatem quæ ipsi optarent efficiendi auferebat. Quocirca dux Romanus tumulo conscenso, ad circumfusam in plano suorum multitudinem huiusce modi verbis concionari aggressus est.

A καθίστηκε ἡμῖν φίλους τε καὶ οἰκείους, τοῖς τε νοῦν ἔχουσι, καὶ μεμνημένοις τὸ ζῆν τοῖς τε λήξεως, τό τε τοῦ βίου βραχυτάτης πάροδον. ἐστρατολόγει τε καὶ πλήθη μαχίμων, καὶ τῇ ῥύσει τῆς χρυσοῦ λαμπρότητος, φιλοκινδύνους τοὺς τῶν στρατηλατουμένων ψυχὰς ἐπεκτήσατο, αἰδοῖ τῆς μεθύσματος θανάτου πρὸ αὐτῶν ἐξωνούμενος. ἔσθεσι τοίνυν τὴν βαρβάρων τῶν λυμῶν τῆς τῆς Καίσαρος μεγαλονοίας φιλότιμον. καὶ χαλιοῦσι μὲ οἱ κίνδυνοι, ἀποφλεγμαίνουσι δὲ τὰ δυσχερῆ. αἱ ἀκ πόλεται τε αἱ κατὰ τὸν πόλεμον συρρέουσαι συμφοραὶ, καὶ ὁ κακὸν ἀθεράπευτος ἐπιμηλία λιμὸς, ἀπέδυμον ἐγκωλείζετο. καὶ τοῦτον δὴ πάντων σπανιν, γράτηB γὸς προσκλείζεται Ἰουστινιανὸς, ὁ τῆς Γερμανοῦ υἱός, τοῖς κορυφαιοτάτοις τῶν τέλει συναριθμούμενος. ὁ μὲν θεῖος στρατηγὸς τὰ πάλαι τῶν στρατευμάτων ἀάσκητον ἔκπαξιν διὰ ἐπιμελείας ἰώρθου, διεφυτῶν τὸ ἀτύπωτον, καὶ μεταπλάττων πρὸς εὐρημοσύνην ὁ ἄπακτον. ὁ δὴ αὖθις κρότων ἐπὶ δυνάμεις σεσηθεζίζε, καὶ ὃ συμμαχικὸν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἠθροίζετο, μεγάλαις χρημάτων ἀποδόλαις (αἱ ἐπιδόλαις δὲ τῶν παπάξεως ἀπαταγωνίστους ἐμπορεύομενος. οὐδὲ γὰρ χρημάτων ὀλκὴ οἰκονομουμένη μὴ φρονήσεως καὶ τοῖς προσφαλεῖσι τὸ πρὸς ὃ κρεῖττον διόρθωσιν προσγματεύεσθαι. ἐπεὶ δὴ ὁ καιρὸς C τὸ σκεχελείας ἀπάλωτο, καὶ ὁ τῆς ἀνακωχῆς ὅρος Ῥωμαίοις τε καὶ Πέρσαις διέβεσο, ἀφικνεῖται ὃ Περσικὸν πρὸς ἐχθρόν τῶν Δάραν, εἰς τοῦτο ἰδέντος τῶν (αἱ στρατηλίδας ἰδίας ἡγούντος Ταμχοσρώ, αὐδρὸς πρῶτ Πέρσαις μέγα λαμπρου. στρατοπεδοῦσι δὲ κατ' αὐτὸν καὶ Ῥωμαῖοι πλησίον. τῆς δὲ συμπλοκῆς σοδεστέρα δυνάμεις γένονεν ἕξαρχος. ὅτι πολὺ δὲ βλεπούσης τε καὶ αἰπολεπολίσης ἑκατέρας ἰσχύος, εἰς λόγους συμβάσεως ὁρᾶσι τὸ μέγιμα. γίνονται δίνιν σπουδαὶ ἐφ' ᾧ πρὸς τοῦτο ὅτι χρόνος πρὸς γαλιλαίαν ἀγὼν τὸν πόλεμον, καὶ φιλοσοφεῖν τὸ ἀπομαχεῖν, ὅτι δὲ τῆς Ἀρμενίας πλὴν ἀγωνίσμ σάσαλιλαθεσθαι· οὕτω δὴ ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς Ἀμιδηνὴ D πρόσμειναι πλὴν πόλιν, σὺ τοῖς τ' Ἀρμενίας στρατοπεδεύεσθαι κρίμασι. σπείπετο δὲ καὶ ὁ Περσῶν βασιλεὺς, καὶ σπὴν πολλοῦ μὲν Εὐφράτην διαπορθμεύεται. ὑπτωίκα δὴ ἐξάκουστος γένονε ὃ Ῥωμαίοις ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς αὐθυρμήσων τὸν πόλεμον, ἔκλυτοι γίνονται (αἱ ψυχαὶ οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ οὐκ ἀπὸ τοῦ δέοντος. ἡ γὰρ βασιλικὴ σύνθεσις, πλὴν τῶν προϋπαρξάντων κληρουσαμένη Πέρσαις ὑπὸ τύξιν πολλὴν, πλὴν τῆς ἀδραιοτέρης ῥοπὴν τοῖς Ῥωμαίοις πρείχατο. διά τοι τοῦτο ὅτι μὲν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατηγὸς ὑπεῖδε, τό τε ὁπλιτικὸν ὀξὺ ὑπεπίδυ προσησάλωτο, τῶνδε τῶν λόγων ἀπήρξατο.

CAPVT XIII.

Ducis Romani excellentissima concio, qua suis acriter, & cum mortis contemptu confligendi ardorem conatur immittere. Fiduciam vincendi ex hostium, & sacrorum Persicorum despicientia auget. Dicit autem incise, & membratim quo dicat vehementius.

ΗΓΑΡΟΥΣΑ νῶ ἡμέρα Ρωμαῖοι μεγάλων ἡμῖν ἀγαθῶν ἀρξει, τοῖς ἐμοῖς εἰ πειθήνιοι ῥήμασιν. ὁπλίσασθέ μοι τὰς ψυχὰς πρὸ τῶν σωμάτων. αἰ καρδίαι, πρὸ τῶν χειρῶν πολεμείτωσαν. ἕτερος ἑτέρου προκινδυνευέτω, καὶ σώζεσθε· ἄνδρες φιλόσοφοι (φιλοσόφοις γὰρ ἡμᾶς ἢ γραπτὸς ἀποκαλεῖ, μόνοις γὰρ ὑμῖν ὁ θάνατος ἄσκησις) ἀθάνατον τοῖς βαρβάροις πλὴν προθυμίαν ἐνδείξασθε. ἀκαταπλήκτοι γένεσθε τὰς ψυχάς, δεχεῖτε βάλλειν ἢ βάλλεσθαι, ὡς ὂν ἀλλοτρίᾳ τῷ σώματι τὰς τῶν ἀντιπάλων βολὰς προσιέμενοι. ἔστωσαν μάρτυρες τῆς ἡμῶν ἀρετῆς οἱ πολέμιοι πίπτοντες. διηγείσθωσαν καὶ τεθνηκότες τὰ ἔργα μου. ἄνδρες κοινωνοὶ, καὶ κρότων, ἀφ' ὧν πόλεμον, ἀρετῆς καὶ κακίας ἡ συμπλοκὴ καθέστηκε βάσανος, καὶ διαγνώστης ἐστὶ ψυχῶν. ἢ γὰρ ὁ θαλυπρεπὴς τῆς ἀλλας ἀξελέγξει, ἢ τῆς ἀντιπαλίας ὁ ἀρρενωπὸν μὴ φθάνων, καὶ ἀριάμενος ἀναρρήσει τὸ τήμερον. μή πάθητέ τι φιλοσωμάτου ψυχῆς, πὰ νῶτα τοῖς βαρβάροις προέχοντες. ὕπνος ὡς ἐστὶν ὁ γλυκὺς οὗτος καὶ μελετηθεὶς ἡμῖν ὁσημέραι θάνατος. ὕπνος τῆς μὲν σεσηθοῦς ἐστὶν μακρότερος· πρὸς δὲ τὸν μέλλουσαν ἡμέραν βραχύτατος. ἀδοξίαν μὴ ἐνέγκητε ἄνδρες ἀγαπώμενοι. τοῦτο θάνατός ἐστιν ἀθάνατος, καὶ ταφὸς κακίας μηδέποτε ἀποκαλύπτων τὴν ἀσημοσύνην τὸν κληρωσάμενον. μὴ ταραττέτω τοὺς ἀσφαλεῖς ὑμᾶς ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἀναλκάσας πλήθη παρεπιουσμένος, καὶ μεγαλαυχῶν, καὶ τὰς ὀφρῦς ἀναπτῶν, ὑφαυχενιζόμενός τε, καὶ μέχρι τῶν λόγων κεκτημένος τὸ φύσημα, οἷον γαῦρος ὁ ἵππος καὶ θρασὺς, καὶ τῷ κόμπῳ τῆς μεγαληγορείας τὸ κρότος ἐμπορθμεύων. ἀμνημονεῖτε τῶν προσθεν ἀτυχημάτων, τῆς ὑπωλοπῆς τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων λαβόντες ἀνάμνησιν. ἀμνημονεῖτε τῆς μὲν ἀποτάξεως τῶν ὤδινεν αὐτοὺς γραπτὸς, καὶ τῶν ἡγουμένων ἀπειξία κακῶς ἐμηχάσατο. σάσιν ἀρίστευσι πέφυκε φοβερόν. τούτοις οἷα μὲν χόρτος ἐστὶν ὁ σίδηρος. αἱ δὲ τῶν βελῶν ἀλγηδόνες, ὀρεξις ἐπανεκκόπτουσα, μείζονων κινδύνων ἐφάπτεσθαι. σήκοιτε αἰσχρὰ πὰ νῶτα τοῖς πολεμίοις φεύγουσα. ἀμυήτοις ἄνδρες τῶν μεταφρένων ἐνδίδοτε.

HODIERNA lux, Romani, eximiorum bonorum principium nobis futura est, si dictis meis obtemperare volueritis. Armatote mihi pectora prius, quam corpora: animi ante, quam manus in hostem pugnent: alter pro altero discrimen ne metuat. Quod si faxitis, vitam incolumitatemque retinebitis. Viri philosophi (tales enim vos libentius, quam milites appellabo: soli quippe vos mortem meditamini) alacritatem barbaris immortalem ostendite. Animos imperterritos gerite. Existimate vos dare vulnera, non accipere, velut in corporibus alienis plagas hostium excipientes. Illorum strages virtutis vestræ testimonium esto. Etiam mortui vestros triumphos prædicent. O socii, laborum, inquam, bellicorum, & plausuum socii, virtutis & ignauiæ explorator, animorumque censor conflictus est. Aut enim timiditatem femineam hodiernus dies coarguet: aut viris decoram audaciam, cum præmiis ac triumphis illustribus palam demonstrabit. Ne de corpore seruando laborantes, hostibus terga vertite. Somnus quidam dulcis hæc vobis assiduo meditata mors est. Somnus, hoc quidem consueto, & quotidiano diuturnior: si ad diem, quam expectamus, comparetur, breuissimus. Cum incolumi corpore ignominiam erubescite. Hæc enim mors immortalis est, & sepulcrum quoddam ignauiæ, nunquam cooperiens eum, qui se dedecore contaminauit. Cauete strenuitatem vestram rex Persarum labefactet, qui quas conscripsit copiis imbellissimis sese iactat, supercilium tollit, ceruicem erigit, ac verbis tenus insolescit: vt gentis superbia fastuque turgentis, inanique magnificorum verborum crepitu potentiam suam venditantis mos est. Præteritos casus obliuiscimini: impressiones auxiliariorum recordamini. Pristinæ infelicitatis memoriam deponite, quam ducis temeritas parturiuit: tumultuatio militum quasi quædam obstetrix eduxit. Nihil viris fortibus perhorrescendum accidit, quibus ferrum pro cibo est, & a telis inflicti dolores maiorum discriminum subeundorum desideria incendunt. Quapropter curate, vti terga vestra hostes ne aspiciant: dorsa vestra iisdem, vt mysteria profanis oc-

cultate. Vulnera sanguine manantia, mihi credite, triumphorum fontes sunt. Fuga seruitutem, non salutem parit. Nescit enim timiditatis argumentum salutis præstare promissum. Pro loricis induendis corpora, pro scutis vitam exuite. Vniuersis artubus dimicate: membrorum nullum periculo vacet. Densatis armis aciem ceu muro communite. Equorum constipatione phalangas tanquam vallo cingite. Concordi statione, vt ædificio e duro lapide vos circumsepite. Ne hasta manum fugiat. Ne tela non incidentia proiicitote. Non est Persarum natura indissolubilis: non fortuna immutabilis, non manus indefessæ. Non illis plura membra quam nobis: non duæ animæ: non corpora adamantina. Et ipsi mortis initiati sunt sacris. In hoc certe iustitiam seruat bellum, quod non immortales aduersum mortales pugnatum mittit. Romani ius fasque pro præsidio asciuerunt, rursus pacem desiderantes: Persæ ius fasque ipsis contrarium armis oppugnandum susceperunt. Semper enim pacificationem odientes, belli faciendi studium, velut numen sibi propitium venerantur. Non commentitiis sacris imbuti sumus. Non deos adulterinos præsides nobis delegimus. Non adoramus Deum, qui scutica cæditur: nec enim equum diuinis honoribus colendum suffragiis constituimus. Non concipimus preces Deo, qui in cineres redigitur, & modo ardet, paulo post nusquam apparet. Haud sane fumo, & lignis Theologia nostra continetur. Ipsa huiusmodi rerum tabefactio, atque corruptio, quam falso diuinitatis nomine honorentur, declarat. Securissimus animi est barbarus: atqui aras impias scandens felicitas consistere nequit. Iniustitia robur sæpe validum nanciscitur: sed ad extremum etiam languescit, atque interit. Quamobrem ita, vt vestræ appellationi consentaneum est, ad certamen aggredimini, ne & res, & nomen ipsum a fortitudine deductum perdamus. Ne adiutrices peltas aliquando prodamus: sed vt amicas, ætate & forma florentes amplexemur, ac pro iis non secus, quam pro peregrinationis nostræ a solo patrio comitibus dimicemus. Lacedæmoniorum exemplum vobis in acie proponite. Vnusquisque vestrum Cynægirus fiat: quamuis, vt ille, nauim non inuadat. Fuga nihil est effeminatius, neq; seruitute quidquam auersandũ magis. Ergo restat, vt aut morti occumbere, aut spem victoria solari oporteat. Nouas hasce Cæsaris Tiberii expeditiones, vt in speculo contemplamini: nihil in iis non selectum reperitur: sine labe est exercitus. Sic etenim complacitum est nouo Imperatori, qui id sibi decori futurum existimauit. Itaq; ego orator vester, princeps prælium ciens, alacritate mea omnium manus quasi

A ξαλῆς. πηγαὶ θριάμβων εἰσὶ τὰ τραύματα. δεῦρο γὰρ δύσιν αἱ θλῖψαι, ἃ οὐ σώζουσιν. οὐκ οἶδε γὰρ κακίας ὑποθήκοις ὠφελείας σώζειν ὑποδρομή. ὑποδύσασθε τοῖς ὅπλοις μάχασθε μέλεσι. μηδὲν ἔστω μέλος τῶν κινδύνων ἀμέτοχον. τῇ συνωθήσει τὸ ὅπλον, πυκάσατε τὴν ῥῶμβωσιν. τῇ συμπλοκῇ τὴν ἵππον τοῖς φάλαγξιν χαρακώσατε. ὦ συμφώνῳ τῆς στάσεως, ψηφῖδες λίθων δίκην οἰκοδομίας ἑαυτοὺς περιφράξατε. μὴ ἐξαλλέσθω τὸ σαλάμης τὰ δόρατα βάλλετε τὴν βελῶν μηχανοῦμενοι. οὐκ ἔστι Πέρσαις φύσις ἀδιάλυτος. οὐκ ἔστι τύχη μόνοις ἀκίνητος. ὃν εἰσι βαρβάρων χεῖρες ἀκάματοι. οὐ B πλεονεκτοῦσι Πάρθοι τοῖς μέλεσιν. ὃ διδύμους ἔχουσι τοὺς ψυχάς. οὐκ ἀθανατίζουσι τοῦτοις τὰ σώματα. μυοῦνται καὶ Πέρσαι θανάτου μυστήρια. ὁ τοῦτο δίκαιός ἐστιν ὁ πόλεμος. οὐ γὰρ ἀθανάτοις κατ' ἀνθρώπων ἐπιστράτευσιν. οἱ Ρωμαῖοι πλὴν δίκην ἐμαθώσαντο συμμαχῶν, πλὴν Ἑβραίων ἃ αὖθις ὑπεζητήσαντες· τὸ μηδικὸν λαθόντες ἑαυτοὺς ὁ δίκαιον ἐπεστράτευσεν. ἀεὶ γὰρ που τὸ Ἑβραῖον βασιλεύεται, καὶ οἷα θεῶν ὑπεδέξιον θηρεύει τὸ φιλοπόλεμον. οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἐψευσμένη θρησκεία. οὐ νόθοις θεοῖς ἠγαμένας παρεσπάσθα. οὐκ ἔστιν ἡμῖν Θεὸς μαστιζόμενος. οὐ γὰρ ἵππον χθεσινευόμην Εἰς λαβρύθυμα. οὐ παρασπωσάμην Θεὸν παρὸς τέφραν μεταπήδημον· σήμερον φλεγόμενον, ἃ μετ' ὀλίγον μηδὲ φαινόμενον. οὐ καπνὸς ἢ ὕλη τὴ θεολογίαν σωίζηται. ὁ δὲ μαρασμὸς πλὴν ψυδυνυμίαν διήλεγξεν. καμᾶ τῆς βύθυμίας ὁ βάρβαρος· ἀλλ' οὐκ οἶδεν ὑπερβολὴ μαθεῖν ἐφ' ἑαυτῆς, ἀδίκων βάμων ὑπεβαίνουσα. καὶ τὸ μὴ δίκαιον πολλάκις κεκτύνεται· ἀλλὰ καὶ παρὸς φθορὰν μεταπίπτει. χωρεῖ τε ὑπὸ γήρους ἀξίως τῆς ὑμετέρας παρασκευῆς πρὸς πόλεμον, ἵνα μὴ μὴ τὴν παρασκημάτων ζημιωθῶμεν καὶ τὰ ὀνόματα. μὴ παραδῶμεν τοῖς συμμάχοις ἀσπίδας, ἀλλ' ὥσπερ ἑρωμένας τινὰς C ἀεικὰς, τούτας περιπυξάμεθα, ἃ οἷα πατρίδων σεσωκότων ὑιῶν, τούτων ὑπερμαχήσωμεν. λακωνίσατε συμπλεκόμενοι. ἅπας ἔστω Κυνέγειρος, εἰ καὶ μὴ νηὸς ὑπεξέβησεν. σὺδὲν τὴ ἀσφαλείας καθήκει γλυκύτερον, σὺδὲ τὴ ἀλλήλων πίφυκεν ἁπτικώτερον. σὺκοῦν ἢ τεθνάναι παρεσπκει, ἢ νικηφόρους τοῖς ἐλπίδας τεκταίνεσθαι. σὺοπλείσασθε τοῖς νεοφύτοις ὑπερατείας τῆς Καίσαρος. σὺδὲν ἀπόλεκτον τοῖς ἀθρόισμασιν ἐγκατέλαβε, ἀκηλίδωτός ἐστιν ἡ ἔκπαξις· οὕτω γὰρ νεύθικησε τὸ τῆς βασιλέως Φιλοτίμου. χθεσυργήσω τοίνυν ὁ δημηγέρσις ἐγὼ παρῶτος τὸν πόλεμον. ἅς πεπόνων χεῖρες τὴ παρυ-

μία

μία μισθώσομαι, παθεῖν τὸ μὴ παθεῖν αἰσχυνόμενος. A mercede pacta ad pugnandum obligabo: & hoc ipsum pudori mihi ducam, si patiar me non pati. Plura dicendi desiderio prouehor: sed me plura cogitantem dicere, actio ipsa anteuertens vetat. Feruor quippe animi etiam ipsis naturæ legibus imperare consueuit. Hodie nos angeli in suam militiam conscribunt, oppetentiumque animas in tabulas referunt: non quidem ita præmium par ipsis rependentes, sed magnitudine doni ad innumeros labores perferendos easdem exsuscitantes. Nemo cui voluptas fœda cordi est, hastam quatiat. Nemo deliciarum appetens, belli sacris interfit. Nemo opibus superbus simul cum cæteris Martem capessat. Periculorum contemptores pugna quærit. Verum age, finem orationi factis imponamus, & theoriam ad congressum, dimicationemque transferamus.

CAPVT XIV.

Romanus miles pugnam sitit. Persæ in hostes cum fastu gradiuntur. Ambarum acierum diuersa dispositio. Vincuntur Persæ, & fugiunt. Chosroæ turpis reuersio. Eiusdem lex de Romanis in posterum bello non lacessendis.

ΤΩΝ τοιούτων λόγων κατηχηθέντων τὸ δυνάμεσι λόγων, ἐρρῶσθαι αἱ φάλαγγες πρὸς παράταξιν, καὶ πᾶσα παθεῖν ἀσμένιζοισι, καὶ προθυμεῖσθαι τὸ ἔργον ἐπιδιδόντα. τῶν δὲ Μηδικοῦ ἀκηκοότος τῆς τῶν Ρωμαίων ἀλκῆς πλὴν προαιρέσει, διϊστάζεται πρὸς τὸν πόλεμον. καὶ κομίζεται μὲν ἵππος * καταφαγεῖς τε, καὶ τοῖς ὠμοῖς, σιδηροφορεῖται δὲ καὶ τὸ μάχιμον. ὁπλισάντες τε τῶν ἵππων συμπιφραγμένῃ τάξει νιὶ, ἐπέσθη ῥέμα Ρωμαίοις μὴ βαρυνόμενον τῷ βάρει σματος. εἶτιν καὶ τῶν Ρωμαϊκοῦ φαλαγμάου, ἤρθη τὰ σημεῖα. ἀπαρ πελασθῆναι αἱ σάλπιγγες, ἐς ὕψος ἡ κόνις ἐχώρησεν, ὁ δὲ θρύλλος διεκόπη πλαγίζων τὸν χῶρον, καὶ παῦλα κυμαίνων τῆ χρεμετίσματος, τῆτε δυνοῦ τῶν ὅπλων πεφρέομενος, ἅπασιν εἰκότως φωνὴ μετέβαλλε πρὸς τὸ ἀόρ. λεγ. τὸ μὲν οὖν βάρβαρον ὅτι μάκιστ᾽ ἐξετείνει πλὴν τάξιν, φόβησιν ἀπείρου πλήθους ὑποπτεῦσαν οἰόμενον, τῆ αὐτοπαλαμισμένας ποιεῖσθαι δυνάμιον. τὸ δὲ Ρωμαϊκὸν βαθεῖαν πλὴν στενὴν ποιησάμενον, πυκνότητι βεβουσθαι, ὡς μόνον οὐχὶ δοκεῖν τρεμμίζειν, καὶ αὐτὸ τὸν σιδήρου παραλυθεῖσθαι, καὶ αὐτοχλοθυμοῦν ἐᾶναι παράταξιν, δίκην αἰδριάντων ἀκινήτως ἐχόντων, καὶ μόνον τοῖς σήμασι δεχομένων πολέμων ὁρᾶσθαι, κατέπληττέ τε τῇ θέᾳ τὸ βάρβαρον, ὡς ὑποσαίνεσθαι ἀφ᾽ ὅλου σπουδὴν τοῦ τῶν μηδῶν ψυχαί, πρὸς τὰ μαλθακώτερα τῆς ἀνδρείας κινήματα. οἱ μὲν οὖν Βαβυλώνιοι καὶ τῶν Ρωμαϊκῶν ἀγεσιμάτων

ORATIONE hac in aures militum illapsa, omnium animi ad certamen exardescunt, sesequeque ad quæuis exhaurienda cupidos, atque ad ostentandam in discrimine virtutem concitatos demonstrant: eo scilicet, quo ducis cohortatio vocat, cogitationes & consilia sua accommodantes. Persæ Romanorum fortiter concurrendi ardorem intelligentes, certamini se aptant. Et equites quidem galeis, ac thoracibus, pedites ferro instruuntur. Equestris acies vndique communita, sensim in Romanos insolentius graditur. Romani contra obarmati, signa sustollunt. Clangunt tubæ, stat puluere cœlum, ingeminat tota regione diffusus clamor immensus, strepituque hinnientium equorum, & armorum concussorum sonitu, tanquam fluctibus intermistus atque confusus, merito auribus articulate percipi nil sinit. Barbari suos in longum disponunt, rati, hoc modo aduersariis multitudinem infinitam visum iri. Romani aciem latam, ipsaque densitate firmam struunt, vt tantum non solida, ad vim omnem constanter repellendam ferreis fixa clauis, & ænea plane acies ex aduerso stare crederetur: instar statuarum immobilium, soloque habitu, & figura Martem spirantium. Stupere spectaculo barbari, sic, vt hinc motus parum viriles eorum corda sentiscerent. Crebras igitur sagittas in Romanos

* προαλόμενος. Meurs.

iaciunt: adeo, vt cœlum vmbra obtegeretur, & arundinum effusarum volatu rapidissimo, cristæ de galeis subito excussæ, per aerem ferri cernerentur. Romani cominus pugnare instituentes, hastisque & gladiis rem gerentes, violentos telorum iactus ab se prohibent: itaque hostium vafricie dissipata, priores in pugna partes obtinent. Prælio igitur inprimis memorabili inter hasce duas gentes edito, Persicoque agmine, quia quadratum ac densum non erat, disiecto, & extremis non instructis, nec habentibus quo reniterentur, atque obsisterent, cum & hostis a fronte vehementius vrgeret, videntes iam actum esse, ad fugam efferuntur: ac spe melioris euentus delusa, præsenti exemplo de maleficiis, & iniuriis ante illatis non sibi placere discunt. Persæ victi superatique quantum pedibus valent, in fugam se conferunt, quos per vestigia inhærentes Romani, malo mactant. Quin etiam castra eorum exinaniunt, & tentorium regis diripientes, omniaque impedimenta libere, ac palam auferentes, elephantum ibidem repertum cum ornamentis Persicis ad Cæsarem mittunt. Victus Persarum rex, & cum turpitudine abscedens, Melitenen vrbem pulcherrimam, custodibus vacantem, & quietem securissimam in itinere incendit, traiectoque Euphrate, per Arzanenam regionem reuersus, lege lata, velut in columna inscriptam, cladis suæ ignominiam omnibus prodit. Tulit autem, vt ne quis de cætero Persarum rex Romanis arma inferre vellet.

A ἐπετεξάλοντο, ὡς τὰς ἡλιακὰς ἀποκρύπτειν ἀκτῖνας τῇ συμπομπῇ τῶν βελῶν, ὑπὸ τῆς ῥαγδαίας τῶν δονάκων ῥιπίσεως, τέρητες ὑπουπτέρυγες ὁπλῖται κατὰ κεφαλῆς ἀεὶ καταστρέφεσθαι ὤκουν, τῇ πάντοθεν τῶν ἀκοντίων ἐφεδρεύοντες. Ῥωμαῖοι δὲ τοῖς τῶν ἐχθρῶν συμπλοκὰς οὐκ ἐποιήσαντο, δέει τε, καὶ ξίφεσι τὰ βάρβαρα ἀμυνόμενοι, τῆς ὑπερφερεῖς τῶν βελῶν τῇ ὑπηρεσίᾳ γεγενημένοι. ὑπεδέχοντο τε συλλήψεις τῶν ὑφισμάτων τοῖς ἀντικαθεστῶσι ἀσφαλέσθαι ἐπιβοηθοῦσι εἰς τὸν πόλεμον. τοιγαροῦν ἀξιολογωτάτης Ῥωμαίοις τε καὶ Πάρθοις γενομένης τῆς μάχης, τῆς τε Περσικῆς τῶν ἐναντίων ἐκπλήξεως, ἀφ' ὧν μὴ τοῖς βάθεσι συνεστάναι τὸ σῖφος, οὐκ ἐγγύθεν τε δυνάμεως ἀντιπαρεμβολῆς τῆς Βαβυλωνίας τῶν ἐναντίων, τῷ ἀντερείδοντος μὴ ὑπόντος. εἶτα ὑπεξελούσης τῆς ἀντιθέτου δυνάμεως, τοῖς ὅλεθρον εἶδε τὸ βάρβαρον, ἀποκλίνει τε τοῖς φυγῇ. καὶ μειοῦνται μὲν Πέρσαι τὰ τῶν ἐναντίων ἐλπίδων, παραδύονται δὲ τῷ τῶν πραγμάτων, μὴ μέγα φρονεῖν ὑπὲρ τοῖς ἀδικήμασι. οἱ μὲν οὖν Βαβυλώνιοι ἢ ποδῶν εἶχον ἀπεδίδασκον ἡττηθέντες. Ῥωμαῖοι δ' ἐρήμους τῆς ὑπεξόδου, τῶν κακῶν τοῖς Γάρδοις πεῖραν ἐδίδοσαν. οὐ μὴν ἀλλὰ τοῖς ὑπὸ τύχης ἐν τῷ Περσικῷ λαμβάνονται χαράκωμα, ὥστε σκηνοπηγίαι τῶν βασιλέως τοῖς ἐνομβόσαντο, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν λαφυραγωγοῦνται λαμπράς. τῶν τε ἐλεφάντων κρατήσαντες ἅμα, τοῖς σκύλοις τοῖς Περσικοῖς, τῷ πέμπτῳ τοῖς τοῦ Καίσαρος. ἐπεὶ δ' ἀπῆν ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς, καὶ τὸ ἀναζεῦξαι οἰκεῖα πονεῖδιον ἐπεποίητο, ὅτι τὴν Μελιτηνὴν γεγενῶς ἐνεπίμπρα τῷ ἄστει τῷ ἄστεος ἀφθονον οὖσαν θύρων, πρεμίας τε πάσης καλάμων. Εὐφράτην τε διαβάς, ἀφ' ὧν Ἀρζανηνῶν τὴν ἀναχώρησιν ἐποιήσατο νόμῳ τῷ ἀχμαίῳ ἐγκλητώσας τῷ ἀτυχήματος. διεσμοθετεῖ γὰρ μὴ τοῖς ὅτι πόλεμον ἄξουσι ποιήσειν ἐς τὸν λοιπὸν βασιλέα Περσῶν ἐμπροθέσθαι.

CAPVT XV.

Romani Persidem infestam habent. In mari Hyrcano piraticam faciunt. Domum redeunt. Persæ in regem suum contumelioſi. Militaris annonæ apud eos ratio. De pace vtrinque legationes. Romanis in Armenia subactis, pacem Persæ repudiant. Mauricius in Armeniam mittitur: in Persidem irrumpit: febrim habet. Multa castella diruuntur. Captiuorum Persarum ingens numerus.

HAc lege infeliciter triumphans Persarum rex, quid consilii caperet nesciebat, cum Romani Persicas calamitates adaugentes, ad interiora penetrant, & proxima quæque deuastant ac disperdunt, occurrentiaque disperditionis additamentum faciunt. Confenso porro Hyrcano mari, vbi damna Persis quam plurima dederunt, hieme oppressi, in sua

D Οὕτω μὲν οὖν τῷ νόμῳ ἀριαμβεύσας ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς τὸ ἀπαίσιον, διπορεῖτο ὅτι καὶ τοῖς ἔχῃ. τὸ δὲ Ῥωμαϊκὸν ταῖς Περσικαῖς συνεπιπλέκετο συμφοραῖς, καὶ τοῖς τὰ ὁπλίμοχα τῆς Βαβυλωνίας ἐχώρησι, κεραΐζεταί τε, καὶ τειχῶν πάντα τὰ ὑπόσοι, καὶ τὰ ὑπερέχοντα τῆς ἀσφαλοῦς ἐγίνετο τῶν ἐναλώματα. τῆς οὖν ὑρκανίας θαλάττης ὑπεδάτην ἠφάνισαν, πλεῖσά τε δράσαντες καὶ χαλεπουργήσαντες τοῖς Γάρδοις ἀπαίσια, εἰς τὴν ἑαυτῶν σὺν ἀσφαλείᾳ. χειμὼν γὰρ ὥρα τοῖς

πρὸς ἄλλοις συνεχώρησε, καὶ τῷ τῶν ἀτυχημάτων τῇ Περσίδι καταλιπαίνετο. ἦρξε δὲ ὁ Ὀσδημήσδατος, ἐπεμνήκθη Ῥωμαίοις, ὑπεφεύγθησαν δὲ τὴν ἀδράγασίαν συνεκδημον. οἱ μὲν οὖν Μῆδοι τὰ συμβεβηκότα φέρειν οὐκ ἔχοντες, εἰς τὸν βασιλέα τὴν σφῶν αὐτῶν γυμνῆτα κεφαλὴν ἐβλασφήμουν ἀχάλλοντες. προελυπῆτο δὲ αὐτοῖς ἐς τὰ μάλιστα ἡ τοῦ πολέμου τελευτή, καὶ τὰ εἰς ὕστερον ἐλπίζόμενα δυσχερῆ. οὐ γὰρ ἔχουσι Γέρσου ἐκ παρατρεμέου στρατοὺς, καθάπερ Ῥωμαίοι ἰόντες εἰς πόλεμον· ἀλλ' ἅδε καὶ κώμας τε καὶ ἀγροὺς σπανίζοντες)· ἀλλ' ἔστι νόμος αὐτάρκειας αὐτοῖς, τὰ τῶν βασιλέως καὶ τὸ εἰωθὸς ἀφανεμόμενα, καὶ εἰς ὅσα ἀποζῶν οἰκονομοῦσι τὰ παρόντα. ὁ δὲ Ἀρσάκης ἐν τοσούτῳ κατεμαλακίζοντο ἅμα τοῖς κτήνεσι, μέχρις αὖ ὅπου ἐς τὴν ἀλλοτρίαν ἐμβάλλοιεν· καὶ οὕτω ὁ τῶν Περσικῶν βασιλεὺς τὰς φύσεις τοῦ ὁπλιτικοῦ δεδιὼς, διενοήθη ἐς λόγους περὶ τῆς εἰρήνης κοινωνήσασθαι Τιβερίῳ τῷ Καίσαρι. ὁ δὲ Καίσαρ ταῦτα πυθόμενος ἐς Δρμλαχὰς πρεσβείαν διέγνω. ἐκπέμπει γοῦν τοὺς περὶ συμβάσεως λόγους ἀνδρείους καθιδρύσασθαι καθεστηκὼς πρεσβεύοντας Ἰωάνην, καὶ Πέτρον, ἐν τῇ κορυφαίᾳ τῆς συγκλήτου βουλῆς τελοῦντας ἀξίᾳ, πατρικίους δ' ἄρα ὄντες ἐτύγχανον· Θεόδωρόν τε τὴν μαγιστερίαν ἔχοντα τοῦ Ῥωμαίους ὠνόμαζόν τε, καὶ ἠγάπων. ναὶ μὴν καὶ Χοσρόης Σαρναχηγάνην, ἄνδρα τῇ Περσικῇ πολιτείᾳ δῆθεν τὰ ἄξια ἀποδεκτὸν, πρὸς ἑτέρους ἀξιολογωτέρους ἀνδράσι, τῷ πολέμῳ δι' αὐτῶν παραδοὺς τὰ ἀπαντήσαντα. συσσείσας οὖν τὸν περὶ τὴν Ἀρμενίαν κατ' ἐκεῖνο καιροῦ κερτεροῦς μάχης Ῥωμαίοις τε καὶ Γάρδοις Ταμισσορᾶ ἐφεστηκότος τὰ Βαβυλωνίας δυνάμεως, Ἰουστινιανοῦ τε τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐξηγουμένου πλησίος, γίνεται κατόπιν ὁ Ῥωμαϊκὸν τῆς περσικῆς διακλείας. Δρμλ τοι τότε ἀπειρήκεσι Μῆδοι τὴν Εἰρωμαίων ἀσπιδῶν. καὶ πάλιν αὖτοῖς ἀναζωπυρούσης τὸ φιλοπόλεμον, μετεσπαδεῖν ὑπὸ τοῖς ἐναλίοις ἀχρήστους ὄντας θλίμασιν. οἱ δὲ οὖν περὶ σοφὸς, μέχρι λόγων τὰ τοῦ σκήπτου Δρμλυσόμενοι, χωροῦσι πρὸς τὰ οἴκοι, ὀρφανὰς τοῖς πρεσβείας τὴν εἰρήνης καταλείψαντες. Τιβέριος δὲ ὁ Καίσαρ τὴν ὕστερον σωτετυχηκότων ἀπὸ Μαυρικίου στρατηγὸν πρεσβεύσαμενος, ὅ τε δὴ τὴν σωματοφυλακὴν τοῦ βασιλέως ἠρύλμενον, καὶ τοῖς κλίμασι τὴν Ἀρμενίας ἐξέπεμπεν. ὁ δὴ τοῦ βαρβαρικοῦ Σαρναχηγάνης στρατάρχος ἔπι τοῦ χρόνου τὴν ἀσπιδῶν ἐνδιαλιθομένου, τὴν πρὸς τὴν ἕω πρεσβευουσῶν Ῥωμαίοις τε καὶ Μήδοις, Δραπανδίσας, καὶ Κωνσταντίνης, καὶ τῆς Θεοδωσίου πόλεως τὸ τεῖχος ἀπέτελλεν. ὁ μὲν οὖν στρατηγὸς τὴν Χαλδαίων τὴν δυνάμιν ἀναλαβόμενος, τὰ πρὸς τὴν Κωνσταντίνην, καὶ τὴν Θεοδοσίου πόλιν ἐλυμαίνετο. Ταμισσορᾶ τὴν μὲν ὁ Ἀρμενία Γέρσικὴν στρατευμάτων τὴν ἠμυσίαν ἠφίετο, ὅτε που νεῶν τοῖς συνελθούσας δυνάμεις Ῥωμαίων πολλῷ πλείους τὴν οἰκείων ὅσας διέγνωκε δὲ τὴν Ἀρμενίαν ἀπολιπὼν ὅτε κινδυνεύων τὸ Ῥωμαίων φρούριον πρὸς Μελιτηνῆς, ὑπιππεῖ χωρίοις τε, καὶ κώμαις, πλησίον Αμιδῆς γεγόμενος. ἔνθα δὴ τῆς Αρζανηνῆς ἐσβα-

A non redierunt. Perfidis ergo clades cumulabantur. Vere ipso Romani comite fortitudine in ditionem ſuam ſe recipiunt. Perſæ euentorum impatientes, aperto capite regi ſuo indignabundi conuitiantur. Mirifice ſiquidem eos cruciabat tantum tempus in armis conſumptum, & quas adhuc metuebant miſeriæ cruciabant. Nec enim Perſæ Romanorum inſtituto e Prytaneo annonam capiunt, quoties militatum eunt: neque ex agris & vicis conſcribuntur: verum quadam frugalitatis lege apud eos rex illam diſtribuere ſolitus eſt, qua ad vitam quomodocunque ſuſtentandam vtuntur. Hinc ipſi, & iumenta viuere coguntur, donec aliena forte popu-
B labundi inuaſerint. Quapropter ſeditionem a militibus timens Perſarum rex, cum Tiberio de pace agere decreuit. Quo audito, Tiberius ipſe quoque ad rerum compoſitionem deſcendens, legat paci faciendæ idoneos, viros patricios, & ſenatus principes Ioannem & Petrum: præterea Theodorum, qui ob dignitatem magiſtri, quam gerebat, apud Romanos in honore ac veneratione erat. Chofroes item præter alios ampliſſimos viros Sarnachorganen inter Perſas clariſſimum, qui bello pauſam darent. Per id tempus atroci prælio inter Perſas Romanoſque,
C illic Tamchoſro, hic Iuſtiniano duce in Armenia perpetrato, Romanorumque gloria priore obſcurata, Perſæ recenti fortuna ebrii, reſuſcitata bellandi auiditate fœdus recuſant. Quare legati verborum tenus voti compotes, vnde venerant redierunt, legationemque a pace deſertam & orbam reliquerunt. Tiberius Cæſar in hiſce euentibus Mauricium, tum prætorianorum Præfectum, Prætorem ab ſe creatum in Armeniam tranſmittit. Sarnachorganes autem barbarorum ductor, fœdus ſuper Oriente inter Perſas, & Romanos in triennium percuſſum perfidio-
D ſe rumpit, feſtinatoque ad Conſtantinam, & Theodoſiopolim copias mittit, quæ effuſa in circuitu populatione omnia miſcent. Tamchoſro vbi ſe Romanis multitudine longe inferiorem cognouit, præfectura Perſici in Armenia exercitus dimiſſa, ipſaque Armenia relicta, Citharizum Romanorum arcem prætergreſſus, locis & vicis iuxta Amidam direptionem infert. Deinde per Arzanenam prædabun-

dus domum discedit. Mauricius dux barbaros Armenia egressos, & Orientem peruastare aggressos cognoscens, totis copiis in Persidem ruit, & ex calore immodico morbum ac dolorem nactus est. Irruptione igitur in Arzanenam facta, Romani, quia deerat, qui vim arceret, ac propulsaret, Aphumos castellum natura & operibus firmissimum occupant, aliaque insuper castella euertunt, multaque strage in Persas debacchantur, & captis decem millibus ac nonaginta, tertiam partem Mauricio, honesta belli præmia offerunt. De captiuis Imperatorem Mauricius certiorem facit, a quo per Cyprum distribuuntur.

A λῶν, ἐχώρει εἰς τὰ οἴκοι. ὁ δὲ Μαυρίκιος ὁ τῶ Ρωμαίων στρατηγὸς, τοὺς βαρβάρους καθελπίσας τὴν Ἀρμενίαν ἰκέλθοντας, τά τε εἰς τὸ ἑαῦτὸ ἤθειν διαχρήσασθαι, ἀέρας πάνυ σφοδρὰ, τῇ Περσῶν ἐπεδήμησε χώρᾳ, ἤθμης τε τῷ σώματι ὀδυνηρότερος αὐτῷ καρτερᾶς, εἴχετο τῶ πόνων νοσηλευόμενος. ἐμβεβηκότες δὲ τῇ Ἀρζανηνῇ οἱ Ρωμαῖοι, καὶ σὺν ὕπτος τὸ ἀπαμείωτος, τὸ Ἀφούμων (οὕτω καλούμενον φρούριον) ἐρυμνότατον ὂν προσήσαντο. φονεύσαντες ἕτερα κατεσκάλματο ἄπλα. φόνου τε πολλοῦ τῇ Περσῶν πολιτείᾳ ἐνεπορθήσατο. ζωγρηθέντες τε τῶ Περσικοῦ ἐνενήκοντα πρὸς τὰ δέκα χιλιάσι, τούτων τὸ τρίτον ἀπόμοιραν Μαυρικίῳ τῷ Ρωμαίων στρατηγῷ οἱ τὰ ὁπλιτικὰ διαρησάμενοι, ὡς ἀμίκτα τῷ πολέμου ἔχ' ὅπλ' ἔχειν ἐπεποίωντο. ὁ μὲν δὴ στρατηγὸς τὴν ζωγρηθέντων τὰ εὐδημίαν πρὸς τὸν Καίσαρα. ὁ δὲ Καίσαρ αὖθ' τῷ Κύπρῳ τὰ λείαν διέλαχεν.

CAPVT XVI.

Romani multa loca ad vastitatem redigunt. Iustini decessus, & monarchia in Tiberium translata. Eius encomium. Chosroæ filius Hormisdas succedit: cuius immanitas describitur: causa subiicitur, ariolorum falsa prædictio. Nequitia dæmonum. Alia Hormisdæ scelera.

SIc itaque Arzanena Romanorum armis male mulctata, dux inde excedens, Arabiæ loca, non procul a Nisibi, summo velut compendio incursat. Deinde vsque ad Tigrim vastitate illata, Cursum, & Romanum trans flumen mittit, qui hostium regionem deprædentur, ipse Singaro castello subacto, quoniam hiems appetebat, cum copiis in hyberna concedit. Hoc tempore Iustinus Romanorum Imperator tabe confectus, moriens, magnam rerum in vita gestarum mercedem est adeptus. Iam iam igitur hinc demigraturus, Tiberium Augustum, & monarcham declarauit, virum mitem & humanum, a muneribus accipiendis alienum, & vacuitatem a pecuniaria sollicitudine solam felicitatem interpretantem, florereque, & crescere opibus subditos, communem hominum beatitudinem, honestissimumque, & indeprædabilem thesaurum reputantem. Qui regni fastum exosus, maluit secum regnare subiectos, quam quibus ipse præesset, per tyrannicam importunitatem seruitute multari, & pater magis a suis ciuibus, quam dominus audire. Et quoniam nauigium reipublicæ animo sincero gubernabat, non iniuria belli melior euasit conditio. Veris autem principio Chosroes Persarum rex morbo irretitus, vitæ modum imposuit, Hormisda filio successore appellato, qui morum sæuitia paternam impietatem superauit: σαλωθεὶς Χοσρόης ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς, τὸν τῆδε κατεστρέψατο βίον, Ὁρμίσδην τὸν υἱὸν, αὐθρα τῇ χαλεπότητι τὸν πατρῷαν ὑπερβητικὸν τῶν Ἑῴων ἀθυμότητα.

B ΟΥΤΩ δὴ γοῦν τῶν Ἀρζανηνῶν ὑπὸ τῶν Ρωμαϊκῶν δέρατος παθύσης κακῶς, μεθαίρει ὁ στρατηγὸς, καὶ τοῖς τῶν Ἀσσυρίας χωρίοις ἐπέβαλεν, οὐ πόρρω τῶν Νισιβιάδρυμνοις ἐπιτομώτατα. εἶτα μέχρι τῶν Τιγρίδος καθατρεχάμενος ποταμοῦ, ἐς τὴν αὐτῶν ἀρὰν τῶν Κούρ, καὶ τὸν Ρωμαϊκὸν ἐξεπέμπετο, τὸν πολεμίων λεηλασίας ἅπασαν· αὐτὸς δὲ ὁ Σιγγαρὰν φρούριον καταστρεψάμενος, ἐπεὶ χειμῶνος ὥρα πρόκυπτε, διωκάμις ἀναλαβόμενος τοῖς Ρωμαϊκοῖς

C ἐπεδήμησε· καὶ τοῦτον δὴ τὸν χρόνον ἀπέκλη ὑπὸ τῶν νόσου Ἰουστῖνος ὁ τῶ Ρωμαϊκῶν στρατηγὸς, μεγάλας τῶν βεβιωμένων αὐτῷ ἐντετυχηκὼς ἀντιδόσεων. ἀπόφοιτος γοῦν τῶν ἐνθένδε ὅσον ὥπω ἤμελλεν, κύριον τὸν μοναρχίας σεμίσησι Τιβέριον τὸν Αὐγουστέα, ἄνδρα πρόσφορον ὁμοῦ, καὶ φιλάνθρωπον, χρείττονά τε λήμματος ἐκ χρημάτων ἀφεγγίδα, τοῦτο μόνον εὐδαιμονίαν ἡγούμενον, ὅ τε τὴν λίαν τῶν ἐκ μέγα πλούτου κακῶν τὸ ὑπήκοον, τῶν χαλεπὸν τῶν αὐθεφτῶν μανικειότητα, παῖκαλον καὶ ἀσυλότατον

D θησαυρὸν λογιζόμενον. ὃς τῶν ὄγκον τῆς τυραννίδος μισήσας, εἵλετο συμβασιλεύειν αὐτῷ τὸ ὑπήκοον, ἢ τοῖς ἰδιωτικοῖς τυραννικώτερον αὐθραποδίζεσθαι, πατὴρ ἐθέλων, ἢ δεσπότης ὑπὸ τῶν ὑπηκόων ἀναγορεύεσθαι. ἐπεὶ, δ' ἀκαπνεύτως αὐτῷ ὁ τῆς ἐξουσίας οἰακίζετο σκάφος, εἰκότως καὶ ὁ πόλεμος μετῶν πρασσομένων τῷ πρὸς ὃ κρεῖττον μεταβολῷ ἐκληρώσατο. Ηρξε δ' ἐρχομένου νότου τῶν ἐνιαυσίου περιόδου ἐκ τῶν ἑσπερίων μέρους

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [550] - 84

ἰῶ γὰρ βίαιός τε, καὶ τῶν πλείονος ἐφιεὶς ἀκορέστατος, ὁ δὲ δικαίου μοῖρα πλήθυμος, ἀπάτη τε ἡδόμενος, καὶ τῷ ψεύδει προσερρέουμενος, τὸν πόλεμον οὐ τὴν εἰρήνην ἐγκλίνατο. δυσμενέστατός τε τοῖς ὁ ὑπήκοον γεγονώς, οὓς μὲν τῷ δυναστῶν τοδοκίᾳ, καὶ δεσμοῖς ἐς ὃ ἀεὶ καθυπέβαλλεν· οὓς δὲ ξίφει διέτεμνεν· οἷος πρέπειν τὴν λαχόσι τῶν Τίγρεως, καὶ Εὐφρος ἰῶ ὁ πολυμὸς ἀναμφίλεκτος. οὐ γὰρ ἀδημοσίωτος ἐτύγχανεν ὢν τῷ τοῦ βασιλέως τοῦ πεμπομένων ἐς θάνατον· χρηματισθῆναι γὰρ τὸν Ορμίσδην ὑπὸ τῶν μάγων φασὶ τὸ τῶν ὑπηκόων καθαιρεθέντα, ἀποκολιὸ τὸ κράτος ποιήσασθαι. ἐπουειδίζως τε καθεδεῖσθαι τῆς ἐξουσίας ὁμοῦ καὶ τῆς βασιλείας ζωῆς οἰακῆς. δείλαιοι τῆς ἀσεβείας οἱ ζώντες πειθήνιοι. ἃ γὰρ οὐκ ἤμελλε συμβαίνειν ἴσως τοῖς τοιούτοις, πολλάκις προφητεύουσι δαιμόνια, ἵνα δείσῃ τὴν ζώντων τοιαυτορρύσιος, χρόνου τοῦ πρώτως συμπέρασμα τῶν χρησμολογουσῶν ἀνοσίων δυνάμεων τὰ βουλήματα, τοῦ τῆς πονηρίας πανουργικωτάτου ὑφίσματι. ὀντεῦθεν γὰρ ὑπτιάσῃ καὶ τοῖς ὁ πλήθος αὐτὸ Ορμίσδας τὸν μάγειον, ὃ δὲ φοβήσας δεῖ τὸν μέλλοντος οὐκ ἂν πλήθους χιλιάδας πολλάς, ἀπειθησαιρεῖν ἑαυτοῦ τοῦ τῶν ὑπηκόων δυσμενέσθαι ἀδόκλακτον. ἀπεδεκάπτο δὲ καὶ τοῖς γραπτικοῖς ὑπιδόσις, καὶ τοῖς κινδύνοις μεγάλοις χωρεῖν ὁ ὀπλιτικὸν καπιωδίκειν, ὅπως τῇ δυσφόρῳ τῆς Βαβυλωνίας δυνάμεως, ἀσασίαστον αὐτοῦ ὁ βασίλειος θεῖος χρόνον τὸν ἴδριτον.

A homo violentus ac furens, & inexplebilis auaritiæ. Qui nullam iusti rationem ducens, gaudebat fallaciis, & scatebat mendaciis: nec ex pace, sed bello voluptatem capiebat. Ac maleuolentissimus in subditos, potentissimorum quosdam æternis vinculis ac cippo mandabat: quosdam gladio trucidabat, nonnullos in Tigrim demergebat, eratque sepulcrum fluuius quod non indueretur, atque cooperiret: neque enim ab rege iniectos non publicabat. Fertur autem Hormisdæ responsum ab ariolis, ipsum seditione subiectorum aduersus se excitata oppressum, imperium amissurum, & cum probro potestatem, atque gubernacula regni posituru. Miseri & impii mortales, qui his auscultant. Quæ namque re ipsa forsitan non euenient, sæpe vt monstra dæmones prædicunt: quapropter huiuscemodi vaticiniorum formidinem, improbissimorum spirituum vaferrima calliditate meditata consilia effectum sortiantur. Hinc adeo factum, vt in vulgus ferro sæuiret Hormisdas, & futurorum metu perculsus, multisque millibus de populo iugulatis, inexpiabile omnium in se odium accenderet. Præterea commeatum restringens, militem ingentia adire pericula compellebat: vt militia Persica attrita & imminuta, thronus sibi regius nulla seditione concussam stabilitatem retineret.

CAPVT XVII.

Hormisdæ superbia. Pacem auersans, tributa postulat. Mauricius Persidem deformat. In Cappadociam abit, in Persidem per solitudinem Arabiæ properat: eum Nomades barbari prosequuntur, quorum infidelitas reprehenditur. Inanis Mauricii conatus. Ad Callinicum oppidum Romanorum victoria.

ΠΕΡΙΒΑΛΟΜΕΝΟΣ γοῦν ὁ Ορμίσδας τὸ τῶν μάγων διάδημα, θεσπαυτίζεταί τε, καὶ αὐθαδίζεται· καὶ θεσκείρει τὸ εἰωθὸς, τὰ τῆς αἰδρήσεως σημαντικὰ ὑπτιλλειν, ὥσπερ οὖν ἀξιοῦν Τιβέριον τοῦ αὐτοκράτορα. Ὁ μὲν δὴ αὐτοκράτωρ ὑπακηρυκεύεται θεσὸς Ορμίσδην τὸν πόλεμον, τὴν εἰρήνην δὲ ἴσῃ μοῖρα ἐκατέρους ἡνέσθαι ἐβούλετο. ὁ δὲ, ὅτι τῇ πρεσβείᾳ καθαυθύνθη, ἠξίου φορολογεῖσθαι ἐς τὸ φανερὸν τοῖς Ρωμαίοις Αρμενίοις τε καὶ Ιβηρας τὸν ὑπηκόοις τελεῖν, Ρωμαίων τοῦτο παρειμένων αὐτοῦ· τό τε Δάρας, μὴ ὑπιζητεῖσθαι λοιπὸν ὑπὸ δὲ Καίσαρος, καὶ τοι Χοσρόην τὸν πατρὸς ὑπὸ τοῖς ἴσοις βουληθέντος τοῖς Δαμναίοις ἀποδοῦναι τοῦ Καίσαρι, ὃ τε Δάρας οὐκ ἀπαξιώσαντος ὑποκαταστῆσαι τῇ τῶν Ρωμαίων ἀρχῇ. ἐπεὶ δὲ τὰ τῆς ἀλαζονείας Ορμίσδου κατεφώνη Τιβερίῳ τοῦ αὐτοκράτορι γένοντο, θέσις ὑπτιαμένου, πάλιν

SVSCEPTO igitur diademate regio Hormisdas superbia & contumacia elatus, consuetudinem significandæ inaugurationis negligit, vt qui Tiberium honore hoc non dignaretur. Tiberius illi bellum renuntiat, orans, vti pax æque ab vtraque parte coleretur. Hormisdas legationem insolenti fastigio aspernatus, aperte Romanos tributa poscit: Armenios, & Iberas Romanis annuentibus sibi subiectos cupit: Daram a Tiberio non repeti amplius, tametsi Chosroes pater æquis conditionibus cum Cæsare in gratiam redire, & Daram imperio Romano restituere non detrectauerit. Vbi de arrogantia regis Tiberius comperit, æstate proxima

Mauricius contractis iterum copiis Perſidem ingreſſus, ex aduerſo Tigridis caſtra locat, Romanumque, Theodoricum, & Martinum ad interiora regni diuexanda dimittit. Illi florentiſſimam agrorum copiam, & vniuerſam æſtatis amœnitatem depopulantes, ac cædibus graſſantes, Perſarum rebus vaſtitudinem, peſtiferamque cladem inuexerunt. Mauricius ſub aduentum hiemis Cæſaream Cappadociæ diſcedit: æſtate ſequenti in Orientem rurſus, & ad Circeſium Romanorum oppidum toto cum exercitu aduenit. Inde per Arabiæ ſolitudinem in Perſidem proficiſci maturauit, vt ſollerti auſu hoſtes falleret. Eum Alamundarus Nomadum barbarorum dux comitatur, quem regi Perſarum de Romanorum aduentu indicaſſe perhibent. Saracena quippe natio infidiſſima, iam huic, iam illi ſolet adhæreſcere, animumque ſtabilem, & voluntatem probitate firmam, conſtantemq; minime gerit. Tum rex ad vrbem Callinicum molem belli tranſtulerat, & Adormaanem, natura ad id munus aptiſſimum, ducem creauerat. Poſteaquam igitur Alamundarus perinde vt fucus aliquis apum cellas depaſtus eſt, & hoc ipſum nuntiando Mauricii conſilia euertit, in nihilum recidit aduerſus Perſas Romanorum expeditio: domeſticas ſiquidem calamitates depulſuri recurrerunt. Itaque naues frumentarias ſe per Euphratem ſequentes exuſſit: ipſe cum delectis cohortibus ad oppidum Callinicum properauit, vbi collatis ſignis res Romana longe ſuperior fuit. Quocirca Perſis fugientibus, hoſtium impetus conquieuit.

Μαυρίκιος τὰς δυνάμεις ἀθροίσας ἐδήμευε τὴν Περσίδι, ἐς Ἀδιαβηνοὺς τοὺς Τιγρείδος, Ῥωμαίων τε καὶ Θεοδώριχον, καὶ μικρὸν Μαρτῖνον πεπομφώς, τὰ ἐνδόμυχα τῆς Μηδικῆς καταστρωννύντας. οἱ μὲν δὴ εἰσβαλόντες ἅμα τῇ τοῦ γραπτέδου πληθύϊ, καὶ τῶν Περσῶν λιϊσάμενοι τὸ γόνιμόν τε, καὶ θαλερώτατον, καὶ πᾶσαν τοῦ ἔτους ὥραν, τοῖς Περσικοῖς συμφορὰς ἐνθέμενοι φύσεσι, τὸ τῆς Μήδων ἐκείνου τε, καὶ διωλοφθορυῖαν λαὸν ἐξεκεντοῦσι. ὁ δὲ Ῥωμαίων ἡγούμενος ἐπελθόντος, εἰς τὴν Καππαδοκῶν Καισάρειαν ἦνεται. Ἥγησις δὲ τὸ μεσημβρινοῦντος, αὖθις κατὰ τὴν ἔδαφος ἀφίκετο, εἴς τε Κιρκήσιον πόλισμα Ῥωμαίων πάμφρακτον. εἶτα ἀφ' ἑσπέρου τὸ λοιπὸν τῆς Ἀραβίας εἰς τὴν Βαβυλωνίαν ἤπειγετο χώραν ἀφικέσθαι. εἶτα τὸν πόλεμον τῷ βασιλεῖ τῇ ἀξιούσῃ τὸν ἐξαρτήματος. σπουδαίτατο ὁ αὐτὸς ὁ τῶν Νομάδων βαρβάρων ἡγούμενος, Ἀλαμουνδαρος ὄνομα αὐτῷ· ὃν φασι καταδηλῶσαι τῷ Περσῶν βασιλεῖ τὴν Ῥωμαίων ἐπιστασίαν ποιήσασθαι. ἀπιστότατον γὰρ τὸ ἀλλοπρόσαλλον τὸ Σαρακηνικὸν φῦλον καθέστηκε, πάγιόν τε τὸν νοῦν, καὶ πρὸς γνώμην τοὺς τὸ σύμφορον ἰδρυμένην οὐκ ἔχον· καὶ διὰ τοῦτο ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ὅτι Καλλίνικον πόλιν τὸν πόλεμον μετέφυτευεν, Ἀδορμαάνην μεγιστῆνας, τῆς ἐκπαλαι κηδεμόνα οὐκ ἀφυῆ ἔπειτεν. ἐπεὶ τοίνυν ὁ Ἀλαμουνδαρος κηφηνώδης δίκην τῆς μελίττης τοὺς σύμβολον κηφῆνα (εἰσὶν δὲ τούτων τὰ Μαυρικίου ὑπερφρονήσαντα) ἀνόητα γίνεται Ῥωμαίοις τὰ τῆς τῶν Μήδων ὑπερτάσεως κινήματα· παλινδρομῆσαι γὰρ τοὺς οὐχὶ συμφορᾶς ἀποσβέσαντες. καὶ δὴ καὶ ὁ γραπτὸς τὰς μὲν σίκαλις ὡραίους ὁλκάδας, αἳ τοῦ τὸν Εὐφράτου σπειρόμενοι αὐτῷ ποταμὸν, φλοξὶ πυρὸς αἰθερίου ἔκαιε· αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς ἐκκρίτοις τῆς γραπτέδου ὡς τάχιστα τοὺς πρὸς τὴν πόλιν Καλλίνικον, εἰς χεῖρας τε τῶν συμβολαίων γενομένων τῆς μάχης, ἐπέφερετο δόρυ. Φυγῆς τοίνυν τῶν Περσῶν γενομένης, ἀνακωχὴν τοῦ τῆς ἐπιπρεπείας ἐλάμβανε.

CAPVT XVIII.

Ad Conſtantinam Romani Perſas cædunt. Mauricius Byzantium redit, defunctoque Tiberio principatum capeſſit. Reditus ad ordinem hiſtoriæ: ſed prius de Varami patria, genere, fortuna, geſtis honoribus, & quo pacto exercitum in regem exulcerarit.

Anno ſequenti Tamchoſro Perſarum dux ingentes copias Conſtantinam admouit, quo maximo, & fama admodum celebri prælio concurſumeſt. Ipſe dux in prima acie pugnans occubuit, infeliciterque præliati barbari, Romanis victoriam conceſſerunt, ac domos refugerunt. Sic ad acceptam cladem etiam dedecus adiunxerunt. Mauricius caſtellis quæ munitione egebant communitis, Byzantium reuertitur.

Τῷ δ' ὑστέρῳ ἐνιαυτῷ Ταμχοσρὼ ὁ τοῦ Μηδικοῦ γραπτὸς, μεγάλας τοῦ Περσικοῦ δυνάμεις ἀθροίσας, πρὸς τὴν Κωνσταντίνην χωρεῖ. καὶ ποδὸς δὴ καὶ τοῦτο ἐν ἐναντίᾳ μέγας, καὶ ὀξυκινδυνότατος πόλεμος Ῥωμαίοις τε καὶ Πέρσαις. ὁ μὲν τοῦ Μηδικοῦ γραπτὸς ἐν τοῖς πρώτοις τῆς ἀγωνίας ἠγωνίζετο, τὸ βίον καταστρεψάμενος δόρατι, πλημμελῆ τὸ βάρβαρον, καὶ νικῶσι Ῥωμαῖοι. οἱ δὲ βάρβαροι πεῖσμον) ἐς τὴν ἑαυτῶν ἀποκλίνει, ἅμα τοῦ παθεῖν, καὶ τὰ τῆς αἰσχύνης οἰκειωσάμενοι. καὶ δὴ καὶ ὁ γραπτὸς τὰ κτήνεα τοῦ χρωμάτων πεφυκότα, ἐς Βυζάντιον ἄγειν.

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35
GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [552] - 86

τῆς κτίσεως δὲ τέλους σεωτετυγκότος Τιβερίῳ τῷ Ρωμαίων ἀρχῆς, ὥσπερ ἄθλον ἀριστείας δίκην, καὶ παρέδεξον, ὁ βασίλειον κράτος ὁ στρατηγὸς ἔννομόν τε παρελάβετο, καὶ τὸν δι' ἑτέρων ἀπομοίασε τύχην. τὰ μὲν δὴ ὧν μετ' αὐτὸν παρὰ Ρωμαίοις τε καὶ Πέρσαις, ἀναγκαῖα σὺν τοῖς ἐμπεσόντα. σκοπῶ ἴτεον ὅπῃ τὰ συνεχῆ τῆς διηγήσεως, πρὸ ἰσχίας ἔξω που μικρὸν ἀφανούσης εἰσκυκλήσαντες ὅπῃ τὸ ἀκόλουθον καὶ δύσοπτον νῶτον, ὅθεν ἐς παρὸν βραχὺ ἀπεκλίναμεν, ἐς παρὰ τὸν Βαράμ κατ' ἐκεῖνο προκεχωρηκότα καιρὸν παρατιθέντες ἐν μέσῳ· ἀλλ' εἰρήσθω μὲν πρότερον, ὅπῃ πατρὶς ἐς τὸ γένος Βαράμ, οἵ τε τῆς τύχης βαθμοὶ, αἵτε κατ' ὀλίγον προάξεις, ἀφ' βραχέων, ἵνα πρόπολον εὐαριθμίου εἴη ἡ σύνταξις ὅ παρὰ πρὸ ἰστορίας ἀκρόαμα.

Ηκουσά του λέγοντος ἀνδρὸς Βαβυλωνίου ἱερομνήμονος, μείζονι ἐμπειρίᾳ ἀπειληφότος τῆς περὶ τὰς βασιλικὰς διαφόρας ἀναγραφῆς. ἀπὸ μὲν τῆς Αρσακίδων οὕτω καλουμένης ὁρμᾶσθαι μοίρας τὸν Βαράμ, οἰκαρχίας δὲ τῆς τοῦ Μιρράμου γεγονέναι τὸν Πέρσην ἐκεῖνον τὸν τύραννον, ὃς ἀφορμὴν τοῦ καθαιρέσεως Ορμίσδα τὸν τυράννου γενέσθαι. δάσασθαι δὲ τοῖς Μήδοις ἑπτὰ τὸν περὶ ξέων τὰ ἀγχίνοά τε, καὶ πιστὰ ἀμφινομίοις, νόμῳ προσθύτην κληρόδοτουμένοις, μὴ ἄλλοις ἔχειν τὰ πράγματα ἔφασκε, καὶ τὸν μὲν Αρταβίδην ἐπιλεγόμενον δῆμον τοῦ βασιλείου κατέχειν, καὶ ἕτον ἐπιτάττειν τοῦ βασιλεῖ τὸ ἀφόδημα ἕτερον τοῦ πολεμικῆς προσεῖναι στολῆξεως. ἄλλον δὲ τοῖς πολιτικοῖς προκεῖσθαι φροντίδας. τὸν δὲ ἕτερον τοῖς ἀμφορεῖς ἀμφιλύειν τοῦ περὶ τὰ καλασιαζόντων, καὶ διαπρεπὲς δεομένων. τὸν δὲ πέμπτον ἡλείας τοῦ ἵππου. τὸν δὲ μετὰ τῶν φορολογεῖν ὀνήκοον, καὶ τοῦ βασιλικοῦ ταμείων ἔφορον πεφυκέναι. τὸν δὲ ἕβδομον κηδεμόνα τῶν ὅπλων, καὶ τοῦ πολεμικῆς ἐσθῆτος ὑπάρχειν, Δαρείου τοῦ Υστάσπου θυσιῶν τὸν νόμον σὺν τοῖς βασιλείοις ἐκτετμῆσθαι. τὸν δὲ Βαράμ τῆς τοῦ Μιρράμου οἰκαρχίας γεγονέναι, δῆμου δὲ Αρσακίδου καλεῖσθαι φασὶν, ἐς τὸ πρότερον τοῖς τοῦ βασιλέως ματαίφυλαξι, μικροῦ δὲ ὕστερον, γραπτικῆς ἴλης ἡγησάμενον, συγγενέσθαι Χοσρόῃ τῷ Καβάδου παιδὶ, ὁπότε οἱ Βαβυλώνιοι τὸ Δάρειος πρεσῆσθαι, Ιουστίνου τοῦ νεωτέρου τὸν Ρωμαίων σκηπτυχίαν ἐπέχοντος. ὁ μὲν δὴ ὧν Βαράμ ἐσθαλὼν ἅμα Χοσρόῃ τῷ Περσῶν βασιλεῖ τῷ πρεσβύτῃ, ἐς εἰς τὰς ἁρμονίας αὐτὰς, καὶ τοῖς πολεμίοις ἐπιφανέστατος γενόμενος, στρατηγὸς μετ' οὐ πολὺ καὶ τῶν Περσικῶν ἡγεμονίαν ἀξιόσματος. ὅτων δὲ κατ' ὀλίγον ἐξαιρούσης τὸ τύχης αὐτὸν, ὡς ὁ Δαρειμεδὸμ τὸ βασιλικῆς ἀναδῦσαι, ὅστε, ὃν δὴ Κυρος παλάτιον Ρωμαῖοι καλουμάζουσιν, ἐς μέγα ἀποστοίας ἐλήλακε, ἐς ὅπῃ τῷ τῶν Τούρκων νίκης μεγάλα ὁ αἰδήκατα

A Cumque Tiberio Romanorum Imperatori communis omnium huius lucis terminus adesset, Mauricius dux nobile, inclytum, & legitimum virtutis suæ præmium, Romanum scilicet imperium adipiscens, inferiorem conditionem exuit. Iam vero quæ post hæc inter Romanos Persasque acciderunt, supra a nobis litterarum memoriæ commendata sunt. Quamobrem ad ea, quæ a superiore narratione apta videntur, regrediendum est, & historia ex mediocri digressione ad consequentem, perspectuque facilem scopum reducenda: quæque illo tempore circa Varamum amplius contigerunt, in medium proferenda.

B Sed ante de patria illius, de genere, de felicitatis gradibus, de his quæ paulatim patrauit, quo historia vndique connexa & absoluta sit, paucis explicemus.

Persam ego quendam, a sacrarum memoriarum commentariis, & in libris acta regia continentibus exercitatissimum memorantem audiui, Varamum tyrannum illum Persicum, cuius opera Hormisdas tyrannus interiit, in regione Arzanena, principe domo Mirrhami oriundum fuisse. Rerum enim grauiorum, & illustrissimarum administrationem apud Persas antiqua lege septem tribubus, seu familiis

C sortito distributam esse: cæteras nihil negotii habere aiebat. Familiam Artabisdæ cognominatam habere ius regni, & regi imponere diadema. Aliam præesse conficiendis exercitibus. Aliam rebus vrbanis. Aliam seditiones, & controuersias diiudicare atque componere. Quintam præsidere equitatui. Sextam tributa colligere, & ærarium regium curare. Septimam arma, & vestitum militarem prouidere: & hanc legem inter alias leges regias Darium Hystaspis filium sacrosanctam condidisse. Varamum vero in principe domo Mirrhami, familia autem Arsacidarum procreatum, principio e custodibus, siue satellitibus regiis vnum fuisse prædicant. Paulo post cohortis ducem lectum, Chosroæ Cabadis filio militasse: cum videlicet Persæ Daram, Iustino iuniore Romani imperii sceptra tenente subigerent. Is igitur cum Chosroe seniore in militia versatus, eiusdemque familiaritate intima, & bello clarissimus non multo post Persici exercitus Imperator summus renuntiatur. Cumque fortunæ fauor gradatim ita hominem euexisset, vt etiam Darigmedum regiæ faceret (quem Romani Curopalatam, hoc est, palatii curatorem, & Præfectum appellant) in magnam prolapsus est vecordiam, ac propter relegatas de Turcis victorias incredibilem in modũ

sese amans, dominatum inuasit. Velut scintillam igitur sub cinere Hormisdæ exagitandi voluntatem occultans, milites veteratorie circumducit, atque efferat: quasi rex illis succenseat, & mortem minitetur, quia in Suania fusi fugatique sint. Profert item commentitia Hormisdæ mandata, quibus de annona, e regio prytaneo præberi consueta domi iubebatur. Hinc totus exercitus exacerbatus, omnia sursum ac deorsum miscuit atque confudit.

πνέων, τὰ τῆς τυραννίδος ὠδῖνει κυήματα. ὁ μὲν οὖν, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, ἔρρα ἐν ἀσυδίᾳ τὴν τοῦ βασιλέως Ὁρμίσδου ἀποκρύπτῃ τῆς λύπης ὑποβήσειν, ὅ δὲ πλῆθος ἐξέμηνε φενάκῃ συσκευασάμενος, ὡς οἷα δὴ τοῦ ὁπλιτικοῦ τῶν Περσῶν χαλεπαίνοντος βασιλέως, καὶ προσαπειλοῦντος, καὶ φόνον τοῖς Βαβυλωνίοις στρατεύμασι διὰ τὰ περὶ τὴν Σουανίας τῆς συμπλοκῆς ἀτυχήματα. προσεφέρετο δὲ καὶ ὑπὲρ πλάσα τοῦ Ὁρμίσδα προστάγματα, ἀποκλοσύνῃ τὰ τοῦ εἰωθότος τοῖς στρατεύμασι τῆν ὑπὸ βασιλικῆν πρυτανείων διαπεμπόμενα, καὶ ἐντεῦθεν προσδρομὴ πέπαται ἡ πᾶσα πληθύς, καὶ ἐς ἀνάστατον ἀπροσδόκητον ἐχώρησεν.

ΘΕΟ-

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΛΟΓΟΣ Δ'.

THEOPHYLACTI HISTORIARVM LIBER IV.

PHOTII CONSTANTINOPOLITANI *in eundem librum Synopsis, siue Summa.*

Ὁ δὲ τέταρτος διαλαμβάνει ὅπως τ̃ Περσῶν ὁ ἐμφύλιος ἐκράτυνέτο πόλεμος, καὶ ὅσα * συνεκύρησε κατὰ τ̃ τυραννίδα Βαράμ ζήπαγά τ̃ τε δύτυχήματα, καὶ ἡ τ̃ Φεροχαΐους αἵρεσις, καὶ ἡ Ζαδέσπρα πρόχώρησις, ὅπως τ̃ ὑπὸ Βίνδοε καθαιρεῖ τ̃ βασιλείας Ορμίσδας, ὅπως τ̃ ἤτησε δέσμιος ὢν δημηγορῆσαι· καὶ ὡς δημηγορεῖ. ὅπως τ̃ Βινδόης δημηγορεῖ, καὶ κατασφάζεται ἐνώπιον Ορμίσδα ὁ πατὴρ, τε τεμαχίζεται ἡ βασιλὶς, τε τυφλῶται καὶ αὐτὸς Ορμίσδας. ὅπως τε ὕστερον ὑπὸ τ̃ παιδὸς Χοσρόου, ὃν ἐκήσαντο Πέρσαι βασιλέα, ροπάλοις ἀναιρεῖται. ὅπικράτειά τε τ̃ τυραννίδος Βαράμ, καὶ φυγὴ Χοσρόου τ̃ Γερσῶν βασιλέως. ὅπως τε ἐπὶ τὸ Κιρκήσιον ὁ Περσῶν

*al. συνεκύρησεν.

A

B

BELLVM ciuile inter Persas robur validum acquirit. Varami tyranni prosperi successus. Pherochanis trucidatio. Zadespræ ad hostes transitio. Hormisdas a Bindoe regno deturbatus, e vinculis concionandi facultatem impetrat, in quem Bindoes asperius verba fecit. Hormisdæ filius minor ante oculos patris mactatur, regina frustratim dissecatur: ipse terebratis luminibus cæcatur, postmodumque Chosroe filio seniore, quem sibi regem Persæ elegerant, fustuario interimitur. Varami tyrannis corroboratur. Chosroes in fugam incumbens, Circesium

venit, ad Mauricium Imperatorem scribit, ei se dedit. Varamus a Persis rex salutari, artificio quodam elaborat: ea spe frustratus, regem se ipse creat. Comentiolus iussu Mauricii Chosroen Hierapoli, obuiam egressus, honorifice accipit, satellitium ei regium adiungit. Acta inter Varamum & Chosroen, antequam is societatē cum Romanis iniret. Chosroæ ad Mauricium efficax, Varami irrita legatio. Imperator Domitianum Melitenæ, & Gregorium Antiochiæ Pontifices, super Varamo per insidias mactando ad Chosroen legat: quem Zamerdes, & Zoambres cum aliis adorientes, misere pereunt: Bindoes molitionis contra Varamum particeps, effugit. Martyropolim Persæ Romanis restituunt. Sittas proditor igni exuritur. Domitiani Melitenensis episcopi pro recepta vrbe festa, & gratulatoria conciūcula.

A βασιλεὺς Ἀβραμίνεται, πρεσβευσάμενος Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι. ὅπως τε διαπρεσβεύσηται πρὸς αὐτόν. περὶ Βαράμ δὲ πάλιν, ὅπως τεχναζόμενος ὑπ' αὐτῶν ἀναρρηθῇ βασιλεύς, καὶ μὴ τυχὼν ἑαυτὸν ἀνηγόρευσε βασιλέα. ὅπως ὁ βασιλεὺς Χοσρόης ἐπὶ τὴν ἱερὰν πόλιν μεταίχμιον, βασίλειον αὐτῷ παρασκευάσμενος συνεσόμενος· καὶ περὶ τῆς * συγκρουσάντων Βαράμ καὶ Χοσρόη πρὸς τὴν Ῥωμαϊκὴν συμμαχίας· καὶ ὡς διαπρεσβευσάμενος Βαράμ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Μαυρίκιον, ἀποπέμπει. διαπρεσβεύεται δὲ πάλιν Χοσρόης, καὶ τυγχάνει. ὅπως ὁ βασιλεὺς τῆς Μελιτηνῆς ἱερεὺς ἅμα [τῷ] Γρηγορίῳ τῷ Ἀντιοχείας ἀρχιερεῖ, πρὸς Χοσρόην ἐξέπεμψε περὶ τῆς δολοφονίας Βαράμ, ὧν Ζαμέρδης καὶ Ζοαναμβῆς συνεσκευάσαντο. καὶ περὶ τῆς φόνου τῶν εἰς τοῦτο συμπραξάντων. περὶ Βινδόου τοῦ Γέρσου, καὶ ὅπως δραπετεύει Γερσήδα, τῆς κτ' Βαράμ ἐπιβουλῆς κοινωνὸς γεγονώς. ὅπως ἡ Μαρτυρόπολις ὑπὸ Χοσρόου παραδίδοται Ῥωμαίοις· καὶ περὶ τῆς Σίττα διὰ πυρὸς αἱρέσεως· καὶ ἑορτασικὴ ἐπισκόπου Μελιτηνῆς, Δομεπανὸς ὄνομα αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τοῦ ἄστεος.

B

C

* συγκρουσάντων.

CAPVT PRIMVM.

Varamus contra Hormisdam exercitum colligit. Eius promissa illecebrosa. In Chubriadanem inspectorem regium Persarum immanitas. Nisibis diripitur. Ibidem de Hormisda regno exuendo coniuratur. Legati militum ad Varamum. Zaba fluuius. Varami in legatos benignitas. Hormisdæ ex aduerso casu ira, & insania.

TYRANNIDE sacramentis constabilita defectioneque fœderis interpositi religione confirmata, Varamus auxilia conquirit, ciuileque bellum inter Persas ingraueſcit, cum ipsa quoque communis omnium aduersus Hormisdam inuidia, ad eas copias accessionem subsidiumque afferret. Etenim Persæ prope Nisibim castra metantes, & nuper aperto Marte a Romanis deuicti, inopinatis super Varamo nuntiis exciti, deserta fide, eius ausus imitandi studio concitabantur. Id postquam ille resciuit, de exercitu

D ΕΓΕΙ δὴ ὅρκοις τὰ τῆς τυραννίδος ἀπερείσατο, καὶ συνθῆκαι ἡ σπονδὴ ἐπεφυλάττοντο, ἐπὶ θεσπίσμασι συμμαχικὸν ὁ Βαράμ, καὶ ὁ ὑπηκόων Γέρσης ἐκεκτήσατο πόλεμος. ἐπεγράπτοντό δὲ ἡ περὶ τὸν Ὁρμίσδην δυσμένεια. ᾧ Βαράμ προσῆκεν καὶ ὑπάρχειν δυνάμει. Πέρσαι γὰρ οἱ πρὸς τῇ Νίσιδι γραπτοπαθοῦντες, ἀρτίπου ὑπὸ Ῥωμαίων κεκρατημένοι δημοσίᾳ ἐπλάγησαν, περὶ τὸν Βαράμ ἀκηκοότες προδοθέντα, ἀποκλίνουσι πρὸς ἀπόστασιν, ἀδελφὰ τὸν ἐκείνῳ διεγγραφέντων ὑπὸ ζηλώσαντες. τούτων δὴ ἀγγελθέντων τῷ Βαράμ, παρόδοις

ἀπὸ τ πρὸς αὐτὸν πλήθους ἐκπέμπεται πρὸς τ Α
Νίσιβιν, ἢ τοὺς ἐπαγωγῷ τ ἐποχήσιων καρτερώτερος Μήδιος ὁ ἐμφύλιος καθαπτύρδιε) πόλεμος. οἱ μὲν οὖν ἐκ τῶν πρέσβεις δεξάμενοι, πρὸς τὴν πόλιν χωροῦσι τὴν Νίσιβιν. πρὸς τ πύλαις δὲ γενόμενοι τ ἄκρος, σπουδῇ προσπίπτουσιν Χουβεμαδήνη, ὃς τ ἐν ἀξίᾳ τελουμένων παρὰ Πέρσαις ἐδόκει· ἐποπῆς τε τὴν ἁρπαγὴν κ τ πόλεμον ἐκ τοῦ Ορμίσδα πρεσβευόμενος. τὸν μὲν καθαλλόμενος ὕ ἵππου, ἀκροτομήσαντές τε τὸν δείλαιον, τ κεφαλὴν τ ἐν ᾧ πα- Β
χήλῃ σφενδύλῃ ἀποκρύψαντες σύμβολα τῶν παρὰ Ορμίσδα ἀδιαλλάκτου λυσὶ πρέπειν τάσεως. κατεργασάμενοί τε τὸν ἄνδρα δόλῳ, & κ τ πόλιν εἰσφρήσαντες, πρὸς διαρπαγὴν τ ἐκείνου χρημάτων ἐτράποντο. γίνεται δὲ τοῦτο κ τὴν Νίσιβιν διωμοσία καρτερᾷ ἐφ' ᾧ τ Ορμίσδην ἀποκλεῖσθαι τὸν τ ἰδιώτην αὐτῇ βασιλέως τεκταίνειν. Καὶ γνοῦ τούτων οὕτως προκεχωρηκότων τοῖς πρέσβεσι, προσδοκῶσι Πέρσαι πρὸς Γέρσας, & ἡγεμόνας πρὸς τ Βαράμ ἀποστέλλουσι κ τ τὸν Ζαδὰ δήσαντες ἀγαγεῖν. ποταμὸς δὲ τοῦτ', ὃς ἐκ τῶν C
καθημερινῶν ὀρῶν ἐκπηδᾷ, & ἀπὸ τ βορείων ἀρχόμενος, ἃ πολὺς ὅστ τ πρόσθεν. εἶτα πρὸς νότον φερόμενος, & κατὰ πολλὰν χιμάρρων καθαρδοῦσθαι, ναυσίπορος γίνεται), & κοινωνῶν τῷ τ Τίγρει. ὁ δὲ Βαράμ τοῖς ἀγγέλοις εἰσφοιτᾷ, & λαμπρᾷ τῇ φιλοφρονήσει τοὺς πρεσβευτὰς ἐξ). προσπίπτ ἐν δὲ δεξιολάβοις δυνάμεσιν ἰσχυρᾷ ἦν, & ἅπαντοις πάσας καθασφαλίσασθαι, ὅπως μηδὲν ἄγγελος Ορμίσδα τ ἀπορρήτων γνώσεται). ὁ δὲ βασιλεὺς χαλεπαίνων τε, & πικρῶς τοῖς ὁδοῦσι, & ὅπλοις ἔχων ὅπη αὐτῷ τὰ σκῆπτρα χρὴν διέξοδον, κατὰ τ ἀπορίας παρῆν φοβερὸς τοῖς, & τοῖς δαιμονᾶσιν εἰκάζετο.

suo legatos cum promissionum illecebris Nisibin mittit, quibus deliniti ciues, contra ciues atrocius miscere & agitare arma cœperunt. Admissis itaque legatis, Nisibin procedunt. Ad portam vrbis vt venerunt, in Chubriadanem, vnum de Persicis magistratibus, vt apparebat, incidunt, qui ab rege ad rem castrensem inspiciendam veniebat. Huic ab equo deturbato, summas corporis partes miserabiliter detruncant, caput resecant, & hæc implacabilis odii sui argumenta Hormisdæ transmittunt. Cum hominem tam crudelem in modum confecissent, oppidoque recepti essent, facultatibus eius diripiendis inuolant, coniurantque acerrime, Hormisdam regia dignitate spoliatum, in ordinem redacturos. Secundum hæc Persæ ad Persas, & quidem duces ipsos ad Varamum legant, qui tum ad Zabæ fluminis transitum forte confederat. Hic in Septentrione ab excelsis montibus erumpens, alueo labitur exiguo: Deinde versus Austrum procurrens, multisque torrentibus auctus, fit nauigabilis, & Tigridi vndas suas intermiscet. Varamus legatos in tabernaculum introductos omni beneuolentia & humanitate complectitur, iubetque postmodum eos a stipatoribus suis deduci, & obsideri vias omnes, vt ne quem calamitatis suæ nuntium Hormisdas possit accipere. Qui furore & stomacho exardescens, & dentibus stridens, nec reperiens, qua tandem ratione consilia sua re perficeret, præ angore animi de potestate mentis decedit, eorumque, qui a dæmonibus exagitantur, similis euadit.

CAPVT II.

Varamus per hiemem arces oppugnat. Zadespras peculator carcere solutus, ad hostes transfugit. Pherochanes regis dux Varamo cum precibus dona incassum offert. Varami inuentum, quo copias aduersarias ad se traducit, dum Hormisdam in summum apud eas odium inducit.

ΚΟΜΕΝΤΙΟΛΟΥ ὃ τ Ρωμαίων στρατηγοῦ ἐν τούτοις δὴ τ ἡμέραις ὁ Ακβας Φερύεμον ἡπικότος, & ὥρα χειμῶνος Φαλελευκότος τ χάρακα, ὁ Βαράμης ὁ κ τ μικρὸν τοῖς τ Μηδίας χωρίοις προσέβαλεν. ὁ ὃ Ορμίσδας ἐκ τ παρόντων δυνάμεις σεισάμενος, αὐτοκράτορας τ πολέμου προεστήσατο Φερόχαλον τ Πέρσην. Ὃ δὲ ὄνομα τ ἦν μαγίστρου ἀξίαν τῇ Ρωμαϊκῇ ἐνσημαίνει) Σλώττην. ὁ μὲν δὴ Φερόχαλος ἐξιὼν τ βασιλέα Ζαδέσπραν, ὃν ἐν εἱρκτῇ δεδεμένον Ορμίσδας ἀπέδετο, τ δεσμῶν ἀφαιρεῖται, & συσκευάζεται αὐτοῦ τοῦ ὃ καθαδιαπήσας ἐπύθετο ὧν ὁ Περσῶν βασιλεὺς τὴν Φερυσᾶν, καθ' ὅσους δὲ ἐγένετο χρήματα ἐκα-

CVM per illos dies Comentiolus dux Romanus arcem Acbas cepisset, militemque in hyberna dimisisset, Varamus castella Persidis paulatim adoritur. Hormisdas e locis circumiectis manum conflat, cui Persam, nomine Pherochanem (quo magistri apud Romanos dignitas exprimitur) præponit. Orat regem Pherochanes, vti Zadespram (qui Martyropoli publicam pecuniam, eamq; grandem auerterat, & ea de caussa in custodiã, & catenas

ab rege datus erat) absolutum, expeditionis socium & collegam sibi permittat. Hormisdas quanquam petitionem inique ferens, Pherochane magis magis vrgente expugnatur, & Zadespras vinculis leuatus, cumq; illo in expeditionem profectus, Varami exercitu, haud procul a Zaba flumine conspecto, ad eum, Hormisdę pretium par pro vexatione carceris rependens, fuga transit. Ea transitione Varamus elatus animo vehementer, etiam totum aduersariorum exercitum ad se transiturum confidebat. Pherochanes rogatum obtestatumq; mittit, vt istam mentem exuens, tyrannidi finem imponat, & regifica dona, quemadmodum a rege mandatum fuerat, insuper proponit. Verum ille inimicum atque hostem placatum efficere nequibat: & hic ista occasione in tyrannide magis obdurabat. Quoniam igitur Pherochanes fluminis transitum interceperat, & hostes diu in locis illis sedentes annona deficiebat, Varamus maiora semper detrimenta bellica meditans, non incallida, & memoratu digna ratione hostium animos subiit. Misit quippe monitum, non recte eos facere, qui arma contra se iniuria læsos capesserent, & Hormisdæ morum seuitiem, ipsis in memoriam reuocabat. De facinoribus item eius immanissimis, de impietate nefaria, de summa denique perfidia admonebat, & omnino scelerum ipsius longum, veroque maxime consentaneum catalogum contexebat. Maleuolentia enim semper querula est, & ex occasionibus paruis magnas accusationum moles construere consueuit. Hæc vbi Pherochanis exercitus audiuit, mutato consilio res nouas incipit: quodque honorem meretur, id reiicit & vilipendit: quod contra vituperationem, id amplectitur & veneratur: nec iam tyrannidem in crimen vocat: sed pro molimine legitimo ducit, quæ iustitiam pro rerum agendarum occasione arripiat.

A νὰ ὲκ τ῀ μ῀τρώων ἐξηλλαγμένως πολέως. Ορμίσδου δὲ δυσθαρσοῦντος ὅτι τοῖς ῥήμασι, καὶ τ῀ Φερεχάνου καταλιπαίνοντος τ῀ ἀξίωσιν, νικᾶται ὁ τ῀ βασιλέως σκοπὸς, καὶ Δαβδάρης ὁ τ῀ Ζαδέσπρεως. συνεκρατεῖτο δῶν τ῀ Φερεχάνη, καὶ τ῀ τυραννικοῦ πλησίον γινόμενος, οὐ πόρρω τ῀ Ζάβα ποταμοῦ αὐτομολεῖ, πρᾶγμα κὰς τὸν Βαράμην ἐχώρησεν, πλὴν αὐτίδοσιν τ῀ ὲν εἰρκτῇ κακώσεως αὐτὶ παλαιᾶς δώσας Ορμίσδα. Τούτου τοίνυν συνεπτυγμένου, ἤρθη ὅτι μέγα ὁ Βαράμης, καὶ ἀποδοκῶν καὶ ἀπιστῶν αὐτῷ τ῀ αὐτίδοτον προσωρῆσαι γραπτέας, ὁμῶ Φερεχάνης πρέσβεις πρὸς τ῀ Βαράμην ἀπέστελλε, καὶ ὲξήπτε τ῀ γνώμην μεταλλάττοιτο αὐτάπαυλαν τῇ τυραννίδι πρόχειρος, κατελιπάρει τ῀ τῶν καὶ δώρεις βασιλικὰς. οὕτω γὰρ πρὸς τὰ κατὰ τ῀ Περσῶν βασιλέως. ὁμῶ δὲ οὐκ ἐπείθετο τ῀ ἔρδειν, ὁ῀ μᾶλλον ἐντεῦθεν ὲξωκῆτο τ῀ τυράννου. τ῀ τοίνυν δέησιν πρεσβεύσαντος Φερεχάνου τῷ Πέρσου, καὶ τ῀ τυραννικοῦ ὅτι πολυτρόπους τοὺς ὲν δέοντος, τὰ σιτία ὲξέλιπεν. ὁ μῶ οὖν Βαράμης παλαμώμενος τὰ τ῀ ἐπιρρείας κεφαλαίας, οὐκ ἀναξιολόγῳ Φρονήματι τοὺς ἀμπεπτωκότας ὑπεκλεπτεν. ὲξέπεμπε γὰρ τῇ αὐτῇ νυκτὶ δυωδέκατῳ ἀγγέλους, δηλοῦντας, ὡς οὐ χ῀ σκοπὸν δρᾶ τὰ αὐτίδοτον, ὅπλα χ῀ πρὸς δικαίων πρεσβεύοντας, ὑπομιμνήσκων δὲ Περσικὸν τ῀ Ορμίσδου τραχύτητος. τό τε πρὸς ὲγκλημάτων αὐτὸ χαλεπώτατον, καὶ τε τ῀ δυσβουλίας ἀθέμιτα, πρεδήλου τε τούτου δ ἀπιστότατον, καὶ ἁπλῶς τ῀ ἡμῶν τῶν Ορμίσδα μέγαν τινα καὶ πιθανώτατον καταλογον συνεστήσατο. ἐσαεὶ γὰρ δυσμενὲς ὄν φιλάπτον, καὶ μικρὰς ὕσιν ἀφορμὰς μεγάλας οἴδε κορυφὰς ἐγκλημάτων τεκταίνεται. ἐπὶ δὲ τούτων τὰ πρὸς τὸν Φερεχάνην ἠκηκὼς γραπτὰ μάτα, τ῀ γνώμην μετέθετο, καὶ νεωτερίζειν ἐγκατέπαυσε. καὶ αὐτεῖ τὸ ὠμὸν μὸν, καὶ ἠφάνει τὸ κακοζήλωτον. καὶ ἰδοὺ λοιπὸν τὰ τῆς τυραννίδος ἐγκλήματα, ἀλλ' ὥσπερ ἔνομός τις ἡ ἐξαίρησις, ἀφορμὴν τ῀ δραμόντων ἀποκλείουσα τὸ δίκαιον.

CAPVT III.

Pherochanes a suis occiditur: eius tentorium diripitur. E militum reliquiis Hormisdas custodes sibi facit. Ciuium per vrbes regias super gestis admiratio. Bindoen virum illustrem frater e carcere eripit. Hormisdas in regia inuaditur. Eius ornamenta sumptuosissima. Bindois in illum maledicta. De throno abstractus in vincula datur. Chosroes filius periculimetu fugit, accepta fide in regnum redit. Hormisdas ad principes Persarum in republica dicendi facultatem exorat.

IGITVR Zoanabe ducibus Dilimnitarũ, itemq; Sarames iunior, qui tum in satellitibus Pherochanis numerabatur, & posteaChosroę satellitum præfecturam obti-

D ΚΑΙ γοῦν ὁ Ζοαναῆς (ὲῆς δ' ἐστὶ τ῀ Διλιμνιτικοῦ ἔθνους ἡγούμενος) οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ Σαράμης ὁ νέος, ὃ πυκνῶς πρὸ χρόνου τῶν δορυφόρησις τ῀ σατηλιτικοῦ κεκαλεσμένος, ὕστερον δὲ τ῀ τῆ βασιλέως Χοσρόου σωματοφυλάκων ὑπο-

σαπῶν, ἑτέρας ὀρεχθέντες λάξεως, τῆς τε μεταβολῆς τῶν παρόντων λίαν σκοπότως γλιχόμενοι, συνωμοσίαν διέθεντο. ὄξα πινάσας τε ἐπελθόντες, αἰφνιδίως τὸν Φερωφώλην νυκτὸς, ἀμυνόντος πάντελῶς οὐδενός. ὃ δὴ γενόμενον, ἐξαρπάζουσι τὴν τῆς στρατηγίδος χρημάτων πάντες ἐπεφάροντο. ἦκε γοῦν πέμπτῃ ἡμέρᾳ ἀγγελία τῷ Περσῶν βασιλεῖ, τούτων δὴ τῶν ἔναγχος συμβεβηκότων τῷ στρατηγῷ. καταπλαγεὶς τοιγαροῦν ὅτι τὴν τε καινὴν ὑπιδὼν Ορμίσδας, ἀπῆρε τῆς Μηδίας, ἐπὶ τὰς Ἀσσυρίας ἐπεποίητο, καὶ τὴν Κτησιφῶντα παρσομιλεῖ. ταῦτα παυσίπονος δυνάμεις ἀναλεξάμενος, τῆς ἐς αὐτὸν παραφορᾶς διεπέφευτο, ὡς ἐνόμιζεν, πλὴν φορτίδα. οἱ δὲ τῶν βασιλείων οἰκήτορες ἀγείων τούτων δὴ τῶν πεπραγμένων ἐγνωσμένων, ταῖς ψυχαῖς ἐξεπλήττοντο, καὶ τὴν νεωτερισμοῦ τε παραγμάτων ἐς τὰ μάλιστα τεθηπότες, οὐκ εἶχον ὅπη τε δράσωσιν. οἷδε γὰρ παράδοξον ἄκουσμα ὅλον τε ψυχαῖς ἐξεταράξας, καὶ τὴν ἀθρόαν εὐθυμίαν τε ἀκοαῖς ἐπεμβὰν, ἅπασαν ἀναστρέψαι λογισμὸν ἐμπορεύεσθαι. ἡμέρα δὲ τρίτη καὶ Βινδόης τὸν δίσμον τὸν Ασσυρέδου λαβὼν, παρῆν ἥλιος δὲ στιλπνμένον Χοσρόη τοῦ Περσῶν βασιλεῖ, ἐπιλεγομένου ὑπερθύμου, καὶ ἐπὶ τὸ Ορμίσδου εἰκὴ ποικίλα πυλῶνα, ὁ Βεσὰμ, ὃς ἀδελφὸς τούτου ἐτύγχανεν ὤν, τῆς Φερωφῶς ἐπαφέντος, ἐπόντος τοῦ δεσμοῦ τῷ κωλύοντος. ἐπεὶ δὲ γαλιὼν τῶν ἀτυχημάτων γέγονε τοῦ Βινδόη, πλῆθος ὅσον τῶν παρὰ τῷ Φερωφώλῃ εἰσβάλλει παρὰ τὰ βασίλεια τότε ὥρα τῆς ἡμέρας, καὶ ἐπιτυγχάνει Ορμίσδα. ἔστι δὲ τὸν βασίλειον δρόμον παρειλήφατο. ἐσθὴς δ' αὐτῷ τύραννος ὁμοῦ καὶ βαρύτιμος, ἥτε διάφορα χρυσῷ τε, καὶ λιθοκόλλητος, ἑτέρωθι δὲ Σράκων ἀποκαλύπτουσα τὴν λαμπρότητι. παιέρρητο δ' αὐτῇ ὁ μαργαρίτης εἰς τὸ δακτύλιος, ὅτε κρίνος καταγαλόμενος, πλήν τε σμαραγδίζουσι ὥραν σκύμνην, ὡς μικροῦ δεῖν σωαποδοθῆναι τὸν γαστρὸς ὀφθαλμὸν, τοῦ ἀκορέστου τῆς καταπλήξεως. διάζυγείδες δ' αὖτῷ χρυσοποίκιλοι, ἔργον ὑφαντοῦ χρεὸς μεγάλης ὑμίας. καὶ τοσαύτῃ εἶχεν ἡ σολὴ τὸν τρυφὸν, ὁπόσον ἠβούλετο ἡ τῆς ἐπαρήτου ἔφεσις. ἤρετο δῶν ὁ βασιλεὺς Βινδόης, ὅπως τε αὖτῷ ἡ τῆς Φερωφῶς ἀπιώτησιν ἀναχώρησις, πάντε τὰ ἅλμης κινήματα, τῆς τε παρόδου δυνάμεως ἕ μὴ εἴη ὃ αὐθαρέστον. ὁ δ' εἰς βῆκσον τοῦ βασιλέως ἐλσιδρά τε, καὶ ἐλασφήμει ἐς τὸ Ορμίσδην, οὐκ ἐχούσης ὅλσιον πύλῃ τῷ γλώττης δίχα τῷ ἐκ τῆς ἀκοσμίας παῤῥησίαν ἀκίνδυνον. μηδενὸς δ' εἴνιν καταυχοῦντος Βινδόου, ἢ ἐπόντος δ' ὑπιπλήττοντος, φόβοι τῷ βασιλικῆς ὑμιότητος, ἤρετο τοὺς ἐν ἀγχίᾳ τελοιῶντας Ορμίσδας, εἰ τούτοις ἤδεσθαι τὰ παρόντα. πάντων δὲ καταθούντων Ορμίσδου, ὁ Βινδόης ἐλόμενος τῷ χρεὸς τῷ Ορμίσδην, ἐξαιρεῖται τῷ δρομάδου τε τῷ κεφαλῇ τῆς δίφθιματος, καὶ εἰς ὁμαποφύλαξιν ἐς Φερωφῶν παρεδίδου. καὶ ἔστ' τῆς τύχης τῆς παρὰ τὸν Βινδόη ἀντιμεταβαινούσης,

A nuit, alius sortis appetentes, nouique rerum ſtatus percupidi, conſpirationem ineunt, ac de nocte Pherochanem omni defenſione nudatum repente adorti obtruncant, moxque ad eius ſuppellectilem agendam ferendamque omnes conuertuntur. Cædis huius nuntius die quinto ad regem perfertur, qui hoc malo ad cætera nuperrime addito conſternatus, e Perſide, vbi habitabat, Cteſiphontem petit, collectoque quidquid militum ſupererat, cuſtodiam ſui, vt dabatur, inſtituit. Indigenæ porro vrbium regiarum his intellectis percelli, & nouitate rerum attonitis animis, quid ſperent, non habere. Solet enim in-
B expectata auditio commouere mentem, & tota ſimul auribus infuſa, cogitationes omnes diſturbare atque euertere. Tertia luce Bindoem Aſpabedi filium, Choſroæ Perſarum regi propinquitate iunctum, (quem Hormiſdas inconſulto pœnæ ſubdiderat, & in carcerem compacto, brachia vinculis aſtrinxerat) Beſtamius frater eius, nemine prohibente ſubducit. Vbi ex rebus turbidis Bindoi ſerena tempeſtas eſt reddita, Pherochanis agmen hora diei tertia in regiam impetu facto, in Hormiſdam irruit. Sedebat is in ſolio regali, veſte regia & precioſa coopertus. Caput velabat tiara ex auro, gem-
C mis diſtincta, & inſertorum ſplendore carbunculorum rutilans, & vnionibus florens largiter, qui & ipſam illuſtrabant, & ſmaragdini viroris pulcritudinem candore ſuo perfundebant: vt propemodum ipſi quoque ſpectantium oculi præ inſaturabili pretioſiſſimorum lapidum ſtupore collapideſcerent. Femoralia ſumptuoſa, auri ſubtemine picturata cernebantur. Tunica tam luxurioſe delicata erat, quam faſtui ac ſuperbiæ collibuerat. Percunctabatur itaque Bindoem rex, quinam e carcere euaſiſſet: vnde illi tanta audacia, tamque ſubiti ſtipatorum greges. Ille probris & maledictis re-
D gem coram liberrime, & vberrime conſcindere, quod perturbatus rerum ſtatus tutam ei licentiam largiebatur. Quem quia nemo interpellabat, aut verbis caſtigabat pro tuenda regali excellentia, Hormiſdas magiſtratus interrogat, num qui aſtarent hæc libenter audirent. Illico omnium clamore coorto, Bindoes eum a throno abſtrahit, & ablata a capite tiara, ſatellitibus in cuſtodiam abducendum committit. Sic afflicta Bindois fortuna viciſſim ad alium migrante,

Hormisdas facta sua luit, discitque non A esse lacessendos, qui iniuriarum ipsi nihil fecerint. Chosroes filius, parentem regno motum accipiens, cum timeret, ne se quoque paterna calamitas inuolueret, e locis vbi habitare consueuerat, Adrabiganum fugit: fugientem Bindoes sequitur. Sed vbi secum de republica diligentius cogitauit, eumque est adeptus, vt in paterno solio collocando reuertendum illi censuit. Qui fide cum sacramento data pignori accepta, in regnum se recepit. Postridie Hormisdas e carcere mittit, B cupere se Persarum communi suadere salutaria, oratque vti Satrapæ, & qui fungantur honoribus, quique in altiore gradu sint, custodes etiam regii vniuersi ad se conueniant: non enim de re parui momenti verba facturum. Hæc vbi barbarorum principibus nuntiata sunt, conuentus fit in regiam, educitur e custodia Hormisdas, promissa præstiturus. Cœtu igitur in palatium coacto, stans in medio, sic est profatus.

ὁ Ὀρμίσδας δὲ ὧν ἔδρασεν ἔπαθε μαθών, ὡς οὐ δεῖ λυμαίνεσθαι τοῖς οὐδὲν ἀδικήσασι. ὁ γοῦν παῖς ὁ Χοσρόης καθαιρεθέντα τὴν βασιλείαν τὸν Ὀρμίσδου ἀκηκοώς, τοὺς εἰθισμένους χώρους ἀπολιπών, ὅπῃ ὁ Ἀδραβιγάνου τὸν ἀποδρασιν ἐπετοιήσατο, δίεισι τὸν συμβεβηκότων Ὀρμίσδᾳ κινδύνων, ἀποτοπάσας μή ποτε καὶ ἐς αὐτὸν τὰ τοῦ συμφορᾶς ἔρῃσι λάβοσιν. ὁ μὲν οὖν Βιντόης ἰσχνάνας τὰ τοῦ Χοσρόου κινήματα, ἐπὶ σὺν φυέρυθρωμένῳ καὶ νοῦν ἔχοντι τοῦτον τὰ πρόσφορα, τῶν τε Χοσρόου γόνων κάλλιστον, ἥδιον ἐπθυμήσαντα τὸν βασιλέα. ἔρρωτο λαμβάνων. ὁ μὲν οὖν Χοσρόης σὺν ἔργῳ ἔρκου λαβὼν τῆς πιστώσεως, ἐπεθυμήκει ἐς τὰ βασίλεια. τῇ σὺν ὑστεραίᾳ Ὀρμίσδας ἀγίλεον σὺν τοῦ Φερουρᾶ ἀποσταλέντος, προεδήλου, ὡς ἐθέλοι τὰ στεμνίσματα λέξαι τῇ Περσῶν πολιτείᾳ, τοῖς τε Σατράπαις ἠξίου ὡς αὐτὸν πρόσω μολεῖν, καὶ τοῖς σὺν ἀξίαις τελοῦσι καὶ ἐπαρχαῖς, τοῖς τε τοῦ βασιλέως σωματοφύλαξιν ἀπαντᾶν. μηδὲ γὰρ εἶναι μικρὰν τὴν λόγων ἐπαγγελίαν αὐτοῦ τὴν ἐπάκουσιν. τούτων τοίνυν προῶν Ὀρμισδᾳ ἐλθόντων τοῖς ἐξέρχουσι τὸ βαρβάρων, ἐκκλησία πρὸς τὰ βασίλεια γίνεται. ἐπεξάγεται δὲ τὸ Φερουρᾶς καὶ ὁ Ὀρμίσδας, ὅπως τοῖς ἐπισταλεῖσιν αὐτῷ πέρας προσθήσοιτο. τῷ δίφρῳ ξυλίνου συγκεκροτημένου πρὸς τὰ ἀνάκλισιν, Ὀρμίσδας ἐς μέσον ἐστὼς, τῆσδε τῆς λόγων ἀπήρξατο.

CAPVT IV.

Concio Hormisdæ. De iniuria sibi facta expostulat. Conditionem pristinam cum præsenti, illius delicias cum huius miseriis, & squalore comparat. Ingratos, & impios in se animos increpat. A tyrannis cauendum monet. Chosroen propter mores sceleratissimos regno excludendum, fratrem regem creandum statuit. Acta sua commendat.

VIRI spectatores (vtinam vero mihi C regi vestro harum calamitatum non etiam architecti fuissetis, sic enim regem concionatorem, & eundem vinctum non habuissetis.) Viri, nunc superbi hostes, paulo ante subditi, & non sine timore obedientes. Viri spectatores (vtinam vero tantorum malorum etiam auctores mihi, atque testes hodie non essetis) nisi vocem lacrymæ intercludant, vocem mittam, quæ rursum prouocet lacrymas. Video enim vobis nihil esse iucundius, quam iniuste lædere, & plaudere manibus, & D frendere dentibus, & subsannare simul ac ludificari, & effuse irridere, & impotenter maledicere: ac, nisi fallor, pro lusu puerili veneranda regni legitima ducere. Adest enim nunc in medio vestrum captiuus, & ab infimis fuste mactatus, qui paulo ante tanquam Deus adorabatur. Qui purpura induebatur, nunc pannis putrescentibus tegitur. Qui auro & margaritis in deliciis collucebat, modo in catena ferrea ærumnam exigit. Qui ca-

ΑΝΔΡΕΣ θεαταί, ἀλλ' εἴθε μὴ βασιλικῶν ἀτυχημάτων δημιουργοί μοι γεγόνατε· οὕτω γὰρ ἂν οὐκ ἐκληράσασθε βασιλέα δημηγόρον ἅμα καὶ δέσμιον. ἄνδρες νυὶ μὲν γαῦροι πολέμιοι, τὸ δὲ πρότερον ὑπήκοοι, καὶ μὴ δέους πεπαυμένοι. ἄνδρες θεαταί, ἀλλ' εἴθε μὴ τηλικούτων κακῶν προσήλθετε σήμερον ὑπηρέται καὶ μάρτυρες. εἰ συγχωρήσοι δὲ δάκρυον, φωνὴν ἀφίσω προσιέναι δι' αὐδῆς δάκρυον. ὁρῶ γὰρ ὑμᾶς ἐπευτυφωντας τοῖς ἀδικήμασι, καὶ κροτοῦντας τὴν χεῖρα, τοῖς ὀδοῦσι τὴν τετριγότας, τοῖς τὴν προσώποις μυκτηριζομένους ὁμοῦ καὶ φρενακίζοντας, ἐκχύτοις τῷ γέλωτι, ἀλόγοις τοῖς ὀνειδίσμασι, καὶ εἰ μὴ σφάλλομαι, παιγνίων ἀποδήσιν ἔχοντας βασιλείας νόμον αἰδέσιμον. πάρεστιν γὰρ ὑμῖν ἐν μέσῳ προκείμενος, ὁ πρὸ μικροῦ καθάπερ Θεὸς προσκυνούμενος, αἰχμάλωτος, ὑπὸ τῶν πολλῶν ῥαπιζόμενος. ὁ τὴν ἁλουργίδα περιβεβλημένος, νῦν σισηπότα ῥάκη περιβαλλόμενος. ὁ θριγκὴ χρυσοῦ καὶ μαργάρου καλλωπισμούμενος, νῦν σοὶ σιδηρᾶ δεσμὰ πλαπτομένῳ τε, καὶ κεκευχόμενος. ὁ τοῖς πεί-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [560] - 94

χας βδελυρίζομενος, καὶ τοῖς μύρεσι καλαπυεόμενος, A pillum ſcite, eleganterque componebat, & vnguenta ſpirabat, nunc tractatur fœdiſſime, & duriſſime, ſordibuſque ac puluere, & oculis lacrymarum ac pituitæ profluentia pene concretis, & implicatione crinium totus horridus & efferatus redditur. Qui mille ferculorum generibus fouebatur, nunc victu caret, & tantum non cibario pane eget. Qui in thalamis verſabatur inauratis, & in lectis iacebat aureis molliter, gaudebatque ſtragulis fulgentibus, & eneruabatur in ſumptuoſis amiculis, nunc in carcere coarctatur, humi cubat, nec illi ſaltem vilium veſtimentorum fruſta ad velandum corpus ſuppeditant. Quin etiam maiorum meorum decus, & B gloriam hodie per ea, quæ in nos impie deſignaſtis, contumelioſe deſpici video, quos honoribus colere ſempiternis oportebat, vt nimirum eorum nepotibus quotidiana, & auguſta ſatellitum atque cuſtodum præſidia conſtitueretis. Sed quanquam apud vos & naturæ ius euerſum eſt, & poteſtas legum nihil valet, & ſtatus monarchiæ ſub pedes ſubiectus, & iuſtitiæ profligata adminiſtratio, & rerum in vita bene geſtarum relegata remuneratio, non obliuiſcar tamen virtutis regiæ: ſed beneuolentia & amore erga Perſici generis vniuerſitatem impulſus, quæ communiter in rem fore intelligo, iam nunc explicabo. C Viri principes, & quotquot in hanc domum regiam pedem attuliſtis, communia aduerſus tyrannidem decreta ſancite, nec regnum longe nobiliſſimum, potentiſſimum, vetuſtiſſimum, totique terrarum orbi in primis formidabile vllis de cætero damnis, & incommodis vexari ſuſtinete. Alioqui principatum eximium deſtruetis, multorum triumphorum monumenta conuelletis, & ampliſſimæ gloriæ altiſſimum faſtigium deiicietis, monarchiamque pene inuictam diſſipabitis. Hinc adeo felicitatem veſtram amittetis, cum per tyrannum legibus de regno abrogatis, poteſtatem in poſterum nullam obtinebitis. Seditio enim eſt ad confuſionem, & tu- D multum via. Vbi confuſio, ibi contumacia, & imperii detrectatio. Detrectare autem imperium, & nolle agnoſcere dominum, rerum labefactationem producit, a tyrannide ſumpto principio, quæ ipſa multorum dominationem pariens, bene habentia corrumpit, & imperii inæquabilitate, ſeditioniſque diſcordia vnitatem, & continuum, perpetuumque tenorem principatus diſſoluens tyrannidem arripientes omnia facere, aut pati compellit. Nauim quippe regni multis gubernaculis gubernatam, ſaxum aliquod non magnum e mari prominens, occurſu ſuo fractam demergit, diuiſa gubernatione videlicet, ac propter multorum oppoſitos inter ſe flexus, alio aliter, pro ſuo videlicet

νεῶ αἰσχίστως σκληρογωνούμενος, καὶ τῷ ῥύπῳ, & τῇ κόνει, τῇ τε λήμῃ τῶν ὀμμάτων, καὶ τῇ συμπλοκῇ τῶν βοστρύχων κατηρεφόμενος τὸν πρόσοψιν. ὁ τοῖς μυρίοις γλίσχροις τῶν ἐδεσμάτων κεχρυβόμενος, νεῶ ἀπόσιτος, καὶ μικροῦ δεῖν καὶ τῶν τυχόντων σπανιζόμενος ἄρτων. ὁ τοῖς χρυσοφόροις θαλάμοις ἐδιαιτώμενος, κλίναις τε χρυσαῖς ἐμβλακεύόμενος, καὶ σισύραις λαμπραῖς ἐντυφῶν, καὶ ἐφεστρίσι μεγαλοπρεπέσιν ἐγκλινδύόμενος, νεῶ ἐν εἱρκτῇ γενοχωρούμενος, καὶ πρὸς τοῦδαφος κατερρίμμενος, μήτε λείψανα ῥύτελῶν ἀμφιασμάτων ἀφιερούμενος. ὁρᾶ δὲ καὶ τὰ πρόπαππα τὸ κλέος περιπλακιζόμενον, σήμερον B ἐξ ὧν ἐις ὑμᾶς ἀσεβουργοῦντες ἐδράσατε, οὐς ἐχρῆν ἀθανάτων ὑμῖν τεκμηρίων ἀγάλλεσθαι, ἐκ τῆς πρὸς τοὺς ἀπογόνους ἰσοθέου δωροφορίας περισταλμένης ὀσημέραι. ἐπεὶ δὲ καὶ φύσεως πρὸς ὑμῶν ἦσμὸς ἀπατέτραπται, καὶ νόμοι κράτιστοι ἠθέτωνται, καὶ τάξις μοναρχίας καλαπεπάτηται, καὶ δίκης ἄφαμίσται πρυτάνεσι, καὶ ἀνταπόδοσις τῶν βεβιωμένων φροντίδος καθέστηκεν, οὐκ ὀπτανόμεθα τῆς βασιλικῆς ἀρετῆς, ἀλλ' εὐνοία τῆς τῶν ἡνίοις συγκάσεως, τὰ σεσωσμένα τῆ Περσῶν πολιτεία διέξειμι. ἄνδρες ὑπατικοί, καὶ ὅσοι περὶ τὸν βασίλειον τοῦτον στεφανηφορεῖσθε χῶρον, κοινὰ κατὰ τῆς C τυραννίδος γραπτογήσατε δόγματα, μὴ παρορᾶντες ἐς τὸ λοιπὸν ἐπηρεάζεσθαι βασιλείᾳ, ἐπαρχίαις τε καὶ δυναστείαις, πρεσβυτικά τε, & φόβερωτάτῳ, τοῖς πᾶσιν οἰκουμένῳ οἰκέσιν ἀνάθεσιν. εἰ δὲ μή, μεγάλῳ ἄρχῳ καλυσητε, καὶ πολλῶν ἔσεσθον ἐπαίτιοι ἀνάγκαι ἀπεξήντε, καὶ μεγίστης δόξης ἀκρώρειαν καθαλητε, μοναρχίαν τε δυσκαταγώνιστον ἀφαρπάξητε. καίτοι ὅθεν τῆς δυσδαιμονίας ἐρυθριάσετε Πέρσαι, τῆς ἐξουσίας ἀπαιρεθείσης ὑμῖν, τῶν περὶ τῆς βασιλείας νόμων ἀκυρηθέντων ὑφ' ὁ τύραννος. ἀπαξίας γὰρ σάσις πέφυκε προόδους. πόλ' ἄπακτον, ἄναρχον. ἀναρχία δὲ λύσεως ἀφορμή, ἐκ τυραννίδος λαD βοῦσα τὸν ἡνίοχον, αὖτη τῷ πολυαρχίᾳ ὠδίνουσα, τὰ προϋπηργμένα καλοῦς, κακῶς ἀφανίζησι, καὶ ἀκομαλίᾳ τὸ κράτος, τῷ τε ἀσυμφώνῳ τῆς σάσεως, ὃ ἐνιαῖον, καὶ συνεχὲς τῆς ἀρχῆς ἀφαλύσασα, πάντα πάσχειν ἢ δρᾶν ἀναγκάζει. βασιλείας γὰρ σκάφος πολλοῖς τοῖς πηδαλίοις οἰακιζόμενον, μικρᾶ τις ἀπλοΐδος ὀπισθορμὴ κατεδάπισε, προσχωμένης τῆς κυβερνήσεως, πρὸς τὰς τῶν πολλῶν ἀνιδέτους ὁπισθολάς· ἄλλοτε ἄλλου πρὸς τὸν οἰκεῖον

scopo in eis rectionem animum intendente. Quocirca nisi tyrannos contrieritis, seruitute regnum mutabitis, & gentibus ludibrio eritis, cum vos propter dissimilia vitæ instituta subactu faciles præbebitis. Adhuc Varamus ante pedes est, adhuc armis lasciuit: adhuc districto in Persidem gladio male facere perseuerat. Moriatur, ac belluis deuorandus obiiciatur. Ne sepulcro honestetur. Ne in viscera terræ detestabilis animæ putidum cadauer condatur. Et Chosroæ caput ne cingatur diademate. Non est in eo regius animus, non ingenium principe dignum, non imperatorii spiritus. Cupiditatum est incontinens, ira & rabie furit: truculento est aspectu, ad prouidentiæ præscriptum grauiter se gerere nescit, moribus superbus, in voluptates præceps, velle suum rebus omnibus anteponit, quod profuturum videatur, non expectat, consilia bona non amplectitur, laudis & honoris studium auersatur. Auaritiæ est implicitus, litigiosus, belli cupidus, pacis inimicus. Decernam autem verbo vobis regem hodie adolescentem, eumdem filium meum, præstabili probitate præditum. Qui cum sit natura Chosroæ frater, non est frater etiam studiis ac voluntate. An vero ego cum magnitudine animi regnum Persicum administrans, bello magna non gessi? Vera me loqui testes sunt Turcæ, qui nunc tributa nobis pendunt. Testes Dilimnitæ, qui cum armis ceruices quoque nobis submiserunt. Testes Romani, qui præclaris vrbibus amissis, felicem sortem in aduersam sibi conuersam lamentantur, hæc ego sentio, qui propter fortunæ mutabilitatem inconstantiamque feci, & passus sum omnia. In vestro situm est arbitrio id expetere, quod cum reipublicæ emolumento coniunctum existimabitis: aut neglecta vtilitate, secundas curas meas reiicere, & peccati pœnitudine ductos, quia quid faciendum esset in rebus manifestissimis dubitaueritis, in luctum sese dare.

σκηπὸν ἐπειγομένου κυβερνᾶν ὃ ἀκέπον. Οὐκοῦν εἰ μὴ τοὺς τυράννους ἀπολικμήσητε, τ βασιλείαν δουλαγωγήσητε, καὶ παίγνιον τοῖς ἔθνεσιν ἔσεσθε, τῆ ἀσυμφώνῳ τῆς τ βίου ἀγωγῆς κατακλυσάμενοι τὸ εὐάλωτον. ἔτι Βαρὰμ ὑπὸ ποσὶν, ἔτι τοῖς ὅπλοις ἀκκίζεται, ἔτι τῆς ὕβρεως ἔχεται, στρατοῦσας τ τῆς Περσίδος τῷ μαχαίρᾳ. τεθνάτω παράλημμα θηρίων γενέσθω. μὴ ταφάτω ὁ τοῦτο νεκρὸς τῇ γαφῇ, ἵνα μὴ τοῖς λαγόσι τῆς γῆς σπεδόνα ψυχῆς βδελυρᾶς καπαπέρητε. ἀπορυμούσθω τῷ κεφαλῷ καὶ Χοσρόης τ ἀγαθύματος. οὐκ ἔστι βασιλικὸς τῷ ψυχῷ, οὐκ ἄρχῃ ἀφιολα κεκόσμηται, οὐκ ἐξουσιαστικὸν τοῦτο θέρημα. ἀκαθεκτός ἐστι ταῖς ὁρμαῖς, λυσσώδης πέφυκε τὸν θυμὸν, ἀφιλόσοφον ἀπαντ πεεικέχυται βλέμμα, οὐκ οἶδε νόμοις πειθολας σεμύνεσθαι, τὸν ζῆπον ἔστιν ἀγέρωχος, τῷ ὄρεξιν φιλόδοξος πέφυκε, πάντα δεύτερα τίθεται τ βουλήματος, οὐ κεκαθοκεῖ ὃ σεμνοῖσιν, τῷ εὐβουλίαν οὐκ ἀναγκαλίζεται, ὃ φιλότιμον ἀποπέμπεται, τῇ φιλοχρηματίᾳ πειπαλέκεται, φίλεσις ὤν, καὶ φιλοπόλεμος, καὶ τῆς εἰρωνης ἀόρεκτος. χρεστοπόσω δὲ τ λόγῳ βασιλέα σήμερον ὑμῖν ὃ μειράκιον, ὃς παῖς ἐμὸς πέφυκεν ἀγαθὸς, ἀδελφὸς Χοσρόου τῷ φύσει, ἀλλ' οὐκ ἀδελφὸς τ πειραίρεσιν. ἢ οὐκ εἰς μέγα τὰ Περσῶν πεκίναται ζέξεως, τ τῆς μεγαλοφεστωίης οἴακι τὸ Βασιλώνιον διῖθύνων πολίτευμα; βάσθμος δὲ τ λόγων, τοῦρκοι φοβεροὶ ὑμῖν· οἱ Διλιμνῖται καταδύντες καὶ τ ὅπλων τοὺς ἀγκύνας ἡμῖν. Ρωμαῖοι πόλεις ἐπιφανεῖς ἀποβαλλόμενοι, καὶ τὸς δευτέρας τύχας τῇ σκηπώσῃ τ πεφύτων διακρούοντες. τοιοῦτα μὲν ἐγὼ ὁ πάντα δράσας καὶ πεποιθὼς ἀφ' ὃ τῆς τύχης ὑμεῖς ὁλομέλουλόν τε, καὶ ἄσαπον. ὑμῖν δὲ ἐν ἐξουσία ὃ ἔγκεται τῷ σεμνοίσοντος ἔφεσιν· ἢ καταμελετήσαντας τὸ καλοῦ, τὰς δευτέρας φροντίδας ἀποδοκιμάζειν, καὶ τ μεταμελῶ τ ἡμῦρτημένων πρὸς τὰ ἐν ποσὶν ὅπη ἐμπρέξετε διηπορηκότας, ὀδύρεσθαι.

CAPVT V.

Bindoes orationem Hormisdæ irridet: & in eum, vt multimodis sceleratum, dirius inuehitur. Refutat etiam ex quibus sese commendauerat. Tandem capite puniendum pronuntiat.

VBI Hormisdæ admonitio finem habuit, Bindoes immodico risu diffluens, Hormisdam cum sua concione in malum cruciatum abire iussit: ipse in medium surgens, concilium sic est affatus.

ΟΤΕ τοίνυν ἀπέρρει Ορμίσδα τὰ τ ἀφηλέξεως ῥήματα, Βινδοὴς ὁ Πέρσης βεσσματῶδη συγκαλύμενος γέλωτα, ἀπεσκορακίζει Ορμίσδου τῷ ἀφηλόγου τῷ ἔκθεσιν. ἐς μέσον ὃ ἀνιστάμενος, τὰ δέ που τοῦ ξυλλόγου πέρθετο.

Ανδρες

Ανδρες ὁμόφυλοι, καὶ σύμμαχοι, καὶ μισοτύραννοι, ἀλλ' εἰ μὴ νομοθετοῦντα ἐπὶ τυράννων ἀνέχεσθε, ἀδικεῖ καὶ νῦν ἰδιωτεύων ὁ τύραννος. ἔτι τῷ λόγῳ δ' κρίτος ἀμπέχεται, καὶ τραχήλῳ διεγχρεῖ, καὶ βασιλεὺς δημηγορῶν, καὶ θεσμοθετεῖ ὅτι βήματος, καὶ κατηγορῆ στρατηγῶν, ἀποδοκιμάζῃ τε βασιλείας, καὶ χλευστὴς τῶν μοναρχήσοντα, καὶ πόλεσι πρέσεις αὐτῷ τὸ ποιεῖν, ὁπόσα οὐδὲ ὁ τῷ σύμπαντι φιλότιμον δωρεῖσθαι τοῖς ἀπατωμένοις δεδώκασι. μήτε τοσοῦτον ἀνοήτως δεδεμένος, ὡς οὐ πέφυκεν ὁ συμβούλων μοῖρα γνωρίζεσθαι, τοὺς μὴ τὰ περὶ ἑαυτῷ ἀφιγμένους ὁπλοδεξίως τοῖς πράγμασι. πόθεν οὖν ἡμῖν ἀνέχεσθαι τῆς ἐπισκήψεως καταδήσαι λίαν ἐδραῖον καὶ ἀξιόχρεως; ἢ πῶς ἑαυτὸν τύχῳ κατιγνῶν ἡμῖν ἐσοφίζευσεν, ἐθέλων ἡμᾶς συνδεσμίους ἀσάσθαι, καὶ τῷ αἰτῶν παθημάτων κοινωνοὺς αἰθύνους; οὐ γὰρ τῷ σκείνῳ πεπλημελημένων μετέχομεν τυραννούμενοι. πῶς δὲ τυραννίδος γλαττόν κεκίνηκεν, ὁ μηδένα νόμον Περσῶν καταλιπὼν ἀτυράννητον· ὁ ληστρικώτερον ἄρξας, καὶ πῶς ἐξουσίαν καθαλλάξας τῇ βίᾳ, ἐπομβρίσας καὶ τοῖς φόνοις τὰ πάντα τὸν τῆς ἡγεμονίας χειρὸς, καὶ μικροῦ δεῖν Τίγρεως ἀποχρώσας τοῖς σώμασιν, ὁ τοῖς τάφοις δὲ θέλων τὰ σώματα συνθύμενος, καὶ τοῖς αἵμασι καταπαίων πῶν μάχαιραν, καὶ σαθρὸν αἰῶνα ἀθανάτων ὠκοδομηκώς, ἵνα πῶν κενὸν ἐξ ὀλιγανδρίας ἀνθρωπίνου, ἀθάνατα τὰ τῆς τυραννίδος ἀποκληρώσηται. παίδων γνώμης ἀνδιαιτητὴς, ὁ μὴ τοῖς ἑαυτῷ πράξεσι δεδικαιωκὼς τὰ συμφέροντα. ἄπαγε τῆς ἀπιστίας Ορμίσδα. οὐ σοφιεῖσθαι μὴ καθαίρεσιν τύραννοι. οὐ νομοθετοῦσι γεγονότες ὑπήκοοι. οὐ συμβουλεύουσι καταγελάντες τὸν θάνατον. ἐπεὶ τοίνυν τῷ ὑπηκόων οὐ πρέπει σοι ὁ λοιπὸν τυραννεῖν, ἐπήρθη τῷ παίδων ὁ δείλαιος ἐμμελετήσας, ἀδικεῖν τῷ νεωτέρᾳ τὸν πρεσβύτερον εἶλου, ἵνα μὴ σοὶ ποτε τὰ τῆς σῆς ἀδικίας ἀνάπαλιν. ὁ Τουρκικὸν ἀποφέρεις τέλος. ἀλλ' οὐ τῆς σῆς ἀγχινοίας τοῦτο πέφυκε μελέτημα· τοῦτο προνοίας ἔργα καὶ θανατῶντες Πέρσαι, Δρεταί τε στρατηγῶν κελεὸς ἐτεκτήναντο. πόλεις, δ' ἄστεα ὁ Ρωμαίων ἀπεδύσαντο, ἀλλ' ἀπειθήσονται Πέρσαι, οὐ γὰρ τὰ πράγματα τοῖς λόγοις συνδέχεται. ἢ ὀχλοθυραυλοῦσιν ἡμῖν τὸν πόλεμον παίζοντες, δ' φιλεπίδημον φόβον καταστέλλοντες, πρὸς τῷ Περσικῷ αἰσχύνονται φάσγανα, καὶ ὁ κωλύσον οὐκ ἔστι, λῃ ὁ σὸν φιλοπόλεμον; πλήρεις οἱ σοὶ θησαυροὶ τοῦ χρυσοῦ. ἀλλὰ καὶ τῷ ὁδυρμῶν, αἱ πόλεις τε καὶ οἱ θαλαμοι, ἀγροί τε, καὶ αὐλῶνες, καὶ γηθόσυνα.

Viri ciues atque socii, & tyrannidis osores (si tamen tyrannos, etiam nunc vobis leges imponere conantes non toleratis) etiam priuatus nobiscum iniuste agit tyrannus iste. Adhuc imperiose loquitur, & iubere audet, & concionando regnat, & quasi e tribunali leges præscribit, duces accusat, statum regni improbat, monarcham creat, & omnia ei prompta ac parata sunt, quæ nec somniator vllus vnquam per quietem sibi falso donata videre potuit. Nec istuc saltem apud se cogitare potest, non solere pro consiliariis agnosci, qui res suas ipsi male procurauerunt. Quod igitur suasionis suæ pignus adeo firmum, & idoneum daturus est? Fortunam ne suam sponsione obstringere nobis veteratorie meditatus est, volens nos vna secum vinculis oneratos, eorundemque casuum socios, quanquam innocentes aspicere? Nec enim dum eius tyrannidi subessemus, paria cum illo delicta consciuimus. Quomodo autem aduersus tyrannos linguam mouere non dubitat, qui nullam Persarum legem tyrannidis suæ expertem reliquit? Qui regnauit vt latro, potestatemque violentia corrupit, ac deprauauit. Qui per omne regni sui spatium cædibus multo creberrimis debacchatus, Tigrin iectis a se iugulatorum corporibus propemodum innauigabilem effecit. Qui sepulcris omnia replere contendit, gladium sanguine pinguefaciens, & raritatem hominum importans: vt ex paucitate viuorum quæsito improbitati suæ tutamento, tyrannidem exercere immortaliter posset. Filiorum indolem mentesque diiudicat, qui, quid ipse vtiliter agere deberet, iudicare omisit. Apage Hormisda cum ista tam insolenti nouitate. Non philosophantur post abdicationem tyranni. Non dant leges ipsi redacti sub leges. Non dant consilium damnati capitis. Et quia posthac ciues iniquo Imperio discruciare non potes, aduersum filios tuos, miser, contumelias comminiscereris. In seniorem per iuniorem iniurius esse voluisti, ne vnquam a scelere vacares. Turcas tributa pensitare fateor, verum non hic industriæ solertiæque tuæ labor est. Hæc prouidentiæ opera & Persæ ferro corpora sternentes, & duces virtute sua moliti sunt. Vrbes, & oppida Romani perdiderunt. Atqui vt istud credant Persæ, sero adducentur: nec enim cum verbis res ipsa consentit. An non foris in statuis permanent, arma nostra irridentes, atque a stragibus hostium in sua prouincia edendis refugientes, castra Persica circumfundunt, quique eos propter diuinum tuum bellandi studium prohibeat, nemo est? thesauri auro pleni sunt tibi: sed & plenæ lamentorum vrbes, thalami, rura, conualles, agelli.

Et vt tu pecuniis coaceruatis infelicissima felicitate ingurgitarere, fortunaque & status omnis vnam & communem calamitatem accipere debuit. Quamobrem te hinc aufer, tuorumque scelerum pœnas persolue. Vnius hominis interitus cæteros sapere doceat: & hoc in legem posteris æquam valde, & salutarem esto. Siquidem non delicatam arrogantiam & ostentationem: sed administrationis omni probro vacantis excellentiam regum declaratio pollicetur.

A καὶ μιᾶς συμφορᾶς πᾶσα κεκινδύνηκε τύχη. ἵνα δυσωνεσάτης αὐτὸς δύσδαιμονίας ἐμπορήσῃς, ὑπὸ τῶν χρημάτων καταδυόμενος. ἀπίθι λοιπὸν ἐκ ποδῶν, τῶν σῶν ἀδικημάτων τὰς δίκας λύσων. ἑνὸς δὲ ἀνθρώπου φθορᾷ, σωφρονιεῖν ἔστω διδάσκαλος. καὶ τοῦτο νόμος ἔστω λίαν ὠφελιμος τοῖς μετὰ ταῦτα καὶ σωτήριος. οὐ γὰρ ἀλαζονείας τιμῶμεν, ἀλλ' ἀνεπονείδιστον οἰκονομίας ἐπαγγέλλεται.

CAPVT VI.

Conuentus ira percitus in Hormisdam, ante oculos eius filium necat, reginam vxorem in frusta dissecat: ipsum pupillis adustis cæcitate multat. Per digressionem res Cabadæ interseruntur: quemadmodum scilicet erepto sibi regno in carcerem missus, inde vxoris beneficio euaserit, regnumque recuperauit.

CONCILIVM igitur contra Hormisdam tumultuari: voces ignominiosas iacere: eius sermonis libertatem flocci pendere ac pro nihilo ducere. Succenduntur ira incredibili, & irreuerenter plane virum intuentes exacerbantur, tam inflatos confidentiæ spiritus admirantes. Deinde filium ipsis adolescentulum illum sane miserum, certatim capto illudentes, in medium adducunt, & omnimode furori suo gratificantes, in conspectu patris morte afficiunt, vltraque sæuitia progressi, coniugem producunt, & ab imo ventre in partes haud æquas licet dissecant. Ita mulier cum miserando filio in celebri theatro vita cum sanguine finita, tragœdiæ argumentum præbuit. Hormisdas postquam calamitosi spectaculi testis omni exceptione maior factus est, vtroque lumine orbatus, hoc suorum casuum auctarium habuit. Nam acus ferreas in mediam prunam coniectas, & ignitas, pupillis cum cruciamento intruserunt, nocteque perpetua illum damnauerunt. Timebant enim, ne forte aufugiens, Persarum reipub. negotium faceſſeret, cum adhuc alta mente repostum maneret, quid Cabades sceptrum Persicum deponere coactus perpetrasset.

B Ὅμως δὲ ξύλλογος κατεκεκλήδην Ὁρμίσδου, ὑβρίζοντες ἐς αὐτὸν, καὶ τῷ λόγῳ τὴν παῤῥησίαν ἀπεφαυλίζοντο. ἐπεφόβουτο δ' ἐς τὰ μάλιστα ἐς θυμὸν, κυνοφθαλμιζόμενοί τε παῤῥιμῶντο, τῷ θράσει ἀχάριστοι τὰ φυσήματα. καὶ πολλῇ τῇ ἐκ χύσεως τῆς ἐρεθισμάτος, ἄγχιστα εἰς μέσον τὸν παῖδα Ὁρμίσδου, ὃ μειρακιον ἔκφρον τὸ δύσηνον. εἶτα ἀποσφάττουσί τε ὁρῶντος Ὁρμίσδου, πάντα τῇ ὀργῇ χαριζόμενοι. ἀπαρνοῦνται μὲν μέχρι τούτου τοῖς κακοῖς ὑπόθεσιν παῤῥεχόμενοι, καὶ ὃ Ὁρμίσδου τὸ γύναιον ἐς μέσον παῤῥασπάσαντες, ἀπὸ τῆς κύσεως τεμαχίζουσι, κακῶς δικαζόσης τὴν μαχαίρας τοῖς μέλεσι. τὸ μὲν δὴ γύναιον ἅμα τῷ κατηθλιωμένῳ παιδὶ ὕστατον τὸν βίον ἐν θεατρικῷ θεάτρῳ καταπρεπὲς ἄθλιον, τραγῳδίας ὑπῆρξεν ὑπόθεσις. ἐπεὶ δὲ C δυσχρὴς ἱστορίας γέγονεν Ὁρμίσδας ἀπόπτης μύρτις, κληροῦται πάντα τὰ τυφλωσιν. καὶ τοῦτό πως ὧν αὐτῷ τῶν συμφορῶν ὕστατον μύθιον. καρφίνας γὰρ σιδηρᾶς ἀναπυρώσαντες, καὶ μέλαν καρτερὰς ταύτας συνασιάσαντες τῷ πυρὶ, ὑπὸ τὰς χεῖρας τὰ ὀμμάτων ἐπέβαλλον, ὕστατόν τε τῷ μύδρῳ τὸν Ὁρμίσδην μὴ βασάνων ἀλίσκοντες, νύκτα καθ' αὑτὸ τὸ λοιπὸν δίχα πόνου ἐνηφίζοντο, ὑποτοπάσαντες, μήπως δύσφορόν τι, καὶ πρᾶγμα παῤῥήσιον τῇ Περσῶν πολιτείᾳ, ἔναυλον πάλιν μνήμην κατέχοντες, τῶν ὑπὸ Καβάδου τελεσιουργηθέντων ὑπονίκα τὰ Περσικὰ σκῆπτρα κατέῃτο.

D Ὁ Καβάδης γὰρ οὗτος πατὴρ μὲν ἐγένετο Χοσρόου τοῦ πάλαι Περσῶν βασιλεύσαντος. ἐπεὶ δὲ παῤῥαινάμος τις ὢν, πάντα τε ἐξουσίας πρὸς βίαν περιεβάλετο, καὶ ἐς τυραννίδα τὰ τῆς βασιλείας μετέβαλε τῆς ἀρχῆς αὖθις παῤῥυέντος Πέρσαι, συνείρκτῃ τε ἀναπεθέμενοι, πρὸς τῆς γαλαπτωτείας πάντων ἐκράπτευέ τε διαφανέστατα, καὶ τῆ εἰσπήσεσιν ἐψυχαγώγει, ἐμφρόνως φέρειν τὰ ἀπαισίως τύχης καὶ δράματα.

ὁ μὲν οὖν ἐφεστηκὼς τῆ φρουρείου, ὃς ταξιαπάρχης τε ἦν, καὶ σίφοις γραπτικοῦ ὄντος σὰν ἐκέκτητο, τῆ γυναικὶ καταπίπτει ἐς ἔρωτα. ὁ οὖν Καβάδης τῆτο ἀκηκοὼς παρεσκεύα τὴ γυναικὶ, ἐς ταὐτὸν οὖ-πῆς τοῦ φρουράρχη ἰέναι, καὶ φέρειν τῆς τύχης ἅπασιν ἀπρεπῆ ἀπαντᾶσθουσιν. οὗ δὴ γενομένου, ἔκλυτος ἦν ὁ φρουρὸς, τό τε σιώπιον τῆς φυλακῆς ἐκποιούμενος, καὶ δουλαγωγεῖται τῆ βασιλείᾳ τὸ ἄγρυπνον. ἐντεῦθεν ὁ Καβάδης μεταβολὴν τῶν ἐγκλειόντων ἐμποιησάμενος, καὶ τὸν ἑαυτῆ τῆ γυναικὶ ἀμφιασάμενος, τῆς εἱρκτῆς ἐξεχώρησε, καταλείψας ὃ γυναῖον τὸν τοῦτον αὐτῆ ἀμπεχόμενον. Σεώσιον δίνιν δοκιμώτατον φίλον τῶν βασιλέων, τοῖς ἔθνεσι τῶν Οὐννων προσομιλῆ, οὓς Τούρκους πολλαχοῦ τὴν ἡσυχίαν ἐνοχλοῦσιν. εἶτα κατὰ τῆς βασιλέως τῶν νεφθαλιτῶν φιλοφρονώτατα, ξενιοδεῖς, δωρεαῖς τε ἀξιολογωτάτοις τιμηθεὶς ὑπ' ἐκείνου, μάχῃ τῶν αὐτόθεν κρατησάντων, ἀπολεμηθεὶς ὁ κρείττος, ἀναζεύξας πρὸς τὰ βασίλεια. ὁ μὲν οὖν Καβάδης αὐτίκα ἀντιδόσιν, τὰ κακοποιεῖς τῶν ἀρχῶν τῶν ἐλεημοσύνῃ. δίκας κατὰ τῶν ἠδικηκότων ἀμύνασθαι εἰσπραξάμενος. τοῦτα μὲν τοῦτα οἱ τῶν Περσῶν ἐπιτάται διῳκουμένοι, ἐκκοπρίζονται τὸν Ὁρμίσδην.

A Hinc caſtelli, idemque turmæ militaris Præfectus, mulieris amore captus, eam vt ſibi obſequeretur rogauit. Quod vbi Cabades ex ea cognouit, hortatur, vti quamcunque a fortuna labem ne recuſet, & hominis complexum admittat. Re perfecta, & cuſtodia fit ſolutior, langueſcunt excubiæ, & inſomniæ vigiliarum ſocordia dominatur. Itaque Cabades incommodis ſuis mutationem inueniens, veſtem vxoris indutus, illamque ſua viciſſim veſte indutam relinquens, e cuſtodia egreditur, & aſcito Seoſe amico probatiſſimo, ad Hunnos accedit, quos eſſe Turcas multis locis monuimus. a Nephthalitarum rege beneuolentiſſime acceptus, copiiſque inſtructiſſimis adiutus victis certamine inimicis regnum poſtliminio recepit, & in regiam reuerſus, ex amicitiæ legibus pares gratias retulit, cum eum ſummis honoribus illuſtrauit, de perſecutoribus quoque pœnas crudeliſſime ſumpſit. Hoc igitur, hoc, inquam, Perſarum Satrapæ formidantes, Hormiſdam oculis priuandum cenſuerunt.

CAPVT VII.

Choſroes in ſolio cum acclamationibus locatur. Eius in patre captiuo alendo liberalitas, qui tamen omnia, addita verborum aſperitate reiicit. Iuſſu filii vſque ad necem fuſtibus contunditur. Hypocriſis Choſroæ. Varamum donis & pollicitationibus fruſtra tentat, a quo per epiſtolam cum faſtu ſcriptam de ſeditioſis in carcerem reuocandis monetur.

C Postquam conuentus per omnia iram ſuã expleuit, Choſroes in thronum regium extollitur, ſtanſque ſub fornice aureo (vt apud Perſas more receptum eſt, cum reges proclamantur) adoratur regaliſſime, & omnium aures fauſta acclamantium vocibus circumſonãt. Hic aliquandiu patrem in carcere ſolatiis mulcet amanter, & regio victu ſuſtentat, mittens ad eum intrita in patinis aureis, ac de venatione regia, bubulorumque, caprearum, & agreſtium aſinorum partes præcipuas, vina item odorata, & propinamenta variorum generum. Panes præterea exquiſite coctos, lac, olera, & quæcunque demum alia regibus ventri, & abdomini deditis ad menſam panegyricam ſubſeruiunt. Cæterum Hormiſdas ſtudium regis erga ſe contemnens, vt centaurus aliquis (id eſt, ferum & agreſtem in modum) quæ ſibi miniſtrabantur vituperabat. Non immerito autem miſericordiam illaudabilem auerſabatur, & ſimulatam pietatem, vt apertam iniuriam excludebat: id quod etiam exitiũ ei peperit:

D

Ote γοῦν ἔτι ξυλλόγῳ ἀπήντα τὰ πρὸς ὀργὴν ἐπεκράσατο, αἰάζεται Χοσρόης ὅτι τὸν βασίλειον θρόνον τῇ τε ἀψίδι τῇ χρυσῇ πρέπει, ὡς ἔθος Πέρσαις αἱ ἀναρρήσεις, προσκυνῆται βασιλικώτατα. καὶ ταῖς θηρείαις τῶν τοιούτων ἐχρῆτο. ὁ μὲν οὖν ἄλγει πινὸς τὸν πατέρα πρὸς τὸν φρουρὸν ἐφίλοφρονήτο πρηγορούμενος, τῆς τε βασιλικῆς ἑστιάσεως μετεῖχον ἐπεπόιντο, πέμπων ὡς αὐτὸν ἐν λεκανίσι χρυσαῖς μυττωτοὺς, καὶ κῶλα θήρεως βασιλικῆς, βουβαλίδων τε καὶ ὀρυκάδων, καὶ ὄνων ἀγρίων τῶν μελῶν τὰ ἔντιμα, ἀνθοσμίας τε οἴνους, καὶ ποικίλων προσφάτων καλλιεργείας. ἄρτους τε οὐ πεπεμμένους, καὶ γάλα, καὶ γάλακτα, καὶ ὁπόσα ἄλλα γαστρίζομένοις τυραννίοις ὀρυφορήται, ἐς πανδαισίης πομπήν. ὁ δ' Ορμίσδας ἀπεδοκίμαστο τῆ βασιλέως φιλοτιμίᾳ, καὶ λίαν κενοδοξικῶς ἐλωδορῆτο τοῖς θεραπευομένοις αὐτῆ. ὠδέλιξε γὰρ εἰκότως οἰκτειρμὸν ἐπονείδιστον, ἀποπομπεύμενος ὕβρει, κατοκνιαμένῳ δυσέρωτι. τῆτο τοι τὸ ἀπότερμα τῆ Ορμίσδα τὸν θάνατον.

Theoph. Hiſt.

Fustibus enim in ilia impactis, & collo A ictibus clauarum confracto, acerbissime vitam exuit. Chosroes cum tam inexpiabili scelere primordia regni sui contaminasset, pro adepto Imperio lætitiam publicam instituebat: & in Persarum nobilissimos quosque largitiones auri prodige faciebat: cateruas e carcere dimittebat, quo a paterna crudelitate longius abfuturus crederetur. Die sexto per epistolam accitur Varamus, donisque pro magnificentia regia ad tyrannidem abiiciendam inuitatur. Proximi item ab rege honores in regno, admissorum condonatio, B pactique huius quoddam pignus, nempe iusiurandum intercessurum, promittuntur. Varamus lecta regis epistola, hunc in modum rescribit, ad verbum.

Varamus deorum amicus. victor insignis. tyrannorum inimicus. Satrapa Megistanum siue procerum. Persicarum copiarum Imperator. sapiens princeps. religiosus. inculpabilis. nobilis. beatus. voti compos. venerandus. œconomicus. prouidus. mitis. humanus. Chosroæ Hormisdæ filio.

Quæ ab imperfectione, paruissimaque prudẽtia tua mihi scripta sunt, recepi: munera confidenter abs te missa, repudiaui. Nam neque litteras, neque dona regalia ad nos mittere conueniebat: cum præsertim te rege creando tanta sit in rempublicam Persarum inuecta perturbatio, & neque nobiles, neque alicuius pretii homines cum turbulentis illis, ac plebeis societatem coiuerint. Ne igitur paterna te calamitas excipiat, depolito in sacris locis diademate, regia excede. Qui porro deliquisse conuicti sunt, qui, inquam, D paria tuis sceleribus ausi sunt, eos de integro in carcerem trudi oportet. Non enim potestatis tuæ est, homines maleficos citra discrimen legum pœnis eximere. Hæc vbi feceris, te ad nos confer, & statim Climatarcha Persidis *(hoc est, tractus alicuius terrarum, seu regionis Præfectus)* creabere. Vale, & conducibilia fac cogites. Sin minus, cum patre tuo male peri.

Θεὸς τοῦ λύσαι, τῆς τροπούσης αὐτοῖς τοῦ τὴν νόμων ἐπεξελθοῦσιν. Σῶτα δὲ ποιήσας, ἐλθὲ πρὸς ἡμᾶς, καὶ κλιματάρχης τῆς Περσικῆς παλιτείας τοῦ αὐτίκα γένοιο. Εἰ δὲ μή, πρόγνωσις ἀμφάρητι.

τυμπάνοις γὰρ κατὰ τὴν λαγόνων παράλυσιν, καὶ ῥοπάλοις ἐπὶ τοῦ τραχήλου σφονδύλους συνθλώμενος, καταλύει τὸν βίον πικρότατα. ὁ δὲ Χοσρόης τηλικούτῳ μύσει τῆς βασιλείας βεβηλώσας προαύλια, ὅπλα τε καὶ εἰα τῷ κράτει ἐπῆν ἐπιμελέστατα. χρυσῷ τε πολλῷ ἐφιλοτιμεῖτο τοῖς ὑπὸ φυγαδείαν τῆς Περσῶν βασιλείας, τῆς τε φυγοῦς ὑπερέχηκε καὶ πλήθη, καὶ τειρωθούμενος ὑπεδέχετο, ὅτε ἔσεσθαι τῆς παρούσας ἀπαθανατίσεως ἀμφίδυξος. ἕκτῃ δὲ ἡμέρᾳ, καὶ δι' ἐπιστολέως μετεπέμπετο Βαράμην ὁμιλεῖσθαι ὡς αὐτὸν, καὶ δώρεις βασιλικοῖς μέγα ἀμοίοις ἐπιβαίνειν τῶν καταλέσθαι τὸ τύραννον. ὑπακηκόει δὲ καὶ τῶν δευτέραν τῷ κράτει ἀπονέμειν ἀξίαν αὐτῷ, τοῖς τε παρεμβρημένοις ἀμφιλύσασθαι. ὑπέχυρόν τε τῆς ὁμολογίας ὅρκον μεσίτιον προκεῖσθαι. ὁ δὲ Βαράμης τοῖς βασιλικοῖς ἐπιτυγχάνων συλλαβαῖς, τοῖς τε τὸν Χοσρόην ἠμείψατο γράμμασιν. ἤδη γὰρ ἀπόσημον ἐκ αὐτοῦ τοῦ Βαράμου ὅτι λέξεως σύμφεσιν.

Βαράμης φίλος τοῖς θεοῖς. νικητὴς. ὑπέρτατος. τυράννων ἐχθρός. Σατράπης Μεγίστανων. τῆς Περσικῆς ἄρχων δυνάμεως. ἔμφρων. ἡγεμονικός. δίκαιος. ἀνεπανείδικος. εὐγνώμων. εὐπρόσοδος. εὐσπλαγχνος. ἀδέσμιος. οἰκονομικός. προγνωστικός. πρᾶος. φιλάνθρωπος. Χοσρόῃ τοῦ παιδὶ Ὀρμίσδου.

Τὰ γράμματα παρὰ τῆς ἐλλιποῦς ὑμῶν καὶ μικροτάτης συνέσεως, ἐδεξάμεθα. καὶ τὰ ἀλλότρια παρὰ τῆς σῆς ὀλιγωρίας ἐγκρήσεως οὐκ ἀπεδεξάμεθα. ἔδει γὰρ μήτε γράμμασι, μήτε δωρήμασι βασιλικοῖς χρήσασθαι ὑμᾶς πρὸς ἡμᾶς. καὶ μάλιστα οὕτως ἀπὸ κλου τῆς σῆς χθονίας πρὸς ἀγελθούσης, τὴν τῶν Περσικῶν πολιτείαν. καὶ μήτε τὴν διηλωσὼν, καὶ ἀξιολόγων συμπάντων ὁμολόγων τοῖς ἀπακριτέσεις, καὶ δυσηλεγέσεις ἀνθρώποις. ἵνα μὴ οὖν τοῖς παρεῖσις ὑπὸ πίσης κινδυνίοις, τὸ μὴν ἀμφίδημα ἐν ἱερεῖς ἀποθέλθους τόποις, τὴν βασιλικὴν ὕβριν ὑπερέλθῃ. ὅτι δὴ ὅτι παίσμασιν ἐαλωκότας, ἐν εἰρκτῇ αὖθις ἀποθέσθαι τοῖς τὰ ὁμοία ἐν τεπλημικότας, ἀναγκαῖον. σὺ δὲ μὴ τῆς σῆς δυνάμεως ἴδιον, ἀνεξεπάστως τοῖς κακουργοῖς ἀνθρώποις ἐπεξελθοῦσιν. ἔρρωσο, φρονῶν τὰ συμ-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [566] - 100

CAPVT VIII.

Rex ad procerum concessum de litteris Varami refert. Ad iram ab iisdem extimulatur. Eiusdem cautio. Litteræ Chosroæ ad Varamum, quibus fastum eius excusat, culpam in scribam facete transfert, negat se facturum quæ postulet: spiritus regios ostendit.

Τοῦ δὲ γραμματοφόρου σπουδῇ χιὼν σὺν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ δεκαγενοῦς εἰς τὰ βασίλεια, καὶ τὸ πυκτίον τῆς τοῦ Βαράμου συγγραμμένων τοῦ βασιλέως ἀποκομισαμένου, τῇ ἐπαύριον ἀπαντήσας εἰσκαλεσάμενος ὁ τῶν Περσικῶν βασιλεὺς, εἰς ὑπήκοον τῆς σπουδαιοτάτου προγόνου τοῦ τοῦ Βαράμ Θεαρᾶς γεγραμμένα. οἱ δὲ ἐντεῦθεν καὶ οἱ ἄλλοι τῆς ἀξιωμάτων τύχης καταγαμπύλοι, ἐδήνουν ἀθῶον ὅτι τοῖς ἐκπόπως τεπλημμελήκοις τοῦ Βαράμ, τὸν δὲ βασιλέα πρὸς ὀργὴν ὀξέως ἀκχυον, κοινὸν τῆς Περσίδος τύραννον ἐς ὃ φανερὸν ἐκδυον αὐτὸν τὸν Βαράμ γράφοντες. ὁ δὲ βασιλεὺς ὁ βασιλέων ἀνδρῶν, μὴ πᾶσι ἀπειλαῖς τὸν λόγον ἐκβιάζειν τὸν τύραννον πρὸς τὸ ἀπειθέστερον, κρύπτει μὲν τὸν ἑαυτοῦ δόκιον, καθάπερ τοῦ παραπετάσματι τοῦ ὑπόπλασιν τῆς κολακείας τῶν τοῦ Βαράμ τοιούτων δυστέρας ἀξίωσιν καὶ φύσιν τοῦ ὄγκου τὸν αὐτοπροσώπου, ἔνδεν πως ἐν βιβλίῳ ἐξαρπάσας αὐτοῦ. οἶμαι δ' οὐκ ἀναξιόλογον καὶ αὐτῶν τῶν σπουδαίων προσθεῖναι τῆς λέξεως, ἵνα τοῦ ἀμεταμόρφου τῆς τοῦ προσώπων ἐνθέσεως, ἀθόλωτα τὰ τῆς ἀληθείας ἀφύσωσιν, οἱ ξένων καὶ ἀκρεάτων ἀφηγημάτων καταγελῶντες.

Χοσρόης βασιλεὺς βασιλέων. δυναστευόντων δεσπότης. κύριος ἐθνῶν. εἰρηνάρχης. τοῖς αἰῶσι θεοῖς σωτήριος. ὁ θεοῖς μὲν αἰῶσι θεὸς ἀγαθὸς & ἀμώμητος, ὁ δὲ τοῖς αἰῶσι θεὸς ὑπερφέρτατος. τοῦ φέρειν ἄριστος. νικητὴς. ἡλίῳ σπουδαιότατος, & τῇ νυκτὶ χαριζόμενος ὀμμάτων. ὁ τῶν προγόνων ὑπόσπονδος. βασιλεὺς μισοπόλεμος. χθονιχός. ὁ τοῖς Ασωνας μεθυόμενος. καὶ τῶν βασιλείων Περσῶν ἥμετέρῳ δὲ φίλῳ. Βαράμ στρατηγῷ Περσῶν, ἡμετέρῳ δὲ φίλῳ.

Ὑπομνηστικὸν τῆς πολυθρυλλήτου ὑμῶν ἀνδρείας ἐδεξάμεθα, καὶ γνόντες ὅπη ὑγιαίνετε, ἐχάρημεν. τίνα δ' ἐν τῇ ὑπνοφόρῳ ῥίμασι πρετέθηκας, ἃ οὐκ ἐκ τῆς σῆς οὐκ ἐθελούσης καρδίας. ἀλλ' ἴσως ὁ τῶν γραμμάτων ὑπουργὸς οἴνῳ πολλῷ μεθυσθείς, καὶ ὕπνῳ ἀμέτρῳ καταβληθείς, μάταια καὶ ἀλλόκοτα συνέπνια συνεγράψατο. ἀλλ' ὅπως τὰ δεύτερα ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τὰ ἁμάρτια ἀπεδύσθω, καὶ οὐκ ἰχνύσει τὰ σύμπνια, μηδὲ τῶν οὐκ ἐπαρέξθω. ἡμεῖς δὲ καὶ τὸν βασιλέα θεῶν καλῶς ἀπειθόκαμεν, καὶ τὰ νόμιμα Πέρσαις, οὐκ ἀνεπιφθάμεν, ὃς δ' οὐκ φυλακῆς μηδενὸς, πάλιν φυλακὴ οὐκ ὀπτέον. οὐ γὰρ πρέπει βασιλέως δωρεὰν χρημάτων δυνάμεως. τὸ μὲν οὖν μηδὲν ὅπη τοσοῦτον τεθαρρήκαμεν μὴ ἀποτίνεσθαι,

A CVM tabellarius magnis itineribus celeriter in regia affuisset, tabellasque a Varamo conscriptas regi tradidisset, die postero conuocatis ad vnum optimatibus, magistratuumque honore illustribus, ad se Varamo superbe scripta commemorat. Illi inusitatam viri audaciam grauiter, & iniquo animo ferunt, regique faces irarum subiiciunt. Varamum communem Persidis tyrannum esse palam decernunt. Rex metuens, ne verborum minis tyrannum exasperatum, ad officium præfractiorem redderet, sententiam suam occultam habet, & ficto velatoque blandimento eum captans, vt ad
B secundam saltem petitionem de arrogantia remitteret, hunc ei libellum scribit: quem ad verbum apponere, non alienum fore opinor: quo expositione rerum nihil variata, veritatem puram ac liquidam hauriant, qui nouarum narrationum delectatione satiari non possunt.

Chosroes rex regum. Dominantium dominus. Gentium dominus. Princeps pacis. hominum salus. Inter Deos quidem homo bonus & æternus. Inter homines autem Deus illustrissimus. Victor longe glorioſissimus. Cum sole exoriens. Nocti oculos (*stellas*) largiens. A maioribus nobilis. Rex belli osor. Bene me-
C rens de omnibus. Asonas mercede conducens. Et regnum Persis custodiens. Varamo Persarum duci, Amico nostro.

Schedam multorum sermonibus prædicatæ fortitudinis vestræ susceptimus, intellectoque vos bene valere, gauisi sumus. Reperiebantur autem verba quædam intexta epistolæ, quæ ab animo tuo haud profluxerunt: sed fortasse amanuensis probe appotus, altoque somno demersus, vana & monstrosa somnia sua litteris exarauit. Quoniam vero diebus istis arbores suas vestes (frondes) deposue-
D runt, & somnia non valent, ideo res nihil nos perturbauit, qui in sedem regiam honeste succesſimus: & Persarum iura non euertimus, & custodia liberatos, iterum non includemus: debent enim regis dona vim, & robur obtinere. Diadema denique adeo non deposituros confidimus,

vt potius, si adhuc alii mundi extant, eorum nos fore reges confidamus. Veniemus autem ad te regaliter, vt aut verbis tibi persuadeamus, aut armis te subigamus. Si bene vis habere, recta sape. Vale, futurus socius noster optimus.

ὡς ἐλπίζομεν ἡμᾶς· ἢ εἰ καὶ ἄλλοι εἰσὶ κόσμοι, καὶ ἐκείνων βασιλεύσομεν. ἐρχόμεθα δὲ πρὸς σὲ βασιλικώτερον, ἢ λόγοις πείσοντες, ἢ τοῖς ὅπλοις καθυποτάξοντες. εἰδὼ θέλῃς εὖ ἔχειν φρόνει τὰ δέοντα. ὑγίαινε, εὐτυχὴς ἡμῖν ἄριστος σύμμαχος.

CAPVT IX.

Chosroes contra Varamum delectus agit, duces præponit. Copiæ fluuio separantur. Frustra collocuti, ad velitationes veniunt. Chosroæ timiditas. Varami fidentia. Chosroes suspectos interficit. Noctu inuaditur. Multa cædes editur. Multi ad Varamum deficiunt. Etiam ipse Chosroes fugam init.

HAc epistola ad tyrannum delata, copiæ vndique corrogantur, & miles ex Adrabiganis, & ex accolis Zabæ fluminis conscribitur. Ad Nisibim quoque castrametati, sine mora aggregantur. Ergo postquam contractas a se copias vnum in locum conduxit, distributo benigne congiario duces præficit. Saranem cornu dexterius, Zamendem sinisterius curare iubet: Bindoi medios, & triarios committit, profectusque e regia, in planitiem quandam venit, quam fluuius interlabens, vtrumque exercitum diuidebat. Super ripas igitur vtrisque constitutis, ac multis sermonibus vltro citroque a principio diei vsque in vesperum habitis, mandatisque & colloquiis in ventum effusis, & nulla ex parte vllo modo pace composita, prælium capessitur, & pugna ingentia mala parturit. Excursiones fiebant, & missilibus res prætentabatur: quæ solent esse certaminum militarium præludia. Varamus vallum circundat, & alia ad suos tutandos molitur. Chosroes exercitum vallo cingere in campo non audens, die quidem toto bellaturire videbatur, aduentante autem nocte copias in vrbe securitatis ergo claudebat. Ex quo milites ponebant animos. Varamus ex hostium timiditate factus animosior, de cætero tectius agendum non putauit. Quos enim vi aperta liceret deuincere, ab iis fraudem sibi obiectari, ac triumphis suis propter dolum adhibitum maculam aspergi, probare non poterat. Chosroes ratus quosdam e suis tyranno fauere, eos vita priuat. Die sequenti copias suas desperatas animaduertens, præmissis vxoribus ad fugam spectat. Rebus sic af-

ὅτε γοῦν τῶν τοῦτο ἐπεπόμφει ὁ βασιλεὺς τὴν μήδων τοῦ τυράννου Βαράμ, αἱ δυνάμεις πανταχόθεν ἠθροίζοντο. συλλέγει τε τὸ ὁπλιτικὸν τοῖς τε περὶ Ἀδραβιγανῶν, τοῖς τε ἐπικαρπίοις τοῖς μέρεσι τοῦ Ζάβα ποταμοῦ. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Νίσιβιν γραπτοὶ δουλωμένοις ἀθρόοις ἐξέλεξατο ὡς τάχος. καὶ δὴ τὰ ὀπίσω τῆς ὑποστρατηγήσας αὐτοῦ δυνάμεις εἰς ἕνα ἐπεστίχοισι χῶρον, χειμασι φιλοφρονησάμενος, ὡς τὸ εἰκός, ἠμείψατο πρὸς ἑσπέραν. τὸν μὲν Σαράμην ἐκ δεξιοῦ ὑπέστησε τῶν ἀμφὶ Μελισσηνὸν ἱππέων. Ζαμβώδην δὲ τὸν εὐώνυμον κλίτος πρὸς τὰ ἐπὶ ἡλίου δύσιν. τὸν δὲ Βινδόην τοῦ μέσου πρὸς Θαλλαῖον φάλαγγα, τοῦ τε ὑπὸ θυλάκων αὐτοῦ πρὸς κελεύσαντος. ἀπάρας οὖν ἐκ τῶν βασιλείων ὁ Γερόν βασιλεὺς, προσομιλῶν πεδίῳ, ὡς ὁ ποταμὸς διεκπίπτων, ἑκατέρας δυνάμεως διαρρέων μεσαίτατος. ὑπὲρ τὰ ὄχθας οὖν τοῦ ποταμοῦ ἑκατέρας γραπὰς ποιησάμενος τὴν σύστασιν, καὶ πολλῶν λόγων ἀπό τε Χοσρόου καὶ Βαράμ διαπορθμευομένων, ἀπὸ πρώτης ἕως μέσης ἑσπέρας, ὑπτιολῆς καὶ τῆς διαλέξεως εἰς ἄκρα χεῖσις, καὶ μηδαμῆ μηδαμῶς εἰρωνείαν λήξεως κληρωσαμένης ἀποπειρώντων, ὁ πόλεμος ἐκαπύετο, ἥ τε μάχη ἐκυοφόρει μεγάλων κακῶν. ὑπεφοίτησαν. οὕτω ἐκδρομή τε ἤδη ἐγίνοντο, ἀκροβολισμοί τε. καὶ τῶν δὴ τοῦτα τοῦ τῆς παύλης πρεσπύλαια φιλοπόλεμος. ὁ μὲν δὴ Βαράμης τάφρον περιεβάλετο, τά τε ἄλλα τὰ εἰς ἀσφάλειαν τῆ μαχίμῃ δυνάμεως ἐτικτάμενο. ὁ δὲ Χοσρόης ἐν παρόδῳ χάρακα ἐν πεδίῳ πρὸς ἐσοιχώσατο, ἡμέρας μὲν διατελῶν πολεμησείων, ὥσπερ πῶς ὑπεφαίνετο. νυκτὸς δὲ ὑπεύσης, εἴσω τῆς πόλεως τὰς δυνάμεις πρὸς ἐφρούρει συνεῖσις. ὑπετόπουν γὰρ εἰς ὀλίγον, καὶ παντωλόχει ἀθυμίαν τὰ περὶ τὸν Χοσρόην γραβόμαζε. ὁ δὲ Βαράμ, ὅτε καταδήλως ἦν τὰ αὐτῶν δυνάμεως χάρον πνὰ δέλα, ἐθαρρήσει λοιπὸν μὴ κλέναι τὸν πόλεμον. εἰς γὰρ οὖν βιάσασθαι ἐς τὸ φανερόν, τοῦτοις οὐκ ἐδοκίμαζε τὴν ἀπάτην καθυπάσασθαι, καὶ δολοῦν τοῖς δριάμβοις δόξαν δόλον προσέχεσθαι. ὁ δὲ Χοσρόης ὑποπλαθών τινας σεισθρατηγοὺς τοῖς ὑπὸ τὸν τυράννου διεξηρεθισμένοις, φόνῳ διεχρήσατο τούτους. δευτέρᾳ δὲ ἡμέρᾳ τὰς πρὸ αὐτὸν δυνάμεις καθεβεβηλωμένας τὰς ψυχὰς ἐωράκει. διὰ τοι τοῦτο πρὸς ἀπόδρασιν εἶδε. πλοῦ τι ἀποφυγὴν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν γενομένοις πρὸς κλῆρος εἶπε. οὕτω δὴ τὸ πρὸ γμάτων

Δι' ἀχειμάτων, ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ ὁ Βαρὰμ οὐκ ἐξέλαντος Χοσρόου τοὺς περὶ αὐτὸν ἀπαντῆσαι, νυκτομαχίαν ἐν σκοτομήνῃ συνίστησιν. ὑποπτήξαντες τοῖς περὶ τὸν Χοσρόην στρατεύμασι. φοβερᾶς δὲ νιφάδος οὔσης τῆς καταπλήξεως, μεγάλου τε θορύβου ἐξαπιναίως φρίττοντος, τῆς τε θρασύτητος τοῦ τότε τοῖς νυκτοφόροις ζώοις ὑπιφερομένης ὑπὸ τῶν πολεμίων, εἶτα καὶ τοὺς τοῖς συμμάχοις Χοσρόου μεταβεβηκότας τῷ φόνῳ, πολλούς τε αἱρεθέντων, μεταπίπτει τὸν γόμφιον τὸ μάχιμον, ἀθρόως τε τοὺς τὸν Βαρὰμ, καὶ πᾶς ἀμφ' αὐτὸν δυνάμεσιν αἱρεμίσιν. ὁ μὲν δὴ Χοσρόης, τὸν ἀκρωρείας τῶν δυσχειμάτων φέρειν οὐκ ἔχων, ἢ ποδῶν εἶχε δυνάμεως, διαδιδράσκει τὸν μέγαν τόπον, καὶ τοὺς δεξιώτατον κίνδυνον, μεθ' ὧν ὀλιγομήκων ὑπαασπιστῶν.

A fectis, luce septima Varamus Chosroe conflictum detrectante, nocturnis tenebris impressionem facere instituit. Stupore igitur horribili, ac trepidatione desubito ingruente, primumque iumentis onerariis occisis, deinde ad milites ipsos progressa cæde, nec paucis interfectis, reliqui mutata mente cum Varamo sese coniungunt. Chosroes huic grauissimæ cladi perferendæ impar, summa vsus celeritate, cum paucis quibusdam satellitibus, magnum, & inexpectatissimum discrimen effugit.

CAPVT X.

Consultat Chosroes, quo se vertat: Christianorum Deum inuocat: fræno dimisso, equi gressum sequitur: Circesii a Probo humaniter accipitur: Comentiolo duci eius aduentus, & quid ab Imp. petat significatur. Mittitur cum epistola nuntius ad Mauricium, quem ingens inde letitia occupat.

Καὶ οὕτω τῆς βασιλείας ἐκπεπτωκώς, τῷ Κτησιφῶντά τε καταλιπὼν, καὶ τὸν Τίγριν διαπεζεύξας μόνον, διηπόρησε· ὅπῃ καὶ δράσῃ. τῷ μὲν τοὺς Σκυθικὴν τὸ ἕωον (οὓς Τούρκους λέγουσιν ἰδιάζοντες) ἰθνέας εἰσηρυθμῶν αὐτῷ· τῷ δὲ ἑῴοις Καυκασίοις, ἢ ἀπαποΐκοις διασώζεσθαι ὄρεσιν. ὅτου μὲν οὖν ἠμηχάνησεν ὅπῃ τῇ βασιλεῖ τῶν πραγμάτων. ἐνθυμούμενος κομιδῇ ὑπεικότως αἰσθάνεσθαι ὡς ὅτι πάντων ἦν ὡς ἰδίας τῆς ἀποδράσεως. εἰς τε τὸν ὑφαιρεῖσθαι ἀποβλέψας, ὡς τῆς ὀλιγοστῆς εἰς ἔννοιαν γεγονὼς, ἀγκωμονᾷ τε τοῖς ὑπερβάλλουσι θεοῖς, ὧν τε Μίθρα μηδέν τι τῆς ἐλπίδος περισυνειλεγμένος, εἰκότως ἠμαύρωσε τὸ τῶν κινδύνων ὀξύρροπον, καὶ τῇ πίστει μεταβαλλόμενος, μεταβάλλῃ καὶ τῷ τύχῃ περὶ δεξιότητα. τῷ μὲν οὖν χαλινῷ χαίρειν εἰπών, ἅτε τε εὐτελοῦς ὢν ἰδίας ἀποδρασιπόνος, ἡδέως ὑπὸ τῆς ἵππου ἰθυνέσθαι, τόν τε ὑπιόντα ὑπὸ ἧς ἐπιχωρῶντος κυβερνᾶσθαι περὶ τὰ συμφέροντα, θεῷ, καὶ ἵππου τοῖς κείσης πεπιστευκὼς τῶν ὑποδρασέων. οὕτω γὰρ αὐδέκητον ὁ χαλινὸς, μεγάλων ἀποδιδάσας τῷ κόσμῳ παραγμάτων ὑποδησιν. ἡ μὲν οὖν ἵππος ἐκεῖνη ἡ βασίλειος ἦγε τὸν ὑπιόντα φυγάδα αὐτὸν ἔρημον. ὡς τὸν δὲ διαύσας, καὶ τὸν Εὐφράτου πόταμὸν παραμείψας, τῆ Ἀβορέων καὶ Ἀνθηνῶν πλησιάζει φρουρίοις. ἔνθα δ' ὑπὸ τὸ Περσικὸν ἐφορᾶσθαι πολίτευμα. ἀπῆρας δ' ἐνθένδε Χοσρόης, ἀφικνεῖται ἐπὶ τὰ Κιρκησίου ἐχύρωμα πόλεως. δέκατον σημείοις ἀπεχούσης, ἀπεκπέμπει ἀγγέλους εἰς τὸ Κιρκήσιον, παραδηλῶν τὴν ἄφιξιν, καὶ τὰς νεωτέρους τύχας, καὶ τὴν εἰς τὴν Καίσαρα καταφυγήν, τήν τε εἰς τὰ οἴκοι κάθοδον ἐξαιτούμενος, ἤξιόν συμμαχικὸν ἀπὸ Ρω-

C V M sic regno excidisset, Ctesiphontem reliquisset, Tigrimque traiecisset, pendebat animi quo se verteret, consulentibus aliis, vti ad Scythas Orientales (quos Turcas nominare solemus) proficisceretur: aliis, vt Caucasceis, aut inuiis montibus salutem suam mandaret. Sic ille, rationum momenta examinans, perplexus hærebat. Itaque supremo omnium Deo æquissime arbitrium fugæ suæ permittit, sublatisque in cœlum oculis, & opificis vniuersorum recordatus, deosque commentitios abominatus, ac de Mithra (sole) omni spe abiecta, merito impendens capiti suo periculum amolitus est, & cum religione fortunam quoque feliciter mutauit. Itaque dimissis habenis scite compositis, equi gressum vltroneũ sequi, atque ab eo ipse rector, Deo, & animanti commisso euentus iudicio, ad vtilitatem suam dirigi voluit. Sic enim visum est tempori, magnum ex tempore mundo præbere admirationis argumentum. Equus igitur ille regius sessorem suum fugitiuum per solitudinem, & iuxta Euphraten ad Aboreorum, & Anathorum castella, Persis tributaria perducit. Inde discedens in fines Circesiorum defertur, & adhuc ad decimum lapidem distans, nuntium in vrbem super aduentu suo, recentique calamitate ac deliberato ad Cæsarẽ perfugio mittit: cuius adiutus auxiliis redire do-

mum desideret. Tertia noctis vigilia nuntii ad portas affuerunt, qui vt custodibus de ingressu significarunt, illi continuo ad vrbis ac præsidii Præfectum accedunt, de conuersione rerum certiorem faciunt. Probus (hoc præfecto nomen erat) Chosroen mane in vrbem introducit, eum vrbane, & humaniter tractat, eiusque mulieres, quæ lactentes adhuc infantes gestabant, satellites quoque & custodes (quorum triginta numerabantur) habet benignissime. Die sequenti Probum Chosroes orat, vt per eum litteras ad Cæsarem mittere sibi liceat. Annuit, epistolamque regis transmittendam susçipit. Postero die Comentiolo duci, Hierapoli degenti, Chosroen ad se venisse scribit, & epistolam, quam ille Imperatori supplicem conscripserat, adiungit. His sibi a Probo significatis, Comentiolus vni de cursoribus Hierapolitanis nuntium ad Imperatorem perferendum iniungit. Qui ex auditione mirifica voluptate perfusus, melius de cætero res ituras etiam atque etiam vehementerque confidebat, detractoque signo Persico, quid tabulæ continerent, legendo scrutabatur. Continebant autem petitionem regis, quam ego, vt est, inornatam & simplicem hic subiiciam, quo in imperitia dictionis sinceritatem petitionis ceu in speculo contemplemur.

μαίων ἀπόσιας. τρίτη γοιῶ φυλακὴ τῆς νυκτὸς, καὶ οἱ ἄγγελοι παρὰς τὰς πύλας ἐχώρησαν. ἐπὶ δὲ τοῖς πυλωροῦσι τὰ τοῦ τειχίου διεξοδεύοντα ὑπὸ τὴν παρόδιον διεγνωρίζετο, ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα θᾶττον τῆς πόλεως οἱ τὴν φυλακὴν τὴν πυλῶν εἰσαγγελεύοντες παρῆσαν, ᾧ τε ἡγεμόνι μὴν συνῆν ἀσουδὸς ὁ πρεσβύτερον αἰσθήσομαι. τῷ δὲ φρουάρχῃ τῷ ἄρα Περσὸς ὄνομα. ὁ μὲν δὴ Περσὸς ὡς ἐωθινὸν τὸν Χοσρόην παρὰς τὸ ἄγυ εἰσάγει. δεξιώσεται δὲ, καὶ φιλοφρονήσεται τὸν ἐξένιξε. τὰ δὲ τούτοις γινόμενα, παῖδας ὑπομαζίους παρεσκευάσμενα, λίαν εἰς τὰ μάλιστα φιλανθρωπίας ἠξίου. ἔμοιγε τε ὑπασπίσας, καὶ παρεπόλους, περὶ ἀνόρα δ' ἄρα ᾧ Χοσρόην ὑπῆρχον, δι' ἐποίει κάρτα ὀπτικῶς. δευτέρᾳ δ' ἡμέρᾳ ὁ Χοσρόης, ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς, ὀξύτερά τε Περσὸν δέχεται γράμματα παρεσκευάσμενα τὸν Καίσαρα. ἐγγράψας βασιλείοις χαιρέας, δίδωσι Περσὸν ᾧ αὖθις ἐκπέμπει ἔσεσθαι. τῇ δ' ὑστεραίᾳ Κομεντιόλῳ ᾧ στρατηγῷ τῆς ἱερᾶς πόλεως ἐπιβεβηκότι, καὶ δηλοῖ τὴν Χοσρόου εὐδαιμονίαν ὁ Περσὸς πεποίηται, πέμψας ὡς αὐτὸν ὁ τὰ παρὰ Χοσρόου ἐπαξιούσης γεγραμμένα πρὸς Καίσαρα. ὁ δὲ Κομεντιόλος τὴν ὑπὸ τὸν Περσὸν δέχεται ἐντολὴν αὐτοῦ, τὴν τῶν ἱερᾶς πόλεως τοῖς καταδρομεῦσιν ἀγγέλων προεπιδοῦναι ἤξοντα ἐς βασιλέα. ὁ δὲ αὖθις ἀπὸ τῶν Μαυρικίου τούτων ἀκηκοὼς, πεπειράσθαι, ἡ τοῖς χρείττοσιν ἐλπίσι καὶ ἀκμὴς ἰῶ. ἅτε σήμαντρα τὰ Περσικὰ πεπεσολόμενος, ὅτι αὖ ἡ τοῖς δέλτοις ἐνεκεχάρακτο, διερευνᾶτο αὐτελέως τε ἀναγνῶναι· ἡ δὲ τῆς ἀξιώσεως τῶν τῶν Περσῶν βασιλέως ἐστὶ τοιάδε που συντέτακτο, ὅτι λέξεως τὸ πρεσβεῦσαι, ἀκαλλάπιστον φρονήσεως, ὥπως τῇ ἀμαθίᾳ τῆς λέξεως τὸν νοῦν τῆς ἀξιώσεως ἀνεπίπλαστον ἐνσωματοῦσθαι.

CAPVT XI.

Litteræ Chosroæ ad Mauricium. Duo esse imperia omnium maxima, Romanum & Persicum. Accusatio Varami, contra quem concitatur Imperator & auxilium rogatur.

CHOSROES Persarum rex, Imperatori Romanorum sapientissimo, Benefico, Pacifico, Potenti, Nobilitatis amanti, Inique afflictorum liberatori, Ad bene de omnibus merendum propenso, Iniuriarum immemori salutem.

Duobus quibusdam oculis vniuersum mundum illustrari, iam olim & ab initio Deus Opt. Max. curauit: hoc est, Romanorum Imperio potentissimo, & prudentissime temperata Persarum repub. His namque principatibus amplissimis rebelles, & Mauortiæ gentes compescuntur, humanæque instituta vitæ ornantur, & reguntur semper. Quarum rerum consequentiam verbis nostris suffragantem videre licet. Quoniam ergo infausti quidam peruersique dæmones, inter homines vagantes, omnia a Deo recte constituta confundere ac perturbare conniuntur,

ΧΟΣΡΟΗΣ Περσῶν βασιλεὺς, ᾧ ἐμφερεστάτῳ βασιλεῖ τῶν Ρωμαίων, ἀγαθοποιῷ, εἰρηνικῷ, δυνάστῃ, φιλυβρίᾳ, καὶ τοῖς ἀδικουμένοις ὠφέλει, εὐεργετικῷ, ἀμνησικάκῳ χαίρειν.

Δύο τισὶν ὀφθαλμοῖς τὸν κόσμον καταλάμπειν πάντα, ἄνωθεν, καὶ ἐξ ἀρχῆς ὁ θεῖον ἐπραγματεύσατο. τυτίσι τῇ δυναστοτάτῃ τῶν Ρωμαίων βασιλείᾳ, καὶ τοῖς ἐμφερεστάτοις σκηπτρήσεσι τῆς Περσῶν πολιτείας. ταύτας γὰρ ταῖς μεγίσταις ἀρχαῖς τὰ ἀπειθῆ, καὶ φιλοπόλεμα ἔθνη κατακόπτεται καὶ ἡ τῶν ἀνθρώπων ἀγωγὴ καθίσταται, καὶ κυβερνᾶται ἀφ' ὧν πάντα. καὶ ἔστι λαβεῖν τὸν τῶν πραγμάτων ἀκολουθίαν τοῖς ἡμετέροις ῥήμασι συμφωνοῦσαν. ἐπεὶ τοίνυν σκολοὶ τινες καὶ πονηροὶ ὦν τῶν κόσμιων ὄντες δαίμονες πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ καλῶς συντεταγμένα συγχεῖν μὴν ἐπιχειροῦσι,

εἰ

Εἰ καὶ μὴ ἔκβασιν ἡ τούτων λαμβανὴ ἐγχείρησις, A tametsi eorum conatus nihil proficiunt,
πρέπει τοὺς θεοφιλεῖς καὶ εὐσεβεστάτους ἀνθρώπους τοῦ- Deo charos, pietatique deditissimos mor-
τοις ἀντιστρατεύεσθαι, ἔρανον ἀπὸ τοῦ θεοῦ σοφίας tales, a Deo sapientiæ thesaurum, iusti-
ἀνασυρὸν, καὶ δικαιοσύνης βραχίονα καὶ ὅπλα. tiæque brachium & arma habentes, iis ob-
καὶ τοίνυν τοιαῦτας τὰς ἡμέρας οἱ βλασφημώτατοι uiam ire, & contra pugnare decet. His
δαίμονες καὶ τῆς Περσῶν ἐπιφοιτήσαντες πολιτείας, itaque diebus pernicioſissimi dæmones in
δεινὰ κατηργάσαντο, καὶ δούλους καὶ δεσποτῶν ἐπε- regnum Perſicum ſeſe inferentes, atrocia
γρατύναντο, καὶ βασιλέας οἰκείους, καὶ τῆς τάξεως deſignarunt, & ſeruos aduerſum domi-
πλεῖν ἀπαξίας, καὶ τὰ δίκαιον τὸ μὴ πρέπον, καὶ nos, famulos aduerſum reges, confuſio-
πᾶσι τοῖς εὐνομίοις τὰ ἀγαθῶν ἐναντιώσαντο ὅπλα. nem aduerſus ordinem, indecorum con-
Βαρέμ γὰρ ὁ κατάπτυστος δοῦλος τοῦτο τῶν ἡμετέ- tra decorum, & omnia demum bonitati
ρων προγόνων αὐξήσεις, καὶ λαμπρύνας, καὶ μὴ contraria & inimica ſuppeditatis armis
χαρίσας τῆς δόξης τὸ μέγεθος, προεῖλε δεῖν ἀπε- B inſtruxerunt. Varamus etenim ſeruus ille
σκίρτησε, καὶ βασιλείαν ἑαυτῷ μηχανώμενος, πᾶσιν deteſtandus, a maioribus noſtris eue ctus,
διεπάραξε τὴν Περσῶν πολιτείαν. καὶ πάντα & honoribus illuſtratus, cum magnitu-
προσῆκε, καὶ διεζεύχθη, ἵνα μέγαν ὀφθαλμὸν ἀπο- dinem gloriæ non caperet, ad peſtem &
σβέσῃ δυνάμεως, καὶ λαβόντων ἐντεῦθεν ἔθνη αἰνή- perniciem nobis machinandam proſiluit:
μερα καὶ κακοπραγμάτατα πρὸς ῥησίαν καὶ δύναμιν, & regni habenas ſibi deſpondens, vniuer-
τῆς ἡμερωτάτης τῶν Περσῶν βασιλείας. Εἶπα ſam Perſarum rempublicam conturbauit:
λοιπὸν ἐντεῦθεν ὦ χρόνος καὶ τὰ πρὸ ὑμῶν φορε- agitque & tentat omnia, vt magnum po-
λογουμένων ἐναντίων κράτος ἄμαχον, καὶ πολλῆς λύμης tentiæ oculum extinguat, indeque natio-
ἐκ ἄμοιρον. πρέπει τοίνυν τὴν εἰρηνικὴν τῆς προ- nes agreſtes, & ad malefaciendum prom-
νοίας ὑμῶν, γηλιτουμένην βασιλείαν καὶ ἐπὶ τυ- ptiſſimæ imperium Perſarum manſuetiſſi-
ράννων βιαζομένην πάντα ἀγαθὰ χείρω σωτῆρσι, συσ- mum lacerandi licentiam poteſtatemque;
τῆσαί τε μέλλουσαν ἀρχὴν καθαλύεσθαι, καὶ τῆς C ac tempore procedente contra veſtras
σωτηρίας τὰς αἰτίας ὥσπερ ἔσπασα οἰκουμένικὰ ἐν quoque gentes ſtipendiarias robur inex-
τῇ Ρωμαίων πολιτείᾳ ἱδρύσασθαι, ἀναγορεύσασθαί pugnabile, & in primis exitioſum nanci-
τε ὑμᾶς κτίσαι, καὶ σωτῆρας, καὶ ἰατροὺς τῆς Περσῶν ſcantur. Erit igitur honeſtum pacificæ
πολιτείας. πάντα γὰρ τὰ τῆς δικαίας συμβαίνοντα, veſtræ prouidentiæ, regno omnibus mor-
πρέπει τοῖς δυναστεύουσι βασιλεῦσι καὶ πάντας talibus notiſſimo, & a tyrannis oppreſſo
ἀπειράλεσθαι. καὶ ἐντεῦθεν τῆς μεγαλοψυχίας τὰ manum ſalutarem porrigere, ac principa-
ἐγκώμια, καὶ τῷ τῆδε κόσμου μετεσταλτοῖσιν, ἔχειν tum interitui proximum confirmare de-
καὶ πάντας ἀδιάφθαρτα, καὶ ἀθάνατά τε συνήπα- nuo atque conſtabilire, ſalutiſque noſtræ
σθαι, ὡς οὐ δεῖ τοῖς δεσποτῶν δραπέτας ὁπλίζε- cauſſas, vt trophæa vniuerſalia in repub.
σθαι. Ὅ τοίνυν ἀνώμαλον νῦν τῶν πραγμάτων τῆς Romana figi, voſque reipub. Perſicæ con-
Περσικῆς πολιτείας πρέσσει πρὸ ὑμῶν κυβερνᾶ- ditores, ſeruatores, & medicos procla-
σθαι. ἁμαρτέσθω γὰρ ἐντεῦθεν οἱ Ρωμαῖοι πλεῖ D mari. Omnia quippe iuſtitiæ conſentanea
δίκαιον δι' ὑμῶν ἀπολείπονται. ἔμπα Χοσρόης perpetuo præſtare iuſtiſſimos Imperato-
ἐγὼ, ὡς πρέσβυς, χαίρων προσφθέγξομαι. Χοσ- res conuenit: atque hic quidem excelſi
ρόης ὁ σὸς υἱὸς, ὁ ἱκέτης. οὐ γὰρ ἀφ' ἑαυτοῦ τύχῃ τῶν animi præconia, hinc autem emigrantes,
συμβεβηκότων ἀλιτήσεις τῆς ἀξίας, ἢ τῆς προση- immortalia bona in omne ævum adipiſci:
γορείας ὃ προσφορεῖν. οἱ δυνάσται τῶν ἀγαθῶν ἄγ- exemplumque ſtatuere, ne poſthac fugi-
γελοι τοῦ θεοῦ ἀπορεῖδισον, καὶ ἀτυράννητον ὑμῖν tiui in dominos arma expediant. Nunc
τὸν βασιλείαν ἀφυλάξωσιν. igitur perturbatum Perſidis ſtatum a vo-
bis regi, & corrigi par eſt. Ex quo per vos
Romanorum gloria ſplendeſcet magis.
Hæc ego Choſroes, tanquam præſens
præſentem alloquens, Choſroes filius, &
ſupplex tuus. Non enim quia me miſerum
fortuna finxit, tu quoque hanc mihi con-
ducibilem ſeu dignitatem, ſeu appella-
tionem denegabis. Angeli Dei, bonorum
largitores imperium veſtrum probro, &
tyrannis liberum cuſtodiant.

CAPVT XII.

Persis proceribus blanditur Varamus: Chosroen quæri, ac vinctum sisti iubet. Bindoes in vinculis adducitur. Varami in regno aucupando astus: semet regem instituit. Ad præsidiarios Martyropoli eius mandatum. A Mauricio per ducem Comentiolum Chosroes honoratur. Eiusdem impostura.

INTEREA dum super petitione regis consultatur, Varamus Satrapas, & alios de Persis eminentiores comitate, & beneficentia ad suas partes allectat, susceptoque comitatu, & apparatu omni, quem post se Chosroes trahebat, ad palatium regale concedit: delectisque de exercitu bellatoribus egregiis, Chosroen indagari, & sibi vinctum sisti imperat. Qui mandatis frustra parentes, in Bindoen regis Persarum præcipue studiosum incidunt, eumque contumelioſe vexatum, cum vinculis die septimo ante Varamum statuunt. Varamus regnum Persicum sibi vendicare nitens, & eius cupiditate nimia quasi expugnatus, quas animo coquebat insidias, haud quaquam prodebat: metuens videlicet, ne quæ egisset hactenus, omnia huius rei gratia egisse deprehenderetur. Verum consilii decreto sibi imponi, & illigari quodammodo principatum, & legitima renunciatione, non vi aliqua successionem in regno capesſere desiderabat. Ita & regnum sibi non probrosum, & molitionem tutam fore homo versipellis ratiocinabatur. Sed vbi nihil non nefarie moliens, quod volebat, artificio suo persuadere non potuit, dominandique libido qua feruebat, propositum minime tenuit, & Magis quoque diuersum sentientibus succensuit, in apertam audaciam prorupit. Quamobrem magno & illustri die festo, cuius celebritatē Persis vetus & veneranda lex de cœlo sanxerat, sumpto diademate, semet vltro regem declarat, lectoque aureo insignis, præsidiariis apud Martyropolim barbaris mandatum mittit, vti vrbem constanter teneant, & Chosroen neutiquam audiant. Romanis oppidum obsidentibus, intercepto internuntio res patefit. Porro Chosroes Hierapolim venit: nec Comentiolus tunc regno viduatum non honorauit, quando id Mauricius fieri iusserat, iussaque opere ipso præstabantur. Quare ad oppidulum vsque Bedamas appellatum, venienti prodit obuiam, omnia regia illi constituit, magnificamque comitantium cateruam attribuit. Die nona etiam Chosroes

Ἐν ὅσῳ δὲ περὶ τῆς πρεσβείας καὶ τὰ ξύμπαντα ἐβουλεύετο παρὰ τῷ Καίσαρι, ὁ Βαράμης τοῖς τε Σατράπαις, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐκλεκτοῖς τῆς βασιλικῆς ἐφιλοφρονεῖτο, θεραπείας τε πλείου, ἀναλημμάτων τε τῷ βασιλικῷ πάσῃ ἀποσκευῇ, ὅσῳ Χοσρόης ὁ τῶν Περσῶν ἐπεσύρετο βασιλεύς, ἀφικνεῖται πρὸς τὰ ἀνάκτορα· ἀμφικρίνας τε ἐκ τῶν ὁπλιτικῶν ἄνδρας εἰς ἔκπληξιν λοιπούς, ἀνερθυμᾶσθαι Χοσρόῃ παρεσκεύαζε, δεσμόν τε οἱ αὐτὸν προσηνᾶσθαι. οἱ μὲν οὖν δικτυοκηδεῖς τῶν κατὰ τὸν Βαράμην παρεσταμένων αὐτοῖς, Βινδόῃ προσεπυνθάνοντο, ὃς ἔχαιρεν ἐς τὰ μάλιστα Χοσρόῃ τῷ Περσῶν βασιλεῖ. τὸν δὲ δεσμοῖς καταδεδεσμένοι ἄγειν παρὰ τὸν Βαράμην ἐκέλευον. ὁ δὲ Βαράμης τῷ Περσῶν βασιλείαν σφετερίζοιτο, καὶ τῷ τοιούτῳ καθάπαξ πολεμίῳ ἐρωτί, ἐς τὸ φανερὸν τῆς ψυχῆς ὑπόκλαιε ὁ προδείκνυε, δεδιὼς, μὴ τοῦτ' ἐνέκα φαρμάκοις, πέως τῶν ὅλων τῶν παραγμένων αὐτῷ ὑπόθοιτο συσπασμός. ἤρξατο δὲ δόγματι συγκλήτου τὴν ἀρχὴν ἐμπορπᾶσθαι, καὶ τὴν ἀναῤῥησιν τῆς πρώτης παρελάσεως νόμῳ, οὐ βίᾳ ἔχειν. ὁπότερον τὸ μὴ βασιλείαν ἀνεπονείδιστον, τὸ δ' αὖ πάλιν ἐκχείρησιν ἀνεπιβούλευτον ἑαυτῷ σφίζόμενος. ἐπεὶ δὲ πρώτα ῥαδιουργῶν, καὶ παλαμώμενος ἀπίθανος τῷ σοφιστῇ τῷ βουλήματος, ἐχαλέπαινέ τε τοῖς μάγοις τοιαῦτα φρονοῦσι. τῆς τοίνυν ὀρέξεως αὐτὸ μηδαμῶς ἀποκαθούσης τῷ σκηπτῷ τῷ βασιλείῳ, χωρεῖ ἐς τὸ φανερόν. τῆς μεγάλης τῶν ἀρχῶν, ὃ ὁπλοφόρους σὺν δημοσίοις αὐτοῖς ἑορτῆς, τῷ ἑορταζομένῳ παλαιὸς καὶ πρεσβύτης νόμος Πέρσαις ἐθέσπιζε, τὸ βασιλικὸν ἀμφίδημα ἀμελύτως, αἰωνηρύτως ἑαυτὸν βασιλέα, τῇ τε χρυσῇ καλυπτάζετο κλίνῃ, τοῖς τε κατὰ τὴν μυρτύρων αἰαστρεφομένοις βαρβάροις ἔγκαθαι ἐγκρατῶς τὴν φρουρᾶς ἐγκελεύεται, καὶ ἥκιστα τὸν νοῦν Χοσρόῃ παρέχεσθαι. τοῖς τοίνυν τὸ ἄχυ πολιορκοῦσι Ῥωμαίοις, ἡ τοῦ Βαράμ ἀναῤῥήσεις ἔδηλος γίνεται, ἤλω γὰρ ὁ τὰ πρεσβεύματα τοῦ τυραννοῦντος ἀποφερόμενος. μᾶλλον γε Χοσρόης ὑπὸ τῷ λεγομένῳ ἱερὸν πόλιν ἀφίκετο, ἔνθα μὲν Κομεντίολος ὁ στρατηγὸς ἀγάλλεται καὶ παλαίπτει, τὸν τέως τῆς βασιλείας χρῄζοντα. οὕτω γὰρ ἔδοξε Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι· ἃ καὶ ἔπραττε μετὰ χάριτος πρὸς πρᾶξιν. σκοπεῖν ὅτι τὸ Βεδάμας (ὅπερ χωρεῖον λεγόμενον) ἐς στενωπὸν τοῦ Κομεντίολος Χοσρόῃ, τῷ τε πρώην αὐτοῦ βασιλεῖ αὐτῷ συσπασάμενος, ἐδορυφόρει μεγαλοργῶς. σύνατη δ' ἡμέρᾳ καὶ τοῖς ἐν Μαρτυροπόλει φρουροῦσι Πέρσαις ἄγγελον ὁ Χοσρόης ὀξέπεμπεν

ἄνδρα Σατράπην Μυραγδιῶ, οὕτω λεγόμενον, τάς τε νεωτέρας τύχας καταδηλοῦ, καὶ ὡς οὐ μετὰ τῶν αὐτῶν τῆς πόλεως ἔχεται, τῆς τε αὐτοκράτορος μεγαλονοίας ἀπομάχοις, καὶ φίλοις Πέρσαις μεταπλαττούσης. Βεσὰμ δὲ τὸν τῶν Πέρσαις λόγῳ καὶ τιμῇ Ἀριθμίαν ἀπέστειλεν ἐς Ὃ Ανδραβιγανὸν ἐγκελεύσμενος ἰέναι, καὶ τοῖς αὐτόθι ἐνδιατρίβουσι Πέρσαις ἐπηκόοις αὐτῷ καθιστάναι. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω ἐς τὸ φανερὸν διεπράττετο.

A Satrapam Myragdum vocabulo ad præsidium Martyropolim mittit, per quem fractas, & abscissas res suas indicat, & monet, vti vrbem dedant: quando Imperator magnanimus Persas bellicis viribus destitutos in amicitiam receperit. Bestamium vero inter Persas virum honoratum, Andrabiganum in Armeniam ire, morantesque illic Persas sibi subiicere iubet. Et hæc quidem palam acta sunt.

CAPVT XIII.

Chosroes vt vafer, & malæ fidei reprehenditur: eum ad se venire Mauricius non vult. Legati Chosroæ ad Imperatorem. Principis legati oratio, qua interesse Romanorum, Persicum stare Imperium, præclara disputatione probat. Multa de Alexandri Magni ambitione disserit, & Imperatorem ad succurrendum regi magnopere incitat.

ΟΙΑ δὲ κέρκωψ, κεκυφὼς τὸν Περσίαν, ἐς πόντια τὰ δόλου πλέοντος δύτερα, τὸν τῆς φιλοξενίας ἀθετήσας νόμον, καὶ τὰς ἄλλας τῆς φιλοφροσύνης ὑπὸ τὰς πλέτρας καταβαλόμενος, πεμπταῖον ἐξέπεμπεν ἀγγέλων τοῖς τὸν Μαρτύρων πάλιν ἀφικνουμένοις χαλκαῖοις, ἐγκελευόμενος ἔχεσθαι τῆς φρουρᾶς κήρυκα κομιδῇ, καὶ τοῖς ἐς τὸ φανερὸν προσαπορθοῦσιν αὐτὸ μὴ προσέχειν τὸν νοῦν. φαῦλον γὰρ τὸ Περσικὸν, ἐς βίος αὐτῷ δόλος, καὶ κόμπος ἀπέκειθεν. ἀπαδολῆς τοίνυν τῆς πρὸς τὸν βασιλέα καθόδου τίνος ἐγγενομένης αὐτῷ, ἀνεχείρᾳ ἐς βασιλέα ἰέναι Ρωμαίων. ὁ μὲν δὴ Μαυρίκιος τὴν Χοσρόου ἔφεσιν ἀξιόγνους, γράμμασι βασιλείοις τὸν ἐς αὐτὸν ἐνδημίαν ἐνέκοπτε, δίξης ὑποφορᾶς, τόν τε τῶν σωσίσοντος ὀπίδοσιν Χοσρόῃ προσμαρτυρούμενος. διενοεῖτο γὰρ ὡς οὐ δεῖ πόρρω τῆς Περσῶν πολιτείας μεταχωρῆσαι Χοσρόην, ἵνα μὴ ὦ Βαράμ πάλιον ἐντεῦθεν τὸ τῆς τυραννίδος κινδυνεῖν ἐγχείρημα. ἦρος δ' ἐχομένου, ὁ Χοσρόης πρέσβεις ἐς βασιλέα ἐξέπεμπεν. ὁ μὲν δὴ αὐτοκράτωρ βασιλικῶς ἐκκλησίαν τε ἔτη συλλεγείσης ἡμέρᾳ, ὑπεφάνη προσκυνηθῆναι ὑπὸ τῶν πρέσβεων. σιωπῆς τοίνυν δαψιλευομένης πρὸ συνεδρίου, καὶ τῆς βασιλέως ἀδείας λόγων ἐκτόνως ἀποδιδόντος τοῖς Πέρσαις ὁ τῶν πρέσβεων ὑπατεύτερος, προοιμιάσατο τὸν λόγον, καὶ ἐνθένδε τοῖς βασιλικοῖς οἰκτιρμοῖς ἐπιμυθούμενος, τῶν δὲ τῶν λόγων ἀπήρξατο.

Εἰ μὲν τῶν προσφιλεστάτων ἦν ἡ ἀξίωσις, τελσμέγιστε βασιλεῦ, εἶχεν αὖ τὸ μὲν προσφορὸν ὁ καιρὸς, ὁ δὲ ζῆλος τὸ εὔλογον, ὁ δὲ λόγος τὸ πιθανὸν, τὸ παθος τὸν ἔλεον, νῦν προφάσεων ἡ ὑποθέσις, ἡ ἀνάγκη τὸ τῆς ὑπακοῆς ἐξύβριστον, τὸ δὲ αἰδέσιμον ἡ πρεσβεία. καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, τοσούτοις εἶχον τοῖς οἰκτιρμοῖς τὰ πράγματα, ὁπόσας καὶ τὰς συμφορὰς ὠκειώσατο.

C Cæterum vt cercops, hoc est, homo fraudulentus, ac veterator, & ingenio prauo, fallaciis agere palmariũ ducens, & hospitalitatis legibus multam salutem dicens, beneuolentiæque salem pedibus conculcans, quinto die per certum hominem præsidiariis Martyropolim edictum mittit, vti vrbem summo studio, & quam diligentissime custodiant, quæque palam ipsis mandauerit, ea non curent. Nequam est genus Persicum, cui vita dolus, & iactantia inde vsque a prima origine. Interea dum reditus in regnum differtur, ad Romanorum Imperatorem proficisci aggreditur. Cuius voluntate cognita, Mauricius litteris Imperatoriis eum venire prohibet, honorem suum in eo negligens, & commodis Chosroæ adaugendis prospiciens. Sic enim statuebat, non oportere illum longius a Perside discedere, ne hinc tyrannici conatus Varami robustiores euaderent. Vere ineunte, Chosroæ oratores ad Imperatorem aduenerunt. Quimore Imperatorio tertio die conuentu coacto, a legatis publice adoratur. Silente igitur confessu, dataque fandi copia princeps legationis, lacrymis orationem præcondiens, indeque Imp. misericordiam captans, sic disserere occœpit.

D Siquidem, ter maxime Imper. homines tibi gratissimi, & charissimi petitum aduenirent, haberet commoditatem tempus, rationem mos, misericordiæ commouendæ vim oratio, occasionem argumentum, auxilium celerrimum necessitas, reuerentiam legatio, atque vt summatim dicam, tot haberet fortuna nostra miserationes, quot habet calamitates.

Quoniam vero cum aliis etiam his omnibus Persia fraudata est, restat vt vel tua virtus & humanitas Chosroen complectatur, vel adeo latum & magnum Persarum Imperium a tyrannis euertatur. Dixerit quispiam, sat scio, ex imprudentibus, expedire Romanorum Imperio, Persicam, adeoque nostram nationem diu plorare, & ad coruos ire, amisso regno cum potentia, & viribus ingentibus: illos autem quiete, nullo obturbante, quodammodo pinguescere ac saginari, nescientes vtique quid Romanæ potentiæ conducere videatur. Haud enim fieri potest, vt vna monarchia innumerabiles orbis terrarum rite atque ordine administrandi curas in se recipiat, vnoque velut temone mentis, quantum hominum sol aspicit gubernetur. Non enim licebit vnquam terris quoque, supernis ordinum principatibus similitudine quadam respondentem statum, & vnitatem diuini, primique principatus, qualis in cælo est, consequi, cum ab hominibus, natura fluxis, & ob propensionem ad deteriora sequenda mente corruptissimis aliter alias, propter rerum mobilitatem, inconstantiamque procurentur. Quocirca si etiam Persæ Imperio depulsi fuerint, ad alios mox deuoluetur: duce enim ac rectore tanta rerum, fortunarumque moles carere nequibit. Nam sicut cogitationes nunquam seiungi a ratiocinatione poterunt: ita nec amplissima mundi imperia, a quo administrentur, vnquam desiderabunt. An non e Babyloniis, seu Assyriis Medi, ex Medis Persæ, ex his Parthi quasi quadam consequenti successione Chaldæorum opes acquisierunt? Et pastoritium melos vna cantatum fistula gregem totum non facere, opiliones, & caprarios haud latet. Tale quiddam & in rebus humanis solere contingere, Macedonici cuiusdam adolescentis furiosa, & insipiēs cupiditas satis superque probauerit. Fortunæ siquidem immaturum factus ludibrium Alexander, paulumque ab eadem simulate exhilaratus, de Europæ ditione superbiebat: maris Imperium ad se trahebat, sceptra Persica sibi asserebat, Indiæ regna appetebat: Africæ iugi sui minas intentabat: & Imperium eo vsque proferre nitebatur, quousque spirabilis hæc natura diffunditur, & solis oculi coruscam radiorum lucem proiiciunt. Ad vnicum, & singularem dominum totum infra lunam imperium redigere concupiscebat. Verum cito euanuit eius cum potestate desideratio, & in multos dominatus (vt vno verbo dicam) res diuisæ rursum concesserunt: nam quod consentaneum est, cum dissentaneis coalescere, & coagmentari nunquam solet.

A ἐπεὶ δὲ τούτων πάντων μὴ τῶν ἄλλων ἢ Περσῶν ἀπ-
τύχησι, λείπεται, ἢ Φιλοδεσπίαν σὺν τῇ σῇ ἀρε-
τῇ περιπέδαι Χοσρόην, ἢ μᾶλλον ὑπὸ τυράννων
μεγάλων ἀρχὴν καταστρέψασθαι. Φαίη δ' ἄν τις,
οὐ οἶδα, τῶν μὴ σωφρόνως μεμνημένων μυρίοις,
λιποτελῆ τῇ Ρωμαίων ἀρχῇ τὸ βασιλεύειν, καὶ ἡ-
μέτερον φῦλον μακρὰν οἰμώζειν ἐς κόρακας, βασι-
λείαν δὲ κράτος τε Ρώμῃ μεγάλῃ ἀπολλύμενον,
καὶ ἀνταγωνίστου πόσυλλα πᾶν τὸ Ρωμαϊκὸν κράτος
καθαλιπαίνεσθαι· κακῶς εἰδὼς ὃ μὴ σωφρονῶν τῇ
Ρωμαίων δυνάμει. οὐ γὰρ ἂν ἀπείρεις φρενῶν τὰς
περὶ τὸν κόσμον σωμάτεως, μίαν που μοναρ-
χίαν δυνατὸν ἐγκολπώσασθαι, καὶ ἐπὶ πηδαλίῳ
καρδίας, ὅσων ἥλιος ἐφορᾷ διοικεῖσθαι κτίσιν. οὐ
γὰρ καθάπερ ὃ ἐπὶ γῆς, καὶ περὶ τῆς ἡγεμονίας
ἔριδι πώποτε καὶ τῷ γλίσχρῳ ἀπεχθήσεσθαι, αὐτῶν
ἔχουσαν τῆς αἰωνοξιαρχίας κατάστασιν, ὑπὸ
αἰθέρων τῷ μὴ φύσει ῥευστῶν, τῷ δὲ γνώμῃ
ἀδοκιμάστων, ἀφ' ὧν περὶ τὰ χείρονα συνίσα-
σιν, ἄλλοτε ἄλλως κυβερνωμένῳ περὶ ὃ ὑπόσα-
λον. οὕτω οὖν εἰ καὶ Πέρσαι τῆς κράτους καθαιρεθεί-
σης, μεταβήσεσθαι πανδυτικὰ περὶ ἑτέρους ὃ κρά-
τος. ἀ γὰρ ἀνέξεται χρόνῳ ἡγεμόνος τὰ περάσματα,
ἢ ἡ τηλικαύτη τύχη τῆς ὑποβαίνοντος. ὡς γὰρ λογι-
σμοὶ οὐκ ἔστιν ὅτε χωρὶς φρενῶν ἀπέσται· οὕτως οὐδὲ
αἱ μέγισται τῶν περὶ τὸν κόσμον ἡγεμονίαι ὀρφανεύ-
σουσί που ἔστιν ὅτε τὸν κυβερνήσοντος. ἢ οὐκ ἐκ Βαβυλω-
νίων Μῆδοι; ἐκ δὲ Μήδων, οἱ Πέρσαι, μὴ δὲ Πέρ-
σαις οἱ Πάρθοι, ὥσπερ πινὰ ἀκολουθίαν ἐξαδελφῆς τινὸς
Χαλδαίων διαδοχῆς ἐκτήσατο; ὅτι γε οὐ μιᾷ
βοῇ συνεχῶς νόμιον μέλος πνεούσῃ οὐκ ἄπαν ποιεῖ ὃ
ποίμνιον, ποιμένες ὁμοῦ καὶ αἰπόλοις πεφύκασιν
τῶν καθ' ἕκαστα. ὁποῖόν τι καὶ τοῖς δὴ Θεσπίοις πεφύ-
κασι συμβαίνειν φιλῶ. ἰσχνὴ δὲ τεκμηρίωσαι,
Μακεδονικοῦ παιδαρίου τινὸς ἡ μανία καὶ πα-
ράλογος ἔφεσις. τύχης γὰρ Ἀλέξανδρος ἄωρον
ἐμπαίγμασι παίγνιον, καὶ μικρὸς περὶ αὐτῆς κατ' εἰ-
ρωνείαν ἱλαρυνόμενος, Εὐρώπης κράτιν ἐφρενοῦτο,
θαλασσοκρατεῖν ἐγχωρῶν καὶ βασιλείων ἥκα-
στα πάρων αἰτεῖσθαι, τῶν τε Ἰνδικοῦ κράτους ἐγλί-
χετο, Λιβύῃ δὲ ὑπαπειλῶν ἠπείλει. καὶ ἐς τοσοῦ-
τον αὔξειν τὰ τῆς ἀρχῆς ἐδιαίζετο, ἐς ὅσον μὴ χεῖ-
ρας αἴρ, ἡλίου δ' ὅλης τῶν βολῶν τῆς μίγμα-
τος καθυγράζοιτο, ἓν ἐπαίειν ὃ κράτος καὶ μο-
ναδικὸν τὸν ὑπὸ σελήνῃ κόσμον δουλαγωγεῖν
κατορέγετο. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἀπόσβη μὴ τῆς
ἐξουσίας ἡ ὄρεξις. καὶ περὶ τὴν πολυτρόπιον, ὡς
ἔπος εἰπεῖν, ἡγεμονίαν διαφυσήσασα πάλιν περι-
σχωρεῖ τὰ περάσματα. οὐ πέφυκε γὰρ συμφύ-
εσθαι τοῖς ἀσυμφώνοις πρὸς τὸ ὁμόλογον. εἰς τὴν τοιαύ-
της οὐδαμινίας Ρωμαίων περιστᾶσιν τὰ πράγματα,

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [574] - 108

Περσῶν μὲν καθαιρεθέντων δυνάμεως, ἑτέρῳ δ' παρεμπεπόντων φόλακα τῆς τυραννίδος; ἀδέξιας δὲ ἵνα χαρακτῆρα. Ὁ Ρωμαϊκὸν πρεσβάλλοιτο ἔθνος, ἱκέτιν ἀπθυμονόθυμον βασιλέα τῶν ἀπθύτων γῆς ὑπιφανέστατόν τε καὶ ἀλκιμώτατον; ἢ πόλεμον ἀσεβείας ἀκρόπολιν ἔξετε τοῖς ἱκετεύουσι δέξουθενησθμῦτες; πότε δ', βασιλεῦ, τοῖς ὑπὲρ δικαιοσύνης ἀγῶνας ἀσθμένος, ὅπλα κινήσῃς πρὸς πόλεμον, τούτοις που χρεῶν τῆς ὑποθέσεως; πότε δὲ σοι ὁ τῆς θρησκείας κάλλος ὡραισθήσεται, εἰ μή γε ἐν τῷ παρόντι καιρῷ; νῦν ἢ τοῖς πρόγμασι τὴν πρόσθησιν κυρώσατε, ἢ τοῖς ἀδικήμασι τῆς κλήσεως τὸν ψευδωνυμίαν κληρώσησθε. εἰ δὲ δείξῃς τοῦτο βασιλικώτερον παρασκεύασμα τὸν τῆς σῆς ἡγεμονίας καιρὸν· ἰδία δὲ πᾶλλα τοῖς Ρωμαίοις μεγαλαυχημάτων ἀφορμὴ καταξαίη; εἰ δὲ σοι, βασιλεῦ, τῆς σῆς ὑπιροχείας ὑπέρχρεον ἔσται τοῖς ἔθνεσι τοῦτο σεμνότερον; νῦν δοῦναι ἀφθιμικῆς συμμαχίας τὴν εἰρηνίαν ἀπάραπον, καὶ ἀ τοῖς μυρίοις ἀγῶσι, τῆς τε τῶν Φερσπίδων ἀπείρας, καὶ τῆς ἐκ τούτου τῆς τῶν χρημάτων καταβολῆς Ρωμαίοις μὴ πονηρὰ κατεργάσαι, νῦν ἀφ' ψυχῆς δόσεται, ὑπατὸ μὲ τῦ κατὰ δὸ ζημιουμένου, οἰκονομυμένου δὲ βασιλικῶς ἀπρεπάγματόντως ἀπόλοιτο, καὶ καρπώσῃ τὴν ἀλύπην ἡρεμίαν, πόνων ἐκπὸς. οὐ τί φῦλοι ἡ Ρωμαίοις λειτελέστερον; μηδὲν τί τῆς Ορμίσδου κακίας τὸν σὸν καθοικείτω καρδίαν. ἔμαθεν, ὃς ὧν ἔπαθε, μὴ τὴν εἰρήνην βδελύττεσθαι· ἐκεῖνη Χοσρόης τῶν παῖδων ἀδικημάτων ἀφίδοτος. οὐ κληρονομοῦσι μὲν τῆς οὐσίας οἱ παῖδες, καὶ τῆς παιδείας πθύτως που παραιρέσεως. ἐκῆνος δυσμενὴς, ἔστ' νῦν βλάβης, οὐσιωθῆναι αὖτις τὴν σὴν θυραιοίαν παραγόμενος, ἧς ἀμνημονῆν αἰσχύνθησεται, πολλοὺς τῆς θυσιβείας κεκτημένος τοὺς μάρτυρας. μὴ κρατήτωσαν τύραννοι, ἵνα μὴ καθέξῃς ὁ παράδειγμα, ἢ οὐχὶ ὁ κακὸν τοῖς πολλοῖς ὅτι παθέζηλον, καὶ πρὸς τὰ τῶν χρόνων ἐφέσεις, ἢ τῶν αὖ δεξάπων καθέστηκε φύσις, δυσμάχητον πρὸς ὁ χρῆσθον τὴν ὁρμὴν κεκτημένην; ἀκηκόαμεν καὶ τὸν τύραννον πρέσβεις ὡς ὑμᾶς ἀφαπέμψασθαι ἐξέμ κοινωνὸν αἰτοῦντα τὸν σὸν ἀδικηκότα τῶν πλημμελημάτων, νεωτερίσαι τε διανοῦμαι δραπέτου μονονουχὶ σοφιζόμενον. οὐ τί αὖ ἥδιον Ρωμαίοις ἀδεξότερόν τε, καὶ ἀπόκοπότερον; πολὺ δὲ σι πίστεως κρηπίδα ὑποσπείσῃ ταῖς ὑποθέσεσιν, ὁ μείζης ἀγνωμοσύνης ἔχων ὑποθέσιν, καὶ καθὸ τῶν ἐργασησάντων συγκαλόμενος φάλαγγα, ὁ πᾶσιν ἰδίαν κακίας πρεσβάλλόμενος, ἵνα διανοῦμαι μηδὲν ἠδικηκότα βασιλέως καθέλῃ; οὐ πέφυκε κακίας ὑπόθεσις φιλίας ἀφιστάναι ὑποθέσιν.

A Perſis igitur potentia ſua ſpoliatis, & alteri tyranno nationes ſuas permittentibus, quam, quæſo, felicitatem conſequetur Romana reſpublica? quam autem gloriæ celebritatem Romanum genus inueniet, ſi regem omnium orbis regum & clariſſimum, & fortiſſimum ſibi ſupplicantem reiecerit? Aut ad quam arcem pietatis confugietis, ſi infortunatos, ac miſeros deſpexeritis? Quando tandem, Imperator, ſuſceptis pro iuſtitia certaminibus, arma ad pugnam mouebis, ſi occaſione modo non vteris? Quando religionis decus nouo decore cumulabis, ſi hoc tempus prætermiſeris? Nunc aut inclytum nomen veſtrum re ipſa ratum facietis, & B confirmabitis: aut iniuſte factis falſum vos nomen præferre oſtendetis. Iam vero quod hoc tempore magis imperatorium tempus per omne Imperii tui ſpatium habere poteris? Quænam huic par gloriandi materia Romanis vnquam dabitur? Tibi autem quodnam pignus æquitatis, ac bonitatis tuæ apud omnes gentes hoc vno eſſe queat auguſtius? Nunc ſi opem modicam tuleris, æternam pacem redimes, quæque mille prælliis, curis infinitis, profuſa innumerabili pecunia nondum a Romanis effecta ſunt, ea nunc per animi tui virtutem ab alienis temporibus requiſitam, & abs te pro dignitate Imperatoria impenſam ac diſpenſatam, nullo negotio aſſequere, quieteque omni mœrore ſoluta, citra laborem perfruere. Quo quid Romanis vtilius accidere poſſit? Ne quid mens tua Hormiſdæ improbitatem in filio reformidet? docuerunt eum mala ſua pacem non auerſari. Non eſt ſceleC rum patris ſui ſucceſſor Choſroes, neutiquam enim cum facultatibus etiam paternorum inſtitutorum hereditas ad filios peruenit. Ille maleuolus, hic beneuolus, tuam beneficentiam pro diuitiis ac fortunis ſuis circumferens, cuius memoriam deponere, cum pietatis erga ſe tuæ teſtes adeo multos habeat, erubeſcet. Ne dominentur tyranni, ne quo modo exemplum proponas. Multi ſiquidem malum facile æmulantur, & propter deD teriorum appetitiones natura humana ad meliora difficile impellitur. Audiuimus & tyrannum Legatos ad vos miſiſſe, & innocentem delicti ſui ſocium facere voluiſſe, dominumque cum fugitiuo pariter res nouas molitum nequiter docere conatum quodammodo: qua auditione nihil Romanis indignius, aut fugiendum magis. Quale porro fidei ſuæ apud te fundamentum promiſſis ſubſtruxerit, qui extremæ iniquitatis conuincitur, & adueꝛſus bene meritos comparauit exercitum, qui omne malum facinus eſt auſus, vt immerentem dominum regno ſpoliaret? Non conſueuerunt improbi, vt amici, ſeruare promiſſa.

Principium fatuum finem quoque penitus inutilem sortietur: quale enim semen, tale germen. Donis fortasse Varamus iniusta impetrare contendit. Atqui improborum dona non esse dona, nec vtilia, audiui quemdam dixisse de vestris scriptoribus, quos elegantia & festiuitas orationis commendat. Non sentit fructum voluptatis amentiæ merces, nec lucrum sulco iniquitatis euanescens, absque pœnitudine colonum dimittit. Nam priusquam delectet, contristat, & priusquam demulceat, mœrore afficit. Abeunt enim a cupidis simul ablata, etiam quæ non malis rationibus quæsiuerant. Nos autem Martyropolim restituemus, & Daram gratuito reddemus, bellum, nulla mercede composita pace sepeliemus, Armeniaque cedemus: cuius caussa bellum tanta licentia grassatum est. Quod si maior est necessitas nostra, quam vt ei hæc dona respondeant, tamen hoc vobis summæ laudi erit, moderatas potius promissiones sapienter amplecti, quam magnis pollicitis delinitos, fini imperfecto labem perennem aspergere, & non leues incommodorum perferundorum occasiones, bona in posterum pacis habitudine quasi in thesaurum collectas habere. Quid Romanis iuxta atque Persis profuturum arbitrarer, satis a me demonstratum est. Si quid alicuius momenti prætermisi, tu id per te, Imperator, intelliges. Multa enim anxii cogitationes fugiunt, cum necessitudo meditationis impatiens sit, neque incursanti curæ semper obtemperet, vbi accidens quippiam mentem perturbatam alio auocarit.

A ἀφιλόσοφος ἐναρξις, καὶ τὸ πᾶρας ἔξω πάντως ἀσύμφορον. τοῖς κακίστοις γὰρ ἡ βλάστησις οὐκ ἀναπίτασ ἔχει πλὴν τοῦ φόβου. δωρεὰς αἰτιᾶσθαι τὸ μὴ δίκαιον ἴσως ὁ Βαράμ εἰ χρήσαιτο, ἀλλὰ κακῶν ἄδωρα δῶρα καὶ οὐκ ἐπίσημα ἤκουσά του λέγοντος τῶν παρ' ὑμῖν ὡς τὰ κεμηλιάκα σοφῶν. οὐκ οἶδε προικὸς μισθὸς καρπίζεσθαι καὶ ἀπόλαυσιν. οὐκ οἶδε κέρδος ἀδικίας φύμενον αὖλαξιν ἀμεταμέλητον ἔχει γαύρημα. πρὶν γὰρ ἡδυῖαι, λυπεῖ. καὶ πρὶν παρελθεῖν, παρὸς αὖθις ἐκκλίνει. ἀζεχώρησε γὰρ τῶν ἐφικτῶν παραφαιρούμενα. ἡμεῖς δὲ τὼ

B Μαρτύρων πόλιν ἀποδώσομεν, πότε Δάρας παρεῖκε πρὸς ἑξόμεθα, τόν τε πόλεμον σαφῆ καθηρύσομεν, ἀπόμισθοι τῶν εἰρήνων οἰκοδομήσαντες. τῆς τε Ἀρμενίας χαίρειν εἰπόντες, δι' ἣν ὁ πόλεμος τῶν πρώην σίδηρον δυσχερῶς τοῖς ἀνθρώποις κύτυχησε. καὶ εἰ μὴ τῆς ἀναγκης ἐπάξια τὰ δωρήματα πέφυκεν, ἀλλ' οὖν τόδε καλλιστόν ἐστιν ἡμῖν, τὸ μέτρῳ φιλοσοφεῖν τῶν ὑποσχέσεων, ἢ μεγάλαις ἐπαγγελίαις τὸν ἀκαίρως ἐκλιποδύμενον, πρὸ ἀτελεσιουργήτου τοῦ συμφέρσματος ἀθάνατον τῶν ἀγαθοῦν ὀπτῆρεας, μεγάλας κακῶν ἀφορμὰς τῇ τῆς εἰρήνης εὐστοχεῖν εὐεξίᾳ κακῶς ἐπισωρεύσομεν. ἰχθύας ὑπὲρ τοῦ στεφανοῦντος Ῥωμαίοις τε καὶ Πέρσαις ἀπολεσθήμεν. εἰ δὲ

C ὡς τ' ἐπελεύσεσθαι πρόφασιν, στεῖλε ἃ βασιλεῦ τὸ λιπόμενον. πολλὰ γὰρ ἀπὸ τ' ἀγωνίας τ' λογισμὸν ἀποδιδράσκει φίλε. οὐκ οἶδε γὰρ ἀνάγκη μελέτης ἀρέσκεσθαι, ἢ φερτίδος ὀπτολαῖς πειθαρχεῖν ἀεὶ, ἀσφαλεστέρου μεύουσης τὸν νοῦν ὧν παρέχω τῆς συλκυρήσεως.

CAPVT XIV.

Dicta placent, auxilium decernitur. Mauricii ingenuitas. Captiuos Chosroæ remittit, cum per Melitenensem, & Antiochenum Episcopos donis, & solatio prosequitur. Chosroæ ad Nisibenos de officio Legati. Varami Legati ad Imp. cum promissis reiecti. Satrapæ Varamo, eius moribus importunissimis irritati, necem struunt, & in palatium irruentes cæpto frustrantur, miserequc occiduntur.

His ita dictis a Legato, cum orationis grauitas fidem, & gratiam petitioni conciliasset, benuole a senatu Imperatoris Chosroæ auxilium, & in Varamum maximũ grauissimumque bellum decreto sancitur, quod latino Imperio fœdum iudicaret Imperator, arma sceleratis suministrare, & propter magnitudinem promissorum pro turpitudine propugnare, Romanosque ignominiosissimo susceptо negotio, sempiterna apud omnes infamia flagrare. Decretũ igitur illius diei per vr-

D ΤΟΥΤΩΝ οὕτω λεχθέντων ὑπὸ τῶν πρέσβεων, καὶ τῆς ἀξιώσεως τὸ πιθανὸν, καὶ ὑπήγαγε κληρωσαμένης, τῇ βουλῇ τῶν λόγων ὑπό τε τῆς βουλῆς τῷ αὐτοκράτορες δογματίζεται ὑπεκυρήσθη τῷ Χοσρόῃ Ῥωμαίοις, τῷ δὲ Βαράμ, κάρτα κομιδῇ παρασκευάζεσθαι πόλεμον, ἀάξιον λαμπρίδος ἀρχῆς τῷ αὐτοκράτορες κρίναντος, ὅπλα τοῖς ἀδικοῦσι πρέπεσθαι, καὶ παρακινδυνεύειν τῷ μὴ καλῷ λεγομένῃ τοῦ ὄγκου τῆς ὑποσχέσεως, καὶ Ῥωμαίοις αἰσχύνην αἰάδυκα ἰδίοις ὑπό-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [576] - 110

Ὁ βασιλεὺς ἄρα, ἀξηγεῖτό τε καὶ ἐπεπόλαζε. πεμ-
πταῖοι δ' οἱ πρέσβεις εἰσφρήσαντες πρὸς τὸν Καί-
σαρα, καὶ δώρεις ἀξιοκοσμήτως βασιλικῆς, ὧν
γεράμασι ὁ παρὰ τοῦ βασιλέως ἀποφέρονται ψή-
φισμα. ὅτι Γότθοις δὲ τὸν τε Σαμβὼ καὶ Χοσρωπρό-
ξλυτον, τοῖς δὲ ἄλλοις οὐδὲν πρότερον ἢ τὸν τοῦ πο-
λέμου κρατῆρα ἠρήκει ὁ Ρωμαίων, ὁ αὐτοκράτωρ ἐς
Χοσρόην ἅμα τοῖς πρέσβεσιν ἐξαπέστελλεν. ὁ μὲν
οὖν Χοσρόης πάντων παρὰ βιβλίῳ τοῦ Καίσαρος ἀξιω-
θέντων, πλήν τε τῶν Ρωμαίων ἀναδεῖς ἀρετῶν, πλὴν
μόνου ἱερῶν πόλιν καθαλιπόν, ἅμα Κομβυπόλῳ ἐς
Κωνσταντίνην ὁ αὖτις ἀφίκετο. μικρῷ δ' ὕστερον καὶ
ὁ τῆς Μελιτηνῶν πρεσβείας (Δομεντιανὸς δ' ἄρα
ἐκαλεῖτο) βασιλικῆς ὑπασπιστὴς γίνεται πρὸς Χοσ-
ρόην, ὃς πρὸς μόνου σωθῆναι παρὰ βασιλέως Μαυ-
ρικίου, πλὴν ἅμα ἱερᾶς, πλὴν δὲ καὶ τὸν βίον κα-
θοσιωθέντος ἱερωτάτης, τὸν λόγον ἡδέος, πλὴν πρᾳότη-
τος ἀρχῆς, πλὴν συμβουλίου ἐμφρονέστατος· σωφρονέ-
στερον δ' αὖπαρ, ὁ τε Γρηγόριος ὁ τῆς Ἀντιοχέων τῆς ἱερατι-
κοῦ ἐξηγεμόνος. ἔδοξε γὰρ καὶ τῷδε τοῦ βασιλέως, καὶ
κατεφοίτα πρὸς τὴν πρᾳότητα ὁ λόγος. παραγενό-
μενοι γοῦν οἱ ἱερεῖς ἐς Κωνσταντίνην αὐτὸν, λόγοις
τε δώρεις πρηγόρουν Χοσρόῃ, ὅπως βλάξ ἐλπί-
δων ἀθυμοτέρῳ ἀξιοπρεμνίσωσι. ὁ μὲν οὖν Χοσρόης
αὐτὰ τὰ Νίσιβιν πρέσβεις ἀπέστελλεν, ἀναμιμησκων
Πέρσας τῆς βύσεως τῆς ἐς Ὀβασιλέα γένος, παρα-
καλῶν τοῦ ἠπίου τῆς πραότητος, ὡς οὐ δεῖ τυραν-
νων ἀρχὰς ἀνέχεσθαι, καὶ καταβιάζεσθαι νόμον ἀρ-
χαῖον καὶ πάτριον, καλῶς γεγενημένα τῇ Περσῶν
βασιλείᾳ, καὶ μηδὲ ποτὲ τοῦ νεωτέρου τῆς καθαιρέ-
σεως ἀπενεγκαμένου τὸ ἀδόκιμον. τοῦ δὲ Βαράμ
ἐπεὶ καταδηλον γέγονεν ὡς διεσώθη μόνος ὁ Χοσρόης,
ὅπως τε Ρωμαίοι φιλοφρόνως αὐτὸν ἀνεδέξαντο,
τὸ δὴ αὐτὸ καὶ παρὰ τῶν αὐτοκρατόρων ἀφ' ὧν πρέ-
σβεων ὡμολόγητο, πρέσβεις ἐξέπεμψεν, ἀξιῶν τὸν
αὐτοκράτορα, μηδαμῶς ταῖς Χοσρόου τύχαις ὑπτι-
οκοφρονεῖν διϊσχυριζόμενος, Νίσιβίν τε πόλιν παρα δίδό-
ναι Ρωμαίοις, καὶ τὰ ἄχρι πηλούσιος ποταμοῦ. ὁ μὲν
οὖν Βαράμ πλειάλλως ἐπλανᾶτο, οὐ γὰρ οἷός τ' ἦν
ἀφροφρονεῖν τὰ τῆς βασιλέως ὁσιότητα. οὐ πολλαῖς
δὲ ἡμέραις, ὁ Ζοάρων ἀξιογκωσάμενος, τοῖς μὲν
συμμάχοις ἀπετιμάτο καθάπερ ἐκ θεῶν, ᾧ τε Περ-
σικῷ φορτικός τε ἦν ἰδεῖν, καὶ ταῖς ὑπερβολαῖς ἀκατά-
σχετος, πρὸς ὃ χαλεπώτερον ἀξαγελαίνων ὁ τύ-
ραννος. καὶ οὖν οἱ ἀξιολογώτατοι Γότθαι τῆς τύ-
του δυνάμεως ὑπασπιστῆρσι συσκευῶ, ὅπως δο-
λοφονήσειν Βαράμ. οἱ μὲν οὖν ἔξαρχοι τὰ πρὸς τὸν Βαράμ συσκευῆς, ὅ, τε Ζαμβῆς, καὶ Ζοάμβρης ὁ Πέρ-
σης· πρόσθεν μὲν ἀσμένως ὁρῶντο ἐκεῖνοι οὗτοι δὲ ἕτεροι τῆς Βασιλωνίας πλησίους λόγους ἀσάμενοι, ὡς σφῶν τὰ τῆς ὅπ-
λου δυνάμεως ἀξελλόμενον. ὑπόπτου δὲ καὶ τοῦ Βινδοῦ πρὸς κοινοπραξίαν αὐτοῖς ἐλθεῖν (ἔτυχε δὲ ὑπὸ τοῦ Βαράμ κατώκει εἱρκτῇ) αἰσθόμενοι ἔδοσιν ἔργῳ ὁ βούλημα, καὶ ἀ. θέον εἰς τὸν φρουρὸν εἰσπηδήσαντες, τῶν δεσμῶν τὸν Βινδοῦν ἀφλυσάμενοι ταγματάρχου τε λόγου χλροτονήσαντες,

A bem Imperatoriam omnium ora peruagabatur. Ad Cæsarem die quinto introducti, & muneribus ornati, diploma auferunt. Posthæc Samen, Chosroperozen, alios item a Romanis belli tempore captos ad Chosroen cum Legatis remittit. Chosroes libello perlecto, virtutem Romanorum suspiciens, Hierapoli relicta, vna cum Comentiolo Constantinam petit. Paulo post & Melitenes Præsul Domitianus, genere Mauricium attingens, & cum honore sanctus (sacerdos) tum vitæ instituto sanctior, sermone suauis, actione solers, consilio prudentissimus, auctoritate imperatoria ad Chosroen con-
B tendit, quem Gregorius Antiochenus Antistes comitatur: nam & hoc Imperatori placuerat, & voluntati eius re satisfiebat. Hi Constantinam ingressi, alloquio, & donis Chosroen consolantur, afflictumque ad bene sperandum excitant. Is Legatos Nisibim mittens, Persis memoriam veteris benevolentiæ in genus regium redintegrat, leniter eos admonens, ne tyrannicam potestatem patiantur: neue antiquam, & patriam legem, quæ probe in regno Persico senuerit, & nunquam iuniori regem veterem loco mouendi ius permiserit, cum insolentia abrogent. Varamus vt Chosroen seruatum, & a Romanis benigne excepC tum didicit, idque ipsum ei Imperator missis Legatis confessus est, missis & ipse Legatis rogat, ne inclinatam atque iacentem Chosroæ fortunam vllo modo respiciat, pacifcens, se Nisibim, & quantum esset inde locorum ad Tigrim, Romanis daturum. Sed fallebatur multum, nec enim poterat Imperatoris sanctimoniam corrumpere. Non multi effluxerunt dies, cum superbia turgidus, socios manifeste aspernari cœpit, molestusque & odiosus esse Persis, nec impetus cohibere, & ad tyrannidem crudeliorem efferari. Quare Principes Satrapæ eius exercitu occulte coeunt, & insidias ei occidendo instruunt. Harum antesignaD ni Zamendes, & Zoambres: ascitis insuper ad communionem facinoris quibusdam aliis de Persarum numero, eas vt poterant confirmabant: ratique Bindoem, quem Varamus in carcerem dederat, cœpto communi fore idoneum, deliberata opere complent, confertimque in custodiam irrumpentes, solutum vinculis, cohortis suæ ducem creant,

eademque nocte Varamum in regia occupant adoriri. Qui secunda iam vigilia insidiis sibi apertis, custodibus arma imperat. Præterea qui nuper ex gentibus ad eum accesserant, eos quoque obarmat, & ita irruentibus summa ope resistit. Totis viribus de nocte confligitur: Varamus vincit, captisque cœpti huius auctoribus, lucente iam sole membra actuosiora frustatim præcidit, reliquum corpus elephantis ad mortem crudelissimam inferendam substernit.

A οὔσης νυκτὸς εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Βαράμ ὁρμήσαντα. ὁ μὲν οὖν Βαράμ δευτέραν φυλακὴν τῆς νυκτὸς τῆς συσκιᾶς ὡς γνώσῃ ἠμείψατο, ἐξοπλίσας τοὺς φύλακας, σιδηροφορεῖν ἐγκελεύεται, τούς τε ἔναγχος ἐκ τῶν ἐθνῶν προσκεχωρηκότας αὐτῷ παρασκευασάμενος, τοῖς ἐμπεσοῦσιν ἐς τὸ καρτερὸν ἀντεπῆκτο. καὶ τῆς νυκτομαχίας ἰσχυρᾶς ἠμειμένης, ὑπερβὰς Βαράμ, & ζωγρήσας τοὺς πατέρας τῆς ἐγχειρήματος, ἡμέρας ἤδη λαμπούσης ἐς δεσμοὺς τοὺς μελοῦντα τὰ πρακτικώτερα. εἶτα ὑποστρέσας τὰ λοιπὰ σώματα, τοῖς ἐλέφασιν, εἶτα παίουσι, καὶ τὸν πρώλεθρον τὸν ἐκείνοις ἀποφέρουσι θάνατον.

CAPVT XV.

Bindoes euadit, copias Andrabigano educit: Mystaconem de statu Chosroæ docet, quem armis iuuandum Imperator Mystaconi commendat. Varami casus cum letitia narrantur, & audiuntur. Bindoes regiam pecuniam in militem erogat. Nisibim obsidentes ad Chosroæ partes accedunt. Arabia, & urbes vsque ad Tigrim Chosroæ traduntur. Martyropolis Romanis opera Domitiani Episcopi deditur. Chosroes vt ingratus castigatur. Sittas proditor ignibus crematur: Perfidi Romani puniuntur: Domitianus festum diem indicit, concionem gratulatoriam habet.

BINDOES cum suis discrimine calamitatis præter opinionem liberatus, Andrabiganum properato venit: vnde magnam Persarum manum in expeditionem educens, desertores Chosroæ ad officium præstandum bonis verbis reducit. Die decimo ad Ioannem cognomento Mystaconem mittit, qui nuper acta eidem exponat, & vicissim discat, quo pacto Chosroæ conatus sese cum Romanis coniungendi processerit. Ioannes per litteras Imperatori audita perscribit, Legatum apud se retinet, Imperatoris de iis rescriptum exspectat. Mauricius Ioanni præcipit, vti a Chosroa stantes prompte alacriterque iuuet, & ad eneruandam, ac debilitandam Varami tyrannidem integerrimam eis fidem præstet. Pridie porro Bestamius, quem Chosroes in Armeniam legarat, ad Ioannem venit. cui Ioannes tum aduentum ad se Bindois, tum quæ Varamo euenerint, vt dignissima narratu, mira cum voluptate explanat. Is Bestamius quoque maiorem in modum recreatus, ad Chosroen super iis litteras facit. Cernens Bindoes fortunam Chosroen iterum fulcire, ingenti impletur fiducia, pecuniamque regiam suis, pro beneuolentia in vnumquemque dilargitur. Ad Nisibim sedentes, vt Imperatorem Chosroæ amicum esse, eique magnas submisisse copias intellexerunt, & Chosroën ipsum, mira celebrantes gaudia, & gemmasi basilikis ὁπτυχὼν, τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἀμφιέμει, ὡς εἴη ἐν ἑκάστῳ θύραις ἀλκῆ. ἐπεὶ δ' οἱ τῶν Νισίων πρεσβευσάμενοι φίλον τὸν αὐτοκράτορα Χοσρόην διεγνωσθη, συμμάχους τε αὐτῷ δυνάμεις μεγάλας κατεπομπεύ-

Ὁ μὲν οὖν Βινδοὴς ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ ὀλιγοδράσκῃ τῆς συμφορᾶς παραδόξως τὸν κίνδυνον, καὶ ὅπως τὸ Ἀδραβίγανον ὡς ἐκ τάχους ἵκετο. ἐκεῖσε γοῦν γραπτοπολυσάμενος, πλείστοις τῶν Περσικῶν ἐπηκόησε, καὶ τὰ Χοσρόου φρονοῦντας τοὺς ἀφεστηκότας πως ἐπηύσατο. δεκάτῃ δὲ ἡμέρᾳ καὶ ὡς τὸν Ἰωάννην (ὃν Μυσάκωνα Ῥωμαῖοι ἔθος ἐστὶν καπηλεύειν) ἀπέστελλεν ἄγγελον, τὰ νεώτερα δράματα γνωσείων αὐτῷ, ἀξιῶν τε μαθεῖν, ὅπως τοῦ Χοσρόου ἀπέστησε τὰς εἰς Ῥωμαίους προσχωρήσεις ἡ ἐξαίρεσις. ὁ μὲν οὖν Ἰωάννης χρήμασι δωρησάμενος τὸν ἄγγελον, τοὺς ὑπὸ Βινδόου πρεσβεύσαντας, καρδοκῶν ἡ αὖ πρᾶξαι πρὸς τῶν ἐγνωρισμένων τοῦ αὐτοκράτορι. ὁ δὲ βασιλεὺς Μαυρίκιος τοῦ Ἰωάννου προστάττει, τοῖς ὑπὸ τοῦ Χοσρόου φρονοῦσι συμμαχεῖν τε ἑκουσίως, καὶ πᾶσαν αὐτοῖς καλοκαγαθίας πίστιν προβεβλῆσθαι, ὅπως πρὸς ὁ ἀσθενέστερον ἐλθοι τὸν Βαράμου ὁ τύραννον. τῇ δὲ πρωτεραίᾳ ὁ Βεσὰμ, ὁ πρὸς τοῦ Χοσρόου ἐς τὰς Ἀρμενίας ταλεὶς, ἀφικνεῖται πρὸς τὸν Ἰωάννην. ὁ μὲν οὖν Ἰωάννης πρῶτόν τε Βινδόου παρουσίαν τοῦ Βεσὰμ προδηλοῦ, πά τε ὑπὸ Βαράμου στρατευκότα, ὡς ἀξιαφήγητα, λίαν πρὸς ἡδονὰς παρεθήγετο. καὶ οὖν ὁ Βεσὰμ προσομιλεῖ τοῖς ἀκροάμασι, καὶ ἐς Χοσρόην ἐξέπεμπεν ἄγγελον, ταῦτα δὴ γνωσιούμενον. ὁ δὲ Βινδοὴς πάλιν ἐξεταλάντωτα τὰ πρήγματα ὑπὸ Χοσρόη γενόμενος, μέγα προσεβάλλετο χάρμα, καὶ χρήμασι βασιλικοῖς

πομβεισθέντα, γίνονται εἰς Κωνσταντίνου, τὴν γνώμην μετακοσμησάμενοι. ὁ δὲ πολιοῦχος τοῦ Χοσρόου λιπαρήσεις ταῖς ὑποσχέσεσι, καὶ πᾶσαν ἐλπίσι χαριζόμενος πειθοῖ, ἅπασάν τε Ἀραβίαν καὶ τὰ μέχρι Τίγριδος ποταμοῦ, ὡς ἐς τὸν Χοσρόην, ὡς ἔστιν εἰπεῖν, μετατίθησιν. οἱ δὲ τῆς Μαρτύρων ἐχόμενοι πόλεως, καὶ τοι τῆς πολιορκίας ὑπὸ Ῥωμαίων ὄντες σύσης, τοῖς ὑπὸ τοῦ Χοσρόου πρεσβεύσασι Περσικὰ οὐδὲν ἐνδιδοῦσι, οὐκ ἐθέλουσι τὴν πόλιν Ῥωμαίοις, ἀλλὰ μάλα καρτερῶς ἀντεπάπτονται. Διαβρόως τε καταφορᾶς πεμπομένης ὁ Χοσρόης, Δομετιανοῦ λογισμοῦ ἀζήλου δυσκαταμάχητον αὐτοστρατηγίας βιαλὼν τὸν Περσικὸν δόλον, δίκην πομφολύγων εὐκόλως ἀφανίζει τὸ ὕπουλον. μεταπεμψάμενος γὰρ ὡς ἑαυτὸν τοὺς ἀξιολογωτάτους τῶν παρεφρουρημένων τὸ πόλισμα, οἷς μὴ ὑπῆγετο λόγοις, οἷς δ' ἐξανῆπτο δώροις, αὐτομιμήσκων τήν τε τῶν Ῥωμαίων ὑπεροψίαν ἐσκεμμένην τῇ πόλει, τόν τε Χοσρόην τῆς βασιλέως ὑπηκοΐας διόμενον, τόν τε Βαρσὴν ἀμφίβολον ἀπειλημμένον τύχαις, καὶ τοσαύτην εἶχεν ὁ λόγος τὴν δύναμιν, ὡς διαρρεῦσαι πᾶσι τοῖς γνώμης τοῖς τῶν Μαρτύρων πόλιν κατέχουσι, ἑκὼν ἀέκοντι θυμῷ. ἔστι γάρ μοι νοῦν τὸν ἐκείνου γνώμης ζωγράφος ὁμηρείουσα γλῶττα. καὶ δὴ βιοδρόμον εἰς τὴν βασιλικὴν δορυφορίαν συντεταγμένων αὐτῷ τὸν κορυφαιότατον (ὃν παραπόσιτον εἶπεν Ῥωμαίοις ἀποκαλῶν) αὐτὰ τὴν Μαρτύρων πόλιν ἀξιέπεμπτα, ἀδεκελβούλωτος Πέρσαις τὸ ἄστυ καταλιπεῖν, καὶ τὴν Νίσιβιν ἀναπολίζεσθαι. οἱ μὲν οὖν Πέρσαι τοῦ βασιλέως Χοσρόου μεταβαλόντος τὴν γνώμην, ἀπὸ δὲ τῆς πολιορκουμένων σπουδῆς, τῆς πόλεως ἐξεχώρησαν. τοιοῦτον ἡγεμόνων ἐς Κωνσταντίνας ἥκόντων, ἀφ' ὧν καὶ Σίττας ἐκένου ἀναμεμιγμένος αὐτοῖς, ὁ τὴν Μαρτύρων πόλιν Ὀρμίσδα τῶν Περσῶν βασιλέως ἀδελφιδοῦς δόλῳ. ὁ μὲν οὖν Δομετιανὸς διεξέλαυνε Χοσρόῃ, ὡς οὐχ ὅσια εἰς ὠφέλειαν καὶ Ῥωμαίοις διεγχρῇ, αἰεὶ δόλιος ἀνὴρ τοῖς ἀεὶ, πολλὰ εἰς Ῥωμαίους κακὰ δραμούσης, αἰαμιμήσκων ὡς καὶ τὸν Βαρσὴν φίλος Σίττας γεγένηται, καὶ ἥκιστα σπουδαῖόν αὐτὸν τοῖς πολλοῦ ποιουμένῳ ἄνδρα παλαμᾶσθαι καὶ ἀπιστοτάτην. μήπου γε τὰ Ῥωμαίων πλήθη συγγραφέντα, αὐτὸν Χοσρόῃ καὶ τὸν Σίττην ἀφανίσωσι καὶ τὰς ἀγωνίας τοῦ Βαρσῆ, λάθοι αἰάπαυλαν. ὅπη τοίνυν σπουδῶν ὁ Χοσρόης, καὶ τὸν πρόπαν καιρὸν κηλακείας ἀπαριάριθμος, ἔκδοτον Κολμπτόλῳ Σίττην καθίστησι. δευτέρᾳ δ' ἡμέρᾳ ὁ στρατηγὸς ἐπ' ὄψεσι τῶν ὁπλιτικοῦ αἰχισταὶ θμοῦ, τὸν τῶν πυρὶ παραδιδοὺς καὶ σφαγὴν καὶ πάθη, θρασυνόμενος τε ταῖς φλοξὶ, δίκην τῶν ἡμιπτολιτῶν τὸν Σίττην εἰσπορεύεται. ὁ μὲν οὖν Δομετιανὸς ἱερωφερεπῶς ἐς τὰ μάλιστα τὴν ἄτεος ἀλλοίωσιν τοῦ ἄστεος διεπονήσατο, ὡς σὺν ἐς τὰ μάλιστα. τοῖς τε σπουδαιολόγοις τοῖς βαρβάροις Ῥωμαίους ἐς τὴν τῶν ἄστεος ἄλωσιν, Κολμπτόλῳ παραδιδοὺς τῷ στρατηγῷ.

A xerunt, immutati animis Conſtantinam procedunt. Præfectus autem Niſibenus, pollicitationibus Choſroæ ineſcatus, & ſpei per omnia gratificans, vniuerſam Arabiam, omneſque vrbes ad Tigrim vſque (prope dixerim) Choſroæ tranſcribit. Cæterum qui Martyropolim aduerſus Romanos tuebantur, clandeſtinis Choſroæ mandatis morem gerentes, ac deditionem minime facientes, viriliter admodum vim propulſabant. Proinde vbi aſtute agere Choſroes deprehenſus eſt, Domitianus ſolerter excogitatum, & labefactatu difficile conſilium nequitiæ Perſicæ opponens, tectam fraudem bullæ inſtar exſufflando diſſoluit. Accerſitis enB nim ad ſe præcipuis de præſidio, quoſdam verbis inducit, quoſdam donis pellicit, eos & Romanorum vrbi capiendæ inſiſtentium, & Choſroæ Imperatoris ſubſidio indigentis, & ambiguæ incertæque fortunæ Varami cõmonefaciens. Ac tantum valuit Domitiani oratio, vt ſententiis diſcordarent præſidiarii, ἑκόντι, ἀέκοντι μαθυμῷ, *volentes nolenteſque* (liceat enim nunc mihi eorum ſenſum Homericis verbis depingere.) Quocirca eunuchum, ſatellitum regiorum principem (quem Romanis Præpoſitum vocare mos eſt) Martyropolim mittit Choſroes, hortaturque Perſas, vti vrbem tradant, & Niſibin concedant. Perſæ Choſroe immutato, pacta C conuenta cum obſidentibus ineuntes, oppido excedunt. Ducibus ipſis Conſtantinam intrantibus, inter eos etiam Sittas, qui Hormiſdæ Martyropolim dolo prodiderat, apparuit. Domitianus Choſroæ denuntiat, illum aduerſus Romanos de ſe bene meritos iniuſtum videri, cum proditorem, deque Romanis ita meritum vt qui peſſime, toleret, admonens, eum Varamo quoque amicum fuiſſe, & hominem peſtilentiſſimum, perfidiſſimumque benefactis ſuis male gratiam relaturum, ne forte coeuntes Romani ipſum, & vna Sittam e medio tollant, bellumque cum Varamo terminetur. Ob hanc cauſſam prudens Choſroes, & opportunitatem D temporis præſentem obſequio emendam cenſens, Comentiolo Sittam addicit: quem ille poſtera luce in omnium conſpectu flagris cæſum rogo tradit, & flammis delictorum pœnas ab eo repoſcit. Domitianus igitur, vt ſacerdotem decebat, & quantum maxime poterat, pro vrbe recipienda laborabat. Aſt Romanos, qui ad vrbem occupandam cum barbaris male conſpirauerant, duci contradidit,

quibus pro scelerate contra patriam perpetratis commerito supplicio multatis, Episcopus festum diem partæ salutis ciuitati instaurans, martyribusque præclaris victoribus panegyrin, siue celebritatem instituens, e sublimi Ecclesiæ suggestu, ad gratulandam Christo victoriam canticum nouum cantans, ad populum congregatum ita disseruit.

τούτων τοίνυν ἀξίας ὑποτιμήσων δίκης τῷ κῇ τῆς πατρίδος ἀσεβησαμένων αὐτοῖς, ὁ ἱερεὺς τῆς ἐκκλησίας τὴν ἑορτὴν ἐπανήγαγεν τῆς πόλεως, πανηγυρίζει τε τοῖς κεκλυνίκοις συνεπαίρων μύθοις, ὅτι τῷ βήματι τῷ ὑψηλῷ τῆς ἐκκλησίας ἐγκώμιος, παιανίζων ἄσμα καινὸν τῷ Χριστῷ θριαμβικόν, τοῖς ἐπὶ τῷ καθεκκλησιασθέντος λαοῦ πάθει πολὺ διηρθρωμένοις.

CAPVT XVI.

Festiuissima Domitiani concio ob receptam Martyropolim, qua populus ad lætitiam inuitatur: clementia Imperatoris eximie commendatur, exemplum humanitatis Iesu Christi seruatoris nostri inducitur, Persisque hostibus insultatur. Applausus populi, & præ gaudio lacrymæ erumpentes.

NON in bellis tantummodo, atque in præliis, & congressibus, sed etiam in insigni die solennitatis, Dauid Deo altissimo tuba canit. Condecet enim bellicis quoque instrumentis collaudare Deum, qui primarius in pugna dux, fortisque & potens in prælio colitur: & vnde natum est decus, inde quoque laudem procedere plane oportet. Agite dum, nos quoque tubis, quæ intelligentia percipiuntur, clangamus, animis, inquam, non corneis tubis, quemadmodum lex Iudæis præscripta requirebat. Nec enim nos, vt illi, propter mentium hebetudinem animantium brutorum membris venerari Deum iussi sumus. Constituamus itaque diem solennem, non vsque ad cornua altaris duntaxat: sed vsque ad cœlestem hierarchiam pertinentem, cuius ἀρχιερεὺς Pontifex in æternum, secundum ordinem Melchisedech, sedens ad dexteram maiestatis Dei, & est, & nominatur. Profecto potentiam fecit in brachio suo, montium fastum humiliauit, & depositis de sede potentibus, rursum magnalia spiritus super Babylone omnibus prodidit. Subigũtur enim leones, & dracones suffocantur, & Bel, atque Mithras captiui abducuntur, & Flacceſſit ignis, & quanquam naphta, ac pice largiter imbutus, nec vestem quidem martyrum adurere potest. Iterum dextera domini fecit virtutem, compressitque spiritus Chaldaicos, non in pariete, sed in cælo prædictionem scribens: & diuiduntur sceptra Babylonica: & thronus insolens deiicitur, & regnum temulentum contrahitur: & quod humiliatum erat, denuo honoratur, & quod victum erat, corroboratur. Rursus sterilem vrbem propter bellum, vt matrem ob filiorum multitudinem lætantem aspicimus. Nemo vestem hoc panegyrico festo indecoram induat: om-

OVK ἐν πολέμοις μόνον, καὶ συμπλοκαῖς, καὶ ἐκβάσεσι ταῖς σάλπιγξιν ὁ Δαβὶδ ἀναλάβῃ, ἀλλὰ καὶ ἐν εὐσήμῳ ἡμέρᾳ ἑορτῆς τῷ θεῷ πάντων σαλπίζῃ θεῷ. πρέπει γὰρ καὶ πολεμικοῖς ὀργάνοις ὑμνῆσθαι θεόν. ἐχίσρατήγης γὰρ ἐν ἐκβάσεως, κραταιός τε καὶ δυνατὸς ἐν πολέμοις προσβάλλεται, καὶ ἐξ ὧν ἡ εὐδόκησις πέφυκεν, ἔδει που πάντως προσελθεῖν καὶ τὸν αἶνεσιν. δεῦτε, καὶ ἡμεῖς ταῖς νοηταῖς ἀλαλαξάμεθα σάλπιγξι, ταῖς ἀσωμάτοις φημὶ, οὐ κεραπίναις, ὡς Ἰουδαίοις νενομοθέτηται. οὐ γὰρ ἀλόγων μέλεσι θεὸν προσιτὰ ἡμᾶς. συσκιάζεται γὰρ τῷ ἑορτῷ, μὴ ἕως τοῦ κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ μόνον δικνύσθαι, ἀλλὰ μέχρι τῆς ἄνω ἱεραρχίας αὐτοῦ τοῦ θεοῦ, ἧς ἀρχιερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα, κῇ τῷ τάξιν Μελχισεδὲκ, ὁ ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης καθήμενος, καὶ ἔστι, καὶ ὀνομάζεται. πᾶν ὄντι γὰρ ἐν βραχίονι κράτος ἐποίησεν, ὄρη ταπεινώσας φρυάγματος, καθελὼν ἀπὸ θρόνων δυνάστας, καὶ πάλιν σκιρτᾷν ἔπεισε τὴν βαβυλωνίας τὸ μεγαλεῖα τοῦ πνεύματος. δουλαγωγοῦνται γὰρ λέοντες, καὶ δράκοντες ἀποπνίγονται, καὶ Βὴλ & Μίθρας αἰχμαλωτίζονται, καὶ μαλακοῦσθαι πῦρ, μήτε μὴν τῶν ἁγίων ἐδύνατο τυραννῆσαι δυνάμενον, ὑπὸ νάφθας, καὶ πίττης ἀφθόνως καταβρεχόμενοι. πάλιν δεξιὰ κυρίου ἐποίησε δύναμιν, ἐπνεύσεως καταδιαιτῶσα Χαλδαϊκὰς, οὐκ ἐν τοίχῳ, ἀλλ' ἐν οὐρανῷ τὴν προαγόρευσιν γράφουσα. καὶ διαιρεῖται βασιλεία σκηπτρα· καὶ ὑβριστὴς καταβάλλεται θρόνος· καὶ πάλιν βασιλεία συστέλλεται· καὶ ἀμέσως πάλιν τὸ ταπεινούμενον ὑψοῦται τὸ νικώμενον. πάλιν τὴν στείραν πόλιν ἀφ' ὧν πόλεμον, ὡς μητέρα δι' εὐτεκνίαν εὐφραινομένην ὁρᾷ θεασάμενος. μηδεὶς ἀμπεχέσθω τὴν βασιλικὴν ταύτης πανηγύρεως ἀκαλλῆ ἐσθῆτα.

πθμτες τῇ καθαρότητι τοῦ βίου λαμπρύνωμεν τὸν
ἵνα μὴ ἀνάξιος τῆς σωτηρίας τῇ ψυχῇ περιβαλόντες
σύλισμα, ἀνάξιοι φανῶμεν τῆς μεγαλήψεως, καὶ
τὰ ἀκήλητα καθαιρεθῶμεν τῆς ἀποστάξεως. ἐγ-
καμίζου πόλις ἀγαλλιάσεως· ἥκει γὰρ σου ὁ φῶς,
καὶ ἡ δόξα κυρίου ἐπὶ σε ἀνατέταλκε· ταῦτα μοι λέ-
γει ὁ πνεῦμα ὁ ἅγιον, καὶ πῶς ἐπαγγελίας ἀσπάζο-
μαι, καὶ ἡ νῦν ὑπὲρ πᾶσι τερπτέρα φαιδρότητα
δόξα, καθήκει. οὐ γὰρ δήπου μάρτυρων σὺ τοῖς
ἔμπροσθεν καὶ πρεσβυτέροις χρείοις ἐλέκτησο,
πᾶσαν ἀηδίαν, καὶ λεωφόρον τῶν σῶν λογισμῶν
ὑπεκκομίζονται. ὑπεφαίνετό σοι τῆς ἀλώσεως ἡ
ἀνάλυξις. ὧν γὰρ ἔκλεψε δόλος, νῦν φόβος ἀπέδο-
το· καὶ τὸν βασιλέως βαρβάρου πανουργία κακῶς
ἀπεσύλησε, νῦν ὑπεφαίνετο δουλαγωγία καλῶς
ἀντιδίδωσι. Τοιούτων οἰκέτης ἐσαλπίκτης ὑμῖν, ὦ μάρ-
τυρες, προσηγάγετο, συμμάχους ἐλέσθαι Θηρώ-
μενος, οἷς αὐτὸς τὸ πρότερον ὤκνει ἐναρίσασθαι, δέ
ἀποστάξεως διδαχθεὶς τὴν ἀνοσιότητα, ἐπεὶ καὶ Φα-
ραὼ ὁ πάλαι μαστιζόμενος ἢ νουθετούμενος, θεὸν σέ-
βειν ἐμάνθανεν. Τοιούτων ὑμῖν αὐαπήνησι μάρτυρες Βα-
βυλώνιος τυραννός τε καὶ ἔπηλυς, ὁ τῆς ἑαυτοῦ βασι-
λείας δραπέτης, ὁ νῦν Ρωμαίοις αὐτὸς πολεμίου πει-
θόμενος. Τοσαῦτα γὰρ ὑμεῖς τοῖς αὐθεκάστοις ἐπαλα-
μήσασθε, ὥστε καὶ τύραννος ὑπὸ τούτοις, ἔμφοβος καὶ
ἔνδρομος ἐγένετο καὶ γῆ. ἐπτόησε γὰρ τοῖς ἔθνεσιν ὁ
ὢν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ ἡ ἀλλοίωσις αὕτη.
ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἔξοδος αὐτῆς, καὶ ὁ κατάντη-
μα μέχρι τῶν πράτων τῆς γῆς, καὶ ἐθεασάμεθα
τὴν δόξαν αὐτῆς, πλήρη χάριτος καὶ δυνάμεως. οἱ
χείτονες ποταμοὶ προφητικῶς χαίρεις κροτήτω-
σαν. Φερωνύμως νῦν ὁ Εὐφράτης ὑπὲρ τοῖς μεγα-
λείοις ὑφραινέσθω τοῦ κτίσματος. ὁ Τίγρις μετα-
βαλέτω τὸ θηριῶδες προς τὸ φιλάνθρωπον. ἡ
κραιπάλη γὰρ τῶν φίνων αὐτῶν καθαλέλυται. ἀσω-
μὲν ᾠδὴν τῷ κυρίῳ σωτήριον, ἀσωμὲν αὐτῷ μετὰ τῶν
μαρτύρων ὑπινίκιον ὕμνον. ἀναγείλωμεν ὅτι τὰ πο-
ταμῶν Βαβυλῶνος τῇ δόξῃ αὐτοῦ, σκυρτῶντες τῷ
πνεύματι. ὑπὲρ γὰρ Ἰουδαίων κατεκρίθημεν, ἢ
αἰσχύνῃ αἰχμαλωσίας οὐκ ἔστι λαφυραγωγηθέν-
των ὀνειδίζεσθαι. προτάξωμεν ἡμῶν τὸν εὐφροσύ-
νης τὸν κύριον, ἵνα μὴ τὸν αὖθις Ἱερουσαλὴμ ὑπιλαθώ-
μεθα, καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν κολληθῇ τῷ λάρυγγι, ὡς
κακῶς μὴ μεγαληγορῆσαι τὸν θεὸν τὰ τοιαῦτα.
νῦν ἡ θυγάτηρ Βαβυλῶνος καὶ τὸ γεγραμμένον ὄντως
ταλαίπωρος, ἡ τῶν ἀγαθῶν ὑπὸ σαρκὸς σκη-
πτρον, καὶ μακαρίζεται βασιλέως βασιλεία, οὐκ ἐπά-
γουσα ταύτῃ τὸν ἰσοστάσιον ὅλεθρον, ἢ αὐτεπιφέρουσα
τὸ ἀνταπόδομα, ἀνάντα πέδωκεν ἡμῖν. πλήσθητι γὰρ
αὖτη ἀφ' ἡμέρας δευτέρας ὧν νοητῶν Ἰσραὴλ, καὶ βασι-
λεὺς ὑκ ἀποδοκιμάζει σήμερον, οἰκτείρων πολέμιον.

Theoph. Hist.

Anes vitæ morumque candore ac puritate candidum geſtemus habitum, ne ſi animam ſecus, quam regale conuiuium deceat conueſtiuerimus, qui ad id admittamur, indigni iudicemur, & his damnemur, quæ ab eodem eiectos conſequuntur. Renouare, vrbs exultationis: venit enim lumen tuum, & gloria Domini ſuper te orta eſt. Hæc enim dicit Spiritus ſanctus, & promiſſa amplector, & quæ nunc eſt gloria, priorem claritatem ſuperat. Haud enim populos martyrum ſuperiore memoria poſſidebas, omnem ſemitam, & compita tuorum viſcerum inundantes. Plus tibi ad gloriam proficit ita Bliberatam, quam ita captam eſſe. Quam enim dolus ſubiugauit, nunc metus reſtituit: & quam regis barbari calliditas improbe proſpolio abſtulit, nunc illuſtriſſima receptio probe rependit. Hanc famulus veſter miſſus, vobis reconciliauit, o martyres, ſocios ſibi conatus adiungere, quos Dei aduerſarius antea non rogabat, ex infelici ſucceſſu pietatem doctus, quoniam & Pharao quondam flagellatus, ſiue admonitus, Deum colipaſſus eſt. Hanc vobis conſecrat Babylonius tyrannus & aduena, e ſuo ipſius regno profugus, qui pro hoſte nunc Romanis eſt ſubditus. Talia quippe vos contra inimicos effeciſtis. Tyrannus ſuper his obſtupuit, terra tiCmuit, & contremuit. Increpauit enim gentes, qui eſt ab initio: & dexteræ eius mutatio hæc eſt. A ſummo cœlo egreſſio eius, & occurſus eius vſque ad fines terræ. Et vidimus gloriam eius, plenam gratiæ, & potentiæ. Vicina flumina ſecundum Prophetam plaudant manibus. Nunc Euphrates nomini ſuo congruenter lætetur ſuper magnalibus conditoris. Tigris feritatem in humanitatem mutet. Iam enim cæſorum cadaueribus ſe amplius non ingurgitabit. Cantemus Domino canticum ſalutis, cantemus ei cum martyribus hymnum de parta victoria. Annuntiemus ſuper flumina Babylonis gloriam eius, in ſpiritu exilientes. Non enim Iudaicis fleDtibus damnati ſumus: nec a prædatoribus captiuitatis dedecus nobis exprobratur. Ducem lætitiæ noſtræ Dominum præponamus, ne ſupernæ Hieruſalem obliuiſcamur, & lingua noſtra adhæreat faucibus, vtpote quæ male Dei admirabilia non magnificet. Nunc filia Babylonis, ſicut ſcriptum legimus, vere miſera eſt, ſuperborum ſceptra aſcendens, laudaturque Imp. pietas, perniciem illi non remetiens, nec retribuens retributionem quam retribuit nobis. Alterum ſiquidem teſtamentum obſeruatur, Iſraeli intellectuali præcipiens, ne malum pro malo reddat. Et hodie rex hoſtem miſerans non reprobatur:

nec Samuel omnipotenti Domino zelans, propter hoc altercabitur. Dominus enim Iesus Christus antiquus dierum, & omni æuo antiquior, misericordiam sacrificio religiosiorem ducit, & paternum regnum misericordibus impertit, & humanitate victus, etiam serui formam accipit, & cum hominibus conuersatur, & præsepe noscit, & fasciis inuoluitur, & tyrannicum gladium fugit, & in Ægyptum emigrat. Deinde Nazareth habitat, & Galilæus proclamatur, & sapientia proficit, & ex inuidia vituperatur, & a Sadducæis tentatur, & cum peccatoribus commoratur, & tormentis deditur, & crucem susscipit, & cum iniquis reputatur, & sepulcrum non refugit, & ad resurrectionem transit, & omnia libens patitur, vnum hunc fructum ex nobis percipiens, quod saluamur. Cantemus Domino, non egressus canticum: est enim scansoria panegyris, & vrbs, & templum renouantur, & lex patria instauratur, & fides sincera confirmatur, cernoque Christum in medio Ecclesiæ trophæorum symbola humeris sustinentē. Triumphus autem crux, per quam barbari, & peregrini, & exteri abiguntur, Romani contra, vt domestici introducuntur. Cantemus Domino etiam hymnum ἐξόδιον, id est, egressionis. Nam perinde vt susus e sylua glandifera, ex vrbe natio Persica expellitur, quæ sancta pedibus conculcare audebat, & margaritas fidei, vngulis furiose conterebat. Imitemur eos qui Babylone glorificarunt Deum, illorumque choreæ sodales fiamus. Nam & hodie Chaldæorum ignis martyrum vrbem exurendi vim nullam habet. Lætentur cœli, & exultet terra, & campi gaudeant. Prostratæ sunt gentes belli cupidæ. Cognouerunt, iuxta Prophetam, quoniam homines sunt, & naturam coagmentationis suæ nunc senserunt: quæque rebus secundis vtentes discere nequiuerunt, aduersis eruditi iam possunt intueri. Hæc præ gaudio ad vos ex tempore prolocuti sumus, & hymnum vobis imparati proposuimus, mensam angelorum, conuiuium simplex, & varietatis expers. Amat enim diuinitas etiam non compositis donari, & admittere cultus quamuis non magnificos, ex renouatione cordis, non ex pondere, & amplitudine doni gratiarum actionem æstimans. Nunc patrem glorificare ne cessemus, filium adorare, vt natura Deum ne desinamus, spiritum vt vnam de tribus hypostasibus venerari ne desistamus. Deus enim hæc tria sunt, cui & ante omnia sæcula, & post omnia sæcula gloria infinita.

A οὔτε Σαμουὴλ ὀπὶ τῷ πλησιάζειν, πάντοκράτορι, κυρίῳ ζηλώσει. ὁ γὰρ Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς, ὁ παλαιὸς ἡμερῶν, καὶ πρεσβύτερος, δυσωδέστερον θυσίας οἶδε τὸν ἔλεον, καὶ τῷ πατρῴᾳ βασιλείαν καταχαριζόμενος τοῖς οἰκτίρμοσι. καὶ φιλανθρωπίας ἔχων ὑποθέσεις, καὶ δούλου λαμβάνει μορφὴν, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συναναστρέφεται, καὶ τὴν φάτνην γνωρίζει, καὶ προσίεται σπάργανα, καὶ φεύγει τυραννοδόκον τὸ μάχαιραν, καὶ τὴν Αἰγύπτῳ προσομιλεῖ, εἶτα τῷ Ναζαρὲτ κατοικεῖ, καὶ Γαλιλαῖος κηρύττεται, καὶ Σοφίᾳ προκόπτει, καὶ φθόνῳ κινεῖται, καὶ ὑπὸ Σαδδουκαίων πειράζεται, καὶ μὴ τὴν ἁμαρτωλὸν σιναυλίζεται, καὶ πρὸς πάθος συνδίδωσι, καὶ ταφὴν καταδέχεται, καὶ μετὰ τῶν ἀνόμων λογίζεται, καὶ τάφον ἀπαιτεῖται, καὶ μεταφοιτᾷ πρὸς ἀναστασιν, καὶ πάντα παθὼν κατασμένησιν, ἓν μόνον ἡμῖν ὁπλαύων, ὃ καὶ σωζόμεθα. ἀσωμεν τῷ κυρίῳ, οὐκ ὀξόδιον ἄσμα. ὑπεραστήριος γὰρ ἡ πανήγυρις, καὶ πόλις, καὶ ναὸς ἐγκαινίζεται, καὶ νόμος ἀναπλάττεται πάτριος, καὶ πίστις ἀκίβδηλος, καὶ τὸν ἐγκαινίζοντα βλέπω Χριστὸν, ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας τῶν ἐσταυρωμένων τὰ σύμβολα ὑπὲρ τῶν ὤμων περιφερόμενον. ὁ δὲ Ἀρίαμβος ὁ σαυρὸς, δι' οὗ ξενηλατεῖται ὁ βάρβαρος. ὁ δὲ Ῥωμαῖος ἐποικίζεται. ἀσωμεν τῷ κυρίῳ, καὶ ὕμνον ἐξόδιον. ἐξοικίζεται γὰρ τὸ ἄγριον, ὥσπερ ἐκ δρυμοῦ τὸ βαβυλώνιον φῦλον, τὸ καταπατεῖν τὰ ἅγια τοῖς ποσὶν ἐγχαλεπῶν, καὶ τοὺς μαργαρίτας τῆς πίστεως τοῖς ὄνυξιν ἀποδραίνειν καταμηνύμενον. μιμησώμεθα τοὺς ὑπὲρ τῆς Βαβυλωνίας δοξολογήσαντας, καὶ τῆς ἐκείνων χορείας διαπάσης γινώμεθα. ἀνέργαστον γὰρ καὶ νῦν τὸ τῶν Χαλδαίων τὸ πῦρ, καταφλέξαι τὸ μαρτύρων τὸ πλήρωμα. εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ, καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, καὶ τὰ πεδία χαιρέτωσαν. κατεβλήθη γὰρ ἔθνη τὰ φιλοπόλεμα. διέγνωσαν προφητικῶς, ὅτι ἄνθρωποί κάκεῖνοι, καὶ τῆς ἑαυτῶν συναισθάνεται νῦν τῇ φύσει οὐκ ἠγνόηκαν, καὶ ἃ μαθεῖν οὐκ ἐθέλω διαπεπόνηνται, τεταλαιπωρημένους διδαχθέντας ὅτι θνητά ἐσμεν. ζῶπερ ὑπὸ τῆς χαρᾶς ὑμῖν ἀφυφασμένοις, ὕμνον ὑμῖν ἀπροσκόπαστον προσεφωνήσαμεν, πανήγυριν ἀγγέλων, συμπόσιον ἁπλοϊκὸν καὶ ποικίλον. φιλεῖ γὰρ τὸ θεῖον καὶ ταῖς ἀστειοτέραις χαίρεσθαι, καὶ τὰ μὴ μεγαλοπρεπῆ τῆς δημοφοίας προσίεσθαι οὐ καινὴν καρδίας, οὐκ ἐν ὄγκῳ δωρήματος ἐξεταζόντων τῆς θυσιαστικῆς τιμῆς προσόδου. τὸν πατέρα νῦν δοξολογεῖν οὐ παυσώμεθα, τὸν υἱὸν προσκυνῶν, ὡς φύσει θεὸν, οὐ καλαπέζωμεν. τὸ πνεῦμα χαίροντες, ὡς ἓν πεφυκὸς τῇ τριάδι ὑποστάσει, οὐκ ἀποχώμεθα. θεὸς γὰρ τὰ τρία, ᾧ ἡ δόξα καὶ πρὸ τοῦ τῆς ἀπείρων αἰώνων, καὶ μετὰ τοὺς αἰῶνας ἀπερίγραπτος.

Επεὶ δὲ οὕτω που τὰ τῆς Ἀμφιλοχίας τῷ ἱερεῖ ἐπεφιλοσόφησε, λαὸς ἐπαινετῶς ἐκεχύτο τὸ ἄθεσμα τὸ μεγαλόνουν τῆς Ἀμφιλόχου, καὶ πολὺ τὸ δάκρυον τῇ χαρᾷ κεκερασμένον ἀπὸ τῆς κατανύξεως τῶν λόγων τῇ ἐκκλησίᾳ παρεκέχυτο, καὶ φιλόδακρις ἦν ἡ πανήγυρις, οὐκ ἔχουσα πάθους ἀφορμήν. οὕτω γὰρ ὁ χειρὸς προσεκαλεῖτο τὰ δάκρυα, χαρᾶς ἀλγηδόνων, καὶ τῶν λυπησόντων. ὁ μὲν οὖν ἱερεὺς σφαγιάσας τὸν ἄρτον, τόν τε οἶνον ἱερουργήσας, τοῖς θεμυδρικοῖς μυστηρίοις τὸ σεμνολυδὲς τῇ μεταλήψει ἡγίαζε. καὶ οὕτω που ἡ πόλις ἡμέρας ἑπτὰ ἐν τοῖς θυμηδίαις ἀφωρτάζετο.

A Postquam Episcopus hæc sapienter disseruit, audientium multitudo disputationem magnificam miris plausibus prosecuta est, magnamque lacrymarum vim gaudio permistam præ compunctione ex eius verbis enata effudit, eratque panegyris omnino lacrymosa, cum dolendi caussa nulla subesset. Sic enim tempus ad collacrymandum hortabatur: quamuis quod ob molestiam, doloremue ad id eos commoueret, nihil esset. Antistes igitur pane, & vino solenni ritu consecratis, mysteriis Dei hominisque conuentum per communionem sanctificabat: Et hunc in modum ciuitas dies septem cum oblectamento in feriis consumpsit.

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ
ΛΟΓΟΣ Ε΄.

THEOPHYLACTI
HISTORIARVM
LIBER V.

PHOTII CONSTANTINOPOLITANI
in eundem librum Synopsis, siue Summa.

CHOSROES Persarum rex A animi anxius, Sergium martyrem (cæteris quoque barbarorum nationibus sanctum ac venerabilem) precatur, vti calamitatem ab se depellat: crucem auream, gemmis distinctam eidem vouet. Zadesprates a Rosano Solchanis hortatu circumuentus occiditur, aliaque præterea Chosroæ haud iniucunda eueniunt. Pecuniam a Mauricio Imperatore mutuatus, syngraphamdat. Eius legatio super Comentiolo duce in ordinem redigendo, in cuius locum Narses sufficitur, Romanorum aduersus Varamum tyrannum auxilia. Mauricii ad Chosroen domaſων κ῾ τυράννυ Βαράμ. κ῾ πρὸς τ῀ βασιλικῶν δώρων τ῀ ταλέντων Χοσρόη

Ὁ δὲ πέμπλος διέξισιν, ὅπως Χοσρόης ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἀποστέλλει τ῀ ψυχὴν καταπεπυκόμενος, ἐπιτρέπεται τ῀ ἐν μύθοις Σέργιον, (ὃν κ῾ τοῖς λοιπὲ βαρβάροις προσβάσιμον ἔθνη) λύσιν τ῀ δυσχημάτων δύρειν, ὡς χρυσῷ λιθοκολλήτῳ ἐπήμησεν. ἐπιβουλὴν τ῀ Ζαδέσπρας διὰ Ροσᾶ δολοφονεῖται Σολχάνου ὑποθήκαις· κ῾ τἄλλα συμπίπτει Χοσρόῃ σωσαπᾶ. πρὸς τ῀ ἐκδικήσεως χρεισίου Χοσρόῃ τῷ Περσῶν βασιλεῖ ὑπὸ Μαυρικίου τ῀ αὐτοκράτορος· κ῾ ὡς χαροποιᾶ Χοσρόης τὸ δωρεισμα· πρεσβεία τε Χοσρόυ, ἐφ᾽ ᾧ ἀποστῆναι Κομεντίολον τῆς ἡγεμονίας· κ῾ χειροτονία Νάρσου αὐτὶ Κομεντιόλου, κ῾ συμμαχία Ρω-

τοῦ τ αὐτοκράτορος. καὶ ὅπως τὰς κλεῖς τῆς Δαρας ὁ Χοσρόης διὰ τῆς πρέσβεως Δόλβα προσέδωκε τῷ βασιλεῖ. δημηγορία τ Δομεπδυϊ Μελιπινῆς, προδέπουσα τὸ Ρωμαϊκὸν συμμαχεῖν Χοσρόῃ

*al. συγκυρ. καὶ Βαραμ. ⁊ περὶ τ *συγκρωσαμένων δυτυχημάτων περὶ τ συμπλοκῆς Ρωμαίων τε καὶ Περσῶν Χοσρόη. καὶ ὅπως ④ βασιλικοὶ θησαυροὶ, ⁊α τε Γερσικὰ βασίλεια ὀπισθίσαται Χοσρόῃ διὰ Βινδόη. ἕνωσις τῆς Ρωμαϊκῶν δυνάμεων Αρμενίας τε καὶ τῆς ἑῴας, καὶ μάχη κατὰ Βαραμ, ⁊ νίκη Ρωμαίων περιφανεστάτη. ἐν ᾗ μάχῃ, Ναρσοῦ στρατηγοῦντος, ⁊ Τοῦρκοι σωληφθησαν, οἱ ὑπὸ τῶν μετώπων ⑭ τύπον ἔφερον τοῦ σταυροῦ, ὃν ἐπέθεντο (ὡς ἐκεῖνοι διηγοῦντο) εἰς ἀπαλλαγὴν πάλαι περιστούσης λοιμικῆς νόσου. ⁊α κατὰ τὸν Γολινδοὺχ ἐν Γερσίδι γενόμενα, καὶ οἷς ἐκεῖνη βίον ἀσκητικὸν ἠγωνίσατο. ἐπανάζυξις τ Χοσρόου εἰς τὰ οἰκεῖα βασίλεια. καὶ περὶ τῶν σταλέντων δώρων παρὰ Χοσρόου Σεργίῳ τῷ μάρτυρι. πρεσβεία τ τοῦ αὐτοῦ περὶς ⑭

*al. Σιρίῳ αὐτὸν ἅγιον, ὥστε ἐκ τ *Ιερεμ παιδοποιήσασθαι. Χριστιανὴ ἡ ἐπύγχανεν αὕτη. ὑπατεία τε τ αἰτήσεως, καὶ δώρων πολυτελῶν ὑποστολὴ περὶ αὐτοῦ εἰς ⑭ νεὼν τοῦ μάρτυρος. ὅπως τε Χοσρόης σὺν κεκοινωνηκότας τῇ τυραννίδι, καὶ Βινδόην αὐτὸν, ὡς κατὰ βασιλέως χεῖρας ἄραντα, θανάτῳ διώλεσε. περὶ τῆς παραγορθέντων ὑπὸ Χοσρόου, καὶ ὡς στασιάσαντα Ρωμαίων πρόγμασι, τυραννους δουλεύοντα.

*καρχαδόνος πρεσβεία τ Πρόβου τοῦ *Χαλκηδόνος πρεσβέως. ⁊ περὶ τ εἰκόνος τ θεομήτορος. καὶ ὅσα κατὰ τὴν πρεσβείαν ἀπλώτησε. [καὶ] ἐκδημία τοῦ αὐτοκράτορος ὑπὸ τ τ Εὐρώπης ἀγγέλου. καὶ πῶς τῆς σωσαμένης αὐτὸν σὺν ᾗ φάσματος. ὅπως τε ὑπεστρεψεν εἰς τὰ βασίλεια ὁ αὐτοκράτωρ, πρεσβείας Γερσικῆς ὑπισχόμενος διὰ Ζαλαμβᾶν.

A na regalia, qui per Dolabranum Legatum claues Daræ oppidi Imperatori contradidit. Domitiani Melitenæ Antistitis ad Romanos de Chosroe contra Varami opes adiuuando præclara oratio. Ante Romanorum, Persarumque dimicationem Chosroæ oblata felicitas. Thesauri regii, & regnum eidem opera Bindoi restituuntur. Romanarum, Armeniarum, orientaliumque copiarum coniunctio, Prælium cum Varamo, & Romanorum Narse imperatore victoria splendidissima. Capti etiam Turcæ, in frontibus crucis figuram ferentes, quod quidem (vt narrabant) aliquando pro liberatione a grassante pestilentia matres adhuc pueris inusserant. Res Golinduchæ, quæ in Persida vitam vixit asceticam. Chosroæ in regiam reuersio. Dona a Chosroe Sergio martyri sacrata. Ad eundem diuum preces eiusdem pro suscipiendis ex Sira Christiana fœmina liberis. voti compos, rursum donaria sumptuosa ad eius ædem mittit. Tyrannidis consçios, atque adeo ipsum Bindoem, vt aduersus regem nefaria molitum, vita expellit. Eius de Romana repub. ex dissidio tyrannis seruitura prædictio. Probi Chalcedonensis Episcopi legatio, & de imagine Dei matris, quomodoque legatio illa euenerit. Profectio Imperatoris ad Anchialum Europæ. De occursante ipsi in sue portento. Quo pacto reuersus est domum Imp. legatione Persica perfecta per Zalambanum.

CAPVT PRIMVM.

Varamus re cum ſuis deliberata, copias aduerſus Choſroen in diuerſa loca deſtinat. Niſibi conuiciis inceſſitur. Zadeſpratæ nuntii peſsime ibidem accepti, ad Choſroen tranſmittuntur: qui in aduerſa fortuna Sergii martyris opem, cum promiſsione crucis aureæ, lapillis diſtinctæ implorat. Zadeſpraten Roſas a Solchane impulſus, ſtrategemate quodam interficit.

VARAMVS Romanorum gratiæ benevolentiæque repulſam paſſus, coactis primoribus, communicatoque de præſenti rerum ſtatu conſilio, duces e nobilioribus, animi fortitudine excellentes legit, vt nimirum cura & prouidentia, rebus ſuis integris Choſroæ occurreret. Ad caſtellum igitur Anathan, prope Circeſium iuxta Euphratem ſitum Miradurinem cum agmine expedito, Zadeſpraten, qui nuper adeo Pherochanis ſigna ſecutus fuerat, Niſibim & in Arabiam finitimam mittit. Zadeſprates itaque Babylonia digreſſus, Solchani ſuper aduentu ſuo Niſibim ſignificat. Solchanes vbi Zadeſpratæ inſolentiam, & iactantiam cognouit, poſtridie concilio conuocato, vt in conceſſu, quid petitum aduenisſent, omni timore depoſito eloquerentur, nuntiis imperat. Illi dicto audientes, mandata exponunt. Turbatur conuentus, vniuerſiſque Varamum maledictis lacerantibus, Solchanes nuntios fœde pulſatos, & opprobriis affectos, inſuper arctiſſimis vinculis miſere conſtrictos, ad Choſroen mittit: a quo etiam atque etiam rogatur, promiſſiſque allicitur, vti de internuntiis bene prouideat. Ipſe porro angore, & tyranni metu plenus, animum deiicitur, tandemque religioſe in cuiuſdam pietatis cogitationem ingreditur, iterumque ad Deum principem rerum omnium ſeſe conuertit, ac venerandum Sergium martyrem, quem colere etiam barbaræ nationes conſueuerant, ſuppliciter rogitat, vti laboribus, ac miſeriis ſuis ne deſit: Se illi dominicæ paſſionis illuſtre monumentum, crucem, inquam, ex auro puro confectam, & margaritis, pellucidiſque ex India lapillis variatam victoriæ ſuæ primitias oblaturum. Ita illum neceſſitas pie orare, obteſtarique docuerat. Cæterum Solchanes admiratione, & memoria dignisſimum facinus effecit, valentique conſilio ducem aduerſarium e medio ſuſtulit. Roſam quippe (alio nomine Hormiſdam Perſis)

Ὁ δὲ Βαράμ τῆς Ῥωμαίκης δυτυχικώς βουλείας, ἐκκλησίας ἀγίρας, καὶ πρὸ τῶν ἐν ποσὶ κοινολογησάμενος, ἐκ τῶν ὑπαφεστρωτῶν ἐς ἀνδρείαν τὴν ὑπαρχὴν κεκτημένους, χίλιοι περὶ στρατηγὸν, ὅπως τῇ αὐτῇ πρωΐᾳ τοῖς Χοσρόου πρόσιμασιν αὐτομολήσωσι πως ὁ ἀπρόσκοπον. καὶ δὴ τὸν Μιραδυρὴν ἐς τὸ Ἀναθὰν φεύγειν, ὃ πρὸς τῷ Κιρκησίῳ πρὸς τὸν Εὐφράτην ὠκοδομημένον ἐξέπεμψεν μετὰ πλήθους δυνάμεως. ἐξεπέμπετο δὲ καὶ ἐς τὴν Νίσιβιν, τήν τε σύλληψιν Ἀρσακίαν τὸν Ζαδισπρὰτην τὸν ἄρτι που συστρατεύσαντα τῷ Φερόχαμῃ. ὁ μὲν δὴ Ζαδισπρὰτης τὴν Βαβυλῶνα ἀπολιπὼν, ἀγγέλους ἐς τὸν Σολχανὴν ἐξέπεμπε, προαγορεύοντας αὐτῷ τὴν ἐς Νίσιβιν ἄφιξιν. μανθάνω γε ὁ Σολχανὴς, ὅτε που ἐπὶ τοῦ τῶν ἀγγέλων ὃ τῶν μεγαλαυχημάτων ἐπαίρεσθαι τῷ Σαδισπρᾷ διέγνωκε, τὴν ἐσχάτην καθίσας σελίδιον, ἐς ὑπήκοον τὸ σωφρονεῖν πρὸς ἅπαντας τοὺς ἀγγέλους, ὅτε αὐτῷ αὐτοῖς ἡ ἀξίωσις μηδὲν τι ᾖ δι᾽ ἣν συναλάλησε σκοπεῖσθαι. οἱ μὲν δὴ ἐξυπηρετήσαντες τῷ προσάγματι, διεξῆλθον· ἄφαρ ὁ πεπομφὼς αὐτοὺς διηρώτησε. θορυβοῦντος γὰρ τοῦ ὅλου τῆς ἐκκλησίας, ὃ πρῶτον τῷ Βαράμ λοιδορημάτων, ὁ Σολχανὴς αἰτίσας τοὺς ἀγγέλους, τιμωσι, καὶ δεσμοῖς ἀφύκτοις ἰσοῖ καθαλαπτορήσας, ἐς Χοσρόην ἐξέπεμπε. ὁ δὲ Χοσρόης τὸ μὲν Σολχανοῦ ἀξιόπιστον, παῖς ὑποκρίσει πρόσθυνον δὲ διατίθεσθαι, ἅτε τῷ ὀντυχήματον φοιτήσης. αὐτὸς δὲ Χοσρόης ἀπειλᾷ τὸ ψυχρὸν κατεβάλλετο. ἅτε δὲ ἐπιστρατείας τῷ τυφῶνι μερμηλυπούμενος. εἰσπλὴν δίνων αὐτὸν δυσδαιμονίαι ὁσίας, θρησκείας ζώνας, καὶ πάλιν πρὸς τὸν ὑπὲρ πάντων θεὸν τὸν νοῦν μετεκέμισε. καὶ λιθοβολὴ τῶν ἀοιδίμων ὑπὸ μύρτυσι Σέργιον, ὃν καὶ τὰ νομαδικὰ φρεσβεύειν ἔθη εἰώθασι, συλλαμβάνει τῷ πόνων αὐτῷ. ἀπόρρητά τε ἔσπαιμον καὶ ὑπισχνεῖτο πρόσφορα, ἅ κυριακὸν πάθους τὸ διάσημον σημαίνειν, σταυρὸς ἦ τοῦτο αἰανῆ βύλεται. πεκτινθίσθαί τε τῶν χρυσόλιθον, μαργαρίτου τε πρὸς βαλεῖν αὐτῷ, καὶ τῶν ἰνδικῶν λίθων τοῖς διαυγεῖς. βυσθοέστερον γὰρ ποτνιώμενον ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ὁ κομὴς αὐτὸν ἐξήρπαζεν. ἀπὰρ ὁ Σολχανὴς ἀξιαφηγητικώτατον καὶ πρόδιδιξον ἔδρασε ἐξαίρημα, βουλῆς τε ἀλλοῖ τῶν ἀμπρατηγὸν διεξιόντα. Ῥοσὴν γὰρ τὸν καὶ Ὁρμίσδην πρὸς τοῦ Περσικοῦ ὕπτα καλούμενον,

ἱππαρχῆ

ἱππικῇ παρεφθάσας ἰσχύι τῇ ἀπὸ στρατοῦ σὺν μέ- A cum equestri robore contra infestam ad-
νης πλήθους ὀξέως ἐπεμπε. μάλιστα δὲ τῷ Ροσᾶ ὑπε- uentantium manum emittens, auctor Ro-
πίθετο, δόλῳ τὰς ἐκβάσεις ὑπηρέτημα τῆς ἐπιχρή- sæ fuit, vt dolo & insidiis rem transigeret.
σεως. ὁ μὲν οὖν Ροσᾶς ταῖς ὑποθήκαις τῶν Σολχά- Rosas Solchanis auctoritati studiose pa-
νου μετ' ὀπίμελείας ἑπόμενος ἐχώρει παρὰς ὃ πο- rens, in hostem tendit. Die sequenti Za-
λέμιον. δευτέρᾳ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ζαδισπράτης ἐν τοῖς desprates Charchas, vicum omne genus
μέρεσι τῆς Χαρχαὶ παρεγένετο, κώμη δὲ αὕτη fructuum efferentem, & incolis frequen-
παμφορωτάτη ὁμοῦ καὶ πολύανδρος, καὶ νυκτὸς tissimum venit, & nocte proxima in eius
ὑπερθορμήσης, ἐχώμασε ταύτης ἠρεμίζειν. ὑπο- agro manet, constitutis circum se diligen-
πτήσας δὲ ταῦτα πολεμίαν ὄψιν, μή που ἐξαπι- ter custodibus, ne forte improuiso (quod
ναίως αὐτῷ συλκυρήσῃ, τῆς περὶ τῷ σῶμα φρου- formidabat) ab hostibus appeteretur. Erat
ρᾶς παρεμηχάνατο ἐπίθετο. ἔχοιτο δὲ τοῦ πύργου ὑπ' ibidem munitio, electo constructa lapi-
αὐτὰ τὸν χῶρον ἱδρυμένου, καὶ ἐκ λογάδων λίθων de, in qua citra timorem totam noctem
κεκτημένου τὸν σκοπὸν, τῇ δοκήσει κατεπομπευ- cubare se posse arbitrabatur. Rosas haud
χίζετο τῆς ἀλλίας ἀπόκοπος. ὁ δοίκων Ροσᾶς οὐ πόρ- B procul a Zadesprate distans, vt de loco,
ρω γραπτοῦ ἀφικόμενος, ἐπεὶ διεγίνωσκε τὸν χῶ- vbi ille per noctem consopitus iaceret,
ρον ὅπου δὴ ταῦτ' πάμπαν κατημαίζετο, ποδηγὸν cognouit, duce accepto, procedit. Pro-
δεξάμενος, ἐς ὃ παρῆσαν ἐλάθιζεν. ἐπεὶ δὲ παρ' ἐγ- pior munitioni factus, militem quendam
γυτάτω παρεσκεύασε, παρῆκεν παρεσκοπεῖν ἕως præcurrere, ac Zadespratem monere iu-
τῆς δυνάμεως, λέξοντα τῷ γραπτῷ, ὡς ὁ Βα- bet, a Varamo supplementum affuturum,
σέμ ἔσεσθαι ἄγγελον, καὶ ὑπάρχειν αὐτῷ ὑπιφέρε- & huius rei nuntium se aduolare. Miles
σθαι δυνάμει. ὁ μὲν οὖν ὑπὸ τῷ ὠσθμεῖ φρούριον media circiter nocte castellum attingens,
γεγηθὸς μεσούσης νυκτὸς, τῇ πατρίᾳ φωνῇ τοῖς πε- patriaque lingua (Persica) custodes lu-
ριφρουροῦσι φεναχισάμενος, ἀνοίγειν τῷ γραπτῷ dificans, rogat duci, quod ad se audissent,
δι' αὐτὸν παρεκηκόειν ὃ ἄκουσμα. ὑπῆρχεν indicari. Infelices illi promissa cum vo-
οὖν οἱ δείλαιοι τῷ ἐπαγγελίᾳ δεξάμενοι με- luptate accipientes, ad Zadespratem fe-
C πορθμεύουσιν ὑπὸ τὸν Ζαδισπράτην τὸν λόγον, ὡς stinato, vt faustum aliquid, & conten-
οἷα δὴ παρὰ δεξίου ἀνδρὸς καὶ σωτηρίας ἀξίου κατ- tione dignum, audita perferunt. Quin
πειρόμενοι. ὁ μὲν οὖν Ζαδισπράτης ἔπ' ἔξοινος ὤν, etiamnum madidus, & crapula necdum
καὶ ἡμικραίπαλος, ὑπὸ τῷ ὕπνου ἀφιχπόμενος, exhalato, somno excussus bonum habere
θαρρεῖν ἔλεξε Πέρσαις, ἀπαλαπωρύτως τὸν λόγον animum Persas iubet, nuntiata lætus com-
εἰσικισάμενος, καὶ τὸν πυλίδα τῷ φρουρίου ἀνα- plectitur, castellique portulam reserari
νοίξας παρεστάλει. τοῦτό τοι καὶ γέγονεν αὐτῷ αὐθα- mandat. Quod illi extemporalem, & vo-
γέδιός τε καὶ αὐθαίρετος θάνατος, ἀφορμὴν δ' κιν- luntariam quodammodo mortem, eius
δυνου τῷ ἀφρουρήτῳ κατασάμενος. οἱ μὲν οὖν stultitia occasionem suppeditante attu-
παρὰ τὸν Ροσᾶν εἰσρυέντες παρὰ τὸ φρούριον, τῇ lit. Rosæ milites certatim irruentes, gla-
μαχαίρᾳ τῷ πρήσιον ἐδίδοσαν. ὁ δὲ γραπτὸς diorum licentia sæuiunt. Zadespratis in-
τὸ ἀδόκητον θασάμενος βάσγεγεν, ὅτι τέρμις οἰ- opinatum ante oculos cernens exitium,
κίσκων ἡμόμενος, ἀξίου παρὰ τῆν ἀρηκότων ζωτηρίαν ἀρύσασθαι. ἐπὶ δὲ δικπειλεῖτο πυρὶ τὸ δω- sub tectum domunculæ confugiens, in-
μάτιον ἀφανίζεσθαι, ἀφικνεῖται παρὰς ὃ πολέμιον. οὕτω τῆτον καρατομήσαντες οἱ αὐτίπαλοι, καὶ columitatem victores orabat. Quibus æ-
πόντα τὰ ὑπὸ τοῦ φρουρίου καφυρεκαγησάμενοι, ἦκον παρὰ τὸν Σολχάνου, τόν τε κεφαλὸν τῆς diculam incendio se consumpturos mi-
Ζαδισπράτου ὑπιφερόμενοι, ὅσα ἡ τύχη τοῦ δούλου δέδωκεν εἰκλαπῶσασθαι. nantibus, descendit, capite truncatur:
diripiuntur omnia, & ad Solchanem re-
ditur, simulque Zadespratæ caput, &
quæcumque fortuna seruo in sinum de-
derat, apportantur.

CAPVT II.

Zadesprataæ caput, & spolia ad Chosroen portantur. Anathonum missi ducem occidunt, caput eiusdem Chosroæ transmittunt, qui religionem Christianam prædicans, Mauricioque de secundis rebus suis significans, auxilium, & pecuniam mutuam petit. Comentiolus rogatu Chosroæ abdicatur, cui Narses ipsius stipator substituitur.

HISCE curarum suarum proœmiis Solchanes se circumspiciens, & caput aduersarii ducis, & prædam, nullo negotio, felici consilio acquisitam, Chosroæ Constantinam mittit. Qui a male ominato timore, tristitiaque recedens, ad secundiora in posterum speranda incumbit. Per eosdem dies Anathonum a Varamo missi similiter insurgunt, interfectoque duce, caput eius Chosroæ mittunt. Qui vt horum facinorum consensione, & conuenientia sibi honorem parari animaduertit, ex præteritis futurorum pignus capiens, Deum qui a Romanis coleretur, honorareturque, omnium esse potentissimum confitetur, atque ore libero veterem superstitionem condemnat. Die decimo quosdam qui secum erant de proceribus ad Mauricium legat, fortunæ suæ mutatam faciem indicat, primo quoque tempore sibi opem ferri, & pecuniam dari mutuam rogat, recuperato regno se id nomen Romanis soluturum confirmat. Imperator Romanus præterquam quod armis ei succurrit, etiam pecuniæ numerum maximum largitur. Ita Chosroes se argentum accepisse mutuum chirographo testificatus, scripturam ad Mauricium misit, talentorumque multorum reportatas ab se diuitias, minoribus permutatas numismatis, inter milites suos dispertiuit. Gregorius patriarcha Antiochenus, Constantina Antiochiam discessit. Non diu post Chosroes Saramen ad Imperatorem legauit oratum, vti Comentiolo ducis munus abrogaret: quippe se illi esse ludibrio, ab eodemque cunctando & differendo auxilii opportunitates corrumpi. Sarames iussa facessens, Byzantium iuit, munus suum fungitur. Imperator Comentiolum amplius in Persidem copias ducere vetat, Narsi eus satelliti eas partes imponit.

A Ὁμῶ δὴ ὦν Σολχάνης τοῖς περαυλίοις τῶν Φερτίδων καταγαυσόμενος, εἰς τὸν Κωνσταντῖνα Χοσρόην ἐξέπεμπε τόν τε κεφαλὴν τοῦ αὐτομάχου στρατηγοῦ, τόν τε πλοῦτον ὃν ἀπεσκυμματοῦτο παὶ ἢ δοκησίας ἐσκύλευσεν. ὁ μὲ δὴ ὦν Χοσρόης τὸ ἀπρασίων ἐλπίδων μετεμάσης ἡμύνθμος, τῇ ἀθυμίᾳ ἀμφίλογον δίδωσι, καὶ πρὸς τὸ δεξιώτερον τὰς σκέδασις τῶν ἑσπερίων αὐτιμετέβαλλεν. ἐν τούτοις δὲ παῖς ἡμέραις, καὶ οἱ κῆ τὸ Ἀνάθων ἐκπεσόντες τοῦ Βαρὰμ ἐκπεμφθέντες ἐπεμύσαντο, καὶ αἰσχρῶσι τὸν ἡγεμόνα, τῷ τε ζύτου κεφαλὴν πρὸς τὸν Χοσρόην ἐξέπεμπον. ὅτε γνοὺς ὁ Χοσρόης ζύτων δῆτα τῶν ἀδραγαθημάτων τὴν συμφωνίαν φέρουσαν αὐτὸν ἐπαίσατο, ἐκ τῶν ἤδη φθασάντων ἐνέχυρον τῶν ἑσπερίων λαῶν, ὁμολογεῖ μέγιστον εἶ) ἀπάντων Θεὸν, τὸν πρὸς Ῥωμαίοις Χριστὸν, θρησκεύόμενον, ᾧ ὁμιλοῦντα, καὶ ἀπυλώτῳ τοῦ σώματι τὴν πάλαι θρησκείαν ὠθέλιξε. Δεκάτῃ δὲ ἡμέρᾳ καὶ ἐς βασιλέα Μαυρίκιον τῶν ἐπομβρῶν ἀρχόντων ἵνας μετεπέμπετο, ᾧ τὴν τῶν πηκολουθηκότων παρεπίτειαν ὁσημαίνεται· ἠξίου τε μελλήσεως ἐγκοπὴν τοῖς συμμαχικοῖς αὐτὸν ὁπλίταις διωάμεσι, καὶ ὡς τάχιστα βοηθεῖν, τήν τε τῶν χρημάτων αἰτοῦ πρὸς τῶν βασιλέως ἡνέσθαι περιβολὴν, ἰσοκλιζόμενος, τὴν οἰκείαν ἀποκαδοῦσθαι ἀρχὴν, αὐτικαπαδάλλειν Ῥωμαίοις τὸ δίκαιον. ὁ δὲ τῶν Ῥωμαϊκῶν βασιλεὺς μὴ τῆς συμμαχίας τῶν ὅπλων ἓ τὴν τῶν χρημάτων αὐτῶν μεῖζ-ον ῥοπὴν ἐγκλίζετο. ὁ δοῦν Χοσρόης χρεωφειλόμενος τὸ δάνεισμα, καὶ ἐς Μαυρίκιον ἀποστελλόμενος, τὸν πολυπάλαιστον τῶν χρημάτων σκομίζετο πλοῦτον, ἓ τῶν καλοχερμάτισας, τοῖς περὶ αὐτὸν Περσικῆς κατεσπάρη δωάμεσιν. ὁμῶ δὴ ὦν Γρηγόριος ὁ τῆς ἑῴας ἱεροστολῆς προεστηκώς, τὴ Κωνσταντίνα ἀπολιπὼν, πρὸς τὴν Ἀντιόχειαν μετεχώρησε. μετ' οὐ πολὺ δὲ τοῦ Σαράμη, ἐς βασιλέα ἡνέσθαι Χοσρόης πρεσβεύσαντα, καθικετεύων τὸν Καίσαρα Κομεντιόλου τῆς στρατηγικῆς ὑπάτης ἀποβαλεῖν, ὡς οἷα δὴ κατὰ τῆς Κομεντιόλου πρεσπλακιζομένου, καὶ τοῖς ἀμβολαῖς τοῦ ὑπεκουσίας καταφθίσοντος. ὁ δὴ ὦν Σαράμης κῆ ὁ πρεσβευσάμενον αὐτοῦ ἐς Βυζάντιον ἀφικνεῖται, τήν τε πρεσβείαν διέξιλθε τοῦ αὐτοκράτορι. καὶ δὴ ὦν ὁ τῶν Ῥωμαϊκῶν βασιλεὺς, ἀποστρατηγεῖ τῆς ὕλης τὴν Γερσίδα καὶ Δόδυν Κομεντιόλον ποιησάμενος, Ναρσῆ, ὃς τῆς στρατηγοῦ κατασκοπῆς ἐτύγχανεν ὤν, τὴν ἡγεμονίαν ἐπίθησιν.

CAPVT III.

Narses cum Romano milite, & Chosroe Persidem ingreditur, Chosroes rex acclamatur: a Darenis honorifice excipitur. Domitiani Antistitis ob ingressum illius in templum minæ. Veniam petit rex: templo eiicitur: muneribus regiis a Mauricio ornatur. Persæ Varamo deserto, ad eum desciscunt. Daram oppidum Imperatori donat. Legatum eius muneratur Imperator, ipsumque filii appellatione cohonestat.

ΗΡΟΣ τοίνυν δρχομένου, ὁ νεώτερος στρατηγὸς Χοσρόης τοῦ Ἀναστασίου (συνεῖπετο δ' αὐτῷ ὁ Μελιτηνῶν ἱεραρχῶν κατ' ἐκεῖνο καιρὸς, ὃν Δομετιανὸν ὁ λόγος ἐδήλωσεν) ὅπῃ τὸ Μάρδες μετωφοίτησε, πόλεως δὲ Δάρας ἀφεστήκει τὸ φρούριον τοῦ Ἀμίδης τριάκοντα σταδίους. οἱ μὲν δὴ τοῦ Νίσιβιν τῆς Ἀραβίας, οἵ τε ἄλλοι δυνατώτατοι πάντες, καὶ οἱ τῶν τάγματων ἡγούμενοι, ἀναῤῥώσεσι Χοσρόην βασιλέα, καὶ τὰ δημόσια ἐνέχυρα συλλήψεις τοῦ Ἀρχόμενοι, τοῦ καταπίτζον πλὴν ἐς τὰ βασίλεια τοῦ Χοσρόη ἐπῆλθον. ὁ μὲν δὴ τῶν Περσῶν βασιλεὺς τούτοις μετὰ Ῥωμαίων τοῦ ἐφεδρεύεσθαι σπεύδει. ἀπάρας τοίνυν ἐντεῦθεν ὁ στρατηγὸς ὅπῃ τὸ Δάρας ἐστρατοπέδευσεν. ὁ δὲ Χοσρόης τὰς συμμαχικὰς δυνάμεις τῶν Ῥωμαίων ἡσθεὶς κομισάσας ἀλκὴν, τοῖς τε ὅπλοις καὶ εὐκοσμουμένας, ἐκπλήξεσι παρασκευῇ, τοῦ τὰς νεωτέρας μετεχούσας ἐλπίδας, μηδένα τῶν πρεσβυτέρων παθεῖν τοῦ λογισμοῦ νοσφιζόμενος. εἰσέρρησι τοίνυν τοῦ Δαρείου τοῦ ἐς τὸ ἄστυ ὁ βασιλεὺς ὁ βάρβαρος, καὶ ἐντελῶς ἅμα τοῖς τείχεσι τοῦ ἐξ ὧν τοῦ φαίνεσθαι τερθρεύει τὸ πόλεως ἐν ᾧ Ῥωμαῖοι τὰ τῆς θρησκείας ἐτέλουν μυστήρια, λίθου κεκοσμημένου τε, καὶ ἐν ὑπερτάτῳ τύπῳ τῶν τοῦ γμάτων ἀνεγειμένων αὐτοῦ. οἱ μὲν δὴ Δαρεῖοι δικαιότατον ὅπῃ τοῦ εὐχρήματα, Χοσρόου τὸν πρεσβυτέρου ἠρημένου τοῦ πόλιν, καὶ μηδὲν πρὸς ὕβριν ἢ σεβάσματος εὐχρήστου. ἐκώλυε δὲ ὁ Δομετιανὸς τὸ βάρβαρον ὕβριν φέρειν οὐκ ἔχων, τοῦς δυνάμεις ἀναλαβὼν παλινδρομεῖν ὅπῃ Κωνσταντίναν ἠπείλει. ἡσθεὶς δὲ ὁ Χοσρόης τοίνυν τῇ πρεπούσῃ μὴ χάριν ὁμολογῶν, ὡς τὸν Δομετιανὸν ἐκ τῶν παρ' αὐτοῦ ὑπερφυεστάτων δεξάμενον, ἔλεον αὐτὸν ἐξαιτούμενος τοῦ μεταμέλειν πρέσβεις. ὁ μὲν δὴ ἱερὰς ὁπόσον ἐδύ τοῦ πρεσπλακίσας τὸν βάρβαρον, ἐπῆλθεν εἰς τὸ Δάρας δεξιούσας τῇ τερμόνες Χοσρόῃ. ἔκτῃ δὲ ἡμέρᾳ καὶ ὁ αὐτοκράτωρ λιποκάλλιστον ζώνῃ καὶ διάδεσι βασιλικοῖ, κλίνας τε καὶ παπίζας χρυσᾶς ἐς τὸ Δάρας τοῦ Χοσρόη ἀπέστειλεν, πομπεῖόν τε βασίλειον αὐτῷ συγχρωτῶν, ἐκ τῆς πρὸ αὐτοῦ δορυφόρων μεγαλοπρεπῶς μετειδόν, ὅπως μὴ βασιλικῆς χρῄζων σπουδῆς, δύκαπφεύγητος εἴη Ῥωμαίοις τε καὶ Πέρσαις. πεισθεὶς δὲ ἔλεγε ταῦτα πρὸ τοῦ βασιλικῆ δορυφορεία Χοσρόης, ὁπόση νόμος Ῥωμαίοις αὐτοκρατορικὰ σκῆπτρα χειρίζεσθαι, ὁρῶντες ταῦτα οἱ Μῆδοι, ὁπόση τῷ Χοσρόῃ ὑπὸ τῆ αὐτοκράτορος ῥώμη προσεκέχυτο,

PRIMO itaque vere nouus dux cum Chosroe, (sequente Domitiano, per id tempus Melitenes Episcopo, vt ante diximus,) Marden accedit, quod castellum ab vrbe Dara tribus parasangis abest. Qui igitur cum in Arabia prope Nisibim, tum alibi opibus plurimum pollebant, ad vnum omnes, simulque ordinum ductores Chosroen regem consalutant, ac pro republica consanguineos obsidum loco opponentes, eidem ad regiam recipiendam ante viam muniunt. Obsides rex custodiri a Romanis iussit. Inde Narses ad oppidum Daram exercitum adducit. Chosroes Romanas copias viribus florentes, & armis conspicuas, cum apparatu stupendo cernens, in spes nouas ingreditur, nec tamen prioris infortunii memoriam deponit. Vrbem itaque rex barbarus iniens, in templum magnificum, in quo Romani religionis mysteria obibant, admodum ferociter, & contumelioſe, adhuc necessitati subiectus, & rebus eius a fluctibus fortunæ iactatis armatus se infert. Dareni factum indignari: præsertim cum Chosroes senior capto oppido nihil ad iniuriam diuini cultus molitus esset. Quamobrem Domitianus barbaram insolentiam non sustinens, acceptis copiis Constantinam sese rediturum comminatur. Chosroes despectum se videns, mutationemque istam parum gratam habens, ad Domitianum quosdam de nobilissimis suis mittit, qui nomini suo illi satisfacerent. Episcopus barbaro quantum decuit ignominia multato, Daram reuertitur, ipsumque e templo eiicit. Die sexto Imperator baltheum insertis gemmis, tiaram regiam, lectulos & mensas aureas Daram illi transmittit, comitatumq; regium ei conficit: & de suis doryphoris nonnullos honoris caussa adiungit: ne regio destitutus satellitio, Romanis iuxta Persisq; vilescreet. Stipabant igitur eum vndiq; regii satellites, quo pacto Romanis Imp. suum honorare mos est. Intuentes Persæ quam potentē Imperator Chosroen reddidisset,

a tyranno ad eius partes commutatis voluntatibus accedunt, & Varami exercitu quotidianis defectionibus imminuto, Chosroæ adauctis copiis res ex sententia procedebat. Mox quantam posset aduersus Mauricium beneuolentiam sibi declarandam statuens, in membrana regia Daram ei gratis transcribit, & Dolabzanum Satrapam, virum illustrem, Byzantium cum clauibus oppidi, instrumentoque donationis mittit. Legatus in vrbem imperantem profectus, Romanis oppidum addidit: cum Imperatore collocutus, ab eo pro imperatoria magnificentia muneribus cohonestatur. Pactorum præterea fidem Imperator denuo confirmat, & Chosroen filium appellat.

A τῇ γνώμῃ μετεωριζομένοις χαίρειν φράσαντες τῇ τυραννίδι, πρὸς τὸν Χοσρόην ἔρχονται. Βαράμ δὲ ὁ τηνικάδε τὸ συμμαχικὸν κατηφανίζων. ὁ δὲ Χοσρόης τῇ νοσῳ ἐχώρει τὰ πράγματα, καθαλιπαινομένης αὐτῷ τῆς δυνάμεως. βλασφημεῖται γοῦν πρὸς τῶν Χοσρόου βασιλεῖ Μαυρικίῳ δύνασθαι πρᾶξιν ἐνδείξασθαι. βλέπει δὲ βασιλικῇ διαφορᾷ τὴν πόλιν Δάρας ὑπήκοον εἰρηφυῖαν πρῶτα Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι. τόν τε Δολαβζανὸν τὸν Σατράπην, ἄνδρα ἀπόλεκτον, ἐς Βυζάντιον στέλλει, τάς κλεῖς οἰσάμενον τῆς πολίσματος, πρός τε τὸ χράμματι δωρεαί. Ὁ δὲ οὖν πρέσβεις ὅτι ὁ βασίλειον ἄγαν ἡδόμενος, παρεδίδου Ῥωμαίοις τὸ πόλισμα, καὶ ἐς λόγους πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἦκεν. ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Ῥωμαϊκῶν διάφορος βασιλικοῖς μεγαλοῦται τὸν Δολαβζανὸν, πρὸς τῶν παραγεγενημένων ὠφέλειαν καὶ αὐτὸς ὑπάρχοντα, παῖδα Χοσρόου ἀποκαλῶν.

CAPVT IV.

Per Singarum Chosroæ aduersus Varamum delecta manus. Re conspecta Varamus ad pugnam exit. Procedit vltra cum auxiliis Chosroes. Domitianus milites ad fortiter præliandum, atque ad mortem contemnendam egregia concione inflammat.

CHOSROES Singarum (Mediæ seu Perſidis vrbs est) mulieres ac liberos suos securitatis causſa transfert. Est enim munitissima, & quia simul controuersa, custodia nunquam vacat, minime hostibus expugnabilis, ac propter paludes informes obsessoribus inaccessa. Post hæc Mebodi dat negotium, vt sumptis duobus armatorum millibus per Singarum in regiam facto impetu, custodes Varami trucidet. Tyrannus vt Mebodem cum Romanis cohortibus aduentare compe- C rit, coacto milite sui defendendi prodit. Mebodes mandati, quod ab rege acceperat respectu, rem aggreditur. Æstate autem ineunte, & pratis etiamnum herbescentibus, relicta Dara Chosroes cum auxiliis vltra progreditur. Postquam Ammodium, stadiis quatuordecim Dara distitum aduenerunt, Domitianus conscenso colle, ad duces & milites huiuscemodi verba habuit.

B Ὁ δὲ Χοσρόης εἰς ὃ Σιγγάρων (μηδικὴν δὲ ὅ ἄγυ) τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τοὺς παῖδας κατασφαλίζεται. ἐχυρώτατον γὰρ τὸ ἄγυ, καὶ ἀπὸ τῆς ἕδρας περιφερομένων, καὶ ἄκιστα τοῖς πολεμίοις ἁλωτὸν, ὃ καθ' ὑγρότητα τῶν ὑδρόβιος πεφυκὸς πρὸς πολιορκίαν ἀπρόσιτον. μετὰ τοῦτο Μεβόδῃ πρόσταγμα, καὶ δισχιλίοις ὁπλιτικοῦ σχήματος ἄνδρας, ἀφ' ὧν Σιγγάρων νομίζεται ἐς τὰ βασίλεια εἰσβαλεῖν, ὥστε τὸν Βαράμ φυλακὴν τῶν ἀποκτόνων ἀφαρπάσασθαι. ὁ δὲ τύραννος σὺν τοῖς Ρωμαίων τάγμασιν ὀπτίονται Μεβόδην μεμαθηκὼς, σὺν αὐτοῖς ἀναλαβὼν ὁ μάχιμον ὀχεδίδου πρὸς πόλεμον. ὁ μὲν οὖν Μεβόδης δὲ τοῦ βασιλέως προστάγματος, πρὸς ὄρθρον ἐχώρει. ἡνίκα δὲ ἀνεχώρησε, καὶ τὸ πᾶν παχυμερῶς ἀκμῇ, τὸ Δάρας καθαλείποντες, ἅμα τῷ συμμαχικῷ ὁ Χοσρόης ἐς ὃ πρόσω ἐχώρει. ἐπεὶ δὲ πρὸς τὸ Ἀμμόδιον ἐγένοντο, τέταρσι καὶ δέκα διεσχισμένοι Δάρας, Δομετιανὸς ἅμα τοῖς ἡγεμόσι τοῖς Ρωμαϊκοῖς στὰς, ἀναβὰς πρός τι βῆμα ἀκούειν τοῖς δὲ τοῖς λόγοις τάδε δυνάμεις κατῆχε.

D Ὁλοὶ καιρὸς ὑμῖν μεγαλουργῶν ἀφορμὴν, ἄνδρες, τεκταίνεται· ὁ δὲ ἔσπερος δικαίως ὑποδύσει. ὁ δὲ τόπος τὸ φιλοκίνδυνον ἐκζητεῖ· ἡ αἰτία πρὸς δυσέριδας ἀπαγγέλλεται, καὶ νῦν μὲν φιλοτύραννον ἀπεμαίνεται. γίνεσθε γοῦν ἀξιόμαχοι, ἐς πολεμίαν γὰρ γῆν ἀναστρέφεσθε, ἐν ᾗ ὁ νικᾶν ὑπερένδοξον, καὶ τὸ τῆς δυστερεᾶς τύχης βαρὺ καὶ λεγόμενον. ἴσιτω ἡ παράταξις δύναξιν ἔχουσα τὴν τε φασιν μεγάλης καὶ ἐπιφανοῦς ἀπαρχὰς, πρὸ-

ξεως. ἄπθμπα γὸ πὰ τῆς οἰκουμθήνης ἔθνη πλὼ ὑμε- A
τέρων ἰσοείδν ταῖς Δθηνοίαις ἐγγράφεται. ὀξάκου-
σαν πέφυκε τὸ ἐλαίρημα ὁ πόλεμος ἀξιόλογος. οἱ
ἀγῶνες ἀθάναποι πὰ ἔρπαγα ταφῆς οὐ θαπέμ-
ποντα λήθης. σχολῶ πθμπα παθεῖν λειπελὲς ἀ-
γωνίσαθαι· ἢ πορέαθαι μὴ τ' δικλείας τὰ σώμα-
πα. τῶπο πέρας τῶν πόνων ὁρίζοντες ἔξετε, αὕπη
τ' εἰρήνης ἡ πορόδος. μὴ στερηθῆτε τῶ βάλλεθαι,
ἵνα μὴ ζημιωθῆτε τῶ σώζεθαι. ἐκτερίσαθε ταῖς
βολαῖς, ἵνα καὶ τοῖς θριάμβοις ἐναγκαλίσηθε.
μηδεὶς πορσδέχθω νάρθηξ μώλωπα, σχὶ οἶδε
τὰ μεταφρενα νίκιν γράσαθαι. ἐνοδαὶ πᾶσι ψυ-
χαῖς, ἢ τοῖς σώμασι συμπλεχόμθοι, κοινωνοὶ τῶν
πόνων, ἀλλ' οὐ τῆς δθλίας γινόμθοι. ἀσπήρυκπος, B
ἔσω, ὁ μὴ τὰ πορεσδεῖα τῶν κινδύνων ἀφείμθος,
τῆς νίκης θανατῶντες ὀρέγεσθε, πραύμασι, κὴ βο-
λαῖς ἐξωνοιῶνται πὰ ἔρπαγα. σὺδὲν ὑπόδοξον ἡ ῥα-
θυμία πορίζεται. σχὶ ἔστι σὺδὲν ἀναλίου θανάπου
γλυκύπερον. εἰ γὸ γηράσκειν ἀσύμφορον, κὰ νόσων
μύρασμοῖς καθαλλεσθαι, πόντως που μὴ τῆς
ἥδης τεθνάναι θαπαπόλθμον, ὑπαύφιον δόξαν
καρπούμθον ὑμῖν τοῖς ἀειτεδοι καλλιπλότερον. ὃ
γὸ ἀπαθανατίζειν οἶδεν ἡ Φύσις τοὺς ἀποδράσθμ ας,
ἀναμορμολύπεται τὸ τ' ψυχῆς γυμνοδαι πὰ σώ-
ματα. ὃχ ὁρᾶτε ὁ βίος τόπον ἀώλεθρον. σὺδὲν τῶν
τῆδε τ' αἰῶς ἄλλοτριον, ἄπθμπα τῆ λύπη συμμέ-
μικ), ἀνάγκη τις πολυτρόπνους τ' βίου οἰκονομεῖ τ' C
αἰθρώπινον. μὴ θαυμάσης πορθησμίαν μικρὸν,
ὅσον ζωῆς ἐκλιπαίνουσθμ, κὴ μεγάλων ἀπ' αὐτῆς
πρεσμθύων ἐστόθησιν, ἐξουσίαν μὶ τῆ ῥαθυμία
θαρσυθαίρθι, ὅπι γ' ἥδονὰς ταῖς πλανωμθύαις.
ὠφελεῖοι γίνεσθε ταῖς ψυχαῖς, τ' μεταβολὴν πορα-
σκευάζθμοι. ἥκει γὸ πρ' ἡμῖν βασιλεὺς Βα-
βυλώνιος μὴ τ' Περσικῆς τύχης δουλαγωγούμθος,
κὴ μονονχὶ μὴ τ' σώματος ἡμῖν τὸ κράτος ἀπέ-
δοτο, ὠσεδθαι θρησκείας πὰ κρυφαῖα τῶν ἐλπίδων
πθμθνος. ὐκ ἀσμενίζουσι Πέρσαι τὸ τύραννον ἀπί-
σων ὀπιθαίνει βαμμ' ὁ Βαεθμ. ὃ γὸ βασίλδον ὀπι-
φερὲ) γῆος. νόμοις τοιγαροῦν ὑμέτερος τ' κρηπίδα τ' D
κρά πους πορεσαλούμθος, καθασπασθησε) θαῦον.
ὃ γὸ οἶδε τὸ βίαιον ἀφιλόνειχον ἔχειν τ' ὑπαρξιν. ταῦ-
πα τοῖς τ' καρδίας ταμείοις ἐναποτίθεδε, γραφὰς
ἀτυπώτοις ἀποχαράσσθμοι, ὧ μὴ διηρῆσδε τ' λήθ'
τὸ κάλλιον, εἰς ἀέρα Δθηνούμθμον, ἵνα μὴ πῶ αἰ-
σχύνω τῆς ἀποδύξεως λυπηροτέρα κληρώσηδε.
ἔσω πορπομπὸς ὑμῖν τῆς ἐκπλέσεως ὀρχιστρά-
της κυρίου δυνάμεως, ὁ μονογθνὴς παῖς τ' Θεοῦ, ὁ
πορὸ τῶν αἰώνων Θεὸς, ταῖς ἀποπερατώσῃς αἰσιω-
τέρας τῶν ἐλπίδων ὑμῖν πρεχόμθος.

positum. Vniuersæ siquidem per orbem terrarum gentes, quæ vos agitis, mentibus inscribunt. Exauditum est quod facitis, bellum est æstimabile, certamina immortalia, trophæa nulla obliuione sepelientur. Quare non cedere malis, sed contra audentiorem ire, aut cum nominis sui gloria proiicere corpus expedit. Hunc strenue dimicantes finem laborum nanciscemini. Hac via pax procedit. Nolite plagas subterfugere, ne simul salutem fugiatis. Aduersò pectore iaculorum ictus excipite, vt triumphos quoque amplectamini. Nullus vestrum sibi tergum concidi patiatur: ignota enim dorsò est victoria. Consociamini animis magis, quam corporibus coniungimini, & laborum, non timiditatis tenete consortium. Qui non summo sese discrimini obiectauerit, exauctoratus esto. Victoriam moriendo concupiscite. Ictibus, & vulneribus trophæa comparantur. Haud quidquam laude dignum desidia parit. Nihil dulcius, quam in acie mortem oppetere. Si enim senectute premi, & morborum tabe consumi est inutile, viris fortibus vobis adhuc ætate viuida in certamine occumbere, & post funera celebrari, omnino magis est consentaneum. Nec enim fugitoribus immortalitatem dare natura potest, quæ animis nudari corpora metuit. Non est in hac vita locus, quem mors æquo pede non pulset. Nihil rerum humanarum mœstitia & dolore vacat, quibus permista sunt omnia. Vita nostra magna, & crudeli necessitate regitur. Ne diem vltimum aliquantum proferri, & amplas inde rerum gerendarum occasiones offerri magnopere desiderate, cum & otio, inertiæque, & vagis voluptatibus perfruendis inde facultas pateat. Viriles præstate animos, & mutationem istam rerum admiremini. Confugit enim ad vos rex Babylonius, cum potentia sua Persica in seruitutem redactus, & cum corpore suo tantum non etiam regnum suum arbitrio potestatique vestræ commisit, in pietate sacrorum quæ profitemur, spe maxima sibi constituta videlicet. Auersantur tyrannidem Persæ. Infido Varamus præsidio nititur, stirpe regia minime procreatus. Quapropter ab insolentiæ, & iniuriæ legibus imperium auspicatus, breui seditionibus exagitabitur. Nam vbi violentia, ibi res in tranquillo possideri non solet. Hæc in mentium vestrarum penetralibus, literis inaspectabilibus inscripta recondite: & quæ opportune a me dicta sunt, ea in ventos diffundi, ac dissipari ne permittite, ne dedecus & ignominiam ipsa frustratione tristiorem reportetis. Vnigenitus Dei filius, ante sæcula Deus, princeps copiarum domini Imperator, vos ad prælium deducat, exitumque spe ipsa fausiorem vobis largiatur.

CAPVT V.

Militum pugnandi ardor. Chosroæ custodia Romana attribuitur. Ex Armenia copiæ exspectantur. Chosroes manipulos, vires hostium exploratum dimittit, Bryzacius dux Persa a Romanis captus, auribus & naso mutilatur. Chosroes prosperitate sua lætus, ducem Romanum acuit: duces Romanos atque Persas conuiuio excipit. Adductus inter epulas Bryzacius illuditur, & interficitur. Hilaritas epulantium.

POSTEAQVAM hæc milites Roma- A ni auribus hauserunt, diuino pleni afflatu, alacritateque & animi robore inuicto communiti, de cætero ad opus ipsum peragendum furebant, & sobria quadam insania quasi œstro perciti ad arma feruebant. Potest enim contemptum huius lucis ingenerare etiam virilis, & robusta oratio. Ergo discedentes vltra pergunt. Chosroæ indigenarum fidem suspectam habenti, custodes de corpore Romanorum constituuntur. Domitianus Narsæ duce confirmato, in Romanam ditionem regreditur. Exercitus prope Mygdonum fluuium castrametatur. Præcedit Sara- B mes, conquisitoque commeatu, mensam militi pro necessitudine parat. Tertio die Romani Tigrim attingunt, exspectationeque Romanarum ex Armenia copiarum itinere tantisper desistunt. Chosroes de suis mille ad fluuium traiiciendum, hostiumque consilia indaganda deligit. Transmittunt, ad Zabam flumen veniunt, Bryzacium, quem Varamus ad Romanorum aduentum speculatum miserat, non procul tendere comperiunt: valida vi in eum vadunt, confertimque circa primam noctis vigiliam adorti, certamine vincunt: viuum capiunt: auribus & naso amputatis ad Chosroen regem mittunt. Qui de impressionis successu gaudio ingenti effertur: perspectoque quid hostes cogitarent, ducem Romanum hortatur, ne difficillimam victoriam, quam in manibus habeant, elabi sinat. Itaque fluuium transeunt, loco Dinobodum dicto castra vallo, fossaque communiunt. Illic Chosroes Romanorum, Persarumque tribunos epulo excipit. Quo D procedente, Bryzacius vinctus auribusque & naribus abscissis introducitur, in quem vt conuiuæ satis illuserunt, rex iisdem quasi quoddam postcœnium, & insigne spectaculum exhibens, obscuriore mandato (nempe gestu manus) stipatoribus interficiendum præcipit. Persis enim con-

Ὀπηνίκα δὴ τοῦτα τοῖς ὠσὶ τὴν δυνάμεων ἐνέβαλεν, θείας ὑπερπολαζούσης τὸ Ρωμαϊκὸν ἐπεπλήρωτο ἀθρόημα, πλὴν τε προθυμίας ἀδηπαγώνιστον δύνῃ φερόμενοι, ἐπ' αὐτῷ που λοιπὸν τῷ τελεσιουργεῖν κατεβακχεύοντο πρᾶξιν χαρᾷ, σώφρονι μανίᾳ ζωῇ ἐς συμπλοκὴν ὀξοιστρούμενοι. εἶδε γὰρ ἂν λόγων ἀλκὴ θανάτου καταφρονεῖν. ζώνιον ἀπάραντες ἐντεῦθεν, εἰς τὸ πρόσω ἐχώρουν. ἡ δὲ φρουρὰ τοῦ Χοσρόη ὑπὸ τῶ Ρωμαϊκῷ συνετέτακτο, ἵν' ὁ ὑπηχώριος ζῦτος ἀσφάλεια τὸ πιστὸν ἀπολάμβανεν. ὁ μὲν οὖν Δομεντιόλος ἐς τὴν Ρωμαίων πολιτείαν ἐπανῄει, κυρώσας Ναρσῆ στρατηγὸν τῆς πολεμικῆς. τὸ δὲ στρατόπεδον πλησίον Μύγδονος ποταμοῦ κάρηκα διεγράλατο. ὁ δ' Σαράμης προκινῶν τὰ στρατιᾶς, ἵνα τε ὑποστησόμενοι ἐρημίζοιμεν, εἰς ὅσον ἀπόχρη πράπεσι τοῦ συμμαχικοῦ πρεσκάλλεσεν. τετάρτῃ ἡμέρᾳ ἐς τὸν Τίγριν αὐτοὶ τὸ Ρωμαϊκὸν προσῆλθον, καὶ τέως ἐς τὸ πρόσω φοβῆς ἀνεκόπησαν, ἕως ὁπόσα τῆς Ἀρμενίας Ρωμαϊκαῖς δυνάμεις ἀπίκοιτο. ὁ δὲ Χοσρόης χιλίους ἐκ τῆς περὶ αὐτὸν φρουρᾶς κοσμίως ἐκλέξας, διαπαραιθέσθαι αὐτοῖς τὸν ποταμὸν ἐκέλευε, ὅπως ἔχοι δυνάμεως ἡ ἀντικαθιστῶσα ἀσχολεῖσθαι δυνάμις. οἱ μὲν οὖν τὸν ποταμὸν Δημξάμνιοι, περὶ ᾧ Ζαβᾶ ῥέουσι ποταμῷ· ἀκμαιότατοί τε Βρυζάκιον οὐ πόρρω στρατοπεδεύοντ', ὃν δὴ Δημσκὴν ὁ Βαρσὴμ ἀπεστέλλετο τῆ Ρωμαϊκῆς ὑποφοιτήσεως, σὺν δυνάμει πολλῇ χωρεῖσιν ἐς αὐτὸν, καὶ ἀρρώστως περὶ πρόσω τὴν φυλακὴν τῆς νυκτὸς ὑπισάντες, τῆ πολέμου κρατήσαντες ἐζώγρησαν τὸν Βρυζάκιον, ὠτά τε καὶ ῥῖνα τῆ κοπίδι καθαιρεμένοι, ἐς βασιλέα Χοσρόην ἐξέπεμπον. ὁ δὲ Χοσρόης ὑπεδέξιόν τῆ ὑπηκόης αὐτῷ ἡμερώσης, εἰς μέγα ἦρθη χαρᾶς· διεγωκώς τε τὴν τῆ ἑκατὸν Δημοίαν, καὶ Δημνὴλ τὸν τῆς Ρωμαϊκῆς δυνάμεως ἔξαρχον, μὴ Δημαῖν τὸν χειρὸν παρεχόμενον αὐτοῖς δυσμαχώτατον ὑπιτεθύξιν. Δημ τοι τοῦτο Δημπερθμεύονται τὸν ῥοῦν αἱ δυνάμεις, καὶ τὴν Διναβαδὼν (οὕτω κα-

λουμένῳ χώρᾳ) ἐφορμ πρεσκοιχέονται. ἔνθα δὴ Χοσρόης Ρωμαίων τε καὶ Μήδων τοὺς ἡγεμόνας ἑστιᾷ. ἤδη δὲ τῶ δείπνου μεσοιώντος, ὁ Βρυζάκιος δίσμος ἐς μέσον προβάλλεται, ῥίνα καὶ ὦτα ἀπόπηρος. ὅτε δὲ παγκοίνων τοῖς δαιτυμόσι προβαλώματα γένοιτο, ὑπιδύπτιον ὁ βασιλεὺς ἦλθ τοῖς δαιταλεῦσιν ὥσπερ ἀξιόλογόν τι θεωρίζοιμος, τοῖς ὑπαπαιτᾷς τοῖς περὶ αὐτὸν ἀσήμῳ προσέξας πατάσσειν, (τῇ χειρὶ τῆς χερὸς) θανάτῳ τοῦτον ἐκδίδωσιν. οὐ γὰρ δύσχρωμοις ἡ-

μις τοῖς Πέρσαις Ἀλαλαλεῖν. οἱ μὲν δὴ ὧν ἐκκεν- A
τήσαντες τὸν Βρυζάκιον ἀνεῖλον, ὡς παρασπά-
σασθαι. ἀναμεμιγμένου τοίνυν τῷ δείπνου καὶ αἵ-
ματι, ἀκροτελεύτιον ἡδὺ τοῖς ἐγκλίτοις ὁ Χοσ-
ρόης παρεῖχετο. μύρῳ γὰρ αὐτοὺς καταμυρίσας,
καὶ ἀναδήσας τε στεφάνοις τοῖς ἄθλοις, ὑπατίκιον πί-
νειν ἐγκέλευεν. οἱ μὲν δὴ τότε ἱλαρυνθέντες
ὅτι τῇ πανδαισίᾳ, εἰς τὰς ἑαυτῶν σκηνὰς ἀπῆ-
σαν, ὥσπερ δὴ διηρύμενοι, ὅσα περ αὖθις ἐσκη-
νημένοις ἀπήντησε, καὶ ὧν Βρυζάκιος τὴν τοῦ λόγου μελὴν ὁ ὑπόσημον.

uiuantibus loqui nefas eſt. Illi, vt iuſſi, Bryzacium confodiendo perimunt. Ita cœna etiam ſanguine commiſta, ſummam accumbentibus iucunditatem Choſroes præbuit. Vnguentis namque perfuſos, & floribus coronatos, victoriam gratulantes iubebat bibere. Qui tam lautis epulis hilarati, in tabernacula ſua digrediuntur, quæ inter epulandum accidiſſent memorantes: eratque Bryzacius narrationis caput.

CAPVT VI.

Mebodis nuntius ad præfectum prytanei de commeatu & pecuniis ſufficiendis. Theſaurorum cuſtodis fuga: Seleuciæ ciuitatis conditor: Euphratis deſcriptio. Mebodes Seleuciam noctu irrumpens, cædibus promiſcue graſſatur. Cteſiphontæi fama conterriti, deditionem decernunt. Antiochiam Perſarum condidit Choſroes. Iuſtinianus eidem regiam extruxit. Mebodis Antiochiam litteræ.

ΤΗΙ γὰρ ἐς αὔριον βασιλεὺς Χοσρόης τότε συμ- B
μαχὸν, τὸν Ζαβδᾶν πεζαμὸν διεπεραιώσατο.
Μεβόδης δὲ ὁ Πέρσης, ὁ ἐς Ὃ Συλλήρων σα-
λεὺς, τῇ Βαβυλωνίᾳ προσέβαλλεν, καὶ ἁλίσκε τὴν
βασιλείων ἡνιόχευσιν, τὴν ἐφεστηκότα τῷ βασιλικῷ
ταρτηρίου ἐξέπεμπεν ἄγγελον, μεγάλῳ ὑπατικῷ
ἀξιώσειν αὐτὸν ἀναβήσεσθαι, χρημά-
των τε ὑπερδόσεις ἱκέσθαι καὶ πλήθη πολλὰ
συμμαχικὰ αὐτῷ συρρυήσεσθαι δυνάμεων,
εἶναί τε ῥᾴστον τῆς ῥᾳδιουργίας ζημίαν. ὁ μὲν C
οὖν τῷ ταρτηρίου τὴν φυγὴν βεβαλλόμε-
νος, ὑπεδέχετο τὰ γράμματα, τὴν
ὑπατείαν τὴν βασιλικὴν ἡσπαρμένα ἐς τὰ βασί-
λεια ὑπὸ τοῦ Βαρσὴ καλουμένου. ὁ δὲ καταπλαγεὶς τὴν ψυχὴν, μεσούσης νυκτὸς τὸ καθ' αὐ-
τὸν φρατρικὸν στενοχώρας, ἐς τὴν Κτησιφῶν-
τα χωρεῖ, καταλιπὼν τὴν Σελεύκειαν λέγω δὲ τὴν
Σελεύκειαν τὴν ὑπὸ τὴν Νικηφόρα Σέλευκον μέσον
ῥεῖν δυοῖν ποταμοῖν οἰκεδομήσασθαι ὧν ὁ μὲν Τίγρις
ὅτι τὸ Περσικὸν διαπλατὴς ἔγχυτός ἐστιν, ὅλα Ὃ D
ῥεύματι· ὁ δὲ Εὐφράτης καθ' ἑαυτὸν τὸν χῶρον
γενόμενος, διατέμνεται τεῖχα, πάτε οἰκεῖον ὄνο-
μα ἀποβάλλει, καὶ διαφόρεις προσηγορίας ὀνο-
μαίζεται. τούτου ἡ μὲν μία ἀπόῤῥοια διώρυξι μεγά-
λαις, καὶ διαφόροις καταχερματιζομένη πῶς ἀφανί-
ζεται. πάντοπι δὲ πάμφορον αὐτὸν σκείλει τὸ χλοῦ
ἀναβλύζει. ὁ δὲ ἕτερος ἀπορῥώξ εἰς τὸ Βαβυλω-
νίας προσχεῖ, δὲ πάν τὸ Ἀσσυρίας ἕλη καταλιμνά-
ζει διαπεφευγώς. πὴ δὴ τελευτᾷ διαῤῥὰς τὸ Σελευκείας ἐρέμνα, καὶ εἰς τὸν Τίγριν εἰσβάλλει, δὲ δίδωσι τὰ
πολισμάτι δυσμαχωτάτην ἀσφάλειαν ταῖς λαγόσι τῶν ὑδάτων, ὥσπερ τειχαίη ἕρκος τινὸς ὃ ἄχυ
κατακεχρώσατο. ἡμέρᾳ δὲ δευτέρᾳ καὶ ὁ Μεβόδης, ἀφράκτου ἀκηκοὼς τὴν Σελεύκειαν, προσβάλ-
λειν τῇ νυκτὶ, προσταξάσης τοῖς Ρωμαίοις τῇ παρεούσῃ φωνῇ ἀλαλάζειν τε καὶ ἀλαλάξαι, παίειν τε Ὃ

LVCE altera Choſroes auxilia Zabam fluuium tranſducit. Mebodes Perſa Singarum miſſus, Babyloniam inuadit, iuxtaque regiam conſiſtens, præfecto regalis prytanei per certum hominem mandat, vti ſibi commeatum largiter miniſtret, nec modicam inſuper pecuniam numeret, cum magna ad ſe auxilia confluxerint, tarditatem morte luiturum. Curator prytanei litteras Mebodis ei demonſtrat, quem Varamus theſauris cuſtodiendis in regia reliquerat. Is perculſus animo, nocte intempeſta, coactis quos habebat militibus, dimiſſa Seleucia (quæ & Babylonia) Cteſiphontem tranfugit. Fertur Seleuciam Seleucum, cognomento Nicanorem ædificaſſe, inter duo flumina, quorum alterum Tigris in mare Perſicum pleno alueo exoneratur: alterum Euphrates, qui in eam regionem delatus, trifariam diuiditur, amiſſoque proprio nomine, diuerſis appellatur. Huius brachiũ vnum magnis foſſis, & ſcrobibus interciſum, quodammodo euaneſcit. Atq; idem regionem illam omni genere fructuum fœcundat. Brachium alterum Babyloniam currit, & Aſſyriæ paludes ſtagnis diſpertitum alluit. Tertium continentes Seleuciæ campos influit, & Tigridi commiſcetur, facitq; vrbem expugnatu difficillimam, aquarum ſuarum altitudine ceu ſepto quodam coronatam muniẽs. Poſtridie Mebodes Seleuciam non cuſtodiri animaduertens, noctu irruit, iuſſis Romanis patria lingua clamores & voces lætabũdas edere, & obuios

quosque indiscriminatim gladio ferire. Seleucienses pauore consternati, summa beneuolentia vrbem Mebodi dedunt. Inde trepidatione ac tumultu immenso peruagante, quo & Ctesiphon vrbs vicina barbarorum concussa est, sermo ibidem percrebuit, Seleuciam a Romanis cohortibus occupatam esse. Omnibus itaque præ timore in vnum coeuntibus, vrbem Romanis illico transfendam placuit. Mebodes eo discedere supersedens, in fines Antiochiæ venit, (quam vrbem Chosroes Cabadæ filius capta Antiochia in Syria ædificauit, & ex illa in hanc coloniam deduxit) ac Ctesiphonte recepta, thesaurorum regiorum curam gerebat, Chosroenque, vti licebat, regem publice appellabat, ac promulgabat. Ctesiphon porro sedes regum Persicorum maxima est. Aiunt Iustinianum Augustum Chosroæ Cabadæ filio lapidem græcum, & peritos architectos, ac fabros camerarum industrios sollertesque curauisse, & Romanorum in morem regiam illi, non procul Ctesiphonte construxisse. Ergo Babylonii, nouarum rerum cupidi, a Chosroe stare maluerunt. Mebodes Antiochiam Persarum, tabellam litteris Romanis conscriptam mittit, in qua ad verbum hæc inerant. Recte enim facturum opinor, si eum ipsum verborum contextum, vt per se habet, inseruero.

A ξίφει εἰκῇ, καὶ ὡς ἔτυχε τὸ σύστλαβόντα. οἱ μὲν δὴ περὶ τὴν Σελεύκειαν καταπεπληγότες τῷ φόβῳ, αὐθαιρετωνίστως δίδοσι τὴν Μεβόδῃ τὴν πόλιν παράδοσιν. ἐντεῦθεν θορύβου ἀξιολόγου ἐπιδημήσαντος, ὡς καὶ τὴν Κτησιφῶντα μεταδιῶξαι τὰ καταπλήξεως, λόγος εἰσήρρησε τοῖς τὰ γείτονα πόλιν οἰκοῦσι βαρβάροις, ὡς Σελεύκεια ἥλω ὑπὸ πλήθους Ῥωμαϊκῆς. πάντων οὖν ὑπὸ δίους εἰς ἓν ἐκκλησιαζομένων, ἐδόκει πλεῖστοι αὐθωρεὶ παραδοῦναι Ῥωμαίοις. ὁ μὲν οὖν Μεβόδης τὴν ἀποληπτὸν καταφυγὼν, εἰς τὰ πέλας Ἀντιόχειαν ἀφικνεῖται, (ἣν Χοσρόης ὁ Καβάδου ὑπήκοα τὰ Ἀντιόχειαν τὰ πρὸς τῇ Συρίᾳ ἤρε φκοδομήσατο. ἐστὶ δὲ ὄνομα λαοῦ ἐν ταύτῃ που μετοικοῦντος.) ὁ δὲ Μεβόδης τὰ Κτησιφῶντα καταλαβών, τὰ βασιλείων θησαυρῶν ἐπῆρχετο πρόνοιαν. τόν τε Χοσρόην ὡς υἱὸν, βασιλέα δὴ προσερρύετό τε καὶ διεκήρυττεν. ἡ δὲ Κτησιφῶν μέλεσα βασίλεια τῆ Περσίδι καθέστηκε. λέγεται δὲ Ἰουστινιανὸν τὸν αὐτοκράτορα λίθον ἑλληνικὸν Χοσρόῃ τῷ Καβάδου πρέσβεσθαι, τούς τε περὶ τὰ οἰκοδομίαν δεινοὺς, τέκτονάς τε ὀρόφων ἀρίστους, καὶ βασίλεια δείματα θαυμαστὰ τοῦ Χοσρόη τέχνῃ Ῥωμαϊκῇ, ἃ πρῶτα τὰ Κτησιφῶντος τὰ ἱδρύσατο ἔστησε. οἱ μὲν οὖν τὰ Βαβυλῶνος κατοικοῦντες βάρβαροι, τὰς μεταβολὰς ὀρεγόμενοι, τὰ Χοσρόου φρονεῖν παρεσκεύασαν. ὁ δὲ Μεβόδης ἐς Ἀντιόχειαν τὰ Περσῶν πυκτίον ὀξέπεμπε γράμμασι Ῥωμαϊκοῖς. ἡ δὲ βίλτος εἶχεν ὑπὲρ λέξεως τάδε. καλὸν γὰρ οἶμαι καὶ αὐτὰς τὰ σὺν θεῷ τὰ ῥηθέντα τὰ ἔκθεσιν ὡς ἔγγιστα φύσεως παραστῆσαι.

CAPVT VII.

Epistola nomine Romanorum ad ciues Antiochiæ Persidis. Fugitiuos, & Varami factionem poscunt. In ducem, & dedititios animaduertunt. Iudæos quoque tyranni administros trucidant. Qua occasione in Persidem commigrarint Iudæi, eorumque aculeatior vituperatio. Alexandriana locus vnde dictus.

ROMANI fideles in Christo Iesu Domino nostro, ciuibus Antiochiæ Persidis salutem. Non vt Imperatori præcipienti obediremus, hunc laborem suscepimus, sed vt vos in ærumna consenescentes, a Persidis sentina liberaremus, in hanc regionem venimus. Quare vt proposito nostro euentus respondeat, & vos eadem cupientes gaudere possitis, in vrbem vestram perfugas, & fautores Varami nobis dedite. Hoc si neglexeritis, scitote vos non habituros, cur propter effectū ipsum gratias agatis. Hac epistola Antiochiensibus reddita, publiceque recitata, populus concursu facto, ducem & Varami studiosos comprehendit, & a Mebode missis tradit. Mebodes ad vnguem consiliis aduersariorum Antiochiæ οἰκοῦσιν ἀποδιδίσης, καὶ ἐς κινὸν ἠρομένης γαλεμοῦ, ἐᾶς ἐν ἥλιε ὃ πλῆθος τὰ ἄσεος, καὶ τὸν ἀνδρα ξυλλαβόντες τοῖς παρὰ τὰ Μεβόδου ταλεῖσι παραδιδώκασιν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοὺς ἡδιὴ τὰ Βαρσὴμ ἀσμενίζοντας. ὁ δὲ Μεβόδης ὀξὺ ὑπιλέσθου τὰ τῶν ἀπατάλων

D ΡΩΜΑΙΟΙ πιστοὶ ὄντες Χριστῷ Ἰησοῦ, τῷ κυρίῳ ἡμῶν, τοῖς τὰ Ἀντιόχειαν τὰς Περσίδος, χαίρειν. Οὔτε βασιλέως κελεύσαντος πειθόμενοι τὸν ὅσιον κάματον κατεδεξάμεθα· ἀλλ' ἵνα σὺν θαλαττωσίᾳ γενόμενοι ὑμᾶς, καὶ τῆς κακίας τῆς Περσίδος ἀπαλλάξωμεν, ἤλθομεν εἰς ταύτην τὴν χώραν. ἵνα οὖν καὶ ὁ σκοπὸς ὁ ἡμέτερος πρᾶος ἀποβαίνῃ, καὶ ἡ ὑμετέρα ἀδελφὴ ὀπτιμία εἰς χαρὰν καταστήσῃ, τοὺς παρασπονδήσαντας εἰς Ἀντιόχειαν τὴν πόλιν τὴν αὐτὴν, ἐκδότε ἡμῖν, καὶ τοὺς φευγαδεύοντας τὰ Βαρσήμ. θέλομεν γὰρ ἡμεῖς ὑπίσασθαι, ὅτι ἐκὼ τούτου τὸ κεφαλαίου παρημελήσατε, οὐκ ἔχετε τοῦ ἀπατελέσματι ὑπερβεβισησαι. ταύτης γοῦν τῆς ὑπιστολῆς τοῖς τὴν

ὑπὸ τῶ δημίων μεμαθηκὼς, αἰκισάμενος τούτων ἕξαρχον τὼ τε ῥῖνα, καὶ τὰ ὦτα ἀποτμήσας λωβησάμενος, ἐς τὸν Χοσρόην πρέπεμπε. τοὺς τε λοιπεὶ ῥομφαίας παρέδωκε σφάττειν. ἔκτῃ δὲ ἡμέρᾳ καὶ πολλοὺς τῶν Ἰουδαίων ἐκ πολλῶν μετεπέμψατο τῶν ὑπὸ Βαράμου νεωτερισθέντων, τῶν ἀκμαίαν διώλεσε, θάνατον ὀπίσθεις ζημίαν αὖθις. οὐκ ἀδίκως γὰρ ἡ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων τῶν Βαράμου γεγονυῖα ὠφελὴς τὴν τυραννίδα ῥοπὴ. πλῆθος γὰρ τῶν τοιούτου ἔθνους πλούτου καθάπαξ ὃ πλεῖστα κακὰ τὴν Περσίδα κατώκει. τῶν γὰρ Ἱεροσολύμων ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ τῶν αὖθις ἑάλωτος ἁλόντων, τῶν τε ναοῦ ἐμπεπρησμένου, ὀρρωδοῦντες πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων τὴν Ῥωμαίων ἀλκὴν, ἐκ τῆς Παλαιστίνης ὡς τοὺς Μήδους, καὶ ὡς τὴν ὁμόγλωσσον ἀδελφίδα μεταναστεύσιν, ἐξ ἧς ὁ ὡς πάππων ἐτύγχανεν ὢν Ἀβραάμ. τὰ πλεῖστα τοίνυν οὗτοι ἐμπορησάμενοι, καὶ τὴν ἐρυθρὰν θαλάσσαν πλεύσαντες, καὶ οὐσίας χρηματισάμενοι μεγάλας ὡς ἐβάλλοντο. ὁπόθεν δὲ καὶ πρὸς τὰς στάσις καὶ τὰς Βαβυλωνίας τῶν δήμων ἐκκαύσης ἐπιμανέστατα διωλίσθαινον· ἔστι γὰρ πονηρὸν ἔθνος καὶ ἀπίστατον, φιλοδρυβόν τε καὶ τύραννον, καὶ φιλίας ἥκιστα μνημονικὸν, ζηλότυπόν τε, καὶ ὑποβάσκηνον, καὶ ἐς ἔρδην ἀμεταδοτόν τε, καὶ ἀδιάλακτον. τούτοις οὖν ὁ Μεβόδης καταπολεμήσας, ποικίλοις ὀλέθροις ἀπέδυσε. ὅτε δὴ τῶ βασιλείων ἐκράτησεν, ἐκ τῶν πλουσιωτέρων κόσμων Ἀλεξάνδρου τὰ κυνηγέσια, ἐς Χοσρόην ἐξέπεμπεν. οἱ μὲν δὴ ἀμφὶ τὸν Χοσρόην Ῥωμαῖοί τε καὶ Πέρσαι, ἐν Ἀλεξανδριανοῖς οὕτω καλουμένῳ χωρίῳ, τέτταρσιν ἡμέραις ἀφίκοντο. τὴν δὲ παρασκευὴν ὁ χῶρος ἀπὸ τῶν παρόδων τῶ Μακεδόνος Ἀλεξάνδρου κατεκληρώσατο. ὁ δὲ Φιλίππου δὴ ἐκόσμησε θρόνους ἅμα τῇ Μακεδονικῇ δυνάμει, τῇ τε ἑλληνικῇ ξυμμαχίᾳ, ἐρυμνότατον κατεσκεύατο φρούριον, τοῖς τε ἐν αὐτῷ βαρβάροις διώλεσεν.

A ex ipso eorum duce per carnifices, quibus eum flagellandum subiecerat exquisitis, naso & auribus præcisis deformatum, ad Chosroen mittit, reliquos gladiis mactandos obiectat. Die sexto multos item Iudæos, nouarum Varami molitionum magnopere participes, morte pœnas reposcens, ferro necat. Nam quod Iudæi Varamo ad tyrannidem inuadendam adiumentum præstabant, non erat contemnendum, cum ea gens per id tempus Persidem incolens diuitiis afflueret. Occupatis siquidem a Vespasiano Imperatore Hierosolymis, & templo concremato, B plurimi de Iudæis Romanorum potentiam metuentes, e Palæstina ad Medos Persasue transmigrantes ad primæuam nutricem suam solo mutato redierunt, ex qua antiquissimus eorum parens Abrahamus originem duxit. Pretiosissima igitur quæque secum auferentes, enauigato mari Erythræo, & magnis opibus acquisitis inde etiam ad seditiones faciendas, & Persicos populos nouitatis amore incendendos facillime dilapsi sunt. Est enim natio peruersa, fidem minime colens, tumultus cupida, & tyrannica, amicitiæ prorsus immemor, zelotypa, & inuida, C & ob odium nihil condonans, & irreconciliabilis. Hos igitur subactos Mebodes variis supplicüs consumpsit, potitusque regia, ex ornamentis sumptuosioribus præcipua delegit, quæ Chosroæ transmisit. Itaque Chosroen sequentes Romani atque Persæ, Alexandriana (loci nomen est) quatriduo peruenerunt, quod ei nominis Alexandri Macedonis Philippi filii factum indidit, qui illic cum Macedonicis copiis, & auxiliis græcis castellum firmissimum euertit, & incolas barbaros peremit.

CAPVT VIII.

Transitum fluminis Romani præoccupant. Vnde audacia Varamo. Eius speculatores capti rem produnt. In Amisenos irruptio. Ad lacum Varamus Romanis occurrit. Sine pugna abitur: Narses Ioannem monet, ne separatim cum Persis in aciem descendat.

ΕΚΕΙΘΕΝ τοίνυν μεταφοιτήσαντες, δευτέρᾳ D ἡμέρᾳ Ῥωμαῖοί τε καὶ Πέρσαι, παρεβάλλοντο κλίμακι Χαλδαϊκῇ λεγομένῳ. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ὀπτὶ περὶ τὴν ἕω Ἰωάννης ὁ τῶν ἑῴων ταγμάτων ἡγεμὼν, Κολβωτόλον τὸν ταγματάρχην τῶν δεξιοῦ κέρατος τῶν μαχίμων, σὺν ἱππεῦσι χιλίοις παρεκάλεσε φυλάσσειν ἐξέπεμπε τὴν διάβασιν τοῦ Ζαβᾶ ποταμοῦ. τούτου δὴ γενομένου, καὶ οἱ ὀπτὶ κατασκοποὶ ὑπὸ τῶ Βαράμου ἀποσταλέντες, ὃ παρὰ δὴν διαγινόμενοι ἐπανῆκον εἰς τὸν Βαράμην. ταῦτα δή που αὐτῷ διαγγέλλοντες. ἀπὰρ ὁ Βαράμης τὴν μετ' ἐκείνου γέφυραν

IN DE transgressi, die altero in regionem Chnæthas nuncupatam feruntur. Postridie sub primam lucem Ioannes Orientalium legionum dux, Comentiolum dextri cornu præfectum cum mille equitibus ad antecapiendum Zabæ fluminis transitum mittit. Quod vbi speculatores a Varamo missi conspexerunt, istunc nuntium ad eum perferunt. Qui die sequenti pontẽ

infra præoccupare contendit. Spem illi audacia ex eo suggerebat, quod Romanorum exercitus in Armenia, propter viarum difficultatem, cum Orientalibus eorundem copiis sese coniungere nondum poterat. Luce quarta Narses Varami speculatoribus captis, & flagris qualicuit examinatis, quid hostes meditarentur cognouit. Itaque sufficienti manu Rufino collegæ commissa, transitus reliquos seruare iubet. Postridie prima vigilia noctis mouens dux Narses, transituumque potens, in Anisenorum agrum nec opinato impressionem facit. Ad meridiem Varamæi visa tyranno exponunt. Qui frustra copias versus Septentrionem, & Orientem dispertitur, quo exspectati Romanorum ex Armenia exercitus coniunctionem impediret. Cumque itineri continenter instaret, & ad lacum quendam deueniret, factum est, vt qui ex Armenia veniebant, quam proxime accederent. Romanorum exploratores vt Varami copias præuiderunt, Ioannem ducem monent, Persicorum equitum turmam ex aduerso tendere. Ioannes ad conflictum militem instruit. Bindoes phalangem Persicam accipit: Romanos ordines Ioannes ducit. Sed cum lacus in medio vtrumque agmen diuideret, ad manus conferendas veniri non potuit. Luce proxime sequenti, duce Bindoe Romani ad meridiem declinant, Narses & Chosroes a regione Anisenorum vlterius progressi, vicum quendam incolis Saraganum nominatum attingunt. Die quinta etiam Narses addititias ex Armenia copias appropinquare cognoscit. Quocirca ad Ioannem missis tabellariis hortatur, ne certamen cum Persis ante misceat, quam vtræque copiæ consociatæ, robur inexpugnabile adipiscantur.

πέμπτῃ δὲ ἡμέρᾳ καὶ ὁ Ναρσῆς τοὺς ὑπηθέτους δυνάμεις τοὺς ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας Ῥωμαϊκὰς πλησιάζειν ἐγίνωσκε. Διὸ τοι τοῦτο ὑπισχνεῖς πρὸς Ἰωάννην ἐξέπεμπε, καὶ παρῄνει τῷ στρατηγῷ, ὡς οὐ δεῖ Πέρσαις συμπλέκεσθαι, πρὶν ἂν ἐς κοινὸν ἐκάτεραι δυνάμεις συναπέλθωσιν, τὸ ἀδηπαλώνιστον ἀρίστου.

προεκκαθεῖν ἐπεχείρει. ὑπανέπτηξε δὲ τοὺς ἐλπίδας τοῦ ἄρχοντος, ὡς δὴ τῆς πρὸς τὸν Ἀρμενίων Ῥωμαϊκῆς στρατοπεδύσεως, διὰ τὴν δυσχωρίαν τῶν τόπων οὐκ οἵας τε οὔσης συναπλέσθαι τὴν ἑῴαν τῶν Ῥωμαίων δύναμιν. τετάρτῃ δὲ ἡμέρᾳ καὶ ὁ Ναρσῆς ἄνδρας ἑλὼν ὅτι κακῶς ὑπὸ τοῦ Βαράμ ἐκπεμφθέντας, καὶ μάστιξιν ὡς οἷόν τε ἀπειλοῦσας, διέγνω ὅπως ἔχει ὁ πολέμιος χάραξ. καὶ δὴ τὰ ἀποκρυπτόμενα προὔφερεν τοῦ συστρατηγοῦ, εἶτα προσκαλεῖται τοὺς ἑτέρους οἰκειούσθαι διὰ δώρων. τῇ δ' ὑπερούσῃ νυκτὸς ὑπὸ μεσημβρίαν προὔτῃ παραφυλακὴν ἀπάρας ὁ στρατὸς γίνεται τοῦ Διγισάσσου κάτοχος, καὶ εἰσβαλὼν εἰς τὴν τῶν Ἀνισηνῶν χώραν ἐξαπίνης. ἡλίου δὲ μεσοῦντος οἱ τοῦ Βαράμ ἅπαντα διανιστάμενοι, τοῦ συφάνα ὀξύτερον. ὁ δὲ Διγισάσσου τοῦ σκηπτοῦ, πρὸς βορρᾶν τε καὶ ἑῷα τὰς δυνάμεις διέκλινεν, ὅπως ὑποτέμῃ τὴν σύμμιξιν τῆς προσοδικῆς τοῦ τῶν Ῥωμαίων ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας δυνάμεως. ἤδη δὲ τοῦ Βαράμ στρατιὰ λιὶ πλὼ ἐδόν Διγισάσσου, καὶ εἰς λίνα πρὸς χειμάρρων λίμνην ἀφικομένου, στενόν τινὰ ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας ἄλσος παραγμένας. ἐπεὶ δὲ πρόσειδον οἱ τῶν Ῥωμαίων σκοποὶ τὸν Βαράμου στρατὸν, Ἰωάννῃ ᾧ στρατηγῷ ἀπήγγελλον ἱππέων Περσικὰ εἴφη ἴσαν πως κατ' αὐτούς. Ὁ μὲν οὖν Ἰωάννης πρὸς ἔκπληξιν τὰς δυνάμεις ἐκόσμησεν. ὁ δὲ Βιγδὼς πλὼ Περσικῷ ἀκροβολισάμενος φάλαγγα· τῆς δὲ Ῥωμαϊκῆς στρατιᾶς ἡγεμὼν ὁ στρατηγὸς Ἰωάννης ἦν αὐτός. ποταμοῦ δὲ διεκρυβόντος, τόν τε Βαράμ, καὶ τὰς πρὸς τὸν Ἰωάννου δυνάμεις Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν, τὰ τῆς συμπλοκῆς ἄλσος ἀνεκώλυεν. δευτέρᾳ δὲ ἡμέρᾳ πρὸς νότον ἐκκλίνει ἅμα τοῦ Βιγδὼ τὰ Ῥωμαίων στρατεύματα. ὁ μὲν οὖν Ναρσῆς καὶ Χοσρόης σὺν τῇ Ἀνισηνῶν χώρᾳ ἀπαρόντες, εἰς ὃ πρόσω ἐλάσειαν, καὶ γένοιτο πλησίον κώμης τινὸς, ᾗ Σιεργάμων οἱ ἐγχώριοι καπνομάλοιοι.

CAPVT IX.

Chosroes nuntiis letissimis afficitur. Exercitus tres in vnum coniunguntur. Chosroes, & Varamus quantum exercitibus valuerint. Varami insidiæ patent. Barbarorum clamores & tumultus. Romanorum quies. Ad prælium acies dispositæ. Barbari in montem confugiunt. Persarum temeritas.

HOc in loco regi commoranti, fausta rerum nuntii a Mebode afferuntur. Qui cognitis Babylonię transactis, ἔρχονται διαγγέλλουσιν. ὁ μὲν οὖν τὰ ὑπὸ τῆς Βαβυλωνίας πραχθέντα διαγγοὺς τοῦ Μεβώδη,

KATA τὸν δὴ τὸν χρόνον αὐλιζομένῳ Χοσρόῃ, οἱ πρὸς τοῦ Μεβώδου καλέντες ἦκον πρὸς τὸν βασιλέα, αἰσίων ἀφηγημάτων

τλώτε σκηνὴν τ῀ βασιλέως, τ῀ ἀπὸ τ῀ Κτησιφῶντος
δεδεγμένος σταλῆσαι αὐτῷ, ὅτι τοῖς καπηλεύουσιν
ἀναξιώλβιος, ἀλλ' ἰσχείας Ναρσῆ τε, & τ῀ Ρω-
μαίων δυνάμεσιν ἐφηλίτθαι τ῀ ὁπὶ τὸ ὄξιν. ἡμέρᾳ δὲ
πέμπτῃ, & περὶ ὃ Ρωμαϊκὸν ξενοπάλιμον χάρα-
ξιν, τοῖς περὶ τὸν Ἰωάννην κινοῦσθαι στρατόπεδον. αἱ
μὲν οὖν δυνάμεις ἐς κινὸν συνελθοῦσαι, μεγίστην θό-
ρυβον ἅμα καὶ ἀλαλαγμὸν παρεῖχον. λέγεται δὲ τὸν μὲν Χοσρόην ἅ-
μα τοῖς συμμαχικοῖς τ῀ ἑξήκοντα μυριάσι τὸν ὑπὲρ τὰ
ἑκατὸν χιλιάδας μαχίμων· τὸν δὲ Βαράμ περὶ τε-
τταράκοντα χιλιάσιν ὁπλιτικοῦ κατὰ τ῀ πόλεμον.
καὶ δὴ ὁ Βαράμ κλέπτας διενοεῖτο τ῀ πόλεμον, σάλ- B
πιγγος τε νυκτὸς κτ῀ τῆς τ῀ Ρωμαίων δυνάμεως. τῆς
δὲ οὕτω δυσφορείας τ῀ ὅπου κωλυούσης τὴν ὁπλοσυλ-
λογίαν, ἡλίου ἀνίσχοντος καὶ φάλαγγες Ρω-
μαίοις ἐκίνηντο, ὅτε δόλος ἐς τὸ φανερὸν ἐπεξῆ-
γετο. τελευτῇ δὲ ἔφ' ᾧ εἰ μὴ ἀμφὶ τ῀ Βαράμ πολεμη-
σείοντες μετὰ βοῆς τε & θορύβου ἐπῆσαν. τὸ δὲ Ρω-
μαϊκὸν ἡσυχίας ἔνεκα, & τ῀ θρύλλου ἀμέτοχον
διῆγε τὸ πρὸς τὰ παρόντα. τῶν δὲ Βινδοῆ καὶ Σαρά-
μεω τοῖς στρατηγοῖς ὁ Ναρσῆς ἐκελεύσατο, οὐχ οἵοις
τε οὖσι τοῖς περὶ αὐτοὺς δυνάμεις τ῀ βαρβάρων κα-
τασχεῖν, πρὸς τὸ τ῀ ἡρεμίας ἄθλιον. τοίνυν με-
τεδίδου & τ῀ ἑαυτῶν εὐκοσμίας τ῀ συμμαχούσης C
τ῀ βαρβάρων οἱ Ρωμαῖοι δυνάμεσι, καὶ πειθοῖσι δέ-
κεσμῆσαι τάξει τ῀ ἔκπαξιν, τῆς τε ἀλόγου ἀποβολῆς
κλαυσῆς. τελεῖοις θεσπρωτῶν τὸ Ρωμαϊκὸν σφέσι
συνετέτακτο. & ὃ μὲν μέσον ὁ Χοσρόης, ὅ τε Ναρ-
σῆς περιεβάλλοντο κέρας. τὸ δεξιόν τε Μεβόδης καὶ
Σαράμης οἱ Πέρσαι, τ῀ Μηδικῆς ὀζηνούμενοι φά-
λαγγος. τὸ δὲ ἕτερον Ἰωάννης ὁ στρατηγὸς, τ῀ τ῀ Ar-
μενιῶν πληθύος ὁπλισάτων. οὕτω δὴ που καὶ τὸ αὐτί-
παλον αὐτετέτακτο. & περὶ συνταγμασι τοιῦτη
διεκόσμησε. τὸ μὲν οὖν Ρωμαϊκὸν σφαδάζον τῇ γνώ-
μῃ, ἀκαπάστατον ἦν τ῀ ὁρμῆς. τὸ δὲ αὐτίπαλον ὃ ἀθέ-
μιτ τῇ ὃ πλήθ, & τῇ τάξει τ῀ Ρωμαίων καταπλήτ- D
τόμενον, ἐπ' ὄκρους ἀνέβασαν αἰετεδαπλο. ὅθεν οἱ ὃ
πεντακόσιοι τ῀ περὶ τ῀ Βαράμ συμμοιρίας τὰ ὅπλα
καταθέντες, προσχωροῦσι Ρωμαίοις. ὁ μὲν δὴ Χοσ-
ρόης ἄκων πεφυκὼς τῷ ἐγχρήματι, πρὸς ὃ ἅπαν-
τες προτρωπεῖ Ρωμαίους χωρεῖν. Ρωμαῖοι δὲ τοῦτο
τοῖς τῆς ἀδουλίας κόλποις ἐναπθήμενοι, ἃς ἐσ-
χον συνέσεως, τῆς τακτικῆς ἁρμονίας ἔξω που μὴ
λογισθέντες, δι' ἑτέρων ἀνεβάλλοντο πρὸς τὰ ὑπη-
λὰ ὄκρους χωρεῖν. οἱ δὲ βάρβαροι κατθυμαλκεσθέν-
τες ἐπὶ τῷ τ῀ σφῶν αὐτῶν βασιλέως, τ῀ ἀλόγων κινδύνων ἐφίπτοντο, & τοὺς ὄκρους ὑπεδέαιεν ἁρρήσθμε-
τες, ἐπὶ τῷ τ῀ αὐτιπάλων καρτεροὺς ἐξοδοιῶτο. & ὡς αὖ θάνατος μεγίστη ζημία ὃ ἐγχρήματι, εἰ μὴ Ρω-
μαίοι τ῀ διώξεως τοὺς βαρβάρους ἀπέπαυσθμ, αὐτιμέτωπον αὐτοῖς ἐκπαξάμενοι. ἡλίου δὲ δὴ πρὸς δυ-
σμὰς κεκλικότος, ὁ μὲ Βαράμης ἅμα τῇ συμμάχῳ δυνάμῃ ὡς τ῀ χάρακα ἐπθμέρχε), ὅτι τοῖς ὕστε
ρον ἀθεῖσι ψυχαγωγούμενος. Τὸ γὴ Ρωμαϊκὸν ὅτι τ῀ ἀφεῖσθαι θωμένον, τ῀ ἀδουλίας κατηγορῆ Χοσρόης.

A susceptoque apparatu regio a Ctesiphonte transmisso, bene gestis glorians, Narsi, & Romanis militibus, quemadmodum sibi vota feliciter processerint, edisserit. Quinta porro die Romani tribus dispertiti castris, Ioannis agmini aggregantur, & iam in vnum redacti exercitum, animos dant, & accipiunt inuicem maximos. Fama est, Chosroen cum auxiliariis amplius sexaginta millia duxisse. Varamum quadraginta millia. Cæterum Varamus dolo bellico per noctem Romanos cogitabat opprimere: sed locorum difficultate impeditum, sol ortus cum insidiis prodidit, & fraus in aperto fuit. Tertio die B Varamæi præliabundi cum clamore ac strepitu procedunt: Romani qua par erat quiete, & absque strepitu ad prælium accinguntur. Succensebat autem Bindoi, & Saramæ ducibus Narses, quod barbarorum, quas regebant, copias compescere, & ad placidam quietem adigere non possent. Quare de sua modestia cum sociis barbaris Romani communicant, & vt ordine in aciem digerantur, absurdisque clamoribus temperent, persuadent. Romani itaque tripartito disponuntur. Ac medium quidem Chosroes, & Narses obtinent, dextrum Mebodes, & Sarames C Persæ, qui Persicæ phalangi præerant: sinistrum Ioannes, Armeniæ multitudini præpositus. Ad eundem modum hostium agmen, triplici videlicet acie compositum est. Romani ira frementes, cohibere impetum non poterant: at vero hostes viribus, numero, & ordine Romanorum obstupefacti, in montem confugiunt. Qua de caussa quingenti de Varamæis arma deponentes, ad Romanorum partes transeunt. Chosroes facto stomachatus, Romanos in arduum contendere hortatur. Qui, vt erant intelligentes, inconsultum id esse rati, militari ordine conseruato, differebant, dum alii D sublimia montis ascenderent. Tum barbari (Persæ) a suo ipsorum rege compulsi, periculum rationis expers aggrediuntur, montemque ascendere ausi, ab aduersariis valide repelluntur: fuissetque ausui pretium maximum interitus, ni Romani a fronte oppositi, barbaros insecutione prohibuissent. Sub occasum solis Varamus rem ita gestam delectatus, cum suis in castra redit. Romani item intra vallum reuersi, Chosroen temeritatis accusant.

CAPVT X.

Varami fuga ad loca varia, quem Romani persequuntur. Certamen in campo paratur. Tessera Romanorum AVE MARIA. *Pugna describitur. Sex millia Persarum fugientium. In captos Chosroæ sæuitia. Turcæ donantur Mauricio. In frontibus eorum unde Crucis signum.*

VARAMVS vbi resciuit, Romanis animiopere dolere, quæ paulo ante Chosroes, vt collega summi ducis egisset, & pugnam eos ardenter expetere, primo diluculo solutis castris ad inuia, & accliuia, & ad equitandum haud idonea loca declinat. Posthęc in campum prope iacentem, vbi Canzacum oppidum situ est, procedunt. Castris motis Varamus etiam alio exercitum (ea ratione Romanorum impetus languefaciens) traducit. Qui eius secessione cognita, continenti itinere insecuti, quam proxime hostes castra ponunt. Deinde ad fluuium Balarathum mouent, vbi exacta nocte, luce altera patentem campum ingrediuntur. Illic duces Romani acie trifariam ad prælium conserendum instructa, multis & præclaris hortatibus militum animos exsuscitant. Pro symbolo autem Romani socios etiam barbaros salutationem Dei matris ac virginis docent. (XAIRE MARIA, AVE MARIA) ne propter generis discretionem socios pro hostibus cæderent, quandoquidem pugna confusa, maxime proprios distincte internoscere nequirent. Contigitque admirabile quippiam. Nam & Persis MARIÆ nomen salutare fuit. Varamus perinde suos digerit. Medium ipse regit, a dextris, & sinistris reliqui duces curant. Elephantos insuper belluas Indicas, veluti præsidiarios quosdam, ac propugnatores ante equitatum constituit, & in iis omnium de exercitu fortissimos ad dimicandum collocat. Nec vero pars aduersaria huiusce modi bestiarum auxilio carebat. Chosroes quingentis cinctus custodibus, ordines circuibat. Vt vero ambæ acies mutuum conspexerunt, & conspectæ sunt, sensim spiritus roborantur, signa extolluntur, tubæ circumsonant, cantuque furorem Martium indunt, & vndique belli sæua circumstrepunt: spatiũ inter acies confunditur, suosq; terminos amittit. Cominus igitur conflictu perpetrato, Varamus relicto medio, ad lęuum cornu transit, quo maximarum accessione virium restituto, merito oppositam phalangem hostium ormeĩa metiωείξετο, ἠρέμα τε ἀπὸ τῆ πνεύματος ἐκφωτιύετο, αἵ τε σάλπιγξες ἀπεδέδοιτο, ἢ τ' συμπλοκὴ ὀξεδάκρυον, ὡῦτα δὴ ἀπεδομοδοσαι τὰ τῆ πολέμου μυχεία, ἀκαριαῖον λοιπὸν ὃ μεταίχμιον, ἢ τῆ' οἰκείων ὅρων ἐχώρυεν. ἀγχμάχου δ' οὖν συμπλοκὴς ἠμελήης, ὁ Βαράμ ὃ μεσαίπατον τῆς ἀπ' αὐτὸν καλαλιμπάνῃ δωάμεως, καὶ ἀπὸς τὸ βάωνυμον μετεχώρησεν. σκλείης πάνυ μεγάδις τῆς ἀλκῆς τοῖς αἰαδειγμένοις αὐτὸν, εἰκότως πλὼ αὐτιμέτωπον κεραίζεται φάλαγξα. τῆ

ΕΠΕΙ δὲ ὁ Βαράμ διεγνώκει ὃ Ρωμαϊκὸν ἴχνος ἀλίαν ἐξυπαλῶς, ὅτι πῆς ἔναγχος ἀπὸ Κοσρόου πρεσβατηγηθέντος αὐτοῖς, τῆς τε συμπλοκῆς ἐφιέμενον ἀκρότατα, ὄρθριος ἠμύνετο λυῒ τὸν χάρακα, καὶ σκληρῇ πρὸς τὰ δύσχωρά τε, καὶ αἰφνίδια, καὶ ἄφιππα. γίνονται γοῦν μὴ τῦτο ἐς ὃ πλησίον πεδίον καὶ ἠμέρον, ἔνθα καὶ ὃ Καλλαχὼν καθίδρυται πόλισμα. μεβαπεδοσάμενος τε καὶ ὁ Βαράμ ἀντεῖχεν ἐφ' ἕτερα τῆς δωάμεις μετέβαλλεν (σκλῦπες σὺν ἠθῦν τῆ Ρωμαίων τῆς ὀρμὰς τεκταμένυς.) οἱ δὲ Ρωμαῖοι πλὼ μεβαχάρησιν τῦ Βαράμ ἐγνωκότες, σωτύνῳ πορείᾳ ἄγχασά που τῆ πολεμίων στραβπεδύονται. εἶτα πρὸς βάλλοισι πβαμῷ τῆ' Βαλαράθᾳ, ἔνθα πλὼ νύκτα σκαυλισάμενοι, ἡμέρας ἀφικομένης πεδίῳ δόρυ πρὸς πρὸσωμίλησαν. οἱ μὲν οὖν στρατηγοὶ τῆ Ρωμαίων διακεκοσμηκότες τὰ μάχιμα, πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ἐξηγήσιον ὃ ὁπλίτην ἐμφορήσαντες, τῇ περιπλῇ φάλαγξι τὸν πόλεμον διεσκιάσαν. Σύμβολον δὲ οἱ Ρωμαῖοι καὶ τοῖς συμμαχόδαι βαρβάροις πρὸήγοντο, πλὼ τῆς θεομήτορος καὶ παρθένου πρὸσηγορίαν διδάξαντες, ἵνα μὴ τῆ' διακεχριμένῳ τὸ ἤθος, ὡς αὐτάπαλον ὃ συμμαχικὸν διάφθαρδοι, τῦ συγκεχυμένου τῆς συμπλοκῆς ἀδιάφορον αὐτοῖς τῆ' οἰκειοτάτων πρὸσημάνου πλὼ δήλωσιν. καὶ παράδοξόν γε χρῆμα σωέβαινε. ἐγίνετο γὰρ καὶ Χαλδαίοις ὃ τῆς Μαρίας σωτηρίου ὄνομα. κατεκίσμῃ μὲν καὶ ὁ Βαράμ πρὸς λόγοις πλὼ οἰκείαν ἀλκλώ. καὶ ὃ μὲν μεσαίπατον τῆς συντάξεος ἐπεῖχεν ὁ τύραννος. οἱ δὲ ἡγεμόνες τῦ συμμαχικῦ πλὼ ἐφ' ἑκάτερα δωάμιν. καὶ μὲν καὶ ἐλέφασι τοῖς ἰνδικοῖς θηρίοις καθάπερ προβόλοις ὠμὰς τῆ ἱππείων ἠλάσθαι κατέβαλλον. ὧς τε αὐθρειοτέρεις τῆς συμμάχου δωάμεως ὑπὸ τῆ θηρίων ἀμαυροῦσθαι, παρεσκύαζε μάχεσθαι. ὧδε ἡμῖρ δὲ καὶ ὃ ἑκάτερα τύτων δὴ τῆ συμμάχων θηρίων. ὁ μὲν οὖν Χοσρόης πεζικοῖσιν ἐς φρυγὰ ὠθράσι προσφερόμενος, προεπόλῃ τῆς τάξεις. ἀλλ' ὁπότε ἔβλεψάν τε καὶ αὐτεπάφησαν τὰ ἑκάτερα δωάμεις ἀλλήλας, τά τε σημεῖα μετεωρίζετο, ἠρέμα τε ἀπὸ τῆ πνεύματος ἐκφωτιύετο, αἵ τε σάλπιγξες προεδέδοιτο, ἢ τ' συμπλοκὴ ὀξεδάκρυον, ὡῦτα δὴ προδομοδοσαι τὰ τῆ πολέμου μυχεία, ἀκαριαῖον λοιπὸν ὃ μεταίχμιον, ἢ τῆ' οἰκείων ὅρων ἐχώρυεν. ἀγχμάχου δ' οὖν συμπλοκὴς ἠμελήης, ὁ Βαράμ ὃ μεσαίπατον τῆς ἀπ' αὐτὸν καλαλιμπάνῃ δωάμεως, καὶ πρὸς τὸ βάωνυμον μετεχώρησεν. σκλείης πάνυ μεγάδις τῆς ἀλκῆς τοῖς αἰαδειγμένοις αὐτὸν, εἰκότως πλὼ αὐτιμέτωπον κεραίζεται φάλαγξα. τῆ

στωπάζῃ τῆ πλήθους ἐξαπιναίως ἐγκείμενος. οἱ μὲν οὖν Ρωμαῖοι κἀ τοῦτο κλίτος διαρρήξαντες, ἐτράποντο τοῖς φυγήν, φέρειν οὐκ ἔχοντες τὴν αὐθεξουσίαν δυνάμιν. καὶ οὗτω ὁ Ναρσῆς τοῦτο δὴ τὸ κατάλειμμα, ἡρέμα πλῆθος συρρεῖν τοῖς ἀδυνατοῦσιν ἐγκελευσάμενος, ἔσχε τῆς φυγῆς τὴν καταπληξιν δυνάμιν. ὁ μὲν οὖν Βαράμ κἀ τῆς μέσης τῶν Ρωμαίων χωρήσας ἀλκῆς, ἐπειρᾶτο τρέψαι τὴν Ναρσοῦ εἰς ἀποδρασιν. ὁ δ' αὖ Ναρσῆς οὐδὲν μέλον αὐτῷ περὶ τῶν ἐλεφάντων, καρτερῶς τῷ Βαράμ ἀντεῖπετο, καὶ ὀπτισθεὶς τῇ μέσῃ, καὶ ἀντιθέτῳ δυνάμει, καὶ σωρηδὸν παγέντες τοῖς μηδὲν παραλύει γε πῶς αὐτοῖς λίθῳ κωμδῇ τῆς στωνθύσεως. τοὐντεῦθεν δὴ λοιπὸν, αἱ λοιπαὶ τῶ Βαράμ δυνάμεις ἐσφάλησαν, καὶ Ρώμη κεκρατηκὼς ὁ Ναρσῆς, τοῖς μὲν ἱππεῦσι τῶν ἱππομαχούντων ἀπέβαλλεν· τοῖς δὲ πεζοῖς τῶν ὀρθρου κατεβάλλετο. τῆς τοίνυν διώξεως κραταιᾶς γενομένης, καὶ τῶ φόνου τελικὸν ἀνὰ τὸν χῶρον, ἓξ Βαβυλωνίων ἀποδράσασαι χιλιάδες, ὅτι μὴ λόφον ἠνύσθησαν, τῆς σωτηρίας ἀφέροντο. τὸ δὲ Ρωμαϊκὸν ἀθρόοις ἐπισχίσαν τὸν λόφον, τῆς σφαγῆς κρατησάσης δυνάμεως. πολλοὶ τοίνυν ζωγρηθέντες, ἦσαν ἐς Χοσρόην δεσμῖοι. ὁ μὲν οὖν τῶν Περσῶν βασιλεὺς τοῖς μὲν μαχαίρας ἀπέδοτο σώματι· οἷοις τοῖς ποσὶ τῶν θηρίων παρεῖχετο παίγνιον. ἐπεὶ δὲ διεγνώκει εἶναι μὴ τῶν ἁλωκότων ἐκ τῶν ἔθνους τῶν Τούρκων, ἐς βασιλέα ἐκπέμπει Μαυρίκιον, τὴν Ρωμαϊκὴν φιλοτιμίαν ἀλκὴν, ἀπόρρητά τε τῆς νίκης προσφέρων τῶν αὐτοκράτορι. ἐκελεύσατο δὲ τοῖς μετώποις ἐκείνων τὸ τῆς κυριακοῦ ὄνησιμον. (ὡσπερεὶ τοῦτο τοῖς προσθύουσι τὴν χριστιανῶν θρησκείαν καυτομαίζεται.) ἐπύθετο χρεὼν ὁ αὐτοκράτωρ, τί αὖ ἔστι τοῦτο τοῖς βαρβάροις τὸ σήμαντρον. οἱ μὲν οὖν ἐκ τῶν μητέρων τοῦτο ἀποκληρώσεσθαι ἔφασκον. λοιμοῦ γὰρ τοῖς πρὸς τῆ ἕῳ σκύθαις καρτεροῦ ἐνδημήσαντος, εἶναι τῶν χριστιανῶν ἐσοπήσασθαι τούτω δῆτα τῶν τύπω τῶν μειρακίων ἐγκεντῆσαι τὰ μέτωπα. τῶν δὲ βαρβάρων μηδαμῶς τὴν εἰσήγησιν πρωσαμένων, σωτηρίαν ἐκ τῆς συμβουλίας ἀπενέγκασαν.

A dinata multitudine subita impressione disturbat ac disiicit. Romani cornu dextero dissipato, cum vim instantem prementemque sustinere non valerent, fuga salutem petunt. Quo animaduerso, Narses pluribus paulatim summissis, infirmam ac debilitatam partem exercitus a fuga retinuit: Varamus in medium Romanorum robur sese inferens, Narsem vi fugare nitebatur. Narses elephantos paruipendens, acriter obnititur, & in medios vicissim ruens, nimium quantum Persarum eodem simul inclinantium ordinem, coniunctionemque dirimit. Quo facto reliquum copiarum Varami labefactatum B est, & Narses manu superior, ab equis deiiciebat equites, & hastis pedites prosternebat. Romanis itaque vehementer incumbentibus, & ingenti per campum strage edita, sex millia Babyloniorum in collem quendam fuga elabentes, saluti consulunt. Romani colle circumdato fugitiuis potiuntur, & complures ad Chosroen vinctos adducunt, qui eorum partim ensibus mactandos, partim elephantorum pedibus per ludibrium conculcandos exponit. Ast vbi quosdam de captis Turcas esse cognouit, eos ad Mauricium missos, C tanquam victoriæ primitias offert, Romanamque virtutem commendat. Horum frontibus dominicum signum, (quod Christianæ religionis cultores crucem appellant) impressum ostentabatur. Itaque Imperator barbaros percunctari, quid hac nota sibi vellent. Illi se a matribus eam sortitos referre. Nam cum Scythas Orientales dira ac pestifera lues corripuisset, quosdam Christianos suasisse vti in puerorum frontes huiuscemodi figuram imprimerent. Quæ monita quia barbari nequaquam spreuissent, ex eo sospitatos esse.

CAPVT XI.

Tabernaculum Varami diripitur. Barbari ex elephantis tela spargentes Romanis succumbunt. Bestiæ Chosroæ donantur. Spolia leguntur. Discedit. Chosroæ ob partam victoriam lætitia. Romanos, parum gratus domum remittit: ab iis de officio admonetur. Mille custodes corporis Mauricium rogat.

ΤΟΝ δὲ Ρωμαϊκὸν (πρὸς γὰρ τὸν νῶτον τὸν λόγον αὐτεπαγγέλκομι) λαφυραγωγεῖ τῶ τυράννου τὰ σκηνοπήγια, γυναῖκά τε καὶ παῖδας, τόν τε κόσμον τὸν χρύσιον, τῶν τε βασίλειον παρασκευῶν. τὰ μὲν οὖν ὑμετέρα τῶν Χοσρόην πρείγοντα. ὁ δὲ ὅπη τοῖς σκύλοις μεγαλοφρονῶν, πρὸς τὸ σοβαρώτατον προστρέπεται.

D ROMANI porro (ad carceres enim orationem reuocabo) tabernaculum tyranni diripiunt, vxores, inquam, & filios, & ornamenta aurea, & apparatum regium: potioraque Chosroæ donant. Qui e spoliis tantis superbia, & fastu præceps abiit.

Sub veſperam, Romani barbaros elephantis inſidentes ex arcubus iaculari conſpicantur. Quamobrem eos circumfundentes, ſecunda pugna vincunt, beſtiaſque vi-
uas Choſroæ tranſdunt. Prælio hunc in modum finito, Romani in caſtra, nocte iam ingruente ſe reſtituunt. Mane poſtridie congregantur, & ad ſpolia cadaueribus detrahenda diſcurrunt, atque in regium Choſroæ tentorium optimam prædam important. Romanus exercitus Varami dena millia, Chalcidenſium legionum præfecto ſibi pro duce electo, & Beſtamio ſociorum barbarorum ducatu commiſſo, per veſtigia inſequitur. Romani, & Choſroes cum in hoſtili ſolo triduum contriuiſſent, die quarto cadauerum graueolentiam non ferentes, alio viam inuadunt, & ad vrbem Canzacum aduenium. Choſroes rex euentis adeo felicibus tumidus, Romanos triumphali conuiuio excipit: ipſe in throno recumbens, fidibus & tibiis victoriam canentium (vt Perſis mos eſt) oblectatur. Decimum autem diem in loco illo moratus, vt Marinum, & Beſtamium ab inſectatione Varami ad ſe reuerſos conſpexit, diſceſſumque hoſtium apertiſſime intellexit, Romanos vti domum redeant blande monet, ipſe coacta phalange Perſica, Babylonem abit, nihil dignum pro auxilio iiſdem remenſus. Cæterum duces Romani, tanquam ὑπομώσιον ſermonum ſuorum illi relinquentes, monuerunt, ne vnquam Romanorum beneuolentiæ, per quam ſalutem eſſet adeptus, obliuione caperetur. His verbis apud eum repoſitis, domum remigrarunt. Metuens tamen Choſroes, ne ab indigenis per fraudem occideretur, a Mauricio petiit, vti ad cuſtodiam corporis mille ſibi grauis armaturæ mitteret.

ἡλίου δὲ κλίναντος, ὁρῶσι Ῥωμαῖοι τοὺς ὑπὲρ τῶν ἐλεφάντων ἱδρυμένους βαρβάρους ἀκροβολιζομένους καὶ τοῦ τόξου χρωμένους. καὶ δὴ τῷ πόθῳ τοῦτο ποιοῦντες ἀθυτέρως μάχης κρατοῦσι. τότε θεῖα ζωρήσαντες, τοῦ Χοσρόη πρείσβεις. τῶν πολέμων τούτων τοιοῦτό τι παρ' ἡμᾶς ἐπενεγκαμένου, ἐς τὸν ἑαυτῶν χάρακα Ῥωμαῖοι ἐπανῆλθον, ἤδη που τῆς νυκτὸς μεσουσῆς αὐτοῖς. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ ἑωθινοῦ ἡ Ῥωμαϊκὴ πληθὺς σεσωρευμένη τὰ τῶν πεσόντων σκυλεύει τὰ σώματα. μεγάλων τούτων αὐτοῖς γεγενότων κτημάτων, εἰς τὸ βασίλειον τὸ Χοσρόου χωροῦσι σκιρτῶντες. ὁ δὲ τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατὸς κατ' ἴχνος τὸ Βαράμου χιλιάδας ἐπισπάσασθαι δίκαι, κελεύσαντες τοὺς ἡγεμόνας αὐτοῖς τὸ τῶν Χαλκιδέων τάγματος ἡγεῖσθαι. Βεσταμίῳ δὲ τὸ Βαρβάρων ξυμμαχικὸν ἐδίδοσθαι. τελευταῖοι τούτων σκαιρίζοντες Χοσρόης τε καὶ Ῥωμαῖοι, αἰνᾶ τὸν πόλεμον χώρην ἀπαλλάσσοντο. τῇ τετάρτῃ ὀδωδότων ἤδη τῶν πεσόντων αὐτοῖς, καὶ ὁ πτύαρος τῆς κακοσμίας φέρειν οὐκ ἔχοντες, τὸ δυσχεραίνειν γοῦν ἄγχιστα πόλεως ὁ Καμάχου. βασιλεὺς ὁ Χοσρόης ὅτι τοῖς στρατευσαμένοις αὐτῷ καταγαυριώμενος, ὑπερήκια εἰσία Ῥωμαίοις. αὐτὸς δὲ διέτριβεν ἀνὰ πᾶν σταδίαν, καταλαλούμενός τε καὶ καταγελώμενος, ὡς ἔθος Πέρσαις κεκτῆσθαι παιδιᾶς ἕνεκα. δεκάτῃ δὲ ἐς χώραν ἀναπεύσας ἡμέραν, ἐπεὶ δὴ στρεῖδι Μαρινόν τε καὶ Βεσταμιον ὡς αὐτὸν παλινδρομήσοντας ἐκ τῆς τοῦ Βαράμου διώξεως, πλὴν τῆς ἐσχάτου ἀποφοίτησιν ὑπεσημαίνοντας ἐγνώρισεν, ἵνα μὴ Ῥωμαίοις ἐσέλκει τοὺς τὰ οἴκοι, αὐτὸς δὲ πρὸς τὸν Περσικὸν φάλαγγα στασιάζουσαν, τῇ βασιλέως τοῦ στομίλει, ἄξιον ἐπεῖν τοῦτο τοῖς συμμαχήσασι Ῥωμαίοις ὑπεδέξατο. οἱ μὲν οὖν τῶν Ῥωμαίων στρατηγοὶ ὑπεμίμνησκον τοὺς λόγους τοῦ βαρβάρου ἐξηκέσθη, μὴ ἀμνημονεῖν τῆς γεγενήμας αὐτοῦ πρὸ τῆ Ῥωμαίων φιλοφροσύνης τε καὶ σωτηρίας. τοιαῦτα τούτου περὶ αὐτῶν τοῖς λόγοις ἐπαποφέροντος, μή πῃ δολοφονία ἡ ὑποψία αὐτῷ ὑπὸ τῆ ἐλαχείων, ἐδίδοτο Μαυρικίῳ τοῦ αὐτοκράτορος ἐς τὴν τοῦ σώματος φρουρὰν χιλίους ἐκ τῆ ὁπλιτικῆ παρασκευῆς.

CAPVT XII.

De ſancta femina Golinducha apud Hierapolim. Genus, connubium, ecſtaſis. Quid a marito propter Chriſtianiſmum perpeſſa ſit. Altera eiuſdem diuinitus illuſtratio, & de morte mariti vaticinium. Niſibin migrat. A ſacerdotibus Chriſtianis myſteriis imbuitur. A Magis quæritur: in carcerem diuturnum truditur, inde per angelum liberatur. Hieroſolymis ſancta adorat: Choſroæ futura prædicit: Hierapoli vita innocentiſſime exacta, in cælum abit.

REFERT autem fama, quo tempore Choſroes in regiam redierit, feminam vixiſſe apud Hierapolim Golinduchã nomine. Sed ὡς καὶ οὐδεν *quæ, & vndenam* fuerit, ſecundum poetam, dicatur ſane, vt mavoιτο, λελήθω ὃ γώμαγον. μὴ γὰρ οὖν ἀφελώμεθα τὴν τοῦ τοιούτου διήγησιν, μεγίστης

ΛΟΓΟΣ δὲ ὡς ἡμᾶς ἐξεφοίτησε, τοὺς τῇ ἱερᾷ πόλει ὃ τὴν ἱκανῶν καιρὸν Γολινδοῦχ ὀνομένην, τοῦ τὴν Χοσρόου τοὺς τὰ βασίλεια κλῆσιν. ἀλλὰ ὡς, καὶ πόθεν, τοῦ τὴν ὀνόματος ἡμῖν, μεγίστης

σημολογήμασιν ὅσην καλλίκομον. πίπτει μὲν οὖν αὕτη ὅτι ἡ Βαβυλωνίας, μάγοι ὄ θ᾽ ὑμὸς αὐτῆς. πατὴρ ὁ τὴν ὀπιφανῆ ζατεραπτύόντων ἐφορολογήτο θ᾽ Γερσικήν. ἐπεὶ ὁ ἀκμὴ ἐπίσῃ αὐτῇ, ὥρα γάμπουσα ἐς γάμον, ἀνδρὶ τῶν ὀπισήμων ἐκδίδωσι. συνεστιωμένη δέ ποτε ᾧ ἀνδρὶ, ἐδόξεν ἐξαπίνας γεγονέναι πρέπος, εἶτα ἀκίνητος ἐξαλλάξαι ᾧ σώματι, καὶ ζαὶ αἰσθήσῃ πολλῷ ὕστερον ἐπαμύνειν πως ἐς αὐτήν. ἐπεὶ ὁ οἱ ἑταῖραι τὴν παῖδες (εἴγε καὶ παῖδος δεῖ τὴνδε τὴν ἡλίκων ἀποφαίνεσθαι ἔκστασιν) διεπυνθάνοντο τὸ αὐ εἰη ὃ συμβεβηκὸς τῇ γεανίδι· ἐλεξε ζαὶδε μεγάλας που ὑπὸ δεῖ τινὰς συναποκλαύσας ποιαῖς, μεγάλων τε ἀγαθῶν προσδοκωμένων τυφλοῖς τοῖς μέγιστον τῶν σκιῶν θεοῖς, οἳ δὴ χριστιανοὶ θρησκεύοντες, καθιστῆκεσι Πέρσαις ἀποστροφὴ γέλωτος. ὁ μὲν δὴ ἀνείμης γαμέτης ἐξεμυκτήρισε τὴν γυναῖκα τὰ ῥήματα, ὅτε δὲ που ἐθράσυνε αὐτῆς τὴν ἀμφοίαν πρὸς τὴν τῆς θρησκείας μείλιξιν κατεύνασε, ζαφρονίζειν ἐδόκα ῥαπίζων· ἠπείλησε δ᾽ ἂν θάνατον εἶ ζημίαν αὐτῇ, ὡς θέμις Πέρσαις ποιεῖν, τοῖς τὰ μάγων ἀθετήσασι δόγματα. ἡμὲν δὴ ᾧ θείῳ ἔρωτι πλεροῦσα τὴν νοῦν, τὰ ἅπαντα καταβλέψασα, τῇ αὔραις ἀφειεῖς τοῖς λόγοις πρείπετο· ὁ δὲ τοίνυν ᾧ γυναῖκα ἂν ἑτέρας θείας
al. ὀπηφανίους
χρείττονος ὀπιφοιτήσεως ἔλαμψις. ἀστὴρ γὰρ ἐφεστήκει αὐτῇ, τήν τε μορφὴν, καὶ τὴν ἑαυτοῦ λαμπηδόνος φαιδρότερος, ἐς πάλιν αὐτῇ τὴν φασμάτων θέαν ἐδείκνυε, προσημαίνων τε καὶ τὸν ὅσον οὔπω τὴν συνοικέτου θάνατον. ὁ μὲν οὖν γυναῖκα γαμέτης καλλείπει βίον καὶ τὴν ἀγέλου προσαγόρευσιν. ὃ δὴ γυναῖον τὴν Βαβυλωνίαν καλλιπὸν, πρὸς τὴν Νίσιβιν χωρεῖ. τοῖς τε τῶν χριστιανῶν ἱερεῦσι τυγχάνει, ὁμολογεῖτο τὰ μεγαλεῖα θ᾽ πνεύματος. μυήσαι γοῦν πρὸ αὐτῶν ταῦτα δὴ τὰ τῶν χριστιανῶν θεῖα ἔτος ἐς ἀπόῤῥητα δόγματα. ἐπεὶ δὲ τοῖς μάγοις τοῦτο καλὸν ἦν γένεν, ἐς αἰσχύνην γίνονται τῆ γυναίου. ἦκον γοῦν ἐς τὴν Νίσιβιν, καὶ τὰ μὲν πρεσβύτερα τῆς ἀξιώσεως ἐκ κληρικίας αὐτοῖς πρεσκύλασε, ὀντόθεν ἀποδιακελεύσαι πειρωμένοις τὴν ἀνάγκαν. ἐπεὶ δὲ νικῶνται, καὶ ὁ λόγος αὐτοῖς ἀδρανὴς, ἐν εἱρκτῇ σκληρᾷ ὃ γυναῖον χρόνῳ πολλῷ καθειλείουσι. τῶν οἶνον πρώτα Θεοῦ προσκυνητῶν, καὶ ἀμύητον ἑαυτὰ ἐν θεσμοῖ χρόνῳ καθαλιπόντος, ὀπιτυχεία τῶν ὀπισταμένων ἀγγέλου αὐτῆ φυλακῆς ἐξεχώρησε. καὶ ἐς τὴν Ῥωμαίων ἀφίκετο γλῶν. ἡμὲν οὖν ἀγέλη τὴν Ἱεροσολύμων ἐπελθοῦσα, διεκήρυττε τὴν ὀπιφανῆ τῶν Θεοῦ, καὶ ἀδύητον μεγαλειότητα, ἅλικάς τε ἀποδομένη ἐν τῷ παναγεῖ μνημείῳ θ᾽ μεγάλου Θεοῦ, καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὕστε φανερὸν τὰ σημάτων καθαιρεθεῖσα τῷ προσκυνήματι, ἐς τὸ ἱερὸν ἐπενέδραμε πολὺν. πολλά τε περὶ τὰ ἐσομένων τῷ Χριστῷ προφαιροῦσα, (τὴν τε προσώρησιν αὐτοῦ Ῥωμαίοις προ τῆς τῶν προσκλήτων ἀρίζεως καθομιλοῦσα,) βίον τε ἰσάγγελον πολιτεύσα μέτη, καὶ

A gnificentissima narratione perfruamur. Nata est Babyloniæ e Magorum familia. Pater eius de illustribus præfectis vectigalibus Persicis exigendis præerat. Postquam vero ætate floresceus, viro tempestiua esse cœpit, homini nobili desponsa est. Forte epulis cum marito accumbebat, cum visa est repente viribus defici, manereque immoto corpore, & longo interuallo sensibus conualescere. Qui casum intuebantur (si modo diuinam hanc ecstasin casum nominare licet) adolescentulam interrogant, quid ei acciderit? Respondet, acerbas se alicubi sub terra pœnas constitutas, magnorum contra bonorum delicias Deum maximum colentibus
B decretas vidisse, quem Christiani religiose venerantes, a Persis irrideantur. Tum vir, eius verba subsannare, perspectoque constanti illius Christianissimi complectendi proposito, fustibus impingendis ad sanitatem reducturum arbitrari. Necem insuper minitari, quam Persæ more maiorum illis inferunt, qui Magorum dogmata aspernantur. Sed illa diuino amore mentem erecta, aures claudere, dicta in vento & aqua scribere. Eidem alia quædam diuina, præstantiorque illustratio contigit. Astitit enim angelus, forma & veste fulgentissimus, iterum priora
C ei spectacula exhibens, & mox futurum mariti obitum prænuntians. Prædicta eueniunt, maritus diem suum obit. Mulier relicta Babylonia Nisibin proficiscitur, ibique Christianorum sacerdotes nacta, vicissim confitetur magnalia spiritus, atque ab iisdem sacerdotibus vere cœlesti, & arcana Christianorum disciplina initiatur. Hoc vt Magi compererunt, eam requisitum se in viam dant, Nisibi adsunt, & blanditiis potissimum agunt, indeque abducere secum feminam conantur. Cum verbis actum agerent, tetro carceri eam
D longo tempore includunt. Sed auxilio Dei omnia circumspicientis, eamque nullo tempore absque testimonio sibi relinquentis, angelo apparente e custodia exit, atque Romanorum prouinciæ succedens, apud Hierosolymam insignem, & inenarrabilem Dei magnificentiam diuulgat, sacrisque precationibus ad sepulcrum magni Dei, & Saluatoris nostri Iesu Christi effusis, & crucem passi monimentum similiter venerata, Hierapolim regressa est, multaque euentura Chosroæ vaticinata (cum etiam Romanis de eius ad ipsos perfugio ac transitione, antequam fieret, prædixisset) & vita exemplo angelico, at-

que vt decet sanctos, tum animo, tum corpore traducta, ab his rebus mortalibus discessit, tolerantiæque corona cum triumpho sempiterno redimita est.

A ὡς πρέπει τοῖς ἁγίοις καὶ εἰς ψυχὴν καὶ σῶμα ὁρᾶσθαι, ἀπέζη τ τῆδε, τῶν τῆς καρτερείας στέφανον ἀληθέστοις ἀναδησαμένη ἔπαθλοις.

CAPVT XIII.

Chosroes Sergio martyri crucem auream, & gemmatam dono fert. Epistola eiusdem de voto suo. Posthabita lege Persica, Siram feminam Christianam ducit, reginamque renuntiat.

ROMANORVM Imperator custodes corporis ad Chosroen mittit, qui animum ad memoriam opis de cœlo sibi præstitæ reuocans, Sergio martyri clarissimo crucem ex auro fabrefactam, lapillisque insertis variatam pro munere offert: quam crucem Chosroes Cabadæ filius vrbe recepta in præda repertam, in Persarum regia repositam, Iustiniano adhuc rerum Romanarum potiente. In apice crucis huius Chosroes ex auro obryzo crucem aliam conficiendam, in eaque caussam anathematis, seu dedicationis huius incidendam curauerat. Epistolam porro græce conscriptam cum subscriptione sua, simul cum pretioso illo donario in Barbaricum, quod dicitur, mittit. Epistola ad verbum hæc continebat, nihil enim de primis eius vocibus immutabo.

B Ὁ δὲ τῶ Ρωμαϊκῶ βασιλεὺς σωματοφύλακας ἐς Χοσρόην ἐξέπεμπεν. ἐς νοῦν τοίνυν βαλόμενος ὁ τῶ Περσῶν βασιλεὺς τὼ ἀρωγὸν αὐτῷ τῆς ὑπηκοΐας γεγενῆσθαι ῥοπὼ, τῷ ἐν μύρτοισιν ὑπὸ φυσέσθαι Σεργίῳ χρυσοῦν ἐκ χρυσοῦ πεποικιλμένον, λιθοκόλλητον, δῶρον ἐξέπεμπεν, ὃν δὴ τὰ Χοσρόης ὁ Καβάδου ὁ ἄνω βασιλεὺς ἀναθησάμενος, λαφυραγωγήσας, ἐν τοῖς τῶν Περσῶν ἀνακτόροις ἀπέθετο, ἔτι ὁ Ρωμαίων σκῆπτρον Ἰουστινιανοῦ τὴν αὐτοκρατορίδα ὑπεδέχοντος. ἐν τούτῳ γοῦν τῷ χρυσῷ ἕτερον Χοσρόης ὁ τῆς κεφαλῆς ἐξαπίφου χρυσοῦν χρυσοῦ ἐτεκτήνατο, τὴν αἰτίαν ἐντυποῦσας ἐν αὐτῷ τὴν ἀνάθημα τος. ὑπογράφει δὲ δι' ἑλληνικῆς γράμμασιν, ἅμα τῷ χειμῶνι ἐς ὃ λεχθέντα βαρβαρικὸν πρεπέμπετο. ὑποτέτακται δὲ τῇ ὑπογραφῇ, καὶ βασιλικὴ ὑποτύπωσις. ἃ δὴ τῆς ὑπογραφῆς ἐν τούτοις δῆτα ἐτύγχανεν ὄντα· οὐκ ἀμείψω γὰρ τῆς λέξεως ὃ δεχάτυπον.

C [Hanc crucem ego Chosroes rex regum, filius Hormisdæ, quando ob instinctum diabolicum, sceleratamque molitionem perditissimi Varami, filii Bargusnæ, & quos secum habuit caballariorum in Romaniam profugere coacti sumus. Et quia veniebat nefandus Zadesprates ab exercitu Nisibim, vt partis Nisibenæ caballarios abduceret, qui nos oppugnarent, & conturbarent, nos quoque caballarios cum duce Charchas misimus. Et confisi ope auxilioque sancti, maximeque venerandi, & celebris Sergii, quem petitionibus ac votis annuere solere audiueramus, anno primo regni nostri, mensis Ianuarii die septimo vouimus, si caballarii nostri Zadesprates occidissent, aut viuum cepissent, crucem auream, gemmis ornatam in eius templum, propter nomen ipsius inprimis venerabile missuros. Ac die nono mensis Februarii caput Zadesprate ad nos allatum est. Quapropter voto nostro damnati, vt id cuilibet certo constet, in venerando eius nomine crucem a nobis factam, cum ea, quam Iustinianus Romanorum Imperator in ædem eius miserat, &

D Τοῦτον τὸν χρυσῶν ἐγὼ Χοσρόης βασιλεὺς βασιλέων, υἱὸς Ὀρμίσδου, ὅτε ἐκ διαβολικῆς ἐνεργείας, καὶ κακουργίας τῆς δυσχεράτου Βαράμ, υἱοῦ Βαρσουσναί, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Καβαλλαρίων ἐὶς Ρωμαίων ἀπέλθομεν, καὶ διὰ τὸ ἔρχεσθαι τὸν δυσηλῆ Ζαδεσπρεάτην ἐκ τῆς φρατῆς ἐὶς Νισίβιος, ὅπῃ τῶν ὑποσύραι τοὺς καβαλλαρίους τῆς μέρεις τῆς Νισίβιος ἐὶς ὃ αὐτάραι, καὶ συλλεβέξαι, ἐπέμψαμεν καὶ ἡμεῖς καβαλλαρίους μετ' Ἀρχόντος εἰς ὌΧαρχαί, καὶ διὰ τῆς τύχης τοῦ ἁγίου Σεργίου τοῦ πρωτοπόλου καὶ ὀνομαστοῦ, ὑπῆς ἠκούσαμεν δοτῆρα εἶ) αὐτὸν τῶν αἰτήσεων, ἐν τῷ τρεῖτῳ ἔτει τῆς βασιλείας ἡμῶν, μηνὶ Ἰανουαρίῳ ἑβδόμῃ ἠπεσάμεθα, ὡς ἐὰν οἱ καβαλλάριοι ἡμῶν σφάξωσι τὸν Ζαδεσπρεάτην, ἢ ζωρώσωσιν, χρυσοῦν χρυσοῦν διὰ λον ἐὶς τὸν οἶκον αὐτοῦ πέμπομεν, διὰ τὸ πρωτοπόλου αὐτοῦ ὄνομα. καὶ τῇ σύνατη τῆς φεβρουαρίου μηνὸς, ἢ κεφαλὴ τῶ Ζαδεσπρεάτου ἰῶν ἔσχηκεν ὅπῃ ἡμῶν. ὑπιτυχόντες οὖν τ αἰτήσεως ἡμῶν, διὰ τὸ ἐκέτω ἀναμφίβολον εἶ), εἰς τὸ πρωτοπόλου αὐτοῦ ὄνομα τ χρυσοῦν τ πρ' ἡμῶν γνώμενον, μὴ τῶ πεμφθέντος χρυσοῦ τῶν Ἰουστινιανοῦ βασιλέως Ρωμαίων, ἐὶς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τῶν

eiou μιμὸς, ἢ κεφαλὴ τῶ Zadesprεάτου ἡμῶν, διὰ τὸ ἐκέτω ἀναμφίβολον εἶ), eis τὸ πρωτοπόλου αὐτοῦ ὄνομα τ χρυσοῦν τ πρ' ἡμῶν γνώμενον, μὴ τῶ πεμφθέντος χρυσοῦ τῶν Ἰουστινιανοῦ βασιλέως Ρωμαίων, eis τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τῶν

τῆς χειρὸς τῆς ἀμυξίας τῶν δύο πολιτῶν ἐνεχθέντος ἐν τῷ τοῦ Χοσρόου βασιλέως, υἱοῦ Καβάδου τοῦ ἡμετέρου παππου, καὶ εὑρεθέντος ἐν τοῖς ἡμετέροις θησαυροῖς, ἐπέμψαμεν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πανσέπτου Σεργίου. ὁ μὲν οὖν ὑπηρέτης καὶ ὁ ἐξαποσταλεὶς αὐτῷ ἀπέδωκε τὸν φανὸν, πάντα κεκαλυμμένα τοῦ βασιλέως. τῷ δὲ ὑστέρῳ ἐνιαυτῷ, ὁ τοῦ Περσικοῦ βασιλέως ἀναγορεύει βασίλισσαν Σιρίνην, ἥτις Ρωμαϊκὸν (ὃ δὲ θρησκείας Χριστιανὴν) εἰς ὥραν αἰδοδοσίαν γάμου ταύτην κατασταθεῖσα, καὶ τὰ τῆς χαρᾶς τῶν Βαβυλωνίων τὰ νόμιμα.

A discordiis, belloque quod inter se duo regna gesserant, a Chosroe regum rege Cabadae F. auo nostro huc asportata, atque in thesauris nostris inuenta, in templum Sergii summe venerandi misimus. Satrapa iussibus obsecutus, crucem cum litteris regiis reddit. Anno dehinc proximo, Persarum rex Siram, genere Romanam, & religione Christianam, quam aetate florentem connubio sibi copularat, reginam publicitus appellat, & in eo Persarum leges, atque instituta negligit.

CAPVT XIV.

Chosroes prolem a Sergio martyre contendit. Cum donis epistolam mittit, qua se voti compotem euasisse narrat, cum singulari erga sanctum reuerentia, & Christiane prorsus.

ΤΡΙΤΩ δὲ ἔτει ἐπιβολὴν τὸν δρασικώτατον ὁ Περσῶν Σέργιον, παῖδα ὃν ἡ Σιρὴν δωτίνην αὐτῷ μετ' ὀλίγον τοῦτον γεγονότος αὐτῷ, δώρεις καὶ αἰδοῖς γεραίρει τὸν ἱερέα εἰκότως. ὑπισχνεῖτο δὲ ἐξέπεμψεν ἑλληνικῇ συμφερόντως χρησάμενος. εἶχε δὲ ἡ ὑπισχνεῖται ἐπιστολὴ ἐπὶ λέξεως ὧδε.

B TERTIO autem anno Sergio Persidis martyri efficientissimo pro filio ex Sira susciendo supplicat. Nec ita diu post rursum benemerentem suum donis, & quidem iure honorat, adiuncta epistola graece composita, quae ad verbum sic sonat.

Τῷ μεγαλομάρτυρι Σεργίῳ Χοσρόης βασιλεὺς βασιλέων.

Magno martyri Sergio, Chosroes Rex regum.

ΕΓΩ Χοσρόης βασιλεὺς βασιλέων, υἱὸς Ορμίσδου, τὰ δῶρα τὰ μὴ τῆς δίκην ἐξέπεμψα· οὐκ εἰς ἦσαν ἀνθρώπων· οὐδὲ ἵνα ὁ τῶν λόγων μου ὁ μέγεθος τὸ πανσέμνου σου ὀνόματος γνωσθῇ, ἀλλὰ διὰ τὸ γνωσθῆναι τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων, καὶ ὅσας πολλὰς χάριτας, καὶ εὐεργεσίας ἃς ἔσχον πρὸς σου. εὐτυχὴς δὲ μοί ἐστιν, ἵνα τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐμφέρηται τοῖς ἱεροῖς σου σκεύεσιν. ὁπότε μὲν ἐν τῷ Βεραμβῆς, ἠτησάμην πρός σε, ἄγιε, ἐλθεῖν εἰς τὴν βοήθειάν μου, καὶ σὺν χαρᾷ συλλαβεῖν Σιρὴν. ὅτι Σιρὴν Χριστιανή ἐστιν, καὶ ὡς ἔλλην, ὁ ἡμέτερος νόμος ἀδέσποτον ἡμῖν τὸ πρέπει Χριστιανὴν ἔχειν γαμετήν. διὰ τοῦτο ἔθηκά σε ἐγγυητὴν, εἰς τοῦτον τὸν νόμον πρᾶξον, καὶ τοῦτον ἐν γυναιξὶν ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἐν γνησιότητι ἔχον. ὅτι ἔχω, καὶ οὕτως σωφρονῶ νῦν δεηθῆναι τῆς σῆς ἀγαθότητος, σὺν χαρᾷ συλλαβεῖν αὐτήν. καὶ ἠτησάμην, καὶ συνεπαξάμην, ἵνα ἐὰν σὺν χαρᾷ συλλάβῃ Σιρὴ, τὸν φανὸν τὸν φορούμενον πρὸ αὐτῆς, πέμψω τῷ πανσέπτῳ σου οἴκῳ, καὶ τοῦτο ἔνεκεν κἀγὼ ὁ Σιρὴ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἔχομεν, ἵνα εἰς μνημόσυνον τὸ ὀνόματος σου, ἄγιε, οὗτον τὸν φανὸν κρεμάσωμεν. ὁ συνείδομεν αὐτ' αὐτὸ ἡμῖν μὴ συντείνασθαι τριακοσίων τεσσαράκοντα χιλιάδων χιλιάδων μυριάδων μι-

C TENEBAT autem illa Christiana esset, ego vero Graecorum sacra colerem, vt per leges nostras habere illam in matrimonio non possem, tamen propter meam erga te pietatem legum securus, hanc duxi, eamque prae caeteris vxoribus in dies sincero affectu & amo, & amaui. Atque ita constitui, bonitatem tuam rogare, vti Sira foetu grauida fieret. Et rogaui, & decreui plane, si concepisset, crucem quam in collo gestaret, ad venerabilem aedem tuam mittere. Et huius rei causa ego & Sira istuc consilii cepimus, vti ad monumentum nominis tui, vir sancte, hanc crucem apud nos retineamus, placuitque nobis pro ea pretium quatuor millium trecentorum staterum miliaresiorum non ex-

D

cedente, quinquies mille stateres mittere. Ex quo autem huiuscemodi postulationem apud animum concepi, & hæc mecum cogitaui, donec Rhosochosrum peruenimus, non plus decem dies abierunt, cum tu, Sancte, non quod ego sic meritus essem, sed quia bonus es, mihi te per quietem obtulisti, tertiumque dixisti, Siram esse grauidam. In eodem viso tibi respondi, bene est, bene est, bene est. Ac propter sanctitatem, & misericordiam, propterque summe colendum nomen tuum, & quia preces ac vota exaudis, ex illo die Siræ quod fœminis solet, accidere desiit. Ego porro de hoc non dubitaui, sed verbis tuis fidem habui, ac te sanctum, vereque petitorum datorem credidi. Et cum illa menses suos non pateretur, vim ac potestatem visi illius, dictorumque abs te veritatem perspexi. Ob id igitur ipsam crucem, & pretium eius in venerandam ædem tuam misi, iussique & ex eo discum vnum, poculumque vnum ad vsum diuinorum mysteriorum fieri: quin etiam crucem in sacrosancta mensa figendam, & thuribulum, omnia aurea, & Hunnicum quod vtrinque aperiretur, auro ornatum fieri mandaui. Reliqua miliaresia sancto templo tuo relinqui, vt præsidio tuo, Sancte, in rebus omnibus, potissimum vero in hac petitione me, Siramque respicias. Quodque tuis precibus misericordiaque bonitatis tuæ nobis concessum est, pro vtriusque nostrum desiderio, opere ipso perficiatur. Vt ego & Sira adeoque mortales vniuersi in potentia tua spem collocemus, atque in te credamus.

A λιαρησίων, πεντακισχιλίους στατῆρας πέμψαι. καὶ ἐξ οὗ τῶν τοιούτων σε ἐμαυτῷ ἔχειν αἰτήσιν, καὶ ταῦτα διελογισάμην, ἕως οὗ ἐφθάσαμεν εἰς Ὃ Ροσωχοσρών, δέκα ἡμερῶν πλέον οὐ διῆλθον, καὶ σύ, ἅγιε, οὐ διὰ Ὃ εἶναί με ἄξιον, ἀλλὰ διὰ τὸ σὸν ἀγαθότητα ἐφάνης μοι ἐν ὀφθαλμῷ τῆς νυκτὸς, καὶ εἶπάς μοι, ὅτι ἡ Σιρὴ ἐν γαστρὶ ἔχει. κἀγὼ εὐθὺς τῷ ὀφθαλμῷ εἶπον αὐτῷ εὖ ἔστω εὖ ἔστω εὖ ἔστω. καὶ διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ ὀνόματός σου καὶ διὰ τὸ ἐλεήμονα εἶναί σε τῶν δεομένων σου, καὶ διὰ τὸ εἰσακούειν σε τῶν προσευχῶν, καὶ διὰ τὸ τὴν Σιρὴν ἐν ὠδῖσι τέκνων μὴ ἀφεῖναι ἀτοκίαν, ἐπίστευσα. καὶ ἐπειδὴ ἐγένετο ἡ ὄψις ἐκείνη ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡ Σιρὴ Ὃ ἐλθοῦσα πρὸς γυναῖκα οὐκ ἔγνω Ὃν. ἐγὼ δὲ οὐκ ἐδίσταζα εἰς τοῦτο, ἀλλὰ τοῖς λόγοις σου ἐπίστευσα. καὶ ὅτι ἅγιος εἶ, καὶ ἀληθινὸς δοτὴρ τῶν αἰτήσεων, μετὰ Ὃ ταῦτα τὰ γυναικεῖα μὴ ἐκτομεῖναι, ἐκ τούτου ἔγνων τὴν δύναμιν τῆς ἐφάπτου. καὶ τὴν τῶν ἐμῶν ἐντολῶν ἀληθῆ. πρὸς αὐτὰ οὖν ἔπεμψα τὸν αὐτὸν σταυρὸν, καὶ τὴν τούτου ὑμῖν, ἐν τῷ πομπεύσῃ σου οἴκῳ, κελεύσας ἐκ τῆς τούτου ὑμῶν δίσκον ἕνα, καὶ ποτήριον ἓν ἡμέσθαι, εἰς λόγον τῶν ἡμῶν μυστηρίων. ἀλλὰ μὴν καὶ σταυρὸν ἡμέσθαι, καὶ πηδάλιον ὀφείλοντα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν τραπέζης, καὶ θυμιατήριον, τὰ πάντα χρυσᾶ, καὶ ἀμφίθυρον, Οὐννικὸν, κεκοσμημένον χρυσίῳ. τὰ δὲ λοιπὰ μιλιαρήσια εἶναι τῷ ἁγίου οἴκου. ἵνα διὰ τῆς τύχης σου, ἅγιε, εἰς πάντα, ὠφεληθῶμεν δὲ εἰς τὴν αἴτησιν ταύτην εἰσέλθῃς εἰς βοήθειάν μου καὶ Σιρῆς. καὶ ὁ διὰ τῆς παρεσ-

B

C

Θείας γένοιτο ἡμῖν τῷ ἐλέει τῆς σῆς ἀγαθότητος, καὶ τοῦ ἡλήματί μου, καὶ Σιρῆς εἰς τέλεον παρελθοῦσι. ἵνα κἀγὼ, καὶ ἡ Σιρὴ, καὶ πάντες οἱ ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τὸν σὸν δύναμιν ἐλπίζωμεν, καὶ εἰς σὲ εἷς πιστεύωμεν.

CAPVT XV.

Tyrannidis Varamo consciis morteplectuntur. Bindoes in Tigridem proiicitur. Fœdus & pax inter Persas & Romanos ex æquo seruatur. Vaticinia Chosroæ de Romanorum, Persarumque imperiis. Quæ item Probo Episcopo Chalcidensium prænuntiarit. Ad res Europæas regressio.

QVI missus erat, celeriter ad templum perueniens, dona regis cum epistola in sacra mensa exponit. Varamus a Chosroe non captus, periculum magnum effugit. Proinde rex quotquot cum eo in tyrannide communicauerant, spiritu priuauit, ipsumque Bindoem, vt qui manus contra regem extendisset, in medium Tigridem demersit. Fœdera inter Roma-

D

ΕΙΣ πάντες ταχέως ὡς τὸ πλοῖον ὁ ἀποσταλεὶς ἀφικνεῖται. τὰ ὑπὸ δῶρα τὰ Ϝ βασιλέως, ἅμα τοῖς γράμμασιν ἐν τῇ ἱερᾷ τραπέζῃ προτίθησι. ὁ δὲ Βαράμης χρωθεὶς ὑπὸ Χοσρόου, ἐξαίσιον ὑπεκρύσατο κίνδυνον. ταχέως γὰρ τοῖς Ϝ Περσῶν βασιλεῖ, πόλεσι τοῖς κατοικοῦσι τὴν τυραννίδι, ἐλέθρῳ προέδωκε. αὐτόν τε Βινδόην τοῖς Ϝ Τίγριδος ἐξ κάτοις κατέπεμψε, ὡς ὁλαδὸν τῷ βασιλέως χεῖρας ἐκτείναντα. αἱ δὲ σπονδαὶ Ρω-

μηίων τε ἢ Περσῶν ἐν ἴσῃ μοίρᾳ προσέρχοιτο. καὶ A nos, & Persas pari æquitate coli cœ-
οὕτω δὴ τὰ ἐκ θεοῦ δόξας ὁ μέγας τε ἢ Περσικὸς ἀκεῖνος pta. Hoc tandem modo acre illud, &
Ρωμαίοις κατεπέπαυτο πόλεμος. Οὐκ ἂν δὲ παρέλ- Persicum bellum a Romanis non sine glo-
θοιμι ἃ ὅσα λέγεται Χοσρόης περὶ τοὺς ἀστέρας τὴν ria finitum atque compositum est. Non
Χαλδαίων ἐξησκημένον, πολυάσχολον μαθήσεως præteribo autem, quæ Chosroes, in ope-
παρασκευὴν ἢ τὸν τοῦ πολέμου ἀκμὴν. τὸν rosa inanitate astronomiæ Chaldæorum
δὲ στρατηγὸν Ἰωάννου τὸν τῶν Ἀρμενίων δυνάμεως exercitatus, flagrante adhuc bello prædi-
διδάσκαλον αὐτοῦ ὑπομνήματος ἀκοσμίας ἕνεκα, καὶ xisse fertur. Etenim cum Ioannes Arme-
ὡς οὐ δεῖ βασιλέα σκαιὸν πεφυκέναι τοῖς ἔθεσι, ἃς niarum copiarum dux clarissimus de so-
τε τῆς ψυχῆς ὁρμὰς ὑπεῖναι ἀλλόκοτον, φασὶ, πρὸς luta disciplina, de moribus regiæ perso-
τὸν στρατηγὸν λέξαι τὸν βάρβαρον. εἰμὴ ἄρ' ἐπὶ næ indecoris, & absurdis cupiditatibus
τοῦ κεφαλοῦ ἐτυραννούμεθα, οὐκ ἂν ἐθάρρησας στρατη- cum obiurgaret, aiunt ita respondisse.
λὲ τὸν μέγαν ἐν ἀνθρώποις βασιλέα βάλλειν τοῖς nunquam tu auderes, mi dux, in magnum
σκώμμασιν. ἐπεὶ ἢ τοῖς προδοῦσι μέγα φρονεῖς, ἄκουσον δὴ, ἃ τοῖς θεοῖς ἐς ὕστερον μεμελέτηται. ἀπήκε- B inter homines regem scommata iacere,
τον ἐπὶ δοὶ ἐς τοὺς Ρωμαίους ὑμᾶς δηϊά. ἔσται nisi iniqua nobis tempora dominarentur.
δὲ ὃ Βαβυλώνιον φῦλον τῆς Ρωμαϊκῆς πολιτείας Quia vero præsentia tibi spiritus faciunt,
κρατιῶ πέπτῳ κυκλοφορικῷ ἑβδομάδα ἐτῶν. audias licet, quid dii immortales in futu-
μετὰ δὲ τοῦτο πεντακαίδεκα ἑβδομάδα σφισὶν αὐτοῖς Ρω- rum constituerint. Scias velim, calami-
μαίοι Πέρσας δουλαγωγήσαντες. τούτων δὲ διωυσμέ- tates in vos Romanos redundaturas. Gens
νων, τῷ ἀμέτερον ἡμέρᾳ ἐπιδημεῖν τοῖς ἀνθρώ- Babylonica tribus in orbem actis anno-
ποις, ἢ τῷ προσδοκωμένῳ λήξειν ὑπισχνεῖτο τὴν rum hebdomadibus, Romanorum tene-
κρίσιν, ὅτε τὰ τῆς Φθορᾶς ἀνθρώποις δόγματα λύσει, καὶ bit imperium. Post per quinas annorum
τὰ τῆς κρείττονος ἀφθαρσίας πολιτεύσεται. οὐ μὴν hebdomadas Romani Persas seruitio pre-
πολὺ δὲ καὶ ὁ Πέρσος τῆς Χαλκηδονέων πόλεως ment. Secundum quæ dies sine vespera
τῷ Ἀρχεσταικῷ Φεγγίδα παρεβάλετο, καὶ C hominibus illucesceret, expectatusque im-
ἡσυχάσειν παρὰ Χοσρόου παρῄτει. τὴν δὲ αὖ perii finis aderit, & abolita corruptio-
κρίσεως Μακεκίου τύπον ἐς Κτησιφῶντα παρὰ ne, melior viuendi ratio inducetur. Non
Χοσρόην ἐπαποστείλαντος, ἐν σανίδι μεσημβρίᾳ multo post etiam Probus Chalcidensium
ζωὴ μεπάκλητον εἰς τὸ αἰάκτορα τὸν εἰσαποσάμε- creatus Episcopus, & a Mauricio Ctesi-
νος, ἰδρῶτι παῤῥεόμενος, τὴν μητέρα εἰκόνα phontem legatus, ab eodem admiranda
ἧξιον παρὰ τῆ ἱερέως ἱδρύσασθαι. ὑπιφεόμενος audiuit. Meridie enim quadam feruen-
δὲ ὁ ἱερὰς ὃ τοιοῦτος ἴνδαλμα ἐν πυκτίῳ, ἐδίδου tissima, cum in regiam illum acciuisset,
ἐς ἅλα ἐλθεῖν τὴν Περσῶν βασιλῆ. ὁ δὲ προσκυνή- sudoreque manaret, Dei matris imagi-
σας τὸν πίνακα, ἔφασκε πρεσβεύειν αὐτὴ τὸ τούτου nem sibi ab eo ostendi postulauit. Quam
δεήσεσθαι, φήσαντα πρὸς αὐτὸν, ὡς Ἀλεξάνδρου ille in tabella depictam secum ferens, re-
νίκης αὐτῇ τῆς Μακεδόνος χρεὼν γενέσθαι. καὶ τὰ ἤδη gi spectandam obtulit. Rex tabellam ve-
που γεγονέναι, ἐπιλαβόντος Χοσρόου τῷ ἐς τὰ neratus, noctu ipsam Virginem sibi appa-
βασίλεια καθόδου, τήν τε τυραννον ὑπισχνεῖτο- D ruisse retulit, dixisseque, se ipsi Alexan-
τος Ρώμην τε, καὶ δυνάμει τῆς αὐτοκράτορος διεξῆλθε ὁ dri Macedonis victorias largitam esse.
Πέρσος. ὡς περὶ τῷ Νινευΐτικε πολυλείψανα τῆς Quod dudum esse factum Probus con-
ὅτι τῆς Βαβυλῶνος ἐλληνικοῖς τοῖς ἀνθρώποις firmauit, cum iam in regnum rediisset,
πυρπολίας, ὑπεῖναι τῷ τε πλήθεσιν, καὶ τὸν tyrannosque viribus & virtute Impera-
ἱεροφαύτη Μωσῆ δηλοῦσθαι, εἰ λίαν ὑπιμελὰς toris adiutus perdomuisset. Allatæ sunt
ἐξοπηνεῖσθαι πυρί. ἀλλ' ἐπεὶ τῆ Περσικοῦ πολέ- item a Niniue reliquiæ turris Babel, quam
μου τῇ στωμύλῃ τῆς ἀφηνήσεως ὡς οἷόν τε τῷ ἀπετερματίσαμεν τῷ λόγῳ, πρὸς τὰ τῆ Εὐρώπῃ fictis lateribus (vt sacrorum doctor Mo-
πραχθέντα χωρεῖτω αὖθις ὁ κάλαμος, τὰς βίβλους ναυπλόμενος μέλαν, ὅπως ἂν τὸν λιμένα ses explicauit) & igni diligenter excoctis,
τῷ σκάφει καθορμιζόμενος, καὶ τὰς ὑπιφανεῖς τῶν πραξέων φόρτον φερόμενος, τὰ τῶν ἀξιαφη- homines exædificare tentauerunt. Sed
γήτων ἀκουσμάτων πληρώσῃ. quoniam quæ de bello Persico scribenda
fuerunt, cum eiusdem belli fine absolui-
mus, ad res in Europa gestas stylus redeat,
& in atramento libros pernauiget: vt ad
portum propositi appulsus, & insignibus
rebus gestis onustus, quod supereſt audi-
tionum memoratu dignarum repræsentet.

CAPVT XVI.

Mauricius ex oriente copias in occidentem reducit. Contra Abares se instruit. Rogatur a proceribus, & Patriarcha, & ipsa Augusta, atque liberis, ne ipse ducłet exercitum. Nihil impetratur. Solis defectio. Ventorum rabies. Ad Legatum audiendum in vrbem redit. Ad expeditionem reuertitur. Pie sacra obit. Pauperibus benigne facit. Iter eius a Rompho. A spectro forma suis incursatur.

CVM igitur iam in Oriente rediret rebus dies, nec fabulose secundum Homerum e lecto barbarico aurora prodiret, nolletque audire ῥοδοδάκτυλος (id est, *roseos habens digitos*, *seu purpurea*) quandoquidem gladiorum sanguine purpurandorum materia non restabat: copias Imperator quamprimum in Europam transfert, & Anchialum aduenire parat, quo Abares irruptionem denuo cogitare acceperat. Dum ergo barbari exspectantur, apparatum bellicum adornat. Cæterum honoratiores de consilio magnopere orant, vti expeditionem duci committat: ipse per se in hostem ne eat. Cum non flecterent, sacrorum ordinum princeps (Patriarcha) eundem obsecrat, ne ducis officio fungi, sed eas partes alteri mandare velit. Sed cum nec huius preces, velut cantu quodam iis delinitus reuereretur, Augusta vna cum liberis suppliciter instat, vti sententiam mutet. Verum nec horum obtestatione quidquam commotus, e regia egreditur, parasangam vnam & semis, vsque in Septimum (vt a Byzantiis nominatur) procedit. Eo die sol pœne totus est obscuratus. Annus imperii eius nonus tum agebatur. Coorti sunt item venti validissimi, vt tantum non mare ab imis sedibus euerterent. Porro Zalabzanum Persam Legatum ad se venire audiens, in vrbem imperatoriam remeat. Cuius postulatis quam dextre potuit expeditis, ductandi agminis voluntatem denuo est persecutus. Quia vero visum aliquod diuinum expetebat, quod tanquam socium haberet militiæ, in amplo religionis nostræ templo, a Iustiniano Imperatore ædificato, & sapientiæ Dei nomine consecrato, noctem agit. Nulla ei per quietem specie diuinitus oblata, cum populo preces fundens, in æde Dei matris ante vrbem diem totum rebus sacris consumit, epuloque cœlesti pascitur. Ædes illa ad Pegen, id est, ad fontem vocatur. Postridie inde abiens, ad Septimum venit. Die sexto Rhegium attingit.

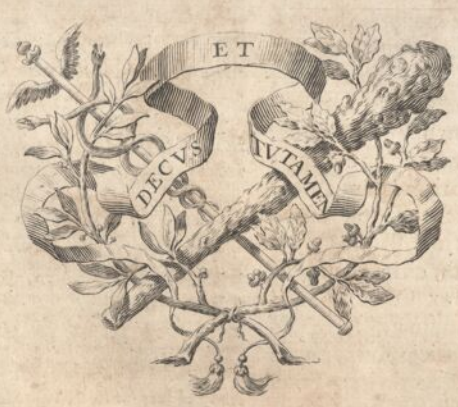
A ΑΡΤΙ γε ἄρα που τῆ παρὲ τὴν ἕω γελώσης ἡμέρας ἴσης παρήμασι, & τὴν παρόδον οὐκ ἐκ κλίνης βαρβαρικῆς μυθικῶς ποιουμένης Ὁμηρικώτερον, ῥοδοδάκτυλός τε ἀπομηναμένης ἀκούῃ, ἐπεὶ ὅ ξίφος ἴσης αἵμασιν αὐτοῖς οὐ φιλονεικήσας, ἅτε δυνάμεις ὁ αὐτοκράτωρ ἐς τὴν Εὐρώπην ὡς τάχιστα μετεβίβαζεν. ὅτι τε τὴν Ἀγχίαλον ἔτι ἐκδημίαν παρεσκευάζετο. διεγώκει γὰρ ὁ Ἀβαρικὸν αὐτῆς ἐπέλαν φοιτᾶν. παρεσδεήμενοι δὲ τοιγάρτοιν τῆ βαρβαρικοῦ τυγχάνοντος, ἐς παρασκευὴν στρατιᾶς ἐτράποντο. οἱ μὲν οὖν ἐντιμώτεροι τὴν ἐς συγκλῆτον βουλὴν κατελιπάρησαν τὸν Καίσαρα χρηστὴν σφίσι στρατηγὸν τοῦ πολέμου, ἢ ἀναβολὴν τοῦ τῆς βασιλικῆς ὑποδολῆς ἀποφέρεσθαι. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔπειθον, ὁ τὴν ἱερατικὴν τάγματον ἡγεμὼν ἐδεῖτο τὸν βασιλέα ἀποστρατηγὸν εἶ), ἑτέρῳ δὲ τοῦ τῆς ἀγωνίας παρεδόσθαι. ἐπεὶ δὲ οὐδ' οὕτως οὐκ αἰδέσιμος ἦν ἐξαιτούμενος, ἡ βασίλισσα ἅμα τοῖς παισὶ ποτνιωμένη ἱκέτιδι τὸν γαμέτην τὸν Καίσαρα δυτέρας ἠμέσθαι φρενηδὰς. ὡς δὲ ἢ τῶν ἡ ἀξίωσις παρέσωπον οὐκ ἔχειν αἰσχυντηλόν, ἢ μᾶλλον πειθοῖον, ἐξεχώρει τὴν βασιλείων ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος, παρασκευὴν ἔνα, καὶ ἡμίλιον. ἕβδομον δὲ ἄρα τόπον τοῖς Βυζαντίοις ὀνόμασαν. κατ' ἐκείνην γοῦν τὴν ἡμέραν ἡλίου μείζην γέγονεν ἔκλειψις. ἔννατον δὲ ἄρα τότε ἔτος ἐτύγχανεν ὂν Μαυρικίου τῶν αὐτοκρατόρος. ἐπεγένοντο δὲ καὶ ὀξυαίσιοι πνεύματων φυσήματα, νότος τε βίαιος, ὡς μονονουχὶ καὶ τὴν ὅπλου ὑπόθεσιν ἀναρρίπτειν τοῦ ὅλου τῆ σάλου. ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ ἀκηκοὼς Ζαλαβζανὴν τὸν Πέρσην ἥκοντα ὡς αὐτὸν, παλινδρομεῖ παρὲς τὸ βασίλειον ἄρα. Δεδιὼς τε ὡς οἷόν τε ὅπως δεξίως τὴν τῆς παρουσίας ἀξίωσιν, τῆ σκοπῆ αὐτὸς τῆς ἐκδημίας ἀπῆρχετο. τυγχάνει δὲ γλιχόμενος καὶ θείας πως ἐποπτείας συγκαθυσαμένης αὐτῷ, ὅπῃ ὁ μέγα δ' ἐν σκεπάσει κατεπθυνόμενος τέμενος, ὃ ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ ᾠκοδομημένον τῆ αὐτοκράτορος. ἐς παρουσίαν δὲ τῆς τῆ θεοῦ Σοφίας ὁ ἱερὸν ἀνατέθηκεν. μηδεμιᾶς τοιγάρτοιν ὕλης ἀνυπόπτου ὅπῃ φανείσης αὐτῷ, λιπαρὸς ἅμα τῷ λαῷ, εἰς τὸν παρὲ τῆ ἄστεος τῆς Ῥωμαίων οἰκίαν διημέρευε μυσταγωγούμενος, ἢ τῆς διαδρικῆς μετειλήχοτε πομδαγώγων. ὁ δὲ ἑωὸς παρὲς τὴν πηγὴν κατελέγετο. τῆ δ' ὑστεραίᾳ ὁ βασιλεὺς ἀπῆρας ἐντεῦθεν, ὅπῃ τὸ λεγόμενον ἕβδομον γίνεται. ἐκπαλαι δὲ τοῦ Ῥηγίου παρονόμασε.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 69, [606] - 140

ὅπου πλῆθος ἄπειρον τῶν μεταπτώτων στειρήσεως, καὶ ἠξίου τι παρὰ τοῦ βασιλέως ἐλέσθαι. ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ τὰ συρρυέντα πλήθη τοῖς ἐκ φύσεως βασιλείοις ἀναποκείσας φιλοφρονίαις ἠξίωσε κἀκεῖνα τε καταχρηματίσας ἀργύρεια, ἐψυχαγώγει τῆς ἀθρόας εἰσπλήθους ὁ τῆς πενίας καταδυνῶν. ὄρθριός τε ἠρύκλυσε, ἐγκελεύσας τε τοῖς σαλπιγξαῖς, τῆς πορείας ἀπήρχετο· ὅτι τε τοίνυν Ῥόμφος ἠρύκλυεν, ἀπὸ τῶν σωματοφυλάκων παρεπομπεύετο. ἡ δὲ ἔκλαξις εἰς μῆκος διέτεινεν, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ περιεκρύπτετο τῷ σχήματι τῆς ἀναπαύσεως, τῆς παρεμπούσης δυνάμεως. ὃ δὴ μάλιστα κατόπιν ἐθάδιξε, τό τε ξύλον τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ ἐς ὕψος ὅτι δόρατος χρυσοῦ ἀπηώρητο, καὶ παρηγεῖτο τῆς τε βασιλέως καὶ τῆς παρεπόλου δυνάμεως. ἀπὸ δὲ δευτέρου ὥρας θηρίον παμμέγεθες (ἐξ ὧν τῶν ἐτύγχανεν ὄν) ἐχώρει τῷ Καίσαρος. τῆς τοίνυν βασιλείου ἵππου ἀποπαρακριθέντος τῇ ἀναβάτου δεξιᾷ, τῆς καθέδρας ἀποβαλὼν τὸν βασιλέα τὸν ὑπιθάπτιον καπεταιάζε. τοῦ δὲ βασιλέως λίαν ἐπόχως ἐχομένου τοῦ χαλινοῦ, γίνεται ἄκων ὁ ἵππος περιθηνίως, καί τε τῆς ὄψεως ἀποβαλόμενος δίημα, καὶ τὴν γναμπτὴν μετέβαλλεν, αὖθις τῆς ἰδίας οἰκονομούμενος. ὃ μὲν οὖν θηρίον ἀπὸ μηδενὸς πολεμούμενον, ἀθαπαγωνίστως ἁλκῇ τὴν πρόοδον εἶχεν ἀζήμιον. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τῷ θηρίου ἀφνοῖς ἠρυκλύου, ὅτι ὄπιστον τοῦ σταυροῦ ἀφανυπώσας τὰ σήματα (ὡς ἔθος ὅτι τῶν πρώτων Χριστιανοῖς ἀπεργάζεσθαι) εἶχεν τῆς βασίσεως, ὥστε πουθαυμάζων τὰ τῆς ἐπικλήσεως θηκτὰ πρόβλητα.

A Vbi innumera mendicorum multitudo congregata, ſtipem ab eo flagitat. Quos in regiam quæ illic eſt inductos, humaniter tractat, argenteoſque nummos affatim diſtribuendo, dolorem egeſtatis illorum conſolatur. Appetente luce iubens claſſicum cani, iter proſequitur. Romphos vbi acceſſit, ſtipatores antecedunt: acies in longum explicatur, Imp. vélut in pompa præcedentis agminis aſpectu mirifice oblectatur. Robur militum poſterius incedit. Lignum crucis Chriſti ſuper haſtili aureo ſublime portatur, Imperatoremque, & circumfuſum militem antecedit. Diei hora altera inuſitatæ vaſtitatis ſus in Imperatorem incurrit, vnde equus eius tam incitato beſtiæ impetu conterritus ſeſſorem excutere luctatur. Quo fræna mordicus retinente, quanquam inuitus obedit, & terriculamento ab oculis ablato, fit quietior, iterumque habenis paret: neminequeaduerſante, impune, & generoſe progreditur. Imperator, vbi bellua euanuit, pro conſuetudine Chriſtiana in rebus inopinatis, & horribilibus ſignum crucis in fronte exprimit: iter continuat, tamque inexpectatos euentus ſecum admiratur.

B

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΛΟΓΟΣ ϛ'.

THEOPHYLACTI HISTORIARVM LIBER VI.

PHOTII CONSTANTINOPOLITANI in eundem librum Synopsis, siue Summa.

HÆC autem libro sexto in- A sunt: vti exeuntem ex vrbe Augustum, marina tempestas exceperit: vtque ad Heracleam, dum ibi commoratur, monstrosus partus natus infans manibus, & oculis carens, ad hæc & superciliis ac palpebris, ad femur piscis cauda appendente: & quomodo sublatum hoc monstrum. De tri- B bus illis Sclauis, citharas importantibus, qui ex Oceani partibus ad Chaganum missi ferebantur, & a Mauricio Imperatore spectati sunt. Legatio item Francorum ad Cæsarem, qua stipendio se illi militaturos polliciti, repulsam tulerunt. Bossus & Bet-

Ο δὲ ἑκτος λόγος περιέχει, ὅπως ἀπὸ τῆς πόλεως ἐξιόντι τῷ βασιλεῖ ἐφέστηκε κλύδων θαλάττιος. ὅπως τε περὶ Ἡράκλειαν, ἐκεῖσε τοῦ βασιλέως διατρίβοντος, τέρας ἐγνώσθη, παιδίον μήτε χεῖρας, μήτε ὄμματα ἔχον, μήτε ὀφρῦς, μήτε βλέφαρα, περὶ δὲ τῷ ἰσχίῳ ἰχθύος οὐρὰ ἀπεκρέματο· καὶ ὅπως τὸ τέρας ἀνήρητο. περὶ τῶν τριῶν Σκλαβίνων τῶν κιθάρας ἐπιφερομένων, οἳ ἐκ τῶν μερῶν τοῦ Ὠκεανοῦ ἐλέγοντο πρὸς τὸν Χαγάνον ἀπεσταλθαι. οἳ καὶ ἐπεφανίσθησαν Μαυρικίῳ τῷ βασιλεῖ. πρεσβεία τε Φραγ- *al. Φραγ-
κῶν πρὸς τὸν βασιλέα, ἐφ' ᾧ συμ- γ'
μαχεῖν ἐπὶ δώροις· καὶ ἀποτροφὴ τῆς αἰτήσεως. Βόας καὶ Βέπ-

ᾗ πρέσβεις· ὁ δὲ Ἀποσείλας, ὀνόματι Θεοδώριχος. περὶ τῆς ἀγέλης τῆς ἐλάφων· καὶ ὅπως ἡ μείζων βάλλεται, καὶ εἰς λόχμην τινὰ φεύγει· καὶ ὡς ὑπεδιώκεται ὑπὸ τοῦ * δορυφόρου, καὶ ἑτέρου πρὸς Γήπαιδος· ὅπως τε ὁ δορυφόρος διὰ τὰ περὶ αὐτὸν χρύσεα δολοφονεῖται. καὶ ὡς χρόνῳ μακρῷ ὕστερον ὁ Γήπαις δολοφονήσας φωραθεὶς, πυρὶ παραδίδοται. στρατεία Ἀβάρων καὶ Ῥωμαίων, καὶ πολιορκία Σιγγιδόνος τῆς πόλεως. χρονία τε Πείσκου τοῦ στρατηγοῦ, καὶ τοῦ κατὰ τὴν Εὐρώπην πολέμου τοῦτον προεστήσατο. καὶ ὅπως ὁ Χαγάνος εἰς Δριζίπερα ἠγόμενος, τῶν νεῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ μάρτυρος ἐπολιόρκησε. καὶ ὅπως ἐν Τζουρούλῳ τῇ πόλει Ῥωμαῖοι συγκλεισθέντες, ὑπὸ τοῦ Χαγάνου πολιορκοῦνται. ὅπως τὸ δόλῳ φενακίζει τὸν βάρβαρον ὁ Μαυρίκιος, καὶ τῆς πολιορκίας ἀπάγει. πρεσβεία τε Ἀβάρων πρὸς Ῥωμαίους. καὶ ὅσα τῷ Ἀδραγάστῳ ἐκ τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀπλήστου δυνάμεως. ἔπι δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸν Ταπίμερον. ἀνδραγαθία τε τοῦ Ῥωμαίων ταξιάρχου Ἀλεξάνδρου. καὶ ἀνδραγαθία Ῥωμαίων, καὶ Σκλαβίνων αἱμάτεσις. ἔφοδός τε Σκλαβίνων κατὰ Ῥωμαίων. περὶ τῶν πεπτωκότων περάτων πρὸς τὸν ἄστεος τῆς βασιλίδος. ὡς τὸ μὲν ἓν τετράπουν παιδίον, τὸ δὲ δικόρυφον. ὅπως Πείσκος ἀποχειροτονεῖται στρατηγὸς τῆς κατὰ τὴν Εὐρώπην μάχης· καὶ πρὸς Θεοδώρου τοῦ πρέσβεως καλέντος πρὸς τὸν Χαγάνον ὑπὸ τοῦ Πείσκου, τῆς τε περὶ αὐτὸν παιδείας καὶ δεξιότητος.

* Al. δορυφόρου

A tus legationem hanc a Theodoricho missi obibant. de grege ceruorum; vtque ingens quidam telo ictus in siluam se contulerit: insequente vero hastifero, & altero item Gepæde, vt sic illum ob aurea ornamenta ex insidiis interfecerit, & longo post interuallo cædis reus deprehensus, flammis sit traditus. Abarorum contra Romanos expeditio, vrbisque Singidonis obsidium. Vti B Priscus belli dux delectus, & militiæ Europææ præfectus sit: vt Chaganus Driziperam delatus beati Alexandri martyris templum obsederit: & quomodo Tzurulo oppido inclusos Romanos Chaganus cinxerit: vtque Mauricius astu deceptum Barbarum ab obsidione auerterit. Missa ab Abaris ad Romanos legatio. & quæ Adragastus ab exercitu Romano acceperit incommoda. Præterea quæ sub Tatimero acta Alexandri Tribuni militum fortitudo, Romanorumque res fortiter gestæ, & Sclauorum interitus, horumque vicissim in Rom. impetus. De monstris ad regiam vrbem natis, infantes, vnus biceps, alter quadrupes. vti Prisco imperium fuerit abrogatum, quod partem prædæ e Sclauis abductæ Chagano donasset, vtique pro illo Petrus Europæo bello dux præficiatur. De Theodoro item legato ad Chaganum a Prisco ire iusso, & de eius doctrina, atque rerum gerendarum dexteritate.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [609] - 143

CAPVT PRIMVM.

In turbulenta tempestate Perinthum, siue Heracleam nauigare contendens Mauricius, Daonium appellitur. Inde Heracleam equo vectus, Glyceriæ martyris templo reficiendo pecuniam elargitur. Monstrum pueri in Thracia prognatum, eo mandante interimitur.

POSTEAQVAM Imperator Selybriam aduenit, Perinthum (quam recentiores Heracleam nominare consueuerunt) nauigare concupiuit. Expediuntur itaque, perfecteque armis omnibus instruuntur naues, quæ cum celeritate illum eo perueherent. Vt altum tenuerunt, immensum aquarum agmen cœlo ruit, ventisque immane furentibus, fluctus attolluntur, vt qui ad remos sedebant, iis valere iussis, labore desisterent, nauigia fortunæ permitterent, Imperator autem cum sua πεντηκοντόρῳ (quinquaginta remorũ) naufragio elapsus, Daoniumque proiectus, præter opinionem euaderet. Ibidem transacta nocte, quia sudum erat, in equo imperiali Heracleam iniuit, Glyceriæque martyris templum ingressus, & quam maxime illud veneratus, pecuniam insuper ad partes eius illato per Abaros incendio vastatas ac prolapsas iterum excitandas, exornandasque erogauit. Deinde agmine ordinato discedens, confectis quatuor parasangis, sole iam sub terras lapso, ad oppidum in cliuo situm, frequens, & rerum ad victum requisitarum copiis abundans peruenit, ibidemque castra locat. Satellitibus porro ad eius tabernaculum, pro eo ac decebat, excubias ducentibus, vna muliercula partus cruciata doloribus, clarisonas voces iterum ac sæpius effundit. Egreditur de excubitoribus, qui fœminam tam absono clamore prohibeat. Vbi domunculam intrauit, caussamque vociferationis exquisiuit, illa partu soluitur. Is naturæ piaculum erat: puer nempe sine oculis, sine palpebris, sine superciliis, sine manibus, sine brachiis, peregrinum quiddam, & informe. Ad coxendices præterea cauda piscis agnata viscebatur. Spectaculi huius forma, & modo lustrato, satelles parentes ipsos cum puero ad Imperatorem deducit. Qui portento conspecto, parentibus interrogatis, vnde id haberent, vbi causssam nullam attulerunt, spectare desinit, quod natum erat interfici iubet. Ita monstri mater absoluitur, & infans gladio conciditur.

ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΑΣ (τῇ Ἡρωῖ) ὁ αὐτοκράτωρ τὴν Σηλυβρίαν, ἐπὶ τὴν Πέρινθον (τὴν Ἡράκλειαν εἰώθασι τῶν νεωτέρων ὀνομάζειν) ἔπλευσεν· καὶ ναυπλίας τὰς ὁρμὰς ἐποιήσατο. βίαιον παχυόσας τὰς πρῶσαν, τῶν περὶ αὐτὰς ἔργων καταπαυθέντων μηδὲν πρὸς βασίλειον ἐκπεμπτέον ἀποδέουσαν. τῇ ἀπὸ πλοίου τοιήρους ἀπήρτισμένος τὴν αὐτοκράτορες, καταδύεται ὕδωρ ἐξαίσιον, ἀνέμων τε ἀκαθέκτων ἐπικλυδωνίζοντα κινήματα, ὡς τοὺς ἐρέτας, τοῖς τε πρὸς σκώπους χαίρειν φασὶν τῇ κώπῃ, ἐρετῆν παύεσθαι, τύχῃ δὲ ὅπερ τέλος τὰ σκάφη. τὸν δὲ αὐτοκράτορα ἅμα τῇ περὶ αὐτὸν πεντηκοντόρῳ παραδέξασθαι θαλάσσῃ. ἐν τοῦ Δαονίου διασωθέντα, πλοῖα ναυαγίας ἐκκλίναντα. ἐν τούτῳ δὴ τοῦ χαιρίου καταπεμπομένου ὁ αὐτοκράτωρ, ἐξ ἑωθινοῦ αἰθρίας γενομένης, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν βασίλειον ἵππον, ἐς Ἡράκλειαν γίνεται. ἐπὶ τὸν τοίνυν Γλυκερίας τὸ μάρτυρος νεὼν ἐντεμνίζεται, ὡς οἷόν τε ἐν ὑμήσας ὅ τέλεσμος. χρήματά τε ὅπῃ δυοῖ, ἐφ' ᾧ τὰ πυρὶ καταπεπληγότα τοῦ ναοῦ ὑπὸ τῶν Ἀβάρων, πρὸς νεότευχος κάλλος μεταχαρῇ, ἐς ἃς δυνάμεις ἐκπέμψας, ἀπεφοίτα τοῦ ἄστεος. ποιήσας τοίνυν παρασκευὰς πεζομαχίας, ἡλίου κεκλικότος, γραπτοπεδεύεται, ἐπὶ πύλαιον χωρίον τῆς ἠπείρου, πυλυανδρόν τε, καὶ ἀφθονίαν ἐν εἰς ὑπαίσιμον παρεχόμενον. κἀν τοῦτον δὴ τὸν χῶρον παφεὼν ὁ βασιλεὺς διεγράψατο τὴν τῶν πολεμίων τοῦ αὐτοκράτορες ἐς αὐλαίας τῇ βασιλικῇ παρεμβαλλομένων δορυφορίας πρὸς κοσμιότητα, ἐκεκράγει χωμαῖον. ἡ δὲ βοὴ διήκει, ἐς ὃ πυκνότερον καταφέρετο. ὡδῖνες γὰρ παρελύπουν ὃ γύναιον. τὴν μὲν οὖν παῖδα περὶ τὸν αὐτοκράτορα ὡς ὑπαπαιπὴς ὀξυχαρῆ, κωλύσων τῆς δυσφωνίας τὴν αἰδεσιμον. ἐπεὶ δὲ ἐν τοῖς οἰκίσκοις ἐλήγετο, πλὴν τε τῆς βοῆς αἰτίας διεπεπύσμενο, πικτὴ ὃ γύναιον. ὁ δὲ τύχης πλημμέλημα φύσεως ἐτύγχανεν ὂν. παιδίον γὰρ ἦν, ὀφθαλμῶν τι ἐς βλεφαρίδων, καὶ ὀφρύων ἀμέτοχον· χεῖράς τε ἐς βραχίονων ἀπολελειμμένον τε, ἐς ἀσφυπτίων. πρὸς ὃ ἐρίφου, ἰχθύος αὐτοῦ οὐραίου ἦν πρόσφυες. ἀπὸ τούτου δὴ τὸ θέαμα τῆς ὁ παῖς ἐκελεύσθη. ἡ μὲν οὖν περὶ τὸν αὐτοκράτορα ἐς θέαν τῆς πέρατος γεγονὼς, ἐν ὅ πως τάχ' ἐπικλυδωνίζηται τοῖς χοιρίς τῆς πέρατος ἐξετάσας, μηδέν τι διαφυγοῦσι τῶν τεκόντων, καταλιὼν ὅ θέλειν, ὃ δὲ πέρας ἀναιρεῖσθαι κελεύει. ἡ μὲν οὖν περὶ τὸν αὐτοκράτορα ἀφέθη, ὃ δὲ παιδίον ὃ ξίφος ἀπαίρει.

CA-

CAPVT II.

Equus Imperatoris derepente disruptus moritur. Ex euentis futura mala mœstus auguratur. Grex ceruorum occurrit. A satellitibus insequentibus plurimi funduntur. Gepidæ hominis in quodam stipatore propter ornatum vestitus trucidando scelus nefarium. Tres Sclaui cum citharis capiuntur, & examinantur. Quare Sclauorum gens auxilia Chagano negauerit. Eorum studium in musicis.

ΔΕΥΤΕΡΑ δὲ ἡμέρα μετεφοίτησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ τοῦς λεγεῶνας ἔναυον ἐποιήσατο. ὁδοιπορήσας τε παρασάγας δύο, τάφρευε δέματα. ἐξ οὗ δὴ τὸν χῶρον ἐκ τῶν βασιλείων ἵππων ὁ ὀξυσμύτερος τῇ χρείᾳ κόσμῳ καταλαμπόμενος, ποσὶν ἀπέσκλη ἀθρόον διαρραγείς. ὁ δὲ βασιλεὺς οἰωνισάμενος ἐπὶ τούτοις πᾶσι τοῖς ξυμβόλοις ἀπαισίοις, καὶ λίαν δείσας ἐσομένων τοιαυτα μάτων αὐτῷ, τοιαῦτος ὢν, δείᾳ τῶν μέλλοντος ἐπὶ τοῖς πρόσω τοιαυτοπορήσεσθαι. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ προσδυομένῳ τῷ βασιλεῖ, συντυγχάνει αὐτῷ ἐλάφων πλῆθος. οἱ μὲν δὴ τοῦ τὸν αὖθις κεραστὰ τοξοις τε βέλεσι τῶν ζώων ἐπεπαίζοντο, πλήθει μὲν πολλῷ δὲ μέγιστον τῶν ἀγελαζομένων ἐλάφων, καὶ εἰκότως ὀξυδίωξις καρτερᾶ ἐπὶ τῶν κυνηγετούντων ἐγίνετο. ἠλίσκετο δυομένῳ, καὶ τῆς ἐλάφου ὀξαλομένης, ἐν τῷ ταχὺ τῶν ποδῶν ἀποκλινούσης τῷ θήρᾳ, οἱ μὲν ἄλλοι ἐπαύοντο. τῶν δὲ τῷ βασιλεῖ δορυφόρων, ἐν Γήπαις ὁ ἦμος αἰὴρ εἴλετο τῆς διώξεως. ἐπί τινα τοίνυν δρυμὸν χωρησάσης ἐκείνης αὐτῆς τῆς ἐλάφου τῇ τοῦ δρόμου ὠκύτητι, ἐγκυκλουμένης τε τῷ καπαχύσματι τῆς λόχμης, καὶ οἱ ἄνδρες ἐς ὃ τοῦτο ἐχώρουν, τῷ φιλονείκῳ τῆς θήρας προτρεψόμενοι μᾶλλον τοῦς τῷ ἐπιτεύξειν. ὁ μὲν δὴ Γήπαις τὸν νεανίαν ὁρᾷ ἐσθῆτι περιβεβλημένον λαμπρᾷ, ζώνῃ τε χρυσῷ ἐμπομπευσάμενον οὐκ ἀκμήν, τόν τε ἵππον αὐτοῦ χρυσοχάλινον, αὐχένα τε δείλαιον, διαθρήσας αὐτὸν ἐπί τινα φάραγγα. ὁ μὲν δὴ δορυφόρος αὐτὰ τῆς ἐλάφου κακὸν κακίσης ἐφέσεως γέγονε θήραμα, οἴκοθεν, καὶ ἀφ' ἑαυτῷ τῷ ὑπερβουλῷ ἐνεγκάμενος. λίνα γὰρ αὐτῷ, ἀρκύες, δίκτυα ὁ χρύσεος κόσμος ἐγίγνετο, σεσυεκδημος κατάκοσμος, ἐν σεσοδιπόρος ἐπόθολος. τοιαῦτης δὲ φυλακῆς τῆς νυκτὸς ἦμος δίης, ὁ μὲν ἐργάτης τοῦ φόνου ἐς τὸν χάραγα ἐπεμπήχει. ὁ δὲ βασιλεὺς, οἵ τε ἀμφ' αὐτὸν τὸν δορυφόρον μηδαμή πουθεώμενοι, ἐπὶ τῆς ἀθυμίας τὰς ψυχὰς κατεπλήττοντο. τῆ ἵππου τοίνυν τῷ ἄλλως πλανωμένου, ἡπόνος αἰὴρ τοῦτο τοιαυτοπορήσεσθαι, καὶ ἐς τῷ πάφρον αὐτὸν ἀπεκόμιζεν. ἐκποδὼν δὲ ὁ βασιλεὺς τῆς αὐτοῦ κύριον καθεσθαι τοῦ φόνου, ἐς βασμὸν ἐξεδίδου καλέσων. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἄνδρες τοῦς Σκλαβίνοι ὃ ἦμος μηδέν τι σεβηρὸς τοιαυτοπορήσεσθαι, ἢ ὀργαίων πολεμικῶν, ἐάλωσαν ὑπὸ τῶν τοῦ βασιλέως ὑπασπιστῶν, καὶ ἄραγε δὲ αὖθις τὰ φορτία, καὶ ἄλλο τι σφίσιν ἐπιφέροντο.

DIE altero Imper. Enatum (loci nomen est) cum exercitu transit, emensisque duabus parasangis, castra vallo communit. Tum de eius equis nobilissimus, & aureis ornamentis decorus collabitur, ruptoque ventre confestim extinguitur. Ex omnibus hisce præsagiis Imp. infausta, & peratrocia sibi in posterum præsentiens, & præsentibus terrefactus, ob metum futurorū in mœstitudine haud mediocri versabatur. Postridie in itinere procedenti ceruorum grex occurrit. Stipatores Imp. sagittis & iaculis eos appetunt, meritoque venatu acriter insequentes, partem maximam sternunt. Sole autem occumbente, cum forte cerua prosiliens, celeri cursu venatores fugeret, aliis insequi supersedentibus, vnus quidam de Imperatoris satellitio, & alius, homo Gepida fugientem insectantur. Cumque in syluam se penetraret, arborumque densitatem peteret, duo illi studio quodam venandi ad prædam assequendam incitati, etiam vltra pergunt. At enim Gepida adolescentem splendida veste indutum, & baltheo ex auro scite fabrefacto cinctum, & equum eius insignem habenis aureis intuens, in valle quadam dolo infelicem obtruncat. Ita doryphorus ille loco ceruæ mala mali desiderii præda factus est, sponte, & in corpore suo insidiarum materiam circumferens. Nam lina, retia, & plagæ, aureus ipsi ornatus fuit, comes indecens, & insidiosus viæ socius. Prima noctis vigilia operarius iniquitatis in castra gressum recipit. Imperator cum suis doryphorum nusquam cernentes, re incerta animis percellebantur. Equum sessore vacuum, & errantem agricola quidam forte nactus, in castra reducit. Hunc ipsum agricolam cædem fecisse Imperator suspicatus, quæstioni subiicit. Postridie viri tres nec gladiis accincti, nec vllo genere armorum præditi, tantummodo citharas gestantes a satellitibus Imperatoris capiuntur.

Quærit ex iis Imperator qua gente oriundi, qua regione, quibus de cauſſis Romana loca obeant. Reſpondent ſe Sclauos eſſe, ad Oceanum Occidentalem habere ſedes, Chaganum eo Legatos ad colligenda auxilia cum muneribus multis ad Principes gentis miſiſſe: Principes muneribus ſuſceptis auxilia recuſaſſe, affirmantes itinerum longitudinem ſibi oneroſam ac moleſtam eſſe. Et ſe, qui modo capti ſint, ad Chaganum miſſos, vti re ipſa illi reſpondeant. Menſes quindecim in itinere peragendo conſumpſiſſe. Chaganum legis legatorum immemorem, eorum reditum conſulto impedire. Audiſſe, Romanos potentia, & humanitate ſummam quod dicere liceat, adeptos claritudinem, opportunitatem proinde arripuiſſe, & in Thraciam reuertiſſe. Citharam porro curare, quod arma tractare neſciant, quandoquidem ipſorum regio ferro careat, vnde extra ſeditiones ac tumultus in pace ac tranquillitate æuum degant. Lyris canere, cum tubis circumſtrepere non didicerint. Bellum enim ignorantibus, optabiliorem autumabant eſſe exercitationem muſicam. Imperator hinc gentem laudans, & illos ipſos ad ſe adductos hoſpitalem in modum habens, eorumque magna corpora, & magnos artus membrorum admirans, Heracleam miſit.

A ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς ἐπηρώτα ὅ ἔθνος αὐτῶν, καὶ ποῖ τῆς γῆς ἀφ' ἑστίας ἐκληρώσαντο, τίνι τε αἰτίαι τῆς παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις τόποις αἰσχροῦνται. οἱ δὲ, ὅ μὲν ἔθνος ἔφασαν πεφυκέναι Σκλαβίνοις· τοὺς δὲ τέρματι τε τῷ δυτικῷ οἰκεῖσθαι Ὠκεανοῦ. τὸν δὲ Χαγᾶνον μέχρι τῶν αὐτοῦ πρέσβεις ἐκπέμψασθαι ὅτι συλλογῇ μαχίμου δυνάμεως· δῶρά τε πολλὰ τοῖς ἐν ἀρχαῖς φιλοτιμήσασθαι. τοὺς μὲν οὖν δεξαμένους τὰ δῶρα, τὴν συμμαχίαν αὐτῷ ἀπομηνύσασθαι, ἀποκωλύειν τε αὐτοὺς τὰ μέχρι τῆς ὁδοιπορείας διαχειμάζων· ὡς δὴ τὸν Χαγᾶνον ἐπαποτείλασθαι αὐτοῖς ἐκείνους τοὺς ἁλωκότας, ἀπολογίαν ὑποδήσειν ἕνεκα. πεντεκαίδεκά τε μησὶ τὴν ὁδὸν διανύσαι. τὸ δὲ Χαγᾶνον ὑπερφρονοῦντα τὸν νόμον τῶν πρέσβεων, δολοφονῆσαι κωλύσαντα αὐτὸν τῆς ἀναζεύξεως. αὐτούς τε τῶν Ῥωμαίων ἔθνος ἀκηκοέναι ὅτι τε πλούτῳ καὶ φιλανθρωπίᾳ λίαν, ὡς ἔστιν εἰπεῖν, ὑπερέχοντας, ἐμπορευσαμένους τε ὑπηρεσίαν, τοὺς τῇ Θρᾴκῃ ἀναχωρῆσαι. κιθάρας τε ὑπηρέφεσθαι διὰ τὸ μὴ ἐξησκῆσθαι ὅπλα τοῖς χώμασι πολεμίζεσθαι, τὴν χώρης αὐτοῖς ἀγροούσης τὸν σίδηρον, κἀντεῦθεν τὸν εἰρηνικὸν καὶ ἀστασίαστον διεξιέναι τὸν βίον. αὐτοῖς λύρας τε κιθαρίζεσθαι, σάλπιγξι δὲ οὐκ εἰδόσιν ἐνσείειν. οἷς δὴ ὁ πόλεμος τῷ ἀνισορρήτως, εἴγε τῶν ἄλλων ἀρετῶν τε καὶ πόνων ὑπεῖναι τὰς μουσικὰς μελετήματα. ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖσι τὸ φύλον ἀγάλλεσθαι, φιλοξενίας ἠξίου ἐκείνους αὐτοῖς, ὅτι ἀπὸ τῶν βαρβάρων ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν ἀγῶσι, ἅμα τε μάσας τὸ τῶν σωμάτων τὸ μέγεθος, τό τε μεγαλοφυὲς τῶν μελῶν, ἐς τὸν Ἡράκλειαν τόπον πρεπόντως.

CAPVT III.

Senatus Imperatorem per Legatos ad redeundum fruſtra inuitat. Per loca paludoſa, ad pontem anguſtum exercitus incedens, eius cura, & ſollicitudine adiuuatur. Ad Anchialum caſtra facit. Propter oratores Perſicos Conſtantinopolim repetit. Francorum rex pro ſocietate tributum poſtulans nihil agit. Chaganus pactam penſionem augeri poſcens, nec impetrans, bellum mouet: Sclauis naues imperat.

TERTIO die Legati ex vrbe imperatoria ad Imp. a Senatu mittuntur, qui eum ad redeundum a peregrinatione ſollicitent, quos ille legationem aduerſatus domum regredi iubet. Quarto die porro iter tendit, cum perangusto ponte, paludibuſque occurrentibus, tranſitus militibus perdifficilis efficitur. Prope aberant fontes fluminis, quem accolæ illius loci Xerogypſum indigitant. Turbatis igitur, & confuſis ordinibus circa tranſitum, tumultuque ad pontem excitato, & clamore

D ΤΡΙΤΗ δὲ ἡμέρᾳ καὶ πρέσβεις ἀπὸ τῆς βασιλείου ἐξεπέμποντο ἄγοντες, ἥ τε ἀξίωσις κατὰ τῆς συγκλήτου ἐς τὸν βασιλέα ἐλέγετο. ἡ δὲ ὑποδοχὴ τῶν ἐπαναζεῦξιν τῆς βασιλέως ἀκδημίας ἐδήλου λαβεῖν. ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ μηδὲν ἂν προσηκάμενος τῆς πρεσβείας, παλινοστεῖν προσετάξατο τοῖς πρέσβεσι. τετάρτῃ δὲ ἡμέρᾳ, καὶ ἐς ὃ πρόσω ὁ αὐτοκράτωρ μετανάστευε. τῆς δὲ γεφύρας ἐκπεπτωκυίας ὁμιλούσης, τεναγώδους τε δυσχωρείας συγκρουσάσης αὐτοῖς, δυσπρόοδος τὸ ἡ ἄφοδος. κατὰ τοῦτο δὲ πλησίον πηγαὶ ποταμοῦ, ὃν Ξηρόγυπον προσκαλοῦσιν οἱ πλησιόχωροι. ἀνασώσης τε τῆς δυνάμεως πρὸς τὴν ἄφοδον, ἀρύλλου τε πρὸ τῆς γεφύρας ἀναλωθέντος, ἀνυποστάτου

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [612] - 146

τε βοῆς προσδιομόμης τοῦ πλήθους, καὶ πίνων A improuiso per multitudinem exorto, & καπακρημνισθέντων ὑπὸ τῆς περὶ τὸν ὄχλον συνθλίψεως, τῶν ἵππου ἀποβὰς ὁ βασιλεὺς, καὶ βακτηρίαν ἐλόμενος, αὐθυρμηδὸν ἐλίγμου κοσμιότητος. καὶ τῆς διαβάσεως ἀπέχεσθαι τὰ πλήθη προστάξας, ἐδίδου τῷ βασιλικῷ πλῷ δύσοδον, τῇ ἀναβολῇ τῆς συγχύσεως ὃ κατὰ μικρὸν δηλονότι ἀσφαλὲς τοῖς στρατεύμασιν. οὕτω μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς ἄσιτος διημερεύσας περὶ τὴν γέφυραν, παρεῖχε τῇ δυσχωρίᾳ διέξοδον. ἡλίου δὲ πρὸς δυσμὰς ἀποκλίναντος, ἀπὸ σημείων δύο τῆς γεφύρας ἑστραπέδευε. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ πρὸς τῇ Ἀσχιάλῳ ὡσαύτως ἐποιήσατο τὴν διάβασιν. ἡμέρας τε B πέντε πρὸς ταῖς δέκα ἐπιδημήσας τῷ Ἀβαρικῷ ποιησάμενος, ἐς ὃ βασιλέως ἄγω ἐπεμφθῆναι, ἥκειν ἀκούσας ὑπὸ τῶν Περσῶν βασιλέως ἐς Βυζάντιον πρέσβεις. τελευτᾷ δὲ ἡμέρᾳ καὶ οἱ τῆς Κελτικῆς Ἰβηρίας πρέσβεις ἐς ὃ βασιλέα παραγίνονται ἄγω. Φράγγοι δὲ ἄρα οὗτοι τῇ νεωτέρᾳ γλώττῃ καταλαμβάνονται, αἱ δὲ πρεσβεῖαι τοῖς πρέσβεσι Βόσος καὶ Βέττος. Οὗτοι ὁ τῶν ἔθνους δυνάστης, (ὄνομα Θεοδώριχος αὐ- C τῷ) ἐς βασιλέα ἐξέπεμπεν. ἠξίου τε συνθήκας φιλοτιμίας τῷ Ῥωμαϊκῷ συμμαχήσας, καὶ δώσεις ἀπελέσθαι παρὰ τὸν Χαγάνου τὸν πόλεμον. ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ τοῖς πρέσβεσι φιλοφρονησάμενος δώσεις, ἀπώμοσεν πλῷ ξυμμαχίαν σπένδεσι Φράγγοις πρέπεσθαι, ἀργυρολογεῖσθαι δ' Ῥωμαϊκὸν ὑπὸ τῶν βαρβάρων οὐκ ἀνεχόμενος. ὁ δὲ Χαγάνος ἐπενθήκας λαμβάνειν τοὺς συνθήκας ἐζήτει τὸν Καίσαρα. ἐπεὶ δὲ ὁ αὐτοκράτωρ τοῖς λόγοις τῶν βαρβάρου ὧτων οὐκ ἐδίδου βαλίδα, ἀπελαύνειν παρεσκευάκει τὸν πόλεμον, καὶ οὕτω ὁ Χαγάνος τοῖς Σκλαβίνοις προστάτης ἀκαπόνων πλῶν τεκταίνεσθαι, ὅπως πρὸς διάβασιν χρὴ τὸν Ἴστρον πειθόμενον.

exacto, iniqua loca transgrediendi facultatem comparabat. Sole ad occasum deuergente, a ponte altero lapide tentoria figit, & die sequenti apud Anchialum similiter. Illic dies quindenos commoratus, cum de Legatorum regis Persarum aduentu Byzantium accepisset, domum rediit. Die tertio etiam Legati Celtiberorum, qui hodie Franci dicuntur, Bosus & Bettus in vrbe adsunt. Huius gentis Princeps Theodoricus tributum pro societate cum Romanis coeunda, & pretium pro bello aduersus Chaganum gerendo ab Imperatore pacisceba tur. Qui Legatos muneratus humaniter, & barbaros a Romanis exigere pecuniam inique patiens, hortatur Francos, vt citra stipendium, seu vectigal, quod postulabant, armorum societate secum deuinciri vellent. Chaganus item pacta tributa augeri a Cæsare contendebat, cui cum aures non darentur, continuo bellum moliri, & Sclauis bonum numerum parandorum actuariorum ad Istrum traiiciendum indicere.

CAPVT IV.

Singidonenses Sclauos incursant. Chagani voluntate Singidon obsidione liberatur. Nauigia a Sclauis transmittendo flumini compinguntur. Prisco Europæi belli administratio permittitur, qui Saluianum Legatum, siue subducem legit, & ad claustrum præoccupandum mittit. Saluianus conspectu barbarorum maiore multitudine occurrentium perterritus refugit. Conflictu ad castellum Romani hostem superant, superueniente Chagano fugiunt.

Οἱ μὲν τῆς Σιγγηδόνος οἰκήτορες ἀθρόαις D ἐφόδοις ὑσὶν ὑπὸ Σκλαβίνων τοῖς πόνοις λήζονται, ἐς πυρὶ παραδιδόσι τὰ πρὸς ναυπηγίαν τῶν ὑδάτων ἐπιτήδεια. διαφθείρουσι τοῦτο πολιορκοῦσι ὑπὸ Σιγγηδόνα οἱ βάρβαροι, ἡ δὲ πόλις ἐς ζῦθος ἀφικνεῖται κακοῦ, ἰσχὰς ἐπιφέρεται σωτηρίας ἐλπίδας. ἑβδόμῃ ᾗ ἡμέρᾳ καὶ ὁ Χαγάνος τοῖς βαρβάροις

CIVES Singidonii Sclauorum labores crebris impressionibus depopulantur, eorumque in fabricandis nauibus opera ignibus exurunt. Quocirca barbari vrbem obsidione circundant. Quæ ad extremam deuoluta miseriam, spe salutis exigua alebatur, cum luce septima Chaganus barbaris

edicit, vti obsidione relicta ad se veniant. Quibus dicto audientibus, ab obsessis duobus daricorum millibus, mensaque auro illusa, ac veste acceptis, ab oppido recedit, confectisque parasangis quinque, ad Mirsium castrametatur, ac multitudini Sclauorum componendarum nauicularum ad amnem Saum transeundum negotium iniungit. Et ille quidem expeditionem vrget: hi iussa illico complexi, & constitutos decuriones ad opera exigenda metuentes, curandæ nauigationi operam dant. Fabricatis igitur iam nauigiolis, & in medio propositis, vicinum flumen barbari transmittunt. Chaganus partem copiarum segregat, quæ præcurrat, Romanisque aduentus sui terrorem iniiciat. Quinto die Bononiam accedit. Imperator Priscum Prætorem Europæ declarans, extemporalem ei manum adiungit. Is Legatum sibi Saluianum creat, cui præcipit, vti cum mille equitibus clauſtra præoccupet. Saluianus Proclianes transitum cingens, aggere excitato insidet. Die quinto egressus, barbaris præcedentibus occurrit, ac se ad pugnam viribus imparem cognoscens, intra clauſtrum securitatis causſa regreditur. Barbari cum ad fauces peruenissent, vltra procedere vetabantur: propterea quod Romani in ſtatiuis manentes, iis sese opponerent. Hic inter vtrosque pugna atrox per diem totum commissa est, multisque barbarorum interfectis, Romanus Legatus præualuit. Prima noctis vigilia barbari ad Chaganum reuenientes, acta exponunt: qui mane Samurium cum octo millibus mittit. Romani copia tanta superueniente nihil territi, prælio mordicus instant. Victis barbaris, Chaganus cum reliquiis accurrit. Saluianus innumerabili multitudine perculsus, transitu relicto, secunda noctis vigilia ad Prisum est reuersus.

A πρεσβείαν τῆς πολιορκίας ἀπέχεσθαι, ἠμφέσθαι τε ὡς αὐτόν. ἐπεὶ δὲ ὁ βαρβάρων τούτων αὐτήκοον γένοιτο, ἀπελιμπάνῃ ὃ πάλισσα χρυσῶν δαρεικῶν χιλιάδας ἀπενεγκάμενος δύο, πάπτηλάς τε χρυσᾶς τέσσαρας, καὶ σαλία. καὶ οὕτω ὁ Χαγανὸς παρασάγγας πεντεκαίδεκα πέντε, γραπτοπεδύλῳ αὐλᾷ ὁ Μίρσιον, πλήθη τε Σκλαβινῶν ξυλουργεῖν παρεσκεύαζεν, ὅπως τὸν ποταμὸν, τὸν λεγόμενον Σάον ναυπλοΐμους ἀφανίσωσι. ὁ μὲν οὖν παρὼν τῷ ὑπερτεθείμενῳ ἐπείγετο· οἱ δὲ στρόμοι τῶν παραγγελμάτων τὸν ναυπλοΐμον παρείχοντο, πάντα γὰρ οἷόν τε ἦν τοῖς Καθολικῶν ὁ φόβος ἀξιάρχων ἀπεργάζεσθαι. ἐπακτείδων γοῦν ἅρπη τῶν βαρβάρων ἠμιόλιων τε καὶ παρεμβόλων, τὸν ἀγχίνυσον πόλεμον ἀφαιρεῖται ὁ βαρβάρων. ὁ μὲν οὖν Χαγανὸς δυνάμεως συμπάσης ἀπόδυσιν, παρῆν ἐκέλευε δὲ φοβερῶν τὸν ὑπερκείμενον τῆς ὑπερβάσεως Ρωμαίοις, πρέσβεσθαι. πέμπτην δὲ ἡμέραν καὶ τὴν Βονωνίαν προσωμίλει. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ στρατηγὸν ἀξιοῖ τὸν Εὐρώπης τὸν Πρίσκον, αὐτοκράτορι δυνάμει συμφέρειν αὐτόν. ὁ μὲν οὖν Πρίσκος ὑπερασπιστὴν Σαλβιανὸν ποιησάμενος, χιλίοις τε καθοπλίσας ἱππεῦσιν, ἐκέλευεν παρεκβαίνειν τὴν ἐχυρωμάτων ὃ ἄσυλον. ὁ μὲν οὖν τῆς Προκλιανῆς ἐφ' ἁμάδος ἀγκαλισάμενος, χάρακα ἤειρεν ἀναλίζεσθαι. πεμπταῖός τε ἦν ἀμφότερα τὴν ὀχυρωμάτων γενόμενος, συντυγχάνῃ τοῖς παρεῖσι τὴν βαρβάρων. Ἀβαρικοὶ πυγμαχοῦν οὐκ ἀξιόμαχον ὑπιφέρεσθαι δυνάμει παρὸν παράξειν, παρὸν τὴν τὴν ἐχυρωμάτων αὖθις ἀσφάλειαν τὴν καταφυγὴν ἐποιήσαντο. οἱ δὲ βαρβάροι παρασαλεύοντες τοῖς Ἁμαδάσιν, ἐς ὃ παρὸν χαρᾶν τὴν ἐξηπίνα ἀπελαύσειαν, τῆς αὐτῆσιν θυραυλούσης τὴν Ρωμαίων δυνάμεως, κωλύμην παρεχούσης τοῖς τὴν βαρβάρων κινήμασι. χαρᾶν οὐτοῦν παρεῖχεν Ρωμαίοις τε καὶ βαρβάροις ἐς ὃ κερτερὸν συμπλοκή. διημερεύσας οὖν ὁ πόλεμος καὶ πολλῶν ὑπὸ τῶν βαρβάρων αἱρεθέντων, τὴν χρείττονα ὁ τῶν Ρωμαίων ὑπερασπιστὴς ῥοπὴν ἀπελάμβανε. περὶ τὴν φυλακὴν τῆς νυκτὸς καὶ ὡς τὸν Χαγανὸν ὁ βαρβάρων ἦλθε, ἀφηγεῖταί τε τὴν συγκυρησάντων τὴν ἔκβασιν. ὃς ἑαυτοῦ πυγμαχοῦν χιλιάσιν ὀκτὼ τὸν Σαμοὺρ ὁ Χαγανὸς συμφέρειν ἀπέστειλεν. Ρωμαῖοι δὲ τὴν ὑπερχομένην πληθὺν μὴ ὑπομείναντες, ἀπαρίζ τῆς παρεμβάσεως εἶχοντο. ἡσθέντων δὲ τὴν βαρβάρων, ἀναλαβὼν ὁ Χαγανὸς τὰς δυνάμεις, ἐχώρει πρὸς πόλεμον. ὁ δὲ Σαλβιανὸς καταπλαγεὶς τὴν ψυχὴν ὑπὸ τῶν πλήθη τὴν ἀπείρων δυνάμεων, δευτέρᾳ φυλακῇ τῆς νυκτὸς τὰς Ἁμαδάσης ἀπολιπὼν, ὡς τὸν Πρίσκον ἐπανήκοι.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [614] - 148

CAPVT V.

Iter Chagani : Alexandri martyris templum incendit : à Romanis speculatoribus nec flagris extorquere veritatem potest : Drizipera adoritur : inde diuino quodam viso exterritus abit. Priscus e conflictu ad Heracleam inito, Dydimotichum fugit, Zuruli a Chagano obsidetur. Fictis a Mauricio ad Priscum litteris in terrorem datus, parua accepta mercede recedit.

Ὁ δὲ Χαγανὸς ἡμέρας τρεῖς ἀπὸ τοῦ χώρου τοῦ περὶ τὴν ἐχυρωμάτων ἀναστροφὴν, τετάρτῃ διέγνω ὃ Ῥωμαίοις ἐπιδράσειν. πέμπτῃ δὲ ἡμέρᾳ ἵστατο πρώτῳ ἐφ' ὁδοῦ τῆς πορείας ἀπειργόμενος, καὶ ἀφανιζόμενος τὰς δυσχωρείας τῶν ἀφεδράτων. ἕβδομος ἡμέρα τελευτῇ εἰς ὃ λεγόμενον Σαβουλέντι Κανάλιν. εἶτα τῇ Ἀγχιάλῳ προσέμιξε. ἀπόντας τε ἐντεῦθεν καὶ πρὸς τῷ νεῷ Ἀλεξάνδρου τοῦ μάρτυρος γενομένους, ἐδίδου τὸν τοῦ παμφάγου πυρὸν προβαλλόμενα. τεῖά τε σημεῖα μέλλοντας, ὅσοις ἐπὶ κακώσει τοῦ τῶν Ῥωμαίων στρατοῦ προσπεφεύξεσι σωτηρίᾳ ἔσεμεν. ὁ μὲν οὖν βάρβαρος αἰχισμοῖς διηρυθριᾶτο, τίς αὖ εἴη ὁ τῶν ἐναλωκότων σκοπός. τῷ τε αἰτίαν τῆς πορείας αὐτοῖς ἐρεσθαι φοιτῶντος, ἠμάλλευ, οὐκ ἔχων μαθεῖν ὅ τῆς ἀληθείας ἀκίβδηλον. νόσοις γὰρ αὐτὸν ἐξεκρούσμενο λόγοις. πέμπτῃ δὲ πρωϊαίας ἡμέρας, πρὸς τὰ Δριζίπερα μετεχετύλᾳ τὸν χάραγμα, τῷ τε πόλιν ἐναγείρῃ πως προσπαθεῖν. ἐπεὶ δὲ οἱ τῆς ἄστεος ἐς ὃ καρτερὸν προεπάπτοντο, τὰς ἐλεπόλεις ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ ὁ βάρβαρος ἔτεκ πάντα. ὀρύλλου γοῦν ἐξαίσιου προσαπόντος τῇ πόλῃ, ὅπισθάλων τε τῶν τῆς ἐρετείας ἐλπίδων γινομένων αὐτοῖς· εἰς ἐπίπλασιν ὁράσας ἐφοίτησεν. τὰς γὰρ πύλας ἀναπεπασμένας τῷ πολίσματος, ἠπείλησεν τῇ ἔρκεις κατάφορεῖν, ἰσοστάσιόν τε τοῖς βαρβάροις ἀναλαμβάνειν τὸν πόλεμον. οἱ μὲν οὖν μέχρι φωνῆς καὶ τῆς ῥήματος τῷ προβάξιν ποιησάμενος, ἵστατο τῆς ὕλιας κατάπληξόμενοι, οὐκ ἐξεχώρουν τῆς ἄστεος. θεία δὲ φορτίδι οἱ ἀπείργετο ὁ βάρβαρον ἐπιπίπτεσθαι. ἔδοξε γὰρ ἡμέρας μεσούσης ὁρᾶν Ῥωμαίοις ἀπείρους συμφέρεσθαι φάλαγγας, ἀποχωρεῖν τε τῆς ἄστεος, καὶ αὐτὸ πεδίον ἐπείγεσθαι, ὀργώσας πολεμεῖν, καὶ θανατᾶν πρὸς προβάξιν. ἀσπάζεται οἶνον ἀβοήθητον ὁ Χαγανὸς ἀποδρασιν. καὶ δόκησις ὧν ὃ αὐτόματον, μορμολυκεῖον ὄψεως, καὶ ἀφανείας καταπλήξις. πέμπτῃ δὲ ἡμέρᾳ καὶ ὁ Χαγανὸς ἐπὶ τὸν Πείρινθον γίνεται· Ἡρακλέαν δὲ τῶν Ῥωμαίοι προσαγορεύουσιν. ἐπεὶ δὲ Πρίσκος ἐξαπιναίως εἶδε ὃ βάρβαρον, τῇ ὑποβολῇ αἰσθόλιῳ οὐ προείχετο. συμπλακεὶς τοῖς ἀμφὶ τὸν Χαγανὸν πρὸς πόλεμον, αὐτῷ θεὸν τῆς πολεμίοις τὰ κατὰ ὑπέδυξε, τῇ ἀφθονίᾳ τῆς αὐτῶν δυνάμεως φέρειν οὐκ ἔχων τῆς μάχης τὴν ἔντασιν.

CHAGANVS triduum in loco ante clauſtrum moratus, quarto die Romanos fugiſſe cognouit. Quinto die ſub primam auroram iter inceptat, difficilemque locum illum pertranſit. Tertio die Sabulentum Canalin dictum locum, inde Anchialum peruenit. Anchialo diſcedens, vbi martyris Alexandri ædem reperit, edacibus flammis eam pro ludo exurit. Inde tribus millibus diſtans, in ſpeculatores Romanos incidit : quos interceptos, flagris quid vellent curioſe interrogat. Sed quanquam cauſſam itineris indagaret ſollicitiſſime, tamen quoniam fictis eum reſponſis morabantur, liquidam veritatem (quod ei ſtomachum mouit) elicere non potuit. Poſt diem quintum Drizipera profectus, vrbem ſubigere aggreditur. Oppidanis fortiter ſe defenſantibus, die ſeptimo machinas expugnatorias fieri curat. Cum igitur ciuitatem ingens perturbatio inceſſeret, & ſpes ſalutis fluctuaret, incolæ audaces ſeſe atque imperterritos fingunt. Nam portis reſeratis, oppidum circumſidentes ſeſe contemnere, & æquo Marte cum illis dimicaturos iactitant. Cæterum voce tantum, & ſpecie quadam tenus congredientes, præ timore magno intra mœnia hærent. Diuina autem prouidentia quædam barbaros ab vrbe opprimenda cohibuit. Viſus eſt enim Chaganus medio diei videre innumeras Romanorum phalanges, vna frementes ex oppido procedere, & in campum ad animas in acie profundendas cupidiſſime properare. Hinc ſe in fugam ſubito coniicit, tametſi quos viderat aduerſarii nihil eſſent niſi vana opinio, terriculamentum oculorum, & conſternatio animi. Die quinto etiam Chaganus Perinthum, (Romanis Heracleam) venit. Quem Priſcus vt inopinato conſpexit, rei incœptandæ moras interponendas non cenſuit. Conſerta igitur cum hoſtibus manu, eadem hora terga vertit, cum vim, & impetum tam frequentis exercitus ſuſtinere nullo modo poſſet.

Didymotichum autem cum peditatu se contulit. Post, Zurulum petens, muros pro tutamine habuit. Barbari vrbem circumdantes, Priscum magna mole oppugnant. Quibus intellectis Imperator mirifice angebatur, timebatque exitum: & tanti casus nuntio perturbabatur vehementissime. Quarto die solers consilium reperit. Accito quippe vno de corporis custodibus, iussit, vt se barbaris capiendum vltro offerret: diceretque, se imperatorias ad Priscum litteras apportare: quo barbari velut insperatum adepti lucrum eas recitantes, auribus ipsi suis quæ scripta essent perciperent, ex eoque perterriti, & delusi, copias domum reducerent. Earum litterarum exemplum infra sequitur.

A ἀπαρεὶς Διδυμότειχον, ἅμα τῷ πεζικῷ ὁ τῶν Ρωμαίων στρατηγὸς ὑπεχώρησε, μὴ τῆς εἰς Ζουρουλὸν ἀφικνεῖσθαι, ἀσυλίᾳ τοῖς δυνάμεσι τὴν πόλιν παρεσκεύαζε. Ὁ δὲ βάρβαρον ὁ ἄρτι παρεληλυθὸς ἰσχυρῶς ἐπολιόρκει τὸν Πρίσκον. πάντων γοῦν ὁ αὐτοκράτωρ ἀκηκοὼς, ἠθυμήκει τε, καὶ μέγιστον πάθος εἶχεν ἔμπαλιν τὴν ἀγχίνοιαν τῆς συγχωρησάσης. τετάρτῃ δὲ ἡμέρᾳ ἐξ ἀγχινοίας ἀκόλουθον βουλὴν παρεσκεύασε. τῶν γὰρ σωματοφυλάκων ἕνα μεταπεμψάμενος ποιησάμενος, ἐκέλευε τὰ αὐτοκρατορικὰς ὡς τὸν Πρίσκον ὑποστολὰς ὑπιφέρεσθαι. ὅπως οἱ βάρβαροι καθάπερ ὑπ' ἔρημον τοῖς ἀπαλλοτριώσαντες, τὰ τῶν ἐγγεγραμμένων δυνάμεως αὐτήκοοι γένωνται. καὶ τοῦτο γενόμενον ἐκδήμα τοὺς ληίσασθαι, τὰ παρὰ τοῖς οἴκοι ἀπολαύσειν φαντασθέντες ποιήσωσι. ταῦτα δὲ ἅπερ ἐπεκράγασε γράμματα.

B

Πρίσκῳ τῷ εὐδοξοτάτῳ στρατηγῷ τῆς πρὸς τῷ Θράκῃ ἑκατέρας δυνάμεως.

C

Fortunatissimo exercitus tui gloria perseuerabit, & execrabiles Abaros circumuagari faciet. Classem enim, & classiarios per mare misimus, qui familias eorum inuadant, & captiuos abducant: vt sic detestandus Abarum dux e solo nostro in terras suas recedere compellatur.] Personatus ille tabellarius die septimo iussa exsecutus intercipitur: litteras imperatorias libens tradit. Chaganus patria lingua per interpretem cognitis, quæ illic exarata extabant, æstu deluditur: magnopereque rebus suis diffisus, pauxillum auri in conditione a Prisco accipiens, in ditionem suam redire maturat. Vis enim deceptionis barbarum mirabiliter domum dispellebat.

D

Ἡ τῶν ἀλιτηρίων βαρβάρων ἐγχείρησις, οὐδὲν ὅλον τὸ παράπαν σὺν εὐεποίησε τῇ ἡμῶν δυσεβείᾳ· ζωηρότιον μᾶλλον οὖν καὶ ἐπιμελεστέρους πρὸς τὰ τούτων ἀπέλαυε ἀπεργάσατο. καὶ τοῦτο γινωσκέτω ἡ σὴ εὐδοξότης, ὅτι ἀπαισίως, μετ' αἰσχύνης καὶ πολλοῦ ἀποβαλόμενος ἔχει ὁ Χαγανὸς ἀποχωρήσαντες εἰς τὰ τοῦ Ρωμαίων αὐτοῦ ἀφιερωθεῖσαν χώραν. ἀφ' οὗ τὸ ἅμα τῷ δυτυχεστάτῳ στρατῷ χαρτερήσῃ ἡ σὴ εὐδοξότης σὺν Ζουρούλῳ τῇ πόλει, καὶ δεινῶς παρερρεμφθήσεται τοῖς ὑπικαπεσοῦσι Ἀβάροις. ἐπέμψαμεν γὰρ ἀφ' ἁλαΐσεως πλοῖα καὶ στρατὸν, ἵνα αἰχμαλωτεύσωσι τὰς φαμιλίας αὐτῶν, καὶ πάσας ἀχμαλωτεύσωσι, καὶ οὕτω δὴν ἀναγκασθῇ μὴ ἀξιμώνης, καὶ μεγάλης ζημίας ὁ ὑπικαπέσων τῶν Ἀβάρων ἡγούμενος εἰς τὰ ἑαυτῶν γῆν ἐπανορθέσθαι ἀπὸ τῆς καθ' ἡμᾶς πολιτείας.] ὁ μὲν οὖν ὑπίπλους ἄγγελος ὁ παρεσκευασμένον πρὸς παράδοσιν ἐδόθη ἡμέρᾳ, καὶ ἐπὶ τῶν βαρβάρων ἀλοὺς, τὰς βασιλείας δέλτος παραδίδου ἑκών. ὁ δὲ Χαγανὸς τὰ ἐμφερόμενα ἐν αὐταῖς ὑφ' ἑρμηνέως τῇ πατρίῳ φωνῇ ἀφηγουμένου, ἐπὶ τῶν λόγων ἀλωπεκίζεται· καὶ παρειδὴς γενόμενος, καὶ σωθήκης παρὰ τὸν Πρίσκον ἀφθόνως ἐπ' ὀλιγίστῳ χρυσίῳ, ἐς τὴν ἑαυτῶν ὡς τάχιστα ἐπανέζυξεν. ἡ γὰρ τῆς φενακίσεως ἰσχὺς, λίαν ἐγκρατῶς ἀπεβουκόλει τὸν βάρβαρον.

Prisco vtrarumque Thraciæ copiarum duci illustrissimo S.

NEFANDORVM barbarorum conatus nihil penitus pietatem nostram conturbauit: quin contra potius ad eos disperdendos diligentiores reddidit. Sciat hoc tua gloria, Chaganum infeliciter, cum dedecore, multis suorum desideratis in prouinciam sibi a Romanis definitam velit nolit reuersurum. Quocirca

CAPVT VI.

Priſcus miſſione data militi Byzantium reuertitur: Ad Iſtrum Sclauos tranſitu prohibiturus mittitur: Eius iter: Chaganus de pace rupta conqueritur: ſe enim bello peti ſuſpicabatur. Priſcus licentiæ oratoris in Imperatore vt fœdifrago inſectando, ac proſcindendo ignoſcit: aduerſum Sclauos arma illa ſuſcepta eſſe teſtificatur.

Ὁλοῦ δὴ χειμῶνος μεταπεμψάμενος Ἀσχολιβοῦν A
Δεκάλβιζιν τὸν στρατηγὸν ἐς Βυζάντιον ἦκε,
Ῥωμαίοις δ' ἀπομαχοῖ εἰς τὴν Θρᾴκην ἐφοίτα, μὴ
τὰς κώμας διαφθείροιτο. ἦρος δὴ Ἀσχολιβοῦν ὁ
στρατηγὸς κατὰ βασιλέως πρόσταγμα τὸν Ἴστρον ἐπέμ-
πετο, ὅπως τὰ πρὸς Σκλαβηνοὺς ἡμῖν διαπίξασθαι
τὸν ποταμὸν κωλύοιμα, ἀφοβίαν ἄσκητα τῇ Θρᾴκῃ
παρέχοιτο. ἔφασκε γὰρ ὁ ἀνθύπατος τῷ Πείσκῳ,
οὐκ ἂν ἡρεμοῖεν οἱ βάρβαροι, εἰ μὴ τὸν Ἴστρον ἐς
τὰ μάλιστα ὁ Ῥωμαίων στρατὸς φρουροῖτο. ὁ μὲν δὴ
Πείσκος τὴν ἱππικὴν δυνάμεως τῆς ἰδίας ἐλάμβα-
νε. Γέντζων δὲ ὁ πεζικῆς πλήθους ἐπῆστο· κατὰ
τὸν βασιλέως πρόσταγμα. τῇ δὲ ἑβδόμῃ τὸν Ἡρά-
κλειαν ἦρε μεσοῦντος ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς τὴν παρουσίαν
ἐβεβαιώσατο· ὁ δὲ στρατηγὸς τὴν παροῦσαν μεταποιεῖν ἐγ-
κελεύει), βάσιμόν τε τῷ συμμαχικῷ ποιησάμενος,
καὶ τὰς δυνάμεις διαριθμησάμενος, τὰς ἐγκυ-
κλίους τῶν χρημάτων αὐτοῖς διαμοιρασάμενος, ἀπ-
ῆρας ἐντεῦθεν, ἐν τεσσαράκοντα ποιησάμενος σταθ-
μούς, ἐπὶ τὰ Δεκίσσαρα ἦλθε. πέντε δὲ καὶ δέκα
ἐνδιατρίψας ἡμέραις ὡς χάρτῃ, εἴκοσι σταδίοις πρὸς
τὴν Δοερόστολον παρεγένετο. ὁ μὲν δὴ Χαγανὸς ἀκοὴν
τῶν Ῥωμαίων στρατιὰν διέγνωκε, καὶ ἐντεῦθεν
πρεσβείας ὡς τὸν Πείσκον ἐξέπεμπεν. ἀφ' ὁμολόγων C
γοῦν τὴν πρεσβειῶν ὡς τὸν Πείσκον, ὁ Κόχις βάρβα-
ρος ἦν ἔτι, τάδε τῆς πρεσβείας ῥημάτων ἀπήρξατο.

Τί τῶν θεοῖς; οἷς ὁ δυσιδαιμονίᾳ ἔστιν ἁρμόδιον,
ἀρτίπους ὁ δυσπειθὴς καθίστηκε πρὸς ἅπαντα, εἰρήνην
ὁ Ῥωμαίων πρελύσατο, σπονδῶν ἱερὸς χιτ-
ῶν λελύται, ἄλλως ὁμολογίας ἠθέτηται, πίστεως
αἰδὼς κατεφάλωται, ὁ μεσίτης ὅρκος ἀπόλωλεν.
Ἴστρος ὁρᾷ πολεμίαν ὄψιν καὶ χάσκα, καὶ σιδηρ-
οφορουμένους τὸν Πείσκον, τὸν πρὸ μικροῦ τῶν εἰρήνην
Ἀβάρεως τε καὶ Ῥωμαίοις νυμφαγωγήσαντα. ἀδι- D
κεῖς μὲ Καῖσαρ, ἀνοσίως κλέπτων τὸ πολεμεῖν, οὐκ ἔστι
βασιλικὸν ὃ ἐξεῖργμαι, οὐκ ἐξουσίας ἔπι ὃ φρόνη-
μα, ὃ βούλημα ληστρικόν, ὃ δράμα δημοκατάρατον.
ἢ τὸ σιφλοῦν κατάθου κόσμον, ἢ μὴ τὸ ἐξουσίας
τὸ δυσημοσύνῳ διαφθορέ. ὑμεῖς τοῖς βαρβάροις
ἐπολιτεύσατε τὴν φαυλότητα. ὃ πρόσθεν δεῖν
οὐκ ἐγνώκειμεν, εἰ μὴ διδασκάλους ὑμᾶς τὸ φαύ-
λους εὑρήκειμεν, οὓς ὁ πόλεμος ἡρεμοῦντας οὐκ ἔγνωκεν, οὐδὲ ὁ τὰ εἰρήνης ἀπομάγοις τεθεὶς ὅμμα.
πολεμεῖν δὲ ἀδίκοις, ἀσυνδούλωτος αἰῶν ἄς ἐστὶ πότε εἰ πίστις ὑπολιμπάνεται τῷ φόβῳ τὸ ἡσυχίαν ἀπολέσειν;

DVx inſtante iam hieme exercitum dimittit, Byzantiumque redit. Romani bello ſoluti, per Thraciam diffunduntur, ac per vicos alimoniam ſibi quæritant. Vere ineunte Priſcus auctoritate Imperatoris ad Iſtrum mouet, vt ab eo Sclauorum gens flumen traiicere prohibita, vel nolens ſecuritatem, & otium Thraciæ præſtaret. Aiebat ſiquidem Priſco Imp. barbaros nunquam quieturos, ni Romani Iſtrum quam acerrime cuſtodirent. Priſcus itaque copias equeſtres ducit, pedeſtribus Genzonem præponit. Adulto vere ad Heracleam Romani congregantur. Die ſeptimo dux caſtra mouere iubet, luſtratiſque auxiliaribus, & copiis recenſitis, ſtipendia in orbem redeuntia conſtituit. Abiens inde, quartis caſtris Drizieperis adeſt: quo in loco diebus quindecim conſumptis, viceſimis caſtris Doroſtolum aduenit. Chaganus de infeſto Romanorum aduentu certior factus, legationem ad Priſcum mittit. Ex qua Cochus quidam barbarus hunc in modum diſſeruit.

Quid hoc rei eſt? o dii immortales. Quibus proprium erat religiones colere, iis nunc facile, ac promptum eſt impie agere. Pacem Romani violarunt, fœderis lex vitiata eſt, ſal pactionis infatuatus: fidei reuerentia euanuit: ſequeſtre iuſiurandum periit. Iſter hoſtile ſpectaculum, & Priſcum, qui paulo ante pacem Romanis, & Abaris deſponderat, ferro armatum videt. Iniquus es Cæſar, dum fraude mala bellum nefarie ſtruis. Non eſt imperatorium quod moliris: non ſunt ab auctoritate iſti ſpiritus: conſilium iſtud eſt prædatorium: palam execrabile eſt factum tuum. Aut coronæ ornamentum depone: aut poteſtatis decus ne corrumpe. Vos barbaros ad nequitiam inſtituiſtis. Fœdus diſſoluere neſciſſemus, niſi vos mendacii magiſtros inueniſſemus, qui a bello nunquam feriamini, & pacem nunquam complectimini. Dum bellum geris iniuſtus es: dum fœdus percutis, mœrorem ac dolorem affers. Et quando tandem credi poterit, te quietem ab armis diligere?

Quam nuper vobis humanitatem exhibuimus, Prisce dux, reuertere. Tanquam amicos, non hostes futuros vos seruauimus. Pro humanitas! quæ nobis ægritudinem periculumque parturis. Qui nobis salutem suam debent, nunc longe aliud remetiuntur, & nos, iuxtaque deos ipsos oppugnant. Obsidetur enim arx sacramenti, & quod præstantius est, a deteriore vexatur, & dolus libere grassatur: & mendacio principatus committitur, & iniuria palam exercitum ducit. Si igitur tu dux vires tuas infirmas, nostras contra validas agnoscens, nos reuerebere, damnum tuum præter pudorem nullum erit. Sin autem, vltio tibi magistra fiet, quæ cum cladibus pœnitudinem adducet.] Hac oratione finita, cum milites graues ex ea molestiam, doloremque traxissent, Priscus audaciæ, & loquentiæ barbaræ veniam impertiuit: nec tam proteruæ linguæ quidquam opponens, bellum hoc aduersus Sclauos susceptum esse confirmauit. Non igitur pactis, & fœderibus cum Abarum gente initis etiam in Getas expeditionem impediri.

A πλὼ ὑμῖς, γρατηγὲ, φίλαν δεχπίαν αἰδέσθητι. φίλους ἐσομένους ὑμᾶς, οὐ πολεμίους ἐσώσαμεν. ὦ φίλαν δεχπίας ὠδινούσης λύπην καὶ κίνδυνον. οἱ σωτηρίας πρὸ ἡμῶν ἐχουσάμενοι, νῦν πλὼ αὐτῆς ἀμοιβὴν ζημιούμεθα, καὶ πολεμούμεθα σὺν ὑμῖς. πολιορκεῖται γὸ ὄρκων ἀκρόπολις, καὶ τυραννεῖται ὁ κρεῖττον ὑπὸ τῆ χείρονος. καὶ δόλος πρόσταλεται, καὶ ὁ ψεῦδος ἡγεμονίαν πιστεύεται. καὶ τὰ τῆς ἐπιορκίας ἀναφανδὸν ἐστρατεύσατο. Εἰ μὸ οὖν, γρατηγὲ, γνωσμαχήσης αἰδούμενος, μέχρι τῆς αἰχμῆς πλὼ ζημίαν ὑποίσῃ. Εἰ δὲ μή, πλὼ αὐτίδοσιν ἕξῆς διδάσκαλον, μὴ μόνον ἀτυχημάτων τ μεταμέλειαν αὐτεπάγουσάν μ.] Τούτων διαπραγματευθέντων τ λόγων, ὑπὸ τῆς δυνάμεως βαρυνομένης ὑπὸ τῆς ἀληθείας, ἐδίδου τῷ Πρίσκῳ πλὼ συγγνώμην ὁ Πείσιος, καὶ βαρβάροις λόγοις συγχώρησιν. Οὐκοῦν αὖθ' ὑποφορὰν τῆ θρασυτητία μὴ παθεῖν ἀνάγκην, καπὶ μόνοις Σκλαβηνοῖς ἔφησεν ἄρασθαι πόλεμον. μὴ γὸ οὖν τοῖς Ἀβαρικοῖς συνθήκαις τε καὶ σπονδαῖς καὶ τὸν Γετικὸν καταλύσασθαι πόλεμον.

B

CAPVT VII.

Priscus superato flumine Ardagastum prædonem noctu inuadit. Fugit Ardagastus, pugnat, rursum fugit, fluuium tranat. Sclaui populatores iugulantur, capti Byzantium mittuntur. Priscus noua prædarum partitione milites in se irritat: factum callide tuetur. Eius oratio, quæ de tumultu propter prædam excitato exercitum obiurgat.

DIE duodecimo nauibus constructis, dux fluuium transnauigat, auditoque Ardagastum Sclauorum manum sedibus suis ad prædas agundas eduxisse, vbi plerumque noctis processit, hostiliter in eum tendit. Ardagastus, strepitus magnitudine expergefactus, visa somniorum valere iubens, & equum nudum conscendens, fuga saluti consulit. Porro in Romanos incidens, equo relicto, pugna stataria se defendit. Sed quia contra certantibus haud quaquam par erat, per loca impedita fugam capessit. Cæterum Ardagastus pedibus euasit, quod natura illum huic rei assuefecerat. Fortuna porro quadam sinistra inter fugiendum in magnæ arboris truncum offendit, vnde insequentibus per quam optata præda fuisset, nisi fluuius ei salutem dedisset: quo tranato discrimen effugit. Romani ingentem Sclauorum numerum gladiis perimunt: Ardagasti regiunculam arboribus segetibusque corruptis deuastant: captos boiis in ceruices inductis Byzantium ablegant. Sed penes Priscum

C

D

ΔΩΔΕΚΑΤΗ ἡμέρᾳ δὲ ναῦς ὁ γρατηγὸς συμπηξάμενος, τ ποταμὸν διενήξατο. ἀκηκοὼς τε τ Ἀρδάγαστον ποιησάμενον τὰ τ Σκλαβηνῶν πλήθη ἀποδημα, ὅπως λείαν ἐπικυρήσῃ, μεσούσης νυκτὸς τ ἔφοδον ἐμποιεῖται. ὁ μὲ οὖν Ἀρδάγαστος τ ὄψεως τὴν ὀνείρων χαίρειν εἰπὼν, τήτε τῶν ἵππων ἐπιβὰς διαφυγὰς, τὸν ἵππου γυμνὸς ὑπεδέξατο τ φυγὴν ἐπεποίητο. ἐμπίπτουσι γὸν Ῥωμαίοις οἱ βάρβαροι, καὶ ἀποβὰς τ ἵππου, κ τὸν ὑπὸ τ μάχλου ἀσπάζεται. ἐπεὶ ὁ φέρων οὐκ εἶχε τ αὐτῆς ῥώμην, διὰ δυσχωρείας ὕλης τ φυγὴν ἐποιεῖτο. ὁ οὖν Ἀρδάγαστος ἐπιστρεφόμενος τοῖς κινήμασι, ἐθάδα ποιεῖ τοῦτο κεκτημένος τὴν φύσιν. σκαιότερος δὲ τύχης συμπεσούσης αὐτῷ, παρέμιξε μέσῳ τοῦ δένδρου ὕλης ἐπιπτῶ. ὑπολαβὼν οἷς διώκουσιν ὧν αὐ θάνατον, μᾶλλον δὲ νίκην, εἰ μὴ ποταμὸς αὐτῷ ὑπέλειπε γένοιτο. διανήξας γὸ, ἀποδιδράσκει τὸν κίνδυνον. οἱ μὸ οὖν Ῥωμαῖοι πλῆθη Σκλαβηνῶν μαχαίρας ποιησάμενοι δεῖπνον, τ ἀμφὶ τὸν Ἀρδάγαστον ἀφανεστέρου χώρας, ὑπερόρᾳ τε ξύλων οἷς ζωγρηθέντας ποιησάμενοι, ἐς Βυζάντιον ἔπεμπον. ὁ δὲ Πείσιος ἐπι-

ἐλήγετο τοῖς στρατιώταις ἀκοσμίας ὑπόθεσις. συνεχέρδει γὰρ τῷ στρατηγῷ τὴν λείαν ἅπασιν ἢ βασιλέα κομίζεσθαι. τὴν μὲν δευτέραν τῶν ἀδικημάτων παῖδα μείζονα. εἶτα καὶ τὴν λοιπὴν τοῦ βασιλέως ὑπηρετῶ μερίδας ἀποκληρώσασθαι, τῶν ἀφθόνων τῆς βασιλικῆς διατεχνίας τὴν πλεονεξίαν ἐμπορθούμενος. ἐπεὶ γοῦν ὀξυτήλοις χιλίοις ὁ Ῥωμαϊκὸν καθυβρίζετο, τυραννὶς ἐπεφοίτα, καὶ τάραχος ἠγείρετο. ὀρρωδήσας γοῦν ὁ στρατηγὸς ὃ πεπράδει, καὶ μεταμέλῳ τῶν πεπραγμένων τὴν ὑπολοιπὸν οἰκείωσας, τῇ δευτέρᾳ φρονήσει ἐδίδου τὰ νικητήρια. διὸ δὴ λυκόφωτος ἔτι ἡγεμόνας τῶν δυνάμεων μετεπέμπετο, καὶ πείθει τῇ τῶν ῥημάτων πειθοῖ, ὡς σοβεῖν μὴ κεκμηκότων καὶ τὸ πεπραγέναι εἰργάσατο. ὅτε δὴ οὖν ὁ ἀφηρεῖ ὑπὸ τῶν λόγων πειθοῖς οἱ τῶν γραμμάτων ἐξαρχοντες συμφώνως ἀπεδοκιμάσθη, ὡς τὸν στρατηγὸν τὰ πλήθη συρρέοντα. καὶ γοῦν ὁ στρατηγὸς τῇ παντείῳ φωνῇ τοῖς Ῥωμαίοις τῶνδε τῶν λόγων ἀπήρξατο.

Ἄνδρες καὶ φίλοι, καὶ στρατιῶται, καὶ σύμμαχοι, οἱ πρὸς πόλεμον ἀρίστευόντες, ἐν ἢ τὴν ἀκοσμίας ἰδιωτεύοντες, εἰ τὴν ἀκοσμίαν διατήσητε, καὶ τὴν καρδίαν διόψεσθε, κἀγὼ τῶν νουθετημάτων ἀπαρξόμην. ἴσως δέ τι τοῖς λόγοις καὶ λυπήσω, μικρὸν δὲ διαφορὸν τῶν ἔργων ἐπανορθούμενος. κἀντεῦθεν γὰρ ὧν ἔταξιαρχῆ κελεύω, μηδέν τι δεδοικέναι τὴν διαλέξεως, διὰ τὴν τῶν φιλίας κίνδυνον. ἢ καὶ ἡμῶν συστρατεύοντες ἐρᾷδές τε καὶ πείθεσθε εἰκῆ τε καὶ λίαν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἐφρυάξεσθε; πρέλυπον τὰ ὑμέτερα λαφυραγωγῶν βασιλῆ. διὰ τάδε τοὺς θριάμβους ὑπεδέχεσθε μένοις συνεχῶς πᾶς ὁ στρατηγῶ, τῇ πόλῃ, καὶ βασιλεῦσι, καὶ δήμοις καλλιπρεσβευτοῦσι θρίαμβοι καὶ ἔπαινοι. καὶ ἵνας ἔξετε τῶν ἀνδραγαθημάτων ἀποφώνας μάρτυρας; ἵνας ὑμῖν θεατὴς τῶν πόνων γενήσεται; ποῦ δὲ δόκλειας τοὺς πίναξας καθυβρίσωμεν; ὅπως τε, καὶ ποῖ, καὶ πότε, καὶ πίστ ἀνδρείαν κηρύξωμεν; εἰ γὰρ τὰ καταπεφρόνων ὑμεῖς ἔσεσθε μάρτυρες, ἄπιστος ὁ πόνος. ἀναπόδεκτον δὲ δυτύχημα, μῦθος τὰ ἔπαινα, ἀδόξαστα τὰ τῶν διηνεκμάτων, ὑπόκεινται συνέχεσθαι τὸν λόγον χηρεύοντος, καὶ πίστανον τὴν ἀπειρίαν ἐπίχοντος. οἱ φιλοσοφοῦντες τὸν θάνατον, καὶ πόνους καὶ πάθη, καὶ τὰ παρόντα ἐλεύθεροι, οὐ καταφρονήσητε λαφύρων διὰ τὴν οὐσίαν; οὐ φοβηθήσητε τὰ λαφύρα ἵνα τὴν κρίσιν μακρολογήσῃς; ἵνα δὲ ψυχαὶ ὑπὸ φιλοχρηματίας ἀνδραποδίζεσθε, οἱ δουλαγωγεῖν τὸ πολέμιον ὁρεχόμενοι, καὶ κινδύνοις ψυχῆς τὰς νίκας ὠνούμενοι; οὐκ ἴσασι τὴν κτημάτων οἱ ἔρωτες διόδξίας ὑποδέσεις γίνεσθαι. ἀλλ' οὐδὲ τῶν χρημάτων ἡ ὄρεξις δίψασάλειν τῶν ἐπαίνων τὸν ἔφεσιν. ἢ ἅπαντες ἅπαν ἀπολείπετε· ἢ τὰ τῆς στρατείας νόμισις μὴ κιβδηλεύετε.

A perturbati exercitus causſa fuit. Studebat enim, vti primam partem de præda Imperator auferret, alteram eius filius natu maior: reliquas reliqua ſoboles, quo pacto multitudini bonorum liberorum Imperatoris plura habendi auiditatem importabat. Poſtquam igitur negatis ſpoliis Romani iniuria ſunt multati, violentia ingruit, & turbatio dominari cœpit. Eare dux metu perſtrictus, ac prius tentata reſipiſcendo improbans, poſterioribus cogitationibus, vt ſapientioribus, concedit. Quare ante ortum ſolis copiarum præfectos conuocat, verborum ambagibus perſuadere nititur, ſe heſterno die nihil indecorum feciſſe. Vbi duces eius verbis inducti, eum recta dicere concorditer decreuerunt, gregarii certatim incurrunt, ad quos patria lingua ſic eſt concionatus.

Viri, & amici, & milites, & ſocii, ad certamen ſtrenui, turbis autem & ſeditionibus excitandis rudes atque imperiti, ſi aures atque animos probe accommodetis, ego vos admonere inſtituam. Quanquam verbis meis quippiam moleſtiæ vobis fortaſſe aſpergam, dum nonnihil detortos a linea mores veſtros correxero. Nam & hic pulcrum eſt duci, nihil amicitiæ amittendę metu ſubactum reticere. Quid eſt quod heri, & nudius tertius conſpiratione quadam aduerſum nos temere, vt ita dicam, fremuiſtis? Triſtitia vos afficiebam, dum ſpolia veſtra Imperatori adiudicabam. Dolebatis veſtros oſtentari triumphos. Quilibet ira in ducem, vrbi, Imperatoribus, & populo præmia ac trophæa veſtra diſtribuentem ardebat. Et quoſnam alios facinorum veſtrorum teſtes mihi demonſtrabitis? Quis laborum veſtrorum præterea ſpectator erit? In quas alias tabulas gloria veſtra referetur? Quomodo, & vbi, & quando, & apud quos demum fortitudinem veſtram prædicabimus? Nam ſi vos ipſi eorum quæ comparata ſunt, teſtes eſſe volueritis, incredibilis erit veſter labor: non approbabitur felicitas: fabulæ erunt trophæa, incertæ narrationes, & ſcita magis quam vera pignora, cum oratio probabilitate deſtituta ſit. Vos qui mortem philoſophamini, omniaque & facere, & pati elegiſtis, an non propter adipiſcendam beneuolentiam, ſpolia iſta contemnetis? An non ideo ſpolia exigetis, vt longa fama, plauſuque celebremini? Quid animos veſtros propter auaritiam ſeruituti ſubiicitis, qui hoſtes facere ſeruos deſideratis, vitæque diſcriminibus victorias emitis? Amor facultatum nominis claritatem non capit: nec pecuniarum cupiditas nutrire laudis deſiderium poteſt. Aut alterum igitur horum relinquite: aut mores militares ne adulterate.

CAPVT VIII.

Exercitus duci mirabiliter reconciliatur. Locus communis de poteſtate, & efficientia linguæ. Prædæ Byzantium abducendæ Tatimer præficitur. Quid eo factum, & quomodo a Sclauis obuiis præda ſeruata ſit. Ob eam ablatam Imperator in templo Deo gratias agit, ſupplicationem decernit. Alexandri Centurionis Romani aduerſum Sclauos in extremo huius, & ſequenti capite viriliter adminiſtrata.

DVCE adhuc orationis flumen fundente, & Themiſtoclem Athenienſem Romana lingua exprimente, plauſum concio ſuſtulit, maleuolentiaque in beneuolentiam, reprehenſio in laudem, dicteria in approbationem tranſierunt, omnia demum conuerſa & commutata ſunt. Poſſunt enim linguæ vires etiam naturæ imperare, neceſſitati leges imponere, animi motiones alio deriuare, alternare fortunas, & ad obſequium ſuum transformare, fingere, fabricare omnia. Simul igitur Priſcus verbis obtinuit quod voluit, prædam laborum præmia ad Imperatorem cum trecentis cuſtodibus, Tatimere præpoſito miſit. Tatimer Byzantium pergebat, cum die ſexto Sclauis occurrentibus, periculo improuiſo eſt implicitus. Nam cum meridie animo vacuus, curarumque liber ſubſiſteret, & equi gramina tonderent, barbari imminent. Clamore exorto, Romaniſque ab equis haud paratis, Tatimer aliquantum præcurrens, & hoſtibus appropinquans, ſummum diſcrimen adiit, & cum a fronte prementes ſuſtinere nequiret, fugam arripuit. Quanquam vero lethalibus plagis non eſt ictus, exitium tamen ægre vitauit. Superueniunt Romani pedites, ac Tatimere conſeruato, arma in Sclauos conuertunt, & pugna ſumma contentione pugnata, victoriam adipiſcuntur, multiſque interemptis, & quinquaginta captis, ac præda a Sclauis defenſa, in caſtra ſe referunt. Tatimer plagis conſaneſcentibus, Byzantium cum manubiis minime vulgaribus intrat. Quibus rebus recreatus Imperator in ampliſſimo vrbis templo peruigilium agit. Deinde ſupplicationem cum populo obiens, Deum precatur, vti illuſtriora trophæa largiatur. Die poſtero Priſcus ſpeculatoribus præmiſſis, hoſte vacare locum cognouit. Itaque trans fluuium Helibaciam mane vt progrediatur, Alexandro mandat. Alexander amne vicino traiecto Sclauos offendit.

ΕΤΙ γοῦν αὐτοῦ γραπτοῖς λόγοις ὑπακουόντος, καὶ τὰ Θεμιστοκλέους Ρωμαϊκῶς Ἀττικίζοντος, κρότος ἐπὶ τοῦτο τὸ πλῆθος ἀνέδραμε, καὶ πρὸς ὄνειδος τὰ τῆς δυσμενείας μετήρχετο, ὁ δὲ λόγος πρὸς ἔπαινον, πρὸς ἀποδοχὴν τὰ τῆς σκώμματος, καὶ πάντα μετενήνεκτό τε καὶ μετετίθετο, οἷόν γὰρ γλώττης ἀλκὴ καὶ φύσεως ἀρχή, καὶ κατ' αὐτὰ ἀνάγκης νομοθετῶν, καὶ μεθαρμόττειν γνώμης κτήματα, ἀμείβειν τε τύχας, καὶ πάντα μεταμορφοῦν, καὶ πλάττειν, καὶ δημιουργῆσαι πειθώνιον. Οὕτω ὁ Πρίσκος κρατήσας τοῖς λόγοις, ἐς βασιλέα ἀπέπεμπε τὰ τῶν πόνων ὑπόλογα, τριακοσίοις συμφράξας τὴν λείαν, προήκοντό τε τούτων τὸν Ταπίμερ προεστήσατο. Ὁ μὲν οὖν Ταπίμερ τὴν ἐς Βυζάντιον πορείαν ἀπῆρχτο, ἕκτῃ δὲ ἡμέρᾳ καὶ Σκλαβηνοῖς περιτυχών, ἐς ἀδόκητον κίνδυνον κατέστη κάδιον. μεσούσης γὰρ ἡμέρας σκλύτως, καὶ φορυτίδος ἐκτὸς τραπεδώντι, καὶ τῆς χλόης νεμομένης ἵππους, ὁ βάρβαρος ὑπεπήδα. βοῆς τοίνυν ἠρθείσης, καὶ τῶν τε Ρωμαίων καθεζομένων, ἀφίππων, προήκει μετ' ὀλίγον ὁ Ταπίμερ, ἀγχιμαχεῖς τε τῶν βαρβάρων ἠνάγκασε, καὶ μέχρι ὀλέθρου κατέπιπτε, φέρειν γὰρ οὐκ ἔχων τὴν αὐτομάτων μάχην, ἐπέστρεπτο πρὸς φυγήν. βαλλόμενός τε οὐ κατ' εἶαν βολαῖς, μόλις ἀπέδρα τῶν κυδίων. τῶν οὖν Ρωμαίων ὑπτιωμένων πεζῶν, καὶ διασωθέντων τὸν Ταπίμερ, πρὸς τοὺς Σκλαβηνοὺς λοιπὸν ἐχθρεύεσθαι τὸν πόλεμον, τῆς τοίνυν μάχης ἐς ὃ κάρτιστον ἠνώθησι, κατιδόντες τὴν Σκλαβηνῶν Ρωμαῖοι, φόνον τε πολὺν ἀνδραποδισάμενοι, πανοπλίαν τε βαρυδέσεις ζωγρήσαντες, ἐπανιέσθαι πρὸς τὸν χάρακα, λείαν Ρωμαϊκὴν ἐκ τῶν Σκλαβηνῶν διασωσάμενοι. ὁ μὲν οὖν Ταπίμερ ὃ σῶμα πῶς ἀκεσάμενος, ἐς Βυζάντιον ἦκεν, ἀξιολογωτάτην προνομὴν ὑπιφερόμενος. κἀντεῦθεν ὁ αὐτοκράτωρ ὑπὲρ τοῖς συγκρήσασιν, ὅτι ὃ τῷ Θεοῦ μέγιστον αὐτῷ πόλιν ἐπεμυήσατε τέλος. Εἶτα μὴν τὸν λεὼν τὰς ἱκετηρίας αἰτοῦντα ποιησάμενος, πέξιόν ὃ θεῖον ὑπισημότερον δοῦναι τὰ ἔγκαια. ὁ δὲ πολέμαρχος Πείσκος ὑπὲρ καθαιρεῖν ἀνδράσιν ἐκέλευεν ἡμέρα δευτέρᾳ. καὶ οὐ διέγνω δύο τοῖς χώραις πολέμιον. ὅπερ οὖν εἰς τὰ μέσα τῆς Ηλιβακία πόλεμον ἐξ ἑώου ποιεῖσθαι πλὴν βαθίσιν τῶν Αλεξάνδρου προτέταχεν. ὁ μὲν οὖν Αλέξανδρος τὸν γείτονα διανυξάμενος πόλεμον, ἐντυγχάνει Σκλαβηνοῖς.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 69, [620] - 154

οἱ δὲ βάρβαροι πολεμίαν παπάμβοι ὄλην, ἐς τὰ πλησίον τενάγη, ὅπῃ τε ἕλλω ἀποφυγὴν ἐποιοῦντο. οἱ δὲ Ρωμαῖοι τούτοις ἐπεξήεσαν ἐλεῖν. ἐπεὶ δὲ τῇ ἰλύϊ συγχόντας, δεινὰ πάθοιεν δυσκαταγώνιστα κακά. καὶ δὴ διόλωλεν ἄπαν ὃ στράτευμα, εἰ μὴ θᾶττον ὁ Ἀλέξανδρος ἐπεξήγαγε τοῖς Ρωμαίοις τὴν τέλματος. ὁ μὲν οὖν Ἀλέξανδρος ὁ ταξίαρχος δείσας χῶσαι τὸν χῶρον, παρῆν δίδυμα τοῖς ἐπιοῦσι πυρά. ἡ δὲ φλὸξ νοσηλεύομένη, ὑπὸ τῆς ὑγρᾶς καταμαλθακύνετο φύσεως. καὶ ὧδε τὰ Ἀλεξάνδρου τὰ τῆς ὑποδολῆς ἐκ βύβλου. τοίνυν Γήπαις αἰὴρ, ἐκ τῶν χειρίστων ὀρνιθείας πάλαι ποτὲ πεφυκώς, μᾶλλον τῶν βαρβάρων ἀνθρώπων. ἔστι δὲς τοῖς Ρωμαίοις αὐτομολῶν, δακτυλοδεικτεῖ τε τὴν εἴσοδον. οἱ μὲν οὖν Ρωμαῖοι τὴν εἴσοδον ἠμύνοντο κύριοι, κατέτοξοι τῶν βαρβάρων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀνεπάλαιον κατεπεπόνητο, πόθεν τοῖς ἐναντίοις ὄλεθρος. οἱ δὲ βάρβαροι εἰς ὀπώνιαν καταπεπτωκότες, θανάτου χάριν ἔφερον τὰς κλάσεις. ὡς δὲ ἀλλοτρίου τοῦ σώματος τὰς οὐκ ἐν μαστίγων ἀλγηδόνας ἀφιδρύοντο.

A Qui visis hostibus in proximas paludes, syluamque trepide aufugiunt. Iis capiendis Romani insistunt. Sed in limum incurrentes, malo vix eluctabili se induunt, periisseteque agmen vniuersum, nisi Alexander tribunus celeriter e palustribus, & cœnosis illis locis eos eduxisset. Qui cum igne vndique circumiecto Sclauum perdere conaretur, flamma humore præpedita conualescere non potuit. Et omnino aggressio illa parum honorifica Alexandro cecidit. Gepida porro quidam, olim Christianus, a barbaris ad Romanos transfugiens, qua via intrarent, intenta manu demonstrauit. Romani aditu potiti, simul barbarorum potiuntur. Captos Alexander flagris subiiciens percunctatur, vnde illis genus. Qui vesana subnixi confidentia, cruciatus & mortem nihili faciebant, doloresque flagellorum velut in alienis corporibus patiebantur.

B

CAPVT IX.

Gepida hostium mysteria enuntiat, regemque subita irruptione capiendum suadet. Barbari captiui iussu Prisci mactantur. Gepida ad regem deludendum operam spondet: donis & promissis a Prisco honoratur. Qua ratione rex barbarus circumscriptus, oppressusque fuerit. Romani genium placantes veniunt in summum periculum. De præfectis vigilum, & quibusdam militibus supplicium sumitur.

Ὁ δὲ Γήπαις διεξήει τε ἅπαντα, ἢ διήλεγχεν ἐκ λεπτοῦ τὰ πραγμάτα φάσκων, ὑπὸ Μυσσίκιον, τὴν λεγόμενον ῥῆγα τῶν βαρβάρων φωνῇ, τοὺς ἐζωγρημένους ὑπεῖναι, τύπον δὲ τὸν Μυσσίκιον ἀναλίσκεσθαι, μὴ παρασχόντας τελάχιστα, τοῖς δὲ ἀλόντας ἐκπέμψαι ὅπῃ κατασκοπὴν τῆς Ρωμαίων δυνάμεως. ἀκηκοέναι τε τὰ περὶ τὸν Ἀρδάγαστον γεγονότα παρὰ μικρὸν δυσχήματα. πρῆξίν τε Ρωμαίοις ἀμήχανον παρὰ τὴν ὑπόσασιν ποιήσασθαι, τόν τε βάρβαρον ἐλεῖν τῆς ἀδοκήτου τῆς ὑπαγωγῆς. ὁ μὲν οὖν Ἀλέξανδρος παρὰ τὸν Πρίσκον ἠμύνετο, τοῖς βαρβάροις ἰὼν ἐπίκατε. ὁ δὲ πολέμαρχος φιλαρέσκῳ τούτοις προέδωκε. λάθρᾳ γοῦν παρὰ τὸν στρατηγὸν ὁ Γήπαις ἐκφοιτᾷ ὁ βάρβαρος, καὶ διέξεισι Πρίσκῳ τὰ τῶν βαρβάρων διαγνώματα, εἰσηγεῖταί τε ὑπισχνεῖσθαι τῷ βαρβάρῳ τὸν Πρίσκον. καὶ πίστιν ἡ ὑποτυθέως ἐδίδου φεναχίζειν ὁ Γήπαις τὸν βάρβαρον. ὑπῃνθρωπεῖτο τοίνυν ὁ Πρίσκος τοῖς λόγοις ὁ ἀνήρ, δώροις τε λαμπροῖς τὸν νυκτομελανίτα λιπαρύας, ἐπαγγελίαις τε παρὰ δόξαν ἐχρωματίζετο, τὴν ὀζαπατῆσαι σφῶν ἐπιπομφὴ τὸν βάρβαρον. καὶ οὕτω ὁ Γήπαις παρὰ τὸν Μυσσίκιον ἰὼν, αὐτοῦ τε μονοξύλων πλῆθος ἀπὸ τοῦ τοῦ ἐλεῖν, ὅπως τοὺς ἡτυχικότας παρὰ τὸν Ἀρδα-

C

D

A T enim Gepida enarrabat omnia, & & minima quæque rerum indicabat, dicebatque, captiuos illos subesse Musocio cuidam nomine, quem barbari regem appellarent. Eum triginta parasangis ab eo loco habitare: captos illos ad Romanorum copias explorandas misisse: audiisse enim quam cladem paulo ante Ardagastus acceperit, hortabaturque Romanos, vt repente eo copias promouerent, ac barbarum inexpectato aggressi, captiuum facerent. Alexander itaque barbaros secum trahens, ad Priscum profiscitur, quos ille e medio tollit. Ad eum Gepida veniens, cogitata barbarorum eidem memorat, & regis opprimendi consilium impertit, ac promissione doli, quo barbarum irretiret, rem bene euenturam, fidem sibi conciliat. His Priscus non sine voluptate auditis, transfugam muneribus eximiis, & promissis magnificis prosecutus, ad barbarum fraude circumueniendum mittit. Gepida Musocium adit, monoxylorum, seu lintrium copiam ad calamitosos Arda-

gasti subditos transuehendos petit. Musocius pro emolumento non sperato amplectens, quam Gepida fraudem consuebat, monoxyla ad Ardagasti populum transuectione conseruandum attribuit. Actuariolis igitur centum quinquaginta, cum remigibus triginta acceptis, in vlteriorem fluminis (quem accolæ Paspirium vocant) ripam traiicit. Priscus ex constituto mane iter ingreditur. Gepida multitudinem fallens, nocte media ad ducem Romanorum vadens, centum armatos ab eo poscit, quorum opera barbaros ad ripam interficiat. Dux ducentos instructos, Alexandro tribuno committit. Postquam flumini Paspirio appropinquarunt, Gepida eos in insidiis locat. Noctu barbari somno vinoque sepulti, somniis suis detinẽtur. Gepida eos occisurum dissimulans, tertia vigilia paulum abscedens, Alexandrum subducit, eumque ad fluuium dirigens, composita tessera ad barbaros gressum recipit. Quibus etiamnum ex Abaricis cantilenis consopitis, Alexandro signum dat. Is in eos irruens, somno & vita pariter multat. Postquam nauiculas obtinuit, nuntios ad Polemarchum pro numero ad impressionem corroborandam mittit. Priscus cum tribus millibus in acatia distributis Paspirium transit, mediaque nocte infesti accessus initium facit. Barbarus præ ebrietate mentem amiserat. Illo quippe die funeralia festa fratri (vt mos est barbaris) celebrarat. Itaque singulari timore perculsis omnibus, rex viuus in potestatem adducitur. Romani reliquum noctis totum in sanguine fundendo consumunt. Lucis exortu, dux receptui canit. Diei hora tertia prædam, & exercitum per fluuium reducit. Romani his rebus gestis, confidentia elati, ad delicias & compotationem conuertuntur, felicitatemque suam helluatione corrumpentes, custodiæ (quam Sculcam patrio sermone nominant) obliuiscuntur. Victi siquidem densata caterua Romanis irruptionem rependunt, superasseque acceptam calamitatem vicissim illata sæuitia, nisi Genzo peditatu circumfusos, pugnando fregisset. Mane Priscus custodiæ præfectos palis suffixit, & quosdam de exercitu dirum in modum flagellauit.

A γαζον πραιώσηται. ὁ μὲν οὖν Μουσόκιος ἕρμαιόν τι δοκῶν τὸ ἐκ τοῦ ἀπάτης αὐτῷ κερδύνιμα, ἐδίδου μονόξυλα ὅπως ὁ Γήπαις τοῖς παρὰ τὸν Ἀρδάγαστον ὑφασώσῃ). ἑκατὸν δίνων πρὸς τοῖς πεντήκοντα ἀκατίοις λαβών, & πρόσκωπους πεντήκοντα, εἰς τὸ ἀπαντικρὺ τοῦ ποταμοῦ παραγίνεται (ὃν οἱ ἐγχώριοι Πασπίριον ὀνομάζουσιν) ὁ δὲ Πρίσκος κατὰ τὸ πρῶτον ἐξ ἑωθινοῦ ἀπήρχετο τὴν βασίσιος. ἅμα δὲ ὁ Γήπαις μὲν τὴν συμβολὴν τῶν κλέψας τὴν ἀφοδον, μεσούσης τῆς νυκτὸς πρὸς τὴν τῶν Ῥωμαίων παλέμβολον ἐγίνετο. & ἑξίου ἑκατὸν ὁπλίτας ἀποίσεσθαι, ὅπως σὺν αὐτοῖς μαχαίρας τοῖς πρὸς τῇ ὄχθῃ βαρβάροις ὀλέσῃ. τοίνυν ὁ στρατηγὸς ἄνδρας ὑφασίους συμφρέξας, τῷ ταξιάρχῳ δίδωσιν Ἀλεξάνδρῳ. ἐπεὶ δὲ ὁ Ῥωμαίων τῶν Πασπιρίου ἐπλησίαζε ποταμῷ, εἰς ἕκαστον τῶν Ἀλέξανδρον ὁ γήπαις ἐκάλεσε. νυκτὸς τοιγαροῦν γεγενημένης, οἱ μὲν βάρβαροι κεκαφορῆς περὶ τὸν ὕπνον ὄντες ἐτύγχανον, ἔξοινοί τε γεγενότες, λίαν τῇ ὑπνηλίων αἰτεῖχοντο. ὁ γὰ Γήπαις τοῖς βαρβάροις ὑφαφῆλθεν κατὰ ῥώνδιστον, πείτη δὲ φυλακῇ καὶ τῇ μικρὸν μεταξύ, & πρὸς τὴν ἕνεδραν ῥωμύλιος, ὑπεξάγει τὸν λόχον Ἀλέξανδρον. καὶ οὕτω διϊσχύας Ῥωμαίους ὅτι τὸν Πασπίριον ποταμὸν, & συῆγμα λαβών τε καὶ δυὶς, ὅτι τοὺς βαρβάρους ἐχώρησεν. ἔτι τοίνυν τῶν βαρβάρων πρωτομιλευόντων τῷ ὕπνῳ δι' Ἀβαρικῶν ἀσμάτων, ἐδίδου ὁ Γήπαις τῷ Ἀλεξάνδρῳ σύσσημα. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ὑπαγαγὼν τοῖς βαρβάροις, ὕπνου & ζωῆς τὴν ζημίαν παρείχετο. ἐπεὶ δὲ τῶν ἀκατίων γέγονεν ἐλεγμὸς, πρὸς τὸ στρατηγὸν ἀγγέλους ἐξέπεμπεν, τὸ ὑπολοιπὸν τῆς ὁρμῆς ὑπεστείνων. ὁ δὲ Πρίσκος πεζικοῖς ἐφάλμοις, & ὑφαιρίμας εἰς τὰ ἀκάτια, τὸ Γασπίριον ποταμὸν διήγαγε. & ὑπὲρ μεσούσης νυκτὸς τὴν ἐφοδον παρεῖχον τῷ ἔναρξιν. ὁ μὲν οὖν βαρβάρος κάπηλος ὢν τὴν μέθη, διέφθαρτο. ἐν γὰ αὐτοῖς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὑπὲρ φίλου ἑορτὴ ὑπὸ ἀδελφῷ καπηλείῳ, ὡς ἔθος αὐτοῖς. ὁ μὲν οὖν φόβος μέγας ἐήγετο. ζωγρηθεὶς τοίνυν ἤλω ὁ βάρβαρος. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι κατεπόνυχίζοντο ἐν τοῖς αἵμασιν. ἡμέρας δὲ λαμπούσης, ἐλαμβανεν ὁ φόνος ἀπὸ τὸ στρατηγοῦ τὴν ἀπάντησιν. ἵστατο δὲ πεζὸν ὕραν τὴν ἀποσκυλῶ, τὰς δὲ δυνάμεις ὁ στρατηγὸς διεπορθμεύσατο. τοίνυν οἱ Ῥωμαῖοι φρονηματισθέντες ὑπὸ τοῖς συγκυρήσασι, πρὸς ἔφοδον κατεκλίνοντο. εἶτα τῇ μέθη συῤῥάπτονται, καὶ τῇ προνοίᾳ τὰς ὑποψίας νοθεύσαντες, τὴν ὑφαφευσᾶς κατημέλησαν, ὡς σκύλακα σιωπῆς τῇ πατείᾳ φωνῇ Ῥωμαίοις ἀποκαλῶ. ὁ μὲν γενικηλθὼν σιωπῆ θεσιάδει, αὐτίπαλαι δὲ Ῥωμαίοις τὴν ἔφοδον, καὶ ὡς μὴ ἡ αὐτίδοσις χαλεπωτέρα τῆς ὑπεροψίας, εἰ μὴ ὁ Γέντζων τὰς δυνάμεις τὰς περιχὰς ἀφεσηπάλμενος, τὴν μάχης ἐκρεμάτησεν. ὑφ' ἑωθινοῦ δὲ ὁ Πρίσκος τοὺς φρουροφύλακας ἀπεσκολόπιζε. καὶ δὴ χείρας τῷ ὁπλιτικῷ πικρὰς ἐμαστίγωσεν.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 69, [622] - 156

CAPVT X.

Priſcus trans Iſtrum hiemare iubetur. Milites tumultuantes, duabus de cauſis nolunt. Priſcus mollit animos, & temperat iras. Quonam modo Gepida ſatellitis imperatorii interfector deprehenſus fuerit, & vt ſe mendaciis defenderit. Eius vltimum ſupplicium.

Ὁ δὲ αὖ τοκρέτωρ Ταπίμερος, αὐτὴ πέμπτῃ πρὸς τὸν πολέμαρχον, βασιλείοις δέλτοις ὑπηφε- A
γμένον. ἐν δὲ ἡ τῆς δέλτου ἀξίωσις, τὸν χειμέ-
ριον ἄρδην αὐτόθι τοὺς Ρωμαίους ποιήσασθαι. πρὸ-
κεχειρότονται οὖν τῷ Ταπίμερι, καὶ τῶν βασιλικῶν γνω-
σιαδέντων λογίων, θρύλλος ὑφάπτεται τῷ στρατεύ-
ματι. καλασασιάζῃ γοῦν ἡ Ρωμαίων πληθύς,
πρόωσαν μὴν τοὺς λόγους τοῦ αὐτοκράτορος. οἴκοι τε
τὸν τῆς ψύχους ὥραν ἀνεχείρητον ποιήσασθαι. οὐ γὰρ
ὅπη βαρβάρου γῆς ἀναλίσκεσθαι. ἔφασκον γὰρ, ψύ-
χη μὲν ἀπειναι δυσπορώτατα, τοῖς τε τῶν βαρβάρων B
πλήθη ἀκαταγώνιστα. ὁ δὲ στρατηγὸς πείθοι μὲν ἀπ-
τικῶς τῇ στρατιᾷ ὃ δυσήνιον ἀπεμάλαττεν. ἐπεὶ
δὲ γίνονται αἱ δυνάμεις πειθήνιοι, ὅπῃ βαρβάρου
γῆς ὁ τῶν Ρωμαίων πολέμαρχος διῆλυε τὸν λόχε-
κα. ἐν ταύταις τοιγαροῦν ταῖς ἡμέραις θεία φορ-
πίδι μὲν ὁ τῆς φόνου ἔπῃ τῷ Αγγίαλον ποιησάμε-
νος, ὅτε τῆς ἐλάφου πολλῶν περὶ τὸν αὐτοκράτορα
δίωξις ἐγεγόνη. ἐκ δὲ τοῦ πόθεν, καὶ τῷ αἰτίαν
διεξελθεῖν τῆς δραστικῆς προθυμίας, τῆς περὶ τὸν
οἰκουμένων διαπρεπούσης ὀσημέραι, ἀκαμάτου C
τε ὀφθαλμῷ ὀπτισκοπούσης τὰ τῇδε, καὶ τε αὐτὴ δο-
σὲς τῶν βεβιωμένων προὲς τοῖς ἀνθρώποις πρυτα-
νευούσης ἀεί. ἥλω δὲ δικτύῳ τῆς δίκης ὁ τῆς φόνου
πατήρ. μὴ χρόνου δὲ ὅπῃ ὁ βασίλιος ἄρα ἠνό-
μενος, τὰ τῆς χρυσῆς ζώνης ὑπόσιμα χρυσουργῷ
τεχνίτῃ μὲν διαχρυσάσαι προείκει. ὁ μὲν οὖν τε-
χνίτης τὰ μέλη τῆς ζώνης κατημοιρασμένα λίαν ὑπέδε-
ξα, τό τε ἆθλημα τῆς ἐφηλώσεως βίαιον, τῷ τε τῆ
προσώπου ποιότητα βαρβαρον, κλοπῷ δρα-
σθῆναι μὲν ἀπὸ τῶν αὐτοῦ ἐπιβλήμα. πρόσ- D
πεμψάμενος οὖν ἐκ τῶν λεγεωνίου τραίτορος
τῆς δήμων ἄνδρας ἑπτὰ προείδου τοῦ δικαστεί-
ου τὸν βάρβαρον. οἱ μὲν οὖν ὑφαγχείλυθον, καὶ
λίαν καλασασιάζοντα, ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἐγκλημά-
των τὸν βάρβαρον διεκόμιζον. ἐρμηνέα τε προ-
τησάμενοι, κατεπτοῆθαι τόδεν αὐτοῦ ζώνης
προβολέσθου, καὶ λίαν μεγαλοπρεποῦς ὑπάρχη λεί-
ψημα. ὁ μὲν οὖν φονδυτὴς (Γήπαις δὲ ἔσται ἄρα ἐτύγχανεν ὤν) λίαν ἐφικτικῶς τῷ ἀπολο-
γίαν προείχετο. ἀ δὲ εἶπε, ταῦτα ἐκεῖνα ἔστι. τῶν Λογγοβαρδῶν ἔθνους Αλβοῖς τῷ ἡγεμονίαν ἐκέ-
κτητο. ἔστι δὲ ἐς ἔρωτα καταπτῆναι νεανίδος υἱος. ἡ δὲ νεανὶς ἐπιγαμβροτέρα ἐτύγχανεν οὖσα Κονιμοῶ-
δου τοῦ τῶν Γηπαίδων ἡγεμονεύοντος. ἐπεὶ δὲ τοῖς λόγοις πείθειν οὐχοῖός τε ἦν, βίᾳ μὲν ἐς τὸ πρᾶ-
ξιν ἐχώρησεν. ἔνεδρα τοιγαροῦν συγκαλεσάμενος, ἀδοκήτως τε ἐπιθέμενος, ἁρπάζῃ τὸ παρθένον

IMPERATOR Tatimerem ad ſummum ducem cum litteris mittit, quibus mandatur, vt illic exercitum in hybernis habeat. Quod vt milites comperierunt, tumultuoſe ac ſeditioſe mandata repellentes, domi hyberna agitare contendunt, in regione barbara permanere detrectantes: tum quod illic frigora intoleranda ſæuiant: tum quod barbari ob multitudinem ſint inexpugnabiles. Dux ſuadela quadam officio ſuo conuenientes refractarios illorum ſpiritus moderatur: ac poſtquam eos in ſolo barbaro obedientes habuit, concionem dimittit. Diebus illis diuina prouidentia deprehenſus eſt, qui ad Anchialum cædem patrarat: quando ceruos multi de Imperatoris ſtipatoribus inſequebantur. Non erit autem abs re rationem quoque commemorare agentis prouidentiæ, mundum percurrentis aſſidue, & res noſtras indefeſſo lumine aſpicientis, ſemperque mortalibus factorum præmia remetientis. Digito iuſtitiæ captus eſt homicida. Nam cum poſt interuallum temporis in vrbem imperatoriam veniſſet, aureum baltheum ob inſignes in eo bullas conflandas dedit. Aurifex bullas opere pulcerrimo, & ſolido zonæ allaboratas, ac faciem præterea hominis barbaram attentius conſiderans, furtum ab eo factum ſuſpicatus eſt. Accerſitis igitur a prætore populi, qui dicitur, apparitoribus ſeptem, barbarum tribunali tradit. Qui erecta ceruice ambulantem, & contumacem in prætorium deducunt, adhibitoque interprete quærunt, vnde illi balthei tam conſpicui, tamque magnifici ſpolia. Ibi interfector Gepida admodum aſtute ſe tueri in hanc ſententiam. Longobardicæ gentis principem fuiſſe Alboinum. Hunc adoleſcentulam Conimundi Gepidarum regis filiam deperiſſe. Cui cum verbis quod volebat perſuadere nequiuiſſet, ad vim proceſſiſſe, compoſitiſque inſidiis improuiſo virginem

inuasisse ac rapuisse. Inde bellum extitisse, in quo Longobardos priores tulisse. Quocirca Conimundum legatos ad Iustinum iuniorem misisse, & auxilium obsecrasse. Quo autem legatio plus apud Imperatorem valeret, dona quoque augusta adiunxisse. Imperatorem in supplice munificentiam admiratum, & ad miserationem inflexum, per epistolam Baduario duci præcepisse, vt e Scythia, & Mysia collectis copiis Conimundo succurreret. Iis Alboino nuntiatis, eum Romanos timentem exercitus, fœdere, & donis sumptuosis, vt paucis absoluam, cum eo, cui iniuriam intulerat, pacem facere voluisse, atque etiam affinitatem nuptiarum legibus contrahere studuisse. Conimundum acerbitatem contumeliæ non ferentem, bello acceptas iniurias vlcisci postulasse. Collatis igitur signis, Romanos victoriam, & spolia obtinuisse. Inde se huncce tam insignem baltheum acquisisse. Postea a cohorte tribunal circumstante interrogatur, quisnam fuisset hoc tam eximio cinctus baltheo. Ille mendacium mendacio assuens, Longobardorum regis ex pellice filium fuisse: eum se interfecisse: exanimem spoliasse: baltheumque periculorum suorum præmium abstulisse. Hoc modo barbarus, cum perquam veteratorie pro se responderet, & cædem ad exigui temporis momentum occultaret, non incredibilia narrare visus, crimine absoluitur. Tum quidam prætori astantium, eius verba inter se componens discutit, & eorum quæ narrauerat, tempus nosse gestit. Quamobrem apparitores cursu eum insecuti, in iudicium retrahunt. Ingressum prætor de tempore eorum quæ narrasset, percunctatur. Quoniam igitur certum erat, quiddam antiquius fuisse expositum, & ante annos triginta factum (quot annos ætatis ipse nondum haberet) prætor eum tormentis addicit. Vbi lingua aliam cantilenam edente, & cruciatibus ad vero consentanea fatenda barbarum vrgentibus, confessus ipsemet quod res erat, dilectum suum aperit. Ita cruentus ille crudelitatis suæ pœnas exigitur, bestiisque dilaniandus iudicum sententiis obiicitur, deinde pro auctario flammis rapidis iniicitur.

A ὁ ἐργασής. ἐντεῦθεν ὁ πόλεμος ἀναβαίνει τὰ πρῶτα. οἱ μὲν οὖν Λογγοβαρδοι τὸν πόλεμον ἐπεγείρησαν. ἀφ' οὗ τοῦτο ὁ Κοινμοῦνδος πρέσβεις ἀπέστελλε πρὸς τὸν νεώτερον Ἰουστῖνον τὸν αὐτοκράτορα, συμμαχίαν αἰτῶν ποτιούμενος. ὅπως δὲ τῶν αὐτοκράτορι αἰδέσιμα τὰ παρ' αὐτοῦ πρεσβεύματα γένοιτο, δῶρα ὁ ἀνίκητος μεγαλοπρεπῶς ἐπεπόμφει παρὰ τὸν Καίσαρα. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ὁ φιλότιμον ἀναμάσας τὴν ἱκετηρίαν, πρὸς ἔλεον ὑπικλίνεται. ὑπισχνεῖτο τε στρατιὰν, πρεσβεύει Βαδουαρίῳ γραπτὰς παρὰ τὴν Σκυθίαν καὶ Μυσίαν δυνάμεις ἀθροίσαντα, βοηθεῖν Κοινμοῦνδῳ. B ἠγέλθη τοίνυν τοῦτο τῷ Ἀλβοΐνῳ, καὶ τὰς Ῥωμαίων ὁρῶν δυνάμεις, σωθήσεις ἠξίου καὶ δώσεις λαμπρὰς πρὸς τὸν ἀνίκητον, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἀφανίσαι. ἐξήτει τε, καὶ ὑπιγαμβρεύειν γαμετλίοις νόμοις ποιήσασθαι. ὁ δὲ Κοινμοῦνδος ὁ ἀριμὸ μὴ φέρων τὴν ὕβρεως, πολέμοις ἠξίου τὰς ὕβρεις τὴν σκυθάσεων γένεσθαι. γεγενῆσθαι τοίνυν τῆς παρατάξεως, νικῶσι Ῥωμαῖοι, καὶ κύριοι τῶν σκύλων οἱ νενικηκότες καθίστανται. ἐντεῦθεν φησὶν ἡ τῆς C λαμπρᾶς ταύτης ζωῆς ὑπόκρισις. εἶτα ἀνακέκραται ὑπὸ τῆς παρεπόλου ταξέως τὸ δικαστήριον, καὶ τίς ἐστὶ, ὃς τὸν ὑπιφανῆ ταύτην παρελκύσει ζωήν. ὁ μὲν οὖν ὑπισχνεῖται πλάσματα πλάσασθαι, καὶ φησίν. υἱὸς ἐκ παλλακῆς τοῦ λεγομένου τῶν Λογγοβαρδῶν ῥηγὸς ἐτύγχανεν ὤν, ὃς τὴν ὑπιφανῆ ζωὴν παρελάλκει. τοῦτον ἀπέλων, καὶ λαφυραγωγήσας τὰ πεπρεσβευμένα μαθὼν τὰ κινδυνώδη ἀμύλουμεν τὴν ζωήν. οὕτω μὲν οὖν ὁ βάρβαρος λίαν σφισικλεῖ δήνασ, καὶ γένεται πιθανὸς τῷ δικαστῇ, καὶ τέως μικρὸν ἀποκρύπτει τὸν φόνον. αὖθις D διαγροιοῦται τοῦ ἐγκλήματος, ἐπεὶ δὲ ἀφέθη, εἷς ὡς ἀνὴρ τῶν πρεσκύτων τῶν παρόντων σπουδαίως ἀναμνήσκεται λόγους, καὶ πυνθάνεται διεξέρχεσθαι τὸν χρόνον τῶν ἱστορηθέντων ὑπὸ τοῦ Γήπαιδος. ἀφ' οὗ τοίνυν οἱ τοῦ δικαστηρίου ὑπιφοιτῶσι δρόμῳ τὸν βάρβαρον, καὶ ἐπιμήκειν αὖθις εἰς τὸ δικαστήριον ἀναγκάζουσιν. εἰσελκύσαντος γοῦν τοῦ βαρβάρου, ἠρώτα ὁ ἡγεμὼν τὸν χρόνον τῶν ἀφηγηθέντων αὐτῷ. ἐπεὶ τοίνυν πρεσβυτέρων πεπραγμάτων ἔκθεσις ἦν, πειάσαντά τε ἔτεσι πεντεκαίδεκα τὸν ἱστορίαν διέγνωσε, τοὺς δὲ τῶν διηγηθέντων πεφυκέναι νεώτερον, πρὸς τρεπόμενος ὁ πρεσβεύσας τοῦ δικαστηρίου τὸν βάρβαρον ἐγγὺς φέρε. τῆς τοίνυν γλώττης αὐτοῦ πίπτούσης ποιούσης τοὺς λόγους, τῶν τε κλάσεων κατεπειγουσῶν πρὸς τὰ ἔθνη τὸν βάρβαρον, ὁ φονευτὴς αὐτοκαθάρτος γίνεται, καὶ παραμυνοῦται τὰ στόματα ἐξαγορεύοντος τὸ ἔγκλημα. ὁ μὲν οὖν παλαμναῖος ἀνὴρ καὶ βάρβαρος δίκας τῆς ὠμότητος θεσπεσιόμορος, ὁδοῦσι θηρίων παρεδίδοτο ψῆφοις. εἶτα τῷ παμφάγῳ πυρὶ παρείχετο παράλωμα.

CAPVT XI.

Monstra in suburbanis Byzantii. Petrus Imperatoris germanus in locum Prisci Europæ militiæ dux declaratur. Priscus cum copiis flumen transit. Chaganus caussam scisciatur: quem sui a bello dehortantur. Eius arrogantiam Priscus per Theodorum medicum sapienter castigat, veteri quadam de Sesostri Ægypti rege inducta historia. Mutat mentem Chaganus, partemque prædæ a Prisco postulat. Captiui redduntur. Ob id a Mauricio Priscus reprehenditur.

ΕΝ τούτῳ δὴ τῷ ἐνιαυτῷ, εἰς τὰ πρὸς τῇ A
ἄφεσε, πίκτουσα παῖδα δύο τέρατα· παιδίον
τετράπουν, ἄλλο δὲ δικέφαλον. λέγεται γὰρ οἱ τὰς ἱσο-
ρίας μετ' ἐπιμελείας συγγράψαντες, μή τι
ἐπὶ ἀγαθῷ τῷ τῶν τεράτων τοῖς πόλεσιν ἐπιφαίνεσθαι. τὰ μὲν οὖν τέρατα ἐπιδεδειγμένα Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι, προεδόθη τῷ φόνῳ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀποχειροτονεῖ τὸν πολέμαρχον, τὸν ἀδελφὸν (Πέτρος γὰρ ὄνομα αὐτῷ) ἡγεμόνα τῶν Ρωμαίων ποιεῖται δυνάμεων. ὁ μὲν οὖν Πείσκος οὕτω ἐπέπυστο. ὁ δὲ Χαγάνος ἐκ δυνάμεως ὀξέως, ἀμφιβαίνων B τὰ πολέμια. δυσμαχετεῖ γὰρ τὰ πλήθη τὸ τελεωτάτω πρὸς βαρβάρων χώραν ποιήσασθαι. ἐδεδίει γὰρ μήπως ἐξαπιναίως ἐφεστηκότες οἱ βάρβαροι, τὴν λείαν ἀποίσουσιν). ὁ γὰ Χαγάνος ἀκηκοὼς τῶν Ρωμαϊκῶν τινὰ ἀποβασιν, λίαν ἐθαυμάζεν. εἶπε ἀγγέλοις πρὸς τὸν Πείσκον ἐξέπεμψε, τὸ ἀναβάλλεσθαι τὴν αἰτίαν πυθέσθαι γλιχόμενος. ὁ μὲν οὖν Πείσκος ἀπεθουκόλησεν ὡς οἷόν τε τοῖς λόγοις πιθανῶς. ἡμέραι γὰρ τρεῖς, καὶ ἠγέλη ὡς Πείσκῳ μέλλειν διεβήσεσθαι τὸν Χαγάνου τῶν Ρωμαϊκοῖς δυναμεσιν ἐπιτίθεσθαι. τὰ δὲ τῶν Σκλαβίνων πλήθη πρὸς τὰ- C τὴν διαβαρσίαν τοῦ Ἴστρου. ὡς ὅτι γὰρ ἐχαλέπαινεν, ἐνεκότει τε λίαν ἐνθυμηθείσης τῶν Ρωμαίων δυνάμεσιν. ὁ μὲν οὖν Ταργίτιος, οἵτε τῶν βαρβάρων λογάδες τὸν Χαγάνῳ παρήνουν πολεμεῖν τὸν πόλεμον, ἔφασκον γὰρ, μὴ ἐνδίκως αὐτὸν χαλεπαίνειν Ρωμαίοις. μεγαλοφρόνως δίνων ὁ Πείσκος παρέσθω ὡς τὸν Χαγάνον ἐξέπεμψε (Θεόδωρος ὄνομα αὐτῷ) τὴν φύσιν ἄνδρα δεξιόν τε καὶ ἐπιτήδειον, τὸ τέχνῃ ἰατρὸν, τὸ γλῶτταν ἐλεύθερον, σοῦς τε καὶ κεκτημένος πρὸς τὸν Χαγάνον ἐλεύθερον. ὁ μὲν οὖν βάρ- D βαρος φρόνημα πρὸς τοῖς αὐτοῦ συγκυρήσασι, λίαν ὑπεραγκύλετο, καὶ κύριον ἑαυτὸν ἔθνους ἔφασκεν ἅπαντος, μὴ προσσεῖναι τε ὅσον καρπὸν ἀνατείνῃ ὃ βλέμμα, τὸ αὐτομολεῖσθαι δυνησόμενον. ἀλλά τοι τῶν ὁ πρέσβις ἰσορίας πολλῆς ἐμπλήσθη, καὶ τῆς Αἰγυπτιακῆς βασιλείας

HOc ipso anno mirabilia portenta in suburbanis generata sunt: Puer quadrupes, alius biceps. Affirmant qui diligenter historias explicarunt, nihil fastum ciuitatibus portendi, quoties monstra conspiciuntur. Hæc igitur monstra Mauricio ostensa, neci data sunt. Porro Imperator Priscum exauctorans, Petrum fratrem Romanarum copiarum Præfectum instituit. Cuius rei Priscus adhuc nescius, cum copiis, quas in regione barbara hærere molestè ferret, amnem transit. Timebat enim, ne a barbaris de subito irruentibus diripierentur. Chaganus Romanorum descensu audito etiam atque etiam admiratus, per internuntium reditionis huius caussam studiosè exquirit. Priscus qua potest verborum probabilitate Chaganum ludit. Post triduum nuntiatur Prisco, Chaganum in Romanos inuasurum, & iam Sclauos Istrum iussisse traiicere. Vere enim eorum felicitate dolens, ira inflammabatur. Cæterum Targitius, & nobilitas arma dissuadentes, ipsum Romanis immerito irasci affirmabant. Magno igitur animo Priscus oratorem ad Chaganum mittit, Theodorum nomine, hominem ingenio dexterum & sagacem, professione medicum, lingua liberum, qui velut firmo cinctus præsidio ad Chaganum veniebat. Barbarus propter res secundas conceptis spiritibus non parum superbiebat, seque omnium gentium dominum gloriabatur, nec reperiri sub sole, qui sibi posset resistere. Quocirca legatus, antiquitatis bene peritus hominis insolentiam atque fastidium exemplo quodam compescit: quod apponere non erit instituto alienum. Dicebat ergo, audi Chagane priscam quandam, & sapientiæ plenam historiam. Hoc exordium vbi barbarum attentum fecit, sic Theodorus continuauit. Fuisse aiunt aliquando Sesostrin, hominem nimis quam felicem, & Ægypti regem

κάπτος, βαρβαρικὰ πρὸς δειγμασιν ἐπαπείνου φρυάγμασιν. εἰπεῖν δὲ τὰ τῆς ἱστορίας οὐκ ἀμαχόλυβον ὕπεστιν. ἔφησε γάρ. ἄνωθε Χαγάνε παλαιός τινος, καὶ λίαν σοφοῦ διηγήματος. ἐπεὶ δὲ ἡ ἔναρξις προσεχὴς πρὸς ἀκρόασιν ἐποιεῖ τὸν βάρβαρον, οὐκ ἐλάμβανεν ἐγκοπὴν ἡ τῆς ἱστορίας ἀφήγησις. Σεσώστριν φασὶ γενέσθαι ποτὲ ἄνδρα λίαν εὐδαίμονα, καὶ τῆς Αἰγυπτιακῆς βασιλείας

illustrissimum. Hunc diuitiis circumfluxisse, potentiaque & viribus inuictum extitisse, vetus est narratio. Eo autem dementiæ velut per crapulam processisse, vt currum inauratum, insertis gemmis pretiosis consenderet, cui relictis equis & mulis, victos ab se reges subiungeret, qui illum miseri in forum protraherent. Hic igitur rex Ægyptius cum in prosperitate sua moderationem animi non adhiberet, sed palam, & sæpius victis regibus de calamitate insultaret, ferunt quendam ex currum trahentibus, cum forte magno, & insigni die festo frequens populus conuenisset, noluisse trahere: crebroque retro conuersis oculis, rotæ volubilitatem contemplarum esse. Cum ita currus inæqualiter traheretur, propterea quod trahentes non paribus simul momentis traherent, rex toties respicientem compellans, quid est, inquit, bone vir, quod oculos in tergum toties retorques? quid ita rotas aspectas? quonam abire inhias? Tum ille cordate, miror ait, tam varios rotarum motus. Earum quippe partes in altum sublatæ, rursus in humum descendunt, iterumque ascendunt quæ descenderant: His auditis, narrant Sesostrin ad modestiam correctum esse, mandasseque denuo iunctis mulis, a collo regum iuga demi. Hæc tibi documento sint Chagane, felicitate nihil esse inconstantius. Chaganus hominis in admonendo lenitate commotus, fastum abiicit, confidentiam comprimit, ad pacem se dat: & postquam horis pluribus conticuit, tandem Theodorum his affatur. Noui imperare animo meo cum limites egreditur: noui iram debellare, sed in tempore. Desino Prisco irasci, Theodore: ille vicissim ex æquo & bono mihi amicus esto. Partem prædarum Chaganus consequatur. In ditionem meam inuasit: subditos meos afflixit. Bona inde parta communia sunto. Posthæc mira humanitate tractatum, ad Priscum remittit, cui Theodorus barbari verba renuntiauit. Die altero Priscus acto conuentu Romanos hortatur, vti barbarum prædæ socium fieri patiantur. Romani tunc, quid expediret, non considerantes, duci aduersantur, qui multis, variis, prudentissimisque sermonibus eo illos adegit, vt aliquid de spoliis barbaro donandum putarent. Dant igitur Chagano barba-

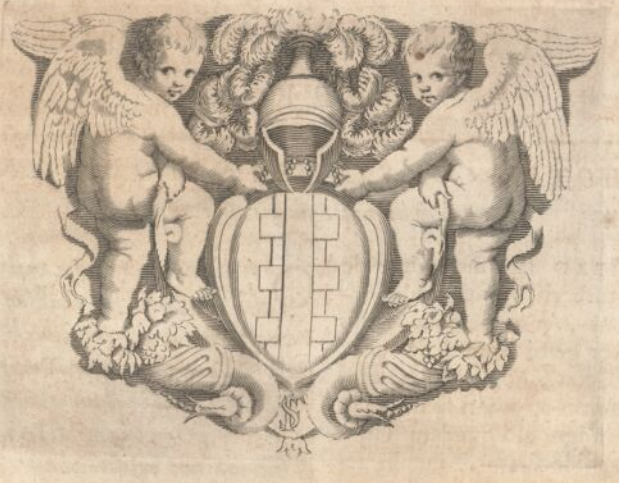
Ὅτι φιλάνθρωπον. τῶν κτημάτων ὅτι τοῦ πλούτου λόγος περιουσίας ἐρεῖ, πᾶς δὲ δυνάμεσι πεφυκέναι λίαν ἀκαταμάχητον. τὸν δὲ ὅτι τοσοῦτον, ὡς ἔπος εἰπεῖν, χρυσοκόλλητον, λίθους τε ὑμίοις ταύτη παρεδαλεῖν, ἐφιζάνειν τε ὅτι ταύτης τὸν βαρβαρον. καὶ ἵππους μὲν ἔτι πους, ἡμίονοις χαίρειν εἰπεῖν, ἵνα δὲ τῶν ἡττημένων βασιλείων, τοῦ ταύτης ζυγῷ ἵνα ἀγόμενος παρελαύνειν τε ὅτι τῆς ἀγορᾶς ἵνα ἀτυχεστάτας τῶν βασιλέων ὃ τῦ Σεσώστριδος ὄχημα. τῶν οὖν Αἰγυπτίων βασιλέως μὴ μετεωροπαδοῦντος ὅτι ταῖς ὑπεροψίαις, ἀλλὰ παρεφανὰς πολλάκις κατειδίζοντος ἵνα ἡττημένοις τῷ συμφορᾶν, ἕνα τινὰ τῶν βασιλέων φασὶ τῶν ὑπὸ τοῦτον τοῦ ζυγῷ τῦ ὀχήματος, ὡς μεγάλη ἵνα, καὶ παρεφανεῖ ἑορτῇ, τῶν Αἰγυπτίων συρρέουσθητων τῶν ὄχλων, μὴ ἐθέλειν ἕλκειν ὃ ὄχημα, πυκνάκτε εἰς τοὐπίσω συστρέφεσθαι, καὶ τῷ ὅτι τῶν ἔσχων κίνησιν ἔρεσσθαι. ἀσυμφόνου τοίνυν τῆς ὁλκῆς γινομένης, ἀφ' ὃ μὴ μίαν συμβαίνουσιν ἵνα ὅτι τοῦτο συστεταγμένους ποιήσασθαι, ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς ἔφησε πρὸς τὸν ἅμα πυκνὰς ποιούμενον συστροφάς. αἴσθεσθε, ἵνα πρὸς τοῦπίσω ὃ βλέμμα κινεῖς; ἵνα τοῖς ἔσχοις ἐπορεῖς; ποῖ διεξιέναι κέκρικας; τὸν δὲ φῆσαι μὴ φιλοσοφίας πολλῆς πρὸς τὸ Σεσῶστριν. τεθαύμακε τῶν ἔσχων τὰ κινήματα· ἀνώμαλον ἔχει τὴν κίνησιν· τὰ τοίνυν τούτων μέρη μετεωρούμενα, αὖθις καταβαίνα γίνεται. ἐμπαλιν τὰ ἀνεπτέρωται μὴ τέτε ἀπεωρίζε). τούτων τοιαῦτα λέγουσιν ἀκηκόπα τὸ Σεσῶστριν, παιδεύθῆναι μὴ μεγαλοφρονεῖν, νομοθετῆσαί τε τοῖς βασιλικοῖς ἀγῶσιν τῶν ζυγῶν ἀφεθῆναι. εἶτα ἡμιόνοις τὴν ὁλκὴν ὑπηρέτησαι. ταῦτά σε παιδεύετω Χαγᾶνε. σὸν ἀπιστότερον ὑπερηφανίας. ὁ μὲν δῆν Χαγᾶνος ἀσπασάμενος τὴν ὑπείκειαν τῦ ἀνδρὸς, βαλλάζῃ τὸν τύφον, καταπαύῃ ὃ Θεόπος, μεταβάλλει πρὸς εἰρωνείαν φάσιν τὰ πρόγματα. τοιαῦτα ὥρας ἀποσιωπήσας πολλάς, ἔφησι πρὸς Θεόδωρον· οἶδα καὶ τυραννεῖν ὑμῶν εἰωθότα. οἶδα δὲ καὶ πείθειν ὀργιλὸν, ἀλλ' ὅτε καιρός. καλεπότητος ἀφελέσθαι τοῦ Πρίσκου, Θεόδωρε. ἔστω δέ μοι δὲ αὐτὸς φίλος ὑπήκοος. ἀγέρασος τῆς λείας μὴ λαμβάνετω Χαγᾶνος. ὅτι τὰ ἐμῆς γῆς ὑπηρέθησαν. ἀλλὰ τοὺς ἐμοὺς κατηχόους ἐξήμυστεν. ἔστω τὰ τῆς ὑπεροψίας κτήνα. ὅτι τούτοις φιλοφρονούμενος πρὸς τὸν Πρίσκον τὸν Θεόδωρον πέπομφεν. ὁ μὲν δὴν Θεόδωρος μετὰ πρὸς τὸν Πρίσκον, διεξῆλθεν αὐτοῦ βαρβάρου τοὺς λόγους. ὁ δὲ Πρίσκος τῇ ὑστεραίᾳ ἐκκλησίαν ἐκάλεσε. παρῆσάν τε Ρωμαίοις κτήνων τῶν λαφύρων ποιήσασθαι καὶ τὸν βαρβαρον. οἱ δὲ Ρωμαῖοι τέως πρὸς ὃ συνοίσον μὴ ἐνδυμήσθητες, κατεσκαίζον τὸ στρατηγεῖ. ὁ δὲ στρατηγὸς πολλοῖς, καὶ ποικίλοις, καὶ λίαν ἐντελέσι λόγοις, χρησάμενος, ἕως δυνάμεις ἔπεισε δοῦναί τι τοῦ βαρβάρου τῆς λείας. ἀπέδοντο τοίνυν Ρωμαῖοι τοὺς ἁλωκότας τοῦ

Χαγᾶνος

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [626] - 160

Χαγάνῳ βαρβάρῳ, τὴν δὲ λοιπὴν λαφύρων ἀμέτοχον αὐτὸν ποιησάμενοι, ἀφελύσαντο ὃ ἀμφίβολον. ἀσμενίσας τούτῳ ὁ Χαγᾶνος τὴν τῶν βαρβάρων ἀπόδοσιν, χώραν ἐδίδου τοῖς Ἀβδάσιν. οὕτω μὲν δὴ οἱ Ῥωμαῖοι πέντε χιλιάδας βαρβάρων τοῦ Χαγάνῳ πεζικὰ καταβαλόμενοι, ὑπὲρ τὰ Δεκίσπερα χίονται. ὁ δὲ στρατηγὸς ἀφίκετο ἐς Βυζάντιον. ζωγρίου ὁ Μαυρίκιος τοῦ Γελίκῳ ἐμέμφετο, σφάλματά τε θυμέλας αὐτὸν παθεῖν, ἀστυνέτως ἀποδεδωκότα τοῦ βαρβάρῳ τὴν λείαν.

A ros captiuos, & reliqua præda sibi retenta, controuersiam omnem dirimunt. Chaganus libenter illis receptis, per regionem suam transitum Romanis permittit. Ita illi quinque millibus captiuorum redditis, Drizipera veniunt. Dux Byzantium proficiscitur, quem Mauricius de stultitia facti reprehendit, vt qui barbaro partem prædæ sine iudicio restituerit.

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ
ΛΟΓΟΣ Ζ'.

THEOPHYLACTI
HISTORIARVM
LIBER VII.

PHOTII CONSTANTINOPOLITANI
in eundem librum Synopsis, siue Summa.

LIBRO septimo agitur de A turbatis Romanorum ordinibus, eorundemque rebus fortiter gestis contra Sclauos, siue Getas: hoc enim nomine antiquitus appellati sunt. De iis quæ in ignobili quodam Thraciæ oppido Petro & incolis acciderunt: vtque Sclauorum præfectus Piragastus sit interfectus. De militum Romanorum virtute, licet aquarum ingenti penuria premerentur. Petro a Sclauis pugna superato, Priscus iterum belli Imperator delectus est. Obitus Ioannis cognomento ieiunatoris patriarchæ Constantinopolitani, deque mutuo a Mauricio Impe-

Ὁ δὲ ἕβδομος λόγος διαλαμβάνει περὶ τῆς γνωμένης ἀταξίας τῆς Ρωμαίων δυνάμεσιν, ἀρίστειάς τε Ρωμαίων καὶ Σκλαβίνων, ἤτοι Γετῶν. Γέτας γὰρ τὸ παλαιὸν ἐκαλοῦντο. καὶ περὶ τῶν ἐν ἀσήμῳ τῇ Θρᾳκῴᾳ πόλει Πέτρῳ τε καὶ τοῖς πολίταις συμβεβηκότων. Ὡς ὡς Πιεράγαστος ὁ τῆς τῶν Σκλαβίνων δυ- B νάμεως Φύλαρχος ἀνῄρηται. Ὡς αἰδραγαθία Ρωμαίων περὶ τε ἀνυδρίας τῆς παρακολουθησάσης τῇς Ρωμαίων δυνάμεσι. καὶ ὅπως τῷ Πέτρου καταπολεμηθέντος ὑπὸ τῶν Σκλαβίνων, Πρίσκος αὖθις ἡνέπαγε στρατηγός. θάνατος Ἰωάννου τοῦ νηστευτοῦ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ περὶ τῶν * ἐνδανεισθέντων αὐτῷ χρη- al. ἐνδανεισθέντα

μάτων τοῦ Μαυρικίου, καὶ περὶ τῆς ἐν ὁμολογίᾳ * χρηματισμοῦ χρυσοχαφήματος. καὶ ὅπως διὰ ζημῆς ἦλθε ὁ φιλόσεβὴς, ὡς ἅληθῶς, αὐτοκράτωρ καὶ βύρεθέντα τῷ ἀρχιερεῖ μὴ θάνατον ῥᾴκια. καὶ περὶ τῶν Μαυρουσίων τῆς * συσχαφέντων χαρχηδόνος τῆς πόλεως, καὶ ὅπως τῇ τῆς Γενναδίου τόλμῃ ὁ πόλεμος * ἐσβέστο. καὶ περὶ τῆς κομήτου τοῦ φανέντος ἐπὶ ἡμέρας πολλάς. περὶ τῆς ἐμφυλίου πολέμου τῆς γλωμβμόυ τοῖς Τούρκοις. καὶ ἐν ἐπιτόμῃ, τὰ περὶ τῆς τῶν Τούρκων πολιτείας. καὶ ὡς τῶν ἐθναρχῶν τοῦ * ἐφθαλιτῶν ὁ Χαγάνος τῶν Τέρκων ἀνελὼν, τὸ ἔθνος ἐδουλώσατο. ἔπι δὲ καὶ τοὺς Αγαρὶ τὸ ἔθνος, καὶ δὴ καὶ τοὺς Κόλχους ἄχει τετάκοντα μυριάδων διέφθρεν. ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπαναστᾶσα αὐτῷ Τουρούμ ἀνελὼν, ὑπὸ νίκιον ὑπισολιῶ Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι ἔστειλεν. ἐδουλώσατο δὲ καὶ Αβαρους. διέξισι ὃ περὶ τῶν τοῦ Ταύγας ἐθνῶν, καὶ περὶ τοῦ * Νουκρὶ, ἐν οἷς οἱ Αβαροι ἠπηδέντες διεσπάρησαν. καὶ περὶ τοῦ Οὖαρ καὶ Χουνὶ τῶν ἐθνῶν. ἐξ ὧν ὑπὸ Ιουστινιανοῦ ὁπόμοιρα τῶν δὲ τῶν ἐθνῶν ἐσήμει τῇ Εὐρώπῃ, οἳ περὶ Αβαροις ἑαυτοὺς ἐπεφήμισαν. καὶ ὡς ἡ Τέρκων χώρα σεισμοῦ καὶ λοιμοῦ * ἀπείρατος. περί τε τοῦ χρυσοῦ λεγομένου ὄρους. καὶ περὶ τοῦ Ταύγας. περί τε τοῦ σκωλήκων τοῦ ζκπόντων τὸν ἐθνῆτα τοῦ σηρικοῦ. καὶ ὡς πολλὴ ὕστ περὶ τὸν λεγομένου Χουβδὰν ἡ τῆς μεταξης γένεσις. καὶ τὰ περὶ αὐτοῦ νόμιμα. καὶ περὶ τῶν Ινδῶν τοῦ Λευκοῦ τὸ σῶμα. διάλεξις πρὸς τὸν Περσικον Χαγάνου, περὶ ἀνδραποδισμοῦ τῶν Σιγγιδόνος, καὶ ἀπολογία Περσικου πρὸς αὐτόν. καὶ ὅπως ὁ Περσικος Σιγγιδόνα σώζει τὴν πόλιν.

Theoph. Hist.

A ratore accepta pecunia, datoque æris accepti confessique chirographo: quantoque in pretio vere pius Augustus ille relictas a præsule post mortem pannosas vestes habuerit. De Mauruſiorum aduersus Carthaginem expeditione, vtque Gennadii fortitudine bellum illud extinctum sit. De Cometa, qui dies complures visus est. De intestino apud B Turcas, & ciuili bello: accessit de eorumdem republica narratio. vt Turcarum Chaganus, Ephthalitarum principe interfecto, totam eam gentem subegerit: vt Agarenorum ad hæc, & Colchorum gentem trecentorum millium strage cæciderit, vtque insurgentem aduersus se Turum interfecerit, quo nomine victoriæ nuntiam epistolam C Mauricio Imperatori scripserit. Idem Abaros quoque sub iugum victos misit. Refert & de gentibus, quæ Taugas incolunt, & de Nucri, in quas deuicti Abari dispersi sunt. Item de Var, & Chuni, quorum pars magna iam inde a Iustiniani temporibus, in Europa sedes habent, Abarosque se nominarunt. Turcorum regionem terræmotui, ac pesti minime obnoxiam. De monte D qui Aureus sit dictus, ac de ipsa vrbe Taugas. De bombycibus, qui ex se vestes gignunt sericas, & quod serici ingens gignatur ad Chubdam vrbem, quam appellant, copia, quæque in illis vermibus glomerandis fieri solita. De Indis, qui candido sunt corpore. Disceptatio Chagani cum Prisco, de Singidonensibus in seruitutem abducendis, Priscique contraria sententia, vtque eam vrbem Priscus seruarit.

Quæ per Dalmatiam barbari gesserint, quasque vrbes euerterint. Quomodo Gundoes a Prisco aduersus barbaras in Dalmatiam missus, res fortiter gesserit. Vndeuicesimo imperii Mauricii anno, Monachus quidam mortem illi, liberisque eius prædixit. Stricto enim gladio a foro ad palatii vestibulum procurrens, Mauricium vna cum liberis ferro occisum iri denuntiat. Quin & Herodianus quidam Imperatori euentura prænunciauit: famem scilicet illam, quæ post in castris orta. Vt incredibili Chaganus humanitate esurienti exercitui quinque dierum indicias concesserit, quibus absque metu barbarorum commeatus annonaque ferretur Romanis, vt quæ vicissim a Prisco donis honoratus, in proxima Mysiæ loca discesserit. In Mysia Chaganus cum Comentiolo signis collatis conflixit, perfidiaque Comentioli Romanorum exercitus, clade accepta, cæsus a barbaris est, fuga interim elapso Comentiolo: quem ad Drizieperam vrbem delatum ciues, vt transfugam repellunt: quare inde ad Muros longos, quos vocant, ille se recepit. Barbari porro pone insequentes Drizieperam capiunt, & Alexandri martyris templo incenso, corpus capsa extrahentes contumeliis afficiunt. Verum diuina mox vltio martyris est violatores consecuta. Septem enim Chagani filii vna die, inguinum morbo correpti, perierunt. Comentiolus in his turbis Constantinopoli hæret, Barbaris interim ad Muros longos propius accedentibus. Vn-

A ὅσα τε κατὰ Δαλματίαν ὁ βάρβαροι διεπεράξαντο, καὶ πόλεις ἐπόρθησαν· ὅπως τε ὁ Γοῦνδουνις παρὰ Πείσκου σταλεὶς κατὰ τῶν ἐν Δαλματίᾳ βαρβάρων, ἠνείκευσεν. ὅτι τῷ ἑνδεκάτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Μαυρικίου προαγορεύει μοναχός τις αὐτῆς θανάτου καὶ τῶν τέκνων. ξίφος γὰρ γυμνώσας, ἀπὸ τοῦ φόρου μέχρι τῶν προαυλίων τῶν ἀνακτόρων διαB δραμὼν, αὐτόν τε Μαυρίκιον καὶ τὰ τέκνα ξίφει τεθνάναι προηγόρευσεν. ἀλλὰ καὶ Ἡρῳδιανός τις τῷ βασιλεῖ διεῖπε τὰ συμβησόμενα, περὶ τῆς συμβαίντος λιμοῦ τοῖς στρατεύμασι, καὶ ὡς Χαγανὸς παραδόξῳ φιλανθρωπίᾳ πεντημέρους ἀπονδὰς τοῖς λιμώττουσιν ἔδοτο, ὡς αὖ ὁ ὄπισπισμὸς ἀπὸ τῶν βαρC βάρων τοῖς Ρωμαίοις ἀδεὴς ἔσοιτο· ὡς δὲ ὠνήσαντο ὑπὸ Πρίσκου φιλοτιμηθείς, ὅτε τὰ κατὰ Μυσίαν ἐχώρησεν. ὡς σαυτῷ ἦρε ὁ Χαγανὸς περὶ τὴν Μυσίαν πρὸς Κομεντίολον μάχιμον, ἐπιβολῇ ᾧ Κομεντιόλου διαφθείρεται ὑπὸ τῶν βαρβάρων τὸ Ρωμαϊκὸν, καὶ φεύγει Κομεντίολος, καὶ πρὸς Δριζίπερα τὴν πόλιν παραγίνεται, καὶ ἀποπέμπεται τῆς πόλεως ὡς φυγάς, καὶ πρὸς τὰ μακρὰ προσγίνεται τείχη. οἱ δὲ βάρD βαροι κατόπιν ἰόντες πρόσω τὰ Δριζίπερα αἱροῦσι, καὶ τὸν Ἀλεξάνδρου τοῦ μάρτυρος ἐμπείσαντες νεὼν, καὶ τὸ σῶμα τῆς θήκης ἐκσύραντες, ὑβρεισαν. θεία δὲ δίκη μετῆλθε τοὺς ὑβρεισὰς τοῦ μάρτυρος. ἑπτὰ γὰρ παῖδες τοῦ Χαγανοῦ ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ βουβῶσι περιελιφθέντες ἐτελεύτησαν· Κομεντίολος μὲν τῶν Θορύβων ἐνδημεῖ τῇ Κωνσταντινουπόλει. οἱ δὲ βάρβαροι τοῖς μακροῖς πλησιάζοισι τείχεσι. καὶ

ὑπὸ τῆς Βυζαντίου ὅπως τοσοῦτον ἔδεισαν, ὡς [καὶ] καταλιπεῖν Εὐρώπην, καὶ περὶς τὴν Ασίαν πραγματείαν διεμελέτησαν. πρεσβεύεται οὖν οὖν ὅμως ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Χαγάνον διὰ Αρμάτωνος, καὶ δώροις λαμπροῖς καὶ προσθήκαις χρυσοῦ χιλιάδων εἴκοσι πείθει μόλις τὸν εἰρηνεύειν δέξασθαι, λέγοντα· κρίναι ὁ Θεὸς αὐτὰ μέσον Χαγάνου καὶ Μαυρικίου, καὶ αὐτὰ μέσον Ρωμαίων καὶ * βαρβάρων. περὶ τῶν φανέντων ἀνθρωπομόρφων τεράτων ἐν τοῖς Νειλῴοις ὕδασι, καὶ περὶ τῆς τοῦ Νείλου αὐξήσεως δόξαι διάφοροι. ὁ δὲ συγγραφεὺς * Αναρχίδου τοῦ Κνιδίου τῇ δόξῃ προσίεται. φησὶ γὰρ ὄντως αὐτὰ ἔτος ἕκαστον ἐν τοῖς κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν μεγάλοις καὶ συνεχεῖς γίνεσθαι ὄμβρους ἀπὸ θερινῶν τροπῶν μέχρι τῆς ἰσημερίας τῆς ἐν τῷ μεσοπώρῳ γινομένης καθ' ἕκαστα. εἰκότως οὖν ὁ Νεῖλος ἐν μὲν τῷ χειμῶνι συστέλλεται, κατὰ φύσιν ἔχοντα ῥύσιν ἀπὸ μόνων τῶν ἑαυτοῦ πηγῶν· κατὰ δὲ τὸ θέρος διὰ τοῦτο ἐπιόντων ἐπιχεομένους εἰς αὐτὸν ὄμβρους λαμβάνειν τὴν αὔξησιν.

* Λάρων

* Αγαθαρχίδου

de tantus Constantinopolitanos terror inuasit, vt de Europa deserenda, & in Asiam transmittendo deliberarint. Legationem itaque extemplo Imperator per Armatonam ad Chaganum mittendam censuit, splendidisque muneribus, & viginti millium auri pondo accessione, pacem ægre redemit: dicente illo: Iudicet Deus Chaganum inter & Mauricium: Romanos item inter ac barbaros. De monstris humana forma in Nilo flumine visis: deque Nili incremento atque eluuione variæ discrepantesque sententiæ. Hic vero scriptor Agatharcidi Gnidio assentitur. Quotannis enim ille ait in Æthiopiæ locis magnos continentesque cæli imbres decidere ab æstiuo solstitio, ad vsque Autumni æquinoctium. Non sine causa itaque angustius hieme Nilum fluere, quod suas duntaxat e fontibus suapte natura vehat vndas: at æstate, decurrentibus in Nilum ex Æthiopia imbribus, crescere nimium quantum atque augeri.

CAPVT PRIMVM.

Petrus dux Prisco substitutus, ad exercitum cum mandatis ab Imperatore discedit. Ob annonam partim in vestibus, partim in armis, partim in auro signato accipiendam miles tumultuatur. Mauricius in concione probris appetitur. Iratos dux lenit, edictumque Imperatoris gratiosum, de præmiis bene meritorum proferens, benevolentiam exercitus reconciliat. Omissis maledictis Imperator collaudatur.

HVNC in modum Priscus gradu motus, & Petrus ab Imperatore (cuius frater germanus erat) belli dux appellatus est. Imperatoria mandata Mauricius conscribit, cum iis Petrum ab vrbe dimissum ad exercitum proficisci monet. Horum vnum reddendæ militaris annonæ formam continebat, nempe vt tripartito, in veste, in armis, in nummis aureis erogaretur. Perintho igitur discedens, Drizipera, iisque relictis, Odessum accedit, vbi eum exercitus exquisito cum honore accepit. Die quarto, ab Imperatore scripta militibus euulgare instituit. Milites, quod mandatum Imperatoris auditione præcepissent, turbas facere. Cumque dux in vnum eos cogere, & ad edicta amplectenda inducere conaretur, resilientibus ac repugnantibus illis frustra fuit: quin etiam eo contempto, ad quartam leucam fremebundi secedere cœperunt. Petrus seditione circumuentus, de edictis tristiora tacet: & cum haberet in manu quædam, infestæ multitudini profutura, ea demum publicanda censet. Romani in concionem conuenientes, Mauricium verborum contumeliis lacerant. Quorum iracundiam prudentia, & vi quadam persuadendi mitigans dux, lætiora in apertum profert, quæ quidem hæc magnifice complectebantur. [Placet Romanos fortiter dimicantes, & ex magnitudine animi ad pericula subeunda in calamitatem delapsos, de cætero vacationem habere, eosque expeditionum immunes, per ciuitates sumptibus Imperatoriis sustentari, filios autem eorum qui militarunt, & in pugna interierunt, pro ipsis parentibus in album referri. His e sublimi suggestu recitatis, milites in viam reuocauit, & persuadendo fregit, mœroreque fugato, vnusquisque Imperatori Mauricio animum reddidit. Proinde calumniis paulo ante iactatis liberatum, omnes laudibus euehere. Multitudo fi-

ΟΥΤΩ μὲν δὴ Πείσκος ἀπεχειροτόνητο, πολέμαρχος δ' ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ὁ Πέτρος ἀναγορεύεται, ὃς δὴ αὐτάδελφος Μαυρικίου ἐτύγχανεν ὤν. ἐξεπράττετο δὲ τοῖν βασιλικοῖν ὑπὸ σταλὰς ὁ Μαυρίκιος, ταύτας τε ὧν στρατηγῶν ὑπὸ δυεῖν, τὸν ἀπὸ δημείου τε ἄστεος πρεσβεύσαιτο, καὶ ὡς ὁ στρατόπεδον ἀφίκοιτο πρεσβεύσειεν. Ἡ μὲν δὴ στρατηγῶν τῶν βασιλικῶν ὑπὸ σταλῶν γραπτοῖς ὑπὸ δέσεως τύπος ἐτύγχανεν. ὁ δὲ τύπος ἐβούλετο διὰ τριῶν μοιρῶν συνίστασθαι τὴν ἐπίδοσιν, δι' ἐδωδίμου, καὶ ὅπλων, καὶ χαράγματος χρυσοῦ. ἀποφοιτήσας δὴ οὖν ἐκ τοῦ πεδίου ὁ στρατηγός, ὅτι πὰ Δεζίβαρα ἦλθε, καὶ καταλιπὼν τὰ Δεζίβαρα, τῇ Ὁδησσῷ ὡς ἐσομιλεῖ. ὁ μὲν δὴ στρατόπεδον ὑπὸ ἔβη τὴν Ὁδησσόν· τὸν πολέμαρχον, ὑπὸ σήμως ἀπαντήσαντα λάβε. τετάρτη δὲ ἡμέρᾳ καὶ ὁ πολέμαρχος, σπλιτιδοῦσαι ὡς πληθὺς τὰς βασιλικὰς συλλαβὰς ἐνεχείρει. ἦν μὲν δὴ πληθὺς ἐύοπλος πρὸς τὰ ἔσχατον· προηκμακὼς γὰρ ὁ βασιλικὸς στρατὸς ἦν. ὁ δὲ τούτων στρατηγὸς εἰς σπουδὰς ἦγε μίαν ἐπιζήμιον τοῖς δυνάμεις ποιησάμενος, εἰς ὑστέρησιν δὲ τῶν συμβολαίων τοῖς βασιλέως ποιησάμενος λόγια, ἀποσκιρτᾷ ὁ στρατόπεδον, καὶ τὸν στρατηγὸν καταλιμπάνουσιν ἀθρόαν, ἀπὸ σημείων τεττάρων μάλα ἐσχον στρατόπεδόν εἰσι. ὁ δὲ Πέτρος καταπλήσσει θόρυβος, ἀποκρύπτει τε βασιλικῶν ἐπιστολῶν τὰ λυπηρότερα. ἔχων δὲ ἀρὰ χεῖρα καὶ ἕνα βασιλικῶν γραμμάτων τοῖς πολεμίοις ὄχλοις συμβάλοντα, ἔξιον τοῦτο ἐμφανῆ τῇ Ῥωμαϊκῇ δημοσιεύσαι πλήθυϊ. οἱ μὲν δὴ Ῥωμαῖοι ἐκκλησίαν ποιησάμενοι, ἐς Μαυρίκιον ἐβλασφήμησαν. ὁ δὲ πολέμαρχος συνέσχε τε τῶν στρατοπέδων καταθυμάσας ὀργήν, τάς τε ἱλαρωτέρας τῶν τε βασιλέως ὑπὸ σταλῶν τοῖς ὑπλοις ἐσπλίτθαι δήμοις. ἐν δὲ τοῖς φιλοτίμοις ὧν αὐτοῖς παρεσκεύαστο τάδε. [Τοὺς ἀριστεύσαντας Ῥωμαίων, καὶ ὧν τῆς τῶν κινδύνων μεγαλοψυχίας παρεπεπωκότας ὑοῖ σημφοραῖς, ἔχειν ἀπὸ τῶν λοιπῶν τὴν αὐτάπαυλαν, τούτοις δὲ τοῖς πολέσιν ἀπομάχοις πεφυκότας σπίζεσθαι δυσπόνοις βασιλικοῖς, τοὺς δὲ παῖδας τῶν στρατευσαμένων, καὶ ὧν πολεμίοις ἀποβαλόντας τοὺς φύσαντας, αὐτὶ τῶν τεκόντων ἐγγράφεσθαι ὡς τὸ πόλεμον.] ταῦτα τοίνυν ἀρὰ ὑπὸ βημικῶν ὑπλιτῶν ὁ πλιτικὸν ἐκκλησιάσας ἐπέστρεφε, πιθανός τε καὶ δουλικός. ἔνθεν καὶ μεταβολὴν τὰ τῶν αἰτίας ἐλάμβανε, καὶ ὡς τὸ ἐς Μαυρίκιον ὕβρεως τὸ αὐτοκράτορα ἅπας ἐπέπαυτο. τοίνυν ἀρωμῶ κατθυμήσας ὁ Καῖσαρ, τῶν ὡς μικροῦ ἀπολελυμένος ἐξεβολῶν. ὃ γὰρ πλῆθος

ἀδέβαιον ὂν φαθμῷ, οὐδαμῶς ὅπῃ ἐθέλοι τὸ ἐκ τοῦ A quidem instabilis est, & a quolibet im-
πρόκειτος ἐκφοραῖς, μεταμορφούμενον εἰκῇ, & petu se auferri patitur, temereque, & for-
ὡς ἔτυχεν. οὕτω μὲν οὖν ὁ στρατηγὸς ὅπῃ τοῖς λυπη- tuito alias cogitationes induit. Ita dux
ροῖς πρὸς τὸ στρατόπεδον διελύσατο. mandatum odiosum comprimens, ab
exercitu gratiam iniuit.

CAPVT II.

Seditio Imperatori nuntiatur. Exercitum mille anteambulant, qui cum Sclauis prædam opimam ducentibus pugna congrediuntur. Cuiusdam Romani virtus. Barbari occiduntur. Petrus in venatu crus allisu frangit. Imperator morarum impatiens, probrose ad eum scribit, audiensque Sclauos Byzantium iter infestum moliri, in Thracia illi remansionem imperat. Eius e loco in locum profectio. A Nobensibus exoratur, vti cum ipsis solemne S. Lupi Martyris agat. Theodoropolim postmodum abit.

ΤΕΤΑΡΤΗ ἡ ἡμέρα ἡνίκα ἀπῆκε πάλιν τὰ B QVARTO die Imperatorem de se-
περὶ τὴν στάσιν τῶν δυνάμεων κατεμάνθανεν. ditione certiorem facit, excedens-
ἐκπλιπών τε τὴν Ὀδησσὸν, ὅπῃ τὸ διώνυμα τῶν χώρων que Odesso, in lævam regionis viam flec-
μεταφοιτᾷ, τήν τε Μαρκιανοῦ συλήσων κώμην πολλῷ, tit, & Marcianopolim veniens, mille de
χιλίους προήγεν ὧν στρατοπέδου προσέταξε. καὶ οἵδε suis exercitum præcurrere iubet. Qui
συντυχόντες ὅτι ἑξακοσίοις Σκλαβηνοῖς λείαν in sexcentos Sclauos, præda Romana
ἐπαγομένοις Ῥωμαίων πολλούς. τὰ γὰρ Ζαλδαπά, & onustos incidunt. Zaldapa namque, A-
Ἄκυς, & Σκόπις καταπορευομένους, αὖθις ἐφ' cys, & Scopos depopulati, de integro
ἁρπαγὴν τοὺς ἀτυχοῦντας. τῶν δὲ αὐτοῖς ὅπῃ miseros expilauerant, plaustra complura
πλήθους πολλοῦ ἀμαξῶν ἐποσκευὴ λαφύρων. ὡς spoliis impleuerant. Barbari vt Romanos
δὲ βαρβάρων ἔβλεψαν τοὺς Ῥωμαίους οἱ βάρβαροι, imminentes viderunt, & ab iis visi sunt,
εἶτα καὶ αὐτίκα ἐφθήσθη, ὅπῃ τὸ φόνου τῶν αἰχμαλώτων ad captiuos iugulandos prorumpunt, pu-
ἐξάπονον. ἀναρριπτοῦσιν ἢ τὰ ἐρρέοντα αἰχμα- C bemque totam e medio tollunt. Quo-
λωτῶν ἡδονὴν ἡλικία. ἐπεὶ δὲ δύσφυκτος τοῖς βαρ- niam vero occursum Romanorum vita-
βάροις ὑπῆν ἡ σωτηρίας, τὰς ἀμάξας στειλάντες, re se vix posse cernebant, vehiculis iun-
περιεβάλοντο χάρακα. ἅμα τοῖς μέσοισι τὰ γύ- ctis pro vallo se circumsepiunt, pueros,
ναι' εἰς τὸ μεσαίτατον τῆς ἁρπαγῆς ἀναπτύξαντες. οἱ & mulieres in medium recipiunt. Ro-
Ῥωμαῖοι πεπληροχότες τοῖς Γέταις (τοῦτο γὰρ τοῖς mani Getis (hoc enim illis nomen vetus
βαρβάροις τὸ παρεσβύτερον ὄνομα) ἐκ ἐγγύθεν εἰς est) propiores facti, manum conserere
χεῖρας ἐλθεῖν. ἐδεδίεσαν γὰρ τὰ ἐκ τῶν χάρακος καὶ τῶν cominus non audebant, e vallo accidentia in ipsorum equos tela metuentes,
ἵππων ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἀκόντια προερχόμενα. cum Alexander præfectus eos ad discri-
ὁ δὲ οὖν τούτων ὅπλισατῶν (Ἀλέξανδρος ὄνομα αὐ- men stataria pugna subeundum patria
τῷ) τὴν πατρίδα τῶν Ῥωμαίων φωνὴν τοῖς Ῥωμαίοις ἐν- lingua cohortatur. Ergo Romani de e-
εκελεύετο, & καὶ συσπάδων τὸ πολεμικὸν κινδύνων quis descendentes ad vallum procedunt,
ἐφάπτεσθαι. ἅπαν οἱ Ῥωμαῖοι ἀποβάντες τῶν ἵππων, D tela vtrinque iaciuntur, & ex parte vtra-
προσομιλοῦσι τῷ χάρακι. ἐδίδοσάν τε καὶ δύτελάμε- que Marte continuato. Romanus quidam insilit, enitensque plaustrum val-
σαν τὰς ἐκπομπὰς τῶν βελῶν. τὸ μάχης ἐγγὺς ὁρῶν lo coniunctum, & pro defensione ob-
ὄψεως ἑκατέρα δυνάμει, Ῥωμαῖος ἰὼς εἰσιππάσατο, iectum conscendit, illique insistens, ac-
& ἀνεῖς, ὅπῃ μιᾷ ὅπλαισῇ ἁμάξῃ στειλαμένῃ τῶν χάρακι, cedentes gladio ferit. Barbaris deest cla-
& περιφερομένῃ ὁ βάρβαρος εἶπας τὰς ἐκπομπὰς τῶν βελῶν. τὸ μάχης ἐγγὺς ὁρῶν dis effugiendæ consilium. Perrumpunt
ὄψεως ἑκατέρα δυνάμει, Ῥωμαῖος ἰὼς εἰσιππάσατο, quippe vallum Romani, ex quo barbari
& ἀνεῖς, ὅπῃ μιᾷ ὅπλαισῇ ἁμάξῃ στειλαμένῃ τῶν χάρακι, salutis spe orbati, reliquum captiuorum
ἐπαιε, γλίσ) τοῖνυν τοῖς βαρβάροις ἀμήχανον ἦν necant. Romani magna mole irruentes,
μὴ οὐ δεδύσθαι. λύοντο γὰρ ἐντὸς ἦσαν οἱ Ῥωμαῖοι τῶν βαρ- sero licet, & vix, barbaros intra val-
βάρων τὸν χάρακα. οἱ δὲ βάρβαροι ἀπειρηκότες ἤδη σώζεσθαι, τὸ ὑπόλοιπον τῆς αἰχμαλωσίας μοῖραν ἀπέ- lum trucidant. Altero die victores Pe-
σφαπτον. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐξεκεντοῦσ' ὅπῃ ἑκάστῳ ὁμοῦ, ὀλίγοι που καὶ μόλις τοὺς περὶ τὸν χάρακα βαρβάρους ἀπέ- tro duci euenta exponunt. Qui die quin-
κτειναν. δευτέρᾳ δὲ ἡμέρᾳ, & οἱ νενικηκότες τῶν στρατηγῶν τὰ συλκυρήσαντα διεξήεισαν. πεμπταῖος to in eodem loco versans, præmiaque a
δὲ ὁ στρατηγὸς καὶ τοῦτον τὸν χῶρον ὑμόμυνος, καὶ δὴ τὰ ὑπόλοιπα τῶν προηγεόντων ἰδὼν, ἠμείλατο præcurrentibus parta conspiciens, do-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [633] - 167

nis cos ob virtutem est prosecutus. Postridie venationem exorsus, in densum quendam saltum venit, in quo aper immanis delitebat, qui resonis canum latratibus e latibulo suo excitus, ducem petit. Is equo ad fugam conuerso, sinistrum pedem excelsæ arbori illisum comminuit. Doloribus obid intolerandis tabescens, & ex illo infortunio laborans grauissime, in locis illis sese tenet. Imperator moras indignans, tantamque belli cessationem admirans, stomachosiores litteras ad eum scribit. Petrus conuitia non ferens, quanquam adhuc acerbis oppressus cruciatibus, itineri se dat, & quartis castris loca, vbi Sclaui morabantur attingit. Decimo die Mauricius fratri epistolam transmittit, qua præcipit, vt quoniam audierit, Sclauorum copias infestas Byzantium aduentare, ipse Thracia ne excedat. Ob hoc Pistum castellum, deinde Zaldapa contendit. Postero die Iatrum vrbem venit, Latarcioque castello præterito, Nobas appropinquat. Eius aduentu in vrbem perlato, incolæ perhonorifice obuiam prodeunt, enixius rogantes, vti festum diem Lupi martyris (cuius eo die præfestum erat) cum ipsis agere ne grauaretur. Respondet, propter necessariam profectionem illic se nec vnum diem posse commorari. Tum ciues magis atque magis instantes, summis precibus quod volunt extorquent. Biduo ibidem peracto discedit, & ad Theodoropolim castrametatur, primoque diluculo Curiscam venit.

τοὺς ἀνδραγαθήσοντας δώρεις. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ κυνηγετεῖν ὁ Πέτρος πειρώμενος, γίνεται πρὸς ἄλσος βαθύ. συὸς τοίνυν μεγίστου ἐν τούτῳ τῷ τέμπει κατειφωλεύοντος, ἐξ ἧ ὑλακῆς τῶν κυνῶν ἠρεμούσης μεζόνης, ὃ ἦθος τὸ ἐδράσματος ἐξεμάνη, ἐξ ἧς τοῦ Πέτρου χωρεῖ. ὁ δὲ στρατηλὸς πρὸς φυλὴν ἀναστρέψας τὸν ἵππον, τὸν θώρηκον πόδα ἐξέθλιψεν δένδρῳ ὑψιτενεῖ προσεγγίς. ὀδύναις τοιγαροῦν ὁ Πέτρος ἀφορήτοις σφακελιζόμενος, ἐνδιατρίβει τῷ χώρῳ, ἕως τοῦ σφάλματι κατὰ λίαν νοσηλεύόμενος. ὁ δὲ Καῖσαρ ἀγάλλων ὅτι τῇ τελοῦντι τὸν στρατηγὸν, πλὴν τε πρὸς τὸν πόλεμον ἀπεγκλίαν ἐμμάσας, τὸν στρατηγὸν ἐλαφραίνει ταῖς ὕβρεσιν. ὁ τοίνυν Πέτρος πλὴν ἐν χαλεπαῖς δυσφημίαις μὴ φέρων τὰ ἀθυμοτέρως, ἐπὶ πικρᾶς ὑπὸ τῆς νόσου κλαυσιχώλους, μεταπιεῖται τὸν χαρακα, καὶ φέρεσις τέτταρας σταλάξας, ὅπου τῷ Σκλαβινῶν ἐνεφύετο Δρεπέβας. δεκάτῃ δὲ ἡμέρᾳ ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος βασιλέων ὅπισθολιῶν τὸν αὐταδέλφου ἐξέπεμπεν, ἐνδημοῦσαν τῇ Θράκῃ· ἱκνεῖται γὰρ ὁ Μαυρίκιος τὰ Σκλαβινῶν τὰ πλήθη ἐς Βυζάντιον τὰς ὁρμὰς ὑπιφέρων. ὁ δὲ στρατηλὸς ἐν τούτῳ ὅπου τὸ Πίστου γίνεται φρούριον, μὴ ὕστερος τὰ Ζαλδαπὰ ἀφικνεῖται. δευτέρᾳ δὲ ἡμέρᾳ καὶ πρὸς τὴν Ἰατρῶν πόλιν φοιτᾷ. ἐξ ὅπου ὁ Λατάρκιου φρούριον παραμείψας, εἰς Νοβὰς στρατοπεδεύεται. οἱ τοίνυν ἔγχωριοι ἀκηκοότες τὸν στρατηγὸν ἐλθόντα μόνον, τῷ ἄστει ἐξεχώρησαν, ἐξ σπουδαίτερον εἰσδοχὴν αὐτοῦ λίαν ὑπεδέξαν ἐποιήσαντο, ἐξ τὸ Πέτρον κελεύουσι, σωθησόμενοι τῇ τοῦ Λούπου ἡμέρᾳ ἕως ἡ παρεστῶσα ἑορτὴ Λούπου τοῦ μάρτυρος. ὁ μὲν οὖν στρατηλὸς διημερεύσας παρὰ τὸν χῶρον ἀφῆκεν ὡς τὸ ἀναγκαῖον ὁδοιπορίαν μὴ δυνάμενος ἔφασκεν. οἱ δὲ τοῦ ἄστεως παρακαλοῦντες πλὴν ἀξιοῦσιν, τῇ ὑποχῇ τοῦ δείπνου τὸ στρατηλὸν ἐδιάσθυρον μέτοχον ἡμέρας τὸ πανηγύρεως. ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἡμέρας δύο αὐτὰ ὁ πόλισμα γενόμενος, ἀπαίρει ἐντεῦθεν, ἐξ ὅπου τὸ Θεοδώρου πόλιν τάφρου ἐχάραξεν, ὑπὸ πρωΐτερον δὲ ἕως ἐν τῇ λεγομένῃ Κούεισκα φοιτᾷ.

CAPVT III.

Ab Asimitis tum ciuibus, tum præsidiariis honestissime Petrus excipitur. Eximiorum militum aspectu delectatus, ab oppidanis eos impetrare frustra laborat. Sæua lis, cum sacrorum etiam locorum, & episcopi contemptu enascitur. Denique desiderio frustratus, & probris oneratus, vrbem deserit.

TERTIO die in oppido Asimo subsistit. Oppidani vbi eum affore didicerunt, obuiam se effundunt, & insigni pompa introducunt. Huic oppido præsidium militare iam pridem impositum erat, quod barbari crebrius id incursantes lacerarent. Itaque & præsidiarii postquam

ΤΡΙΤΗι δὲ ἡμέρᾳ καὶ ἐν Ἀσίμῳ τῇ πόλει τὰς ἐπαύλεις ποιεῖται. ἐπεὶ δὲ οἱ τοῦ ἄστεως ἐμεμαθήκεσαν πρεσβύκιμον ὄντα τὸν στρατηλὸν ἔξω γεγενότες τοῦ ἄστεως, σωαυτῶσι τῷ Πέτρῳ, καὶ πρὸς φανῇ πλὴν πρὸς ὃ ἄστυ ὄντα ἐπεπολίωτο εἴσοδον. ἐν τῷ πολίσματι τούτῳ ἀπὸ πρεσβυτέρων χρόνων ὠσὶ ὁπλιτικὴν σωετέτακτο, ὅπου ἀμφοτέρους τὴν τῆς πόλεως. πυκνότεροι γὰρ πρὸς τούτῳ πλὴν πόλιν,

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [634] - 168

πόλιν, οἷα ἀφόβητοι οἱ βαρβαροι κατασπίλα- A
ζον. πυθόμενοι δὲ τοῦτο οἱ ἀμφ' Ἡροῦν ὃ ἦν τοῦτο τῇ πόλει ὁ-
πλιτικὸν καθεδὸς μέλλειν ἥκειν τὸν γραπτὸν, τὰ σημεῖα ἀράμενοι (ἃ βαΐδα Ῥωμαῖοι καλοῦσιν) ἀπεχωρησαν τῆς πόλεως. εἶτα τοῖς ὁπλοις ἐπι-
φερόμενοι, λίαν δύκλεως τὸν γραπτὸν ὑπεδέ-
χοντο. ὁ μὲν οὖν Πέτρος ὁ μεγαλοφρεπὴς ὁ περὶ τὴν πόλιν γραπτῶν θρασύνων, ἐνεχείρει τού-
τοις ἀπὸ τῆς πόλεως ἀφαιρεῖν, ὡς παῖς περὶ αὐτὸν σωφρονιζόμενος δυνάμεσιν. οἱ μὲν οὖν ἀτὴ, τότε περὶ τὴν πόλιν ὁπλιτικὴν, Ἰουστίνου δ' αὖ καθε-
δρος ὑπεδείκνυον νόμον, χειροήθους τῇ πόλει τὸ B
ἔνοπλον τοῦτο ἀφόβητον παρέχοντος. τῆδε ἐπαύ-
ειον ὁ πολέμαρχος ἔνεσιν ποιησάμενος, ἀφαιρεῖ-
σθαι τῆς πολίχνης τοὺς συντεταγμένους ὅπῃ τῇ τοῦτο φρουρᾷ κατηπείγετο. ἀφ' οὗπερ ὅπῃ ὁ τῆς πόλεως ἱερὸν οἱ περὶ τὴν πόλιν γραπτοί, τὴν καθαφυλὴν ἐποιοῦντο. τούτων ὁ γραπτὸς ἀνη-
κοὼς, παῖ ὑπισχνουμένῳ ἐδήλου, τὸ ἱερὸν ὑπεξαγαγεῖν αὖθις. δυσφορήσαντος δὲ τὸ ἱερέως, ἀποστέλλει ὁ γραπτὸς Γέντζωνα τὸν ταξίαρχον μὴ πλήθους γραπτῶν, ἐξωθήσαι παρὸς βίαν C
τοὺς ὅπῃ τοῦ νεὼ τὴν καθαφυλὴν ποιουμένους. τού-
των δὴ ἀκηκόστες οἱ ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐθράσυνοντο κα-
ταφθύνοντες, ὅπλοις φερόμενοι, τὰς θύρας τῶ ἱεροῦ ἐναποκλείοντες πάντοθεν. ὁ μὲν οὖν Γέντζων τὴν ἔνεσιν τὴν ἐν τοῦ ἱεροῦ παρεβόλῳ θρασύμε-
νος, τήν τε ἀτοπίαν τῶ παράγματος ἀφικνοῦ, ἅμα δὲ καὶ τὴν αὐδὼ τῶ ναοῦ σεβαζόμενος, ἀπρᾶ-
κτος ἀπιφοίτα. ὁ δὲ γραπτὸς καθυβριζόμενος ὅπῃ τούτοις, ἀποχαρτονεῖ τῆς γραπτείας τὸν Γέντζωνα, ὧ δὲ ὁ Γέντζων τῆς περιχῆς δυνάμεως ἡγεμών. D
τὴν δὲ ὑπεραίαν ἔναυναν τοῦ τῶ βασιλέως σωματο-
φυλάκων (ὃν Σκριβωνα Ῥωμαῖοι καλοῦσιν) εἰς τὸ ἑαυτῶ σκηνὴν μεταπεμψάμενος, αὐ-
αὖθις ἄναν διεζείρησιν τοιῶτα παρασκευάσας. ἡ δὲ ἀξίωσις ὧ, τὸν ὑπισχνούμενα τὴν πόλιν ἠπιωμένως ἔλκειν ὅπῃ τὸν χάρακα. τούτων οἱ τῆ πόλεως μύρτυρες γενόμενοι, ἄπαντες σιωπῶσι. θεσπίζονται καὶ τὸν ἀπὸ τοῦ γραπτοῦ ἀποταλέντα τῇ τῶ ἱε-
ρέως, ἐξωθοῦσι βίᾳ τῆς πόλεως, τάς τε πύλας τῶ τείχους συγκλείσαντες, καθύμνουν παῖς ὑφη-
μίαις τὸν αὐθαιρέτορα, τὸν δὲ γραπτὸν ὕβρεσι παρεβαλλον. ὁ δὲ Πέτρος παρεστοιχίσας ἀπὸ σημείου τῆς πόλεως ἐπεκυλίετο. ἐπεὶ δὲ τὰ τῆ ἐξηρήσεως ὧ αὖπῳ κατονείδιστα, καθαλιμπάνει ὁ πολι-
σμα, καὶ ἐς ὃ παρὸς βασίσεως ἔναρξιν ἐποιεῖτο, μεγάλαις βλασφημίαις παρεμπόδιος ἐκ τῆς πόλεως.

appropinquare ducem intellexerunt, ſublatis vexillis (quæ Romanis banda dicuntur) mœnibus armati procedunt, eumque magna cum dignitate excipiunt. Petrus tam præſtantes oppidi milites contemplatus, eos inde abducere, & ſuis adiungere copiis machinatur. Ciues, atque adeo præſidiarii ipſimet, præſidium illud Iuſtini Imperatoris auctoritate vrbi attributum, & hanc quaſi vicariam ipſius, & armatam prouidentiam, ab eo ſibi donatam eſſe docent. Die ſequenti dux vehementius rem vrgens, oppidulum conſtitutis defenſoribus nudare annititur. Qua de cauſſa milites in ædem ſacram, tanquam in aſylum confugiunt. Eo comperto dux epiſcopo mandat, vti eos inde educat. Quod cum ille facere detrectaret, Gentonem taxiarchum cum cohorte ad perfugas illos per vim templo expellendos deſtinat. Hoc ſimul illi reſciuerunt, arreptis armis, templi ianuas occludunt. Gento hominum in ſacro illo ſepto pertinaciam videns, & improbum ducens, quod imperatum erat, nec non templi ſanctitatem reueritus, irrito incepto recedit. Ea re dux furore impulſus, officio Gentonem (ducebat autem peditatum) exuit. Poſtridie quendam de ſatellitibus Imperatoris (Romani Scribonem nominant) in tabernaculum ſuum aduocat, cui facinus impudens iniungit. Poſtulat enim, vti vrbis epiſcopum cum dedecore in caſtra pertrahat. Id conſpicati ciues, concurſu facto aduerſus epiſcopum a duce miſſum ſatellitem vrbe eiiciunt, obſeratiſque portis, laudes in Imperatorem congerunt, Petrum maledictis cooperiunt. Sic Petrus alios indagine cingens, ipſe a præſidio vrbis vt reti quodam inuolutus eſt. Quando igitur cœptum ei in probrum & infamiam vertit, relicto oppido vltra pergere inſtitit, diris eum oppidanorum maledictis proſequentibus.

CAPVT IV.

Mille exploratores a Petro missi, in mille Bulgaros incidunt, quos telis appetunt. Barbari pacem incassum petunt. Romani e prælio fugiunt. Quamobrem barbari fugientes non sint persecuti. De violato fœdere Chaganus querimoniam habet, & muneribus placatur. Hostium consilia Petrus explorat: exploratores capiuntur: modus explicatur.

SEXTO die mille viros ad hostes exA plorandos legit, qui in mille Bulgaros præter opinionem incurrunt. Barbari tanquam pace inter Romanos & Chaganum composita, securi, nihilque solliciti porro gradiuntur: in quos Romani, ducis sui voluntate tela coniiciunt. Bulgari oratores mittunt, pugnam deprecantur, & de pace non dissuenda Romanos admonent. Hos oratores dux barbaricus ad Romanum ducem, ab eo loco passuum octo millibus absentem misit. Petrus verba de pace auersatus, Bulgaris exercitum præcurrentibus, mox sese barbaros ferro perditurum significat. Itaque Bulgari pro tempore ad conflictum instructi, manus conserunt, & seruatis admodum viriliter ordinibus, Romanos in fugam compellunt, conuersique sensim recedunt, ὀλίγον γάρ γρωὸς ἐπαμείβοντες, *paulum genua alternantes:* vt etiam de Homericis libris aliquid historiæ nostræ admisceamus. Formidabant etenim, ne forte, si fugientes premendo assequerentur, redintegraC re prælium cogerentur. Petrus proposito suo lapsus, præcurrentium exploratorum suorum taxiarchum detractis vestibus seruilem in modum flagris cædit. Chagano barbari, quæ sibi euenerunt, coram edisserunt. Ille Petro per legatos fœderis violati crimen exprobrat. Petrus legatos verbis ad fidem faciendam compositis deludit, & delicti huius in ipsam admissi ignorantiam prætexit. Quamobrem donis insignibus, & spoliis præterea vltro in pœnam restitutis, barbarum ad beneuolentiam traducit. Quarto die flumini vicinior Petrus, viginti delectis negotium dat, vt illo traiecto, hostium sensus, & consilia odorari studeant. Traiiciunt, capiunturque omnes, in hunc modum. Constitutis exploratoribus noctu semper ambulare, die redeunte somnum capere mos est. Hi quod nocte præterita longa ambulatione corpora delassauerant, primo diluculo in propinqua virgultorum densitate quieti concedunt. Tertiam circiter horam consopitis omnibus,

ΕΚΤΗι δ' ἡμέρᾳ καὶ παρὰ Πέτρου ὁ σκηπτοῦχος τῶν πολεμίων, ἄνδρας χιλίους στείλαντος. οὗτοι ἐκπορπῶσι δίκα βουλγάροις παραπίπτουσιν. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι, ἅτε δὴ εἰρήνης Ῥωμαίοις καὶ Χαγάνῳ γεγενημένης, ἀνυποψιάστως ἐποιοῦντο τὴν βάδισιν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι γνώμῃ τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῶν βαρβάρων τοῖς ἀκοντίοις ἐπέχεντο. οἱ δὲ Βούλγαροι πρέσβεις ἐξέπεμπον, τήν τε μάχην ἀποκηρυκεύοντες, καὶ πρῆνιον Ῥωμαίοις τὴν εἰρήνην μὴ διαφθείρειν. ὁ δὲ τοῦ στρατεύματος ἔξαρχος παρὰ τὸν στρατηγὸν τοῖς πρέσβεσιν ἐξέπεμπεν, ἀπὸ σημείων ὀκτὼ πεφυκότα τοῦ χωρίου. καὶ δὴ ὁ Πέτρος τοῖς ἐφιωμένοις λόγοις ἀποστάλμενος, τοῖς παρῆσαν ἐδήλου φόνῳ μαχαίρας τοῖς βαρβάροις παρασκεῦσαι ὁλκήν, οἱ μὲν δὴ Βούλγαροι παρὰ μάχην χεῖρας ἀνεῖλκυσαν, καὶ λίαν ἡρωϊκῶς στιχαξάμενοι, εἰς φυγὴν ἀποκλίναι Ῥωμαίους ἠνάγκασαν. τούτου δὴ γεγενότος, ἀναθαρσήσαντες καὶ μικρὸν καὶ οἱ βάρβαροι ἀνεπαλίζοντο, ὀλίγον γάρ γρωὸς ἐπαμείβοντες, ἵνα καὶ τῆς Ὁμηρικῆς δέλτου τοῖς διηγήμασιν ἀναμίξωμεν. ἐδεδίεσαν γὰρ μή πως ὀπίσσω ἐόντες δυνάμει τοῖς ἡμετέροις παρασπομίσασα, ὥστε συσχὰν παρὰ πόλεμον. ὁ μὲν οὖν Πέτρος διντυχικὼς τῷ βουλήματος, τὸν ταξίαρχον τῶν προηόντων τῆς ἐσθῆτος γυμνώσας, δουλοπρεπῶς ἐμαστίγωσε. παρὰ γοῦν τούτων εἶνεν ὅτι τὸν Χαγᾶνον οἱ βάρβαροι, καὶ τὰ πρηκτολυθέντα παρὰ γνώμης αὐτῷ. ὁ μὲν οὖν βάρβαρος, ὡς τὸν Πέτρον πρέσβεις ἐξέπεμπε, καὶ παρὰ δικαιοδοσίᾳ πως αὐτῷ κατανείδιξεν. ὁ δὲ Πέτρος τοῖς πρέσβεσι πιθανοῖς λόγοις ἀπεδουκόλησε, καὶ ἄγνοιαν τοῦ σφάλματος προσέφερε. δώρεσι τοίνυν λαμπροῖς, καὶ λαφύροις ζημίας μεταπῆσαι τὸν βάρβαρον πρὸς ἀλλύδιν. τετάρτῃ δὲ ἡμέρᾳ καὶ πλησίον γένεται τοῦ χείμαρρος πολεμοῦ, καὶ εἴκοσι συλλεξάμενος ἄνδρας, ἐπεπόμφει διαφορασόμενος τὸν πολεμὸν, καὶ διαπησόμενος τὰ τῶν πολεμίων κινήματα. οἱ μὲν οὖν τὸν πολεμὸν διαπορθμευσάμενοι, ἠλωσάν ἅπαντες. ὁ δὲ ἔγγος τῆς ἁλώσεως ἔξω. εἴπερ τοῖς ὅτι καθασκοπῆ στειπολίοις ἀεὶ ἐς νυκτὸς ποιεῖσθαι τὴν βάδισιν, ἡμέρας δὲ λαμπούσης, ὕπνοις παρασπομίλειν. οὕτω πολλαὶ τῶν τεραίων διαπεπονηκότες πορείαν, εἶτα κεκμηκότες ὑπὸ τοῖς σώμασιν, ὑπὸ δ' λυκόφως εἰς ἀνάπαυλαν τρέπον), περὶ ὕπνα πλησίον λόχμης. περὶ γὰρ τρίτην ὥραν πάντων καθευδόντων,

ἐκ μὴ ἐπόντος δ' ἀμφεγυῶς ὕνος, γίνονται A ad virgulta illa Sclaui accedunt, ab equis
περὶ τὸ λόχμιον οἱ βάρβαροι. ἀποβαίντες τοίνυν descendunt, frigus in vmbra captare, &
οἱ Σκλαβηνοὶ τῶν ἵππων, ἐπεχείρουν ψυχάζειν, equis tantisper inducias dare instituunt.
τοῖς τε ἵπποις ἀνακωχὴν μεταδιδόναι πόνου. τοιαῦ- Dum prætereunt, Romanos deprehen-
τα ἐκ τῶν προήκοντος γίνονται οἱ Ρωμαῖοι καὶ φω- dunt, miseros capiunt, & ab iis quid mo-
νεῖ. καὶ ζωγρηθέντες οἱ δείλαιοι, ἀπηγγέλοντο lirentur Romani expiscantur. Capti salu-
διεξελθεῖν, ὅσα τοῖς Ρωμαίοις βεβούλη). οἱ μὲν οὖν tem desperantes aperiunt omnia. Piraga-
ὑποπτήσσοντες τὸν ποταμὸν, διεξίασιν ἅπαντα. ὁ stus (tribunus cateruæ barbaricæ) cum suis
δὲ Πειρασίκιος (φύλαρχος ὁ ἦν τῆς πληθύος ad transitum fluminis procedit, atque in
ἐκείνης τῶν βαρβάρων) ἅτε δυνάμεις ἀναλαβὼν, ὅπερ proxima silua haud secus quam racemus
καὶ πάσις ὕλαις ἐγκρύπτεται, οἷά τις ὀπὶ φύλλοις ἀλήπτος. sub frondibus latet.

CAPVT V.

Romani e flumine exeuntes a barbaris obtruncantur, cæteri ex ipso flumine cum iisdem depugnant. Piragastus occumbit. Barbari cæduntur, fuganturque. Romanorum ex aquæ penuria calamitas. Indicio barbari cuiusdam fluuio reperto, vires instaurant: ab aduersa ripa hostium iaculis conficiuntur, & e flumine egressi, ab iisdemque deuicti fugiunt. Priscus Petro succedit.

Ὁ δὲ στρατηλὸς, ὁ τῆς αὐτοκράτορος ἀδελφὸς, B ἀπόδοκιμήσας εἰδέναι πολεμίους ἐκφυ- PORRO dux, Imperatoris frater,
γεῖν, κελεύει τὸν ποταμὸν διαβαίνεσθαι. ὁ στρά- haud ratus illic hostes latitare, am-
τευμα. χιλίων τοίνυν διαπεραμένων τὸν ποταμὸν, nem traiicere suos iubet. Mille traii-
ἅπαντας ἀναιρεῖσθαι οἱ βάρβαροι. τῶν δὲ διεγνω- ciunt, quos ad vnum barbari interfi-
κώς ὁ στρατηλὸς, κατεπείγει τὸ πλῆθος, μὴ ἀλλαχό- ciunt. Id vbi dux sensit, dat operam so-
θεν ἅμα χέρμασίν, ἀλλὰ σύμφωνον ποιήσασθαι τὴν διάβα- dulo, vt non palatim, sed iunctim om-
σιν, ἵνα μὴ κατ' ὀλίγον τὸν ποταμὸν διαπορεύωνται, nes simul traiiciant, ne alioqui ab hosti-
παράσπασμα τοῖς ἀντιπάλοις γένωνται. οὕτω bus deleantur. Sic igitur Romano agmi-
δοὺς τὸ Ρωμαϊκῆς χειρὸς σεισθῆναι σεισμόν, ne aggregato, & adornato, ad ripam
τὸ ὄχθιον τὸ ποταμοῦ οἱ βάρβαροι παρεβάλοντο. barbari acie digesta consistunt. Romani
οἱ μὲν οὖν Ρωμαῖοι ἀπὸ τῶν περιμέσων τοῦ βαρβά- e nauiculis tela mittunt, quorum mul-
ρους κελεύσαντος), οἱ δὲ βάρβαροι τὰ πλήθη τῆς titudinem barbari cum defendere non
ἐκπομπῆς τὰ βέλη φέρειν ἀδυνατήσαντες, ἐρ- possent, ripam deserunt, caditque ipso-
φανὰς ἑαυτοὺς ὄντας καταλιμπάνουσιν. αἰσθόμενοι τοίνυν rum ductor cui Piragasto nomen fuisse
οἱ τούτων ταξίαρχος, ὃν Γιράζαστον ὁ λόγος φθά- diximus. Sagitta quippe in eius ilia con-
σας ἐδίδαξε βέλους, ἦλθε ὅτι τὸ λαγόνος κατακλη- torta, lethale vulnus mors est consecu-
θέντος αὐτοῦ, ἐν χειρίῳ τε τὸ πλῆθος γενησόμενον, θά- ta. Occiso Piragasto, hostes in fugam
νατος αὐτοῦ τραγματεύει). ἐκ οὖν πεπτωκότος τῆς conuertuntur. Romani ripam obtinen-
Πειρασίκιος, πρέπει τοῖς ἀποφυγοῦσι ὁ πολέ- tes, & in barbaros multa cæde grassan-
μιον. γίνονται τοίνυν οἱ Ρωμαῖοι κύριοι τῆς ὄχθης τοῦ tes, cæteros item fugere cogunt. Cum
ποταμοῦ. εἶτα τὰ πλήθη τῶν βαρβάρων ἀδιαλλοίω- autem fugientes longius insequi nequi-
τος φόνῳ πολλῷ, πρὸς ἀπόρασιν χωρεῖν αὐτοῖς rent, propterea quod equis carebant, ad
κατεπείγοντος. τοῖς δὲ διώξιν ἐς μακρὰν μὴ οἷοί τε ὄντες ποιήσασθαι, ἀφ' ὧν τῆς ἵππου χρή- vallum sese recipiunt. Postridie multum
ζειν, πρὸς τὸν χάρακα ἐπεμέλθοσαν. γίνεται de via aberrantibus, qui exercitui pe-
τοίνυν τῇ ὑστεραίᾳ μεγάλη πλάνη τοῖς ποδηγοῦσι dibus præibant, in loca inaquosa deue-
ὁ στρατεύμα. ὅθεν καὶ αὐυδρία τοῦ στρατοπέδου ἐπέκυρσε, καὶ niunt, crescitque semper calamitas. Mi-
τὸ συμφορᾶς ἐπετείνετο. οὐ φέροντος lites aqua se defici non sustinentes, vri-
τοίνυν τὸ ὁπλιτικὸν τὴν ἀσθένειαν ὕδατος, οὖρα προεμυζῶντο ὁ δίψος. ἡμέρα δὲ τρίτη καὶ ὁ κακὸν ἐμη- na sitim consolantur. Cum in diem ter-
κύνετο. ἐκ δὴ γραπτὰ διόλωλεν ἅπασα, εἰ μὴ βαρβάρου τις ἁλοὺς, τὴν Ηλιβαχίαν αὐτοῖς ὑπέλεξε πο- tium duraret augereturque miseria, per-
ταμὸν, τέτταρας παρασάγγας ἀπέχοντα. ὅτου μὴν οἱ Ρωμαῖοι ὀξέως ἐπέτυχον ὕδατι. τοίνυν iissent vtique vniuersi, ni barbarus qui-
dam captus, de Helibacia fluuio, qua-
tuor parasangis distante illis indicasset. Ita
mane Romani aquam inueniunt. Tum

alii inclinatis genibus proni, ore auido hauriunt, alii se incuruantes manu caua potum excipiunt, alii vasculis ad idem vtuntur. Et quia ex aduerso fluminis opacum nemus erat, in quo se barbari condiderant, iterum Romani ope maxima inuaduntur, iaculisque in aquantes immissis, non parua de improuiso strages editur. E duobus igitur alterum oportebat eligere: aut aqua penitus destitutos desperare, & præ sitis magnitudine emori: aut vna cum aqua etiam interitum haurire. Veruntamen scaphis compactis flumen tranant, quo hostes comprehenderent. Vbi in vlteriorem ripam venerunt, confestim barbari prosilientes, Romanis superiores euadunt: victi fugæ se mandant. Petro a barbaris debellato, Priscus dux renuntiatur, & Petrus abrogata sibi functione Byzantium reuenit.

A οἱ μὲν προκλινάντες πως τὰ γόνατα, ταῖς χείλεσι τὸ ὕδωρ ληφύπτουσιν, οἱ δὲ ὑπικεκυφότες ταῖς χερσὶν ἠρύοντο ὕδατα, ἄλλοι ἀπιώτοις ταῖς ὑδρίαις τὸ πᾶμα. δασεῖα δὲ τέμπους ὑπόντος εἰς τὸ ἀντιπέρας τοῦ πολέμου, καὶ βαρβάρων ἐγκρυπτομένων αὖθι γένεται μεγίστη τοῖς Ρωμαίοις ἐπίφορεια, ἀκοντίοις γὰρ ἔβαλλον τοὺς ὑδρευομένους οἱ βάρβαροι, σκόλοψ ἐξ ἀπόπου φόνος πολὺς ἐπεγένετο. δυοῖν τοίνυν θάτερον τῷ ἐλέσθαι ἀνάγκη, τῷ ὕδατος ἀπείπειν, καὶ ἀπὸ τοῦ δίψους τὸν βίον ἀπολιπεῖν, ἢ μιᾷ τῷ ὕδατος ὑπομπλεῖν καὶ τὸν θάνατον. ἀπὸ τοιαύτης οἱ Ρωμαῖοι ναυπηγησάμενοι, τὸν πόλεμον διενήξαντο, ὅπως καθάψωσι τοῦ πολεμίου γηίοις. ἐπεὶ δὲ πρὸς τὸ ἀντιπέρας ὁ ὁπλιτικὸν πρεσβύτερον, ἀμφὶ τὸν βάρβαροι ἐπεθήκαντο τῶν Ρωμαίων κρατοῦσιν. οἱ μὲν οὖν Ρωμαῖοι νενικηκότες, πρὸς φυγὴν ἀπεκλίνοντο. καθαπολεμηθέντος τοίνυν ὑπὸ τῶν βαρβάρων τοῦ Πέτρου, Πρίσκος γίνεται στρατηγός. καὶ οὗτω ἀπηλλοτριωθείσης τῆς ἡγεμονίας ὁ Πέτρος, ἐς Βυζάντιον ἦκεν.

B

CAPVT VI.

Elogium Ioannis patriarchæ Constantinopolitani, a voluptatum contemptu: a domitis animi perturbationibus: a ieiuniis: a misericordia in egentes, a studio paupertatis. Eius lecto ligneo, stragulo, penulæ quantum honorem pius Imperator habuerit. Maurorum in Africa rebellio. Carthaginensium metus. Gennadii aduersum barbaros victoria. Ostentum cometæ, & de cometis eruditorum sententiæ.

ANTE quatuor hosce annos (rursum enim ad antiquiora reuoluitur narratio) Ioannes Ecclesiæ Byzantinæ præsul, huius lucis vsuram reddidit: qui, quod voluptates egregie pessundaret, & vitiosas animi motiones compesceret, ventrique assiduum bellum faceret, νηστὴς, hoc est, *ieiunator* a Byzantiis cognomentum tulit. Fertur quoque a Mauricio complura talenta mutuatus, syngrapham illi dedisse, & rem familiarem pignori opposuisse. Postquam die suo est perfunctus, Mauricius in eius facultates inquirens, paupertatem consectatum inuenit, ac magnopere singularem hierarchæ sanctimoniam admiratus, syngrapham paulo ante conscriptam gratuito conscidit. Nihil siquidem aliud inuenisse aiunt, præter lectum ligneum, & laneum stragulum nullius pretii, ac deformem penulam. Vili enim vestitu delectabatur vir frugalitate vitæ conspicuus. Atque ista, ista, inquam, grandi pecuniæ, & Indicis lapillis Mauricius anteponens, in palatium transfert, iisque glorians, vernis Christianorum ieiuniis (in Quadragesima) aureos, gemmatosque lectulos, & stragula πρὸ τεττάρων τοίνυν τούτων σὺν αὐτῶν (πρὸς γὰρ τὰ πρεσβύτερα τῆς ἱστορίας αὖθις γανόμεθα) Ἰωάννης ὁ τὴν ἐς Βυζάντιον ἐκκλησίαν ἰθύνων, τὸν τῆδε βίον ἀπέλιπεν. ὃς δὴ ὁ καθαφιλοσοφήσας λίαν τὰ ἡδονὰς, τυραννῆσαί τε τῶν παθῶν, αὐθεκάστορά τε τῆς κοιλίας ἡμέας, νηστευτὴς ὑπὸ τῶν Βυζαντίων κατωνομάζετο. λέγεται γὰρ ὑπὸ Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος ἱκανὰ δημόσια τάλαντα, γραμματεῖον ἐκθέσθαι, πλούτου οἰκείαν περιουσίαν ὑπὸ ταῖς ὁμολογίαις δὴ μείσματος ὑποθέσθαι. ἐπεὶ δὲ μετῆρεν ὁ ἱερεὺς τὸν βίον, ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος τοῦ ἱεράρχου οὐσίαν διερευνησάμενος, οὐδεμιᾷ τῶν ὑδρῶν ἀχρηματίαν φιλοσοφήσαντα. τὸ λίαν ἀγασθεὶς τὸ ἐς ἄκρον τοῦ ἱερέως δικαιοσύνῃ, διέρρηξε παραχρῆμα μικροῦ σεσωπαλωμένον γραμματεῖον. μηδὲν γὰρ ἱερᾷ ἕτερον φασὶ τὴν βασιλέα εὑρεῖν, ἢ σκίμποδα ξύλινον, ᾧ σισύραν ἐξ ἐρίου ἐς τὰ μάλιστα οὐτελῆ, φαιλόνην τε ἀχρεῖον. δυσείμων γὰρ οὗτος ὁ ἀνὴρ λιτότητι βίου καταγαμπύλωμος. ταῦτα δήπου, ταῦτα αὐτὴ πολλῶν αὖ χρημάτων καὶ λίθων Ἰνδικῶν ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος ὑμνησάμενος, εἰς τὰ βασίλεια μετηγάγετο. τὴν ἐλεημοσύνην δὲ τοῦ ἱερωμένου τὴν χρυσᾶς, καὶ λιθοκολλήτοις κλίναις, ταῖς τε ἡμέραις

C

D

τ̃ σπρώων, ὁπότ τ̃ ἱερέως ξυλίνῳ σιβάδα ὁ βασι- A
λεὺς κατεπθυνυχίζετο, θείας τινὸς ἐντεῦθεν ὥσπερ
οἰόμενος μελλησέσθαι χάριτος. καὶ τοὺτους τοὺς
χρόνους οἱ περὶ τ̃ Λιβύην Μαυρούσιοι διωμοσίαν
καὶ τ̃ Ρωμαίων ποιοῦνται. ἐπεὶ δὲ πανπλήθη συνέρ-
ρυσαν, ἐς μέγα φόβου οἱ Καρχηδόνιοι ἦλθον· ὁ
μὲν οὖν Γενναδίος ὁ πρωτοκαύπατα Δέκαρ, ὡς στρατη-
γὸς ἐπὶ τοσόνδε ἐλθὼν τ̃ Λιβύης, τεθραμμένος ἀμυθήτῳ
πλήθει, τ̃ κατ' αὐτὸ συσκάπτα πολεμεῖν, δόλῳ
τοὺς βαρβάρους κατεπολέμησεν. ὑποκρινόμε-
νος γὰρ πεποιῆσθαι ἅπαντα ὅσα τῶν οἱ βάρβαροι
βούλονται, καὶ εἰς αἴνεσιν περιτρέπας ὁ βάρβαρον,
θυμουμένοις αὐτοῖς ὑπεπίπτε), ᾧ φόνῳ τοιῷδε τῷ B
γενομένῳ πολλῷ, τ̃ τελείας περιφανοῦς ὁ Καρχη-
δόνιος πόλεμος ἐλήμβανε τ̃ Δυσλιτείαν. οὕτω μὲν οὖν
καὶ τ̃ Λιβύην οὕ, καὶ μάλα καλῶς διεπέπρα τοῖς
Ρωμαίοις. ἐν τούτοις τ̃ ἡμέραις κομήτης ἐν τῷ
οὐρανῷ καὶ μάλα φαίνεται. περὶ τούτων τοιῷδε τῷ
τ̃ δοκιμωτάτων συνεστάναι ἀστέρων, οἱ μὲν φιλόσοφοι
τοὺς μετεωρολογικοὺς καλοῦσι διφορμαὶ,
ἃς Σταγειρῖται, καὶ Πλάτωνες ἐν τῷ Ἑλικῶνι τῶν
μουσῶν βίβλοις ἐναπεγράψαντο. ἀστρολόγοι δὲ,
ἐν ἱστοριογράφοι τινες τοσαῦτ' ἐσημείων τι-
νῶν λυπηρῶν ἀπεφώναντο. ἀλλ' ἡμεῖς τοῖς περὶ τούτων λόγοις τὴν ἀκολουθῆ τ̃ διηγήσεως χαριζόμε-
νοι, τοῖς σκοπὸν ἐπιτεταγμένοις τῷ ἱστορίαν κατεμαθεῖν.

serica valere iubens, ligneo Antistitis cubili totam noctem incubat, cum se diuinam quandam gratiam inde percepturum arbitraretur. Per idem tempus Mauri in Africa communiter contra Romanos coniurarunt. Quibus copias cogentibus, Carthaginenses in timorem non mediocrem adducti sunt. Gennadius itaque tum Decar, non prætor Libyæ, cum exercitu numerosissimo bellum sibi intentari videret, dolo de barbaris triumphum egit. Simulans enim facta a se omnia, quæ illi voluissent, dum feriis & epulationibus indulgent, eos appetit, multisque occisis, finem Carthaginensi bello memorabilem imponit. Hunc in modum res Romanæ in Africa secunda admodum fortuna administrata est. Per eosdem dies cometes ardere conspectus. In huiusce modi astris, vt videntur, Philosophi ad causas meteorologicas confugiunt, quas Stagiritæ, & Platones in Helicone libris ad memoriam commendauerunt. Astrologi autem, historiarumque scriptores quidam rerum tristium habere præsagium asseuerant. Verum nos hususmodi disputationem narrationi pertexendæ condonantes, ad destinatum scopum historiam vrgeamus.

CAPVT VII.

Priscus exercitum diminutum offendens, a Petri accusatione suorum consiliis auocatur. Vt Istrum transiit, Chaganus eum super aduentu interrogat. Inter ambos de finibus litigium. De Scythis Caucaseis, & Borealibus digressio: & ibi de victoriis Chagani cuiusdam. Non esse germanos Abares ad Istrum, & vnde illis hoc nominis. Taugast vrbs nobilissima, & eius incolæ: vicini item Mucritæ laudantur.

ΗΡΟΣ δὲ χειμῶνι ὁ Πείσκος ὁ Βυζαντίος C
ἀποφοιτᾷ. εἶτα τοὺς τ̃ Ἀσίκη ξὺν δυνά-
μεσι στείχοντας, τόν τε ἀριθμὸν τ̃ δυνάμεως ἐξε-
τάσας, διείργε ὁ στρατηγὸς πολὺ τ̃ Ρωμαίων πλῆθος
διαφθαρέν. πειρᾶται τοιγαροῦν ἐς Μαυείκιον τ̃ αὐ-
τοκράτορα καλοῦντα, παρ' ὃν Πέρσαι πομπαὶ σφίσι
μάλα. ὅμως ἀναπείθεται κατὰ συμβούλων τινῶν
κρύφα τὰ πλημμελήματα. δέκα τοίνυν ἐξ πέντε D
πομπάδων χάρακας, τόν τε Ἴστρον διαβαίνουσι
πόρρω, τεταρτῃ ἡμέρᾳ ἐξ εἰς Νόβας τὰ αὖ ὁ
στρατηγὸς παραγίνε). ὁ δ' Χαγάνος τῆς μεμα-
κρύσθαι, ὡς τ̃ Πείσκον παρέσοιτο ἐξεπέμψατο, πρό τε αἰ-
τίαν ἐξηρώτα μαθεῖν τ̃ τ̃ Ρωμαίων ἀφίξεως. ὁ
δ' στρατηγὸς τοῖς τόποις ἔφασκεν εὐφυεῖς ἐς κτη-
νέσια πεφυκέναι, ἱππασίμους τε, καὶ λίαν εὐύδρους.

INITIO veris Priscus Byzantio discedit, copiisque in Astica congregatis & recensitis, magnum Romanorum numerum periisse deprehendit. Quare cum Petrum neglecti officii accusare apud Imperatorem vellet, tamen monitis quorundam motus, eius delicta dissimulanda existimauit. Quintis igitur & decimis castris, & Istro amne transmisso, quarto die Nobas superiores venit. Eo rescito Chaganus per legatos ex Prisco aduentus caussam exquirit. Respondet Priscus, quia loca illa ad venandum, & equitandum natura accommodata sint, & aquis abundent. Chaganus docet, Romanos in regione aliena pedem ponere, & Priscum fœdus transgredi, occulteque pacem conuellere. Priscus hæc contra, Romanum esse solum.

ὁ δ' Χαγάνος ἐδήλου, ἐπ' ἀλλοτρίας γῆς ὁπόταν ἀφίκηται Ρωμαίους, τοῦ δικαιοῦσθαί τε Πείσκον, ἐς ἀσφά-
λειαν τ̃ εἰρωνίου κατ' αὐτὸ περιχέεσθαι. ἔφασκε τοίνυν ὁ Πείσκος, Ρωμαϊκὴν κατάστασιν ἔθους εἶναι.

Et barbarus, armis, ac iure belli Romanos id amisisse. Chagano igitur rixante, & super his locis disceptante, Priscum ei ex Oriente fugam obiecisse ferunt.

Sed quoniam de Scythis ad Caucasum, & Boream habitantibus mentio illata est, agedum, quæ maximis hisce gentibus per hæc tempora acciderunt, cursu historiæ, insititia quadam narratione interrupto prodamus. Æstate huius anni appetente, Chaganus in Oriente a Turcis celebratus, legatos ad Mauricium Imperatorem mittit, cum epistola, in qua de triumphis suis gloriatur. Inscriptio ad verbum talis erat. [Imperatori Romanorum Chaganus magnus Despota septem gentium, & Dominus septem mundi climatum.] Sane principem gentis Abdelarum (qui aliter Nephthalitæ) bello hic Chaganus subegit, sibique imperium illud vindicauit. Ea victoria inflatus, & Stembischada ad armorum societatem adiuncto, Abarum quoque nationem in ditionem suam redegit. Nolim autem quemquam opinari, me huius temporis res mala fide commemorare, dum sentit, Abaros esse barbaros illos, qui in Europa, & Pannonia sedes habent, eoque ante Mauricii tempora aduenerunt. Falso enim id nomen barbari Istrum accolentes vsurpant. Vnde porro & illis genus, infra dicetur. Ergo deuictis a Chagano Abaris (sursum enim redeo) alii eorum ad Taugastenses confugerunt (est autem Taugast Turcarum nobilis colonia, stadiis mille quingentis ab India distans, cuius indigenæ, & strenuissimi, & frequentissimi, & præstantia quouis populo in orbe terrarum superiores) alii propter amissam libertatem humiliorem sortiti conditionem, ad Mucritas qui dicuntur, Taugastensibus vicinissimos se contulerunt, ad prælia ineunda tum propter quotidiana belli exercitia, tum propter tolerantiam in periculis eximio animorum robore præditos. Aggressus est & aliud facinus Chaganus, & Ogor gentem totam domuit. Fuit hæc gens tum numero, tum armorum exercitatione validissima. Hæc in Oriente ad fluuium Til accolit, quem Turcæ Nigrum appellare solent. Eius vetustissimi principes Var, & Chunni vocabantur, a quibus etiam nonnullæ illarum gentium adeptæ sunt appellationem, vt Var, & Chunni nominarentur.

A ὁ γὰρ βάρβαρος, ὅπλοις τε καὶ νόμοις πολέμων Ῥωμαίους ἀποκτήσασθαι τέτε. Τῶν τοίνυν Χαγάνου ζητημαχούντος, καὶ διαμφιβάλλοντος περὶ τούτων τῶν τόπων, φασὶν τὸν Πρίσκον τῷ ὀπίσω ἀπόδρασιν ὀνειδίσαι Χαγάνῳ.

Ἀλλ' ἐπεὶ περὶ τῶν Σκυθῶν, τῶν πρὸς τῷ Καυκάσῳ, τῶν τε πρὸς Βορρᾶν τεταμένων μνήμην ἐποιησάμεθα, φέρε δὴ φέρε τὰ πρηχθέντα κατὰ τούτους τοὺς χρόνους τοῖς μεγίστοις ἔθνεσι τούτοις, ὥσπερ ἐμβόλιμά τινα διηγήματα τῆς ἱστορίας μεσολαβήσαντες παραθώμεθα. Ἥρις ἀνεστῶτος καὶ τῶν δὴ τὸν σταυρὸν ὁ πρὸς τῇ ἑῳ κατὰ τῶν Τούρκων Χαγάνος ὑμνούμενος, πρέσβεις ἀξιέπιπλα Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι. ὑπερηρμένῳ τι σωστικῶς, ὑπατείᾳ ἀνεχάραξεν ὁ αὐτός. ἡ δὲ ὑπερηρμένη ὑπεγράφη εἶναι ὑπὲρ λέξεως οὕτως. [Τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων, ὁ Χαγάνος ὁ μέγας δεσπότης ἑπτὰ ἐθνῶν, καὶ κύριος κλιμάτων τῆς οἰκουμένης ἑπτά.] Τοῦ ὅντι γὰρ τὸν ἐσχάτως τῶν Ἀβδηλῶν (φημὶ δὴ τῶν λεγομένων Νεφθαλιτῶν) καθ' ὁπλομαχίαν ἑαυτῷ αὐτὸς ὁ Χαγάνος ὑπήκοον, πλήν τε τῆς ἄνω χώρας, Ἀβάρας ἔθνος ἀναμάχητον τοὺς ἀνὰ τὴν Εὐρώπην, καὶ τὴν Παννονίαν κατοικοῦντας βαρβάρους. καὶ τούτων πλὴν ἀφίξιν πρεσβυτέρων ἡμέραν τῷ χρόνῳ Μαυρικίου τῆς αὐτοκράτορος. ψευδωνύμως γὰρ Ἀβάρων κατασκευὴν οἱ περὶ τὸν Ἴστρον περιεβάλοντο βάρβαροι. ὅτου δὲ ὅ γε λόγος αὐτοῖς, ὅσον οὔπω εἰρήσεται. ἡ πρὸ ἡμῶν γενεὰ τῶν Ἀβάρων (κατὰ γὰρ τὸν λόγον ἐπεδημοῦμεν) οἱ μὲν κατὰ τοὺς κατέχοντας πλὴν Ταυγὰς, καθήκοντας. (πόλις ὑπερφανὴς, τῶν τε λεγομένων Τούρκων ἀπάσης, χιλίοις καὶ πεντακοσίοις σημείοις αὐτὴ ὁμορος κεῖται τοῖς Ἰνδοῖς. οἱ δὲ περὶ πλὴν Ταυγὰς αὐλιζόμενοι βαρβάροις ἔθνος ἀλκιμώτατον, καὶ πολυανθρωπότατον, καὶ τῆς τῶν οἰκουμένων ἔθνεσι μέχρι τοῦ μέγεθος ἀπαγγέλλειν) ἕτεροι τῶν Ἀβάρων ὑπὸ τῶν ἦλθον πρὸς ἑσπερινωτέραν ἀποκλίναντες πύλην, καθήκοντα πρὸς τοὺς λεγομένους Μούκρι. τῶν δὲ ὅ γε ἔθνος πλησιέστατον πέφυκε τῶν Ταυγάς. ἀλκὴ δὲ αὐτοῖς πρὸς τὰς καθόδους πολλὴ, διὰ τε τὰ ἐκ τῶν γυμνασίων ὁσημέραι μελετήματα, διὰ τε πλῆθος τοῦ κατὰ τοὺς κινδύνους τῆς ψυχῆς ἐγκρατέρησιν. ὑπεβαίνει τοίνυν καὶ ἑτέρου ἐξαρήσεως ὁ Χαγάνος, καὶ τοὺς Οὐαρὲχ ἀφῄρησε πόλεις. ἔθνος δὲ τῶν τῶν ἰσχυροτάτων κατέσκηκεν, διά τε πλῆθος πολυανδρίας, καὶ πλῆθος τοῦ πολέμου ἔνοπλον ἄσκησιν. οὗτοι δὴ πρὸς τὰς ἀπολαύσεις τὰς οἰκήσεις ποιοῦνται. εἶτα ὁ Τὶλ διαῤῥεῖ πόταμος, ὃν Μέλανα Τύρκοις ἀποκαλεῖν ἔθος. οἱ δὲ τούτου τῆς ἔθνους παλαιότατοι ἔξαρχοι Οὐὰρ καὶ Χοννί ὀνομάζοντο, ἀπ' ἐκείνων καί ἕνα τῶν ἐθνῶν ἐκείνων πλὴν ὀνομασίαν ἀπληρώσθην, Οὐάρ καὶ Χοννὶ ὀνομαζόμενα.

B

C

D

CAPVT VIII.

Vnde Abares in Europa, & qua occasione hoc nomen assumpserint. Ogor gentis 30. myriades a Chagano interfectæ. De Turum tyranno ab eodem cæso. Legatio Chagani ad Mauricium de suis victoriis. Mons aureus cur ita vocetur. Apud Turcas pestilentia nunquam visa: terræmotus rari: eorum sacra.

ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ δὲ τούτῳ τῷ αὐτοκράτορος A ὃ βασίλεον κράτος ἐπέχοντος, ἐκ τούτων τῶν Οὐαρ καὶ Χουνὶ ὀλίγη ἀποφάσασα μοῖρα τὸν χρηνόου φύλου ἐκείνου, ἐνδημεῖ τῇ Εὐρώπῃ. οὗτοι Ἀβάρεις ἑαυτοὺς ὀνομάσαντες, τὸν ἡγεμόνα τῆς τῶν Χαγάνου τροσηγορίας φαιδρυόσαν. ὅθεν αὐτοῖς ὁ ἔθνος τρὸς μεταθήκην ὀνομάτων ἐχώρησε, λέξωμεν, τὴν ἀληθείας κατὰ μηδὲν ἀφιστάμενοι. Σαρσίλτ, καὶ Οὐννουγοῦροι, καὶ Σαβίρες, Οὐνικά τε τρὸς τούτοις ἕτερα ἔθνη, ὁπηνίκα τὴν Οὐαρ, καὶ Χουνὶ ἔτι ἀπόμοιραν καὶ ζωὴν ὑπὸ ἀπὸ διαφάσκουσαν B ἐθελόντων, εἰς μέγιστον καταπτοίσει φόβον, ἐκατοντάσαντες Ἀβάρεις ἐκεῖναι ταῖς ἐνδημήσαντας. Διὰ τὸν δώρεας λαμπρῆς ἰδεῖν φυλάδας ἐμήσαντες, ἔδοξαν αὐτομολῆσαι πρὸς αὐτὴν τὴν ἀληθῆ. οἱ δὲ τούτῳ Οὐαρ, καὶ Χουνὶ, ὡς εἶδον τὴν ἀποφυγῆς ὁπὸ δέξιον ἐναρξιν, τὴν πλάνον τῶν τροσθυσταμένων οἰκειωσάμενοι, Ἀβάροις ἑαυτοὺς καὶ τὸ ὄνομα φασὶ λέγειν. διὸ ἐν τοῖς ἔθνεσι τῆς Σκυθικῆς ὅ τε Ἀβάρων κατὰ φὴν ἐκλεκτότατον φῦλον. ἀμέλει τοι καὶ μέχρι τῶν χρόνων τῶν καθ' ἡμᾶς οἱ Ψευδάβαροι, (λέγειν δὲ ὅπως αὐτοῖς οἰκειότερον) τὴν C γενεαρχίας δίκην), καὶ οἱ μὲν Οὐαρ ἀρχαιοτρεπῶς ὀνομάζον), οἱ δὲ Χουνὶ τροσαγορεύον). ἐπεὶ δὲ τὰ τῶν Ψευδαβάρων, ὡς ἐν ὀλίγοις διεξήλθομεν, τρὸς τὰ σωτηρίαν τῆς ἰσορείας τὴν ἔκθεσιν ποιησώμεθα. Βαϊνων Ογώρ λίδι ἐγκρατῶς ἠνηκεμένου, τὸν τῶν Κόλχ ἐπαρχίων σῖμαι ῥομφαίας ὁ Χαγάνος τρέθωκεν. ἀμειφθῆναι δὲ Βαϊνων ἐκ τούτου δῆτα τὸν ἔθνος καὶ τὸν πόλεμον μυριάδες πεπτάκοντα, ὡς ὁδὸν ἡμερῶν τεσσάρων ἐπέχειν τὴν τῶν καταπεπτοκότων D μάτων συνέχειαν. ἔτω δῆτα τὴν νίκης τῷ Χαγάνῳ μειδιώσης ὁπιφανῶς, συλλεγῆναι τοὺς τρεῖς ἐμφύλιος πόλεμος. ἀνήρ τις Τερμὴ ὀνομαζόμενος, τρὸς ἡμῶν καθεστὼς τῷ Χαγάνῳ, νεωτερίσας δυνάμεις μεγάλας συνήθροισεν. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ τῶν πέρα μνηκότος ἦν ἐκράτησεν τρεσβύ) ὁ Χαγάνος τρὸς ἑτέρους ἡβῶντας μεγάλους Χαγάνους, τῶν τε τούτοις ὀνόματα, Σπαρζθυγοῦ, καὶ Κουναξολὰ, καὶ Τυλδίχ. συναθροισθέντων δὲ τούτων τὸ ὅλης συντάξεως εἰς ὃ Ικὰρ (χῶρος δὲ ἐστὶ πεδίος εὐειλημμένος μεγάλοις) τῶν τε αὐτηκόντων καὶ τὸν δῆμον τὸν τόπον αὐτοῦ καθαλμῶν ἠρωϊκῶς, πίπτει ὁ τύραννος, καὶ εἰς φυγὴν αἱ συμμαχοῦσαι δυνάμεις ἐξέκλιναν. καὶ πολλοῦ ἱδρῶτος τὸ φόνου, πάλιν κύριος τῆς ἑαυτοῦ ὁ Χαγάνος χώρας ἐγένετο. Τού-

IVSTINIANO porro Augusto imperium obtinente, ex hisce gentibus Var, & Chunni exigua pars a primæuo genere illo profugiens, in Europam se intulit, qui se Abares, & principem suum Chaganum honoris caussa nominarunt. Qua vero occasione nomina commutarint, nihil a veritate abeuntes explicabimus. Sarselt, & Vnnuguni, & Sabiri, & insuper aliæ gentes Hunnicæ, postquam partem Var, & Chunni ad loca sua confugientem viderunt, ingenti metu perculsæ sunt, quod aduenas illos Abaros esse susspicarentur. Quocirca securitati consultum cupientes, donis amplissimis eos coluerunt. Var, itaque, & Chunni, vt perfugium sibi feliciter euenisse animaduerterunt, errorem sese honorantium non aspernati, Abares dici voluerunt. Etenim inter gentes Scythicas ingenio omnibus antecellere Abares existimantur. Nimirum etiam vsque ad nostram ætatem Pseudabares (sic enim magis proprie appellari debent) generis origine distincti, alii, Var, alii Chunni veteri nomine dicuntur. Quoniam ergo de Pseudabaris breuiter disseruimus, quæ de historia sequuntur, scribere persequamur. Ogor magna ope debellatis, Colch gentis principem Chaganus gladio sustulit. Ex qua gente cæsa bello ter centena millia, vt cadauerum continuata series dierum quatuor viam occuparet. Hunc igitur in modum victoria Chagano insigniter arridente, ciuile inter Turcas bellum exarsit. Vir quidam vocabulo Turum cum Chagano cognatione coniunctus, res nouans, copias ingentes contraxit, collatisque cum eo signis, superior discessit. Chaganus alios tres Chaganos sibi per legatos adiungit, quibus nomina propria fuerunt Sparzeugun, Cunaxolan, Tuldich. Vniuersis itaque copiis ad Icar, locum latis in campis situm, constitutis & instructis, aduersariisque ibidem fortissime dimicantibus, tyrannus occumbit: eius agmen fugæ se dat, & Chaganus magna cum cæde ditionem in potestatem reducit. Ha-

rum victoriarum lętitiam Chaganus Mauricio per legatos significauit. Icar vero a monte aureo, vt appellatur, quadringentis millibus abest. Hic mons Orientem spectans, partim ab vbertate & copia fructuum in eo prouenientium, partim a pecudibus, & iumentis, quibus est frequentissimus, apud indigenas aurei nomen inuenit. Est autem lege receptum apud Turcas, potentiori Chagano montem aureum cedere. Cæterum duabus rebus, iisque maximis Turcarum gens gloriatur. Aiunt enim, iam inde a prisci temporibus, & a principio nunquam pestilentiam eos inuasisse, rarasque in ea regione terræ concussiones existere. Bacath ab Vnnuguris olim ædificatam terra conquassata corruisse, Sogdianam vero & pestilentiam, & terræ tremores experiri. Turcæ admodum stolide ignem colunt, aeremque & aquam venerantur, telluri hymnos concinunt, adorant autem tantummodo & Deum nuncupant, qui hanc rerum vniuersitatem ædificauit. Huic equos, & boues, & oues sacrificant: habentque sacerdotes, in quibus inesse vaticinandi facultatem arbitrantur. Per idem tempus & Tarniach, & Cotzageri (hi populi etiam ex Var, & Chunni gentibus erant) a Turcis profugi Europam immigrant, & Abaribus Chagano subiectis se admiscent. Traditum est etiam, Zabender ex Var, & Chunni propagatos. Qui ad Abaros accesserunt, eos ad decem millia fuisse plane compertum est.

A τῶν τ' ὑπατικίων τὴν μίμησιν. Δι' ὃ τ' πρέσβεων ὁ Χαγανὸς πρὸς τ' αὐτοκράτορα Μαυρίκιον ἐπεπόιητο. Ὄ δὲ Ἰκὰρ τ' ὄρος, ὃ λεγομένου χρυσοῦ, τετρακοσίοις σημείοις ἀπῴκισται. τῦτο δ' ὄρος ὅτι τε μυριάπλασιόν ἐστι τ' ἴσου. χρυσοῦν δὲ τὸ B πᾶν ἐξωρείων κατονομάζεται· τῦτο μὲν. Δι' τὴν διαφορὰν τ' ἐν αὐτῷ φυομένων κρατῶν. τῦτο δὲ Δι' ὃ θρεμμάτων καὶ κατωφόρων ζώων ἐστὶ καθάπαξ. νόμος δὲ Τούρκοις, τὸν κρατοῦντα Χαγάνῳ τῦ χρυσοῦ ὄρους παραχωρεῖν. δυσὶ δὲ μεγίστοις ἔθνεσι δ' Τούρκων ἔθνος μεγαλαυχεῖ. φασὶ γὰρ αὐτῶν αὐτοὺς, C ἐξ ἀρχῆς, μηδέποτε λοιμῶν ὑποδημίαν γεύσασθαι. τῶν τε σεισμῶν ἀσφαλῶς κατ' ἐκεῖνα τὴν χώραν. τὴν δὲ Βακὰθ ὑπὸ τ' Οὐννουγούρων πάλαι ποτὲ πολιαθεῖσαν, καταπεσεῖν τοῖς σεισμοῖς. τὴν δὲ Σογδαλαιὼ καὶ λοιμῶν, & σεισμῶν ἔμπειρον πεφυκέναι. Ὑμᾶς δὲ τιμῶσι οἱ Τοῦρκοι λίαν ἐκπάγλως. Ὃ πῦρ. ἀέρα δὲ καὶ ὕδωρ σέβονται. ὑμνοῦσι τὴν γῆν. προσκυνοῦσι δὲ μόνως, καὶ Θεὸν ὀνομάζουσι τὸν πεποιηκότα τ' οὐρανὸν, & τ' γῆν. Οὕτω γοῦν ἵππους, καὶ βόας, & πρόβατα· ἱερᾶς κεκτημένοι, οἱ καὶ τ' τ' μελλόντων αὐτοῖς ἐσομένων ἐκπέμπουσι προμάντεις. κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον οἱ Ταρνιὰχ, & οἱ Κοτζαγηροὶ (& ὅτι δὲ ἐκ τ' Οὐαρ καὶ Χουνιτῶν) ἀπὸ τῦ Τούρκων ἀποδιδράσκουσι, καὶ πρὸς τ' Εὐρώπην ἥκουσιν, τοῖς περὶ τὸν Χαγᾶνον τ' Ἀβάρων στωμένοις. λέγεται δὲ καὶ τοὺς Ζαβενδὲρ ἐκ τῦ γένους πεφυκέναι τῦ Οὐαρ, καὶ Χουνιτῶν. ἡ δὲ γενομένη ὑπήκοος δυνάμει τοῖς Ἀβάροις, εἰς δέκα χιλιάδας ἀνέβαινε.

CAPVT IX.

Chagani fœdus cum Taugastensibus. Eorum mores. Fluuius per medios labens. Conditor vrbis huius, & alterius Alexander M. Chubdanensium Principis mors quemadmodum ab ipsius concubinis lugeatur. Plura super Chubdan vrbe. Albi æthiopes ad Septentrionem.

CHAGANVS igitur ciuili bello finito, rem felicibus auspiciis administrat, & cum Taugastensibus fœdus percutit, vt tranquillitatem & pacem supremam vndique nactus, principatum sibi omnis seditionis expertem efficeret. Princeps autem in Taugast Taisan audit, quæ vox græca lingua filium Dei sonat. Hoc regnum nullis intestinis discordiis agitatur, propterea quod Princeps illic a successione generis creatur. Statuas venerantur: iustis reguntur legibus, frugalitatem in omni vita excolunt. Consuetudo est apud eos, vim legis obtinens, vt mares ornatu aureo in perpetuum abstineant: ἔθος δὲ Οὐτσις νόμον μιμούμενος, μηδέποτε κόσμῳ χρυσῷ κεκλωπίσθαι ἄῤῥενας, καὶ τι ἀφθο-

Ὁμοῦ δὲ τῶν τ' Τούρκων Χαγᾶνος τ' ἐμφύλιον καθαλυσάμενος πόλεμον, εὐδαιμόνως ἐχρήσατο τὰ πράγματα, ποιεῖται δὲ & συνθήκας πρὸς τοὺς Ταυγασ, ὅπως βαθεῖαν πάντην τὴν γαλήνην ἐμπορεύσηται, ἀσταίαστον τὴν ἀρχὴν καθιστήσῃ. ὁ δὲ τῆς Ταυγασ κυβερνήτης, Ταϊσὰν ὀνομάζεται, ὅπερ υἱὸς Θεοῦ τὰς Ἑλληνικὰς φωνὰς σημαίνεται. ἡ γὰρ ἀρχὴ τῆς Ταυγασ οὐ ταράσσεται. ἔθος γὰρ αὐτοῖς τὴν λεγομένην τῦ ἡγεμόνος πρέσβεσθαι. Οὕτω δὲ τῶν ἐθῶν θρησκεία ἀγάλματα, νόμοι δὲ δίκαιοι, καὶ σωφροσύνης ἔμπλεως ὁ βίος αὐτοῖς.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [642] - 176

ἀφθονίας πολλῆς ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ κυέμοι καθεζῶτες, διὰ τὰς μεγάλας, καὶ ἐπωφελεῖς ἐμποριάς. τούτῳ Ταυγὰς πόλεμος διείλε. πάλαι τοίνυν ποτὲ δύο μείζοσιν ἔθνεσιν ὁ πόλεμος ἐμεσίτευεν, αὐτιγένεσι ἀλλήλοις. ἐσθὴς δὲ τοῦ μὲν ἦν μέλαινα, τοῦ δὲ ἑτέρου κόκκινος. οἱ τοῖς χρόνοις τοίνυν τοῖς καθ' ἡμᾶς, Μαυρικίου τοῦ Ῥωμαίων σκηπτροῦχου ἐπέχοντος, καὶ ὃ ἔθνος τὴν μελαινοφόρων τοῖς τῷ ἐρυθρᾷ πεδεβόλησεν ὕδατι, διαβαίνουσάμενον τὸν πόλεμον στεῖσαι πόλεμον. εἶτα νενικηκὸς, τῆς ὅλης ἠγεμονίας γένεται κύριον. τούτῳ δὴ τῷ Ταυγὰς οἱ βάρβαροι λέγουσι κτίσαι τὸν Μακεδόνα Ἀλέξανδρον, ὁπηνίκα τοῖς τε Βακτριανοῖς, καὶ τῷ Σογδιανῷ ἐδουλώσατο, δέκα καὶ δύο καταφλέξας μυριάδας βαρβάρων. οὗ τούτῳ τῇ πόλει τὸ βασιλεύοντος γυναῖα ἐκ χρυσοῦ πεποιημένας ἔχουσι τὰς ἁρμάμαξας, ἐλκόμενον ἑκάστην ὑπὸ βοιδίου ἑνός, κεκοσμημένα πολυτελῶς ἐκ χρυσοῦ, καὶ λίθου μεγαλομίλου. εἰσὶ δὲ καὶ γαλακτοῖς βουσὶ χρυσοκόλλητοι. ὁ μὲν δὴ τῆς ἠγεμονίας δύσληφώς, ἐπάκτοιας γυναιξὶ κατεπόμενος χάζεται, τὰ δὲ γυναῖα τῶν περιφανεστέρων τῶν Ταυγὰς, ἀργυρᾶς κεκοσμημένα τὰς ἁρμαμάξας. λόγος δὲ ἕτερος τὸν Ἀλέξανδρον δείματος πόλιν, ἀπὸ σημείων ὀλίγων, Χουδδὼ ὀνομάζοντα τοῦτον οἱ βάρβαροι. τεθνηκότα δὲ τὸν ἠγεμόνα ὑπὸ τῶν γυναίων πενθεῖσθαι, διὰ πέντε ξυρημένων μόνας τὰς κεφαλὰς, καὶ μέλαιναν πεπεβαλλομένων ἐσθῆτα. καὶ νόμος αὐταῖς μηδέποτε τὸν τάφον ἀπολιπεῖν. ἢ δὲ Χουδδὼ, δύο μεγάλοις διείληπται πόλεμοις. ἃ δὲ τούτων ὄρθια, τῷ κυπαρίττοις, ὡς ἔπος εἰπεῖν, κατηρεφόντα. ἐλέφαντες δὲ τοῦ ἔθνος πολλοί. τοῖς δὲ Ἰνδοῖς καὶ τὰς ἐμπορείας συναναμίγνυται. οὗτοι γὰρ φασὶ πρὸς τὰ βόρεια τετραμμένοις Ἰνδοῖς, καὶ λευκοὺς πτερυγέας. οἱ δὲ σκάληκες, ἐξ ὧν τὰ σηρὰ κατεργάζονται, πολὺ παρὰ τοῦτο ἔθνος πολλοὶ ἀλλαχοῦ, καὶ ποικίλων τῶν χρωμάτων κεκτημένοι, τῷ τε πρὸς τὰ ζῶα φιλοτεχνίαν φιλοτίμως ἀσκοῦσιν οἱ βάρβαροι. ἵνα δὲ μὴ ἔξω τῆς ὑποσχέσεως ἱστορίαν προδιηγήσωμαι, μέχρι τούτων πρὸς τὴν Σκυθῶν τὴν πρὸς τῇ Βακτριανῇ, καὶ Σογδιανῇ, καὶ τοῦ μέλανι ποταμῷ.

A quanquam auro argentoque propter magnorum mercimoniorum commoditatem abundant. Hanc vrbem fluuius discriminat, qui olim duos frequentissimos populos dissidentes diuidebat, quorum alter nigra, alter cocco tincta veste vtebatur. Nostris itaque temporibus, Mauricio Imperatore, nigram gestantes, transmisso fluuio rubram indutis bellum intulerunt, victoresque toto illo imperio potiti sunt. Vrbem Taugast barbari memorant Alexandrum condidisse, quando Bactrianos, & Sogdianam, centum viginti barbarorum millibus igne consumptis subiugauit. Vxores regiæ auro & lapillis pretiosissimis conspicuæ, curribus vehuntur aureis, quorum singuli a singulis iuuencis, frænis auro, & gemmis sumptuose exornatis trahuntur. Princeps cum feminis septingentis noctem exigit. Nobilium coniugibus pilenta sunt argentea. Fama est, Alexandrum aliam quoque vrbem, non multis millibus distantem, quam barbari Chubdan nominant, ædificasse. Eius principem demortuum, ipsius vxores rasis capitibus, & pullatæ continenter lugent: neque per legem eius sepulcrum deserere vnquam possunt. Chubdan duo latissimi amnes disterminant, quorum ripis cupressi (vt ita loquar) annuunt. Multos habent elephantos, & cum Indis negotiantur. Hos autem Indos in plaga Boreali habitantes, albis corporibus esse prædicant. Bombycum, vnde fila serica, magna & diuersicolor apud eos copia: in quibus curandis barbari magnum, & artificiosum studium præstare solent. Verum ne historiam a meta proposita abducamus, hactenus de Scythis ad Bactrianam, Sogdianam, & nigrum fluuium a nobis dictum esto.

CAPVT X.

Chaganus Singidonis mœnia diruit, populum ad hostes demigrare cogit. Priscus in insulam Istri, deinde Constantiolam venit. Chagani de iure finium regundorum violato expostulatoria oratio: in qua officii in pace conseruanda, tuendoque fœdere Priscus serio monetur.

Δεκάτῃ δὲ ἡμέρᾳ πρὸς τὰ περὶ Πρίσκον πάλιν δρομήσομεν). καὶ ἀγγέλοι εἰς ὃ τῆς στρατηγῆς σκηνοπήγιον χώρου). ἀκηκόει τοίνυν ὁ Πρίσκος τὰ τείχη καταβαλὼν τῆς Σιγγιδόνος οἱ βάρβαροι, κατηναγκάζειν τε τοὺς λαοὺς τὰ οἴκοι καταλιπόντες, εἰς τὴν πολεμίαν τὰς ἀποικίας ποιήσασθαι,

D DECIMO die (nam ad Prisci res regrediemur) nuntii in eius tabernaculum apportantur, barbarum Singidonis muros euertisse, ac ciues deserto lare in hostium regionem habitatum compellere.

Ille nihil cunctandum ratus per fluuium A insulam in eo positam, & a Singidone triginta milliaribus dissitam petit. Ibi copiis expositis celocibus (quas vulgus dromones appellat) Constantiolam allabitur: quo in loco de Singidone cum Chagano super ripa fluminis confidente in colloquium venit: Priscus e naui verba faciebat. Aiunt igitur Chaganum priorem his dictis Priscum compellasse.

Quid vobis, Romani, cum prouincia mea? quid vltra quam fas, pedem profertis? Ister vobis externus, eius vnda hostilis est. Armis hunc acquisiuimus: hastis hunc subegimus. Apage cum facinore istoc tam iniquo Prisce: ne quietem, quam vobis tot dona in nos profecta pepererunt, disturba. Reuerere fœdus: reuerere cautionem sacramenti. Bonum consilium audendi impetum, & futura vtilitas aggressionem negotii antecedat. Ne post malum adeptum consultemus. Prius quam incipias, deliberato opus est. Præcipiti ista temeritate temet lædis. Qui male consuluit, ei primo cœpta nocent. Insidiose, & fraudulenter bellum geris, o dux. Pacem, & conflictum sustulisti, dum fœdus facis vt amicus, & oppugnas tamen vt hostis. Aut alterum igitur horum defere, fœdus, inquam, & aperte arma infer: aut quietem ne turba. Insuper hæc ad verbum effatus est. Iudicet Deus inter Chaganum & Imperatorem Mauricium, & is aliquando retribuat. Tum Priscum Chagano huiusmodi responsum reddidisse accepimus.

καὶ οὕτω ὁ Πείσκος μηδὲν τῇ αἰφνιδίῳ ἀναβολῇ, τὸν πόλεμον περιτρέπεται, εἰς Σιγγηδὼ τὴν νῆσον ἐλλιμενίζεται, αὗτη δὲ ἐστὶ διέχουσα τοῦ ῥείθρου τοῦ Ἴστρου ἔχθ τὸν ἴδρυσιν, ἀπέχουσα δὲ Σιγγηδόνος τῆς πόλεως σημεῖα τριάκοντα. ὁ μὲν οὖν Πείσκος τῇ πόσει δωνάμεις πεζικὰς, ταχυναυτούσας ὁλκάδας τριακοσίους (ἃς δρόμωνας εἴωθεν ὀνομάζειν ὁ πλῆθος) ὅτι τὰ Κωνσταντίολα προσκλινές. οὗτοι τοῖς δηται τῆς χώρας ἐντετυχηκὼς τῷ Χαγάνῳ, εἰς λόγους ἦλθεται περὶ τῶν Σιγγηδόνος ὁ στρατηγὸς πρὸς τὸν βαρβαρον. καὶ δῆτα ὁ βαρβαρος ὅτι τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ ἐφιζάνων, τῆς ἀποκρίσεώς ἀπείλαρ. ὁ δὲ Πείσκος ὑπεξεσηκὼς τῆς ὁλκάδος τῶν ἐντεῦξεως εἴληφε. φασὶ τοιγαροῦν τῶν λέξεως τὸν Χαγάνου ἀπαρξασθαι, εἰπεῖν δὲ τὸν Πείσκον.

Τί ὑμῖν, ὦ Ῥωμαῖοι, καὶ τῇ γῇ τῇ ἐμῇ; τί περαιτέρω τῶν πρεπόντων πόδας ἐκτείνετε; ξένος ὁ Ἴστρος ὑμῖν ὁ ῥόος τοῦτου πολέμιον. ὅπλοις ἐκτησάμεθα τόπον. ὥσπερ τῶν ἐδουλωσάμεθα. ἄπαγε τῶν ἀτοπίας, ὦ Πείσκε. μὴ λοιδόρησον ἡ συχάθω, δώσεις ὑμῖν προφασιν τοῦσδε πολεῖς. αὐδέποτε ταῖς εὐπραξίαις, δυσωπήσῃ τὸν τῶν ὅρκων ἀσφάλειαν. ἡγείσθω βουλία τῆς ἐξηρήσεως, ὃ σωφρονίσον τῆς ἐπιβολῆς τῶν προγμάτων. μὴ μὴ ὃ παθεῖν βουλευσώμεθα. πρὸ τῆς ἐπιβολῆς ἡ βουλή. ἀδικεῖς τῇ προπετείᾳ τὰ πράγματα. τὸ κακῶς βουλευσάμενον, πρᾶγμα ἡ ἐγχείρησις ἔοικεν. κλέπτεις τὸν πόλεμον γραπτέ. εἰρήνην ὁσόμενος, καὶ πολέμιος. ὡς φίλος ἀπενδύμενος, καὶ ὡς ἐχθρὸς συμπλεκόμενος. ἢ πάτερον τοίνυν ἀπόλλυε· ἢ τὴν εἰρήνην μὴ διάφθειρε. ἔφησε δὲ ἐκ τούτου ὁ βαρβαρος ὅτι λέξεως. κρίναι ὁ Θεὸς αὐτὰ μέσον Χαγάνου, καὶ αὐτὰ μέσον Μαυρικίου τοῦ αὐθεντοῦντος. ἡ πολλὰ τοῦ Θεοῦ ποτε ἐκζητήσει ἀπόδοσις. λόγοις δὲ Πείσκον ἐν ἀνθρώπου μοίρᾳ, τοιοῦτα προσφέρειν τῷ Χαγάνῳ.

CAPVT XI.

In vexanda Singidone Chagani iniquitatem Priscus redarguit, eumque ab auaritia dehortatur, & a victoriæ inconstantia, ac mutabilitate rerum terret, & sententias loquitur. Barbarus ira inflammatus grauiora comminatur. Ad Singidonem liberandam Gudois mittitur. Obiectu plaustrorum barbari se tuentur. Tandem fugam faciunt. Muri deiecti instaurantur. Chaganus aperte fœdus soluit.

HEvs tu, iniuria Singidonem lædis. D Quid mœnibus eius destructis, ciues transmigratione imperanda afflictas? Quasi iniuriam acceperis, ita sæuis. A Romanis te violenter inuadi rumorem spargis. Sine vexatum abs te populum respirare. Abstine ab vrbe, quam calamitatum fluctus inundant. Miserere illius, quam toties ipse depopulatus es. Præscribe modum auaritiæ. Fac in medio aliquid relinquat. Doce illam mediocritatem. Iube aliquousque progressam consiste-

ΔΙΚΕΙΣ Σιγγηδόνα τὴν πόλιν, ὦ ἄνθρωπε, ἣ πατείχη κακῶν, πρὸς ἀποικίας αὐτὴν δυσχεῖς; ὑπτείπης τυραννὸν ὡς ἀδικούμενος. ἐπηρεάζεσθαι ὑπὸ Ῥωμαίων πεζηλλῆς. ἔασον ἠρεμεῖν λαὸν δυσχείμονα. ἀπόσχου πόλεως, ἣ συμφορὰν περικυμαίνει κλύδωνες. ἐλέησον τὴν πολλάκις ὑπὸ σοῦ πορθηθεῖσαν. ὑπόθες τῇ πλεονεξίᾳ καὶ ὅρος ποίησον αὐτῇ, καὶ μεταίχμιον. δίδαξον αὐτὴν φιλοσοφῆσαι ὃ μέτριον, μέχρι τίνος γαληνεσθαι πρὸ-

ταξον. οἶμαι πολλοὶς κόσμοις αὐτῆ μὴ ἀρκεῖν
τοὺς τ' ἔφεσιν ἀόριστον. βούλημα, οὐ λαμβανὸν
κράτος ἀστάθμητον. σὺν ἀκόρεστον πάλιν. ὃ μὴ
μέτρῳ ταλαντεύόμενον, σὺ δὲ στρεπτὸν ἴζεσθαι πέ-
φυκεν. ἀνεπίκτητόν ἐστι, ὃ ἄπειρον. καθαστάσι-
ζεται δ' ἀσύμβατον. ὀπίσθου κρηπίδα τῷ ἔρωτι.
μεθόδευσον τῷ κόρῳ δ' ἄκρατον. ἄπληστος ὀφθαλ-
μὸς, ἀεί τι καινὸν νοσηλεύεται. αὐτιμετρεῖται τοῖς
ἀνθρώποις τὰ πρόσκαιρα τὰ τ' τύχης, αὐτηχεῖ τ'
ἔρωτος. σὺν εὐδαιμονίας καθίστηκε ῥᾳδιουργότε-
ρον. ἥνικα κόμᾳ τῷ πλέρῳ, καὶ θριάμβων ὀλι-
σθάνουσι πόδες. σὺν ἔστι ἔρωτων φύσις ἀβέβαιος. B
σήμερον ὑπερηλάσῃ τ' ἡμέραν ὁρᾷς, ῥοδοφόβη τε
καὶ χροκοπέζουσαν, καὶ ὅλον, ὡς ἔπος εἰπεῖν, φωτὶ φωτὶ,
καὶ λιγαμπυσμὸν. αὔριον ὄψῃ αὐτὸν ἀντὶ
τοῦ ἀνθηροῦ ὁμοῦ, καὶ δυσείμονα, ἀχλύι καθαρ-
δυομένην πολλῇ, καὶ ἀποσυρμάτων νεφῶν με-
λανομένην (συλλήβδην εἰπεῖν) πρὸς ἀφάνταν.

Θυμῷ δὴ συνδρομῇ ἀγανακτήσας ὁ Χαγανὸς τὰ
ῥήματα, πολλὰς καθαιρήσειν προσπεπείλησε πό-
λεις. ὁμοῦ δὴ βαρβάροις τ' καθέδρᾳν ἀποδιδοὺς,
πρὸς τ' ἑαυτῷ σκηνὴν ἐπανορθοῦσθαι. ὁ δ' Πρίσκος τ'
Γουδοδὶν μεγάλην ποιησάμενος, καὶ Ρωμαϊκῇ
τῇ τῶν πλοίων δυνάμει, τὴν Σιγγιδόνα βοηθεῖν C
ἐκελεύσατο. ἀπαρὰ ὁ Γουδοδὶς ὅτι τ' Σιγγιδόνα ναυ-
πόλεις). τ' γὰρ Σιγγιδόνα δύο ποταμοὶ ἀγκαλίζουσι),
ὅ τε Σαὸς, καὶ Δρᾶος. ἐπεὶ δὲ οἱ περὶ τ' Σιγγιδόνα
βάρβαροι Ρωμαϊκὰς δυνάμεις ναυπηγησάμενοι
κατῆδον, τὰς ἁμάξας πρὸ τ' ἄστεος συγκαλύψαι,
χαράκωσι τ' πόλιν. τ' τοίνυν τ' Ρωμαίων ὁρμὴν
μὴ ὑποφερόμενοι οἱ βάρβαροι, ἅμα δὲ καὶ τὸν
λαὸν τ' πόλεως ὁρῶντες ἀσπασμένους, εἰς φυγὴν ἐπικλί-
νουσιν. οὕτω μὲν δὴ ὁ Πρίσκος ἀτυχοῦντα λαὸν
διεσώσατο. δευτέρᾳ δ' ἡμέρᾳ περιβάλλουσι τείχη τῇ
πόλει. ὁ δ' Χαγανὸς ὅτι τούτοις προσπεπλήγει,
πλήττεται καρδίαν σφακελιζόμενος, ἀγγέλους πρὸς
τ' Πρίσκον ἔξέπεμπεν, ἐς ὃ φανερὸν τὰς σπονδὰς λῦσαι. δεκάτῃ δὲ ἡμέρᾳ σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν δυ-
νάμεις στῆσαι, θρῆσαι ὁ βάρβαρος, ὅτι τὸν Ἰόνιον κόλπον στρατοῦσι πλοῖα.

re. Equidem plures mundos auiditati tuæ non puto sufficere. Voluntas infinite cupida stabile imperium non adipiscitur. Nihil inexplebile fixum ac firmum est. Quod ad mensuram non exigitur, nec proprium effici solet. Acquiri quod immensum est, non potest. Non congruentia, discordiis semper obnoxia sunt. Adde metas cupidini, satietate insatiabilitatem persequere. Oculi nunquam explentur: semper noui aliquid, vt morosus ægrotus, concupiscunt. Fortuna hominibus facta remetitur, & mutationibus contra respondet. Felicitate nihil fluxum magis. Victoria est pennatissima, & labiles triumphorum pedes. Non est sempiterna trophæorum conditio. Hunc diem ridentem, roseaque, & crocea pulcritudine iucundum, totumque (vt verbo dicam) lucidum, ac splendidum aspicis. Cras alium, tristem simul, & deformi habitu, nebula multa circumfusum, & nubium multitudine, (vt summatim dicam) fœde atratum videbis.

Hic Chaganus ira stimulatus dicentem interpellans, multas adhuc vrbes sese euersurum minitatur: relictaque ripa vbi sedebat, in tabernaculum suum reuertitur. Priscus Gudoin accersitum, sumptis copiis, Singidoni succurrere iubet. Gudois Singidonem, duobus fluminibus, Sao, & Drao cinctam nauigat. Barbari, vt Romanos nauibus compactis adnauigare conspexerunt, currus ante oppidum pro munimento, seu vallo obiiciunt. Verum eorum impetum non sustinentes, simul etiam incolas metuentes, in fugam se conferunt. Ita Priscus populum miseriis circumuentum conseruauit. Altero die muros circum vrbem reædificant. Quod acerbe ferens, & tabescens animo Chaganus, missis ad Priscum nuntiis, fœdus palam renuntiat, ac luce decima coacto exercitu suo, in sinum Ionium ducit.

CAPVT XII.

In Dalmatia Chaganus vrbem, & quadraginta castra expugnat. Gudois cum delecta manu ad rem inspiciendam mittitur. Quamobrem per impedita, & inuia loca iter fecerit. Prædam barbaris interemptis recepit. Chaganus mœret. Mauricio, & liberis eius cædes a monacho, strictum portante gladium, a quodam insuper Herodiano prænuntiatur.

ΠΕΡΙ τούτοις τοῖς τόποις ἡ Δαλματία χώρα D
καθίστηκε. τοίνυν ἰκανοῖς χάραξι ὁ βάρβα-
ρος ποιησάμενος, εἰς τὰς λεγομένας Βάσκεις ἐχώ-
ρησε. καὶ δὴ περιβαλόμενος τ' πόλιν τοῖς μηχανή-
μασι, τεσσαράκοντα ἐξεπόρθησε φρούρια. ὁ δὲ

PROPE hosce locos posita est Dalmatia regio. Multis igitur castris barbarus Banges, vt dicuntur, venit, oppidoque operibus admotis in potestatem accepto, quadraginta insuper castella vastauit. Quæ calami-

tas vbi ad aures ducis accidit, Guduin cum duobus armatorum millibus ad res lustrandas mittit. Is cum delectis iter agit, ac viam regiam declinans, per loca difficilia, semitasque incognitas graditur, necubi hostili facie multorum barbarorum obuia, in extremum discrimen laberetur. Factus igitur barbaris propior, ex alta quadam specula globum prætereuntem videt. Mox triginta mittit, qui eorum vestigia obseruent. Per deuia igitur Romani iter carpunt, ac sub secundam vigiliam noctis, quasi in latebris quibusdam barbaros indagarent, in sylua per insidias sese condunt: medioque noctis, virtute duce dormientes opprimunt. Duabus inde leucis in tres crapula, & vino graues admodum incidentes, captos, quantum possunt examinant: omnia hostium molimina exprimunt: manicas iniiciunt, Gundui viuos mittunt. Gunduis taxiarchus vbi Chaganum ad prædam custodiendam duo millia constituisse ab eis didicit, nuntio lætus, se in valle quadam occultat. Barbari mane prædam asseruabant, cum Guduis a tergo confertim inuadens, omnes interimit, prædamque receptam ad Priscum gloriabundus transmittit. Chaganus cognito aduerso casu tristitia multa obruitur. Ad mensis igitur decem & octo, atque etiam amplius, Romanis ac barbaris apud Istrum versantibus, nihil scriptione dignum est actum. Anno decimo nono Imperatori futura prænuntiantur, & communis mundi calamitas palam profertur. Nam vir quidam, qui rebus vitæ huius valedixerat, & monasticum institutum sectatus, exercitatione contemplationis arcana didicerat, gladium vagina vacuum præ se ferens, & a foro, quod dicitur (est autem hic vrbis locus illustris) vsque ad vestibulum palatii currens, Mauricium ipsumque, liberosque eius gladio cæsum iri vaticinatur. Æstate item Herodianum quendam, qui se id diuinitus accepisse affirmabat, eidem Mauricio publice exitium prædixisse vulgatum est.

A στρατηγὸς Τούτων ἀξιοκτησίας τῆ δίκαιν, διχαλίοις μαχίμοις ὁπλίζῃ τὸν Γουδοῦν, ὅπῃ κατασκοπῇ τε τῆ παρεπομένων τῶν ἐξέπεμπεν. Ὁ μὲν οὖν Γουδοῦις ἀναλαβὼν τῆς ὁπλιτικοῦ ἓξ λοχάδας, τῆς ὁδοιπορείας ἀπῆρχεν. ἐκκλίνῃ τοιγαροῦν τὰς λεοφόρους ὁ Γουδοῦις, καὶ ἀφ' ὑψηλείας ἀγνώστων τε ἀπεσκοπῶν τὴν βάδισιν ἐπεποίητο, ἵνα μή που πολεμίας ὄψεως ὑπιφανείσης αὖπῃ ὑπισυρομένης πλήθη βαρβάρων, εἰς ἔνεδρον κακὸν παραγάγῃται. Ἐ οὖν ἡγούμενος τῆ βαρβάρων πλησίον, ὅσῳ ἐξ ἀπόπου ὠὸς παρεισκηπῆς, πλήθη λαῶν προσδόκητα. Ἀποστείλας οὖνεν περὶ οἰς ἀσφαλὲς πεπαίκεσται, παραγγελεύεται ἰχνηλατεῖν τὸ πολέμιον. Ἐ ἔτι οἱ Ῥωμαῖοι ἀφ' ἡνῶν παρεκτεταλμένων ὁδῶν ἐποιοῦντο τὴν βάδισιν. ὑπὸ δευτέραν τοιγαροῦν φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἐλλοχῶσιν, ὡς ἂν παραβύστῳ μὴ τὸ βαρβαρικὸν αἰσθόμενοι. ἐν ταῖς ὕλαις τοιγαροῦν ἀποκρυπτόμενοι, καὶ τῆς νυκτὸς ὅπῃ τὰ μέσα προδιδούσης σημεῖα, ψυχῆς ἄρετῃ ἐφίστανται τοῖς βαρβαρικοῖς οἱ Ῥωμαῖοι καθεύδουσιν. ἀπὸ σημείων δὲ δύο παρεστηκότες αὐθρασὲς τὸ μέσον κραυπαλῶσι, καὶ λίαν πεφυκόσιν ἐξοίνοις, τούτοις ζωγρήσαντες, ὡς οἷόν τε ἦν ἀνεπαισθήτως, τὰς τῆ πολεμίων ὑπιβουλὰς ἀπάσας διέγνωσαν. οἱ μὲν οὖν Ῥωμαῖοι δεσμοῖς παρεβαλόντες αὐτοὺς, τῆ Γουδοῦι ζωντας ἐξέπεμψαν. Γουδοῦις δὲ ὁ ταξίαρχος μεμαθηκὼς ἀπ' αὐτῶν, διχαλίοις ἀνδράσιν ὁπλίταις ὅπῃ φρουρᾷ τῆς λείας τὸν Χαγᾶνον συμφρασθαι ἤδη ὅπῃ τῆ ἀσφαλείᾳ· καὶ οὖν ἀποκρύπτεται ἔν τινι φάραγγι. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι λαμπούσης ἡμέρας τῆ παρομοιῶ διεσάζοντο, ὁ δὲ Γουδοῦις ὅπῃ πανταχῆ τούτων ἡγούμενος, ἀθρόως τε ὅπῃ ἐλθὼν, τῆ δίκῃ πάντας διέφθειρεν, καὶ αἰχμαλώτους τῆ λείαν, πρὸς τὸν Πείσκον μεγαλοψύχῳ φρονήματι διεκόμισεν. ὁ δὲ Χαγᾶνος ταῦτα δὴ τὰ τῆς ἀποβάσεως μεμαθηκὼς ἀθυμίᾳ πολλῇ κατεβέβλητο. ὅπῃ μὲν οὖν τοιγαροῦν ὀκτωκαίδεκα καὶ ἐπ' ἀμφοτέρῳ Ῥωμαίοις τε Ἐ βαρβαρικοῖς τοῖς ἀμὰ τὸν Ἴστρον αὐλιζομένοις ἐτῶν, ἄξιον συγγραφῆς ἀπεπέρανται. ἔτους δὲ ἑνὸς δεκάτου ὑπιστάντος, τῆ αὖθις ἐπῆλθεν ἡ τῆ μελλόντων παρασαλεύσεις γένεται, τά τε κοινὰ τῆς κόσμου ἐξομολογεῖται παθήματα. ἀνὴρ γάρ τις πρὸς τὸν τῆδε κόσμον ἀφιλυσάμενος, καὶ ὁ ἀσκήσας ἀκριβῶς τῆ ἀπορρήτων μετάληψιν, ὅπῃ τε τὸν μονήρη βίον καταλιπὼν, ἀπάθειαν γυμνώσας, ἀπὸ τῆς λεχθείσης Φόρου (τῆ ὑπισήμων δὲ ἔστι τόπος τῆ πόλεως) μέχρι τῆ παραυλίων τῆ ἀνακτόρων ξίφησι ἀφιφαμένων, ἅμα τὸν αὐθεντόρᾳ τοῖς παισὶν ὁ φόνῳ μαχαίρας πεπηξέσθαι παρεπόρθυεν. ὥρα δὲ ἦρεις καὶ λόγος Ἡρωδιανὸν τῆ Μαυρικίῳ ἐς ὃ φανερὸν παρασημαίνειν τὰ ἀποβήματα. ὁ δὲ αὐτὸς ὁκ τῆ ἴσης ὁμοίης κατημελίζετο τὰ τῆ παρρήσιος ὑπιφωνῆσαι αὖπῃ.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [646] - 180

CAPVT XIII.

Chaganus Tomeam obsidet, cui Priscus succurrit. In castris hyberna aguntur vtrinque. Chagani singularis, & insperata in commeatu Romanis ad dies sacros sufficiendo liberalitas. Petenti Priscus vicissim donat aromata. Sub iisdem tentoriis pacifice degunt ambo exercitus. Festis transactis separantur. Comentiolus Chaganum contra se venientem timens, retrocedit. Milites ad Iatrum vrbem, velut proditi, probris eum conscindunt.

Καὶ γεωῦ ἐν τούτῳ τοῦ χρόνου, ὁ τῶν Ἀβάρεις Χαγᾶνος λιμῷ ἑάλω, τὰ περὶ αὐτὸν συλλεξάμενος πλήθη, περὶ τὴν Θρακικὴν Μυσίαν χωρᾶ, εἶτα Τομέα τὴν πόλιν ἐφίζει. Ἡττων ὁ Πείσκος πυθόμενος, ἐπιπρεσβεύεται τῇ πόλει πρεσβευτὴν. Ῥωμαῖοι γὰρ οὖν καὶ οἱ βάρβαροι εἰς τὰ περὶ Τομέαν τὴν πόλιν γραπτεδδύοντες ὥρας ὑπτιγυμνόμενος χλιῶνος οὐδαμῶς τὴν χάριν διελύσαντο. Ἐν δὲ ἦρος ἀνίοντος, λιμὸς τοῖς Ῥωμαίοις ἐνέκειτο. μελλούσης γὰρ ὑπεισέρχεσθαι τὴν μεγάλην τῶν χριστιανῶν ἑορτὴν, καὶ πάγος ὁμοῦ, καὶ ἀνάγκη τὴν σιτήρεσιν ἑορτάζειν Θεοῦ, τῷ τε λιμοῦ τοῖς Ῥωμαίοις κλιμακίζοντος, παραδόξῳ πρεσβείᾳ λύει ὁ Χαγᾶνος πρὸς τοὺς Ῥωμαίους πρεσβεύει). ἡ μὲν ἀξίωσις τῷ, λύσιν τοῦ λιμοῦ ὑπισχνεῖσθαι. ὁ μὲν οὖν Πείσκος ἔτι τοῦ καιροῦ πρεπεῖ τὴν ἀξιώσεως, διαπορεῖ τε, καὶ ἠπίστει. ἐπεὶ γὰρ πίστις Ῥωμαίοις τε καὶ βαρβάροις ἔδοσαν, καὶ αὐτελάμβανον, πεντημέρους σπονδὰς συνεπάθεντο, τὴν ἀφοβίαν ἐπεσκηνοῦντο. ἀμάξας δὲ γεωῦ ὁ Χαγᾶνος ὑπισχνεῖται λιμώττουσι τοῖς Ῥωμαίοις παρεῖχεν. ἔχει γὰρ μέχρι τοῦ χρόνου τοῦ καθ' ἡμᾶς, τὸ παραδοξολογούμενον τὸ τῶν βαρβαρικὴς φιλανθρωπίας τοιοῦτος καθέστηκε. τεταρτῃ γὰρ ἡμέρᾳ καὶ τὴν Ῥωμαϊκὴν δυνάμεως δεῖγμα τοῖς πρὸς ζῶν ἀναλγησιάτοις καὶ βίᾳ ὁ Χαγᾶνος πρέσβεις ἐξέπεμπεν, Ἰνδικὰς τινὰς δῶρα Πείσκου λαβὼν ἀξιολόγους καρυκίας. ὁ μὲν οὖν γραπτὸς τῶν βαρβάρων τὴν ἀξίωσιν ἐπεφάνθη, πέπτερεί τε ἐξέπεμψε, καὶ φύλλον Ἰνδῶν, καὶ σίαν τε, καὶ τὴν λευκόμυρον κόσον. ὁ δὲ βάρβαρος τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀπολαβὼν δωρεὰς καὶ παρὰ πατέρων, καὶ ἀδελφίαν πεδιχράς. ἔνθ' οὖν ἀπόμαχος μέγεις ὅπου Ῥωμαίοις ἡ δημοτελὴς σκηνή, καὶ μεγάλη πομπήμεις ἐπεπτέρωτο. σεσυνυλίζοντο γὰρ οὖν τὰ μὲν πρῶτα, καὶ ἐκ τοῦ δέος ἐν ἑκατέρας δυνάμεσιν. ἐκ δὲ ἀποτερματιζούσης τὴν ἑορτῆς, ἀλλήλοις ὁ Χαγᾶνος ἐξέπεμψε, διακρίνεσθαι ἀπ' ἀλλήλων ἀξιῶν τὰς δυνάμεις. ὅτω μὲν οὖν διαλύεται ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων ὁ βάρβαρος. ἐκ παίος δὲ ὁ Χαγᾶνος ἐπὶ ἀκηκοὼς Κομεντίολον δυνάμεις αὐδιαβόλους, μὴ ἐν Νικοπόλει προσμείξῃ, ὃ ὁπλιτικὸν συλλεξάμενος ὁ Κομεντιόλου στρατοπέδου). Κομεντίολος δὲ ἥκων τὸν Χαγᾶνον ἀκούσας, ὅτι τὴν Μυσίαν χωρᾶ, ὅτι τε Ζικιδίβα τὰς σκηνὰς σεσυνεπήξατο. ἑβδομαῖος δὲ εἰς Ἰατρὸν ἀφικνεῖται τὴν πόλιν. ὁ δὲ βάρβαρος εἴκοσι παρασάγας ἀφεστήκει Ῥωμαίων. νυκτὸς δὲ μεσούσης, ὡς ἀπροσδοκήτῳ προσῆν τὸν Χαγᾶνον ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐξέ-

PER hoc tempus Chaganus Abaris honoratus, copias suas colligit, & ad Mœsiæ Thraciam iter intendit, deinde Tomeam aggreditur. Quod vbi Priscus resciuit, vrbi afflictæ cum auxilio adest. Romani igitur, barbarique ad Tomeam castra habentes, quanquam hieme interueniente, perseuerant. Vere appetente, Romanos fames occupat. Cumque Christianis solennia mortis, & resurrectionis Domini Saluatoris in foribus essent, Romanique commeatus inopia premerentur, inexpectata quadam prouidentia, Chaganus legatione missa, significat, si eis placeat, velle se eorum famem depellere. Priscus petitionis nouitate anceps hærere, ac diffidere. Postquam vero inter vtrosque data & accepta est fides, dierum quinque compositis induciis, Chaganus esurientibus plaustra cibariis referta submisit. Quocirca vsque hodie barbarica ista humanitas vt admirabilis, & præter omnium opinionem exhibita celebratur. Die quarto, cum iam Romani rebus ad victum requisitis abundarent, Chaganus a Prisco Indica aromata petit: cui ille morem gerens, piper, folium Indicum, casiam, & costum, vt vocatur, mittit. Barbarus donis Romanorum acceptis, & aromatibus delinitus, incredibiliter lætatur, & ab armis temperat, quoad publica illa, & præcipua celebritas præteriit. Habitabant igitur simul sub iisdem pellibus extra omnem metum aduersariæ copiæ. Festis diebus transactis, Chaganus per nuntios agmina secerni postulat. Ita Romani a barbaris separantur. Die sexto, vbi comperit Comentiolum venturum cum exercitu Nicopolim, aduersus eum procedit. Comentiolus id resciscens, in Mysiam abit, & ad Zicidiba castra locat. Die septimo ad Iatrum vrbem accedit. Barbarus viginti parasangis a Romanis aberat. Nocte media dux Romanus secreto nuntium

ad Chaganum mittit. Deinde obiter, & A quasi in transitu loquens, militem arma capere iubet. Non enim dixit, illos mane conflicturos. Romani coniectantes ducem suimet caussa iubere arma expediri (quod exercitum in armis lustrare vellet) tunicis ferreis pectora communiunt. Vbi sol radios per terras diffudit, barbarorum ordines contra infestos tendere aspiciũt. Tum conuitia in ducem iactantes, ipsum, vt confusionis istius dedita opera auctorem accusant. Tumultu igitur ingenti excitato, barbarus altero lapide a Romanis constitit.

πεμψαν ἄγγελον. εἶτα ὁ Ῥωμαϊκὸν παρεσκεύασεν ὀξυπλισαμένους, ὡς οὐκ ἤδη ἥξοντος τοῦ λόγου ποιούμενος. οὐ γὰρ ἔφησε Ῥωμαίοις ὀξυπλισίαν ποιήσασθαι παράταξιν. οἱ μὲν οὖν Ῥωμαῖοι ἅτε πολεμίλλου χάριν ὑποστησάμενοι ὁπλοφορεῖν παρεσκευάσαντο τοῖς τε θώραξιν, ταῖς σιδηρέοις χιτῶσι τὰ πρόσφορα φερόμενοι. ἐδόκει γὰρ αὐτοῖς ὀξέτερον τῆς ὁπλιτικῆς ποιήσασθαι ἐθέλειν τὸν στρατηγόν. ταῖς ἀκμαῖς τοίνυν ἡλίου παρεβαλόντος τῇ γῇ, ὁρῶσιν οἱ Ῥωμαῖοι μετ' ὀλίγης σπουδῆς σπουδαζόμενον τὸν βάρβαρον, πλήθει τε ἐκπλήττειν κατ' αὐτῶν σπεύδοντος ποιήσασθαι. αἱμὲ δυνάμεις αἱ περὶ τὴν Κομεντίολον ἐβόλοντο εἰς τὴν πολέμιλλον, αἴτιον αὐτὸν τῆς παρασκευάσου ταύτης ἀκοσμίας καταστήσαντα. ὀφύλλῳ τοιγάροιν γενόντος μεσίου, μόνει ὁ βάρβαρος ἀπὸ σημείων δύο τῶν Ῥωμαίων πλήθους.

CAPVT XIV.

Romani diligentius sese obarmant. Comentiolus de permutatis ordinibus reprehenditur. Eius astus. Romanorum fuga, barbari claustra transitu prohibendo circumsidentes, a Romanis repelluntur. Comentiolus vt ignauus fugitor Driziperis ingressu contumelioſe arcetur. Eam vrbem barbari occupant. In templum Alexandri martyris, eiusque cineres eorum impietas.

ROMANI cernentes barbaros gra- B dum sistere, omnes ferro sese quam maxime instruunt: quodque male neglectum fuerat, id eis emendandi opportunitatem porrigit. Comentiolus autem perturbare ordines, & nunc quidem e media phalange in sinistrum, nunc e sinistro in dextrum cornu transferre. Qua commutatione multam in exercitum confusionem, perturbationemque induxit. C Eos igitur qui dextrum cornu tenebant, occulte monet, vt collectis vasis repente fugam ineant. Quod illi pro beneficio singulari amplectentes, terga vertunt. Hoc viso, reliquæ copiæ tumultuantur. Sole terris ablato, Romani duobus ab hoste milliaribus in castra sua redeunt. Abares loco hesterno non excedunt. Nocte alta, specie quorundam præcurrentium dux quibusdam delectis & armatis, clam iubet, vti fugam arripiant. Mane, vt breuis sim, ferro instructus, venationem instituturum se post 4. milliaria simulat, atque ita summa celeritate fugit. Meridie milites Comentioli amentia perspecta, eiusque cogitationibus intellectis, dantes se in pedes, flumen traiiciunt, confusioneque maxima quadraginta millia passuum a castris fugitant.

ΡΩΜΑΙΟΙ τοιγαροῦν θεασάμενοι ἀμαζολιὼ τὸ ὀπτιζολῆς τοὺς βαρβάρους λαμβάνοντας, σπουδαιοφορίαν ἅπαντες λίαν ὁπλιτικῶς, καὶ ἐὼ αὐτοῖς ὃ κακῶς προφὴν, παρὲς ἀβάρβωσιν ὕπνωσιν. ὁ γὰρ Κομεντίολος τὰς τάξεις ἐπέρασπε, ποτὲ μὲν ἀπὸ τὸ μέσης φάλαγγος τὰς δυνάμεις μεταπέμπων ὀπὶ τὸ ἀριστερὸν κέρας· ποτὲ δὲ τοὺς ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου κέρας· ποτὲ δὲ τοὺς ἀπὸ τοῦ δεξιωνύμων δυνάμεων ὀπὶ τὸ δεξιὸν μεταβάλλων. τῇ τοίνυν ἄλλοτε ἄλλα μεταθέσῃ τὸ τάξεων πολλὴς γινε) αἴτιος ἀκοσμίας. ὀντεῦθεν τάραχος παῖς τάξεσι συνεκύρησε. ἐ οὖν ὁ στρατηγὸς τοῦ δεξιοῦ τὸ παρεμπάξεως κέρατι ἐν παρεμβύστῳ ἐδήλου, πλὴν ἀποσκευὴν ἀφαιρήσασθαι, ἐ παρὲς φυγὴν πᾶν· αὐτίκα χωρῆσαι. αὐτὶ πολλοῦ τοίνυν τοῦτο ὑποδεξαμένοι, παρεπυξάμενοι, ἀποκλίνουσι παρὲς φυγήν. ὀντεῦθεν αἱ λοιπαὶ τῶν Ῥωμαίων δυνάμεις τοῦ θεαόμενοι, παρὲς τάραχον καὶ πίποιθοσι. δυομένου τοιγαροῦν τοῦ ἡλίου ἀπὸ σημείων δύο Ῥωμαίων ποιησαμένων χάρακα, ἐν τούτῳ δὴ τὰ ζεύγη γραπτεδλύονται. οἱ δὲ Ἄβαροι οὐ μετέφοιτον τὸν τόπον, ἔνθα τῇ παρατεραία τὰς ἀφιτελοὰς ἐποιήσαντο. μεσούσης δὲ τῆς νυκτὸς, ὡς παρημάτι παρθένων ὕλαι, ὀπιλέκτοις ὁ στρατηγὸς συμφραξάμενος, ὡς ἀπορρήτῳ ἀφυγεῖν αὐτοὺς ἐγκελεύεται. εἶτα ὀξ ἐωθινοῦ ὁ Κομεντίολος τοῦ σιδήρου, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὑποπισάμενος καταφρονέστο ὡς ἀπὸ τεσσάρων σημείων κινηστῦ. ἀφ' οὗ τοῦτο ἡ πόδων ἔδιξε, πλὴν ἀπόδρασιν ἐποίησε. ἡλίου τοίνυν μεσουῶντος, εἰς ἔννοιαν τῆ Κομεντιόλου αὐδίας τὰ γραπτέδια γίνεται, ὡ δ' γραπτοῦ καταμενονκότα τὰς φερνίδας, παρὲς φυγὴν μεταπέντα, τὸν χείτονα διεπραγώσαντο παράμον, καὶ ἀποδιδράσκουσι μέχρι ὕνος ἀκοσμίας μελίσης τεσσαράκοντα σημεῖα ἀπὸ τοῦ χάρακος.

D

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [646] - 182

ἐπεὶ δὲ ἀνηγεμόνευτος ἦν ἀποφοίτησις ἐκείνοις, μεγίστοις A
καὶ ἐπιπόνοις φόβοις. οἱ δὲ βάρβαροι κατόπιν βα-
δίζοντες, τὴν λεγόμενον Ἰαζὴν διενήξαντο πολεμίων.
ὑπεκφευγόντων δὲ τῶν πολεμίων Ῥωμαίοις, ὃ ὁ-
πλιτικὸν ἅπαν ἐς δέος μετήγετο. γίνεται δὲ ἐντεῦθεν
ἡ φυγὴ κραταιὰ τῆς Ῥωμαίων πληθύος. ἐντεῦθεν
οἱ βάρβαροι τὰ ἐχυρώματα τῶν Δριφαδένων πε-
ρικάθηνται, κλαυσύγιος τὴν πάροδον Ῥωμαίοις φωνὴ
ἀποκλῄσαι τοῦτο εἰώθασιν. ἀπὸ δυσαρεστοῦνται τῶν
Ῥωμαίων πολλοί. ἐπεὶ δὲ ὁ φόνος τοῖς Ῥωμαίοις
ἐκ Δριφκῆς, ὃ ὁπλιτικὸν συγκαμὸν φάλαγξα,
ἐξωθεῖται βίᾳ τῶν βαρβάρων. οἱ δὲ Ἀβαροι
τῇ ῥύμῃ τῆς ὑπαθρίου ἀποφοιτῶσι τῶν Δριφαδέ- B
νων. οὕτω μὲν δὴ οἱ Ῥωμαῖοι μεγάλοις κινδύ-
νοις τῶν πρόσθεν ἀπηλλάγησαν. ὁ δὲ Κομεντί-
ολος ἀσήμῳ φυγῇ πρὸς τὰ Δεζίβαρα πρόσ-
γίνεται, καὶ ταῖς πύλαις προσομιλήσας τῆς ἄστεος,
ἠξίου εἰσόδου τυχεῖν, καὶ θερμοῖς ὕδασιν ἀπορρύ-
ψασθαι. οἱ δὲ αὐτὸ ὕβρεσι, καὶ λίθοις τὸν ἀπόμα-
χον στρατηὸν ἀπεπέμποντο. ὁ δὲ Κομεντίολος ὑπὸ
τὰ τείχη γίνεται τὰ μακρά. οἱ δὲ βάρβαροι κατ' μι-
κρὸν τῶν Ῥωμαίων εἰς τοὔπισθεν τραπέντων, ὑπὸ τὰ
Δεζίβαρα προσγίνονται, πόλιν τε πολιν ἐπορθοῦσιν, καὶ τὸν Ἀλεξάνδρου ναὸν τῆς μεμφανοῦς ὃν τοῖς
μάρτυσι τῶν παμφάγων πυρὶ κατωμάλωσαν. ὑντεῦθεν δὲ μάρτυρος ἀθρηκότες ἐγγύρω πεπρέσ-
βευον, ἀνοσίως σκυλθέντοι, καὶ ἀνοσίοις τοῖς τῆς ἐκκλησίας καὶ ὃ σῶμα ὃ ὑπὸ τῶν τύμβῳ εἰσκείμενον δὲ
λίαν ὑπὸ ταῖς νίκαις ὑπλαγχνιζόμενοι, ταῖς ἀκωλίαις καθαγιάζουσι.

CAPVT XV.

Supplicium barbaris propter Alexandrum martyrem diuinitus irrogatum ſæua peſtilentia. Chagani item filii 7. vno die moriuntur, cui calamitoſo hiſtoricus inſultat. Comentioli in vrbem Conſtantinopolim reditu, formido immodica malorum ciues inceſſit. Imperator copias ad longum murum defendendum mittit. Suadente ſenatu, legatio ad Chaganum placandum inſtituitur. Eius luctus acerbiſſimus. Romanorum de pace turbata reprehenſio. Conditiones, in quas facta pax.

ΕΝ τούτοις τοῖς χρόνοις τῆς ἡμέρας, ὃ κύριος πάν- C
των τὴν ἐξουσίαν κράτος αὐτοῦ ὁ ἡμέτερος πιστευ-
θεὶς Ἰησοῦς, ὃς εἰς κληρονομίαν τε πάντα καὶ παῖδας
τῆς οἰκουμένης λαῶν, καὶ ὁρίσας τὰ πάντα τῆς
γῆς οὐδαμοῦ ὁ Χαγάνος μάρτυρος ἢ ἑαυτῷ βα-
σιλείαν πρῆκεν. ἀθεράπευτος γὰρ ὁ ἐπιφοίτησις λοιμὸς, καὶ
τῶν βαρβάρων πλῆθη, ἐς ὃν αὖθις ὃ κακὸν ἀπα-
ραίτητον, καὶ ἀφίσματος σὺν ἀνεχόμενον. εἰσπορεύ-
εται τοῖς χρόνοις ὁ Χαγάνος, αὐτὸς ὢν Ἀλέξανδρον D
ἠτιμάκει τὸν μάρτυρα, ἀξιολόγοις ποιναῖς. ἐπὶ
γὰρ παῖδες αὐτῷ βουβῶσι παρεστυλωμένοι. θέρ-
μη τε ῥαγδαία λιή, καὶ φλογώδης, καὶ σὺν ἡμέ-
ρᾳ μιᾷ, τὸν πάντα καταλύουσι βίον. οὕτω μὲν
δὴ ὁ Χαγάνος δυσευχῶς ὑπετυχεῖ τὰ ὑπάνικια. ἀν-
τὶ γὰρ παιάνων, καὶ ἀσμάτων, καὶ ὕμνων, καὶ

A Quod autem duce carebant, metu ingenti tenebantur. Barbari ſequentes, Iatrum amnem tranſeunt. Hoſte inſtante, Romani & formidine, & conſilii inopia conflictati, fugam ſummo conatu perſequuntur. Tum barbari tranſitus munimenta (quas patria lingua clauſuras Romani appellare conſueuerunt) circumſident. Magno Romanorum numero interfecto, milites præſidiarii in phalangem denſati, vi barbaros pellunt. Abares aduerſus vim tantam impares, tranſitum deſerunt, quem Romani acri prælio recuperant. Comentiolus fœde fugiens, Drizipera venit: ad mœnia vrbis adit: ad corB pus calida abluendum introitum flagitat. Ciues imbellem ducem contumeliis, & lapidibus abigunt. Ita ad longum murum diſcedit. Barbari, vt Romani receſſerunt, paulatim Drizipera procedunt, vrbem capiunt: ædem Alexandri martyris inclyti incendio excitato abſumunt, eiuſque monumentum argento ornatiſſimum nefarie ſpoliant. Quin etiam corpus inde indigniſſime eiiciunt, mirificeque victoria elati, ad conuiuandum thoris diſcumbunt.

C His itaque diebus Ieſus Dominus noſter, qui a patre imperium in omnes gentes, & in hereditatem orbem terrarum, & in poſſeſſionem terminos terræ accepit, regnum ſuum Chagano nequaquam inteſtatum eſſe voluit. Paſſim quippe immiſſa peſtilentia barbaros deleuit, eratque malum indeprecabile, nec vlla medicina, quantumuis ſolerter excogitata curabile. Itaque a Chagano ob
D Alexandrum martyrem tam ignominioſe tractatum, pœna commerita exigitur. Nam ſeptem eius filii bubone, ſeu peſte inguinaria corripiuntur, caloreque vehementi, & igneo plane, & vno ſimul die extinguuntur. Sic Chaganus in victoriis ſuis infeliciter felix fuit. Nam pro pæanibus & canticis, & hymnis, &

manuum plausibus, & saltationum numeris, & risu effusissimo lamenta, & lacrymas, & luctum nulla consolatione sanabilem, & iacturam intolerandam adeptus est. Percussus est enim ab angelorum exercitibus: & cum plaga esset aspectabilis, acies tamen illa visu contigi non potuit. Comentiolum vrbem imperatoriam ingredientem rumores comitati sunt, tumultuque eam peruadente, metus futura pericula depingebat: & vnusquisque aduersæ fortunæ imagines animo repræsentans, etiam vigilans somniabat quodammodo. Eo igitur malorum res Byzantina delapsa est, vt de Europa deserenda, & Asia atque Chalcedone incolenda ciues serio cogitarent. Est autem Chalcedon e regione Byzantii, quæ vitandæ tempestati imminenti, portus fore accommodatus videbatur. Imperator cogit milites, quos cum custodibus corporis sui (Romani excubitores vocant) & maxima parte ciuium Byzantiorum ad longum murum ab hostibus tuendum mittit. Octauo die senatus Cæsarem de legatis ad Chaganum mittendis hortatur: qui accito Harmatoni eas partes mandat. Harmaton multis cum muneribus Drizipera venit. Chaganus præsentes fortunas lamentans, amissionem filiorum, pestiferumque copiarum exitium, immenso dolore prosequitur. Decem diebus ibi positis, Hartamon, conueniundi copiam impetrare non potuit. Erat quippe dolor vehemens, vt dixi, nec leuandæ calamitati vlla via ratioue apparebat. Die duodecimo in tabernaculum introducitur, barbarumque leni ac placida oratione demulcet. Chaganus imperatoria dona susципere grauatur, tantum non illud e tragœdia occinens, ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα, κοὐκ ὀνήσιμα, *hostium dona non dona, nec vtilia sunt*. Tandem multis verbis eum legatus permouet, vt se donis coli patiatur. Postridie pace firmata, domum redit, hęc ad verbum eo succinēte: Iudica Deus inter Mauricium & Chaganum, inter Abaros, & Romanos. Accusabat enim Imperatorem ruptæ pacis, nec mentiebatur. Reuera namq; Romani pace male conseruata, & bello irritato, prædictas sibi clades accersebant. Etenim principia non bona, pernicioso exitu concluduntur. Ex pacto autem Ister ad Romanorum, Abarumq; fines dirimendos constituitur, & potestas eiusdem contra Sclauos traiiciendi conceditur. Præterea denuo vicena aureorum millia antea pactis adduntur. Atq; hoc sane modo bellum inter Abaros, & Romanos profligatum est.

A χρόταν χθρῶν, καὶ συμφωνίας χερῶν, καὶ ὄμματος κωματίζοντος, θρήνους εἶχε δάκρυα, καὶ πένθη ἀπαραμύθητα, καὶ ζημίαν ἀνυπομόνητον. ἐβαπτίσθη γὰρ ὑπὸ τραυμάτων ἀγγέλων, καὶ φανερᾷ μὲν τῷ πληγῇ, ἀόρατος ἦν ἡ παρεμβολή. Κωνσταντίνου τοίνυν εἰς Βασίλειον ἐνδημήσαντος ἄχει, συνενδημοῦσιν αὐτῷ καὶ οἱ θρῆνοι, καὶ ὁ θρῆνος καὶ οἱ κύδωνες τῆς πόλεως, ἐζωγράφουν τὰ ἐλπίσιν οἱ κύδωνοι, τήν τε φαντασίαν τῶν ἀπροσδοκήτων τύχας, ἅπας ἐγρηγόρως ὠνειρώττετο. ἐς τηλικοῦτον δ' οὖν κακοῦ πάθος Βυζαντίων ἐχώρει, ὡς καὶ τὴν Εὐρώπην καταλιπεῖν αὐτοὺς δοκιμάζειν αὐτούς, καὶ πρὸς τὴν Ἀσίαν μεταφοιτᾶν, πρός τε Χαλκηδόνα ποιήσασθαι τὴν μετάστασιν. ἡ δὲ B Χαλκηδὼν πόλις κατέχει, εἰς ἣν αὐτοπρᾶγὲς βασιλείου παραλίσματος. εὐμίζετο γὰρ ὁρμητήριον εὔθετον παρεῖναι τοῖς Βυζαντίοις ἡ Χαλκηδών. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τοὺς σωματοφύλακας ἀναλαβών, οὓς ὀνομάζουσιν Ῥωμαῖοι ἀκαταρρύτους, καὶ ὁπλιτικὴν συλλεξάμενος, τὰ μακρὰ διέφερε τεῖχη. ὑπὲρ δὲ αὐτοῦ καὶ τὴν δήμων πᾶσι ἐς Βυζάντιον πλεῖστη ἀποστολή. Οἱδὲ ἡμέρᾳ καὶ ἡ σύλληψις πρώτη τοῦ Καίσαρι, πρὸς τὸν Χαγάνον πρεσβείαν ἐκπέμψαντος. ὁ δὲ βασιλεὺς προσκαλεσάμενος τὸν Ἁρμάτωνα πρέσβεων ἡγεμόνα, ἐς τὸν Χαγάνον ἐξαπέστειλεν. ὁ μὲν οὖν Ἁρμάτων εἰς τὰ Δεμίσκαρα γίνεται, C πλήθη δώρων ὑπερφερόμενος. ὁ δὲ Χαγάνος τὰς παρουσὰς τύχας καθοδυρόμενος, ἐθρηνᾷ ἀφύκτως τὴν ἀποβολὴν τῶν υἱῶν, πλῆθός τε δωμάτων λυμαίνων· δέκα δὲ ἡμέρας ἐνδιατρίψας ὁ πρέσβις, τὸν Χαγάνον πρὸς λόγους ἤγαγε). τῶν γὰρ ὀδυρμῶν θρῆνος, καὶ τὴν συμφορᾶς ἀμηχανίαν. δωδεκάτῃ δὲ ἡμέρᾳ εἰσάγεται ὁ πρέσβις εἰς τὴν βαρβαρὸν σκηνήν. ὁ μὲν οὖν πρέσβις λόγοις ἠπίοις κολακεύει τὸν βαρβαρον. ὁ δὲ Χαγάνος δυσπαραίτητος εἶναι τὰ βασιλικὰ καταδέξασθαι δῶρα, μηνύουσι δὲ τὴν παγωνίας ὀπτιφελῆ λόγους, ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα, κοὐκ ὀνήσιμα. καὶ γοῦν ὁ πρέσβις πλείοσι λόγοις χρησάμενος, πείθει D Ῥωμαίων τοῖς δώροις τὸν βαρβαρον. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ τὴν εἰρήνην ὁ βαρβαρος συνησάμενος, πρὸς τὴν ἀπάλλαξιν ἔσπευδεν, ἔφασκε δὲ ὁ Χαγάνος ὀπτιλέξεως τάδε κελεύειν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον Μαυρικίου, καὶ ἀνὰ μέσον Χαγάνου· ἀνὰ μέσον Ἀβάρων καὶ ἀνὰ μέσον Ῥωμαίων. κατηπάτει γὰρ αὐθαιρέτως τὴν εἰρήνην ψεύδεσθαι. ὅτι γὰρ ὑπὸ τῆς παρούσης ἐπιφανείας τὰ τοιαῦτα ἐβουλεύσαντο, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι προσεφάσκοντο τὴν εἰρήνην ψυχρῶς ἔχειν, καὶ τὸν πολέμου δημιουργοί, τοῖς προηγορευμένοις προσεπίπτοισιν ἀτυχήμασι. τὸ γὰρ κακὸν ἐπάρξεων τὰ ὑποπτεύματα, καὶ δὲ ὀπτιφανείας τὰς ὀπτιφανείας

προέλεγεν. ὁμολογεῖται δὴ Ῥωμαίοις καὶ Ἀβάρεσιν ὁ Ἴστρος μεσίτης, κατὰ δὲ Σκλαβινῶν ἐξουσία τὸν πόλεμον διήνυσαν. ἐπεκτίθενται δὲ καὶ ἄλλαι εἴκοσι χιλιάδες χρυσοῦ ταῖς ἀποδάσεις. ἐν τούτοις δῆτα Ἀβάρεσις, καὶ Ῥωμαίοις ὁ πόλεμος πρᾶος ἐλήμβανε.

CA-

CAPVT XVI.

Duo portenta, vnum virili, alterum muliebri specie in Nilo conspecta. Vtrumque accurate describitur, & prius a præfecto adiuratur. Reprehensa obiter curiositate Herodoti, & mentione facta aliorum, qui de Nili portentis scripserunt, se de eius incremento scripturum pollicetur.

ΚΑΤΑ τοῦτον δὴ τὸν ἐνιαυτὸν τὸν Αἰγυπτιακὸν ἐπαρχότητα Μιωὰ δηνυόντος, πρὸς τοῖς ῥείθροις τοῦ Νείλου παραδόξων ἰνάλων ὀπτασία γίνεται. ἐδήσατο γὰρ τὸν ὀπισθοφύλακα τοῦ τῶν Αἰγυπτίων ἀρχῆς ἀφικέσθαι ὅτι τὸ λεγόμενον δέλτα. τόπος ἐστὶν ἐν τῷ ὄρμασθαι τὸν χώρου τὸν ὀνομασίαν ἀπολαβών. τοίνυν περὶ τοῦτον ἕως ὅτε τοὺς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ πιουμένου τοῦ ὑγροῦ τοῦ προδῦναι, ἀνῆσιν ἐκ τοῦ λαγόνων τοῦ ποταμοῦ αἰὴρ καθάπληκτος τὸν μεγέθη, ὃ τὸ πρόσωπον γύαλον ἐμφερὴς, ὃ βλέμμα ὁρμιὲς, τὸν κόμην ὑπίξανθος μεμιγμένην πυὶ πολιᾷ, τὸ πρεῖαι τοῖς δύσωμα τοῦσι ἐν τοῖς τοὺς παλαίστρας ὁμολόγοις πρεπικῶς, τὸν ὕπαι τοῖς ναυτικοῖς ἐμφερὴς, ὕστερος, τὰ ναῦπα ἡρωϊκὸς, τοὺς βραχίονας ἰσχυρός. ἀλλὰ μέχρι τῆς κύτεως τὸν ἰστρεῖαν πρεῖχετο, τὰ δὲ λοιπὰ μέλη τοῦ σώματος ἡ τῶν ὑδάτων φύσις ἀπέκρυπτεν. ἐφίκει γὰρ αἰχμωμένα ὀδόρι, τῷ παμδουρᾷ τοῖς τοῦ θεάτου ὑπιδείξασθαι μέρια. τοῦτον ὁ τῆς Αλεξανδρείας ἡγεμὼν θεασάμενος, ἔβαλλε τοὺς ὅρκους πυκνοῖς. ἃ δὲ ἔλεγεν ἐκεῖνος, τοῦτά ἐστιν. Εἰ μὴ δαιμονίων ἰνάλων καθέστηκεν ὑπιφοίτησις, ἀδιαβόλως καθαλῦσαι ὁ θεατὴν, καὶ τὸν ἠρεμίαν ἀπαλάσασθαι ὁ φαινόμενον. Εἰ δὲ δημιουργικὴ φερυπίδες τοῦτον δὴ τὸν ὁρώμενον παρεωνέγκατο, τὰ τῆς θεωρίας μὴ λῦσαι, πρὶν πολίτας ἐμφορηθῆναι τῆς παραδόξου τοῦτης ὁρμίσεως. λόγος δὲ ἐκεῖνον αὐτὸν πεφυκέναι τὸν Νεῖλον, ὃν εἰώθασι ποιηταὶ αἰνίττεσθαι ῥήματα. ὁ μὲν οὖν Νειλαῖον ζῷον ἐκεῖνο (εἰπεῖν γὰρ αἰδέσιμον οὔπω τεθάρρηκε) τοῖς ὅρκοις κατεπαδόμενον, ἐς ὃ φανερὸν διήρκει, καὶ τὸν τοῦ σώματος ἐμφάνειαν τοῖς πᾶσι πρεῖχεν. τρίτη δὲ ὥρᾳ τῆς ἡμέρας καὶ αἴθυσιν οὐδὺς ἐκ τῆς τῶν ὑδάτων χειλίας καὶ πλύμορφον ζῷον. τὸν γὰρ φύσιν ἐδήλου ἡ παρόψις, οἵ τε μαζοὶ, καὶ αἱ τοῦ προσώπου λειότητες, ἥ τε κόμη ἐν ἅπασι ἡ τοῦ φαινομένου σώματος στυπάζις, αἵτε παρεμπλοκαὶ, ἃ τὰ ἕκλυτα. ἔλαμπε δὲ τῇ ὥρᾳ ὁ χρυσοῦν. ἡ δὲ κόμη τοῦ ἡλέκι λίαν μελανίτερος. ὧν δὲ ὁ ζῷον ὁ προσώπου ἔκλυκυν, ὕδεν, τὸν χεῖρα οὐδάκτυλον, τοῖς χείλεσιν οὐχρόμον. ὕσφρησα δὲ τοῦ μαζοῦ, καὶ τῇ φαντασίᾳ ὁ πίτθιον ἐδόκει ὀσφραίνεσθαι τοῦ ἥδους προσκύλας μικρόν. τὰ δὲ ἕλκυστια τοῦ χρυσοῦ, ἀνίσορρα ἡ τῶν ὑδάτων φύσις ἐφύλαττε, τῆς ὕδης τὰ μυστήρια ὥσπερ ἀμυήτους ἰνὰς τῶν ἀπορρήτων τοῖς θεαταῖς ἀποκρυπτούσα. ἡ μὲν οὖν παρόψις τοιαύτη, ὁ τε ἡγεμὼν μέχρι

A Hoc anno Mena Ægypti præfecturam gerente, in Nilo flumine mira quædam, & inopinata apparuerunt. Nam cum præfectus hic in locum Ægypti, qui a figura elementi delta nomen accepit, negotii causſa veniſſet, maneque ad littus acceſſiſſet, ab imo fluuio vir obſtupeſcendæ molis emerſit, facie gigantem referens, truci aſpectu, coma ſubflaua, canis intermixta. Malæ, quales habitiorum, & ad palæſtram inſtitutorum eſſe ſolent. Lumbi nautici, pectus validum, tergum latum, quale heroum, brachia toroſa. Porro vſq; B ad naturam ſeſe ſpectandum præbebat: reliqua membra aquæ cooperiebant. Imitabatur enim virum pudentem, nolentemque partes illas liberorum procreationi idoneas ſpectantium oculis exponere. Hunc contemplatus Alexandriæ, ſiue Ægypti prætor, crebrius adiurat, vt ſi quidem e dæmonibus ſit, ſpectatores illæſos dimittat, & quieſcat. Sin aliquid naturæ opificio productum, ne ante ſe ſubducat, quam omnes præſentes intuendo oculis, animoſque ſatiauerint. Rumor fuit, eum C ipſum fuiſſe Nilum, poetarum fabulis nobilitatum. Hoc igitur Niloticum animal (hominem enim dicere vereor) adiurationibus obligatum, diutius in aperto manſit, corpuſque videndum omnibus obiecit. Tertia hora poſt etiam ex vndis recta emergit mulieri ſimile animal, quod ipſe vultus femineus glaber, item mammæ, comæ, quæ partim in modum collectæ, partim ſolutæ pendebant, tota que corporis apparentis conſtitutio indicabant. Femina erat pulcritudine eximia: D capilli nigri admodum, facies candidiſſima: naſus belle formatus, digiti elegantes, labia roſea. Sororiabant vbera, & papillæ a recenti pubertate aliquantum proſpicere, ac ſeſe exertare videbantur. Locos autem aqua tegens, ab aſpectu remouebat, myſteria cubilis ab intuentium luminibus, tanquam arcanis nondum initiatorum abſcondens. Præfectus igitur, & circumfuſa cohors vſque

ad occasum solem spectando voluptatem A capiebant. Imminente iam nocte, visa illa in ima aquarum, vnde exiterant, descendunt, cum se cupide lustrantibus vocem quodammodo eripuissent, in altum omnes admirabundi silebant. Verumenimuero quae de hoc flumine nec opinabilia memorantur, & ab aliis ante nos prudenter disputata sunt, negligenda nobis non videntur. Nam cum inde genus trahamus, iure iis quae de Nilo quidam tradiderunt, nec sine vtilitate immorabimur. De Apide aliquid Herodoti curiositati largiendum est. De animalibus Nili, humanam figuram referentibus, veteres conscripserunt. Quid ea in futurum portenderent, Lydus, caeteris multo recentior (Iustiniano enim imperante floruit) prodere memoriae non dubitauit. Nos historiae nonnihil interrupta serie, de aestiuo Nili incremento disserentes, insigniora, & memoria digna ad audiendum proponemus.

τὴν κλίναι τὸν ἥλιον ἐφυπαγάγῃ τὰ ὀνόματα. ἡλίου δὲ κλίναντος, κατέδυσαν τὰ ὡρώμενα. Εἰς τοὺς ἀπ' ἀρχῆς τὸ ὕδατων πυθμένας, ἀφωνίᾳ τινὶ ὑπὸ ἔκπληξιν συγκατέμενα. ἀφθόγγῳ δὲ σιωπῇ τινὶ ἱστορίαν τοῖς ἐφεξῆς ἐπιδείξαντες. Οὓς δὴ καὶ ἡμεῖς θαυμάζομεν τοῦτο δὴ τὸ παράδοξα διηγήματα, ἅπερ τούτου δὴ τοῦ πολέμου καὶ τοῖς παρ' ὑμῖν πεφιλοσόφηται ἄκριτα. ἔλκοντες γὸ ὄγκος οὐτιοῦθεν, εἰκότως τοῖς περὶ τοῦ Νείλου διηγήμασιν οὐκ ἀπροσφόρως

B φιλοχωρήσωμεν. περὶ μὲ τοῦ ἄπιδος, Ηροδότῳ παραχωρητέον τῆς πολυπερήμονι. περὶ δὲ τῶν ἀνθρωπομόρφων, καὶ θηλυόμορφων ζώων, καὶ τοῖς πάλαι ἱστόρηται. Ὅτος δὲ σημαντικὸν ἢ τούτων σύνθημία κατέσκευε, εἰπεῖν ἐταρρήσει ὁ Λυδὸς, τῶν ἄλλων λίαν νεώτερος κατέστως, ὃς κατὰ τοὺς χρόνους ἐγνωρίζετο Ιουστινιανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος. ἡμεῖς δὲ τὴν μικρὸν τινὰ σειρὰν ὑποκλέψαντες, περὶ τὰ θεῖα αἰτιάσεων τοῦ Νείλου διέξιμεν, τὰ ὑπόλοιπα σημάτερα τῶν ἱστοριῶν διηγήματα ἀξιολόγῳ μνήμῃ ἐπὶ τοῖς ἀκροάμασι παραλλόμενοι.

CAPVT XVII.

Nilus fluuiorum maximus, incertis oritur fontibus. Media aestate ascendit. Huius rei caussae ex variis auctoribus, quorum omnium sententiis improbatis, vnum Anarchidem Gnidium historicus sequitur.

NILVS omnium fluuiorum orbis terrae latissimus, multorumque per Libyam, Aethiopiam, Indiam regione secans, ipsumque Gangem, & Indum magnitudine superans, oculis humanis fontes suos, siue primam originem vnde erumpit, negauit. Aestate igitur feruente (secus quam cetera orbis flumina solent) excrescit. Caussas a multis & priscis scriptoribus allatas, huic historiae fideliter inseremus. Hellanicus igitur, Cadmus, & Hecataeus ad fabulas confugiunt. Herodotus, vt est curiosus, & si quisquam alius, historiarum gnarus, huius rei rationem afferre conatus est. Sed eum suspiciones potius inter se contrarias secutum apparet. Xenophon, & Thucydides, qui a rerum explicatarum veritate magis commendantur, nihil huiusce modi habent. Ephorus, & Theopompus quanquam omnium maxime in hanc cognitionem intenti, non potuerunt tamen eam liquidam adipisci. Ignorationis eorum causssa non negligentia, sed regionis conditio fuit. Iam inde enim ab antiquis saeculis, vsque ad Ptolemaeum cognomento Philadelphũ, pleraq; locorum istorum ignota omnino, & inexplorata, atq; aduenis etiam periculosa fuerunt. Postquam vero rex, de quo diximus,

C ΟΥΤΟΣ ὁ Νῖλος μέγιστος ἁπάντων τῶν περὶ τὴν οἰκουμένην κατέστως πλατυτῶν, καὶ πολλὴν τὴν Λιβύης, καὶ τὴν Αἰθιοπίας, τῆς τε Ινδικῆς αὐτῆς γῆν πλατυμείζων, ἔτι τε Γάγγη, καὶ Ινδοῦ μεγεθῶν κατὰ ὄμματα ἀνθρώπειοι, ἀπὸ τὴν ὀφθαλμῶν τὴν αἰθέρων τὰς πηγὰς ἀποκρύπτει. Φύσεις δίκην ἀκμάζοντος, τὰς αὐξήσεις λαμβάνει, ἀνάπαλιν τὴν φύσιν τῶν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην ἅπασαν πλατυτῶν. Τὰς δὲ αἰτίας τὰς παρὰ τοῖς πολλοῖς ἐρημίας τοῖς ἀρχαίοις μεγαλομυθίας ἐπὶ λέξεως, τὴν πολυσύνη ἀποβάλλομεν ἱστορίαν. οἱ μὲ δὴν μεγὶ τὴν Ελλανικὴν & Κάδμειον,

D ἔτι δὲ Εκαταῖον, εἰς τὰ μυθώδης ἀποφάσεις κατέφυγον. Ηρόδοτος δὲ ὁ πολυπερήμων, εἰ καί τις ἄλλος πολλὴν γνησίως ἔμπειρος ἱστορίας, ἐπιχειρήσει περὶ τούτων ἀποδοῦναι τὸν λόγον. ἀκολουθικῶς δὲ αὐτὴ λειμμάναις ἀποτυχίαις ὑφέπεσε). ὁ δὲ Ξενοφῶν, καὶ Θουκιδίδης ἐπαμφοτερίζοντες καθ' τὴν ἀληθείαν μᾶλλον τὴν ἱστορίαν, τούτων ἀπέχονται. οἱ δὲ περὶ τὸν Εφορον, καὶ Θεόπομπον μάλιστα πάντων ἐπιπαθῆντες εἰς αὐτὰ, οὐδαμῶς τὴν ἀληθείας ἐγένοντο γνώμενοι, οὐ δι' ἀμέλειαν δὲ, ἀλλὰ διὰ τὴν τὴν χώρας ἰδιότητα τὸν λόγον κωλύσαν. Διὸ καὶ τὴν ἔκπαλαι χρόνων, ἄχρι Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου παραπεφυκότες ξένα ὡς ἐπίπαν τὰ περὶ τοὺς τόπους τούτους πάμπολλα ὦ, καὶ τοῖς ὑπολαμβάνουσιν ὑπάκινδυνα. τοῦ δὲ παραπεφυκότος βασιλέως,

κατ' ἐκεῖνα δὲ τὰ χώρια βλαχρὰ, καὶ ἀτόνως, καὶ πρωτελῶς ἀσθενῆ, ὁ τοῦ ἡλίου πρὸς τὸν βόρρον ἀποκλίνοντος πόλον, συμβαίνει τοῖς ὄμβροις τοῦ περὶ ἡμᾶς ἤρει τῆ Αἰθιοπία προσγίνεσθαι, καὶ ἐντεῦθεν λαμβάνειν τὸν Νεῖλον τὰ αὔξησιν. καὶ ἔμπαλιν πρὸς τὸ νότιον ἀναζεύξαντος πόλον πρὸς συστολὰ τὸν Νεῖλον ὁρᾶν. περὶ μὲ οὖν τῆς πληρώσεως τοῦ ποταμοῦ, ὅτι τοσοῦτον, ἵνα μὴ τὸν σκοπὸν τῆς ἱστορίας νοθεύσωμεν. ἤδη δὲ ἐπανιέναι καλοῦσα τὰ τοῦ ἀφηγήματος νήπειν τὸν λόγον. ἐπομαζεύξας τοίνυν ἐκ τῆς Αλεξανδρείας ὁ Μωαὰς, ἔγραψε Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι, ὅπως ἡ ὑπερφυΐα τῶν ἀνθρωπομόρφων, καὶ Νειλώων ἐθνῶν. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τούτων ἀκηκοὼς, λίαν τὰ ψυχὰ κατεπλάγη.

A busta, in illa regione debilia & imbecilla, & languida penitus. Et sole ad polum borealem recedente, contigit imbres nostra æstate in Æthiopia cadere, indeque Nilum excrescere. Rursus eodem ad austrinum remeante, eundem decrescere. De incremento igitur fluuii huius hactenus, ne a proposito historiæ scopo nimium deflectamus. Nunc ad eorum quæ sequuntur narrationem incitanda est oratio. Reuersus igitur Alexandriam Menas, de monstris humana figura a se in Nilo visis ad Mauricium Imperatorem scripsit, quibus ille auditis, maiorem in modum obstupuit.

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΛΟΓΟΣ Η'.

THEOPHYLACTI HISTORIARVM LIBER VIII.

PHOTII CONSTANTINOPOLITANI in eundem librum Synopsis, siue Summa.

OCTAVVS hæc fere com-A plectitur. Chosroen ob illorum Saracenorum, qui Romanis parebant, incursiones, rumpere inducias conatum: Georgii tamen legatione persuasum, fœdus sartum tectum seruasse: Georgium vero Cæsaris indignationem incurrisse, quod Chosroes dixisset se Georgii potissimum gratia, non Im- B peratoris Mauricii causa, ratam pacem fecisse, vt Comentiolus proditionis reus actus, mox Romanorum sibi militum animos duci licuit, atque eam ob rem dux iterum exercitus ab Imperatore creatus sit. Romanorum pugna commemoratur & Aba-

Ὁ δὲ ὅγδοος λόγος διαλαμβάνει, ὅπως ὁ Χοσρόης διὰ τὰς ὑπὸ δρομὰς τῶν Σαρακηνῶν τῶν ὑπὸ Ρωμαίοις τεταγμένων, λῦσαι τὰς σπονδὰς ἐπεχείρησε. Γεωργίου δὲ πρὸς αὐτὸν σταλέντος αἱ σπονδαὶ μεμενήκασι· καὶ Γεώργιος ἀπιμάζεται, ὡς εἰπόντος Χοσρόου, διὰ Γεώργιον αὐτὸν τηρεῖν τὰς σπονδάς, ἀλλ' οὐ διὰ τὸν βασιλέα Μαυρίκιον· ὅπως τε Κομεντίολος προδοσίας κρίνεται· καὶ διαλλαγαὶ τῶν Ρωμαϊκῶν στρατευμάτων πρὸς αὐτόν· καὶ ὅπως αὖθις ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος στρατηγὸς * στέλλε- * ἀνίσταται
ται. μάχη Ρωμαίων καὶ Ἀβά-
ρων,

ερων, στρατηγουντος Πείσκου και Κομεντιόλου· και Κομεντιόλου μεν απομαχου δια τινας υποπτοτητας οντος, Πείσκου δε τω στρατοπεδω θρονται. Αριστεια Ρωμαιων, και αναιρεσις των Αβαρων μεχρι τεσσαρων χιλιαδων. δευτερα μαχη, και αναιρεσις των αυτων αχρι χιλιαδων θ'. τριτη μαχη, εν η των αυτων ολεθρος, μεχρι πεντεκαιδεκα * χιλιαδων. τεταρτη μαχη, και νικη παλιν Ρωμαιων λαμπρα, και αναιρεσις * Βαρβαρων αμα Γηπαιδων χιλιαδων λ'. πεμπτη μαχη, και νικη Ρωμαιων, και αναιρεσις Αβαρων, και αλωσις. των μεν ζωγρηθεντων Αβαρων γ'. αλλων δε βαρβαρων δ'. και ετερων δισχιλιων και διακοσιων. και * Σαβλιων χιλιαδων οκτω. εξ ων ο Χαγανος απατησας τον αυτοκρατορα, σον ζωγρηθεντας Αβαρους ανελαβε. περι της Κομεντιόλου μελαγχολιας, και οπως τη τουτου αβουλια πληθος Ρωμαιων προς Φιλιππου πολιν απαιρονος, τω κρυφ διωλονθ. ως Πέτρος αυθις στρατηγος της Ευρωπης υπο του αυτοκρατορος προχειρισθεις· περι τε του γαμου του παιδος Θεοδοσιου, του παιδος Μαυρικιου υπο τη συγατρι Γερμανου. και περι της σιτοδειας της γενομενης τη βασιλιδι των πολεων, και της συμβασης απαξιας των δημων, λιτανευοντος του βασιλεως· και περι της μακροθυμιας αυτου, και ξενοδοκιας των στρατωτων, και μονονμερου επανοδου. οπως Μαυρικιος * εστειλε Πέτρωνα, παντι σθενει τας θρακικας δυναμεις εις το απιπερας του Ιστρου διαπερασαι. οπως τε σκια προσεπεσεν ομφη τω Πέτρω· και οπως στασις ταις Ρωμαϊκαις * εισεπεσε δυναμεσι, και πυρκαϊα

*al. μυριάδων

*Αβάρων

*In. Σκλαβίνων

*Θεόπομπος

*al. εἰσέπεσε

rorum Priſco & Comentiolo ducibus: Comentiolo tamen neſcio quid cauſante & a pugna abſtinente, Priſco vero copias ducente. Militum Romanorum fortitudo, & Abarorum cædes quatuor millium. Prælium item alterum, eorundemque Abarorum millium nouem ſtrages. Tertia pugna, cum quindecim millium clade Abarorum. Quartum rurſum prælium illuſtrem Romanis victoriam conceſſit, cæſis ad internecionem Abarorum & Gepædum triginta millibus. Quinta in pugna penes Romanos victoria quoque ſtetit: cæſi captique Abari, ac viui quidem in poteſtatem venere ad tria millia, cæterorum Barbarorum quatuor, aliorum ad hæc duo millia & ducenti, & Sclauorum octo millia. Poſtea tamen Chaganus, decepto Mauricio Imperatore viuos Abaros recepit. De Comentioli præfracto mœrore, vtque eius temeritate Romanorum copiæ, quas ad Philippopolim proficiſci iubebat, frigore ſint extinctæ. Quomodo Petrus, iterum belli dux totius Europæ ab Imperatore creatus ſit. De nuptiis Theodoſii filii Mauricii & filiæ Germani. Vrbem regiam fame ea tempeſtate laboraſſe, preceſque in Eccleſia fundente Mauricio, plebem eſſe tumultuatam: de eius manſuetudine ac lenitate, militumque ablegatione, vtque eodem ſint die reuocati. Petrum ab Auguſto miſſum, vt omni ope atque opere Thracicas copias ad oppoſitam Iſtri ripam diſtineret: deque diuinitus Petrum appellante voce. Tumultuantem rurſum in caſtris Romanorum, & contra

Mauricium factio inſtituta, electo ab incondita multitudine Phoca. Petrus fuga interim ſalutem quærit, & ſeditionis ad Imperatorem rumor defertur. Plebs autem a Sergio atque Coſma tribunis plebis primum incitata, nouis ſtudere rebus incipit, repertique Praſinorum CIↃ. IↃ. Venetorum vero trecenti duntaxat. hinc plebeiis donatiua Mauricius præbuit. Sequitur ad tumultuantes milites eiuſdem legatio, & legationis repulſa, vtque regiam vrbem præſidio munierit. Exercitus ad Theodoſium Mauricii filium legatio, ipſum, aut ſocerum illius Germanum dari ſibi Imperatorem poſtulans. Eius rei nuntius ad Mauricii aures accidit, indeque ſuſpectio in Germanum, vt tyrannidis auctorem. Minæ, minarumque Auguſti in Germanum per Theodoſium generum delatio: & Germani in Deiparæ templum, vt in azylum fuga. Hinc Syros, & Stephanus Eunuchus (qui Cæſaris liberis morum præfectus fuerat) ad Germanum miſſi, vt templo digrederetur, ſed irrita legatio fuit. Fuſtibus cæſus Theodoſius apparente Mauricio, quod ſocero ſuas minas indicaſſet. Germani a templo B. Virginis ad ſanctæ Sophiæ tranſitus, & iterata, vt inde digrediatur, hortatio: ſed qua nihil perſuadetur, Andrea quodam egreſſum diſſuadente, dum precandi gratia templum frequentat. Turbæ iterum, incendiumque Vrbanæ domus Conſtantini Patricii, quem Lardyn vulgo cognominabant. Mauricii æſtuatio ac fuga, vtque exorta maris tempeſtas fugam ipſi interciderit. Theo-

A συνέζη κῷ τῇ αὐτοκρατορᾳ, φωκᾶ τῇ τυραννου ἀπὸ τῆς πληθυος αὐαρρηθεντος. ὅπως φεύγῃ Γ ἔζης, καὶ ὅπως ἡ στάσις διατέλλεται τῷ βασιλεῖ. καὶ ὅπως τὰ πρῶτα διὰ τῶν δημάρχων Σεργίου κῷ Κοσμᾶ πολυπραγμονεῖ τὸ πλῆθος τῶν δήμων, κῷ δι ἐίσκεται Γ ρασίνων μυρι. φ'. Βενέτων δὲ τ'. Ὅπως δ * δημαρχικῆς φιλοτιμίας παρέχητο. πρεσβεία τε τῇ αὐτοκρατορᾳ πρὸς τὰς στασιαζούσας δυνάμεις, καὶ ἀποτροφὴ B τῆς πρεσβείας, ὅπως τε πρὸς φρουρεῖ τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων. πρεσβεία τε τῶν στρατιωτῶν πρὸς Θεοδόσιον τὸν Μαυρικίου υἱόν, ἀξιοῦσα ἢ αὐτὸν, ἢ τὸν πενθερὸν Γερμανὸν βασιλέα σφῶν αἱαρρηθῆναι. γνώσις τε τούτων * εἰς Μαυρί- * ὡς κιον ἀφιγμένη, Ὁ ἀπόνοια εἰς Γερμανὸν ὡς αἴτιον τῆς τυραννίδος, κῷ ἀπειλὴ, καὶ μιμήσεις τῆς βασιλικῆς ἀπειλῆς διὰ τῆς γαμβροῦ Θεοδοσίου· καὶ καταφυγὴ Γερμανῆ πρὸς τὸν νεὼν τῆς θεομήτορος. C τῶν Κύρου καὶ Στεφάνου τῶ ἡμιάρρενου (ὃς ἦν ἔζης ἐτέτακτο τοῖς βασιλέως παισὶ) πρὸς Γερμανὸν ἀποστολὴ εἰς τὸ ἐξελθεῖν αὐτὸν τοῦ ναοῦ, καὶ ἀπροσεξία· καὶ ἡ διὰ ῥάβδων μαστίγωσις Θεοδοσίου τῆς παιδὸς ἀπὸ τῆς παιδὸς, ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν πενθερὸν καταμηνύσεως. καὶ μεταφύτησις Γερμανοῦ ἀπὸ τοῦ νεῶ τῆς θεομήτορος ἐπὶ τὴν ἁγίαν D Σοφίαν· κῷ πάλιν προσκλησις ἐπὶ τὸ ἐξελθεῖν, κῷ ἀπείθια, Ἀνδρέου τινὸς συνεχῶς φοιτῶντος τῆς λιτανείας, τὴν ἔξοδον κεκωλυκότος· θόρυβοί τε κῷ ἐμπρησμὸς τῆς κῷ πλὴν πόλιν οἰκίας Κωνσταντίνου τοῦ πατρικίου, ὃν Λάρδυν ἐπεκάλουν τὰ πλήθη. κῷ ἀποφία Μαυρικίου κῷ ἀποδρασις· ὅπως κλύδωνος γενομένου ἔλαθεν αὐτὸν πρὸς πλὴν ἀποδρασιν λαμβανόν. κῷ ἀποστολὴ Θεο-

δοσίε τῦ παιδὸς πρὸς Χοσρόλω. Ⓒ ἐπο-
σροφὴ πάλιν ἀπὸ Νικαίας τῇ ὑπὸ δείξῃ
τῦ δακτυλίε, ὃ λῶ εἰς σωτηρια τῷ παιδὶ
παρὰ τ παιζὸς ποιηθὲν. ὅπως τ πρὸς Φω
τύραννον Ⓓ τῦ ἄσεος, ἐν οἷς Ⓒ οἙβδομή-
της, προεχώρησαν. ὅπως π Γερμανὸς
καταστὰς ἑαυτῷ τ βασιλείαν, ἀ-
ποτυγχάνῃ, τῶν προσίνων ἀπειπόντων τ
ἀναῤῥησιν, διὰ τ τῆς αἱρέσεως αὐτὸν ἔχ),
ὡς ἐκεῖνοι ἔφασκον, τῶν Βενέτων. εἶτα
ἀναῤῥησις ἐν τῷ ναῷ τῦ ἁγίε Ἰωάννου
ἐν τῷ ἑβδόμῳ τ Φωκᾶ. Κυριακὸς δὲ
πλωικῶτα σὺν τ βασιλίδος ἀρχιερα-
τικοὶς ἐγκεχείρεσο νόμοις. εἴσοδός τ Φω-
κᾶ προς τὰ βασίλεια, καὶ ἀνάῤῥησις
Λεοντίας τ γυναικὸς Φωκᾶ. καὶ προϊὼν
τ τόπων στάσιν, τ δημάρχων ἔχεις, καὶ ἀθη-
μος Κοσμᾶς δ δημάρχε τ Βενέτων ὑπὸ
Αλεξάνδρε. Ⓒ μνήμη Μαυρικίε, ὡς ἐκ
ἀπέθανε, καὶ διὰ τῦτο τῦ τυράννου προς
* μᾶλλον Ⓐ φόνῳ τῦ βασιλέως πάλιν * ὁρμή. C
διαίρεσίς τε τῶν τοῦ βασιλέως παίδων
ἐνώπιον τοῦ παιζὸς ἐν τοῖς Εὐτροπίου. καὶ
φιλοσοφία Ⓒ διαφυσία τ βασιλέως,
καὶ αὐτῷ ἐκείνου διὰ Λιλίου διαίρεσις.
καὶ προϊὼν τῆς ὑπὸ Ηρακλείου τοῦ βασι-
λέως διρεθείσης διαθήκης Μαυρικίου
τοῦ αὐτοκράτορος ἀνάγνωσις. ὅπως τ τὰ
σώματα τ βασιλέων τῷ θαλασσίῳ ῥο-
θίῳ προεδόθησαν. ἐπιτάφιός τ εἰς Μαυ-
ρίκιον, καὶ ὅπως ταῖς ἀποδόσεσ τ παρανο- D
μηθέντων αὐτοῖς εἰς Μαυρίκιον αἱ Ρω-
μαϊκαὶ δυνάμεις, κρίσει προνοίας θείας,
ἐλάμβανον· ὡς ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ μηδένα
τ κοινωνισάντων τ τυραννίδος ἐκ τοσύτε
πλήθους ὑπολειφθῆναι· ἀλλ' οἱ μὲν λοιμῷ,
οἱ δὲ πυρὶ οὐρανίῳ, οἱ δὲ καὶ σώματα διεφ-
θάρησαν μαχαίρας. ὥστε, νίκα Ηράκλεος
* Ραζάτου ὁ βασιλεὺς προς * Ραζάτην τ Πέρσαν
πολεμεῖν ἔγνω, ἐκπαξιν τ στρατείας ποιη-

A dosii filii ad Chosroem missio, reductioque Nicæa ex indicio annuli, quem filio parens Mauricius signi tesseræque loco tradiderat. Vrbanorum ad tyrannum, in quibus & Hebdomites erat, concursus. Imperium Germanus affectans voto excidit, Prasinis se eum creaturos Imperatorem negantibus: quod, vt ipsi affirmabant, factionis esset Venetorum. Ergo Phocas deinde in templo B. Ioannis quod est in Septimo, Imperator renuntiatur, Cyriaco regiæ vrbis Patriarcha. Phocæ in regiam ingressus, & Leontiæ eius vxoris, vt Augustæ consalutatio. Tribunorum plebis ingens tum de locorum statione contentio atque altercatio. Cosmæ partis Venetæ Tribuni plebis ab Alexandro propulsatio, & iniecta mentio, nondum obiisse Mauricium. Quo factum vt impetu quodam ad Imperatoris cædē tyrannus se proripuerit. Hinc cædes liberorum Augusti in parentis oculis ad Eutropii. Animi sapientia Cæsaris, actis Deo gratiis, vtque a Lilio percussus obierit. Legitur & testamentū Mauricii, Heraclio imperante inuentum. Quomodo regia corpora marinis commissa fluctibus, & funebris in Mauricium laudatio: vtque diuinæ iudicio prouidentiæ, Romani milites, eorum, quæ in Mauricium flagitiose patrarunt, pœnas dederint, quod post non diu, cædis, tyrannidisque sociorum nemo, in tanta multitudine, superfuerit: peste enim alii, alii cœlesti igne, ferro cæteri ad vnum omnes perierunt: atque adeo Heraclius post paulo rerum potitus, cum Razate Persa bellum gesturus, delectu habi-

to, vix duos ex illis partium ſtudioſis relictos reperit. Ac tum demum Romani Perſis ſuperiores eſſe cœperunt, qui dum illi nefarii ſuperſtites eſſent, a Perſis victi ſemper diſceſſerant. Cædes a tyranno per Alexandrum intentata Theodoſio Auguſti filio: Petro item, & Comentiolo, atque Conſtantino, Lardy cognomento. Falſus etiam rumor de Theodoſio exortus eſt, quaſi is tum non fuiſſet interfectus. Quomodo Alexandriæ ſtatuæ ſuis ſedibus ſponte motæ, quæ Byzantii accidiſſent, nunciarint Calligrapho cuidam (ſic forte appellato) a cœna domum reuertenti. vt Mauricius tertiam vectigalium portionem ſubditis remiſiſſe feratur: triginta quoque Byzantinis donaſſe talenta, reficiendis aquæ ductibus. Quo honore, præmioque diſciplinarum ſtudioſos publice affecerit. Quæ in fluxu ſanguinis Euphemiæ martyris admiranda acciderint: vtque Mauricius, rei periculo facto, quod initio non credidiſſet, miraculum magis confirmarit. Vti Phocas tyrannus Conſtantiam, Mauricii Auguſti coniugem, cum filiabus, priuatæ domui incluſerit. Phocæ ad Choſroen Perſarum Regem miſſa legatio: ſed irrita. Ruptæ enim induciæ ſunt, Choſroe prætexente, quod Mauricium iuſte vindicaret. Sic Lilius, qui legatus erat, re infecta, domum retro reuertit. Cædes Alexandri rerum nouarum Phocæ ſocii eo nomine ſuſpecti, quaſi Theodoſium, Mauricii filium quem occidit, ſeruaſſet. Atque hic vniuerſæ finis hiſtoriæ.

A σάμβμος, δύο μόνους εὗρεν ὑπολελειμμένους τῶν Φιλοτυράννου πλήθους. καὶ τότε ἤρξατο τὸ Ρωμαϊκὸν κτλ Περσῶν ἐνισχύειν, μέχρι οὗ αὐ ἐκεῖνοι πρίσπαν, ἡνίκα τοῖς Πέρσαις ἐνυλίζετο. αἴρεσις ὑπὸ τῶν τυράννου διὰ Ἀλεξάνδρου Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως τοῦ αὐτοκράτορος παιδός. καὶ Πέτρου, καὶ Κομεντιόλου, καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Λάρδυ· πλανή τε περὶ Θεοδο-
B σίου, ὡς οὐ πεφόνευται. καὶ ὅπως κτλ Ἀλεξανδρείαν τὰ ἀγάλματα τῆς οἰκείας ἕδρας ἀποφοιτῶντα * περιήρθρωσε τὰ γεγονότα καλλιγράφῳ τινὶ κτλ τῷ τυχόντι οὕτω καλουμένῳ, ἀπὸ δείπνου πρὸς τὰ οἴκοι διερχομένῳ. ὅπως τε ὁ Μαυρίκιος λέγεται τρίτην μοῖραν τῶν Φόρων * συγχωρεῖν τοῖς ὑπηκόοις, καὶ τριάκοντα δοῦναι τάλαντα τοῖς
C Βυζαντίοις εἰς νεουργίαν τῶν ὑδάτων ὀλκοῦ. καὶ ὅπως ἐφιλοτιμεῖτο λαμπρῶς τοὺς τῶν μαθημάτων ἐργάτας. καὶ περὶ τῶν γεγονότων παραδόξων τῆς τῶν αἱμάτων ῥύσεως Εὐφημίας τῆς μάρτυρος· καὶ ὡς Μαυρίκιος πειράσας, μᾶλλον τὸ θαῦμα δι' ἀπιστίας ἐπίσωσε. καὶ ὅπως ὁ τύραννος Κωνσταντίαν τὴν τοῦ βασιλέως Μαυρικίου γυναῖκα ἅμα ταῖς θυγατράσιν ἐν ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ * ἐνέκλεισε. πρεσβεία τοῦ τυράννου πρὸς
D Χοσρόην Περσῶν βασιλέα, καὶ ἀποτυχία· καταλύσις τε τῶν σπονδῶν, προφασιζομένου Χοσρόου τὴν * ὀφλὴν ἐκδικεῖν Μαυρικίου· καὶ ὅπως ὁ Λίλιος· ἦλθε γὰρ ὁ πρεσβεύων ἐκεῖ, ἀνεχώρησεν ἀπράκτος. αἴρεσις Ἀλεξάνδρου τοῦ συνεστεῖσαντος τῷ Φωκᾷ, δι' ὑπόνοιαν, ὅτι Θεοδόσιον Μαυρικίου παῖδα, ὃν ἀπέκτεινε, περιεποιήσατο. ἐν οἷς καὶ τῆς ὅλης ἱστορίας τὸ πέρας.

* περιήρθρωσε
* συγχωρεῖν
* al. ἐνῳκίσε
* ὀφειλὴν

CAPVT PRIMVM.

Saraceni Romanorum socii Persidem incursantes, Babyloniorum fines deprædantur: ob id Chosroes de fœdere soluendo cogitat. Mauricii ad eum Legatus inhumaniter habetur, adituque regis diu excluditur. Admissus tandem, Chosroen ad pacem reducit, eumque de præteritis docet. Eiusdem Legati impudens ambitio Imp. grauiter offendit. Comentiolus proditionis postulatus, & incisa accusatione dux denuo constitutus, ad Istrum abit, seque cum Prisco apud Singidonem consociat.

Κατα τουτους δητα τους χρονους Χοσρόης ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ἐπεχείρησε τῷ εἰρηνίῳ λυμήνασθαι. αἰτία δὲ αὐτη πως τῷ βαρβάρῳ ὅδε ἐτυγχανεν. ἔθνη τε γὰρ τῆς Ἀραβίας πολλὰ τὰ, καὶ διάφορα πέφυκε· τουτους Σαρακηνοὺς ἔθος τοῖς ὅπλοις ἀποκαλεῖν. ἐκ τούτων δὴ τινὰς ἐπιδραμόντας ἔνιά τινα τοῖς Ῥωμαίοις σύμμαχα ὄντα. καὶ ἃς ἐκ τούτων ἀπαιτήσεις εἰς τὴν Περσίδα χωρήσας, τὴν τῶν τῆς εἰρήνης κακῶν τῇ ἐπεκδρομῇ μέρη τινὰ τῆς Βαβυλωνίας πεφενομεύσατο. ἔνθεν δὴ πονηρὸς ὁ Χοσρόης ἠξίου. διὰ τοῦτο ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος εἰς τὴν Περσίδα ἐξέπεμψε πρέσβεων Γεώργιον, ὃς τῆς τῶν ἑῴων πόλεων φορολογίας τῷ ὀδιτσαούλῃ ἐκέκτητο. τοῦτον B πραγματείᾳ ἔπρηξον ἀποκλεῖσαι Ῥωμαίοι. ὁ μὲν οὖν Χοσρόης δίφοπαλῶν ἐπὶ τοῖς γεγονόσι, πρεσβυτὴν τὸν πρέσβεων, ἐν πολλῷ τῷ τείχει αὐτὸν διὰ τῷ βαρβάρῳ χώρᾳ ἐφαγματοῦτο. σκληραγωγεῖται δὲ ὁ Γεώργιος ἡμέρας εἰς τὴν Περσίδα πολλὰς, τὸ βασιλικῆς εἰσόδου μηδαμῶς τετυχώς. ἔπι πίνειν τὴν πρεσβυτὴν ἀσιαζομένων Χοσρόῃ, εἰκότως ὁ βαρβάρῳ ὑπόνοια ἦν, μὴ ἄρα ἐς τέως πρὸς Ῥωμαίους τὸν πόλεμον. εἰσδέχεται οὖν τὸν Γεώργιον ὁ Βαβυλώνιος βασιλεὺς εἰς τὰ βασίλεια. ὁ μὲν δὴ Γεώργιος τῷ ἑῷ χειρὶ κτησάμενος σύμμαχον, πείθει τὸν βάρβαρον C τὰς εἰρηναίας μὴ ὀφλισάνειν αἰτιάσεις. ὅτῳ μὲν οὖν ἑκόντι γε θυμῷ, καὶ τὴν πρόνοιαν, ὁ Χοσρόης τῷ ἥσυχα ἀσπάζεται. ὁ μὲν δὴ πρέσβεις ἄπρηκτα τὰ συγκυρήσαντα διεξοδικῶς ἐς βασιλῆα διηγήσατο. ἀλλ' ὀκνεῖ ἀγαθὸν ἡ τῆς ἐντεύξεως ἔκθεσις ἀπειληφέναι τὸ συμφέρασμα. ἔφασκε γὰρ Γεώργιον εἰπεῖν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα. ὁ Περσῶν βασιλεὺς τὰ ξυγγραφῶν εἰς ὑπήκοον πάδε διείλεκται. δίκῃ τοι τῆς πρέσβεως ἀρετὴν, δίδωμι ἐς πολέμιον τῷ λύσιν. ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ἀκηκοώς, χαλεπαίνει τῆς πρέσβεως, ἐς γὰρ τὸν Γεωργίου σφαλερὸν ἡ τῆς πρεσβείας ἐπίτευξις. τῷ ὄντι γὰρ D εἶδε λόγος μὴ μέζοις οἰκονομούμενος, μεγάλας συμφορὰς τοῖς χρησαμένοις πρέσβεσι. ὀπτίνικε γὰρ ὁ Χαγάνος (ἐπτανάδραμόμεθα γὰρ πρὸς τὸν τῆς Εὐρώπην φαγέντα) διεφαίνετο τὸν Ἴστρον, οἰκεῖα δίκῃ τῷ εἰρήνην ἀποφοιτῶν, ἀποξύλωσι πρέσβεις αἱ περὶ τὴν Θράκην τῆς Ῥωμαίων δυνάμεις, πρεσβείαν καταπωλοῦσαν Κομεντιόλου τῆς στρατηγοῦ. τῆς γάσεως τοίνυν εἰς τὸ βασίλειον ἄκυρ ἱερᾶς γενομένας, δίδωσιν ὁ αὐτοκράτωρ Κομεντιόλῳ, καὶ τοῖς πρέσβεσι διαπρεπῆ. καὶ δὴτα ἠμοιβὴν τῆς συγκεστήσεως τῆς δίκης,

Bb iij

Eodem tempore Chosroes Persarum rex pacem turbare aggressus est ob caussam huiusce modi. In Arabia multæ variæque gentes sunt, vulgo Sarraceni appellati. Ex his nonnullæ societatem cum Romanis pepigerant, quarum pars pace incolumi in Persidem irruens, Babyloniorum agros prædabunda peruaserat, & id sibi minime tolerandum Chosroes censuerat. Mauricius idcirco Legatum in Persidem mittit, Georgium orientalium tributorum coactorem, quem Romani Præfectum prætorio nominant. Chosroes indigna se passum dictitans, Legatum parum amice tractauit, & in regione barbara diu retinuit, nec vnquam in conspectum suum admisit. Cæterum in illis rerum fluctibus non esse arma aduersus Romanos capienda recte ratiocinans, Georgium in regiam venire sinit, qui oblata opportunitate vsus, regi auctor est, vti pacem saluam integramque conseruet. Ita Chosroes animo nolente volente (vt est apud poetam) quietem, pacemque complectitur. Legatus eum omnia quæ contigissent fuse docet. Verum illud colloquium haud feliciter euenit. Ferunt enim postea Georgium apud Imperatorem gloriatum, Persarum regem Satrapis suis confessum esse, se ob Legati virtutem bello supersedere. Qua oratione Imperator succensuit, magnumque Georgius ex obita legatione periculum adiuit. Sic enim comparatum est, vt, nisi cum modo & ratione adhibitus sermo, incautis hominibus immodice noceat. Postquam vero Chaganus (ad res enim Europæas regrediendum est) pace facta domum abiens Istrum transmisit, Romanus exercitus in Thracia oratores ad Mauricium Imperatorem mittit, & Comentiolum ducem proditionis accusat. Itaque graui seditione Constantinopoli concitata,

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [659] - 197

Imperator dat arbitros, constitutoque iudicio Legatos impensius orat, & exorat. Ita accusatio inhibetur, & Comentiolus de integro dux deligitur. Vbi æstas affuit, ex vrbe discedit, Romanisque secum in gratiam reuersis, & delectibus habitis, ad Istrum contendit, ac Singidone cum Prisco se coniungit.

A καὶ τῆς βασιλέως ἐκλιπαρούσης τοὺς πρέσβεις, λαμβανῇ ἡ κατηγορία τὸν ἐγκαλούμενον, καὶ αὖθις ὁ Κομεντίολος γίνεται στρατηγός. Ἦρξεν ἡ ὀπίσω τος, ἔξω τῆς πόλεως ἦν, καὶ τῶν Ρωμαίων ἀπὸ τῆς λύπης ἀφανισθέντων τῷ στρατηγῷ, ὃ ὁπλιτικὸν ὁ Κομεντίολος ἀνῆρεῖτο, ἐπὶ τὸν Ἴστρον ἦν ποταμὸν, ἐν τῇ Σιγγιδόνι, συναπαντησόμενος Πρίσκῳ.

CAPVT II.

Pax inter Romanos, & Abares Imp. iussu imminuitur. Comentiolus Viminacii egrotat. Chaganus fines Romanorum vastat: quo mandante, Istri transitus a quatuor eius filiis custoditur. In ripa certamine edito barbari vincuntur. Comentioli absentia excusatur. Barbari vallum Romanorum oppugnant. Nuntius ad duces de periculo. Adest Priscus. Viminacium reducuntur rates. Confligitur, occisisque Romanorum trecentis, oppetunt barbarorum quatuor millia.

QVARTO die in concionem coacto exercitu, & Prisco verba faciente, pax inter Romanos & Abares dissuitur: quod vt facerent, Mauricius imperiali mandato ducibus præceperat. Manifeste igitur pace irrita, Romani Viminacium (insula est in Istro flumine) deferuntur, vbi Comentiolus grauiter se habere visus est. Inde in continentem traiiciunt. Quibus motibus auditis, Chaganus collecto milite satis & arboribus Romanorum exitium infert, & quatuor filiis copias attribuit, quibus transitum Istri custodiant, quod illi pro eo vt iussi erant facere instituunt. Romani nauibus extemporaneis, siue ratibus consensu flumen transeunt, prælioque in ripa conserto, superiores abeunt. Comentiolus cum Prisco Viminacii hærebat. Nam cum ei e brachio sanguis esset missus, honesto plane timore, & probabili de caussa a pede cum hostibus conferendo ipse abstinebat. Fluuio superato, valloque a Romanis excitato, Priscus, qui sine Comentiolo pugna experiundum non putabat, etiamnum in insula manebat. Barbari Romanis duce destitutis vallum incursant. Illi nuntios de periculo suo Viminacium mittunt. Priscus absque Comentiolo ægre se mouet: sed barbaris impotenter incumbentibus tandem dat manus, & eo relicto depellendi discriminis curam laboremque capessit, ac vallo succedit.

B ΤΕΤΑΡΤΗ ἡ ἡμέρα ἐκκλησιάζονται τὰ στρατόπεδα, καὶ δημηγορήσαντος Πρίσκου, πρεσβεύεται πρὸς Ἀβάρεις καὶ Ρωμαίους εἰρήνη. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος τοῖς στρατηγοῖς πρόσταττε διὰ βασιλικοῦ προστάγματος ἐγκελεύεται. ἐς ὃ φανερὸν τίνων τῆς εἰρήνης ἀφανισθείσης, οἱ Ρωμαῖοι πρὸς ὃ Βιμινάκιον χέονται, αὖτη ἡ νῆσος καθέσηκε πρὸ τὰ ῥηθρα τοῦ Ἴστρου, ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ ὁ Κομεντίολος ἐδέξενοσπλάζεσθαι. τῶν δὲ Ρωμαίων ἀπὸ τῆς νήσου ἀφανισθέντων ἐπὶ τὸν ἤπειρον, ἀνήκεῖ ὁ Χαγανὸς τὰ τῶν Ρωμαίων στρατόπεδα κινήματα. ὁ μὲν οὖν βάρβαρος σπεύδησας δυνάμεις, τὸν Ρωμαίων ἀφανίσεται χῶν. τοῖς δὲ παισὶ τέσσαρσιν ἐπέστειλεν αὐτὸ, πρεσβύτερ δυνάμεις, καὶ πρέσβεις γυᾶ, τὰς ἀφανισθείσης τοῦ Ἴστρου πρεσφυρᾶν. οἱ μὲν οὖν παῖδες τοῦ βαρβάρου τὰς ἀφανισθείσης τοῦ Ἴστρου πρεσφυρᾶν κατὰ τὸ πρόσταγμα ἐσχήκεσαν. οἱ δὲ Ρωμαῖοι τὰς λεγομένας σχεδίας συρράψαντες, ὑπερβαλόντες τὸν ποταμὸν διεπέρασαν. πρὸ τὰς ὄχθας τοίνυν τοῦ ποταμοῦ γενομένας τῆς μάχης, κεφτοῦσι Ρωμαῖοι τῶν ἀπηλάτων δυνάμεων. ὁ δὲ Κομεντίολος ἅμα τῷ Πρίσκῳ ἐξέβιμινάκιον τὰς ἀφανισθείσας ἐποίησε. ἐν δὲ αὐτοῖ ἡ ἀναβολὴ τοῦ μὴ ἐθέλειν συμπλέκεσθαι, ἀπίθανος οὐδαμῶς. μαχαίρα γὰρ ἰατρῶν τὰς ὑπὸ τῆς χεῖρος φλέβας ἀποτμηθείς, ὑπὸ αἵματος ἐκρεῖν ὑφήμως πῶς ἀφανισθείσης τὸν ὑλίαν ἀπόμαχος ἐν. ἀφανισθέντων τοίνυν τῶν Ρωμαίων τὸν Ἴστρον, καὶ συσπασάντων τὸν χάρακα, οὐ κατελίμπανε τὴν νῆσον ὁ Πρίσκος. σὺν ἔθελε γὰρ τῆς Κομεντίολου σκηνὸς ποιήσασθαι τὴν ἀφανισθείσην. οἱ δὲ βάρβαροι ἀστρατήγητον τῆς Ρωμαίων ἐπαρχούσης δυνάμεως, πρὸς τὸν χάρακα τούτων ἐκπέχοισιν. οἱ δὲ Ρωμαῖοι ἀθρόοις εἰς Βιμινάκιον τοῖς στρατηγοῖς ὑπεπέμποισι, τὸν τε κίνδυνον προδηλοῦσι. δυσανασχέτως δὲ τῆς Πρίσκου τῆς Κομεντίολου σκηνὸς τῆς ἔργου ἐφάψασθαι, ἐν τῶν βαρβάρων λίαν ἐκρεπῶς ὑπερχειμένων, πείθεται τὸν Κομεντίολον καταλιπεῖν, ἐν τοῖς φρουρήσας τῶν κινδύνων αὐτὸς ἀναδέξασθαι.

καὶ οὕω καταλιμπάνῃ Βιμινάκιον, καὶ πρὸς τὸν Ρωμαϊκὸν γένεται χάρακα. δευτέρᾳ δὲ ἡμέρᾳ καὶ πρωΐ τὰς ναῦς τῦ Ἴστρου καταλιπούσας τὰς ὄχθας, πάλιν ὁ Βιμινάκιον μεθορμίσασθαι ἐδεδίκει· ὁ Πρίσκος, μή πως οἱ Ρωμαῖοι τὴν ἐπακτείδων ἀμαχεὶ μόνων αὐτοῖς πάλιν τὰς ὄχθας τῦ ποταμοῦ, στενοχωρῆς τὰς μεταβάσεις ὅτι πλείονσιν ποιῆ, καὶ τὸ μὴ καταλειφθῆναι τῆς τῶν Ρωμαίων δυνάμεως, ἀσθενεστέραν τὴν φυλακὴν τοῖς φεύγειν ἀποκλῄσαι. τοίνυν τὴν βαρβάρων καταπεπτωκότων πρὸς πόλεμον, τετάρτη ἡμέρᾳ καὶ ὁ Πρίσκος ἐξ ἑωθινοῦ σιδηροφορήσας τοῖς Ρωμαίοις παρασκευάζει. καὶ ὡς ἐνῆν, τὰς συντάξεις ποιεῖ ξυστάδην· φάλαγξι, τὴν πολεμικὴν ἐγχρημάτων ἀπήρτησε. οἱ μὲν οὖν Ρωμαῖοι ἀποτόμους τὴν τάξιν, ἀγχιμάχοις τοῖς δόρασι καταπολεμεῖν ὁ βαρβάρων. τῶν δὲ Ἀβάρων δέκα καὶ πέντε ξυσήμασιν ἐξοπλισθέντων τὴν ἔκταξιν, καὶ τὴν Ρωμαίων εἰς μίαν συνῆθυσιν καὶ φόβῳ τῦ χάρακος, καὶ τῇ ἁπλῦρᾳ μάχῃ διαμεχρισμένων τὴν ἔκταξιν, ἀσυλίαν ἐντεῦθεν παρεχομένων τῷ χάρακι, ὅτι ὥρας πολλὰς ὁ πόλεμος εἶχε τὴν πρόοδον. ἡλίου δὲ κλίναντος, στενοχωρούμενος καὶ ὁ πόλεμος, καὶ ὡς ὅτι δεξιὸς αὖτη ἡ τῦ πολέμου τοῖς Ρωμαίοις ῥοπή. τετρακοσίων τε ἀναιρεθέντων Ρωμαίων, χιλιάδες τέτταρες ἐκ τῶν Ἀβάρων διώλοντο. ὑπερημένης οὕω νυκτὸς, εἰς τὸν χάρακα οἱ Ρωμαῖοι ἀνεζεύξαν.

A Postridie nauigia Viminacium reduci imperat: quod metueret, ne illis ad ripam disposítis, milites crebro ad insulam transmearent, & idcirco imminuto copiarum numero, ad vallum tuendum infirmiores redderentur. Barbaris autem pugnam vrgentibus, Priscus suis edicit, vt mane in armis sint, acieque, vt potuit, in tres phalanges distributa, prælium orditur. Romani arcubus carentes, comminus hastis rem gerunt, digestisque barbaris per ordines quindenos, ipsis autem timore valli amittendi in vnum, & eodem versus quadrilatera figura disposítis, atque ita vallum tutum præstantibus,
B in multas horas concursum: nec ante solis occubitum finis certamini est impositus. Pugnatum a Romanis Marte secundissimo. Nam ex ipsis trecenti tantum, ex Abaris quatuor millia desiderata sunt. Nocte interueniente, victores se in castra recipiunt.

CAPVT III.

Alterum prælium cum Abaris. Prudentia Prisci delentur nouem millia. Tertio prælio de superiore loco pugnantes Romani, aduersarios in lacum, seu stagnum compellunt, vbi cum Chagani filiis plerique summerguntur. Periere ad quindena millia. Quarto prælio ad Tissum, seu Tyrsum flumen iterum non pauci occumbunt. Fluuio traiecto Romani exploratores quater mille occidunt, Gepidarum triginta millia, & cum captiuis ad Priscum redeunt. Quinto prælio complures barbari aquis præfocantur: multa millia capiuntur.

TΡΙΤΗι δὲ ἡμέρᾳ καὶ ὁ βάρβαρος ἕτερον C στενοχωρήσαντα πόλεμον. ὁ μὲν οὖν Πρίσκος ὡς οἷόν τε ἐῶ στενοτάξας ὃ γράτθυμα, ἑωθινὸς ἐχώρει πρὸς τὴν παράταξιν. πρὸς τοίνυν στενοτάξας δυνάμεις, ἐς τὰ μάλιστα τοῖς Ρωμαίοις εἶπε ἀνεγύμνασεν ἐς ὃ καρτερὸν, πάντε χέρσιν ἀδιάσπαστα αὐτίκα, οὔτε τοῖς Ἀβάρεσιν εἰσδέξασθαι. ὅπως οἱ βάρβαροι πρὸς τὰ χειρότερα γινομένης τὴν δυνάμεως, ἐν κατακλημμένοι ἐν μέσῳ, πρὸς πέσωσι συμφοραῖς ἀδοκήτοις. τῷ τοιούτῳ τοίνυν ἐξ πω κελεύσαντι οἱ βάρβαροι D ἐν ἀναρθῆναι ἐκ τῦ πολεμίας ἀπήγετο δυνάμεως χιλιάδες ἐννέα. ἡλίου ἢ δύοντος, ὅτι τὴν φάλαγγα ὃ νενικηκὼς ἐπόθυνε. δεκάτῃ ἢ ἡμέρᾳ ἐν ὁ στρατηγὸς ἤκουσε, ἤκειν αὖθις τὸν βάρβαρον πρὸς παράταξιν. ἡμέρας δὲ λαμπούσης, ὃ Ρωμαϊκὸν κεκοσμῆσθαι, καὶ τὸ συμφερόμενος ἐχώρει πρὸς πόλεμον. ὁ μὲν οὖν Πρίσκος τεταγὰς αὖθις φάλαγξι τὰς δυνάμεις κατεστρατώσατο· ὁ δὲ βάρβαρος

C Die tertio barbarus de integro certamen molitur. Priscus, vt potuit, agmine disposito & instructo surgente iam die ad pugnam procedit. Copiis quam potuit bene disposítis, ac tripartito diuisis, ad fortiter dimicandum omnes impensissime cohortatur, atque vt cornua mox diducant, itaque Abaros in medium recipiant: vt sic intercepti conclusique, cladem improuisam accipiant. Hoc igitur modo ab hostibus circumuenti perimuntur ad nouem millia. Exacto die,
D victores intra vallum reuertuntur. Luce decima nuntiatur duci, barbarum velle prælium iterare. Itaque postridie vbi diluxit, Priscus Romanis instructis, & decenter communitis, ad tentandum conflictum progreditur, ac suos iterum in tres phalangas dispertit: Barbarus

in vnum conflatis omnibus, in Priſcum vadit: qui occupato loco regionis idoneo, magno bellici ſpiritus impetu e ſuperioribus in barbaros ferebatur, & duobus cornibus, ſeu a dextris, & a ſiniſtris eos impellebat. Et quoniam ſtagnum locis illis ſuberat, in vndas eos adigebat. Quas cum oculis proſpicerent, & circum eas miſere agitarentur, dira in ipſis morte ſuffocabantur. Plurimis igitur, & ſimul Chagani filiis tali modo ſummerſis, illuſtriſſimam victoriam Priſcus retulit. Eo enim congreſſu barbarorum quindecim millia vitam amiſere. Chaganus non fine periculo ſaluus ad Tiſſum fluuium euaſit. Die tricesimo barbarus exercitum ad quartum prælium inſtaurauit. Quod ſimul dux Romanus comperit, etiam ipſe ad Tiſſum amnem armatus prodiit. Ab vtriſque communiter dies ad conflictum præſtituitur. Is poſtquam illuxit, ſub auroram Priſcus ordinibus permutatis ſuos diſponit, & ſiniſtram aciem facit dexteram, mediam autem ſiniſtram. Barbarus ſuos in duodenos ordines digerit. Romani viriliter & animoſe certamini inſiſtentes, barbaros debellant, magnamque etiam tum multitudinem conficiunt, glorioſamque victoriam conſequuntur. Priſcus quatuor millia ad Tiſſum vicinum flumen tranſeundum, hoſtiumque motus & inclinationes explorandas ſegregat. Tranſeunt, & offendunt Gepidarum villas tres, qui rerum pridie geſtarum ignari penitus, confidentes, & compotantes feſtum patrium magna frequentia celebrabant, omnibuſque curis ebrietati dicatis, noctem totam in conuiuiis exigebant. Romani crepuſculo noctis, ante exortum ſcilicet ſolis, barbaros adhuc crapulantes opprimunt, & ſtragem edunt maximam, tricenorum videlicet millium: & cum ingenti præda repetito fluuio, Priſco eam offerunt. Viceſima luce denuo barbarus ad huncce fluuium copias congregat, quo in loco atrociſſimo, & in primis memorabili prælio decertatur, in quo barbari, vt paucis dicam, magna virtute victi, & aquis ſummerſi ſunt: cum quibus etiam Sclauorum pars maxima interiit. Seruati, & capti obtenta victoria Abarum tria millia, aliorum barbarorum

μίαν ξυγκαλέσας φάλαγγα τῇ τῆς Γείσου ἐχώρησεν. ὁ μὲν οὖν Γείσος τὴν εὐώνυμον τῶν τόπων χώραν κατελαβών, τῷ τε ῥύμῃ τῆς πνεύματος ἔχων συνέσεσθαι, ἀφ' ὑψηλοῦ τοῖς βαρβάροις ἐπήρχεν, τοῖς δὲ δύο κέρασι κατεπολέμησε τὸ πολέμιον. ἐπεὶ δὲ λίμνη ὑπέκειτο τοῖς τόποις ἐχείοις, ἐπὶ τὰ ὕδατα ἐξώθει τὸν βάρβαρον. ἀφ' ἧπερ καὶ ὁ ῥόθιον ἀποκρυσθέντες οἱ βάρβαροι, καὶ τῷ λίμνῃ αὐτημέτωποι δυσχωσάμενοι, λίαν σφοδρῶς ἀπεπίεζοντο. πλῆθος οὖν πολλοῦ καὶ τούτου τῷ λίμνῃ ἀμηχάνου, τῶν τε παίδων τῆς Χαγάνου ἀποπνιγέντων αὐτόθι, κατεφανεστάτη ὁ Γείσος τὴν νίκην ἐπεβράβευσε. καταφθείρονται οὖν κατὰ τοῦτον τὸν πόλεμον πεντεκαίδεκα χιλιάδες βαρβάρων. ὁ μὲν οὖν Χαγᾶνος ὀλιγοδεύως ἀφωρμᾶτο, καὶ τὸν Τιαυὸν ποταμὸν. τετάκτῃ δὲ ἡμέρᾳ ἐς ὁ βάρβαρος συνέλεξε δυνάμιν. ἐπεὶ δὲ καὶ πρὸς τέταρτον πόλεμον τῷ ὀπτιόλῳ ἐποιεῖτο, καὶ τούτων ὁ τῶν Ρωμαίων στρατηγὸς ἠκηκόει, στρατοπεδεύει ὁ Πείσκος ἐπὶ τὸν Τιαυὸν ποταμόν. ἀεὶ ἑκάτερα τοιχοροῦ ἑκάτερα δυνάμει ἡμέρας πρὸς πόλεμον. ἐπεὶ δὲ ὁ διωρισμένον πέρας ἐλάμβανεν, ὑπὸ πρωΐτου ἕως ὁ Γείσος συνάλλαξε τῇ δυνάμει σὺν ἑπαξε, καὶ τὸν μὲν εὐώνυμον φάλαγγα δεξιὰν ἐποίησατο, τὸν δὲ μέσον, εὐώνυμον. ὁ δὲ βάρβαρος δυοκαίδεκα συντάγματα ἐξοπλίζει τὸν πόλεμον. οἱ μὲν οὖν Ρωμαῖοι πρωϊαίτερον τῆς μάχης ἀντιλαβόμενοι, τὸν τοῖνυν ἑκάστῳ τοῖς βαρβάροις κατεπολέμησαν. καὶ διέλυσαν καὶ κατὰ τοῦτον τὸν μάχιμον πλῆθος πολεμίων πολύ. τοῦτον τοίνυν τὸν νίκην εὐδοξότερον τῶν Ρωμαίων ὁπλιτικὴν ἀνεδείξατο. ὁ δὲ Πείσκος τέσσαρας χιλιάδας σωσάμενος, τὸν Τισσὸν διαβῆναι ἐκέλευε, καὶ ἀπέβαινε τὰ τῶν πολεμίων κτήματα. οἱ μὲν οὖν ὑπὸ τῷ στρατηγοῦ ἐκπεμφθέντες, τὸν λείπουα ποταμὸν διαβαίνουσι. τοῖς τυξαμένοις τοιχοροῦσι χωρίοις Γηπαίδων τυγχάνουσιν. οἱ δὲ βάρβαροι μηδὲν τῶν ἐν τῇ στρατιᾷ διεγνωκότες, συμπόσιόν τε κελεύσαντες, πανήγυριν ἑορτάζον ὀπτιόμενοι. ταῖς τούτων φρενίδας ἀναδήσαντες τῷ μέθῃ, κατεπονυχίζοντο βυθούμενοι. οἱ δὲ Ρωμαῖοι ἐπὶ ὃ λεγόμενον λυκόφως, ἔτι λαμπόντων ὑπούσης νυκτός, κραυγαλέοις τοῖς βαρβάροις ἐπίκεινται, καὶ μέγιστον ἀφαλόντων φόνον. ἀναιρεῖται γὰρ βαρβάρων χιλιάδες τεσσαράκοντα. πλείστης τε αἰχμαλωσίας κρατήσαντες, τὸν ποταμὸν αὐτεπῆλθον, πρός τε τὸν Γείσκον τὸ στρατόπεδον. ἡμέρᾳ δὲ εἴκοστῇ καὶ πάλιν ὁ βάρβαρος πρὸς τῶν δὴ τὸν ποταμὸν συναγείρᾳ δυνάμις. ἀφ' ἧπερ ὁ Γείσκος παλινοστεῖ πρὸς τὸν Τιαυὸν τὸν ποταμόν. τοῦ τοιχοροῦ καὶ τῶν τὸν χῶρον μεγίστῃ ἀξιολογωτάτῃ παράταξις. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι καταπολεμηθέντες, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἐγκρατῶς, καὶ τούτου δὲ τὴν ἡμέραν ἐπὶ τὰ ῥεῖθρα τοῦ ποταμοῦ ἀποπίπτουσι, συναπόλλυνται δὲ τύπτοις καὶ Σκλαβίνων πλείστη ἀπώμιξε. ἐζωγρήθη δὲ μετὰ τὴν ἧτταν ὁ βάρβαρος, ᾗ ἥλωσαν Ἄβαροι μὲν τεσσάρων· ἄλλοι δὲ βάρβαροι

πρὸς

πρὸς τοῖς τέτρασι χιλιάσι διχιλιοί τε, καὶ ἑξακόσιοι. καὶ Σκλαβῆνοι χιλιάδες ὀκτώ. οὕτω μὲν οὖν ζωγρηθέντες δεσμοῖς παρεδίδοντο. ὁ δὲ στρατηγὸς ἐν Τομεῖ τῇ πόλει τοὺς ληφθεγγωγηθέντων βαρβάρους ἐξέπεμπε.

A sena millia ducenti, Sclauorum octo millia. Omnibus iniecta vincula, & in vrbem Tomeum a duce missi.

CAPVT IV.

Captiui Chagano petenti Imperatoris auctoritate restituuntur. Comentiolus e morbo recreatur. Byzantium ad hyberna profecturus, ducem viæ Traiani apud Nobenses quærit. Quibus dare abnuentibus, irascitur, duosque capite multat. Monetur de sene quodam huius viæ non ignaro, qui cum verba commutat & litigat. Magnitudine frigorum, Romani multi, & iumenta eo itinere pereunt. Philippopoli hiemat. Petrus iterum dux declaratur. Theodosius Mauricii filius Germani filiam ducit. Tumultus in Imperatorem ob caritatem rei frumentariæ. Maledicta in eundem, & lapidatio. Clauis audaces deterrentur. Theodosium generum Germanus chlamyde sua tegit.

Ὁ δὲ Χαγᾶνος πρὶν ἢ τὸν αἰχμάλωτα τῶν γεγνημένων ἐν εἰδήσῃ γένεσθαι, πρέσβεις ἐς Μαυρίκιον ἔπεμψεν, ἀναλαβεῖν τοὺς ζωγρηθέντας πρώην. ὁ δὲ Μαυρίκιος τὴν ἀπειλὴν τῶν βαρβάρων καταπλαγείς, καὶ τοῖς λόγοις ἀποκναλυόμενος, δι' ὑπουλέως τῷ Γείσκῳ προστάττει ἀποδοῦναι τοὺς ζωγρηθέντας τῷ Χαγάνῃ Ἀβάρεις. ὅτου μὲν οὖν ἀπὸ Τόμεως ἀπεδίδοντο τῷ Χαγάνῃ οἱ βάρβαροι. ὁ δὲ Κομεντίολος ὥσπερ ἀπό τινων ἐνυπνίων μακρὰν μύλις διαπνήσας, ἔδοξεν ἀπαλλάττεσθαι τῆς νόσου. παραγενόμενος δὲ ἐς Νόβας, καὶ συγκαλεσάμενος τῶν ἐγχωρίων τινας, τὸν ποδηγήσοντα αὐτῷ ἠξίου ἀναλαβεῖν, ὅπως τὴν λεγομένην Τραϊανοῦ προσβοσῃ πελεύσει, ἠπείγετο γὰρ ἐς Βυζάντιον τὸ χειμέριον ὥραν ποιήσασθαι. οἱ μὲν οὖν ἐγχώριοι ἀπηγόρευον τῷ Κομεντιόλῳ τοῦτο δὴ τὸ ἄπρακτον. ὅτι τοσοῦτον μανεῖς, δύο τὰ ἀπαγορευόντων ἀπέτεμνεν. οἱ μὲν οὖν φασὶ τοὺς Νόβας εἰπεῖν τῷ Κομεντιόλῳ, μὴ ἔχειν τὸν ὑποδείξοντα. ὑπεῖναι γὰρ ἀπὸ σημείων δέκα καὶ δύο παλαίπατον λίαν χειμέριον, χιόνων πεφυκὸς ἑκάστου τοῖς δέκα δύο. τῶν δὲ ἐπισταμένων τὴν Τραϊανὴν τῇ αὐτοκράτορος τὴν λεγομένην πελεύσει ἰόντα. ἡνίκα ταῦτα ἔλεγον Κομεντίολος ὁ στρατηγὸς, τὸ πρεσβύτιον ἠξίου τῆς ὁδοιπορίας πειρᾶσθαι. ὁ δὲ γέρων διηπορεῖτο, καὶ ἠχάλλε, καὶ λίαν χαλεπὸν εἶναι ἔφη τὸ στρατηγῷ πειρᾶσθαι χειμῶνος, πλήν τε δυσχείμου, τόν τε χιόνα, καὶ ὃ τι πέρυσι αὐτὴν μέρος διεξῆρχετο. ὑπεῖναι γὰρ τὸ πέλαγος ἀδιεξόδευτον ἀπὸ ἑτῶν ἐννεήκοντα. αὐτίκα τοίνυν ὁ στρατηγὸς τοῖς τοῦ γέροντος λόγοις. ἐπεὶ γὰ τὰ τῆς χείμωνος ὑπερβολὴς ἐπαγγέλματα, ἀπέχοντα τῆς ὁδοιπορείας αὐτῶν Ρωμαίων δυνάμεις. καὶ τοῦτος δὴ τὰς ἡμέρας ἐπεδήμησε μέγα, καὶ ἐξαίσιον ψῦχος. καὶ μεγάλου γεγονότος τοῦ κρύους, καὶ τῆς τῶν πνευμάτων πικρότητος ἐξαπτῶς ἐξαισιμένης, ὅλων πολλοὶ τῆς δυνάμεως, τῶν τε νωτοφόρων ζώων ἡ πλείστη ἀπώλετο. λίαν γοῦν καὶ ἀπρόσκοπτος ὁ Κομεντίολος ὑπὸ τὸν Φίλιππον ἀφίκετο. τοίνυν ἐκ τοῦ τὸν ἅπαντα τοῦ χειμῶνος ὥραν ἐν ἀφορείας,

B CHAGANVS priusquam Imperator quippiam actorum rescisceret, per Legatos recuperare captiuos studet. Mauricius barbari minis territus, & verbis in fraudem inductus, Prisco mandat, vt captiuos Abares reddat. Sic barbari Tomeo educti, Chagano viui restituuntur. Comentiolus quasi diuturno somno vix tandem aliquando experrectus, morbum depulisse visus est. Nobas init, conuocatisque quibusdam indigenis, ab iis ducem viæ Traiani, quæ dicitur, quærit. Festinabat enim Byzantium, vt ibidem hiberna ageret. Indigenæ hanc ei viam monstrare detrectant. Tum ille ira furens, duos ex iis obtruncat. Hic Nobenses, non habere se, qui eam viam monstrare possit. Abesse autem millibus passuum duodenis silicernium quoddam, natum annos duodecim supra centum: ei notam esse, quæ Traiani Imperatoris via nominetur. Eum locum vt attigit Comentiolus, senem orat, vti viam ipsis præeat. Senex tergiuersari, & indignari, & quam operosum negotium tentet, difficultate locorum, asperitate hiemis, & incommoditate viæ commemorata ostendere. Ab hinc enim nonaginta annis non esse tritam. Dux contradicit. Et quia consilium peius vincebat, via illa Romani gradiuntur. Per eos dies immane & intolerandum frigus incidit, spiraruntque validissime venti, ita, vt multi de exercitu, & iumentorum dossuariorum pars bene magna interierit. Quamobrem cum diris suorum execrationibus Philippopolim veniens, totam illic hiemem traduxit,

& initio veris Byzantium reuersus, æsta- A te mox sequente rursum dux a Mauricio designatus est. Anno imperii Mauricii decimo nono nihil inter Romanos, & barbaros gestum est. Vicesimo Petrum Prætorem Europæ declarauit. Sed anno priore Theodosio filio Imperator singulari apparatu legitimo connubio Germani, excellentissimi viri, & illustrissimi senatoris filiam coniungit. Paucis diebus a nuptiis, ipsa hieme Byzantii ob annonæ grauitatem fame laborarunt. Cumque iam dies quadragesimus adesset, celebritatis natalium magni Dei Ie- B su Christi, quem gentes vniuersæ per orbem terrarum venerantur, plebs seditionem aduersus Imperatorem incipit. Consueuerat ille cum populo eum diem in templo peragere. Cumque ibidem iam sacris precibus distineretur, quidam plebei nouarum rerum cupidi, eum maledictis lacerant, & lapidibus infectantur. Mauricius corporis custodibus mandat, vti se inuadentes clauis ferreis (quæ Romanis distria dicuntur) deterreant, C & impetum in eos simulent. Germanus Theodosium chlamyde sua protectum, per Hilaras (locus est vrbis) illæsum e templo educit.

ἕως ἐς Βυζάντιον παρεγένετο. τῷ ὃ ὀπτίονι ἤρξε πάλιν στρατηγὸς ὑπὸ Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος ἀναδείκνυ). ἐνεαχαιδεκάτῳ ἐναυτῷ τῆς βασιλείας Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος, σεσεῖν Ῥωμαίοις οὐ βαρβάροις ἐπράχθη. ἔτει ὃ εἰκοστῷ τὸν αὐτάδελφον ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος Πέτρον στρατηγὸν ἐπεχείρισατο τῆς Εὐρώπης. μετὰ τοῦτο τοῦ ἐναυτοῦ, Θεοδόσιος ὁ τοῦ βασιλέως υἱὸς νυμφίος πομπεύεται, καὶ γαμετὴν ἔννομον γάμον δίδωσιν αὐτῷ πατὴρ Γερμανὸς ὁ θυγάτριον, ἀνδρὸς λόγῳ ἐνδόξου, καὶ τῆς ἐς συγκλήτου βουλῆς ἄγαν ὀπιφανοῦς. μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας τοῦ γάμου, ὥρᾳ χειμῶνος σιτοδεία τοῖς Βυζαντίοις ἐπέσκηψε. τούτου δὴ τοῦ λιμοῦ γενομένου, καὶ τῆς πανηγύρεως τῆς μεγάλου θεοῦ Ἰησοῦ, ὃν Χριστὸν τὰ ἔθνη σέβεται τῷ οἰκουμένῳ ἔθνη θεραπεύουσι, καὶ θεασάμενος τὰ πλήθη τῶν αὐτοκρατόρων. εἰωθὼς ὃ ὁ βασιλεὺς συνεορτάζειν τοῖς δήμοις. τῶν τότε βασιλέως ἅμα τοῖς ὄχλοις θεωμένων, λίθους πολλοὶ νεωτεροῦντες ἀπὸ τῆς πλήθους τινὲς, ἐς Μαυρίκιον ἐβλασφήμουν, καὶ λίθοις ἔβαλλον τὸν τῆς αὐτοκράτορος. ὁ μὲν οὖν Μαυρίκιος κελεύει τοῖς σωματοφύλαξιν ἀπειλεῖν τῆς σιδηρᾶς καὶ τῶν ὀπλίτων κορυθάς. (ταῦτα ὃ ἄρα τῇ Ῥωμαίων φωνῇ δίτρια λέγεται) μέχρι ὃ τῆς αὐτοκρατορείας κελεύει τύποις ταῖς ὀπλοθήκαις σημαίνεσθαι· ὁ ὃ Γερμανὸς αὐτὸ κόπτων τῆς χλαμύδος κελεύσας τὸν Θεοδόσιον, ἀφῃρημένων λαβὰς (τόπος δὲ οὗτος τῆς ἄρσεως) σὺν τῶν λιτομερῶν ἀπαγαγὼν διεσώσατο.

CAPVT V.

De templo Virginis Mariæ in Blachernis. Auctores seditionis exilio damnati, altero die reuocantur. Petrus ad Istrum ducens, Plastoli æstatem habet: deinde in angulum Dardaniæ secedit. Cum Apsicho hypostratego barbarorum colloquitur. Vtraque copiæ recedunt. Chagani astus. Imperator Petro trans Istrum profectionem mandat. Petrus a Bonoso illustri satellite Imperatoris nauiculas flumini traiiciendo petit, & Gunduim militibus præficit. Is multos hostium perimit, Romanosque in prouinciam redire non patitur. Artos Romanorum socios Chaganus delere cogitat.

IMPERATOR itaque a satellitibus D defensus, in sacris perseuerat. Deinde ad Dei genetricis ædem, quam Blachernas populus Byzantinus, (apud quem in honore est) vocare solet, confugit. Sane templum istuc admodum venerabile, a ciuitate præcipua religione colitur. Tenet enim fama, quasdam vestes Mariæ Virginis (quam Deiparam proprie, & solam nos Romani veneramur) in arcula inaurata ibidem asseruari. Vbi in hoc templo Imperator rei diuinæ more suo vsque ad finem interfuit, regiam repetit. Postridie de seditiosis insigniores,

ΚΑΙ οὕτω ὁ βασιλεὺς αὐτὸ τῶν σωματοφυλάκων ἀφῃρέθη, μὴ δεδιὼς ἐγκατὰ τῆς λιτομερίας. εἶτα πρὸς τὸν τῆς θεομήτορος νεὼν παρεγένοντο (ὃν Βλαχέρνας ἐπικαλοῦσι ἡμῶν οἱ Βυζάντιοι) ὃ δὲ τέμενος τοῦτο τῶν σεβασμίων λίαν κεκόσμηκε. φρουρεῖται τε αὐτὸ τῶν ἁγίων ἐς τὰ μάλιστα. λέγεται γὰρ πρόσοψια τῆς παρθένου Μαρίας (ὡς Θεοτόκον κυρίως καὶ μόνην οἱ Ῥωμαῖοι προσαγορεύομεν) ἐν σκάφῃ χρυσοπάστῳ ἐπιτεθῆναι ἐνταῦθα. ἅπασαν δὴ ἐνδρουῶ τὴν ἱερὰν μυσταγωγίαν ἐν τούτῳ δὴ τῷ ναῷ καὶ ὁ βασιλεὺς λατρεύσας, πρὸς τὰ βασίλεια γίνεται. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ τοὺς ἐπισημοτέρους τῶν καταστασιαστῶν μιχθεῖς ὕσιν

ἀκισμοῖς ζημιώσας, ἐξορίζει τῆς ἄστεος. ἡ δὲ ἐξορία ἀμακρυσμερόντος τοῦ. Ἦν γὰρ μεταβαλὼν ὁ βασιλεὺς τὴν λύπην, δίδωσι τοῖς ἐξορισταῖς ἐξουσίαν ὑποβαίνειν τῆς ἄστεος. μυουμένῳ δὲ Πέτρῳ ὁ στρατηγὸς τὰς δυνάμεις ἀθροίσας, ὑπὲρ τὸν Ἴστρον χωρεῖ, καὶ εἰς Παλαίστολον ἀφικνεῖται, καὶ λάφυρα ποιησάμενος, οὕτω πρὸς τῆς θέρους ὥρας διώκων. μετεπέμπετο τε ἀγχόμουν, ὑπὲρ ὃ κλῆτος τῆς Δαρδανίας ὁ στρατηγὸς συνεδήμησεν. ἠκηκόει γὰρ τοὺς λεγομένους Καταφράκτας ἀθροισθῆναι τὴν βαρβάρων τὰ πλήθη, τόν τε Ἀψίχον θαρσεῖν στρατοπεδεύεσθαι. τοίνυν τῶν Ῥωμαίων γενομένων αὐτόθι, Πέτρος ὁ στρατηγὸς τοὺς τὸν Ἀψίχον ὑποστράτηγον τῆς Ἀβάρων δυνάμεως ἐδίδου καὶ ἀντιπαρεμβαλεῖν λόγους. ὁ δὲ Ἀψίχος τοὺς λεγομένους Καταφράκτας ἀπὸ Ῥωμαίων ἐπειρᾶτο δουλώσασθαι. δυσμαχετοῦντος δὲ τοῦ στρατηγοῦ μὴ τοιαύτας στρατηγίας ζωπυρεῖν τὴν Θρᾴκων, ἑκατέρα διαλύεται δυνάμις, καὶ ὁ μὲν Χαγανὸς ὑπὲρ τὸν λεγομένου Κωνσταντίνου ἐχώρησεν, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ὑπὲρ τὰς Θρᾳκῶας διατειβὰς ἐπορεύεσθαι. τοῦ δὲ θέρους ἐπιλοιποῦντος. ἀκοὴ γίνεται Μαυρικίῳ τοῦ αὐτοκράτορι, ὡς ὑπάτους ὁ Χαγανὸς ἀναβολὴν τοῦ πολέμου ποιήσαιτο, ὅπως ὑποτρεμβόμενος τῆς Ῥωμαίων πληθύος, ἀθρόᾳ κινήσῃ τὴν πρὸς ὃ Βυζάντιον ὑπεξαίρῃ. καὶ δὴ τῷ Ἀδριανοῦ πόλιν καταλιπεῖν τοῦ στρατηγῷ ἐγκελεύεται. ὁ μὲν δὴ Πέτρος κατὰ τῆς Σκλαβινίας πληθύος στρατοπεδεύεσθαι προεσκόπιζεν, ἔγραφέ τε Βοτώσῳ. (αἰὴρ δὲ ἔστι τῶν σωματοφυλάκων τῆς βασιλέως ὑπηφανὴς, ὃν Σκελβωναίους τὰ πλήθη ἀποκαλεῖν) τὸν γὰρ ἐδίδεσκε κατ' ὀκνὸν χειμῶνος διαχειμάσαι Πέτρῳ τῷ στρατηγῷ. ἡ δὲ τῆς γράμματος ἀξίωσις τοῦ, ἐφ' ᾧ τὰς τῶν Ῥωμαίων πρεσβείδας χορηγεῖν ταῖς δυνάμεσιν, ὅπως τὸν ποταμὸν διαπέρωσι. τῆς δὲ μαχίμου ὁ Πέτρος τὸν Γουδοῦλιν ὑποστράτηγον κατεστήσατο. τοίνυν ὁ Γουδοῦλις τὸν ποταμὸν διαβὰς, σὺν μαχαίρας πλῆθι πολεμίων αἰχμαλωσίας δὲ χρατήσας πολλῆς, μεγάλῳ κατεβάλλεται δόκῳ. οἱ μὲν οὖν Ῥωμαῖοι ἐπανήκον διαβάντες τὸν ποταμὸν εἰς τὸ ἑαυτῶν ἐπιδρῶντο. ὁ δὲ Γουδοῦλις τῷ πυνθανομένῳ αὐτοῦ διεκώλυε τέως. ἀπορρᾶς Ῥωμαίων ἐφόδους ὁ Χαγανὸς μεμαθηκὼς, τὸν Ἀψίχ μὴ στρατοπεδῶν ἐξέπεμπεν, ὅπως ὁ τῶν Ἀρτων διολέσειεν ἔθνος, ὃ σύμμαχον Ῥωμαίοις ἐτύγχανεν ὄν.

parcius verberibus emendatos in exilium tradit. Id non adeo longum fuit. Mox enim dolore posito, iectis potestatem in vrbem redeundi concessit. Petrus Istrum petens, Plastolum venit, ibique castris excitatis, æstatem transigit. Ieunte autumno in Dardaniæ latus, siue angulum vadit. Audierat siquidem, ad Catarractas congregari barbarorum multitudinem, & ibi Apsichum tendere. Illic cum Apsicho Abarum hypostratego sermonem miscet. Apsichus Catarractas Romanis eripere conabatur. Duce ægrius ferente, huiuscemodi pactis non posse pacem redintegrari, vterque exercitus inde abscedit, & Chaganus quidem Constantiolam, Romani autem in Thraciam reuertuntur. Æstate iam proxima Mauricius certior fit, Chaganum differre pugnam de industria, vt vagantibus Romanorum copiis ac negligentibus, improuiso Byzantium inuadere queat. Itaque duci in mandatis dat, Adrianopoli relicta Istrum transeat. Petrus aduersus Sclauos expeditionem parat, & Bonoso ex satellitibus Imperatoris illustri (quem Scribonem vulgo appellitant: & cui tum Petrus subesse debebat) scribens, lembos militibus traiiciendis suppeditari postulat, quibus Gundoin pro hypostratego præponit. Gundois fluuio transmisso in ore gladii non exiguum barbarorum numerum absumit, ingenti præda, & gloria potitur non mediocri. Romanis per fluuium redire in sedes suas cupientibus, Gundois obstat. Chaganus Romanorum impressione intellecta, Apsichum ad Artos Romanorum socios delendos mittit.

CAPVT VI.

A Chagano quidam deficiunt, ad quos reducendos varios ille modos inuestigat. Quare Romani vltra Istrum hybernare noluerint. Seditio. Fluuium transmeant, & irascuntur grauissime. Irascitur vicissim Petrus. Eidem per quietem oblata epistola. Castra mouent Romani. Tumultus militaris. Legati militum ad Petrum, de reditu: cui molestus est Imperator.

Τούτων δὲ γενομένων, ἀποστατοῦσι τῶν Ἀβάρων πλῆθή τινα, αὐτομολεῖν τε τῷ αὐτοκράτορι κατηπείγοντο. Ταραχθέντος οὖν ὑπὸ

HÆc dum fiunt, non pauci Abarum deficientes, ad partes Imperatoris se adiungere maturant. Conturbatus ea au-

ditione Chaganus, & in timorem haud leuem coniectus, orare vehementer, & varias secum rationes meditari, quibus desertores ad se reduceret. Ergo autumno aduentante, cum Mauricius Petro molestiam exhiberet super copiis in Sclauorum regione per hiemem retinendis, copiæ autem ab eo magnopere abhorrerent, tum propter prædæ spem exiguam, tum propter equorum paucitatem, & barbaricam illorum locorum frequentiam: ipseque dux in Imperatoris iussu omnia poneret, seditio maxima exorta est. Mauricius crebris litteris Petrum vrget, vt ita fiat. Romani acerrime recusant: Quocirca flumen vltro traiiciunt, Palastolum veniunt, ira inflammatissimi, Petrus ab iis viginti leucis absens indignatur, atque eorum insania, & insolentia irritatus, manere cum iis dedignatur. Tertio die Gundui narrat, per quietem visam sibi epistolam mitti cum hac inscriptione ad verbum. [Dominus noster Iesus Christus verus Deus, diuina gratia, qui Ecclesiis præsidet, & quæ desunt supplet, ad omnium vtilitatem in præsens hunc nouæ (Romæ) dominum præficit.] Hærebat igitur incertus, & tristabatur, & angebatur, & cruciabatur, perturbatus vndique, quisnam huius visi per somnium futurus esset exitus. Gunduis & tumultu exercitus, & dubio somniorum euentu obstupefactus, nequit vocem edere. Postero die castra mouet exercitus, prætereunteſque Asema (castelli nomen est) Carisam veniunt, vnde in barbarorum domicilia irrupturi erant: paululum quippe de ferocia remiserant. Per illos igitur dies naues compinguntur. Interea cum imbribus maximis frigus ingruit. Tali impedimento obiecto, nolentes traiicere, ad Petrum leucis viginti, vt dictum est, distantem a castris, legatos mittunt octo, e quibus etiam erat Phocas tyrannus immitissimus. Petebant autem, vt liceret in hyberna domum redire. Ast Imperator per tabellarium Petrum extimulat, vt traiectis copiis, barbarorum regionem incurset, quo inde alimentis in militem comparatis, ipse e prytaneo annonam præbere ne cogeretur.

A τῷ ἀκούσματι ὁ Χαγάνος, καὶ πάνδεινος γεγονὼς, πολλὰ τῷ αὐτοκράτορι, καὶ σοφιζεύων λυσῳδεῖς πολλὰς, αὐτὸν μεταπῆσαι τῆς ἀποστάσεως δυνάμιν. ὥρας τοίνυν μετοπωρινῆς ἐνδημούσης, ὁ Μαυρίκιος τῷ αὐτοκράτορος ἐνοχλοῦντος τὸν Πέτρον, ἐν ταῖς τῶν Σκλαβίνων χώραις ταῖς Ῥωμαϊκαῖς δυνάμεις τὸν τῆς χειμῶνος ἐνδιατρίψας χρόνον, τῶν τε Ῥωμαίων βαρυαλγούντων ὅτι τῆς τοῦ βασιλέως βουλῆς, ἔν τε τῷ λείαν αὐτοῖς, ἔν τε τῷ τῆς ἵππου ταπείνωσιν, ἔτι γε μὴν καὶ ἐν ᾧ ὁ πλῆθος βαρβάρων ἐπεκυμαίνετο τῷ χώρᾳ τῷ αὐτοῦ τοῦ Ἴστρου, καὶ τοῦ στρατηγοῦ ὁ βασιλικὸν κελευστοῦντος πρόσταγμα, πάσις μείζων τοῖς στρατεύμασι γίνεται. ὁ μὲν οὖν

B Μαυρίκιος ἔν τε πυκναῖς συλλαβαῖς ἐπετίθει Πέτρῳ τοῦτο τοῖς Ῥωμαίοις ποιῆσαθαι. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι αὐτοπαθείσαντο πρὸς σωτηριωτέραν ἀπόφασιν. δὴ τὸν ποταμὸν προθύμως διεκπέρασαν. ἐπεὶ δὲ τῶν ἐγίνετο, ἀφικνοῦνται εἰς Γαλαστόλαν, μεγίστῳ θυμῷ ταῖς ψυχαῖς μεθυόντες. ὁ δὲ Πέτρος στρατοπεδεύεται ὡς ἀπὸ δέκα σημείων τοῦ χάρακος. ᾗ οὖν ὁ στρατηγὸς ἔν τε μάχαις τῶν δυνάμεσιν, ἐς ἀπόνοιαν ἄλογον ἔβλεπεν, εἰκὸς ἦν τι ὡς ὁπλιτικῷ σκευωρίζεσθαι. τελευτῇ δὲ ἡμέρᾳ τῷ Γουδοῦι ἔφησεν· ἃ δὲ ἔφησε, ταῦτα εἰκόνα ἔσῃ. δόξαι κατ' ὄναρ συλ-

C λαβὰς ὑπεμφαίνειν αὐτῷ. τῶν δὲ τῆς ὑπογολῆς προγεγραφὼν ἔχει ὅτι λέξεως οὕτως. [ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ ἀληθινὸς θεὸς, ὁ τῶν εὐκλησιῶν προστάτης, καὶ τὰ ἐλλείποντα αὐταναπληρῶν, εἰς ὃ πᾶσι συμφέρον προσίσηται ἐπὶ τῆς πρόντος τόνδε τῆς νέας διαστάσεως.] διπορφυροῦν ὁ Πέτρος, καὶ ἠχαλλεν. ἡδημόνει τε ὡς ἐγροδοῦτο, ἀδεκικώλυτος πρώτην, ἵνες εἴησαν αἱ τῶν φανέντων συμπτώσεις ἐκβάσεις. ὁ μὲν οὖν Γουδοῦις καταπλαγεὶς ἐπί τε τῷ παραίχῳ τῆς πλήξεως, ἐπί τε πᾶσι τῶν ὀνείρων ἐκφάσεσιν, ἀφωνίᾳ κατείχετο. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ μεταποιοῦσιν αἱ δυνάμεις τὸν χάρακα, καὶ

D ὃ Ἄσημα παραμείβουσι (φερώνυμον δὲ τοῦτο) γίνονται ἐν Καρίσκα, ὅθεν ἐξορμήσασθαι ἤμελλον εἰς τὰς τῶν βαρβάρων σκηνώσεις, εἴσω γὰρ ὀλίγον μεταβεβληκότες θρύαγμα. ἐν τούτοις γοῦν ταῖς ἡμέραις ἐναυπηγοῦντο ἀλγεῖα. καὶ τότε δὲ χειμερινοῦ ὑετοῦ ὑπιστᾶσιν λάβρου. συνεπιπίπτει δὲ καὶ ψῦχος ὑπερβολή. ταύτῃ δὴ ὑπεστασιάζ ὁ πλῆθος, μὴ βουλόμενον διαπεῖσαθαι. πέμπουσι τοίνυν πρὸς τὸν Πέτρον, εἴκοσι σημεῖα ἀπέχοντα τοῦ χάρακος πρέσβεις οἱ Ῥωμαῖοι ὀκτὼ, ὧν ἦν ἐτύγχανεν ὢν καὶ Φωκᾶς ὁ χαλεπώτατος τύραννος. ἢ δὲ ἀξίωσις τοιάδε, οἵᾳδε τοῖν δυνάμεσιν αἰαζόμενοι, τῇ τοῦ χειμῶνος ὥρᾳ εἰς χαρτερῆσ. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ἐπόχλει δι' ὑπογολέως τὸν Πέτρον, τὸν ποταμὸν διαβαίνοντας τὰς δυνάμεις, τῆς τῶν βαρβάρων γῆς ὑπογεῖσθαι, τὰς δὲ σιτοπομπὰς ἀπόθεσθαι αὐτόθεν τοῖς Ῥωμαίοις δέεσθαι, ἐγκτᾶσθαί τε δημοσίων σιτήσεων ἐντεῦθεν τῷ πρυτανείῳ παρέχεσθαι.

CAPVT VII.

Petrus Gundui de mandati ſeueritate ex auaritia profecta flens conqueritur. Duces conuocat, litteras exhibet. Miles tranſire Iſtrum abnuit. Furor militum, fuga ducum. Phocas Imperator renuntiatur. Petrus fugit: Mauricio rem ſignificat. Mauritius nuntium examinat, quid agat neſcit: dolore diſſimulato, ludos equeſtres celebrare pergit. Populum bonum habere animum iubet. Venetorum acclamationes. Tribuni numerum utriuſque factionis profitentur. Earum factionum vituperatio.

Ὁλὸν δὴ τὸν στρατηγὸν τοῖς πρέσβεσιν εἰσκαλεσάμενος, κατεπήγγελτο τῇ ἐς αὔριον ὡς αὐτοῖς ἀφικνεῖσθαι, λύσιν τε τῆς δυσφορείας προθέσθαι. μεταστειλάμενος τοιγαροῦν τὸν Γουδοδίν, ἔφη πρὸς αὐτὸν τὰ τῶν ἀθυμηκότων προσρήματα. ἀμφίκρημνά μοι τῶν κινδύνων καθέστηκε. δυσδιεξόδευτον δὲ τοῦ βασιλέως καθέστηκε πρόσταγμα· ἔστι δὲ αὐτοῖν ἀδύνατον, καὶ δι' μὴ πλέον ἀρχεῖν χαλεπώτερον. ὥσθ' ὧδέ πῃ καλὸν ἔσπερ φιλαργυρίας, ἀκρόπολις τῶν κακῶν ἡ φιλαργυρία καθέστηκεν. ἐκ τοῦ τοιούτου παθόντες ὁ αὐτοκράτωρ νοσηλεύόμενος,

Τάχα δή ποτε θυμὸν ὀλέσῃ,

ἵνα καὶ ἐπὶ τῆς Ὁμηρικῆς τραγῳδίας κηρυκεύσω τὸν λόγον. αὕτη ἡ ἡμέρα πολλῶν κακῶν ἀρχὴ Ῥωμαίοις. οἶδα, καὶ πείσομαι. ἐπὶ δακρυσι τοίνυν ὁ Πέτρος ὠμόλυνος, ἐγκεκλιμένος τε τῷ λόγῳ δῆθεν ὁ δάκρυον ποιησάμενος, γίνεται πλησίον τῆς χάρακος. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀθροίζει τοὺς ταξιάρχας τῆς πάσης δυνάμεως, πάντε τῆς βασιλέως αὐτοῖς προβάλλουσι γράμματα. οἱ δὲ ἠγεμόνες τῶν ὁπλιτικῶν στρατευμάτων, ἔφασαν τῷ στρατῷ μὴ ἐθέλειν ὅ μάχεσθαι ὅ αὖπέραν τὰς ἀμφιθάσεις ποιήσασθαι, τὰς αἰτίας ἐν ἐκθέσεως μοίρᾳ ποιούμενοι. ἐπεὶ δὲ ὁ Πέτρος αὖτις προέρχεται τοῖς ὄχλοις ἐποίητο τοὺς λόγους, λαβὼν μεγίστη θυμοῦ τοῖς στρατοπέδοις ὑπέσκηψε. ἀφ' τούτου αἱ δυνάμεις τῆς χάρακος ἀποκλίνασαι, κατὰ μόνας ἐκκλησίαν ἐποιήσαντο. τοῦτο οἱ ἠγεμόνες τῶν ὁπλιτικῶν θεασάμενοι, ἀποκλίνουσιν εἰς Φυγάν, ὡς τοῦς Πέτρου τὸν στρατηγὸν φοβούμενοι. ἕτεραι δὲ τῇ ἐς ὕστερον ἐκκλησίαν πεποιημένα τὰ πλήθη, ἔξαρχον τ' ἑκατόνταρχον φωνῶν προσεπόμπευσε. ἐπὶ ἀσπίδος τε εἰς ὕλος ἐξάραντες, διφήμων σκύπτως πλὴν ἀναγόρευσιν. τότων ὁ Πέτρος ἀκηκοὼς, εἰς ἀποδρασιν τὰς φρυτίδας μετέθηκε, ἔ δῆλά τε τὰ συμβεβηκότα ἐπεποίητο Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι. ὁ μὲν οὖν Μαυρίκιος τὸν ἀπαίσιον ἄγγελον εἰσκαλεσάμενος εἰς τὰ βασίλεια, ἐν προσθύρῳ τῶν ἐπικλυσθησόντων ἑπαστο τὰς πύλας. εἶτα ταῖς μεμιμναις ἐσφάδαζεν, ἀμηχανία ἦ αὐτῷ προϊέρρει πολλή. ὅμως ὑποκρύπτει τῶν ἀκυσμάτων τὴν ἄφιξιν, ἱππικοῖς τε ἀγῶνας σπουδῇ συχνοῖς ἀποπροσποιήσασθαι, ὡς ἐξουθενῶν τὰ τῶν νεωτερισμάτων μελετήματα. τοῖς δὲ δήμοις ἐδήλου δι' κηρύκων πρόδηλον ὅτι θαῤῥοῦν, ὑπὸ ἀλόγου ἀκοσμίας γραπτῶν μὴ

DVx legatis accerſitis, die ſequenti ad eos ſe venturum, miſſionemque daturum pollicetur. Et arceſſito Gundui, his eum verbis cum animi deſperatione alloquitur. Vtrinque mihi propoſitum eſt periculum. Difficile eſt exequi quod mandat Imperator: & reniti ac repugnare impoſſibile, & obtemperare durum atque acerbum. Nihil boni parit auaritia, arx malorum eſt auaritia. Hic morbus Imperatorem inuaſit, ob quem,

Anima fortaſſe aliquando carebit,

vt verſiculo e tragœdia Homerica orationem condiam. Hic dies Romanis multarum miſeriarum afferet initium. Scio, conſtanterque credo. Cum his dictis ſermonem, lacrymis ſe profundentibus abrumpit, & ad caſtra profectus, luce altera omnibus centurionibus congregatis, Imperatoris ad ſe litteras demonſtrat. Illi, milites nolle Iſtrum traiicere affirmant, & cauſſas exponunt. Quoniam autem Petrus in ſententia permanens, nihilominus ſe multitudini opponebat, atrox irarum procella in exercitum incubuit. Quamobrem caſtris excedentes, ſeorſum in concilium coeunt. Quo viſo, duces ad Petrum aufugiunt. Poſtridie rurſum coeuntes, Exarchum Phocam centurionem ſibi præficiunt, eumque ſupra ſcutum alte ſublatum, fauſtis gratulationibus proſequuntur. His auditis Petrus fugæ ſe commiſit, quæque acciderant, Mauricio Imperatori renuntiauit. Qui infauſtum nuntium in regiam vocatum, in abdito de iis quæ euenerant ſigillatim percunctatur. Deinde cum anxiis curis trepidaret, & quid conſilii caperet prorſus neſciret, nihilo ſecius tamen audita diſſimulans, ludorum equeſtrium ſpectaculis crebro dat operam, cum quadam ſimulatione, ſe conatus iſtorum res nouas molientium pro nihilo putare. Populum autem voce præconum in circo monet, ne quid ipſe ex temeraria militum ſeditione turbet

betur. Qui igitur Venetæ factionis erant, ita ad verbum Imperatori accinebant. [Deus, Imperator, cuius iussu imperas, omnes imperio tuo aduersantes tibi subiiciat. Quod si Romanus est, illi benefac, & improbum in potestatem tuam rediges citra sanguinem.] Die quarto Tribunis (quos populi administratores vulgus nominare solitum est) ad se in palatium accitis, Sergio, inquam, & Cosma, popularium numerum subtiliter exquirit. Sergius in charta numerum Prasinorum exaratum tradit mille quingentos. Cosmas contrariæ factionis nongentos. Duorum quippe colorum, cærulei & viridis factionibus dedita erat populi multitudo, vnde mala grauissima in vitam importata sunt. Sensim enim aucta hac rabiosa insania, res Romanæ pessum iuerunt.

Ταῦτα ἐμπλεόθαι. οἱ μὲν δὴ τῆ κυανωποῦς χρώματος ἐφέστηκεν μετ' ὠδῆς αἰσθόμενοι πρὸς τὸν αὐτοκράτορα τοιαῦτα καὶ αὐτῆς γὰρ τῆς ὀπῆς λέξεως συμβήκης ποιησώμεθα μνήμην. [ὁ θεὸς, αὐτοκράτωρ, ὁ κελεύσας σε βασιλεύειν, ὑποτάξοι σοι πάντα πολεμίους πρὸς τὴν βασιλείαν. εἰ δὲ Ρωμαῖός ἐστιν, εὐεργέτα, ἀγνώμονά τε εἰς δουλείαν σὺ τὸν ὑποτάξας χερὶς αἵματος] τετάρτη δὲ ἡμέρα καὶ τοῖς δημάρχοις ὁ αὐτοκράτωρ εἰσκαλεσάμενος πρὸς τὰ βασίλεια (οἷς διοικητὴς τῶν δήμων εἴωθεν ὁ πλῆθος ἀποκαλεῖν) ὀνόματα τούτοις Σέργιος, καὶ Κοσμᾶς ἐπυνθάνετο τῶν δημοτελούντων ὅπη λεγόμενον τὸν ἀριθμόν. ὁ μὲν δὴ Σέργιος ἐν χάρτῃ τῶν σωμάτων τῶν ἐφεστώτων τῷ χλοάζοντος ἐνεχάραξε χρώματος, πεντακοσίους πρὸς τοῖς χιλίοις τυγχάνοντας. ὁ δὲ Κοσμᾶς τοῖς τῆς ἀνηκέστου αἱρέσεως ἐκατονταδύας ἐνέα συντέταχεν. εἰς δύο γὰρ χρωμάτων ἐφέσεις τὰ τῶν Ρωμαίων καπατέτμηκε πλήθη. ὁπόθεν μέγιστα κακὰ τῇ βίᾳ εἰσέρρησε. τὸ μικρὸν γὰρ τῆς λυπρωδεστάτης αὐξανομένης μανίας, τὰ Ρωμαίων διώλοντο πράγματα.

CAPVT VIII.

Legatio Mauricii ad Phocam irrita. Mœnibus Theodosianis custodes apponit. Exercitus ad Theodosium Mauricii filium legatio, aut ipsum, aut eo cedente, Germanum Imperatorem postulantis. Comentiolo vrbis defensio creditur. Germanus Imperatori inuadendæ tyrannidis suspectus, frustra se tuetur. In ædem Deiparæ pro asylo confugit. Eius conditor Cyrus qualis fuerit. Stephanus pædagogus filiorum Imperatoris ad eum euocandum mittitur. In Sophiæ templum transit. Theodosius, vt ob secretum patefactum fustibus pulsatur.

IMPERATOR appropinquare tyrannum audiens, veluti calamitatem alleuaturus, Legatos mittit. Qua re tyrannus insolescit, & honoribus nouis insanit, Legatos sine responso dimittit. Mauricius mœnia Theodosiana a populo custodiri iubet, quæ quidem Theodosium Arcadii Imperatoris filium construxisse, vetus fama loquitur. Paucis ante diebus Germanus, Theodosii, filii Imperatoris socer, generum suum Callicrateam (locus est ante vrbem, per quam, vt verbo complectar omnia, amœnus ac speciosus) equis & vehiculis in venatione se oblectaturum educit, Mauricio apparatum suppeditante. Dum iuuenis omni cura expeditus, multa cum voluptate venatum exercet, adest ab exercitu Legatus, atque ab eo scriptam epistolam ei porrigit: qua petebatur, vt aut ipse imperii principatum susciperet, aut Germano eundem cederet. Militem enim Romanum Mauricii imperia de cætero neutiquam passurum.

Ὁ μὲν δὴ αὐτοκράτωρ ἤκειν ἀκούσας τὸν τύραννον, πρέσβεις ἐξέπεμψεν, ἀτοπωτέραν ὥσπερ τὰ τῆς συμφορᾶς ἐλπίδων. ὅτε τύραννος ὅτι τούτοις ὑφαυχενίζεται, καὶ ἐπὶ τῷ νεωτερισμῷ καπαμηνεται, ἀπρεπῆ τε τοῖς πρέσβεσιν ἐξέπεμπεν. ὁ δὲ Μαυρίκιος τὰ θεμιστεύειν τοῖς δήμοις τὰ Θεοδοσίου τείχη προστάττει. ἀδειμαθαι λόγος πρεσβύτης ἐρεῖ τὸν Αρκαδίου τὸν αὐτοκράτορος Θεοδόσιον παῖδα. πρὸ τούτων τοίνυν ἡμερῶν ὀλίγων Γερμανὸς, κηδεστὴς δὲ ὢν Θεοδοσίου τοῦ παιδὸς τοῦ αὐτοκράτορος, ἱππάζεσθαί τε καὶ ξιωφεικεύεσθαι τὸν Μαυρίκιον Καλλίπρου αὐλαμβάνει ἐς καλλικράτειαν (χώρος γὰρ πρὸ τοῦ ἄστεος ἐστὶ, λίαν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὡραῖος) ὁ μὲν δὴ Μαυρίκιος παιδαγωγοῦντι βασιλικῶν Θεοδοσίῳ δίδωσι τὰ παιδί. τὸν δὲ νέον κινηγετοῦντος ἀφημελήμονος, καὶ λίαν ἐπαγωγότερον, πρεσβεύεται πρέσβεις ὡς αὐτὸν ὑπὸ τῶν Ρωμαίων μαχίμων δυνάμεως, ὅπως τε λῷ τὸ ἐπεζεγαμμένον ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ πρέσβεων Θεοδοσίῳ τῷ παιδὶ Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος. ἢ τὸ ἀξίωσις ἦν, ἢ αὐτὸν Θεοδόσιον τὴν ἡγεμονίαν τοῦ κράτους ἀναλαβεῖν· ἢ Γερμανὸν τὸν αὐτοκρατορικὴν ἐμπορπήσασθαι δύναμιν. μηδὲ γὰρ ἐπιτρέπεσθαι ὑπὸ Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος Ρωμαίων δυνάμεις ἰθύνεσθαι.

γίνεται ταῦτα κηπάδηλα Μαυρικίῳ τῷ αὐ-
τοκράτορι. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς, ἐπεὶ ταῦτα ἐπέπυ-
στο, μετὰ γράμματων ὡς αὐτὸν ἀναπέμπει τὸν παῖδα. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀπείλυπος ὤν, προσκαλεῖ
ὁ αὐτοκράτωρ Κορδυλίωνα δεσπότην τῶν ἀποφρά-
δων τὰ τοῦ ἁγίου τείχη. τῇ τοίνυν ἐπαύριον ἀπὸ
τοῦ προπυλαίου, εἰσαγάγομεν τὸν Γερμανὸν ὁ Μαυ-
ρίκιος ποιήσαι πρὸς τὰ βασίλεια. καὶ ἀπείδακρυς
γενομένου, τοῦτον τὴν κακὴν ἔφη τὸν Γερμανὸν πε-
φυκέναι κατάθεσιν. ἐμοὶ δὲ τῆς ὑποψίας ταύτης
τὸ μήλιον, ὃ δι' ὑποβολέως τοῦ δυνάμεως τὸν Γερ-
μανὸν ἐθέλειν βασιλέα ποιήσασθαι. εἶτα τῷ τυ-
φωνικότος πλήθους ἅπασιν τὸν ἵππον τε καὶ τὸν
ἄστεως νεμομένων καθαπερνομίσμασιν, τὸν Γερ-
μανὸν ἵππον μόνον ἀδέσποτον τρυφᾶν. ἱκα-
νοῦ τοίνυν τῷ Γερμανοῦ ἀποπλεονημένου ὁ αὐτο-
κράτωρ, καὶ τὸν τῆς βασιλέως λύπην μὴ κατευ-
νάζοντος, ὡς ἐν τέλει λέγουσι τὸν Μαυρίκιον φῆσαι.
φείδου Γερμανὲ τῆς μητρυιᾶς τὸν λόγον, ὡς ἐν ἡδύ-
τερον τοῦ Δαβὶδ ξίφους πεπαύμαι. ὅπῃ τάχιστα ὁ αὐτο-
κράτωρ ὑπεστείνας ὃ βάσισμα, μεθίσταται τῆς πα-
ρὰ Ῥωμαίοις λεγομένου σκρέπου. ἐπεὶ δὲ ὁ τοῦ αὐ-
τοκράτορος παῖς Θεοδόσιος πρόεισι χαλεπαί-
νοντι τῷ αὐτοκράτορι, ἵκτειρε τὸν κινδεῦον κινδυ-
νεύοντα, καὶ μικρὸν τῆς οἰκείας τύχης διεξελθών,
ἐξιόντι τῷ Γερμανῷ ὁ ἀποκρύφοις κατεμήνυεν
ἀποδρᾶναι τάχιστα, φήσας, ὦ ἄνδρα τάχιστα. ἰάματος ἡ
ζημία σοι γένηται. ὁ μὲν οὖν Γερμανὸς Δαβὶδ τὸ λεω-
φόρου (τοῦ μέσην τὰ πλήθη καπνομαζόντων) ἐς
τὸν ἑαυτοῦ οἶκον ἐλήλυθε. τῷ δὲ ἑσπέρᾳ κωμῷ τοὺς
ἑταίρους τοὺς ἑαυτοῦ στεφανηφορήσαντος. τῷ ἱε-
ρῷ τελουμένῃ τῆς θεομήτορος προσοπέλασεν, ὁ Κό-
δρων, τὸν ὑπὸ Θεοδοσίου τοῦ αὐτοκράτορος γεγονότα
δίμαθαν λόγος κατέσχεν ἀλγεινός. ὅτως δὲ ἐς
τὸν αὐτῶν ἄξιαν ὁ πανικαῦτα ἀναβεβηκὼς καιρὸν. τὸν ἄνδρα ἀγαθὸν ἐς τὰ μάλιστα γενόμενον
φασὶ, καὶ ὡς ἔοικε τοῖς ἐρωτικοῖς τῶν λόγων σώφροσι μα-
νίᾳ τινὶ ἐπιφύεται. ἡλίου δὲ κλίνοντος, ἡνίκα Μαυ-
ρίκιος τῶν κεφαλῶν τοῦ θυσιαστηρίου κάτοχον τὸν Γερ-
μανὸν γενόμενον. Δαβὶδ τὸν Στέφανον τὸν παιδα-
γωγὸν τῶν ἑαυτοῦ παίδων (βύνουχος δὲ ἔστ' ὁ τὴν ὀπτα-
φανὴν τοῦ βασιλέως, καὶ λίαν ἐπιδέξιος τοῖς αὐακτόρεσι) πρὸς τὸν Γερμανὸν ἀφικέσθαι προσέταξεν,
ὅπως πρόθοι ἐκ τοῦ ἁγίου τὸν ἱερῶν ἐπιβόλων σκῆνον. οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Γερμανὸν, ὡς εἶδον τὸν
τοῦ βασιλέως εὐνοῦχον ἐκ τοῦ ἁγίου τοῦτον ἐθέλοντα τοῦ τῆς Θεομήτορος ἱεροῦ, ἀντικαπαίροντες
ἐξωθοῦσι τὸν Στέφανον, αἰσχίστοις αὐτὸν ἐπιβάλλοντες ὀνείδεσι. νυκτὸς δὲ γενομένης, ἐκ τοῦ ἁγίου
τοῦ τελουμένου ὁ Γερμανὸς, καὶ πρὸς τὸ μέγα τῆς πόλεως ἱερὸν μετεφοίτησε, τὸ ἐκ τοῦ Ἰουστινιανοῦ τοῦ
αὐτοκράτορος λίαν φιλοτίμως καὶ πολυτελῶς ἱδρυμένον. τοῦτο καλοῦσιν ἐκκλησίαν μεγάλην οἱ
Βυζάντιοι. ὁ μὲν οὖν Μαυρίκιος ῥᾳδίως ἐμαθέτην τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Θεοδόσιον, ἔφασκε γὰρ ὃ ἀπόρρη-
τον εἰς Γερμανὸν σκῆνον μεταγαγεῖν.

A Mauricius his compertis per litteras ad
se filium repente aduocat. Postero die
incredibiliter mœstus, Comentiolo vrbis
murorum custodiam commendat. Die
sequenti bene mane Germanum in pala-
tium accersit, & multis cum lacrymis,
ipsum horum malorum caput & caussam
asserit. Huius susspicionis duo erant ar-
gumenta: quod exercitus eum per litte-
ras ad imperium capessendum inuitarat:
& quod tyranni copiæ, cum, quidquid
equorum ante vrbem pasceret, abegiss-
sent, eius duntaxat equis pepercerant.
Cum pro se Germanus abunde respondiss-
set, nec tamen Imperator dolorem leni-
B re potuisset, ad extremum adiecisse Mau-
ricium aiunt, parce, Germane, plura lo-
qui: nihil iucundius, quam per gladium
emori. Post hæc secreto (vt Romani ap-
pellant) egreditur. Quoniã autem Theo-
dosius irato patri aderat, soceri in discri-
men dati misericordia captus, paulum
de loco secutus, exeunti in aurem insusur-
rat, fugeret hunc virum (Imperatorem)
ni occidi vellet. Germanus via publica
(quam plebs mediam nominat) domum
suam concedit. Vesperi coactis satellitib-
bus suis sacrum Deiparæ templum petit,
quod a Cyro, Theodosii temporibus esse
conditum, fama non falsa prædicat. Hic
tum in consulatus gradum ascenderat:
C feruntque fuisse virum insigni probitate,
liberaliumque disciplinarum cum mode-
sta quadam insania cupidissimum. Diei
crepusculo cognoscit Mauricius Germa-
num cornua altaris apprehendisse. Quare
Stephanum eunuchum, filiorum suorum
pædagogum, hominem nobilem, & inter
aulicos inprimis conspicuum, eum conue-
nire, & persuasum e sacris septis educere
iubet. Comites Germani videntes quid
eunuchus conaretur, resistunt, ipsumque
conuitiis turpissimis opertum templo ex-
pellunt. Noctu Germanus se subducit, &
in amplissimum vrbis templum, a Iustinia-
no Imperatore admodum ambitiose ac
D sumptuose exædificatum (quam Byzantii
Ecclesiam magnam vocitant) porro tran-
sit. Mauricius Theodosium fustibus acci-
pit, quod ei arcana sua aperuisset.

CAPVT IX.

Germanus denuo ad exeundum sollicitatus. Andreæ pii viri hortatu eodem recurrit. Maledicentia populi in Imp. Muris desertis, custodes se ad tumultuantem populum applicant. Cuiusdam Constantini, viri clarissimi domus incenditur. Mauricius cum coniuge, & liberis in fugam se tradit. Populi in eum, & Patriarcham conuitia. Locus communis de leuitate, & stultitia populari. Podagra conflictatur. Filium ad Chosroen pro ope implorãda mittit. Germanus imperium ambit. Prasinis sibi aduersantibus Phocam sequitur.

HIs ad hunc modum procedentibus, A Romani iter aggressi, cupiditatem Byzantium intendunt: Germanus armatis septus, templo fixus adhæret. Imperator complures de excubitoribus suis ad eum educendum mittit: vnde ciuitatem ira peruadit. Flexus tamen Germanus, exire instituit. Tum plebs vrbana ædis vestibula concursat, & Andreas quidam, sacris precibus in ea vacare solitus, voce altissima exclamat: recurre in templum, Germane, conserua vitam tuam, exitium tibi suadetur. Quibus vocibus obsequens, in abditiora ædis gradum reuocat. Tum vulgus coitione facta, probris Imperatorem lacerat: exquisitisque contumeliis in B eum debacchatur, & Marcionistis aggregat: quæ est hæresis cum quadam fatua religione stolida, & deridicula. Feruente igitur tumultu, plebeii, qui muros custodiebant, his auditis, deserta custodia tumultuantibus sese immiscent. Itaque malis vrbem vndique instar fluctuum inundantibus, plebeia multitudo cæco impetu & furore incitata, Constantini Lardys ædes igne iniecto perdit. Erat hic vir e senatu Imp. illustrissimus, & patricia dignitate cohonestatus: & antea tributis orientalibus recipiendis (quem Præfectum prætorio Romani nominare solent) ab eodem præpositus: & inter primos C principes habitus. In hoc rerum statu Mauricius medio noctis vestem augustalem exuens, & priuatam induens, dromone, vt vocatur, conscenso, & grandi pecunia illata, vna cum vxore liberisque, & Constantino fugam iniuit. cui vulgus, vt tyranno, tota nocte maledicere non cessauit, cantilenis etiam in eum per contumeliam compositis. Scommatis item in Cyriacum hierarcham, siue Patriarcham (vt Romanis appellare mos est) insultabant. Sane multitudo popularis imperita est, & rebus mutatis deteriora furiose complectens, admonitiones respuit: & quid cõducibile sit, prorsus non intelligit. D

Τούτων δὴ πραττομένων, οἱ Ῥωμαῖοι τῆς ὁδοιπορείας ἐχόμενοι, Βυζάντιον τῇ ὁρμῇ ἐπετείνασιν· ὁ δὲ Γερμανὸς ὁπλίτης συμπεφραγμένος, ἀπῄει εἴσω τοῦ ἱεροῦ. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ πλῆθος τῶν σωματοφυλάκων ἐξέπεμψεν, ὡς ἐξαναγκάσοντες τοῦ ναοῦ τὸν Γερμανὸν ὀρεχθέντος. ὀργὴ οὖν ἦν μεγάλη τῇ πόλει ἐνεσκηφώς. πείθεται γάρ ὁ Γερμανὸς τῷ τεμένους ὑπεξελθεῖν. ὃ ἰδὼν πλῆθος τῆς πόλεως ἀθρόον, τοῦ τε προαυλίου τοῦ ἱεροῦ, καί τις ἀνὴρ, Ἀνδρέας ὄνομα αὐτῷ, τῶν περὶ τὰς ἱερὰς ἀπαρχόντων λιτάς, μείζονι φωνῇ κέκραγε. παλινδρόμει πρὸς τὸ ἱερόν Γερμανέ· πείθουσί σῶσαι ψυχήν· θάνατόν σοι βεβούλευνται. καὶ πείθῃ τὸν Γερμανὸν μεταποιοῦσαι πάλιν πρὸς τὰ ἐνδόμυχα τοῦ ναοῦ. τὰ δὲ πλήθη συρρέουσα, ἐβλασφήμουν εἰς τὸν αὐτοκράτορα, καὶ μείζονας ὕβρεσι τὸν Μαυρίκιον ἔβαλλον, τῷ τε τοῦ Μαρκιανιστῶν καταλόγῳ συνέπαιον. αἵρεσις δὲ αὕτη μετά τινος μωρᾶς δεισιδαιμονίας, δύνηθές τε, καὶ καταγέλαστος. στενοχωροῦντος δὲ τοῦ ἀρχοντος τοῦ τε ἀφ' ἑσπέρου, οἱ τὰ τείχη διαφυλάττοντες δημόται τούτων ἀκηκοότες, τῇ φυρᾷ χαίρειν εἰπόντες, ἀναμίγνυνται τοῖς λαοῖς τοῖς ταράττουσι. πάλαι δὲ τοῦ ἀρχοντος τῆς πόλεως ἀδικουμένου τε καὶ δεινῶς, ἀλογίστῳ ὁρμῇ καταμανὲς τὸ πλῆθος τὴν οἰκίαν Κωνσταντίνου τοῦ λαμπροῦ Λαρδύου, τῷ παμφλέκτῳ πυρὶ καταφλέγουσιν. αὐτὸς δὲ ἐκεῖνος ἐπύθετο ὧν τοὺς συγκλήτους βουλὴν ὁπαδοὺς ἐποιήσατο, πρίν τε τὴν πατρικίων ἀξίαν περιβεβλῆσθαι, καὶ πρὶν ἠγεμονίαν τὴν φόρων τῆς ἑῴας πρός τινος χρηματοῦ. ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἀπειλήφθη, (οὗ ἐπῆρχον πραιτωρίων ἐθνῶσιν ὀνομάζουν Ῥωμαῖοι.) θεὸν ὁ Μαυρίκιος ἐν ταῖς πρεσβείαις τὴν ἀρχόντων ἐκέκτητο. τοῦ ἀρχοντος μεσούσης νυκτὸς, πρὸς βασίλειον στολὴν ἀποδυσάμενος, πρός τε ὑπηρέτην ὁλκάδα πεδιοπαίμονος (δρόμωνα δὲ τοῦτον εἰώθασι τὰ πλήθη ἀποκαλεῖν) καὶ χρήματα ἐς αὐτὸν σκεύη ἄλματος ἐνεγκάμενος, ἐς τὸν παῖδα ἐπ' αὐτῆς ὄντα θαλάμης, τόν τε Κωνσταντῖνον ἀναλαβών, πρὸς ἀποδρασιν εἶδεν. ταῦτ' ἦν πλήθη ὅτι πρὸς τυραννίδα κεκινημένα καταπεμπομένου χάρτου τοῖς κρατοῦσι, καὶ ἐς τὸν Μαυρίκιον ἐρρᾳδιούργουν μὴ ὕβρεως ἄσματα ἐπεσκωπτόν τε. ὁ δὲ ἱερεὺς Θεόκλητος, οὗ πατρικίου σωθέντος Ῥωμαίοις ἀποκλῆρος, Κυριακὸς ὄνομα αὐτῷ. τῷ οὖν πλήθει ἀπαιδεύτου, καὶ πρὸς ὃ χεῖρον τῆς ἐπαοιδῆς ἐμμανοῦς, δυσανεχῶς τε, καὶ τῷ σωφρονοῦντος λίαν ἀμύητον.

λαίλα-

λαίπαπος ϑεισδροιῶ γεγονὼς μεγίστης, ἐξαίσιου A
τε Νότου παραπνεύσαντος, μόλις ὁ Μαυρίκιος
ἀφικόμενος ὅτι τὸν νεὼν Αὐτονόμου τοῦ μάρτυ-
ρος, ὡς ἀπὸ σταδίων ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα τῆς πό-
λεως Κωνσταντίνου τοῦ ἀνακειμένου. ὀδυνῶνται
δὲ αὐτοῦ νόσοι ἀργαλέαι. ταύτης δὲ τῆς νόσου
ἀσθένεια καθίκετο δυσχερὴς τοῖς ὁ βασιλεὺς ἄγυ
κελοικοδοσι ἀφικόμενος. ἐξ οὗ αἰτίας οὐ δίκαιον, ἵνα
μὴ τῷ ἰσχείαν παρέμπορφώσωμεν. τότε Μαυρί-
κιος ἐξαποστέλλει τὸν Θεοδόσιον ὡς τὸν Χοσρόην
ἰόντα, καὶ παρεῖ συμμαχίας καλέσοντα τὸν B
βάρβαρον, αἰσθόμενόν τε καὶ ὅσα παρ' αὐτοῦ δυ-
σχερήσεται Μαυρίκιος διελύσατο. ἀξιοῖ τε ἀμοι-
βαίαν τὴν χάριν ἀντιπαραλαβέσθαι, ὅλης
ὁμοῦ τῆς οἰκίας ἐν μεγίστῳ καταπεπτωκυίας κιν-
δύνῳ. ὑπεδείκνυε δὲ καὶ τὸν δακτύλιον ὁ Μαυ-
ρίκιος, παρενεγκάμενός τε μηδαμῶς ποιήσασθαι τὴν
ἀπόδυξιν, εἰ μή ποτε αὖθις ἴδοιτο τὸν δακ-
τύλιον. οὕτω μὲν δὴ ὁ Θεοδόσιος ὅτι τὴν Νί-
κειαν ἵκετο. ἅμα καὶ στασιάδημος γίνεται αὐτοῦ
Κωνσταντῖνος, ὃν τὰ πλήθη Λαρδὺν καταινόμα- C
ζον. κατὰ ταύτην τὴν νύκτα ἀνὴρ δημότης ὀπτί-
στρος (Ἑβδομίτης δὲ τῷ αὐτοῦ ὄνομον) καὶ
ἕτεροι τῶν χλοάζοντος χρώματος ἐφεῖτο, τὰς πύ-
λας τοῦ τείχους ἀναπετάσαντες, παρὸς τὸν τύραν-
νον παρεγίνοντο. ὁ δὲ Γερμανὸς ἐς βασιλείας
καταπεπλοκὼς ἔρωτα, καὶ Θεόδωρον (σιλεντιά-
ριον δὲ ἔστι στρατιώτῃ σκεπάσμητος) παρὸς τὸν D
Σέργιον ἔπεμπε (κατ' ὀκτὼ δὲ χιλιοστὸν ἔστι δὲ
ἔστι ὁ Σέργιος δημάρχος ἐπιτυχὼν ὢν τῆς Περ-
σίνου πληθύος) καὶ ἠξίου κατὰ τοῦ δήμου τὸν βα-
σιλικὸν ἀναδήσασθαι στέφανον, ὅτι συνθήκας ὑπ-
σὶ, καὶ ὁμολογίας ἐκλογάφοις. ὁ μὲν δὴ Σέργιος
ἐξ ἑωθινοῦ παρὸς τοὺς κορυφαιοτέρους τοῦ δήμου τοὺς
λόγους τοῦ Γερμανοῦ μετωχέτευσεν. δυσμαχε-
τοῦσι πάντῃ οἱ λεγόμενοι Πρασινοι, καὶ τὴν ἀξίω-
σιν ἀποπέμπονται, φάσκοντες, οὐκ ἂν μεταβο-
λὴν τῆς αἱρέσεως ὁ Γερμανὸς ποιήσηται πώποτε, οὔτε μεταθήσει τὸ δόγμα, ἀφ' ὃ ἐς ἄγαν ἐμ-
παθῶς ἀφικεῖσθαι παρὰ τὴν τῶν λεγομένων Βενέτων παράταξιν. οὕτω μὲν δὴ οἱ Πράσινοι τοῦ
Γερμανοῦ τὰς ἐλπίδας ἀπέλυσαν. ἐπεὶ δὲ ὁ Γερμανὸς διήμαρτε τοῦ βουλήματος, παρὰ τὴν
τοῦ τυράννου μετεχώρησεν εὔνοιαν, καὶ παρασκευὴ παρὸς ὃν ἡ τύχη, ὡς ἔπος εἰπεῖν, με-
ταβέβηκεν.

Procella igitur Notis immane frementibus excitata, Mauricius ægre ad ædem martyris Autonomi viuus euadit: qui locus Constantinopoli circiter centum & quinquaginta stadiis abest. Præterea articulorum doloribus corripitur: cuius morbi misera imbecillitas vrbem imperialem semper incolentibus infesta est. Caussas differere nolo, ne quid historiæ facies immutetur. Mittitur a Mauricio ad Chosroen Theodosius, qui & auxilium supplex roget: & regem commonefaciat, quantum durissimis temporibus suis præsidium ab eo, auxiliumque senserit: tantorumque beneficiorum remunerationem aliquam postulet, quandoquidem cum vniuersa domo in extremum præcipitatus sit discrimen. Ostendit porro annulum, cohortando, ne vllo modo redeat, nisi eundem rursus conspexerit. Sic Theodosius Nicæam defertur, quem Constantinus Lardys comitatur. Eadem nocte vir plebeius, & egregius, cognomento Hebdomites, aliique Prasinæ factionis, mœnibus egressi, ad tyrannum se conferunt. Cæterum Germanus regnandi desiderio incensus, Theodorum Silentiarii honore ab exercitu donatum ad Sergium, qui per id tempus Prasinorum tribunum agebat, rogatum mittit, vt eius opera certis conditionibus & pactis (quæ simul scripta mittebat) liceret sibi a populo diadema imperatorium consequi. Sergius prima luce ad populi primores de Germani petitione refert. Prasini molestè ferunt, petitioneque reiecta, Germanum nunquam factionem permutaturum, neque a placito suo discessurum autumant, quia Venetæ factioni modis omnibus sit deditissimus. Sic Prasini spes Germani confoderunt. Qui, postquam res secus iuit quam voluisset, ad tyranni amicitiam conuersus, cui fortunam videbat propitiam, vt verbo dicam, eum adorauit.

CAPVT X.

Phocæ linguis animisque fauetur. Populum cum Patriarcha, & senatu accersit. Detestatio illius, vt hominis improbissimi. Eius simulatio in Germanum. Proclamatus Imperator coronatur. In vrbem magnifice inuehitur. Spargit aurum. Ludi fiunt equestres. Vxori Leontiæ corona imponitur. De loco stationis inter factiones contenditur. Alexander homo nefarius ad litem componendam mittitur. In Cosmam Tribunum est contumeliosus, ac violentus. Eum Veneti vlciscuntur: quorum vox male euenit.

PRASINI Rhegium venientes, tyrannum faustis acclamationibus beant, auctoresque illi sunt, vt in Septimum (locus ab vrbe septem millibus abest) progrediatur. Eodem die tyrannus Theodorum a secretis, inter celeres scribas, seu actuarios Imperatoris virum clarissimum, in magnam, vt dicitur, Ecclesiam, populum Byzantium, vna cum hierarcha & senatu ad se vocatum mittit. Theodorus templum vrbis amplissimum, a Iustiniano Augusto constructum ingressus, excelsos gradus, siue ambonem vulgo dictum, ascendit: tyranni mandatum palam edictat. Vniuersis igitur profectis ad tyrannum Calydonium, ad centaurum in modesta purpura proteruissimum (his quippe nominibus Phocam par est afficere) visus est semibarbarus, & simulauit se velle Germanum Imperat. declarare. Sed enim populo illi applaudente, omnibusque res nouas exposcentibus, promulgatur pestis illa, & sceptri dominus tyrannus deligitur: obtinetque felicitatem calamitas: & ingentia atque insignia Romanorum detrimenta, vt summatim dicam, procedere incipiunt. Itaque corona in æde Ioannis Baptistæ, & Prophetæ homo conscelerat̃us induitur: ac postridie imperatorio in curru, quadrigis albis, splendida & magnifica pompa vrbem, & palatium init: e thesauris imperatoriis, velut ex aurea nube passim imbrem spargens aureum. Multis tum populi plausibus, multis complurium votis, & gratulationibus eius aures circumsonuerunt. Fit concursus ad regiam, equestria certamina instituuntur: & infelicis huius creationis dies festus agitatur. Postridie propter initum imperium congiarium dat militibus. Habebat vxorem vocabulo Leontiam tyrannus, huius caput corona imperatoria cingit. Quia vero Imperatores coniuges suas publice, & solenni cum apparatu Augustas pronuntiare consueuerant, consuetudinem eam tyrannus insigniter colens, Leontiæ pompam ac triumphum parandum iudicauit:

A Οἱ δὲ Πράσινοι εἰς Ὃ λεγόμενον Ῥήγιον γίνονται, καὶ ταῖς εὐφημίαις τὸν τύραννον μεγαλύνουσι, καὶ πείθουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ λεγόμενον ἑβδόμῳ (τόπος δὲ οὗτος ἀπὸ σημείων ἑπτὰ) τὴν Φωκᾶν ἀφικέσθαι. κατ' αὐτὴν δὲ τὴν ἡμέραν ὁ τύραννος τὸν ἀσηκρήτις Θεόδωρον, τῶν βασιλικῶν γραμματέων ἄνδρα ἐπίσημον, εἰς τὴν λεγομένην ἐκκλησίαν μεγάλην ἐκπέμπει, ὅπως οἱ Βυζάντιοι λαοὶ τὸν ἱεράρχην, τήν τε σύγκλητον ἀναλαβόμενος, ὡς αὐτὸν παραγένωνται. ὁ μὲν δὴ Θεόδωρος ἀφικόμενος ἐπὶ τὸ μέγα τέμενος τῆς πόλεως, ὃ δὴ καὶ Ἰουστινιανὸς τὸ αὐτοκράτορος ἱδρυμένον, ἀναβὰς ἐπὶ τὴν βημάτων τῶν ὑψηλῶν B (ἀμβωνα τοῦτα τὰ πλήθη καλοῦσι) ὃ τοῦ τυράννου παράσταγμα ἐκ λαοῦ μεταδίδωσι. πάντων δὲ γεραρῶν ἡγεμόνων παρὸς τὸν Καλυδώνιον τύραννον, τὸν δὲ σώφρονος ἀληθείας ἀσυλλήπτων κίνησιν (παρέπεμψε γὰρ ἅττα τὸν Φωκᾶν ὀνομάζεσθαι) ἔδειξεν ὁ μιξοβάρβαρος τύραννος καταφρονήσας Γερμανὸν ἀναγορεύειν ἐθέλειν. τῶν δὲ τοίνυν δήμων κατευφημούντων τὸν τύραννον, ἐκ πάντων τῶν μεταβολῆς γλιχομένων, ἀναγορεύεται ὁ κακὸν, καὶ κύριος τῆς σκήπτρων ὁ τύραννος παραχρῆμα, ἐκ κατὰ τὸν δαιμονίας ἢ συμφορᾶς, ἐκ λαμπάδι τινὶ ἔναρξιν τὰ μεγάλα καὶ ἐπίσημα τῶν Ῥωμαίων, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἀτυχήματα. παραλλάττει τοίνυν τὸν βασιλέα Στέφανον ὁ παλαμναῖος σκῆνος ἀνὴρ, ὃν ὑπὲρ τὸ παραφήτου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπιβαίνῃ τῆς πόλεως, ἐφιππάσιον ἁρμαμάξης βασιλικῆς. ὅτου μὲν δὴ ἐπιφανῆ καὶ περίδοξον τὴν εἴσοδον ἐπὶ τὰ βασίλεια τεθρίππων λευκῶν ὁ τύραννος ἐποιήσατο, ἐκ οἷα νεφέλην χρυσῆν ὑπεπίζυξ, τῶν βασιλικῶν θησαυρῶν ἐκπομπὴν ἐκ τυχόντων κατωμάσατο. πολλοὶ δὲ παρὰ τῶν δήμων κρότοι, εὐχαί τε, καὶ εὐφημίαι τοῖς ὠσὶ τῶν τυράννων περιεκέχυντο. ἐπεὶ δ' εἰσέρρησεν εἰς τὰ βασίλεια, πάμπολυς ἐξ τὰ πλήθη, ἱππικοῖς ἀγῶσι τὸν δυσυχῆ τοῦτον ἀναγόρευσιν ἑορτάζοντα. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ὅπως θεατὴς τῶν σκηπτούχων τοῖς γραφεῦσι δῶρα παρείχετο. ὑπῆν δὲ ὃ τυράννῳ ἐκ γάμου (Λεοντία ὄνομα αὐτῇ) τοῦτον στέφανον βασίλειον περιθῆσαι. ἐπεὶ δὲ καὶ πομπαῖος εἰσῆσαν τοῖς αὐτοκράτορσι ἵππους ὁμοζύγους ἀναγορεύειν, ὅπως ἐκ ὁ τύραννος, τὴν Λεοντίαν βασίλειον ἁρμαμαξήν.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [672] - 210

γένεται τοίνυν καὶ τοῦτο τῇ ἡμέρᾳ τοῖς δημοτικοῖς περὶ τῆς στάσεως ἀμιλλωμένοις· ᾧ γὰρ αὐτοῖς ἡ περὶ τὸν τόπον θέσις ἐτύγχανε. τῶν Πρασίνων γὰρ ἐν τῷ λεγομένῳ Ἀμπελίῳ (προαύλιον δέ ἐστι τοῦτο τῶν βασιλείων οἰκίας) τὴν στάσιν ποιήσασθαι, καὶ τὴν βασιλίδα τοῖς εἰωθόσι κρότοις ὑμνῆσαι, ὁ τῶν Βενέτων δῆμος αὐτέλεγεν. ἔδοξε γὰρ αὐτοῖς, ἄνδρας τῶν πεφυκέναι καὶ ξένον. μεγίστου οὖν θορύβου ἠρομένου τὰ τοιαῦτα, τὸν Ἀλέξανδρον εἰσπέμπει ὁ τύραννος, κατθυμάσας τῇ ἀμφισβητουμένῳ τὴν ἔδραν. ἐπὶ ᾧ δὴ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἀνὴρ πονηρός, τὴν καταστασιασθεῖσαν Μαυρικίου τῷ αὐθεκαστοτέρᾳ λίαν θρασύνομος. ὁ μὲν οὖν Κοσμᾶς ὁ τὴν δημόσιαν τάξιν ἐπιστάσιαν Ἀλεξάνδρου τοῖς λόγοις αἰτετείνειν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος γαῦρον καὶ τυραννικὸν κεκτημένος τὸ μέλος, ὕβριστον ἔβαλλε τὸν Κοσμᾶν. εἶπα καὶ χεῖρα· ὅτι ὁ ἥρων ἐπιβαλών, τῶν ὀξώθησεν. ὁ δὲ Κοσμᾶς κάτω τῆς ὠθήσεως ἀναπέπτεται. ὅτι τότε οἱ Βένετοι χαλεπαίνοντες, καὶ τὸν Ἀλεξάνδρου ἐξώθουν δημώδης βοή. ἀεί· Θεῖπον σκῆνα τοῦτα γε (καλὸν γὰρ καὶ τῆς ἰδιωτίδος φωνῆς μνήμιον ποιήσασθαι) ὕπαγε, μάθε τὸ καθῆκον. ὁ Μαυρίκιος σὺκ ἀπῆγεν.

A quo die populares de loco ſtationis litigarunt. Nam cum Praſini in Ampelio (quod eſt regiæ veſtibulum) ſtationem habere, ibique Auguſtam ſolitis plauſibus excipere vellent, repugnabat Venetorum populus, cui iſtuc inſuetum, & peregrinum videbatur. Tumultu igitur maximo exorto, tyrannus ad controuerſiam componendam Alexandrum mittit, hominem peruerſum, & inter ſeditioſos aduerſus Mauricium nobilem. Ei Coſmas Venetorum Tribunus ſe obiicit. Alexander ſuperbus, & tyrannica præditus audacia, Coſmam contumeliis laceſſit, manuque in pectus adacta eum propellit. Veneti iraſcentes, clamorem communiter tollere, in verba huiuſcemodi (placet enim & priuatæ vocis meminiſſe.) *Apage, cognoſce rerum ſtatum melius: adhuc viuit Mauricius.*

CAPVT XI.

Mauricii necem parturit Phocas. Reuocatur ex itinere a patre Theodoſius. Mauricii filiorumque in portu Eutropii ad Chalcedonem interfectio. Eius ante mortem præclariſſima vox, & Chriſtiano digniſſima. Nutricem ipſius infantem pro ſuo ad cædem ſupponere non fert. Eius pro pœna peccatis ſuis in hac vita irroganda cura anxia. Teſtamentum, quo Imperium inter filios partitur. Domitianus Melitenenſis Epiſcopus eorundem tutor, ab hiſtorico commendatur.

Ὁ δὲ τύραννος τούτων ἀκηκοὼς, ἀποπαύει τὰ πλήθη καὶ θυλακτοιοῦται περὶ τὸ χαίρειν. τῇ δ' ἐπαύριον πρὸς τὸν φόνον τὸν αὐθεκάστορος ἐκβακχεύεται. θορύβου ὁ Μαυρίκιος ᾗ μεταμέλῳ φιλοσοφήσας τὸν κίνδυνον, τὸν δακτύλιον πέμπει Θεοδοσίῳ τῷ παιδὶ, ὅτι δεῦρο ἐπὶ τὴν Νικαίαν τῆς πόλεως, καὶ βλέξαί τε πρὸς αὐτὸν ἅπαν προσέπεμψεν. ὅτω μὲν ὁ Θεοδόσιος χαίρων πειθόμενος ᾗ πατρὶ, πρὸς τὰ συμφορὰς νύκτωρ μόλυνσε, καὶ φιλυπόστροφος χαίρων, πρὸς ἀποσφαγὴν προσῆν ἐνέσῃ. τοίνυν ὁ τύραννος τραπιῶν ἐκπέμψας, ἐς ὃ δύναιτο τῆς βασιλίδος τὴν πόλεων, ἐν ᾗ ἡ Χαλκηδόνος πόλις καθίδρυται, ἀναιρεῖ τὸν Μαυρίκιον εἰς τὸν λεγόμενον θεοπίου λιμένα. προαναιρῶνται ἐπ' ὄψεσι τῆς βασιλέως οἱ παῖδες οἱ ἄρρενες, ἐντεῦθεν ᾗ τῆς φύσεως ξίφει τὸν φόνον τῶν παίδων προσχαλῶντες οἱ φονεῦται τὸν Μαυρίκιον. ὁ μὲν οὖν Μαυρίκιος φιλοσοφῶν ᾗ δυσχήμα, τὸν ὅπου πόντων ἀνεκλαλήτου, καὶ πυκνότερον ἀπτερύγετο, δίκαιος εἶ κύριε, καὶ δικαία ἡ κρίσις σου. ὑφ' οὗ καὶ τὸς παραλόγως ἐξέφοις, ἀποτομὴν τῆς κεφαλῆς ὑποσχεῖν,

C TYRANNVS his cognitis populum de prærogatiua loci diſſidentem, & mutuo allatrantem tranquillat, ac die poſtero ceu furore quodam bacchico ſtimulatus, cædem Mauricii parturit. Is actorum ſuorum pœnitens, & periculum ſupra caput ſapienter conſiderans, Theodoſio filio, qui iam Nicæam peruenerat, annulum tranſmittit, atque ad ſe celeriter reuerti iubet. Theodoſius patris imperata faciens, ad calamitatem transfugit, libenterque reuerſus, ad mactationem adeſt. Tyrannus emiſſis militibus, D e regione principis vrbium, vbi Chalcedon condita viſitur, in portu Eutropii Mauricio vitam eripit, prius, eo ſpectante, maribus eiuſdem filiis iugulatis. In qua filiorum iugulatione prius eum naturæ gladio homicidæ illi cruciauerunt. Qui caſum hunc infeliciſſimum, vt ſapienti decorum eſt, perferens, rectorem omnium Deum clara voce, vt exaudiri poſſet, appellabat, & crebrius alloquebatur, [Iuſtus es Domine, & rectum iudicium tuum.] Deinde & ipſe amputato capite conſumitur, necĕ ſuam quæ conſecuta eſt,

velut epitaphium filiis condens, cuius virtus ante in ſumma calamitate enituit. Nam & cum nutrix vnum de puerulis imperatoriis ſuffurata, ſuum adhuc lactentem pro eo iugulandum ſubieciſſet, ferunt, quod res eſt, Mauricium percuſſoribus arcanum detexiſſe, occultationemque pueruli indicaſſe, & minime iuſtum eſſe affirmaſſe, iſta ſubtractione ſui filii germanam cædem quaſi adulterari atque corrumpi. Hunc in modum Imperator ipſis naturæ legibus ſuperior factus, vitam hanc cum alia mutauit. Auditione accepimus inſuper, eum aliquanto ante cædem, ſcriptis litteris per omnia auguſtiora orbis templa pias preces ad Chriſtum Dominum, vnam e cœleſti Trinitate perſonam efflagitaſſe, vt eorum quæ deliquiſſet, in hac mortali, & caduca vita pœnas ab ſe repoſceret. Non omittemus etiam illa huic hiſtoriæ adſcribere, quæ de eius teſtamento dicuntur. Imperium ineunte Heraclio, tabellæ inuolutæ, & obſignatæ inuentæ ſunt, in quibus conſcripta patebant, quæ poſt ſuum ex hac luce diſceſſum fieri vellet. Nam cum imperii ſui anno quintodecimo in morbum difficilem eſſet lapſus, de imperio conſtituit, & in litteras conſtituta redegit. Theodoſium filiorum natu maximum Conſtantinopolis dominum fecit, cum adminiſtratione orientis. Tiberio Romam veterem cum Italia, & inſulis in mari Tyrrheno decreuit. Cæteras Romanæ ditionis prouincias inter reliquos filios diſtribuit, iiſque ætate adhuc immaturis Domitianum cognatum ſuum, nobilis Eccleſiæ Melitenenſis Antiſtitem, virum rebus agendis dexterum, conſilio dexteriorem, tutorem deſignauit. Quamobrem Imperator maioris momenti negotia ei expedienda, ob eximiam prudentiam committebat. Sed de virtute huius viri nihil nunc quidem attinet agere pluribus. Ne igitur ſuper eo orationem extendentes, quæ opportunius narrari poſſunt, inutiliter differamus, age, ad conſequentia ſtylum dirigamus.

A ὀπιτάφιον ὥσπερ τῶν τέκνων τὴν ἐς ὕστερον ἑαυτῷ
αἵρεσιν κληρωσάμενος, προεπιδεξάμενος τὴν
ἀρετὴν ἐν παῖ μεγέθει τῆς συμφορᾶς. τῆς γὰρ τι-
θήνης ὑποκλεψάσης ἕν τι τῶν βασιλικῶν μει-
ρακίων, καὶ πρὸς ἀποσφαγὴν ὃ ἑαυτῆς ὑπομαζιον
παραδούσης, κηρύξαι λόγος ἀληθὴς, Μαυρίκιον ὃ
ἀπόρρητον ἐξενεγκεῖν τοῖς φονεύσι, καταμηνύσαι
τε τὴν ἀποκρυφὴν τοῦ παιδὸς, καὶ μὴ δίκαιον εἶ-
ναι καθαρεύεσθαι, τὸν φόνον παραδεχομένην τὴν ὑπο-
κλοπὴν τοῦ υἱοῦ. οὕτω μὲν δὴ ὁ βασιλεὺς καὶ νόμου
φύσεως ὑψηλότερος γεγονὼς, ἀπηλλάγη τοῦ βίου.
λέγεται δὲ τὸν βασιλέα Μαυρίκιον περί τινων τῆς
B ἀναιρέσεως χρόνων ἐν τοῖς σεβασμιωτέροις τῆς
οἰκουμένης ναοῖς ἐν γράμμασι καθικετεύσαι τὸν
ἕνα τῆς ὑπερκοσμίου Τριάδος Χριστὸν Ἰησοῦν τὰς
αὐτοῦ δόσεις τῶν βεβιωμένων, καὶ τοῦτον δῆτα τὸν θη-
τὸν καὶ ὀπίκηρον κόσμον ἀπολαβεῖν. οὐ παρέσιμεν
δὲ καὶ τὰ περὶ τῆς λεγομένης αὐτῷ διαθήκης παῖς
ἰσορίας σωπάξαι. καὶ γὰρ πρὸ ἔναρξιν τῆς βα-
σιλείας Ἡρακλείῳ τῷ αὐτοκράτορι, χάρτης σφρα-
γίσιν ὁπλισμένος βύρσῃ Μαυρικίου τοῦ αὐτοκρά-
τορος, ἐν ᾧ ἐπέγραφεν ὧν διαθέλοιτο, ἄφιξιν ὧν
αὐτῷ μελετήματα μὴ πρὸ ἀποβίωσιν προσελ-
θεῖν· νόσῳ γὰρ χαλεπῇ περιπεσόντα ὁ Μαυρίκιος
τῷ πεντεκαιδεκάτῳ ἐνιαυτῷ τῆς αὐτοκρατορικῆς
C ἐξουσίας, ἐν γράμμασι διετύπου ὁ κράτος. τὸν
μὲν Θεοδόσιον τὸν πρεσβύτερον παῖδα τῆς Κων-
σταντίνου πόλεως κύριον καθίσας, τὰς ἑῴας θρᾳκ-
ίδας αὐτῷ περιθῆσι. τὸν δὲ Τιβέριον τὴν πρεσβύ-
τιδος Ῥώμης βασιλέα διέλεγε, πρό τε Ἰταλίδι, καὶ
τοῖς περὶ ὃ Τυρρηνικὴν πέλαγος νήσοις, ταύτῃ ἀ-
πέδωκε. τὰ δὲ ἄλλα τῆς Ῥωμαίων πολιτείας τοῖς
ἑτέροις παισὶ καθετμαχίσας, κηδεμόνα τῆς ἀώ-
ρου τῶν παίδων ἡλικίας, Δομετιανὸν προσκαμέ-
νος, ὃς πρὸς γῆρος παῖ Μαυρικίῳ συνήθης. ὃν
τῆς ὑπὲρ θρόνοις τῶν Μελιτηνῶν ἐκκλησιῶν τῷ
ἀρχιερατικῷ ὄμιλῳ ἐπιφέρων, αὐτὸς δεξιὸς
τῷ πρέσβει, δεξιώτερος τῷ προαιρέσιν. καὶ δῆτα
D μεγαλοψυχίας συνέσεως τῆς Ῥωμαίων πολιτείας τοῖς
ὑπισχυροτέροις τῶν πρεσβέων. ὑπὸ τοῦ αὐτοκρά-
τορος τῷ αὐαβολῷ προβαλλομένῳ, ὑπὲρ τὰ προσήκοντα τοῦ πρόσω τοῦ πλεούτου τὸν λόγον τεκ-
μήνεσθαι. ἵνα δὲ μὴ τὸν περὶ τούτου λόγον παχυύοντες, τοῖς κατεπείγουσι τῶν ἀφηγημάτων ἀπρεπ-
σφορῶν τῷ αὐαβολῷ προβαλλώμεθα, ὑπὲρ τὰ προσήκοντα τῆς διηγήσεως, φέρε τῷ συντόμῳ
οἰα χαίρωμεν.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [674] - 212

CAPVT XII.

Imperatorum corpora in mare abiiciuntur. Quas comploratione eorum mors publice recitata effecerit. In eosdem Monodia historici. Capita ad Phocam perferuntur, & in campo militibus spectanda proponuntur. Quibus suppliciis interfectores, & exercitus rebellis, cædiumque suffragator diuinitus interierint. Sub Heraclio duo tantum reliqui. Imperium Romanum in diuturnis post necem Mauricii ærumnis volutatum.

Τὰ μὲν οὖν σώματα τῶν τεθνεώτων ὀπίσθα- A κρυ παίγνιον τοῖς τῆς θαλάσσης ἀκυμάτοις κύμασι. καὶ τὸ ἰδεῖν ὃ ῥᾴδιον ἦν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὃ θαλάττιον ποτὲ τῇ χέρσῳ τὰ νεοσφαγῆ φιλοτιμούμενον σώματα, ποτὲ φιλυποτρόφοις ὑσὶν αὐτωθήμασι, πρὸς τὸν ἐποδιαλιθίου ἀναγκαλιζόμενον θάλασσαν. θεατίζεται τοίνυν τοῖς ὄχλοις τὰ τῆς βασιλικῆς συμφορᾶς, εἰπεῖν δὲ μᾶλλον οἰκειότερον, τὰ περὶ τὸν οἰκουμβρίου συμπτώματα. οἵτε τῆς Χαλκηδόνος αἰγιαλοὶ ἐπληροῦντο τῶν ὄχλων, καὶ τῆς ἐαυτῶν αὐτοῖς τὸν ἱστορίαν ἐλογίζοντο, πίναξι δυσχερημάτων τινὰς τὰ τῆς θαλάσσης ἀτενίζοντες κύματα, γυμνὰ τὰ τῶν βασιλέων σώματα θεατίζοντα. Τούτων δὴ τὰ ἐποδιαλιθίου τῷ συγγραφεῖ ἀδόμενα ὑπὲρ τὸ βῆμα τῆς τυραννίδος ληξάσης, πληροῦται δακρύων ὁ ξύλλογος, μονονουχὶ ἐπ' ὄψεσι πεύτων εἶναι δοκούντων τὴν βασιλικὴν συμφοράν. Διὸ τοι τοῦτο ὁ τῆς ἱστορίας πατὴρ, ὃ ἀκεφαλιστὶ θρασύμυθος ἅπαν ἐποδιαλιθίου τῶν δακρύων ἐξερρεόμενον, διὰ τῶν ὀρίων, ἐγκοπὼ τοῖς ἀφηγήμασιν ἐμβαλὼν αὐθαιρέτοις πεῖν ὀδυρμοῖς, πάσῃ τοῖς συμπλημμύροις πρέπων.

B

Μονῳδία τῷ συγγραφεῖ ὑπὲρ τοῖς τοῦ Μαυρικίου συγκεκυρηκόσιν.

C

Θέατρον, καὶ βῆμα, καὶ παῤῥησία συμπενθείτω μοι σήμερον. πανηγυριζέτω δὲ τραγῳδία καὶ δάκρυον. ἐξαλλέσθω ὁ κατορχούμενος Δρῆνος, τηλικαύτης κατηφείας ἑορτὴν Δρησκυόμενος ἐλεημόνιος. ἀποκρεμάσθωσαν οἱ λόγοι τῶν χρότων, ἵν' ἐφημέρου αἱ μοῦσαι, ὁ λεύκιος Ἀθηναῖος πέπλος ὠνίου. χηρεύουσι γὰρ ἀρεταὶ, ἐπὶ τῶν ἑαυτῶν ἀναζητοῦσιν ἰδίοχον, ῥαγδαίου φθόνου λυσσῶντος, τὸν ἐκφυσῶντα Δαῤῥήξαντος ἄξονα. ἀνδρες θρασεῖς. ἀλλ' εἰ θέμις τηλικούτων κακῶν γεγόνατε μάρτυρες. ἰλιὰς κακῶν ἡ ἐποδίθεσις, ἐερινύες τῶν λόγων χορός. ἡ δὲ σκιὴ μοι τὸ δράματος πάθος ὑπόσημος.

D

Ὁ μὲν οὖν Λίλιος (ἦν γὰρ ἐποδοῦναι τυράννου τὸν τῆς αὐτοκράτορος ἐπεπίστευτο φόνον) Δαπορθμεῖ τοὺς τῶν ἀνῃρημένων πρὸς τὸν τύραννον κεφαλάς. εἶτα πρὸς ὃ πεδίον ὃ ἀναχείμενον ὑπὸ τῶν λεγομένῳ ἑβδόμῳ, ὃν Κάμπον Ῥωμαῖοι καπνομαίζοντες, ταῖς τυραννικαῖς γραπαῖς τιμωρίαις

Dd iij

promulgat. Oportebat enim detestandi A sceleris etiam spectando participem fieri crudelem immanemque exercitum: vt ita omnes, qui in eo perpetrando insaniuissent, Dei iudicium, cui odio est improbitas omnis, quodque nullis muneribus corrumpi potest, idem retributionis rete inuolueret. Omnes quippe de copiis illis sanguinariis, summis, & diuersis ærumnarum generibus impliciti disperierunt. Nam Persis denuo ad armorum sumendorum libertatem redeuntibus, Deo vindice, quæ male ausi fuerant, eorum pœnas meritas persoluerunt, aliisque in conflictu, aliis fulminum ignibus, aliis fame, & seruitute perditis, plurimi in ore gladii vitam hanc peccatis obnoxiam finiuerunt. B Nec prius Persæ victorias referre desierunt, quam tyranni studiosus ille, sceleratissimusque exercitus omnino ac funditus consumptus est. Cui rei satis argumenti conciliat, quod subiungemus: nam fidei gratia seriem consequentium paulum interrumpemus. Quando Heraclius Imperator expeditione aduersus Raxatem susceptа exercitum recensuit, re inquisita duos duntaxat milites ex illa multitudine quæ tyranno fauerat superstites inuenit, tametsi anni non multi interessissent. Verum vbi tempore procedente nouas copias Romani sunt adepti, & exercitus ille improbus euanuit, Persarum felicitate C commutata, Babylonius ille draco, Chosroes Hormisdæ filius interfectus est, & bellum Persicum conquieuit. Sed ne gemina digressione vtamur, ad tyranni facinora redeamus. Sane ab occiso Mauricio vsque ad nostra tempora Romanorum imperio clades variæ, & ingentes, ipsaque magnitudine intolerandæ nunquam defuerunt.

αἰώρεσιν. ἔδει γὰρ τῆς μύσεως καὶ ἀφ' ἑαυτῆς ἀσεβείας μεταλαβεῖν, ὅ ἀφιλάνθρωπον γράτθυμα, ἵνα καὶ πᾶσι τοῖς ὅτι τάχιστα κολασθεῖσι, καὶ μισοπόνηρος τοῦ θεοῦ, καὶ ἀδέκαστος κρίσις τοῖς τὰ ἀνθρώπινα ζημιοῦσι δικτύοις. ἅπαντες γὰρ οἱ τὰ παλαμναίων γραπτοῖς ὄνειρον, μεγίστοις τε καὶ ποικίλοις πάθεσι παλαιωθέντες κακοῖς τὸν τῆδε βίον κατέλυσαν. τῶν Περσικῶν γὰρ λαῶν τὸ μὲν ἀρρησίας πολέμου, ἀπλαθείς ἰσὶν ἀπάλαις τε καὶ ἀθῴοις ὑπὸ χείρων ὄνειρων κατεκληρωθησόμενοι τὰ αὐτίδοσιν, ποτὲ μὲ πυρὶ οὐρανόθεν βαλλόμενοι, καὶ τὰ τῆς παρατάξεως ὤραν, ἄλλοτε λιμοῖς, καὶ τὸ μὴ αἰχμαλισκόμενοι· οἱ δὲ πλῆθει σώματι ῥομφαίας, καὶ ξίφεσι παραδιδόμενοι, τὸ φιλάμπον τοῦτο ζωὸν κατεσβέσαντο. καὶ οὐ πρότερον Πέρσαις τὰ τῆς νίκης ἀπέλιπε, πρὶν αὐ εἰς ὃ πάντελες διέφθαρη ὁ φιλοτύραννος ὄνειν, καὶ αἰσιοπάτη πλῆθις. ἱκανὸν δ' ἂν τεκμηρίσαιτο ὁ λεχθησόμενον (ἵνα γὰρ τὸν λόγον τὸ πίστεσιν, τὸ συνέχῃ τὸ παρηκολουθηκότων μικρὸν ὑποκλέψομεν) ὁπηνίκα πρὸς τὸν Ραξάτεω τὸ πόλεμον ἐποιήσατο αὐτοκράτωρ Ἡράκλιος, ἐξέτασιν τὸ ὁπλιτικοῦ ἀναχρίνας, δύο δὲ μόνους γραπτὸς τὸ φιλοτυράννου πλῆθους ὑπολελειμμένους εὗρε, καί τι μὴ πάλαι μεσολαβησάντων τὸ χρόνων. ἐπεὶ δὲ νεόχμωσεν ἑτέρας ὁ χρόνος δυνάμεις, τό τε κακὸν κατεμάλαττε, τὰ τὸ θύπερσίας μεταπίπτει τοῖς Πέρσαις, καὶ ἀναρῴται ὁ Βαβυλώνιος δράκων, ὁ τὸ Ορμίσδου Χοσρόης, καὶ ὁ Περσικὸς κατεπαύετο πόλεμος. ἀλλ' ὅτι τῆς τὸ τυραννίδος παρεξέης τακτικῶς ἀναδράμωμεν, ἵνα μὴ διλογῶμεν ταῖς παρεκβάσεσιν. οὐ διέλιπε γὰρ ἐξ ἐκείνου καιροῦ μέχρι τὸ χρόνων τῶν καθ' ἡμᾶς τῇ Ρωμαίων ἀρχῇ ἀποτυχήματα ποικίλα τε καὶ ἐξαίσια, καὶ τῷ μεγέθει ἀνυπόνητα.

CAPVT XIII.

Phocas Petrum Mauricii fratrem, Comentiolum, & alios interimit. Theodosius, & Lardys ab Alexandro, tyranni iussu trucidantur. Narratio falsa de Theodosio, quo pacto creditus sit necem effugisse, & diuersa loca peragrasse. Statuæ Alexandriæ Mauricii cædem nuntiarunt. Die nono super eadem nuntius in vrbem allatus. Egregia quædam Mauricii præconia.

TYRANNVS (vt ad intermissa nos referamus) impietate ebrius, ad alias cædes perpetrandas furit. In primis Petro Mauricii germano, eiusdemque duci ceruices præcidit. Tollitur e medio etiam Comentiolus, quem Europæ ducem fuisse, toties ostendimus. Præterea Philippici hypostrategus Georgius. Item Præsentinus Petro a consiliis, quem Romani Domesticum vocant. Theodosius

Ὁ δὲ τύραννος (πρὸς γὰρ τὸν λόγον ἐπάνιμι) καταμεθυσθεὶς τοῖς ἀσεβήμασι, πρὸς ἑτέρους ἐκβακχεύεται φόνους, καὶ τὸν ἀδελφὸν τῆς Μαυρικίου τὸν ἑαυτῆς γραπτὸν ἀποτέμνει τῷ ξίφει. ἀναιρῴται τε καὶ Κομεντίολος ἐκεῖνος, ὃν πολλάκις ὁ λόγος γραπτὸν τῆς Εὐρώπης ἀνέδειξε. ναὶ δὴ καὶ Γεώργιος ὁ τῆς Φιλιππικοῦ ὑποστράτηγος. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ Πραισεντῖνος, ὁ τῆς τῆς Πέσου πεπιστευμένος φροντίδας, ὃν Δομέστικον ἐθώθασιν οἱ Ρωμαῖοι ἀποκαλεῖν. ὁ μὲν δὴ ὧν Θεοδόσιος

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [676] - 214

ἀναλύξας ὁ Μαυρικίου παῖς τὴν αὐλοκρήτορες, εἰς A Mauricii filius rediens, in ædem martyris Autonomi confugit. Quo audito, tyrannus Alexandrum ad adolescentem obtruncandum mittit. Obtruncatur. Insuper Lardyn in locum ἀβάφιμον perducit, ibique eum gladio mactat. Rumor autem a quibusdam disseminatus est, Alexandrum a Germano impendentis sibi periculi admonitum, Theodosio pepercisse, aliumque in eius locum, ei similem necauisse, eumque ipsum Theodosium hoc inopinato discrimine elapsum, varia orientis loca peragrasse: postea in Colchidem venisse: deinde in solitudines barbarorum transgressum, incommoda valetudine laborasse, ac decessisse. Hic rumor omnes imperii regiones peruagatus B est: cuius auctor barbarus nescio quis fuit. Nos quidem quantum potuimus, in huius rei inquisitione laborantes, etiam illum occisum esse inuenimus. Friuolo sane argumento ineptiunt, qui eum euasisse persuadere aliis volunt. Aiunt enim, ex interemptis tantummodo eius caput non apparuisse. Inopinatam porro rem, & notitiæ merito tradendam, exponere hoc loco non grauabimur. Quo die interfectus est Mauricius, eo ipso die Alexandriæ res narratu, & scriptu dignissima contigit. Virum quendam eleganter efformantem ductus litterarum C (quem vulgus voce iuncta Calligraphum nominat, quem & nos cognouimus) vsque ad quartam vigiliam noctis in cuiusdam mercatoris ædibus peruigilare oportebat: nam ibidem tota nox festa agebatur, quod eius vxor septimum iam diem a partu pueri masculi agebat. Habent quippe morem indigenæ, vt natis maribus diem septimum solennem agentes, noctem quam longa est, luxu & conuiuio traducant. Cui vbi mercator finem fecit, & cœtus conuiualis solutus est, Calligraphus ex ædibus abit. Nocte autem media cum in regionem vrbis celeD brem venisset, Tychæum nomine, nobiliores statuas basibus suis dimotas cernit, seseque clarissime nominatim appellantes audit, magnaque voce, & tribus verbis nuntiantes, quid illo die calamitatis Mauricio Imp. accidisset. Ille inexpectato viso pauefactus, domum venit, & mane Augustali terriculamentum istuc commemorat. Quod vbi ad aures Præfecti Ægypti perlatum est, (Petrus eo tempore prouinciam illam regebat, generis propinquitate nobiscum coniunctus)

ναὸν καλ. φόβῳ. Αὐτονόμου τοῦ μάρτυρος. ἀκηκοὼς δὲ ταῦτα ὁ τύραννος, τὸν Ἀλέξανδρον πέμπει ἀποσφαγῆναι τὸν παῖδα. Ἐν Λαρδύνῃ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος αὐτὸν σφάττει. τὸν δὲ λεγόμενον περὶ τοῦ πολέμου Λάρδυν εἰς τοὺς λεγομένους Δαφνῶνας μεταγαγὼν, Δαφνείᾳ τῷ ξίφει. λόγος δ', ὑπό τινων τοῦ Ἀλεξάνδρου ὑπὸ Γερμανοῦ μηνυθῆναι φόβου τοῦ κινδύνου. Δι' ὃ δὴ καὶ τοῦτο ἀποδρᾶναι φασὶ τὸν Ἀλέξανδρον τοῦ Θεοδοσίου φθοράς· ἕτερον δὲ παραπλήσιον τούτου αὖθις ἀγγελθέν. καὶ τὸν αὐτὸν τὸν Θεοδόσιον τοῦ παραδόξου τούτου κινδύνου πεφυγηκέναι, καὶ ἐλθόντα τόπους ἀμειβόμενον πολλούς. εἶτα ἐς ἕτερον παρὰς τὴν Κολχίδα ἥκειν. μετὰ τοῦτο παρὰς τὰς ἑῴους B βαρβάρων μεταχωρήσαντα, μαλακιάσαντα ὑπὸ σώματος, καταστρέψαι τὸν βίον. ὁ μὲν οὖν λόγος ἔστε δὲ ἀπασμὸν τοῦ οἰκουμένου διήκησε· πλὴν δέ τις αὐτὸν βάρβαρος ἀπέκτεινεν. ὡς γὲ οἷόν τε ἦν, τοῦτο ἐζητήσαμεν, μετεωρισθέντα τῆς αἱρέσεως καὶ τὸν Θεοδόσιον ὕβριν. οὐ γὰρ ἐφάνη γε τὸ τοῦ τεθνεῶτος σῶμα, καίτοι πάνυ τοῦτο ζητήσαντες

clam illum qui ſtatuas loquentes audiuerat, accerſit. Quem vt diligenter percunctatus, & quæ narrabat admiratus eſt, vetuit cuiquam alteri hæc arcana, & ſilentio tegenda patefacere: notatoque die, ille euentum rei eſt præſtolatus. Die nono venit Alexandriam, qui cædem Mauricii, vt paucis dicam, diuulgat. Petrus itaque vt eorum quæ per ſtatuas, ſeu, vt conuenientius loquar, per dæmones prænuntiata erant, exitum cognouit, prædictionem quoque diuulgauit, Calligraphumque narrationis auctorem in mediũ produxit. Multa quidem & alia, eaque mirabilia in futurum Romano Imperio prædicta ſunt, quæ ſi diſertius explanare velimus, nullum tempus nobis ſuffecerit. Quin etiam prædicatur Mauricius eloquentiæ fuiſſe cupidiſſimus, quique in artibus liberalibus deſudaſſent, eos honoribus inſignibus cumulaſſe. Ædificaſſe item Tarſi templum Paulo Cilici, qui toto pene orbe ſalutariter Euangelium Chriſti Ieſu vnigeniti filii Dei diſſeminauit. Inſuper tertiam partem vectigalium ſubditis remiſiſſe, & Byzantiis ad aquæductus renouandos triginta talenta donauiſſe.

A μετάκλητος γίνεται πρὸς αὐτοκράτορος. ὁ δὲ ἥκει μὲν αὐτίκα τάχα παρήμαξε, καὶ θαυμάσας τὰ ἀπηγγελμένα ἐκέλευσεν, ὡς εἰς κάλλος γράφοντι ἐπετήμησε, μὴ μεταδιδόναι, ἐφ' ἑτέροις τὰ μυστικὰ ταῦτα, καὶ ἀπόρρητα δηλήματα. τῇ ἡμέρᾳ τοίνυν ἀπορραλάμβανος ἐκείνῃ ὁ τῆς Αἰγύπτου ἡγεμὼν ἐκαραδόκει τὴν ἔκβασιν. ἐνάτῃ δὲ ἡμέρᾳ ἡ ἄγγελος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν πρὸς γίνεται, πομπεύων, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὴν αἵρεσιν Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος. τῶν τοίνυν προμεμυημένων δὲ τῶν ἀνδριάντων, ἢ δαιμόνων εἰπεῖν οἰκειότερον, ὡς διέγνω τῆς ἐκβάσεως ὁ Πέτρος, ἐς τὸ φανερὸν τὴν προαγόρευσιν ἐξηγάγετο. τόν τε εἰς κάλλος γράφοντα ἐς μέσον προὐβάλετο, καὶ κύριον αὐτὸν τῆς ἱστορίας ἐδείκνυε. πολλὰ μὲν καὶ ἕτερα περὶ τὴν Ρωμαίων πολιτείαν τῶν μελλόντων προαγορεύσεως γράμματα γέγραπται, ἃ εἰ διεξοδικώτερον αἰτιολογοῖτο διεξελθεῖν, ὁ πᾶς ἡμᾶς ἂν ἀπολείποι χρόνος. μόνα δῶν λέγεται τὸν Μαυρίκιον φιλοτιμίας ἔχεσθαι πρὸς τὴν τῶν λόγων μεγαλοφροσύνην, τιμᾶν τε λίαν λαμπρῶς τοὺς ἀθλητικοὺς πρὸς τὰ κάλλιστα τῶν μαθημάτων. τῶν δείμασθαι δὲ ὅπου τῆς Ταρσοῦ ἱερὸν Παύλου τοῦ Κιλικος τὸ καθαγιασθὲν ὃν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ ἁπλῶς ὁ σωτήριόν τε καὶ δόξαν κήρυγμα Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ. ἀναφέρεται δὲ καὶ πρὸς τελείαν μοίραν τῶν φόρων συγχωρῆσαι τοῖς ὑπηκόοις τὸν βασιλέα Μαυρίκιον, πάλαι τε τεσσαράκοντα τοῖς Βυζαντίοις φιλοτιμήσασθαι, ὅπως τὴν ὕδατων ὀλκὴν νεουργήσουσιν.

CAPVT XIV.

De corpore S. Euphemiæ martyris Chalcedone miraculum: ſudor videlicet ſanguineus in die anniuerſario eius martyrii: qui ſpongiis collectus in vaſculis populo diſpertitur. Quo pacto Mauricius incredulus, fidem cum multis lacrymis habuerit, & ſumma in poſterum veneratione martyrem proſecutus ſit.

NON decet etiam hiſtoriarum cupidos præterire, quæ illo tempore circa martyrem Euphemiam præter hominum opinionem geſta ſunt. Aliquantum igitur orationem producamus. Etenim narrationes, quæ mentes diuina quadam claritate illuminant, non mediocrem vtilitatem audientibus ingenerare conſueuerunt. Chalcedon vrbs eſt ad oſtium Ponti ſita, ex aduerſo Byzantii. In ea templum eſt ſanctæ Euphemiæ martyris, vbi eiuſdem ſacratiſſimum corpus in arca aſſeruari, inde a maioribus ad nos fama peruenit. In annos porro ſingulos, die quo martyrium obiit, res maxime admiranda editur: & vt breuiter dicam, iis qui non viderunt, minime credibilis, propter diuini illius operis excellentiam. Nam cum eius corpus iam annis quadringentis in monumento ia-

C Μὴ παραδράμοι γοῦν τοὺς φιλοίστορας καὶ τὰ περὶ τὴν Εὐφημίαν τὴν μάρτυρα παραδόξως συμβεβηκότα κατ' ἐκεῖνο καιρόν. ἀλλά τι μικρὸν παρεκτείνωμεν τὸν λόγον. τὰ γὰρ θεΐας ἐλλάμψεως δηλήματα τέθυκότα, πολλοῦ τὰς ψυχὰς τῶν ἀκουόντων καὶ πρὸς ἑαυτὸν φιλοτιμοῦνται ὠφέλειαν. Χαλκηδὼν πόλις καθίδρυται ὅτι στόματος Γοὶλιν, ἐς δὲ αὐτὸ πέρας τοῦ τοῦ Βυζαντίων πολίσματος. ἐν ταύτῃ νεὼς ἵδρυται Εὐφημίας τῆς μάρτυρος, ἔνθα πρεσβύτης λόγος κατέσχηκε, τὸ σῶμα ἐπὶ σπουδῆς κατατεθῆναι τῆς μάρτυρος. γίνεται τοιγαροῦν καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ κατ' αὐτὸ μαρτυρίου σημεῖον παραδοξότατον, καὶ τοῖς μὴ τεθεαμένοις συλλήβδην εἰπεῖν ἀπιστότατον, ὅθεν τὴν ἐπιφοράν τῆς θείας ἐνεργείας ἐκείνης. τεταχυσίοις γὰρ ἤδη που ἐνιαυτοῖς ἐν τῷ τάφῳ ἐκειμένου τοῦ σώματος,

ματος, καὶ τὴν παρεσαγορευθεῖσαν ἡμέραν ἐπ' ὄψεσι τοῦ ὄχλου ὁ τῆς ἱερατικῆς τοῦ αὐτόθι παρεδρεύων ἐκκλησίας, σπόγγοις ἀπὸ σώματος τεθνεῶτος πηγὰς αἱμάτων ἐξιέναι. καὶ ἴδοις ἂν ὡς ἀπό τινος σώματος νεοσφαγοῦς ἰχῶρι παραπλησίῳ ἀρώματα μεμιγμένα τὰ αἵματα, μύρεσι συγκεκραμένα αὐξηφίεσι θυσί. καὶ τούτων τὰς διανομὰς ὅτι σκιὰν ἐξ ὕλου πεποιημένων μικρῶν τοῖς ὄχλοις τὸν ἱερέα ποιοῦσθαι. εἰσέρχεται τοίνυν εἰς τὸν βασιλέα Μαυρίκιον ἐννοιάτις τοῦ δυσκηδεκάτου χρόνῳ τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐξουσίας καὶ ῥαδιουργία τοῦ θείου ψυχῆς, καὶ σμικρολογεῖται τὰ θαύματα, καὶ ἀποδοκιμάζεται πρὸς αὐτοῦ τὸ παράδοξον, καὶ ῥαδιουργοῦσης ὑπονοίας αἰδεσίμων ἀπαίδησι τὸ μυστήριον. ἀπογυμνοῦται τοιγαροῦν τὸν ἀργύρεον κόσμον ὁ τάφος, καὶ περιφορεῖται τοῖς σφαγίοις τὸ μνῆμα. οὕτω γὰρ ὁ τῆς ἀπιστίας ἤθελε θράσος. ἐπεὶ δὴ ἡ κυρία ἐπεδήμει ἡμέρα, βασανίζεται ὁ ἀπόῤῥητον, ἐξετάζεται τὸ μυστήριον, τὰ θαύματα δοκιμάζεται, καὶ γίνεται τῆς ἑαυτῆς δυνάμεως ἀφ' ὧν θαυμάτων ἀναδείκτορος μύρτις, καὶ πάλιν μεμυρισμένων αἱμάτων ἀπὸ τοῦ μνήματος πηγάζουσιν ὀφθαλμοί, καὶ βλύζῃ ταῖς σκοπομπαῖς τὸ μυστήριον, καὶ πιαίνονται σπόγγοι διωθείας αἱμάτων καὶ πολυπλασιάζῃ ἡ μύρτις τοῦ ἐκρεῖν. σὺν οἷσδε γὰρ γνώσεως φθονῆσαι θεὸς ἀπιστούμενος. οὕτω μὴν οὖν ἡ μύρτις ἐπαναχαλᾷ τὸ βασιλέως τὸ ἄπιστον. ὁ δὴ αὐτοκράτωρ αὐτέπεμπε ταῖς τῶν αἱμάτων ἐκλύσεσι τοῦ τῶν δακρύων ὑπάρχειν, καὶ ταῖς ἐκρείαις τῶν μύρων ἀντεδίδου τῶν ὀμμάτων τὸν ὄμβρον, θαυμαστὸς φαίνων ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ. ἐπεὶ δὲ λίαν νοσηλεύοντος τοῦ πρέσβεως ἐδόκουν, ἀναμνησθῶμεν καὶ τῆς ἱστορουμένης ὁ καιρός, καὶ περὶ τοῦ τυραννίδα γεγυμνωμένου διεξοδικώτερον ἀναλάβωμεν.

A ceat, die tamen, de quo dicebamus, in conſpectu omnium, loci Epiſcopus, ſpongiis a corpore mortuo plurimum ſanguinis colligit. Videas non ſecus quam e recens occiſo corpore vulnerum tabo commiſtam erumpere vim ſanguinum, vnguenta, nulla arte comparata redolentium, & per vaſcula vitrea ab eodem aduentantibus diſtribui. Mauricium igitur duodecimum iam annum imperantem, ſubit imbellis, & ignaua quædam circa res diuinas cogitatio, extenuatque & reiicit tam inſigne miraculum, & myſterium hoc fallacium hominum commentum eſſe aſſerit. Ornamentis igitur argenteis ſepulcrum nudat, & obſignat, B id quod incredulitatis audacia poſtulabat. Vbi ſtatus dies affuit, arcanum exploratur: in myſterium inquiritur: miraculum probatur: fitque martyr ſuæ virtutis hoc admirando opere teſtis omni exceptione maior, iterumque ſanguine vnguentifero meatus corporis per monumentum, inſtar fontium fluit, & ſcaturit emiſſionibus myſterium, odoreque cruoris ſuauiter ſpirantis ſpongiæ imbuuntur. Eum fluxum tum martyr adauxit. Deus enim, quamuis illi non credatur, non tamen hominibus cognitionem ſuæ virtutis & bonitatis inuidet. Atque ita martyr incredulitatem Imperatoris ſapere docuit: qui ſanguinis emanationibus lacry- C marum effuſiones remiſit: & fluentibus vnguentis imbres oculorum ſuorum rependit, *mirabilis*, inquiens, *Deus in ſanctis ſuis*. Poſteaquam igitur non imprudenter digreſſi ſumus, tempus monet, vt deſcriptionis noſtræ recordati, quæ in tyrannide euenerunt, enucleatius perſequamur.

CAPVT XV.

Conſtantinam Auguſtam cum tribus filiabus in priuatas ædes contrudit Phocas: Choſroen de ſua creatione, additis muneribus certiorem facit. Apud Daram Legatus Lilius a Germano præſidii Præfecto ſplendide excipitur, & quid ibi contigerit. Choſroes Mauricii vlciſcendi, bellum Romanis infert. Lilius in Perſide retentus, parum beneuole tractatur. Rumor de Theodoſio adhuc viuo tyrannum terret: vnde Alexandrum, vt imperata non exſecutum, ſua manu obtruncat.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΗΝ ἔιζαρῶν τὴν παῖδα Τιβερίου τοῦ αὐτοκράτορος ἅμα τρισὶ θυγατράσιν ἐν ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ τινὶ κατακλῄσαν ὁ τύραννος ἐποίησαν, Λέοντος δ' ὁ οἶκος τεσσαρεσκαιδέκατος. μηνὶ δὲ πέμπτῳ ἐν γράμμασι τοῦ ἑαυτῆς ἀναγορεύσιν συντάξας ὁ τύραννος, πρὸς Χοσρόην ἐξέπεμπε, Λίλιον ἄγγελον τῆς τυραννικῆς χειροτονίας πρεσβευτὴν ὅμιλος. τότε γὰρ εἴτησαν Ῥωμαίοις τε,

D CONSTANTINAM itaque Tiberii Imperatoris filiam, vna cum tribus filiabus in priuatam domum, Leonis dictam, tyrannus includit. Menſe quinto litteris ſcriptis Choſroen de ſua inauguratione, Lilio huius tyrannicæ creationis delecto nuntio monet. Sic enim & Romani,

& Perſæ ſolent, cum in regiæ dignitatis gradu collocantur. Lilius cum muneribus imperatoriis Daram venit: quem Germanus conſularis, & præſidii illic præfecturam ſortitus, magnifico apparatu excipit. Paulo etiam ante occupatam tyrannidem, Cum Chosroes Narſi duci infenſus eſſet, Mauricius Narſem Præfectum præſidii Darenſis ordine mouit, Germanumque ei ſubrogauit, cupiens iſto modo Babyloniam iracundiam mitigare, Germano & Lilio equis & bigis in oppidum inuectis, miles quidam die tertio Germanum in equo enſe ferit: quem deſcendentem, domum ſui deportant. Sed quoniam plaga lethalis non erat, paucis diebus ex ea auxiliis adhibitis conualuit. Tum Lilium lautiſſime ſtructis epulis acceptum, ad Chosroen dimittit. Chosroes belli cauſſam & inuitamentum ſibi Phocæ tyrannidem ſumens, illud orbi exitioſum claſſicum cecinit, quod Romanorum, Perſarumque fortunas afflixit. Viſus eſt enim plane Chosroes tueri, & aſſerere velle ſanctam Mauricii memoriam. Atque hæc belli Perſici origo fuit. Lilius in Perſide manens, inhumanius tractabatur. Per eoſdē dies error per Imperium increbuit, creditumque a Romanis, non interiiſſe Theodoſium, quæ fabula mala maxima, cædeſque plurimas progenuit. Et cum etiam ad regiam vſque pertigiſſet, tyrannus nimiopere conterritus, Alexandrum neci dedit. Oportebat nimirum ipſum Phocam adminiſtris ſuæ tyrannidis vitam auferre: quique ſibi ad ſcelus ſubſeruiiſſent, eos ad magnum exitium mittere. Nam in ſocietate maleficii firma ſtabiliſque amicitia non reperitur.

A καὶ Πέρσαις ποιῇ, ὁπηνίκα τῆς βασιλείου ὑπατείας δευτέρας. ὁ μὲν Λίλιος βασιλικὰ δῶρα ὑπεφέρετο, ἐς ὃ Δάρας παρεγένετο. τοῦτον ὁ Γερμανὸς (ἀνὴρ δὲ ἔξ τῇ τῶν ὑπάτων ἀξίᾳ κεκοσμημένος, τῷ τε τῶν στρατηγημένου αὐτόθι τραπέζου λαχὼν ὑπερέλαμψε) μεγαλοφανῶς λίαν εἰσεδέξατο. παρά τινος γὰρ βεγχίου τῆς τυραννίδος κρατοῦντος, Χοσρόου τοῦ Περσῶν βασιλέως ἀπεδεδειγμένου τῷ πολεμάρχῳ Ναρσῆ, ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος ὑποπτεύσας τῆς μεγαλοφροσύνης τοῦ Δάρας τὸν B ἡγεμόνα Ναρσοῦν, καὶ Γερμανὸν ἀντεμίσησεν, ὑπεδέξατο ὁ Μαυρίκιος ἐθέλων κατευνάσαι τὴν Βαβυλώνιον χαλεπότητα. ἱππαζομένων ἁρμάτων, καὶ ξιφοκοπίδα πεποιημένων Γερμανοῦ καὶ Λιλίου, γραπώτης ἀνὴρ πληγῇ παίει ξίφει κατὰ τοῦτον ὤμον τὸν Γερμανὸν ἱππαζόμενον. ὁ μὲν οὖν Γερμανὸς ἀποβὰς τοῦ ἵππου, φορεῖον οἰκεῖον ἐμβεβήκει. ἐπεὶ δ' οὐκ ἐν καιρῷ τοῦτο τὸ καταφορὰν ὑποδεξάμενον, ὀλίγας ἡμέρας ὁ Γερμανὸς ἀνέσατο τὴν πληγήν. κατὰ τοῦτον φαρμάκων βελτιωθείς, C ἐστάσας τὸν Λίλιον λίαν ὑπερτίμως, πρὸς Χοσρόην πρέπεμψεν. ὁ μὲν οὖν Χοσρόης κατέστησεν πολέμου τὴν τυραννίδα παρασπασάμενος, τῷ κοσμοφθόρῳ σκεύῳ ἐγκάτθυσε σάλπιγγα· αὕτη γὰρ λυτήριος γέγονε τῆς Ῥωμαίων τε, καὶ Περσῶν εὐπραγίας. ἐδόκει γὰρ καταφρονηθήσεσθαι ὁ Χοσρόης αὐτεξουσίου τῆς οὐσίας Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος μνήμης. οὕτω μὲν οὖν ὁ Περσικὸς πόλεμος τὴν ἀρχὴν ἔσχηκε. ὁ δὲ Λίλιος διετέλεσε παρὰ τοῖς Πέρσαις σκληραγωγούμενος. καὶ ζώσης τοίνυν τὴν μέρας ἐκ τοῦ ζυγοῦ μόνον ἐλύθη ἐπὶ τῇ τοῦ Φωκᾶ D ἀναιρέσει, καὶ Θεοδόσιον οἱ Ῥωμαῖοι μὴ πεπυσμένοι ἐδόξαζον. καὶ γίνεται τοῦτο χεῖμον μεγίστων κακῶν, καὶ φόνων δυθυμίαν ἡ ψυδὴς αὕτη κατάστασις παρεσκεύαζε. τοῦ δὲ λόγου αὐξανομένου πρὸς τὰ βασίλεια, παρέπεμπε λίαν ὁ τύραννος, καὶ τὸν Ἀλέξανδρον ξίφει διέφθειρεν. ἔδει γὰρ τοὺς συνεργάτας τῆς τυραννίδος τὸν Φωκᾶν ἀφανίζειν, καὶ τοὺς ὑπὲρ τοῦ κακοῦ συμμαχήσαντας ἐξαισίοις παραπέμπειν ὀλέθροις. οὐκ οἶδε γὰρ κοινωνία κακοῦ τὴν φιλίαν τῶν συμπεφερηκότων βεβαίαν ἱδρύσασθαι.

IN HISTORIAM

THEOPHYLACTI SIMOCATTÆ ANNOTATIONES.

IN DIALOGVM PHILOSOPHIÆ & Hiſtoriæ.

ANQVAM FILO QVODAM PER LABYRINTHVM.] Minotaurum monſtrum biforme, ex Paſiphae vxore prognatum, Minos Cretenſium rex labyrintho, Dædali ingenio & opera fabricato incluſit. Ipſum labyrinthum Ouidius 8. lib. Metamorph. ſic deſcribit.

Dædalus ingenio fabræ celeberrimus artis
Ponit opus, turbatque notas, & limina flexu
Ducit in errorem variarum ambage viarum.
Non ſecus ac liquidis Phrygius Mæandrus in vndis
Ludit, & ambiguo lapſu refluitque fluitque,
Occurrenſque ſibi venturas aſpicit vndas:
Et nunc ad fontes, nunc ad mare rurſus apertum
Incertas exercet aquas: ita Dædalus implet
Innumeras errore vias: vixque ipſe reuerti
Ad limen potuit, tanta eſt fallacia tecti.

Huic portento Athenienſes quotannis ſeptena nobilium corpora deuoranda mittere, a Minoe victore iuſſi erant: vt tradit etiam Virgilius principio lib. 6. Tertia ſortitione Theſeus miſſus, Minotauro interfecto, filo ad ingreſſum labyrinthi, conſilio Ariadnes Minois filiæ alligato, quo veſtigia regeret, ex illis ambagibus ſeſe explicauit. Quod his verſibus narrat Catullus poemate venuſtiſſimo de nupt. Pelei, & Thetidis.

Inde pedem victor multa cum laude reflexit,
Errabunda regens tenui veſtigia filo,
Ne labyrintheis e flexibus egredientem
Tecti fruſtraretur inobſeruabilis error.

Res quæpiam plurimum impedita & intricata, labyrinthus vocari ſolet. Quod autem nos ex huiuſcemodi rebus impeditis, intricatiſque expedit, & extricat,

potest item προιμιακῶς seu *Thesæum*, *seu Ariadnæum filum* nominari: idque ab istis parœmiarum vel architectis, vel collectoribus prætermissum esse miror.

NIHIL QVIPPE INCOGNITVM DVCEND. PVLCH. MEA, ET CYRENÆI SENT.] μηδὲν γὰρ ἄγνωστον ἔχοιμι καλὸν, ὡς ἐμοίγε, καὶ τῷ κυρηναίῳ δοκεῖ. Hunc Cyrenæum puto esse Aristippum, a quo philosophia Cyrenaica, & Cyrenaici propagati. Inter alias eiusdem γνώμας a Laertio hæc non refertur. Est autem verissima, nec recondita. Sensus pulcritudinis non est sine iudicio: iudicium præcedit cognitio, siue vtrumque horum postea verum, siue vtrumque falsum sit. Nam amantibus pulcra videri, quæ pulcra non sint, affirmat Theocritus. ἄγνωστα igitur, *non cognita*. qui tandem possunt haberi pulcra? Vulgo etiam dicitur. *ignoti nulla cupido*. Quia scilicet ignota non æstimantur pulcra & præclara. Quæ talia non æstimantur, nec appetuntur. Vocem ἔχοιμι arbitror sine sensus detrimento deleri posse, quem impedit potius, quam adiuuat.

TYRANNVS CALYDONIVS.] Phocam in palatium Imperatorium, atque adeo in Imperium nullo iure, & furenter inuadentem, apro Calydoniæ agros fœdum in modum deuastanti belle comparat. Eum aprum Diana, in primitiarum sacrificio ab Oeneo rege Ætoliæ studio præterita immisit. Metamorph. lib. 8. Eundem importunissimum, immanissimumque tyrannum mox non minus apte *de genere cyclopum, & centaurum petulantissimum* vocat. iisdem epithetis eundem lib. 8. cap. 10. exornat. Feritatem cyclopum nec legibus parentem, nec deos metuentem Homerus. & Euripides describunt. Vide adagia, *Cyclopica vita*, & *Cyclopum more*. A moribus: item centaurũ, qui legum & iuris contemptores, viribus & vi agebant omnia, prouerbium est κενταυρικῶς, de iis, quæ inciuiliter, ferociter, & crudeliter committuntur. De Phocæ ignauia, ebriositate, sæuitia, libidine, odio in eum multitudinis, dignissimo flagitiis suis exitu, Nicephorus Callistus lib. 18. cap. 43. 55. 56. & alii.

E PORTICV IMPERATORIA] Ad στοὰ alludit, in qua Zeno docuit: cuius discipuli primum quidem a magistro Zenonii, postmodũ ab illa porticu, tanquam schola sua, Stoici sunt cognominati. Facit autem Simocatta Mauric. philosophum: ideo eius palatium quasi στοὰ fuisse videri cupit. Et in ipso etiam vocabulo magnum illi honorem habet, propter disciplinæ illius rigorem, ac sanctimoniam. Vnde Zeno cum Theophrastum a multitudine discipulorum audiret commendari: illius chorus, inquit, est maior: meus autem melius cantat. Soli enim Stoici vim virtutis tenere: ad Christianos quidem propius illa dogmatum seueritate accedere visi sunt. Honorifice quoque suum Socratem appellat. Socrates autem omnium sapientissimus ab Apolline pronuntiatus est.

HERACLIDÆ ME SERVARVNT.] Propter Heraclium vnum ex tribus interfectoribus Phocæ, & eius in Imperio successorem hoc dicit: quo imperante historiam hanc Simocatta composuit: quasi ille e posteris Herculis fuisset, tyrannoque tollendo simile quiddam auo suo in monstris occidendis præstitisset, qui vt illa hominibus, sic ipse virtuti & bonis artibus exitium machinatus esset. Ex cognatione nominis captatus est lepos.

ATTICA MODVLOR CANTICA.] Mihi, & artibus liberalibus locus est: hoc enim volunt ista verba. Nam Athenæ omnium doctrinarum inuentrices. Quis præterea nescit illa, *Attica facundia*, *Atticus lepos*, *Attica Musa*, *Attica eloquentia*? Philo, lib. *Quod omnis probus liber*. Quod enim in oculo pupilla, in animo ratio, hoc Athenæ in Græcia.

VT ALCESTIN ALIQVAM VIRIBVS HERCVL. RESVSCITAVIT.] Ex argumento tragœdiæ huius nominis apud Euripidem locus hic illustrabitur. Est autem ferme istiusmodi. Admeto rege Thessaliæ iam morituro, Apollo, qui (propter Cyclopas videlicet interfectos) Iouis coactu eius armenta pauerat, a Parcis obtinuit, vt alterum tantum viueret, si quis morti pro ipso se offerret. Quod cum ex amicis, ac pro-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [682] - 220

pinquis nemo, nec vel pater, vel mater (quanquam ſenes, & capulares) facere vellent, Alceſtis coniux ſeſe obtulit. Hercules interueniens, vbi didicit quod acciderat, ad ſepulcrum acceſſit, mortem diſcedere coegit, ipſamque Alceſtin lepide viro ſuo viuam reſtituit.

MALORVM DEPVLSORIS.] ἀλεξίκακος quamobrem appellatus ſit Hercules, ex tot eius laboribus cognoſci facile poteſt: quos quidem nos ex variis poetis vnum in locum, ad Symbolas noſtras lib. 8. Æneidos collegimus. Sed plures etiam a mythologis afferuntur. Natalem Comitem præ aliis lege, ſi placet. ἀποτροπαῖοι, ἀποτρόπαιοι, ἀλεξίκακοι θεοί. Dii depulſores, auerſores malorum, peſtiumque & calamitatum defenſores. Vide Bud. Comment.

ET HVNC CROBYLVM, SIVE PLEXVM CAPILLORVM.] Verba iſta, *ſiue plexum capillorum in vertice*, interpretandi cauſſa adiecimus. Eſt porro κρώβυλος Heſychio, ὁ κόρυμβος τῆς ἐμπλοκῆς, ἡ ἀγομένη ἀπὸ μέσου τοῦ μετώπου ὀπίσω πρὸς κορυφήν, *nodus, ſeu nexus capillorum, a fronte media in verticem reductorum, ſeu reuinctorum.* Athenienſes cirris, ſiue plexibus huiuſcemodi capillorum cicadas aureas implicabant, ſeu innodabant, quo ſe per illud inſectum indigenas eſſe teſtarentur. Cicada enim ibi viuit, vbi naſcitur. Vnde τεττιγοφόροι dicti. De hac Athenienſium conſuetudine, item de crobylo multa erudite Hadrianus Iunius lib. de Coma.

NEC ENIM VEL TERRENVM ORNATVM INORNATVM MANERE VVLT.] Græce ſic eſt. οὐκ ἐθέλει γὰρ οὔτε τὸν παρόντα κόσμον μένειν ἀκίνητον. Arbitror loci totius hanc ſententiam eſſe. Artes ingenuas, quæ ſunt ornamenta quædam terrena, non cœleſtia, etiam ipſas adhuc ornari, & excoli deſiderat, Et vita illi eſt, hoc eſt, ſummæ voluptati eſt, in ſapientia iſta terrena excolenda alios operam ac ſtudium ſuum ponere. Ornant homines ſcientiæ, & ab iiſdem viciſſim ornantur.

QVÆ CORPVS NON HABET, IN TERRIS PHILOSOPHATVR.] Nos hanc ſententiam hinc probabiliter elicimus. Ego philoſophia, quæ corpore careo, per hunc Antiſtitem Sergium in terra ſum, & philoſophor. Et rurſus per ipſum (qui eſt quaſi viua, & corporata philoſophia) tanquam homo cum hominibus verſor. Occurrunt interdum quædam iſtius generis per hanc hiſtoriam, ad quæ intelligenda attentione, & agitatione quadam mentis opus ſit. Græcas voces accipe, & verius aliquid inde prome. ἡ σώματος σκιὰ, φιλοσοφεῖ· ὅπερ γῆς, ἡ θεωρία σωματοειδὴς, μᾶλλον δὲ ἔμψυχον ὡς ἂν εἶδος αἰσθητὸν φαίνεται.

NON VELVT ITHACENS. VLYSSES OBTVRATIS AVRIBVS] Ne cum ſua ſuorumque pernicie Sirenum cantibus detineretur Vlyſſes, ſociorum aures cera obturari iuſſit, ſeque vinculis arctiſſimis malo alligari, nec, quamuis rogantem, ſolui, donec illa loca præternauigaſſet. Homerus Odyſſ. μ. μυθολογικῶς ſuauitas illa cantus voluptatum blandimenta ſignificat, aduerſus quæ aures obturandæ, & a quibus longius ſemper refugiendum eſt, quandoquidem perniciem afferunt: ſicut Sirenes ſibi operam dantibus afferebant. Lege Natal. Comitem lib. 7. cap. 13. Prouerbium *Sirenas præternauigare*, de fugiendis voluptatum illecebris, aut declinandis vitiorum occaſionibus. Specie item prouerbii ponitur *Siren* pro illecebra, & vi dicendi. Norunt docti, Iſocratem Atticam Sirenem appellatum. A Pauſania in Atticis νέα σειρῆν dicitur Sophocles: cauſſa additur. Ἐθίσθησαν δὲ καὶ νῦν ἔτι ποιημάτων, καὶ λόγων τὰ ἐπάγοντα σειρῆσι εἰκάζειν. *Conſueuerunt etiamnum illecebras poematum, ac verborum pellacias ſirenibus aſſimilare.*

ΤΟΥΤΕ ΑΓΝΟΥ ΤΟ ΥΨΟΣ] Vox ἄγνου de eodem videtur accipienda, de quo δένδρον, quæ præcedit. Sicut ergo arborem ante latam, ita nunc excelſam eſſe dicit, platanum videlicet. Et tamen ἄγνος potius frutex eſt, in arborem aſſurgens, latine vitex. Vide lexicographos. Simocatta quanquam hiſtoricus, eſt tamen, vt comperies, verborum licentia ipſe quoque liberior, & magnum habet cum poetis commercium.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [683] - 221

VELVT INSVLA QVAM IMMENSVS, VT EST APVD POETAM, PONTVS CIRCVND.] *Vt eſt apud poetam*, hæc de meo adieci: licet enim hoc interpreti, perſpicuitatis cauſſa videlicet. Carmen extat Odyſſ. κ. Homero teſte etiam per hiſtoriam non ſemel vtitur: vel potius, Homericis condimentis ſua non ſemel aſpergit.

In proœmium, de excellentia & vtilitate Hiſtoriæ.

RATIO MVLTA NOBIS ORNAMENTA COMPARAVIT.] Lege 1. Off. M. Tullii, ab illis verbis. *Homo autem qui rationis eſt particeps, conſequentia cernit*, &c. Admiratur idem præſtantiam, & diuinitatem animi ex effectis eius 1. Tuſcul. Vnde, quæ maxime ad hunc locum pertinent, tranſcribemus. Quid, illa vis quæ tandem eſt, quæ inueſtigat occulta, quæ inuentio atque excogitatio dicitur? ex hac ne tibi terrena mortalique natura & caduca concreta ea videtur? aut qui primus (quod ſummæ ſapientiæ Pythagoræ viſum eſt) omnibus rebus impoſuit nomina? aut qui diſſipatos homines congregauit, & ad ſocietatem vitæ conuocauit? aut qui ſonos vocis, qui infiniti videbantur, paucis litterarum notis terminauit? aut qui errantium ſtellarum motus, progreſſiones, inſtitutiones notauit? omnes magni: etiam ſuperiores, qui fruges, qui veſtitum, qui tecta, qui cultum vitæ, qui præſidia contra feras inuenerunt: a quibus manſuefacti, & exculti, a neceſſariis artificiis ad elegantiora defluximus. Nam & auribus oblectatio magna ex parte eſt inuenta & temperata varietate & natura ſonorum, & aſtra ſuſpeximus, &c.

IN REGIAM ALCINOI REGIS VLYSSES.] Quæ hic de Vlyſſis hoſpitio apud Alcinoum Phæacum regem, & de narrationibus eius tanguntur, quibus tantopere proceres conuiuas recreauit, ab Homero in Odyſſea libris 8. 9. 10. 11. copioſe exponuntur. Quem Æneas lib. 2. & 3. Æneidos apud Maronem imitatur, dum ipſe quoque ſuos, ſuorumque caſus feſtiuiſſime ſuper cœna, rogatu Didonis hoſpitæ ſuæ commemorat.

AVRES CVM SERM. QVOP. DE REB. NOVIS ET ADMIR. TANQVAM EPVLIS ACCIPIVNTVR.] Λίχνον γὰρ ἀκοὴ καὶ ἀκόρεστον, ἑστιωμένη λόγων παράδοξον. Eleganti, & ſuaui tralatione vſus eſt, a conuiuio ad auiditatem res nouas, & admirabiles audiendi, a guſtatu ad auditionem. Sic Cicero in Topicis. Sed quoniam auidum hominem ad has diſcendi epulas recepi, ſic accipiam, vt reliquiarum potius ſit aliquid, quam te hinc patiar non ſatiatum diſcedere. Sic Plato (cuius orationis cultum imitari Cicero conſueuit, in Phædro. Τὶς οὖν δὴ τῶν λόγων ἀπορία; ἢ δῆλον ὅτι τῶν λόγων ὑμᾶς Λυσίου ἑστία; *Quæ erat igitur diſputatio? an certum, vos epulis ſermonum a Lyſia acceptos?* Plures locos ex Platone, & aliis, quibus ἑστίαν, & ἑστίασις etiam ad animi cogitationes, & velut pabulum transferuntur, notarunt Budæus in Comment. & Victorius Variar. lect. lib. 2. cap. 14. rurſumque lib. 28. cap. 23.

QVAM OB CAVSSAM POETAS ERVDIT. PRINCIPES.] Quæ deinceps de præcipuis poetis afferuntur, qui fabulis ſuis ſcite ornateque ſcriptis, mirabiliter hominum animos occuparint, Theologi habiti, & deorum familiares crediti fuerint, potiſſimum de Homero, & Heſiodo intelligenda opinor. Quorum ille dicitur a Suida τετσμέγιστος κήρυκος ὕμνων, ὅσα μούσαις φθεγξαμένη κεφαλὴ ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτωρ, διὸς Ομηρος Αττείλα παίσοφος, χρυσόγλωσσος, θαλασσα νέκταρος, μέγας ὑπὸ πάντας. Alterius tanta fuit veneratio, vt pueri verſus ipſius non ſecus quam apud nos Catechiſmum cogerentur ediſcere. Qui, dum puer armenta paſceret, fertur amatus a Muſis, quæ illi laurum guſtandam dedere, vnde vates euaſerit. Pindarus Apollini gratus fuiſſe perhibetur, adeo, vt eorum munerum, quæ in ipſius Dei templo offerebantur, partem a Deo ſibi aſſignatam acciperet, in dieſque a ſacerdote ad

cœnam vocaretur. Plinius lib. 7. cap. 29. Obsidentibus, ait, Lacedæmoniis Athenarum vrbem, Liber pater iussit Sophoclem tragici cothurni principem sepeliri, Lysandro rege in quiete sæpius admonito, vt pateretur humari delitias suas.

VT CESTIS, SEV CINGVLIS AD DELECTAT. APPOSITIS.] Sine dubio ad Κυπρίδος κεστόν, ad *Veneris cingulum* respicit, cuius ea vis & efficientia fuisse perhibetur, vt quemlibet in sui amorem pelliceret. Vide adagium, *cestum habent Veneris*. Verba græca auctoris sunt, οἷα κεστοῖς θελκτηρίοις ποὶ τὸ τερπτευμα κηλωτίζουσι.

HISTORIAM COMMVN. GEN. HVM. MAGISTRAM, &c.] Sequitur breuis illa quidem, sed eximia historiæ laudatio: cuius singulæ partes ex tot encomiasticis orationibus de ea scriptis, & recitatis facile illustrari possent, si res postularet. ἤθικὸς ὑπόλογος subtexitur, quo historicus magnopere extenuata facultate sua, lectorũ beneuolentiam colligit, quemadmodumq; historia bene scribatur, latenter monet.

IN LIBRVM PRIMVM.

AD CAPVT I.

IVXTA DOMVM, IN QVA. MVLTI EX HERBIS.] πολυστάδια οἰκίαν græce nominant. στὰς est culcita, quam a calcando dictam Varro putat, quod in ea sagum, aut tomentum, aut aliud calcabant. Stibades erant vt plurimum stramenta e frondibus teneris, calamis, culmis, arundinibus, iuncis, aliis demum herbis, qualis castrensis segestra, non ita dissimile quiddam toro Latinorum. Vt enim Nonius habet ex Varrone, torus appellatus est stratum ex herba torta, & toral quod iniiceretur. De iuuenibus Spartanis Plutarchus lib. de institutis Laconicis, συναθροίζουσι οἱ νέοι ὁμοῦ ὅτι στιβάδων, ἃς αὐτὸν στιβοφόρουν τῷ παιδὶ τοῦ Εὐρώτα πεφυκότας κηλάμου. *Somnum capiebant iuuenes simul super toris, quos ipsimet ex iuncis, siue arundinibus iuxta Eurotam natis extruebant.* Xenophon. ἑλληνικῶν lib. 7. στιβάδας ποιουμένους, id est, toros & stramenta sibi aceruantes, in quibus cubarent. Quamobrem στιβάδες erunt tori (seu lectisternia, aut stramenta) in quibus humi stratis vel discumberent cœnaturi, vel cubarent dormituri. Stibadia vocat Martialis, habebantque formam Græci figma, hoc modo, C. & erant mensis rotundis accommodati lectuli accubitorii. Ego verbum obscurius, & minus plerisque notum, pluribus exprimendum censui. Hesychius quoque scribit fuisse χαμαιπετὲς seu χῶσιν ἀπὸ ῥάβδων, καὶ χλωρῶν χόρτων, καὶ φύλλων, *stratum humi cubile e virgis, aut herbis viridibus, aut frondibus.* Satis iam, quid sit οἰκία πολυστάς, liquere opinor.

ALIÆ ME STIMVL. VT A QVIBVS, &c. ALIÆ IPSO TRANSITV, &c.] Trifariam angitur Tiberius. Vt bonus & reip. amantiss. Imp. quem conuenit sollicitum esse, cui moriturus eam veluti filiam suam despondeat, & quem sibi tanquam generum asciscat, & relinquat. Vt probus Christianus, cui cum omni tempore, tum vero in exitu vitæ τὰ βεβιωμένα, acta omnia præteritorum annorum, & iudicis illius sententia de se cum dolore ac timore cogitanda sunt. Non enim respicit personam: sed iustum iudicium iudicat, & cuique mercedem reddit *prout gessit in corpore suo, siue bonum siue malum.* Vt humanissimus demum parens ac maritus super vxore, & liberis. Potiores tamen sibi esse primi, quam tertii generis curas affirmat, & publica priuatis anteponit. Nam in illis hæc quoque, non autem in his illa inclusa sunt. Quis enim saluus esse potest perdita repub.

QVI AMPLA POTEST PRÆD. EOS PLVRA ETIAM VITIA.] Plerumque quo magistratus potestas, dignitas, principatus est amplior, hoc homines maiorem sibi licentiam improbe agendi concessam existimant: & quo minus vltionem humanam coguntur metuere, eo audacius cœlestem despiciunt. Quæris quæ sint ista plura vitia? superbia, fastus, luxus, studium ventris & somni, diuini cultus neglectio, otium

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [685] - 223

iners, libidines iræ & furores, maledicentia, tenuiorum oppressio & alia insuper. Sæpe item,(quod mirere)auaritia, quæ nec copia nec inopia minuitur, vt ait Sallustius. Optime vnamquamque ciuitatem rectum iri dixit Solon, si principes & rectores secundum leges vixerint. Quia vero contra leges viuunt multi, ideo necesse est eas male administrari. Isocrates ad Nicoclem. διδάσκω γὰρ, ὅτι παιδεύσας ἕξουσι τὰς βασιλείας, οἵαπερ αὐτὰς τὰς αὑτῶν γνώμας πεπαιδεύκασιν. *Certum est enim, quemadmodum ipsi suos animos excoluerint, ita etiam eorum regna esse habitura.*

HOMINEM REI ROM. OPPORTVNISS.] Genus & nomen Mauricium traxisse ab antiqua Roma, ob parentes, ex quibus proxime oriundus, Arabissum vrbem Cappadociæ patriam agnouisse scribit Euagrius lib. 5. cap. 19. in quo item virtutes eius diserte commemorat. De signis, quæ ipsum Imperatorem fore indicarunt, item capite 21.

IMPERIVM TVVM MIHI EPITAPHIVM.] In epitaphiis, epicediis, funebribus orationibus quo dicatur magnificentius, sæpe supra verum, & ad solatium atque gratiam viuorum dicitur. Tiberius bonum Imp. defunctũ ex bono successore, quem delegerit, magis, quam vllis epitaphiis ornari, commendarique censet. Nam sicut filius sapiens patri suo, ita hic decessori suo gloriæ & ornamento est: omnesque in deligendo summam prudentiam, & præclaram bene de repub. post obitum quoque merendi voluntatem prædicare nunquã definunt. Huc faciunt posita ab Euagrio lib. 5. cap. 22. Tiberius, tametsi ad exiguum tempus in administrando Imperio ætaté propagauit, tamen pro rebus præclare a se gestis tum immortalem nominis sui memoriam, tum optimam reipub. hereditatem, Mauricium nempe, quem Imp. declarauerat, reliquit, ac suum etiam nomen illi impertiuit, si quidem Mauricium Tiberium appellauit.

IN POTESTAT. MAG. SVPERBIAM COHIBE.] Oratio ista Tiberii ad Mauricium, & illa item Iustini iunioris ad Tiberium lib. 3. cap. 11. optimorum præceptorum plenæ sunt, dicique possunt παραινετικὴ βασιλικὴ, qualem Isocrates ad Nicoclem regem Salaminæ Cypri, Euagoræ filium conscripsit. Comprimere spiritus vel in mediocri potestate difficile est: quanto difficilius in magna, in maxima, vt regali & Imperatoria? Non compressit Dioclet. Eo vsque enim in prospero fortunæ obsequio elatus insolentiæ prodiit, vt se pro Deo adorari voluerit. Homines se humi proiicere, pedibus osculum figere passus est: vestes & calceos gemmis insertis gestauit. Idem ante eum post Persic. victoriã Alexand. fecit. Curtius. l. 5. Iustin. l. 12. Compressit tandem Sesostris Ægypti rex, de quo audiemus l. 6. c. vlt. Compressit etiam Cyrus, verbis Crœsi, quem rogo iam iam crematurus erat, emendatus. Herodotus l. 1. Non immerito itaque M. Tullius in Iulio Cæsare non solum tantam mansuetudinem, tam inusitatam, inauditamque clementiam, tam incredibilé sapientiam, sed etiam tantũ in summa potestate rerum omnium modum admiratur.

PRINCIPATVS TVI NAVIM DIRIGE.] Idonea collatio nauis cum repub. siue Imperio, & principis cum gubernatore, & curarum, turbarum negotiorumque cum marinis fluctibus ac tempestatibus. Sic Cic. epist. ad Q. Cornif. l. 12. nauis nomine aut ipsam rempub. aut partem eius significauit. Quamobrem mi Quincte, conscende nobiscum, & quidem ad puppim. Vna nauis est iam bonorum omnium: quam quidem nos damus operam, vt rectam teneamus: vtinam prospero cursu. Sed quicunque venti erunt, ars nostra certe non deerit. Idem in Sextiana. Nauis reipub. fluitans in alto, tempestatibus seditionum & discordiarum. Et in Pisonẽm, Qui maximis turbinibus ac fluctibus reipub. nauim gubernassem.

CONARE A CIVIB. ET SVBDIT. DILIGI POTIVS QVAM TIMERI.] Præclare 1. Philipp. M. Tull. Carum esse ciuibus, bene de repub. mereri, laudari, coli, diligi gloriosum est. Metui vero, & in odio esse, inuidiosum, detestabile, imbecillum, caducum. Quod videmus etiam in fabulis ipsi illi, qui, *oderint dum metuant*, dixerit, pericu-

periculosum fuisse. Agapetus Diaconus libello aureolo ad Iustinianum Augustum, quo Imperatoris officium persequitur, νόμιζε τότε βασιλεύειν ἀσφαλῶς, ὅταν ἑκόντων ἀνθρώπων ἄρχῃς τῶν ἀνθρώπων. Ὃ γὰρ ἀκουσίως ὑποτασσόμενον, σαθρὰν ἔχει τὴν πρὸς ἡμᾶς εὔνοιαν. Ὃ δὲ τοῖς δεσμοῖς τῆς εὐνοίας κρατούμενον, βεβαίαν ἔχει τὴν πρὸς ὅ κρατοῦν πίστιν. *Existima tum demum te tuto regnare, cum volentibus hominibus imperas. Qui enim inuito animo subiiciuntur, capta occasione seditionibus fluctuant. Qui vero vinculis beneuolentiæ astricti reguntur, erga rectorem obedientiam stabilem conseruant.* Extat insigne elogium Traiani apud Xiphil. Amari a ciuibus cupiebat magis, quam honore affici. Cum populo humaniter, cum senatu honorifice versabatur. Charus ciuibus, hosti formidolosus erat.

INSIGNEM, SPLENDIDAMQVE, &c.] Videntur felices ac beati, qui honores & magistratus gerunt: vt pote quibus assurgitur, ad nutum obeditur, priores vbique conceduntur, plura licent, nihil exhibetur molestiarum, adsunt perpetuo ministri, dominorum nutus etiam obseruantes, adsunt multa commoda, &c. sed si quis rem virtute metiatur, potius miseri sunt quam felices, & magis ipsi aliis seruiunt, quam seruiatur ipsis, propter innumeras curas, sollicitudines, labores, negotia, quæ subditorum caussa sustinent, & quæ ipsos ne noctu quidem satis quiescere patiuntur, aliumque remissius, alium vehementius, pro modo prouinciæ exercent. Vt odia multorum in illos, & vitæ pericula omittam. Vide Hieronem Xenophontis. Inducitur apud Homerum 2. Iliad. Somnus Agamemnonem ita reprehendens

Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἀνδρα, *Haud fas per totam Rectorem sternere noctẽ,*
Ὡ λαοίτ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσα μέμηλε. *Cui populi, cui sunt commissa negotia tanta.*

Apud Persas, ni fallor, erat qui regem quotidie his verbis expergefaceret. ἀνάστα βασιλεῦ, τὰ φρόντιζε τῶν πραγμάτων. *Surge Rex, & procura Rempub.* Huc pertinent etiam versus Horatiani ad Augustum, exord. epist. 1. lib. 2.

Cum tot sustineas, & tanta negotia solus:
Res Italas armis tuteris, moribus ornes:
Legibus emendes: in publica commoda peccem,
Si longo sermone morer tua tempora, Cæsar.

Sensit, credo, magnopere onus regium Magnus ille rex Asiæ Antiochus. Qui a Scipione deuictus, & Tauro tenus regnare iussus, amissa omni Asia, quæ tum Romana prouincia erat facta, dicere est solitus, benigne sibi a pop. Rom. factũ, quod nimis magna procuratione liberatus, modicis regni terminis vteretur. Cic. pro Deiotaro. De Seleuco rege Plutarchus lib. num seni gerenda sit resp. dicere solitum, si nouissent multi, quam sit operosum ac molestum, tot duntaxat litteras scribere legereque, diadema etiam abiectum ante pedes non sublaturos.

AD CAPVT II.

TEMPORA IMPIA, &c.] Tempora Phocæ, qui circiter octo annos imperauit sceleratissime. A tribus conspiratis Heracleone, Heraclio, (qui postea successit in Imperio) & Prisco interfectus est. Tyrannum Calydonium in dialogo, & in octauo sæpius tyrannum, & proteruissimum centaurum, & semibarbarum nominat. Interpretationis & perspicuitatis caussa καὶ πρόσθεσιν illa verba adiecimus (*imperium te viuo tyranni non inuadent.*) Mauricij enim temporibus inuasit illud Phocas. Quasi dicat. *Tu in pace colligeris ad patres tuos: nec videbunt oculi tui mala, quæ huic loco facturus sum*, vt Scriptura sacra loquitur. Quod autem hæc verba angeli, *tyranni imperij tui temporibus non extabunt:* seu vt nos vertimus, *tempora impia, & tyrannica te imp. non venient*, quidam eruditissimus vir hunc sensum continere putat, Tiberium post obitum consecutum Imperium pacificum ac perenne, vbi nullus erit timendus, qui illud auferat, tyrannus, cœli videlicet principatum, in quo cum Christo regnant omnes sancti eius, vereor vt ea explanatio stare possit.

QVANTVMVIS IMP. LEGI NATVRÆ COMMVNI OBSECVTVS, &c.] Pulsat enim pallida mors æque regum turres, vt pauperum tabernas, vt Horat. ait, Ode 4. lib.

1. Socrates, siue Anaxagoras cuidam dicenti, Athenienses te morti adiudicarunt, respondit, & illos natura. Hoc volebat, neminem semper victurum, quamuis ei vita per cruciatum non extorqueatur. Obseruet lector, quam multis, & quam venustè mortem, siue discessum e vita optimi Imp. circumloquitur Simocatta. Etenim non contentus dixisse, eum legi naturæ communi obsecutum esse, quod satis quid esset intelligebatur: addit nihilominus, *& hac onerosa, terrenáque tunicula exutus, & tanquam e tabernaculo suo liber egressus, esse inter homines desinit.* Sunt enim modi, quibus res alioqui formidabilis, & tristis, mors videlicet, extenuetur, & mitigetur. Ex Cicerone occurrunt; vinculis corporis laxari: e corporis custodia euolare: ex hac turba, & colluuione discedere: ex his tenebris in lucem illam excedere ad illud diuinum animorum concilium, cœtumque proficisci. Sacræ Scripturæ sunt, apponi ad patres suos, ad populum suum: dormire cum patribus suis, obdormire in Domino. Corpus humanum vocant tabernaculum, Paulus 2. Cor. 5. Et Petrus ep. 2. c. 1. Tunicam videtur quoque Paulus nominasse, dum ait, 2. Cor. 5. *Eo quod nolumus expoliari, sed superuestiri, vt absorbeatur quod mortale est a vita.* Ibidem verbis antecedentibus terrestrem domum nominat. Regnauit autem Tiberius per se solum annos quatuor: cum Iustino autem annos tres, & menses vndecim.

INCISIS LACRYMAR. &c.] Vberrimum fletum duabus metaphoris significantissimis expressit. ——*Largoque humectat flumine vultum.* inquit Virg. 1. Æneid. & 2. ——*Largosque effundere fletus.* Effundere vim lacrymarum, Cicero. Quo magis mirandum, venas istas, & hæc flumina tam cito manare desiisse. Eo ipso siquidem die desierunt. Sed enim nihil lacryma citius arescit; præsertim in alienis malis, vt aiunt Rhetores. Soluebant ergo Constantinopolitani quoq; bono principi suo stipendiarias lacrymas. Omnes non tanquam Imperatorem sibi, sed tanquam parentem publicum obiisse, domestico fletu doloris illacrymabant, suaque omnes funera dolebant, vt scriptum est a D. Ambr. conc. de ob. Valent. Cur a populo diligeretur tantopere Tiberius, poteris cognoscere ex Euag. l. 5. c. 13. Laudat eundem præclare historicus noster l. 3. c. 16.

AD CAPVT III.

PRINCEPS CHAGANVS, &c.] Vocabulum istuc *Chaganus*, appellatiuum est, quo Principes suos Hunni afficiebant: Etiam Persæ ducem militum Cardarigan nominabant, vt toties in hac historia videre licet. Similiter aliæ gentes, & olim, & hodie reges ac principes suos certis nominibus & honorabant, & honorant. Quis non legit Ægyptiorum Pharaones, Ptolemæos, Sultanos, Persarum Sophos, Turcarum item Sultanos, Tartarorum Chamos, Valachorum Vaiuodas, Romanorum Augustos? Animaduertenda huius barbari curiositas, superbia, auaritia, Romanorumque (seu Græcorum) misera seruitus, quos ad libidinem belluæ huius tributa pendere, & quæ mandaret facere citra detrectationem oportuit. Quam rem historicus non iniuria deplorat. Nobis Germanis (Imperio Romano, inquam) an non idem pene multis annis euenit, quibus Othomanico tyrannico grandem pecuniæ summam, & lectos aureos, hoc est, pretiosa ex auro & argento munera mittere ad pacem redimendam expulsi sumus?

VTRVM QVIA, &c.] Haud est verisimile, contempsisse elephantum, & quidem omnium quos Mauritius habebat præstantissimum. Credibilius est, vastitate & mole illius inopinata obstupuisse, ac perculsum esse. Vulpes apud Æsopum cum incidisset in camelum, quem nunquam antea viderat, ita eius proceritate corporis cohorruit ac timuit, vt pene moreretur. Iterum postea cum videret, timuit quidem, at non tantum. Tertio aspectu adeo non timuit, vt & accedere, & confabulari auderet. Docet fabella, terrifica quæ sunt, consuetudine familiaria fieri. Sic Chaganus, si elephantum vidisset sæpius, minus minusque obstupuisset: quin & tergum eius conscendere, & ex eo pugnare non dubitasset.

MOLEST. EXHIBVIT DE LECTO AVREO] κλίνῃ χρυσῇ apud Cedrenum hac ea-

dem de re loquentem, vertit interpres, *culcitram auream*. Plus fuisse puto, & intelligendum talem lectum, seu lectulum, seu grabbatulum, quales Germanis *Rastbetlin* dicuntur. De lecto discubitorio nolim accipere: sed de eo, in quo meridiari solemus, & quem Germanico vocabulo iam expressi.

AD CAPVT IV.

NEGLIGIT CVSTODIAM PAX, NEC IN FVT. PROSPICIT] Cum ex pace bellum, & ex bello pax nascatur: sicut tempore belli de pace cogitandum (si quidem finis, & scopus belli est) ita temporibus pacificis bellum timendum, & idcirco adhibenda custodia, nec exspectandum donec hostis ante portas sit, aut aries murum percusserit. Sero enim sapient Phryges. Etiam securissimis temporibus hostes metuendos esse multi suo exemplo docuerunt. Iphicrates Athenienſium dux etiam in amicorum regione castra communiebat.

CADMEA, VT DICITVR, REPORTATA VICTORIA] Plutarchus libro περὶ φιλαδελφίας priscis Cadmeam victoriam scribit appellatam, quæ fuit fratrum (Etheoclis, & Polynicis) apud Thebas, a Cadmo conditas, vt turpissimam atque miserrimam. Idem libello de educatione liberorum ostendit, Cadmeam dici victoriam, quoties præstat vinci, quam vincere.

LATINI SCRIBONEM DICVNT] E custodibus, seu stipatoribus imperatoriis primarium facit Scribonem Simocatta, & ita intelligit Suidas, cuius sunt hæc verba, Σκρίβωνα οἱ Λατῖνοι ὁ τὴν γραμματοφυλάκων ἀφῃρεθμόν. Quæ quidem gemina pene sunt Simocatticis: sic enim ille, paulo pluribus licet. καὶ Κολβυτίωνα, ἄνδρα τὴν γραμματοφυλάκων τῶν βασιλέως ἀφῃρεθμόν, ὃν Σκρίβωνα τῇ Λατινίδι φωνῇ Ρωμαῖοι καλονομάζουσιν. Agathias lib. hist. 3. paulo aliter vsurpat, pro custode seu excubitore palatij, inquit enim Εἷς δέ γε ὧν ἔτυχε τὴν ἀμφὶ τὰ βασίλεια δορυφόρων, οὓς δὴ Σκρίβωνας ὀνομάζουσιν. At Leo Imp. constit. 3. eosdem esse dicit qui aliquando Δεποπάτοι. Subiiciam verba: Δεποπάτοι δὲ παρεσηγορεύοντο πάλαι, καὶ νῦν λεγόμενοι Σκρίβωνες, οἵπερ παρεγκελευόμενοι τῇ φάλαγγι, τοὺς ἐν τῇ μάχῃ τραυματίους γινομένους ἀναλαμβάνονται ὡς ἰατροὶ, καὶ θεραπεύουσι. *Qui olim Deputati, nunc Scribones, sequuntur exercitum, & in prælio vulneratos reficiunt vt vulnerarij, & seruant.* Deputati erant, hoc est selecti, minus locupletes qui saucios in prælio obligabant, aut collapsos ab equis erigebant, aut laborantes e certamine asportabant. Pro singulis militibus seruatis singulos nummos accipiebant. Hæc propemodum Rigaltius in Glossario Τακτικῷ.

LONGVM MVRVM DEIECTVRVM] De hoc ponam ad verbum, quæ sunt apud Petrum Gyllium in Topographia Constantinopolis lib. 1. cap. 21. Suburbana prædia Constantinopoleos muris longis claudebantur, iter duorum dierum, quos a Ponto Euxino ad Selybriam, sitam in littore Propontidis, distantes ab vrbe quadraginta millia passuum, latos viginti pedes Romanos, Anastasius Imp. condidit contra impetum Bulgarorum, & Scytharum. Eos muros a barbaris sæpe captos, & multis locis euersos, Iustinianus restituit. Et vt facilius milites præsidiarij muros tueri possent, exitus turrium patentes in alias turres obstruxit, singulisque ascensum a solo reliquit patentem vnicum, quem solum singularum turrium milites contra hostes etiam intra muros versantes tueri possent. Euagrius murum longum nuncupatum tradit excitasse Anastasium, qui distaret a Constantinopoli ducenta & octoginta stadia, vtrumque mare attingens, longus quadraginta & viginti stadia, velut fretum quoddam efficiens, & Constantinopolim paruam insulam pro peninsula reddens, volentes transire ex Ponto in Propontidem tutos præstans, & prohibens excurrentes barbaros ex Ponto Euxino, & Colchis & Mæotide, & Caucaso effusos in Europam. Vide Zonaram in Mauricio, & Nicephorum lib. 16. cap. 39.

AD CAPVT V.

OCVLVS IVST. CÆCVS EST, PEDES PROVIDENTIÆ CLAVDICANT.] Cur hoc dicat, & de quo dicat, sequentibus verbis statim demonstrat: quia nimirum periurii pœnas Deus ab eo non exposcat. Videtur Deus non videre hominum scelera, nec iustus esse, cum ea non punit: & claudicare quodammodo, cum tardius punit. *Sed altißimus est patiens redditor, & benignitas Dei homines ad pœnitentiam exspectat.* Lento pede, inquit Cæsar, diuina vltio procedit, tarditatemque supplicii grauitate compensat. Prouerbium, dii laneos habent pedes, indicat diuinum numen etsi lente ad pœnas sumendas procedat, nonnunquam tamen inopinato supplicium infligere. Omnino verum est, quod ait Hor. Od. 2. lib. 3.

Raro antecedentem scelestum
Deseruit pede pœna claudo.

Tibullus eleg. 4.

Ah miser! & si quis primo periuria celat,
Sera tamen tacitis pœna venit pedibus.

Dicitur item adagio, δίκης ὀφθαλμὸς, *iustitiæ oculus*, de iudice, aut ipso iudicio sinceris & incorruptis. Sed nihil impedit, quin de Deo accipiatur, qui & iustus, & totus oculus est: videt enim omnia. Et de ipso loquitur Senarius hic.

Ἐστι δίκης ὀφθαλμὸς ὅστις πάντ' ὁρᾷ.
Est oculus æquitatis omnia intuens.

Censeo præterea alludi ad illud Homeri, in βατραχομ. ἔχει Θεὸς ἔκδικον ὄμμα. *habet Deus vindicem oculum.*

GENTEM BELLICOSISSIMAM.] Sallustius in Catilinario de veteribus illis Romanis. At Romani domi militiæque intenti, festinare, parare, alius alium hortari, hostibus obuiam ire, libertatem, patriam, parentesque armis tegere. Post, vbi pericula virtute propulerant, sociis atq; amicis auxilia portabant. Infra. Iam primum iuuentus, simul ac belli patiens erat, in castris per laborem vsu militiam discebat: magisque in decoris armis, & militaribus equis, quam in scortis atq; conuiuiis libidinem habebat. Igitur talibus viris non labor insolitus, non locus vllus asper, aut arduus erat, non armatus hostis formidolosus. Et rursum. Memorare possem quibus in locis maximas hostium copias pop. Rom. parua manu fuderit, quas vrbes natura munitas pugnando cæperit. Cic. 1. Tusc. eos cum virtute, tum disciplina in re militari multum valuisse testatur.

IMPERIVM OMNIVM LINGVIS CELEBRATVM] Quis tandem scriptorum hoc imperium, hanc remp. non aliquando laudauit? quis potentiam & magnitudinem, leges, instituta, & mores non prædicauit? Paucos, eosque primæ classis adducam, & in primis vatem maximum, cuius illa sunt 1. Æneid.

His ego nec metas rerum nec tempora pono.
Imperium sine fine dedi, &c.

Lib. 6. *Tu regere imperio populos Romane memento,*
Hæ tibi erunt artes, pacique imponere morem,
Parcere subiectis, & debellare superbos.

Cic. Philip. 3. nos principes terrarum, omniumque gentium. Et 1. Tusc. Iam illa quæ natura, non litteris assecuti sunt, neque cum Græcis, neq; vlla cum gente sunt conferenda. Quæ enim tanta grauitas, quæ tanta constantia, magnitudo animi, probitas, fides, quæ tam excellens in omni genere virtus in vllis fuit, vt sit cum maioribus nostris comparanda? Halicarnassæus procem. Antiq. Romanos omnibus ciuitatibus, & gentibus rerum gestarum, & imperii magnitudine ac diuturnitate antecelluisse confirmat. Possem esse in hoc argumento longior: Sed hic non est locus. Vide laudationem Romæ apud Aristidem Sophistam, & Admiranda Lipsii.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [690] - 228

QVORVM EST VENERANDA EFFICACITAS.] Quomodo non veneranda, si, vt Ouid. habet,

Munera crede mihi placant hominesque deosque,
Placatur donis Iupiter ipse datis.

Excæcant præterea *oculos sapientum, & peruertunt verba iustorum*, ait diuina scriptura: quæ si non veneranda, certe magna efficacitas est. Aduersus ea nihil valet vlla eloquentia. Hæc magna profecto potentia, & efficiendi vis est.

Χρυσοῦ λαλοῦντος, πᾶς ἀναρμοστεῖτω λόγος,
Πείσῃ γὰρ εἶδε καὶ πέφυκε μὴ λέγων.
Auro loquente, ratio quæuis irrita est,
Suadere quoniam nouit & loquens nihil.

ARBORI ROBVSTÆ, EXCELSÆ, FRONDOSÆ, &c.] Similiter de Æsculo Virgilius locutus est Georg. 2.

Æsculus imprimis, quæ quantum vertice ad auras
Æthereas, tantum radice in tartara tendit.
Ergo non hiemes illam, non flabra, neque imbres
Conuellunt: immota manet, multosque per annos
Multa virum voluens durando sæcula vincit.
Tum fortes late ramos, & brachia tendens
Huc illuc, media ipsa ingentem sustinet vmbram.

Imperium Romanum ad eius firmitatem stabilitatemque significandam Simocatta arbori altissimis radicibus hærenti, robustæ, sublimi, frondosæ, &c. ποιηλικώτερον comparat. Sic certe idem Virgilius Troianam vrbem cum orno. Sed illam ornum Græci velut agricolæ certatim bipennibus instantes exciderunt.

Ac veluti summis antiquam in montibus ornum, &c.

In 4. item inexpugnabilem Æneæ constantiam aduersus blandimenta muliebria per quercum annosam declarat, quam Alpini Boreæ

——nunc hinc, nunc flatibus illinc
Eruere inter se certant: it stridor: & alte
Consternunt terram, concusso stipite, frondes.
Ipsa hæret scopulis, & quantum vertice ad auras
Ætherias, tantum radice in tartara tendit.

AD CAPVT VI.

CHAGANO SANGVIS EFFERVESCERE.] Egregia hominis insanc irascentis descriptio. Qualis est etiam apud Virgil. lib. 12. Æneid. in Turno.

His agitur furiis, totoque ardentis ab ore
Scintillæ absistunt, oculis micat acribus ignis.

Huc mihi videtur facere locus M. Tullii 1. Off. Licet ora ipsa cernere iratorum, aut eorum, qui aut libidine aliqua, aut metu commoti sunt, aut voluptate nimia gestiunt: quorum omnium vultus, voces, motus, statusque mutantur. Ouid. 3. Artis.

Ora tument ira, nigrescunt sanguine venæ,
Lumina Gorgoneo sæuius angue micant.

Cum autem homines immodestius, & effrænatius irascentes leonibus, tauris, aliisque bestiis immanioribus conferri soleant, sciendum, D. Gregor. Nyssenum tales cum energumenis, seu dæmoniacis & obsessis comparauisse libro de octo beatitudinibus, qui locus a me adductus est in Symbolis, ad illa verba in principio libri.

Attollitque animos, Pœnorum qualis in aruis.
Tum demum mouet arma leo, &c.

SPRETA LEGATORVM REVERENTIA BARBAR. ILLVM IN CARCEREM.] Ius legationis ſanctum, & legationes maximæ dignationis, & legati ſacroſancti, & inuiolabiles apud omnes gentes ſemper fuerunt. Cicero Orat. de haruſp. reſponſis, ius legationum humano diuinoque vallatum præſidio dicit. Idem Verrin. 3. nomen legati eiuſmodi eſſe debere, quod non modo inter ſociorum iura, ſed etiam inter hoſtium tela incolume verſetur. Euſtathius in 7. Iliad. memorat caduceatores medium quoddam genus inter deos & homines: id eſt, pene diuinos, & hominibus auguſtiores exiſtimatos: nec niſi a Leſtrygonibus, Cyclopibus, aliiſque qui fas non norunt, de iiſdem aliter cogitatum. Quare inter Leſtrygonas, & Cyclopas hunc Chaganum barbariſſimum numerare par eſt. Homero nuntii Iouis atque hominum dicuntur.

AD CAPVT VII.

QVAM ROM. PRÆSENTII NOM. IS EST HON. DVCVM MILIT.] Lib. 8. cap. 13. dicitur idem eſſe qui Domeſticus, quod tamen non eſt nomen honoris ducum militarium: & de eo in Cantacuzeni hiſtoriam ante initium diſſeruimus, vt etiam de aliis multis palatii Conſtantinopolitani officiis. Quanquam lib. 8. non præſentibus ſcriptum eſt, & dicitur Petro fuiſſe a conſiliis.

AD CAPVT VIII.

RELEGAT. IN CHALCITID. INSVLAM.] Hanc Stephanus vocat Demoneſum. Deſcribitur a Gyllio in Boſporo Thracio, lib. 3. cap. 14.

AD CAPVT X.

PATREM SVVM PAVLVM, QVI NVPER CONSTANTINOP.] Ad nuptias ſuas Mauricium vtrumque parentem, canitie decoros, & rugis plane venerandos, fratres item pulcritudine & forma eximios aduocauit. Euagr. lib. 6. c. 1. in quo earundem nuptiarum celebritatem & magnificentiam deſcribit. Ex eius hiſtoria eccleſiaſtica nonnunquam hancce noſtram de Mauricio illuſtrabimus, etſi non niſi ad annum imperii eius duodecimum peruenit: cuius parentes nouit, & cum iis collocutus eſt. Nec quenquam Euagrio priorem res Mauricii attigiſſe opinor.

IN CIRCVITV PRIMOR. ET MAG. IMPP. SIMVLACRA.] Veteres in lararіis, & aliis locis clarorum virorum imagines, & ſtatuas collocabant, non admirationis & honoris cauſſa tantum: ſed vt earum aſpectu ad imitationem illorum ſeſe excitarent. Hoc laudabile eſt, & inſigne domus ornamentum. Merito autem in cubiculo Imperatorio Imperatorum ſtatuæ viſebantur. Quid ergo hic de illis Chriſtianis dicam, quos icones & ſimulacra non inepta tantum, ſed etiam fœda & inhoneſta, non in conclauibus modo, ſed in ipſis cubiculis delectant? Clemens Alexandrinus Adhortat. ad gentes, poſtquam egit de impudicis imaginibus quas quidam etiam in cubiculis ponebant, & publice Græci habebant, harum non ſolum vſus, inquit, ſed etiam aſpectus & auditus deponendam eſſe memoriam, vobis nuntiamus. Scortatæ ſunt aures veſtræ, fornicati ſunt oculi: & quod eſt magis nouum, ante complexum veſtri adulterium admiſerunt aſpectus.

SPONSIS PATERAM MERI PLENAM PORRIGIT.] De hoc vide, ſi placet, Euchologium Græcorum, item, quod ſequitur, de ſertis a ſacerdote ſponſo & ſponſæ imponi ſolitis, & de annulis aureo & argenteo, quæ cærimoniæ & precationes adhiberentur. Octauo autem die ſerta illa nuptialia manu ſacerdotis, cum ſolenni precatiuncula deponebantur. Quoniam vero priuati non erant Mauricius & Conſtantina, ſertorum loco patriarcha illis coronas imperatorias impoſuit, quæ ἀνάληψις στεφανώματος *officium ſertorum impoſitionis* ibidem vocatur.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [692] - 230

AD CAPVT XI.

ANTISTITI HERACLEÆ, QVÆ OLIM PERINTHVS.] Postquam Constantinus ex Byzantio fecit Constantinopolim, Perinthus antea vicus, dicta est Heraclea, cuius Metropolita ab antiquo ius habet patriarchæ eligendi. Veterum quippe Imperatorum priuilegia abolere noluit (nam Seuerus Imp. Byzantium a Pescennio Nigro occupatum, illo occiso diruerat, & vrbe in vici formam redacta, agrum Perintho subiecerat.) Quare etiam in subscriptionibus litterarum Patriarcham proxime Heraclienſis sequitur. In Turcograecia talis profertur eius subscriptio. ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ἡρακλείας, προέδρος τῶν ὑπερτίμων, καὶ ἔξαρχος πάσης Θράκης, καὶ Μακεδονίας. *Humilis Metropolita Heracleæ, præses prælatorum, & exarchus totius Thraciæ, & Macedoniæ.* ὑπέρτιμος enim titulus fuit Metropolitarum, & Heracleenſis προέδρος τῶν ὑπερτίμων. vt Cæsareæ Cappadociæ ὑπέρτιμος τῶν ὑπερτίμων. Exarchus porro est veluti vicarius, aut legatus patriarchæ, vti apud nos legatus sedis Apostolicæ dicitur. Perinthus, vt Tzetzes narrat, etiam Mygdonia ab Hercule vocata est.

S. GLYCERIÆ MARTYRIS.] Sub Antonino Imp. & Sabino præside Traianopoli martyrio functa est. In Menæis 3. Id. Maii certamen eius describitur.

QVOD PVRVM EST, NON DEBET IMPVRVM CONTINGERE.] τὸ ὄντι γὰρ, ὃ καθαρὸν, τὸ μὴ καθαρὸν οὐ θέμις ἐφάπτεσθαι. Sententiam hanc profani alicuius scriptoris esse, ipse historicus fatetur. Cuius autem sit, alius me in bonis auctoribus magis versatus coniiciat.

MAVRICIVS AD SONTES CAP. PVN. LANGVIDIOR.] Iste Imp. præter cæteros omnes, inquit Euagrius lib. 6. cap. 2. operam dabat, vt nullius sanguis, qui læsæ maiestatis reus esset, omnino funderetur. Id prolatis aliquot exemplis probat. Plutarchus alicubi. Musicus chordas dissonantes non statim abiicit & incidit: sed sensim intendens aut remittens, ad concentum adducit. Ita princeps leniter emendabit peccantes, non protinus tollet. Verumtamen sceleris atrocitas hanc lenitatem interdum excludit: & ne malum serpat, seuerioribus exemplis statuendis prouidendum est. Sic faciebat M. Antoninus cognomento philosophus. Mos eius, inquit Capitolinus, vt omnia crimina minore supplicio, quam legibus plecti solent, puniret: quamuis nonnunquam contra manifestos, & grauium criminum reos inexorabilis permaneret.

AD CAPVT XII.

ENCÆNIORVM, SEV DEDICATÆ VRB. ANNIVERS. DIE.] Constantinus Magnus ordinata repub. vrbem nouam iam ad egregiam ædificiorum speciem perductam, solenni cærimonia, aduocatis Orientis episcopis consecrandam, ac Deo & B. Virgini dedicandam curauit, eamque nouam Romam, & Constantinopolim appellauit, atque ad dignitatem vrbi addendam, ecclesiam eius ad honorem patriarchatus euexit. Dedicata est V. Id. Maias, & eum diem ἡμέραν τῆς Κωνσταντινουπόλεως Græci vocant in Menæis, diem natalem Constantinopoleos.

IMPENDENTIS FORMID. EXITII, TEMPLA VNIVERSI CONCVRSAB.] In ethnicis, & Christianis litteris multa huius rei exempla leguntur. Est enim solenne mortalibus, in magnis malis & calamitatibus ad Deum cœlestesque exilii causa confugere: in bonis autem, & rerum prosperitate eorum vix recordari. *Multiplicatæ sunt*, inquit Dauid, *infirmitates eorum, postea acceleraverunt.* Et rursum: *Cum occideret eos, reuertebantur ad eum.* Qua de re pulcre disertissimus Lactantius lib. 2. c. 1. in hunc modum. Nam tum maxime Deus ex memoria hominum elabitur, cum beneficiis eius fruentes, honorem dare diuinæ indulgentiæ deberent.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [693] - 231

At vero si qua necessitas grauis presserit, tum demum recordantur: si belli terror infremuit: si morborum pestifera vis incubuit, si alimenta frugibus longa siccitas denegauerit, si sæua tempestas, si grando ingruerit, ad Deum confugitur, a Deo petitur auxilium, Deus, vt subueniat, oratur. Si quis in mari vento sæuiente iactatur, hunc inuocat: si quis aliqua vi afflictatur, hunc protinus implorat: si quis ad extremam mendicandi necessitatem deductus, victum precibus exposcit, Deum solum obtestatur, & per eius diuinum atque amicum numen hominum sibi misericordiam quærit. Nunquam igitur Dei meminerunt, nisi dum in malis sunt. In libro Iudith, audito infesto Holofernis aduentu, sic legimus de Bethulienſibus. *Et clamauit omnis populus ad dominum instantia magna, & humiliauerunt animas suas in ieiuniis, & orationibus, ipsi & mulieres eorum. Et induerunt se sacerdotes ciliciis, & infantes prostrauerunt contra faciem templi domini, & altare domini operuerunt cilicio, & clamauerunt ad dominum Deum Israel vnanimiter, ne darentur in prædam infantes eorum, & vxores eorum in diuisionem, & ciuitates eorum in exterminium, & sancta eorum in pollutionem, & fierent opprobrium gentibus.* Sallustius in Coniurat. Catilinæ. Ad hoc mulieres, quibus pro magnitudine belli timor insolitus incesserat, afflictare sese, manus supplices ad cælum tendere: miserari paruos liberos, rogitare, omnia pauere, superbia atque deliciis omissis, sibi patriæque diffidere, & 1. Æneid.

Interea ad templum non æquæ Palladis ibant
Crinibus Iliades passis, peplumque ferebant,
Suppliciter tristes, & tunsæ pectora palmis.

Et lib. 11.

Nec non ad templum, summasque ad Palladis arces
Subuehitur magna matrum regina caterua,
Dona ferens: iuxtaque comes Lauinia virgo
Causſa mali tanti, &c.

NON EQVI, NON MVLI, SED HOMINES TRAHEB.] Honoris amplissimi causſa videlicet, quod per se patet. Itaque non solum mulis & equis, sed etiam leonibus (a quibus quorundam currus tractos esse legimus) nobiliores isti, vt ita dicam, tractores sunt. Sesostris autem Ægyptii regis currus, vt postea videbis, lib. 6. cap. 11. a quatuor barbaris regibus trahebatur. Tantus erat hominis fastus.

AD CAPVT XIV.

ARTES BELLICAS EX VET. SCRIPT. MONVMENT.] Venit in mentem Luculli, de quo Cicero in Academicis. Sed incredibilis quædam ingenii magnitudo non desiderauit indocilem vsus disciplinam. Itaque cum totum iter, & nauigationem consumpsisset partim in percunctando a peritis, partim in rebus gestis legendis, in Asiam factus Imperator venit, cum esset Roma profectus rei militaris rudis. Philippicus igitur qui artes bellicas ex veterum scriptorum monumentis hausit, hunc potissimum imitatus videtur. Alphonsus rex Neapolitanus in expeditionibus semper habuisse apud se, & lectitasse Liuium scribitur.

P. SCIPIONIS BELLI DVCIS OMNIVM PRÆSTANTISS.] Existimo posteriorem Scip. Africanum accipiendum, qui alias Æmilianus, & Numantinus. De eo, & eius auo (a cuius scilicet filio adoptatus est) Virg. 2. Georg. in laudibus Italiæ. *Scipiadas duros bello.* Eosdem *duo fulmina belli, cladem Libyæ* in sexto appellat. Manil. *Scipiadæque duces, fatum Chartaginis vnum.*

IN VITA SANCTE AGVNDA PHILOSOPHANTIVM.] Frequentissime Græci scriptores sacri institutum vitæ monasticum φιλοσοφίαν nominant, & monachos aiunt φιλοσοφεῖν. Nam cum Philosophia sit amor siue studium sapientiæ, & philosophi sapientiæ studiosi, *& sapientia*, quæ desursum est, sit multo verior sapien-

sapientia, quam ab humanis ingeniis profecta (*sapientia enim huius mundi stultitia est apud Deum*) multo verius boni monachi & religiosi, quam Platones, & Aristoteles philosophi, & philosophari dicit possunt. In verbis paucis apud Simocattam sequentibus, egregiam monachismi commendationem nota. Insaniunt illi quidem, ad meliora, id est, ad cœlestia enitentes: sed illa est sapiens & sobria insania. Simile quiddam S. Ambrosius hymno quodam: *Læti bibamus sobriam ebrietatem spiritus.* De voce φρονιτήριον multa a me dicta sunt annotat. in dialog. 3. voluminis primi dialogorum. Cum sit proprie schola, tamen teste Suida etiam pro monasterio ponitur.

AD CAPVT XV.

REGIA RES EST PACIS STVDIVM.] Magis pacis fruendæ quam belli gerendi caussa ab initio reges creati sunt: si quidem non nisi propter pacem bellum. Et paci, quæ nihil habitura sit insidiarum, modis omnibus consulendum est. Præclare scriptum erat a M. Tullio 1. Off. Nam cum sint duo genera decertandi: vnum per disceptationem, alterum per vim: cumque illud proprium sit hominum, hoc beluarum, confugiendum est ad posterius, si vti non licet superiore. Quare suscipienda quidem bella sunt ob eam caussam, vt sine iniuria in pace viuatur: parta autem victoria conseruandi sunt ii, qui non crudeles in bello, nec immanes fuerunt.

HVMANARVMQVE MISERIARVM AVCTOREM.] Non inscite bellum vituperatur hoc capite. Tibullus etiam festiue lib. 1. eleg. 10.

Quis fuit, horrendos primum qui protulit enses?
Quam ferus, & vere ferreus ille fuit?
Tunc cædes hominum generi, tunc prælia nata,
Tunc breuior diræ mortis aperta via est.
At nihil ille miser nocuit: nos ad mala nostra
Vertimus in sæuas quod dedit ille foras, &c.

IN LIBRVM SECVNDVM.

AD CAPVT II.

NEMPE PROPTER DIEI DOMINICI VENERAT.] Laudat hunc diem hebdomadis S. Ignatius epistola 3. quæ est ad Magnesianos, in hunc modum. καὶ μετὰ τὸ Σάββατον πᾶσα ἑορτὴ ζέτω πᾶς φιλόχριστος τὴν κυριακὴν, τὴν ἀναστάσιμον, τὴν βασιλίδα, τὴν ὑπατον πασῶν τῶν ἡμερῶν. εἰς ἣν παρειμένων ὁ προφήτης ἔλεγεν, εἰς τέλος ἀπὸ τῆς ὀγδόης, ἐν ᾗ καὶ ἡ ζωὴ ἡμῶν ἀνέτειλεν, καὶ τὸ θανάτου νίκην ἐν Χριστῷ, &c. *At post sabbatum omnis Christi amator dominicam celebret diem, diem resurrectioni consecratam dominicæ, reginam & principem omnium dierum; quam expectans propheta dicebat, in finem pro octaua. In qua & vita nostra exorta est, & per Christum mors deuicta*, &c. Eiusdem diei laudes summatim recensui annotat. in progymnasma latinitatis 76. secundæ tertii, ex Comment. Benedict. Pererii in Genesin.

AD CAPVT III.

PHILIPPICVS DEI HOMINISQVE EFFIG. CIRCVMFERT.] Non est contemnendum hoc genus pietatis, & modus hic excitandi animos, demonstrandis, circumferendis, ingerendis, præferendis Saluatoris, Deiparæ, diuorumque imaginibus, statuis, monumentis, reliquiis, quem Christi ecclesia inde ab exordio vsque ad hæc tempora semper celebrauit. ἀχειροποίητος a Græcis dicitur imago, quam Abagaro Edessæ regulo Christus misit, de qua plures, nec contemnendi auctores. Aliis omissis, Ioannes Damascenus de fide orthodoxa lib. 4. cap. 17. historiæ quoque proditum est, inquit, cum Abagarus Edessæ rex eo nomine pictorem misisset, vt

domini imaginem exprimeret: neque id pictor ob ſplendorem ex ipſius vultu manantem conſequi potuiſſet, dominum ipſum diuinæ ſuæ, ac viuificæ faciei pallium admouiſſe, imaginemque ſuam ei impreſſiſſe: ſicque illud ad Abagarum, vt ipſius deſiderio ſatisfaceret, miſiſſe. Plura apud Baronium Annal. tomo 1. Eam anniuerſaria memoria XVII. Kalend. Septemb. coli ſolitam patet ex Menæis, vbi ſic ſcriptum eſt. ἡ ἐξ Ἐδέσσης ἀνακομιδὴ τ᾽ ἀχειροποιήτου εἰκόνος, ἥτοι τοῦ ἁγίου μανδηλίου τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. *Reportatio ex Edeſſa imaginis non manu factæ, ſiue ſacri mantilis* (hoc eſt, ſudarii, ſiue lintei: Cedrenus Sindonem vocat) *Ieſu Chriſti Domini noſtri.* Quoniam vero ibidem tres ᾠδὰς habentur, ſeu cantica in eius laudem & venerationem habentur, placet primum in gratiam Iconomachorum deſcribere hoc loco, eique noſtram interpretationem ſubiicere. Ποίοις οἱ γηγενεῖς ὄμμασιν ἐποψόμεθά σε τὸν εἰκόνα, ὦ καὶ τὰ τῶν ἀγγέλων στρατεύματα βλέπειν ἀδεῶς οὐ δεδυώπηται, θεϊκῷ φωτὶ ἀστραπομόλπτε; ἀπαίρει γὰρ ἀπὸ γῆς ἀπίστων σήμερον, καὶ πόλιν πρὸς βασιλίδα, καὶ λαὸν εὐσεβῆ ὑπεδήμει θεία νεύσει, ἣν σαφῶς τῇ εἰσόδῳ ὑπεφαίνοντας βασιλεῖς προπίπτοντες τρόπῳ μὴ φόβου Χριστὲ καὶ πίστεως. *Qualibus oculis nos terrigenæ intuebimur imaginem, quam angelorum exercitus libere non audent aſpicere, diuino coruſcam lumine? Hodie enim e regione infidelium in vrbem imperatoriam, ad populum pium diuino nutu transfertur & commigrat, cui aduentanti occurrunt Imperatores, & ante eam, Chriſte, cum timore ac fide genua flectunt.* Infra Priſcus eadem prolata tumultum caſtrenſem ſedare nititur, lib. 3. cap. 1. Sic in hiſtoriis de regno Italiæ lib. 3. Sigonius narrat de Zacharia Pontif. Rom. cum Aiſtulphus cum exercitu Romanam in ditionem irrupiſſet, ſupplicationes ſolennes, & ſanctam Saluatoris imaginem non hominis manu pictam, ſed ab ipſius ore formatam in humeros, adiuuantibus ſacerdotibus ſuſtuliſſe, atque vniuerſo proſequente populo, nudis pedibus ad baſilicam ad præſepe proceſſiſſe, &c.

BELLI VICES INCERTÆ SVNT.] Cic. Pro Milone. Adde incertos exitus pugnarum, Martemque communem, qui ſæpe ſpoliantem iam, & exultantem euertit, & perculit ab abiecto. Seneca Thebaide. *Fortuna belli ſemper ancipiti in loco eſt.* Locus grauis & inſignis eſt apud Thucydidem lib. 2. in oratione, qua Archidamus Lacedæmoniorum rex ſuos ad cautionem & diligentiam aduerſus Athenienſes hortatur, his verbis. Non igitur aliquid negligentius agamus, etiamſi videmur plures eſſe, & inſtructi: nec ſecuritatem polliceamur nobis ex eo, quod propter hæc hoſtes non ſint nobiſcum pugnaturi: ſed ducum, & militum vnuſquiſque, vt qui ſeſe cogitet in diſcrimen eſſe venturum, ſit paratus ad dimicandum. Omnia enim in bellis obſcura ſunt, & ex paruo multa exiſtunt. Sæpe ex iracundia fiunt conflictus: ſæpe minor multitudo, quæ propter metum cauta eſt, fortis depulit plures, qui contemptu hoſtium fuerunt imparati.

QVI ET MAGISTERIAM GESSIT.] Magiſteria eſt dignitas ſeu poteſtas magiſterii. Magiſterium autem officiorum, ordinum palatinorum, ductorum fuiſſe ait Zoſimus, formulaque magiſteriæ dignitatis apud Caſſiodorum epiſt. 6. lib. 6. Variar. non ad alium quam hunc magiſtrum officiorum pertinet: eaque perſtringuntur, quæ eius muneri & officio incumbunt. Plura Briſſonius de ſignificat. verborum iuris.

AD CAPVT IV.

EORVM SPOLIA (TVLDVM ROM. VOCARE CONSVEVERVNT.)] Leo Imp. de apparatu bellico cap. 3. Tuldum eſt apparatus vniuerſus, & vtenſilia militum, vt ſerui, & iumenta, reliquaque animantia, vel ſi quod aliud inſtrumentum ad vſum caſtrenſem adiungitur. Cedrenus: λαμβάνουσι δὲ οἱ Ῥωμαῖοι καὶ τὸ τῶν Περσῶν τύλδον, καὶ τὸ βασιλικὸν σκηνοπήγιον, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν ὑπέρδοξον οὖσαν, καὶ τοὺς ἐλέφαντας. *Auferunt etiam Romani Perſarum tuldum, & regium tentorium, & omnem pretioſum apparatum cum elephantis.* Vno verbo, tuldi nomine impedimenta & apparatus militaris ſignificatur, ſiue is in animatis, ſiue non animatis contineatur.

AD CAPVT V.

LEGE PERSICA FVG. ET IGNAVOS NON RECIPI.] Lex iſta par fuit legi Lacedæmoniorum, apud quos oportebat aut vincere, aut mori: non dabatur tertium: erantque fugitores infames tota vita. Notum eſt illud Lacænæ feminæ, ſcutum filio militatum abituro tradentis, ἢ τὰν, ἢ ἐπὶ τᾶς, aut hoc (ſubaudi ſaluum ipſe ſaluus, & victor referas) aut ſuper hoc (ſubaudi mortuus ex acie efferaris.) Vnde & illud vt breuiſſimum, ita pulcerrimum epitaphium Simonidis in trecentos Lacedæmonios, qui in Thermopylis occiderunt.

Ω ξεῖν' ἀγγέλλειν λακεδαιμονίοις, ὅτι τῇδε
Κείμεθα, τοῖς κείνων πειθόμενοι νομίμοις.
Dic hoſpes Spartæ, nos te hic vidiſſe iacentes,
Dum ſanctis patriæ legibus obſequimur.

Cic. 1. Tuſculana recitauit, & latine expreſſit iiſdem numeris.

AD CAPVT VI.

IMO VERO LEONID. MAGNAN. AVT CALLIMACH. AVT CYNEGIRVS.] Magnus & excelſus animus Leonidæ ducis Lacedæmonii vel ex illo eius dicto perſpici poteſt, quod eſt relatum a Cicerone 1. Tuſcul. Quid ille dux Leonidas dicit? Pergite animo forti Lacedæmonii: hodie apud inferos fortaſſe cœnabimus. Quod apophthegma apud Plutarchum ſic refertur. τοῖς δ' ἑταίρους παρήγγελεν ἀριστοποιεῖσθαι, ὡς ἐν ᾅδου δειπνοποιησομένους. *Monuit milites prandere, tanquam apud inferos cœnaturos.* Callimachus, vt ſcribit Herodotus lib. 6. duce Miltiade aduerſus Medos, ſiue Perſas in dextro cornu curauit, & egregia nauata opera occubuit. Niſi forte Simocatta alium ab hoc intelligat. De Cynægiro ſic lego apud Iuſtinum lib. 2. Cynægiri quoque militis Athenienſis gloria magnis ſcriptorum laudibus celebrata eſt: qui poſt prælii innumeras cædes, cum fugientes hoſtes ad naues egiſſet, onuſtam nauem dextera tenuit, nec prius dimiſit, quam manum amitteret: tum quoque amputata dextera, nauem ſiniſtra comprehendit: quam & ipſam cum amiſiſſet, ad poſtremum morſu nauem detinuit. Tantam in eo virtutem fuiſſe, vt non tot cædibus fatigatus, non duabus manibus amiſſis victus, truncus ad poſtremum, & veluti rabida fera dentibus dimicauerit. Meminerunt eius præterea Herodotus, Pauſanias, Valerius, Suetonius. Ammianus lib. 26. eum, & Callimachum vocat Medorum fulmina.

SATIS ILLI AD GLORIAM, SI ROM. NOMINEMVS.] Magna in hoc nomine fuit olim dignitas, propter maieſtatem & mores pop. Rom. videlicet, fuitque nomen auctoritatis, virtutis, nobilitatis, ſecuritatis denique. Proinde non inepte Simocatta hoc vnum nomen illi ad gloriam ſatis fore. Cic. Verrin. 5. Tolle hanc ſpem, tolle hoc præſidium ciuibus Romanis: conſtitue nihil eſſe opis in hac voce, ciuis Romanus ſum: poſſe impune Prætorem, aut alium quemlibet ſupplicium quod velit, in eum conſtituere, qui ſe ciuem Romanum eſſe dicat (quod quis ignoret?) iam omnia regna, iam omnes liberas ciuitates, iam omnem orbem terrarum, qui ſemper noſtris hominibus maxime patuit, ciuibus Romanis iſta defenſione præcluſeris. C. Mucius apud Liuium lib. 2. & facere, & pati fortia, Romanum eſt.

VT ROM. LANCEM LEVEM, PERSAS DEVERGENTEM.] Exiſtimabant antiqui illi, res mortalium a Ioue velut libra quadam penſitari. Hinc a poetis dicitur ὑψιζυγὴς, vt qui ex alto cœlo omnia libret ac ponderet. Itaque Virgilius 12. Æneid. ex ea opinione Iouem Æneæ, & Turni armis concurrentium fata examinantem inducit his verſibus.

Iupiter ipſe duas æquato examine lances
Suſtinet, & fata imponit diuerſa duorum:
Quem damnet labor, & quo vergat pondere lethum.

Facit hoc idem apud Homerum Iliad. 10. de fatis Achillis & Hectoris, vnde noſter poeta ſumpſit. Sumpſit etiam Simocatta, Homeri perſtudioſus. Et quoniam data eſt occaſio, libet apponere deſcriptionem trutinæ, ſeu libræ perelegantem ex Dionyſio Lambino, Commentar. in Satyram 3. Horat. lib. 1. Quod eo libentius faciam, quia plerique de ea loqui neſciunt, vt vel nunc diſcant.

Trutina nomen eſt latinum, a græco τρυτάνη ductum: quod ſignificat eam libræ partem, per quam horſum & illorſum vergit lingula, ſeu examen: anſam appellant Latini, nomine tranſlato. Sunt enim hæ libræ, ſeu bilancis partes. Trutina, tracta, & paulum deflexa a Græco nomine τρυτάνη. Quod nomen a verbo τρύειν dictum eſt, hoc eſt, fatigari, & laborare. Examen, quod eſt lingula, quæ cum in neutram partem inclinatur, ſed medio anſæ puncto reſpondet, ſit ἰσορροπία, id eſt, æquamentum, ſeu æquilibrium. Iugum, a cuius extremis duobus pendent lances. Lances binæ quæ a Græcis dicuntur πλάστιγγες, quod ὁ πλάτος, a latitudine: in quarum altera ponitur pondus ſiue plumbeum, ſiue æreum: in altera res quæ penditur, ſeu ponderatur. Pendent autem lances e iugo, ſingulæ ternis funiculis ab inferiore parte in tribus punctis pari interuallo inter ſe diſtantibus annexæ: a ſuperiore autem, id eſt, ea, qua iugo funes adhærent, funes in vnum colliguntur & coeunt.

NE ILLAM PERSICAM, ET INCLYT. ARVND. E LATERE SIBI EXTRAH. PARCERENT.] Quid tam ſimile illi facto Epaminondæ ducis Thebanorum clariſſimi, de quo M. Tullius epiſtola ad Luceium lib. 5. Quem enim noſtrum ille moriens apud Mantineam Epaminondas non cum quadam miſeratione delectat? qui tum denique ſibi auelli iubet ſpiculum, poſteaquam ei percunctanti dictum eſt, clypeum eſſe ſaluum: vt etiam in vulneris dolore æquo animo, & cum laude morereturr.

AD CAPVT VII.

DOMICILIA IN FORMAM ANTRORVM SVBTER HVMVM.] Inſtar Troglodytarum videlicet, de quibus Plinius lib. 5. cap. 8. Troglodytæ ſpecus excauant. Hæ illis domus, victus ſerpentium carnes, ſtridorque, non vox: adeo ſermonis commercio carent.

AD SERVILEM DIEM, VT ILLORVM TRAG.] Ad conditionem ſeruilem. Ad reliquum ætatis in ſeruitute exigendum. Vmbra Polydori in Hecuba Euripidis, matrem miſerans, δούλιον ἦμαρ nominat.

Φεῦ ὦ μῆτερ, ἥτις ἐκ τυραννικῶν δόμων
Δούλιον ἦμαρ εἶδες, ὡς παρήκουσις κακῶς,
Οσον παρῆλθ' οὐ ποτ'.
O mater, huc pro viua peruenisti, vti
Progenita cum ſis regiis e ſtemmatis,
Indigna ferres ſeruitutis pondera.
Tam afflicta nunc & miſera, quam florens eras
Quondam ac beata.

AD CAPVT VIII.

VICTORIA ANIM. IN PRÆTERIT. FIRM. CONSTANT. CONSER. NESCIT.] Laudat pro M. Marcello Cæſarem Cicero, quia victoriam, natura inſolentem ac ſuperbam temperarit. Sed operæ pretium erit locum integrum adſcribere. Verum animum vincere, iracundiam cohibere, victoriam temperare, aduerſarium nobilitate, ingenio, virtute præſtantem, non modo extollere iacentem, ſed etiam amplificare eius priſtinam dignitatem hæc qui faciat, non ego eum cum ſummis viris comparo, ſed ſimillimum Deo iudico. Quantopere autem ſeſe iſta moderatione victores hominum memoriæ commendent, paucis interiectis ſequitur. At vero cum aliquid clementer, manſuete, iuſte, moderate, ſapienter factum, in iracundia præſertim, quæ eſt inimica conſilio, & in victoria, quæ natura in-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [698] - 236

ſolens, & ſuperba eſt, aut audimus, aut legimus, quo ſtudio incendimur? non modo in geſtis rebus, ſed etiam in fictis, vt eos ſæpe quos nunquam vidimus diligamus.

AD CAPVT IX.

IMMENSVS PAVOR AD FVG. RATIONE CARENTEM] Parœmia eſt, πολλὰ κενὰ τῆς πολέμου, *multa belli inania*. Locum habet de inani ſuſpicione, aut pauore ſine cauſſa oborto, quem Græci vocant πάνικον, & conſueuerunt huiuſcemodi pauores Panici in bellis plerumque accidere. Occurrit locus ex lib. 4. Curtij. Alexandri exercitum pauor, cuius cauſa non ſuberat, inuaſit: quippe lymphati trepidare cœperunt, omnium pectora occulto metu percurrente. Præcipit autem Onoſander in Strategico, cap. 13. ſi quando pauor aliquis aut metus exercitum inuaſit, vel quia noua ſociorum acceſſione hoſtium numerus accreuit, vel quia potior quodammodo genius illorum videtur, tum maxime Imperatorem hilarem, lætum, ac intrepidum vultum militibus oſtendere. Nam ad Imperatoris aſpectum quaſi ad exemplum cæterorum animi conformantur. Et magnanimi hilariſque ducis copiæ confidentiores ſunt: nempe, quaſi nihil ſit periculi. Contra, ſi pauidus ille ac mœſtus appareat, animos ſimul abiiciunt, veluti maiore quadam calamitate impendente. Quid ſint panica & panici terrores, vide Miſcellan. Politiani, cap. 28.

LATINORVM ILLA CONFVS. ET PERTVRB. FVGA] Quia Græcos ſemper Romanos nominat, Romani autem fuerunt Latini, videtur συνωνυμίᾳ vti voluiſſe: & ad Imperium Latinum, quod tum penes Græcos erat, non ad locum, neque ad gentem reſpexiſſe. Liberum eſſe in appellationibus hunc hiſtoricum in veſtibulo huius voluminis lectorem monuimus.

AD CAPVT X.

QVI FLVVIVS A SEPTEMTRIONALI PLAGA] De hoc flumine Plinius lib. 6. cap. 27. Oritur, inquit, in regione maioris Armeniæ, fonte conſpicuo in planitie: concitatus, a celeritate Tigris incipit vocari. Ita appellant Medi ſagittam. Influit lacum Arethuſam, omnia illata pondera ſuſtinentem, & nitram nebulis exhalantem. Vnum ei genus piſcium eſt, idque tranſcurrentis non miſcetur alueo: ſic nec e Tigri piſces in lacum tranſnatant. Fertur autem & curſu & colore diſſimilis: tranſuectuſque occurrente Tauro monte in ſpecum mergitur. Subterque lapſus, a latere eius erumpit, eundemque eſſe manifeſtum eſt, quod demerſa perfert, &c. Strabo lib. 11. dicit in alium lacum influere, cui nomen Arſanias, & cum ei ſuperfluat ob velocitatem, non poſſe illi commiſceri. Poſtea ſubterraneis locis ſubterfluere, & prope Calonitas emergere.

AB IMBELLI, ET AD PVGNAM INVTILI TVRBA] Ælianus de militaribus ordinibus inſtituendis cap. 2. Earum copiarum quæ congregantur ad bella gerenda, pars eſt ad pugnam apta: pars vero etiam aliqua ad pugnam inutilis. Sed & iſta conuocatur, vt alterius partis commoditati inſeruiat. Et apta quidem ad pugnam ea eſt, quæ in acie inſtructa ad prælium locum tenet, & armis hoſti reſiſtit. Ad pugnas autem inutilis eſt reliqua omnis multitudo medicorum, mercatorum, cauponum, lixarum, calonum, & eorum omnium, qui vt aliqua miniſteria obeant, ſequuntur.

AD CAPVT XI.

Νηπενθές τ' ἄχολον] Odyſſeæ 3. Helena φάρμακον quoddam vino immiſcet, ad hilarandum maritum, & hoſpitem Telemachum, Vlyſſis filium. Ab affectu enim, quod mœrorem & luctum animis detraheret, ita vocat poëta.

AD CAPVT XIV.

QVI ÆSTIVO TEMPORE PRO PELAGO EST] Tam amplus est fluuius, & tot nauigiis, tamque magnis nauigatur. D. Basilius Homil. 3. in Hexaëm. Nilus neque fluuiis natura similis, cum velut mare Ægyptum operiat, & pelagus efficiat. De eo lege Plin. lib. 5. cap. 9. Senecam Natural. Quæst. lib. 6. cap. 8.

VT ALIQVA PYTHIA DE NOSTRA SEGNIT. ORACVLVM] Sacerdos Apollinis apud Delphos, quæ consulentibus Deum respondebat, a πυθάνεσθαι interrogando, & sciscitando sic appellata est. Strabo lib. 9. oraculum ipsum aiunt esse cauam profunde specum, aditu non admodum lato. Ex ea spiritum efferri, furoris diuini efficacem. Supra orificium tripodem situm sublimem, quo conscenso Pythia, vbi spiritum exceperit, carmine solutaque oratione sortes ab ea pronunciari. Porro poëtas esse quosdam, fani administros, qui prosa oratione edita, in versus numerosque redigant.

VIRTVS ARDVVM QVIDDAM AC SVBLIME] Seneca lib. de vita beata. Altum quiddam est virtus, excelsum & regale, inuictum, infatigabile. Voluptas humile, seruile, imbecillum, caducum. Silius.

Explorant aduersa viros, perque aspera duro
Nititur in laudem virtus interrita cliuo.

AD CAPVT XVI.

Hoc capite singularem, & vix credibilem Græcorum inhumanitatem in ciuem suum obserua: & simul quantum vnius hominis impura libido multis nocuerit. Nec semel illa ciuitatibus, & regnis pernicios fuit.

AD CAPVT XVII.

QVOD PROVERB. DE LVPO. VANA ENIM SPE HIAVERAT] λύκος ἔχανεν, *lupus hiat*, de re multum sperata, multumque appetita, nec adepta; quod lupus prædæ inhians, rictu late diducto accurrit, & frustratus obambulat hians. Simile, *coruum delusit hiantem.*

Νίκη δ' ἐπαμείβεται ἀνδρας] Quia Mars communis. Victoria nunc horum, nunc illorum est. Atque idcirco ἐπερφαλὴς dicitur.

AD CAPVT XVIII.

QVASI TVNICAS QVASDAM LONGAS E PILIS] Artificium bellicum ad frustrandos tormentorum ictus. Mole enim duro non resistit, atque ideo cauari, ac prosterni illa coagmentatio lapidum in mœnibus non potest. Docet Lipsius Poliorcet. lib. 5. dialogo 9. ballistis, catapultis, omnibus telis leuibus coria, cilicia, vela opponi solita, quibus eorum vim exciperent ac frangerent, molliter ita suspensis. Immo & ignita iacula illis repulisse. Vegetius lib. 4. cap. 6. Saga ciliciaque intenduntur, quæ impetum excipiant sagittarum. Nec enim facile transeunt spicula, quod cedit & fluctuat. Lege cætera.

CORPORE SIMILIS TYDÆO, ANIMO HERCVLES IPSVS] De Tydæo Diomedis patre Homerus alicubi,

Τυδεΐδῃ δ' οὔτι δόω εἴσω μικρὸς δέμας, ἀλλὰ μαχητής.

Quod in elegia quadam Ouidius sic est interpretatus.

Vtilior Tydæus, qui, si quid credis Homero,
Ingenio pugnax, corpore paruus erat.

Herculis nomen fortitudinis & roboris nomen est, propter omnibus notissima illius certamina, ad quæ viribus maximis, & summo animi robore opus fuit.

QVEMADMODVM POLYPVS CVM QVIPPIAM CIRTIS] Polypus piscis, quidquid

brachiorum flagellis nactus fuerit, arctiſſime retinet. Hinc Plaut. Aulularia. *Ego iſtos noui Polypos, qui vbi quidquid tetigerint, tenent.* Plin. l. 9. c. 29. Polyporum multa genera. Terreni maiores quam Pelagij; omnes brachiis vt pedibus ac manibus vtuntur, &c. Cæterum per brachia velut acetabulis diſperſis, hauſtu quodam adhæreſcunt, tenent ſupini, vt auelli non queant, &c.

IN LIBRVM TERTIVM.

AD CAPVT I.

VT DE DEMENSO, SIVE ANNON. MILIT. QVARTA PARS DETRAH.] Auaritia Mauricij, quæ quantas turbas excitarit, ex ſequentibus patet. Quin alia res præter auaritiam nulla ei exitium videtur peperiſſe. Quamuis præcipuum illius in hoc genere facinus, de captiuorum XII. millibus paruo pretio non redemptis, & ita barbaro ad trucidandum relictis, Simocatta non commemorat.

QVOD CVM PRISCVS FACERE OMITTERET] De faſtu Priſci, & direptione eius tabernaculi, deque Germano in illius locum ſuffecto, de quibus hoc & ſequenti capite Simocatta, agit Euagrius lib. 6. cap. 4. & 5.

SACROSANCTAM IMAG. LAPID. APPETERET] Conſidera, obſecro, quo furor militaris euadat, & quam vere dicatur, miles impius. De populo inſaniente aduerſum magiſtratus dictum a Marone, I. Æneid.

Iamque faces, & ſaxa volant, furor arma miniſtrat.

Noſtri milites hæretici ſacras imagines etiam ferro concidere, & ignibus iniicere non metuunt. Maiores itaque progreſſus impietatis, & ſacrilegiorum habent.

AD CAPVT IV.

QVÆ PATRIA NOSTRA VOCE BANDA DICVNTVR] Suidas. οὕτω καλοῦσι Ῥωμαῖοι τὸ σημεῖον ὃ ἐν πολέμῳ. *Sic vocant Romani ſignum militare*, vexillum nimirum. In veteri Gloſſario bandum exponitur σῆμον. Inde βανδοφόρος ὁ τὸ σημεῖον τῆς βάνδου βαστάζων, *vexillifer*. Victis hoſtibus banda quoque illorum capiebantur. Cedrenus. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πέμπουσι πρὸς τὸν βασιλέα τὰ Περσικὰ λάφυρα, καὶ τοὺς ζωγρηθέντας ἀπήλιας σὺν τοῖς βάνδοις. *Romani mittunt ad Imperatorem ſpolia Perſica, & captiuos, vna cum bandis.* Banda etiam τάγματα ſignificant. Exponitur item in veteri Gloſſario κουστωδία. Plura Rigaltius in Gloſſario Gallico ἑλληνικῷ βαρβάρῳ.

AD CAPVT V.

GREGORIVS ANTIOCH. EPISC. CVM IN GRAT.] Imperator Andream, ſatellitum ſuorum facile principem miſit, perſuaſurum exercitui, vt duces manipulares, & alios præfectos, quos ante habuerat, admitterent. Quem cum illi reiicerent, Gregorius Epiſcopus Antiochenus flexis humi genibus, & longa oratione ad Philippicum recipiendum commouit. Quæ omnia diſerte apud Euagrium, & copioſe narrantur lib. 6. cap. 10. 11. 12.

FRAVDIS ARCHITECTVS QVIDAM SITTAS] De prodita & a Perſis capta Martyropoli, & ad eam recipiendam irrito Romanorum conatu, demiror adeo breuiter egiſſe Simocattam. Longe fuſius & explicatius Euagrius libro toties iam nominato, cap. 13.

MEBODEM SVRINÆ FILIVM] Poſt hæc verba ſequebantur in Græco, ἀξιώματα δὲ τοῦτα παρὰ Πέρσαις προσδίδονται, *dignitates autem huiuſmodi a Perſis ſuſpiciuntur*, quia ad ſenſum nihil faciunt, & videntur quædam omiſſa, vnde iſta pendebant, putaui inducenda.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [701] - 239

GLADIOS INAVRATOS, TIARAS, CINGVLA GEMMIS] Proprium barbarorum luxuriare in auro, argento, & gemmis. Quo respexit Virgil. 2. Æneid.

Barbarico postes auro spoliisque superbi.

Curtius lib. 3. in descriptione agminis Persici aduersus Macedonas procedentis. Ignis, quem ipsi sacrum & æternum vocabant, argenteis altaribus præferebatur, magi proximi patrium carmen canebant. Magos trecenti & sexaginta quinque iuuenes sequebantur, puniceis amiculis velati, &c. Locus est longior, quem ipse leges. Idem lib. 9. de Sophite rege quodam Indo. Cum subito patefacta porta rex Indus cum duobus adultis filiis occurrit, multum inter omnes barbaros eminens corporis specie. Vestis erat auro purpuraque distincta, quæ etiam crura velabat. Aureis soleis inseruerat gemmas. Lacerti quoque & brachia & margaritis ornata erant. Pendebant & auribus insignes candore ac magnitudine lapilli. Baculum aureum berylli distinguebant. Lib. 4. cap. 3. describitur ornatus Hormisdæ, throno regio insidentis. Cum Annibali hospiti Antiochus rex exercitum suum barbarico apparatu magnifice instructum ostendisset, rogauit, num putaret hæc omnia satis fore Romanis. Tum Annibal, plane satis, si vel auarissimi sint. Rex de prælio sciscitabatur, hic de præda respondit. Quid enim aliud est miles imbellis auro, argento, cæteriisque rebus ad prædam inuitantibus instructus?

AD CAPVT VIII.

VESTES MVLIEBRES IN PRETIVM CONTRACTI DEDECORIS] Imbellia, timiditas, mollitia fœminarum est, non virorum. Quare vestis muliebris ignauo ac timido militi, tanquam mulieri magis, quam viro danda est in præmium. Tales apud Homerum Iliad. 2. Therſites vocat Πέπονες, Ἀχαιΐδες, οὐκέτ' Ἀχαιοί. *Pepones, Achiuas, non Achiuos.* Et Numanus apud Maronem lib. 9. in Troianos idem iactat conuitium, *ô vere Phrygiæ, neque enim Phryges.* Xerxes Artemisiæ, a quo bello nauali aduersus Græcos adiutus fuerat, & in quo eiusdem reginæ duces ignauiores extiterant, cum ipsa pugnasset strenue, hanc laudem tribuit. οἱ μὲν ἄνδρες γεγόνασί μοι γυναῖκες, αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες. *Viri fuerunt mihi mulieres, & mulieres viri.* Auctor Herodot. lib. 8. Testatur idem historicus, apud Persas grauissimæ contumeliæ loco habitum, si quis femina mollior vocaretur. Vide quæ in Symbolis Virgilianis in locum supra adductum notauimus. In Lycia, vt traditum est a Plutarcho in consolat. ad Apollonium, affines & propinqui in funere muliebres vestes induebant, vt eam deformitatem pertæsi, citius a lacrymis & luctu abstinerent.

NON FILIVM CHOSROÆ, SED FILIAM] Qui dicit quæ vult, audiet sæpe quæ non vult. Quanquam Hormisda fecit potius, quam dixit contumeliam: cui Varamus vicissim animum imbellem, & effeminatum exprobrat, dum eum filiam, non filium Chosroæ appellat. Lepidum est illud in facetiarum exemplis apud M. Tullium 2. de Orat. Cum Sex. Titius se Cassandram esse diceret, multos, inquit Antonius, possum tuos Aiaces Oileios nominare. Nec minus quod infra sequitur. Cum Q. Opimius consularis, qui adolescens male audisset, festiuo homini Egilio (qui videretur mollior, nec esset) dixisset. *Quid tu Egilia mea? Quando ad me venis cum tua colo & lana? Non pol, inquit, audeo. Nam me ad famosas vetuit mater accedere.*

IMP. CLEMENTIA POPVLI ACLAMAT. ANTEVERTIT] Seneca lib. de clementia. Nullam ex omnibus virtutibus magis homini conuenire scimus, quam clementiam, cum sit nulla humanior. Nullum tamen clementia ex omnibus magis quàm regem ac principem decet. Mandandum & illud memoriæ, eiusdem, lib. de 4. virtut. *Haud minus turpia sunt principi multa supplicia, quam medico multa funera.* Quam abhorreret a sontibus capite puniendis Mauritius, supra lib. 1. in cap. 11. ex Euagrio docuimus. Ex familiaribus cuidam dicenti Theodosio iuniori, nemi-

neminem ab eo illorum morte multatum, qui iniurij ei fuiſſent: vtinam, inquit, eos etiam in vitam reuocare poſſem, qui iam dudum mortui ſunt. Idem ad mortem damnatos ob capitale facinus, ſi ad portas vrbis nondum ducti peruenisſent, dimitti iubebat. Niceph. lib. 14. cap. 3.

AD CAPVT IX.

BELLVM OMNIVM MALORVM RECEPTACVLVM] Deteſtatus eſt bellum ſupra, cap. vlt. lib. 1 Mebodes Perſa legatus. Prouerbium, οὐ πόλεμον ἀγγέλλεις, *non bellum annuntias*, de læto nuntio: quoniam bellum res eſt calamitoſiſſima.

AD CAPVT XI.

SVB POTESTAT. SVBIECIT] Vltra quintum menſem obſeſſam, & nemine reſiſtente captam refert Euagrius lib. 5. cap. 10. Immo a Præfecto proditam. Omnes e ciuitate promiſcue eduxit: quoſdam miſerandum in modum ibi interfecit: quam plurimos viuos abduxit: vrbem præſidio communiuit.

VITIO MENTIS AVDACIVS] Eiuſdem lib. cap. 11. Euagrius Iuſtinum animi ſanitatem amiſiſſe autumat, quia præ nimia inſolentia ac ſuperbia caſum hunc acerbius, quam pro conſuetudine humana tulerit. Simocatta rem mitius interpretatur, qui de Sophiæ litteris, quibus Choſroen ad miſericordiam, & inducia-rum pactionem induxit, nihil dixiſſe mirum eſt. Vide Euagrij caput duodecimum.

SATELLITVM IMP. PRÆF. QVEM EXCVBITORVM COMITEM] Comites olim dicebantur, qui cum poteſtate erant, id eſt, quibus Imperij pars mandata erat. Deinde cœpti ſunt appellari hoc nomine qui Proconſules, Procuratores in prouincias euntes comitabantur, vel ſenatus, vel ipſorum magiſtratuum voluntate ac iudicio, publicorum negotiorum adiutores, atque adminiſtri: quales erant quæſtores, legati, ſcribæ, accenſi. Poſtea comites dicti ſunt Iuriſperiti, prouincialium magiſtratuum aſſeſſores, quos magiſtratus arbitratu ſuo delectos ſecum adducebat. In conſtitutionibus recentiorum Imperatorum varia pro adminiſtratione nomina adduntur. Comes archiatrorum, commerciorum, domeſticorum, donorum, metallorum, militum, rerum priuatarum, ſacrarum largitionum, ſacræ veſtis, &c. Vide Briſſonium de ſignificat. verborum ad ius pertinentium.

NOSCE QVI NVPER FVERIS, ET QVI IN PRÆSENTI SIS] Qualis ex quali factus, ex tenui diues, ex miniſtro dominus, ex priuato Imperator. A moderatione laudatur Agathocles Siciliæ rex. Memor enim vnde in tam excelſum gradum aſcendiſſet,

——*miſcebat opes, pauperiemque ſimul.*

Sed totum epigramma adſcribam ex Auſonio.

Fama eſt fictilibus cœnaſſe Agathoclea regem,
Atque abacum Samio ſæpe oneraſſe luto.
Fercula gemmatis cum poneret horrida vaſis:
Et miſceret opes, pauperiemque ſimul.
Quærenti cauſſam, reſpondit. Rex ego qui ſum
Sicaniæ, figulo ſum genitore ſatus.
Fortunam reuerenter habe, quicumque repente
Diues ab exili progrediere loco.

Habet ſæpe locum in vita hoc præceptum, & pauci priſtinæ ſortis & abiectionis, nobilitatem & diuitias adepti meminerunt, incipiuntque multi inſoleſcere, & præ ſe alios deſpicere.

Aſperius nihil eſt humili, cum ſurgit in altum,

dixit neſcio quis.

OMNES ISTI ET SERVI, ET FILII TVI SVNT] Paucos inuenias Principes, qui ſubiectos ament tanquam filios, paternaque cura ac ſollicitudine eorum commodis proſpiciant. ποιμένας λαῶν, *paſtores populorum* vocat Homerus. Quo ſatis ſignificat, quid ipſorum officium requirat, & in quo potiſſimum ſit poſitum. Cur a poëtis ſic vocentur, explicat Philo Hebræorum eloquentiſſimus, lib. de Ioſeph. In præclariſſima illa laudatione Emmanuelis Imp. quam hiſtoriæ ſuæ præfigit Nicephorus Calliſtus, inter cætera ſic habet. Sed nec illud imperio ſuſcepto egiſti, vt te ciues, & ſubditi tui metuerent tantum: verum timorem cum caritate temperarent. Proinde cum te homines tui cum admiratione dilexere, quod minus eſſe terribilis, neque arbitrio tuo viuere, & pleraque omnia ſtatuere viderere, tum ipſe eos magis etiam dilexiſti, quibus reuera extitiſti, *veluti pater optimus*, quemadmodum ille dixit.

MATREM TVAM (SOPHIAM AVGVSTAM) VENERARE] Verumtamen mater iſta Sophia ἀσόφως filio ſuo aduerſata eſt, ægre ferens eum tam multa de theſauris a Iuſtina aggregatis in pauperes diſtribuere. Cuius ſapientiſſimum, & Chriſtianæ ſpei pleniſſimum factum ex Gregorio Turonenſi affert Cardinalis Baronius tomo 7. De perſona Tiberij & moribus lege Euagrium lib. 5. cap. 13.

QVI HOC MIHI FECERVNT] Puto velle, quod habet Euagrius. Atque digito magiſtratus demonſtrans: non oportet, inquit, horum conſiliis morem gerere: nam hi me in iſtas, quas cernis, miſerias deduxerunt.

SI VOLVERIS SVM, SI NOLVERIS NON SVM] Obſcurior eſt horum verborum ſententia. Quare Oedipo ſit opus: ego Dauus ſum. Clara eſſent, ſi a Tiberio dicerentur, cum hac interpunctione. λέγε αὐτῷ. ὦ βασιλεῦ, ἐὰν θέλῃς εἰμί. ἐὰν μὴ θέλῃς, οὐκ εἰμί. Ἐ ὁ βασιλεύς. ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας, &c. *dicit ei. O Imperator, ſi volueris, ſum* (ſubaudi Imperator ſucceſſor tuus) *ſi nolueris, non ſum. Tum Imperator, Deus qui fecit*, &c. Tiberium porro Euagrius ita deſcribit cap. 13. lib. 5. Erat corpore maxime procero & robuſto, & pulcritudinis excellentia omnium opinione maiore: adeo, vt non regibus ſolum & Imperatoribus, ſed omnibus etiam hominibus facile præſtaret. Quod ad animum attinet illum manſuetudo, & benignitas exornarunt. Primo ipſo aſpectu omnes videbatur ad ſe diligendum inuitare. Lege quæ ſequuntur.

AD CAPVT XII.

MOREM TENENS, LITTERAS AD PERSARVM REGEM MITTIT] Lib. 8. cap. 15. de Phoca. Menſe quinto litteris ſcriptis Choſroen de ſua inauguratione, Lilio huius tyrannicæ creationis delecto nuntio monet. Sic enim & Romani & Perſæ ſolent, cum in regiæ dignitatis gradu collocantur. Mitti etiam ſolebant imagines Auguſtorum Romam, & in diuerſas prouincias Imperii Romani, atque ad Principes amicos, appellabanturque laurata, quaſi laureata. Multa de his Gregorius Papa II. ad Leonem Iſauricum Imp. Ante Phocam autem imagines huiuſcemodi Romam allatæ non ſunt. Baron. Annal. tomo 8. ex actis publicis. Allatæ ſunt autem Conſtantinopolim multo ante. Nam Honorius cum Placidiæ ſororis ſuæ maritum Conſtantium ducem, virtutis & prudentiæ nomine ſolemni pompa adhibita Auguſtum appellaſſet, imaginem eius, vt moris erat, Conſtantinopolim ad collegam Theodoſium miſit. Sigon. de imperio Occid. lib. 11.

AD CAPVT XIII.

NON EST PERSARVM NATVRA INDISSOLVBILIS] Quaſi diceret illud Virgilianum, ex Æneid. 12. mutata vnica voce.

Et nos tela viri, ferrumque haud debile dextra
Spargimus: & noſtro ſequitur de vulnere ſanguis.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [704] - 242

Cenea vnum de Lapithis fabulæ poëtarum narrant vulnerari non potuisse, cum tamen vulneraret alios. Ouid. 12. Metamorph.

Telaque in hunc omnes vnum mittuntque feruntque:
Tela retusa cadunt: manet imperfossus ab omni,
Inque cruentatus Ceneus.

Memorat Ioannes Petrus Maffæus historiarum Indicarum libris, de quodam Dynasta barbaro, habuisse lapidem, cuius erat ea vis & natura, vt sanguinem quamuis pluribus locis vulnerati cohiberet. Quo vt spoliatus fuit, profluxit vbertim, vt homini mortem afferret. Vulnerari quidem poterat: sed ex vulneribus animam amittere propter virtutem lapidis illius non poterat.

NEC ENIM EQVVM DIVINIS HONOR. COLENDVM] Equum a Persis pro Deo coli solitum videtur dicere, cum tamen legamus eos soli, quem colebant, equum mactare solitos,

Ne detur celeri victima tarda Deo.

vt Ouidius ait. Quare amplius de ista veritate quærendum est. Gyraldus de diis gentium syntagmate 17. accurate religionem, & sacra Persarum exponens, de equo nihil tradit; vt putem Simocattam hoc loco memoria lapsum, quod non vni scriptori contigit. Ægyptus fortasse, vt alias, sic istam quoque bestiam diuinis honoribus coluerit.

VT VESTRÆ APPELLAT. CONSENT.] Romani dicti sunt a Roma: Roma autem a Romulo: quamuis controuersiam habuerint duo fratres illi, Romamne, an Remam nominarent, de qua Ennius. Quidam scripserunt a ῥώμῃ dictam hanc vrbem, quasi robustam. Sed Græci male omnia ad suam linguam reuocant.

PERICVLORVM CONTEMPTORES PVGNA QVÆRIT] Audiamus Euryalum ex Æneid. 9. & putemus a quouis generoso milite talia nos audire,

Est hic, est animus lucis contemptor: & istum
Qui vita bene credat emi quo tendis honorem.

En tibi (inquit ad Porsenam Etruscorum regem Romam obsidentem C. Mutius Romanus) vt sentias quam vile corpus sit iis, qui magnam gloriam petunt, dextramque accenso ad sacrificium foculo iniicit. Liuius lib. 2. Recte etiam Catilina in extrema illa concione, qua suos ad fortiter præliandum incendit. Quanta cuiusq; animo audacia natura, aut moribus inest, tanta in bello patere solet. Quem neq; gloria, neque pericula excitant, nequicquam horrere: timor animi auribus officit. Notauit Eretrienses ignauiam ac timiditatem in armis Themistocles, cum dixit eos similes esse piscium qui vocantur gladioli, & gladium quidem habent, cor non habent. Ita ipsis quoque non deesse gladium, sed deesse animum.

AD CAPVT XIV.

ORATIONE HAC OM. ANIMI AD CERTAM. EXARDESCVNT] Onosander in Strategico postulat Imperatorem siue ducem etiam dicendi peritum. Hinc enim maxima, inquit, præcipuaque in exercitum commoda deriuari puto. Siquidem Imperatoris vehementi concione erecti excitatique in procinctu milites, ardua quæque & formidolosa despiciunt, & propositam in laudem victoriamque acriter decertando cõspirant. An non vides hoc, audita huius ducis oratione a Romanis fieri? Idem. Nulla resp. aut exercitum absque Imp. aut Imp. absq; eloquentia mittat.

TVLIT AVTEM NE QVIS PERSAR. REX ARMA ROM.] Verba Euagrij cap. 5. lib. 5. apponam. Chosroes autem ingenti doloris cumulo oppressus, animo fracto, & ancipiti cura debilitato languens, crebris denique, & variis ægritudinis fluctibus demersus, miserandum in modum interiit, ac legem quam scripsit, ne rex Persarum in posterum contra Romanos arma ferret, velut sempiternum suæ fugæ monumentum post se reliquit.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [705] - 243

AD CAPVT XV.

APERTO CAPITE REGI SVO INDIG. CONVITIANTVR] γυμνῇ τῇ κεφαλῇ ἐθελασφήμουν. Aperto, ſeu nudo capite quippiam vel facere, vel dicere, eſt id citra omnem pudorem ac verecundiam agere. Nam qui pudendam rem faciebant, caput operiebant. Socrates apud Platonem in Phædro, amorem vituperaturus, faciem tegit. Plaut. Trinum. *Ipſi tam aperto capite ad lenones eunt, quam in foro aperto capite ſontes condemnant reos.*

E PRYTANEO ANNONAM CAPIVNT] Prytaneum locus Athenis, in quo publico ſumptu victus præbebatur iis, qui bene de repub. eſſent meriti, aut quos ciuitas honorare vellet. Scholiaſtes Thucydidis ſcribit, fuiſſe domum amplam, vnde annona ſuppeditaretur ciuibus, quod ibi ſederent οἱ πρυτάνεις, οἱ πᾶν ὅλων πραγμάτων διοικηταί. reipub. totius moderatores. Horreum, ſeu granarium publicum.

OB DIGNITATEM MAGISTRI QVAM GERVNT] Varia ſunt genera magiſtrorum apud Iureconſultos. Magiſtros appellari Paulus ſcribit, quibus præcipua cura incumbit, & qui magis quam cæteri diligentiam, & ſollicitudinem rebus quibus præſunt, debent. Quin etiam ipſi magiſtratus per deriuationem a Magiſtris cognominantur. Vnde etiam cuiuſlibet diſciplinæ Præceptores Magiſtri appellantur, a monendo, vel monſtrando. Feſtus vero, magiſtrare, ait, regere & temperare eſt: magiſtrare dominari, vnde non ſolum doctores artium, ſed etiam pagorum, ſocietatum, virorum collegiorum, equitum dicuntur, quia omnes hi magis cæteris poſſunt. Vide plura apud Briſſonium de ſignificatione verborum ad ius pertinentium. Videndum hic de quo magiſtrorum genere loquatur.

AD CAPVT XVI.

ET QVONIAM NAVIGIVM REIPVB. ANIMO SINCERO] Supra a nobis dictum eſt de hac metaphora. Sanè etiam Chriſtiana reſpub. ſeu Eccleſia Chriſti, nauis vocatur, cuius primus gubernator inſtitutus eſt ab eodem Petrus. Eius ſucceſſores ſunt Pontifices Romani. De eadem naui ſimplex, & tritus iam verſiculus, incerto auctore fertur,

Fluctuat, aſt nunquam mergitur illa ratis.

Ac melius omnino Eccleſia, quam reſpublica ciuilis cum naui comparatur, niſi me ſententia multum fallit.

AD CAPVT XVIII.

ADMINISTRATIONEM SEPTEM TRIB. SORTITO DISTRIB. ESSE] De his ſeptem ordinibus Nicephorus Calliſtus lib. 18. cap. 30. Apud Medos vero ſeptem populi ordines, res præcipuas expediunt. Et lex antiqua partiri aliter negotia non permittit. Qui enim Arſacidarum ordo dicitur, regnum apud ſe retinet, & regi diadema imponit. Ordo alius rei militari præeſt. Alii politia curæ eſt. Alius controuerſias de quopiam, quod arbitro iudice indigeat, inter ambigentes exortas decidit. Quintus populi ordo equites regit. Qui hunc conſequitur, tributum a ciuibus & ſubditis exigit, & regio ærario præeſt. Septimus regis equos curat, & veſtem militarem ſeruat. Haſce leges in aula regia Darium Hyſtaſpem ſacraſſe ferunt. Hæc ad verbum deſcripſi, vt locus Simocattæ ex hoc loco aliquid lucis acciperet: quamuis Nicephorum hoc, vt alia, ex Simocatta hauſiſſe iudicem.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [706] - 244

IN LIBRVM QVARTVM.

AD CAPVT III.

VESTE REGIA, ET PRETIOSA COOPERT. TIARA EX AVRO.] Lamentabitur paulo post in conuentu procerum Persarum has delicias, & luxum suum. Vsque hodie barbari reges in India istiusmodi rebus gaudent, sesque auro, & gemmis onerant. Nempe quod illis natura negauit, decus corporis, hoc aliunde petendum putant. Tametsi non omnes æque deformes, quidam etiam oris dignitate, si minus colore, cum nostris principibus certant. Zenobiam Palmyreorum reginam, mulierem bellicosissimam scriptum reliquit Trebellius, cum ab Aureliano Augusto in triumpho duceretur, sub gemmarum pondere anhelantem sæpius inter eundem coactam subsistere.

AD CAPVT IV.

QVI PAVLO ANTE TANQVAM DEVS ADORAB.] Notabile exemplum fortunæ mutabilitatis Hormisdas. Ac profecto satis diserte, quo pacto illa secum egerit, ipsemet hac oratione ostendit. Nec tamen querimonia sua vllam miserationem ex audientibus potest elicere: adeo tyrannis antegressa omnium illi odia conflauerat. Illustre præterea exemplum (vt externa omittam) mutatæ fortunæ & conditionis amplissimæ in miserrimam est Henricus III. Imp. de quo Carolus Sigonius lib. 9. de regno Italiæ in extremo his verbis. Quibus rebus actum de dignitate sua existimans (eo necessitatis ac miseriæ venit) ab episcopo Spirensi victum sibi dari apud Spiram in æde Dei genitricis a se constructa petiuit, cum diceret, se haud inutilem clericum fore, quod & litteras calleret, & choro inseruire egregie posset. Neque id impetrauit. Itaque ad astantes conuersus, suspirans dixit: *miseremini mei saltem vos amici mei, quia manus Domini tetigit me.* Atque aliquot post diebus 7. Id. Augusti ingenti dolore confectus, est mortuus, mansitque corpus eius insepultum in cella quadam ædis deserta, pontifice id sepeliri vetante, per annos quinque.

QVI PVRPVRA INDVEBATVR.] Satis explicate & diserte luxum deliciasque suas exponit. Persarum sumptuosum luxuriosumque apparatum, vnguenta, odores, coronas, & similia, notauit Horatius Ode vlt. lib. 1. Medorum Xenophon, Cyripædiæ lib. 1. Vbi quæ de Persarum tenuissimo victu narrat, accipienda sunt (vt quidam volunt) de ea ætate, qua Persæ Medorum imperium nondum subegerant. Alioqui putaret quispiam tam hoc vere scriptum a Xenophonte, quam Cyri patrem Cambysen Persarum regem fuisse. Herodotus item lib. 1. luxum Persicum paucis describit.

AD CAPVT VI.

IN CONSPECTV PATRIS MORTE AFFICITVR.] Et filius, & vxor spectante Hormisda patre & marito (quo dolor esset acerbior, oculi enim augent dolorem) miserandum in modum, & immaniter necantur. Pro singulari crudelitate huiusmodi facinus accusantem Priamum poeta prudentissimus induxit 2. Æneidos, vbi Pyrrhus ante ora illius Politen filium interficit.

At tibi pro scelere, exclamat, pro talibus ausis
Dii (si qua est cœlo pietas, quæ talia curet)
Persoluant grates dignas, & præmia reddant
Debita: qui nati coram me cernere lethum
Fecisti, & patrios fœdasti funere vultus.

Caligula, vt auctor est Tranquillus, cap. 27. parentes filiorum suppliciis interesse cogebat. Vide quæ ad locum Virgilii in Symbolis nostris præterea notauimus. Certe etiam Mauricius Imp. vt habet noster historicus lib. 8. prius quam iussu Phocæ tyranni obtruncetur, necem filiorum suorum intueri compellitur. Ponit hoc in magno scelere etiam sacra Scriptura. Ecclesiastici cap. 34. *Qui offert sacrificium de substantia pauperis, quasi qui victimat filium in conspectu patris.*

AD CAPVT VII.

AD MENSAM PANEGYRICAM SVBSERVIVNT.] Regum & principum ventri atque abdomini studentium mensas propter ferculorum multitudinem, varietatem, apparatum, ducta a solennibus, & frequentissimis ad festos dies, aut publicos ludos conuentibus metaphora, panegyricas vocare audet, lepide, & pro ingenio suo Gratiarum pleno. Tantæ in victu parsimoniæ Didium Iulianum fuisse testatur Spartianus, vt per triduum porcellum, per triduum leporem diuideret, si quis ei forte misisset. Sæpe autem nulla existente religione, oleribus, leguminibusque contentus, sine cœna cœnaret.

AD CAPVT VIII.

ARBORES VESTES SVAS FRONDES DEPOS. ET SOMNIA NON VALENT.] Inter coniectores somniorum receptum est, quæ post vina & cibos, quæve repetito somno eueniunt insomnia, quæve fiunt, cum folia ex arboribus decidunt, ea plerumque vana existimari. Alexand. ab Alex. lib. 3. cap. 26. De somniis autem vanis, hærentibus apud inferos sub foliis, seu frondibus arborum Virgil. 6. Æneid.

In medio ramos, annosaque brachia pandit
Vlmus opaca, ingens, quam sedem somnia vulgo
Vana tenere ferunt, foliisque sub omnibus hærent.

Vide ibidem Seruium.

AD CAPVT IX.

DVOBVS OCVLIS MVND. VNIVERS. ILLVSTRARI.] Duo imperia, Romanum & Persicum non illepide duos mundi oculos vocat, quibus nihil sit præstantius ac nobilius: sicut inter partes corporis humani nihil est cum oculis conferendum. Quemadmodum enim aliarum partium decus est caput, sic ipsi decus & ornamentum sunt capitis. Alexander Mag. oblatam sibi a Dario partem regni Persici vsque ad flumen Euphraten cum filia in vxorem recusauit accipere, nisi Darius secundus sibi, non par haberi velit. Cæterum neque mundum posse duobus solibus regi, neque orbem summa duo regna saluo statu terrarum habere, Iustinus l. 11.

AD CAPVT X.

EQVI GRESSVM VLTRONEVM SEQVI.] Eadem de re, & de epistola Chosroæ ad Mauricium Euagrius cap. 16. Fugisse autem ait cum vxoribus, & duobus tenellis liberis, & quibusdam Persis nobilibus, qui eum sponte comitabantur.

AD CAPVT XIV.

MELITENES PRÆSVL DOMITIANVS.] Obuiam Chosroæ missos Domitianum, & Gregorium episcopos, cum omnibus satellitibus, & exercitu Romano, vt eum quocunque vellet comitarentur, ait Euagrius l. 6. c. 17.

ALLOQVIO ET DONIS.] Chosroen hospitem pro exule, & pro fugitiuo filium efficit Mauricius: muneribus plane regalibus donat, quibus eum ad se diligendum inuitaret. Nec Mauricius solum tam magnifica dona misit, sed imperatrix etiam erga Chosrois coniuges, & liberi Mauricii erga liberos eius patria benignitatis officia præstiterunt. Euagrius cap. 16.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [708] : 246

IN LIBRVM QVINTVM.

AD CAPVT I.

VENERAND. SERGIVM MARTYR. QVI COLIT. ETIAM A BARB.] De hoc scriptum extat in martyrolog. Non. Octob. Passum sub Maximiano, Augustæ Euphratesiæ, cum Baccho. Fuisse nobiles Romanos. Ipsum clauatis cothurnis pedes indutum, cum in fide fixus maneret, iussum decollari. Locum vbi quieſcit, vocatum ab eius nomine Sergiopolim. Ob præclara miracula frequenti Christianorum concursu honorari. Si lubet, lege illic annotata a Baronio. Vt autem etiam barbari illum colerent, fecit frequentia Christianorum eius sepulcrum visentium, & miracula quam plurima, quæ vel immania illa pectora ad eum colendum permouerunt. Sic apud Turcas, alioſque barbaros Catharina, Ioannes Baptista in honore sunt.

AD CAPVT III.

IPSVMQVE E TEMPLO EIICIT.] Exemplum libertatis Christianæ in episcopo, dum locum Deo consecratum ab homine profano, & idololatra non sinit inquinari. D. Chryſoſtomus, vt est in eius vita a Metaphraste descripta, Gaynæ barbaro, & duci Romanorum, religione Ariano, ab Arcadio Imperatore templum contendente, in quo cum suis Arianis preces factitaret, & sacra obiret, restitit, nec vllis ab eodem Imp. argumentis ad id permittendum flecti potuit. Nec D. Ambroſius Theodoſium cæde Theſſalonicenſium adhuc contaminatum & impiatum, passus est sacram ædem ingredi. S. Ignatius epist. ad Trallianos. Quid enim aliud est episcopus, quam is qui omni principatu & potestate superior est, & quoad homini licet, pro viribus imitator Christi Dei factus? Sic ille. Atqui etiam Christus, cum feciſſet quasi flagellum de funiculis, ementes, & vendentes de templo eiecit.

AD CAPVT IV.

PROPTER PALVD. INFORM. HOSTIB. INACCESSA.] Suidas hæc ipsa verba ex Simocatta recitans, ὦ ὃ Θεσσάλιον τῷ κεχωχμῶτῆς ὑδρβύσεως ἀλωτὸν τοῖς πολεμίοις: sed corrupte, & sensu contrario. Vtinam prius vocem κεχωχμῶν exposuiſſet. ἀωχμὸς est quidem siccitas, sed est etiam squalor. Si pro siccitate accipimus κεχωχμῶν, vt videtur Suidas accepiſſe, quomodo est τοῖς πολιορκίαν ἀπεῖπον?

NVLLVS VESTRVM TERGVM SIBI CONCIDI PATIATVR.] Non auersa, sed aduersa vulnera gloriosa sunt: quia fortitudinem, sicut illa fugam, arguunt. Inde illud insigne epitaphium in Thrasybulum Laconem, qui in certamine aduersus Argiuos septem aduersis confossus vulneribus occubuit, & patrio more super scuto ex acie elatus est mortuus. Quæ res fortiter eum dimicasse, nec de fuga cogitasse satis superque indicauit. Recitabo conuersum ab Ausonio.

Excipis aduerso quod pectore vulnera septem,
Arma superueheris quod Thrasybule tua:
Non dolor hic patris, Pitanæ: sed gloria maior.
Rarum tam pulcro funere posse frui.
Quem postquam mœsto socii posuere pheretro,
Talia magnanimus edidit orsa pater.
Flete alios, gnatus lacrymis non indiget vllis,
Est meus & talis, & Lacedæmonius.

Laudans Achillem nasciturum Parcis introductis Catullus,

Hostibus haud tergo, sed forti pectore notus

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [709] - 247

AD CAPVT V.

SOBRIA QVAD. INSANIA QVASI OESTRO PERCITI.] Græce eſt, σώφρονι μανίᾳ τινὶ ἐς συμπλοκὴν ἐξοιστρούλθοι. Admodum ἐμφατικῶς dixit. Eſt autem hoc tale, quale illa Græcorum, δῶρον ἄδωρον, νύμφη ἄνυμφος, παρθένος ἀπάρθενος, βίος ἀβίωτος. Et Latinorum, inſepulta ſepultura, inſaniens ſapientia, ars iners, cum tacent, clamant, &c. quæ Græcis ὀξύμωρα vocantur. Sic enim acute dicuntur, vt ſtulte, ſeu fatue dici videantur: quaſi idem de ſeipſo negetur, aut de eodem contrarium affirmetur.

AD CAPVT IX.

VARAMÆI CVM CLAM. AC STREPITV, ROM. QVIETE.] Nihil penitus dubito, quin Simocatta, vt eſt φιλόμηρος ad initium 3. Iliados hoc loco reſpiciat, vbi poeta Troianos magno cum clamore ac ſtrepitu, inſtar gruum per aera volantium, & clangentium: Græcos contra cum ſilentio, & abſque omni ſtrepitu, paratis animis ad opem inter ſe ferendam proceſſiſſe ad pugnam commemorat. Quibus verſibus, qua diſtinctione eum boni & mali militis differentiam indicare voluiſſe, auctor eſt Plutarchus in vita ipſius.

AD CAPVT X.

PRO SYMBOLO SALVTATIONEM DEI MATRIS.] Nota in hoc capite præſens auxilium, appellatæ tantum Dei matris, ore licet barbaro: ſed cum fide & ſpe magna eorum, qui ipſos hoc ſymbolum pronuntiare docuerunt. Deus enim, etſi fidem hominum quippiam conantium reſpicit, tamen eius beneficentia, & miſericordia eidem non eſt alligata. Itaque ſæpe etiam non credentibus, & neſcientibus, facit bene. Huc apte conuenit illud Philonis, lib. de ſacrificiis Abel, & Cain. Deus cum alicui benefacit, non vtitur eius conſilio: ſed inexſpectata beneficia porrigere ſolet liberaliter.

AD CAPVT XII.

FEMINAM GOLINDVCHAM NOMINE.] Poſt magna miracula, quæ ediderit, martyrii coronam aſſecutam, & eius vitam ab antiquiore, Stephano Hierapolis epiſcopo litteris mandatam affirmat Euagr. lib. 6. c. 19.

ACERBAS SVB TERRA POENAS, MAG. CONTRA BONOR. DELICIAS.] Hiſtoriæ de nonnullorum ectaſi ſeu raptu (vt vulgo appellatur) qui pœnas improborum apud inferos, & gaudia cœlitum viderunt, non ſunt habendæ pro phantaſiis, & commentis, vt irriſores quidam dictitant.

AD CAPVT XIII.

IN ROMANIAM PROFVGERE.] Et hæc, & quæ capite ſequenti ponitur epiſtola Choſroæ ad S. Sergium martyrem habetur apud Euagrium lib. 6. Sed non ſatis emendate cum Euſebio excuſæ ſunt Græce a Roberto Stephano. Romania a recentiorib. ſcriptoribus græcis appellatur Græcia Europæa. Aliquando ab iiſdem prouinciæ Aſiaticæ Romanorum ſic vno & communi nomine dicuntur.

AD CAPVT XIV.

EGO VERO GRÆCORVM SACRA COLEREM.] Siram dicit eſſe Chriſtianam, ſe ἕλλωα. Sciendum in ſacris litteris, & SS. Patrum libris ἕλληνας dici gentiles, ſiue ethnicos, homines nimirum Chriſtianæ religionis expertes, & ſimulacrorum cultores, quales Græci fuerunt. Et ἑλληνίζειν ſtolida & impia perſuaſione de diis teneri & imbutum eſſe ſignificat, cui χριστιανίζειν opponitur. Item ἑλληνισμὸς eſt παιδεία ἑλληνικὴ, ſeu ἡ ἔξωθεν παιδεία, græca, hoc eſt, ethnica, ſæcularis & extranea eruditio, litteræ profanæ, quibus ὠφελιμὴ παιδεία opponitur.

QVOD

QVOD FEMINIS SOLET, ACCIDERE DESIIT.] Tertullianus lib. de reſurrect. carnis, menſes ſanguinum vberum tempore vacant. Contra Marcionem vocat tributum ſanguinis. Plinius menſtruos mulierum curſus. Ceſſatio huiuſcemodi curſus conceptum indicat, & in Sira, de qua ſermo eſt, indicauit. Cur autem palleant grauidæ mulieres cum virore quodam, docet Hippocrates. Quoniam purus illarum ſanguis ſemper quotidie e corpore deſtillat, & in fœtum deſcendit, vnde augmentum ei accedit. Cumque minuitur ſanguis per corpus, neceſſario pallorem induunt, & debiliores euadunt.

NVNQVAM TV AVDERES IN MAG. REGEM SCOMMATA.] ὁ βασιλεύς, & μέγας βασιλεύς tituli fuerunt regis Perſarum. Minime autem omnium obiurgari & admoneri ſe reges patiuntur, tametſi nulli fere ſunt, qui magis obiurgatione & admonitione digna committunt. Proinde apud eos aſſentatoribus magis, quam admonitoribus ſolet eſſe locus. At Iſocrates ad Nicoclem πιστεύῃ τοῖς, μὴ τοῖς πᾶσι ὅτι αὐ λέγῃς ἢ ποιῇς ἐπαινοῦσι, ἀλλὰ τοῖς ἀμφισβητοῦσι ἐπιλαμβάνουσι. Fideles exiſtima, non eos, qui omnia & dicta tua, & facta laudarint, ſed qui etiam errata & delicta reprehenderint. Lib. 1. cap. 1. reprehenſionemque vt magiſtram optimam blanditiis & aſſentationibus antepone. Poteſtas enim admoneri ſe & condocefieri ægre patitur. Verba ſunt Tiberii ad Mauricium ſucceſſorem. De admonitione ſeu obiurgatione notatu dignum, quod ait Plutarchus præceptor morum grauiſſimus. Remedia quædam principio mordent, & offendunt, poſtea ſunt iucundiſſima: ita ſalubriora monita initio ſunt nonnihil amara, correcto poſtmodum ſunt iucundiſſima.

AD CAPVT XVI.

ÆDES ILLA AD PEGEN.] Hoc templum (quemadmodum in hiſtoria Cantacuzeni cap. 17. lib. 2. annotaui) ad fontem Dei matri, eiuſdem monitu, Leo Thrax Imp. excitauit. Locus, ſeu regio, & ipſa templi ſtructura, & fons iſte in medio ferme templi, a Nicephoro deſcribuntur lib. 15. cap. 25. & 26. Idem auctor librum de miraculis ibidem factis compoſuit.

IN LIBRVM SEXTVM.

AD CAPVT I.

EX OMNIBVS HIS PRÆSAGIIS IMP. INFAVSTA.] Sicut cometæ, ita quoque alia portenta regibus, & Imperatoribus dira plerumque minantur. Quare non ſine cauſſa ab iiſdem timentur. Virgil. primum Georgicorum enumeratione complurium prodigiorum concludit, quæ necem Iulii Cæſaris, & bella ciuilia poſtmodum ſecuta nuntiarint.

AD CAPVT II.

CITHARAM CVRARE, QVOD ARMA TRACT. NESCIANT.] Nimis multos haberemus citharœdos, ſi, quicunque arma tractare neſciunt, citharæ ſe dederent. Sed melius eſt nihil agere, quam otiari. Diogenes cum rudem quendam citharœdum omnes vituperarent, ſolus laudabat. Cauſſam rogatus, reſpondit, quod cum talis ſit, cithara ſe non latrocinio exercet. Ita profecto, præſtat vel ludicris, quam malis artibus ſeſe alere, & pilam ludere, ſi id tibi quæſtui ſit, quam furari.

AD CAPVT IX.

CVSTODIÆ QVAM SCVLTAM NOMINANT OBLIVISCVNTVR.] Scribendum opinor σκυλτάω, & quia de cuſtodia militari, ſeu excubitoribus ſermo eſt, ſuſpicor vocem germanicam *Schiltwvacht* huius ſcultæ originem ac parentem eſſe. Con-

ſtat enim ſatis, non latitudine tantum, ſed aliarum quoque linguarum vocabula poſterioribus præſertim ſæculis in ſermonem græcum immigraſſe. Certe in hac hiſtoria, Italica vox *torna torna* legitur.

AD CAPVT X.

LONGOBARD. GENTIS PRINCIPEM ALBOINVM.] Florebant eo tempore (circa annum D. D. LXVI.) in Pannonia rei militaris atque armorum gloria Longobardi. Hanc gentem ſcribit Paulus diaconus Scandinauiam quandam inſulam ad Oceanum aquilonarem incoluiſſe, indeque in continentem Germaniam cum liberis vxoribuſque profectam, certas ibi ſedes ac domicilium poſuiſſe. Poſt multos inde annos Pannoniam iniiſſe, quæ ab Hunnis adhuc (qui & Abares dicebantur) incolebatur, atque eorum auxilio vicinos Gepidas prælio deleuiſſe. Quo factum eſt, vt præter cæteros virtutis fama & rerum geſtarum gloria antecellerent, tum, cum Gothi in Italia rerum potirentur. Præerat eis Alboinus Andoini filius, rex iam decimus numeratus, &c. Sigonius de regno Italiæ lib. 1. Idem rex Roſimundam Chunimundi Gepidarum regis filiam, quem in prælio interfecerat, in matrimonio habebat, cuius fraude quomodo interfectus ſit, vide eundem Sigonium eodem libro.

AD CAPVT XI.

AFFIRMANT QVI HISTOR. NIHIL FAVST. CIVITAT. PORTEND. QVOTIES MONSTRA.] Diligentes ſunt in monſtris ac portentis narrandis hiſtoriographi, præſertim Liuius, bouem locutum eſſe, pluiſſe lapidibus, & ſimilibus, quibus diuinam iram mortalibus prænuntiari, multis exemplis patuit, quæ norunt, qui in hiſtoriarum lectione operam ac ſtudium conſumpſerunt. Inſigne quoddam prodigium ex 2. Machab. cap. 5. mihi occurrit, quo ſuprema calamitas Iudæis ab Antiocho rege Syriæ importata, præmonſtrabatur. Deſcribitur autem his verbis. *Contigit autem per vniuerſam Hieroſolymorum ciuitatem videri diebus quadraginta per aera equites diſcurrentes, auratas ſtolas habentes, & haſtis, quaſi cohortes, armatos, & curſus equorum per ordines digeſtos, & congreſſiones fieri cominus, & ſcutorum motus, & galeatorum multitudinem gladiis diſtrictis, & telorum iactus, & aureorum armorum ſplendorem, omniſque generis loricarum. Quaproprer omnes rogabant, in bonum monſtra conuerti.*

IN LIBRVM SEPTIMVM.

AD CAPVT III.

DE SATELLITIB. IMP. QVEM ROM. SCRIBONEM.] Scribones non ſolum erant chirurgi militum, ſed etiam δορυφόροι ἀμφὶ τὸ βασίλεια, vt in lib. 1. cap. 4. docuimus.

AD CAPVT IV.

FORMIDABANT, NE SI FVG. ASSEQ. REDINTEG. PRÆLIVM.] Quia tum videlicet fugientibus ex deſperatione creſcit audacia: & cum ſpei nihil ſit, ſumit arma formido, vt ait Vegetius lib. 4. cap. 21. Habetque locum Virgil. illud.

Vna ſalus victis, nullam ſperare ſalutem.

AD CAPVT V.

AQVA SE DEFICI NON SVSTINENTES, VINO SITIM CONSOL.] οὐ φέροντος πίνειν τὸ ὑπλιτικὸν τὴν ἀσθένειαν τοῦ ὕδατος, οἴνῳ προεμυθοῦντο τὸ δίψος. Similes vino poterant ſo-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [712] - 250

lari sitim, non erat cur aquam requirerent. Et apparet querela ridicula, conqueri deesse tibi aquam, cum habeas in promptu vinum. Cur præterea sequentibus diebus rursus sitientes vinum non biberunt? Vnde autem illis vinum, præsertim in tanto errore viarum? Arbitror pro οἴνῳ legendum οὔρῳ: nam hoc potu in summa siti militem aliquando vsum legimus. Et tale quid Rabsaces Senacheribi regis Assyriorum nuntius Hierosolymitanis minitabundus prædicit, ni se illi dedant, *vt comedant stercora sua, & bibant vrinam suam.* 4. Reg. 18. & Isaiæ 36. Omnino ab οὖρον scriptum fuisse οὔρῳ existimo: librarium autem historiarum imperitum, ac simplicem, cum id pro absurdo duceret, οὔρῳ in οἴνῳ mutasse, misericordia motum videlicet. Cretenses obsidione Metelli ad vltimam vsque penuriam compulsi, sua iumentorumque suorum vrina sitim torserunt iustius dixerim, quam sustentarunt. Quia dum vinci timent, id passi sunt, quod eos ne victor quidem pati coegisset. Valer. lib. 7. cap. 6. Biberunt item vrinam suam Christiani, extrema sitis magnitudine compulsi, vt prodidit memoriæ Gulielmus Tyrius belli sacri lib. 8. cap. 7.

AD CAPVT VI.

LIGNEO ANTISTITIS CVBILI TOT. NOCTEM INCVBAB.] Mira pietas Mauricii. Nec stulte sperauit id animæ suæ profuturum: quod omnes Catholici in contingendis, exosculandis, circumferendis, venerandis sanctorum corporibus, cineribus, ossibus, qualibuscunque demum reliquiis sperare debemus: & eo magis, quod earum virtutem magnis & illustribus documentis in corporibus & animis hominum sæpenumero declaratam legimus, & audimus. In vilissimo lectulo S. Romoaldi cubuit Otho II. Imp. cum eum in Italia inuisisset: nisi quod cilicinum stragulum, vt corpori suo nimis hirtum & asperum recusauit. Constantinus Mag. mutilata a tyrannis membra confessorum episcoporum, quos ad Nicænum Concilium aduocarat, venerabundus exosculabatur, quod se inde benedictionem & aliquid cœlestis gratiæ consecuturum speraret. Sigon. de Imper. occident. lib. 3. Verum iste Ioannes Ieiunator ex ieiunio suo popularem captabat auram, & sanctitatem non habebat, sed simulabat, homo superbus, qui sibi primus ex Constantinopolitanis patriarchis Oecumenici nomen arrogare est ausus. Vide Cæsaris Baronii tom. 7. Annal. in Mauricii Imp. anno primo.

RERVM TRIST. HABERE PRÆSAG. AFFIRMANT.] Famis, bellorum, cladium, cædium, morborum, vastitatum, regnorum atque vrbium, exitiorum denique variorum. Merito itaque Virgil. 1. Geor. vocauit diros cometas,

——nec diri toties arsere cometæ.

Incerti auctoris, οὐδεὶς κομήτης, ὅστις οὐ κακὸν φέρει. quod quidam non inuenuste sic expressit.

Heu nunquam certa visus sine clade cometes.

Portendere autem huiusmodi crinita sidera occasum principibus, vulgo persuasissimum est. Sueton. in Nerone. Stella crinita, quæ summis potestatibus exitium portendere vulgo putatur. Facete huiusmodi ostentum irrisit Vespasianus Imp. inquiens, ad regem Persarum, non ad me pertinet: ille enim comatus est, ego caluus sum. Vide Symbolas nostras in locum Maronis quem protulimus.

AD CAPVT XV.

NAM SEPTEM EIVS FILII BVBONE.] Obserua supplicium sacrilego diuinitus impositum. Peste inguinaria extinguuntur vno die septem eius filii. Supplicia porro sacrilegorum etiam hac ætate & memoria nostra, complura possent commemorari, si necesse foret. Illud Heliodori, qui ab Asiæ rege Seleuco ad diripien-

dos theſauros, in templo Hieroſolymitano depoſitos venerat, quomodo ſcilicet a duobus angelis diriſſime flagellatus ſit, omnes norunt. Scriptum eſt Machabæor. lib. 2. cap. 3.

AD CAPVT XVII.

NILVS OMNIVM FLVVIORVM ORBIS TERRÆ LATISS.] Quanta ſit eius latitudo, ex eo colligi poteſt, quod Plinius ait lib. 5. cap. 9. inſulas ita innumeras ſpargit Nilus, quaſdamque tam vaſtæ magnitudinis, quanquam rapida celeritate, vt tamen dierum quinque curſu, non breuiore tranſuolet. Clariſſima earum Meroe, & Elephantina. Ea eſt infra nouiſſimum catarrhacten CCCC. M. paſſuum.

OMNIVM FLVVIORVM ESSE DVLCIS.] Spartianus in Peſcennio Nigro. Tanta fuit cenſura erga milites, vt cum apud Ægyptum limitanei milites vinum peteretur, reſponderit, Nilum habetis, & vinum quæritis? Siquidem tanta illius fluminis dulcedo eſt, vt accolæ vinum non quærant.

IN LIBRVM OCTAVVM.

AD CAPVT I.

QVEM ROM. PRÆF. PRÆTORIO NOMINANT.] Tranſlata in vnius imperium republica, exemplo magiſtrorum equitum ab Imperatore creari ſolebat præfectus prætorio: cui dabatur plenior poteſtas ad emendationem diſciplinæ publicæ. Quibus initiis adeo is magiſtratus creuit, vt appellari a præfectis prætorio non poſſet. Credidit enim princeps, eos qui ob ſingularem induſtriam explorata eorum fide & grauitate ad huius officii magnitudinem adhiberentur, non aliter iudicaturos eſſe, pro ſapientia ac luce dignitatis ſuæ, quam ipſe foret iudicaturus. Vnde autem dictus ſit, patet ex Aſconio. Veteres, inquit, omnem magiſtratum, cui pareret exercitus, prætorem appellauerunt. Vnde & prætorium eius tabernaculum dicitur, & in caſtris porta prætoria, & hodie quoque præfectus prætorio. Quibus ex verbis perſpicuum eſt, præfectum prætorio dici eum, qui militibus iis præerat, quos Imperatores in ſui cuſtodiam allegerant, &c. Hæc ex libris Iureconſultorum. Vide Briſſonium de ſignificat. verborum iuris libro decimo quarto. Simocatta dum coactorem tributorum per Orientem facit, non ſatis proprie videtur hac voce vſus.

AD CAPVT II.

BARBAROS ADHVC CRAPVLANTES OPPRIMVNT.] Similiter Cyrus genium ex præda curantes Scythas apud Iuſtinum lib. 1. Ita Cyrus traiectis copiis, inquit, cum aliquantiſper in Scythiam proceſſiſſet, caſtrametatus eſt. Dein poſtera die, ſimulato metu, quaſi refugiens caſtra deſeruiſſet, ita vini affatim, & ea quæ epulis erant neceſſaria relinquit. Quod cum nuntiatum reginæ eſſet, adoleſcentulum filium ad inſequendum eum cum tertia parte copiarum miſit. Cum ventum ad Cyri caſtra eſſet, ignarus rei militaris adoleſcens, veluti ad epulas, non ad prælium veniſſet, omiſſis hoſtibus inſuetos barbaros vino ſe onerare patitur, priuſque Scythæ ebrietate, quam bello vincuntur. Nam cognitis his Cyrus reuerſus per noctem ſaucios opprimit, omneſque Scythas cum reginæ filio interficit.

AD CAPVT IV.

CLAVIS FERREIS, QVÆ ROMAN. DISTRIA.] Quid hoc vocis ſit, nuſquam reperio. Similes ſunt aliæ quædam in hac hiſtoria, quarum ſignificata neſcias vbi quæras.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [714] - 252

AD CAPVT V.

AD DEI GENIT. ÆDEM, QVAM BLACHERNAS] Templum hoc a Pulcheria Aug. constructum est in suburbana regione, quæ Blachernæ dicebatur. Opus est eius, inquit Nicephorus lib. 14. cap. 2. sacrum Dei genitricis templum, quod Blachernæ dicitur, dignum ipsa illa Verbi matre, quod inhabitaret, iudicatum domicilium: sicuti filio eius quod Sapientiæ vocatur. Cuius diuinum tumulum, & sepulcrales fascias inuentas, cum veneratione maxima ibi reposuit. Quomodo autem vestis B. Virginis Constantinopolim peruenerit, sub Leone Imperatore, docet idem libro decimo quinto, cap. 24. tametsi vult aliud templum eundem Imp. condidisse, in qua vestem hanc sacram deposuerit.

MARIÆ VIRG. QVAM DEIPARAM] Christus natus est ex virgine, non quod detestanda sit legitima commixtio: sed quod eiusmodi partus decebat Deum. Decebat namque creatorem non consueto, sed peregrino & admirando vti partu, vt pote omnium opificem. S. Ignatius epistola ad Hieronem diaconum.

AD CAPVT VII.

DVOR. COLOR. CÆRVL. ET VIRID. FACT. DEDIT. POP. MVLTITVDO] Aurigarum, siue agitatorum societates in ludis Circensibus factiones appellabantur. Earum ab initio duæ erant, a vestium coloribus, quibus dum cursitarent induebantur, nomina sortita, Alba scilicet & Rubea, siue Russata: qui cum certatim pedibus, siue curribus insidentes currerent, & magno populo Romano oblectamento erant, & sacra Circensia perficiebant. De quibus Tertullianus. Hæc, inquit, ab initio duo soli fuerunt colores: albus, & russeus. Albus hiemi ob niues candidas: rubeus æstati ob solis ruborem voti erant. Sed postea tam voluptate, quam superstitione prouecta, russeum alij Marti, alij Zephyris album consecrarunt, duobusque additis, Prasino & Veneto, prasinum Terræ Matri, vel Verno (ob virorem,) Venetum Cœlo & Mari, vel Autumno deuouerunt. Ita ex duabus quatuor factiones factæ, Prasina, Russata, Veneta, & Albata. Hactenus ex Onuphrio de ludis Circensibus lib. 2. cap. 10.

AD CAPVT VIII.

QVAM BYSANTII ECCLESIAM MAGNAM VOCANT] De conditoribus templi huius eiusque forma: item quale hodie visatur, lege Petri Gyllij topographiæ Constantinopolitanæ lib. 3. cap. 3. & 4. Huius Ecclesiæ magnæ, id est, Dei Sapientiæ extructæ, miras & magnificas sane laudes sæpe lego in Græcis scriptoribus. Testimonii caussa ponam aliquas. Sophiæ templum cogitationem mentis excedens, & immensum opus, incredibilis forma, sempiternæ aulæ imago, commune hominum, dicam etiam Angelorum delectamentum, & spectaculum, hoc diuinum Dei Verbi Sapientiæ palatium. Nicephorus Præfatione historiæ suæ. Illud terrestre cœlum, noua illa Sion, quam construxit ipse Dominus, non homo: gloria illa vniuersi orbis terræ: illud decus Ecclesiarum eminentissimum: illud omnium per orbem terrarum ædificiorum nobilissimum Dei templum. Ex Turcograecia lib. 1. Longe amplissimum illud, ac diuinissimum Dei Sapientiæ templum, cœlum terrestre, thronus gloriæ Dei, Cherubicum vehiculum, alterum firmamentum, factura manuum Dei, spectaculum, & opus eximium, totius orbis exultatio, illud elegans templum, & elegantibus elegantius. Georgius Protouestiarius, nondum Latine redditus chronographus, in Bibliotheca Bauarica.

AD CAPVT IX.

MARCIANISTIS AGGREGAT] Marcionem Tertullianus libro de carne Christi, interfectorem veritatis appellat. Mera fuit calumnia hæc populi, furentis in caput Imperatoris sui, Mauricium esse Marcionistam, cum eius fidem Catholicam S. Gregorius Papa sæpe laudet.

SIC THEODOSIVS NICÆAM DEFERTVR] Quæ Nicæa Priscis, hodie Turcis Isnica, vrbs Bithyniæ metropolis, inter omnes huius nominis (amplius enim octo fuerunt, quas Stephanus recenset) præcipua, & ex primo Concilio sub Constantino Magno ibidem celebrato insigne, perpetuumque decus consecuta : Eam describit Gulielmus Tyrius belli sacri lib. 3. cap. 1. Antigonia ab initio appellatam accepimus ab Antigono Philippi filio, qui eam condidit. Inde a Lysimachi coniuge Nicæam dictam. Sabell. rerum Venetarum libro 5. Decad. 1. vbi eius etiam expugnationem a Christianis factam bello sacro describit.

AD CAPVT X.

AD TYRANNVM CALYDON. AD CENTAVRVM] A Cedreno eius forma & mores sic describuntur. Statura fuit mediocri, deformis, terribilis aspectu, rubente capillo, superciliis coëuntibus, mento raso, cicatrice in mala notatus, quæ ipso irascente denigrabatur, vinosus, mulierosus, sanguinarius, rigidus, in dicendo ferox, a miseratione alienus, moribus ferus. De infelicissimis autem sub eius imperio temporibus idem his verbis. Illius ætate omne genus malorum in Romanum Imperium exundauit. Nam & hominum, & bestiarum mortua est immensa multitudo, & terra fruges negante, tum fames, tum grauissimæ pestes obortæ sunt, hiemesque fuerunt adeo sæuæ, vt congelauerit mare, ac pisces perierint.

AD CAPVT XI.

IVSTVS ES DOM. ET RECTVM IVD. TVVM] Agnoscere peccata sua, & in pœna promerita, eaque inflicta diuinam iustitiam commendare, Christiani plane pectoris est. Memor itaque fuit Mauricius illius Micheæ 7. *Iram Domini portabo, quoniam peccaui ei :* nec insipienter egit, qui maluit ignominiosissime, & in tot suorum cædibus etiam sæpius mori, quam ad futura, & nunquam finienda supplicia reseruari.

DEINDE ET IPSE AMPVTATO CAPITE CONSVMITVR] Placet quasi epiphonema quoddam adscribere verba illustrissimi Cardinalis Baronii Tomo Annal. 8. Ita quidem patefactum est horrendum Dei iudicium aduersus Mauricium Imperatorem, dum de facinore haud pridem perpetrato persoluit pœnam, vt licuit, talionis. Cum enim ipse passus esset tot millia Christianorum a diro barbaro immanissime cædi, quos minimo potuisset redimere pretio, reus factus innoxii effusi sanguinis, ipse a tyranno vna cum insontibus filiis crudelissime necatus est, nullo adiuuante, eripiente nemine. Sentiens vero ipse, manum hanc esse Domini porrectam ad vlciscendum, specimen edidit probatissimi Christiani, conficiens sibi ex calice iræ Dei poculum medicinæ, quod sibi prodesset ad peccatorum suorum purgationem, & perfectam salutem animæ consequendam. Nicephorus narrat, legationem ad sanctos viros ab eo missam hoc responsum retulisse. *Probat Deus conuersionem tuam, & animæ salutem concedit, teque totamque familiam tuam collocat inter electos : sed Imperij cum dedecore iacturam patieris.* Hoc porro factum intellige, postquam Mauritius scelerum suorũ pœnas æternas a Deo metuens, libellos supplices scripsit ad omnes Patriarchas & Monachos in omnia monasteria, vt impetrarent sibi a Deo luere pœnas in hac vita. A quibus autem & quomodo eidem nexista miserabilis prædicta diuinitus fuerit, vide apud eundem Baronium.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [716] - 254

AD CAPVT XII.

OCCISORVM CORPORA FLVCTIB. MARINIS OBIECTA] Capita Mauricii filiorúmque delata in campum iuxta tribunal, ad fœtorem vsque ibi permansisse, donec Phocas ea auferendi, ac sepeliendi potestatem concessit, a quibusdam est proditum.

AD CAPVT XIII.

PHILIPPICI HYPOSTRATEGVS] Quærat aliquis, quæ tum Philippici fortuna fuerit, cum tot illustres Phocas e medio tolleret. Cedrenus eum attonso capite sacerdotio initiatum, & sectatum vitam quietam: coniugem quoque ipsius Mauricij sororem idem fecisse narrat Cedrenus.

AD CAPVT XIV.

De sanguine ex martyris huius, S. Euphemiæ, inquam, corpore stato tempore exsudante, etiam Nicephorus lib. 15. cap. 3. qui tamen addit, hoc fieri solitum non certo aliquo anni tempore: sed pro eo atque Episcopi ipsius vitæ morumque sanctitas ferret. Sic enim fertur, inquit, cum is qui Ecclesiam gubernaret, præclare viueret, & virtute exornatus esset, frequentius miraculum hoc exhibitum esse. Subiicit deinde de odore immenso & naturæ captum, odoresque omnes, quos ars humana conficit, supergrediente, qui in sacrario percipiatur, vbi tumulus, & sanctæ martyris reliquiæ asseruentur. In eodem capite a principio templum S. Euphemiæ, & situm eius amœnissimum e regione vrbis describit.

AD CAPVT XV.

CONSTANTINAM CVM TRIBVS FILIAB. IN PRIVATAM DOM. INCLVDIT] Eam cum iisdem filiabus post menses octo gladio iussit interfici. Ferunt igitur necata decem corpora imperatoria, & sex quidem ita abiecta, vt narrat Simocatta. Postea longo interuallo in templum Mamantis martyris illata omnia. In communi eorum monumento hoc legebatur epitaphium, a Cedreno, & Nicephoro relatum, quod quia miserabile, & quam fragili loco stent superbi, egregie indicat, vtraque lingua subiiciemus,

Α σ' ἐγὼ τειπάλαινα, Ϛ ἀμφοτέρων βασιλήων,
Τιβερίου θυγάτηρ, Μαυρικίου τε δάμαρ,
Η πολύπαις βασίλεια, καὶ ἣ δείξασα λοχείῳ
Ὡς ἀγαθὸν τελέθῃ Ϛ πολυκιερανίη,
Κεῖμαι σεὺ τεκέεσσι, καὶ ἠμετέρῳ παρὰ κηδεστῇ,
Δήμου ἀπαθαλίῃ, καὶ μανίῃ στρατιῆς.
Τῆς Ἐκβόης ἔπλω πολυχείρεια, τῆσδ' Ἰοκάστης,
Αἳ ἀὶ τῆς Νιόβης ἔμπροσθεν εἰμὶ νέκυς.
Ναὶ ναὶ τὸν ἡμέτερον, τί μάτην τὰ νέογνα ἔκτειναν,
Ἀνδρῶν κακὸς μηδὲν ὀπιζόμενα;
Ἡμετέρῃσι πεπάλῃσι κλεϊνὸς οἶκος Ῥώμῃ,
Ῥίζα γὰρ ἐκλήθη Θρηϊκίοις ἀνέμοις.

Induperatorum nimis heu miseranda duorum,
Vxor Mauricij, filia Tiberij:
Quæ demonstraui numerosa splendida prole,
Esse etiam multos vtiliter dominos,
Hîc modo cum natis sita sum, miseroque marito,
Stultitia populi, militis & rabie.

Deteriora tuli Cosseide, siue Iocasta:
Sum Niobæ spirans, pro dolor, effigies.
Sons fuerit genitor: quid natos cædere frustra
Humanæ fraudis nescia corda iuuat?
Non iam Roma meis quæras sub frondibus vmbram,
Nam stirpem turbo diffidit Odrysius.

Romam hic non occidentalem, sed orientalem, νέαν Ρώμην, *nouam Romam*, hoc est, Constantinopolim intellige: quam non amplius sub frondibus suis vmbras captaturam dicit, id est, veteri sui Imperatores ac defensores habituram, quoniam Thracius turbo, Phocas Thrax stirpem ipsius, omnes filios videlicet mactatu crudeli eruerit, atque confregerit.

RE-

RERVM ET VERBORVM
IN THEOPHYLACTI SIMOCATTÆ
HISTORIA MEMORABILIVM
INDEX.

ABares in Thraciam vastabundi se infundunt. 47
Abarum complures obtruncantur. 51
Abares ad Istrum non esse germanos, & vnde illis hoc nominis. 173
Abares vnde in Europa, & qua occasione hoc nomen assumpserint. 175
Acbas castellum à Romanis oppugnatur, & à Persis superuenientibus liberatur. 24
Acierum vtrinque dispositio. 34. 81. & 130
Adormaanes Romanorum loca populationibus miscet, suburbana Antiochiæ ædificia demolitur, Apameam incendio fœdat. 75
Æmi montis luculenta descriptio. 45
Æthiopes albi ad Septentrionem. 176
Alexandri Magni ambitio. 107
Alexandriana locus vnde dictus. 128
Alexandri martyris templum. 149
Alexandri Centurionis Romani aduersum Sclauos viriliter administrata. 154
Alexandri martyris templum & cineres. 182
Alexandrum martyrem propter, pestilentia diuinitus irrogata barbaris. 183
Alexander homo nefarius ad litem de loco stationis inter factiones componendam mittitur: in Cosmam Tribunum est contumeliosus ac violentus: eum Veneti vlciscuntur: quorum vox male euenit. 210
Anathonum missi ducem occidunt, caput eiusdem, Chosroæ transmittunt. 122
Anchialus deuastatur: vici propinqui hostiliter diripiuntur. 11
Annona militum contracta. 61
Ansimuthus peditatus Thracii præfectus capitur. 47
Antiochiam Persarum condidit Chosroes. 127
Antiochiæ Persidis ciues fugitiuos & Varami factionem poscunt, in ducem & dedititios animaduertunt, Iudæos quoque tyranni administros trucidant. 128
Aphraates dux Persicus occidit. 68
Aphumi castellum à Persis oppugnatur. 24
Aphumos petunt Romani. 42
Apperia castellum. 51
Arabia, & vrbes vsque ad Tigrim Chosroæ traduntur. 112
Ardagastus fugit, pugnat, rursum fugit, fluuium tranat. 152
Ariolorum falsa prædictio. 84
Aristobulus palatii præfectus, milites ad officium reuocat. 64
Armenii Prætore suo iugulato, rebus nouis abuntur operam. 72
Artos Romanorum socios Chaganus delere cogitat. 202
Arzanena regio direpta. 26
Arzanenam Romani vastant: incolæ sub terram se abdunt, à captiuis produntur, resono pulsu explorantur & educuntur. 39
Arzaneni duces duo ad Romanos transeunt, locum castello excitando ostendunt. *ibid.*
Aue Maria, tessera Romanorum. 132
Augusta vrbs expugnatur. 13
Aureorum viginti millia ad priora octoginta spondentur. 16

B

BArbarorum clamores & tumultus. 130
Barbari in montem confugiunt. *ibid.*
Barbari ex elephantis tela spargentes, Romanis succumbunt, bestiæ Chosroæ donantur, spolia leguntur, disceditur. 133
Barbari captiui iussu Prisci mactantur. 155
Barbari occiduntur. 167
Barbari pacem incassum petunt. 170
Barbari quamobrem fugientes non sint persecuti *ib.*
Barbari cæduntur fuganturque. 171
Barbari obiectu plaustrorum se tuentur: tandem fugam faciunt. 178
Barbari claustra transitu prohibendo circumsident: à Romanis repelluntur. 181
Barbari Drizipera vrbem occupant: in templum Alexandri martyris eiusque cineres eorum impietas. *ibid.*
Barbari vallum Romanorū oppugnant. Nuntius ad duces de periculo. Adest Priscus. Viminacium reducuntur rates. Confligitur, occisisque Romanorum trecentis, oppetunt barbarorum quatuor millia. 198. *Vide plura inferius in V. Prælium.*
Beiudaes oppidulum infestissime oppugnatum Saperii militis singulari eximiaque virtute capitur. 56
Belli execratio. 73
Beroen irrito conatu Chaganus oppugnat, incolis strenue resistentibus, qui tandem non grandi pecunia obsidionem redimunt. 53
Bindoen virum illustrem fratere carcere eripit. 92
Bindois in Hormisdam maledicta. *ibid.*
Bindoes orationem Hormisdæ irridet, & in eum, vt multimodis sceleratum, dirius inuehitur, refutat etiam, ex quibus sese commendauerat. Tandem capite puniendum pronunciat. 98
Bindoes in vinculis adducitur. 106
Bindoes euadit, copias Andrabigano educit, Mystaconem de statu Chosroæ docet. 112
Bindoes regiam pecuniam in militem erogat. *ibid.*
Bindoes in Tigridem proiicitur. 138
Bocolabras magus, Scytha genere, causa pessundati fœderis. 18
Bryzacius dux Persa à Romanis captus, auribus & naso mutilatur. 126
Bryzacius inter epulas adductus illuditur atque interficitur. *ibid.*
Busa miles fortissimus venationi intentus capitur, & a suis nec precibus nec lacrymis lytrum impetrat. 53
Busa docet Abares fabricare machinam expugnatoriam, cuius adactu prostratis mœnibus, oppido potiuntur. *ibid.*

C

CAbades quemadmodum erepto sibi regno in carcerem missus, inde vxoris beneficio euaserit, regnumque recuperauerit. 98
Cædes vtrinque plurima. 35
Callinicum oppidum. 85
Captiui redduntur: ob id a Mauricio Priscus reprehenditur. 159
Captiui Chagano petenti Imperatoris auctoritate restituuntur. 201
Carcer Giligerdi castelli, in quem diuersi mortales includebantur: vnde se & alios per cædem Romani eximunt. 67
Cardariganus Monocartum frustra inuadit: latrociniis & incendiis grassatur. 26
Cardarigani fastus. 33
Cardariganus Magos consulit. *ibid.*
Cardarigani infaustum strategema. 37
Cardariganus a Darenis excluditur cum cõuitiis. *ib.*
Cardariganus cum manu bellandi imperita in Romanos sese agit. 40
Carthaginensium metus. 172
Castella multa diruuntur. 82
Castus fortuna prospera elatus, Comentiolum deserit, in calamitatem incidit. 45
Casti agmen timore perculsum dissipatur. 47
Castus, & cum eo multi in potestatem veniunt. *ibid.*
Ceruorum grex occurrit: a satellitibus insequentibus plurimi funduntur. 145
Chaganus elephantum spectandum, lectum aureũ, & præter pactam in fœdere pecuniam, 20. millia ab Imp. poscit. 12
Chaganus fœdus rumpit. *ibid.*
Chaganus excandescit, Coment. punit atrocius. 16
Chaganus iterũ fœdus pessundat, & qua de causa. 18
Chaganus fugæ beneficio seruatus. 44
Chaganus ex falso terrore fugit. 51
Chaganus Apperiam castellum adoritur. *ibid.*
Chaganus a Diocletianopoli, Philippopoli, & Adrianopoli repellitur. 54
Chaganus pactam pensionẽ augeri poscens nec impetrans, bellũ mouet: Sclauis naues imperat. 146
Chagani volũtate Singidon obsidione liberatur. 147
Chagani iter: Alexandri martyris templum incendit: a Romanis speculatoribus nec flagris extorquere veritatem potest: Drizipera adoritur: inde diuino quodam viso exterritus abit. 149
Chaganus fictis a Mauricio ad Priscum litteris in terrorẽ datus, parua accepta mercede recedit. *ib.*
Chaganum sui a bello dehortantur: eius arrogantiam Priscus per Theodorum medicum sapienter castigat. 159
Chaganus mutat mentem, partemque prædæ a Prisco postulat. *ibid.*
Chaganus de violato fœdere querimoniam habet, & muneribus placatur. 170
Chaganus Singidonis mœnia diruit, populum ad hostes demigrare cogit. 177
Chagani de iure finium regundorum violato expostulatoria oratio, in qua officii in pace conseruanda tuendoque fœdere Priscus serio monetur. *ib.*
Chaganus aperte fœdus soluit. 178
Chaganus in Dalmatia vrbem, & quadraginta castra expugnat. 179
Chaganus mœret. *ibid.*
Chagani singularis & insperata in commeatu Romanis ad dies sacros sufficiendo liberalitas: petenti Priscus vicissim donat aromata. 180
Chagani septem filii vno die moriuntur, cui calamitoso historicus insultat. 182
Chagani luctus acerbissimus. *ibid.*
Chaganus fines Romanorum vastat, quo mandante, Istri transitus a quatuor eius filiis custoditur: in ripa certamine edito barbari vincuntur. 196
Chagani astus. 202
Chaganus ad reducendos qui a se defecerant, varios modos inuestigat. 203
Chagani cuiusdam victoriæ. 173
Chiliarchi oratio de hostibus non inuadendis, a paucitate militũ, ab accepta recens calamitate. 48
Chlomarum castellum Romani obsident. 39
Chlomari obsidione Romani abstinent. 40
Chosroæ senioris in Romanos expeditio. 75
Chosroæ turpis reuersio, eiusdemque lex de Romanis in posterum bello non lacessendis. 81
Chosroes Hormisdæ filius, periculi metu fugit, accepta fide in regnum redit. 92
Chosroes in solio cum acclamationibus locatur. eius in patre captiuo alendo liberalitas: qui tamen omnia addita verborum asperitate reiicit, iussuque filii vsque ad necem fustibus contunditur. 99
Chosroæ hypocrisis. Varamum donis & pollicitationibus frustra tentat, a quo per epistolam cum fastu scriptam, de seditiosis in carcerem reuocandis monetur. *ibid.*
Chosroes rex ad procerum consessum de litteris Varami refert, ad iram ab iisdem extimulatur. eiusdem cautio. 101
Chosroæ litteræ ad Varamũ, quibus fastum eius excusat, culpam in scribam facete transfert, negat se facturum quæ postulet, spiritus regios ostẽdit. *ib.*
Chosroes contra Varamũ delectus agit, duces præponit: copiæ fluuio separantur: frustra colloquuti, ad velitationes veniunt. 102
Chosroæ timiditas. *ibid.*
Chosroes suspectos interficit, noctu inuaditur: multa cædes editur, multi ad Varamum deficiunt, etiam ipse Chosroes fugam init. *ibid.*
Chosroes consultat quo se vertat: Christianorum Deum inuocat, fræno dimisso equi gressum sequitur, Circesii a Probo humaniter accipitur. 103
Chosroæ litteræ ad Mauricium. Duo esse imperia omnium maxima, Romanum & Persicum. Accusatio Varami, contra quem concitatur Imp. & auxilium rogatur. 104
Chosroes a Mauricio per ducem Comentiolum honoratur. 106
Chosroæ impostura. *ibid.*
Chosroes vt vafer & malæ fidei reprehenditur: eum ad se venire Mauricius non vult. 107
Chosroes vt ingratus castigatur. 112
Chosroes in aduersa fortuna Sergii martyris opem, cum promissione crucis aureæ lapillis distinctæ implorat. 120
Chosroes religionem Christianam prædicans, Mauricioque de secundis rebus suis significans, auxilium & pecuniam mutuam petit. 122
Chosroes rex acclamatur, a Darenis honorifice excipitur, veniam petit, templo eiicitur, muneribus regiis a Mauricio ornatur. Daram oppidum Imperatori donat, a quo filii appellatione cohonestatur. 123
Chosroæ per Singarum aduersus Varamum delecta manus. 124
Chosroæ custodia Romana attribuitur: ex Armenia copiæ expectantur. 126
Chosroes manipulos, vires hostium exploratum dimittit. *ibid.*
Chosroes prosperitate sua lætus, ducem Romanum acuit, duces Romanos atque Persas conuiuio excipit. *ibid.*
Chosroes nuntiis lætissimis afficitur. 130
Chosroes & Varamus quantum exercitibus valuerint. *ibid.*
Chosroæ in captos sæuitia. 132
Chosroæ ob partam victoriam lætitia: Romanos, parum gratus domũ remittit, ab iis de officio admonetur: mille custodes corporis Mauriciũ rogat. 133

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [720] - -

INDEX.

Chosroes Sergio Martyri crucem auream & gemmatam dono fert. Epistola eiusdem de voto suo. Posthabita lege Persica, Siram feminam Christianam ducit, reginamque renunciat. 136
Chosroes prolem à Sergio martyre contendit: cum donis epistolam mittit, qua se voti compotem euasisse narrat, cum singulari erga sanctum reuerentia, & Christiane prorsus. 137
Chosroæ vaticinia de Romanorum Persarumque Imperiis: quæ item Probo Episcopo Chalcidensium prænuntiarit. 138
Chosroes de fœdere soluendo cogitat: Mauricii ad eum legatus inhumaniter habetur, adituque regis diu excluditur. Admissus tandem, Chosroen ad pacē reducit, eumque de præteritis docet. 197
Chosroes Mauricii vlciscēdi, bellū Rom. infert. 217
Chubdanensium Principis mors quemadmodum ab ipsius concubinis lugeatur: & plura super Chubdan vrbe. 176
Chubriadanes inspector regius. 90
Ciuium per vrbes regias super gestis admiratio. 92
Comentioli liberior & minacior apud Chaganum, eiusque optimates oratio. 14
Comentiolus à Chagano punitur atrociter. 16
Comentioli ducis memoranda virtus, in cædendis fugandisque Sclauis. 17
Comentiolus fidei violatæ, timiditatisque reprehenditur. 45
Comentioli consultatio cum primoribus, & ad constanter dimicandum cohortatio. 47
Comentiolus Philippico succedit. 67
Comentiolus cum Persis acie congressus fugit. 7. 68
Comentiolo duci aduentus Chosroæ, & quid ab Imperatore petat, significatur. mittitur cum epistola nuntius ad Mauricium. 103
Comentiolus rogatu Chosroæ abdicatur. 122
Comentiolus Chaganum contra se venientem timens, retrocedit: milites ad Iatrum vrbem, velut proditi, probris eum conscindunt. 180
Comentiolus de permutatis ordinibus reprehenditur: eius astus. 181
Comentiolus vt ignauus fugitor Driziperis ingressu contumelioſe arcetur. *ibid.*
Comentioli in vrbem Constantinopolim reditu, formido immodica malorum ciues incessit: Imperator copias ad longum murum defendendum mittit. 182
Comentiolus proditionis postulatus, & incisa accusatione dux denuo constitutus, ad Istrum abit, seque cum Prisco apud Singidonem cōsociat. 197
Comentiolus Viminacii ægrotat. 196
Comentioli absentia excusatur. *ibid.*
Comentiolus e morbo recreatur: Byzantium ad hyberna profecturus, ducem viæ Traiani apud Nobenses quærit, quibus dare abnuentibus, irascitur, duosque capite multat, monetur de sene quodam huius viæ non ignaro, qui cum verba commutat & litigat: magnitudine frigorum Romani multi & iumenta eo itinere pereunt: Philippopoli hiemat. 201
Comentiolo vrbis defensio creditur. 206
Cometæ ostentum, & de cometis eruditorum sententiæ. 172
Concha Glyceriæ martyris, miraculo insignis. 21
Conflictus apud castra. 37
Conflictus ad castellum. 147
Constantina Augusta, eiusque nuptiæ magnificentissimæ. 20
Constantinam Imperatricem cum tribus filiabus in priuatas ædes contrudit Phocas. 217
Constantini cuiusdam viri clarissimi domus incenditur. 208
Crux aurea lapillis distincta, promissa. 120
Crucis signum in frontibus Turcarum. 132

Cteſiphontæi fama conterriti, deditionem decernunt. 127

D

Dæmonum nequitia. 84
Dara à Persis capitur. 76
Deo pro victoria cum lacrymis supplicatur. 34
Deiparæ ædis asylum: eius conditor Cyrus qualis fuerit. 206
Domenziolus turbas componit. 72
Domitianus Episcopus festum diem indicit, concionem gratulatoriam habet. 112
Domitiani festiuissima concio ob receptam Martyropolim, qua populus ad lætitiam inuitatur, clementia Imperatoris eximie commendatur, exemplum humanitatis Iesu Christi seruatoris nostri inducitur, Persisque hostibus insultatur, &c. 114.
Domitiani Antistitis ob ingressum Chosroæ in templum minæ. 125
Domitianus milites ad fortiter præliandum atque ad mortem contemnendam egregia concione inflammat. 124
Domitianus Melitenensis Episcopus ab historico commendatur. 211
Donatiuum datur militibus. 38
Drizipera vrbs. 181

E

Episcopus legatus spernitur. 63
Episcopi Edessēni irrita legatio. *ibid.*
Epistola nomine Romanorum ad ciues Antiochiæ Persidis. 128
Equus Imperatoris derepente disruptus moritur: ex euentis futura mala mœstus auguratur. 145
Euphemia sancta martyr, deque eius corpore Chalcedone miraculum: sudor videlicet sanguineus in die anniuersario eius martyrii: qui spongiis collectus in vasculis populo dispertitur: quo pacto Mauritius incredulus fidem cum multis lacrymis habuerit, & summa in posterum veneratione martyrem prosecutus sit. 216
Euphratis descriptio. 127
Exercitus tres in vnum coniunguntur. 130
Exercitus duci mirabiliter reconciliatur. 154
Exercitum mille ante ambulant, qui cum Sclauis prædam opimam ducentibus pugna congrediuntur. 167
Exercitus ambo sub iisdem tentoriis pacifice degunt, festis transactis separantur. 180
Exploratores mille à Petro missi, in mille Bulgaros incidunt, quos telis appetunt. 170
Exploratores capiuntur: modus explicatur. *ibid.*

F

Factionis vtriusque numerum Tribuni profitentur: Earum factionum vituperatio. 205
Falsus rumor in castris Romanorum. 37
Falso ex terrore clamor exercitum disturbat. 51
Fœdus ignominiosum inter Abares & Romanos ictum. 12
Fœdus inter Romanos & Persas. 77. & 138
Fœdus Chagani cum Taugastensibus. 176
Francorum rex pro societate tributum postulans, nihil agit. 146
Fuga militum nocturna & misera. 42

G

Gennadii aduersum barbaros victoria. 172
Gepidæ hominis in quodam stipatore propter ornatum vestitus trucidando scelus nefarium. 145
Gepida hostium mysteria enuntiat, regemque subita irruptione capiendum suadet. 155
Gepida ad regem deludendū operā spondet: donis & promissis à Prisco honoratur: qua ratione rex barbarus circumscriptus oppressusque fuerit. *ib.*
Gepida satellitis imperatorii interfector quomodo deprehensus fuerit, & vt se mendaciis defenderit: eiusque vltimum supplicium. 157

Germanus Episcopus Damasci honestissime à Prisco habetur: cur ab eo Monocartum ductus. 61
Germanus, quanquam multum repugnans, dux cooptatur. 63
Germanus Imperatori inuadendæ tyrannidis suspectus, frustra se tuetur. In ædem Deiparæ pro asylo confugit. Stephanus pædagogus filiorum Imper. ad eum euocandum mittitur. In Sophiæ templum transit. 206
Germanus denuo ad exeundum sollicitatus, Andreæ pii viri hortatu eodem recurrit. 208
Germanus Imperium ambit: Prasinis sibi aduersantibus, Phocam sequitur. *ibid.*
Giligerdum castellum. 67
Glyceriæ martyris miraculum de concha. 22
Glyceriæ martyris templo reficiendo pecuniam elargitur Mauricius. 144
Golinducha sancta femina apud Hierapolim. Genus, connubium, ecstasis. Quid a marito propter Christianismum perpessa sit. Altera eiusdem diuinitus illustratio, & de morte mariti vaticiniũ. Nisibin migrat. A sacerdotibus Christianis mysteriis imbuitur. A magis quæritur: in carcerem diuturnum truditur, inde per Angelum liberatur. Hierosolymis sancta adorat: Chosroæ futura prædicit: Hierapoli vita innocentissime exacta, in cœlum abit. 134
Gratulatio populi de Tiberio in collegam ascito. 77.
Gregorius Antiochiæ Antistes. 67
Gudois ad Singidonem liberandam mittitur. 178
Gudois cum delecta manu ad rem inspiciendam mittitur: quamobrem per impedita & inuia loca iter fecerit: prædam barbaris interemptis recepit. 179
Gudois militibus præfectus, multos hostium perimit, Romanosque in prouinciam redire non patitur. 202

H

HEraclius cum comitatu suo absque armis speculatum egressus periculum euadit. 40
Heraclii ducis gesta in Persida ad meridiem & contra Abares res feliciter & cum gloria administrata. 44
Heraclius castrum Persicum oppugnat acerrime. 56
Heraclii miranda virtus. 68
Herodoti curiositas obiter reprehensa. 185
Hilaritas epulantium. 126
Historia de Sesostri Ægypti rege inducta. 159
Hormisdas Varamum bifariam dedecorat, a quo contra contemnitur. 72
Hormisdas Chosroæ filius succedit, cuius immanitas describitur, causa subiicitur, & alia Hormisdæ scelera. 84
Hormisdæ superbia: pacem auersans, tributa postulat. 85
Hormisdæ ex aduerso casu ira & insania. 90
Hormisdas e reliquiis militum custodes sibi facit. 92
Hormisdas in regia inuaditur. eius ornamenta sumptuosissima. *ibid.*
Hormisdas de throno abstractus in vincula datur. *ibid.*
Hormisdas ad principes Persarum in repub. dicendi facultatem exorat. *ibid.*
Hormisdæ concio. De iniuria sibi facta expostulat. Conditionem pristinam cum præsenti, illius delicias cum huius miseriis & squalore comparat. Ingratos & impios in se animos increpat, &c. 94
Hormisdæ filius ante oculos eius necatur, regina vxor in frusta dissecatur, ipse pupillis adustis cæcitate multatur. 98
Hostium transitus inuestigatur. 45

I

IAtrus vrbs. 180
Imago Christi ad sedandas turbas circumlata. 61
Imperatorum corpora in mare abiiciuntur: quas comploratione eorum mors publice recitata effecerit: in eosdem monodia historici: capita ad Phocam perferuntur, & in campo militibus spectanda proponuntur: quibus suppliciis interfectores & exercitus rebellis, cædiumque suffragator diuinitus interierint: sub Heraclio duo tantum reliqui. 213
Imperium Romanum in diuturnis post necem Mauricii ærumnis volutatum. *ibid.*
Incendium in foro, sub initia Imperii Mauricii. 21
Inducia. 76
Ioannis ducis exauctoratio. 24
Ioannes Mystaco Adrianopolim missus, hostes per hypostrategum vincit. 54
Ioannis Patriarchæ Constantinopolitani elogium, a voluptatum contemptu, a domitis animi perturbationibus, a ieiuniis, a misericordia in egentes, a studio paupertatis. Eius lecto ligneo, strago, penulæ quantum honorem pius Imperator habuerit. 172
Iudæi qua occasione in Persidem commigrarint, eorumque aculeatior vituperatio. 128
Iustiniani ducis laus. 77
Iustinianus Chosroæ regiam extruxit. 127
Iustini iunioris Imp. tempora. 73
Iustinus fœdera transgreditur. *ibid.*
Iustini ad Tiberium de Imperio legitime administrando sapiens & pia parænesis. 76
Iustiñi decessus, & monarchia in Tiberium translata. 84
Izalæ montis descriptio, & cur dux Romanus eo se transtulerit. 32

L

LEgati ad Priscum: eorumque in militibus placandis infelix conatus. 64
Legationes vtrinque de pace. 82
Legati militum ad Varamum. 90
Legati Chosroæ ad Imperatorem. Principis legati oratio, qua interesse Romanorum, Persicum stare imperium, præclara disputatione probat, &c. 107
Legati Chosroæ ad Nisibenos de officio. 110
Legati Varami ad Imperatorem cum promissis reiecti. *ibid.*
Legatum Chosroæ muneratur Imperator. 123
Legatio Chagani ad Mauricium de suis victoriis. 175
Legatio ad Chaganum placandum, suadente Senatu, instituitur. 182
Legati cuiusdam impudens ambitio Imp. grauiter offendit. 197
Legati militum ad Petrum, de reditu: cui molestus est Imperator. 203
Legatio Mauricii ad Phocam irrita. 206
Legatio exercitus ad Theodosium Mauricii filium, aut ipsum, aut eo cedente, Germanum Imp. postulantis. *ibid.*
Lilius Legatus apud Daram a Germano præsidii præfecto splendide excipitur, & quid ibi contigerit. 217
Lilius in Persida retentus, parum benevole tractatur. *ibid.*
Locus communis, contra bellum. 27
Locus communis, de incertis belli. 34
Locus pugnæ, & illi vicina patria virorum illustrium. *ibid.*
Locus communis de potestate & efficientia linguæ. 154
Locus communis de leuitate & stultitia populari. 208

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [722] - -

INDEX.

Ludi ob victoriam Byzantii. 68
S. Lupi martyris solemne. 167

M

MAgi consuluntur : victoriam promittunt. 33
Marcianus patricius in orientem dux mittitur, cui bus millibus Arzanenam deprædatur. 75
Marcianus gradu mouetur. 76
Mariæ Virginis templum in Blachernis. 202
Martyropolis aditu Romani a Persis prohibentur. 66
Martyropolis Romanis opera Domitiani Episcopi deditur. 112
Mauricii Imp. res qui perscripserint. *vide ad Lectorem.*
Mauricius Tiberii Augusti successor palam declaratur. 8
Mauricii & Constantinæ Augustorum nuptiæ magnificentissimæ : ciuitatis publica lætitia gratulatioque. 20
Mauricii imperii initia. 21
Mauricii Imp. consulatus, & in populum liberalitas. 24
Mauricio Imperatori a plebeis quibusdam propter Castum & Anstmuthum a barbaris captos maledicitur. 54
Mauricii Imperatoris clementia inuentorem defectionis conseruat. 72
Mauricius in Armeniam mittitur, in Persidem irrumpit, febrim habet. 82
Mauricius Persidem deformat, in Cappadociam abit, in Persidem per solitudinem Arabiæ properat. 85
Mauricii conatus inanis. *ibid.*
Mauricius Byzantium redit, defunctoque Tiberio principatum capessit. 86
Mauricium ingens ex petitione Chosroæ lætitia occupat. 103
Mauricii ingenuitas captiuos Chosroæ remittit, eum per Melitenensem & Antiochenum Episcopos donis & solatio prosequitur. 110
Mauricius Imp. Chosroen armis iuuandum Mystaconi commendat. 212
Mauricius ex oriente copias in occidentem reducit: contra Abares se instruit : rogatur a proceribus & Patriarcha & ipsa Augusta atque liberis, ne ipse ducter exercitum. 139
Mauricius pie sacra obit : pauperibus benigne facit : iter eius a Rompho : a spectro forma suis incursatur. *ibid.*
Mauricius in turbulenta tempestate Perinthum siue Heracleam nauigare contendens, Daonium appellitur : inde Heracleam equo vectus, Glyceriæ martyris templo reficiendo pecuniam elargitur : monstrum pueri in Thracia prognatum, eo mandante interimitur. 144
Mauricius ad Anchialum castra facit : propter oratores Persicos Constantinopolim repetit. 146
Mauricius in concione probris appetitur : iratos dux lenit, edictumque Imperatoris gratiosum de præmiis bene meritorum proferens, beneuolentiam exercitus reconciliat : omissis maledictis Imperator collaudatur. 166
Mauricio & liberis eius cædes a monacho strictum portante gladium, a quodam insuper Herodiano prænuntiatur. 179
Mauricius nuntium examinat, quid agat nescit, dolore dissimulato ludos equestres celebrare pergit: populum bonum habere animum iubet. 205
Mauricii legatio ad Phocam irrita : mœnibus Theodosianis custodes apponit. 206
Mauricius cum coniuge & liberis in fugam se tradit : populi in eum & Patriarcham conuitia : podagra conflictatur : filium ad Chosroen pro ope imploranda mittit. 208
Mauricii filiorumque in portu Eutropii ad Chalcedonem interfectio : eius ante mortem præclarissima vox, & Christiano dignissima : Nutricem ipsius infantem pro suo ad cædem supponere non fert : eius pro pœna peccatis suis in hac vita irroganda, cura anxia : Testamentum, quo Imperium inter filios partitur. 211
Mauricii egregia quædam præconia. 214
Mauri in Africa domantur. 66
Maurorum in Africa rebellio. 172
Mazarorum castrum occupatur. 56
Mebodi legati Persici oratio, contra bellum. 27
Mebodis nuntius ad Præfectum prytanæi de commeatu & pecuniis sufficiendis. 127
Mebodes Seleuciam noctu irrumpens, cædibus promiscue grassatur. *ibid.*
Mebodis Antiochiam litteræ. *ibid.*
Media vallis seu fossa inter Romanos & Persas. 40
Miles Romanus quadruplici vulnere saucius, in castra portatur, fortique animo emoritur. 38
Milites ducem fugitiuum dicteriis lacessunt. 42
Militum pugnandi ardor. 126
Miles tumultuatur ob annonam partim in vestibus, partim in armis, partim in auro signato accipiendam. 166
Miles transire Istrum abnuit : furor militum, fuga ducum. 205
Miraculum de concha Glyceriæ martyris. 21
Miraculum de corpore S. Euphemiæ martyris Chalcedone. 216
Moderatio ducis in victoria. 54
Monocartum frustra oppugnatum. 26
Monodia scriptoris, super his quæ Mauricio contigerunt. 213
Monstrum pueri in Thracia prognatum. 144
Monstra in suburbanis Byzantii. 159
Mucritæ laudantur. 173
Mula lecticaria ducis feritur. 42
Munera Imperatori de præda mittuntur. 68
Muri deiecti instaurantur. 178

N

NArses Comentioli stipator ipsi substituitur. 122
Narses cum Romano milite & Chosroe Persidem ingreditur. 123
Narses Ioannem monet, ne separatim cum Persis in aciem descendat. 129
Nauigia a Sclauis transmittendo flumini compinguntur. 147
Nili portenta, & qui de illis scripserunt. 185
Nilus fluuiorum maximus, incertis oritur fontibus: media æstate ascendit : huius rei causæ ex variis auctoribus; quorum omnium sententiis improbatis, vnum Anarchidem Gnidium historicus sequitur. 186
Nisibis diripitur, ibidemque de Hormisda regno exuendo coniuratur. 90
Nisibim obsidentes ad Chosroæ partes accedunt. 112
Nomades barbari Mauricium prosequuntur. 85
Nomadum infidelitas reprehenditur. *ibid.*
Nuptiæ Mauricii & Constantinæ Augustorum magnificentissimæ. 20
Nymphium flumen. 19

O

OGor gentis triginta myriades a Chagano interfectæ. 175
Orientis clades. 63

P

PAtria virorum illustrium. 34
Paulinus præstigiator in crucem agitur : filio caput amputatur. 21
Pax inter Romanos & Abares Imperatoris iussu imminuitur. 196

Pecuniæ bene collocatæ fructus. 77
Perfidi Romani puniuntur. 112
Perficæ res. 19
Perſarum cum Romanis ad Nymphium flumen congreſſus. *ibid.*
Perſarum ad Romanos de bello finiendo legatio. 27
Perſæ fugientes in colle obſidentur. 35
Perſarum clandeſtinus diſceſſus. 40
Perſæ Romanos lento paſſu inſequuntur, in extremos iaculantur, 42
Perſicum caſtrum occupatur. 56
Perſæ occaſione vtuntur: Conſtantinam obſident: a Germano depelluntur. 64
Perſæ Martyropolim occupant. 67
Perſæ in fugam vertuntur. 68
Perſæ conflictu totis copiis inito ſuperati, fuga vniuerſi ſalutem petere contendunt. 70
Perficæ tragœdiæ. 72
Perſici belli origo. 73
Perſarum mendacium. *ibid.*
Perſæ prope Sargathum cæduntur. 75
Perſæ in hoſtes cum faſtu gradiuntur, vincuntur, & fugiunt. 81
Perſæ in regem ſuum contumelioſi: militaris annonæ apud eos ratio. 82
Perſæ Romanis in Armenia ſubactis, pacem repudiant. *ibid.*
Perſarum captiuorum ingens numerus. *ibid.*
Perſarum immanitas in Chubriadanem inſpectorem regium. 90
Perſæ Varamo deſerto, ad Choſroem deſciſcunt. 123
Perſarum temeritas. 130
Perſarum fugientium ſex millia. 132
Peſtilentia apud Turcas nunquam viſa. 175
Peſtilentia fæua propter Alexandrum martyrem diuinitus irrogatum barbaris ſupplicium. 182
Petrus Imperatoris germanus in locum Priſci, Europææ militiæ dux declaratur. 159
Petrus dux Priſco ſubſtitutus, ad exercitum cum mandatis ab Imperatore diſcedit. 166
Petrus in venatu crus alliſu frangit. Imperator morarum impatiens, probroſe ad eum ſcribit, audienſque Sclauos Byzantium iter infeſtum moliri, in Thracia illi remanſionem imperat. Eius e loco in locum profectio. A Nobenſibus exoratur, vti cum ipſis ſolemne S. Lupi martyris agat. Theodoropolim poſtmodum abit. 167
Petrus ab Aſimitis tum ciuibus tum præſidiariis honeſtiſſime excipitur: eximiorum militum aſpectu delectatus, ab oppidanis eos impetrare fruſtra laborat. Sæua lis cum ſacrorum etiam locorum & Epiſcopi contemptu enaſcitur: denique deſiderio fruſtratus, & probris oneratus, vrbem deſerit. 168
Petrus hoſtium conſilia explorat: exploratores capiuntur: modus explicatur. 170
Petrus iterum dux declaratur. 201
Petrus ad Iſtrum ducens, Plaſtoli æſtarem habet, deinde in angulum Dardaniæ ſecedit: cum Apſicho hypoſtratego barbarorum colloquitur. Vtræque copiæ recedunt. 202
Petro Imperator trans Iſtrum profectionem mandat. *ibid.*
Petrus a Bonoſo illuſtri ſatellite Imperatoris nauiculas flumini traiiciendo petit, & Gudoim militibus præficit. *ibid.*
Petro per quietem oblata epiſtola. 203
Petrus Gudoi de mandati ſcueritate ex auaritia profecta flens conqueritur: duces conuocat, litteras exhibet. 205
Petrus fugit, Mauricio rem ſignificat. *ibid.*
Pherochanes regis dux Varamo cum precibus dona incaſſum offert. 91
Pherochanes a ſuis occiditur, eius tentorium diripitur. 92
Philippicus Imperatoris ſororius Prætor orientis decernitur: eiuſque expeditiones. 25
Philippicus Arzanenam regionem ſuis diripiendam permittit, ab imitatione Scipionis Romani commendatur, ægrotat. 26
Philippicus Byzantium redit, inde rurſum veris initio diſcedit. *ibid.*
Philippicus ſacram Saluatoris effigiem circumferens, animorum incredibile robur militibus addit, cohortationem adiungit. 34
Philippicus dux rogatur vti ſecedat. *ibid.*
Philippici ducis ſtratagema. 35
Philippicus militem diſperſum ad reſiſtendum hoſtibus recolligit. 40
Philippicus inconſiderate fugit. 42
Philippicus dux caſtella apud Izalam reficit, Heraclio exercitum tradit, mœſtus a bello vacat. *ibid.*
Philippici morbus. 44
Philippici timor. 66
Philippicum Gregorius Antiochiæ Antiſtes exercitui conciliat. 67
Philippico amoto, Comentiolus munere ſuccedit. *ibid.*
Phocas Imperator renunciatur. 205
Phocæ linguis animiſque fauetur: populum cum Patriarcha & Senatu accerſit: deteſtatio illius vt hominis improbiſſimi: eius ſimulatio in Germanum: proclamatus Imperator coronatur: in vrbem magnifice inuehitur: ſpargit aurum: ludi fiunt equeſtres: vxori Leontiæ corona imponitur. 210
Phocas Mauricii necem parturit. 211
Phocas Petrum Mauricii fratrem, Comentiolum, & alios interimit. 214
Phocas Conſtantinam Imperatricem cum tribus filiabus in priuatas ædes contrudit: Choſroem de ſua creatione, additis muneribus certiorem facit: Rumor de Theodoſio adhuc viuo tyrannum terret: vnde Alexandrum vt imperata non exſecutum, ſua manu obtruncat. 217
Piragaſtus occumbit. 171
Populi maledicentia in Imperatorem: muris deſertis, cuſtodes ſe ad tumultuantem populum applicant. 208
Portenta duo in Nilo conſpecta, vnum virili, alterum muliebri ſpecie. Vtrumque accurate deſcribitur, & prius a Præfecto adiuratur. 185
Prædæ Byzantium abducendæ Tatimer præficitur: quid eo factum, & quomodo a Sclauis obuiis præda ſeruata ſit: ob eam oblatam Imperat. in templo Deo gratias agit, ſupplicationem decernit. 154
Prælium alterum cum Abaris. Prudentia Priſci delentur nouem millia. Tertio prælio de ſuperiore loco pugnantes Romani, aduerſarios in lacum ſeu ſtagnum compellunt, vbi cum Chagani filiis plerique ſummerguntur. Periere ad quindena millia. Quarto prælio ad Tiſſum ſeu Tyrſum flumen iterum non pauci occúbunt. Fluuio traiecto Romani exploratores quatuor mille occidunt, Gepidarũ triginta millia, & cum captiuis ad Priſcum redeunt. Quinto prælio complures barbari aquis præfocantur: multa millia capiuntur. 199. *Vide etiam ſuperius. V. Barbari.*
Priſcus in locum Philippici ſurrogatur. 61
Priſci faſtus in contemnendo more vetuſto. *ibid.*
Priſcus dux periculum fugit, detrahi militibus de conſueta annona vetat, medicum quærit, a quo ſanetur. *ibid.*
Priſci tabernaculum diripitur, eiuſque legatus ad exercitum. 63

INDEX.

Priſcus Byzantium diſcedit. 64
Priſco Europæi belli adminiſtratio permittitur, qui Saluianum Legatum ſiue ſubducem legit, & ad clauſtrum præoccupandum mittit. 147
Priſcus e conflictu ad Heracleam inito, Didymotichum fugit, Zuruli a Chagano obſidetur. 149
Priſcus miſſione data militi Byzantium reuertitur. ad Iſtrum Sclauos tranſitu prohibituros mittitur. Eius iter Chaganus de pace rupta conqueritur: ſe enim bello peti ſuſpicabatur. 151
Priſcus licentiæ oratoris in Imperatore vt fœdifrago inſectando ac proſcindendo ignoſcit: aduerſum Sclauos arma illa ſuſcepta eſſe teſtificatur. *ib.*
Priſcus ſuperato flumine Ardagaſtum prædonem noctu inuadit. 152
Priſcus noua prædarum partitione milites in ſe irritat: factum callide tuetur. Eius oratio, qua de tumultu propter prædam excitato exercitum obiurgat. *ibid.*
Priſcus trans Iſtrum hiemare iubetur: Milites tumultuantes duabus de cauſſis nolunt: Priſcus mollit animos, & temperat iras. 157
Priſcus cum copiis flumen tranſit: Chaganus cauſſam ſciſcitatur. 159
Priſcus a Mauricio reprehenditur. *ibid.*
Priſcus Petro ſuccedit. 171
Priſcus exercitum diminutum offendens, a Petri accuſatione ſuorum conſiliis auocatur. Vt Iſtrum tranſiit, Chaganus eum ſuper aduentu interrogat. Inter ambos de finibus litigium. 173
Priſcus in inſulam Iſtri, deinde Conſtantiolam venit. 177
Priſcus Chagani in vexanda Singidone iniquitatem redarguit, eumque ab auaritia dehortatur, & a victoriæ inconſtantia ac mutabilitate rerum terret, & ſententias loquitur: Barbarus ira inflammatus grauiora comminatur. 178
Probus Epiſcopus Chalcidenſium. 138
Pueri ſeruati, moriuntur ſiti. 25
Pugna deſcribitur. 132

R

REbellio aduerſus Philippicum. 64
Roma Longobardis reſiſtit. 66
Romanus dux a Mauricio in Colchidem miſſus. 68
Romanus reditum molitur: milites placat: hoſtium conſilia indagat. 70
Romani ducis excellentiſſima concio, qua ſuis acriter & cum mortis contemptu confligendi ardorem conatur immittere fiduciam vincendi ex hoſtium & ſacrorum Perſicorum deſpicientia auget. 79
Romanorum ad Chaganum legatio. 13
Romanorum eximia prædicatio. 14
Romanorum alia ad Abares legatio. 16
Romanorum vrbes ſubiguntur. 18
Romanorum cum Perſis ad Nymphium flumen aduerſo Marte congreſſus. 19
Romani e Perſide redeuntes, via aberrant, & extrema ſiti cruciantur: captiuos vtriuſque ſexus interficiunt. 25
Romanorum ad confligendum cum Perſis promptiſſima voluntas. 27
Romani hoſtes explorant. 33
Romani victores ſpolia legunt inuito duce. 35
Romanus Perſidem incurſat. 38
Romani capti atrociſſime pulſantur. 47
Romani hoſtes inſequentes dimicatione deuincunt. 6
Romani in Imperatorem beneuolas mentes accipiunt: captiuis & ſpoliis eum honorant. *ibid.*
Romani Perſis ſuccumbunt. 67
Romani exploratores dolo deluduntur & torquentur. 70
Romani Perſas fugientes inſequuntur. *ibid.*
Romanorum propter Choſroæ præſentiam trepidatio. 77
Romanus miles pugnam ſitit. 81
Romani Perſidem infeſtam habent, in mari Hircano piraticam faciunt, domum redeunt. 82
Romani multa loca ad vaſtitatem rediguntur. 84
Romanorum ad Callinicum oppidum victoria. 85
Romani ad Conſtantinam Perſas cædunt. 87
Romani tranſitum fluminis præoccupant. 129
Romanorum quies. 130
Romani hoſtem ſuperant, ſuperueniente Chagano fugiunt. 147
Romani genium placantes veniunt in ſummum periculum: de præfectis vigilum & quibuſdam militibus ſupplicium ſumitur. 155
Romani cuiuſdam virtus. 167
Romani e prælio fugiunt. 170
Romani e flumine exeuntes a barbaris obtruncantur: ceteri ex ipſo flumine cum iiſdem depugnant. 171
Romanorum ex aquæ penuria calamitas. Indicio barbari cuiuſdam fluuio reperto, vires inſtaurant: ab aduerſa ripa hoſtium iaculis conficiuntur, & e flumine egreſſi, ab iiſdemque deuicti fugiunt. *ibid.*
Romani diligentius ſe obarmant. 181
Romanorum fuga, barbari clauſtra tranſitu prohibendo circumſident: a Romanis repelluntur. *ibid.*
Romanorum de pace turbata reprehenſio: conditiones in quas facta pax. 182
Romani quare vltra Iſtrum hibernare noluerint: Seditio: fluuium tranſmeant, & iraſcuntur grauiſſime: iraſcitur viciſſim Petrus. 203
Romani caſtra mouent. *ibid.*
Roſas a Salchone impulſus, Zadeſpraten ſtrategemate quodam interficit. 120

S

SAluianus Legatus ſiue ſubdux. 147
Saluianus conſpectu barbarorum maiore multitudine occurrentium perterritus refugit. *ibid.*
Saluatoris ſacra effigies. 34
Saperii militis ſingularis eximiaque virtus. 56
Saraceni Romanorum ſocii Perſidem incurſantes, Babyloniorum fines deprædantur, ob id Choſroes de fœdere ſoluendo cogitat. 197
Sarames ad capiendum vinciendumque Varamum miſſus, ab eodem elephanto obiicitur. 72
Satrapæ Varamo, eius moribus importuniſſimis irritati, necem ſtruunt & in palatium irruentes, cœpto fruſtrantur, miſereque occiduntur. 110
Scipionis Romani imitatio. 26
Sclauorum ad longum murum hoſtilis progreſſio, eorumque cædes & fuga. 17
Sclaui tres cum cytharis capiuntur & examinantur. 145
Sclauorum gens quare auxilia Chagano negauerunt: eorumque ſtudium in muſicis. *ibid.*
Sclaui populatores iugulantur: capti Byzantium mittuntur. 152
Scythæ Caucaſei & Boreales, qui. 173
Seditio Imperatori nunciatur. 167
Seditionis auctores exilio damnati, altero die reuocantur. 202
Seleuciæ ciuitatis conditor. 127
Senatus Imperatorem per Legatos ad redeundum fruſtra inuitat. 146
Senex miles Chiliarcho aduerſatur conſtantiſſime, & lacrymans audientiam rogat. 47
Senis oratio, qua ſententia Chiliarchi vt timida & ignaua refellitur, & Abares armis appetendos conſulitur: ipſius hoſtis Romanorumque veterum exempla aſſumuntur, & ſententioſa cohortatio adiungitur. 50
Senex perſuadet, arma capiuntur, in hoſtem gradiuntur. 51

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [725] - -

Sergii martyris opem implorat Chosroes. 120
Sergio martyri crucem auream & gemmaram dono fert Chosroes. 136
Sergio martyri cum donis epistolam mittit Chosroes. 137
Sesostris Ægypti rex. 159
Singidon vrbs a Chagano capitur. 13
Singidonenses Sclauos incursant. 147
Singidon obsidione liberatur. *ibid.*
Sittas dolum machinatur. 67
Sittas proditor ignibus crematur. 112
Solis defectio. 140
Spectrum forma suis. *ibid.*
Statuæ & imagines Imperatoris deiiciuntur abolenturque. 63
Statuæ Alexandriæ Mauricii cædem nuntiarunt: die nono super eadem, nuntius in vrbem allatus. 214.
Stephanus de Persis fugitiuis non deletis se purgat. 37.
Stephanus pædagogus filiorum Imperatoris. 206
Stipendia persoluta. 66
Strategema ducis Romani. 35
Strategema infaustum Cardarigani. 37
Strategema Rosæ. 120
Suaniam in Colchis Persæ inuadunt. 68
Suaniæ præda Babylonem mittitur. *ibid.*

T

TArgitius Chagani legatus in insulam relegatur. 18
Tatimer prædæ Byzantium abducendæ præficitur: quid eo factum, & quomodo a Sclauis obuiis præda seruata sit. 154
Taugast vrbs nobilissima, & eius incolæ, vicini item Mucritæ laudantur. 173
Taugastensium mores: fluuius per medios labens: conditor vrbis huius & alterius Alexander. 176
Templum Alexandri martyris. 149. & 181
Templum Virginis Mariæ in Blachernis. 202
Templum Sophiæ. 206
Terræmotus ingens, imperio Mauricii adhuc recenti. 24
Terræmotus apud Turcas rari. 175
Tessera Romanorum, *Aue Maria.* 132
Thebothum castellum inaniter oppugnatur. 75
Theodorus neglectæ custodiæ accusatur. 42
Theodorus ab agricolis ad Beiudaes oppidulum inuitatur. 56
Theodorus medicus. 159
Theodosius Mauricii filius Germani filiam ducit. 201
Theodosium generum Germanus chlamyde sua tegit. *ibid.*
Theodosius, vt ob secretum patefactum, fustibus pulsatur. 205
Theodosius a patre ex itinere reuocatur. 211
Theodosius & Lardys ab Alexandro, tyranni iussu trucidantur: narratio falsa de Theodosio, quo pacto creditus sit necem effugisse, & diuersa loca peragrasse. 214
Thesaurorum custodis fuga. 127
Tiberii Augusti sub excessum præclara oratio. 8
Tiberii Augusti successor Mauricius palam declaratur. *ibid.*
Tiberius vocem diuinitus ad se delatam audit. 11
Tiberii e vita abitio: populi luctus & lacrymæ funus & sepultura. *ibid.*
Tiberii tempora. 73
Tiberius a Iustino collega ascisitur. 76
Tiberii de pace legatio & liberalitas. 77
Tiberii encomium. 84
Tigris fluuius describitur. 44
Timor, tumultus, angor in castris. 42
Tomeam Chaganus obsidet, cui Priscus succurrit, in castris hyberna aguntur vtrinque. 180
Tumultus in castris, duas ob causas. 61
Tumultus in Imperatorem ob caritatem rei frumentariæ: maledicta in eundem, & lapidatio: clauis audaces deterrentur. 201
Tumultus militaris. 203
Turcarum luxus in auro & argento. 68
Turcæ Persis vicissim tributa pensitant. *ibid.*
Turcæ donantur Mauricio: in frontibus eorum vnde crucis signum. 132
Turcis pestilentia nunquam visa: terræmotus apud illos rari: eorum sacra. 175
Turum tyrannus a Chagano cæsus. *ibid.*

V

VAramus prouinciam Romanorum depopulatur, abeuntes sequitur, phalanx eius in fuga cæditur. 70
Varami patria, genus, fortuna, gesti honores & quo pacto exercitum in regem exulcerarit. 86
Varamus contra Hormisdam exercitum colligit, eiusque promissa illecebrosa. 90
Varami in legatos benignitas. *ibid.*
Varamus per hiemem arces oppugnat. 91
Varami inuentum, quo copias aduersarias ad se traducit, dum Hormisdam in summum apud eos odium inducit. *ibid.*
Varami fidentia. 102
Varamus Persis proceribus blanditur. Chosroem quæri, ac vinctum sisti iubet. 106
Varami in regno aucupando astus, semet, regem instituit, ad præsidiarios Martyropoli eius mandatum. *ibid.*
Varami casus cum lætitia narrantur & audiuntur. 112
Varamus re cum suis deliberata, copias aduersus Chosroem in diuersa loca destinat, Nisibi conuitiis incessitur. 120
Varamus ad pugnam exit. 124
Varamo vnde audacia: eius speculatores capti rem produnt. 129
Varamus ad lacum Romanis occurrit: sine pugna abitur. *ibid.*
Varami insidiæ patent. 130
Varami fuga ad loca varia, quem Romani persequuntur: certamen in campo paratur. 132
Varami tabernaculum diripitur. 133
Varamo tyrannidis conscii, morte plectuntur. 138
Venetorum acclamationes. 205
Venetorum rabies. 140
Viminacium expugnatur. 13
Vox diuinitus ad Tiberium delata. 11
Vox diuina ad Romanos. 35
Vulnerati in vrbes proximas & castella ad curationem dimittuntur. 38

Z

ZAba fluuius. 90
Zabertas Persa suis ad locũ munitus præit. 40
Zadespras peculator carcere solutus, ad hostes transfugit. 91
Zadesprataæ nuntii pessime accepti, ad Chosroem transmittuntur. 120
Zadesprataæ caput & spolia ad Chosroem portantur. 122

AN-

ANNOTATIONVM
IN THEOPHYLACTVM SIMOCATTAM
INDEX.

Admeti regis Theſſaliæ fabula. 220
Admonitio remedium initio amarum, poſtea iucundiſſimum. 249
Æſculi arboris deſcriptio. 229
Agapeti Diaconi ad Iuſtinianum Auguſtum libellus aureolus. 223
Agathocles Siciliæ rex fictilibus cœnauit. 241
Ἀγὸς quid. 221
Ἀκολουθία σφαγιάματος. 330
Ἀχαΐδες, οὐκέτ' Ἀχαιοί. 240
Alboinus Longobardorum rex. 250
Alceſtis pia coniunx Admeti regis Theſſaliæ. 221
Alexander M. non potuit ferre in Imperio ſibi parem. 246
Alexandri M. exercitum pauor inuadit. 237
Alexandri M. poſt Perſicam victoriã inſolentia. 222
Alphonſus rex Neapolitanus Liuium lectitat. 232
Amantibus pulcra videntur quæ pulcra non ſunt. 220.
Ambroſius Epiſcopus Theodoſium Imp. templo prohibuit. 247
Anaſtaſius Imp. longum murum Conſtantinopoli extruxit. 227
Animi præſtantia & diuinitas, ex effectis eius. 222
Annibal Antiochi regis dictum inuertit. 240
Antiochi M. regis Aſiæ a Scipione deuicti, dictum. 223
Antiochi regis exercitus magnifice inſtructus. 240
Aper Calydonius a Diana immiſſus. 220
Apollo regis Admeti armenta pauit. *ibid.*
Ἀποπεπταῖοι, ἀποτρόπαιοι, ἀλεξίκακοι θεοί. 221
Arabiſſus vrbs Cappadociæ, patria Mauricii Imp. 224
Archidamus Lacedæmoniorum rex ſuos ad cautionem hortatur. 234
Arethuſa lacus. 237
Ariadne Minois filia. 219
Ariadnæum filum. paroemia. 220
Ariſtippus Cyrenæus philoſophus. *ibid.*
Athenæ in Græcia, quod in oculo pupilla, in animo ratio. *ibid.*
Athenæ omnium doctrinarum inuentrices. *ibid.*
Athenienſes a Minoe victi. 219
Athenienſes πολιοῦχοι dicti. 221
Attica facundia, Atticus lepos, Attica Muſa, Attica eloquentia. 220
Auaritia nec copia nec inopia minuitur. 224
Auguſti laudes. 225

B

Banda, vexillum, βανδοφόρος, vexillifer. 239
Barbarorum proprius luxus in auro & gemmis. 240
Βασιλεὺς, & μέγας βασιλεὺς, tituli Regis Perſarum. 249
Bellum vituperatur. 233
Bellum non niſi propter pacem. *ibid.*
Belli fortuna anceps. 234
Byzantium a Seuero Imp. dirutum. 231

C

Cadmea victoria. 227
Caduceatores inter Deos & homines medii. 230
Cæſareæ Cappadociæ Metropolitæ titulus. 231
C. Mutius Romanus dextram accenſo foculo iniicit. 243
Caligula Imp. parentes filiorum ſuppliciis intereſſe cogebat. 246
Callimachus miles, Medorum fulmen. 235
Capite aperto vel nudo quippiam facere vel dicere. 244
Cardarigan Perſæ ducem militum nominabant. 226
Catilinæ extrema oratio ad ſuos. 243
Ceneus ex Lapithis, vulnerari non potuit. *ibid.*
Κενταυρικὸς. prouerbium. 220
Ceſtum habere Veneris. adagium. 223
Chaganum Hunni Principem ſuum appellabant. 426
Chalcitis inſula. 230
Choſtois miſerabilis interitus. 243
Cicada ibi viuit, vbi naſcitur. 221
Cicero Platonem orationis cultu imitatus. 222
Circenſibus ludis factiones aurigarum. 253
Ciuis Romani dignitas. 235
Clementia maxime Reges ac principes decet. 240
Κλίνη χυνῆ, quid. 226
Cometæ quid portendant. 251
Comites olim qui dicti. 241
Conſtantinæ Imperatricis & trium filiarum epitaphium. 255. & 256
Conſtantinopolis ex Byzantio. 231
Conſtantinopolis noua Roma. *ibid.*
Conſtantinopolis Deo & B. Virgini dedicata. *ibid.*
Conſtantinopolis dies natalis. *ibid.*
Conſtantinus M. Imp. mutilata membra Epiſcoporum exoſculatur. 251
Conſuetudinis vis. 226
Cretenſes obſidione Metelli compulſi, vrinam biberunt. 250. & 251
Κρώζυλος quid. 221
Culcita a calcando dicta. 223
Currus quorundam a leonibus, hominibus, regibus tracti. 232
Cyclopica vita, & Cyclopum mos. 220
Cynægirus miles morſu nauem hoſtium detinuit. 235
Cyrenaica Philoſophia, & Cyrenaici Philoſophi. 220
Cyrus ſimulato metu, Scythas opprimit. 252
Cyrus rex, verbis Crœſi emendatus. 224

D

Dei vindex oculus. 228
Dei nunquam meminerunt homines, niſi dum in malis ſunt. 231
Dei beneficia etiam inexpectata. 248
Deiparæ appellatæ vel ſalutatæ præſens auxilium. *ibid.*
Deiparæ templum miraculis clarum. 249
Deiparæ templum in Blachernis. 253
Deiparæ veſtis Conſtantinopoli depoſita. *ibid.*
Deputati olim dicti qui. 227
Δίκης ὀρθαὶ μοῖραι. adagium. 228
Didii Iuliani Imp. in victu parſimonia. 246
Dii laneos habent pedes. prouerbium. 228

ANNOTATIONVM

Diocletianus pro Deo se adorari voluit. 224
Diocletiani pedum oscula, & gemmati calcei. *ibid.*
Diogenes cytharœdum rudem laudauit. 249
Diuina vltio lento pede procedit. 228
Diuini auxilii imploratio in calamitatibus. 231. & 232
Dominica dies regina dierum. 233
Δυύλιον ἦμαρ. 236

E

EGilii festiui hominis festiuum responsum. 240
Epaminondæ ducis Thebanorum mors. 236
Episcopus omni principatu & potestate superior. 247
Equus an a Persis pro Deo cultus. 243
Eretrienſium ignauia in armis. *ibid.*
Euagrii historia Ecclesiastica quousque deducta. 230
Euphemiæ S. Martyris reliquiæ sanguine & odore mirabiles. 255

F

FOrtunam reuerenter habe. 241
Fugitores infames. 240

G

Γελάλιμε τὸς κεντραπανυπόλους. 231
Gladioli pisces, cor non habent. 243
Glyceria sancta martyr sub Antonino Imp. 231
Golinduchæ martyris vitam quis scripserit. 248
Ελιως, ἑλιζεν, & ἑλιωιεμὸς. *ibid.*

H

HEnricus III. Imp. ab Episcopo Spirensi victum petit, post mortem insepultus. 245
Heraclea olim Perinthus vicus. 231
Heracleensis Metropolitæ priuilegia, subscriptio & titulus. *ibid.*
Heraclius Heraclides. 220
Heraclius Phocæ interfector, & in imperio successor. *ibid.*
Heraclio imperante historiam hanc Simocatta composuit. *ibid.*
Hercules fortitudinis nomen. 238
Hercules ἀλεξίκακος. 221
Hercules Alceſtin morti eripuit. *ibid.*
Hesiodus puer a Musis amatus. 222
Hesiodus vnde & quantus vates euaserit. *ibid.*
Ἑστίᾳ δὲ ἰδίαις, ad animi cogitationes tralata. *ibid.*
Hierosolymis visæ in cælo pugnæ quid portenderint, 251
Homeri epitheta illustria. 222
Hormisdas notabile exemplum fortunæ mutabilitatis. 245
ὑοθρημος, titulus Metropolitarum. 231

I

IGnis sacer in argenteis altaribus. 240
Ignoti nulla cupido. 220
Imago ἀχειροποίητος Abagaro regi a Christo missa. 233. & 234
Imago Saluatoris a Zacharia Pont. Rom. in supplicatione circumlata. *ibid.*
Imagines clarorum virorum in latariis veterum. 230
Imagines sacras circumferendi mos. 233. & 234
Imagines Augustorum in varias prouincias missæ. 242
Imaginum impudicarum detestatio. 230
Imperator sit eloquens. 243
Imperium Romanum & Persicum, duo oculi mundi. 246
Insomnia plerumque vana quæ. *ibid.*
Ioan. Chrysostomus Gaynæ duci Ariano templum petenti restitit. 247
Ioannes Ieiunator hypocrita. 251
Iphicratis Athenienſium ducis prouidentia. 227
Iracundiam cohibere Deo simillimum reddit. 236
Iratorum hominum variæ descriptiones & comparationes. 229
Isocrates Attica Siren appellatus. 221
Ισορροπία, æquilibrium. 236
Iulius Cæsar a M. Tullio laudatus. 224
Iupiter ὑψίζυγος. 235
Iustitiæ oculus, adagium. 228

L

LAbyrinthi descriptio. 219
Lacænæ fœminæ dictum. 235
Lacedæmoniorum lege aut vincendum, aut moriendum. *ibid.*
Lacedæmoniorum in Thermopylis cæsorum epitaphium. *ibid.*
Lacryma nihil citius arescit, præsertim in alienis malis. 226
Lapidis cuiusdam in sistendo sanguine mira vis. 243
Latinum Imperium penes Græcos. 237
Laurata, imagines Augustorum. 242
Lecti aurei ad pacem redimendam missi. 226
Legati sacrosancti & inuiolabiles apud omnes gentes. 230
Leonidæ ducis Lacedæmonii magnus animus. 235
Liber pater Sophoclem iussit sepeliri. 223
Liber pater Lysandrum regem in quiete admonet. *ibid.*
Libræ perelegans descriptio. 236
Longobardorum gentis initia & progressus. 250
Luculli Imperatoris studium. 232
Λύκος ἔχανεν, lupus hiat. adagium. 238

M

MAgisteria dignitas. 234
Magistratus & magistrare. 244
Magistri varii, & vnde dicti. *ibid.*
Marcion hæreticus, interfector veritatis. 254
M. Antoninus Imp. cognomento Philosophus, erga reos qualis. 231
Mars ἐνεργικὸς. 238
Mauricius Imp. philosophus. 220
Mauricius Imp. etiam Tiberius appellatus. 224
Mauricius Imper. necem filiorum suorum intueri compellitur. 246
Mauricii Imp. genus, nomen, & patria. 224
Mauricii Imp. in puniendo lenitas. 231
Mauricii Imp. auaritia. 239
Mauricii Imp. ad sanctos viros missa legatio, eorumque responsum. 254
Mauricii Imp. filiorumque capita inhumata. 255
Medorum populi septem ordines. 244
Metropolitarum tituli. 231
Miles impius. 239
Militis boni & mali differentia. 248
Militis generosi generosus animus. 243
Minos Cretensium rex. 219
Minotaurus monstrum biforme. *ibid.*
Mors natura omnibus communis. 225. & 226
Mortis periphrases venustiores. *ibid.*
Mulieres grauidæ cum virore palent. 249
Munerum efficacitas. 229
Murus longus Constantinopoli. 227
Musæ puero Hesiodo laurum gustandam dederunt. 222

N

NAuis cum repub. collatio. 224
Nauis Ecclesiæ. 244
Νέα ῥώμη Constantinopolis. 256
Nicæa vrbs, magno illo Concilio insignis. 254
Nili fluuii amplitudo. 238
Nili fluuii insulæ. 252
Nili fluuii dulcedo tanta, vt accolæ præ vino bibãt. *ibid.*

O

OEneus rex Ætoliæ in Dianam impius. 220
Οἰκία πλατεῖαι, quid. 223
Otho II. Imp. in S. Romualdi lectulo cubat. 251

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [726] - -

INDEX.

Οὐ πλοῦτον ἀγχίλλης. prouerb. 241
Οξύμωρα Græcis quæ. 248

P

PAcis fruendæ causa ab initio creati reges. 233
Panegyricæ mensæ. 246
Πανικὸν, & Panici pauores. 237
Παραμπακῆ βασιλικά. 224
Pasiphae vxor Minois Cretensium regis. 219
Ρέμπις, ignaui milites. 240
Perinthus, etiam Mygdonia, postea Heraclea dicta. 231
Persæ Soli, tanquam Deo, equum mactant. 243
Persarum reges quibus verbis expergefacti. 225
Persarum luxus, postquam Medorum imperium subegerunt. 245
Persici agminis aduersus Macedonas pompa. 240
Φάρμακον vino mistum. 237
Philippicus attonso capite sacerdotio initiatus. 255
Φιλοσοφία, & φιλοσοφεῖν, de monachismo & monachis dictum. 232. & 233
Phocas apro Calydonio comparatus. 220
Phocas de genere Cyclopum, & Centaurus petulantissimus. *ibid.*
Phocas tyrannus Calydonius, proteruissimus Centaurus, & semibarbarus. 225
Phocas octo circiter annos imperauit sceleratissime. *ibid.*
Phocas a tribus conspiratis interfectus. *ibid.*
Phocæ Imp. statura, vitia, infelicia tempora. 254
Φρουπούλιον pro monasterio. 233
Phrygiæ, Phryges. 240
Pindarus Apollini gratus. 222
Πλάστιγες, lances. 236
Poetæ theologi & Deorum familiares habiti. 222
Πολλὰ κατὰ τὸ πλεῖον, paræmia. 237
Polypus piscis, quicquid apprehenderit, tenet. 238. & 239
Præfectus Prætorio quis, & vnde dictus. 252
Præsentius, siue Præsentinus quis. 230
Prætor & Prætorium vnde dicta. 252
Principes πεμέτας καλῶν. 242
Principum officium. *ibid.*
Pryraneum quid, & οἱ πρυτάνεις. 244
Pyrrhus ante ora Priami parentis filium interficit. 245
Pythagoræ iudicium de primo nominum impositore. 222
Pythia sacerdos Apollinis e tripode respondens. 238

Q

QVercus annosa, constantiæ symbolum. 229

R

REliquiæ S. Euphemiæ martyris. 256
Reliquiarum sacrarum veneratio. 251
Reprehensio magistra optima. 249
Romania recentioribus scriptoribus Græcis quæ. 248.
Romani vnde dicti. 243
Romani nominis dignitas. 235
Romanorum virtus militaris. 228
Romanum Imperium longe celeberrimum. *ibid.*
Romanum est & facere & pati fortia. 235

S

SAcrilegorum supplicia. 251
Sanctorum corporum seu reliquiarum veneratio. *ibid.*
Sanguinem lapis quidam mirabiliter sistit. 243
Sanguinum menses vberum tempore vacant. 249
Sapiens insania, & sobria ebrietas. 233
Scientiæ ornant homines, & ab iisdem vicissim ornantur. 231
Scipiones duo fulmina belli. 232
Σκρίβωνες, & Scribones, qui. 227
Sculta, custodia militaris, *Schiltwvacht.* 249. & 250
Seleuci regis dictum de negotiis regum. 225
Sergius Antistes philosophus. 221
Sergii martyris sepulcrum miraculis celebre Sergiopoli. 247
Sesostris Ægyptii regis insolentia. 224
Sesostris Ægyptii regis currus à regibus tractus. 232
Sex. Titius se Cassandram esse dicebat. 240
Simocatta Heraclio imperante historiam hanc composuit. 220
Simocatta verborum licentia liberior. 221
Simocatta Homericis condimentis sua aspergit. *ib.*
Siren, & Sirenas præternauigare. Prouerb. *ibid.*
Socrates omnium sapientissimus ab Apolline pronunciatus. 220
Solonis sententia de principibus. 224
Somnia apud inferos sub foliis arborum hærent. 246
Somnus Agamemnonem reprehendens. 225
Sophiæ templi Constantinopolit. laudes. 253
Sophites rex Indus, auro gemmisque conspicuus. 240
Sophocles tragici cothurni princeps. 223
Sophocles Liberi patris deliciæ. *ibid.*
Sophocles νέα σφραγὶς dictus. 221
Sponsis serta nuptialia a sacerdote cum precibus imponebantur. 230
Statuæ Imperatorum in cubiculo Imperatorio. *ibid.*
Στῆβαι, & stibades, & stibadia, quid. 223
Στοὰ porticus Zenonis schola. 220
Stoici philosophi vnde dicti. *ibid.*

T

TEmplum Deiparæ miraculis clarum. 249
Templum Deiparæ in Blachernis. 253
Templi Sophiæ Constantinopol. laudes. *ibid.*
Themistoclis dictum de Eretriensibus. 243
Theodosii iunioris Imp. clementia. 240. & 241
Theophrastus a multitudine discipulorum commendatus. 220
Theseus Minotaurum interfecit. 219
Thesæum filum. paræmia. 220
Thrasybuli Lacedæmonii epitaphium. 247
Tiberius bonus & reipub. amantissimus Imper. 223
Tiberius Imp. Mauricium Imperatorem declarat. 224
Tiberius Imp. quamdiu regnarit. 225
Tiberii Imp. corporis & animi constitutio. 242
Tiberii Imp. de bono Imperatore sententia. 224
Tigris fluminis descriptio. 237
Tormentorum bellicorum ictus frustrati. 238
Torus & toral, quid. 223
Traiani Imp. insigne elogium. 225
Troglodytarum domus & mores. 236
Trutinæ perelegans descriptio. *ibid.*
Tuldum quid. 234
Tydeus corpore paruus. 238

V

VEner icingulum. 223
Vespasianus Imp. cometæ ostentum ridet. 251
Vestes muliebres ignauis militibus datæ. 240
Vestes muliebres in funere. *ibid.*
Victoriæ moderatio hominem Deo simillimum reddit. 236
Viri mulieres, & mulieres viri. 240
Virtus ardua. 238
Vlysses Syrenas præternauigans. 221
Vrinam propriam qui necessitate compulsi biberint. 251
Vulpis & cameli fabula Æsopica. 226

Z

ZEnobia Palmyreorum regina, gemmis onusta, in triumpho ducta. 245
Zenonis Stoici discipuli quales. 220

FINIS.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [729]

PARISIIS,
IN TYPOGRAPHIA REGIA,
CVRANTE SEBASTIANO CRAMOISY,
Regis ac Reginæ Regentis Architypographo.

M. DC. XLVII.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [730] - -

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΜΑΥΡΙΚΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ.

SANCTI NICEPHORI

PATRIARCHÆ

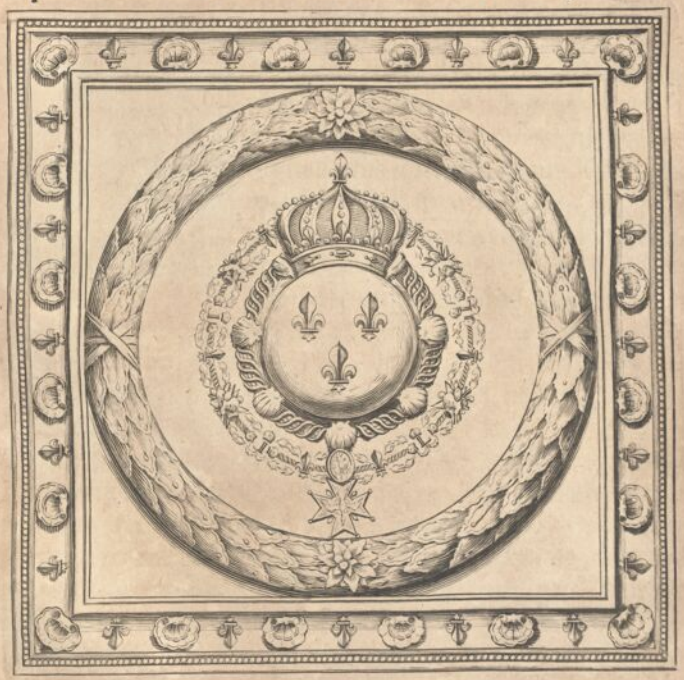
CONSTANTINOPOLITANI

BREVIARIVM HISTORICVM,

DE REBVS GESTIS AB OBITV MAVRICII

ad Constantinum vſque Copronymum.

Interprete DIONYSIO PETAVIO *è Societate* IESV, *cum eiuſdem Notis.*

PARISIIS,

E TYPOGRAPHIA REGIA.

M. DC. XLVIII.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89. [731] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [732] - -

ILLVSTRISSIMO VIRO

GVLIELMO VAIRIO

FRANCIÆ

PROCANCELLARIO.

DIONYSIVS PETAVIVS *è Societate* IESV. S.

QVo primum tempore magiſtratus ampliſſimi dignitatem adeptus es, (VIR ILLVSTRISSIME) communis hic omnium ſenſus fuit, non minus litterarum incolumitati, quam Imperii ſaluti eſſe proſpectum. Etenim quod de ciuitatibus a Platone dictum eſt, multo id magis ad artium ſtudia diſciplinaſque pertinet: tum eas demum felices futuras, cum aut Sapientes præeſſent, aut Sapientum illi ipſi qui præeſſent auctoritate regerentur. Ea porro te ſapientia hominem eſſe, qualem conſtituendis ciuitatibus adhibendam Plato cenſuit, iamdudum publica quædam populi vox, ac conſtans totius Regni fama celebrauit. Quod ipſum adeo leue non eſt, vt in eo diuinitatis aliquid ineſſe vetere ſit prouerbio contritum. Idem vero multo certius cum anteacta vita omnis, tum (vt nondum ab alieno ſuffragio diſcedatur) grauiſſima de te Principum iudicia comprobarunt. Quorum alter ampliſſimi te Conſilii Principem fecit: alter ab vnius Prouinciæ cura totius ad Regni moderationem conuertit. Sed hic poſtremo quantum ſapientiæ tuæ cum Regina Matre tri-

Niceph. hiſt.

bueret oſtendit, cum ambo te vltimis e Galliæ finibus exciuerunt, quem formidoloſis temporibus in quadam velut Imperii ſpecula collocarent. Siquidem pacato mari, tranquilloque cælo facile cuiuis gubernatori creditur, vel mediocriter perito. In periculo nemo eſt qui non eum, ſi poteſt, adſciſcat, quem ſcientiſſimum, prudentiſſimumque cognorit.

In quo vnum eſt minime prætereundum, quod ad hoc negotium multum intereſſe ſentio. Nam plerique, qui prodeſſe ſapientia ſua publice ſtudent, operoſam illam duntaxat, ac rebus gerendis exercitatam adhibent; eam vero, quæ in libris doctriniſque cernitur, tanquam ciuitatibus inutilem, feriatis hominibus relinquunt. Tu vero ſic vtramque admirabiliter complexus es, vt cum nemo tractandarum rerum maiore peritia ſit, tum vſu litterarum, ac Philoſophiæ ſtudio his temporibus antecellas.

Hanc enim primus inter Gallos, vt ille quondam in Græcia Socrates, languentem in ſcholis ab otioſa contemplatione morum ad vtilitatem vſumque tranſtuliſti. Tum ea monimentis mandaſti plurimis, quibus & dicendi ciuibus tuis, & viuendi tibi etiam ac reliquis exempla præſcriberes. Quibus in libris ita virtutis tuæ imaginem expreſſiſti, vt eos vna velut pignora, obſideſque Gallis traderes: vt quæ tua futura eſſet Reip. gerendæ ratio, tanquam ex Prætoris edicto, cognoſcerent, neque eam vnquam licere crederent, quam tute tibi impoſuiſſes, perſonam detrahere. Quod quidem paucis his menſibus, ex quo præeſſe ei muneri cœpiſti, egregie eſt a te perfectum: neque quiſquam dubitat, cuiuſmodi hæc initia ſunt, quin breui per te huius Imperii ſalus conſtitui, ac Legum auctoritas recuperari poſſit.

Hac tu grauiore cura ſimul ac perfunctus eris, & maiora illa Regni negotia ſapienter explicaris, tum te ad hæc noſtra, nec minus tamen ad bene beateque viuendum neceſſaria, conuertes, ac litterarum tuarum ſalubritati dignitatique conſules. Venit enim mihi in mentem, qui tuus ante paucos dies partim a me auditus, partim ab aliis exceptus ſermo fuerit, cum tu illud profitebare: nihil tibi gratius vnquam extitiſſe bonis artibus artiumque peritis, neque in poſterum, quo maior ſubleuandi eſſet facultas, vlla in re defuturum.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [734] - -

Quamobrem vt eius vocis conciliique meminiſſes, tanquam admonitorem allegaui Nicephorum noſtrum: qui tibi cum priuatim ſui, tum communi nomine litterarum patrocinium deferret: Simul etiam rogaret, quod in iis tractandis profitendiſque noſtra Societas elaboret, partem vt ad eam aliquam ſolicitudinis huius beneuolentiæque transferres: vt iis quibus ſæpe iactata eſt moleſtiis perfuncta, non tam ipſa conquieſcere poſſit, quam & Eccleſiæ officiis omnibus, & doctrinarum ſtudiis, vigiliis laboribuſque ſuis commodi aliquid afferre. De me vero quod præcipue poſtulem nihil eſt, niſi vt audaciæ in te interpellando meæ ſic ignoſcas, vt amori erga te voluntatique faueas. Vale. Lutetiæ Pariſ. VI. Kal. Sept. A. D. CIↃIↃ CXVI.

DE

NICEPHORO

HVIVS BREVIARII SCRIPTORE,

AD CANDIDVM LECTOREM

PRÆFATIO.

NICEPHORI *epitomen, quam hic tibi damus (candide & erudite Lector) accepimus a R. P. Iacobo Sirmondo, qui eam Romæ ex veteri exemplari descripsit. De auctore porro ipso extat Photii in Bibliotheca perhonorifica mentio, qua & Epitomen istam magnopere commendat, & hac una lucubratione iudicat non prouocasse modo superiores quamplurimos, sed longo etiam interuallo superasse. De aliis vero relictis ab eo monimentis ne verbo quidem meminit. Ex quo dubia videri potest communis sententia, quæ cum hoc Nicephoro scriptorem eiusdem nominis alterum confundit, cuius editum est Chronicon Latine olim a multis, Græce etiam a Scaligero. Etenim cum inter Constantinopolitanos Pontifices Photius eodem in Chronico numeretur, credi potest non hoc esse ab eo Nicephoro profectum, qui tum cum ista Photius scripsit, e vita discesserat, atque* ἐν ἁγίοις, *vt hic loquitur, hoc est Sanctorum numero erat adiunctus. Verum fieri potest, vt ad Chronicon Nicephori recentior illa manus adiecerit. Vtcunque res habet, nihil esse causæ videtur, quin Nicephorus noster Patriarcha ille sit, qui est in illo Chronico ordine* LXXVIII. *De quo ibidem hæc produntur.* Νικηφόρος ὁ Ασηκρήτις Μοναχὸς γενόμενος ἔτη θ'. καὶ ἐξεβλήθη ὑπὸ τοῦ ἀσεβοῦς Λέοντος τοῦ Αρμενίου. *Quæ Latine hoc significant.* Nicephorus a Secretis Monachus sedit A. IX. & ab impio Leone Armeno in exilium eiectus est. *Nam & vnicus hic ante Photium Patriarcha Constantinopolitanus fuit, vt ab illo nemo alius intelligi potuerit, & inter Sanctos non Græculorum assentatione solum, sed etiam communi Ecclesiæ suffragio receptus est. Huius enim memoria a Latinis* III. *Eid.* Maias, *a Græcis* IV. *Non. Iun. Ecclesiasticis est consecrata Tabulis. Postquam a Leone Armeno Iconoclasta perditissimo redactus in ordinem* A. D. IↃCCCXXVIII, *exilii* XIV. *feliciter e viuis excessit. Quo cum præcipua Theodoro Studitæ viro sanctissimo familiaritas intercesserit. Postremo vnum admonendus es, Nicephori, quod penes nos fuit, apographum passim mendosum ac deprauatum fuisse: nosque, vt tolerabilem sensum eliceremus plurimum in interpretando laborasse: Verum ex ea lege quam olim nobis imposuimus, nihil nos in contextu ipso mutasse, præter leuissima quædam, omninoque manifesta, atque in omnibus Pythagorico decreto paruisse: quod ex Synesii Dione tanquam ex*

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [736] - -

AD LECTOREM.

Solonis tabulis hoc loco proferendum est: dignum sane quod Critici omnes ante oculos habeant, ad idque conatus suos ac lucubrationes accommodent.

PYTHAGORÆ SANCTIO
EX SYNESII DIONE.

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ Μνησάρχου Σάμιος ἐπιχειρήσας τῷ νόμῳ. Οὐκ ὁ νόμος ἐκ ἐᾷ τοῖς Βιβλίοις ἐμποιεῖν, ἀλλὰ βούλεται μᾶλλον αὐτὰ ἐπὶ τῆς σοφότης χρὸς, ὅπως ποτὲ ἔχῃ τύχης ἢ τέχνης.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [738] - -

SANCTI NICEPHORI

PATRIARCHÆ

CONSTANTINOPOLITANI

BREVIARIVM

HISTORICVM

DE REBVS GESTIS POST IMPERIVM MAVRICII.

Interprete DIONYSIO PETAVIO *e Societate* IESV.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [739] - -

ΕΚ ΤΗΣ ΦΩΤΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ.

EX PHOTII BIBLIOTHECA.

LECTVM est S. Nicephori Archiepiscopi Constantinopolitani Breuiarium Historicum. Cuius initium est a Mauricij cæde, & ad Leonis & Irenes vsque nuptias perductum est. Dicendi genus minime redundans, & perspicuum. Dictionis vero elegantia, orationisque structura, neque soluta nimium, neque porro cum affectatione pressa & adstricta: sed cuiusmodi eloquentis plane hominis ac perfecti esse debeat. Nam & nouitatem declinat, & quod vetus exultumque est non prætermittit. Ineſt præterea illius orationi quidam cum voluptate lepos. Denique plurimos eorum qui antea scripserant, vna hac historica lucubratiuncula superauit: Nisi quod nimia breuitas nonnihil de venustate ipsa decerpere videtur.

ΑΝΕΓΝΩΣΘΗ ἱστορικὸν σύντομον Νικηφόρου τοῦ ἐν ἁγίοις Κωνσταντινουπόλεως ἀρχιερέως. ἄρχεται ἀπὸ τῆς αἱρέσεως Μαυρικίου, καὶ κάπεισι μέχρι τῆς εἰς γάμον κοινωνίας Λέοντος καὶ Εἰρήνης. ἔστι δὲ τὸν φράσιν ἀπέριττός τε, καὶ σαφής. καλλιλεξία τε καὶ συνθήκη λόγου οὔτε λελυμένη, οὔτε αὖ πάλιν συμπεπιεσμένη ἀφυέστερον κεχρημένου· ἀλλ' οἵα ἂν χρήσαιτο ὁ ῥητορικὸς ὡς ἀληθῶς καὶ τέλειος ἀνήρ. τό, τε γὰρ νεωτεροποιὸν ἐκκλίνει, καὶ τὸ ἀρχαιόξενον καὶ ἀξυσκημμένον οὐ παρατρέχει. ἔστι δὲ καὶ ἡδονή κέκραται αὐτῷ συνεχάρη τοῖς λόγοις. καὶ ὅλως πολλοὺς ὅσοι πρὸ αὐτοῦ ἀποκρυπτόμενον τῆδε τῆς ἱστορίας τῇ συγγραφῇ· εἰ μὴ τῷ τὸ λίαν συντετμημένον οὐκ ὁλόκληρον δόξει διαφαίνειν τὸν χάριν.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΜΑΥΡΙΚΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ.

SANCTI NICEPHORI

PATRIARCHÆ

CONSTANTINOPOLITANI

BREVIARIVM HISTORICVM

de rebus gestis post Imperium Mauricij.

ΜΕΤΑ τὸν Μαυρικίου τῆς βασιλέως αἰρε- A σιν, Φωκᾶς ἐπεὶ τοῦτον διεπράσατο, τῆς βασιλείου ἀρχῆς ἐπιλαμβάνεται. οὐ δὴ ἄρξαντος ἐπὶ τοσοῦτο κακώσεως Χριστιανοὺς ἦλασε πάντα, ὡς καὶ πολλοῖς ἀφανθαι, ὅπη Πέρσαι μὲν τὸν Ῥωμαίων ἀρχὸν ἐκτὸς κατεπήμηνον, Φωκᾶς δὲ ἔνδον χείρω τούτων ἐποίησε. Τοῦτο οὐκ ἀνέκαθε Ῥωμαίοις ἐγένετο. διὸ οἱ κατὰ τὴν Λιβύην πλωιζόμενοι, ἅτε τῷ μεγέθει τῆς διαφορᾶς ὑπερέχοντες, καὶ ἅμα καὶ Μαυρικίου τὸ τῆς στρατηλάτου ἀρχῆς ἐγκεχειρισμένοι. (δύο δὲ ἦσαν ἀδελφώ, Ἡράκλειος καὶ Γρηγόριος·) οὔτε κοινῇ βουλεύσαμενοι τοῖς υἱοῖς ἑαυτῶν πρὸς τὸ Βυζάντιον ἐκπέμπουσιν ἄρα, ἀλλήλοις συντεθέντες, ὡς τὸν πρεσβύτατα, τὴν τοῦ βασιλείας εἰ δυναίτο ὑπολήψεσθαι. Ὁ Ἡράκλειον μὲν τὸν Ἡρακλείου παῖδα αὐτῶν πληρώσαντες πλοῖ ἐξέπεμπον· Νικήτᾳ δὲ τῷ Γρηγορίου υἱὸν ἱππικὴν στρατιὰν πολλὴν παρεσκεύαζον ἅμα τῆς ἠπείρου ἀπίεσθαι. δόξαν τε τύχῃ χρησάμενος Ἡράκλειος, καὶ πνεύμασιν ὑπιφορωτάτοις ἀνασθείς, φθάνει Νικήτου

Niceph. Const.

MAVRICIO Imperatore cæso, A. ıɔ cıı. Phocas parricidij huius author Imperium inuadit. Sub quo tantæ calamitates Christianis rebus illatæ sunt, vt hoc vulgo iactaretur ab omnibus, Persas foris Romanum Imperium vastare, Phocam vero intus multo iis deteriora facere. Nec a Romanis diutius ista ferri poterant. Igitur qui tum Africæ præerant, ea re audaciores facti, quod longissimo interuallo ab vrbe distarent, quodque a Mauricio Ducatum obtinuerant (erant illi germani duo Heraclius, & Gregorius) communicato consilio filios suos Byzantium ıɔcx. mittunt. Ita porro inter eos conuenerat, vt qui prior peruenisset, Imperium, si posset, arriperet. Ergo Heraclium Heraclij filium cum supplemento classiario, & nauibus mittunt: Nicetam Gregorij filium cum ingentibus equitum copiis terrestri itinere contendere iubent. Heraclius vento ac fortuna secundantibus Constantinopolim ante Nicetam

peruenit: iamque ad vrbem appulsus propius accesserat. Erat in ea Imperatoris gener Crispus Præfectus vrbi, vir inter Palatinos potens, & Phocæ ob recentem iniuriam infensus: quippe eius imaginem deiecerat, quam contrariarum factionum homines iuxta Imperatoriam appinxerant. Ergo ille dolo Imperatorem circumuenit. Nam huic ipsius causa laborare se persuadet, & Heraclium suam in perniciem venisse confirmat. Interim vero Heraclium adiuuat, eique omnibus in rebus commodare studet. Accedebat & ciuium in spectaculis atque Imperatoris discordia. Iamque Prasina factio vicinis Basilicæ Cæsarii ædibus ignem admouerat, & tunc aduenientem Imperatorem palam celebrare ausa, postquam instantes Heraclij exercitus vidit, relicto Phoca, priuatos conuentus habere instituit.

Dum hæc aguntur Photius quidam, cuius vxori Imperator stuprum obtulerat, cum magna militum manu in palatium irrumpens Phocam illico comprehendit. Quem exutum Imperatorio cultu, ac pulla veste circumdatum, reductis post terga manibus vinctum, & nauigio impositum ad Heraclium deducit. Quo ille conspecto, Ita-ne, inquit, infelix, Rempubl. administrasti? Cui ita Phocas respondit, Tu vero melius administrabis. Igitur hunc e vestigio, cum adhuc in naui esset, gladio plecti iubet: deinde mutilari, & dextram manum ab humeris amputari, tum virilia excidi, atque e contis suspendi: itaque cadauer per vrbem tractum in foro quod Bouis dicitur, igne concremari. Idem in Domentiolum Phocæ fratrem, & Bonosum, ac Leontium fisci quæstorem mortis supplicium decernit. Atque hæc in hunc modum gesta sunt.

Postea Sergius vrbis Patriarcha ac reliqua ciuium multitudo cum omni officio ac gratulatione Heraclium intra mœnia recipit. Qui quidem Crispum ad capessendum imperium cohortabatur: neque enim se illius vsurpandi gratia venisse dicebat; sed vt a Phoca eorum, quæ in Mauricium ac Mauricij liberos commiserat, facinorum pœnas repeteret. Sed abnuente Crispo, tandem Heraclius Imperator a Senatu, populoque proclamatus est, & ab ipso Patriarcha coronatus. Quibus peractis Crispum ducem eligens, militaribus copiis, quæ in Cappadocia erant, præpofuit. Sub hæc cum iam de Persarum in
A. 1CXI. Romanos expeditione fama percrebuis-

A ὑπλοίας, εἰς Βυζάντιον· καὶ ἤδη τῇ πόλει προσεγγικὼς ἐπέλαζε. Κρίσπος δὲ, τῷ Φωκᾷ δὲ ἐκ τοῦτ' ἐχθρὸς, ὁπλιώκει δὲ τὸν τῆς ὑπάρχου τῆς πόλεως θρόνον διέπειν ἔλαχε, καὶ μεγάλα ἐν τοῖς βασιλείοις δυνάμενος, ἐπεὶ ἀπηχθάνετο Φωκᾷ, ὡς δὴ πρυβελσμένος τὰ ἐκείνου τυγχάνων, τῆς οἰκείας εἰκόνος καθαιρέσεως ἕνεκεν, ἐφ' ᾧ ποτε οἱ τῶν ἀντιθέτων χρωμάτων δημόται τῇ τοῦ Φωκᾶ συνεπέχθοντο εἰκόνι, δόλῳ αὐτὸν μετήρχετο· καὶ πονηρὸν μὲν γὰρ αὐτοῦ πλατύμυθος ἔπειθε, καὶ Ἡράκλεον ἐπ' ἀπωλείᾳ ἑαυτοῦ ἥκειν ἀπισχυρίζετο. συνῆργε δ' ὅμως Ἡρακλείᾳ, καὶ τῷ ὄντι τὰ γὰρ αὐτοῦ εἰς μάλιστα ἐπραγμάτευεν. οἱ οὖν περὶ Φωκᾶν θρασύμυθοι, καὶ

B ὅσον πολιτικὸν, ἐαυτῶν ἐξουσίαζον. ἤδη γὰρ οἱ τοῦ Γερασίου χρώματος δημόται τοῖς περὶ τὸν Καισαρείου τὸ πῦρ ἐφήπλον, καὶ τὸν ἔπηλυν βασιλέα αὐθυφήμουν. ὑπικμύοις δὲ αὐτοῖς καρτερώτερα καὶ τοῖς ἐκ τοῦ Ἡρακλείου στρατιωτῶν εἰσιόντες, καταλιπόντες αὐτὸν, ἐφ' ἑαυτοῖς γένονται.

Φώτιος δέ τις τοὔνομα, ὃς πρὸ αὐτοῦ εἰς τὰ σύζυγον ὑπεθυμήθη ποτὲ καθυβρίζειν, εἰς τὰ βασίλεια σὺν πολλῇ στρατιωτῶν ὅτι τὸν Φωκᾶν αὐτίκα κατέχει. ὁ δὲ βασιλικῆς αὐτὸν ἀπαμφιέσας ἐσθῆτος, περίζωμα μέλαν αὐτοῦ περιθέμενος, ταῖς χεῖρας περιμέσας εἰς ὀπίσω ἀποδεσμήσας, καὶ πλοίῳ ἐμβαλὼν, πρὸς

C Ἡράκλεον δεσμώτην ἀπήγαγε. ὁ δὲ ἰδὼν Ἡράκλειος, ἔφη. οὕτως ἄθλιε τὴν πολιτείαν διῴκησας; ὁ δὲ, Σὺ μᾶλλον, εἶπε, κάλλιον διοικεῖν μέλλεις. βύθιε οὖν αὐτὸν τὸν ἀφ' ξίφους ἔπι πρὸς τὴν πλοίῳ ὄντι καταληφίζεται θάνατον· ἔπειτα ἀκρωτηριάζεσθαι, χεῖρά τε δεξιὰν ἀπωθεν ἐκ τῶν ὠμιαίων ἀρθρώσεως ἐκκοπῆναι· καὶ τὴν αἰδοῖον ἐκτέμνεσθαι, ἔκ τε τοῖς ἀναρτᾶσθαι· οὕτω τε τὸ σῶμα συρὲν κατὰ τὴν τοῦ Βοὸς λεγομένην ἀγορὰν τῶν πυρὶ καθαπίμπρασθαι. Δομεντιόλον τε τὸν Φωκᾶ ἀδελφὸν, καὶ Βόνωσον καὶ Λεόντιον τὸν τῆς βασιλικῆς χρημάτων ταμίαν τὸν αὐτὸν τῷ Φωκᾷ συνδιαφέρειν κίνδυνον προσέταξε. καὶ δὴ τοῦτο

D οὕτως ἀπέβαινε.

Σέργιος δὲ αὐτίκα ὁ τῆς πόλεως πρόεδρος, καὶ ὁ λοιπὸς τούτῃ ὅμιλος σὺν πάσῃ εὐγνωμοσύνῃ Ἡράκλεον ἐντὸς εἰσδέχεται. καὶ αὐτὸς Κρίσπον εἰς τὴν βασιλέων ἀξίαν προτρέπει. μηδὲ γὰρ τῆς βασιλείας ἕνεκεν αὐτὸς ἐλπιδήναι ἔφασκε. ὕσασθαι μᾶλλον Φωκᾶν τῆς εἰς Μαυρίκιον καὶ τὰ Μαυρικίου τέκνα παρανομίας. ὁ δὲ οὐκ ἐδέχετο. τέλος ὑπὸ τῆς συγκλήτου βουλῆς καὶ τοῦ δήμου Ἡράκλειος βασιλεὺς ἀνακηρύττεται, καὶ τὸν βασίλειον πρὸς αὐτοῦ προέδρου περιβάλλεται φάρος. Κρίσπον δὲ στρατηγὸν ἀποστέλλει χρηστοήθους τῶν ἐν Καππαδοκίᾳ στρατιωμάτων. ἐπεὶ δὲ ἡ φήμη διήγγελλεν ὡς Πέρσαι ὅτι Ῥωμαίοις στρατιοῦ-

σιν, Ηράκλειος ἐκ Βυζαντίου ἄρας πρὸς Κέλσον τὴν τῶν Καισάρων πόλιν τὴν νικηφόρον τυγχάνοντα πρεσβεύεται, ὡς δὴ αὐτῷ περὶ τῶν κοινῶν ἕνεκεν βουλευσόμενος. καὶ ὃς μὲν νοσεῖν προσεποιήσατο, καὶ τὸν βασιλέα συχνὸς ἠκούετο, ὡς ἐς διελοιδόρησιν αὐτῷ. Ηράκλειος δὲ ὃ δρᾶμα σωπᾷ κατὰ τὸ εἰκὸς ὅμως ὑπέστη, ἢ ἤδη σκαιὸς φυλάσσει. ἀλλ' ἔδοξεν τέως γνησιώτερόν πως προσλέγεσθαι πρὸς τὸν δεῖν ποιοῦν· ὑπὸρ ἀλλήλων τῆς πολιτείας χάριν. ὁ δὲ οἷα ὑπιόντα λέγων σὺν ἐξὸν βασιλῆ ἔφασκε καταλιμπάνειν βασίλεια, καὶ πᾶς πόρρω ὑπεχωρίζειν δυνάμεσιν.

Ἐν τούτοις ἥκτεται παῖς τοῦ βασιλῆ Ηράκλιος, ὃν δὴ καὶ Κωνσταντῖνον ὠνόμασε. τότε δὴ καὶ προσχωρεῖται ὁ Νικήτας ὁ τὸν ἀξίωμα Πατρίκιος παρὸς ὁ βασιλέων ἄρχων. Διὰ τοῦτο Ηράκλειος εἰς ὁ Βυζάντιον ἐπανέρχεται· καὶ Νικήτα σὺν ὑμῖν μεγίστῃ ὁ πρόφασιν, ὥσπερ ἀδελφὸν γνήσιον, ὁ ὁμότιμον δέχεται, καὶ ὁ ὧν αὐτοῖς ἤδη σπουδαζόμενον ἐκ Λιβύης ἀπαίρεσιν. καὶ Κέλσος δὲ εἰς Βυζάντιον ἦκεν ὡς τῇ Εἰσόδῳ Νικήτα σωπαθησόμενος. σκήπτεται δὲ Ηράκλειος τοῦ ἥκειν λυπεῖν τὸν υἱὸν καταγλίζειν, ὑποπτεύεσθαι δὲ αὐτὸν ὑπὸ Κέλσου. ὁ δὲ ὅτι τούτοις εἰσέρχεται εἰς τὰ βασίλεια. Ηράκλιος δὲ ἀθρήσας τοὺς ἐκ τῆς συγκλήτου βουλῆς ἀπόντας, καὶ τῷ ἄλλῳ πληθύι τὸ ἄχος, ἅμα τοῦ πρεσβύτου Σεργίου, εἰπεῖν λέγεται πρὸς αὐτούς· ὁ βασιλέα ὑβρίζων, ὅτι προσκρούει; τοῖς δὲ φάναι, τοῦ Θεῶ τοῦ ποιήσαντι αὐτὸν βασιλέα· καὶ Κέλσον προτρέπειν δὲ αὐτὸν ἀποφαίνεσθαι ὃ δοκοῦν ὀρθῶς· τὸν δὲ σὺν εἰδότα ὃ δραματούργημα, λέξαι· μηδὲ Φιλαναθήπου τυχεῖν δίκης τὸν ὅτι τοιούτῳ ἀλύτῳ ἑλκύσαντι· καὶ τὸν βασιλέα, ἀναμιμνήσκειν αὐτὸν, οἷα ὑπὸ Καισαρείας ὅτι τῇ νόσῳ κατεχόμενος, καὶ ὡς ὃ τῆς βασιλείας καταπλήξαι ἀξίωμα ᾤετο. καὶ ὡς εἰς τὸ βασίλειον ὄρχιλον προσήκατο. καὶ ἅμα λαβόντα τόμον, κατὰ κόρρης τὸν παίειν. καὶ εἶτα λέγοντα ὡς γαμβρὸν σὺν ἐποίησας, φίλον πῶς ἂν ποιήσας βύθιος ὑπεξέλαβες εἰς Κληρικοῦ σχῆμα τὸ κεφαλὸ ἀποκείρασθαι· καὶ τὸν ἱερογλύφον τὰ νενομισμένα ὅτι τῇ ἀποκόρσῳ ὑπιφλύξασθαι· ὀξελθόντα ἢ αὐτὸν τοῖς μετὰ Κέλσου γραπτώταις ὅτι λέξεως ὧδε εἰπεῖν. ὁ πάππας Κέλσος ὑπουργοὺς ὑμᾶς ἕως τοῦ νῦν εἶχε· ἡμεῖς δὲ σήμερον οἰκειακοὺς τῆς βασιλείας ὑπηρέτας ποιοῦμεν δὲ αὐτοῖς ὃ ὀξ ἕπεις σιτηρέσιον, προφοὺς τε καλεῖσθαι καὶ ἐν τοῖς γραπτικοῖς τάγμασιν· αὐτοὺς τε βουλεύεσθαι δοξαλήθεις τὸν βασιλέα ἐπιφημῆσαι ἅμα τῇ ἄλλῃ πληθύι.

set, Heraclius Constantinopoli soluens, ad Crispum, qui Cæsareæ tum erat, contendit, vt cum eo de Rep. consilium caperet. At ille morbum simulabat: & sæpe etiam audiebatur, cum Imperatorem conuitiis incesseret. Nec Heraclium eius consilia latebant: sed dissimulare in præsens contumeliam statuit, & opportunum tempus expectare. Interim vero cum eo pacifice colloqui, hortarique, vt ad opem Reipub. ferendam mutuis se opibus adiuuarent. Crispus vero quasi deridens, [Non licet, inquit, Principi e palatio discedere, & in longinquis exercitibus degere.]

Interea Heraclio Imperatori filius IO C XII. nascitur, quem Constantinum nominauit: eodemque tempore Nicetas Patricius ad vrbem venit. Quare Heraclius eodem reuertitur: ibique Nicetam, tanquam germanum fratrem, atque Imperij participem, magno cum honore, & magnificentia recipit. Sic enim inter eos conuenerat, quo tempore ex Africa proficiscebantur. Sed & Crispus Byzantium quoque peruenit, vt de aduentu Nicetæ gratularetur. Heraclius vero cum filium suum diuino lauacro tingere, ac Crispo suscipiendum dare velle simulasset, & is ob eam causam in palatium veniisset, vniuerso senatu, & reliqua ciuium multitudine collecta, vna cum Patriarcha Sergio hunc in modum eos allocutus dicitur: [Qui Imperatori contumeliam facit, apud quem offendit? cum illi ad Deum pertinere respondissent, qui Imperatorem ipsum fecit:] Imperator Crispum hortatus est, vt quid sibi iustum videretur, pronuntiaret. Qui doli nescius, tanti sceleris conuictũ omni æquo atq; humano iudicio indignum esse palam asseruit. Tum Imperator omnia ei in memoriam reuocat, quæ Cæsareæ de morbo simulauerat, quemadmodum Imperatoriam maiestatem contemnere ac minuere se eo facto putabat: vtque ipsum antea ad capiendum Imperiũ hortatus fuerat. Quibus dictis volumen capiens eo malam eius percussit, atque ita compellans: [Qui socero fidem non præstitisti, qui tandem amico præstabis?] statim in Clerici formam tonderi iussit, Patriarcha solennem orationẽ recitante. Inde ad Crispi milites egressus sic eos affatus est. [Crispus Papa huc vsq; ministros vos habuit; nos vero hodie domesticos vos Imperij satellites facimus.] Iisdem insuper frumentum annuũ adiecit, ac primos inter militares ordines censeri voluit. Qui propẽ fissimis animis Imp. excipientes faustis eum acclamationibus cum reliquo populo prosecuti sunt.

Secundum quæ Crispus in monaste- A rio, quod Choræ dicitur, incluſus, poſt annum in eo loco diem obiit. Heraclius Theodorum fratrem ſuum, qui ſecundum poſt Imperatorem locum dignitatis obtinebat (Curopalaten appellare vulgo in Palatio ſolent) itemque Philippicum Mauricij Imperatoris, cuius ſororem duxerat, affinem, tunc temporis Clerici habitu detonſum, ei Imperio, quod antea Criſpus adminiſtrauerat, præfecit. Philippicus cum aliquanto tempore ſuperuixiſſet moritur, & in egregio, ac religioſiſſimo templo ſepelitur, quod Chryſopoli condi- B
1DCXII. derat. Non multo poſt hæc elapſo tempore Imperatoris coniux Eudocia comitiali morbo interiit. Cuius dum corpus effertur, pleriſque, vt aſſolet, ad ſpectaculum confluentibus, forte contigit, vt puella quædam ſurſum e ſolario proſpiciens (ancilla hæc erat cuiuſdam e ciuibus) in aerem incaute deſpueret. Cumque ſputum in pretioſas illas veſtes temere decidiſſet, quibus Imperatricis corpus obuolutum erat, qui pompam proſequebantur, ira perciti correptam illam incendio damnant. Ita ſcelerati homines contra ius faſque barbarico ritu Imperatricis funeri parentarunt. Iidem vero illi dum ancillæ C dominam idem ad ſupplicium requirunt, illa re cognita ſe ſubduxit, nec eam deinceps poſtea quiſquam vidit. Hæc per illud tempus apud Palatium geſta ſunt.

Quæ vero aliis in partibus accidiſſe narrantur, hoc modo ſeſe habent. In ſuburbano quodam loco, cuius nomen hactenus compertum non fuit, Vitulinus quidam erat homo & dignitate, & opibus illuſtris, ex eo genere quos Candidatos Romani appellare ſolent. Huic vicina quædam mulier habitabat, quæ viciniam illam moleſte ferebat. Quare cum de finibus orta inter illos eſſet controuerſia, Vitulinus ſeruos ſuos pugna vicinos illos aggredi iubet; qui cum fuſtibus vnum ex viduæ filiis interemiſſent, illa ſublato mortui corpore, veſtem eius ad Imperatorem ferens Byzantium aduolat, ibique procedentem eum obſeruans accurrit, & equi, cui inſidebat, fræna manibus arripiens, vnaque filij ſui veſtem oſtendens, hæc ad eum vociferata eſt; [Sic filiis tuis, Imperator, eueniat, niſi ſanguinem hunc, quem oſtendo tibi, ſubinde legibus vlciſceris.] Concurrentibus prætorianis, & mulieri verbera intentantibus, Imperator prohibuit, atque vlterius accedere vetuit: ſe cum viſum eſſet de cauſa cogniturum.

Μετὰ δὲ ταῦτα Κέϊσσον εἰς Ὃ λεγόμενον τῆς Χώρας προελθεῖν συμβαν, ὃς ζήσας ἐνιαυτὸν αὐτοῦ ἐτελεύτησεν. Ἡράκλεος ὁ Θεόδωρον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν τιμῇ μετὰ βασιλέα προτίμῳ ἀξιώματι κεκτημένον, Κυρεσπαλάτην ὀνομάζουσιν οἱ περὶ τὰ βασίλεια καλεῖν εἰώθασιν, ἔπι τὸν Φιλιππικὸν τὸν Μαυρικίου τοῦ βασιλέως γαμβρὸν ἐπ' ἀδελφῇ γεγονότα· πλοκαῖτα ὁ εἰς κληρικοῦ σχῆμα ἀποκεκαρμένον τιμῇ κόμης, ἡγεμόνα τῆς ὑπὸ Κέϊσσον προάστιον διοικήσεως ἀρχῆς ἐξέπεμπε· Φιλιππικὸς δὲ ὀλίγοις χρόνον ὕστερον ἐτελεύτα· ᾧ παρὰ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ δομηθέντι περικαλλεῖ ἄγαλμα ἐν σεβασμίῳ ἱερῷ τοῦ Χ Χρυσοπολιτῶν τῷ Θεῷ προσδιδόναι. ὀλίγου δὲ χρόνου διαπαύσαντος, νόσῳ ὀπιληψίας ἡ τοῦ βασιλέως γαμετὴ Εὐδοκία ληφθεῖσα ἐτελεύτησεν. ἐν ᾧ δὲ ὁ τούτης σῶμα ἐξεκομίζετο, ἀγομένων, ὡς ὅ εἰκὸς, ὑπὸ τῆς θέας συρρεόντων, συμβέπεσε κόρῃ τινὰ ὑπερῳήσῃ ὑπὲρ ὠὸν ἀφιέμασθαι, ἀφέμενα δὲ ἰὼ αὐτὴν τοῦ ἀέρος ἄνους, ἀποπαύσαι ὡς τὸν ἄλλον ἀφύλακτα. ἐν ὃ δὲ τὸ περίπωμα τῆς πολυτελοῦς ἐκείνης ἐσθῆτος περιενεχθῆναι, ἢ ὁ τῆς βασιλίδος νεκρὸν περιέστελλεν· ἐφ' ᾧ οἱ περὶ τὸν ἐκφορὰν περὶ ὀργῆς ἠνιάθησαν, συλλαμβάνουσί τε αὐτὸν, ἐν τὸν ἀφ' πυρὸς κατεδίκασαν θάνατον, ἀνάφιον ὄντα ἀγαθὸν βαρβαρικῷ νόμῳ χρησάμενον τῇ ἐκδημίᾳ τῆς βασιλίσσης ἀθέμιτος συμπροπέμψαντες οἱ ἀθέσμιοι. περιεζήτουν δὲ οὗτοι ἐν τοῦ διασπάσαι τῆς οἰκέτιδος, ὡς κατ' αὐτὴν τὸν ἴσον ἀφάνιστον κίνδυνον. ἡ δ' ὅπου ἀφανισθεῖσα ἔλαθεν ἀφανὴς ἦν, οὔτι ὁραθεῖσα εἰς Ὃ ἔπειτα πώποτε. κατὰ ταῦτα μὲν ἀμφὶ τὰ βασίλεια ὧδέ πως ἔσχε.

Τὰ δ' ἄλλα ἑτέρωσε ὡς ἐτελέσθη ὅπως συνέβαινεν ἔν τινι τῶν ὑπαίθρων· χώρα ἥ ἥπις ποτὲ ὄνομα, ἐδαμῇ εἰς Ὃ νῦν πεφανέρωται, ἐν ᾗ τις ἐν οἰκείᾳ περιφανείᾳ κεκτημένων ὠμοπρεπείᾳ τε βίου λαμπρὸς, οὗ Ὃ ἐπώνυμον Βιτελλῖνος ἐτύγχανε, ἢ ἀξίαν, ἣν Κανδιδᾶτον Ῥωμαίοις κεκλήσκειν ἔθος· τούτῳ γειτὼ ἦς χήρα ἐν γλυκὺν ἀφόρητον χαλεπῶς ἔφερε Ὃ γλύκημα. ἀμφισβητήσεως γὰρ αὖθις μεθορίων γῆς ἔνεκεν συμβαινούσης, ὁ Βιτουλῖνος τοῖς παισὶν τοῖς αὐτοῦ ἐκέλευε μάχῃ ὀπαδεῖν τοῖς ὁμόρδοι. ἐν οἱ ῥοπάλοις ἕνα τῶν τῆς χήρας ἱερέων φονεύουσιν· αὐτὴ ἀπελαμβάνει τὸν ἤδη τεθνηκότα υἱὸν ἀμαλλόμενον Ὃ ἀμφίνον εἰς Βυζάντιον ὡς Ἡράκλεον ἥκοντα. καὶ ἐπιπαρόντα εἶδε, εἰσβαμβοῦσα τῷ χαλινῷ τοῦ ἵππου ἐφ' ᾧ ἐπιβαίνων ἐφάπτεται. καὶ ἅμα Ὃ τῶν παιδὸς ἔνδυμα ὑποδεικνύουσα οἱ βοᾷ πρὸς αὐτὸν ἀποφθέγγεται· οὕτω γένοιντο τοῖς σοῖς τέκνοις, ὦ βασιλεῦ, εἰ μὴ Ὃ αἷμα τοῦτο, ὅ σοι δείκνυμι, αὐτίκα ἐνδίκως ἀμειφθείης· τῷ δὴ οἷα πρὸς τὸν βασιλέα θρασύφρονα ὑπόντα πλήττειν ἐπείγοντο. βασιλεὺς δὲ διεκώλυσε· καὶ τῇ γυναικὶ μηκέτι θολερᾷ προσιέναι παρῄνησεν.

ἐπεξιέναι δὲ τὰ τῆς δίκης, ὑπωίκα ἀὐ αὐτῷ δεδομένα εἴη. ὤχετο βύθις. μὴ δίκης τυχὸν ὠλολύζετο ὃ γυναῖον. χρόνος δὲ διήρχετο. καὶ δὴ ὁ τὸν φόνον ὑπηρέτας, δεδιὼς καὶ αὖθις τὴν γυναῖκα τῆ αἰτηριλθίου ἔνεκεν βασιλεῖ ὑπικαλεῖν, ταύτη τοι εἰς Βυζάντιον εἶσισι· καὶ δὴ εἰς ὃ δη-
f. ἰαυτὸν μοδικὴν ἑαυτῷ εἰκαταμίγνυσι. καὶ ἱπποικὸδ ἀγῶνος τελουμένου, τῦπον βασιλᾶ ὃν μέσοις δημόταις κελίδων, τῷ ἐπ' ἴχω ὑπηρέτει τῆς πόλεως φερυρᾶ καθίρμιῶαι τὸν ὕποπλον. εἶπα ὃ γυῶαον μεταπέμπεται, καὶ τὰ τῆς μαιφονίας ἀσφαλέστερον αὐτρόνα. κελεύᾳ τοίνυν τὸν Βουτηλῖνον ἐκ τῶν τῆ παίδων τῆ αὐτῷ ἴσον ἐκτοφαγεῖν τῷ αἰτηριλθίῳ τὴν ὑμωμείαν, ὃ αὐτῆς ἐκείνης ὡσαύτως κτείνεσθαι.

Ηράκλιος δὲ τὸν υἱὸν Ηράκλιον, ταῦτον δὲ ἐπικλῆσιν Κωνσταντῖνον· (διώνυμος γὰρ ὢν ἐτύγχανε) τῷδε τῷ ἱερέρχου τοῦ θείῳ λουτρῷ καθαγίσας ἀγκάλαις τῆς ἱερᾶς κολυμβήθρας ἐδέξατο. αὐτίκα δὲ αὐτῷ τῆς βασιλείας ἀξίας τὰ σύμβολα θέλα τε καὶ ὃ διάδημα περιέθειλος ἐπιτίθησι, καὶ βασιλέα αἰνέπτε. τὴν θυγατέρα δὲ Γρηγορίαν τοὔνομα Νικήτα τῷ τὴν ἀξίαν πατρικίᾳ εἰς γαμετὴν κατηγύησε. οὗ δὴ καὶ ταύτῃ τῷ βασιλεῖ μειζόνως οἰκειωθέντος, τὸν ἀνδριάντα κεχρυσωμένον καθυπὲρ κιόνων ἔφιππον, καὶ τὴν τῆ Φόκου λεγομένην ἀγορᾶν ἀνέστησεν. Καὶ οὕτω μὲν ταῦτα ἐπράχθη.

Χοσρόης δ' ὁ Περσῶν βασιλᾶς γράπαι ὡς πλείστην ἀθροίσας ὅλῃ Ρωμαίοις ἐξέπεμψεν, ἡγεμόνα τῆ Περσικῆ Σαΐτην χθονίσας δυνάμεων. ὃς ὅπ τὴν Αλεξάνδρου ἀφορμηθεὶς, ταύτῃ τε ἀνακράτος εἶλε, καὶ τὴν ὅλην Αἴγυπτον ἰωδραπόδισε· καὶ τὴν ἐφαν ἅπασαν μοῖραν κατεδήου, καὶ δρυαλώτους ὡς πλείστους ἦγε· καὶ ἄλλος αἰτῆς σὺν ἐμοὶ φόδῃ εἰς αὖθις χρώμενος. ταῦτα τοίνυν οὕτω διαθήμενος, εἰς ὃ ἔπειτα πανστρατιᾷ ἐπὶ τὴν Καλχηδόνος πόλιν ἦλει· καὶ παρεκαθήτο ταύτῃ χρόνον ὑπίσχυον. ἠξίου τε βασιλέα εἰς ὁμιλίαν οἱ λόγων ἰκέσθαι. καὶ δὴ βασιλᾶς εἰσήκυε, καὶ ὡς αὐτὸν διεθαμόδο βασιλικῆ δορυφορία τε καὶ πομπῇ χρώμενος. καὶ αὐτὸν ἰδὼν Σαΐτης ἐξανέστη τε τῆς καθέδρας, καὶ παρὸς τοῦδαφος ἑαυτὸν ἀποβρίψας παρεπεκύνει· αὐτός τε ὑπ τῆ ἀκαπίου, ὑπ ᾧ ἐπέπλει, ὃ χαῖρε αὐτῷ παρεσπφώνει καὶ δωρεαῖς ἠμείβετο. ὧδε παρὸς αὐτὸν Σαΐτης ἔλεξεν. ἔδει μὲν ὦ βασιλᾶ, τοὺς Ρωμαίων τε καὶ Περσῶν βασιλέας μήτε διίστασθαι ταῖς γνώμαις, μηδ' ὅπως ἕκαστοι ἀλλήλοις αὐτὴ καθίστασθαι, εἰς φιλίαν τε καὶ συμβάσεις ἰέναι ὡς παρθυμότατα· ὅπερ ἥδιστόν τε καὶ εὐφρανέι αἰεὶ θεοῖς τοῖς πάλαι καὶ νῦν τυγχάνῃ ἅπασιν. εἰς τε τὴν ζωὴν τε τὴν ὑκτέας καὶ εὐγνωμοσυνῆς αὐτιώτατον, καὶ τῷ

Quo dicto receſſit. At mulier cum ius ſuum non impetraret, in gemitus, ac lamentationes ſoluta eſt. Inde aliquanto temporis elapſo veritus parricida ne iterum fœmina de filij cæde Imperatorem interpellaret, Byzantium contendit, ac ſe multitudini ciuium immiſcet. Forte tum equeſtre certamen celebrabatur, cum illum Imperator in media concione populi contuitus, Præfecto vrbis mandat, vt ſuſpectum hominem in cuſtodiam coniiceret: deinde muliere accerſita de perpetrata cæde accuratius inquirit. Ac demum quam mortis pœnam extinctus ille viduæ filius pertulerat, eandem in Vitulinum decernit: eumque ab huius liberis eodem modo interfici præcipit. 1DCXIII.

Sub hæc Heraclius filium Heraclium, ſiue Conſtantinum (duplici enim nomine dictus eſt) cum a Patriarcha diuino lauacro expiatus eſſet, vlnis ſuis ſacro ex fonte ſuſcepit, ſtatimque cum alia Imperij ſigna & ornamenta contulit, tum impoſito diademate coronauit, & Imperatorem proclamauit: filiam vero Gregoriam nomine Nicetæ Patricio deſpondit, eidemque arctiori iam neceſſitudine coniuncto auratam ſtatuam equeſtrem ſupra columnas poſuit in foro. Hoc illa modo Conſtantinopoli geſta ſunt.

At Choſroes Perſarum Rex ingentes copias contra Romanos immiſit, quibus Saitum Ducem præfecit. Hic Alexandriam contendens, vrbe per vim occupata, Ægyptum vniuerſam in ſeruitutem redegit: atque inde totum Orientem vaſtauit, pleriſque captiuis abductis, reliquis ſine miſeratione vlla crudeliter occiſis. Quibus confectis deinceps cum omnibus copiis Calchedonem contendit, & eam diuturna obſidione cinxit. Interim ad colloquium Imperatorem inuitat: qui eius voluntati cedens, vt ad ipſum pergeret cum regio comitatu & apparatu Boſphorum tranſmittit. 1DCXVI. 1DCXVI.

Hunc ſimulatque Saitus conſpexit e ſolio ſurgens, & humi prouolutus, Imperatorem adorauit; qui e lembo quo vectus fuerat viciſſim eum ſaluta t, & muneribus proſequitur. Tum Saitus hunc in modum exorſus eſt. [Romanorum quidem ac Perſarum Principes oportebat neque animis a ſe inuicem diſiunctos eſſe, neque vlla in re diſſidere, ſed amicitiam inter ſe, ac fœdus quam lubentiſſime coniungere. Quod cum veteribus olim fuit, tum omnibus hoc tempore hominibus iucundiſſimum eſt: eaque res & tranquillitatem vitæ, atque optimarum legum inſtitutionem affert, & ad id,

quod de Imperio adhuc supereſt tuendum, magnopere pertinet. Neque enim ignoramus nullum vnquam Imperium fore, quod cum duobus illis conferri poſſit. Atque illud nefas eſſe duco, inter quos prudentia atque conſilio mutua beneuolentia & amicitia confirmari poſſit, eos arma ſibi inuicem inferre, ac ſubiectos ſibi populos ſine cauſa detrimentis afficere. Ex quo quid tandem accidet? Nimirum ſi concordiam inter vos pacemque ſtabilieritis, vtrique cæteris hominibus multo feliciores, & toto vitæ tempore maiori in ſplendore & omnium admiratione eritis, ac laborem illum curamque cum quiete, & otio commutabitis. Sin his contemptis ac reiectis, pacem longe præſtantiſſimum bonum repudiare malueritis, nihil ea res, mihi credite, vobis vtilitatis afferet. Sed cum hoſtilem mutuo in vos animum, ac diſcordiam ſuſceperitis, quamplurima vobis bella, quod ipſum immane ac deteſtandum eſt conſciſcetis. Ac tum ſudoris, & laboris, vt apparet, plurimum capietis, tum corporum ac pecuniarum innumerabilium iacturam facietis. Et, vt vno verbo dicam, ſumma calamitate belli nobis iſtius exitus conſtabit: cuiuſmodi in præſentia intueri poteſtis. Nam a quo tempore Romanum Imperium ingreſſus ſum, atrociſſima quæque vidit ac perpeſſum eſt. Quamobrem reliquum erit, vt rerumpublicarum veſtrarum infeliciſſimus ſit ſtatus ac deploratiſſimus. His dictis iuſiurandum inſuper adiecit, magnopere ſtudere ſe, vt Romani ac Perſæ pacis inter ſe fœdus inirent. Ad hæc Imperator ita facturum ſe pollicetur; ſed eorum quæ iureiurando confirmata erant fidem aliquam faciendam eſſe dixit, iiſdem illis ſponte Choſroem aſſenſurum. At Saitus; [Si mihi, inquit, creditis, legatos mecum ea de re ad Choſroem mittetis: Nec dubito quin ad meam ſententiam accedat: ita tamen ſi & nobiſcum fœdus ſocietis, & in poſterum pacem firmam ac ſinceram cuſtodiatis.]

Heraclius blanda hac oratione delinitus prolixe omnia perfecturum ſe eſſe promiſit: Itaque conſilio habito, vehementer ea res Patriarchæ ac Magiſtratibus placuit, eique promouendæ opera omnis adhibita. Quare legati illico decernuntur, Olympius Prætorio, & Leontius vrbi præfectus, Anaſtaſius maioris templi, quod Sophiæ appellatur, Oeconomus. Cum his Saitus, abductis a Calchedone copiis, receſſit. Et in Perſidem profectus eſt. Ac quamdiu iter per Romanum imperium fuit, legatos

A παρείοντι τῆς ἐξουσίας· συμπαρομύειν δὲ ὃ τῆς συμβάσεως μέγεθος. καὶ γὰρ ἴσμεν, ὡς ἥκιστα πᾶς ἐξουσίας δεῖ τοῦτο ἐφάμιλλος πολιτεία * φαίη καὶ πώποτε. οὐ γὰρ ὅσιον παρὸν ὑπερφρονεῖν καὶ βουλομένους ὁμονοεῖν καὶ φίλιον εἶναι ἀλλήλοις κεκτῆσθαι, ὅπλα κατ' ἀλλήλων αἴρεσθαι, καὶ πημαίνειν οὐκ ἐν δίκῃ, καίτοι ὃ μάλιστα ἰσχύον. ἐξ ὧν τί συμβαίη; εἰ μὲν ὁμόνοιαν καὶ εἰρηνικὴν ἥσεσθε, εὐδαιμονιά τε ἑκάτεροι ὑμῶν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων μᾶλλον ὑπαρξαι, ζηλωτοί τε καὶ ἀξιαγάστοις εἰς τὸν ἅπαντα βίον δείκνυσθαι· εἰς τε τὸ ἄμεινον καὶ εὐτυχοῦν, ὁ πόνος δὲ ὑμῖν φερεπονὴς παρέξηται. εἰ δ' αὖ τοῦτ' μεθείμενοι, B καὶ πλίκην οἷον ἀγαθὸν εἰρηνίου ὑπορρᾳθυμεῖν ποιήσεσθαι ἐλέσθε, καὶ σαθρὸν ὅτι ὀνησιφόρον λογίσασθαι ὑμῖν οἷσον. δυσμενίαν δὲ πρὸς εἰς ἀλλήλους, καὶ ὃ ἔρριζον αὐθηρημένοι, πολέμων μᾶλλον ὡς πλείστων, ὅ τε ἀπηνὲς καὶ ἀπόμοτον, πρᾴτατοι ἔσεσθε. ἰσρᾶπά τε καὶ πόνοις ὡς ὅ εἰκὸς αὐελέσθε μελίσσοις. πολλὰ δὲ σώματα παρεῖεμένοι δαπανήσετε· χρημάτων τε ἀνάλωσιν ὡς πλείστην ποιήσεσθε· καὶ ἁπάξαπλῶς εἰς μέγα κακὸν ὃ τῷ πολέμου ὑμῖν πέρας ἥξει. οἷα δὴ καὶ νῦν ὁρᾶν ὑμῖν πάρεστιν. ἀφ' ὧν ἔγωγε εἰς πρὸ Ῥωμαίων εἰσάλαλον γλῶ, τὰ δηνόπαλα εἶδε καὶ πέποιθεν. ἐντεῦθεν οὖν λελεῖφθαι τὰ τῆς πολιτείας οἰκεῖά τε καὶ αὐθιώπαλα ἁρμόσεσθαι. ταῦτα διώμνυτο λέγων αὐτός, ὡς ἂν ταῦτα δὴ πίστεσθαι, τὰς πολιτείας Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν εἰς ὃ τὰ συμβατήρια ἥκειν. ταῦτα ὁπόσ' τέλη ποιήσῃ ὅτε ἐπήγαγε. C ὡς τῶν ὁμωμοσμένων τὰ πιστὰ δοῖη παρασφέρειν. ὅπῃ γε δὴ ταῦτα τῷ Χοσρόῃ βουληθῆναι αἱρετέα εἴη. εἴτε οὖν μοι, φησι, πείσεσθε, ἕψοιτε αὐτίκα δὴ μάλα πρὸς ὡς Χοσρόην πρεσβευσαμένους, τοῦτον ἕκηλα ἅμα ἐμοὶ ἐκπέμποντε. πειθεὶς δ' ἀν μοι ὁ αὐτὸς, οὗ οἶδα, εἰς τοῦτο γνώμης καθιστάμενος. ἀπίσεσθε δ' ὑμῖν, καὶ τῷ εἰρηνίου ὃ λοιπὸν ἐς τὸν ἅπαντα χρόνον βεβαίαν τε καὶ ἀκραιφνῆ καταστήσεσθε.

Βασιλεὺς δὲ Ἡράκλιος ἐπεὶ τοῦτ' οὖν ἐπέπειστο, τῷ πρέσβεως καὶ ἡλικτικὴν τῶν λόγων στωμυλμὸς ὁ καταληλύθμος ἐπαύσατο· ὁ δὲ εἰς ἅπαντα πρεσβεῖαν ἑτοιμάσασθαι τε καὶ παυσαμένους ἐβουλεύσατο τούτων * πρὸ στωμύλτερόν τε μάλιστα ὁ στωμύλων, ὁ ἱερομνήμων τε ὁ ὧν τέλη. καὶ ὅπῃ ταῦτα οἱ Ἁγιαρεσθουσάμενοι εἵλοντο. Ὀλύμπιος μὲν ὁ τῶν ὑπάρχων τῶν Πραιτωρείων διέπων ἀξίαν, Λεόντιος δ' ὁ τῆς πόλεως ὕπαρχος, Ἀναστάσιός τε ὁ τῶν οἰκονομίαν τῆς μείζονος ἱερᾶς, ἣν Σοφία ὁ θεῖος λόγος ἐπώνυμον, τῶν πραγμάτων πεπιστευμένος. τούτους προὐκαλέσατο Σάιτος, ὁ ἄρας ἐκ Καλχηδόνος ὀπίσω ἀπέλαυνε. ὁ πρὸς τὰ Περσικὰ ἤδη ἐχώρει· καὶ ἕως μὲν τῆς Ῥωμαίων ἐπέβαινε γῆς, ὀφθαλμὸς ἦν,

Hæc mendoſa

*f. φιλονεί καὶ πώποτε

*leg. σὺν

ἦγε, ⁊ θεραπείας ἠξίου. τῇ Περσικῇ δὲ ἐμβαλὼν πέδας τὰς ἐκ σιδήρου αὐτῶν περιθέμενος δεσμώτας πρὸ ἑαυτοῦ Χοσρόην ἐκόμισε. Χοσρόης δ' ἐπεὶ ἔγνω ὡς Σαΐτης Ἡράκλιον ὡς βασιλέα εἶδός τε ⁊ τετίμηκεν, ἀλλ' οὐ δορυάλωτον ἐλῶν ὡς αὐτὸν ἤγαγε· ἐν τούτῳ γὰρ αὐτοῦ τὰ τῆς ἐλπίδος ὠφρόπληξε ⁊ ἔκειτο· μεγάλα τε ἐπ' αὐτοῦ ἠνδράκτει, ⁊ τέλος ἐς ἀσκὸν αὐτοῦ ἀπέδυρε τὴν δορᾶν, πικρὸν αὐτοῦ ⁊ βίαιον καθυφέντος τὸν θάνατον. Ῥωμαίων δὲ τοὺς πρεσβεύτας ἰδίᾳ διαφυλάξας ὡς ἔκαστον φρουρᾶς ἀσφαλεστάτης ἀπέδειξε ⁊ ἐκάκωσε τὰ μέγιστα.

Ταῦτα οὐ μικρὰς ἰδίᾳ τὸν βασιλέα, ⁊ ἐπετάραττεν. ἐφ' οἷς ⁊ λιμὸς πλείστους αὖθις ἐπεφύβαρύπεπος. οὐ γὰρ ἡ Αἴγυπτος αὐτοῖς ὅλως ἐπεστήριξεν· ἐξ οὗ ⁊ τὰ πλοῖα τῆς βασιλικῆς ἐπελελοίπει σιτηρεσίου. ἐν τούτοις ⁊ νόσος λοιμώδης τοῖς ἐν τῇ πόλει ἐπισκήψασα, θανάτῳ τὰ πλήθη τὰ ἐν αὐτῇ διέφθειρεν. ὧν ἀπόντων ἕνεκεν πολλὴ δυαθυμία ⁊ ἀπορία τῶν Κωνσταντινοπολιτῶν ἐπεκέχυτο. ⁊ οἴεσθαι ἔφη ταῦτα πρὸς Λιβύῃ βουλομένου αὐτοῦ. ⁊ αὐτοῦ χρήματα πέρας πλῆσαι, χρυσόν τε ⁊ ἄργυρον, ⁊ λίθων τοῖς ὑμετέροις πρεσβύτεροι, ὧν ἐκ ὀλίγοις καταφορᾶς κλύδωνι μεγίστῳ ἐπιπεπτωκότι ⁊ τοῖς πονηροῖς ῥᾳδιουργοῖς βραχὺ γένηται. ταῦτα τοίνυν τὴν πολιτῶν ἀγανθρωπίαν ὡς δυνατὰ αὐτοῖς διεκώλυον. ὁ γοῦν ἱεράρχης ὅπως τὸν ἱερὸν τῶν καλέσας ὅρκοις ἐνέχει πρεσβεύσομεν ὡς ἥκοιμι τῆς βασιλευούσης ἐξίσασθαι· οἷς εἴξας τὰς χεῖρας παρασχὼν τύχας ἀπωλοφύρετο· τὰς δὲ γνώμας τὰς αὐτῶν ⁊ ἐκ ἐθελοντὴς ἔστεργε.

Χρόνος δὲ ὡς παρῆλθε. ⁊ ὁ τῶν Οὔννων τῶν ἐθνοῦς κύριος, τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἄρχουσι ⁊ δορυφόροις ἅμα εἰς Βυζάντιον εἰσῆλθε· μυεῖσθαι δὲ τὰ Χριστιανῶν βασιλέα ἐζήτει. ὁ δὲ ἀσμένως αὐτὸν ὑπεδέξατο. ⁊ οἱ Ῥωμαίων ἄρχοντες τοῖς Οὐννικοῖς ἄρχουσι, ⁊ τὰς ἐκείνων γαμετὰς αἱ τούτων αὖθις τῆς θείας λουτρῷ ἐτεκνώσαντο σύζυγοι. οὕτω τε τὰ θεῖα μυηθῆσι δώρεις βασιλικοῖς ⁊ ἀξιώμασιν ἐφιλοτιμήσατο. τῇ γὰρ ἀξίᾳ τῶ Πατρικίου τὸν ἡγεμόνα τῶν τετίμηκε, ⁊ πρὸς τὰ Οὐννικὰ ἤθη φιλοφρόνως ἐξέπεμπε.

Μετὰ δὲ ταῦτα ⁊ ὁ τῶν Ἀβάρων τῶ ἔθνους ἡγεμὼν ὑπὸ συμβάσεων ὡς Ἡρακλείου ὑπηκρυκεύετο. ἐφ' ᾧ λίαν ὑπερηδόμενος, δώρεις αὐτὸν ἠμείβετο. ⁊ δὴ ⁊ ἔπεμπεν ὡς αὐτὸν ἀγγελιαφόρους, Ἀθανάσιον τὸν Πατρίκιον, ⁊ ἔτα μετ' αὐτὸν ⁊ Κοσμᾶν τὴν ἀξίαν, ᾧ δὴ Κυαίστωρα καλοῦσι, ὃ τῆς βασιλέως γνώμης αὐτοῦ ἀπαγορεύσας. ὁ Ἀβαρὸς δὲ τὰ πρὸς φιλίαν ὑπερηνόμενος, αἰμύλως ⁊ ἐπαγωγὰ πρὸς αὐτοὺς ἀποφθεγξάμενος, ὑπήκοον ὡς φίλος εἴη Ῥωμαίοις, ⁊ ἥκειν ὡς βασιλέα ὑπὲ

A omni honore ac cultu prosequebatur: simulatque vero Persarum fines attigit, ferreas catenas iniiciens ad Chosroem deduxit. Qui vbi comperit Heraclium a Saito Imperatoris loco habitum, & honoratum, non ad se tanquam captiuum abreptum, quod iamdudum somniabat, atque animo præceperat, vehementer in eum commotus est: ac postremo detracta pelle & vtre ex illa facto acerba ac violenta morte damnauit: Romanorum vero legatos seorsim quam diligentissimis custodiis habitos miserandum in modum afflixit.

Angebant hæc Imperatoris animum & magnopere terrebant. Accedebat & fa-
B mis acerbitas, quæ sub idem tempus Imperium Romanum inuasit: cum nihil amplius frumenti ex Ægypto subuehere- IↃCXVIII.
tur: ex quo Imperatoriæ annonæ magna ex parte suppressæ sunt. Sed & pestilens morbus tota vrbe grassatus magnam ciuium multitudinem absumpsit. Quibus ex incommodis Imperator summum in mœrorem ac desperationem redactus est. Iamque migrare in Africam cogitabat, & magnam opum vim, aurique & argenti copiam ac gemmarum eo præmiserat. Quarum rerum haud exigua pars cum iam appelleret, ingenti coorta tempestate naufragio periit. Hæc cum ciues animaduertissent, quoad in ipsis situm
C erat, impediebant. Ac demum Patriarcha Imperatorem ad templum vocans, iurisiurandi religione obstrinxit, non se ab vrbe regia discessurum. Quibus ille cedens, tametsi præsentibus miseriis ingemisceret, eorum tamen voluntati vel inuitus paruit.

Post hæc aliquanto temporis elapso Hunnorum Rex cum procerum suorum ac satellitum stipatu Byzantium peruenit, & ab Imperatore Christianis sacris initiari se petiit. Quo libenter excepto, Hunnorum Principes a Romanis Principibus, & illorum coniuges ab horum coniugibus de sacro fonte susceptí sunt. Inde illos omnes diuinis mysteriis initia-
D tos donis regiis ac dignitatibus affecit. Quippe Duci ipsi Patriciatus honorem detulit, & in Hunnorum regionem humanissime dimisit.

Post hæc Auarum Princeps legatos de IↃCXIX.
pace ad Heraclium misit: quibus magnopere gauisus donis illum remuneratus est, ad eumque vicissim legatos destinat, Athanasium Patricium, & Cosmam Quæstorem, qui voluntatem suam renuntiarent. At Auarus amicitiam simulans, multa blande & humane cum iis locutus, Romanorum se amicum esse persuasit, & ad Imperatorem ineundi

fœderis gratia venturum esse promisit. A Legati igitur ad Imperatorem reuersi de illius in Romanos beneuolentia certiorem eum faciunt. Quibus plurimum delectatus, ad Heracleam vrbem, quemadmodum inter eos conuenerat, Regi Auarum occurrere decreuit. Præmissoque scenico apparatu, cum equestre certamen ad eum suscipiendum pararet, ac splendidam ei vestem & ipsius comitibus ferret, Selymbriam peruenit, ibique commoratus est. Triduo deinde Chaganus cum Auarorum ingenti multitudine Heracleam contendit. Ibi parte suorum delecta, quidquid roboris erat, per saltus ac siluas, quæ longis muris imminent, clam dissipari, ac per condensa montium pergere iubet, vt Imperatore a tergo circumuento, medium ipsum eiusque comitatum omnem in potestatem haberent. Sensit hæc Heraclius, & inopinata re nec mediocriter perculsus, purpuram exuit: ac vili detritoque habitu, quo priuatus esse videretur, indutus, & coronam regiam cubito alligans, statim indecore se in fugam coniicit: vixque fuga Byzantium est elapsus. Auari fugientes animosius insecuti ad campum vsque qui ex aduerso vrbis est nomine Septimus, ibi castra posuerunt. Inde ad Barnyssi fluminis pontem vsque dispersi circumiecta loca populari, & per C Romanorum cædes impune grassari. Inter cætera Imperatoria vestis in potestatem hostium redacta, cæterique illi quos parauerant amictus, cum scenico omni instrumento, & iis qui ea perferebant. Tandem cum infinita captiuorum multitudine ad suos limites regressi sunt. Compertum est ex captiuorum quorundam, qui furtim aufugerant, constanti relatione, ad ducenta & septuaginta millia captorum vtriusque sexus numerum peruenisse.

ΙΔCXVI.

At Heraclius in tanta publicarum rerum difficultate & varietate nihilo melius priuatis consuluit. Quippe facinus ingens contra ius omne ac Romanorum D leges aggressus, Mariæ sororis filiam Martinam sibi matrimonio coniunxit, Martino patre natam, cui Maria ante Eutropium nupserat. Ex hac liberis duobus susceptis, alteri Flauio, alteri Theodosio nomen imposuit. Sed tam nefandum scelus diuina iustitia persequitur. Horum enim liberum seniori collum ita dissolutum est, vt alio torqueri non posset, iunior erepto audiendi sensu penitus obsurduit. At turpes illas & inhonestas nuptias Prasina potissimum factio per Circenses ludos agitabat, approbantibus contra & fauentibus aliis.

ασυνδήτως ἐπιήγαγετο. οἱ δὴ καὶ αἰσθόμενοι τὸ τοῦ βύνοίας σκεῖνος δῆλα βασιλεῖ ἐποίουν. οἷς ἥδιστα ὑπερηδόμενος, βουλεύεται εἰς τὴν πόλιν Ἡράκλειαν, καθὰ τῷ αὐτοῖς συνεκείμενον, τῷ Ἀβάρῳ συμβαλεῖν. τὸ θυμελικὸν σκεῦος προεξέπεμπε, καὶ ἱππικὸν ἀγωνίσασθαι τῇ δεχῇ αὐτοῦ τελὼν βύπερέπιζε, στολήν τε αὐτῷ λαμπρὰν καὶ ἵππους ἐκόμιζεν. εἶτα κατὰ τὴν Σηλυμβρίαν πόλιν ἀφιγμένος νηὶ ἵζετο. περὶ δὲ ὑστέρην ἡμέραις ὁ Χαγάνος σὺν πλήθει πολλῷ τῆς Ἀβάρων ἀμφὶ τὴν Ἡράκλειαν πορεύεται. ἀποδεσμὸν δέ τινα τῶν οἱ ἑπομένων, οἳ ἄλκιμοί τε καὶ μαχιμώτατοι ἐτύγχανον, ἀποπλέξαμενος, κατὰ τὰ ὑπορείμενα τῶν μακρῶν λεγομένων τειχῶν λοχμώδη τε καὶ ἀμφιλαφῆ σκηπέμενας, σκεδασθῆναι κρύβδην κατὰ τῶν τε σκληρῶν χαρήσειν τὰ κάσια, ὡς αὖ κατὰ νώτου τὸ βασιλέως γενόμενοι, αὐτόν τε μέσον, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ἀπολαμβάνοιεν, ῥᾴδιον βυχείρωτον.* τάττεται Ἡράκλειος αἰσθόμενος, καὶ ἅμα μέρίως ἐκ παραλόγου καὶ ἀπλαγείς, τὸ ἁλουργὸν ἀποδυφιέννυται ἔσθημα· οἰκεῖόν δέ οἱ περιῳδόν, ὡς δὴ ἰδιώτης τοῖς ἐνθυξομένοις φαίνοιτο, περιβαλόμενος ἔνδυμα, τόν τε στέφανον τὸν βασίλειον τῇ ὠλένῃ περιαλάμενος, ἀγέλαστος πρᾶγμα εἰς φυγὴν ἐράπετο. καὶ μόλις ποῇς ὑπὸ Βυζάντιον διεσώζετο, οἱ δ' Ἀβαροι σὺν θυμῷ κατὰ τὰ δίωξιν ἐπετήδευτο. ἐπὶ ποῖς δὲ πόλεως, ὃ ἑβδομον καλοῦσι, καθιδρυθέντες ἱδρύσαντο. ἐνθένδε τε σκεδαννύμενοι ἄρχειν καὶ εἰς τὰ Βαρνούσσ πόταμοῦ γέφυραι, καὶ τὰ τῇ δὲ χωρία πικρῶς καὶ ἐλεεινίζοντο, καὶ τῶν Ῥωμαίων ὅμιλον ἀφειδῶς ἐκειράζοντο. τήν τε βασιλικὴν ἐσθῆτα, καὶ ἅμα στολὰς ποικίλας μεταιστοπόδος δὲ τὰ θυμελικὰ ὄργανα, καὶ τοὺς διακομίζοντας ἅπαντας. πλῆθος δ' ὅσον λαὸν ἠνδραποδισμένοι δορυάλωτον ἀγαγόντες, πρὸς τὰ σφέτερα ἀπεχώρησαν. εἰς ἑβδομήκοντα δὲ διακόσια χιλιάδας ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, καθάπερ ἔνιοι τῶν ἀλόντων διαφράντες διήλεγξαν συνῳδὰ ἔφασαν, ὁ ἀριθμὸς αὐτοῖς ἅπας συνήνεκτο.

Ἡρακλείῳ δὲ τὰ κοινὰ αὐτοῦ πρᾶγματ' ὅπη τοσοῦτο δυσχερείας καὶ ἀνωμαλίας ἠκόντων, ἀμελῶς οὐδὲ τὰ οἰκεῖα εὖ θέσθαι φερητὶς ἐγεγόνει. ἀλλ' ὁ μὲν πρὸς πρᾶξιν ἄθεσμον, καὶ ἣν Ῥωμαίων ἀπαγορεύσι νόμοι, ἰδὼν, ὅ πρὸς τῆς ἀδελφιδοῦς Μαρτῖναν ἠπατήσατο κῆδος. θυγάτηρ αὐτῇ Μαρίας τῆς αὐτοῦ ἐτύγχανεν ἀδελφῆς παῖς δὲ Μαρτῖνα, ὃν Μαρία πρὸ Εὐτροπίῳ γαμέτῃ συνέκτητο. ἐκ δὴ δύο τέκνα ἐξ αὐτῆς τίκτει, ὧν τὸν μὲν Φλάβιον, τὸν δὲ Θεοδόσιον προσηγόρευσεν. ἡ δίκη δὲ ἐφριάμβευε τὸ ἀθέμιτον. ἐκ τῶν μὲν πρεσβυτέρου πρεμμένον ἐδείκνυ τὰ αὐχένα· ὡς μηδ' ἑτέρωθι ὁπιστρέφεσθαι οἷόν τε ἦν. τῷ δ' αὖ νεωτέρου τὰ ἀκουστικὴν ἀφήρητο αἴσθησιν, καὶ κωφὸν ἤδη ἀπέφαινε. διήλεγχον δὲ αὐτὸ μάλιστα τὰ ἄσεμνον συνοικέσιον ὅπερ ταῖς ἱππικαῖς ἀμίλλαις καὶ οἱ τῆς Πρασίου δημώτας χρώματος· συνήνεσαν τε ὅπερ αὐτῇ καὶ συνεπρᾶξαν.

*f. παύσω.

Σέργιος ὁ τῆς Βυζαντίων ἱεραρχης γράμμασιν αὐτὸν λιπαροῖς ἐγκείμενος συνοικέτῃ τῇ παρὸς ὃ γαμίαιον τῦτο κοινωνίαν αἰτήσασθαι. ὁ δὲ αὐτῷ ἀπελογεῖτο· ὡς ὄντως μὲν ἔχοι τὰ παρ' σοι λεχθέντα· ὁ γὰρ σὸς γέρος ὡς ἀληθῶς ἡ φίλη, ἅπερ ἀποδέδωκας· ἐφ' ἡμῖν δὲ ὁ λοιπὸν κείσεται τὰ τῆς πράξεως. κατ' ὀλίγον τῶν αὐτῶν χρημάτων διεπιπρασκόντο τὰ τῆς *ἐκκλησίας κειμήλια, καὶ εἰς *ἐπαγωγὴν φόρου τοῖς Βαρβάροις ἐξενεμήθη.

Αὖθις οὖν ἐπιστρατεύει Χοσρόης ὁ τῆς Περσῶν βασιλεὺς κατὰ Ῥωμαίων, Σάρβαρον ἡγεμόνα τε στρατιᾶς ἐκπέμψας· ὃς κατεδήσατο πᾶσαν τὴν ἀνατολικὴν χώραν. καθαλόμενός τε τὰ ἁγιώτατα τόπων τὰ ζωοποιὰ ξύλα τοῦ σωτηρίου σταυροῦ, Μοδέστου τηνικαῦτα Ἱεροσολύμων προεδρεύοντος. προσκαθέζοντο δὲ οἱ Πέρσαι, καὶ ἠπείγοντο μέχρις ἐλθεῖν εἰς Καλχηδόνα. ὁ οὖν Ἡράκλιος ἔκ τε Περσῶν καὶ Ἀβάρων θορυβούμενος, ἅμα καὶ λιμῷ πιεζομένης τῆς Ῥωμαϊκῆς πολιτείας, καὶ λοιμικῷ θανάτῳ φθειρομένης, προσεκαλεῖτο Σέργιόν τε τὸν τῆς πόλεως πρόεδρον· ἔτι τε καὶ ἀρχοντας, καὶ ὅλου τοῦ λαοῦ μέρος, συναγηγέναι αὐτοῖς τοὺς παῖδας, καὶ βαῖνον τὸν Πατρίκιον ἐγχειρίζει τὰ τῶν πραγμάτων διοικήσεις· καὶ ἀπῆρας ἀφ' ἑαυτοῦ Εὐδοξίου ἐπιτρέπει Δαζιχῆς εἰς τὴν Περσικὴν εἰσβαλεῖν. καθ' ὧν ἐκστρατεύει αὐτὸς σὺν Μαρτίνης τῆς γυναικός. μεθ' ἑαυτοῦ γὰρ τοῦτον ἤγετο· ὃν καὶ ἐπονόμασεν Ἡράκλιον. σὺν τοῦτον ἀποστέλλει δῶρα πρὸς τὸν Τούρκων κύριον, ὅπως συμμαχίαν τῇ τῶν Ἑρώων συστήσαιτο. ὁ δὲ δεξάμενος ὑπέσχετο συμμαχήσειν. ἐν τούτῳ πεισθεὶς Ἡράκλιος ὥρμησε κατὰ τῶν αὐτῶν. καὶ ἐκεῖνος τὴν τοῦ βασιλέως προθυμίαν ἀκηκοὼς, σὺν πολλῇ Τούρκων πολλῶν τῶν βασιλέως ἀντωτιάζει, καὶ ἀπιδὼν τὸν ἵππον τοῦ βασιλέως κατὰ γῆς προσκυνεῖ. ἐποίει δὲ τοῦτο καὶ ὁ σὺν αὐτῷ πᾶς ὄχλος. ὁ δὲ βασιλεὺς ὁ Χαβδάλλον τῆς ὑμῶν θαυμάσιος, ἐδήλου αὐτοῖς, ὡς εἰ τὰ τῆς φιλίας αὐτῷ βέβαια εἴη, καὶ ἐπόχουμενον πλησιάζειν. καὶ ἅμα τέκνον ἴδιον ἀποκαλεῖν. οὕτως οὖν ἔσεσθαι ἀπαλλάττεται τοῦ βασιλέως. ὁ δὲ ὃν παρεῖχετο τέφανον, τῆς κεφαλῆς λαβών, τῇ τοῦ Τούρκου κεφαλῇ παρεῖδετο· συμποσιάσας τε αὐτοῖς πολλὰ καὶ εἰς ὑπερβολὴν τῷ συμποσίου σκευῇ, ἅμα καὶ στολῇ βασιλικῇ, καὶ ἐνωτίοις καὶ μαργάροις κεκοσμημένοις δωρεῖται αὐτῷ. ὡσαύτως δὲ καὶ *τοῖς παρὲ αὐτὸν ἄρχουσι τοῖς ὁμοίοις ἐνωτίοις ἀλλοκέλια ἐκόσμει. εἶτα δεδιὼς μὴ τὰ αὐτὰ τῷ Ἀβάρῳ καὶ τῷ ἐκείνου πείσεται, ὑπερβατέρα δ' αὐτοῦ καὶ τὰ τῆς συμβάσεως ἀπεμάξατο· παραδείκνυσιν αὐτοῖς τῆς θυγατρὸς Εὐδοκίας εἰκόνα· ἔφη τε πρὸς αὐτόν. ὡς ἰδώσεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς, σὲ τέκνον ἐμὸν ἀπέδειξεν. ἰδοὺ δὴ αὕτη θυγάτηρ μου ἐστὶ, καὶ Ῥωμαίων αὐγούστα. εἰ οὖν σωφρονεῖς μοι, καὶ βοηθεῖς

Niceph. Hist.

A Sergius porro Constantinopolitanus Patriarcha literis suis vehementius instabat, vt illam cum muliere societatem abiiceret. Ad hæc Imperator ita respondit: [Recte tu quidē omnino dicis: quod enim & Patriarcham & amicum decet, quoddam veluti debitum reddidisti. Sed nostri erit arbitrij factis ipsis præstare quod iubes.] Per idem tempus Ecclesiarum thesauri distracti sunt, & tributi nomine in barbaros diuisi.

At Chosroes rursum contra Romanos exercitum mittens, Sarbarum ei Ducem præfecit, qui Oriente peruastato, salutaris Crucis viuifica ligna in sanctis locis occupat, Modesto tunc Hierosolymorum Ecclesiam gubernante. Quin Persæ longius insuper progressi Calchedonem properabant. Heraclius, Persis eodem tempore & Auaribus infestantibus, cum vna & fame & pestilentia respublica premeretur, Sergium Patriarcham cum magistratibus atque omni populo conuocans, filios suos eorum fidei committit, & Bonum Patricium rerum administrationi præficit. Hinc Euxino mari nauigans per Lazorum prouinciam in Persidem irrumpere conatus est: Vbi ex Martina coniuge filius nascitur (hanc enim secum adduxerat) quem Heraclium nominauit. Indidem porro legatos cum donis ad Turcarum principem destinat, quibus eum ad belli contra Persas societatem alliceret. His ille acceptis, auxilio futurum se pollicitus est. Ea re gauisus Heraclius ad illum ipse perrexit. Qui adesse Imperatorem audiens, cum magna Turcarum manu obuiam processit, & ex equo desiliens humi se coram illo prostrauit. Idem & vniuersi eius comites fecerunt. Imperator tantum sibi ab illis honorem exhiberi videns, Duci eorum significat, si firmam ac sinceram amicitiam inire vellet, equo etiam vectus accederet, filium insuper eundem appellans. Ita demum ad Imperatoris complexum admissus est, qui detractam sibi coronam Turcæ capiti imposuit. Cumque hunc ad conuiuium inuitasset, omnia conuiuij vasa atque vtensilia cum regia veste, & inauribus ex margaritis ei donauit. Dedit & inaures alias principibus qui eum comitabantur, quas manu sua dilargitus est. Post hæc veritus ne idem quod Auarus fecerat, contra se tentaret, fœdus istud firmioribus vinculis astrinxit. Nam Eudociæ filiæ imaginem demonstrans, hunc in modum alloquitur: [Cum primum nos Deus conciliauit, filium te meum esse voluit. En igitur & filiam meam, & Romanorum Augustam, quam, si me adiuueris, & contra

1 ΙΟCXV.

B

1 ΙΟCXXII.

C

1 ΙΟCXXV.

D

*Leg. τοῖς & ἄρχοντας

hostes auxilium dederis, vxorem tibi spondeo.] Ad hæc Barbarus imaginis pulchritudine & ornatu in archetypi amorem impulsus, eo ad firmandam societatem propensior factus est. Statim igitur Turcarum copias cum Duce Imperatori tradidit. Quibuscum in Persidem irruens oppida subuertit, atque Ignis delubra prosternit. Horum in vno Chosrois simulacrum reperit diuino habitu consecratum. Nam in huius tecto tanquam in cœlo quodam sedentem se collocauerat. Expressæ circum erant fulgurum ac Solis & Lunæ species, circumstante Angelorum turba. Præter hæc machina erat qua fulmina cum vellet, aut pluuias mitteret. Hoc detestandum monstrum conspicatus Heraclius humi deiicit, & in puluerem comminuit. Postquam Chosroes cum alia omnia comperit, tum Turcas ab Heraclio in societatem receptos, de his certiorem per litteras Sarbarum reddit, ac quam celerrime ex Romanorum finibus ad se reuerti iubet, & Heraclio copias suas opponere: neque enim se illius exercitum sustinere posse. Hæ porro litteræ in itinere interceptæ ad Heraclium delatæ sunt: quibus ille perlectis & suppressis alias tanquam a Chosroe missas supposuit, & illius sigillo obsignatas ad Sarbarum misit, quibus ea continebantur: Romanorum Imperatorem cum Turcis amicitiam iniisse, & Adoryadiganum vsque peruenisse, quem misso a se exercitu cum Turcis esse profligatum, reliquos fuga sibi consuluisse. Quamobrem hortari ne ex Romanorum agro exercitum transportet, sed Calchedonem obsidere, ac Romanos capere prædarique pergat. Quibus acceptis litteris Sarbarus eodem in loco substitit.

ΙΔCXXVI. At Abari dissoluta iam pace, etenim Heraclius priusquam in Persas exercitum duceret, muneribus ad eos missis illam firmauerat, atque insuper ducenta his numorum millia promiserat, obsidesque dederat Ioannem cognomento Athalaricum naturalem filium ex concubina natum, & Stephanum consobrinum Mariæ sororis filium, & Eutropium, necnon & Ioannem alterum Boni Patricij filium, eundemque spurium, & ex pellice susceptum. Sed Barbari expeditione facta castra ad Constantinopolim admouent, ibique suburbana omnia incendio vastant. Ita diuiso inter se velut Thracio Bosphoro Persæ Asiaticum limitem, Auares Thraciam infestabant. Iidē ad muros expugnandos machinas fabricauerant, turres scilicet ligneas & testudines: quas cum mœnibus admouissent, repente diuina virtute dissolutæ sunt, obtritis,

καὶ τῷ ἐρῶντι, εἰς γυναῖκα δίδωμί σοι αὐτήν. ὁ δὲ τῷ καλλει τῆς εἰκόνος, καὶ τῷ περὶ αὐτὴν κόσμῳ τῷ τῆς γραπτῆς ἔρωτι τῷ ἀρχετύπου ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τῆς συμμαχίας ἐπέκεινο. διὸ δὴ ἄρχοντα καὶ πλῆθος Τούρκων τῷ βασιλεῖ παραδίδωσι· σὺν αὐτοῖς τε εἰς τὴν Περσικὴν ἐσβαλὼν, πόλεις τε πολλὰς καθῄρει, καὶ τὰ πυρεῖα διέτρεφεν. ἐφ' ἑνὸς δὲ τούτων δύπτας Χοσρόης ἑαυτὸν ποιοῦσας. ἐν τῷ τούτου σχήματι ἑαυτὸν καθήμενον ὡς ἐν οὐρανῷ ἀνέστησεν· ἀστραπὰς, καὶ ἥλιον, καὶ σελήνην συγκατασκευάσας· ἀγγέλους περιεστῶτας αὐτῷ· καὶ βροντὴν μηχανῆς ποιεῖν καὶ ὕειν ὁπότε θελήσειεν. τοῦτο δὲ βδέλυγμα θεασάμενος Ἡράκλειος εἰς γῆν κατέῤῥιψε, καὶ ὡς χοῦν τὸν διέλυσε. Χοσρόης δὲ τίνων ἀκούσας τά τε ἄλλα πομπὴν δὴ ἐποίει πέμπων διὰ γραφῆς τῷ Σαρβάρῃ, ὡς τάχους ποιεῖσθαι αὐτὸν ἐκ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀναζευγνύειν, καὶ Ἡράκλειον ἀμύνασθαι. μηδὲ γὰρ δύνασθαι τῷ πλήθει τῷ ἐκείνου ἀντικαθίστασθαι. ὃ δὲ γράμμα ποιησάμενος Ἡράκλειῳ ἐγχειρίζεται. ὁ δὲ τοῦτο ἀναγνούς, ταῦτα μὲν ἔξηφάνισε, ἕτερα δὲ γράφει ὡς ἀπὸ Χοσρόου σκηψάμενος, τῷ Σαρβάρῳ ἐκπέμπεται, τῇ ἐκείνου σφραγῖδι σημηνάμενος, ἔχουσιν οὕτως· ὁ Καῖσαρ Ῥωμαίων φιλίαν μετὰ Τούρκων ἐποίησεν. καὶ εἰσῆλθε μέχρι τῶν Ἀδρυαδηγανοῦ καλουμένου τόπου. καὶ ὅτι πέμψας γραπτὰ καθ' αὑτῶν, αὐτόν τε τοὺς Τούρκους διώλεσε· οἱ δὲ ἀδελφῶντες ἔφυγον. μὴ δῦναι ἀπόνως ἐκ τῆς Ῥωμαίων γῆς, ἀλλὰ τῇ Καλχηδόνι παρεδρεύειν, Ῥωμαίους αἰχμαλωτεύων καὶ λεηλατῶν. ὁ Σάρβαρος μὲν τὸ γράμμα δεξάμενος, τῆς πορείας εἴχετο.

Οἱ δ' Ἄβαροι ἐπεὶ τὰς σπονδὰς διέλυσαν. ὁ δὲ Ἡράκλειος πρὶν Πέρσας στρατεῦσαι δῶρα πέμπει αὐτοῖς ταύτας ἐφεδιάσας, ἀποδόμενος παραχρῆμα αὐτοῖς νομισμάτων μυριάδας εἴκοσι, ὁμήρους αὐτοῖς δεδωκὼς ἕνα τῶν υἱῶν Ἰωαννίκιον τοὔνομα· ὃν δὴ ὁ Ἀθαλάριχον ἐκάλεσε· νόθος δ' ὢν αὐτοῦ ἐκ παλλακῆς. καὶ Στέφανον ἀνεψιὸν αὐτοῦ υἱὸν Μαρίας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ. καὶ * Εὐτρόπιον· ἔτι δὲ Ἰωαννίκιον ἕτερον υἱὸν Βώνου τοῦ Πατρικίου, ὃν αὐτὸν ἐκ παλλακῆς αὐτοῦ γενόμενα. ὃν αὐτοὶ ἐκράτουν ἐν τείχει τῆς Βυζαντίδος πολίχνιον. διὸ τε πέμπουσιν ἐκεῖνοι τὰ πρόσφορα καὶ ὥσπερ ἀναμεμισμένοι ἐκείνοις τὴν Θρακικὴν Βόσπορον· Πέρσαι μὲν τοῖς τῆς Ἀσιάδος μοίραις καθήρων· Ἄβαροι δὲ τὸν ὅσα Θράκης διέφερον χῶρον· ἀλλήλοις τε λόγοις οἱ Ἄβαροι μηχανήματα τειχομαχίας ἐτέκταινον. πύργοι δὲ ἦσαν ξύλινοι καὶ γελώνας τὰ καλούμενα. ἐπεὶ δὲ προσήεσαν τῷ τείχει τὰ ὄργανα, θεία δυνάμις ἐξαπίνης ταῦτα διέλυσε,

καὶ τοὺς ἐν αὐταῖς τῶν Ἀβάρων μαχησαμένους διώλεσεν. ἦσαν δὲ καὶ Σκλαβῖνοι πλήθη οἱ Ἀβάροις ἐπιφερόμενοι, καὶ εἰς συμμαχίαν ἐληλύθεσαν· δεδώκεσαν δὲ αὐτοῖς σημεῖον, ὡς ἰδίοις ἐκείνοις αὐτοὺς ἰδόντες πυρσοὺς ἀναφλέγειν. εἰς δὲ Βλαχερνῶν περιτείχισμα, ὃ καλοῦμενον πάλαι, διὰ μὲν ἅμα τοῖς μονοξύλοις ἀκατίοις καὶ αὐτοῖς ἐπεξίσιεν, ὡς πλοίμῳ ἀναφανέντες τὴν πόλιν καταπλῶς θορυβήσουσιν· αὐτοί τε ἀδείας λαβόμενοι ἐκ τῶν τειχῶν ἀναπέχοντες ἔσοιτο τῆς πόλεως ἡμύνοντο. δῆλα δὴ ταῦτα Βώῳ τῷ Πατρικίῳ ἐγίνοντο, καὶ αὐτὸς διήρεις μὲν ἐπιπλείους ἁρμόσας, εἰς τὸν χῶρον, ἐν ᾧ τὸ σημεῖον ἐδέδετο, καθοπλίσας περισώρευε, ὡσαύτως καὶ περὶς τὴν ἀκτὴν περᾳ ἀκτῆς ταῖς διήρεις ἐπέλασεν· ἅμα φρυκτωρῆσαί τε διὰ τάχους ἐπέτρεψεν, ὅπερ δὴ οἱ Σκλαβοὶ θρασύμυθοι, ἐκ τοῦ ποταμοῦ τοῦ καλουμένου Βαρνύσσου ἀφορμώμενοι, ἐς τὴν πόλεως ἔσοδον. αἱ δὲ ἐπεκδραμοῦσαι, καὶ εἰς μέσον αὐτοὺς ἀπολαβοῦσαι, ἐκ τοῦ διάπλου ἔκτεινον, καὶ αἵματι πολλῷ ὁ θαλάσσιον ὕδωρ ἐφοινίσσετο. ἐν τοῖς πλοίοις οὖν τῶν ἀμυνομένων καὶ γυναῖκες Σκλαβῖναι κατεφαίνοντο. ἀλλὰ ταῦτα οἱ Βάρβαροι θρασύμυθοι, καὶ τὴν *προεδρίας ἀπειπόντες, περὶς τὴν ἀκτὴν ἀνέζευγνυον. ὁ δὲ ἐξ ἱερεὺς τῆς πόλεως σὺν Κωνσταντίνῳ τῷ βασιλεῖ διὰ θεοσεβείας λιτὰς τῷ Θεῷ περισφέρει ἐν τῷ ναῷ τῆς θεομήτορος, τῷ ἐν Βλαχέρναις ἱδρυμένῳ, ἀφικόμενοι· τεῖχος δὲ διὰ μακροῦ τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου ναοῦ φερούσιον κατέστησαν. καὶ τὰ μὲν Ἀβάρων οὕτω πῃ εἶχεν.

Μαθὼν δὲ Χοσρόης Ἡράκλειον πλησιάσαντα τοῖς βασιλείοις Περσῶν, ἐκπέμπει κατ' αὐτοῦ στρατηγὸν ἕνα, Ῥιζάπιν ὄνομα, γηραιὸν ὄντα καὶ ἔμπειρον τὰ πολέμια. ὃς δὴ ἐλθὼν τῷ βασιλεῖ προσετάξατο, καὶ τῆς οἰκείας ἀφορμῆς φάλαγγος μόνος περὶς *μόνον περισκέλης διαμάχεσθαι. Ἡράκλειος δὲ, ἐπὶ σφᾶς τοῦ οἰκείου στρατοῦ περιθυμούμενον ἐπεγίνωσκεν, αὐτὸς ἔζηει καὶ τοῦ βαρβάρου. ὁ δὲ ὡς τὴν τοξικὴν ἔμπειρος, ὀϊστὸν ἧφιει, καὶ ἄκρων χηλέων τοῦ βασιλέως καθήπτετο. εἶτα καὶ ἄλλον ὀϊστὸν ἐξέπεμψε, καὶ τὸν σφόρον τοῦ ποδὸς ἐπέ*f.* καὶ ὡς ξυσεν. αὐτὸς δὲ Ἡράκλειος τῷ ἵππῳ ἐπήει, *ἣτις τὴν αὐτοῦ δορυφόρων περιφάσας τὴν ἄμων Ῥιζάτου ξίφει ἀπέτεμε· καὶ αὐτὸν πεσόντα ὁ βασιλεὺς κατακόντισε· καὶ βύθιος τὴν τούτου κεφαλὴν ἀπέτεμε. ὅτι δὲ τῇ νίκῃ ταύτῃ περιθυμίας ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατὸς πλησθεὶς, ἀλαθέστερος τὴν τοῦ βασιλέως προθυμίαν, καὶ Περσῶν ἐχώρουν σιωπῇ τάξει, καὶ ἀνακεφάλαιος ἠπίστησαν ἐδίωκον. καὶ πλῆθος αὐτῶν πολὺ ἀπέκτειναν.

Οἱ δὲ Περσῶν ἄρχοντες ἐπὶ διεγνώκεσαν ὡς ὁ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ πολιτείας τῆς οἰ-

qui in illis erant Auarum propugnatoribus. Erant in eorumdem exercitu Sclauinorum auxiliares copiæ bene multæ, quas illi secum adduxerant: quibus & & signum dederant, vt cum accensas faces ex Blachernarum munitione conspexissent, quam Alam nuncupant, statim actuariis lembis irrumperent, & remigio ad vrbem subuecti tumultum ac terrorem iniicerent; per quem nullo prohibente, ipsi de muris subito impetu facto vrbem inuaderent. Quibus ad Bonum Patricium perlatis, mox biremibus ac triremibus instructis armisque dispositis, ad eum locum vnde signum attollendum erat, classem dirigit, eodemque tempore biremes contrarium ad litus applicat. Inde facibus erectis signum dari iubet. Hoc vbi Sclaui conspicati sunt, e fluuio, quem Barnyssum vocant, recta ad vrbem nauigiis feruntur. At nostri obuiam progressi in medium receptos & circumuentos opprimunt, tantaque cædes hostium facta est, vt mare ipsum purpureo colore tingeretur. Inter cæsorum cadauera Sclauinæ quoque mulieres inuentæ sunt. Quæ cum omnia Barbari conspexissent, obsidionis ac moræ pertæsi in patriam reuertuntur. Tum Patriarcha cum Constantino Imperatore ad Diuæ Virginis templum, quod in Blachernis erat, progressi, ingentes Deo gratias persoluunt, ibidemque murum ad huius templi præsidium ædificant. Hunc in modum ab Auaribus res ad Constantinopolim gesta est.

Interim Chosroes vbi adesse iam Heraclium atque ad Regiam accedere comperit, vnum ex Ducibus suis Rusatem nomine, virum strenuum ac belli peritum aduersus eum mittit, qui acie contra Imperatorem disposita ante ordines suos procedens solus solum ad certamen prouocat. Heraclius cum nemini suorum ad hoc prælium audaciæ satis esse videret, contra Barbarum ipse progreditur. Ille vt erat sagittandi peritus, emisso spiculo summa Imperatoris labia perstrinxit; inde alio directo imum pedis talum detersit. Heraclius equo in eum inuehitur; cumque e prætorianis quidam gladio Rusatæ humerum amputasset, cadentem hunc Imperator iaculo confixit, ac subinde caput præcidit. Hac victoria Romani alacriores facti, & Imperatoris audacia confirmati, magno impetu in Persas irruere & funditus profligatos fugientesque persequi, innumeros eorum interficere. DCXXVII.

Post hæc Persarum Principes, vbi Romanorum Imperatorem vidissent pro tuendo Imperio ne vitæ quidem suæ par-

ɪɔcxxiix. cere, de Chosrois nece, qui Imperium
suum adeo contemneret, cum Siroe eius
filio consilium capiunt, quem demum in
vna ex regiis ædibus concludunt, & cibo
omni subtracto, auri & argenti ac lapillo-
rum vim maximam coram eo proponũt,
atque iis vocibus, insultant: [Fruere iis
agedum, quorum insana cupidine flagra-
sti, quæque amasti tantopere atque col-
legisti.] Ita fame enectum postremo ir-
ruentes interficiũt. Tum Siroen eius loco
Persarum regem pronunciant. Qui sta-
tim legatis ad Heraclium missis munera
ad eum placandum obtulit. Addidit in-
super literas, quibus hortabatur, vt am-
bo inuicem Imperia coniungerent, &
concessa a Deo pace fruerentur, ea lege,
vt vtrumq; suis se finibus contineret. Ad
hæc Heraclius rescribit, filium appellans
Siroen: Nulli se vnquam Principi Impe-
rium eripere voluisse, neque ipsi adeo
Chosroi. Qui tametsi quamplurima in
Persas æque ac Romanos scelerate com-
miserit, libenter nihilominus (aiebat)
sospitem eum atque incolumem, licet in
potestate haberẽ, Imperio suo restituis-
sem. Sed Deus qui illius consilia cogno-
rat, dignas in eum pœnas constituit, ne ab
eo plurimi suis rebus euerterentur; idem-
que nobis pacem ac concordiam conces-
sit. Adiecit præterea & conditionem
hanc, vt viuifica ligna, quæ Sarbarus ex
Hierosolymis transtulerat, sibi redde-
rentur, eiq; rei admodum instabat. Quæ
Siroes redditurum se promisit, si vspiam
inuenire posset. De legatis vero, quos
Saitus fraude circumuẽtos ad Chosroen
perduxerat, ita significauit, Leontium
naturali exitu vitam finisse, cæteros Chos-
roen fustuario necasse, cum primum He-
raclij in Persidem irruptionem audisset.

Paulo post Siroe mortuo, Caboes
Persarum Imperium obtinet; quo ite-
rum non longe postea defuncto, Hormis-
das succedit. Qui quidem legatos & ipse
ad Heraclium mittens, filium suum cum
pecuniis ac muneribus exquisitis ad eun-
dem allegat. Porro eiusmodi literarum
sententia fuit: [Quemadmodum Deum
vestrum dicitis seni cuidam Simeoni in
vlnas datum, ita ego seruum tuum, filium
meum tuas in manus committo. Norit
Deus quam tu illum honeste sis habitu-
rus.] Hunc Imperator excipiens magno
in honore habuit, & post Hormisdę mor-
tem ad Persarum Imperium euexit.

Interim Sarbarus audita Chosrois &
Sirois, & Cabois, & Hormisdæ morte,
e Romanorum finibus recedit. ac per lit-
teras se apud Heraclium excusat: Non
sponte se quæ contra Romanos egerat,
sed ex eius a quo missus erat, voluntate

A κείας ζωῆς καταφέρησι, μὴ Σφεροῦ τοῦ υἱοῦ Χοσ-
ροῦ βουλεύονται Χοσρόῃ αὐελφῷ, μεγα ποιεῖ τῆς
οἰκείας πολιτείας καταφρονήσαντα. τοῦτον οὖν
ἐφ' ἑνὶ τῶν βασιλικῶν οἰκων κατέκλεισαν, καὶ πο-
φίων οὐκ ἐδίδοσαν. προσῆκαν δὲ χρυσὸν καὶ ἄρ-
γυρον, καὶ λίθον πλεῖστον, λέγοντες, ὑμῶν ἀπο-
λαυε οἷς κατεμάθης, καὶ ἅπερ ἠγάπησας καὶ συ-
νήγαγες. καὶ οὕτω λιμώττοντα ἐπελθόντες αὐεῖ-
λον. Σφεροῦ δὲ τὸν τούτου υἱὸν βασιλέα Περσῶν
ἀνηγόρευσαν· ὃς δίθυς προς Ηράκλιον πρεσβείαν
προσεβάλετο, δῶρά τε ἐξέπεμψεν, ὡς πείσειε
αὐτὸν. γράφει δὲ προς αὐτὸν ἑνοῦσθαί τε ἀλλήλοις
τὰς ὑπ' αὐτῶν πολιτείας, καὶ ἐρρώσθαι παρὰ
Θεοῦ διαπάξεσθαι, ὡς ἑκάτερον παρ' ἑαυτῷ ἡσυ-
χάζειν. ᾧ αὐτέγραφε καὶ Ηράκλιος, τέκνον τὸν
Σφεροῦ καλῶν· καὶ ὡς οὐκ ἰῶ αὐτῷ ποτε κατὰ
γνώμην βασιλέα τῆς ἑαυτοῦ ὀξυς ἐκπεσῶν-
κέναι· δῆλα δὲ τοῦτ' Χοσρόῃ. Ἀλλ' Εἰ καὶ πλεῖστα
καὶ κάκιστα Ρωμαίοις καὶ Πέρσαις ἐπέδειξεν, ἔ-
φασκεν αὖ ἔφασκε προσῳδῆσθαι, Εἰ καὶ τε μάλιστα
ὑπηκρατέστερος ἐγνώμην, εἰς τὴν αὐτοῦ ἀποκα-
θιζῶν βασιλείαν· Θεὸς τὴν ἐκείνου προῆσιν
ἐγνωκὼς, μετῆλθεν αὐτὸν ἀξίαν τὴν δίκην, ὡς
μὴ τὴν πολλὰν ἡμέσθαι καπάλειαν· ἡμῖν νῦν τὴν
ἕνωσιν παρεχόμενος. ταῦτ τε τὴν ζωοποιὸν ξύ-
λων ὧν εἶλε Σαρβαρος ἐξ Ιεροσολύμων, λι-
παρῶς ἐπέκειτο ὑπιζητῶν. ὁ δὲ ὑπέσχετο δώ-
σειν, Εἴπερ αὐτῷ κατάφωρα ἠμοιτο. ταῦτ τε τὴν
προσβυτῶν οὓς Σαῖτος προς Χοσρόῃ ἀπή-
γαγε δόλῳ· ὡς Λεόντιος μὲν κοινῷ θανάτῳ ἐτε-
λεύτα· ἕτι δὲ ἄλλους Χοσρόης ξύλοις ἔκτεινεν,
ἀμαθύμους αὐτὸν Ηράκλιον Εἰς τὴν Περσικὴν
ἐσβαλόντα.

Εὐθὺς οὖν Σφεροῦ ἐτελεύτα. κρατεῖ δὲ τῆς βα-
σιλείας Περσῶν Καβόης, ὃς τῆς μετ' οὐ πολυ τε-
θνηκε. μεθ' ὃν βασιλεύει Περσῶν Ορμίσδας. ὃς
καὶ αὐτὸς Ηράκλιον πρεσβεύεται προς Ηράκλιον, τὸν
τε ἴδιον υἱὸν σεμνὴ χρήμασι καὶ δώροις πολυτιμή-
τοις προς αὐτὸν ἀπέστελεν. ἐσήμαινε δὲ ἐν γραμ-
μάτων τάδε. ὃν τρόπον λέγετε τὸν Θεὸν ὑμῶν δο-
θῶαι γηραιῷ τινὶ ἀνδρὶ τῷ Συμεὼν εἰς τὰς ἀγκά-
λας· οὕτως καὶ τὸν δοῦλόν σου τὸν υἱόν μου δίδωμι
Εἰς τὰς χεῖρας σου. γνοίη δὲ Θεὸς ὃν σεμνῶς ποιή-
σεις αὐτῷ. ὁ δὲ δεξάμενος μεγαλως ἐτίμησε. καὶ
Εἶτα τελευτήσαντος Ορμίσδου βασιλέα Περσῶν
* ἐτίμησε. * f. τίμιον

Σαρβαρος δὲ ἀκούσας ὅτι Χοσρόης, καὶ Σφε-
ρόης, Καβόης καὶ Ορμίσδας ἐτελεύτησαν, ὡς
τῆς Ρωμαίων ὑπατείας χάρις. γράφει τε ἀπολο-
γίαν προς Ηράκλιον, ὡς οὐχ ἑκών, ἀλλὰ γνώ-
μῃ τοῦ δεσποτείσαντος, ἐστρατεύσατο ἀφ' εἰς Ρωμαίους

πεποίηκε· παρὰ γνώσεσθαι ἢ αὐτὸν ἐξήτησε, καὶ ὡς δοῦλον πείσεσθαι. λόγοις τε πίστεως παρὰ βασιλέως βεβαιωθεὶς, ἥκειν πρὸς αὐτὸν ἔφη χρήματα ἐκ Περσίδος διδόναι ἐπαγόμενος, δι' ὧν πάλιν κομιζοίντο ὅσα αὐτῶν ἐν χώρᾳ τῇ Ῥωμαίων κατεσκέψατο.

Ἐν τούτοις ὑπεβουλεύεται καὶ ἀναιρεῖται ὁ υἱὸς Ορμίσδου. καὶ Σαρβαρος παρὰ βασιλέως τῶν Περσῶν ἀρχὴν ἔλαχε. ὁ δὲ ἐδίδου. καὶ ἀλλήλων σπερμάτων πρώτα τὰ ἐκ Ρωμαίων ἐπὶ Πέρσας ἡμόλυνα Ρωμαίοις ἀπασκέσθαι. εἰρήνης τε βεβαιωθείσης τε Αἰγύπτου, καὶ πᾶσαν πλὴν ἀνατολικῆς χώρας Ρωμαίοις ἀποδίδωσι Βαρβαρος τοὺς ἐκ τῶν Περσῶν ἐξελών, πάντα ζωοποιὰ ξύλα παρὰ βασιλέα στέλλει. Ηράκλιος δὲ Νικήτην υἱὸν Σαρβαρου Πατρικίου ἀξίᾳ ἐτίμησε, Νίκιάν τε τὴν θυγατέρα αὐτῷ Θεοδοσίῳ παῖ ἐκ Μαρτίνης υἱῷ αὐτῷ γαμετὴν πεποίηκε. Γρηγορίαν τε τὴν θυγατέρα Νικήτα ἐκ Πενταπόλεως ἐνέγκει Κωνσταντίνῳ παῖ βασιλῆ Ρωμαίων ζεύγνυσιν· ἣν δὴ καὶ παρμνηστευσάμενος ἔτι παιόντος ἐπὶ τῷ αὐτῆς πατρὸς.

Υπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χειμῶν ἐκ τῆς Αἰθρίβου ἡμοιρίου Σαρακηνοὶ διεφάνησαν· χώρα δὲ τῆς τῶν διδαμένων Αραβίας, καὶ τὰ ἐκάστοι χωρία παρασκαλούντα πλίζεσθαι ἐπεχείρησαν. Ηράκλιος δὲ πρὸ θυγατέρα Εὐδοκίαν τῆ Βυζαντίου ἐξιέναι ἐπέτρεψεν, ὡς τῷ Τούρκῳ ταύτην κατευνήσας. καὶ ἐπεὶ ἔγνωσαν, ὅτι στραγὴ ὁ Τούρκος ἀναιρεῖται, ταύτην ἀπεστρέφη ἐκέλευσεν. ἀπαρχοντι δὲ Ηρακλείῳ ἐν τῇ Περσικῇ ἐτελεύτησαν αὐτῷ δύο υἱοὶ καὶ θυγατέρες δύο. αὐτὸς δὲ λαβὼν τὰ ζωοποιὰ ξύλα ἐσφραγισμένα, καθάπερ ἐλείφθησαν ὑπ' ἐμοῦ ἐνδυθέντα, παῖς τε Ιεροσόλυμα ἀφίκετο. καὶ Μοδέστῳ παῖ ἀρχιερεῖ καὶ τῷ αὐτοῦ κλήρῳ ταῦτα ὑπέδειξεν. οἱ δὲ πρὸ σφραγῖδα σῶα ἐπεγίνωσκον· καὶ ὡς ἀνέπαφα καὶ ἀθίκτα βεβήλοις δὲ μιαφόνοις χερσὶ τῶν Βαρβάρων διετηρήθησαν, θησαυρίσιον ὠδοῦ παῖ Θεοῦ ἀνέθεσαν. πρὸ τε κλῆδα πρὸ ἐπ' αὐτῆς ὁ ἱεροφάντης μείνασαν πρὸ αὐτοῦ ἤγαγε. καὶ ἀθοίσματα παρεσκευάσαν ἄπαντες. ὑπαλθέντων δὲ αὐτῶν ἐκάστοι, δύθις ἐπὶ τὸ Βυζάντιον ὁ βασιλεὺς ἐξέπεμψεν.

Ο δὲ Σέργιος ὁ τῆς Βυζαντίδος ἱεροφάντης ἐκ Βλαχερνῶν· ἱερὸν δὲ αἱ Βλαχέρναι τῆς θεομήτορος· λιτανείαν ἐπαγαγόντες· καὶ παῖς πρὸ μείζονα ἐκκλησίαν ἀγαγὼν ταῦτα ἀνέθεσε, δευτέρᾳ δὲ τῷ Ινδικτιῶν, ἐν ᾗ ταῦτα ἐπράχθη.

Μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ Ηράκλειος παῖς ὁ Βυζάντιον ἐχάρη· ἐπὶ πολλῆς εὐφημίας καὶ δόξης ἐπαφθαλούσης παρὰ πρὸ ἐκάστοι δεχθείς. τέσσαρας δὲ ἤγαγεν ἐλέφαντας· οἷς δὴ καὶ ἐπὶ τοὺς ἱππικοὺς ἀγῶνας ἐθριάμβευσεν ὅτι τῇ τῆς πόλεως τέρψει. ἡμέρας δὲ ὑπατικίους ἐπ' εὐφροσύνῃ πάσῃ

A feciſſe. Orare proinde vt ad eum tuto venire poſſet, atque in eius ſeruitute & obſequio degere. Quod ſi fidem Imperator ſibi dare vellet, venturum ſe aiebat, magnamque opum vim ſecum ex Perſide delaturum, ad ea inſtauranda, quæ in Romanorum Imperio vaſtaſſet.

Dum hæc aguntur, Hormiſdæ filius ſuorum inſidiis opprimitur. Sarbarus ab Imperatore Perſarum regnum impetrat, ea lege, vt quidquid de Romanorum Imperio a Perſis occuparetur, integrum redderet. Ita pace conſtituta, Barbarus Ægyptum atque Orientem vniuerſum Romanis reſtituit, detractis Perſarum
B præſidiis viuifica ligna ad Imperatorem mittit. Heraclius Nicetæ filium ad Patriciatum promouet: eiuſdemque filiam Nicen Theodoſio, quem ex Martina ſuſceperat, matrimonio coniungit. Gregoriam porro Nicetæ filiam e Pentapoli adductam Conſtantino Romanorum Imperatori copulat; quam adhuc viuo parente illius deſponderat.

Sub idem tempus ex Æthribo; regio hæc eſt felicis Arabiæ; emerſere Saraceni, ac vicina loca facta irruptione populati ſunt. Heraclius porro, Eudociam filiam, quam Turcorum Principi pactus erat ad eum Byzantio proficiſci iubet. Sed cum de Barbari cæde allatum eſſet,
C eadem Imperatoris mandato reuertitur. Dumque adhuc Heraclius in Perſide moratur, duo eius filii, totidemque filiæ diem obeunt. Ipſe viuifica ligna ita vti erant, cum primum capta ſunt, obſignata ſecum deferens, Hieroſolymam perrexit, & Modeſto Patriarchæ eiuſque clero monſtrauit. Ab iis integra adhuc ſigna deprehenſa ſunt; intellectumque ſanctiſſima hæc ligna neque profanis ac pollutis manibus attrectata, neque ab illis penitus conſpecta: eoque nomine gratiæ Deo ac laudes perſolutæ. Tum
D Patriarcha clauem, quæ apud ſe remanſerat domo deferens, adorantibus vniuerſis loculum aperit. Poſt hæc erecta illic Cruce, Imperator eam illico Byzantium remittit.

Cui Sergius Patriarcha ex Blachernis, quod templum Dei matris eſt, cum litaniis obuiam proceſſit, & ad maximam Eccleſiam deducens, ibidem illam erexit. Hæc omnia Indictione ſecunda contigerunt.

Paulo poſt vero Heraclius Byzantium rediens cum fauſta omnium acclamatione atque ingenti magnificentia a ciuibus receptus eſt. Quatuor illum elephanti vehebant: quos inſuper ad populi voluptatem ludis Circenſibus traduxit. Inde ſolennes ob victoriam dies celebrans

1 DCXXXI.

munera ingentia largitus est. Quod autem magnæ Ecclesiæ bona vsurpauerat, quotannis huic eiusque clero certam ex fisco pecuniam numerari iussit. Inde Constantinum filium Consulem facit: Heraclium vero ex Martina genitum Cæsarem creat.

DCXXXI. Aliquanto post tempore Saraceni Antiochenum agrum populabundi percurrunt. Quare Heraclius cum Martina coniuge, & Heraclio filio rursum in Orientem proficiscitur. Vbi & Theodoro fratri succensuit, clam a nonnullis delato, quod propter Martinam in Imperatorem probra coniiceret, ac sæpe illud vsurparet, [peccatum eius coram ipso esse semper.] *Psalm. 50.*

DCXXXIV. Hunc igitur Constantinopolim mittit cum literis ad Constantinum filium, quibus iubebat vt illum in concione productum atque in ordinem redactum tanquam in custodia haberet. Deinde Theodorum ærarij priuati Comitem cognomento Trithurium, Ducem Orienti præficit. Nam Sergius, qui Nicetæ tempore præfuit, hoc modo perierat. Saraceni camelum pelle denudantes, in hanc Sergium includunt ac consuunt. Ita desiccata pelle, vna & qui inclusus erat, contabescens paulatim miserabili morte confectus est. Quippe hoc illi crimen obiecerant, auctorem Heraclio fuisse, vt ne Saracenis e Romanorum finibus egredientibus permitteret triginta auri libras, quæ illis quotannis pensitabantur, mercibus permutatas extra Imperium transferre: ex quo factum esset, vt Romanum limitem vastarent. Heraclius porro Theodorum vetuit cum Saracenis pugnam committere. Qui dispositis insidiis, paucisque ad velitandum præmissis, sensim Romanos inducunt: donec qui in insidiis erant repente in eos irruunt, & in medio interceptos plerosque tam milites quam duces interficiunt.

Eodem tempore Maria Heraclij soror pecuniis ad Auarorum Chaganum missis, Stephanum filium recepit. Quibus muneribus illectus Auarus Antonianum Magistrum incitat, vt & ipse similibus donis reliquos, quos habebat obsides, recuperaret: quod ita factum est.

Sub idem fere tempus Cubratus Organæ consobrinus Hunnogundurorum dominus contra Auarorum Chaganum rebellat, populumque omnem, quem ab ipso acceperat, contumelioſe habitum patriis sedibus expellit. Inde legatione ad Heraclium missa, pacem cum eo componit, quam ad finem vsque vitæ suæ conseruarunt. Nam & munera ad ipsum Heraclius misit, & Patriciatum detulit.

δωρεᾶις φιλοτιμούμενος ἐπετέλεσ. ὅπως δὲ ἰδίων ἐλαύνῃ τῆς οὐσίας τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ἐκ τοῦ βασιλικοῦ ταμείου αὐτῇ τε καὶ τῷ κατ' αὐτὸν κλήρῳ ἐτήσια χρήματα προσέταξε. καὶ μὴν τοῦτο προσκυβεύσῃ Κωνσταντῖνον τὸν υἱὸν ἀνηγόρευσε. Ἡράκλιον δὲ τὸν ἀπὸ Μαρτίνης Καίσαρα ἀπεδείξατο.

Οὐ πολὺς δὲ χρόνος ἐν μέσῳ, καὶ Σαρακηνοὶ τὰ περὶ τὸν Ἀντιόχειαν κατέτρεχον. αὖθις δὲ Ἡράκλεος σὺν Μαρτίνῃ γαμετῇ, καὶ Ἡρακλείῳ τῷ παιδὶ πρὸς τοῖς τῆς ἀφανοῦς χωρίοις ἐπεξῆλ. αὐτοῦ δὲ ὁμόμητρος Θεοδώρου τοῦ ἀδελφοῦ ὀργίζεται. ἐπενθυμεῖτο δέ τισι, λοιδορεῖσθαι αὐτὸν τοῦ βασιλέως Μαρτίνης ἕνεκεν, λέγοντα ὅτι ἀνόητα αὐτὸν ἐνώπιον αὐτοῦ λαλεῖ πάντος. καὶ αὐτὸν εἰς Βυζάντιον ἀποστέλλει, χάριν τοῦ υἱοῦ Κωνσταντίνου, τὸν ἐπ' ἀσφαλείᾳ λαοῦ ἀπομόσαντα ὡς ἐν φρουρᾷ κατέχῃ. γραπτόντε αἰφανοῦς ἐκπέμπει Θεόδωρον τὸν βασιλικῶν χρημάτων ταμίαν, Τριθύριον ἐπίκλην Τειθύμιον. Σέργιος γὰρ ὁ κατὰ Νικήτου τελευτᾷ τοιῷδε. καμηλον οἱ Σαρακηνοὶ ἀποδείραντες τὸν ἐγκατακλείουσι τῇ δορᾷ, καὶ ἐπέρραπτον. τῆς βύρσης δὲ κατεσηπνίας σωματοειδῶς ἐτάκετο, καὶ ὁ ἐντὸς ἀπομαραινόμενος μικρὸς διώλετο. αἰτίαν δὲ αὐτοῦ ἐπῆγον ὡς αὐτὸς παρεσκεύαζεν Ἡράκλιον μὴ συγχωρῆν Σαρακηνοῖς ἐκ τῆς Ῥωμαίων γῆς ἐκπορεύεσθαι τὰς σεμνῆς προσόδους ἀνδρῶν τριάκοντα χρυσοῦ λίτρας δι' ἐμπορικῆς ἀμοιβῆς ἐκ τῆς Ῥωμαϊκῆς πολιτείας ἐκπέμπειν· ἐντεῦθέν τε ἀδοὺς ἄρξαι τὴν Ῥωμαίων λυμαίνεσθαι χώρα. ἐκ τούτου παρῄνεσε Θεοδώρῳ μὴ συμβαλλεῖν πρὸς μάχην Σαρακηνοῖς. οἱ δὲ προελοχίσαντές τε ὀλίγοις ἑαυτῶν ἀκροβολισαμένοις Ῥωμαίοις ὑπανήγοντο. ἐπισπασθέντας δὲ αὐτῶν οἱ ἐκ τῆς ἐνέδρας ἐξαπίνης, καὶ μέσον ἀποκλείσαντες πολλοὺς ἔκτειναν στρατιώτας τε καὶ ἄρχοντας.

Καθ' ὃν τὸν χρόνον ἐνδυον Μαρία ἡ ἀδελφὴ Ἡρακλείου χρήματα πρὸς τὸν Χαγανὸν Ἀβάρων ἔπεμψε, καὶ τὸν υἱὸν Στέφανον ἀπέλαβε. ταῖς δὲ τοιούτοις δώροις ἁλοὺς ὁ Ἄβαρος ἠρέθισεν Ἀντωνιανὸν μάγιστρον, ὡς καὶ αὐτὸς πέμψας δῶρα ἀπολήψεται τοὺς ἄλλους, οὕστερ κατεῖχεν ὁμήρους. ἐδὴ δὲ ἐγίνετο οὕτως.

Ὑπὸ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐπανέστη Κυβράτος ὁ ἀνεψιὸς Ὀργάνα τοῦ Οὐνογουνδούρων κύριος τῷ Ἀβάρων Χαγάνῳ. ᾧ ὃν εἶχε πρὸ αὐτοῦ λαὸν ἀφελόμενος ἐξέδιωξε τῆς οἰκείας γῆς. διαφερόμενος δὲ πρὸς Ἡράκλιον ἐπ' αὐτὸν ἐστρατοπεδεύσατο. ὁ δὲ ἐφύλαξεν μέχρι τέλους τὸ ἑαυτοῦ ζῆν. δῶρά τε αὐτῷ ἔπεμψε, καὶ τὴν τοῦ Πατρικίου ἀξίαν ἐτίμησεν.

ὃν ᾧ

ἐν ᾧ ὁ ἐν τοῖς ἀναπολικοῖς μέρεσι διέτριβεν Ηρά-
κλιος, Ιωάννου τὸν Βαρκαίης στρατηγὸν προχεί-
ζεται· καὶ πέμπει κατὰ Σαρακηνῶν τῷ ἐν Αἰγύ-
πτῳ· οἷς συμβαλὼν πίπτει καὶ αὐτός. ἔπι δὲ Μαρῖ-
νος ὁ τῆς Θρακικῆς στρατευμάτων ἡγεμὼν
συμμίξας αὐτοῖς ἡττᾶται· πολλοῦ γε στρατὸν ἀπόβα-
λὼν καὶ αὐτὸς μόλις * ἀποσώζεται. μετ' ἐκεῖνον
προβάλλεται στρατηγὸν Μαριανὸν Κουβικουλά-
ριον τῆς Ρωμαίων τιμῆς ἀξίαν, καὶ πέμπει σκέψε,
προδηλώσας ὡς διαχειρίσοιτο Κύρῳ τῷ Αλε-
ξανδρείας ἱερέως ἀρχῇ. ἐφ' ὡς αὐ καιρῷ βουλεύσοιντο πρὸς
τοὺς Σαρακηνοὺς διάφορα. Κύρος δὲ ἐπὶ δη-
λωτικῶς βασιλέως ἀπίστασθαι ὅτι τελέσμασιν Αμ-
βρᾳ τῷ τῶν Σαρακηνῶν φυλάρχῳ. ὁ δὴ καὶ ὑπῆρ-
χεν δι' ἐμπολαίου σωφροσύνης ἐσήμαινε. τὰ δὲ τῆς
βασιλέως πρεσβεύματα ἀδιάφθορα μένειν. κατεγυ-
μνοῦσθαι δὲ αὐτῷ Εὐδοκίας τιμὴν Αὐγούσης, ἢ μίαν τῶν
θυγατέρων τοῦ βασιλέως· ὡς ἐντεῦθεν καὶ τὰς θείας
λουτρῷ βαπτισθησομένῳ καὶ Χριστιανῷ γενησομέ-
νῳ. ἐπείθετο γὰρ Αμβρᾶς τῷ Κύρῳ, ἐκ' ὁ τούτου στρα-
τός. ἐκ γὰρ ἠγάπων αὐτὸν λίαν. καὶ τούτων Ηράκλιος
σαφέστερος ἐπύθετο. ὅθεν δὲ καὶ Μαριανὸς ταῦτα
ἐξηπίστατο, δίκαιον τῆς τοῦ Κύρου γνώμης, καὶ συμ-
βαλὼν Σαρακηνοῖς πίπτει τε αὐτὸς καὶ σὺν αὐτῷ
στρατὸς ἱκανός.

Τούτῳ τῷ χρόνῳ ἀνέβλυζε πρὸς τὰ οἰκεῖα Η-
ράκλιος, ἐκ πύλιζεν ἐν τῷ Γαλατίῳ τῷ καλου-
μένῳ τῆς Ιερείας. ἐδεδίει γὰρ ὅπιθεν ἀναχάσαι πολ-
λά τε ἀξιοῦντες οἵτε ἄρχοντες καὶ οἱ τῆς πόλεως ἐν
τῇ πόλει εἰσελθεῖν, ἔπειθον οὐδαμῶς. ἐν δὲ ταῖς ἑορ-
ταῖς μόνοις τοῖς ἱεροῖς ἐξέπεμπε, καὶ αὖθι ὁπιτελεσθέ-
τες ἐν τῷ ἱερῷ τὴν θείαν λειτουργίαν αὖθις πρὸς αὐτὸν
ἐξήεσαν. ὡσαύτως καὶ τοῖς ἱππικοῖς ἀγῶνας ἰδίκα
ἐθεώντο πάλιν πρὸς τὸ πατέρα ἀπεχώρουν. ἐν ᾧ δὲ διέ-
τριβεν ἐκεῖσε, ἀδόκλεε) αὐτῷ ὡς ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ατταλά-
ειχος, καὶ Θεόδωρος ὁ τῆς ἀξίας Μάγιστρος, Θεοδώρου
ὁ τοῦ βασιλέως ἀδελφοῦ υἱός, σὺν ἄλλοις τισὶν ὁπτι-
βουλεύειν αὐτῷ ἤμελλον· ἐκ τοῖς μεμυσταγωγημένοις πειθεῖς,
τούτων τὰς ῥῖνας ἐκ τὰς χεῖρας ἀπέτεμε. καὶ Ατταλεί-
χου μὲν εἰς τὴν νῆσον τὴν λεγομένην Γεύκιπον ἐξό-
ριστον ἐξέπεμψε. Θεόδωρον δὲ πρὸς τὴν νῆσον Γαυ-
δομελέτην προσαγορευομένην, ὁπηνίκα τῷ
ἐκεῖσε Δυκὶ, ἵνα πρὸς αὐτὸν καταπλέοι, ἐκ τὸν
ἕτερον τῶν ποδῶν ἀφελέσθαι. καὶ ταῦτα δὲ ἐκ τοῖς συν-
γόνοις αὐτοῦ τὰς ὁπτιβουλὰς ἐπιμαρήσαντο.

Χρόνου δὲ ἱκανοῦ διελθόντος τοῖς ναυβάταις οἱ
τοῦ βασιλέως ἄρχοντες τὸν ἔπαρχον, ὡς συναγαγεῖν
πλοῖα πλοῖα, ἐκ ἑνώσασθαι ἀλλήλοις ἐξάπαν· ὥσπερ
γεφυρώσῃ τὸν πορθμὸν τῷ καλουμένῳ στενῷ κλώσι
τε δένδρων, καὶ φυλλάσιν ἑκατέρωθεν διαστέλλῃ, ὡς
μηδὲ ὁρᾶσθαι παντάπασι τὴν θάλασσαν. ἐκ δὴ ἔργον

A Interim vero dum adhuc in Oriente
versatur, Ioannem Barcenæ Ducem e-
ligit, & aduersus Saracenos, qui Æ-
gyptum occupabant mittit. Quibuscum
commisso prælio cæditur, vnaque &
Marinus Thraciæ exercitibus præfectus
a barbaris vincitur, & multis suorum a-
missis, ægre ipse seruatus est. Post illum
Marianus Cubicularius Dux eligitur,
cum mandatis vt communicato cum
Cyro Patriarcha consilio ambo inter se
de Saracenico bello deliberarent. Et-
enim Cyrus Imperatori significauerat
cum Omaro Sarracenorum Principe,
interposita tributi pactione, conueni-
re posse, quod ipsum nullo canonis de-
B trimento mercibus indiceretur. Ad-
hæc desponderi Barbaro Eudociam
Augustam oportere, aut Imperatoris
filiarum aliam quampiam. Hoc enim
modo ad diuinum lauacrum accessu-
rum hominem, & Christianum haud
dubie futurum. Cyro quippe Oma-
rus eiusque exercitus fidei plurimum
habebant, quem & impense amabant.
Sed hæc Heraclio minime placuerunt.
Quæ vbi omnia Marianus comperit, a
Cyro dissentiens, & cum Saracenis con-
fligens cum ingenti numero militum oc-
cubuit.

Sub hæc Heraclius ad vrbem reuer-
C sus in Palatio, quod Hieriæ dicitur,
mansit; neque enim mari se committe-
re audebat. Cumque & magistratus, &
primores ciuium instarent, vt in vrbem
ingrederetur, persuadere non potue-
runt. Ac per festos dies filios duntaxat
mittebat, qui sacris in templo ex more
perfectis statim ad ipsum reuertebant,
itidemque postquam Circensibus spe-
ctaculis interfuerant, statim ad paren-
tem redibant. Igitur cum illic consisteret, nunciatum ei est, Atalarichum fi-
lium & Theodorum Magistrum, Theo-
dori fratris filium cum aliis quibusdam
contra se coniurasse. Quarum rerum
D indicibus credens, nares illis & manus
præcidit. Atalarichus in insulam nomi-
ne Principum deportatur, Theodorus,
vero in insulam Gaudomeleten. Cuius
insulæ Duci mandat, vt cum ad se pe-
uenisset, vnum ei ex pedibus amputaret.
Eadem & in omnes facinoris conscios
pœna decernitur.

Deinde longo postea tempore, Præ-
fectus vrbis, magistratuum hortatu,
multis in vnum coactis nauibus, & in-
uicem alligatis, freto, quod Angustias
vocant velut pontem iniungit, ac ra-
mis arborum & foliis vtrimque latera
prætendit, vt prætereunti nusquam ma-
re prospiceretur. Quod opus cum ce-

lerrime perfectum esset, Imperator e- A quo per mare tanquam per continentem inuectus, ad sinus, quem Phædaliam vocant, litus transmittit. Nec secundum oram maritimam ambulans, per Barnyssi fluminis pontem Byzantium ingressus est. Quibus peractis Heraclium Cæsarem Imperatorio diademate coronat.

Indictione duodecima Sergius Constantinopolitanus Patriarcha moritur: & quia Pyrrhum Heraclius amabat, adeo vt fratrem appellaret, quod Imperatoris sororem e sacro fonte susceperat: simul quod eundem Sergij familiarem fuisse cum eoque vixisse cognorat, in illius locum substituit. Et iam Cyrus A- B lexandrinus antistes Constantinopolim accitus ab Imperatore aliquanto antea venerat. Hunc enim magnopere criminabatur, quasi Ægyptum omnem Saracenis prodidisset. Tunc igitur de his criminibus coram frequenti populi concione disseruit. At Cyrus de his omnibus seipsum purgauit, asserens si suis consiliis fides habita esset, & Saracenis tributa per mercaturam ac commercium assignata, cum ipsos quietem acturos, tum nihil de his quæ Imperatori præstari solerent periturum fuisse. Dehinc alios eius criminis auctores accusat, seque frustra de his insimulari contendit. Contra Imperator gentilem illum ac C Dei hostem appellare; qui aduersus Christianos conspirasset, & de Imperatoris filia Saracenorum principi Omaro despondenda consilium dedisset. Inter hæc contra illum exasperatus, & interfecturum se minitans, Præfecto vrbis torquendum ac cruciandum tradidit.

Postea vero Heraclium filium Consulem facit, Dauidem & Marinum alios liberos, Cæsares appellat, Augustinam & Martinam filias, Augustas. Inde intercutis aquæ morbo correptus cum desperatum hunc eum sentiret. (Nam vsque adeo inualuerat, vt quoties meiere vellet, ventriculo asserem imponeret: etenim distortum pudendum vrinam sursum in faciem emittebat. Quod in perpetrati sceleris argumentum atque incestus pœnam inflictum est, quod consobrinam suam in matrimonium accepisset.) Igitur testamentum edidit, quo Constantinum & Heraclium filios suos æquo iure heredes Imperij constituit: adeo vt vterque Martinam coniugem suam tanquam matrem, & Imperatricem coleret. Quibus ordinatis postremo tandem moritur, ætatis anno exacto sexagesimo sexto, Imperij tricesimo, quartoque insuper mense, & die sexto. ıɔcxli.

Εἰς πάγος πεσὼν ἀφ' ἵππου ἀφ' ἁλὸς πηδήσεως, ὥσπερ ἀφ' ἵππου τῆς ἠπείρου, καὶ ἀκλὰς τὸ λεγόμενον κόλπου Φαιδαλίας ἐκβαίνουσι. οὔτε τὸν ᾠδικὸν χῶρον ᾠδαμείνας, ἀφ' ἧς γεφύρας τοῦ Βαρνύσου ποταμοῦ πεζὸς ὁ Βυζάντιον εἰσῆει. καὶ μὴν ταῦτα Ἡράκλιον τὸν Καίσαρα στέφει βασιλέα.

Κατὰ δὲ τὸν δωδεκάτην Ἰνδικτιῶνα ἐτελεύτα Σέργιος ὁ τῆς Βυζαντίου πατριάρχης. καὶ ἐπειδὴ πατρικίκειτο Ἡρακλείου Σεργίῳ, ἀδελφόν τε ἐκάλει, ὡς ἰώνικα τῷ ἀνδρὶ λουτρῷ ἐφωτίζετο ἡ τοῦ βασιλέως ἀδελφή, χεροὶν ἐδέξατο. καὶ ἅμα ὡμειωμένον Σεργίῳ καὶ συνδιατώμενον ἐγίνωσκε, τύπον ἀρχιερέα τῆς Βυζαντίου αἱρήσεται. ἤδη δὲ χρόνοις ὕστερον Κύρου τὸν Ἀλεξανδρείας πατριάρχου μεγάλην εἶχεν, ὡς τὰ τῆς Αἰγύπτου πάσης Σαρακηνοῖς πεπραγμένα. τινικαῦτα δὲ περὶ τῶν αἰτιαθέντων ὑπὸ πλείστου ἀγορεύοντος τοῦ τῆς πόλεως ἐπιξήλου δήμου. ὁ δὲ ἀπελογεῖτο ὡς οὐδαμῶς τούτων ἔνοχος καθίστηκεν· ὡς εἰ ἡ βουλὴ αὐτῷ πεσύγχωρεῖ, τοῖς Σαρακηνοῖς δι' ἐμπολῆς τὰ τῆς Φοινίκης πρόσχε, καὶ ἐφ' ἑαυτῶν ἠσύχαζον, καὶ τὰ τῷ βασιλεῖ πρεσβεύματα οὐ κατεστρέζοντο. * ἄλλως τε *f. ἄλλως τε τοιαῦτα ἐπῆπαρ πρὸς ἔλεγε· καὶ αὐτὸν μάτην ὑπὲρ τούτων ἐγκαλούμενον ἰσχυρίζετο. ὁ δὲ ἕλληνα τὸν Κύρον ἀπεκάλει, ὡς ἕλλησι καὶ Ῥωμαίοις καὶ τῷ Χριστιανῶν φρονοῦντι τῷ Ἀμόρῃ τῷ τῶν Σαρακηνῶν φυλάρχῃ συμβουλεύσαντα τὴν τοῦ βασιλέως καταγωνίαν ξυγατέρα. ἐν τούτοις οὖν ἀγανακτήσας κατ' αὐτοῦ, καὶ αἰσχρῶς ἀπειλῶν, τῷ τῆς πόλεως αὐτὸν ὑπάρχῳ ὡς αἰκισομένῳ πρὸς δίδωσι.

Μετὰ τοῦτο ἐδίκαιον τὸν υἱὸν Ἡράκλειον ὑπατεῦσαι, Δαυίδ τε καὶ Μαρῖνον τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ Καίσαρας αἱρήσεται· Αὐγουστίναν δὲ καὶ Μαρτίναν τὰς ξυγατέρας Αὐγούστας. χρόνου δὲ διελθόντος νόσῳ ὑδερικῇ περιπίπτει, καὶ ὁρᾶν τὸ πρὸς δυσιατον· (ὅτι τοσοῦτον γὰρ ἐπεκτείνετο, ὡς καὶ ἰώνικα ἀπουρῆν ἤμελλε σωλῆνα καὶ τοῦ ἤθεος ἐπεπήγη. ἐγρέφετο γὰρ αὐτοῦ τὸ αἰδοῖον, καὶ κατὰ τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὸ οὖρον ἔπεμπεν. ἔλεγχος δὴ ἰὼ τοῦτο τῆς πολυνομίας τῆς ἑαυτοῦ, ὑπὲρ ἧς τούτῳ δίκαι ὑστάτῳ ἐξέπεσε τοῦ εἰς τὴν ἀνεψιὰν τὴν οἰκείαν γάμου) Διαθήκας οὖν ἐξεῦρε, ὥστε Κωνσταντῖνον καὶ Ἡράκλειον τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ βασιλεῖς ὁμοτίμους εἶναι, καὶ Μαρτίναν τὴν αὐτοῦ γυναῖκα μητέρα αὐτῶν ὡς μητέρα καὶ βασιλίσσαν. ἐν τούτου λοιπὸν ἐτελεύτα ζήσας ἔτη ἑξ καὶ ἑξήκοντα· ἐν δὲ τῇ βασιλείᾳ ἀφηνύσας ἔτη τριάκοντα, μῆνας τέσσαρας, ἡμέρας ἕξ.

θάπτεται ὑ ἐν τῷ ἱερῷ τῶν πανυθρήμων ἀποστόλων, ἃ ἐν τελεῖν ἡμέραις ἀσκεπὴς, ὥσπερ ἐν ἀφανίζας ἔτι τάφειον, ὃ ὑποδεχόμενον αὐτὸ ὃ σῶμα διετέλει * χ. σῶμα. *μνῆμα, τάφεικαθημένων αὐτῷ δυνούχων ὑπηρετῶν.

Μετὰ τῦτο Μαρτίνα ἡ Αὐγύστα ἐκκλησιάσασα, καὶ τὸν τάφει ὃ Βυζάντιον λαὸν, ἅς τε Ἀφθόνιος Ηρακλείου ὑποδείκνυ, ὡς τάφει αὐτῆς καὶ τῶν τέκνων διέθετο. ὁ δὲ πρῶν ἅπας δῆμος Κωνσταντῖνον καὶ Ηράκλεον ἐπεζήτ. ἡ δὲ *f. ἅπ ἠγμ αὐτοῖς· καὶ ἅμα διελογίζετο νομίζουσα * οὔτε βασίλισσα τὰ πρῶτα εἰς τὸν βασιλείαν φέρεσθαι. ἀνὲς δὲ τῆς συνεχῶς λαοῦ ἀνεφώνουν πρὸς αὐτὴν, ὅτι σὺ μὴν μόνη ἔρχῃ, ὡς μήτηρ βασιλέων· οὕτοι ὑ ὡς βασιλῆς καὶ δεσπότης. ἐξαίρετον δὲ ἐδίδουν γέρας Κωνσταντίνῳ, ὡς πρώτῳ εἰς τὸν βασιλείαν καὶ τὴν ἡλικίαν ἐκ παιδὸς προ- * cor. ἐκφ- χειρισθέντι. οὐδὲ γὰρ * βαρβάροις ἢ ἀλλοφύλων πρὸς τὰ βασίλεια εἰσερχομένων, ὦ δέσποινα, ἔφασκον, δυνάσαι ὑποδέχεσθαι ἢ λόγοις ἀμείβεσθαι, μηδὲ δεῖν Θεὸς ἐν τούτῳ τάξεως τὴν Ρωμαϊκὴν ἐλθεῖν πολιτείαν. ἐ κατήρχοντο αὐθυφημιῶντες τοῖς βασιλῆς. ταῦτα ἀκούσασα πρὸς ὃ ἑαυτῆς ἀπεχώρ παλάτιον.

Ἐξ οὗ καὶ Κωνσταντῖνος τῆς βασιλείας ἦρχε. προσαγγέλλ δὲ αὐτῷ Φιλάγριος, ὃς ὑπὸ τὴν βασιλικὴν χρημάτων ταμίας, ὡς ἀθρόων τοῦ πάππου Ηρακλείου, χρήματα Πύρρῳ τῷ πατριάρχει τεθησαύρισθαι, Μαρτίνης τῆς βασιλίσσης ἔνεκεν, ὡς μή ποτε αὐτὴ ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως καὶ πρωτύνου ἐκ τῆς βασιλείων διωθουμένη χρημάτων κακοτυχίσιεν. ὁ ὑ Πύρρος μεταστάλλυος διεπωδάνετο εἰ οὕτω ταῦτα ἔχοι. Πύρρος ὑ ὑπὸ Φιλαγρίου διελεγχόμενος παρεδίδου καὶ ὐκ ἐθέλων τὰ χρήματα. ἐπεὶ ὑ νόσῳ χρονία Κωνσταντῖνος συνείχετο, καὶ ἀκρασίας ἀέρων ἔνεκεν ἐν Χαλκηδόνι διέτριβεν ἐν τῷ ὑπ' αὐτῷ κτισθέντι Παλατίῳ, ἰδὼν Φιλάγριος ἐρῴτως αὐτὸν ἀφικόμενον, καὶ ἐλπίσας τάχιον ἀποδώσειν, * cor. κα- ἐδεδίει Ηράκλεον καὶ Μαρτίναν, ὡς αὐτὸν * κα- κώσοντας. ἐκ τούτου Κωνσταντίνῳ συνεβούλευε γράφειν τοῖς στρατιώταις, ὡς τελευτῆς συμβαινούσης αὐτῷ αἰτήσουσα τὴν τέκνων αὐτῷ, καὶ μὴ συγχωρῆν ἀδικεῖσθαι, μηδὲ τῆς βασιλείας διωθεῖσθαι. ἐφ' οἷς πεισθεὶς Κωνσταντῖνος Οὐαλεντῖνον τὸν Φιλαγρίου ὑπασπιστὴν πέμπτε γράμματα, ἐ τὴν λοιπὴν τῶν σκήπτρων ἐργασίαν ἐξηλείσας πρὸς ὃ στράτευμα ἐξέπεμψε, δεδωκὼς αὐτῷ χρήματα συλλεγῆναι εἰς ποσότητα ἀριθμοῦ μυριάδων πέντε διακοσίων, ἐ ἔτι μύρια ἐ ὀξαχιλία νομίσματα, ὑποθέμενος πείθειν τοὺς στρατιωτικὸς καλλόνου μὲν τελευτὴν Κωνσταντίνου, αἱρεῖσθαι δὲ Μαρτίνη

Sepultus est in celeberrimorum Apostolorum templo, ac triduo apertum sepulcrum manſit, vt ipſe ſuperſtes adhuc iuſſerat, miniſtris eunuchis circunſtantibus.

Inde Martina Auguſta Byzantinum omnem populum conuocans, Heraclii teſtamentum atque extremam de ſe liberiſque ſuis voluntatem aperit. Cumque populus frequens Conſtantinum & Heraclium Imperatores poſceret, vtrumque coram adduxit. Ac primum tanquam habenas regni moderaretur, pro Imperatrice ſe gerere cogitabat. Sed nonnulli e turba ad eam clamarunt. [Tibi vt Imperatorum matri habendus honor eſt: his tanquam Imperatoribus, ac dominis.] Atque interim Conſtantino primas deferebant, vt pote & ætate maiori, & ad Imperium iam tum a pueritia promoto. [Neque enim (aiebant) barbaris, aut externis aduerſus regiam hanc vrbem venientibus ô domina, potes reſiſtere, aut reſpondere verbis. Auertat Deus vt eo Romanorum reſpublica deducatur.] Ita Imperatoribus feliciter precantes receſſerunt. Quibus auditis Imperatrix ſuum in palatium ſe contulit.

Ex quo deinceps Conſtantinus imperare cœpit. Ad hunc Philagrius rerum priuatarum Comes detulit Heraclio patre adhuc ægrotante apud Pyrrhum Patriarcham pecunias eſſe depoſitas, vt Martinæ Imperatrici conſuleretur: ne forte a Conſtantino Imperatore priuigno e Palatio exturbata, inopia laboraret. Imperator itaque Pyrrhum arceſcens num ita ſe res haberet ſciſcitatus eſt. Qui a Philagrio conuictus commiſſas pecunias licet inuitus tradidit. Sed Conſtantinus cum diuturno morbo conflictaretur, ac propter aeris intemperiem Chalcedone in Palatio, quod ipſe conſtruxerat, habitaret, Philagrius affectam eius valetudinem animaduertens, ac propediem obiturum ſuſpicans, Heraclium & Martinam vehementer formidabat, ne quid ab iis mali pateretur. Quare Conſtantino conſilium dat vt ad exercitus ſcriberet, vti poſt obitum ſuum liberorum ſuorum curam gererent, neque iniuriam iis inferri ipſi aut Imperio extrudi ſinerent. Quo conſilio gauiſus Conſtantinus, Valentinum Philagrii armigerum cum literis, cæteriſque ad eam rem neceſſariis ad caſtra mittit; atque inſuper pecunias ad vicies centena quinquaginta tradidit, prætereaque ſedecim nummorum millia, quibus militares copias adduceret, vt poſt Conſtantini mortem Martinæ

eiusque filiis resisterent. Igitur Constantinus, cum octo & viginti annos cum patre imperasset, & centum ac tribus diebus superuixisset, moritur.

Post quem Imperator Heraclius appellatur, quo cum communiter Martina imperium administrabat. Ille vero statim patris coronam, quam cum eo sepultam Constantinus filius ab Ecclesia exportauerat, quæque septuaginta auri libris æstimabatur, Deo in eadem Ecclesia consecrauit. Tum Cyrum Alexandriæ Patriarcham in sedem restituit. Philagrium vero detonsum in Septæ castellum, quod ad Occidentem altera ex parte Herculis columnis adiacet in Lybia, relegauit, cæteros quamplurimos, quos amicos eius atque administros reperit, verberibus atque aliis suppliciis affecit. Hæc vbi Valentinus Philagrii armiger accepit, militares copias contra Martinam, & eius filios commouet. Inde Chalcedonem occupans, quasi Constantini liberis auxilio futurus, in ea vrbe commoratur.

At Heraclius firmata præfidiis Vrbe apud omnes sese purgare, atque ita dictitare, Heraclium Constantini filium incolumem manere, quem & saluum ac valentem indicabat, eiusque interim curam tanquam filii sui gerebat. Cuius rei fidem facere studens, de salutari illum fonte suscepit. Ad hæc Pyrrho Patriarcha præsente viuifica ligna tangens iurauit, neque per se Constantini filios, neque per alium quemlibet offensurum esse: Valentinum vero docebat insidiari iisdem, atque Imperium vsurpare velle. Quam vt opinionem omnium animis altius imprimeret, Heraclio secum adducto ad Valentinum traiicit, ibique iureiurando rursum firmare voluit se quam amicissime esse erga Heraclium affectum. Sed Valentinus admittere noluit. Quamobrem reuersus Imperator omnia apud populum expossuit. Cui ille fidem adhibens in Valentinum maledicta coniiciebat.

Post hæc per vindemiæ tempora, cum ciues animaduertissent, vites suas a Valentini exercitu vastari, neque sibi in vlteriora transitum permitti, aduersus Pyrrhum coitione facta Heraclium Constantini filium coronare iubent. Pyrrhus vero populari illo tumultu ac seditione perspecta, contra iactabat, non iccirco rebellasse illos, sed vt Valentino Imperium assererent. Instante nihilominus plebe, rem ad Imperatorem defert: qui Heraclium patruelem suum statim ad templum adduxit, ibique cum Pyrrho ambone conscenso,

A καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς. συμβασιλεύσας δὲ τῷ πατρὶ ἔτη ὀκτὼ καὶ ἑβδομήκοντα, καὶ ἡμέρας ἑκατὸν τρεῖς ἐτελεύτησε.

Μεθ' ὃν αὐτοκράτωρ τῆς βασιλείας ἀναγορεύεται Ἡράκλιος. ᾧ συνεβασίλευσεν εἰς τὰ τῆς βασιλείας παράσημα καὶ ἡ Μαρτίνα. ἐλύθη δὲ τὸν τε πάππον στέφανον, ὃν καὶ συνέθαψεν αὐτῷ, καὶ ὁ υἱὸς Κωνσταντῖνος τῷ ναῷ ἐξανέγκας, ἀμηχάνῳ μέγεθος χρυσίου λιτρῶν ἑβδομήκοντα, τῷ Θεῷ προσφέρει ἐν τῷ ἱερῷ. Κύρον δὲ τὸν πατριάρχην Ἀλεξανδρείας τῇ οἰκείᾳ ἁγίᾳ ἀποκαθίστησι. Φιλάγριον δὲ ἀποκείρας ἐξόριστον εἰς Σέπτας λεγόμενον Φρουρίον πρὸς ἥλιον δυόντα, καὶ [τὰ] λοίπερα τῶν Ἡρακλέους φίλων πρὸς τῇ Λιβύῃ κείμενον παρέπεμψεν. ἑτέρους τε πλείστους, οὓς εὗρε φίλους καὶ συμπράκτας αὐτοῦ, πληγαῖς τε ἑτέραις αἰκίαις ἠμύναρο. Οὐαλεντῖνος δὲ ὁ Φιλαγρίου ὑπασπιστὴς ταῦτα ἀκούσας, τὸ γραμματεῖον καὶ Μαρτίνης καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς ἐπάρατος. μὴ ὢν τῷ Χαλκηδόνα καταλαμβάνει, ὡς τοῖς τέκνοις Κωνσταντίνου ἐπιχουρήσων, καὶ αὐτοῦ διέτριβεν.

Ἡράκλιος δὲ τήν τε πόλιν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ εἶχε, καὶ πᾶσιν ἀπελογεῖτο, ὡς Ἡράκλιος ὁ υἱὸς Κωνσταντίνου ἀπήμαντος διαμένοι, καὶ πάσῃ ὑγείᾳ, καὶ σῶον ἐπιδείκνυ, καὶ ἅμα ὡς τέκνου γνησίου προείχετο. καὶ τοῦτο ὑπισχνεῖτο τῷ ἐκ τοῦ σωτηρίου βαπτίσματος ἀγκάλαις δέξασθαι. καὶ συμπρόντος Πύρρου τοῦ τῆς πόλεως ἱεροφύλακος τῶν ζωοποιῶν ξύλων ἥψατο, καὶ διώμνυτο, ὡς οὔτε δι' αὐτοῦ, οὔτε δι' ἑτέρου τὰ τοῦ Κωνσταντίνου τέκνα βλαβήσεται. Οὐαλεντῖνον δὲ ἀπιμελεῖτο δι' ἀνύης, ὡς ὑπουλοῦντα αὐτοῖς, καὶ τῆς βασιλείας ἐπορεγόμενον. ὡς δὲ εἰς πλείονα πάντα βεβαιώσηται, συλλαβὼν μὲν ἐαυτῷ Ἡράκλιον, πρὸς Οὐαλεντῖνον ἀπάγουσι, καὶ πάλιν ἐβουλεύετο δι' ἀμφοτέρων, καὶ πιστὴν αὐτοῖς, ὡς φιλοτίμως διάκειται πρὸς Ἡράκλειον. Οὐαλεντῖνος δὲ οὐκ ἐδέχετο, ἀλλ' ἀπέπεμπε. καὶ δι' ὑποψίας· καὶ διηγεῖτο πάντα τοῖς τῆς πόλεως. οἱ δὲ ἐπῆλθον, καὶ Οὐαλεντῖνον ἐδυσφήμουν.

Τῆς τρυγὸς δὲ ἐπιλαβούσης, οἱ τῆς πόλεως αὐθάδεις, ὡς ὁ μὲν Οὐαλεντίνου στρατὸς τοὺς τε ἀμπελῶνας αὐτῶν διαφθείρει, κἀκείνοις οὐ συγχωρεῖ εἰσπορεύεσθαι, σπεύδουσι Πύρρῳ βοᾶντες στέφειν Ἡράκλειον τὸν Κωνσταντίνου υἱόν. Πύρρος δὲ τὴν παρακλῆσιν καὶ τὴν φύσιν τοῦ λαοῦ πεῖσαι θρήσας, ἀπελογεῖτο ὡς οὐ διὰ τοῦτο αὐτοῖς φασιάζοιτο· ἀλλὰ Οὐαλεντίνῳ τὴν βασιλείαν βεβαιοῦσθαι. ἐπὶ δὲ τοῖς ἐπικειμένοις τοῦ ὄχλου, ἄλλα ποιεῖ βασιλεῖ ἄπορα. ὁ δὲ συλλαβόμενος τὸν ἀνεψιὸν Ἡράκλειον ἐλύθη· ὅπου ὁ ἱερὸν ἐχώρει. καὶ ἀνέρχεται ἅμα Πύρρῳ τῷ ἄμβωνι,

καὶ παρεπέπεμψε φέρειν Ἡράκλειον. οἱ δ' ὄχλοι τὸν βασιλέα ἐκάλουν ὃ ἔρχον ἐπιτελῆ. ὁ δὲ λαὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὸν τῆς παλαιᾶς Ἡρακλείου στέφανον, ὃ ἔρχον ἐπλήρου. λύθεις οὖν τὸν στέφανον Κωνσταντῖνον οἱ ὄχλοι μετονομάζουσι. ὃ δὲ ἀχρειωδέστερον τοῦ λαοῦ καὶ Πύρρου τὰς χεῖρας ὡπλισμένον. καὶ παρὰ ἱερὸν ὁρμώμενοι, εἰσέρχονται ἐπαναστάντες Ἑβραῖοι καὶ ἄλλων κακοδόξων ὄμιλον ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ. καὶ τὴν κλῆν ἐκβιασάμενοι, καὶ τὸν ἱερὸν κόσμον αἴρουσι καταῤῥύπαινον, τάς τε κλῆς τῶν πυλῶν λαβόντες ὅτι κενοῦ αὐτῶν, καὶ οὕτω τὴν πόλιν ἀθέσμως ἐξεσείσθη.

Πύρρος δὲ ταῦτα μαθών, τὴν ὑπόνυσον νυκτὶ ἐν τῷ ἱερῷ παραγίνεται, καὶ πέμπει τὰ ἱερὰ ἀσπάζεται· καὶ ὁ παρεικεισθὲν αὐτῷ ὠμόφορον παρελὼν τῇ ἱερᾷ ἀποτίθεται τραπέζῃ, φήσας· τῆς ἱερωσύνης μὲν ἀφίσταμαι ἀποτασσόμενος λαῷ ἀπειθεῖ. σκῆπτρον δὲ συχῇ ἐξελθών, παρὰ μιᾶ θεοσεβεστάτῃ γυναικὶ κρυφῇ κατήγετο. καὶ καιρὸν εὑρέτου λαβόμενος παρὰ τὴν Χαλκηδόνος ἀπέπλευσε. οὗ τὴν ἔλευσιν ὑπὲρ μυριάδων ὄντων σκῆπτρον ἀκηκόοτες παρὰ τῶν σκηπτόντων πρὸ αὐτοῦ πάλαι, Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως καὶ Σεργίου τοῦ τῆς πόλεως ἱεράρχου, ἔνεκεν τῆς δύο ὅτι τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ θελημάτων καὶ ἐνεργειῶν, αἱρούνων. ὧν παρασπισταὶ ἐτύγχανον Μάξιμος καὶ Θεοδόσιος ὄντες ἐν Ἀφρικῇ. καὶ τὰ μὲν τοῦ Πύρρου οὕτω πως ἔσχεν. ἐπεὶ δὲ Οὐαλεντῖνος ὁ Χαλκηδὼν εἶχεν, ἐφαλκιστέρως Ἡράκλειος καὶ Μαρτῖνα ὡς μὴ ὅτι πλέον τὰ σκῆπτρα παράσχα βλάπτοιντο, ἐναθλῶσαί τε αὖτις, καὶ ὅρκοις τὰ πρὸς Ἕλληνας θέσθαι· καὶ ἀξίας αὐτὸν ἐτίμησαν, ὡς Ῥωμαῖοι καλοῦσι Κόμητα Ἐξκυβιτόρων· καὶ μηδόλως ἐγκλήσας παρὰ ὧν παρὰ Κωνσταντίνου ἐδέξατο χρημάτων, φιλοτιμησάμενος τοῖς χρήμασι τοῖς συνελθοῦσιν αὐτῷ γραπτώσας· στέφθεσάν τε καὶ Δαβὶδ τὸν Καίσαρα, καὶ μετονομασθῆναι Τιβέριον. καὶ τούτων οὕτω τελεσθέντων παρεχέλευσε Παῦλος οἰκονόμος γενέσθαι τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Χειροβὰκ Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ τὸν Ὀκτώβριον μῆνα τῆς πεντεκαιδεκάτης Ἰνδικτιῶνος. Κωνσταντῖνος δὲ ἐν Σικελίᾳ κατὰ τῶν ἰδίων κατηρετῶν δόλῳ φονευθεὶς ἐν τῷ λουτρῷ, ἤδη ἐν τῇ βασιλείᾳ ἕνα καὶ δέκατον ἕβδομον αὐτοῦ ἔτος ἐτέλεσε.

Μεθ' ὃν Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς τὰ τῆς βασιλείας ἐγχειρίζεται σκῆπτρα. καὶ τούτου ἐξαλλόμενοι, λύθεις ὁ τῶν Σαρακηνῶν ἡγούμενος ναῦς πλείας καταπλεύσας καὶ τὸ Βυζαντίου ἐκπέμπει, ἡγεμόνα αὐτῶν ὁπλίσας, ἅτε πιστότατον ὄντα πολέμια ἔμπειρον, καὶ τὸ ἑαυτῶν ἐγκλεκτον Χαλὸν ὀνομαζόμενον. ὃς φθάσας προσωρμίζετο ἐν τῷ προαστείοις τοῦ Βυζαντίου, καὶ τὸ πρᾳδαλάσιον τόπον τὸ καλούμενον Ἑβδόμον. ὅτον

A Heraclium vt coronaret hortatus est. Tum populus vrgere Imperatorem, vt id omni ratione perficeretur. Quod demum Heraclii patris corona e templo detracta præstitit. Statim itaque mutato nomine eum qui coronatus erat Constantinum appellant. Sed quidquid erat plebis vilissimum & abiectissimum, manibus contra Pyrrhum armatis in templum ingreditur, & cum Iudæorum aliorumque infidelium turba in sacrarium irrumpit. Ac cum mappam altaris conscidisset, & religiosissimum locum turpiter contaminasset, arreptis templi clauibus, atque e conto sublatis sine more tota vrbe peruagatur.

B Hæc vbi Pyrrhus comperit, sequenti nocte, in templum ingreditur. Ibi sacris omnibus salutatis, ac detracto Humerali, & in sacra mensa depositio, [Non sacerdotio, inquit, me abdico, sed contumaci populo cedo.] Inde furtim egressus, apud religiosissimam quandam feminam delituit: & opportunitatem nactus Chalcedonem nauigauit. De cuius aduentu simul ac Monachi qui illic erant acceperunt, de iis quæ ab Heraclio Imperatore ac Sergio Patriarcha vulgata erant super duabus Christi voluntatibus & actionibus, percontati sunt, quarum patroni ac defensores erant Maximus ac Theodosius, qui tum in Africa versabantur. Hæc sunt quæ Pyrrho per illud tempus acciderunt. Interim dum Valentiniani Chalcedone morantur, Heraclius & Martina, ne amplius suburbana popularentur, pacem cum eo facere ac iureiurando firmare coguntur. Adiecta eidem & Comitis Excubitorum, vt Romani vocant, dignitas: cum ea præsertim conditione, vt de his pecuniis, quas a Constantino acceperat, a nemine appellaretur, vtque qui cum eo erant milites præmiis afficerentur, sed & Dauid Cæsar crearetur, ac Tiberius vocaretur. His ita confectis, Paulus maioris Ecclesiæ Oeconomus Patriarcha Constantinopolitanus eligitur, Octobri mense Indictionis decimæ quintæ. Igitur Constantinus in Sicilia a seruis suis dolo in balneis interfectus anno expleto imperii sui vicesimo septimo moritur.

C Huic Constantinus filius successit. Quo Imperium ineunte Saracenorum princeps ingentem classem aduersus Constantinopolim mittit, præposito duce quem & fidissimum habebat, & belli haud expertem Chaleu eorum lingua nominatum. Hic ad Byzantii suburbana, eumque locum, quem Hebdomum vocant, classem appellit. Contra

D

*f. ὠὐαλεντῖνον

quem Conſtantinus cum ingenti nauium numero contendit. Et per frequentia quotidianaque certamina bellum a verno tempore ad autumnum vſque perductum eſt. Appetente hieme, Saracenorum claſſis traiecto mari Cyzici hiemauit, ac rurſum primo vere inſtaurauit. Hunc in modum ſeptem totos annos bellum tenuit. Tandem vero Saracenorum copiæ cum nihil promouerent, quamplurimis ſuorum amiſſis, iiſdemque fortiſſimis, nec paucis grauiter vulneratis, ægre ſuperati in patriam reuerſi ſunt. Verum in ipſo reditu dum ad Syllæum mare propius accedunt, vehementia ventorum ac fluctibus obruti ad vnum omnes perierunt. Saracenorum Princeps audita ſuæ claſſis calamitate, legatos ad Conſtantinum mittit, qui annua tributorum pactione pacem cum eo componerent. Imperator his exceptis, auditiſque quæ proxime retulimus, Ioannem Patricium cum illis remittit cognomento Petzigaudium, virum vſu rerum ac prudentia inſignem, vt pacem cum Saraceno conſtitueret. Qui cum ad Barbaros veniſſet, triginta annorum inducias cum eis pactus eſt, & vtrinque iuſiurandum acceptum. Pacis conditiones hæ fuerunt, vti Saraceni Romanis tria aureorum millia penderent, captiuorum hominum capita quinquaginta, totidem equorum. Quæ vbi ad Occidentales Barbaros perlata ſunt, Auarum ſcilicet Ducem, alioſque principes, qui vltra eos ad Occidentem habitant, munera cum legatis ad Imperatorem mittunt, ac pacem poſtulant, quibus Imperator aſſenſus eſt. Ita deinceps tam in Oriente quam Occidente altiſſima pax ac tranquillitas fuit.

Nunc de Hunnorum, vt vocant, ac Bulgarorum primordiis dicendum eſt, quoque modo in iis ſedibus conſtituti ſunt. Ad Mæotidem paludem, iuxta Cophinem fluuium ſita eſt magna Bulgaria, & quæ Cotragorum gens dicitur eiuſdem cum illis generis. Porro Conſtantini tempore, qui in Occidente obiit, Curatus quidam gentium illarum princeps ex hac vita diſcedens quinque filios reliquit, quibus hoc teſtamento præcepit, ne ſeorſim a ſe inuicem habitarent, quo imperium communi concordia ſtabilirent. At illi paternis mandatis neglectis, paulo poſt ſeiuncti ſunt, adeo vt ſuam quiſque populi partem abduceret. Horum primus Baſianus, ex parentis præcepto, patrio in ſolo in hanc vſque diem conſtitit. Secundus Cotragus tranſmiſſo Tanai horum

A αἰσθόμενος Κωνσταντῖνος αὐτικα δι' ἀπίστου ἐποιήσατο τὴν ἄφιξιν. ἐν ᾧ καὶ τὸν Σαρακηνῶν στόλον μεγάλῳ. ὑφ' ὧν πληγὰς ναυμαχίαι ἐκάστης ἡμέρας ἐγίνοντο, τῆς πολέμου συγκροτουμένου ἀπὸ τοῦ ἐαρινοῦ μέχρι φθινοπωρινοῦ καιροῦ. χειμῶνος δ' ὀπτιγινομένου, ὁ τῶν Σαρακηνῶν στόλος διαφθαρεὶς ὑπὸ Κυζίκῳ διεχείμαζε. καὶ πάλιν ἔαρος ἀρχομένου ἐκβοηθεῖν ἀναγκαῖος ὡσαύτως τῷ διαφθαρέντι πολέμου εἶχετο. ἑπτὰ οὕτω ἔτεσι τὸ πολέμου διαφερόντως, τέλος οὐδὲν πλέον ὁ τῶν Σαρακηνῶν ὠύνατο στόλος. ἀλλὰ πολλούς τε αὐτῶν ἀποβαλόντες, καὶ δηλαδὴ βαυμαποδέντες, καὶ χαλεπῶς ἠπηλθον, ὑπενόστουν πρὸς τὰ οἰκεῖα καταφέροντες. πρὸς δὲ τοῖς πεζάζουσι τῶν Συλλαίῳ χωμένοις ἐπὶ σκληρῶν πνευμάτων, καὶ θαλασσίου κλύδωνος καταληφθέντες πάντα διώλοντο. ὁ δὲ τῶν Σαρακηνῶν βασιλεὺς ὅ τε στόλου ἀκούσας δυσκλημα, πρέσβεις ἀποστέλλει πρὸς Κωνσταντῖνον, ὡς ἀπαιτούμενος πρὸς αὐτὸν ὅπῃ τελέσμασιν ἐνιαυσίοις. ὁ δὲ τούτοις δεξάμενος, καὶ τὰ δηλωθέντα ἀκηκοὼς, συνεκπέμπει αὐτοῖς Ἰωάννην τὸν Γαζίκιον, ὃν ὑπῆκκην Πετζιγαύδιον, πολυπειρίᾳ καὶ φρονήσει διαφέροντα, ὡς τὰ ὅπῃ τὴν εἰρηνὴν διαλεξόμενον. ὃς πρὸς τὸν Σαρακηνῶν ἡγούμενος ἦλθε συμβαίνει τε αὐτοῖς ὅρκοις τὴν εἰρήνην βεβαιωσάμενος ὅπῃ πεντήκοντα ἔτεσιν, ὥστε παρέχεσθαι Ρωμαίοις ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν αἰεὶ ἔτος ποσότητα χρυσοῦ τρεῖς χιλιάδας, ἀνδράς τε αἰχμαλώτους πεντήκοντα, ἵππους πεντήκοντα. ταῦτα ἀκηκοότες καὶ οἱ πρὸς τὰ ἑσπέρια οἰκοῦντες μέρη, τυπτόμενοι ὑπὸ τῶν Ἀβάρων ἡγεμόνων, καὶ οἱ ἐπέκεινα ἄρχοντες τῶν πρὸς δύσιν πεδαχειμένων ἐθνῶν, δι' ἀποσβέων δῶρα τῷ Βασιλεῖ πέμπουσι εἰρήνην ἐζήτησαν. ἐφ' οἷς εἴξαντος τοῦ Βασιλέως, εἰρήνη ὅλοις τὸν ἑσπερίοις ἐβραβεύετο. καὶ ταῦτα μὲν ἔτως εἶχε.

Λεκτέον δὲ ἤδη καὶ τῆς τῶν λεγομένων Οὔννων καὶ Βουλγάρων ἀρχῆς, καὶ καταστάσεως αὐτῶν. καὶ τὴν Μαιῶτιν λίμνην, καὶ τὸν Κῶφινα ποταμὸν, καθίσαται ἡ πάλαι καλουμένη μεγάλη Βουλγαρία, καὶ οἱ λεγόμενοι Κότραγοι ὁμόφυλοι αὐτῶν καὶ οὗτοι τυγχάνοντες. ἐν δὲ τοῖς Κωνσταντίνου χρόνοις, ὃς τὴν δύσιν ἐτελεύτα, Κουρᾶτός τις ὀνομα κύριος ἡγούμενος τῶν φύλων τούτων τὸν βίον μεταλλάξας πέντε καταλιμπάνει υἱούς. ἐφ' οἷς διαθήκας, μηδαμῶς τῆς ἀλλήλων ἀναχωρεῖν ἀλλ' ἅπαντας, ὡς ἂν διὰ τῆς πρὸς ἀλλήλους ὁμονοίας τὰς τῆς ἀρχῆς αὐτῶν διασώζοιτο. οὗτοι μικρὸν τὴν παρεικῆς φρονήσαντες παραινέσεως, ὀλίγον παρωχηκότος χρόνου, διέστησαν ἀλλήλων, ἕκαστος αὐτῶν τὸ λαοῦ ἴδιον μέρος ἀποτεμνόμενος. ὧν ὁ μὲν πρεσβύτατος Βασιανὸς υἱὸς λεγόμενος τὰ σύνεγγυτα αὐτοῦ πάντα τὴν πατρίδα, ἐν τῇ παρούσῃ ἡμέρᾳ διέμεινε μέχρι τοῦ δεῦρο. ὁ δὲ δεύτερος λεγόμενος Κότραγος τὸν Τανάϊν διαβαίνει

πόλιν ὤκησε τούτων ἀπόικος· ὁ δὲ τέταρτος τὸν Ἴστρον πόλιν ἱδρύσατο ἐν Παννονίᾳ τῇ νῦν ὑπὸ Ἀβάρεως κειμένῃ αὐλίζεται· ὑποστρόφους τοῦ ἔθνους ἔθετο ἕλκειν. ὁ δὲ πέμπτος καὶ πρὸς Ῥαιετιανοῖς Πεντάπολιν ἱδρυσάμενος ὑποφόρους Ῥωμαίοις ἐποίησε. τούτων ὁ λοιπὸς τέταρτος ἀδελφὸς ὄνομα Ἀσπαρούχ τὸν Δαναπρὶν καὶ τὸν Δανάστριν ποταμὸν περαιωθείς, πρὸς τὸν Ἴστρον οἰκίζεται, τόπον τοῖς οἰκήσει ὑπτιόδρομον, Ὄγλον τῇ σφῶν καλούμενον φωνῇ, καταλαβόμενος· δυσερῆ τε καὶ ἀπάλωτον πολεμίοις ὑπάρχοντα. ἀσφαλὴς τέ ἐστι χωρὶς ἔμπροσθεν τῆς τε δυσχερείας ἐκ τῶν τελμάτων ἧς εἴη τυγχάνων, τὰ δ' ὄπισθεν κρημνοῖς ἀδαπὶς τετάχισμένα. οὕτω δὴ τοῦ ἔθνους διαρρήγντος καὶ σκεδασθέντος, ὁ τῶν Χαζάρων φῦλον ἀπὸ τῆς ἐνδοτέρω τῆς Βερυλίας λεγομένου χώρας, ὡς πλησίον τῶν Σαρματῶν ἐκπεπτωκότων πλείστης ἀδείας ἐντεῦθεν ἐπέτυχε. τὰ δὴ τοιαῦτα πρώτα κατέβραμον χωρία τῆς ὑπὲρ Πόντον τε καὶ Εὔξεινον γῆς καὶ θαλάττης ἐκράτησε· μεθ' ὃν καὶ Βάγαρον ὑπεξούσιον ποιησάμενος εἰς ὑπαγωγὴν φόρων κατέστησε.

Κωνσταντῖνος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγὼ ὡς ὃ σκηνώσαν τὸν Ἴστρον ἔθνος τὰ πλησιάζοντα τῆς ὑπὸ Ῥωμαίων ἀρχῆς χωρία καθορᾶν διαφθείρειν ἐπιχειρῇ στρατιὰν ὁπλίτιν ὅτι τοῦ Θρᾳκῶν διαβεβάσας χώραν, ἔπι τε καὶ σὺν ὁπλίταις κατὰ τὸ ἔθνος, ὡς ἀμυνόμενος ἦκεν. οἱ δὲ Βούλγαροι τῶν τε ἱππικῶν καὶ πλωΐμων τὸ πλῆθος ἀσάμενοι· καὶ τοῦ ἀφνιδίου καὶ ἀνελπίστου καταπλαγέντες τοῖς τὰ ἑαυτῶν ἐχυρώματα ἔφυγον, τεταράσσει ἡμέρας ἐνδεῖσι ὑποφεύγοντες· καὶ τῶν Ῥωμαίων μὴ δυνηθέντων αὐτοῖς πολέμῳ συμμίξαι διὰ τοῦ δυσχωρίαν τοῦ τόπου, ἀνελάμβανόν τε αὐτοὺς, καὶ προθυμότερον ἐδίωκον. ὁ δὲ Βασιλεὺς ἴσως ποδαλγικῇ συνεχθείς, καὶ ἐξυπαθήσας, ὅτι Μεσημβρίαν τοῦ πόλιν ἀπέπλη θεραπείας ἕνεκεν, προστάξας τοῖς ἄρχουσι καὶ τοῖς λαοῖς προσεδρεύειν τοῦ ὀχυρώματι· καὶ ὅσα πρὸς ἄμυναν τοῦ ἔθνους κατεργάσασθαι. Φήμη δὲ ὡς ἐδίδου, τὸν βασιλέα φθόγγῳ μείουσα, διὶ ὃν θορυβηθέντες πρόθυμος διώκοντος στενότερον ἔφυγον. οἱ δὲ Βούλγαροι ὑπιδύντες ἐπεδίωκον καρτερῶς, καὶ ὅσοις μὴ τοῦ λαοῦ κατελάμβανον ἀνῄρουν, πλείστους δὲ καὶ ἐτραυμάτιζον. παραμόντων δὲ τοῦ Ἴστρου, ὅτι τοῦ λεγομένου Βαρνᾶ πλησίον Ὀδυσσοῦ καὶ τοῦ ὑπερκειμένου μεσογαίου, ὃ ἰσχυρὸν καὶ ἀσφαλὲς τοῦ τόπου πεύθονται ἐκ τε τοῦ πολεμοῦ καὶ τῆς ἄγαν δυσχωρείας θρασύνοντες, ἐνταῦθα σκηνοῦσι. κρατοῦσι δὲ καὶ τῶν ἐγγιζόντων παραχθέντων Σκλαβινιῶν ἐθνῶν. καὶ οἷς μὲν τὰ πρὸς Ἀβάρεις πλησιάζοντα φρουρεῖν, οἷς δὲ τὰ πρὸς Ῥωμαίους ἐγγίζοντα τηρεῖν ὑπιτάττουσιν.

A ex aduerso sedes posuit. Quartus trans Istrum penetrans, in Pannonia, quæ nunc sub Auarorum potestate est, fœdere cum habitatoribus inito domicilium collocat. Quintus in Rauennatem Pentapolim delatus, ac Romanorum vectigalis factus est. Denique tertius Asparuch nomine, Danaprin & Danastrin flumina traiiciens, ad Danubium consedit, vbi locum ad habitandum idoneum occupauit, quem sua lingua Oglum appellant, accessu difficilem, & hostibus inexpugnabilem: cuius anteriora situs asperitate, & paludibus munita sunt: posteriora præruptis rupibus ac salebris tanquam muro vallantur. Hoc modo diuisa gente ac dissipata, Chazarorum natio ex interiori Berylia profecta, quæ Sarmatis vicina est, excursiones impune faciebat: atque ita grassantes transductis copiis vltra Euxinum mare perueniunt, vbi Baianum in suam potestatem redigunt, ac stipendiarium faciunt.

Constantinus postquam comperit ab ea gente, quæ ad Danubium habitabat, Romani imperii limitem vastari, militaribus copiis in Thraciam traductis, adornataque insuper classe, ad retundendos illorum impetus progreditur. Bulgari vero equestrium ac nauali copiarum multitudinem conspicati, subitaque re nec opinata perculsi, ad munimenta sua confugiunt. In quibus cum quatriduo mansissent, neque ob locorum asperitatem Romani prope manum conferre possent, confirmati animis & alacriores facti sunt. Inter hæc Imperator ex pedum ægritudine acriori dolore percitus, ad vrbem Mesembriam curandi corporis gratia delatus est, cum ante ducibus suis, atque exercitibus mandasset, vt in munitionis obsidione pergerent, & quæ ad gentem illam propulsandam pertinerent, omnia perficerent. Verum cum fugere Imperatorem fama peruulgasset, consternati nostri passis manibus fugiunt. Quibus conspectis Bulgari vehementius fugientium terga premere, & quos assequi poterant cædere, plerosque vulnerare. Inde cum Danubium transiissent, & ad Barnam, quæ prope Odyssum, & eminentiora illa mediterranea est, peruenissent, cum eum locum vndique & a fluuio, & a regionis asperitate munitum animaduerterent, ibidem castrametati sunt. Sed & Sclauinorum gentem, quæ illic in propinquo degebat, in potestatem redigunt, ac partem suorum in eo limite, qui Auares respiciebat, collocant: alios Romanorũ finibus obiiciunt.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [761] - 23

Quibus rebus auctiatque confirmati, Thraciæ oppida locaque omnia populantur. Quare Imperator annua pensitatione promissa pacem cum iis facere coactus est.

Sic igitur, pace vbique per Romanum Imperium constituta, Monotheletarum hæresis, quæ iam tum ab Heraclio Imperatore cœperat, maiora in dies incrementa capiebat: adeo vt Ecclesia Catholica schismate diuideretur. Quas ob
1ɔclxxx. res Constantinus generale Concilium indicit, quo quinque priores Oecumenicæ Synodi comprobatæ, & duæ in Christo Domino voluntates, totidemque naturales actiones receptæ sunt: decretumque cum illum diuinitate perfecta, tum perfecta nihilominus hominis natura constare: contrariæ vero hæresis auctores anathemate damnantur. Hunc in modum reliquum vitæ tempus in otio ac pace transigens Imperator, decimo septimo imperii anno excessit e vita: cuius corpus in regia sanctorum Apostolorum basilica æde sepultum est.

Reliquit Imperii successorem Iustinianum filium, qui iam sexdecim annos attigerat. Atque hic Imperium nactus quæ a parente suo de pace ac reliqua reipub. ordinatione constituta fuerant omnia peruertit, vnaque & initam cum Bulgaris pacem dissoluit. Hinc equitibus ad Thraciæ loca missis, contra Sclauinos proficiscitur. Et Thessalonicam vsque progrediens, quamplurimis illic Sclauinorum gentibus partim bello, partim deditione in potestatem acceptis, easdem in Opsiciana quam vocant regione per Abydum translatas collocat. Ex quibus ad triginta millia armatorum eduxit, eumque peculiarem militem appellauit. Cui Gebulum ex nobilioribus quendam præposuit: atque his fretus pacem cum Saracenis a parente initam dissoluit. Ad hæc stationem illam militum, quæ in Libano monte, iam tum ab antiquis temporibus posita fuerat, inde detrahit. Igitur exercitu contra illos acto Sebastopolim peruenit. At hi productis ex aduerso copiis pacem quidem se quantum in se fuit integram seruasse dixerunt. Quod si Romani eam violare cupiant, Deum de criminis illius auctoribus iudicaturum.
1ɔcxci. Sed Iustiniano bellū magis optante, illi fœderis tabulas e sublimi vexillo suspensas præferri ante se iubent, atque ita contra Romanos procedunt; quos in fugam coniiciunt, sed & peculiaris ille Sclauorum populus (ita enim vocabatur) ad Saracenos deficit, quibuscum Romanos

685.

688.

688.

A Σκλαβίνοις ἐληλατηλάτων καὶ αὐξηθέντων, παῦται Θρᾴκης χωρία τε & πολίσματα καταδηοῦσι πρὸς ἑαυτούς. τὴν Βασιλῆ δὲ ἀνάγκη ἦν ἔσπευδε ὁρῶντι ὅτι τελέσμασι πρὸς αὐτοὺς ἀπήνδεσθαι.

Οὕτως διηρρωμένης εἰρηνευούσης πανταχόθεν τῆς Ῥωμαίων βασιλείας, ἡ τῶν Μονοθελητῶν δυσσεβὴς αἵρεσις ἐκρατύνετο, ἤδη τῆς ἀφ' Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως χρόνων λαβοῦσα τὴν ἀρχήν, καὶ χάσμα ἐν τῇ κατὰ τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν. Τοῦτα Δάμασος Κωνσταντῖνος συνόδῳ οἰκουμενικῇ συγκροτεῖ, ἣ τὰς μὲν προειλημμένας πέντε ἁγίας οἰκουμενικὰς συνόδους κύρωσε, καὶ τὰ δύο ὅτι σωτῆρος Χριστοῦ θελήματα, καὶ δύο φυσικὰς ἐνεργείας, τέλειον αὐτὸν ἐν θεότητι, καὶ τέλειον ἐν ἀνθρωπότητι Δάμασαν ὑπάρχοντα. καὶ τῶν αἱρεσιαρχῶν τοὺς τῆς αἱρέσεως ἄρξαντας ἀνεθεμάτισε, οὕτω τὸν πολεμίων καὶ εἰρηνικῆ καταστάσῃ τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς Δάμα τελέσας, τῷ ἑπταεννεακαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐτελεύτα. καὶ κατάκειται αὐτοῦ τὸ λείψανον ἐν τοῖς βασιλείοις τῶν ἁγίων ἀποστόλων μνήμασι.

Καταλιμπάνει δὲ εἰς τὴν βασιλείαν υἱὸν Ἰουστινιανὸν ἑκκαιδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας ἄγοντα. ὃς τῆς βασιλείας ἐπιλαβόμενος τὰ ὑπὸ τοῦ πατρὸς εἰρήνης ἔνεκεν, καὶ τῆς ἄλλης πολιτικῆς διαξίας βεβουλημένα διέστρεφε. μάλ' ὧν λύει καὶ τὴν πρὸς τοὺς Βουλγάρους εἰρήνην. ἱππικὰς δὲ στρατιώμασι πρὸς τοὺς Θρᾳκῴοις Δάμαλις χωρίοις ἐπὶ Σκλαβινῶν διέσως ὥρμησε. μέχρι μὲν Θεσσαλονίκης ἐκδρομὰν πόλεως, πολλὰ τῶν ἐκεῖσε Σκλαβηνῶν ἡμῖν, ἅμα μὲ πολέμῳ, τὰ δ' ὁμολογίᾳ πρὸς ἀλλαβόν, εἰς τὴν τοῦ Ὀψικίου λεγομένην χώραν ἀφ' ἧς Ἀβύδου Δάμασας κατέστησεν. ἐξ ὧν στρατιὰν ἄγει καὶ ἕως πεντήκοντα χιλιάδας λαοῦ· οὓς ἐξοπλίσας λαοῦ καλέσας πρώτους, ἄρχοντα αὐτοῖς ἐκ τῶν δυνατέρων ὀπτήσας Γεβοῦλον ὄνομα. εἰς οὓς παρρήσας λύει τὴν πρὸς τοὺς Σαρακηνοὺς πρὸς τοῦ πατρὸς γενομένην εἰρήνην. μεθίστησι δὲ καὶ τοὺς ἐν τῷ ὄρει τοῦ Λιβάνου λαοὺς ἐκ παλαιοῦ χρόνου ὁπλίτας. ἐκστρατεύει κατ' αὐτῶν, καὶ ἐς τὴν Σεβαστόπολιν γίνεται. καὶ αὐτοῖς * ἐκστρατεύσαντες πρὸς αὐτὸν πρὸς ἀλλήλους γίνονται· καὶ ἅμα μὲ τῆς εἰρήνης φυλάττεσθαι βέβαια παρ' αὐτῶν ἔφασκον, εἰ βούλοιντο Δάμα Ῥωμαῖοι, Θεὸν κριτὴν τῶν αἰτιῶν γίνεσθαι. Ἰουστινιανοῦ μᾶλλον τῆς μάχης αἰσθομένου, οὗτοι τὸν τῆς εἰρήνης ἔλεγχον λόγον ἐφ' ὑψηλοῦ ἀπαρτήσαντες σημείου πρόσαντες ἐκέλευον, καὶ δὴ ἐς Ῥωμαίων ἐχώρουν. οἱ δὲ ἐς φυγὴν ἐτράποντο. καὶ ὁ κληθεὶς πρόσουσος τῶν Σκλάβων λαὸς τῆς Σαρακηνοῖς προσίσταται· καὶ σὺν αὐτοῖς Ῥωμαίους αἱρεῖ. ἐξ οὗ πλέον προσκτησάμενον θάρσος, πλέονας τῶν Ῥωμαίων

ἐχθρὸν

B

C

D

* χ. ἐπαναστάντες

στρατεύσαντες

ἀρχὴν ἐλυμήνατο. καὶ τὰ μὲν πρὸς ὃ ἔθνος οὕτως πως ἔσχε. A cõmuniter cædebant. Hoc itaque modo sese aduersus gentem illam Imp. gessit.

Εἰς δὲ τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς καθίσας ἄνδρας ἀπηνεῖς καὶ ὠμοτάτους. ὧν ἓν Στέφανος εὐνοῦχος Πέρσης, τὰμίας τῆς βασιλικῆς χρημάτων, καὶ πολλὰ τοὺς ὑπ' αὐτὸν χείρω αἰκιζόμενος, ἄχρι καὶ εἰς τὸν μητέρα Ἰουστινιανοῦ τὸν τόλμαν ἐξοιδήσαντα, μάστιγας αὐτῇ ἐν ἡμάτι ὥσπερ τοῖς παῖδας οἱ γραμματισταὶ ὑπερέβαλλεν. Θεόδοτον δέ τινα Μοναχὸν ἐγκλείστον Θρᾴττησιν, κατὰ τὰ Θρακῶα τῆς γενομένου πόρρω γεγονότα, τῆς δημοσίων λογιστὴν, ὃν οἱ δημῶδες Λογοθέτην καλοῦσι, καθίστησιν, ὃς ὑπερβολῇ ὠμότητος οὐ τοὺς ὑπ' αὐτὸν μόνον χρήματα ἔπρασσε, μετεώροις σχοινίοις ἀναρτῶν, καὶ ἀχύροις πυρὶ καπνίζων· ἀλλ' ἤδη καὶ ἑτέροις πυρὶ φανεῖσι ἄνδρας δημεύων, καὶ ἀφορήτοις ποιναῖς ὑπέφερων ἀπέκτεινεν. B

Λεόντιον δέ τινα Πατρίκιον ἐκ τῆς τῶν Ἰσαύρων ὁρμώμενον χώρας καὶ στρατηγὸν ἡρημένον τῶν Ἀνατολικοῦ καλουμένου στρατεύματος, διὰ δόκιμόν τε πολλοῖς πολλάκις ἡρημένον, ὑποφεύγοντα τοὺς χρέους καὶ αὐτὸν Ἰουστινιανὸς ἐποίησεν· εἶτα τῆς φυγῆς λύσας στρατηγὸν τῆς Ἑλλάδος πρεσβάλλεται, ἀνημέρου ἀναλήψεσθαι τῆς Βυζαντίου ἀπαρχήν. πρὸς οὗ γένονται φίλοι τυχόντες ἄωρον τὴν νυκτὸς Παῦλός τις Μοναχὸς τῆς Καλλιστράτου μονῆς ὑπῆλθεν, ἀστρονόμος C τὴν ὀπτικὴν, καὶ Γρηγόριος Μοναχὸς, καὶ ἡγούμενος ἐν τῇ Φλώρου μονῇ, Καππαδόκης ὁ γένος, ὡς προεπέμφθησαν. αὐτὸς γὰρ ἰδὼν ἐνεκάλει λέγων, ὡς μάτην μοι τὰ τῆς βασιλείας προεμαντεύσασθε. νῦν γὰρ ἐνθένδε ἀποχωροῦντα τὸ τέλος με τῆς ζωῆς πικρὸν καταλήψεται. οἱ δὲ τῆς ὁδοῦ εἴργειν βέβαια προεχόμενοι ὡς εἰ μὴ ὀκνήσειεν, τῆς ἐξουσίας κρατήσειεν. τούτοις πειθεὶς ὀλίγοις ὑπτιομίζων παρὰ τὴν ἑσπέρᾳ ἔτι τῆς νυκτὸς ἐφίσταται· καὶ ὅπλα ἀνελόμενος εἰς τὸ Πραιτώριον αὐθις ἡσυχῇ. καὶ σημαινόντων ὡς τὸν Βασιλέα πεφάναι ἐν τοῖς ἐκεῖσε προέξαι τὰ καθ' D γνώμην, ὁ τῆς * Πραίτωρες ὕπαρχος ἐπαίρεται Σφαγιστὴς τὰς πύλας, ὃν αὐτίκα χεῖρας καὶ πόδας ἐπέδησεν. οὗτος δὲ ὁμόλογος Λεόντιος πρώτας τοῖς καθημένοις ἔλυσε. καὶ ὁπλίσας ὅλῃ τὴν καλουμένην Φόρον ἐξώρμισε. κακεῖθεν σκεδασθέντες κατὰ πρώτα μέρη τῆς πόλεως βοᾶν κελεύσαι, πρώτας Χριστιανοὺς εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Σοφίας παραγίνεσθαι. ἐξ ὧν πρῶτον ὁ πλῆθος θορυβηθὲν ἀσυδὴν πρὸς τὸν βαπτιστὴν τῆς ἐκκλησίας ἠθροίζετο. ὁ δὲ στὰς τοῖς Μοναχοῖς καὶ ἑτέροις τῶν φίλων πρὸς Καλλίνικον τὸν πάλαι τὰ ἱεραρχῶν τῆς πόλεως ἔρχεται, καὶ βιάζεται καταλῆξαι, καὶ φωνῆσαι πρὸς τὸν λαόν· αὐτὴ ἡ ἡμέρα ἐπόησεν ὁ Κύριος. ὁ δὲ πλῆθος Ἰουστινιανὸν ἐδυσφήμει· καὶ ἅπαντες ὅτι τὸν χῶρον τῆς

*f. Πραιτωρείου

Iam vero ciuilibus Magistratibus efferos homines ac crudelissimos præfecit: quorum vnus Stephanus fuit spado, genere Persa, fiscique præfectus, qui subiectos sibi omnes magnis contumeliis afficiebat, adeo vt vel Iustiniani matrem audacia illius appeteret, eique verbera quemadmodum pueris elementariis magistri solent, intentaret. Idem porro Theodotum quendam monachũ qui prius in Thraciæ finibus ad freti angustias inclusam ac solitariam vitam duxerat, publici ærarii Præfectum constituit, quem Logothetam vulgo nuncupant. Qui per summam crudelitatem, non modo a subiectis sibi pecunias exigebat, quos sublatis funibus extentos palearum fumo cruciabat, sed etiam alios illustres viros proscribebat, ac pœnis intolerabilibus necabat. ιↃCXCIII

Cæterum Leontium quendam Patricium, genere Isauricum, qui Orientalibus copiis præfuerat, multis rebus præclare, ac cum laude gestis insignem, Iustinianus totis tribus annis in custodia habuerat, eumque postea dimissum Græciæ præposuerat, eadem die Byzantio cedere coactum. Ad hunc quidam ex amicis intempesta nocte veniunt, Paulus nimirum monachus ex Callistrati cœnobio astrologiæ deditus, & Gregorius monachus Flori monasterio præfectus genere Cappadox. Qui cum eum adiissent, velut honoris causa deducturi. at hic illos intuens, [frustra, inquit, mihi Imperium vaticinati estis. Nunc enim ex hac vrbe digressum acerbus me vitæ exitus manet.] Illi discessu prohibere, certoque polliceri, nisi ignauo & inerti animo esse vellet, omnino Imperii compotem fore. Quibus verbis persuasus ille cum aliquot seruorum manu armatus noctu clam ad Prætorium ascendit. Vbi cum adesse Imp. significassent, cui aliquid illic negotij gerendum esset, Prætorii Præfectus apertis ianuis occurrit, quem illico manibus ac pedibus cõstrinxit, tum intro penetrans Leontius custodias omnes liberat, & armatis omnibus, ad forum progreditur, vnde per totam vrbem dissipatos clamare iubet, vt ad Sophiæ templum Christiani omnes conuenirent. Quo tumultu multitudo omnis concita ad Baptisterium frequens aduenit. Leontius cum Monachis & aliis amicis Callinicum tunc vrbis Antistitem adit, ac descendere cogit, & ad populum clamare. [Hæc est dies quam fecit Dominus.] Populus vero Iustiniano maledicebat. Post hæc vniuersi in ιↃCXCIV.

Hippodromum confluunt : moxque vt illuxit, Iustinianum ad eos producunt. Cæterum vociferante plebe, vt in Imperatorem gladio animaduerteretur, Leontius pro sua cum eius patre Constantino amicitia, vitæ pepercit, sed lingua ac naso mutilatum in Chersonam vrbem deportat, anno eius Imperii exacto decimo. Leontius Imperator a populo salutatus est. Qui mox Stephanum Eunuchum, & Theodosium Monachum, ob ea mala, quæ perpessus ab iis fuerat, etiam inuito Imperatore, comprehendit, & pedibus alligatos, ac per vrbem ad Bouis forum attractos igne combussit. Hæc Constantinopoli per eos dies acciderunt.

At in Africa Carthago Romani antea Imperii ciuitas a Saracenis expu-
ΙΔCXCVI. gnatur. Quo audito Leontius Romanas omnes naues instruit, ac Præfecto Ioanne Patricio viro bellicis rebus experto Carthaginem contra Saracenos mittit. Hic cum eo peruenisset, Saracenis, qui ibidem erant, in fugam versis, vrbem illam Romanæ ditioni restituit, cæteraque illius regionis oppida a Barbarorum seruitute vindicans, & militare præsidium imponens, ibidem hiemem traducit. Verum Saracenorum Princeps ea re comperta, maiori contra eum belli mole & apparatu contendit. Quo &
ΙΔCXCVII Ioannem cum omni, quæ supererat, classe Romanorum expellit, & Carthaginem cum vicinis oppidis in potestatem recipit. Quare Ioannes inde soluens ad Imperatorem reuertitur. Sed cum ad Cretam insulam appulisset, Ducum & militum contra eum seditio ac tumultus oritur. Cum & alioqui pudor illum, ac metus offerre se Imperatori prohiberet. Quamobrem Leontium, multis in eum contumelioſe dictis, abiiciunt : eiusque loco Apsimarum eligunt qui tum Curiciotarum copiis præerat e Cybyræotarum regione, quem Drungarium Romani vocant, eundemque Tiberium cognominant.

Interea in vrbe pestilentia laboratum
ΙΔCXVI. est, quæ quatuor mensibus ingentem vim hominum absumpsit. Apsimarus vero cum classe sua Byzantium inuectus ad locum quendam litori proximum, quem Sycas appellant, ex aduerso vrbis appulit. Inde contra oppidanos aliquandiu pugnans, postremo corruptis Blachernarum muri custodibus, eorumque Præfectis, dolo vrbem ingressus est: vnaque cum eo irrumpens exercitus ciuium bona diripuit. Leontium porro, tertio quam imperare cœperat anno, comprehendens amputatis naribus

Ἱπποδρομίας ὄχοντο· ἡμέρας δὲ ὄπτ᾽ ἠμοιβύνης ἐκφέρουσιν Ἰουστινιανὸν πρὸς αὐτούς. καὶ τῆς πληθύος βοώσης βασιλέα ξίφος ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἐλάσαι, Λεόντιος τὸν αἷματος αὐτῷ φιλότητος, ἀφ᾽ ἧς πρὸς Κωνσταντῖνον τὸν πατέρα αὐτοῦ ἀγάπην, τεμὼν τὴν γλῶτταν, καὶ τὴν ῥῖνα ἐν Χερσῶνι τῇ πόλει ὀλίγοις ἔπεμπον ἤδη ἔτεσι ἐν τῇ βασιλείᾳ ἀφανύσαντα. Λεόντιος δὲ ὑπὸ τῶν πλήθους βασιλεὺς ἀναγορεύεται. Στέφανον τὸν εὐνοῦχον καὶ Θεοδόσιον τὸν Μοναχὸν, διὰ ὧν ἔπασχε πρὸ αὐτῶν κάκωσιν, καὶ ἄκοντος τοῦ βασιλέως, συλλαβόμενοι, καὶ τοὺς πόδας ἑλκύσαντες ἀφ᾽ ἑτέρων συρέντας πρὸς τὴν καλουμένην Βοὸς ἀγορὰν, πυρὶ παραδεδώκεσαν. καὶ τὰ μὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει οὕτω διέκειντο.

Ἡ δὲ ὑπ᾽ Ἀφρικὴν Καρχηδὼν πρώην ὑπὸ Ῥωμαίοις τελοῦσα, τότε ὑπὸ χεῖρα τῶν Σαρακηνῶν γενέσθαι πολέμῳ πρὸ αὐτῶν ληφθεῖσα. τοῦτο ἀφικνοῦς Λεόντιος, ἅπαντα τὰ Ῥωμαϊκὰ ἐξοπλίσας πλοῖα· στρατηγὸν τε ἐπ᾽ αὐτοῖς Ἰωάννην τὸν Γαττείκιον ἔμπειρον τῶν πολεμίων πρήγματος ὄντα, πρὸς Καρχηδόνα τοὺς Σαρακηνοὺς ἐξέπεμψεν. οἳ ἐκβάσει πρᾳοτάτῃ χρησάμενοι, τοὺς μὲν ἐν αὐτῇ τῶν Σαρακηνῶν πολέμῳ ἐξεπόνησαν. τὴν δὲ πόλιν Ῥωμαίοις ἀπέσωσαν. ἐκ τῶν ἄλλα πόλεως τὰ ἐκάστοις πολίσματα τῶν ἐθνῶν ἀπαλλάξας ὀξυδερκείας, καὶ στρατὸν ὁπλίτην πρὸς φυλακὴν ἐν αὐτοῖς ἐγκαταλείψας, αὐτὸς διεχείμασεν. ὁ δὲ τῶν Σαρακηνῶν βασιλεὺς τὰ μεμαθηκὼς, πλείονα καθ᾽ αὐτὸν ἐκίνησε πόλεμον. διὸ δὴ καὶ τὸν μὲν Ἰωάννην σὺν τῷ πλείονι αὐτῶν Ῥωμαϊκῷ στόλῳ ἐξώθησε· καὶ τὴν Καρχηδόνα παραλαμβάνει πολιν, καὶ τὰ πρὸ αὐτῆς πολίσματα. ὁ δὲ Ἰωάννης ἀφορμίσας πρὸς βασιλέα ἀπῆρεν. ἐν δὲ τῇ νήσῳ Κρήτῃ ἡμούμενος ὑπό τε τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν στρατιωτικοῦ πλήθους ἐστασίαζεν. καὶ οὐδαμῶς βουληθεὶς αἰσχύνῃ καὶ δέει κατεχόμενος πρὸς βασιλέα παραγενέσθαι. ἀφ᾽ οὗπερ Λεόντιον μὲν δυσφημοῦντες ἀθετοῦσι· ἀφίστανται δὲ Ἄψιμαρον ὄνομα, στρατοῦ ἄρχοντα τῶν Κουρικιωτῶν τυγχάνοντα τῆς ὑπὸ Κυβυραιωτῶν χώρας, ὃν Δρουγγάριον Ῥωμαίοις καλεῖν ἔθος, Τιβέριον αὐτὸν ἐπονομάσαντες.

Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ νόσος λοιμικὴ τὴν πόλιν ἐπέσκηψε· καὶ πλῆθος λαοῦ ὡς μηνὶ τέτρασι διέφθειρεν. Ἄψιμαρος δὲ σὺν τῷ στρατῷ αὐτοῦ στόλῳ εἰς Βυζάντιον ἀναδραθεὶς, αὐτόχθονι τῆς πόλεως ὡς Συκαῖς λεγομένῳ παραθαλασσίῳ χωρίῳ προσορμίζεται. ὑπὲρ χρόνον δὲ ἕνα πόλεμον συμβαλὼν τοῖς ἐν τῇ πόλει, τέλος τοῖς ὑπὸ τοῦ τείχους Βλαχερνῶν φρουροῦσι καὶ τοῖς τῶν ἀρχόντων ὑποφθείρας, δόλῳ ὑπ᾽ αὐτῶν παραλαμβάνει τὴν πόλιν. καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς εἰσελθὼν τὰ χρήματα τῶν πολιτῶν διήρπασε. Λεόντιον δὲ ἡμφισάλιμος τρίτον ἔτος ἐν τῇ βασιλείᾳ διάγοντα, τῆς ῥῖνα αὐτοῦ ἐξέτεμε· καὶ ἐν τῷ καλουμένῳ

τῆς Δελματου μοναστηρίῳ ἡσυχάζειν προσέταξε.

Καὶ οὕτω μὲν ταῦτα ἐπ' αὐτοῖς συνέβαινεν. Ἰουστινιανὸς δὲ ἐπεὶ πρὸς τὴν Χερσῶνι διέτριβε, συχνότερον δημηγορῶν, ὡς πάλιν κρατήσοι τῆς βασιλείας ἐπιῤῥησίαζεν. οἱ δὲ ὧδε πολῖται κίνδυνον ἑαυτοῖς ἐπιτρέπουσθαι ἐβουλεύσαντο αὐτὸν φυγεῖν, ἢ δεσμώτην πρὸς Ἀψίμαρον ἀναπέμπειν. αὐτὸς δὲ τοῦτο αἰσθόμενος, ἐκεῖθεν διέφυγε, καὶ εἰς Δόκωνα φεύγει καλούμενον Δόρος πρὸς τῇ Γοτθικῇ χείλεσιν χώρᾳ ἀπέδρασιν. αἰτεῖ δὲ τὸν Χάζαρον ἡγεμόνα. Χαγάνοις δὲ τούτοις αὐτοὶ καλοῦσιν· ὡς αὐτὸν προσηγάγετο. ὁ δὲ τῇ αἰτήσει εἶξε, καὶ αὐτὸν μετὰ τιμῆς ἐδέξατο. καὶ φιλοφρονεῖται αὐτῷ πλὴν ἑαυτῷ ἀδελφὸν Θεοδώραν καλουμένην εἰς γυναῖκα ἐξέδοτο. ὁ δὲ τῇ αὐτοῦ συναινέσει ἐν Φαναγόρῃ ἐλθὼν σὺν αὐτῇ διέτριβε. ταῦτα δέ γνοὺς Ἀψίμαρος ἐνέκειτο συχνὰς τὸν τοῦ Χαζάρων ἄρχοντα σκληρὰς. πλείστα γὰρ χρήματα καὶ δῶρα ὑπισχνεῖτο, εἰ ζῶντα Ἰουστινιανὸν, ἢ πλὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐκπεμψαι. ὁ δὲ ταῖς πολλαῖς εἴξας προσκλήσεσιν ἐπράττετο τοῦτο πληροῦν. πέμπει οὖν ἄνδρας εἰς Φυλακὴν αὐτὸν κομισθῆναι, τῷ μὲν προσχήματι, ὡς μὴ ὑπὸ τῶν ὁμοφύλων ὑπιουλεύοιτο. τῷ ὄντι δὲ, φυλάσσειν, ὡς μὴ ἐπόδρασίν ποτε πρασφαλιζόμενος. κελεύει δὲ τῷ ἄρχοντι τῶν ὁμοεθνῶν, ὠκειωμένῳ δὲ Ἰουστινιανῷ ὄντι, ἔτι δὲ καὶ τῷ ἄρχοντι τῷ τοῦ Βοσπόρου τοῦ Σκυθικοῦ, ὑπηρετεῖν ἑαυτοῖς ὑπηρέτῃ αἰρεῖν αὐτὸν ὡς τάχιστα. ταῦτα δὲ μεμύηται Θεοδώρα παρά τινος τῶν τοῦ πεδὸς οἰκετῶν. ἡ δὲ παρὰ τῆς ὑπιουλῆς τοῦ ἀνδρὸς αἰσθήσεται. καὶ αὐτὸς τὸν οἰκεῖον σκῆνον τὸν Χάζαρον καλέσας, καὶ ἀποδιάσας μετ' αὐτοῦ, ἀγχόνῃ προέδωκε. τοῦ αὐτοῦ δὲ τρόπου αἱρεῖ καὶ τὸν Βοσπόρου ἄρχοντα. βιθεὶς ὁ Θεοδώραν πρὸς γαμετὴν πρὸς τὸν πατέρα σκήπτεται· αὐτὸς ὁ ἀνὴρ εἰς Τόμιν καλούμενον παράθαλάσσιον χωρίον κατῆλθε. κακεῖσε νηὶ ὑπιοῦσι τινὶ ἑτέρᾳ ἄνδρασι, καὶ ταύτῃ παραπλεύσας ἦλθε μέχρι Συμβόλου τῇ πόλει πλησιάσας Χερσῶνι, καὶ προσορμίσας τῷ σκάφει λιμένι, πέμπει ἕνα τῶν ἑταίρων ὅτι τῇ πόλει. κακεῖθεν ἀγάγεται πρὸς αὐτὸν τὸν Βαρασβακούριον, καὶ τὸν τούτου ἀδελφὸν, τόν τε Σολίβαν, καὶ ἑτέρους ἄνδρας, καὶ σὺν αὐτοῖς σκαπλεύσας τὰ λεγόμενα Νεκρόπυλα, προελθὼν πρὸς τὸν Ἴστρον ποταμὸν παραγίνεται. ἐκεῖθεν σκήπτεται τῶν σωόντων τινὰ Στέφανον πρὸς Τέρβελιν κύριον ὄντα τῶν κατὰ τὴν σκύθην Βουλγάρων, παρακαλῶν συλλαβέσθαι αὐτῷ, ὡς τὸν τῆς βασιλείας ἀπολήψεσθαι θρόνον. ἀλλά τε πλείστα δῶρα ὑπισχνούμενος, καὶ πλὴν ἑαυτῷ συγκατέρχεσθαι εἰς γυναῖκα αὐτῷ δώσειν ἐπαγγελλόμενος. ὁ δὲ προθύμως ἐν πᾶσιν ὑπῆρξε, καὶ Ἰουστινιανὸν σὺν τιμῇ μεγάλῃ

in Delmati Monasterium, vt ibi priuatus ageret, includit.

Quæ dum geruntur, Iustinianus Chersonæ degens cum de recuperando Imperio crebro sermocinaretur, atque audacius ageret, eius loci incolæ periculum sibi ex ea re veriti, de illo interficiendo, aut vincto ad Apsimarum perducendo consilium ineunt. At ipse, vbi hoc illos agitare comperit, inde fugiens ad castellum, quod Doros appellatur, estque in Gothiæ limitibus positum, sese recipit. Vnde Chazarum Ducem, IXCCII.
Chaganos illos nuncupant, vt ad se veniret rogat. Qui precibus eius adductus, magno cum honore eundem excipit, & contracta cum eo amicitia, sororem suam Theodoram nomine in coniugem tradit. Quare illo permittente, Phanagoram veniens ibi cum vxore sua moratus est. Quæ cum Apsimarus audisset, Chazarum Principem assidue solicitabat, opibus multis ac muneribus promissis, vt aut viuum Iustinianum ad se, aut caput eius mitteret. Qui frequentibus Apsimari precibus commotus facturum se quod rogatus erat recepit. Itaque certos homines ad eius custodiam allegat, per speciem ne gentilium suorum insidiis opprimeretur, reuera autem id ipsum cauens, ne vnquam e manibus suis effugere posset. Tum vni ex gentis suæ ducibus, quo cum Iustiniano familiaritas erat, necnon & Bosphori Scythici præfecto iubet, vt simul atque mandasset, quamprimum ei vitam eriperent. Hæc ad Theodoram a quodam patris sui domestico perlata sunt: quæ statim viro suo insidias aperit. Qui quidem Chazaro illo familiari suo ad se vocato, remotis arbitris, eum laqueo præfocat, eodemque modo Bosphori præfectum interficit: Deinde Theodora coniuge ad patrem remissa soluens, Tomin, qui locus ad mare situs est, peruenit, vbi naue conscensa, cum nonnullis aliis litus legens ad Symbolum vsque ad Chersonam vrbem appellit. Quo cum nauem ad portum applicuisset, certum hominem e comitatu ad vrbem destinat: ex qua Barasbacurium, eiusque fratrem ad se vna cum Soliba, & aliis quibusdam elicit: quibuscum soluens, & eum locum, quem Necropyla vocant, præteruectus, ad Istrum peruenit. Inde ad Terbelin Bulgarorum in ea regione Principem, quendam ex suis Stephanum mittit, auxilium petens, vt in Imperium eius opera restitueretur. Ad idque cum alia quamplurima, tum filiam suam coniugem promittebat. His acceptis barbarus Iustiniano omnia cumulate

detulit; eumque magno cum honore ſuſcepit, tum omnibus qui ſecum erant armatis ad vrbem contendit; quam triduo toto caſtris ad Blachernorum murum poſitis obſedit; inſtante Imperatore vt a ciuibus in vrbem recideretur. Sed illi cum ignominia turpiter remittunt.

1CCCII. Tandem noctu cum paucis per aquæ ductum irrepit, atque vrbem inuadit, moxque Blachernorum palatium occupat. Heraclium vero Apſimari fratrem ex Præfecto Orientalium copiarum cum aliis ducibus & ſatellitibus eius pro mœnibus ipſis e patibulo ſuſpendit. Apſimarum deinde ſeptimo quam imperare cœperat, anno vna cum Leontio comprehenſum ferreis compedibus vinctum in carcerem comiicit. Poſt hæc equeſtre certamen celebrans, alterum ad dextram, alterum ad ſiniſtram horæ ſpatio abiici, atque pedes ſuos proculcari: inde in Cynegio caput amputari iuſſit. Sub hæc Bulgarorum Principem Terbelin extra Blachernorum mœnia ſtationem habentem omni honore ac munificentia proſecutus, demum ad eum veniens Imperatoriam veſtem circumdedit, ac Cæſarem appellauit. Neque his contentus, ſed ad conſeſſum inſuper admittens, adorari ſecum a populo voluit, ac poſtremo infinitis muneribus donatum in patriam remiſit. Callinicus Patriarcha, quod in Leontii inauguratione probroſe quædam in Imperatorem iactaſſet, oculis orbatus Romam deportatus eſt. Cuius in locum Cyrum ſubſtituit, qui in vrbe Amaſtride incluſam ac ſolitariam vitam coluerat, ac de Imperio recuperando prædixerat. Sed nullus interea cædium in ciues ac ſæuitiæ modus. Nam pleroſque ad magiſtratus euehens, ſubinde aliis ſubmiſſis interficiebat: nonnullos ad conuiuium inuitans, incautos opprimebat: alios in culeum inſutos in profundum mergebat. Et vt vno verbo dicam, omni in ſuos crudelitate ac feritate bacchatus eſt. Per idem tempus e Chazaria Theodoram coniugem & Tiberium filium arceſſit, eiſque Imperatoriam coronam imponit. Poſt inita cum Bulgaris pace diſſoluta innumeras terra marique copias in Thraciam tranſportans ad Anchialum vrbem belli molem conuertit. Vbi dum Romani pabulandi cauſſa incautius diſſipantur, repente ſuperueniens Bulgarus complures occidit, alios captiuos abducit. Iuſtinianus cum Anchiali concluſus ac triduum obſeſſus eſſet, noctu tandem conſcenſis nauibus aufugit, ac Byzantium euadit.

A ἐδέξατο, καὶ ἀποσπάσας τὸν ἐπ' αὐτῷ λαὸν ὁπλίσας σὺν αὐτῷ ὅπῃ τῷ Βασιλεύοντι ᾤχετο. προσπεσὼν δὲ τῷ τείχει Βλαχερνῶν ὅτι τρισὶν ἡμέραις, ἀξιῶν ἐκ τῆς πόλεως εἰσδέχεσθαι αὐτὸν βασιλέα. οἱ δ' ἀρχὰς ὑποδείζοντες ἀπέπεμπον. ὁ δὲ νυκτὸς εἰσδύεται σὺν ὀλίγοις ὑσὶ κατ' τὸν τῆς πόλεως ἀγωγόν. καὶ ἐντεῦθεν προσλαμβάνει τὴν πόλιν. Ἔπειτα προσκυνοῦσιν αὐτὸν τῷ Παλατίῳ Βλαχερνῶν. Ἡράκλιον δὲ τὸν ἀδελφὸν Ἀψιμάρου στρατηγὸν τῆς ἀνατολικῆς στρατοῦ ἡμούμην, καὶ τοὺς ἄλλους ἄρχοντας καὶ ὑπασπιστὰς αὐτοῦ πρὸς τῷ τείχει ὅπου ξύλου ἀνήρτησεν. Ἀψίμαρον δὲ συλλαβὼν ἕβδομον ἔτος ἐν τῇ βασιλείᾳ B διαπρεσβεύσαντα, ἔτι δὲ καὶ Λεόντιον σιδήρεσι πεδήσας κατέσχεν ἐν εἱρκτῇ. μετὰ δὲ ταῦτα ἱππικὸν ἐπιτελέσας ἀγῶνα, ἅπαντα μὲν ἐκ δεξιῶν, ἅπαντα δὲ ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ πατεῖσθαι ῥίψας ὅπου ὥρας βοηχείας, μετὰ ταῦτα ἐκ πέμπει ἐν τῷ καλουμένῳ Κυνηγίῳ τιμωρίαν τῆς κεφαλῆς. τῆς δὲ Βυλγάρων ἄρχοντα Τέρβελιν ἔξω τείχους Βλαχερνῶν σκιρτούμενον πολλὰ φιλοφρονησάμενος, τέλος προσημούμενος πρὸς αὐτὸν χλανίδα τε περιβάλλει βασιλικὴν, καὶ Καίσαρα ἀναγορεύει. καὶ συμπρέσβυν ποιησάμενος προσκυνεῖσθαι σὺν αὐτῷ τὸν τοῦ λαοῦ ἐκέλευε. καὶ πλήσας προσημάμενος δώρων πρὸς τὰ ἑαυτοῦ ἐξέπεμπε. Καλλίνικον δὲ τὸν τῆς πόλεως ἱεράρχην, ὡς δυσφημήσαντα αὐτὸν ὅτι τῇ τοῦ Λεοντίου ἀναγορεύσει, τυφλώσας ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐξέπεμψε, Κῦρον ἀντ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἱεροσύνην προχειρισάμενος, τὸν ἐν Ἀμάστριδι ἐγκλῃστὸν ἡμούμενον, προσημάνασα αὐτῷ ἐκλῦσαι παρόντι τῶν δυστέρας βασιλείας καταστάσιν· πολλά τε φόνον καὶ κακώσιν· ἐν τοῖς ὑπηκόοις ἐποίησε. τοὺς μὲν γὰρ εἰς ἀρχοντας προβαλλόμενος, αὐτίκα ἑτέρους ὄπισθεν ἐκπέμπων ἀνῄρει. οὓς δὲ ἐν δείπνῳ συγκαλῶν δόλῳ ἀπέκτεινεν. ἄλλους ἐν τῷ βυθῷ σάκκοις ἐμβαλὼν ἀπέρριπτε. καὶ σεσωλήνατα ἐλπεῖν, ὡμότητι πολλῇ καὶ ἀνιώδει γνώμῃ πρὸς ὃ ἐστὶν ἥκιστα ἀμφιβόλως. ἐν τούτοις δὲ μεταστέλλεται ἀπὸ Χαζαρίας Θεοδώραν τὴν ἑαυτοῦ γαμετὴν, καὶ Τιβέριον τὸν ἐξ αὐτῆς τεκνοθέτητον αὐτοῦ υἱόν, C καὶ τέφρᾳ αὐτοὺς εἰς βασιλέας. μετὰ τὸ λῦσαι τὴν πρὸς τοὺς Βουλγάρους εἰρήνην, καὶ στρατεύματα πλήσας ἀφ' ἑσπέρας καὶ ἀνατολῆς πρὸς τοῖς Θρᾳκῴοις μέρεσι Βλαχῶν, πρὸς τῇ Ἀγχιάλῳ πόλει ὡς πολεμήσων αὐτοῖς προσῆλθεν. ἀφυλάκτως δὲ τῆς λαοῦ πρὸς τὰ ἑκάστου πεδία ὅπῃ κομιδῇ χόρτου σκεδαννυμένου, ἐπιπίπτουσιν ἀδεῶς οἱ Βούλγαροι· καὶ πολλοὺς αὐτοὺς ἀφανίζουσι· πολλοὺς δὲ καὶ αἰχμαλώτους ἔλαβον. καὶ Ἰουστινιανῷ ἐν τῇ πόλει Ἀγχιάλῳ ἀπολαφθέντι ὅτι τρισὶν ἡμέραις πρὸς εδρύουσιν. ὁ δὲ νυκτὸς ναυσὶν ὀπτοῖς φυγῇ ἐκλῦεν ἀπέπλωσεν· καὶ εἰς Βυζάντιον ἐπανάγεται. D

Εν τούτοις όντων τῶν πραγμάτων, ὁ τῶν Σαρακηνῶν βασιλεὺς λαὸν πλῆθος ὁπλίτων ἐκπέμπει, ἡγεμόνας αὐτοῖς ὑπισήσας Μασαλμᾶν καὶ Σολυμᾶν καὶ τὸν αὐτοῦ διάλεκτον καλυμμίους, ὡς τὰ Τύανα τὴν πόλιν πολιορκήσοντας. οἱ δὲ ἐκβοηθοῦντες τοῖς ἡμομμίοις, πολέμοις πλείοσιν συνάπτουσι, μέχρις οὗ τῶν τείχους ἐκ τῶν πρὸς τὴν προμαχίαν ὀργανων καθαλόντες, καὶ πλέον οὐδὲν ἰσχύσαντες αὐτοῖς, ἐπιχωρῶσι πρὸς τὰ οἰκεῖα ἐβούλοντο. ἐν ᾧ ἐκπέμπει Ιουστινιανὸς πρὸς τὴν μεσογαίαν καὶ πλῆθος λαὸν ἀγροικόν τε καὶ γεωργικὸν ἀθροίσας πρὸς τὰ Τύανα ἀφικέσθαι ἐκέλευσεν, ὡς τοῖς πολιορκουμμίοις ἐπιμενοῦσιν. Τοῦτοις δὲ πλοῖα οἱ Σαρακηνοὶ θαστάζοντες ὁρμῶσι καὶ αὐτῶν, καὶ τοὺς μὲν ξίφει ἀνῆλον, τοὺς δὲ αἰχμαλώτους συνέλαβον. ἐντεῦθεν θαρραλεώτερον διατιθέντες τὴν πρόσοδον Τυανέων εἶχον. οἱ δὲ ἀπειλὴν δαπέμπουσι τῶν πρὸς μάχην ἀπειπόντες, τῆς τε πρὸς βασιλέως βοηθείας οὐκ εὐπορήσοντες, ὁμολογίαν ἐαυτοῖς τοῖς ἐχθροῖς παρέδοσαν, καὶ πρὸς τὸν Σαρακηνὸν ἤδη ἀπῆεσαν. ὃς ἐκείνων λοιπὸν πλείστη τοῖς ἐχθροῖς παρῆσαν ἐδέδοκτο ἀσινεῖς τοῖς Ρωμαίων καλαπίπτειν χώρας, οὐδενὸς ἰσχύοντος αὐτοῖς ἀντιστῆναι. καί τινα τούτων ἀποδασμὸν εἰς τριάκοντα ἄνδρας πρὸς Ιουστινιανὸν ἄγει Χρυσοπόλεως καλούμενον παραθαλάσσιον χωρίον αὐτοκρατοῦς Βυζαντίου πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα ἱδρυμένον. καὶ τοῖς μὲν αὐτόσε οἰκήτορας ἀποστεῖλαι, τοὺς δὲ πορθμίδας ἐμπρῆσαι ναῦς.

Ιουστινιανὸς δὲ ἐν μνήμῃ ἔχων πρὸ τοῦ ἡμοιβὴν αὐτῷ πρὸς Αλλήμουν πρὸ τοῦ ἐν Χερσῶνι διαβολῆς, ναῦς πολὺ πλείστας καὶ διαφόρους συναγείρας· ἐμβιβάσας πρὸ αὐτοῦ ἄνδρες εἰς ἑκατὸν χιλιάδας ἀριθμὸν ἀνδρῶν εἰδότας ἐκ τε τοῦ στρατιωτικοῦ καλουμένου, ἔτι δὲ καὶ γεωργικοῦ, καὶ τοῦ βαναυσικοῦ τεχνῶν, τοῦ τε ἐκ τοῦ συγκλήτου βουλῆς, καὶ τοῦ τῆς πόλεως δήμου, Στέφανον δέ τινα πατρίκιον ὀνόματι Ασμικτον αὐτοῦ τούτου κόλπου ἡγεμόνα προβαλλόμενος ἐξέπεμψε, προστάξας πᾶσι τοῖς ἐν Χερσῶνι καὶ Βοσπόρῳ καὶ τοῖς τῶν ἄλλων ἀρχοῦσιν λαοὺς ξίφεσιν ἀπολωκέναι. Ηλίαν δὲ τὸν αὐτοῦ δορυφόρων σὺν ἄπλῳ ἀπιόντα ἄρχοντα Χερσῶνος ἐκάλεσεν, ἔτι δὲ καὶ Βαρδάνιον Αρμένιον τὸν ἡμῶν ἐξόριστον ἐκέλευσε καθοπλίσαι. Στέφανος δὲ ὁ Γοντιχῆς θαλάσσης πρὸς τὰ ἐκεῖσε παραγενόμενα τὰ προσταττόμενα ἐπλήρου. μιᾷ ἡμέρᾳ δύο ὁλίσι ἐπὶ συνόδοις αὐτῶν λαοῖς ὡς δῆθεν αἰχμαλώτοις χρησόμενος. τὸν μὲν Δοῦνον τὸν τῶν Χερσῶνος ἄρχοντα, καὶ Ζοΐλον πρωτοπολίτην λεγόμενον, καὶ ἑτέροις ἀνδρας ἰσαπαράκοπα τῶν ἐμφανεστέρων δεσμώσας σὺν γυναιξὶ καὶ παισὶ πρὸς Ιουστινιανὸν ἔπεμψεν. ἄλλους τε τῶν πρωθυόντων Χερσῶνος ἀνδρας ἐπὶ δύλινοις σχεδίοις προσδήσας ὅτι πυρὸς διώπησε. τοὺς δὲ τῶν ἑτέρων πρεσταβύοντας πολισμῶν ἄνδρας ἄγει καὶ εἰς εἴκοσι ἀκοντίῳ ἐμβαλὼν καὶ πρόσδησας λίθοις τε ἅπασι πλείστοις τῷ βυθῷ παρέδωκεν. Ιουστινιανὸς

A Dum hæc aduersus Bulgaros gerun- 1000CIV.
tur, Saracenorum Rex ingentem exercitum cum Masalmane & Solymane Ducibus ad Tyana obsidenda mittit. Qui multis ad eam vrbem præliis gestis, murorum insuper parte machinis disiecta, cum nihil amplius proficerent, discessum parabant, cum ecce ingens rusticorum & agricolarum manus a Iustiniano ad soluendam obsidionem mittitur. Quos Saraceni inermes conspicati, impetu facto partim gladiis obtruncant, partim captiuos abducunt. Quo successu audaciores redditi cœptæ Tyanorum obsidioni pertinacius insistunt.
B At oppidani necessariarum rerum inopia fracti, nec vllum ab Imperatore subsidium nacti, deditionem faciunt, & ad Saracenorum institutа transeunt. Ex illo tempore plurimum ea res hostium animos erexit, vt Romanorum agros prædationibus ac populationibus impune vexarent, cum nulli satis virium ad resistendum esset. Postremo triginta fere hominum globus Chrysopolin vsque (quod oppidum ex aduerso Byzantii ad Orientem Solem ad mare situm est) perrumpunt, & oppidanis omnibus iugulatis, nauigiis ignem iniiciunt.
C Iustinianus interim delationis istius 1000CIX.
memor, qua apud Apsimarum a Chersonitis in periculum adductus fuerat, classem multarum ac diuersi generis nauium instituit, in quam centum fere millia hominum imposuit, partim ex militaribus ordinibus, partim ex rustica plebe, aut opificum turba, partim denique ex Senatorio ordine, reliquisque ciuibus. His omnibus Stephanum Patricium cognomento Asmictum Ducem præposuit, cum mandatis, vt Chersonæ ac Bosphori vicinarumque præfecturarum populos omnes gladiis conficeret. Eliam vero ex Prætorianis, qui
D in comitatu erat, Chersonæ præficeret, ibidemque Bardanem quendam Armenum exulem relinqueret. His acceptis Stephanus Pontico mari in illam regionem inuectus, iussa Imperatoris exequitur: paucos iuuenes captiuorum loco in milites suos diuidit. Dunum Chersonæ Præfectum, & Zoilum ciuitatis principem aliosque triginta circiter ex illustrioribus cum vxoribus & liberis vinctos ad Iustinianum mittit, alios Chersonæ facile principes numero septem ligneis verubus alligans ad ignē assauit. Cæterarum porro vrbium primores ad viginti ferme in lembum imponens, & ingentes ex eo lapides alligans in mare depressit. Sed Iustinianus

ob seruatos iuuenes mollius quæ man-
dauerat atque humanius a Stephano
peracta putans, quamprimum hunc ad
se reuocat. Qui inde vt erat iussus sol-
uens, ineunte Octobri ingruente maxi-
ma tempestate naufragium passus est, in
quo tria fere & septuaginta millia sub-
mersa sunt. Quorum cadauera ab Ama-
stride ad Heracleam vsque maris æstus
abripuit.

Iustinianus his acceptis non modo ni-
hil doluit, sed etiam magnopere gaui-
sus est, adeo vt alteram etiam classem
instruere, atque eodem mittere vellet.
Sed illarum prouinciarum Principes ea
re perlata diligenter, quod in ipsis fuit,
sese muniunt, & ad Chazares Legatos
mittunt, vt ad sui custodiam, eorum-
que, qui supererant, salutem præsi-
dia submitterent. Hæc vbi Iustinianus
comperit, Georgium Patricium, &
Ioannem Præfectũ vrbis aliosque Prin-
cipes cum trecentis circiter hominibus
destinat, iisque Dunum ac Zoilum com-
mendat, quibus in Imperium restitutis,
Heliam ad se perducerent. Igitur cum
Chersonem appulissent, oppidani Geor-
gium solum cum principibus, quos se-
cum adduxerat in vrbem intromittunt.
Inde portis occlusis, eundem Geor-
gium ac Ioannem gladiis obtruncant,
milites, qui extra muros relicti erant,
cumque iis Dunum ac Zoilum per Cha-
zaros, qui illuc præsidio venerant, ad
Chaganum transmittunt: quos barbari
in itinere interficiunt. Neque his con-
tenti, Chersonitæ probra in Iustinia-
num ac maledicta coniiciunt, eiusque
loco Bardanem quendam exulem Im-
peratorem salutant. Quare Iustinianus
maiorem in modum exacerbatus pri-
mum in Heliæ filios, qui adhuc mater-
nis in vlnis gestabantur, sæuitiam exer-
cet. Tum eius vxorem coquo suo Indo
genere toto corpore deformissimo per
vim nuptui tradit. Alia rursus magna
classe confecta, Maurum Patricium præ-
fecit. Qui Chersonem funditus delere
ac ciues omnes nullo discrimine inter-
ficere iussus, traiecto mari impigre rem
aggressus est. Sed irrumpentes repen-
te Chazari vrbem ab exitio vindicant.
Bardanes vero ad Chazarorum Princi-
pem confugit. Interim Maurus Patri-
cius, cum neque obsidionem vrgere pos-
set, nec redire ad Imperatorem auderet,
cum Chersonitis conspirans, Iustinia-
num pariter cum illis reiicit, & Barda-
nem Imp. proclamat, quem mutato no-
mine Philippicum appellant. Tum eun-
dem per Legatos a Chazaro reposcunt.
Qui centum aureis viritim a Romanis

A ὃ φιλανθρωπότερον τῶν Στεφάνου δράσαντα πα-
ρὰ τὰ διαφερόμενα αὐτῷ νομίσας δι' ἃ τῶν μει-
ρακίων ἐξεποίησιν, ἀπευδαιμότερον ἐπῳκεῖν ποιεῖς
αὐτὸν ἐκέλευσεν. αὐτὸς δ' ἐκ τῶν προσταχθέντα ἐκλυ-
θεὶς ἀπράγως, μηνὸς Ὀκτωβρίου ἰσταμένου, χειμῶνι
μεγάλῳ καὶ ναυαγίῳ πολυπλήθει, εἰς περὶ ἑβδομήκο-
ντα χιλιάδας τῶν καταποντισθέντων ἀριθμηθέν-
των. ὧν τὰ πτώματα ἐκ Ἀμαστρίδος πόλεως μέ-
χρις Ἡρακλείας ὑπὸ θαλάσσης ἀφῃρέθησαν.

Ἐφ' οἷς οὐ λυπηθείς, ἀλλὰ λίαν πολυχρονίως θυμό-
μενος Ἰουστινιανός, πάλιν βούλεται ἕτερον στόλον ἐκ-
πέμπειν κατ' αὐτῶν. οἱ δὲ τῶν χωρῶν τούτων ἄρχοντες τῆς
φήμης αἰσθόμενοι ἑαυτοὺς ὅση δύναμις ἀσφαλίζον-
το. πρὸς δὲ τοὺς Χαζάρους διαπρεσβεύονται, ὡς τὰ ὑπὲ
φυλακὴν τούτων ἤθη ἀποσταλῆν, καὶ πρεσβύζειν τοὺς
ἐν αὐτοῖς πολιτοφθόνους. ταῦτα Ἰουστινιανὸς μεμαθη-
κὼς Γεώργιον τὸν Πατρίκιον ἀποστέλλει, καὶ Ἰωάννην
τὸν τῆς πόλεως ὕπαρχον, σὺν ἑτέροις ἄρχουσι, καὶ στρα-
τῷ ἄγειν πεντακοσίων ἀνδρῶν, παραδοὺς αὐτοῖς τὸν
Δοῦνον καὶ Ζώϊλον, ὡς ἀποκαθέσταν αὐτοῖς τὰς οἰ-
κείας ἀρχάς. Ἡλίαν δὲ ἀγαγεῖν ὡς αὐτόν. τούτων
δὲ Χερσῶνι παραγενομένων, οἱ τῆς πόλεως μόνον
Γεώργιον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἄρχοντας ἀξιοῦσιν ἐντὸς
γενέσθαι τῆς πόλεως. καὶ γενομένους τὰς μὲν πύλας ἐπ'
αὐτοῖς ἔκλεισαν. Γεώργιον δὲ καὶ Ἰωάννην ξίφει ἀνᾳ-
ρεθσι. τοὺς δὲ ἔξω τῶν τειχῶν ἀπολειφθέντας στρατιώ-
τας, ἔτι δὲ καὶ τὸν Δοῦνον καὶ Ζώϊλον τοῖς σκύθαι παρα-
σταθεῖσι Χαζάροις παραδίδοντες τῷ Χαγάνῳ
προέπεμψαν. οὓς παραλαβόντες οἱ Χάζαροι κατ'
ὁδὸν ἔκτειναν. οἱ δὲ τῆς πόλεως Χερσῶνος Ἰου-
στινιανὸν μὲν αἰσχρὰς δυσφημήσαντες κακηθείας.
Βαρδάνην δὲ τὸν ἐκπεσόντα εἰς βασιλέα
ἀναφήνασαν. τούτων ἀκούσας Ἰουστινιανὸς καὶ μείζονι
θυμῷ ἐξαπολόμενος τὰ μὲν Ἡλία τέκνα τῷ μητρῴῳ
κόλπῳ φερόμενα ἀνᾴρησε, τὴν δὲ αὐτοῦ γυναῖκα
τῷ ἰδίῳ μαγείρῳ ζεύγνυσιν ἀνάγκασεν, Ἰνδῷ τῷ
γένει, καὶ ὅλῳ δυσειδεῖ τυγχάνοντι. ἕτερον δὲ πάλιν
μέγαν στόλον ἀποστέλλει κατ' αὐτοῦ στρατεύσα-
μενος Μαῦρον τὸν Πατρίκιον, στρατάξας τὴν μὲν
πόλιν Χερσῶνος καταπρέφεσθαι, καὶ ἀπάγειν τοὺς ἐν
αὐτῇ ἀφειδῶς κατακτείνας. ὁ δὲ πρὸς Χερσῶνα
παραγενόμενος τῷ ἔργῳ εἶχετο. λαὸς δὲ Χαζάρων ἐξα-
πιναίως ὑπιπεσόντος, ἡ μὲν πόλις περιεσώζετο.
Βαρδάνης δὲ ὡς τὸν κύριον Χαζάρων φυγὰς ἦλθε.
Μαῦρος δὲ ὁ Πατρίκιος πρὸς μὲν τὴν πολιορ-
κίαν ἀμηχανήσας, παλινοστεῖν πρὸς Ἰουστινιανὸν δε-
διὼς, συμφωνεῖ τῇ πόλει Χερσωνιτῶν. καὶ Ἰουστινιανὸν
μὲν ἀπωσάμενοι, Βαρδάνην ὡς βασιλέα ὑφή-
μησαν, Φιλιππικὸν αὐτὸν μετονομάσαντες. καὶ πρὸς
τὸν Χαζάρον διαπρεσβεύονται τὸν πρὸς αὐ-
τοὺς ἀπεσταλκέναι. ὁ δὲ ὅρκους ἐμπεδοῖ ὃ Ῥωμαίοις

πλῆθος πρὸς τῆς Βαρδάρων σωτηρίας χρήματα αὐτοῖς παρεξάιλθος κατ' ἄνδρα ἑκατὸν νομίσματα ἑλληφώς.

Ιουστινιανὸς ὁ χρόνος προερχομένου ἐπαρώπθυσεν ὡς καὶ πρὸ αὐτοῦ ἡττητήσεσθαι εἴη. Διὸ τὸ αἰρεῖται Τέρβελιν τὸν ἄρχοντα τῶν Βουλγάρων καὶ τιμωκαῦτα συμμαχεῖν αὐτῷ. ὁ δὲ πέμπει πρὸς αὐτὸν ἄνδρας ὡς περιαλίους· οὓς δεξάμενος συμπαραλαβεῖν αὐτῆς. καὶ ἅμα τῷ τῶν Ολγικίου λεγομένῳ στρατῷ εἰς ὃ καλούμενον πεδίον τῶν Δαμαλοῦ ἱδρύσασθαι προεκέλευσεν. αὐτὸς δὲ τοὺς τε ἄρχοντας ἑαυτοῦ καὶ στρατὸν ὁπλίτην ἕτερον παραλαβών, πρὸς τοῖς Γοντικοῖς ἐξέβραμε χωρίοις, ἄχρι παραλαλασσίου κώμης Γιγλίσσου ὀνομαζομένης· ὥστε ἀναμανθάνειν οἷα τὰ ἐν Χερσῶνι αὐτῷ ἐπεπράγματεύετο. Επὶ χρόνον δέ τινα ἐκδοχὴ ἀφανεῖσας καὶ θρασάμενος τοιοῦτον τόλμημα ὁ Φιλιππικὸς βασιλεύοντι πρὸς Βυζάντιον καταμείγνυται, πρὸς τὸν καταλαβόντα αὐτὸν λαὸν καὶ τὸν Δαμαστοῦ παλινοστεῖ. Φιλιππικὸς ὁ πολέμου ἐκτὸς εἰς τὴν πόλιν εἰσῆλθε. καὶ αὐτίκα Ηλίαν σὺν ὁπλίτῃ λαῷ καὶ Ιουστινιανοῦ ἀποστέλλει. καὶ αὐτὸς τῷ μὴν σὺν ὀπλίτῃ Ιουστινιανῷ πλήθει ὄρχεις τὰ τῆς σωτηρίας ἐβεβαίωσε. ὁ δὲ τῶν Βουλγάρων λαὸν οἴκοις ἐπεμνήκειν ὑπέστρεφε. αὐτὸς δὲ Ιουστινιανοῦ τὴν κεφαλὴν ἐκτέμνει, ἣν δὴ ἔτος ἕκτον αἰῶσθμος ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ βασιλείᾳ, καὶ πρὸς Φιλιππικὸν ἐκπέμπει. ὁ δὲ τοῦτον δεξάμενος πρὸς τοῖς ἑαυτοῦ τόποις ἄχρι Ρώμης ἀπέστελλε. Μαῦρον ὁ τὸν Παπρίκιον καὶ Ιωάννην τὸν βασιλικὸν δορυφόρον, ὀπίκλην Σπῆδον καὶ Τιβέριν τὸν υἱὸν Ιουστινιανοῦ ἐξέπεμψεν. οὓς καθαλαμβάνουσιν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ καθαφυγόντας τοῦ ἱεροῦ τὸ πρόναον θρομπτοῦσι τὸν ἐν Βλαχέρναις ὄντος. ἐν ᾧ εἰσπηδήσας Ιωάννης ἀφέλκεται τοῦ ἱεροῦ ἐξημμένον τραπέζης, μήτε τὰ ἐκ τῆς θυσιαστηρίου βλαβηθεὶς, μήτε τοῖς πολλοῖς δάκρυσιν Αναστασίας τοῦ αὐτοῦ μάμμης εἴξας· πρὸς δὲ αὐτὴν ἐφ' ἑστηκὼς συσχινδυνεύουσα. ἐν τόπου εἰς τὸ καλούμενον τῶν Καλλινίκων, ζώων ἀλόγων δίκην μαχαίρᾳ ἀποσφάττουσιν, ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ θείου Αναργύρων τοῦ καλουμένων τῶν Γαυλίνης ταφῶν παρεστάζαντες. μεθ' ὃν συλλαμβάνονται καὶ Βαρσαβαχαίειον, καὶ τοὺς λοιποὺς Ιουστινιανοῦ ἄρχοντας. ἐπὶ πᾶσι ξίφει ἀναιρεθῆσι.

Φιλιππικὸς ὁ ἀσέμνως καὶ ῥᾳθύμως τὰ βασίλεια διέπων ἐφαίνετο. τοὺς ὁ ἐν τῇ ἕκτῃ οἰκουμενικῇ συνόδῳ Πατέρας ἀναθέματι καθυπέβαλε, τὰ περὶ αὐτῶν δόξαντα δύο τῆς σωτῆρος θελήματα καὶ ἐνεργείας μὴ ἀποδεχόμενος. συλλήπορα δὲ εἶσκων Ιωάννην τὸν τιμιώτατα τῆς πόλεως ἀρχιερέα, καὶ Γερμανὸν τὸν Κυζίκου μητροπολίτην, καὶ ἕτερους ἱερεῖς καὶ συγκλητικοὺς πλείστους.

Εν τούτοις τῶν Βουλγάρων ὁπλίτης ὅμιλος ἀθρόως ἐπὶ τὸν Θρᾳκικὸν Βοσπόρου οἰκοῦντας ἐπιπαίσασι. καὶ

exactis de Bardanis ſalute iuſiurandum dedit.

Inter hæc Iuſtinianus elapſo iam tempore proditum ſe abillis ſuſpicans, etiam tum a Terbeli Bulgarorum Rege auxilium poſtulat : a quo tribus ferme millibus acceptis , copiiſque omnibus vna cum Obſequianis traiectis in eo campo , quem Damatryn vocant , caſtrametari iubet. Ipſe cum ducibus aliaque armatorum manu ad Ponticos fines occurrit Gingliſſum vſque maritimum vicum , vt de his quæ ad Cherſonam geſta fuerant , certi quidpiam comperire poſſet. Vbi aliquantum commoratus , cum ciuſmodi nauales copias Byzantium cum Imperatore Philippico nauigantes vidiſſet , Damatryn ad exercitum rediit. Philippicus ſine pugna vrbem ingreditur : ac ſtatim Heliam cum armaturis contra Iuſtinianum mittit. Qui omnibus , qui cum Iuſtiniano erant , data fide vitam ac ſalutem conceſſit. Bulgaris vero vt ſine fraude ad ſuos redirent permiſit. Tum Iuſtiniani caput ſexto anno quam imperare ſecundo cœperat præcidit , & ad Philippicum mittit. Hoc ille accepto in Occidentem Romam vſque perferri iubet. Inde Maurus Patricius & Ioannes e Schola Palatina cognomento Struthus , contra Tiberium Iuſtiniani filium miſſi ſunt : quem in templo caſtiſſimæ Dei matris , quod in Blachernis eſt ad aram quo ille confugerat, reperiunt. Eo igitur Ioannes irrumpens ſacræ menſæ nequicquam hærentem abducit , nihil neque loci religione, neque Anaſtaſiæ illius auiæ lacrymis commotus. Aderat enim periculi cum nepote particeps ac ſocia. Tum in eo loco qui Callinicorum dicitur, pecudis more iugulatum in ſanctorum Anargyrorum, quos Paulinæ nuncupant , templo ſepeliri iubent . Cum eo comprehenſus pariter Baraſbacurius cæterique Iuſtiniani duces , & ad vnum gladio cæſi.

Poſt hæc Philippicus Imperium turpiter ac negligenter adminiſtrat , & eos Patres qui in ſexta Oecumenica Synodo conuenerant anathemate condemnat , quæ ab iis de duplici Chriſti Domini voluntate & actione decreta erant improbans . Qua in re adiutorem nactus eſt Ioannem Conſtantinopolitanum Patriarcham , & Germanum Cyzici Metropolitanum , alioſque tam ſacerdotes quam Senatores plurimos.

Inter hæc Bulgarorum exercitus Boſphori Thraciæ accolas ſubita eruptione nec opinantes aggreſſi ſunt. Tum ple-

DCCII.

DCCXII.

risque captiuis ac copiosa supellectile comparata animosiores facti ad vsque murum vrbis qui continentem respicit, dispersi, sub ipsam portam, quam Auream vocant, excurrunt. Inde regressi, Thraciæ loca prædationibus infesta habuerunt. Accessit ad hæc mala Saracenorum incursio, qui per Romanos agros longius euagati, & vsquequaque diffusi, plurimum damni hominibus ac pecoribus intulerunt. Capta tum ab iis Medea, cum aliis nonnullis oppidis. Interim Philippicus, celebrato vrbis natali, atque equestri spectaculo dato, cum amicis epulum præbuisset, meridiandi causa secessit. Quo tempore factis hunc in modum insidiis oppressus est. Georgius cognomento Buraphus Patricius, & Obsequianis copiis præfectus, per illud tempus in Thracia erat præsidii causa, quo eam prouinciam a Bulgarorum incursione defenderet. Hic igitur Theodori Patricii, cui Myacio cognomen erat, consilio Rufum quendam ex officio suo, cum exigua manu Byzantium mittit, vt quæ contra Philippicum moliti fuerant perficeret. Hic repentino impetu ad Palatium aduolans, Imperatorem dormientem offendit: statimque a somno excitatum ad Hippodromum deducit, vbi oculis illum priuauit anno eius Imperii secundo. Postridie, cum Pentecostes festum agere-
tur, vniuersa populi multitudo ad sacrum diuini Verbi templum confluens,
ΙΔCCXIII Artemium Philippici notarium (quem Latini a secretis nominant) Imperatorem proclamat, eidemque Anastasii nomen imponit. Paucis inde diebus elapsis Theodoro Patricio ac Georgio oculos eruunt, huncque ipsum Thessalonicam in exilium deportant.

At Anastasius totus in bellicas res incumbere cœpit, & ad earum administrationem duces ac præfectos quamplurimos constituit. Quæ cum Saracenorum principi comperta forent, noua subinde consilia molitus, aduersus Romanos expeditionem comparat. Ad quem Imperator Danielem Patricium vrbis Præfectum e Synope, vbi tum morabatur, destinat, per speciem impetrandæ pacis, reipsa autem, vt omnem illius contra Romanos apparatum exploraret. Qui reuersus gentem illam cum ingenti equitatu classeque maxima parare Rom. in fines expeditionem nuntiat. Quibus auditis Imperator omnibus qui in vrbe erant, qui quidem necessarios sumptus ad triennium haberent, manendi potestatem facit, reliquis, quibus tantum non suppeteret, abire quoquo velint permit-

λαὸν πλῆθον, καὶ σκεύη οὐκ ὀλίγα παρ' αὐτῶν προσκτησάμενοι, ἀδείας ἤδη αὐτοῖς προσομολόγησε, καὶ πρὸς τὸν Χερσαῖον τεῖχος τῆς πόλεως σκεδασθέντες, ἄχρι καὶ τῆς χρυσῆς καλουμένης πύλης προεκδραμόντες. ἐκεῖθεν ὑποσκήψαντες, πολλὰ τὰ ὄντα Θρᾴκης χωρία καθαλίζονται. μεθ' ἃ δὲ ταῦτα καὶ ὁ τῶν Σαρακηνῶν ἔθνος τῶν Ρωμαίων κατέδραμον χώρων· καὶ τὰ πλῆθος μέρη διεκπερῶντες, πλεῖστον ὅσον βλάβην αἰθέσπιον τε καὶ κτηνῶν ἐποιοῦντο· πόλιν τε Μήδειαν καὶ ἕτερα πολίσματα συμπορθήσαντες. Φιλιππικὸς δὲ ἡμέραν τῆς πόλεως ἡμέραν ἐπιτελέσας, καὶ ἀμιλλητήριον τῶν ἵππων ἀγῶνα ἐπιδείξάμενος, εἶτα τοῖς φίλοις συμποσίασας, εἰς ὕπνον κατὰ τὸν μεσημβρινὸν τῆς ἡμέρας καιρὸν ἐτράπετο. συμβαίνει δέ γε αὐτῷ τὰ τῆς ἐπιβουλῆς ἐντεῦθεν. Γεώργιός τις ὄνομα ὁ ἐπίκλην Βούραφος, Γαβρικίου τυγχάνων, καὶ τῶν Ὀψικίου στρατοπεδητῶν τάγματος, πρὸς τῇ Θρᾴκῃ πλεῖσταις τοῖς ἐπιδημοῦσι φυλακῆς ἕνεκα τῆς χώρας, ἀφ' ἧς τῶν Βουλγάρων καταδρομαί, γνώμῃ Θεοδώρου τοῦ Παπεικίου ὁ ἐπίκλην Μυακίου πέμπει τῶν ὑπηρετῶν τινα, Ροῦφον ὄνομα, σὺν ὀλίγοις στρατιώταις πρὸς ὃ Βυζάντιον τὰ πρὸς τὸν Φιλιππικὸν ἐπιβουλεύσοντα ἐπιτελέσοντα. ὃς ἀθρόως τῷ βασίλεα ἐπειπάσῃ. καὶ τὸν βασιλέα καθεύδοντα καταλαβών, ἐξαίφνης τε τοῦ ὕπνου, ἐς πρὸς τὸν τοῦ Ἱπποδρομίου ἐξάγει χώρον. κακεῖσε αὐτοῦ τὰς ὄψεις ἀπετύφλωσε, δεύτερον ἔτος ἐν τῇ βασιλείᾳ διάγοντα. τῇ ἐπαύριον ἡμέρᾳ, ἣν τῆς Πεντηκοστῆς ἑορτάσιμος, ἀθροισθεὶς ὁ τῆς πόλεως ἅπας δῆμος πρὸς ὃ ἱερὸν τοῦ θείου λόγου τέμενος, ἀναῤῥηδοῦσιν εἰς βασιλέα Ἀρτέμιον Φιλιππικοῦ γραμματέα, οὗ τὴν Ἰταλῶν φωνὴν καλοῦσιν ἀσηκρῆτις, ἐπώνομασμένον αὐτὸν Ἀναστάσιον. ὀλίγων δὲ ἡμερῶν διελθουσῶν, τυφλοῦσι Θεόδωρον τὸν Γαβρίκιον, ὡσαύτως καὶ Γεώργιον. καὶτοῦτον δεσμεύσαντες ἐν Θεσσαλονίκῃ πέμπουσιν.

Ἀναστάσιος δὲ ὁ τῆς ἐπιμελείας τὰ πολεμικὰ παράγμαθ' εἶχε, καὶ ἀρχοντας ἱκανοὺς πρὸς ταῦτα διοικήσεις καθίστα. ἀλλ' ὅμως ὁ τῶν Σαρακηνῶν βασιλεὺς βουλὰς σκιρᾷ ὡς τὴν τῶν Ρωμαίων χώρας στρατοπόλιν. ἀποστέλλει δὲ πρὸς αὐτὸν Δανιὴλ τὸν Γαβρίκιον ἀπὸ τῆς Σινωπέων ὁρμωμένον πόλεως, ὃς ἦρχον πλεῖσταις τῆς βασιλίδος ὑπαρχούσας, ὡς δῆθεν τὰ τῆς εἰρήνης ὑπεκηρυκευσόμενον, τῷ ὄντι δὲ διοπθυσόμενον οἷα αὖθις τὰ τῶν Ρωμαίων ξενητεύσει. ὃς ἐπαυτίκα ἐπῆλθε μεγίστην ἔσεσθαι τῷ ἔθνους ἀφ' τε ἱππικοῦ καὶ πλοίμων στρατευμάτων τῆς Ρωμαϊκῆς πολιτείας καταδρομήν. ὁ δὲ ἀκούσας ἐκάστω τῶν ἐν τῇ πόλει· ὡς εἴ τις τῶν ἀναγκαίων ὑπορήσοι ἔτει τετάρτῳ διαρκεῖν αὐτῷ, μένειν ὁ τούτων ὑστερῶν ᾗ πῦ βούλοιτο, ἀποτέ-

χλη.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [770] - 32

χὴν. τὰ δὲ τείχη τῆς πόλεως ὅπως μελέτερον κρημνίζῃ, καὶ τὰ πολεμητήρια ὅργανα ἀφασκευάζει, πλῆσα δαπανήματα τῇ πόλει ἀποδήμιος· καὶ ἐτέρεσις οἷς αὐτὸς πρὸς πολεμίων ἐφοδον ταύτην κατοχυρώσας.

Φήμης δὲ ἡμολυνης, ὡς ὁ τῶν Σαρακηνῶν στόλος ἀπὸ Αλεξανδρου πόλεως ὅπῃ * τὸν Φοίνικα περᾶσειε, ναυπηγήσιμοις ξύλοις κυπαρισσίνοις ἔνεκεν σκλέγεται σκάφη τὰ χυπλοίμα· γρατὸν τε ὂν αὐλοῖς ἐλκαπαλέγῃ ὂν τῶν τῆς χώρας τῶ καλουμένου Οψικίου, καὶ πρὸς τὴν νῆσον τὴν Ρόδον ἀποστέλλει. κἀκεῖσε ἀθροισθῶσι τὰ ἄλλα Ρωμαϊκὰ πλοίμα συνάπτε. τοῦτοις ἡγεμόνα ἐφίστησιν Ιωάννην Διάκονον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ τῶν δημοσίων Φόρων λογιστὴν, ὃν Λογοθέτην ἡμῖν οἵδε καλῶ ἡ συνήθεια, ὑπάρχοντα ἔμφρονά τε, καὶ ἔμπροσθεν καθεσάμενον, ὅσις τὸν ἀπόστολα πρόσταβε στόλον. ὃς πρὸς τὴν Ρόδον ἡμόμενος, τὰ τὰ ἐντεταλμένα ἀπαγγέλλων, καταπειθῆς εὕρισκε καὶ πρόθυμος πρὸς τὸν ἀφάπλουν ὑπάρχοντας τοὺς συνελεγμένους ἀπόστολας. μόνοι δὲ οἱ τῶν ἡμολυνοι τῶ Οψικίου γράτου τὴν ταύτην ὁδοιπορίαν δεδοίκεσαν. ταπαίζοισιν οὖν ἐξ αὐτοῦ, καὶ τὸν μὲν βασιλέα Αναστάσιον ἐδυσφήμουν, Ιωάννην δὲ τὸν Διάκονον ῥομφαίᾳ ἀναλίσκεσθαι. ὀντεῦθεν λοιπὸν οἱ στόλοι σκεδάννυνται, καὶ πρὸς τὰ οἰκεῖα ἀπέπλευσαν ἕκαστος. αὐλοὶ δὲ ὅπῃ τὴν ἑαυτῶν ἀνιόντες, καὶ πρὸς Ἀδραμύττιον γενόμενοι, ἐκεῖσε εὑρίσκουσι Θεοδοσίου τινὰ ὄνομα, τῶν δημοσίων Φόρων πρᾶκτορα, ἀποσήμονά τινα, καὶ ἰδιώτην τυγχάνοντα, καὶ πρὸς τὴν τῆς βασιλείας ἀξίαν πρηπέστατον. ὁ δὲ φυγὰς ᾤχετο, καὶ εἰς ὄρος κατεκρύπτετο. αὐλοὶ δὲ ὀπίσω δραμόντες καὶ βιασάμενοι βασιλέα τε ἀναῤῥήσουσι, καὶ μὴν ἑαυτῶν ἄρχουσι.

Ταῦτα Αναστάσιος μεμαθηκὼς ὁ μὲν Βυζάντιον ἤδη πρὸς κατοχυρώσας, ὂν τῇ πόλῃ Νικαίας τῆς ἐν Βιθυνίᾳ ὄξέρχεται, κἀκεῖσε ἑαυτὸν καθασφαλίζεται. ὁ δὲ μετὰ Θεοδοσίου γράτος συλλαβὼν ἀπόστολα τὸν τῶ Οψικίου γράτον, καὶ πλῆσα σκάφη ἐμπορικὰ· καὶ καθὼς ἤδη καὶ πρόσθεν εἴρηται, ἐπὶ θαλασσίῳ χωρίῳ Χρυσοπόλεως προσγίνεται. ἐκβάντε τε ἐφ' ἑκάτερα τοῖς ὂν τῆς πόλεως πολεμον πρὸς ἐβαλεν, ὅπῃ μησί τε ἐξ τὰ τῆς μάχης διήρκεσε. ὁ δὲ τῶ Αναστάσιου στόλος πρὸς τῷ νεωρίῳ * τῆς πόλεως καλουμένῳ λιμένι * κατῆρε. ὁ δὲ Θεοδοσίου στόλος ἀδείας ὅπισθεν ἀφορθμεύεται πρὸς τὰ Θρᾳκῶα, καὶ τούτων ἐκράτησεν. ὅπῃ πρὸς δοσίᾳ δὲ τινας ἀποφθείραντες, ἀφ' τῆς πύλης τῆς καλουμένης Βλαχέρνας, τὴν πόλιν εἶλον. καὶ νυκτὸς ὅπῃ ἡμολυνης εἰς τοὺς οἴκους τῶν πολιτῶν εἰσδραμόντες, μεγίσην αὐτοῖς βλάβην εἰργάσαντο. τοῖς δὲ

*f. τὼ

*f. κατῆρε.

A tit. Ipſe muros diligentius reficere, machinas ad bellum comparare, neceſſarias omnes copias in vrbe congerere, cæteris quibus contra hoſtium impetus opus erat munire illam atque inſtruere.

Interim cum iam rumor percrebuiſſet, Saracenorum claſſem cædendæ ad nauium fabricã cupreſſinæ materiæ cauſa, Alexandria in Phœnicem traiicere, Imperator expedita nauigia colligens, in ea contractum ex Obſequiana regione exercitum imponit, & ad Rhodum inſulam mittit: eo reliquam Romanorum claſſem conuenire iubet. Summæ deinde rei Ioannem præficit magnæ Eccleſiæ Diaconum, & Curatorem publicorum vectigalium, quem generalem Logothetam appellare vulgo ſolent, virum prudentem, & multarum rerum experientia præditum. Hic vniuerſæ claſſi præpoſitus, cum Rhodum veniſſet, quæ in mandatis habebat expoſuit. Ad hæc aſſentientibus omnibus, & ad nauigandum paratis, ſoli Obſequiani profectionem illam metuebant. Qui tandem ſeditione facta eo progreſſi ſunt, vt maledictis in Anaſtaſium Imp. coniectis, Ioannem ipſum Diaconũ gladio peremerint. Ea re facta, tota claſſis huc illucque diſſipata, ſinguli in patriam ſuam reuerſi ſunt. At rebellium copiæ, dum & ipſæ quoque patriam repetunt, & ad Adramyttium applicant, illic forte Theodoſium quendam publicorum vectigalium exactorem inueniunt, quietum hominem, ac priuatum, eumque ad capeſſendum Imperium hortantur. Ille fuga elapſus in monte delituit. Sed accurrentes illi ac vim inferentes Imperatorem ſalutant, ac ſecum perducunt. CCCXV.

Hæc vbi Anaſtaſius comperit, Byzantio munitionibus firmato, Nicæa in Bithyniam profectus eſt. Ibi omnibus ſe præſidiis inſtruxit. Interim Theodoſii copiæ Obſequianum omnem exercitum ac multas negotiatorum naues occupant: moxque, vt paulo ante relatum eſt, ad maritimam ſtationem Chryſopolitanæ vrbis applicant. Inde oppugnare eam aggreſſi, ſex menſibus in obſidione perſiſtunt. Quæ dum geruntur, Anaſtaſii claſſis ad nauale (id vrbis portui nomen eſt) appellit. Theodoſiana vero claſſis liberam ea re facultatem nacta, in Thraciam nauigans eam prouinciam obtinuit. Poſt hæc quorundam proditione, quos pretio corruperant, per portam, quæ Blachernarum dicitur, in vrbem ingreſſi ſunt. Tum ſequenti nocte per ciuium domos graſſati, magnam iis vaſtitatem inferunt. Theodoſius por-

ro vrbanos omnes magiſtratus cum Germano Patriarcha ab vrbe dimittit, vt quæ geſta erant ad Anaſtaſiũ perferrent. Is accepta fide nihil ſe mali paſſurum, monachorũ habitu veſtitus ad Theodoſium ſe contulit, a quo nullo alio malo affectus Theſſalonicam deportatus eſt.

Dum aſſiduæ hunc in modum contra Imperatores coniurationes exiſtunt, dumque inualeſcente tyrannide Imperii ſtatus ac reipublicæ negligitur, ac paulatim in deterius prolabitur, vna & litterarum ſtudia reſtingui atque intercidere cœperunt, nec minus diſciplina militaris peſſundari. Ita factum, vt Romanum Imperium bellis impune laceſſeretur, ac cædes paſſim promiſcue & abductiones hominum, & vrbium euerſiones fierent. Acceſſit ad horum malo-
1CCCXVI rum cumulum Saracenorum irruptio, qui contra regiam vrbem terreſtri expeditione facta, infinitas equitum ac peditum copias ex ſubiectis ſibi gentibus collegerant. Eodemque tempore claſſem ingentem mille octingentarum nauium circiter miſerant, Duce Muſalmano: ita enim gentili eum lingua vocabant.

Quibus rebus cognitis, tam militiæ præfecti, quam ciuiles magiſtratus, cum Theodoſii imperitiam animaduerterẽt, neque tantis hoſtium viribus ſuſtinendis parem eſſe ſcirent, inſtare atque hortari cœperunt, vt Imperio ſeſe abdicaret, ac tuto ſe in ordinem cogi pateretur. Nec conditionẽ abnuit ille, ſed anno Imperii vertente ſponte ſe abdicauit. Inde de ſucceſſore deligendo conſilium ineunt, ac tum forte Leo Patricius oblatus eſt Orientalibus copiis ea tempeſtate præfectus. Hic igitur (vt Imp. ſolent) ſolenni pompa ſuſceptus, Aurea porta Byzantium ingreditur, atque in maiore Eccleſia Imperatoriam coronam accipit.

1CCCXVII At Saraceni multis Romanorum oppidis euerſis, Pergamum inſuper occupant: quam cum aliquandiu obſediſſent, hanc ob cauſam in ſuam poteſtatem redigunt. Oppidani furore quodam mali dæmonis correpti prægnantem puellam, quæ tum primum vterum ferebat, iam vicinam partui conſecant, ac detractum vtero fœtum in aquæ caldario percoquunt. Dehinc milites omnes dextræ manus digitos in vas illud immergunt. Verum tam immane facinus repente diuina ira conſequitur. Nam neque manus contrectare arma potuerunt, & ceſſantibus illis, hoſtes vrbe ſine prælio potiti ſunt. Hinc profecti Saraceni ad fauces Abydi, atque in Thraciam poſtremo delati ſunt. Nec paucis illic oppidis ſubactis regiam ad vrbem contendunt.

A ἐν αὐτῇ ἀρχόντας· ἅμα Γερμανῷ τῷ πλωικίῳ τὴν ἐπαρχίαν τῆς πόλεως ἐπιτρέψαι, ὡς τὰ πεπραγμένα αὐτῷ πιστωσάμενος Ἀναστασίῳ. ὁ δὲ Θύτος ἤδη λόγων ἤκουσεν, ὡς μήτε τι κακὸν παθὼν. καὶ ὃ μοναχικὸν περιβαλόμενος σχῆμα πρὸς Θεοδόσιον ᾤχετο· ὁ δὲ ἕτερον μηδὲν βλάψας, ἀλλὰ τῷ Θεσσαλονίκῃ ἐξόριστον ἔπεμψεν.

Ἐπεὶ δὲ πυκναὶ τῶν βασιλέων ἐπαναστάσεις ἐγένοντο, καὶ ἡ τυραννὶς ἐκράτει, πάντα τῆς βασιλείας καὶ τῆς πόλεως κατημέλητο καὶ διέπιπτε πρᾶγματα. ἔπι μὲν καὶ ἡ τῶν λόγων ἠφανίζετο παίδευσις, καὶ τὰ τακτικὰ διελύετο. ἐξ ὧν σωρεύεται καὶ ταῖς πολεμίοις τῆς Ῥωμαίων καθαρεύειν ἀδεὴς πολιτείας· φόνοι τε πολλοὶ καὶ ἀπαγωγαὶ πόλεων ἀλώσεις. ὁπόθεν καὶ οἱ Σαρακηνοὶ ὁρμῶσι κατ' αὐτῆς τῆς βασιλευούσης, ἀφ' ἧς ἠπείγοντο ἐν B διαφόρων ἐθνῶν τὴν ὑπὸ χεῖρα ἵππικά τε καὶ πεζικὰ στρατεύματα ἀεὶ μυρία κρείττονα. ὡσαύτως καὶ ὁπόσον πολὺ ἀπέχθημα ἄγει καὶ εἰς χιλίας ὁκτακοσίας ναῦς, ἡγεμόνα τούτων ἕνα καταστησάμενοι Μουσαλμᾶν τὴν σφῶν ἀφ' ἑλκτὸν καλούμενον.

Ταῦτα μαθόντες οἱ στρατιῶται καὶ πολίται ἄρχοντες καὶ τὴν Θεοδοσίου ἀπειρίαν, καὶ ὡς οὐκ ἰκανῶς ἔχει πρὸς τοὺς πολεμίους αὐτὴν παρασκευάζειν, ἐφίστανται αὐτῷ παραινοῦντες τῇ βασιλείαν παραιτήσασθαι, καὶ ἀβλαβῆ ἰδιωτεύσαι. ἡ δὲ τὸν μὲν ὑπεχώρει, ἐναυ- C τὸν ἕνα ἐν τῇ βασιλείᾳ ἀφεῖσα. εἶτα εἰς Νῖφον ἐλπιζόντων τῶν βασιλεύσοντος εὑρέσθαι Λέων ὁ Παπείκιος πλωικίῳ στρατηγὸς ὢν τῶν τῆς ἀνατολικῆς λεγομένου στρατοῦ, καὶ ὡς ἐπὶ ἔδος βασιλεῦσι ἀφ' ἱππομπίου δοκῆς ἀφ' ἧς χρυσῆς καλουμένης πύλης εἰς Βυζάντιον εἰσελαύνει, καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ στέλλεται, ἐκεῖσε τὸν τῆς βασιλείας ἀνεδήσατο στέφανον.

Ὁ δὲ τῶν Σαρακηνῶν λαὸς πλῆσται τῶν Ῥωμαίων καθ' ὅλων πολίσματα καταλαμβάνει τὴν Πέργαμον καλουμένην πόλιν. ἣ ἤδη τῆς περὶς αὐτὴν πολιορκίας εἶχεν. καὶ τούτῳ αἰρεθῆναι ἐξ αἰτίας τοιάσδε. ἔκ τινος δαιμονικῆς ὀπτασίας οἱ τῆς πό- D λεως ἔνδον περιπεπτώκηκε λαβόντες ἐγκυμονοῦσαν, ἣ ἤδη περὶς ὃ τεκεῖν ἐμέλλουσαν, καὶ τούτῳ τε αὐτεμον, ἣ ὃ ἐν αὐτῇ βρέφος ἀρτίτες ὑπὸ λέβητος ὕδατι ἑψῆσαι. ἐφ' οἷ οἱ περὶς ὃ πολεμεῖν τοῖς ἐναντίοις παρεσκευασμένοι, ταῖς χερσὶν τῶν δεξιῶν χεῖρας καταβάπτισαν. ἐκεῖθέν τε τὰ ἐξ ὀργῆς τοῦ θεοῦ κατελήμψαντο. αἱ γὰρ χεῖρες ἐφάπτεσθαι ὅπλων διείργοντο. ἣ ἀπερασπιστῶν οἱ πολέμιοι τὴν πόλιν εἷλον ἀμαχητί. ἐκεῖθεν ἄραντες οἱ Σαρακηνοὶ παρὸς τῷ στενῷ τῆς Ἀβύδου καταλαμβάνουσι, ἣ εἰς τὰ ὑπὸ Θρᾴκης διαπεραιῶται. ἣ πλῆσται τούτης ἐλόντες πολίσματα, ὑπὸ τὴν βασιλεύουσαν ἀφίκοντο.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [772] - 34

καὶ χάρακα ταύτῃ πεδὰ ἄλλοις, ἐς τῆς πολιορκίας εἰ-
χοντο, τεσσαρα δεκα μηνιαῖον χρόνον ἐν τῇ παρασκευῇ
διατρίψαντες, ἰδέας μηχανημάτων ὡς πλείστας παρασκε-
νάσαντες. ἐν τούτῳ καταλαμβανᾷ καὶ ὁ τῶν Σαρακη-
νῶν στόλος, ἡγεῖτο Σολυμᾶν ὀνόματι Ἀραβων φωνῇ
καλούμενος. ἐν ᾧ δὴ τῷ ὑπὸ τὸ Βυζάντιον πόρων ἀπήντα
αἱ κατόπιν ἑπόμεναι ναῦς, οἷα δὴ νωτοφυλακοῦσαι καὶ φόρ-
τῳ πολλῷ βεβαρημέναι ἔκ τε στρατιωτῶν πλήθους καὶ
ὅπλων, καὶ ἅμα μικρᾶς πνεύματος αὐτοῖς ἐνδόντος, καὶ
τῆς ῥείθρου εἰς τὰ πίσω ἄγειν βιαζομένου, βραδύτερον
ἐπέπλεον. ταύτας ὁ βασιλεὺς διαπυνθανόμενος διήρεσιν
ὀπτηκοντήρων καὶ διέκπλοις ποιησάμενος πυρὶ κατέφλεξεν
ὅσας τὸν ἀριθμὸν εἴκοσι. ὁ δὲ λοιπὸς ἅπας στόλος τῆς
Θρακικῆς προσπλεύσας Βοσπόρου τῷ λιμένι τῷ καλου-
μένῳ Σωσθενείῳ προσορμίζεται, καὶ αὐτοῦ διεχείμαζεν.

Ἐν ᾧ συμβέβηκε χειμῶνα μέγιστον γενέσθαι, ὥστε μη-
δαμῶς γοῦν ὀφθῆναι ἐκ πλήθους τὸ κατενεχθέντος
χόνος ἄχρις εἰς τὰς ἑκατὸν ἡμέρας. ὧν δὲ πλῆθος ἐκ
ὀλίγων μὲν ὑδρᾶναί τε τῶν ἵππων καὶ καμήλων καὶ λοιπῶν
ζώων ἀπέβαλεν. ἔαρος δὲ ὀπτηκομηνιαίου ὀπτηκαλα-
μβανᾷ καὶ ἕτερος τῶν Σαρακηνῶν στόλος πλῆθος ὅσ
Αἰγύπτιος, ἡγεῖτο Σοφιανὸς ὄνομα ἄρχων. φόρτου ἄγων
ἐν αὐτοῖς τε πλείστου καὶ ὅπλων. ὀλίγῳ δὲ ὕστερος
χρόνῳ καὶ ἕτερος ἐφίσταται στόλος ἐκ τῶν περὶ Ἀφρικὴν
ἀναφθείς, ὅπλων τε πολλῶν καὶ βαπτισμάτων κα-
ταγέμων, οὗ ὑπῆρχεν ἡγεμὼν Ἰέζιδος Σαρακηνὸς
ὄνομα. ὅτοι, ὡς φασι, τὸ ἐκ τῆς ἐσκυλασμένου πρὸς
Ρωμαίοις πυρὸς ὑφορώμενοι βλάβεσθαι, τὸν τῶν Βυζα-
ντίων πόρον ἀπογνόντες τοῖς περὶ Βιθυνίαν μέρεσι
προσέσχον, ὁ μὲν περὶς τὸν καλούμενον λιμένα καλοῦ
ἀγροῦ, ὁ δὲ περὶς ταῖς ἀκταῖς λεγομένου Σατύ-
ρου. οἱ δὲ ἀμφὶς εἰσπλέοντες Αἰγύπτιοι νυκτὸς τοῖς
ἐνεχθεῖσι λέμβοις τὴν ναῦν εἰσβαίνουσι περὶς τὸ Βυ-
ζάντιον ἦκον, καὶ τὸν βασιλέα ἀσπάσιον. ἐφ' οἷς ἀγα-
θαρσήσας ὁ βασιλεὺς πυρφόροις ναυσὶ κατὰ τὴν τοιού-
των στόλων ἐξέπεμψε, καὶ πάσας αὐτὰν ταῖς ναυσὶ ἐνέ-
πρησεν. ἐκεῖθεν λαφυραγωγήσαντες καὶ ἐκ τῶν ὑπαρ-
χόντων αὐτοῖς ὅπλων καὶ βαπτισμάτων καταφορ-
τωθέντες περὶς βασιλέα ἀπέστρεφον.

Τούτῳ δὲ χρόνῳ Σέργιος ὁ Πατρίκιος ὁ τῆς Σικε-
λίας στρατηγὸς, καὶ οἱ τὰ ἑσπέρια οἰκοῦντες τὰ περὶ τὸ
Βυζάντιον καὶ τὸν βασιλέα ἀπογνόντες, τῆς ἡμερινῆς
τῶν πολεμίων χάριν κατ' αὐτὴν ἐφόδου, ἴδρυσιν ἐφθυ-
σι βασιλέα τῶν ὑπηρετῶν ἕνα Σεργίου Βασίλειον
τοὔνομα, υἱὸν γεγονότα Γρηγορίου τοῦ ἐπίκλην Ονο-
μαγούλου, Τιβέριον αὐτὸν ὀνομάσαντες. τοῦτο ἀκη-
κοὼς ὁ βασιλεὺς Παῦλον τὸν Πατρίκιον στρατηγὸν
Σικελίας περὶς ἄλλεται, ἄτε πιστὸν καὶ οἰκεῖον ὑπάρ-
χοντα καὶ ξυνετικῶς ἔμπειρον, καὶ περὶς Βασίλειον
ἐκπέμπει. οὗ τινος ἐκφυγόντος καὶ καταλαβόντος, Σέργιος
φυγὰς ἐκεῖθεν οἴχεται, καὶ περὶς Λογγοβάρδους γίνε-
ται.

Niceph. Hist.

A Quam cum operibus cinxissent, tredecim totos menses in obsidione persistunt, & varia ad eam machinarum genera comparant. Inter hæc Saracenorum classis aduenit, cuius dux erat Solyman Arabice dictus. Ac dum postremo naues Byzantii fretum superant, & a tergo sequuntur, vtpote magna militum vi atque armorum onustæ: dumque leui aura reflante, & aduerso maris impetu repellente tardius nauigant, Imperator ea re animaduersa biremes conscendit, & per mediam classem elapsus numero circiter viginti succendit. Cæteræ naues ad Thracium Bosphorum aduectæ ad Sosthonium portum applicant, & ibidem hiemant.

B Quo tempore tam aspera vis hiemis fuit, vt præ niuium copia centenis diebus videri terra non potuerit. Ex quo Saraceni hominum atque equorum, camelorum item ac iumentorum ingentem numerum amittunt. Insequente 1ɔccxviii
vere altera rursum ex Ægypto classis appulit Sophiano Duce, frumenti atque armorum copiam ingentem aduehens, ac paulo post alia rursum ex Africa cum armorum apparatu atque annona submissa est, cui Iezidus quidam Saracenus imperabat. Hi cum para-
C tum a Romanis, (vt ferunt,) ignem atque incendium metuerent, Byzantii freto ob traiiciendi desperationem relicto, ad Bithyniam applicant, atque alter pulcri agri, alter Satyri portum capit. Ægyptii vero, qui vna cum iis nauigabant, noctu lembis qui nauibus adhærebant, conscensis Byzantium confugiunt, & Imperatoris nomen faustis acclamationibus prosequuntur. Quibus rebus animatus Imperator incendiarias naues aduersus illas classes immittit, atque vniuersas igne consumit. Ex quo ingentibus spoliis ditati illorum armis ac commeatu in suas naues impositio ad Imperatorem re-
D deunt.

Per idem tempus Sergius Patricius Siciliæ dux, & qui in Occidente erant, ignari quæ ad Byzantium acciderant, atque Imperatoris rebus in tanta hostium incursione desperatis, quendam ex apparitione Sergii Imperatorem constituunt, Gregorii cognomento Onomaguli filium, quem mutato nomine Tiberium appellant. His auditis Imperator Paulum Patricium Siciliæ præficit, quem fidum sibi & coniunctum habebat, ac rei bellicæ peritum, eumque contra Basilium mittit. Huius aduentu Sergius ad Longobardos confugit.

At Paulus insularibus congregatis, Imperatoris epistolas legit : quibus confirmati Imperatori feliciter acclamantes, Basilium & electos ab eo Magistratus vinctos offerunt. Paulus Georgio quodam & aliis interfectis, eorum capita ad Imperatorem mittit, cæteros verberibus atque ignominiis affectos, nonnullorum etiam amputatis naribus, extra fines Imperii relegat. Sergius accepta fide ad Paulum reuersus est. Inde pacatus in Occidente status rerum ac tranquillitas fuit.

Secundum hæc Imperatori filius nascitur, cui Constantini nomen impo- B
1300 CXVIII suit. Decima quinta insequentis mensis Augusti Saracenorum equitatus omnis & classis ab vrbe discedit, amissis nauibus quamplurimis, quas tempestas ac ventorum impetus dissiecerat. Harum quædam per insulas dispersæ, ad Cyprum vsque dissipatæ sunt, aliæ cum omni supplemento demersæ. Interim Artemius Thessalonicæ exulans de occupando rursum Imperio noua consilia molitur : quod hunc in modum aggressus est. Datis ad Sisinnium Patricium cognomento Rhendacium litteris, qui tum forte apud Bulgaros erat auxilii cõtra Saracenos impetrandi causa ab Imperatore missus; huic igitur per C litteras suadet, vt se conatibus suis adiutorem præberet, sed & Bulgaros in consilii societatem pelliceret : quæ omnia vti postularat facturum se esse promittit. Eadem de re ad Nicetam Magistrum cognomento Xilinitem, Constantinopolim scribit, necnon ad Isoen Patricium Imperatorii Obsequii præfectum, & ad Theodosium Notariorum quo imperabat, tempore primicerium factum : itemque ad Nicetam cognomento Anthracem murorum Præfectum. Quibus litteris pro veteri familiaritate rogat, sibi vt mature subsidio esse velint, atque vrbem aperiant, ac pro Imperatore se recipiant.

His omnibus ad Imperatorem per- D
latis, quotquot eas litteras acceperant, comprehensi & flagellis affecti. Nec illi factum inficiati sunt. Ergo Nicetæ Magistro, & Theoctisto capita præciduntur. Cæteri male mulctati & proscripti extra fines Imperii relegantur. Artemius cum Sisinnio Patricio, & Bulgaris Heracliam peruenit cum lembis, quos Thessalonicam subduxerant, quæ illi monoxyla vocant. Imperator scriptis litteris Bulgaros admonet, vt bello pacem anteponant, & hostes suos sibi in potestatem tradant. Illi ad excusationem conuersi veniam deprecantur, & pacem

Παῦλος δὲ ὁ τῆ νήσῳ λαὸν ἀθροίσας τὰ βασιλέως ἀναγινώσκει γράμματα. δι' ὧν εἰς πίστωσιν ἐλθόντες, τόν τε βασιλέα ἀνεφήμησαν, καὶ Βασίλιον, καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἀποδεδειγμένους ἄρχοντας δεσμίους αὐτῷ παραδεδώκασιν. ὁ δὲ τούτοις παραλαβὼν Γεώργιον τινα καὶ ἕτερους αἰχμάλωτους, καὶ τούτων τὰς κεφαλὰς πρὸς τὸν βασιλέα ἀπέπεμψε. τοὺς δὲ ἄλλους σὺν πληγαῖς καὶ αἰκίαις πολλαῖς, ὧν δὲ καὶ τὰς ῥῖνας ἐκτεμών, ὑπερορίαις παρέπεμψε. Σέργιος δὲ τῆς ἐαυτῷ σωτηρίας λόγον αἰτήσας πρὸς τὸν Παῦλον ἐκομίσθη. ἐντεῦθεν τὰ τῆς ἑσπέρας πράγματα εἰρηνικῶς καθέστη.

Μετὰ τοῦτο τίκτεται υἱὸς τῷ βασιλεῖ, ὃν ὠνόμασε Κωνσταντῖνον. πεντεκαιδεκάτῃ δὲ τῆς ἐπεισιόντος μηνὸς Αὐγούστου πάντα τὰ ἱππικὰ καὶ πλοῖα τῶν Σαρακηνῶν στρατεύματα τῆς βασιλευούσης ἀπεχάρησαν, πλείστας ναῦς ἀποβαλόντες ὑπό τε ζάλης καὶ ἀνέμων ἀγρίων καταφθαρείσας, καὶ πολλὰς μὲν εἰς τὰς νήσους ἄχρι δὲ εἰς Κύπρου σκεδασθεισῶν, ἑτέρων δὲ καὶ αὐτανδρων τῷ βυθῷ παραδοθησῶν. Ἀρτέμιος δὲ ὁ Θεσσαλονίκης ἐξόριστος ὢν πάλιν πειρᾶται τῆς βασιλείας ἐπιχειρεῖν, καὶ ἐπιχειρεῖ τοιάδε πράττειν. γράφει πρὸς Σισίνιον Πατρίκιον ὁ ἐπίκλην Ρενδάκιον πρὸς τῇ τῶν Βουλγάρων ἀφιγμένον χώρᾳ παρὰ βασιλέως πρεσβείαν ἀποσταλέντα, ὡς αὐ συμμαχίαν παρ' αὐτῶν κτήσηται κατὰ τῶν Σαρακηνῶν λήψοιτο, ὅπως αὐτῷ τὰ κατ' γνώμην συμπεράνῃ, ἀναπείσει δὲ καὶ Βουλγάρους συνεργήσειν αὐτῷ. ὁ δὲ τῶν ἐπ' ἐκείνου γράφει ὃ καὶ πρὸς Νικήταν τὸν Μάγιστρον ὁ ἐπίκλην Ξυλινίτζης ὢν Κωνσταντινουπόλεως ὑπάρχοντα, ἔτι δὲ καὶ πρὸς Ἰσαάκιον Πατρίκιον, καὶ τὸν λεγομένου βασιλικοῦ Ὀφικίου ἡγεμόνα, καὶ Θεοδόσιον τὸν πρώτιστον τῶν βασιλικῶν γραμματέων, καθ' οὓς ἐβασίλευε χρόνους ἡγούμενον· καὶ Νικήταν ἐπίκλην Ἀνθρακα ἄρχοντα τειχῶν, παλαιὰς φιλίας ἀναμιμνήσκεσθαι, καὶ ἐποίμους τε σωτηρίαν αὐτῷ, καὶ τὴν πόλιν ἀνοίγειν αὐτῷ, καὶ ὡς βασιλέα ὑποδέχεσθαι.

Τὰ γραφέντα οὖν ἀθετεῖ τῷ βασιλεῖ ἀφηγνώσκεται· καὶ τοὺς τὰ γράμματα δεξαμένους κρεμᾶσθαι, καὶ πληγαῖς αἰκίζεται. καὶ αὐτοῖ ὁμολογοῦσι. καὶ Νικήτα μὲν τὴν τοῦ ἀξίαν Μαγίστρου, καὶ Θεοκτίστου τὰς κεφαλὰς ἐξέτεμε. τοὺς δὲ ἄλλους οὐ μικρὰς αἰκισάμενος καὶ δημεύσας ἐξορίας ἀπέπεμψε. Ἀρτέμιος δὲ ἅμα Σισινίῳ τῷ Πατρικίῳ καὶ τοῖς Βουλγάροις μέχρις Ἡρακλείας καταλαμβάνει. σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ ἄκαρ *ἦγον· ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀνέπλα, μονόξυλα δὲ αὐτοῖ προσαγορεύουσι. γράφει δὲ Βουλγάρεως ὁ Βασιλεὺς ὡς τοῦ ἐξορίστου μᾶλλον ἀποσώσηται, καὶ τοὺς ἐχθροὺς παραδοῖεν. οἱ δὲ εἰς ἀπολογίαν καταστάντες συγγνώμην αἰτήσαντες, καὶ τὰ πρὸς

*f. ὧν ἦγον

Ἐφιλώτιον ὑπατεύοντος. καὶ τὸν μὲν Ἀρτέμιον σὺν A
τῷ ἀρχιερεῖ Θεσσαλονίκης, καὶ ἄλλους πλείστους
δεσμώτας πρὸς βασιλέα πέμποντι. καὶ Σισιννίου
τοῦ Γατεικίου τὴν κεφαλὴν σκυτέμονες ὠσαύ-
τως ἐλλοῦσιν. οὕτως τε πρὸς τὴν ἑαυτῶν ἀπεχώ-
ρουν. Ἀρτέμιον δὲ σὺν τῷ ἀρχιεπισκόπῳ τοῦ Ἁλ-
μῶν ἐν τῷ λεγομένῳ κυνηγίῳ ἀπέτεμον. ἱππο-
κλὴν δὲ ἅμιλλαν ἐπιτελέσας, τὴν ἀποτμηθέντων
τὰς κεφαλὰς ἀφ' ἧς τὸ Ἱπποδρομίου ὑπὸ κοντῷ ἀπερ-
τηνθίας ὀξεπόμπευε. τοὺς δὲ ἄλλους πολλοὺς αἰχισά-
μενος, καὶ τὰς ῥῖνας αὐτῶν σκυτέμων, καὶ δημεύσας,
ὑπαροίας κατεδίκασε.

Ταῦτα δὴ καθωρμηξάμενος προσκαλεῖται B
Γερμανὸν τὸν πενικαῦτα ἀρχιερέα πέμπτῃ καὶ εἰ-
κοστῇ τοῦ Μαρτίου μηνὸς, τῆς πέμπτης Ἰνδικτιῶνος,
τῇ σωτηρίῳ τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσει, ἐν τῷ Τριβου-
ναλίῳ λεγομένῳ δεκαεννέα ἀκκουβίτων, φέρει
τὸν υἱὸν Κωνσταντῖνον εἰς βασιλέα. ὅτι δὲ καθ' ὃν
χρόνον σκοτειναὶ πᾶσαι τὰς νήσους τῆς τε Θήρας καὶ
Θηρασίας καλουμένας συμβέβηκεν, αἱ πρὸς τὴν
Κρητικῷ πελάγει κεῖνται, πολυδραμεῖν οὐκ ἄξιον.
Θέρμις ὥρας ἐνεγκεῖν, στιλπνότερόν τὸν θαλάττιον
βυθὸν πλῆσαν ὅτι καπνώδη ἀτμὸν ἐξερεύξασθαι. ὅθ'
οὗ δὴ πολὺ πυκνούμενον τὴν ἀέρος πῦρ ἐξαφθῆ-
ναι, καὶ μὴ τὸ πῦρ λίθους συσῆναι, ἐναπολῆναί τε τῇ γῇ C
τῇ Ἱερᾷ καλουμένῃ νήσῳ. ὧν δὴ καὶ αὐτὸν φασι
τὸν ὁμοίως τῷ πυρὶ τοῦ βυθίου ἀναδοθῆναι χάους, κα-
θαρὸν καὶ ταῖς ῥηθείσαις λόγοις Θήραν καὶ Θηρασίαν
νήσοις. τῷ ἀπείρῳ δὲ πλήθει τῶν ἀναδιδομένων λίθων
μὴ πᾶσαν κατεσπάσθαι τὴν σκείνου θαλάσσαν.
ἐνθένδε τε ἀφικέσθαι ἄχρις Αἰγύπτου καὶ τῆς Α-
σιανῆς παραλιτοῦ. ὑπερεκπλήσσεσθαι δὲ ὅ
τε πρεσβύτερον ῥηθὲν, ὡς μηδὲ πιστεύειν αὐτὸ τι-
νὰ ἱκανῶς ἔχειν.

Ταῦτα φασιν ἀκούσαντα τὸν βασιλέα ὑποπλησθέντα
θείας ὀργῆς εἰς μιαιφονίαν καὶ ἥτις αἰτία
ταῦτα κεκίνηκε διαφωνεῖσθαι. ἐντεῦθεν λοιπὸν
τῆς εὐσεβείας ἴσασιν. καὶ τὴν ἱερῶν εἰκονισμάτων D
μελέτην τοῦ καθαίρεσιν· ὡς ἐκ τῶν τούτων ἱδρύσεως
τε καὶ προσκυνήσεως γεγενέναι οἰόμενος ὁ τεράστιον,
καὶ κακῶν εἰδώς. σκοπεῖν δὲ τὸν λαὸν ὃ οἰκεῖον ἐπε-
χείρει δόγμα. πολλοὶ γοῦν τοῦ ὕβρεως τῆς ἐκκλη-
σίας ἀπωλοφύροντο. ὅθ' δὴ καὶ οἱ τὴν Ἑλλάδα & τὰς
Κυκλάδας νήσους οἰκοῦντες οὐ προσιέμενοι ὃ δυσ-
σέβημα, πρὸς τὸν βασιλέα διαφασιάζουσι. καὶ πλῆ-
σον σόλον ἀναθέμενοι, Κοσμᾶν τύραννον ἐφ' ἑαυ-
τοῖς βασιλεύουσι. τὴν ἧ πρὸς αὐτὸν ἀρχόντων ὃς Α-
γαλλιανὸς ὄνομα τοῦτο διαστέλλομος, καὶ τῆς σωτη-
ρίας αὐτὸν ἀπογνοὺς, σὺν τῇ πλουσιλίᾳ ἑαυτὸν τῷ
βυθῷ παρέδωκε. Κοσμᾶς δὲ & ἕτερός τις Στέφα-
νος συλληφθέντες τὰς κεφαλὰς ἀπεμήνησθη.

firmam fore pollicentur. Mox Artemium cum Theſſalonicæ Præſule, alioſque plurimos vinctos ad Imperatorem mittunt, vna cum Siſinnii Patricii capite, quod ei præciderant; atque ita in patriam reuerſi ſunt. Imperator Artemium & Archiepiſcopum in poteſtatem habens ambobus in Cynegio caput amputari iubet. Tum equeſtri ſpectaculo dato eorundem capita conto ſuſpenſa per Hippodromum traduci. Reliquos omnes verberibus cæſos naribus amputatis & publicatis bonis relegat.

Hæc vbi facta, Germanum Patriarcham accerſens quinta & viceſima Martii menſis Indictione 111, ipſo die ſalutiferæ Chriſti Reſurrectionis in Tribunali, quod nouemdecim accubitorum dicitur, Conſtantinum filium Imperatorem coronat. Neque vero prætereundum eſt, quid ad Theram & Therasiam Cretici maris inſulas ſub idem tempus acciderit. Nam ineunte æſtate fumidæ & opacæ nebulæ vis ingens e profundo maris erupit, ex qua longe lateque denſatus aer in ignem exarſit, quem lapideæ moles ſubſecutæ cum Hiera (quam vocant) inſula coaluerunt. Hanc inſulam, vt & ambas illas, quas diximus, Theram ac Therasiam, eodem modo ex alto emerſiſſe ferunt. Cæterum tanta fuit erumpentium lapidum copia, vt totum illud mare conſterneret, indeque Abydum vſque, & Aſiatici litoris oram eiiceretur. Quorum etiam lapidum ardore, quoquo delati erant, ita maris vnda concaluerat, vt ne admotis quidem manibus ſuſtineri poſſet.

ıɔccxx.

ıɔccxxvi.

His, vt aiunt, acceptis, Imperator haud dubia diuinæ iræ indicia reputans, quibus de cauſis excitata eſſent anxius cogitabat. Ex quo demum de oppugnanda religione ac ſacris imaginibus euertendis conſilium cepiſſe dicitur: quaſi ob earum collocationem & adorationem tanta illa prodigia contigiſſent, perperam omnino iſtud interpretatus: atque etiam populum ad ſuam ſententiam traducere conatus eſt. Quamobrem plerique calamitatem Eccleſiæ lugebant. At qui per Græciam & Cycladas habitabant, dogma impium execrati, ab Imperatore deficiunt, maximaque claſſe comparata Coſmam ſibi Imperatorem præficiunt. Quod dum Agallianus quidam ex illius ducibus animaduertit, plane de eius ſalute deſperans, vt erat armatus, ſe in profundum maris immittit. Coſmas vna cum Stephano comprehenſi & capite truncati ſunt.

ıɔccxxvii

Inde æstate sequenti rursum Saracenorum equites in Romanorum fines incursionem faciunt, Amera & Mauia ducibus. Qui ad Nicæam Bithyniæ metropolim politis castris, aliquanto tempore obsidione tentata, re infecta demum reuersi sunt.

Post hæc Imperator ingenti ciuium numero in Palatium collecto, vna & Germanum Patriarcham aduocat: tum apud eum vehementius instat, vt de sacris imaginibus euertendis scriptum aliquod faceret. Quod ille renuit, & Episcopatu cessit. [Neque enim, inquit,
ɪɔccxxx sine generalis Concilii auctoritate vllum religionis dogma scripto committo.] Ergo cum se paternam in domum recepisset, illic reliquum vitæ tempus exegit. Huius in locum Anastasius substituitur Ecclesiæ magnæ clericus. Deinceps itaque multi studiosi pietatis, qui Imp. dogmati assentiri nolebant, variis pœnis atque ignominiis affecti sunt.

Dum hæc aguntur, Imperator legatos ad Chazarum principem mittit, qui eius filiam peterent, quam Constantino filio despondit. Interiecto deinde a-
ɪɔccxxxii liquanto tempore, Byzantium terræmotu concussum est, quo & aliæ vrbes ac loca non minore impetu quassata sunt. Ac tum ædes aliæ, & Ecclesiæ, ac porticus deiectæ, & ex ipsis fundamentis quædam earum subuersæ: tum quæ sanctæ Irenes nomine dedicata erat concidit, haud longe a maiore Ecclesia sita: post hanc & Arcadii quondam Imperatoris simulacrum corruit: quod in Xerolopho (hoc ei loco nomen est) supra cælatam columnam erectum est. Et ad annum vsque terræ ille motus perseuerauit: cuius metu plerique vrbe progressi extra mœnia in tuguriolis manebant.

ɪɔccxli. Leo quarto & vicesimo Imperii sui anno ex aqua intercute moritur, Constantino filio successore Imperii relicto. Artabazus vero Imperatoris gener (Constantini is sororem in matrimonio habebat) cum iis, qui de populo superfuerant (erat enim Obsequianorum dux) ac duobus filiis Niceta, & Nicephoro, in Dorylei campo stationem habebat. Hic audita soceri morte, de inuadenda Tyrannide consilium capit. Quare populum omnem quem in potestate habebat sacramento adigit, fidos sibi ac beneuolos fore, nec alterum Imperatorem recepturos. Constantinus simul atque Imperii compos factus est, cum delecta exercitus parte extra vrbem in campum (cui Crasso nomen est) egreditur, simulque Artabazo

Τῷ δὲ ὁπτιμομιλίῳ λέρᾳ πάλιν ἱππικὰ στρατεύματα τῶν Σαρακηνῶν πλῆθος τῆς Ρωμαίων ἐρήμης κατέδραμον, ὧν ἡγοῦντο Ἀμέρης καὶ Μαυίας ὀνομαζόμενοι Σαρακηνοί· οἳ καθεζόμενοι πρὸς τὴν *καθερολόφῳ τῆς Βιθυνίας πόλιν Νικαίαν καλου- *f. ου. καὶ.
μένῳ· ὅπου πινα χρόνον τῆς πολιορκίας ἐχόμενοι, τέλος ἀπρακτοι ἀπεπέμποντο.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἀθροίζει πλῆθος λαοῦ τῆς πόλεως περὶ τὰ βασίλεια, καὶ συγκαλεῖ τὸν τότε τῆς πόλεως ἀρχιερέα Γερμανόν, καὶ συγγράφειν κελεύει κατὰ τῆς αἱρέσεως τῶν εἰκόνων τὰ ἀλόγως ἠνάγκαζεν. ὁ δὲ πρῆξις, καὶ τὴν ἱερωσύνην ἀπέβαλεν, λέγων ὡς αὐθις οἰκουμενικῆς συνόδου ἔξεσται περὶ τῶν ἐκκλημάτων. ἐκβέβλητο δὲ
B ὅπου τὸν πατριαρχὸν οἶκον ὁμόλυμπος, αὐτὸς τὸν τῆς ζωῆς βιοτεύων διετέλεσε χρόνον. μετ' αὐτὸν δὲ παρεγένοντο ἀρχιερέα Ἀνασάσιον κληθέν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τυγχάνοντα. ἐξ ἐκείνου δοίνιν πολλοὶ τῶν βιστεούντων, ὅσοι τῷ βασιλεῖ οὐ συνεπήνεσαν δόγματι, ζημίας πλείστας καὶ αἰχισμοὺς ὑπέμενον.

Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράττετο, ἐκπέμπει ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν τῶν Ἐθνους τῶν Χαζάρων ἡγούμενον, καὶ τὴν αὐτοῦ θυγατέρα μεταπέμπει, καὶ τῷ υἱῷ Κωνσταντίνῳ εἰς γυναῖκα καταζύσει. χρόνου δὲ μεταξὺ παρελθόντος σεισμὸς συνεκίνησε τὴν Βυζάντιον, μᾶλλον δὲ καὶ πόλεσιν ἑτέραις καὶ χώραις ἐλυμήνατο). καὶ ἦδη ἄλλοις τε πολλοῖς οἴκοις, καὶ ἱεροῖς ναοῖς, καὶ σφαῖς ἀγάλμασι θεῶν κατεβλήθη, ἐκ πρώτων βάθρων αὐτῶν, ἔστιν οὓς τούτων ἀφανισθέντας· καὶ τὸν θεῖον *ναὸν, ὃν τὸ ἁγίας Εἰρήνης ἐπώνυμον καλοῦσι, κατέσεισεν· ὃς πλησιαίτατα τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἵδρυται. μᾶλλον δὲ καὶ ὁ Ἀρκαδίου τοῦ πάλαι Ρωμαίων τὰ σκῆπτρα ἰθύνοντος αὐτοῦ εἰκών, ὃς καὶ τὸν λεγόμενον *Ξηρόλοφον, καὶ ὑπὲρ αὐτὸν *χ. λίθου
τοῦ γλυφάμου ἵδρυται κίονος, καὶ γῆς αὖθις ἐρρίπτησε. διέμεινε δὲ πᾶσι τοῦ σάλου ἄχρι καὶ εἰς σήμερον ὅλην. διὸ πλῆθοι τῆς πόλεως πρεσβύτου, καὶ ἔξω τειχῶν αὐλιζόμενοι εἰς καλύβας κατέμενον.

Λέων δὲ τέσσαρα καὶ εἴκοσι ἔτη τῆς βασιλείας μεταλλάξας τὸν βίον ὑδέρᾳ χαλεπῷ πρεπόντως. Διάδοχον δὲ τῆς ἀρχῆς τὸν υἱὸν Κωνσταντῖνον καταλιμπάνει. Ἀρτάβαζος δὲ, ὃς γαμβρὸς Κωνσταντίνου ἐπ' ἀδελφῇ ὑπῆρχεν, ἅμα τῷ πρεσβυτέρῳ λαῷ, στρατηγὸς δὲ τοῦ Ὀψικίου λαοῦ ἐτύγχανεν, καὶ τοῖς δυσὶν υἱέσιν, ὧν ὁ μὲν ἕτερος Νικήτας, ὁ πατὴρ δὲ Νικηφόρος ἐκαλεῖτο, καὶ Ὀλεγάδιον τοῦ Δορυλαίου πεδίον κυλίζεται. καὶ δὴ τυραννίδα βουλὴ κατ' αὐτὸν μελετᾷ, τὸν τοῦ πενθεροῦ θάνατον πυθόμενος· καὶ ὅρκοις τὸν ὑπὸ χεῖρα κατεδεσμᾶτο λαὸν αὐτοῦ μὲν εἶναι σπουδάζῃ, ἕτερον δὲ εἰς βασιλέα μὴ δέχεσθαι. Κωνσταντῖνος δὲ τῆς βασιλείας κρατήσας, ἀπομισεῖ ἵνα στρατοῦ ὁπλιτεύσαντος τῆς πόλεως ἔξω, καὶ τὸ πεδίον, ὃ Κράσσος προσαγορεύεται καλαμῶσαι, καὶ Ἀρταβάζου

ἐσήμηνεν ἥκειν πρὸς αὐτὸν, ὡς αὖ ἅμα τῷ πολε- A mandat vt ad se veniat, quo inter se de
μίων χάριν βουλεύσοιντο. ὁ δ' ἤδη ὥρμα καὶ βουλῆς propulsando hoste deliberent. Nec mi-
ἕνεκεν, ἀλλὰ καὶ τῆς βασιλείας αὐτὸν καθαιρήσων. nus ille sua sponte maturabat, vt & con-
silio interesset, & eum Imperio priua-
ret.

Κωνσταντῖνος δὲ τὰ τῆς τυραννίδος πυθόμενος, καὶ Interim Constantinus, audita tyran-
*f. σεσυπ. βίαιον τὸν ἀξίωμα Πατρίκιον * προσυπεδέχετο nidis fama, cum insuper Viserum Pa-
τε, καὶ τῷ ξίφει τῶν ἀντιπάλων πεσόντα ἀφῃρέθη, tricium in occursu ipso a contraria fa-
καὶ ὡς ὃ βασιλικὸν ἐσκευασμένος τραπέδον ἐσ- ctione peremptum esse cognouisset,
ισιδὼν αὐτὸ πρὸς τὴν χώραν ἀνατολικὴν καλουμένην quæ more Imperatorii exercitus instru-
φυγὰς ὁρμήνδε ἀπίων τὸν σωτηρίαν τῷ ἑαυτῷ πε- cta veniebat, propere digressus, ac sa-
ρεσπείσατο. καὶ αὐτοὶ βύνοικοῦς ὑποδεξάμενοι luti consulens, ad Orientalium regio-
σωμόσιοις αὐτῷ σεσωφηκὰς δεδώκεσθαι, ὡς μέχρις nem confugit, qui humaniter eum ex-
αἵματος γὰρ αὐτῷ ἀνελέσθαι τὸν κίνδυνον. ὁ δ' Ar- cipientes, cum iureiurando fidem in-
ταβάζου ἀφροσύνης δυσφημοῦντες καὶ ὑβρεῖον. μετα- super obstringunt, se ad mortem vsque
τέλλονται γοῦν ὁ Σισίννιον τὸν Πατρίκιον σύμφρονα B nullum pro eo periculum esse detre-
καλίσων ἅμα τοῖς ὑπ' αὐτὸν στρατηγουμένοις τῶν Θρᾳ- ctaturos. Mox contumeliosas in Arta-
κησίων λεγομένοις λαοῖς. ὁ δ' ἀπόντες τὸν Ἀρταβάζου bazum voces ac conuitia iactant. Ad
ὁμοῦς ἐχώρησαν. Θεοφάνης δ' ὃν Μονώπιον ἐκάλουν τὸν hæc Sisinnium Patricium cum Thra-
τῶν Μαγίστρου ἀξίαν διέπων, καὶ τὰ βασιλέως χρεῖαν censibus copiis, quibus præerat, ad suas
εἰς Βυζάντιον ἀποπληρῶν, Ἀρταβάζῳ παρεστήκετο, partes pertrahunt, collatisque in vnum
καὶ βασιλέα ἀνεκήρυττε, & Βυζαντίους ἀνέπειθε, viribus contra Artabazum procedunt.
ὡς Κωνσταντῖνος τεθνήκει. τὸν δ' υἱὸν Νικηφόρον τοῦ- Nam Theophanes cognomento Mo-
νομα καὶ τὸν Θράκην τότε στρατηγοῦντα μεταπέμ- notius, qui Magisterii dignitatem gere-
πεται, & σὺν τῷ παρὰ αὐτὸν στρατῷ πρὸς φυλακὴν bat, & Byzantii Imperatoris partes
τῆς πόλεως ἐγκαθίησι. τὸν βασιλικὸν δ' ὑπηρετῶν agebat, ad Artabazum defecerat, eum-
οἷς μὲν ἐπετύφλου, οἷς δ' καὶ ἑτέρας κατῆκιζε. que & Imperatorem salutauerat, & By-
zantiis persuaserat, Constantinum esse
mortuum. Idem Nicephorum filium,
qui tum in Thracia copias regebat, ad
sese aduocat, & ad vrbis custodiam cum
Καὶ Ἀρταβάζος βλέπει τῷ σεμνότητι ἅμα λαῷ τῇ his quos secum habebat militibus dispo-
πόλει ἐφίσταται. & αὐτίκα τῶν ἀγίων αἰκόνα τὰ ἱερὰ C nit : qui ex officio Imperatoris erant,
ἀπεικονίσματα. ζεύτου δ' καπίπιν ἰὼν Κωνσταντῖνος, τὴν partim cæcitate, partim aliis pœnis ac
Χρυσόπολιν καλουμένην καλαλαμβάνει. ὀπίσω δ' contumeliis afficit.
τῆτο αὖτις Βυζαντίου πρὸς τὴν Ἀσιάτιδι γῆν ἀφι-
κείμενον. καὶ ἐνθῶδε βραχὺ διατρίψας χρόνον Artabazus interim cum suis ad vrbem
ὑστενόστ, & πρὸς τὴ πόλιν, τὸ Ἀμορίαν καλοῦσι, accedit, cuius aduentu Sanctorum ima-
διεχείμαζε. τῷ δὲ ἑξῆς ὀπτηβολίῳ σὺν αὖτις τὸν gines illico restitutæ sunt. Hunc pone
ἕτερον τῶν υἱῶν Νικήτην στρατηγὸν τῶν καλουμένου secutus Constantinus Chrysopolin oc-
τῶν Ἀρμενιακῶν στρατοῦ Ἀρταβάζος ἀποστέλλει. τὸν cupat, nauale ex aduerso Constantino-
δ' αὖ ἕτερον Νικηφόρον εἰς βασιλέα στέφει. ὀπί- polis in Asia positum. Vbi paululum
στρατθύει δ' κατὰ τῆς τῶν Ἀσιανῶν χώρας. ὁ δὲ σκείνης commoratus regreditur, & ad vrbem
*f. δλίμ. χωρία * ἐπημήνετο πικρῶς· καὶ πὶ ὀπίσθεται Κων- Amoriam hiemat. Anno insequenti Ar-
σταντῖνος· ὁ πρὸς τὰ Σάρδεις ὑπεμπάλλει. πολέμῳ tabazus alterum e filiis Nicetam Arme-
τε αὖτις συμμείξας κρατιμῶς ἐξεπόωσατο. τὸν τε niorum ducem mittit, Nicephorum
ὑπόπτα λαὸν δουλωσάμενος, τῷ τε ὑποδοσθμ αὐτῆς vero Imperatorem coronat. Ipse in A-
ἀποσκευῇ ἐλαπιπσάμενος. Ἀρταβάζος δ' φυγὰς siam cum copiis traiicit. Quam cum
πρὸς τὴ πόλιν Κυζικὸν καλαλαβὼν, κἀκεῖθεν ἀπο- D populationibus infestam haberet, Con-
πλεύσας ὅτι τὸ Βυζάντιον ἄγετο. Νικήτας δ' ὁ αὐτὸ stantinus obuiam ei ad Sardes occur-
υἱὸς τῷ Κωνσταντίνῳ τῷ ὁρμῷ ἐποιῆτο. ὁ δ' πρὸς rit : & signis collatis, longe superior
χωρίον αὖτις μάχῃ πρὸς σφᾶλεν, Μωδρινὸν τὴ ὀπι- fuit. Ita exercitu illius in potestatem
χωρίῳ φωνῇ πρὸς σαγροῦμενον, αὐτὸν μὲ Νικήτην redacto, omnibus quoque impedimen-
ἐπεφύλατο, τὸ δ' στεώντος λαοῦ πλείστους ἀναιρεῖ. tis potitus est. Artabazus Cyzicum pri-
mo, inde Constantinopolim fuga pe-
tiit. Nicetas eius filius aciem in Con-
Εντεῦθεν οἱ μεγίστης συμφορᾶς τὰ τῶν Ρω- stantinum conuertit, qui ad Modri-
μαίων διέκειτο, ὑπηνίκα εἰ πρὸ' ἐκείνου πρὸς τὸν τὸ nam commisso prælio Nicetam cum
ἀρχῆς ἄμεινον ἐμφύλιον Χριστιανοῖς ἀνέρριψε magna militum strage victum in fugam
coniicit.

Magna deinceps Imperii Romani ca-
lamitas fuit, cum hæc de Imperio ac do-
minatu contentio Christianos in ciuile

bellum coniiceret. Quæ enim quamque atrocia illis temporibus euenire solent, vt vel ipsa natura suimet oblita videatur, ac sibi ipsi bellum inferat, cæteraque quæ dici minime necesse est, haud pauci experientia didicerunt. Hoc modo superatis hostibus Constantinus traiecto in Thraciam exercitu castra ad vrbem posuit: & ne quid importari posset, diligentissime aditus omnes intercluſit. Quæ res tantam ciuitati rerum omnium inopiam attulit, vt ingraueſcente in dies fame, plerique consumpti, alii e muro præcipitare se coacti sint, alii postremo portarum custodibus pretio corruptis furtim ab vrbe discesserint. Qui omnes a Constantino humaniter susceptι atque honorifice habiti sunt.

Post hæc Nicetas rursum exercitu collecto Chrysopolim contendit. Huic Constantinus obuiam procedens, ad Nicomediam iterato victum ac captum in vinculis habuit. Marcellino vero ex eius comitibus Gangrenorum Archiepiscopo caput abscidit. Inde rediens Constantinopolin obtinuit. Artabazus fuga in Bithyniam dilapsus Nicæam peruenit. Vbi cum se delectus habendi causa ac contrahendi militis venisse diceret, paucis indidem collectis, in quoddam castellum, quod Pusantis dicitur, se con-

ıɔccxliii iicit. Constantinus missa ad eum perse-
quendum exercitus parte, postremo redactum in potestatem cum filiis vinctos omnes Circensibus ludis solenni pompa traducit. Nec multo post Sisinnius Patricius coniurationis in Constantinum, & affectatæ tyrannidis conuictus oculis priuatus est. Eadem pœna in Artabazum & filios decernitur. Hunc in modum constitutis rebus Imperii, Constantinus paulo post in Saracenorum fines expeditionem agit. Ab his Germaniciam Euphratesiæ prouinciæ vrbem capit. ***

ıɔccxlvii Ac quibus in locis pestilentia grassata est hominum omne genus ad internecionem extinxit: pauci duntaxat diuino beneficio seruati sunt, qui quam longissime ex his locis recesserunt. Præcipue vero Constantinopoli vis illa morbi sæuiit. Per quam ostenta quædam ac prodigia repente visa sunt: & Crucis effigies partim in priuatis hominum vestibus, partim in sacris apparuit: eademque in ianuis ac postibus conspecta. Quibus rebus perculsi ac consternati hominum animi ad imminentem cladem atque exitium pertinere non dubitabant. Tanta vero terroris magnitudo fuit, vt a sensibus alienati varias sibi spe-

A πόλεμον. οἷα γὰρ ἂν ὅσα συμβαίνειν τοῖς τοιούτοις εἰώθε πάθη, ὡς καὶ τὴν φύσιν ἑαυτὴν ὑπολανθάνεσθαι, καὶ ἑαυτῆς ἴσασθαι, καὶ πρὸς ἄλλα λέγειν, πολλοὶ αὐτὸν πείρᾳ καθεκάστην. ὁ δὲ τούτοις καθυφῆκεν Κωνσταντῖνος ἡμόλυνος πρὸς τὰ Θρακικὰ στρατόπεδα χωρεῖ. καὶ τῷ * πάλαι προσοδρύᾳ τῆς πόλεως. διεκώλυσε τὴν τῶν ἀναγκαίων εἰσφοράν, καὶ ἐν τούτῳ ἐν μεγάλῃ τῷ ἡ πόλις ἀπάγκῃ, ὥστε τὸ μεγίστου λιμοῦ τοῖς Βυζαντίοις καθιστάναι τοῖς πολλοῖς μὴ συνεβαίνειν διαφθείρεσθαι. ἄλλοις ἐπ' τάχιον ἑαυτοὺς ἐξω ῥίπτειν βιαζομένους. οἱ γὰρ δώσεις ἔπειθον τοὺς ὅπλα τὴν πυλῶν φύλακας κρύβδην ἐξιέναι τῆς πόλεως. Κωνσταντῖνος δὲ ἀπαθῶς δύ-

B μενος ἐδέχετο, καὶ εὐεπιόητος μάλιστα.

Αὖθις οὖν Νικήτας ὑπεστράτευε, καὶ μέχρι Χρυσοπόλεως προῆλθε. Κωνσταντῖνος δὲ πάλιν αὐτὸν ὑπεδέξατο, καὶ καθὼς πρὸ Νικομηδέων καταλαμβάνει πόλιν, καὶ αὐτὸν μετὰ χαρᾶς ὑμῶν σιδηρεῖς ἐδέσμει· Μαρκελλίνου δὲ τὸν σκοῦπα αὐτοῦ ἀρχιερέως τῆς Γαγγρηνῶν μητροπόλεως πρὸ κεφαλῆς ἐξέτεμε. κἀκείθεν ἐπανελθὼν προσλαμβάνει Βυζάντιον. Ἀρτάβαζος δὲ ἀποδρὰς πρὸς τὰ ἐν Βιθυνίᾳ Νικαίαν πάλιν διασώζεται. καὶ ἃς ἐν αὐτῇ ἀνέπειθεν, ὡς * οἴκοι στρατολογήσων, καὶ δύ- * f. ἢ καὶ

ναμίν τινα ἐκεῖ προσαλλόμενος. ὀλίγοις στρατιώταις προσελθὼν ὅπερ ὁ φεύγειν ὁ λεγόμενον Γουζάντις ἀπιὼν ἐγκαλλείπει. Κωνσταντῖνος δὲ πορευόμενον εἰς διώξιν αὐτοῦ ἐκπέμπας, αὐτόν τε λαμβάνει, καὶ σὺν τοῖς υἱέσιν αὐτοῦ δεσμώτας ὅπερ ἀγῶνος ἱππικοῦ ἕλκων, θριαμβεύει. οὐ πολὺ δὲ ὁ ἐν μέσῳ καὶ Σισίννιος ὁ Παπεΐκιος τυραννίδα ἐφωράθη κατὰ Κωνσταντίνου μελετήσας. ἐφ' ᾗ λαμπρυνθεὶς τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐκκέντηται. μετὰ ταῦτα δὲ ὁ Ἀρτάβαζος, καὶ οἱ αὐτοῦ υἱοὶ τῇ αὐτῇ ζημίᾳ ἠκίσθησαν. ταῦτα οὕτω τὰ τῆς ἰδίας ἀρχῆς διαφθεὶς Κωνσταντῖνος, μετὰ χρόνον οὐ πολὺν κατὰ τὴν χώραν Σαρακηνῶν ἐκστρατεύει, ὧν εἷλε πόλιν Γερμανικίαν τῆς Εὐφρατησίας χώρας. ***

Καὶ καθ' οὓς τόπους ὁ φθορεποιὸν ἐπιφύετο πάθος, ἅπαν δὴ τὸ ἐξ ἀνθρώπων γένος ὀλίγου μεμόλυνται διώλυτο τε ὑπ' ἀρρήτου ἐξηφανίζετο. διεσῴθη δ' ἀμοῦ τις θεία πρόνοια τοὺς ἐντεῦθεν χωρεῖν ἀπέδρα. ἐπετείνετο δὲ οἱ τὰ τῆς φθορᾶς μάλιστα περὶ ὁ Βυζάντιον. τερατεῖα δ' οὖν καὶ δείματα ἐξαπίνης ἐφαίνετο· τύποι σταυροειδεῖς ἔν τε ταῖς τῶν ἀνθρώπων στολαῖς, καὶ τῶν ἱερῶν ἐσθημάτων ἐπεμέτελλον, ταῖς θύραις τε ὡσαύτως, καὶ τοῖς τῶν θυρῶν σταθμοῖς. ἃ δὴ φαινόμενα φεύγειν μεγάλῃ καὶ ἀποφυγὴν πᾶσιν ἐνέπικτεν, ὡς παράσημα τὸν ὄλεθρον μηνύοντα ἔσεσθαι. ὥσπερ δὲ ἐξεστηκότες τῶν δεῶν οἱ ἀνθρωποι, καὶ φαντασιούμενοι ἐδόκων αὐτοῖς ὡς ξένοις

Qqq

ὕσι συνοδεύειν καὶ εἰδεχθέσιν ἀνθρώποις, καὶ εἰ- A cies atque imagines offerri, seque cum
δωλα ὡς γνωρίμοις δῆθεν τοῖς ἐντυγχάνουσι προσ- peregrinis & deformibus hominibus i-
αγορεύοντες, καὶ τὰ παρὰ τῶν ὁδῶν ὡμιλημέ- ter facere & colloqui putarent: quos v-
να, ἑτέροις ἔπειτα ἀφηγούμενοι καὶ ἄλλοις φάσ- bi tanquam notos sibi salutauerant, at-
μασί ὕσιν ἐκδήματούμενοι *δι' ὧν ξίφεσιν ἀλλή- que, vt moris est in via sibi inuicem oc-
λους ὠνὰς βάλλοντας. καὶ δὴ οὕτω τὰ πλήθη ἐξέ- cursantibus, vsitata officia præstiterant,
βαινεν. ἐν σοδεινῇ δ' οἱοί τε ἦσαν οἱ παρεισρυέντες τῶν eadem illa aliis postea referebant. Iis at-
ἀποιχομένων ταφῆς παραδίδοναι τὰ σώματα, καὶ τῷ que aliis id genus spectris exagitati ple-
οἴκαδε ἕκαστον ἀπῆσθαι, ὀλιγοστοὶ μάλα πλῆθοι rique infestis in se gladiis incurrebant.
ἄγαν ἐκκομίζοντες, διὰ μηχανὰς ἐκ τῶν παρεμ- Atque eo postremo res adducta est, vt
νοίας κατασκάλλον ἀπαρίθμητοι τοῖς ἀρχαίοις paucis superstitibus cum morientium
ζώοις σορίδας ὑπερφωνοῦντες. καὶ ὅπερ μέγα πάθος numero pares esse non possent, neque
ἀπορρώοντες ὁ μηχάνημα, οὕτω τελῶ πλῆθος τῶν eorum sepelire corpora, aut iusta per-
πωμάτων ἀκόσμως, καὶ ὡς αὖ ἔτυχεν ἐπιτίθεσθαι. B soluere, quasdam machinas conficerent
ἤδη δὲ καὶ ἄμαξαι πρὸς τῷ ἐκφορᾶν τὸ πλῆθος ac iumentis imponerent. Horum dorso
τῶν νεκρῶν φορεύμεναι ὑπηρέτουν, τῶν ἱστορούντων instratis asseribus, postquam ad locum
αὐταῖς μὴ ἐπαρκεῖν ἔτι δυναμένων. ὑπολελοίπασι quendam capacem ac vastum peruene-
γὰ εἰς ἄπαξ τε οἱ πάφοι. ὥστε τὰς φούδρους τῶ δυ- rant, laxata machina ita pleraque ca-
σμενῶν νεκρῶν ἐμπλησθῆναι σωμάτων, ἀσφυραι δὲ dauera sine more ac temere congere-
ἀνετέμοντο, καὶ ἀμπελῶνες διωρύσσοντο, καὶ κῆποι bant. Deinde etiam plaustra ad efferen-
διεσκάπτοντο πρὸς τῷ τῶν ἀπείρων σωμάτων τα- dos mortuos præ iumentorum inopia
φῶ κηποτομούμενοι. ὅθεν ὧν συνέβαινε τοῖς πλεί- succollabant. Ac demum sepulcra ip-
οναις τῶν οἴκων καθαιρεθεῖσι πάμπαν γίνεσθαι. πρέ- sa defecerunt. Quare & cisternas ex-
πτωσε δὲ ὅ τῆς θραύσεως μέτρον σπανιῶς. καὶ ὅθεν ἐκεί- ficcatas mortuorum corporibus com-
νου συνεδίδου τὰ πλήθη, καὶ κατὰ μικρόν, ὥσπερ τῷ plebant, & agros proscindebant, & vi-
θερμῷ πυθόμενον, οὕτω γὰ καὶ ἐλώφησεν ἡ φθορά. neas atque hortos fodiebant, quibus
ταῦτα σκεμνεν τοῖς ὀρθὰ φρονοῦσιν εἰδόσιν ἐκ θείας C præter solitum ad tumulandam innume-
ὀπτασίας ὀργῆς, ὡσεὶ ὁ πάντα ἀθέως, καὶ δυσσεβῶς rabilem corporum struem abutebantur.
κρατῶν, καὶ ὅσοι αὐτῷ συνήνουν τῷ ἀθέσμῳ φρο- Ex quo accidit vt ædes quamplu-
νήματι, τὰς χεῖρας ἐπαφῆναι κατὰ τῶν ἁγίων ἀπει- rimæ penitus obstructæ atque interclu-
κονισμάτων εἰς ὕβριν τῆς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας τε- sæ fuerint. Tenuit ea mali vis ad annum
τολμήκασιν. vsque, quo vertente magna ex parte re-

Ἐντεῦθεν τοίνυν ἀοίκητον σχεδὸν ἤδη γεγονυῖαν misit, ac paulatim vt excitata initio fue-
τὴν πόλιν ταύτην κατοικίζει ἐκ τῶν χωρῶν καὶ τῶν rat, ita tandem pestifera lues desiit. Quæ
νήσων τῆς ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐξουσίας λαῶν πλήθη με- omnia prudentibus viris ad iram Dei
τάγων. ὑπὸ γὰ τὸν τοῦ χρόνου τοῦτον ἐκπέμπει κατὰ spectare haud dubie videbantur, cum
τῆς τῶν Σαρακηνῶν χώρας, οὗ ἡγεῖτο ὁ τηνικαῦτα perfidus atque impius Princeps, cæteriq;
στρατηγῶν τῶν Κιβυρεωτῶν καλουμένων στρατός. κα- qui scelerato illius dogmati consense-
θορμίζεται δὲ ὁ στόλος κατὰ τὴν Κύπρον νῆσον. ἔνθα rãt, violare sacras imagines per summam
αὐτόθι μάλα καταῤῥᾳ ἐκ τῆς Ἀλεξάνδρου πόλεως D esset Ecclesiæ ignominiam aggressi.
καὶ τῶν Σαρακηνῶν πλοῖμοι. ἅμα δ' ὁ στρατηγὸς Post hæc igitur desertam vrbem, ac
παραγενόμενος ἅπαντα ὡς εἰκὸς κατ' αὐτὸν, πυ- pene ad vastitatem redactam, euocatis
ρί τε ἀφανίσας τὰς ναῦς, τὰ αὐτῶν σφετερίζεται nouis ciuibus frequentat, quos vndique
ἅπαντα, καὶ καλάχρυσος ἐλῶν τοὺς πολεμίους πρὸς ex prouinciis atque insulis Romano no-
Κωνσταντῖνον ὑπανέστρ. mini subiectis exciuerat. Eodemq; tem-
IOCCI.

Μετὰ ταῦτα τίκτεται τῷ βασιλεῖ υἱὸς, ὃν pore classem aduersus Saracenos mittit,
Λέοντα ἐπωνόμασε. τηνικαῦτα καὶ ἐν Συρίᾳ cui Cibyrhæoticorum ordinum ducem
σεισμὸς μέγας γίνεται, καὶ ὅλεθρος ἐκεῖθεν ἐφί- præposuit. Hæc cum Cyprum appulis-
σατο μέγιστος. αἱ μὲν γὰ τῶν ἐκεῖ πόλεων ὅσαι μέ- set, eodem & Saracenorum nauales co-
γα ἦσαν τοῖς αὐταῖς ἔχασεν. αἱ δὲ τοῦδε μέρος τι- piæ Alexandria profectæ sunt. Quarum
τὸ πεπόνθεσαν. ἄλλαι τῶν ὑφηλῶν ἀποκινηθεῖσαι aduentu comperto dux noster incursio-
ne subita cõcrematis omnibus, quicquid
opum in iis erat obtinuit, fusisque peni-
tus hostibus Constantinop. regressus est.

Secundum eas victorias Imperatori
filius nascitur, quem Leonem appella-
uit. Quo tempore vehementi terræ mo-
tu Syria concussa est, magnaque exin-
de clades consecuta. Quasdam enim
illic vrbes terra in immensam voragi-
nem circumquaque dehiscens absor-
buit: aliæ ex parte disiectæ, nonnullæ ex

editioribus locis in plana ſubductæ cum mœnibus ipſis atque ædificiis, ac ſine ruina e propriis ſedibus ad ſextum vſque miliare, & eo amplius tranſlatæ. Nec defuere qui in Meſopotamia Syriæ vicina viſam a ſe terram dicerent, cum ad duo miliaria hiatu vaſtiſſimo patefacta aliam velut ex alto terram effunderet, arenæ inſtar tenuem maximeque candidam. Addebant & mulam indidem erupiſſe, quæ humano ſermone Arabici Imperii cladem prædiceret. Nec longo interiecto tempore e ſuperioribus deſertis gens noua repentina impreſſione maximas illorum copias pene ſine vllo certamine concidit.

ΑΧΧΧL. His confectis rebus Conſtantinus Leonem filium Imperatorem coronat, ac ſtatim contra Saracenos proficiſcitur. Moxque vt Melitenen attigit, obſeſſa vrbe atque capta, ingentem captiuorum æque ac ſpoliorum vim reportat. Accidit interim Mariæ Auguſtæ coniugis illius obitus. A quo quid memoria dignum extiterit præterire nefas exiſtimo. Tum enim horrendum quoddam in aere monſtrum atque inuſitati terroris aſpectum eſt: idque circa veſperam exorſum, tota nocte deinceps apparuit, & contuentium animos incredibili metu ac ſtupore perculit. Videbantur enim aſtra omnia ordine ſuo ac ſtatione diſſoluta, in terram decidere, atque vbi prope illam attigerant, nullo cuiuſquam damno diſſipari. Hoc tam immane prodigium plerique toto paſſim orbe viſum eſſe memorant.

ΑΧΧCLIIII. Poſt illud ſiderum portentum aliquanto tempore Anaſtaſius Conſtantinopolitanus Patriarcha moritur. Conſtantinus vbi ſemel ſe ad Eccleſiæ contumeliam ac pietatis oppugnationem accinxit, tanquam afflatu impulſuque contrarii ſpiritus abreptus, cœtum Epiſcoporum colligit octo & triginta numero ſupra trecentos, cui Theodoſius Epheſinus Archiepiſcopus præfuit. Vrbis porro præſulem Conſtantinum quendam, qui monachi habitum præferebat, ex Syllææ vrbis Epiſcopo conſtituit. In eo conciliabulo fidei canonem condiderunt de ſacris imaginibus euertendis, cui ab omnibus impio conſenſu ac nefario ſubſcriptum eſt: eaque religio omnis pueriliter in foro anathemate damnata. Eadem & in Germanum Conſtantinopolitanum Patriarcham dicta ſententia eſt, & Georgium Cyprium, & Ioannem Damaſcenum, cognomento Manſur.

His rebus poſtremo perfectis, Conſtantinus oppida per Thraciã extruxit, in

χώρων πρὸς τὰ ὑποκείμενα πεδία σὺν τοῖς τείχεσιν αὐτοῖς, καὶ οἰκήμασι σῶοι καταπέμψησθαι, μέχρι σημείων ἑξ, καὶ τῆς οἰκείας μεταξάσης ἰδρύσεως, ἢ μικρῷ πρόσω. ἤδη δέ τινες ἔφασθαι τὴν χλοῦν πᾶσαν θαι τὴν τε Συρίαν Μεσοποταμίας ῥαγεῖσαν ὑπὸ σημείοις δύο βύθιον ἑτέραν ἀναδοθῆναι κόνιν ὥσπερ ἀμμώδη, καὶ λευκοτάτην. συναναδοθῆναι δὲ ταύτῃ ἡμίονον φθέγξασθαι ἀνθρωπίνῃ φωνῇ τὴν τῶν Ἀράβων καταλῦσαν προαναφωνοῦσαν. οὐ πολὺ γὰρ ὕστερον τὰ ὑπερέκεινα ἔρημον ἔθνος ἐπιφυὲν πλῆθος τούτων πολλὰ ἀμαχεὶ διεχρήσατο.

Μετὰ δὴ ταῦτα ἐφέστηκε Κωνσταντῖνος τὸν υἱὸν Λέοντα εἰς βασιλέα. καὶ βύθιος καὶ τὰ Σαρακηνῶν ἐκράτησε. καὶ ἁλοὺς καὶ τὴν Μελιτηναίων πόλιν, ταύτην πολιορκίᾳ εἷλε, λαὸν πολὺν δορυάλωτον καὶ πλῆθος σκύλων ἐκ ταύτης ἀπενεγκάμενος. ἐν τούτῳ δὲ ἐτελεύτα ἡ Μαρία ἡ Αὐγούστα, ἡ αὐτοῦ γαμετή. ὅσα δὲ μετ' ὀλίγον συνέβαινε μνήμης ἄξιον, οὐ παραδραμεῖν δίκαιον. συνεκρότει γὰρ πλοκαῦτα θαύματα φοβερὸν καὶ τερατῶδες ξένον ἐξ ἀερίου γένεσθαι συμπτώματος· ὅταν περὶ λύχνων ἀφὰς καπήρξατο, ἅπασι φαίνεσθαι νυκτὸς ἐκπλῆξιν καὶ δέος μέγα τοῖς παθοῦσιν ἐμποιοῦν ἅπασιν. ἐδόκει γὰρ αὐτοῖς ὡς οἱ ἀστέρες ἅπαντες τῆς περιγυμνοῦ αὐτοῖς οὐρανίου χώρου πρὸ ** ἰοῦσθαι καὶ γῆς ἐφέρεσθαι. οἱ δὲ παρόντες θροῦσθαι ἀδεῶς διελύοντο, ἥκιστα τὴν οἰκουσῶν βλάβην ποιησάμενοι πώποτε. φασὶ δὲ πολλοὶ ὡς ἅπασης τῆς οἰκουμένης ὅλου τοῦτο ἄξαστον διεδηκνύετο θαῦμα.

Καὶ τὰ μὲν τῶν ἀστέρων οὕτω πως ἔφθη. χρόνου δέ τινος διαγενομένου Ἀναστάσιος ὁ τῆς Βυζαντίου ἐτελεύτα ἱεράρχης. Κωνσταντῖνος δὲ καθάπαξ πρὸς τὴν ὕβριν τῆς ἐκκλησίας ἰδὼν, καὶ πρὸς τὴν δυσέβειαν ἤδη ἀποματόμενος, ὡς ἐπὶ τῷ ἄγαν τοῦ αὐτοῦ ἑαυτοῦ πνεύματος κινούμενος, συνόδου ἱερέων ἀθροίζει ὀκτὼ καὶ τεσσαράκοντα* καὶ τριακοσίους τὸν ἀριθμὸν τυγχάνουσαν. ταύτης ἐξῆρχε Θεοδόσιος ὁ τῆς Ἐφεσίων πόλεως ἀρχιεπίσκοπος. ἀρχιερέα τε τῆς πόλεως ἀναχηρύσσει Κωνσταντῖνόν τινα ὃν τῶν Μοναχῶν χρῆμα πεπεδεδεμένον, ὑπάρχοντα δὲ τῆς τῶν Συλλαίων πόλεως γεγονότα. ὅρον δὲ πίστεως ἐκτίθενται ὃν ᾧ ὑποσημήναντο ἅπαντες καὶκῶς καὶ δυσκόλως συμφερησθέντες τὰ ἱερῶν εἰκονισμάτων καθαίρεσιν ἀναφωνήσαντες. καὶ ὥσπερ ὑπνωδῶς ἐπ' ἀγρεᾶς ταῦτα ἀνεθεματίζον. μᾶλλον δὲ ὃν καὶ Γερμανὸν τὸν ἀρχιερέα τῆς Βυζαντίου γεγονότα, Γεώργιόν τε τὸν ἐκ Κύπρου τῆς νήσου ὁρμώμενον, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀπὸ Δαμασκοῦ τῆς συρίας τὸ ἐπίκλην Μανσούρ.

Ταῦτα* δὴ τέλη ποιήσας Κωνσταντῖνος ἦρξε δεμείσθαι τὰ ὑπὲρ Θράκης πολίσματα. ἐν οἷς

* f. τεσσαρακοντα

* f. ὑπνωδῶς

οἰκίζῃ Σύρους, & Armenios, οὓς ἔκ τε Μελιτηνῶν A quibus Syros, & Armenios collocauit,
πόλεως, καὶ Θεοδοσίου πόλεως μετῳκίσας πεποίη- quos ex Melitenenſium vrbe ac Theo-
κε, τὰ εἰς τὴν χρείαν αὐτοῖς ἀπήκοντα φιλοτίμως doſiopoli tranſtulerat: iiſque neceſſaria
δωρησάμενος. Ταῦτα οὕτω οἱ Βούλγαροι ὡς ἐπο- omnia liberaliſſime largitus eſt. Hæc
λίζοντο ἀνασάντες, φόρους ἤπιτον τοῦδε βασιλῆς δέ- oppida dum adhuc ædificantur conſpi-
ξασθαι. τὰ δ' μὴ δεξαμένου, οἵ γε στρατὸν ἀθροίσαντες cati Bulgari, tributa ab Imperatore po-
τὰ ὑπὲρ Θράκης χωρία κατέδρασον, & μικροῦ τῆς μα- ſtulant: quo renuente, illi exercitu col-
κροῦ καλουμένης τείχους ἐπεξέδραμον. ὁ δ' ἀντεπεξῆλθε, καὶ lecto Thraciam depopulantur, ac pro-
συμβαλὼν πολέμῳ εἰς φυγὴν ἐτρέψατο. & ἐδίωκεν pemodum ad Longos vſque muros ex-
ἀνακόπτως, καὶ πλείστους Βουλγάρους ἀνῄρε. μετ' οὐ currunt. Sed occurrente Imperatore
πολὺ πλοῖα καὶ πεζὴ κατ' αὐτῶν ἐστράτευσεν. οἱ γοῦν commiſſoque prælio in fugam conieĉti
τὰς ναῦς ἐλάντες ἄχρι & πεντακοσίους ἀριθμὸν σωτε- ſunt: cumque eos acrius inſequeretur,
πλούσας ἀφ' τῆς Εὐξείνου ἀνεπλεύσαντες, & πρὸς quamplurimi e Bulgaris interfecti. De-
τῷ Ἴστρῳ γενόμενοι πόλεμῶν, χώρας τε Βουλγάρων B inde ingentibus terra marique copiis
ὠλίμωξαν, καὶ ἀνδραλώποις σὺν ὀλίγοις εἶλον· contra eoſdem Imperator profectus eſt.
αὐτὸς δὲ μάχῃ συμμίξας αὐτοῖς, κατὰ τὰς λεγομέ- Claſſis ipſa quingentarum numero na-
νας Μαρκέλλας· φεύγειν δ' τοῦτο πλησιάζοντα uium Euxino mari nauigans ad Iſtrum
Βουλγάρων κέλευθον· εἰς φυγὴν ἐτρέψατο. καὶ πολ- applicuit. Inde Bulgarorum agros in-
λοὺς αὐτῶν ἔκτεινεν. σὺν τοῖς δ' ἧττον ἀπενεγ- cendio vaſtare, innumeros in captiui-
κάμενοι πρὸς εἰρήνης διεπρεσβεύοντο, σὺν τῷ οἰκείων tatem abducere. Imperator ipſe ad Mar-
ἔχεσθαι ὁμήρους πρεσβεύοντες. cellas (quod caſtellum prope Bulgaro-
rum fines poſitum eſt) acie congreſſus
barbaros in fugam conuertit, ac bene
multos interficit. His cladibus acceptis
Bulgari de pace legatos mittunt, obſi-
deſque liberos tradunt.

Ἐπὶ πρὸς τούτοις σὺν ἐκεῖνο νῦν παραδραμεῖν Sed neque illud, quod eodem tem-
ἄξιον. ὥρᾳ συνέπιπτε φθινοπώρου, καὶ ἐν αὐτῇ χει- pore contigit, prætermittendum eſt. In-
μέριον γίνεται τὸ κατάπτημα, καὶ τῶν ὄντι χρυερῶν καὶ eunte Autumno immanis hiems & acer-
δριμύπατον, ὡς ξένῳ ὑπὰ τοῦ ἀληθοῦς τοῖς τηνικαῦ- rima vis frigoris fuit: ex quo aqua om-
τα ὁρᾶσιν ἀποτελέσαι τῆς ὑγρᾶς οὐσίας ἐκ τῆς πρὸς nis in glaciem durata & adſtricta con-
αὐτὴν συμβάσεως πῆξιν τὸ θέαμα. σὺν ἐν τοῖς γλυ- C tuentium oculos horrendo atque inuſi-
κέσιν ὕδασι μόνον, ἀλλὰ τὸ δὴ παραδοξότερον, καὶ tato ſpectaculo perterruit. Neque hoc
ἐπὶ τῆς ἁλμυρᾶς ἰσότητος ποιότητος· καὶ ἐν ἄλλοις μὲ in dulcibus dumtaxat aquis, ſed quod
πλείστοις τοῖς ἀπὸ τὴν οἰκουμένην τόποις, οὐχ ἥκιστα admirabilius eſt, etiam in ſalſis ac ma-
ἔν τε τοῖς ἑσπερίοις καὶ πρὸς ἀρκτικὰ κατεπήξαν δή- ri ipſo contigit. Ac cum in aliis orbis
νοτάτα. ὅτι τοσοῦτο ἐκπεπυκνώθη καὶ διεπάγησεν, terrarum plagis, tum in iis, quæ ad Sep-
ὥστε τὴν ὑπάρχοντα τῷ Εὐξείνου θάλασσαν ὅτι tentriones iacent, aſperrimo gelu om-
σημείοις ἑκατὸν που ἀποχρυσαλλωθῆναι χῦ. ὁ πέ- nia concreta ſunt. Quo adeo conſtri-
λαγος, εἶπα καὶ τοῖς ὑπάρχειλθόσι μείζοσι ὅπ μάλιστα & induratum mare eſt, vt ad cen-
καὶ πλείστοις πολεμίων. καὶ ἐπὶ τῷ ὅτι Μεσημ- tum fere millia Euxinum pelagus obri-
βρείαν καὶ Μήδειαν πόλιν ἐρχομένῳ πάγιον χώ- guerit. Eadem vis ſuperiores amnes ac
ρον τοῦ πάλαι σωματοπεπηγέναι, ἀφ' βάθους maximi meliori ex parte coaluerunt,
χαρπάσης τῆς τοιαύτης πήξεως, ἄχρι καὶ εἰς tum maritima omnis ora, qua Meſem-
τεσσαράκοντα πήχεις. ὅτι τοῦτοις ἀφάτου καταῤῥα- D briam & Medeam vrbes alluit, ſubeun-
γείσης χιόνος εἰς ὕψος ἀφῃρέθη ὁ κρύος, ὑπερ- te in profundum gelu, ad triginta vſque
εγενήκης, τῆς ὀπιφανείας μέχρι πηχῶν που ἄλλων cubitos in ſilicis ſoliditatem induruit.
εἴκοσι, καὶ πως συμφυῆναι τῇ ἠπείρῳ τὴν θάλασσαν. Ad hæc erumpente niuium incredibi-
ὡς μηδὲ διακρῖναι ῥᾳδίως πότερα ἕτερα ἀποκέκρι- li copia, in altum exaggerata glacies
ται. οὕτω τε ἅπαν ὅ πρὸς ἄρκτον ἠπειρωθὲν ὕδωρ ad viginti alios cubitos ſublata eſt. Vn-
πεφύκῃ καὶ νῶτου στερεοῦ τοῖς βαρβάροις. βάσι- de ita mare cum continenti ora coa-
μά τε ὧν τὰ ἐκείνης ἅπαντα. ὅσα τε ἐν τοῖς τῆς luit, vt vtrum ab altero ſecretum eſ-
Χαζάρων γῆς μεθορίαις, καὶ ταῖς πλησιοχώροις ſet vix quiſquam diſcerneret. Sic igi-
Σκυθικῆς ἔθνεσι. & οὐκ ἀνθρώποις μόνον, ἀλλὰ tur quicquid aquæ obuerſum Boreæ
καὶ κτήνεσι & ζώοις ἑτέροις γηρόμενα. ἁπλῶτον δὲ fuit velut in ſolum conuerſum pedi-
ἤδη ἐπιβῦναι γρεάσθαι τῷ Πόντικῷ τότε θαλάσσαν. bus ſolidum iter conſtrauerat: nec
vlla pars eius, præcipue ad Chaza-
rum fines ac finitimarum Scythiæ na-
tionum non aut hominum greſſibus,
aut pecudum ac iumentorum pate-
bat. Ergo intercluſum per illud tem-
pus nauigationibus Ponticum mare fuit.

Inde diebus aliquot interiectis immanis illa glaciei moles varias in cruſtas diffinditur, quæ altiſſimorum montium ſpecie in immenſum exſtructæ ſunt. Harum auulſæ nonnullæ abſciſſæque partes ventorum impetu ad Daphnuſiam caſtellum in ora Pontica munitiſſimum eiectæ ſunt, & ad Euxini ponti fauces impulſæ: vbi confertæ ac ſtipatæ, occupatis Boſphori anguſtiis & oppletis, continentes ambas, Thraciam videlicet cum Aſia, coniunxerunt, adeo vt vltro citroque pedibus magis iter quam nauibus pateret. Inde rurſum expulſæ per Propontidem Abydum vſque diſſipatæ ſunt. Cæterum tam longe lateque ſe glacies diffudit, vt mare illic eſſe nemo ſuſpicari poſſet. Horum fragminum vnum ad arcem Conſtantinopolis illiſum, murum ita concuſſit, vt qui intus erant agitatione illa quaterentur. Hinc trifariam diuiſum ad vtramque arcis partem oram omnem occupauit, ea altitudine, quæ vrbis mœnia tranſcenderet. Itaque nonnulli per conſtratos cruſtarum aggeres aduerſum in litus, vbi caſtellum illud, quod Galaten vocant, ſitum eſt, ex arce tranſmiſerunt. Hæc omnia ingentem ciuitati metum afferebant. Quippe nouo hoc & inuſitato ſpectaculo conſternati, atque in gemitus & lacrymas ſoluti, recedebant.

Nec longo poſt hæc interiecto tempore Sclauini patriis finibus extorres Euxinum traiiciunt, quorum numerus ad octo & ducenta millia peruenisſe dicitur. Hi ad fluuium (quem Artanam nominant) conſederunt.

1201 Dum hæc aguntur, apud Hunnos & Bulgaros iſta contigerunt. Fœdere illi inter ſe conſtituto, Xerenſibus, quorum in dominatu erant, interfectis, ducem ſibi Teleſium nomine præficiunt, arrogantem hominem, ac iuuenili audacia ferocem, qui collecta militum manu, vicina Romanorum loca & caſtella hoſtiliter populatus eſt. Conſtantinus eius audaciam ac violentiam animaduertens, hippagogas naues ad octingentas comparat, quas cum equitatu compleſſet per Euxinum mare in Iſtrum immittit. Ipſe cum alio exercitu Anchialum peruenit, ad quam ei Teleſius cum Sclauinorum auxiliis haud pœnitendis occurrit. Ibique prælio victus in fugam vertitur. Multi vtriuſque gentis hoſtium in acie cæſi, nec pauci etiam e primoribus capti. Hac victoria potitus Imperator Byzantium reuertitur: captiuos omnes in populum, ac Circenſes præcipue factiones ad necem diuidit. Educti igi-

A ἡ μέραις δέ τισι διϊππευσάσης, ἡ ὁ ἄπλετος ὄγκος τῆς παγετοῦ ὀλκὸς εἰς διάφορα συῤῥήγνυται τμήματα· ἄκρα εἰς ὕψος αἴρεται, ὡς ὄρη δοκεῖν εἶναι ὑπερύψηλα. τούτων δὲ πορρωτάτω μέρη τινὰ, καὶ τῆς βίας τῶν πνευμάτων συνωθούμενα πρός τε Δαφνουσίαν φρούριον ὄντι τοῦ Ποντικοῦ μοίρας ἐρυμνότατον τυγχάνον ὀξοκέλλουσι, καὶ ἄχρι τοῦ στόμιου τοῦ Εὐξείνου καταῤῥέουσι· συγκροφέντα δὲ πρὸς ἑαυτὰ, καὶ τὸν αὐτόθι πορον μεταξὺ πόρθμων πληρώσαντα, ἐκατέρωθεν ἠπείρους, τήν τε Θράκην καὶ τὴν Ἀσιάδα, ἀλλήλαις συνήνωσε· ὡς ἐξ ἑκατέρας πρὸς θατέραν πεζῇ μᾶλλον ἢ πλοῖ διαβαίνειν ἐξεῖναι καὶ βουλομένοις. ἐκβὰν συνωθούμενα αἰὰ τὴν Προποντίδα μέχρι Ἀβύδου ἔζεχύθη. ἢ γὰρ δὴ καὶ θαλασσα εἶ) ὅλοπαν ὑποπεπόνει, B ὑπὸ ἅπασαν δὲν τὴν ἀκροπόλεως τοῦ Βυζαντίου περιφάνειαν), καὶ ὅ αὐτόθι τεῖχος περιέστεν, ὡς καὶ τοὺς ἔνδον οἰκοῦντας συμμεταφέρειν τὸν σάλον. καὶ τὸ τεῖχος διαιρεῖσθαι πρὸς ἑκάτερα μέρη τῆς ἀκροπόλεως ταῖς ἀκραις ἐμπίπτηκεν. ὃ δὴ ὕψος αὐτοῖς τῶν πόλεως τειχῶν ὑπεραίρηκε· δι' αὐτῶν τε λιὲς ἐς ἀκροπόλεως τοὺς αὐτόθι, ἐν οἷς τῶν Γαλατοῦ λεγομένου ὕδρυται *f. τὰ vel Γαλατῶν φρούριον, πεζῇ διεβαίνοντο. τοῦτο ἐκ πλησίον μεγίστην τοῖς τῆς πόλεως ἐνεποίει. τῶν δὲ δόξῃ τὸ ἀδοκήτου τῆς θέας ἐν ἀπειρίᾳ θορύβου, θορύβοις καὶ δάκρυσι πλείοσι συνεχόμενοι, οὐδὲν δὲ ἀπηλλάσσοντο.

Χρόνων δὲ οὐκ ὀλίγων διῃρηκότων, Σκλαβηνῶν ὅμιλος τῶν C ἐαυτῶν μεταναστάντων γῆς φυγάδες διαβαίνουσι τὸν Εὔξεινον. συνετέλλῃ δὲ αὐτῶν ὁ πλῆθος ἄχρι εἰς ἀριθμὸν ὀκτὼ καὶ διακοσίας χιλιάδας. καὶ τοὺς τὸν ποταμὸν, ὃς Ἀρτάνας καλεῖται, αὖθις κατοικίζονται.

Τὰ δὲ κατὰ Οὔννους * Βουλγάρους ἐπράττετο τῇδε. θάτερα τὰ τοὺς ἀλλήλοις συνθέμενοι τοῖς μὲν ἐκ Ξηρῶν τὴν κυρείαν τῷ ἐπ' αὐτοῖς κεκτημένῳ κτείνουσιν, ἡγεμόνα δὲ ἑαυτοῖς καθιστῶσι Τελέσιον ὄνομα, ἀνδρα σοβαρὸν, καὶ ὃ ἐκ νεότητος θράσος ἅμα ὑπεδεδύκει. οὗτος λαὸν συναγείρας ὁπλίτην καὶ μάχιμον, τὰ πλησιαίτερα τῶν Ῥωμαίων χωρία καὶ φρούρια κατέτρεχε καρτερῶς. οὗ δὲ θρασὺ ἀνδρὸς Κωνσταντῖνος θρασύνεται, ναῦς ἱππαγωγοὺς ἄγει καὶ εἰς τὰς ὀκτακοσίας κατεσκεύασε. καὶ ταύτας ἱππικῷ D στρατῷ πληρώσας ἀφ' ὁδοῦ Εὐξείνου τοὺς τὸν Ἴστρον ἐξέπεμψεν. αὐτὸς δὲ στρατὸν ἕτερον ἐπαγόμενος πρὸς Ἀγχίαλον πόλιν ἐβάδιζεν). καθ' ὃν Τελέσιος ἐξέρχεται ἔχων εἰς συμμαχίαν καὶ Σκλαβίνων οὐκ ὀλίγα πλήθη. καὶ πεζῇ εἰς μάχην εἰς φυγὼ ἐτράπετο. πλῆθοι δὲ τῶν πολεμίων ἀφ' ἑκατέρου μέρους πίπτουσι. καὶ ἄλλοι οὐκ ὀλίγοι καὶ τῶν ὑπερφανεστέρων ἑλωρίζονται. ὅτε τε τοῦ πολέμου κρατήσας, πρὸς ὃ Βυζάντιον Κωνσταντῖνος ὤχετο. καὶ οἷς ἐπήγετο τῶν ἑλωρισμένων τοῖς τε πολίταις, καὶ τοῖς ἐκ τῶν λεγομένων χρωμάτων δημόταις, ὡς αἱμαρὴν δὲν αὐτοχθείᾳ τοῦ διδόασιν. οἱ δὲ λα-

f. κεμένου Ὄντες ἔξω τείχους τῦ πρὸς τὴν Χερσαίῳ* κεκλιμένῳ A
αὐλῶν, καὶ τούτων τὰ λάφυρα τὸν ἱππικὸν ἀγῶνα
θεώμενος ἐθριάμβευσεν. ἐφ' ὧν καὶ δύο χρυσοῖ λου-
τῆρες, οἱ ἐν τῇ νήσῳ κατεσκευάσθησαν Σικελίᾳ, δη-
μοσιεύονται, ὁλκὴν ἕκαστος ἄγοντα.

Οἱ δὲ Βούλγαρες ὁ δυσκλὲς Τελεσίου θανάμενοι,
τὸν τε σφετεριστὴν κτείνουσι, καὶ κύριον αὐτῶν
καθιστῶσιν ἕνα τῶν ἐν αὐτοῖς ἀρχόντων τυγχάνοντα,
ᾧ Σαβῖνος ὑπῆρχεν ὄνομα. ὃς βίᾳ ὁ κύριος δε-
ξάμενος, πρὸς βασιλέα διαπρεσβεύεται, εἰρηνεύω
αὐτῷ αἰτούμενος βεβαιότητα. Βυλγάρεις δὲ οὐκ ἤρε-
σκε ὁ πρεσβευτής. ἀλύοντες γὰρ ἐν τούτῳ ἰσχυρᾶς B
αἰτίας ἦσαν, οἱ ὁμόφυλοι ὡς Ρωμαίοις αὐτίκα δουλωθησό-
μενοι. τούτοις δεδιόσι Σαβῖνος φυγὰς πρὸς βασιλέα
ὤχετο. δύο δὲ ἀποστείλας ἀνδρῶν λύκας, τὰς γυναῖ-
κας αὐτῶν καὶ τοὺς συγγενεῖς κεκρυμμένους ἐξ ὀρῶν πρὸς
Σαβῖνον ἄγει. ἐν τούτοις μεταμεληθέντες οἱ Βούλ-
γαροι καὶ αὐτοὶ πέμπουσι πρὸς βασιλέα τοὺς τὴν εἰ-
ρήνην αἰτήσοντας. ὁ δὲ οὐκ ἐδέξατο, ἀλλ' ὀθνεῖς κατ'
αὐτῶν ἐστράτευσεν. οἱ δὲ τὰς δυσχερείας τῦ πρὸς αὐ-
τοὺς ὄρους αἰσθόμενοι. καὶ τούτων ὁ κύριος τὰ πιστὰ
τῷ βασιλέως λαβὼν σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῦ
πρὸς βασιλέα πορεύονται. αὐτὸς δὲ τούτοις δέκα-
λόφους ἅμα Σαβίνῳ συμπρεσβεύοντι, ὠνείδισε τὴν
f. ἀπαξίαν * ἀξίαν, καὶ ὁ μῦθος, ὁ τῦ Σαβίνου ἐπεδείξατο, καὶ C
ἐφρώσθειν αὐτοῖς συνεπέτρεψε.

Ταῦτα κατεπράχθη τῇ πρώτῃ Ἰν-
δικτιόνι. ἔτει καὶ υἱὸς τίκτεται τῷ βασιλεῖ, ὃν Νική-
τᾳ ὠνόμασεν. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον σῶλος τῶν
Σαρακηνῶν ἐξ Ἀφρικῆς ἀπάρας τὴν νῆσον
Σικελίαν πορθεῖται. ὃ δὲ ἐν αὐτῇ στρατιωτικὸν δυ-
ναμως αὐτταξάμενον, τούτοις μηδὲν τῆς ἐλπίδος
ὠφελῆσαι ἀπέπεμψε.

Κατὰ δὲ τὴν τρίτην Ἰνδικτιόνα εἰσέρχεται Κων-
σταντῖνος εἰς Βουλγαρίαν, τῶν τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν κα-
ταστάντα κατὰ Σαβίνα Οὔμβρον ὄνομα τῆς ἀρχῆς
μεθεστῶσαν Βουλγάρεις, αἱροῦσιν δ' ἐν αὐτῇ Τόκτον D
ἄνδρα Βύλγαρον τὸ Βαϊανᾶ ἀδελφόν. οἱ δὲ Βύλγα-
ροι φυγάδες ἐν ταῖς ὕλαις τῆ πλησιόχῳ Ἴστρου ἀ-
πώκησαν. οὐκ ὀλίγοι δ' αὐτῶν κατακτείνονται. μεθ'
ὧν καὶ ὁ Τόκτος ἅμα τῷ ἀδελφῷ Βαϊανῷ ἀναιρεῖται,
καὶ ἕτεροι. ἄλλος δέ τις ἀρχὴν αὐτῶν, ὃν ὀνομάζουσι
Καμπαγαῦον ἐν Βάρνῃ πρωτοφυλεῖν ὡς ἐδόκει
πρωτορύεσθαι, κατὰ τῶν ἰδίων δούλων αἰτρέθη. τότε
δὴ καὶ Βουλγαρίας κατὰ Ρωμαίων πυρίκαυστα ὡς
πλεῖστα χωρία γέγονε καὶ διώκηται.

Ἤδη δέ τι ἀσεβὲς τῦ κρατοῦντος ἐπιῤῥησιάζετο, καὶ
πᾶς βιοβοσιῶν ἐν τῷ πρωτομαχειδίῳ ὁ βίος
ἐχλευάζετο καὶ διεσκώπτετο. μάλιστα δὲ τὰ μαινο-
μένων ὄντων ἱερῶν ἐκθέσμως ἐδιώκητο πάλαι. τούτων γὰρ

tur extra muros qui ad Cherſæum ſpectant ad vnum cæſi ſunt. Horum ſpolia Circenſibus ludis ſpectante populo ſolemni pompa traducta ſunt. In quibus aureâ duo labra, quæ in Sicilia facta erant, ſingula octingentarum librarum pondere publice propoſuit.

Bulgari Teleſii infelicitate cognita, hunc per ſeditionem opprimunt, & Sabino cuidam ex ducibus ſuis Imperium deferunt. Qui ſimul atque rebus potitus eſt, pacem ab Imperatore per legatos conſtanter petit. Quæ res Bulgaros non parum offendit: magnamque ex ea re moleſtiam capientes ob eam cauſam obſiſtebant, quod ſe ſubito in Romanorum ſeruitutem venturos crederent. Sabinus horum inſidias metuens, fugam arripit, ſeque ad Imperatorem recipit. Ille miſſis aliquot expeditis, eorum coniuges & cognatos e latebris eductos ad Sabinum perducit. Interim Bulgari mutatis animis legatos de pace ad Imperatorem deſtinant. Qui reiectis horum precibus, ſtatim in eos exercitum mouet. Barbari montis eius, quo vndique cincti ſunt, anguſtias muniunt. Horum princeps fide accepta, cum Ducibus ſuis ad Imperatorem peruenit: qui his exceptis, aſſidente Sabino, turbulentos animos, & odium illud in Sabinum exprobrauit, ac poſtremo pacem eis conceſſit.

Hæc Indictione prima ſunt facta. Poſt quæ Imperatori filius naſcitur, quem Nicetam nominauit. Sub idem tempus Saracenorum claſſis ex Africa ſoluens in Siciliam peruenit. Sed militaribus præſidiis, quæ illic erant ſtrenue reſiſtentibus, irrito conatu redierunt.

Indictione deinde tertia Conſtantinus in Bulgariam exercitum ducit, quod Vmaro, quem Sabinus ducem præfecerat Imperio exuto Bulgari Toctum genere Bulgarum Baiani fratrem eius loco ſubſtituiſſent. Qui ſub aduentum Imperatoris ad ſaltus Iſtro propinquos confugiunt. Nec pauci tamen interfecti ſunt: inter quos & Toctus cum fratre Baiano atque aliis compluribus occiditur. Alius item ex eorum ducibus, quem Campaganum vocant, cum Barnam fugiſſet, ac iam euaſiſſe videretur, a ſeruis ſuis peremptus eſt. Quo tempore Bulgariæ magna pars a Romanis igne vaſtata, atque hoſtiliter populata eſt. 1ↃCCLXV.

Inter hæc Imperatoris impietas multo inſolentius efferri, ac religioſorum hominum, & conſecratorum vita omnis irrideri ac ludibrio haberi. Sed in ſancta monachorum collegia præcipue vis illa bacchata eſt. Qui enim

ex illorum ordine in susceptа profes-
ne persisterent, ac vitæ suæ cultum &
institutum constantius retinerent, atque
illorum sacrilego dogmati repugnarent,
variis pœnis & exquisitis tormentis sub-
iecti sunt. Aliis barba flammis exusta,
aut cum ea parte traherentur, violen-
ter euulsa. Aliis sacrarum tabularum,
quibus sanctorum effigies inscriptæ e-
rant, illisu capita diffracta sunt: non-
nullorum oculi suffossi, alii aliis corpo-
ris partibus crudelissime mutilati. Ita
pietate omni ac religione pulsa, & gen-
tili superstitione denuo velut introdu-
cta, scelerum machinæ omnes admotæ
sunt, quibus sanctis hominibus insulta-
re ac nocere studebant. Ex quo factum
est, vt nonnullos in eandem secum per-
niciem atque exitium traherent: qui il-
lorum impio dogmati cesserunt partim
dolo circumuenti, partim adulatione
decepti, aut pecuniarum illecebra capti,
aut magistratuum spe, ac præfecturarum
militarium inducti, aut aliis denique ne-
farii hominis insidiis ac fraudibus irreti-
ti, eiurata professione, ac religioso illo
cultu depositо, ex attonsis in comatos
mutati sunt, atque ad laicorum speciem
traducti cum vxoribus etiam copulati
sunt, & earum se contuberniis illiga-
runt. Quod ab illis eo animo procura-
batur, vt ea re, quantum in ipsis erat, Deo
ignominiam facerent, & Ecclesiæ di-
gnitatem minuerent.

1066LXVI. Post hæc Stephanum quendam com-
prehendunt virum sanctum ac religio-
sum, habitu monachum, atque angusto
tuguriolo inclusum ad radices montis
maximi, quem vulgo Sancti Auxentii
nominant. Hunc igitur sacrilegi homi-
nes impietatis accusant, quod multos de-
ciperet, quos scilicet ad huius vitæ glo-
riam contemnendam impelleret, eo-
que adduceret, vt domo sua, cogna-
tis, ac Principum palatiis relictis sese ad
monasticum vitæ genus transferrent.
Ob id verberibus multis affectum, &
carcere damnatum, postremo tandem
reste pedibus alligata, a palatio ad Bo-
uis vsque forum attractum miserrime
discerpserunt. Cuius corpus in eum lo-
cum, quem Pelagii sepulcra nominant,
tanquam malefici cuiusdam abiiciunt.
Illuc enim & profanorum gentilium,
& eorum qui capitali supplicio damnati
essent, cadauera deportabantur. Hinc
innumeros tam e magistratibus quam
ex ordine militari, quod sacras ima-
gines adorassent, tanquam maiestatis
conuictos variis cruciatibus necant. Ita-
que alii diuerso mortis genere consum-
pti, atque inauditis suppliciis affecti,

τοὺς τὼ ἐκείνῳ ὁμολογίᾳ φυλάξαντας, καὶ ὅτι τῶ οἰ-
κείᾳ δόγματος ἀντιβαίνοντας, τὸν αὐτοῦ ἀν-
θρωπίνοις δόγμασι ποικίλαις βασάνοις καὶ δόγ-
εσις αἰκίαις παρεδίδοσαν. τὸν μὲν τὰ γλῶσσα ἀφ-
δῶς ἀνεπίμπρων, ὧν δὲ τὴν ῥῶτα τειχῶν βία ἀπο-
σπῶντες ἀφῆρων. κεφαλὰς δ' ἄλλων τοῖς ἱερῶν πί-
ναξιν, ἐν οἷς τὴν ἁγίων τὰ ἐκτυπώματα ἐκεχά-
εσκτο, διέθραυον παντες. καὶ μὴν τοι τὸν ὀφθαλμοὺς
τούτων διώρυττον. τὸν τὰ μελῶν ἕτερα τὸ σώματος ἀξέ-
κοπτον ἀπόμ, δεσπότως οἱ δείλαιοι. καὶ ἀπόμ ὡς εἰπεῖν
τὸ βύσιδες διωθοῦντο τὸν ἀπλανέστερ, καὶ ὥσπερ ἐλλύσι-
σμῶ δεύτερα χεισιανοῖς ὑπεφυέντος, πᾶσα μηχανὴ
κακουργίας ἐπενοῆτο, δι' ἧς τοὺς κατὰ Θεὸν ζῶν ἀφαιρου-
μένοις ἐπηρεάζειν τὸν πεμφθέν ἐκκοπὸν ἤδη τῶν
ὠνίοις τοῦτος τὸ τῆς οἰκείας ἀπωλείας καθείλκυ-
σθαι βάρος δοκῶν, καὶ τῷ δυσπόθητος αὐτῶν εἶναι πα-
σμαπ, ἢ βίᾳ ἑλκόμενοι, ἢ ἀπάτῃ ὑποσυρόμενοι, ἢ
δωπείαις ὑποκλεπτόμενοι, ἢ χρήμασι δελεαζό-
μενοι, ἢ στρατείας τὴν ἀξιωμάτων φιλοπρυμνύμενοι,
ἢ ἑτέραις παλιβόποις τῶν πονηρῶν μεθοδίαις τὼ ἀ-
πάτῳ εἰσδεχόμενοι τὸ ἐπάγελμά τε ἠθέτουν, καὶ τὸ
σημεῖον μεταμφιεννύμενοι τολμα, κομῶντες αὖθι
αὐτὴ κεκαρμένων διεδείκνυντο, καὶ εἰς λαϊκὴν ἐσθῆτα
λύθεις μεθηρμόζοντο, γυναιξί τε ὁμιλῶν κατεδέχοντο,
καὶ τὸ τοῦτος αὐτοῖς παρέζοντο συνοικέσιον. ἐπεκέν-
τετο δὲ τοῦτο, ὡς αὐτῶν πάντων αὐτός τε ὁ τὴν
ὅλων Θεὸς τόγε ἐπ' αὐτοῖς ἀτιμάζηται, καὶ τὸ τῆς
ἐκκλησίας καθυβρίζηται τίμια.

Ἐντεῦθεν συλλαμβάνονται Στέφανόν τινα, ἀνδ-
ρα ὅσιον καὶ θεοφιλῆ τυγχάνοντα, μοναχὴν δὲ τὸν
σχήματι, καὶ παρεφυγμένον ἐν οἰκίδιῳ γωνιαίτατῳ πά-
νυ τινὶ ἀραίοντα, ὑπὸ τὼν τῆς μεγίστου ὄρεσις ἱδρυ-
μένου ἀκρωρείας, ὃ καλοῦσι τῆς ὁσίου Αὐξεντίου λό-
φον. ἐγκαλοῦσί τε βδσεβείας ἐπάγοντα αὐτοῖς τοὺς ἀνὼ-
σίους, ὡς πολλοὺς φασιν ἀπατᾷ διδάσκων δόξης
τῆς παρούσης καταφρονεῖν, οἴκων τε καὶ συγγενείας
ὑπεροράν. ἐς τὰς βασιλείους αὐλὰς ὑποσρέφεσθ, ἐς
τὸν τῶν μονήρη βίον μεταῤῥυθμίζεσθ. ἐς δὴ τοῦτα
πλῆθος πλείστας αἰκισαμένων, καὶ δεσμωτήριον οἰ-
κεῖν καταδικάσαντες, τέλος ὀρινίοις αὐτὸν τὰς πό-
δας ἐξάψαντες, ἐς τὴν βασιλικὴν ἀφορμήσαντες πε-
ριδόλων, μέχρι τῆς λεγομένης τῶ Βοὸς ἀγορᾶς ἑλ-
κύσαντες διέσπασαν. ἐς αὐτὸ τὸ σῶμα ὑπὸ τοὺς κυνα-
μένους τάφους τὴν Πελαγίου ὡς κακούργων οἱ δυνα-
σθῆς ἀπέῤῥιψαν. αὐτίκα γὰ πάντα τὴν ἐθνικὴν ἀμυήτων
σώματα, ἐς τὴν ὅτι θανάτῳ ἀπηλλαγμένων τελευ-
τώντων ἐξεπέμπετο. πλείστους τὴν τε ὑπὸ τέλη, ἐς τῆς
γραπτωτικοῦ ὑπαθυμίους κεκτημένους, τοῦτος κωλῦ
ἱεραῖς εἰκόσι καταμιαίνομένους, ὥσπερ ὅτι καθοσιώσ
ἀλόγους διέφθειρον. οὓς μὲν ἀφθορεσις θανάτοις πα-
ρεμβάλλοις, οὓς δ' ὠμωρίας ξέναις κακοπαθείαις,

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [784] - 46

πλήθη τε ἄπειρα ὑποβρυχίους ποιησάμενοι.

Ἐφ' οἷς ὅρκοις βεβαιοῦν ἐβουλεύσατο ἀπάσῃ αὐτῇ ὃ ὑπῆκτον, ὡς ὅλοπόν τινα εἰκόνι μὴ προσκυνῆσαι ἀγίων γυνά. Φασὶ δὲ ὡς τὸν τίμιον καῦσαι τῆς πόλεως ἀρχιερέα θεασάμενοι ὑφώσαντα τὰ ζωόπλαστα ξύλα ὁμαμοκέναι μηδ' αὐτὸν εἶναι τῶν προσκυνούντων τὰς ἱερὰς εἰκόνας. τοιαῦτα τῶν ἀσεβούντων τὰ τολμήματα.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ὑπατεύοντι Κωνσταντῖνος κατὰ Βυλγάρων· καὶ προελθὼν σὺν τῷ πρόσω λαῷ εἰς τὰ τῆς Βυλγάρων γῆς. καὶ σκηνοῦται παρὰ τὸ λεγόμενον ἔμβολον Βεριγαίων. πλοῖμον δὲ ἐξοπλίσας συντελοῦν τοῖς διχάλια καὶ ἑξακόσια σκάφη. ναυτικὸν δ' πλῆθος καὶ γραπτικὸν ἔκ τε τῶν πλοίμων γραπτίδων, καὶ ἑτέρων χώρων ἐμβαλῶν ἐν αὐτοῖς ἀπέστειλεν· ὥστε γνῶναι τοῖς τε Μεσημβρίαν καὶ Ἀγχίαλον τὰ πολίσματα, καὶ προσπελάζειν Βουλγάροις. ἐντεῦθεν δὴ τοῖς ἐκπεπληγόσι οἱ Βύλγαροι τότε ὅ ἱππικὸν καὶ πλοῖμον θεασάμενοι πλῆθος εἰς συμβάσεις τῷ βασιλεῖ ἐτράποντο. ἐπεὶ δ' ὁ πλοῖμον προσῆν ταῖς ἀκταῖς ἐκείνης τῆς θαλάσσης καθορμίζετο· ἀλίμενος γὰρ ὁ τόπος καὶ τοῖς πλέουσι δυσφορώτατος. πνεῦμα βίαιον καὶ σκληρὸν κατ' αὐτῆς πνεῦσαν, βορέας δ' ὧν ἄνεμος, ταῖς τε ναυσὶ προσῆν ταῖς ἀκταῖς προσερήξας συνέτριψε. καὶ πλῆθη τῶν εἰσπλεόντων σὺν ὀλίγῳ τοῦ ῥοθίου κατεπόντισεν. οἱ δ' οὗτοις ἄγαν βορυβηθέντες τὸν βασιλέα κελεῦσαι τοῖς ἄρχουσι δικτύοις προβαλεῖν τῷ θαλάσσῃ, ὡς ἀνελέσθαι τῶν ἀποπνιγέντων τὰ σώματα, καὶ τῇ γῇ παραδοῦναι· οὕτω τε πρὸς τὰ βασίλεια ἀποτρέψαι.

Ἐπὶ δὲ πένθει καὶ τῆς ἀσεβείας, ὅ ἱερὸν τῶν Ναζηραίων χῆμα καθῄρεισεν. ἐθεῖ γὰρ ἀγῶνα ἱππικὸν ἐπετέλει, καὶ τινας τούτων ὑπατεύοντι ἐν μέσῳ τοῦ θεάτρου διέλκεσθαι· καὶ αὐτῷ ἕκαστον γυναῖκα μοναχὴν παρὰ χεῖρα φέρειν, πολλῶν τε παρὰ πλῆθος τῶν θεωμένων ὕβρεων αὐτοῖς, καὶ ἐμπαισμάτων, οἷα πρὸς ὀχλάδες καὶ ἀγελαῖον συμβαίνειν εἰώθε, καταχυθέντων, οὕτω τὸν ἄθεσμον ἐκεῖνον καὶ αἴσχιστον διώσαι δίαυλον.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἄνδρας τινὰς τῶν ἐν ὑποβολαῖς καὶ ἀξιώμασιν ἐγκλήμασι βαρυτάτοις συκφάντων κατάγει, ὡς εἰς τὸν ἀρχὸν αὐτῷ ὑπεβουλεύσειν πειρωμένους. τούτων δ' ὧν Ἀντίοχος μάγ, ὁ τῶν δημοσίων γραμμάτων τὰς ἀπομνήσεις αὐτῷ ἀφαιρούμενος. Λογοθέτην δὲ τὸν δρόμου τὸν ἀξίωμα οἱ περὶ τὰ βασίλεια καλοῦσι. Θεοφύλακτος δὲ ὁ τοῖς Πατρικίοις καὶ στρατηγοῖς ἀφιτελῶν. ἔτι μὴν καὶ ἄλλοι τῶν περὶ αὐτὸν ἀποδιφόρων καὶ δορυφόρων τυγχάνοντες. πρὸς δὲ καὶ τούτων ἐκτὸς ἕτεροι· μετ' οὐ πολὺ τὸν ὁμοίως ὑπατεύσαντα ἁμίλλαν δεσμώτας σὺν αὐτοῖς περιελκύσας ἐθριάμβευε.

A alii extra Imperii fines relegati.

Nec ea re contentus Imperator iureiurando insuper subiectos sibi omnes adstringere voluit, nullam se deinceps sancti cuiusquam imaginem adoraturos esse. Tum vrbis Patriarcham narrant qui viderunt salutaribus signis in altum sublatis iurasse, se ex eorum numero non esse, qui sacrosanctas imagines adorarent. Eo vsque sacrilegorum hominum impietas prouecta est.

Eodem anno Constantinus contra Bulgaros expeditione facta, cum suis ad illorum limites peruenit, & prope eum locum qui Beriganorum Embole dicitur consedit. Ad hæc instructa classe bis mille ac sexcentorum nauigiorum, & classiariis supplementis ac militibus, quos partim ex naualibus præfecturis, partim aliis ex locis contraxerat, impositis, Mesembriam & Anchialum ad Bulgarorum fines nauigare iussit. Quibus rebus consternati Barbari, atque equitum & nauium multitudine territi cum Imperatore de conditionibus agunt. Sed cum classis ad illius maris littus constitisset, quod importuosus hic locus, & nauigantibus difficilis esset, subito coortus a Septentrione vehemens ventus euersas naues, atque ad littus affrictas confregit, nec exiguam vectorum multitudinē fluctus oppressit. Inter hæc trepidantibus omnibus iussi ab Imperatore duces præfocatorum corpora dispositis in mari retibus excipere ac sepulturæ tradere. Quibus perfectis Constantinopolim reuersus est.

Exinde feruente adhuc religionis odio, sacrum Nazaræorum cultum contumelioſe habuit. Commodum equestre certamen dederat, cum ex illo grege certos homines traduci per Hippodromum iubet, adiuncta cuique muliere monacha, quam prehensa manu circumduceret. Atque ii multis a spectante populo contumeliis, ac sputis etiam de honestati, cuiusmodi ab incondita forensique plebe par est fieri, infando illo ac turpi curriculo perfuncti sunt,

Sub hæc primarios quosdam ac præcipuarum dignitatum homines atrocissimis criminibus per calumniam aggreditur, affectatum ab iis Imperium causatus, seque illorum insidiis appetitum. Ex iis Antiochus Magister memoriæ (quem Magistratum Logothetam cursus appellare solent) necnon Theophylactus Dux & Patricius, cum aliis plerisque e Scutatorum, & Protectorum numero, atque ex aliis ordinibus. Quos omnes iisdem Circensibus spectaculis vinctos circumduxit.

Postera luce Constantinum & Strategium fratres morte damnauit : ac subinde in Cynegio , loco vrbis ita dicto , caput illis abscidi iussit : aliorum oculos eruit. Postridie Constantino Patriarchæ accusatores subornat quosdam ex eius familiaribus , qui Antiochi ac Theophylacti consilia audisse se de eo iureiurando firmarunt. Statim igitur in Hieriam Pontifex relegatur. (Est hoc Imperatoris Palatium e regione Constantinopolis ad subsolanum positum) moxque Nicetas sanctorum Apostolorum Ecclesiæ Presbyter eunuchus in eius locum substituitur. Atque hæc omnia Augusto mense Indictione quarta contigerunt.

Nec longo post tempore Constantinum arcessitum & in lecticam impositum ad Ecclesiam mittit , vnaque cum eo quendam ex Domesticis Notariis cum accusationis libello. Quem is frequenti concione legens ad singula capita Patriarchæ genis infligit. Ita in ambonem productus in ordinem redigitur : nouo interim Pontifice criminationes eiusmodi ad aram perlegente. Sequenti die per equestres ludos , quos ex more frequentabat , Constantinum in asellum impositum , sella in posteriorem iumenti partem obuersa , traduci coram imperat , & ab vniuerso populo maledictis ac sputis appeti , pauloque post in vrbis Cynegio capite truncari. Hoc vti erat præcisum in Milio e sublimi suspensum est. Reliquum cadauer per vrbis plateas funibus tractum in Pelagiorum , vt vocant , sepulturam abiectum.

ΙΟCCLXVII Indictione postmodum quinta ex imbrium inopia squalore ac siccitate laboratum est , adeo vt ne ros quidem vllus ex aere supperet , subsidentibus adhæc fontium aquis , qua ex re factum est , vt exhaustis receptaculis balneæ conticescerent. Constantinus ea re animaduersa instaurare aquæductum illum instituit , quem Valentinianus Imperator olim extruxerat , sed Auares postea Heraclii temporibus euerterant. Ergo pluribus ad id eius opificii gnaris ex toto Imperio contractis , multisque ex ærario publico impensis pecuniis , tanto operi finem imposuit. Sed cum auri mirum in modum in illo Christi hoste cupiditas flagraret , nouum sese Midam exhibuit , & aurum omne in thesauros suos condidit. Vnde coactis ad tributi pensitationem violenter populis , summa frugum ac pecorum vilitas fuit , vsque eo vt tritici modii , sexaginta hordei ,

Μετ' οὐ πολὺ ὁ μεγαπέμπτην Κωνσταντῖνον, καὶ ἀποστέλλει πρὸς Ὀιερὸν Φοείῳ ἐπορούλμον. σιωεκπέμπει δὲ ἵνα αὐτῷ τῶν βασιλικῶν γραμματέων κομίζοντα ἐν γραμματίῳ ὅσα κατ' αὐτοῦ· ἅπερ εἰς ὑπήκοον τοῦ ἀρχιερέως ἐκθέτου λαοῦ ἀναγνώσαντος, παίων αὐτὸν ὁ κήρυξ ἐφ' ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν κατηγορημάτων. καὶ οὕτως ὑπὸ τοῦ ἄμβωνος ἀνενεγκόντες καθαιροῦσιν τοῦ νέου πατριάρχου πρὸς ὃν δυσαρεστίαν τὰ τοιαῦτα αἰτιάματα ὑπομαλιν ώσκοντος· καὶ τῇ ἐξῆς τὸ σεμνὸν αὐτῷ ἱππικὴν ἀγωνίαν ὑπιππέλαυν ὑπιππέπει αὐτὸν ἐπ' οὖν πρόσοιζηκότας τῆς καθέδρας αὐτῷ πρὸς τοῖς ὀπισθίοις τοῦ ζώου πρόσκαπείσης, καὶ ἐκεῖσε διέλκεσθαι, καὶ ὑπὸ τοῦ λαοῦ πάντος δυσφημεῖσθαί τε καὶ καθαπτύεσθαι. εἶτα μετ' οὐ πολὺ ἐν τῷ τῆς πόλεως κυνηγίῳ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀποτμηθῆναι προστάξαντος. καὶ τὸ μὲν ἐν τῷ καλουμένῳ Μιλίῳ ἐξαρτηθῆναι μετέωρον φέρεσθαι. Τὸ δὲ αὐτοῦ σῶμα κυνίοις διασύρεσιν αἰκάλας λεωφόρους τῆς πόλεως ἕως τῆς τῶν Γελωίων καλουμένης θαφῆς ἐξερριφθον.

Γέμπτῃ ὁ Ἰνδικτίονι, ἀδρόχιας ὑπαρχούσης αὐχμώδες καὶ ξηρὸν γέγονε τὸ καιρίσημα, ὡς καὶ αὐτὴν ἀπολειπεῖναι τὴν ἀέριον δρόσον· ἔτι καὶ τὰ πηγαῖα ὑποστέλλεσθαι νάματα, ἀρράτε μόλις ἐντοῦθεν καὶ ἔνθα τὰ ἐκδοχείων κανὼν ὑπὸ ξαίτων. ἐκ τούτου βαλόντες Κωνσταντῖνος τὸν τοῦ ὕδατος ὀλκὸν ἀνακαινίζει, ὃν Βαλεντινιανὸς ὁ βασιλεὺς κατεσκεύασεν, ὑπὸ δὲ Ἀβάρων ὑπὸ τῶν Ἡρακλείου χρόνων τοῦ βασιλέως καθαιρεθέντα. καὶ πλείστοις ἀνδράσι τεχνίταις εἰς οἰκοδομὴν ἐμπείροις ἐκ τῆς ὑπὸ Ῥωμαίων ἀρχῆς συναθροίσας, πολλά τε δαπανήματα αὐτοῖς ἐκ τῶν δημοσίων χρημάτων προσθαλώσας, ὅτου ὁ πιοῦ τὸν ἔργον διετέλεσε. Φιλόχρυσος ὢν ὁ μισόχρυσος νέος Μίδας Κωνσταντῖνος ἀναδείκνυ. καὶ τὸ χρυσὸν ἅπαν ἀποθησαυρίζει. ἐν οἷς συνέβαινεν ἐν τῷ τῶν φόρων πράξει τὰ φορολογουμένων βιαζομένων βιώνως πάντα γῆς καρπήματα καὶ ζῴηματα διασπαράσσεσθαι, ὡς τῷ νομίσματι ἑξήκοντα μεδίοις σίτου διαμορφίζεσθαι, κριθῆς

χριῶν δὲ ἑβδομήκοντα. καὶ πλῆσαι ἀγορὰν βεβαίαν πολλοῦ ἀπεμπολεῖσθαι πρότερον. ὅσα γὰρ τοῖς μὴ αὐτόθι φύσεια τε τῆς γῆς καὶ τὰ ἐργαστήρια βιβλία ἐνόμιζετο· τοῖς δὲ βίαιον τυραννίδος καὶ φιλοχρηματίας ἔργον, καὶ ἀπορίας νόσος ἐκείνετο.

Κατὰ δὲ τὴν ἑβδόμην Ἰνδικτιῶνα τίκτεται υἱὸς Κωνσταντίνῳ, ὃν ἐκάλεσεν Ἄνθιμον. ἐπὶ δὲ τοῦ αὐτοῦ χρόνου Νικήτας ὁ τῆς πόλεως πατριάρχης ναὸν μὴ πάνυ ἐκ χρόνου διαφθαρέντα τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἀνακαινίζει κτίσματα. ἅς τε ἐν τοῖς ἐκεῖσε ἱδρυμένοις τῶν πατέρων οἴκοις, ἃς Ῥωμαῖοι Σέκρετα καλοῦσι, τό τε μικρὸν δόμημα, καὶ τὸ μέγα, τῶν Σωτῆρος καὶ τῶν ἁγίων οὔσας ἀφ' ὑφάσεων χρυσῶν καὶ κηρογλύπτου ὕλης εἰκονογραφίας ἀπέξυσε. Κωνσταντῖνος δὲ τοὺς τῶν Σκλαβίνων ἀποστέλλει ἄρχοντας, καὶ ἀνακαλεῖται τοὺς ὅπη πλείονος χρόνου παρ' αὐτοῖς αἰχμαλωτοδέντας Χερσαίους· ἀπό τε Ἰμβρου, καὶ Τενέδου, καὶ Σαμοθράκης τῶν νήσων, σφραγῖσι ἱματίοις τούτοις ἀμειψάμενος τοὺς ἀριθμὸν ὄντας ἄχρι διχιλίων καὶ πεντακοσίων, καὶ πάντας ἑαυτὸν ἀγαγών, καὶ μικρὰ φιλοτιμησάμενος, ἀπέπεμψε πορεύεσθαι, οὗ ἂν βούλοιτο ἕκαστος.

Τῇ ἑβδόμῃ Ἰνδικτιῶνι, τῇ τῶν Ἀπριλίου μηνῶν, παρ' ἡμέρᾳ Σαββάτῳ στέφει Κωνσταντῖνος τὴν ἑαυτοῦ γαμετὴν Εὐδοκίαν Αὐγοῦσαν. καὶ τῇ ἐπαύριον τῶν ἰδίων αὐτῷ, τοὺς μὲν δύο Χριστοφόρον καὶ Νικηφόρον Καίσαρας, Νικήταν δὲ Νοβελίσιμον. τὰ δὲ βασιλικῆς πομπῆς τό τε ἔθος ὅπη τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν ἐλθοῦσιν, εἰς κατάτειαν ἐποίησαν, καὶ τοῖς παρελθοῦσι χήματα διένειμαν, ἐκ τοῦ παλατίου ἐξελθόντες μέχρι τῆς Ἐκκλησίας τοῦτο ὁπιτελοῦντες. ὀγδόῃ δὲ ἰνδικτιῶνι ἄγεται Κωνσταντῖνος εἰς υἱὸν Λέοντα γαμετὴν ἐκ τῆς Ἑλλάδος Εἰρήνην. καὶ παρ' Δεκεμβρίῳ μηνὶ στέφει τε αὐτὴν Αὐγοῦσαν, καὶ παρ' ἡμᾶς ζεύξας τὸν γάμον ὁπιτελεῖ.

septuaginta numis singulis addicti sint, ac pleraque exiguo admodum pretio constiterint. Quod ipsum ad agrorum fertilitatem, & rerum copiam trahentibus imperitis, prudentiores quique hominis tyrannidi, & auaritiæ, ac crudelitati tribuebant.

Indictione deinde septima Constantino filius nascitur, quem Anthimum nominat. Sub idem tempus Nicetas Patriarcha Catholicæ Ecclesiæ ædificia quædam, quæ vetustate collapsa fuerant, instaurat. Tum in attinentibus domiciliis, vbi stationes in processibus obiri solent, quæ Romani Secreta vocant, tam in maiore quam minore, Christi Domini, ac Sanctorum imagines opere tessellato atque ex cera factas eradit. At Constantinus legatis ad Sclauinorum principes missis, Christianos, qui iamdudum apud eos captiui detinebantur, recipit, quos illi ex insulis Imbro, Tenedo, ac Samothracia duxerant. Hos omnes bis mille ac quingentos fere sericis vestibus permutatos, cum muneribus abire quoquo vellent permisit.

Indictione VII, mense Aprili, Sabbato sancto Constantinus Eudociam coniugem Augustam coronat. Postera die duos e liberis suis Christophorum & Nicephorum Cæsares, Nicetam vero Nobilissimum creat. Cumque, vt Imperatorum mos est, in Ecclesiam procederent, ingenti in populum largitione facta, pecuniam a Palatio ad Ecclesiam vsque sparserunt. Indictione demum octaua Constantinus Leoni filio coniugem e Græcia Irenen arcessit. Quæ Decembri mense Augusta consalutata, eiusdem mox & filii nuptias celebrauit.

ΤΕΛΟΣ. FINIS.

AD

NICEPHORI BREVIARIVM NOTÆ.

AVCTORE DIONYSIO PETAVIO
e Societate IESV.

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ.

EX omnium Imperatorum numero neminem reperies, qui aut difficiliora quam Heraclius tempora nactus sit, aut plura præstantioraque breui adeo spatio perfecerit. Eadem vero illa tempora non magis olim bellorum tumultibus erant, quam hodie narratione ipsa sunt, atque annorum serie perturbata. Hoc enim citra inuidiam dici potest, nullum huc vsque Chronicon, Annales nullos extitisse, in quibus non illa præpostere descripta sint, atque ex annorum vel anticipatione, vel traiectione vitii aliquid adhæserit. Equidem quantum in illis partim eruendis, partim emendandis operæ posuerim, mihi ipse sum conscius, quantum porro consecutus fuerim, malo id aliorum iudicio relinquere, quam in oratione mea ponere.

Auctores vero ac duces adhibui cum alios plerosque, tum Cedrenum, ac Theophanem, (cuius Græca nondum in hanc diem vulgata penes nos habuimus) tum Alexandrinum Chronicon, siue Fastos Siculos, quos hoc anno P. Matthæus Raderus vir cum primis eruditus in lucem edidit. Horum auctoritate freti non modo quid vnoquoque Imperatoris anno gestum sit, accurate distinximus, verum etiam, quod caput est, cuinam esset Iuliano anno tribuendum, qua anni modulatione Annales nostri omnes ac chronologiæ nituntur. Quo quidem nos partim Indictionum, quas duo illi posteriores adscribunt, exacta ratio, partim annorum

notæ velut manu deduxerunt. Sunt hi Lunæ Soliſque cycli, ac Paſchatum, & feriarum characteriſmi. Quorum methodus vt facilis eſt, ſic incredibilem ac prope neceſſarium habet vſum, vt hiſtoriæ munimentum, ac temporum ὄχημα dici merito poſſit. Eiuſmodi enim ſunt, vt ſine iis in annorum deſignatione plurimum aberres, imo etiam pugnantia ſecum, minimeque cohærentia loquare; aut ſi tamen recte aliqua digeſſeris, in ea fortuito incurriſſe, non certo animi iudicio delegiſſe videare. Ac cum diuerſis ex initiis Imperatorum in Faſtis deſcripta ſint tempora, nec ab eodem, quo anni Iuliani, capite Græcorum Indictiones annique repetantur, neceſſe eſt eundem vnum annum aliquid e duobus Iulianis decerpere. Quod niſi annos illos, ad quos velut ad regulam quandam hiſtoriam exigis, certis notis ac veſtigiis diſtinxeris, nonne, vt paulo ante dixi, ariolari ac diuinare ſæpius oportebit? Dici vix poteſt quoties huius ex doctrinæ vel contemptu, vel diſſimulatione peccatum ſit ab hominibus eruditis, vt vel eorum caſus admonere nos debeat, vt in tractandis antiquorum temporibus ad eum omnia, veluti ad normam, exigantur. Quod ne quis gratis a nos affirmari putet, vno id in exemplo alterove periclitandum eſt, ex iis præſertim, quæ cum inſtituto noſtro neceſſario coniuncta ſunt. Ac primum, quod ad Indictiones attinet, quibus hæc noſtra, vt & recentiores omnes Græcorum hiſtoriæ notatæ ſunt, videamus quid de illarum epocha magnis illis, atque omni doctrinæ genere refertis in Annalibus diſputetur. Sic igitur anno Chriſti IↃLXII. Iuſtiniani XXXVI. ſcribit Baronius, omiſſis deinceps Conſulibus, qui nulli fere notantur, ſe Indictionibus vſurum, ex methodo, exemploque Caſſiodori. *In quo illud monendum*, ait, *quod etſi numeret Caſſiodorus ab Incarnatione, nos vero a natali Domini, vnus, idemque annus Domini eſt, cum nouem tantum menſes intercedant ab Incarnationis tempore, vſque ad natalem ipſius diem*, &c. *Verum ſi a menſe Septembri, more maiorum, numerare cœperis Indictiones: tunc fiet vt non eadem ſit Indictio anni ab Incarnatione numerati, & eius qui exorditur a ſequenti natali Domini. Sæpe enim opus erit, vt vnius numero creſcat annus a natali Domini notatus. Sicque hic ipſe annus Domini quingenteſimus ſexageſimus ſecundus, ſub Conſulatu Baſilii vicies ſemel, Indictionis decimæ ab Incarnatione Domini, idem ſit Indictionis vndecimæ a natalis tempore. Quamobrem cum hoc anno* (Chriſti 562.) *Indictio decima a Caſſiodoro ponatur, vndecima ponenda a nobis eſſet, ipſa incipiente a menſe Septembri eiuſdem anni quingenteſimi ſexageſimi ſecundi Incarnationis Domini, qui deducitur vſque ad vigeſ. quintam menſis Martii anni huius, a quo tempore poſtea ſexageſimus tertius incipit numerari.* Hæc ille perplexa ſane, ac prorſus inextricabilia. Qui annos Chriſti ab Incarnatione putare inſtituunt, ii numerandi ab eo anno ſumunt exordium, qui æræ Chriſtianæ primus eſt, & cyclo notatur Solis 9. Lunæ 2. Indictione 4. Ita enim Caſſiodorus ad annos ab Incarnatione iubet addere 3. vt Indictio cuiuſuis anni reperiatur. Igitur annus primus Incarnationis notandus eſt Indict. quarta, qua & æræ Chriſtianæ primus ſignatur annus. Quod inſuper ex decemnouennali cyclo, & Dominica Paſchalis die illius anni probatur, quam in exemplum methodi ſuæ idem Caſſiodorus affert: qui eſt annus Chriſti IↃLXII. Hunc enim annum, duodecimum numerat. Cycli decemnouennalis, quo Paſcha incidiſſe ſcribit in diem nonum Aprilis. Quæ omnes notæ confluunt in annum Chriſti IↃLXII. qui cyclum Solis habuit XI. Lunæ XII. Indictionem X. Littera Dominicalis A. Neomenia Paſchalis, Martii XXII. quartadecima, Aprilis IV. feria tertia. Ergo Aprilis nono, Dominica Paſchalis fuit.

Igitur ſi annus æræ Chriſtianæ quingenteſimus ſexageſimus ſecundus, præditus fuit cyclo Solis XI. Lunæ XII. Indictionis X. Et primus annorum Chriſti, notatur cyclo Solis decimo, Lunæ ſecundo, Indictionis quarto, & qui hunc proxime præceſſit, cyclos habuit; Solis nonum, Lunæ primum, Indictionis tertium.

Cum autem veteres Computiſtæ, annos Chriſti ab Incarnatione numerarent,

eamque conferrent in primum annum æræ Chriſtianæ: iidem Natalem Chriſti, poſt menſes exactos nouem, imputabant eidem anno definenti, Decembris viceſimo quinto: vt Incarnatio in eundem cum natali Iulianum annum caderet. At poſtea Natalis Chriſti tranſlatus eſt in annum antecedentem, qui proxime Chriſtianam præceſſit æram: ita vt anni Chriſti ab Natali proficiſci cœperint, quia primus octauo die poſt Natalem iniit.

Iam vero quod ad Indictionem ſpectat, ea ex Orientalium inſtituto, ab Septembri menſe cœpit exordium: & qui hoc ſecuti ſunt, quatuor ante menſibus Indictionem putare cœperunt, quam qui ab Kalendis Ianuariis eam auſpicati ſunt: nunquam autem ab Septembri ineuntes, illum elegere Septembrem, qui nonus eſſet ab Kalendis Ianuariis, vnde aliorum Indictio proceſſit. De quo vide quæ in vndecimo libro de Doctrina temporum, capite quadrageſimo dixi.

Quamobrem omnes illi, qui a Septembri Indictiones numerant, Chriſtum, ex vulgari computo, incarnatum eſſe cenſent Indictione tertia, natum vero, Indict. quarta. At veteres Computiſtæ, qui anno primo æræ hodiernæ Chriſti Incarnationem, ac Natalem pariter affigunt, Incarnationi quartam Indictionem aſſignant, Natali quintam. Quod ſi ab Ianuario, vel ab octauo Kal. Apriles, Indictionis initium repetant, Incarnatum, natumque dicunt vel Indictione tertia, anno illo, qui æræ Chriſtianæ primum annum proxime præceſſit: vel quarta, ſi in primum ipſum æræ Chriſtianæ vtrumque coniiciant.

Ex his euidens eſt, non recte illud vſurpari: nos, qui ab Natali numeramus annos Chriſti, in eundem annum cum Caſſiodoro qui ab Incarnatione putat, annum concurrere. Si quidem Caſſiodorus Incarnationem Chriſti ſtatuit in anno primo æræ Chriſtianæ, Indictione quarta ineunte, ſi ab octauo Kal. Aprilis computare Indictiones inſtituit. Nos autem in anno antecedente Indictione labente tertia, ſi Indictionum epocham defigimus in Kalendis Ianuariis, aut in Martii die viceſima quinta.

Denique annus ille, qui a Caſſiodoro ponitur ab Incarnatione quingenteſimus ſexageſimus ſecundus, ſub Conſulatu Baſilii vicies ſemel Indictione decima notatur tam ab his, qui Indictiones a Martio, quam ab aliis, qui ab Decembris die xxv. aut Kalendis Ianuarii ſequentibus ordiuntur. Verum priores a Kalendis Ianuariis ad viii. Kalendas Apriles Indictionem adhuc tertiam putabant. Concurrebant autem ambo in eandem Indictionem quartam, ipſo die Incarnationis, Martii xxv. a quo ſcilicet Caſſiodorus annum Chriſti numerat quingenteſimum ſexageſimum ſecundum.

Non igitur eodem anno, iiſdemque Conſulibus ambo hæc initio conueniunt Incarnationis ſcilicet, & Natalis Domini. Qui enim a Natali incipiunt, hoc eſt xxv. Decembris, eorum epocham non ſequuntur, qui ab Incarnatione, hoc eſt xxv. Martii numerant: ſed tribus menſibus anteuertunt: vt & Græci, anni plus ſemiſſe: qui, quod vel pueri norunt, Indictiones ſuas olim a xxiv. Septembris, poſtea vero a Kalendis exorſi ſunt. Quod poſterius, vt alios omittam, Gregorius Κερκυρᾶς Taurominitanus Archiepiſcopus indicat Homilia Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Ἰνδικτου ἤτοι τῦ νέου ἔτους.

Cæterum quod de Indictionum epocha dixi, meminiſſe cum primis oportet eos qui Græcorum hiſtorias attingunt, dum Imperatorum annos ſimul & cum Indictionibus, & cum annis Iulianis comparant. Nam qui a Kalendis Ianuarii annum ineunt, id quod hodierni ſcriptores faciunt, annum quemlibet ea Indictione notare debent, quæ ex Conſtantinopolitana methodo a Kalendis Septembris anni anterioris initium habuit, in quam Iuliani anni primordium incidit, non ab ea, quæ eodem anno nonniſi viii. vertentibus menſibus inchoatur. Tum vero ſi qui Imperatores exeunte aliquo anno Iuliano Imperium auſpicati ſunt, non ab

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [790] - 52

iis cognominari hunc annum, sed ab antecedentibus par est, qui maiore anni parte adhuc Imperio præfuerunt.

Hæc leuissima quidem sunt, sed a quibusdam minus animaduersa: ex quo Heraclii, vt initio præfatus sum, annorum ordo labefactatus est.

Siquidem primus illius annus Indictione Constantinopolitana cœpit XIV. A. C. ιϑcx. Octobri mense, vt ex Theophane, Cedreno, aliisque constare potuit. Quare anno sequente, eadem Indictione labente, aut ineunte Romana, numerari primus Heraclii debuit, cum antecedentem maiori ex parte Phocæ VIII. occupasset. At illi Heraclii secundum Christi ιϑcxi. signarunt. Ita primus eiusdem Imperatoris annus trimestri spatio circumscriptus est. Quam labem cum homines eruditi facile deprehendissent, ita emendare sunt aggressi, vt annis Phocæ nonnisi VII. attributis, pro octauo, qui in Christi ιϑcx. incidit, Heraclii I. inscripserint. Sed illud erat errorem errore corrigere, vel veteri potius nouum adstruere. Nam & Phocæ VIII. adimere contra historiæ fidem est, quem constat VIII. solidos annos, binis exceptis mensibus, implesse, vti pluribus postea demonstrabimus. Sed & Constantini Manassis id versus indicat,

Εφ' ὅλοις ἔτεσιν ὀκτὼ βιώσας, τυραννήσας.

Et ne sic quidem insequentium annorum vitia sublata sunt. Nam Heraclii primus, si Romanam Indictionem sequare, ad XIV. maiori ex parte referendus est. Secundus item cum XIV. copulandus cum ex illa menses integros IX. ex hac tres sibi solum modo vendicet. Alioqui & Phocæ I. qui sesquimense fere Heraclianam epocham sequitur, anno quo cœpit ιϑcii. tribuendus fuit, quem iidem illi Mauricii XX. merito nuncuparunt.

Par huic & affinis error in Iustiniani annos iisdem de caussis irrepsit, quod annis Christi, siue Iulianis tam Indictionum initia, quam Imperii annorum epochæ perperam illigantur. Creatus est Iustinianus Imperator Kalendas Aprilis Indictione V. a quo die tempus Imperii numeratur, vt est in Alex. chronico: astipulantur & Theophanes, ac Marcellinus in Chronico. Annus erat Christi ιϑxxvii. quo Indictio V. Septembris antecedentis anni inchoata decurrit. Huius Imperatoris A. V. vt est apud Theoph. Alexandr. Chron. & alios, Indictione X. ingens Constantinopoli tumultus ab Anastasii nepotibus excitatur, quem iidem illi fusissime describunt. Annus hic in annalibus est Christi ιϑxxxi. Id quod etiam Caluisius secutus est. At enim cum Indictio X. non nisi A. ιϑxxxi. Septembri mense inierit, eademque A. ιϑxxxii. propagata sit, necesse est seditionem illam hoc posteriore anno, si quidem Iulianos sequimur, contigisse. Quod & feriarum characteres confirmant in Alex. Chron. vbi 778. hoc anno Ianuarii XVI. Parasceue fuisse scribitur, & sequenti die sabbatum, inde XVIII. die Dominicam. Hoc vero non alteri quadrat, quam ιϑxxxii. anno, cyclo Solis IX. bissextili, litera Dom. D.

Ab hoc fonte in alios eiusdem Imperatoris annos deriuata sunt vitia. Sed insigne hoc est præ cæteris. Anno Iustiniani XIX. Indict. IX. adhuc labente accidit Paschatis Διαφροφή, vt scribit Cedrenus ac Theophanes. Huius, qui nondum editus est, verba subiiciam: Καὶ ἐγένετο σεισμὸς μέγας ἐν Βυζαντίῳ, καὶ Διαφροφὴ περὶ τὸ ἅγιον Πάσχα. καὶ ἐπρίσθη οἱ δῆμοι τὴν ἀποχρεώσιμον μὴ ἐσθίειν Θεοφυλακίου Δ. ὁ δὲ βασιλεὺς προσέταξεν ἑπτὰ ἡμέρας ἑβδομάδα προβατείων κρέα, καὶ πάντες οἱ χρεωπῶλαι ἔσφαξαν καὶ προσέθηκαν, καὶ οὐδεὶς ἠνέσχετο οὔτε ἤσθιεν. τὸ δὲ Πάσχα γέγονεν ὡς ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσεν, καὶ εὑρέθη ὁ λαὸς νηστεύων ἑβδομάδα προτοῦ. Egregius sane locus, & quem ab omnibus intelligi etiam Græci sermonis ignaris interest. Quare eius interpretationem ex Miscella subscribam. *Et factus est terræmotus magnus Constantinopoli, & euersio die sancto Paschæ, & cœpit vulgus abstinere a carnibus mense Februario die* IV. *Imperator autem præcepit alia hebdomada carnem apponi: & omnes carnium venditores occiderunt, & apposuerunt, & nemo edebat, aut emebat. Porro Pascha factum est vt Imperator iussit, & inuentus est populus*

ieiunans hebdomade superflua. Ex quibus colligitur populum præfixum ab Imperatore terminum hebdomada solida præueniſſe. In annalibus confertur hoc in A. C. ɔɔɔXLV. Verum ſequenti plane contigit ɔɔXLVI. Iuſtiniani XIX. nondum euoluto (quod ipſum Scriptoribus impoſuit) inchoata iam Indict. IX. In quo vehementer hallucinantur, qui aut errorem illum Iuſtiniano tribuunt, aut vllam omnino Paſchatis ἀμφροφὼ accidiſſe ſcribunt, vti Cedrenus, Theophanes, & alii, qui ſecum ipſi perſpicue pugnant. Etenim ſi ex Imperatoris præſcripto, (quod canoni conſentaneum fuiſſe mox oſtendemus) Paſcha celebratum eſt, nulla eius profecto ἀμφροφὴ fuit, ſed τῆ ἀποκρεωσίμου ἑορτῆς duntaxat, quam vulgus imperitum cum Quartadecimanis contra canonem inierat Februarii IV.

Hoc enim anno cyclus Lunæ fuit XV. cyclus Solis Romanus XXIII. Lit. Dom. G. Concurrentes, ſiue Epactæ Solis VII. Nouilunium Paſchale XIX. Martii. Terminus vero Kal. Apr. quæ cum Concurrentibus dant Feriam I. Quare prorogandum tempus ex Canone, & Aprilis VIII. Paſcha celebrandum, vt ſciuit Iuſtinianus. Rurſus ex eodem Maximi Computo Terminus τῆς πρὸ εἰσθάσεος τῶν ἁγίων νηστειῶν, ſiue τῆ ἀποκρεωσίμου ἑορτῆς. Februarii IV, quæ cum προσθετῶς totidem, & Concurrentibus nullis dat Feriam I. proindeque diffundendus dies in IX. Februarii. Cum igitur populus ante legitimum tempus in ipſomet Termino Ieiunium, ſiue Quadrageſimam, vel potius Πεντηκοστὴν ἐκτὸν inchoaſſet Febr. IV, celebraturus Paſcha Kal. Aprilis, Iuſtinianus edixit, ne ante VIII. Aprilis ageretur. Itaque hebdomadem vnam ad VIII ſolennes addidit: qua religioſiſſima plebs interrumpere ieiunium noluit, & oblatas carnes reſpuit. Cæterum in huius explicatione loci mirifice aberrat Ioſephus Scaliger L. IV. de Emendat. Temp. cum apud Cedrenum pro Δ. hoc eſt IV Februarii, IΔ, hoc eſt XIV reſcribit, & LIII. dies ieiunaſſe populum, atque ab eſu carnium abſtinuiſſe ſcribit, cum ex conſuetudine XLVI tantum dies ieiunio ſint attributi. Verum ex Maximi Computo, quem ipſe in calcem libri ſui coniecit, manifeſte conuincitur. Maximus enim ad eruendam τῶ ἀποκρεωσίμου ἑορτῶ indagari primo iubet cyclos Solis ac Lunæ ex Lunari periodo, tum Concurrentes. Hæ cum προσθετῶς, ſi vllæ ſunt, & τῆ πασχαλίας dant Feriam. Quod ſi in Terminum ipſum Dominica dies incurrat, diffundendum eſſe diem in ſequentem Dominicam, vt in Paſchate fieri ſolet. Addit vſum ψηφισμοῦ in A. Heraclii XXXI, qui eſt Chriſti ɔɔXLI.

Hoc vt planius intelligas, ſcito Græcos Quadrageſimæ ieiunium a Dominica, quam nos Sexageſimæ vulgo dicimus, inchoare ſolitos: quod quidem ex Maximi computo colligimus, vbi ἡ ἀποκρεώσιμος ἑορτὴ, LVI diebus ante Paſcha celebratur. Atque idem apud Albinum Flaccum legitur Lib. de Diuinis Off. c. de Septuag. his verbis. *Græci proximam hebdomadam*, i. *Sexageſimam ſanctificant ſuo ieiunio, Clerici noſtri auctore Teleſphoro Papa, ſequentem, id eſt, Quinquageſimam, qui conſtituit* VII, *hebdomadarum ieiunium ante Paſcha*. Cuius inſtituti ea ratio eſt. Græci die Dominico, & Sabbato non ieiunant, excepto Sabbato magno, ex præſcripto veteris Canonis, qui eſt inter Apoſtolicos LXV; cui quidem vſus Occidentalis Eccleſiæ derogauit. Igitur quemadmodum S. Romana Eccleſia, quæ τῶ τεσσαρακοστὴν init a Dominica, quæ Quinquageſimam ſequitur, quaternos dies adiecit, & retro Ieiunium promouit ad feriam IV, quam caput ieiunii Rituales libri veteres appellant, vt Chriſtiani XL dies ſolidos τῶ νενομισμένω ἀποχῶ non modo χρεῶν, verum etiam cibi omnis obſeruent, propterea quod a Dominica XL ad Sabbatum ſanctum dies ſunt XLII, de quibus VI Dominicis αἰηστύποις exemptis, XXXVI duntaxat reſidui ſunt: ideo quaterni illi dies extra ordinem arrogandi. Ita Græci, qui Sabbatis peræque ac Dominicis non ieiunant, proindeque de XXXVI diebus VI alios aut ſaltem V decerpunt, X dies ex antecedentibus repetunt, & anteriores hebdomades duas adiiciunt, ex quibus Dominicis duabus, totidemque Sabbatis

expunctis, x. sunt ἀπόστοι dies, adeo vt vniuersæ ἀποκρεώσιμοι dies sint LVI, ἀπόστοι vero XL vel XLI. ex his patet Constantinopolitanum populum non LIII dies pro XLVI, vt putat Scaliger, sed pro LVI legitimis LXIII a carnibus abstinuisse. Idipsum & ex Græcorum Horologio didicimus: idque insuper, Dominicam Quinquagesimæ vocari ab iis τὴν Κυριακὴν τ̃ τυροφάγου. Caussam addunt hoc Scholio. Εἰδέναι χρὴ, ὅτι τ̃ τεσσαρακοστ̃ καὶ τ̃ Δομινικ̃ τ̃ τυροφάγου μ̃ τὴν θ' ἐσθίομεν τυρὸν καὶ ὠὰ, ἀλλ' τοὺς Ἰακωβίτας, καὶ Τεσσαρεσκαίδεκα, χ̃ τὸν κανόνα τ̃ ὁσ ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικηφόρου Κωνσταντινουπόλεως. Quamobrem ante magnam Quadragesimam mollius laxiusque ieiunium est. Iccirco Dominicam Quadragesimæ vocant τὴν πρώτην τ̃ νηστείων, ἤτοι τ̃ ὀρθοδοξίας. Atque hoc vnum exemplum sectariis, ac τ̃ τεσσαρακοστ̃ osoribus, si os vllum haberent, cum silentio pudorem incutere potuit.

Nunc antequam ad Nicephori Breuiarium aggrediar, libet hoc loco Chronologica Synopsi priores Heraclii duntaxat annos comprehendere, in quibus potissimum illustrandis operam posuimus, vt historica serie perspecta, facilius quæ a nobis disputanda sunt Lector intelligat.

SYNOPSIS CHRONOLOGICA HERACLII

ANNORVM XVIII.

ANNO DOMINI IↃCX. *INDICT.* XIII.

Phocæ VIII. *Cyclo Lunæ* III. *Solis* III.

HOc Anno Sergius Patriarcha Constant. creatur Aprilis XVIII. Sabbato Magno.

Heraclius a Crispo Phocæ genero & Senatu Constantinopol. litteris euocatus ex Africa Phocam opprimit, & ex A. D. Non. Oct. Imperium auspicatus est, Indict. Constantinopoli XIV iam inchoata. Moxque Eudociam Augustam vxorem ducit.

Sanctus Ioannes Eleemon Alexandriæ Episcopus saltem hoc anno creatus putatur.

Anno Christi IↃCXI. *Indict.* XIV. *Heraclii* I. *Cyclo Lunæ* IV. *Solis* IV.

Heraclius Ianuarii XIV die Consulatum init.

Persæ Maio mense Syriam infestant. Apameam, & Edessam occupant.

Epiphania Heraclii F. nascitur Iulii VII, Fer. IV, quæ eadem Eudocia dicta.

Anno Christi IↃCXII. *Indict.* XV. *Heraclii* II. *Post Heraclii Consulat. Cyclo vtrobique* V.

Heraclius Iunior, qui & Constantinus, nascitur in suburbano Sophianorum Maii III, Feria IV.

Eudocia Heraclii vxor moritur Aug. XIII. Dominica.

Epiphania Heraclii F. in Palatio coronatur a Sergio Octob. IV Indict. I. Constantinopolitana.

Anno Domini IↃCXIII. *Indict.* I. *Heraclii* III. *Post eius Cos.* II. *Her. Iun.* I. *Cyclo Solis & Lunæ* VI.

Heraclius Iunior Ianuarii XXII Feria II. coronatur.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [793] - 55

Anno Domini IↃCXIV. *Indict.* II. *Heraclii Sen.* VII.
Post Cos. III. *Heraclii Iun.* II. *Cyclo Lunæ Soliſque* VII.

Heraclius Martinam ſororis filiam ducit vxorem.
Perſæ Damaſcum expugnant.

Anno Domini IↃCXV. *Indict.* III. *Heraclii Sen.* V.
Post Cos. IV. *Heracl. Iun.* III. *Cyclo vtrobique* IX.

Perſæ Iudæam in poteſtatem redigunt, Hieroſolymam capiunt: Sanctam ac viuificam Crucem in Perſidem transferunt Iunio menſe. Chriſtianorum XC. M. perimunt. Zachariam Patriarcham abducunt.
Conſtantinus alter ex Martina naſcitur, & in Blachernis a Sergio baptizatur.

Anno Domini IↃCXI. *Indict.* IV. *Heraclii* VI.
Post Cos. V. *Herac. Iun.* IV. *Cyclo vtrobique* IX.

Saesa Choſroe miſſus Ægyptum, Alexandriam, & Africam occupat. Inde ad Chalcedonem vſque cum copiis profectus cum Heraclio paciſcitur, eiuſque Legatos ſecum in Orientem ad Choſroen deducit. A quo miſerrime necatur.
S. Ioannes ἐλεήμων anni huius initio moritur.
S. Anaſtaſius Perſa in Sais caſtris militans Chriſtianam fidem amplectitur, indeque Hieroſolymam pergens monachum profitetur.

Anno Domini IↃCXVII. *Indict.* V. *Heraclii* VII.
Post Cos. VI. *Heraclii Iun.* V.

Heraclius Iunior Kal. Ian. inito Conſulatu Conſtantinum fratrem Martinæ F. Cæſarem creat.
Perſæ Carthaginem expugnant.

Anno Domini IↃCXVIII. *Indict.* VI. *Heraclii* VIII.
Post Cos. VII. *Heraclii Iun.* VI.

Legati ab Heraclio rurſus ad Choſroen miſſi re infecta redeunt.
Auguſto menſe Conſtantinopoli ſportularum largitiones ſublatæ.

Anno Domini IↃCXIX. *Indict.* VII. *Heraclii* IX.
Post eius Cos. VIII. *Heraclii Iun.* VII.

Auares in Thraciam irrumpunt, & illectum per ſpem impetrandæ pacis Heraclium circumueniunt. Chaganus cum ingenti præda reuertitur.

Anno Domini IↃCXX. *Indict.* VIII. *Heraclii* X.
Post eius Cos. IX. *Herac. Iun.* VIII.

Cum Auaribus pax compoſita. Perſæ Ancyram capiunt.

Anno Domini IↃCXXI. *Indict.* IX. *Heraclii* IX.
Post eius Cos. IX. *Herac. Iun.* IX.

Heraclius ex Europa copias in Aſiam tranſportat.

Anno Domini IↃCXXII. *Indict.* X. *Heraclii* XIII.
Post eius Cos. IX. *Herac. Iun.* X.

S. Anaſtaſius Perſa martyrium obit in Perſide.
Heraclius celebrato Paſchate Aprilis IV. in Orientem proficiſcitur, relicta Bono Patricio, & Sergio Conſtantinopolitanæ vrbis cuſtodia.
Inde cum Perſarum Ducibus in Armenia & Perſide pugnat.
Appetente hieme exercitu per hiberna dimiſſo Conſtantinopolim reuertitur.

Anno

Anno Domini IↃCXXIII. *Indict.* XI. *Heraclii* XIII.
Post Cos. XII. *Herac. Iun.* XI.

Heraclius Martio menſe celebrato ad Nicomediam Paſchate contra Perſas cum Martina coniuge perrexit, remiſſis Conſtantinopolim liberis.

Sarbarus a Choſroe in Bithyniam miſſus e veſtigio reuocatur.

Heraclius Perſidem ferro flammiſque populatur, fugientemque Choſroen perſequitur. In Albania demum hiemat.

Anno Domini IↃCXXIV. *Indict.* XII. *Heraclii* XIV.
Post Cos. XIII. *Heracl. Iun.* XII.

Heraclius Sarbazanem & Sarablancam Choſrois Duces, necnon & Sainum tribus præliis ſuperat. Inde hiemem in Albania traducit.

Anno Domini IↃCXXV. *Indict.* XIII. *Heraclii* XV.
Post Cos. XIV. *Heracl. Iun.* XIII.

Heraclius Martio menſe per Syriam ad Tygrin peruenit. Inde datis ad Conſtantinopolitanos litteris cum Sarbaraza pugnat. Multa in eo prælio ſupra humanas vires ſtrenue ac fortiter edidit. Superueniente nocte, ac prælio dirempto Barbari fugiunt.

Anno Domini IↃCXXVI. *Indict.* XIV. *Heracl.* XVI.
Post Cos. XV. *Herac. Iun.* XIV.

Choſroes tot cladibus exacerbatus conſcriptis ex omni hominum conditione copiis earum partem cum Sarbaraza Duce Conſtantinopolim mittit, partem aliam Saino Duci tradit, & aduerſus Heraclium obiicit.

Auares a Sarbaraza ſolicitati Conſtantinopolim obſident. Sed B. Virginis ope liberata Vrbe, Barbari pene omnes interempti.

Heraclius, qui trifariam exercitum diuiſerat, Turcorum auxilia contrahit. Qui eruptione in Perſidem facta, reuerſi poſtea ab Heraclio perhumaniter excepti ſunt.

Saisa Theodoro Heraclii fratre victus ex ægritudine animi moritur.

Interim Sarbarazas Chalcedonem obſidere pergit.

Anno Domini IↃCXXVII. *Indict.* XV. *Heraclii* XVII.
Post Cos. XVI. *Her. Iun.* XV. *Cyclo Lunæ* I. *Solis* XX.

Choſroes Razatem Ducem fortiſſimum aduerſus Heraclium mittit.

Qui cum Turcis in Perſidem ingreſſus ab iiſdem deſeritur, Anno iam Imperii inchoato XVIII cum Indict. I.

Hinc regione omni longe lateque vaſtata, Decembris demum XII. die, Sabbato, Razatem cum exercitu ſuo funditus delet. Moxque fugientem Choſroen perſequitur.

Anno Domini IↃCXXVIII. *Indict.* I. *Heraclii* XVIII.
Post Cos. XVI. *Her. Iun.* XVI. *Cyclo Solis* XXI. *Lunæ* II.

Choſroes fugiens Merdaſen filium ſpreto Siroe ſucceſſorem deſignat.

Ob id Siroe maiore natu filio, ac Perſarum principibus conſpirantibus captus ac miſerabiliter occiſus eſt Febr. XXVIII die.

Siroes ab Heraclio pacem impetrat: Qui litteras de rebus a ſe geſtis ad S.P.Q.C. mittit. Eæ XV Maii ipſa die Pentecoſtes in Eccleſia perlectæ.

Eodem Anno Heraclius Conſtantinopolim reuertitur, eoque ſacroſanctam Domini Crucem tranſportat. Quam inſequente vere profectus Hieroſolymis reſtituit.

HERACLII LIBERI.

POSTREMO ne quid prætereamus quod ad illustrandam hanc historiam pertineat, Heraclii liberos, quorum quidem apud Scriptores mentio fit, hoc loco subiiciemus.

- Heraclij filij ex
  - Eudocia
    - Eudocia, *siue* Epiphania. — *Niceph. pag. 11. & 15.*
    - Heraclius, *siue* Constantinus iunior. — *Niceph. pag. 5.*
  - Martina
    - Flauius. Theodosius. — *de quibus Niceph. pag. 10.*
    - Constantinus. — *Cedren. & Theophan. 5.*
    - Heraclius. — *Niceph. pag. 11.*
    - Dauid. Marinus. Augustina. Martina. — *Niceph. pag. 18.*

Præter istos alios etiam suscepisse liberos videtur, ac filias saltem duas. Nicephorus enim p. 15. Heraclium dum adhuc in Persida moraretur duos amisisse filios, totidemque filias narrat. Quare vt masculos ambos Flauium ac Theodosium esse suspicemur, filias saltem ab Augustina & Martina diuersas oportet esse, cum has ipsas aliquando postea tempore Augustas appellatas esse scripserit. p. 18.

Ad hos omnes adiiciendus est naturalis filius Ioannes cognomento Atalarichus, de quo p. 12. c.

Sed iam ab Heraclii Imperatoris historia operam nostram in Historicum ipsum transferamus.

Pag. 3. Ὡς παῤ ἐμοὶ πολλοῖς ἀῤῥεθαι. Eadem fere verba sunt apud Theophanem. Καὶ οἱ μὲν Πέρσαι ἔξω τῆ πόλεως ἐτυράννουν Ρωμαίους. Φωνὰς δὲ ἔνδον τὰ χείρονα ἀῤῥήτοις ἐποίᾳ φονεύων καὶ αἰχμαλωτίζων. Huius furiæ mores præ cæteris elegantissimis versibus expressit Constantinus Manasses.

Διὸ οἱ παῤ αὐτῷ Λιβύων.] Addunt Theophanes, Zonaras, Constantinus & alii, a Senatoribus, ipsoque adeo Prisco Phocæ genero solicitatum ad defectionem Heraclium Heraclii Imperatoris patrem Africæ Præfectum, cuius tum Legatus erat Gregoras Patricius. Sed quod noster amborum liberos pari iure ad spem Imperii missos Const. asserit, Heraclium maritimo, Nicetam terrestri itinere, cum pactione illa, vt qui prior peruenisset, Imperium obtineret, tametsi astipulatorem habet cum Theoph. Zonaram, vix est vt credam. Quam enim ridicula Nicetæ conditio! cui per squalentes, arenososque tractus infinito propemodum circuitu petenda Constantinopolis fuit: nisi hunc fortassis non in Africa tum fuisse, sed Alexandria profectum dixeris. Verum ne sic quidem sine nauibus vrbem adire potuerit. Theophanis, quia nondum hic Auctor editus est, verba subiiciam. Ἡράκλειος ὁ γραμματικὸς Ἀφρικῆς, ὁμογλώσσιος ὑπὸ τ Συγκλήτου ὁπλίσιν τὸν υἱὸν αὐτῦ Ἡράκλιον, τῷ ἀποστεῖλαι καὶ Φωκᾶ τὸ τυράννου. ὁμοίως καὶ ὁ πατὴρ αὐτῦ Γρηγόρας ἀπέλυσε καὶ ξηρὰς τὸν υἱὸν αὐτῦ Νικήτᾳ, σπουδάσαντες ἵνα ὅστις πρωτάλθῃ καὶ νικήσῃ τὸν τύραννον βασιλεύσῃ. Addit Octobri mense soluisse Heraclium ex Africa, anno vt putat ab orbe condito ιϡϡϛιϡϛιι. Christi vero ιϛιι. Octob. IV. Feria II, Indict. XIV. Verum non secunda feria, sed prima potius fuerit Octobris quarto, cyclo Solis III, littera Dom. D. Emendandus igitur ex Alexandrino Chronico, quod nuper R. P. Raderus no-

ſtet edidit: Cuius hæc verba ſunt. Τούτῳ τῷ ἔτει (VIII. ſcilicet Phocæ) ὑπεφέρεπαίφ, καὶ Ρωμαίοις Ὀκτωβρείῳ γ'. ἰνδικτιῶνος ιδ'. ἡμέρᾳ ζ'. ἀναφάνησαν πλοῖα ἑπτὰ καὶ ὁ Στρογγύλον καλοῦσιν, ἐν οἷς ἦν καὶ Ἡράκλειος ὁ υἱὸς Ἡρακλείου. Ergo Octobris III, feria VII. Heraclij claſſis appulit ad caſtellum Rotundum. At Theophanes πλοῖα καστελλώδη. vocat, hoc eſt, vt Paulus Diaconus L. XVIII. reddidit, *caſtellatas*, ſiue *turritas naues*. Proinde Octobris quarto fuit feria prima.

Ἀνδρῶν πληρώσαντες.] Forte πλοῖα pro πλοῖ. Nam πληρῶσαι aliquem, pro eo quod eſt inſtruere copiis, inſolens eſt, niſi accuſatiuus ſubaudiatur.

Φθόνῃ Νικήτου ὑπλοίας] For. ὑπλοήσας. Quod ad Nicetam ſpectat, vide num de eo accipienda ſint duo illa diſticha quæ ſunt Anthol. L. IV. c. I.

Κείσσος δέ] Huic Domentiam filiam Tyrannus vxorem dederat, quem Patricium & Comitem Excubitorum ait fuiſſe Theophanes. De appellatione ipſa cum mirifice Scriptores diſcrepent (Priſcum enim Theoph. Zonaras, Nicephorus Callixti, aliique nominant) ego Criſpum cum Noſtro, ac Cedreno, & Georgio Syncello reſcribendum puto. In Anthol. L. 4. epigramma quoddam extat Εἰς εἰκόνα Κείσσου, quo ipſum a magnificentia prædicat, & ampliſſima quæque ab Imperatore vouet.

Ὀππίκα δέ.] De ſententia propemodum conſtat: Verba ipſa deprauata. Vide an verum ſit, Ὅ πλοῖκα δέ.

Ὡς δὴ πεπρυβεισμένος.] Contigit hoc A. Phocæ v. Chriſti 1201. Vide Zonaram. Theophanes; Τούτῳ τῷ ἔτει Φωκᾶς ὁ πύργινος ἐβάλετο πλὴν ἑαυτῷ θυγατέρα Δομνιτζίαν Πείσκῳ τῷ πατρικίῳ καὶ κόμητι τῶν ἐξκουβιτώρων. Καὶ ᾠκειώσατο τὸ γάμου ἐν τῷ παλατίῳ τῶν Μαρίνης ἐκέλευσιν ἱππικὸν ἀγῶνα· οἱ δὲ δήμαρχοι τῶν δύο μερῶν ἐν τοῖς τετραχίοσι στοὰ τῶν βασιλικῶν λαυράτων ἔστησαν Πείσκου καὶ Δομνιτζίας λαυρᾶτα. Ζώπαις ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ἠγωνάκτησεν. Cætera vide apud Diaconum.

Οἱ τῶν ἀπήτων χρωμάτων.] Praſinos intelligit, qui Phocæ initio fauerant, & ad obtinendum Imperium adiutores fuerant: ſed poſtea contumelioſe in eum multa fecerunt, & dixerunt, in eoſque viciſſim Tyrannus omni ſæuitia bacchatus eſt. Scribit Theophanes A. Chriſti 1201. Circenſibus ludis hæc in eum iactaſſe Praſinos, πάλιν εἰς τὸν καυχὸν ἔπιες, πάλιν τὸν νοῦν ἀπώλεσας. Hoc eſt, vt interpretatur Diaconus, *Iterum in gabatha bibiſti. iterum ſenſum perdidiſti.* Quibus incenſus ille multos ex eis interfecit, ac poſtremo Praſinos omnes edixit μηκέτι πολιτεύεσθαι, *in Ciuium eſſe numero*; quod Diaconus, *militare*, reddidit. Vel potius idem eſt πολιτεύεσθαι, ac publicum in Repub. munus gerere. Quo ſenſu forſitan *militare* a Paulo vſurpatum eſt: quomodo & recentior ætas militare dixit, pro eo quod eſt functiones aliquas gerere, vt Officiales, Scribæ, Apparitores, &c. qui togatam militiam obibant. Ex iis mutata ſententia, Venetis illum fauiſſe poſtea conſtat. Ideo poſt eius necem, Venetum bandum ſeu vexillum in circo combuſtum eſt, vt in Alexandrino Chronico legimus. Porro hoc loco πρασίου, vt erat in ſchedis, reliquimus.

Τοῖς περὶ τὸν Καισαρείου.] Incenderant & antea Prætorium, quo ſuæ factionis homines a Phoca vinctos ad necem eriperent. Zonaras, Theophanes, & alii. Fuit Conſtantinopoli nobilis Baſilica Cæſarii titulo, vel vicus fortaſſis huius nominis, in quo tabernæ, & ædificia quædam, quæ Iuſtiniani tempore conflagrarunt. Theop. A. Iuſtiniani XXXV. Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ ὀκτωβρείῳ ἡμέρᾳ δ', ἰνδικτ. ι'. ἐπέρας βαθείας γέγονεν ἐμπρησμὸς μέγας ἐν τοῖς Καισαρείου, ἕως τῆς λεγομένης Ὀμφακέρας ὅλα τὰ ἐργαστήρια, καὶ οἱ πυλῶνες ἕως τῆς Βοός. Supplendum ex Cedreno. καὶ ἐκαύθη ὅλα τὰ ἔργα. &c. Idem Cedrenus οἱ πυλῶνες τῆς Βοὸς ſcribit. Apparet τὰ Καισαρείου, vel περὶ τὸν Καισαρείου vicina fuiſſe amplæ cuidam Baſilicæ ἐργαστήρια, ædificiaque id genus alia: quæ poſt incendium illud inſtaurata, denuo ſub Heraclii aduentum incenſa ſunt a Bonoſo quodam, qui, vt eſt in Alex. Chron. μετὰ τὸ βαλεῖν αὐτὸν πῦρ πλησίον τῶν Καισαρείου, in fuga interemptus eſt.

Φώτιος δέ τις] Zonaras, Cedrenus, &c. Photinum hunc appellant. Chron. Alex. Photium, quem ait Curatorem fuisse τῆς Πλακιδίας, id est domus Placidianæ. Cuius muneris meminit Theoph. loco proxime citato, nec non & Curatoris τῆς Μαείνης, quæ Arcadii filia Nobilissimæ titulo insignitur. Vtriusque domus in Regione I. Constantinop. censentur. In eodem illo Chronico legimus Photium cum Probo Patricio Phocam ex æde Michaelis Archangeli, quæ in Palatio erat, abstraxisse, τῇ ς' τοῦ αὐτοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἡμέρᾳ δευτέρᾳ, hoc est VI. Oct. Feria II. Sed pro Octobris ς' substituendum est ε'. Nam si eius mensis III. Feria VII. fuit, vt paulo ante dixerat, vtique Feria II. eiusdem V. die fuerit.

Κατὰ τὸν τοῦ Βοὸς.] Zonaras. Τὸ δὲ δύσηνον σῶμα καυθεῖναι χῦ τ' Βοιῶ, ἔνθα ἐῶ κάμινος ὡς λέγεται ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένη ἠῆμα Βοὸς ἔχουσα, ἥκαρ ἐκ Περγάμου κεκόμιστο. ἐξ ἧς καὶ ὁ τόπος ὠνόμαστο. Erat in Regione XI. Constantinop.

Καὶ τὸν βασίλειον.] Vna cum Fabia, quæ vt ait Cedrenus, Eudocia postea dicta est, coniuge. Theophanes, Εἰσιλθὼν δὲ Ἡρακλῆς εἰς τὰ βασίλεια ἐτέθη ὑπὸ Σεργίου Πατριάρχου ἐν τῷ δικτυείῳ τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἐν τῷ Παλατίῳ. Ἐτέθη δὲ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καὶ ἡ μεμηχανημένη αὐτῷ Εὐδοκία Αὐγοῦστα, καὶ ἔλαβον ἀμφότεροι παῤῥὰ Σεργίου τοῦ Πατριάρχου τοὺς στεφάνους τοῦ γάμου.

P. 5. Ἐν τούτοις ἥκτηται παῖς.] Cedrenus tertio die Maii A. Heraclii 2. natalem illius consignat. Addit Theophanes Indict. XV. vt & Paulus Diaconus in Miscella. In quo aberrauit Sethus Caluisius, dum id in annum coniicit Christi 1CXI. Si Indictiones A. C. CCCXII. cœpere Sept. XXIV. Anno 1CX. Heraclii primo inchoata est eodem Septembri. XIV. Indictio, quæ vsque ad Septembrem A. 1CXI. durauit, quo XV. successit. Ideo Constantini huius ortus incurrit in A. Christi 1CXXII. mense Maio, labente adhuc Indiction. XV. Accedit feriæ character ex Alexand. Chron. vbi natus scribitur in suburbano Sophianorum, Maii tertio, feria I V. Quippe cyclus erat Solis V. Littera Dom. A. Proinde Maii III. feria IV. Ideo corrigendus Theophanes, qui V. natum scribit.

Γιοτεθεῖσθαι δὲ αὐτόν.] Non est adoptare, sed e sacro fonte susscipere. Ita postea Nicephorus noster de Hunnis agens. Καίτοι ἐκείνων γαμετὰς αἱ τούτων αὐτῶν πατέρων λουτρῷ ἐτεκνώσαντο σύζυγοι.

Καὶ ἅμα λαβόντα τόμον.] Cedrenus: Καὶ τὰ παρὸς Ἡράκλεον ὁμόλογα ἔγραφα αὐτῷ κατέχων ὁ Βασιλεὺς, ἐν τῇ χρυσῇ κρούσας Κέλτου τὸν κεφαλὸν μῦ τῷ χάρτου ἔφη, Ταλαίπωρε γαμβρὲ οὐκ ἐποίησας, φίλον ἀληθῶς πῶς ποιήσῃς; In eo itaque libro continebantur τὰ ἔγγραφα αὐτοῦ, hoc est, vt verba ipsa præ se ferunt, litteræ quas ad Heraclium ipse cum aliis Senatoribus dederat, quibusque ad inuadendum Imperium incitarat. Tametsi de libello malim accipere, quo accusationis capita criminaque comprehensa. Etenim solenne id fuit, vt qui, ab Imperatore præsertim, reus arcesseretur, eius genas accusationis libello scriba verberaret. Nicephorus noster in fine huius Historiæ, de Constantino Patriarcha loquens, quem Copronynus in ordinem redegit. Συνεκπέμπει δὲ ἅμα αὐτῷ τὴν βασιλικὴν γραμματέων κομίζοντα ἐν γραμματίῳ ὅσα κατ' αὐτοῦ. ἅπερ εἰς ὑπόπτιον τοῦ ἀθεσιάρχου ἐκβᾶσι λαοῦ ἀνέγνω, παίων αὐτῷ χῦ κόρρης ἐφ' ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν κατηγορημάτων. Idem narrat in A. Copron. 27. Theoph. Καὶ καθ' ἓν κεφάλαιον ἔπαιεν αὐτοῦ τὸ παρόσωπον ὁ ἀσπρήτης. Porro Heraclii verba perperam hic concepta, vt & apud Cedrenum. Apud Zonaram ita leguntur. Οσα ὡς γαμβρὸν οὐκ ἐποίησας σὸν φίλον αὖ ποιήσῃς ποτέ. sed emendandum εἰς γαμβρὸν vt & hoc loco. *Qui socero Phocæ non præstiteris fidem, qui tandem mihi præstabis?* Socero enim legendum, non genero, alioqui γαμβρὸν ποιῆν noua loquendi ratione erit idem ac generum se præbere. Potest & ex Nicephori, Cedreni, ac Georgii Syncelli verbis alius effici sensus: nimirum Heraclium Crispi filiam olim ambiisse, & ab eo repudiatum, de quo minus constare video. In Alex. Chron. scriptum est Indict. I. Decembris V. Feria III. Crispum in clericum detonsum. Τῷ αὐτῷ ἔτει, μηνὶ Απελ-

λαίῳ τῷ Ρωμαίοις Δεκεμβρείῳ ε. ἡμέρᾳ γ' γέγονε Κλεικὸς Πείσκης ὁ Κόμης τῶν Ἐξκουβιτώρων. καὶ αὖτ' αὐτῷ γέγονε Κόμης Ἐξκουβιτώρων Νικήτας ὁ Παπείκιος Factum hoc est eodem anno ϡcxii. Indict. i. iam inchoata.

Ὁ Πάπας Κείσους.] Obseruanda hæc appellationis formula. Papam vocat, vt opinor, quod in Clericum attonsus esset. Alioqui solis Pontificibus Papæ nomen attributum.

P. 6. Τὸ λεγόμενον τῆς Χώρας.] Proprium nomen est Χώρας. Cedrenus. Ποιῆ δῶν αὐτὸν Κλεικὸν, καὶ ἐν τῇ μονῇ τῆς Χώρας πεμπομένῃ, vt & apud Syncellum. Hoc est *in Choræ monasterio claudit*. Nec recte Xylander, *solum vertere iubet*. Theophanes in A. iii. Copronymi, monasterii huius meminit. Μετὰ δὲ λ'. ἔτη ὁ μισόκακος καὶ ἄσπλαγχνος βασιλεὺς προσέταξεν ἀπελθεῖν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐν τῇ μονῇ τῆς Χώρας. ἐκεῖσε γὰρ τῶν ταφέντων, καὶ ἀνασκάψαι τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ παλλίῳ βαστάσαι, καὶ ἐν τοῖς τοῦ Πελαγίου μνήματα τῶν Βιοθανάτων ῥῖψαι. Quæ ita Paulus Diaconus vertit: *Post triginta vero annos mali memor, & immisericors Imperator præcepit huius vxorem in monasterium Choras pergere, illic enim sepultus erat, & huius ossa effodere, atque in sepulcra, quæ dicuntur Pelagii, in pallio suo portare, & vna cum Biothanatis mortuis iacere.*

Τὼ καῦτα δὲ εἰς Κλεικόν.] Theoph. A. 4. Phocæ. Τότε καὶ Φιλιππικὸς ὁ κόμης ἐλάμβανος ἱερωσύνης ἀξίαν ἀνέλαβε, καὶ ἐν Χρυσοπόλει τοῦ Μοναστηρίῳ ὁ ἔκπυστος διέτριβεν.

Ὀλίγου δὲ χρόνου.] Anno Heraclii 2. moritur Eudocia, vti scribunt Cedrenus & Theophanes. Qui diem atque Indictionem adnotat, Augusti xiv. Indict. xv. Proinde A. ϡcxii. non antecedenti, vt perperam Chronographi. Consentit Alexandrinum Chron. quod ad Indictionem attinet, nec de die multum discrepat. Καὶ τῇ ιγ'. τοῦ Αὐγούστου μηνὸς τῆ αὐτῆς ἰε. Ἰνδικτιῶνος, ἡμέρᾳ πρώτῃ ἐτελεύτησεν εἰς Θ Πρόκλου Βλαχέρναι Εὐδοκία ἡ Αὐγούστη, καὶ ἡ Φαβία, καὶ συνεξόντος τῶν λειψάνου αὐτῆς πλοῖ, ἐν τοῦ Γαλατᾶ τῆς πόλεως ὅθι τῆς ἑξῆς σκηνεύθη, καὶ ἐτάφη εἰς τοὺς Ἀποστόλους. Si Augusti xiii. Dominico die obiit, plane hoc anno ϡcxii. Cyclo Solis v. Littera Domin. A. Qui anno superiore mortuam illam scribunt, bis eam peperisse non animaduerterunt, neque ante Octobrem anni ϡcx. Heraclio nupsisse.

Καὶ Θ πρόπωμα.] Perspicue leg. πρόπεμπωμα.

Τὸ ἀμφίον.] Schedarum puram putam lectionem expressimus, etsi non dubitamus quin ἄμφιον substituendum sit. Qua voce inter cæteros vsus est Macarius Hom. i. Καὶ ἀμφιασθῇ ἐκ τῆς θεότητος ἀῤῥήτοις ἀμφίοις οὐρανίου κάλλους.

P. 7. Μὴ δίκης τυχόν.] Et hic & alibi passim defecta aliquot particulis, ac copulis oratio. Id quod semel admonere satis est.

Τὸν Βουτηλῖνον.] Variant schedæ in huius nominis scriptione, vt nescias Vitulinusne, an Betulenus, aut Vetulenus latine quadret. Quippe B. litteram varie ætas illa pronuntiauit, de qua re alibi disputauimus.

Ἡράκλειος δὲ τὸν υἱόν.] Theoph. Τοῦτο τῷ ἔτει μηνὶ Ὀκτωβρίῳ δ'. Ἰνδ. ά. ἐτέθη Ἐπιφάνια ἡ θυγάτηρ Ἡρακλείου ὑπὸ Σεργίου Πατριάρχου Αὐγούστα ἐν τῷ Ὠκτηείῳ τῷ ἁγίου Στεφάνου ἐν τῷ Παλατίῳ. τῷ δὲ Δεκεμβρείῳ μηνὶ κέ. τῇ αὐτῇ πρώτῃ Ἰνδ. ἐτέθη Ἡράκλειος ὁ υἱὸς Ἡρακλείου ὁ νέος, ὁ καὶ Κωνσταντῖνος, ὑπὸ Σεργίου Πατριάρχου. At Chron. Alex. Epiphaniam coronatam asserit eadem Indict. i. & Oct. iv. feria iv. sed Constantinum nonnisi anno sequenti ϡcxiii. Ianuarii xxii. feria ii. Necessario eo quod dixi anno, cyclo Solis vi. Litter. Dom. G. Ex quo die in Actis adscribi cœpit annus primus Heraclii Iunioris. Hic locus quia ad huius Historiæ διαρθρωσιν magnopere pertinet, hic subiiciendus. Καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς κβ'. τοῦ Ἰανουαρείου μηνὸς ἐπετάπη γράφεσθαι μετ' ὄ (ἐν ὀνόματι) Βασιλείας τῶν ἁγιωτάτων ἡμῶν δεσποτῶν, καὶ μεγάλων βυεργετῶν Φλαβίου Ἡρακλείου τοῦ ὠστοβεσπότου ἔτους γ'. καὶ μετὰ τὴν καταστείαν αὐτοῦ ἔτους β'. καὶ Φλαβίου Ἡρακλείου νέου, Κωνσταντίνου τοῦ Θεοφυλάκτου αὐτοῦ υἱοῦ ἔτους ά., τῶν αἰωνίων Αυγούστων καὶ αὐτοκρατόρων.

Τὴν θυγατέρα δέ.] Quænam hæc Heraclii filia Gregoria? Eudocia quidem non-

nisi duos Heraclio liberos peperit, Epiphaniam & Heraclium Iuniorem. Siquidem Indict. XIV. A. C. ιɔcx. cum Eudocia, quam antea desponderat, nuptias Heraclius iniit. Eadem Indict. sed A. ιɔcxi. Iulii vii. nascitur Epiphania, vt etiam Alexand. Chron. habet. Indict. xv. A. ιɔcxii. natus est Heraclius Iunior. Eudocia quarto postea mense moritur. Epiphania porro eadem & Eudocia vocata, Alex. Chron. teste, quam Heraclius Turcarum Principi desponderat. Emendandus igitur hic locus, & Νικήτα τῷ τοῦ ἀξίου Παπεικίου leg. Gregoriam Nicetæ τῷ Γρηγορᾶ filiam Constantino filio adhuc infanti desponsam. Quod ex p. 15. huius libri perspicuum est.

Κατὰ τὸν τῆς φόρου.] Insigne hoc forum præ cæteris fuit. In descriptione Constantinopolitanæ vrbis IV. fora numerantur. Inter quæ Constantinianum nominatim censetur, Regione VI. & VIII. Theodosianum item Regione V. in qua & Portus Prosforianus, quem ἀπὸ τῆς προσφορᾶς deducunt nonnulli. Vide num ex eo nomen illud obtinuerit, quòd forum respiceret. Theoph. in A. Copronymi XIII. Ἀνῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν φόρον τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ ἀπέρου τοῦ ἀδελφοῦ. Curopalates lib. de Off. Κατὰ μὲν τὸ πρόπυλον τῆς Σεπτεμβρείου, τῆς Παπειαρχου μέχρι λιτρείας, ἐν τοῖς ἀγάλμασι εἰκόνων εἰς τὸ πρόπυλον τοῦ Δημοκλήτου, ἐφ', οὗ ὁ ταῦρος ἵσταται, ὁ πάλαι ΦΟΡΟΝ ἐκαλεῖτο, ἀπέρχεται ὁ Βασιλεύς. Cedrenus in Constantino: Καὶ τὸν ΦΟΡΟΝ ἔκτισε, μετά γε τοὺς δύο μεγάλων ἐμβόλων, καὶ εἰς αὐτοῦ τοῦ φόρου κίονα μονόλιθον καὶ ὁλοπόρφυρον ἔστησεν, &c. Forum hoc igitur Constantinianum fuit.

Χοσρόης δὲ.] Quæ de Saito narrantur hoc loco, vix est vt certam iis in annorum ordine sedem attribuas. Etenim Cedrenus anno Heraclii XII. Saitum hunc. quem Σάϊον appellat, a Chosroe missum ad Chalcedonem exercitum adduxisse, ac cum Imperatore collocutum esse scribit, cum eodem anno Pascha ab Heraclio celebratum esset. Quod quidem in magnis illis Annalibus confertur in annum Christi ιɔcxxi. Erat Indictio x. non IX. vt illic scriptum est. Apud Theophanem de Sae, legatisque tribus in Orientem missis verbum nullum. Alexandrinum Chronicon colloquium hoc cum Sae, atque Heraclii legationem ad Chosroem notat Indict. IV. etsi Indictionis III. lemma præfixum sit. Subiicit enim; Τούτῳ τῷ ἔτει ὅτε Σεργίου Παπειαρχου Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τῆς ά. ἑβδομάδος τῶν νηστῶν Ινδικτ. β'. &c. Sed multa ordine suo luxata, & alienis titulis subscripta sunt in eo Chronico. Proinde totus hic locus τούτῳ τῷ ἔτει ὅτε Σεργίου Παπειαρχου. &c. p. 882. ad Indict. sequentem referendus est, quæ est IV. Heraclii VI. Christi ιɔcxvi. Siquidem p. 888. Kal. Martii feriam II. fuisse dicit; nempe cyclo IX. Litera Domin. C. Igitur Anno Christi ιɔcxvi. Indict. IV. Heraclii VI Saes castra ad Chalcedonem applicuit, & VI. annorum prochronismus a Chronographis, & Historicis commissus est. Nam quod illi A. Heraclii XII. Christi ιɔcxxi. imo, vt postea demonstrabimus, ιɔcxxii. ea contigisse volunt post Pascha, falsum inde conuincitur, quod anno Heraclii XI. copiæ Romanorum in Asiam ex Europa translatæ sunt. At illud ante Saæ colloquium, Legatosque missos fieri non potuit, vt ex Nicephoro nostro euidens est. Nondum enim Heraclius expeditionem adornarat. Sane quæ de Saito diximus, diu ante Heraclii profectionem ad Chalcedonem cum Imperatore transegisse, astipulatorem habent Georgium Syncellum, ex quo Cedrenus ista transtulit, sed nominum, de qua mox disputabimus, affinitate deceptus alieno tempore reddidit.

Ἡγεμόνα τῶν Περσικῶν.] Σάϊν hunc appellat Cedrenus, & Alexand. Chron. caue autem cum altero confundas, quem Σάϊν postea vocat idem Cedrenus, ac Theophanes, Paulus Diaconus Sathin. Quæ nominum affinitas mirifice Chronographis, atque Annalium scriptoribus impositi. Proinde sic habeto: Quinque omnino Duces a Chosroe contra Heraclium missos. Primus est Σάης, quem Saitum appellat Noster, a quo Alexandria, Ægyptus, atque omnis Oriens vastatus est.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [800] - 62

Hic, quod Heraclium viuum ad Chosroem non adduxisset, detracta cute miserrime periit, ante omnem Heraclii expeditionem, cuius ille Legatos tres e Bithynia in Persidem secum abduxit. Secundus est Sarbarus, de quo crebra deinceps mentio. Idem hic Sarbanazas a Cedreno & Theophane vocatur A. XIII. & Sarbarazas, qui ad oppugnandam Constantinopolim missus in itinere reuocatur a Chosroe, iubeturque copiis cum Sarablanca coniunctis cum Heraclio pugnare. Tertius est Sarablancas, de quo meminit Cedrenus, ac Theophanes A. Heraclii XIV. Quartus est Sais, cuius meminerunt iidem A. XIV. XV. & XVI. Quo postremo anno victus ab Heraclio ex mœrore, atque ægritudine mortuus est. Eius corpus inueteratum, & in Persidem allatum Chosroes plurimis contumeliis affecit. Quintus est Razates, qui A. XVII. ab Heraclio cæsus est. Fit & alterius Ducis mentio a Leontio, qui S. Ioannis Ἐλεήμονος vitam edidit, quem is Rasmiszum vocat, a quo vastata scribit loca sancta. Verum Sarbaro id attribuunt cæteri. Sub primo illo Sae militasse S. Anastasium, ac cum eo Chalcedonem venisse, ibidemque Christianam fidem amplexum castra reliquisse in Annalibus scriptum est A. C. ıɔcxxı. Anno Heraclii XII. Sed cum A. ıɔcxvı. Heraclii VI. comparandum istud esse paulo ante euidenter ostensum est. Qui Martyris vitam prodidit Simeon Metaphrastes, ita de eius conuersione scribit. *Erat enim ei quidam frater genere, & commilito: ambo autem relati in numerum exercitus Sain, veneruntque vsque ad inclytam Chalcedonem. Cum autem diuinus Heraclius irruptione facta in Persidem contra Sain retraxisset, rursus Persa reditum aggressus est, & in suam regionem vehementi studio est reuersus. Exercitum autem Persicum reliquit Anastasius, &c.* Paulo vero postea, X. hunc Heraclii annum fuisse memorat, quo ille Hierosolymam profectus in Monasterium receptus est. Vbi VII. annis transactis demum A. Heraclii XVII. passus est. Quæ quidem neque cum Annalibus, neque cum rei veritate consentiunt. Imprimis cum annus numeretur Heraclii X. quo is in monasterium admissus est, male cum A. C. ıɔcxxı. componitur. Heraclii quippe X. cœpit. A. ıɔcxıx. Indict. VII. peruenitque ad Octobrem A. ıɔcxx. biennio antequam Heraclius in Orientem pergeret, aut cum vllo Chosrois Duce confligeret, adeoque IV annis post Saæ digressum, imo post eius obitum. Restat vt sub altero pene ὁμωνύμῳ Sai stipendia fecerit, cum præsertim Sais non Saes, aut Saitus a Metaphraste nominetur. Verum obstat, quod post Saæ necem non Sais, sed Sarbarus, vel Sarbarazas in Bithyniam exercitum egerit, vnde a Chosroe reuocatus cum Heraclio certauit. Siquidem, auctore Theophane, & Paulo Diacono, Chosroes A. XIII. Heraclii Sarbanazam cum copiis in Romaniam, vt ait Cedrenus, immisit. Sed e vestigio reuocatus est, cum Heraclius in Persidem irrupisset. Cui sese interim Sais obiecit. Rursus A. XVI. Heraclii Chosroes bifariam partitis copiis Sarbarum cum L. M. Constantinopolim misit. Cæteros Duce Sai aduersus Heraclium opposuit, a quo victus Sais ac profligatus est, cum interim Sarbaras Chalcedonem oppugnaret: qua in obsidione perstitit, nec cum Heraclio deinceps congressus est. Theophanis ac Cedreni verba mirifice cum Metaphraste conueniunt. Τούτῳ πρὸ ἔτει (ait Theoph.) Χοσρόης ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς νέφος ἐποιήσατο στρατείας. στρατεύσας ξένους τε, καὶ πολίτας, καὶ οἰκέτας, ἐκ πάντος ἥλικος ἐκλογὴν ποιούμενος. καὶ τούτῳ τῷ ἐκλογῇ τὸν Σάϊν ἀποδεδειγμένον στρατηγῶν. Metaphrastes vero. *Cum adolescentiæ (inquit) ætatem iam attingeret, & Rex Chosroes nouum exercitum in Persida colligeret, ipse quoque cum aliis refertur in numerum tyronum.* Annus XVI. Heraclii cœpit Christi ıɔcxxv. Quod si A. XVII. eiusdem Imperatoris passus est, A. Christi id accidit ıɔcxxvı. aut ıɔcxxvıı. Ita non annos VII. sed vnum, aut alterum exegit in Monasterio. Aut si omnino cum priore illo Sae Chalcedonem perrexit, A. ıɔcxvı. Heraclii VI. Christo nomen dedit, ac ıɔcxxı. Heraclii XI. aut insequenti a Chosroe interemptus est, id quod ego verisimilius arbitror. Postremo minime prætereundum Lutherani Chronologi Sethi Caluisii insigne delirium, qui ad A.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [801] - 63

Christi ıɔcxxi notat, Chosroen Anastasium in Asiam misisse, qui Chalcedonem oppugnaret: sed Anastasium magno Imperatoris bono, relicta superstitione gentili, sacris Christianis initiatum, & postea etiam martyrio coronatum. Cuius rei testem affert Cedrenum. Quo nihil fingi potest ineptius: cum Anastasium ex tirone Ducem faciat. Sed neque de Anastasio apud Cedrenum verbum vllum: & Saes Persarum dux A. Heraclii v i Chalcedonem peruenit, non vtique absente, vt iste fingit, Heraclio. Sed sexcenta sunt eius generis in ista Chronologia, quam qui scripsit neque Cedrenum, neque alium Græcum vllum scriptorem vidit, sed pleraque ex Illustrissimi Cardinalis Annalibus hausta nullo iudicio decerpsit.

Οἷπος ὅτι τῷ Ἀλεξάνδρου] Theophanes ac Cedrenus iisdem vterque verbis Anno id Heraclii v i contigisse narrant. Proinde Christi ıɔcxv, vel ıɔcxvi. Quod imprimis obseruandum est. Nam & hic immane quantum Chronographos ratio fugit, cum Ioannis Alexandrini Eleemonis annos, atque obitum describunt. Quem Nicephorus in Chronico sedisse annos x. asserit. Itaque A. Christi ıɔcxx decessisse hunc in Annalibus legitur: & eodem Anno Nicetam Patricium ab Heraclio missum Alexandrinæ Ecclesiæ pecunias in fiscum redigere voluisse. Porro, Leontio teste, priusquam Alexandria in hostium potestatem veniret a Niceta Constantinopolim abductus, in itinere obiit. Verum qui potuit Nicetas in ea vrbe, prouinciaque pecunias colligere, quam v iam annos Persæ in potestatem haberent? Quare metachronismus est Annorum v. Quod si Ioannes ab Heraclio Alexandrinæ Ecclesiæ præfectus est, quod idem Leontius prodit, vt id anno eius primo factum sit, nonnisi vi annos eam Ecclesiam administrare potuit.

P. 8. Ἐξουσίαις δεῖ ταύτας. Mendosa hæc sunt, vt alia pleraque. Leg. δὴ & φαίροι τ' ἂν πώποτε. Paulo antea pro ἐᾷς τε ἡ ζωῆς For. ἔπι τε.

Οἷαρ ἀπηγές. For. ἀπηνές.

Ταῦτα ὅτι τέλ.] Neque hæc saniora: Ex quibus tamen germanum sensum odorari studuimus. Leg. hic vero ὅπι τελῆ.

Ὁλύμπιος μὲν] Iidem plane recensentur in Alexand. Chron. in Epist. Heraclii ad Chosroen. At Cedrenus lxx ex magnatibus profectos asserit: sed perperam. Expungenda enim litera o, vt & apud Theophanem, quæ numerum illum apud Græcos indicat. Anastasius porro in eodem Chronico πρεσβύτερος καὶ Σύσκελλος nominatur.

P. 9. Ἐξ οὗ καὶ τὰ πλῆστα] Chronicon Alexand. Τούτῳ τῷ ἔτει ἀπητήσαντο οἱ κτήτορες τῶν πολιτικῶν ἀρτων ἀφ' ἑαυτῶν καθ' ἕκαστον νομίσματα γ'. καὶ μετὰ τὸ παραχρῆμα πωλῆσαι, ἀνήνεγκε τῷ Αὐγούστῳ μηνὶ ἐν ἐ'. ἰνδικτιῶνος αὐτῆς τελείως ἡ χορηγία τῶν αὐτῶν πολιτικῶν ἄρτων. Itaque Indict. v i. A, Heraclii viii. Mense Augusto, hoc est Christi ıɔcxviii, annona suppressa est.

Καὶ οὐχαθαι ἀφ' ἑαυτῶν] Nihil apud alios scriptores de eiusmodi Heraclii consilio legere memini.

Ὁ γεωῦ ἱεράρχης.] Caussam aperit hæc historia, quam cæteri dissimulant, cur iureiurando se populo Heraclius obstrinxerit. De quo Theoph. Anno Herac. xii, Πιστὰ δοὺς τῷ λεῷ ὡς στεῦ αὐτοῖς μέχρι θανάτου ἀγωνίσηται, καὶ ὡς τέκνοις οἰκείοις τούτοις σπλαγχνίσηται. Paulus Diac. *Juramenta dans populo, quod cum ipsis vsque ad mortem foret certaturus, & tanquam propriis filiis adhæsurus.*

Καὶ ὁ τῶν Οὔννων.] De Hunnorum aduentu tacent Cedrenus, ac Theoph. Sigebertus A. ıɔcxxiii *Heraclius Imperator Hunnis confœderatur.*

Μετὰ δὲ ταῦτα καὶ ὁ τῶν Ἀβάρων.] Cedrenus, ac Theophanes A. Heraclii ix. Auares produnt in Thraciam irrupisse, totamque illam ab iis tragœdiam excitatam. Erat A. C. ıɔcxix. Indict. vii. Contra Chron. Alexandr. p. 890. Indict. ix. A. Heraclii xi. & post eius consulatum xii. Sed falsum Indictionis esse titulum nemo

mo non videt. Neque enim cum Indict. IX, annoque Heraclii XI conuenit annus post eiusdem Consulatum XII: multoque minus quadrat quod subiicit: a XXII Ianuarii eiusdem Indict. annum esse Heraclii Iunioris XI; vt anno solido Consul fuerit antequam nasceretur. Scriptum est in eodem Chron. p. 878. Ex A. D. Octobris VII Indict. XIV, quo Heraclius Imperium auspicatus est, vsque ad Ianuarii XIII eiusdem Indict. publicis Actis subscriptum esse, A. I. Imperii duntaxat, & a XIV die Mensis eiusdem deinceps ad Decembrem exeuntem Indict. XV ineuntis, additum. Et Consulatu eiusdem religiosissimi nostri Principis. Quare annis sequentibus, puta Heraclii II, & Indict. XV. ab Ianuario mense numeratus est A. I post Consulatum Heraclii. Anno vero Heraclii III, Indict. I Ianuario mense, cœpit A. II post Consulatum Heraclii. Quod quidem anno C. IↃCXIII respondet. Quo eodem anno, vt idem Chronicon refert, a XXII Ianuarii in Actis publicis, post solenne carmen, *In nomine Domini, &c.* iussit Heraclius adscribi, Heraclii Iunioris A. I. Itaque A. XI incurrit in A. C. IↃCXXIII Ind. XI, Heraclii vero Senioris Imperii A. XIII, & post eius Consulatum XII. Ex his ἀσύγκλωστα constat esse, quæ in Chronico leguntur. In quo etiam character feriæ subditur, τούτῳ τῷ ἐνιαυτῷ, μηνὶ Δαισίῳ, ϗ῾ Ρωμαίοις Ιουνίου ε῾. ἡμέρᾳ πρώτῃ, &c. Iunii V. Feria I. Hic est annus Christi IↃCXXIII, Cyclo Solis XVI. Lit. Dom. B. Proinde Iunii V. feria I. siue Dominica.

Verum Cedreni ac Theophanis sententia longe verior est. Etenim A. Heraclii XIII Ind. XI, siue Christi IↃCXXIII Heraclius Constantinopoli XV Martii profectus in Orientem, XX Apr. in Persidem cum copiis suis ingressus est, vt scribit Theoph. totoque hoc anno Chosroen insecutus, demum in Albania hiemem traduxit. Quare Constantinopoli Iunio mense non fuit. Sed & Auarum illa prior irruptio, ac perfidia ante expeditionem Heraclii contigit, vt etiam Nicephorus noster asserit. Quod ad Alexand. Chron. attinet, quod ex variis auctoribus centonis instar concinnatum est, vel ratio ipsa persuadet πρεκβολὴν hanc de Auarum grassatione, alieno loco positam ad Ind. VII, Heraclii vero IX annum pertinere. Vnde pro Δαισίου ε῾. legendum omnino Δαισίου γ῾. Nimirum A.C. IↃCXIX, cyclo Solis XII Lit. Dom. G. ideoque Iunii III Feria I.

Hν δὴ Κυαίστωρ.] Quæstorem sacri Palatii. Vide Notitiam Imperii. Quod sequitur participium, ἀπαιρεσίᾳς, vitium sonat. For. ἀποφέρεσθαι.

P. 10. Εἰς τὴν πόλιν Ηφάκλειαν] Ea est Perinthus, vt ait Procopius L. I. de bello Vandalico, in Propontide sita.

Απόδισμον δέ ἐστιν] Corr. ἀποδασμόν.

Χωρήσειν τὰ λοίσια] Deprauatus hic locus. Nec diuinare necesse est.

Ο ἕβδομον κεκλῆσθαι.] Suburbanum est Constantinopolitanæ vrbis, a milliarium numero dictum, quod VII lapide ab vrbe distaret. Cæterum deesse quidpiam inter μύλις & πρὸς τὸ πεδίον suspicari possumus, vt primo Imperatoris fugam, ac receptum, inde Barbarorum aduentum in Septimum describat.

Βαρνίσσου ποταμοῦ] Barnyssum perpetuo vocat fluuium, quem cæteri Barbyssen vel Barbyssum appellant.

Τὸ πρὸς τὴν ἀνέμιλλον] Metachronismus est annorum ferme VII. Siquidem Martinam duxit A. Imperii IV, Christi IↃCXIV. pro quo perperam in margine pag. 41 ab operis IↃCXVI notatum.

P. 11. Σωήνοιν τε ὄντι τούτῳ.] Diuinandum nobis hic fuit, vt ex vitiosa lectione commodi aliquid sensus erueretur. Cum Prasina factio Heraclium exagitaret, haud dubium quin Veneta pro eo steterit. Igitur ὄντι τούτῳ corr. fortassis οἱ Ενετοί.

Διεπραγματεύσατο τὰ τῶν Σκληνῶν.] Vt Auaribus tributa penderētur. Nam missis ad Chag. Leg. eum sibi reconciliauit. καὶ συνιχθέντες πάντα ὑπεστρέψαν οἱ πρέσβεις ὁν Θέρμην.

Αὖθις οὖν ὑπεστράτευε.] Metachronismus est annorum, V. Cedrenus ac Theoph. A. V Heraclii Hierosolimitanæ vrbis ἅλωσιν referunt, Indict. III. Est hic A. C.

ɔɔcxv. At Chron. Alex. Indict. II, Heraclii IV, hoc est Christi ɔɔcxIV. Et characterem anni huius addit: nempe XXVIII die mensis Octobr. Sabbatum fuisse, quo sacra Lancea Hierosolymis allata est. Iam vero vt Octobris XXVIII Sabbatum sit, annus esse debuit Christi ɔɔcxII Indict. I, Heraclii III, cyclo Solis V. Lit. Dom. A, aut certe anno ɔɔcxVIII, Indict. VII, Heraclii IX, cyclo Solis XI, neutrum Ind. II. Quare mendum loco est illo. Monuimus antea perturbatos nonnunquam, ac sede sua dimotos esse annorum, & Indictionum titulos in illo Chronico. Idem & huic loco contigisse necesse est. Itaque sic rescribendum censeo. p. 880. Ινδ. β'. ϛ'. μετὰ ν'. Ηρακλείου Αὐγούστου τὸ γ. Καὶ ἀπὸ κβ', τῆς Ἰανουαρίου μηνὸς χαίρεται βασιλείας Ηρακλείου νέου Κωνσταντίνου ἔτους β'.

Ινδ. γ'. ε'. μ̄ν̄ ν'. Ηρακλείου Αὐγούστου τὸ δ'. &c. Moxque: Τούτῳ τῷ ἔτει περὶ μῆνα Ἰούνιον, &c. vsque ad hæc verba. καὶ παρθενικὴν γυναῖκα. p. 882. Rursus. Ινδ. ϛ'. μ̄ν̄ ν'. Ηρακλείου Αὐγούστου τὸ ε'. Τούτῳ τῷ ἔτει, ὅτι Σεργίου Πατριάρχου ἀπὸ ἡ'. ἑβδομάδος τῶν ἡσειῶν Ινδικτιῶνος δ'. Quæ postrema verba Ινδικτιῶνος ϛ'. coniecturam nostram affirmant. Sed ille feriæ character p. 882, quo XXVIII. Octobris feria VII notatur, cum sit perspicue falsus, vnius litteræ mutatione restituetur, si pro κη, ιη, hoc est XVIII, scribatur. Nam A. C. ɔɔcxv. Ind. IV iam inchoata vna cum Heraclii VI, cyclus Solis VIII, Lit. Dom. E. ideo Octobris XVIII Feria VII. Chronic. autem cum reliquias Hierosolymitani excidii eodem orationis filo pertexeret, non necesse habuit nouæ Ind. annique titulo eam abrumpere. Sed cum idem Septembris XIV Indictione adhuc III notat, plane Indictionis initium non a Kal. Sept. vt Scaliger Lib. de Emend. V. monet, sed a XXIV ducit: alioqui πεπάρτης dicendum fuit. Quicquid sit, certum est Hierosolyma capta A. C. ɔɔcxv. Indict. III. Anno Heraclii V. Sigebertus ad annum hoc refert ɔɔcxVII. Sed quod biennium interdum addere solet, annus eius XVII noster est XV.

Σαρβαροῦ ἡγησάμενον.] A Sarbaro captam vrbem illam esse consentit & Chron. Alexand. tametsi id Rasmisso Leontius tribuit, vt antea notauimus.

Μοδέστου πληκάδα.] Imo Zacharia, vt Cedrenus, Theoph. aliique omnes asserunt. De qua re paulo post agemus.

Ὁ οὖν Ηράκλειος.] Prima hæc est Heraclii in Orientem expeditio: cuius certum annum definire operæpretium est ad Heraclii historiam. Cedrenus ac Theophanes A. Heraclii XI transportatos aiunt ex Europa in Asiam exercitus. Anno deinde sequenti, hoc est Heraclii XII, celebrato Paschate, postridie sub vesperam contra Persas profectum, relicta Bono Patricio, & Sergio Patriarchæ Constantinopolitanæ vrbis custodia. Et quidem annus ille duplici charactere notatus est. Primus est apud Cedrenum: qui A. Herac. XII, Septemb. III. Feriam V ait fuisse, quo die Stephanus quidam Alexandrinus de Saracenorum Imperio nonnulla prædixit. Alter apud Theophanem reperitur eodem anno Heraclii XII, cum ait, Τούτῳ τῷ ἔτει μηνὶ Ἀπριλλίῳ δ'. Ινδ. γ'. τελέσας ὁ βασιλεὺς Ηράκλειος τὴν ἑορτὴν τῶν Πάσχα ἡμέρας τῇ δευτέρᾳ ἑπτὰ ὥρας ὀκτὼ ἐπὶ τὴν Περσίδος. Aprili (inquit) mense, die IV, Pascha fuit. Sed quod in nostro Codice est Ινδ. γ'. melius in Miscella Ind. X. Hunc annum Christi ɔɔcxxI Annalium auctor, aliique vulgo Chronologi numerant, & quidem ille Indict. IX, A. Heraclii XII. Verum cum annus Heraclii XI cum Indict. IX cœperit A. D. ɔɔcxx, Anno ɔɔcxxI cum Indict. X. inchoatus est XII. Quare non XII Heraclii, sed XI conuenit Pascha anni ɔɔcxxI. Iam anno Christi ɔɔcxxI cyclo Solis XIV, Lit. Dom. D. Sept. III Feria V, qui erat anno Heraclii non XII, sed XI. Eodem anno cycli Paschalis erat annus XIV. Nouilunium Paschale III Kal. Apr. Terminus Paschalis Prid. Eid. Apr. Dominica. Ideo diffundendus dies in XIII Kal. Maias. Ergo XIX Apr. Pascha celebratum. At IV die Sabb. fuit. Idem & ex Maximi Monachi Computo colliges, quem iis temporibus scripsit. Nam cyclo Lunæ XIV Luna XIV Apr. XII. cyclus Solis IX, Epactæ Solis III, quas adde Regu-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [804] - 66

laribus ϛ πεντάδας hoc est v, fiunt viii. Proinde Feria i April. xii. Et κατ' ἐμπέρασιν Pascha reiiciendum in xix. Non igitur eundem in annum Iulianum aut Heraclianum Imperii, (quod ab Octobri mense, vt ante monuimus, inchoatur) duo illi Theophanis ac Cedreni characteres incurrunt, sed Constantinopolitanum duntaxat. Quorum primus Sept. iii A. ιϛcxxi tribuendus est: alter, idemque Paschalis, A. ιϛcxxii, Cyclo Paschali xv Cyclo Solis ex methodo Constantinopolitana, & Maximi computo, x. Terminus Paschalis Aprilis I. Concurrentes iv cum Regulari i dant Feriam v. Aprilis. i. Vnde Aprilis iv Dominica Paschatis. Apud Latinos vero Cyclo Solis xv. Lit. Dom. C. Eodem Lunæ Cyclo Terminus Paschalis & Pascha iisdem illis diebus.

In Alexandrino Chronico p. 892 scriptum est, Indict. xii, Heraclii xiv, & post eius Consulatum xiii, Heraclii Iunioris xii, Heraclium cum liberis, & coniuge profectum xxv Martii, & ad Nicomediam Pascha celebrasse: secundum quod remissis liberis cum Martina coniuge perrexit. Debuerat Paschatis characterem, vt in leuioribus solet, adscribere. Interim, si sana lectio est, hoc Pascha in A. D. ιϛcxxiv incurrit, Cyclo Solis Rom. xvii Bissextili, Lit. Dom. G. Term. Pasch. v Eid. Apr. Feria i. Dom. Pasch. xvii Kal. Maias, hoc est Apr. xv. Ex methodo vero Maximi Cyclo Solis xii. Concurrentes vii cum Regulari ix Apr. hoc est ii dant feriam ii in Termino. Ergo xv Apr. Pascha. Verum falsum omnino Chronicon illud esse ex eo validissime probatur, quod Heraclius A. Imperii xiv Constantinopoli esse non potuit. Hoc enim anno cum in Albania hiemem traduxisset, ἅμα ἔαρι ἀπάρας ϛ Ἀλβανίας, *appetente vere, motis ex Albania castris* (vt ait Theophanes) in Persidem erupit, totoque deinceps anno cum Chosrois ducibus pugnauit.

Ne diutius differam, ita prorsus existimo: Pascha illud in Chronico commemoratum celebratum ab Heraclio esse A. Imperii xiii Ind. xi, Christi ιϛcxxiii. Quo anno Cyclo Solis Constantinopolitano xi, Lunæ xvi Terminus Pasch. xxi Martii. Concurrentes v cum Περσθενάις iv dant Feriam ii in Termino. Ideo Martii xxvii Dominica Paschalis. Idem conuenit apud Latinos Cyclo Solis xvi Lit. Dom. B. Atque hoc quidem anno, auctore Theophane, Heraclius, qui anno superiore Constantinopolim hiemandi causa ex Armenia redierat, Martii xv, Ind. xi contra Chosroen egressus est. Quod autem xxv Martii profectus in Chronico legitur, facile cum Theophane conciliari potest. Quid si enim pro ιε scripsit Theophanes κε? Quid si in itinere aliquantisper moratus est? aut Nicomedia ipso die Annunciationis profectus, tertio inde die Pascha celebrauit.

Postremo ex his omnibus apparet primam Heraclii profectionem in Orientem accidisse A. C. ιϛcxxii, Heraclii xiii Indict. x.

Καὶ ἀπάρας ἀφ' τοῦ Εὐξείνου.] Prochronismus est A. fere trium. Quæ enim sequuntur non anno illo, quo primum profectus est Heraclius, Imperii videlicet xiii, sed xvi contigerunt, vt est apud Cedrenum, ac Theoph. cum Chosroes sæpe ab Heraclio victus, ingentibus vndique conflatis copiis, earum partem Saino Præfecto tradidit, & aduersus Imperatorem opposuit: alteram cum Sarbaro Constantinopolim misit, vt cum Hunnis Occidentalibus, quos Auares vocant, ac Sclauinis & Gepidis vrbem oppugnaret: Heraclius contra trifariam exercitu distributo, partem vnam ad vrbis præsidium submittit: secundam Theodoro fratre Duce Saini copiis obiecit. Ipse cum tertia Lazorum regionem adiit, Turcorumque siue Chazarum auxilia contraxit. Fieri quidem potest, vt antea a Turcis auxilium postularit, & ad eos ipse perrexerit. Anno siquidem expeditionis primo ἐστράτευσε μὲν πλοίων ἀφ' τοῦ Εὐξείνου Πόντου (ait Cedrenus) ac sibi Turcorum copias adiunxit. Sed congressus ille cum eorum Principe nonnisi eo quo dixi anno contigit.

Καθ' ὧν ἤκτειναν.] Heraclii liberos habes in Προθεωρίᾳ breui tabula descriptos. Heraclius vero iste in Lazorum regione natus, planeа Constantino distinguendus est, qui diu ante Constantinopoli ex Martina susceptus est, vt suo loco demonstrabitur. De anno nihil exploratum habemus.

Καὶ ἐκεῖνος τῷ τῆς βασιλέως.] Zebeel Chazarum Dux ab iisdem scriptoribus nuncupatur, qui per Caspias portas in Persidem irrupit. Vnde redeunti ex Lazica Heraclius occurrit, tumque se mutuo perhumaniter acceperunt.

Καὶ ἀποδὰς τῆς ἵππου.] Theophanes: Ὁ δὲ Ζιέβηλ τὸν ἴδιον καὶ παρασφραμὼν καπαπάζεται αὐτὸν τραχηλιαν. Ὃ παρασκύψαν αὐτὸν, ὁρώντων τῶν Περσῶν ἐκ τῆς πόλεως τοὐτφίλιος. Πᾶς δὲ ὁ λαὸς τῶν Τουρκῶν εἰς γῆν πεσόντες προσῳξ ἐκτάντες ὅτι τόμα τὸν βασιλέα ἐτίμων ὑμιλιῶ τῷ πρὸ ἐθνεσι ξένιων· ὁμοίως δὲ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ὅτι πατρῶν ἀναβαίντες τῷ αὐτῷ χήματι ἔπεσον. παρεσπένδε δὲ ὁ Ζιέβηλ καὶ τὸν ἑαυτῷ υἱὸν Ἀρχηλάφον ὡς βασιλῆ. ἡδυνόμβος ὢν τοῦ τούτου λόγοις, καὶ ἐκπλησόμβος τῷ τε ἤθει καὶ φρόνησιν αὐτῷ.

Αμα καὶ σολῶ βασιλικήν.] For. σολῆ βασιλικῆ.

P. 12. Ἐφ' ἑνὸς δὲ τούτων.] Gazacum vrbem Cedrenus, ac Theoph. vocant. Vbi & Crœsi thesauros asseruatos fuisse tradunt. Huius historiam describit Ioannes Tzetzes Chil. III, Hist. LXVI; qui & ex Pisidæ Heracliade hos Iambos producit

Καὶ τις παρὼν αὐτὸν οὐρανὸς τὸ Χοσρόου
Μηχανοτευχεῖς ἐξεπομβορᾶν πᾶς δρόσους.
Γέρον Συρακόσιε νῦν γεομέτρα!
Ὁ γῆν ἀμαθῶν μηχθμῇ τῇ τεισαύτῃ
Βοῶν ὅπη ἀδῶ, καὶ σταλβίσω τῷ χθονα.
Εἰ παρβαπᾶν τοὺς ἀσταλβύτους ὅρους
Ἡπῶ γυναιχὸς μηχαναῖς βυμηλάνοις.

In v versu corr. ὅπα βῶ.

Ὡς κονιορτόν.] Malim εἰς κονιορτόν.

Χοσρόης τρίτον.] Bis a Chosroe Sarbarus, vel Sarbanazas in Bythiniam missus, ac reuocatus (quod ante a nobis obseruatum necessario hoc loco repetendum est) Primum A. Heraclii XIII; cum irrumpente in Persidem Heraclio, redire illico iussus est. Secundo A. XVI eiusdem Heraclii, quando & Chalcedonem oppugnauit: nec inde digressus est, tametsi ex Auarum clade ingens damnum, ac mœrorem cepisset. Ὁ δὲ Σάρβαρος (ait Cedrenus) ὅτι τούτοις ἀρεσθεὶς ὅμως τῷ Χαλκηδόνα παρεμεινε. οὐ μετέγν. ἀλλ' αὐτὸ ἐχείμασε, παραδόων τὰ παραλικὰ μέρη. Causam tam pertinacis moræ nullus historicorum affert, præter hunc Nicephorum. Sane enim ficto illo Chosrois mandato vel inuitus substitit. At enim turbant Cedrenus, ac Theophanes, dum A. Heraclii XVII pugnasse id Imperatorem scribunt, vt Chosroi terrorem obiiceret, quo is Sarbarum a Byzantii obsidione reuocaret. Etenim si hoc tantopere studebat Heraclius, quod attinebat reuocatum eundem commentitiis litteris retinere? Sed nimirum ante Auaricam cladem, ac solutam Byzantii obsidionem retrahere Sarbarum voluit, ne a duobus potentissimis exercitibus opprimeretur. Idem vbi feliciter ad Vrbem gesta omnia cognouit, attritis magna ex parte Chosrois viribus, ne cum recentibus Sarbari copiis instaurandum certamen esset, nullo aut leui domestico periculo, ad Chalcedonem commorari passus est. Itaque quæ a Cedreno ac Theoph. narrantur, ea alieno tempore vsurpata ad superiores annos referenda sunt. Longe grauior est Constantini Manassis in hac historia lapsus, qui Chosroen ait Byzantium vsque exercitum duxisse, quem quidem per duces suos absentem omnia gessisse constat. Constantini versus hi sunt

Τότε Χοσρόης ὁ Περσῶν ἐκπράκτωρ δυνάστης,
Τὼ πᾶσθμ λῃσάμβδος Ασίαν καὶ σκυλβύσας,
Εως αὐτῆς τῆς θύκλεοῦς ἤλασε Βυζαντίδος.

Addit ad eum inde reuocandum, Heraclium in Perſidem erupiſſe.

Ἄγαν σοφῶς τεχνώμενος μεθέλκειν Βυζαντόθεν.

Quod & factum eſt. Siquidem

Ἀκηὼ ταῦτα βασιλεὺς Περσῶν ὁ Φρυακτίας.
Προῆγε μὲν Ἡράκλειος εἰς μέσην τὴν Περσίδα,
Ὁ δὲ Περσάρχης τοὺς αὐτὸν ἤλαυνεν ὀπισθόπους.

Quæ omnia elegantius quam verius dicta ſunt. Porro litteras deinceps alias a Choſroe miſſas, & a Romanis interceptas, Sarbaroque traditas narrant Theoph. & Cedrenus. Verum eæ non ad Sarbarum ſcriptæ, ſed de eo necando ad collegam Cardaricham datæ fuerant.

Ἀδρυαδηγαίου.] Androegam nominare videntur iidem illi Scriptores, cum tradunt Chazaros per Caſpias portas in Androegæ regionem eruptionem feciſſe.

Οἱ δὲ Ἄβαροι.] Rurſus Auares a Choſroe ſolicitati ad Vrbem adueniunt. Quod A. C. ιϛ'χχv vulgo tribuunt. Verum ſequenti potius anno quadrat: vt ex Alexandrino Chronico conſtat. In quo duplex eius Character traditur. Etenim Indict. xiv, Heraclii xvi, poſt eius Conſulatum xv: Heraclii vero Iunioris xiv, Menſe Maio, die xiv, feria iv, αὐτῇ τῇ ἁγίᾳ μεσοπεντηκοστῇ, Scholæ contra Ioannem Siſmum ſeditioſe conueniſſe dicuntur. Duo hæc, nimirum feria ii Maii xiv, & xxv dies a Paſchate, quæ eſt μεσοπεντηκοστὴ nonniſi cum A. C. ιϛ'χχvi comparari poſſunt, Cyclo Lunæ xix, Solis apud Conſtantinopolitanos, & ex Maximi Methodo, xiv. Terminus Paſchalis Aprilis xvii. Concurrentes, ſiue Epactæ Solis ii cum Regularibus iii τῆς πρωταφῆς dant feriam v. Quare xx Aprilis Dominica Paſchalis, Littera E apud Romanos, Cyclo Solis xix. Quinquageſima inde dies, hoc eſt Πεντηκοστὴ viii Iunii. At xxv, ſiue μεσοπεντηκοστὴ Maii xiv, feria iv, vt eſt in Chronico. Sequuntur totidem alii Characteres. Prior p. 896, vbi xxix Iunii Dominica fuiſſe proditur. Alter p. 901, vbi Auguſti ii dies Feria vii notatur. Igitur Littera Dom. E. Quod ad hiſtoriam Conſtantinopolitanæ obſidionis attinet, ac liberationis eiuſdem B. Virginis ope ac patrocinio ſeruatæ, pluribus ea narrantur in illo Chronico, itemque apud Theoph. & Cedrenum.

Ἀλλήλοις τε λόγοις.] For. Ἀλλήλων τε ἐξύς. Alexand. Chron. Καὶ πάλιν τῇ ἑξῆς ἔσησε πλῆθος μαχημικὸν εἰς ὃ μέρος ἐκράζο ὁ πολεμηθὲν πρὸ αὐτοῦ στρέξυς ἀλλήλων. &c.

P. 13. Τρεῖς ἄνδρες διαπεπαλμένοι. Ind. xv, Her. A. xvii (ait Chron. Alex.) quo anno moritur egregius ille propugnator Vrbis Bonus Patricius Maii xi.

Μαθὼν δὲ Χοσρόης.] Anno Heraclii xvii, vt ait Theoph. ac Cedrenus, Indict. xv, Razates, (aliis Razaſtes) Dux a Choſroe mittitur, vir bellicoſus ac ſtrenuus, quo cum ſecundo exitu pugnatum Decembris xii. Theophanes Τῇ δὲ δωδεκάτῃ τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς ἡμέρᾳ Σαββάτου ἐκροτήθη ὁ πόλεμος. Ecce tibi character anni huius, quem fruſtra Chriſti ιϛ'χχvi faciunt. Fuit enim haud dubie ιϛ'χχvii Cyclo Solis Romano xx, Lit. Dom. D. ideoque xii Decembris Sabbatum.

Καὶ τῆς οἰκείας ἀφορμῆς.] Cedrenus: Καὶ προπηδήσας πάντων ὁ βασιλεὺς ἄρχοντι μεγάλῳ τῶν Περσῶν στρατῷ, καὶ τῇ τοῦ Θεοῦ δυνάμει, καὶ τῇ τοῦ θεοτόκου καταβάλλῃ τύπον. Videtur innuere cum alio quam cum Duce Razate Imperatorem pugnaſſe. Nam Razatem proxime tanquam alterum ab ἄρχοντι illo nominat. At nobiſcum facit Theophanes, Καὶ προπηδήσας πάντων ὁ βασιλεὺς ἄρχοντι τῶν Περσῶν στειλώτησε, καὶ τῇ τοῦ θεοῦ δυνάμει, καὶ τῇ βοηθείᾳ τῆς θεοτόκου τύπον κατέβαλε. Καὶ οἱ στὼ αὐτοῦ προπηδήσαντες ἐτράπησαν. Καὶ αὖθις ὁ βασιλεὺς ἄλλῳ στρατήσας τὸν τύπον κατέβαλε. προσέβαλε δὲ αὐτοῦ τὸ τείχος, ὃς καὶ ἔδωκεν αὐτοῦ μὴ δόρατος εἰς ὃ χεῖλος, τὸν τύπον ἔπληξεν. ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ τύπον ἐφόλε.

Ἧπς τὸν αὐτοῦ δρυφόρων.] For. Καὶ τις.

Οἱ δὲ Περσῶν ἄρχοντες. De Principum conſpiratione contra Choſroen eiuſque nece Cedrenus & Theophanes accurate ſcripſerunt. Extat in Alexandrino Chro-

nico Heraclii ad Constantinopolitanos epistola de rebus a se gestis, deque Chosrois miserabili cæde: quam Annales, ac Chronologiæ omnes coniiciunt in A. C. ɔcxxvii. In quo cum Theophane ac Cedreno consentiunt, qui id anno subscribunt Heraclii xvii. Verum & illi ipsi secum pugnant, & annos duos in vnum temere confundunt. Id quod ego necessariis rationibus conuincam. Quippe Heraclii xvii. iisdem auctoribus Imperator cum Turcis Persidem ingressus est: sed ab iis postmodum desertus, cum Razate Chosrois duce secundo marte confligit. Inde Chosroen fugientem persequens, omnia cæde atque incendio vastat. Qua in excursione Natalem Christi celebrat in ædibus Ieſdim: Luminarium vero festum Iuliani sequentis anni in Dastagerde. Paulo post Chosroes a filio necatur. Pugnatum est cum Razate, vt ante ex Theophane monuimus, Dec. xii, Sabbato, A. ɔcxxvii. Iam Heraclii A. xvii cum Ind. xv cœpit A. ɔcxxvi. Quare nonnisi A. sequenti, Heraclii xviii, Indict. i, cum Razate debellatum, Decemb. xii. Atque vt nullus tergiuersandi sit locus, testem dabimus Heraclium ipsum in epistola, quam ad Constantinopolitanos scripsit. vbi primum Februarii xxiv τῆς ἐπιλαμψάσης τρεσβύτης Ἰνδικτιῶνος, *inchoatæ* i *Ind.* Dynastas omnes & Satrapas ad Siroem relicto Chosroe defecisse narrat. Postridie Siroem inauguratum; Chosroem vero xxviii mensis eiusdem a filio necatum. Addit insuper Characterem huius anni p. 917. cum ait Aprilis iii. Dominicam fuisse. Accedit & Chronicon ipsum, in quo Heraclii hæc epistola legitur. Anno (inquit) xviii *Imperii Heraclii: post eius Cos.* xvii *:* & xvi. *Imp. Heraclii Iun. Constantini filii eius,* xv *Maii, Ind.* i *Feria* i *ipsa Pentecostes die, lectæ sunt litteræ ex suggestu in sanctissima Dei magna Ecclesia missæ ex Oriente ab Heraclio, &c.* Hæc omnia nulli alteri quam ɔcxxviii Christi A. accomodari possunt. Cyclo Solis ex methodo Maximi xvi, Epactæ Solis v, Cyclo Lunæ ii, Terminus Paschalis xxv Martii Regularis huius diei i cum Concurrentibus v dat Feriam vi. Vnde Martii xxvii Pascha, Lit. Dom. B. Cyclo Solis Romano xxi. adeoque xv Maii Pentecoste. Ideo, vt initio dixi, duo anni in vnum perperam contracti. Apud Theophanem sub eodem A. xvii ita scriptum est τῇ δὲ θ' τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς ἰε' Ἰνδ. κατέλαβεν εἰς πλὴν χώρῳ Χαμανδὰ, καὶ διημέρευσεν τὸν λαὸν ἑβδομήδα μίαν. Eadem habet & Cedrenus. Quibus verbis nouus Heraclii annus, hoc est xviii cum Indict. i. præfigi debuit. Quis enim non videt ante Octobrem a xv ad i Indictionem transitum esse factum?

P. 14. Γράφει τε πρὸς αὐτόν.] Extat in Alex. Chronico fragmentum Epistolæ Sirois ad Heraclium cum hac inscriptione, Acabata Sadasace Heraclio clementissimo, &c.

Ὡς πίστας αὐτόν.] For. ὡς ἀπέστας αὐτό.

Σάρβαρος δὲ ἀκμάσας.] Hic finis Persici belli fuit. In quo mysticum illud accidisse narrant Theophanes, Zonaras, & alii, quod vti vi diebus mundus a Deo fabricatus est, ac vii quieuit, ita cum vi totos annos Heraclius cum Chosroe pugnasset, vii tandem optatum ei bello finem imposuit. Constantinus Manasses

Ἐν ἑξαμέτρῳ ἰσαρίθμῳ ἡλίου περιδρόμῳ
Τῷ Περσικῷ, καὶ Μηδικῷ Ἡρακλέος ἐκτείνας,
Καμπίνιχος ἀνέδυξεν ὅπλα τῷ Βυζαντίδι.

Numerantur vero anni illi vi ab A. xii Heraclii, Christi ɔcxxii post Pascha, vsque ad A. xviii, Christi ɔcxxviii ineuntem.

Κρατεῖ δὲ τῆς βασιλείας Περσῶν.] Caboes iste nusquam in Persarum Regum numero censetur. Suspicor errore Nicephori factum, vt eiusdem nomina duo pro diuersis regibus haberentur. Siroes enim Acabada dictus, quod Caboi simile est. Nisi forte Adeser Sirois filius alio nomine Caboes sit nuncupatus. Ac Regum quidem istorum successio a Theophane ita describitur.

SIROES, ADESER, *Menses* VII.

SARBARAZAS, *quem Barazam vocat Cedrenus interfecto Adeser,* *menses* II.
BORANE, *Cedreno Baram Chosrois filia,* *menses* VII.
ORMISDAS, *annos* XI.

Ab iis Nicephorus noster longe diuersus abiit, qui post Siroen, Caboen recenset: Hinc Ormisdam: Postremo Sarbarum. Sane communis hæc opinio est, Ormisdam vltimum omnium in Persida regnasse. Cui Sigebertus annum vnum duntaxat attribuit.

Καὶ ἀλλήλων.] Cor. Μετ' ἀλλήλων.] P. 15. Ἡράκλειος δὲ Νικήτου.] Deprauata sunt omnino quæ sequuntur. Corr. Νικήτα υἱὸν Γατσικίου, &c. Nicetæ filius Patricius creatus est. Vox Σαρβάρου prorsus expungenda. Ita paulo post Νικήτα in genit. casu. At ἐνίσχει verbum æque corruptum.

Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον.] Zonaras de Machometo: Ὑποτρέφουσι δὲ τὸν βασιλῆ τοῦτον ὑπὸ Γερσίδος ἐπταμοφόρῳ τροφῇ Μοάμεθ ὁ τῶν Σαρακηνῶν φύλαρχος &c. Paulo post. Οὗτος δὴ ὁ τοῦ Αἰθρίβου τροφεὺς τροσπλεύσας τῷ βασιλῆ, χώραν αὐτῷ εἰς κατοίκησιν, ἔδωκε. Ad annum pertinet Heraclii XVIII, Christi IↃCXXVIII, quo e Persida victor Constantinopolim regressus est. Sed nondum tamen, vt opinor, Arabes Romanorum Imperio infesti fuerunt: sed anno postea tertio, vt paulo post dicetur.

Αὐτὸς δὲ λαβών.] Anno Imperii sui XIX (ait Cedrenus ac Theoph.) appetente vere Constatinopoli profectus Heraclius, Hierosolymam pretiosa ac viuifica Crucis ligna secum detulit, ἀπαγαγὼν τὰ τίμια, καὶ ζωοποιὰ ξύλα, vt loquitur Theophanes. Ita Græci scriptores omnes ex legitima formula sanctissimam Christi crucem appellare solent, atque inter alios Nicephorus in Chronico, Καὶ ὁ ζωποιὸς σταυρὸς τοῖς ἰδίοις τόποις ἀποκατίστη. Quem ad locum Ioachimus Camerarius ex Lutheri pistrino multa contra S. Crucis cultum non minus stolide quam imperite disputat. Et τίμιον quidem vocari vtcunque patitur, ζωοποιὸν vero nefas esse putat. Idque ineptissima ratiocinatione, sed impia atque sacrilega suadere contendit. Sexcenta sunt huius generis in istis Scholiis ab insano capite virulente scripta.

Καὶ Μοδέστῳ τῷ Ἀρχιερεῖ.] Modestum Hierosolymorum Episcopum fuisse excidii tempore, Nicephorus noster asserit. Cæteri propemodum omnes Zachariam nominant. Theophanes item hanc aptissime componit his verbis: Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς εἰς Ἱεροσολύμοις, καὶ τὸν Γατσιάρχου Ζαχαρίου τελευτήσαντος, μὴ ὄντα ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Παλαιστίνην ἀπὸ αἰχμαλωσίας, τὸν δὲ ἁγίου Μοδέστου καὶ Ἀρχιμανδρίτου τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου τοῦ κοινοβιάρχου τὸν ἅγιαν Ἀναστασίαν ἐκ τῶν ἁγίων Βηθλεέμ, ἃς ἐμαρτηρώθησαν ἀπὸ τῶν Περσῶν, τότε δεύτερον χρονογραφεῖ ὁ βασιλεὺς τὸν ἅγιον Μόδεστον Γατσιάρχην. Quæ omnia a Miscellæ auctore ac Cedreno prætermissa ad hanc historiam peropportuna sunt. Atque etsi nonnihil vitiata sint, hoc tamen significant, Zachariam paulo post reditum e Persida, in Palæstina defunctum, eique subrogatum Modestum Archimandritam. Nicephor. in Chr. Zachariæ tribuit annos ante vrbis ἅλωσιν XXII, Modesto vero ann. I. Theophanes, Zachariæ annos in totum XXII, Modesto II: Idemque Modesti initium confert in annum Heraclii XXII, cum tamen de eius creatione A. XIX mentionem fecerit. Alexandrinum Chronicon. A. Phocæ VII, Indict. XII, Isacio Hierosolymorum Episcopo mortuo suffectum esse Zachariam scribit Constantinopolitanæ Ecclesiæ Presbyterum, & vasorum custodem. Est hic A. C. V. IↃCIX. a quo ad A. IↃCXXX anni sunt XXII: quo annus Heraclii cœpit XXII. Quare Zacharias, postquam in sedem restitutus est, annos IV vel V superstes fuit: falsumque omnino est Nicephori Chronicon.

Καὶ αὐοίγοντα.] For. ἀνοιχθέντα. Ὑφωθέντων δὲ αὐτῶν.] Significat e vestigio Constantinopolim translata esse τὰ ζωοποιὰ ξύλα, Indict. II, Prochronismus est A. fere VI. Siquidem A. duntaxat Heraclii XXIV, vt auctor est Theoph. ac Cedrenus, transportata ab Imperatore sanctissima, ac viuifica Crux est, Syriacis rebus plane desperatis. Est hic A. Christi IↃCXXXIV, Indict. VII. Bis igitur Constantinopolim ad-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [809] - 71

uecta Crux est. Primum A. Heraclii XIX, simul atque e Persida recepta est. Vnde ab Heraclio translata, ab eodem denuo post annos VI, ad vrbem remissa. At Nicephorus vtramque translationem promiscue habuit. Sigebertus A. ICCXXXV, *Saracenis* (ait) *Syriam infestantibus, Heraclius Crucem sanctam Domini ab Hierusalem Constantinopolim transtulit.* vno anno plus dicit. Sed reuera annus fuit ICCXXXIV.

P. 16. Οὐ πολὺς δὲ χρόνος.] Heraclii XXII, Christi ICCXXXI, Arabes a Romanis deficiunt, ob rogam, siue donatiuum ab Imperatoris Eunucho cum contumelia denegatum. Theoph. Sigeb. A. ICCXXXIII. Eodem A. moritur execrandus ille Machometes die Iunii 17. Successit Abubecher, qui A. Herac. XXIII, Indict. V. Palæstinam vastauit. A. vero Heraclii XXIV moritur, Ind. VII cum regnasset, ait Theophanes, A. II. Cedrenus addit menses VI. Succedit Omarus, a quo Bostra, aliæque vrbes expugnatæ.

Εὐθὺς Ἡράκλειος.] Eodem Heraclii A. XXXIV. Theodorus Heraclii frater ab Omaro vincitur. Inde Emesam ad Imperatorem fugit. Cui successor datus est Baanes, & Theodorus Sacellarius. A quo Arabes Edessa Damascum vsque fugati. Theoph. & Cedren.

Ἐκ δεύτου πρόσταλε.] Heraclii XXV, iisdem auctoribus, Baanes ac Theodorus Heraclii Duces a Saracenis vincuntur, XXIII Iulii, Feria III, in Theophane nostro. Sed Augusti pro Iulii ex Miscella rescribendum. Accidit hoc A. C. ICCXXXIV, cyclo Solis XXVII. Lit. Dom. B. Sed nondum Heraclii A. inierat XXV, cum adhuc XXIV decurreret cum Indict. VII.

Ὁ τῶν Οὐνογουνδούρων.] Constantinus Porphyrogen. Lib. II. de Themat. Οὐνογουνδούγοις ait vocatos fuisse Bulgaros.

P. 17. Ἰωάννῃ τὸν Βαρχάμης.] Theoph. ac Cedrenus A. XXVII missum narrant ab Imperatore Ioannem Ducem cognomento Kartzam (Theoph. Καπάς) Osroenæ Præfectum, qui Chalcedonem (leg. Chalcidem ex Miscel.) ad Iadum Omari Ducem profectus, C. M. numorum pollicitus est, ne Eufratem transiret. Quod quia inscio Imperatore fecerat, relegatus est, eique successor datus est Ptolemæus. Sed alium ab hoc Ioanne oportet illum esse, de quo Nicephorus hoc loco.

Τῆς Ἱερείας.] Videnum eo pertineat Distich. illud ex Anth. L. 4. c. 3. Εἰς εἴσοδον ἱερείας.

Τοῦτον Ἰουστινιανὸς ἀγλάϊσεα δείματο χῶρον,
Ὕδατι καὶ ζαίῃ κάλλος ὑπερφιάσας.

Neque enim ad ædem B. Virginis pertinere videtur, vt Interpres asserit: sed ad Palatium maritimum. Eiusdem Palatii meminit & Theoph. in A. XII Copr. vbi Conciliabulum aduersus S. Imagines in Hieræ Palatio celebratum refert. Sed & Niceph. noster in fine Historiæ.

Τῷ λεγομένῳ Γείσκιπον.] Principis Insula in Propontide sita est.

P. 18. Κόλπου Φαιδαλίας.] Phidalia leg. Steph. de Vrbib. voce Γωμικόπολις. Ἐστι δὲ καὶ χωρίον ἀρχῆθεν λιμένι πλησίον τῷ λεγομένῳ Φιδάλφαι τῷ μεταξὺ Ἀναπλοῦ καὶ τοῦ Λεοσθενείου. Fuit hæc Byzantis vxor, vt ibidem Stephanus narrat. In Anthol. L. 4. c. 4.

Ἰμερτὴ Φιδάλφα δάμαρ Βύζαντος ἐτύχθη.
Εἰμὶ δὲ βουπάλεως δῶρον ἀεθλοσύνης.

Καπὰ δὲ τὴν δωδεκάτην Ἰνδικτιῶνα.] Indictio hæc A. ICCXXVIII inchoata est, Heraclii XXIX. Quare A. ICCXXIX eius obitus notatur in magnis Annalibus, cum sedisset A. XXVIII, dies XXI, vt est in Chronico Nicephori: sed falso. Nam ab eo constat Heraclium esse coronatum. Ergo eius initium in Annalibus notatur A. C. IↃCVIII Indict. XI, Phocæ VI: adeo vt XXXII annos ei Ecclesiæ præfuerit. Verum Theophanes XXIX sedisse tantum asserit. Qua ratione anno Christi IↃC. Episcopatum iniit, Phocæ Imperatoris vltimo. Vltimus vero eius annus incurrit in ICCXXVIII, Ind. XI, Heraclii XXVIII. Alexandrinum Chronicon p. 875 Annum illum, quo Sergius Patriar-

Patriarcha creatus est, multiplici charactere designat. Siquidem Martii xx, Feria VI mortuum esse refert Thomam illius antecessorem: qui XXII mensis eiusdem sepultus est, Dominica die. Postea vero Aprilis VIII, Indict. XIII Sabbato magno, Sergium creatum Pontificem. Subiicit & alium feriæ characterem, Octobris III Indict. XIV Sabbatum fuisse, de quo supra disputatum est. Annus ille proculdubio Christi est IↃCX Cyclo Solis III. Lit. Dom. D. Ideo Martii XX Feria VI, & XXII Dominica. Cyclus Lunæ III. Terminus Paschalis XIII Aprilis. Cyclus Solis ex Maximi methodo XXVI. Concurrentes, siue epactæ Solis III, quæ cum Regularibus diei dant Feriam II. Quare Pascha Aprilis XIX. Et Sabbatum magnum XVIII eiusdem. Vnde in Chronico pro VIII rescribendum XVIII. Ex hac obseruatione superiorum Patriarcharum seriem iisdem in Annalibus corrigas. Veluti cum Thomæ primus annus comparatur cum A. IↃCVI, Phocæ IV. In quo suffragatores quidem quod ad Phocæ annum attinet, habent Theophanem ac Cedrenum, sed vtrumque errore lapsum. Nam cum Theophanes Thomæ tres annos tribuat, & A. IV Phocæ primum illius numeret, Sergii primum duobus annis accommodat, VII & VIII. Longe melius in Alexand. Chronico, Cyriacus e viuis excessisse dicitur Octobris XXIX, die Sabbati, curatumque funus illius postridie, Dom. Fuit hic annus IↃCVII, Cyc. Solis XXVII Lit. Dom. B. Indict. X. Phocæ IV pene absoluto. Sequenti A. IↃCVII, Phocæ V. Indict. X, post Cos. Phocæ A. IV, Ianuarii XXIII, creatus est Thomas. Sedit itaque A. III. Niceph. in Chron. tribuit A. III. M. V. Sed interregni spatium complexus est. At vero corrigendum rursus Chron. dum Phocæ V, quo creatus est Thomas, Ind. X. notat post Consulatum Phocæ III. Siquidem Phocæ primus inchoatur, ex eodem Chronico, Indict. VI, Nouemb. XXV, Dominica, cum die XXIII, Feria VI inauguratus esset a Cyriaco. Annus est Chr. IↃCII, Cyclo Solis XXIII, Lit. Dom. G. Anno IↃCIII, Ind. VI, Phocas Consulatum iniit. Ergo Anno IↃCIV, Phocæ II Ind. VIII, numerari cœpit post eius Consulatum I. Anno deinde IↃCV, Phocæ III, Ind. VIII, annus fuit post Consulatum II. Itaque A. IↃCVI Phocæ IV, Ind. IX est ab eius Consulatu III. Annus vero IↃCVII, Phocæ V, Ind. X, post eius Consulatum ordine IV est. Male igitur in Græco. Indict. IX & X bis iteratur ϑ γ'. Hæc paulo accuratius a nobis excussa sunt, vt & illorum temporum historiæ, & luculentissimo Chronico aliqua ex parte consuleretur.

Καὶ ἐπειδὴ καθ' ὑπερθέσεως.] Non dubitauimus pro Σεργίῳ, Πύῤῥῳ restituere in Latina nostra interpretatione. Certum est enim Pyrrhum Sergio successisse. A. Heraclii XXIX, Christi IↃCXXXIX. Cui Theophanes A. III. assignat. Nicephorus in Chron. A. II. menses IX, dies IX.

Ἤδη δὲ χρόνοις ὕστ.] Theoph. A. XXV. Herac. Κατηγορήσας δὲ ὁ Κόρης ὑπὸ τῆς βασιλέως, ὡς θέσιον τῆς Αἰγύπτου τοῖς Σαρακηνοῖς δοὺς, καὶ ἀποστείλας μετ' ὀργῆς τῶν μετεπέμψατο.

Δαβὶδ δὲ ὁ Μαρῖνον.] Anno Heraclii XXII, Christi IↃCXXX, Ind. IV, Nouemb. VII (corrigendus Theoph. dum Heraclii XXI numerat) natus est Heraclio in Oriente filius, quem Cedr. Dauidem vocat. Eademque die Const. Herac. filio nascitur Heraclius, qui A. sequenti Ind. V. Nou. III. a Sergio baptizatus est in Blachernis.

Ἐκ τούτου λοιπόν.] Obiit Heraclius (inquit Theoph. Indict. XIV Martio mense, die XI, cum imperasset annos XXX. menses X. At noster A. XXX. menses IV. dies VI. Sed si A. eius primus ab Oct. VII. numeratus est Ind. XIV A. C. IↃCX. vt antea probatum est, mortuusque est A. IↃCXLI. Martii XI imperauit A. XXX. menses V, dies V. Ac si annos LXVI vixit, imperare cœpit ætatis XXXV.

P. 19 Καὶ πλὴν ἡλικίᾳ.] For. καθ'.

Καὶ μὴ συζῶρῳ ἀδικεῖσθαι.] Deest, vt opinor, τὸν υἱὸν, aut simile quidpiam. Monebat Philagrius vti filio suo prospiceret.

P. 20 Συμβασιλεύσας δὲ τῷ πατρί.] Natus est, vt antea notauimus, Ind. XV, Maii V, A. IↃCXII. Coronatus vero eodem A. Ind. I, Dec. XXV. Imp. cum patre A. XXVIII.

Post parentis obitum, menses IV. At Niceph. noster superuixisse ait dies duntaxat CIII. Quare mortuus est Iun. XXII. A. C. IↃCXLI, Ind. XIV. Consentiunt Scriptores ad vnum omnes, clam illum veneno a Martina & Pyrrho Patriarcha sublatum.

Εὐθὺς δὲ τὸν τε Γ[illegible].] Adi Cedrenum.

Οὐαλεντῖνος δέ.] Tota hæc Valentini historia singularem hunc auctorem habet. Apud Theoph. & Cedrenum nominatus reperitur Valentinus, cum ita narrant: Indict. I Senatum Heraclium, ac Martinam cum Valentino repudiasse.

Ὁ δὲ συλλαβόμενος. Discedit hic a cæteris Noster, qui ab Heracleona & Martina Heraclium, qui Constans dictus est, asserit Imperatorem esse factum. Constat enim a Senatu abrogatum Heracleonæ Imp. eundemque amputatis naribus cum matre, cui lingua præcisa erat, relegatum. Imperauit Heracleonas menses VI. Qui in Decembrem huius A. IↃCXLI. Ind. XV desinere videntur. Magnopere vero in hac historia Theoph. hallucinatur, in Cod. Ioieus. Qui Constant. eundem cum Heracleona facit. Μετὰ δὲ Ἡράκλειον (ait) ἐβασίλευσε Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ λεγόμενος Ἡρακλεωνᾶς, Μονοῤῥινητὸς καὶ αὐτὸς, ἔτος ἕν. καὶ φαρμάκῳ τεθνᾶτο ὑπὸ οἰκείων αὐτοῦ.

P. 21. Παῦλος.] Theophanes, & Cedrenus anno ab Heraclii morte altero, Pyrrhum e sede deiectum, ac Paulum eius loco suffectum astruunt, Octobri mense, Ind. XV: quibus & diserte noster assentitur. Quare A. C. IↃCXLI, eodem quo Herac. obiit, eiectus est Pyrrhus, non IↃCXLII, vt est in Annal. Nempe Ind. XV iniit A. IↃCXLI Septembri. Porro cum non ante abrogatum Heracleonæ Imperium hoc acciderit, qui quidem mensibus senis imperauit, facile mihi persuadeo, vt illos menses non esse a Constantini Heraclii F. sed ab Heraclii ipsius obitu numerandos: ita vt cum Constantino tribus mensibus, & diebus XIII imperarit, ex Heraclii testamento. Itaque hoc ipso A. circa Iulium mensem, Heracleona pulso, Constans Imperium auspicatus est. Expendendum vero illud attentius, quod scribit Zonaras, Heracleonam hoc anno decennem fuisse. Hoc si verum est, natus est circa A. C. IↃCXXXII, Heraclii XXII. At nulla huius rei apud Historicos mentio. Anno quidem IↃCXXX Indict. IV, Nou. VII, natus in Oriente ex Martina coniuge Dauid, eademque die Heraclius Heraclii Iunioris, siue Constantini F. qui postea Constans est dictus. Potuit igitur hac nominum similitudine deceptus Zonaras Heraclium istum Heraclii senioris & Martinæ F. putare. Mihi vero dubium non est, quin Heracleonas Heraclius ille sit, quem noster p. II. in Lazica natum refert. A. scilicet Heraclii XII, vel XVI, qui tum, cum in ordinem redactus est, annos habuit ferme XVI, vel XX. Aut certe Constantinus alter Heraclii filius ex Martina, quem A. Herac. V natum esse Cedr. ac Theoph. scribunt. Neque enim is cum Heraclio confundi potest, qui in ipsa expeditione natus est in Lazica, aliquot annis post Constantinum Martinæ F. Quod fortasse verius est: ita enim imperare cœperit A. ætatis XXVI. Atqui plurima hic ab Heracleona dicta factaue narrantur, quæ ægre alteri, quam ei qui virilem ætatem attigerit, accommodari possint.

Κωνσταντῖνος δεῦρο εἰς Σικελίαν.] Ingens hic annorum hiatus est. Quare asteriſco notandum hunc locum existimo. Neque enim adeo supinum fuisse Nicephorum arbitror, vt annorum XXVII res gestas ne litera quidem attigerit.

Καὶ Τοῦτον ἑξαετίσας.] Constantinus Pogonatus Constantem excipit. Cuius temporibus Saraceni Africam & Orientem vastant. Neque tamen ante annum huius Imperii V in Thraciam nauigarunt. Quo anno ab Aprili mense ad Septemb. vsque continuo pugnatum est, & capta Cyzico ibidem hiemarunt.

P. 22. Ἐπὶ δεῦρο ἔτεσι.] Scribit Theophanes & Cedrenus A. Const. IX Mardaitas Libanum montem occupasse, tantumque Barbaris iniecisse terrorem, vt pacem illico a Romanis petierint. Iam quod VII totos annos hic noster innuit obsessam esse Constantinopolim, idem Cedrenus ac Theophanes his verbis affirmare vi-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [812] - 74

dentur. Ἐν τούτοις οὖν διετέλεσεν ἀπὸ Ἀπριλλίου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου. καὶ ὑποστρέψαντες ἀπέρχονται εἰς Κυζίκον. καὶ τούτῳ πολεμήσαντες σχεδὸν πρὸς ἑπτὰ μῆνας. καὶ τῇ δ' ἔαρ ἀνέβαλλον πόλεμον ὁμοίως ἀφ' θαλάσσης στενωπὸς μὴ τῶν Χελιδόνων. ὅτι ἑπτὰ δὲ ἔτη τὰ αὐτὰ τελέσαντες, καὶ αἰχμωτήσαντες, τῇ τοῦ Θεοῦ βοηθείᾳ καὶ τῆς Θεομήτορος, πλῆθός τε ἀποβαλόντες ἀνδρῶν μαχίμων, καὶ θαυμασίας μείζονος εἰς αὐτοὺς ἡμερῶν αὐτυπέρβλητον μὴ μεγάλης λύπης. Hæc Theophanes, quæ mendosa sunt. Verum sub eius Imperio Constantini non nisi anno v. in Thraciam delati sunt, eodemque anno confectum est ope diuina bellum. Quare cum ambigue loquantur illi, de toto belli tempore, quod etiam sub Constante gestum est, par est ann. numerum accipi. Etenim A. eius XXVI Chalcedonem appulsi maxima inde præda potiti sunt, a quo tempore ad A. Pogonati V, anni sunt septeni. Atqui etiam A. Constantis XXI, & deinceps sæpius in Thraciam nauigarunt. Ergo ita forsitan componenda res est, vt, quanquam plures annos bellum tenuerit, tamen nonnisi septies Constantinopolim vsque populabundi peruenerint. Insignis hic annus Const. V fuit Græculi, vt vocant, ignis artificio tum reperto, cuius auctorem perhibent Callinicum quendam architectum Heliopolitanum e Syria: quo potissimum Barbari profligati sunt.

Πρὸς δὲ τοῖς πεπόζοισι.] Syleum inter Lyciæ vrbes & Pamphyliæ numerat Const. Porphyrog. Lib. I. de Them. a Vulcanio edito. Steph. Σύλλιον, πόλις Φρυγίας ἀφ' τῆς εἰ διφθόγγου. ἰωνες δὲ Παμφυλίας. Aduerte per ει non per αι scribendum.

Ὁ δὲ τῶν Σαρακηνῶν.] Accidit hoc A. Constant. IX, cum Saraceni a Mardaitis Libani montis infestoribus premerentur. Sed, quod ad tributi summam pertinet, longe a Niceph. discedit Theoph. dum ait, ἔπραξαν ἡμέραν εἰρήνης μεθ' ὅρκων λόγον ὅτι συμφώνου ἐτησίου πάκτου πρέπεσθαι τῇ Ρωμαϊκῇ πολιτείᾳ παρὰ τῶν Ἀραβικῶν χρυσοῦ χιλιάδας τ ξέ, καὶ ἵππους αἰχμαλώτους ἡ χιλιάδας, καὶ ἵππους δ'ηφς ι'. Immanis pensitatio. At Cedrenus χρυσίου χιλιάδας ι'.

Περὶ τῶν Μαϊωτῶν.] His affinia de Bulgaris narrat Theoph. cuius fragmentum hic reddam.

DE BVLGARORVM ORIGINIBVS, ex Theophanis Manuscriptis.

Καὶ τούτῳ τῷ χρόνῳ ὁ τῶν Βουλγάρων ἔθνος ἐπῆλθεν τῇ Θράκῃ. Ἀναλαβὼν δὲ Εἰππῶν καὶ περὶ τῆς ἐρχομένης τῶν Ονογουνδούρων Βουλγάρων, ἢ Κοτραγῶν. Ἐν τοῖς ἑρκτῴοις πρακτικοῖς μέρεσιν τῆς Εὐξείνου Πόντου, ἐν τῇ λεγομένῃ Μαϊώτιδι λίμνῃ, εἰς ἣν εἰσέρχεται πολλοὶ μέγιστος ἀπὸ τῆς Ὠκεανοῦ καταφερόμενος ἀφ' τῆς τῶν Σαρματῶν γῆς λεγόμενος Ατελ, εἰς ὃν ἄγεται ὁ λεγόμενος Ταναϊς ποταμός, καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν Ιβηρίων πυλῶν ἐξερχόμενος τῶν ἐν τοῖς Καυκασίοις ὄρεσιν. ἀπὸ δὲ τῆς μίξεως τοῦ Ταναϊ καὶ τοῦ Ατελ αὖθις τῆς παραλλαγείσης Μαιώτιδος λίμνης ἐξερχόμενον τοῦ Ατελ ἔρχεται ὁ λεγόμενος Κούφις ποταμός, καὶ ἀποδίδᾳ εἰς τὸ τέλος τῆς Ποντικῆς θαλάσσης, πλησίον τῶν νεκρῶν πυλῶν εἰς τὸ ἄκρωμα, τὸ λεγόμενον Κριοῦ μέτωπον. ἀπὸ δὲ τῆς παραπαλαιείσης λίμνης ἴσα ποταμῷ θαλάσσα καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντου θαλάσσαν ἀφ' τῆς γῆς Βοσφόρου καὶ Κιμμερίας, ἐξ οὗ πολεμοῦ ἀρξάμενα τὸ λεγόμενον Μουρζούλιν, καὶ τὰ τούτου ὅμοια. καὶ εἰς μὲν τὰ πρὸς ἀνατολὴν μέρη τῆς παραπαλαιείσης λίμνης ὅτι Φαναγορίαν, καὶ τοὺς σκεῖσε οἰκοῦντας Εβραίους πολέμεινται ἔθνη πλεῖστα. Ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς λίμνης ὅτι τὸν λεγόμενον Κοῦφιν ποταμὸν ἔνθα ὁ ξυσὸν ἀρξάμενα Βουλγαρικὸν ὀνόμαζον, ἡ παλαιὰ Βουλγαρία ἔστιν ἡ μεγάλη, καὶ οἱ λεγόμενοι Κότραγοι ὁμόφυλοι αὐτῶν καὶ οὗτοι τυγχάνοντες. Ἐπὶ δὲ τῶν χρόνων Κωνσταντίνου τοῦ εἰς τὴν δύσιν, Κεβαάπου τοῦ κυροῦ τῆς λεγθείσης Βουλγαρίας καὶ τῶν Κοτράγων τὸν βίον μεταλλάξαντος, καὶ πέντε καταλιπόντος υἱοὺς, καὶ ἀφ' ὑποπόσυντος μηδαμῶς τούτους ἀπαχθεσθῆναι ἐκ τῆς παρὰ ἄλλοις διαίτης ὑφ' ὃ πρώτη κυριεύειν αὐτοῖς, καὶ ἑτέρᾳ μὴ δουλοῦσθαι ἔθνη. μετ' ὀλίγον δὲ χρόνου τῆς ἐκείνου τελευτῆς εἰς διαίρεσιν ἐληλυθότες οἱ αὐτοῦ ἑ υἱοὶ διέστησαν ἀπ' ἀλλήλων, μὴ τῇ σὺν ὑπερξουσιότητι ἑκάστου αὐτῶν ὑποκειμένου λαοῦ. καὶ ὁ μὲν πρῶτος υἱὸς ὁ λεγόμενος Βατβαϊὰ τὴν σύστο-

λιὼ τῦ οἰκείου φυλάξας παῖδὸς διέμεινεν ἐν τῇ προγονικῇ αὐτῦ γῇ μέχρι τῆς δεῦρο. ὁ δὲ δεύτερος τούτου ἀδελφὸς ὁ λεγόμενος Κόπταγος τὸν Ταναϊν ἀφεὶς ποταμὸν ἀπέναντι τῦ προτέρου ὤκησεν ἀδελφοῦ. ὁ δὲ τέταρτος καὶ ὁ πέμπτος τὸν Ιστρον ἤτοι Δανούβιν λεγόμενον φεύγοντες ποταμὸν, ὁ μὲν εἰς Παιονίαν τῆς Αβαείας ἐπορεύετο τῦ Χαλκίᾳ τῶν Αβάρων ἔμεινεν ὀκῷ μὴ τῆς δυνάμεως αὐτῦ. Ο δὲ πρὸς τὴν πρὸς τῇ Ραβένῃ Γεντάπολιν καταλαβὼν ἐπὶ τὸ τῦ βασιλέως τῶν Χεττιδῶν γένος. ἔπειτα τούτων ὁ τέταρτος Ασπαρούχ λεγόμενος τὸν Δάναπριν καὶ Δάναγριν φεύγας, καὶ τὸν Οἶκλον καταλαβὼν βορειοτέρως τῦ Δανουβίου ποταμοῦ, μεταξὺ τούτου καὶ κείνων ὤκησεν, ἀσφαλῶς καὶ δυσμάχητον ἔτι τὸν τόπον τοχασάμενος ὀξεῖ ἑκάστου μέρους. τελματώδης γὰρ ἔμπροσθεν, καὶ ἄλλοθεν ὕλαις πυκνομένοις περιεχόμενος πολλὴν τῶν ἔσω τεταπεινωμένῳ. Διὰ τὸν μεσιαιτάτω τῦ ὅλου τῶν πολεμίων πρεῖναι ἀνέπτυ. τούτων δὲ οὕτως εἰς πέντε μέρη διαρρεόντων, καὶ ὑπὸ βεαχύτητι καταδυομένων, ὀξέως ὅ μέγα ἔθνος τῶν Χαζάρων ἀπὸ τῦ ἑκατέρου βαίνοις Βερζιλίας τῆς πρώτης Σαρματίας, καὶ ἐδίασασθαι πάσης τῆς περατικῆς γῆς, μέχρι τῆς Γοτθικῆς θαλάσσης, καὶ τὸν πρῶτον ἀδελφὸν Βατβαίαν τῆς πρώτης Βουλγαρείας ἀρξάντα κατατελῆ καθαιρήσας φόβος πρὸ αὐτῦ κομίζεται μέχρι τῦ νῦν. Subiicit Constantini aduersus eos expeditionem. Huius πρεσβυτέρου Latinam interpretationem ex Miscella Pauli Diaconi petere quiuis potest, qui plerisque in libris Theophanem ad verbum reddit, præsertim posterioribus, vt ex iis quæ sparsim exscripsimus constare potest. Nam prioribus in libris longe diuersus a Theophane Diaconus est: id quod alio loco demonstrabitur.

P. 22. Περὶ τῦ Μαιώτου λίμνου.] Multa sunt hac in Topographia perperam a Theophane descripta. Primum Atel ingentem fluuium asserit cum Tanai misceri, atque in Mœotidem decurrere: sed antea rursus a Tanai diductum Cophinem vel facere vel excipere (nam ambigue loquitur) atque in Ponticum exonerare sese, ad Necropyla, & Κεῖσθ προσώπου. Sunt hæc ægroti veteris somnia. Atel idem est cum Rha Sarmatiæ Asiaticæ ingenti sane fluuio, quem *Edel* ab accolis Tartaris hodieque nominari referunt: ab aliis *Volga*. At is neque cum Tanai miscet vndas, neque in Mœotidem, sed in Hyrcanum pelagus euoluitur. Sed & falsum, Tanain ab Ibericis Pylis aut Caucaso fluere. Quod vero monstrum hic procreat, cum ab Atelis, & Tanais diuortio exinde Cophinem in Κεῖσθ προσώπου deriuat? Quasi, Rha trans Tanain elapsus, innumeris penetratis amnibus, ac Tauricam Cherronesum, quam lata est, emensus in Ponticum decurrat. Inaudita plane sunt ista. Atenim Theoph. condonanda eo magis hæc oscitantia, quod & in historiarum scriptoribus aliis plerumque vel fides hac in parte vel diligentia desiderari soleat. Sed nemo in hoc tractu delineando luculentius errat, quam qui accuratissimus & habetur a nonnullis, & haberi voluit Ammianus. Hic Lib. XXII sic Ponticã illam regionem narratione sua deformat, vt aliam ex alia repente fecerit. Imprimis Euxinum ait Scythici arcus in speciem geminis cornibus inflecti, quod verum est. Quod autem extrema huius arcus duos esse Bosphoros asserit, Cimmerium, & Thracium, hoc vero perabsurdum est. Addit eundem Euxinum Mœotidis paludibus ad Orientem claudi, quod æque ἀϊστορησίαν hominis prodit. Quis adeo Geographiæ rudis, qui in Scythico illo arcu nesciat nerui instar Asiaticum esse litus a Bosphoro ad Colchos, Phasinque fluuium? ac cum, vt idem loquitur, Scythicus arcus *circunductis vtrinque introrsus pandis & patulis cornibus effigiem Lunæ decrescentis ostendat, medietatem recta & rotunda regula diuidente*, primum cornu ab ora Thraciæ in Κεῖσθ μέτωπον desinere, inde regulæ instar extento Cherronesi littore alterum cornu aliquantum supra Cimmerium Bosphorum inchoari? indidemque procul ad Colchos & Phasin vsque porrigi, Mœotidem porro Euxino Ponto prorsus ad Septentrionem incumbere? Quæ omnia Poetarum elegantissimus Dionysius ὁ περιηγητὴς aureis istis versibus cecinit:

Ἐκ τῆς μὲν αὖ καὶ Πόντου ἴδοις ἁλὸς ἀγλαέσσαν ἐόντα
Τόρνῳ ἐειδόμενον περιηγέος ἅρματι τέχνης.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [814] - 76

Αλλ' ἐπ νθρῆς σημεῖα δξιὰ Πόντου
Ιῦ ἀφεγαφθέντα, μέση δέ τοι ἔστ Κάραμβις
Γεγμμῆς ἐκτὸς ἐοῦσα, καὶ ἐς βορέλω ὀρῶσα.
Σῆμα δ' ἔχ χερσίων σκαιὸς πόρος, ὅστ' ὄπι δοκεῖν
Εἰλεῖται προφάλιγξα βιοῦ χερσέοιν ἐοικώς.
Τοῦ καὶ πρὸς βορέλω Μαιώτιδος ὕδατα λίμνης
Εσκέχυται.

Reliqua apud eundem Ammianum non minus ridicula, velut cum a Carambi Promontorio maritimam oram, cuius Halys initium est, nerui speciem exhibere dicit, duabus arcus summitatibus implicati. Atqui longe ante Carambin ille neruus incipit, neque Halys fluuius eidem Promont. adeo vicinus est. Mitto alia peræque absona, quæ & in hac Ponti, & in Ægypti Chorographia, & in aliis ferme omnibus committere solet. Atque vt ex Theophanis tam turbida descriptione liquidi vtcumque aliquid exprimatur, Magnam ille Bulgariam ad Mæotidis paludes cis Tanain constituit, vbi Iazyges, & Roxolani, aliique Scythæ quondam, vel Sarmatæ, nunc Moschouitæ, vel minores Tartari nuncupati.

Βασιανὸς υἱός.] Varie huius nomen concipitur, vt & Patris, qui Crobatus a Theophane dicitur, Filius vero Batgaigan, vel Batgaian.

P. 23. Τὸν Δαΐαπριν, καὶ Δάκαπριν.] Cedrenus in A. Copronymi XXIII, fluuios illos coniunctim nominat, Danubium, Κούφω, Danastrin & Danaprin. Κούφω verissimile est Cophinem esse, de quo paulo antea. Iornandes de rebus Geticis: *Scythia*, inquit, *Germanæ terræ confinis eo tenus vbi Ister oritur amnis, vel stagnum dilatatur, Mysianum, tendens vsque ad flumina Tyram, Danastrum, & Vagosolam, magnumque illum Danaprum, &c.* Paulo post: *Antes vero qui sunt eorum fortissimi, qui ad Ponticum mare curuantur, a Danastro extenduntur vsque ad Danaprum: quæ flumina multis mansionibus ab inuicem absunt.* Iam Danastrus ab incolis Borysthenes dicitur vt idem testatur, & hodie *Dnieper* appellatur, quo cum falso a quibusdam Danaprus confunditur, inter quem & Istrum Danastrus est, vt Ammianus prodit L. 31. id quod ante nos Ortelius obseruauit. Sed quisnam Danastrus ille sit nondum liquet. Forsitan idem est cum Tyra fluuio, Cuphis vero cum Axiace, vel contra.

Τῆς Βερυλίας.] Hanc Berzeliam vocat Theophanes. Alii Berzitiam. Sed corrupta sunt quæ sequuntur.

Επὶ Μεσημβρίαν.] P. Diac. in Miscella perperam *Meridiem* vertit, cum sit proprium vrbis nomen.

Βαρνᾶ πλησίον.] Barna & Odyssus Mœsiæ inferioris vrbes.

P. 24. Ταῦτα Δαγοὺς Κωνσταντῖνος.] Sexta Synodus coacta sub Agathone habita est A. XIII Imperii Constantini Pogonati, vt auctor est Cedren. Niceph. in Chronico, & alii. Theophanes ad ann. XII refert. Qui insuper vltimo A. Pogonati prolixe de Synodi huius tempore disputat. Quem locum hic tibi reddemus, Ιστέον ὅτι μάτην πληροῦσι φλυαροῦσί τινες, λέγοντες μὴ δ' ἔτη γεγενῆσθαι τοὺς ἀπὸ φημιζομένους τῆς ς' συνόδου κεφαλαιώδεις τύπους. ὡς γὰρ οἱ πᾶσι ψευδηγορεῖν ἐλέγχονται, ἀποδείκνυται καὶ οἱ τοῦτοις μηδὲν ἀλλαχῆς λέγοντες. Η γὰρ ἀκριβὴς χρονικὴ ἀπογραφὴ τῶν μὴ τὴν Μονοθελητῶν αἵρεσιν Οἰκουμενικὴν σ' συνόδον ὑπ τοῦ ιβ' ἔτους τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου ἐκτεθεῖσα Ηρακλείου ψεύδεσθαι λέγεται, ὑπ ἔτη ἀπὸ κτίσεως κόσμου ,ςροβ'. καὶ ὅτι μὴ τῶν ἑβασίλευσεν ὁ αὐτὸς Κωνσταντῖνος ἔτη ε'. καὶ τελευτήσαντος αὐτοῦ ἐμονάρχησεν Ιουστινιανὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη ι'. ἐκβληθέντος δὲ Ιουστινιανοῦ ἐκ τῆς τῶν Λεόντιος ἔτη γ'. καὶ μὴ Δεόντιον καὶ ὁ Αψίμαρος ἔτη ζ'. καὶ πάλιν Ιουστινιανὸς ὁ ἐκβληθεὶς ἔτη ς'. ὡς δὲ ἐκδεδομένων τύπων, ᾧ β' ἔτει τῆς ἑαυτῆς βασιλείας τῶ αὐτοῦ Ριτοκοπτομένου Ιουστινιανοῦ ἐκτεθεῖσθαι αὐτοὺς παρεγένοντο ὑπ τοῦ τελευταίου τύπου αὐτοῦ τοὺς λέξεσιν οὕτως. σεσωρασμένων ὡς τοῖς μὲν δυσὶ γάμοις παρεμπέπτωκε, καὶ μέχρι τῆς ιθ' τῶν πρῴην Ισμουαηλίου μέσος τῆς πρῴην δύσης δ' Ινδικ. ἔτους ,ςρ ϛθ' δουλωθέντας τῇ ἀληθείᾳ, καὶ μὴ ἐκπεφωνῆσθαι αὐτοὺς παρεληλυθότας, καθαιρέσει κεκονικῆσθαι ἀποφάσεως. καὶ μετ' ἔτερα.

τοὺς δὲ μὴ τὴν χλευτονίαν γάμῳ ἐνὶ παρανόμως παρομηλήσαντας, τουτέστιν Πρεσβυτέρους, καὶ Διακόνους, καὶ Ὑποδιακόνους, ἤδη ὅτι βραχύν τινα χρόνον ἀφώρισας τῆς ἱερᾶς λειτουργίας καὶ ὕστερον μηνύσας αὖθις αὐτοὺς ἐν τοῖς οἰκείοις ἀποκαταστῆναι βαθμοῖς, μηδαμῶς μείζονι παρεκπόπτοντας βαθμῷ παρόλως ἀφηλυθότος αὐτοῖς τοῦ ἀγήρατου στιχοκεσίου. Ὡστε ὀξὺς αὐτῆς τῆς χρονικῆς ἀποσημειώσεως ἀριδήλως φαίνεσθαι στιχαρίδιον ἀπὸ τῆς ἁγίας οἰκουμβικῆς ς' στιχόδου ἕως τῆ ὀκτωκαιδεκάτου τύπου ἔτη κζ. Πατειαρχευόντων δὲ τῆ ἁγίᾳ Οἰκουμβικῇ στιχόδῳ Κωνσταντινουπόλεως Γεωργίου, ἔτους ἄρχοντος τῆς πατειαρχίας γ'. καὶ μετὰ τὸν στιχόδον πατειαρχήσαντος ἄλλα ἔτη γ'. μετὰ δὲ τὸν Θεοδώρου ἔτη γ'. καὶ Κύρου ἔτη β'. ὡς στιχαίκεσθαι καὶ ὀξὺ αὐτῶν τῆ πατειαρχῶν ἔτη κζ. ἀπὸ δὲ τῆ ὀκτωκαιδεκάτου τύπου ἕως τῆ τετάρτου ἔτους Φιλιππικοῦ ἔτη έ. καὶ ὁ τῆ αὐτῆ α ἔτει τῆς βασιλείας Φιλιππικοῦ ἡμέσθαι ἐμμαὴ στιχόδον κὴ τῆς ἁγίας Οἰκουμβικῆς ς' στιχόδου, καὶ ὀξωσθέντος Κύρου τῆ ς' ἔτει τῆς πατειαρχίας αὐτῆ ἡμέσθη Ἰωαὴλ πατειάρχης Κωνσταντινουπόλεως, Ἀνδρέᾳ δὲ Μητροπολίτῃ τῆς Κρήτης, καὶ Γερμανὸν Μητροπολίτῃ Κυζίκου, ὑποχαλάσαντος παρόλως, καὶ αἰαγματίσαντος μετὰ πάντων τῆ κὴ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τῷ παρρησιάσθαι κὴ τῆ Μονοθελιτῶν ἁγίας Οἰκουμβικῷ ς' στιχόδου. μετὰ δὲ ἔτη γ' τελευτήσαντος Ἰωαήλου μετατιθέναι Γερμανὸν ἀπὸ Κυζίκου, καὶ πατειαρχῆσαι Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τῆ ιγ' ἔτει τῆς βασιλείας Λέοντος ὀξοειαθῶναι, καὶ ἡμέσθαι Ἀναστάσιον, καὶ πατειαρχῆσαι ἔτη κδ'. καὶ μετ' αὐτὸν Κωνσταντῖνον ἔτη ιβ'. καὶ Νικήτᾳ ιδ'. καὶ Παῦλον έ. καὶ Ταράσιον κε'. καὶ Νικηφόρου ή. καὶ Θεόδοτον ς'. καὶ Ἀντώνιον ις'. καὶ Ἰωαὴλ τὸν Λεχανόμαντιν ἔτη ς'. καὶ μῆνας. Hæc ille. Quæ hoc loco diſcutere minime neceſſe eſt. Vt ad VI Synodum redeam, haud dubium eſt, quin A. C. ICLXXX inchoata ſit, Indict. IX, Nouemb. VII die, finitaque ſit anno ſequenti. Quo (vt refert Anaſtaſius) XVII Februarii Dominica fuit, Cyclo Solis XVIII, Lit. Dom. F. In Actis VI Synodi notatur hic annus Conſtantini XXVII, quod reliquos cum patre adhuc ſuperſtite imperarit. Quotus vero hic poſt Conſtantis obitum fuerit certo definiri poſſet, ſi de menſe ac die conſtaret, quo Conſtans viuere deſiit.

Εἰς τὸν τῆ Ὀφικίου.] De Opſiciano Themate abunde diſputat Conſtantinus Porphyrogeneta a Vulcanio editus: ſub quo comprehenſi Bithyni, Myſi, Phryges, Dardani, Troes. Ὀφίκιον Latina vox eſt. Quare *Obſequianis* nonnunquam reddimus. Significat enim τοὺς παρορυολμίους ἔμπροσθεν τῆ βασιλέως ὅτι δύναξία καὶ ὑμῆ. Ideo Comes iis præerat, non στρατηγός. Inde verbum ὀφικεύειν. Ioannes Climacus Græce nondum editus, qui eſt penes R. P. Frontonem Ducæum, in Κλιμ. δ'. Ἰδοὺ γὰρ ὕπνος φύσεως καὶ ἀχρειώσεως τῆ βασιλῆ παρεστρατιώτας, καὶ ἀπωτῆ τῆς παρεστρατιώτας, καὶ τούτῳ λοιπὸν ἐκνυσίως ὀφικεύοντας, καὶ ὁ τῆ Παλατίῳ αὐτῆ στιχοσταλτοῦντας.

P. 25. Ταμίας τῆ βασιλικῆ.] Sacellarium vocat Theophanes. Iouinianus δὲ (inquit) εἰς τὰ τῆ Παλατίου κτίσματα ἐπεμελήθη. καὶ ἔκτισε τὸν Ἰουστινιανοῦ Τείκλινον λεγόμενον, καὶ τὰ τῆ Παλατίου παρεκτειχίσματα. καὶ ἐπέθηκεν ἐπείκτιν Στέφανον τὸν Πέρσην Σακελλάριον αὐτῆ, καὶ παρατυνοδεῖν κύριον, καὶ ἐξουσιαστήν, λίαν ὄντα αἰμυδόρον, καὶ ἀπτῆ, &c. Egregium fuit Iuſtiniani opus illud, quod a Conſtantino Manaſſis celebratur his verſibus.

Ος ἀπὸ βάθρων ἤγειρεν ἀπορίζων ἐράτων
Τὸν μέγαν οἶκον τὸν λαμπρὸν τὸν σὺν τοῖς αἰανκτόροις
Χρυσέων πυραυγήμασι ψηφίδων καλλιγήσας
Τοὺς τοίχους, καὶ τὸ δαίπεδον μύρμηξι καλλιχρύσοις.
Ος ἔτι τῆ δομήτορος τὸν κλῆσιν ἐξασώζει.

Quod in A. eius IX confert Theophanes, qui fuit Chriſti ICXCIII. Quo anno eccliſis Solis contigit μηνὶ ὑπερβερεταίῳ ε, ἡμέρᾳ α, ὥρᾳ γ'. hoc eſt Octobris V, Feria I. hora 3. Cyclo Lunæ X, Solis 2. Sigebertus A. 695 fruſtra eam accidiſſe refert, biennio poſt.

Μάσιγας αὐτῆ σὺν σχήματι.] Intentaſſe ſolum ſcuticam, non etiam verberaſſe ex hoc loco videtur. At Theoph & Cedren. δι' ἀξόνων μαστιγῶσαι tradunt, hoc eſt habenis, ſeu loris cæcidiſſe.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [816] - 78

P. 26. Τῶν δημοσίων λογισῶν.] Theophanes ἰδιωτικὸν λογοθέσιον vocat.

Ἀναπλικοῦ καλουμένου.] De hoc Themate consule quæ habet Porphyrog.

Τῷ γλωσσῆσαι, καὶ τῷ ῥῖνα.] De lingua consentit & Theophan. Ἡμέρας δὲ ἱκομένης ἐξαίρεσι τὸν Ἰουστινιανὸν εἰς Ὃ ἱπποδρομεῖον ἀφ' ἧς σφενδόνης, καὶ ῥινοκοπήσαντες ἅμα, καὶ γλωσσοκοπήσαντες ἐξώρισαν ἐν Χερσῶνι. Sed Constantinus, Zonaras, Cedrenus & alii nasum duntaxat amputatum asserunt, quod verius puto. Nam & postea locutus traditur, & inter cæteras nefaria vox eius audita est, cum in tempestate monitus, vt iniuriarum omnium obliturum se Deo voueret, respondit: Εἰ φείσομαι τούτων ὑνός, αὐτίκα καταποντισθείω ὑδί. Atque hoc ab Illust. Baronio ante nos animaduersum.

Τῶν Κυβεικιωτῶν.] De Themate Cibyrrhæotarum adi Constant. Porphyrog.

Τὸ λεγόμενον Δόρος.] Daras, Theophan. Cedrenus & Paulus Diac. legunt, itaque restituendum videtur.

Εἰς Τόμιν τὴν καλουμένην.] Quæ sit hæc Tomis nondum comperi. Neque enim oppidum illud est inferioris Mysiæ Ouidii exilio celebre, quod a Phanagoria longo maris tractu secernitur. Nam hoc nostrum a Cimmerio Bosphoro, & ab illa vrbe non longe abesse necesse est, quo se clanculum Iustinianus subduxit, antequam horiam, siue piscatoriam scapham conscenderet. Theophanes. Αὐτὸς δὲ ἀπὸ Φαναγορείας λαθραιοπερᾶσας εἰς Τόμεως κατῆλθεν, καὶ βίρκως ἁλιάδα ἐξαρτισμένην ἐπέβη ἐν αὐτῇ, καὶ διαπλεύσας τὸν ἀσπάδα ἦλθε μέχρι Συμβόλου πλησίον τῆς Χερσῶνος, καὶ ἀποστείλας χρυσᾶς ἐν Χερσῶνι ἐπῆρε βασιλικὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, τόν τε Σάλβιον, σὺν Θεοφίλῳ, καὶ σὺν αὐτοῖς ἀποπλεύσας διέβη τὸν φάρον τῆς Χερσῶνος. εἶθ' οὕτω διαπλεύσας τὰ Νεκρόπυλα, ὃ τομοῦντε τῇ Δαίναρι, καὶ τῇ Δρώαρι, κλύδωνος γενόντος ἀπήγοσαν πάντες τὸν ἑαυτῶν σωτηρίαν.

Ταύτῃ διαπλεύσας.] For. τὸν ἀκτὸν.

P. 28. Ἐν τῷ καλουμένῳ κυνηγίῳ.] Miscellæ auctor lib. XX. *Viuarium animantum* interpretatus est. Locus vbi catabulum erat, & ferarum clausura. Vide Codinum in Constantinopoli.

P. 31. Κατὰ τὸν Δαμασκόν.] Constant. Manas.

Ἀντίγραπτα δέδωκεν ὡς ἐς ὄρεσι γηλόφοις
Ἀνὴρ χρυσωνήλῳ φαλῷ τῷ Δαμασκίου.

Καὶ τῶν Ἐν τῷ καλουμένῳ.] Theoph. Καὶ λαβόντες τὸν παῖδα ὅτι ὁ αὐτὸς τὴν καλλινίκης διαπορτίαν, ἢ τῶν ὀκδύσαντες, καὶ ὅτι τῆς Φλιᾶς ἁπλώσαντες, δίκτυα διαβάτου αὐτὸν ἐλαυνήσαντες, καὶ τῶν ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀναργύρων τῷ λεγομένῳ Παυλίνης ταφῆναι διέταξεν. Vbi for. leg. Καλλινίκων. Callinici videntur esse XL Martyres, quorum in honorem Tiberius Mauricii socer Templum condidit. Constantinus Manasses.

Καὶ τοῖχος κατέβαλλεν ἐκ βίζας τὸ τεμένος
Τὸν τεσσαράκοντα Χριστοῦ μαρτύρων Καλλινίκων.

Sed & sancti Callinici Templum Constantinopoli fuit, quod A. Iustiniani XXXI terræmotu corruit, auctore Theophane. Quod ad XL Martyres attinet emendandus obiter insignis locus L. I. Geoponicon, vbi horum Martyrum mentio fit, qui in vulgatis codicibus mendosus est: Κάλλιστον δὲ (inquit c. de Prognosticis p. 9.) ἐκ διαπρήσεως τινές φασιν, ὅτι ἀπὸ τῆς ἑβδόμης τοῦ Μαρτίου μηνὸς, ἕως τῆς ἰσταμένου μηνὸς εἴληφεν ὅτι ὁ ψυχρότερον τρέπεσθαι ὁ ἀήρ. κατ' ἐκείνας γὰρ τὰς ἡμέρας καὶ οἱ μύριοι μάρτυρες τοῖς παγμοῖς διαθέοντες ἤθλησαν. Corrigendum vero, vt in duobus M. S. Bibliothecæ Illustris. Card. Ioieusæ reperi, οἱ τεσσαράκοντα μάρτυρες τοῖς παγμοῖς διαδοθέντες ἐμαρτύρησαν. Nam cum μ, hoc est XL scriptum esset, librarius μυρίους esse credidit.

Τοὺς δὲ ἐν τῇ ἕκτῃ &c.] Anno primo Philippici Bardanis pseudosynodum hanc coactam scribit Theophanes, non anno secundo vt vulgo Chronographi.

Καὶ Γερμανὸν τὸν Κυζίκου.] Falsum omnino sanctissimum virum Germanum Cyzici Episcopum huic synodo subscripsisse: etsi idem apud Theophanem legitur. Εὗρεν (inquit) ὁμόφρονας αὐτῷ Ἰωαννίτην, τὸν Ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως πεποίηκε. καὶ Θεολάων Κλεσὸν τὸν τούτου πρεσβύτερον, ὃν καθεζόμενον ἐν τῷ τῆς Λαοδικείας μοναστηρίῳ, Γερμανόν τε τὸν μετὰ τοῦτον Κωνσταντινουπόλεως καταλάβοντα, Κυζίκου, καὶ Ἀνδρέαν καὶ αὐτὸν Ἐπίσκοπον Κρήτης ὄντα, Νικόλαόν τε τὸν Ἀποκαυκαβίτην σοφίᾳ μεγίστην τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, Κυαίσωρά τε τότε ὑπάρχοντα. Verius existimo Germanum ipsum sede sua pulsum, vt cum Cyro a Theophane coniunctus sit, sed αἰχμάλωτον in oratione tunc erit. Cæterum quod Λαοδικείας apud Theoph. scriptum est mutandum in Χαλκηδόνος.

P. 32. Φιλιππικὸς δὲ γενέθλιον.] Difficilis admodum, & inextricabilis hæc temporis nota, quam ad vnum Historici omnes referunt. Theophanes in anno II Philippici, Διεπρεσβεύσατο πρὸς τὸν Βασιλέα Φιλιππικὸν ὑπὲρ τούτων ὧνπερ διαμένοντες, καὶ τὰ γενέθλιον ὀπτελουμβρίου ἱππικοῦ, Περσίων νικησάντων, ἔδοξε τῷ Βασιλεῖ τῷ Σαβελάτῳ ἵνα Καβαλλάριοι μεταδοχῆς καὶ ὀρχάνων εἰσπλεῦσιν, καὶ λαύσαντες εἰς Ὃ δημόσιον λουτρὸν τὸ Ζεύξίππου, &c. Sequitur. Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἤγουν τῇ ιʹ, σαββάτου τοῦ πρὸ εἰς πλεῖον μεγάλων Ἐκκλησίαν, ἐξέφθη Ἀρτέμιος. Ergo Sabbato Pentecostes γενέθλιον τῆς πόλεως, quod perspicue Nicephorus tradit. In Menologio Græcorum ad XI Maii notatur Ὃ γενέθλιον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Oportet igitur hoc anno Pentecosten in Maii XII incidisse. Annus a Fastorum conditoribus Christi IↃCCXIII statuitur, Ind. X. Cyclo Lunæ XI. Cyclo Solis Const. XVII, Epactæ Solis VI, Luna XIV, Aprilis XV, quæ cum Concurrentibus dat Feriam VII. Ideo postridie XVI eiusdem Mensis Pascha, Cyclo Solis Romano XXII, Lit. A. Pentecoste vero Iunii IV, longe post XII Maii. Sed neque ante hunc annum, præterquam A. IↃCXLII Pentecoste in Maii XII incurrit, neque post, nisi tantum A. IↃCCXXVI, vt ex Bedæ, ac Dionysii cyclis intelliges. Proinde falsum τὰ γενέθλια Constant. in Sabbatum ante Pentecosten incidere, vt asserit falso Sethus Caluisius, alioqui Pascha XXIV Martii esse debuit, quod est absurdissimum. Quod vero Theophanem testem nominat, satis quod initio dictum est ostendit, se oscitanter admodum in Illustriss. Baronii Annalibus, quæ Chronologiæ illius vnica seges est, Scriptorum loca percurrere. Illic enim Sabbatum fuisse dicitur, cuius postridie Pentecoste fuerit, quod etiam Zonaras ac Cedrenus docent. Cæterum Theophanis iste locus iisdem in Annal. ex Miscella perobscure redditus est: *Circoque natalitio* (inquit) *cum Prasini vicissent.* Nec minus Græca ipsa perplexa. Quorum tamen sensus est is quem ex Nicephoro nostro colligimus, Natali vrbis equestre certamen esse commissum. Sed quoto demum anno data illa natalitia sunt? Si vrbis reuera fuerunt, de Pentecoste falsum. Vide igitur an Philippici ipsius natalis dies fuerit, qui cum aliquot diebus post natalem vrbis incidisset, Iunii videlicet III, ambo illi dies in vnum ab Historicis temere conflati sunt.

Δεύτερον ἔτος.] Paulus Diaconus annum vnum, & VI menses Philippico tribuit. Reliqui duos annos Constant. Manass.

Δισὶ γὰρ μόνοις ἔτεσιν ἐγεύσατο τῆς ἀρχῆς.

Zonaras præter annos duos aliquot menses addit. Theophanes A. 2. menses 9. Chronicon Cleric. A. totidem. M. VIII.

Ἀρτέμιον Φιλιππικὸν.] Constantinus.

Ἦν δὲ βεστὴς καὶ δρασικὸς, καὶ βίβλοις τετριμμένος
Ἀνάκτων ὑπογραμματεὺς, ὃν φασιν Ἀσηκρήτιν.

Ἐκάστῳ τῶν ὑπὸ τὴν πόλιν.] Deest verbum aliquod: puta διέπειν.

P. 33. Ἐπὶ τὸν Φοίνικα ναυπηγησίμους.] Depravatus hic locus, quod interpretatione ipsa exprimere studuimus. Vera enim lectio genitiuum postulabat ναυπηγησίμων. *Barbari,* inquit, *ad cædendam materiam profecti.* Quam lectionem indicat Zonaras in Anastasio. Μαθὼν δὲ ὅτι ἐξ Ἀλεξανδρείας ὁπλοῖα παρασκευάζεται, ἵνα ξύλα ἐκεῖθεν κομίσωνται ναυπηγήσιμα. Vbi Phœniciam esse vult regionem illam, ad quam Saraceni

raceni nauigarunt. At cum Niceph. τὴν Φοίνικα scribat, putauimus ad eius nominis oppidum, fluuiumque pertinere, qui Rhodo insulæ vicinus est: de quo Stephanus. Tu vide an ita restituenda sit interpretatio nostra. *Cum iam rumor percrebuisset, Saracenorum classem cædendarum ad nauium fabricam cupressuum causſa in Phœniciam traiecisse.* Theophanes etiam τὴν Φοίνικα scripsit. Μαθὼν δὲ Ἀρτέμιος ὅτι στόλος τῶν Σαρακηνῶν ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ὁρμᾷ ἐπὶ τὴν Φοίνικα αἰσθόμενος πρὸς ὃ κέλευμα ξυλικῶν κυπαρισσίνων, &c.

P. 34. Τοὺς δὲ σὺν αὐτῷ ἀρχοντας.] Neque hic locus vitio caret. Leg. forte δι' αὐτῶν πιστωσάμενος. Magistratus omnes, vna cum Germano Patriarcha Nicæam deduci iubet, vt iis conspectis Anastasius captam esse Constantinopolim sciret. Theophanes, Τοὺς δὲ σὺν αὐτῷ ὑποἀρχοντας τῶν Ἀρτεμίου ἀρχόντων, ἅμα Γερμανῷ τῷ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως συλλαβόμενοι σὺν Νικαίᾳ ἀπήγαγον, πρὸς πίστωσιν Ἀρτεμίου, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ὄντων. Porro eodem hoc anno, Augusti XI, Germanus e Cyzico translatus fuerat. Hic fuit Anastasii finis, qui imperauit ann. I. menses III.

Ἐπαυτὸν ἔνα.] Ita Niceph. in Chronico in Ὁμάδι χρόνων, Maximi chronico subiecta, cum Theophane. At Zonaras & Cedr. annos duos. Sed & Constant. Manas.

Ἐτεσι μόνοις σὺν δυσὶ χαλκιδίνου τοῦ κράτους.

Λέων ὁ Γαβαλίτης.] De huius initio, sicut & de annorum, quibus imperauit, numero, non eadem scriptores sentiunt. Theoph. anno eius Imperii vltimo, Ἐβασίλευσεν (ait) οὗτος Λέων ἀπὸ τοῦ μαρτίου μηνὸς τῆς ιε' Ινδ. ἕως μηνὸς Ἰουλίου ιη' τῆ θ' Ινδ. βασιλεύσας ἔτη κδ', μῆνας β'. ἡμέρας κε'. Si Indict. XV, Martii XXV Imperium cœpit, annus erat Christi IↃCCXVII, desitque A. IↃCCXLI, Iun. XVIII, Ind. IX. Itaque imperauit A. XXIV, M. II D. XXV. Cedrenus, Zonaras, Chronicon Cleric. aliique annos totidem assignant. At Nicephor. in Chron. A. XXV. M. III. D. XIV. Sed & Theoph. ex Card. Ioieusæ Bibliot. præcise A. XXV. Accedit & Constantinus his versibus.

Ὡς δ' ὅτι χρόνοις εἴκοσι τοῦ κράτους ἀπλῶς
Σὺν ἄλλοις πέντε δυσὶ βαῒς, ἢ μᾶλλον τυραννήσας.

Nos cum Illustrissimo Annalium scriptore Leonis exordium A. IↃCCXVI constituimus, cum ex Gregorii P. Epistola iam tum ab Indict. XIV eundem imperasse constet, vnaque Nicephori Chronico, quod ad Imperii tempus attinet, libentius assentimur.

Ἐκ τινος δαιμονιακῆς αἰτίας.] Eiusmodi portenta Gnosticorum, & Euchitarum, ac Manichæorum consuetudo peperit. De quibus Epiphanius. sed & Psellus L. περὶ ἐνεργ. δαιμ. p. 22. edit. nouæ, ab erudito viro Gilberto Gaulmino amico nostro doctissimis Notis nuperrime locupletatæ.

P. 171. Πεντεκαιδεκάτῃ δὲ τοῦ εἰσιόντος.] Theophanes: Τῇ δὲ ιε'. τοῦ Ἀὐγούστου μηνὸς ἐκ τῆς πόλεως ἀπαίροντες, καὶ αἴσιμου σφοδροτάτου πνεύσαντος, οἱ μὲν ἐν Περγαίνῳ, καὶ ταῖς ἄλλαις ἀκταῖς ἀπῴλοντο, &c.

P. 36. Καὶ Θεοδόσιον.] Theophanes Theoctistum hunc appellare videtur, anno Leonis III, πρωτασηκρήτιν, hoc est primum a Secretis. Imo etiam paulo post Nicephorus Theoctistum eundem appellat. Fuerunt Constantinopoli Notariorum ordines III. Alii Notarii Tribuni, Tribunis Prætorianis æquati: alii Domestici, qui Imperatori a Secretis erant. Tertii inferiores Tribuni Notarii, Vide Not. Imp. Cassi. L. I. Var. IV. *Pater enim Candidatus sub Valentiniano Principe gessit Tribuni & Notarii laudabiliter dignitatem. Honor qui tunc dabatur egregiis, dum ad Imperiale secretum tales constet eligi, in quibus reprehensionis vitium nequeat inueniri.* Itaque ὁ πρωτασηκρήτης est πρῶτος τῆς βασιλικῆς γραμματέων.

P. 37. Γέμπλη καὶ εἰκόνι.] Theophanes: Τούτῳ τῷ ἔτει, (Leonis IV) Ινδ. γ' τῇ ἡμέρᾳ τῆς Γ' ἁγίας ἑορτῆς Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς Λέοντος τοῦ παρὰ αὐτοῦ σὺν τῷ Τειβουναλίῳ τῶν ιθ' ἀκκουβίτων, &c. Factum id A. IↃCCXX. Cyclo Lunæ XVIII, Cyclo Solis Constantin. XXIV. Terminus Paschalis XXIX Martii, cum qua πρόσκεται IV, & Concurrentes I, (male enim apud Scal. in Maximi Rota est Δ pro A. in vtraque Editione) dant Fer. VI.

Ideo Pascha Martii xxxi Cyclo Solis Romano i. Lit. Dom. F. Errat igitur Nicephorus, vel legendum παρέτη, καὶ πεμπάδι.

Δεκαπενία Ἀκκυβίτων.] Theophan. in A. xxxi Iustiniani. Ὡς τὰ ἐξ ἔτους γλυκύμυθα ἄθεσα ιθ' ἀκκυβίτων ἔπαυσεν, καὶ τὸν τούτων ἔξοδον τοῖς πάλαι δέδωκεν. Quæ ita reddidit Paulus Diacon. l. xvi. *Sed & sancta Christi Natiuitate absque illa* (corona) *processit in Ecclesiam, ita vt etiam prandia, quæ ex more fiunt in* xix *accubitibus cessare faceret, & eorum expensas egenis tribueret.*

Οἷον δὲ κῦ τοὺς χρόνους.] A Leonis x. De quo vide Theoph. hoc est Miscellam, & Cedrenum.

Τῆ ἱερᾷ καλουμένῃ νήσῳ.] Strabo Libr. i. De Thera, & Therasia Plinius Lib. 2. & Sen. vi. Nat. Quæst.

Κοσμᾶς δὲ καὶ ἕτερός τις.] Indict. x, Aprilis xviii victus est Cosmas, ait Theoph. A. Leonis x.

P. 38. Καὶ συλγράφῃ.] For. ὑπογράφῃ. Hoc contigit Theophani A. Leonis xiii, nobis xiv. Depositus est vero S. Germanus Ianuarii die vii (ait Theoph.) Indict. xiii Feria iii. Sed perperam pro feria vii, aut certe Ianuarii iii leg. Erat Cycl. Solis xi Litera A. Quo die indictum sacris Imaginibus silentium, vt loquitur Theophanes, ab hæreticorum huius temporis signifero & execrando Leone. Sedit Germanus A. xiv, Menses v. D. vii. Ac Ianuarii xxii suffectus ei est Anastasius.

Χρόνου δὲ μεταξύ.] Anno Leonis xxiv Octobris xxvi, Ind. ix feria iv, hora viii vehemens ille terræmotus accidit, vt scribit Theophanes. Indictio ix cœpit A. C. ɪɔccxl Cyclo Solis xxi. Lit. Dom. B. Ita Oct. xxvi Feria iv.

Τέσσαρα καὶ εἴκοσι.] Leg. μετὰ τέσσαρα καὶ εἴκοσι. Vide quæ supra disputauimus. Addit Theoph. Ἐτος ἀπὸ μὲν κτίσεως κόσμου ͵ϛ Ρωμαίους ͵ϛωμ' ἀπὸ Ἀδὰμ. ͵ϛ δὲ Αἰγυπτίους ἤγουν Ἀλεξανδρέας ͵ϛολβ'. ἀπὸ δὲ Φιλίππου ͵ϛ Μακεδόνας ͵αξγ'.

Διαδέχεται δὲ τῆς ἀρχῆς.] Eodem A. ɪɔccxli Indict. ix, Iunii xviii Constantinus imperium capessit.

Ἀρταβάζος δέ.] Artabasdum hunc Theophanes appellat, de quo fusius agit.

Τὸ πεδίον ὁ Κέρασος.] A. Copronymi ii ineunte Iu. xxvii Ind. x. Proinde anno ɪɔccli, non superiore, contigit quod hoc loco narratur.

Καὶ Βίσηρα.] Corrupta hæc sunt, & ex Theoph. castiganda. Καὶ τὸν μὲν Παπελίκιον Βησὴρ τὸν Σαρακηνόφερνα παρεῦπεμπήσαντα ῥομφαίᾳ ἀνῄλουν. Ὁ δὲ Κωνσταντῖνος πάλιν ὑπὸ ἐκφοβίαν ἐγκαλιψάμενος, καὶ ὀπίσω εἰς αὐτὸν ἔφυγε εἰς Ὃ Αμόριον, &c.

P. 39. Οπτήκασι.] Vitiosa sunt quæ deinceps sequuntur. Nos ita vertimus, quasi scriptum esset, ὁπ. ἢ πρὸ ἐκείνοις παρὰ τῆς ἀρ. ἄμυλλα τὸν ἐμφ. &c. Quid sibi deinceps velit, Theoph. verba declarant. A. Constant. ii. Ὁ δὲ ἀρχέκακος διάβολος διαύτῃ κῦ τῷ Χειστιανῶν ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις ἤγαρε μανίαν, καὶ ἀλληλοσφαγίαν, ὥστε πίκρα κῦ γονέων, καὶ ἀδελφοὶ κατ' ἀδελφῶν συγκινδυνεύεσθαι ἀφειδῶς εἰς σφαγὰς, καὶ αἰχλεῶς ἐμπυείζειν τοὺς ἀλλήλοις παραρχούσας ὑπάρξεις τε, καὶ οἰκείας.

Ἐν τούτοις καθυπέρτιεος.] Anno Constantini iii, Ind. xii ineunte. Theoph.

Καὶ καθ' οὓς τόπους.] Manca & deprauata sunt quæ sequuntur. Pestis hæc A. ɪɔccxlv & sequenti, hoc est tota Indict. xiv tenuit, Constantini iv.

Τύποι παρεισδύς.] Theophanes. Αὐτίκα γοῦν ἤρξατο ἀνθρώπους τε, καὶ ἀοράτους γίνεσθαι σημεῖα ἔν τε τοῖς τῶν αἰθερίων ἱματίοις, καὶ εἰς τὰ τῶν Ἐκκλησιῶν ἱερὰ σκεύη, παρεσί τινες ἐλαιώδεις πλάσεις. Sigebertus A. 748. *In vestibus hominum, & in velis Ecclesiarum apparent cruciculæ, quasi oleo designatæ.*

Ὥσπερ δὲ ἐξεστηκότες.] Idem Theophanes: Γενόμενοι δὲ σὺν σκιρτήσει σώμασι ξένοις ὑπὸ βελαεγῆς παρασώποις στεινοδυΐᾳ. οἳ καὶ ἀπὸ τῶν ὡς φίλους δῆθεν παραπορευόντας διελέροντο. Addit: Σημειούμενοι δὲ τὰ πρὸ αὐτῶν λεγόμενα ἔφασαν ἐξηγεῖσθαι (For. τῶν πρὸ αὐ λεγ. ἔκασον) ἑαυτῶν δὲ τοῖς αὖθις καὶ εἰς οἴκους εἰσερχομένοις, καὶ τοῖς μὲν τῆς οἴκου αἰσθησιν, τοῖς δὲ ζίφει ὑποκρίσεσι, στυγέσαντες δὲ τὰ πλέστα τῶν πρὸ αὖθις λεγομένων γίνεσθαι οὕτως καθῶς εἶδον.

P. 41. Μετὰ ταῦτα πέντε.] Ianuarii xxv, Indict. III, naſcitur Leo, A. D. ICCCL. A. Copronymi IX.

P. 42. Τῷ τῆς Ἀφθόνου καταλύσει.] Theophanes hoc horribile prodigium eodem modo deſcribit, eodem anno Copronymi. Sigebertus A. Chriſti ICCCLIII.

Μετὰ δὲ ταῦτα.] Indict. IV. Anno Copronymi X, ipſo die Pentecoſtes Leo ab Anaſtaſio coronatur, Chriſti ICCCLI.

Χρόνου δέκατος διαγενόμενος.] A. Copronymi XIII moritur Anaſtaſius, οἰκτίστῳ παθῆ τῆς λεγεωνώδους χορδάκης, κάτωθεν ἀφ' ὁμαλοῦ ἐμέσας. Theoph. Errat igitur Theophanis codex alter, qui Anaſtaſium obiiſſe refert tempore peſtilentiæ, ſiue Indict. III, qui fuit Copronymi IX.

Συνόδου ἀθεσίᾳ.] Iniit hæc Pſeudoſynodus ex A. D. IV Eid. Febr. & vſque ad VI Eid. Aug. celebrata eſt, Indict. VII. A. D. ICCCLIV. De qua Theophanes. Ἐπάνελθὼν δὲ τῇ πόλει συνόδου συναθροίᾳ καὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων ἐν Βλαχέρναις, ἐν ᾗ πολλῶν πολλὰ καὶ τοῦ κυρίου κενολογησάντων, οἱ ἱερεῖς τῆς αἱρέσεως καὶ τῆς μανίας αὐτῶν χεῖρας εἰς ὕψος ἄραντες, καὶ ἀλαλάξαντες ἔρρηξαν τῷ ἐλεεινῷ φωνῷ, λέγοντες, σήμερον σωτηρία τῷ κόσμῳ γέγονεν. ὅτι σὺ βασιλεῦ ἐλυτρώσω ἡμᾶς ἐκ τῶν εἰδώλων.

Καὶ ὥσπερ νηπιωδῶς.] Theoph. Καὶ τῇ κζ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, Auguſti, ἀνῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ Φόρῳ σὺν τῷ Κωνσταντίνῳ τῷ ἀνιέρῳ πατριάρχῃ, καὶ τοῖς λοιποῖς Ἐπισκόποις, καὶ ἔζεφώνησαν τῷ ἑαυτῶν κακοδόξῳ αἱρέσιν ἐναντίον πάντος τοῦ λαοῦ.

P. 43. Ὡρᾳ ἐνάτῃ κε.] Theophan. Τῷ δὲ αὐτῷ ἔτει ἀπ' ἀρχῆς τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς γέγονε χρύος μέγα καὶ παχρόπαγον &c. Indict. IV, A. Copron. XXIII notat Theoph. Verum cum primus Copronymi cœperit Indict. IX, Chriſti ICCCXLI, conſtat XXIII tertium eiuſdem in A. quadrare ICCCLXIII Indict. I, adeo vt horribilis hæc hiems Indict. II, Octobri menſe inchoata ſit. Videndum itaque num hæc tempeſtas in A. ICCCLXV, reiicienda ſit.

P. 44. Διὰ αὐτὸν τὸν χειμῶνα.] Theoph. Διὸ πᾶς ὁ βουλόμενος ἀπὸ Σοφιανῶν εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα, καὶ εἰς τὴν πόλιν, καὶ εἰς Χρυσόπολιν, ὡς ἀφ' ἡμέρας ἐβάδιζεν, &c.

Χρόνων δὲ ὄντων ὀλίγων.] Atqui vehementem illam hiemem motus hic Bulgaricus præceſſit. Quem Theophanes A. tribuit Copron. XXII Indict. I. Vbi & characteriſmus feriæ. Nam Iunii XXX fuiſſe refert V feriam. Conuenit hoc A. C. ICCCLXIII Cyclo Solis XVI, Lit. Dom. B. Anno Copron. XXIII iam ineunte, ex A. D. XIX Kal. Iul. verum ad XXII bona pars eius belli pertinet.

Τοὺς μὴ ὄντας ἡμέρας.] Theoph. Οἱ δὲ Βούλγαροι ἐπάνω στάντες ἐφόνευσαν τοὺς κυρίους αὐτῶν τοὺς ἀπὸ σειρᾶς καταγομένους &c. Apud Stephanum Σίρες ἔθνος Θρᾴκης πρὸς τοῖς Βυζαντίοις. At Siræ Macedoniæ locus eſt, vt ex Liuio notauit Ortelius. Et quidem A. XVIII Imperii ſui, Copron. in Macedoniam cum armis profectus eſt aduerſus Sclauinos. Quare cum Sclauini Macedoniam tenerent, fieri potuit vt & eorum gentiles e Siris profecti Bulgariæ dominati ſint.

P. 45. Καμπαγάνον.] Theoph. Paganum nominat.

Μάλιστα δὲ τῶν μοναζόντων.] Anno Copronymi XXVI, Chriſti præcipue ICCCLXVI Indictione IV. Quo in ſanctiſſimos monachos nefandus ille ſæuiit, & per Hippodromum ignominioſe traduxit. Ab hoc conſceleratiſſimo Tyranno, eiuſque profligatiſſimo parente Iſaurico Leone nuperi iſti ſacrarum Imaginum effractores cum amentia perfidiam hauſerunt, iiſque Magiſtris atque auctoribus gloriantur. Ex horum factione vaniſſimus ille Nicephori Scholiaſtes Camerarius multa in ſanctiſſimas illas religiones, earumque defenſorem acerrimum Ioannem Damaſcenum furioſis illis in Commentariis euomuit. In quibus quot ſyllabæ, totidem vel nugæ, vel blaſphemiæ ſunt.

P. 46. Ἐν τοῖς καλουμένοις πάφοις.] Pelagii ſepulcra quæ fuerint declarat Theoph. in hiſtoria Conſtantini Patriarchæ: Τὸ δὲ σῶμα ἐρρίφη εἰς τὰ Πελαγίου σύνεγγυς αὐτοῦ· ἔνθα

προέλω μὴ ὑπάρχειν ὁ τῆς ἁγίας μάρτυρος Πελαγίας ναὸς ὃν ὁ δημοσίης καταλύσας, καὶ πάφον καταδίκων ποιήσας τὰ Πελαγίου ἐκάλεσεν.

P. 47. Τῷ δὲ αὐτῷ ἔτει.] A. Copron. XXIV. Indict. IV Ianuarii XXI contra Bulgaros mouit, ait Theophanes. Reuera annus eius Imperii fuit XXV, Christi DCCLXVI. Ab ea expeditione turpiter rediit Iulii XVII. Inde Augusti XXI totam hanc Tragœdiam contra Orthodoxos, ac præcipue monachos excitauit.

Τούτων δὲ ἐπὶ Ἀντίοχος.] Eosdem recensет Theophanes, & Paulus Diaconus. Λογοθέτης τοῦ δρόμου dicitur hic a Nicephoro ὁ τῶν δημοσίων προσταγμάτων τὰς ὑπομνήσεις ἀφηκομίζων, quod Magistri Memoriæ proprium erat. Qui, vt est in notitia Imperii Orient. annotationes dictat, hoc est scripturas breues, quibus ea continentur, quæ Principis nomine statuuntur, aut confirmantur. Sed & precibus respondet, hoc est responsa dictat, quæ Princeps libellis supplicibus dederit. Ad hæc Diplomata ad currendum nomine Principis, vel Magistri Officiorum dare muneris eiusdem fuit, a quo Λογοθέτης τοῦ δρόμου dictus est. Cæterum apud Theophanem, Constantinus, non Antiochus, Patricius dicitur, & Λογοθέτης τοῦ δρόμου. Cuius frater Strategius Spatharius, & Domesticus Excubitorum.

P. 48. Ὅρκον κατ' αὐτοῦ.] For. ἔνορκον. Augusti XXX Indict. IV Constantino Patriarchatum abrogat ὁ ὁμώνυμος Constantinus, eumque primum in Hieriam, inde in Principum insulam deportat. Theophanes.

Νικήτῳ δέ.] Nouembris XVI die Ind. V Nicetas ab Imperatore ad Patriarchalem sedem euectus est. Id.

Φοείφ ἐπαχυμμένον.] Tam enim crudeliter Imperatoris iussu vapularat, vt incedere non posset. De eius καθυρέσει & accusatione Theophanes.

Ἐν τῷ καλουμένῳ Μιλίῳ.] Adi Suidam, & Curopalaten, siue Codinum. Ædificium quoddam Constantinopoli fuit signis variis ornatum. Quod & Miliarium aureum in notitia dicitur, Regione IV Constantinop.

Εἰς τὸν τῶν Πελαγίων.] Theoph. Τῷ δὲ σώματι αὐτοῦ δι' ὑσμίνης κελωδίῳ τὸν πόδα μέχρι τῶν βιοθανάτων ἐρρίνησαν. At paulo post, Ἀποστείλας γὰρ κατήνεγκεν Γέτην τὸν ἀοίδιμον ζυλίτην ἀπὸ Γέτας, καὶ μὴ ὑπάρξαντα ταῖς δόγμασιν αὐτοῦ ζῶντα δήσας τῶν ποδῶν ἐν τοῖς Πελαγίοις, &c.

Ἐκ τούτου βουλεύεται.] Factum hoc A. Constantini XXVII.

P. 49. Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον.] Theoph. Τῷ δὲ αὐτῷ ἔτει Νικήτας ὁ ψευδώνυμος Πατριάρχης τὰς ἐν τῷ Πατριαρχείῳ εἰκόνας τοῦ μικροῦ Σεκρήτου τῆς Ἐκκλησίας ὀξυλογραφίας οὔσης κατήνεγκεν. καὶ τῶν λοιπῶν εἰκόνων τὰ πρόσωπα ἔξεσεν. Hic Secreta προαύλων οἴκων vocantur a Nicephoro, hoc est Processuum, quos προκέσσους ætas illa nominauit, aut Προκίσσους. Quæ vox tam *Processionem* ipsam, quam *stationem* significat. Itaque Προκισσος τῶν Βλαχερνῶν, in Alexand. Chron. pro suburbano, & προκίσσιον ποιήσασθαι, hoc est *procedere* apud Theoph. & alios. Curopalates certos dies quotannis recensет, quibus Imperatores extra Palatium procedebant, & in Patriarchio pernoctabant in Κελλίοις, hoc est cellulis quibusdam. Hæ sunt fortasse, quas προάυλων οἴκοις appellarunt.

Καὶ κηροχύτου ὕλης.] Quam Græci κηρογραφίαν vocant hic opinor expressit. Hinc vasa κεκηρογραφημένα χρώμασι ποικίλοις, apud Athenæum, vt obseruauit Interpres ad Theocr. Eidyl. I.

Τῇ ἑβδόμῃ Ἰνδικτιῶνι. Theophanes A. XXVIII Copronymi ista scribit: Τούτῳ τῷ ἔτει ἔσεισεν ὁ βασιλεὺς τὸν ἑαυτοῦ γαμβρὸν Εὐδοκίαν ὁ πεῖσμος πεῖτον οὗσαν Αὐγούστου ἐν τῷ πεδουαλίῳ τῶν ιθ' Ἀκκυβίτων, τῇ α' τοῦ Ἀπριλίου μηνὸς, Ἰνδ. ζ ἡμέρᾳ Σαββάτῳ, καὶ ἐξ αὐτῆς δύο υἱοὺς Χριστοφόρον καὶ Νικηφόρον. τῇ ἐπαύριον, ἤτις, ἦν δευτέρα τοῦ Ἀπριλίου μηνὸς ἡμέρᾳ Κυριακὴ τοῦ ἁγίου Πάσχα. προσεβάλετο Καίσαρας ὁ τοῦ αὐτοῦ Τεδουαλίου, τὸ Πατριάρχου ποιήσαντος τῷ βήλῳ, καὶ τοῦ βασιλέως ὑπατεύοντος αὐτοῖς τάς τε Χλαίνας, καὶ τὰ Καισαρεῖκια περικεφάλαια, ὡσαύτως καὶ Νικήτου τὸν ἕκατον, ἀδελφὸν αὐτοῦ ποιησαμένους Νοε-

λήσιμον, ἐπέθηκεν αὐτῷ Χλαῖναν χρυσῆν, καὶ τὸν στέφανον, καὶ οὕτω προῆλθον ῥίπτοντες οἱ βασιλῆς ὑπατείαν Τεμισια, καὶ ἡμίσια κηνούργια ἕως τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας. Annus erat Christi ıɔccLxix, Cyclo Solis xxii, Lit. Dom. A. Cyclo Lunæ x. Pascha April. ii.

P. 239. Οἴδειν δὲ Ἰνδικτίονι.] Theophanes, Τῇ δὲ α' τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς τῆς ιβ' Ἰνδ. εἰσῆλθεν Εἰρήνη ἐξ Ἀθηνῶν ἐλθοῦσα ἀπὸ τῆς Ἱερείας εἰς τὴν βασιλεύουσαν πόλει, δρομώνων καὶ χελανδείων πλείστων ἐστολισμένων σημείοις παλλίοις, καὶ πᾶν τῆς πόλεος προϋχώντων σὺν γαμαζὶ προσαγόντων αὐτῇ. καὶ τῇ γ' τοῦ αὐτοῦ Νοεμβρίου μηνὸς, τοῦ Πατριάρχου ἀπελθόντος εἰς τοὺς Γαλατᾶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Φάρου, ἐγένετο πρόσοδος τῷ Εἰρήνῃ τῇ βασιλέως Λέοντος κατὰ ζα. καὶ τῇ ιζ τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς ἐφέρθη εἰς τοὺς Τειχίνου τοῦ Αὐγουστέως ἡ Βασιλίσσα Εἰρήνη, καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τοὺς Εὐκτηρίου τοῦ ἁγίου Στεφάνου εἰς τὴν Δάφνη ἔλαβεν πρόσοδον τοῦ γάμου στέφανα σὺν τοῖς τοῦ Κωνσταντίνου υἱῷ Λέοντι.

His finis Historiæ Nicephori, quam, vt scribit Photius, ad Leonis, & Irenes nuptias perduxit, hoc est Constant. A. xxix, Christi ıɔccLxix. Nos tamen eiusdem Nicephori fragmentum inuenimus apud Theophanem, in Codice Illustr. Card. Ioieusæ. Quod quidem non alterius esse quam huius Nicephori manifestum ex eo redditur, quod & Patriarcha a Theophane Constantinopolitanus appellatur, & de Copronymi temporibus, quasi vicinis ætati suæ, loquitur: cum ait, nonnullos adhuc superstites esse, qui a dysonymo illo tyranno aliqua corporis parte mutilati fuerant. At nullus, vt initio statuimus, eius nominis Patriarcha, præter hunc nostrum, temporibus illis extitit.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΠΑΡΕΚΒΟΛΗ ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ ΧΡΟΝΙΚΩΝ.

Περὶ οὗ καὶ ὁ ἁγίος Νικηφόρος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως διάδε φησίν.

S. NICEPHORI PATRIARCHÆ CONSTANTINOPOLITANI

FRAGMENTVM EX THEOPHANIS CHRONICO.

De quo & diuinus Nicephorus Patriarcha Constantinopolit. ita loquitur.

QVONIAM vero ab inimicis Christi nonnulla iactantur, ex mendacii parentis afflatu, age vero cuiusmodi sint ea considéremus. Nam ad Christi Domini, Ecclesiæque contumeliam mentiri ista solent: Diuturnæ vitæ spatia cum maximis voluptatibus pessimo huic Mammone esse concessa, eundemque felicitatis summa contigisse. Sed & insignes de Barbaris victorias, & egregia multa facinora tribuunt, quæ ne auditu quidem par est admittere. Sed ne imperitioribus, minimeque malis hominibus ea mendacia fraudi sint, redarguendi illi nobis erunt, vt quantopere seipsos inanibus his sermonibus ludificentur intelligant. Igitur omnia illius quam turpissima fuisse, eumque Deo Angelis, ac religiosis hominibus execrabilem extitisse, nequaquam est obscurum. Nam cum omni se in libidinum genere volutaret, iisque corpus suum & animum conspurcaret, quæ tam Barbaris, quam Gentilibus sunt vetita, longe pecudes ipsas fœditate superauit. Atque hæc non pauci qui cum eo vixerunt, & hodieque supersunt, testificari poterunt: nec non & varia corporis incommoda quibus idem fuit obnoxius. Doloribus enim ac cruciatibus, qui explicari dicendo nequeunt, excarnificatus, cuiusmodi vlcerosa corpora perpeti consentaneum est, pessime ac sine vllo remedio erat affectus. Quare nonnulla membra vlceribus adesa, ac consumpta cum intolerabili dolore diffluebant. Sed & perpetuo intemperiis agitatus plerumque noctes insomnes ac molestissimas ducebat. Omitto victus acerbitatem ac turpitudinem. Quicquid enim in prandio cibi per fau-

A ΕΠΕΙΔΗ δέ τινα παρὰ τοῖς Χριστομάχοις παρεισρυλεῖται, ἀπ' αὐτοῖς ὁ τοῦ ψεύδους πατὴρ ἐμπνεύσιεν, φέρε καὶ ταῦτα ἀφασκελωμένα. κεκαψεύδονται γὰρ ἀφ' τῷ εἰς Χριστὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν αὐτὸ ὕβριν, χρόνους μακίστους, καὶ παράτερπνον ζωὴν, καὶ βίον δύπαρ μεμετρεῖσθαι τῷ Μαμωνᾷ, καὶ δύημερον εἰς ἀκρον ἐλάσαι. νίκας τε καὶ βαρβάρων αὖτ καὶ ἀνδραγαθήματα ὡς πλεῖστα ἐπιφέρονται αὐτοῖς σύφροσιν, ἃ οὐδὲ εἰς ἀκρόασιν ἔρχεσθαι δίκαιον. ὡς δὴ ἀν τῷ ἁπλουστέρων καὶ ἀμαθεστέρων τινας τοῖς ἐκ τῆς ἀπάτης B αὐτῶν πλάσμασι μὴ βλάπτοιεν· τούτοις ἀπευθύνοντες, ἔκαστον δεινοῖς λόγοις ἑαυτοὺς φεναχίζοντας ἀποφαίνωμεν τοῖς ματαιόφροσιν. ὅτι μὲν γὰρ οἷον ἐκείνου πρὸς αἰσχρὸν γέγονε, βδελυκτός τε Θεῷ, καὶ ἀλλάλοις, καὶ ἀνθρώποις τοῖς εὐσεβέσιν ὑπῆρχεν, οὐκ ἀσυμφανές. καὶ γὰρ εἰς τὰς ἕρκους πάσης κοσμουρίας, καὶ τοῖς ἀπηρτυλμένοις βαρβάροις καὶ Ἕλλησι σῶμα, καὶ ψυχὴν ὁ δείλαιος ἐμμολυνόμενος, τὴν τῆς ἀλόγων ζώων πρᾶσιν κτίνωδίαν. καὶ ταῦτα οὐκ ὀλίγοις τῶν πραγματευομένων αὐτοῦ μέχρι δεῦρο παρεῖναι ἐπαγγελλόμενος. μὴ ὧν καὶ ταῦτα δι' ἃ παρεῖ τὸ C σῶμα αὐτοῦ κατεῖδησθε. πόνοις γὰρ καὶ ἀλγηδόσιν ἀῤῥήτοις, οἷα εἰκὸς τοὺς ἑλκωμένους πάσχειν, βαλλόμενος, ποικίλως ἄγαν καὶ ἀπηκέστως διέκειτο. καὶ τινα τῶν μελῶν ἀπὸ τῆς ἑλκώσεως καὶ διαφθορώσεως ἀπερρυηκότων αὐτοῦ, ἐλεεινῶς κατετρύχετο. συνεχόμενος δὲ ἀπὸ τῶν ἐντοσθίων ὀδυνηματώδεσι πικροῖς τε καὶ ἀύπνοις πολλάκις τὸν νυκτερινὸν χρόνον διεύσε. παρεῖσθω τὰ νῦν λέγειν ὅ τι διαίτης ἀηδές τε καὶ ἄθεσμον. ὅπερ γὰρ ἂν παρὰ ἀνθρώποις βρώσεως οὐ τελέως κα-

τα πρὸ τοὺς ἐμετοὺς ἔφθανε κρινόμενον. Ὃ δὴ
καὶ τοὺς ὑπερηφάνους μάλιστα ἐπαμῦνε καὶ θηριώδεις τῆς
ὕβρεως, καὶ τὴν ὑπερηφανίας ὃ δυσανάσχετον, πῶς
ἄν τις εἴποι τὰ φέροντα σώματα, μάστιξι γὰρ ἐκάστης
ἡμέρας πολλαῖς πολλῶν κατεξαίνοντο σώματα·
καὶ ταῖς ὄψεσι παίων πυγμαῖς, καὶ λάξ σκαλλόμε-
νος τοῦδε τῶν ὑπηκόων θηρίων φιλανθρωπότε-
ρον ἔστερκτο. ἐκ σώματος δὲ μελῶν καὶ ὀφθαλ-
μῶν πηρώσεις, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα δεινὰ κολαστή-
ρια, καὶ σφαγὰς ἀδίκους ἀνδρῶν ἀγαθῶν, καὶ τοὺς
ἀφ' ὑψηλοῦ πυρὸς πικροτάτοις θανάτοις, μάλιστα δὲ κα-
τὰ τῶν ὀρθοδοξοτάτων ὀπτιδεικνυμένους ἢ χρὴ καὶ
λέγειν; οἱ γὰρ τῆς μανίας αὐτοῦ δυσμενεῖς ὑπα-
σπιζαὶ καὶ δορυφόροι ῥῖνας μὲν ὡς πλείστας ἀν-
θρώπων ὁσίων ἀποτεμόντες, ὥσπερ τῷ τοῦ Προ-
δρόμου πάλαι κεφαλῷ Ἡρῳδὴ, οὕτω καὶ τῷ
ἐφ' ἡμῶν Ἡρῴδῃ οἷον δῶρον ἤδυ καὶ ἐπέρασιον
ἐνόμιζον ὅτι πίνακες. ὀφθαλμῶν ἐξορύξεις, καὶ
γναθιαίους ἐμπυρισμοὺς, καὶ ἀμυχῶν ἐκχύσεις καὶ
μαρτυροῦσιν οἱ μέχρι καὶ νῦν τὰ σύμβολα πε-
ριφέροντες. θανάτοις δὲ βιαίοις τῶν τοιούτων καὶ
ἐξαισίοις ὁ τῆς θαλάσσης βυθὸς ἐπίσταται, οἱ λί-
θοι κραζουσιν. ἃς δὲ ἀπεπλάσθησαν αὐτῷ νίκας
οἱ ἐμβρόντητοι καὶ λυσσώδεις ὁμόφρονες αὐτοῦ,
ἵνα μιᾶς τῆς κρατίστων αὐτῶν ὀπτιμοποιῶμαι,
τοιαῦταί εἰσιν. ἐπειδὴ προεσκεύασο πρὸς ὃν
δυσμαῖς εἰσωκισμένον Σκυθικὸν ἔθνος ἀμυνα-
σθαι, ὡς ἀθρόῳ πᾶν ὃ ὑπ' αὐτοῦ στράτευ-
μα, καὶ εἰς χεῖράς τε τοῖς πολεμίοις ἰὸν, ὁ-
ποῖον αὐτοῦ τῶν πολέμου κρατος καταρῶνται, μάρ-
τυρες τὰ φανόμενα. μέχρι γὰρ καὶ τῆμερον τὰ
κατὰ τὴν Ἀχελῶν καλουμένην πόλιν κῶλα καὶ
πεφθίσιμα χωρία, ἃ τῶν Ἑρμηνίων ἐδέξατο τὰ
κῶλα, σαφῶς ὑποδεικνύουσιν. ἔργον γὰρ τῆς
Σκυθικῆς μαχαίρας ἅπαν ἀφεδὲν ὃ στράτευμα
τῶν Ρωμαίων γέγονεν. Εἰ δέ τι μικρὸν καὶ οὐ πά-
νυ ἀξιόλογον ἔδρασεν, τοῦτο ὅτι. τοὺς γὰρ πρὸς
ἀνατολὰς οἰκοῦντας βαρβάρους ἀκηκοὼς περὶ τοὺς
οἰκείους ἠγημένους διαφθείροντας, καὶ πρὸς τὸν
ἐμφύλιον πόλεμον ἀπολουμένους, ληστρικώτερόν
πως μᾶλλον ἢ στρατηλικώτερον ὡς λυσσῶν θηρίων
τοῖς Ἀριανίας καὶ Συρίας χωρίοις, τὴν ἐκείνοις
φερωνύμων αἵρεσιν ὁμολογίᾳ τὴν προσοικούντων καὶ
ὅτι πρὸς Θρᾴκιον αὐτοῖς μετῆγε. τοιαῦτα μὲν οὖν
τὰ ἐκείνου ἀνδραγαθήματα, καὶ τὰ κατ' ἐχθρῶν
ἀθέμιτα ζηλώματα. τοιαῦτα καὶ τὰ κατὰ τῆς ἀλη-
θείας καὶ εὐσεβείας νεανιεύματα. ἀπηναισχύντησεν
γὰρ κατά τε τοῦ Θεοῦ μανεὶς, καὶ κατὰ τῶν ἱε-
ρῶν ἀνδρῶν, τῶν ὥσπερ αὐτῷ ἀναθημάτων προσπε-
πόντων. καὶ Ὁ Ἀγγελικὸν δὴ τοῦτο καὶ Ἀποστολικὸν τοῦ
Μοναχικοῦ βίου ἄγημα βδελυττόμενος ὁ θεομισὴς

A ces traiecerat, id subinde vomitibus ex-
cernebat. Nam illam in famulos arro-
gantiam ac feritatem, atque in exigen-
dis obsequiis morositatem quis assequi
dicendo possit? Cædebantur quotidie
virgis pluribus plurimorum corpora.
In quos ille pugnis & calcibus insiliens
nihilo se carniuoris bestiis mitiorem
præstabat. Iam membrorum, oculo-
rumque mutilationes, ac reliqua id ge-
nus acerba supplicia, tum innocentes
homines ferro ac flammis interemptos,
præsertim Orthodoxos, quid attinet
dicere? Etenim furoris illius satellites
ac ministri nasos quamplurimos sanctis
viris abscissos in disco, vt olim Herodi
B Præcursoris caput, sic nouo Herodi
suauissimi loco muneris offerebant. Ad
hæc effossa plerisque lumina, ambustas-
que genas, & exhaustum sanguinem te-
stantur ii, qui in hodiernum diem ea-
rum cladium vestigia circunferunt. In-
usitata porro & horrenda mortis ge-
nera ab eodem cogitata non modo
profunda norunt maria, sed & ipsa
propemodum saxa personare videntur.
Quod vero ad eas victorias spectat, quas
illius fautores rabidi ac furiosi homi-
nes falso huic affingunt, vt de ea lo-
quar, quæ inter omnes præcipua cen-
setur, eiusmodi sunt. Cum ad propul-
C sandos Occidentales Scythiæ populos
expeditionem parasset, collectis om-
nibus copiis, commissoque cum hoste
prælio, qualem inde victoriam retule-
rit, quæ ad hoc tempus supersunt ve-
stigia declarant. Idque etiam hodie ca-
ua illa ad Acheloum vrbem, ac depres-
sa planities indicat, cæsorum membris
eodem tempore constrata. Nam vni-
uersus pene Romanorum exercitus Scy-
tharum gladiis confossus est. Quod si
forte exiguum quiddam, & contem-
nendum ab eo gestum est, eiusmodi i-
stud fuit. Posteaquam Orientales Bar-
baros a Ducibus suis dissidere comper-
rit & ciuili bello distineri, latronis mo-
D re potius quam Imperatoris in Arme-
niam, & Syriam furibundus irrumpit:
ibique incolarum deditione occupatis
aliquot castellis, eosdem illos in Thra-
ciam transportat. Hæc sunt istius ho-
minis egregia facta, hæc commentitia
de hostibus trophæa: eiusmodi inquam
sunt quæ insolenter ille contra verita-
tem & pietatem molitus est. Etenim
citra vllam verecundiam contra Deum
bacchatus est, sacrasque res ei tanquam
donaria consecratas. Quinetiam An-
gelicum illud & Apostolicum Mona-
sticæ vitæ genus homo a Deo execra-
tus, ac profanus, & a Christiana reli-

gione falso cognominatus, τοῦ ἀμωμήτου- A τε καὶ βέβηλος, ἐπώνυμον τῆς θεοσεβείας, ὃ ἀμωμήτου, hoc est *illaudati*, appellatione notauit: *Abominatio* enim *peccatori est pietas*: & sanctus impurus est apud sceleratos. Iam vero qualem in eos tyrannidem exercuerit, quis pro merito, vt ante dixi, commemorare possit? Quippe conuentiones illas pactaque, quibus diuino se Numini obstrinxerant, rescindere coactos, ac sacris vestibus exutos Laicorum ad cultum lata lege nefarius ille transtulit. Quæ vero ad honorem Dei constituta erant Monasteria, ea in militum diuersoria, & equorum stabula, & latrinas stercoreus, & a stercore cognominatus conuertit. Tandem cum scelerum suorum, & execrabilis vitæ terminum attigisset, acutarum febrium ardoribus exæstuans, Geennæ flammas, quæ se post vitam excepturæ erant, oculis vsurpabat, ac peruigilis illius vermis morsus quodammodo sentiebat, in horrendos assidue clamores, ac vehementes erumpens, quæ erant Geennæ quædam initia. Totigitur tantisque delitiis acquiescens, quibus Diocletianum, & Maximianum olim immortuos accepimus, atque hoc modo male periens malus ille, turpissimæ sceleratissimæque vitæ finem consecutus est, homo Christi sanctorumque eius omnium inimicus, atque hostis infensissimus.

μητόν, ἀλλὰ ἐπώνυμον τῆς θεοσεβείας, ὃ ἀμωμήτου, ἀλλὰ ἐπῳνύμιον τῆς θεοσεβείας. καὶ ὁ ὅσιος ἀκάθαρτος παρὰ κακοῦργοις. οἷα δὲ παρὰ ἀλλοις τυραννίδα ἐπιὼν ὁ τύραννος ἔδρασε, τίς ἂν ὡς ἔφῳ ἀξίως διηγήσεται; ἅς τε παρὰ θεῷ ἐπηγγελμένας ἀλλοις ὁμολογίας, καὶ σεσηκὼς ἀθετεῖν ἐκβιαζόμενος, καὶ ὃ ἱερὸν χῆμα ἀπορρίψας, ὃ τῶν λαϊκῶν ὁ παράνομος ἐνομοθέτησε μεταμφιέννυται. τὰ δὲ εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ ἱδρυμένα Μοναστήρια, στρατιωτῶν οἰκητήρια, καὶ ἱπποστάσια, καὶ κοπρῶνας, ὁ κοπρώνυμος καὶ κοπρώνυμος πεποίηκεν. εἶτα περὶ τὸ τέλει τῶν κακῶν καὶ τῆς θεοσυλοῦς αὐτοῦ βίου ἡμέρας, καὶ B πυρετῶν ὀξύτητι, καὶ φλεγμόσεσι καταπιμπραμένος τῆς ἐκδεχομένης αὐτὸν Γεέννης προδήλως τῷ φλόγα προθεώμενος καταπελίζετο, καὶ τὸ ἀκοίμητου σκώληκος τὰ δήγματα, σεσωσμένον τε καὶ μεγανόητον ἐκβοᾶν ἐπελεγόμενος. τῆς Γεέννης ταῦτα τὰ προαύλια καὶ προοίμια. ταύταις δῶν καὶ τοσαύταις ὑπαδείαις ἐπαφαπαυσάμενος, ὑφ' ὧν δὴ καὶ Διοκλητιανὸν τε καὶ Μαξιμιανὸν συντελευτήσαντας ἀκούομεν. οὕτω κακῶς καὶ ἀθλίως ἀπολλύμενος κατεγρέφῃ τὸν αἰῶνα τε καὶ κάκιστον βίον ὁ ἀκατονδος τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν αὐτοῦ πάντων ἐχθρὸς καὶ πολέμιος δυσμενέστατος.

AD NICEPHORI FRAGMENTVM.

PAG. 86. Μαμωνᾶδαι τὸ Μαμμωνᾶ.] Mammonam, vt videtur, Copronymum appellat: nisi τὸ Μαμμωνᾶ, hoc est opes legendum putemus, quas vberrime a Deo concessas asserat. Αὐτὶς σώφρονι.] For. ἃ πῖς σώφρονι οὐδὲ εἰς ἀκρι. &c. Παραστασιαρχῶν αὐτοῦ.] For. στρατιαρχῶν. PAG. 87. Τὰ φίρετα σώματα.] Corruptus locus. Ἐκ σώματος δὲ μαλῶν.] Neque hic diuinare attinet. PAG. 88. Ταύταις καὶ τοσαύταις.] Ὑπαδείαις hic πίρωτικῶς dictum, nisi mendosus sit locus, quod fortasse verum est.

FINIS.

PARISIIS,
IN TYPOGRAPHIA REGIA,
CVRANTE SEBASTIANO CRAMOISY,
Regis ac Reginæ Regentis Architypographo.

M. DC. XLVIII.

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89, [826] - 88

RERVM ET VERBORVM IN NICEPHORI BREVIARIO PRÆCIPVE MEMORABILIVM INDEX.

ADRAMYTTIVM. 33. c
Aeris siccitas immodica. 48. c
Æquo iure heredes. 18. d
Ærarij priuati Comes. 16. b
Æthribus regio felicis Arabiæ. 15. b
Agallianus armatus se in profundum maris immittit. 37. d
Ambonem conscendere, pro loco editiore. 20. d
Amera & Mauia Saracenorum equitum duces. 38. a
Amoria vrbs. 39. c
Anastasius Patriarcha Constantinopolitanus moritur. 42. c
Anastasius maioris templi, quod Sophiæ dicitur, œconomus. 8. d
Anastasius Imperatoris vitam agit, ac totus in res bellicas incumbit. 32. c
Ancilla cuiusdam ciuis viuicomburio damnatur, quod despuisset in vestes Imperatricis dum eius cadauer efferebatur. 6. b
Angustiæ nomen freti. 17. d
Antiochus magister memoriæ; seu Logotheta cursus. 47. d
Apsimarus. 26. d
Aquæductus Valentiniani. 48. c
Archiepiscopo caput amputatur. 37. a
Artabazus Imperatoris gener. 38. c. Tyrannidem affectat. *ibid.* d
sub Artabazi aduentum imagines illico restituuntur. 39. c
Athalaricus & Theodorus in Heraclium coniurant. 17. c. iis nares & manus abscinduntur. *ibid.*
Artemius Imperator proclamatur, & Anastasius appellatur. 32. c
Artemius Philippici notarius siue a secretis. 32. c
Artemius Thessalonicæ exulans. 36. b
Athanasius patricius. 9. d
Auari populi. 9. d. qui & Abari.
Auarum Princeps Heraclio Imperatori struit insidias. 10. a. & b
Auarum princeps ducenta & septuaginta Romanorum millia captiuos abducit. 10. c
Auarorum Chaganus, vt & Persarum, & Ægyptiorum Pharao, pro Principe. 16. c. & d
Audaciores fiunt qui longius distant. 3. a
Aura reflante, & aduerso maris impetu tardius nauigant. 35. a
Aurea porta Byzantij. 34. c

B

BAIANVS in potestatem Chazarorum venit. 23. b
Baptisterium. 25. d
Bardanes Imperator proclamatur, & mutato nomine Philippicus apellatur. 30. d
Bardanes exul. 29. d. & 30. c. ad Chazarorum Principem aufugit. *ibid.* d
Barnyssus fluuius. 13. b
Barasbacurius vnus e Iustiniani Ducibus cum Tiberio cæditur. 31. c
Barasbacurium. 27. d
Barna prope Odyssum. 23. d
Bellum populos detrimentis afficit. 8. a
Bellum ciuile facit, vt natura suimet oblita videatur, ac sibi ipsi bellum inferat. 40. a
Bellorum incommoda. 8. b
Berylia Sarmatis vicina. 23. b
Bithynia. 35. c
Blachernis templum Dei matris. 15. d
Blachernarum porta. 33. d
Bonus patricius rerum administrationi præficitur. 11. b
Bouis forum. 26. a
Bulgari ad Imperatorem Sisinnii patricii caput mittunt. 37. a
Byzantium munitionibus firmatum. 33. c
Byzantij terræmotus. 38. b

C

CABOES Persarum regnum obtinet. 14. c
Callinicus vrbis Antistes. 25. d
Callinicus Patriarcha, in Iustinianum iniurius, oculis orbatur. 28. c
Campanus Dux. 45. d
Canon de Imaginibus sacris euertendis. 42. d
Captiuorum hominum capita quinquaginta, pro, captiui quinquaginta. 22. b
Carthago a Saracenis expugnata. 26. b
Chaleu Dux, belli haud expers. 21. d
Chazarus de Bardanis salutē iusiurandum dedit centum aureis a Romanis acceptis viritim. 31. a
Chazarus Princeps. 27. b
Chazarorum natio ex Berylia profecta. 23. b
Chersona vrbs. 27. d
Chersonæ viri Principes septem a Stephano patricio Asmicto verubus ligneis alligati, ad ignem assati. 29. d
Chersonitæ in ministros crudelitatis Imperatoriæ mirum admodum sæuiunt. 30. b. & c
Chosroes per Sarbarum Orientem vastat. 11. a
Chosroes Romanorum legatos miserandum in modum afflixit. 9. a
Chosroes Imperium suum contemnit, & ideo principibus regni exosus. 14. a
Chosroes legatos fustuario necat. *ibid.* c
Chosrois litteræ ad Sarbarum interceptæ, & ad Heraclium delatæ. 12. b
Chosrois simulachrum in delubro repertum ab He-

raclio & Turcis illum comitantibus. 12. a. id in puluerem comminuitur. *ibid.* b
Chosroi subtrahitur cibus, aurique, argenti, & lapillorum vis ingens ipsi apponitur. 14. a. fame enecatur. *ibid. eod.*
duæ Christi voluntates, & actiones. 21. b
Christiani a Persis male, a Phoca peius habiti. 3. a
Chrysopolitana vrbs per sex menses obsidetur. 33. d
Comes excubitorum, dignitatis nomen apud Romanos. 21. c
Concordiæ præceptum. 22. d
Consilium, vt Imperator filios exercitibus commendet. 19. d. pecuniæ militi erogantur. *ibid.*
Constantinus generale Concilium indicit, quod duas in Christo voluntates, & duas actiones asserit, aduersus Monotheletas. 24. a
Constantinus Leonem Imperatorem coronat. 42. b Melitenem cepit. *ibid.* eius coniux Maria Augusta obit. *ibid.* sub Augustæ obitum portentum ingens. 42. b
Constantinus cum patre Heraclio octo & viginti annos imperauit. 20. a
Constantinus Leonis filius successor Imperii. 38. c
Constantinus nascitur Heraclio Imperatori. 5. a. & b
Constantinus ad Ecclesiæ contumeliam, ac pietatis oppugnationem dicitur hic accinctus. 42. c
Constantinus & Strategius fratres morte damnati. 48. a
Constantini filius Leo Irenem ducit in vxorem, nuptiæ celebrantur. 49. d
Constantinus filium Nicetam nobilissimum creat. 49. c. nobilissimatus dignitatem Augustum quid habuisse ex hoc manifestum fit.
Constantinus Imperator coronatur. 37. b
Constantinus Artabazum sororis maritum fugat. 39. d
Constantinus vita functus est. 24. b
Constantinus Artabazum victum & vinctum ludis Circensibus solemni pompa traducit. 40. c. excæcat omnes. *ibid. eod.*
Constantini cadauer per vrbis plateas funibus tractum, & in Pelagiorum sepulturam abiectum. 48. c
Constantino Iustinianus filius succedit. 24. b
Constantino Imperatori filius nascitur quem Leonem appellauit. 41. d
Constantino nascitur Anthimus. 49. a
Constantinopoli Crispus præfectus vrbi. 4. a
Cophin fluuius iuxta quem magna Bulgaria. 22. c
Corona cum Imperatore sepulta. 20. a
Corona e templo detracta. 21. a
Cosmas quæstor. 9. d
Cotragorum gens. 22. a
Crassus, nomen campi. 38. d
Crispus a sceptro atque corona recedit. 4. d
Crispus Dux eligitur ab Heraclio. 4. d
Crispus male exceptus ab Imperatore Heraclio, & libro percussus. 5. c
Crispus Imperatoris gener in clerici formam tonsus. 5. d
Crispus Dux Heraclium Imperatorem subsannat, qui relicta aula conuolauerat ad exercitum. 5. a
Crispus Mauricij Imperatoris gener, Phocæ infensus. 4. a
Crudeles principes dum populos terrent, & suos officiales fœuitici ministros timore percellunt, mirum quantum sibi nocent, Mauri patricij exemplo. 30. d
Crudelitatis varij, iique subtiles modi. 28. c
Crudelitatis & indignationis mira species: Iustinianus Heliæ vxorem coquo suo, Indo, & maxime deformi, per vim nuptui tradit. 30. c
Cubratus Hunnogundorum dominus. 16. d
Cupressinæ materiæ ad nauium fabricam cædendæ. 33. a
Curatus Cotragororum Princeps. 22. d. quinque filios reliquit. *ibid.*
Curiciotarum copiæ. 26. c
Curopalates, qui secundum post Imperatorem locum dignitatis obtinet. 6. a
Cybirrhæotarum regio. 26. c
Cybirrhæotici. 41. c
Cyrus Alexandrinus antistes. 18. b
Cyrus Alexandriæ Patriarcha in sedem restituitur. 20. a
Cyrus qui in vrbe Amastride inclusam & solitariam vitam coluerat, & a Iustiniano in locum Callinici suffectus, quique de Imperio recuperando prædixerat. 28. c
Cyzicum. 22. a

D

DAMASCENVS cognomento Mansur. 42. d
Damatrys. 31. a
Damnum hominibus ac pecoribus illatum. 32. a
Daphnusia castellum in ora Pontica munitissimum. 44. a
Defectio ab Imperatore ob imagines euersas. 37. d
Delmati monasterium. 27. a
Deus pacis violatores punit. 24. d
Deus rerumpublicarum euersores castigat. 14. b
Diuinum lauacrum, idem quod baptismus, & φωτισμὸς alias. 17. b
Diuini verbi templum. 32. c
Domentiolus Phocæ frater. 4. c
Doros castellum in Gotthiæ limitibus. 27. a
Dorylei campus. 38. d
Drungarius. 26. d
Ducenta & octo millia Sclauinorum ad fluuium Artanam consederunt. 44. c
Dunus ac Zoilus. 30. b

E

ECCLESIARVM Thesauri. 11. a
Ecclesia sanctæ Irenes nomine dedicata terræmotu concidit. 38. c
quattuor Elephanti Imperatorem vehunt. 15. d
Elias ex prætorianis. 29. b
Eudocia Imperatoris coniux comitiali morbo interit. 6. b
Euocare nouos ciues ex prouinciis in vrbem. 41. c
Exercitus ciuium bona diripit. 26. d
Exercitus collectus ex ordinibus militaribus, ex rustica plebe, ex opificum turba, ex Senatorio ordine, ex reliquis ciuibus. 29. c

F

FACTIO inuerecunda ignem admouet sacris. 4. a. & b
pro veteri Familiaritate. 36. c
Famis acerbitas imperium Rom. inuasit. 9. b
Fauces Abydi. 34. d
Constantini filij Cæsares appellantur, filiæ Augustæ. 49. c. & d
Fœderis tabulæ e sublimi vexillo suspensæ Saracenis præferuntur, vt palam fieret ipsum Iustinianum esse fœdifragum. 24. d
Fortuna vt homines ludit patet Isaurici exemplo. 25. b
Furoris apex, Maurus patricius Chersonem funditus delere iussus. 30. d

G

GAVDOMELETES insula. 17. d
Gebulus Sclauino militi præficitur. 24. c
Gentilis, ac Dei hostis. 18. c

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [828]

Georgius Buraphus patricius, Obsequianis copiis præfectus. 32. b
Germanus Patriarcha Byzantinus. 34. a
Germanicia Euphratesiæ prouinciæ vrbs. 40. c
Gingilissus maritimus vicus. 31. a
Glacici frustum arcem Constantinopolitanam quassauit. 44. b
Gregorius Onomaguli filius Imperator constituitur, & Tiberius appellatur. 35. d
Gregoria Heraclij Imperatoris filia Nicetæ patricio desponsata. 7. b. hoc est neptis cum suo supra. 5. b
Gregoria altera Nicetæ filia Constantino Imp. Rom. nuptum datur ab Heraclio. 15. b

H

HELIAS Iustiniano caput præcidit anno sexto quam imperare secundo cœperat. 31. b
Heraclius Crispum Imperatoris generum hortatur ad capescendum Imperium. 4. d
Heraclius a patriarcha & populo Constantinop. exceptus. ibid.
Heraclius, Nicetas, & Crispus Constantinopoli conueniunt. 5. b
Heraclius Nicetam cum honore ac magnificentia excipit. ibid.
Heraclij Imperatoris filius duplici nomine insignitus, Heraclius, aut Constantinus. 7. b
Heraclius Imperator territus. 9. a
Heraclius Imperator Byzantio in Africam migrare cogitabat. ibid. b
Heraclius Imp. & Auarum princeps Heracleæ conueniunt. 10. a
Heraclius Mariæ sororis filiam Martinam, seu ex sorore neptem, sibi matrimonio coniunxit. ibid. d
Heraclius Turcarum Principem quantis potest honoribus sibi deuincit. 11. c. & d. & filiæ imaginem demonstrat. ibid.
Heraclius supposititias litteras mittit ad Sarbarum. 12. c
Heraclius filiam Turcorum principi pactus erat. 15. b
Heraclius Nicetæ filium ad patriciatum promouet. ibid.
Heraclius Nicetæ filiam Nicen Theodosio matrimonio coniungit. ibid.
Heraclius Imp. Constantinum filium Consulem facit. 16. a
Heraclius Cæsar Imperatorio diademate coronatur. 18. a
Heraclij Imperatoris filij filiæque. ibid. c
Heraclius aquæ intercutis morbo correptus. ibid.
Heraclius cum meiere vellet vrinam in faciem emittebat. ibid. d
Heraclij vltima voluntas. 19. a
Heraclij Imperatoris sepulchrum triduo apertum mansit. ibid. a
Heraclius pecunias deposuerat ne Martina inopia laboraret. ibid. c
Heraclius Heraclium Constantini filium de salutari fonte suscipit. 20. b. & c
Heraclius coronatur & mutato nomine Constantinus appellatur. 21. a
Hiatus terræ ad duo milliaria. 42. a
ex isto Hiatu mula egressa fertur, quæ humano sermone Arabici Imperij cladem prædiceret. ibid. a
Hieria, Imperatoris palatium e regione Constantinopolis. 48. a
immanis Hiems. 43. b
Hormisdas Caboi succedit. 14. c
Hormisdas epistolam scribit, quæ prophana licentia Simeonis Christum gerentis historiam ad res mundanas applicat. 14. d
Hormisdæ filius ad Imperium Persic. euehitur. 14. d
Hormisdæ filius suorum insidiis opprimitur. 15. a
Hunni a Romanis in baptismo fuscepti. 9. c
Hunnorum Rex Constantinopoli Christianis sacris initiari petit. ibid. c

I

IEZIDVS Saracenus. 35. b
Imagines opere Tessellato factæ eraduntur. 49. b
Impetus hostiles redundere fas est. 23. b
Imperator mortis pœnam in vitulinum decernit. 7. b
Imperator Heraclius in Persidem irrumpere conatur. 11. b
Imperatori in Persida filius nascitur, quem Heraclium appellat. ibid. b
pius Imperator nulli principi Imperium eripit. 14. b
Imperator a ciuibus cum ignominia turpiter remittitur. 28. a
Imperatori filius nascitur cui Constantini nomen imponitur. 36. b
Imperator viso portento de imaginibus euertendis consilium cepit. 37. c
Imperator Germanum Patriarcham rogat, vt scriptum aliquod de sacris imaginibus euertendis ederet. 38. a
Imperatori filius nascitur qui Nicetas nominatur. 45. c
Imperatori non vsquequaque placebat, vita monastica. 45. d 46. a. b. & c
Imperator iusiurandum exigit de non adorandis imaginibus. 47. a
Imperatrix suum in Palatium se contulit. 19. b
qui prior peruenerit, Imperium arripiat. 3. b
Imperio sese abdicare, & in ordinem cogi. 34. c
Incestarum nuptiarum pœna in liberos ipsos. 10. b
Incendiariæ naues. 35. c
Inhumanum est coniugem probra conijcere in virum. 16. a
Ioannes Barcenæ dux. 17. a
Ioannes e schola Palatina. 31. b
Ioannes patricius, a Leontio missus Saracenos fugat, & Carthaginem reciperat. 26. b
Ioannes patricius Petzigandius remittitur. 22. b
Diuinæ Iræ iudicia sunt portenta. 37. c
Isoes patricius Imperatorij obsequij præfectus. 36. c
Iurare tangendo viuifica ligna. 20. c
Item ad confessum admittit, & adorari secum a populo voluit. ibid. b
Iustinianus sibi selegit peculiarem militem e Sclauinorum gentibus. 24. c dicitur & peculiaris populus. ibid. d
Iustinianus, politica peculiari vsus, Theodotum monachum, qui solitariam vitam duxerat publici ærarij præfectum constituit. 25. a
Iustinianus ciuilibus magistratibus efferos homines ac crudelissimos præficit. ibid.
Iustinianus lingua & naso mutilatus. 26. a
Iustinianus Chersonæ degens de recuperando Imrio crebro sermocinatur. 27. a
Iustinianus auxilium per Stephanum petit a Terbeli vt in Imperium eius opera restitueretur. 27. d
Iustinianus noctu, paucis stipatus in vrbem per aquæ ductum irrepit. 28. a
Iustinianus Terbelin auxiliatorem Imperatoria veste circumdat, & Cæsarem appellat. ibid. b
ex Iustiniani indignatione nullus cædium in ciues ac fœuitiæ modus. ibid. c
Iustinianus Anchiali concluſus per triduum. ibid. d
Iustinianus ingrati animi labe sese inficit, & belli molem in Bulgaros auxiliatores struit. ibid.
Iustinianus fœuit in Heliæ filios qui adhuc vlnis gestabantur. 30. c
Iustinianus in Stephanum iratus, quasi sat crudelitatis non exercuisset in Chersonitas. 30. a
Iustinianus se proditum suspicatur. 31. a

RERVM ET VERBORVM

L

LAPIDES e nubibus in mare delabentes adeo calefecerunt vt manus aqua vreret. 37. c
Largitio in populum facta sparsa pecunia a palatio ad ecclesiam vsque. 49. c. & d
Legatos destinare. 9. d
Legatus sese excusat mittentis voluntate. 14. d. & 15 a
sæpe Legatus est explorator. 32. d
Lembi, monoxyla. 36. d
Leo aqua intercute moritur anno Imperij. 24. 38. c
Leontius præfectus vrbi. 8. d
Leontius Isauricus amicorum hortatu obfirmatus animo, Imperatorem solio deturbat. 25. b. c. d. & 26. a
Leontius Isauricus Imperator salutatur a populo. *ibid.*
Libanus mons. 24. c
viuifica Ligna. 14. c. vt & supra. 11. a. & infra 15 a b. c. & d
Litteræ principum sæpe non contrectantur impune. 36. d
Locus importuosus. 47. b
Logotheta, præfectus ærarij. 25. a
Logotheta, hic redditur, curator publicorum vectigalium. 33. b
Longi muri. 43. a

M

MACHINÆ antiquæ ad expugnandas vrbes. 12. d. istæ machinæ virtute diuina dissolutæ, *ibid.*
Magisterij dignitas. 38. b
ciuiles Magistratus, & militiæ præfecti. 34. b
Marcellæ castellum prope Bulgarorum fines. 43. b
Marcellino Gangrenorum Archiepiscopo caput abscinditur. 40. b
Marinus cubicularius. *ibid.*
Marinus Thraciæ exercitibus præfectus. 17. a
Martinæ vt Imperatorum matri habendus honor est, Liberij vero Imperatoris tanquam Imperatoribus ac Dominis. 19. b
Mattina cum Heraclio Imperium administrabat communiter. 20. a
Matrimonium cum consobrina infelix. 18. d
Matrona se subduxit furori populi, nec eam postea quisquam vidit. 6. c
Medea. 32. a
Mesembria & Medea vrbes. 43. c
Milites rebus partis animosiores fiunt. 32. a
Modestus Hierosolymorum ecclesiam gubernat. 11. b
Modestus Patriarcha Hierosolymis. 15. c
Monotheletarum hæresis. 24. a
Mors vertit ædes cum ita fatum fert. 15. c
tanta Mortalitas vt sepulcra deficerent. 41. b
Mulier viciniam candidati ægre ferens, paratragediatur. 6. d
Musalmanus. 34. b

N

NAVALE, portus est nomen. 33. d
Naufragium in quo tria fere & septuaginta millia submersa. 30. a
Nazaræorum cultus. 47. c
Nebula exarsit, & lapideæ moles in aere concretæ. 37. b
Necropyla. 27. d
S. Nicephori laudes. 2. a. b. & c
Nicetæ patricii filia Nice Theodosio iungitur. 15. b
Nicetas Artabazi filius vincitur a Constantino. 39. d. & 40. b
Nicetas cognomento Anthrax murorum præfectus. 36. c
Nicetas magister Xilinites. *ibid.*
Nicetæ magistro, & Theoctisto capita præciduntur. *ibid.* d
Notarius libellum accusationis Patriarchæ genis infligit. 48. b

O

OBSEQVIANI. 31. a
Obsessor obsessos humaniter atque honorifice habere debet. 40. b
dum Obsidio ingruit iis in vrbe potestas fit remanendi qui necessarios sumptus ad triennium haberent. 32. d
cum Obsidetur vrbs diligentissime omnes aditus sunt præcludendi. 40. a
Oglus, nomen loci ad Danubium. 23. a
Olympius præfectus prætorio. 8. d
Opsiciana regio. 24. c

P

PACIS commoda. 8. a
Pacem facere sæpe politici coguntur. 21. c
Palatium Hieriæ. 17. c
Patriarcha in consilium aduocatur super bello decernendo. 17. a
Patriarcha non potest sine generalis Concilij authoritate vlla religionis dogmata scripto committere. 38. a
Patriarcha se in paternam domum recipit. *ibid* b
Patriarcha (nomine Sergius. 5. c.) Imperatorem ad templum vocat. 9. c
Patriciatus honor ducatus honore amplior. 9. d
Patriciatum deferre. 16. d
Patri tantum centum & triginta diebus superuixit. 20. a
Paulus monachus Astrologiæ deditus. 25. c
Paulus patricius Siciliæ præficitur. 35. d
Pergamum a Saracenis occupatum. 34. c
Pestilens morbus tota in vrbe grassatus. 9. b
Pestis quadrimestris. 26. d
a Peste solo Dei beneficio seruantur nonnulli. 40. d
Pestis atrox per annum integrum durat. 41. b
Phaganora. 27. b
Philagrius rerum priuatarum Comes. 19. b. & c
Philippicus Mauricij Imperatoris affinis. 6. a
Philippicus ab Heraclio in locum Crispi suffectus. *ibid.*
Philippicus Christi templum condiderat. 6. b
Philippicus Heliam contra Iustinianum mittit. 31. b
Philippicus improbat ea quæ in sexta Synodo œcumenica decreta fuerant, & patres istius Synodi anathemate condemnat, super quæstione de duabus in Christo voluntatibus & actionibus. 31. d
Philippicus Imperium turpiter ac negligenter administrat. *ibid.*
Philippico consentiunt Ioannes Patriarcha Constantinopolitanus, & Germanus Cyzici metropolitanus, alij Sacerdotes & Senatores. *ibid.*
Philippicus insidiis oppressus. 32. b
Philippicus oculis orbatus. 32. c
Phocas Crispi imaginem deiecerat. 4. a
Phocas parricidio cruentatur Imperium inuadit. 3. a
Phocas Heraclij iussione cæsus, mutilatus. 4. c. Virilitate orbatus, suspensus, per vrbem tractus. *ibid.*
Phocas comprehenditur a Photio. 4. b. Imperatorio cultu exuitur. *eod.*
ne quid Phocæ calamitati deesset tandem concrematur. 4. c
Photius ab historia notatus ob coniugis probrum. 4. b

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: Leibn. Marg. 89. [830] - -

INDEX.

Pontifex. 48. a. capite truncatur. *ibid.* c
Populo commoto atque furenti cedendum, saltem vsque dum deferbuerit æstus. 21. b
Portentorum diuersæ formæ. 40. d
Portus pulcri agri satyri. 35. b
Prasina factio. 4. a. & 10. b
Præcautio sæpe prudentissimis, Deo ita dispensante, inutilis, imo damnosa naufragio ipso. 9. b
in Prælio fœminæ occisæ. 13. b
Principum, est nomen insulæ. 17. b
Promotio dolosa, nam plerosque ad magistratus euehens, subinde aliis submissis interficiebat. 28. c
Prudens peregrinator præmittit ea quæ necessaria sunt ad victum & ad cultum. 9. b
Puella vterum gerens secta, fœdus in aquæ caldario percoquitur. 34. d
Pyrrhus Sergio sufficitur. 18. b

R

Rebelles Græci, & Cycladum incolæ Cosmam sibi Imperatorem præficiunt. 37. d
Retibus excepta cadauera vt sepulturæ traderentur. 47. c
Reuerentia debetur locis sacris. 21. b
Romanorum ac Persarum principes amicitia iungi. 7. d
Rusates a Chosroe missus Heraclium Imperatorem ad singulare certamen prouocat. 13. c
Rusates succubuit. *ibid.* d

S

Saitvs præficitur exercitui Persico. 7. c. Alexandriam occupat. *ibid.* Kalchedonem diuturna obsidione cingit. *ibid.*
Saitus in Persidem proficiscitur. 8. d
Saitus detracta pelle, & vtre ex illa facto, acerba ac violenta morte tollitur. 9. a
Saraceni camelum pelle denudantes, in hanc Sergium includunt atque consuunt. 15. b
Saracenorum classis ex Africa in Siciliam peruenit. 45. c
e vestigio Saraceni Carthaginem suæ potestati subiiciunt. 26. c
Sebastopolis. 24. d
Seditio insolens dicteria in Imperatorem euibrat. 33. b. & supra. 30. c
Seditionis Idea tristis. 21. a
inter Seditiosos disciplinarum studia neglecta. 34. a
Septæ castellum in Lybia. 20. a. & b
Sergius vrbis patriarcha. 4. d. id est Constantinop.
Sergius patriarcha Constantinopolitanum moritur. 18. a
Siroes Persarum Rex creatur. 12. a
Sisinnius patricius excæcatur. 40. c
Solyman nomen Arabicum. 35. a
Sophianus Dux. 35. b
Sosthenius portus. *ibid.*
Spectris exagitati sibi mortem asciscebant. 41. a
Spolia solemni pompa circensibus ludis producta. 45. a
Stephanus fisci præfectus Iustiniani matrem verberibus intentauit. 25. a
Stephanus patricius Asmictus. 29. c
Stephanus Eunuchus, & Theodosius monachus igne combusti. 26. a
Successus audaciores reddit. 29. a. seu animos erigit. *ibid.* b
Supplementum classiarium. 3. b
Suspectus aduena Imper. ex faciei inspectione. 7. a
Sycas. 26. d
Syllæum mare. 22. a
Symbolum ciuitas. 27. c
Synodum conuocat trecentorum triginta octo Episcoporum. *ibid.*

T

Terbelis Bulgarorum princeps. 27. d
Terræmotu Syria concussa, multæque vrbes absorptæ terra dehiscente. 41. d
Theodosius Trithurius. 16. b
Theodosius notariorum primicerius. 36. &
Theodosius vectigalium exactor quietus homo, ac priuatus. 33. c. hunc ad capescendum Imperium. militares copiæ hortantur, at ipse fuga elapsus est, atque in monte delituit. 33. c. at aduolant eo & Imperatorem salutant, vim inferentes, ac secum perducunt. 33. c
Theodosiana classis. *ibid.* d
Theodorus patricius Myacius. 32. b
Theodoro & patricio oculi eruti, quod frequentissimum in hisce posteriorum sæculorum historiis. *ibid.*
Theodotus monachus tam crudelis, vt sublatis funibus extentos palearum fumo cruciaret, pecunias exacturus. 25. b
Theophanes Monotius. 39. b
Theophylactus Dux & patricius. 47. d
Thera & Therasia Cretici maris insulæ. 37. b
Thracia & Asia glacierum cumulis coniunctæ, vt iter per glacies pateret. 44. a
Tiberius Iustiniani filius in templo Dei matris repertus Blachernis pecudis more iugulatus in templo sanctorum Anargyrorum. 31. c
Toctus Baiani frater. 45. c
Tomin, locus ad mare. 27. c
Traiiciendi desperatio. 35. c
Triginta hominum globus. 29. b
Tribunal nouemdecim accubitorum. 37. b
Turbulentos animos exprobrare. 45. b & c
Turcarum princeps coram Imp. Heraclio se prostrauit. 11. c
Turcarum princeps imaginis pulcritudine in archetypi amorem impulsus. 12. a
Tyana obsidetur a Saracenis. 29. a
Tyanæi ad Saracenorum instituta transeunt. *ibid.*

V

Valentinvs insimulatur affectati Imperij. 20. c
Valentinus Philagrij armiger. 20. b
Viginti naues succensæ. 35. a
Vindictæ exempla, Iustinianus Apsimari fratrem & præfectum Orientalium copiarum e patibulo suspendit. 28. a. Idem Apsimarum, & Leontium compedibus vinctum in carcerem coniicit. 28. b. in Cynegio caput amputari iubet. *ibid.*
Viserus patricius a factione Attabazi interemptus. 39. a
Vitulinus ex genere candidatorum. 6. c
Vmarus. 45. c
Vrbani magistratus. 34. a

X

Xerenses. 44. c
Xerolophus nomen loci. 38. c

FINIS.

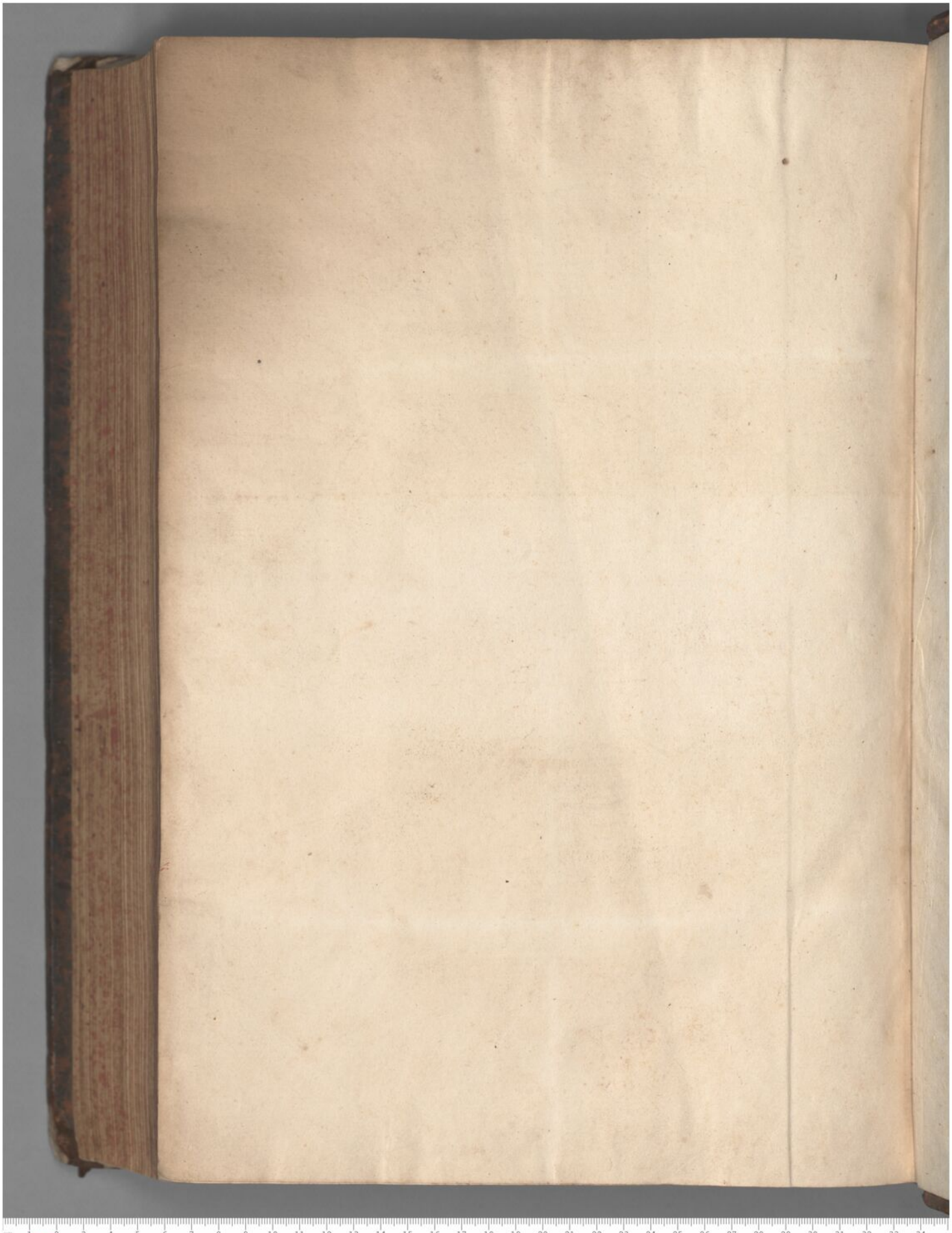
BIBLIOTHECA
REGIA
HANNOVERANA

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [832] - -

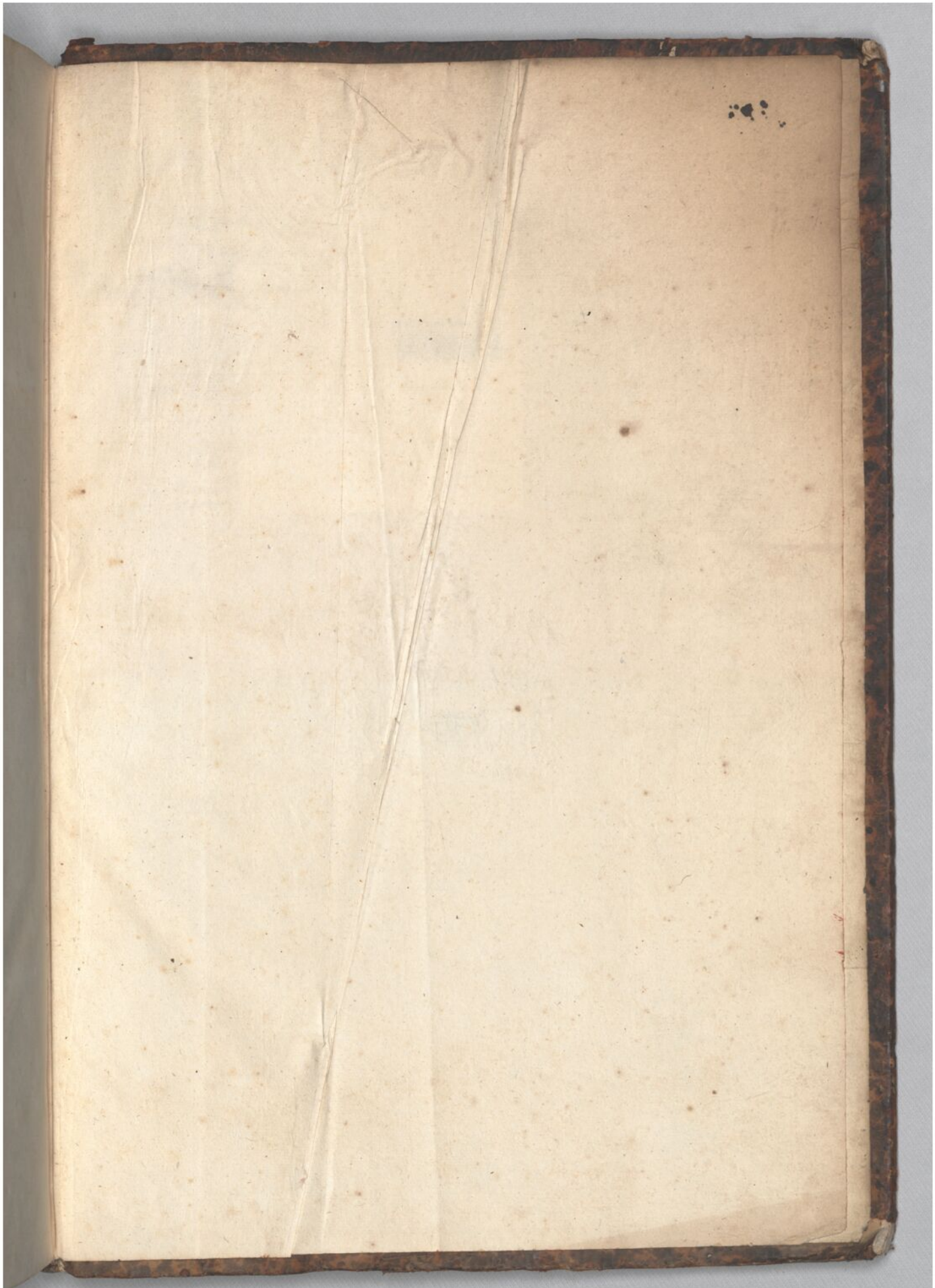
GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [833] - -

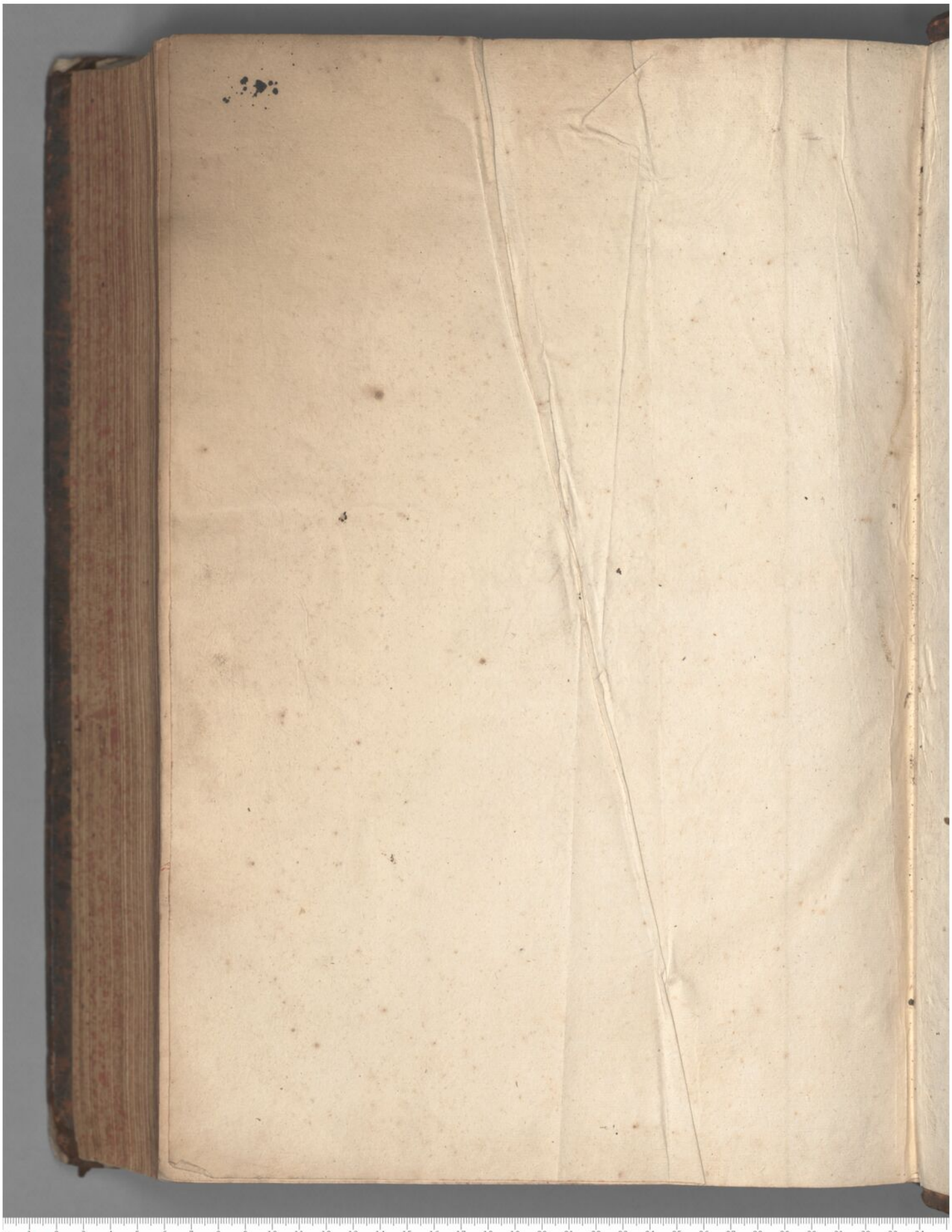
GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [834] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [835] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [836] -

GWLB Hannover 35
036 828 19X

Niedersächsische Landesbibliothek Hannover

3

a

XII

20

107

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

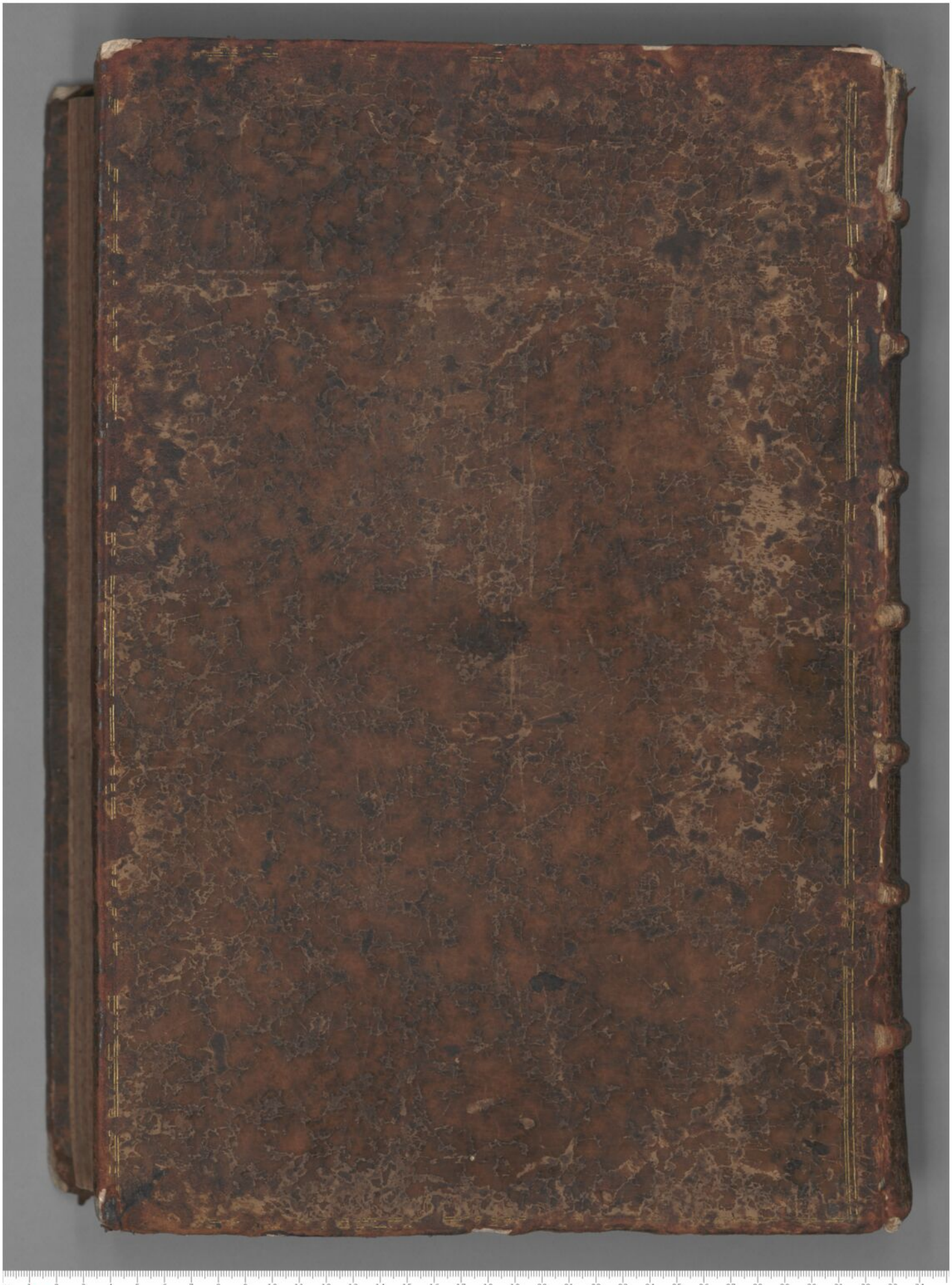
Signatur: Leibn. Marg. 89, [837] - -

Niedersächsische Landesbibliothek Hannover

XII
2°
107.

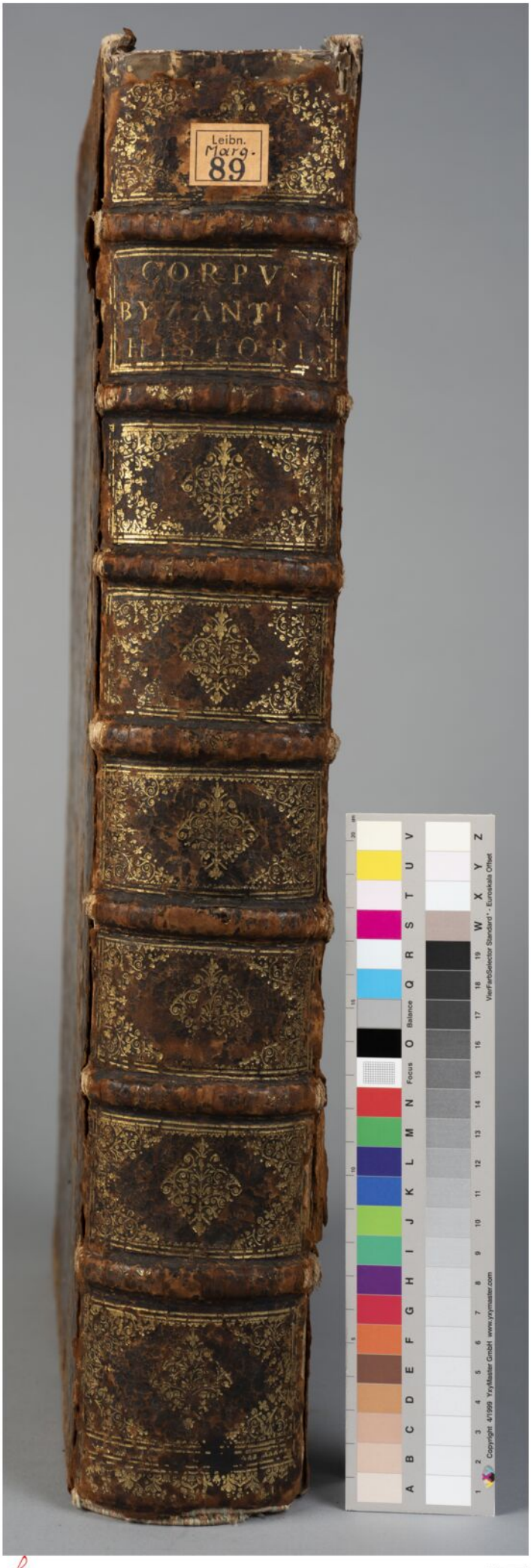
GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [838] - -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [839] -

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Leibn. Marg. 89, [840] - -

PUBLIC DOMAIN